Bundel - Adviescommissie Controle en Financiën van 5 juni 2025

1.a Opening en Mededelingen (2 minuten)
Nieuw vergadermodel (toelichting Johan) --> gevolgen voor vergaderschema

1.b Vaststellen agenda (2 minuten)

2 Vaststellen verslag vorige bijeenkomst (1 min).
- Adviescommissie C&F 17-04-2025

3 Ingekomen stukken (5 min.)
Jaarverslag concernaudit 2024 - 2025
Rekenkamerbrief Jaarstukken 2024 Bijlage voortgang uitvoering raadsbesluiten rekenkameronderzoeken
Provincie Utrecht, aanvulling op begrotingscirculaire
- Jaarverslag 2024-25 Concernaudit_definitief
- 20250527 Rekenkamerbrief Jaarstukken 2024 bijlage uitvoering raadsbesluiten rekenkameronderzoeken
- Aanbiedingsbrief aanvulling begrotingscirculaire 2026
- Aanvulling op begrotingscirculaire 2026

4 Jaarstukken en resultaatbestemming (30 - 45 min.)
Toelichting door accountant.

4.a Raadsvoorstel Jaarstukken 2024
- Dossier 4671 voorblad
- Raadsvoorstel Jaarstukken 2024
- Jaarstukken 2024
- Analyse reserves
- Bewonerssamenvatting Jaarstukken 2024
- Subsidiemonitor

4.b Raadsvoorstel Resultaatbestemming 2024
- Dossier 4690 voorblad
- Raadsvoorstel Resultaatbestemming 2024
- Resultaatbestemming 2024

4.c Duurzaamheidsverslag en Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024
- Dossier 4649 voorblad
- Raadsbrief Duurzaamheidsverslag 2024
- Duurzaamheidsverslag 2024
- Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024
- Bomenbalans park- en straatbomen en areaal bos en bosplantsoen 2024
- Voortgangsrapportage Meerjarengroenprogramma (MPG) 2024

4.d Accountantsrapport van bevindingen, incl. accountantsverklaring over de Jaarstukken
- Accountantsverslag 2024 gemeente Utrecht - 16-05-2025
- Gemeente Utrecht - Controleverklaring jaarrekening 2024 WG
- Gemeente Utrecht - Aanbiedingsbrief bij controleverklaring jaarrekening 2024

4.e Raadsbrief Accountantsverslag 2024
- Raadsbrief Accountantsverslag 2024
- Accountantsverslag 2024 gemeente Utrecht - 16-05-2025
- Toelichting accountantsverslag gemeente Utrecht 2024 toelichting

5 Voorjaarsnota (15 - 30 min.)

5.a Raadsvoorstel Voorjaarsnota en bestuursrapportage 2025
- Dossier 4687 voorblad
- Raadsvoorstel Voorjaarsnota en 1e Bestuursrapportage 2025
- Voorjaarsnota en Bestuursrapportage 2025
- Bewonerssamenvatting Voorjaarsnota 2025
- Eerste Technische wijzigingen 2025
- Subsidiestaat 2025 BRONbestand (13 mei 2025) - DROP
- Subsidiestaat 2026 BRONbestand (13 mei 2025) - DROP

5.b Raadsvoorstel Meerjaren Perspectief Ruimte 2025
- Dossier 4678 voorblad

Raadsvoorstel Meerjaren Perspectief Ruimte 2025
Meerjaren Perspectief Ruimte 2025
Bijlage Projectenlijst 5e tranche maatregelen (openbare versie)
Bijlage voortgang woningbouwprojecten 100+ MPR 2025
Bijlage Lijst projecten sociale huur en middenhuur projecten 2025

5.c Raadsbrief Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025
Dossier 4621 voorblad
Raadsbrief Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025
Voortgangsrapportage Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025

5.d Raadsbrief Programma Water en Riolering Utrecht 2026-2030
Dossier 4664 voorblad
Raadsbrief Programma Water en Riolering 2026-2030
Programma Water en Riolering Utrecht 2026-2030

5.e Raadsbrief Meerjaren Investeringsprogramma beheer openbare ruimte (MJIP) 2026-2035
Dossier 4686 voorblad
Raadsbrief Meerjaren Investeringsprogramma beheer openbare ruimte (MJIP) 2026-2035
Meerjaren Investeringsprogramma beheer openbare ruimte (MJIP) 2026-2035

5.f Raadsbrief Grondprijzenbrief 2025
Dossier 4601 voorblad
Raadsbrief Grondprijzenbrief 2025
Tabel grondprijzen 2025

6 Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten)
Zie Jaarplan.
Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) --> kennismaken nieuwe directeur F&I.
Plan van Aanpak accountantscontrole ('jaarplan') en opdrachtbevestiging jaarrekening (tijd: 15 minuten).
Update verbeterplan financiën (tijd: 15 minuten)
Update Sturen en Verantwoorden & evaluatie (tijd:30 minuten)
Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten)
Afsluiting (5 minuten)
Jaarplan adviescommissie CF 2025 (mei)

7 (eventueel) Advies aan commissie VBF n.a.v. Voorjaarsnota/Berap/JS (15 min.)
18062024 Inbreng bij debat Jaarstukken vanuit adviescommissie

8 Afsluiting (5 minuten)

VERSLAG ADVIESCOMMISSIE CONTROLE EN FINANCIËN
17 april 2025, 09.00-10.45 uur
Burgemeesterskamer Stadhuis

Gemeente Utrecht

Adviescommissie: Jantine Zwinkels (vz.), Sjaak van Bemmel, Fred Claasen, Gert Dijkstra, Raphaël Klijn, Ruud Maas, Charlotte Passier, Ralph Peters, Margreet Ramaker, Bert van Steeg, Rick van der Zweth en Daniëlle Rijnders (raadsadviseur Control & Audit)

Overige deelnemers: Jurjen Bakker (strategisch adviseur financiën), Johan Dorst (Griffie), Jasmin Grundauer (manager concernaudit), Annemieke Jutte (adviseur hervormingsbezuinigingen en risicomanagement), Rachid Saghraoui (concerncontroller en directeur financiën a.i.), Thomas van Thiel (strategisch adviseur financiën), Paul Venhoeven en Gerth Molenaar (Rekenkamer) en Bob Leeuwenkamp (Deloitte)

Niet aanwezig: Derk van Bergen, Cees Bos, Stevie Nolten, Victor Paalman, Ruben Snijder

Notulen: Rosenbaum Select, notulisten & verslaggevers

1. a. Opening en mededelingen
De voorzitter heet allen welkom en opent de vergadering.

b. Vaststellen agenda
De agenda wordt vastgesteld zoals opgegeven.

2. Vaststellen verslag vorige bijeenkomst (20-03-2025)
Geen bijzonderheden; het verslag wordt vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag meldt mevrouw Rijnders dat er onlangs een eindgesprek is geweest met het accountantskantoor dat niet werd geselecteerd. De selectiecommissie lichtte de reden van afwijzing toe, wat door de andere partij op prijs werd gesteld. Daarmee werd het proces ordentelijk afgehandeld.

Deloitte heeft de Adviescommissie uitgenodigd voor een bezoek aan hun vestiging, waar dan een interessant programma (met spreker en lunch) voor wordt samengesteld – om het nieuwe contract te vieren. Dit zal i.o.m. de griffie worden gepland.

3. Ingekomen stukken
- *Raadsbrief Voortgang verbeterprogramma versterken financiële functie*

De raadsbrief is voor de Adviescommissie ter informatie, en ter bespreking voor de commissie VBF. In aansluiting hierop meldt de heer Molenaar dat de Vereniging van Rekenkamers in samenwerking met de Radboud Universiteit een DoeMee-onderzoek doet naar onderbesteding. Er doen 80 à 90 Rekenkamers aan mee, waaronder de Utrechtse. Wanneer er een rapport verschijnt is nu nog niet bekend, maar als de inhoud relevant is, zal het t.z.t. bij de Adviescommissie op de agenda komen.

commissiegriffier Adviescommissie CF ✉danielle.rijnders@utrecht.nl

4. Jaarplan Concernaudit

Zie het plan, bij vergaderstukken. Mevrouw Grundauer licht toe dat de managementletter van de accountant altijd een bron van inspiratie is voor de afdeling. Al sinds 2018 wordt hierin aandacht gevraagd voor het organisatieonderdeel Ruimte; dat is dit jaar in het auditplan opgenomen. Naleving van wet- en regelgeving behoort tot de vaste thema's. Dit jaar in het bijzonder wordt ondermeer gefocust op inhuur, de Wet DBA, de Wet politiegegevens en de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Integriteit is een ander vast onderwerp; de afdeling heeft een integriteitscoördinator die een onderzoeksprotocol heeft gemaakt.

De heer Saghraoui meldt desgevraagd dat de implementatie van het nieuwe financiële systeem in Utrecht goed is verlopen en dat er – in tegenstelling tot in Amsterdam – bijna geen storingen zijn geweest. Aan het eind van het jaar wordt de implementatie geëvalueerd.

In het organisatieonderdeel Ruimte wordt aandacht besteed aan de erfpachtinkomsten, een aanbeveling uit de managementletter. Er zal worden onderzocht of alle kosten correct worden gefactureerd, en of die facturen ook worden betaald. Dit staat los van de erfpachtdiscussie die nu speelt.

Zie blz. 11 van het plan, gemeentebrede uurtarieven. Mevrouw Grundauer licht toe dat dit onderzoek plaatsvindt bij het Projectmanagementbureau, waar organisatieonderdelen medewerkers voor projecten kunnen inhuren – tegen betaling. Afdelingen maken over en weer ook gebruik van elkaars medewerkers, en belasten dit intern door. Er wordt opgemerkt dat afdelingen ook wel afzien van het aantrekken van expertise als dit ten laste komt van hun project. Precies daarom, stelt mevrouw Grundauer, moeten er heldere, organisatiebrede afspraken over worden gemaakt die geen ruimte bieden voor individuele interpretaties.

Zie blz. 9 van het plan, cloudcontracten. In het plan wordt aangegeven dat de resultaten zorgwekkend zijn. Ligt het dan niet meer voor de hand om actie te ondernemen in plaats van een audit te doen? Mevrouw Grundauer geeft aan dat dit onderwerp in juni a.s. begint, en dat daar dan een beslissing over wordt genomen. De gemeente moet de regie naar zich toetrekken, maar is daar nog onvoldoende voor toegerust. Er worden al wel veranderingen doorgevoerd; de audit heeft als doel het bewaken van voortgang en het steviger voeren van regie. Hiervoor zijn in het jaarverslag enige aanbevelingen gedaan aan de concerndirectie.

Zie blz. 7 van het plan, kleine subsidies (tot € 125.000). Van deze subsidies wordt de doelmatigheid en doeltreffendheid getoetst. Volgens mevrouw Grundauer worden er vijf tot tien van die subsidies getoetst.

5. Financiële kengetallen (o.a. motie 415)

Zie de bijlage 'Financiële gezondheid van een gemeente', bij vergaderstukken, toelichting door de heer Van Thiel. Het beoordelen van de financiële positie vraagt om overleg, rekening houdend met de context, de ambities en de risico's. Dat een gemeente een complexe organisatie is, maakt dit niet gemakkelijk. Daar komt bij dat gemeenten sterk afhankelijk zijn van de rijksoverheid en dat er begrotingsregels zijn: de gemeentelijke begroting moet structureel in evenwicht zijn.

Desgevraagd geeft de heer Van Thiel aan dat het voor de meeste gemeenten een uitdaging is om tot een sluitende begroting te komen, bijvoorbeeld als de rijksoverheid taken delegeert aan lagere overheden, en daar geen middelen voor beschikbaar stelt. In elk geval adviseert de VNG om voor 2026 een sluitende begroting te presenteren. Gemeenten – waaronder de gemeente Utrecht – nemen dat advies ter harte, maar soms zit er niets anders op dan met een niet-sluitende begroting te komen. Het college neemt hier op 6 mei a.s. een besluit over. De heer Saghraoui vult aan dat er in het eerste jaar een structureel sluitende begroting moet worden opgesteld. Als dat niet lukt, moet de begroting in het laatste jaar sluiten, dus in dit geval moet de begroting óf in 2026, óf in 2027 sluiten. Als er veel financiële risico's zijn, vraagt dat om een zorgvuldige beschouwing van het weerstandsvermogen; er *moet* geld zijn om tegenvallers op te vangen.

Financiële gezondheid wordt beoordeeld aan de hand van vier indicatoren, namelijk weerbaarheid, houdbaarheid, wendbaarheid en realiteit (zie blz. 4 van de presentatie). In dit verband wordt verwezen naar de 'beïnvloedbare ruimte' waarmee sinds twee jaar wordt gewerkt. Hierop stelt de heer Van Thiel dat snel bijsturen moeilijk is. Die beïnvloedbaarheid wordt aangegeven met een percentage, maar dat geeft de keuzeruimte aan. Het is niet zo dat ombuigen van de ene op de andere dag mogelijk is. De raad zou kunnen besluiten om een volgend jaar gebruik te maken van die ruimte.

Welke van de vier indicatoren is voor de ambtelijke organisatie het meest uitdagend? Weerbaarheid (solvabiliteit) springt eruit, zegt de heer Van Thiel, al is de betekenis voor een gemeente relatief. Realistisch ramen is ook een uitdaging, maar uiteindelijk gaat het om de samenhang, en dat begint met een goed gesprek over de getallen.

De ambtelijke organisatie is van plan om vijf jaar terug en vijf jaar vooruit te kijken. Betekent dit dat de gemeente anders gaat begroten? Ja, zegt de heer Saghraoui, in het bijzonder met het oog op de solvabiliteit. Er is de afgelopen jaren een te groot planningsoptimisme geweest. Investeringen zullen dan ook worden beoordeeld op haalbaarheid; er is een investeringsplafond van € 110 miljoen ingesteld, maar dit kan misschien nog worden bijgesteld.

Is het mogelijk om een bandbreedte voor solvabiliteit te geven? De heer Saghraoui geeft aan dat dit voor kengetallen overwogen wordt. Voor de begroting is dit niet wenselijk; het is simpelweg

commissiegriffier Adviescommissie CF ✉danielle.rijnders@utrecht.nl

het meest inzichtelijk als er wordt geraamd wat er gerealiseerd gaat worden. Ten aanzien van exploitatie is dit evengoed nog wel te overwegen, maar voor investeringen niet. In hoeverre heeft realistisch begroten iets te maken met het investeringsplafond? De heer Saghraoui legt uit dat het investeringsplafond er is om realistischer te kunnen begroten dan voorheen. Het gebeurt echter wel eens dat de gemeenteraad meer krediet autoriseert dan er daadwerkelijk gerealiseerd wordt, om wat voor reden ook, en dan kan de overtollig geworden ruimte voor iets anders worden bestemd. Het gaat dan over het algemeen over langlopende kredieten.

Vervolgens wordt even van gedachten gewisseld over de belastingcapaciteit en over hoe de belastingdruk in Utrecht zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het tarief houdt verband met de ontwikkeling van de WOZ-waarde en kosten riool. Signaalwaarden bewegen mee met het landelijk gemiddelde; als alle gemeenten hun belastingen verhogen, zullen de signaalwaarden stijgen. Als de gemeente Utrecht ooit onder toezicht zou komen te staan, wordt als eerste de belastingcapaciteit op 120% gebracht.

Wordt bij de voorjaarsnota het effect op de kengetallen duidelijk? Volgens de heer Saghraoui moet dit bij de begroting zichtbaar worden gemaakt. Vorig jaar werd er bij de behandeling van de voorjaarsnota ook aandacht aan besteed; dat wordt dit jaar ook gedaan. Bij de begroting 2025 werden de investeringsvolumes afgetopt. Er is nu een nieuwe inschatting gemaakt, aan de hand waarvan iets te zeggen is over de ontwikkeling van de solvabiliteit en de schuldquote in de komende jaren.

Is het mogelijk om twee varianten van de begroting te maken, ‘scherp aan de wind’ en risicomijdend, eventueel op hoofdlijnen? De heer Saghroui licht toe dat de ‘lucht’ zich aan de lastenkant bevindt. Voor de inkomstenkant moet de gemeente de regels van het rijk opvolgen. Bij de voorjaarsnota wordt wel bekeken wat er in de voorgaande drie jaren overbleef uit beleidsprogramma’s – en of dit kan terugvloeien. De ambtelijke organisatie kan hier op verzoek wel een overzicht van leveren, plus de uitleg waarom die middelen drie jaar overbleven.

De Adviescommissie zou het behulpzaam vinden als de kengetallen voorafgaand aan de programmabegroting opnieuw op de agenda kunnen komen. Dan graag met bespreking van bandbreedtes, want daarover is het vandaag niet gegaan. In het vierde kwartaal verschijnt de nota Risicomanagement; die ziet de Adviescommissie t.z.t. ook graag op de agenda.

6. Prioritering lopende onderwerpen

Zie presentatie, bij vergaderstukken; toelichting door de heer Leeuwenkamp. De accountant heeft een prioriteringsvoorstel gedaan voor de behandeling van financiële onderwerpen. Hoe wil de Adviescommissie hiermee verder? Welke onderwerpen vindt de Adviescommissie het belangrijkst? De reserves mogen hoger op de lijst komen, wordt gezegd, want daar is de afgelopen tijd zóveel discussie over geweest. Ook het versterken van realisatiekracht zou hoger mogen worden geplaatst. Vervolgens wordt opgemerkt dat er eigenlijk maar één ding echt

belangrijk is, namelijk wat het meeste bijdraagt aan grip op de gemeentelijke middelen. Dat moet dan bovenaan! Inzicht in de schuifruimte wordt ook nog genoemd, en informatievoorziening.

Hoe krijgt de raad grip op de gemeentelijke middelen? Volgens de heer Leeuwenkamp zijn concernsturing en –monitoring daar randvoorwaarden voor. Die staan al hoog op de prioriteitenlijst.

De raad in control, dat is de doelstelling, vindt de heer Saghraoui. Een van de randvoorwaarden daarvoor is concernsturing. De gemeente is een grote organisatie; er is altijd risico op versnippering van informatie. AI en innovatie zijn belangrijke onderwerpen waar de gemeente iets mee moet doen, maar eerst moeten alle medewerkers precies weten wat hun taak is – de heer Saghraoui noemt dit de fase van 'rust, reinheid en regelmaat'. Wat hem betreft wordt er een prioriteit afgevoerd als er naar de mening van de raad iets bij moet.

Na enige gedachtewisseling concludeert de voorzitter dat de Adviescommissie het eens is over de prioriteiten a, b en c, en dat er wordt getwijfeld over de prioriteiten d en e. Daarnaast wordt er belang gehecht aan prioriteit h, reserves.

7. Invulling technische bijeenkomst jaarstukken en voorjaarsnota – 27 mei a.s.

Welke onderwerpen ziet de Adviescommissie graag behandeld? Mevrouw Rijnders wijst erop dat (nieuwe) raads- en commissieleden altijd een instructie krijgen over hoe zij de voorjaarsnota kunnen lezen, dit jaar voorafgaand aan de technische bijeenkomst. Als onderwerpen voor de technische bijeenkomst worden genoemd: een vooruitblik op het ravijnjaar, de kengetallen, het MPR, de onderhoudsbegroting (openbare ruimte en vastgoed), de afvalstoffenheffing en wat daarvan wordt betaald en een toelichting op het al dan niet inrekenen van tekorten.

Over de carrousselvorm zijn niet alle commissieleden enthousiast, want mensen gaan weg als de avond vordert. Liever een paar parallelle sessies met wat meer diepgang. Mevrouw Rijnders meldt dat de bijeenkomst maximaal twee uur duurt.

Op 19 juni a.s. zullen de jaarstukken worden behandeld in een ochtend-, middag- en avondprogramma, in aanwezigheid van de wethouders. Volgens de Adviescommissie is het niet nodig om dan ook de accountant uit te nodigen.

8. Vooruitblik volgende vergadering – 5 juni a.s.

De vergadering is de volgende keer op een ander tijdstip, namelijk van 18.00-19.45 uur. De jaarstukken komen op de agenda, inclusief bevindingen accountant. Ook de voorjaarsnota zal worden besproken als er voldoende tijd is.

9. Voortgang accountantscontrole

De heer Leeuwenkamp meldt dat de controle in de afrondende fase is. Het concept-accountantsverslag is bij de ambtelijke organisatie ter becommentariëring. Het streven is om op 15 mei a.s. een controleverklaring te verstrekken.

Het meekijken met de herstructurering van de grondexploitaties heeft veel tijd gekost, en het controleteam heeft veel afsluitende boekingen moeten controleren. Hier worden mogelijk meer-uren voor in rekening gebracht, mits deugdelijk onderbouwd natuurlijk.

10. Rondvraag en sluiting

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraagmogelijkheid. De vergadering wordt gesloten.

commissiegriffier Adviescommissie CF ✉danielle.rijnders@utrecht.nl

Jaarverslag Concernaudit 2024-25

April 2024 – Maart 2025

Manager Concernaudit
10 april 2025

Gemeente Utrecht

Inhoudsopgave

- Managementsamenvatting
- Follow-up proces
- Audits
- Rechtmatigheidsverantwoording
- Adviesopdrachten
- Samenwerkingsinitiatieven
- Status onderhanden opdrachten uit jaarplan 2024-25
- Evaluatie kwaliteit dienstverlening
- Management van de interne audit functie
- Bijlage: Reeds gerapporteerd

Gemeente Utrecht

Managementsamenvatting (1/2)

Context

Met dit jaarverslag informeren we de Concerndirectie en het college over de realisatie van het Concernaudit jaarplan 2024-25.

Het jaarplan adresseerde risico's rondom informatiebeheer en gegevensbescherming, cyberweerbaarheid, robuustheid van kritische processen binnen Financiën, JZ en IT en robuustheid van Operationele Technologie (OT) in het fysieke domein.

De door ons geprioriteerde thema's en onderzoeksobjecten hebben alle domeinen van de gemeente Utrecht geraakt.

Per eind maart zijn nog twee audits uit het reguliere jaarplan 2024-25 onderhanden. Dit betreft de audit Stadsbedrijven OT/IT en het 213a onderzoek Wijken. Deze ronden we in Q2 2025 af.

Uitstel adviesproject en audit bij Financiën

Op verzoek van het management Financiën verplaatsen we het adviesproject "Automatisering btw controles" naar Q4 2025. Wegens capaciteitsproblemen heeft Financiën besloten automatisering van de controlewerkzaamheden in 2024 niet te prioriteren. We betreuren deze keuze, omdat hierdoor kansen voor het versterken en efficiënter uitvoeren van interne controles onbenut blijven.

Gezien de uitdagingen bij Financiën, heeft de Manager Concernaudit in afstemming met de Directeur Concerncontrol besloten de audit "Verbonden partijen" naar 2026 te verplaatsen.

Positieve observaties

Follow-up van auditbevindingen

In 2023-24 heeft Concernaudit voor het eerst een follow-up proces voor alle afgeronde audits geïntroduceerd. Na gebruikelijke uitdagingen in de beginfase, zoals te optimistische ramingen voor het implementeren van verbeteracties door de organisatieonderdelen, is het proces in 2024-25 sterk verbeterd.

Rechtmatigheidsverantwoording

In het opstellen en onderbouwen van de rechtmatigheidsverantwoording zijn wederom gemeentebrede professionaliseringsslagen gemaakt.

Informatiebeheer

De afgelopen jaren was informatiebeheer en naleving van wetgeving hieromtrent een knelpunt binnen de gemeente. Door het opzetten van het programma "Informatie op orde“ en het opnemen hiervan in de Regeling Risicovolle Projecten - met de daarbij horende rapportageverplichtingen richting college en raad - heeft informatiebeheer zichtbaar meer managementprioriteit gekregen en zijn inmiddels aantoonbare verbeteringen gerealiseerd.

Wet politiegegevens

Naleving van de Wet politiegegevens was in de afgelopen jaren gemeentebreed een aandachtspunt. Alle betrokken organisatieonderdelen hebben het afgelopen jaar stappen gezet omtrent beleidsverbetering en optimalisatie van systemen om beter aan de eisen van de wet en de toezichthouder, de Autoriteit Persoonsgegevens, te voldoen.

Managementsamenvatting (2/2)

Positieve observaties - vervolg

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet landelijk in werking getreden, waardoor het proces omtrent het verlenen van vergunningen substantieel is veranderd binnen de gemeente. De gemeente Utrecht is ver gevorderd met het werken volgens de nieuwe spelregels en is een aanjager voor landelijke verbeteringen en ontwikkelingen in de uitvoering van de wet.

Ontwikkelingen binnen Concernaudit

In het kader van het verder professionaliseren van de Concernaudit functie, laten we in 2025 een externe kwaliteitstoets door de IIA Nederland uitvoeren. Hierbij wordt de naleving van standaarden van onze beroepsorganisatie en de effectiviteit en efficiëntie van de interne audit functie beoordeeld. De verbeterpunten uit de quick scan van april 2025 pakken we op in aanloop naar de formele toetsing in december 2025.

Aandachtspunten

Cloudtransitie

De gemeente Utrecht is in 2019 gestart met het programma Cloudtransitie. Hiermee worden steeds meer gemeentelijke applicaties van een on-premise naar een cloud-omgeving verplaatst en het applicatie- en databeheer aan leveranciers uitbesteed. Het contractmanagement omtrent cloudapplicaties is ondermaats, waardoor de toegang tot gemeentelijke data en de veiligheid hiervan niet adequaat gewaarborgd is.

Bewustzijn cyberweerbaarheid

In het halfjaarverslag hebben we gebrek aan cyberbewustzijn bij medewerkers uitgelicht om gepast op cyberdreigingen te reageren. Alhoewel de deelnamecijfers van de e-learning gegevensbescherming inmiddels aanzienlijk gestegen zijn en het CIO Office na de audit een bewustwordingscampagne heeft gelanceerd, vraagt dit onderwerp om continue managementaandacht.

Governance

Het actualiseren en naleven van kaders en richtlijnen blijft een aandachtspunt. In het afgelopen jaar betreft dit met name de standaarden projectbeheersing en contractmanagement en spelregels voor het berekenen van loon- en prijsindexaties.

Financiën

De vertaalslag van verbeterplannen naar concrete, systematische en robuuste processen en een waarderende cultuur die samenwerking bevordert duurt te lang. De afhankelijkheid van derden hierbij blijft zorgelijk. Deze onderwerpen worden geadresseerd in het programma ‘Versterken Financiële Functie’.

Inzet van data

Data analyse technieken worden niet optimaal benut voor het monitoren van processen, uitvoeren van interne controles en het feitelijk onderbouwen van scenario's in de besluitvorming. Concernaudit fungeert in diverse adviesprojecten als aanjager voor data gedreven werken.

Echter, door gebrek aan relevante data competenties en prioritering in de organisatie worden de door ons ontwikkelde tools niet systematisch en consequent ingezet. Dit betreft met name het domein Bedrijfsvoering & Dienstverlening. Hierdoor blijven kansen voor procesverbeteringen en het creëren van een aantrekkelijke werkomgeving onbenut.

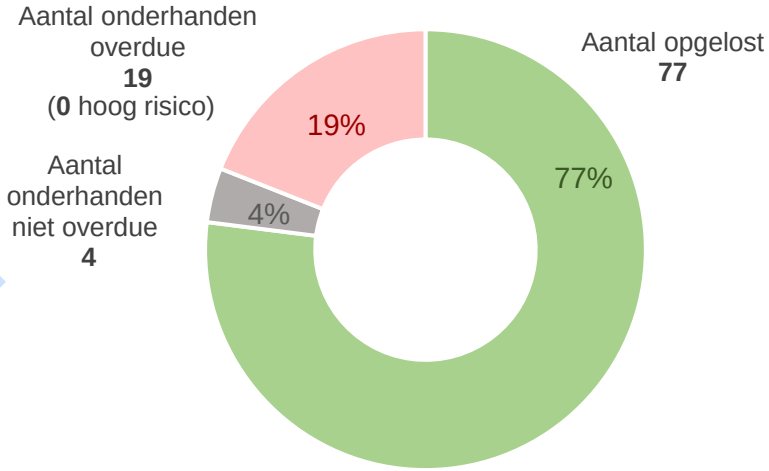
Follow-up proces

Sinds 2023 past Concernaudit een robuust follow-up proces toe voor alle afgeronde audits. Tijdens de follow-up bewaken we de voortgang van de door management voorgestelde verbeteracties. Het management is verantwoordelijk om deze verbeteracties binnen de afgestemde periode te implementeren. Concernaudit fungeert als aanjager, procesbewaker en escaleert significante vertragingen richting de directieraad.

Onderstaande grafieken geven de opvolgingsstatus van bevindingen uit de auditjaren 2023-24 en 2024-25 weer. Het follow-up proces bevat bevindingen met risicoclassificatie *hoog* en *midden*. Bevindingen met risicoclassificatie *laag* zijn hier geen onderdeel van.

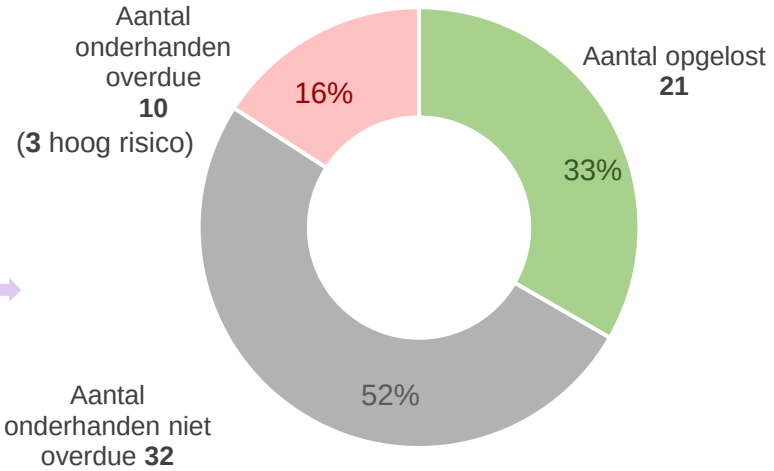
Follow up status jaarplan 2023-24

Audits
14
Bevindingen
100
15 Hoog
76 Midden
9 Laag

Follow up status jaarplan 2024-25

Audits
9*
Bevindingen
61
10 Hoog
48 Midden
3 *Laag*

Conclusies

Uit het jaarplan 2024-25 zijn drie bevindingen met risicoclassificatie hoog *overdue*:

Bij **IPM** (1) zijn door te optimistische ramingen van opvolgtermijnen aantoonbare kwaliteitscontroles op het datalekregister nog niet ingericht. Hierdoor blijven risico's omtrent de naleving van wet- en regelgeving zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) voorlopig bestaan.

Financiën (2) heeft de procesbeschrijving gemeentefonds nog niet geactualiseerd door een aantal (inhuur)personeelswisselingen. Dit zorgt voor ongewenste individuele invulling van het proces, waardoor kwaliteitseisen niet worden gewaarborgd. Daarnaast heeft Financiën nog geen aantoonbaar vervolg gegeven aan aandachtspunten uit de medewerkersonderzoeken 2023 en 2024. Dit verhoogt de kans op ongewenst uitstroom, omdat medewerkers zich niet gehoord en gewaardeerd voelen. Beide onderwerpen worden geadresseerd in het programma 'Versterken Financiële Functie'.

* Per 31-03-25 zijn twee audits uit het jaarplan 2024-25 nog onderhanden. Derhalve zijn de bevindingen van deze audits niet opgenomen in de visualisatie.

Audits (1/3)

Doelstelling: De efficiëntie en effectiviteit van de inrichting, werkwijze en behaalde resultaten van het programma ‘Informatie op Orde’ beoordelen.

Artikel 213a Gemeentewet: Informatie op Orde

Organisatieonderdeel: Informatie- en Procesmanagement (IPM)

In het Coalitieakkoord 2022-2026 is de ambitie “verbeteren van opslag en ontsluiting van gegevens” opgenomen om grip op informatiebeheer te krijgen en te voldoen aan relevante wetgeving zoals de Archiefwet en Wet open overheid.
De afgelopen jaren was informatiebeheer en naleving van wetgeving hieromtrent een knelpunt binnen de gemeente. Dit is ook bevestigd in externe onderzoeken van toezichthouders, Provincie Utrecht en Het Utrechts Archief, en consultancybureau Doxis.

Daarom heeft de Themadirecteur Bedrijfsvoering in 2022 programma ‘Informatie op Orde’ opgezet. Door het opnemen van het programma in de Regeling Risicovolle Projecten en de daarbij horende rapportageverplichtingen richting Concerndirectie, college en raad, krijgt informatiebeheer zichtbare managementprioriteit en zijn aantoonbare verbeteringen gerealiseerd.

Verder zijn adviezen uit diverse externe onderzoeken vertaald naar concrete programma activiteiten. Voor het meten van de programmavoortgang zijn SMART indicatoren gedefinieerd en worden data effectief ingezet. Programmateamleden nemen daarnaast deel aan kennisnetwerken binnen de G4 en met toezichthouders om proactief in te spelen op verwachtingen en ontwikkelingen.

Een aandachtspunt omtrent governance was dat het mandaat en verantwoordelijkheden van de stuurgroep niet formeel waren vastgelegd, waardoor stuurgroep capaciteit niet optimaal benut werd. De programmasturing is inmiddels overgedragen naar de lijnorganisatie binnen IPM.

De opzet van risicomanagement in het programma staat nog in de kinderschoenen en ligt niet in lijn met gemeentebrede standaard omtrent risicomanagement. Hierdoor worden de implementatie van beheersmaatregelen en tijdige bijsturing belemmerd.

Het management van IPM heeft reeds een plan van aanpak opgesteld voor het opvolgen van de verbeterpunten.

Doelstelling: Vaststellen of beheersmaatregelen adequaat zijn ingericht om de Wpg na te leven.

Wet politiegegevens 2024

Organisatieonderdeel: CIO Office, Werk & Inkomen (W&I), Maatschappelijke Ontwikkeling (MO), Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) en Openbare orde en Veiligheid (OOV)

De Wet politiegegevens (Wpg) stelt criteria voor de verwerking van politiegegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) houdt hier toezicht op. Een vorm van AP toetsing is een verplichte vierjaarlijkse externe en jaarlijkse interne audit.

De interne audit 2024 bestond uit een hercontrole van: 1) de interne auditbevindingen ‘Governance 2022’ en ‘Applicatie- en Autorisatiebeheer 2023’ en 2) de externe audit bevindingen inzake ‘Opslaan en verwijderen van politiegegevens’.

De interne auditbevindingen omtrent governance zijn grotendeels opgevolgd door alle organisatieonderdelen, met MO als voorloper. Daarnaast heeft OOV in het kader van een meerjarig vraagstuk door de inzet van externe expertise geconcludeerd dat de Wpg niet van toepassing is op hun gegevensverwerkingen. Wij nemen OOV daarom niet meer mee bij volgende Wpg audits, indien wetgeving niet wijzigt.

Nog openstaande verbeterpunten betreffen vooral het opstellen of actualiseren van procesbeschrijvingen, bijvoorbeeld voor datalekmeldingen en inzageverzoeken. Daarnaast heeft de Functionaris Gegevensbescherming nog geen jaarverslag over 2023 gepubliceerd, terwijl de wettelijke verplichting is.

Voor bevindingen omtrent zowel applicatiebeheer als het opslaan en verwijderen van politiegegevens tonen alle organisatieonderdelen verbeteringen ten opzichte van de externe audit uit 2022. Echter, systeemtechnische beperkingen in de huidige applicaties hinderen het naleven van de wet.

Zo hebben binnen W&I en VTH niet alle applicaties functionaliteiten om aantoonbaar aan bewaartermijnen te voldoen. Deze bevindingen worden naar verwachting in Q1 2025 opgelost door reeds gestarte systeemvervangingen.

Het management van de betrokken organisatieonderdelen is inmiddels begonnen met het implementeren van verbeteracties.

Audits (2/3)

Doelstelling: De kwaliteit en naleving van geselecteerde contracten met cloudleveranciers beoordelen.

Cloud Contractmanagement II

Organisatieonderdeel: Financiën en Juridische Zaken

De gemeente Utrecht is in 2019 gestart met het programma Cloudtransitie. Hiermee worden steeds meer gemeentelijke applicaties van een on-premise naar een cloudomgeving verplaatst en het applicatie- en databeheer aan leveranciers uitbesteed.

Bij de inkoop van clouddiensten is het belangrijk om afdwingbare contractafspraken met leveranciers te maken, zodat de werking en het beheer van clouddiensten geborgd is. In deze audit hebben wij de kwaliteit en naleving van diverse cloudcontracten binnen Financiën en Juridische Zaken beoordeeld.

De gemeente hanteert voor haar contractmanagementproces de internationaal geaccepteerde standaard ‘CATS CM’. Echter, Financiën en Juridische Zaken zijn hier onvoldoende mee bekend en passen deze daarom niet consequent toe. Een gevolg hiervan is dat contracten niet zijn geregistreerd in het gemeentelijke inkoopsysteem. Hierdoor kunnen contractmanagers contractafspraken niet adequaat en efficiënt monitoren.

Door gebrekkige contractdossiers binnen Financiën ontbreken rechtsgeldige contracten met leveranciers, terwijl applicaties nog in gebruik zijn. Bovendien adresseren de contracten binnen beide organisatieonderdelen cloudrisico’s onvoldoende. Zo hebben zij weinig afspraken met de leveranciers gemaakt over informatiebeveiliging of monitoren deze niet actief.

Hierdoor kan de gemeente de veiligheid van haar data niet garanderen en kunnen cloudleveranciers bij een conflictsituatie in het uiterste geval de gemeente de toegang tot de clouddienst en haar gegevens ontzeggen.

Het management van Financiën en Juridische Zaken heeft inmiddels verbeteracties in gang gezet.

Doelstelling: Vaststellen in hoeverre de gemeente Utrecht, één jaar na de inwerkingtreding van de omgevingswet, in control is van de uitvoering van de processen in de operationele keten

Omgevingswet

Organisatieonderdeel: Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet landelijk in werking getreden. Deze wet heeft tot doel regels rondom de fysieke leefomgeving te vereenvoudigen en te bundelen. In deze audit toetsten wij in hoeverre de gemeente Utrecht in control is van het proces voor vergunningverlening (de operationele keten) bij VTH.

Het team Vergunningen Gebouwde Omgeving (VGO) van VTH heeft adequate initiatieven voor kwaliteitsmanagement opgezet. Zo is de maandelijkse bijeenkomst met vakexperts uit verschillende organisatieonderdelen waardevol voor kennisdeling over de samenwerkingsketen heen. Daarnaast zijn per Q4 2024 adequate kwaliteitscontroles in gang gezet voor het multidisciplinair beoordelen van vergunningendossiers.

De Strategisch teamleider vervult een aanjagersrol voor het signaleren van knelpunten bij de uitvoering van de omgevingswet en zet de gemeente Utrecht op de kaart in landelijke bijeenkomsten hierover.

Door de omgevingswet zijn processen binnen de gemeente substantieel veranderd. Echter, relevante KPI’s met streefwaarden om de effectiviteit hiervan te meten, ontbreken nog. Dit belemmert gerichte en tijdige identificatie van knelpunten en bijsturing.

De applicatie Rx.Mission biedt vooralsnog beperkte rapportagemogelijkheden, waardoor een gedegen sturingsinformatie ontbreekt. Enkele indicatoren zoals werkvoorraden en doorlooptijden worden handmatig berekend. Dit is inefficiënt en foutgevoelig.

De omgevingswet vraagt om ketensamenwerking tussen meerdere disciplines. Wij hebben een enquête uitgezet, waaruit blijkt dat het kennisniveau van het proces voor vergunningsverlening verschilt binnen organisatieonderdelen en dat de keten-samenwerking anders ervaren wordt.

Het management van VTH gaat aan de slag met de geformuleerde verbeteracties.

Audits (3/3)

Doelstelling: De status en effectiviteit van de verbeterplannen met betrekking tot het proces van de verwerking van loon- en prijsindexatie in de begroting en de voorjaarsnota toetsen.

Loon- en prijsindexatie

Organisatieonderdeel: Financiën

Financiën voert jaarlijks loon- en prijsindexatie uit om de budgetten van de gemeente voor inflatie te indexeren. Bij de berekening van de loonindexatie in de voorjaarsnota 2023 heeft Financiën de cao verhoging € 8 mln. te hoog ingeschat. Samen met de fout in de berekening van het gemeentefonds heeft dit geleid tot veel negatieve media aandacht.

In 2023 zijn de eerste verbeterstappen gezet om het loon- en prijsindexatie proces te laten toetsen door Business Control. Daarnaast is naar aanleiding van benchmarking met de gemeente Den Haag de prijsindexatie berekening in 2024 aangepast.

Het uitvoeren van het loonindexatie proces is momenteel bij Financiën belegd, maar Mens & Organisatie (M&O) beschikt over alle relevante data hiervoor. Wat opvalt, is dat een weloverwogen besluit en een formele onderbouwing voor dit positionering en een duidelijke rolverdeling ontbreken.

Het beleidsdocument met spelregels voor het berekenen van de indexaties dateert uit 2017 en is niet aantoonbaar op actualiteit getoetst. Hierdoor ontbreekt de basis voor een robuust proces dat inspeelt op actualiteiten en waarin gedegen beheersmaatregelen zijn geborgd.

Aandachtspunten omtrent samenwerking, waardering en leiderschap uit het medewerkersonderzoek 2023 zijn wederom bevestigd tijdens de audit. Het is zorgelijk dat het management van Financiën ten tijde van de audit nog geen plan met concrete acties had opgesteld of andere aantoonbare interventies had gepleegd die voor een duurzame cultuurverandering zorgen.

Het Management Financiën adresseert de benodigde verbeteracties in het programma ‘Versterken Financiële Functie’.

Doelstelling: De effectiviteit van het proces voor het toetsen van onderwijshuisvestingsprojecten waarbij het bouwbeheer bij het schoolbestuur is belegd (toetsprojecten) beoordelen.

Follow up audit Onderwijshuisvesting

Organisatieonderdeel: Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU)

In 2022 hebben wij een audit naar de samenwerking tussen de gemeente Utrecht en schoolbesturen bij toetsprojecten uitgevoerd. De opvolging van de gerapporteerde verbeterpunten verliep in eerste instantie moeizaam. Daarom hebben wij in overleg met de Directeur VGU besloten om in 2024 een follow up audit hiernaar uit te voeren.

Medio 2023 heeft VGU een Senior Projectmanager aangesteld om het toetsproces te standaardiseren en efficiënter in te richten. Hiervoor heeft hij een gedegen analyse uitgevoerd van sterktes en zwaktes van het bestaande proces en evaluatiesessies gehouden met toeters binnen VGU en met een aantal schoolbesturen. Verder heeft hij afstemming gezocht omtrent het gehanteerde toetsproces met andere Nederlandse gemeenten.

Dit heeft geresulteerd in een leidraad voor een vernieuwd toetsproces, waarin duidelijkheid wordt verschaft over rollen, taken, verantwoordelijkheden en werkwijzen.

In 2022 zorgde een hoog personeelsverloop binnen VGU voor vertragingen in het uitvoeren van het toetsproces. Het team is in 2024 uitgebreid, waardoor VGU inmiddels voldoende capaciteit heeft om de toetsprojecten tijdig op te pakken.

Wij concluderen dat VGU met het actualiseren van de leidraad en door capaciteitsuitbreiding adequaat opvolging heeft gegeven aan de auditbevindingen uit 2022.

Wettelijk verplichte jaarlijkse audit

Rechtmatigheidsverantwoording gemeentebreed

Door de wet ‘Versterking decentrale rekenkamers’ moet iedere gemeente vanaf begin 2023 zelf de rechtmatigheidsverantwoording opstellen en onderbouwen. Tot 2023 was deze taak belegd bij de externe accountant. In 2024 legt de gemeente voor de tweede keer verantwoording af over de rechtmatigheid van haar handelen.
Met de rechtmatigheidsverantwoording geeft het college aan of er in het boekjaar financiële onrechtmatigheden hebben plaatsgevonden.

Verbijzonderde Interne Controles (VICs)

De gemeente onderbouwt de rechtmatigheidsverantwoording met behulp van Verbijzonderde Interne Controles uitgevoerd door Business Controllers van de verschillende organisatieonderdelen.

Hiermee wordt jaarlijks gecontroleerd hoe effectief interne controlemethodes (procedures, regels en processen) hebben gewerkt om rechtmatigheidsfouten te voorkomen en/of te identificeren.

De rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit drie fases;

Planningsfase (VIC plan) → **Interim fase** (VIC procesbeschrijving en lijncontrole) → **Finale fase** (VIC gegevensgerichte werkzaamheden)

Rol Concernaudit
Concernaudit werkt hand in hand met de Business Controllers om de rechtmatigheidsverantwoording continu te verbeteren. Dit doen we door:

- Het uitvoeren van kwaliteitstoetsen op de VIC werkzaamheden van de organisatieonderdelen;
- Het verzorgen van spreekuren voor het delen van vakkennis;
- Het (door)ontwikkelen van templates om middels standaardisatie de proces-efficiëntie te verbeteren.

Uitgevoerde werkzaamheden en conclusies

Na iedere fase heeft Concernaudit een kwaliteitsbeoordeling uitgevoerd op de door de organisatieonderdelen aangeleverde werkzaamheden.

Op gebied van de rechtmatigheidsverantwoording is in 2024 wederom vooruitgang geboekt. Dit betreft alle organisatieonderdelen en was een gezamenlijke inspanning van de Business Controllers, Concernaudit en het kernteam RMV – bestaande uit leden van Concern Control, Concernaudit en Financiën.

Wij zijn van mening dat de uitgevoerde werkzaamheden een geschikte basis vormen voor de controle van de externe accountant.

Wel hebben wij een aandachtspunt gesignaleerd binnen Ruimte. Door een inconsequente naleving van interne procedures rondom het boeken van erfpachtinkomsten, is er een verhoogde kans dat rechtmatigheidsfouten niet door de Business Controller zijn geïdentificeerd.

We hebben de bevinding en benodigde verbeteracties gedeeld met het management van Ruimte.

Wettelijk verplichte jaarlijkse audit

Rechtmatigheidsverantwoording VIC's

Concernaudit voert zelf Verbijzonderde Interne Controle (VIC) werkzaamheden uit voor twee gemeentebrede processen met grote financiële omvang. De externe accountant maakt hier gebruik van tijdens de jaarrekeningcontrole.

Inkopen en aanbesteden

Organisatieonderdeel: Overstijgend

Financiële omvang 2024: **EUR 900 miljoen**

Concernaudit heeft de VIC werkzaamheden op inkopen en aanbesteden over 2024 uitgevoerd.

Door toegenomen gemeentebrede aandacht voor en naleving van de EU aanbestedingswetgeving zijn de onrechtmatigheden op dit gebied de afgelopen jaren afgenomen van € 11,2 mln. in 2022 tot € 4,8 mln. in 2023.

Helaas is met de geconstateerde onrechtmatigheden van € 6,8 mln. in 2024 de dalende trend niet voortgezet. Dit komt met € 6,32 mln. *bijna volledig door inhuur*. Hiermee is de in de programmabegroting 2024 genoemde doelstelling voor de naleving van aanbestedingsregels van maximaal € 3,0 mln. onrechtmatigheid wederom niet gehaald.

Het merendeel van de onrechtmatigheden betreft inhuurcontracten waarin een maximaal aantal te declareren uren voor de gehele opdracht is vermeld, die bij de verlenging niet is verhoogd. De oorzaak is dat organisatieonderdelen op advies van Mens & Organisatie (M&O) consequent standaard inhuurovereenkomsten en verlengingsbrieven, die niet op elkaar aansloten, hebben toegepast.

De bevindingen en benodigde verbeteracties zijn afgestemd met het management van:

- Mens & Organisatie (proceseigenaar inhuur personeel);
- Inkoop (proceseigenaar centraal inkoopbeleid);
- Ruimte, Stadsbedrijven en Vergunningen, Toezicht en Handhaving (organisatie-onderdelen met onrechtmatigheden)

Formats van de inhuurcontracten zijn inmiddels door M&O aangepast om bovengenoemde onrechtmatigheden bij nieuw aanbestede inhuur te voorkomen.

Subsidieverstrekking

Organisatieonderdeel: Maatschappelijke Ontwikkeling (MO)

Financiële omvang 2024: **EUR 315 miljoen**

Concernaudit heeft voor 2024 het VIC plan geactualiseerd en het proces getoetst op conformiteit aan wet- en regelgeving en verordeningen.

Wij hebben zoals in eerder jaren geen *financiële* onrechtmatigheden geconstateerd.

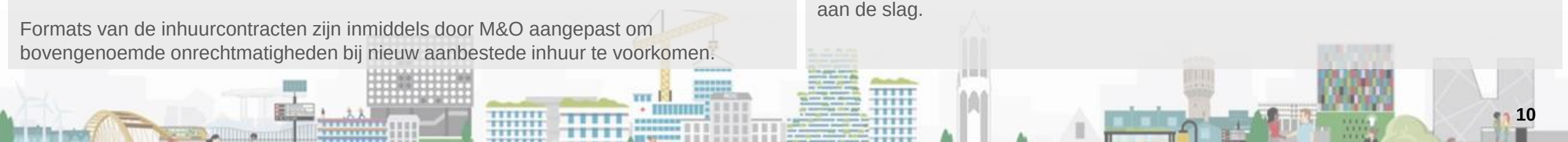
Net als in eerdere jaren hebben wij een aantal *formele* onrechtmatigheden geconstateerd. Dit betreft een klein aantal verleningsbeschikkingen die niet vóór het verstrijken van de beslistermijn uit de Algemene Subsidie Verordening (ASV) zijn afgegeven.

Dit type onrechtmatigheid heeft geen directe consequenties voor de rechtmatigheidsverantwoording, maar tast het vertrouwen in een betrouwbare overheid aan.

Een belangrijk aandachtspunt is dat, zoals in voorgaande jaren, vastleggingseisen uit paragraaf 4.2.5. van het "Uitvoeringskader Subsidieverstrekking" niet consequent wordt nageleefd.

Zo zijn subsidieactiviteiten in de beschikkingen te summier beschreven. Hierdoor is het moeilijk om vast te stellen of de subsidie daadwerkelijk wordt besteed aan de gewenste activiteiten. Daarnaast is het "Uitvoeringskader Subsidieverstrekking" voor 2024 niet geactualiseerd.

Het management van het subsidiebureau herkent de bevindingen en gaat hiermee aan de slag.

Fraude (1/2)

Het onderwerp fraude heeft de afgelopen jaren door aanscherping van de beroepsnormen een steeds prominentere plek op de agenda van de externe accountant gekregen. Gemeenten worden verwacht te voldoen aan een fraudepakket bestaande uit drie onderdelen;

- Het uitvoeren van een periodieke **frauderisicoanalyse**;
- Het jaarlijks verzorgen van **workshops** om bewustwording rondom fraude in kwetsbare processen te verhogen;
- Het jaarlijks **toetsen van beheersmaatregelen** in fraudegevoelige processen.

Sinds 2023 is het uitvoeren van het fraudepakket bij Concernaudit belegd.

Frauderisicoanalyse

Organisatieonderdeel: Gemeentebreed

De periodiciteit voor het actualiseren van de gemeentebrede frauderisicoanalyse is twee jaar. Omdat wij de actualisatie in 2023 hebben uitgevoerd, zal de eerstvolgende in 2025 plaatsvinden.

In Q4 2024 hebben wij, gebaseerd op aanbevelingen uit de managementletter 2023 van de externe accountant, het in kaart brengen van frauderisico's en bijbehorende mitigerende maatregelen toegevoegd aan de werkzaamheden voor de Verbijzonderde Interne Controles (VIC).

Fraude (2/2)

Doelstelling: Verhogen van bewustwording rondom fraude in kwetsbare processen

Fraudeworkshop Technisch Beheer Vastgoed

Organisatieonderdeel: Vastgoedorganisatie Utrecht

Wij hebben in 2024 een workshop bij het technisch beheerteam van de Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU) uitgevoerd om het fraudebewustzijn te verhogen. Technisch beheer is een kwetsbaar proces vanwege de financiële omvang en de afhankelijkheid van externe partijen voor vastgoedbeheer.

Tijdens een rollenspel zijn we met deelnemers op zoek gegaan naar kwetsbaarheden in het werkproces door in de huid van kwaadwillende externen te kruipen. Voorbeelden zijn een beperkt zicht op marktconforme prijzen, het handelen onder tijdsdruk en de afhankelijkheid van een beperkt aantal aannemers

Daarna hebben de deelnemers beheersmaatregelen ontworpen om mogelijkheid op fraude in te perken. Denk hierbij aan aanscherpen van het vier ogen principe en de toepassing van data-analyse om afwijkingen in offertes te signaleren.

Met de verkregen inzichten kan VGU kwetsbaarheden in het huidige proces identificeren en gericht aanpakken.

Concernaudit gebruikt deze informatie als input bij het actualiseren van de gemeentebrede frauderisicoanalyse in 2025.

Doelstelling: Vaststellen of de kwaliteit en naleving van de beheersmaatregelen in het proces RNI adequaat zijn.

Fraudepreventie - Registratie van Niet-Ingezetenen

Organisatieonderdeel: Publiekszaken

Personen die korter dan vier maanden in Nederland verblijven of in het buitenland wonen en een relatie moeten onderhouden met de Nederlandse overheid, kunnen zich in laten schrijven in de Registratie van Niet-Ingezetenen (RNI). Hiermee krijgen zij een Burgerservicenummer en toegang tot de arbeidsmarkt, diensten en voorzieningen. Utrecht is één van de 19 gemeenten die deze registraties uitvoert in opdracht van en onder verantwoordelijkheid van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG).

Dit is een kwetsbaar proces met risico op identiteitsfraude en onrechtmatige toegang tot voorzieningen.

Medewerkers binnen Publiekszaken (PBZ) beschikken over adequate vakkennis en middelen om het proces uit te voeren en werken hierin constructief samen.

De belangrijkste bevinding is dat de gemeente Utrecht het in 2024 ondertekende convenant met de RvIG niet vooraf juridisch getoetst heeft. De bijlagen van het convenant zijn niet bekend bij Publiekszaken en konden bij navraag ook niet door de RvIG worden verstrekt. Dit kan leiden tot misverstanden over verplichtingen en verwachtingen over de operationele uitvoering, met mogelijke juridische conflicten tot gevolg.

Verder zijn in het convenant diverse afspraken gemaakt die door Publiekszaken niet allemaal (aantoonbaar) worden nageleefd.

Een ander aandachtspunt is dat PBZ medewerkers incidenteel gebruikmaken van andermans account en dit niet vastleggen, waardoor functiescheiding in het geding komt.

Publiekszaken organiseert periodieke bijeenkomsten om het bewustzijn van medewerkers rondom fraude en integriteit te verhogen. Echter, in 2023 en 2024 hebben niet alle medewerkers aan de bijeenkomsten deelgenomen.

Het management van Publiekszaken herkent de verbeterpunten en pakt deze op.

Adviesopdrachten (1/5)

Juridische Zaken

Dashboard Management Rapportage ‘Bezwaar en Beroep’

Naar aanleiding van het dossier Binnenstad en het en het daaropvolgende Berenschot rapport, heeft Concernaudit in 2023 op verzoek van JZ een dashboard ontwikkeld om de management-rapportages omtrent het proces ‘Bezwaar en Beroep’ te verbeteren.

Het dashboard is sinds december 2023 operationeel en visualiseert volledig geautomatiseerd relevante stuurinformatie voor de maandrapportages van het proces ‘Bezwaar en Beroep’.

In de afgelopen periode hebben we dit dashboard verder geoptimaliseerd op basis van waardevolle gebruikersfeedback van juristen. Zo hebben we het gebruikersgemak verbeterd en een prognose voor verwachte bezwaar- en beroepsschriften van bewoner toegevoegd.

Deze verbeteringen dragen bij aan een meer gerichte en voorspellende sturing van het proces ‘Bezwaar en Beroep’.

Juridische Zaken

Dashboard Management Rapportage 'Schade en Verzekeren'

Het genereren van informatie voor managementrapportages voor ‘Schade en Verzekeren’ vindt momenteel handmatig plaats en is afhankelijk van één functionaris. Dit is inefficiënt en vormt een ongewenste situatie in het kader van businesscontinuïteit.

De reeds bestaande samenwerking met JZ zetten wij voort door de maandrapportages van het proces ‘Schade en Verzekeren’ te automatiseren. Met het dasboard kan management gerichter sturen op knelpunten en workload binnen het team. Een bijkomstig voordeel is dat informatie uit het dashboard kan worden gebruikt voor toekomstige onderhandelingen met verzekeraars omtrent keuzes over premies en eigen risico’s.

Tijdens de verkenningsfase met JZ hebben wij echter geconstateerd dat een koppeling tussen de benodigde productiesystemen ontbreekt. De ontwikkeling van deze koppeling is inmiddels in gang gezet. Zodra deze gereed is, kunnen wij met het bouwen van de geautomatiseerde rapportages beginnen.

Adviesopdrachten (2/5)

Concernaudit

Automatisering werkzaamheden op VIC Inkopen en Aanbesteden

Concernaudit is continu op zoek naar automatiseringsmogelijkheden voor handmatige auditwerkzaamheden. Een bijzonder arbeidsintensieve activiteit is het ieder kwartaal uitvoeren van de VIC 'Inkopen en Aanbesteden' (zie pagina 11).

Sinds 2024 werken we in pilots aan de automatisering van deze werkzaamheden en inmiddels hebben we aantoonbare voortgang geboekt. De grafiek rechts weergeeft de reeds geautomatiseerde stappen en tijdsbesparingen.

Deze aanpak was in het bijzonder waardevol voor het in beeld brengen van een tot nu toe onbekende fout in de rechtmatigheidsverantwoording inkopen en aanbesteden (inhuur). De automatisering stelde ons in staat om de steekproef, na afstemming met de externe accountant, significant uit te breiden, zonder hier veel handmatige auditcapaciteit voor in te zetten.

Doordat we de resultaten en conclusies snel konden delen met de inhuurdesk en betrokken organisatieonderdelen, konden zij verbeteracties tijdig in gang zetten.

Visuele weergave van stappen in de automatisering

De totale tijdsbesparing per jaar is **945 manuren**, verdeeld over de stappen

1. Batchdownload

In één handeling alle onderliggende documenten uit het financiële systeem ophalen, zoals contracten en verlengingsbrieven.

282 uur

2. Scraping

Automatisch verzamelen van gegevens uit gedownloade documenten, zoals namen van crediteuren, tarieven en looptijden.

3. Data geschikt maken voor gebruik

Gegevens voorbereiden voor gebruik in controle, zoals het eenduidig opnemen van datumvelden (31.03.2025 vs. 31-03-2025).

663 uur

4. Controle uitvoeren

Controleren van automatisch verzamelde gegevens aan specifieke toetspunten.

Adviesopdrachten (3/5)

Evaluatie RRP – *ad hoc*

Evaluatie Regeling Risicovolle Projecten

Sinds 2021 kent de gemeente Utrecht de Regeling Risicovolle Projecten (RRP). Het doel van deze regeling is de raad te versterken in haar kaderstellende en controlerende rol bij risicovolle projecten, die substantiële invloed op de stad hebben, innovaties gebruiken, bestuurlijke complexiteit kennen en/of een significante financiële omvang hebben.

In de regeling is vastgelegd dat deze na drie jaar zal worden geëvalueerd door het college en de raad. Hiervoor is opdracht gegeven aan de Directeur Concerncontrol. De data-analist van Concernaudit was bij de evaluatie betrokken voor onderzoeksgerelateerde aspecten.

Onze data-analist – tevens socioloog – zorgde voor relevante vakexpertise door het hanteren van een mixed methods aanpak, waarbij zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoeksmethoden zijn ingezet. Om een volledig beeld te krijgen van de ervaringen en opvattingen over de RRP, is een enquête gehouden onder raadsleden en ambtenaren van de gemeente Utrecht. Aansluitend zijn focusgroep-interviews georganiseerd met een selectie van ambtenaren en raadsleden.

Uit de evaluatie volgden drie verbeterpunten: het terugbrengen van de frequentie van voortgangsrapportages, het toevoegen van de mogelijkheid om de toepassing van de RRP voor een project te pauzeren, en het wijzigen van het evaluatiemoment. De raad heeft op 27 maart 2025 ingestemd met deze verbeterpunten.

Mens & Organisatie

Voorspellende Model Vrijwillige Uitstroom

De krapte op de arbeidsmarkt stelt de gemeente Utrecht voor uitdagingen. Openstaande vacatures zijn hierdoor lastiger in te vullen en voor werknemers is het aantrekkelijk om kansen buiten de gemeente te verkennen.

In samenwerking met M&O hebben wij daarom een model ontwikkeld om toekomstige vrijwillige uitstroom van medewerkers te voorspellen. Personeelsgegevens, medewerkersonderzoeken en arbeidsmarktdata over de periode 2017-2024 vormen de basis voor de voorspellingen. Door het gebruik van zelflerende algoritmes (machine learning) is het model verder geoptimaliseerd.

De uitkomsten van het model hebben we gevisualiseerd in een dashboard dat M&O in staat stelt om risicogebieden voor vrijwillige uitstroom te identificeren. Denk bijvoorbeeld aan specifieke functies of doelgroepen binnen onze organisatie.

Verder gebruikt M&O het dashboard om uitstroomcijfers en daaraan verbonden conclusies te valideren. Hiermee draagt het dashboard bij aan feitelijk onderbouwd capaciteitsmanagement en faciliteert het een gerichtere en efficiënte inzet van managers en HR business partners.

Adviesopdrachten (4/5)

Financiën

Dashboard Memorialen

De gemeente Utrecht verwerkt jaarlijks een groot aantal memorialen. In 2024 betrof dit 8.663 memorialen ter waarde van ongeveer € 5 miljard.

Vanwege het handmatige karakter en de mogelijkheid om het resultaat te beïnvloeden voor persoonlijk gewin, hebben memorialen een verhoogd risico op fraude. De externe accountant heeft in diverse managementletters aandacht gevraagd voor de gebrekkige onderbouwing van memoriaalboekingen en tekortkomingen in de interne beheersing.

In samenwerking met Financiën hebben wij in Q2 2024 een dashboard ontwikkeld om met een datagedreven aanpak het memorialenproces:

- Inzichtelijker te maken;
- Knelpunten te identificeren;
- Interne beheersmaatregelen gericht aan te scherpen;
- Oorzaken van memoriaalboekingen in beeld te brengen en hierdoor het aantal boekingen terug te brengen.

Is Q3 en Q4 2024 hebben wij het dashboard verder ontwikkeld.

Met het dashboard beschikt Financiën nu over relevante stuurinformatie om een robuust proces voor memorialen in te richten en te bewaken. Zo heeft Financiën reeds controles op functiescheiding, het vierogen-principe en autorisaties aangescherpt op basis van het dashboard.

Dashboard Purchase 2 Pay (P2P) – bestellen t/m factuurafhandeling

In het boekjaar 2024 heeft de gemeente Utrecht ongeveer 142.000 crediteurenfacturen geboekt, voor een totaalbedrag van € 1,2 miljard.

Op verzoek van Financiën stelt Concernaudit periodiek dashboards beschikbaar waarin de naleving van een aantal beheersmaatregelen in het P2P proces inzichtelijk wordt gemaakt.

De focus ligt hierbij op de autorisaties van betrokken personen, functiescheiding en handmatig ingrijpen in geautomatiseerde processtappen.

Uit de analyse blijkt dat beheersmaatregelen over het algemeen adequaat worden nageleefd.

Financiën kan met inzichten uit het dashboard tekortkomingen in het P2P proces tijdig identificeren en bijsturen.

Gezien Concernaudit de automatisering van de controles in het P2P proces al geruime tijd ondersteunt, dient Financiën hier vanaf Q2 2026 zelfstandig invulling aan te geven.

Adviesopdrachten (5/5)

Publiekszaken

Concernaudit ontwikkelt periodiek dashboards voor Publiekszaken (PBZ) voor een geautomatiseerde en volledige controle op kwetsbare processen. In 2025 hebben wij drie dashboards geüpdatet en overgezet naar de gemeentelijke dashboardtool (Tableau). Hiermee dragen we bij aan een vermindering van het aantal dashboardtools binnen de gemeente, waardoor capaciteit van data analisten efficiënter ingezet kan worden. *Omdat er onvoldoende tastbare resultaten omtrent het gebruik van de dashboards binnen PBZ geboekt zijn, heeft de Manager Concernaudit besloten de samenwerking voorlopig te beëindigen.*

Dashboard Raadplegingen BRP

De Basisregistratie Personen (BRP) bevat privacygevoelige persoonsgegevens van inwoners van Nederland en van personen die Nederland hebben verlaten. Het eigenaarschap voor de BRP ligt bij PBZ, maar het systeem wordt ook gebruikt door andere organisatieonderdelen en woningcorporaties. In 2024 werd de BRP ruim 1,8 miljoen keer geraadpleegd door medewerkers van de gemeente.

Het risico bestaat dat medewerkers onbevoegd persoonsgegevens raadplegen voor persoonlijk of financieel gewin of identiteitsfraude.

Sinds 2020 maakt Concernaudit een dashboard om raadplegingen in de BRP inzichtelijk te maken.
Het dashboard geeft PBZ de mogelijkheid om opvallende patronen te detecteren, zoals opvallende tijdstippen waarop raadplegingen plaatsvinden of frequente raadplegingen van eenzelfde persoon.

Dashboard Eerste inschrijving

Personen die langer dan vier maanden in Nederland willen verblijven, zijn wettelijk verplicht zich te registreren in de BRP van de gemeente waar zij gaan wonen. Hiermee krijgen zij een Burgerservicenummer en toegang tot belangrijke voorzieningen in Nederland zoals een zorgverzekering of bankrekening.

Het risico bestaat dat medewerkers betrokken raken bij identiteitsfraude door valse inschrijvingen te faciliteren.

Sinds 2024 ontwikkelen we een dashboard om de naleving van het proces, ongewenste afwijkingen en opvallende patronen inzichtelijk te maken. Hiermee kunnen frauduleuze handelingen op tijd worden gesignaleerd en knelpunten in capaciteit bij PBZ gericht worden opgelost.

Dashboard Reisdocumenten

Jaarlijks verstrekt PBZ ruim 35.000 reis-documenten.

Het risico bestaat dat medewerkers betrokken raken bij identiteitsfraude door het uitgeven van valse reisdocumenten.

Concernaudit maakt sinds 2018 een dashboard ‘Reisdocumenten’ om de naleving van het proces, ongewenste afwijkingen en opvallende patronen inzichtelijk te maken.

Hiermee kunnen frauduleuze handelingen op tijd worden gesignaleerd en knelpunten in capaciteit bij PBZ gericht worden opgelost.

Samenwerkingsinitiatieven

Naast het uitvoeren van het jaarplan zijn leden van Concernaudit ook vertegenwoordigd in een aantal expert panels en werkgroepen. Hierin werken we samen met collega's uit verschillende domeinen aan complexe organisatorische vraagstukken en procesverbeteringen. Hieronder hebben wij enkele nieuwe en bestaande samenwerkingsinitiatieven uitgelicht.

Commissie Bedrijfsvoering en Auditing Decentrale Overheden BADO

Sinds juni 2024 vertegenwoordigt de Manager Concernaudit de gemeente Utrecht in de Commissie Bedrijfsvoering en Auditing Decentrale Overheden (BADO). Deze commissie bestaat uit deskundigen die onder meer werkzaam zijn bij gemeenten, provincies, de VNG, de beroepsorganisatie van accountants, accountantskantoren en het Rijk.

De commissieleden werken samen om de interpretatie van regels voor bedrijfsvoering, verantwoording en accountantscontroles toe te spitsen op de praktijk van decentrale overheden.

Chief Audit Executives Forum

De Manager Concernaudit is sinds 2025 lid van het CAE Forum, een besloten groep van meer dan 50 Chief Audit Executives uit de private en publieke sector in Nederland. Dit is een inspiratiebron voor kennisuitwisseling en doorontwikkeling van de interne auditfunctie.

Werkgroep AI Act

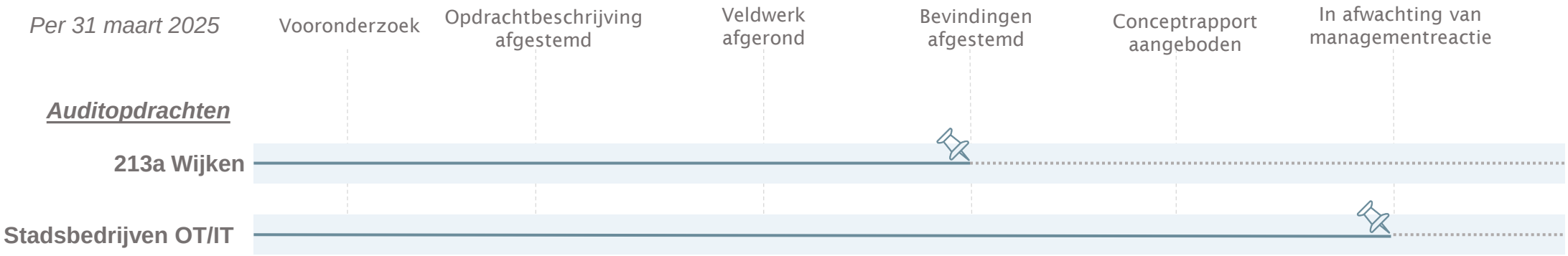
In augustus 2024 is de Europese AI Act in werking getreden. De AI Act is van toepassing op alle sectoren, waaronder de overheid. Organisaties hebben tot augustus 2026 om aan de wettelijke vereisten te voldoen.

Het CIO Office heeft in september 2024 een werkgroep opgericht die de gemeente bij de ontwikkeling van beleid voor de naleving van de AI Act ondersteunt. Hierdoor kan adequaat en tijdig invulling worden geven aan verplichtingen uit deze wetgeving, zonder daarbij de kansen die AI biedt uit het oog te verliezen.
Onze data-analist, tevens Certified AI Compliance Officer, neemt hieraan deel.

Overige samenwerkingsinitiatieven

- Selectiecommissie aanbesteding externe accountant
- Kernteam rechtmatigheidsverantwoording
- Expert panel inkoop
- Lid klankbordgroep Versterken Financiële Functie
- Expert panel SAP HANA implementatie
- Vakgroep data science
- Artificial Intelligence (AI) tafel

Status onderhanden opdrachten uit jaarplan 2024-25

Evaluatie kwaliteit dienstverlening

Sinds september 2022 stuurt Concernaudit na het delen van het definitieve auditrapport, een evaluatiesurvey uit. Met de survey verzamelen we feedback uit de organisatie om de kwaliteit van onze dienstverlening continu te verbeteren. De survey bestaat uit stellingen over vier thema's, namelijk: Team, Uitvoering, Rapport en Meerwaarde audit. Stellingen worden beoordeeld op een schaal van 1 "Helemaal niet mee eens" t/m 5 "Helemaal mee eens". Hieronder zijn onze ambities en inzichten tot zover uiteengezet.

Thema's

Team: competenties van en communicatie met het auditteam.

Uitvoering: werkwijze, doelstelling en duur van de audit.

Rapport: leesbaarheid, inhoud en accuraatheid van het opgeleverde auditrapport.

Meerwaarde audit: waarde van de audit bij het verbeteren van interne beheersing.

Resultaten per thema

	Team	Uitvoering	Rapport	Meerwaarde audit
Resultaat	4,0 =	4,0 =	3,9 =	3,7 =
Was:*	4,0	4,0	3,9	3,7

Ambitie **4**

**Scores uit jaarverslag 2023-24*

Surveygegevens

# Audits	# Auditees aangeschreven	# Auditees ingevuld	Respons
35	114	65	57%

Dit overzicht bevat audits vanaf september 2022.

Tops & Tips

Top scores

- Heldere communicatie over voortgang van de audit
- Closing meeting geeft goed beeld van belangrijkste bevindingen
- Managementsamenvatting geeft goed beeld van belangrijkste resultaten
- Audit was gericht op relevante onderwerpen en risico's

Tip scores

- Doorlooptijd van de audits
- Business acumen
  Kennis van het audit object
- Delen van "best practices" en waardevolle aanbevelingen
- Tijdig aanleveren auditrapport

Management van de interne auditfunctie (1/2)

Onafhankelijkheid

De Manager Concernaudit heeft vastgesteld dat de benodigde onafhankelijkheid van Concernaudit is gewaarborgd:

- De Manager Concernaudit rapporteert aan een dusdanig hoog niveau in de organisatie, waardoor Concernaudit in staat is om haar verantwoordelijkheden te vervullen.
- De Manager Concernaudit heeft een directe communicatielijn met de Gemeentesecretaris, de Wethouder en de Adviescommissie Control & Financiën.
- In 2024/2025 heeft geen inbreuk op de onafhankelijkheid van Concernaudit plaatsgevonden.

Permanente educatie

Auditors met certificaten en beroepslidmaatschappen die bijbehorende onderhoudseisen in het kader van ‘Permanente Educatie’ stellen, volgen de benodigde trainingen en cursussen om hieraan te voldoen.

Middelen en budget

- Concernaudit beschikte over voldoende middelen (capaciteit en budget) om het interne audit plan 2024-25 uit te voeren.
- Concernaudit heeft het interne audit plan 2024-25 binnen het vastgestelde budget afgerond.

Belangenverstrengeling

Potentiële belangenverstrengeling wordt periodiek getoetst door de Manager Concernaudit. Tussen 1 april 2024 en 31 maart 2025 heeft belangenverstrengeling zich niet voorgedaan.

Belangenverstrengeling vindt plaats op het moment dat een auditor, die een vertrouwenspositie bekleedt in haar functie, een ander professioneel of persoonlijk belang heeft. Tegengestelde belangen kunnen het onpartijdig uitoefenen van de auditfunctie bemoeilijken. Door belangenverstrengeling kan een ongepast beeld ontstaan welke het vertrouwen in de interne auditor en haar audit activiteiten kan schaden.

IIA Congres 2024

Met drie collega’s van Concernaudit hebben wij in juni 2024 deelgenomen aan het IIA congres in Leusden. Na aanleiding van de Olympische Spelen in Parijs was "Conformance & Performance" het congresthema. We hebben aan de hand van voorbeelden uit de topsport inspiratie opgedaan wat betreft het voldoen aan verwachtingen en presteren.

Management van de interne auditfunctie (2/2)

Kwaliteitsbewaking en verbeterprogramma

Interne auditfuncties wereldwijd maken gebruik van dezelfde standaarden bij het uitvoeren van hun werkzaamheden. Deze standaarden zijn door onze beroepsorganisatie, het Instituut van Internal Auditors (IIA), recentelijk geüpdatet op basis van maatschappelijke ontwikkelingen. De nieuwe standaarden (GIAS) zijn vanaf 1 januari 2025 van toepassing.

GIAS 8.4 schrijft voor dat interne audit afdelingen iedere vijf jaar een externe kwaliteitstoetsing laten uitvoeren om de naleving van de standaarden en de effectiviteit en efficiëntie van de interne audit functie te beoordelen.

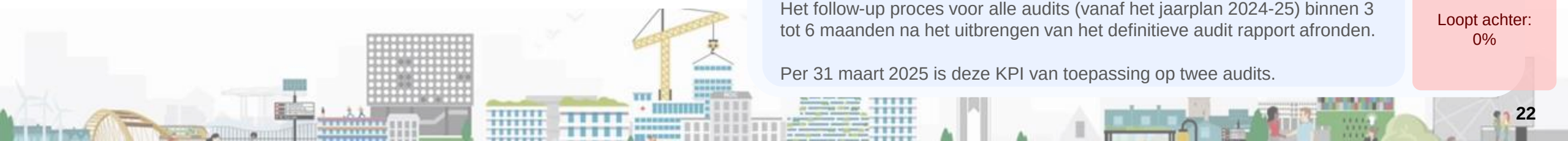
De Manager Concernaudit heeft opdracht aan IIA Nederland gegeven om de externe kwaliteitstoetsing voor het eerst in 2025 uit te voeren.
De verbeterpunten uit de quick scan van april 2025 pakken we op in aanloop naar de formele toetsing in december 2025.

De verbeterpunten hebben met name betrekking op GIAS domein 5 "Uitvoeren van interne auditdiensten". Denk hierbij aan aspecten in de dossiervorming zoals, risicobeoordeling, evaluatiecriteria en werkprogramma's. De benodigde verbeteringen betreffen zowel audit- als adviesopdrachten, waarbij adviesopdrachten meer aandacht nodig hebben.

Ook werken we op het onderwerp kwaliteitsbewaking nauw samen met de reeds gecertificeerde interne audit afdelingen van de gemeenten Amsterdam en Den Haag.

Key Performance Indicators (KPI's)

Jaarplanrealisatie Maximaal 3 audits of advies opdrachten die per 31 maart 2025 onderhanden zijn en in Q2 2025 worden afgerond.	Gerealiseerd
Budget Het jaarplan 2024/25 binnen het budget uitvoeren.	Gerealiseerd
Kwaliteit dienstverlening Score 4 of hoger (afgerond) in 80% van alle audits. *Auditees ontvangen een enquête waarin zij onze dienstverlening beoordelen van 1 t/m 5 op stellingen met betrekking tot Team, Uitvoering, Rapport en Meerwaarde audit.*	Bijna gerealiseerd: 79%
Professionele ontwikkeling Het behalen van de volgende certificaties: één Certified Artificial Intelligence Compliance Officer (CAICO), één Certified Interal Auditor (CIA) en een CIA kandidaat.	Gerealiseerd
Procesverbeteringen: doorlooptijd 80% van de concept auditrapporten en concept advies-memo's uiterlijk 13 werkdagen dagen na de closing meeting versturen.	Loopt achter: 50% *Halfjaarverslag: 29%*
Follow-up Het follow-up proces voor alle audits (vanaf het jaarplan 2024-25) binnen 3 tot 6 maanden na het uitbrengen van het definitieve audit rapport afronden. Per 31 maart 2025 is deze KPI van toepassing op twee audits.	Loopt achter: 0%

Bijlage: reeds gerapporteerd in halfjaarverslag

Samenvatting van de afgeronde auditopdrachten

Audits (1/4)

Cyberweerbaarheid

Doelstelling: de effectiviteit en naleving van initiatieven en maatregelen voor bewustwording over cyberweerbaarheid beoordelen.

Organisatieonderdeel: CIO Office

De meeste cyberaanvallen worden veroorzaakt door menselijk handelen. In het kader van bewustwording hierover heeft het CIO Office een gemeentebrede e-learning gegevens-bescherming met verschillende niveaus (brons, zilver, goud, diamant) geïmplementeerd in september 2022.

Per juni 2024 is 69% van de medewerkers nog niet gestart met de e-learning. Slechts 22% van de interne medewerkers en 7% van de externen voldoen aan de geformuleerde KPI “80% niveau zilver medio 2024”. De deelnamecijfers binnen de B20 en het college zijn teleurstellend en wijzen op een gebrek aan juiste *tone at the top* voor gegevens-bescherming. Hiermee is het risico van het verstrekken van gevoelige gegevens door medewerkers aan potentiële hackers ongewenst hoog.
Verder is het lage deelnamepercentage een gemist kans, omdat respondenten in onze enquête aangeven positief zijn over de e-learning en hierdoor bewuster omgaan met gevoelige gegevens.

Een aantoonbare aansluiting tussen de kennisbehoefte van de medewekers en de aangeboden e-learning ontbreekt, omdat resultaten uit een eerdere nulmeting en data uit tussenrapportages niet zijn gebruikt bij de (door)ontwikkeling van de e-learning.

Wij hebben een phishing test uitgevoerd bij de organisatieonderdelen met de hoogste (W&I) en laagste (FIJ) deelnamecijfers aan de e-learning. W&I scoort hierbij duidelijk beter dan FIJ, wat positief correleert met het volgen van de e-learning.

Opkomende Europese cyberwetgeving maakt bestuurders verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen tegen cyberrisico's en het toezicht hierop. Het CIO-office heeft hiervoor beleid voor gegevensbescherming opgesteld en integreert dit ook in de onboarding van nieuwe medewerkers. Een zorgpunt is dat het beleid niet op alle aspecten consequent wordt nageleefd.

De AVG verplicht organisaties tot het bijhouden van een datalekregister. Het CIO-office verzamelt input van organisatieonderdelen voor het interne register, maar voert hier geen kwaliteitscontroles op uit. Een ander aandachtspunt is dat het hiervan afgeleide externe datalekregister sinds juli 2023 niet meer is geactualiseerd.

Het management van het CIO Office erkent de bevindingen en heeft verbeteracties opgestart.

Audits (2/4)

Doelstelling: de dienstverlening bij het Serviceplein ICT beoordelen met focus op performance-management en data analyse voor procesverbetering.

Serviceplein ICT

Organisatieonderdeel: Mens & Organisatie (M&O)

Het Serviceplein ICT is het centrale aanspreekpunt voor IT vragen en meldingen van medewerkers en behandelt er per jaar zo'n 100.000. Organisatorisch valt de afdeling onder M&O, maar werkt gezien de werkzaamheden nauw samen met Domstad IT.

Binnen de gemeente is het Serviceplein ICT is een rolmodel voor het realiseren van doelstellingen omtrent 'Diversiteit en inclusie' omdat zij structureel Mbo stageplaatsen aanbieden en inclusieve wervingsmethoden zoals 'open hiring' toepassen. Het Serviceplein ICT is tevens een springplank voor het doorgroeien naar andere functies in de organisatie.

In 2021 heeft een extern adviesbureau een quickscan uitgevoerd met betrekking tot professionaliseringsmogelijkheden voor het Serviceplein ICT.
Waar mogelijk pakken servicepleinmedewerkers verbeteracties op, maar door gebrek aan managementprioritering ontbreekt een gestructureerde en systematische aanpak.

Een aandachtspunt is het ontbreken van een helder beleidsdocument dat het mandaat, de samenwerking met Domstad IT en KPI's voor de dienstverlening beschrijft. Hierdoor mist een basis voor standaardisatie van werkprocessen, zoals opgenomen als speerpunt in het Jaarplan Serviceplein ICT 2023.

Wij zien verder verbetermogelijkheden betreffende het inzetten van data voor de monitoring van dienstverlening en continue procesverbetering. Om datagedreven besluitvorming binnen het Serviceplein ICT te stimuleren, heeft Concernaudit een dashboard ontwikkeld dat trends en patronen inzichtelijk maakt en oorzaakanalyses faciliteert.

Het management van het Serviceplein ICT erkent de bevindingen en pakt deze op.

Doelstelling: de effectiviteit en naleving van het patchmanagement beoordelen.

Patchmanagement II - Vervolgaudit

Organisatieonderdeel: Ruimte, Werk & Inkomen en Mens & Organisatie

Organisaties hebben dagelijks te maken met bedreigingen die de veiligheid van hun ICT infrastructuur aantasten. Patchmanagement is een manier om systemen te beveiligen door het installeren van kleine softwarepakketjes (patches).

Wij concluderen dat de huidige inrichting en uitvoering van het patchmanagementproces niet in lijn ligt met de Baseline Informatiebeveiliging Overheid – BIO (van toepassing sinds 2019) en opkomende cyberwetgeving (NIS2-richtlijn – verwachte implementatie Q3 2025).

Zo ontbreekt gemeentebreed patchmanagementbeleid voor een gestandaardiseerde en systematische aanpak voor het patchmanagementproces. Dit leidt tot ongewenste individuele invulling van het proces binnen de organisatieonderdelen. Voorbeelden hiervan zijn dat risico analyses ontbreken en patches voor installatie niet bij alle onderdelen worden getest. Dit verhoogt de kans op beveiligingsincidenten.

Ook zijn er geen relevante KPI's gedefinieerd (gemeentebreed en per organisatieondeel) om een adequate uitvoering van het patchmanagementproces te monitoren. Dit beperkt het tijdig constateren van knelpunten, waardoor bijsturing mogelijk te laat plaatsvindt.

Voor cloudapplicaties voeren de leveranciers doorgaans het patchmanagement-proces uit. Echter, de verantwoordelijke functionarissen (IPM-teams) in de organisatieonderdelen monitoren de daadwerkelijke naleving door cloudleveranciers hiervan niet. Hierdoor kan de veiligheid van cloudapplicaties niet gegarandeerd worden.

Het management van de organisatieonderdelen en de CISO gaan aan de slag met verbeteracties.

Audits (3/4)

Doelstelling: de implementatiestatus van de standaard Projectbeheersing beoordelen

Projectbeheersing

Organisatieonderdeel: Ruimte, Stadsbedrijven, Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU) en Projectmanagementbureau (PMB)

In 2020 heeft de Directieraad de standaard Projectbeheersing vastgesteld. Daarbij is aan de organisatieonderdelen Ruimte, Stadsbedrijven en VGU een opdracht gegeven om deze standaard te implementeren.

Oorspronkelijk was het systeemeigenaarschap voor de standaard bij de Directeur F&I belegd. Sinds december 2023 is het eigenaarschap overgegaan naar de Manager Projectmanagementbureau. Per april 2024 heeft de rol van systeemeigenaar echter nog niet tot aantoonbare toegevoegde waarde voor de organisatie geleid. Wel zijn door PMB eerste acties en initiatieven in gang gezet, zoals het periodiek organiseren van vakgroepbijeenkomsten vanaf juli 2024.

De organisatieonderdelen voelen over het algemeen geen verplichting en noodzaak om de standaard formats voor projectbeheersing te gebruiken. Sterker nog, bij Ruimte zijn op afdelingsniveau eigen formats ontwikkeld. Dit leidt tot inefficiënt gebruik van mensen en middelen en belemmert uniforme uitoefening van projecten.

De implementatie van de standaard is verder gevorderd bij Stadsbedrijven en VGU dan bij Ruimte. De oorzaak hiervan is dat bij Ruimte opdrachtgeverschap voor implementatie meer dan een jaar niet was belegd.

Een belangrijke tekortkoming is dat voor organisatieonderdeel overstijgende projecten een (systeem)overzicht ontbreekt. Dit belemmert adequate en tijdige sturing op deze complexe en risicovolle projecten.
De organisatieonderdelen werken momenteel gezamenlijk aan de aanbesteding van een nieuw projectadministratiesysteem ter verbetering van het bovenstaande.

Het management van de betrokken organisatieonderdelen herkent de bevindingen en geeft aan deze op te volgen.

Doelstelling: de status en effectiviteit van de verbeterplannen met voor de berekening van inkomsten uit het gemeentefonds beoordelen.

Gemeentefonds

Organisatieonderdeel: Financiën

Het gemeentefonds verdeelt geld van het Rijk onder alle gemeenten. Voor Utrecht is dit met ongeveer € 1 miljard per jaar de belangrijkste bron van inkomsten.

Bij de berekening van de verwachte bijdrage van het gemeentefonds in de begroting 2023 heeft Financiën een rekenfout van € 42 miljoen gemaakt die tot veel negatieve media-aandacht geleid heeft. Als reactie hierop zijn in 2023 een aantal verbeteracties in kaart gebracht. Echter, de implementatie hiervan is teleurstellend (peildatum juni 2024) en resulteert nog niet in aantoonbare en robuuste procesverbeteringen.

De aandachtspunten uit het medewerkersonderzoek 2023 voor Financiën (teamgevoel, samenwerking, waardering, ondersteuning van leidinggevenden) zijn bevestigd tijdens de auditinterviews. Het is daarom zorgelijk dat er nog steeds geen plan met concrete initiatieven voor duurzame cultuurverbetering opgesteld is.

Het feit dat de foutenevaluatie in klein gezelschap – exclusief uitvoerende medewerkers – heeft plaatsgevonden, draagt niet bij aan een beter teamgevoel. Ook is de evaluatie niet formeel vastgelegd, wat het lerend vermogen van de afdeling beperkt.

De Manager Financiën heeft een externe consultant ingehuurd om het kennisniveau over het gemeentefonds te verhogen en een procesbeschrijving op te stellen. De sinds maart 2024 beschikbare concept versie hiervan was tijdens de audit in juni nog steeds niet formeel vastgesteld en geïmplementeerd.

Het huidige gemeentefondsproces kan door inzet van zowel data analyse als benchmarking en kennisdeling met andere gemeenten verder geoptimaliseerd worden.

Het management van Financiën herkent de bevindingen gaat aan de slag met de aanbevelingen

Audits (4/4)

Doelstelling: de maximale impact van een potentieel fraudegeval op de jaarrekening berekenen.

Impact van potentieel fraudegeval op jaarrekening – *ad hoc*

Organisatieonderdeel: Gemeentebreed

Na een spoedverzoek van de Directeur Concerncontrol heeft Concernaudit in mei 2024 de impact van een potentieel fraudegeval in het fysieke domein op de jaarrekening van de gemeente Utrecht in beeld gebracht. We hebben onze werkzaamheden, met name data-analyse technieken, nauw met de externe accountant afgestemd en onze conclusies in een memo samengevat.

De maximale onzekerheid met betrekking tot het potentiële fraudegeval - en het totaalbedrag voor onzekerheden in de jaarrekening 2023 van de gemeente - bleken ruim onder de door de externe accountant gehanteerde materialiteit van € 20,1 mln. te liggen. Hierdoor heeft het potentiële fraudegeval geen impact gehad op de goedkeurende accountantsverklaring.

Het organisatieonderdeel in kwestie heeft tijdens de jaarrekeningcontrole in mei een extern bureau ingehuurd om een vooronderzoek en feitenonderzoek naar het potentiële fraudegeval uit te voeren. Concernaudit heeft geen rol in beide onderzoeken.

REKEN KAMER UTRECHT

Aan de gemeenteraad en het college van
Burgemeester en Wethouders van de gemeente Utrecht

Behandeld door	Gerth Molenaar	**Datum**	27 mei 2025
Doorkiesnummer	06 – 49 75 43 00	**Ons kenmerk**	30503728
E-mail	g.molenaar@utrecht.nl	**Onderwerp**	Rekenkamerbrief Jaarstukken 2024 Bijlage voortgang uitvoering raadsbesluiten rekenkameronderzoeken
Bijlagen	1		

Geachte leden van de raad en het college,

Op 15 mei 2025 zijn de Jaarstukken 2024 van de gemeente Utrecht gepresenteerd. Zoals gebruikelijk bevatten deze de bijlage 'Voortgang uitvoering raadsbesluiten' die een overzicht biedt van de uitvoering van raadsbesluiten bij een aantal rekenkameronderzoeken. De gemeente Utrecht rapporteerde hier altijd al over. Door het aannemen van de wet Versterking decentrale rekenkamers (2023) is het rapporteren over de opvolging van rekenkameronderzoek een wettelijke verplichting geworden (art. 185a Gemeentewet).

In 2020 onderzochten wij de doorwerking van verschillende rekenkamerrapporten en of raadsbesluiten hierover waren opgevolgd. De aanbevelingen uit dat rapport werden door de gemeenteraad unaniem aangenomen. Twee van die aanbevelingen waren specifiek gericht op de rapportage aan de raad over de uitvoering van raadsbesluiten. Kort samengevat gaat het om:

1. Informeer de gemeenteraad in de Jaarstukken over de uitvoering van raadsbesluiten over rekenkameronderzoeken, zo lang er actief aan de uitvoering wordt gewerkt.
2. Rapporteer welke vervolgacties nodig zijn voor een meer volledige opvolging van de raadsbesluiten en voer deze uit.

INFORMATIE OVER UITVOERING AANBEVELINGEN IS ONVOLLEDIG

We hebben de bijlage in de Jaarstukken op de wettelijke verplichting en de aangenomen aanbevelingen van ons opvolgingsonderzoek gescoord. De scores vindt u in de bijlage.

Wij concluderen dat de gemeenteraad niet beschikt over een volledig en actueel beeld van de uitvoering van de aanbevelingen.
Wij constateren dat:

- Over de uitvoering per raadsbesluit verschillend wordt gerapporteerd. Vaak ontbreekt een inhoudelijke toelichting op de actuele stand van de uitvoering. Daarmee is de bijlage dit jaar minder informatief dan de bijlage van vorig jaar. In deze vorm voldoet de bijlage niet aan de aangenomen aanbevelingen over het opvolgingsonderzoek.
- In de bijlage niet wordt gereflecteerd op de brieven van de rekenkamer die in reactie op het plan van aanpak zijn opgesteld.
- In de bijlage niet wordt ingegaan op moties en toezeggingen die bij de besluitvorming over rekenkamerrapporten zijn aangenomen.

Wij zien wel dat het college ongeveer drie tot vier jaar bezig is met en verantwoording aflegt over de uitvoering van de raadsbesluiten. Na deze vier jaar vervalt deze verantwoording, terwijl niet altijd duidelijk is of alle acties zijn uitgevoerd. De gemeenteraad wordt daarover niet geïnformeerd, en evenmin wordt ingegaan op wat met de uitvoering van de raadsbesluiten is bereikt. De rekenkamer – en laat staan de raad – kan zo niet beoordelen of het college terecht de uitvoering op enig moment als afgedaan beschouwt.

OPROEP: VERBETER DE RAPPORTAGE OVER UITVOERING RAADSBESLUITEN REKENKAMER

Wij roepen de gemeenteraad op om het college te verzoeken om beter te rapporteren over de uitvoering van raadsbesluiten over rekenkamerrapporten en bovenstaande hiaten op te lossen.

De rekenkamer ziet met belangstelling de reactie op deze brief tegemoet en gaat hierover desgewenst graag in overleg met respectievelijk het college en de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,

drs. P.W.D. Venhoeven
Voorzitter Rekenkamer Utrecht

Stadhuisbrug 1 Utrecht
Postbus 16200, 3500CE Utrecht
030-286 13 91 | utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/rekenkamer

BIJLAGE

Tabel 1: Drie tot vier jaar wordt over de uitvoering verantwoording afgelegd

Rekenkamer Utrecht		**Verantwoording**				
Datum – Rapport	**Datum - Brieven**	**Jaarstukken**				
		2024	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**
2024, juni Vergroening, van droom naar daad	2024, december	X				
2024, mei Over lastig handhaven	2024, december	X				
2024, april Drempels om te stemmen	2024, december	X				
2023, november Het gaat niet goed	2024, april	X				
2023, oktober Pleisters plakken	2024, februari	X				
2023, januari Middenhuur: meer grip op groei	2023, juni	X	X			
2022, december Horen, zien en samen door	2023, september	X	X			
Verkiezingen gemeenteraad maart 2022						
2022, februari Onbegonnen werk	2022, december	X	X	X		
2022, februari De balans opmaken	2022, september	X	X	X		
2021, december Grip op energietransitie	2022, maart	X	X	X	X	
2021, april Zo sterk als de zwakste schakel	2021, september		X	X	X	
2020, oktober Leren om mee te kunnen doen	2021, maart 2021, november 2023, januari		X	X	X	X

Tabel 2: Informatievoorziening over de uitvoering nu niet actueel en volledig

Rapport ‘Vergroening, van droom naar daad’ (juni 2024)	Verwijzing link raadsbrief plan van aanpak d.d. 13 nov. 2024. Geen referentie / reflectie op rekenkamerbrief d.d. 19 dec. 2024.
Rapport ‘Over lastig handhaven’ (mei 2024)	Verwijzing link raadsbrief plan van aanpak d.d. 18 nov. 2024. Geen referentie / reflectie op rekenkamerbrief d.d. 19 dec. 2024.
Rapport ‘Drempels om te stemmen’ (april 2024)	Verwijzing link raadsbrief plan van aanpak d.d. 27 nov. 2024. Tevens wordt aangegeven dat uitvoering verloopt volgens het plan van aanpak en deels al gerealiseerd is. Geen referentie / reflectie op rekenkamerbrief d.d. 19 dec. 2024.
Rapport ´Het gaat niet goed´ (november 2023)	Verwijzing link raadsbrief plan van aanpak d.d. 2 april 2024. Geen referentie / reflectie op rekenkamerbrief d.d. 16 april 2024.

	We merken op dat het in het kader van de nota volksgezondheid voor Q4 2024 aangekondigde uitvoeringsprogramma voor mentale gezondheid nog niet is verschenen. Navraag wijst uit dat de bedoeling is dat dit eind Q2 2025 aan de raad wordt aangeboden.
Rapport 'Pleisters plakken' (oktober 2024)	Verwijzing met een link naar de raadsagendering van 28 maart 2024 voor de vastgestelde nota Financiële bestaanszekerheid en andere documenten. In de nota zijn de aanbevelingen van de rekenkamer meegenomen. De rekenkamerbrief d.d. 15 februari 2024 volgde op het raadsvoorstel bij de genoemde nota (24 januari 2024).
Rapport 'Middenhuur: meer grip op groei' (januari 2023)	Ten opzichte van de verantwoording in de Jaarstukken 2023 blijkt uit de jaarstukken 2024 dat verdere invulling is gegeven aan de uitvoering van de raadsbesluiten. Per besluit wordt inhoudelijk met links verwezen naar andere documenten. De relatie met deze raadsbesluiten wordt in deze documenten niet expliciet gelegd. Door deze vorm van verantwoording bevat deze bijlage in voorliggende Jaarstukken iets meer inhoudelijke informatie, maar blijft dit weinig transparant. Voor de uitvoering van het vierde besluit geldt dat alleen wordt aangegeven dat 'in het MPR geen aanvullende gegevens zijn opgenomen'. In de bijlage bij de Jaarstukken 2023 werd bij dit besluit gemeld dat dit werd 'opgepakt in de aanpassing van het Utrechts planproces', echter zonder expliciete referentie aan dit raadsbesluit. Geen referentie / reflectie op rekenkamerbrief d.d. 15 juni 2023.
Rapport 'Horen, zien en samen door' (december 2022)	Per besluit wordt inhoudelijk en met links naar andere documenten toegelicht hoe aan de verschillende besluiten invulling is gegeven. Door deze vorm van verantwoording bevat deze bijlage in voorliggende jaarstukken meer inhoudelijke informatie. Geen referentie / reflectie op rekenkamerbrief d.d. 7 sep. 2023.
Rapport 'Onbegonnen werk' (februari 2022)	Per besluit wordt de stand van zaken toegelicht. Dat valt uiteen in enerzijds een inhoudelijke toelichting en mededeling over de beleidsnota vastgoed die eind 2024 is verzonden aan de raad en in 2025 wordt vastgesteld (i.c. is gebeurd op 8 mei jl.), en anderzijds de mededeling dat besluiten een plek krijgen in het uitvoerings-programma dat in 2025 wordt opgesteld en door het college wordt vastgesteld. Voor enkele andere besluiten wordt aangegeven dat deze gereed zijn gemeld bij de Jaarstukken 2023. Geen referentie / reflectie op de rekenkamerbrief d.d. 15 dec. 2022, volgend op de raadsbrief plan van aanpak d.d. 4 nov. 2022.
Rapport 'De balans opmaken' (februari 2022)	Bij dit rapport wordt overwegend gemeld dat de uitvoering van deze raadsbesluiten is gereed gemeld bij de Jaarstukken 2023. Een besluit dat nog in uitvoering is, wordt inhoudelijk toegelicht.
Rapport 'Grip op energietransitie' (december 2021)	Bij dit rapport wordt overwegend gemeld dat de uitvoering van deze raadsbesluiten is gereed gemeld bij de Jaarstukken 2023. Een besluit dat nog in uitvoering is, wordt inhoudelijk toegelicht.

PROVINCIE UTRECHT

Aan de raad van de gemeente

Onderwerp	Aanvulling op Begrotingscirculaire 2026
Datum	26-05-2025
Documentnummer	UTSP-1508165036-60713
Telefoonnummer	+31639632304
E-mailadres	dick.schuurman@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	STB
Team	BEI

Geachte raad,

Begin april 2025 stuurden wij u de begrotingscirculaire 2026 toe. Deze circulaire is uniform door alle provincies vastgesteld en bevat de actualiteiten op het gebied van de financiën van de gemeenten en de wijze waarop wij deze vanuit onze wettelijke rol als financieel toezichthouder beoordelen.

Inmiddels is de Voorjaarsnota van het Rijk verschenen, met daarin vooral voor de jaren 2026 en 2027 extra middelen voor de gemeenten. Tegelijk blijkt uit de Voorjaarsnota dat op het terrein van de financiering van de jeugdzorg er nog geen duidelijkheid is over de jaren na 2027.

In bijgaande aanvulling op de begrotingscirculaire 2026 hebben wij onder meer aangegeven hoe wij de diverse punten uit de Voorjaarsnota in het kader van structureel en reëel begrotingsevenwicht beoordelen. Ook deze aanvulling op de circulaire wordt door alle provincies uniform toegepast.

Evenals bij de begrotingscirculaire hebben wij deze aanvulling in afschrift gezonden aan uw college van B en W.

Hoogachtend,
Gedeputeerde staten van Utrecht
namens hen,

H.J.J.M. Bakker
Gedeputeerde Klimaat & Circulaire samenleving, Water & Bodem, Financiën, Grondzaken, Organisatie en Participatie

PROVINCIE UTRECHT

Aanvulling op begrotingscirculaire 2026

Recent zijn de uitkomsten van de voorjaarsnota van het Rijk bekend geworden (zie tabel hieronder) en heeft de VNG een begrotingsadvies voor het opstellen van de begroting 2026 aan haar leden afgegeven. Gemeenten zijn nu in afwachting van de meicirculaire gemeentefonds 2025 voor de vertaling van de effecten hiervan op de gemeentelijke begroting. Vanuit financieel toezicht willen wij onze gemeenten tijdig, voor het verschijnen van de meicirculaire, informeren over de kaders en richtlijnen voor klimaat- en jeugdzorg. Zodat gemeenten hier rekening mee kunnen houden in het proces van kader- en voorjaarsnota's in aanloop naar de (meerjaren)begroting 2026.

Tabel voorjaarsnota 2025 Rijk.

Tabel 11 Reeks Gemeenten/Jeugd						
In miljoenen euro's (- is saldoverbeterend)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Reeks Gemeenten/Jeugd	**414**	**1.312**	**1.283**	**– 9**	**– 7**	**3**
1. w.v. Demping terugval gemeentefonds 2026	–	400	422	412	414	424
2. wv. Tekorten voor rekening rijk	414	414	414	414	414	414
3. wv. Groeipad maatregelen HA	–	498	447	–	–	–
4. wv. Eigen bijdrage Jeugdzorg	–	–	–	– 260	– 260	– 260
5. wv. Sturen op trajectduur jeugdzorg	–	–	–	– 68	– 68	– 68
6. wv. Indexeren opbrengst hervormingsagenda	–	–	–	– 507	– 507	– 507

Wat betekent dit voor uw gemeente?
Met als uitgangspunt dat de voorjaarsnota van het Rijk wordt vertaald in de meicirculaire gemeentefonds 2025 geven wij als toezichthouder het volgende mee:

- Wij houden vast aan de geldende wet- en regelgeving en het daarop gebaseerde Gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK).

- De richtlijn voor de klimaatgelden (CDOKE) geldt ook voor de komende begroting 2026-2029. In begrotingscirculaire 2026 is het volgende opgenomen:

Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van de klimaat- en energieplannen. Het kabinet ondersteunt gemeenten hierbij met geld uit de CDOKE-regeling voor de jaren 2023 tot en met 2025. Met dit geld kunnen gemeenten extra personeel aantrekken. Gemeenten kunnen meer kennis opdoen en experts inhuren. Gemeenten moeten ervanuit kunnen gaan dat ze dit geld elk jaar krijgen. Anders kunnen ze geen langdurige verplichtingen aangaan. De Raad van het Openbaar Bestuur (ROB) heeft in maart 2024 een advies gegeven over het vervolg van deze middelen. Hierin benadrukt de ROB dat het van belang is dat gemeenten voor langere tijd zeker zijn van middelen. Er wordt gewerkt aan een nieuwe regeling voor na 2025. Het Rijk heeft hier al budget voor gereserveerd. In de brief ministerie van Economische Zaken en Klimaat leest u hier meer over. Op dit moment is nog niet duidelijk of en hoe deze middelen ook na 2025 beschikbaar worden gesteld. Wanneer hierover besluitvorming heeft plaatsgevonden, zullen wij u informeren. Voor 2024 en 2025 waren ook extra middelen beschikbaar op basis van planfinanciering. Voor zover bekend worden deze middelen niet gecontinueerd na 2025.

Verlenging richtlijn klimaatmiddelen voor (meerjaren)begroting 2026

Ondanks dat op dit moment onduidelijkheid bestaat of en hoe de CDOKE-middelen na 2025 beschikbaar worden gesteld mogen gemeenten het basisbedrag wat zij in 2023 ontvingen voor de klimaat- en energiegelden opnemen als structurele baat in de begroting 2026 voor de jaren 2026 tot en met 2029. Voor wat betreft de planfinanciering is nog veel onzeker. Gemeenten kunnen dit ramen op basis van de verkregen beschikking. We gaan voor zowel de basis als de planfinanciering er vanuit dat gemeenten een gelijk bedrag aan extra lasten opnemen voor de klimaat- en energietaken.

- De oude richtlijn jeugdzorg vervalt nu de extra middelen meerjarig worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Dat betekent dat de gemeenten de stelpost in de jaren 2026 (€ 284 miljoen), 2027 (211 miljoen) en 2028 (€ 250 miljoen) niet meer in de begroting 2026 en verder kunnen opnemen. Voor gemeenten die dit in de begroting 2025 hadden opgenomen in de begroting geldt, dat zij deze stelpost uit de raming van de begroting 2026 moeten halen.

Nieuwe richtlijn jeugdzorg voor (meerjaren)begroting 2026

- In het algemeen geldt dat de inkomsten vanuit de algemene uitkering geraamd moeten worden op basis van de mei- (of septembercirculaire). De algemene uitkering is naar aard structureel. Dit betekent dat de plussen (in 2026 en 2027) en de minnen in 2028 en 2029 ook structureel van aard zijn.

- Ten aanzien van de minnen in 2028 en 2029, het Rijk neemt een financieel voorschot op nog te nemen maatregelen om het jeugdzorgstelsel te beheersen door een uitname uit het gemeentefonds voor:
  - Sturen op trajectduur jeugdzorg (€ 68 miljoen) en:
  - Eigen bijdrage jeugdzorg (€ 260 miljoen)

Gemeenten kunnen beide posten budgettair neutraal in hun begroting verwerken, bijvoorbeeld door hiervoor een stelpost op te nemen.
Dit geldt op dit moment alleen voor de komende begroting 2026-2029.
Als toezichthouder vinden we dit risicovol aangezien deze posten in principe nog onvoldoende uitgewerkt zijn en nog afhankelijk van nog vast te stellen wetgeving. Toch staan we een budgettair neutrale verwerking toe omdat aannemelijk is dat het realiseren van deze uitwerking en wetgeving onder de verantwoordelijkheid van het Rijk valt. Daarmee vinden we deze post vergelijkbaar met de extra besparing jeugdzorg (€ 511 miljoen) die destijds voor rekening en risico van het Rijk kwam. Toen de besparing definitief kwam te vervallen zijn deze middelen weer toegevoegd aan het gemeentefonds.

- Verder wordt de besparingsopgave van de Hervormingsagenda geïndexeerd waardoor een hogere besparing (van € 507 miljoen) wordt verondersteld. Gemeenten moeten hiervoor zelf maatregelen treffen om deze besparing te realiseren. Wij stonden in eerdere begrotingsjaren geen stelpost toe voor de besparingen Hervormingsagenda. Voor de geïndexeerde besparingsopgave wordt eveneens geen stelpost toegestaan.

- De mogelijke compensatie met terugwerkende kracht voor jeugdzorg 2023 en 2024.
  De deskundigencommissie Van Ark adviseert om het tekort in het budget voor jeugdzorg in gelijke delen te verdelen over Rijk en gemeenten. Naar verwachting besluit het kabinet in augustus over een eventuele compensatie, waarna verwerking mogelijk in de septembercirculaire plaatsvindt.
  Algemeen uitgangspunt is dat een bestendige gedragslijn toegepast wordt welke circulaire (mei- óf septembercirculaire) in de begroting wordt opgenomen. Wanneer voor een circulaire wordt gekozen, dan dient deze ook volledig verwerkt te worden. Het is niet mogelijk om de effecten van een circulaire deels te verwerken. Bijvoorbeeld enkel de eenmalige compensatie met terugwerkende kracht voor 2023 en 2024 in de septembercirculaire.

Begrotingsadvies VNG

- Recent heeft de VNG een begrotingsadvies voor de begroting 2026-2029 uitgebracht. Vanuit onze rol als toezichthouder kunnen wij niet instemmen met het derde adviespunt om een algemene stelpost van Ark op te nemen die de baten en lasten voor jeugdzorg in 2028 en 2029 in balans brengt. Dit heeft de VNG ook benoemd in het begrotingsadvies. Wij vinden een dergelijke stelpost op dit moment onvoldoende onderbouwd en daarmee niet realistisch. We hebben begrip voor de brede discussie rondom de (dis)balans van de gemeentelijke taken en middelen maar zullen het toezicht uitvoeren op basis van de geldende wet- en regelgeving en ons daarop gebaseerde Gemeenschappelijk Toezichtkader (GTK). Dit betekent dat wij een dergelijke stelpost zullen corrigeren.

Motie onderuitputting

- Onlangs is een motie in de Tweede Kamer aangenomen die de regering oproept om gemeenten de mogelijkheid te geven om te werken met een stelpost onderuitputting. De minister had deze motie in een kamerbrief ontraden omdat dit niet binnen de BBV-voorschriften past. Op dit moment is nog onvoldoende duidelijk hoe de minister opvolging gaat geven aan deze motie. Vanuit financieel toezicht zullen wij op moment geen stelpost onderuitputting toestaan. In plaats daarvan roepen wij gemeenten op om zo realistisch mogelijk te ramen door meerjarige voordelen op specifieke budgetten aan te passen. Eventuele rekeningoverschotten kunnen toegevoegd worden aan de Algemene reserve en via de regeling incidenteel-structureel ingezet worden voor het dekken van structurele lasten in latere jaren. Hiervoor gelden wel voorwaarden.

Deze (aanvullende) richtlijnen zijn gebaseerd op de aanname dat de voorjaarsnota van het Rijk wordt verwerkt in de meicirculaire gemeentefonds 2025. Mocht dit anders zijn, dan zullen wij ook onze kaders hierop aanpassen, en wordt u hierover geïnformeerd.

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	4671
Vertrouwelijk	Ja
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	4.a
Titel	Raadsvoorstel Jaarstukken 2024
Behandelend ambtenaar	Simcha Anker / Miranda de Nooijer
Telefoon	06 48 50 95 52 / 06 29 08 88 46
E-mail	simcha.anker@utrecht.nl / miranda.de.nooijer@utrecht.nl
Datum collegebesluit	13 mei 2025
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	5 juni 2025

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Jaarstukken 2024

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Simcha Anker
Kenmerk	30268390
Vergaderdatum Raad	volgt
Referendabel	Nee (artikel 1 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Ja, een of meer bijlage(n)

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Jaarstukken 2024 vast te stellen en het college décharge te verlenen.

2. Het positieve jaarrekeningresultaat 32,6 miljoen euro toe te voegen aan de algemene dekkingsreserve en verdere besluitvorming hierover te betrekken bij het voorstel Resultaatbestemming 2024.

3. De bovengrens van onderstaande reserves bij de jaarrekening 2024 te verhogen:
   a. Reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn: maximale hoogte te verhogen van 2,5 miljoen euro naar 5,4 miljoen euro
   b. Reserve ICT Investeringsprogramma: maximale hoogte eenmalig voor één jaar te verhogen van 10 miljoen euro naar 13,696 miljoen euro:
   c. Egalisatiereserve bouwleges: maximale hoogte eenmalig te verhogen van 2,3 miljoen euro naar 4,872 miljoen euro

4. De financiële effecten van het opheffen van onderstaande reserves te betrekken bij de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2025.
   a. Revolverend fonds woningrenovatie
   b. Reserve energiemaatregelen Utrechtse scholen
   c. Reserve geactiveerde investeringen vastgoed (onderdeel vaste activa reserve):
   d. Reserve revolverend fonds jongeren schulden

5. De reserve onderhoud en kapitaallasten BSO te handhaven ondanks het feit dat deze reserve gedurende vier opeenvolgende jaren niet gebruikt is.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Geheimhouding

Het college heeft permanente geheimhouding opgelegd op de bijlagen ‘Investeringsstaten bij de Jaarstukken 2024’ op grond van artikel 87 Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b van de Wet open overheid. In de investeringsstaten staan gespecificeerde bedragen voor investeringen voor de diverse programma’s. Openbaarheid van de bedragen kan bij lopende en nieuwe aanbestedingen de gemeentelijke financiële belangen raken. Marktpartijen kunnen deze informatie strategisch gebruiken bij het uitbrengen van offertes en voeren van onderhandelingen.

Samenvatting
Het college legt aan de raad over ieder begrotingsjaar verantwoording af over het door hen gevoerde bestuur door middel van het overleggen van de Jaarstukken. Met dit voorstel stelt u de Jaarstukken 2024 vast en verleent u het college décharge voor het gevoerde beleid en besluit u het resultaat 2024 toe te voegen aan de Algemene dekkingsreserve en te betrekken bij de resultaatbestemming 2024. Na vaststelling van deze stukken sturen wij deze naar de Provincie Utrecht.

Context
Aanleiding
De Jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Bij het maken van de Jaarstukken volgt de gemeente de regelgeving en richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de financiële verordeningen. In de jaarstukken laat de gemeente zien wat in 2024 is bereikt, wat de gemeente daarvoor heeft gedaan en wat dat heeft gekost.

Het college geeft ook een rechtmatigheidsverantwoording af. Deze verantwoording is opgesteld overeenkomstig de richtlijnen van de commissie BBV. Het resultaat van de rechtmatigheidscontrole, is dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor door de raad gestelde grens.

Na besluitvorming over de Jaarrekening 2024 vindt apart besluitvorming over de resultaatbestemming plaats. Voor een deel van het resultaat 2024 geldt dat deze incidentele middelen beschikbaar moeten blijven voor het eerder bestemde doel, omdat hier een specifieke bestedingsplicht tegenover staat. Alle extra detailinformatie, zoals onder andere per programma een financieel overzicht per doelstelling of de oorsprong en de toelichting van de indicatoren, is niet opgenomen in de pdf-versie, maar is terug te vinden in de onlineversie van de Jaarstukken.

Vorig jaar is de eerste Programmabegroting nieuwe stijl opgesteld met als doel kernachtiger de ambities te verwoorden. In overleg met de accountant en de raad is gekomen tot deze opzet om zo de leesbaarheid te vergroten, zodat de raad beter in staat moet worden gesteld om haar controlerende rol uit te voeren. De wijze van rapporteren (per programma de hoofdaken en later de bijzaken) vormt hierbij wel een dilemma. De mogelijkheid om beleid dat conform begroting is gerealiseerd met de raad te delen wordt hierdoor beperkt. In de voorliggende Jaarstukken is ervoor gekozen om het volledige beeld met de raad te delen, inclusief de realisatie van de beleidsvoornemens uit de Programmabegroting 2024. Het kan een keuze zijn om hiervan af te zien en alleen die activiteiten te benoemen, die anders zijn verlopen of ten opzichte van de Programmabegroting 2024 nieuw zijn.

Juridische context
De gemeenteraad is bevoegd de gemeentelijke Jaarstukken vast te stellen. Provincies hebben de wettelijke taak om financieel toezicht te houden op gemeenten.

Beslistermijn
De Jaarstukken 2024 dienen vóór 15 juli 2024 bij de provincie te worden aangeleverd.

Beoogd effect
De functie van de jaarstukken is vooral gelegen in verantwoording, controle en décharge. Met het voorleggen van de jaarstukken en het geven van toelichtingen daarbij legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid. De jaarstukken bieden de gemeenteraad de gelegenheid haar controlerende taak uit te voeren. De raad kan op grond van art. 199 Gemeentewet overgaan tot décharge van de leden van het college ten aanzien van het gevoerde financiële beleid.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
Programmabegroting 2024; 9 november 2023
Voorjaarsnota 2024 / Eerste Bestuursrapportage 2024; 11 juli 2024
Tweede Bestuursrapportage 2024; 7 november 2024
Eindejaarswijziging Programmabegroting 2024; 12 december 2024

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Jaarstukken 2024 vast te stellen en het college décharge te verlenen.
Argumenten	
1.1	Met de Jaarstukken 2024 legt het college verantwoording af over de uitvoering van de programmabegroting 2024
	In de Programmabegroting 2024 staat wat de gemeente wilde bereiken in 2024 en wat de gemeente/het college daarvoor zou gaan doen met de bijbehorende financiële kaders. Tijdens het begrotingsjaar heeft het college de raad geïnformeerd over de voortgang in de Eerste Bestuursrapportage 2024 en de Tweede Bestuursrapportage 2024. Verder heeft het college een eindejaarswijziging Programmabegroting 2024 medio december aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. De begroting 2024 is op basis van de rapportages en de eindejaarswijziging aangepast. Met de Jaarstukken 2024 legt het college verantwoording af en laat het zien wat de gemeente in 2024 heeft bereikt, wat de gemeente daarvoor heeft gedaan en wat dat heeft gekost.
Beslispunt	
2	Het positieve jaarrekeningresultaat toe te voegen aan de algemene dekkingsreserve en verdere besluitvorming hierover te betrekken bij het voorstel Resultaatbestemming 2024.
Argumenten	
2.1	Een deel van het resultaat 2024 bestaat uit posten waar een specifieke bestedingsplicht tegenover staat of reeds verplichtingen voor zijn aangegaan.
	Diverse projecten zijn niet conform ambitie c.q. gestelde doelen gerealiseerd. Dit is onder andere veroorzaakt door onvoldoende beschikbare capaciteit door de krappe arbeidsmarkt. Te denken valt hierbij aan diverse projecten binnen bereikbaarheid, onderwijs, openbare ruimte en ICT-projecten. Daarnaast zorgt bijvoorbeeld een vertraging in de besluitvorming voor het later aanvangen van activiteiten. Hierdoor is het daarvoor bestemde budget niet volledig besteed in 2024. Deze projecten verschuiven naar 2025 waardoor deze budgetten alsnog noodzakelijk zijn.
Beslispunt	
3	De bovengrens van onderstaande reserves bij de jaarrekening 2024 te verhogen: a. Reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn: de maximale hoogte te verhogen van 2,5 miljoen euro naar 5,4 miljoen euro b. Reserve ICT Investeringsprogramma: de maximale hoogte eenmalig voor één jaar te verhogen van 10 miljoen euro naar 13,7 miljoen euro: c. Egalisatiereserve bouwleges: de maximale hoogte eenmalig te verhogen van 2,3 miljoen euro naar 4,872 miljoen euro.
3.1	Met de ophoging van de bovengrens wordt de Reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn in lijn gebracht met de verwachte uitgaven
	Door de raad is voor de reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn een bovengrens (de maximale hoogte) ingesteld van 2,5 miljoen euro. Om de reserve in lijn te brengen met de geraamde gebruikersinvesteringen voor de culturele voorziening in Leidsche Rijn is een verhoging van de bovengrens nodig naar 5,4 miljoen euro. Volgens de huidige planning wordt de culturele voorziening in 2028 opgeleverd, de verwachting is dat dan ook (het grootste deel

	van) de reserve wordt aangesproken.
3.2	Met de eenmalige ophoging van de bovengrens kunnen de gelden voor de vertraagde activiteiten gereserveerd blijven in de egalisatiereserve ICT
	Door de raad is voor de egalisatiereserve ICT Investeringsprogramma een bovengrens ingesteld van 10 miljoen euro. Door uiteenlopende redenen heeft er een verschuiving in de uitgaven van het ICT-budget plaatsgevonden van 2024 naar 2025. Door de hogere storting van dit resterend budget in 2024 overschrijdt de reserve incidenteel de bovengrens. De storting in de reserve maakt het mogelijk dat de verschoven activiteiten alsnog kunnen plaatsvinden.
3.3	Met het eenmalig verhogen van de bovengrens van de Egalisatiereserve bouwleges bij de Jaarrekening 2024 kan het surplus meegenomen worden in de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2025
	Door de raad is voor de Egalisatiereserve bouwleges een bovengrens ingesteld van 2,3 miljoen euro. Het saldo van de Egalisatiereserve bouwleges bedraagt per 31 december 2024 4,872 miljoen euro. Vooralsnog is dit toegevoegd, maar dit bedrag wordt meegenomen bij de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2025.
3.4	Met het (eenmalig) verhogen van de bovengrenzen van de genoemde reserves voldoen we aan de nota reserves
	De nota reserves geeft aan dat bij het instellen van een bestemmingsreserve de maximale omvang van de reserve wordt bepaald. Via het besluit dat hier nu voor ligt worden van de bovenstaande reserves de maximale hoogte (incidenteel c.q. structureel) opgehoogd. Bij de voorjaarsnota 2025 is er extra aandacht voor de reserves, dit omdat dan er opnieuw een brede integrale afweging plaatsvindt. Het kan zijn dat het financieel noodzakelijk is om toch een ophoging terug te draaien.
Beslispunt	
4	De financiële effecten van het opheffen van onderstaande reserves te betrekken bij de integrale afweging van bij de Voorjaarsnota 2025. a. Revolverend fonds woningrenovatie b. Reserve energiemaatregelen Utrechtse scholen c. Reserve geactiveerde investeringen vastgoed (onderdeel vaste activa reserve): d. Reserve revolverend fonds jongeren schulden
4.1	Met het meenemen van de in dit beslispunt genoemde reserves naar 2025 wijken we af van de nota reserves
	De nota reserves geeft aan dat indien een bestemmingsreserve gedurende vier opeenvolgende jaren niet is gebruikt, de reserve na afloop automatisch wordt opgeheven, tenzij de raad opnieuw besluit om de reserve langer aan te houden. In afwijking van deze nota wordt hier voorgesteld om deze reserves niet bij de jaarrekening op te heffen, maar bij de voorjaarsnota 2025. De reden hiervoor is dat op dat moment een brede integrale afweging plaatsvindt, dit in tegenstelling tot de jaarrekening waar met name voornamelijk wordt gereflecteerd naar 2024 en de activiteiten en risico's die gekoppeld zijn aan 2024.
Beslispunt 5	
5.	De reserve onderhoud en kapitaallasten BSO te handhaven ondanks het feit dat deze reserve gedurende vier opeenvolgende jaren niet gebruikt is.
5.1	De Reserve onderhoud en kapitaallasten BSO is een systeemreserve die gelet op de aard van de reserve gehandhaafd moet blijven.
	De nota reserves geeft aan dat indien een bestemmingsreserve gedurende vier opeenvolgende jaren niet is gebruikt, de reserve na afloop automatisch wordt opgeheven, tenzij de raad opnieuw besluit om de reserve langer aan te houden.

Financiën
De Jaarrekening 2024 heeft een voordelig resultaat van 32,6 miljoen euro. De belangrijkste voordelen bestaan uit de meeropbrengsten OZB-woningen en niet woningen uit voorgaande jaren, de vrijval van een aantal stelposten als bijvoorbeeld de stelpost loon-en prijscompensatie en de productiviteitsnorm, het positieve financieringsresultaat, de nacalculatie september-en decembercirculaire Gemeentefonds, de ontvangsten van de SPUK-woonplaatsbeginsel en proeftuin waar in de begroting geen rekening mee gehouden was.
Dit voordeel wordt gedempt door de hogere onderhoudskosten (dan begroot) bij wegen; civiele constructies buitensportaccomodaties, parkeergarages, onderhuisvesting, sport-en ander vastgoed. De eenmalige afschrijving grondstoffendepot (om zo te voldoen aan BBV-wetgeving) en de riolering (waarbij de uitgaven afwijken qua indexering ten opzichte van de gemeentelijke uitgangspunten) zorgen beide eveneens voor een verslechtering.

Vervolg
Na vaststelling van de Jaarstukken 2024 zenden wij deze stukken naar de Provincie.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)
‘Gemeente aan zet’ is van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie
De Jaarstukken 2024 en bewonerssamenvatting worden online gepubliceerd.

Niet Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van de gemeentelijke rekening (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Jaarstukken 2024

Bijlagen informatief
- Bewonerssamenvatting 2024
- GEHEIM Investeringsstaten bij Jaarstukken 2024
- Subsidiemonitor

Jaarstukken 2024

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Algemeen 4
Hoofdlijn 11
Programma's 23
Betrouwbare overheid 24
Ontwikkelen en wonen voor iedereen 39
Klimaatvriendelijke stad 60
Duurzame bereikbaarheid 71
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed 90
Veilige stad 126
Passende ondersteuning en opvang 143
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid 165
Kansrijk opgroeien 184
Levendige en gezonde stad 221
Algemene middelen en overhead 273
Paragrafen 280
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 281
Financiering 293
Lokale heffingen 305
Verbonden partijen 312
Grondbeleid 347
Onderhoud Kapitaalgoederen 352
Investeringen 359
Vastgoed 369
Bedrijfsvoering 375
Wet open overheid 388
Jaarrekening 390
Baten en Lasten 391
Toelichting overzicht baten en lasten 397
Balans 428
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 431
Toelichting op de balans 438
Reserves 477
Toelichting reserves 483
Voorzieningen 516

Toelichtingen voorzieningen ... 519
Borgstellingen ... 526
Rechtmatigheidsverantwoording ... 532
Begrotingsrechtmatigheid ... 534
Herleiding EMU-saldo uit balans ... 547
Kasstroomoverzicht ... 548
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen ... 550
Taakvelden ... 586
Bijlagen ... 596
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant ... 597
Externe subsidieprogramma's ... 598
Bijlage kostendekkendheid Tarieven en Leges ... 604
Verplichte BBV indicatoren ... 619
Subsidies ... 624
Subsidieverantwoording per doelstelling en ontvanger ... 656
Subsidieverantwoording per ontvanger ... 698
Voortgang uitvoering raadsbesluiten ... 727
Verklarende woordenlijst ... 741

Algemeen

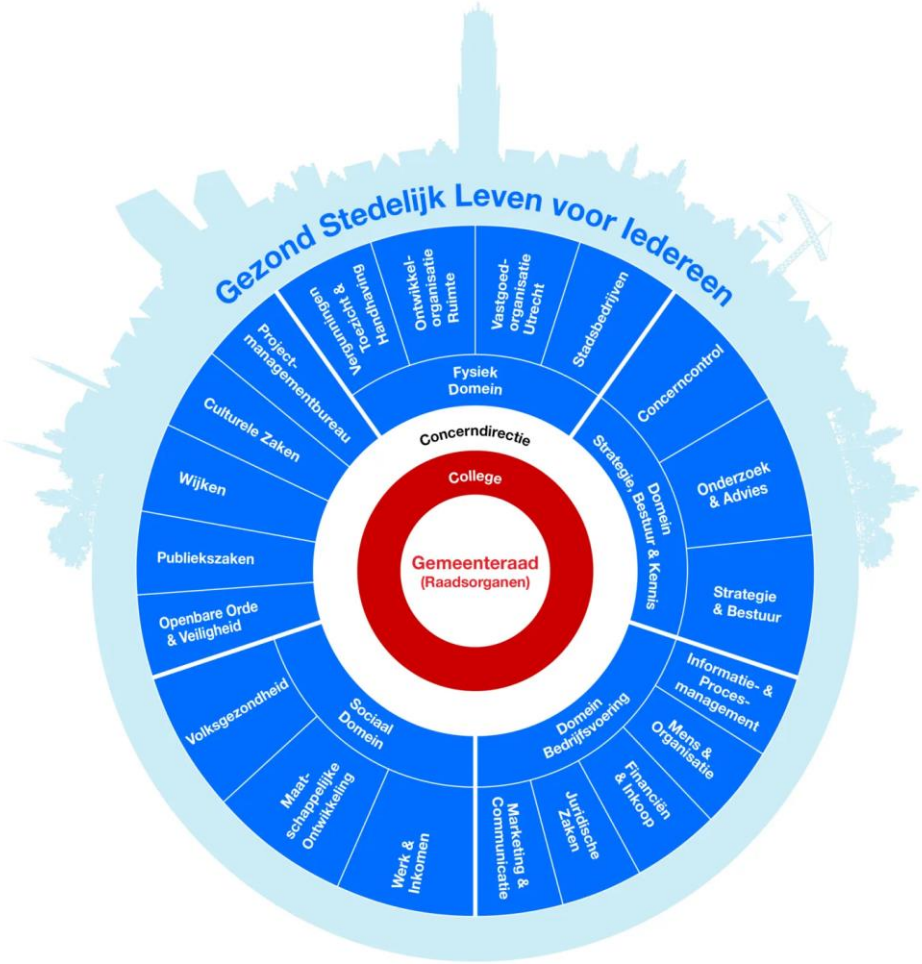
Samenstelling Bestuur

Samenstelling gemeenteraad Stand per 31 december 2024	Samenstelling college van B en W Stand per 31 december 2024
Zetelverdeling: 9 GroenLinks 8 D66 5 VVD 4 PvdA 3 CDA 3 Partij voor de Dieren 3 Volt 2 ChristenUnie 1 Student & Starter 1 BIJ1 1 DENK 1 EenUtrecht 1 Stadsbelang Utrecht 1 Utrecht Solidair 1 UtrechtNu! 1 Horizon	Burgemeester Sharon Dijksma Portefeuille: Openbare Orde en Veiligheid (inclusief mensenhandel en drugscriminaliteit, Handhaving, Ombudszaken en Burgerzaken, Internationale Zaken en Regionale Samenwerking. Wethouder Linda Voortman (Eerste locoburgemeester) (GroenLinks) Portefeuille: Werk en Inkomen, WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) en Welzijn, Diversiteit en Inclusie, Grondzaken, Groen, Dierenwelzijn, Publieksdienstverlening. Wijkwethouder: West. Wethouder Eelco Eerenberg (D66) Portefeuille: Ruimtelijke Ordening, Onderwijs (inclusief onderwijshuisvesting, bibliotheek), Volksgezondheid, Drugs, Sekswerk, Ruimtelijke projecten ZuidKant: Groot Merwede (inclusief Merwedekanaalzone, Stationsgebied, Westraven, A12-zone), Rijnenburg. Wijkwethouder: Leidsche Rijn. Wethouder Dennis de Vries (PvdA) Portefeuille: Wonen en Volkshuisvesting, Jeugd en Jeugdzorg, Buurt- en wijkgericht werken, mbo, Vastgoed. Wijkwethouder: Zuidwest en Noordwest Wethouder Eva Oosters (Student & Starter) Portefeuille: Cultuur, Evenementen, Sport, Samen Stad Maken, Milieu en Emissieloos vervoer. Wijkwethouder: Binnenstad en Oost. Wethouder Rachel Streefland (ChristenUnie) Portefeuille: Asiel en Integratie, Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, Samen voor Overvecht, Erfgoed (inclusief werven), Personeel en Organisatie. Wijkwethouder: Overvecht. Wethouder Senna Maatoug (GroenLinks) Portefeuille: Mobiliteit, Energie en Klimaat, Ruimtelijke projecten: Lunetten-Koningsweg en Overvecht. Wijkwethouder: Vleuten-De Meern en Zuid. Wethouder Susanne Schilderman (D66) Portefeuille: Financiën (inclusief Belastingen, Control, Subsidies), Economische Zaken,

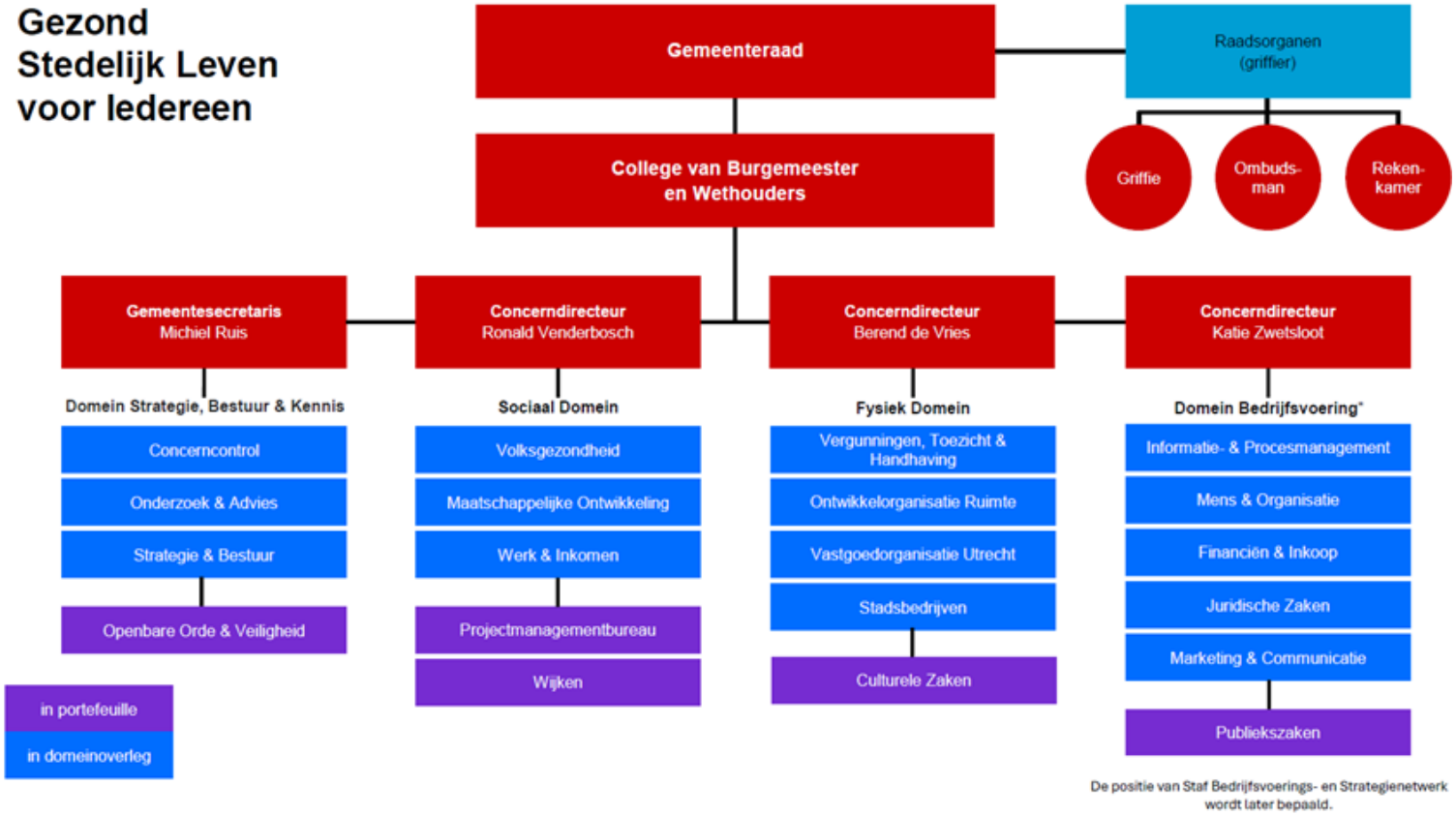
Samenstelling gemeenteraad Stand per 31 december 2024	Samenstelling college van B en W Stand per 31 december 2024
	Circulaire Economie, Openbare ruimte, Markten en Havens, Ruimtelijke projecten: Utrecht Science Park. Wijkwethouder: Noordoost. Gemeentesecretaris Michiel Ruis (gemeentesecretaris) Adviseur college van B en W en Algemeen directeur ambtelijke organisatie.

Organisatiestructuur

Stand per 31 december 2024

Gezond Stedelijk Leven voor iedereen

Kerncijfers gemeente Utrecht

Per einde kalenderjaar	2022	2023	2024
Sociale structuur			
Aantal inwoners	367.984	374.374	376.735
Waarvan percentage 0-29 jaar	43	43	43
Waarvan percentage 30-64 jaar	46	46	46
Waarvan percentage 65+ jaar	11	11	11
Aantal banen/werkzame personen [#1]	301.700	317.470	331.920
Fysieke structuur			
Oppervlakte land in hectare [#2]	9.377	9.377	9.377
Bevolking per vierkante kilometer land	3.924	3.992	4.018
Woningen per vierkante kilometer land	1.764	1.782	1.799
Aantal woningen [#3]	165.399	167.123	168.715
Waarvan % koopwoningen [#4]	44,3	44,1	nnb
Gemiddelde woningbezetting (= bevolking in woningen / bewoonde woningen) [#5]	2,3	2,3	2,3
Financiële structuur (bedragen zijn in miljoenen euro's)			
Rekening			
Totaal lasten	1.755	1.888	2.169
Algemene Uitkering Gemeentefonds	970	967	1.035
Totaal reserves	796	777	592
Totaal voorzieningen [#6]	71	73	111

[1] Bron: Provinciaal Arbeidsplaatsen Register (PAR) met de stand per 1 april. Het aantal banen is uitgedrukt in het aantal fulltime en parttime werkzame personen, inclusief uitzendkrachten, bij bedrijven en instellingen. Cijfers van voorgaande jaren worden jaarlijks bijgesteld .

[2] Bron: CBS Statline

[3] Bron: Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

[4] Bron: BghU en BAG. In de eigendomgegevens van eind 2023 is 44,1% koopwoning en 54,5% huurwoning; van de overige 1,4% is de eigendomssituatie onbekend. Het % koopwoning van eind 2024 is nog onbekend.

[5] Bron: BAG en BRP. Het cijfer geeft de gemiddelde woningbezetting van bewoonde woningen en wooneenheden die onder de woningtelling vallen.

[6] Bron: Voorzieningen passivazijde.

Colofon

Utrecht, september 2023

Uitgave
Gemeente Utrecht

Fotografie
Edwin van Wanrooij
Klaas Boonstra
Gerrit Serné
Rebecca Brockbernd
Kamiel Scholten

Informatie
Gemeente Utrecht
Bedrijfsvoerings- en strategienetwerk
Afdeling FIJ
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

www.utrecht.nl/begroting
finutrecht@utrecht.nl

Raadsvoorstel zaaknummer: 11565719

Vormgeving
DDK Creative Marketing

2023-0037.1 DDK

Hoofdlijnen

Hoofdlijn

Met de jaarstukken legt het college verantwoording af over de resultaten en de financiën in 2024, ten opzichte van de vastgestelde begroting. Het college heeft ook in 2024 ingezet op de prioriteiten uit het coalitieakkoord 2022-2026: het aanpakken van de woningnood, het tegengaan van de klimaatcrisis, kansengelijkheid en een leefbare en levendige stad. Vanwege de financiële situatie van de gemeente heeft het college in 2024 maatregelen moeten voorleggen aan de gemeenteraad om de financiën op orde te brengen en om te kunnen blijven investeren in de stad. Het college investeerde extra in mensen en buurten die dit het hardste nodig hebben.
Om de gevolgen van een vol stroomnet tegen te gaan, is er in 2024 geïnvesteerd in slimme netoplossingen.

Maatschappelijke context

De gevolgen van snel veranderende maatschappelijke en financiële ontwikkelingen en de grote geo-politieke kwesties zijn voelbaar en merkbaar in onze stad. Deze ontwikkelingen vragen steeds om bestuurlijke keuzes die passen bij de veranderende omstandigheden, naast de inzet voor het uitvoeren van de ambities uit het coalitieakkoord.

Zo zien we als gevolg van de oorlog in het Midden-Oosten een sterke toename van het aantal demonstraties in onze stad. Juist in een tijd waarin het van grote waarde is om je mening te kunnen uiten en ook van mening te kunnen verschillen, vraagt dit extra inzet om ervoor te zorgen dat deze demonstraties ordentelijk en vooral veilig verlopen.

De oorlogen en conflicten in Oekraïne, Gaza en de rest van de wereld vragen van ons barmhartigheid en ruimhartigheid. Terwijl politiek Den Haag met haar asielbeleid de humanitaire ondergrens bereikt, blijft Utrecht zich onvermoeibaar inzetten voor de opvang van vluchtelingen, de opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen, dakloze EU-migranten en Oekraïense vluchtelingen en voor de huisvesting van statushouders.

De stijgende kosten van de zorg, de stijgende vraag naar zorg en het personeelstekort zorgen voor toenemende financiële druk op met name de jeugdzorg. Het is aan het Rijk om te zorgen voor voldoende compensatie voor deze taken, daar hebben we ook in 2024 voor gelobbyd. Op 25 april 2025 is de Voorjaarsnota van het kabinet openbaar gemaakt. De inschatting van de gevolgen daarvan voor de gemeente Utrecht wordt betrokken in de verdere besluitvorming over de voorjaarsnota en de begroting 2026.

Wat hebben we in 2024 gerealiseerd?

Het jaar 2024 stond naast de uitvoering van onze reguliere taken in het teken van de prioriteiten uit de Begroting 2024 en het coalitieakkoord 2022-2026. Hieronder een aantal concrete voorbeelden van wat we in 2024 hebben opgestart, uitgevoerd en gerealiseerd.

We maken ons hard voor kansengelijkheid
“Utrecht wil een stad voor iedereen zijn. Een inclusieve stad waar het voor alle Utrechters goed wonen, werken en leven is. We voelen een grote verantwoordelijkheid om de ongelijkheid in onder andere rondkomen, gezondheid en mee kunnen doen tegen te gaan. Daarom investeren we in mensen en buurten die dit het hardste nodig hebben door middel van het principe: Ongelijk Investeren voor Gelijke Kansen. “

- Met het nieuwe beleid Werk en Re-integratie en Financiële Bestaanszekerheid zorgen we dat nog meer Utrechters mee kunnen doen. Bijvoorbeeld door Utrechters extra te ondersteunen om duurzaam uit te kunnen stromen naar de arbeidsmarkt.
- Onze integrale aanpak op gezondheid is vastgelegd in de beleidsnota Gezondheid Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024-2027. Met dit beleid willen we samen met partners in de stad gezondheidsverschillen verkleinen.
- Met alle partners in de stad werkten we ook in 2024 aan hervormingen in het sociaal domein en ontwikkelden we nieuwe manieren van werken: meer groepsgericht, collectief en gebiedsgericht. Ook nu de zorgvraag toeneemt en we beperkte menskracht en middelen hebben, blijven we er vol op inzetten dat we passende zorg en ondersteuning kunnen bieden aan de jongeren, gezinnen en andere inwoners die het nodig hebben.
- Met de uitvoering van de Veiligheidsagenda hebben we ons gericht op onder andere de aanpak van ondermijnende criminaliteit (nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden), casuïstiek (op persoonsniveau) in de wijken, tijdig onderkennen van negatieve gevolgen van maatschappelijke onrust en intensieve samenwerking met partners die zorgen voor het tegengaan en voorkomen van overlast door personen en groepen (bijv. inzet van het Eropafteam en inzet van verblijfsontzeggingengebieden Lucasbolwerk en het Stationsgebied).
- We gaven ruim baan aan vrijheid van meningsuiting en faciliteerden het sterk groeiend aantal demonstraties (2024: 522, 2023: 380).
- Bij openbare ordeverstoring werd adequaat ingegrepen (bijvoorbeeld na afloop van voetbalwedstrijden).
- Ondanks ingrijpende bezuinigingen op het (rijks)asielprogramma zijn er goede resultaten behaald door het organiseren van kwalitatief goede asielopvang met Plan Einstein, de opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen, dakloze EU-migranten en Oekraïense vluchtelingen en met de huisvesting en inburgering van statushouders.
- Op alle asiellocaties worden activiteiten en cursussen volgens Plan Einstein aangeboden. We hebben daarbij extra aandacht besteed aan de toeleiding naar werk. We hebben nieuwe locaties gevonden op Europalaan en Vlampijpstraat en bestaande locaties verlengd.

We pakken de woningnood aan

“Onze stad verandert met de dag. Nieuwe stadswijken worden gebouwd. Dit biedt Utrechters de kans om in Utrecht te blijven wonen. We vinden het belangrijk dat Utrecht een leefbare, betaalbare, duurzame en gezonde stad is en blijft. Maar groei is geen doel op zich, het moet duurzaam in balans zijn”.

- Er is een aantal grote stappen gezet in de overgang van woningmarkt naar volkshuisvesting door verschillende doorstroommaatregelen en het invoeren van een vergunningsplicht voor betaalbare nieuwbouw koopwoningen.
- We werken aan de stad met als uitgangspunt groei in balans en vanuit de visie dat we een 10-minutenstad ontwikkelen.
- De schaarste aan woonruimte voor alle doelgroepen is helaas groter geworden. Het terugdringen van deze schaarste en zorgen voor voldoende betaalbare woningen blijft topprioriteit van dit college.
- Het aantal opleveringen van 2.048 nieuwbouwwoningen en overige toevoegingen blijft achter ten opzichte van de ambitie (3.000 nieuwbouwwoningen). Dit als gevolg van veranderende marktomstandigheden door wereldwijd gestegen kosten, inflatie en hiermee gepaard gaande rentestijgingen, waardoor woningbouw projecten vertraagde of stil kwamen te liggen. Mede door de Utrechtse Aanpak, waarmee we maatregelen hebben genomen om de woningbouw op gang te houden, zien we in de komende jaren een herstel in het aantal woningen dat we in aanbouw kunnen nemen.

We gaan de klimaatcrisis tegen

"We voelen als coalitie de verantwoordelijkheid om er alles aan te doen om de klimaatcrisis tegen te gaan. Door gebruik te maken van alle mogelijkheden voor duurzame energieproductie binnen onze gemeentegrenzen. Door met bewoners en ondernemers ambitieus aan de slag te gaan met energiebesparing. Door als overheid een stap naar voren te zetten. En door verder te blijven investeren in lopen, fietsen, openbaar vervoer en elektrisch rijden om zo de brandstofmotor uit de stad te laten verdwijnen.

Daarmee lossen we als stad de klimaatcrisis niet in ons eentje op. Maar we doen er binnen onze mogelijkheden wel alles aan om een bijdrage te leveren aan de wereldwijde klimaataanpak".

- De netcongestieproblematiek in de regio Utrecht is groot. Het elektriciteitsnetwerk is bijna vol. Om te kunnen blijven verduurzamen en te zorgen voor voldoende woningen hebben we in 2024 vol ingezet om netcongestie tegen te gaan.
- De eerste Energy hub is geopend in Lage Weide, hiermee kunnen deelnemende bedrijven verder groeien en verduurzamen.
- In de visie Utrecht Circulair 2050 staan de ambities van Utrecht op het gebied van circulariteit en circulaire economie. Deze visie geeft richting aan de gemeente Utrecht en haar partners om slimmer en zorgvuldiger om te gaan met grondstoffen, materialen en producten om in 2050 volledig circulair te kunnen zijn. We hebben Europese subsidie ontvangen, waarmee we onder andere twee upcyclecentra en de grondstoffencorridor hebben gerealiseerd.
- We hebben, samen met het rijk en andere betrokken gemeenten, de invoering van de zero-emissiezone voorbereid, waardoor de meest vervuilende bestel- en vrachtauto's niet meer in het centrum van Utrecht komen. Met de vaststelling van de nota luchtkwaliteit gaan we de komende jaren de luchtkwaliteit voor onze inwoners verbeteren.
- We hebben onder meer ruim 4.100 energieboxen uitgereikt, er zijn 660 koelkastvouchers verzilverd en ons online energieloket ontving ruim 21.000 unieke bezoekers.

We werken aan een levendige en leefbare stad

We willen onze stad in balans ontwikkelen met voldoende en kwalitatief goede voorzieningen, zodat iedereen gezond en prettig kan leven in de stad.

- De heropening van de Domtoren was een hoogtepunt van 2024. De restauratie is binnen de tijd en binnen het budget uitgevoerd.
- Met de uitvoering van het Programma wervengebied worden werven en kelder hersteld en behouden voor de toekomst. Dit doen we samen met eigenaren en andere stakeholders.
- In de beleidsnota stadswater is vastgelegd hoe het openbare water gebruikt mag worden (waar je kunt varen of zwemmen en op de oevers waar je kunt verblijven en wandelen). Dit zorgt voor meer duidelijkheid voor inwoners en bezoekers.
- We hebben op een diverse plekken vervangingswerkzaamheden uitgevoerd, waarbij we gelijktijdig de openbare ruimte vernieuwd én heringericht hebben. Helaas lukt het nog niet om alle werkzaamheden uit te voeren in het jaar dat ze geprogrammeerd zijn.
- De hoeveelheid restafval per inwoner was in 2024 lager dan in 2023. Het is onze ambitie om dit verder te verlagen.
- We hebben straten en pleinen groener gemaakt, ruim 6.000 bomen uitgedeeld, sport- en speelvoorzieningen verbeterd en we werken aan de Groene Schaalsprong.
- Er worden minder vervuilende stoffen uitgestoten dankzij de luchtkwaliteitsmaatregelen.
- Nieuwe sport- en beweegplekken zijn aangelegd en bestaande plekken zijn gerenoveerd. Met de tijdelijke sporthal Tempo is extra binnensportcapaciteit toegevoegd.
- In 2024 hebben we gezorgd dat meer inwoners kunnen sporten met de uitbreiding van de capaciteit door oplevering van twee sporthallen, Het Plein en Tempo.

- De vierjaarlijkse cultuurnotasubsidies zijn toegekend, waarmee er komende jaren weer een grote variatie aan culturele activiteiten mogelijk wordt gemaakt. Fair pay was één van de voorwaarden voor subsidietoekenning.
- In 2024 zijn we gestart met het toepassen van de nieuwe locatieprofielen voor evenementen in de stad, waarmee werken we aan een betere balans tussen rust en reuring op 10 belangrijke evenementenlocaties in de stad.
- Wij lopen op schema met het realiseren van het hoofdfietsroutenetwerk en fietsroutes om het centrum heen. Voor de realisatie van een aantal doorfietsroutes lopen we wel achter op schema als gevolg van vertraging in de planvorming (Utrecht-Hilversum, Utrecht-Amersfoort en Houten-Lage Weide).
- Wij liggen op schema met het wegwerken van de tekorten aan fietsparkeerplekken op de stations, de binnenstad en de vooroorlogse wijken.
- We verbeteren de verkeersveiligheid via educatie, handhaving en fysieke maatregelen, met focus op risicovolle oversteken, invoering 30 km/u, extra flitspalen en ingrepen op vijf locaties.
-

Goede uitvoering en contact met de stad
We werken aan het verbeteren van de menselijke maat in de gemeentelijke organisatie om de uitvoering te verbeteren.

- In juni is de beleidsnota Samen Stad Maken vastgesteld met daarin het kompas. Het kompas zorgt voor meer zeggenschap en dit is toegepast in verschillende projecten. Een ander voorbeeld van meer zeggenschap voor Utrechters is het in 2024 afgeronde burgerberaad over de jaarwisseling.
- Met de wijkbureaus staan we dicht bij inwoners en werken we aan kansengelijkheid met het uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken, zes buurtagenda's en het programma Samen voor Overvecht.
- Door grote inzet door medewerkers van de gemeente is het gelukt on ondanks grote drukte aan de balies paspoorten op tijd te verstrekken.
- De vervanging van de onlinedienstverleningskanalen is goed uitgevoerd.

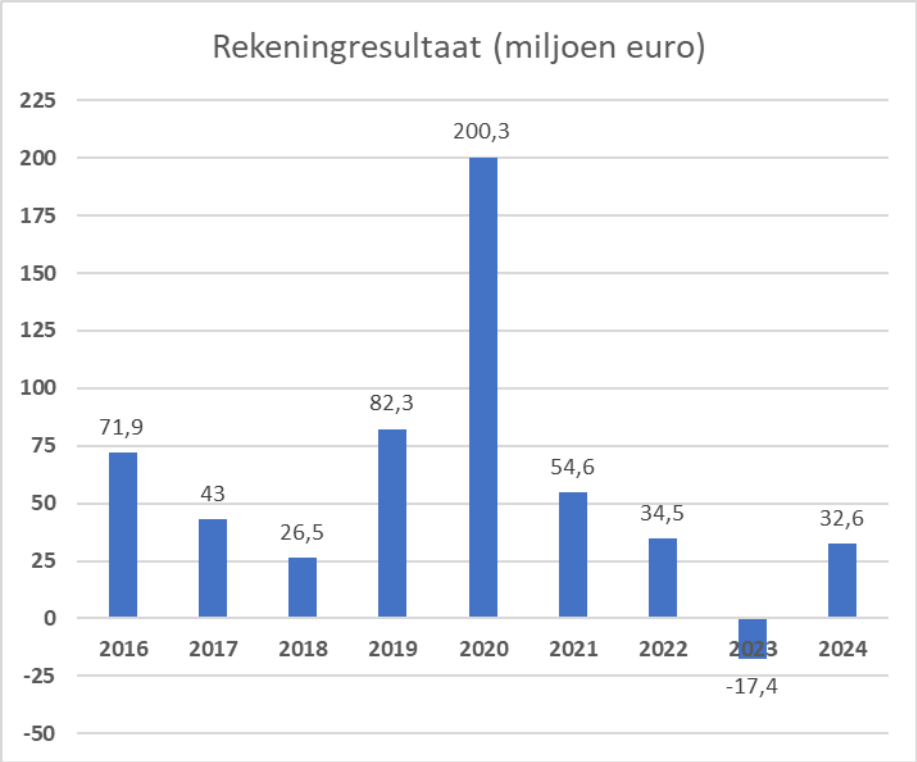
Gezonde financiële huishouding
De financiële positie van de gemeente Utrecht staat onder druk. Vooral als gevolg van tegenvallende inkomsten van het Rijk is de druk op de gemeentelijke begroting fors toegenomen. De teruggang in de financiering door het Rijk is echter sneller gegaan dan wij met goed afgewogen bezuinigingen kunnen compenseren. Daarom is in de afgelopen jaren incidenteel extra geld uit de reserves gehaald om de tekorten op te kunnen vangen. Echter het verder interen op de reserves is niet wenselijk en vraagt dat er keuzes gemaakt moeten worden om zo in de toekomst financieel gezond te worden. Bij de Voorjaarsnota 2024 zijn de nodige keuzes gemaakt om het tekort op korte en op lange termijn op te lossen. Er is voor 35 miljoen euro aan bezuinigingen vastgesteld. Deze zogenaamde maatregelen raken instellingen en partners in stad, maar ontzien de meest kwetsbaren. Met de in 2024 aangekondigde hervormingsbezuinigingen kijken we vooral kritisch naar onze eigen organisatie. Vanaf 2026 willen met deze hervormingen in ieder geval 25 miljoen euro besparen. In de Voorjaarsnota 2025 staat een uitwerking van deze plannen waarover de raad in juli 2025 besluit.

Helaas hebben we in 2024 ook een aantal lasten voor inwoners moeten verhogen. Zo is de OZB vanaf 2025 verhoogd met 12%. Dit betekent voor huiseigenaren met een huis van € 450.000 een verhoging van € 4 per maand. Ook is in 2024 aangekondigd dat de parkeerlasten en de toeristenbelasting omhooggaan.

Financiën

Het jaar 2024 is afgesloten met een overschot van 32,6 miljoen euro.

Rekeningresultaat 2016 tot en 2024

Bovenstaande grafiek geeft weer de ontwikkeling van het rekeningresultaat door de jaren heen.

Resultaat per programma

Het resultaat per programma staat in de onderstaande tabel weergegeven.

Het saldo bestaat uit plussen en minnen op de verschillende programma's. Hieronder staan een aantal majeure ontwikkelingen (> 1,0 miljoen euro) benoemd die een groot deel van het resultaat verklaren. De afwijkingen staan per programma per doelstelling toegelicht in het Jaarverslag.

x € 1.000

Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Betrouwbare overheid	-51.533	-52.218	-685
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-5.983	-128	5.855
Klimaatvriendelijke stad	-10.700	-10.700	0
Duurzame bereikbaarheid	45.912	45.113	-799
Aantrekkelijke groene leefomgeving & erfgoed	-94.989	-105.001	-10.012
Veilige stad	-67.182	-66.334	848
Passende ondersteuning en opvang	-255.026	-246.166	8.860
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	-151.988	-148.618	3.370
Kansrijk opgroeien	-195.237	-193.207	2.030
Levendige en gezonde stad	-104.515	-105.098	-583

Algemene Middelen en Overhead	891.241	914.971	23.730
Totaal	**0**	**32.614**	**32.614**

Nadelig resultaat

10,0 miljoen euro: Aantrekkelijke groene leefomgeving:

Het beheer van de stedelijke infrastructuur levert een nadeel op van 4,0 miljoen euro, hoofdzakelijk is dit het gevolg van het extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen, achterstanden bij vervangingen van speelplekken en noodzakelijk onderhoud aan de Stadsbaantunnel. Daarnaast heeft er een eenmalige afschrijving op de panden van het grondstoffendepot nadeel van 1,5 miljoen euro plaatsgevonden. Conform BBV-regelgeving was afschrijving over meerdere jaren niet toegestaan. Als gevolg van een vertraging in de werkzaamheden in het Wervengebied waren er lagere lasten van 2,3 miljoen euro. De uitgaven van het programma Water -en riolering wordt er uitgegaan van een andere prijsindex (de uitgaven stijgen met een ander percentage) dan gemeente breed, dit zorgt voor een nadeel van 2,969 miljoen euro

Voordelig resultaat

5,8 miljoen euro: Ontwikkelen en wonen voor iedereen:

Dit verschil wordt vooral verklaard door hogere opbrengsten uit de Conversieregeling Erfpachten 2017, in 2024 betreft dit 3,402 miljoen euro. Daarnaast zijn de rijksbijdragen voor de implementatie van de Omgevingswet niet volledig in 2024 besteed (voordeel 1,8 miljoen euro). De besteding van deze middelen vindt verspreid over de komende jaren plaats.

8,9 miljoen euro: Passende ondersteuning en opvang:

De lasten voor huishoudelijke hulp zijn in 2024 naar beneden bijgesteld en er heeft een terugvordering 2023 plaatsgevonden (voordeel 2 miljoen euro). Het vinden van locatie voor de uitbreiding van het aantal opvang plekken en de uitvoering van de Koudweerregeling leverde een vertraging op (voordeel 1,150 miljoen euro). Daarnaast volgen de regionaal programma's wonen (dakloosheid, Living Lab en beschermd wonen) de werkelijk inzet. Het moment van opleveren van de woonprojecten bepaalt de uitgaven (voordeel 4,8 miljoen euro).

3,3 miljoen euro:Werken of participeren:

Bij de begroting was rekening gehouden een grote stijging van de BUIG-lasten, bij de realisatie viel de stijging mee (voordeel van 2,9 miljoen euro). Dit voordeel werd gedempt door enerzijds een stijging als gevolg van een hoger bereik van de studietoeslag (nadeel 1,4 miljoen euro), U-pas (nadeel 0,3 miljoen euro), bijzondere bijstand (nadeel 0,3 miljoen euro), individuele inkomenstoeslag (nadeel 0,3 miljoen euro) en anderzijds een hogere toerekening van uitvoeringskosten (nadeel -2,1 miljoen euro). Conform de systeemafspraak uit de Tweede Bestuursrapportage 2023 is het resultaat op minimabeleid en schulddienstverlening (excl. resultaat voormalig personeel) verrekend met de reserve Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening (voordeel van 2,5 miljoen euro). Verder leveren lagere lasten van het regionaal actieplan jeugdwerkeloosheid een voordeel op (1,253 miljoen euro).

2,0 miljoen euro: Kansrijk opgroeien:

Een stijging van de lasten (nadeel 3,0 miljoen euro) van YEPH (hoog specialistische zorg voor kinderen) door de groei van het volume en toename van de kostprijs van een verblijf. Daarbij vallen het jaarresultaat van de aanbieders aanvullende zorg en de uitgaven in verband met het woonplaatsbeginsel hoger uit dan begroot (nadeel 2 miljoen euro). Dit nadeel wordt gedempt, doordat er in de begroting geen rekening was gehouden met de SPUK WPB (Woonplaatsbeginsel) 2024 (voordeel 2,7 miljoen euro) en onderbesteding bij de proeftuin SAVE (voordeel 1,3 miljoen euro). Per saldo levert dit een voordeel op 2 miljoen euro.

23,7 miljoen euro: Algemene middelen
De inkomsten uit de OZB zijn hoger (8,8 miljoen euro) dan verwacht. Dit voordeel wordt veroorzaakt doordat er meeropbrengsten OZB-woningen - en niet woningen uit voorgaande jaren zijn verrekend. Verder zijn niet alle stelposten volledig benut. Onder andere de stelpost Loon- en prijscompensatie en de stelpost “Productiviteitsnorm nieuwe CAO” uit de Voorjaarsnota 2024 zijn gedeeltelijk ingezet (voordeel van 5,1 miljoen euro). De definitieve aanvraag voor compensatie voor het beëindigde contract GAZProm resulteert in een nadeel van 1,3 miljoen euro. De stelpost interne rentevergoeding kent een voordeel van 4 miljoen euro. Het financieringsresultaat levert een voordeel op van 2,0 miljoen euro. Als gevolg van nacalculatie resteert er vanuit de september- en decembercirculaire een voordeel (3,0 miljoen euro structureel). Daarnaast heeft er een storting in de reserve Gemeentefonds (4,0 miljoen euro) plaatsgevonden. Dit betreft middelen voor corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire die naar 2025 worden overgeheveld omdat de bijbehorende taken in 2025 worden uitgevoerd.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverklaring legt het college verantwoording af over de financiële rechtmatigheid van de uitgevoerde activiteiten. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Op basis van interne controles wordt vastgesteld in welke mate de uitvoering rechtmatig heeft plaatsgevonden conform de geldende externe en interne wet- en regelgeving. De toets bestaat uit drie onderdelen:

- Voorwaardencriterium: zijn de externe en interne regelgeving nageleefd conform door raad vastgestelde normenkader
- Begrotingscriterium: zijn de afwijkingen op lasten en baten gerealiseerd ten opzichte van de vastgestelde begroting rechtmatig volgens de door de raad vastgestelde beoordelingscriteria
- Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium: betreft het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk bij de bestedingen van de overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen.

De verantwoordingsgrens heeft uw raad vastgesteld op 1,5% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves. Voor 2024 is deze grens 39,2 miljoen euro.
Op basis van de grondslagen uit de kadernota Rechtmatigheid 2024 is voor 16,3 miljoen euro aan onrechtmatigheden geconstateerd waarvan 9,4 miljoen euro voortvloeit uit het begrotingscriterium en 6,9 miljoen uit het voorwaarden criterium.
Na toetsing op basis vastgestelde criteria, uit de financiële verordening en interne richtlijnen, wordt alsnog binnen de begrotingsrechtmatigheid 2,9 miljoen euro rechtmatig. Daarmee komt het saldo van de onrechtmatigheden uit op 13,4 miljoen euro. Dit valt ruim binnen de grens van 1,5%.
Binnen de begrotingsrechtmatigheid wordt de onrechtmatigheid met name veroorzaakt door stedelijk beheer infrastructuur als gevolg van extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen, achterstanden bij vervangingen van speelplekken (leidt tot meer dagelijks onderhoud), noodzakelijk onderhoud Stadsbaantunnel en een eenmalige afschrijving op de panden, conform BBV-regelgeving.
Ten aanzien van het voorwaardencriterium heeft het college aan de hand van uitgevoerde verbijzonderde interne controles geconstateerd dat bij inkoop en aanbesteden 6,8 miljoen euro aan onrechtmatigheden heeft plaatsgevonden. Dit is een toename ten opzichte van 2023 (4,8 miljoen euro) en wordt vooral veroorzaakt door inhuurcontracten waar afspraken over maximum te declareren uren zijn overschreden. Bij de verlenging van deze contracten was het maximum urensaldo niet opgehoogd. Inmiddels is deze clausule uit de standaard inhuurcontracten formats verwijderd.
Gecorrigeerd voor dit type onrechtmatigheid is er sprake van een afname van circa 2,9 miljoen in vergelijking met vorig boekjaar.

Ten aanzien van het misbruik en oneigenlijk-gebruik criterium zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

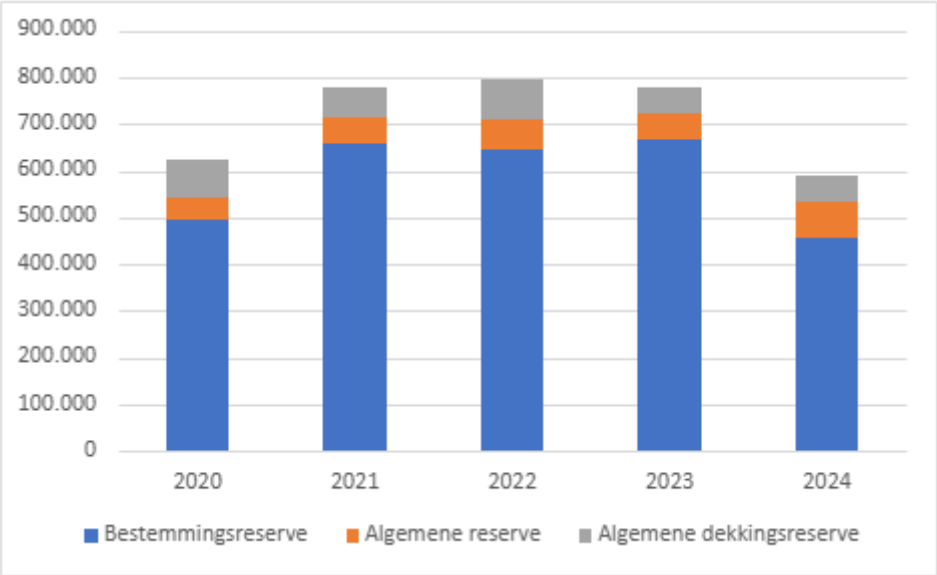
Het college stelt dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor door de raad gestelde grens.

Actuele financiële positie

De financiële positie geeft een indruk van de financiële flexibiliteit van Utrecht: zijn er voldoende financiële buffers of bijsturingsmogelijkheden om risico's of tegenvallers op te vangen. De normen voor de indicatoren zijn door de provincie, onze toezichthouder, vastgesteld.

Reserves

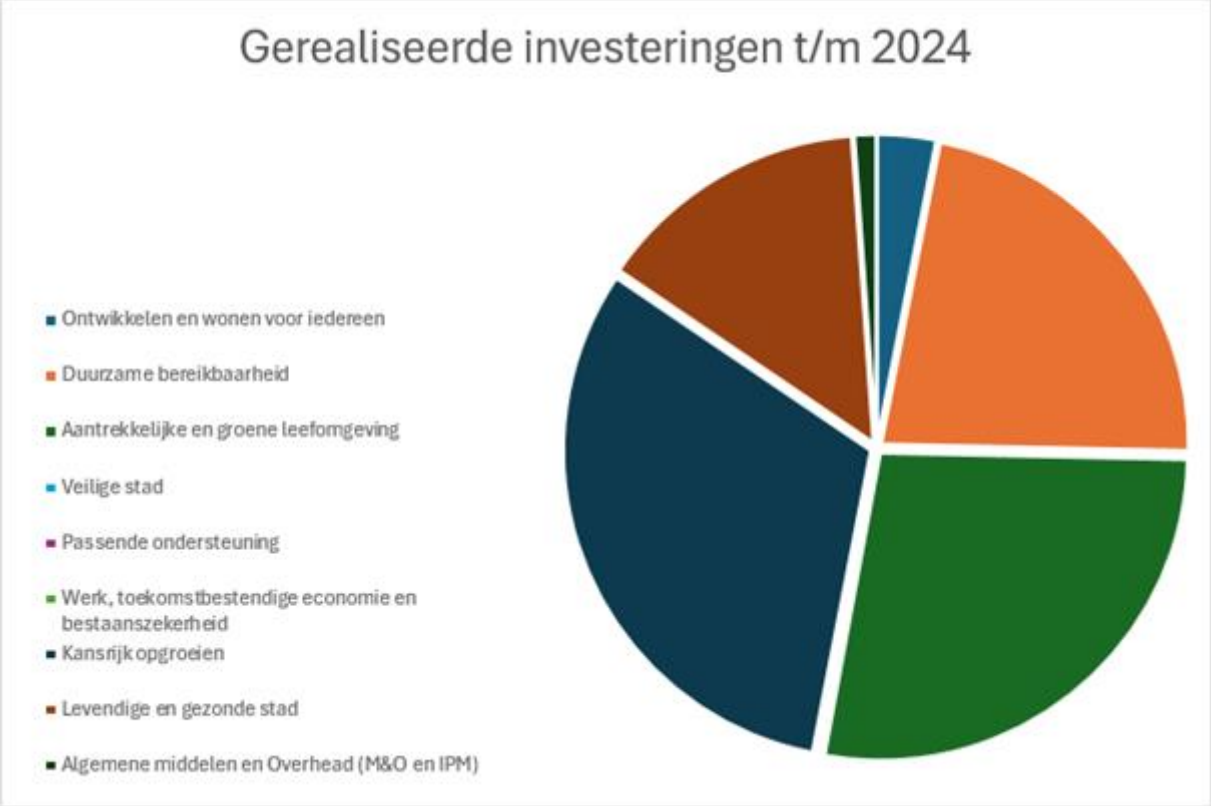
Reserves zijn bedoeld om geld voor een langere termijn te reserveren, met als doel om bijvoorbeeld risico's af te dekken of om een piek in de kosten over meerdere jaren te verdelen. Bij de voorjaarsnota 2024 heeft de raad besloten om enerzijds de reserves in te zetten om het tekort van 2024 en 2025 op korte termijn op te lossen. De activareserve is verlaagd met 203 miljoen euro en dit bedrag is voor 149,3 miljoen euro ingezet ter dekking van het tekort in 2024 en 2025. Het restant van 53,8 miljoen euro is toegevoegd aan de algemene reserve en enkele bestemmingsreserves. Onderstaande grafiek geeft deze belangrijke wijzigingen grafisch weer.

Investeringen in onze stad en inwoners

We investeren jaarlijks vele miljoenen euro's in de groei van onze stad en om de stad in goede staat te houden en te verbeteren. Onze bezittingen nemen door deze investeringen (vaste activa) toe. Bij de programmabegroting wordt het volledige investeringskrediet ineens geautoriseerd voor de gehele looptijd van het project, waarbij de uitgaven over meerdere jaren worden gespreid. In de Begroting 2024 is voor 2.045 miljoen euro aan geplande en (geautoriseerde) investeringen opgenomen. Tot en met het jaar 2024 is er een bedrag van 777 miljoen euro gerealiseerd aan uitgaven op de begrote investeringen. In de Begroting is voor de begrote investeringen -in uitvoering of nog te starten- een bedrag van 315 miljoen euro voor het jaar 2024 opgenomen. Hiervan is in 2024 een bedrag van 206,9 miljoen euro (66%) gerealiseerd.

Deze uitgaven zijn als volgt verdeeld over de verschillende programma's:

Verloop kengetallen

In onderstaand tabel staan de verplichte BBV-indicatoren en ratio Weerstandsvermogen opgenomen. Een nadere toelichting en duiding per indicator staat in de desbetreffende paragraaf opgenomen. Voor de beoordeling van de BBV verplichte kengetallen op het gebied van financiële weerbaarheid en wendbaarheid worden de door de provincie Utrecht, in het kader van het financieel toezicht, gehanteerde signaleringswaarde aangehouden. De huidige waarde van de kengetallen zijn hiernaast gelegd.

BBV verplichte kengetallen	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024	
Wendbaarheid				
Ratio weerstandsvermogen	1,17	1	1	Voldoende
Solvabiliteitsratio	32,40%	25,10%	25,00%	Neutraal
Kengetal grondexploitatie	6,30%	4,50%	5,30%	Gezond
Structurele exploitatieruimte	-1,18%	1,53%	0,65%	Gezond
Weerbaarheid				
Netto schuldquote	69,40%	87,00%	72,8%	Gezond
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	67,80%	85,70%	71,1%	Gezond
Belastingcapaciteit Woonlasten meerpersoonshuishoudens	112,40%	117,50%	120%	Risicovol

Bovenstaande tabel geeft een vertekend beeld en vraagt om nuancering. De ontwikkeling van de verplichte kengetallen door de jaren heen geeft aan dat het beeld qua verplichte kengetallen verslechterd. Met name solvabiliteit laat een dalende trend zien.

BBV verplichte kengetallen	Verslag 2021	Verslag 2022	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	61%	60,4%	69,4%	87%	72,8%	81,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	59%	58,9%	67,8%	85,7%	71,1%	80,6%
Solvabiliteitsratio	40,9%	38,1%	32,4%	25,1%	25,0%	21,7%
Kengetal grondexploitatie	13,4%	4,2%	6,3%	4,5%	5,3%	6,9%
Structurele exploitatieruimte	2,15%	1,25%	-1,18%	1,53%	0,65%	0,97%
Belastingcapaciteit Woonlasten meerpersoonshuishoudens	107,3%	109,2%	112,4%	117,5%	120%	131%

Wendbaarheid
De wendbaarheid van de gemeente geeft de flexibiliteit aan van de gemeente om snel in te kunnen spelen op de actuele ontwikkelingen. De kengetallen die samen een beeld geven over de wendbaarheid zijn in deze jaarstukken op niveau gebleven en daarmee als gezond aan te merken. Aandachtspunt voor toekomstige jaren is het structurele begrotingstekort en het benodigde evenwicht tussen de structurele inkomsten en uitgaven. In de komende voorjaarsnota en begroting worden voorstellen gedaan om het structurele tekort op te lossen en daarmee een structureel gezonde financiële positie te realiseren.

Weerbaarheid
De waardering van de kengetallen is verbeterd. De gemeentelijke woonlasten blijven boven het landelijke gemiddelde. Daardoor is er minder ruimte in de onbenutte belastingcapaciteit ten opzichte van het landelijk gemiddelde om in financieel weerbarstige tijden bij te kunnen sturen aan de inkomstenkant van de begroting. Deze bijsturing kan onderdeel uitmaken van besluitvorming over de voorjaarsnota en begroting.

Structuur

Zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaan de jaarstukken uit een jaarverslag (deel 1) bestaande uit programma's en paragrafen, een jaarrekening (deel 2) en de bijlagen (deel 3).

Alle programma's beginnen met een totaaloverzicht van de baten en lasten van het programma. Na het programmaoverzicht worden de programmadoelstellingen verder uitgewerkt. Per doelstelling is opgenomen wat er is bereikt met welke activiteiten en welke financiën hierbij horen.

In de doelstellingen zijn effectindicatoren opgenomen. Met een kleur wordt aangegeven of de uitvoering conform de raming is verlopen:

Groen : uitvoering / indicator verloopt volgens planning

Geel : uitvoering / indicator verloopt niet volgens planning maar de planning c.q. raming is bijgesteld en realisatie is geen probleem

Rood : uitvoering / indicator verloopt niet volgens planning en realisatie is een probleem

Grijs : gegeven is niet bekend

In de programma's wordt ook het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de realisatie 2024 getoond per doelstelling. Alleen verschillen die groter zijn dan 0,5 miljoen euro of 10% van de baten of lasten van de doelstelling worden toegelicht. Kleinere verschillen worden toegelicht als ze politiek relevant zijn.

In de paragrafen vind je een toelichting op programma overstijgende onderwerpen, zoals investeringen die de gemeente heeft gedaan of van plan was te doen. Een deel van deze paragrafen is verplicht vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art. 9 lid 2). De paragraaf Investeringen en Vastgoed zijn niet verplicht.

De jaarrekening is de financiële verantwoording van de gemeente Utrecht. Hier vindt u de financiële cijfers met een uitgebreide onderbouwing en een toelichting op hoe de gemeente er financieel voor staat. De accountant controleert de jaarrekening en oordeelt of het jaarverslag in lijn is met de jaarrekening. De conclusies die volgen uit de controle legt de accountant vast in de controleverklaring. Deze is opgenomen in bijlage Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.

In de bijlagen zijn naast de Controleverklaring ook nog andere documenten opgenomen die vaak een uitgebreidere uitwerking zijn van hoofdstukken in de jaarrekening of meer informatie geven over gerelateerde onderwerp zoals de opvolging van de rekenkamertoetsen en de raadstoetsen.

Beleidskaders

Coalitieakkoord
Dit betreft het coalitieakkoord ‘Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat’. In de periode van 2022-2026 wordt er aan de slag gegaan met de groeiende ongelijkheid in onze stad, de grote woningnood en de klimaatcrisis.

Voorjaarsnota 2023
De Voorjaarsnota 2023 is het document waarin de integrale afweging plaatsvindt en de beleidsmatige keuzes, inclusief de meerjarige doorkijk, worden gemaakt voor het begrotingsjaar 2024. Een overzicht van moties en amendementen aangenomen naar aanleiding van de Voorjaarsnota 2023 vindt u hier.

Programmabegroting 2024
De Programmabegroting 2024 is een uitwerking van de Voorjaarsnota 2023. De keuzes die in de Voorjaarsnota zijn gemaakt en waarover de gemeenteraad heeft besloten, zijn in de Programmabegroting verder uitgewerkt. De programmabegroting biedt een doorkijk naar de komende jaren in termen van beoogde maatschappelijke doelen, de activiteiten die daarvoor worden uitgevoerd en welke middelen daarvoor worden ingezet. Een overzicht van moties en amendementen aangenomen naar aanleiding van de Programmabegroting 2024 vindt u hier.

Eerste en tweede bestuursrapportage 2024
In de Eerste bestuursrapportage 2024 en de Tweede bestuursrapportage 2024 informeren wij de raad over actuele ontwikkelingen en de verwachte afwijkingen in de uitvoering van de beleidsvoornemens ten opzichte van de Programmabegroting 2024. De Begroting 2024 wordt met het financiële effect van deze ontwikkelingen aangepast.

Jaarstukken 2024
Deze Jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Bij het maken van de Jaarstukken volgt de gemeente de regelgeving en richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de financiële verordeningen. In deze jaarstukken laat de gemeente zien of de beoogde maatschappelijke doelen en activiteiten zijn gerealiseerd en welke middelen hiervoor nodig zijn geweest.

Aangenomen moties en amendementen
Bij de behandeling van de Jaarstukken 2024 in de raadsvergadering van 10 juli 2024 zijn onderstaande amendementen en moties aangenomen. De aangenomen amendementen worden in de jaarstukken verwerkt.

Programma's

Betrouwbare overheid

Programma overzicht

We zorgden voor betrouwbare dienstverlening aan en rechtvaardige behandeling van iedereen die in Utrecht woont en werkt.

Portefeuillehouder(s):
Sharon Dijksma, Rachel Streefland, Eva Oosters, Dennis de Vries en Linda Voortman

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	6.092	8.288	8.908	14.741	13.499	-1.241	11.758
Lasten	55.280	56.793	55.931	66.758	66.202	556	66.315
Saldo baten en lasten	**-49.187**	**-48.504**	**-47.023**	**-52.017**	**-52.702**	**-685**	**-54.557**
Onttrekking reserves	978	978	0	695	695	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	211	211	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**978**	**978**	**0**	**484**	**484**	**0**	**0**
Totaal	**-48.209**	**-47.526**	**-47.023**	**-51.533**	**-52.218**	**-685**	**-54.557**

De baten in dit programma zijn 13,5 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Bovengemeentelijke belangen (bijdragen U10 en EBU) (1,5 miljoen euro).
- SPUK uitkering Regeling Kansrijke Wijk (1,6 miljoen euro)
- Inkomsten uit leges (10 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 66,2 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- College (3,956 miljoen euro)
- Raad en raadsorganen (9,467 miljoen euro)
- Bovengemeentelijke belangen (5,319 miljoen euro)
- Initiatievenfonds (5,079 miljoen euro)
- Wijkbureaus (10,909 miljoen euro)
- Dienstverlening Burgerzaken (14,6 miljoen euro)
- Verkiezingen: (2,1 miljoen euro)
- Het Utrechts archief (3,6 miljoen euro)
- Informatie en dienstverlening (KCC en publieksdienstverlening) (11,1 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2024 0,695 miljoen euro onttrokken en 0,211 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Raad en college

De gemeenteraad en het college van B&W vormen samen een betrouwbaar bestuur van de stad.

Wat hebben we bereikt in 2024?

- De raad heeft de eigen rol(len) in participatieprocessen kritisch bezien en besloten daar blijvend op te willen reflecteren met elkaar. De adviezen en dilemma's uit het rapport van de adviescommissie Participatie zijn een gespreksopener om dat te doen.
- De raad heeft dit jaar meer activiteiten uitgevoerd waarin zij in contact is gekomen met Utrechters. De raad zocht Utrechters op en de raad was zichtbaar, zowel online als offline, waardoor Utrechters de raad goed wisten te vinden.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota standaard voor de beleidscyclus	2023	Kaders ten behoeve van de rolverdeling tussen raad en college, en duidelijke afspraken over sturen en verantwoording van beleid.
Raadstoets Bewoners en Bestuur M249 Overnemen aanbevelingen raadstoets Bewoners en Bestuur Utrecht	2023	De aanbevelingen zoals verwoord in de Raadstoets Bewoners en Bestuur in goed overleg met raad over te nemen en te verwerken in de P&C documenten Betrouwbare Overheid.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% Utrechters dat vertrouwen heeft in de gemeenteraad	55% (2021)	-	51%	-	-	●	-

Toelichting: Deze indicator meten we met de inwonersenquête die één keer in de twee jaar plaatsvindt. Dat zorgt voor twee datapunten in een raadsperiode. De volgende meting is in 2025. Het is niet mogelijk om een een-op-een relatie tussen actie en effect te beschrijven. Vertrouwen kent vele facetten die het een moeilijk te sturen indicator maken. Tegelijkertijd wil de gemeenteraad inzet plegen om het vertrouwen in het stadsbestuur te vergroten en er is simpelweg geen betere indicator om dit te meten.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Door middel van het democratieprogramma heeft de raad duizenden, voornamelijk jonge Utrechters in het stadhuis en in het klaslokaal geïnformeerd over de lokale democratie. Daarnaast heeft de raad actief de betrokkenheid van inwoners gezocht door middel van verschillende activiteiten, zoals werkbezoeken, 'raad in de wijk' en wijkspreekuren.
- De raad heeft de instrumenten ‘inwonersagendering’ en ‘inwonersmotie’ geïntroduceerd, waarmee Utrechters op een laagdrempelige manier iets kunnen agenderen voor debat of de gemeenteraad over hun voorstel kunnen laten stemmen.
- De gemeenteraad heeft besloten de adviescommissie Participatie een structureel onderdeel van het raadswerk te maken, waarmee er een platform is om te reflecteren op de interactie tussen Utrechters en gemeente (raad, college en ambtelijke organisatie).

Activiteiten die we niet meer doen

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Gemeenteraad:

- De raad heeft gezorgd voor goede zichtbaarheid om te bereiken dat inwoners de gemeenteraad en de raadsleden herkennen. Daarvoor is gebruik gemaakt van de eigen communicatiekanalen en incidenteel van campagnes.
- De raad heeft een zorgvuldige en transparante vier-weekse besluitvormingscyclus gehanteerd, waarin voldoende tijd is voor verdieping voor raadsleden en contact met inwoners.
- De raad heeft zich regelmatig losgemaakt van besluitvormingsprocessen, door werkbezoeken, raad in de wijk en wijkspreekuren waarin de raad inwoners actief opzoekt om te horen wat er speelt.
- De raad heeft kritisch gekeken naar de eigen werkwijze en het functioneren van de raad op langere termijn daarbij overwogen.

College van B&W:

- Dagelijks bestuur van de gemeente Utrecht: uitgevoerd binnen de kaders die door de gemeenteraad zijn vastgesteld.
- Wekelijkse bijeenkomsten college (besluitvorming): er zijn in 2024 ruim 400 besluiten genomen (Besluitenlijsten B&W Utrecht - iBabs Publieksportaal).
- Inzet college coalitieakkoord ‘Investeren in Utrecht’: gericht op de aanpak van de groeiende ongelijkheid in de stad, de grote woningnood en de klimaatcrisis om een levendige leefbare stad te blijven.
- Inzichtelijk maken uitvoering coalitieakkoord: via de P&C cyclus kun je dit terugzien in zowel de Eerste- als de Tweede Bestuursrapportage 2024.
- Informeren gemeenteraad: via raadsbrieven, memo's, schriftelijke vragen en vragenuur.
- Vertegenwoordigden gemeentebestuur: bij uiteenlopende gelegenheden op de diverse beleidsterreinen.

- Betrekken inbreng inwoners, ondernemers en organisaties: nieuw participatiebeleid 'Samen Stad maken' is vastgesteld en in uitvoering.
- Thematische werkbezoeken en kennismakingen/ontmoetingen: er is een werkbezoek geweest over de wijk- en buurtaanpak in Kanaleneiland, een (fiets)bezoek aan Rijnenburg en een werkbezoek aan 'In De Kern Gezond' over het thema volksgezondheid.
- Nauwkeurige en transparante uitvoering referendumverordening: er is één inleidend verzoek voor een referendum ingediend in 2024. Deze is conform de referendumverordening afgehandeld.

Financiën 1: Raad en college

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	10	106	0	0	36	36	0
Lasten	11.282	10.785	10.983	11.412	13.423	-2.011	12.037
Saldo baten en lasten	**-11.272**	**-10.678**	**-10.983**	**-11.412**	**-13.387**	**-1.975**	**-12.037**
Onttrekking reserves	436	436	0	465	465	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**436**	**436**	**0**	**465**	**465**	**0**	**0**
Totaal	**-10.836**	**-10.242**	**-10.983**	**-10.947**	**-12.922**	**-1.975**	**-12.037**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	36	
Overige baten	36	
Lasten	-2.011	
Sinds deze raadsperiode zijn de activiteiten van de raad op verschillende onderdelen gegroeid (bijvoorbeeld meer raadscommissies). De ondersteuning vanuit de Griffie groeide mee. De bij deze activiteiten behorende budgetten zijn echter niet in een vergelijkbaar tempo meegegroeid.	-589	I
Conform de Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers is er een voorziening voor wethouderspensioenen opgenomen. Deze voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd. Door indexatie en een daling van de rekenrente is er 1,280 miljoen euro toegevoegd aan de reserve.	-1.280	I
Overige lasten	-142	

Doelstelling 2: Bovengemeentelijke belangen

De Utrechtse belangen zijn goed vertegenwoordigd in de regio, nationaal en internationaal.

Wat hebben we bereikt in 2024?

De Utrechtse belangen zijn op verschillende manieren vertegenwoordigd op regionaal, nationaal en internationaal niveau. We zijn succesvol geweest in het naar voren brengen van de Utrechtse inzet richting zowel het nationale formatieproces t.b.v. Kabinet Schoof als richting het Europees Parlement

en de Europese Commissie. Ook zijn we steeds beter zichtbaar als Utrechtse Metropool Regio en breiden we onze strategische samenwerkingen uit om onze belangen naar voren te brengen.

Beleidskader
Deze doelstelling heeft géén specifiek beleidskader.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Verkiezingen voor het Europese Parlement: in samenwerking met de G4 en Europese partners (o.a. Eurocities) is een gezamenlijke inzet geformuleerd voor het Parlement en de nieuwe Europese Commissie om de stedelijke belangen in Europese context te behartigen.
- Onderhandelingen nieuw Kabinet: in samenwerking met de MRU (Metropoolregio Utrecht), G4, VNG en andere partners, ingezet om de Utrechtse belangen te vertegenwoordigen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024
- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024
- Voorzitterschap Eurocities Social Affairs Forum is in 2023 beëindigd.
- Voorzitterschap G4 is in 2023 beëindigd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024
- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Vertaling Utrechtse coalitieakkoord naar lobby inzet: we hebben belangen onder de aandacht gebracht bij bewindspersonen, nationaal en Europees parlement, al dan niet samen met G4, VNG en andere partners.
- Bouwen aan een relevant regionaal en (inter)nationaal netwerk: we hebben ons netwerk verder versterkt en uitgebreid door samenwerking met bestaande partners te intensiveren en samenwerking met nieuwe partners aan te gaan
- Samenwerking regio: samen met MRU en EBU partners is gewerkt aan de versterking van de positionering van Utrecht, Heart of Health.
- Voortrekkersrol bij de internationale klimaatdoelstellingen: wij hebben inzet geleverd op een grotere rol van steden in de klimaatafspraken (COP) en bijgedragen aan een vervolg op de COP 2023 afspraken.
- Samenwerking regiogemeenten in de U10: samengewerkt aan de uitvoering van onze gezamenlijke opgaven onder andere door uitvoering te geven aan het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP).

- Actieve lidmaatschappen: we zijn actief lid van onder andere de VNG, G4, Eurocities, ICLEI (local governments for sustainability), Polis en de WHO en nemen waar nuttig bestuurlijke posities in.
- Kennisuitwisseling met nationale en internationale partners: dit hebben we gedaan door ontvangst van delegaties en organiseren van gesprekken, ronde tafels en werkbezoeken. Ook hebben we ingezet op het aantrekken van internationale evenementen of conferenties die passen bij ambities van de stad.
- Internationale (economische) missies: hier hebben we aan deelgenomen. Hierbij is bijgedragen aan het Utrechtse profiel en vestigingsklimaat in samenwerking met partners als RVO, ROM en EBU.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 2: Bovengemeentelijke belangen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.104	1.390	1.104	1.104	1.542	439	674
Lasten	5.430	5.128	3.934	5.276	5.319	-43	3.318
Saldo baten en lasten	**-4.327**	**-3.738**	**-2.830**	**-4.173**	**-3.777**	**396**	**-2.645**
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-4.327**	**-3.738**	**-2.830**	**-4.173**	**-3.777**	**396**	**-2.645**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**439**	
De gemeente ontvangt gemeenschappelijke bijdragen (zoals voor de U10 en de EBU) die door de jaren heen zijn toegenomen als gevolg van een toename van het aantal deelnemers. De begroting moet nog geactualiseerd worden.	429	S
Overige baten	10	
Lasten	**-43**	
Overige lasten	-43	

Doelstelling 3: Betrokken Utrechters

Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk en/of stad.

Wat hebben we bereikt in 2024?

- Buurt- en wijkgericht werken: *Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken*, 6 buurtagenda's voor 6 buurten en 1 keer per maand een wijkspreekuur in alle Wijken.
- Samen voor Overvecht: Start met de aanscherping van de 5 ambities van Samen voor Overvecht.
- Initiatievenfonds: 1.116 initiatieven ondersteunt uit het Initiatievenfonds.
- Samen stad maken: Beleidsnota *Samen stad maken, geen Utrecht zonder U*, uitvoering voorstel Jaarwisseling van het 1e burgerberaad, 16.126 online reacties op 51 projecten via DenkMee en 87 medewerkers volgden een training *Samen stad maken, hoe doe je dat?*

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken	2024	Uitvoeringsprogramma geeft richting aan het verder ontwikkelen van buurt- en wijkgericht werken.
Samen stad maken. Geen Utrecht zonder U	2024	Beleidsnota geeft richting aan meer zeggenschap voor Utrechters.
Samen voor Overvecht	2019	Ambitiedocument Samen voor Overvecht
Initiatievenfonds	2016	Subsidieregeling voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% Utrechters dat betrokken is in de buurt bij één of meerdere activiteiten	54% (2023)	54%	54%	-	-		55%
% Utrechters dat vertrouwen heeft in de lokale overheid	53% (2023)	0%	53%	-	-		54%
% Utrechters dat vindt dat de gemeente eerlijk en open is in het contact met inwoners.	27% (2023)	0	27%	-	-		28%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Op 11 oktober is de raadsbrief Evaluatie burgerberaad jaarwisseling gestuurd.
- De reflectiegroep met 8 betrokken Utrechters voor de uitvoering van Samen stad maken is gestart.
- Vanuit Samen stad is het samenwerkingsplan en –verslag ontwikkeld.
- De nieuwe Verordening samenwerking, participatie en inspraak gemeente Utrecht is opgesteld en 20 februari 2025 vastgesteld door de gemeenteraad.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Op 27 september is het Uitvoeringsprogramma Buurt- en wijkgericht werken verstuurd met 14 gemeentebrede maatregelen om het buurt- en wijkgericht werken te versterken.
- Op 31 oktober is de raadsbrief Propositie Vitale Wijken 2.0 Overvecht voor Regiodeal zesde tranche verstuurd.
- Op 27 november is de raadsbrief Aanscherpen wijkaanpak Samen voor Overvecht verstuurd.
- Vanuit Samen voor Overvecht is gestart met de uitvoering van de Specifieke Uitkering (SPUK) kansrijke wijk.
- Op 27 juni is de beleidsnota Samen stad maken. Geen Utrecht zonder U vastgesteld. De Beleidsnota geeft richting aan meer zeggenschap voor Utrechters.
- Het kompas voor zeggenschap en leidende principes voor houding en gedrag is ontwikkeld en op 27 juni naar de gemeenteraad gestuurd als onderdeel van de beleidsnota *Samen stad maken. Geen Utrecht zonder U.*
- De Jaarwisseling van 2024/2025 was de eerste editie van *Oud en vanaf nu: samen maken we nieuwe tradities voor een jaarwisseling zonder vuurwerk!* De raadsbrief Terugblik Jaarwisseling 2024-2025 van 28 januari 2025 informeert over het verloop hiervan.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Het Initiatievenfonds is voor 97% besteed waarmee 1.116 initiatieven zijn ondersteund. Op 24 mei is de jaarlijkse raadsbrief Initiatievenfonds verstuurd.
- Bij de wijkbureaus konden inwoners en ondernemers terecht met vragen, meldingen of ideeën over hun leefomgeving en voor het wijkspreekuur van de wijkwethouder.
- Vanuit de wijkbureaus, die openstaan als netwerkplek voor medewerkers en professionals, is de kennis van de buurten en over wat daar nodig is, vertaald naar de gemeentelijke organisatie.
- Op 19 maart 2024 is een voortgangsbrief over de buurtagenda gestuurd met een vooruitblik op 2024 en op 25 maart 2025 een voortgangsbrief met een terugblik op 2024.

- In de 6 buurten met een buurtagenda is met bewoners, ondernemers en organisaties teruggekeken op de uitvoering van de buurtagenda om bij te sturen waar nodig en gezamenlijk prioriteiten te stellen voor 2024.
- Op 24 september is de raadsbrief Update Wijkplatforms met een stand van zaken verstuurd.
- Het burgerberaad over de jaarwisseling 2024/2025 is uitgevoerd en afgerond.
- De online tool voor samenwerken met de stad DenkMee Utrecht is uitgebreid met onder andere extra kaartlagen, reactiemogelijkheid op documenten en een betere enquêtetool. In 2024 is via DenkMee 16.126 online gereageerd op 51 projecten.
- Met kennisbijeenkomsten en trainingen*Samen stad maken, hoe doe je dat?* is gewerkt aan vakmanschap en houding en gedrag van medewerkers. 78 medewerkers volgden de basistraining en 9 medewerkers de verdiepende training. De pool van medewerkers die intern adviseren over samenwerkingstrajecten is uitgebreid.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Vanuit Samen voor Overvecht is verdergegaan met het versterken van de positie van de Wijkcoalitie en met het versterken van de samenwerking tussen partners in de wijk.
- 14 juni 2024 is de raadsbrief Voortgangsrapportage Samen voor Overvecht verstuurd.

Financiën 3: Betrokken Utrechters

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	0	92	0	4.532	1.644	-2.888	2.793
Lasten	12.321	12.194	13.826	19.357	15.988	3.369	20.780
Saldo baten en lasten	**-12.321**	**-12.102**	**-13.826**	**-14.825**	**-14.344**	**481**	**-17.987**
Onttrekking reserves	0	0	0	211	211	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	211	211	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-12.321**	**-12.102**	**-13.826**	**-14.825**	**-14.344**	**481**	**-17.987**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-2.888**	
Wijkbureaus: SPUK uitkering Regeling Kansrijke Wijk Overvecht (periode 2023-2025), deel van het toegekende budget over 2023 en 2024 wat na 2024 zal worden besteed.	-2.936	I
Overige baten	48	
Lasten	**3.369**	
Wijkbureaus: SPUK uitkering Regeling Kansrijke Wijk Overvecht (periode 2023-2025), deel van het toegekende budget over 2023 en 2024 wat na 2024 zal worden besteed.	2.936	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Wijkbureaus: Feestelijke Jaarwisseling, deel van het toegekende budget wat niet in 2024 is afgerekend en deels in 2025 zal worden afgewikkeld.	295	I
Overige lasten	138	

Doelstelling 4: Informatie en dienstverlening

De informatievoorziening en dienstverlening aan de inwoners en ondernemers van Utrecht is betrouwbaar, actueel, begrijpelijk, toegankelijk en passend bij de vraag.

Wat hebben we bereikt in 2024?

De informatievoorziening en dienstverlening aan de inwoners en ondernemers van Utrecht is in 2024 betrouwbaar, actueel, begrijpelijk, toegankelijk en passend bij de vraag geweest. De (landelijke) reisdocumentenpiek heeft in Utrecht niet tot zeer lange wachttijden geleid.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie en meerjarenperspectief 2023-2033 op dienstverlening	2023	Aanvullende richting gevende afspraken over de dienstverlening van de gemeente Utrecht

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Klanttevredenheid Burgerzaken.		8	8,4	8	**8.5**		8
Klanttevredenheid eerstelijns contactmomenten.		7,2	7,2	7,2	**8,1**		7,2

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in de Utrecht Monitor

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben geïnvesteerd in het op peil houden van onze dienstverlening en voorbereid te zijn op de nabije toekomst door middel van organisatieontwikkelingen bij Burgerzaken en het Klantcontactcentrum; deze lopen door in 2025. Er worden o.a. kleinere teams gevormd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- We hebben geïnvesteerd in het aantrekken, opleiden en behouden van nieuwe medewerkers. Vanwege een krappe arbeidsmarkt is externe inhuur noodzakelijk geweest.
- In 2024 is de wetswijziging van kracht geworden om kinderen een dubbele geslachtsnaam te kunnen geven. Daarbij hoorde de overgangsregeling om (alleen in 2024) dit met terugwerkende kracht tot 2016 te doen. Hierop is extra personeel ingezet.
- Ook was 2024 het eerste jaar van de reisdocumentenpiek; ook hierop is extra personeel ingezet.

Activiteiten die we niet meer hebben gedaan in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024.

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De reguliere dienstverlening en informatievoorziening van Burgerzaken en het KCC is beschikbaar geweest en uitgevoerd
- We zijn doorgegaan met de pilot landelijk servicepunt in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse zaken (BZK), waarbij we in samenwerking met onder andere de Belastingdienst/toeslagen, DUO, SVB en CAK de inwoner helpen als deze hulp nodig hebben met het in contact komen met de overheid. Deze pilot loopt door in 2025.
- We blijven verbeteringen in de gemeentelijke dienstverlening aanjagen via het programma Publieksdienstverlening waarbij er dit jaar onder andere gewerkt is aan vervanging van onze belangrijkste online dienstverleningskanalen en verbeteringen van onze dienstverleningsprocessen door te leren van inwonerssignalen.
- We hebben de Europees Parlementsverkiezing georganiseerd en uitgevoerd (zie ook Raadsbrief Evaluatie Europees Parlementsverkiezing 2024).
- We hebben 874 dossiers onderzocht in het kader van de landelijke aanpak adreskwaliteit
- We hebben in 2024 het project staatsloosheid afgerond. (zie raadsbrief Evaluatie Aanpak Staatloosheid)

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 4: Informatie en dienstverlening

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	4.979	6.700	7.805	9.105	10.277	1.172	8.292
Lasten	26.246	28.686	27.189	30.713	31.471	-758	30.180
Saldo baten en lasten	**-21.267**	**-21.986**	**-19.384**	**-21.608**	**-21.194**	**414**	**-21.887**
Onttrekking reserves	542	542	0	19	19	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**542**	**542**	**0**	**19**	**19**	**0**	**0**
Totaal	**-20.725**	**-21.444**	**-19.384**	**-21.589**	**-21.175**	**414**	**-21.887**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**1.172**	
Burgerzaken: Het verschil van 1,133 miljoen euro in de baten wordt veroorzaakt door de hogere aantallen reisdocumenten en naturalisaties.	1.133	I
Overige baten	39	
Lasten	**-758**	
Burgerzaken: het verschil van 1,309 miljoen euro in de lasten wordt veroorzaakt door de hogere aantallen reisdocumenten en naturalisaties (consequenties hiervan zijn extra rijksafdrachten en extra personeelsinzet/inhuur om deze aantallen te verwerken).	-1.309	I
Overige lasten: de factuur van het Utrechts Archief was lager dan begroot (0,175 miljoen euro), en er waren minder uitgaven dan begroot voor het KCC (0,2 miljoen euro) en het programma PDV (0,16 miljoen euro).	551	

Risico's

Risico	Maatregel
In onze ambities maken we keuzes die op gespannen voet kunnen staan met wat bewoners, ondernemers en organisaties willen voor hun buurt of wijk waardoor die het idee kunnen krijgen dat de gemeente niets heeft gedaan met hun bijdrage om het beleid te beïnvloeden.	We zijn aan de voorkant helder over kaders en verwachtingen en vertellen en leggen uit wat we wel en niet uit de participatie meenemen in onze besluiten.
Rijksbelangen kunnen soms haaks staan op de regionale belangen. Wanneer we de Utrechtse belangen niet goed vertegenwoordigen kan het zijn dat we minder financiële middelen voor onze opgaven krijgen zoals bv jeugdzorg of de mobiliteitspropositie. Dan kunnen we onze ambities voor kwaliteit van jeugdzorg of woningbouw niet realiseren.	We bepalen een strategie met prioriteiten voor belangenbehartiging en goed relatiebeheer (Ministeries, Kamerleden) en werken sterke proposities uit.

Investeringen

Niet van toepassing voor dit programma.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Het Utrechts Archief	Het verwerven, bewaren en beschikbaar stellen van de archieven van de gemeenten Utrecht en Nieuwegein, de provincie Utrecht en de archieven van het Rijk in de provincie Utrecht en een omvangrijke collectie beeldmateriaal en bibliotheek over Utrecht. Via digitale dienstverlening, de studiezaal en het publiekscentrum stelt HUA de collectie ter beschikking aan de burger voor onderzoek, educatie en cultuurbeleving. Daarnaast is Het Utrechts Archief toezichthouder en kennispartner bij het informatiebeheer van de gemeenten Utrecht, Nieuwegein en verschillende decentrale overheden.	3.587

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: De gemeenteraad en het college van B&W vormen samen een betrouwbaar bestuur van de stad				
Ondersteunen raadgevend referendum	Bij de organisatie van een raadgevend referendum kunnen voorstanders, tegenstanders en bewoners met een neutrale opstelling een subsidiebedrag aanvragen ter ondersteuning campagneactiviteiten of de meningsvorming in het publieke debat.	36	0	36
Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	189	257	-68
Totaal doelstelling 1		225	257	-32
Doelstelling 2: De Utrechtse belangen zijn goed vertegenwoordigd in de regio, nationaal en internationaal				
ROM Regio Utrecht BV	Convenantbijdrage aan ROM Regio Utrecht BV	174	621	-447
Totaal doelstelling 2		174	621	-447
Doelstelling 3: Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk en/of stad				
Initiatievenfonds	Het Initiatievenfonds is er voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.	3.279	3.026	253
Initiatievenfonds jaarwisseling	Ondersteunen initiatieven rond de jaarwisseling van bewoners en vrijwilligersorganisaties in ontwikkelen van activiteiten of uitvoeren van ideeën om de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers te vergroten	275	83	192

Samen voor Overvecht (Algemeen)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	1.128	297	831
Totaal doelstelling 3		4.682	3.406	1.276
Totaal Betrouwbare overheid		**5.081**	**4.284**	**797**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Programma overzicht

We vinden het belangrijk dat iedereen die dat wil in onze stad een passende woning kan vinden.

Portefeuillehouder(s):
Eelco Eerenberg, Dennis de Vries, Senna Maatoug en Susanne Schilderman

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	103.271	118.945	231.617	168.327	209.276	40.949	221.780
Lasten	108.380	107.859	243.232	322.600	285.035	37.565	225.934
Saldo baten en lasten	**-5.108**	**11.086**	**-11.615**	**-154.273**	**-75.760**	**78.514**	**-4.153**
Onttrekking reserves	25.705	32.363	17.441	167.863	169.086	1.223	18.364
Toevoeging reserves	19.440	26.900	14.423	19.572	93.454	-73.882	13.161
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**6.265**	**5.463**	**3.018**	**148.291**	**75.632**	**-72.659**	**5.203**
Totaal	**1.157**	**16.549**	**-8.597**	**-5.983**	**-128**	**5.855**	**1.050**

De baten in dit programma zijn 209,3 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Inkomsten uit grondexploitaties (151,4 miljoen euro)
- Inkomsten uit erfpachtcontracten, conversie van erfpachtrechten en meerwaardeafdrachten uit bestemmingswijzigingen op erfpachtgronden (22,8 miljoen euro)
- Leges vergunningen en precario, boetes en dwangsommen (19,3 miljoen euro)
- Overige inkomsten (15,7 miljoen euro) die voornamelijk bestaan uit inkomsten voor gebiedsontwikkeling en ruimtelijke ontwikkelingsprojecten.

De lasten in dit programma zijn 285,0 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Kosten voor grondexploitaties, bestaande uit kosten voor verwerving, tijdelijk beheer, plan- en VAT kosten, bouw- en woonrijp maken, sloopkosten en milieumaatregelen, rente en overige kosten, inclusief verrekening naar de balans van het onderhanden werk (215,3 miljoen euro)
- Kosten voor overige gebiedsontwikkelingen en voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (42,9 miljoen euro)
- Kosten voor de bebouwde omgevingen, bestaande uit personeelskosten, bijdrage aan de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), juridische kosten en licentiekosten (25,4 miljoen euro)
- Kosten voor beleidsontwikkeling en uitvoering van het deelprogramma Huisvesting voor het realiseren van versneld toevoegen van woonruimte (7,5 miljoen euro)
- De resterende kosten (-5,8 miljoen euro) zijn het saldo van een financieel administratieve toerekening van overhead en overige kosten voor met name erfpacht en advisering over strategische en complexe, gebiedsoverstijgende vraagstukken.

In dit programma wordt in 2024 169,0 miljoen euro onttrokken en 93,5 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Stedelijke omgeving

Diverse en veilige stedelijke omgeving draagt bij aan de randvoorwaarden voor een prettig en gezond leven.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Het tempo waarmee we ontwikkelen is lager dan we wensen en we zien dat het steeds vaker knelt om al onze ambities te realiseren. De veranderde marktomstandigheden door hogere kosten van grondstoffen, gestegen rentelasten, arbeidsmarkttekorten maken het investeringsklimaat onzekerder. Door middel van de Utrechtse Aanpak hebben we maatregelen genomen om de woningmarkt op gang te houden en gebiedsontwikkelingen doorgang te laten vinden. We werken aan de stad met als uitgangspunt groei in balans en vanuit de visie dat we een 10-minutenstad ontwikkelen. Dat betekent dat de groei van het aantal woningen gepaard moet gaan met toekomstbestendige, levendige wijken en dat (wijk)werkgelegenheid, groen, maatschappelijke voorzieningen en investeringen in duurzame mobiliteit en energietransitie mee moeten groeien. Het behalen van onze ambities wordt steeds lastiger. Daarnaast zorgt netcongestie zorgt onzekerheid en vertraging in projecten, dat zien we terug in de achterblijvende vergunningaanvragen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2021	Strategische visie voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.
Aanvulling Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2023	Aanvullende richtinggevende afspraken op de RSU2040 naar aanleiding van het coalitieakkoord.
Grondprijzenbrief 2024	2024	Actualisatie van de geldende grondprijzen voor het jaar 2024.
Het Utrechts Grondbeleid	2024	Beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van de gemeente.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Algemeen buurtoordeel stad	7,3	7,3	7,3	-	-		7,3

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Gebiedsontwikkeling:

- We hebben in 2024 verschillende trajecten opgestart en intentiedocument vastgesteld zoals Einsteindreef 101-139, Briljantlaan 11-15, Lunettenbaan 51-65, Santacruz dreef 30, Hojel I, Europaweg 2 en 4, Zwanenvechtlaan, Prinses Maximacentrum en Jeanne d'Arcdreef.
- Verschillende bestemmingsplannen zijn vastgesteld zoals de vaststelling Chw bestemmingsplan Groenewoud, Papendorp, De Meern Noord, Strosteeg, Museumhotel, Kanaleneiland, Transwijk, Wittevrouwen, Windpark Rijnenburg en Reijerscop, Rotsoord 7, Thomas a Kempisplantsoen en De Helling 12-14.
- Verschillende bestemmingsplannen zoals Merwedekanaalzone deelgebied 5 Europalaan fase 1 deelgebied 5, Johan Wagenaarkade 1-10, Woningbouw Haarrijn, Haarrijnse Plas, Zuilensevecht, Thomas a Kempisplantsoen, Zuilen, Rotsoord 7 en Lombokplein zijn onherroepelijk geworden.
- Nota van uitgangspunten voor deelgebied 6 van de Merwedekanaalzone is opgesteld en vastgesteld, verschillende SPVE's zoals Matser/Ondaatje en verschillende bouwenveloppen zoals Reitdiepstraat, Wolvenplein en Ondaatje zijn vastgesteld.
- De bouw van verschillende projecten is gestart zoals Cartesiusdriehoek, Smakkelaarsveld Jutfasehof, Lomanlaan en verschillende bouwblokken in Leidsche Rijn Centrum, Rjnvliet en Leeuwesteyn.
- Verschillende projecten zijn opgeleverd, waaronder de Mix, Wonderwoods, Befu terrein, Pagelaan en verschillende bouwblokken in Leeuwesteyn en Rijnvliet.
- We hebben aan verschillende openbare ruimte projecten gewerkt. In samenspraak met bewoners zijn verschillende projecten in planvorming zoals Park Leeuwesteyn, Park Paadenveld en Park de Watertoren. Verschillende projecten zijn in uitvoering gegaan, zoals de straten rond TivoliVredenburg.
- In 2024 is de Programmatische Verkenning Rijnenburg afgerond. We zijn gestart en werken het komende jaar verder aan de Uitgangspuntennotitie Rijnenburg.
- We hebben gewerkt aan de besluitvorming voor de MIRT-verkenning OV en Wonen en MIRT-onderzoek A12-zone en Rijnenburg.
- De Beleidsnota Omgevingsvisie Overvecht is naar de raad verzonden en het masterplan Overvecht Centrum is vrijgegeven voor inspraak.
- Het Raadvoorstel Kredietaanvraag Mobiliteitshub XL is vastgesteld.

Omgevingswet:

- De Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) zijn op 1 januari 2024 in werking getreden. De implementatie was voorgaande jaren al voorbereid en in gang gezet. In 2024 is voor het eerst daadwerkelijk met beide wetten gewerkt.
- In 2024 heeft u de eerste wijziging van het omgevingsplan vastgesteld. In oktober 2024 is de duizendste aanvraag omgevingsvergunning onder de Omgevingswet door de gemeente Utrecht verleend.
- Met een raadsbrief in maart 2024 en een raadsbrief in december 2024 is over de implementatie gerapporteerd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De bouwenvelop voor de nieuwe sporthal Voorveldselaan is stopgezet.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De onderhandelingen met de Universiteit Utrecht zijn doorgegaan, en er is alsnog gewerkt aan een Samenwerkingsovereenkomst die naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 gereed is.
- De komende jaren staan het groot onderhoud aan het riool en de bestrating op het Janskerkhof op de planning. Dit moment grijpen we aan om de inrichting op het Janskerkhof aan te pakken. Hiervoor is in september een startnotitie afgerond. Op 1 januari 2025 beginnen we met de planvorming. Verwachting is dat we eind 2027 beginnen met de uitvoering.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- In 2024 hebben we gewerkt aan de implementatie van het werken onder de Omgevingswet en het integraal werken in de ketens in het fysieke domein. Het is een transitieperiode voor de gemeentelijke werkprocessen en de software.
- We hebben gewerkt aan nieuwe openstellingen voor het Kansen voor West 3 programma. In totaal zijn er in 2024 26 projecten ingediend, waarvan van er in 2024 16 zijn toegekend. Daarnaast zijn we gestart met voucherregelingen, hiervan zijn er 7 aangevraagd en 2 beschikt. In totaal hebben we 20,7 miljoen euro opengezet van de beschikbare 34 miljoen euro in het Kansen voor West 3 programma. Daarnaast hebben we ingezet op de aanvragen voor Europese subsidies voor Utrechtse projecten, waarvan er tot nu toe zes zijn toegekend.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 1: Stedelijke omgeving

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	79.884	96.051	211.316	135.721	186.724	51.003	195.319
Lasten	78.484	77.979	213.460	277.219	249.659	27.560	189.152
Saldo baten en lasten	**1.399**	**18.072**	**-2.145**	**-141.498**	**-62.936**	**78.563**	**6.167**
Onttrekking reserves	24.869	31.527	17.441	166.770	167.993	1.223	18.264
Toevoeging reserves	15.540	23.000	14.423	16.300	90.182	-73.882	13.161
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**9.329**	**8.527**	**3.018**	**150.470**	**77.811**	**-72.659**	**5.103**
Totaal	**10.728**	**26.599**	**873**	**8.971**	**14.876**	**5.904**	**11.271**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**51.003**	
Het verschil tussen begroting en realisatie van de grondexploitaties is opgebouwd uit het geprognosticeerd eindresultaat van de grondexploitaties en de gerealiseerde lasten en baten in 2024 (cashflow). Voor een gedetailleerde toelichting op de ontwikkeling van de geprognosticeerde eindresultaten verwijzen wij naar het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025. **Resultaat grondexploitaties** In 2024 is 21,948 miljoen euro tussentijdse winst genomen: 18,228 miljoen euro uit de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en 3,720 miljoen euro uit de grondexploitatie Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensieterrein. Bij het afsluiten van de oude grondexploitatie Leidsche Rijn een resultaat genomen van 49,355 miljoen euro. Daarnaast is 1,780 miljoen euro vrijgevallen uit de voorziening voor de negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen. Conform besluit bij de tweede bestuursrapportage 2021 is dit resultaat toegevoegd aan de reserve grondexploitaties.	73.083	I
Grondexploitatie Leidsche Rijn De gerealiseerde baten zijn 15,295 miljoen euro lager dan begroot. Dit is veroorzaakt door naar 2025 uitgestelde uitgiftes in Leeuwesteyn Noord ad 16,871 miljoen euro en in Verwervingen ad 0,040 miljoen euro. Daarnaast is er een vooruitgeschoven uitgifte in De Wetering Zuid ad 1,628 miljoen euro.	-15.295	I
Binnenstedelijke grondexploitaties De totale gerealiseerde baten zijn 17,583 miljoen euro lager dan begroot: • De gerealiseerde baten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn 11,351 miljoen euro lager dan begroot. • De overige baten zijn 6,232 miljoen euro lager dan begroot. De gerealiseerde baten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn 11,4 miljoen euro lager dan begroot. Dit betreft afwijkingen in de planning in voornamelijk de grondexploitaties Merwede OPG en Busstalling en Hart de Meern en de administratieve verwerking van de winstnemingen 2023 van de grondexploitaties Oudenrijn West en Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensieterrein. De overige baten zijn per saldo 6,2 miljoen euro lager dan begroot. Dit houdt verband met de al gemaakte kosten voor planbegeleiding. Omdat we deze kosten nog in rekening gaan brengen bij ontwikkelaars boeken we deze over naar de balans. Doordat de kosten lager zijn, is de overboeking naar de balans ook lager. Daarnaast een onttrekking uit de voorziening onderhanden	-17.583	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
werk om de waardecorrectie op de post bouwgrond in exploitatie op het juiste niveau te brengen (1,1 miljoen euro hoger)		
Investeringsimpuls RSU Dit bedrag bestaat uit ontvangen bijdragen voor de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. De geprognosticeerde eindstand van de projecten lichten wij toe in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025 (MPR 2025).	276	I
Gebiedsmanagement De omzet op intentie- en anterieure overeenkomsten gesloten met ontwikkelende partijen in de stad was in 2024 hoger dan verwacht. Onderdeel van deze overeenkomsten is het verhalen van de plankosten. Zowel de baten als de lasten zijn 2,914 miljoen euro hoger dan begroot.	2.914	I
Erfpachtbeheer De gerealiseerde baten zijn 0,975 miljoen euro hoger dan begroot. Dit verschil wordt verklaard door de vrijval van een waarborgsom 0,654 miljoen euro en 0,321 miljoen euro canonopbrengsten.	975	I
Conversies en bestemmingswijzigingen erfpacht De gerealiseerde baten zijn 3,803 miljoen euro hoger dan begroot. Dit verschil wordt vooral verklaard door hogere opbrengsten uit de Conversieregeling Erfpachten 2017, in 2024 betreft dit 3,402 miljoen euro De overige opbrengsten van Conversies en bestemmingswijzigingen erfpacht zijn 0,401 miljoen euro hoger dan begroot.	3.803	I
Beleidsontwikkeling Grondzaken De gerealiseerde baten zijn 0,381 miljoen euro hoger dan begroot. Dit verschil wordt vooral verklaard door hogere opbrengsten voor verschillende Europese (project) subsidies.	381	I
Strategische verwerving Zowel de baten als lasten in verband met het beheer van de strategische verwervingen zijn 1,048 miljoen euro hoger.	1.048	I
SISA Gebiedsontwikkeling De gerealiseerde baten zijn 1,148 miljoen euro hoger dan begroot. De gerealiseerde baten betreffen de ontvangen rijkssubsidies, waaruit de gerealiseerde kosten worden gedekt.	1.148	I
Overige baten	253	I
Lasten	**27.560**	
Het verschil tussen begroting en realisatie van de grondexploitaties is opgebouwd uit het geprognosticeerd eindresultaat van de grondexploitaties en de gerealiseerde lasten en baten in 2024 (cashflow). Voor een	-364	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
gedetailleerde toelichting op de ontwikkeling van de geprognosticeerde eindresultaten verwijzen wij naar het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025. **Resultaat grondexploitaties** In 2024 is 0,364 miljoen euro gedoteerd aan de voorziening voor de negatieve grondexploitatie Stationsgebied om de risicovoorziening op het voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen.		
Grondexploitatie Leidsche Rijn De gerealiseerde lasten zijn 15,338 miljoen euro lager dan begroot. Dit is veroorzaakt door uitgestelde civieltechnische en plankosten in de volgende deelprojecten: > Hoofdinfrastructuur ad. 2,173 miljoen euro; > Leidsche Rijn Centrum ad. 2,125 miljoen euro; > Rijnvliet ad. 1,653 miljoen euro; > Hoofdwatersysteem 0,893 miljoen euro. > Verwervingen ad 2,593 miljoen euro uitgesteld naar 2025. Verder is de verrekening met de balanspost onderhanden werk 5,934 miljoen euro hoger dan begroot. Dit zijn geen uitgaven, maart betreft de verrekening van lasten en baten van de grondexploitatie met de balans.	15.338	I
Gemeentelijke grondexploitaties De totale gerealiseerde lasten zijn 17,512 miljoen euro lager dan begroot:. • De gerealiseerde lasten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn 25,157 miljoen euro lager dan begroot. • De verrekening met de balanspost onderhanden werk is 13,806 miljoen euro lager dan begroot. • De overige lasten zijn 6,161 miljoen euro lager dan begroot. Door verschuivingen in de planning en een financieel technische aanpassing van de bijdrage aan de mobiliteitshub XL vanuit de grondexploitaties Beurskwartier, Merwedekanaalzone deelgebied 4 en Lombokplein zijn de gerealiseerde lasten in de grondexploitaties 25,157 miljoen euro lager dan begroot. De verschuivingen in de planning hebben voornamelijk betrekking op de grondexploitaties Beurskwartier (lagere kosten voor verwerving, milieu en bouw- en woonrijp maken), Merwedekanaalzone OPG en Busstalling (lagere kosten voor bovenplanse voorzieningen). Deze in totaal lagere lasten worden deels gecompenseerd door niet begrote lasten in de in 2024 geopende grondexploitatie Lombokplein (hogere lasten voor plan- en VAT kosten). De verrekening met de balanspost onderhanden werk is 13,805 miljoen euro hoger dan begroot. Dit zijn geen uitgaven, maar betreft de verrekening van lasten en baten van de grondexploitaties met de balans. De overige lasten zijn per saldo 6,2 miljoen euro lager dan begroot. Dit betreft gemaakte kosten voor planbegeleiding die we nog in rekening gaan brengen bij ontwikkelaars (7,4 miljoen euro lager), een onttrekking uit de voorziening onderhanden werk om de waardecorrectie op de post bouwgrond in exploitatie op het juiste niveau brengen (1,1 miljoen euro hoger) en het resultaat op strategische verwervingen, anticiperende	17.512	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
verwervingen, voorraadfuncite en overige kosten grondexploitaties (0,1 miljoen euro hoger)		
Erfpachtbeheer De gerealiseerde lasten zijn 0,555 miljoen euro hoger dan begroot. Dit verschil wordt verklaard door hogere (personeels)kosten welke verband houden met juridische procedures en de projectkosten voor het Einde Erfpachttijdvak (EET).	-555	I
Uitgifte gemeentelijke eigendommen De gerealiseerde lasten zijn 0,330 miljoen euro hoger dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een niet geraamde bijdrage (0,386 miljoen euro) aan het programma levendige en gezonde stad. Dit betreft de opbrengst van een perceel van het crossterrein op lage weide. In de voorjaarsnota 2017 is besloten dat deze opbrengst wordt ingezet voor een geluidswerende voorziening.	-330	I
Beleidsontwikkeling Grondzaken De gerealiseerde lasten zijn 0,207 miljoen euro hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere personeelskosten voor Europese subsidies en fondsen en hogere inhuurkosten vanwege langdurige (gedeeltelijke) uitval.	-207	I
Investeringsimpuls RSU In het Meerjaren Perspectief Ruimte 2024 (MPR 2024) is de (her)programmering van de middelen uit de reserve Investeringsimpuls RSU vastgesteld door de gemeenteraad. De gerealiseerde lasten zijn 2,091 miljoen euro lager dan begroot: • Voor 1,291 miljoen euro van de afwijkingen geldt dat daadwerkelijke besteding van deze middelen in 2025 of verspreid over de komende jaren plaatsvindt. • Van de begrote onttrekking uit de reserve betaalbaar wonen van 3,3 miljoen euro is 0,8 miljoen niet aangewend. Deze uitgaven verschuiven naar volgend jaar.	2.091	I
Gebiedsmanagement De omzet op intentie- en anterieure overeenkomsten gesloten met ontwikkelende partijen in de stad was in 2024 hoger dan verwacht. Onderdeel van deze overeenkomsten is het verhalen van de plankosten. Zowel de baten als de lasten zijn 2,914 miljoen euro hoger dan begroot. Door diverse kleine afwijkingen zijn de overige lasten 0,03 miljoen euro hoger dan begroot.	-2.917	I
Strategie, Lobby en Stedelijke Sturing Voor de implementatie Omgevingswet is uit decembercirculaire 2023 en de meicirculaire 2024 budget verkregen. De gerealiseerde lasten zijn lager dan	1.846	I

Toelichting verschillen	x € 1.000 Bedrag	I/S
begroot. Dit komt doordat de besteding van deze middelen verspreid over de komende jaren plaatsvindt.		
Strategische verwervingen Zowel de baten als lasten in verband met het beheer van de strategische verwervingen zijn 1,048 miljoen euro hoger.	-1.048	I
SISA Gebiedsontwikkeling De gerealiseerde baten zijn 1,148 miljoen euro hoger dan begroot. De gerealiseerde baten betreffen de ontvangen rijkssubsidies, waaruit de gerealiseerde kosten worden gedekt.	-1.148	I
Bedrijfsmiddelen De inzet van medewerkers in het ruimtelijk domein worden doorbelast naar de verschillende projecten en ruimtelijke opgaven. Deze inzet kon niet volledig conform begroting worden doorbelast, met name vanwege hoger ziekteverzuim en veel verlof. Dit nadeel is vanwege financieel administratieve verwerking hier zichtbaar en hangt samen met een voordeel op overhead decentraal.	-3.000	I
Overige lasten	342	I
Reserves	**-72.659**	
Onttrekkingen	**1.223**	
Bij de Tweede bestuursrapportage 2021 heeft de raad besloten om de resultaten op afgesloten en lopende grondexploitaties alsmede kosten waarvoor binnen de reserve grondexploitatie bedragen zijn gereserveerd nog in het lopende jaar te verrekenen met de reserve grondexploitatie. Op basis van dit besluit zijn diverse baten en lasten met betrekking tot de grondexploitaties verrekend met de reserve grondexploitatie. De hogere onttrekkingen uit de reserve grondexploitaties bestaan uit: • 0,646 miljoen euro resultaat op strategische en anticiperende verwerkingen • 0,364 miljoen euro in verband met de dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied om de voorziening met het geprognosticeerde eindsaldo van de geactualiseerde grondexploitatie te laten corresponderen. • 0,215 miljoen euro in verband met de jaarlijkse inkooptaakstelling op grondexploitaties • 0,002 miljoen euro negatief op overige onderdelen	1.223	I
Toevoegingen	**-73.882**	
De hogere dotaties aan de reserve grondexploitaties bestaan uit: • 49,355 miljoen euro resultaatneming op de oude afgesloten grondexploitatie Leidsche Rijn • 21,948 miljoen euro tussentijdse winstneming op de nieuw geopende grondexploitatie Leidsche Rijn (18,228 miljoen euro) en Merwedekanaalzone Deelgebied 4: Defensieterrein (3,720 miljoen euro) • 1,780 miljoen euro in verband met de onttrekking aan de voorziening negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen	-73.882	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
• 0,427 miljoen euro resultaat op de beschikbare middelen betaalbaar wonen voor Zuilense Vecht. De betreffende uitgaven verschuiven naar volgend jaar • 0,278 miljoen euro resultaat op diverse afgesloten projecten • 0,094 miljoen euro resultaat op voorraadfunctie		

Doelstelling 2: Bebouwde omgeving

De bebouwde omgeving is veilig, leefbaar en tast de gezondheid niet aan.

Wat hebben we bereikt in 2024?

- Bijna alle (overlast)meldingen binnen de bebouwde omgeving zijn in behandeling genomen en bij overtredingen is er handhavend opgetreden.
- Bij het milieutoezicht ging de prioriteit uit naar het uitvoeren van periodieke milieucontroles met grootste milieurisico's en het behandelen van overlastmeldingen.
- Werkzaamheden op het gebied bouw- en woningtoezicht zijn uitgevoerd zoals afgesproken, waarbij we ons richten op vergunningen- en constructiecontroles.
- We hebben uitvoering gegeven aan het Programma Beschermen Woningvoorraad, waarbij we vooral inzet gepleegd hebben op de Verordening Leegstand en Goed verhuurderschap

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Algemene Handhavingsstrategie bebouwde omgeving en openbare ruimte	2023, gepubliceerd 2024	De strategie geeft op hoofdlijnen de uitgangspunten en doelen weer voor toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving in de stad Utrecht.
Handhavingsstrategie Bestaande Bouw	2017	De strategie bevat een risicoanalyse, een basis voor prioriteitstelling en de manier waarop we toezicht houden
Handhavingsstrategie Huisvesting 2018 gemeente Utrecht	2018	De strategie bevat een risicoanalyse, een basis voor prioriteitstelling en de manier waarop we toezicht houden.
Handhavingsstrategie bedrijven en instellingen	2014	De strategie bevat een risicoanalyse, een basis voor prioriteitstelling en de manier waarop we toezicht houden.
Uniforme Uitvoerings-en Handhavingsstrategie overgedragen milieutaken	2024	De strategie geeft op hoofdlijnen de uitgangspunten en doelen weer voor toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving in de regio Utrecht en stuurt hiermee de werkzaamheden van de twee Omgevingsdiensten aan (RUD en OdrU).

Overig thematisch beleid		Het thematische beleid bevat kaders voor de uitvoering bij VTH.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% slechte voorgevels in de kwaliteitsmonitor ten opzichte van de totale voorraad		<0,30%	<0,10%	<0,30%	**<0,10%**		N.v.t.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is per 1 januari 2024 ingegaan. In 2024 kregen we slechts enkele meldingen binnen van projecten die onder de nieuwe wet vallen. Deels komt dit omdat we eind 2023 veel vergunningsaanvragen hebben ontvangen, zodat die nog onder het oude systeem vielen. Ook zou het aantal meldingen laag kunnen zijn, omdat aanvragers het landelijke loket voor vergunningsaanvragen lastig vinden. Het lage aantal meldingen is een landelijke trend. We blijven wel monitoren of mensen niet alsnog bouwen zonder de juiste meldingen te doen.
- In 2024 is inzet gepleegd op de Wet Goed verhuurderschap. De eerste boete voor een overtreding van de regels voor goed verhuurderschap is opgelegd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Niet van toepassing.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Het aantal opleveringscontroles ligt lager dan de voorgaande jaren. Een belangrijke verklaring is dat er minder bouwwerken afgerond zijn dan in de jaren daarvoor.
- De uren voor de Wet Kwaliteitsborging zijn deels ingezet voor projecten die onder de Omgevingswet vallen, omdat slechts enkele Wkb- meldingen binnengekomen zijn.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Vergunningaanvragen toetsen.
- Begeleiding vergunningverleningsproces middels vooroverleggen met aanvrager.
- Toezicht naleving vergunningen oprichting, wijziging en sloop gebouwen.
- Uitvoering bouwwerken volgens Landelijk toezichtprotocol, constructieve berekeningen volgens Landelijk toetsingsprotocol.
- Inzet op voorkomen bouwhinder en -overlast.
- Risicogerichte naleving op milieu wet -en regelgeving, inclusief energieregels.
- Toezicht door de RUD (omgevingsdienst).
- Toezicht op bestaande bouw op veiligheid, gezondheid (binnenmilieu), energiebesparing, duurzaamheid, uitstraling gebouwen.
- Controles onrechtmatige bewoning, overlastmeldingen, illegale situaties bestaande bouw.
- Inzet op project Huisjesmelkers.
- Inzet op Beschermen woningvoorraad.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Er is risicogericht bepaald waar de prioriteiten liggen. Op basis hiervan is de toezichtscapaciteit efficiënt ingezet om de verschillende activiteiten te kunnen uitvoeren.

Financiën 2: Bebouwde omgeving

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	22.672	22.375	20.123	19.933	19.310	-623	22.305
Lasten	23.739	23.574	23.836	25.359	25.215	145	25.990
Saldo baten en lasten	**-1.068**	**-1.199**	**-3.713**	**-5.427**	**-5.905**	**-478**	**-3.685**
Onttrekking reserves	536	536	0	100	100	0	0
Toevoeging reserves	3.900	3.900	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-3.364**	**-3.364**	**0**	**100**	**100**	**0**	**0**
Totaal	**-4.432**	**-4.563**	**-3.713**	**-5.327**	**-5.805**	**-478**	**-3.685**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-623**	
Boetes en dwangsommen: Sinds 2023 handhaven we op Opkoopbescherming en worden op basis hiervan vanaf 2024 last onder dwangsommen opgelegd. In de tweede helft van 2024 zijn meer dwangsommen opgelegd dan verwacht, waardoor de aframing bij de Tweede Bestuursrapportage te hoog is geweest.	110	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Precario opbrengsten: Er zijn een aantal grote verbouwingen in Utrecht uitgevoerd, waarbij openbare grond wordt ingenomen. Dit zorgt ervoor dat er meer opbrengsten zijn.	237	I
Omgevingsvergunningen: in 2024 zijn er minder grote bouwvergunningen ingediend. Dit is voornamelijk het effect van de netcongestie.	-938	S
Overige baten	-32	I
Lasten	**145**	
Huurteam: Het huurteam heeft minder uren besteed dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat het aantal meldingen dat binnenkomt bij het Huurteam lager zijn dan begroot.	261	I
Regionale Uitvoeringsdienst (RUD): in de voorjaarsnota 2024 zijn er middelen aangevraagd voor de overdracht van taken naar de RUD. Achteraf bleken de kosten lager te zijn begroot.	195	I
Omgevingswet: door de invoering van de Omgevingswet en een nieuw systeem zijn er meer inhuurkosten gemaakt voor implementatie en beheer	-450	I
Overige lasten	139	I

Doelstelling 3: Huisvesting

Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden.

Wat hebben we bereikt in 2024?

In het afgelopen jaar hebben we een behoorlijk aantal stappen gezet in de overgang van woningmarkt naar volkshuisvesting door als gemeente meer regie te voeren om Utrecht betaalbaarder en leefbaarder te maken. Desondanks blijft de woningnood hoog. De realiteit is dat de schaarste aan woonruimte – ondanks alle inspanningen – alleen maar groter wordt. Het is het afgelopen jaar niet gelukt om de schaarste substantieel terug te dringen. We moeten scherpere keuzes maken om de woningvoorraad kwantitatief en kwalitatief te laten groeien en zo goed mogelijk te benutten en te behouden. We hebben het afgelopen jaar gewerkt aan het voorbereiden van die keuzes.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040	2021	Strategische visie voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.
Woonvisie Utrecht beter in Balans	2019	Overkoepelende visie op het woonbeleid in de gemeente Utrecht.
Actieplan Middenhuur (incl. gewijzigde voorwaarden)	2022	Actieplan om prijs en kwaliteit langjarig te borgen bij de bouw van nieuwe middenhuurwoningen.
Actieplan Betaalbare koop	2021	Actieplan om het woningaanbod in het betaalbare

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
		koopsegment in Utrecht te beschermen en te vergroten.
Actieplan Wooncoöperaties	2021	Actieplan om meer ruimte te bieden aan bewonersinitiatieven en mensen die duurzaam betaalbaar willen wonen, door de coöperatieve woningsector een volwaardige positie te geven.
Plan van Aanpak huisvesting en ondersteuning kwetsbare groepen	2019	Plan van aanpak om urgente kwetsbare doelgroepen binnen korte termijn een passende woonruimte en passende ondersteuning aan te bieden.
Huisvestingsverordening	2024	Omdat nieuwbouw tijd vraagt en omdat de woningnood hoog is, is de urgentie om de bestaande voorraad te blijven reguleren hoog. Dit doet Utrecht met de huisvestingsverordening op basis van de Huisvestingswet 2014.
Actieplan Studentenhuisvesting	2023	Een actieplan om het aanbod studentenhuisvesting, met de nadruk op onzelfstandige eenheden, te vergroten.
Leegstandsverordening	2023	Een verordening in om de langdurige leegstand van woonruimten te bestrijden.
Uitvoeringsprogramma realisatie sociale huisvesting	2024	Een uitvoeringsprogramma om het aantal sociale woonplekken in Utrecht te vergroten.
Uitvoeringsprogramma wooncoöperaties 2024-2028	2024	Een uitvoeringsprogramma met als doel om de randvoorwaarden te faciliteren zodat wooncoöperaties in Utrecht gerealiseerd kunnen worden.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal vergunde nieuwbouwwoningen	n.v.t.	3.000	3.932	3.000	**2.472**		3.000
Aantal opleveringen (nieuwbouw en overige toevoegingen)	n.v.t.	3.000	2.156	3.000	**2.048**		3.000
Maximaal aandeel toewijzingen aan kwetsbare groepen	n.v.t.	40%	33%	n.v.t	**29%**		n.v.t
Verhouding toewijzingen sociale	n.v.t.	100%	n.v.t	100%	**74%**		100%

huurwoningen aan kwetsbare groepen en de vraag naar sociale huurwoningen van kwetsbare groepen							
Verhouding aantal actieve woningzoekende en aantal toewijzingen (binnen de 70% groep)	5%	10%	4%	10%	**3%**		10%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen:

- Huisvestingsverordening (‘groeimodel’) is in juli 2024 aangepast. Door de wijzigingen wordt gebruik gemaakt van nieuwe wettelijke instrumenten en voldoen we aan nieuwe wettelijke eisen. Bijvoorbeeld het invoeren van de vergunningsplicht voor betaalbare nieuwbouw koopwoningen.
- Een programmateam is opgezet, die conform het Uitvoeringsprogramma realisatie socialehuisvesting, werkt aan de realisatie van zoveel mogelijk permanente of tijdelijke sociale woonplekken. Ook is uitvoering gegeven aan het bevorderen van doorstroming met de voorrangsregel "Van Groot naar Beter hoger in rangorde", buurtvoorrang en de verhuispremie.
- Het afgelopen jaar is in verschillende fasen gewerkt aan de nieuwe Beleidsnota wonen (voorheen: Volkshuisvestelijk programma).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024:

- In de Raadsbrief Verankering woonzorgopgave is aangegeven dat de wettelijke noodzaak voor een woonzorgvisie als zelfstandig document is komen te vervallen. In plaats daarvan wordt de woonzorgopgave onderdeel van de Beleidsnota wonen, de Sociale Visie Utrecht 2040 en de herijking van het Koersdocument leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen. Er is daarom in 2024 geen woonzorgvisie vastgesteld.

- Via de Raadsbrief Wet betaalbare huur en Actieplan middenhuur bent u geïnformeerd over het voornemen om het Actieplan Middenhuur niet aan te passen n.a.v. de wet Betaalbare huur, maar om nieuw middenhuurbeleid onderdeel te laten zijn van de aanstaande Beleidsnota wonen.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen:

- We hebben ingespeeld op actuele ontwikkelingen en het wonen in Utrecht gemonitord via de Rapportage Wonen in Utrecht.

- We hebben ingezet op het realiseren van meer sociale woonplekken zowel voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen als voor reguliere woningzoekenden via het Uitvoeringsprogramma realisatie sociale huisvesting.
- We voeren het Actieplan Utrechtse Wooncoöperatie uit, wat heeft geresulteerd in het Uitvoeringsprogramma wooncoöperaties 2024-2028.
- We voeren de Opkoopbescherming uit (zie Raadsbrief Monitoring effecten Opkoopbescherming 2024).
- Het Actieplan Studentenhuisvesting is uitgevoerd (zie Raadsbrief Voortgang Studentenhuisvesting).
- We voeren de leegstandsverordening uit (zie Raadsbrief Leegstandsaanpak Corporaties en stand van zaken leegstandverordening).
- We voeren de Wet Goed Verhuurderschap uit (zie Raadsbrief goed verhuurderschap en discriminatiemonitor 2024).
- De regelgeving zelfbewoningsplicht en het antispeculatiebeding voor nieuwbouwwoningen is uitgevoerd.
- We hebben gewerkt aan het opleveren en doorontwikkelen van tijdelijk-wonen projecten, zo zijn in 2024 de projecten Pagelaan en Befu-terrein opgeleverd. Een aantal projecten, waarvoor een Specifieke Uitkering is ontvangen, zijn vertraagd om uiteenlopende redenen (zie Raadsbrief Halfjaarlijkse voortgangsrapportage Realisatie sociale huisvesting 3e en 4e kwartaal 2024).
- Er heeft gebiedsadvisering plaatsgevonden om te komen tot meer gemengde wijken.
- Er is gewerkt aan het huisvesten van bijzondere en kwetsbare doelgroepen via het programma (T)huis voor Iedereen.
- Het beleid uit de Huisvestingsverordening is uitgevoerd.
- We voeren de Samenwerkingsafspraken Utrecht 2023-2026 (prestatieafspraken) uit.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Er is via verschillende instrumenten (zelfbewoningsplicht, anti-speculatiebeding, opkoopbescherming, nieuwe betaalbaarheidsgrens en de in 2024 ingevoerde vergunningsplicht) invulling gegeven aan de uitvoering van het Actieplan Betaalbare koopwoningen. Vanwege de beperkte impact van het direct financieel ondersteunen van betaalbare koop, hebben wij de inzet van het fonds betaalbare koop verbreed met de inzet op wooncoöperaties (zie Raadsbrief Betaalbaar wonen en inzet fonds betaalbare koop).

Financiën 3: Huisvesting

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	716	519	178	12.674	3.242	-9.431	4.156
Lasten	6.156	6.306	5.936	20.022	10.161	9.861	10.791
Saldo baten en lasten	**-5.440**	**-5.787**	**-5.758**	**-7.348**	**-6.919**	**429**	**-6.635**
Onttrekking reserves	300	300	0	993	993	0	100
Toevoeging reserves	0	0	0	3.272	3.272	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**300**	**300**	**0**	**-2.279**	**-2.279**	**0**	**100**

Totaal	-5.140	-5.487	-5.758	-9.628	-9.198	429	-6.535

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-9.431**	
Door vertraging van tijdelijk-wonen projecten (Tussen de Rails en Wetering Zuid) zijn de gerealiseerde baten uit de Specifieke Uitkering voor de realisatie van tijdelijke woningen lager dan begroot.	-8.876	I
Lagere baten voor de Specifieke Uitkering voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen omdat deze baten binnen doelstelling 3 zijn begroot, maar zijn gerealiseerd in het project.	-1.000	I
Per saldo zijn de overige baten hoger dan begroot, met name door meer ontvangen subsidies (0,3 miljoen euro).	445	I
Lasten	**9.861**	
Zoals reeds bij de baten toegelicht, is een aantal tijdelijk-wonen projecten vertraagd. Hierdoor zijn ook de corresponderende lasten voor deze Specifieke Uitkering lager dan begroot.	8.876	I
Zoals reeds bij de baten toegelicht heeft dit verschil met de begroting betrekking op de Specifieke Uitkering voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen. Hierdoor zijn ook de corresponderende lasten lager dan begroot.	1.000	I
Hogere overige lasten dan begroot.	-15	I

Risico's

Strategische programmarisico's	Maatregel
Ongunstige marktomstandigheden zoals stijgende rente, stijgende bouwkosten, schaarste bouwmaterialen en beschikbaarheid personeel (zowel markt als gemeente) zetten het bouwtempo onder druk. Als gevolg hiervan neemt de woningbouwproductie af.	Optimaliseren in projecten en/of het bijstellen van de ambities: • Project specifieke maatregelen die de haalbaarheid van een project mogelijk vergoten via de Utrechtse Aanpak. • Subsidies vanuit zowel gemeente, provincie als rijksoverheid. Zoals Rijkssubsidies als de Start Bouw Impuls (SBI) en Woning Bouw Impuls (WBI). • Inzet op tijdelijke woningbouw op gepaste locaties. • Lobby voor externe bijdragen. • Aanpassen van het Utrechts Plan Proces (UPP) gericht op verkorten voorbereidingstijd van bouwplannen (bekijken van de eenduidigheid, efficiëntie en kwaliteit van besluitvorming en werkprocessen).

Strategische programmarisico's	Maatregel
	• Samen met marktpartijen (zoals partners DNU, Stadsakkoord) zoeken naar slimme oplossingen.
Door de complexe marktomstandigheden, gebrek aan sociale huurwoningen en stagnatie van de doorstroming dreigen in toenemende mate Utrechters (reguliere en kwetsbare doelgroepen die afhankelijk zijn van sociale huurwoningen) tussen wal en schip te vallen.	• Blijvende inzet op voortgang permanente productie, realisatie flexwoningen, beter benutten bestaande voorraad, regionale samenwerking en inzet eigen vastgoed. • Continu monitoring van de ontwikkeling woonvraag door kwetsbare doelgroep in relatie tot aanbod sociale huurwoningen. • Lobby voor ondersteuning vanuit Rijk, provincie. • Inzet op versterkte samenwerking met wooncorporaties.
Verslechtering van congestiesituatie vormt risico voor bouwprojecten. Utrecht zit op dit moment in congestiefase 1, waarin geen nieuwe grootverbruikaansluitingen mogelijk zijn. Zonder ingrijpende maatregelen gaat Utrecht in 2025 naar congestiefase 2, waarin ook geen nieuwe kleinverbruikaansluitingen mogelijk zijn.	• De Utrechtse Energy Board waar gemeente lid van is werkt aan een pakket van maatregelen om verslechtering van de congestiesituatie te voorkomen. De voortgang van deze maatregelen valt tegen, zie raadsbrief 6 december 2024. De netbeheerders beslissen in Q2 van 2025 over aanvullende beperkingen. • Uitbreiding elektriciteitsinfra, met name het hoofdnet door Tennet en Stedin. Realisatie Tennet 2029, realisatie Stedin voor een deel van de stad 2034. • Betere netbenutting, bijvoorbeeld via alternatieve (dal)contracten i.c.m. batterijen. • Stimuleren van lokale oplossingen door netbewust te ontwikkelen zoals de pilot in de Merwedekanaalzone. • Lobby richting Rijk om passende maatregelen te treffen.
Beperkingen met betrekking tot stikstofdepositie kunnen leiden tot vertraging of afstel van ruimtelijke projecten.	• Twee recente gerechtelijke uitspraken in het stikstofdossier hebben gevolgen voor ruimtelijke projecten. Projecten krijgen te maken met extra kosten en vertraging en mogelijk kunnen projecten niet doorgaan. Per project (zowel lopende als toekomstige) wordt gekeken op welke manier de ontwikkeling doorgang kan vinden. We staan hier in nauw contact met de Provincie Utrecht als vergunningverlener en (juridische) adviesbureaus ter ondersteuning.

Strategische programmarisico's	Maatregel
Bijdragen vanuit derden (waaronder Rijk en andere overheden) zijn onvoldoende om de opgaven en ambities uit de RSU 2040 te kunnen realiseren.	• De bekostiging van verstedelijking staat centraal in onze aanpak voor lobby en public affairs. Mobiliteit is de grootste kostenpost in de RSU-ambities, met de ov-schaalsprong als belangrijkste component. De ov-schaalsprong krijgt hierin dan ook bijzondere aandacht. Mobiliteitsmaatregelen zijn nodig om onze woningbouwambities te realiseren.
Marktonzekerheden door strijdig beleid, verschillende bestuurslagen, stapeling van wet en regelgeving en invoering van de Omgevingswet.	• Dit risico is in de Programmabegroting 2025 komen te vervallen. De Omgevingswet is in 2024 ingevoerd en is daarom niet meer als apart risico benoemd. We zitten nog steeds in een transitieperiode voor de werkprocessen en software en de invoering van de Omgevingswet blijft aandacht behoeven. De stapeling van wet en regelgeving proberen we te kanaliseren door de genoemde maatregelen onder het risico marktomstandigheden.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	13.143	0	13.143	1.993	11.150
Routine-investeringen	64	0	64	0	64
Uitbreidingsinvesteringen A	29.310	36.843	66.153	21.960	44.193
Totaal investeringen	**42.517**	**36.843**	**79.360**	**23.953**	**55.407**

Doelstelling Stedelijke omgeving

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	13.143	0	13.143	1.993	11.150
Routine-investeringen	64	0	64	0	64

Uitbreidingsinvesteringen A	29.310	36.843	66.153	21.960	44.193
Totaal investeringen	**42.517**	**36.843**	**79.360**	**23.953**	**55.407**

Toelichting

Vervangingsinvesteringen
Er zijn in 2024 geen wijzigingen geweest in het volume van de kredieten. Voorbereiding en uitvoering van projecten kan meerdere jaren duren. De kosten die ten laste komen van het restant a 11,150 miljoen euro, worden de komende jaren gerealiseerd.

Routine-investeringen
Vooralsnog heeft de aanschaf van de motoren niet plaatsgevonden. Er zijn momenteel geen medewerkers die de vereiste opleidingen hebben om vervolg te geven aan dit krediet. Dit krediet komt daarom te vervallen.

Uitbreidingsinvesteringen A
In 2024 is er 1 nieuw krediet vrijgegeven en 1 krediet opgehoogd. Voorbereiding en uitvoering van projecten kan meerdere jaren duren. De kosten die ten laste komen van het restant van de kredieten a 44,193 miljoen euro, worden de komende jaren gerealiseerd.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Regionale uitvoeringsdienst (RUD)	Het verlenen van milieuvergunningen en toezicht en handhaven van milieuregels	2.727
Vleuten- De Meern zelfstandig B.V.	Uitvoeren van grondexploitatie	0

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezonde groei met kwaliteit en in balans				
Lesgeven in een grootstedelijke context	Het professionaliseren en ondersteunen van onderwijsprofessionals zodat zij om kunnen gaan met de uitdagingen van de grote stad en op die manier werken aan het terugdringen van het personeelstekort in het onderwijs.	400	313	87
Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79	135	-56
Totaal doelstelling 1		479	448	31
Doelstelling 3: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende				
Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging, informatiepunt studentenhuisvesting	72	31	41
Investeringsimpuls meerwaardeafdracht	Investeringsimpuls meerwaardeafdracht	7.459	10.201	-2.742
Startbouwimpuls	Rijksbijdrage voor subsidie voor de start bouw	19.236	7.309	11.927
Toevoegen Woonruimte	Fonds Toevoegen Woonruimte voor uitbreiding woonvoorraad bestaande bouw	300	0	300
Verhuispremie Doorstroming van groot naar Beter	Nadere regel subsidie Doorstroming van Groot naar Beter en Seniorenwoningen Gemeente Utrecht (per 2 september 2024)	250	108	142
Totaal doelstelling 3		27.317	17.649	9.668
Totaal Ontwikkelen en wonen voor iedereen		**27.796**	**18.097**	**9.699**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Klimaatvriendelijke stad

Programma overzicht

We leveren samen met de stad onze maximale bijdrage om klimaatverandering te beperken.

Portefeuillehouder(s):
Senna Maatoug

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	8.790	5.789	0	7.063	6.532	-531	6.346
Lasten	17.175	14.441	11.845	18.439	17.907	531	16.623
Saldo baten en lasten	**-8.385**	**-8.653**	**-11.845**	**-11.375**	**-11.375**	**0**	**-10.276**
Onttrekking reserves	572	572	675	675	675	0	100
Toevoeging reserves	3.970	3.970	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-3.398**	**-3.398**	**675**	**675**	**675**	**0**	**100**
Totaal	**-11.783**	**-12.051**	**-11.170**	**-10.700**	**-10.700**	**0**	**-10.176**

De baten in dit programma zijn 6,5 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Specifieke uitkering tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) (4,3 miljoen euro)
- Specifieke uitkering Energiearmoede en nationaal isolatieprogramma (NIP) (1 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 17,9 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit activiteiten op het gebied van:

- Gebouwen verduurzamen (6,5 miljoen euro)
- Buurtenaanpak aardgasvrij (3,5 miljoen euro)
- Bronnen verduurzamen (1,4 miljoen euro)
- Aanpassen infrastructuur (2,2 miljoen euro)
- Publiek eigendom (1,2 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2024 0,675 miljoen euro onttrokken en zijn er geen toevoegingen gedaan aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Energieverbruik

Energieverbruik gebouwde omgeving in 2050 met 35% afgenomen t.o.v. 2020, alle mogelijkheden voor duurzame energieproductie zijn benut en energie-infrastructuur is aangepast op duurzame bronnen.

Wat hebben we bereikt in 2024?
We hebben een extra impuls gegeven in het bestaande besparingsprogramma mede door de rijksmiddelen die hiervoor beschikbaar zijn gesteld. De buurtaanpak krijgt tijdelijk een andere focus. De focus in de buurtaanpak naar aardgasvrij-ready is verschoven totdat de condities voor collectieve warmtenetten zijn verbeterd.
Daarnaast is de beleidsnota Opwekgebieden voor schone energie in Utrecht 2024-2030 vastgesteld waar de focus- en zoekgebieden voor wind-, zonne-energie en aardwarmte zijn opgenomen. De eerste Energy hub is geopend in Lage Weide. Een Energy hub biedt deelnemende bedrijven de mogelijkheden om verder te groeien en te verduurzamen.
Het programma elektriciteitsnetwerk met twee programmalijnen werkt aan het uitbreiden van het netwerk en slimme oplossingen. De netcongestieproblematiek in de regio Utrecht is groot. Het elektriciteitsnetwerk is bijna vol. Dit stelt ons voor uitdagingen om de verduurzaming door te zetten en onze bouwopgave in de stad te realiseren.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota ‘Opwekgebieden voor schone energie in Utrecht 2024-2030	2024	In deze beleidsnota staan de focus- en zoekgebieden voor wind-, zonne-energie en aardwarmte opgenomen. In deze focus-en zoekgebieden gaan we aan de slag om zo veel mogelijk potentieel schone energie op te gaan wekken.
Uitvoeringsprogramma Elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie 2023-2026	2023	Via twee programmalijnen: inpassing infrastructuur en netbewuste stad willen we structureel bijdragen aan knelpunten op het elektriciteitsnet.
Uitvoeringsprogramma verduurzaming Bedrijventerreinen 2024-2028	2024	In dit uitvoeringsprogramma geven we aan langs welke 4 sporen we op bedrijventerreinen aan de slag gaan met verduurzaming: netcongestie en energie-hubs, energiebesparing, verduurzaming bedrijfsprocessen en lobby richting rijksoverheid.
Actualisatie uitvoeringsprogramma's energie besparen gebouwde omgeving	2023	Actualisaties van de uitvoeringsprogramma’s 2024 voor wonen en bedrijven en maatschappelijke organisaties behorende bij het vastgestelde programma besparen gebouwde omgeving

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Programma Besparen	2022	In het programma is een strategie, visie en doelstelling op energie besparen in de gebouwde omgeving van Utrecht uitgewerkt voor woningen, bedrijven en maatschappelijk vastgoed
Transitievisie Warmte deel I en deel II	2022	Deel I van de transitievisie warmte beschrijft de strategie en visie. Deel II beschrijft wanneer en in welke buurten we aan de slag gaan met de voorbereidingen om aardgasvrij te worden.
Regionaal Uitvoeringsprogramma 1.0 (RES U16)	2021	In het regionaal uitvoeringsprogramma staat hoe we regionaal werken aan de uitvoering van de RES1.0 onder andere op de thema's zon op dak, grootschalige opwek, warmte en regionale participatie.
Regionale Energiestrategie 1.0 U16	2021	In de RES 1.0 staat opgenomen hoe de regio 1,8 Terawattuur (TWh) aan wind- en zonne-energie in 2030 wil opwekken en welke warmtebronnen mogelijk beschikbaar zijn. Utrecht zet zich in om een bijdrage van 0,523 TWh te leveren aan dit regionale bod.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Verandering energieverbruik gebouwde omgeving tov 2020.	2020	-3,5%	Verwacht maart 2025	-4,7%	**Verwacht maart 2026**		-5,8%
% gebouwen zonder aardgasaansluiting	2020	34%	36%	35%	**37%**		37%
% duurzame warmte	2020	56%	Verwacht maart 2025	60%	**Verwacht 2026**		60%
Aantal GWh opwek	2021	142 GWK	165 GWh	153 GWh	**nog niet beschikbaar**		164 GWh

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in: de Voortgangsrapportage Energie van de stad

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Uitvoeren programma Elektriciteit en Netcongestie, is gestart met de uitvoering. In de raadsbrief Voortgang Uitvoeringsprogramma elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie 2023-2026 (6 december 2024) informeerden we u over de 1) uitbreiding van het elektriciteitsnet en 2) de netbewuste stad.
- Start uitvoering aanpak particuliere verhuurders (woningen en bedrijven). In de raadsbrief Impuls Besparen, Buurtaanpak aardgasvrij en Voortgang aanpak koopkracht- en energiecrisis (28 oktober 2024) hebben we hierover geïnformeerd Vergunningverlening zonnevelden die in 2023 in voorbereiding zijn (onder andere Ockhuizen). In de raadsbrief Lopende projecten zon- en windenergie en geothermie (22 oktober 2024) hebben we geïnformeerd over de laatste stand van zaken.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Vergunningverlening zonneveld-eilanden Nedereindse Plas: dit project loopt vertraging op omdat het technische onderzoek meer tijd vraag raadsbrief Lopende projecten zon- en windenergie en geothermie (22 oktober 2024).
- Routekaart voor aanpak aardgasvrij binnenstad opstellen en bestuurlijk vaststellen: We sluiten aan op de planning van het wervenproject om meekoppelkansen te pakken. (raadsbrief Impuls Besparen, Buurtaanpak aardgasvrij en Voortgang aanpak koopkracht- en energiecrisis (28 oktober 2024).
- Afronden besluitvorming Overvecht-Noord en start van traject richting uitvoering. In de raadsbrief Update Overvecht-Noord (19 juli 2024) bent u geïnformeerd over de vervolgstappen die we gaan zetten in Overvecht Noord (vervolg eerste helft 2025).
- Plan van aanpak opschaling pilots netoplossingen zon op dak is vertraagd door technische complexiteit en de beschikbaarheid van de benodigde adviseurs (vervolg in tweede kwartaal 2025).
- Integrale gebiedsprocessen opstarten om duurzame energie binnen de vastgestelde zoekgebieden te ontwikkelen: Nu de beleidsnota opwekgebieden voor schone energie is vastgesteld, starten we de gebiedsprocessen (vervolg in 2025)
- Initiatiefnemers van duurzame energieprojecten binnen de vastgestelde zoekgebieden faciliteren: Nu de beleidsnota opwekgebieden voor schone energie is vastgesteld, kunnen initiatiefnemers voor de focus-en zoekgebieden zich melden.
- Starten met een stadsbrede aanpak voor het traject naar elektrisch koken: In de raadsbrief Jaarplanbrief Energietransitie 2025 (26 november 2024) hebben we u gemeld dat de woningcorporaties op dit moment geen verdere afspraken willen maken.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Kantoren label C verplichting is nu onderdeel van reguliere handhavingstraject en daarmee geen apart traject meer.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- (Voorbereiden) besluitvorming deelname Stedin, verwacht besluit Q4 2024, besluit genomen geen deelname in Stedin zoals gemeld in raadsbrief Aandeelhouderschap Stedin (20 december 2023).

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Activiteiten bij doelstelling: aantal GWh opwek

- We voeren de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma RES1.0 uit en werken aan een herijking van RES voor besluitvorming medio 2025. In de raadsbrief Notitie reikwijdte en detailniveau plan-m.e.r. RES Herijking U16 & Regionaal uitvoeringsprogramma RES U16 (17 januari 2024) is de raad over de voortgang van de RES-Herijking geïnformeerd en bij de beleidsnota opwekgebieden schone energie is de inzet in de RES-Herijking voor Utrecht vastgelegd.

Activiteiten die bijdragen aan o.a. de doelstelling: % duurzame warmte

- Onderzoek en advisering bij de ontwikkeling van aquathermie bij gebiedsontwikkeling. In de stad hebben we in 2024 een aantal aquathermie- installaties gerealiseerd:
- Ruimtelijke inpassing energie-infrastructuur boven en onder de grond: in 2024 hebben we een start gemaakt met de inpassing van de benodigde uitbreiding van de trafohuisjes in Utrecht raadsbrief (10 september 2024).
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een ontwikkelbedrijf : In de raadsbrief (Hernieuwde) Samenwerkingsovereenkomst 2024-2028 met Stedin (22 oktober 2024) is de raad geïnformeerd over de voorgang m.b.t. het zelf ontwikkelen van geothermie op Lage Weide en zonnepanelen op de Nedereindse Plas.

Activiteiten die bijdragen aan o.a. de doelstelling: % gebouwen zonder aardgasaansluiting

- Werken aan de kaders voor het realiseren van publiek eigendom in warmtenetten. Over de stappen die we voor deze kaders aan het zetten zijn, is de raad geïnformeerd in raadsbrief Plan van aanpak publiek warmtebedrijf
- Werken aan de kaders voor uitbreiding van of nieuwe warmtenetten. In de Raadsbrief warmtesystemen nieuwbouw (26 april 2024) en raadsbrief Impuls Besparen, Buurtaanpak aardgasvrij en Voortgang aanpak koopkracht- en energiecrisis (28 oktober 2024) is de raad over de toepassingen in de nieuwbouw geïnformeerd.

Activiteiten bij doelstelling: Verandering energieverbruik gebouwde omgeving t.o.v. 2020.

- We geven uitvoering aan Programma energie besparen gebouwde omgeving. Dit programma richt zich op verschillende doelgroepen in de stad. Onderdeel van dit programma is het tegengaan van energiearmoede (raadsbrief Impuls Besparen, Buurtaanpak aardgasvrij en Voortgang aanpak koopkracht- en energiecrisis 28 oktober 2024).
- Werken aan de verduurzaming van het bestaande warmtenet door het toevoegen van duurzame bronnen en opslag en het verbeteren van de efficiëntie door te zoeken naar mogelijkheden om de retourtemperatuur te verlagen/betere uitkoeling te realiseren en de aanvoertemperatuur te verlagen. Eneco voert op dit moment pilots in regiogemeenten uit: met de resultaten uit deze pilots kijken we samen met Eneco waar dit in Utrecht ook kan worden toegepast.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- In alle clusters van blok 1 is gestart met de buurtaanpak aardgasvrij en onderzoek naar de warmte-alternatieven. We hebben u in raadsbrief Impuls Besparen, Buurtaanpak aardgasvrij en Voortgang aanpak koopkracht- en energiecrisis (28 oktober 2024) geïnformeerd dat de focus in de buurtaanpak naar aardgasvrij-ready is verschoven totdat de condities voor collectieve warmtenetten zijn verbeterd. We zetten in deze buurten met onze aanpak op energie besparen in met zowel de middelen die hiervoor begroot zijn in 2025 (raadsbrief 1 november 2024) als de middelen die we daarvoor vanuit het Rijk beschikbaar hebben.
- Bodemenergiebeleid: Dit beleid wordt als onderdeel opgenomen in de beleidsnota warmte (Q2 2025) en het warmteprogramma (Q4 2025).
- We zoeken naar aansluiting van energieaanbod op energievraag, ook voor grootschalige opwekprojecten. Nu de beleidsnota is vastgesteld, onderzoeken we in 2025 hoe we hier invulling aangeven.

Financiën 1: Energieverbruik

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	8.790	5.789	0	7.063	6.532	-531	6.346
Lasten	17.175	14.441	11.845	18.439	17.907	531	16.623
Saldo baten en lasten	**-8.385**	**-8.653**	**-11.845**	**-11.375**	**-11.375**	**0**	**-10.276**
Onttrekking reserves	572	572	675	675	675	0	100
Toevoeging reserves	3.970	3.970	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-3.398**	**-3.398**	**675**	**675**	**675**	**0**	**100**
Totaal	**-11.783**	**-12.051**	**-11.170**	**-10.700**	**-10.700**	**0**	**-10.176**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

€ 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-531**	
Voor de specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma zijn minder middelen ingezet ter dekking van de lasten, zie toelichting lasten.	-489	I
Overige baten	-42	I
Lasten	**531**	
Vanuit de specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma zijn minder middelen besteed doordat er onder de regeling versneld verbeteren isolatie sociale huurwoningen (EFG labels) aanvragen zijn afgewezen. De regeling bleek te complex ingericht en hierdoor onvoldoende toepasbaar op een aantal aanvragen.	489	I
Overige lasten	42	I

Risico	Maatregel
Netcongestie (teruglevering) *Doordat er steeds meer energie opgewekt is, is een netcongestieproblematiek in de regio Utrecht ontstaan. Hierdoor kunnen we (grote) opwek-projecten (zon op dak, zonnevelden en wind) mogelijk niet tijdig aansluiten op het net met als gevolg dat we minder duurzame elektriciteit kunnen opwekken.*	In RESU16 verband wordt samen met Stedin naar een programmering van opwekprojecten gekeken in relatie met de investeringen die worden gedaan in het oplossen van de knelpunten in het elektriciteitsnetwerk. De gemeente zelf kijkt of we met maatregelen zoals slimme opslag of het stimuleren van oplossingen 'achter de meter' de belasting op het net kunnen verminderen.
Netcongestie (afname) *Verslechtering van congestiesituatie* *Utrecht zit op dit moment in congestiefase 1, waarin geen nieuwe grootverbruikaansluitingen mogelijk zijn. Zonder ingrijpende maatregelen gaat Utrecht in 2025 naar congestiefase 2, waarin ook geen nieuwe kleinverbruikaansluitingen mogelijk zijn. Dit zou betekenen dat alle nieuwe ontwikkelingen die een stroomaansluiting nodig hebben op een wachtlijst komen: naast grootverbruikaansluitingen voor opwek en afname ook kleinverbruikaansluitingen voor woningen, winkels, warmtepompen en laadpalen. Dit heeft grote gevolgen voor de ontwikkeling en verduurzaming van de stad.*	De Utrechtse Energy Board waar de gemeente lid van is neemt een pakket van maatregelen om verslechtering van de congestiesituatie te voorkomen. De onorthodoxe maatregelen en uitbreiding van het elektriciteitsnet zijn in uitvoering (raadsbrief 6 december). Afhankelijk van de voortgang van de uitbreidingen, voortgang van de maatregelen en autonome ontwikkelingen zoals de elektrificering van de stad beoordelen netbeheerders en het Rijk in 2025 opnieuw of een wachtlijst voor kleinverbruik nodig is. In aanvulling hierop heeft de gemeente een projectdirecteur noodmaatregelen netcongestie aangesteld, met de opdracht verdere verslechtering van de congestiesituatie te voorkomen en de gemeente voor te bereiden op de situatie dat het toch gebeurt.
Maatschappelijke ontwikkelingen *In 2022 en begin 2023 zorgde de stijging van de energieprijzen bij bewoners en bedrijven voor veel urgentie om te verduurzamen. Nu de energieprijzen weer gedaald zijn, zien we dat ook terug in een dalende behoefte aan advies en het gedaalde aantal maatregelen om energie te besparen.*	We blijven met communicatiecampagnes en proactieve acties de urgentie van energie besparen bij de Utrechtse bewoners en (maatschappelijk) ondernemers voor het voetlicht brengen en gidsen hen bij het zetten van stappen. We zorgen voor continuïteit in het aanbod van de Gemeente Utrecht om bewoners en ondernemers te helpen energie te besparen en schalen op wanneer de vraag aantrekt.

Vertraging of ongunstige aanpassingen in de wetgeving Vertraging of ongunstige besluitvorming over het wetsvoorstel collectieve warmte, regelgeving milieunormen en wind. Wanneer het Rijk kaders en regelgeving niet wil aanpassen om tot een betaalbaar warmte-alternatief voor het merendeel van de bewoners te komen.	In G4 en VNG-verband benadrukken we een spoedige behandeling van het wetsvoorstel collectieve warmte en kijken we mee op de uitwerking van de milieunormen wind op land. We dringen aan op een landelijke oplossing om tot een betaalbaar warmte-alternatief te komen. We verzoeken om bij de uitwerking van de voorkeursvolgorde zon op land door de provincie mee te mogen kijken.
Door onzekerheden in wet- en regelgeving en de beschikbaarheid van onvoldoende rijksmiddelen zit het maken van afspraken over een duurzaam warmtealternatief in de buurtaanpak met warmtebedrijf Eneco in een impasse.	Naast het aandringen op spoedige behandeling van de wetten en het beschikbaar stellen van voldoende rijksmiddelen kijken we naar alternatieve scenario's voor een aanpak in Overvecht-Noord en de overige buurten waar een bestaand warmtenet van Eneco ligt.
Er is schaarste voor personeel op de arbeidsmarkt voor de energietransitie. Dit kan consequenties hebben voor de uitvoering van de energietransitie.	Een aantal stappen zijn gezet om aan de schaarste op de arbeidsmarkt voor energietransitie te werken (raadsbrief 14 mei 2024). Samen met partners zijn nieuwe ideeën voor deze arbeidsmarkt opgehaald. Die worden de komende tijd met een kwartiermaker verder uitgewerkt.
Er is beperkte fysieke ruimte voor alle maatschappelijke opgave 's waaronder Energietransitie (ruimte nodig voor hoog- en middenspanningstations, bronnen zoals wind, zon en geothermie en opslag van energie).	Bij concrete initiatieven maken we een integrale gebiedsafweging tussen de opgaven uit de RSU

Investeringen

Niet van toepassing voor dit programma.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
WKO Merwede B.V.	Het exploiteren van de Energie-installatie voor het leveren van warmte en koude ten behoeve van Project Merwede.	73

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	Woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders	1.900	0	1.900
Duurzaamheidsleningen	Regeling voor duurzaamheidsleningen voor grondgebonden woningen	6.000	2.740	3.260
Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	0	0	0
Energieadvies en Trajectbegeleiding	Energieadvies en Trajectbegeleiding voor grondgebonden woningen.	102	74	28
Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	30	5	25
Energieverbruik	Bijdrage voor energiebesparende maatregelen van kleine VvE's	125	110	15
Maatschappelijk Vastgoed	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	165	86	79
Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	480	0	480
Samen Verduurzamen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75	15	60
Stimuleringslening kleine VvE's	Stimuleringslening kleine VvE's	2.000	413	1.587
Subsidie samen verduurzamen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere woningen	900	0	900
Verduurzamingsmaatregelen MKB-ondernemingen	energievouchers verduurzamingsmaatregelen voor MKB-ondernemingen			
Totaal doelstelling 1		11.777	3.443	8.334
Totaal Klimaatvriendelijke stad		**11.777**	**3.443**	**8.334**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Duurzame bereikbaarheid

Programma overzicht

We geven voorrang aan gezonde en schone manieren van verplaatsen en creëren zo meer leefruimte.

Portefeuillehouder(s):
Senna Maatoug, Eva Oosters

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	74.558	73.599	77.290	82.289	84.882	2.593	110.578
Lasten	66.182	60.083	79.334	71.483	68.813	2.670	93.704
Saldo baten en lasten	**8.377**	**13.516**	**-2.044**	**10.805**	**16.068**	**5.263**	**16.874**
Onttrekking reserves	10.600	7.727	13.285	56.173	56.389	217	9.829
Toevoeging reserves	26.230	27.915	15.041	21.065	27.345	-6.279	23.731
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-15.629**	**-20.188**	**-1.756**	**35.107**	**29.045**	**-6.062**	**-13.901**
Totaal	**-7.253**	**-6.671**	**-3.800**	**45.912**	**45.113**	**-799**	**2.972**

De baten in dit programma zijn 84,9 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Provinciale subsidies voor investeringsprojecten Duurzame vervoersmiddelen (2,8 miljoen euro)
- Inkomsten fietsparkeren (1,5 miljoen euro)
- Inkomsten autoparkeren (79,3 miljoen euro)
- Baten voor de deelopgave Anders Reizen (1,3 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 68,8 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Personele lasten en uitvoeringskosten van wettelijke en reguliere (beleids)taken (12,6 miljoen euro)
- Uitgaven voor 2024 voor het realiseren van meerjarige investeringsprojecten OV, Auto, Fiets en Verkeersveiligheid (12,4 miljoen euro)
- Lasten autoparkeren (27,5 miljoen euro)
- Lasten fietsparkeren (12,0 miljoen euro)
- Lasten voor de deelopgave Anders Reizen (4,30 miljoen euro)

In dit programma is in 2024 56,4 miljoen euro onttrokken en 27,4 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Duurzame vervoersmiddelen

Toename van het aandeel duurzame, gezonde en ruimte-efficiënte vervoersmiddelen.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Wij lopen op schema met het realiseren van het hoofdfietsroutenetwerk en fietsroutes om het centrum heen. Voor de realisatie van een aantal doorfietsroutes lopen we wel achter op schema als gevolg van vertraging in de planvorming (Utrecht-Hilversum, Utrecht-Amersfoort en Houten-Lage Weide). De vertraging is ontstaan door benodigde nadere afstemming met de omgeving en door een tekort aan capaciteit. Verder hebben we in 2024 gewerkt aan de voetgangersaanpak die gaat bijdragen aan de verbetering van de positie van de voetganger en het stap voor stap bouwen aan het voetgangersnetwerk.
In 2024 werkten we aan de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Goederenvervoer 2023-2026 om goederenvervoer duurzamer en efficiënter te maken, we liggen daarvoor op schema.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Mobiliteitsplan	2021	Utrecht wil een stad zijn waarin gezondheid en leefbaarheid voorop staan. Daarom geven we voorrang aan duurzame vervoermiddelen. Duurzame vervoersmiddelen nemen minder ruimte in beslag. Daardoor is er meer ruimte voor groen en plekken om te spelen. Ook zorgen duurzame vervoermiddelen voor minder geluidsoverlast, minder uitstoot, minder drukte en voor minder ongelukken. We verwachten dat de stad groeit van ruim 350.000 inwoners in 2021 naar ruim 450.000 inwoners in 2040. Voor een gezonde groei van de stad is het nodig om de mobiliteit anders te organiseren. Mobiliteit betekent ‘hoe we ons kunnen bewegen’, het gaat over hoe we ons verplaatsen van de ene plek naar de andere plek in de stad. De gemeente wil dat onze stad aantrekkelijk en bereikbaar is voor iedereen.
Luchtkwaliteitsbeleid en -uitvoeringsprogramma 'Utrecht kiest voor gezonde lucht’	2020	Het doel van het luchtkwaliteitsbeleid is om snel gezondheidswinst te bereiken door maatregelen te nemen die de luchtkwaliteit verbeteren. We werken voortdurend aan de verbetering van de luchtkwaliteit en willen de WHO-advieswaarden-2005 voor luchtkwaliteit versneld halen. We zoeken daarbij naar een balans tussen onze maatregelen en de draagkracht van bewoners en ondernemers. De maatregelen betreffen milieuzonering,

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
		verbieden van de meest vervuilende mobiele (bouw)werktuigen, terugdringen van emissies veroorzaakt door houtstook en het verplaatsen van snorfietsen naar de rijbaan op een samenhangend netwerk van wegen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken .

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat lopend wordt gedaan.	13% (2018)	20%	18%	21%	-		21%
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat fietsend wordt gedaan.	29% (2018)	29%	28%	29%	-		29%
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat met het ov wordt gedaan.	20% (2018)	14%	17%	15%	-		15%
% verplaatsingen binnen, van en naar de gemeente Utrecht dat met de auto wordt gedaan.	36% (2018)	35%	34%	34%	-		34%

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Beleid en Strategie Mobiliteit

Actualisatie en uitwerking van beleid en strategie OV. Vanuit de volgende aanpak:

- Principes OV-Alliantie;
- Gebiedsuitwerking U-link en U-liner;
- Ontsluitingsconcept Merwedekanaalzone ;
- Faseringsconcept wiel-met-spaken.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

Beleid en Strategie Mobiliteit

We hebben de mijlpaal Q4 2024 voor de klimaatvisie niet gehaald. Voor de klimaatvisie zijn de mobiliteitsambities voor CO2 reductie uitgewerkt. Die is echter nog niet vastgesteld door de raad. De klimaatvisie stelt de gemeentelijke ambitie met betrekking tot klimaat vast en geeft richting aan de te nemen maatregelen. Ook die van Mobiliteit. Hier kunnen we dus niet op vooruit lopen. In de loop van 2025 wordt de definitieve planning van de klimaatvisie bekend.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Uitvoering update fietsbewegwijzering;
- Nieuwe verkeerslichten waren in 2024 niet meer standaard een volledig intelligent verkeerslicht (iVRI), maar iVRI ready.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Beleid en Strategie Mobiliteit

- Intensiveren van de wettelijke en reguliere taken zoals mobiliteitsadvisering in de wijk, monitoring/onderzoek -onder andere monitor mobiliteitsplan- en de minder hinder aanpak.
- Voor de gebiedsgewijze uitwerking van het Mobiliteitsplan hebben we een bijdrage geleverd aan de omgevingsvisie Overvecht. Daarnaast zijn we gestart met een netwerkstudie in Vleuten (rondom de Europaweg) en De Meern (rondom de Meernbrug) .
- We hebben gewerkt aan de voorbereiding van mobiliteitsprojecten voor de versnelling van de woningbouw noordwest en zuidwest in de komende drie tot vijf jaar, die opgenomen zijn in de versnellingsafspraken met het Rijk.

Fiets en Voetganger

- We hebben gewerkt aan het verbeteren en uitbreiden van het fietsnetwerk en het wegwerken van tekort aan fietsenstallingen op Utrecht CS en in en om de binnenstad en fietsenrekken.
- De fietsverbinding Boorstraat: gewerkt aan het functioneel ontwerp voor de fietsverbinding en de openbare ruimte, zie ook de raadsbrief.
- In 2024 werkten we de variantenstudie voor de Dom tot Damroute (incl. de Demkabrug) uit om tot een voorkeursalternatief te komen.
- Gewerkt aan de planontwikkeling en uitvoering van verschillende regionale, stedelijke- en doorfietsverbindingen (o.a. doorfietsroute USP-Veenendaal, Jutfaseweg, Archimedeslaan en Fietsroute Om de Noord).
- Gestart met het voorbereiden van het aanpakken van knelpunten op het voetgangersnetwerk en het verbeteren van de kwaliteit van de voetgangersinfrastructuur, bijvoorbeeld door het verbeteren van de looproutes naar OV-haltes.

OV en Auto

- Wij hebben gewerkt aan uitvoeringsprojecten voor de verbetering van het openbaar vervoer, daaronder vallen:
    - het verbeteren van de toegankelijkheid van 15 bushaltes;

    - het uitvoeren van doorstromingsmaatregelen OV;
    - het doorvoeren van aanpassingen als gevolg van Vervoerplan 2024;
    - het uitvoeren van de no regret-maatregelen voor het openbaar vervoer.
- We zij in 2024 gestart met de uitvoering van de herinrichting van de Amsterdamsestraatweg en Europalaan-Noord en de 1e fase Linschotensingel.
- In 2024 hebben we de Kanaalstraat opgeleverd.

Goederenvervoer

- Uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma bouwlogistiek om het aantal logistieke bewegingen van en naar bouwplaatsen te verminderen en daarvoor een BLVC-kader (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie) opgesteld.
- Gestart met de voorbereidingen voor de aanleg van de eerste stadshalte (overslaglocaties waterweg in centrum) om meer goederenvervoer over water te faciliteren.
- In uitvoering gebracht van datagedreven pilots als dynamische venstertijden en multifunctionele laad/los zones.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

Beleid en Strategie Mobiliteit

- Het Voorkeursalternatief van de MIRT-Verkenning en -Onderzoek van het OV-concept “Wiel met Spaken” is in 2024 niet vastgesteld. Er was namelijk niet een variant met voldoende doelbereik die paste binnen het beschikbare budget. Daarom voeren we in 2025 een verdiepende studie uit.

Fiets en Voetganger

- We lopen achter op de realisatie van een aantal doorfietsroutes door vertraging in de planvorming (Utrecht-Hilversum, Utrecht-Amersfoort en Houten-Lage Weide). De vertraging is ontstaan door nadere afstemming met de omgeving en door een tekort aan capaciteit.

OV en Auto

- De afronding van de werkzaamheden aan het laatste deel van de Westelijke Stadsboulevard is vertraagd vanwege met name een bezwaarprocedure tegen het vellen van bomen. We ronden het werk af in 2025.
- De realisatie van de bestemming/knip Catharijnesingel is vertraagd, omdat we nader hebben afgestemd met stakeholders, zie de raadsbrief.
- De uitvoering van de Socrateslaan is niet in het najaar van 2024 gestart als gevolg van vertraging van de werkzaamheden van de nutsbedrijven en door maatregelen om de hinder te beperken, zie de raadsbrief. De uitvoering zal nu starten in het voorjaar 2025.
- De herinrichting van de Damstraat is vertraagd vanwege problemen met het grondwater en nutswerkzaamheden aan Lombokplein. In 2025 starten we met de uitvoering.
- Het voorlopig ontwerp van de HOV-verbinding Europalaan Zuid is niet afgerond in 2024, dit ronden we af in 2025. Waarna we starten met de voorbereiding en realisatie.

Financiën 1: Duurzame vervoersmiddelen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	3.751	3.977	2.796	3.212	2.613	-599	19.734
Lasten	21.278	17.527	32.524	23.922	21.841	2.081	39.581
Saldo baten en lasten	**-17.527**	**-13.551**	**-29.728**	**-20.710**	**-19.228**	**1.482**	**-19.847**
Onttrekking reserves	4.985	2.571	9.509	18.627	16.620	-2.007	8.280
Toevoeging reserves	19.854	20.740	15.041	20.010	20.182	-173	22.043
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-14.869**	**-18.169**	**-5.533**	**-1.382**	**-3.562**	**-2.180**	**-13.763**

Totaal	-32.396	-31.720	-35.260	-22.093	-22.791	-698	-33.610

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-599**	
04-1-1 Groei aandeel duurzame vervoersmiddelen		
Vanuit het samenwerkingsverband UNED zijn baten ontvangen op basis van de verrekening van de bijdragen die iedere deelnemer inlegt. Daarnaast zijn er baten ontvangen ten behoeve van NOVEX, waar ook lasten tegenover staan.	345	I
In 2023 zijn de vooruit ontvangen bijdragen van het samenwerkingsverband voor de ontwikkeling van verkeers -en vervoersmodellen niet gereserveerd. Dat is in 2024 gecorrigeerd.	-321	I
04-1-1-1 Uitvoeren maatregelen fiets en voetganger		
Door vertraging in de uitvoering van projecten zijn in 2024 minder subsidies verantwoord dan begroot en worden de bedragen doorgeschoven naar 2025.	-337	I
04-1-1-2 Uitvoeren maatregelen gebruik openbaar vervoer.		
Voor de projecten toegankelijke bushaltes en OV-infrastructuur zijn de gemaakte kosten lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. Hierdoor is er ook minder subsidie ontvangen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de lasten.	-475	I
Overige baten	189	I
Lasten	**2.081**	
04-1-1 Groei aandeel duurzame vervoersmiddelen		
Hogere lasten werkzaamheden voor het samenwerkingsverband UNED (zie baten).	-325	I
De centralisatie van werkzaamheden bij de afdeling Mobiliteit heeft in de beginfase extra lasten met zich meegebracht.	-338	I
04-1-1-1 Uitvoeren maatregelen fiets en voetganger		
De begrote uitgaven voor de uitvoering van meerjarige projecten zijn niet volledig besteed. Dit zijn met name de projecten: verbeteren Rutherford/Isotopenweg, de Boorstraattunnel en de Nicolaas Beetsstraat. Het niet-benutte budget verschuift naar 2025 en verder.	1.511	I
04-1-1-2 Uitvoeren maatregelen gebruik openbaar vervoer		
We werken verder aan maatregelen ter verbetering van de kwaliteit van de taxibranche, waaronder een onderzoek naar de juridische mogelijkheden. De lasten voor deze maatregelen worden deels in 2025 gemaakt.	90	I
Bij het project voor toegankelijke bushaltes is een deel van de geplande werkzaamheden (oa bushalte bij Nieuwe Defensie) doorgeschoven naar 2025. Hierdoor blijven de lasten in 2024 lager dan verwacht.	475	I
Voor het project Ooster-/Westerkade en Ledig Erf is extra budget opgenomen in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2024 en zijn de middelen onterecht volledig begroot voor 2024. Deze middelen zijn nodig voor 2025 en verder.	970	I
Overige Lasten	-302	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Reserves	**-2.180**	
Onttrekkingen	**-2.007**	
Duurzaam vervoer		
De lagere uitgaven bij de uitvoering van projecten, zorgen voor een lagere onttrekking aan de investeringsreserve bereikbaarheid.	-1.984	I
Overige onttrekkingen reserves	-23	I
Toevoegingen	**-173**	
Duurzaam vervoer		
Omdat een kostenverrekening binnen het project NRU is doorgeschoven naar 2025 wordt minder gestort in de materiële vaste activa reserve dan begroot.	1.016	I
Lagere storting in de materiële vaste activa reserve leidt tot een hogere storting in de reserve bereikbaarheid dan begroot.	962	I
Lagere uitgaven in 2024 zorgen bij de uitvoering van te activeren projecten voor een hogere storting in de investeringsreserve bereikbaarheid.	-2.151	I
Overige toevoegingen reserves	0	I

Doelstelling 2: Mobiliteitsgedrag

Mobiliteitsgedrag dat bijdraagt aan een gezonde en leefbare stad.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Wij liggen op schema met het wegwerken van de tekorten aan fietsparkeerplekken op de stations, de binnenstad en de vooroorlogse wijken.

Voor het autoparkeren hebben we ten minste 191 parkeerplekken omgevormd naar ruimte voor groen, fiets en verblijf. De realisatie loopt wel achter op het doel: nog niet alle omgevormde plekken zijn verwerkt in de cijfers en we zijn voor de realisatie afhankelijk van de vraag vanuit inwoners en van kansen binnen ruimtelijke projecten. Wat betreft de uitbreiding van het betaald parkeerareaal lopen we ook achter op schema als gevolg van een jaarlijkse variatie in het werkelijk aantal toegevoegde betaald parkeerplaatsen. Zo zijn er in 2023 minder parkeerplaatsen toegevoegd aan het betaalde areaal terwijl de doelstelling wel hetzelfde is gebleven voor 2024.
Voor mobiliteitsmanagement, verkeersmanagement en Smart Mobility liggen we op schema. We hebben verder invulling gegeven aan het bevorderen van duurzame mobiliteit en het uitwerken van de ambities (uit het Mobiliteitsplan 2040) op het gebied van Dynamisch Verkeersmanagement (DVM). Daarnaast hebben we pilots voor het spreiden van fietsstromen, intelligente toegang en slim laden -en lossen in uitvoering.

Wat betreft Deelmobiliteit: het aantal deelfietsen bleef gelijk, het aantal deelauto's nam licht af in 2024. Deelauto aanbieders gebruikten 2024 om de bestaande vloot deelauto's te optimaliseren en slecht renderende deelauto's weg te halen. Over de gehele linie zien we wederom dat aanwezige modaliteiten intensiever gebruikt werden dan voorgaande jaren. Eind 2024 ging Cargoroo failliet en haalde daarom de deelbakfietsen van de straat. We werken aan een terugkeer van het deelbakfietsaanbod in Utrecht.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Mobiliteitsplan	2021	Utrecht wil een stad zijn waarin gezondheid en leefbaarheid voorop staan. Daarom geven we voorrang aan duurzame vervoermiddelen. Duurzame vervoermiddelen nemen minder ruimte in beslag. Daardoor is er meer ruimte voor groen en plekken om te spelen. Ook zorgen duurzame vervoermiddelen voor minder geluidsoverlast, minder uitstoot, minder drukte en minder ongelukken. We verwachten dat de stad groeit van ruim 350.000 inwoners in 2021 naar ruim 450.000 inwoners in 2040. Voor een gezonde groei van de stad is het nodig om de mobiliteit anders te organiseren. Mobiliteit betekent 'hoe we ons kunnen bewegen', het gaat over hoe we ons verplaatsen van de ene plek naar de andere plek in de stad. De gemeente wil dat onze stad aantrekkelijk en bereikbaar is voor iedereen.
Parkeervisie	2021	Parkeren is een belangrijk onderdeel van het verkeersbeleid en is onmisbaar in het streven naar een gezonde, aantrekkelijke en bereikbare stad. Ons parkeerbeleid staat in de nieuwe parkeervisie. De doelen hierin zijn: ▪ Bereikbaarheid van en binnen de stad behouden; ▪ Kwaliteitsslag openbare ruimte; ▪ Stimuleren gezonde en duurzame vormen van mobiliteit; ▪ Rechtvaardige verdeling van de schaarse parkeerruimte.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken .

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in binnenstad	7.100 (2018)	7.100	8615	6.700	**5983**		6.300
		1.600	1190	1.200	**1024**		800

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal fietsen dat buiten een fietsparkeervoorziening staat in stationsgebied	1.600 (2018)						
% (zeer) tevreden inwoners over de stallingen in de binnenstad	73% (2014)	79%	79%	-	-		80%
% (zeer) tevreden inwoners over de stallingen bij Utrecht Centraal Station	70% (2014)	88%	82%	-	-		89%
Aandeel huishoudens zonder auto.	32% (2021)	33%	36%	-	-		34%
Gemiddeld aandeel gebiedsvreemd verkeer op de invalsroutes	32% (2017)	26%	22%	20%	**21%**		20%
Parkeerareaal op straat waar sprake is van betaald parkeren (% van het totale aantal parkeerplaatsen op straat)	PM	31%	27%	38%	**32%**		44%
Aantal parkeerplekken omgevormd naar ruimte voor groen, fiets en verblijf	PM	PM	58	1126	**191**		1126
% huishoudens dat gebruik maakt van deelmobiliteit.	17% (2021)	20%	26%	-	-		32%

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Parkeren

- We hebben gewerkt aan de introductie van een parkeerproduct voor scholen.
- We hebben in 2024 ook gewerkt aan een regeling voor de tegemoetkoming in parkeerkosten voor bewoners met een laag inkomen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

Parkeren

- We hebben gewerkt aan het uitwerken van het beleid en producten voor het stimuleren van parkeren in de gemeentelijke parkeergarages in plaats van de openbare ruimte. Deze activiteit is nog niet gereed omdat deze samenhangt met een onderzoek dat we in 2025 uitvoeren naar de benutting van deze parkeergarages.

- Het onderzoek naar mogelijkheden om te handhaven op de aangewezen parkeerplekken met bijzondere bestemming in de openbare parkeergarages is ook nog niet gereed. Dit onderzoek hangt eveneens samen met het inzichtelijk maken van het gebruik en benutting van de gemeentelijke parkeergarages en ronden we ook af in 2025.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

Parkeren

- We hebben producten ontwikkeld voor het parkeren in parkeerhubs voor bewoners en bezoekers, zoals het Parkeren op Afstand (PoA).
- Betaald parkeren ingevoerd in 8 gebieden: Transwijk, Voordorp, Woonboulevard, Tuindorp, Ondiep, Hoogstraat, Aziëlaan (flats) en Hoograven Noord . Er zijn in totaal 6.853 parkeerplaatsen toegevoegd aan het gebied met betaald parkeren.
- In het kader van de integrale aanpak minstens 191 parkeerplaatsen opgeheven om ruimte te maken voor andere bestemmingen zoals groen, speelruimte en fietsparkeren.
- We hebben op basis van het onderzoek acties bepaald voor het aanpassen van de ligging van de bestaande algemene gehandicaptenparkeerplaatsen in de binnenstad.

Mobiliteitsmanagement

- We voerden ons mobiliteitsmanagement uit via het regionale samenwerkingsverband Goedopweg, looptijd 2019 t/m 2024 en hebben een vervolgplan voor de periode 2025 – 2029 gemaakt.

Verkeersmanagement

- We hebben Dynamische Verkeersmaatregelen (DVM) voorbereid bij de volgende projecten: Westelijke Stadsboulevard en Utrecht Zuidwest.
- We hebben de regionale samenwerking gecontinueerd voor multimodaal verkeersmanagement.
- Nieuwe, of te vervangen, verkeerslichten hebben we alleen uitgevoerd als iVRI-ready.

Deelmobiliteit

- We hebben uitvoering gegeven aan de kortetermijnmaatregelen uit het Plan van Aanpak Deelmobiliteit (2022-2024) en diverse resultaten geboekt (o.a. realisatie van 4 nieuwe buurt- en wijkhubs, inzet van Probeerafspraak, Probeertegoed, Blij dat ik deel Campagne).

Smart Mobility

- Gestart met de uitvoering van 3 Smart Mobility pilots op het gebied van slim laden & lossen, intelligente toegang en spreiden van fietsdrukte.
- In 2024 is voor het project digitalisering mobiliteitsdata (data top 15) de samenwerking binnen het Regionaal Datateam bestendigd en is in UVVB verband afgesproken deze samenwerking structureel te continueren.

Fietsparkeren

- We hebben een aanvraagloket fietsparkeervoorzieningen opgericht.
- De plannen verder uitgewerkt voor nieuwe gebouwde fietsenstallingen Jaarbeurspleingebouw, Dubbele Knoopstalling, Vaartsche Rijn en Hoog Catharijne (P1 en P4).
- We werkten verder aan plannen voor uitbreiding fietsenparkeerplekken bij stations Overvecht, Zuilen, Lunetten, Leidsche Rijn Centrum en Vleuten.
- De aanpak uitgewerkt voor meer en betere fietsparkeerplekken in de binnenstad en in vooroorlogse wijken, en voor op te heffen autoparkeerplekken.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

Parkeren

We hebben minder betaald parkeerareaal toegevoegd dan gepland. Dit is een gevolg van een variatie in het werkelijk aantal toegevoegde betaald parkeerplaatsen per jaar. In 2023 zijn er

zo minder parkeerplaatsen toegevoegd aan het betaalde areaal terwijl de doelstelling wel hetzelfde is gebleven voor 2024.

Financiën 2: Mobiliteitsgedrag

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	69.791	69.392	74.494	79.031	82.049	3.019	90.844
Lasten	41.670	39.540	43.479	44.903	43.753	1.150	52.149
Saldo baten en lasten	**28.120**	**29.852**	**31.016**	**34.128**	**38.296**	**4.168**	**38.695**
Onttrekking reserves	5.583	4.628	3.744	37.479	39.137	1.659	1.494
Toevoeging reserves	5.368	6.240	0	298	6.136	-5.838	238
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**215**	**-1.612**	**3.744**	**37.181**	**33.001**	**-4.180**	**1.256**
Totaal	**28.335**	**28.240**	**34.759**	**71.309**	**71.297**	**-11**	**39.950**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**3.019**	
04-1-2-2 Uitvoeren maatregelen autoparkeren		
Openbare garages en P+R's hebben meer opgeleverd dan begroot. Er was een toename van de gemiddelde parkeerduur. Daarnaast zijn er incidentele opbrengsten in verband met uitrijkaarten 2022 en 2023 en de Springweggarage.	2.952	I
Lagere inkomsten straatparkeren. We zien een daling van de gemiddelde parkeerduur.	-1.500	S
Meer naheffingen bij straatparkeren door een daling van de betalingsbereidheid.	1.054	I
Overige saldo straatparkeren (met name lagere opbrengsten uit parkeervergunningen).	-492	I
04-1-2-3 Uitvoeren maatregelen mobiliteits -en verkeersmanagement		
Door de complexe uitvoering van het project Slimme kruisingen zijn er minder subsidieopbrengsten van de Provincie dan waar in de begroting van was uitgegaan. Zie ook lasten.	-328	I
Er zijn middelen ontvangen voor het uitvoeren van het Klimaatakkoord (CDOKE). Deze zijn niet begroot. Hier staan lasten tegenover.	274	I
De gemeente Utrecht werkt samen met de Provincie aan deelmobiliteit hubs. Er is subsidie ontvangen voor een deel van de gemaakte kosten.	217	I
De Provincie is de inhuurcentrale voor Goedopweg. In 2024 is incidenteel zowel de inhuur van een aantal medewerkers van Goedopweg als de hubs en de Scholen-en wijkaanpak doorbelast aan de Provincie. Aan de voorkant was hier geen rekening mee gehouden.	443	I
Overige baten	399	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lasten	**1.150**	
04-1-2-2 Uitvoeren maatregelen autoparkeren		
Door latere oplevering van een aantal projecten (waaronder Herstel Berlijnplein en Springweggarage) zijn de kapitaallasten in 2024 lager dan begroot. Daarnaast is door de stelselwijziging om bij afgesloten investeringen pas per 1-1 van het jaar volgend op ingebruikname af te gaan schrijven (besloten bij de Voorjaarsnota 2024), een incidenteel voordeel op de kapitaallasten in 2024 ontstaan bij o.a. investeringen in parkeerautomaten.	1.829	I
Lagere personele lasten o.a. doordat de bezetting van de vijfde scanauto later is ingevuld	530	I
Op basis van het geactualiseerde Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Bereikbaarheid is gebleken dat het saldo in de voorziening VGU onderhoud Bereikbaarheid niet toereikend is voor de komende meerjarenperiode. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is een aanvullende dotatie van € 648.879 bepaald voor de jaren 2024 t/m 2027	-649	I
04-1-2-3 Uitvoeren maatregelen mobiliteits -en verkeersmanagement		
Vanwege de complexiteit van het project Slimme Kruisingen is 2 jaar geleden besloten pas op de plaats te maken en de inzet op dit project te verminderen. Dit is in voortgangsrapportages aan de raad gemeld.	378	I
De kosten voor Goedopweg Korte Termijn Aanpak (KTA) zijn lager uitgevallen dan begroot. De resterende middelen worden ingezet voor het vervolg, het programmaplan 2025-2030. Dit is in de stuurgroep besloten.	644	I
De werkzaamheden voor de deelmobiliteit hubs zijn niet opgenomen in de begroting (zie ook de toelichting bij baten.)	-371	I
De lasten voor de CDOKE zijn niet begroot, hier staat een subsidie van het Rijk tegenover.	-401	I
In de begroting is rekening gehouden met 20% planningsoptimisme voor het totaal van de uitgaven van de projecten. Achteraf is dit planningsoptimisme te hoog ingeschat.	-731	I
Overige lasten	-79	I
Reserves	**-4.180**	
Onttrekkingen	**1.659**	
04-1-2-2 Uitvoeren maatregelen autoparkeren		
Door de lagere opbrengsten dan begroot bij straatparkeren heeft een onttrekking plaatsgevonden.	1.484	I
Overige onttrekkingen	174	I
Toevoegingen	**-5.838**	
04-1-2-1 Uitvoeren maatregelen autoparkeren		
Dotatie heeft plaatsgevonden vanwege de hogere opbrengsten bij parkeergarages en latere oplevering van een aantal projecten (vrijgevallen kapitaallasten).	-5.838	I
Overige toevoeging		

Doelstelling 3: Verkeersveiligheid

Daling van het aantal verkeersslachtoffers en verbetering gevoel verkeersveiligheid.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Via onze fysieke projecten, educatie en voorlichting en handhaving werken we aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. We werkten onder meer aan de aanpak van risicovolle oversteken om de kans op ernstige ongevallen te verkleinen, we werken aan een plan van aanpak voor de versnelde invoering van 30 km/u in de stad, we regelden extra flitspalen bij het CVOM om snelheidsovertreders aan te pakken en realiseerden fysieke maatregelen op vijf locaties (Pascalplein, Amsterdamsestraatweg Noord, Carnegiedreef, Liesboschbrug/Winthontlaan en op de Niels Bohrweg (korte termijnmaatregelen)) om de verkeersveiligheid te verbeteren.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Mobiliteitsplan 2040	2021	Voor een gezonde groei van de stad is het nodig om de mobiliteit anders te organiseren. De stad moet aantrekkelijk en bereikbaar zijn voor iedereen.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken .

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Driejarig gemiddelde van verkeersslachtoffers	643 (2014-2016)	max. 450	441	max. 372	**470**		n.t.b.
% bewoners dat tevreden is over de verkeersveiligheid in de eigen buurt	63% (2021)	63%	64%	-	**-**		64%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben de definitieve maatregelen voor het verbeteren van de oversteekbaarheid op Biltse Rading gerealiseerd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De uitvoering van de definitieve maatregelen op de Donaudreef en Loevenhoutsedijk is nog niet gestart. Voor de Donaudreef wordt nog gezocht naar aanvullend budget. We verwachten medio 2025 te kunnen starten met de herinrichting. De Loevenhoutsedijk is vertraagd door het besluitvormingstraject en capaciteit. We starten hier in het tweede kwartaal van 2025 met de uitvoering.
- De start uitvoering van de definitieve maatregelen om de oversteekbaarheid op de Vleutenseweg te verbeteren is vertraagd omdat we de maatregelen uit het extern advies nader moesten onderzoeken. We starten in de zomer van 2025 met de uitvoering, tegelijk met het werk aan de Westelijke Stadsboulevard.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Betrokken geweest bij landelijke ontwikkelingen zoals het kader voor Lichte Elektrische Voertuigen (LEV) en de richtlijnen voor de ‘gebiedsontsluitingsweg 30' (GOW30) afgerond.
- We hebben een versnellingsaanpak uitgewerkt om op zoveel mogelijk wegen zonder vrijliggend fietspad in 1 keer, met lichte maatregelen, de snelheid te verlagen naar 30 kilometer per uur. Zie ook de raadsbrief .
- We hebben aanvragen ingediend voor extra (verplaatsbare) flitspalen. Begin 2025 komen op 12 nieuwe locaties verplaatsbare flitspalen. Ook hebben we als pilot een mobiele kentekencamera ingezet voor de handhaving op brom- en snorfietsregels op de plaats op de weg.
- We hebben de verkeersveiligheid van fiets- en voetgangersoversteken op 50 kilometer per uur straten geïnventariseerd.
- We hebben de pilot speed pedelec uitgevoerd en zetten deze door tot juli 2025, daarna doen we een voorstel voor het vervolg, zie ook de raadsbrief.
- We hebben gewerkt aan de voorbereiding voor de maatregelen voor het verbeteren van de fietsveiligheid op de Niels Bohrweg. We verwachten in de zomer van 2026 te starten met de realisatie.
- We hebben verder gewerkt aan de voorbereiding van de integrale projecten Welgelegen en Den Hommel, Amazonekwartier, Taagdreef en Rotsoord conform de ‘in één keer goed’ aanpak.
- We hebben diverse educatieve verkeersveiligheidsprojecten uitgevoerd zoals het theoretisch en praktisch verkeersexamen op basisscholen en lessen in fietsveiligheid aan diverse doelgroepen.
- We hebben twee nieuwe schoolzones gerealiseerd en één bestaande uitgebreid en één aanvraag voor een schoolzone in behandeling genomen.
- We hebben in 2024 in totaal aan zestien fysieke verkeersveiligheidsprojecten gewerkt. Daarvan hebben we er vijf opgeleverd. We verwachten in 2025 de overige elf projecten op te leveren.

Financiën 3: Verkeersveiligheid

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.016	231	0	46	219	173	0
Lasten	3.233	3.016	3.332	2.658	3.219	-561	1.974
Saldo baten en lasten	**-2.217**	**-2.785**	**-3.332**	**-2.612**	**-3.000**	**-387**	**-1.974**
Onttrekking reserves	32	528	33	66	632	565	55
Toevoeging reserves	1.007	935	0	758	1.026	-268	1.449
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-975**	**-406**	**33**	**-691**	**-394**	**297**	**-1.394**
Totaal	**-3.192**	**-3.192**	**-3.299**	**-3.304**	**-3.394**	**-90**	**-3.368**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**173**	
04-1-3-1 Uitvoeren verkeersmaatregelen veilige stad		
Er zijn hogere baten ontvangen uit de stimuleringsregeling verkeersveiligheid van het Rijk, de Provincie en Europa.	173	I
Overige baten		
Lasten	**-561**	
04-1-3-1 Uitvoeren verkeersmaatregelen veilige stad		
De hogere baten zijn geïnvesteerd in diverse projecten, waarbij de uitgaven aan deze projecten hoger is dan oorspronkelijk begroot.	-561	I
Overige lasten		
Reserves	**297**	
Onttrekkingen	**565**	
Uitvoeren verkeersmaatregelen veilige stad		
In 2024 is meer onttrokken dan begroot in verband met de uitvoering van projecten in het kader van verkeersveiligheid.	565	I
Toevoegingen	**-268**	
Overige toevoegingen	-268	I

Risico's

Risico	Maatregel
Benodigde samenwerking en cofinanciering voor de noodzakelijke maatregelen komen niet rond. Hierdoor kan de mobiliteitstransitie niet volgens het gewenste tempo worden gerealiseerd.	Inzet op lobby richting regio en rijk en activeren van partners. Dit op basis van een analyse van de impact van vertraging op andere beleidsterreinen zoals wonen, leefbaarheid, klimaat en milieu.
Benodigde innovatie als alternatief voor auto gaat niet snel genoeg of is niet voldoende voor groeistad (Dynamisch verkeersmanagement, MaaS, parkeerhubs, etc.)	Convenant met deelautoaanbieders, stimuleringsregelingen voor deelmobiliteit, parkeerbeleid (hogere tarieven, lage parkeernormen, weghalen autoparkeerplaatsen).
Niet iedereen kan de plekken bereiken die ze zouden willen bereiken, bijvoorbeeld doordat zij moeilijk kunnen rondkomen, door een fysieke of cognitieve beperking, een taalachterstand of slechte verbindingen. Hierdoor zijn mensen onvoldoende in staat om deel te nemen aan de maatschappij. Er is sprake van vervoersongelijkheid.	In het Uitvoeringsprogramma Vervoersongelijkheid staat beschreven dat we vervoersongelijkheid verkleinen door drempels in het vervoer voor inwoners weg te nemen. Door actief met het thema aan de slag te gaan, leren we meer over deze vorm van ongelijkheid, en leren we ook wat de meest effectieve aanpak is. We monitoren actief en updaten de projectenlijst periodiek op basis van opgedane ervaring en aangescherpte inzichten.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	293.840	40.389	334.229	172.956	161.273
Uitbreidingsinvesteringen B	184.901	21.900	206.801	0	206.801
Totaal investeringen	**478.741**	**62.289**	**541.030**	**172.956**	**368.074**

Doelstelling Duurzame vervoersmiddelen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	265.314	-19.626	245.688	147.015	98.673
Uitbreidingsinvesteringen B	184.901	21.900	206.801	0	206.801
Totaal investeringen	**450.215**	**2.274**	**452.489**	**147.015**	**305.474**

Toelichting

Het investeringsprogramma Duurzame bereikbaarheid betreft een meerjarenprogramma, dat wij jaarlijks gelijktijdig met de Voorjaarsnota ter vaststelling aanbieden. Autorisatie vragen we voor de start van het project. Wij bundelen dit zoveel mogelijk in de Programmabegroting of met de Eerste bestuursrapportage. Voorbereiding en uitvoering van projecten kunnen meerdere jaren bestrijken. De realisatie per jaar kan afwijken van de begrote jaarplanning. Dit lichten we toe in het jaarverslag bij het programma Duurzame bereikbaarheid.

Uitbreidingsinvesteringen A

De wijzigingen in autorisatie in 2024 zijn gebaseerd op de bijsturingsvoorstellen investeringen uit de Eerste bestuursrapportage 2024 (zoals toegelicht in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2024) en de Tweede bestuursrapportage. Hierin is een bedrag van -19,6 miljoen euro opgenomen voor bijsturingsvoorstellen voor investeringen binnen het programma Duurzame bereikbaarheid. Van het totaal geautoriseerde krediet is tot en met 2024 147,0 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen en deels in 2024 opgeleverd en administratief afgesloten projecten. Een specificatie van de projecten is opgenomen in de geheime bijlage bij de doelstelling Duurzame vervoersmiddelen.

Uitbreidingsinvesteringen B

In 2024 is 21,9 miljoen euro aan het B-investeringskrediet toegevoegd. Dit betreft verlaging van het geautoriseerde voorbereidingskrediet van de NRU (onderdeel A uitbreidingsinvestering). Dit krediet is nog niet geautoriseerd. Voor B-investeringen geldt dat het krediet wordt vrijgevraagd middels apart raadsbesluit. Een specificatie van de projecten is opgenomen in de geheime bijlage bij de doelstelling Duurzame vervoersmiddelen.

Doelstelling Mobiliteitsgedrag

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	5.262	61.015	66.277	7.287	58.990
Totaal investeringen	**5.262**	**61.015**	**66.277**	**7.287**	**58.990**

Toelichting

Uitbreidingsinvesteringen A

In 2024 is voor 61,0 miljoen euro aan autorisatie voor kredieten gewijzigd binnen deze doelstelling.Van het totaal geautoriseerde krediet is tot en met 2024 7,3 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen en deels in 2024 opgeleverd en administratief afgesloten projecten. Een specificatie van de projecten is opgenomen in de investeringsstaat (B) Bereikbaarheid Mobiliteitsgedrag.

Doelstelling Verkeersveiligheid

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	23.264	-1.000	22.264	18.654	3.610
Totaal investeringen	**23.264**	**-1.000**	**22.264**	**18.654**	**3.610**

Toelichting

Uitbreidingsinvesteringen A

In 2024 is voor -1,0 miljoen aan autorisatie voor kredieten gewijzigd binnen deze doelstelling (verschuiving van het krediet naar doelstelling duurzame vervoersmiddelen). Van het totaal geautoriseerde krediet is tot en met 2024 18,7 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen en deels in 2024 opgeleverd en één administratief afgesloten project. Een specificatie van de projecten is opgenomen in de investeringsstaat (C) Bereikbaarheid Verkeersveiligheid.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
VvE P&R Uithof/Sciencepark Utrecht	Door het bieden van een combinatie van een goede parkeervoorziening aan de rand van de stad gecombineerd met snel openbaar vervoer naar de binnenstad zet de gemeente in op het afvangen van autoverkeer in de stad. Op deze manier biedt de gemeente een goed alternatief voor automobilisten met bestemming Utrecht voor parkeren in de binnenstad. De gemeente is eigenaar van 500 van de 2.000 parkeerplaatsen in de P&R de Uithof.	239

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Toename van het aandeel duurzame, gezonde en ruimte-efficiënte vervoersmiddelen				
Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	50	0	50
Totaal doelstelling 1		50	0	50
Totaal Duurzame bereikbaarheid		**50**	**0**	**50**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

Programma overzicht

We werken aan een gezonde en prettige omgeving als je de deur uitstapt.

Portefeuillehouder(s):
Linda Voortman; Susanne Schilderman; Rachel Streefland en Eva Oosters.

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	129.394	131.279	134.846	151.207	146.201	-5.005	150.633
Lasten	224.920	230.518	230.938	249.817	254.849	-5.032	247.336
Saldo baten en lasten	**-95.526**	**-99.238**	**-96.092**	**-98.610**	**-108.647**	**-10.037**	**-96.703**
Onttrekking reserves	6.513	8.630	99	3.762	6.455	2.692	1.325
Toevoeging reserves	141	3.057	141	141	2.809	-2.667	7.141
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**6.372**	**5.573**	**-43**	**3.621**	**3.646**	**25**	**-5.816**
Totaal	**-89.154**	**-93.666**	**-96.135**	**-94.989**	**-105.002**	**-10.012**	**-102.519**

De baten in dit programma zijn 146 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Opbrengsten uit de Afvalstoffenheffing (59 miljoen euro).
- Opbrengsten uit de Rioolheffing (49 miljoen euro)
- Subsidies en Specifieke Uitkeringen voor oa bodem en schone lucht projecten (circa 8 miljoen euro).

De lasten in dit programma zijn 255 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Onderhoudskosten voor onder andere openbare ruimte, wervengebied, water- en rioleringssysteem, containers afvalinzameling, gronden en terreinen (bodemverontreiniging) (67 miljoen euro).
- Personele lasten (68 miljoen euro).
- Investeringen in watersysteem, rioleringssysteem en luchtkwaliteit (24 miljoen euro).
- Afvalverwerkingskosten (19 miljoen euro).
- Investeringen in m.n. groen projecten, groen om de stad en natuur en milieueducatie (16 miljoen euro)
- uitgaven aan o.a. maatregelen schone lucht, bodemprojecten, omgevingsveiligheid (13 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2024 6,455 miljoen euro onttrokken en 2,809 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Beheer openbare ruimte

Met goed beheer van de openbare ruimte zorgen we voor een gezonde, aantrekkelijke, robuuste en toekomstbestendige leefomgeving voor iedereen.

Wat hebben we bereikt in 2024?

- Door uitvoering van onze schoon, onderhouds- en vervangingswerkzaamheden hebben we de openbare ruimte goed beheerd. Hierdoor hebben we gezorgd voor een gezonde, aantrekkelijke, robuuste en toekomstbestendige leefomgeving voor iedereen. We liggen op schema met onze doelstelling om het achterstallig onderhoud in 10 jaar in te lopen. Met de opgestelde Beleidsnota stadswater hebben we beleid ontwikkeld voor het gebruik van het openbare water waar je kan varen of zwemmen en op de oevers waar je kan verblijven en wandelen. Met de uitvoering van ons Programma wervengebied hebben we bijgedragen aan het herstel en behoud van werven en kelders en het vergroten van het maatschappelijk draagvlak bij keldereigenaren en andere stakeholders.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte	2016	In de nota is vastgelegd wat nodig is om de kwaliteit van de openbare ruimte goed aan te laten sluiten bij de omgeving.
Nota Beheer Openbare Ruimte	2021	In de nota brengen we in beeld wat de staat is van de kwaliteit van de openbare ruimte en beschrijven we hoe we de openbare ruimte ontwikkelend willen beheren, wat de omvang van het achterstallig onderhoud is en hoe we de verschillende opgaven willen financieren.
Programmaplan Werk aan de Werf	2021	In dit plan staat hoe we wal-, werf- en kluismuren en kelders in het historische wervengebied herstellen en werken aan maatregelen om schade aan muren en kelders in de toekomst te voorkomen.
Actieplan zelfbeheer openbaar groen	2021	Met dit actieplan geven we aan hoe we de samenwerking versterken met zelfbeheerders.
Notitie Aanpak plaagdierbeheersing: Ratten	2020	In deze notitie beschrijven we de aanpak van de Integrated Pest Management, de focus ligt op preventie.
Beleidsnota stadswater	2024	De hoofdambitie van deze beleidsnota is het stadswater toegankelijker maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers.
Groenstructuurplan	2007, 2018	De Actualisatie van het Groenstructuurplan 2018 maakt inzichtelijk hoe de ontwikkeling van groen gelijke tred gaat houden met de groei van de stad.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Bomenbeleid	2009, 2018	In het Bomenbeleid staat onze ambities voor bomen.
Nota Utrechtse soortenlijst	2018	Lijst met soorten die voor Utrecht kenmerkend zijn, waarbij hun beschermde status zorgt voor continuïteit in het behoud en stimuleren van plant- en dierensoorten.
Nota dierenwelzijn	2019	In deze nota staat het dierenwelzijnsbeleid.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Waardering van het schoonhouden van de openbare ruimte in de buurt.	6,6 (2021)	6,5	6,5	-	-		6,5
Waardering van het onderhoud van de verharding in de buurt (zoals straten, pleinen, stoepen en fietspaden).	6,6 (2023)		6,6	-	-		6,8
Waardering van de verzorging van het openbare groen in de buurt.	6,8 (2023)		6,8	-	-		6,8

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Realiseren besparing: de raad is geïnformeerd over de stand van zaken van de besparing door het standaardiseren materiaalgebruik en versobering met deze raadsbrief.
- Vormgeven integrale projecten: dit hebben we gedaan door nauwere afstemming tussen de programmering van beheerprojecten en ontwikkelingsprojecten. Zo werden eerder koppelkansen geïdentificeerd en verzilverd.
- Opstellen Visie stadswater: op basis van De Utrechtse Standaard voor de beleidscyclus is ervoor gekozen een beleidsnota op te stellen. Deze is door de raad vastgesteld inclusief indicatoren en een financiële paragraaf.
- Uitvoering Programma wervengebied: we hebben gewerkt aan 1) het herstel van de muren aan de Oudegracht, waaronder tussen de Muntkelder en de Stadhuisbrug en tussen de Weesbrug en de Smeebrug en (2) delen van de Kromme Nieuwegracht, (3) het herstel van kelders met bouwkundige gebreken en het waterdicht maken van kelders met ernstige

lekkages, (4) een definitieve financiële regeling voor keldereigenaren en (5) afspraken met stakeholders over beheer en gebruik.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Opstellen visie en beleid ondergrond: op basis van De Utrechtse Standaard voor de beleidscyclus, is ervoor gekozen alleen een beleidsnota op te stellen. De Beleidsnota ondergrond is vertraagd als gevolg van de complexiteit, capaciteitsgebrek en de bezuinigingen.
- Ondersteunen realisatie islamitische begraafplaats: deze is nog niet gerealiseerd omdat met VUMO nog geen overeenstemming was over de voorwaarden voor de levering van de grond. Wij hebben de raad daarover geïnformeerd met een raadsbrief.
- Opstellen Uitvoeringsprogramma Stadswater: omdat de Beleidsnota Stadswater door de raad in november is vastgesteld konden we nog geen uitvoeringsprogramma opstellen.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Versoberingsopgave: we hebben het verlagen van de frequentie van het reinigen van civiele constructies (zoals bruggen, steigers, vlonders), of onderdelen daarvan gerealiseerd. We hebben de raad daarover geïnformeerd met een brief.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Openbare ruimte toegankelijker te maken voor mensen met een beperking: we hebben onze acties voortgezet, conform de agenda en uitvoeringsprogramma Utrecht voor iedereen toegankelijk.
- Uitvoering van groot onderhoud- en vervangingswerkzaamheden: we hebben bijna alle projecten die voor 2024 geprogrammeerd zijn in het Meerjaren Investeringsprogramma Beheer Openbare Ruimte 2024-2029 uitgevoerd of gestart. Over het programma hebben wij u met een raadsbrief geïnformeerd.
  We hebben koppelkansen met stedelijke opgaven benut en gaven invulling aan ontwikkelend beheer.
- In 2024 hebben we bijna 1/10e deel van de in de nota Beheer Openbare Ruimte vastgestelde achterstallig onderhoud weggewerkt. In totaal is de laatste 4 jaar 5/10e deel weggewerkt, wat betekent dat we op schema lopen om in 10 jaar alles weg te werken.
- Schoongehouden openbare ruimte en groenonderhoud: dat hebben we volgens de vastgestelde kwaliteitsnormen uitgevoerd, uitgezonderd de binnenstad. De lagere kwaliteit in de binnenstad is in lijn met voorgaande jaren. De meting van de kwaliteit vindt overdag plaats. Dan ligt de vervuilingssnelheid in de binnenstad erg hoog en ontstaat snel een afwijking van de norm.
- Begeleiding van en samenwerking met vrijwilligers in het dagelijks beheer: deze hebben we voortgezet, mede door middel van zelfbeheer, werken vanuit de Buurtagenda en inwoners

voorzien van materiaal voor het schoonmaken van de openbare ruimte. Het aantal containeradoptanten is aanzienlijk gegroeid: van ruim 100 in 2023 naar ruim 280 in 2024.

- Uitvoering Programma wervengebied: we hebben herstel van schade aan het monumentale wervengebied, het programmeren van het herstel, intensivering van beheer, voorkomen van schade, voorkomen van onveilige situaties en het invullen van de burenplicht en de maatschappelijke zorgplicht voortgezet.
- Handhaven de algemene regelgeving en voorschriften van vergunningen in de openbare ruimte: dit hebben we uitgevoerd zoals voorgenomen waarbij we ook controleerden naar aanleiding van meldingen of eigen waarnemingen vanuit preventief toezicht. We hebben extra aandacht gegeven aan bijplaatsingen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 1: Beheer openbare ruimte

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	14.221	13.878	15.213	18.288	19.611	1.323	23.174
Lasten	113.825	115.810	116.501	120.760	127.252	-6.491	124.708
Saldo baten en lasten	**-99.604**	**-101.932**	**-101.289**	**-102.472**	**-107.641**	**-5.168**	**-101.534**
Onttrekking reserves	1.524	1.808	3	1.346	1.346	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	192	-192	7.000
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**1.524**	**1.808**	**3**	**1.346**	**1.154**	**-192**	**-7.000**
Totaal	**-98.080**	**-100.124**	**-101.286**	**-101.126**	**-106.486**	**-5.360**	**-108.534**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**1.323**	
Dagelijks onderhoud schoon: hogere baten door restant uitkering zwerfafvalvergoeding en door hogere uitkering prullenbakkenvergoeding. Tegenover de hogere baten staan hogere lasten.	491	I
Uitvoering Nota Beheer Openbare Ruimte: hogere baten vanuit de vergoedingen die de gemeente ontvangt van derden voor werkzaamheden die zij willen verrichten in de openbare ruimte.	663	I
Overige baten	169	
Lasten	**-6.491**	
Dagelijks onderhoud schoon: hogere lasten voor verwijderen van bijplaatsingen, zwerfafval en schoonhouden wijken. Oorzaken zijn meer bijplaatsingen, grotere volumes aan bijplaatsingen, extra werkzaamheden	-878	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
zwerfafval en extra inzet om het gewenste kwaliteitsniveau te halen. Tegenover een deel van de hogere lasten staan hogere baten.		
Stedelijk beheer infrastructuur: hogere lasten hoofdzakelijk als gevolg van het extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen, achterstanden bij vervangingen van speelplekken (leidt tot meer dagelijks onderhoud) en noodzakelijk onderhoud Stadsbaantunnel. Hier staan lagere lasten tegenover voor energie (als gevolg van energiebesparende maatregelen) en lagere kapitaallasten (als gevolg van achterblijvende investeringen.	-4.031	I
Grondstoffendepot: hogere lasten als gevolg een eenmalige afschrijving op de panden, conform BBV regelgeving. Dit zal leiden tot lagere lasten in de toekomst.	-1.500	I
Wervengebied: naast de reguliere programmering voor 2024 is er ook gewerkt aan de afronding van de programmering van de investeringen 2021-2023. Deze verschuiving zorgt voor incidenteel een lagere toerekening aan de exploitatie. Ook zorgt het later afronden van de werkzaamheden voor een incidenteel overschot op de kapitaallasten.	2.286	I
Overige kleinere lasten	-2.368	
Reserves	**-192**	
Onttrekkingen	0	
Geen verschil bij deze doelstelling.	0	
Toevoegingen	**-192**	
Reserve Essentaksterfte: voordeel op de lasten is toegevoegd aan de systeemreserve.	-192	I
Overige toevoegingen	0	

Doelstelling 2: Water- en rioleringssysteem

Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Het rioleringssysteem heeft gefunctioneerd zoals beoogd en is daarmee robuust. Er is geen wateroverlast ontstaan tijdens extreme neerslag. Wel ontvingen we, ondanks onze inspanningen, meer meldingen van grondwateroverlast door de aanhoudende extreem natte periode in de eerste helft van 2024. We lopen achter op onze doelstelling voor de vervanging van riolering. Doordat we bij projecten streven naar het gelijktijdig vernieuwen van de openbare ruimte en deze toekomstbestendig en circulair willen maken, is er vaak meer voorbereidingstijd nodig. Ook ontbrak het aan voldoende uitvoeringscapaciteit en vroeg de afstemming met nutsbedrijven meer tijd.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie Water en Riolering Utrecht	2022	De visie beschrijft hoe we invulling geven aan onze zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.
Visie klimaatadaptie Utrecht	2022	De visie laat zien wat we op het gebied van hittestress, wateroverlast en droogte moeten doen om ons voor 2050 aan te passen aan het veranderende klimaat.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal geregistreerde meldingen van volledig gestremde wegen of hemelwater in panden vanuit de openbare ruimte bij extreme neerslag (buien t/m 80mm per uur).	0 (2020)	0	0	0	**0**		0
Aantal geregistreerde meldingen van grondwateroverlast door te hoge of te lage grondwaterstanden in de openbare ruimte.	7 (2012)	<=5	71	<=5	**29**		<=5
Aantal keer per jaar dat dusdanige oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen optreden dat directe maatregelen zijn vereist. Het gaat hier om vissterfte, stank, botulisme, blauwalg en overmatig kroos.	2 (2012)	<=5	29	<=5	**10**		<=5

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Onderzoek naar een nieuwe grondslag voor de rioolheffing: we hebben de raad geïnformeerd over de aanleiding en de kaders van het onderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd. De raad is in 2024 nog niet over de uitkomsten geïnformeerd.
- Starten uitvoering maatregelen uit het Programma Gezond Water in Utrecht: We hebben op verschillende plekken in de stad maatregelen getroffen ter verbetering van de waterkwaliteit. Ook hebben we de aanpak en prioritering van de maatregelen voor de komende vier jaar uitgewerkt in het Uitvoeringsplan Gezond Water in stad Utrecht.
- Communicatiestrategie water/groen/klimaatadaptatie: we hebben uitvoering gegeven aan de integrale Communicatieaanpak water, groen, klimaatadaptatie.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Vertalen doelstellingen van de Visie Water en Riolering en Visie Klimaatadaptatie in omgevingsplanregels: de omgevingsplanregels water en riolering zijn onderdeel van de in 2024 vastgestelde eerste wijziging omgevingsplan. Het opstellen van omgevingsplanregels voor de klimaatadaptatiedoelstellingen vraagt meer afstemming dan voorzien.
- Afkoppelen van minimaal 15,3 ha verhard oppervlak: dit is niet gerealiseerd, voornamelijk doordat we minder riool hebben vervangen dan voorzien en er minder gebruik is gemaakt van de groenblauwe daken subsidie en de subsidie maatschappelijk vastgoed dan beoogd. We hebben totaal 10,6 ha afgekoppeld, waarvan we minimaal 2,5 ha hebben vergroend. Van de 10,6 ha is 8,1 ha openbare ruimte en 2,5 ha particulier terrein.
- Vervangen van minimaal 8,2 kilometer riolering: we hebben 3,5 kilometer riool vervangen. We zien dat de uitvoering van integrale vernieuwingsprojecten van de openbare ruimte, waarvan de rioolvervanging onderdeel is, nog achterblijft bij de programmering. In de Visie Water en Riolering gingen we uit van een gemiddelde doorlooptijd van een integraal project van 4-5 jaar, maar de praktijk leert dat de doorlooptijd van integrale vernieuwingsprojecten momenteel 6-10 jaar bedraagt, waardoor het nog enkele jaren gaat duren voordat de vervangingscijfers stijgen. Een deel van de projecten is vertraagd doordat de integrale projecten meer voorbereidingstijd vroegen, de uitvoeringskracht nog versterkt moet worden en de afstemming met nutsbedrijven moeizamer liep dan gedacht. We zijn meerdere verbeteringsprojecten gestart om het gehele traject van programmering tot en met realisatie te versnellen. Voor meer informatie Zie raadsbrief 16 mei 2024.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Beheer en onderhoud gemeentelijk rioolstelsel: we hebben het beheer en onderhoud van het gemeentelijk rioolstelsel, rioolgemalen en drainagestelsel conform planning uitgevoerd.

- Beheer en onderhoud watergangen en realiseren waterkwaliteitsdoelen: we hebben ongeveer 17.500 m3 bagger verwijderd uit de watergangen die bij ons in beheer en onderhoud zijn. Daarnaast hebben we een vierjarig Uitvoeringsplan Gezond Water in stad Utrecht opgesteld voor de maatregelen in het Programma Gezond Water, om de ecologische waterkwaliteit in het 'overige water' te verbeteren.
- Waarborgen van de gemeentelijke watertaken in alle bouwplannen, gebiedsontwikkelingen en herinrichtingen: dit hebben we gedaan zowel door actieve deelname in de gebiedsteams en (integrale) projectteams als via plantoetsing bij vergunningaanvragen. We hebben 1,1 ha van de totaal 10,6 ha verhard oppervlak afgekoppeld bij nieuw- of verbouwprojecten, verdeeld over ongeveer 700 aanvragen en meldingen.
- Stimuleren van eigenaren en gebruikers om hemelwater nuttig te gebruiken en het ter plaatse verwerken: de activiteiten uit het programma Waterproof030 zijn uitgevoerd zoals voorgenomen. De subsidieregeling groene daken is verbreed tot de subsidieregeling groenblauwe daken. We zien dat het aantal aanvragen hierdoor is toegenomen.
- Het programmeren, voorbereiden en uitvoeren van groot onderhoud, vervangingen en verbeteringen aan het water- en rioleringssysteem hebben we voortgezet.
- Wateroverlast of schade door langdurige droogte voorkomen: we hebben dit voorkomen door het vasthouden van regenwater waar het valt. Bij de Amsterdamsestraatweg zijn we met werkzaamheden gestart om de kans op wateroverlast te verminderen.
- Circulair maken van het water- en rioleringssysteem: met de activiteiten uit het programma Waterproof030 zijn er 900 regentonnen gerealiseerd, waarmee regenwater wordt hergebruikt. Ook zijn we gestart met het onderzoeken hoe we onze stedelijke watertaken meer circulair en fossielarm kunnen uitvoeren. Aannemers werken steeds vaker (deels) met emissieloze machines bij het baggeren van onze watergangen en het vervangen van de riolering zoals in de Lange Jufferstraat en de Omloop / Anton Geesinkstraat.
- Het aanpassen van het water- en rioleringssysteem aan de groei van de stad: we zijn een onderzoek gestart naar een andere locatie van de rioolwaterzuivering Utrecht. Ook zijn we gestart met het maken van een systeemoverzicht stedelijk water (SSW) waarmee we de consequenties van de groei van de stad op het afvalwateraanbod in beeld brengen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 2: Water- en rioleringssysteem

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	46.309	46.675	49.498	49.498	48.961	-537	51.043
Lasten	34.409	34.927	35.826	35.186	38.542	-3.356	35.958
Saldo baten en lasten	**11.900**	**11.749**	**13.671**	**14.311**	**10.419**	**-3.892**	**15.085**
Onttrekking reserves	4.600	4.600	0	250	659	409	1.250
Toevoeging reserves	0	1.650	0	0	224	-224	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**4.600**	**2.950**	**0**	**250**	**434**	**184**	**1.250**
Totaal	**16.500**	**14.699**	**13.671**	**14.561**	**10.853**	**-3.708**	**16.335**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-537**	
Opbrengsten Rioolheffing: lagere baten als gevolg van een afwijking van de indexering ten opzichte van de gemeentelijke uitgangspunten.	-739	S
Overige baten opbrengsten Rioolheffing	-22	I
Overige baten subsidies	224	I
Lasten	**-3.356**	
Kosten Riolering: hogere lasten als gevolg van een afwijking van de indexering ten opzichte van de gemeentelijke uitgangspunten.	-2.969	S
Overige lasten	-387	I
Reserves	**184**	
Onttrekkingen	**409**	
Nadeel overige baten opbrengsten rioolheffing is onttrokken aan de systeemreserve Egalisatiefonds rioleringen	22	I
Nadeel overige lasten is onttrokken aan de systeemreserve Egalisatiefonds rioleringen.	387	I
Toevoegingen	**-224**	
Voordeel overige baten (subsidies) is toegevoegd aan de systeemreserve Egalisatiefonds rioleringen.	-224	I

Doelstelling 3: Extra groen

Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Door het vergroenen van straten en pleinen is de stad natuurvriendelijker en klimaatbestendiger. Zie voor concrete voorbeelden de MGP-rapportage als onderdeel van het Duurzaamheidsverslag in de bijlage van deze Jaarstukken. We plantten meer bomen in de stad en we hebben 6.000 bomen uitgedeeld aan bewoners. We hebben belangrijke stappen gezet bij icoonprojecten en

recreatiegebieden als Natuurgebied Zuilen, Rondje Stadseiland en Kromme Rijn Linie Landschap. Het vergroenen gaat wel minder snel dan onze doelstelling is.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kadernota kwaliteit Openbare Ruimte	2016	In de nota is vastgesteld wat nodig is om de kwaliteit van de openbare ruimte goed aan te laten sluiten bij de omgeving.
Nota Beheer Openbare Ruimte	2021	In de nota brengen we in beeld wat de staat is van de kwaliteit van de openbare ruimte, hoe we de openbare ruimte ontwikkelend willen beheren, wat de omvang van het achterstallig onderhoud is en hoe we de verschillende opgave willen financieren.
Meerjaren Investeringsprogramma 2024-2029	2023	Dit programma biedt inzicht in de projecten groot onderhoud en vervanging die we willen uitvoeren.
Actieplan zelfbeheer openbaar groen	2021	Met dit actieplan geven we aan hoe we de samenwerking versterken met zelfbeheerders.
Notitie aanpak Plaagdierbeheersing: ratten	2020	In deze notitie beschrijven we de aanpak van de Integrated Pest Management, de focus ligt daarbij op preventie.
Visie water en riolering Utrecht	2022	De visie beschrijft hoe we invulling geven aan onze zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.
Visie klimaatadaptatie	2022	De visie laat zien wat we op het gebied van hittestress, wateroverlast en droogte moeten doen om ons voor 2050 aan te passen aan het veranderende klimaat.
Groenstructuurplan	2007, 2018	De Actualisatie van het Groenstructuurplan 2018 maakt inzichtelijk hoe de ontwikkeling van groen gelijke tred gaat houden met de groei van de stad.
Bomenbeleid	2009,2018	In het Bomenbeleid staan onze ambities voor bomen.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota Utrechtse soortenlijst	2018	Lijst met soorten die voor Utrecht kenmerkend zijn waarbij hun beschermde status zorgt voor continuïteit in het behoud en stimuleren van planten dierensoorten.
Nota spelen in je eigen buurt	2022	De nota Spelen in je eigen buurt geeft de ambities aan voor de verspreiding van speel- en sportruimte in de openbare ruimte.
Nota dierenwelzijn	2019	In deze nota staat het dierenwelzijnsbeleid
Beleidsnota Stadswater	2024	De hoofdambitie van deze beleidsnota is het stadswater toegankelijker maken voor bewoners, ondernemers en bezoekers.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Hoeveelheid (m2) openbaar groen en water per huishouden in de stad.	2018 (105)	105	100	105	**99**		105
Hoeveelheid (m2) openbaar groen en water per huishouden rondom de stad.	2018 (42)	42	38	42	**38**		42

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Uitvoeringsprogramma Speelruimtebeleid: er is een uitvoeringsprogramma voor vier jaar opgesteld. Afgelopen jaar zijn het Tolsteegplantsoen, het Lodewijk Napoleonplantsoen (voetbalkooi) en diverse speelvoorzieningen aangepakt en verbeterd. Er is minder budget uitgegeven dan er beschikbaar was omdat het programma in opbouw is, dit geld zetten we de komende jaren alsnog in op de meest urgente plekken.
- Meer bomen in de stad: samen met Meer Bomen Nu Utrecht zijn ruim 6000 bomen uitgedeeld. Ook plantten we samen met scholen bomen op schoolpleinen, realiseerden we twee tiny forests en was er een boomplantdag en een bomenbal in het stationsgebied met 60 bomen.

- Vergroening op alle schaalniveaus: we hebben het uitvoeringsprogramma Rondje Stadseiland vastgesteld (brief 8 oktober 2024) en de raad heeft de startnotitie Natuurgebied Zuilen vastgesteld (Raadsvoorstel 26 september 2024). De Laan van Puntenburg is als eerste deel van de Moreelse Tuinen vergroend. Ook behaalde de visdeurbel recordcijfers, lanceerden we Luistervink, ondertekenden we het manifest Stop Ecocide en het Berlin Urban Nature Pact, én sloten we een samenwerking met stichting Struikroven en Trees For All.
- Recreatie: het ontwikkelperspectief en uitvoeringsagenda Kromme Rijn Linie Landschap zijn in concept opgeleverd (Groen Groeit Mee voorbeeldgebied), er is gestart met Noorderpark en Hollandse IJssel. Door de provincie is de subsidie Transitie landelijk gebied toegekend voor procesmanagement.
- Contract dierenhulporganisaties: vanaf 1 november 2024 is er een nieuw contract met de Dierenbescherming afgesloten voor het vervoer en de opvang van hulpbehoevende wilde- en gehouden dieren gedurende 4 jaar.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- 6-jaarlijkse klimaatstresstesten en opstellen omgevingsregels: de landelijke doorrekeningen op bovenregionale stresstesten zijn vertraagd. We zijn afhankelijk van deze doorrekeningen voor het uitvoeren van de eigen klimaatstresstesten. Het opstellen van omgevingsplanregels klimaatadaptatie vraagt meer tijd dan gedacht.
- Uitvoeringsprogramma Stadswater: de Beleidsnota stadswater is later (in november 2024) dan eerder gepland vastgesteld door de raad. Het uitvoeringsprogramma van de beleidsnota loopt via de programma's waar de ambities zijn belegd.
- We hebben bijgedragen aan het Rekenkamerrapport 'Vergroening, van droom naar daad' en we hebben naar aanleiding van het rapport een Plan van Aanpak geschreven (Raadsbrief 13 november 2024)
- We hebben een pilot opgezet in samenwerking met de dierenvoedselbank, waarbij eigenaren hun hond of kat kosteloos kunnen laten castreren, steriliseren en chippen.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- We hebben conform de bezuinigingen in het MPR 2024 geen bijdrage geleverd aan het integrale project Welgelegen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Benutten kansen voor o.a. groen, bomen, klimaatadaptatie in gebiedsontwikkeling: We werkten aan de Groene Schaalsprong door groen te integreren in beleid en stedelijke ontwikkeling, extra groen toe te voegen in diverse gebieden en samen te werken met regionale partners voor natuurontwikkeling. Daarnaast zijn belangrijke stappen gezet met initiatieven zoals de Groene Verantwoordingsdag, de beleidsregel Herplant naar Waarde, het

goedgekeurde Soorten Management Plan, en het internationale Future Green City World Congress (Raadsbrief 28 maart 2024).

- Recreatievoorzieningen: de toekomstvisie en gebiedspaspoorten tot 2040 zijn vastgesteld voor de gebieden van Stichtse Groenlanden. Ook is er een nieuwe beheerovereenkomst Recreatie om de Stad 2024-2027 vastgesteld (Raadsbrief 9 juli 2024) waardoor is gegarandeerd dat ontwikkelgelden voor verschillende natuur recreatiegebieden ook na 2024 beschikbaar zijn.
- Participeren in projecten waar kansen zijn: het principe van 'Groen, tenzij' wordt in steeds meer gevallen toegepast maar wel in minder gevallen dan we zouden willen. Daarnaast, de ruimte voor extra groen wordt beperkt door de ruimte die andere, noodzakelijke functies (rijbaan, stoepen, parkeerstrook) vergen. Door participatie van bewoners bij plannen van de gemeente kan het ook zijn dat er minder groen komt dan gepland.
- Dierenhulporganisaties: met het afsluiten van het nieuwe contract voor dierenhulp is de continuïteit van zorg aan hulpbehoevende dieren weer gewaarborgd.
- Online pagina vergroeningen: er is een inspiratiepagina (link) met voorbeelden van hoe je kan vergroenen of fietsparkeren kan toevoegen op de website van de gemeente gezet. Er zijn een aantal initiatieven binnengekomen, deze zijn beoordeeld door het IF op compleetheid en worden opgepakt.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Lobby-inspanningen hebben geleid tot o.a de uitvoering van het Europese project Urban Releaf, dat in 3 versteende wijken (Ondiep-Zuilen, Kanaleneiland en Rivierenwijk) door 'citizens science' met bewoners hittestress in kaart brengt.

Financiën 3: Extra groen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	67	417	15	15	670	655	378
Lasten	13.821	14.668	15.954	16.669	16.701	-32	17.954
Saldo baten en lasten	**-13.753**	**-14.251**	**-15.939**	**-16.653**	**-16.031**	**623**	**-17.576**
Onttrekking reserves	200	338	0	495	495	0	0
Toevoeging reserves	41	41	41	41	721	-680	41
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**159**	**297**	**-41**	**454**	**-226**	**-680**	**-41**
Totaal	**-13.595**	**-13.954**	**-15.980**	**-16.200**	**-16.257**	**-57**	**-17.618**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**655**	
Meerjaren Groenprogramma - met behulp van een subsidiebureau hebben we voor verschillende wijkvergroeningsprojecten, zoals in de Rivierenwijk, Noordwest en Overvecht, subsidies verkregen.	319	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Meerjaren Groenprogramma - voor het samenwerkingsverband Kromme Rijn Linie Landschap hebben we bijdrages ontvangen van verschillende partners.	200	I
Overige baten	136	
Lasten	**-32**	
Gezond Gedrag in de Openbare Ruimte - verschillende projecten van Spelen, Sporten, en Bewegen worden afgerond in of schuiven door naar 2025.	1.243	I
Meerjaren Groenprogramma - hogere lasten op diverse vergroeningsprojecten. Dit verschil verrekenen we met de reserve en lopen we in door de programmering in de toekomst aan te passen.	-901	I
Overige lasten	-374	
Reserves	**-680**	
Onttrekkingen	**0**	
Toevoegingen	**-680**	
In 2024 is besloten dat de reserve Meerjaren Groen Programma wordt aangepast naar reserve Extra Groen (voor alle investeringsmiddelen die vallen in deze doelstelling). De niet bestede investeringsmiddelen zijn in de reserve gestort.	-680	I
Overige toevoegingen	0	

Doelstelling 4: Afval voorkomen

Afval wordt zoveel mogelijk voorkomen, aantoonbaar ingezet als grondstof en afvalscheiding wordt positief gestimuleerd.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Met onze activiteiten zijn we er in geslaagd om een bijdrage te leveren aan het voorkomen en beter scheiden van afval, waarbij afval ook vaker ingezet kan worden als grondstof. Daarnaast hebben we met onze activiteiten ervoor gezorgd dat afvalscheiding positief is gestimuleerd. Het restafval per inwoner was lager dan in 2023, maar omdat we niet alle voorgenomen activiteiten konden uitvoeren hebben we onze doelstelling voor restafval niet gehaald.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Grondstoffennota	2020	In deze nota staat onze ambitie om in 2050 volledig circulair te zijn, waarbij afval verwerkt kan worden tot nieuwe grondstoffen en producten.
Visie Utrecht Circulair 2050	2024	Om richting te geven aan de ontwikkeling naar een circulaire stad is de Visie Utrecht Circulair 2050 met vier prioriteiten opgesteld.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Tevredenheid over de afvalinzameling (cijfer)	6,5 (2019)	7,0	6,3	-	**-**		7,0
Restafval/inwoner (kg)	219 (2019)	203	202	197	**199**		178

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen
Niet van toepassing

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Uitbreiden inzamelsysteem voor gfe+t (groente, fruit, etensresten en tuinafval): deze is nog niet uitgebreid omdat dit niet met de bestaande inzamelmiddelen kan. Wij hebben de Raad met een raadsbrief geïnformeerd over de voortgang.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- We hebben het inzamelsysteem niet meer aangepast op het nascheiden van plastic, blik en pak omdat dit volledig is doorgevoerd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Huishoudelijk afval hebben we gescheiden ingezameld.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Voorkomen van afval: in plaats van een campagne voor wasbare luiers hebben we een campagne uitgevoerd om inwoners te stimuleren om voor tweedehands artikelen te kiezen

rondom te feestdagen. Met dit nieuwe onderwerp betrekken we meer inwoners dan met een campagne voor wasbare luiers.

Financiën 4: Afval voorkomen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	64.490	64.370	68.930	69.164	69.352	189	71.826
Lasten	49.115	49.966	52.030	53.994	55.213	-1.220	54.412
Saldo baten en lasten	**15.375**	**14.404**	**16.900**	**15.170**	**14.139**	**-1.031**	**17.414**
Onttrekking reserves	0	1.751	0	1.596	2.806	1.209	0
Toevoeging reserves	0	698	0	0	748	-748	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**1.053**	**0**	**1.596**	**2.058**	**462**	**0**
Totaal	**15.375**	**15.456**	**16.900**	**16.767**	**16.197**	**-569**	**17.414**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**189**	
Opbrengsten Afvalstoffenheffing: lagere baten door het achterblijven van de groei van het aantal huishoudens in het jaar 2024. Verder heeft de impact van de aanpassing in de verordening 2023 artikel 6.4 "Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang" meer negatief uitgepakt dan geprognosticeerd.	-875	S
Opbrengsten afvalstromen Huishoudelijke Afvalinzameling: hogere baten papier en glas door de gunstige prijsontwikkeling. Daarnaast zijn de inkomsten vanuit Stichting Verpact hoger dan begroot door positieve afrekeningen uit voorgaande jaren.	748	I
Opbrengsten Bedrijfsafval: hogere baten door indexering en de toename van het aantal verkoopcontracten. Tegenover de hogere baten staan hogere lasten.	361	S
Overige baten	-45	
Lasten	**-1.220**	
Kosten Huishoudelijke Afvalinzameling: hogere lasten voornamelijk door onder ander meer verwerkingskosten door toename aantallen tonnages grof vuil en meer inzamelkosten voor containers, transportmiddelen en inhuur van personeel. Daarnaast zijn de kapitaallasten lager als gevolg van het uitstellen van diverse investeringen.	-488	S
Kosten Afvalstoffenheffing: lagere lasten doordat de verwachte stijging van het aantal kwijtscheldingen minder hoog uitvalt dan verwacht.	172	S

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Kosten Bedrijfsafval: hogere lasten door het treffen van een voorziening oninbaarheid debiteuren en de toename van de inzamelkosten, inhuurkosten voertuigen en personeel. Tegenover de hogere lasten staan hogere baten.	-903	I
Reserves	**462**	
Onttrekkingen	**1.209**	
Nadeel opbrengsten Afvalstoffenheffing is onttrokken aan de systeemreserve Ophaaldienst samen met het voordeel op de kosten Afvalstoffenheffing	703	I
Nadeel kosten Huishoudelijke Afvalinzameling is onttrokken aan de systeemreserve Ophaaldienst (506 in plaats van 488).	506	I
Toevoegingen	**-748**	
Voordeel opbrengsten afvalstromen Huishoudelijke Afvalinzameling is toegevoegd aan de systeemreserve Ophaaldienst.	-748	I

Doelstelling 5: Erfgoed

Behouden, beheren en benutten van Erfgoed als cultuurhistorische drager van het karakter van Utrecht.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Erfgoed was onderdeel van ontwerpend onderzoek bij gebiedsontwikkelingen. Utrecht is de eerste gemeente van Nederland die op grote schaal jong erfgoed (Post 65) monumenten heeft aangewezen. Vele honderden erfgoedvrijwilligers participeerden in Utrechtse erfgoedprojecten. Erfgoed bleef hierdoor de cultuurhistorische drager van het karakter van Utrecht. We liggen op schema met onze doelstelling.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsregel Zonnepanelen en -collectoren op een beschermd monument en/of op een pand in een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht gemeente Utrecht	01-01-2024	Regels over hoe om te gaan met zonnepanelen op monumenten en op panden in het beschermde stads- en dorpsgezicht.
Actieagenda	09-02-2023	Agenda met acties die Erfgoed uitvoert tussen 2022 en 2024.
Erfgoednota 'Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden'	24-02-2022	Beleidsdocument over hoe we in Utrecht omgaan met erfgoed.
Visie Religieus Erfgoed	21-09-2017	Visie over hoe Utrecht omgaat met Religieus Erfgoed.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Het percentage inwoners dat tevreden is met het aanbod van monumenten en erfgoed	n.v.t. (2023)		49	-	-		55
Aantal uitgegeven omgevingsvergunningen voor archeologie en monumenten.	226 (2022)	200	248	200	**238**		200

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Beleidsinstrumenten op orde: we hebben cultuurhistorische waardenkaart en de uitvoeringsrichtlijnen monumentenzorg geïmplementeerd.
- Erfgoed in ruimtelijke ontwikkelingen: we hebben ontwikkelkaders Unesco werelderfgoederen en beschermde stads- en dorpsgezichten opgenomen in het omgevingsplan. Ook hebben we de erfgoedwaarden van Rijnenburg opgenomen in een Programmatische Verkenning Rijnenburg
- Erfgoed toegankelijk en beleefbaar maken: we hebben in kaart gebracht hoe we met erfgoedorganisaties het Verdrag van Faro met bestaande activiteiten en middelen in de praktijk kunnen brengen (raadsbrief).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Beleidsinstrumenten op orde: we hebben de onderzoeksagenda erfgoed op hoofdlijnen ontwikkeld maar nog niet geïmplementeerd omdat de participatie met kennisinstellingen en maatschappelijk partners, afhankelijk van externe fondsen, nog moet plaatsvinden.
- Verhuizing Erfgoed naar Plompetorengracht: In 2024 is afdeling Erfgoed verhuisd omdat de oude locatie op het stadhuis niet meer aan de ruimtevraag voldeed.
- In Castellum Hoge Woerd is het systeemplafond naar beneden gekomen. Het theater en het museum moesten we daarop twee maanden sluiten.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Beleidsinstrumenten op orde: We hebben gemeentelijk stadsgezicht Minstroom geëvalueerd en hebben functie-aanduidingen en planregels voor beschermde gezichten en werelderfgoed geïmplementeerd in het omgevingsplan (zie raadsbrief).
- Erfgoed is het fundament voor ruimtelijke ontwikkelingen in de stad: we hebben cultuurhistorische waarden geborgd bij gebiedsontwikkelingen zoals Ockhuizen, Lunettenpark, Tussen de Rails en Galgenwaard.
- Erfgoed draagt bij aan klimaatopgaven in de stad: we hebben beleidsinstrumenten, kennis en informatie ingezet zoals beschreven in deze raadsbrief.
- Erfgoed toegankelijk en beleefbaar: we verstrekten subsidies aan erfgoedorganisaties, leverden inhoudelijke bijdragen aan activiteiten, informatievoorziening in de openbare ruimte en de gemeentewebsite erfgoed.utrecht.nl.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 5: Erfgoed

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	345	598	369	369	570	201	386
Lasten	3.162	3.494	3.265	3.271	3.849	-578	3.353
Saldo baten en lasten	**-2.817**	**-2.897**	**-2.896**	**-2.903**	**-3.279**	**-377**	**-2.967**
Onttrekking reserves	40	48	40	40	268	228	40
Toevoeging reserves	0	195	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**40**	**-147**	**40**	**40**	**268**	**228**	**40**
Totaal	**-2.777**	**-3.043**	**-2.856**	**-2.863**	**-3.011**	**-149**	**-2.927**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**201**	
Hogere baten over archeologische vergunningenleges dan begroot	73	I
Overige baten, waaronder hogere rentebaten restauratiefonds	128	I
Lasten	**-578**	
Hogere lasten over archeologische opgravingen dan begroot (jaarlijks wordt saldo verrekend met de egalisatiereserve archeologische opgravingen)	-228	I
Hogere lasten over archeologische vergunningenleges dan begroot	-197	I
Overige lasten, waaronder hogere personele lasten dan begroot	-153	I
Reserves	**228**	
Onttrekkingen	**228**	

Onttrekking negatieve saldo op archeologische opgravingen aan egalisatiereserve archeologische reserve	228	I
Toevoegingen	**0**	
Niet van toepassing op deze doelstelling.	0	

Doelstelling 6: Leefomgeving en ondergrond

Utrecht werkt aan het verbeteren van lucht- en geluidkwaliteit en een gezonde, veilige leefomgeving en ondergrond.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Luchtverontreiniging is de eerste milieu gerelateerde ziekmaker. De beleidsnota Luchtkwaliteit is aangevuld met extra luchtkwaliteitsmaatregelen (waarmee we streven naar de WHO-advieswaarden). We voldeden in 2023 aan de wettelijke EU-grenswaarden. De beleidsnota Geluid en Trillingen en de beleidsnota Omgevingsveiligheid zijn vastgesteld door de gemeenteraad. We hebben een belangrijke mijlpaal behaald in de Nedereindse Plas: de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) heeft de definitieve beschikking afgegeven waardoor we een fase van actieve sanering hebben afgerond. De beleidsnota Ondergrond die regie op de ondergrond mogelijk moet maken, is vertraagd door de complexiteit van het onderwerp en de bezuinigingen.

De (voorlopige) berekende (jaargemiddelde) resultaten t.a.v. luchtkwaliteit over het jaar 2023 staan in de tabel hieronder: (volgend jaar publiceren we de resultaten over 2024 in de jaarstukken)

	EU-grenswaarden		WHO advieswaarden		Resultaten 2023 Gemeente Utrecht	
Waarden in µg/m3	Oud	Nieuw	WHO 2005	WHO 2021	Grootschalige achtergrond Minimum-Maximum (Gemiddeld)	Langs drukke wegen Minimum-Maximum (Gemiddeld)
Fijnstof (PM10)	40	20	20	15	14,6-17,2 (15,9)	14,7-18,6 (16,5)
Fijnstof (PM2,5)	25	10	10	5	7,8-10,0 (8,8)	7,8- 10,5 (9,0)
Stikstofdioxide (NO2)	40	20	40	10	9,5-20,7 (14,0)	10,8-31,1 (18,6)

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Luchtkwaliteit	2025	De nota bevat beleid om met luchtkwaliteitsmaatregelen te voldoen aan de in 2024 aangescherpte EU-grenswaarden en te streven naar de WHO-advieswaarden van 2021.
Actieplan Schoon Vervoer	2015	Beleid en maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren en om CO2 te reduceren door het

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
		faciliteren en stimuleren van schoon vervoer en -waar nodig- te reguleren.
Gebiedsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer en visie op duurzaam gebruik van de ondergrond	2015	Beheer van de kwaliteit van het grondwater van een groot deel van de stad. Voor dit onderwerp is nieuw beleid in de maak. Dit kan leiden tot een aanpassing van doelstelling en indicatoren in de volgende programmabegroting.
Nota Bodembeheer 2017-2027	2017	Faciliteert het gebruik maken van bodemkwaliteitskaarten om de kwaliteit van de bodem te bepalen.
Gemeentelijk beleid inzake PFAS	2020	Aanvulling op de Nota Bodembeheer.
Beleidsnota Geluid en Trillingen	2024	De nota maakt het onder andere mogelijk om bij nieuwe ontwikkelingen strengere waarden te hanteren dan de wet.
Beleidsnota Omgevingsveiligheid	2024	De nota vult de gemeentelijke beleidsvrijheid op gebied van vervoer van, en werken met, gevaarlijke stoffen in.
Visie Stadswater	2024	De nota stadswater geeft de ambities aan voor het stadswater en richt zich op het gebruik van het openbare water waar je kan varen en zwemen en van de oevers waar je kan verblijven en wandelen.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

De indicator voor geluid was voorheen: “het percentage inwoners dat overlast van verkeerslawaai ervaart”, met doelstelling voor 2023 van ≤22%. Inmiddels is deze indicator gewijzigd, en kan er geen waarde bij ‘doelstelling 2023’ genoemd worden (omdat de huidige indicator toen nog niet bestond).

De landelijke Monitor over 2023 is in december 2024 gepubliceerd, de gemeentelijke monitoringsrapportage is op het moment van schrijven van de Jaarstukken nog niet gereed. Daarom zijn dit voorlopige resultaten. De landelijke Monitor over 2024 verschijnt in december 2025.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% inwoners dat vaak overlast van lawaai ervaart.	30% (2015)	n.v.t.	39%	-	-		≤30%
Jaargemiddelde concentraties fijnstof PM10.	32,6 µg/m³ (2011)	max. 21 µg/m³	Max 18,6- Min 14,7- Gem 16,5 µg/m3	max. 20 µg/m³	**Verwacht in 2026**		max. 19 µg/m³
Jaargemiddelde concentraties fijnstof PM2,5.	18,9 µg/m³ (2013)	max. 12 µg/m³	Max. 10,5- Min. 7,8 - Gem. 9,0 µg/m3	max. 12 µg/m³	**Verwacht in 2026**		max. 11 µg/m³
Jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide NO2.	42 µg/m³ (2011)	max. 33 µg/m³	Max. 31,1- Min. 10,8- Gem. 18,6 µg/m3	max. 32 µg/m³	**Verwacht in 2026**		max. 28 µg/m³

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben mogelijkheden van soundscaping onderzocht, waarmee we beter inzicht kregen in maatregelen die geluidskwaliteit verbeteren. We hebben dit in verschillende projecten aangedragen, bijvoorbeeld in de ontwerpen van Park Leeuwesteijn en het project "Fietsen naar Papendorp".
- De wettelijke taken op het gebied van bodem zijn overgedragen aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) in een proeftuin in fases. De formele overdracht van de taken, met uitzondering van de digitale systemen, heeft plaatsgevonden per 1-1-2025.
- Op 31 mei 2024 hebben we de Groene Verantwoordingsdag georganiseerd naar aanleiding van Motie 2022/163. Op deze dag zijn er 3 collegeleden, 5 raadsleden en meer dan 50 initiatiefnemers in gesprek gegaan. Zie raadsbrief 26 juni 2024 en impressieverslag.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Uitvoeringsprogramma Geluid en Trillingen: we zijn gestart met het uitwerken van de Beleidsnota Geluid en Trillingen in het omgevingsplan en in een uitvoeringsprogramma. Verschillende beleidsvoornemens zijn in de eerste wijziging van het omgevingsplan verwerkt, bijvoorbeeld de eis dat elke nieuwe woning een geluidluwe gevel moet hebben. Door capaciteitsproblemen is het uitvoeringsprogramma nog niet gereed.
- Actieplan Geluid en Trillingen: door vertraging in het opstellen van het uitvoeringsprogramma Geluid en Trillingen is aan de Europese verplichting om een actieplan op te stellen nog niet voldaan.

- Onderzoek of er voldoende wordt gecommuniceerd over risico's van vervoer van en werken met gevaarlijke stoffen: dit (niet urgente) onderzoek is nog niet afgerond. Door capaciteitsproblemen lag de prioriteit bij de wettelijke taken.
- Onderzoek of de risicocommunicatie kan worden verbeterd: omdat het onderzoek naar communicatie over de risico's van gevaarlijke stoffen nog niet afgerond is, is nog niet in beeld of het nodig is de risicocommunicatie te verbeteren.
- Uitwerken van de Beleidsnota Luchtkwaliteit in een uitvoeringsprogramma: we vulden de ontwerp-Beleidsnota luchtkwaliteit aan met een voorstel voor aanvullende maatregelen. Omdat de Beleidsnota luchtkwaliteit in 2024 nog niet was vastgesteld, zijn de daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma's nog niet gereed.
- Luchtkwaliteit: we onderzoeken of we (ook) met sensoren kunnen gaan meten. Het onderzoek naar meten met sensoren is nog niet gereed, we hebben ons hierop verder georiënteerd.
- Opstellen visie en beleid ondergrond: op basis van De Utrechtse Standaard voor de beleidscyclus is ervoor gekozen alleen een beleidsnota op te stellen. De Beleidsnota ondergrond is vertraagd als gevolg van de complexiteit, capaciteitsgebrek en bezuinigingen.
- Beleid op lood en biodiversiteit: het uitvoeringsprogramma lood wordt niet verder uitgewerkt. Het voorstel voor aangepaste normen voor lood wordt opgenomen in de Beleidsnota ondergrond. Als het gaat om het beleid voor bodembiodiversiteit: in het kader van de UBA 2024 is besloten om op dit onderwerp te bezuinigen.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- RUD: De taken in het kader van vergunningverlening, meldingen en toezicht en handhaving op het gebied van bodem zijn overgedragen aan de RUD. Voor wat betreft de digitalisering en data overdracht is vertraging opgelopen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We adviseerden over milieuaspecten bij ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij ambities op projectniveau integraal afgewogen werden.
- Duurzaamheidsverslag: we publiceerden het jaarlijkse Duurzaamheidsverslag, waarin we gedetailleerd rapporteren over de stand van zaken met betrekking tot duurzaamheid.
- Geluid en trillingen: we stelden compenserende voorwaarden bij ruimtelijke ontwikkelingen (zoals geluidluwe gevels en rustige buitenruimten). Voorbeelden hiervan zijn de bestemmingsplannen Thomas à Kempisplantsoen, Veilingstraat, Groenewoud en Papendorp.
- Geluidsniveau: we streefden naar een maximaal geluidsniveau van 63 dB bij nieuwe woningbouwontwikkelingen dat strenger is dan de wet voorschrijft. Bij woningontwikkelingen langs de Vleutensebaan passen we dit toe.
- Grenswaarde trillingen: we stelden grenswaarden aan trillingen bij nieuwe woningen langs het spoor. Bijvoorbeeld bij de nieuwe woningen aan het Thomas à Kempisplantsoen passen we aanvullende trillingsmaatregelen toe.

- Knelpunten geluid en trillingen: we verbeterden bestaande knelpunten door maatregelen te nemen. Voorbeelden hiervan zijn de Amsterdamsestraatweg (door herinrichting en 30 km/u) en de Kaatsstraat-Albatrosstraat-Willem van Noortstraat (door afslagverbod Oudenoord).
- Geluidssaneringsprojecten: we deden in het kader van het uitvoeren van geluidsaneringsprojecten (op kosten van de Rijksoverheid) woningopnames aan de Balijelaan en de Lessinglaan/Haydnlaan.
- Omgevingsveiligheid: we hielden het Register Externe Veiligheid bij. In 2024 zijn de criteria voor aandachtsgebieden gewijzigd, om deze reden is voor meerdere bedrijven het register bijgewerkt. Ook zijn hier nieuwe risicovolle activiteiten aan toegevoegd.
- Luchtkwaliteitsmaatregelen: we voerden luchtkwaliteitsmaatregelen (milieuzones, bouwwerktuigen, houtstook) uit, waarmee we voortdurend de emissies van vervuilende stoffen verminderen, en we monitorden de effecten via berekeningen en metingen. Deze zijn in de monitoringsrapportages over 2021 en 2022 gepubliceerd. Voor de aanscherping van de milieuzone naar emissieklasse 4 en de invoering van de zero emissiezone (beiden per 1 januari 2025) zijn de verkeersbesluiten genomen.
- Schone Lucht Akkoord: we werkten landelijk samen in het Schone Lucht Akkoord, door deelname aan werkgroepen en pilots. Ook op bestuurlijk niveau nemen we deel aan de Stuurgroep.
- Luchtkwaliteitsmaatregelen: we onderzochten, in het kader van de nieuwe Beleidsnota luchtkwaliteit, of er nieuwe extra maatregelen nodig en haalbaar zijn om emissies van vervuilende stoffen te verminderen, en hebben deze in de beleidsnota opgenomen.
- Stikstofdepositie: we adviseerden over stikstofdepositie bij ruimtelijke projecten en maakten/controleerden berekeningen.
- Emissieloos vervoer, oplaadinfrastructuur: we stimuleerden en faciliteerden de transitie naar emissieloos vervoer verder door laadinfrastructuur bij te plaatsen. In 2024 ging de nieuwe concessie voor de plaatsing en exploitatie van laadpalen in. In 2024 zijn drie snelladers geplaatst. Het plaatsen van snelladers op de overige 17 locaties is vertraagd doordat de contractant niet in staat is gebleken de laders tijdig te plaatsen. De concessie is daarom in 2024 opnieuw aanbesteed en gegund aan Total Energies.
- Regie op het gebruik van de ondergrond met oog op beschermen, beheren, benutten, beter maken: we adviseerde bij energietransitie en andere complexe projecten. Ook voor het Nationaal Programma Bodem, Ondergrond en Grondwater is in samenwerking met vertegenwoordigers van de G4 en G40 geadviseerd in en meegeschreven aan het Programmaplan.
- We hebben verder gewerkt aan het bodemenergiebeleid als onderdeel van de beleidsnota Warmte. Ook adviserende we over bodemenergie bij gebiedsontwikkelingen.
- We hebben het 3D model van de ondergrond doorontwikkeld door verrijking van het model met verschillende databronnen en nieuwe mogelijkheden voor visualisatie en analyse.
- We werkten verder aan het actualiseren van het Gebiedsplan Gebiedsgericht Grondwaterbeheer met de focus op het verkrijgen van draagvlak en draagkracht. De Raad is geïnformeerd over de stand van zaken en over de doorwerking op bestuurlijke en ambtelijke effecten. Zie Raadbrief 11 september 2024
- Nazorgactiviteiten:
    - Nazorg Nedereindse Plas: de sanering Oostplas is afgerond; de evaluatierapportage is herzien, ingediend bij en beschikt door de RUD. De gronddepots (+- 80.000 m3) hebben een definitieve bestemming gekregen. Zie Raadsbrief 18-12-2024
    - Nazorg Griftpark, Bestparc en project Teerpompen: de reguliere langjarige nazorg Griftpark is in 2024 voortgezet. Er zijn drie pilots (Nitraatproef, Constructed wetland (moerasfilter) en de sulfaatproef) gestart en er is gestart met de afbouw van de

nazorg van het Griftpark. Wij informeerden de raad eerder over de voorbereidingen op de start van de pilots in 2023.

- Historische spoedlocaties: op de historische spoedlocaties waar een VOCl-verontreiniging aanwezig is, zijn onderzoeken gestart om deze verontreinigingen beter in beeld te krijgen én meer inzicht te verkrijgen in het effect van deze verontreinigingen op het halen van de doelstellingen van het Gebiedsplan.

- Ontplofbare oorlogsresten: er is verder gewerkt aan de bodembelastingskaart en de bijbehorende rapportage.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 6: Leefomgeving en ondergrond

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	3.961	5.341	821	13.873	7.037	-6.836	3.826
Lasten	10.588	11.652	7.361	19.936	13.292	6.644	10.951
Saldo baten en lasten	**-6.627**	**-6.311**	**-6.540**	**-6.063**	**-6.255**	**-192**	**-7.125**
Onttrekking reserves	149	85	56	35	881	846	35
Toevoeging reserves	100	473	100	100	924	-824	100
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**49**	**-388**	**-44**	**-65**	**-43**	**22**	**-65**
Totaal	**-6.577**	**-6.699**	**-6.584**	**-6.128**	**-6.298**	**-170**	**-7.190**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-6.836**	
Milieu en Luchtkwaliteit - hogere baten en lasten op de subsidieprojecten inzake geluidssanering.	120	I
Bodem en Ondergrond - lagere baten en lasten op verschillende Bodem subsidies (o.a. voor het Gebiedsplan, Griftpark, lood, PFAS, en niet-genormeerde stoffen). Deze projecten schuiven door naar 2025.	-5.955	I
Maatregelen aanpak Luchtkwaliteit - lagere baten en lasten voor de NAL (Nationale Aanpak Laadinfra) G4 subsidie, dit schuift door naar 2025.	-690	I
Overige baten	-311	
Lasten	**6.644**	
Milieu en Luchtkwaliteit - hogere baten en lasten op de subsidieprojecten inzake geluidssanering.	-162	I
Milieu en Luchtkwaliteit - Er zijn meer kosten gemaakt voor diverse (wettelijke) taken voor lucht en geluid, en duurzaamheidsadviezen aan de gebiedsopgaven,	-463	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Bodem en Ondergrond - lagere baten en lasten op verschillende Bodem subsidies (o.a. voor het Gebiedsplan, Griftpark, lood, PFAS, en niet-genormeerde stoffen). Deze projecten schuiven door naar 2025.	5.955	I
Maatregelen aanpak Luchtkwaliteit - lagere baten en lasten voor de NAL (Nationale Aanpak Laadinfra) G4 subsidie, dit schuift door naar 2025.	224	I
Overige lasten	1.090	
Reserves	**22**	
Onttrekkingen	**846**	
Het deel voor de Reserve Lucht Maatregelen is onttrokken uit de reserve Meerjarige investeringen bereikbaarheid.	846	I
Toevoegingen	**-824**	
Het deel voor de Reserve Lucht Maatregelen is toegevoegd aan de Reserve Lucht Maatregelen.	-846	I
Overige toevoegingen	-22	

Risico's

Risico	Maatregel
Verdichting en meer warme dagen door klimaatverandering hebben een intensiever recreatief gebruik van de openbare ruimte tot gevolg. Dit leidt tot **snellere slijtage** en er blijft **meer afval** achter. Extremer weer door klimaatverandering leidt ook vaker tot **overlast en schade**, zoals droogteschade aan wegen en meer ziektes en sterfte van planten en bomen. Dieren kunnen last ondervinden van verdichting en extremer weer, waardoor er meer hulpbehoevende dieren in de stad zijn.	• De openbare ruimte in gelijke tred uitbreiden met het aantal woningen, met name de hoeveelheid groene, recreatieve ruimte. • Klimaatadaptief maken van de openbare ruimte zodat deze beter bestand is tegen droogte, extreme buien en hitte conform doelstellingen Visie Klimaatadaptatie Utrecht. • We ontwerpen natuurinclusief en zetten in op goede en snelle hulpverlening voor dieren.
Door de stapeling van ambities zoals klimaatadaptatie, vergroening, een goed toegankelijke en beweegvriendelijke openbare ruimte en het aardgasvrij maken van de stad met een beperkte boven- en ondergrondse openbare ruimte, zetten we in op de aanpak: in één keer goed. Dit, en de onbekendheid met beperkingen in de ondergrond, kan leiden tot **weerstand bij bewoners, langere doorlooptijd** van projecten en meer **risico's** tijdens de uitvoering.	• Opstellen van integrale beleidsnota's met een afwegingskader zoals beleid voor bodem en ondergrond en integrale stedelijke programmering voor de vernieuwing van de openbare ruimte. • Vóór de start van integrale projecten met alle initiatiefnemers heldere uitgangspunten vaststellen. En vaststellen welke

Risico	Maatregel
	ambities leidend zijn, bij voorkeur al op gebiedsniveau. • Toepassen van standaardmethode voor projectmanagement en -beheersing, inclusief risicomanagement. • Bekendheid met ondergrond genereren bij initiatiefnemers. • We passen de methode uit het kompas van Samen Stad Maken toe die past bij de opgave die we te doen hebben.
De vele ontwikkel- en beheerprojecten in de stad kunnen leiden tot **overlast en weerstand bij bewoners en ondernemers.** Bovendien kan vertraging van het ene project leiden tot vertraging bij andere projecten. Dat kan de overlast versterken en leiden tot minder draagvlak bij inwoners en ondernemers.	• Door integraal stedelijk te programmeren kunnen we projecten bundelen of juist spreiden om overlast beperkt te houden. • Goede afstemming over samen stad maken met inwoners en ondernemers.
De krappe arbeidsmarkt, beperkte beschikbaarheid van materialen en prijsstijgingen beperken onze uitvoeringskracht. Hierdoor kunnen we **projecten** mogelijk niet (tijdig) uitvoeren of leveren we niet de afgesproken kwaliteit bij dagelijks onderhoud en beheer.	• Via actualisaties van de meerjarenramingen stellen we de planning zo nodig bij. • Binnen erfgoed temporiseren en uitstellen van bepaalde werkzaamheden door gebrek aan capaciteit, zoals genoemd in Actieagenda (2022).
Uitvoering van projecten van **het programma Wervengebied** is complex door de vele stakeholders, de lange doorlooptijd van het programma en de nauwe samenhang tussen kelders, muren, bruggen, straten en gevels. Van tevoren is niet altijd duidelijk wat de conditie van muren en kelders is. Er zijn soms onduidelijke eigendomsverhoudingen en verantwoordelijkheden van beheerders. Projecten en samenwerking kunnen hierdoor stagneren en er kunnen juridische conflicten ontstaan. Het vertrouwen in de gemeente raakt dan beschadigd.	• Samenhangend en gezamenlijk herstellen en behouden van het wervengebied. Daarbij werken we met Integrale Projectteams (IPM teams). • Het programma valt onder de Regeling risicovolle projecten met bij bijbehorende zwaardere projectbeheersing. • Invulling geven aan burenplicht en de maatschappelijke zorgplicht: samen met keldereigenaren ontwikkelen van een regeling voor kelderherstel met afspraken over de samenwerking, het

Risico	Maatregel
	opdrachtgeverschap voor het herstel van kelders en de kostenverdeling. Hiermee ontwikkelt de aanpak van het herstel van de kelders zich van de pilotfase naar een nieuwe fase. • Vooraf de conditie van muren en kelders onderzoeken en ervaringen van eerder uitgevoerde projecten gebruiken.
Installaties en systemen voor het functioneren en beheren van de openbare ruimte lopen in toenemende mate het risico om doelwit te worden van **cybercriminaliteit**.	• We implementeren in de komen jaren de aanpak van de weerbaarheid van installaties en systemen in kritische bedrijfsprocessen tegen cybercriminaliteit.Zie hiervoor ook de bijlage van de Raadsbrief Stand van zaken Digitale stad 2024
De **ruimte in de ondergrond** is onvoldoende om alle ruimtelijke ambities te faciliteren. De druk is zo groot dat de balans in de ondergrond verstoord raakt en we niet kunnen voldoen aan de (maatschappelijke) doelen van de Omgevingswet. Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van bodem en grondwater. De kwaliteit van het drinkwater komt bijvoorbeeld in gevaar als bodem- en grondwaterverontreinigingen onvoldoende beheerst en gesaneerd worden of als het 2e watervoerend pakket niet veilig of niet verantwoord wordt gebruikt.	• Strakkere regie op de ondergrond, en onderzoek naar en inzet van innovatieve oplossingen om optimaal gebruik te maken van de ruimte in de ondergrond. • We stellen beleid over de ondergrond op.
Onvoldoende Europese regelgeving op het gebied van milieu heeft als gevolg dat we onze doelen onvoldoende kunnen afdwingen en daarmee realiseren.	• Lobby (via de Rijksoverheid) naar de EU, innovaties stimuleren, start-ups binnenhalen, vanuit gemeentelijk beleid maatregelen nemen.
Doordat een groot deel van de **luchtverontreiniging** van buiten Utrecht komt, en we hier geen directe invloed op hebben, bestaat de kans op stagneren van de verbetering van de luchtkwaliteit, met gevolgen voor de gezondheid van inwoners, ondernemers en bezoekers en mogelijk ook op niet voldoen aan de wettelijke verplichting voor de aangescherpte EU grenswaarden.	• Lobby naar het Rijk (via het Schone Lucht Akkoord) en de EU voor een gezamenlijke aanpak. • Lokale luchtmaatregelen intensiveren zodat we het door ons beïnvloedbare deel maximaal aanpakken.
De grotere afhankelijkheid en toename van energiegebruik en de kans dat de netcongestie verder vergroot kan zorgen voor stroomuitval, onvoldoende	• Stimuleren van bi-directioneel laden.

Risico	Maatregel
elektriciteit voor de bedrijfsvoering en stagnatie van de realisatie van laadpalen.	• Analyseren en uitvoeren van maatregelen om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen. • Zie de raadsbrief.
In de tijdelijke **depots van Erfgoed** zijn voorwerpen kwetsbaar vanwege staat van onderhoud panden, inbraakgevoeligheid en geen goede (klimatologische) omstandigheden voor de voorwerpen. Hierdoor bestaat de kans dat voorwerpen in de depots schade oplopen en aangetast worden. Daarnaast loopt de huur van één van de tijdelijke locaties af voordat het nieuwe depot klaar is. Er wordt een nieuw depot gebouwd, deze loopt vertraging op, de prognose is dat deze in 2027 gereed is.	• Uit een risicoanalyse blijkt dat de situatie met tijdelijke depots houdbaar is tot de oplevering van het depot, behalve de locatie waarvan de huur afloopt. Ter vervanging van deze locatie zoeken we een alternatieve, tijdelijke locatie.
De 10-jarige exploitatiesubsidie voor bedrijfsvoering en activiteiten van de gemeente Utrecht aan **DOMunder** stopt na 2025. Hierdoor is er risico dat er geen voldoende financiële middelen zijn om activiteiten uit te voeren.	Uit een advies van het Erfgoed Expert Team van Provincie Utrecht blijkt dat de reguliere bedrijfsvoering met reguliere ticketinkomsten en aanvullende externe fondsen en sponsoring uitgevoerd kan worden. Voor de uitvoering van activiteiten zal DOMunder financiële middelen moeten verwerven.
De gemeente en VUMO verschillen nog van inzicht in wat redelijke voorwaarden zijn voor de verkoop van de grond voor het realiseren van een **Islamitische begraafplaats.** Dit kan tot verdere vertraging leiden.	Met VUMO naar een oplossing blijven zoeken. De provincie Utrecht is gevraagd een uitspraak te doen over de uitgangspunten voor de voorwaarden.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	256.822	30.793	287.615	181.673	105.942
Routine-investeringen	13.098	0	13.098	7.135	5.963
Uitbreidingsinvesteringen A	18.041	20.298	38.339	25.444	12.895
Totaal investeringen	**287.961**	**51.091**	**339.052**	**214.252**	**124.800**

Doelstelling Beheer openbare ruimte

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	204.594	25.891	230.485	164.701	65.784
Routine-investeringen	6.571	0	6.571	2.955	3.616
Uitbreidingsinvesteringen A	0	20.298	20.298	19.900	398
Totaal investeringen	**211.165**	**46.189**	**257.354**	**187.556**	**69.798**

Toelichting

Vervangingsinvesteringen

Programma Werven / Wal- en Kluismuren
Het verschil tussen realisatie en actuele begroting wordt veroorzaakt doordat een deel van de werkzaamheden wordt uitgevoerd in 2025 en 2026 als onderdeel van het uitvoeringsprogramma 2024-2026.

Nota Beheer Openbare Ruimte
Het verschil tussen realisatie en actuele begroting wordt veroorzaakt doordat een deel van de projecten wordt uitgevoerd in 2025 en 2026. Dit wordt deels veroorzaakt doordat we bij projecten streven naar het gelijktijdig vernieuwen van de openbare ruimte en deze toekomstbestendig en circulair willen maken. Hierdoor is er vaak meer voorbereidingstijd nodig.
Het krediet voor kunstwerken wordt bijgesteld bij de Eerste Bestuursrapportage 2025. Overschrijding is veroorzaakt door inlopen achterstallige vervangingsinvesteringen bijzonder objecten en reconstructie van een bestaand kunstwerk.

Routine-investeringen

Bedrijfsmiddelen 2024 Wijkonderhoud & Service
Het verschil tussen realisatie en actuele begroting wordt vrijwel volledig veroorzaakt door vertraagde levering van voertuigen.

Bedrijfsmiddelen 2024 Perscontainers en big belly's Wijkonderhoud & Service
Krediet van 0,070 miljoen euro vervalt: is ten onrechte vermeld op de investeringsstaat van de Programmabegroting 2024. De investering heeft betrekking op voorgaande jaren.

VTH
Vooralsnog heeft de aanschaf van de motoren niet plaatsgevonden. Er zijn momenteel geen medewerkers die de vereiste opleidingen hebben om vervolg te geven aan dit krediet. Dit krediet komt daarom te vervallen.

Uitbreidingsinvesteringen A

In 2024 is overgegaan tot de strategische verwerving van een overslag- en verwerkingslocatie voor het beheer van grondstoffen voor de openbare ruimte. Dit krediet kan hiermee eind 2024 worden afgesloten.

Doelstelling Water- en rioleringssysteem

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	40.675	4.902	45.577	13.121	32.456
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	0	0	0	0	0
Totaal investeringen	**40.675**	**4.902**	**45.577**	**13.121**	**32.456**

Toelichting

Vervangingsinvesteringen

Riolering

Doordat we bij projecten streven naar het gelijktijdig vernieuwen van de openbare ruimte en deze toekomstbestendig en circulair willen maken, is er vaak meer voorbereidingstijd nodig. Ook ontbrak het aan voldoende uitvoeringscapaciteit en vroeg de afstemming met nutsbedrijven meer tijd.
Het uitgangspunt bij de vervanging van riolering is dat we bij de vervanging direct klimaatbestendige en circulaire maatregelen nemen. Conform het uitgangspunt van ontwikkelend beheer willen we met de rioolvervanging een bijdrage leveren aan andere maatschappelijke opgaven, zoals het klimaatbestendiger en verkeersveiliger maken van de openbare ruimte alsmede het vergroenen van de openbare ruimte. Hiermee vormt de rioolvervanging een belangrijke impuls voor de gewenste vernieuwing van de openbare ruimte in de naoorlogse wijken. De nieuwe integrale aanpak van de rioolvervangingsprojecten vraagt veel voorbereiding en planvorming, waardoor de realisatie in 2024 evenals in de voorgaande jaren nog relatief beperkt is. De doelstelling was in 2024 om minimaal 8,2 kilometer riolering te vervangen. Hiertoe was 17,4 kilometer riolering geprogrammeerd, 9,4 kilometer in 2024 nieuw geprogrammeerde projecten en 8,0 kilometer doorgeschoven van 2023 of eerder. Van al het werk was eind 2024 3,5 kilometer volledig uitgevoerd en 5,5 kilometer aanbesteed, dit wordt in 2025 of 2026 uitgevoerd. De resterende 8,6 km zit nog in voorbereiding en komt in 2025 of latere jaren tot uitvoering. Het bedrag van de nog uit te voeren werkzaamheden is toegevoegd aan de voorziening.

Doelstelling Extra groen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	10.573	0	10.573	1.224	9.349
Totaal investeringen	**10.573**	**0**	**10.573**	1.224	**9.349**

Toelichting

Vervangingsinvesteringen

Icoonprojecten Natuurgebied Zuilen (GiB 9), Gedeelte van Rondje Stadseiland (GiB 11), Krommerijnlinielandschap (GiB 13), en Groene Ommetjes (GiB 15)

Er zijn in 2024 geen wijzigingen geweest in de hoogte van de kredieten. Voorbereiding en uitvoering van projecten kan meerdere jaren duren. De kosten die ten laste komen van het restant a 9,349 miljoen euro, worden de komende jaren gerealiseerd.

Doelstelling Afval voorkomen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	11.553	0	11.553	3.851	7.702
Routine-investeringen	6.527	0	6.527	4.180	2.347
Uitbreidingsinvesteringen A	7.468	0	7.468	4.320	3.148
Totaal investeringen	**25.548**	**0**	**25.548**	**12.351**	**13.197**

Toelichting

Vervangingsinvesteringen

Afvalinzameling ondergrondse containers
De aantallen gerealiseerde ondergrondse containerplaatsen (394) is lager dan begroot (500) door de vertraging als gevolg van het tijdelijk stilliggen van aanlevering containers vanwege de aangescherpte kwaliteitsaspecten.

Routine-investeringen

Bedrijfsmiddelen (Transport en Inzamelen)
Het aantal gerealiseerde kraantrechtervoertuigen in dit jaar staat op 13 stuks terwijl in de begroting rekening is gehouden met 17. Het restant wordt in het begin van het jaar 2025 aangeschaft.

Uitbreidingsinvesteringen A

Afvalinzameling ondergrondse containers
Zie toelichting vervangingsinvesteringen. Aantallen gerealiseerd 45 ten opzichte van 298 begroot.

Project GFE
Dit project zit op dit moment in de initiatiefase waarbij kosten zijn gemaakt voor het technisch ontwerp. De uitlevering van de investering GFE cocons zal in het jaar 2025 te verwachten zijn.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Regionale uitvoeringsdienst (RUD)	Het verlenen van milieuvergunningen en toezicht en handhaven van milieuregels.	106
Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV	Verwerven, restaureren, onderhouden, beheren en exploiteren van monumenten. De	Geen bijdrage

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
	Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV richt zich vanaf de oprichting met name op restauratie en behoud van voor de markt incourante objecten.	
GR Afvalverwerking Utrecht AVU	Namens haar deelnemers te komen tot hergebruik effectief afvalscheiding van afval en grondstoffen en het voorkomen van afval.	16.584
Vereniging parkmanagement Papendorp	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.	378
Vereniging parkmanagement De Wetering - Haarrijn	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.	378
Recreatieschap Stichtse Groenlanden	Ontwikkeling, beheer en toezicht van regionale recreatieterreinen en routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden in de gemeenten die deelnemen aan het recreatieschap.	1.421
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap (BghU)	Het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency: rioolheffing en afvalstoffenheffing.	1.751

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: De openbare ruimte is gezond, aantrekkelijk, robuust en toekomstbestendig voor iedereen				
Aantrekkelijke uitstraling gevels	Bevordering ruimtelijk kwaliteit van de Amsterdamsestraatweg in het kader van het gebiedsgerichte programma voor deze straat.	120	0	120
Herstel kelders wervengebied	Herstel kelders wervengebied	1.800	1.770	30
Totaal doelstelling 1		1.920	1.770	150
Doelstelling 2: Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen				
Groene daken	Voorkomen wateroverlast	700	188	512
Watervriendelijk Maatschappelijk vastgoed [kopie]	Wateroverlast en schade door droogte voorkomen	300	129	171
Totaal doelstelling 2		1.000	317	683
Doelstelling 3: Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren				
Dierenweides	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	49	43	6
Utrecht groen en duurzaam	Bijdrage aan Stichting Utrecht Natuurlijk ter ondersteuning van aantrekkelijke, laagdrempelige locaties, talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur, milieu en groen in de stad Utrecht	4.639	4.150	489
Totaal doelstelling 3		4.688	4.193	495
Doelstelling 5: Behouden, beheren en benutten van erfgoed als cultuurhistorische dragen van het karakter van Utrecht				
Exploitatie Domunder	Ondersteuning exploitatie Domunder	40	40	0

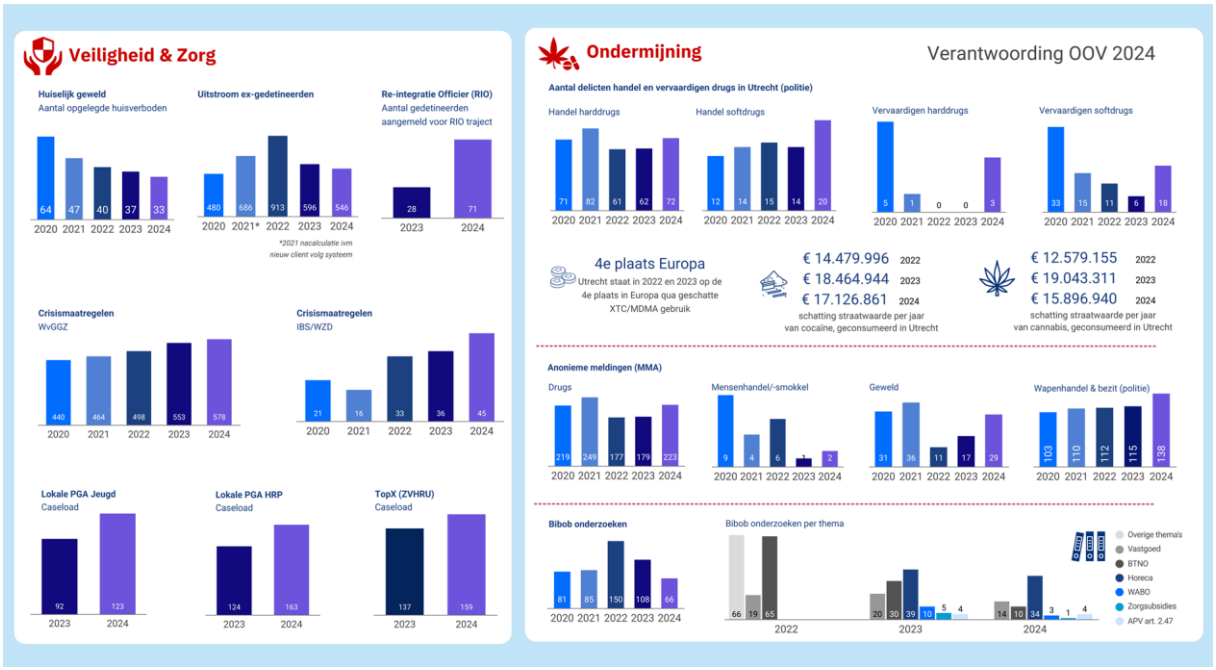
Publieksbereik Erfgoed	Ondersteuning activiteit Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	65	75	-10
Totaal doelstelling 5		105	115	-10
Doelstelling 6: Utrecht werkt aan het verbeteren van lucht- en geluidkwaliteit en een gezonde, veilige leefomgeving en ondergrond				
Terugdringen van emissies door houtstook	Terugdringen van emissies door houtstook	189	97	92
Totaal doelstelling 6		189	97	92
Totaal Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed		**7.902**	**6.492**	**1.410**

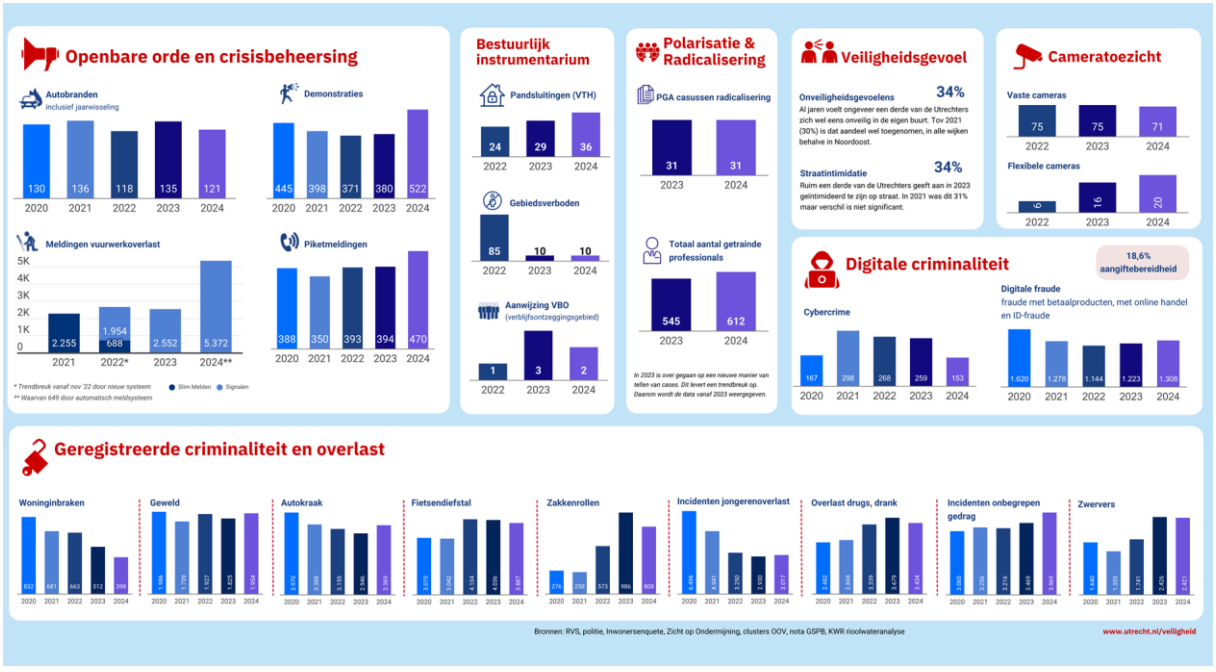
Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Veilige stad

Programma overzicht

Dit programma is gericht op het werken aan een leefbare en veilige stad voor iedereen.

Portefeuillehouder(s):
Sharon Dijksma

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	5.853	5.702	5.607	7.234	6.780	-455	5.780
Lasten	69.591	68.609	73.389	74.670	73.367	1.303	74.744
Saldo baten en lasten	**-63.738**	**-62.907**	**-67.782**	**-67.436**	**-66.588**	**848**	**-68.964**
Onttrekking reserves	0	0	204	254	254	0	204
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**204**	**254**	**254**	**0**	**204**
Totaal	**-63.738**	**-62.907**	**-67.579**	**-67.182**	**-66.334**	**848**	**-68.760**

De baten in dit programma zijn 6,780 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Subsidie Voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit (4,364 miljoen euro)
- Subsidie Re-integratie Officiers (RIO) en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA) (0,713 miljoen euro)
- Leges en Vergunningen (0,625 miljoen euro)
- Subsidie Versterkingsgelden (0,468 miljoen euro)
- Subsidie ZonMW project Samen erop af team (0,321 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 73,367 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Gemeenschappelijk Regeling Veiligheidsregio Utrecht (34,925 miljoen euro inclusief huur en energielasten)
- Apparaat lasten (17,899 miljoen euro)
- Middelen Grenzen Stellen en Perspectief bieden (inclusief subsidie Voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit) (5,470 miljoen euro)
- Subsidie Jeugd en Veiligheid (5,586 miljoen euro)

Voor dit programma wordt in 2024 0,254 miljoen euro onttrokken aan de reserves ten behoeve van aanpak straatintimidatie (0,05 miljoen euro) en voor de inzet van boa's voor de binnenstad (0,204 miljoen euro) conform Amendement A107 (2023). Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Aanpakken / voorkomen criminaliteit

Aanpakken en voorkomen van criminaliteit.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Met de inzet van voorgenomen maatregelen hebben we een bijdrage geleverd aan het voorkomen van criminaliteit en voorkomen van doorgroei in de criminaliteit. Er is meer zicht (op bepaalde) doelgroepen ontstaan en er zijn knelpunten naar boven gekomen, denk hierbij aan zicht op ondermijning in de zorg en verjonging van verdachten van digitale criminaliteit; nieuwe opkomende problematiek die een uitdaging vormt voor het veiligheidsbeleid.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Veiligheidsagenda 2023-2026	2023	In het Integraal Veiligheidsplan staan de doelen die we op het terrein van veiligheid nastreven voor de komende vier jaar.
Nota ‘Grenzen stellen, perspectief bieden’	2021	Een meerjarige aanpak om de veiligheid en leefbaarheid in de stad te vergroten door het tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit.
Programma Detentie- en Terugkeer	2021	Programma waarin partijen gezamenlijk beter in staat worden gesteld om achterliggende problematiek bij gedetineerden aan te pakken en daarmee het risico op recidive terug te dringen.
Visie Digitale Stad	2021	Visie op het fundament en daarmee de randvoorwaarden, om succesvol te digitaliseren in Utrechtse opgaven
Agenda tegen uitbuiting	2023	Agenda over de prioriteiten om samen met onze partners meer zicht te krijgen op uitbuiting in de stad, uitbuiting te voorkomen, daders aan te pakken en slachtoffers snel en adequaat te helpen.
Aanpak tegen etnisch profileren	2023	Om een inclusieve stad te zijn en te blijven treden gemeente en politie hard op tegen discriminatie, (institutioneel) racisme en etnisch profileren. Gemeente en politie willen ook zelf inclusieve, discriminatievrije en professioneel handelende organisaties zijn.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal misdrijven.	Peiljaar 2022: 24.117	gelijk of minder dan het peiljaar	25.358	gelijk of minder dan het peiljaar	**25.196**		gelijk of minder dan het peiljaar
Veiligheidsgevoel in de eigen buurt.	Peiljaar 2021: 70%	gelijk of beter dan het peiljaar	66%	-	**-**		gelijk of beter dan het peiljaar

Nadere toelichting op aantal misdrijven

De totale criminaliteit daalt in 2024 licht (met 1%) t.o.v. 2023.

De belangrijkste ontwikkelingen:
Toename:

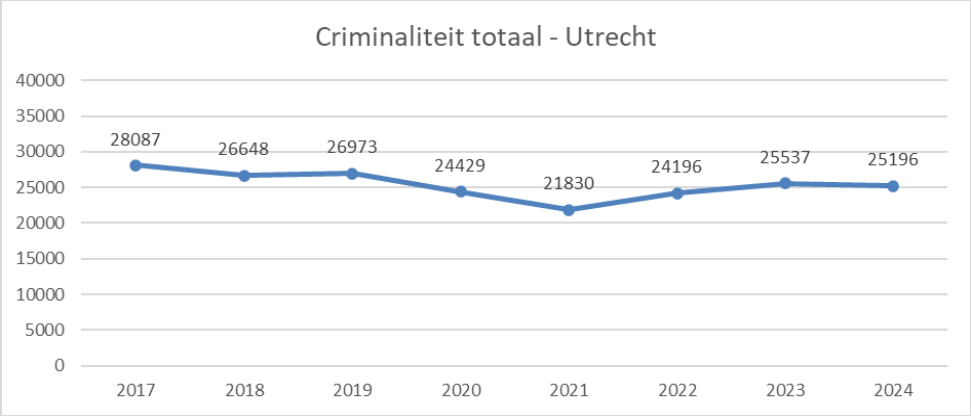
- Autokraak neemt in 2024 toe met 14%. De wijken West en Binnenstad vallen hierbij op met een toename van respectievelijk 66% (van 261 naar 434) en 61% (van 355 naar 571).
- Het totaal aantal geweldsmisdrijven stijgt met 6%. Hierbinnen daalt het aantal overvallen van 16 naar 11 en stijgt het aantal straatroven van 49 naar 55. De toename van het aantal geweldsmisdrijven doet zich voor in zeven van de tien wijken. Zuidwest valt op in positieve zin, met een daling van 10% (van 213 naar 192).
- Vergeleken met 2023 stijgt het aantal door de politie geregistreerde gevallen van huiselijk geweld met 2%. Zuidwest, Noordwest en Overvecht zijn de wijken met in absolute zin de meeste registraties van huiselijk geweld. Zuidwest laat een afname zien.

Afname:

- Het aantal woninginbraken daalt met 22% in 2024. In Noordoost daalt het aantal registraties het sterkst (met 63%, van 80 naar 30). In Leidsche Rijn, Zuidwest en Noordwest neemt de woninginbraak juist toe, met resp. 17%, 15% en 10%.
- Zakkenrollerij daalt in 2024 met 17%. In januari en februari is er sprake van een toename t.o.v. 2023, maar in alle maanden daarna ligt het aantal registraties lager dan in 2023. Circa 85% van alle incidenten met zakkenrollen vindt in de wijk Binnenstad plaats. Het aantal registraties daalt hier met 19% (van 845 naar 681). Vooral in de decembermaand ligt het aantal registraties lager.
- Winkeldiefstal daalt met 22%. Bijna alle wijken laten een afname zien, ook de wijk Binnenstad waar het aantal registraties van alle wijken het hoogst is (-12%). In Overvecht daalt het aantal geregistreerde winkeldiefstallen met de helft (van 118 naar 59) en in West zelfs met meer dan de helft (van 56 naar 22).
- Het aantal fietsdiefstallen daalt met 4%. De meeste diefstallen vinden plaats in de wijk Binnenstad, waar we een groei van 12% zien (van 1.216 naar 1.363). In Zuid is de toename het meest opvallend, nl. +70% (van 193 naar 328). De toename in Zuid speelt vooral voor in de tweede helft van 2024.

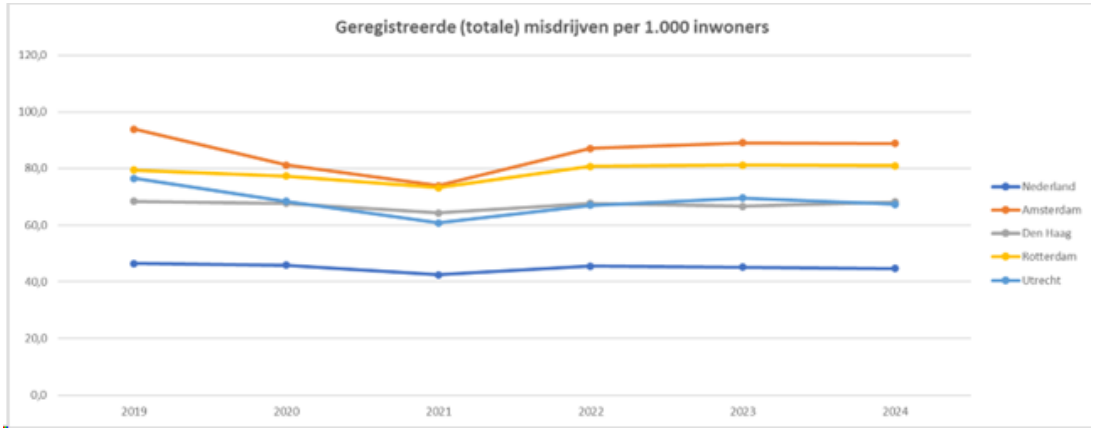
- Geregistreerde digitale (online) fraude neemt in 2024 toe met 7%. Hierbinnen laat de fraude met onlinehandel een toename zien van 9%, fraude met betaalproducten een toename van 68% en ID-fraude een afname van 21%. Cybercrime daalt met 41%. Per saldo daalt de geregistreerde digitale criminaliteit (totaal van cybercrime en hiervoor genoemde drie fraudedelicten) in 2024 met 2%. Opvallend detail bij cybercrime is dat de daling zich vooral voordoet in de tweede helft van 2024 (minus 88 registraties t.o.v. minus 18 in de eerste helft van 2024).

In de onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit (aantal misdrijven) in Utrecht te zien sinds 2017.

Bron: databank Veiligheidscoalitie, 2025

In de onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de geregistreerde (totale) misdrijven per 1.000 inwoners te zien in vergelijking met de G4 steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.

Bron: Open dataportaal politie en CBS, 2025

Activiteiten

In de Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda over 2024 leest u een uitgebreider beeld van de veiligheidsontwikkeling en de activiteiten die in dat verband zijn uitgevoerd.
Daarnaast biedt het Handhavingsverslag 2024 een uitgebreider beeld van de inzet van onze handhavers en inspecteurs voor de leefbaarheid en veiligheid.

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid is opgepakt, bijvoorbeeld met het met partners organiseren van het congres ‘Van straat naar scherm: kinderen en jongeren digitaal weerbaar’, waar ruim 180 jeugd- en onderwijsprofessionals samenkwamen (Aftermovie congres 'van straat naar scherm').

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Het stellen van grenzen en het bieden van perspectief om de ontwrichtende effecten van (drugsgerelateerde) criminaliteit tegen te gaan (nota GSPB) is conform begroting uitgevoerd ten aanzien van de twee pijlers: doorbreken criminele carrières en criminele geldstromen. Het BUIT voerde 876 controles uit om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan en criminele netwerken te verstoren. De overtredingen varieerden van illegale bewoning en illegaal gebruik tot het aantreffen van grote hoeveelheden drugs en explosieven.
  Zie voor een uitgebreide beschrijving van de aanpak GSPB de Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda 2024.
- De gemeentelijke handhavers controleerden conform planning op het (digitaal) opkoopregister bij handelaren met 31 fysieke en 78 digitale controles om verkoop van gestolen spullen tegen te gaan. Hierbij zijn 10 overtredingen opgemerkt.
- De gemeentelijke handhavers hebben bijgedragen aan het voorkomen en verminderen van woninginbraak, auto-inbraak, autodiefstal en fietsendiefstal. Op basis van data waren zij extra aanwezig in verschillende wijken, waarbij zijn controleerden en voorlichting gaven. Daarnaast waren zijn zichtbaar in de wijk aanwezig, spraken mensen aan en grepen in bij inbraakgevoelige situaties.
- De uitvoering van de Agenda tegen uitbuiting is -binnen de beperkte financiële mogelijkheden- voortgezet. Zo is de pilot 'Anoniem melden' gestart met partners om meer zicht te krijgen op (criminele) uitbuiting en is ingezet op het herkennen van uitbuiting bij jongeren. Raadsbrief Voortgangsbrief aanpak Agenda tegen uitbuiting 2023
- We werkten aan diverse preventieacties, nazorg na incidenten, weerbaarheidstrainingen en campagnes om de Utrechtse wijken veiliger te laten worden. Nieuw in 2024 was de confrontatie in de zomer met een forse toename van babbeltrucs door criminelen die zich voordoen als agenten. Op hotspots zijn hiertegen preventieve acties uitgevoerd, zoals het verspreiden van wijkberichten, het organiseren van weerbaarheidstrainingen en acties met wijkagenten op winkelcentra.
- We voerden regie op wijkveiligheid. We werkten in netwerken en namen met onze partners het initiatief om met gerichte integrale veiligheidsaanpakken de overlast en criminaliteit op hotspots duurzaam aan te pakken. Zoals bijvoorbeeld bij Vasco da Gamalaan of Stadsbrugterrein Koningin Wilhelminalaan in Zuidwest.

- Initiatieven uit wijk om veiligheid en leefbaarheid te ondersteunen hebben we ondersteund en gefaciliteerd. Voorbeelden zijn de inzet van stadsmakers tijdens jaarwisseling. Ook nemen we per wijk deel aan het uitvoeringsoverleg, waarin bewonersinitiatieven gemeentebreed worden beoordeeld en gefaciliteerd, zoals verzoeken om extra verlichting, aanpassing van voetpad of herinrichting JOP.
- In Raadsbrief Voortgang aanpak etnisch profileren Utrecht (10 april 2024) gaven we de voortgang weer van de aanpak tegen etnisch profileren.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 1: Aanpakken / voorkomen criminaliteit

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	4.270	4.498	3.500	4.501	4.364	-137	4.501
Lasten	23.901	24.172	17.800	18.475	17.391	1.084	19.129
Saldo baten en lasten	**-19.631**	**-19.674**	**-14.300**	**-13.974**	**-13.026**	**948**	**-14.628**
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-19.631**	**-19.674**	**-14.300**	**-13.974**	**-13.026**	**948**	**-14.628**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-137**	
De baten van de specifieke uitkering Grenzen Stellen en Perspectief bieden vallen lager uit, hier tegenover zijn de lasten lager.	-137	I
Lasten	**1.084**	
De lasten van de specifieke uitkering Grenzen Stellen en Perspectief bieden vallen onder andere lager uit door nog niet ingevulde vacatureruimte.	239	I
Budget voor Ondermijning valt lager uit als gevolg vacatureruimtes en daardoor zijn niet alle activiteiten in 2024 gestart.	264	I
Lagere lasten Samenwerkingsverbanden door BTW teruggave van voorgaande boekjaren.	227	I
Lagere lasten Thor Voorkomen Criminaliteit (inclusief Bestuurlijk Utrechts Interventie Team) door vacatureruimte	187	I
Overige lasten	167	I

Doelstelling 2: Voorkomen / tegengaan overlast

Tegengaan en voorkomen van (ernstige) overlast door personen en groepen.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Met de inzet van (voorgenomen) maatregelen is een bijdrage geleverd om overlast door personen en groepen tegen te gaan en te voorkomen, zoals (jeugd)overlast in Overvecht en overlast bij de Sijpesteijntunnel/De Stek en overlast bij het OPG-terrein. Grote aandachtspunten in 2024 waren ook de aanpak van overlast in de Binnenstad door personen met een verslaving (Lucasbolwerk en Lepelenburg) en/of overlastgevende criminele vreemdelingen (Bollendak). Maatregelen daarbij waren bijvoorbeeld de inzet van het Eropafteam en verlenging en uitbreiding van het verblijfsontzeggingengebied bij het Lucasbolwerk en het Stationsgebied.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Veiligheidsagenda 2023-2026	2023	In het Integraal Veiligheidsplan staan de doelen die we op het terrein van de veiligheid nastreven voor de komende vier jaar.
Raadsbrief Voortgang programma's Kanaalstraat Damstraat en Amsterdamsestraatweg	2024	Stand van zaken Programma Amsterdamsestraatweg en Kanaalstraat/Damstraat.

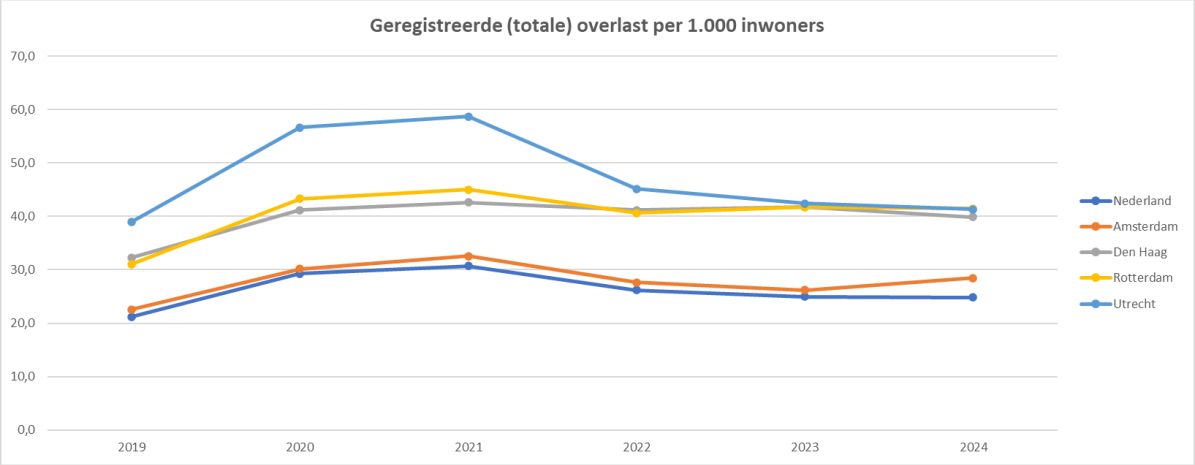
Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Geregistreerde overlast (politieregistraties)	Peiljaar 2022: 13.821	gelijk of minder dan het peiljaar	14.392	gelijk of minder dan het peiljaar	**14.761**		gelijk of minder dan het peiljaar
Geregistreerde overlast (gemeentelijke meldingen).	Peiljaar 2023: 8.776	-	8.776	gelijk of minder dan het peiljaar	**12.032**		gelijk of minder dan het peiljaar

Nadere toelichting geregistreerde overlast (politieregistraties)

In de onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de geregistreerde (totale) overlast per 1.000 inwoners te zien (politieregistraties) in vergelijking met de G4 steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. NB in deze overlastcijfers zijn ook geluidshindermeldingen meegenomen (en zijn dus niet één-op één vergelijkbaar met de effectindicator in deze jaarstukken).

Bron: Open dataportaal politie en CBS, 2025

Activiteiten

In de Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda over 2024 leest u een uitgebreider beeld van de veiligheidsontwikkeling en de activiteiten die in dat verband zijn uitgevoerd.
Daarnaast biedt het Handhavingsverslag 2024 een uitgebreider beeld van de inzet van onze handhavers en inspecteurs voor de leefbaarheid en veiligheid.

Nieuwe activiteiten in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Conform begroting zijn de nachtdiensten vanaf juli 2024 van zeven naar vier nachten per week teruggebracht.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De gebiedsgerichte programma's voor de Kanaalstraat/Damstraat en de Amsterdamsestraatweg zijn uitgevoerd; Raadsbrief Voortgang programma's Kanaalstraat Damstraat en Amsterdamsestraatweg
- Voortzetting integrale aanpak overlast locaties (zoals de Binnenstad) door een combinatie van inzet bestuurlijk instrumentarium (handhaving), toeleiding naar zorg- hulpverlening en aansluiting op landelijke ontwikkelingen (aanpak criminele vreemdelingen).

Raadsbrief Verlenging en uitbreiding verblijfsontzeggingsgebied Lucasbolwerk, Hieronymusplantsoen (10-06-2024),
Raadsbrief Toegezegde rijksmiddelen t.b.v. aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen (11-06-2024),
Raadsbrief Verlenging en uitbreiding verblijfsontzeggingsgebied Stationsgebied en Lombok-Oost (24-09-2024),
Raadsbrief Beboeten op buitenslapen (01-10-2024),
Raadsbrief Evaluatie APV harddrugsverbod (12-11-2024).

- Start van het 'Actieprogramma Samen Eropaf' met als doel perspectief en stabiliteit te bieden voor mensen met een samenloop van complexe problemen en tegelijkertijd het terugdringen van overlast en onveiligheid in onze stad, Raadsbrief Aanpak mensen met onbegrepen gedrag (09-04-2024).
- Voortzetting van uitvoeringsprogramma stedelijke aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen.
  Raadsbrief Voortgang aanpak overlastgevende vreemdelingen (09-04-2024).
- Voortzetting van de inzet op de ambitie veilige buurten uit de integrale wijkaanpak Samen voor Overvecht.
  Raadsbrief Samenwerking met Harvard om perspectief van jongeren in Overvecht te verbeteren Utrecht (06-12-2024)
- De gemeentelijke handhavers controleerden, met een preventieve en repressieve insteek, in de wijken op verschillende vormen van overlast, bijvoorbeeld jeugdoverlast, overlast door het gebruik van alcohol, drugs en vuurwerkoverlast. Hierin speelden de wijkboa's een belangrijke rol.
- Het actualiteitenteam van handhavers is dagelijks ingezet op hotspots waar (tijdelijk) extra inzet gewenst is, zoals overlastlocaties Lucasbolwerk, Hieronymusplantsoen, Park Lepelenburg, Shoppingcenter Overvecht en het stationsgebied.
- Er zijn vier gemeentelijke handhavers tijdens vier nachten per week ingezet om de overlast op leefbaarheidszaken tegen te gaan.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 2: Voorkomen / tegengaan overlast

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	796	468	796	1.353	1.314	-39	311
Lasten	8.716	7.991	13.418	13.686	13.247	439	12.002
Saldo baten en lasten	**-7.920**	**-7.522**	**-12.622**	**-12.333**	**-11.933**	**400**	**-11.691**
Onttrekking reserves	0	0	204	204	204	0	204
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**204**	**204**	**204**	**0**	**204**
Totaal	**-7.920**	**-7.522**	**-12.419**	**-12.130**	**-11.730**	**400**	**-11.487**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-39**	
De realisatie van de baten als de lasten van het project Re-integratie Officier en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid en het project Samen erop af team vallen lager uit als gevolg van het geleidelijk opstarten van projecten (temporiseren).	-187	I
De additionele baten van Wijkveiligheid wordt veroorzaakt door een bijdrage van de Wijkontwikkelmaatschappij (WOM) ten behoeve van aanpak Amsterdamsestraatweg.	122	I
Overige baten	26	I
Lasten	**439**	
Per saldo lagere lasten die samenhangen met lagere baten, zie toelichting hierboven.	65	I
Hogere lasten wijkveiligheid door ingebruikname Buurtpost Damstraat en hogere personele lasten	-98	I
De personele lasten van Tegengaan/voorkomen (ernstige) overlast vallen lager uit door vacatureruimte.	217	I
Door vacatureruimte zijn de lasten voor THOR lager.	228	I
Overige	27	I

Doelstelling 3: Verstoring OO en crises

Adequaat optreden bij -mogelijke- verstoringen van de openbare orde en bij crisissituaties.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Het aantal piketmeldingen bij OOV en het aantal demonstraties is flink toegenomen; we zijn er -in het algemeen- met elkaar in geslaagd om de situatie in de stad veilig en leefbaar te houden. Demonstraties riepen soms veel emoties op bij voor- en tegenstanders, leidden enkele keren tot bezetting van openbare gebouwen. Eén geplande demonstratie leidde tot een exceptioneel advies van de driehoek om de demonstratie geen doorgang te laten vinden. Daarnaast zijn rellen uitgebroken na afloop van de play-off wedstrijd van FC Utrecht voor Europees voetbal waarbij excessief en grootschalig geweld was vertoond; hierop is een totaalpakket aan maatregelen genomen zodat eenieder weer veilig is om een wedstrijd van FC Utrecht te bezoeken en het niet nodig is om een grootschalig beroep te doen op de politie. Naar aanleiding van de incidenten na de voetbalwedstrijd tussen Ajax en Maccabi Tel Aviv en de reacties van politici daarop zijn er bondgenotengesprekken gevoerd om excessen te voorkomen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Veiligheidsagenda 2023-2026	2023	In het Integraal Veiligheidsplan staan de doelen die we op het terrein van de veiligheid nastreven voor de komende vier jaar.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Aanpak Straatintimidatie	2021	Aanpak om het ongewenst en grensoverschrijdend gedrag op straat de komende jaren stevig aan te pakken.
Beleidskader Cameratoezicht 2023 – 2026	2023	Beleidskader waarin doel, criteria en werkwijze van vast en flexibel cameratoezicht is vastgelegd
Herijking Utrecht Zijn we Samen	2023	De herijkte aanpak naar alle vormen van radicalisering en extremisme
Bestuursagenda beleidsperiode 2024-2027	2023	Het strategisch beleidskader voor de veiligheidsregio Utrecht

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal openbare orde verstoringen en crises waaronder ook preparatie op mogelijke excessen zoals bij kraken, voetbal, demonstraties.		-	1.856	-	**2.138**		-

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

In de Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda over 2024 leest u een uitgebreider beeld van de veiligheidsontwikkeling en de activiteiten die in dat verband zijn uitgevoerd.
Daarnaast biedt het Handhavingsverslag 2024 een uitgebreider beeld van de inzet van onze handhavers en inspecteurs voor de leefbaarheid en veiligheid.

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Start pilot seksuele intimidatie, zie ook Raadsbrief Voortgang Pilot seksuele intimidatie (09-09-2024). Binnen de pilot seksuele intimidatie is één proces-verbaal door een buitengewoon opsporingsambtenaar opgemaakt (op basis van de Wet seksuele misdrijven per 1 juli 2024); in deze casus heeft de rechter een celstraf van twee dagen en schadevergoeding van 150 euro opgelegd.
- Onderzoek is gedaan naar haalbaarheid en doelmatigheid van een gemeentelijke toezichtruimte voor openbare orde cameratoezicht (Het beleidskader cameratoezicht 2023-2026), de uitkomsten hiervan zijn met de raad gedeeld in de raadsbrief (01-04-2025).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De Pilot voor algoritme op geweldherkenning (beleidskader cameratoezicht 2023-2026) is niet uitgevoerd omdat de pilots in andere steden teleurstellende resultaten opleverden (en de beperkte financiële middelen nodig zijn om het reguliere werk te kunnen uitvoeren).

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De aanpak straatintimidatie is voortgezet, zie ook Raadsbrief Voortgang uitvoering actieplan aanpak straatintimidatie (01-02-2024): zoals het activeren van omstanders, het betrekken van mannen en jongens als deel van de oplossing, het inzetten van de toolkit, de lesmodule en het trainen van professionals en sleutelfiguren en het zorgvuldig afhandelen van meldingen. Zie ook Raadsbrief voortgang uitvoering actieplan aanpak straatintimidatie (01-04-2025)
- Het herijkte programmaplan Utrecht Zijn We Samen is uitgevoerd: aanpak excessen als gevolg van online radicalisering en de aanpak van schadelijke polarisatie en extremisme in de stad.
- Het beleidskader cameratoezicht 2023 – 2026 is uitgevoerd door monitoring huidige inzet en jaarlijkse analyse op cameraniveau, waar mogelijk vervanging van vaste camera's door tijdelijke mobiele camera's, screening van nieuwe aanvragen en informeren over wijzigingen. Zie ook Raadsbrief Uitvoering cameratoezicht juli 2023 - december 2023 (27-02-2024) en Raadsbrief Flexibel cameratoezicht eerste halfjaar 2024 (24-09-2024), raadsbrief cameratoezicht 2024 (01-04-2025)
- Werkprocessen met partners als politie en Openbaar Ministerie, het Regionaal Expertise Centrum Midden-Nederland (RIEC) en de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) zijn afgestemd.
- Inzet is gepleegd op het faciliteren van demonstraties en het voorkomen van en preparatie op openbare ordeverstoringen (onder andere met de inzet van de bestuurlijke maatregelen in het kader van openbare orde). Zie onder andere Raadsbrief Demonstratie Robert Kochplein (15-04-2024), Raadsbrief Demonstratie en protestactie Universiteitsbibliotheek 8 mei (9-05-2024), Raadsbrief Demonstratie en protestactie 15 mei 2024 (17-05-2024), Raadsbrief Demonstratie tegen de bezuinigingen in het Hoger Onderwijs (13-11-2024).
- Voorzetten van de inzet op de normalisatie van supportersbezoek bij voetbalwedstrijden en minder politie inzet tijdens de wedstrijden. Raadsbrief Maatregelen na rellen wedstrijd FC Utrecht – Go Ahead Eagles (27-05-2024), Raadsinformatiebijeenkomst Veiligheid rond thuiswedstrijden van FC Utrecht (8-10-2024).
- Vergunningen zijn verstrekt door het horecaloket. De voorgenomen controles in horecabedrijven, coffeeshops, seksbedrijven en bedrijven met een speelautomaat (kansspelen) zijn uitgevoerd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 3: Verstoring OO en crises

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	788	736	1.311	1.380	1.101	-279	968
Lasten	36.975	36.447	42.171	42.509	42.730	-221	43.613
Saldo baten en lasten	**-36.187**	**-35.711**	**-40.860**	**-41.128**	**-41.628**	**-500**	**-42.645**
Onttrekking reserves	0	0	0	50	50	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**50**	**50**	**0**	**0**
Totaal	**-36.187**	**-35.711**	**-40.860**	**-41.078**	**-41.578**	**-500**	**-42.645**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-279**	
Het aantal verleende vergunningen is lager dan begroot, waardoor er minder leges zijn ontvangen.	-279	I
Lasten	**-221**	
De inzet bij bijzondere wetten voor het verstrekken van vergunningen en het handhaven is lager doordat er minder vergunningen zijn aangevraagd.	322	I
De hogere lasten van de Gemeenschappelijk Regeling Veiligheidsregio Utrecht worden grotendeels veroorzaakt door hogere energielasten.	-177	S
De lagere lasten voor Cameratoezicht IB auto wordt met name veroorzaakt doordat een deel van de gebruikte apparatuur is afgeschreven.	134	I
De hogere lasten van Openbare Orde en Crisisbeheersing worden met name veroorzaakt door extra inzet bij demonstraties, vervangen van de leistenen Galgenwaard, hogere uitkijkkosten van de camera's. Hiertegenover staat een incidenteel voordeel van BTW teruggave voor de uitkijkkosten van de camera's.	-556	I/S
Overige lasten	56	I

Risico's

Risico	Maatregel
Beschikbare capaciteit bij de gemeente en de veiligheidspartners en (jeugd)zorgverleners.	Temporiseren dan wel prioriteren binnen Programma Veilige Stad.

Risico	Maatregel
Capaciteitstekorten hebben gevolgen voor de uitvoeringskracht.	
Een tekort aan (sociale) woonruimte en knelpunten in het snel beschikbaar stellen van passende (verblijfs)zorg wanneer dit vanuit een veiligheidsbelang belangrijk is (bijvoorbeeld als een persoon met onbegrepen gedrag een gevaar voor zichzelf en/of voor de omgeving is).	Extra investeren in opvangplekken vanuit de gemeente om tijdelijk de plaatsing op een (crisis)zorg- of behandelplek te overbruggen bij multiproblematiek en hoog risicovolle casuïstiek.
Nieuwe crises die veel van onze capaciteit vragen, zoals dit bijvoorbeeld speelt bij het Midden-Oosten conflict en andere geopolitieke ontwikkelingen.	Prioriteiten stellen binnen Programma Veilige Stad.
Een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van onze ambities is dat we als één overheid optreden. Bestaande wet- en regelgeving beperkt in sommige gevallen informatiedeling en verdere samenwerking.	Lobby voeren om beperkingen bij informatiedeling en verdere samenwerking op te lossen danwel te verminderen.
De inzet van Utrechtse OOV-kennis en expertise bij dreigende openbare ordeverstoringen en crises in omliggende gemeenten binnen de veiligheidsregio Utrecht kan een wissel trekken op de capaciteit in onze eigen organisatie en dus een wissel trekken op de inzet voor de gemeente Utrecht.	We zijn in gesprek met RVS en VRU over mogelijkheid om extra capaciteit hiervoor bij de gemeente Utrecht/OOV te creëren, die in de gemeente Utrecht kennis en ervaring kan opdoen waarbij deze kennis en ervaring als nodig kan worden ingezet voor bijstand in de regio.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Routine-investeringen	64	0	0	**0**	64
Totaal investeringen	**64**	**0**	**0**	**0**	**64**

Doelstelling Voorkomen en tegengaan overlast

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Routine-investeringen	64	0	0	0	64
Totaal investeringen	**64**	**0**	**0**	0	**64**

Toelichting

Routine-investeringen

VTH
Vooralsnog heeft de aanschaf van de motoren niet plaatsgevonden. Er zijn momenteel geen medewerkers die de vereiste opleidingen hebben om vervolg te geven aan dit krediet. Dit krediet komt daarom te vervallen.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Uitvoeren van taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises, uitvoeren van brandweerzorg (bestrijding en preventie) en uitvoeren van geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR).	32.146

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Aanpakken en voorkomen van criminaliteit				
Buurtteams jeugd en gezin (veiligheid) subsidietender Jeugd	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	1.476	1.572	-96
Jongerenwerk en veiligheid	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief	4.403	4.403	0
Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	1.637	988	649
Politie Keurmerk Veilig Wonen	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	78	46	32
Totaal doelstelling 1		7.594	7.009	585
Doelstelling 2: Tegengaan en voorkomen van (ernstige) overlast door personen en groepen				
Samen voor Overvecht: Veiligheid	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	200	165	35
Totaal doelstelling 2		200	165	35
Doelstelling 3: Adequaat optreden				
Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	232	232	0
Totaal doelstelling 3		232	232	0
Totaal Veilige stad		**8.026**	**7.406**	**620**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Passende ondersteuning en opvang

Programma overzicht

We bieden passende zorg, ondersteuning en opvang aan Utrechters die dit nodig hebben.

Portefeuillehouder(s):
Linda Voortman, Rachel Streefland

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	7.446	7.487	6.377	5.064	4.684	-380	3.509
Lasten	237.756	229.046	236.036	251.747	242.507	9.240	264.719
Saldo baten en lasten	**-230.310**	**-221.559**	**-229.659**	**-246.683**	**-237.823**	**8.860**	**-261.210**
Onttrekking reserves	4.308	4.308	0	358	358	0	8.701
Toevoeging reserves	0	0	0	8.701	8.701	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**4.308**	**4.308**	**0**	**-8.343**	**-8.343**	**0**	**8.701**
Totaal	**-226.002**	**-217.251**	**-229.659**	**-255.026**	**-246.166**	**8.860**	**-252.509**

De baten in dit programma zijn 4,684 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Eigen bijdrage van cliënten (3,4 miljoen euro)
- Verrekening van kosten regiovervoer met regiogemeenten (0,6 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 242,507 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Subsidies aan de Buurtteamorganisatie (23,3 miljoen euro)
- Inzet op aanvullende zorg Wmo zoals individuele begeleiding en hulp bij het huishouden (82,3 miljoen euro)
- Inzet voor Maatschappelijke opvang voor de regio Utrecht (31,7 miljoen euro)
- Inzet voor vrouwenopvang en geweld in afhankelijkheidssituaties (13,1 miljoen euro)
- Inzet voor Beschermd wonen in de regio Utrecht (83,3 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2024 0,358 miljoen euro onttrokken en 8,701 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.
.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Laagdrempelige basiszorg

Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Inwoners konden voor passende basiszorg of verwijzing naar een passende oplossing binnen de sociale basis of aanvullende zorg terecht bij de buurtteams. Inwoners konden voor laagdrempelig sociaal-juridisch advies en ondersteuning bij het regelen van zorg en ondersteuning vanuit een neutrale positie terecht bij U-centraal.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van uitgangspunten met elkaar voor elkaar - onderdelen van sociale basis en basiszorg 2025-2035	2024	Kaders voor de opdracht aan de buurtteams, onafhankelijke cliëntondersteuning en informatie en advies voor 2025 - 2035.
Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen	2024	Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2023	Verordening Wmo geldend in 2024.

Effectindicatoren

We hanteren indicatoren om te meten waar we staan. Voor deze doelstelling streven we naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid en kwaliteit binnen het beschikbare budget. In gesprekken met partners kijken we naar de onderlinge samenhang tussen de indicatoren en volgen we de ontwikkelingen daarin.

Bereik

	2021	2022	2023	2024
Aantal unieke klanten op basis van lopende casussen	11.289	10.953	10.351	9.936
Aantal lopende casussen	11.654	12.213	11.939	11.681
Aantal nieuw gestarte casussen	5.457	6.325	7.068	7.283

Bron: Jaarverslagen buurtteam Sociaal, voor 2024 uit het systeem van het buurtteam i.v.m nog niet beschikbaar zijn van het jaarverslag, deze cijfers kunnen bij definitieve publicatie van het jaarverslag van het buurtteam iets afwijken.

Omschrijving:

- Bovenstaande tabel toont het aantal unieke klanten die ondersteuning ontvingen van het buurtteam, het aantal lopende casussen op peildatum 2 januari 2025 en het aantal nieuw gestarte casussen in het kalenderjaar.

Duiding:

- In 2024 zien wij dat het aantal unieke klanten op jaarbasis iets is afgenomen ten opzichte van 2023, ook het aantal lopende casussen is iets gedaald. Het aantal nieuw gestarte casussen neemt daarentegen juist toe Het buurtteam zet in op korte begeleiding en het afbuigen van de vraag naar de sociale basis. Dit kan verklaren waarom de uitstroom hoger is, ondanks de hogere nieuwe instroom. Naast de ondersteuningstrajecten werden er in 2024 ook 2347 nieuwe aanvragen voor hulp bij het huishouden (HbH) door het buurtteam opgepakt.

Beschikbaarheid

	2020	2021	2022	2023	2024
Buurtteam Sociaal	6,4	7,6	7,2	7,6	7,9

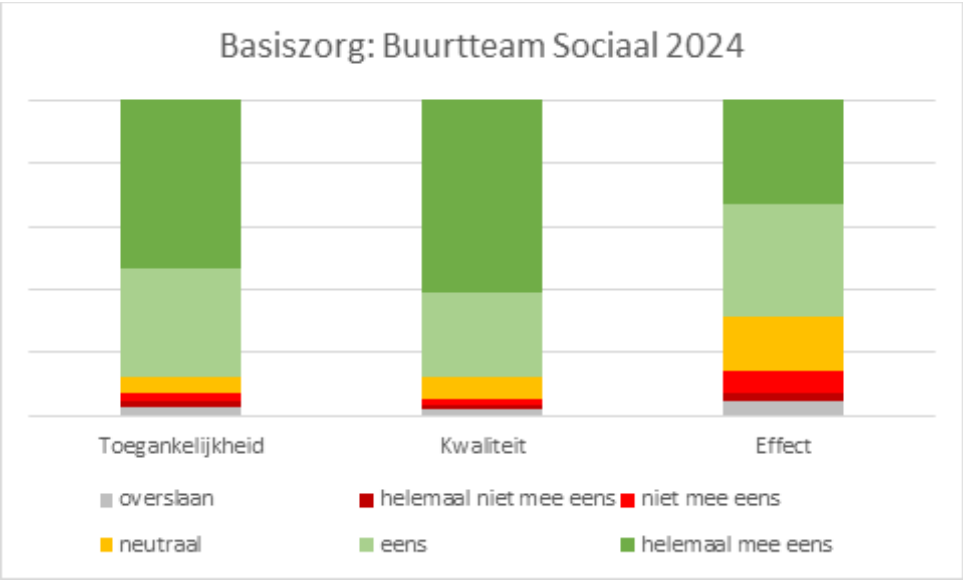
Omschrijving:

- Bovenstaande tabel toont de gemiddelde wachttijd in dagen bij nieuwe aanmelding bij het Buurtteam.

Duiding:

- De wachttijd bij het Buurtteam is langer dan de 5 dagen waarnaar gestreefd wordt. Spoedeisende vragen worden echter eerder opgepakt, waardoor verergering van deze problemen wordt voorkomen. Het kan ook zijn dat mensen zelf kiezen om langer te wachten omdat zij bijvoorbeeld het gesprek graag met hun mantelzorger erbij voeren.
- De reden voor de toename van de wachttijd is de toename van de nieuwe vragen, een nieuwe aanmelding vraagt meer inzet dan een inwoner die al langer bekend is bij het buurtteam.

Kwaliteit

- Over 2024 zijn er voor Buurtteam Sociaal 254 vragenlijsten ingevuld, dat zijn er 116 meer dan in 2023. In verband met het verkleinen van het risico op herleidbaarheid, is er een grens van minimaal 10 ingevulde enquêtes nodig, per vragenlijst en locatie, om resultaten te tonen. Hierdoor zijn er nu 210 vragenlijsten inzichtelijk, 116 meer dan in 2023.
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen* onder de noemers ‘ervaren toegankelijkheid’, ‘ervaren kwaliteit’ en ‘ervaren effect’.
- Op alle drie de onderdelen zien we een overwegend positief beeld. Bij de stellingen van het onderdeel ervaren effect hebben meer respondenten ‘neutraal’ en ‘(helemaal) niet mee eens’ aangegeven dan bij de andere onderdelen. Ten opzichte van 2023 is de tevredenheid vergelijkbaar.
- 150 respondenten hebben in open antwoorden aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan, dat zijn er 80 meer dan in 2023.
- In gesprekken worden de resultaten met de betreffende aanbieders besproken.

Proclaimer:
In de figuur zijn verschillende stellingen bij elkaar opgeteld, en alle locaties samengevoegd. Het geeft een globaal beeld en doet geen recht aan de verschillen in momentum en manier van uitvragen.

- *Voorbeeldstellingen onder toegankelijkheid: ik wist waar ik terecht kon met mijn vraag; ik voelde me welkom bij het buurtteam.*
- *Voorbeeldstellingen onder kwaliteit: er werd goed naar mij geluisterd; de ondersteuning past bij mij;*
- *Voorbeeldstellingen onder effect: ik kan nu beter de dingen doen die ik wil; het gaat nu beter met mij.*

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben de uitvraag voor de opdrachten basiszorg door de buurtteams gepubliceerd en de opdracht per 2025 gegund.
- We hebben gewerkt aan de doorontwikkeling van het toezicht op de kwaliteit van zorg en het hieruit volgende uitvoeringsprogramma.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De Wmo beleidsnota Samen Leven, Samen Zorgen is vastgesteld en geeft richting aan de te maken keuzes. De Wmo beleidsnota wordt uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's Informele Zorg en Mantelzorg, Toezicht, Ouderen en tevens een nota van uitgangspunten aanvullende zorg Wmo.
- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein)..

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De buurtteams werkten aan hun zicht- en bereikbaarheid voor alle inwoners in samenwerking met verschillende partijen in de stad.
- De sociaal raadslieden ondersteunden inwoners bij vragen op sociaal-juridisch gebied.
- We werkten verder aan de uitvoering van het actieplan 'Een (t)huis voor ouderen'.
- We hebben vormgegeven aan de nieuwe invulling van de maaltijdvoorziening.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 1: Laagdrempelige basiszorg

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	0	3.074	0	0	27	27	0
Lasten	30.341	32.584	30.565	31.453	32.012	-559	30.894
Saldo baten en lasten	**-30.341**	**-29.510**	**-30.565**	**-31.453**	**-31.985**	**-531**	**-30.894**
Onttrekking reserves	100	100	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**100**	**100**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-30.241**	**-29.410**	**-30.565**	**-31.453**	**-31.985**	**-531**	**-30.894**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**27**	
Overige baten	27	I
Lasten	**-559**	
Ten onrechte zijn op deze doelstelling kosten geboekt die onder de doelstelling 24-uursbegeleiding horen	-460	I
In 2024 zijn we gestart met inzet van de lokale toegang voor de doelgroep voor beschermd wonen. De kosten zijn in 2024 ten laste van deze doelstelling gebracht. Vanaf 2025 komen deze ten laste van de doelstelling 24-uurs begeleiding	-205	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Overige lasten	106	I

Doelstelling 2: Passende aanvullende zorg

Utrechters krijgen passende aanvullende zorg en ondersteuning.

Wat hebben we bereikt in 2024?

In 2024 hebben we de overeenkomsten voor aanvullende zorg Wmo met alle zorgorganisaties verlengd voor de periode 2025-2026. Deze verlenging is benut om met de gecontracteerde zorgorganisaties in overeenstemming scherpere afspraken te maken om al stappen te zetten in de hervormingsopgave en de benodigde besparing. Zie voor meer informatie hierover de Raadsbrief Hervormingen Sociaal Domein Q4 2024.

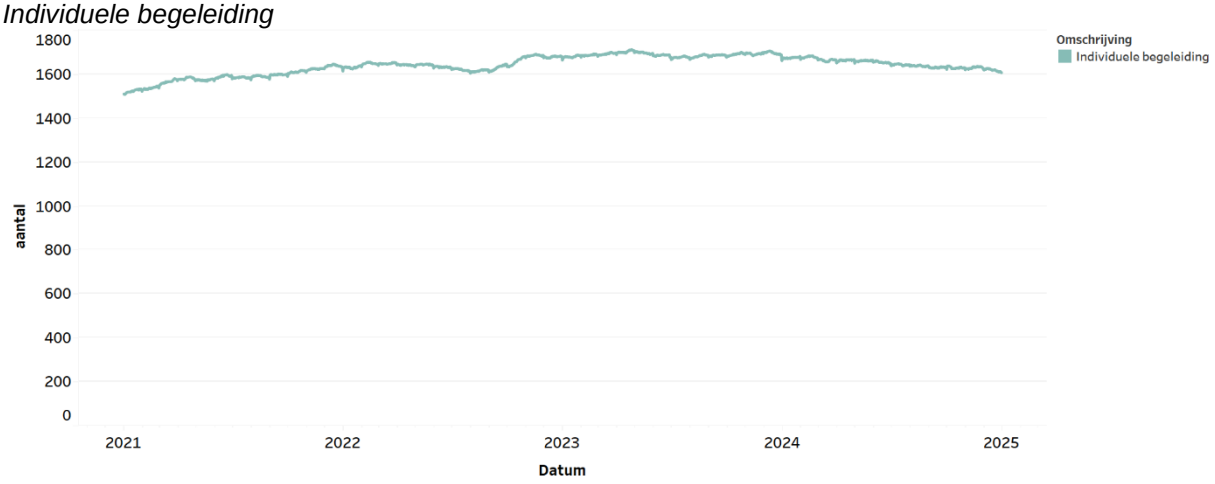
Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen	2024	Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034
Visie vervoer voor iedereen	2021	Visie waarin de opgave op het gebied van doelgroepenvervoer wordt geschetst.
Visie toekomst hulp bij huishouden	2020	Kader voor de aanbesteding hulp bij het huishouden.
Strategie contracteren aanvullende zorg Wmo vanaf 2020	2018	Kaders voor contracteren van aanvullende zorg vanaf 2020.
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2023	Verordening Wmo geldend in 2024.

Effectindicatoren
We hanteren indicatoren om te meten waar we staan. Voor deze doelstelling streven we naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid en kwaliteit binnen het beschikbare budget. In gesprekken met partners kijken we naar de onderlinge samenhang tussen de indicatoren en volgen we de ontwikkelingen daarin.

Bereik

Individuele begeleiding

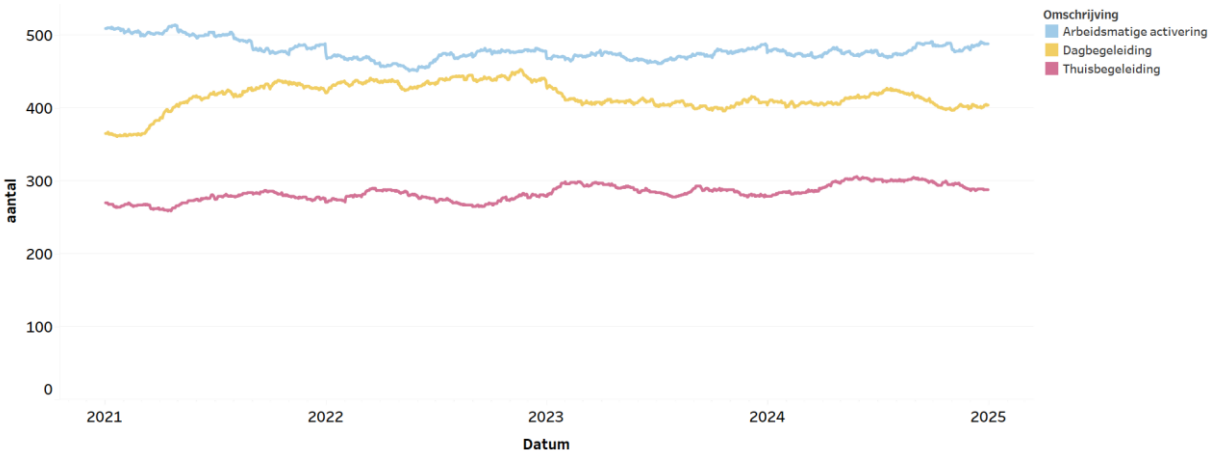
Omschrijving:

- Deze grafiek toont het aantal lopende casussen Individuele begeleiding tot en met 2024

Duiding:

- In de grafiek is de afgelopen jaren een stijging zichtbaar in de vraag naar Individuele Begeleiding. In 2024 is het gebruik van Individuele Begeleiding gestabiliseerd. Maar het aantal wachtenden is het afgelopen jaar ook toegenomen. De vraag naar Individuele Begeleiding blijft namelijk stijgen.

Wmo overig ambulant maatwerk

Omschrijving:

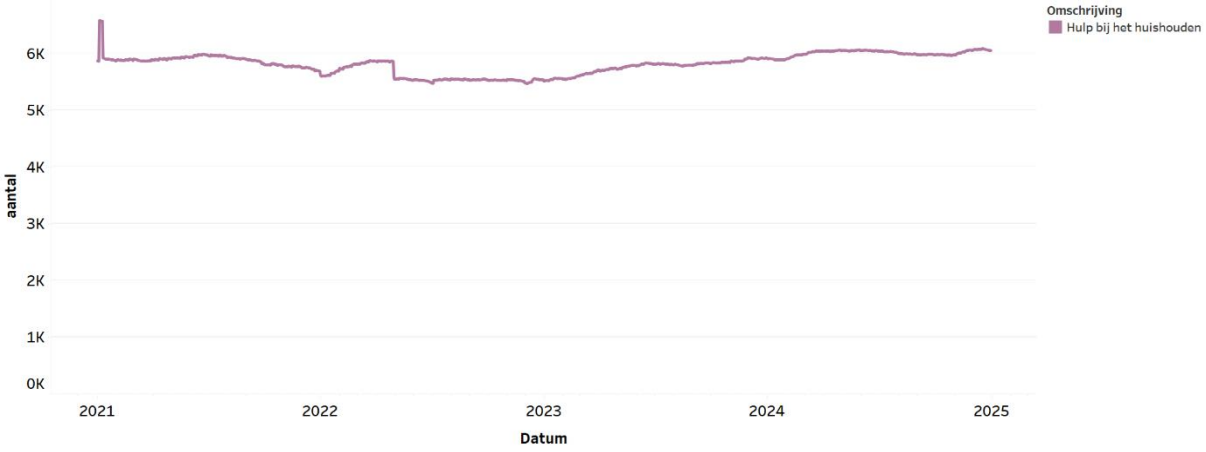
- Deze grafiek toont het aantal inwoners dat gebruik maakt van Arbeidsmatige activering, Dagbegeleiding of Thuisbegeleiding.

Duiding:

- Bij Dagbegeleiding is de trend relatief stabiel. In de grafiek is een dipje zichtbaar tijdens corona omdat toen het gebruik daalde. De verwachting is dat de vraag zal stijgen als gevolg

van de dubbele vergrijzing. We zien met name groei onder de doelgroep ouderen met een niet-Westerse migratieachtergrond.
- Het gebruik van Thuisbegeleiding is iets toegenomen in 2024. De vraag naar Thuisbegeleiding blijft hoog.
- Arbeidsmatige activering is in 2024 redelijk stabiel gebleven, er is een lichte daling te zien. Belangrijk om te vermelden hierbij is dat een deel van de cliënten van beschermd wonen arbeidsmatige activering ontvangt vanuit hun beschermd wonen-aanbieder en dat dit ook vanuit beschermd wonen wordt gefinancierd. Deze cliënten zijn niet in deze grafiek opgenomen, omdat dit activeringsaanbod niet apart wordt geregistreerd

Hulp bij huishouden

Omschrijving:
- Deze grafiek toont het aantal inwoners dat Hulp bij huishouden ontvangt.

Duiding:
- In 2024 steeg het aantal inwoners dat Hulp bij huishouden ontvangt licht. Dit is enerzijds te verklaren doordat meer inwoners vanuit de wachtlijst konden instromen in Hulp bij huishouden en anderzijds door de toename van de vraag door vergrijzing en het beleid dat gericht is op het langer thuis blijven wonen.
- Het aantal inwoners dat via een PGB Hulp bij huishouden ontvangt daalt juist.

Hulpmiddelen en vervoer

De omvang van de vraag naar hulpmiddelen is onveranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Wel zien we lichte verschuivingen in het soort voorzieningen waaraan behoefte is. Er is een grotere vraag naar elektrisch ondersteunde en complexe hulpmiddelen, terwijl de vraag naar eenvoudige handbewogen hulpmiddelen daalt.

Er waren in 2024 7807 inwoners met een vervoerspas. Er zijn in 2024 ruim 218.000 ritten uitgevoerd. We zien jaarlijks een lichte stijging van dit aantal.

Beschikbaarheid

Individuele Begeleiding en overig ambulant maatwerk

Aanvullende zorg (gemiddelde wachttijd in dagen, incl personen zonder wachttijd)	2021	2022	2023	2024
Arbeidsmatige activering	32	16	17	9
Dagbegeleiding	13	14	12	18
Individuele Begeleiding	44	53	69	115
Thuisbegeleiding	22	67	64	75

Omschrijving:

- Deze tabel toont de gemiddelde wachttijd in dagen bij nieuwe aanmelding bij Arbeidsmatige activering, Dagbegeleiding, Individuele Begeleiding en Thuisbegeleiding.

Duiding:

- De ontwikkeling van de wachttijd door het jaar heen fluctueert sterk dus kan per kwartaal sterk verschillen, onder andere omdat bijvoorbeeld personeelsuitval door de krappe arbeidsmarkt moeilijk op te vangen is.
- We zien met name bij Individuele Begeleiding een substantiële stijging over heel 2024. Dit komt (onder andere) door het personeelstekort, de stijgende vraag naar ondersteuning en onvoldoende financiële middelen. Daarom zetten we stevig in op hervormingen zoals het bewegen naar groepsgerichte ondersteuning en sturen we strakker op uitstroom en doorstroom waar dat kan. Dat lijkt effect te hebben en in het laatste kwartaal 2024 is de wachtlijst voor individuele begeleiding iets afgenomen.

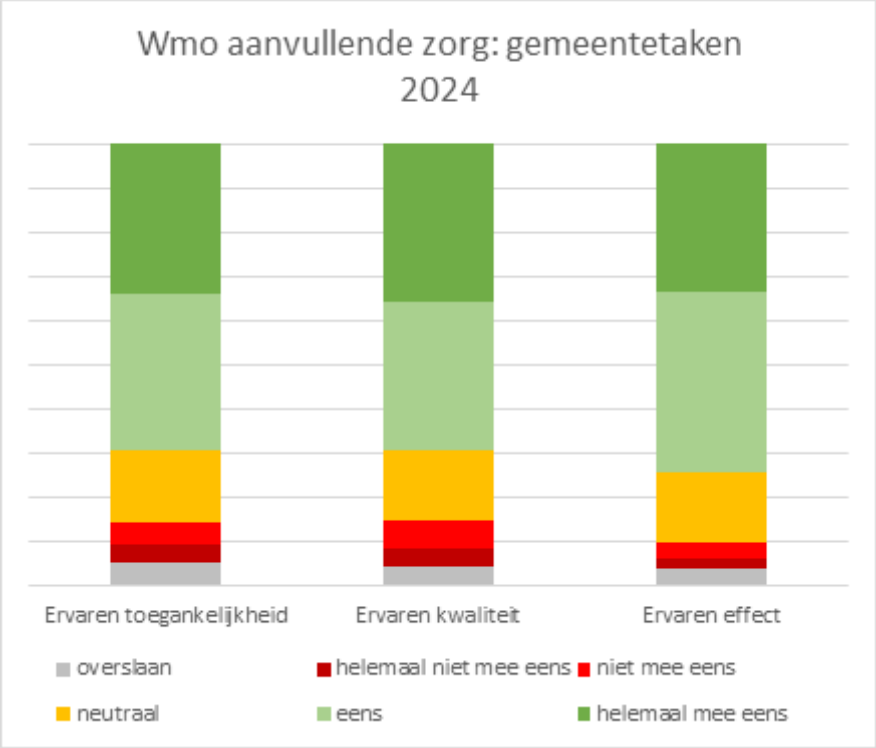
Hulp bij huishouden

De wachtlijst voor Hulp bij het huishouden is in 2024 gedaald. In gebied Noord kunnen alle inwoners inmiddels ondersteuning ontvangen binnen de afgesproken doorlooptijd. In gebied Zuid is nog sprake van een wachtlijst. In vergelijking met 2023 is de wachtlijst in Zuid wel afgenomen. De gemeenteraad is nader geïnformeerd middels verschillende raadsbrieven.

Hulpmiddelen

Bij hulpmiddelen is er meer sprake van complexe hulpmiddelen op maat in plaats van handbewogen hulpmiddelen. Dit komt omdat er technisch meer mogelijkheden zijn en mensen langer thuis blijven wonen. Voor deze complexe hulpmiddelen op maat moeten onderdelen worden aangeleverd, de levertijd verschilt per onderdeel. Waar mogelijk worden tijdelijke leenhulpmiddelen ingezet. Een gemiddelde wachttijd is hierbij niet accuraat omdat dit per soort hulpmiddel sterk kan verschillen.

Kwaliteit

- Over 2024 zijn er voor Wmo Centrumgemeentetaken verspreid over 17 aanbieders 1.130 vragenlijsten ingevuld. Dat zijn er 397 meer dan in 2023. In verband met het verkleinen van het risico op herleidbaarheid, is er een grens van minimaal 10 ingevulde enquêtes nodig, per vragenlijst en locatie, om resultaten te tonen. Hierdoor zijn er nu 950 vragenlijsten inzichtelijk. Dat zijn er 308 meer dan in 2023
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen* onder de noemers ‘ervaren toegankelijkheid’, ‘ervaren kwaliteit’ en ‘ervaren effect’.
- Op alle drie de onderdelen zien we een overwegend positief beeld. Meer mensen antwoorden neutraal en negatief op vragen die gaan over het ervaren toegankelijkheid en ervaren kwaliteit van de verkregen hulp of ondersteuning. Ten opzichte van 2023 is de tevredenheid met de ervaren toegankelijkheid en ervaren kwaliteit gelijk gebleven. De tevredenheid met het ervaren effect is toegenomen.
- Meer dan 550 respondenten hebben in een open antwoord aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan, dat zijn er 150 meer dan in 2023.
- In de kwartaalgesprekken worden de resultaten met de betreffende aanbieders besproken.

Proclaimer:
In de figuur zijn verschillende stellingen bij elkaar opgeteld, en alle locaties samengevoegd. Het geeft een globaal en doet geen recht aan de verschillen in momentum en manier van uitvragen.

- Voorbeeldstellingen onder toegankelijkheid: ik ben goed geholpen bij het vinden van een passende activiteit; ik werd vriendelijk geholpen aan de telefoon.
- Voorbeeldstellingen onder kwaliteit: ik word goed begeleid tijdens de activiteit; ik voel me serieus genomen; ik kan goede afspraken maken met de begeleider van de activiteit
- Voorbeeldstellingen onder effect: door het deelnemen aan de activiteit heb ik meer contact met anderen; door mijn hulpmiddel ben ik zelfstandiger.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben ervaring opgedaan met innovatieve manieren van begeleiding, zoals digitale en collectieve vormen van begeleiding. Met de aanbieders zochten we naar passende oplossingen, gericht op het verkorten van de wachtlijsten en het versnellen van de uitstroom.
- We implementeerden het nieuwe contract sociaal-recreatief vervoer dat per 1 september 2024 in ging.
- Met de partners in de stad is er in het kader van IZA (integraal zorgakkoord) gewerkt aan transformatieplannen op het gebied van mentale gezondheid, ouderen en verbinding tussen de eerstelijns medische zorg en het sociaal domein. Naast de inhoudelijke uitwerking is ook gewerkt aan een goede governance om plannen op elkaar af te stemmen en resultaten te kunnen borgen.
- We hebben ingezet op het stimuleren/ faciliteren van gezamenlijk werkgeverschap, gezamenlijk opleiden en gezamenlijk innoveren om de toenemende krapte op de arbeidsmarkt het hoofd te bieden.
- Omdat zorg in toenemende mate in de thuissituatie van inwoners wordt aangeboden hebben we ingezet op het bekendmaken en uitlenen van (zorg)technologie die inwoners in staat stelt om langer zelfstandig thuis te kunnen wonen.
- Samen met de partners hebben we gewerkt aan meerjarenplannen om de Wmo voor de toekomst toegankelijk en betaalbaar te houden.
- We hebben gewerkt aan de doorontwikkeling van het toezicht op de kwaliteit van zorg en het hieruit volgende uitvoeringsprogramma.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De Wmo beleidsnota Samen Leven, Samen Zorgen is vastgesteld en geeft richting aan de te maken keuzes. De Wmo beleidsnota wordt uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's Informele Zorg en Mantelzorg, Toezicht, Ouderen en tevens een nota van uitgangspunten aanvullende zorg Wmo.
- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben samen met de aanbieders ingezet op de verdere transformatie van Hulp bij huishouden.
- We voerden met onze aanbieders het gesprek over de problematiek op het gebied van licht verstandelijke beperkingen in de stad en we zochten naar manieren om de grote vraag naar ondersteuning van deze inwoners waar mogelijk in de sociale basis en basiszorg op te vangen.
- We werkten samen met de partners verder aan de uitvoering van het ADSU (Aan De Slag in Utrecht) convenant.
- We gaven uitvoering aan het programma Thuis in je wijk. Vanuit IZA Mentaal Gezond wordt Thuis in je Wijk gezien als de uitvoering van de beweging waar IZA op inzet. Daarmee wordt Thuis in je Wijk onderdeel van het transformatieplan IZA en krijgt het een belangrijke plek in de uitrol.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 2: Passende aanvullende zorg

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.660	1.761	1.714	1.810	2.570	760	1.900
Lasten	76.072	75.983	74.177	84.412	82.378	2.034	89.015
Saldo baten en lasten	**-74.412**	**-74.221**	**-72.463**	**-82.602**	**-79.808**	**2.794**	**-87.115**
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-74.412**	**-74.221**	**-72.463**	**-82.602**	**-79.808**	**2.794**	**-87.115**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**760**	
De aanbesteding van de regiotaxi is door ons gecoördineerd de verrekening van de kosten met de regiogemeenten is niet begroot	631	I
Overige baten	129	I
Lasten	**2.034**	
Op de contracten met de HbH aanbieders is over 2023 teruggevorderd in verband met onderrealisatie. De baten vallen in 2024	923	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Voor 2024 zijn de budgetten voor HbH aanbieders lager vastgesteld op basis van de verwachte inzet	1.067	I
Bij een aantal aanbieders is de onderrealisatie op hun budget voor 2024 teruggevorderd	727	I
Overige lasten	-683	I

Doelstelling 3: 24-uurs begeleiding

Met de regio bieden we inwoners die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, 24-uurs begeleiding in de nabije omgeving van de inwoner.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Met de realisatie van extra opvangplekken hebben we zoveel als mogelijk voorkomen dat mensen op straat hebben moeten slapen. Er is met de inzet van contigentwoningen zowel ingezet op het voorkomen van daklоosheid middels Wonen Eerst als op uitstroom naar zelfstandig wonen uit de verschillende zorgvormen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

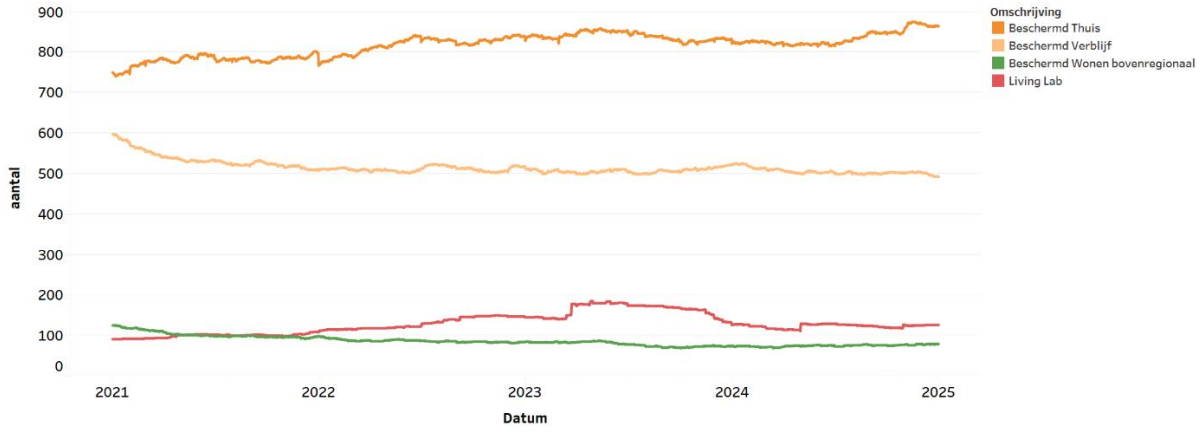
Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Utrecht Onderdak	2024	Utrechts kader voor de invulling van maatschappelijke opvang.
Regioplan U16 Beschermd wonen 2023-2028	2023	Utrechtse uitgangspunten voor onderlinge samenwerking in de U16-regio voor beschermd wonen.
Regioplan maatschappelijke opvang en beschermd wonen Utrecht-stad	2020	Utrechtse uitgangspunten voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen.
Regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen U16	2017	Regionale koers voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen.
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2023	Verordening Wmo geldend in 2024.
Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen	2024	Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034

Effectindicatoren

We hanteren indicatoren om te meten waar we staan. Voor deze doelstelling streven we naar een balans tussen bereik, beschikbaarheid en kwaliteit binnen het beschikbare budget. In gesprekken met partners kijken we naar de onderlinge samenhang tussen de indicatoren en volgen we de ontwikkelingen daarin.

Bereik

Beschermde woonvormen

Omschrijving:

- Deze grafiek toont het gebruik van de verschillende beschermde woonvormen.

Duiding:

- Het afgelopen jaar zien we een lichte toename in het gebruik van en de beweging naar Beschermd Thuis. Met het gebrek aan betaalbare, kleine zelfstandige woonplekken is de uitstroom beperkt en stokt de ontwikkeling van Beschermd Wonen naar Beschermd thuis enigszins.
- Het aantal woningen binnen Living Lab Eerst een Thuis is in 2023 toegenomen in verband met de eerder gestarte en nog lopende Living Lab-woonprojecten en de start van nieuwe woonprojecten. In 2024 zien we weer een afname, door de afgeronde projecten. Deze woonplekken vallen na afronding niet meer onder Living Lab. Mensen wonen zelfstandig en worden, indien nodig, nog ambulant ondersteund vanuit de Wmo. In 2024 is een laatste ronde besluitvorming over nieuwe projecten afgerond. Deze projecten krijgen de komende jaren nog vorm.

Beschikbaarheid

Beschermde woonvormen

Centrumgemeente taken (gemiddelde wachttijd in dagen)	2021	2022	2023	2024
Beschermd Thuis	40	41	76	39
Beschermd Verblijf	85	81	86	87
Beschermd Wonen bovenregionaal	13	3	16	18
Living Lab	2	14	31	35

Omschrijving:

- Deze tabel toont de gemiddelde wachttijd in dagen bij Beschermd Thuis, Beschermd Verblijf, Beschermd Wonen bovenregionaal en Living Lab

Duiding:

- De ontwikkeling van de wachttijd door het jaar heen fluctueert sterk dus kan per kwartaal sterk verschillen. Bij alle vormen van ondersteuning zien we echter een stijging van gemiddelde wachttijd. Dit komt (onder andere) door het personeelstekort, de stijgende vraag naar ondersteuning en onvoldoende financiële middelen en woningschaarste.Dit is ook in de cijfers

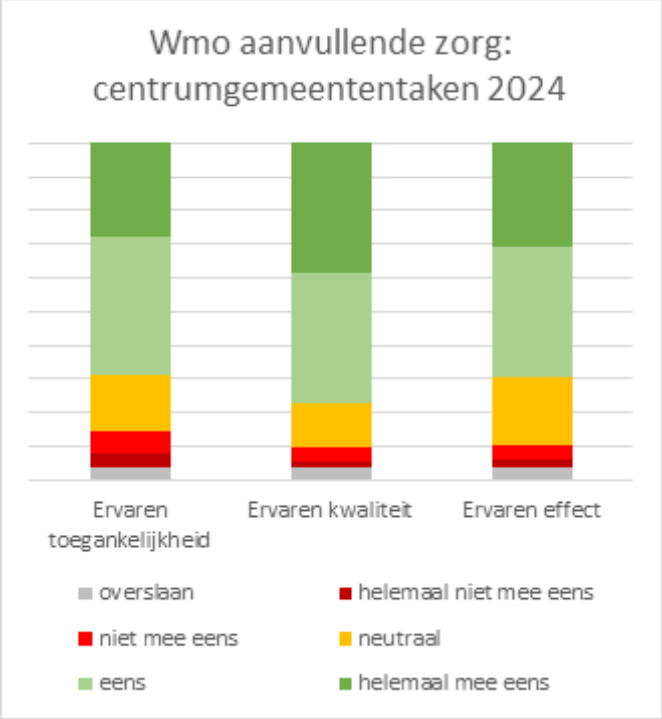
te zien. Beschermd thuis is hierop een uitzondering, omdat er in het laatste kwartaal van 2024 veel mensen zijn ingestroomd haalt deze nieuwe instroom de gemiddelde wachttijd naar beneden, maar ook hier is sprake van een toename van het aantal wachtenden.

- De wachttijd voor beschermende woonvormen (beschermd thuis, beschermd verblijf en beschermd wonen) is een gemiddelde. Afhankelijk van de zorgvraag van de cliënt kan deze per specialisme sterk verschillen.

Maatschappelijke opvang

De druk op de algemene opvang voor volwassenen en jongvolwassenen die dakloos zijn, is hoog. Er zijn 30 extra plekken op de Stadsbrug gerealiseerd. Dit is niet altijd voldoende om iedereen direct een plek te geven. Soms moeten mensen een aantal dagen wachten voordat er plek is in de daklozenopvang. We bereiden een volgende uitbreiding van de Stadsbrug voor.
Daarnaast vragen we mensen of zij, indien mogelijk, nog in het netwerk terecht kunnen. Voor specialistische vormen van opvang zijn wel wachttijden. Deze verschillen per specialisme en liggen tussen de 3 en 9 maanden.

Kwaliteit

- Over 2024 zijn er voor Wmo Centrumgemeentetaken verspreid over 11 aanbieders 596 vragenlijsten ingevuld. Dat zijn er 415 meer dan in 2023. In verband met het verkleinen van het risico op herleidbaarheid, is er een grens van minimaal 10 ingevulde enquêtes nodig, per vragenlijst en locatie, om resultaten te tonen. Hierdoor zijn er nu 260 vragenlijsten inzichtelijk, dat zijn er 126 meer dan in 2023.
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen* onder de noemers ‘ervaren toegankelijkheid’, ‘ervaren kwaliteit’ en ‘ervaren effect’.
- Op alle drie de onderdelen zien we een overwegend positief beeld. Meer mensen antwoorden neutraal en negatief op vragen die gaan over het ervaren toegankelijkheid en ervaren effect van de verkregen hulp of ondersteuning. Ten opzichte van 2023 lijkt de tevredenheid met de

ervaren toegankelijkheid gelijk te zijn gebleven. De tevredenheid met de ervaren kwaliteit en het ervaren effect lijkt te zijn verbeterd.
- Meer dan 200 respondenten hebben in een open antwoord aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan, dat zijn er 80 meer dan in 2023.
- In de kwartaalgesprekken worden de resultaten met de betreffende aanbieders besproken.

Proclaimer:
In de figuur zijn verschillende stellingen bij elkaar opgeteld, en alle locaties samengevoegd. Het geeft een globaal en doet geen recht aan de verschillen in momentum en manier van uitvragen.

- Voorbeeldstellingen onder toegankelijkheid: ik voelde me welkom; ik wist na het eerste gesprek waar ik aan toe was;
- Voorbeeldstellingen onder kwaliteit: de ondersteuning die ik krijg past mij bij; de begeleider/medewerker en ik werken goed samen; de medewerker en ik evalueren of de ondersteuning nog bij mij past;
- Voorbeeldstellingen onder effect: door de ondersteuning gaat het nu beter met mij; door de ondersteuning ben ik beter in staat mijn doelen te behalen.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De regionale aanpak dakloosheid is opgesteld. Deze aanpak zet in op lokale preventieve activiteiten en het lokaal toevoegen van woonplekken. Na vaststelling in 2025 wordt gestart met de uitvoering.
- We hebben met de regio afspraken gemaakt over de huisvesting van cliënten maatschappelijke opvang en beschermd wonen.
- We zijn gestart met de uitvoering van het actieprogramma gericht op inwoners met samenloop van problemen en (potentieel) veiligheidsrisico.
- We versterkte het Centrum Seksueel geweld in verband met de nieuwe zedenwet die in 2024 in ging. Hierin werkten we ook samen met de aanpak straatintimidatie.
- We hebben gewerkt aan de doorontwikkeling van het toezicht op de kwaliteit van zorg en het hieruit volgende uitvoeringsprogramma.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De nieuwe uitvraag voor de gecombineerde inloopvoorziening voor dakloze mensen is uitgesteld en zal gedaan worden in 2025 met beoogde ingang contract 2026.
- De expertiseteams Veiligheid Utrecht werken in de wijken Leidsche Rijn en Overvecht, deze teams zijn niet in de hele stad geïmplementeerd, omdat het rijk in 2024 nog geen besluit heeft genomen over wetswijziging en over financiering. In het voorjaar van 2026 nemen het kabinet en de Tweede Kamer daarover een besluit.
- We hebben een uitvoeringsprogramma 2025/2026 voor Beschermd Wonen opgesteld met de U16 die na vaststelling door alle colleges in de U16 zal worden geïmplementeerd.

- De Beleidsnota Utrecht Onderdak is vastgesteld en er is uitvoering gegeven aan de daarin opgenomen activiteiten opgenomen activiteiten. Er zijn o.a. extra opvangplekken toegevoegd en er is een structurele locatie voor de KWR gerealiseerd.
- We hebben maatregelen genomen in het kader van de landelijke aanpak beperking instroom Wlz van cliënten met GGZ-problematiek. De VNG heeft zich in september teruggetrokken uit de bestuurlijke afspraken, we monitoren de mogelijke gevolgen hiervan.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De Wmo Beleidsnota Samen Leven, Samen zorgen en de Beleidsnota Utrecht Onderdak zijn vastgesteld. Deze geven richting aan de te maken keuzes. De Wmo beleidsnota wordt uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's Informele Zorg en Mantelzorg, Toezicht, Ouderen en tevens een nota van uitgangspunten aanvullende zorg Wmo.
- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein)..

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We bleven uitvoering geven aan het nieuwe Regioplan beschermd wonen 2023-2028 .
- We bleven werken aan het doorontwikkelen van een passend zorglandschap maatschappelijke opvang en beschermd wonen, waaronder de prikkelarme opvang.
- We bleven uitvoering geven aan het 10 puntenplan voorkomen van dakloosheid.
- We bleven werken aan het doorontwikkelen van de keten dakloosheid, inclusief Stadsteam Back-up, met oog op de druk op de opvang en toenemend aantal dakloze mensen.
- We bleven werken aan de doorontwikkeling van de toegang Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen zoals beschreven in de samenwerkingsoverkeenkomst met de U16.
- We gingen door met het project Onder de Pannen, dat in 2022 is gestart.
- We bleven de herstelacademie Enik doorontwikkelen.
- We continueerden de financiering van de laagdrempelige hulpverlening voor plegers van huiselijk geweld via het programma Pleger In Ons.
- We bleven het brede gebruik van de verplichte meldcode huiselijke geweld en kindermishandeling extra onder de aandacht brengen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 3: 24-uurs begeleiding

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	5.786	2.652	4.663	3.254	2.087	-1.167	1.609
Lasten	131.343	120.479	131.294	135.881	128.116	7.765	144.810
Saldo baten en lasten	**-125.557**	**-117.827**	**-126.631**	**-132.628**	**-126.030**	**6.598**	**-143.201**
Onttrekking reserves	4.208	4.208	0	358	358	0	8.701
Toevoeging reserves	0	0	0	8.701	8.701	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**4.208**	**4.208**	**0**	**-8.343**	**-8.343**	**0**	**8.701**
Totaal	**-121.349**	**-113.619**	**-126.631**	**-140.971**	**-134.373**	**6.598**	**-134.500**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-1.167**	
In de begroting is de ontvangst van de SPUK voor Landelijk Centrum Seksueel Geweld opgenomen. De SPUK is daadwerkelijk ontvangen, maar mocht op basis van de verantwoordingseisen nog niet als opbrengst worden geboekt.	-1.214	I
Overige baten	47	I
Lasten	**7.765**	
Op de regionale middelen aanpak dakloosheid is een positief saldo ontstaan. De middelen worden meerjarig ingezet voor 16 Utrechtse gemeenten. De inzet varieert per jaar, mede als gevolg van oplevering van woonprojecten	1.472	I
Op de regionale middelen voor Living lab Eerst een thuis is een positief saldo ontstaan. De middelen worden meerjarige ingezet voor woonprojecten in de regio Utrecht. Daadwerkelijke inzet is afhankelijk van het moment van opleveren van de woonprojecten	869	I
Op de middelen Beschermd wonen is een positief saldo ontstaan. Ten opzichte van de met de regio opgestelde werkbegroting is er ruimte ontstaan door met name terugvordering van onderrealisatie bij aanbieders over 2023.	2.483	I
In de VJN 2024 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van het aantal opvang plekken en uitvoering van de Koudweerregeling. Voor de KWR is een locatie voor meerdere jaren gevonden. De afschrijving van de investeringen starten pas in 2025. Het vinden van geschikte locaties voor uitbreiding van het aantal plekken bleek in 2024 erg lastig. Vanaf 2025 is het aantal extra plekken gerealiseerd	1.150	I
De lasten die begroot waren voor het landelijk Centrum voor Seksueel Geweld en waarvoor via de SPUK middelen voor zijn ontvangen, mochten op basis van de verantwoordingseisen nog niet in de verantwoording worden opgenomen.	1.214	I
Bij een aantal aanbieders is de onderrealisatie op hun budget voor 2024 teruggevorderd	534	I

Risico's

Risico	Maatregel
Het tijdig kunnen bieden van zorg, ondersteuning en opvang op maat staat onder druk, wat resulteert in wachtlijsten. De vraag naar zorg neemt toe en is sterk afhankelijk van factoren zoals vergrijzing, afbouw van de GGZ en brede inzet op langer thuis wonen. Zonder voldoende passende woonplekken, zal de druk op de zorg en daarmee op de opvang zo erg toenemen, dat we zonder verdere maatregelen niet meer aan onze wettelijke taken op het gebied van de Wmo (maatschappelijke opvang), mensenrechten (opvang van zeer kwetsbare niet rechthebbende dakloze mensen) en huisvestingstaakstelling statushouders kunnen voldoen. Daarnaast neemt zorgduur en opvang toe door meer complexe problematiek en door stagnering van uitstroom door krapte op de woningmarkt. Parallel zien we dat de krapte op de arbeidsmarkt de levering van zorg onder druk zet. Dit kan leiden tot verergerde problematiek, meer mensen op straat en langer verblijf in (duurdere) niet passende vormen van zorg.	Samen met partners zoeken hoe we hulpvragen zoveel mogelijk in het gewone leven, met lichtere ondersteuning en door meer opgavegericht en integraal werken kunnen oplossen
De landelijke akkoorden IZA, GALA, WOZO die inzetten op preventie ten opzichte van medische zorg vergroten de druk op en vraag aan het sociale domein. De omvang hiervan is moeilijk in te schatten. Aan de akkoorden zijn vooralsnog tijdelijke middelen gekoppeld in de vorm van specifieke uitkeringen (SPUKs). Dit geeft onzekerheid over de borging van de transformaties in de zorg die worden beoogd met deze akkoorden.	Bij de uitwerking van deze akkoorden in transformatieplannen worden aannames gemaakt op effect op sociaal domein, en deze worden ook gemonitord. Indien nodig wordt hier de lobby op ingezet.
Er zijn financiële onzekerheden. Het Landelijk houdbaarheidsonderzoek Wmo en landelijke eigen bijdrage regeling Wmo zijn nog steeds niet afgerond waardoor niet bekend is wat dit gaat betekenen voor de financieringen.	Actieve lobby indien gewenst en mogelijk in G4- of VNG-verband

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	0	750	750	750	0
Totaal investeringen	**0**	**750**	**750**	**750**	**0**

Doelstelling

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Uitbreidingsinvesteringen A	0	750	750	750	0
Totaal investeringen	**0**	**750**	**750**	750	**750**

Toelichting

Uitbreidingsinvesteringen A

Koudweerregeling (KWR)
Dit krediet is in de 2e Bestuursrapportage geautoriseerd door de raad ten behoeve van investeringen in de locatie voor de opvang onder de KWR. Per abuis is de verwachte afwijkende afschrijvingstermijn niet aan de raad voorgelegd in 2024. Hiervoor wordt een aanpassingsvoorstel voorgelegd bij de 1e Bestuursrapportage 2025. Om deze reden wordt het krediet in 2025 gereed gemeld en starten de afschrijvingen ook in 2025.

Verbonden partijen

Dit programma heeft geen Verbonden Partijen.

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				
Advies	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	2.360	2.434	-74
Buurtteams Sociaal	Doorontwikkeling en uitvoering van de buurtteams en het leveren van hoogwaardige sociale basiszorg. In co-creatie met de gemeente Utrecht leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een nieuw en eenvoudiger stelsel van zorg en ondersteuning	23.152	23.152	0
Groepsgewijze activiteiten	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	323	323	0
Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van informatie op breed sociaal domein	747	747	0
Onafhankelijke cliëntondersteuning	Faciliteren en organiseren van onafhankelijke cliëntondersteuning	457	457	0
Ondersteuning schuldhulpverlening vanuit Informele zorg	Ondersteuning om inwoners op een toegankelijke en laagdrempelige wijze te leren omgaan met geld, schulden en administratie	1.149	1.149	0
Totaal doelstelling 1		28.188	28.262	-74
Doelstelling 2: Utrechters krijgen passende aanvullende zorg en ondersteuning passend bij hun (zorg)vraag zodat zij mee kunnen doen				
Buurtbemiddeling/ Aanpak Extreme Woonoverlast	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	887	887	0

FIOM	Aanbieden van gespecialiseerd maatschappelijk werk met betrekking tot zwangerschap, adoptie, seksueel geweld en hulp aan tienerouders	317	317	0
Sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke	6.634	6.782	-148
Totaal doelstelling 2		7.838	7.986	-148
Doelstelling 3: Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs) begeleiding gericht op herstel en activering, thuis of in een woonvoorziening				
Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang	2.124	2.149	-25
Veilig thuis 18+	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	6.014	6.014	0
Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikadres, bij familie of via de informele netwerken.	2.040	2.030	10
Totaal doelstelling 3		10.178	10.193	-15
Totaal Passende ondersteuning en opvang		**46.204**	**46.441**	**-237**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Programma overzicht

We werken aan zekerheid van werk en inkomen, nu en in de toekomst.

Portefeuillehouder(s):
Linda Voortman, Susanne Schilderman, Eva Oosters

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	156.976	161.355	148.013	175.278	178.731	3.453	176.343
Lasten	297.236	320.624	274.160	325.938	328.513	-2.575	313.802
Saldo baten en lasten	**-140.260**	**-159.269**	**-126.147**	**-150.659**	**-149.781**	**878**	**-137.459**
Onttrekking reserves	24.091	24.091	0	2.671	5.163	2.492	0
Toevoeging reserves	4.703	6.229	0	4.000	4.000	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**19.388**	**17.862**	**0**	**-1.329**	**1.163**	**2.492**	**0**
Totaal	**-120.872**	**-141.407**	**-126.147**	**-151.988**	**-148.618**	**3.370**	**-137.459**

De baten in dit programma zijn 178,7 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- BUIG budget (171,3 miljoen euro op basis van definitief budget)
- Inkomsten van voormalig bijstandsgerechtigden (2,9 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 328,6 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Sociale werkvoorziening (23,2 miljoen euro)
- Re-integratiedienstverlening (18,2 miljoen euro)
- Uitkeringslasten verstrekken bijstandsuitkering (183,0 miljoen euro)
- Uitkeringslasten minimabeleid (35,3 miljoen euro)
- Schulddienstverlening (6,2 miljoen euro)
- Subsidieregeling Ondernemersfonds (13,5 miljoen euro)
- Verdichten en verduurzaming OMU (3 miljoen euro)
- Utrecht Marketing (1,6 miljoen euro)
- Overig waaronder subsidieregeling ecosystemen, van werk naar werk en bijdrage Trade ROM (1,4 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2024 5,2 miljoen euro onttrokken en 4,0 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.
.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Werknemers en -gelegenheid

Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad.

Wat hebben we bereikt in 2024?
We bieden ruimte aan werkgevers, werknemers en ondernemers die de stad helpen groeien naar een nieuwe weerbare en wendbare economie met maatschappelijke meerwaarde. We zien dat de krapte in de arbeidsmarkt blijvend is. We hebben, samen met partners, het Regionaal Talentfonds opgezet voor omscholing van inwoners naar 4 tekortsectoren. Ook het aanbod van de bedrijfsruimte- en kantorenmarkt blijft dalen. Er zijn steviger sturingskaders nodig om de groeiende stad in balans te brengen en te houden. In 2024 zijn de beleidsnota's Werklocaties en Arbeidsmarkt opgesteld. Beide nota's worden in 2025 aangeboden aan de raad. Met het bestendigen van Ondernemer Centraal en inbedden van een loketfunctie voor vragen over circulair ondernemen dragen we bij aan toekomstbestendige werkgevers en economie voor Utrecht. Daarnaast hebben we dit jaar subsidie verstrekt aan 5 winkelgebieden om bij te dragen aan een vitale stad.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Ruimtelijke strategie Utrecht 2040	2021	De ambities die de gemeente Utrecht heeft op de grote vraagstukken voor de stad, nu en in de toekomst.
Regionale Economische Agenda Utrecht 2020-2027	2020	Schetst de kaders voor onze gemeentelijke strategie, beleid en uitvoering op het gebied van economie.
Beleid tijdelijk verblijf (short stay) en bijstelling hotels	2019	Nieuw beleid voor tijdelijk verblijf, bijstelling van het reguliere hotelbeleid.
Ontwikkelingskader Horeca Utrecht 2018	2018	Kaders waarmee we willen bijdragen aan een gezonde groei van de stad en inspelen op nieuwe trends.
City Deal Health Hub	2016	Gezond (stedelijk) leven, via samenhangende aanpak en versterking van de gezondheidsgerelateerde economie.
Perspectief Toerisme 2020 - Live like a local	2015	Werkwijze gemeente Utrecht in relatie tot toeristische ontwikkelingen.
Bedrijventerreinenstrategie Utrecht 2012	2012	Bieden voldoende en toekomstbestendige werklocaties.
Ontwikkelingskader detailhandel	2012	Beleid dat bijdraagt aan een goede detailhandelsstructuur en leegstand tegengaat.
Hotelnota	2010	Beleid voor ontwikkelruimte hotels.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Totale werkgelegenheid per inwoner (15-75 jaar).	0,96 (2018)	1.06	1.09	1.06	**1,12**		1.06
Aantal banen (in fte) in de stad per ha.	28,0 (2018)	33	33,9	33,5	**35,4**		34
Positie van regio Utrecht op EU-ranking economische competitiviteit (eens per 3 jaar).	1 (2022)	1	1	1	**1**		Top 3

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Het hotel- en short staybeleid zijn geëvalueerd. Over de uitkomsten hebben we de raad in januari 2025 per brief geïnformeerd (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht).
- De raad is in 2024 meerdere keren geïnformeerd over het proces rondom standplaatsen. In 2024 zijn er 61 nieuwe standplaatsvergunningen verstrekt. In de eerste helft van 2025 volgt de tweede ronde (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht).
- Afgelopen jaar hebben we de beleidsnota Arbeidsmarkt opgesteld. Het streven is om deze in Q1 2025 aan te bieden aan de Raad.
- Er is uitvoering gegeven aan de Actieagenda Utrechtse Economie 2023-2026. De raad is in april 2024 geïnformeerd over de voortgang van de Actieagenda, het advies van de Review Council en de resultaten van de Utrechtse Nieuwe Economie Index (NEx) (Raadsbrief Voortgangsrapportage Actieagenda Utrechtse economie - U-reka Gemeente Utrecht). De uitslagen van de Utrechtse Nieuwe Economie Index (NEx) zijn tijdens een event met ondernemers en partners uit de stad gedeeld.
- In 2024 is aan de beleidsnota Werklocaties gewerkt. In 2025 wordt de beleidsnota ter inzage gelegd en aan de raad aangeboden.
- De raad is door middel van een raadsbrief (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht) geïnformeerd over de raadsmotie motie 234 / 2023.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De evaluatie over de aanpak Vitale winkelgebieden is niet uitgevoerd. De aanpak is gesplitst in de subsidie voor kwetsbare winkelgebieden en aanpak Morgen Mooier Maken. Hierover is de raad per brief geïnformeerd (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht)

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Omscholingsregeling voor inwoners (deze regeling wordt opgevolgd door het regionaal talentfonds).
- Fonds mismatch arbeidsmarkt.
- Tegemoetkoming energiekosten voor Utrechtse ondernemers.
- Lokaal Economisch Fonds.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben de basis beter op orde gebracht door de capaciteit uit te breiden op de ambities ‘goed beleid maken’, en economische inbreng in gebiedsontwikkeling, circulariteit, verdichting en verduurzaming.
- In 2024 hebben we met de regionale stakeholders de Regionale Economische Agenda (REA) geëvalueerd. Hieruit bleek dat de inhoud van de REA nog grotendeels overeind staat.
- In 2024 is via NV Ontwikkelings Maatschappij Utrecht (NV OMU) verkend of er mogelijkheden waren om nieuwe locaties aan te kopen om te investeren in verdichting en verduurzaming bedrijventerreinen. Ondanks deze inspanningen is het niet gelukt om geschikte locaties te verwerven. De voornaamste belemmeringen waren de beperkte beschikbaarheid van locaties die voldoen aan de gestelde eisen en de hoge kosten van beschikbare opties.
- In 2024 is ondersteuning geven aan (kwetsbare) winkelgebieden o.a. via Morgen Mooier Maken en subsidieregeling kwetsbare winkelgebieden. De raad is over de verschillende instrumenten geïnformeerd via een raadsbrief (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht)
- De locatieprofielen voor evenementen zijn vastgesteld (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht).
- Keurmerk Veilig Ondernemen hebben we blijvend ondersteund.
- Om de mismatch in de sectoren zorg, bouw en techniek aan te pakken is in 2024 de marktgroepenaanpak voortgezet. Dit resulteerde o.a. in projecten op het gebied van de energietransitie, een Equals campagne om vrouwen te enthousiasmeren voor een baan in de ICT, de start van het proces om te komen tot stedelijke arbeidsmarktagenda’s voor de zorg en de totstandkoming van een regionaal talentfonds.
- Het onderzoek naar arbeidsdiscriminatie via aanpak inclusieve arbeidsmarkt is uitgevoerd. De raad wordt over de onderzoeksresultaten en eventuele vervolgacties over geïnformeerd via de raadbrief inclusieve arbeidsmarkt (Uiterlijk Q2 2025).
- In lijn met de meerjarenstrategie 2023-2026 helpt ROM Utrecht Region ambitieuze en innovatieve ondernemers in de regio Utrecht te groeien door het bieden van relevante, betekenisvolle diensten. Vanuit onze positie als aandeelhouder vinden we het van belang hierop te sturen.
- Via vastgoed-aanpak Wijk Ontwikkelingsmaatschappijen (WOM) hebben we geïnvesteerd in het versterken van de wijkeconomie. De meeste panden van de WOM zijn verduurzaamd en hebben energielabel A gekregen.

- De evaluatie van het Ondernemersfonds Utrecht is door middel van een raadsbrief aangeboden aan de raad (Document Viewer - U-reka Gemeente Utrecht).
- We ondersteunen programma's (zoals incubator UtrechtInc en Innofest) die Startups helpen groeien.
- Het Utrecht International Centre (UIC) heeft in 2024 10.000 baliecontacten gehad op kantoor. Het UIC heeft in 2024 het initiatief genomen om netwerk op te zetten met soortgelijke Europese centra, de European Talant Alliance.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beschikbare middelen Werk naar Werk, die o.a. gebruikt werden voor een bijdrage aan het Regionaal talentfonds, zijn geschrapt. Via de inzet van een reserve blijven we het regionaal talentfonds tot ten minste 2027 steunen.

Financiën 1: Werknemers en -gelegenheid

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	468	612	469	453	586	133	898
Lasten	21.308	21.806	25.004	27.407	27.794	-387	27.090
Saldo baten en lasten	**-20.839**	**-21.194**	**-24.534**	**-26.954**	**-27.208**	**-254**	**-26.192**
Onttrekking reserves	210	210	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	1.400	1.400	0	4.000	4.000	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-1.190**	**-1.190**	**0**	**-4.000**	**-4.000**	**0**	**0**
Totaal	**-22.029**	**-22.384**	**-24.534**	**-30.954**	**-31.208**	**-254**	**-26.192**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**133**	
Bijdrage vanuit Provincie Utrecht voor het International Welcome Center.	125	I
Overige baten	8	
Lasten	**-387**	
Hogere kosten voor standplaatsen in 2024. Deze zijn eerder in het jaar middels de tweede bestuursrapportage gerapporteerd.	-200	I
Overige lasten	-187	

Doelstelling 2: Circulair

We willen in 2050 volledig circulair zijn, in 2030 maximaal de helft aan primaire grondstoffen gebruiken en we versterken het vestigingsklimaat voor circulaire bedrijven.

Wat hebben we bereikt in 2024?
In 2024 zijn zowel de visie als de beleidsnota Utrecht Circulair door de raad vastgesteld. Hiermee zijn de ambities, prioriteiten en de kaders om Utrecht Circulair volledig te maken in 2050 duidelijk. De samenwerking met organisaties in de stad is versterkt en we hebben belangrijke stappen gezet om 2 upcycle centra in Utrecht te realiseren.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Visie Utrecht Circulair 2050	2024	Om richting te geven aan de ontwikkeling naar een circulaire stad is de Visie Utrecht Circulair 2050 met vier prioriteiten opgesteld.
Beleidsnota Utrecht Circulair 2030	2024	In de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030 zijn de vier prioriteiten en elf ambities uit de Visie Utrecht Circulair 2050 nader uitgewerkt.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
MPG-score (Milieu Prestatie Gebouwen) nieuwbouw van woningen van gemiddeld €0,54/m²bvo.	0,63 (2019)	0,58	0,63	0,56	**0,64**		0,52
Minimaal 45% circulair inkopen.	16% (2018)	40%	45%	45%	**55%**		47%

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Het intensiveren, stimuleren en faciliteren van circulair ondernemen is onder meer uitgevoerd via onderzoek en voorbereiding voor ondernemersvereniging Circulair Utrecht, de openstelling van de mkb innovatievouchers circulaire economie (vanuit Kansen voor West), opzetten van een opleiding tot meubelreparateur en de start uitvoering vanuit de Green Deal Lage Weide.

Ook is de ondersteuning vanuit de groene loper onderdeel geworden van de reguliere dienstverlening van Ondernemer Centraal.

- Het vestigingsklimaat voor circulaire ondernemers is gebiedsgericht versterkt, onder meer via Omgevingsvisie deelgebied Lage Weide.
- Circulair bouwen 2023-2030: In lijn met het URGE-actieprogramma Circulair bouwen hebben we in 2024 ingezet op het borgen van het Convenant Toekomstbestendig Bouwen, op het inzetten op biobased en hergebruikte materialen in tenders en op de samenwerking met de organisatie Building Balance om biobased bouwen te versnellen. Building Balance is een uitvoeringsorganisatie om de Nationale Aanpak Biobased Bouwen te versnellen.
- Integreren van circulair bouwen, renoveren, beheren en demonteren bij de programmering van gemeentelijk vastgoed (MPVG) is onderdeel geworden van beleidsnota Utrecht Circulair die 12 december 2024 door gemeenteraad is vastgesteld en onderdeel van de beleidsnota Vastgoed die in 2025 door het college aan de raad wordt aangeboden.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- EU-subsidie project FCBRE gericht op hergebruik van bouwmaterialen: Dit project is eind 2023 afgerond.
- Uitreiking Circulair compliment is vervallen naar aanleiding van Amendement A57: Het Compliment vervalt als gevolg van het aangenomen amendement A57, waarin door de raad is besloten om de voorziening AMEV-milieuprijs te laten vrijvallen en voortaan in te zetten voor zelfbeheer openbaar groen.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Upcycle centrum realiseren: We hebben ruim 1,1 miljoen Europese subsidie toegekend gekregen voor de realisering van twee upcyclecentra en het circulair maken van de Stadshoutketen. Er is een aannemer geselecteerd voor de bouw van het eerste circulaire Upcyclecentrum in Werkspoor. Stichting UP is opgericht en gestart met het betrekken van bewoners bij hergebruik van restmaterialen. Er zijn verbeteringen gerealiseerd op het afvalscheidingsstation Tractieweg voor het inzamelen van herbruikbare materialen. Zie voor meer info de raadsbrief die 8 oktober aan de raad is gestuurd.
- Het Actieprogramma Utrecht Circulair 2020-2023 is afgerond. De geleerde lessen zijn opgehaald en gedeeld via de Raadsbrief Afronding Actieprogramma Utrecht Circulair 2020-2023.

Financiën 2: Circulair

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	42	171	2	442	298	-143	562
Lasten	1.373	1.463	1.707	2.185	1.675	509	2.093
Saldo baten en lasten	**-1.330**	**-1.292**	**-1.705**	**-1.743**	**-1.377**	**366**	**-1.532**
Onttrekking reserves	0	0	0	38	38	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**38**	**38**	**0**	**0**
Totaal	**-1.330**	**-1.292**	**-1.705**	**-1.705**	**-1.339**	**366**	**-1.532**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-143**	
Lagere baten op de Europese subsidies	-143	I
Overige baten	0	
Lasten	**509**	
De lasten inzake realisatie van de twee stedelijke upcycle centra vallen lager uit omdat de uitwerking is verschoven naar 2025.	477	I
Overige lasten	32	

Doelstelling 3: Werken of participeren

Utrechters werken of participeren naar vermogen.

Wat hebben we bereikt in 2024?

In 2024 hebben we met de beleidsnota Werk en Re-integratie het beleid vastgesteld voor de komende jaren. We zetten hierbij extra in op doelgroepen die ondersteuning het meeste nodig hebben, zodat zij duurzaam kunnen meedoen op de arbeidsmarkt.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Werk en Re-integratie	2024	De beleidsnota omvat de beleidskaders op het gebied van werk en re-integratie voor de komende 8 jaar
Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen	2024	Het uitvoeringsprogramma behelst concrete acties als uitwerking van de beleidsnota's financiële bestaanszekerheid, werk en re-integratie en volksgezondheid

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Uitstroom uit de bijstand naar werk: volwassenen en jongeren en betaald werk met aanvulling bijstand.	1033 (2022)	1300	799	1300	**845**		Niet van toepassing
Werkgeverstevredenheid cijfer.	7,0 (2022)	7,5	7,7	7,5	**Nog niet bekend**		Nvt
Aandeel personen dat actief is.	NTB	30%	niet bekend	Nvt	**niet bekend**		Nvt

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Beleidsnota Werk en Re-integratie.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Banenplan werkgevers: we hebben een beleidsnota Werk en re-integratie en een uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen opgesteld, waarin is opgenomen hoe we met werkgevers gaan samenwerken om onze doelstellingen te realiseren.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Actie-agenda banenafspraak om meer inwoners met een arbeidsbeperking duurzaam aan het werk te helpen.
- Arbeidsmarkt dichtbij
- Hoofdzaak Werk: samenwerking in de arbeidsmarktregio om de mogelijkheden op de arbeidsmarkt voor mensen met een psychische of psychiatrische kwetsbaarheid optimaal te benutten
- Implementatie Breed Offensief; brede agenda om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten

- Plan van aanpak Basisbanen.
- Voorbereiden van de uitbreiding arbeidsmarktinfrastructuur en de vorming van het Regionaal Werkcentrum.
- Jeugdwerkloosheid tegengaan met de Regionale aanpak jeugdwerkloosheid.
- Met Ondernemer Centraal ondersteunende dienstverlening leveren aan ondernemers.
- Werken in de wijk met onder andere werkwinkels en sociaal renoveren.
- Regionale Werkgeversdienstverlening.
- Bieden passende werkomgeving voor inwoners met een arbeidsbeperking via beschut werk en de voormalige Wsw.

Financiën 3: Werken of participeren

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	850	5.830	350	-150	3.229	3.379	350
Lasten	49.731	51.728	44.647	57.277	58.569	-1.292	47.081
Saldo baten en lasten	**-48.881**	**-45.898**	**-44.297**	**-57.427**	**-55.340**	**2.087**	**-46.731**
Onttrekking reserves	3.713	3.713	0	2.633	2.633	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**3.713**	**3.713**	**0**	**2.633**	**2.633**	**0**	**0**
Totaal	**-45.168**	**-42.185**	**-44.297**	**-54.794**	**-52.707**	**2.087**	**-46.731**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**3.379**	
Meer ontvangen ESF-subsidie	2.226	I
Ontvangen bijdrage voor het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT)	840	I
Baten overige overheden uit voorliggende voorzieningen, deze worden niet begroot	663	I
Overige baten	-350	I
Lasten	**-1.292**	
Hogere lasten voor ESF vanwege hogere baten (voor de PRO / VSO scholen en de regio)	-2.585	I
Lagere lasten voor Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid	1.253	I
Hogere lasten voor RMT vanwege hogere baten (kosten worden gedeclareerd bij het Rijk en niet vooraf begroot)	-757	I
Lagere lasten voor de Utrechtse Werktafel	521	I
Lagere lasten voor re-integratie dienstverlening	186	S
Hogere lasten versnelling werk en ondernemerschap Overvecht	-105	I
Overige lasten	195	I

Doelstelling 4: Inkomenszekerheid

Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg)vrij.

Wat hebben we bereikt in 2024?
In 2024 hebben we met de beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid het beleid vastgelegd om de komende jaren Utrechters te ondersteunen met rondkomen en meedoen. We hebben hiermee regelingen vereenvoudigd en zetten extra in op gezinnen met kinderen, zodat zij volwaardig kunnen meedoen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota financiële bestaanszekerheid	2024	De beleidsnota financiële bestaanszekerheid bevat de beleidskaders voor financiële bestaanszekerheid voor de komende 4 jaar.
Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen	2024	Het uitvoeringsprogramma behelst concrete acties als uitwerking van de beleidsnota's financiële bestaanszekerheid, werk en re-integratie en volksgezondheid.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal huishoudens dat inkomensondersteuning ontvangt volgens de participatiewet.	9208 (2022)	9000	9341	9100	**9698**		NTB
Van alle Utrechters die aangeven slecht te kunnen leven van hun inkomen stijgt het percentage dat 'weinig tot geen problemen ervaart met meedoen'	50% (2021)	50%	58%	Nvt	**Nvt**		58%
Aantal huishoudens met schulden dat professionele hulp krijgt.	2200 (2018)	2900	2812	3000	**2838**		3100

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Vaststellen beleidsnota financiële bestaanszekerheid.
- Vaststellen van het uitvoeringsprogramma werk en inkomen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Er is één gezamenlijk uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen opgesteld voor de nota's financiële bestaanszekerheid en Werk en Re-integratie. Ook enkele doelen van de beleidsnota Volksgezondheid zijn hierin meegenomen.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Vanwege de verkorting naar achttien maanden van het minnelijk en wettelijke traject schuldhulpverlening zijn we gestopt met de coronasanering van 24 maanden.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Bieden van inkomensondersteuning aan inwoners in het kader van de Participatiewet, BBZ, IOAW en IOAZ.
- Lobbyen voor een menselijkere Participatiewet.
- Afwijken van de vier weken zoektermijn voor jongeren tot 27 jaar.
- Uitvoeren van de inkomstenvrijlating voor jongeren tot 27 jaar.
- Aanbieden van de U-pas en de schuldenregelingen.
- Uitvoeren van de minimaregelingen.
- Inzetten op vroegsignalering van schulden.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 4: Inkomenszekerheid

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	155.615	154.742	147.192	174.533	174.618	84	174.533
Lasten	224.825	245.626	202.802	239.069	240.475	-1.406	237.538
Saldo baten en lasten	**-69.210**	**-90.884**	**-55.610**	**-64.535**	**-65.857**	**-1.322**	**-63.004**
Onttrekking reserves	20.168	20.168	0	0	2.492	2.492	0
Toevoeging reserves	3.303	4.829	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**16.865**	**15.339**	**0**	**0**	**2.492**	**2.492**	**0**
Totaal	**-52.345**	**-75.545**	**-55.610**	**-64.535**	**-63.365**	**1.170**	**-63.004**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**84**	
De baten Rijk zijn lager dan begroot, doordat er een afrekening heeft plaatsgevonden voor Tozo 2023 aan het Rijk	-336	S
De terugvorderingen zijn lager dan begroot	-430	I
Baten overige overheden uit voorliggende voorzieningen, deze worden niet begroot	663	I
Hogere inkomsten uit terugontvangen bijzondere bijstand	130	I
Overige baten	57	I
Lasten	**-1.406**	
Dotatie voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren	-496	I
Lagere uitkeringslasten (BUIG-deel) door hogere bijstelling dan werkelijke lasten	2.991	I
Hogere lasten i.v.m. hoger bereik studietoeslag	-1.488	S
Hogere toerekening uitvoeringskosten	-1.893	I
Rijksbudget bijzondere bijstand en vroegsignalering breed ingezet ter dekking van hogere lasten binnen het programma	1.046	I
Hogere lasten i.v.m. hoger bereik U-pas	-327	S
Hogere lasten i.v.m. hoger bereik Bijzondere Bijstand	-309	S
Hogere lasten i.v.m. hoger bereik Individuele inkomenstoeslag	-251	S
Hogere lasten voor de schuldhulpverlening OGGZ-doelgroep	-387	S
Hogere lasten Huishoudboekje	-269	S
Hogere lasten doordat een uitname uit de begroting voor lasten voormalig personeel per abuis t.l.v. deze doelstelling is gebracht	-315	I
Overige lasten	292	I
Reserves	2.492	
Onttrekkingen	2.492	
Conform systeemafspraak Tweede Bestuursrapportage 2023 is het resultaat op minimabeleid en schulddienstverlening (excl. resultaat voormalig		

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
personeel) verrekend met de reserve Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening).		
Toevoegingen	**0**	
Toevoegingen	0	

Risico's

Risico	Maatregel
Na-effecten coronapandemie, wat voor diverse ondernemers een financieel gezonde bedrijfsvoering belemmert. Denk aan hoge schuldenlast, ondernemers die zichzelf onder bijstandsniveau uitbetalen, enzovoorts. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de werkgelegenheid in onze stad, waaronder uitstel door ondernemers van investeringen in duurzaamheidsmaatregelen.	Vanaf 1 januari 2025 is Ondernemer Centraal officieel bestendigd, waarmee het is omgezet van een tijdelijk programma naar structurele dienstverlening voor ondernemers.
Netcongestie kan leiden tot vertraging van uitgifte en verkoop van panden voor bedrijfsmatig vastgoed. Dit kan een remmende werking hebben op de economische ontwikkeling.	Gemeente stimuleert en faciliteert bij het zoeken naar slimme alternatieve oplossingen (o.a. E-hubs) en tijdelijke maatregelen Voucherregeling voor advies over netcongestie voor ondernemers .
Bijstandsbudget (BUIG) Het risico is dat het jaarlijkse budget dat Utrecht vanuit het Rijk ontvangt voor de gebundelde uitkering (BUIG) onvoldoende is voor de uitkeringslasten. De gemeente is wettelijk verplicht alle uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en loonkostensubsidies te verstrekken aan inwoners die hier recht op hebben. Het jaarlijkse budget dat gemeenten ontvangen is echter afhankelijk van twee factoren waar de gemeente geen invloed op heeft: de landelijke ontwikkelingen in het macrobudget én het verdeelmodel dat bepaalt welk percentage elke gemeente krijgt. Dit blijft een financieel risico, ondanks verbeteringen in het verdeelmodel, vrijgemaakte algemene middelen en de bestaande vangnetregeling.	Om het risico te beheersen zet de gemeente actief in op uitstroombevorderend beleid om het aantal bijstandsgerechtigden te beperken. Daarnaast vindt er intensieve monitoring plaats om tijdig te kunnen bijsturen op het budget. Hoewel het verdeelmodel inmiddels is uitontwikkeld, blijven we ons inzetten voor verdere verbeteringen van het model die recht doen aan de Utrechtse situatie. De gemeente zorgt voor een tijdige aanvraag van de vangnetuitkering bij grote tekorten. Ook worden prognoses periodiek herijkt om de benodigde middelen tijdig bij te kunnen stellen.
Open einde karakter armoedebeleid: De gemeente Utrecht loopt een financieel risico omdat de voorzieningen in het armoedebeleid een open-einde karakter hebben. Het aantal regelingen neemt toe als antwoord op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de compensatie van medische kosten via bijzondere bijstand en de inzet van U-pas tegoed voor parkeerkosten. Door	We schatten het bereik voor het komende jaar vooraf in en monitoren maandelijks de uitgaven en het gebruik van armoederegelingen (waaronder U-pas tegoed) om overschrijdingen vroegtijdig te signaleren. Door het open-einde karakter is bijsturing binnen het lopende jaar zeer beperkt mogelijk. Bij overschrijdingen

Risico	Maatregel
het groeiende aantal regelingen en het open-einde karakter zijn de uitgaven moeilijk te voorspellen.	kunnen we alleen in het volgende jaar bijsturen op het niet-wettelijke deel van de regelingen. De reserve armoede en schulden dient als tijdelijke buffer voor incidentele overschrijdingen, maar biedt geen structurele oplossing.
UW Holding B.V.: De gemeente Utrecht loopt een financieel risico als enig aandeelhouder van UW holding BV. Het Rijk heeft de Wsw per 1 januari 2015 dichtgezet voor nieuwe instroom, waardoor de Wsw-groep steeds kleiner en ouder wordt. Hoewel het Rijksbudget per Wsw-medewerker stijgt vanwege vergrijzing, daalt het totaalbudget door de krimpende doelgroep. Als de uitstroom van Wsw-medewerkers langzamer verloopt dan waar het Rijk mee rekent, ontstaat er een tekort. Daarnaast vraagt de transformatie naar een sociaal ontwikkelbedrijf voor de Participatiewet-doelgroep om aanpassingen in de bedrijfsvoering van UW holding BV. Als enige aandeelhouder is de gemeente financieel verantwoordelijk voor eventuele tekorten die hieruit voortvloeien	Na tegenvallende financiële resultaten in 2023 is het toezicht op UW verscherpt tot en met 2025. De monitoring vindt plaats via maand- en kwartaaloverleggen over KPI's, exploitatie en prognoses. Begin 2024 heeft UW een Herstelplan opgeleverd met duidelijke rolverdeling tussen gemeente, RvC en directie, gericht op het op korte termijn in control komen. Parallel hieraan wordt gewerkt aan toekomstscenario's voor UW, die in 2025 worden uitgewerkt.
Rijksbijdrage Wsw ontoereikend (vervallen)	Het risico 'Rijksbijdrage Wsw ontoereikend' is geïntegreerd in het bredere risico rond UW Holding B.V. Dit geeft een completer beeld van de financiële risico's omdat de Wsw-financiering onlosmakelijk verbonden is met de totale bedrijfsvoering van UW.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	2.000	0	2.000	350	1.650
Totaal investeringen	**2.000**	**0**	**2.000**	**350**	**1.650**

Doelstelling Circulair

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	0	0	0	0	0
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	2.000	0	2.000	350	1.650
Totaal investeringen	**2.000**	**0**	**2.000**	**350**	**1.650**

Toelichting

Uitbreidingsinvesteringen A

Tweede Stedelijke Upcyclecentra Tractieweg en Lunetten (GiB 16)
Er zijn in 2024 geen wijzigingen geweest in de hoogte van de kredieten. Voorbereiding en uitvoering van projecten kan meerdere jaren duren. De kosten die ten laste komen van het restant (1,65 miljoen euro) worden de komende jaren gerealiseerd.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) Noord West Beheer BV	De Wijkontwikkelingsmaatschappij Noordwest (WOM Noordwest) is in 2008 opgericht om bij te dragen aan de sociaaleconomische vitaliteit in het gebied Noord West met het beheer en de ontwikkeling van vastgoed met een focus op de Amsterdamsestraatweg.	Geen bijdrage
Wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) Lombok BV	De WOM Lombok is een BV. Doel is om de economische structuur van Lombok te verbeteren door het aankopen, opknappen en aan gewenste branches te verhuren van panden.	Geen bijdrage

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio BV	Aan de ROM gelieerde BV met als doel regionale fondsen en projecten op te zetten waar het ministerie van EZK geen aandeelhouder van is (onder andere POC fonds).	2% van de exploitatiebijdrage aan de ROM (zie hieronder)
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht BV	Stimuleren innovatief ondernemerschap rond maatschappelijke opgaven door te innoveren, investeren en internationaliseren.	1.056
Coöpoeratieve Vereniging Wigo4it U.A.	Het ontwikkelen en verrichten van administratieve en informatietechnologische ondersteuning aan de deelnemende gemeenten op het terrein van werk, inkomen en zorg. Daardoor verbetert de dienstverlening aan de inwoners en wordt de effectiviteit en doelmatigheid van de uitvoerende organisaties van de deelnemende gemeenten vergroot.	1.969
UW Holding B.V.	Uitvoering van de taken Wet sociale werkvoorziening. UW Holding BV is daarnaast een belangrijke partner bij de uitvoering van de Participatiewet.	6.700

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
BIZ Woonboulevard	BIZ subsidie (Bedrijf Investering Zone)	145	145	0
Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	subsidie voor programma's, activiteiten en evenementen met nadruk op groeiondernemers (deel B)	120	120	0
Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	meerjarige subsidie voor activiteiten van incubators en frontoffice/ecosysteemmanagement (deel A)	380	380	0
Evenementenfonds	Evenementenfonds	300	300	0
Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad	12.393	14.782	-2.389
Stimuleren van arbeidsmarkttransities	Stimuleren van arbeidsmarkttransities	200	200	0
Subsidieplafond kwetsbare winkelgebieden	Ondersteuning verplaatsingen van kleinschalige ondernemers met retailfuncties	90	91	-1
Utrecht Science Park (USP)	Subsidie voor de ontwikkelinging van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50	50	0
Totaal doelstelling 1		13.678	16.068	-2.390
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Actieagenda Utrechters schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	300	83	217
Huisvesting voedselbanken	Door het wekelijks verstrekken van voedsel aan de meest kwetsbare inwoners en/of hun huisdieren, kunnen kwetsbare inwoners rondkomen en meedoen	150	130	20

Inkomens en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	Ondernemen preventief voorzien van passende dienstverlening om de toekomstigbestendigheid van de onderneming te borgen	775	745	30
Levensgebeurtenissen	Ondersteuning met vrijwillige inzet ten behoeve van schuldhulpverlening	150	426	-276
Loonkostensubsidie	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen	4.800	4.181	619
Omscholing naar toekomstgericht werk	Omscholing naar toekomstgericht werk		1	
Plusbonus	Eenmalige subsidie voor een werkgever als de werkgever een bijstandsgerechtigde die parttime werkt, een nieuw contract aanbiedt met een urenuitbreiding	50	0	50
Samen voor Overvecht (Werk en ondernemerschap)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	250	812	-562
Werkgeverscheque	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	200	15	185
Wet Sociale werkvoorziening	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	18.245	18.245	0
Totaal doelstelling 2		24.920	24.638	283
Totaal Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning		**38.598**	**40.706**	**-2.107**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Kansrijk opgroeien

Programma overzicht

We willen dat alle kinderen en jongeren in Utrecht kansrijk kunnen opgroeien.

Portefeuillehouder(s):
Dennis de Vries en Eelco Eerenberg

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	38.715	35.227	19.339	38.979	41.292	2.312	19.522
Lasten	282.400	269.338	252.379	286.631	286.918	-288	277.118
Saldo baten en lasten	**-243.685**	**-234.111**	**-233.040**	**-247.652**	**-245.627**	**2.025**	**-257.596**
Onttrekking reserves	5.927	5.926	2.667	56.215	56.220	5	700
Toevoeging reserves	754	1.110	0	3.800	3.800	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**5.173**	**4.816**	**2.667**	**52.415**	**52.420**	**5**	**700**
Totaal	**-238.512**	**-229.295**	**-230.374**	**-195.237**	**-193.206**	**2.030**	**-256.896**

De baten in dit programma zijn 41,2 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Eigen pad in het onderwijs (17,1 miljoen euro,onderwijsachterstandsmiddelen en overige inkomsten)
- Huisvesting scholen (4,8 miljoen euro, vergoeding materiële instandhouding en overige inkomsten)
- Buurtteams (5,2 miljoen euro, SPUK-toeslagenaffaire en MBO teams)
- Specialistische jeugdhulp (12,8 miljoen euro, SPUK residentiële jeugdhulp en SPUK Aanvullende jeugdhulp WPB)
- Jeugdbescherming (1,2 miljoen euro, SPUK plaatsingscoördinator SVMN, Subsidie proeftuin J&V en SPUK WPB)

De lasten in dit programma zijn 286,0 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Eigen pad in het onderwijs (66 miljoen euro)
- Onderwijshuisvesting (59,8 miljoen euro, onder andere kapitaallasten onderwijspanden en huur)
- Specialistische jeugdhulp (107,8 miljoen euro)
- Versterken veerkracht (6,5 miljoen euro)
- Buurtteams (32,9 miljoen euro)
- Jeugdbescherming (14,5 miljoen euro)

In dit programma wordt in 2024 56,2 miljoen euro onttrokken en 3,8 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Eigen pad in het onderwijs

Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad in het onderwijs naar kansrijke deelname aan de samenleving.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Het onderwijs staat voor uitdagingen om alle Utrechtse kinderen en jongeren kwalitatief hoogwaardig onderwijs te bieden. Door ongelijk te investeren voor gelijke kansen hebben we ons ingezet om zoveel mogelijk kinderen en jongeren een passende en succesvolle schoolloopbaan te bieden in tijden van lokale en landelijke besparingen. Dit hebben we gedaan door VE uit te breiden om zo vroeg mogelijk in te zetten op een goede ontwikkeling. Daarnaast hebben we ons ingezet om het lerarentekort te bestrijden en de samenwerking te zoeken tussen het onderwijs en de jeugdhulp, om de toenemende complexe ondersteuningsvragen bij kinderen en jongeren goed op te kunnen pakken. Op deze manier zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen. Onze integrale aanpak hebben we verstevigd door de stadstafel voor de Utrechtse Jeugd te realiseren, een nieuw stedelijk overleg van onderwijs-, jeugdhulp en sociale basispartners. Toch zien we dat het bereiken van de doelstelling onder druk staat, ondanks de inspanningen van alle professionals en bestuurders in de stad.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht vanaf 2024	2023	De nota van uitgangspunten passende kinderopvang 2024 biedt een geactualiseerd beleidskader voor de uitvoering van voorschoolse educatie, kinderopvang plus en buitenschoolse opvang plus, vanaf 2024.
Verordening bekostiging leerlingenvervoerordening	2022	Voorschriften op het gebied van leerlingenvervoer.
Utrechtse Onderwijs Agenda 2024-2027	2024	De gezamenlijke agenda van schoolbesturen, kinderopvangpartners, (onderwijs)partners) en gemeente Utrecht.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Bereik voorschoolse educatie		90	73%	90	**69%**		90
Aantal beschikbare Voorschoolse Educatie (VE) plaatsen.		1260	1095	1260	**1035**		1260
Aantal thuiszittende kinderen als gevolg van ontbrekend leerlingenvervoer.		0	0	0	**0**		0
Klanttevredenheid leerlingenvervoer.		8	7,1	8	**7,1**		8
% van de Utrechtse bevolking dat lid is van de bibliotheek.		25%	26%	25%	**27,9%**		25%
Aantal benaderde jongeren in de Focus aanpak		1000 leerlingen	1463 in schooljaar 2022-2023	1000 leerlingen	**1830 in schooljaar 2023-2024**		1000 leerlingen
Aantal thuiszitters 5-18 jaar.		0	133	0	**215**		0
% niet vervulde vacatures in het primair onderwijs			9.1%		**9.3%**		

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Er zijn vier VE groepen gestart voor kinderen vanaf 2 jaar en er zijn verschillende taal/ontwikkelinterventies voor kinderen jonger dan 2,5 jaar die niet aan de reguliere kinderopvang deelnemen, ondanks deze inzet daalde het bereik en aantal VE plekken.
- Er is een nieuw beleidskader voor Passende kinderopvang ingegaan in 2024. Er wordt uitvoering gegeven aan reguliere voorschoolse educatie. Kinderen zonder indicatie kunnen nu twee dagdelen voorschool afnemen in plaats van één dagdeel per week. Indiceren gebeurt deels op basis van maatwerk.
- Vanwege de blijvende uitdagingen in het leerlingenvervoer hebben we voor leerlingenvervoer zowel een plan van aanpak voor de korte termijn als een lange termijnaanpak opgesteld. Hier hebben we in 2024 uitvoering aan gegeven en zullen dit de komende jaren blijven doen. Doordat we in de uitvoering van zowel de aanpak op de korte als lange termijn sturen op zelfstandig reizen van de leerling, minder lang en minder ver reizen en het Utrechtse leerlingenvervoer betaalbaar houden zorgen we voor minder (druk op het) taxivervoer, kortere reistijden en het vergroten van de zelfstandigheid van leerlingen.
- Voor de aanpak van het personeelstekort in het onderwijs heeft het Rijk de Onderwijsregio's ingesteld. Utrecht Stad heeft een eigen onderwijsregio Utrecht Stad gevormd om focus te

kunnen houden op de grootstedelijke vraagstukken. Utrecht Stad werkt regionaal samen met onderwijsregio Midden Nederland, met name in de sectoren VO, MBO en opleiden

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Uitvoeren van de wettelijke taken van leerplicht en het regionaal meld- en coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten (RMC) en leerlingenvervoer.
- We zorgen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen en doorstromen naar een plek op de arbeidsmarkt die past bij hun mogelijkheden en talenten. Dit hebben we gedaan door o.a. door een goede overgang te organiseren tussen het vo en het mbo, in te zetten op een preventieve verzuimaanpak en aanvullende ondersteuning bij loopbaankeuzes. Daarnaast zetten we in op de Focusaanpak. Met de Focusaanpak benaderen we jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie, schoolinschrijving of vorm van geregistreerd inkomen (minder dan 580 euro per maand) outreachend en bieden we hen ondersteuning richting onderwijs, werk of zorg
- Samen met de vier Utrechtse mbo instellingen is uitvoering gegeven aan het ‘mbo uitvoeringsplan 2023-2026 - Waardering voor vakmanschap’. Vanuit deze samenwerking lanceerden we onder andere de campagne ‘de talentenmaatschappij’ en brachten we de podcast ‘het beste voor je kind’ uit. Een taskforce met mbo, hbo en wo studenten werkte een plan uit voor een inclusief studentenleven.
- Stimuleren van taal en lezen: Er is een start gemaakt met de uitvoering van de Beleidsnota bibliotheek 2024 – 2034 om (digi)taalvaardigheid en burgerschap van onze inwoners te stimuleren. De bibliotheek en Taal Doet Meer boden activiteiten aan ter bevordering van taal en lezen voor o.a. ouders en kinderen.
- Met Utrecht Leert, de samenwerking tussen gemeente Utrecht, primair onderwijs, voortgezet onderwijs, MBO en de instellingen die opleiden voor werk in het onderwijs (MBO, HBO, universitair), lanceerden we in oktober 2024 de onderwijsarbeidsmarkt campagne Utrechtse Energie. Over de activiteiten en de resultaten van de Onderwijsregio Utrecht stad leggen we verantwoording af aan het Rijk. De uitvoering ligt op schema. De verwachting is dat de personeelstekorten in het onderwijs nog jaren aanhouden. In Utrecht slagen we erin om de tekorten dichtbij het landelijk gemiddelde te houden.
- In 2024 zijn drie kinderopvangorganisaties geselecteerd die subsidie ontvangen om Voorschoolse Educatie aan te bieden.
- We hebben ons ingezet dat ouders van kinderen met een indicatie de voorschool weten te vinden en hebben hen gestimuleerd hier gebruik van te maken, want bereik blijft een aandachtspunt. De Dag van de Voorschool 2024 leverde 139 inschrijvingen op.
- Net als voorgaande jaren hebben we subsidie verstrekt voor plusgroepen, om kinderen die niet meekunnen in de reguliere voorzieningen (VE, kinderopvang) en ook niet thuishoren in de jeugdhulp een plek te bieden waar ze tot ontwikkeling kunnen komen.
- Subsidie is verstrekt aan Versterken van Taal in het primair onderwijs om leerlingen in het basisonderwijs met risico op taalachterstanden optimaal te ondersteunen.

- Subsidie is verleend aan Taalschool Utrecht en Ithaka voor de eerste opvang van kinderen die als nieuwkomer in ons land aankomen en nog geen Nederlands spreken.Met de training nieuwkomersspecialisten versterken we de kwaliteit van het onderwijs en de ondersteuning aan nieuwkomers na doorstroom vanuit Taalschool Utrecht op school-, leerkracht- en leerling niveau. De training is ontwikkeld door het Stedelijk Expertiseteam Nieuwkomers (ISU en Taalschool Utrecht) en wordt mede gefinancierd door de gemeente Utrecht. Inmiddels zijn 40 nieuwkomersspecialisten opgeleid of bezig met hun opleiding.
- We hebben gezorgd via de kernpartneraanpak dat zo veel mogelijk kinderen die dit nodig hebben een aanbod hebben gekregen van onderwijs aangevuld met zorg/jeugdhulp. De mogelijkheden voor maatwerk staan steeds meer onder druk waardoor dit vaker dan voorheen niet is gelukt.
- De Brede scholen hebben een nieuwe wijkgerichte opzet gekregen, met een éénduidige werkwijze door de hele stad en een verbeterde aansturing. Hierdoor kan er beter worden aangesloten bij de projectorganisatie van School en Omgeving en is er ruimte om ook aan te sluiten bij ontwikkelingen zoals de gezonde schoollunch.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Met het aflopen van de UOA werkagenda 2019 – 2022, is in april 2024 een nieuwe UOA werkagenda 2024 -2027 vastgesteld. Dit was nog niet aangekondigd in de begroting 2024. De UOA is een meerjarige agenda waarin de gemeente samen met partners in het onderwijs- en jeugddomein zich inspant om gezamenlijke ambities te realiseren en zo maximale ontwikkelkansen voor de Utrechtse jeugd te bieden. Het UOA jaarplan biedt inzicht in de behaalde resultaten over 2024 en beoogde resultaten voor 2025.

Financiën 1: Eigen pad in het onderwijs

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	22.396	18.181	16.493	19.688	17.113	-2.575	16.493
Lasten	74.087	65.827	63.109	69.411	65.408	4.003	66.924
Saldo baten en lasten	**-51.691**	**-47.645**	**-46.616**	**-49.723**	**-48.295**	**1.428**	**-50.431**
Onttrekking reserves	474	472	2	1.155	1.155	0	700
Toevoeging reserves	0	0	0	700	700	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**474**	**472**	**2**	**455**	**455**	**0**	**700**
Totaal	**-51.217**	**-47.173**	**-46.615**	**-49.268**	**-47.840**	**1.428**	**-49.731**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-2.575**	
Onderwijsachterstandenbeleid	-2.326	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
De baten zijn lager doordat beschikte subsidies lager zijn vastgesteld door lagere bereikcijfers voorschoolse educatie bij de aanbieders en lagere kosten, waardoor er onderbesteding ontstaat op de beschikbare middelen. De betreffende middelen die over een langere periode uitgegeven mogen worden zijn geboekt op de balans om ze beschikbaar te houden.		
Passende Plek De baten zijn hoger doordat er niet bestede Rijksmiddelen zijn geboekt op de balans en incidentele niet begrote baten zijn gerealiseerd via samenwerkingspartners voor de inzet rondom passend onderwijs.	743	I
Bibliotheek Lagere baten betreffende het beschikbaar gestelde specifieke uitkering voor gemeenten (SPUK) door OCW gericht op de reparatie van het bibliotheeknetwerk. Deze verlening is uitgegeven met een activiteitenperiode van 1 april 2024 tot en met 31 december 2025. De prestatie voor de SPUK-beschikking wordt grotendeels geleverd in 2025 en zal daarom worden verantwoord over het boekjaar 2025.	-876	I
Overige baten	-116	
Lasten	**4.003**	
Onderwijsachterstandenbeleid Doordat er minder baten zijn gerealiseerd zijn er ook lagere lasten gemaakt in verband met de lagere vaststellingen, terugvorderingen en onderbesteding zoals beschreven bij de toelichting van het verschil op de begrote en gerealiseerde baten van Onderwijsachterstandenbeleid.	2.690	I
Bibliotheek Doordat er minder baten zijn gerealiseerd zijn ook lagere lasten gemaakt, doordat de prestatie voor de SPUK- beschikking grotendeels in 2025 zal geleverd worden en verwantwoord worden over het boekjaar 2025. Deze verlening is uitgegeven met een activiteitenperiode van 1 april 2024 tot en met 31 december 2025.	865	I
Passende Plek Doordat er hogere baten zijn gerealiseerd zijn er hogere lasten gemaakt bij Passende Plek met de verschillende uitgavenposten op het gebied van de RMC (Regionale meldplicht coördinatie) en VSV (Vroegtijdig schoolverlaten) taken en uitvoeringen, en de extra mogelijkheid voor personele inzet in kader van uitvoering leerplicht en tegengaan van vroegtijdig schoolverlaten.	-757	I
Voldoende goede onderwijsprofessionals Lagere lasten doordat aanvragers voor deze middelen veel tijdelijke subsidies van het Rijk hebben gekregen die in korte tijd ingezet moeten worden en er minder capaciteit is voor andere ontwikkelingen.	499	I
Aansluiting Onderwijs-Arbeidsmarkt Lagere lasten voornamelijk door een lagere vaststelling van een meerjarig beschikte subsidie aan MBO scholen voor de afgelopen drie jaar in het kader van de MBO- uitvoeringsplan 2020-2023 van 0,245 miljoen euro, doordat er minder kosten zijn gemaakt dan in het begin verwacht en aangevraagd.	392	I
Overige lasten	314	

Doelstelling 2: Huisvesting scholen

Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen, die voldoende passend en duurzaam is.

Wat hebben we bereikt in 2024?
We hebben aandacht voor een goed en volledig aanbod in de stad. Dit heeft geresulteerd in vijf nieuwe/gerenoveerde basisscholen, vijf nieuwe/gerenoveerde voortgezet onderwijsscholen, zes voorzieningen (zaaldelen) voor bewegingsonderwijs (zie Voortgangsrapporage Onderwijshuisvesting 2024 p. 20, 23) en tien groenere schoolpleinen. Daarnaast zijn we gestart met de bouw van de Internationale School Utrecht. We lopen niet volledig op schema met de bouw van de scholen. We naderen het einde van de looptijd van de huidige planperiode van het Meerjaren Perspectief Onderwijshuisvesting 2016-2025 (MPOHV), veel projecten zijn of worden wel opgestart maar nog niet afgerond binnen de looptijd van het MPOHV. Eerdere projecten zijn dit jaar doorgeschoven naar de periode na 2025, dit betekent dat deze in de nieuwe beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026 –2041 worden opgenomen. Dit komt door grote uitdagingen op het gebied van onderwijshuisvesting, zoals de stijging van de bouwkosten, het energievraagstuk, de verduurzamingsopgave en de beperkte binnenstedelijke ruimte. Bij bouwprojecten kunnen we vanwege netcongestie niet direct van het gas af, maar worden projecten wel vaak voorbereid om van het gas af te gaan. Maatwerk en innovatie is nodig om moderne, toekomstbestendige schoolgebouwen te realiseren.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting 2016-2025	2015	Meerjarenplanning onderwijshuisvesting.
Verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht	2021	De verordening Huisvesting voor scholen is de set spelregels voor onderwijshuisvesting die we met de schoolbesturen in Utrecht opgesteld hebben en vastgesteld is door de gemeenteraad.
Visie op onderwijshuisvesting	2021	Met de schoolbesturen is een visie op onderwijshuisvesting ontwikkeld. De visie op onderwijshuisvesting is onderdeel van de verordening.
Uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra	2021	Het doel van dit plan is het versterken van de verbinding tussen voorzieningen die een bijdrage leveren in de ontwikkeling van kinderen tussen 0 en 18 jaar.
Voortgangsrapportage 2024	2024	Inzicht in de wijze waarop we het afgelopen jaar invulling hebben gegeven aan het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting (MPOHV).

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Aantal wijken (van de 10) met voldoende schoolgebouwen voor primair onderwijs (112,5% of meer)		9	9	9	**10**		9
Aantal wijken (van de 2) met voldoende schoolgebouwen voor voortgezet onderwijs (112,5% of meer)		0	1	0	**2**		0
Schooldaken met zonnepanelen		41%	43%	48%	**54%**		55%
Schoolgebouwen zonder aardgasaansluiting		31,3%	34%	52%	**41%**		59%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben mogelijkheden (financieel en organisatorisch) onderzocht om verschillende functies (kinderopvang, zorg/welzijn, bibliotheek etc.) in een gebouw te mengen en dubbelgebruik van ruimtes te integreren. Dit is uitgewerkt in het de beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026-2041. In de tussentijd bent u hierover geïnformeerd via de Contourenbrief Ontwikkelingen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2041.
- Netcongestie: Door de netbeheerder is een stop afgekondigd voor stroomleveringen van nieuwe grote netaansluitingen. Bij bouwprojecten kunnen we vanwege netcongestie niet direct van het gas af, maar worden projecten wel vaak voorbereid om van het gas af te gaan. Daardoor blijft het percentage bij de indicator 'schoolgebouw zonder gasaansluiting' achter. Voor de projecten waarvan de technische oplossing op projectniveau helder is, is het benodigde projectkrediet in het lopende MPOHV aangepast. Voor de overige projecten geldt dat deze projectkredieten zullen worden aangepast en opgenomen in het Huisvestingsprogramma en MPOHV vanaf het moment dat er zicht is op de technische oplossing. Zie voor meer informatie de Voortgangsrapportage 2024.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Voor het HVP 2026 (in plaats van zoals aangekondigd HVP2025) wordt een voorstel uitgewerkt om de normbedragen voor de bouw van scholen beter te laten aansluiten op onze ambities, toegenomen wettelijke vereisten en marktontwikkelingen. In de tussentijd bent u hierover geïnformeerd via de Contourenbrief Ontwikkelingen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2041.
- De herziening van het Uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra (mogelijkheden financieel en juridisch) heeft vertraging opgelopen en wordt begin 2025 herzien.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- In 2024 hebben we met de schoolbesturen gewerkt aan de ontwikkeling van het nieuwe Integraal Huisvestingsplan scholen 2026-2041 (voorheen Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting). De door de gemeenteraad vastgestelde visie op onderwijshuisvesting was de basis voor huisvestingsplan. In de tussentijd bent u hierover geïnformeerd via de Contourenbrief Ontwikkelingen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026-2041.
- We hebben gesprekken gevoerd met de schoolbesturen zowel stadsbreed, op wijk- of gebiedsniveau wat er aan huisvesting nodig is. We komen tot afspraken zodat we gebouwen optimaler benutten en de bezettingsgraden van de schoolgebouwen verhogen. De basis voor de wijk Overvecht is gelegd. Dit is verder uitgewerkt in het nieuwe integraal huisvestingsplan scholen 2026-2041 (voorheen MPOHV)
- We hebben in 2024 subsidie gegeven aan 10 scholen voor groene schoolpleinen. Zie voor meer informatie de Voortgangsrapportage 2024.
- Stimuleren van Utrechtse Kindcentra (UK). Het Kindcentrum Willibrord in Vleuten is afgerond en we zijn nog bezig met plannen voor Kindcentra in o.a. Cartesius, Groenewoud, Beurskwartier, Haarrijn en Merwede. Zie voor meer informatie de Voortgangsrapportage 2024.
- Het starten van een nieuwe school verloopt sinds juli 2021 via het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap volgens de Wet Meer ruimte voor nieuwe scholen. Wij dienen voor huisvesting te zorgen als een school mag starten. In 2024 heeft zich één initiatiefnemer aangemeld voor de gemeente Utrecht. Het gaat om een basisschool op islamitisch grondslag. De besluitvorming van OCW volgt voor 1 juni 2025. Zie voor meer informatie de Voortgangsrapportage 2024.
- De gemeente heeft een tweejaarlijks een klantonderzoek uitgevoerd om te zien hoe de samenwerking met de gemeentelijke afdeling onderwijshuisvesting ervaren wordt. Er is een klantonderzoek voor vastgoed in het algemeen gedaan in 2023, onderwijshuisvesting is daar een klein onderdeel van. De toelichting is te vinden in de Voortgangsrapportage 2024.
- Binnen het programma realiseren we in iedere nieuwbouwwijk met voldoende omvang een nieuwe basisschool. Lees hierover meer in Leerlingenprognose 2024.
- Voor de VO scholen kijken we naar de stadsbrede spreiding. Gemeente en de betrokken schoolbesturen hebben in juni 2024 een intentieverklaring getekend waarin zij afspraken hebben herijkt over de groei en huisvesting van de Utrechtse middelbare scholen, maar soms ook juist over het loslaten van groeiafspraken. Zie voor meer informatie de Voortgangsrapportage 2024.
- We hebben diverse initiatieven gestimuleerd om het probleem van vroege selectie tegen te gaan. De nieuwbouw voor het Aurelius College is gerealiseerd, met als doel ruimte te bieden voor 10-14 onderwijs, aanvullend op het 10-14 onderwijs in de nieuwe locatie van Academie 10. Het betrokken schoolbestuur heeft begin 2024 besloten het Aurelius College te sluiten. De sluiting van het Aurelius heeft volgens het schoolbestuur vooral te maken met de financiële investeringen die nodig waren om het Aurelius concept te laten werken. (Zie schriftelijke vragen Beantwoording SV2024 nr 38 over Ontzettend snelle sluiting Aurelius college).

- We hebben zes voorzieningen (zaaldelen) voor bewegingsonderwijs gerealiseerd. Daarvan hebben we er drie tot één sporthal gecombineerd (Academie Tien), om buiten schooltijd in te zetten voor de Utrechtse Sportclubs.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 2: Huisvesting scholen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	2.847	5.729	2.847	4.005	4.825	819	3.029
Lasten	57.839	55.368	56.580	59.922	59.791	131	64.222
Saldo baten en lasten	**-54.992**	**-49.639**	**-53.733**	**-55.916**	**-54.966**	**950**	**-61.192**
Onttrekking reserves	3.008	3.009	2.665	54.998	55.003	5	0
Toevoeging reserves	754	1.110	0	3.100	3.100	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**2.254**	**1.899**	**2.665**	**51.898**	**51.903**	**5**	**0**
Totaal	**-52.738**	**-47.740**	**-51.068**	**-4.018**	**-3.063**	**955**	**-61.192**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**819**	
Vrijval voorziening directievilla. Deze voorziening is ingesteld vanwege achterstallig onderhoud in de directievilla. De directievilla is opgeleverd en daarmee kan het restant van de voorziening vrijvallen.	799	I
Overige baten	20	
Lasten	**131**	
Voordeel huisvestingscalamiteiten omdat zich minder calamiteiten bij scholen hebben voorgedaan dan verwacht.	162	I
Overige lasten	-31	
Reserves	**5**	
Onttrekkingen	**5**	
Overige onttrekkingen	5	
Toevoegingen	**0**	
Overige toevoegingen	0	

Doelstelling 3: Versterken veerkracht

Jeugdigen, ouders, en opvoeders zijn veerkrachtig.

Wat hebben we bereikt in 2024?
De partners in de sociale basis hebben zich ingezet om meer jeugdigen en ouders, bijvoorbeeld groepsgericht en in samenwerking met buurtteams en aanvullende jeugdhulp, hulp te bieden. Vanuit collectief werken hebben jeugdigen hulp gekregen, zijn jeugdigen in contact gekomen met elkaar en hebben zij geleerd van elkaars ervaringen. Steeds meer jongeren en kinderen doen actief mee doordat jeugdparticipatie laagdrempeliger geworden. Zo hebben jongeren zelf een visie op ontmoetingsplekken voor jongeren gemaakt.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van Uitgangspunten Jongerenwerk Utrecht 2020-2026	2019	Opdracht uitvoering jongerenwerk 2020-2026
Nota van Uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht vanaf 2024	2023	De nota van uitgangspunten passende kinderopvang 2024 biedt een geactualiseerd beleidskader voor de uitvoering van voorschoolse educatie, kinderopvang plus en buitenschoolse opvang plus vanaf 2024.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% ouders dat aangeeft weinig tot geen problemen te hebben met opvoeden	2018 32%	33%	33%	-	-		35%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- JoU is actief betrokken geweest bij ontwikkeling van de Nota van Uitgangspunten Sociale Basis en Basiszorg door middel van onder andere deelname aan consultatiesessies.
- De tussenevaluatie naar de opdracht van het Jongerenwerk 2020-2026 inclusief aanbevelingen voor de nieuwe opdracht Jongerenwerk per 2027 is eind december 2024

afgerond. Hierover ontvangt de raad in Q1 2025 een raadsbrief tussenevaluatie Stichting Jongerenwerk Utrecht.
- De maatregelen van de taskforce jeugd zijn uitgevoerd (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein)
- Met jongeren is een participatietraject doorlopen dat heeft geleid tot een visie van jongeren op jongerenontmoetingsplekken (zie raadsbrief Visie van jongeren op ontmoetingsplekken voor jongeren)
- De kinderombudsman is geïnstalleerd in januari 2024.
- De kinderrechtenscan is eind 2024 gelanceerd, uitvoering volgt vanaf 2025.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Zoals opgenomen onder doelstelling 2 in het programma Levendige en gezonde stad hebben we voor het (kinder)sociaalmakelwerk voor 2025 een overbruggingscontract met DOCK gesloten.
- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.
- Jongerenontmoetingsplekken (waarvoor bij de voorjaarsnota 2024 middelen beschikbaar zijn gesteld): in 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen, start van de uitvoering vindt plaats in 2025.
- De samenstelling van professionals op de BSO+ en Kinderopvang+ is met partners opnieuw tegen het licht gehouden, waardoor er ook ruimte is voor niet SKJ-geregistreerde professionals. Op deze manier vangen we het personeelstekort voor een deel op, zetten we in op spreiding in de stad van dit aanbod en krijgen professionals de ruimte om hun kwaliteiten in te zetten, ongeacht of dit een professional is met HBO-of MBO-diploma.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein). De hervormingen vinden plaats binnen de bestaande activiteiten, zoals groepsgericht werken en het oppakken van enkelvoudige opvoed- en opgroeivragen in de sociale basis per 1 januari 2025. Er zijn in 2024 geen activiteiten beëindigd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- JoU heeft alle reguliere activiteiten uit hun opdracht gecontinueerd met aandacht voor online-preventie, identiteitsontwikkeling en het uitbreiden van het tienerwerk in samenwerking met DOCK en het schooljongerenwerk. Zo is er in 2024 een start gemaakt met het schooljongerenwerk op het ROC Midden- Nederland en MBO Utrecht.
- DOCK heeft het (kinder) sociaalmakelaarswerk uitgevoerd, conform de nota van uitgangspunten Sociaal Makelen 2019-2024.
- In het kader van collectief werken zijn er in samenwerking met JoU, DOCK, buurtteams jeugd en gezin, KOOS en Spoor030 voorbereidingen getroffen voor de stedelijke uitrol van BOOST jongerengroepen (eerder bekend als BuKoJoU) voor mentale gezondheid per 2025.
- Informele zorgorganisaties en groepsactiviteiten op opgroeien, opvoeden en ontwikkeling zijn ondersteund en gesubsidieerd vanuit ‘Vrijwillige inzet voor elkaar’ en ‘Sociale prestatie en dagondersteuning’.
- Mede door middel van collectief werken, ambassadeurs informele zorg jeugd en de introductie van het stelselgesprek Jeugd, is geïnvesteerd in de versterking van de overkoepelde samenwerking tussen partners in de sociale basis, basishulp en specialistische jeugdhulp.
- Jeugdparticipatie en jeugdinitiatieven zijn versterkt en meer laagdrempelig gemaakt. Zo heeft de gemeente meer gecommuniceerd over de mogelijkheden voor jeugdinitiatieven en is de samenwerking tussen jeugdparticipatiebureaus en ondernemers versterkt.
- BSO+ en kinderopvang+ zijn uitgevoerd. We zijn gestart met het verbeteren van de samenhang en samenwerking tussen de verschillende partners in het jeugdhulpdomein, zodat meer kinderen zo normaal mogelijk kunnen worden opgevangen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De Vreedzame Wijk-aanpak is versterkt en vergroot met focus op borging in de interne organisatie, een ouderimpuls en de vreedzame visie bij partners. De doorgaande lijn op VO-scholen behoeft extra aandacht om goed van de grond te komen. Hierop gaan we verder inzetten in 2025.

Financiën 3: Versterken veerkracht

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Lasten	6.540	5.840	6.159	7.033	6.464	569	6.820
Saldo baten en lasten	**-6.540**	**-5.840**	**-6.159**	**-7.033**	**-6.464**	**569**	**-6.820**
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-6.540**	**-5.840**	**-6.159**	**-7.033**	**-6.464**	**569**	**-6.820**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lasten	**569**	
Jongerenwerk Kinderrechten, inspraak en participatie: Lagere projectkosten i.v.m het niet doorgaan van diverse projecten; - Jongeren ontmoetingsplek, Jongerenhuiskamer.	510	I
Overige lasten	59	I

Doelstelling 4: Buurtteams

Jeugdigen en gezinnen groeien gezond en veilig op door, als het nodig is, inzet van laagdrempelige hulp van de buurtteams jeugd en gezin.

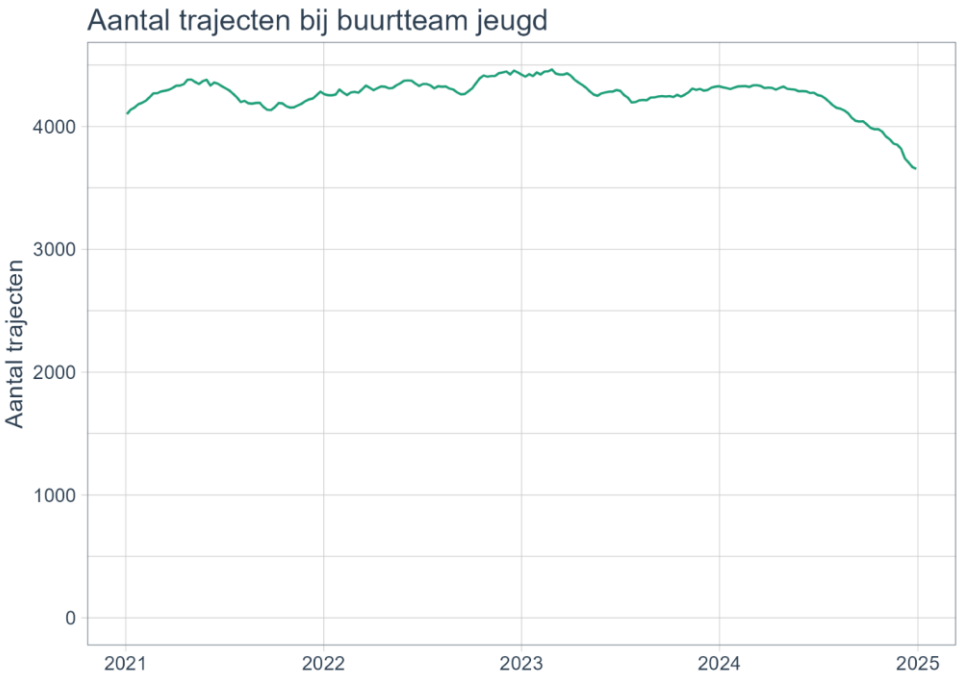
Wat hebben we bereikt in 2024?
Onder de effectindicatoren zijn de ontwikkelingen in 2024 van het bereik, de beschikbaarheid en de kwaliteit van de buurtteams jeugd en gezin opgenomen. Buurtteams hebben basishulp geboden aan jeugdigen en gezinnen. Ook is hun inzet bij huisartsen en is de samenwerking met onderwijs en kernpartners gecontinueerd. De opdracht voor het bieden van basishulp vanaf 2025 is gepubliceerd en gegund.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht vanaf 2024	2023	De nota van uitgangspunten passende kinderopvang 2024 biedt een geactualiseerd beleidskader voor de uitvoering van voorschoolse educatie, kinderopvang plus en buitenschoolse opvang plus, vanaf 2024.
Verordening bekostiging leerlingenvervoerordening	2022	Voorschriften op het gebied van leerlingenvervoer.
Utrechtse Onderwijs Agenda 2024-2027	2024	De gezamenlijke agenda van schoolbesturen, kinderopvangpartners, (onderwijs)partners) en gemeente Utrecht.

Effectindicatoren

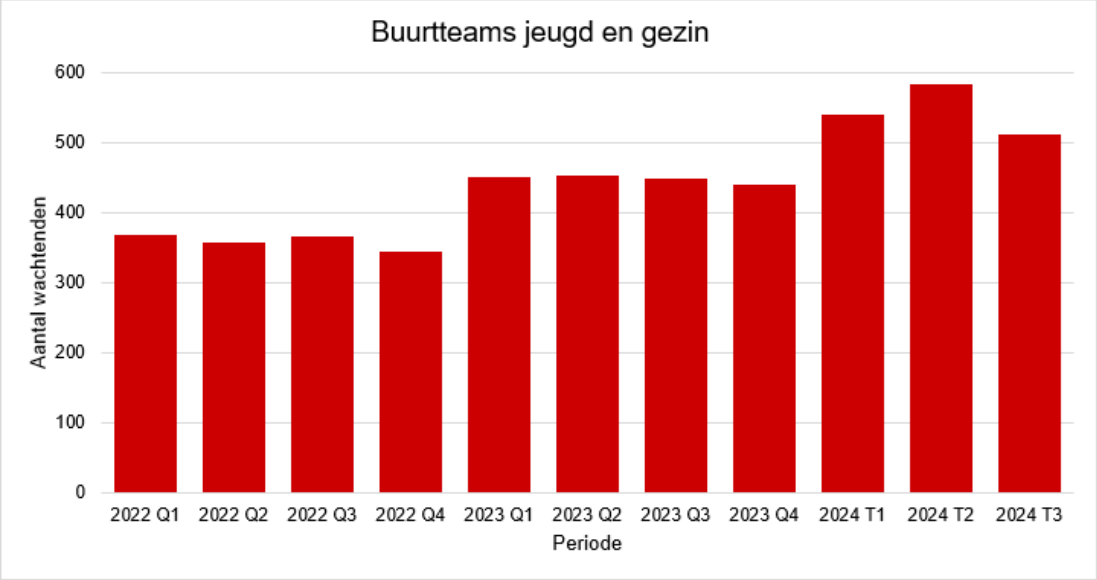
Bereik

Toelichting:

- Deze grafiek toont per dag in 2021-2024 het aantal gezinnen/jongeren dat hulp en ondersteuning van de buurtteams jeugd en gezin kreeg.
- Deze grafiek is gebaseerd op de aantallen die begin februari 2025 in het dashboard jeugdhulp staan opgenomen. De ervaring leert dat de daling aan het eind van 2024 te stevig is ten opzichte van het aantal gezinnen dat daadwerkelijk basishulp heeft gekregen.
- In 2024 is een daling te zien. Lokalis heeft, in lijn met de hervormingen sociaal domein, steviger ingezet op de mogelijkheden om vragen van gezinnen op te pakken in de sociale basis. Ook is er een terugloop in formatie en een lagere caseload per gezinswerker vanwege complexere hulpvragen. De instroom is in 2024 lager dan in 2023, de uitstroom is redelijk stabiel gebleven.

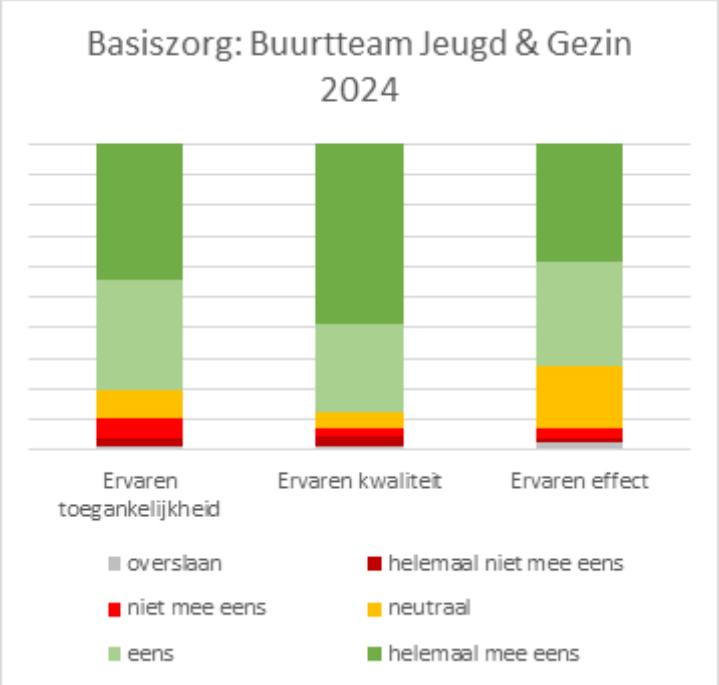
Beschikbaarheid

Toelichting:

- Deze grafiek laat het aantal wachtenden per kwartaal in 2022 en 2023 en per tertaal in 2024 bij buurtteams jeugd en gezin. Dit zijn de jeugdigen en gezinnen die nog geen jeugdhulp krijgen.
- Buurtteams jeugd en gezin pakten spoedeisende vragen (zoals veilig thuis-meldingen, ernstige somberheid, eetstoornissen, schooluitval, suïcidaliteit, jonge kind) direct op.
- Het aantal wachtenden is in 2024 gestegen. Dit is vooral veroorzaakt door een terugloop in formatie en een lagere caseload per gezinswerker vanwege complexere hulpvragen.

Kwaliteit

- Over 2024 zijn er bij buurtteam jeugd en gezin 406 vragenlijsten ingevuld. In verband met het verkleinen van het risico op herleidbaarheid, is er een grens van minimaal 10 ingevulde enquêtes nodig, per vragenlijst en locatie, om resultaten te tonen. Hierdoor zijn er nu 285 vragenlijsten inzichtelijk.
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen onder de noemers ‘ervaren toegankelijkheid’, ‘ervaren kwaliteit’ en ‘ervaren effect’.
- Op alle drie de onderdelen zien we een overwegend positief beeld. Meer respondenten antwoorden neutraal op vragen die gaan over het effect en de toegankelijkheid van de verkregen hulp of ondersteuning. Ten opzichte van 2023 lijken er geen grote veranderingen te zijn in de resultaten.
- Ongeveer 140 respondenten hebben in een open antwoord aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan.
- In het tertaalgesprek worden de resultaten met de buurtteams besproken.

Proclaimer: in de figuur zijn verschillende stellingen en vragenlijsten samengenomen: jongeren en ouders. De figuur doet geen recht aan deze verschillen en is enkel bedoeld om een globaal beeld te schetsen.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De nieuwe opdracht voor het bieden van basiszorg aan gezinnen en jeugdigen is gepubliceerd (zie raadsbrief Ontwikkeldagen en ontwikkelopgaven uitvraag onderdelen sociale basis en basiszorg).
- De uitvoering van de opdracht voor het bieden van basishulp aan gezinnen en jeugdigen is bekendgemaakt. (zie raadsbrief Gunning opdrachten onderdelen sociale basis en basiszorg)
- De maatregelen van de taskforce jeugd zijn uitgevoerd (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein)
- Uitvoeren van regionale verkenning over het vormgeven regionale afspraken ten aanzien van het bieden van jeugdhulp in het MBO: deze gesprekken zijn met de regio (gemeenten en MBO's) gevoerd ter voorbereiding op het nieuwe regionale programma die 1-1-2026 moet starten.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein). De hervormingen vinden plaats binnen de bestaande activiteiten, zoals groepsgericht werken en het oppakken van enkelvoudige opvoed- en

opgroeivragen in de sociale basis per 1 januari 2025. Er zijn in 2024 geen activiteiten beëindigd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Buurtteams hebben tijdige ambulante basishulp geboden.
- Buurtteam heeft participerende consulten door KOOS en Spoor030 benut bij het maken van een plan met het gezin of een mogelijke verwijzing.
- De inzet van gezinswerkers bij huisartsenpraktijken is gecontinueerd.
- Buurtteams hebben geïnvesteerd op het vergroten van de kwaliteit en inzet van gezinswerkers bij veiligheidsvraagstukken rondom jeugdigen.
- Buurtteams hebben de samenwerking met het onderwijs en kernpartners gecontinueerd en waar mogelijk verder verbeterd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Gezamenlijke intakegesprekken met ouders en jeugdigen door buurtteam met KOOS en Spoor030 (ook bij verwijzing door bijvoorbeeld huisarts) is goed gelukt in wijken waar de samenwerking tussen buurtteams en aanvullende hulp goed staat. Afspraken hierover zijn aangescherpt.
- Er is gewerkt aan het vergroten van de toegankelijkheid van hulp en ondersteuning in samenwerking tussen buurtteam en partners in de sociale basis, zoals Dock, JoU en NIZU.

Financiën 4: Buurtteams

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.200	4.012	0	3.500	5.268	1.768	0
Lasten	28.137	32.558	25.962	31.238	32.979	-1.741	27.389
Saldo baten en lasten	**-26.937**	**-28.546**	**-25.962**	**-27.738**	**-27.710**	**28**	**-27.389**
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-26.937**	**-28.546**	**-25.962**	**-27.738**	**-27.710**	**28**	**-27.389**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**1.768**	
Buurtteams Jeugd en Gezin: - Betreft SPUK toeslagenaffaire	1.741	I
Overige baten	27	I
Lasten	**-1.741**	
Buurtteams Jeugd en Gezien: **-** Verstrekte subsidie Lokalis is hoger dan begroot, betreft met name de uitkering van de toeslagenaffaire. Hier staan baten tegen over.	-1.778	I
Overige lasten	37	

Doelstelling 5: Specialistische jeugdhulp

Jeugdigen groeien gezond, veilig en zoveel mogelijk thuis op door, als het nodig is, inzet van specialistische jeugdhulp.

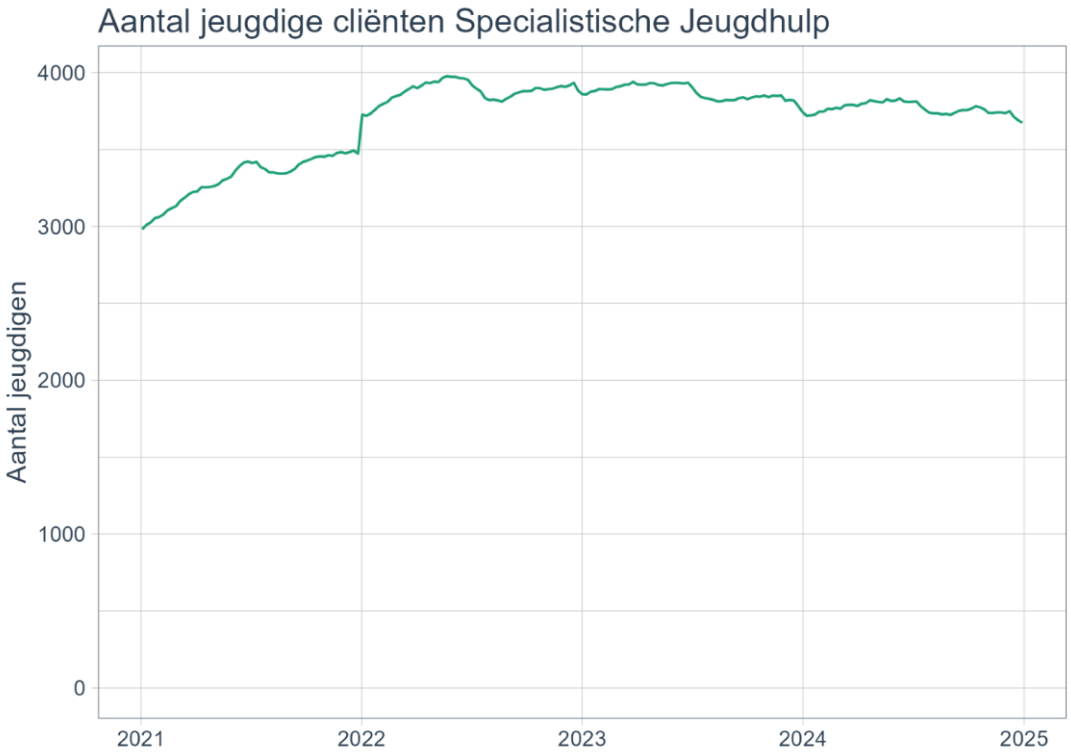
Wat hebben we bereikt in 2024?
Onder de effectindicatoren zijn de ontwikkelingen in 2024 van het bereik, de beschikbaarheid en de kwaliteit van de specialistische jeugdhulp opgenomen. KOOS, Spoor030 en Yeph hebben (zeer) specialistische jeugdhulp geboden en consultatie geboden aan partners. KOOS en Spoor030 hebben vragen van jeugdigen en ouders zo goed en zoveel mogelijk beantwoord binnen de eigen leefwereld en waar passend met inzet van sociale basis/basishulp in plaats van/naast (zeer) specialistische jeugdhulp. Het gezinshuis NEST in Vleuten is geopend. Ook is er met onder andere Yeph een plan van aanpak gemaakt voor de verdere om- en afbouw van jeugdzorg+ en opbouw van alternatieven in de komende jaren, zodat ook deze vormen van verblijf zo kleinschalig, gezinsgericht en tijdelijk mogelijk beschikbaar is.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Strategie contracteren Aanvullende Zorg Jeugd vanaf 2020	2018	Ambities en ontwikkelopgaven Jeugd en de manier waarop deze worden vertaald naar afspraken met aanbieders van specialistische zorg voor de periode 2020 en verder.
Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2024	2023	Verordening waarin onder andere is vastgelegd welke jeugdhulpvoorzieningen de gemeente Utrecht biedt en hoe de toegang tot deze jeugdhulpvoorzieningen is geregeld.

Effectindicatoren

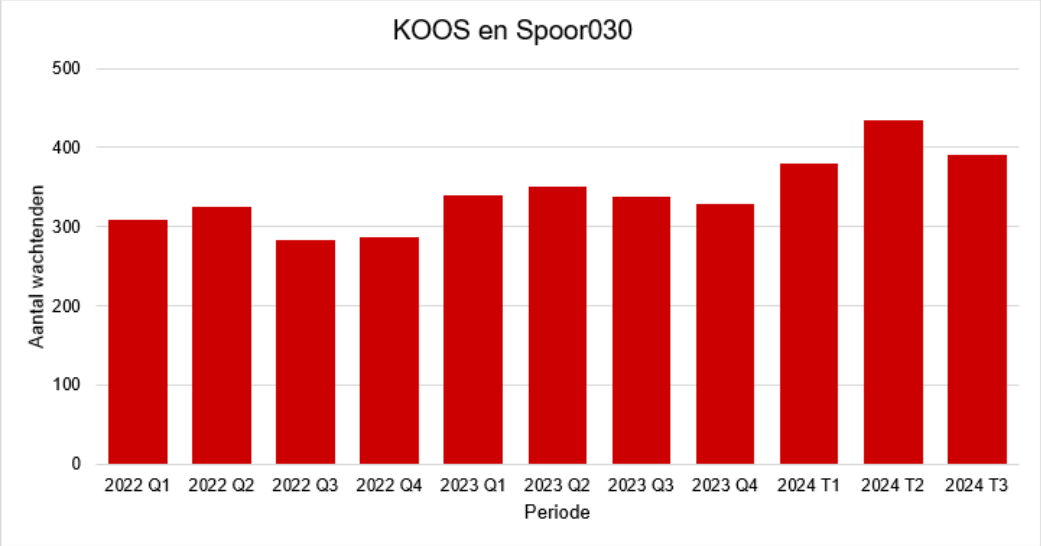
Bereik

Toelichting:

- Deze grafiek toont per dag in 2021-2024 het aantal jeugdigen dat (zeer) specialistische jeugdhulp kreeg van KOOS, Spoor030 of Yeph of als gevolg van het woonplaatsbeginsel van een andere aanbieder.
- Het aantal jeugdigen in (zeer) specialistische jeugdhulp is over 2024 redelijk stabiel. De aantallen in zorg zijn licht gedaald ten opzichte van 2022 en 2023.
- KOOS en Spoor030 bekeken, door consulten en samenwerking met andere partners, of hulpvragen in de sociale basis en/of door de buurtteams konden worden opgepakt en de inzet van specialistische jeugdhulp minder of niet nodig was.
- Het aantal jeugdigen in zorg bij Yeph is in 2024 constant gebleven (35 jeugdigen), maar wel gestegen ten opzichte van 2023 (29 eind 2024). Dit is het gevolg van de sluiting van de landelijke voorziening ZIKOS en het beleid vanuit Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI) om jeugdigen minder in JJI's te plaatsen.

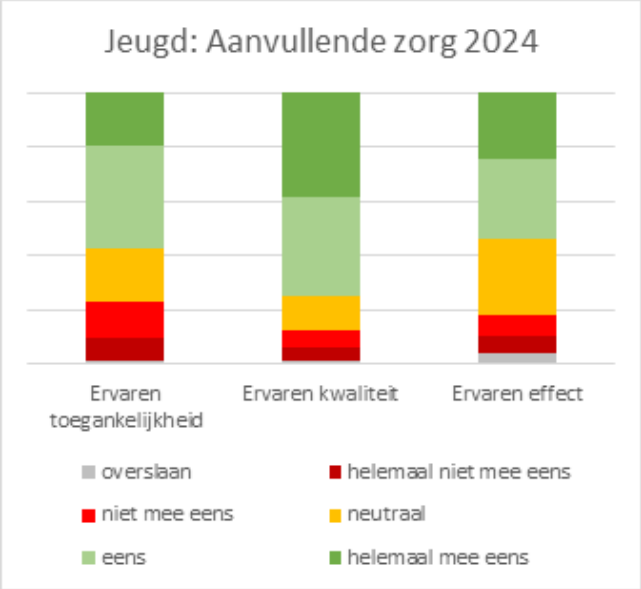
Beschikbaarheid

Toelichting:

- Deze grafiek laat het aantal wachtenden per kwartaal in 2022 en 2023 en in tertaal in 2024 bij KOOS Utrecht en Spoor030 zien. Dit zijn de jeugdigen die nog geen specialistische jeugdhulp krijgen maar die al wel zijn aangemeld.
- KOOS en Spoor030 bekeken samen met jeugdigen en gezinnen die wachtten of (tijdelijk) andere hulp (zoals buurtteams, sociale basis, eHealth) ingezet kon worden om de situatie (deels) te verlichten.
- KOOS en Spoor030 pakten spoedeisende vragen (zoals veilig thuis-meldingen, ernstige somberheid, eetstoornissen, schooluitval, suïcidaliteit, jonge kind) direct op.
- Het aantal wachtenden is gestegen in 2024. Dit is vooral veroorzaakt door een toename van het aantal aanmeldingen in kortere tijd. Daarnaast was er soms langere tijd nodig om te bekijken of ondersteuning vanuit de sociale basis of buurtteams (in plaats van of naast specialistische jeugdhulp) passend is of duurt het even voor de zorg daadwerkelijk kan starten bij bijvoorbeeld onderaannemers of andere partners. Jonge kinderen die een plek in de dagbehandeling nodig hebben, moesten soms lang wachten omdat het aantal plekken beperkt is en de groep die deze ondersteuning toegewezen krijgt groeit.

Kwaliteit

- Over 2024 zijn er voor aanvullende jeugdhulp verspreid over KOOS en Spoor030 387 vragenlijsten ingevuld. Dit is een verdriedubbeling ten opzichte van 2023 (111 ingevulde vragenlijsten). Dit komt voort uit de extra aandacht en inspanningen voor het uitzetten van de vragenlijsten en stimuleren van deelname door de organisaties. In verband met het verkleinen van het risico op herleidbaarheid, is er een grens van minimaal 10 ingevulde enquêtes nodig, per vragenlijst en locatie, om resultaten te tonen. Hierdoor zijn er 355 vragenlijsten inzichtelijk.
- De figuur toont een optelsom van verschillende stellingen onder de noemers ‘ervaren toegankelijkheid’, ‘ervaren kwaliteit’ en ‘ervaren effect’.
- Op het onderdeel ‘ervaren kwaliteit’ is een overwegend positief beeld te zien. Op de onderdelen ‘ervaren toegankelijkheid’ en ‘ervaren effect’ is het beeld iets wisselender: de meerderheid is positief, maar ten opzichte van ‘ervaren kwaliteit’ geeft een groter aandeel respondenten ‘neutraal’ aan. Ook is het aandeel dat het ‘(helemaal) niet eens’ is met de stellingen hoger bij ‘ervaren toegankelijkheid’ en ‘effect’ dan bij ‘ervaren kwaliteit’. Ten opzichte van 2023 lijkt het aandeel ‘(helemaal) eens’ bij ervaren effect te zijn afgenomen.
- Ongeveer 200 respondenten hebben in een open antwoord aangegeven wat ze goed vinden gaan en wat er beter kan.
- In de tertaalgesprekken worden de resultaten besproken met KOOS en Spoor030.

Proclaimer: De figuur bestaat uit resultaten van aanbieders van specialistische jeugdhulp bij elkaar opgeteld. Verschillende stellingen en vragenlijsten zijn samengenomen: jongeren en ouders, en na start van een traject en na afsluiting van een traject. De vragen over het ervaren effect kunnen lastiger te beoordelen zijn voor respondenten die sinds kort zijn gestart met een traject. De figuur doet geen recht aan deze verschillen en is enkel bedoeld om een globaal beeld te schetsen.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De maatregelen van de taskforce jeugd zijn uitgevoerd (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein).
- Vragen van jeugdigen en ouders zijn zo goed en zoveel mogelijk beantwoord binnen de eigen leefwereld en waar passend met inzet van sociale basis/basishulp in plaats van/naast specialistische jeugdhulp.
- Partners hebben meer ingezet op collectieve hulp naast individuele hulp (zie ook raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2
- Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen: zie doelstelling ‘volksgezondheid’ in het programma Levendige en gezonde stad.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein). De hervormingen vinden plaats binnen de bestaande activiteiten, zoals groepsgericht werken. Er zijn in 2024 geen activiteiten beëindigd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- KOOS en Spoor030 hebben jeugdigen en ouders tijdig passende specialistische jeugdhulp geboden vanuit teams in de buurt.
- Yeph heeft zeer specialistische jeugdhulp geboden en hun expertiseteam heeft hulpverleners die al betrokken zijn bij een gezin ondersteund door middel van vroegtijdige specialistische expertise en consultatie.
- KOOS en Spoor030 hebben, waar mogelijk, hun teams versterkt met expertises die nodig zijn om meer vragen vanuit hun teams op te pakken waardoor er minder inzet van onderaannemers nodig is.

- Lokalis, KOOS, Spoor030 en SAVE hebben samen een campagne en een E-health training ontwikkeld om het werken in de jeugdhulp in Utrecht te promoten, nieuwe werknemers aan te trekken en uitval te voorkomen.
- Wel Thuis: met de opening en start van gezinshuis NEST (Vleuten) is de inzet op zo thuis mogelijk opgroeien (minder uithuisplaatsingen) uitgebouwd.
- In Vleuten, binnenstad, Oost en Noordoost is de Versterkt aanpak opgezet of geïmplementeerd. Hierin werkt het sociale netwerk in de wijk samen om de negatieve effecten van prestatiedruk te verminderen.
- De nadere regel herstel en veerkracht Utrechtse jeugd vanuit versneld vernieuwen en NPO is uitgevoerd.
- Het aantal gesloten plekken binnen de (reeds getransformeerde) jeugdzorg+ is in 2024 nagenoeg gelijk gebleven. De inzet van maatwerkoplossingen is in 2024 fors toegenomen (verdubbeld ten opzichte van 2023).
- In samenwerking met omringende regio's is er ingezet op het beschikbaar houden en verder verbeteren van de hoogspecialistische jeugdhulp, in samenwerking is er een plan van aanpak gemaakt voor de verdere om- en afbouw van jeugdzorg+ en opbouw van alternatieven in de komende jaren.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing.

Financiën 5: Specialistische jeugdhulp

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	11.601	6.470	0	9.752	12.881	3.129	0
Lasten	101.304	95.868	87.561	102.477	107.806	-5.329	95.653
Saldo baten en lasten	**-89.702**	**-89.397**	**-87.561**	**-92.724**	**-94.925**	**-2.200**	**-95.653**
Onttrekking reserves	1.275	1.275	0	62	62	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**1.275**	**1.275**	**0**	**62**	**62**	**0**	**0**
Totaal	**-88.427**	**-88.122**	**-87.561**	**-92.662**	**-94.863**	**-2.200**	**-95.653**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Baten	**3.129**	
Overige aanvullende zorg: Meer SPUK (H26) middelen voor randvoorwaardelijke functies jeugdhulp expertisenetwerken jeugdhulp 2025 ingezet dan begroot	660	I
Specialistische zorg voor jeugd: In de begroting is geen rekening gehouden met de SPUK WPB 2024.	2.744	I

Overige baten: De SPUK H20 voor de vastgoedtransitie is niet volledig besteed, de resterende middelen blijven beschikbaar voor inzet in 2025.	-275	I
Lasten	**-5.329**	
Essentiële functies: Stijging lasten YEPH door groei volume en toename kostprijs verblijf.	-3.027	I
Overige aanvullende zorg: Tegenover deze lasten staan een SPUK H26 randvoorwaardelijke functies jeugdhulp expertisenetwerken jeugdhulp 2025 a € 2.060 mln. Hierdoor rest een klein verschil ad. € 0,128 mln wat met name wordt veroorzaakt door PGB. De lasten zijn hoger uitgevallen dan begroot.	-788	I
Overige aanvullende zorg LTA: Lagere uitgave aanbieders landelijk transitiearrangement.	449	I
Specialistische zorg voor jeugd: Jaarresultaat aanbieders aanvullende zorg en woonplaatsbeginsel valt hoger uit dan begroot.	-1.962	I
Overige lasten:	-1	I

Doelstelling 6: Jeugdbescherming

Als veilig opgroeien en ontwikkelen van jeugdigen wordt bedreigd en vrijwillige hulpverlening niet toereikend is, dan worden gezinnen en jeugdigen ondersteund door Jeugdbescherming en/of Jeugdreclassering.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Samen Veilig Midden Nederland (SVMN) heeft met Lokalis, KOOS, Spoor030 en Yeph in de meeste situaties passende en tijdige hulp geboden aan jeugdigen die een jeugdbeschermings- of jeugdreclasseringsmaatregel hebben. SVMN heeft bovenregionaal een Frontteam ingezet om met gezinnen waar een nieuwe maatregel start, tijdig contact te leggen. Dit was nodig om de caseloadverlaging voor de jeugdbeschermers en jeugdreclasseerders te kunnen realiseren bij een tekort aan personeel.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Geactualiseerde Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling	2021	De wijze waarop de 26 samenwerkende gemeenten in de regio Utrecht en hun maatschappelijke partners samenwerken aan zorg en veiligheid voor mensen die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te

vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% jongeren met jeugdbeschermingsmaatregel en % jongeren met jeugdreclasseringsmaatregel.		0,7% 0,3%	0,6% 0,2%	0,7% 0,3%	**0,6%** **0,2%**		0,7% 0,3%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben in bovenregionaal verband met 25 andere gemeenten een 1-jarige subsidie verstrekt aan Samen Veilig Midden Nederland (SVMN) als hoofdaannemer, met William Schrikker Stichting (WSS) en Leger des Heils Jeugdbescherming en jeugdreclassering (LJ&R) in onderaanneming, die loopt tot en met 31 december 2025. Daarnaast hebben we een verwervingsstrategie opgesteld voor jeugdbescherming, jeugdreclassering en Veilig Thuis, vanaf 1 januari 2026 met een looptijd van 4 jaar (met optiejaren) (zie raadsbrief Diverse onderwerpen Zorg & Welzijn en Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.)

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De expertiseteams Veiligheid Utrecht werken in de wijken Leidsche Rijn en Overvecht, deze teams zijn niet in de hele stad geïmplementeerd omdat het rijk in 2024 nog geen besluit heeft genomen over wetswijziging en over financiering. In het voorjaar van 2026 nemen het kabinet en de Tweede Kamer daarover een besluit. Het expertiseteam in Overvecht is in de tweede helft van 2024 herstart Zie: raadsbrief Stand van zaken Huiselijke geweld en kindermishandeling
- De aandacht voor het aanpakken van grondoorzaken van huiselijk geweld en kindermishandeling heeft een plek binnen de beleidsnota Jeugd gekregen: focus op grondoorzaken, benutten van kennis hierover vanuit praktijk en wetenschap en adresseren vanuit jeugdhulppartners bij andere domeinen.
- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.
- Samen met de Raad voor de Kinderbescherming hebben we een pilot uitgevoerd naar de werking van een triage-instrument bij een jeugdbeschermingstafel.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De hervormingen sociaal domein zijn in gang gezet. De raad is in december 2023 geïnformeerd over de maatregelen die voor 2024 zijn genomen. Meest recent is de raad in

november 2024 geïnformeerd over de stand van zaken (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 hervormingen sociaal domein). Er zijn in 2024 geen activiteiten beëindigd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 is in december 2024 vastgesteld, uitvoering vindt plaats vanaf 2025.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Samen Veilig Midden Nederland (SVMN), William Schrikker Stichting (WSS) en Leger des Heils Jeugdbescherming en jeugdreclassering (LJ&R) voerden jeugdbeschermings-en jeugdreclasseringstaken en het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling uit.
- SVMN heeft geïnvesteerd in de bovenregionale werving van nieuwe jeugdbeschermers en ze hebben een inwerkprogramma. Hiermee hebben zij de caseloadverlaging zo goed als gerealiseerd, de bedoeling hiervan is dat de professionals meer tijd hebben voor gezinnen.
- We hebben de uitvoering gevolgd van de beweging ‘Samen doen wat helpt’, voortkomend uit de Veranderagenda en het Koersprogramma van Samen Veilig Midden Nederland (SVMN).
- We hebben bouwstenen geleverd voor de landelijke ontwikkeling van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming over bijvoorbeeld de inrichting van de regionale veiligheidsteams en het handelingskader voor professionals.
- We hebben met de Raad voor de Kinderbescherming en de Rechtbank samengewerkt aan het Uniform (Jeugd)hulpaanbod (UHA), een samenwerking in de keten van jeugdhulp en rechtspraak.
- Veilig Thuis en de proeftuin van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming voeren we uit in samenhang en afstemming met programma Passende Ondersteuning, beschreven in het hoofdstuk laagdrempelige basiszorg (vrouwenopvang, versterking CSG en Veilig Thuis).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De gecertificeerde instelling (GI's) zijn gestopt met de doorbraakaanpak als interventie. De samenwerking tussen de gecertificeerde instelling (GI's) en andere jeugdpartners over de toeleiding naar jeugdhulp is onderdeel van de reguliere afstemming.
- Aanbieden van preventieve programma's om de effecten van scheidingen op kinderen zo klein mogelijk te houden: zie doelstelling ‘volksgezondheid’ in het programma Levendige en gezonde stad.

Financiën 6: Jeugdbescherming

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	671	835	0	2.034	1.204	-829	0
Lasten	14.494	13.878	13.009	16.551	14.471	2.080	16.111
Saldo baten en lasten	**-13.823**	**-13.043**	**-13.009**	**-14.517**	**-13.267**	**1.250**	**-16.111**
Onttrekking reserves	1.170	1.170	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**1.170**	**1.170**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-12.653**	**-11.873**	**-13.009**	**-14.517**	**-13.267**	**1.250**	**-16.111**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-829**	
SAVE: Minder subsidie ingezet dan begroot, de resterende middelen blijven beschikbaar voor inzet in 2025. Betreft met name minder subsidie vanuit de proeftuin (€ 930) en WPB (€117).	-829	I
Lasten	**2.080**	
SAVE: Onderbesteding op de Proeftuin ad 500 minder en minder subsidie uitgekeerde dan begroot.	2.080	I

Risico's

Risico	Maatregel
De Hervormingsagenda Jeugd heeft als doel om de kwaliteit, toegankelijkheid en beschikbaarheid van jeugdhulp te verbeteren. Aanname binnen de Hervormingsagenda Jeugd is dat hierdoor een besparing kan worden gerealiseerd binnen de jeugdhulp, die verwerkt is in een taakstelling voor gemeenten. Aangezien de gemeente Utrecht al vanaf de transitie van het sociaal domein in 2015 heeft ingezet op de transformatie van de jeugdhulp, is het besparingspotentieel van de Hervormingsagenda Jeugd beperkt. Wij voeren een groot deel van de Hervormingsagenda Jeugd al uit, zoals het bieden van basishulp via onze buurtteams en het wijkgericht organiseren van aanvullende hulp. In de vastgestelde beleidsnota Jeugd staan scherpere keuzes om de taakstelling te realiseren. Deze taakstelling hebben we meerjarig verwerkt binnen de programmabegroting	• Versterken pedagogische basis en inzetten op collectief en groepsgericht werken om zo beroep op jeugdhulp te verminderen en beschikbaar te houden voor kinderen en gezinnen die dat nodig hebben. • We monitoren met onze partners de kwaliteit, beschikbaarheid en bereik van de jeugdhulp. • We lobbyen, indien mogelijk samen met de G4-steden en/of VNG op de Hervormingsagenda Jeugd en de vergoeding voor onderwijshuisvesting. • Indien noodzakelijk stellen we het ambitieniveau van de projecten bij. Alleen is dit niet wenselijk gezien de ambities van de gemeente.

Risico	Maatregel
Jeugd op de programmadoelstelling Aanvullende jeugdhulp. Het grootste financiële risico ligt dus in het wel of niet realiseren van deze taakstelling op de aanvullende jeugdhulp. De financiële bijdrage vanuit het Rijk voor onderwijshuisvesting – mede door de stijgende marktprijzen en duurzaamheidseisen die worden gesteld – is ontoereikend. Door druk op de beschikbare ruimte wordt het duurder en ingewikkelder om nieuwe schoolgebouwen en kinderopvang in te passen.	• We bouwen zo efficiënt en slim mogelijk en zoeken naar mogelijkheden om gebouwen buiten schooltijden te blijven gebruiken en functies in een gebouw te combineren. • In het Integraal Huisvestingsprogramma is rekening gehouden met financiële uitdagingen die spelen bij onderwijshuisvesting, de ambities zijn bijgesteld. Naast de wettelijke eisen voldoen we alleen aan Utrecht Standaard Toegankelijk (UST), frisse scholen klasse B en energieneutraal bouwen (ENG)
Met ingang 1 januari 2024 worden naar verwachting twee landelijke ontwikkelingen doorgevoerd: een landelijk tarief voor jeugdbescherming en jeugdreclassering en een caseloadverlaging waardoor meer jeugdbeschermers nodig zijn. Er zijn op korte termijn geen beleidskeuzes mogelijk voor gemeenten omdat dit landelijke afspraken zijn. Dit leidt mogelijk tot een financieel tekort voor alle gemeenten.	• Er zijn inmiddels landelijke afspraken over tarief en caseloadverlaging gemaakt. Als gevolg van de landelijke afspraken is er een financieel risico.
Door krapte op de arbeidsmarkt staat de personele capaciteit bij ons en onze partners (in (preventie, jeugdhulp, onderwijs en kinderopvang) onder druk. Dit kan leiden tot: • Langere wachttijden waardoor jeugdigen en gezinnen niet tijdig de juiste hulp en ondersteuning kunnen krijgen. • Toenemende druk op het (speciaal) onderwijs waardoor het moeilijker is om alle kinderen tijdig passend onderwijs te bieden. • Hogere werkdruk voor professionals, met risico op uitval of vertrek uit de sector. • Hogere kosten voor aanbieders specialistische jeugdhulp als gevolg van inhuur van zzp-ers. • Vermindering van de kwaliteit van jeugdhulp en onderwijs.	• We werken samen met onze partners die samen inzetten op werving en behoud van professionals. We verkennen met partners hoe professionals flexibeler kunnen worden ingezet op basis van vaardigheden/vakbekwaamheid. • Voor het onderwijs zetten we in op werving en behoud van leraren door middel van de aanpak ‘Utrecht leert!’. Daarin is specifiek aandacht voor het tekort in het speciaal onderwijs. • Ook zetten onze partners meer in op groepsgerichte vormen van ondersteuning en e-health voor jeugdigen en gezinnen met een hulpvraag. • Er is een voorrangsregeling op sociale- en middenhuur van woonruimte voor onderwijs- en zorgpersoneel gerealiseerd en komt er een onderwijsparkeerproduct voor onderwijspersoneel waarover nog

Risico	Maatregel
	een raadsbesluit moet worden genomen.
Het lukt onvoldoende om de grondoorzaken van de vraag naar jeugdhulp (volwassenenzorg, bestaanszekerheid op gebied van inkomen/ financiën en wonen) aan te pakken, waardoor er toenemende vraag naar jeugdhulp blijft en wachtlijsten groeien. De druk op het (speciaal) onderwijs neemt hiermee ook toe.	• We bevorderen de integrale samenwerking van Jeugd en andere domeinen zoals wonen, W&I, volwassen-GGz. • We gaan meer sturen op de kerntaken van onze jeugdhulppartners en stimuleren partners om eerder/meer appel te doen op ondersteuning vanuit aanpalende terreinen voor het aanpakken van grondoorzaken.
Als gemeente hebben we beperkt invloed op wat ouders en andere inwoners voor elkaar doen en wat de maatschappelijke norm is voor ‘normaal’, Daarom lukt het mogelijk niet om voldoende de beweging naar voren en de cultuuromslag naar normaliseren te maken. Jeugdigen en gezinnen die steun nodig hebben, kunnen dit onvoldoende in hun eigen netwerk en omgeving organiseren, waardoor ze vaker een beroep doen op professionele hulp en de schaarste in de zorg toeneemt.	• We betrekken ouders en jongeren meer bij de ondersteuning die zij krijgen, door aan te sluiten bij wat zij zelf met hulp van hun netwerk en omgeving kunnen doen en dat te faciliteren. • We kijken scherper naar de grenzen van de Jeugdwet die beroep doet op de eigen kracht van ouders, hun netwerk en de omgeving. • We versterken de gemeenschapskracht door ouders actief te stimuleren elkaar te ontmoeten, contacten op te doen, elkaar te helpen en hun vragen te stellen aan de professionals in de wijk. Een voorbeeld van deze aanpak is de pilot de Familieschool in Overvecht.
De bibliotheek kampt met mogelijke tekorten in de bedrijfsvoering, onderhoud en andere kosten.	Dit risico is niet meer actueel. De raad heeft in 2024 de nieuwe beleidsnota bibliotheek 2024 – 2034 vastgesteld. Dit biedt de gemeente een inhoudelijk sturingskader en monitoringsinstrument voor de gesubsidieerde activiteiten van Bibliotheek Utrecht. De nota biedt de bibliotheek een richtinggevend en transparant meerjarenbeleids- en handelingsperspectief om uitvoering te geven aan de subsidie activiteiten tot 2034 en tot een optimale maatschappelijke rolvervulling te komen. In het geval van financiële knelpunten en/of begrote tekorten kunnen eventuele

Risico	Maatregel
	noodzakelijke keuzes en besluiten beter onderbouwd worden gemaakt. In 2025 komt er een zorgplicht voor gemeenten en provincies om de toegang tot de openbare bibliotheek te waarborgen, waarbij het Rijk ook structureel extra middelen vrijmaakt. Mede door de afspraken in de nieuwe beleidsnota als de extra middelen die worden toegekend, vervalt het eerder beschreven risico in die vorm.

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	249.351	447	249.798	144.064	105.733
Uitbreidingsinvesteringen A	331.486	8.700	340.186	100.191	239.995
Totaal investeringen	**580.837**	**9.147**	**589.984**	**244.255**	**345.728**

Doelstelling Onderwijshuisvesting

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	249.351	447	249.798	144.064	105.733
Uitbreidingsinvesteringen A	331.486	8.700	340.186	100.191	239.995
Totaal investeringen	**580.837**	**9.147**	**589.984**	**244.255**	**345.728**

Toelichting

Bij de Programmabegroting 2024 is een totaalbedrag van 590,5 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen. Bij de jaarstukken 2023 zijn daarna investeringen afgesloten, met een geautoriseerd bedrag van 9,7 miljoen euro. Deze investeringen zijn in bovenstaande tabel niet meer opgenomen, waardoor van het geautoriseerde bedrag 580,8 miljoen euro resteert. De wijzigingen uit de Eerste en Tweede bestuursrapportage 2024, in totaal 9,1 miljoen

euro, zijn opgenomen in de kolom 'Wijzigingen in 2024'. In totaal is er 589,9 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen met een startjaar van 2024 of eerder.
Van het totaal geautoriseerde budget is tot en met 2024 is 244,2 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen en deels in 2024 opgeleverd en administratief afgesloten projecten. Een nadere specificatie is opgenomen in de geheime bijlage bij doelstelling Onderwijshuisvesting.

Verbonden partijen

Dit programma heeft geen Verbonden Partijen.

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden	18.019	18.019	0
Cultuureducatie (onderwijs)	Kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school. De scholen stimuleren om planmatig hun onderwijs cultuureducatie vorm te geven.	2.059	2.270	-211
Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23	104	103	1
Kinderopvang plus	Kinderopvang plus	1.000	1.000	0
NPOnderwijs	Nationaal Programma Onderwijs	1.608	1.608	0
Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	Verlaging werkdruk leraren	402	403	-1
Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	571	584	-13
Onderwijs ondersteuning talentontwikkeling	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.	40	37	3
Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht	1.399	916	483

OPDC Utrecht (voorheen School)	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of na	702	686	16
Overgang PO naar VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	277	204	73
Schoolmaatschappelijk werk PO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1.503	1.532	-29
Schoolmaatschappelijk werk VO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1.014	1.033	-19
Taalschool: taalonderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren	635	634	1
Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.591	1.666	-75
Talentontwikkeling voortgezet onderwijs	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	1.331	1.294	37
Transitieregeling Voorschoolse educatie	Het subsidieplafond voor de transitieregeling voorschoolse educatie	0	0	0
Uitvoering Voorschoolse Educatie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	12.800	12.091	709
Uitvoering Voorschoolse Educatie plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van voorschoolse educatie plus	0	0	0
Utrecht Leert!	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.000	1.076	-76
Verbindingsgroepen	Verbindingsgroepen	220	220	0

Verbindingsgroepen	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	220	220	0
Verkeersexamen in de wijken	Resultaat Verkeersveiligheid PO groep 7/8 afsluiten met theoretisch en praktisch examen	0	0	0
Versterken van taal	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vr	3.911	4.465	-554
Versterken van taal: Brede school Academie (BSA)	De subsidie is tijdelijk beschikbaar voor 2021 en 2022 met als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlin	137	137	0
VSV Regionaal	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	880	885	-5
VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	333	334	-1
Waardering voor Vakmanschap	Waardering voor Vakmanschap	175	175	0
Totaal doelstelling 1		51.931	51.592	339
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				
Ambulant jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	4.485	4.482	3
De Stem van Utrecht	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	106	48	58

Jeugdhulp meedoen (subsidietender Sport	Meedoen kinderen met een beperking/ondersteuningsvraag	62	61	1
Jongeren, relaties en seksualiteit	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving.	464	469	-5
Kinder- en jongerenwerk MO	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	600	384	216
Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maats. prestaties	299	299	0
Totaal doelstelling 3		6.016	5.743	273
Doelstelling 4: De buurtteams jeugd en gezin ondersteunen jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zodat zij gezond en veilig kunnen opgroeien				
Buurtteams jeugd en gezin (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	27.244	29.712	-2.468
Jeugdhulp	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	386	386	0
Samen voor Overvecht (Ondersteuning op maat)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	1.500	1.486	14
Totaal doelstelling 4		29.130	31.584	-2.454
Doelstelling 5: Aanbieders van specialistische jeugdhulp bieden specialistische zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, zodat jeugdigen gezond, veilig en zoveel mogelijk in een gezin kunnen opgroeien				
Basiszorg daklozen Regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	3.546	4.419	-873
Versneld Vernieuwen & Kansrijke start	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van Corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	2.200	2.926	-726

Totaal doelstelling 5		5.746	7.345	-1.599
Doelstelling 6: Jeugdbescherming ondersteunt gezinnen als veilig opgroeien en ontwikkelen van jeugdigen wordt bedreigd en vrijwillige hulpverlening niet toereikend is				
Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Uitvoering van Veilig Thuis voor 18- (jeugd) en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	13.576	13.102	474
Totaal doelstelling 6		13.576	13.102	474
Totaal Kansrijk opgroeien		**106.399**	**109.366**	**-2.967**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Levendige en gezonde stad

Programma overzicht

We zorgen voor voorzieningen die de levendigheid en gezondheid in de stad bevorderen.

Portefeuillehouder(s):
Eva Oosters, Linda Voortman, Eelco Eerenberg, Dennis de Vries, Rachel Streefland

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	101.397	103.565	98.272	97.674	92.474	-5.199	61.336
Lasten	280.037	268.761	305.682	283.715	281.234	2.481	245.656
Saldo baten en lasten	**-178.640**	**-165.197**	**-207.410**	**-186.041**	**-188.760**	**-2.719**	**-184.320**
Onttrekking reserves	10.038	9.360	4.946	105.202	107.708	2.505	1.605
Toevoeging reserves	13.817	17.238	4.183	23.676	24.046	-370	4.507
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-3.779**	**-7.878**	**763**	**81.527**	**83.662**	**2.135**	**-2.902**
Totaal	**-182.420**	**-173.075**	**-206.647**	**-104.515**	**-105.098**	**-583**	**-187.222**

De baten in dit programma zijn 92,5 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Rijksmiddelen (47,7 miljoen euro)
- Huurinkomsten (39,5 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 281,2 miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Personele lasten: 64,3 miljoen euro
- Exploitatielasten: 54,5 miljoen euro
- Middelen ingezet bij maatschappelijke partners: 42 miljoen euro
- Kapitaallasten: 38,9 miljoen euro
- Interne huur vastgoed: -/- 40,5 miljoen euro (negatieve last = baat)
- Materiële kosten: 19,3 miljoen euro
- Aanhuur vastgoed: 10,9 miljoen euro
- Verstrekken financiële toelage: 12,1 miljoen euro
- Gemeenschappelijke regeling: 3,1 miljoen euro
- Overige lasten: 76,6 miljoen euro

In dit programma wordt in 2024 107,7 miljoen euro onttrokken en 24,0 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in de Jaarrekening.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Nieuwkomers

Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooien voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Het nieuwe kabinet heeft in 2024 een ingrijpend asielprogramma ingezet, dat stevige gevolgen heeft voor de opgaven op het gebied van opvang van ongedocumenteerde mensen, EU-arbeidsmigranten en asielzoekers en op het gebied van inburgering. We hebben desondanks goede resultaten behaald voor het organiseren van kwalitatief goede asielopvang met Plan Einstein concept, de opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen en dakloze EU-migranten. We hebben bijgedragen aan de huisvesting en inburgering van statushouders. Ook is het gelukt om nieuwe en vervangende gemeentelijke opvang voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren, en waar nodig hen te ondersteunen en te faciliteren in zelfredzaam worden.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Thuis in Utrecht	2021	Nota van uitgangspunten Inburgering
Kaders nieuwe grootschalige opvanglocaties asielopvang Utrecht	2020	Uitgangspunten en randvoorwaarden voor realiseren van nieuwe locaties voor asielopvang in Utrecht met Plan Einstein
Landelijke pilot LVV plus Utrechtse werkwijze	2019	Afspraken en aanpak van een landelijke pilot voor Opvang en begeleiding van ongedocumenteerden.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% van mensen die inburgeren dat “een gevoel van erbij te horen” ervaart in hun buurt en in Utrecht.	Gezinsmigranten 65%/Asielstatushouders 53%	-	-	Gezinsmigranten: >65%/ Asielstatushouders: >53%	**Gezinsmigranten: 61%/ Asielstatushouders 50%**		Gezinsmigranten: >65%/ Asielstatushouders: >53%

% van mensen die inburgeren dat werkt, opleiding volgt, of meedoet door vrijwilligerswerk.	24%	-	-		**24%**		30%
% mensen dat niet meer inburgeringsplichtig is (per	Verwacht in Q1 2026	-	-	Verwacht in Q1 2026	**Verwacht in Q1 2026**		n.n.b.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Op alle asiellocaties worden activiteiten en cursussen volgens het Plan Einstein aangeboden. We hebben daarbij extra aandacht besteed aan de toeleiding naar werk.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- We hebben met de andere LVV gemeenten en de VNG actief gelobbyd voor structurele voortzetting van de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV). De pilot LVV stopt echter per 1 januari 2025 omdat het kabinet de financiering, het mandaat en het convenant heeft opgezegd (zie raadsbrieven van juni 2024 en januari 2025).
- We hebben door een rechtszaak een deel van de opvang voor ongedocumenteerde mensen voor de eerste maanden van 2025 mogelijk gemaakt. We hebben afspraken gemaakt met de NGO's om hier vorm aan te geven.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- In 2024 is de spreidingswet ingegaan en hebben we een wettelijke taak gekregen om 1988 asielopvangplekken te realiseren. Hiervoor hebben we de zoektocht naar duurzame en kwalitatief goede opvanglocaties uitgebreid. We hebben nieuwe locaties gevonden op Europalaan en Vlampijpstraat en bestaande locaties verlengd.
- We werkten gezamenlijk aan begeleiding, ondersteuning en een pedagogisch klimaat dat zo optimaal mogelijk bijdraagt aan de ontwikkeling van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv). Een voorbeeld is de MDO (Multidisciplinaire overleggen) waarin alle relevante partners vertegenwoordigd zijn en amv-casuïstiek besproken is.
- We hebben de opvang voor kwetsbare dakloze EU migranten geïntensiveerd door de pilot op de Bantamstraat en door opening van vrouwenslaapzaal op de Stadsbrug. Door de nieuwe KWR- locatie hebben we meer plekken gecreëerd om dakloze EU migranten op te vangen tijdens de winterperiode. We hebben bijgedragen aan de opgave Utrecht Onderdak (zie doelstelling 24-uursbegeleiding, programma Passende ondersteuning en opvang).

- We hebben de Utrechtse aanpak inburgering uitgevoerd. We begeleiden 1122 statushouders en 963 gezinsmigranten bij hun inburgering. We hebben er bij het Rijk voor gelobbyd dat het uitvoeringsbudget moet meegroeien met de aantallen, helaas nog zonder het gewenste resultaat.
- We hebben bijgedragen aan de huisvesting statushouders, waaronder de matching aan woningen en de begeleiding van statushouders. Er zijn in 2024 in Utrecht 659 statushouders gehuisvest in 415 woonplekken. In de 1e helft van het jaar is de taakstelling niet behaald, in de 2e helft wel. We zijn geëindigd op trede 3 van het provinciaal toezicht met een achterstand van 318 personen.
- We hebben opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen georganiseerd en het aantal opvangplekken in Utrecht in stand gehouden op ca 1200. We hebben ook de toegang tot zorg en onderwijs voor deze groep geborgd en ingezet op het vergroten van zelfredzaamheid (zie raadsbrief december 2024).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Financiën 1: Nieuwkomers

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	46.415	44.802	44.855	38.196	34.664	-3.532	166
Lasten	50.340	43.051	53.942	51.594	46.720	4.874	11.233
Saldo baten en lasten	**-3.925**	**1.751**	**-9.087**	**-13.398**	**-12.056**	**1.342**	**-11.067**
Onttrekking reserves	1.079	1.079	0	3.442	3.442	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	1.061	1.061	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**1.079**	**1.079**	**0**	**2.380**	**2.380**	**0**	**0**
Totaal	**-2.846**	**2.830**	**-9.087**	**-11.018**	**-9.676**	**1.342**	**-11.067**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-3.532**	
Bij asielzoekers en vreemdelingen zijn de baten hoger dan begroot door aanvullende financiering COA.	618	I
Incidentele bijdrage meldpunt perspectief.	220	I
Er zijn meer middelen uit de SPUK Inburgering ontvangen dan begroot.	569	I
Incidentele EU-subsidie voor project WELDI.	118	I
Oekraïne		
Er is sprake van een hogere transitiekostenvergoeding omdat we meer opvanglocaties hebben getransformeerd dan begroot.	500	I
De baten zijn hoger door niet begrote COA bijdrage in de exploitatie Ravellaan 1.	1.800	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
De baten zijn lager dan begroot doordat een deel van de specifieke uitkering van het Rijk (SiSa M016) niet is besteed in 2024. Deze worden in 2025 en volgende jaren voor aangegane (meerjarige) verplichtingen voor de opvang van Oekraïne ingezet.	-7.400	I
Overige baten	43	I
Lasten	**4.874**	
Er zijn meer lasten gerealiseerd dan begroot vanwege hogere uitgaven voor Plan Einstein, Landelijke Vreemdelingen Voorziening en Integratie.	-1.432	I
De incidentele middelen vanuit het faciliteitenbesluit, EU-(arbeids)migranten, asiel en huisvesting zijn niet volledig besteed.	1.098	I
Er zijn meer SPUK Inburgering middelen ingezet dan begroot.	-569	I
Door vertraagde instroom inburgeraars is er sprake van minder realisatie vanuit het uitvoeringsbudget Inburgering dan begroot.	836	I
Niet begrote inzet vanuit incidentele EU-subisdie middelen voor project WELDI	-133	I
Oekraïne		
De lasten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen zijn lager dan begroot en lager dan de specifieke uitkering die de gemeente hiervoor ontvangt (zie ook onder baten). De aangegane (meerjarige) verplichtingen voor verlengde en nieuwe opvanglocaties leiden in 2025 en volgende jaren tot lasten.	7.400	I
Er is sprake van meer transitiekosten dan begroot.	-500	I
Er zijn meer middelen besteed dan begroot voor sociaal domein en taal en onderwijs.	-100	I
De lasten voor de opvang van AMV'ers in de opvanglocatie voor Oekraïners aan de Ravellaan 1 worden door het COA vergoed. Evenals de bijdrage van de COA (zie baten), zijn ook de exploitatiekosten hiervoor niet begroot.	-1.700	I
Overige lasten	-26	I

Doelstelling 2: Meedoen en voor elkaar zorgen

Inwoners doen mee, zorgen voor elkaar en zijn betrokken in de buurt.

Wat hebben we bereikt in 2024?

We hebben gewerkt aan een stad waarin niemand wordt buitengesloten en iedereen kan meedoen en zorgen voor elkaar. Dit hebben we gedaan door vrijwilligers, mantelzorgers, organisaties en (sport)initiatieven te ondersteunen en faciliteren. Hiermee hebben we bijgedragen aan sterke gemeenschappen met aandacht voor elkaar, waarin inwoners kunnen meedoen, gewoon opgroeien en voor elkaar zorgen.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Wmo Samen Leven, Samen Zorgen	2024	Utrechts kader voor de Wmo 2024-2034.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Uitgangspunten onderdelen van sociale basis en basiszorg	2024	De nota beschrijft het versterken van gemeenschapskracht in de wijk en meedoen, het stimuleren van sport en beweging, ondersteunen van sportaanbieders, sociaal raadslieden, een deel van de ondersteuning bij financiën, administratie en informatievoorziening over de sociale basis
Beleidsnota Gezondheid: Samen gezondheidsverschillen verkleinen	2024	De beleidsnota gezondheid is gericht op het verkleinen van gezondheidsverschillen met 30% in 2040. Het betreft integraal beleid en geeft ook invulling aan het initiatiefvoorstel 'Ongelijk Investeren in Gelijke Kansen'.
Agenda Utrecht voor iedereen toegankelijk	2020	In de visie beschrijven we 3 kansen om van Utrecht een stad te maken die werkelijk voor iedereen is.
Visie Versterken Sociale Basis	2018	De nota beschrijft de visie op het deel van de sociale basis dat valt onder de Wmo, benoemt de ontwikkelopgaven en geeft inzicht in de beschikbare budgetten
Beleidskader Beheerde speeltuinen	2017	Het kader regelt het beheer en de exploitatie van de beheerde speeltuinen. Het doel van dit kader is de stimulering van de verzelfstandiging van de speeltuinen en het overdragen (op eigen tempo) van het beheer aan bewonersorganisaties, waar mogelijk.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Omdat de inwonersenquête tweejaarlijks wordt afgenomen zijn er dit jaar voor deze doelstelling geen nieuwe cijfers voor onderstaande indicatoren. Ook zijn er verschillende nulmetingen in vergelijking met de programmabegroting 2024 aangepast. Dit komt omdat we in de inwonersenquête 2023 verschillende vraagstellingen en categorieën hebben gewijzigd. Als gevolg hiervan is het niet mogelijk om de daarvan afhankelijke indicatoren met de voorgaande jaren te vergelijken. De nieuwe cijfers met bijbehorende nulmetingen zijn hieronder opgenomen. Over de wijzigingen met betrekking tot onderstaande indicatoren hebben we gerapporteerd in de jaarstukken 2023.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% inwoners dat meedoet.	82% (2023)	-	82%	-	-	●	82%
% inwoners met een beperking dat meedoet.	64% (2023)	-	64%	-	-	●	64%

% inwoners dat zich in de buurt inzet met een of meer activiteiten.	54% (2023)	-	54%	-	-	●	55%
% inwoners dat zich vrijwillig inzet.	39% (2023)	-	39%	-	-	●	40%

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

- Utrecht monitor: maatschappelijke participatie, digitale vaardigheden en zelfredzaamheid .

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben de nieuwe opdrachten in het sociaal domein uitgevraagd in lijn met het raadsvoorstel Nota van uitgangspunten Met Elkaar voor Elkaar. Over de uiteindelijke gunning van de opdrachten bent u geïnformeerd met de Raadsbrief gunning opdrachten onderdelen sociale basis en basiszorg.
- We hebben de uitvraag van de opdracht formeel taalonderwijs Arbeidsmarkt Regio Midden Utrecht gepubliceerd; de uitvoerder per 2025 is Sagenn. Dit is gecommuniceerd in de tweede kwartaalbrief Onderwijs.
- We hebben vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK GALA) de sociale basis versterkt, op basis van een integraal plan van aanpak. We hebben o.a. ingezet op de ondersteuning van mantelzorgers, de inzet van Welzijn op Recept en het bestrijden van eenzaamheid.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- In aanloop naar de meerjarige opdracht sociaal makelen (vanaf 2026), en de aanbesteding die hiervoor loopt, hebben we voor 2025 een overbruggingscontract met DOCK gesloten.
- In aanloop naar de meerjarige opdrachten Informatievoorziening en Onafhankelijke Cliëntondersteuning (vanaf 2026), en de aanbesteding die hiervoor loopt, hebben we voor 2025 een overbruggingscontract met U Centraal gesloten.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben ruim 100 organisaties en (bewoners)initiatieven ondersteund via de nadere regel Vrijwillige Inzet Voor Elkaar.
- We hebben vrijwilligers- en mantelzorgondersteuning gefinancierd via de basisvoorziening ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgondersteuning.
- In 2024 hebben 13 partijen Toegankelijkheidssubsidie ontvangen. De toegankelijkheidsprijs is gewonnen door stichting Droomboot.

- Binnen het stadsakkoord toegankelijkheid werken we samen met inmiddels bijna 40 partijen; waarvan dit jaar 8 nieuwe partners zijn aangesloten.
- We ondersteunden belangenbehartigende organisaties (zoals Solgu, U op Leeftijd en Stichting Goud) met de subsidieregeling De Stem van Utrechters.
- We werkten samen met, en financierden eenzaamheidsnetwerk 'Utrecht Omarmt'. Het netwerk leidde tot het ontstaan van nieuwe samenwerkingen, contacten en kennis- en informatiedeling.
- DOCK heeft het (kinder) sociaalmakelaarswerk uitgevoerd, conform de nota van uitgangspunten Sociaal Makelen 2019-2024.
- We gaven uitvoering aan het Uitvoeringsplan Eenzaamheid (2023-2026). De laatste stand van zaken communiceerden we in de Verzamelbrief Zorg en Welzijn.
- We werkten samen met de taal- en digitaalorganisaties aan het vergroten van de basisvaardigheden van inwoners, conform het Uitvoeringsprogramma Basiseducatie volwassenen 2023-2026.
- We gaven uitvoering aan het programma Thuis in je wijk.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Financiën 2: Meedoen en voor elkaar zorgen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	4.966	4.170	2.752	5.119	5.355	237	3.964
Lasten	30.008	29.326	27.450	31.928	32.016	-88	31.358
Saldo baten en lasten	**-25.042**	**-25.156**	**-24.698**	**-26.810**	**-26.661**	**149**	**-27.395**
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-25.042**	**-25.156**	**-24.698**	**-26.810**	**-26.661**	**149**	**-27.395**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**237**	
Dit betreft groeimiddelen voor informele ondersteuning, vrijwilligerswerk en mantelzorg voor 2024 die niet zijn begroot.	121	I
Overige baten	116	I
Lasten	**-88**	
Overige lasten	-88	

Doelstelling 3: Prettig samenleven

Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen.

Wat hebben we bereikt in 2024?
In 2024 is de beleidsnota inclusie en diversiteit 2024-2033 ‘Tot je recht komen’ vastgesteld. Deze nota geeft een nieuwe ordening en prioritering aan ons inclusiebeleid. Ook is het uitvoeringsprogramma Utrecht Zijn We Samen 2.0 vastgesteld, waarmee we vormgeven aan de aanpak van radicalisering, extremisme en schadelijke polarisatie. Op beide thema’s vormen mensenrechten de basis. Om mensenrechten meer zichtbaar te maken in de stad hebben we bovendien de eerste Utrechtse mensenrechtenambassadeur aangesteld. We zagen verder dat de bezorgdheid in de stad toenam naar aanleiding van nationale en internationale ontwikkelingen, zoals de oorlog in Gaza. Hiervoor hebben we met onder meer een gesprekstour geïnvesteerd in verbinding.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota inclusie en diversiteit ‘Tot je recht komen’	2024	Brede beleidsnota waarin we intersectioneel vormgeven aan inclusie en diversiteit in de stad en eigen organisatie.
Uitvoeringsprogramma ‘Utrecht zijn we Samen 2.0’	2024	Brede aanpak tegen radicalisering, extremisme en schadelijke polarisatie
Agenda Utrecht voor Iedereen Toegankelijk	2019	Aanpak om Utrechters voor alle inwoners toegankelijk te maken en te houden.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De nieuwe beleidsnota 2024-2033 inclusie en diversiteit ‘Tot je recht komen’ is vastgesteld. In deze aanpak zijn een nieuwe ordening en prioriteiten op het gebied van inclusie en diversiteit aangebracht. De drie pijlers van de nota zijn ‘het geven van het goede voorbeeld, ‘alle opgaven inclusief maken’, en ‘extra voor wie dat nodig heeft’. Als onderdeel van de nota hebben we bovendien de ‘nadere regel Subsidie Inclusie en Diversiteit’ gestart, waarmee we initiatief uit de stad financieren.
- We hebben mensenrechten als vertrekpunt van de nieuwe beleidsnota 2024-2033 inclusie en diversiteit ‘Tot je recht komen’ genomen. We hebben bovendien de eerste Utrechtse Mensenrechtenambassadeur aangesteld.
- In verbinding met de nieuwe beleidsnota 2024-2033 inclusie en diversiteit ‘Tot je recht komen’ inclusie hebben we de aanpak van radicalisering, extremisme en schadelijke polarisatie herzien (Utrecht Zijn We Samen 2.0)
- Om antisemitisme en moslimdiscriminatie tegen te gaan en de verbinding tussen verschillende levensbeschouwingen te vergroten hebben we de Stadskaravaan georganiseerd, met meer dan tien bijeenkomsten samen met religieuze organisaties in de stad.
- We hebben het eerste Utrechtse Toegankelijkheidsfestival georganiseerd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- In februari 2024 is de nieuwe beleidsnota inclusie en diversiteit vastgesteld. Onder deze nota zijn we doorgegaan met onder meer de volgende activiteiten:
- We zijn met partners in de stad -zoals het antidiscriminatiebureau discriminatie.nl Midden-Nederland- doorgegaan met het samenwerken om discriminatie in de stad tegen te gaan. Hieronder valt ook een specifiek programma voor een inclusieve arbeidsmarkt.
- We hebben gewerkt aan de bewustwording over ons veelkleurige verleden en de diversiteit in de stad. Onder meer met de viering van Utrecht Pride en de viering en herdenking van Keti Koti.
- We hebben werk gemaakt van mensenrechten, waaronder kinderrechten en het VN verdrag Handicap, onder meer door het aanstellen van een mensenrechtenambassadeur.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Financiën 3: Prettig samenleven

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	0	18	0	0	0	0	0
Lasten	1.790	1.353	1.622	1.941	1.813	128	1.824
Saldo baten en lasten	**-1.790**	**-1.335**	**-1.622**	**-1.941**	**-1.813**	**128**	**-1.824**
Onttrekking reserves	0	0	0	110	110	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**110**	**110**	**0**	**0**
Totaal	**-1.790**	**-1.335**	**-1.622**	**-1.831**	**-1.703**	**128**	**-1.824**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lasten	**128**	
Er is sprake van minder lasten dan begroot doordat er minden uitgaven hebben plaatsgevonden in het kader van de nadere regel slavernijverleden. Daarnaast hebben we een extra bijdrage gekregen voor LHBTIQ+ emancipatiebeleid.	110	I
Overige lasten	18	I

Doelstelling 4: Toegankelijke buurtvoorzieningen

Inwoners doen mee, zorgen voor elkaar en zijn betrokken in de buurt.

Wat hebben we bereikt in 2024?
We hebben gewerkt aan een stad waarin niemand wordt buitengesloten en iedereen kan meedoen en zorgen voor elkaar. Dit hebben we gedaan door vrijwilligers, mantelzorgers, organisaties en (sport)initiatieven te ondersteunen en faciliteren. De bezettingsgraad van de door de gemeente beheerde buurtcentra is hetzelfde gebleven, zoals we ook beoogden.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota Wmo Samen Leven, Samen Zorgen	2024	Utrechts kader voor de Wmo 2024-2034
Meerjarig Perspectief Ruimte	2024	Het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) is het uitvoeringsprogramma van de RSU waarin staat hoe we de beschikbare middelen de komende jaren programmeren om onze ambities te realiseren.
Meerjarig perspectief buurtcentra 2022-2032	2023	De nota beschrijft onze visie op de functie en toekomst van de buurtcentra.
Ruimtelijke Strategie Utrecht	2023	Strategische visie voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving
Visie spelen, sporten en bewegen; Spelen in je eigen buurt	2022	Met deze visie willen we de ambities voor een stad waarin ruimte is om te spelen, concreet maken
Koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen	2020	In het koersdocument staan de ontwikkelopgaven voor scholen, sportplekken en andere maatschappelijke voorzieningen.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Omdat de inwonersenquête tweejaarlijks wordt afgenomen is er dit jaar geen nieuw cijfer beschikbaar over het % bewoners dat tevreden is over de beschikbaarheid van ruimte voor bewonersinitiatieven in de buurt.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% bewoners dat tevreden is over de beschikbaarheid van ruimte voor bewonersinitiatieven in de buurt.	39% (2018)	39%	42%	-	-		39%
Bezettingsgraad welzijnsaccomodaties.	1680 (2018)	1800	1800	1800	**1800**		1800

*Uitgebreidere informatie over indicatoren die betrekking hebben op deze doelstelling is te vinden in:

- Utrecht monitor: maatschappelijke participatie

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We verbouwden en verduurzaamden een aantal specifieke buurtcentra en jongerenhuiskamers:

Zelfbeheer:

- De herhuisvesting van Nieuw Rotsoord is gestart (gereed in 2026).

Medebeheer:

- De activiteiten van het buurtcentrum Zuilen zijn grotendeels geherhuisvest voor de start van de vervangende nieuwbouw op dezelfde locatie. De voorbereidingen voor de nieuwbouw zijn van start (gereed in Q4 2025).
- De planvorming van een nieuw buurtcentrum en jongerenhuiskamer in de Merwedekanaalzone zitten in de ontwerpfase.
- De ontwerpfase om buurtcentrum Sterrenzicht te renoveren en verduurzamen is afgerond. De voorbereidingen voor de aanbesteding van een aannemer zijn gestart (gereed in 2026).
- De verduurzaming van buurtcentrum De Leeuw is gestart (gereed in 2026).

Jongerenvoorzieningen:

- De ontwerpfase voor de nieuwbouw van de jongerenhuiskamer De Boog in Overvecht (als onderdeel van de ‘Doorontwikkeling maatschappelijk vastgoed Overvecht’) is gestart (gereed in Q4 2025).

- De ontwerpfase voor de nieuwbouw van de jongerenhuiskamer Peltlaan in Kanaleneiland is gestart (gereed 2026).

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- We zijn gestart met het herzien van de Uitvoeringsnota 'Maatschappelijk Initiatief Onder Dak' (2016). Dit wordt in 2025 afgerond. We brengen de vernieuwde visie- en beleidsdoelen uit de uitvoeringsnota MIOD onder in de Sociale Visie Utrecht. De Sociale Visie Utrecht Q1 wordt in Q1 2025 ter vaststelling aan de raad voorgelegd. U bent over deze wijziging geïnformeerd in de Verzamelbrief Zorg en Welzijn.
- De planontwikkeling voor vernieuwbouw van De Schalm (Zelfbeheer) is gestopt door het terugtrekken van de particuliere initiatiefnemer.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben samen met bewoners(initiatieven) en maatschappelijke organisaties toegankelijke en uitnodigende welzijnsaccommodaties gefaciliteerd. Deze zijn naar tevredenheid optimaal gebruikt, worden goed onderhouden en zijn toekomstbestendig.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Financiën 4: Toegankelijke buurtvoorzieningen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	872	724	2.715	901	772	-129	965
Lasten	11.360	10.304	34.714	11.229	10.923	307	12.491
Saldo baten en lasten	**-10.488**	**-9.580**	**-31.999**	**-10.328**	**-10.151**	**177**	**-11.526**
Onttrekking reserves	16	19	16	95	38	-57	0
Toevoeging reserves	0	757	0	0	200	-200	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**16**	**-738**	**16**	**95**	**-162**	**-257**	**0**
Totaal	**-10.472**	**-10.318**	**-31.983**	**-10.234**	**-10.313**	**-79**	**-11.526**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-129**	
Het verschil in baten op Accommodaties Welzijn wordt veroorzaakt door lagere huurinkomsten dan begroot (0,160 mln.). Zowel op losse (éénmalige) verhuur als op vaste verhuur. Dit lijkt structureel van aard.	-160	S
Overige baten	31	
Lasten	**307**	
De lagere lasten op Accommodaties MO betreft het niet benutte deel van het overheadbudget MO, niet behorend bij accommodaties.	307	I
Overige lasten	0	
Reserves	**-257**	
Onttrekkingen	**-57**	
Overige.	-57	
Toevoegingen	**-200**	
Er is sprake van een hogere toevoeging aan de reserve dan begroot doordat er een storting in de vaste activa reserve heeft plaatsgevonden ten behoeve van de isolering van het project Stella Maris.	-200	I

Doelstelling 5: Op eigen manier en niveau sporten

Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Samen met organisaties en sportverenigingen hebben we gewerkt aan de versteviging van het sport- en beweegaanbod om zoveel mogelijk inwoners te bereiken. Er is een start gemaakt met de implementatie van het Utrechtse beweegprogramma op scholen. Het bereiken van de doelstelling staat onder druk, omdat het budget voor SportUtrecht onvoldoende meegroeit met de groei van de stad en de loonprijsontwikkelingen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Utrechtse Sportagenda	2021	De Utrechtse Sportagenda brengt focus in het sportbeleid van de gemeente Utrecht. In de sportagenda wordt het accent gelegd op vijf kernthema's waar de komende jaren aan wordt gewerkt.
Sportakkoord Utrecht	2019	Het Utrechts Sportakkoord geeft door middel van speerpunten impulsen op bestaand beleid. Met een brede alliantie van sport, maatschappelijke organisaties en het

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
		bedrijfsleven zijn gezamenlijke ambities geformuleerd. Momenteel wordt gewerkt aan een herijking van het sportakkoord.

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% kinderen met wekelijkse sportdeelname naar wijk (sport na schooltijd en bij vereniging).	85% (2021)	86%	87%	-	-		88%
% kinderen met zwemdiploma A.	95% (2018)	98%	96%	-	-		98%
% volwassenen dat wekelijks sport naar wijk	64% (2020)	-	-	68%	pas in juni bekend		-

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- SportUtrecht is gecontracteerd als uitvoeringspartner voor het stimuleren van sport en bewegen en ondersteuning van sportaanbieders voor de komende 10 jaar, zie deze raadsbrief.
- Het onderzoeksprogramma Vital@2040 (onderzoek naar het verbeteren van de financiële toegankelijkheid van sport) is afgerond, de resultaten zijn nog in proces van publicatie.
- Plan van aanpak Sociaal veilige sport is gepubliceerd op 2 juli 2024 via deze raadsbrief.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Vanwege samenhang met nieuw beleid in de nota financiële bestaanszekerheid loopt het verbetertraject voor de armoederegelingen door in 2025. Er is in 2024 samengewerkt met fondsen, inwoners en beleid om op verschillende manieren te werken aan de toegankelijkheid en benutting van beschikbare financiële regelingen voor sport.
- Door extra inzet op bovengenoemd verbetertraject konden we later beginnen aan het verzamelen van voorbeelden van solidariteitspotjes. Dit is eind 2024 gestart en loopt door in 2025.

- Het Utrechts beweegprogramma is op minder basisscholen geïmplementeerd dan gepland, omdat 5 scholen bereid waren om mee te werken (in plaats van de geplande 7 scholen). Het Utrechts Beweegprogramma is in 2024 ook doorontwikkeld voor het Speciaal Onderwijs.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024
- Niet van toepassing

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024
- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- In 2024 kwamen tenminste 200 clubs via SportUtrecht samen in 30 netwerk- en/of themabijeenkomsten met als doel om kennis te delen en van elkaar te leren.
- Met subsidie en bijeenkomsten van Utrechts Sportakkoord II hebben we 158 aanbieders en andere organisaties bereikt, die hebben bijgedragen aan de ambities van het sportakkoord.
- Via het Plan van aanpak sociaal veilige sport zijn actielijnen ontwikkeld met sportaanbieders en SportUtrecht, daarin is de bestaande inzet op positieve sportcultuur conform uitgevoerd.
- Binnen de programmering van de zwembaden is extra prioriteit gegeven aan het aanbieden van zwemles en schoolzwemmen om de zwemvaardigheid onder de inwoners te verhogen.
- Inzet op een breed, divers en laagdrempelig sportaanbod voor alle Utrechtse kinderen is conform uitgevoerd.
- Via de extra inzet op het platform Doe Mee in Utrecht zijn 30.000 boekjes verspreid in alle Utrechtse wijken en het platform biedt 4.200 activiteiten aan.
- Via SportUtrecht is ingezet op het creëren van een omgeving waarin (aankomende) toppers in talentenprogramma's met plezier presteren.
- De talentprogramma’s zijn doorontwikkeld, met extra nadruk op het belang en urgentie van een positieve sportcultuur.
- In Overvecht is extra sport- en beweegaanbod gerealiseerd, het netwerk verstevigd en zijn kansen in beeld gebracht.
- We hebben circa 30 klein- en grootschalige sportevenementen in Utrecht ondersteund met subsidie.
- Via de subsidie schoolsportevenementen hebben we onder andere schoolschaatsen, schaken en atletiek mogelijk gemaakt en hebben kinderen kennisgemaakt met deze sporten.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024
- Niet van toepassing

Financiën 5: Op eigen manier en niveau sporten

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.637	1.724	0	1.678	1.738	60	1.708
Lasten	7.870	6.557	6.176	7.427	7.273	154	7.655
Saldo baten en lasten	**-6.233**	**-4.833**	**-6.176**	**-5.749**	**-5.535**	**214**	**-5.948**
Onttrekking reserves					0		
Toevoeging reserves							
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves							
Totaal	**-6.233**	**-4.833**	**-6.176**	**-5.749**	**-5.535**	**214**	**-5.948**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten		
Geen afwijkingen groter dan 0,5 mln. euro en of groter dan 10% van actuele begroting 2024.		
Lasten		
Geen afwijkingen groter dan 0,5 mln. euro en of groter dan 10% van actuele begroting 2024.		
Reserves		
Onttrekkingen		
Niet van toepassing.		
Toevoegingen		
Niet van toepassing		

Doelstelling 6: Toegankelijke sportvoorzieningen

Gelijk aan de groei van de stad heeft Utrecht voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Door het capaciteitsbehoefteonderzoek weten we voor welke sporten er ruimtetekort is in onze stad. Met de tijdelijke sporthal Tempo is extra binnensportcapaciteit toegevoegd. We zijn gestart met de omzetting van een gras voetbalveld op de Sportparken Nieuw Welgelegen en De Vryheit en op meerdere sportparken zijn velden gerenoveerd. Daarnaast zijn nieuwe sport- en beweegplekken aangelegd en bestaande plekken gerenoveerd. Voorgaande jaren zijn meerdere sportvoorzieningen uitgesteld en/of geschrapt, waardoor de sportcapaciteit slechts beperkt meegroeit met de groei van de stad en deze doelstelling onder druk is komen te staan. Dit heeft ook zijn weerslag op de indicatoren over de tevredenheid met sportvoorzieningen.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Meerjaren Perspectief Ruimte	06-06-2024	Het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) is het uitvoeringsprogramma van de RSU waarin staat hoe we de beschikbare middelen de komende jaren programmeren om onze ambities te realiseren.
Ruimtelijke Strategie Utrecht	09-02-2023	Utrecht heeft haar koers t/m 2040 vastgelegd in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU2040) en de oplegger bij de RSU.
Visie spelen, sporten en bewegen; Spelen in je eigen buurt	10-03-2022	Met deze visie willen we de ambities voor een stad waarin ruimte is om te spelen, concreet maken.
Utrechtse Sportagenda	17-06-2021	De Utrechtse Sportagenda brengt focus in het sportbeleid van de gemeente Utrecht. In de sportagenda wordt het accent gelegd op vijf kernthema's waar de komende jaren aan wordt gewerkt.
Koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen	12-03-2020	In het koersdocument staan de ontwikkelopgaven voor scholen, sportplekken en andere maatschappelijke voorzieningen.
Visie spelen, sporten en bewegen; Spelen in je eigen buurt	10-03-2020	Met deze visie willen we de ambities voor een stad waarin ruimte is om te spelen, concreet maken.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% inwoners dat tevreden is over het aanbod van sportvoorzieningen in de buurt.	66% (2021	67%	64%	-	-		69%
% inwoners dat tevreden is over het aanbod van sportvoorzieningen in de stad.	74% (2021)	75%	70%	-	-		76%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- De beleidsnota sport en bewegen is gepubliceerd op 11 december 2024.
- Capaciteitsbehoefteonderzoek ruimte voor sport van het Mulier Instituut is geduid via 10 duidingsgesprekken met sportverenigingen en gepubliceerd op 8 oktober 2024.
- Het kengetal binnensport is voor de periode tot en met 2030 aangepast naar 1 sporthal per 15.000 inwoners, om de druk op sporthallen te verlagen en extra binnensportruimte te realiseren om meer Utrechters te laten sporten en bewegen.
- Tijdelijke sporthal Tempo op sportpark Loevenhoutsedijk is opgeleverd en in gebruik genomen door de sportverenigingen.
- De voorbereidingen zijn gestart om de asfaltbaan op de Nedereindse Berg te vervangen.
- Roeivereniging ‘Vechtse Roeivereniging Zuilen’ is opgericht, de vereniging roeit op de Vecht en richt zich nu vooral op recreatief roeien.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Het uitvoeringsprogramma sport en bewegen is opgeschoven naar Q3 2025, omdat prioriteit is gegeven aan de nota, waarna een uitvoeringsprogramma logisch volgt.
- Voor de toevoeging van nieuwe sportvoorzieningen in de programmering wordt gebruik gemaakt van het Capaciteitsonderzoek sportaccommodaties Mulier 2024, maar er zijn onvoldoende middelen in het MPR om de programmering aan te laten sluiten bij de behoefte zoals geconstateerd in dit onderzoek.
- De planvorming voor het nieuwe zwembad Maximapark is gestart. De uitwerking neemt langere tijd in beslag wegens het zoeken naar mogelijke oplossingen voor netcongestie.
- Het ontwerp voor sporthal Cartesius is afgerond. Maar de aanbesteding kan nog niet starten, want als gevolg van netcongestie is er nog geen zicht op aansluiting voor stroom en de grond dient gesaneerd te worden door de huidige grondeigenaar.
- De planvorming voor sporthal Lunetten is gestart. Ook hier geldt dat de ontwerpfase langer duurt vanwege het zoeken naar mogelijke oplossingen voor netcongestie.
- Bij de VJN 2024 is besloten om geen middelen vrij te maken voor de realisatie van sporthal Vleuten. Sporthal Overvecht en de Sporthal in Merwedekanaalzone lopen grotendeels volgens planning en verwachten we 2028/2029 op te leveren, onder voorbehoud van beperkingen vanuit netcongestie.
- In 2024 hebben we de speelruimtescans, welke per wijk duidelijk maken of en waar in een wijk behoefte is aan meer speel- en beweegaanbod, voor de verschillende wijken en het rapport van het Mulier Instituut (De beweegvriendelijke openbare ruimte van de gemeente Utrecht) hiervoor ingezet. Het opstellen van een programmering voor het aanvullen en renoveren van sport- en beweegplekken staat voor 2025 gepland.
- Er is nog geen volwaardige nieuwe locatie gevonden voor extra roeiwater. De zoektocht naar extra roeiwater gaat onverminderd door.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Op verschillende sportparken zijn velden gerenoveerd en opgeleverd, zoals de aanleg van het eerste watervrije hockeyveld op sportpark Nieuw Welgelegen, een kunstgrasveld met waterbuffering op sportpark Fletiomare Oost en renovatie van Atletiekbaan Overvecht en Maarschalkerweerd.
- De diverse sportnetwerkbijeenkomsten hebben plaatsgevonden.
- In processen van ontwikkeling van ruimte voor sport zijn we eerder in overleg met Sport Utrecht en het sportveld, met als doel om wederzijds draagvlak te creëren voor wensen bij de complexe accommodatievraagstukken die er zijn.
- Samen met het Wielerplatform Utrecht is uitvoering gegeven aan het programma wielersport, door o.a. opwaarderen van een deel van het mountainbikeparcours in het park Nederenindse Plas.
- Bij de sportparken, sportaccommodaties en de zwembadlocaties is het jaarlijks gebruikersoverleg georganiseerd en is er gesproken over de programmering en het gezamenlijk gebruik van de accommodaties.
- Ruimte voor de roeisport blijft behouden op het Merwedekanaal en daarnaast gaan we opzoek naar uitbreiding van roeiwater.
- De verkenning voor roeiwater in Rijnenburg loopt en is onderdeel van de uitgangspuntennotitie die voor Rijnenburg wordt opgesteld.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- In het kader van de aanpak Toekomst voetbal heeft een gezamenlijk aanpak om tot een betere spreiding van wedstrijden te komen, en daardoor een betere bezetting, vooralsnog onvoldoende resultaat gehad. Met de aanpak “Utrechtse voetbalagenda” blijft de inzet te komen tot een betere spreiding en bezetting.

Financiën 6: Toegankelijke sportvoorzieningen

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	15.985	17.060	15.053	16.365	15.757	-608	16.422
Lasten	44.151	44.823	45.046	45.568	44.914	654	49.478
Saldo baten en lasten	**-28.166**	**-27.764**	**-29.992**	**-29.203**	**-29.158**	**45**	**-33.056**
Onttrekking reserves	2.566	2.528	2.566	33.756	34.039	282	605
Toevoeging reserves	4.623	5.623	0	16.500	16.500	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-2.058**	**-3.095**	**2.566**	**17.256**	**17.539**	**282**	**605**
Totaal	**-30.224**	**-30.859**	**-27.426**	**-11.946**	**-11.619**	**328**	**-32.451**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-608**	
Gederfde inkomsten door alternatieve compensatie overheadkosten SPUK Sport BTW vanaf 2024.	-550	I/S
Gebruikersinkomsten bij de zwembaden zijn 0,700 mln. lager dan begroot, maar wordt voor 0,400 mln. gecompenseerd door overige inkomsten.	-300	S
Resultaat overige baten	242	I/S
Lasten	**654**	
Hogere uitbestede werkzaamheden onderhoud, door hogere kosten met name in onderhoud machines en installaties en algemeen correctief onderhoud.	-300	I
Onderbesteding kapitaallasten bandbreedte investeringen veroorzaakt door vertraging in de planning van de diverse projecten.	1.400	I
Nuts lasten lager dan begroot door incidenteel verhoogde energiebegroting.	800	I
Structurele overschrijding op de personele lasten bij de zwembad exploitatie (SB) van 0,800 mln.	-800	S
Op basis van het geactualiseerde Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Sport is gebleken dat het saldo in de voorziening onderhoud Sport & Samenleven niet toereikend is voor de komende meerjarenperiode. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is een aanvullende dotatie van € 509.260 bepaald voor de jaren 2024 t/m 2027.	-509	I
Resultaat overige lasten	63	I
Reserves	**282**	
Onttrekkingen	**282**	
Overige onttrekkingen	282	
Toevoegingen	**0**	
Overige toevoegingen	0	

Doelstelling 7: Volksgezondheid

In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaaleconomische groepen met 30% afgenomen t.o.v. 2012.

Wat hebben we bereikt in 2024?

In 2024 hebben we onder andere gewerkt aan het verhogen van de vaccinatiegraad, het rookvrij maken van terrassen in het kader van de Rookvrije generatie, het verder ontwikkelen van geboortenetwerken vanuit Kansrijke start en de modernisering van het sekswerkbeleid. We verstevigden onze integrale aanpak op gezondheid door samen met andere programma's en partners in de stad in te zetten op het verkleinen van gezondheidsverschillen. Deze structurele gezondheidsaanpak is bestendigd met de in juni 2024 vastgestelde beleidsnota Gezondheid 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024-2027'. Dit beleid is in lijn met het advies van de Sociaal-Economische Raad (SER).

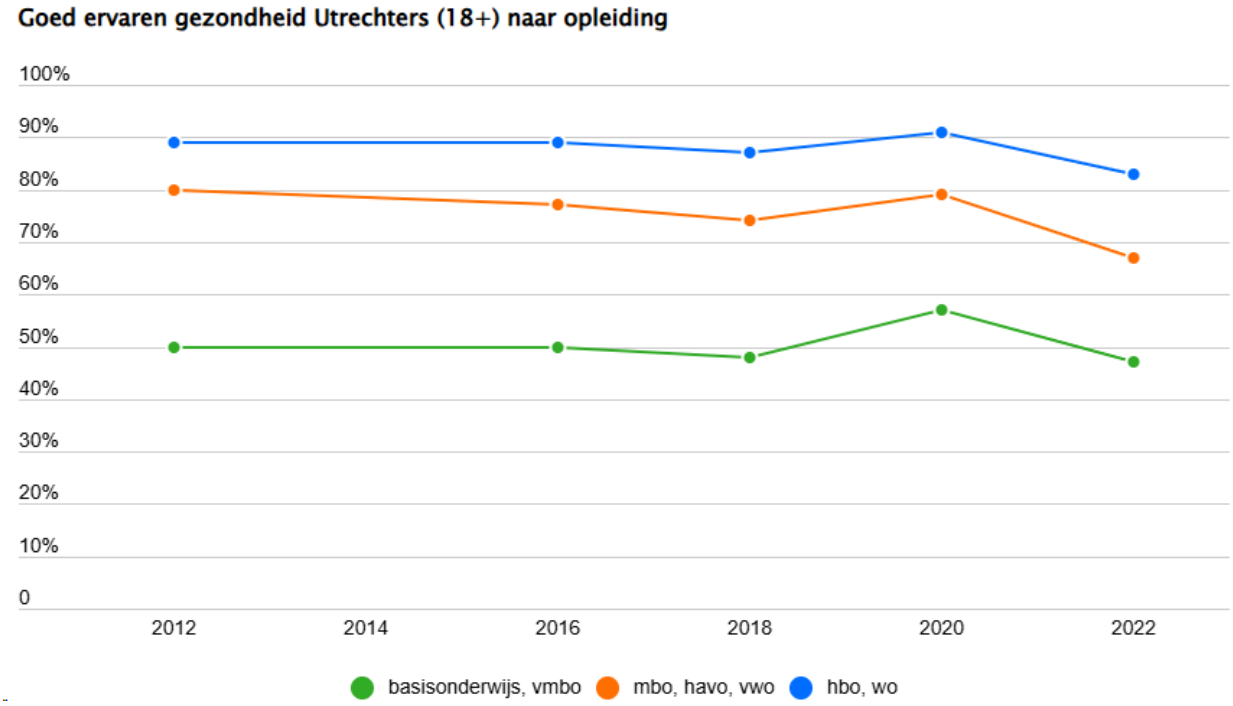
Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

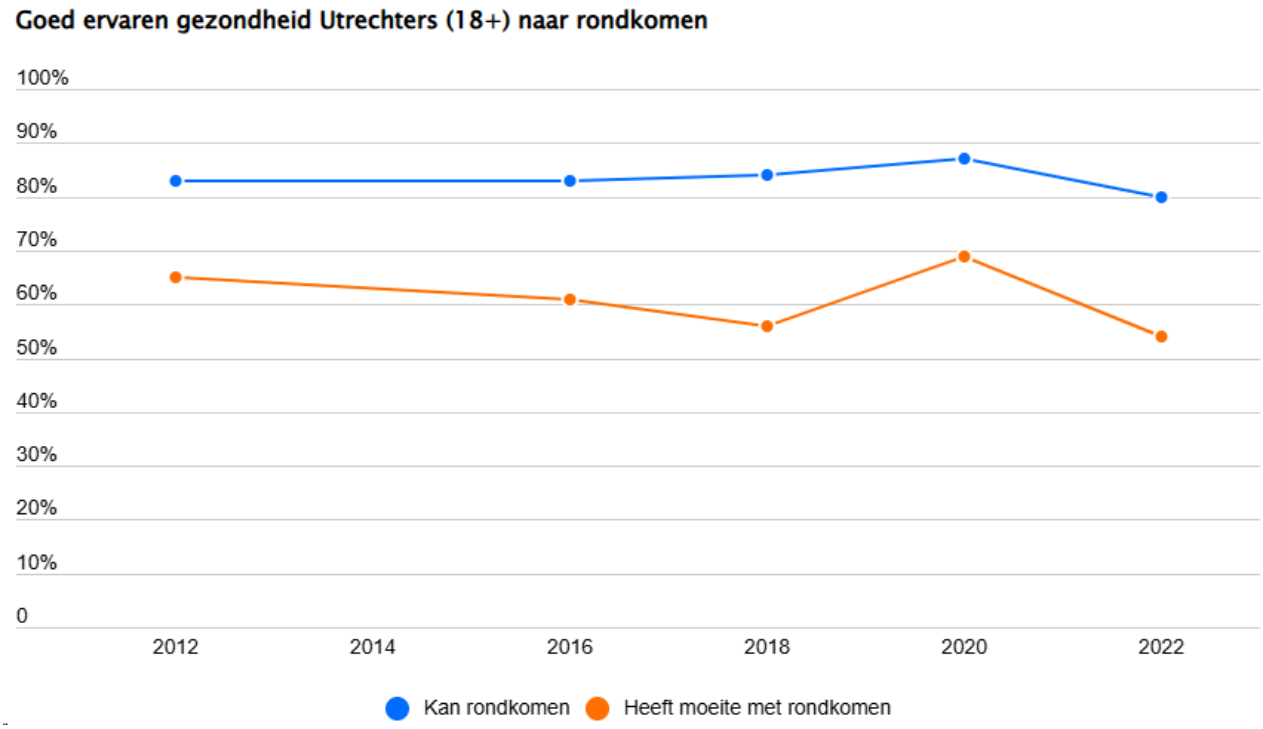
Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Beleidsnota gezondheid - 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024-2027'	2024	Beleid om gezondheidsverschillen in de stad te verkleinen.

Effectindicatoren

We hebben op dit moment nog geen nieuwe cijfers dan zoals opgenomen in de jaarstukken 2023. Voor de zomer 2025 worden de nieuwste cijfers gepubliceerd en die kunt u hier inzien.

Op basis van de cijfers zoals opgenomen in de jaarstukken 2023 was de conclusie: de verschillen in ervaren gezondheid zijn gelijk gebleven tussen groepen met een hbo- of wo-opleiding en met basisonderwijs of een vmbo-opleiding. De verschillen in ervaren gezondheid zijn toegenomen tussen groepen die wel of niet kunnen rondkomen. En ook tussen groepen met een hbo- of wo-opleiding en een mbo-, havo-, of vwo-opleiding.

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Rijksvaccinatieprogramma: we zijn gestart met de wijkaanpak in Kanaleneiland en Overvecht om de vaccinatiegraad te verhogen, dit deden we in nauwe samenwerking met Stichting Sleutelpersonen Utrecht. We zagen dat de vaccinatiegraad verder is gedaald en de verschillen toenemen. We hebben gelobbyd voor extra middelen voor een wijkgerichte en doelgroepgerichte aanpak en ons voorbereid op het starten van een programma voor het verhogen van de vaccinatiegraad. Zie raadsbrief.
- Modernisering sekswerkbeleid: In 2024 is thuissekswerk toegestaan. Het raadsvoorstel wijziging APV t.a.v. seksbedrijven is verstuurd. Er zijn diverse gesprekken met ondernemers over kleinschalige locaties gevoerd en de kansrijkheid van een kleinschalig seksbedrijf in garage Paardenveld is verkend. Daarnaast is het sekswerkplatform en het lerend evalueren gestart. Zie o.a raadsbrief 5 december 2024.
- Rookvrije generatie: de eerste terrassen in Utrecht zijn rookvrij geworden of hebben maatregelen genomen om roken te ontmoedigen. Het plaatsen van borden en/of tegels ‘Rookvrije zone’ bij speelplekken is in 2024 afgerond. Daarnaast zijn in samenwerking met partners in Overvecht moeilijk bereikbare groepen geïnformeerd over de risico’s van nicotine (snus/vape/sigaretten) en gemotiveerd om te stoppen.
- Gezond gewicht: Het Uitvoeringsprogramma Gezond Gewicht Utrechtse Jeugd 2024-2027 is opgesteld. Onderdeel hiervan is de Netwerkaanpak Overgewicht en Obesitas. Samen met partners hebben we de methodiek Fun2befit ontwikkeld en hiermee zijn we in 4 wijken gestart. De resultaten zijn hier zichtbaar.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Rookvrije generatie: Ondanks dat Utrecht de landelijke pionier is in het tegengaan van nieuwe verkooppunten is dit niet gelukt wegens het ontbreken van landelijke wetgeving en daarmee handelingsperspectief. We blijven hiervoor lobbyen.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- Niet van toepassing

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Jeugdgezondheidszorg (JGZ): Ook afgelopen jaar hebben we met meer dan 200 professionals ons dagelijks ingezet voor een kwalitatief goede jeugdgezondheidszorg in Utrecht. Naast de wettelijke taken hebben we extra ingezet op de kernpartneraanpak Jong Kind en Primair Onderwijs. Ook zijn we gestart met op basis van maatwerk indiceren voor de Voorschoolse Educatie en was er extra inzet van huisbezoeken voor taalstimulans bij de kinderen die dit het hardst nodig hebben. Zie ook programma Kansrijk opgroeien.
- Rijksvaccinatieprogramma (RVP): De JGZ voerde ook in 2024 het RVP uit. Sinds 2024 wordt het rotavaccin ook aangeboden. We hebben ons voorbereid op de wijzigingen in het RVP per 2025. In deze raadsbrief leest u over onze inzet voor een hogere vaccinatiegraad.
- Kansrijke start: de acht bestaande geboortezorgnetwerken blijven zich ontwikkelen. Zo hebben we professionals ondersteund bij onderwerpen als informele zorg en ouderbetrokkenheid en ontwikkelden we een e-learning over Kansrijke Start. In de wijken Binnenstad en Noordoost hebben we verkennende gesprekken gevoerd om hier in 2025 te starten met een netwerk.
- Collectieve aanpak: Door collectief te werken, samen met partners in de stad, ondersteunden we bij enkelvoudige opvoed- en opgroeivraagstukken. Vanuit de JGZ hebben we ingezet op betere communicatie en pilots gedraaid voor fysieke groepsbijeenkomsten. Zie ook programma Kansrijk Opgroeien.
- Inspectie Kinderopvang (IKO): IKO heeft alle wettelijke taken op het gebied van het Landelijk register kinderopvang en het toezicht op en de handhaving van de Wet kinderopvang nauwkeurig uitgevoerd. We werkten dialooggericht, organiseerden houdergesprekken en online vragenuren voor aanbieders van kinderopvang en verstuurden geregeld nieuwsbrieven. De implementatie van het aangepast model risicoprofiel is door GGD GHOR Nederland doorgeschoven naar 1 januari 2025.
- Sekswerk: Belle hulpverlening heeft ook in 2024 op verschillende manieren sekswerkers begeleid: voorlichting, trainingen, hulpverlening, uitstapprogramma's, medische zorg. In totaal liepen er 131 hulpverleningstrajecten, 97 daarvan zijn opgestart in 2024. Uitstaptrajecten maken hiervan onderdeel uit: totaal aantal uitstaptrajecten 29, waarvan 19 gestart zijn in 2024. Het Informatie en Adviescentrum van Belle is 687 keer bezocht. Ook biedt Belle ondersteuning aan de Klankbordgroep van sekswerkers.

- Zorg – en hulpverlening kwetsbare Utrechters: we hebben ondersteuning en zorg geleverd aan 132 inwoners met overvolle of sterk vervuilde huishoudens. Ook zijn indicaties voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen gegeven. Verpleegkundig specialisten hebben outreachend samen met partners sociaal-medische zorg voor dak- en thuislozen geleverd.
- GGD Regio Utrecht: taken zijn conform de Gemeenschappelijke Regeling uitgevoerd waaronder infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, forensisch onderzoek en verstrekking PrEP.
- Continuering Soa-poli en pilot Transkliniek: met de extra gemeentelijke investering zijn 500 meer soa- en seksualiteitsconsulten gedaan en hebben meer personen PrEP-zorg ontvangen. Een nieuwe spreekuurlocatie in Kanaleneiland is geopend en er is geïnvesteerd in contacten met intermediairs om toeleiding naar de spreekuren bij mensen met een migratieachtergrond en lage SES te stimuleren. De Transkliniek heeft diverse vormen van ondersteuning geboden.
- Middelengebruik en gokken: Het Preventie- en handhavingsplan alcohol 2023-2027 is uitgevoerd. We hadden in 2024 extra aandacht voor sportclubs en middelengebruik bij studenten. Vanuit de subsidie verslavingspreventie is o.a in Kanaleneiland en Overvecht inzet gericht op jongeren in een kwetsbare positie met extra aandacht voor snus en vapen. Daarnaast hebben we de drugsaanpak geëvalueerd. Ook is geld beschikbaar gesteld voor de aanschaf van een FTIR.
- Gezond leren op school: 10 basisscholen, en daarmee 2200 leerlingen, hebben ondersteuning ontvangen om te werken aan gezonde leefgewoonten (zie alle resultaten hier). Ook hebben we sinds zomer 2023 ingezet op het versterken van de publiek-private samenwerking.
- Gezond ouder worden: in alle wijken is het landelijk programma Valpreventie uitgevoerd; inzet op valrisico-inschattingen, voorlichting en balansprogramma's. Het Doortrappen-programma is uitgevoerd in zes wijken.
- Mentale gezondheid: met partners werkten we verder aan voorkomen en verminderen mentale problemen en versterken veerkracht. Vanuit nadere regel herstel en veerkracht zijn meerdere initiatieven uitgevoerd, zoals GeluksBV, wachtverzachter, Welzijn op Recept en Unbox jezelf/Unbox een ander.
- Geldzorgen: partners in verschillende wijken hadden veel aandacht voor geldzorgen en hebben bijvoorbeeld de samenwerking met de Geldzaak verbeterd. Binnen Kansrijke Start werden professionals ondersteund bij het bespreekbaar maken van geldzorgen.
- Gezonde leefomgeving: Gezondheid(-sverschillen) werd structureel meegenomen in de (advisering bij) ruimtelijke visies, tenders, omgevingsplannen en vergunningen. Extra aandacht was er voor de ligging en kwaliteit van sociale huurwoningen en voorzieningen voor groepen met een kwetsbaarheid. Bij de indeling van woningen en scholen adviseerden we over de plek in het gebouw van kwetsbare functies, zoals slapen en klaslokalen.
- Gezonde voeding: In de City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving is een overzicht (heatmap) (on)gezond voedselaanbod gemaakt. Deze heatmap biedt een afwegingskader bij aanvragen van nieuwe voedselaanbieders. En vormt één van de mogelijke instrumenten in de Voedselwet die VWS ontwikkelt.
- Gezondheidskennis: De gezondheid van Utrechters is in beeld gebracht met de Volksgezondheidsmonitor Utrecht. In 2024 is onder andere de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen uitgevoerd (publicatiedatum juni 2025).
- WHO: in samenwerking met de WHO en internationale netwerken zijn enkele Europese onderzoeksvoorstellen ingediend (uitsluitsel over financiering in 2025) en nieuwe projecten met EU financiering gestart. In WHO pilots werken we aan kennisontwikkeling over brede welvaart (inclusief Utrechts bedrijfsleven) en gezond ouder worden.

- Sleutelpersonen: de Sleutelpersonen hebben onder andere samengewerkt rond de wijkaanpak vaccineren en zich ingezet voor het bekend maken van armoederegelingen en voor beleid over sportdiscriminatie.
- Health Hub Utrecht: de samenwerking met externe partijen is verstevigd (o.a. Kennisplatform Utrecht Sociaal, ROM Utrecht), de Kennistafel is uitgebreid en verleent advies aan de inhoudelijke coalities, er is gestart met het opzetten van een lerend netwerk IZA Zorg & Sociaal in samenwerking met de U16.
- Versnelling Overvecht / Samen voor Overvecht: vanuit de regiodeal is extra inzet voor het jonge kind mogelijk gemaakt, waaronder inzet van een verloskundige coach voor moeders met bevallingstrauma's. Ook waren er 5 moederbabygroepen actief.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Jeugdgezondheidszorg (JGZ): In verband met personeelstekort en ziekteverzuim heeft de JGZ niet alle kinderen op tijd kunnen zien. De impact is beperkt gebleven doordat we hebben geprioriteerd en sommige consulten hebben ingekort. Verder was er extra aandacht voor ziekteverzuim. De JGZ heeft in 2024 de capaciteit op orde gebracht, waarmee een start is gemaakt om de achterstanden in te lopen.
- Met de extra middelen verkregen uit de Voorjaarsnota 2024 hebben we de wettelijke taken van de JGZ voor nieuwkomers kunnen financieren.
- In het coalitieakkoord is 100.000 euro beschikbaar gesteld om aan de voorkant te voorkomen dat ouders gaan scheiden en om bij te dragen aan het veilig kunnen opgroeien van kinderen in onze stad. Uitvoering van de activiteiten is vertraagd en start in 2025. (zie raadsbrief 4e kwartaal 2024 Hervormingen sociaal domein).
- GALA(Gezond en actief leven akkoord): we hebben middelen uit het GALA-akkoord gebruikt voor diverse activiteiten met als doel een gezonde generatie in 2040. Bijvoorbeeld activiteiten in kader van gezond ouder worden, obesitas en overgewicht en Kansrijke start. Omdat de randvoorwaarden van het Rijk voor gemeenten onvoldoende helder waren, is minder besteed dan beschikbaar. Een substantieel deel van de onderbesteding is het gevolg van een zeer late indexering van 2024.

Financiën 7: Volksgezondheid

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	5.016	5.451	2.739	6.442	6.095	-347	5.841
Lasten	35.346	35.501	35.208	39.831	39.298	533	39.056
Saldo baten en lasten	**-30.330**	**-30.049**	**-32.470**	**-33.389**	**-33.203**	**186**	**-33.215**
Onttrekking reserves	286	298	117	953	953	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	376	376	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**286**	**298**	**117**	**577**	**577**	**0**	**0**
Totaal	**-30.043**	**-29.751**	**-32.353**	**-32.812**	**-32.626**	**186**	**-33.215**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-347**	
Minder boetes, lagere bedragen en matiging van oude boetes Inspectie Kinderopvang, vanwege aangepast beleid en jurisprudentie.	-200	I/S
Overige baten	-147	I/S
Lasten	**533**	
Personele kosten Jeugdgezondheidszorg (JGZ): door hoog ziekteverzuim i.r.t. wettelijke taken in de uitvoering die moeten doorgaan	-300	I/S
GGD regio Utrecht (GGDrU) - Gemeenschappelijke regeling: onder andere door meer inzet van de gemeentelijke lijkschouwer a.g.v. toename in het aantal euthanasieën (deze trend is ook landelijk te zien).	-100	I/S
Project Modernisering Sekswerkbeleid: onder andere door later starten van de uitvoering van de proeftuinen zijn er in 2024 nog geen kosten van toezicht en handhaving geweest.	180	I
Onderschrijding incidentele coalitiemiddelen: onder andere doordat nota gezondheid (samen gezondheidsverschillen verkleinen) later is vastgesteld zijn er minder kosten gemaakt. Bovendien zijn eerst externe, incidentele Rijksmiddelen gebruikt voordat coalitiemiddelen werden aangewend.	540	I
Onderschrijding op structureel materieel budget voor speerpunten. Onder andere doordat nota gezondheid (samen gezondheidsverschillen verkleinen) later is vastgesteld zijn er minder kosten gemaakt.	150	I
Onderschrijding Coalitiemiddelen Kansrijke start: hoofdzakelijk vanwege vertraagde projecten en incidentele afrekening GGDrU Nu Niet Zwanger	125	I
Overige lasten	-62	I/S

Doelstelling 8: Aanbod cultuur

Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen.

Wat hebben we bereikt in 2024?

We hebben in 2024 veel subsidieregelingen opgezet en uitgevoerd, waardoor vele culturele organisaties en makers de komende jaren verzekerd zijn van subsidie voor het creëren van een veelzijdig cultureel aanbod. Ook zijn er nieuwe plekken gevonden voor nachtcultuur en broedplaatsen, waarmee ruimte voor creatieve ontwikkeling gestimuleerd wordt. We liggen op schema met onze doelstelling om in alle wijken van de stad passend cultureel aanbod te creëren.

Beleidskader

Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kunst Kleurt de Stad – Cultuurvisie 2030 en Cultuurnota 2021-2024	2020	De Cultuurvisie en de uitgangspunten voor Cultuurnota 2021-2024, met als pijlers: • Pluriform aanbod • Ruimte voor ontwikkeling • Stimuleren van creatief vermogen • Een inclusieve cultuursector
Uitvoeringsnota Kunst in de Openbare Ruimte	2021	In deze nota zijn de vier pijlers van de Cultuurnota op verschillende manieren verbonden met de uitgangspunten voor beeldende kunst in de openbare ruimte om de stad mooier en beter te maken
Uitvoeringsnota Huisvesting Culturele en Creatieve Sector	2021	In deze nota staat hoe we meer ruimte willen maken voor culturele voorzieningen en creatieve werkplekken, hoe we de juiste plekken hiervoor bepalen en hoe we door meer grip op het vastgoed samen met de sector de doelen waarmaken.
Nachtvisie 2030 en Beleidsnota Nachtcultuur	2023	Visie, ambities en doelstellingen om de Utrechtse nachtcultuur te ondersteunen en te stimuleren

Effectindicatoren

We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Het opstellen van de Utrecht monitor gebeurt een keer per 2 jaar. Dat is voor 2024 niet gebeurd. Daarom worden veel doelstellingen niet ingevuld.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
Landelijke positie als aantrekkelijke stad op grond van cultureel aanbod.		2	2	2	**nvt**		2
% Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op stedelijk niveau.		>85%	85%	>87%	**nvt**		>87%
% Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op buurtniveau.		>60%	50%	-	**-**		>65%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- Er is een nieuwe locatie voor nachtcultuur geopend: Kabul a gogo, OOpen op het Jaarbeursplein is als potentiële locatie verkend.
- We hebben het programma Gemene Grond verder geïmplementeerd door kunstprojecten uit te voeren op het Westplein en in de Merwedekanaalzone (AIR). Daarnaast is er een onderzoek gestart voor kunst in het beurskwartier.
- We hebben de adviezen van de adviescommissies Cultuurnota overgenomen en vierjarige subsidie (2025-2028) verleend aan 72 instellingen en tweejarige subsidie (2025-2026) verleend aan 13 instellingen.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De nadere regel Investering Muziekstudio's is eind 2024 beëindigd. Er komt geen vervolg.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- We zijn gestart met de uitvoering van activiteiten die voortvloeien vanuit de Nachtvisie 2030. Naast de inzet op nieuwe locaties, komt het Nachtoverleg iedere twee maanden samen, heeft de Nachtcoördinator zich ingezet voor het netwerk, is er gewerkt aan de zichtbaarheid van de nachtcultuur aanbod, hebben we het Nachtloket (spreekuur) geopend en vragen vanuit de stad behandeld, hebben we de nadere regel subsidie Nachtcultuur gepubliceerd en is onder andere de training Safer Clubbing aangeboden als onderdeel van ambities op het gebied van veilig uitgaan. De nadere regel is later opengesteld dan eerder de bedoeling was.

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben 64 incidentele subsidies verstrekt aan culturele makers en organisaties via de Projectsubsidie Cultuur en de Impulssubsidie Cultuur. Op basis van een evaluatie hebben we de regelingen aangescherpt.
- We zijn verdergegaan met de ontwikkeling van een nieuw wijkcultuurhuis in de Merwedekanaalzone samen met beoogd exploitant Kanaal30, die tot aan de oplevering alvast start met programma-activiteiten voor de nabije wijken
- We zijn bezig geweest met de voorbereiding van de verbouwing van het jongerencultuurhuis van BOKS in Kanaleneiland.

- We hebben verder verkend hoe een jongerencultuurhuis in Leidsche Rijn/Vleuten-De Meern het beste ontwikkeld kan worden.
- We hebben een nieuwe locatie gevonden voor jongerencultuurhuis Boks in Overvecht.
- We hebben het laatste jaar van de regeling voor investeringen in muziekstudio's uitgevoerd, waarbij muzikanten, geluidskunstenaars, producers en organisaties subsidies konden aanvragen.
- Samen met het broedplaatsennetwerk hebben we het convenant broedplaatsen uitgevoerd, onder andere door het instellen van een broedplaatsenmeter. Ook hebben we een regeling voor betaalbare vierkante meters voor makers uitgevoerd.
- We hebben betaalbare meters voor creatieve makers toegevoegd in tijdelijke en permanent vrijgekomen ruimte.
- De organisaties op de tijdelijke locatie op het Berlijnplein blijven nog zeker anderhalf jaar, tot aan de start van de bouw, om een publieksprogramma realiseren, om zo bij te dragen aan de ontwikkeling van het Cultuurcluster Berlijnplein.
- We hebben voorbereidingen getroffen voor de ontwikkeling van het nieuwe depot voor het Centraal Museum, erfgoed, de gemeentelijke kunstcollectie en het Universiteitsmuseum.
- We hebben nieuwe locaties onderzocht voor wijkcultuurvoorzieningen, waaronder de Musketon.
- We hebben 6 kunstwerken gerealiseerd in het kader van de 1,5%-regeling, waarbij kunstprojecten onderdeel zijn van de herontwikkeling van gemeentelijk vastgoed, waaronder Het Schip van Willibrord, Het Droomtheater van Academie Tien, Het Waterwinparklab en de Mobius Bench bij de Passiebloemwegscholen
- We hebben kunstwerken herplaatst en/of gerestaureerd zoals St. Franciscus van Assisi (onderdeel van Het Drieluik van Hans van der Plas)
- We hebben voor het programma Gemene Grond gewerkt aan onder meer de realisatie van Watery Worlds van Xandra van der Eijk
- Op landelijk niveau, met de G4 en binnen de cultuurregio Utrecht hebben we gewerkt aan het (vernieuwen van) cultuurbeleid voor de periode 2025-2028 en de periode daarna.
- Het monument als eerbetoon aan gastarbeiders is gerealiseerd en opgeleverd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De herziening van het Voorlopig Ontwerp voor het Cultuurcluster Berlijnplein heeft meer tijd in beslag genomen dan vooraf was ingeschat. De belangrijkste reden is dat de opgave, mede als gevolg van netcongestie, complexer bleek dan voorzien. De verwachting is dat het VO in de 2e helft van 2025 gereed is.
- In het project Berlijnplein is vertraging opgetreden (raadsbrief 12982286).

Financiën 8: Aanbod cultuur

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	0	184	0	0	126	126	0
Lasten	53.558	52.730	57.574	55.370	54.297	1.073	58.413
Saldo baten en lasten	**-53.558**	**-52.546**	**-57.574**	**-55.370**	**-54.171**	**1.199**	**-58.413**
Onttrekking reserves	795	806	132	1.331	1.331	0	0
Toevoeging reserves	1.150	1.383	0	1.400	1.400	0	500
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-355**	**-577**	**132**	**-69**	**-69**	**0**	**-500**
Totaal	**-53.913**	**-53.123**	**-57.443**	**-55.439**	**-54.240**	**1.199**	**-58.913**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**126**	
Hub-In Dit betreft een Europese bijdrage voor het project Hub-In. Hub-In is een Europees project dat gaat over het transformeren van (industrieel) erfgoed(gebieden) naar culturele en creatieve functies. toelichting (1-2 regels) waarom de afwijking tot stand komt	126	I
Lasten	**1.073**	
Betaalbare huisvesting creatieve sector In het coalitieakkoord is besloten om in de periode 2022-2026 in totaal 2 miljoen euro toe te kennen voor betaalbare creatieve huisvesting. De onderbesteding hangt o.a. samen met de voorbereidingstijd die het vergt om creatieve m2's te ontwikkelen. Een deel van het budget is beschikbaar gesteld voor creatieve broedplaatsen via een nadere regel. Tot en met 2024 is er 1.285 m2 aan creatieve broedplaatsen gerealiseerd met deze regeling.	358	I
Ontwikkeling Culturele voorziening Leidsche Rijn Bij de Voorjaarsnota 2025 is structureel 3,7 miljoen euro toegekend voor de ontwikkeling en exploitatie van de culturele voorziening Leidsche Rijn. De onderbesteding hangt voornamelijk samen met een geraamde reservering voor de financiering van gebuikersinvesteringen.	352	I
Culturele stedelijke regiovorming Het project 'proeftuin stedelijke regiovorming' beslaat meerdere jaren en wordt gefinancierd vanuit Het Rijk, de provincie Utrecht, de gemeente Amersfoort en de gemeente Utrecht voor een totaalbedrag van 0,5 miljoen euro. In 2024 is uit het budget o.a. een kwartiermaker aangesteld voor ontwikkeling van culturele broedplaatsen in de regio. Daarnaast is eind 2024 de nadere regel voor ontwikkeling van broedplaatsen in de provincie Utrecht opengesteld waaruit tot dusver 1 subsidie is verstrekt voor een creatieve broedplaats in De Bilt.	130	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Noodsteunsubsidies Corona Dit betreft het totaalbedrag aan lagere vaststellingen van subsidies die in het verleden zijn toegekend in het kader van het corona steunpakket.	93	I
Nachtcultuur In het coalitieakkoord is besloten om in de periode 2023-2026 in totaal 0,25 miljoen toe te kennen voor de nachtsector. Dit budget is deels ingezet voor de nadere regel 'nachtcultuur versterken'. De onderbesteding komt voornamelijk doordat deze nadere regel pas laat in 2024 is gepubliceerd. De regeling loopt door in 2025 en 2026.	90	I
't Hoogt 't Hoogt heeft een lager subsidiebedrag in 2024 ontvangen o.b.v. een aangepast activiteitenplan. De aanpassingen hangen samen met het wegvallen van 'De Machinerie' als toekomstige nieuwe plek voor beeld – en filmcultuur (zie ook raadsbrief kenmerk 11337493 d.d. 22.11.2023)	83	I
Hub-In Hub-In is een Europees project dat gaat over het transformeren van (industrieel) erfgoed(gebieden) naar culturele en creatieve functies en beslaat meerdere jaren. Hub-In wordt gefinancierd vanuit een Europese bijdrage (zie baten 'Hub-In') In 2024 zijn o.a. bijdragen verstrekt aan drie culturele broedplaatsen voor talentontwikkelingsprogramma's in het Werkspoorkwartier en is de Bedrijvenkring Cartesiusweg ondersteund voor de professionalisering en de belangenbehartiging van de creatieve ondernemers in het Werkspoorkwartier	-126	I
Overige lasten	93	I

Toelichting op reserves is niet van toepassing. Er zijn geen verschillen tussen actuele begroting en realisatie mbt reserves.

Doelstelling 9: Deelname en bezoek cultuur

Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Door het uitvoeren van verschillende regelingen en projecten hebben we cultuurparticipatie en –educatie in de stad kunnen stimuleren. Met het Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie 2024-2028 als basis liggen we op schema met het vergroten van het creatieve vermogen van inwoners van de stad. Ook hebben we gewerkt aan inclusieve cultuursector, waarin iedereen zich herkent.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kunst Kleurt de Stad – Cultuurvisie 2030 en Cultuurnota 2021-2024	2020	De Cultuurvisie en de uitgangspunten voor Cultuurnota 2021-2024, met als pijlers: • Pluriform aanbod • Ruimte voor ontwikkeling • Stimuleren van creatief vermogen • Een inclusieve cultuursector
De Kracht van Cultuur – Kadernota Cultuurparticipatie 2022-2030	2022	De verschillende beleidsthema's en regelingen voor cultuur in de vrije tijd, cultuur in de wijk en cultuur op school, inclusief een visie op het geheel.
Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie 2024-2028	2023	Hierin staat beschreven wat er in de jaren 2024-2028 uitgevoerd gaat worden op het gebied van cultuurparticipatie.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Het opstellen van de Utrecht monitor gebeurt een keer per 2 jaar. Dat is voor 2024 niet gebeurd. Daarom worden een aantal doelstellingen niet ingevuld.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% Utrechters dat minstens 1x per jaar een culturele activiteit bezoekt.		>90%	88%	-	**-**		>92%
Aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen (in miljoenen).		>2,8 miljoen	3,1	>2,9 miljoen	**3,2 miljoen**		>2,9 miljoen
Aantal actieve deelnemers aan culturele activiteiten van gesubsidieerde organisaties in Utrecht.		-	-	9.000	**8200**		9.500

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We zijn gestart met het Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie 2024-2028, als uitwerking van de Kadernota Cultuurparticipatie.
- We hebben de nieuwe nadere regel Amateurkunsteducatie 2025-2028 gepubliceerd en de aanvraagprocedure hiervoor uitgevoerd. We hebben aan 9 organisaties subsidie verleend.
- Samen met het Fonds voor Cultuurparticipatie hebben we subsidie verleend aan het programma Creatief Vermogen Utrecht, waardoor er ook in de periode 2025-2028 een goed aanbod van cultuureducatie op scholen zal zijn.
- We zijn gestart met de exploitatie van Domplein 4-5, waardoor deze plek behouden is als centrum voor amateurkunsteducatie.
- We hebben de nieuwe nadere regel Stimuleringssubsidie Combinatiefuncties Cultuur gepubliceerd en uitgevoerd, waardoor cultuurcoaches aan de slag kunnen met het stimuleren van cultuurdeelname van bijzondere doelgroepen.
- Via een opdracht aan Utrecht Creative Community (UCC) voor een podium voor afstudeerders hebben we gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking tussen creatieve mbo's en hbo's en de cultuursector.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- De nadere regel Basissubsidie Amateurkunst zou herzien worden. Aanvankelijk was deze nadere regel als bezuinigingsmaatregel voorgelegd aan de raad. De raad heeft uiteindelijk niet ingestemd met deze bezuinigingsmaatregel. Er is te weinig tijd geweest om nadere regel te herzien. De herziening volgt in 2025.

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

Activiteiten die we in lijn met de programmabegroting 2024 hebben beëindigd in 2024

- De nadere regel Subsidie cultuurprogramma jongeren Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern 2022-2024 is afgelopen. Deze subsidie is geïntegreerd in een nieuwe regeling vanaf 2025.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben subsidie verleend aan organisaties op het gebied van amateurkunsteducatie (periode 2022-2024).
- We hebben bijgedragen aan het programma Creatief Vermogen Utrecht als onderdeel van Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024. Dit cultuureducatieprogramma is gericht op duurzame partnerschappen tussen culturele instellingen en het onderwijs.

- Via de regeling Impuls Jongerencultuur hebben wij een deel van de incidentele middelen van het Rijk voor jongerencultuur verstrekt aan verschillende organisaties, waaronder een 16+ clubnacht van De Helling.
- We hebben Utrecht Marketing ondersteund in de bevordering van cultuurparticipatie en het vergroten van kennis voor de cultuursector via de UITagenda, het UITmagazine, Culturele Zondagen en het UITfeest.
- Het intensiveren van de gesprekken met vmbo-scholen over de inbedding van cultuureducatie in hun onderwijs is gelopen via Creatief Vermogen Utrecht en Cultuur & School Utrecht, die conform het Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie aan de slag zijn met versterking van cultuureducatie in het voortgezet onderwijs en met name vmbo.
- We hebben diversiteit en inclusie in de culturele sector gestimuleerd, onder andere via het netwerk PACT Utrecht maar ook als onderdeel van de Cultuurnota 2025-2028.
- Met de cultuurregio Utrecht hebben we een nieuw regioprofiel opgesteld en gewerkt aan onderwerpen als cultuurparticipatie, fair practice en het cultuurbestel.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Financiën 9: Deelname en bezoek cultuur

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	781	451	0	381	375	-6	0
Lasten	9.316	8.911	8.388	9.351	9.300	51	8.559
Saldo baten en lasten	**-8.535**	**-8.460**	**-8.388**	**-8.970**	**-8.925**	**45**	**-8.559**
Onttrekking reserves	204	204	0	98	98	0	0
Toevoeging reserves	103	103	0	0	0	0	0
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**101**	**101**	**0**	**98**	**98**	**0**	**0**
Totaal	**-8.434**	**-8.359**	**-8.388**	**-8.872**	**-8.827**	**45**	**-8.559**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-6**	
Impuls jongerencultuur Voor de periode 2024-2025 is door het ministerie van OCW een bijdrage verstrekt voor jongerencultuur van jaarlijks 0,38 miljoen euro waarmee extra ondersteuning wordt gegeven aan initiatieven voor en door jongeren om zich creatief te ontwikkelen. In 2024 is o.a. aan 4 verschillende partijen een subsidie verstrekt vanuit de nadere regel ‘cultuurdeelname jongeren’. Het resterende budget wordt ingezet in 2025.	-127	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Kunstproject 'Watery worlds' Dit betreft een bijdrage van het Mondriaanfonds aan het kunstproject 'Watery worlds'.	90	I
Beheer pand Domplein 4 Dit betreffen de huurinkomsten die samenhangen met het beheer van het pand op het Domplein 4 (voormalig pand van stichting Utrechtse Muziekschool)	31	I
Lasten	**51**	
Projecten Fonds Stadsverfraaiing Het budget 2024 voor projecten in het kader van Fonds Stadsverfraaiing bedroeg 0,37 miljoen euro. De onderbesteding hangt voornamelijk samen met een geraamde reservering voor het slavernijmonument voor 'de Oost' waarvan de gewenste oplevering staat gepland voor 2025.	155	I
Impuls jongerencultuur Vanuit de impuls jongerencultuur wordt extra ondersteuning gegeven aan initiatieven voor en door jongeren om zich creatief te ontwikkelen. De kosten worden gefinancierd vanuit een Rijksbijdrage (zie baten 'Impuls jongerencultuur'). In 2024 is o.a. aan 4 verschillende partijen een subsidie verstrekt vanuit de nadere regel 'cultuurdeelname jongeren'.	127	I
Beheer pand Domplein 4 Bij de Voorjaarsnota 2023 is voor de periode 2024-2025 jaarlijks 0,2 miljoen euro toegekend voor beheer van het Domplein. De overschrijding hangt o.a. samen met de extra kosten en wegvallende inkomsten als gevolg van het faillissement van de Utrechtse Muziekschool.	-202	I
Overige lasten	-29	I

Toelichting op mutatie in de reserves is niet van toepassing.

Doelstelling 10: Vastgoed

Voldoende en optimaal gespreid toekomstbestendig vastgoed dat bijdraagt aan klanttevredenheid huurders en maatschappelijke doelstellingen gemeente.

Wat hebben we bereikt in 2024?

In 2024 hebben we weer nieuwe gebouwen neergezet of gerenoveerd die nodig zijn om te blijven bijdragen aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. Een hoogtepunt was de restauratie van de Domtoren, die binnen de planning en het budget is uitgevoerd. Daarnaast kan gedacht worden aan de restauratie van de vier Lunetten of de bouw van een tijdelijke sporthal, of de renovatie van de Directievilla. Wel signaleren we dat het steeds lastiger is om het aantal voorzieningen mee te laten groeien met de groei van de stad. Dit komt met name door het bouwen in hoge dichtheden, wat vaak duurder is en meer afstemming vereist. In 2024 hebben we ook diverse gebouwen duurzamer en toegankelijker gemaakt en bij nieuwbouw is, waar dat financieel kan, steeds meer aandacht voor circulair bouwen. Daarnaast hebben we het contact met onze huurders versterkt, bijvoorbeeld door het organiseren van een huurdersdag.

Beleidskader
Deze doelstelling komt voort uit onderstaande beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Kaderbrief 2017	29 juni 2017	De Kaderbrief Vastgoed 2017 is het uniforme beleidskader met de spelregels voor het gemeentelijk vastgoed.
Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023 (NKG)	3 oktober 2019	De Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023 (NKG) geeft inzicht in de geplande investeringen voor het maatschappelijk vastgoed van gemeente Utrecht binnen de voormalige programma's Utrechts Vastgoed, Bereikbaarheid en Samenleven en Sport.
Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed	15 juli 2021	Het Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed geeft de visie op het creëren van maatschappelijke waarde vanuit het instrument van gemeentelijk vastgoed; dit geeft richting voor de actualisatie van het vastgoedbeleidskader en het te voeren vastgoedbeleid.
MPUV 2023	6 juli 2023	Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) brengt jaarlijks bij de Voorjaarsnota transparant en systematisch het beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille (panden en percelen) in beeld en geeft een toekomstperspectief voor de vastgoedportefeuille.

Voor deze doelstelling is recent nieuw beleid gemaakt (Beleidsnota Vastgoed, opvolger van de Kaderbrief 2017). Dit wordt in 2025 vastgesteld.

Effectindicatoren
We gebruiken de volgende indicatoren om te meten waar we staan. Bij de indicatoren wordt met een kleur aangegeven of de uitvoering conform de raming is gelopen. De betekenis van de kleuren is te vinden in de leeswijzer. Meer toelichting op de indicatoren en het verloop hiervan kunt u vinden in de webversie van de jaarstukken 2024.

Indicator	Nul meting	Doel-stelling 2023	Realisatie 2023	Doel-stelling 2024	Realisatie 2024	Stop licht	Doel-stelling 2025
% panden op onderhoudsniveau 3.		PM	PM	PM	**PM**	●	PM
Gereduceerde CO2 uitstoot in tonnen.		-	-	PM	**PM**	●	PM
Klanttevredenheid.		40%	42%	-	**-**	●	45%

Activiteiten

Nieuwe activiteiten in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben een nulmeting uitgevoerd waarmee we het onderhoudsniveau op geaggregeerd element niveau hebben gespecificeerd, hiermee is de datakwaliteit verbeterd.
- We hebben de pilot voor het energetisch verduurzamen van maatschappelijk vastgoed uitgevoerd en geëvalueerd, hieruit bleek dat de methode werkt en toepasbaar is. De raad is hierover geïnformeerd in de brief van 19 december 2024.
- Een aanpak voor de energietransitie van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed is opgenomen in de Beleidsnota Vastgoed, waarin de bevindingen uit de evaluatie van de pilot zijn verwerkt.
- We hebben twee speerpunten vastgesteld en uitgevoerd naar aanleiding van de benchmark huurderstevredenheid gemeentelijk vastgoed. Dit waren het opstellen van een huurdersnieuwsbrief en het verbeteren van de aanpak van het storingsproces.
- De respons van de benchmark huurderstevredenheid gemeentelijk vastgoed is geëvalueerd.
- We hebben het Customer Relationship Management systeem geïmplementeerd, waarmee het contact met huurders wordt verbeterd.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we conform de programmabegroting 2024 niet meer zouden doen in 2024

- Niet van toepassing

Activiteiten die we zouden blijven doen in 2024

Deze activiteiten hebben we uitgevoerd zoals in de Programmabegroting 2024 opgenomen

- We hebben het Jaarplan Onderhoud 2024 uitgevoerd.
- In lijn met de begroting hebben we het Meerjaren onderhoudsplan omgezet in een tweejarig jaarplan, zo is voor aanvang van het nieuwe jaar duidelijk welk onderhoud huurders kunnen verwachten.
- In lijn met de begroting hebben we het jaarplan eerder vastgesteld, waardoor huurders eerder op de hoogte zijn van onderhoud. Dit jaarplan hebben we met huurders besproken.
- We hebben nader onderzocht welk onderhoud en eventuele vervanging nodig is voor de locaties voor milieu- en natuureducatie in eigendom. Het onderhoud is in meerjarenonderhoudsplannen uitgewerkt en is uitgevoerd.
- We hebben, op de plekken waar we een contract voor energie en/of water hebben, meer slimme meters aangebracht, 95% van de aansluitingen is nu voorzien van een slimme meter.
- In lijn met de begroting hebben we klantgesprekken gevoerd over de dienstverlening van de Vastgoedorganisatie Utrecht.
- We hebben beleidsvelden actief ondersteund in het vinden van de juiste huisvesting.
- In lijn met de begroting hebben we nulmetingen ontwikkeld en Meerjaren Strategisch Programma's (MSP's) uitgewerkt. Hiermee sluiten we vraag en aanbod optimaal op elkaar aan.

Deze activiteiten hebben we afwijkend of anders gerealiseerd dan opgenomen in de Programmabegroting 2024

- Niet van toepassing

Financiën 10: Vastgoed

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	25.725	28.981	30.159	28.592	27.592	-1.000	32.271
Lasten	36.300	36.205	35.562	29.475	34.680	-5.205	25.589
Saldo baten en lasten	**-10.575**	**-7.224**	**-5.403**	**-883**	**-7.087**	**-6.205**	**6.682**
Onttrekking reserves	5.092	4.426	2.115	65.417	67.697	2.280	1.000
Toevoeging reserves	7.941	9.372	4.183	4.338	4.508	-170	4.007
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**-2.849**	**-4.946**	**-2.068**	**61.079**	**63.189**	**2.110**	**-3.007**
Totaal	**-13.424**	**-12.170**	**-7.471**	**60.196**	**56.101**	**-4.095**	**3.675**

In onderstaande tabel zijn de verschillen in de baten, lasten en reserves tussen de realisatie en actuele begroting 2024 toegelicht.

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**-1.000**	
Lagere huuropbrengsten doordat de indexatie op de huuropbrengsten in de begroting hoger is dan de indexatie die daadwerkelijk is doorberekend aan de huurders. Dit nadeel is onttrokken aan de bestemmingsreserve Vastgoedbeheer.	-1.367	S
Lagere huuropbrengsten door leegstand. Dit nadeel is onttrokken aan de bestemmingsreserve Leegstand Utrechts Vastgoed.	-1.212	I
Voordeel op opbrengst huur en servicekosten en vergoeding voor overige goederen op "algemene" panden en panden binnen de portefeuille Erfgoed die niet in onze begroting zijn opgenomen. Dit voordeel compenseert het nadeel dat is ontstaan aan de lastenzijde.	876	I
Diverse kleine verschillen overige baten (waaronder een voordeel van 0,071 miljoen euro op het onderhoud van panden).	703	I
Lasten	**-5.205**	
Hogere onderhoudslasten panden. Enerzijds wordt dit nadeel veroorzaakt door niet begrote onderhoudslasten van het Stadskantoor (2,2 miljoen euro). We stellen voor om deze onderhoudslasten bij de besteding- en dekkingsvoorstellen te onttrekken aan de bestemmingsreserve Stadskantoor. Anderzijds is het nadeel het gevolg van stijgende prijzen en een achterstand bij het groot onderhoud (die gedekt worden uit de voorziening groot onderhoud), waardoor hogere kosten bij het klein onderhoud ontstaan (die in de exploitatie vallen).	-4.603	S
Voordeel a.g.v. niet besteed budget EML maatregelen.	2.772	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Op basis van het geactualiseerde Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Vastgoed is gebleken dat het saldo in de voorziening onderhoud Vastgoed niet toereikend is voor de komende meerjarenperiode. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is een aanvullende dotatie van € 2.426.521 bepaald voor de jaren 2024 t/m 2027.	-2.427	I
Voordeel op het kapitaallastenbudget a.g.v. het later opleveren van investeringsprojecten op het gebied van verduurzaming en MFA's.	940	I
Nadeel op o.a. gebruikerslasten van "algemene" panden en panden binnen de portefeuille Erfgoed die niet in onze begroting opgenomen zijn. Dit nadeel wordt gecompenseerd door een voordeel aan de batenzijde	-757	I
Nadeel op de doorbelaste bedrijfsvoeringslasten o.a. door hogere lasten intern personeel en inhuur en niet begrote algemene lasten van beheer en onderhoud van panden.	-725	S
Nadeel a.g.v. calamiteiten die zich in 2024 hebben voorgedaan (o.a. Stadhuisbrug en Castellum). Dit nadeel is onttrokken aan de bestemmingsreserve Calamiteiten Utrechts Vastgoed.	-583	I
Nadeel a.g.v. het ophogen van de voorziening oninbare debiteuren door het faillissement van een huurder van Domplein 4-5. Dit nadeel is gemeld in de 2e Bestuursrapportage 2024, maar heeft niet geleid tot een aanpassing van de begroting.	-457	I
Diverse kleine verschillen overige lasten	635	I
Reserves	**2.110**	
Onttrekkingen	**2.280**	
Hogere onttrekking aan de bestemmingsreserve Vastgoedbeheer i.v.m. een nadeel op de huuropbrengsten a.g.v. het toepassen van een hogere indexatie op de huuropbrengsten in de begroting dan de indexatie die daadwerkelijk is doorberekend aan de huurders.	1.367	I
Hogere onttrekking aan de bestemmingsreserve Leegstand Utrechts Vastgoed i.v.m. een nadeel op de huuropbrengsten a.g.v. leegstand.	1.212	I
Lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve Calamiteiten Utrechts Vastgoed doordat een deel van de werkzaamheden n.a.v. de calamiteiten die zich in 2024 hebben voorgedaan in 2025 zullen worden uitgevoerd. Deze "doorgeschoven" lasten zullen in 2025 worden onttrokken aan de reserve.	-350	I
In 2024 is een groot deel van de Vaste Activa reserve vrijgevallen (UBA maatregel). Dit heeft geleid tot een onttrekking van ruim 64 miljoen euro. Daarnaast heeft er voor de lopende investeringen binnen de portefeuille Welzijnspanden een hogere onttrekking plaatsgevonden aan de Vaste Activa reserve dan begroot, waardoor een klein voordeel is ontstaan.	51	I
Toevoegingen	**-170**	
Hogere toevoeging aan de Vaste Activa reserve dan begroot t.b.v. investeringen in de portefeuille Welzijnspanden.	-170	I

Risico's

Risico	Maatregel
Door hoge kosten hebben Utrechters minder te besteden voor een gezonde voeding, sportactiviteiten en culturele activiteiten. En de stress over geldzorgen blijft bestaan onder inwoners. Daarnaast geven hoge kosten extra druk op onze begroting en die van onze subsidiepartners. Dit geldt ook voor culturele, maatschappelijke en sportorganisaties en initiatieven waarbij de inkomsten niet evenredig meestijgen met de hoogte van de kosten.	• We werken samen met maatschappelijke partners en de eerstelijnszorg om geldzorgen bespreekbaar te maken en tijdig door te verwijzen. • Voor subsidiepartners werken we waar mogelijk met een prijs-indexatie die een deel van deze stijgende kosten kan opvangen en vragen we hen scherpere keuzes te maken m.b.t. hun inzet voor de wijken waar dit het meeste nodig is. • Organisatieonderdelen werken nauw samen op dit vraagstuk om de kansengelijkheid te vergroten.
De prijzen in de bouw- en vastgoedmarkt stijgen harder dan de gemiddelde prijsindex en de hoeveelheid inschrijvers is aan het afnemen. Daarnaast neemt de levertijd van sommige materialen toe waardoor projecten uitlopen. Dit risico speelt bij nieuwe projecten en ook bij onderhoud.	Dit risico vervalt, omdat de prijsindex voor bouwkosten voor 2024 gelijkloopt met het algehele prijsindexcijfer.
Het risico dat de ambitie vanuit de Energietransitie niet kan worden gehaald onder de huidige condities, waaronder het voorwaardelijke basis op orde in het programma vastgoed, gebrek aan financiële ondersteuning vanuit het Rijk voor deze opgave en Netcongestie. Hierdoor dreigt het naleven van het Klimaatakkoord te vertragen en de voorbeeldfunctie als gemeente imagoschade op te lopen.	Dit risico vervalt, omdat dit is samengevoegd met het bredere risico dat ambities op het gebied van duurzaamheid, toegankelijkheid en circulariteit niet kunnen worden gehaald.
Het risico dat door loden leidingen in vastgoed van de gemeente mogelijk gezondheidsproblemen ontstaan bij gebruikers.	Dit risico vervalt, omdat na onderzoek de betreffende leidingen zijn vervangen of hersteld.
Personeels- en vrijwilligerstekort: Het is momenteel een krappe arbeidsmarkt waardoor mogelijk ambities moeten worden bijgesteld of de uitvoering vertraging oploopt. Zelf hebben we onder andere tekort aan zwemdocenten. Maar ook partijen in de stad hebben tekorten. Er is onder andere tekort aan zorg- en welzijnspersoneel, vrijwilligers, bouwpersoneel en cultuurpersoneel.	• Verhogen instroom en verminderen uitstroom medewerkers door binden en boeien. • extra inzet op werven en behouden van vrijwilligers. • We werken nauw samen met onze sociale partners en houden dit nauwlettend in de gaten. • Actieve en gerichte benadering van de arbeidsmarkt. • Maximaal gebruik maken van netwerken. • Flexibiliteit in de bezetting inbouwen voor pieken en dalen.

Risico	Maatregel
	• Beloningsbeleid herzien
De groei van de stad leidt tot druk op de beschikbare ruimte, middelen en voorzieningen en daarmee een gezonde leefomgeving. Als de vierkante meters en de middelen voor de maatschappelijke voorzieningen, waaronder sportaccommodaties, plekken voor cultuur en buurtcentra, onvoldoende meegroeien ontwikkelt de stad zich niet in balans.	• Realisatie van de barcode RSU jaarlijks monitoren en op basis daarvan zo nodig bijsturen. • Slim benutten van de ruimte en voorzieningen die er zijn • Investeringspakket 'groei in balans'.
De houdbaarheid van het sociaal domein staat onder druk, onder andere door een groeiende behoefte aan zorg en ondersteuning, krapte op de arbeidsmarkt, knellende kaders en het uitblijven van structurele financiële compensatie. Dit zet extra druk op de sociale basis, bij o.a. informele zorgorganisaties, vrijwilligers en mantelzorgers. Daarnaast raakt het ook aan samenwerkingen tussen zorg/preventie/welzijn/cultuur/sport.	We onderzoeken de mogelijkheid om budget te verschuiven van aanvullende zorg naar de sociale basis.
We hebben wettelijke resultaatdoelen voor het realiseren van: • opvangplekken van Oekraïners, • asielopvang en opvang voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (spreidingswet), • Doorstroom statushouders naar een woning (huisvestingstaakstelling) Het wordt vanwege diverse oorzaken steeds moeilijker deze wettelijke resultaten te behalen: • schaarste in de stad, • toename van het aantal te realiseren plekken, • Onzekerheid Rijksbeleid rond spreidingswet en huisvestingstaakstelling (regeerakkoord) • onzekere financiën voor opvang Oekraïne (hoogte en duur), • Onvoldoende rijksbudget voor uitvoering spreidingswet	Oekraïne: • Verlengen bestaande locaties • aanpassen beleid • Asielopvang Lobby: • afwijken van lokale kaders asielopvang (minder plekken met behoud van de kwaliteit) Huisvesting statushouders: Samenwerking met woningbouwcorporaties
Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK): • Over de voortzetting van SPUK Sport is nog geen definitief besluit genomen. • De uitkering aan alle gemeenten tezamen (het uitkeringsplafond) is gemaximeerd. Dit kan betekenen dat er in een jaar minder wordt uitgekeerd dan dat er is aangevraagd.	Dit risico vervalt, omdat dit is samengevoegd met het bredere risico over de onzekerheden n.a.v. het hoofdlijnenakkoord.
Door een veranderend klimaat komen extremen vaker voor, zoals extreme regenval en extreme hitte. Het kan voorkomen dat deze extremen gebouwen en daarmee inwoners in de gemeente Utrecht treffen.	Inzetten op vergroening rondom gemeentelijk vastgoed in een hoog stedelijke omgeving. Maar ook hittebestendige en geïsoleerde gebouwen opleveren.

Risico	Maatregel
Hoog ziekteverzuim onder personeel Volksgezondheid brengt uitvoering onder druk, waaronder bij de JGZ.	Extra aandacht voor werkdruk en frequent verzuim om ziekteverzuim terug te dringen.
Risico's vanuit het hoofdlijnenakkoord van het Rijk: Het hoofdlijnenakkoord kent nog veel onzekerheden met mogelijk financiële gevolgen waardoor wij onze aanpak op onderdelen moeten herijken. Bijvoorbeeld op het gebied van de opvang van ongedocumenteerde mensen en dakloze EU-migranten, inzet vanuit gezond en actief leven(GALA) en het Integraal Zorgakkoord(IZA), en de toegankelijkheid van sport en culturele voorzieningen.	Lobby richting het Rijk Aanvullende financiering zoeken Ontwikkelingen rondom het hoofdlijnenakkoord nauw volgen. Zodra meer duidelijk is, nemen we passende maatregelen.
Budget voor uitvoeringskosten inburgering groeit nog niet mee met de opgave. Er zijn door het Rijk tot op heden alleen incidenteel middelen voor beschikbaar gesteld tot en met 2024.	Actieve lobby indien mogelijk in G4- of VNG-verband.
Ondersteuning voor primaire zorgprocessen van vanuit gemeente (jeugdgezondheidszorg en sociaal medische zorg aan kwetsbare volwassenen) is onvoldoende ingericht om aan zorgwetgeving en zorgkwaliteitseisen te (blijven) voldoen en de zorg continue te kunnen ontwikkelen, wat nodig is gezien o.a. de dalende vaccinatiegraad en het toenemend aantal dak- en thuisloze mensen in Utrecht.	Zoeken naar benodigde mogelijkheden voor extra investering in schil van ondersteunende diensten rond primaire zorgprocessen (oa projectondersteuning, kwaliteitsmanagement, IT innovatie).

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	260.355	6.794	267.149	98.336	168.813
Routine-investeringen	0	0	0	0	0
Uitbreidingsinvesteringen A	221.958	-13.235	208.723	13.483	195.240
Uitbreidingsinvesteringen B	62.268	-55.937	6.331	0	6.331
Totaal investeringen	**544.581**	**-62.378**	**482.203**	**111.819**	**370.384**

Doelstelling Toegankelijke Sportvoorzieningen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	68.412	2.907	71.319	6.526	64.792
Uitbreidingsinvesteringen A	106.611	-5.033	101.578	8.127	93.452
Totaal investeringen	**175.023**	**-2.126**	**172.897**	**14.653**	**158.244**

Toelichting

Bij de programmabegroting 2024 is een totaalbedrag van 178,5 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen. Bij de jaarstukken 2023 zijn daarna investeringen afgesloten, met een geautoriseerd bedrag van 3,5 miljoen euro. Deze investeringen zijn in bovenstaande tabel niet meer opgenomen, waardoor van het geautoriseerde bedrag 175 miljoen euro resteert. De wijzigingen uit de Eerste en Tweede bestuursrapportage 2024, in totaal min 2 miljoen euro, zijn opgenomen in de kolom 'Wijzigingen in 2024'. In totaal is er 172,9 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen met een startjaar van 2024 of eerder.
Van het totaal geautoriseerde budget is tot en met 2024 is 14,6 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen en deels in 2024 opgeleverd en administratief afgesloten projecten. Een nadere specificatie is opgenomen in de investeringsstaat Toegankelijke Sportvoorzieningen.

Doelstelling Vastgoed

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Vervangingsinvesteringen	191.943	3.887	195.830	91.810	104.020
Uitbreidingsinvesteringen A	115.347	-8.202	107.145	5.356	101.789
Uitbreidingsinvesteringen B	62.268	-55.937	6.331	0	6.331
Totaal investeringen	**369.558**	**-60.252**	**309.306**	**97.166**	**212.140**

Toelichting

Bij de programmabegroting 2024 is een totaalbedrag van 376,3 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen. Bij de jaarstukken 2023 zijn daarna investeringen afgesloten, met een geautoriseerd bedrag van 6,7 miljoen euro. Deze investeringen zijn in bovenstaande tabel niet meer opgenomen, waardoor van het geautoriseerde bedrag 369,6 miljoen euro resteert. De wijzigingen uit de Eerste en Tweede bestuursrapportage 2024, in totaal min 60,2 miljoen euro, zijn opgenomen in de kolom 'Wijzigingen in 2024'. In totaal is er 309,3 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen met een startjaar van 2024 of eerder.
Van het totaal geautoriseerde budget is tot en met 2024 is 94,4 miljoen euro uitgegeven. Dit bedrag betreft deels nog lopende investeringen en deels in 2024 opgeleverd en administratief afgesloten projecten. Een nadere specificatie is opgenomen in de investeringsstaat Vastgoed.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
GGD regio Utrecht (GGDrU)	De GGD regio Utrecht verricht in de Wet Publieke Gezondheid beschreven taken voor ruim 1,3 miljoen inwoners van 26 Utrechtse gemeenten in de Provincie Utrecht, waaronder de Gemeente Utrecht. De precieze afspraken met de Gemeente Utrecht staan verwoord in het arrangement Publieke Gezondheid dat de Gemeenteraad in 2013 heeft vastgesteld.	3.471

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Subsidies

x €1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
Doelstelling 1: Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooien voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders				
Ondersteuning van nieuwkomers: activiteiten Plan Einstein, de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), maatschappelijke begeleiding van statushouders en ondersteuning van voormalig alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV).	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers)	12.000	12.331	-331
Totaal doelstelling 1		12.000	12.331	-331
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Beheerde speeltuinen	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden	2.562	2.730	-168
Belangenbehartiging en Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.467	1.535	-68
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	636	636	0
Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	1.914	2.004	-90
Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	882	973	-91
Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren	830	894	-64

NT2 voor volwassenen	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	192	194	-2
Scoutingsactiviteiten	Scoutingsactiviteiten	254	254	0
Sociaal makelaarschap	Sociaal makelaars zetten in op het versterken van sociale netwerken in de wijk, zodat deze krachtiger worden en waarmee ook de veerkracht van bewoners in de wijk vergroot wordt.	8.803	8.814	-11
Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen	205	32	173
Taal en digitale vaardigheden (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	0	65	-65
Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg inclusief mantelzorgondersteuning	5.468	5.563	-95
Totaal doelstelling 2		23.213	23.694	-416
Doelstelling 3: Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen				
achternaamswijziging slavernijverleden	Deze Nadere Regel verstrekt een vergoeding voor het aanvragen van achternaamswijziging voor nazaten van tot slaag gemaakte personen.	3		
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	68	67	1
Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	Activiteiten op het gebied van preventie en voorlichting, met de nadruk op discriminatie op de arbeidsmarkt en in de horeca, uitgevoerd door Artikel 1 Midden-Nederland	479	584	-105
Slavernijverleden zichtbaar maken	Met deze Nadere regel subsidieert de gemeente Utrecht activiteiten in de stad die bijdragen aan het vergroten van de kennis en het bewustzijn over het slavernijverleden en de doorwerking daarvan.	65	59	6
Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit	257	257	0

Totaal doelstelling 3		872	967	-98
Doelstelling 4: Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke buurtvoorzieningen				
Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	78	48	30
Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	1.051	1.046	5
Totaal doelstelling 4		1.129	1.094	35
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Challenge aangepast sportaanbod sportakkoord	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	53	86	-33
Challenge buurtsportcoach sportakkoord	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	74	141	-67
Challenge samenwerking sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	130	119	11
Challenge sportaanbieders sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	62	92	-30
Grootschalige schoolsportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	107	43	64
Grootschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	209	208	1
Grotere sportdeelname van kinderen	Grotere sportdeelname van kinderen	122	110	12
Kleinschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	66	56	10
Sport, bewegen en verenigingsondersteuning	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders en grotere sportdeelname	4.183	4.163	20
Sport, bewegen en verenigingsondersteuning (topsport)	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalentenen vestiging talentcentra	267	329	-62
Talentenprogramma's sport	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	54	48	6

Totaal doelstelling 5		5.327	5.395	-68
Doelstelling 6: Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen				
Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	406	367	39
Tuinen en parken	Volkstuinen	189	0	189
Totaal doelstelling 6		595	367	39
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Gezond Leren op School	Schoolbesturen PO kunnen voor scholen met een schoolweging hoger dan 30 en voor speciaal onderwijs een subsidie aanvragen voor een gezond aanbod van gezonde lunch, beweegactiviteiten, ouderbetrokkenheid en voedseleducatie. Doelstelling is een gezonde	700	755	-55
Gezonde leefstijl (subsidietender Sport)	Stimuleren gezonde leefstijl door sporten	151	157	-6
Samen voor Overvecht (Gezonde wijk)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	250	398	-148
Sekswerk	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de sekswerkers door outreachend werken en het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit het sekswerk	1.409	1.383	26
Toeleiding naar (bemoei)zorg	Toeleiding naar (bemoei)zorg	189	170	19
Verslavingspreventie	Het verzorgen van voorlichting aan jongeren, hun peers, ouders en intermediairs. Bijvoorbeeld in de vorm van voorlichting op scholen, adviesgesprekken, interventies, drugstestservice, online informatieverstrekking, netwerkvorming	1.755	1.756	-1

Verslavingszorg	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuithulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	1.840	1.786	54
Verslavingszorg	Veldwerk voor volwassenen en spuitomruil			
Verslavingszorg	Heroïnebehandeling voor mensen met een therapieresistente opiaatverslaving			
WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie ten behoeve van een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in Utrecht	140	65	75
Totaal doelstelling 7		6.434	6.470	-36
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Cultuurnota 2021-2024	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	42.053	42.032	21
Impulssubsidie Cultuur	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	211	153	58
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen	De realisatie van nieuwe culturele broedplaatsen en nieuwe werkruimtes in bestaande culturele broedplaatsen in de gemeente Utrecht	300	158	142
Investeringsbijdrage Muziekstudio's	De realisatie van muziekstudio’s in de gemeente Utrecht, die tegen een betaalbaar tarief kunnen worden gehuurd door muzikanten en/of geluidskunstenaars en/of producers	646	189	457
Productie en programmering	Bijdragen aan de initiatief- en realisatiefase van de nieuw culturele beodplaatsen verspreid over de regio Utrecht			
Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	4.187	4.099	88
Projectsubsidies cultuur (ronde 1)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	221	182	39

Projectsubsidies cultuur (ronde 2)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	221	215	6
Projectsubsidies cultuur (ronde 3)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	221	149	72
Projectsubsidies cultuur (ronde 4)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	220	274	-54
Totaal doelstelling 8		48.280	47.451	829
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Amateurkunsteducatie	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	1.116	971	145
Basissubsidie Amateurkunst	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	410	379	31
Combinatiefunctionarissen	Het aanstellen van cultuurcoaches die een brede doelgroep laten kennismaken met kunst en cultuur.	278	259	19
Cultuurnota 2021-2024 participatie	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	3.274	3.250	24
Cultuurparticipatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1.016	1.025	-9
Cultuurprogramma jongeren Leidsche Rijn - Vleuten de Meern	Het stimuleren van actieve cultuurparticipatie door jongeren in Leidsche Rijn en Vleuten de Meern	150	117	33
Impuls Jongerencultuur	Het ondersteunen van initiatieven voor en door jongeren waarmee zij zich creatief kunnen ontwikkelen.	300	140	160
Mediaplatform	Beheren en uitvoeren van een stedelijk journalistiek mediaplatform	50	82	-32
Nachtcultuur stimulering	Het stimuleren van activiteiten en initiatieven die de Utrechtse nachtcultuur een impuls geven, passend bij de ambities uit de Utrechtse Nachtvisie 2030 & Beleidsnota Nachtcultuur, en waarin drie subsidies worden onderscheiden:	80	0	80
Totaal doelstelling 9		6.674	6.223	371

Totaal Levendig en gezonde stad	**104.524**	**103.992**	**532**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Algemene middelen en overhead

Programma overzicht

Wij staan voor een duurzaam financieel beleid, een gezonde financiële positie van de gemeente voor nu en in de toekomst. Met daarbij een lichte, betrouwbare en wendbare bedrijfsvoering, die qua omvang en werkzaamheden meebeweegt met onze gemeentelijke organisatie.

Portefeuillehouder(s):
Susanne Schilderman, Rachel Streefland

Financiën programma

x € 1.000

	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.187.940	1.164.917	1.232.820	1.227.110	1.249.655	22.544	1.292.590
Lasten	248.068	261.681	250.280	275.189	263.834	11.355	268.518
Saldo baten en lasten	**939.873**	**903.237**	**982.540**	**951.922**	**985.821**	**33.899**	**1.024.072**
Onttrekking reserves	126.679	131.156	70.238	210.513	211.141	628	89.462
Toevoeging reserves	79.765	84.514	25.648	271.194	281.991	-10.797	47.457
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**46.914**	**46.643**	**44.590**	**-60.681**	**-70.850**	**-10.169**	**42.005**
Totaal	**986.786**	**949.879**	**1.027.130**	**891.241**	**914.971**	**23.730**	**1.066.077**

De baten in dit programma zijn 1.249,7 miljoen euro. Deze baten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Gemeentefonds (1.035,5 miljoen euro)
- OZB (188,5 miljoen euro)

De lasten in dit programma zijn 263,8miljoen euro. Deze lasten bestaan hoofdzakelijk uit:

- Informatie- en procesmanagement (64,6 miljoen euro)
- Personeelszaken, facilitair en huisvesting (58,7 miljoen euro)
- Financiën, inkoop en juridische zaken (25,6 miljoen euro)
- Overige ondersteunende functies (26,7 miljoen euro)
- Overhead decentraal (79,5 miljoen euro)
- Vennootschapsbelasting (0,353 miljoen euro).

In dit programma is in 2024 211,1 miljoen euro onttrokken en 282,0 miljoen euro toegevoegd aan de reserves. Zie voor een verdere toelichting het onderdeel Reserves in hoofdstuk Financiën.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Algemene Middelen

Wij staan voor een duurzaam financieel beleid, een gezonde financiële positie van de gemeente voor nu en in de toekomst. Met daarbij een lichte, betrouwbare en wendbare bedrijfsvoering, die qua omvang en werkzaamheden meebeweegt met onze gemeentelijke organisatie.

Portefeuillehouder(s): Susanne Schilderman, Rachel Streefland
Financiën 1: Algemene Middelen

x € 1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	1.183.590	1.158.560	1.227.863	1.220.406	1.242.137	21.731	1.287.567
Lasten	16.625	17.326	16.996	7.696	4.450	3.245	8.790
Saldo baten en lasten	**1.166.965**	**1.141.234**	**1.210.868**	**1.212.710**	**1.237.687**	**24.977**	**1.278.777**
Onttrekking reserves	123.363	123.363	70.178	203.648	203.648	0	84.441
Toevoeging reserves	79.765	82.295	25.648	262.944	267.029	-4.085	47.457
Saldo onttrekking en toevoeging reserves	**43.598**	**41.068**	**44.530**	**-59.296**	**-63.381**	**-4.085**	**36.984**
Totaal	**1.210.562**	**1.182.303**	**1.255.398**	**1.153.414**	**1.174.306**	**20.892**	**1.315.761**

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**21.731**	
Gemeentefonds		
Dit betreft de effecten van de september- en decembercirculaires die niet in de begroting zijn verwerkt i.v.m. late publicatie door het Rijk.	3.514	S
Overige mutaties (corresponderende posten, stelposten en afrondingen, afrekening oude jaren)	-483	I
Algemene stelposten		
De definitieve aanvraag voor compensatie voor het opzeggen van het contract Gazprom is 0,3 mln hoger.	281	I
Onroerende-zaakbelastingen woningen	4.277	I
De afwijking wordt veroorzaakt door meeropbrengsten uit voorgaande jaren. Klik hier voor een nadere toelichting.		
Onroerende-zaakbelastingen niet-woningen	5.850	I
De afwijking wordt veroorzaakt door meeropbrengsten uit voorgaande jaren. Klik hier voor een nadere toelichting.		
Toeristenbelasting	627	I
De opbrengsten voor de toeristenbelasting vallen hoger uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de hotelkamerbezetting hoger was dan verwacht.		
Aandelen en concessies	148	I
Hoger dan geraamde dividenduitkering BNG Bank NV		
Financiering		
	7.400	S

• Rentebaten vanuit swaps (NB deze rentepost dient te worden bezien in relatie tot onderstaande rentelasten voor langlopende leningen).	329	I/S
• De overige rentebaten laten een positief saldo zien, welke niet tijdig te voorzien zijn. Dit betreft met name de inkomsten uit schatkistbankieren.	-151	I
• Overige baten financiering		
Overige baten	-61	I
Lasten	**3.245**	
Algemene stelposten Stelposten zijn posten die wel in de begroting zijn meegenomen voor het algemene beeld, maar nog niet nader zijn uitgewerkt naar de programma's of ingevuld. Dit omdat nog niet bekend is hoe de verdeling precies plaatsvindt. Soms is het niet mogelijk een post (geheel) af te wikkelen en resulteert een resultaat op een stelpost:	**9.316** 3.893	I
• Loon- en prijscompensatie resterend saldo ter dekking van nacalculatie en afwikkeling kapitaallasten rente stijging	1.266	I
• Resterend saldo van het knelpunt "Productiviteitsnorm nieuwe CAO" uit de Voorjaarsnota 2024.		
• Resultaat op overige afwikkelingen.	100	I
• Bij de voorjaarsnota was interne rentevergoeding gealloceerd binnen de algemene reserve, de realisatie is hiermee in lijn gebracht	4.057	I
Financiering	**-5.611**	
• Lager dan geraamde externe rentelasten m.b.t. langlopend opgenomen leningen door achterblijvende financieringsbehoefte	2.889	S
• Rentelasten vanuit swaps (deze afwijking dient te worden bezien in relatie tot bovenstaande opmerking bij de baten inzake renteontvangsten uit swaps)	-7.303	S
• Lagere rentelasten op kortlopende leningen t.b.v. saldoregulatie door lager beroep op deze leningen en gedaalde rente	1.042	I/S
• Niet voorziene betaalde belastingrente	-39	I
• Hogere toerekening interne rente als gevolg van hogere boekwaarde investeringen en incidentele afwijking vanwege nog onvolledig doorgevoerde begrotingswijziging interne rente van 2% naar 1,5%.	-2.204	I
• Overige lasten Financiering	4	I
Onvoorzien Vanuit de Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om de post Onvoorzien in de begroting op te nemen. In 2024 is er niets ten laste van de post Onvoorzien gebracht	159	I
Stelpost frictiefonds Leidsche Rijn Op deze stelpost werd tot en met 2018 jaarlijks, aan de hand van de groei van Leidsche Rijn, budget opgebouwd ter dekking van kapitaallasten en overige eigenaarslasten van maatschappelijke voorzieningen in Leidsche Rijn. De meeste voorzieningen zijn inmiddels gereed of in aanbouw. Hetzelfde geldt voor de nog in te richten openbare ruimte in verschillende gebieden in Leidsche Rijn	629	I
Onroerende zakenbelasting woningen Betreft een verrekening van de deelnemersbijdrage aan de Bghu	-1.321	I
Overige Lasten	73	I
Reserves	**-4.085**	

Toevoegingen		
In het jaar 2024 is in totaal een bedrag van circa 4 miljoen euro aan de reserve Gemeentefonds toegevoegd. Dit betreft middelen voor corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire die naar 2025 worden overgeheveld omdat de bijbehorende taken in 2025 worden uitgevoerd.	-4.085	I

Doelstelling 2: Overhead

Een lichte, betrouwbare en wendbare bedrijfsvoering, die qua omvang en werkzaamheden meebeweegt met onze gemeentelijke organisatie.

Wat hebben we bereikt in 2024?
Hiervoor verwijzen wij naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Financiën 2: Overhead

x € 1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	4.350	6.357	4.957	6.705	7.518	813	5.023
Lasten	231.192	244.057	233.035	267.243	259.031	8.212	259.478
Saldo baten en lasten	**-226.842**	**-237.700**	**-228.078**	**-260.538**	**-251.513**	**9.025**	**-254.455**
Onttrekking reserves	3.316	7.793	60	6.866	7.493	628	5.020
Toevoeging reserves	0	2.219	0	8.250	14.962	-6.712	0
Saldo onttrekking en toevoeging reserves	**3.316**	**5.574**	**60**	**-1.385**	**-7.469**	**-6.084**	**5.020**
Totaal	**-223.526**	**-232.126**	**-228.018**	**-261.923**	**-258.982**	**2.941**	**-249.435**

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Baten	**813**	
Overhead Decentraal: De extra baten zijn voornamelijk veroorzaakt door incidentele detacheringen aan derden	831	I
Overige baten	-18	
Lasten	**8.212**	
Overhead Decentraal: overige lasten	80	I
Overhead Centraal: Met name door de landelijke ontwikkelingen omtrent Common Ground en de complexe uitrol van het zaaksysteem is er bij de grote ICT-programma's (Informatie op orde, Versterken Common Ground, de vervanging van het zaaksysteem en de cloudtransitie) een vertraging en een onderbesteding opgetreden. De onderbestedingen wordt gestort in de ICT reserve.	6.158	I
Overhead Centraal: De besteding voor de vervanging van het ERP-systeem (SAP4U) wijkt af van de planning. Voor de onderbesteding wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend.	807	I

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Overhead Centraal: Het project "De Utrechtse Standaard (DUS)" is afgerond met een resterend budget. Voor de onderbesteding wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend om deze middelen in te zetten voor organisatie/ontwikkeling.	933	I
Overhead Centraal: Overige Lasten	234	I
Reserves	**-6.084**	
Onttrekkingen	**628**	
Er is een onttrekking gedaan uit de reserve "Implementatie en uitvoering hervorming". Omdat de kosten pas aan het einde van het jaar inzichtelijk waren was deze onttrekking niet begroot.	612	I
Overige onttrekkingen	16	
Toevoegingen	**-6.712**	
De onderbestedingen als gevolg van vertragingen bij de grote ICT programma's worden gestort in de ICT reserve	-6.712	I

Doelstelling 3: Vennootschapsbelasting

Wij streven naar een correcte aangifte Vennootschapsbelasting en dragen zorg voor een tijdige betaling van de belasting.

Wat hebben we bereikt in 2024?

Het overgrote deel van de Vennootschapsbelasting (invoering 2016) komt voor rekening van de reclameactiviteiten (ongeveer 500.000 euro per jaar). De VPB-plicht voor reclamevergunningen is nog steeds een zaak die voor de rechter ligt (Hof Leeuwarden/Arnhem). De Hoge Raad zal in een bijna identieke zaak in 2025 uitspraak doen. Tussentijds heeft de gemeente de voorziening voor diverse claims gecorrigeerd in de VPB aangiften 2019-2021. In verband hiermee is in 2024 een bedrag van 0,266 miljoen euro ontvangen.

x € 1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	250	298	250	250	353	-103	250
Saldo baten en lasten	**-250**	**-298**	**-250**	**-250**	**-353**	**-103**	**-250**
	0	0	0	0	0	0	0
Saldo onttrekking en toevoeging reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**-250**	**-298**	**-250**	**-250**	**-353**	**-103**	**-250**

x € 1.000

Toelichting verschillen	Bedrag	I/S
Lasten	-103	
De afwijking komt tot stand door verschil van inzicht over de VpB-plicht van reclameactiviteiten. Afhankelijk van de uitspraak van de Hoge Raad over dit onderwerp heeft deze overschrijding een incidenteel of een structureel karakter.	-103	I

Investeringen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringen per programma. Per doelstelling is daaronder een aparte tabel met toelichting opgenomen. Een nadere specificatie is opgenomen in de desbetreffende investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarrekening).

Zie de paragraaf investeringen voor een toelichting op de verschillende categorieën en uitgangspunten en een totaaloverzicht van alle investeringen.

Investeringen

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Routine-investeringen	11.307	0	11.307	8.862	2.445
Totaal investeringen	**11.307**	**0**	**11.307**	**8.862**	**2.445**

Doelstelling Overhead

x €1.000

	Autorisaties PB 2024	Wijzigingen 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant ultimo 2024
Routine-investeringen	11.307	0	11.307	8.862	2.445
Totaal investeringen	**11.307**	**0**	**11.307**	8.862	**2.445**

Routine-investeringen

Mens en Organisatie (M&O): De afwijking van 700k wordt verklaard omdat er in 2024 onder andere minder meubilair is vervangen dan vooraf gepland.

Informatie- en Procesmanagement (IPM): De afwijking van 1.745k wordt o.a. verklaard doordat steeds minder ingezet wordt op investeren maar gebruik te maken van licenties. Daarnaast zijn er incidenteel minder devices aangeschaft waarop afgeschreven wordt, onder andere doordat devices later zijn vervangen dan vooraf gepland.

De kapitaallasten die voortkomen uit de investeringen blijven binnen de structurele kapitaallasten van de begroting van IPM.

Verbonden partijen

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage gemeente Utrecht
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap (BGHU)	Het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency.	6.526

x € 1.000

Omschrijving	Doel	Bijdrage ontvangen van verbonden partij
BNG Bank NV	Dividendontvangst over resultaat 2023	1.648
Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV	Dividendontvangst o.b.v. vast percentage over kapitaalinbreng	46

Zie voor detailinformatie de paragraaf Verbonden Partijen

Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Om onze ambities en doelstellingen te bereiken, moeten we ook de risico's kennen, weten wanneer het spannend wordt. In de programma's geven we inzicht in de belangrijkste strategische risico's, ontwikkelingen die het realiseren van onze doelstellingen mogelijk in de weg staan en welke maatregelen we hiervoor in onze programma's treffen. De focus van deze paragraaf ligt op de (mogelijke) financiële gevolgen van de risico's en of we voldoende financiële buffers hebben om deze risico's financieel op te vangen.

Belangrijkste uitgangspunten

Het weerstandsvermogen = de beschikbare weerstandscapaciteit/ de benodigde weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is om substantiële tegenvallers op te vangen zonder directe ingrepen in de begroting te hoeven voeren. Conform de nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' hanteren wij een weerstandsvermogen van 1,0 oftewel voldoende. Het weerstandsvermogen (= de weerstandsratio) ligt idealiter rond de 1,0.

De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op de financiële risico's die onze gemeente loopt. Twee keer per jaar vindt er een gemeentebrede risico-inventarisatie plaats op de financiële gevolgen van onze risico's.
Voor de beoordeling van de BBV verplichte kengetallen op het gebied van financiële weerbaarheid en wendbaarheid worden de door de provincie Utrecht, in het kader van het financieel toezicht, gehanteerde signaleringswaarde aangehouden.

	Categorie A "Minst risicovol"	Categorie B "Neutraal"	Categorie C "Meest risicovol"
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
Kengetal grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit Woonlasten meerpersoonshuishoudens	< 95%	95-105%	>105%

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen	2019	De nota bevat de principes voor het risicomanagement en weerstandsvermogen die we in de gemeente Utrecht hanteren. In 2025 wordt de nota herzien.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Voortdurende onzekerheden inkomsten Rijk
De onzekerheden ten aanzien van de inkomsten uit het gemeentefonds blijven bestaan. Er is nog geen sprake van een reële bekostiging voor de uitvoering van onze taken. Hierdoor staat het financiële beeld van Utrecht onder druk.

Flexibiliteit begroting
Om toch een sluitend financieel beeld te realiseren is in de Voorjaarsnota 2024 een omvangrijk pakket aan financiële bijsturingen (waaronder inzet van reserves) en bezuinigingen opgenomen. Door deze maatregelen vermindert de flexibiliteit van de begroting om bij te kunnen sturen bij tegenvallers. Zowel in het lopende jaar als structureel, waarbij rekening moet worden gehouden met de invoeringsperiode voor het realiseren van besparingen.

Beoordeling financiële positie
De financiële positie van gemeente Utrecht moet in samenhang met deze ontwikkeling worden gezien. Kengetallen netto schuldquote, grondexploitatie en structurele exploitatieruimte kunnen als minst risicovol worden gecategoriseerd en deze cijfers zijn stabiel. De solvabiliteit is neutraal, maar laat een dalende trend zien en de belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishoudens laat zien dat de inwoner van gemeente Utrecht hogere woonlasten heeft dan de gemiddelde Nederlander. Daardoor is de ruimte beperkt om in de toekomst extra belastingen te genereren, mocht dat noodzakelijk blijken.

Veranderingen in de Algemene reserve
In 2024 is een bedrag van 30,5 miljoen euro aan de algemene reserve toegevoegd en een bedrag van 8,3 miljoen euro aan de algemene reserve onttrokken. Per saldo is dus ruim 22 miljoen euro aan de algemene reserve toegevoegd. Het grootste gedeelte van de toevoeging komt voort uit een onttrekking van 203 miljoen euro aan de activareserve, waarvan conform besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2024 53 miljoen euro is toegevoegd aan de algemene reserves en diverse bestemmingsreserves en het restant (ruim 149 miljoen euro) ter dekking van verwachte tekorten in 2024 en 2025. Het merendeel van deze toevoeging is bij de voorjaarsnota voorzien. De toename van de algemene reserve leidt in het jaarverslag over 2024 tot een toename van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Tegelijkertijd is ook ons financiële risicoprofiel toegenomen. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Nieuw risico in de top 10 rondom netcongestie. De belasting van het elektriciteitsnetwerk in Utrecht nadert een kritische grens. Momenteel is er al een wachtlijst voor stoormaansluitingen voor grootgebruikers. De kans bestaat dat de netbeheerder ook de netbeheerder ook een aansluitstop voor kleingebruikers afkondigt. Dit heeft financiële gevolgen voor de gemeente.
- Er is een risico dat een deel van de bezuinigingsmaatregelen later wordt gerealiseerd dan begroot. Het gaat dan om: Hervormingen Sociaal domein, Bezuinigingen Voorjaarsnota 2024 en hervormingsbezuinigingen.
- Daarnaast is een risico afgevallen na een gerechtelijk uitspraak. Het gaat om het ‘Geheim risico met betrekking tot het programma aantrekkelijke en groene leefomgeving’. Dit risico had een beslag van 15,6 mln euro op de benodigde weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen

Conform de BBV wordt het weerstandsvermogen als volgt berekend:
Weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit/ Benodigde weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de Algemene reserve + Onbenutte belastingcapaciteit
+ Overige (onbenutte) financieringsbronnen.

De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op de financiële risico's die onze gemeente loopt. Twee keer per jaar vindt er een gemeente brede risico-inventarisatie plaats op de financiële gevolgen van onze risico's.
Om het weerstandsvermogen te beoordelen wordt gekeken naar de verhouding tussen het vermogen en de risico's, een weerstandsvermogen van 1 is gewenst.

De berekende beschikbare weerstandscapaciteit is 89,3 miljoen euro.
De berekende benodigde weerstandscapaciteit is 86,7 miljoen euro.

De ratio van het weerstandsvermogen voldoet nu aan de minimale norm en is (nu afgerond 1,0)

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit verwijst naar de financiële middelen en reserves waarover een organisatie beschikt om onverwachte gebeurtenissen of tegenvallende omstandigheden op te vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit verschillende componenten, waaronder het totaal van de Algemene reserve, stillen reserves, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien. Het totaal van de Algemene reserves is in 2024 ten opzichte van de begroting 2024 met 22,16 miljoen euro toegenomen. Dit betreft de toevoeging uit de Voorjaarsnota 2024 waarin een deel van de vrijval van de activareserve (een bedrag van ruim 28,56 miljoen euro) is toegevoegd aan de Algemene reserve, dit met het oog te anticiperen op dalende inkomsten van het Rijk.

x €1.000

Beschikbare weerstandscapaciteit	Verantwoording 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Verantwoording 2024
Totaal algemene reserves	57.607	57.664	79.827	57.664
Mutatie algemene reserve	57	-6.400		22.163
	57.664	**51.264**	**79.827**	**79.827**
Stille reserves	0	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit (twee jaar)	13.706	8.803	9.242	8.803
Niet ingevulde begrotingsruimte (vier jaar)	0	0	0	0
Post onvoorzien (vier jaar)	440	636	636	636
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**71.810**	**60.703**	**89.705**	**89.266**

Benodigde weerstandscapaciteit - Risicoprofiel
De totale benodigde weerstandscapaciteit bedraagt 86,7 miljoen euro. Deze uitkomst is tot stand gekomen na een Monte-Carlosimulatie en kent een zekerheidspercentage van 90%. Voor het jaarverslag over 2024 kunnen we dus met 90% zekerheid aangeven dat we met 86,7 miljoen euro voldoende financiële buffer hebben om de financiële gevolgen van onze risico's op te vangen.

De benodigde weerstandscapaciteit bedroeg bij de Begroting 2025 78,0 miljoen euro. De actualisatie in deze jaarstukken leidt dus tot een stijging van de benodigde weerstandscapaciteit met 8,7 miljoen euro.

Top 10 financiële risico's
In het onderstaande overzicht staat de top tien risico's met de grootste financiële impact kort toegelicht, inclusief de genomen beheersmaatregelen. Deze top tien telt op tot een benodigde weerstandscapaciteit van 86,7 miljoen euro. De top 10 risico's bedraagt dus 87% van de totaal benodigde weerstandscapaciteit.

x € 1.000.000

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Grond-exploitatie Stationsgebied	- Slimme ontwikkelingsstrategie en actieve marketing vastgoedprojecten, gemeentebrede proposities. - Aanpassen van kaders op het gebied van tijd, geld en kwaliteit; aanbestedingsstrategie, 'just in time' besluiten. - Gerichte communicatie, overleg met partijen, prioriteiten stellen en goodwillacties.	12,1	17,1
Het Stationsgebied blijft een complex en daardoor risicovol project. De uitvoering is ver gevorderd, maar tegelijkertijd worden er ook nog (detail-)onderhandelingen gevoerd met marktpartijen over de vastgoedprojecten. De uitvoering brengt ook nieuwe complexiteit met zich mee die te maken heeft met het bereikbaar, leefbaar en veilig houden van het gebied. Het belangrijkste risico dat uit de risicoanalyse komt, is dat grondopbrengsten niet of later worden gerealiseerd.			

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
SPUK's	De uitwerking van de maatregelen uit het Hoofdlijnenakkoord is nog onbekend. Lobby richt zich ook op de nadere uitwerking van deze maatregelen. Zodra deze uitwerking bekend wordt is het mogelijk om	10,3	14,6

	bijsturingsmaatregelen in te stellen gericht op de beoogde verlaging van de administratieve lasten en beleidsvrijheid.

Het nieuwe kabinet heeft een hoofdlijnenakkoord gepresenteerd als kader voor de nieuwe regeerperiode waarin de specifieke uitkeringen worden overgeheveld naar het gemeentefonds met een budgetkorting van 10%. Een aantal voorstellen hebben direct of indirect impact op de uitvoering van onze taken. Een directe impact betreft het stopzetten van de bekostiging van de LVV en korting op de SPUK's, dit betreft een extra korting op onze inkomsten of door een korting op het gemeentefonds of op omvang van het SPUK budget. Achtergrond van deze maatregel is dat administratieve lasten worden verminderd en door er sprake is van meer beleidsvrijheid om deze middelen te besteden. Echter bij een aantal van deze SPUK's is sprake van verplichtingen uit convenanten en/ of meerjarige afspraken met de stad. In welke mate wij deze korting (tijdig) kunnen invullen is onzeker. Wel is zeker dat deze bezuiningsmaatregel een effect heeft op de uitvoering van ons beleid.
Zodra de uitwerking van het Hoofdlijnenakkoord bekend is kan een nadere inschatting gemaakt worden van de impact van de maatregelen op ons beleid en inkomsten Rijk.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Autonome groei jeugdzorg en WMO	In de Voorjaarsnota 2023 hebben we aangegeven structureel tekorten te verwachten op de open-einde regelingen betreffende de Jeugdzorg en de Wmo. Bij de besluitvorming rond de VJN is gekozen voor scenario 2, aangevuld met amendement 52 "Utrechtse basis is een absoluut minimum bij bezuinigingen, waarin de oplossingen voor het verwachte tekort moeten worden gevonden in het brede sociale domein op basis van inhoudelijke uitgangspunten. Over de voortgang wordt u geïnformeerd via de raadsbrief Hervormingen sociaal domein. De meeste recente brief was de brief van 29 november 2024 met kenmerk 11923054.	9,6	13,6

De vraag neemt toe en is sterk afhankelijk van externe factoren als prestatiedruk bij jeugd, vergrijzing en inzet op langer thuis wonen. Daarnaast neemt zorgduur en opvang toe door complexere problematieken en krapte op de woningmarkt waardoor uitstroom stagneert. Het financieel risico bestaat daaruit dat bij een open-einde regeling de gemeente de verantwoordelijkheid neemt voor de extra uitgaven als de autonome groei groter blijkt te zijn dan de geprognosticeerde groei die door de Rijksoverheid wordt gefinancierd.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Netcongestie	De komende tijd zullen wij de financiële omvang van dit risico nader in beeld brengen en de mogelijke beheersmaatregelen hierbij	8,8	12,5

De belasting van het elektriciteitsnetwerk in Utrecht nadert een kritische grens. Momenteel is er al een wachtlijst voor stroomaansluitingen voor grootgebruikers. Investeringen voor lange-termijn oplossingen komen traag van de grond komen terwijl de vraag naar energie steeds sneller stijgt. Hierdoor wordt de kans dat de netbeheerder ook een aansluitstop voor kleingebruikers afkondigt, steeds groter. Dit heeft als gevolg dat ontwikkelingen stagneren. Voor de gemeente heeft dit financiële gevolgen. Zoals lagere opbrengsten grondexploitatie, die deels niet binnen de reserve grondexploitatie gedekt kunnen worden, en lagere legesinkomsten. Een aansluitstop voor kleingebruikers heeft tevens consequenties voor de realisatie van maatschappelijke vastgoed, de groei van de stad raakt uit balans: Nieuwbouw kan niet verder wat als gevolg heeft dat contracten met aannemers moeten worden afgekocht, lopende investeringen afgewaardeerd en extra tijdelijke huisvesting gerealiseerd. Daarnaast zal er bij renovatieprojecten minder verduurzaming mogelijk zijn wat kan leiden tot extra kosten voor nieuwe ontwerpen en latere realisatie van de renovatie waardoor onderhoudskosten sterk toenemen.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Bijstandsbudget (BUIG)	Om het risico te beheersen zet de gemeente actief in op uitstroom bevorderend beleid om het aantal bijstandsgerechtigden te beperken. Daarnaast vindt er intensieve monitoring plaats om tijdig te kunnen bijsturen op het budget. Hoewel het verdeelmodel inmiddels is uitontwikkeld, blijven we ons inzetten voor verdere verbeteringen van het model die recht doen aan de Utrechtse situatie. De gemeente zorgt voor een tijdige aanvraag van de vangnetuitkering bij grote tekorten. Ook worden prognoses periodiek herijkt om de benodigde middelen tijdig bij te kunnen stellen.	3,5	5,0

Het risico is dat het jaarlijkse budget dat Utrecht vanuit het Rijk ontvangt voor de gebundelde uitkering (BUIG) onvoldoende is voor de uitkeringslasten. De gemeente is wettelijk verplicht alle uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en loonkostensubsidies te verstrekken aan inwoners die hier recht op hebben. Het jaarlijkse budget dat gemeenten ontvangen is echter afhankelijk van twee factoren waar de gemeente geen invloed op heeft: de landelijke ontwikkelingen in het macrobudget én het verdeelmodel dat bepaalt welk

percentage elke gemeente krijgt. Dit blijft een financieel risico, ondanks verbeteringen in het verdeelmodel, vrijgemaakte algemene middelen en de bestaande vangnetregeling.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
een deel van de bezuinigingsopgave wordt mogelijk later gerealiseerd dan gepland	Via de monitor in de begrotingscyclus wordt de voortgang van de bezuinigingen gevolgd. Daarnaast zullen in de management cyclus de voortgang van de maatregelen nadrukkelijk op de agenda staan, zodat we tijdig kunnen bijsturen.	4,6	6,4

We hebben een omvangrijke bezuinigingsopgave, vanuit de bezuinigingsopgave Voorjaarsnota 2024, de hervormingopgave sociaal domein en de hervormingsbezuinigingen. In totaal gaat dit nog om een bedrag van ruim 60 miljoen structureel. De kans bestaat dat we een deel van deze bezuinigingsopgave later realiseren dan gepland, wat leidt tot een financieel nadeel.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
UW Holding BV	Na tegenvallende financiële resultaten in 2023 is het toezicht op UW verscherpt tot en met 2025. De monitoring vindt plaats via maand- en kwartaaloverleggen over KPI's, exploitatie en prognoses. Begin 2024 heeft UW een Herstelplan opgeleverd met duidelijke rolverdeling tussen gemeente, RvC en directie, gericht op het op korte termijn in control komen. Parallel hieraan wordt gewerkt aan toekomstscenario's voor UW, die in 2025 worden uitgewerkt.	1,6	2,3

De gemeente Utrecht loopt een financieel risico als enig aandeelhouder van UW holding BV. Het Rijk heeft de Wsw per 1 januari 2015 dichtgezet voor nieuwe instroom, waardoor de Wsw-groep steeds kleiner en ouder wordt. Hoewel het Rijksbudget per Wsw-medewerker stijgt vanwege vergrijzing, daalt het totaalbudget door de krimpende doelgroep. Als de uitstroom van Wsw-medewerkers langzamer verloopt dan waar het Rijk mee rekent, ontstaat er een tekort. Daarnaast vraagt de transformatie naar een sociaal ontwikkelbedrijf voor de Participatiewet-doelgroep om aanpassingen in de bedrijfsvoering van UW holding BV. Als enige aandeelhouder is de gemeente financieel verantwoordelijk voor eventuele tekorten die hieruit voortvloeien.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Inkomsten gemeentefonds	Bij de momenten in de begrotingscyclus de ontwikkelingen beoordelen op het (gewijzigde) effect op het de inkomsten van het Rijk. Daarnaast worden via lobby	1,0	1,5

	specifieke onderwerpen onder de aandacht gebracht van het kabinet en de Kamerleden. Daarbij trekken we op met de VNG.

De ontwikkelingen rond de Algemene uitkering zijn niet altijd goed in te schatten. Dit betreft de reguliere groei van het gemeentefonds (volumegroei Utrecht versus landelijk), korting door WOZ-waardeontwikkeling en de ontwikkelingen van het Rijk voor reële bekostiging, aanpassing financieringssystematiek, nieuwe taken, etc. We maken een inschatting van zowel deze ontwikkelingen, in deze aannames schuilt een financieel risico. De verwachte ontwikkelingen van het Rijk zijn (deels) opgenomen in het financieel beeld als risico-inschatting, zoals uitvoeringskosten Omgevingswet en Wet kwaliteitsborgingbouw. Het is onzeker of voor deze kosten ook werkelijk structurele bedragen worden toegevoegd aan het gemeentefonds en wat het aandeel voor Utrecht is.
De inkomsten van het Rijk zijn vanaf het jaar 2026 is veel lager dan de voorgaande jaren (“ravijn 2026”). Hierdoor hebben we minder financiële ruimte om structurele uitgaven te dekken in de begroting. Daarnaast heeft commissie van Ark een rapport uitgebracht over de financiering van de jeugdzorg, met daarin een aanbeveling om de budgetten voor gemeenten te verhogen. Het is onduidelijk of het kabinet deze korting wil herstellen.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Stopzetten pilot Landelijke vreemdelingen voorziening (LVV)	• Onderzoek naar juridisch recht op afbouwvergoeding voor 2025 mocht toch tot stopzetten Rijksfinanciering besloten worden. • Afhankelijk uitkomst zal onderzoek naar deels voortzetten voorzieningen obv bestaande gemeentefinanciering plaatsvinden.	1,0	1,4

Het nieuwe kabinet heeft financiering LVV stopgezet. Dit heeft impact op het niveau van de voortzetting van de activiteiten. Daarnaast groeien de middelen van het Rijk voor uitvoeringskosten Inburgering niet mee met de instroom en de gepaarde wettelijke taken. Risico hierbij is dat de wettelijke taken en het bestaande Utrechtse beleid niet uitgevoerd kunnen worden met de middelen die door het Rijk ter beschikking worden gesteld. De gemeente draagt dan het financiële risico bij het handhaven van het bestaande voorzieningenniveau.

Risico	Maatregelen	Gem. financieel gevolg	Bijdrage benodigde weerstandscapaciteit
Terugverdienen EML maatregelen	Het inrichten van een proces waarbij aantoonbaar is dat uitgevoerde maatregelen leiden tot lagere service- en stookkosten voor gebruikers. Het maken van afspraken met gebruikers op dit punt check met begroting	0,9	1,2

Het uitvoeren van de EML maatregelen (Erkende Maatregelenlijst Energiebesparing) wordt voorgeschoten door de gemeente en vervolgens via de huur door de gemeente terugverdiend. Het

financiële risico voor de gemeente bestaat daarin dat voor de huurder uitgevoerde EML maatregelen niet terug worden verdiend door een hogere huur of door een lagere subsidie via het beleidsveld.

Bijdrage top 10 aan benodigde weerstandscapaciteit	**53,4**	**75,6**
Totaal benodigde weerstandscapaciteit		**86,7**

Kengetallen

	Categorie A "Minst risicovol"	Categorie B "Neutraal"	Categorie C "Meest risicovol"
Netto schuldquote	72,8%		
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	71,1%		
Solvabiliteitsratio		25,0%	
Kengetal grondexploitatie	5,3%		
Structurele exploitatieruimte	0,65%		
Belastingcapaciteit Woonlasten meerpersoonshuishoudens			120%

Normen voor kengetallen

Het gebruik van kengetallen heeft geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht door de Provincies of het Rijk. Wel heeft de provincie Utrecht de kengetallen in drie categorieën ingedeeld: categorie A het minst risicovol, categorie B neutraal en categorie C het meest risicovol.

We beoordelen de financiële positie van de gemeente aan de hand van kengetallen op het gebied van financiële weerbaarheid en - wendbaarheid.

Wendbaarheid heeft te maken met hoe flexibel we zijn in onze begroting en bedrijfsvoering om snel te kunnen inspelen op de actualiteit. Weerbaarheid heeft te maken met veerkracht of het vermogen om onverwachte financiële klappen op te vangen en bestand te zijn tegen de impact van bestaande risico's.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeenten ten opzichte van de eigen middelen. Het investeringsprogramma wordt voor een substantieel deel met vreemd vermogen gefinancierd. Een toename van de opgenomen leningenportefeuille heeft een verhogend effect op de netto schuldquote. Een afname van de opgenomen leningenportefeuille heeft een verlagend effect op de netto schuldquote. Afhankelijk van de ontwikkelingen van de baten (de noemer in de nette schuldquote) zal de netto schuldquote toenemen of afnemen.

Netto Schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bij de netto schuldquote wordt de gemeentelijke netto schuld uitgedrukt in een percentage van de totale baten van de begroting. Daarnaast presenteren we ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug).

	in %

	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Realisatie 2024
Netto schuldquote	69,4%	87,0%	72,8%
Af: uitleenquote	-1,6%	-1,3%	-1,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	67,8%	85,7%	71,1%

De netto schuldquote laat ten opzichte van de begroting een verbetering zien. Dit wordt veroorzaakt doordat het aandeel vreemd vermogen in de ratio achterblijft bij de verwachting. Er is in 2024 minder noodzaak voor het aantrekken van vreemd vermogen geweest omdat de omvang van de geplande investeringen in 2024 niet is gerealiseerd. Er is sprake van planningsoptimisme; bij het vaststellen van de begroting wordt verwacht een groter volume aan investeringen te kunnen doen dan uiteindelijk kan worden gerealiseerd.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves, en het resultaat na bestemming uit het overzicht baten en lasten.

x € 1.000

	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Realisatie 2024
Eigen vermogen	759,4	680,0	624,2
Totaal passiva / totaal vermogen	2.342,9	2.711,9	2.496,4
Solvabiliteitsratio	32,4%	25,1%	25,0%

Het eigen vermogen bestaat uit 136 miljoen euro algemene reserve (bestaand uit 80 miljoen euro algemene reserve en 56 miljoen euro dekkingsreserve), 455 miljoen euro bestemmingsreserves en een positief gerealiseerd resultaat over 2024 van 32,6 miljoen euro.

De gemeenteraad heeft in de begroting 2024 een omvangrijk investeringsprogramma (zowel vervangingsinvesteringen als uitbreidingsinvesteringen) vastgesteld. Deze investeringen worden bij gebrek aan eigen, vrij beschikbare middelen extern gefinancierd. Daarmee neemt in de begroting de verhouding vreemd vermogen t.o.v. het balanstotaal toe en dat werkt negatief uit voor de solvabiliteit. De solvabiliteit is met 25,0% lager en daarmee negatiever dan begroot (0,1% lager). Hiervoor is de volgende verklaring:

- Allereerst is de solvabiliteit lager dan begroot door een toevoeging aan het eigen vermogen door besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2024
- In de tweede plaats heeft er onderuitputting van het investeringsprogramma plaatsgevonden als gevolg van het, eerder benoemde, planningsoptimisme
- Tenslotte draagt de positieve realisatie bij aan het verhogen van het eigen vermogen en daarmee aan een hogere solvabiliteit.

Door het vergroten van het eigen vermogen en het vergroten van de noodzaak tot het aantrekken van vreemd vermogen is de solvabiliteitsratio lager dan waarop bij de begroting was geanticipeerd.

Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitaties geeft informatie over de omvang van de boekwaarde van de grondexploitaties. Het is een indicatie van het financiële risico dat de gemeente loopt in verband met de grondportefeuille.

Het kengetal wordt berekend door de boekwaarde van de grondexploitaties af te zetten tegen de totale baten. Hoe lager het percentage, hoe gunstiger voor de financiële weerbaarheid.
Formule: [bouwgronden in exploitatie / totaal van de baten vóór reserves, uitgedrukt in %]

Algemeen

Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd lang is. Hoe verder inkomsten in de toekomst liggen, des te meer rentekosten en risico's dit met zich meebrengt. Ieder jaar rapporteren wij bij het Meerjaren Perspectief Ruimte en de tweede bestuursrapportage over de actuele stand en prognoses. Daarin volgen wij de variabelen die van belang zijn voor de financiële resultaten: programma/projecten, planning, prijs, parameters, projectkosten en programmarisico's (de zes P's). Ook bevat het Meerjaren Perspectief Ruimte een gevoeligheidsanalyse op basis van verschillende ‘slecht weer’ scenario’s.

Stand van zaken

De relatieve waarde van de gezamenlijke grondexploitaties neemt tot en met 2024 af naar 5,3%. Het kengetal neemt voornamelijk af door de financieel-technische verwerking van de robuuste posten Leidsche Rijn. Een uitgebreide toelichting van de grondexploitaties, inclusief 'slechtweerscenario's', staat in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025.

Tabel: Grondexploitaties

x €1.000

	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024
Bouwgronden in exploitatie:			
• Leidsche Rijn	-60,8	-26,2	4,6
• Robuuste posten Leidsche Rijn	107,9	0,0	0,0
• Stationsgebied	102,8	113,0	70,3
• Voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied	-91,6	-91,6	-49,9
• gemeentelijke grondexploitaties	72,0	109,7	99,3
• Voorziening negatieve grondexploitaties	-16,6	-16,6	-16,6
Activa gronden in exploitatie	**113,7**	**88,3**	**107,7**
Totaal baten vóór reserves	1.800	1.975	2.034
Relatieve omvang onderhanden werk	**6,3%**	**4,5%**	**5,3%**

Structurele exploitatieruimte

De indicator structurele exploitatieruimte geeft aan hoe de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten.

	in % Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Realisatie 2024
Structurele exploitatieruimte	-1,18%	1,53%	0,65%

Stand van zaken
De realisatie over 2024 laat een kleine positieve structurele exploitatieruimte zien. Met het kengetal structurele exploitatieruimte kan worden beoordeeld welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te kunnen dragen. Daarbij moet de ratio in principe boven blijven om als “minst risicovol” te worden beoordeeld. Ten opzichte van de Jaarrekening 2023 is ratio verbeterd, maar minder dan waarop bij het vaststellen van de begroting was gerekend. De verklaring hiervoor is dat het aandeel incidentele baten en lasten in de ratio ten opzichte van de structurele baten en lasten is gestegen. Hierdoor is de ratio uiteindelijk positief, maar is het aandeel structurele baten en lasten kleiner geworden. In de toelichting op de incidentele baten en lasten in de Jaarrekening is een lijst van incidentele baten en lasten opgenomen.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft weer hoe de lokale lastendruk in de gemeente Utrecht zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het geeft hiermee een indicatie van de ruimte om extra inkomsten uit belastingen te genereren. De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden van de gemeente in enig jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorafgaande jaar en uit te drukken in een percentage.

De belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishoudens Utrecht liep in 2024 op naar 120%. Het percentage relateert de woonlasten van de eigen gemeente aan de gemiddelde woonlasten van alle gemeenten in Nederland, waarbij 100% het gemiddelde weergeeft. Inwoners van Utrecht betalen dus meer lokale belastingen dan de gemiddelde Nederlander.

Belastingcapaciteit Utrecht (BBV)	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Realisatie 2024
Onroerende-zaakbelasting	458	421	504
Rioolheffing	237	246	246
Afvalstoffenheffing*	366	442	418
Utrecht woonlasten meerpersoonshuishoudens	1.061	1.109	1.192
Landelijk gemiddelde voorafgaand begrotingsjaar	944	944	994
Belastingcapaciteit Utrecht (100% = op gemiddelde)	112,4%	117,5%	120%

De stijging van de woonlasten komt in zijn geheel voor rekening van de OZB. De waarde van vastgoed in gemeente Utrecht stijgt harder dan de gemiddelde waardestijging van vastgoed in Nederland en daardoor betalen de inwoners meer onroerende zaakbelasting. Deze hogere waardestijging dan begroot wordt bij de volgende tariefbepaling gecorrigeerd. Dat wil zeggen dat een waardestijging leidt tot een verlaging van het tarief.

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit betreft met name het gemeentelijke (bank)saldobeheer en de financiering. In het verlengde daarvan komt ook de schuldontwikkeling aan bod alsmede het beheersen van de renterisico's die verbonden zijn aan kortlopende en langlopende schulden.
Daarnaast wordt ingegaan op de verstrekte leningen en borgstellingen en de daaruit voortvloeiende kredietrisico's.

Belangrijkste uitgangspunten

- De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie, ook wel aangeduid als Treasury, dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen.
- Uit bovenstaande wetgeving vloeien onderstaande kwantitatieve normen voort:

x €1.000.000

Wettelijke normen	Norm in % begrotingstotaal	Norm 2024 (toegestaan)	Uitkomst 2024 (benutting)
Kasgeldlimiet	8,5%	171,1	44,8
Renterisiconorm (*)	20,0%	402,6	75,0
Drempelbedrag Schatkistbankieren	2% over 500 + 0,2% over 1.513	13,0	1,9

- Het streven is er op gericht om binnen deze normen te opereren. Geconstateerd kan worden dat daaraan in 2024 is voldaan.
- De treasuryuitvoering is voorts gericht op een prudente, risicomijdende taakuitvoering ten behoeve van De Utrechtse publieke taak. Daarmee draagt Treasury bij aan de financiële continuïteit van de gemeente op korte en lange termijn.
- De gemeente financiert op totaalniveau.

(*) Intern hanteren wij een strengere norm voor het renterisico op onze langlopende schuld; zie onderdeel Financierings- en schuldenpositie, tabel 3.

Beleidskaders

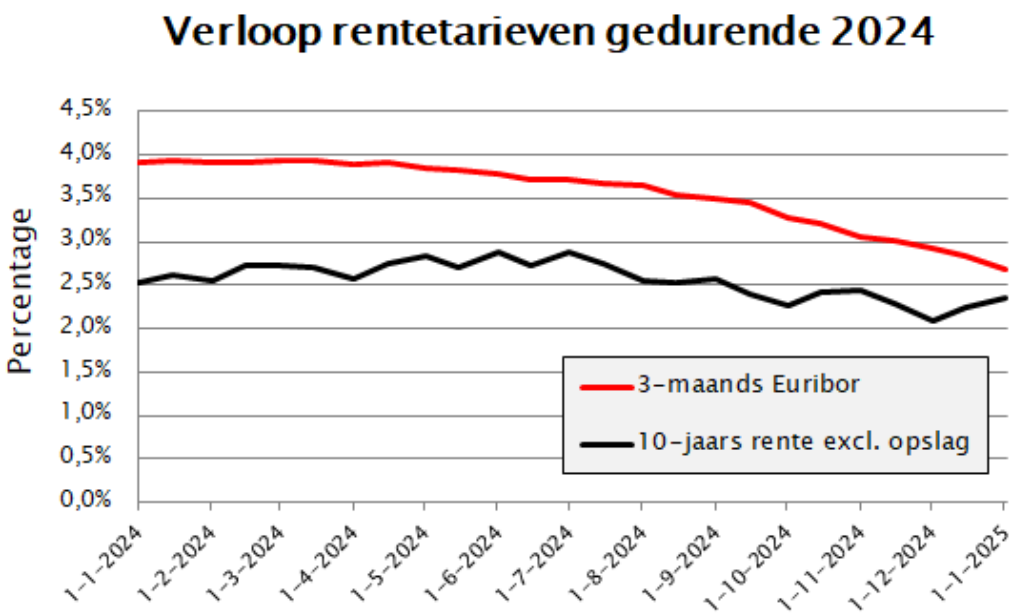
Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)	2013	Het wettelijk kader voor uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplichte financieringsparagraaf in de begroting en in het jaarverslag. De risicobeheersing richt zich vooral op renterisico's en kredietrisico's.

Beleidsdocument	Vastgesteld	Toelichting
Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden (Ufdo)	2009	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. In deze regeling zijn o.a. de kwantitatieve normen bepaald voor renterisico's op kortlopende en langlopende schuld.
Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)	2014	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. Betreft regelgeving over het uitzetten van gelden en het aangaan van transacties in financiële derivaten.
Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden (Bldo)	2001	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. Hierin is bepaald dat transacties uitsluitend in Euro mogen worden gedaan en dat hoofdsommen niet onderhevig mogen zijn aan indexatie.
Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden (Skb)	2022	Ministeriële regeling verbonden aan Wet fido. Hierin is de plicht omschreven dat tijdelijk overtollige geldmiddelen in 's Rijks Schatkist moeten worden aangehouden, dit rekening houdend met een drempelbedrag.
Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof)	2019	Middels deze wet zijn de Europese afspraken rond beheersing van begrotingsdoelstellingen op nationaal niveau uitgewerkt. De wet bevat voorschriften voor het EMU-saldo.
Financieringsstatuut gemeente Utrecht	2020	Hierin zijn de interne (beleids)kaders, doelstellingen en richtlijnen bepaald voor de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie.
Raadsbrief interne schuldnormering	2014	Hierin zijn een viertal interne schuldnormen bepaald, te weten voor de netto schuldquote, renterisiconorm, de rentedruk op de begroting en het EMU-saldo. NB Voor de netto schuldquote wordt voortaan aangesloten bij het onderstaande GTK 2020. De overige normen gelden nog onverkort.
Gemeenschappelijk toezichtkader voor gemeenten	2020	Hierin zijn onder andere signaleringswaarden opgenomen voor diverse kengetallen waaronder de netto schuldquote. In tegenstelling tot de raadsbrief uit 2014 volgen wij voor dat kengetal nu een signaleringswaarde van 130% i.p.v. 100%.
Kader geldverstrekkingen	2014	Het gemeentelijke beleidskader met betrekking tot subsidies, waaronder het verstrekken en waarborgen van geldleningen.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Rente-ontwikkelingen
De ontwikkeling van de rente gedurende het afgelopen jaar kan als volgt grafisch worden weergegeven:

Grafiek 1: Verloop rentetarieven over 2024

Met name als gevolg van een aantal rentebesluiten van de Europese Centrale Bank daalde de 3-maands rente gedurende 2024 van circa 4% naar circa 2,75%. De 10-jaars marktrente exclusief opslag bewoog gedurende 2024 tussen de 2,0% en 3,0% en lag tegen het eind van 2024 op een niveau van circa 2,4%. Daarmee lag de korte rente gedurende het hele jaar boven de lange rente. Dit verschijnsel wordt aangeduid als een zgn. inverse rentestructuur. Dat is een vrij zeldzaam verschijnsel dat zich voordoet in economisch onzekere tijden.
Indien een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen, gelden er liquiditeitsopslagen bovenop de marktrente. Per eind 2024 bedroeg deze opslag, uitgaande van fixe-leningen, voor een 10-jaars lening circa 0,45 procentpunt en voor een 20-jaars lening circa 0,65 procentpunt. Daarmee waren deze opslagen per eind 2024 bijna twee maal zo hoog als per eind 2023. Indien de gemeente per eind 2024 een 10-jaars lening had opgenomen dan zou het leentarief daarvoor dus circa 2,85% geweest zijn.

Ontwikkelingen in regelgeving.
Gedurende 2024 zijn er geen aanpassingen geweest in de regelgeving die van toepassing is voor de gemeentelijke financieringsfunctie.

Financierings- en schuldenpositie

Schuldpositie en -definities
Gemeenten lenen hoofdzakelijk voor investeringen. Het lenen van geld leidt tot een schuldpositie. Een goed zicht op de schuldpositie draagt bij aan het besef dat de uit de geleende gelden voortvloeiende rente- en aflossingsbetalingen beslag leggen op toekomstige inkomsten van de gemeente. Hoe hoger dergelijke betalingen, hoe minder de gemeente aan andere publieke voorzieningen kan besteden.

Schulddefinities
Bij decentrale overheden, waaronder gemeenten, worden verschillende schulddefinities gehanteerd:

- De bruto gevestigde schuld. Dit betreft het totaal van de aangetrokken korte en lange financiering.
- De EMU-schuld. Dit is de bruto gevestigde schuld onder aftrek van de leningen die van medeoverheden zijn opgenomen.
- De netto schuld. Dit betreft het (balans)saldo van enerzijds lang- en kortlopende schulden en anderzijds lang- en kortlopende financiële activa en vorderingen. Zie tabel 2 voor de opbouw van de netto schuld.
- De netto schuldquote. Hierbij wordt de netto schuld uitgedrukt als percentage van de inkomsten (baten).

Bruto gevestigde schuld en EMU-schuld
Uit onderstaande tabel blijkt dat zowel de gevestigde schuld als de EMU-schuld gedurende 2024 zijn toegenomen, dit met respectievelijk 177 en 127 miljoen euro.

Tabel 1: Verloopoverzicht bruto gevestigde schuld en EMU-schuld over 2024

x € 1.000.000

Soort	Restant hoofdsom per eind 2023	Betaalde aflossingen	Nieuw opgenomen of hergefinancierd	Restant hoofdsom per eind 2024
Onderhandse leningen	585,0	25,0	75,0	635,0
Renteswaps (derivaten)	278,0	5,0	0,0	273,0
Subtotaal BBV-categorie onderhandse leningen van binnenlandse banken	**863,0**	**30,0**	**75,0**	**908,0**
Medium Term Notes (MTN's; BBV-categorie obligaties)	161,0	45,0	25,0	141,0
Subtotaal langlopende leningen	**1.024,0**	**75,0**	**100,0**	**1.049,0**
Kortlopende leningen	12,0	12,0	164,0	164,0
Bruto gevestigde schuld	**1.036,0**	**87,0**	**264,0**	**1.213,0**
Waarvan opgenomen van mede-overheden	40,0	0,0	50,0	90,0
EMU-schuld	**996,0**	**87,0**	**214,0**	**1.123,0**

Met betrekking tot bovenstaande leningenportefeuille zijn de volgende zaken relevant:

- Gedurende 2024 heeft één financieringsronde plaatsgevonden, te weten in maart voor in totaal 100 miljoen euro.

- In 2024 liepen contractueel één onderhandse lening en één MTN voor in totaal 70 miljoen euro af.
- Op derivaten is in 2024 5 miljoen euro regulier afgelost.
- Voor een volledige specificatie conform BBV-voorschriften van de derivatenportefeuille en de daaraan verbonden relevante contractbepalingen verwijzen wij u naar de toelichting op de balans.

Netto schuld

De opbouw en het verloop van de netto schuld over 2024 kan als volgt worden weergegeven:

Tabel 2: Verloopoverzicht netto schuld over 2024

x € 1.000.000

Soort	Conform BBV-artikel	Balans zijde	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024	Mutatie 2024
Bruto gevestigde schuld:					
• Vaste schuld	46	C	1.024,0	1.049,0	
• Vlottende schuld	48	C	12,0	164,0	
Subtotaal bruto gevestigde schuld			**1.036,0**	**1.213,0**	**177,0**
Overige vaste schulden	46	C	11,5	12,5	
Overige vlottende schulden	48	C	47,2	35,5	
Overlopende passiva	49	C	415,6	499,8	
Subtotaal schulden (A)			**1.510,3**	**1.760,7**	**250,4**
Minus:					
Uitzettingen >1jr Schatkist	36 lid d	D	0,0	0,0	
Overige uitzettingen >1jr	36 lid f	D	0,2	0,2	
Uitzettingen <1jr	39	D	157,0	161,1	
Liquide middelen	40	D	5,1	2,7	
Overlopende activa	40a	D	87,1	116,9	
Subtotaal financiële activa en overige vorderingen (B)			**249,4**	**280,9**	**31,5**
Netto schuld (A – B)			**1.260,9**	**1.479,9**	**218,9**

Uit deze tabel blijkt dat de netto schuld over 2024 met bijna 220 miljoen euro is toegenomen.
Voor nadere info over bovenstaande de mutaties wordt verwezen naar de Toelichting op de balans.

Interne schuldnormering

Om de houdbaarheid van de gemeentefinanciën ook op de lange termijn te borgen, beheersen we de schuld aan de hand van interne schuldnormeringen. In onderlinge samenhang geven deze een goed zicht op de schuldpositie en schuldontwikkeling. Daarnaast is in het Coalitieakkoord 2022-2026 afgesproken dat de netto schuldquote niet hoger mag zijn dan 130%, dit in lijn met de signaleringswaarde zoals bepaald in het Gemeenschappelijk Toezichtskader. Dit leidt tot het volgende beeld over 2024:

Tabel 3: Schuldnormering 2024

x € 1.000.000

Kengetal	Eenheid	Norm	Nominale begroting 2024	Realisatie 2024
1. Netto schuldquote =				
Netto schuld			1.708,2	1.479,9
Baten voor bestemming (1)			1.963,1	2.034,0
Netto schuldquote	**%**	**130,0%**	**87,0%**	**72,8%**
2. Interne renterisiconorm =				
Totaalbedrag aan netto aflossingen en renteherzieningen niet hoger dan 10% van de leningenportefeuille (2)	**miljoen euro**	**102,4**	**75,0**	**75,0**
3. Netto rentelasten =				
Netto rentelasten niet hoger dan 4% van de exploitatielasten	**%**	**4%**	**1,3%**	**1,3%**
4. EMU-referentiewaarde =				
EMU-saldo niet negatiever dan EMU- referentiewaarde (3) (4)	**miljoen euro**	**-91,9**	**-222,2**	**-214,1**

(1) Ramingskolom conform nominale begroting 2024.
(2) Norm op basis van de werkelijke restantschuld van de langlopende leningenportefeuille per begin 2024, te weten 1.024 miljoen euro.
(3) Minteken = (geraamd) tekort; normwaarde conform Decembercirculaire Gemeentefonds 2023. In de Programmabegroting 2024 was nog uitgegaan van een geschat normbedrag van -60,0 miljoen euro.
(4) Conform BBV-richtlijnen is het gerealiseerde EMU-saldo elders in dit jaarverslag apart gespecificeerd.

Toelichting op de netto schuldquote:
Per eind 2024 is de netto schuldquote uitgekomen op 72,8%. Dat is circa 14 procentpunt lager dan voorzien bij de Programmabegroting 2024. Puur als quote bezien kan dit geduid worden als een gunstige uitkomst, omdat de toename van de netto schuld daarmee is achtergebleven. Daardoor is er meer investeringsruimte beschikbaar voordat de signaleringswaarde van 130% bereikt wordt zoals opgenomen in het Gemeenschappelijk Toezichtkader.

Toelichting op het EMU-saldo:
Jaarlijks stelt het rijk het totaalbedrag vast dat decentrale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) gezamenlijk maximaal als EMU-tekort zouden mogen hebben, de zogenoemde macronorm. Voor 2024 was deze vastgesteld op circa 5,4 miljard euro. Naar rato van begrotingstotalen is door het rijk vervolgens berekend hoeveel dat per gemeente, provincie of waterschap zou mogen zijn. Dit wordt een referentiewaarde genoemd. Voor Utrecht bedroeg die voor 2024 91,9 miljoen euro. Dit is per overheidsentiteit dus een richtwaarde en geen harde norm (1). Voor zichzelf heeft de gemeente die referentiewaarde echter als wel norm bepaald.

Het EMU-saldo over 2024 is in werkelijkheid uitgekomen op een tekort van 214,1 miljoen euro. Dat tekort is circa 8 miljoen euro minder nadelig uitgekomen dan geraamd bij de Programmabegroting. Dit verschil is veroorzaakt door:

- een hoger uitgevallen negatief saldo van baten en lasten voor bestemming (135,2 miljoen euro nadelig)
- hogere investeringsuitgaven (123,1 miljoen euro voordelig)
- een lagere voorraadpositie aan bouwgronden (2) (6 miljoen euro nadelig)
- per saldo hogere dotatie aan voorzieningen (8,7 miljoen euro voordelig)

(1) Dit kan alleen tot consequenties leiden indien bovengenoemde macronorm (dus van alle decentrale overheden gezamenlijk) wordt overschreden. In dat geval kan op grond van de Wet houdbare overheidsfinanciën een korting c.q. correctie op de Algemene Uitkering worden doorgevoerd. Tot dusver is dat niet gebeurd, maar op dit punt is wel sprake van een toekomstig risico gelet op de verslechterende financiële positie van gemeenten. Overschrijding van de eigen referentiewaarde heeft dus geen directe consequenties.
(2) Bij de primitieve begroting was nog een afname voorzien van de voorraad bouwgronden van 38 miljoen euro, maar uiteindelijk is die voorraad over 2024 juist met circa 6 miljoen euro toegenomen. Dit resulteert in 123,1 miljoen euro hogere investeringsuitgaven en dat heeft een nadelig effect op het EMU-saldo.

Interne rente
De gemeente Utrecht past een renteomslagmethodiek toe. Daarbij worden aan investeringen de gemiddelde rentekosten toegerekend die voortvloeien uit de opgenomen geldleningen en/of eigen middelen waarmee deze zijn gefinancierd. Met ingang van 2024 is het interne omslagpercentage vastgesteld op 2%.
Het saldo tussen de netto werkelijke rentelasten enerzijds en de aan activa toegerekende omslagrente wordt aangeduid als renteresultaat. Op grond van het BBV mag dit renteresultaat niet meer bedragen dan 25% van de aan taakvelden toe te rekenen rente. Het werkelijke renteresultaat over 2024 is uitgekomen op 7,1 miljoen euro, hetgeen bijna 2,0 miljoen euro hoger is dan begroot en bleef daarmee binnen de limiet van 25%.

Tabel 4: Financieringsresultaat 2024

x € 1.000

	Omschrijving	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
a	Externe rentelasten lange en korte financiering	32.690	28.701	3.989
b	Externe rentebaten	223	401	178
	Saldo externe rentebaten en -lasten	**32.467**	**28.300**	**4.167**
c1	Rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-3.558	-1.672	-1.886
c2	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0
c3	Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**28.909**	**26.628**	**2.281**
d1	Rente over eigen vermogen	4.404	5.356	-952
d2	Rente over voorzieningen	0	0	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**33.313**	**31.984**	**1.329**
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	38.451	39.089	638
	Renteresultaat op het taakveld Treasury	**5.138**	**7.105**	**1.967**

Risicobeheersing

Treasuryrisico's worden in het algemeen onderscheiden in renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's, valutarisico's en beschikbaarheidsrisico's. Binnen de Utrechtse financieringssituatie zijn met name rente- en kredietrisico's relevant.

Renterisico

De Wet fido onderscheidt twee renterisico's, te weten het renterisico van de vlottende schuld en het renterisico van de vaste schuld. Voor beide soorten geldt binnen de Wet fido een eigen norm:

Het renterisico van de vlottende schuld: kasgeldlimiet.

In de Wet fido is een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren: de kasgeldlimiet. Deze limiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%). In onderstaande tabel is de kasgeldlimiet voor 2024 bepaald en is deze per kwartaal gespiegeld aan de netto vlottende schuld.

Tabel 5: Kasgeldlimiet 2024

x € 1.000.000

Bepaling kasgeldlimiet	
Begrotingstotaal aan lasten conform Programmabegroting 2024	2.013,0
Percentage conform Wet Fido	8,5%
Kasgeldlimiet 2024	**171,1**

Omschrijving	**1e kwartaal**	**2e kwartaal**	**3e kwartaal**	**4e kwartaal**
Gemiddelde positie netto vlottende schulden	89,8	58,9	-15,6	67,9
Kasgeldlimiet	171,1	171,1	171,1	171,1
Overschrijding kasgeldlimiet	**-**	**-**	**-**	**-**
of				
Ruimte onder kasgeldlimiet	**81,3**	**112,2**	**186,7**	**103,2**

Uit deze tabel blijkt dat de kasgeldlimiet alleen over het tweede kwartaal is overschreden. Dat is toegestaan op grond van de Wet Fido. De netto vlottende schuld bedroeg over geheel 2024 gemiddeld 50,2 miljoen en lag daarmee ruim binnen de kasgeldlimiet.

Het renterisico van de vaste schuld: de renterisiconorm.

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen, waarbij de rente voor één jaar of langer vaststaat. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Op grond van deze norm mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen per jaar niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Uit onderstaande tabel blijkt dat wij daar ruimschoots aan voldoen.

Tabel 6: Renterisiconorm

x € 1.000.000

Omschrijving	Bedrag
Bepaling renterisiconorm:	
Begrotingstotaal lasten conform Programmabegroting 2024	2.013,0
Percentage conform Wet Fido	20%
Renterisiconorm 2024	**402,6**
Bepaling renterisico 2024:	
Aflossingen	75,0
Renteherzieningen	0,0
Renterisico	**75,0**
Ruimte binnen de norm	**327,6**

Kredietrisico

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren:

1. De risico's uit hoofde van door de gemeente verstrekte geldleningen.
2. De risico's uit hoofde van door de gemeente gewaarborgde geldleningen.

Verstrekte geldleningen

De gemeente Utrecht heeft uit hoofde van de publieke taak een aantal leningen verstrekt aan lokaal opererende organisaties. Op deze leningen loopt de gemeente kredietrisico. Uit onderstaande tabel blijkt het verloop van deze portefeuille. In de Toelichting op de balans is deze leningenportefeuille bij het onderdeel Financiële vaste activa nader gespecificeerd.

Tabel 7: Verloopoverzicht verstrekte geldleningen over 2024

x € 1.000

Soort	Restant hoofdsom per eind 2023	Vermeerderingen o.a. nieuw verstrekt	Verminderingen o.a. ontvangen aflossingen	Restant hoofdsom per eind 2024
Leningen aan deelnemingen	0,0	4.636	0,0	4.636
Overige langlopende leningen incl. kredietfaciliteiten	28.988	1.778	1.548	29.219
Totaal	**28.988**	**6.414**	**1.548**	**33.855**

Over het algemeen is het risicoprofiel van de verstrekte geldleningen laag. Per eind 2024 was bij de volgende leningen sprake van een verhoogd risico:

x € 1.000.000

Omschrijving	Restant hoofdsom per eind 2024	Risico
Stichting Energie Transitie	5,050	Hoog
Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU)	4,636	Hoog

Voor leningen met verhoogd risico zijn óf afzonderlijke risicoreserves of -voorzieningen gevormd óf zijn deze meegenomen in het gemeentebrede risicomodel voor de bepaling van de noodzakelijke omvang van de algemene reserve.

Gewaarborgde geldleningen

Borgstellingen kunnen op twee manieren voorkomen, te weten directe borgstellingen en achtervang. Bij directe borgstellingen staat de gemeente jegens geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken die veelal activiteiten verzorgen die in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Bij borgstellingen in de sfeer van sport kan er sprake van zijn dat de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) als medeborg optreedt. In dat geval wordt het risico gezamenlijk gedragen.
Achtervang houdt in dat de gemeente, al dan niet samen met het Rijk, een rol speelt in de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds, bijvoorbeeld de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Door deze structuur kunnen instellingen die bij het waarborgfonds aangesloten zijn tegen de laagst mogelijke rente lenen. Mede vanwege de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door het fonds loopt de gemeente hierbij een lager risico dan bij directe borgstellingen.
In 2024 zijn geen nieuwe directe borgstelling verstrekt.
De portefeuille aan gewaarborgde geldleningen kan als volgt worden gecategoriseerd:

Tabel 8 Verloop gewaarborgde geldleningen 2024

x € 1.000

Omschrijving	Netto geborgd bedrag per 31-12-2023	Netto geborgd bedrag per 31-12-2024
Directe borgstellingen		
Organisaties volkshuisvesting en monumenten	5.884	5.408
Maatschappelijke- en zorginstellingen	9.025	8.226
Sportorganisaties	2.934	2.475
Subtotaal directe borgstellingen	**17.843**	**16.109**
Achtervang in waarborgfondsen		
Waarborgfonds Sociale Woningbouw (1)	574.865	635.567
Waarborgfonds Eigen Woningen (uitvoerder Nationale Hypotheekgarantie) (2)	n.b.	n.b.
Totaal	**592.708**	**651.676**

(1) Het totaal door WSW geborgde schuldrestant met betrekking tot Utrechtse corporaties bedroeg per eind 2024 circa 2,54 miljard euro. Bij een calamiteit zou Utrecht als schadegemeente 25% dragen. Het Rijk (50%) en alle overige gemeenten in Nederland (25%) dragen in zo'n geval de rest. Dergelijke steun vindt plaats in de vorm van renteloze leningen aan het WSW.
(2) Gemeenten zijn per 1-1-2011 uit de WEW-achtervang getreden. Voor NHG-garanties die tot dat moment zijn afgegeven blijft de gemeente nog wel aanspreekbaar. Uit een medio 2024 ontvangen WEW-opgaaf bleek dat er per eind 2023 nog contracten liepen met totale hoofdsommen van 711 miljoen euro. Hoeveel hiervan nog als daadwerkelijke restschuld openstaat is niet bij WEW bekend maar alleen bij de betreffende banken. Echter, niet alle banken zenden die informatie toe aan gemeenten. Pas medio 2024 zullen wij van het WEW hoofdsominformatie ontvangen naar de stand per eind 2024.

Uit voorgaande tabel blijkt dat het netto geborgde bedrag m.b.t. directe borgstellingen daalde met circa 1,7 miljoen euro. Dit kwam door reguliere aflossingen.
Zowel WSW als WEW geven elk jaar een meerjarenprognose af met betrekking tot het mogelijke beroep op de achtervang. Gezien de eigen garantievermogens van beide fondsen wordt dat risico vooralsnog als nagenoeg nihil ingeschat. Ten aanzien van WEW kan daarbij nog worden opgemerkt

dat door de stijging van de woningprijzen sinds 2011 het aantal woningen met een potentiële restschuld sterk is afgenomen.

Over het algemeen is het risicoprofiel van de direct gewaarborgde geldleningen laag. Per eind 2024 was bij de volgende borgstellingen sprake van een verhoogd risico:

x € 1.000.000

Categorie	Omschrijving	Netto gewaarborgd per eind 2024	Risico
Monumenten	NRF Stichting Domplein	0,853	Hoog

Op grond van het Kader geldverstrekkingen dient per nieuw gewaarborgde geldlening een aparte risicovoorziening te worden ingericht, tenzij de betreffende post wordt meegenomen in het gemeentelijke risicomodel. Wij informeren u afzonderlijk indien het risicoprofiel van verstrekte leningen en van verstrekte waarborgen op leningen zich ongunstig ontwikkelt.

Voor nadere specificatie verwijzen wij naar het Overzicht van gewaarborgde geldleningen.

Beschikbaarheidsrisico
De gemeente beschikt bij haar huisbankier BNG Bank over een kredietlimiet van 30 miljoen euro en een intradaglimiet van 120 miljoen euro. Bovendien heeft de gemeente, vanwege haar overheidskredietwaardigheid, tot dusver onbeperkte toegang tot zowel de geld- als de kapitaalmarkt. Het beschikbaarheidsrisico kwalificeren wij daarmee als nagenoeg nihil.

Kasmanagement

Het betalingsverkeer van Utrecht vindt volledig plaats vanuit de afdeling Financiën & Inkoop (F&I). Dit betreft het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden, het verrichten van feitelijke betalingen en het incasseren van vorderingen. Naast BNG Bank als huisbankier heeft de gemeente een betalingsverkeerrelatie met de Rabobank in het licht van onze derivaten.

Saldobeheer
Vanuit het centrale beheer verzorgt F&I de gemeentelijke saldoregulatie. Dit houdt in dat tekorten of overschotten in rekening courant worden aangevuld respectievelijk uitgezet en wel zodanig dat het gemeentelijke banksaldo zoveel mogelijk naar nul wordt gestuurd, hierbij rekening houdend met de wettelijke bepalingen inzake kasgeldlimiet en de Regeling Schatkistbankieren. In 2024 kwam dit hoofdzakelijk neer op indekking van tekortsaldi. Dit wordt per dag beoordeeld. Gedurende 2024 zijn 212 kas- en daggeldtransacties gedaan met een totale hoofdsom van circa 10,5 miljard euro. Begin 2024 moesten deze transacties nog worden aangegaan tegen een rente van circa 4%, maar gedurende 2024 daalde de geldmarktrente gestaag op tot een niveau van circa 3% per eind 2024. De gemiddelde rente voor geldmarkttransacties over 2024 bedroeg circa 3,69%.
Het opvangen van tekortsaldi door middel van kas- en daggeldtransacties is in termen van rentekosten voordeliger dan dat dit binnen de kredietlimiet plaatsvindt (‘roodstand’). Over 2024 leverde dit een besparing op van 0,21 miljoen euro.

Schatkistbankieren
Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen decentrale overheden tijdelijk overtollige geldmiddelen in ’s Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag. Wel mogen overtollige middelen bij medeoverheden worden uitgezet.

Voor 2024 bedroeg het drempelbedrag voor de gemeente Utrecht 13,03 miljoen euro. De gemiddelde stand van de gedurende 2024 buiten de Schatkist aangehouden middelen bedroeg circa 1,9 miljoen euro. Daarmee heeft de gemeente in 2024 ruim binnen dit drempelbedrag geopereerd. Voor een nadere specificatie hiervan verwijzen wij u naar de tabel in toelichting op de balans onder de post Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

Gedurende 2024 heeft er 12 tijdelijke plaatsingen in de Schatkist plaatsgevonden en 19 onttrekkingen. Per 31 december 2024 hadden wij geen saldo in de Schatkist uitstaan. Net als de rente over op te nemen kortlopende leningen daalde de rentevergoeding over in de Schatkist geplaatste geldmiddelen gedurende 2024 naar een niveau van circa 2,9% per eind 2024.

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf bevat onze verantwoording over de lokale heffingen in 2024. Bij lokale heffingen onderscheiden we belastingen en retributies. Het kwijtscheldingsbeleid is ook onderdeel van deze paragraaf.

Belangrijkste uitgangspunten

Hieronder volgen de belangrijkste uitgangspunten:

Algemene rechtsbeginselen voor tariefstelling
Bij het vaststellen van de tarieven wordt rekening gehouden met onder andere het verbod op willekeur, gelijkheidsbeginsel, profijtbeginsel, rechtszekerheidsbeginsel, stelselmatigheid, kruissubsidiëring en maximale kostendekkendheid voor heffingen en retributies.

Wettelijke maxima
Voor een aantal tarieven gelden er wettelijke maxima. De gemeente mag de tarieven dan niet hoger vaststellen dan dit maximum. Dat doet zich bijvoorbeeld voor bij de tarieven voor rijbewijzen en reisdocumenten. Het Rijk stelt hiervoor jaarlijks de maximale tarieven vast die een gemeente in rekening mag brengen. Voor Utrecht leiden deze tarieven tot opbrengsten die de kosten niet volledig dekken.

Sociaal-wenselijke tarieven
Een maximale kostendekkendheid kan in een aantal gevallen tot een tarief leiden dat maatschappelijk niet gewenst is. Dat doet zich bijvoorbeeld voor bij de gehandicaptenparkeerkaart (bereikbaarheid) en de leges voor huwelijken. De tarieven zouden dan gelet op de aard van de dienstverlening voor de aanvrager van de dienstverlening te hoog worden.

Economisch-wenselijke tarieven
Utrecht opereert in een competitieve markt. Tarieven die de gemeente vraagt kunnen voor ondernemers reden zijn om niet voor Utrecht, maar voor een andere gemeente te kiezen. Dat doet zich bijvoorbeeld voor bij de havengelden. Meer kostendekkende tarieven kunnen er dan voor zorgen dat ondernemers voor havens in de omgeving kiezen.

Indexeren van tarieven
De tarieven worden jaarlijks met de inflatie verhoogd.

Kwijtscheldingsnorm
We hanteren de meest ruime kwijtscheldingsnorm van 100%.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Nota Lokale Heffingen	2019 - heden	Actuele kaders voor het beleid.
Verordening onroerende-zaakbelastingen	2024	Beleid en tarieven voor onroerende zaken.
Verordening rioolheffing	2024	Beleid en tarieven voor riolering.
Verordening afvalstoffenheffing	2024	Beleid en tarieven voor afval.
Verordening hondenbelasting	2024	Beleid en tarieven voor honden.
Verordening toeristenbelasting	2024	Beleid en tarieven voor toerisme.
Verordening parkeerbelastingen	2024	Beleid en tarieven voor parkeren.
Verordening precariobelasting	2024	Beleid en tarieven voor precario.
Verordening leges	2024	Beleid en tarieven voor burgerzaken.
Verordening leges omgevingsvergunning	2024	Beleid en tarieven voor (bouw)leges.
Verordening brug-, schut- en havengelden	2024	Beleid en tarieven voor brug-, schut- en havengelden.
Verordening begraafplaatsrechten	2024	Beleid en tarieven voor grafrechten.
Verordening marktgelden	2024	Beleid en tarieven voor marktgelden.
Verordening Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Woonboulevard	2021 - heden	Beleid en tarieven voor bedrijveninvesteringszone woonboulevard.
Verordening kwijtschelding	2023 - heden	Beleid voor kwijtscheldingen.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Hieronder volgen de ontwikkelingen en actualiteiten:

Vermogensgrens
De raad lobbyde voor verhoging van de vermogensgrens, maar een raadsbesluit hierover werd vernietigd en hoger beroep afgewezen. De lobby bracht politieke aandacht, maar nog geen beleidswijziging.

Streven naar maximale kostendekkendheid
In de programmabegroting 2024 is de nadruk gelegd om te streven naar maximale kostendekkendheid. Daarbij is besloten om een kostendekkendheid te behalen van 92%. Door wereldwijde spanningen, striktere wet- en regelgeving en hoge inflatie stijgen de kosten harder dan onze opbrengst. Daardoor blijft de kostendekkendheid achter en daalt deze in de werkelijkheid naar 83%.

De vervuiler betaalt
De gemeente heeft sinds 2024 een tariefstelsel verruimd bij de afvalstoffenheffing aangepast conform amendement 82 De vervuiler betaalt. Daarbij een ingroeiperiode van twee jaar, waarbij de ingroeiperiode is gestart in 2024. Op deze wijze streven wij naar een evenwichtigere toedeling van kosten naar gezinsgrootte.

Aanslagoplegging van oudere jaren
De BghU heeft de afgelopen jaren achterstanden opgelopen. Deze achterstanden worden nu opgepakt en weggewerkt. Zo heeft de BghU de achterstanden van 2022 en ouder volledig weggewerkt en is de verwachting dat de achterstanden voor 2023 in 2025 volledig worden weggewerkt. De achterstand bedraagt circa 6% van de totaal ontvangen gelden. Wat betreft aanslagoplegging voor 2024 zijn de achterstanden beperkt gebleven. Dit betreft nog een achterstand van circa 8% van de totaal ontvangen gelden. Deze genoemde nog te ontvangen gelden worden meegenomen in het jaarrekeningresultaat van 2024.

Verbeterplan dienstverlening BghU
In navolging van het verbeteren van de dienstverlening bij de BghU hebben er positieve ontwikkelingen plaatsgevonden. Zo heeft de BghU een afsprakenmodule ingericht, waarbij burgers middels een QR-code op de aanslagbiljet in contact kunnen komen met de BghU. Daarnaast heeft de BghU de website van MijnBghU gebruiksvriendelijker gemaakt, waardoor de zelfredzaamheid is vergroot en zijn de eerdere problemen met e-Herkenning aangepakt.

Belastingen

Inleiding
Belastingen zijn verplichte bijdragen aan de gemeente zonder dat hier meteen een tegenprestatie tegenover staat. De opbrengsten komen ten gunste van de algemene middelen van de gemeente, waardoor ze voor een uiteenlopend aantal doelen kunnen worden ingezet. Een uitzondering hierop vormen de rioolheffingen en de afvalstoffenheffing. Dit zijn algemene belastingen, maar de opbrengsten mogen alleen ingezet worden om de kosten te dekken die de gemeente voor het rioolstelsel en het inzamelen van afvalstoffen maakt.

In dit onderdeel vindt u in één overzicht de behaalde resultaten per belastingsoort en in de bijlage Kostendekkendheid Tarieven en Leges vind u een nadere toelichting.

Tarievenoverzicht en opbrengsten

Tabel: Tarievenoverzicht belastingen

x €1.000

Belastingsoorten	Tarief 2024	Grondslag heffing	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024
Onroerende-zaakbelastingen			171.257	178.375	188.502
Eigenaren woningen	0,0844%	WOZ-waarde			
Eigenaren niet-woningen	0,4516%	WOZ-waarde			
Gebruikers niet-woningen	0,3647%	WOZ-waarde			
Rioolheffing (*)			48.759	48.759	48.727
Aansluitrecht	€ 245,77	Per aansluiting			
Afvoerrecht					
0 – 50.000 m3	€ 1,88	Per m3			
50.001 – 100.000 m3	€ 1,80	Per m3			
100.001 – 150.000 m3	€ 1,67	Per m3			
> 150.000 m3	€ 1,50	Per m3			
Afvalstoffenheffing (*)			55.473	54.154	53.560
Eenpersoonshuishouden	€ 313,00	Per perceel			

x €1.000

Belastingsoorten	Tarief 2024	Grondslag heffing	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024
Tweepersoonshuishouden	€ 387,35	Per perceel			
Driepersoonshuishouden	€ 425,30	Per perceel			
Meerpersoonshuishouden	€ 442,20	Per perceel			
Hondenbelasting	€ 94,80	Per hond	885	951	941
Precariobelasting					
Terrassen, uitstallingen etc.	Diverse	Voorwerpen	689	819	769
Vergunningen inname openbare grond	Diverse	Voorwerpen	437	366	665
Toeristenbelasting	7%	Overnachtingsprijs	4.514	6.069	6.695
Parkeerbelastingen (**)	Diverse	Parkeergebruik	54.670	56.918	55.618
Totaal			**336.684**	**346.411**	**355.477**

(*) opbrengst ná kwijtschelding. De cijfers rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn inclusief de tariefvoorstellen 2024, die verwerkt worden in de eerstvolgende begrotingswijziging onder voorbehoud van goedkeuring door de Raad. Deze tarieven zijn bepaald overeenkomstig amendement 82 De vervuiler betaalt.
(**) het betreft de inkomsten exclusief garageparkeren.

In dit onderdeel vindt u in één overzicht de behaalde resultaten per belastingsoort en in de bijlage Kostendekkendheid Tarieven en Leges vind u een nadere toelichting.

Kwijtscheldingen

Inleiding
In de gemeente Utrecht bestaat de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor kwijtschelding. In het kwijtscheldingsbeleid staat dat kwijtschelding kan worden verleend voor aanslagen ten name van natuurlijke personen voor belastingaanslagen in de privésfeer. Kwijtschelding kan alleen worden verleend voor de onderstaande belastingen:

- onroerende-zaakbelasting;
- rioolheffing, als bedoeld in art. 3, eerste lid, onderdeel a, van de verordening rioolheffing;
- afvalstoffenheffing; en
- hondenbelasting, voor ten hoogste twee honden per houder.

De gemeente Utrecht hanteert bij de kwijtschelding de maximaal door het Rijk toegestane kwijtscheldingsnorm.

Tabel: Kwijtscheldingen

x €1.000

Belastingsoorten	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024
OZB	10	31
Rioolheffing	0	10
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	3.152	2.813
Afvalstoffenheffing tweepersoonshuishouden	1.142	1.181
Afvalstoffenheffing driepersoonshuishouden	600	661
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	979	937
Hondenbelasting	51	80
Totaal	**5.934**	**5.713**

Toelichting

Voor de toelichting over de behaalde resultaten verwijzen wij u naar de bijlage Kostendekkendheid Tarieven en Leges.

Oninbaarheid

Inleiding

Van oninbaarheid is sprake als een belastingschuldige wel moet betalen, maar invordering op de gebruikelijke wijze in de praktijk niet (meer) mogelijk is. Dat doet zich bijvoorbeeld voor als de belastingschuldige failliet is gegaan of de belastingschuldige vertrokken is zonder dat de nieuwe verblijfplaats bij de invorderingsambtenaar bekend is.

Tabel: Oninbaarheid

x €1.000

Belastingsoorten	Heffingsjaar	Begroot	Realisatie	Prognose
OZB eigendom woningen	2024		2	23
	2023		5	18
	2022		2	15
	ouder		5	31
Totaal		**70**	**14**	**87**
OZB eigendom niet-woningen	2024		0	35
	2023		0	32
	2022		0	29
	ouder		4	26
Totaal		**86**	**4**	**121**
OZB gebruik niet-woningen	2024		51	121
	2023		82	89
	2022		54	58
	ouder		31	114
Totaal		**308**	**218**	**382**
Rioolheffing aansluitrecht	2024		1	16
	2023		2	10
	2022		1	11
	ouder		4	27
Totaal		**46**	**9**	**63**

Rioolheffing grootverbruik	2024		3	19
	2023		2	16
	2022		4	11
	ouder		5	31
Totaal		**0**	**14**	**77**
Afvalstoffenheffing	2024		18	109
	2023		27	80
	2022		20	46
	ouder		14	85
Totaal		**87**	**79**	**320**
Hondenbelasting	2024		0	2
	2023		0	2
	2022		0	2
	ouder		0	**3**
Totaal		**4**	**0**	**9**
Toeristenbelasting	2024		0	0
	2023		12	0
	2022		0	0
	ouder		0	0
Totaal		**21**	**12**	**0**
Precariobelasting	2024		1	22
	2023		5	13
	2022		20	6
	ouder		9	18
Totaal		**20**	**33**	**59**
Parkeerbelastingen	2024		9	258
	2023		28	158
	2022		23	115
	ouder		6	196
Totaal		**176**	**67**	**725**
Totaal		**818**	**450**	**1.847**

Toelichting

De oninbaarheid bedraagt net als in 2023 minder dan 1% van de totale opbrengsten vanuit gemeentelijke belastingen.

Retributies

Inleiding

Retributies ('verplichte betalingen') zijn leges, gelden of rechten. Het aanvragen van een paspoort of een rijbewijs of een vergunning om een dakkapel te bouwen en het sluiten van een huwelijk zijn voorbeelden van dienstverlening die aan individuele burgers wordt verleend. Met retributies kan de gemeente (een deel van) de kosten die gemaakt worden met de dienstverlening verhalen op de burger die om de dienstverlening vraagt.

De legesverordening is de meest algemene verordening. De leges voor de aanvraag van een omgevingsvergunning is ondergebracht in een aparte verordening. De Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging zijn per 1 januari 2024 ingegaan. Met de brug- schut- en havengelden en de

marktgelden vraagt de gemeente een vergoeding voor de kosten van het bedienen van de bruggen en schutten, het gebruik van de havens en het mogelijk maken van de markten in de stad. De rechten begraafplaatsen zien op de kosten die de gemeentelijke begraafplaatsen oproepen.

De Gemeentewet vereist dat de begrote opbrengsten van de retributies de begrote kosten niet overstijgen. Deze opbrengstlimiet geldt voor de verordening als geheel. Dat houdt in dat binnen een verordening sommige tarieven meer dan honderd procent mogen zijn, terwijl andere minder dan honderd procent kostendekkend zijn.

In dit onderdeel vindt u in één overzicht de behaalde resultaten van de legesplichtige activiteiten vallend onder een programma. De nadere toelichting vindt u terug in de bijlage Kostendekkendheid Tarieven en Leges.

Beleidstarieven

Tabel: Kostendekkendheid

x €1.000

Programma's	Actuele begroting 2024 Baten	Lasten	KD-%	Realisatie 2024 Baten	Lasten	KD-%
Betrouwbare overheid						
• Huwelijk en partnerschap	653	877	74	693	855	81
• Uittreksels/afschriften	1.035	1.042	99	1.006	1.011	99
• Reisdocumenten	4.253	4.271	100	5.287	5.298	100
• Rijbewijzen	1.209	1.222	99	1.203	1.223	98
Duurzame bereikbaarheid						
• Leges	299	803	37	265	1.496	18
Aantrekkelijke en groene leefomgeving						
• Vergunningen openbare ruimte	2.369	2.301	103	2.001	2.553	78
• Evenementen	466	1.181	39	495	845	59
Veilige stad						
• Vergunning voetbalwedstrijden	16	33	47	17	35	50
• Horeca	855	1.123	76	593	1.114	53
• Gokken	18	13	138	11	28	38
• Sekswerk	9	9	100	0	0	0
• Exploitatievergunning	2	25	7	4	40	10
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
• Woonruimtezaken	534	609	88	663	485	137
Totaal legesverordening	**11.718**	**13.509**	**87**	**12.238**	**14.983**	**82**
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
• Leges omgevingsvergunning	18.301	18.327	100	17.488	19.678	89
Aantrekkelijke en groene leefomgeving						
• Begraafplaatsrechten	1.366	1.483	92	1.266	1.366	93
• Brug- schut- en havengelden	794	1.607	49	739	1.884	39
• Marktgelden	746	968	77	757	1.131	67
Totaal	**32.925**	**35.894**	**92**	**32.488**	**39.042**	**83**

De totale kostendekkendheid van de legesverordening is ten opzichte van de actuele begroting gedaald van 92% naar 83%. Voor de berekeningen en toelichting op de kostendekkendheid van de tarieven verwijzen we u naar de bijlage Kostendekkendheid Tarieven en Leges.

Verbonden partijen

Inleiding

De paragraaf Verbonden Partijen geeft inzicht in de belangrijkste beleidsontwikkelingen en actualiteiten in 2024 van rechtspersonen waarin de gemeente Utrecht een financieel én bestuurlijk belang heeft. Deze rechtspersonen worden ook wel de ‘verbonden partijen’ genoemd.

Belangrijkste uitgangspunten

- Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. Dit zijn onder andere gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen die een publiek belang behartigen en waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit van de gemeente zijn.
- Onder bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.
- Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
- Om het primaat van de gemeenteraad zoveel mogelijk te waarborgen zijn we terughoudend met het aangaan van verbonden partijen.
- Hoofdregel is “nee, tenzij…”, daar waar het om beleidsrijke onderwerpen gaat, die directe democratische legitimering vragen. De volgende indicatoren rechtvaardigen een uitzondering op de hoofdregel (niet limitatief):
    - Wettelijk verplicht
    - Schaalvoordelen of optimalisering bedrijfsvoering
    - Gebiedsindeling
    - Samen sterk, bundelen van bestuurlijke krachten
    - Expertise en kennis
    - Samen verantwoordelijk
    - Beleidsarm- of neutraal
- Bij het aangaan van een verbonden partij wordt het afwegingskader altijd vooraf aan het college van B en W en de gemeenteraad voorgelegd.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Nota Verbonden partijen	2015	Hierin is het gemeentelijke beleid met betrekking tot verbonden partijen opgenomen.

Ontwikkelingen en actualiteiten

De huidige nota verbonden partijen uit 2015 wordt in 2025 geactualiseerd. Het doel is onder meer om in de geactualiseerde nota meer handvatten te bieden voor het maken van een beleidsmatige afweging; hoe het publieke belang het best geborgd kan worden.Daarnaast wordt ingezet op het verder professionaliseren van de governance (sturing, verantwoording, beheersing en toezicht) met betrekking tot de verbonden partijen. Daarin zal aandacht worden besteed aan het eenduidig beleggen van interne verantwoordelijkheden voor het toezicht en het beheer van verbonden partijen, waaronder de invulling van de zeggenschapsrechten. Onderdeel hiervan is verder het in beeld brengen en houden van de risico's per samenwerkingsverband.

Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen en actualiteiten uit de individuele overzichten van de diverse verbonden partijen.

Belastingsamenwerking gemeenten en Hoogheemraadschap (BghU)
De reguliere dienstverlening en daarmee het halen van de normen staan onder druk door de ICT-transitie, de blijvende toestroom van bezwaren in combinatie met vergrijzing van personeel en een krappe arbeidsmarkt en daardoor moeilijk te vervullen vacatures. De beschikbare middelen voor de reguliere dienstverlening en de organisatieontwikkeling, met name de formatieruimte en huisvesting, lijken niet meer toereikend te zijn.

Het Utrechts Archief (HUA)
In 2024 werd de lopende beleidsperiode van HUA afgerond. Mijlpalen waren onder meer de inrichting van een nieuw proces voor het beheren, bewerken en beschikbaar stellen van digitaal archief en de ontwikkeling van gebruikerstoepassingen met Linked Open Data. Het beleidsplan 2025-2028 voorziet in nieuw beleid voor de inzet van AI en Common Ground-oplossingen en de doorontwikkeling van het publieks-en dienstenaanbod. In 2024 werd een half miljoen archiefstukken gedigitaliseerd, waaronder koloniale archieven van grote (inter)nationale waarde. Ook stroomde ruim 700 meter archief van overheden binnen en waren er bijzondere aanwinsten voor de collecties tekeningen, film en fotografie. Het gebruik van de dienstverlening nam toe en het publieksprogramma kende een goed jaar met de drukbezochte tentoonstellingen De Getekende Stad en Door de lens van Moesman.
Bestuurlijk zijn er verschillende ontwikkelingen aan de orde: de aanpassing van de huidige GR aan de WGR, de uittreding van het Rijk uit de GR, de invoering van de nieuwe Archiefwet en het oprichten van een GR met twee partijen: de Gemeente Utrecht en de Provincie Utrecht.

Recreatieschap Stichtse Groenlanden
Het aantal inwoners in het werkgebied van Stichtse Groenlanden stijgt. Om die recreatieve druk op te kunnen vangen wil het recreatieschap Stichtse Groenlanden de terreinen beter benutten door deze voor meer verschillende bezoekers gedurende het hele jaar aantrekkelijker te maken. Vanaf 1 januari 2023 zijn de beheertaken belegd bij Staatsbosbeheer, de periode 2023 t/m 2024 is gebruikt als transitieperiode waarin de nieuwe uitvoeringsorganisatie optimaal is ingericht voor de uitvoering van de taken.

Regionale uitvoeringsdienst (RUD)
In 2024 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor het overdragen van de milieucontroles en energiecontroles, van de Gemeente Utrecht aan de RUD, per 1 januari 2025. Tevens zal in 2025 de fusie, waarmee in 2024 een start is gemaakt, van de RUD en de ODRU verder vorm krijgen. Bij de fusie zal de begrotingsproblematiek 2026 een belangrijk onderwerp zijn voor het creëren van een (mede) kosten efficiënte organisatie.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Door de groei van de stad en de regio zien we in 2024 de aanrijtijden van de brandweer onder druk is komen te staan. De verwachting is dat vanaf 2025 de aanrijtijden te hoog gaan oplopen en daarmee kan de wettelijke norm mogelijk niet gehaald wordt. Op basis van de huidige verdeelsystematiek betaalt de gemeente Utrecht ook mee aan de panden in de regio. Investeringen in nieuwe brandweerpanden zullen tot extra kosten voor de gemeente leiden, waar niet direct een vergoeding van het gemeentefonds tegenover staat. Dit risico is sinds 2024 als risico in de jaarrekening opgenomen voor de onderbouwing van het weerstandsvermogen. We zien bij de kadernota 2026 van de VRU een tekort optreden vanaf 2026.Vanuit de visie op huisvesting wordt binnen de VRU gewerkt aan een aantal scenario's voor de verdeling van huisvestingslasten. Hierbij is het uitgangspunt om de huisvestingslasten voor alle voorzieningen (regionaal en lokaal) collectief te financieren op basis van de verdeelsleutel van het gemeentefonds. Deze wordt momenteel ook gehanteerd (zijnde 34%) voor de overige kosten van de bedrijfsvoering van de VRU.

Coöperatie Wigo4it U.A.
In de periode tot en met 2023 is Wigo4it afgebouwd tot een zogenaamde fit-for-purpose-organisatie voor de applicatie Socrates voor de inkomensvoorzieningen. De begroting is afgebouwd tot het niveau van de meerjarenbegroting.In de periode van de afbouw en daarna bestaat het risico van vertraging bij zowel Wigo4it als bij de gemeente Utrecht. Dit risico heeft zich in 2024 voorgedaan.De geplande invoerdatum voor de overgang naar de opvolger van de applicatie RMW is verplaatst naar 31 augustus 2025. Het realiseren van deze datum vraagt stevige procesmatige sturing vanuit het programma Versterken Common Ground.In 2025 faseren we de applicatie Galo uit. Mitigatie vindt onder andere plaats door zoveel mogelijk aan te sluiten op bestaande oplossingen van andere G4-gemeenten.

BNG Bank NV
Het in september 2024 gepubliceerde halfjaarbericht laat een positieve ontwikkeling zien. De nettowinst over het eerste halfjaar bedraagt 158 miljoen euro en dat is 17 miljoen euro hoger dan een jaar eerder. De hogere nettowinst is onder andere een gevolg van een hoger renteresultaat. De kredietverlening lag ook op een hoger niveau dan in 2023. De kapitaalpositie van de bank is onverminderd sterk. Rekening houdend met financieel-economische en geopolitieke ontwikkelingen en onzekerheden acht de bank, het niet verantwoord om een uitspraak te doen over het verwachte nettoresultaat over 2024.

NV Vitens
Als gevolg van de watertransitie, die is gestart in 2024, voorziet Vitens de komende jaren een sterke toename van haar investeringsniveau. Daarvoor moet Vitens geld lenen. Hoewel de WACC voor de periode 2025-2027 is vastgesteld op 4,32% (was 2,95%) is de vraag of Vitens in staat is om voldoende eigen vermogen op te bouwen. Dat eigen vermogen is nodig om externe financiering (vreemd vermogen) aan te kunnen trekken. Daarmee bestaat de kans dat Vitens aandeelhouders verzoekt om kapitaal bij te storten. Omdat het eigen vermogen nog niet het minimumniveau heeft dat Vitens in haar continuïteitsbeleid heeft bepaald keert zij al enkele jaren geen dividend uit en de verwachting is dat dit voorlopig zo zal blijven.

UW Holding BV
De gemeente (als aandeelhouder) en de raad van commissarissen hebben eind 2023 besloten om UW onder verscherpt toezicht te plaatsen (raadsbrief 23 december 2023). Daarnaast heeft UW de opdracht gekregen een realistisch herstelplan voor de toekomst te maken om de doelstellingen uit het Ondernemingsplan 2023-2026 en de transitie naar een sociaal ontwikkelbedrijf te realiseren. UW heeft hierin ondersteuning gekregen van de Galan Groep (zie raadsbrief 3 juni 2024). In het herstelplan is

een delivery agenda opgenomen. Deze bevat de onderwerpen en sturing om op de korte termijn in control te komen en prestaties te realiseren. De voortgang op de delivery agenda wordt maandelijks door de gemeente gemonitord. In het tweede kwartaal 2025 wordt aan de raad een brief gestuurd met mogelijke toekomstscenario's voor UW.De gemeente verstrekt in 2024 een aanvullende subsidie voor het exploitatietekort op de Wsw van 1,8 miljoen euro. Voor het verwachte tekort in 2024 hebben we een aanvullende subsidie van 2,6 miljoen euro toegekend (raadsbrief 10 juli 2024). Daarnaast is er een aanvullende subsidie verstrekt van 2,3 miljoen euro voor uitvoering van de delivery agenda (tweede bestuursrapportage 2024). De totale bijdrage van Utrecht in aanvulling op het rijksbudget voor de Wsw bedraagt daarmee in 2024 6,7 miljoen euro (1,8 miljoen euro + 2,6 miljoen euro + 2,3 miljoen euro). In de Voorjaarsnota 2024 is voor de uitvoering van de Wsw conform Ondernemingsplan 2023-2026 vanaf 2026 een besparing van 0,3 miljoen euro per jaar opgenomen. De bijdrage bedraagt daarmee vanaf 2026 1,5 miljoen euro per jaar. In 2025 is de bijdrage eenmalig 1,45 miljoen euro (verrekening 2023 en 2025; zie Voorjaarsnota 2023 bijlage 7).

Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV
In 2024 zijn de verduurzamingsmaatregelen afgerond. Alle panden van de WOM Lombok hebben energielabel A gekregen. Daarnaast zijn de 3 aangekochte panden gerenoveerd. In één van de panden is Rumah Lombok vorig jaar geopend. Dit is een werk- en ontmoetingsplek voor iedereen die bijdraagt aan het verbeteren en veilig houden van de winkelstraat, zoals de buurtconciërge, boa's, wijkagent, partners uit de wijk en medewerkers van de gemeente. In de andere twee panden komt naar verwachting een restaurant.

WOM Noordwest Beheer B.V.
Afgelopen jaar is een nieuw pand aangekocht, waar voorheen Chinees restaurant Man Far gevestigd zat. Dit pand wordt opgeknapt en opnieuw ontwikkeld, zodat het bijdraagt aan een fijne, levendige en ondernemende straat.
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht
In 2024 heeft de ROM haar activiteiten in lijn met de meerjarenstrategie 2023-2026 verder uitgevoerd. Aan haar voorgenomen rol om in economisch roerige tijden juist die ondernemers te ondersteunen die zo belangrijk zijn voor onze maatschappelijke opgaven is in 2024 verder invulling gegeven. Dit is gebeurd binnen drie domeinen:
1) Investeren, waar er ondanks afkoeling van het investeringsklimaat voor Venture Capital toch nieuwe investeringen zijn gedaan gericht op de gedefinieerde ecosystemen Earth Valley, Life Science & Health and New Digital Society.
2) Innoveren, waarbij er verder is ingezet op het ontwikkelen van innovatieve ecosystemen, om daarmee de randvoorwaarden voor innovatieve ondernemers binnen de ecosystemen op orde te hebben en houden.
3) Internationaal, waar er verdere stappen zijn gezet om de ecosystemen te versterken door begeleiding van innovatieve bedrijven uit de regio Utrecht naar buitenlandse markten en innovatieve buitenlandse bedrijven te helpen zich te vestigen in de regio Utrecht.
De ROM laat voor 2025 een sluitende begroting zien voor het ontwikkelingsbedrijf. Daarin is wel rekening gehouden met een taakstelling van €200.000, welke in overleg met de aandeelhouders door ROM ingevuld dient te worden. Daarnaast zijn we als aandeelhouders met de ROM in gesprek over de realisatie van een structureel sluitende begroting vanaf 2026. Mogelijke bezuinigingen op de ROM(s in Nederland) door de Rijksoverheid vormen echter een potentiële bedreiging voor de financiële stabiliteit van de ROM.
Naast de exploitatiebegroting is een breed gedragen investeringsplan voor het fondsvermogen een integraal onderdeel van de financiële toekomstvisie voor de ROM. De aandeelhouders werken samen met de ROM toe naar een resolverend fonds. Omdat met het huidige fondskapitaal van de ROM revolverendheid nog niet bereikt kan worden en het beschikbare fondskapitaal in 2026 naar

verwachting uitgeput is, vraagt dit richting de toekomst om het uitbreiden van de investeringsportefeuille. De aandeelhouders gaan in 2025 dan ook verder in gesprek met de ROM over eventuele toekomstige mogelijkheden om het fonds te vergroten.

Gemeenschappelijke regelingen

Afvalverwerking Utrecht (AVU)

Standplaats:	Soest
Doel:	Gemeenschappelijke Regeling Afvalverwijdering Utrecht is een samenwerkingsverband van de gemeenten binnen de provincie Utrecht met uitvoeringstaken op het gebied van afvalverwijdering.
Deelnemers:	Overige gemeenten provincie Utrecht: Amersfoort, Baarn, De Bilt, De Ronde Venen, Bunnik, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	http://www.avu.nl/cms/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja
Is het BBV van toepassing?		Ja
Is het BBV nagevolgd?		Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	0	100	0
Vreemd vermogen	21.104	14.100	20.800
Totaal Vermogen	**21.104**	**14.100**	**20.800**
Resultaat 2024:			0

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	15.710	16.638	16.584	16.638

Opgenomen bij de VP/GR	15.710	16.638	17.656	16.638
Verschil	**0**	**0**	**-1.072**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
De jaarrekening van de AVU 2024 is nog niet beschikbaar.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen
Er zijn geen specifieke ontwikkelingen voor 2024 te melden.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Belastingsamenwerking gemeenten en Hoogheemraadschap (BghU)

Standplaats:	Utrecht
Doel:	het uitvoeren van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken in een gemeenschappelijke regeling uit oogpunt van kwaliteit, continuïteit en efficiency.
Deelnemers:	Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug en Zeist, Stichtse Vecht, Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	https://bghu.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Algemene middelen en overhead en Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee
Is het BBV van toepassing?		Ja
Is het BBV nagevolgd?		Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	2.478	2.486	nog niet bekend
Vreemd vermogen	8.823	3.799	nog niet bekend
Totaal Vermogen	**11.301**	**6.285**	**nog niet bekend**

Resultaat 2024:	nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	8.082	8.220	8.277	8.220
Opgenomen bij de VP/GR	nog niet bekend	8.148	nog niet bekend	8.257
Verschil	**nog niet bekend**	**72**	**nog niet bekend**	**-37**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De indexering voor BGHU is vastgesteld op 7,39% structureel in 2024, waardoor de begroting voor 2024 uitkomt op € 8.220.432.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

De reguliere dienstverlening en daarmee het halen van de normen staan onder druk door de ICT- transitie, de blijvende toestroom van bezwaren in combinatie met vergrijzing van personeel en een krappe arbeidsmarkt en daardoor moeilijk te vervullen vacatures. De beschikbare middelen voor de reguliere dienstverlening en de organisatieontwikkeling, met name de formatieruimte en huisvesting, lijken niet meer toereikend te zijn.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

GGD regio Utrecht (GGDrU)

Standplaats:	Zeist
Doel:	De GGD regio Utrecht verricht in de Wet Publieke Gezondheid beschreven taken voor ruim 1,3 miljoen inwoners van 26 Utrechtse gemeenten in de Provincie Utrecht, waaronder de Gemeente Utrecht. De precieze afspraken met de gemeente Utrecht staan verwoord in het arrangement Publieke Gezondheid dat de gemeenteraad in 2013 heeft vastgesteld.

Deelnemers:	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg en Zeist
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	https://www.ggdru.nl/inwoners.html
Gekoppeld(e) Programma(s):	Levendig en gezonde stad

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing?	Ja
Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	4.619	nog niet bekend	2.935
Vreemd vermogen	32.366	nog niet bekend	27.354
Totaal Vermogen	**36.985**	**nog niet bekend**	**30.289**

Resultaat 2024:	2.477 (concept jaarrekening)

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	2.265	2.390	3.471	2.457
Opgenomen bij de VP/GR	nog niet bekend	3.402	nog niet bekend	3.452
Verschil	**nog niet bekend**	**-1.012**	**nog niet bekend**	**-995**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Bovenstaande zijn conceptbedragen. In GU is verwacht loon- en prijs index GU verwerkt. In deze begroting zitten ook de maatwerk afspraken met de GGDrU. Dit zijn geen GR taken. De GR specificeert alleen bij begroting wat er per gemeente geraamd wordt. Niet bij realisatie.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee

Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

De GGDrU houdt rekening met de financiële situatie van gemeenten, kijkt vooruit en denkt na over de situatie vanaf 2026. Er is gekozen voor een beleidsarme koers. Hiermee kan de dienstverlening voor de gemeente Utrecht behouden blijven.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Het Utrecht Archief (HUA)

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het verwerven, bewaren en beschikbaar stellen van de archieven van de gemeenten Utrecht en Nieuwegein, de provincie Utrecht en de archieven van het Rijk in de provincie Utrecht en een omvangrijke collectie beeldmateriaal en bibliotheek over Utrecht. Via digitale dienstverlening, de studiezaal en het publiekscentrum stelt HUA de collectie ter beschikking aan de burger voor onderzoek, educatie en cultuurbeleving. Daarnaast is Het Utrechts Archief toezichthouder en kennispartner bij het informatiebeheer van de gemeenten Utrecht, Nieuwegein en verschillende decentrale overheden.
Deelnemers:	De minister van OCW, gedeputeerde staten provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht in de gemeenschappelijke regeling. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is in 2019 een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling van kracht geworden
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	https://hetutrechtsarchief.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Betrouwbare overheid

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing?	Ja
Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	2.338	1.624	2.273
Vreemd vermogen	1.189	1.072	1.321
Totaal Vermogen	**3.527**	**2.698**	**3.594**

Resultaat 2024: 14

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	3.428	3.586	3.586	3.586
Opgenomen bij de VP/GR	3.428	3.586	3.586	3.586
Verschil	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Geen verschil

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Ja
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

In 2024 werd de lopende beleidsperiode van HUA afgerond. Mijlpalen waren onder meer de inrichting van een nieuw proces voor het beheren, bewerken en beschikbaar stellen van digitaal archief en de ontwikkeling van gebruikerstoepassingen met Linked Open Data. Het beleidsplan 2025-2028 voorziet in nieuw beleid voor de inzet van AI en Common Ground-oplossingen en de doorontwikkeling van het publieks-en dienstenaanbod. In 2024 werd een half miljoen archiefstukken gedigitaliseerd, waaronder koloniale archieven van grote (inter)nationale waarde. Ook stroomde ruim 700 meter archief van overheden binnen en waren er bijzondere aanwinsten voor de collecties tekeningen, film en fotografie. Het gebruik van de dienstverlening nam toe en het publieksprogramma kende een goed jaar met de drukbezochte tentoonstellingen De Getekende Stad en Door de lens van Moesman. Bijna 4.000 leerlingen uit primair, middelbaar en hoger onderwijs bezochten de locaties. De interne organisatie was op orde met een laag ziekteverzuim, een goede verstandhouding tussen OR en directie en 0 meldingen bij de vertrouwenspersoon. Bestuurlijk zijn er verschillende ontwikkelingen aan de orde: de aanpassing van de huidige GR aan de WGR, de uittreding van het Rijk uit de GR, de invoering van de nieuwe Archiefwet en het opstellen van een GR met twee partijen: de Gemeente Utrecht en de Provincie Utrecht.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Ontwikkeling, beheer en toezicht van regionale recreatieterreinen en routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden in de gemeenten die deelnemen aan het recreatieschap.
Deelnemers:	Provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, de Bilt, Houten, Nieuwegein, IJsselstein, Woerden, Stichtse Vecht en Lopik
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	https://www.recreatieschapstichtsegroenlanden.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	3.912	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	7.118	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal Vermogen	**11.030**	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Resultaat 2024:	nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	-	1.421	1.421	1.369
Opgenomen bij de VP/GR	-	1.369	1.369	1.369
Verschil	**0**	**52**	**52**	**0**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

In 2024 wordt er nog eenmalig een bijdrage van 0,052 miljoen euro betaald voor de transitiekosten die gepaard gaan met de overgang naar de uitvoeringsorganisatie Staatsbosbeheer.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Ja
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Het aantal inwoners in het werkgebied van Stichtse Groenlanden stijgt. Om die recreatieve druk op te kunnen vangen wil het recreatieschap Stichtse Groenlanden de terreinen beter benutten door deze voor meer verschillende bezoekers gedurende het hele jaar aantrekkelijker te maken. Vanaf 1 januari 2023 zijn de beheertaken belegd bij Staatsbosbeheer, de periode 2023 t/m 2024 is gebruikt als transitieperiode waarin de nieuwe uitvoeringsorganisatie optimaal is ingericht voor de uitvoering van de taken.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Regionale uitvoeringsdienst (RUD)

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het verlenen van milieuvergunningen en toezicht en handhaven van milieuregels.
Deelnemers:	Provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	https://www.rudutrecht.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing?	Ja
Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	1.517	nog niet bekend	nog niet bekend

Vreemd vermogen	7.363	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal Vermogen	**8.880**	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Resultaat 2024: nog niet bekend

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	2.318	3.016	2.833	3.929
Opgenomen bij de VP/GR	2.384	nog niet bekend	nog niet bekend	nog niet bekend
Verschil	**-66**	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
Stijging bijdrage door overdracht van taken en kadernota 2024

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Ja
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen
In 2024 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor het overdragen van de milieucontroles en energiecontroles, van de Gemeente Utrecht aan de RUD, per 1 januari 2025. Tevens zal in 2025 de fusie, waarmee in 2024 een start is gemaakt, van de RUD en de ODRU verder vorm krijgen. Bij de fusie zal de begrotingsproblematiek 2026 een belangrijk onderwerp zijn voor het creëren van een (mede) kosten efficiënte organisatie.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Uitvoeren van taken op het terrein van de risicobeheersing en de voorbereiding op rampen en crises, uitvoeren van brandweerzorg (bestrijding en preventie) en uitvoeren van geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR).
Deelnemers:	Alle 26 gemeenten in de Provincie Utrecht. De politie Midden-Nederland is met een convenant verbonden aan de Veiligheidsregio
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Gemeenschappelijke regeling
Website	https://www.vru.nl/

Gekoppeld(e) Programma(s): Veilige stad

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja
Is het BBV van toepassing?		Ja
Is het BBV nagevolgd?		Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Begroot 31-12- 2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	28.319	26.737	35.470
Vreemd vermogen	64.945	73.919	70.240
Totaal Vermogen	**93.264**	**100.656**	**105.710**
Resultaat 2024:			684

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

	Realisatie 2023	Begroot 2024	Realisatie 2024	Begroot 2025
Opgenomen bij de GU	30.577	32.197	32.146	33.433
Opgenomen bij de VP/GR	30.589	32.830	32.830	34.120
Verschil	**-12**	**-633**	**-684**	**-687**

Toelichting op tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De bijdrage van de gemeente Utrecht voor 2024 bedroeg 32,830 miljoen euro conform de actuele begroting van de VRU, die is vastgesteld in het algemeen bestuur van 8 juli 2023. De bijdrage bestaat uit een bijdrage van 31,866 miljoen euro voor het Gemeentelijk Basistaken pakket en een bedrag van 0,964 miljoen voor het Individuele pluspakket. Het verschil van 0,684 miljoen euro tussen het bedrag dat bij de realisatie opgenomen is bij de VRU en de realisatie bij de gemeente bestaat uit een positief rekeningresultaat in de jaarrekening van de VRU. Het voordeel van 0,632 miljoen euro voor de gemeente Utrecht is bij de tweede bestuursrapportage beschikbaar gesteld voor het gemeente brede tekort in 2024. Het overige voordeel van per saldo 0,053 miljoen euro wordt veroorzaakt door de afrekening van de beheerpakketten/ piketfunctionarissen en een bijdrage voor gebouw gebonden kosten. Naast de bijdrage aan de gemeenschappelijke Regeling vergoedt de gemeente Utrecht ook de huur van de brandweerpanden (2,2 miljoen euro) en de bijkomende gebruikerskosten, zoals energiekosten en brandkranen (0,579 miljoen euro). Door de gestegen energielasten liggen de bijkomende kosten in 2024 een stuk hoger dan begroot, dit leidt per saldo tot een overschrijding met 0,150 miljoen euro.

Risico's

Zijn er risico’s met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Ja
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	niet van toepassing

Ontwikkelingen

Door de groei van de stad en de regio zien we in 2024 de aanrijtijden van de brandweer onder druk is komen te staan. De verwachting is dat vanaf 2025 de aanrijtijden te hoog gaan oplopen en daarmee kan de wettelijke norm mogelijk niet gehaald wordt. Op basis van de huidige verdeelsystematiek betaalt de gemeente Utrecht ook mee aan de panden in de regio. Investeringen in nieuwe brandweerpanden zullen tot extra kosten voor de gemeente leiden, waar niet direct een vergoeding van het gemeentefonds tegenover staat. Dit risico is sinds 2024 als risico in de jaarrekening opgenomen voor de onderbouwing van het weerstandsvermogen. We zien bij de kadernota 2026 van de VRU een tekort optreden vanaf 2026.Vanuit de visie op huisvesting wordt binnen de VRU gewerkt aan een aantal scenario’s voor de verdeling van huisvestingslasten. Hierbij is het uitgangspunt om de huisvestingslasten voor alle voorzieningen (regionaal en lokaal) collectief te financieren op basis van de verdeelsleutel van het gemeentefonds. Deze wordt momenteel ook gehanteerd (zijnde 34%) voor de overige kosten van de bedrijfsvoering van de VRU.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Vennootschappen en corporaties

Coöperatie Wigo4it U.A.

Standplaats:	Den Haag
Doel:	Het ontwikkelen en verrichten van administratieve en informatietechnologische ondersteuning aan de deelnemende gemeenten op het terrein van werk, inkomen en zorg. Daardoor verbetert de dienstverlening aan de inwoners en wordt de effectiviteit en doelmatigheid van de uitvoerende organisaties van de deelnemende gemeenten vergroot.
Deelnemers:	Gemeenten Utrecht, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Vereniging coöperatief verband met uitsluiting van aansprakelijkheid
Website	https://www.wigo4it.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	2.632	nog niet bekend
Vreemd vermogen	16.684	nog niet bekend
Totaal vermogen	**19.316**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	2.228	1.968

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De begrote bijdrage voor 2024 van 1,960 miljoen euro is conform de vastgestelde begroting van Wigo4it. De bijdrage over 2024 is nog niet definitief bekend. De jaarrekening over 2024 wordt naar verwachting in mei 2025 vastgesteld.

Risico's

Zijn er risico’s met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

In de periode tot en met 2023 is Wigo4it afgebouwd tot een zogenaamde fit-for-purpose-organisatie voor de applicatie Socrates voor de inkomensvoorzieningen. De begroting is afgebouwd tot het niveau van de meerjarenbegroting.In de periode van de afbouw en daarna bestaat het risico van vertraging bij zowel Wigo4it als bij de gemeente Utrecht. Dit risico heeft zich in 2024 voorgedaan.De geplande invoerdatum voor de overgang naar de opvolger van de applicatie RMW is verplaatst naar 31 augustus 2025. Het realiseren van deze datum vraagt stevige procesmatige sturing vanuit het programma Versterken Common Ground.In 2025 faseren we de applicatie Galo uit. Mitigatie vindt onder andere plaats door zoveel mogelijk aan te sluiten op bestaande oplossingen van andere G4-gemeenten.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

Vleuten-De Meern zelfstandig BV

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Uitvoeren van grondexploitatie.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website	Er is geen Website
Gekoppeld(e) Programma(s):	Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Nee	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	18	18
Vreemd vermogen		
Totaal vermogen	**18**	**18**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Niet van toepassing
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen
Niet van toepassing.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Niet van toepassing

Resultaat 2024:

BNG Bank NV

Standplaats:	Den Haag
Doel:	De BNG Bank NV is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. Dat leidt voor de inwoners tot zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen.
Deelnemers:	Staat der Nederlanden, Provincies, gemeenten en een Hoogheemraadschap
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Naamloze (structuur)vennootschap
Website	https://www.bngbank.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Algemene middelen (dividend)

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel

Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	4.721.000	nog niet bekend
Vreemd vermogen	110.819.000	nog niet bekend
Totaal vermogen	**115.540.000**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-1.908	-1.648

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Bedragen zijn negatief weergegeven, omdat sprake is van (dividend)baten. Deze zijn voor de komende jaren stabiel geraamd.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Het in september 2024 gepubliceerde halfjaarbericht laat een positieve ontwikkeling zien. De nettowinst over het eerste halfjaar bedraagt 158 miljoen euro en dat is 17 miljoen euro hoger dan een jaar eerder. De hogere nettowinst is onder andere een gevolg van een hoger renteresultaat. De kredietverlening lag ook op een hoger niveau dan in 2023. De kapitaalpositie van de bank is onverminderd sterk. Rekening houdend met financieel-economische en geopolitieke ontwikkelingen en onzekerheden acht de bank, het niet verantwoord om een uitspraak te doen over het verwachte nettoresultaat over 2024.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

NV Vitens

Standplaats:	Zwolle
Doel:	Maken en leveren van drinkwater voor bedrijven en inwoners in het verzorgingsgebied.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht is evenwel zelf niet verplicht om aandeelhouder te zijn Deelnemers: vijf provincies
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.vitens.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Algemene middelen (dividend)

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Ja	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	677.700	nog niet bekend
Vreemd vermogen	1.559.700	nog niet bekend
Totaal vermogen	**2.237.400**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Als gevolg van de watertransitie, die is gestart in 2024, voorziet Vitens de komende jaren een sterke toename van haar investeringsniveau. Daarvoor moet Vitens geld lenen. Hoewel de WACC voor de periode 2025-2027 is vastgesteld op 4,32% (was 2,95%) is de vraag of Vitens in staat is om voldoende eigen vermogen op te bouwen. Dat eigen vermogen is nodig om externe financiering (vreemd vermogen) aan te kunnen trekken. Daarmee bestaat de kans dat Vitens aandeelhouders verzoekt om kapitaal bij te storten. Omdat het eigen vermogen nog niet het minimumniveau heeft dat Vitens in haar continuïteitsbeleid heeft bepaald keert zij al enkele jaren geen dividend uit en de verwachting is dat dit voorlopig zo zal blijven.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

NV Maatschappij tot Stadsherstel Utrecht

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Verwerven, restaureren, onderhouden, beheren en exploiteren van monumenten. De Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel NV richt zich vanaf de oprichting met name op restauratie en behoud van voor de markt incourante objecten. Voorbeelden daarvan zijn het Doelenhuis, de voormalige Brandweerkazerne Korte Minrebroederstraat/ Stadhuisplein, woningcomplex De Zeven Steegjes, Molen De Ster en recent gasthuis Leeuwenbergh, het project Lofen en als exploitant van landhuis Oud-Amelisweerd. De NV houdt belangrijke monumenten in stand, om die reden is de gemeente Utrecht sinds de oprichting van de NV in 1985 aandeelhouder. Het bezit van de NV omvat per 2020 216 wooneenheden en 40 bedrijfs-/kantoorruimten in de gemeente Utrecht en daarnaast 20 wooneenheden in De Bilt.
Deelnemers:	Aandeelhouders met een belang van meer dan 5%: Coöperatieve Rabobank Utrecht en omstreken UA, ASR Levensverzekering NV, REI Fund Netherlands BV, F. van Lanschot Bankiers NV, Syntrus Achmea Pensioenbeheer, gemeente Utrecht (ca. 10% van de aandelen). En daarnaast diverse fondsen, bedrijven, organisaties en particulieren.
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.stadsherstel-utrecht.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	16.693	nog niet bekend
Vreemd vermogen	10.053	nog niet bekend
Totaal vermogen	**26.746**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
Niet van toepassing

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Geen ontwikkelingen met financiële gevolgen voor de gemeente.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024:

UW Holding BV

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Uitvoering van de taken Wet sociale werkvoorziening. UW Holding BV is een belangrijke partner bij de uitvoering van de Participatiewet.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht (100% aandeelhouder)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website	https://www.uw.nl/
Gekoppeld(e) Programma(s):	Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	849	1.928
Vreemd vermogen	14.245	15.740
Totaal vermogen	**15.094**	**17.668**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	3.300	6.700

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Het budget dat we van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van de Wsw is niet toereikend. We verstrekken daarom jaarlijks een aanvullende bijdrage aan UW om het hierdoor ontstane structurele exploitatietekort op de Wsw te dekken. In de tabel is deze aanvullende bijdrage opgenomen. In het Ondernemingsplan 2022 - 2026 UW, dat eind december 2022 is vastgesteld, wordt ervan uitgegaan dat de gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort vanaf 2026 1,5 miljoen euro bedraagt. Dit was voorheen 1,8 miljoen euro, het verschil (0,3 miljoen euro) is als besparing (UBA) bij de VJN 2024 doorgevoerd.

Risico's

Zijn er risico’s met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Ja
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

De gemeente (als aandeelhouder) en de raad van commissarissen hebben eind 2023 besloten om UW onder verscherpt toezicht te plaatsen (raadsbrief 23 december 2023). Daarnaast heeft UW de opdracht gekregen een realistisch herstelplan voor de toekomst te maken om de doelstellingen uit het Ondernemingsplan 2023-2026 en de transitie naar een sociaal ontwikkelbedrijf te realiseren. UW heeft hierin ondersteuning gekregen van de Galan Groep (zie raadsbrief 3 juni 2024). In het herstelplan is een delivery agenda opgenomen. Deze bevat de onderwerpen en sturing om op de korte termijn in control te komen en prestaties te realiseren. De voortgang op de delivery agenda wordt maandelijks door de gemeente gemonitord. In het tweede kwartaal 2025 wordt aan de raad een brief gestuurd met mogelijke toekomstscenario's voor UW.De gemeente verstrekt in 2024 een aanvullende subsidie voor het exploitatietekort op de Wsw van 1,8 miljoen euro. Voor het verwachte tekort in 2024 hebben we een aanvullende subsidie van 2,6 miljoen euro toegekend (raadsbrief 10 juli 2024). Daarnaast is er een aanvullende subsidie verstrekt van 2,3 miljoen euro voor uitvoering van de delivery agenda (tweede bestuursrapportage 2024). De totale bijdrage van Utrecht in aanvulling op het rijksbudget voor de Wsw bedraagt daarmee in 2024 6,7 miljoen euro (1,8 miljoen euro + 2,6 miljoen euro + 2,3 miljoen euro). In de Voorjaarsnota 2024 is voor de uitvoering van de Wsw conform Ondernemingsplan 2023-2026 vanaf 2026 een besparing van 0,3 miljoen euro per jaar opgenomen. De bijdrage bedraagt daarmee vanaf 2026 1,5 miljoen euro per jaar. In 2025 is de bijdrage eenmalig 1,45 miljoen euro (verrekening 2023 en 2025; zie Voorjaarsnota 2023 bijlage 7).

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: 1.079

Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Economische ontwikkeling in de wijk Lombok stimuleren door panden te kopen, te herstellen en te verhuren of verkopen om een grotere diversiteit aan ondernemingen te bewerkstelligen.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht (95% aandelen), Plegt- Vos, Rabobank en B0-ex
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website	Geen
Gekoppeld(e) Programma(s):	Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing? Nee

Is het BBV nagevolgd?	Ja

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

Niet van toepassing.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Nee

Ontwikkelingen

In 2024 zijn de verduurzamingsmaatregelen afgerond. Alle panden van de WOM Lombok hebben energielabel A gekregen. Daarnaast zijn de 3 aangekochte panden gerenoveerd. In één van de panden is Rumah Lombok vorig jaar geopend. Dit is een werk- en ontmoetingsplek voor iedereen die bijdraagt aan het verbeteren en veilig houden van de winkelstraat, zoals de buurtconciërge, boa's, wijkagent, partners uit de wijk en medewerkers van de gemeente. In de andere twee panden komt naar verwachting een restaurant.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024:	nog niet bekend

WOM Noordwest Beheer B.V.

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het bevorderen van de stedelijke herstructurering in de wijk Noordwest in de gemeente Utrecht met het oog op verbetering van de leefbaarheid en de sociaaleconomische ontwikkeling in die wijk, alsmede het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, ontwikkelen, beheren, verbeteren, exploiteren en verhuren van onroerende zaken en rechten waaraan deze zijn onderworpen, en ten slotte al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Het speerpunt van de WOM is gericht op verbeteren van de sociaaleconomische ontwikkeling van de Amsterdamsestraatweg.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
Website	Geen
Gekoppeld(e) Programma(s):	Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee
Is het BBV van toepassing?		Nee
Is het BBV nagevolgd?		Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

De cijfers komen uit concept jaarrekening

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee

Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Niet van toepassing

Ontwikkelingen

Afgelopen jaar is een nieuw pand aangekocht, waar voorheen Chinees restaurant Man Far gevestigd zat. Dit pand wordt opgeknapt en herontwikkeld, zodat het bijdraagt aan een fijne, levendige en ondernemende straat. De kasstroom van de WOM Noordwest is verbeterd door gestegen huurinkomen.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht

Standplaats:	Utrecht
Doel:	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem.
Deelnemers:	Ministerie EZK (36,36% aandelen), Provincie Utrecht (36,36% aandelen), Gemeente Utrecht (13,64% aandelen), Gemeente Amersfoort (6,82% aandelen), Gemeente Hilversum (4,55% aandelen), Universiteit Utrecht (1,14% aandelen), UMC Utrecht (1,14% aandelen)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	BV (opgericht in 2020)
Website	ROM Regio Utrecht
Gekoppeld(e) Programma(s):	Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	1.056

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
De cijfers komen uit concept jaarrekening

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen
In 2024 heeft de ROM haar activiteiten in lijn met de meerjarenstrategie 2023-2026 verder uitgevoerd. Aan haar voorgenomen rol om in economisch roerige tijden juist die ondernemers te ondersteunen die zo belangrijk zijn voor onze maatschappelijke opgaven is in 2024 verder invulling gegeven. Dit is gebeurd binnen drie domeinen: 1) Investeren, waar er ondanks afkoeling van het investeringsklimaat voor Venture Capital toch nieuwe investeringen zijn gedaan gericht op de gedefinieerde ecosystemen Earth Valley, Life Science & Health and New Digital Society. 2) Innoveren, waarbij er verder is ingezet op het ontwikkelen van innovatieve ecosystemen, om daarmee de randvoorwaarden voor innovatieve ondernemers binnen de ecosystemen op orde te hebben en houden. 3) Internationaal, waar er verdere stappen zijn gezet om de ecosystemen te versterken door begeleiding van innovatieve bedrijven uit de regio Utrecht naar buitenlandse markten en innovatieve buitenlandse bedrijven te helpen zich te vestigen in de regio Utrecht.De ROM laat voor 2025 een sluitende begroting zien voor het ontwikkelingsbedrijf. Daarin is wel rekening gehouden met een taakstelling van €200.000, welke in overleg met de aandeelhouders door ROM ingevuld dient te worden. Daarnaast zijn we als aandeelhouders met de ROM in gesprek over de realisatie van een structureel sluitende begroting vanaf 2026. Mogelijke bezuinigingen op de ROM(s in Nederland) door de Rijksoverheid vormen echter een potentiële bedreiging voor de financiële stabiliteit van de ROM.Naast de exploitatiebegroting is een breed gedragen investeringsplan voor het fondsvermogen een integraal onderdeel van de financiële toekomstvisie voor de ROM. De aandeelhouders werken samen met de ROM toe naar een resolverend fonds. Omdat met het huidige fondskapitaal van de ROM revolverendheid nog niet bereikt kan worden en het beschikbare fondskapitaal in 2026 naar verwachting uitgeput is, vraagt dit richting de toekomst om het uitbreiden van de investeringsportefeuille. De aandeelhouders gaan in 2025 dan ook verder in gesprek met de ROM over eventuele toekomstige mogelijkheden om het fonds te vergroten.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht

Standplaats:	Utrecht
Doel:	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem. De Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht BV is opgericht om in fondsen te kunnen deelnemen anders dan het ROM Participatiefonds.
Deelnemers:	Provincie Utrecht (57% aandelen), Gemeente Utrecht (21% aandelen), Gemeente Amersfoort (11% aandelen), Gemeente Hilversum (7% aandelen), Universiteit Utrecht (2% aandelen), UMC Utrecht (2% aandelen)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	BV (opgericht in 2020)
Website	Rom regio Utrecht
Gekoppeld(e) Programma(s):	Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Nee
Is het BBV van toepassing?		Nee
Is het BBV nagevolgd?		Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	-

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
De cijfers komen uit concept jaarrekening

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	ja

Ontwikkelingen
Niet van toepassing

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

WKO Merwede B.V.

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Het exploiteren van de Energie-installatie voor het leveren van warmte en koude ten behoeve van Project Merwede.
Deelnemers:	Gemeente Utrecht (37,12% aandeelhouder), Merwede Real Estate (19,43% aandeelhouder), OC Merwede-C (17,81% aandeelhouder), DD Invest (17,44% aandeelhouder), Merwede Vijf (5,29% aandeelhouder) en BPD (2,91% aandeelhouder)
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Besloten Vennootschap
Website	-
Gekoppeld(e) Programma(s):	Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend

Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	-	73

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
In 2024 is de bijdrage van de Gemeente Utrecht aan WKO Merwede BV hoger dan begroot doordat dit ook de bijdrage 2023 bevat.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	

Ontwikkelingen
WKO Merwede B.V. is in 2022 opgericht voor het leveren van warmte en koude ten behoeve van Project Merwede.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

Stichtingen en verenigingen

Vereniging Parkmanagement Papendorp

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.
Deelnemers:	Erfpachters die lid zijn van de vereniging
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Vereniging
Website	Geen
Gekoppeld(e) Programma(s):	Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	378	378

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
contractverlenging tot en met 31 december 2025

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Aanbesteding in 2025 voor periode vanaf 1 januari 2026

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Ja
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

Vereniging parkmanagement De Wetering - Haarrijn

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.
Deelnemers:	Erfpachters die lid zijn van de vereniging
Publieke taak:	Ja
Juridische vorm:	Vereniging
Website	Geen
Gekoppeld(e) Programma(s):	Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Ja	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Vreemd vermogen	nog niet bekend	nog niet bekend
Totaal vermogen	**nog niet bekend**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	361	378

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht

indexering conform afspraken contract

Risico's

Zijn er risico’s met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

P&R Uithof/Sciencepark Utrecht

Standplaats:	Utrecht
Doel:	Door het bieden van een combinatie van een goede parkeervoorziening aan de rand van de stad gecombineerd met snel openbaar vervoer naar de binnenstad zet de gemeente in op het afvangen van autoverkeer in de stad. Op deze manier hoopt de gemeente een goed alternatief te bieden voor automobilisten met bestemming Utrecht voor parkeren in de binnenstad. De gemeente is daarom eigenaar van 500 van de 2.000 parkeerplaatsen in de P&R de Uithof. De Vereniging van eigenaren regelt het beheer, de vaste lasten en het onderhoud.
Deelnemers:	Universiteit Utrecht, Universitair Medisch Centrum Utrecht, Hogeschool Utrecht, gemeente Utrecht
Publieke taak:	Nee
Juridische vorm:	Vereniging
Website	VvE P+R Utrecht Science Park: https://www.spark-parkeren.nl/project/vve-pr-utrecht-science-park
Gekoppeld(e) Programma(s):	Duurzame bereikbaarheid

Toegevoegde waarde van de gemeentelijke betrokkenheid

Omschrijving	Bij aanvang	Nog actueel
Efficiency (goedkoper/beter georganiseerd)	Ja	Ja
Effectiviteit (beter resultaat)	Nee	Ja
Wettelijke verplichting	Nee	Ja

Is het BBV van toepassing?	Nee
Is het BBV nagevolgd?	Nee

Vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Werkelijk 01-01-2024	Werkelijk 31-12-2024
Eigen vermogen	1.102	nog niet bekend

Vreemd vermogen	68	nog niet bekend
Totaal vermogen	**1.170**	**nog niet bekend**

Bijdrage van de gemeente Utrecht x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Opgenomen bij de GU	239	239

Toelichting op de tabel Bijdrage van de gemeente Utrecht
Bijdrage van de Gemeente Utrecht aan de Vereniging van Eigenaren (VvE) is gebaseerd op de begroting 2024 VvE P+R De Uithof / P+R Utrecht Science Park.

Risico's

Zijn er risico's met financiële gevolgen die meegenomen zijn bij de benodigde weerstandscapaciteit?	Nee
Geeft de analyse van het samenwerkingsverband aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen?	Nee
Kan de gemeente het Publiekelijke belang (indien van toepassing) ondertussen ook als opdrachtgever (inkoop) en subsidieverlener- of regelgever voldoende behartigen:	Ja

Ontwikkelingen
Er zijn geen specifieke ontwikkelingen voor 2023 te melden.

Zijn ontwikkelingen met beleidsmatige of financiële gevolgen:	Nee
Geven deze ontwikkelingen aanleiding om de betrokkenheid van de gemeente te heroverwegen:	Nee

Resultaat 2024: nog niet bekend

Grondbeleid

De paragraaf bevat op hoofdlijnen de verantwoording voor het grondbeleid zoals opgenomen in de programmabegroting 2024.

Belangrijkste uitgangspunten

De gemeente Utrecht heeft de verantwoordelijkheid voor de regie op gebiedsontwikkelingen in de stad. Voor veel lokale activiteiten is grond nodig. Plannen op het gebied van wonen, werkgelegenheid en recreatie hebben gevolgen voor het grondgebruik in de gemeente. Bij verandering van het grondgebruik moet het toegestane grondgebruik worden veranderd binnen de geldende regels en maatregelen van de gemeente.
Het grondbeleid is een middel om de doelstelling Gezond Stedelijk Leven voor iedereen en de bijbehorende ambities op het gebied van voldoende betaalbare woningen, circulair bouwen, mobiliteit, duurzaamheid en een groene openbare ruimte te kunnen realiseren. De gemeente zal hiervoor, indien nodig, een stevigere rol oppakken om deze maatschappelijke doelen te halen. De inzet van actief grondbeleid en de strategische inzet van grondposities wordt toegepast waar dit toegevoegde waarde heeft. Uiteraard alleen op het moment dat de risico's verbonden aan actief grondbeleid beheersbaar zijn. Deze beleidslijn staat ook in het Coalitieakkoord "Investeren in Utrecht".

In 2024 is de nieuwe Beleidsnota Grondbeleid 2024 door de Raad vastgesteld waarin de koerswijziging van faciliterend naar afgewogen actief grondbeleid is bekrachtigd. Beleidsnota Grondbeleid Gemeente Utrecht 2024 beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die hieraan kunnen ondersteunen. De daadwerkelijke inzet van instrumenten wordt per project door de gemeenteraad vastgesteld.

Per gebied en locatie moet de rol van de gemeente worden gedefinieerd. De hogere dichtheden die we in de Merwedekanaalzone en de tweede fase van het Stationsgebied willen realiseren in samenhang met de hoge ambities als het gaat om gezonde verstedelijking op het gebied van duurzaamheid en mobiliteit, vragen om een expliciete en regisserende rol. De uitgangspunten voor de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040– waarbij nadrukkelijk wordt gekozen om de groei van de stad te benutten om gezonde stedelijk leven voor iedereen te versterken met als eerste prioriteit verdichting - zijn hierbij richtinggevend.

Aan de basis van het Utrechts Grondbeleid ligt de Omgevingswet (OW) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV); deze zorgen ervoor dat de gemeente de door haar gewenste rol zo goed mogelijk kan vormgeven.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Grondbeleid 2024	26-09-2024	Het grondbeleid beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid en hoe deze worden ingezet door middel van een afwegingskader. Op die manier voert de gemeente, meer dan voorheen, een afgewogen actief grondbeleid.
Meerjaren Perspectief Ruimte	11-07-2024	In het Meerjaren Perspectief Ruimte analyseren wij jaarlijks de voortgang van de uitvoering van

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
		ambities uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU2040).
Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen	22-06-2023	Met deze nota leggen we het kader vast voor de manier waarop we het kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen toepassen

Het instrumentarium waarvan gebruik gemaakt kan worden bij het uitvoeren van het grondbeleid zijn, naast vrijwillige verwerving, onder meer voorkeursrecht, onteigening, kostenverhaal en erfpacht. Het beschikbare instrumentarium, alsmede de bestuurlijke en ambtelijke bevoegdheden ten aanzien van de inzet van het instrumentarium, staat beschreven in de nieuwe Beleidsnota Grondbeleid 2024 en het bijbehorende Verwervings- en taxatieprotocol.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) met daarin onder andere de voortgang van de lopende grondexploitaties maakt onderdeel uit van de Voorjaarsnota. Onderdeel van deze rapportage is een vertrouwelijke bijlage met gedetailleerde informatie per grondexploitatieproject.
Bij de behandeling van de begroting wordt in de tweede bestuursrapportage op basis van actuele informatie gerapporteerd over (mogelijke) wijzigingen ten opzichte van het MPR voor de lopende grondexploitatieprojecten. Dit gebeurt aan de hand van de belangrijkste indicatoren, zoals de grondprijs, het aantal m² kantoorruimte, de fasering van de woningmarkt (en eventuele noodzakelijk geachte herprogrammering), de rente en de mogelijke impact van andere ontwikkelingen/politieke keuzes. Naast actuele informatie over de grondexploitatieprojecten, de tussentijdse winstnemingen, het verloop van de Reserve grondexploitatie en de stand van de voorziening ten behoeve van negatieve grondexploitaties, wordt ook gerapporteerd over de investeringsimpuls RSU en de voortgang van de woningbouwproductie.

Per 1 januari 2024 is de Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen in werking getreden. Naar aanleiding van deze nota brengen we bij initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen bijdrages ten behoeve van bovenwijkse voorzieningen casco van de stad in rekening. Deze middelen doteren we in een nog te vormen voorziening. Bijdrages die we vanuit onze eigen grondexploitaties ontvangen storten we in de reserve grondexploitaties met het label bovenwijkse voorzieningen. Via het MPR rapporteren wij over het verloop van deze voorziening en reservering.

In 2024 is de nieuwe Beleidsnota Grondbeleid 2024 door de Raad vastgesteld waarin de koerswijziging van faciliterend naar afgewogen actief grondbeleid is bekrachtigd. Beleidsnota Grondbeleid Gemeente Utrecht 2024 beschrijft de verschillende instrumenten van het grondbeleid die hieraan kunnen ondersteunen. In 2024 heeft het afgewogen actief inzetten van ons grondbeleid tot de volgende resultaten geleid:
We hebben het voorkeursrecht gevestigd bij:

- Ravellaan Noord
- Overvecht Centrum Fase 1 + 2

We hebben als gevolg van het reeds gevestigde voorkeursrecht op Deelgebied 6 Merwedekanaalzone een anticiperende verwerving kunnen doen:

- Winthontlaan 171

De BBV is het afgelopen jaar veranderd. Vanaf 1-1-2025 treedt op een aantal onderdelen nieuwe regelgeving in werking. De BBV stelt nu:

- dat voor de toerekening van rente aan grondexploitaties in de begroting en jaarstukken gebruik dient te worden gemaakt van de reguliere omslagrente of specifieke rente van de projectfinanciering indien daar sprake van is. Bij deze omslagrente volgens de notitie Rente is het berekenen van de rentelasten over het eigen vermogen een keuzemogelijkheid. Als rente over het eigen vermogen wordt toegepast, is deze gemaximeerd tot het gemiddelde rentepercentage over het rentedragend vreemd vermogen.

- dat het voor grondexploitaties die een resterende looptijd hebben van langer dan 10 jaar niet meer is toegestaan om winst te nemen op basis van een positieve eindwaarde. Dit doet zich in Utrecht voor bij de grondexploitatie Leidsche Rijn. Daarom heeft de raad in 2024 ingestemd met het voorstel om de huidige grondexploitatie Leidsche Rijn per 31-12-2024 af te sluiten en tegelijkertijd twee nieuwe grondexploitaties te openen. Één grondexploitatie bestaat uit projecten die binnen 10 jaar worden opgeleverd en de resterende grondexploitatie bestaat uit projecten met een langere looptijd dan 10 jaar.

Gerealiseerde resultaten

De inhoudelijke ontwikkelingen binnen Leidsche Rijn, Stationsgebied en bestaand stedelijk gebied worden in het programma Ontwikkelen en Wonen voor iedereen gedetailleerd toegelicht. In het MPR 2025 lichten wij in het hoofdstuk Grondexploitaties de actuele resultaten per grondexploitatie toe, alsmede de actuele risico- en scenarioanalyse en de doorwerking daarvan op de reserve grondexploitaties. De bijdrages aan de Mobilitetshub XL presenteren wij in het MPR als integraal onderdeel van de grondexploitaties.

Grondexploitatie	Resultaat 2024	Mutatie geopende grond-exploitaties	Mutatie lopende grond-exploitaties	Winstneming over 2024	Resultaat 2025
Gemeentelijke grondexploitaties (incl. Leidsche Rijn (2x) en Lombokplein	4,2 miljoen	- 21,8 miljoen	+ 36,5 miljoen	21,9 miljoen	-3 miljoen
Stationsgebied	-88,5 miljoen	-	+40,5 miljoen	-	-48,0 miljoen
Leidsche Rijn (afgesloten grondexploitatie)	14,2 miljoen	-	+ 35,2 miljoen	49,4 miljoen	0,0 miljoen

Onderbouwing van de winstneming

De richtlijnen van het BBV schrijven voor dat winsten over grondexploitaties genomen moeten worden naar rato van de voortgang van de gebiedsontwikkeling. Om de mate van voortgang te berekenen wordt de POC-methode (percentage of completion) gebruikt.

$$\text{POC} = \frac{\text{gerealiseerde uitgaven}}{\text{begrote uitgaven}} \times \frac{\text{gerealiseerde opbrengsten}}{\text{begrote opbrengsten}}$$

De formule is als volgt:
In het geval dat 80% van de kosten in een gebiedsontwikkeling is gerealiseerd en 50% procent van de kavels is uitgegeven, dan is deze gebiedsontwikkeling volgens de POC-methode voor 40% compleet. Dit betekent dat 40% van de winstverwachting op de eindwaarde als tussentijdse winst genomen moet worden.

Er is volgens de POC-methode van het BBV in 2024 winst genomen op de volgende grondexploitatieprojecten.

x € 1.000

	2024
Binnenstedelijk	3.720
Leidsche Rijn afgesloten grondexploitatie	49.355
Leidsche Rijn uitvoeringsprogramma	18.288

Reserves grondzaken in relatie tot risico's

x €1.000

	2025	2026	2027	2028	2029
Beginsaldo per 1 januari	**63.353**	**66.984**	**69.144**	**68.430**	**65.954**
Stortingen	7.357	5.559	2.685	2.724	6.001
Onttrekkingen	3.726	3.399	3.399	5.199	4.099
Saldo na stortingen en onttrekkingen	**66.984**	**69.144**	**68.430**	**65.954**	**67.856**
Reserveringen	33.646	33.446	33.246	32.796	33.446
Risicoreserveringen	30.453	31.753	31.753	31.753	31.753
Ruimte reserve grondexploitaties	**2.885**	**3.945**	**3.431**	**1.406**	**2.657**

Overige onderwerpen

Rente en Parameters

Op basis van de vastgestelde kaders 2024 zijn de volgende parameters vastgesteld:

Parameters	2024	2025	Looptijd
Rente	**1,74%**	**2,00%**	**Gehele looptijd**
Disconteringsvoet	**1,74%**	**2,00%**	**Gehele looptijd**
Opbrengstenstijging vrije sector	1%	2%	2% (2025-2034)
Opbrengstenstijging middenhuur	0%, 1%	0%, 1%	0% (2025) 1% (2025-2034)
Opbrengstenstijging sociaal	0,5%, 1%	3,42%, 2%	3,42%(2024), 2% (2025-2034
m.u.v. bedrijfskavels	0%	0%	Gehele looptijd
m.u.v. kantoren	0%	0%	Gehele looptijd
m.u.v. detailhandel en horeca	0%	0%	Gehele looptijd

Kostenstijging	3%, 2%	1%,2%, 2,5%	1%(2024), 2%(2025), daarna 2,5% gehele looptijd
m.u.v. verwervingskosten	n.v.t.	n.v.t.	Project specifiek bepalen

Onderhoud Kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf rapporteren wij over gerealiseerd onderhoud aan het gemeentelijk eigendom in het afgelopen jaar.

Belangrijkste uitgangspunten

- Onderhoudskosten kapitaalgoederen zijn uitgaven om de kwaliteit van gemeentelijk eigendom dat vele jaren meegaat op een van tevoren vastgesteld onderhoudsniveau te houden of terug te brengen.
- De onderhoudskosten zijn een gemiddelde, gebaseerd op een meerjarige onderhoudsplanning.
- Schommelingen in de uitgaven voor groot onderhoud tussen jaren worden opgevangen binnen de Egalisatievoorziening VGB onderhoud en de Voorziening planmatig onderhoud.
- We onderscheiden groot onderhoud en klein onderhoud. Groot en klein onderhoud hebben geen invloed op de gebruiksduur van een gebouw of object. Al het groot en klein onderhoud wordt opgenomen in een meerjarige onderhoudsplanning.
- Bij het maatschappelijk vastgoed onderscheiden we correctief, preventief en planmatig onderhoud, waarbij correctief en preventief onderhoud onder de noemer klein onderhoud vallen.
- Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties en kort-cyclisch onderhoud. De kosten ervan komen ten laste van de exploitatie.
- De noodzaak tot groot onderhoud ontstaat over een langere periode en is ingrijpender van aard. De kosten ervan komen ten laste van de voorziening.
- Wanneer een aanpassing leidt tot een belangrijke kwaliteitsverbetering en/of een significant langere gebruiksduur, wordt het niet gerekend tot groot onderhoud, maar is het een investering die geactiveerd wordt. Voor verdere toelichting zie Paragraaf Investeringen . Hier vindt u ook de projecten op het gebied van vervangingsinvesteringen.
- Het achterstallig onderhoud wordt in maximaal tien jaar weggewerkt.
- Investeringen met een maatschappelijk nut vanaf 0,1 miljoen euro worden volledig geactiveerd.
- Voor Onderwijshuisvesting geldt dat het onderhoud nagenoeg geheel voor rekening van de scholen komt.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Visie Water en Riolering Utrecht	2022	De gemeente heeft zorgplicht op het gebied van afval-, hemel- en grondwater. De Visie Water en Riolering beschrijft hoe we met deze verschillende waterstromen om gaan en welke doelen we daarbij willen behalen.
Visie Klimaatadaptatie Utrecht	2022	In de Visie Klimaatadaptatie Utrecht wordt beschreven hoe we omgaan met het veranderende klimaat, met vaker hitte, droogte en wateroverlast.
Nota Beheer Openbare Ruimte (2021)	2021	De Nota Beheer Openbare Ruimte is het beleidskader waarin staat wat de kwaliteit van de openbare ruimte is, hoe we ontwikkelend willen beheren en hoe we de verschillende opgaven willen betalen.

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Kaderbrief 2017	2017	De Kaderbrief Vastgoed 2017 is het uniforme beleidskader met de spelregels voor het gemeentelijk vastgoed. NB: De Kaderbrief 2017 wordt opgevolgd door de Beleidsnota Vastgoed. Deze beleidsnota wordt in 2025 vastgesteld.

Onderhoud naar kostencategorieen

Hieronder volgt een overzicht van de gerealiseerde onderhoudskosten opgenomen per categorie van de BBV.

x € 1.000

Onderhoudskosten (volgens BBV-categorieën)	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Restant 31-12-2024
Riolering	34.798	33.908	33.913	-5
Wegen	68.113	66.752	71.876	-5.124
Groen	27.224	29.325	28.998	327
Gebouwen	17.803	21.312	32.620	-11.308
Totaal	**147.938**	**151.297**	**167.407**	**-16.110**

Wegen

Algemeen

Naast wegen vallen ook openbare verlichting (OV), verkeersregelinstallaties (VRI), civiele constructies en onderhoud Water onder de onderhoudsbegroting van wegen. Het beleid is opgenomen in de Nota Beheer Openbare Ruimte (2021) Nota Beheer Openbare Ruimte (2021)). In deze nota wordt beschreven welk onderhoudsniveau we hanteren voor de openbare ruimte, welke kosten daarbij gemoeid zijn en hoe we hier begrotingstechnisch mee omgaan.

Financieel

x € 1.000

Onderhoudskosten Wegen	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Restant 31-12-2024
Wegen (incl. water)	45.543	44.790	50.038	-5.248
Openbare Verlichting	6.746	6.002	5.892	110
Verkeersregelinginstallaties	4.486	4.193	3.477	716
Civiele constructies	11.338	11.767	12.469	-702
Totaal	**68.113**	**66.752**	**71.876**	**-5.124**

Toelichting:

Onderhoudskosten wegen

Bovenstaande bedragen zijn de beschikbare bedragen voor het onderhouden van onze kapitaalgoederen met betrekking tot wegen, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties en civiele constructies. De onderhoudsbegroting voor vaarwegen en open water maakt ook deel uit van de

onderhoudsbegroting van wegen. Het onderhoud van onze kapitaalgoederen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen. Periodiek voeren we inspecties uit. Deze inspecties leveren informatie over de staat waarin de kapitaalgoederen zich bevinden. De uit te voeren werkzaamheden zijn afgestemd met de wijken en andere programma's om synergie en kostenbesparingen in de uitvoering te bereiken en om overlast voor bewoners zo veel mogelijk te beperken. Vanaf 2022 bevatten de onderhoudskosten ook de kosten van groot onderhoud, deze werden voorheen bij de projecten Nota Kapitaalgoederen onder de vervangingsinvesteringen verantwoord.

Toelichting op het verloop van de kosten

De hogere lasten van 2024 kennen diverse oorzaken: hoofdzakelijk als gevolg van het extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen voor 3,748 miljoen euro en hogere lasten noodzakelijk onderhoud aan de Stadsbaantunnel voor 0,702 miljoen euro. Hier staan lagere energielasten als gevolg van energiebesparende maatregelen en lagere kapitaallasten als gevolg van achterblijvende investeringen tegenover voor 0,826 miljoen euro. Verder zijn er voor 1,500 miljoen euro eenmalige kosten gemaakt voor het grondstoffendepot van de openbare ruimte als gevolg een eenmalige afschrijving op de panden, conform BBV regelgeving. Dit zal leiden tot lagere lasten in de toekomst.

Riolering

Algemeen

Momenteel is het gemeentelijke hoofdrioolstelsel 1.350 kilometer lang. Door de groei van de stad en de aanleg van gescheiden riolering komt daar elk jaar rond de 20 kilometer aan nieuwe riolering bij. Naast het hoofdrioolstelsel hebben we 39 kilometer aan duikers (buisverbindingen tussen watergangen), 250 kilometer aan drainageleidingen, 151 kilometer aan pers- en drukleidingen en 246 kilometer aan watergangen in eigendom en beheer. Het beleid is opgenomen in de beleidskader Visie Water en Riolering Utrecht (Vastgesteld 3 februari 2022).

Financieel

x € 1.000

Onderhoudskosten (volgens BBV-categorieën)	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Restant 31-12-2024
Onderhoudskosten riolering	34.798	33.908	33.913	-5
Totaal	**34.798**	**33.908**	**33.913**	**-5**

Toelichting:

*Onderhoudsk**osten riolering***

De onderhoudskosten van de riolering bestaan uit kosten voor planmatig onderhoud en voor correctief onderhoud.

Planmatig onderhoud

Het inspecteren, reinigen en repareren van de hoofdriolering en de rioolgemalen. Baggeren van watergangen en het maaien van waterplanten en de planten op de oevers en het onderhoud van het oppervlaktewater.

Correctief onderhoud
Het verhelpen van storingen van rioolgemalen of verstoppingen van huisaansluitingen, straatkolken en openbare riolering. En het verhelpen van verstoppingen van duikers of het verhelpen van acute problemen van de waterkwaliteit.

Toelichting op het verloop van de kosten
Geen bijzonderheden.

Groen

Algemeen
De onderhoudskosten groen zijn onderverdeeld in bos, bomen, stedelijk openbaar groen en sport buitenaccommodaties. Het beleid is vastgelegd in het beleidskader Nota Beheer Openbare Ruimte (2021) Nota Beheer Openbare Ruimte (2021) Het onderhoud van bos, bomen en stedelijke openbare groen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen. Periodiek worden daarom inspecties uitgevoerd. Onder Sport buitenaccommodaties valt het groen van de sportvelden, de speeltuinen en de volkstuinen.

Financieel

x € 1.000

Onderhoudskosten Groen	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Restant 31-12-2024
Bos, bomen en stedelijk openbaar groen	26.593	28.765	28.160	605
Sport en buitenaccommodaties	631	560	838	-278
Totaal	**27.224**	**29.325**	**28.998**	**327**

Toelichting

Onderhoudskosten Groen zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:
- Bos, bomen en stedelijk openbaar Groen
- Sport buitenaccommodaties

Bos, bomen en stedelijk openbaar groen
Bovenstaande bedragen zijn de beschikbare bedragen voor het onderhouden van onze kapitaalgoederen met betrekking tot het openbaar groen in de stad, de landgoederen en de speelvoorzieningen. Het onderhoud van onze kapitaalgoederen is van belang om de veiligheid van de openbare ruimte te waarborgen.

Periodiek voeren we inspecties uit. Deze inspecties leveren informatie over de staat waarin de kapitaalgoederen zich bevinden. Hieruit volgt een onderhoudsplanning. De uit te voeren werkzaamheden zijn afgestemd met de wijken en andere programma's om synergie en kostenbesparingen in de uitvoering te bereiken en om overlast voor bewoners zo veel mogelijk te beperken.

Sport buitenaccommodaties
Onderhoud binnen het programma Sport wordt ingedeeld in Binnensportaccommodaties, Buitenaccommodaties en Zwembaden. Onder Buitenaccommodaties vallen de sportvelden, de speeltuinen en de volkstuinen. Naar verhouding gaat het hier meer om groen dan om gebouwen,

daarom wordt dit onderdeel hier begroot. Voor Binnensportaccommodaties verwijzen wij u naar het Onderhoudsprogramma Gebouwen.

Toelichting op het verloop van de kosten

Bos, bomen en stedelijk openbaar groen
In 2024 zijn de lasten circa 0,600 miljoen lager, met name als gevolg van enkele vacatures en lagere lasten op gebied van beleid en advies.

Sport buitenaccommodaties
De overschrijding van 0,279 miljoen euro wordt verklaard door een hogere dotatie aan de egalisatievoorziening planmatig onderhoud en hogere kosten voor preventief en correctief onderhoud. Dit laatste komt voort uit het later of niet uitvoeren van gepland onderhoud.

Gebouwen

x € 1.000

Onderhoudskosten Gebouwen	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Restant 31-12-2024
Duurzame bereikbaarheid	1.013	966	2.022	-1.056
Kansrijk opgroeien	563	2.030	3.031	-1.001
Levendige en gezonde stad (Toegankelijke Sportvoorzieningen)	2.122	2.086	3.146	-1.060
Levendige en gezonde stad (Vastgoed)	14.105	16.230	24.421	-8.191
Totaal	**17.803**	**21.312**	**32.620**	**-11.308**

Onderstaand toelichting gerealiseerde cijfers jaar 2024 per categorie
Voor alle programma's is een overschrijding van het budget zichtbaar. De afgelopen periode zijn werkzaamheden opnieuw aanbesteed, waarbij de prijzen fors zijn gestegen. Daarnaast kunnen de overschrijdingen per programma als volgt toegelicht worden:

Duurzame bereikbaarheid
De onderhoudskosten voor Duurzame Bereikbaarheid vielen 1,1 miljoen euro hoger uit dan begroot. De overschrijding bij fietsparkeren is iets meer dan 0,2 miljoen euro en bij autoparkeren 0,9 miljoen euro. De overschrijding voor autoparkeren zit met name op een hogere dotatie aan de egalisatievoorziening planmatig onderhoud. De overschrijding bij fietsparkeren wordt veroorzaakt door hogere kosten vanuit de overeenkomst met NS en ook hier is sprake van een hogere dotatie aan de egalisatievoorziening planmatig onderhoud.

Kansrijk opgroeien
Er is onderhoud uitgevoerd voor 3,031 miljoen euro aan onderwijspanden. Dit is 1,001 miljoen euro hoger dan begroot. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de complexiteit van projecten en krapte op de markt en is niet toe te wijzen aan één object.

Levendige en gezonde stad (Toegankelijke Sportvoorzieningen)
Er is onderhoud uitgevoerd voor 3,1 miljoen euro aan ruim 50 objecten. Dit is bijna 1,1 miljoen euro hoger dan begroot. De overschrijding komt grotendeels door een hogere dotatie aan de egalisatievoorziening planmatig onderhoud. Daarnaast wordt dit veroorzaakt door de hogere kosten bij de zwembaden, vooral bij zwembad de Kwakel zijn relatief hoge kosten gemaakt. Ook zijn de

personeelskosten hoger dan begroot. Daarnaast wordt er in het onderhoudsbudget Sport rekening gehouden met subsidiabele kosten in verband met de SPUK-regeling. In 2024 zijn de gerealiseerde kosten voor de SPUK lager dan begroot, hierdoor hebben we minder vergoeding ontvangen en valt de overschrijding hoger uit.

Levendige en gezonde stad (Vastgoed)
Er is onderhoud uitgevoerd voor 24,4 miljoen euro aan ruim 250 vastgoedpanden. Dit is ruim 8,2 miljoen euro hoger dan begroot. Er is voor ruim 2,2 miljoen euro besteed aan onderhoud van het Stadskantoor. Deze kosten zijn niet in de begroting opgenomen; hiervoor is een aparte bestemmingsreserve ingesteld. Wij stellen voor de onderhoudskosten van het Stadskantoor bij de besteding- en dekkingsvoorstellen te onttrekken aan deze bestemmingsreserve. Van het resterende deel van de overschrijding wordt 2,4 miljoen euro veroorzaakt door een hogere dotatie aan de egalisatievoorziening planmatig onderhoud. De afwijking die resteert, wordt met name veroorzaakt doordat bij het groot onderhoud nog steeds sprake is van een achterstand, onder andere door onderbezetting. Deze achterstand zijn we aan het inlopen. In 2024 zijn er door de achterstand echter nog wel hogere kosten bij het klein onderhoud ontstaan (preventief en correctief onderhoud). Dit, in combinatie met de stijgende kosten, heeft geleid tot een overschrijding op de onderhoudslasten van 2,4 miljoen euro. Daarnaast heeft een hogere doorbelasting plaatsgevonden van 1,2 miljoen euro voor bedrijfsvoeringslasten (lasten van intern personeel en inhuur en algemene lasten van beheer en onderhoud die niet rechtstreeks aan de diverse vastgoedpanden toe te rekenen zijn).

Algemene Toelichting Onderhoudskosten gebouwen:

Onderhoudskosten gebouwen:
De begroting voor het onderhoud wordt gebaseerd op een meerjarenraming. Hieraan liggen Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) voor de panden ten grondslag. De MJOP’s worden periodiek bijgesteld door middel van inspecties. In 2017 zijn we gestart met het versneld actualiseren van de MJOP's. Hierdoor is er voor nagenoeg alle panden een geactualiseerd MJOP beschikbaar.

Onderhoudskosten Gebouwen kennen we bij de volgende programma's:
- Duurzame bereikbaarheid
- Kansrijk opgroeien
- Levendige en gezonde stad (Toegankelijke Sportvoorzieningen)
- Levendige en gezonde stad (Vastgoed)

Duurzame bereikbaarheid
Onder de gebouwen binnen het programma Duurzame Bereikbaarheid vallen de parkeergarages en fietsenstallingen. Dit betreft het eigenaars- en gebruikersonderhoud van de stallingsvoorzieningen voor auto's (belanghebbende garages, openbare garages en P+R transferia) en fietsen (openbare stallingen, buurtstallingen en fietstrommels). Schommelingen in de uitgaven tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Egalisatievoorziening Onderhoud Bereikbaarheid'.

Kansrijk opgroeien
Binnen het Programma Kansrijk Opgroeien behoort het onderhoud aan schoolgebouwen die in eigendom zijn van schoolbesturen niet tot de gemeentelijke taken. Zowel voor schoolgebouwen waar de gemeente zelf eigenaar van is als voor verhuurde voormalige schoolgebouwen wordt voor de lange termijn een budget geraamd.

Levendige en gezonde stad (Toegankelijke Sportvoorzieningen)
Voor het programma Levendige en gezonde stad (Toegankelijke Sportvoorzieningen) wordt hier het onderhoud van de zwembaden, de gymzalen, sportzalen en sporthallen en de opstallen op de sportparken opgenomen, zowel het gebruikersonderhoud als het eigenaarsonderhoud. Schommelingen in de uitgaven tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Egalisatievoorziening Onderhoud Sport & Samenleven'.

Levendige en gezonde stad (Vastgoed)
Onder programma Levendige en gezonde stad (Vastgoed) vallen alle overige panden, waaronder de multifunctionele accommodaties en historisch erfgoedobjecten. Onderstaande onderhoudskosten zijn een gemiddelde, gebaseerd op een tien jaren onderhoudsplanning. Schommelingen in de uitgaven tussen jaren worden opgevangen binnen de 'Egalisatievoorziening Onderhoud Utrechts Vastgoed'.

Investeringen

Inleiding

In deze paragraaf rapporteren wij over de gerealiseerde investeringen (vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen) van het gemeentelijk eigendom.

Belangrijkste uitgangspunten

Uitgangspunten voor deze paragraaf zijn de actuele meerjarennota's en -plannen op het gebied van bereikbaarheid, maatschappelijk vastgoed, gemeentelijke gebouwen, openbare ruimte en de gemeentelijke water taken. Deze nota's vormen de basis voor het investeringsprogramma, u vindt een verwijzing naar deze nota’s bij de verschillende subparagrafen per programma.

Een nadere specificatie per investering is opgenomen in de geheime investeringsstaten bij deze jaarstukken.

Ten behoeve van de autorisatie van de uitgaven wordt het gehele investeringskrediet in zijn geheel geautoriseerd voor de looptijd van het krediet. U autoriseert bij de programmabegroting bijvoorbeeld in één keer het bedrag voor een investering die in drie jaar wordt uitgevoerd. Het ritme van de uitgaven maakt deel uit van de liquiditeitsplanning en de verwachte schuldontwikkeling, zoals toegelicht in de paragraaf Financiering.

Onder investeringen verstaan wij het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Binnen de gemeente Utrecht worden de volgende categorieën investeringen onderscheiden:

- **Vervangingsinvesteringen:** Deze investeringen houden de bestaande functionaliteit of kwaliteit van de kapitaalgoederen op peil. Hierbij valt te denken aan renovatie en restauratie, herbouw en levensduur verlengend groot onderhoud.
- **Routine-investeringen:** Investeringen ter vervanging van bestaande activa in de sfeer van bedrijfsvoering met als doel de bedrijfsvoering van de gemeente op het huidige peil te houden. Het betreft voornamelijk investeringen in automatisering, meubilair, voertuigen en materieel. Het college autoriseert de onderliggende projecten, uw gemeenteraad autoriseert de bandbreedte.
- **Uitbreidingsinvesteringen categorie A:** Aankoop of vervaardiging van een nieuw kapitaalgoed dat een toevoeging betekent aan het volume en/of de kwaliteit van de bestaande kapitaalgoederen.
- **Uitbreidingsinvesteringen categorie B:** Uitbreidingsinvesteringen waarover wij uw gemeenteraad nog verder willen informeren via een raadsvoordracht alvorens wij met het project van start gaan. Het gaat hierbij om zeer grote, politiek gevoelige of risicovolle projecten. De benodigde middelen worden niet geautoriseerd bij de programmabegroting.

Binnen de vervangings- en de uitbreidingsinvesteringen maken we onderscheid in investeringen met economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut.

Economisch nut
Materiële vaste activa hebben een economisch nut wanneer deze verhandelbaar zijn (er is een markt voor) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Ook wanneer wij ter bestrijding van kosten rechten of een heffing kunnen innen spreken we van materiële vaste activa met een

economisch nut. Een voorbeeld hiervan zijn investeringen in de gemeentelijke riolering, scholen en welzijnsaccommodaties.

Maatschappelijk nut
Materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen inkomsten, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreft investeringen in bijvoorbeeld wegen, fietspaden, water en groenvoorzieningen.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Algemeen		
Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (WAAVA)	2020	De nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa bepaalt het financiële beleid ten aanzien van de grondslagen voor waardering en activering van vaste activa.
Ontwikkelen en wonen voor iedereen – Stedelijke omgeving		
Meerjaren Perspectief Ruimte 2023	2023	In het Meerjaren Perspectief Ruimte analyseren wij jaarlijks de voortgang van de uitvoering van ambities uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU2040).
Duurzame bereikbaarheid		
Meerjaren Perspectief Ruimte 2023	2023	Het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid is onderdeel van het Meerjaren Perspectief Ruimte.
Aantrekkelijke en groene leefomgeving		
Nota Beheer Openbare Ruimte (2021)	2021	De Nota Beheer Openbare Ruimte is het beleidskader waarin staat wat de kwaliteit van de openbare ruimte is, hoe we ontwikkelend willen beheren en hoe we de verschillende opgaven willen betalen.
Visie Water en Riolering Utrecht	2022	De gemeente heeft zorgplicht op het gebied van afval-, hemel- en grondwater. De Visie Water en Riolering beschrijft hoe we met deze verschillende waterstromen om gaan en welke doelen we daarbij willen behalen.
Visie Klimaatadaptatie Utrecht	2022	In de Visie Klimaatadaptatie Utrecht wordt beschreven hoe we omgaan met het veranderende klimaat, met vaker hitte, droogte en wateroverlast.
Levendige en gezonde stad – Toegankelijke buurtvoorzieningen		
Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2023	2023	In het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) leggen wij verantwoording af over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar. Dit betreft zowel het gehele programma Vastgoed, als het vastgoeddeel in de programma's Bereikbaarheid en Sport. Het MPUV kijkt ook vooruit naar de positie van de vastgoedportefeuille in de toekomst. Het MPUV brengt het beheer van de vastgoedportefeuille (panden en percelen) transparant en systematisch in

Beleidsnota	Datum	Inhoud
		beeld. Wij geven middels het MPUV inzicht in de keuzes van investeringen in vastgoed op middellange en lange termijn.
Levendige en gezonde stad – Toegankelijke sportvoorzieningen		
Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023	2019	De Nota Kapitaal Goederen 2020 – 2023 Maatschappelijk Vastgoed gaat over het maatschappelijk vastgoed van de gemeente Utrecht binnen de programma's Vastgoed, Sport en Bereikbaarheid. In deze nota wordt een kwalitatieve en kwantitatieve raming gegeven voor de investeringen in het maatschappelijk vastgoed voor de komende vier jaar.
Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2023	2023	Zie bij doelstelling Toegankelijke buurtvoorzieningen.
Capaciteitsonderzoek sportaccommodaties	2022	Stand van zaken met betrekking tot de benodigde capaciteit voor sportaccommodaties in het kader van de groei van de stad.
Levendige en gezonde stad – Vastgoed		
Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2023	2023	Zie bij doelstelling Toegankelijke buurtvoorzieningen.
Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023 .	2019	Zie bij doelstelling Toegankelijke sportvoorzieningen.
Passende ondersteuning en opvang - 24-uurs begeleiding		
Beleidsnota Utrecht onder dak	2024	Beleid voor de opvang van dak- en thuisloze mensen
Kansrijk opgroeien		
Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting (MPOHV) 2016-2025	2016	Het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting 2016-2025 (MPOHV) geeft invulling aan de ambities rondom het realiseren van goede, gezonde en duurzame scholen voor alle Utrechtse leerlingen. Het MPOHV is het gezamenlijk bereikte resultaat van schoolbesturen en gemeente. Door de onderwijshuisvestingsbehoefte opnieuw in een meerjarenperspectief te plaatsen kan tijdig worden voorzien in voldoende en kwalitatief goede onderwijsvoorzieningen.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Planningsoptimisme

Onderbesteding op investeringen en planningsoptimisme hebben al langer de aandacht van organisatie, bestuur en accountant. Vanaf de Programmabegroting 2025 is de gemeentebrede investeringsinformatie verbeterd, waarbij in de paragraaf investeringen van de geautoriseerde investeringen een uitgavenraming per jaar is opgenomen. Daarbij is het mogelijk om de investeringsbedragen voor de verschillende jaren uit te splitsen naar programma, doelstelling en investeringscategorie. De uniformiteit, toelichtingen en leesbaarheid van de meerjaren-investeringsplannen voor ruimte, bereikbaarheid, beheer openbare ruimte, onderwijshuisvesting en vastgoed zijn het afgelopen jaar verbeterd. Vanaf de meerjaren-investeringsplannen 2025 wordt ook

de investeringsinformatie op uniforme wijze in de plannen opgenomen, waardoor deze vergelijkbaar en ook aan te sluiten is op de investeringsinformatie in de begroting. Hiermee zijn de uniformiteit, toelichtingen en leesbaarheid van de jaarlijkse investeringen en de meerjarenplannen voor de raad verbeterd. In 2025 start een meerjarige programmatische aanpak om de (centrale) sturing op de investeringsvolumes en kapitaallasten te verbeteren en reëler te ramen/onderuitputting terug te dringen.

Totaaloverzicht investeringen

Tabel 1: Totaaloverzicht investeringen per categorie

x €1.000

Categorie investering	Autorisaties t/m nominale begroting 2024	Wijzigingen in 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant 31-12-2024
Vervangingsinvesteringen	779.670	38.034	817.704	426.067	391.637
Routine-investeringen	24.533	0	24.533	15.997	8.536
Uitbreidingsinvesteringen categorie A	896.636	93.745	990.380	**335.134**	655.246
Totaal geautoriseerde investeringen	**1.700.838**	**131.779**	**1.832.617**	**777.198**	**1.055.419**
Uitbreidingsinvesteringen categorie B	247.169	-34.037	213.132	nvt	213.132
Totaal investeringen	**1.948.008**	**97.742**	**2.045.749**	**777.198**	**1.268.551**

Tabel 2: Totaaloverzicht vervangingsinvesteringen per programma

x €1.000

Categorie investering/programma	Autorisaties t/m nominale begroting 2024	Wijzigingen in 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant 31-12-2024
Vervangingsinvesteringen					
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	13.143	0	13.143	1.993	11.150
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	256.822	30.793	287.615	181.673	105.942
Kansrijk opgroeien	249.351	447	249.798	144.064	105.733
Levendige en gezonde stad	260.354	6.794	267.148	98.336	168.812
Totaal	**779.670**	**38.034**	**817.704**	**426.067**	**391.637**

Tabel 3: Totaaloverzicht routine-investeringen per programma

x €1.000

Categorie investering/programma	Autorisaties t/m nominale begroting 2024	Wijzigingen in 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant 31-12-2024
Routine-investeringen					

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	64	0	64	0	64
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	13.098	0	13.098	7.135	5.963
Veilige stad	64	0	64	0	64
Algemene middelen en Overhead (M&O en IPM)	11.307	0	11.307	8.862	2.445
Totaal	**24.533**	**0**	**24.533**	**15.997**	**8.536**

Tabel 4: Uitbreidingsinvesteringen A

x €1.000

Categorie investering/programma	Autorisaties t/m nominale begroting 2024	Wijzigingen in 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie t/m 2024	Restant 31-12-2024
Uitbreidingsinvesteringen A					
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	29.310	36.843	66.153	21.960	44.193
Duurzame bereikbaarheid	293.840	40.389	334.229	172.956	161.273
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	18.041	20.298	38.339	25.444	12.895
Passende ondersteuning	0	750	750	750	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	2.000	0	2.000	350	1.650
Kansrijk opgroeien	331.486	8.700	340.186	100.191	239.995
Levendige en gezonde stad	221.958	-13.235	208.723	13.483	195.240
Totaal	**896.636**	**93.745**	**990.380**	**335.134**	**655.246**

De in de tabellen opgenomen programma's bevatten per doelstelling een overzicht van de investeringen, inclusief toelichting. Daarnaast is er een nadere specificatie van de bovenstaande geautoriseerde en de voor 2024 nog te autoriseren investeringen in de investeringsstaten (geheime bijlage bij de jaarstukken).

Af te sluiten investeringsprojecten

Investeringsprojecten die fysiek zijn afgerond, worden aan het eind van het jaar afgesloten. Daarbij zetten we per project de door u geautoriseerde bedragen af tegen de daadwerkelijk gedane uitgaven. Hieruit blijkt of er een overschot of een tekort is op het betreffende project.

Uit het totaal van de af te sluiten investeringsbudgetten blijkt dat we voor 193,148 miljoen euro aan door uw gemeenteraad geautoriseerde investeringsprojecten administratief geheel of gedeeltelijk afsluiten. Voor deze projecten is in totaal 180,328 miljoen euro aan werkelijke uitgaven gedaan. Dit leidt per saldo tot een overschot aan kredieten van 12,820 miljoen euro. De financiële dekking van tekorten en bestemming van overschotten leggen wij aan u voor bij de Voorjaarsnota 2025.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Geen af te sluiten kredieten

Klimaatvriendelijke stad
Geen af te sluiten kredieten

Duurzame bereikbaarheid

x € 1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Mobiel data systeem	300	324	-24
2.	Platolaan (Nieuwe fietsroute Rijnsweerd Noord)	2.000	1.793	207
3.	Maatregelen voor de voetganger	1.320	1.319	1
4.	Proof of concept	565	624	-59
5.	Bewegwijzering	803	1.130	-327
6.	Slimme kruisingen	1.048	421	627
7.	Uitbreiding betaald parkeren	1.200	1.275	-75
8.	Moldaudreef	1.247	1.247	-
	Totaal	**8.483**	**8.133**	**350**

Toelichting:
Voor- en nadelen worden verrekend met de reserve Bereikbaarheid en het uiteindelijke resultaat wordt voorgesteld om op te nemen in de herprogrammering in het MPB 2025.

1. Mobiel data systeem
Het krediet van het mobiel data syteem wordt met een nadeel van 0,024 miljoen euro afgesloten, dit is ontstaan doordat de kosten hoger zijn uitgevallen dan verwacht.

2. Platolaan (Nieuwe fietsroute Rijnsweerd Noord)
Het project Platolaan (Nieuwe fietsroute Rijnsweerd Noord) is afgesloten in 2024 met een onderbesteding van 0,207 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van lagere aannemerskosten dan vooraf begroot.

3. Maatregelen voor de voetganger
Het project Maatregelen voor de voetganger is in 2024 afgerond. Het project is afgesloten binnen het gestelde krediet.

4. Proof of concept
Het project proof of Concept is afgesloten in 2024 met een overbesteding van 0,059 miljoen euro.

5. Bewegwijzering
Autobewegwijzering heeft veel last gehad van inflatie als gevolg van de oorlog in Oekraine. De prijzen voor materiaal (aluminium – voor de bordjes) zijn erg gestegen. Daarnaast zijn ook de uren voor de Nationale bewegwijzeringsdienst flink gestegen. Het project wordt afgesloten met een overbesteding van 0,327 miljoen euro.

6. Slimme kruisingen

Vanwege de complexiteit van het project Slimme Kruisingen is besloten het krediet af te sluiten met een onderbesteding van 0,627 miljoen euro.

7. Uitbreiding betaald parkeren
Het project uitbreiding betaald parkeren 2020-2024 is afgesloten in 2024 met een overbesteding van 0,075 miljoen euro. Voor uitbreiding betaald parkeren 2025 is een nieuw krediet beschikbaar.

8 .Moldaudreef
Het project Moldaudreef is in 2024 afgerond. Het project is afgesloten binnen het gestelde krediet.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

Beheer openbare ruimte

x €1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Vrijgave krediet voor strategische verwerving overslag- en verwerkingslocatie voor grondstoffen beheer openbare ruimte	20.298	19.900	398
	Totaal	**20.298**	**19.900**	**398**

Toelichting
De kosten koper van de verwerving waren dermate laag dat ze onder het te activeren bedrag vielen.

Levendige en gezonde stad

Toegankelijke sportvoorzieningen

x € 1.000

r.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Zwembad De Kwakel -duurzaamheid-	1.059	128	931
2.	SPC Galgenwaard -groot onderhoud en renovatie-	3.173	1.836	1.337
3.	SPP Welgelegen veld 5 (dry hockey)	600	558	42
4.	Renovatie en verduurzaming kleedgebouw sportpark Vechtzoom	1.230	1.483	-253
5.	SPP voordorp Veld 12	503	459	44
6.	Tijdelijke sporthal Loevenhoutsedijk 6 (laten staan)	3.410	2.993	417
7.	Atletiekbaan Overvecht	550	418	132
	Totaal	**10.525**	**7.875**	**2.650**

Toelichting

Overschrijdingen op investeringen van meer dan € 0,1 miljoen euro of meer dan 10 procent zijn hieronder toegelicht:

Zwembad de Kwakel - duurzaamheid -
Uiteindelijk is de scope van het project verkleind en zijn er minder werkzaamheden uitgevoerd.

SPC Galgenwaard - groot onderhoud en renovatie -
Uiteindelijk is de scope van het project verkleind en zijn er minder werkzaamheden uitgevoerd.

Renovatie en verduurzaming kleedgebouw sportpark Vechtzoom
Een tegenvallende aanbesteding heeft tot hogere projectkosten geleid.

Nummer 6 en 7 zijn deels gereed gemeld. Betreffende gebouwen zijn in gebruik genomen en in 2025 worden de werkzaamheden en financiën afgerond.

Vastgoed

x € 1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Sportcampus deel 1 en 2 en deel onderwijs	14.156	14.086	70
2.	Emile Hullebroeckstraat 060- (Spoor 2)	796	799	-3
3.	Oudwijkerdwarsstr. 148 (Buurth. Oudwijk/Podium Oost)	2.600	2.487	113
4.	Burchtpoort Cultuurcampus - 2020-	4.770	3.808	962
5.	Gloriantdreef (bieb) fase 1 (archiveren)	4.264	296	3.968
6.	Ventilatie Daelwijck - Floridadreef 1-	240	161	79
7.	Ventilatie Tolsteeg - Maansteenweg 1 -	240	175	65
8.	Directievilla -verhuur gereed maken-	700	568	132
9.	Renovatie achtergevel Pauwstraat 13a	632	652	-20
10.	Agnietenstraat 001-003 Nicolaasdwarsstraat 020 (Renovatie Centraal Museum en Depot)	4.400	4.312	88
11.	Domtoren	37.389	34.926	2.463
12.	Tivoli Vredenburg	1.850	1.683	167
13.	Grebbeberglaan	2.998	2.612	386
	Totaal	**75.035**	**66.565**	**8.470**

Toelichting

Overschrijdingen op investeringen van meer dan € 0,1 miljoen euro of meer dan 10 procent zijn hieronder toegelicht:

Oudwijkerdwarsstr. 148 (Buurth. Oudwijk/Podium Oost)
De raming die basis vormde voor de autorisatie bleek te hoog, bouwkosten vielen uiteindelijk lager uit.

Grebbeberglaan
Hogere kosten in de uitvoeringsfase.

Nummer 4 t/m 12 zijn deels gereed gemeld. Betreffende gebouwen zijn in gebruik genomen en in 2025 worden de werkzaamheden en financiën afgerond.

Kansrijk opgroeien

Onderwijshuisvesting

x € 1.000

Nr.	Naam investeringsproject	Geautoriseerd bedrag	Gerealiseerd bedrag	Overschot (+) of tekort (-)
1.	Gymzaal Terweide	2.650	2.654	-4
2.	Paulusschool	987	822	165
3.	Renovatie Weerdsingel tbv LEF	7.000	6.853	147
4.	Lawick van Pabstlaan 1, SPOU, Pantarijn	7.188	7.191	-3
5.	Lanslaan 12, Attleeplantsoen 39, PCOU	11.154	11.155	-1
6.	RKVDMH Herbestemming OBS Vleuterweide	6.071	6.072	-1
7.	Ventilatie Grebberberglaan	165	161	4
8.	St. Gregoriuscollege -deel 1- (Nieuw Welgelegen)	8.044	7.926	118
9.	Basisschool Leeuwesteyn Noord	14.790	14.773	17
10.	Aankoop Van Bijnkershoeklaan	1.900	1.828	72
11.	Willibrordschool -uitbreiding incl. kinderopvang-	4.650	4.679	-29
12.	Rosweijdelaan 1, PCOU, Beatrixschool (volledige gereedmelding)	4.111	4.111	0
13.	Sportcampus, Leidsche Rijn College, aanpassing (volledige gereedmelding)	2.000	2.000	0
	Totaal	**70.710**	**70.225**	**485**

Overschrijdingen op investeringen van meer dan € 0,1 miljoen euro of meer dan 10 procent zijn hieronder toegelicht:

Paulusschool
De onderschrijding op dit project is het gevolg van lagere kosten in de uitvoeringsfase van het project.

Renovatie Weerdsingel LEF
De raming die de basis vormde voor de autorisatie bleek te hoog, bouwkosten vielen uiteindelijk lager uit.

Nummer 8 t/m 11 zijn deels gereed gemeld. Betreffende gebouwen zijn in gebruik genomen en in 2025 worden de werkzaamheden en financiën afgerond.

Algemene middelen en overhead
Geen af te sluiten kredieten

Vastgoed

Inleiding

De paragraaf Vastgoed gaat over al het maatschappelijk vastgoed dat in eigendom is of beheerd wordt door de vastgoedorganisatie van de gemeente Utrecht.

Algemeen

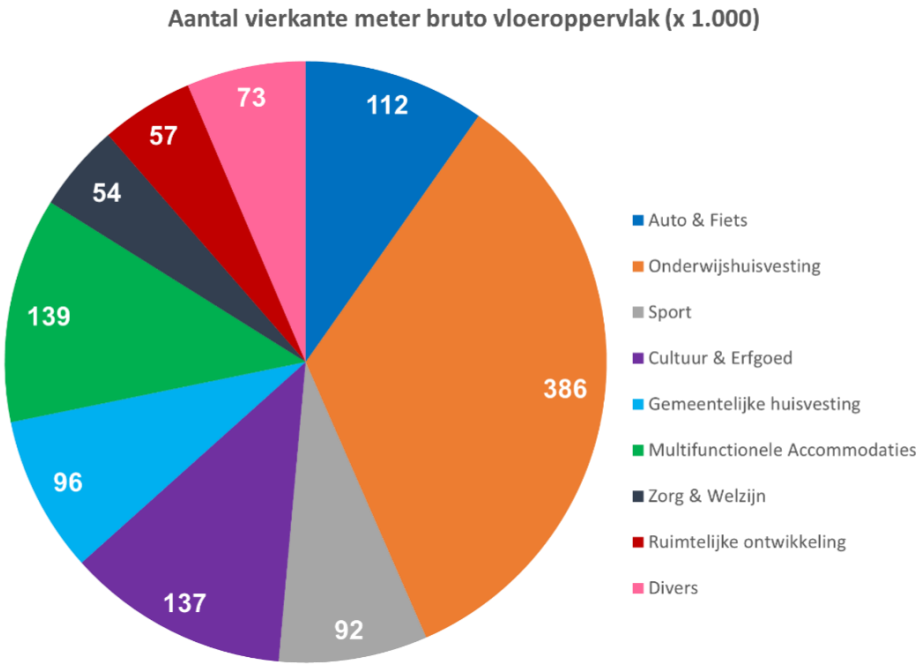
Het vastgoed wordt ingezet voor verschillende beleidsvelden, die ondergebracht zijn in de verschillende programma's.
In 2024 is het maatschappelijk vastgoed ondergebracht in de volgende drie programma's:

1. Levendige en gezonde stad
2. Kansrijk opgroeien
3. Duurzame bereikbaarheid

Onder het eerste programma, Levendige en gezonde stad, vallen de volgende opgaven:

- Sport
- Cultuur en Erfgoed
- Gemeentelijke huisvesting
- Multifunctionele accommodaties
- Zorg en Welzijn
- Overige panden

Onder het tweede programma, Kansrijk opgroeien, valt onderwijshuisvesting.
Onder het derde programma, Duurzame bereikbaarheid, vallen met name de parkeergarages en fietsenstallingen.
In onderstaande grafiek wordt zichtbaar gemaakt hoe de vierkante meters die de gemeente beheert, zijn verdeeld naar opgave.

Peildatum 31 december 2024

Belangrijkste uitgangspunten

Het maatschappelijk vastgoed van de Gemeente Utrecht wordt gericht ingezet om de maatschappelijke opgave van een “Gezond stedelijk leven voor iedereen” mogelijk te maken. We voorzien in de groeiende behoefte aan ruimte voor maatschappelijk relevante partijen door de investeringen in vastgoed mee te laten groeien met de groei van de stad.

- Het maatschappelijk vastgoed moet maatschappelijk en financieel rendabel zijn. Dit uitgangspunt houdt in dat het vastgoed bijdraagt aan de doelstellingen van de gemeente enerzijds. Anderzijds is het uitgangspunt dat de kostprijs van vastgoed via de huur (al dan niet met aanvulling via de beleidsvelden aan de huurder), wordt vergoed. Dat volgt uit de Wet Markt en Overheid.
- Het huurprijsbeleid houdt in dat de huur voor beleidsondersteunend vastgoed kostprijsdekkend is; voor alle overige (commerciële) huurders geldt de markthuur. Er wordt geen subsidie verstrekt via de huur.
- Voor het maatschappelijk vastgoed geldt conditie-gestuurd onderhoud als uitgangspunt. Het vastgestelde minimale kwaliteitsniveau is conditieniveau 3 (op basis van NEN 2767).
- De panden die door de gemeente geëxploiteerd worden, zijn toegankelijk voor iedereen.
- Wij streven naar energieneutraal bij renovatie en nieuwbouw. Voor bestaande panden versnellen we – met inachtneming van de technische en financiële mogelijkheden – de verduurzaming. We maken daarom per gebouw een afweging van de maatregelen en hun bijdrage aan gezonde verstedelijking.
- Het maatschappelijk vastgoed voldoet bij nieuwbouw en grote renovaties aan de Utrecht Standaard Toegankelijk.
- Leegstandsbeheer is gericht op het efficiënt inzetten van vastgoed bij leegstand met de focus op maatschappelijk gebruik, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen korte en lange termijn.

Beleidskaders

Beleidsnota	Datum	Inhoud
Kaderbrief 2017	2017	De Kaderbrief Vastgoed 2017 is het uniforme beleidskader met de spelregels voor het gemeentelijk vastgoed.
Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023 (NKG)	2019	De Nota Kapitaalgoederen Vastgoed 2020-2023 (NKG) geeft inzicht in de geplande investeringen voor het maatschappelijk vastgoed van gemeente Utrecht binnen de toenmalige programma’s.
Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed	2021	Het Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed geeft de visie op het creëren van maatschappelijke waarde vanuit het instrument van gemeentelijk vastgoed; dit geeft richting voor de actualisatie van het vastgoedbeleidskader en het te voeren vastgoedbeleid.
MPUV 2023	2023	Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) brengt jaarlijks bij de Voorjaarsnota transparant en systematisch het beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille (panden en percelen) in beeld en geeft een toekomstperspectief voor de vastgoedportefeuille.
Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting 2016-2025		De ambities en plannen voor gezonde, duurzame en passende scholen zijn vastgelegd in dit meerjarenperspectief.

Voor deze doelstelling is recent nieuw beleid gemaakt (Beleidsnota Vastgoed, opvolger van de kaderbrief 2017). Dit wordt in 2025 vastgesteld.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Hier staan we stil bij de relevante ontwikkelingen die voor 2024 van invloed waren op onze ambitie.

Betaalbaarheid door huurders onder toenemende druk
In de begroting 2024 signaleerden we dat, onder andere door stijgende bouwkosten (als gevolg van inflatie en energiecrisis) en hogere onderhoudskosten, de kostprijsdekkende huur verder zou gaan stijgen. We hebben gezien dat de inflatie rondom bouwkosten afnam en niet meer sterker steeg dan het algemene prijsindexcijfer. Daarnaast zijn de energieprijzen enigszins genormaliseerd, maar nog steeds hoog. Door onzekerheid over (Rijks)subsidies, stijgende onderhoudskosten en btw-verhogingen bij sport en cultuur bleven de zorgen over de betaalbaarheid bestaan bij onze maatschappelijke huurders.

Marktontwikkelingen (vertragingen in projecten)
De afgelopen jaren, ook in 2024, hebben we gemerkt dat de kosten van het ontwikkelen en beheren & onderhouden van maatschappelijk vastgoed blijven stijgen. Oorzaken zijn de marktontwikkeling, hoge inflatie, het bouwen in hoge dichtheden en onze doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid en gezondheid.
In diverse projecten over de hele stad, maar zeker in gebieden als Leidsche Rijn Centrum, omgeving Berlijnplein, Beurskwartier en Merwede wordt steeds duidelijker dat de normbudgetten die we hanteren niet meer passen bij de hoogstedelijke uitgangspunten en ambities. In 2024 hebben we het gesprek over de ambities tegenover de betaalbaarheid verder op gang gebracht.
Stapeling van functies versterkt deze problematiek. Samen met aanleverproblemen, netcongestie en beschikbare capaciteit in de markt veroorzaakt dit vertraging binnen projecten.

Netcongestie
In de begroting 2024 hebben we netcongestie als ontwikkeling gesignaleerd. In 2024 zien we dat netcongestie een blijvende uitdaging is voor ons maatschappelijk vastgoed, dit zal de komende jaren zo blijven. Zo worden aanvragen voor nieuwe grootverbruik aansluitingen op een wachtlijst geplaatst en is het niet uit te sluiten dat netcongestie in de nabije toekomst ook voor kleinverbruik aansluitingen zal gelden. Wanneer projecten niet (tijdig) gerealiseerd worden belemmert dit de gebalanceerde groei van onze stad, onze wettelijke taak ten aanzien van onderwijshuisvesting en de huisvesting van andere gemeentelijke beleidsdoelen, zoals sport, zorg en cultuur.

In 2024 zijn diverse stappen gezet om de gevolgen van netcongestie te beperken. Op 21 mei 2024 hebben wij uw raad per brief geïnformeerd over een tijdelijke maatregel om te voorkomen dat lopende renovatieprojecten (per direct) stil komen te liggen. In plaats van volledig aardgasvrij renoveren kiest de gemeente ervoor om gebouwen tijdelijk aardgasvrij-ready te maken. Zodra er weer aansluitcapaciteit beschikbaar is worden de betreffende gebouwen alsnog volledig aardgasvrij gemaakt. Voor (vervangende) nieuwbouwprojecten is nog geen eenduidige kortetermijnoplossing in zicht en wordt per project gezocht naar een maatwerkoplossing. Voor diverse projecten zijn al oplossingen gevonden. Zo wordt in de nieuwe Utrechtse stadswijk Merwede gewerkt met een nieuw type stroomcontract: een groepscontract waarin de gehele wijk een gecombineerd maximaal vermogen krijgt. Hierdoor kunnen ook maatschappelijke voorzieningen met een grootverbruik aansluiting gerealiseerd worden. Naast contractuele oplossingen worden ook andere netbewuste oplossingen overwogen en onderzocht, zoals het realiseren van externe regelbare opwek door middel van batterijen, aggregaten en zonnepanelen.

Stijgende onderhoudskosten, mede door wettelijke verplichtingen aan onderhoud
In 2024 zijn de onderhoudskosten gestegen. Onderhoudscontracten hebben we geïndexeerd. Nieuwe contracten hebben echter gezorgd voor een stijging van de onderhoudskosten. Daarnaast zorgen de kosten van de wettelijke verplichtingen voor een stijging. Met name het uitvoeren van brandscans en de uitvoering van maatregelen die daaruit volgen zorgen voor een forse stijging in de onderhoudskosten. De middelen zijn voor enkele jaren toereikend maar op termijn zien we een tekort ontstaan.

Leegstandsbeheer
Bij tijdelijke leegstand maakt de gemeente onderscheid tussen:

- Klassiek leegstandsbeheer voor de periode 0 tot 6 maanden (de gemeente heeft hiervoor een overeenkomst met een externe partij);
- Tijdelijk beheer voor de periode 6 tot 24 maanden.

Voor deze laatste, langere periode zijn we in 2024 gestart met het zoeken naar een passende vorm. Uitgangspunt is dat we deze panden wijk- of buurtgericht inzetten voor maatschappelijke doeleinden. Hierbij is het van belang dat er aandacht is voor maatwerk en flexibiliteit, zodat per pand en per duur van de leegstand het juiste initiatief voor de wijk gekozen kan worden. Hiervoor wordt de kennis en expertise van (beleids)afdelingen ingeschakeld. Daarnaast hebben we onderzocht welke financiële-, juridische- en praktische consequenties deze vorm van beheer heeft en hebben we een aanbestedingsleidraad opgezet.

Ambitie maatschappelijk vastgoed

De gemeente stond in 2024 met het maatschappelijk vastgoed opnieuw voor een paar grote uitdagingen. Deze uitdagingen hadden enerzijds betrekking op het vastgoed zelf (marktomstandigheden, netcongestie, verduurzaming) en anderzijds op de organisatie (voldoende personeel, processen op orde). De gemeente wil in staat zijn om te voorzien in de groeiende behoefte aan vastgoed voor maatschappelijk relevante partijen. Daarbij is het belangrijk dat het vastgoed goed onderhouden wordt en blijft, duurzaam en toegankelijk is. In 2024 is duidelijk geworden dat het onvermijdelijk is dat er keuzes zullen moeten worden gemaakt. De opgaven waarvoor de Vastgoedorganisatie staat en waar we onze energie willen richten, zal een voortdurende afweging vragen tussen ambitie en realisme.

Binnen de Begroting 2024 hebben we onze ambitie in de volgende doelstellingen vertaald, waar we nu op terugblikken:

- Binnen het programma Kansrijk opgroeien werken we aan de doelstelling: Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen , die voldoende passend en duurzaam is.
- Binnen het programma Levendige en gezonde stad werken we aan de doelstellingen: Gelijk aan de groei van de stad heeft Utrecht voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen en Voldoende en optimaal gespreid en goed onderhouden gemeentelijk vastgoed dat bijdraagt aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.
- Binnen het programma Duurzame bereikbaarheid werken we aan de doelstelling: Mobiliteitsgedrag dat bijdraagt aan een gezonde en leefbare stad.

Hieronder willen we graag terugblikken en ingaan op welke onderwerpen wij in 2024 tactisch hebben verder gewerkt, zoals benoemd in de begroting 2024:

Klanttevredenheid

- In 2024 zijn we verdergegaan met de verbeterpunten die voortkomen uit de benchmark gemeentelijk vastgoed uit 2023.
- Wij zijn doorgegaan met verbeteren, dat hebben wij langs de volgende lijnen gedaan:
- Voor de dienstverlening hebben wij de processen verder geoptimaliseerd en waar het kan geautomatiseerd;
- We hebben de relatie met de huurder verder bestendigt, onder andere door de Huurdersdag die we hebben georganiseerd;
- Met de grootste huurders, met complexiteit aan pand, onderhoud of techniek, hebben we het jaarplan besproken, de overige huurders hebben we tijdig geïnformeerd wanneer er onderhoud wordt uitgevoerd.

Verduurzaming

- Om de verduurzamingsambitie verder in te vullen hebben we gewerkt aan een bijdrageregeling voor tonnen CO2. In deze pilot wordt een methode gehanteerd om bij investeringen de reductie van CO 2 te hanteren als maatstaf om bij te dragen aan de energietransitie. Hierover is in december een raadsbrief verstuurd.

Toegankelijkheid

- In 2024 hebben we gebouwen die niet op een natuurlijk moment (grootschalige renovatie of nieuwbouw) toegankelijker gemaakt konden worden laten inventariseren door een toegankelijkheidsadviseur. Per gebouw hebben we een rapport opgesteld met voorstellen om de toegankelijkheid te verbeteren. In 2024 zijn we ook begonnen met de uitvoering bij de eerste gebouwen.

Financiën

Voor vastgoed heeft de Vastgoedorganisatie budgetten toegekend gekregen, verspreid over de diverse programma's en beleidsdoelstellingen van de gemeente Utrecht. Onderstaand overzicht biedt een totaalbeeld van deze beschikbaar gestelde budgetten inclusief de uitnutting van deze budgetten in 2024.

x €1.000

Beleidsdoelen		Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Duurzame bereikbaarheid	Baten	1.034	994	1.045	51
	Lasten	11.370	13.406	13.142	264
	Onttrekking reserves	0	0	0	0
Totaal Duurzame bereikbaarheid		**-10.336**	**-12.412**	**-12.097**	**315**
Kansrijk opgroeien	Baten	5.729	4.005	4.825	820
	Lasten	55.368	59.922	59.792	130
	Onttrekking reserves	3.009	54.998	55.003	5
	Toevoeging reserves	1.110	3.100	3.100	0
Totaal Kansrijk opgroeien		**-47.740**	**-4.019**	**-3.064**	**955**
Levendige en gezonde stad - Toegankelijk sport- voorzieningen	Baten	2.550	2.763	2.832	69
	Lasten	14.691	17.092	16.759	333
	Onttrekking reserves	2.528	33.705	33.987	282
	Toevoeging reserves	5.623	11.500	11.500	0
Totaal Levendige en gezonde stad - Toegankelijk sportvoorzieningen		**-15.236**	**7.876**	**8.560**	**684**

x €1.000

Beleidsdoelen		Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Levendige en gezonde stad - Vastgoed	Baten	28.981	28.592	27.592	-1.000
	Lasten	36.205	29.475	34.680	-5.205
	Onttrekking reserves	4.426	65.417	67.697	2.280
	Toevoeging reserves	9.372	4.338	4.508	-170
Totaal Levendige en gezonde stad - Vastgoed		**-12.170**	**60.196**	**56.101**	**-4.095**
Totaal Vastgoed		**-85.482**	**51.641**	**49.500**	**-2.141**

De toelichting van het financiële resultaat worden verantwoord onder de programma's.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Het sturen op en beheersen van de bedrijfsprocessen is de primaire verantwoordelijkheid van het college. De raad moet zich wel een oordeel kunnen vormen over de inrichting en het functioneren van de bedrijfsvoering. De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens van de gemeente Utrecht ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Speerpunten 2024

Voor 2024 hebben we vijf inhoudelijke speerpunten.

Inclusie en diversiteit
In 2024 zijn concrete stappen gezet in het verder werken aan een veilige, inclusieve organisatie voor de medewerkers en aan een diverse organisatie waar inwoners zich in herkennen. De meeste organisatieonderdelen hebben in 2024 een plan van aanpak opgesteld en daarmee concrete vervolgstappen gezet in o.a. bewustwording, inclusief leiderschap en meer diversiteit bij in- en doorstroom van medewerkers.
De actuele behaalde resultaten zijn in september 2024 ter informatie gedeeld met de gemeenteraad en in de raadsbrief van april 2024 is de gemeenteraad geïnformeerd over de doelstelling om per 2026 minimaal 20% biculturele diversiteit te beschikken in de functies van schaal 12 en hoger.

Capaciteitsmanagement
Om de opgaven voor de stad uit te kunnen voeren, rekening houdend met de structureel verkrappende arbeidsmarkt en beschikbare financiële middelen, is het voor de organisatie belangrijk om grip te houden op in-, door- en uitstroom van medewerkers. In 2024 is het gebruik van HR-analytics verder doorontwikkeld waarmee de organisatie datagedreven en scherp zicht houdt op de bemensing. Op deze manier kan de organisatie beter sturen op de gewenste beschikbaarheid van interne en externe medewerkers.
Ook zijn de eerste stappen gezet voor het opzetten van een centraal loopbaancentrum waarmee het voor eigen medewerkers eenvoudiger wordt om nieuwe loopbaanstappen te kunnen zetten binnen de organisatie. Met als doel het behoud van huidige medewerkers en een aantrekkelijk werkgeverschap voor nieuwe medewerkers. Dit is nadrukkelijk van belang in deze tijd van bezuinigingen.

Informatie op orde
Middels de reguliere raadsbrief voortgang risicovolle projecten wordt uw raad op de hoogte gehouden op de voortgang van het programma Informatie op orde. Daarin valt te lezen dat een deel van de activiteiten vertraging oploopt maar dat er op dit moment geen reden is om de afspraken uit het startdocument te herzien.

Standaardisatie
In 2024 zijn de laatste standaarden onder regie van het programma opgeleverd en in een continu verbetercyclus gezet. Het programma De Utrechtse Standaard (DUS) is in 2024 beëindigd conform programmaplan, er is een start gemaakt met het borgen van nieuw ontwikkelde werkwijzen en dienstverlening in de organisatie.

Sturen en verantwoorden
Het afgelopen jaar is de standaard voor de beleidscyclus verder geïmplementeerd. Vastgesteld zijn

onder andere de volgende beleidsdocumenten nieuwe stijl: Beleidsnota financiële bestaanszekerheid, Visie en Beleidsnota Utrecht circulair, Beleidsnota Utrecht onderdak, Beleidsnota samen stad maken en Beleidsnota opwekgebieden schone energie. Ook is de informatie in de begrotingscyclus verbeterd, onder andere de financiële informatie over investeringsuitgaven. Dit laatste zal ook doorwerken in de komende meerjarenprogramma's zoals het Meerjarenprogramma Ruimte (MPR). Deze resultaten vloeien voort uit de vaststelling in 2023 van de Beleidsnota standaard voor de beleidscyclus en een nieuwe programma-indeling van de begroting, waarmee meer samenhang is gebracht in de verschillende sturingsmechanismen (begrotingscyclus en beleidscyclus), zodat de kaderstelling door de gemeenteraad verbetert en een betere controle van beleid mogelijk wordt. De interne sturing (managementcyclus) sluit hierop aan.

Bedrijfsvoering

Personeel en Organisatie

Inhuur

Uitsluitend in situaties van 'piek en ziek', specialistische expertise en bij niet invulbare vacatures heeft de organisatie capaciteit ingehuurd. Doordat ook afgelopen jaar sprake was van een krappe arbeidsmarkt en relatief hoog ziekteverzuim was het noodzakelijk om meer in te huren dan gepland. In 2024 is voor 93,4 miljoen euro ingehuurd (15,2%van het totaal aan loon- en inhuurkosten). Dit betreft een overschrijding van 2,7 miljoen euro van het vastgestelde inhuurplafond uit de Programmabegroting 2024 (90,7 miljoen euro).
In de functies t/m salarisschaal 9 is afgelopen 5,9% van de betreffende formatie ingehuurd. Daarmee is de organisatie binnen het vastgestelde maximum van 10% gebleven (conform Amendement 52A uit 2018).

Weerbare organisatie

Gedurende het jaar zijn 34 workshops/trainingen aan afdelingen en leidinggevenden verzorgd over de thema's integriteit en ongewenst gedrag, is een centrale vertrouwenspersoon geworven en heeft de gedragscode voor medewerkers een update gekregen. Ook is in 2024 het integriteitsmanagement van de organisatie verstevigd door de komst van een centraal advies- en meldpunt. Bij dit centrale punt kunnen medewerkers terecht voor vragen, advies, voorlichting en training en hier meldingen worden gedaan over vermoedens van integriteitsschendingen of ervaren ongewenst gedrag. Mogelijk is mede door de komst van dit centrale meldpunt in 2024 een toename van het aantal ontvangen meldingen ontvangen ten opzichte van het voorgaande jaar 2023.

Conform de gemaakte afspraak over het informeren van de gemeenteraad over integriteitszaken wordt u via deze jaarstukken op hoofdlijnen geïnformeerd over de in behandeling genomen integriteitsmeldingen: In 2024 zijn 76 signalen/meldingen van vermeende integriteitsschendingen ontvangen. Deze signalen/meldingen hadden betrekking op:

- omgaan met elkaar (43)
- omgaan met spullen van de gemeente (9)
- omgaan met informatie (4)
- voorkomen van belangenverstrengeling (9)
- omgaan met bevoegdheden (8)
- gedrag in privésfeer (6)
- Voorkomen corruptie (1)

(sommige meldingen hadden betrekking op meerdere onderwerpen)
Ten aanzien van de afdoening:

- In 9 situaties heeft conform het ‘onderzoeksprotocol Integriteitsschendingen en misstanden’ een feitenonderzoek plaatsgevonden.
- In 21 situaties is een integriteitsschending vastgesteld
- In 46 situaties is geen integriteitsschending vastgesteld
- 9 situaties zijn nog niet afgerond.

In de situaties waarbij een integriteitsschending is vastgesteld heeft de organisatie waar gepast en mogelijk een maatregel getroffen richting de betrokken medewerker(s). Daarnaast heeft de organisatie in deze situaties nader gekeken of er kwetsbaarheden/omstandigheden zijn waar verbetermaatregelen op moeten worden genomen om herhaling te voorkomen.

Daarnaast zijn ook 10 signalen/meldingen binnengekomen die geen betrekking hadden op integriteit. Dit betreft o.a. zaken met betrekking tot een arbeidsconflict en/of functioneren. Deze signalen/meldingen zijn door het centrale meldpunt doorverwezen naar de juiste functionarissen.

Werken 3.0

Het programma Werken 3.0 faciliteert en ondersteunt dat de organisatie en de medewerkers gezond en hybride kunnen samenwerken aan de opgaven van de stad. De opgaven zijn bepalend voor waar en hoe de medewerkers werken. De organisatie zorgt stapsgewijs voor meer variatie en keuze in die voorzieningen, zowel voor thuis als op kantoor: een goed ingerichte thuiswerkplek, een laptop om veilig op te kunnen werken, stilte- en videobelplekken op kantoor evenals faciliteiten om samen te werken en te vergaderen.
In 2024 zijn de volgende zaken gerealiseerd:

- Herinrichting van een aantal verdiepingen van het Stadskantoor om de verschuiving van de meer klassieke kantoorfuncties naar ontmoeten, vergaderen en samenwerken te faciliteren.
- Oplevering van een nieuwe locatie voor de afdeling Erfgoed (voorheen in het Stadhuis). Zodat er meer ruimte beschikbaar komt voor het realiseren van de visie ‘Huis van de stad’ in het Stadhuis.
- Verdere invoering van nieuwe digitale samenwerkingsomgeving en applicaties voor medewerkers.

Doelstellingen Personeel en Organisatie

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2024	Realisatie 2024
Inhuur externen (inhuurplafond)	Uitgangspunt is dat regulier en structureel werk wordt uitgevoerd door eigen medewerkers.	Maximaal 90,7 miljoen euro inhuurkosten.	93,4 miljoen euro
Inhuur externen	In de functies t/m salarisschaal 9 wordt maximaal 10% van de formatie ingehuurd.	Maximaal 10% externe inhuur ten opzichte van de formatie in functies t/m salarisschaal 9. Zoals dat is bepaald met Amendement 52 uit 2018.	5,9%
Culturele diversiteit	We zetten in op vergroting van culturele diversiteit in hogere functies.	De culturele diversiteit vanaf schaal 12 te verhogen naar 20% in 2026.	13% (dit betreft realisatie in 2023 op grond van Barometer Culturele Diversiteit

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2024	Realisatie 2024
		Aangenomen motie 93 uit mei 2021 bepaalt dat het college met een streefcijfer komt. Dit streefcijfers is door het college aan de raad medegedeeld met deze raadsbrief uit oktober 2021.	van het CBS. Zie ook raadsbrief april 2024)
Stages	De gemeente Utrecht wil als werkgever kansen creëren voor jongeren. Dit doen we ook in de vorm van het aanbieden van stage- en werkervaringsplekken.	Minimaal 250 reguliere stageplaatsen, waarvan minimaal 150 op mbo-niveau.	340 stageplaatsen, Waarvan 157 op mbo-niveau
Verzuim	In het kader van duurzame inzetbaarheid zetten we blijvend in op het terugdringen van verzuim.	Maximaal een voortschrijdend gemiddeld ziekteverzuim van 5,7% (op grond van methodiek A&O-fonds gemeenten)	8,7% (in 2024 heeft concerndirectie besloten tot een geïntensiveerde aanpak om het verzuim terug te dringen)

Informatievoorziening en automatisering

In 2024 gaat de hoogste prioriteit uit naar de continuïteit van de informatiehuishouding van de gemeente. We nemen maatregelen om de informatiesystemen stabiel en goed beveiligd te houden. We pakken het continuiteitsrisico op het zaakgericht werken aan.
De cyber-dreiging vergt continu aandacht en aanscherping van onze gegevensbescherming. Dit doen we risico-gebaseerd, zodat we de goede balans houden tussen risicobeheersing en kosten. Ook in 2024 vraagt dit de nodige prioritering en investeringen in personeel, procedures en hulpmiddelen. In de Voorjaarsnota 2024 zullen we inzichtelijk maken wat de middelenbehoefte is om deze doelstelling te kunnen blijven borgen.Daarnaast werken we aan de toekomstbestendigheid en efficiëntie van onze informatiehuishouding en ICT door de onderstaande trajecten.

Digitale stad

In 2024 hebben we interne richtlijnen vastgesteld voor het gebruik van Artificiële Intelligentie en Social media-apps (weren risicovolle apps). Innovaties voor wervengebied (wervenkadaster) en druktemonitoring zijn geïmplementeerd. Naar de innovatie op monitor circulair is onderzoek gedaan met de Universiteit Utrecht wat niet geleid heeft tot implementatie. We ontwikkelen momenteel beleid om het duurzaam inkopen van ICT verder te verbeteren. Het opleidingsaanbod is uitgebreid met een verplichte e-learning gegevensbescherming en een AI Introductie-opleiding in samenwerking met de UU. Conform coalitieakkoord zijn opleidingen voor inwoners op basisvaardigheden en digitale veiligheid uitgevoerd en/of uitgebreid. Het stadspanel Uthiek is in verband met de bezuinigingen niet geïmplementeerd.

Samen Organiseren

In 2024 zijn alle klantcontactwebformulieren waar met DigID ingelogd wordt gemigreerd naar de nieuwe Common Ground infrastructuur. Het migreren van de overige formulieren loopt volgens planning als onderdeel van het programma Continuïteit zaakgericht werken.

Klantgericht samenwerken In Ketens (KiK):

Het programma KIK is in 2024 beëindigd. Een door KIK ontwikkelde werkwijze met passende IT-ondersteuning wordt inmiddels gebruikt door de Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU). Dit werkt goed en is onderdeel van het informatiesysteem van VGU.
Het programma KIK als geheel is geëvalueerd, afgehecht en overgedragen aan de staande organisatie. Niet alle ambitieuze doelen van het programma zijn behaald. De lijn stuurt verder op de doelen, al zal dat langzamer gaan door beperktere capaciteit/middelen (mede in relatie tot de bezuinigingsopgaven). Het programma heeft wel veel kennis en ervaring opgeleverd over inzet van innovatieve ICT, in lijn met landelijke ontwikkelingen, als ook ketensturing/procesregie over organisatieonderdelen heen. Deze ervaringen worden gebruikt bij o.m. de omgevingswet en Samen Organiseren / Common Ground.

Cloudtransitie

Het datacenter aan de Manitobodreef is ontmanteld. Het verhuizen van applicaties is in 2024 gestart en zal de komende jaren doorlopen bij momenten van reguliere vervanging en aanschaf van nieuwe applicaties.

Doelstellingen Informatievoorziening en automatisering

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2024	
Continuïteit en beschikbaarheid van ICT-systemen	We optimaliseren onze processen en de informatiehuishouding op basis van de ambities rondom dienstverlening, participatie, bedrijfsvoering en het nieuwe werken. Tijdens deze innovatie zorgen we ervoor dat de bedrijfskritische systemen beschikbaar zijn en de continuïteit blijft gewaarborgd.	Behoud van prestaties op beschikbaarheid en continuïteit van resp. 99% en 24/7.	In 2024 was de beschikbaarheid van onze systemen 99,74% over 365 dagen 24/7.
Open data/ Open overheid	We werken toe naar een meer open en transparante gemeente Utrecht.	Minimaal 300 open datasets en 20 open documenten op Utrechtse Open Platform (circa 10% van mogelijke open data sets)	We hebben ruim 400 open datasets, deels samengevoegd op basis van gebruikerswensen 30 open documenten staan klaar op het Open documenten platform dat bijna live is

Gegevensbescherming	De gemeente heeft de afgelopen jaren gewerkt aan de implementatie van risicogestuurd werken op het gebied van gegevensbescherming. De doelstelling daarbij is om een volwassen managementproces neer te zetten dat certificeerbaar is op basis van de ISO 27001 standaard	Alle risicoanalyses op het gebied van informatieveiligheid en privacy op strategisch, tactisch en operationeel niveau, zoals voorgeschreven in het management systeem, zijn uitgevoerd en up-to-date.	Op strategisch niveau is de risicoanalyse in 2024 niet uitgevoerd en daarmee ook niet up-to-date. Op tactisch niveau zijn 16 van de 19 risicoanalyses uitgevoerd en ook up-to-date. Op operationeel niveau 617 van de 996 risicoanalyses uitgevoerd (=62%)

Financiën, Juridische zaken en inkoop

Verbeteren begrotingsproces

Ook in 2024 hebben we ons gericht op het verbeteren van het begrotingsproces en de begrotingsproducten. Technische begrotingswijzigingen zijn vanaf 2024 geïntegreerd in de bestuursrapportages en het aantal voorstellen voor resultaatbestemming zijn beperkt door de mogelijkheden voor reservemutaties in de jaarrekening uit te breiden. In de Programmabegroting 2025 zijn de concrete bezuinigingsvoorstellen uit de Voorjaarsnota 2024 verwerkt en waar nodig toegelicht in de onderliggende programma's. De paragraaf Verbonden partijen hebben we de standaard opzet van de paragrafen gegeven. Hierbij is met name aandacht besteed aan de bestuurlijke en wettelijke onderdelen. Zo is de risico-status van de verbonden partij toegevoegd en wordt er expliciet aandacht besteed aan de ontwikkelingen en beleidsdoelen. Voor gemeentebrede investeringsinformatie is een verbetering uitgewerkt. De paragraaf Investeringen bevat vanaf de Programmabegroting 2025 een investeringstabel waarin de jaarlijkse investeringsvolumes van geautoriseerde investeringen per programma, doelstellingen en investeringscategorie zijn opgenomen.

Versterken financiële functie

De financiële functie op zich is in staat is om te zorgen voor een correcte financiële verantwoording op basis van correcte financieel transactionele processen. De taakuitvoering voldoet aan de wettelijke eisen op het gebied van verantwoording en controle. Tegelijkertijd zijn op het gebied van financiële sturing de prestaties voor verbetering vatbaar. In 2024 is daarom gestart met het versterken van de financiële functie binnen de gemeente Utrecht. Een goed financieel beheer vormt de basis voor een goed bestuur.

In 2024 is gestart met het herijken, uitlijnen en vaststellen van de werkprocessen binnen financiën m.b.t. de jaarrekening en de voorjaarsnota. Hierbij is aandacht voor het vergroten van de kennis met name op het gebied van gemeentefonds en lokale heffingen. Daarnaast is begonnen met de herijking van de eerste financiële kaders en spelregels rondom het onderdeel Koers van de bedrijfsvoering. Het programma implementatie en gebruik van SAP is goed georganiseerd en verliep hierdoor ook in 2024 naar verwachting. Binnen het programma implementatie en gebruik van SAP is specifiek aandacht geweest voor de gebruikers. De betrokkenheid was onder de gebruikers daarom ook groot. Dat zie je o.a. terug in de deelname van de georganiseerde workshops en trainingen, en de extra inzet in weekenden en tijdens kerstreces.

In 2024 is gestart met het programma Versterken financiële functie met als doel gericht en verder bij te dragen aan het versterken van de financiële functie. Het programma ondersteunt zichtbaar wat beter kan en moet, ondersteunt bij het verbinden en oppakken ervan en monitoren of de verbeteringen daadwerkelijk plaatsvinden. Omdat alle activiteiten van de gemeente Utrecht samenhangen met beschikbare middelen, zijn er veel belanghebbenden bij het verbeteren van de kwaliteit van de financiële functie. Zo ook de raad. De advies/raadscommissie wordt 2-4x per jaar geïnformeerd met een voortgangsrapportage.

Rechtmatigheidsverantwoording (RMV)

Over het verslagjaar 2023 heeft ons college voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording afgegeven, ondanks het feit dat dit nog niet verplicht was over dat jaar. Van de accountant hebben we complimenten ontvangen over de manier waarop we deze verantwoording hebben uitgevoerd en aan uw raad hebben voorgelegd in de Jaarstukken 2023. In 2024 zijn we, in nauwe samenwerking met de accountant, verdergegaan met de verbetering van de Verbijzonderde Interne Controles (VIC) die de rechtmatigheidsverantwoording onderbouwen, het standaardiseren van de VIC-plannen, de bijbehorende risico-inschatting en het verbeteren van het inzicht in IT-beheersmaatregelen. Voor 2024 hebben we de rechtmatigheidsverantwoording opgesteld conform de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV.

Verbeteren juridische dienstverlening

In 2024 zijn de eerste stappen gezet om de juridische functie in de organisatie te versterken. Zo is Juridische Zaken als zelfstandig organisatieonderdeel gepositioneerd. Deze stevige positie helpt bij de versterkingsopgave en een toekomstbestendige juridische functie. Een aantal concrete initiatieven draagt bij aan de juridische kwaliteit en rechtsbescherming voor onze inwoners. Er is afgelopen jaar ingezet op direct contact met bezwaarmakers en verzoekers die een verzoek op grond van de Wet open overheid hebben ingediend. De kwaliteit van de procedures staat op verschillende plekken in de organisatie onder druk. Dat blijkt ook uit de cijfers hieronder. In 2024 zijn de eerste stappen gezet om meer lessen te trekken uit bezwaar en beroep en vanuit Juridische Zaken te sturen op de kwaliteit van besluitvorming. In 2025 wordt dit verder uitgebouwd.

Doelmatig inkopen en maatschappelijke doelstellingen

Op 19 maart heeft het college het nieuwe uitvoeringsprogramma MVOI vastgesteld. Met het uitvoeringsprogramma richten we ons als opdrachtgever op de vijf Utrechtse beleidsthema's: klimaat, circulaire economie, gezonde leefomgeving, sociale & gezonde stad en ketenverantwoordelijkheid. Het programma vertaalt deze maatschappelijke doelen naar duidelijke inkooprichtlijnen, zodat het voor iedereen duidelijk is hoe zij kunnen bijdragen aan deze doelen. Samen met verschillende beleidsafdelingen hebben we uitgewerkt hoe we deze thema's concreet maken. Ook is er meer aandacht geweest voor de planvorming in de organisatie. Denk aan de keuzes die we al in een ontwerpfase maken. We hebben een ontwikkeling gestart om bij aanbestedingen beter de voortgang van de doelen te monitoren, zodat we de behaalde resultaten beter in kaart kunnen brengen en weten hoe onze inkopen hebben bijgedragen aan de maatschappelijke doelen.

Doelstellingen Financiën, Juridische zaken en Inkoop

Onderwerp	Toelichting	Doelstellingen 2024	Realisatie 2024
Financiën			
Tijdigheid budgetbeheer	Onze budgetrapportages en prognoses moeten zoveel	Maximaal 3% afwijking van de kosten per programma tussen het geprognosticeerd	Bij 5 programma's bedraagt de afwijking meer dan 3%

Onderwerp	Toelichting	Doelstellingen 2024	Realisatie 2024
	mogelijk overeenkomen met de verantwoording.	resultaat (geraamd resultaat) bij de laatste bestuursrapportage en de verantwoording.	
Juridische zaken			
Zorgvuldige Juridische procedure	Zorgvuldige procedures worden niet alleen van ons verwacht, maar zorgen er ook voor dat aanvullende kosten worden voorkomen.	Als overheid hebben we als taak zorgvuldig met juridische procedures om te gaan.	In bezwaar is 18% gegrond verklaard of het primaire besluit aangepast en dus in de bezwaarfase hersteld. En 13% van de beroepszaken is gegrond verklaard
Verminderen beroepszaken	Wij willen het aantal beroepszaken terugdringen door de kwaliteit van de bezwarenzaken te verbeteren, zowel op inhoud als communicatie.	Tegen alle afgeronde bezwaarzaken wordt in maximaal 15% van de gevallen beroep aangetekend.	In 2024 is in 14% van de afgedane bezwaarzaken beroep ingesteld. Dit doel is behaald
Wettelijke termijn /doorlooptijd bezwaar en beroep	Beslissingen op bezwaar worden tijdig (binnen de wettelijke termijn) afgerond, zodat juridische procedures niet onnodig lang duren.	80% van de gevallen binnen de wettelijke termijn.	In 77% van de bezwaarprocedures is tijdig besloten. Daarmee is het doel net niet gehaald. Ten opzichte van 2023 is dit een verbetering. Toen werd er in 70% van de zaken tijdig besloten. In 2024 hebben we verder ingezet op het wegwerken van achterstanden en het beheersbaar krijgen van de werkvoorraad
Inkoop			
Naleving inkoopregels	Om de rechtmatige inkoop en aanbesteding te borgen, vind er jaarlijks een controle op de naleving van de Europese	De omvang van de geconstateerde onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels bedraagt maximaal 3,0 miljoen euro	Tot en met Q3 2024 is bij de gecontroleerde contracten € 1,1 mln. aan onrechtmatigheden geconstateerd. De beperkte onrechtmatigheid in

Onderwerp	Toelichting	Doelstellingen 2024	Realisatie 2024
	aanbestedingsregels plaats		2024 toont een duidelijke verbetering ten opzichte van voorgaande jaren. De onrechtmatigheid in Q3 2024 bestaat voor € 0,5 mln. nog uit de doorloop van eerder geconstateerde onrechtmatigheden en zijn aflopend. Daarnaast zijn in Q3 2024 voor € 0,6 mln. aan nieuwe onrechtmatigheden geconstateerd
Plaatsingen Social return on Investment	Bij het inschrijven op aanbestedingen vragen we de opdrachtnemer om ter waarde van een percentage van de opdrachtsom een inspanning te plegen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (kansen op) werk te bieden	800 plaatsingen en 0,1 miljoen euro omzet bij sociale ondernemers.	894 plaatsingen en 2,1 miljoen euro omzet bij sociale ondernemers
Circulair inkopen	In juni 2018 hernieuwden we onze deelname aan de Green Deal Circulair Inkopen en verhoogden we met het collegeakkoord 2022-2026 onze doelstelling.	33% van het aanbestedingsvolume is circulair	Rapportage over de duurzaamheid-kpi's vindt plaats in het Duurzaamheidsverslag, zoals besloten in paragraaf "C1 Sturen en verantwoorden" van het op 19 maart 2024 door het College vastgestelde uitvoeringsprogramma MVOI
Maatschappelijk verantwoord inkopen	Actieplan MVI van 20 maart 2018: voor tien kansrijke productgroepen geldt bij inkoop het hoogste	% aanbesteed per ambitieniveau (1-3) % gecontracteerd op ambitieniveau (1-3)	Rapportage over de duurzaamheid-kpi's vindt plaats in het Duurzaamheidsverslag, zoals besloten in paragraaf "C1 Sturen

Onderwerp	Toelichting	Doelstellingen 2024	Realisatie 2024
	ambitieniveau van MVI (niveau 3). We classificeren alle aanbestedingen naar duurzaamheids-ambitieniveau: Ambitieniveau 1: basis: wettelijke/landelijke minimumeisen opgenomen; Ambitieniveau 2: redelijk: de milieucriteria hebben een onderscheidend vermogen. Ambitieniveau 3: vooruitstrevend: oplossing voegt ook waarde toe aan omgeving. In de commissiebrief op Motie M2015/125 is de methode toegelicht.	Monitoring per resultaatverantwoordelijke afdeling/IRM'er.	en verantwoorden" van het op 19 maart 2024 door het College vastgestelde uitvoeringsprogramma MVOI

Rechtmatigheid

Het college geeft met ingang van de Jaarrekening 2023 een rechtmatigheidsverantwoording af, ondanks dat de rechtmatigheidsverantwoording voor het verantwoordingsjaar 2024 nog niet verplicht is. De grondslag voor deze verantwoording is de kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV en de aanvullende beoordelingscriteria die zijn opgenomen in de Verordening financieel beleid en beheer (Verordening).

Een oordeel over de financiële rechtmatigheid en de controle die de gemeente hierop uitvoert vindt plaats aan de hand van onderstaande criteria:

- Voorwaardencriterium
- Begrotingscriterium
- Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

De uitkomst van de rechtmatigheidscontrole conform de eisen vanuit de kadernota, is dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in beginsel rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor door de raad gestelde verantwoordingsgrens. Vervolgens vindt toetsing plaats op basis van de aanvullende beoordelingscriteria vastgelegd in de Verordening. Op basis daarvan is de beoordeling dat we ruimschoots binnen de verantwoordingsgrens zijn uitgekomen. De overschrijdingen van de gerealiseerde lasten in enkele programma's zijn grotendeels uitlegbaar en daarmee acceptabel.

Ten opzichte van het jaar 2024 zijn de rechtmatigheidsfouten afgenomen, met name de begrotingsrechtmatigheid is verbeterd. Bij de Tweede bestuursrapportage 2024 heeft het college extra aandacht gegeven aan het tijdig aanpassen van de begroting naar de verwachte inkomsten en uitgaven om de afwijkingen bij de jaarstukken te verkleinen en daarmee de begrotingsrechtmatigheid te verbeteren.
In deze paragraaf worden de geconstateerde fouten/onduidelijkheden boven de rapportagegrens toegelicht. De rapportagegrens met betrekking tot geconstateerde fouten/onduidelijkheden is door de raad vastgesteld op 0,500 miljoen euro (Raadsbesluit).

Voorwaardencriterium
De controle is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving, zoals die opgenomen zijn in het normenkader vastgesteld op 12 december 2024 (Raadsbesluit) van toepassing op het controlejaar 2024. Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en door het college ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.
Vanuit de uitgevoerde Verbijzonderde Interne Controles (VIC) zijn onderstaande onrechtmatigheden geconstateerd boven de rapporteringsgrens.

Onderwerp	2024 Omvang onrechtmatigheid	2024 Aandeel totaal onderwerp	2023 Omvang onrechtmatigheid
Inkoop en aanbesteding werken	0,163 miljoen	2,4%	3,156 miljoen
Inkoop en aanbesteding Diensten en Leveringen	0,298 miljoen	4,4%	-
Inkoop en aanbesteding inhuur	6,322 miljoen	93,2%	1,670 miljoen
Totaal	**6,783 miljoen**		**4,826 miljoen**

Toelichting op de bevindingen en maatregelen ter voorkoming van soortgelijke bevindingen in de toekomst.

Inkoop en aanbesteding
De onrechtmatigheden bij inkopen en aanbestedingen betrof 93 contracten en hebben de volgende oorzaken:

1. Overschrijding van de overeengekomen contractduur (0,471 miljoen euro, 6 contracten)
2. Overschrijding van de overeengekomen maximaal te declareren uren (5,960 miljoen euro, 83 contracten)
3. Onterecht geen Europese aanbesteding (0,352 miljoen euro, 4 contracten)

Maatregelen ter voorkoming van soortgelijke bevindingen in de toekomst:

- Ieder kwartaal wordt een interne controle op inkopen en aanbestedingen uitgevoerd om tijdig onrechtmatigheden te signaleren. Hierdoor kan op tijd worden bijgestuurd en kunnen de benodigde verbeteracties direct in gang worden gezet.
- Veelal zijn nieuwe aanbestedingen gestart om geconstateerde onrechtmatigheden te beëindigen.
- Formats van inhuurcontracten zijn aangepast om onrechtmatigheden door overschrijding van het aantal maximaal te declareren uren bij nieuw aanbestede inhuur te voorkomen.

In 2023 bedroeg het bedrag aan onrechtmatigheden in totaal 4,826 miljoen euro.
De toename in 2024 is het gevolg van geconstateerde onrechtmatigheden bij inhuurcontracten waar een afspraak over maximum aantal te declareren uren is overschreden. Bij de verlenging van de

looptijd van deze inhuur was niet standaard opgenomen om het maximum aantal te declareren uren ook op te hogen. Doorlopende contractafspraken en doorlopende bestellingen binnen enkele contracten blijven gedurende de contractperiode tot onrechtmatigheden leiden. Bij onrechtmatigheden uit voorgaande jaren is een afloop duidelijk zichtbaar.

Begrotingscriterium

De fouten van het begrotingscriterium zijn afwijkingen op de grenzen van de baten en de lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van de exploitatie en investeringskredieten en vindt plaats op programmaniveau. Deze fouten worden getoetst aan de Utrechtse beoordelingscriteria, deze zijn opgenomen in de Verordening financieel beleid en Beheer van de gemeente. De bevindingen van deze controle zijn opgenomen in de Jaarrekening 2024 bij het onderdeel Begrotingsrechtmatigheid.

x €1.000

		2024 Totaal onrechtmatig	2024 Waarvan niet acceptabel	2023 Totaal onrechtmatig	2023 Waarvan niet acceptabel
	Begrotingscriterium				
1a	Overschrijding van de lasten op programmaniveau	7.895	5.032	42.736	7.547
1b	Overschrijding van de investeringskredieten	860	860	3.139	3.139
2	Ongeautoriseerde reservemutaties	614	614	-	-
3	Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten die niet tijdig aan de raad zijn gemeld of onvoldoende zijn toegelicht in de jaarrekening	-	-	-	-
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**9.369**	**6.506**	**45.875**	**10.686**
4	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid	-2.863		-35.189	
	Resterend saldo onrechtmatigheden	**6.506**	**6.506**	**10.686**	**10.686**

Programma's

Van het totaal van de overschrijding op de lasten (7,9 miljoen euro) is een bedrag van 5 miljoen euro als niet acceptabel aangemerkt. Dit betreft een overschrijding op de lasten binnen het programma Aantrekkelijke groene leefomgeving. Dit wordt veroorzaakt door stedelijk beheer infrastructuur als gevolg van extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen, achterstanden bij vervangingen van speelplekken (leidt tot meer dagelijks onderhoud) en noodzakelijk onderhoud Stadsbaantunnel. Dit is deels gemeld in de Tweede bestuursrapportage 2024. Daarnaast zijn de lasten hoger als gevolg een eenmalige afschrijving op de panden, conform BBV-regelgeving.

Kredieten

De overschrijding op de kredieten zijn kleiner dan de vastgestelde verantwoordingsgrens en hoeven niet te worden toegelicht.

Storingen/onttrekkingen bestemmingsreserves

Vanuit de reserve Implementatie en uitvoering hervormingen heeft er een niet begrote onttrekking plaats gevonden van 0,614 miljoen euro om de gerealiseerde implementatiekosten van 2024 mee te dekken. Hier ligt geen raadsbesluit aan ten grondslag en is daarmee onrechtmatig.

Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

De beoordeling is gericht op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.
De toetsing heeft plaats gevonden binnen de verbijzonderde interne controles. Tijdens deze controles is geen misbruik en oneigenlijk gebruik geconstateerd.

Wet open overheid

Belangrijkste uitgangspunten

- Meer informatie actief openbaar maken
- Sneller beslissen op Woo-verzoeken
- Structurele capaciteit informatiebeheer vergroten
- Bewustzijn van belang van openbaarheid in de organisatie vergroten
- Beleidskader Openbaarheid vaststellen

Beleidskaders

Er is op het moment van schrijven van deze jaarstukken nog geen vastgesteld gemeentelijk beleid op dit onderdeel. In het kader van de hervormingsbezuinigingen wordt eerst beleid opgesteld om beleid te maken. Daarop wordt gewacht.

Ontwikkelingen en actualiteiten

Actualiteiten
De Wet Open overheid (Woo) schrijft voor dat bestuursorganen in de begroting aandacht moeten gaan besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Hiermee wordt beoogd een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo. De openbaarheidsparagraaf Woo is hiermee zowel voor de jaarrekening als de begroting een afzonderlijke paragraaf. De resultaten van het Woo jaar 2024 zijn opgenomen in de raadsbrief.

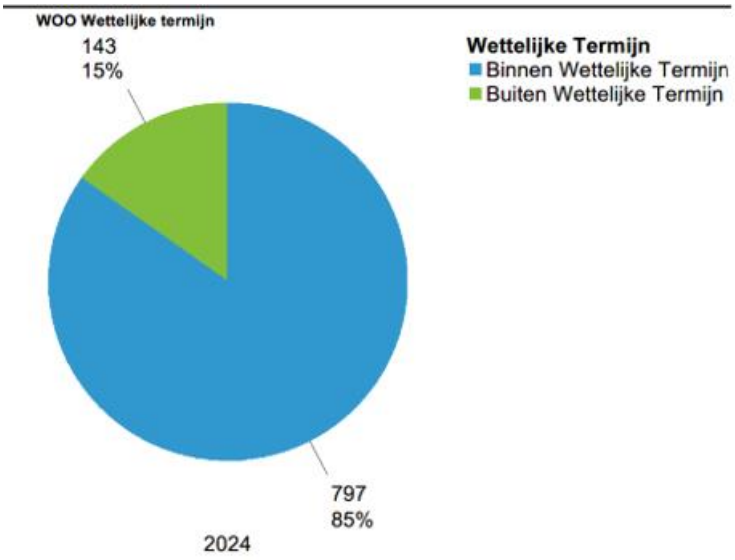
Naar aanleiding van de Invoeringstoets zijn door de VNG en de rijksoverheid een aantal onderzoeken gestart, waaraan de gemeente Utrecht een bijdrage levert. Er worden van rijkswege richtsnoeren opgesteld voor de zeer omvangrijke verzoeken. Naar verwachting wordt de Woo niet aangepast, omdat de wet nog te nieuw is. Het zal daarom vooral gaan om verduidelijkingen.

Structurele capaciteit en kwaliteit van informatiebeheer vergroten
In 2024 is de gemeentebrede capaciteit voor informatiebeheer structureel uitgebreid formatie. Er is nu voldoende capaciteit beschikbaar om de kerntaken uit te voeren en wordt voldaan aan de norm van 1 archiefmedewerker op 200 kantoormedewerkers. Een deel van de achterstanden in het werk wordt met tijdelijke formatie weggewerkt. Daarnaast wordt ingezet op verhoging van de effectiviteit door onder meer kennisdeling en uniformering. 1 op 200 norm

Meer informatie actief openbaar maken
We hebben de eerste tranche van verplichte open documenttypen, volgens de Wet Open Overheid, gepubliceerd. We hebben ons Utrechts Open Documenten Platform zo goed als gerealiseerd, waarbij ook andere gemeenten zijn aangesloten in een landelijke community om samen de gewenste kwaliteit en functionaliteit van het platform te waarborgen. Daarnaast is een goedgekeurde architectuur openbaarmaking gerealiseerd. De andere open documenttypen zullen de komende periode (tm eind 2026, volgens de looptijd van Programma Informatie Op Orde) stapsgewijs openbaar beschikbaar gemaakt worden. Voor de categorieën Woo-dossiers, schriftelijke afhandeling van klachten en convenanten zijn de voorbereidingen gestart om deze werkprocessen in te richten voor actieve

openbaarmaking. Voor de categorie beschikkingen wordt als eerste stap gewerkt aan het openbaar maken van registers.

Sneller beslissen op verzoeken
Het sneller beslissen op verzoeken is gerealiseerd. In 2022 werd in 73% van de gevallen binnen zes weken besloten op het verzoek. In 2024 is dit percentage opgelopen naar 85%. De structurele verbetering van informatiebeheer en zaakgericht werken is randvoorwaardelijk om sneller en beter de gevraagde informatie in de organisatie te vinden en dus ook het verzoek tijdig en juist af te handelen.

Nieuw sturingsmodel en zoeksoftware voorbereid
Het inrichten van een uniform werkproces waarmee beter gestuurd kan worden op de keten is in voorbereiding. Besloten is om het in de gemeente Amsterdam succesvol geïmplementeerde sturingsmodel aan te schaffen. Op alle onderdelen van het proces (functies, taken, kennis en vaardigheden) is een doorlichting gedaan en zijn verbeterpunten in beeld gebracht, die we in 2025 gaan implementeren. Ook de nieuwe zoeksoftware is getest in een pilot. De pilot in 2024 is succesvol en besloten is om deze zoeksoftware in te zetten voor het doorzoeken van mailboxen. Het is niet gelukt om het sturingsmodel en de zoeksoftware al in 2024 te implementeren vanwege beperkte automatiseringscapaciteit in verband met de vervanging van het zaaksysteem, waaraan intern in 2024 prioriteit wordt gegeven. In 2025 gaan we gefaseerd de zoeksoftware koppelen aan applicaties waarin Woo-informatie zit.

Bewustzijn van openbaarheid in de organisatie vergroten
In navolging van de e-learning over privacy en informatieveiligheid willen we ook e-learning aanbieden over de Woo. Dit onderdeel is niet gelukt in 2024, omdat de aanbestedingsprocedure nog niet is afgerond. In 2025 willen wij e-learning aanbieden en op die manier het bewustzijn vergroten.

Jaarrekening

Baten en Lasten

Nominale begroting 2024

x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	8.908	55.931	-47.023	47.023	0	0	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	231.617	243.232	-11.615	8.597	-3.018	14.423	17.441	0
Klimaatvriendelijke stad	0	11.845	-11.845	11.170	-675	0	675	0
Duurzame bereikbaarheid	77.290	79.334	-2.044	3.800	1.756	15.041	13.285	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	134.846	230.938	-96.092	96.135	43	141	99	0
Veilige stad	5.607	73.389	-67.782	67.579	-204	0	204	0
Passende ondersteuning en opvang	6.377	236.036	-229.659	229.659	0	0	0	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	148.013	274.160	-126.147	126.147	0	0	0	0
Kansrijk opgroeien	19.339	252.379	-233.040	230.374	-2.667	0	2.667	0
Levendige en gezonde stad	98.272	305.682	-207.410	206.647	-763	4.183	4.946	0
Algemene Middelen en Overhead	1.232.820	250.280	982.540	-1.027.130	-44.590	25.648	70.238	0
Totaal	**1.963.089**	**2.013.207**	**-50.117**	**0**	**-50.117**	**59.436**	**109.553**	**0**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Actuele begroting 2024

x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	14.741	66.758	-52.017	51.533	-484	211	695	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	168.327	322.600	-154.273	5.983	-148.291	19.572	167.863	0
Klimaatvriendelijke stad	7.063	18.439	-11.375	10.700	-675	0	675	0
Duurzame bereikbaarheid	82.289	71.483	10.805	-45.912	-35.107	21.065	56.173	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.207	249.817	-98.610	94.989	-3.621	141	3.762	0
Veilige stad	7.234	74.670	-67.436	67.182	-254	0	254	0
Passende ondersteuning en opvang	5.064	251.747	-246.683	255.026	8.343	8.701	358	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	175.278	325.938	-150.659	151.988	1.329	4.000	2.671	0
Kansrijk opgroeien	38.979	286.631	-247.652	195.237	-52.415	3.800	56.215	0
Levendige en gezonde stad	97.674	283.715	-186.041	104.515	-81.527	23.676	105.202	0
Algemene Middelen en Overhead	1.227.110	275.189	951.922	-891.241	60.681	271.194	210.513	0
Totaal	**1.974.966**	**2.226.986**	**-252.020**	**0**	**-252.020**	**352.361**	**604.381**	**0**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Realisatie 2024

x € 1.000

Programma	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	13.499	66.202	-52.702	51.533	-1.169	211	695	-685
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	209.276	285.035	-75.760	5.983	-69.777	93.454	169.086	5.855
Klimaatvriendelijke stad	6.532	17.907	-11.375	10.700	-675	0	675	0
Duurzame bereikbaarheid	84.882	68.813	16.068	-45.912	-29.844	27.345	56.389	-799
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	146.201	254.849	-108.647	94.989	-13.658	2.809	6.455	-10.012
Veilige stad	6.780	73.367	-66.588	67.182	594	0	254	848
Passende ondersteuning en opvang	4.684	242.507	-237.823	255.026	17.203	8.701	358	8.860
Werk,toekomstbestendige economie en best	178.731	328.513	-149.781	151.988	2.207	4.000	5.163	3.370
Kansrijk opgroeien	41.292	286.918	-245.627	195.237	-50.390	3.800	56.220	2.030
Levendige en gezonde stad	92.474	281.234	-188.760	104.515	-84.245	24.046	107.708	-583
Algemene Middelen en Overhead	1.249.655	263.834	985.821	-891.241	94.580	281.991	211.141	23.730
Totaal	**2.034.006**	**2.169.179**	**-135.174**	**0**	**-135.174**	**446.356**	**614.143**	**32.614**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.
In de kolom resultaat komt een positief bedrag ten gunste van de algemene reserve, en een negatief bedrag ten laste van de algemene reserve.

x € 1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Baten	**1.820.433**	**1.816.155**	**1.963.089**	**1.974.966**	**2.034.006**	**59.040**	**2.060.175**
Betrouwbare overheid	6.092	8.288	8.908	14.741	13.499	-1.241	11.758
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	103.271	118.945	231.617	168.327	209.276	40.949	221.780
Klimaatvriendelijke stad	8.790	5.789	0	7.063	6.532	-531	6.346
Duurzame bereikbaarheid	74.558	73.599	77.290	82.289	84.882	2.593	110.578
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	129.394	131.279	134.846	151.207	146.201	-5.005	150.633
Veilige stad	5.853	5.702	5.607	7.234	6.780	-455	5.780
Passende ondersteuning en opvang	7.446	7.487	6.377	5.064	4.684	-380	3.509
Werk,toekomstbestendige economie en best	156.976	161.355	148.013	175.278	178.731	3.453	176.343
Kansrijk opgroeien	38.715	35.227	19.339	38.979	41.292	2.312	19.522
Levendige en gezonde stad	101.397	103.565	98.272	97.674	92.474	-5.199	61.336
Algemene Middelen en Overhead	1.187.940	1.164.917	1.232.820	1.227.110	1.249.655	22.544	1.292.590
Lasten	**1.887.023**	**1.887.752**	**2.013.207**	**2.226.986**	**2.169.179**	**57.807**	**2.094.468**
Betrouwbare overheid	55.280	56.793	55.931	66.758	66.202	556	66.315
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	108.380	107.859	243.232	322.600	285.035	37.565	225.934
Klimaatvriendelijke stad	17.175	14.441	11.845	18.439	17.907	531	16.623
Duurzame bereikbaarheid	66.182	60.083	79.334	71.483	68.813	2.670	93.704
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	224.920	230.518	230.938	249.817	254.849	-5.032	247.336
Veilige stad	69.591	68.609	73.389	74.670	73.367	1.303	74.744
Passende ondersteuning en opvang	237.756	229.046	236.036	251.747	242.507	9.240	264.719
Werk,toekomstbestendige economie en best	297.236	320.624	274.160	325.938	328.513	-2.575	313.802
Kansrijk opgroeien	282.400	269.338	252.379	286.631	286.918	-288	277.118
Levendige en gezonde stad	280.037	268.761	305.682	283.715	281.234	2.481	245.656
Algemene Middelen en Overhead	248.068	261.681	250.280	275.189	263.834	11.355	268.518
Totaal baten en lasten	**-66.590**	**-71.597**	**-50.117**	**-252.020**	**-135.174**	**116.846**	**-34.292**
Onttrekking reserves	**215.411**	**225.111**	**109.553**	**604.381**	**614.143**	**9.762**	**130.290**
Betrouwbare overheid	978	978	0	695	695	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	25.705	32.363	17.441	167.863	169.086	1.223	18.364
Klimaatvriendelijke stad	572	572	675	675	675	0	100
Duurzame bereikbaarheid	10.600	7.727	13.285	56.173	56.389	217	9.829
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	6.513	8.630	99	3.762	6.455	2.692	1.325
Veilige stad	0	0	204	254	254	0	204
Passende ondersteuning en opvang	4.308	4.308	0	358	358	0	8.701
Werk,toekomstbestendige economie en best	24.091	24.091	0	2.671	5.163	2.492	0
Kansrijk opgroeien	5.927	5.926	2.667	56.215	56.220	5	700

x € 1.000

Omschrijving	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Actuele begroting 2025
Levendige en gezonde stad	10.038	9.360	4.946	105.202	107.708	2.505	1.605
Algemene Middelen en Overhead	126.679	131.156	70.238	210.513	211.141	628	89.462
Toevoeging reserves	**148.821**	**170.933**	**59.436**	**352.361**	**446.356**	**-93.995**	**95.997**
Betrouwbare overheid	0	0	0	211	211	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	19.440	26.900	14.423	19.572	93.454	-73.882	13.161
Klimaatvriendelijke stad	3.970	3.970	0	0	0	0	0
Duurzame bereikbaarheid	26.230	27.915	15.041	21.065	27.345	-6.279	23.731
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	141	3.057	141	141	2.809	-2.667	7.141
Veilige stad	0	0	0	0	0	0	0
Passende ondersteuning en opvang	0	0	0	8.701	8.701	0	0
Werk,toekomstbestendige economie en best	4.703	6.229	0	4.000	4.000	0	0
Kansrijk opgroeien	754	1.110	0	3.800	3.800	0	0
Levendige en gezonde stad	13.817	17.238	4.183	23.676	24.046	-370	4.507
Algemene Middelen en Overhead	79.765	84.514	25.648	271.194	281.991	-10.797	47.457
Saldo Onttrekking en Toevoeging reserves	**66.590**	**54.178**	**50.117**	**252.020**	**167.788**	**-84.233**	**34.293**
Totaal	**0**	**-17.419**	**0**	**0**	**32.614**	**32.614**	**0**

Toelichting overzicht baten en lasten

Resultaat

Betrouwbare overheid

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**-1.241**
Betrokken Utrechters: SPUK uitkering Regeling Kansrijke Wijk Overvecht (periode 2023-2025), deel van het toegekende budget over 2023 en 2024 wat na 2024 zal worden besteed.	I	-2.936
Informatie en dienstverlening (Burgerzaken): Meer baten door de hogere aantallen reisdocumenten en naturalisaties	I	1.133
De gemeente ontvangt gemeenschappelijke bijdragen (zoals voor de U10 en de EBU) die door de jaren heen zijn toegenomen als gevolg van een toename van het aantal deelnemers. De begroting moet nog geactualiseerd worden.	I	429
Overige baten		133
Lasten		**556**
De actuaris heeft berekend dat er 1,280 miljoen euro gestort moet worden in de Voorziening Wethouderspensioenen als gevolg van indexatie van de pensioenen en een daling van de rekenrente	I	-1.280
Betrokken Utrechters:SPUK uitkering Regeling Kansrijke Wijk Overvecht (periode 2023-2025), deel van het toegekende budget over 2023 en 2024 wat na 2024 zal worden besteed.	I	2.936
Betrokken Utrechters: Feestelijke Jaarwisseling, deel van het toegekende budget wat niet in 2024 is afgerekend en deels in 2025 zal worden afgewikkeld.	I	295
Informatie en dienstverlening (Burgerzaken): meer lasten door de hogere aantallen reisdocumenten en naturalisaties (consequenties hiervan zijn extra rijksafdrachten en extra personeelsinzet/inhuur om deze aantallen te verwerken).	I	-1.309
Informatie en dienstverlening (overig) minder lasten dan begroot voor het Utrechts Archief (0,175 miljoen euro), het KCC (0,2 miljoen euro) en programma PDV (0,16 miljoen euro).	I	551
Raad en college: Sinds deze raadsperiode zijn de activiteiten van de raad op verschillende onderdelen gegroeid (bijvoorbeeld meer raadscommissies). De ondersteuning vanuit de Griffie groeide mee. De bij deze activiteiten behorende budgetten zijn echter niet in een vergelijkbaar tempo meegegroeid.	I	-574
Overige lasten		-63
Totaal saldo baten en lasten		**-685**

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**40.949**
In 2024 is 21,948 miljoen euro tussentijdse winst genomen: 18,228 miljoen euro uit de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en 3,720 miljoen euro uit de grondexploitatie Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensieterrein. Verder is bij het afsluiten van de oude grondexploitatie Leidsche Rijn een resultaat genomen van 49,355 miljoen euro. Daarnaast is 1,780 miljoen euro vrijgevallen uit de voorziening voor de negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het voor het Meerjaren Perspectief Ruimte benodigde niveau te brengen.	I	73.083
De gerealiseerde baten in de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn 15,295 miljoen euro lager dan begroot. Dit is veroorzaakt door naar 2025 uitgestelde uitgiftes in Leeuwesteyn Noord ad 16,871 miljoen euro en in Verwervingen ad 0,040 miljoen euro. Daarnaast is er een vooruitgeschoven uitgifte in De Wetering Zuid ad 1,628 miljoen euro.	I	-15.295
De gerealiseerde baten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn 17,583 miljoen euro lager dan begroot. Dit wordt onder andere verklaard door afwijkingen in de planning in voornamelijk de grondexploitaties Merwede OPG en Busstalling en Hart de Meern en de administratieve verwerking van de winstnemingen 2023 van de grondexploitaties Oudenrijn West en Merwedekanaalzone deelgebied 4 Defensieterrein.	I	-17.583
De omzet op intentie- en anterieure overeenkomsten gesloten met ontwikkelende partijen in de stad was in 2024 hoger dan verwacht. Onderdeel van deze overeenkomsten is het verhalen van de plankosten. Zowel de baten als de lasten zijn 2,914 miljoen euro hoger dan begroot.	I	2.914
De gerealiseerde baten op erfpachtbeheer zijn hoger dan begroot door de vrijval van een waarborgsom en canonopbrengsten.	I	975
De gerealiseerde baten op conversies en bestemmingswijzigingen erfpacht zijn hoger dan begroot. Dit verschil wordt vooral verklaard door hogere opbrengsten uit de Conversieregeling Erfpachten 2017.	I	3.803
Zowel de baten als de lasten in verband met het beheer van de strategische verwervingen zijn 1,048 miljoen euro hoger dan begroot.	I	1.048
Meer gerealiseerde baten door ontvangen rijkssubsidies, waaruit de gerealiseerde kosten worden gedekt.	I	1.148
Omgevingsvergunningen: in 2024 zijn er minder grote bouwvergunningen ingediend. Dit is voornamelijk het effect van de netcongestie.	S	-938
Door vertraging van tijdelijk-wonen projecten (Tussen de Rails en Wetering Zuid) zijn de gerealiseerde baten uit de Specifieke Uitkering voor de realisatie van tijdelijke woningen lager dan begroot.	I	-8.876

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Lagere baten voor de Specifieke Uitkering voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen omdat deze baten binnen de doelstelling huisvesting zijn begroot, maar zijn gerealiseerd in het project.	I	-1.000
Overige baten		1.670
Lasten		**37.565**
De gerealiseerde lasten zijn 15,338 miljoen euro hoger dan begroot. Dit is veroorzaakt door uitgestelde civieltechnische en plankosten in de volgende deelprojecten: > Hoofdinfrastructuur ad. 2,173 miljoen euro; > Leidsche Rijn Centrum ad. 2,125 miljoen euro; > Rijnvliet ad. 1,653 miljoen euro; > Hoofdwatersysteem 0,893 miljoen euro. > Verwervingen ad 2,593 miljoen euro uitgesteld naar 2025. Daarnaast is de verrekening met de balanspost onderhanden werk 5,934 miljoen euro hoger dan begroot. Dit zijn geen uitgaven, maar betreft de verrekening van lasten en baten van de grondexploitatie met de balans	I	15.338
De gerealiseerde kosten in de binnenstedelijke grondexploitaties zijn lager dan begroot door een financieel technische aanpassing van de bijdrage aan de mobiliteitshub XL en verschuivingen in de planning van onder andere de grondexploitaties Beurskwartier, Merwedekanaalzone OPG en Busstalling en Merwedekanaalzone deelgebied 4.	I	17.512
De gerealiseerde lasten op erfpachtbeheer zijn 0,555 miljoen euro hoger dan begroot. Dit verschil wordt verklaard door hogere (personeels)kosten welke verband houden met juridische procedures en de projectkosten voor het Einde Erfpachttijdvak (EET).	I	-555
De gerealiseerde kosten in de investeringsimpuls RSU zijn lager dan begroot door afwijking in de planning. Hiervoor geldt dat daadwerkelijke besteding van deze middelen in 2025 of verspreid over de komende jaren plaatsvindt.	I	2.091
De omzet op intentie- en anterieure overeenkomsten gesloten met ontwikkelende partijen in de stad was in 2024 hoger dan verwacht. Onderdeel van deze overeenkomsten is het verhalen van de plankosten. Zowel de baten als de lasten zijn 2,914 miljoen euro hoger dan begroot.	I	-2.914
De gerealiseerde lasten voor de implementatie Omgevingswet zijn lager dan begroot. Dit komt doordat de besteding van deze middelen verspreid over de komende jaren plaatsvindt.	I	1.846
Zowel de baten als lasten in verband met het beheer van de strategische verwervingen zijn 1,048 miljoen euro hoger.	I	-1.048
De gerealiseerde baten zijn 1,148 miljoen euro hoger dan begroot. De gerealiseerde baten betreffen de ontvangen rijkssubsidies, waaruit de gerealiseerde kosten worden gedekt.	I	-1.148

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
De inzet van medewerkers in het ruimtelijk domein worden doorbelast naar de verschillende projecten en ruimtelijke opgaven. Deze inzet kon niet volledig conform begroting worden doorbelast, met name vanwege hoger ziekteverzuim en veel verlof. Dit nadeel is vanwege financieel administratieve verwerking hier zichtbaar en hangt samen met een voordeel op overhead decentraal.	I	-3.000
Zoals reeds bij de baten toegelicht, is een aantal tijdelijk-wonen projecten vertraagd. Hierdoor zijn ook de corresponderende lasten voor deze Specifieke Uitkering lager dan begroot.	I	8.876
Zoals reeds bij de baten toegelicht heeft dit verschil met de begroting betrekking op de Specifieke Uitkering voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen. Hierdoor zijn ook de corresponderende lasten lager dan begroot.	I	1.000
Overige lasten		-433
Totaal saldo baten en lasten		**78.514**

Klimaatvriendelijke stad

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**-531**
Voor de specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma zijn minder middelen besteed, zie toelichting lasten.	I	-489
Overige baten	I	-42
Lasten		**531**
Vanuit de specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma zijn minder middelen besteed doordat er onder de regeling versneld verbeteren isolatie sociale huurwoningen (EFG labels) aanvragen zijn afgewezen. De regeling bleek te complex ingericht en hierdoor onvoldoende toepasbaar op een aantal aanvragen.	I	489
Overige lasten	I	42
Totaal saldo baten en lasten		**0**

Duurzame bereikbaarheid

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**2.593**
Baten parkeren, waaronder meer opbrengsten garagerparkeren (deels incidenteel), lagere opbrengsten straatparkeren en meer naheffingen.	I	2.014
Saldo van meer en minder subsidies en externe bijdragen voor met name projecten en overige baten	I	579
Lasten		**2.670**
Lagere lasten parkeren door lagere kapitaallasten (o.a. later moment van afschrijving) en latere personele bezetting 5e scanauto.	I	2.359
Aanvullende dotatie in de voorziening VGU onderhoud Bereikbaarheid	I	-649
Saldo van meer of minder subsidies betekent ook meer of minder lasten in betreffende jaar en schuiven de uitgaven van het samenwerkingsverband voor programma Goed op Weg door.	I	725
Per saldo lagere uitgaven aan meerjarige projecten de middelen schuiven door voor de uitvoering in het volgende jaar.	I	219
Extra middelen geprogrammeerd bij MPB 2024, onterecht volledig begroot voor 2024, de middelen zijn nodig voor uitvoering 2025 en verder.	I	970
Hogere lasten UNed en centraliseren taken bij de beleidsopgaven leidde tot incidentele meerkosten.	I	-663
Overig	I	-291
Totaal saldo baten en lasten		**5.263**

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**-5.005**
Opbrengsten afvalstromen Huishoudelijke Afvalinzameling: hogere baten papier en glas door de gunstige prijsontwikkeling. Daarnaast zijn de inkomsten vanuit Stichting Verpact hoger dan begroot door positieve afrekeningen uit voorgaande jaren.	I	748
Uitvoering Nota Beheer Openbare Ruimte: hogere baten vanuit de vergoedingen die de gemeente ontvangt van derden voor werkzaamheden die zij willen verrichten in de openbare ruimte.	I	663
Opbrengsten Rioolheffing: lagere baten als gevolg van een afwijking van de indexering ten opzichte van de gemeentelijke uitgangspunten.	S	-739

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Maatregelen aanpak Luchtkwaliteit: lagere baten en lasten voor de NAL (Nationale Aanpak Laadinfra) G4 subsidie, dit schuift door naar 2025.	I	-690
Opbrengsten Afvalstoffenheffing: lagere baten door het achterblijven van de groei van het aantal huishoudens in het jaar 2024. Verder heeft de impact van de aanpassing in de verordening 2023 artikel 6.4 "Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang" meer negatief uitgepakt dan geprognosticeerd.	S	-875
Bodem en Ondergrond: lagere baten en lasten op verschillende Bodem subsidies onder ander voor het Gebiedsplan, Griftpark, lood, PFAS, en niet-genormeerde stoffen. Deze projecten schuiven door naar 2025.	I	-5.955
Overige baten		1.843
Lasten		**-5.032**
Stedelijk beheer infrastructuur: hogere lasten, hoofdzakelijk als gevolg van het extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen, achterstanden bij vervangingen van speelplekken (leidt tot meer dagelijks onderhoud) en noodzakelijk onderhoud Stadsbaantunnel. Hier staan lagere lasten tegenover voor energie (als gevolg van energiebesparende maatregelen) en lagere kapitaallasten (als gevolg van achterblijvende investeringen).	I	-4.031
Kosten Riolering: hogere lasten als gevolg van een afwijking van de indexering ten opzichte van de gemeentelijke uitgangspunten.	S	-2.969
Grondstoffendepot: hogere lasten als gevolg een eenmalige afschrijving op de panden, conform BBV regelgeving. Dit zal leiden tot lagere lasten in de toekomst.	I	-1.500
Kosten Bedrijfsafval: hogere lasten door het treffen van een voorziening van oninbaarheid en de toename van de inzamelkosten door inhuur voertuigen en personeel.	I/S	-903
Meerjaren Groenprogramma: hogere lasten op diverse vergroeningsprojecten. Dit verschil verrekenen we met de reserve en lopen we in door de programmering in de toekomst aan te passen.	I	-901
Dagelijks onderhoud schoon: hogere lasten voor verwijderen van bijplaatsingen, zwerfafval en schoonhouden wijken. Oorzaken zijn meer bijplaatsingen, grotere volumes aan bijplaatsingen, extra werkzaamheden zwerfafval en extra inzet om het gewenste kwaliteitsniveau te halen. Tegenover een deel van de hogere lasten staan hogere baten.	I	-878
Kosten Huishoudelijke Afvalinzameling: hogere lasten voornamelijk door meer verwerkingskosten door toename aantallen tonnages grof vuil; meer inzamelkosten voor containers, transportmiddelen en inhuur van personeel. Lagere lasten voor afschrijving en rente door minder investeringen.	S	-488
Milieu en Luchtkwaliteit: hogere lasten voor beleidsuitwerking en advisering aan de gebiedsopgaven.	I	-463

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Gezond Gedrag in de Openbare Ruimte: lagere lasten doordat verschillende projecten van Spelen, Sporten, en Bewegen worden afgerond in of doorschuiven naar 2025.	I	1.243
Wervengebied: naast de reguliere programmering voor 2024 is er ook gewerkt aan de afronding van de programmering van de investeringen 2021-2023. Deze verschuiving zorgt voor incidenteel een lagere toerekening aan de exploitatie. Ook zorgt het later afronden van de werkzaamheden voor een incidenteel overschot op de kapitaallasten.	I	2.286
Bodem en Ondergrond: lagere lasten en baten op verschillende Bodem subsidies onder andere voor het Gebiedsplan, Griftpark, lood, PFAS, en niet-genormeerde stoffen. Deze projecten schuiven door naar 2025.	I	5.955
Overige lasten		-2.383
Totaal saldo baten en lasten		**-10.037**

Veilige stad

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**-455**
Lagere leges doordat er minder vergunningen zijn aangevraagd	I	-279
Overige baten		-176
Lasten		**1.303**
Minder personele inzet van Toezicht en Handhaving in de Openbare ruimte en van Toezicht en handhaving van bijzondere wetten	I	768
Verrekening van BTW met terugwerkende kracht voor samenwerkingsverbanden en facturen van Cameratoezicht	I	584
Overige lasten		-49
Totaal saldo baten en lasten		**848**

Passende ondersteuning en opvang

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**-380**
Eenmalige bijdrage Aanbesteding regiotaxi	I	631
De lasten die begroot waren voor het landelijk Centrum voor Seksueel Geweld en waarvoor via de SPUK middelen voor zijn ontvangen, mochten op basis van de verantwoordingseisen nog niet in de verantwoording worden opgenomen.	I	-1.214
Overige baten	I	203
Lasten		**9.240**
Extra inzet Lokale toegang voor de doelgroep beschermd wonen	I	-205
Kosten doelstelling 24-uurs begeleiding zijn onterecht bij de buurtteams geboekt	I	-460
Terugvordering Hulp bij het Huishouden aanbieders voor 2023	S	923
Door de vaststelling 2023 zijn de vierkanten van de aanbieders Hulp bij het Huishouden lager vastgesteld op basis van verwachte inzet in 2024	S	1.067
Positief saldo regionale middelen aanpak dakloosheid, de inzet varieert mede als gevolg van het moment van oplevering woonprojecten	I	1.472
Positief saldo Living Lab eerst een Thuis, de inzet varieert mede als gevolg van het moment van oplevering woonprojecten	I	869
Positief saldo Beschermd Wonen, Ten opzichte van de met de regio opgestelde werkbegroting is er ruimte ontstaan door met name terugvordering van onderrealisatie bij aanbieders over 2023.	I	2.483
Voor de KWR is een locatie voor meerdere jaren gevonden. De afschrijving van de investeringen starten pas in 2025. Het vinden van geschikte locaties voor uitbreiding van het aantal plekken bleek in 2024 erg lastig. Vanaf 2025 is het aantal extra plekken gerealiseerd	I	1.150
Bij een aantal aanbieders is de onderrealisatie op hun budget voor 2024 teruggevorderd.	I	1.261
De lasten die begroot waren voor het landelijk Centrum voor Seksueel Geweld en waarvoor via de SPUK middelen voor zijn ontvangen, mochten op basis van de verantwoordingseisen nog niet in de verantwoording worden opgenomen.	I	1.214
Overige lasten		-534
Totaal saldo baten en lasten		**8.860**

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**3.453**
Meer ontvangen ESF-subsidie	I	2.226
Ontvangen bijdrage voor het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT)	I	840
Baten overige overheden uit voorliggende voorzieningen, deze worden niet begroot	I	663
Overige baten	I	-276
Lasten		**-2.575**
Lagere uitkeringslasten (BUIG-deel) door hogere bijstelling dan werkelijke lasten	I	2.991
Hogere lasten ESF	I	-2.585
Hogere toerekening uitvoeringskosten	I	-1.893
Hogere lasten studietoeslag	S	-1.488
Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid	I	1.253
Rijksbudget bijzondere bijstand en vroegsignalering breed ingezet	I	1.046
Hogere lasten RMT	I	-607
Lagere lasten voor de Utrechtse Werktafel	I	521
Overige lasten	I	-1.813
Totaal saldo baten en lasten		**878**

Kansrijk opgroeien

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**2.312**
Onvoorziene extra toekenning OAB subsidie en balansboeking niet bestede subsidie.	I	-2.326
Niet bestede Rijksmiddelen (RMC/VSV) zijn geboekt op de balans en inkomsten vanuit derden.	I	743
Lagere baten betreffende het beschikbaar gestelde specifieke uitkering voor gemeenten (SPUK) door OCW gericht op de reparatie van het bibliotheeknetwerk.	I	-876
Vrijval voorziening directievilla.	I	799
Hogere ontvangsten dan begroot voor de toeslagenaffaire	I	1.741
Hogere ontvangsten dan begroot voor randvoorwaardelijke functies jeugdhulp	I	660

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
In de begroting is geen rekening gehouden met ontvangen vanuit WPB	I	2.744
Minder subsidie ingezet dan begroot		-829
Overige baten	I	-344
Lasten		**-288**
Lagere lasten subsidies OAB door lagere vaststellingen.	I	2.690
Hogere uitgavenposten RMC/VSV taken in relatie tot de hogere baten	I	-757
SPUK Bibliotheek	I	876
Lagere projectkosten dan begroot i.v.m niet doorgaan van diverse projecten.	I	510
Hogere subsidie verstrekte dan begroot.	I	-1.778
Hogere kosten dan begroot door groei volume en stijgende kostprijs verblijf.	I	-3.027
Hogere kosten dan begroot hier staat een baten SPUK randvoorwaardelijke functie jeugdhulp tegenover.	I	-788
Hoger kosten dan begroot bij jaarresultaat aanbieders aanvullende zorg en WPB	I	-1.962
Save onderbesteding op de Proeftuin ad 500 minder en minder subsidie uitgekeerde dan begroot	I	2.080
Overige lasten	I	1.868
Totaal saldo baten en lasten		**2.025**

Levendige en gezonde stad

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**-5.199**
Voor de opvang van Oekraïners zijn de baten per saldo lager dan begroot, met name doordat een deel van de ontvangen SPUK gelden niet is besteed in 2024 en is doorgeschoven voor de opvang in volgende jaren.	I	-5.100
Bij asielzoekers en vreemdelingen zijn de baten hoger dan begroot door aanvullende financiering COA.	I	618
Er zijn meer middelen uit de SPUK Inburgering ontvangen dan begroot.	I	569
Gederfde inkomsten door alternatieve compensatie overheadkosten SPUK Sport BTW vanaf 2024.	I/S	-550
Lagere huuropbrengsten vastgoed doordat de indexatie op de huuropbrengsten in de begroting hoger is dan de indexatie die daadwerkelijk is doorberekend aan de huurders.	S	-1.367

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Lagere huuropbrengsten vastgoed door leegstand.	I	-1.212
Voordeel door huuropbrengsten en opbrengsten servicekosten op panden die niet in onze begroting zijn opgenomen. NB: Dit voordeel compenseert het nadeel dat is ontstaan aan de lastenzijde.	I	876
Overige baten		967
Lasten		**2.481**
Er zijn meer lasten gerealiseerd dan begroot vanwege hogere uitgaven voor Plan Einstein, Landelijke Vreemdelingen Voorziening en Integratie.	I	-1.432
De incidentele middelen vanuit het faciliteitenbesluit, EU-(arbeids)migranten, asiel en huisvesting zijn niet volledig besteed.	I	1.098
Er zijn meer SPUK Inburgering middelen ingezet dan begroot.	I	-569
Door vertraagde instroom inburgeraars is er sprake van minder realisatie vanuit het uitvoeringsbudget Inburgering dan begroot.	I	836
Met name veroorzaakt door lagere exploitatiekosten voor de opvang dan is begroot.	I	5.073
Onderbesteding kapitaallasten bandbreedte investeringen veroorzaakt door vertraging in de planning van de diverse projecten.	I	1.400
Nuts lasten lager dan begroot door incidenteel verhoogde energiebegroting.	I	800
Structurele overschrijding op de personele lasten bij de zwembad exploitatie (SB) van 0,800 mln.	S	-800
Op basis van het geactualiseerde Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Sport is gebleken dat het saldo in de voorziening onderhoud Sport & Samenleven niet toereikend is voor de komende meerjarenperiode. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is een aanvullende dotatie van € 509.260 bepaald voor de jaren 2024 t/m 2027.	I	-509
Onderschrijding incidentele coalitiemiddelen: onder andere doordat nota gezondheid (samen gezondheidsverschillen verkleinen) later is vastgesteld zijn er minder kosten gemaakt. Bovendien zijn eerst externe, incidentele Rijksmiddelen gebruikt voordat coalitiemiddelen werden aangewend.	I	540
Voor de cultuursector is een meerjarig budget toegekend voor betaalbare creatieve huisvesting. Dit meerjarige budget was in 2024 nog niet geheel besteed. In 2025 en 2026 zal het restantbudget besteed worden.	I	358

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Onderbesteding op de budgetten voor de ontwikkeling en exploitatie van de culturele voorziening Leidsche Rijn.	I	352
Hogere onderhoudslasten vastgoedpanden	S	-4.603
Voordeel door niet besteed budget EML maatregelen	I	2.772
Op basis van het geactualiseerde Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Vastgoed is gebleken dat het saldo in de voorziening onderhoud Vastgoed niet toereikend is voor de komende meerjarenperiode. Om aan de richtlijnen vanuit het BBV te voldoen, is een aanvullende dotatie van € 2.426.521 bepaald voor de jaren 2024 t/m 2027.	I	-2.427
Voordeel op het kapitaallastenbudget door. het later opleveren van investeringsprojecten op het gebied van verduurzaming en MFA's.	I	940
Nadeel op o.a. gebruikerslasten van panden die niet in onze begroting opgenomen zijn. NB: Dit nadeel wordt gecompenseerd door een voordeel aan de batenzijde.	I	-757
Nadeel op de doorbelaste bedrijfsvoeringslasten van de Vastgoedorganisatie o.a. door hogere lasten intern personeel en inhuur en niet begrote algemene lasten van beheer en onderhoud van panden.	S	-725
Nadeel door calamiteiten die zich in 2024 hebben voorgedaan bij vastgoed.	I	-583
Overige lasten		717
Totaal saldo baten en lasten		**-2.719**

Algemene middelen en overhead

In onderstaande tabel geven we toelichtingen op verschillen in de baten en de lasten ten opzichte van de actuele begroting 2024, die groter zijn dan 0,5 miljoen euro.

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Baten		**22.544**
Gemeentefonds: De begroting kan niet worden aangepast met de effecten van de september- en decembercirculaires i.v.m. de late publicatie van het Rijk.	I	3.031
Algemene stelposten: De definitieve aanvraag vroor compensatie Gazprom is 0,3 mln hoger.	I	281
Onroerende-zaakbelastingen: De afwijking wordt veroorzaakt door waardeontwikkeling en ontvangsten uit voorgaande jaren. Klik hier voor een nadere toelichting.	I	10.127

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
Toeristenbelasting De opbrengsten voor de toeristenbelasting valt voor 2024 per saldo 0,5 miljoen hoger uit dan begroot in 2024. Dit wordt veroorzaakt door een te voorzichtige raming van de toeristenbelasting.	I	627
Financiering: • Rentebaten vanuit swaps (NB deze rentepost dient te worden bezien in relatie tot onderstaande rentelasten voor langlopende leningen) • De overige rentebaten laten een positief saldo zien, welke niet tijdig te voorzien zijn. Dit betreft met name de inkomsten uit schatkistbankieren • Overige baten financiering	S I/S I	7.400 329 -151
Overhead Decentraal: De extra baten zijn voornamelijk veroorzaakt door incidentele detacheringen aan derden.	I	831
Overige Baten	I	69
Lasten		**11.355**
Algemene stelposten • Loon- en prijscompensatie resterend saldo ter dekking van nacalculatie en afwikkeling kapitaallasten rente stijging • Resterend saldo van het knelpunt “Productiviteitsnorm nieuwe CAO” uit de Voorjaarsnota 2024. • Resultaat op overige afwikkelingen. • Bij de voorjaarsnota was interne rentevergoeding gealloceerd binnen de algemene reserve, de realisatie is hiermee in lijn gebracht.	I I I I	3.893 1.266 100 4.057
Onvoorzien:. In 2024 is er niets ten laste van de post Onvoorzien gebracht	I	159
Stelpost frictiefonds Leidsche Rijn: Op deze stelpost werd tot en met 2018 jaarlijks, aan de hand van de groei van Leidsche Rijn, budget opgebouwd ter dekking van kapitaallasten en overige eigenaarslasten van maatschappelijke voorzieningen in Leidsche Rijn. De meeste voorzieningen zijn inmiddels gereed of in aanbouw. Hetzelfde geldt voor de nog in te richten openbare ruimte in verschillende gebieden in Leidsche Rijn	I	629
Onroerende zakenbelasting woningen: Betreft een verrekening van de deelnemersbijdrage aan de Bghu	I	-1.321
Financiering: • Lager dan geraamde externe rentelasten m.b.t. langlopend opgenomen leningen door achterblijvende financieringsbehoefte • Rentelasten vanuit swaps (deze afwijking dient te worden bezien in relatie tot bovenstaande opmerking bij de baten inzake renteontvangsten uit swaps)	S S I/S	2.889 -7.303 1.042

x € 1.000

Toelichting baten en lasten	I/S	Verschil actueel / realisatie
• Lagere rentelasten op kortlopende leningen t.b.v. saldoregulatie door lager beroep op dergelijke leningen en gedaalde rente	I	-39
• Niet voorziene betaalde belastingrente	S	-2.204
• Hogere toerekening interne rente als gevolg van hogere boekwaarde investeringen en incidentele afwijking vanwege nog onvolledig doorgevoerde begrotingswijziging interne rente van 2% naar 1,5%	I	4
• Overige lasten financiering		
Overhead Decentraal: overige lasten	I	80
Overhead Centraal: Met name door de landelijke ontwikkelingen omtrent Common Ground en de complexe uitrol van het zaaksysteem is er bij de grote ICT-programma's (Informatie op orde, Versterken Common Ground, de vervanging van het zaaksysteem en de cloudtransitie) een vertraging en een onderbesteding opgetreden. De onderbestedingen wordt gestort in de ICT reserve.	I	6.158
Overhead Centraal: De besteding voor de vervanging van het ERP-systeem (SAP4U) wijkt af van de planning. Voor de onderbesteding wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend. (in deze toelichting is al rekening gehouden met een P14 NTB raming van 908)	I	807
Overhead Centraal: Het project "De Utrechtse Standaard (DUS)" is afgerond met een resterend budget. Voor de onderbesteding wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend om deze middelen in te zetten voor organisatie/ontwikkeling.	I	933
Overige lasten	I	205
Totaal saldo baten en lasten		**33.899**

Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste incidentele baten en lasten vanuit de realisatie 2024 gespecificeerd.

Uitgangspunten die bij het samenstellen van dit overzicht zijn gehanteerd zijn:

- hoofdzakelijk posten van materiële betekenis zijn opgenomen (minimaal 0,1 miljoen euro);
- posten boven de 0,5 miljoen euro worden in ieder geval afzonderlijk opgenomen en toegelicht;
- volgens de BBV moeten posten altijd toegelicht worden;
- voor de overzichtelijkheid kunnen posten van minder materiële betekenis samengevoegd worden; in de toelichting worden de posten beknopt nader omschreven, waaruit het incidentele karakter blijkt;
- probeer er pragmatisch om te gaan. Het gaat om de belangrijkste incidentele resultaten binnen het programma;
- de resultaten van de lang(er)durende programma's niet als incidenteel zijn aangemerkt, zoals het programma Bereikbaarheid en de grondexploitaties (waaronder Stationsgebied en Leidsche Rijn).

Tabel Incidentele baten en lasten

x € 1.000

		Realisatie 2024		Begroting 2024	
Omschrijving	**Expl. / Res.**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Betrouwbare overheid					
Project staatsloosheid	Expl. / Res.	0	0	416	0
POK middelen stadskamer	Expl. / Res.	90	0	90	0
Automome groei Publiekszaken	Expl. / Res.	500	0	500	0
POK middelen systeemleren	Expl. / Res.	115	0	115	0
Impuls Wijk- en Buurtaanpak	Expl. / Res.	1.061	0	1.100	0
Programma Samen Stad maken	Expl. / Res.	97	0	97	0
Burgerberaad	Expl. / Res.	236	0	401	0
Burgerberaad uitvoering adviezen	Expl. / Res.	1005	0	1300	0
SPUK Regeling Kansrijke Wijk Overvecht	Expl. / Res.	1595	1.595	4.532	4.532
Ontwikkelen en wonen voor iedereen					
Omgevingswet	Expl.	1.100	0	1.100	0
Wet kwaliteitsborging (WKB)	Expl.	192	0	192	0
Overdracht taken RUD	Expl.	720	0	915	0
Programmateam realisatie sociale huisvesting	Expl.	1.243	0	2.194	0
Wet Goed Verhuurderschap	Expl..	164	0	257	0
SPUK Flex- en transformatiewoningen	Expl.	2.620	2.620	11.496	11.496
SPUK huisvesting kwetsbare doelgroepen	Expl.	0	0	1.000	1.000
Subsidie flexpool 2024	Expl.	0	305	0	0
Storting reserve Stimuleren Wooncoöperaties en collectieve woonvormen	Res.	2.980	0	2.980	0
Storting Algemene reserve	Res.	292	0	292	0

x € 1.000

Omschrijving	Expl. / Res.	Realisatie 2024 Lasten	Realisatie 2024 Baten	Begroting 2024 Lasten	Begroting 2024 Baten
B&D voorstellen 2023	Res.	0	993	0	993
Coalitieakkoord 2022-2026:					
Opkoopbescherming	Expl.	456	0	456	0
Toezicht verhuurderschap	Expl.	255	0	266	0
Leegstand	Expl.	403	0	403	0
Stimuleringsregeling studentenhuisvesting	Expl.	153	0	150	0
Programmateam realisatie sociale huisvesting	Expl.	500	0	500	0
Pilot voorrang beroepsgroepen	Expl.	105	0	70	0
Bijzondere woonvormen	Expl	325	0	335	0
(T)huis voor iedereen	Expl	304	0	335	0
Wonen – Groei in balans	Expl	550	0	550	0
Erfpacht					
Economische meerwaarde bestemmingswijzigingen erfpachten woningbouwverenigingen bij verkoop huurwoningen	Expl.	2	2.076	0	1.000
Economische meerwaarde bestemmingswijzigingen erfpachten particulieren en conversieregelingen erfpacht	Expl.	823	4.438	786	1.711
Verkoop en uitgifte in erfpacht van gemeentelijke eigendommen	Expl.	1.028	762	699	699
Klimaatvriendelijke stad					
-CDOKE uitvoeringsbudget klimaatakkoord – Energietransitie	Expl.	4.335	4.335	4.435	4.435
-Impuls uitvoeringskosten energietransitie	Expl.	1.670		1.670	
-Specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma	Expl.	1.011	1.011	1.500	1.500
-Netcongestie	Expl.	750		750	
-Reserve Utrechtse Energie	Res	675		675	
-Specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie	Expl.	418	418	550	550
-Europese subsidies	Expl.	431	431	229	229
-Voucher isolatiemaatregelen	Expl.	422	422	300	300
Duurzame bereikbaarheid					
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	Res.	5.845	12.674	7.399	12.695
NOVEX Utrecht Amersfoort	Expl.	135	288	0	0
Actualiseren mobiliteitsplan	Expl.	231	23	600	0
CDOKE	Expl.	338	508	0	65
Spuk Schone Lucht Akkoord Stadshaltes	Expl.	0	80	0	50
Spuk Schone Lucht Akkoord Horecabundeling	Expl.	0	64	0	0
Project CodeZERO 2024-2027	Expl.	0	46	0	0

x € 1.000

Omschrijving	Expl. / Res.	Realisatie 2024 Lasten	Realisatie 2024 Baten	Begroting 2024 Lasten	Begroting 2024 Baten
Extreme prijswijziging energielasten 2023-2025	Expl.	137	0	137	0
Vrijval vaste activa reserve	Res.	0	35.323	0	35.323
Lasten Springweg garage VGU	Expl.	0	0	435	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed					
Geluidsanering subsidies	Expl.	262	262	100	100
Diverse subsidies Bodem (SPUK)	Expl.	3.948	3.948	9.918	9.918
Groeimiddelen aanbod Natuur- en milieueducatie	Expl.	250	0	250	0
CDOKE Uitvoeringsbudget klimaatakkoord	Expl.	413	413	352	352
CDOKE Zero Emissie zone	Expl.	247	247	408	408
Regionale aanpak Laadinfrastructuur (SPUK)	Expl.	1.950	1.950	2.174	2.174
Meerjaren Groenprogramma subsidies	Expl.	0	319	0	0
Meerjaren Groenprogramma - samenwerking KRLL	Expl.	0	200	0	0
Groene Ommetjes	Expl.	878	0	900	0
Rondje Stadseiland	Expl.	323	0	250	0
Natuurgebied Zuilen	Expl.	379	0	350	0
Coalitieakkoord 2022-2026:					
Digitale Weerbaarheid	Expl.	149	0	250	0
Impuls toegankelijkheid stadswater	Expl.	140	0	100	0
Veilige stad					
Rijksmiddelen					
Preventie met Gezag incl. bijdrage jeugdreclassering (SPUK)	Expl.	4.361	4.361	4.501	4.501
RIO/IPTA	Expl.	713	713	796	796
Utrecht Zijn Wij Samen/Versterkingsgelden (SPUK)	Expl.	468	468	468	468
Overlastgevende en criminele asielzoekers (SPUK)	Expl.	150	150	150	150
Coalitieakkoord 2022-2026:					
Programmakosten ASW / KSDS	Expl.	827	123	594	0
Digitale Veiligheid	Expl.	159	0	189	0
Overige					
Samen erop af team (subsidie ZonMW)	Expl.	424	321	407	407
Vervangen leistenen Galgenwaard	Expl.	100	0	0	0
Straatintimidatie	Expl.	149	0	200	0
Teruggave BTW cameratoezicht	Expl.	0	308	0	0
Extra inzet BOA Binnentad	Expl.	204	0	204	0

x € 1.000

Omschrijving	Expl. / Res.	Realisatie 2024 Lasten	Realisatie 2024 Baten	Begroting 2024 Lasten	Begroting 2024 Baten
Passende Ondersteuning en opvang					
-Living Lab eerst een thuis	Expl. / Res.	3.485	0	4.957	0
-Aanpak dakloosheid	Expl. / Res.	2.456	0	3.325	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid					
Reserve Werk naar Werk	Expl. / Res.	1.200	0	1.200	0
Twee stedelijke Upcycle Centra	Expl.	350	0	638	0
EFRO Grondstoffen Corridor	Expl.	329	295	440	440
Coalitieakkoord 2022-2026:					
Reserve OMU verdichten en verduurzamen bedrijventerreinen	Expl. / Res.	2.800	0	2.800	0
Ontvangen ESF-subsidie	Expl. / Res.	0	2.576	0	350
Regionaal Mobiliteitsteam (RMT)	Expl. / Res.	0	840	0	0
Voorliggende voorzieningen bijstand	Expl. / Res.	0	663	0	0
Uitkeringslasten (BUIG-deel)	Expl. / Res.	183.125	0	186.116	0
Lasten ESF	Expl. / Res.	2.735	0	-150	0
Studietoeslag	Expl. / Res.	3.588	0	2.100	0
Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid	Expl. / Res.	1.352	0	2.605	0
Versterken vestigingsklimaat	Expl	430	0	430	0
Rijksbudget bijzondere bijstand	Expl. / Res.	1.046	0	0	0
Kansrijk opgroeien					
Realiseer jongerenontmoetingsplekken	Expl. / Res.	5	0	226	0
Aanpak lerarentekort	Expl. / Res.	300	0	300	0
Utrecht Leert! (coalitieakkoord 2022-2026)	Expl. / Res.	150	0	150	0
Verbeteren aansluiting MBO arbeidsmarkt (coalitieakkoord 2022-2026)	Expl. / Res.	300	0	300	0
Extreme prijswijziging energielasten 2023-2025	Expl.	269	0	269	0
Tijdelijke onderwijshuisvesting t/m 2024	Expl.	500	0	500	0
Tijdelijke huisvesting door groei van de stad	Expl.	1.000	0	1.000	0
Storting Reserve huisvestingsprogramma onderwijs	Res.	3.100	0	3.100	0
Vrijval vaste activa reserve	Res.	0	54.998	0	54.998
Haalbaarheid investeringen tegen het licht: reëel ramen	Expl.	-874	0	-874	0
Levendige en gezonde stad					

x € 1.000

Omschrijving	Expl. / Res.	Realisatie 2024 Lasten	Realisatie 2024 Baten	Begroting 2024 Lasten	Begroting 2024 Baten
Doelstelling 1: Nieuwkomers					
Middelen knelpunt Asiel (Voorjaarsnota 2023)	Expl.	-622	0	-851	0
COA (Voorveldse polder, Pahud, Montagne)	Expl.	-764	764	0	142
EU-(arbeids)migranten	Expl.	-1.400	0	-2.038	0
Doelstelling 2: aanbod Cultuur					
Coalitieakkoord 2022-2026:					
- Betaalbare huisvesting creatieve sector	Expl.	415	0	773	0
- Programma Nachtsector	Expl.	17	0	107	0
- Nadere regel muziekstudio's	Expl.	183	0	646	0
- Culturele regiovorming	Expl.	25	0	131	0
Doelstelling 3: deelname en bezoek Cultuur					
- Impuls jongerencultuur	Expl.	254	254	381	381
- Beheer Domplein 4	Expl.	371	0	200	0
Doelstelling 4: Meedoen en Voor Elkaar Zorgen					
Coalitieakkoord: Ondersteuning Digitale Vaardigheden	Expl.	-390	0	-500	0
Doelstelling 6: Toegankelijke sportvoorzieningen					
Haalbaarheid investeringen tegen het licht: reëel ramen	Expl.	-1427	0	-1427	0
Dotatie reserve Vervanging zwembaden	Res.	11500	0	11500	0
Vrijval vaste activa reserve	Res.	0	33705	0	33705
Extra dotatie voorziening planmatig onderhoud	Expl.	330	0	0	0
Doelstelling 7: Volksgezondheid					
Coalitieakkoord 2022-2026:					
- Stevige inzet op Mentale gezondheid	Expl.	150	0	305	0
- (extra) inzet op preventie vechtscheiding	Expl.	10	0	0	0
- Gezond ouder worden	Expl.	190	0	275	0
- Versterken inzet leefstijlprogramma's gezonde leefstijl	Expl.	105	0	320	0
- Transkliniek/zorg Utrecht Pilot	Expl.	50	0	85	
- Schoollunches	Expl.	945	0	1.085	0
SPUK GALA	Expl.	2.450	2.450	2.435	2.435
SPUK Preventie akkoorden en aanpakken	Expl.	95	95	95	95
Project Modernisering Sekswerkbeleid	Expl.	450	0	630	0
Extern gefinancierde projecten (Vesta, Cultivate, Equal life, ZonMW)	Expl.	445	445	1.030	1.030
Doelstelling 10: Vastgoed					
Coalitieakkoord 2022-2026:					
- Coalitieakkoord: Versnellen verduurzamen vastgoed	Expl.	0	0	100	0

x € 1.000

Omschrijving	Expl. / Res.	Realisatie 2024 Lasten	Realisatie 2024 Baten	Begroting 2024 Lasten	Begroting 2024 Baten
- Coalitieakkoord: Vastgoed organisatie aansluiten op behoefte maatschappelijke partijen	Expl.	100	0	100	0
Extreme prijswijziging energielasten 2023-2025 (PB2023)	Expl.	320	0	320	0
Taakstelling Domplein 4 (VJN2023)	Expl.	-100	0	-100	0
Verhogen dotatie voorziening Vastgoedonderhoud Utrechts Vastgoed (VJN2022)	Expl.	4.565	0	4.565	0
Extra dotatie voorziening Vastgoedonderhoud Utrechts Vastgoed	Expl.	550	0	550	0
Onderhoud Attleeplantsoen 39	Expl.	0,030	0	145	0
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	Expl.	583	0	934	0
Mutatie reserve calamiteiten	Res.	0	583	0	934
Gemiste huuropbrengsten a.g.v. leegstand Utrechts Vastgoed	Expl.	0	-1.212	0	-1.212
Mutaties reserve Leegstand Utrechts Vastgoed	Res.	0	1.212	0	1.212
Vrijval vaste activa reserve	Res.	0	64.218	0	64.218
Haalbaarheid investeringen tegen het licht: reëel ramen	Expl.	-5.122	0	-5.122	0
Toevoeging activa reserve Buurtcentrum De Leeuw	Res.	170	0	0	0
Faillissement huurder Domplein 4-5	Expl.	457	0	0	0
Algemene Middelen en overhead					
Knelpunt productiviteitsnorm	Expl	734	0	2000	0
Vergoeding Ministerie i.v.m. opzegging GAZprom	Expl	-1347	0	0	0
-Wet Open Overheid	Expl.	1.500	0	1.500	0
-Werken 3.0	Expl.	372	0	372	0
-Incidentele Lasten Stadskantoor	Expl.	1.115	0	1.115	0
-Handhavingsdossier Binnenstad	Expl.	900	0	1.154	0
-Continuïteit Zaakgericht Werken	Expl.	2.428	0	3.000	0
Totaal		**280.059**	**244.081**	**310.015**	**254.580**

Toelichting op de tabel incidentele baten en lasten

Betrouwbare overheid

- Project Staatsloosheid: In de Voorjaarsnota 2020 heeft Publiekszaken incidenteel geld gekregen voor het project staatsloosheid. Dit budget is over een aantal jaren heen begroot.
- POK-middelen rechtsbeschermingssysteem (Stadskamer): Het rijk heeft van 2022 tot 2027 middelen beschikbaar gesteld voor de verbetering van de dienstverlening in het kader van de lessen uit de toeslagenaffaire kinderopvang. Dit budget is beschikbaar voor 2e actielijn, specifiek de eerstelijns klachtenafhandeling (stadskamer).
- Autonome groei Publiekszaken: In de Voorjaarsnota 2023, heeft Publiekszaken incidenteel geld gekregen voor de autonome groei. De structurele middelen moeten gevonden worden door middel van een systematiek wijziging in de verdeling van de groeimiddelen.

- Pok middelen systeemleren: Het rijk heeft vanaf 2022 tot 2027 middelen beschikbaar gesteld voor de verbetering van de dienstverlening in het kader van de lessen uit de toeslagenaffaire kinderopvang.
- Wijk- en Buurtaanpak: vanuit Coalitieakkoord 2022-2026 is 1,100 miljoen euro beschikbaar gesteld.
  Op dit budget is in 2024 1,061 miljoen euro besteed.
- Samen Stad maken: vanuit Coalitieakkoord 2022-2026 is 0,097 miljoen euro beschikbaar gesteld en dit is besteed in 2024.
- Burgerberaad: bij Voorjaarsnota 2023 is totaal 0,401 miljoen euro beschikbaar gesteld.
  Op dit budget is in 2024 0,236 miljoen euro besteed, de voorbereidingskosten zijn in 2023 gemaakt.
- Burgerberaad uitvoering adviezen: bij Voorjaarsnota 2024 is de eerder beschikbaar gestelde 0,400 miljoen euro aangevuld met 0,900 miljoen euro tot totaal 1,300 miljoen euro voor de jaarwisseling 2024/2025. Op dit budget is in 2024 1,005 miljoen euro besteed.
- SPUK uitkering Regeling Kansrijke Wijk Overvecht. Totaal toegekend budget over 2023 en 2024 is 4,532 miljoen euro. Op dit budget is in 2024 1,595 miljoen euro besteed.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

- Implementatie Omgevingswet: uit de decembercirculaire 2023 en meicirculaire 2024 zijn middelen beschikbaar gekomen voor de implementatie Omgevingswet.
- Verkoop en uitgifte van gemeentelijke eigendommen:
  de incidentele baten uit de verkoop en uitgifte van gemeentelijke eigendommen bedragen 3.278 miljoen euro.
- Aanvullend op het Coalitieakkoord 2022-2026 zijn extra middelen beschikbaar gesteld (1,0 miljoen euro) voor het versterken van het Programmateam realisatie sociale huisvesting (voorheen Taskforce versneld toevoegen woonruimte). Bij de Tweede bestuursrapportage 2023 is 0,9 miljoen euro overgeheveld naar 2024. Het budget voor 2024 van het Programmateam realisatie sociale huisvesting is niet volledig besteed, door lagere personele lasten. Deze onderbesteding gaat op in het totaalresultaat van doelstelling 3 Huisvesting.
- SPUK Flex- en transformatiewoningen: voor de realisatie van flex- en transformatiewoningen heeft het Rijk een Specifieke Uitkering toegekend van 11,5 miljoen euro. Door vertraging van een aantal projecten (Tussen de Rails en Wetering Zuid) zijn de gerealiseerde baten en lasten uit deze Specifieke Uitkering voor de realisatie van tijdelijke woningen lager dan begroot.
- SPUK huisvesting kwetsbare doelgroepen: het Rijk heeft een Specifieke Uitkering toegekend van 1,0 miljoen euro. De corresponderende baten en lasten zijn binnen doelstelling 3 begroot, maar zijn gerealiseerd in het project.
- In 2024 is 0,3 miljoen euro aan (flexpool) subsidie ontvangen van de provincie. Deze baten zijn niet begroot.
- Omgevingswet: er zijn incidentele middelen toegekend vanuit het rijk voor de implementatie omgevingswet. Deze middelen lopen grotendeels af in 2024.
- Wet kwaliteitsborging (WKB): er zijn incidentele middelen tot en met 2026 toegekend in de decembercirculaire van 2022. Deze middelen zijn voor de implementatie van de WKB.
- Overdracht taken RUD 1 januari 2025: bij de voorjaarsnota 2024 zijn er middelen toegekend om de overdracht van taken te regelen. Niet alle middelen zijn in 2024 besteed, omdat een deel van de werkzaamheden doorlopen in 2025. De kosten hiervan zijn nog niet bekend.
- Verhuurdersvergunning: dit zijn incidentele middelen om de verhuurdersvergunning uit te kunnen voeren.
- Leegstand: coalitie heeft deze middelen voor vier jaar toegekend.

- Opkoopbescherming: coalitie heeft deze middelen voor vier jaar toegekend, omdat de wet Opkoopbescherming door het rijk aan het einde van coalitieperiode gaat evalueren.
- Economische meerwaarde bestemmingswijzigingen erfpachten particulieren en Conversieregelingen erfpacht: met de woningcorporaties is – in lijn met het coalitieakkoord – een stop op de verkoop van sociale huurwoningen afgesproken met ingang van 1 januari 2024. Er blijft een kleinere stroom aan meerwaardeafdrachten bestaan, die begroot is op 1 miljoen euro. De ontvangen meerwaardeafdracht bedraagt 2,076 miljoen euro. De in rekening gebrachte meerwaarde als gevolg van gewijzigd gebruik van erfpachtpercelen en afhandeling van de aanvragen uit de erfpachtconversieregelingen leiden tot incidentele baten van in totaal 4.438 miljoen euro. Als bij sloop-nieuwbouw door woningcorporaties sprake is van extra sociale woningbouw en/of bijdrage aan de doelstelling gemengde wijken kan die meerwaarde weer binnen de locatieontwikkeling worden ingezet. In 2024 heeft de gemeente 0,823 miljoen euro hieraan bijgedragen.

Klimaatvriendelijke stad:

- CDOKE uitvoeringsbudget klimaatakkoord – Energietransitie: Voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord zijn middelen van het Rijk ontvangen wat wordt besteed aan personele kosten. 4,335 miljoen euro realisatie en 4,435 miljoen euro begroot
- Impuls uitvoeringskosten energietransitie: In het Coalitieakkoord 2022-2026 is in 2024 tot en met 2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten van de energietransitie, dit betreft onder andere de kosten voor Zon op Dak en de klimaatvisie. In 2024 is 1,67 miljoen euro begroot en gerealiseerd.
- Specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma: Vanuit het Rijk is er een Specifieke Uitkering Energiearmoede ontvangen die wordt ingezet voor fysieke maatregelen om energie lasten van inwoners te verlagen. In 2024 is hier 1,011 miljoen euro van besteed.
- Netcongestie: In de Voorjaarsnota 2023 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van de netcongestieproblematiek voor het creëren van transportcapaciteit voor het uitvoeren van grote gebiedsontwikkeling, slimme netoplossingen, nieuwe samenwerkingen en innovatie. In 2024 is 0,750 miljoen euro begroot en gerealiseerd.
- Reserve Utrechts Energie: Conform begroting is een bedrag van 0,675 miljoen euro onttrokken uit de reserve voor de bekostiging van de energie opgave waaronder duurzaamheidsmaatregelen.
- Specifieke uitkering lokale aanpak isolatie: Vanuit het Rijk is er een Specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie. In 2024 is hiervan 0,418 miljoen euro besteed.
- Europese subsidies: Op de Europese projecten Net zero cities, IRIS, ARV en SCALE was er 0,229 miljoen euro aan baten en lasten begroot. In 2024 is er 0,431 miljoen euro besteed.
- Voucher isolatiemaatregelen: Vanuit de provincie Utrecht zijn middelen beschikbaar gesteld voor de voucher isolatiemaatregelen. In 2024 is 0,3 miljoen euro begroot en 0,422 miljoen euro gerealiseerd.
-

Duurzame Bereikbaarheid

- De toelichting op de afwijking in de reserve is opgenomen bij de toelichting op de reserve bereikbaarheid.
- De Metropoolregio Utrecht is aangemerkt als één van de zeven NOVEX verstedelijkingsgebieden van Nederland, met twee grootschalige woningbouwlocaties: Groot Merwede en Spoorzone/A1-zone in Amersfoort. Duurzame bereikbaarheid is een van de belangrijkste randvoorwaarden.Hier is subsidie voor ontvangen.

- Er is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het gebiedsgewijs uitwerken van het mobiliteitsplan.
- Om de capaciteit te voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid is in 2024 subsidie beschikbaar gesteld. Het resterende bedrag is inzetbaar tot en met 2026.
- Voor het realiseren van 4 stadshaltes voor schoon goederenvervoer over water is via het Schone Lucht Akkoord subsidie beschikbaar gesteld.
- Voor het ontwikkelen van een businessmodel om horecaleveringen te bundelen is via het Schone Lucht Akkoord subsidie beschikbaar gesteld
- CodeZERO is een 3jarig Europees initiatief om duurzame alternatieve opties te ontwikkelen voor online winkelen.
- Bij de Programmabegroting 2023 is er budget voor de extreme prijsstijgingen van energielasten voor de jaren 2023 tot en met 2025 opgenomen. In 2024 is dit budget volledig besteed.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten dit bedrag te onttrekken aan de activareserve ter dekking van het tekort in 2024 en 2025.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is budget beschikbaar gesteld ter dekking van de lasten van de parkeergarage aan de Springweg. Door vertraging in ingebruikname en het wijzigen van de startdatum van afschrijvingen naar 1-1-2025 zijn er geen kosten gemaakt in 2024.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

- Geluidsanering subsidies: 0,262 miljoen euro baten en lasten gerealiseerd in 2024.
- Diverse subsidies Bodem (SPUK): 3,948 miljoen euro baten en lasten gerealiseerd in 2024, voor bijvoorbeeld projecten inzake gebiedsgericht grondwaterbeheer, de Nedereindseplas en het Griftpark. Voor een deel van deze subsidies zijn bij het Rijk verlenging aangevraagd en geaccepteerd, waardoor het verschil tussen realisatie en begroot ook in 2025 besteed mag worden.
- Groeimiddelen aanbod Natuur- en milieueducatie: Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten dat Utrecht Natuurlijk niet wordt meegenomen in het groeikader, echter is er wel besloten dat er voor de periode 2024-2026 extra middelen beschikbaar worden gesteld. In 2024 is deze 0,250 miljoen zowel begroot als gerealiseerd.
- CDOKE Uitvoeringsbudget klimaatakkoord: voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord zijn middelen van het rijk ontvangen. 0,413 miljoen euro realisatie en 0,352 miljoen euro begroot.
- CDOKE Zero Emissie zone: voor de zero emissie zone zijn middelen van het rijk ontvangen. 0,247 miljoen euro realisatie en 0,408 miljoen begroot.
- Regionale aanpak Laadinfrastructuur (SPUK): voor de regionale aanpak Laadinfrastructuur zijn middelen van het rijk ontvangen. 1,950 miljoen euro realisatie en 2,174 miljoen begroot.
- Meerjaren Groenprogramma subsidies: met behulp van een subsidiebureau hebben we subsidies ontvangen (0,319 miljoen euro) voor diverse wijkvergroeningsprojecten, zoals in de Rivierenwijk, Noordwest en Overvecht.
- Meerjaren Groenprogramma samenwerkingsverband Krommerijnlinie landschap: voor dit samenwerkingsverband hebben we van verschillende partners bijdragen ontvangen (0,200 miljoen euro).
- Groene Ommetjes: 0,878 miljoen euro lasten realisatie
- Rondje Stadseiland: 0,323 miljoen euro lasten realisatie
- Natuurgebied Zuilen: 0,379 miljoen euro lasten realisatie

Veilige Stad

- Specifieke uitkering van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, Preventie met Gezag middelen inclusief bijdrage reclassering 4,501 miljoen euro begroot en 4,361 miljoen euro gerealiseerd. De lagere lasten zijn het gevolg van vacatureruimte.
- Subsidietoekenning 2023-2024 Re-integratie Officier (RIO) en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA) begroot 0,796 miljoen euro en realisatie 0,713 miljoen euro. De onderbesteding is het gevolg van temporisering van het project.
- De realisatie van de subsidie Versterkingsgelden (Nationale Coördinator Terrorisme en Veiligheid) ten behoeve van de lokale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme is conform begroot 0,468 miljoen euro.
- De realisatie van de subsidie Overlastgevende en criminele asielzoekers is conform begroot 0,150 miljoen euro.
- Extra inzet 2 BOA binnenstad: Bij de programmabegroting 2024 heeft de raad besloten om voor twee jaar twee FTE uit de reserve Handhaven te dekken.
- Voor het programma aanpak Amsterdamsestraatweg (ASW) / Kanaalstraat en Damstraat is de realisatie 0,827 miljoen euro en er was 0,594 miljoen begroot. De hogere lasten zijn onder andere het gevolg van de verwerving van een buurtpost op de Damstraat, hogere personele kosten en additionele lasten voor Gevelreclame ASW. Tegenover de hogere lasten van Gevelreclame ASW van 0,123 miljoen euro staat een incidentele bijdrage van de Wijkontwikkelmaatschappij (WOM) van 0,123 miljoen euro.
- Voor het programma digitale Veiligheid is 0,189 miljoen euro begroot en 0,159 miljoen euro gerealiseerd. De lagere lasten zijn het gevolg van een uitgesteld onderzoek.

Passende ondersteuning en opvang

- Middelen aanpak dakloosheid: in 2022 en 2023 zijn incidentele middelen beschikbaar gekomen voor de aanpak van dakloosheid. De middelen worden meerjarig ingezet. In 2024 is er voor 4,957 miljoen euro aan lasten begroot en is er 3,485 miljoen euro gerealiseerd.
- Living lab Eerst een thuis: in 2020 en 2021 zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk voor de aanpak van dak- en thuisloosheid (totaal 22,4 miljoen euro). De middelen worden meerjarig ingezet voor Eerst een thuis. In 2024 is er voor 3,325 miljoen euro aan lasten begroot en voor 2,456 miljoen euro gerealiseerd.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

- ESF-subsidie: De ESF-baten worden structureel begroot op 0,350 miljoen euro. Door een ontvangen voorschot is 2,576 miljoen euro gerealiseerd.
- Bijdrage Regionaal Mobiliteitsteam (RMT): Het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT) heeft een bijdrage van 0,840 miljoen euro gerealiseerd aan baten. Deze bijdrage wordt niet begroot vanwege het incidentele karakter.
- Voorliggende voorzieningen bijstand: In 2024 is 0,663 miljoen euro ontvangen van overige overheden voor voorliggende voorzieningen bijstand. Deze voorzieningen worden niet begroot.
- Uitkeringslasten (BUIG-deel): Aan uitkeringslasten (BUIG-deel) is in 2024 186,116 miljoen euro begroot, door een incidentele bijdrage uit de algemene middelen in de tweede bestuursrapportage is de begroting hoger bijgesteld dan de werkelijke lasten van 183,125 miljoen euro.
- Lasten ESF: De ESF-lasten zijn begroot op -0,150 miljoen euro. De realisatie bedraagt 2,735 miljoen euro door hogere lasten voor de PRO/VSO scholen en de regio, samenhangend met de hogere baten ESF.

- Studietoeslag: De studietoeslag is begroot op 2,100 miljoen euro. Door een groter bereik is 3,588 miljoen euro gerealiseerd.
- Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid: Voor het RAJ is incidenteel 2,605 miljoen euro begroot. Door een langere doorlooptijd van de plannen is 1,352 miljoen euro gerealiseerd.
- Rijksbudget bijzondere bijstand: De afwijking van 1,046 miljoen euro aan lasten is van incidentele aard door een groter bereik.
- OMU: In het Coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor verdichten en verduurzamen bedrijventerreinen. Deze middelen zijn in de tweede bestuursrapportage 2024 toegevoegd aan het reserve, 2,800 miljoen euro.
- Werk naar Werk: In de voorjaarsnota 2024 is 1,200 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de subsidieregeling Werk naar Werk.
- Twee stedelijke Upcycle centra: De lasten inzake realisatie van de twee stedelijke upcycle centra vallen lager uit dan begroot omdat de uitwerking is verschoven naar 2025.
- EFRO Grondstoffen Corridor: Vanuit de EFRO ontvangen we subsidie voor de grondstoffencorridor. De baten en lasten zijn beide lager dan begroot, maar zullen in 2025 worden ingehaald.
- Versterken vestigingsklimaat circulaire bedrijven: Vanuit het Coalitieakkoord is tot en met 2025 jaarlijks een budget beschikbaar gesteld voor versterken van het vestigingsklimaat circulaire bedrijven (voor 2024 0,430 miljoen euro).

Kansrijk Opgroeien

- Realiseer jongerenontmoetingsplekken: In de gemeenteraadvergadering van 11 juli 2024, met kenmerk 12308782, werd incidenteel budget van 0,226 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het realiseren van een visie op jongerenontmoetingsplekken. In 2024 is echter slechts 0,005 miljoen euro van het budget gebruikt voor de uitvoering van een Quick Scan. Het resterende bedrag wordt overgeheveld naar 2025, zodat de daadwerkelijke bouw van de jongerenontmoetingsplekken kan plaatsvinden.
- Incidenteel budget van 1 miljoen euro dat in het kader van aanpak lerarentekort wordt toegekend vanuit het Rijk, is als budgetneutrale bijsturingsvoorstel in de Tweede Bestuursrapportage 2024 voor 0,7 miljoen toegevoegd aan de begroting 2025 (en 0,3 miljoen beschikbaar voor 2024).
- In het coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,150 miljoen euro beschikbaar gesteld voor Utrecht Leert!.
- In het coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,300 miljoen euro beschikbaar gesteld voor verbeteren aansluiting MBO en arbeidsmarkt.

Doelstelling 2: Huisvesting scholen

- Bij de Programmabegroting 2023 is er budget voor de extreme prijsstijgingen van energielasten voor de jaren 2023 tot en met 2025 opgenomen. In 2024 is dit budget volledig besteed.
- Bij de uitvoering van het Meerjarenprogramma Onderwijshuisvesting werden de kosten van tijdelijke lokalen (bij verbouwingen en ter overbrugging naar nieuwbouw) tot voor kort ten laste van de investering gebracht. Dit leidde tot een hogere structurele kapitaallast. De accountant staat dit niet meer toe; deze kosten moeten ineens worden genomen.
- In het groeikader zijn onvoldoende financiële middelen beschikbaar om, naast voor de permanente huisvesting, ook voor de tijdelijke huisvesting van onderwijs een budget op te nemen. Daarom is besloten dat deze tijdelijke huisvesting in het vervolg als knelpunt wordt aangedragen vanuit het Programma Onderwijs bij de jaarlijkse integrale afweging Voorjaarsnota, met ingang van de Voorjaarsnota 2022. De kosten hebben betrekking op de uitvoering van de reguliere wettelijke taak en zijn besteed conform begroting.

- Conform tweede bestuursrapportage 2024 gestort in de reserve Huisvestingsprogramma.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten dit bedrag te onttrekken aan de activareserve ter dekking van het tekort in 2024 en 2025.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is dit budget ingeleverd vanwege planningsoptimisme.

Levendige en gezonde stad

Doelstelling 1: Nieuwkomers

- Een deel van de middelen vanuit het Asiel knelpunt zijn niet besteed, doordat kosten voor zoektocht en verlenging asiellocaties in het kader van spreidingswet zijn vertraagd.
- Door het COA worden gemaakte kosten van 0,8 miljoen euro voor de locaties Pahud de Montagne en Voorveldse Polder vergoed. Deze lasten en baten staan niet volledig in de begroting van 2024 opgenomen.
- Bij VJN 2024 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor EU-(arbeids)migranten. Een deel van deze middelen zijn niet besteed.

Doelstelling 2: Meedoen en Voor Elkaar Zorgen

- In het coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,500 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de ondersteuning van digitale vaardigheden. Hiervan is 0,390 miljoen euro besteed.

Doelstelling 6: Toegankelijke sportvoorzieningen

- Bij de Voorjaarsnota 2024 is dit budget ingeleverd vanwege planningsoptimisme.
- Conform de Voorjaarsnota 2024 wordt dit bedrag gestort in de reserve Vervanging Zwembaden zodat het toekomstige knelpunt voor Den Hommel en De Kwakel beperkt kan worden.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten dit bedrag te onttrekken aan de activareserve ter dekking van het tekort in 2024 en 2025.
- In afstemming met de accountant is bij de jaarafsluiting 2024 een extra bedrag van 0,330 miljoen euro toegevoegd aan de voorziening als onderdeel van een extra meerjarige egaliserende toevoeging, zodat de voorziening ook in de toekomst toereikend is. Ook in de jaren 2025-2027 zal jaarlijks een extra toevoeging aan de voorziening plaatsvinden. Met deze mutatie storten we voor deze jaren 0,330 miljoen euro extra in de voorziening planmatig onderhoud.

Doelstelling 7: Volksgezondheid

- In begroting 2024 is een bedrag van ca 2 miljoen euro opgenomen vanuit het coalitieakkoord 2022-2026. De bestedingen waren ca 1,5 miljoen euro. De onderschrijding op deze coalitiemiddelen komt doordat de beleidsnota Gezondheid en daarmee samenhangende uitvoeringsplannen later worden/zijn vastgesteld. Bovendien zijn eerst externe middelen gebruikt in 2024, om terugbetaling te voorkomen. Het zwaartepunt van veel activiteiten ligt daarmee in 2025.
- SPUK GALA gelden van ca 2,45 miljoen euro. Deze zijn nagenoeg volledig benut. Echter door late indexering is de verwachting dat op enkele SPUK GALA onderdelen deze indexering niet volledig uitgegeven zal worden.
- Project Modernisering Sekswerkbeleid: Het budget was 0,63 miljoen euro, de bestedingen waren 0,45 miljoen euro. Door het later starten van de uitvoering van de proeftuinen waren er in 2024 nog geen kosten voor toezicht en handhaving en de uitvoering van het lerend evalueren van de proeftuinen.
- Extern gefinancierde projecten (Europese gelden, ZonMw-gelden, GGD GHOR): begroot was 1,030 miljoen euro, gerealiseerde bestedingen waren 0,445 miljoen euro. Het betreft lasten waar tegenover baten staan.

Doelstelling 8: Aanbod Cultuur

- Betaalbare huisvesting creatieve sector:
  Vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 is in 2023 tot en met 2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor betaalbare huisvesting klein mkb en creatieve sector. In 2024 is vanuit dit budget o.a. een subsidie verstrekt aan de culturele beheerorganisatie DePlaatsmaker om te kunnen voorzien in de groei van de vastgoedportefeuille en zijn er 2 subsidies verstrekt ten behoeve van creatieve broedplaatsen.
- Programma nachtsector:
  Vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 is in 2023 tot en met 2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de culturele nachtsector. In 2024 is er vanuit dit budget een nachtcoördinator aangesteld.
- Nadere regel muziekstudio's:
  Bij de Voorjaarsnota 2020 is besloten om t/m 2024 budget beschikbaar te stellen voor de realisatie van betaalbare muziekstudio's. in 2024 zijn er in totaal aan 6 verschillende partijen subsidies verstrekt voor de realisatie van muziekstudio's.
- Culturele regiovorming:
  In 2019 heeft het ministerie van OCW besloten om geld beschikbaar te stellen voor de proeftuin van de stedelijke culturele regio Utrecht. De gemeente Utrecht, de provincie Utrecht en de gemeente Amersfoort participeerden in de proeftuinen die zijn voortgekomen uit de profielen voor de culturele stedelijke regio. Zij matchten gezamenlijk het bedrag van OCW. In 2024 is dit budget deels ingezet voor het aanstellen van een kwartiermaker ten behoeve van regionale broedplaatsen.

Doelstelling 9: Deelname en bezoek Cultuur

- Impuls jongerencultuur:
  In 2023 heeft het ministerie van OCW een bijdrage verstrekt van 0,381 miljoen euro om cultuur onder jongeren te stimuleren. Vanuit deze bijdrage zijn in 2024 aan 11 culturele instellingen subsidies verstrekt ten behoeve van jongerenprogrammering.
- Beheer Domplein 4:
  Bij de Voorjaarsnota 2023 is besloten om in 2024 en 2025 jaarlijks 0,2 miljoen euro beschikbaar te stellen voor het beheer van het Domplein 4. In 2024 zijn hier o.a. de beheer- en huurkosten uit gedekt.

Doelstelling 10: Vastgoed

- In het coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2023-2026 jaarlijks 0,100 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het versnellen van het verduurzamen van vastgoed. In 2024 is dit geld niet besteed.
- In het coalitieakkoord 2022-2026 is voor de periode 2024-2026 jaarlijks 0,100 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het aansluiten van de vastgoedorganisatie op de behoefte van maatschappelijke partijen. In 2024 is dit budget volledig besteed.
- Bij de Programmabegroting 2023 is er budget voor de extreme prijsstijgingen van energielasten voor de jaren 2023 tot en met 2025 opgenomen. In 2024 is dit budget volledig besteed.
- Taakstelling voor Domplein 4 conform de Voorjaarsnota 2023.
- Voorjaarsnota 2022: Voor 2023 en 2024 is 4,565 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het verhogen van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening Onderhoud Utrechts Vastgoed (Egalisatievoorziening VGB Onderhoud).
- 2e Bestuursrapportage 2023: In afstemming met de accountant is bij de jaarafsluiting 2022 een extra bedrag van 0,550 miljoen euro toegevoegd aan de voorziening als onderdeel van een extra meerjarige egaliserende toevoeging, zodat de voorziening ook in de toekomst toereikend is. Ook in de jaren 2023-2025 zal jaarlijks een extra toevoeging aan de voorziening

plaatsvinden. Met deze mutatie storten we voor deze jaren 0,550 miljoen euro extra in de voorziening planmatig onderhoud.

- In 2023 is er voor de school aan het Attleeplantsoen 39 een bruidsschat ontvangen voor het onderhoud van in totaal 0,145 miljoen euro. De bruidsschat is een afkoop van de vertrekkende school ter dekking van het onderhoud. In 2024 is er 0,030 miljoen euro besteed aan onderzoek- en advieskosten voor renovatie.
- In de kostprijsdekkende huurberekening zit een opslag van 0,70% om kosten die voortkomen uit calamiteiten mee te kunnen dekken. Van deze opslag wordt jaarlijks 0,315 miljoen euro gereserveerd. Ultimo 2024 is er 0,583 miljoen euro onttrokken aan de reserve, ter dekking van de gerealiseerde kosten.
- De vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met leegstand. Een zekere mate van leegstand is noodzakelijk om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken. Jaarlijks wordt een percentage van de huuropbrengsten gereserveerd. De huurderving ultimo 2024 betreft 1,212 miljoen euro en dit bedrag is onttrokken aan de reserve.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten dit bedrag te onttrekken aan de activareserve ter dekking van het tekort in 2024 en 2025.
- Bij de Voorjaarsnota 2024 is dit budget ingeleverd vanwege planningsoptimisme.
- Ultimo 2024 is dit bedrag gestort in de activareserve ter dekking van de kapitaallasten van buurtcentrum De Leeuw.
- In verband met het faillissement van vereniging DOMUS zijn de openstaande facturen afgeboekt.

Algemene Middelen & Overhead

- Bij de Voorjaarsnota 2024 is vanwege het effect van CAO ontwikkeling op de productiviteitsnorm 2,0 miljoen euro beschikbaar gesteld . Hiervan is eind 2024 nog 1,266 miljoen euro nog niet verdeeld.
- De vergoeding uit de Regeling ter tegemoetkoming van gestegen energiekosten door opzegging contract SEFE Energy Ltd. (Gazprom) is nog niet afgewikkeld. Hiermee was wel rekening gehouden
- Wet Open Overheid, welke hernoemd is naar "Informatie Op Orde" kent een meerjarig verloop waarbij de gelijkblijvende jaarbudgetten via de ICT-reserve worden geëgaliseerd op basis van het verloop van het programmaplan.
- Werken 3.0: het incidentele budget van 0,372 miljoen euro is volledig besteed.
- Vervanging SAP: het incidentele budget van 0,250 miljoen euro is niet besteed. Er wordt een resultaatbestemming om het budget over te hevelen naar 2025 voorgesteld.
- Incidentele Energie Lasten stadskantoor: het incidentele budget van 1,115 miljoen euro is volledig besteed.
- Handhavingsdossier Binnenstad: Bij de VJN 2024 en is er 0,654 miljoen euro per jaar toegekend tot en met 2028. Door vertraging van een aantal juridische procedures is er in 2024 0,566 miljoen euro besteed. Voor het restant wordt een voorstel voor resultaatbestemming ingediend. Tevens is er bij de 2e Berap 2024 0,500 miljoen euro toegekend omdat er incidenteel hogere kosten werden verwacht. Uiteindelijk zijn de kosten lager uitgevallen en is hiervan 0,334 miljoen euro besteed.
- Continuïteit Zaakgericht Werken: Bij de VJN 2024 is hiervoor 3 miljoen toegekend voor 2024. Hiervan is 2,428 miljoen euro besteed. Het restant is gestort in de reserve "ICT Investeringsprogramma" en wordt in 2025 besteed.

Overzicht van structurele onttrekkingen en stortingen in de reserves

Omschrijving	Onttrekking 2024	Storting 2024
Reserve ten bate van vaste activa		
Totaal	**203.037**	**0**

In 2024 is er incidenteel ruim 203 miljoen onttrokken.

Topinkomens

Op basis van de Wet Normering van Topinkomens (WNT) is het verplicht het inkomen van 2 functies te verantwoorden. Dit zijn de gemeentesecretaris en de griffier. Ook mogen medewerkers in andere functies niet boven de normering uit komen. Het inkomen dat wordt getoond, is de bruto uitbetaling (bruto plus belastbare onkosten) en de pensioenpremie (beloningen betaalbaar op termijn). Conform de WNT mogen de bestuurders geen inkomen hebben boven de normering van 233.000 voor 2024. Hiervan is bij de gemeente Utrecht geen sprake.

	Gemeente-secretaris M.J. Ruis	Griffier M.Y. Israel	Griffier M. van Hall	Gemeente-secretaris G.G.H.M.Haanen
Bezoldiging 2024				
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/12 - 31/12	1/1 - 31/08	nvt
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1	nvt
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	nvt
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	176.186	11.820	95.340	nvt
Beloningen betaalbaar op termijn	23.457	1.941	15.547	nvt
Subtotaal	**199.643**	**13.761**	**110.887**	nvt
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	233.000	19.735	155.333	nvt
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen				
Totaal bezoldiging 2024	**199.643**	**13.761**	**110.887**	nvt
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt
Bezoldiging 2023				
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/11 - 31/12	nvt	1/1 - 31/12	1/1 - 28/10
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	nvt	1	1
Dienstbetrekking?	ja	nvt	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	27.946	nvt	138.724	141.069
Beloningen betaalbaar op termijn	3.776	nvt	22.482	18.618
Subtotaal	**31.722**	**nvt**	**161.206**	**159.687**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	37.268	nvt	223.000	183.899
Totaal bezoldiging 2023	**31.722**	**nvt**	**161.206**	**159.687**

Balans

Balans

Activa

x € 1.000

Activa	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Vaste activa	**1.979.625**	**2.107.573**
Immateriële vaste activa	**10.463**	**7.297**
• Kosten van onderzoek en ontwikkeling	6.454	4.030
• Bijdrage aan activa van derden	4.009	3.267
Materiële vaste activa	**1.926.787**	**2.053.034**
• met economisch nut	1.740.262	1.802.673
• met economisch nut waarvoor een heffing wordt geheven	31.274	36.346
• met maatschappelijk nut	155.251	214.015
Financiële vaste activa	**42.375**	**47.242**
• Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	13.180	13.180
• Overige langlopende leningen	28.988	33.855
• Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar	207	207
Vlottende activa	**363.323**	**388.846**
Voorraden	**114.161**	**108.192**
• Grond- en hulpstoffen	326	336
• Onderhanden werk	113.713	107.738
• Gereed product en handelsgoederen	122	118
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**157.019**	**161.091**
• Vorderingen op openbare lichamen	86.370	90.144
• Uitzettingen in ’s Rijks schatkist	7.000	0
• Rekening-courant met niet-financiële instellingen	6.851	7.754
• Overige vorderingen	56.798	63.193
Liquide middelen	**5.073**	**2.699**
• Kas	66	64
• Bank	5.007	2.635
Overlopende activa	**87.070**	**116.864**
• Nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen	11.713	16.246
• Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	75.357	100.618
Totaal activa	**2.342.948**	**2.496.419**
Recht op verliescompensatie Vennootschapsbelasting	0	0

Passiva

x € 1.000

Passiva	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024
Vaste passiva	**1.868.120**	**1.797.144**
Eigen vermogen	**759.373**	**624.201**
• Algemene reserve	110.216	136.131
• Bestemmingsreserves	666.576	455.456
• Gerealiseerd resultaat	-17.419	32.614
Voorzieningen	**73.257**	**111.490**
• Verplichtingen en verliezen	1.140	38.172
• Vanwege risico's	11.750	9.857
• Vanwege egalisatie	13.562	18.669
• Bijdragen aan vervangingsinvesteringen in relatie tot heffingen	25.494	33.290
• Van derden ontvangen bestemmingsbedragen	21.311	11.502
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**1.035.490**	**1.061.453**
• Obligatieleningen	161.000	141.000
• Onderhandse leningen van openbare lichamen	40.000	90.000
• Onderhandse leningen van binnenlandse banken	823.000	818.000
• Door derden belegde gelden	205	205
• Waarborgsommen	11.285	12.248
Vlottende passiva	**474.828**	**699.275**
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**59.189**	**199.516**
• Kasgeldleningen	12.000	164.000
• Overige kortlopende schulden	47.189	35.516
Overlopende passiva	**415.639**	**499.759**
• Nog te betalen bedragen	139.432	136.587
• Vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen	237.406	322.926
• Overige vooruit ontvangen bedragen	38.801	40.246
Totaal passiva	**2.342.948**	**2.496.419**
Borgstellingen en garantstellingen	2.318.813	2.559.730

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin regels voor het financiële beleid en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de onderstaande balanshoofden anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De uitkering uit het gemeentefonds is verantwoord op basis van de laatste betaalspecificatie over het kalenderjaar 2024. Daarin is de decembercirculaire 2024 verwerkt

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van de BBV-richtlijn over het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het Centraal Administratie Kantoor (CAK) int en aan de gemeente Utrecht afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV het volgende:
Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid en het naleven van het voorwaardencriterium bij de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.
Dit betekent dat de gemeente bij de verantwoording van deze eigen bijdragen steunt op de informatie van het CAK en niet zelfstandig geheel sluitend de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de eigen bijdragen hoeft te controleren.

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op grond van de aanschafwaarde, verminderd met afschrijvingen.
Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in

de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa
Op 18 februari 2021 is de Nota Beheer Openbare Ruimte (BOR) vastgesteld door de raad.
Met het vaststellen van deze nota heeft de raad ook de financiële strategie vastgesteld, waarbij de gemeente de investeringen van objecten in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut boven 0,1 miljoen euro activeert en afschrijft overeenkomstig een realistische weergave van de verwachte levensduur. De betreffende categorieën uit de Nota BOR zijn opgenomen in de afschrijvingstabel die op 21 december 2021 door het college is vastgesteld.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op grond van de aanschafwaarde, verminderd met specifieke investeringsbijdragen van derden en afschrijvingen. De afschrijvingen vinden plaats volgens de annuïtaire en lineaire methode.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de door ons vastgestelde afschrijvingstabel:

Categorieën		Noot E/M1)	Annuïtair/ Lineair	Afschr.-duur (jaren)
Code	**Gronden en terreinen**			
20 010	Gronden en terreinen niet zijnde parkeerterreinen	E		Geen afschrijving
20 020	Parkeerterreinen	E	Lineair	10
20 030	25% van de cascowaarde van ondergrondse parkeergarage	E		Geen afschrijving
20 090	Lopende investeringen gronden en terreinen	E		Geen afschrijving
Code	**Woonruimten**			
21 010	Woonruimten	E	Annuïtair	40
21 020	Restauratie/renovatie van permanente woonruimten en monumenten	E	Annuïtair	20
21 090	Lopende investeringen in woonruimten	E		Geen afschrijving
Code	**Bedrijfsgebouwen**			
22 010	Bedrijfsgebouwen met een economische levensduur van 40 jaar. Dit betreft onder andere: kantoorpanden, bedrijfsloodsen, scholen, peuterspeelzalen, sociale en culturele voorzieningen, broedplaatsen voor startende ondernemers, zwembaden, sportvoorzieningen en monumenten. Met uitzondering van parkeergarages	E	Annuïtair	40
22 015	Opstallen gemeentewerven (afvalscheidingsstations)	E	Annuïtair	10
22 020	Parkeergarages	E	Annuïtair	40
22 040	Restauraties/renovaties van semi-permanente bedrijfsgebouwen	E	Annuïtair	10
22 030	Restauraties/renovaties van permanente bedrijfsgebouwen en monumenten	E	Annuïtair	20

Categorieën		Noot E/M1)	Annuïtair/ Lineair	Afschr.-duur (jaren)
22 050	Restauraties/renovaties die de economische levensduur van permanente bedrijfsgebouwen met 30 jaar verlengen	E	Annuïtair	30
22 090	Lopende investeringen bedrijfsgebouwen	E		Geen afschrijving
Code	**Grond- weg- en waterbouwkundige werken**			
23 010	Aanleg, reconstructie, renovatie verhardingen inclusief ondergrond	M	Lineair	40
23 020	Aanleg, reconstructie, renovatie civiele constructies	M	Lineair	50
23 090	Lopende investeringen grond- weg- en waterbouwkundige werken	M		Geen afschrijving
23 510	Riolering: aanleg en vervanging	E	Annuïtair	40
23 520	Sportterreinen: aanleg en inrichting	E	Annuïtair	30
23 530	Sportvelden: aanleg en inrichting toplaag	E	Annuïtair	12
23 590	Lopende investeringen riolering en sportterreinen	E		Geen afschrijving
Code	**Vervoermiddelen**			
24 010	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 5 jaar. Dit betreft onder andere: personenwagens, bestelwagens (5 jaar), tractoren, grote en kleine inzamelvoertuigen voor intensief gebruik en tweedehands grote inzamelvoertuigen	E	Lineair	5
24 020	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 8 jaar. Dit betreft onder andere: grote en kleine inzamelvoertuigen voor normaal gebruik, vrachtwagens en grote aanhangwagens	E	Lineair	8
24 030	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 10 jaar. Dit betreft onder andere: kleine aanhangwagens en bestelwagens	E	Lineair	10
24 040	Vervoermiddelen met een economische levensduur van 40 jaar. Dit betreft vaartuigen (bedrijfsboten) en vaartuigen casco	E	Lineair	40
24 090	Lopende investeringen vervoermiddelen	E		Geen afschrijving
Code	**Machines, apparaten en installaties**			
25 010	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 5 jaar. Dit betreft onder andere veegmachines en opnamekoppen voor inzamelwagens	E	Lineair	5
25 015	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 6 jaar. Dit betreft onder andere opnamekoppen voor inzamelwagens	E	Lineair	6

Categorieën		Noot E/M1)	Annuïtair/ Lineair	Afschr.-duur (jaren)
25 020	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 7 jaar. Dit betreft onder andere: apparatuur parkeren	E	Lineair	7
25 030	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 8 jaar. Dit betreft onder andere: installaties parkeren	E	Lineair	8
25 035	Machines, gereedschappen, werktuigen met een economische levensduur van 10 jaar.	E	Lineair	10
25 040	Machines, apparaten en installaties gebonden aan gebouwen: Dit betreft onder andere: beveiligings-, verwarmings- en brandblusinstallaties	E	Annuïtair	10
25 050	Gebouwgebonden installaties: o.a. liften en klimaatinstallatie	E	Annuïtair	40
25 090	Lopende investeringen machines, apparaten, installaties met economisch nut	E		Geen afschrijving
25 510	Verkeersregelinstallaties (VRI's)	M	Lineair	10
25 520	Openbare verlichting	M	Lineair	25
25 590	Lopende investeringen machines, apparaten, installaties met maatschappelijk nut	M		Geen afschrijving
Code	**Informatie- en communicatietechnologie (ICT)**			
26 010	Hardware, grootschalig	E	Annuïtair	7
26 020	Hardware, kleinschalig	E	Lineair	5
26 030	OS Werkplek	E	Annuïtair	5
26 031	ICT infra inpandig (data- en telecommunicatie)	E	Annuïtair	7
26 040	ICT machines (PC's, laptops, servers, data-opslag)	E	Annuïtair	5
26 050	Mobiele ICT apparatuur (telefoons en tablets)	E	Annuïtair	3
26 051	Overige telefonie	E	Annuïtair	7
26 060	Netwerken	E	Annuïtair	7
26 070	Verbindingen ICT infra lang (in en buiten pand tot aan patchkast)	E	Annuïtair	10
26 081	Firewall aanpassen, uitbreiden	E	Annuïtair	5
26 082	Netwerkauthenticatie	E	Annuïtair	7
26 090	Lopende investeringen ICT	E		Geen afschrijving
Code	Overige materiële vaste activa			
26 011	ICT grootschalig, software	E	Annuïtair	7
26 021	ICT kleinschalig, software	E	Lineair	5
	Kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde		Geen afschrijving, worden niet geactiveerd	
29 910	Overige materiële vaste activa met een maatschappelijk nut	M	Lineair	15
29 911	Speeltoestellen	M	Lineair	15
29 912	Bomen en overig groen	M	Lineair	30
29 921	Inrichting van gebouwen, alsmede voorzieningen in	E	Annuïtair	10

Categorieën		Noot E/M1)	Annuïtair/ Lineair	Afschr.-duur (jaren)
	en aan gebouwen en inventaris: bureaus, stoelen, kasten etc.			
29 920	Overige materiële vaste activa met een technische levensduur van 10 jaar: Dit betreft onder andere: binnenbak en toegangssysteem ondergrondse containers	E	Lineair	10
29 925	Overige materiële vaste activa met een technische levensduur van 15 jaar. Dit betreft onder andere: perscontainers	E	Lineair	15
29 930	Overige materiële vaste activa met een technische levensduur van 20 jaar. Dit betreft onder andere: betonputten ondergrondse container		Lineair	20
29 990	Lopende investeringen met een maatschappelijk nut	M		Geen afschrijving
29 991	Lopende investeringen met een economisch nut	E		Geen afschrijving

1) E=economisch nut; M=maatschappelijk nut

Contractueel overeengekomen kasstromen met betrekking tot de afkoop van erfpachten met een looptijd van langer dan tien jaar worden gewaardeerd tegen het in historisch perspectief behoedzame percentage van 4%. Dit percentage blijft voor de duur van de overeenkomst ongewijzigd.

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Erfpachtgronden voor welke de canon eeuwigdurend is afgekocht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. In geval periodieke canonbetalingen voor een tijdvak ineens worden afgekocht, zullen de afkoopsommen worden verantwoord onder de vaste schulden als vooruit ontvangen bedragen. Naar rato van de afkoopperiode zullen de afkoopsommen jaarlijks vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen, verstrekt aan derden, worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijk uitgeleende bedrag minus de ontvangen aflossingen. De belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen, evenals effecten worden gewaardeerd tegen de kostprijs. Indien deze duurzaam in waarde verminderen, wordt de waarde navenant aangepast.

Participaties in het aandelenkapitaal van naamloze en besloten vennootschappen (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is op grond van artikel 1 lid e van het BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een naamloze of besloten vennootschap.

Voorraden
Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

De voorraad gereed product en handelsgoederen wordt gewaardeerd tegen marktprijzen.

De onderhanden werken worden gewaardeerd tegen kostprijs en verminderd onder meer met de opbrengsten uit van derden ontvangen bijdragen, gronduitgiften en subsidies. De kostprijs bestaat uit directe kosten en eventueel de aan het werk toe te rekenen indirecte kosten en rente.

Voor verwachte negatieve resultaten op projecten wordt een voorziening getroffen. Voorzieningen voor verwachte tekorten van grondexploitatieprojecten worden bepaald tegen de nominale waarde van het verwachte tekort. Indien lasten van een project hoger zijn dan de baten per balansdatum, wordt de getroffen voorziening (deels) als waarde correctie verantwoord op de post voorraden. Ook zijn de in exploitatie genomen bouwgronden hieronder verantwoord.
Voor tussentijdse winstneming geldt de percentage of completion (POC) methode: Voor zover opbrengsten en kosten zijn gerealiseerd, moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen van het positieve saldo van de grondexploitatie op eindwaarde. Daarbij geldt nu (vanaf inwerkingtreding van de notitie 2023) een beperking van de tussentijdse winstneming tot uitsluitend de laatste 10 jaar van iedere grondexploitatie. Verder is het nu mogelijk om een bestemmingsreserve aan te leggen waar tussentijdse winstneming in opgenomen kan worden.
Dit conform BBV-richtlijnen (Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken, commissie BBV 2023).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

In 2024 heeft er een schattingswijziging plaatsgevonden voor de waardering van de voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren. In de oude situatie werd de voorziening bepaald op basis van het type vordering en alle openstaande vorderingen. Per vordering werd vastgesteld welk voorzieningspercentage gehanteerd moest worden op het openstaande bedrag van de vordering. Het percentage voor de voorziening kwam in deze schattingswijze uit op gemiddeld 70%. In de nieuwe situatie wordt het gemiddelde voorzieningspercentage bepaald op basis van de openstaande vorderingen van de afgelopen 10 jaar en de aflossingen voor deze jaren. Hier is voor gekozen, omdat een recentere periode een betere indicatie geeft over het terugbetaalgedrag van bijstandsdebiteuren dan de jaren ouder dan 10 jaar. In de nieuwe schattingswijze is de waardering van de voorziening gesteld op 41,75%. Dit is aanzienlijk lager dan de 70% in de oude schattingswijze. Alle vorderingen ouder dan 10 jaar zijn daarmee per definitie volledig voorzien.

Liquide middelen
De liquide middelen staan ter vrije beschikking en worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa
De posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op het verantwoordingsjaar, maar al in het verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn voldaan; nog te ontvangen bedragen voor de jaren tot en met het verantwoordingsjaar en overige overlopende activa.

Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves en bestemmingsreserves, evenals het gerealiseerd resultaat.

Voorzieningen
Onder de voorzieningen zijn opgenomen de, op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Hier zijn tevens de van derden ontvangen (verplicht te besteden) bijdragen opgenomen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies, tenzij bij de voorziening anders is aangegeven. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen.
De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer
De schulden worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijk geleende bedrag minus de betaalde aflossingen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Overlopende passiva
De posten worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op het verantwoordingsjaar, maar al in het verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn ontvangen; nog te betalen bedragen voor de jaren tot en met het verantwoordingsjaar en overige overlopende passiva.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In het onderdeel Borgstellingen zijn de borgstellingen gespecificeerd en toegelicht.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Kosten van onderzoek en ontwikkeling
De gemeente kan kosten van onderzoek en ontwikkeling activeren als:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren
- De uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Volgens het BBV kunnen voorbereidingskosten die worden gemaakt in de periode voordat een grondexploitatie wordt vastgesteld maximaal 5 jaar worden geactiveerd, mits de kosten voldoen aan een aantal voorwaarden. Deze voorwaarden staan in artikel 60 van het BBV en in paragraaf 5.3.2. van de notitie grondbeleid.
Op basis van deze voorwaarden zijn er per 31-12-2024 voorbereidingskosten voor 5 projecten geactiveerd als immaterieel vast actief. Dit zijn Gebiedsontwikkeling Galgenwaard en omgeving, Masterplan Overvecht Centrum, Merwedekanaalzone deelgebied 6, Strosteeg en P+R-locatie Overvecht.
In totaal zijn in 2024 bijna 1,5 miljoen euro aan kosten geactiveerd. Daarnaast is voor bijna 3,9 miljoen euro aan kosten in de mutatiekolom Herrubricering verantwoord in verband met overboeking van deze kosten naar de balanspost Voorraden – Onderhanden werk onder de Vlottende activa. De betreffende activa zijn deels ingebracht in de grondexploitaties en verantwoord in de kolom Vermeerderingen van de desbetreffende verloopstaat en zijn deels verantwoord onder de balanspost Materiele Vaste Activa eveneens in de kolom Herrubricering.
De geactiveerde kosten in 2024 zijn daarmee afgenomen met ruim 2,4 miljoen euro en is er ultimo 2024 voor ruim 4,0 miljoen euro geactiveerd.
Nadat een grondexploitatie door de raad wordt geopend, worden de geactiveerde kosten ten laste van de grondexploitatie gebracht. Op het risico bij het niet doorgaan van de nog te openen grondexploitaties is de reserve grondexploitaties de achtervang.

x € 1.000

Omschrijving	Stand 31-12-2023 a	Herrubri-cering b	Vermeer-dering c	Bijdrage van derden d	Afschrijving e	Stand 31-12-2024 f = a+b+c-d-e
Merwedekanaalzone deelgebied 6	200	0	0	0	0	200
Lombokplein	3.880	-3.880	0	0	0	0
Gebiedsontwikkeling Galgenwaard e.o.	572	0	251	0	0	823
Masterplan Overvecht Centrum	1.802	0	1.193	0	0	2.995
Voorbereidingskrediet Strosteeg	0	0	1	0	0	1
Voorbereidingskrediet P&R Overvecht	0	0	11	0	0	11
Totaal	**6.454**	**-3.880**	**1.456**	**0**	**0**	**4.030**

Bijdrage aan activa van derden

De gemeente kan bijdragen aan activa van derden activeren als:

- Er sprake is van een investering door een derde
- De investering bijdraagt aan de publieke taak
- De derde zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op de overeengekomen wijze
- Bij in gebreke blijven de bijdrage kan worden teruggevorderd of recht kan doen gelden op het betreffende activa.

De gemeente heeft aan derden de onderstaande investeringsbijdragen verstrekt:

x €1.000

Omschrijving	Stand 31-12-2023 a	Herrubricering b	Vermeerdering c	Bijdrage van derden d	Afschrijving e	Stand 31-12-2024 f = a+b+c-d-e
Kinderopvang	27	0	0	0	27	0
Aanpassing Stefanuskerk	803	0	0	0	214	589
Loevenhoutsedijk en atelierwoningen	303	0	0	0	61	242
Nieuw Welgelegen	101	0	0	0	101	0
Atelierwoning Leidsche Rijn	183	0	0	0	67	116
Uitbreiding Iduna	63	0	0	0	17	46
Kleedkamers vv de Meern	111	0	0	0	4	107
SWK lange Nieuwstraat 7	79	0	0	0	13	66
Plompetorengracht 4 (SWK)	67	0	0	0	10	57
Cereol MFA	546	0	0	0	99	447
Sportief Openbare Ruimten	10	0	0	0	5	5
Polderpark Ruigenhoek	17	0	0	0	9	8
Podium Hoge Woerd/Theatertechniek	534	0	0	0	67	467
Kleedkamers Kampong	378	0	0	0	11	367
Kleedkamers - Sportpark Voordorp	65	0	0	0	2	63
Hogeweide 6	722	0	0	0	35	687
Totaal	**4.009**	**0**	**0**	**0**	**742**	**3.267**

Materiële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van het totaal van de investeringen met economisch én maatschappelijk nut.

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch en maatschappelijk nut (Totaal)	Boek-waarde 31-12-2023	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	376.589	0	2.983	0	30.054	64	403.596
Bedrijfsgebouwen	1.105.371	0	32.693	3.927	73.998	446	1.142.303
Vervoermiddelen	6.285	0	1.736	0	4.666	0	9.215
Machines, apparaten en installaties	211.031	0	12.014	1	17.016	17	216.015
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	173.782	1.358	4.887	14.528	65.366	137	220.954
Overige materiële activa	53.729	0	8.196	0	15.462	44	60.951
Totaal	**1.926.787**	**1.358**	**62.509**	**18.456**	**206.562**	**708**	**2.053.034**

In 2024 is per saldo ruim 206,5 miljoen euro geïnvesteerd in de Materiële vaste activa(MVA). Dit bedrag bestaat uit ruim 207,4 miljoen euro aan investeringen en bijna 0,9 miljoen euro aan desinvesteringen.
Tevens is in de mutatiekolom Herrubricering een bedrag van bijna 1,4 miljoen verantwoord in verband met de toename van de boekwaarde van MVA-Grond, weg- en waterbouwkundige werken met maatschappelijk nut welke zijn overgeboekt vanuit de balanspost Immateriële vaste activa kosten voor onderzoek en ontwikkeling. Het betreft kosten van het investeringsproject Graadt van Roggenweg.
De desinvesteringen betreffen activa met een restant boekwaarde van bijna 0,9 miljoen. Het betreft voornamelijk verkochte activa met een boekwaarde van bijna 0,9 miljoen euro waarvan 0,4 miljoen in het kader van de Conversie erfpachtregeling.
Daarnaast is in 2024 voor een bedrag van ruim 0,7 miljoen aan gecorrigeerde uitgaven verantwoord als afwaarderingen. Dit zijn uitgaven uit de jaren 2023 en eerder, die bij nader inzien niet activeerbaar bleken dan wel naar een ander actief zijn gecorrigeerd.
Tegenover de genoemde investeringen stonden 62,5 miljoen euro aan afschrijvingen en bijna 18,5 miljoen euro aan bijdragen van derden.
Per saldo nam de materiële vaste activa toe met ruim 126 miljoen euro.

In de Voorjaarsnota 2024 is met ingang van 2024 besloten tot een stelselwijziging voor het afschrijven voor investeringen. Afschrijven start vanaf 2024 per 1 januari volgend op de oplevering van het actief in plaats van zoals voorheen gehanteerd bij ingebruikname. De boekwaarden van gerealiseerde activa per 31 december 2023 worden conform landelijke regelgeving niet herzien. De wijziging heeft geen materiele impact op de balansstand van materiele vaste activa per 31 december 2023 en op kapitaallasten van gerealiseerde investeringen voor 2024.

Vorig boekjaar zijn de kosten in het kader van de Specifieke Uitkeringen ventilatie in scholen voor 0,570 miljoen euro te veel opgevoerd waardoor de vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen te laag zijn opgenomen. Hierdoor is een te hoge bijdrage van derden verantwoord in de jaarrekening 2023 onder de materiële vaste activa. In de jaarrekening 2024 is dit verschil gecorrigeerd.

Het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut:

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut (Totaal)	Boek-waarde 31-12-2023	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	376.589	0	2.983	0	30.054	64	403.596
Bedrijfsgebouwen	1.105.371	0	32.693	3.927	73.998	446	1.142.303
Vervoermiddelen	6.285	0	1.736	0	4.666	0	9.215
Machines, apparaten en installaties	192.635	0	11.753	1	12.725	17	193.589
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	42.268	0	3.243	13.613	14.950	0	40.362
Overige materiële activa	48.388	0	8.026	0	9.636	44	49.954
Totaal	**1.771.536**	**0**	**60.434**	**17.541**	**146.029**	**571**	**1.839.019**

Het overzicht investeringen met economisch nut bestaat uit twee delen.

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut (niet in heffing)	Boek-waarde 31-12-2023	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	376.038	0	2.983	0	30.054	64	403.045
Bedrijfsgebouwen	1.103.973	0	32.564	3.927	73.998	446	1.141.034
Vervoermiddelen	1.554	0	312	0	286	0	1.528
Machines, apparaten en installaties	191.734	0	11.464	1	11.822	16	192.075
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	42.268	0	3.243	492	1.828	0	40.361
Overige materiële activa	24.695	0	5.421	0	5.400	44	24.630
Totaal	**1.740.262**	**0**	**55.987**	**4.420**	**123.388**	**570**	**1.802.673**

In de boekwaarde gronden en terreinen van ruim 403 miljoen euro is ultimo 2024 een bedrag van 189,9 miljoen euro opgenomen voor in erfpacht uitgegeven gronden. Dit bedrag is ten opzichte van de boekwaarde per 01-01-2024 niet noemenswaardig gewijzigd.

Tot en met 2024 is door de gemeente activa in de MVA-categorieën Bedrijfsgebouwen en Machines, apparaten en installaties in erfpacht uitgegeven met een totale boekwaarde per ultimo 2024 van ruim 4,0 miljoen euro.

Jaarlijks wordt bepaald welk gedeelte van de MVA moet worden ondergebracht in het onderdeel MVA economisch nut in heffing.
Het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is opgenomen in onderstaand overzicht.

x € 1.000

Materiële vaste activa met economisch nut (in heffing)	Boek-waarde 31-12-2023	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	551	0	0	0	0	0	551
Bedrijfsgebouwen	1.398	0	129	0	0	0	1.269
Vervoermiddelen	4.731	0	1.424	0	4.380	0	7.687
Machines, apparaten en installaties	901	0	289	0	903	1	1.514
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	0	0	0	13.121	13.122	0	1
Overige materiële activa	23.693	0	2.605	0	4.236	0	25.324
Totaal	**31.274**	**0**	**4.447**	**13.121**	**22.641**	**1**	**36.346**

Als gevolg van de nieuwe BBV-voorschriften worden vanaf 2017 naast investeringen met economisch nut ook investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte geactiveerd.
Dit betekent dus een geleidelijke invoering. Dit heeft tot gevolg dat pas op termijn alle investeringen op de balans zijn opgenomen.

Hieronder is weergegeven welke bedragen volgens de nieuwe systematiek zijn verantwoord.

x € 1.000

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Boek-waarde 31-12-2023	Her-rubri-cering	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Des-/ investe-ringen	Afwaar-deringen	Boek-waarde-31-12-2024
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	18.396	0	261	0	4.291	0	22.426
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	131.514	1.358	1.644	915	50.416	137	180.592
Overige materiële activa	5.341	0	170	0	5.826	0	10.997
Totaal	**155.251**	**1.358**	**2.075**	**915**	**60.533**	**137**	**214.015**

De uitgaven van de grootste afgeronde investeringsprojecten van 2024 (> 1 miljoen euro) worden hieronder gespecificeerd.

x € 1.000

In 2024 afgeronde investeringen	Bedrag
Restauratie Domtoren	34.339
Aankoop grondstoffendepot	19.900
Bouw/Renovatie schoolgebouwen	21.731
Riolering 2024	13.122
Winthontlaan 171-1	12.000
Projecten nota Beheer Openbare Ruimte	11.131
Bouw/Renovatie sportaccommodaties	7.682
Voertuigen	5.210
Verbouwing Parkeergarages	3.745
Verbetering MFA's Leidsche Rijn	3.532
Verbouwing Buurthuizen	2.461
Upgrade parkeerautomaten	2.345
Verbouwing Culturele Accommodaties	1.870
ICT-investeringen IPM	1.833
Project Wal- en kluismuren (vanaf 2017)	1.110

Met betrekking tot nog lopende investeringsprojecten is voor bijna 232 miljoen euro geactiveerd. Zie onderstaande tabel voor een specificatie van de grootste lopende investeringsprojecten (> 1 miljoen euro).

x € 1.000

Grootste uitgaven lopende investeringen	Bedrag
Bouw/Renovatie schoolgebouwen	57.088
Project Wal- en kluismuren (vanaf 2017)	52.463
Projecten nota Beheer Openbare Ruimte	32.744

x € 1.000

Grootste uitgaven lopende investeringen	Bedrag
Noordelijke Randweg Utrecht (NRU)	13.855
Verbetering MFA's Leidsche Rijn	9.640
Westelijke Stadsboulevard	8.450
Verbouwing Culturele Accommodaties	8.360
Herinrichting Amsterdamse Straatweg	6.792
Europalaan Noord	5.996
Herinrichting Kanaalstraat/Damstraat	5.753
Verbouwing Buurthuizen	4.800
Containers	4.640
Bouw/Renovatie sportaccommodaties	4.030
Nieuwe Werken 3.0 Erfgoed Bouwkundig	4.011
Herstel Werfkelders VGU	3.295
Graadt van Roggenweg	2.437
Renovatie Forten	1.512
Software	1.403
Binnenst.Verbind.weg Socrateslaan Beneluxbaan Oost	1.385
Jutfaseweg naar 30 km / fietsstraat	1.355
Archimedeslaan	1.143
Renovatie Dorpsplein	1.052

Financiële vaste activa

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	13.180	13.180
Leningen aan deelnemingen	0	0
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0
Overige langlopende leningen	28.988	33.855
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van ≥ 1 jaar	207	207
Totaal	**42.375**	**47.242**

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

De opbouw van de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen is als volgt.

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
BNG Bank NV	77	77
Vitens NV	36	36
Wijkontwikkelingsmaatschappij Lombok BV	2.269	2.269
Utrechtse Maatschappij voor Stadsherstel NV	920	920
Utrecht Vernieuwt BV	18	18
Coöperatie Wigo4it	25	25
Kanaleneiland Beheer BV	10	10
WOM Noord-West BV	17	17

WOM Noord-West CV	3.718	3.718
UW Holding BV	91	91
ROM Regio Utrecht BV	6.000	6.000
Totaal	**13.180**	**13.180**

Het totaalbedrag aan kapitaalverstrekkingen is gedurende 2024 niet gewijzigd.

Overige langlopende leningen
De belangrijkste leningen zijn leningen verstrekt aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en aan de Stichting Energietransitie Utrecht. Daarnaast lopen er enkele leningen aan voormalige gemeentelijke onderdelen die in eerdere jaren geprivatiseerd zijn. In 2024 is een renteloze lening van 4,636 miljoen euro verstrekt aan Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU).

Onderstaand overzicht is een specificatie van Tabel 7 van de Financieringsparagraaf (verloopoverzicht verstrekte geldleningen) ten aanzien van overige langlopende leningen:
De verstrekte geldleningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Startersleningen uitbesteed via SVn	5.172	4.335
Restauratieleningen uitbesteed via URF/NRF	4.560	4.706
Leningen particuliere woningverbetering via SVn	8.589	10.161
Kredietbankleningen	1.095	753
Stichting Stadsschouwburg	320	155
Stichting De Bibliotheek	1.201	1.068
Stichting Energie Transitie	5.050	5.050
Stichting Rotsoord	421	421
Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht	0	4.636
SV Rivierwijkers	80	70
Kredietfaciliteit Stichting Centraal Museum (1)	2.500	2.500
Totaal	**28.988**	**33.855**

(1) Deze faciliteit is maximaal 4,7 miljoen euro.
(2) Deze faciliteit is maximaal 10 miljoen euro. In 2027 wordt de faciliteit opnieuw herzien.

Onder tabel 7 in de Financieringsparagraaf is vermeld aan welke van deze leningen een hoger risicoprofiel verbonden is.

Overige Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Dit betreft door de gemeente betaalde waarborgsommen.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk
Het saldo onderhanden werk betreft de saldi van de lopende grondexploitaties. Jaarlijks wordt het verschil tussen de lasten en baten aan het onderhanden werk toegevoegd of onttrokken. Jaarlijks wordt op grond van de verplichting uit de BBV bezien of er tussentijds een resultaat moet worden genomen.

Alle grondexploitaties zijn afzonderlijk door de raad vastgesteld. Per balansdatum is er een creditpositie indien op dat moment meer inkomsten dan uitgaven zijn gerealiseerd en een debetpositie indien er meer uitgaven dan inkomsten zijn gerealiseerd. Conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) voorschriften wordt voor verlieslatende projecten een voorziening gevormd en indien per balansdatum meer uitgaven dan inkomsten zijn gerealiseerd, wordt dát deel van de voorziening ingezet om de waarde op de balans nihil te presenteren. De som van alle deelprojecten zoals hiervoor benoemd, vormen het totaalsaldo van het onderhanden werk aan de activazijde van de balans. In het geval dat het saldo van de positieve grondexploitaties per balansdatum groter is dan het saldo van de verlieslatende grondexploitaties (rekening houdend met het aanwenden van de voorziening), kan daardoor de uitkomst van de post onderhanden werk een creditpositie op de balans geven.

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Grondexploitatie Leidsche Rijn	-60.803	4.639
Grondexploitatie Leidsche Rijn robuuste posten	107.894	0
Grondexploitatie Stationsgebied	102.782	70.274
Grondexploitaties binnenstedelijk	71.990	99.348
Totaal onderhanden werk	**221.863**	**174.261**
Voorziening grondexploitatie Leidsche Rijn uitvoeringsprogramma	0	0
Voorziening grondexploitatie Leidsche Rijn A2-Zone	0	0
Voorziening grondexploitatie Stationsgebied	-91.587	-49.901
Voorziening grondexploitatie binnenstedelijk	-16.563	-16.623
Totaal voorziening onderhanden werk	**-108.150**	**-66.524**
Totaal	**113.713**	**107.737**

De mutaties per complex zijn opgenomen in onderstaande tabel. We zien hier de geactiveerde vermeerderingen en verminderingen Leidsche Rijn, Stationsgebied en de binnenstedelijke complexen.

x € 1.000

Grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeerde-ringen	Verminde-ringen	Boekwaarde 31-12-2024	Voorzieningen verlies latend complex
	a	b	c	d = a+b-c	e
Isothopenweg	567	103	0	670	0
Oudenrijn West	1.580	45	0	1.625	0
Centrumplan Vleuten	8.762	312	0	9.074	-9.074
Centrumplan De Meern	367	242	11	598	-598
Merwedekanaalzone 4: Defensieterrein	-22.952	5.092	84	-17.944	0
Merwede OPG en busstalling	33.063	4.315	2.208	35.170	0
Zuilense Vecht	2.295	52	132	2.215	0
Beurskwartier	46.330	16.144	1.162	61.312	0
BEFU	3.016	805	1.013	2.808	-2.520
Lombokplein	0	4.431	0	4.431	-4.431
Overig	-1.038	460	33	-611	0
Leidsche Rijn	-60.803	-804.790	-865.593	0	0
Leidsche Rijn – uitvoeringsprogramma	0	467.237	443.394	23.842	0
Leidsche Rijn – A2 zone	0	424.520	443.723	-19.203	0
Leidsche Rijn robuuste posten	107.894	0	107.894	0	0
Stationsgebied	102.782	10.257	42.765	70.274	-49.901
Totaal	**221.863**	129.225	176.827	174.261	-66.524

Herstructurering Leidsche Rijn

In het Raadsbesluit van november 2024 inzake de tweede bestuursrapportage 2024 (Peilstok) is de voormalige grondexploitatie Leidsche Rijn per 31-12-2024 afgesloten en zijn twee opvolgende grondexploitaties geopend. Het gaat hierbij om een financieel-technische herstructurering. Deze herstructurering heeft plaatsgevonden omdat de werkzaamheden in een groot aantal deelcomplexen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn vrijwel zijn afgerond. Het openhouden en jaarlijks actualiseren van deze deelcomplexen zou onnodig grote capaciteitsinzet vragen en leidt hiermee een deel van de aandacht af van de deelcomplexen waar nog wél ontwikkeld wordt. In dat kader is de boekwaarde van de deelcomplexen waar geen ontwikkeling meer plaatsvindt afgesloten en resteert voor deze complexen per 31-12-2024 een boekwaarde van nihil. Van de deelcomplexen waar nog wel ontwikkeld wordt, is de boekwaarde overgegaan in een van de twee opvolgende deelcomplexen.
De toerekening van de individuele deelprojecten aan de opvolgende grondexploitatieprojecten heeft plaatsgevonden op basis van de criteria:

- Geografische samenhang;
- Resterende looptijd;
- Logische toerekening van nog te realiseren werkzaamheden.

De grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma is geopend per 31-12-2024. Deze grondexploitatie kent een looptijd tot 10 jaar. De volgende deelcomplexen vallen onder deze grondexploitatie: Het Zand, Rijnvliet, Leeuwesteyn, Haarrijn, Maximapark, Hooggelegen en Resterend

Woningbouw. Op deze grondexploitatie is conform BBV-regelgeving tussentijdse winst genomen in boekjaar 2024 ad 18,2 miljoen euro.

De grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone is geopend per 31-12-2024. Deze grondexploitatie kent een resterende looptijd langer dan 10 jaar. De volgende deelcomplexen vallen onder deze grondexploitatie: Leidsche Rijn Centrum, Papendorp en Strijkviertel. Daarnaast is het nieuwe deelcomplex Vierde Kwadrant Fase 1 geopend en toegevoegd. Ook dit deelcomplex kent een looptijd langer dan 10 jaar. Deze grondexploitatie kent een verwachte negatieve eindwaarde. Hiervoor is een voorziening getroffen.

Onderstaand hebben wij de financiële verwerking en het effect van de herstructurering weergegeven:

x € 1.000

Grondexploitaties	Boekwaarde 31-12-2024	Verwacht exploitatieresultaat
Leidsche Rijn voor herstructurering	-62.944*	75.493
Leidsche Rijn robuuste posten voor herstructurering	107.894	N/A
Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma	5.614*	30.202*
Leidsche Rijn A2 – zone	-19.203	-4.064
Leidsche Rijn afgesloten deelcomplexen (boekwaarde die afgesloten is)	-49.355	49.355
Totaal	**-62.944**	**75.493**

*exclusief de genomen winst over 2024

**bedrag betreft de genomen winst over 2024 op het afgesloten deel van de grondexploitatie Leidsche rijn van 49,355 miljoen euro

Leidsche Rijn robuuste posten

De robuuste posten waren ramingen (vooral van kosten) binnen de inmiddels afgesloten grondexploitatie Leidsche Rijn, die gezien de omvang en looptijd van de grondexploitatie robuust waren uitgewerkt.

Deze robuuste ramingen waren als volgt verwerkt:

- de robuuste ramingen werden jaarlijks ten behoeve van de resultaatbepaling van de grondexploitatie Leidsche Rijn bij de jaarrekening buiten beschouwing gelaten. Op basis van het actuele POC percentage werd het bedrag aan robuuste ramingen in de reserve grondexploitaties gestort;
- de robuuste ramingen maakten wel onderdeel uit van het MPR waarmee de raad zicht en grip houdt over het totaal aan ramingen binnen de grondexploitaties;
- op het moment dat de budgetten vallend onder de robuuste ramingen minder robuust waren werd de inzet van deze budgetten voor Leidsche Rijn aan de raad voorgelegd: Tot dat moment waren de ramingen onderdeel van de reserve grondexploitaties gelabeld aan de grondexploitatie Leidsche Rijn.

In de Peilstok 2024 (onderdeel van de Tweede bestuursrapportage 2024) is inzicht gegeven in de robuuste ramingen als onderdeel van de geraamde lasten 2024. Bij de actualisatie van de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn de robuuste posten volledig opgenomen in de ramingen van de opvolgende Leidsche Rijn grondexploitaties (Uitvoeringsprogramma en A2-zone). De boekwaarde van POC-correctie over de robuuste posten is eveneens bezien in het afsluiten van de grondexploitatie Leidsche Rijn en de opvolgende grondexploitaties (uitvoeringsprogramma en A2-zone.

Toelichting boekjaar 2024

Verwachte exploitatieresultaten Leidsche Rijn, Stationsgebied en binnenstedelijke complexen (op basis van eindwaarde)

Met het Meerjaren Perspectief Ruimte 2022 en de tweede bestuursrapportage 2024 (Peilstok) is voor de grondexploitaties BEFU en Leidsche Rijn A2-zone door de gemeenteraad ingestemd met een looptijd van de grondexploitatie tot respectievelijk 2036 en 2039. In het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025 blijft deze looptijd voor beide grondexploitaties als uitgangspunt gehandhaafd. Alle overige grondexploitatieprojecten kennen een looptijd van maximaal tien jaar.

Daarnaast is volgens de POC-methode van het BBV in 2024 winst genomen op de volgende grondexploitatieprojecten.

x € 1.000

Grondexploitatie	Bedrag
Binnenstedelijk	3.720
Leidsche Rijn afgesloten grondexploitaties	49.355
Leidsche Rijn uitvoeringsprogramma	18.228

*Betreft de slotboeking om de deelcomplexen van de grondexploitatie Leidsche Rijn, waar geen ontwikkeling meer plaatsvindt, af te sluiten en de negatieve boekwaarde terug te brengen tot nihil.

x € 1.000

Grondexploitaties	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Verwacht exploitatie-resultaat
Leidsche Rijn robuuste posten	0	0	0
Leidsche Rijn A2 - zone	314.910	293.185	-4.064
Leidsche Rijn Uitvoeriingsprogramma	120.988	150.170	30.202
Stationsgebied	44.060	64.434	-49.901
Binnenstedelijk	294.675	387.593	-7.041

Toelichting bij totstandkoming saldi grondexploitaties

Voorzieningen Grondexploitaties

x € 1.000

Omschrijving	Op grond van waardebepaling per 31-12-2024	Waardecorrectie op Onderhanden Werk 31-12-2024	Niet benut op peildatum 31-12-2024
	a	b	c = a-b
Stationsgebied	-49.901	-49.901	0
Gemeentelijk	-54.795	-16.623	-38.172
Totaal	**-104.696**	**-66.524**	**-38.172**

De voorzieningen zijn gebaseerd op de bepaling van de nominale waarde van de grondexploitatieprojecten met een negatief saldo.

Algemeen
Het nog te realiseren deel van de grondexploitaties wordt doorgerekend op netto contante waarde (ncw) prijspeil 2025 en toegelicht op eindwaarde. De doorrekeningen zijn gebaseerd op basis van aanwezige contractposities en indien die ontbreken op aannames. Hieronder geven wij een toelichting bij de belangrijkste kosten- en opbrengstenparameters en de hierbij gehanteerde uitgangspunten. In 2025 zijn de parameters gewijzigd ten opzichte van de vorige actualisatie, de wijzigingen worden toegelicht in het MPR 2025.

Rente
Aan de voorraad onderhanden werk wordt jaarlijks rente toegerekend. Voor 2024 bedroeg het percentage berekend volgens BBV-voorschriften 1,73%.

Indexering kosten
De indexatie van de kosten is voor 2025 op 2% vastgesteld. Voor de daaropvolgende jaren is de indexatie vastgesteld op 2,5%. Naar verwachting kan met deze indexering de stijging van de bouwkosten voldoende worden opgevangen, dit mede vanwege huidige contractposities – aanbestedingen.

Indexering opbrengsten
Standaard is een indexatie van de opbrengsten conform de contractvoorwaarden. Daar waar geen contractpositie aanwezig is, worden de nog te realiseren opbrengsten jaarlijks geïndexeerd. De indexering van de opbrengsten bedraagt 0% in 2025, met uitzondering van vrije-sector woningen: deze worden in 2025 met 2% geïndexeerd. Voor de daaropvolgende negen jaar bedraagt de indexering 1% of 2% voor opbrengsten, afhankelijk van het te bouwen woonsegment (middensegment of vrije sector). Na tien jaar worden opbrengsten niet meer geïndexeerd. Het kantoor- en bedrijvenprogramma, horeca en retail worden niet geïndexeerd. De grondexploitaties Leidsche Rijn en BEFU kennen een resterende looptijd langer dan tien jaar.

Fasering woningbouw-, bedrijventerrein- en kantorenprogramma
Voor zowel de programmering van de woningbouw als voor bedrijventerrein geldt, dat op basis van marktontwikkelingen, de programmering stedelijk wordt afgestemd. Na stedelijke afstemming wordt de fasering opgenomen in de grondexploitatie. Herijking van de programmering is een jaarlijks stedelijk proces dat voorafgaand aan de actualisatie van de grondexploitatie wordt uitgevoerd.
Voor kantoorprogrammering geldt naast bovenstaand proces aanvullend nog provinciale afstemming.

Grondprijzen
In de grondexploitatie wordt de grondprijs die volgt uit een contractpositie opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is, wordt de bandbreedte van de grondprijzenbrief 2025 aangehouden. In de afgelopen drie jaar zijn alle uitgiften minimaal binnen de bandbreedte van de grondprijzenbrief gerealiseerd.

Plan- en VAT-kosten
Per grondexploitatieproject is een raming aanwezig waarin per eventueel deelproject en per projectfase de plan- en VAT-kosten zijn begroot. De plan- en VAT-kosten zijn voor alle grondexploitatieprojecten tot einde werk begroot.

Ramingen BRM (kosten bouwrijp maken) en WRM (kosten woonrijp maken)

In de grondexploitatie worden de budgetten voor BRM en WRM conform contractpositie opgenomen. Daar waar (nog) geen contractpositie aanwezig is, wordt een realistische raming, mede gebaseerd op meest recente aanbestedingsresultaten, opgenomen.

Vennootschapsbelasting positie grondexploitatieprojecten gemeente Utrecht
Per 1 januari 2016 is de belastingplicht ingevoerd voor ondernemingen van overheden voor de vennootschapsbelasting.
In het Coalitieakkoord van 2022 is met betrekking tot het grondbeleid besloten om binnen gebiedsontwikkelingen een stevigere rol te pakken om de maatschappelijke doelen van de coalitie te kunnen realiseren. In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt actief grondbeleid en strategische grondposities ingezet waar dit een toegevoegde waarde heeft, mits de risico's zijn gewaarborgd. Het kiezen voor een actievere rol vertaalt zich door in een toenemend aantal grondexploitaties. Het totaal van de momenteel lopende grondexploitaties is fiscaal verlieslatend. Daarmee is aan een eerste vereiste van ondernemerschap, namelijk winstgevendheid, al niet voldaan. Bij de actualisatie van de grondexploitaties wordt dan ook geen rekening gehouden met vennootschapsbelastingdruk op de grondexploitaties.

Risicomanagement en weerstandsvermogen
Conform de door de raad vastgestelde nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen worden de risicoanalyses voor de gemeentelijke grondexploitaties twee keer per jaar geactualiseerd (bij de Jaarstukken en bij de Programmabegroting). Het weerstandsvermogen voor het opvangen van de risico's van de grondexploitatie Stationsgebied is onderdeel van het gemeentebrede weerstandsvermogen. Voor het opvangen van de risico's grondexploitatie Leidsche Rijn en de binnenstedelijke grondexploitaties is op basis van het actuele financiële beeld geen gemeentebreed weerstandsvermogen nodig. Deze risico's kunnen worden opgevangen binnen de Reserve Grondexploitatie. In het MPR wordt het financiële beeld van alle grondexploitaties binnen de gemeente Utrecht toegelicht, evenals bijbehorende risico's, scenario's en beheersmaatregelen

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Btw Compensatiefonds	80.197	86.140
Overige vorderingen op openbare lichamen	6.173	4.005
Totaal	**86.370**	**90.144**

De grootste overige vorderingen op openbare lichamen eind 2024 zijn:

Rijksgebouwendienst	0,7 miljoen
GGD regio Utrecht	0,6 miljoen
Gemeente Amsterdam	0,4 miljoen
Ministerie van Justitie en Veiligheid	0,2 miljoen
BghU	0,2 miljoen

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Saldo Schatkistbankieren	7.000	0
Totaal	**7.000**	**0**

Schatkistbankieren
Op grond van de Regeling Schatkistbankieren dienen decentrale overheden eventuele overtollige geldmiddelen in ’s Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag dat wordt bepaald aan de hand van de begrotingsomvang. Voor 2024 bedroeg deze drempel 13,03 miljoen euro.
Alleen indien de gemeente over meer liquide middelen beschikt dan het drempelbedrag dan dient zij in ieder geval het meerdere in de Schatkist aan te houden.

Conform voorschrift vanuit BBV zijn in onderstaande tabel posities met betrekking tot Schatkistbankieren (benutting drempelbedrag) weergegeven.

x € 1.000.000

Bepaling drempelbedrag	
Begrotingstotaal aan lasten conform Programmabegroting 2024	2.013,0

Waarvan:		Relevant percentage	Opbouw drempelbedrag
1e schijf	500,0	2,00%	10,00
2e schijf	1.513,0	0,20%	3,03
Drempelbedrag 2024			**13,03**

x € 1.000.000

Omschrijving	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	198,62	171,63	135,30	177,56
Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten ’s Rijks schatkist aangehouden middelen	2,18	1,89	1,47	1,93
Drempelbedrag	13,03	13,03	13,03	13,03
Overschrijding drempelbedrag	**0**	**0**	**0**	**0**
of				
Ruimte onder drempelbedrag	**10,85**	**11,14**	**11,56**	**11,10**

Uit deze tabel blijkt dat de gemeente Utrecht gedurende 2024 ruim binnen haar drempelbedrag heeft geopereerd. De rentevergoeding over in Schatkist geplaatste geldmiddelen beweegt doorgaans mee met de beslissingen van de Europese Centrale Bank. Deze daalde daarmee van 3,9% per eind 2023 tot circa 2,9% per eind 2024.
Voor nadere informatie over Schatkistbankieren zie ook de Financieringsparagraaf, onderdeel Kasmanagement.

Rekening-courant met niet-financiële instellingen
Dit betreft uitstaande gelden bij het:
- Nationaal Restauratiefonds voor leningen voor gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en particuliere woningverbetering (in totaal 3,466 miljoen euro per eind 2024).
- Stimuleringsfonds Volkshuisvesting voor leningen voor particuliere woningverbetering en voor duurzaamheidsleningen (in totaal 4,288 miljoen euro per eind 2024).

Overige vorderingen
Dit betreft het openstaande debiteurensaldo.

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Bijstandsdebiteuren	28.035	25.171
Voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren	-21.956	-22.452
Debiteuren	24.975	40.865
Voorziening dubieuze debiteuren	-1.094	-2.289
Belastingdebiteuren BGHU	28.706	23.742
Voorziening dubieuze debiteuren BGHU	-1.868	-1.844
Totaal	**56.798**	**63.193**

Het saldo bijstandsdebiteuren is in 2024 gedaald. Er is minder teruggevorderd dan dat er aan aflossingen is ontvangen.

Het hogere saldo van de post “Debiteuren” ten opzichte van het saldo op 31 december 2023 is vooral veroorzaakt door:
- Een hoger aantal openstaande facturen eind 2024 welke ook qua bedrag gemiddeld hoger zijn ten opzichte van vorig jaar.
- De 19 vorderingen boven 0,5 miljoen maken samen een totaal bedrag van 18,3 miljoen. Dat was eind 2023 6,5 miljoen. Hoog Catharijne (Erfpacht-facturen) heeft voor 5 miljoen facturen betaald in het nieuwe jaar 2025 en vorig jaar zijn de facturen in december 2023 betaald.
- De verhoging bij Voorziening dubieuze debiteuren komt voornamelijk omdat:
- Stadsbedrijven een zeer aanzienlijk bedrag bijna 1 miljoen heeft gedoteerd voor oude posten die vorig jaar niet in de Voorziening zaten.

- Culturele zaken een Voorziening van 0,7 miljoen getroffen heeft voor stg UMS (De Utrechtse Muziek School)

Belastingdebiteuren BGHU
Het debiteurensaldo bij de onderdelen belastingdebiteuren BghU en de Voorziening dubieuze debiteuren BGHU zijn de afgelopen jaren gestegen door de nasleep van de coronacrisis en inflatie, waarbij de piek ligt in 2023. Sindsdien neemt het saldo af. De gemeente en BGHU blijven inwoners en ondernemers de optie bieden om belastingfacturen in maximaal tien termijnen via automatische incasso te betalen. Dit zorgt voor een overloop tussen boekjaren.

Liquide middelen
Deze worden verder niet toegelicht.

Overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024
School Chance	17	0	17	0
FCBRE	92	0	0	92
EFRO Grondstoffencorr 2023 N.S.	37	0	37	0
WELDI EU subsidie	0	40	0	40
T4R subsidie GU 2024	0	214	0	214
SCALE 2024	0	21	13	8
EFRO Grondstoffencorr 2024	0	145	0	145
Totaal Europa	**146**	**420**	**67**	**499**
SIM subsidie	45	0	45	0
B1+2 Toeslagenaffaire	3.725	4.575	3.725	4.575
Gedupeerden Toeslagenaffaire 2022	123	0	123	0
Oekraïne (A16)	1.217	497	1.217	497
COA Pahud de Montagne 2022	84	0	0	84
Subsidie Monitor Fluide Netwerken	18	-18	0	0
Rvon	5	0	5	0
Gedupeerden Toeslagenaffaire 2023	42	0	0	42
Bbz kapitaalverstrekking 2022	111	0	111	0
Bbz kapitaalverstrekking 2023	25	0	0	25
Multimodaal Verkeersmanagement	48	82	48	82
rente Schatkistbankieren 4e kw 2023	210	0	210	0
Vergoeding Landelijke Aanpak Adreskwaliteit 2023 (798*€136)	108	0	108	0
Vergoeding Registratie Niet-ingezetenen dec 2023	29	0	29	0
SPUK G13 onderwijsroute	50	0	50	0
Noodopvang Voorveldse Polder	125	125	0	250
COA Pahud de Montagne 2023	682	0	0	682
Vergoeding Registratie Niet-ingezetenen dec 2024	0	22	0	22
Gedupeerden toeslagenaffaire 2024	0	117	0	117
Bbz kapitaalverstrekking 2024	0	29	0	29
SPUK C10 Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	0	49	0	49
COA Pahud de Montagne 2024	0	639	0	639
ZONMW subsidie versterken samenwerkingstruct.	0	15	0	15
Woonplaatsbeginsel 2024	0	2.857	0	2.857
SPUK G10 inburgering	0	130	0	130
SPUK domeinoverstijgend samenwerken	0	55	0	55

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024
Flexpool trache 2 2024	0	70	0	70
Provincie Utrecht 2024 International Welcome Center	0	20	0	20
Subs E42 Griftpark Bestparc	0	236	0	236
Startsubsidie Domeinoverstijgende aanpak regio Utrecht (ZVHRU)	0	169	149	20
Totaal Rijk	**6.647**	**9.669**	**5.820**	**10.496**
Slimme Kruisingen	47	0	47	0
Lokaal Maatwerk (Overgang U10 Tolsteeg)	52	0	0	52
Station Overvecht Noordzijde	60	0	0	60
HOV LR Z80	147	0	0	147
Fietstunnel Locomotiefstraat	1.136	0	1.136	0
IWCUR	20	0	20	0
SIM Subsidie SB	29	-29	0	0
Bijdrage contractmanager U16 gem	21	0	21	0
SVB PGB Jeugd 2023	25	0	25	0
Inzet Kansen voor West	22	0	22	0
Randstadspoor 2021 station Vaartsche Rijn bereikbaarheid	241	0	241	0
Randstadspoor 2021 station Vaartsche Rijn Zuidzijde 33	9	0	9	0
Randstadspoor 2022 station Vaartsche Rijn bereikbaarheid	479	0	479	0
Randstadspoor 2022 station Vaartsche Rijn Zuidzijde 33	11	0	11	0
Randstadspoor 2023 station Vaartsche Rijn bereikbaarheid	343	0	343	0
Randstadspoor 2023 station Vaartsche Rijn Zuidzijde 33	3	0	3	0
Randstadspoor integr. aanpak Vaartsche Rijn Zuidzijde 33	1	0	0	1
Randstadspoor integr. aanpak Vaartsche Rijn bereikbaarheid	86	0	0	86
Randstadspoor 2019 station Vaartsche Rijn bereikbaarheid	186	0	0	186
Randstadspoor 2019 station Vaartsche Rijn Zuidzijde 33	43	0	0	43
Randstadspoor 2022 fietsparkeervoorz. 4 stations	61	0	0	61
Randstadspoor tot 2019 fietsparkeervoorz. 4 stations	234	0	0	234
Randstadspoor 2019 station Vleuterweide	61	0	0	61
Randstadspoor 2020 fietsparkeervoorz. 4 stations	39	0	0	39
Randstadspoor tm 2017 en 2018 Station Vleuten	339	0	0	339

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024
Randstadspoor tm 2017 en 2018 Station Overvecht	415	0	0	415
Randstadspoor tot 2019 bereikbaarheid station Vaartsche Rijn via oost	138	0	0	138
Prov. Utrecht Veiligh. Vergunn. Handh. 2023	28	0	28	0
Prov. Utrecht toeg. Bushaltes 2023	50	0	50	0
HUB Deelmobiliteit 2023	126	0	126	0
Provincie Utrecht project alternatieve Ring Utrecht	468	0	468	0
Wijkimpuls Overvecht 2021 t/m 2024	0	15	0	15
Bijdrage Centrum Seksueel Geweld Gem Amersfoort	0	118	0	118
Flexpool 2e trache	0	328	0	328
Rookvrij overvecht 24	0	85	72	13
Prov. Utrecht Veiligh. Vergunn. Handh. 2024 (215)	0	19	0	19
Contributie G4 Gemeente Den Haag 2024	0	50	0	50
Prov. Utrecht Veiligh. Vergunn. Handh. 2024 (400)	0	28	0	28
Verrekening kosten U-Ned 2024	0	195	0	195
Prov. Fietst (4,1 mln.)	0	1.136	0	1.136
PU toeg. Bushaltes 2024 (335.0013	0	50	0	50
RSS 21 t/m 24 staton VR bbh 335.0010	0	1.160	0	1.160
RSS 21 t/m 24 staton VR Zuidzijde 335.0016	0	23	0	23
Bijdragen N'gein/PU Propositie Groot Merwede/Rijne	0	23	0	23
Subsidie HUBS 2024 Provincie Utrecht	0	217	0	217
Verrekening kosten Slimme Kruisingen 2024	0	12	0	12
Totaal andere overheden	**4.920**	**3.430**	**3.101**	**5.249**
Totaal	**11.713**	**13.519**	**8.988**	**16.244**

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen

x €1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Vooruitbetaalde bedragen	11.045	24.850
Nog te ontvangen bedragen	64.312	75.768
Totaal	**75.357**	**100.618**

Vooruitbetaalde bedragen

In toekomstige jaren (ná 2024) wordt nog bijna 25 miljoen euro ten laste van de exploitatie gebracht. Dit betreft voornamelijk kosten of termijnen die vooruit zijn betaald zoals contractueel is overeengekomen.

Nog te ontvangen bedragen
Dit betreft posten die na balansdatum nog worden afgerekend, gefactureerd of verrekend. Ook hier geldt dat naast een aantal grote posten een veelvoud aan kleinere is verantwoord. De belangrijkste posten worden hieronder vermeld.

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Verhaalbare kosten	5.486
Belastingen (BGHU)	41.632
Straat parkeren	2.603
Opbrengst afval	1.246
Materiële instandhouding	2.512
Zorgaanbieders	1.385
Single Use Plastics vergoeding	4.000
RX mission	3.498
Gas	1.628
Overige posten	11.778
Totaal	**75.768**

De hierboven genoemde 'verhaalbare kosten' betreffen kosten die zijn gemaakt in het kader van het faciliterend grondbeleid. Deze kosten worden op basis van de getekende overeenkomsten verhaald op derden.

Vorig boekjaar zijn de kosten in het kader van de Vierkants bekostiging voor 0,60 miljoen euro te hoog opgevoerd waardoor vordering op de zorgaanbieders te laag is verantwoord (totale ingeschatte kosten verminderd met de reeds betaalde bedragen per balansdatum). Hierdoor is een te hoge last verantwoord in de jaarrekening 2023. In de jaarrekening 2024 is dit verschil gecorrigeerd.

Vaste passiva

Eigen vermogen

x € 1.000

Omschrijving	Stand per 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2024
	a	b	c	d	e = a+b+c-d
Algemene risicoreserve	57.664	0	30.460	8.297	79.827
Algemene dekkingsreserve	52.552	-26.448	237.574	207.375	56.303
Totaal Algemene reserve	110.216	-26.448	268.034	215.672	136.130
Bestemmingsreserves	666.575	9.029	178.322	398.468	455.458
Totaal reserves	**776.791**	**-17.419**	**446.356**	**614.140**	**591.588**

Bovengenoemde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn in overeenstemming met de door de gemeenteraad genomen besluiten.

Algemene reserves
De algemene reserves bestaan uit twee onderdelen; de algemene risicoreserve en de algemene dekkingsreserve.

Algemene risicoreserve
Deze reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Algemene dekkingsreserve
De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming. Jaarlijks wordt het rekeningresultaat in de algemene dekkingsreserve gestort, waarna het als ‘nog te besteden resultaat’ opnieuw beschikbaar komt bij de eerstvolgende voorjaarsnota.

Bestemmingsreserves

Programmareserves

x € 1.000

Naam	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Betrouwbare overheid	1.037	109
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	226.707	119.510
Klimaatvriendelijke stad	14.600	13.925
Duurzame bereikbaarheid	46.511	56.846
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed	24.361	22.047
Veilige stad	143	143
Passende ondersteuning en opvang	2.250	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	11.330	11.942
Kansrijk opgroeien	19.403	27.550
Levendig en gezonde stad	29.946	46.862
Algemene middelen en overhead	14.747	31.171
Vaste Activa	275.540	125.353
Totaal bestemmingsreserves	**666.575**	455.458

Voor een toelichting per programmareserve verwijzen wij u naar het onderdeel “Reserves” in de jaarrekening.

In navolging van de Programmabegroting 2024 is in deze jaarrekening 2024 ook de programma-indeling aangepast naar tien beleidsprogramma’s en één programma algemene middelen en overhead. Dit zien we ook terug in de programma's van de reserves. De bedragen van jaar 2023 en 2024 zijn onder gebracht in de nieuwe programma indeling.

Voorzieningen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Verplichtingen en verliezen	1.140	38.172
Vanwege risico's	11.750	9.857
Vanwege egalisatie	13.562	18.670
Bijdragen aan vervangingsinvesteringen in relatie tot heffingen	25.494	33.290
Van derden ontvangen bestemmingsbedragen	21.311	11.501
Totaal	**73.257**	**111.491**

Voor een toelichting per voorziening verwijzen wij u naar het onderdeel "Voorzieningen" in de jaarrekening.

Verplichtingen en verliezen

Voorzieningen Grondexploitaties

x € 1.000

Omschrijving	Op grond van waardebepaling per 31-12-2024	Waardecorrectie op Onderhanden Werk 31-12-2024	Niet benut op peildatum 31-12-2024
	a	b	c = a-b
Stationsgebied	-49.901	-49.901	0
Binnenstedelijk	-54.795	-16.623	-38.172
Totaal	**-104.696**	**-66.524**	**-38.172**

De voorzieningen grondexploitaties zijn gebaseerd op de bepaling van de nominale waarde van de grondexploitatieprojecten met een negatief saldo.

Vanwege risico's
Dit betreft vooral:
- De risicovoorziening die is getroffen voor wethouderspensioenen: 5,2 miljoen euro
- De risicovoorziening verlofsparen: 3,8 miljoen euro

Vanwege egalisatie
Onder deze noemer worden de voorzieningen verantwoord die zijn ingesteld om de lasten aan een aantal opeenvolgende jaren te kunnen toerekenen. De grootste voorzieningen zijn:
- Voorziening voor onderhoud Utrechts vastgoed: 12,2 miljoen euro
- Voorziening onderhoud Sport en Samenleven: 2,8 miljoen euro
- Voorziening groot onderhoud groen: 1,8 miljoen euro
- Voorziening onderhoud Bereikbaarheid: 1,8 miljoen euro

Bijdragen aan vervangingsinvesteringen in relatie tot heffingen
Dit betreft gevormde voorzieningen middels inkomsten uit Rioolheffing en Begraafplaatsrechten:
- Voorziening toekomstige GRP-investeringen: 32,2 miljoen euro
- Voorziening toekomstige investeringen begraafplaatsen: 1,0 miljoen euro

Van derden ontvangen bestemmingsbedragen
Dit zijn gelden die nog niet zijn besteed maar die onder strikte voorwaarden zijn verkregen van derden, zoals rijks- of provinciale overheid.
Dit betreft met name:

- De voorziening waarin de compensatiebedragen in het kader van woonruimteonttrekking worden gestort : 1,4 miljoen euro
- De voorziening 'Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties' : 8,2 miljoen euro.
- De Voorziening Grafrechten onbepaalde tijd: 1,2 miljoen

Voorziening uit hoofde van verplichtingen

- De voorziening negatieve grondexploitatie: 38,2 miljoen euro

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Obligatieleningen

x €1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Medium Term Note's	161.000	141.000
Totaal	**161.000**	**141.000**

Medium Term Notes (MTN's) zijn een vorm van langlopende financiering, waarbij de post door de geld gevende instelling in verhandelbare schuldbekentenissen wordt 'opgeknipt'. Het renteniveau van MTN's is voor de gemeente als geldnemer doorgaans iets aantrekkelijker dan bij een traditionele lening. MTN's worden echter niet altijd aangeboden zodra de gemeente financieringsoffertes uitvraagt. In dat geval vindt financiering plaats in de vorm van onderhandse leningen (zie hieronder).
Gedurende 2024 is een nieuwe MTN aangegaan voor 25 miljoen euro en werd een MTN van 45 miljoen euro contractueel afgelost. Per saldo daalde daarmee de MTN-positie over 2024 met 20 miljoen euro.

Onderhandse leningen
Onderhandse leningen van openbare lichamen, binnenlandse banken en van overige binnenlandse sectoren.

x €1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
van openbare lichamen	40.000	90.000
van binnenlandse banken	823.000	818.000
Totaal	**863.000**	**908.000**

De onderhandse leningenportefeuille bestaat uit enerzijds traditionele geldleningen en anderzijds uit renteswaps (derivaten). De feitelijke financiering onder de derivaten wordt opgenomen in de vorm van 3- en 6-maands leningen.
De onderhandse leningen namen over 2024 per saldo met 45 miljoen euro toe. Dit kan als volgt worden gespecificeerd:

- Er werd voor 30 miljoen euro contractueel afgelost, waarvan 5 miljoen euro betrekking had op renteswaps.
- Er is voor 75 miljoen euro aan langlopende financiering aangetrokken.

De onderdelen onderhandse leningen en Medium Term Notes (zie de post “Obligatieleningen” hierboven) vormen tezamen de langlopende leningenportefeuille van de gemeente Utrecht. Ultimo 2024 had deze portefeuille een totaalomvang van 1.049,0 miljoen euro. Over deze portefeuille was een rentelast verschuldigd van 28,7 miljoen euro.

Specificatie derivatenportefeuille
Conform voorschrift vanuit BBV zijn in onderstaande tabellen de belangrijkste kenmerken van de gemeentelijke derivatenportefeuille in beeld gebracht.

Hoofdsommen

x €1.000.000

Nr.	Tegenpartij	Credit-rating S&P/ Moody’s	Type derivaat	Start	Afloop	Looptijd in jaren	Rente %	Oorspron-kelijk	Restant eind 2024
1	BNG	AAA/Aaa	Payer Swap	2010	2060	50	3,560%	130	130
2	Rabobank	A+/Aa2	Idem	2012	2042	30	3,814%	40	40
3	Rabobank	A+/Aa2	Idem	2013	2038	25	3,926%	80	58
4	Rabobank	A+/Aa2	Idem	2014	2039	25	4,064%	75	45
Totaal								**325**	**273**

Derivaten krijgen gedurende hun looptijd een marktwaarde. Deze waarde is afhankelijk van de contractrente ten opzichte van de marktrente en de restant-looptijd. Bovendien kunnen bij derivaten bijzondere contractbepalingen aan de orde zijn. Beide aspecten zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Specificatie marktwaarden en bijzondere bepalingen

x € 1.000.000

Nr.	Tegenpartij	Marktwaarde per 31-12-2024	Bijstort-verplichting	Break clause (1)
1	BNG	-42,5	Neen	Neen
2	Rabobank	-8,7	Neen	Ja, mutual per 7 juli 2033
3	Rabobank	-8,9	Neen	Ja, mutual per 7 juli 2034
4	Rabobank	-6,0	Neen	Ja, mutual per 7 juli 2025
Totaal		**-66,1**		

(1) Een break clause is een recht om op een vooraf vastgesteld moment het swapcontract tegen marktwaarde af te rekenen. Mutual wil zeggen dat zowel gemeente als bank daarop te zijner tijd een beroep mogen doen.
Onze strategie ten aanzien van break clauses bestaat allereerst uit een periodiek overleg met de Rabobank ten aanzien van hun intenties om een break in te roepen. Tot dusver heeft de bank aangegeven dat zij die voornemens niet heeft. Mocht de break echter wel worden ingeroepen dan maken wij gebruik van de mogelijkheid die de Commissie BBV heeft gecreëerd en die ook intern is vastgesteld in de Nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (Nota WAAVA) om de afgerekende marktwaarde op de balans te activeren en vervolgens af te schrijven. Het totale afkoopbedrag wordt vervolgens geherfinancierd tegen de veel lagere actuele rente. Gezien het feit dat de lagere rentelasten compensatie vormen voor de extra afschrijvingslasten is dit budgetneutraal. Op deze wijze wordt een ongewenst groot effect op de exploitatie vermeden. Gelet op de door BBV

geschapen mogelijkheid hoeft dit ook niet meer via het Risicomodel te lopen. Wel zal het eventueel inroepen van een break een tijdelijk negatief effect op de schuldpositie hebben.

In bovenstaande tabel is aangegeven dat de totale marktwaarde van onze derivaten per eind 2024 -66,1 miljoen euro bedroeg. De marktwaarden van derivaten variëren dagelijks als gevolg van voortdurende veranderingen van marktrentes. Hoewel dit gedurende het jaar een fluctuerend beeld geeft is het bij jaarverslaggeving gebruikelijk om de stand per eind van het boekjaar af te zetten tegen de stand per einde van het vorig boekjaar (momentopnamen). Per eind 2023 bedroeg marktwaarde -60,3 miljoen euro. Dit betekent dat de marktwaarde per eind 2024 5,8 miljoen euro negatiever was dan per eind 2023.

De feitelijke indekking van de swaps vindt plaats door middel van 3- en 6-maands leningen. Conform wettelijke voorschriften hebben alle swaps een zogenoemde effectieve positie. Er zou sprake zijn van een niet-effectieve positie indien:
· een derivaat afgesloten wordt vóór het afsluiten van de lening;
· de waarde en looptijd van het derivaat niet overeenkomen met de hoogte van het bedrag en de looptijd van de lening

Door derden belegde gelden
De beleggingen voor derden betreft het Personeelsfonds ten bedrage van 0,205 miljoen euro.

Waarborgsommen
De waarborgsommen per 31 december 2024 betreffen:

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Zekerstelling bij uitgifte van gronden Leidsche Rijn	5.241
Zekerstelling bij uitgifte van gronden binnenstedelijke grondexploitaties	6.344
Overige waarborgen	664
Totaal	**12.248**

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Kasgeldleningen
Eind 2024 bedroeg het totaalsaldo van deze post 164 miljoen euro. Per begin 2024 bedroeg dit nog 12 miljoen euro. Deze leningen zijn nodig voor de regulatie van het gemeentelijke banksaldo. Met dergelijke leningen benutten wij de kasgeldlimiet (171,1 miljoen euro voor 2024).

Overige kortlopende schulden
Eind 2024 stonden er 7.790 crediteurenposten open. Dit jaar zijn 155.241 facturen verwerkt.
De gemiddelde betaaltermijn van de crediteurenposten in 2024 bedroeg 11,3 dagen.

Overlopende passiva

Vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
IRIS	89	44	0	133
Naturevation	35	0	35	0
City Changer Cargo Bike (CCCB)	29	0	29	0
EU subsidie Equal Life	152	0	54	98
School of chance	17	0	17	0
Bijdrage HUB in	76	210	126	160
Utrecht-Refugee Launch Pad	12	0	0	12
project 2021EUSF20253 (EU)	1.119	0	1.119	0
ARV	76	30	0	106
Reduces	16	0	16	0
SCALE	107	0	107	0
DIT4tram	41	0	41	0
EU subsidie Cultivate	221	0	74	147
Urban Releaf 2023	103	0	9	94
Net Zero Cities 2023	44	0	44	0
Socrateslaan	679	0	0	679
URGE 2023	8	0	0	8
Reallocate 2023	106	0	59	47
project 2021EUSF20231 (EU)	312	0	312	0
project 2022ESFp2028 (EU)	187	0	187	0
project "ESF Utrecht Midden 2022-2023"	0	1.384	448	936
project "ESF 2023-2025"	0	494	10	484
Project Proactief armoede bestrijden	0	104	0	104
Project "Betere arbeidsmarktpositie door toegankelijke scholing in de provincie Utrecht"	0	500	0	500
EU Rightcities 2024-2026	0	154	13	141
CodeZero 2024-2027	0	46	0	46
FCBRE	0	32	3	29
Totaal Europa	**3.429**	**2.998**	**2.703**	**3.724**
Geluid Lessinglaan	47	0	43	4
ISV-subsidie (STEK)	403	0	100	303
Bestuursakkoord OAB-VVE/Verlengde Leertijd	9.243	14.616	11.326	12.533
Rijksmiddelen Laaggeletterdheid	578	4.118	3.977	719
Geluid Balijelaan	42	0	22	20
VSV en RMC	602	3.168	3.321	449

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
Bijdrage jeugd-, kind- en gezinsbescherming	996	915	954	957
Subsidie Rijk tbv Regiodeal	4.936	2.936	4.936	2.936
Geluidsanering BSV	2.924	0	1.141	1.783
Bestparc 2020	536	0	536	0
Vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020-2023	3.096	0	2.612	484
GHNT Samenwerken aan veiligheid 2020-2021	94	0	94	0
Subsidie Ram- en plofkraken 2020	187	0	0	187
Subsidie UZWS - NCTV 2020/2021	72	0	0	72
Subsidie RIEC-MN Wie praat die gaat	2.207	0	2.207	0
Klimaatadaptatie	1.330	0	175	1.155
Subsidie Aanpak jonge aanwas	62	65	56	71
Lokaal preventieakkoord	95	0	95	0
regeling huisvesting aandachtsgroepen	1.000	0	1.000	0
SPUK Schone Lucht Akkoord	90	0	52	38
Nationaal Programma Onderwijs	2.568	0	1.492	1.076
SPUK Preventie met Gezag	3.885	4.760	4.361	4.284
Subsidie Kapot Sterk 2022-2024	230	300	342	188
Fenomeenkaart	3	12	15	0
Inburgering	2.733	8.715	4.685	6.763
Onderwijsroute	50	0	50	0
SPUK Corona Toegangsbewijzen	748	0	748	0
SPUK huisvesting aandachtsgroepen	1.995	0	1.995	0
Stimulering verkeersmaatregelen 2022	649	0	27	622
SPUK Schone Lucht Akkoord Houtstook	1	0	1	0
Nationaal Isolatieprogramma	1.460	0	148	1.312
Energiearmoede	5.288	0	864	4.424
SPUK impuls jongerencultuur	385	381	254	512
Spuk tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	1.979	0	168	1.811
Cirulaire Ambachtscentra	0	80	80	0
Subsidie Veiligelanders	75	75	150	0
Overvecht Zuid fase 1 2023	203	0	1	202
Overvecht Zuid fase 1 2022	521	0	0	521
SPUK Gebiedsbudget (C106) 2023-2035	31.833	0	0	31.833
SPUK Woningbouw BI Zuidwest (E104)	18.794	19.361	0	38.155
SPUK Startbouwimpuls (C105)	19.236	0	0	19.236
NOVEX Utrecht–Amersfoort 2023 (C112 en C112B)	220	68	135	153
SPUK E53 stadshaltes (Goederenvervoer)	80	64	0	144

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
Lokale Aanpak Isolatie (C94) N.S.	2.039	6.186	116	8.109
CDOKE Energietransitie 2023	2.473	78	2.551	0
CDOKE Deelmobiliteit 2023	232	128	190	170
SPUK23 Living Lab PFAS	2.450	0	4	2.446
SPUKSLA Beleidsnota Lucht E53 N.S.	7	0	7	0
SPUKSLA Clean Air Grid E53 N.S.	26	0	0	26
Volkshuisvestingsfonds Overvecht 2024-2033	13.739	0	0	13.739
Grip op onbegrip domeinoverst.aanpak	148	0	148	0
Verb. inzet risico taxatieinstr	136	51	93	94
Spuk Regeling kansrijke wijk Utrecht-Overvecht	1.758	2.774	1.595	2.937
SPUK Schone Lucht	400	500	0	900
SPUK GALA	385	0	385	0
Project Vesta	457	90	351	196
Verbetering Digitale dienstverlening	196	0	196	0
Dumava subsidie	287	3.526	287	3.526
Doorbraakaanpak	88	0	88	0
H30 GALA niet bestede middelen 2023	214	2.787	3.001	0
H31 SPUK NEAS	34	0	34	0
CombiTeam FIOD-Politie	3	400	0	403
No regrets	125	0	18	107
Subsidie Re-Integratie Officers en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid	1.264	0	713	551
Project U-MATCH	556	0	124	432
Expertisenetwerken Jeugdhulp H26	2.143	2.752	3.416	1.479
CDOKE ZE-Zone	0	161	0	161
SPUK Verbetering digitale dienstverlening	0	128	0	128
Subsidie Klimaatadaptatie	0	3.999	0	3.999
ZONMW verstevigen samenwerk.	0	50	7	43
LVV 2024-2025	0	7.339	4.000	3.339
H43 Gesloten jeugdhulp 2024-2030	0	3.723	41	3.682
H39 DOS 2024	0	298	34	264
H35 IZA 2024-2026	0	2.291	2.261	30
Subs. Prov Utrecht Kogllaan 2024	0	200	0	200
Aansluiting Regio	0	43	0	43
Regisseur internationali	0	20	0	20
subs CDOKE Windmolens 2024	0	167	0	167
Rest. Net zero cities 2024	0	8	0	8
SPUK24 E53 SLA Bouwwerktuigen2024	0	24	0	24

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
SPUK24 E53 SLA Bandenpompen2024	0	48	0	48
Subs SEB LR Leeuwenstyn 2024	0	17	0	17
Subs SEB LR Nieuwe Defensie 2024	0	107	0	107
Subs SEB LR Rijnvliet 2024	0	67	0	67
Overvecht Zuid fase 1 2024	0	202	0	202
SPUK WBI Merwede 2020	0	669	669	0
SPUK SiSa C31 kwetsb.dg. C31-2400057635	0	295	0	295
UIC	0	180	0	180
Subs E113 Oude Afspraken - Griftpark 2024-2023	0	1.080	0	1.080
Subs E113 Historische Spoedopgaven 2024-2023	0	3.237	0	3.237
Subs E3 Geluidsanering Lessinglaan 2025-2026	0	719	0	719
Subs E3 Geluidsanering Balijelaan 2024-2026	0	507	0	507
Subs Geluidssanering BSV tranche C	0	44	0	44
E3 Subs Geluidsanering Goylaan BSV A-2	0	447	0	447
E3 Subs Geluidsanering BSV A-1	0	639	0	639
E106 Subs Regionale Aanpak Laadinfrastructuur G4 Utrecht	0	4.066	3.369	697
Subs E113 Buitenprop. Opg. A Lood 2024-2030	0	126	0	126
Subs E113 Buitenprop. Opg. A PFAS 2024-2030	0	131	0	131
CDOKE Energie 2024	0	5.142	810	4.332
Project Ondernemers Centraal	0	320	0	320
Emile Hullebroeckstraat (Hof ’t Spoor).	0	10	0	10
SPUK Overlastgevende Criminele Vreemdelingen 2024-2025	0	510	0	510
D23 Bibliotheekvoorzieningen	0	876	0	876
H41 LCSG	0	1.214	0	1.214
A20 - 4338757 Versterkingsgelden lokale aanpak	0	468	468	0
C92 - 2024-000009850 Informatiepunten Digitale Overheid	0	330	330	0
C125 2024-33027 Inrichten overheidsbrede loketten	0	100	100	0
M16 - 5541806 Opvang Ontheemden Oekraïne	4051	29.869	22582	11.338
E20 - IENW/BSK-2020/232592 Stimulering verkeersmaatregelen	1189	0	96	1.092
E58 - IENW/BSK-2021/329713 Griftpark	1281	0	488	793
E58 - IENW/BSK-2021/286023 Diverse locaties	362	0	178	184

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
E83 - IENW/BSK-2022-276189 Nedereindseplas diversen	1756	0	534	1.222
E83 - IENW/BSK-2022-222049 Diverse locaties met nazorg	3748	0	1557	2.191
E83 - IENW/BSK-2023-200111 Griftpark nazorg en communicatie	666	0	27	639
E97- IENW/BSK-2024/207432 Griftpark 2024	0	1.232	0	1.232
E97 - IENW/BSK-2023/372845 Diverse projecten	3267	0	194	3.073
E104 - IENW-BSK-2024-310307 Woningbouw bovenplanse infra	7155	7.371	0	14.526
G13 - 2024-000006626 Onderwijsroute	0	448	448	0
H1 - 1045533 SPUK Heroïnebehandeling 2024	0	1.180	1180	0
H37 - 90002268 Niet beoogde jeugdzorgkosten	0	4.004	4004	0
J9 - 2020-0000079179 Woningbouwimpuls WBI Merwede	20950	0	0	20.950
J9 - 2021-0000090063 Woningbouwimpuls Overvecht Zuid	12978	0	265	12.713
J9 - 2024-0000031947 Woningbouwimpuls Beurskwartier	0	13.518	0	13.518
J9 - 2024-0000031947 Woningbouwimpuls Galgenwaard	0	6.794	0	6.794
J9 - 2024-0000031947 Woningbouwimpuls Zuilense Vecht	0	1.794	0	1.794
J85 - 20220000051328 Stimuleringsregeling Wet.Zuid Terberg TDR	11496	0	2620	8.876
J119 - 20230000104574 Archealogisch onderzoek Rijnenburg	0	100	100	0
J209 - RHA2022-03305551 Huisvesting aandachtsgroepen Wetering Zuid	0	1.995	0	1.995
J209 - RHA2023-03500526 Huisvesting aandachtsgroepen Pagelaan	187	0	0	187
J209 - RHA2023-03500533 Huisvesting aandachtsgroepen Munsterlaan	1539	0	0	1.539
J209 - RHA2023-03500544 Huisvesting aandachtsgroepen De Heem	272	0	0	272
J209 - RHA2024-03751622 Huisvesting aandachtsgroepen De Kwekerij Fase IV	0	3.000	0	3.000
Totaal Rijk	**221.533**	**190.213**	**107.842**	**303.903**
Noordelijk Randweg Utrecht	445	0	0	445
G4 werkbudget	266	0	0	266
Vervoersplan	218	0	6	212
Ontw. Lunettenpark NHW-gebied	503	0	11	492
Regio Deal Vitale Samen Overvecht	1.048	0	1.048	0
JOP Wilhelminalaan	14	0	0	14
Inrichting kasteeltuin	45	0	0	45

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
Wandel en fietspad Ockhuizerlaan	151	0	1	150
Snelfietsroute Utrecht-Amersfoort	585	0	0	585
Vechtroute, David van Mollem en Rode Brug	675	0	0	675
JOP Het Zand	35	0	0	35
Stimulering vvh maatregelen (11x)	36	0	36	0
OV Doorstroming	1.195	0	1.195	0
Europalaan Zuid	146	0	146	0
OV verbinding Overvecht-USP	1.093	0	1.093	0
NO Regret fietsroute om de Zuid	732	144	0	876
Parkzone Johan Wagenaarkade	305	0	0	305
Subsidie regisseur	20	0	20	0
Onbenutte budgetten provincie	33	0	33	0
Onderzoek naar openstaande Stem	43	0	43	0
Stimulering Veiligh. Vergunn. Handh. maatregelen	54	0	54	0
Voucher Isolatiemaatregelen	170	0	170	0
Energiearmoede Voucherregeling	159	0	159	0
Gageldijk	465	465	465	465
DFR Utrecht-Veenendaal	180	0	180	0
Fietsstraat Mereveldseweg	441	0	441	0
Fietsparkeren Bushaltes Tranche 2	157	0	157	0
Voetpad langs Haarpad	69	0	0	69
JOP Vleuterweide	55	0	0	55
JOP Coelhorst	30	0	0	30
Speelgelegenheden bijdragen	33	0	0	33
Planstudie Lunetten	28	0	0	28
Woningbouwimpuls	0	521	521	0
Subsidie ZonMW Samen erop af!	460	385	424	421
Advies organisatie ontwikkeling	20	0	20	0
Cities-for-Talent-Event	20	0	20	0
Fietsenst. Overvecht	89	0	89	0
Stalling Vleuten	26	0	26	0
Fietsrekken Bushaltes Tranche 3	71	256	71	256
NS Bijdrage Anterieure Overeenkomst	1.693	0	1.693	0
Speedpedelecs	14	0	14	0
Flexibel Fonds Fietsroutes	55	0	55	0
Prov Utrecht- Archimedesln 2023-2024	243	0	243	0
Stalling station Vaartse Rijn	63	0	63	0
Project CORE	63	0	6	57

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Ontvangen bedragen	Vrijvallen of terugbetaalde bedrag	Boekwaarde 31-12-2024
Mobiliteit Klopdijk aanleg fietspad en voetpad	198	0	0	198
ZonMW Dementie	0	124	103	21
PU Europalaan Zuid 2024	0	2.102	0	2.102
PU OV-doorstroming 2024	0	891	0	891
PU toeg. Bushaltes 2024	0	426	213	213
DFR Lage Weide naar balans	0	936	0	936
(Deel) subsidie Flex Fonds Fiets	0	32	0	32
'No regret FOZ'	0	49	0	49
DFR Amersfoort	0	249	0	249
Verkeersveiligheid 2016-2020 (Donaudreef)	0	360	0	360
Bijdrage R'dam 2024 G$ dubbel	0	50	0	50
SIVMO 2023	0	321	0	321
Energie Vouch N 2e tran 2023 en 2024	0	441	316	125
SIVMO 2024	0	99	0	99
Profilering Utrecht als de fietsregio	0	39	0	39
PU fietsmodel Brutus 2024	0	86	0	86
Verbeteren looproutes naar Tolsteegplants	0	69	0	69
PU OV Overvecht-USP 2024	0	3.033	0	3.033
PU OV-DS (ov infra) 2024	0	245	0	245
PU VVH 2023 (215)	0	54	54	0
PU VVH 2023 (222)	0	36	36	0
Herinrichting Koningsweg	0	315	0	315
Herinrichting Maliebaan	0	300	165	135
subsidie uitbr.fp stat. Vleuten	0	7	0	7
Strijkviertel	0	205	0	205
Speelgelegenheden extern	0	5	0	5
Totaal andere overheden	**12.444**	**12.245**	**9.390**	**15.299**
Totaal bedragen van overheidslichamen	**237.406**	**205.456**	**119.935**	**322.926**

Nog te betalen bedragen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Nog te betalen bedragen	139.433	136.587
Totaal	**139.433**	**136.587**

Een specificatie is opgenomen in onderstaand overzicht. Het betreft in 2024 en voorgaande jaren aangegane verplichtingen en al uitgevoerde werken waarvan de factuur op balansdatum nog niet was ontvangen.

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Afdracht loonheffing	33.867
Afdracht omzetbelasting	6.395
Overlopende rente	16.236
Terug te betalen rijkssubsidies	4.299
Afdracht premies ABP en zorgverzekeringswet	7.007
Zorgaanbieders	9.189
Cliënten schulddienstverlening	1.809
Toegekende verstrekte subsidies	18.217
Nog te betalen in relatie tot investeringsprojecten	2.066
Overige posten	37.502
Totaal	**136.587**

In de post “Zorgaanbieders” zijn verplichtingen opgenomen voor aanvullend benodigd budget voor deze zorgaanbieders van WMO en Jeugdzorg. Op dit moment worden er afspraken gemaakt met de zorgaanbieders om tot afrekening te komen. Dit past binnen de reguliere werkwijze. Het daadwerkelijke bedrag van deze afrekening kan afwijken van de opgenomen verplichtingen.

Vorig boekjaar zijn de kosten in het kader van de Specifieke Uitkeringen ventilatie in scholen voor 0,570 miljoen euro te veel opgevoerd waardoor de vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen te laag zijn opgenomen. Hierdoor is een te hoge bijdrage van derden verantwoord in de jaarrekening 2023 onder de materiële vaste activa. In de jaarrekening 2024 is dit verschil gecorrigeerd.
Vorig boekjaar zijn de kosten in het kader van de Specifieke Uitkeringen tijdelijke klimaatadaptie voor 0,64 miljoen euro te hoog opgevoerd waardoor de vooruit ontvangen bedragen van overheidslichamen te laag zijn opgenomen. Hierdoor is een te hoge opbrengst verantwoord in de jaarrekening 2023. In de jaarrekening 2024 is dit verschil gecorrigeerd.”

Overige vooruit ontvangen bedragen

x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Overige vooruit ontvangen bedragen	38.801	40.246
Totaal	**38.801**	**40.246**

Dit betreft de volgende posten:

x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Parkeergelden en garageabonnementsgelden	4.216
Exploitatiebijdragen	7.548
Koopsommen grond	17.341
Overig	11.141
Totaal	**40.246**

De hierboven genoemde 'Exploitatiebijdragen' hebben betrekking op opbrengsten die ontvangen zijn in het kader van het faciliterend grondbeleid en op basis van een getekende overeenkomst in rekening zijn gebracht bij derden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

Gemeente Utrecht is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen. De waarde van deze verplichtingen bedraagt ultimo 2024 in totaal 1.683,3 miljoen euro. Dit bedrag bestaat uit 1.651,7 miljoen euro aan inkoopverplichtingen, 29 miljoen euro nog openstaande personele verlofdagen en 2,6 miljoen euro leaseverplichtingen. De inkoopverplichtingen met een restwaarde >10 miljoen euro zijn in beeld gebracht.

Inkoopverplichtingen/contracten met een waarde ≥10 miljoen euro

x € 1.000

Relatie / crediteur	Waarde contract / Verplichting	
TotalEnergies Charging Solutions Nederland B.V.	€	110.000
Van Wijk Aannemersbedrijf Nieuwegein B.V	€	93.495
Vereniging KOOS Utrecht	€	88.031
Cooperatie Spoor030 U.A.	€	87.967
SoftwareONE Netherlands B.V. COMPAREX Nederland	€	77.069
Greenchoice Zakelijk N.V.	€	66.978
Greenchoice Groene Energie Administratie B.V.	€	52.811
Stichting Lister	€	50.180
Stichting de Tussenvoorziening	€	32.980
Axians Axians Communication Solutions B.V.	€	30.538
Willemsen- de Koning Groep B.V.	€	28.782
UW Werkt voor Utrecht B.V.	€	27.813
Mobiliteitsbedrijf Merwede B.V.	€	24.913
WKO Merwede B.V.	€	24.908
elk® zuidoost B.V.	€	24.707
Consolidated Nederland B.V.	€	24.453
Stichting Pluryn Exploitatie	€	23.693
Snijder B.V.	€	20.749
Croonwolter&dros B.V.	€	20.398
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€	19.153
A. Agterberg B.V.	€	18.938
Klomp Dakbedekkingsystemen B.V.	€	18.561
Wits Utrecht B.V.	€	17.509
Stichting Derdengelden Intersolve	€	17.226
Cobel Bouwconsulting B.V.	€	16.987
NS Stations B.V.	€	16.244
McCoy & Partners B.V.	€	15.643
Eneco Services B.V.	€	15.612
VConsyst B.V.	€	15.479
Stellapower Assets B.V.	€	14.580
Rijkswaterstaat Corporate Dienst	€	14.073
Tzorg B.V.	€	13.739
Randstad Uitzendbureau B.V.	€	13.552
Kone B.V.	€	12.301

x € 1.000

Relatie / crediteur	Waarde contract / Verplichting
Nijmeegse Betonindustrie De Hamer B.V.	€ 11.641
Stichting Kwintes	€ 10.897
Orion Complex Fleets B.V. WastePartners	€ 10.766
Jos Scholman Groen B.V.	€ 10.596

Gemeente Utrecht heeft ook contracten afgesloten die tot opbrengsten leiden, met een totale waarde van 11.491 miljoen euro.

Rechten met een waarde >0,500 miljoen euro

x € 1.000

Relatie/debiteur	Waarde contract/ verplichting
UWV	€ 494
IGJ/VWS	€ 6.460
BGHU	€ 2.902
GGDrU	€ 1.634

Lopende claims en geschillen
Gemeente Utrecht is per balansdatum verwikkeld in meerdere juridische geschillen waarvan de uitkomst op dit moment moeilijk in te schatten is. Deze juridische procedures hebben naar verwachting geen materiële impact op het resultaat en de vermogenspositie van de gemeente Utrecht per balansdatum.

Reserves

Stand en verloop reserves

Belangrijkste uitgangspunten

- Reserves zijn uitgestelde begrotingsposten die zijn gereserveerd om te dienen als financiële dekking voor toekomstige lasten
- In principe zijn middelen in een reserve gereserveerd voor het beleidsdoel waar de Raad het voor heeft bestemd. Mocht de Raad de bestemming van deze middelen willen wijzigen is hier een Raadsbesluit voor nodig. In het geval dat er verplichtingen zijn afgesloten binnen de reserve, is het niet mogelijk dit verplichte budget elders te alloceren.
- Financiële middelen in een reserve behoren tot het eigen vermogen van de gemeente
- Er zitten geen wettelijke restricties aan reserves, behalve dat ze niet negatief mogen zijn
- In het algemeen worden twee typen reserves onderscheiden:
    - Algemene reserve: bestaat uit de algemene dekkingsreserve en de algemene risicoreserve.
        - Algemene dekkingsreserve: Hiervan is de bestemming door de Gemeenteraad nog niet vastgesteld. De algemene dekkingsreserve wordt ook gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming.
        - Algemene risicoreserve: dient als buffer om de financiële gevolgen van risico's op te vangen.
    - Bestemmingsreserves: reserves met een specifiek, door de Raad vastgesteld (beleids-)doel, die alleen aan dat doel mogen worden besteed

- Het budget binnen een reserve kan vrij besteedbaar worden in een aantal gevallen:
    - De looptijd van de reserve is op het eind;
    - de desbetreffende reserve is 4 jaar niet gemuteerd is;
    - de Raad heft de reserve op door middel van een Raadsbesluit
- Over het algemeen wordt geen interne rente toegevoegd aan reserves tenzij de raad bij instelling van een reserve gemotiveerd anders besluit.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Nota Reserves	2019	Een classificatie met kenmerken van de verschillende type reserves, met een uitleg van de spelregels voor het instellen, muteren en opheffen van een reserve.

x € 1.000

Omschrijving	Stand 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Algemene dekkingsreserve	52.552	-26.448	26.104	237.574	207.375	56.303
Algemene Reserve	57.664	0	57.664	30.460	8.297	79.827
Totaal Algemene reserve	**110.216**	**-26.448**	**83.768**	**268.034**	**215.672**	**136.130**
Betrouwbare overheid	1.037	-928	109	0	0	109
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	226.707	8.044	234.751	51.308	166.549	119.510
Klimaatvriendelijke stad	14.600	0	14.600	0	675	13.925
Duurzame bereikbaarheid	46.511	0	46.511	18.810	8.475	56.846
Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	24.361	0	24.361	2.768	5.082	22.047
Veilige stad	143	0	143	0	0	143
Passende ondersteuning en opvang	2.250	-2.250	0	0	0	0
Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning	11.330	-100	11.230	4.000	3.288	11.942
Kansrijk opgroeien	19.403	5.047	24.450	3.100	0	27.550
Levendig en gezonde stad	29.946	-849	29.097	21.328	3.563	46.862
Algemene middelen en overhead	14.747	-55	14.692	24.278	7.799	31.171
Vaste Activa	275.540	120	275.660	52.730	203.037	125.353
Totaal Bestemmingsreserves	**666.575**	**9.029**	**675.604**	**178.322**	**398.468**	**455.458**
Totaal reserves per programma	**776.791**	**-17.419**	**759.372**	**446.356**	**614.140**	**591.588**

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2024	Werkelijke mutatie 2024	Saldo 31-12-2024	Reeds verplicht 31-12-2024	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Betrouwbare overheid							
Reserve Verkiezingen	31-12-2050	109	0	109	109	0	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen							
Stimuleren Wooncoöperaties en col. woonv	31-12-2040	0	2.980	2.980	2.980	0	0
Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten	01-05-2033	22.893	-8.750	14.143	14.143	0	0
Egalisatiereserve bouwleges	31-12-2050	4.872	0	4.872	4.872	0	0
Europese subsidies	31-12-2050	1.562	-109	1.452	1.452	0	0
Woonfonds	31-12-2025	799	0	799	799	0	0
Revolverend fonds woningrenovatie	31-12-2050	381	0	381	381	0	0
Grondexploitatie	31-12-2050	174.225	-110.872	63.354	63.354	0	0
Investeringsimpuls RSU	31-12-2050	23.860	2.433	26.293	26.293	0	0
Taakstelling inkoop LR	31-12-2031	5.752	-719	5.033	5.033	0	0
Ondersteunen Handhaven	31-12-2050	407	-204	204	204	0	0
Klimaatvriendelijke stad							
Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen	01-01-2028	185	0	185	185	0	0
Utrechtse Energie	01-01-2050	1.668	-675	993	993	0	0
Leningen Utrechtse Energie	01-01-2038	4.007	0	4.007	4.007	0	0
Utrechtse energie aardgasvrije wijken	01-01-2036	8.740	0	8.740	8.740	0	0
Duurzame bereikbaarheid							
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	31-12-2040	37.809	7.142	44.951	44.951	0	0
Parkeerexploitatie	01-01-2050	8.702	3.193	11.895	11.895	0	0

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2024	Werkelijke mutatie 2024	Saldo 31-12-2024	Reeds verplicht 31-12-2024	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Aantrekkelijke en groene leefomgeving							
Reserve Aanpak Luchtmaatregelen	01-01-2044	0	846	846	846	0	0
Domplein 13	31-12-2026	80	-40	40	40	0	0
Archeologisch opgravingen	31-12-2050	970	-228	742	742	0	0
Utrechts restauratiefonds (URF)	31-12-2025	3.279	0	3.279	3.279	0	0
Risicoreserve Bodem	31-12-2043	1.634	78	1.712	1.712	0	0
Nedereindseplas	01-01-2031	6.592	-35	6.557	6.557	0	0
Egalisatiefonds rioleringen	31-12-2050	5.625	-434	5.191	5.191	0	0
Ophaaldienst	31-12-2050	3.702	-2.173	1.529	1.529	0	0
Essentaksterfte 1002	31-12-2050	1.732	-1.008	724	724	0	0
Grondbank	31-12-2050	647	0	647	647	0	0
Meerjaren Groen programma	07-06-2039	100	680	780	780	0	0
Veilige stad							
Projecten cameratoezicht	31-12-2050	143	0	143	143	0	0
Passende ondersteuning en opvang							
Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang	31-12-2050	0	0	0	0	0	0
Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning							
Werken naar werk	31-12-2025	0	1.200	1.200	1.200	0	0
Toeristische stadspromotie	31-12-2050	226	0	226	226	0	0
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht	29-05-2025	2.000	0	2.000	2.000	0	0

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2024	Werkelijke mutatie 2024	Saldo 31-12-2024	Reeds verplicht 31-12-2024	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)	29-05-2025	3.300	2.800	6.100	6.100	0	0
Werk en inkomen	31-12-2050	796	-796	0	0	0	0
Revolverend Fonds Jongeren schulden	02-08-2050	79	0	79	79	0	0
Armoedebestrijding & schuldhulpverlening	01-07-2027	4.829	-2.492	2.337	2.337	0	0
Kansrijk opgroeien							
Huisvestingsprogramma	31-12-2050	11.648	3.100	14.748	14.748	0	0
Piekopvang onderwijs LR	31-12-2050	158	0	158	158	0	0
Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting	31-12-2050	10.664	0	10.664	10.664	0	0
Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)	31-12-2050	1.980	0	1.980	1.980	0	0
Levendig en gezonde stad							
Reserve inburgering	01-01-2028	0	1.061	1.061	1.061	0	0
Tarieven sportaccomodaties	01-12-2050	0	5.000	5.000	5.000	0	0
Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	31-12-2027	309	0	309	309	0	0
Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R	01-01-2026	2.500	0	2.500	2.500	0	0
Utrechtse Cultuurlening	31-12-2050	100	0	100	100	0	0
Fonds Broedplaatsen	31-12-2050	505	0	505	505	0	0
Stadskantoor	31-12-2050	6.545	1.752	8.297	8.297	0	0
Energieneutraal Kernvastgoed	31-12-2050	2.420	-120	2.300	2.300	0	0
Vastgoedbeheer	31-12-2050	2.738	-1.366	1.372	1.372	0	0
Leegstand Utrechts Vastgoed	31-12-2050	1.314	488	1.802	1.802	0	0
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	31-12-2050	619	-268	351	351	0	0
Toegankelijk Vastgoed	31-12-2025	3.647	-282	3.365	3.365	0	0
							481

x € 1.000

	Looptijd t/m	Stand per 01-01-2024	Werkelijke mutatie 2024	Saldo 31-12-2024	Reeds verplicht 31-12-2024	Niet verplicht deel	Deel dat vrij kan vallen
Vervanging zwembaden	31-12-2025	8.400	11.500	19.900	19.900	0	0
Algemene middelen en overhead							
Implementatie en uitvoering hervorming	0	0	1.886	1.886	1.886	0	0
Personeelskosten bezuinigingen	0	0	5.000	5.000	5.000	0	0
Reserve Gemeentefonds	01-12-2050	2.529	1.556	4.085	4.085	0	0
Groei in Balans	01-07-2030	704	5.032	5.736	5.736	0	0
Budgetstructuur Leidsche Rijn	31-12-2030	756	-500	256	256	0	0
Decentralisatie Sociaal Domein	31-12-2020	795	-412	383	383	0	0
Reserve Overheadvierkant	11-11-2026	128	0	128	128	0	0
ICT Investeringsprogramma	31-12-2029	9.780	3.917	13.695	13.696	0	0
Algemene reserve							
Algemene Reserve	31-12-2999	57.664	22.163	79.827	79.827	0	0
Algemene dekkingsreserve	31-12-2999	26.104	30.199	56.303	56.303	0	0
Vaste activa							
Vaste Activareserve	31-12-2999	275.660	-150.307	125.353	125.353	0	0

Toelichting reserves

Betrouwbare overheid

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Reserve Verkiezingen	1.037	-928	109	0	0	109
Totaal Betrouwbare overheid	**1.037**	**-928**	**109**	**0**	**0**	**109**

Betrouwbare overheid

Reserve Verkiezingen

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-1-1992
Waarom is de reserve ingesteld	Doel waarvoor deze reserve is ingesteld: Egalisatie voor de kosten die met verkiezingen samenhangen én het opvangen van (een deel van) de kosten van een ongeplande verkiezing Het faciliteren en organiseren van verkiezingen is een structurele taak van Publiekszaken waar jaarlijks in de exploitatiebegroting een structureel budget beschikbaar voor is. In een jaar waarin er geen verkiezingen zijn, wordt dit budget gestort in de reserve. In een verkiezingsjaar gebruiken we de reserve ter dekking van de uitgaven die we niet uit het structurele budget gedekt kunnen worden. Met ingang van 2026 vervalt het doel van beheersmaatregel voor een ongeplande verkiezing.
Toelichting op het verloop	Sinds 2020 wordt de structurele bijdrage van 0.06 miljoen euro voor de waterschapsverkiezing in de reserve gestort om te onttrekken in het jaar dat deze verkiezing plaatsvindt (2027). Vervolgens wordt bij de jaarstukken 2024 voorgesteld om het positieve resultaat van 0,2 miljoen euro- vanwege lagere lasten voor de Europees parlementsverkiezing- te storten in de egalisatiereserve om te onttrekken bij verkiezingen met hogere lasten zoals de gemeenteraad of de 2e kamer verkiezing. In 2025 is er geen verkiezing en wordt een groot deel van het structurele budget in de reserve gestort Vanaf 2026 wordt er 0,250 miljoen euro van het structurele budget voor een verkiezing ingeleverd. Dit wordt opgevangen door deze egalisatiereserve.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Europese subsidies	1.562	0	1.562	0	109	1.452
Taakstelling inkoop LR	5.752	0	5.752	0	719	5.033
Ondersteunen Handhaven	407	0	407	0	204	204
Revolverend fonds woningrenovatie	381	0	381	0	0	381
Grondexploitatie	174.225	0	174.225	38.540	149.412	63.354
Investeringsimpuls RSU	19.931	3.929	23.860	9.788	7.355	26.293
Egalisatiereserve bouwleges	4.872	0	4.872	0	0	4.872
Woonfonds	799	0	799	0	0	799
Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten	18.778	4.115	22.893	0	8.750	14.143
Stimuleren Wooncoöperaties en col. woonv	0	0	0	2.980	0	2.980
Totaal Ontwikkelen en wonen voor iedereen	**226.707**	**8.044**	**234.751**	**51.308**	**166.549**	**119.511**

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Europese subsidies

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.184.866
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2006
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Europese subsidies fungeert als risicoreservering voor de subsidies die wij van Europa ontvangen. Aan de uitvoering en beheer van Europese projecten en structuurfondsenprogramma's zijn strikte voorwaarden en eisen verbonden. Deze brengen financiële risico's met zich mee voor de gemeente. Het gaat om risico's zoals lagere subsidievaststelling dan was begroot, hogere uitvoeringskosten die bij aangaan van de verplichting niet waren te voorzien, en het financiële risico dat ontstaat uit overcommittering bij het structuurfondsprogramma 'Kansen voor West'. Hierbij wordt overcommittering ingezet omdat de praktijk uitwijst dat veel projecten uiteindelijk minder subsidie toegekend kunnen krijgen dan begroot. Overcommittering draagt bij aan een optimale inzet van het beschikbare budget, maar levert tevens een risico op. Bij de begroting 2025 is besloten om deze reserve voor de risicoreservering op te heffen. Het restant is voor technische bijstand voor 'Kansen voor West' (gemeente Rotterdam).

Toelichting op het verloop	De onttrekking in 2024 is ter dekking voor programma bijdrage aan ‘Kansen voor West III’ (0,109 miljoen euro).

Taakstelling inkoop LR

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	21.536.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	27-6-2013
Waarom is de reserve ingesteld	In 2013 zijn de benodigde middelen voor de aan Leidsche Rijn opgelegde taakstelling in een bestemmingsreserve gestort.
Toelichting op het verloop	In 2024 is conform de planning over deze reserve beschikt ten gunste van de algemene gemeentebrede middelen (0,719 miljoen).

Ondersteunen Handhaven

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-4-2018
Waarom is de reserve ingesteld	In de raadsbrief van 5 april 2018 (kenmerkt 5234988) is de raad geïnformeerd over het revolverend principe in het kader van het handhavingsprogramma 2018. Daarbij is aangegeven dat Woonfraude kan leiden tot dwangsommen en boetes. Maar ook Handhaving in het kader van de horeca, kansspelen en seksinrichtingen, (ver)bouwen en slopen kan ook leiden tot dwangsommen en boetes. Deze geïnde dwangsommen en boetes worden via de begroting direct weer ingezet voor verdere handhavingsactiviteiten.
Toelichting op het verloop	In 2024 is 0,204 miljoen euro onttrokken voor de inzet van 2 BOA's binnenstad conform amendement 107 van 9 november 2023 bij de programmabegroting 2024.

Revolverend fonds woningrenovatie

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Ingesteld bij de Verantwoording 2006. Er is geen einddatum vanwege revolverend karakter. Het fonds is in het leven geroepen voor het verstrekken van zachte leningen aan eigenaren/bewoners die deelnemen aan gemeentelijke renovatieprojecten. De uitvoering van deze regeling loopt via de SVN (Stichting Volkshuisvesting Nederland). De reserve is gelijk aan de omvang van de uitstaande leningen en is ter dekking van het risico en van de rentekosten. Door aflossing is de omvang van de uitstaande leningen verlaagd. Wij stellen daarom voor om deze reserve vrij te laten vallen en dit te verwerken bij de Voorjaarsnota 2025.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Grondexploitatie

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ten behoeve van het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en ten behoeve van het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Sinds 2021 zijn ook de robuuste posten uit de grondexploitatie Leidsche Rijn in deze reserve opgenomen. De ontwikkeling van de reserve grondexploitaties wordt in het MPR toegelicht.

Toelichting op het verloop	Bij de Tweede bestuursrapportage 2021 heeft de raad besloten om de resultaten op afgesloten en lopende grondexploitaties alsmede kosten waarvoor binnen de reserve grondexploitatie bedragen zijn gereserveerd nog in het lopende jaar te verrekenen met de reserve grondexploitatie ('systeembesluit'). In 2024 is 38,540 miljoen euro gestort in de reserve. Dit bedrag bestaat uit: - 3,535 miljoen euro voor de realisatie van het Lombokplein en de doorvaarbare Leidse Rijn (besluitvorming Voorjaarsnota 2017/2018 en Programmabegroting 2021) - 1,877 miljoen euro aan ontvangen rente op het bedrag dat in de reserve grondexploitatie is gestort in verband met de robuuste posten in de grondexploitatie Leidsche Rijn - 1,100 miljoen euro voor de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone deelgebied 5 (besluitvorming Voorjaarsnota 2017) - 32,028 miljoen euro op basis van het hierboven genoemde systeembesluit: - 49,355 miljoen euro resultaatneming op de oude afgesloten grondexploitatie Leidsche Rijn - 21,948 miljoen euro tussentijdse winstneming op de nieuw geopende grondexploitatie Leidsche Rijn (18,228 miljoen euro) en Merwedekanaalzone Deelgebied 4: Defensieterrein (3,720 miljoen euro) - 1,780 miljoen euro in verband met de onttrekking aan de voorziening negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen - 0,427 miljoen euro resultaat op de beschikbare middelen betaalbaar wonen voor Zuilense Vecht. De betreffende uitgaven verschuiven naar volgend jaar - 0,278 miljoen euro resultaat op diverse afgesloten projecten - 0,094 miljoen euro resultaat voorraadfunctie - 41,854 miljoen euro negatief betreft een bijdrage vanuit de grondexploitatie Leidsche Rijn, Merwedekanaalzone Deelgebied 4 Defensieterrein en Lombokplein ten behoeve van de HUB XL aan de reserve ten bate van de vaste activa. In 2024 is 149,412 miljoen euro onttrokken uit de reserve. Dit bedrag bestaat uit: - 31,540 miljoen euro vrijval in verband het openen van de grondexploitatie Lombokplein ten gunste van de voorziening negatieve grondexploitaties - 2,220 miljoen euro vrijval in verband met besluitvorming uit de Voorjaarsnota 2021 - 2,126 miljoen euro in verband met de jaarlijkse afdracht aan de algemene middelen - 1,877 miljoen euro ter dekking van de toegerekende rente over de robuuste posten Leidsche Rijn in het onderhanden werk - 1,700 miljoen euro vrijval betaalbaar wonen middelen ten gunste van het Sportpark Zuilense Vecht (besluitvorming vastgesteld financieel kader van het project Zuilense Vecht) - 0,832 miljoen euro ter dekking van gebiedsmanagement (0,752 miljoen euro) en promotie en acquisitie (0,080 miljoen euro) - 109,117 miljoen euro op basis van het hierboven genoemde systeembesluit: -107,894 miljoen euro i.v.m. de vrijval van de robuuste posten Leidsche Rijn. Bij de actualisatie van de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn de robuuste posten volledig onderbouwd en vrijgevallen. - 0,646 miljoen euro resultaat op strategische en anticiperende verwervingen

- 0,364 miljoen euro in verband met de dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied om de voorziening met het geprognosticeerde eindsaldo van de geactualiseerde grondexploitatie te laten corresponderen
- 0,215 miljoen euro jaarlijkse inkooptaakstelling op grondexploitaties
- 0,002 miljoen euro negatief resultaat op overige onderdelen

Investeringsimpuls RSU

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	28.028
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2016
Waarom is de reserve ingesteld	In het verlengde van de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU, 2016) is een investeringsstrategie voor gezonde verstedelijking opgesteld. De programmering van de middelen in de reserve Investeringsimpuls RSU vindt plaats volgens het bestedingskader. Het bestedingskader is vastgesteld bij het MPSO 2017 en een aangepast bestedingskader bij de besluitvorming van MPR 2021 en een aangepast bestedingskader bij de besluitvorming van MPR 2021. Ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU wordt jaarlijks toegelicht bij de actualisatie van het MPR.
Toelichting op het verloop	In 2024 is het saldo aan toevoegingen 9,788 miljoen euro. Dit heeft betrekking op middelen als gevolg van de groei van de stad (1,539 miljoen euro), besluitvorming programmabegroting 2024 (4,929 miljoen euro) en besluitvorming voorjaarsnota 2024 (3,320 miljoen euro). Volgens de bijbehorende planning is in 2024 een bedrag van 7,355 miljoen euro aan lasten begroot en conform BBV regelgeving onttrokken aan de reserve Investeringsimpuls RSU.

Egalisatiereserve bouwleges

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.300.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	15-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Egalisatiereserve om de jaarlijkse schommelingen in de legesopbrengsten omgevingsvergunningen op te vangen en voor de inzet van personeel voor werkzaamheden na inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) die niet meer onder de leges vallen.
Toelichting op het verloop	In 2024 is er geen onttrekking begroot en gerealiseerd.

Woonfonds

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	19-3-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Het woonfonds wordt ingezet voor bijzondere doelgroepen en initiatieven die extra woonvoorzieningen vragen en niet in het reguliere pakket zijn opgenomen. Daarnaast dient de reserve als risicoreserve voor enkele leningen. De stortingen aan dit fonds geschieden door de afwikkeling van oude volkshuisvestingsregelingen, rentevergoedingen, saldi Nationaal Restauratiefonds (NRF) en leges.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-5-2033
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Het realiseren van meer betaalbare woningen in het sociale en middenhuursegment en het op gang houden van woningbouwprojecten. Bij het Meerjaren Perspectief Ruimte wordt jaarlijks een vertrouwelijke bijlage ‘Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (opbrengsten Conversieregeling Erfpacht 2017)’ opgenomen met geïnventariseerde projecten als richtinggevend kader voor het nog te bestemmen bedrag in de reserve. De daadwerkelijke bestemming wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd, bijvoorbeeld bij voorstellen over de financiële kaders van projecten. Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad motie 291: Toekomstige inzet reserve betaalbaar wonen aangenomen over de toekomstige inzet van de reserve betaalbaar wonen. Bij besluitvorming over de toekomstige inzet van de reserve zullen wij rekening houden met deze motie.
Toelichting op het verloop	In 2024 is 8,750 miljoen euro onttrokken. Daarvan heeft 5,450 miljoen betrekking op de dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitaties ter dekking van het geprognosticeerd tekort voor de realisatie van het Lombokplein. Verder is 3,300 miljoen euro onttrokken voor investeringen in de openbare ruimte die nodig zijn om woningbouwprojecten op gang te houden. De reserve wordt gevoed uit de opbrengsten van Conversieregeling Erfpachten 2017, conform motie 191/2017.

Stimuleren Wooncoöperaties en col. woonv

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	7-11-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Door de raad is 3,0 miljoen euro beschikbaar gesteld om wooncoöperaties en andere collectieve woonvormen mogelijk te maken. Bij de Tweede bestuursrapportage 2024 is besloten om het merendeel van dit budget (2,98 miljoen euro) te storten in de nieuw ingestelde bestemmingsreserve “Stimuleren Wooncoöperaties en collectieve woonvormen” (Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2024). Doel van deze reserve is procesondersteuning van wooncoöperaties en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) en het financieel haalbaar maken van deze initiatieven.
Toelichting op het verloop	In 2024 is 2,98 miljoen euro gedoteerd aan deze reserve (conform Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2024). Deze middelen kunnen de komende jaren worden ingezet om wooncoöperaties en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) te faciliteren en te ondersteunen, conform het Uitvoeringsprogramma wooncoöperaties 2024-2028.

Klimaatvriendelijke stad

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen	185	0	185	0	0	185
Utrechtse Energie	1.668	0	1.668	0	675	993
Leningen Utrechtse Energie	4.007	0	4.007	0	0	4.007
Utrechtse energie aardgasvrije wijken	8.740	0	8.740	0	0	8.740
Totaal Klimaatvriendelijke stad	**14.600**	**0**	**14.600**	**0**	**675**	**13.925**

Klimaatvriendelijke stad

Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de berekening van de verwachte voordelen als gevolg van energiemaatregelen aan Utrechtse scholen in het kader van Utrechtse Energie is uitgegaan van bepaalde parameters (bijvoorbeeld verwachte toename van energiekosten). Met de schoolbesturen zijn overeenkomsten gesloten waarin hun aandeel in de investering is vastgelegd op basis van de verwachte besparingen. Als nadien zal blijken dat de verwachte besparing onvoldoende is behaald als gevolg van afwijkingen in de contractueel vastgelegde parameters, dan zijn wij als gemeente gehouden de schoolbesturen daarvoor financieel te compenseren.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Utrechtse Energie

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ingesteld om de schommelingen in de uitgaven van de Energietransitie op te kunnen vangen waaronder cofinancieringsverplichtingen op verduurzamingsprojecten.
Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,675 miljoen euro onttrokken uit de reserve voor de bekostiging van de energie opgave waaronder duurzaamheidsmaatregelen.

Leningen Utrechtse Energie

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2038
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	50.500.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	16-9-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Vanuit de beschikbaar gestelde budgetten voor Utrechtse Energie is een renteloze lening van vijftien jaar verstrekt aan het Energiefonds. De bestemmingsreserve is voor de afdekking van het risico en een deel van de rentelasten.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Utrechtse energie aardgasvrije wijken

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	1-1-2036
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	8.740.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2019
Waarom is de reserve ingesteld	Utrecht wil zo snel mogelijk klimaatneutraal zijn. Dat doet de gemeente door te kiezen voor een warmtevoorziening, die duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar is. Om geen oude gasleidingen meer te hoeven vervangen wordt er in Overvecht Noord gewerkt met duurzame alternatieven. De bestemmingsreserve is gevormd om op termijn grootschalige initiatieven te kunnen bekostigen. De reserve is gevoed vanuit de Rijksmiddelen voor de proeftuinen aardgasvrije wijken en gevoed vanuit gemeentelijke middelen vanuit het voormalig investeringspakket investeren met maatschappelijk rendement. Zie hierbij het Instellingsbesluit van de reserve Utrechtse energie aardgasvrije wijken.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Duurzame bereikbaarheid

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Parkeerexploitatie	8.702	0	8.702	6.136	2.943	11.895
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	37.809	0	37.809	12.674	5.532	44.951
Totaal Duurzame bereikbaarheid	**46.511**	**0**	**46.511**	**18.810**	**8.475**	**56.846**

Duurzame bereikbaarheid

Parkeerexploitatie

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050

Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Het doel van de egalisatiereserve parkeerexploitatie is om schommelingen in bepaalde baten of lasten tussen de jaren te egaliseren. Dit kunnen verwachte en onverwachte schommelingen zijn. De reserve heeft een plafond van maximaal 15% van de parkeerbaten. Begrote onttrekkingen in een jaar zullen alleen in werkelijkheid plaatsvinden wanneer dit nodig is voor een sluitende begroting.
Toelichting op het verloop	Er is 6.136 miljoen euro toegevoegd aan de reserve en 2.943 miljoen euro onttrokken aan de reserve. Per saldo is er een bedrag van 3.193 miljoen euro positief gemuteerd in de reserve.

Meerjarige investeringen bereikbaarheid

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	151.446.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Meerjarige investeringen Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit (reserve MIB) wordt ingezet voor de uitvoering van de meerjarige investeringsplannen uit het programma Bereikbaarheid. De fasering van de begrote uitgaven van projecten in het MPB hoeven niet gelijk te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. De verschillen worden verrekend met de reserve. Door vertraging of versnelling van projecten gedurende het jaar ontstaan er afwijkingen van het kasritme van de projecten. Deze fluctuaties worden met deze reserve opgevangen.
Toelichting op het verloop	De toevoeging van de reserves van 12,674 miljoen euro bestaat uit een toevoeging van Openbaar Vervoer (1,095 miljoen euro) en Auto (11,579 miljoen euro). De onttrekking van 5,532 miljoen euro is ter dekking van de meerjarige investeringen bij bereikbaarheid. Dit zijn bijdragen aan projecten Fiets (2,847 miljoen euro), Verkeersveiligheid (0,632 miljoen euro), Anders Reizen (0,870 miljoen euro) en Goederenvervoer (0,337 miljoen euro). Daarnaast is het product Luchtkwaliteit uit het programma Duurzame Bereikbaarheid gehaald (0,846 miljoen euro).

Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Grondbank	647	0	647	0	0	647

Meerjaren Groen programma	100	0	100	680	0	780
Egalisatiefonds rioleringen	5.625	0	5.625	224	659	5.191
Ophaaldienst	3.702	0	3.702	748	2.920	1.529
Essentaksterfte 1002	1.732	0	1.732	192	1.200	724
Domplein 13	80	0	80	0	40	40
Archeologisch opgravingen	970	0	970	0	228	742
Utrechts restauratiefonds (URF)	3.279	0	3.279	0	0	3.279
Risicoreserve Bodem	1.634	0	1.634	78	0	1.712
Nedereindseplas	6.592	0	6.592	0	35	6.557
Reserve Aanpak Luchtmaatregelen	0	0	0	846	0	846
Totaal Aantrekkelijke en groene leefomgeving	**24.361**	**0**	**24.361**	**2.768**	**5.082**	**22.047**

Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Grondbank

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.500.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	16-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De Grondbank voert een kostendekkende exploitatie (link instellingsbesluit). Met deze reserve worden de kosten gedekt die binnen de exploitatie niet kunnen worden opgevangen, zoals het risico van ernstig vervuilde grond of zwaardere milieueisen. Maar ook kosten zoals: voorraad en verwerkingskosten van de grond, ontmantelingskosten van depots, herstel- en onderhoudskosten voor depot(s), ontwikkelingskosten reststoffenbank en bomenbank, kosten voor digitalisering, aanbesteden van de aannemer en kosten voor de tijdelijke opslag voor PFAS-houdende grond.
Toelichting op het verloop	In 2024 hebben geen dotaties of onttrekkingen plaatsgevonden.

Meerjaren Groen programma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	7-6-2039
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-1-2023

Waarom is de reserve ingesteld	Binnen de doelstelling Extra Groen wordt voor het Meerjaren Groen Programma en voor Spelen, Sporten en Bewegen gewerkt met een jaar budget, terwijl het hierbij gaat om investeringsprojecten waarvan de uitvoering meerjarig is. De fasering van de begrote uitgaven van deze projecten hoeven niet gelijk te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. Hierdoor kunnen binnen de jaarschijf verschillen ontstaan (waarbij de besteding van de budgetten wel al is verplicht). Met deze reserve kunnen de verschillen tussen jaarlijkse budgetten en uitgaven worden opvangen. Raadsbesluit Resultaatbestemming 2018 Raadbesluit Tweede Bestuursrapportage 2024
Toelichting op het verloop	In 2024 is er 0,680 miljoen euro gestort in de reserve vanwege lagere bestedingen op diverse projecten binnen Spelen, Sporten en Bewegen.

Egalisatiefonds rioleringen

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	15.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-3-1988
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de rioolheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van het lopende jaar besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	De reserve is lager geworden met name door meer onderhoud en meer inspecties.

Ophaaldienst

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-3-1988
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt bij de voorjaarsnota van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van jaar t besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	In het jaar 2024 is 0,748 miljoen euro toegevoegd aan de reserve als gevolg van hogere baten uit de afvalstromen. Daarnaast is 2,920 miljoen euro miljoen onttrokken uit de reserve als gevolg van onder andere lagere opbrengsten afvalstoffenheffing vanwege achterblijven groei aantallen huishoudens en hogere kosten kwijtscheldingen veroorzaakt door een hoger toekenningspercentage op kwijtscheldingsverzoeken.

Essentaksterfte 1002

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050

Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2017 is de ernst van de Essentaksterfte en de gevolgen van deze ziekte inzichtelijk gemaakt. Gezien de onzekerheid over het verloop van de ziekte is toen besloten een bedrag van 5,0 miljoen euro beschikbaar te stellen en te storten in een reserve. Daarmee zijn wij naar verwachting in staat gedurende vijf jaren de noodzakelijke maatregelen uit te voeren en de gevolgen van het daadwerkelijke verloop van de ziekte in de praktijk te monitoren. Monitoring vindt jaarlijks plaats in augustus. Op basis van de daaruit voortvloeiende beheersmaatregelen wordt in het najaar opdracht verstrekt ten laste van het niet-verplichte deel van de reserve. De Raad wordt op de hoogte gehouden door middel van voortgangsrapportages.
Toelichting op het verloop	De onttrekking vindt plaats op basis van de werkelijk gemaakte kosten. De mutatie van -1,008 miljoen euro is ter dekking van de in 2024 gemaakte kosten voor maatregelen ter bestrijding van de essentaksterfte.

Domplein 13

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	40.000
Datum Raadsbesluit	1-9-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de subsidiëring aan Stichting Domplein. Onder voorwaarden wordt aan de stichting een subsidie van in totaal 0,4 miljoen euro verstrekt over een periode van tien jaar, van 2016 tot en met 2026.
Toelichting op het verloop	Jaarlijkse onttrekking van 0,04 miljoen euro ter dekking van de subsidie aan de Stichting Domplein.

Archeologisch opgravingen

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-1998
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve heeft twee doelen. Een deel is bestemd als egalisatiereserve van baten en lasten van de interne archeologische opdrachten. Daarnaast wordt een deel van deze reserve ingezet ten behoeve van het ontwikkelen van het cultuurcentrum Hoge Woerd, vooral ter dekking van een deel van de kapitaalslasten.
Toelichting op het verloop	De jaarlijkse fluctuaties in de archeologische opdrachten worden geëgaliseerd met de reserve Archeologische Vergunningen. In 2024 is een onttrekking van 0,228 miljoen euro aan de reserve gedaan.

Utrechts restauratiefonds (URF)

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja

Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Uit het Utrechts Restauratiefonds worden laagrentende leningen verstrekt ter ondersteuning van particuliere eigenaren. Het Restauratiefonds richt zich op de restauratie van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en op werkzaamheden voor energiebesparing in deze panden. De reserve is ingesteld ter dekking van het risico van de verstrekte leningen en de dekking van de rentekosten. In 2020 is het risicopercentage dat wordt gehanteerd verlaagd naar 75%.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Risicoreserve Bodem

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2043
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het Gebiedsplan bodem worden kosten gemaakt voor de monitoring van grondwaterverontreiniging, waarvoor budget is binnen de bodembegroting, en het treffen van maatregelen (zoals tegenbemalingen) ingeval de doelstellingen van het Gebiedsplan in gevaar zijn of dreigen te komen. Ook derden kunnen deelnemen aan het Gebiedsplan van de gemeente door middel van een bijdrageregeling. Saneringsverplichtingen van derden worden met de bijdrage overgedragen aan de gemeente. Ook de risico's worden overgedragen aan de gemeente; door deze bijdragen te reserveren kunnen de risico's worden gedekt. Raadsbesluit Eerste Bestuursrapportage 2017
Toelichting op het verloop	De baten van de bijdrageregeling waren in 2024 0,078 miljoen euro. Deze baten zijn conform de afspraak in de reserve gestort.

Nedereindseplas

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	7.305.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Het beschikbaar houden van middelen verkregen uit het aanvullend bodemconvenant 2018 voor de sanering en monitoringsverplichting van de Nedereindseplas en voor mogelijke terugbetaling aan het Rijk. Raadsbesluit Tweede Bestuursrapportage 2020
Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,035 miljoen euro onttrokken aan de reserve voor extra nazorgwerkzaamheden.

Reserve Aanpak Luchtmaatregelen

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2044
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000

Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	9-11-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Doel van deze reserve is om schommelingen in de uitgaven op de maatregelen van het luchtmaatregelenpakket en elektrisch vervoer op te kunnen vangen. Raadsbesluit Programmabegroting 2024
Toelichting op het verloop	Er is een bedrag van 0,846 miljoen euro onttrokken aan de reserve Meerjarige investeringen bereikbaarheid en hetzelfde bedrag is gedoteerd aan de reserve Aanpak Luchtmaatregelen.

Veilige stad

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Projecten cameratoezicht	143	0	143	0	0	143
Totaal Veilige stad	**143**	**0**	**143**	**0**	**0**	**143**

Veilige stad

Projecten cameratoezicht

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is bestemd voor projecten op het gebied van cameratoezicht. In verband met werkzaamheden in het Stationsgebied en omgeving zijn kabels en camera's tijdelijk verplaatst en zullen, als de werkzaamheden zijn afgerond, weer worden teruggeplaatst. Daarnaast wordt deze reserve aangewend voor de verplaatsing van flex-camera's op overige locaties in Utrecht.
Toelichting op het verloop	In 2024 is geen onttrekking nodig geweest, omdat er incidentele baten waren in verband met de terugvordering van BTW over voorgaande jaren.

Passende ondersteuning en opvang

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e

Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang	2.250	-2.250	0	0	0	0
Totaal Passende ondersteuning en opvang	**2.250**	**-2.250**	**0**	**0**	**0**	**0**

Passende ondersteuning en opvang

Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	8.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	9-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve heeft als doel om de transformatie en decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de hele U16 regio mogelijk te maken.
Toelichting op het verloop	Bij de resultaatbestemming 2023 is de laatste onttrekking aan de reserve gedaan. De reserve kan daarmee vervallen.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)	3.400	-100	3.300	2.800	0	6.100
Toeristische stadspromotie	226	0	226	0	0	226
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht	2.000	0	2.000	0	0	2.000
Werk en inkomen	796	0	796	0	796	0
Revolverend Fonds Jongeren schulden	79	0	79	0	0	79
Armoedebestrijding & schuldhulpverlening	4.829	0	4.829	0	2.492	2.337
Werken naar werk	0	0	0	1.200	0	1.200
Totaal Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning	**11.330**	**-100**	**11.230**	**4.000**	**3.288**	**11.942**

Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	8-7-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Om de groei van banen gelijk op te laten lopen met de groei van de stad is het nodig de komende jaren 70.000 arbeidsplaatsen te realiseren. Dit vraagt wat van het huidige aanbod aan werklocaties. In de programmabegroting 2021 is onder Maatregelen Corona 'Werken, opleiden en begeleiden' opgenomen dat we extra gerichte investering doen in de ROM en dat we bijdragen aan een herstructureringsfonds voor werklocaties van de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU). Met deze maatregel nemen we proactief positie op werklocaties waar herontwikkeling voor de lange termijn kansen biedt voor de Utrechtse werkgelegenheid. Inzet van deze middelen zijn grotendeels revolverend. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico (voor maximaal 50%).
Toelichting op het verloop	In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn jaarlijks middelen toegekend aan de OMU. Deze middelen voor 2024 zijn toegevoegd aan het reserve.

Toeristische stadspromotie

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	525.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-1-2008
Waarom is de reserve ingesteld	In 2003 is de bestemmingsreserve toeristenbelasting ingesteld voor onbepaalde tijd. De reserve is gekoppeld aan de inkomsten toeristenbelasting met als doel een buffer op te bouwen voor tegenvallende inkomsten toeristenbelasting, waarbij een maximum is bepaald op 15% van de geraamde omzet. Daarnaast wordt deze reserve, bij voldoende omvang, ingezet om inhoud te kunnen geven aan de activiteiten van Utrecht Marketing en de ambities van het college.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	De gemeente Utrecht is in 2020 medeoprichter van de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV. Eén van de pijlers van de ROM is het ROM-participatiefonds. Doel van dit revolverende fonds is het aanjagen en ondersteunen van het innovatieve MKB bij het realiseren van hun groei en ontwikkeling. Hiermee wordt de ondernemersbasis in de regio versterkt en een aantrekkelijk economisch en vestigingsklimaat geschapen. De initiële fondsomvang is 22 miljoen euro, het aandeel van de gemeente Utrecht is 3 miljoen euro. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico en neutraliseren van de interne rente die wordt gerekend over de financieel vaste activa Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Werk en inkomen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	27-6-2013
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de resultaatbestemming 2012 is deze reserve gevormd. De reserve komt voor het eerst voor in de Programmabegroting 2013. Oorspronkelijk was de reserve deels bedoeld als een soort van egalisatiereserve. Met overschotten op het inkomensdeel Participatiewet werd de reserve gevuld, zodat tekorten op het inkomensdeel aan de reserve kunnen konden worden onttrokken. Omdat het bij de bijstand om grote bedragen gaat, kon op deze manier al grote schommelingen worden voorkomen. Daarnaast is de reserve bestemd voor kosten voortvloeiende uit de reorganisatie 2011-2013. Bij de Voorjaarsnota 2017 is het doel van de reserve uitgebreid met aanvullende kosten contributie Wigo4it en uitvoeringskosten Professional Portal Innovatie (PPI). Inmiddels wordt de reserve alleen hiervoor gebruikt. Bij de vorming van de reserve is geen maximum/minimum vastgesteld.
Toelichting op het verloop	Het restant van de reserve is in 2024 benut voor de aanvullende subsidie voor UW ter dekking van het tekort op de sociale werkvoorziening. De reserve kan worden opgeheven.

Revolverend Fonds Jongeren schulden

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	2-8-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	30-6-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2016 is amendement 28 ‘fonds met jongeren met problematische schulden’ aangenomen. Het instellingsbesluit is hier te vinden. De opgekochte schulden van de jongeren wordt zoveel mogelijk omgezet in een zachte lening, waardoor het fonds een revolverend karakter krijgt. Met raadsbesluit 11748 is op 23 januari 2020 besloten het fonds anders in te zetten. Jaarlijks zal een bedrag onttrokken worden en ingezet worden ten behoeve van de intensieve begeleiding van jongeren, voor het eerst in 2020.

Toelichting op het verloop	In 2024 zijn er geen mutaties geweest. De reserve is niet meer nodig en wordt opgeheven bij de Voorjaarsnota 2025.
Armoedebestrijding & schuldhulpverlening	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-7-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	7.500.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	6-7-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Vanwege de koopkrachtcrisis en het toenemende gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening is deze reserve bij de Eerste Bestuursrapportage 2023 voor een periode van vier jaar gevormd. De reserve heeft als doel eventuele incidentele ruimte voor armoedebeleid en schuldhulpverlening, zoals incidentele rijksbijdragen, beschikbaar te houden voor inzet op armoederegelingen en schuldhulpverlenening en het opvangen van overschrijdingen. Het bestedingsplan is op voorhand niet precies bekend. Dit is afhankelijk van de behoefte en hangt bijvoorbeeld af van de ontwikkeling van het gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening. Deze reserve is bij de Tweede bestuursrapportage 2023 als systeemreserve aangemerkt (9 november 2023).
Toelichting op het verloop	Jaarresultaten op de onderdelen Minimabeleid en Schulddienstverlening van de doelstelling Inkomenszekerheid worden t.l.v. de reserve gebracht. In 2024 is dit een tekort, dit wordt met de reserve verrekend. Ook in 2025 is de inzet van de reserve nodig voor het opvangen van overschrijdingen.
Werken naar werk	
Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.200.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Middelen die bijdragen aan het stimuleren van omscholing naar een beroep in een kansrijke sector (ICT, zorg, bouw & techniek, onderwijs of circulariteit).
Toelichting op het verloop	Mutatie betreft de toegekende middelen uit de Voorjaarsnota die is toegevoegd aan de reserve.

Kansrijk opgroeien

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Huisvestingsprogramma	6.601	5.047	11.648	3.100	0	14.748
Piekopvang onderwijs LR	158	0	158	0	0	158

Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting	10.664	0	10.664	0	0	10.664
Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)	1.980	0	1.980	0	0	1.980
Totaal Kansrijk opgroeien	**19.403**	**5.047**	**24.450**	**3.100**	**0**	**27.550**

Kansrijk opgroeien

Huisvestingsprogramma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Voor de uitvoering van de huisvestingsprogramma's onderwijs van eerdere jaren. In het huisvestingsprogramma zitten zowel investeringen als exploitatielasten. Onderbestedingen op de exploitatielasten ten opzichte van de afgegeven beschikkingen van het huisvestingsprogramma worden gestort in de reserve om komende jaren beschikbaar te houden. Immers, de betreffende school heeft ook in latere jaren nog recht op de afgegeven beschikking. Vice versa worden overbestedingen gedekt uit de reserve.
Toelichting op het verloop	Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2023 is er 5,047 miljoen euro gestort in de reserve Huisvestingsprogramma vanwege onderbesteding op het huisvestingsprogramma van 2023 en voorgaande jaren. Daarnaast is er in 2024 3,1 miljoen euro gestort in de reserve, conform de tweede bestuursrapportage 2024.

Piekopvang onderwijs LR

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De reservering wordt ingezet voor de Piekopvang in Leidsche Rijn. Bij het ontstaan van deze nieuwe wijk ontstaat er een piek in het aantal leerlingen die gehuisvest moeten worden. Deze piek ligt hoger dan de lange termijn behoefte voor onderwijshuisvesting omdat nieuwbouwwijken een eigen demografische ontwikkeling hebben. Bij de Herijking Referentiekader LR zijn bedragen beschikbaar gekomen voor inrichting, huur en exploitatie van extra leslokalen ten behoeve van deze piekopvang. De bedragen betreffen vergoedingen voor een langere periode en worden tot aan besteding opgenomen in de reserve piekopvang LR.
Toelichting op het verloop	In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting

Aard van de reserve	Onderhoudsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee

Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	De uitvoering van het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting. De middelen worden ingezet om onderhoud te plegen, waarmee wordt voldaan aan de wettelijke norm bouwbesluit panden tijdelijke huisvesting.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties in 2024. De kosten voor onderhoud in 2024 zijn gedekt waardoor onttrekking uit deze reserve niet noodzakelijk was.

Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2006
Waarom is de reserve ingesteld	De reservering is bestemd voor het onderhoud en de kapitaallasten van de gedane investeringen BSO. Op diverse plekken in de stad wordt BSO gerealiseerd in schoolgebouwen. Het schoolbestuur ontvangt een huurbedrag van de BSO instelling, en draagt deze af aan de gemeente ter compensatie van de kosten die de gemeente heeft. Enerzijds gaat dit om een onderhoudsvergoeding. Deze bijdrage zal gereserveerd worden voor het onderhoud dat in de toekomst aan het betreffende lokaal uitgevoerd zal moeten worden. Anderzijds kan het gaan om een vergoeding ter compensatie van investeringen die de gemeente mogelijk doet voordat de BSO haar intrek neemt. Er worden marktconforme huren gevraagd. Uitgangspunt is dat de gemeente binnen de looptijd van het huurcontract met de BSO haar lasten van de investering terugverdient. Er ontstaat dan een verschil in huurontvangst en werkelijke kapitaallast. Dit verschil wordt in de reserve opgenomen en dient ter dekking van de gemeentelijke kapitaallasten van de betreffende investering na afloop van of bij voortijdige beëindiging van het huurcontract.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2024 geen mutaties. De onttrekkingen zullen gaan plaatsvinden zodra het huurcontract beëindigd wordt en de kapitaallasten niet meer gedekt kunnen worden door de huur.

Levendige en gezonde stad

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R	2.500	0	2.500	0	0	2.500
Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	309	0	309	0	0	309
Utrechtse Cultuurlening	100	0	100	0	0	100
Fonds Broedplaatsen	505	0	505	0	0	505

Stadskantoor	7.326	-781	6.545	1.752	0	8.297
Energieneutraal Kernvastgoed	2.420	0	2.420	0	120	2.300
Vastgoedbeheer	2.738	0	2.738	0	1.366	1.372
Leegstand Utrechts Vastgoed	1.314	0	1.314	1.700	1.212	1.802
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	619	0	619	315	583	351
Toegankelijk Vastgoed	3.715	-68	3.647	0	282	3.365
Vervanging zwembaden	8.400	0	8.400	11.500	0	19.900
Tarieven sportaccomodaties	0	0	0	5.000	0	5.000
Reserve inburgering	0	0	0	1.061	0	1.061
Totaal Levendig en gezonde stad	**29.946**	**-849**	**29.097**	**21.328**	**3.563**	**46.862**

Levendig en gezonde stad

Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.500.000
Minimum bedrag	2.500.000
Datum Raadsbesluit	1-9-2022
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld ter dekking van de gebruikersinvesteringen van de culturele voorziening Leidsche Rijn. Een deel van de investeringen in de culturele voorziening in Leidsche Rijn valt in verantwoordelijkheid bij de gebruikers en zal niet worden geactiveerd als gemeentelijk vastgoed. De investeringen die in verantwoordelijkheid vallen bij de gebruikers stichting Raum en De Plaatsmaker zullen voor een groot deel worden gedekt vanuit deze reserve.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	309.000
Minimum bedrag	309.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de incidentele dekking van de exploitatiesubsidie voor het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone. De reserve zal naar verwachting worden ingezet in het 1e jaar dat het wijkcultuurhuis zijn deuren opent.
Toelichting op het verloop	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de incidentele dekking van de exploitatiesubsidie voor het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone. De verwachting is dat het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone begin 2029 wordt opgeleverd waarna ook de reserve zal worden benut.

Utrechtse Cultuurlening

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	200.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	15-5-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,100 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van de Utrechtse Cultuurlening dat onder beheer is geplaatst van Cultuur & ondernemen (raadsbesluit 14.010565).
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Fonds Broedplaatsen

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	700.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-4-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,505 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van het borgstellingsfonds Creatieve Broedplaatsen dat onder beheer is geplaatst van de Triodos bank (raadsbesluit 14.002504).
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Stadskantoor

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de kredietaanvraag voor de aankoop van het Stadskantoor is afgesproken om een voorziening op te bouwen ter dekking van onderhoudskosten. Om aan de BBV regelgeving te voldoen wordt deze voorziening omgezet in de reserve Stadskantoor. De reserve wordt in de eerste jaren gebruikt voor het onderhoud. Aan het einde van de looptijd loopt de reserve op ten behoeve van het op prijspeil krijgen van kapitaallastenbudget voor vervangingsinvestering. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	De jaarlijkse toevoeging aan de reserve Stadskantoor bestaat uit prijscompensatie van 1,5% over de kapitaallasten van zowel gebouw, grond als gebruikersinvesteringen van het Stadskantoor. In 2024 is er 1,752 miljoen euro toegevoegd aan de reserve.

Energieneutraal Kernvastgoed

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2019

Waarom is de reserve ingesteld	De bestemmingsreserve ten behoeve van ‘volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040’ dient om toekomstige besparingen en nog niet bestede middelen voor de onrendabele top te reserveren voor toekomstige projecten. Hiermee blijft de raad budgetrecht houden over de middelen volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040 en zijn deze middelen geoormerkt voor CO2 reductie bij het Utrechtse kernvastgoed. Het is van belang dat de bestemming van de middelen ongewijzigd blijft, omdat zonder deze middelen de onrendabele top van investeringen en onrendabele kapitaalslasten niet gedekt kunnen worden. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2019.
Toelichting op het verloop	In 2024 is er 0,120 miljoen euro onttrokken uit de reserve conform de tweede bestuursrapportage 2024, voor verduurzamingswerkzaamheden die onderdeel zijn van het investeringsproject in Podium Oost/Oudwijkerdwarsstraat.

Vastgoedbeheer

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	4.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	9-7-2019
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve dient om het jaarlijkse resultaat op de vastgoedportefeuille te egaliseren. De exploitatie per perceel is over de levensduur sluitend, maar er blijven faseringsverschillen per jaar. Vooral bij nieuw gebouwde accommodaties is er in het begin een tekort doordat de jaarlijkse huurstijging pas na een aantal jaren groot genoeg is om de (gelijk blijvende) kapitaallasten te dekken.
Toelichting op het verloop	In 2024 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van 1,366 miljoen euro, ter dekking van het verschil tussen begrote huur en werkelijke huur conform de huurcontracten. Door een verschil in gehanteerde index tussen gemeentesystematiek en indexvoorwaarden in vastgoedcontracten lopen begrote en werkelijke huur uiteen.

Leegstand Utrechts Vastgoed

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Een vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met leegstand. Een zekere mate van leegstand is noodzakelijk om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken. Binnen de huurberekening wordt een percentage van gemiddeld 3,85% aangehouden om de leegstandskosten af te dekken. Deze bedragen worden echter niet gereserveerd en landen daarmee in het begrote positieve saldo van het programma Utrechts Vastgoed. We hebben in werkelijkheid echter wel te maken met leegstand en de afgelopen jaren zien we daarom nadelen bij de verantwoording op het programma Utrechts Vastgoed. Door de reservering te begroten en aan het eind van het jaar de aan leegstand gerelateerde kosten hierop af te boeken zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.

Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 1,700 miljoen euro gestort in de reserve Leegstand Utrechts Vastgoed. Daarnaast is in 2024 het nadeel op de huuropbrengsten als gevolg van leegstand ad 1,212 miljoen euro onttrokken aan de reserve.

Calamiteiten Utrechts Vastgoed

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	In de kostprijsdekkende huurberekening zit een opslag van 0,70% om kosten die voortkomen uit calamiteiten mee te kunnen dekken. Deze bedragen worden echter niet gereserveerd en landen daarmee in het begrote positief saldo van programma Utrechts Vastgoed. Door de reservering voor calamiteiten te begroten en aan het eind van het jaar de aan calamiteiten gerelateerde kosten hierop af te boeken zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 0,315 miljoen euro gestort in de reserve Calamiteiten Utrechts Vastgoed. In 2024 is er 0,583 miljoen onttrokken ter dekking van kosten die zijn gemaakt als gevolg van calamiteiten bij verschillende panden.

Toegankelijk Vastgoed

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Uitvoering geven aan motie 199 ‘Maak werk van UST’, die bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 unaniem is aanvaard. De bestemmingsreserve dient om de beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor de uitvoering van de motie. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Tweede bestuursrapportage 2021.
Toelichting op het verloop	In 2024 is er 0,282 miljoen euro onttrokken ter dekking van gerealiseerde kosten in 2024 voor het toegankelijk maken van gemeentelijk vastgoed.

Vervanging zwembaden

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Het programma Samenleven en Sport beschikt over een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten. Door nu het overschot te reserveren kan dit toekomstige knelpunt worden beperkt.

Toelichting op het verloop	Voor 2024 is dit budget niet volledig benut. Daarom is er 11,5 miljoen euro toegevoegd aan de reserve, conform de eerste bestuursrapportage 2024. Hierdoor wordt het knelpunt dat op de lange termijn wordt voorzien bij de vervanging van de zwembaden Den Hommel en De Kwakel beperkt.

Tarieven sportaccomodaties

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Om fricties bij de structurele verhoging van de tarieven op te kunnen vangen. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Voorjaarsnota 2024.
Toelichting op het verloop	De reserve is ingesteld, verder geen mutaties.

Reserve inburgering

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	1.100.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Het instellen van een bestemmingsreserve inburgering is nodig om de kosten voor de vertraagde instroom de aankomende jaren op te kunnen vangen en inburgeraars te begeleiden conform de aanpak zoals beschreven in de Nota van uitgangspunten inburgering. VJN 2024 en 1e bestuursrapportage
Toelichting op het verloop	De toevoeging aan de bestemmingsreserve inburgering is gedaan om de kosten voor de vertraagde instroom de aankomende jaren op te kunnen vangen en te voorkomen dat de huidige innovatieve aanpak voortijdig moet worden afgeschaald.

Algemene middelen en overhead

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Budgetstructuur Leidsche Rijn	811	-55	756	0	500	256
Decentralisatie Sociaal Domein	795	0	795	0	412	383
Reserve Overheadvierkant	128	0	128	0	0	128
ICT Investeringsprogramma	9.780	0	9.780	7.462	3.545	13.696
Groei in Balans	704	0	704	5.231	199	5.736
Reserve Gemeentefonds	2.529	0	2.529	4.085	2.529	4.085

Implementatie en uitvoering hervorming	0	0	0	2.500	614	1.886
Personeelskosten bezuinigingen	0	0	0	5.000	0	5.000
Totaal Algemene middelen en overhead	**14.747**	**-55**	**14.692**	**24.278**	**7.799**	**31.170**

Algemene middelen en overhead

Budgetstructuur Leidsche Rijn

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-9-1997
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld in 1997 en is bestemd voor het opvangen van frictiekosten bij de realisatie van voorzieningen in Leidsche Rijn. Dit betreft vooral de kosten van tijdelijke voorzieningen, eerste inrichting van scholen en het verevenen van tijdelijke tekorten op de stelpost Budgetstructuur Leidsche Rijn. Bij de start van de ontwikkeling van Leidsche Rijn is ervoor gekozen de voorzieningen te realiseren vóórdat de bewoners zich vestigen. De gedachte hierachter was dat het stadsdeel van meet af aan kon functioneren op een vergelijkbaar niveau als de bestaande stad. In het referentiekader Leidsche Rijn is in verband hiermee een frictiesysteem opgenomen. Doordat de voorzieningen eerder zijn gerealiseerd ontstaan negatieve frictiekosten. Naast eigenaarslasten van onderwijs-, sport-, en welzijnsvoorzieningen bestaat een belangrijk deel van de frictie uit onderhoudskosten van gedane investeringen in de weg- en waterbouw en het groen van Leidsche Rijn. De frictie loop terug naarmate Leidsche Rijn dichter bij de geplande einddatum van 2030 komt. Op basis van actuele prognoses zal deze reserve toereikend zijn om de voorziene frictiekosten in Leidsche Rijn voor de komende jaren op te vangen.
Toelichting op het verloop	Na-ijlende frictiekosten 2023 Leidsche Rijn van 0,055 miljoen euro zijn conform beslispunt 43 Resultaatbestemming 2023 ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht. Een neerwaartse bijstelling van de toekomstige benodigde middelen die gedekt worden uit de reserve frictiekosten Leidsche Rijn geeft aanleiding tot een gedeeltelijke vrijval van de reserve frictiekosten Leidsche Rijn. In 2024 betreft dit effect 0,500 miljoen euro.

Decentralisatie Sociaal Domein

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2020
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	6.705.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2014

Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Decentralisaties sociaal domein is in 2014 ingesteld. Aanvankelijk diende hij ter financiële dekking van de risico's voor de in- en uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Bij de Voorjaarsnota 2016 is de benodigde omvang vastgesteld op 18 miljoen euro; 13 miljoen euro ter afdekking van de berekende risico's en 5 miljoen euro voor innovatie. Bij voorjaarsnota 2017 zijn de risico's volgens de principes van risicomanagement gewaardeerd en gedekt via de algemene risicoreserve. Daardoor kon van de gereserveerde middelen 13 miljoen euro uit de reserve Decentralisatie Sociaal Domein vrij vallen. De resterende 5,120 miljoen euro bleef gereserveerd voor innovatie.
Toelichting op het verloop	Conform het besluit in de tweede bestuursrapportage 2023 is er 0,412 miljoen euro onttrokken aan de reserve om de extra kosten voor statushouders te dekken.

Reserve Overheadvierkant

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	11-11-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Link instellingsbesluit: programmabegroting 2022, beslispunt 7 Om de schommelingen per jaar in de bijdragen uit het overheadvierkant op te vangen heeft de raad bij de vaststelling van de Programmabegroting 2022 op 11 november 2021 besloten om een nieuwe reserve in te stellen. Op die manier kunnen de pieken en dalen geëgaliseerd worden. Bij het instellen van de reserve is voorgesteld om de dotatie/onttrekking bij de eerstvolgende programmabegroting te verwerken. Om een betere inschatting te kunnen maken heeft de raad bij de Voorjaarsnota 2022 besloten in het vervolg de tussentijdse P&C documenten eveneens te benutten.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

ICT Investeringsprogramma

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-6-2006
Waarom is de reserve ingesteld	link instellingsbesluit: Bestuursrapportage 2006, beslispunt 18 Bij de Verantwoording 2013 is besloten om de voordelen op het structurele budget van het ICT-Investeringsprogramma in te zetten ter dekking van incidentele nadelen en om eventuele restanten voortaan te storten in de reserve ICT Investeringen. Het doel en de reikwijdte van de reserve is hiermee verbreed naar het volledige budget van het ICT Investeringsprogramma. Mutaties zijn afhankelijk van de gerealiseerde projecten en zullen bij de jaarlijkse verantwoording via een dekkings- of bestedingsvoorstel voorgelegd worden.

Toelichting op het verloop	Conform de doelstelling en de werking van de reserve ICT Investeringsprogramma is er voor 7,462 miljoen euro gestort en 3,545 miljoen euro onttrokken. Door landelijke ontwikkelingen omtrent Common Ground heeft er een vertraging plaats gevonden. Tevens heeft om uiteenlopende redenen er binnen onderdelen van de grote IT-programma's Informatie op orde en de Cloudtransitie een verschuiving plaats gevonden van 2024 naar 2025. De afronding van het programma Continuïteit Zaakgericht werken werd eind 2024 verwacht, maar wordt nu het 1e half jaar 2025. De afronding van de vervanging van de telefoniecentrale vindt in 1e kwartaal 2025 plaats in plaats van eind 2024. De storting in de reserve maakt het mogelijk de verschoven activiteiten alsnog uit te voeren. De reserve ICT Investeringsprogramma kent een plafond van 10 miljoen euro. Met de reservemutaties 2024 komt de reserve per einde 2024 echter uit op 13,7 miljoen euro. In het raadsvoorstel bij de jaarstukken 2024 wordt expliciet het besluit voorgelegd om incidenteel dit plafond te overschrijden.

Groei in Balans

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-7-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	10-11-2022
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld om de geoormerkte uitgaven en inkomsten van het investeringspakket Groei in Balans te egaliseren en daarmee deze middelen te reserveren voor het pakket aan maatregelen voor de groei van de stad.
Toelichting op het verloop	De storting van 5,231 miljoen euro betreft de kasschuif van 2,005 miljoen uit de Programmabegroting 2023 (bijlage Meerjarenbeeld Groei in Balans), schommelingen in de parkeerexploitatie (3,023 miljoen euro) en de egalisatie van uitgaven voor sportinvesteringen (0,203 miljoen euro), beiden opgenomen op pagina 11 van het Meerjarenperspectief Ruimte 2024). De onttrekking van 0,199 miljoen euro betreft de verrekening van het tekort uit het Meerjarenperspectief Ruimte 2023 (tabel 2.7).

Reserve Gemeentefonds

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	9-11-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Het reserveren van middelen vanuit de circulaires van het Rijk over het gemeentefonds (instellingsbesluit). Aangezien de circulaires op verschillende momenten in het jaar verschijnen, kunnen de bijbehorende acties/middelen vaak niet gerealiseerd worden in het lopende jaar. Via deze reserve kunnen verkregen bedragen van het Rijk voor specifieke onderwerpen (corresponderende posten) beschikbaar worden gehouden door ook aan het einde van het jaar toevoegingen aan de reserve te doen in afwijking van de begroting. Onttrekkingen worden geraamd bij de bestuursrapportages ten behoeve van de specifieke onderwerpen (corresponderende posten).

Toelichting op het verloop	Onttrekking Reserve Gemeentefonds 2024: In 2024 is een totaal van 2,529 miljoen euro onttrokken aan de Reserve Gemeentefonds. Dit betreffen corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire 2023 die zijn overgeheveld naar 2024 omdat de bijbehorende taken in 2024 worden uitgevoerd. Storting Reserve Gemeentefonds 2024: In 2024 is een totaal van 4,085 miljoen euro gestort in het Gemeentefonds. Dit betreffen corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire 2024 die worden overgeheveld naar 2025 omdat de bijbehorende taken in 2025 worden uitgevoerd. In 2025 zullen deze weer worden onttrokken aan de reserve.

Implementatie en uitvoering hervorming

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	n.v.t.
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.500.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Link instellingsbesluit: voorjaarsnota 2024, beslispunt 2a Om de hervormingsbezuinigingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise (zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen.
Toelichting op het verloop	Het betreft een nieuwe reserve waarvoor 2,5 miljoen euro is gestort. Vervolgens is er 0,614 miljoen euro onttrokken om de gerealiseerde implementatiekosten van 2024 mee te dekken. Om hervormingsbezuinigingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise(zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen. Hiervoor is in 2024 een reserve gevormd. In 2024 is 2,5 miljoen euro gereserveerd voor de verwachte implementatiekosten gerelateerd aan de hervormingsbezuinigingen.

Personeelskosten bezuinigingen

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	n.v.t.
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Link instellingsbesluit: voorjaarsnota 2024, beslispunt 2a Frictiekosten die naar verwachting ontstaan door de concrete bezuinigingen en de hervormingsbezuinigingen.
Toelichting op het verloop	Naar verwachting ontstaan er door de concrete bezuinigingsmaatregelen en de hervormingsbezuinigingen frictiekosten. In 2024 wordt hiervoor 5 miljoen euro gereserveerd.

Algemene Reserves

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Algemene Reserve	57.664	0	57.664	30.460	8.297	79.827
Algemene dekkingsreserve	52.552	-26.448	26.104	237.574	207.375	56.303
Totaal Algemene reserve	**110.216**	**-26.448**	**83.768**	**268.034**	**215.672**	**136.130**

Algemene reserve

Algemene Reserve

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	999.999.999
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1900
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in programmabegroting en jaarstukken.
Toelichting op het verloop	De toevoeging in 2024 van 30,460 miljoen euro behelst diverse toevoegingen vanuit de voorjaarsnota 2024 (28,563 miljoen euro). De vervallen toevoeging aan de Algemene reserve is per abuis verwerkt als onttrekking aan deze reserve. De onttrekking in 2024 van 8,297 miljoen euro betreft een onttrekking in 2024 van 6,400 miljoen euro vanwege het verlagen van de weerstandscapaciteit en de per abuis verwerkte onttrekking.

Algemene dekkingsreserve

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	999.999.999
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming. Jaarlijks wordt het rekeningresultaat in de algemene dekkingsreserve gestort, waarna het als ‘nog te besteden resultaat’ opnieuw beschikbaar komt bij de eerstvolgende voorjaarsnota.

Toelichting op het verloop	De financiële effecten van de B&D voorstellen bestaan uit: Stortingen in de algemene dekkingsreserve vanwege doorschuiven van budgetten van in totaal 12,473 miljoen euro en de onttrekking van het negatief resultaat 2023 na B&D voorstellen van in totaal -38,921 miljoen euro. Per saldo een onttrekking van -26,448 miljoen euro. De toevoeging in 2024 van 237,574 miljoen behelst diverse toevoegingen vanuit de besluitvorming van de Voorjaarsnota 2024 (192,924 miljoen euro), diverse toevoegingen vanuit de 2e bestuur rapportage 2024 (21,897 miljoen euro) en diverse toevoegingen vanuit eerdere besluitvorming (22,753 miljoen euro) De onttrekking in 2024 van 207,375 miljoen behelst diverse onttrekkingen vanuit de besluitvorming van de Voorjaarsnota 2024 (96,649 miljoen euro), diverse onttrekkingen vanuit de 2e bestuur rapportage 2024 (17,092 miljoen euro), een onttrekking vanwege doorschuiven van budgetten uit de B&D voorstellen (12,473 miljoen euro) en diverse onttrekkingen vanuit eerdere besluitvorming (81,161 miljoen euro)

Vaste Activa

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Vaste Activareserve	275.540	120	275.660	52.730	203.037	125.353
Totaal Vaste activa	**275.540**	**120**	**275.660**	**52.730**	**203.037**	**125.353**

Vaste activa

Vaste Activareserve

Aard van de reserve	Kapitaallastenreserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1999
Waarom is de reserve ingesteld	Als een actief wordt gefinancierd met een incidentele interne bijdrage, wordt deze bijdrage in de vaste activareserve gestort. Instelling van een activareserve of toevoegingen daaraan vinden plaats op basis van een raadsbesluit bij de vaststelling of een wijziging van de begroting. Aan de reserve wordt vervolgens jaarlijks onttrokken om de bijbehorende afschrijvingslast te dekken. Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijving. De rentevergoeding op deze reserve wordt ingezet om de rentelast te dekken.
Toelichting op het verloop	Vanuit deze reserve worden jaarlijks de bijbehorende kapitaallasten betaald.

Voorzieningen

Stand en verloop voorzieningen

Belangrijkste uitgangspunten

- Voorzieningen hebben een verplicht karakter en bevatten wettelijke bepalingen en restricties waardoor ze niet vrij te besteden zijn door de Raad.
- De volgende categorieën voorzieningen mogen getroffen worden volgens de wettelijke bepalingen:
    - Verplichtingen en verliezen: wanneer verplichtingen en verliezen verwacht worden waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten, moet een voorziening worden getroffen
    - Risico's: wanneer risico's ontstaan door verwachte verplichtingen of verliezen, maar de omvang toch redelijkerwijs te schatten is, moet een risicovoorziening worden gevormd
    - Egalisatie: een egalisatievoorziening dient om kosten verdeeld over meerdere begrotingsjaren, met de oorsprong in het huidige begrotingsjaar, gelijkmatig te verdelen over een aantal begrotingsjaren
    - Toekomstige vervangingsinvesteringen: de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven
    - Middelen van derden: wanneer middelen van derden verkregen worden die specifiek besteed moeten worden, moet een voorziening worden getroffen. Voorschotbedragen vanuit de EU en de overheid zijn hiervan uitgesloten
- Voorzieningen vallen onder het vreemd vermogen omdat de gemeente niet vrij over de middelen kan beschikken.
- Minstens eenmaal per jaar wordt getoetst of de omvang van de voorziening overeenkomt met de verplichte uitgaven.
- Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Beleidskaders

Beleidsnota (inclusief link)	Datum	Inhoud
Nota Reserves	2019	Verplichtingen van voorzieningen, en de verschillen tussen reserves en voorzieningen

Stand en verloop voorzieningen

x€1.000

Per programma	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
Ontwikkeling en Wonen voor iedereen	622	40.493	2.943		38.172
Kansrijk opgroeien	518	181	699		0
Voorziening uit hoofde van verplichtingen	**1.140**	**40.674**	**3.642**		**38.172**
Betrouwbare overheid	3.870	1.280			5.150
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	995	15	61		949
Algemene Middelen en Overhead	6.885	1.673	4.800		3.758
Risicovoorzieningen	**11.750**	**2.968**	**4.861**		**9.857**
Duurzame Bereikbaarheid	1.262	993	466		1.788
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	1.534	17.147	16.849		1.832
Levendige en gezonde stad	10.726	16.439	12.156		15.009
Algemene Middelen en Overhead	41		1		40
Egalisatievoorzieningen	**13.562**	**34.579**	**29.472**		**18.670**
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	25.494	21.200	13.404		33.290
Investeringen ontvangen via heffing	**25.494**	**21.200**	**13.404**		**33.290**
Ontwikkeling, Wonen voor iedereen	19.783	16	10.201		9.599
Duurzaamheid Bereikbaarheid	87		10		77

x€1.000

Per programma	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	1.377	409	23		1.763
Werk, Toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	63				63
Derden ontvangen bestemming bedragen	**21.311**	**425**	**10.234**		**11.502**
Voorzieningen naar Programma 2024	**73.257**	**99.847**	**61.613**		**111.491**

Toelichtingen voorzieningen

Betrouwbare overheid

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Risicovoorzieningen 2024					
Wethouderspensioenen	3.870	1.280			5.150
Totaal	**3.870**	**1.280**	**0**	**0**	**5.150**

Wethouderspensioenen
Conform de programmabegroting wordt de voorziening voor Wethouderspensioenen jaarlijks op peil gehouden. De actuaris heeft berekend dat er 1,280 miljoen euro gestort moet worden in de Voorziening Wethouderspensioenen als gevolg van indexatie van de pensioenen en een daling van de rekenrente.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Derden ontvangen bestemming bedragen					
Woonruimteonttrekking compensatie	1.375	16			1.391
Meerwaardeprestatieafspraak woningcorporaties	18.408		10.201		8.207
Voorziening uit hoofde van verplichtingen					
Negatieve grondexploitatie	622	40.493	2.943		38.172
Totaal	**20.405**	40.509	**13.144**	**0**	**47.770**

Woonruimteonttrekking compensatie
De compensatiebedragen die worden ontvangen in het kader van woonruimteonttrekking zijn niet vrij besteedbaar, ze kunnen uitsluitend worden aangewend in het kader van de volkshuisvesting (huisvestingsverordening artikel 54.03). In 2024 is 0,016 miljoen euro gestort in de voorziening. Dit is het saldo van ontvangen compensatiebedragen, verleende subsidies en kosten in het kader van volkshuisvesting.

Meerwaarde prestatieafspraken woningcorporatie
Conform de prestatieafspraken op stedelijk niveau die met de Stichting Utrechtse Woningcorporaties (STUW) zijn overeengekomen, voegt de gemeente 2/3 deel van de door de corporaties betaalde meerwaardeafdracht bij verkoop sociale huurwoningen toe aan deze voorziening. In het coalitieakkoord 2022-2026 is afgesproken dat de gemeente stopt met de verkoop van sociale

huurwoningen vanaf het moment dat de verhuurdersheffing wordt afgeschaft (2023). Daarmee is de jaarlijkse storting in de voorziening vervallen. In 2024 is er 10,2 miljoen euro onttrokken aan de voorziening. Dit is door corporaties ingezet voor, door de raad gehonoreerde, verduurzamingsprojecten.

Negatieve grondexploitaties
In 2024 is er 40,493 miljoen euro gestort in deze voorziening. Dit heeft betrekking op het openen van de negatieve grondexploitatie Lombokplein door de raad (39,390 miljoen euro) en een correctie op de voorziening Onderhanden Werk (1,103 miljoen euro). Het treffen van een voorziening gebeurt bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van dit volledige verlies. In 2024 zijn er geen negatieve grondexploitaties afgesloten en verrekend met deze voorziening.
In 2024 is er 2,943 miljoen euro onttrokken aan deze voorziening. Vanuit de voorziening negatieve grondexploitaties is een bedrag van 1,163 miljoen euro overgeheveld naar de voorziening Onderhanden Werk. Om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen is 1,780 miljoen euro onttrokken en toegevoegd aan de reserve grondexploitaties.

Conform de regelgeving uit het BBV wordt de voorziening negatieve grondexploitaties uitgesplitst verantwoord onder deze balanspost en de balanspost Voorraden, onderdeel onderhanden Werk.

Negatieve grondexploitatie Stationsgebied
De voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied is bedoeld om het verwachte negatieve resultaat op de grondexploitatie Stationsgebied op te kunnen vangen.

Conform de regelgeving uit het BBV wordt de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied uitgesplitst verantwoord onder deze balanspost en de balanspost Voorraden, onderdeel onderhanden Werk. Door de stand van de grondexploitatie Stationsgebied wordt bij deze jaarstukken de voorziening volledig verantwoord op de balanspost Voorraden.

Duurzame bereikbaarheid

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Derden ontvangen bestemming bedragen					
Onderhoud Grifthoek (afkoop)	87		10		77
Egalisatievoorzieningen					
VGU onderhoud Bereikbaarheid	1.262	993	466		1.789
Totaal	**1.349**	**993**	**476**	**0**	**1.866**

Onderhoud Grifthoek (afkoop)
De voorziening betreft een eenmalige afkoop van het ingesteld onderhoud voor een duur van twintig jaar door eigenaren van parkeerplaatsen in de Grifthoek garage. De volledige betaling/storting in 2006 was 0,237 miljoen euro. De jaarlijkse onttrekking ten behoeve van het onderhoud is 0,010 miljoen euro.

VGU onderhoud Bereikbaarheid
De voorziening is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarig groot onderhoud op te vangen. De hoogte van de voorziening is bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) voor de komende tien jaar. Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd van 0,344 miljoen euro. In 2024 heeft er hierbovenop een aanvullende dotatie plaatsgevonden van 0,649 miljoen euro, waarmee de totale dotatie 0,993 miljoen euro bedraagt. Eenzelfde aanvullende dotatie is nodig voor de periode 2025-2027 om de voorziening in de komende jaren van voldoende niveau te laten blijven zijn om de meerjarige onderhoudsplannen te kunnen dekken. Naast de dotatie is het gerealiseerde onderhoud van 2024 onttrokken aan de voorziening voor een bedrag van 0,466 miljoen euro.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Risicovoorzieningen					
Voormalig personeel (FPU-wachtgeld)	232	15	61		187
Garantiestelling st, DOMunder	762				762
Egalisatievoorzieningen					
Groot onderhoud groen	1.445	1.004	617		1.832
Groot onderhoud wegen	89	16.143	16.232		0
Investeringen ontvangen via heffing					
GRP investeringen	24.377	21.200	13.327		32.250
Grafrechten investeringen	1.117		77		1.040
Derden ontvangen bestemming bedragen					
Grafrechten onbepaalde tijd	1.083	179	23		1.238
Verkeerslawaai stad	65				65
Groenstructuur Ockhuizen	230	230			460
Totaal	**29.400**	**38.771**	**30.337**	**0**	**37.834**

Voormalig personeel (risico)
De voorziening is gevormd in verband met toegezegde en contractueel vastgelegde uitkeringen aan voormalig personeel betreffende:

- reorganisatie of disfunctioneren (wachtgeld, overplaatsbaarheid, non actief);
- arbeidsongeschiktheid.

Er is sprake van een niet-jaarlijks vergelijkbaar volume. De onttrekking van 0,061 miljoen euro betreft in 2024 gerealiseerde uitgaven in verband met voormalig personeel. De toevoeging aan de voorziening betreft de jaarlijkse actualisatie in verband met indexering en de toereikendheid van de voorziening.

Garantiestelling St. DOMunder
De risicovoorziening is ten behoeve van de garantstelling op een NRF lening aan Stichting DOMunder (voorheen genaamd St. Domplein 2013).

Groot onderhoud groen
Als gevolg van achterstanden in de uitvoering van het groot onderhoud is niet het gehele hiervoor gereserveerde bedrag gebruikt. Met de toevoeging aan de voorziening blijven de gelden voor de toekomst beschikbaar.

Groot onderhoud wegen
In 2024 zijn de achterstanden in het groot onderhoud bij de wegen, constructies en installaties verder ingelopen. Daarnaast zijn het oplossen en verder voorkomen van een aantal calamiteiten in de openbare ruimte deels ten laste van de voorziening gebracht. Hierdoor overtreffen de bestedingen de beschikbare ruimte en is door middel van een extra toevoeging de voorziening aangevuld.

GRP Investeringen.
In de afgelopen jaren is een aantal investeringsprojecten vertraagd waardoor minder is uitgegeven dan begroot. Conform de hiervoor geldende wet- en regelgeving is dit bedrag gestort in de voorziening GRP investeringen. Dit bedrag blijft in de voorziening beschikbaar voor de uitloop van de investeringen.

Grafrechten investeringen
De voorziening is bestemd voor investeringen op de vier begraafplaatsen en is conform collegebesluit 2013 en conform Wet BBV ingesteld. In 2024 staat op de investeringsstaat:

- vervanging loods Tolsteeg 0,865 miljoen euro
- vervanging grafdelver 0,175 miljoen euro

De onttrekking van 0,077 miljoen euro in 2024 betreft gerealiseerde uitgaven in verband met de herinrichting van de aula op begraafplaats Kovelswade. Deze herinrichting is daarmee afgerond.

Grafrechten onbepaalde tijd
Het is mogelijk de kosten van het grafonderhoud voor een (kinder)graf voor onbepaalde tijd af te kopen. De inkomsten hiervan worden in een voorziening grafrechten onbepaalde tijd gestort ter dekking van de toekomstige onderhoudslasten. De toevoeging voor het toekomstig onderhoud hiervan is 0,179 miljoen euro. Voor het onderhoud in 2024 is 0,023 miljoen euro onttrokken.

Verkeerslawaai stad
De kosten van de werkzaamheden Geluid worden gedekt uit deze voorziening. De voorziening dient te worden aangehouden daar definitieve vaststelling over de lopende jaren nog zal plaatsvinden en daarmee finale afrekening van de verstrekte bijdragen (terugbetalingsverplichting) in het kader van bovengenoemd (project)financieringsprogramma. In 2024 zijn er geen advieskosten gemaakt.

Groenstructuur Ockhuizen
De gemeente stort gedurende 25 jaar jaarlijks circa 0,230 miljoen euro (in totaal daarmee € 5,7mln euro) in een voorziening. Dit bedrag is bestemd voor de toekomstige functiewijziging/aankoop van percelen onder het zonnepanelenveld Ockhuizen en overig nog agrarisch gebied, en voor de inrichting en het beheer van nieuwe natuur. De dekking van de voorziening is opgenomen in de programmering van het Meer-jaren Groen Programma 2023- 2026 (MGP).

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Derden ontvangen bestemming bedragen					
AMEV milieuprijs	63	0	0	0	63
Totaal	**63**	**0**	**0**	**0**	**63**

AMEV-milieuprijs

In 1976 is door de gemeenteraad een schenking aanvaard van 0,045 miljoen euro. Hiermee is een voorziening gevormd, waaraan jaarlijks rente werd toegerekend. Van deze rente werd jaarlijks de Utrechtse Milieuprijs (Circulair Compliment) uitgereikt. Naar aanleiding van het Amendement A57 Fatsoenlijke ondersteuning voor zelfbeheerders van openbaar groen is besloten dat deze voorziening per 2024 komt te vervallen. Deze onttrekking zal in 2025 uitgevoerd worden.

Kansrijk opgroeien

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Voorziening uit hoofde van verplichtingen					
Directievilla, Everard Meijsterlaan 3	518	181	699		0
Totaal	**518**	**181**	**699**	**0**	**0**

Directievilla, Everard Meijsterlaan 3

De voorziening is ingesteld voor achterstallig onderhoud aan de directievilla en vormde een dekkingsbron voor het investeringsproject. Dit project is in 2024 financieel gereedgemeld. Aan de voorziening is in 2024 een bedrag toegevoegd van 0,181 miljoen euro als gevolg van een te grote onttrekking in 2023. Bij de afsluiting van het investeringsproject is de voorziening komen te vervallen en is het resterende saldo van de voorziening á 0,699 miljoen euro ten gunste van het resultaat gebracht.

Levendige en gezonde stad

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Egalisatievoorzieningen					
VGU onderhoud Sport&Samenleven	3.385	2.354	2.910	0	2.829
VGU onderhoud Utrechts Vastgoed	7.341	14.085	9.246	0	12.180
Totaal	**10.726**	**16.439**	**12.156**	**0**	**15.009**

VGU onderhoud Sport & Samenleven
De voorziening is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarig groot onderhoud op te vangen. De hoogte van de voorzieningen wordt bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) voor de komende tien jaar. Op basis hiervan is er in 2024 begrote bedrag toegevoegd van 1,845 miljoen euro en heeft er een aanvullende dotatie plaatsgevonden van 0,509 miljoen euro om te kunnen blijven voldoen aan de meerjarige onderhoudsplannen. De totale dotatie in 2024 komt hiermee uit op 2,354 miljoen euro. Eenzelfde aanvullende dotatie is nodig voor de jaren 2025-2027 om te voorkomen dat de voorziening in deze periode negatief wordt.

Naast de toevoegingen is het gerealiseerde onderhoud van 2024 aan de voorziening onttrokken voor een bedrag van 2,910 miljoen euro. .

VGU onderhoud Utrechts Vastgoed
De voorziening is ingesteld om de schommelingen van de kosten van het meerjarig groot onderhoud op te vangen. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) voor de komende tien jaar. Op basis hiervan wordt jaarlijks het begrote bedrag toegevoegd en de gerealiseerde kosten onttrokken aan de voorziening.
In 2024 is er conform begroting 11,658 miljoen euro gestort in de voorziening. Om te kunnen voldoen aan de verplichtingen vanuit de MJOP’s voor de komende jaren heeft er een aanvullende dotatie plaatsgevonden van 2,426 miljoen euro, waarmee de totale dotatie in 2024 14,085 miljoen euro bedraagt. Eenzelfde aanvullende dotatie is nodig voor de jaren 2025-2027 om te voorkomen dat de voorziening negatief wordt.

Naast de toevoegingen werd er 9,246 miljoen euro onttrokken uit de voorziening ter dekking van het gerealiseerde planmatig onderhoud.

Algemene middelen en overhead

	Stand 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Vrijval 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c	d	e = (a + b) - (c + d)
Risicovoorzieningen					
Verlofsparen	2.085	1.673			3.758
Diverse Claims	4.800		4.800		0
Egalisatievoorzieningen					
Liquidatiefonds Openbaar Slachthuis	2		1		1
Pensioenfonds Bijz. Kleuteronderwijs	37				37
Stichting Pensioenfonds Ozebi	2				2
Totaal	**6.926**	**1.673**	**4.801**		**3.798**

Verlofsparen
In 2022 is vanuit de vastgestelde cao een nieuwe regeling in het leven geroepen voor verlofsparen. In het BBV is bepaald dat voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, waarvan het jaarlijkse bedrag geen gelijk volume heeft, een voorziening dient te worden gevormd. De voorziening verlofsparen is

nodig voor de vervangingskosten als gevolg van de opname van de opgebouwde uren. Er is 1,673 miljoen euro gestort als gevolg van de toegenomen stand van gespaarde verlofuren.

Diverse claims
Op 28 augustus is er een vasttellingsovereenkomst getekend tussen de gemeente en een derde partij. Hierbij is een schadevergoeding van 4,8 miljoen euro uitbetaald uit de voorziening.

Liquidatiefondsen/Pensioenfondsen
Liquidatiefondsen/Pensioenfondsen
Ten laste van deze voorzieningen worden betalingen van pensioenen en wachtgeld gedaan aan deelnemers van deze fondsen. Het restant is bestemd voor de verwachte, toekomstige betalingen aan de deelnemers.
In 2024 heeft een betaling van 0,001 miljoen euro plaatsgevonden aan een deelnemer van het Liquidatiefonds Openbaar Slachthuis

Borgstellingen

Tabel Borgstellingen

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Netto geborgd bedrag 31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Totalen Bo-Ex	414.711	25	445.971	468.407	500.966	111.493	117.102	125.242
Totalen Portaal	633.424	25	559.588	573.967	601.002	139.897	143.492	150.251
Totalen Woonin voorheen Mitros	749.497	25	749.190	734.537	833.494	187.298	183.634	208.374
Totalen SSHU	320.688	25	331.146	369.578	438.584	82.787	92.395	109.646
Totalen Cazas Wonen (v/h GroenWest)	124.410	25	95.143	101.878	113.456	23.786	25.470	28.364
Totalen Lekstede	22.185	25	12.917	14.219	15.008	3.229	3.555	3.752
Totalen Habion	38.463	25	22.550	21.501	22.024	5.638	5.375	5.506
Totalen Woonzorg	72.862	25	14.004	15.081	17.395	3.501	3.770	4.349
Totalen Omnia Wonen	26.016	25	179	231	219	45	58	55
Totalen Woongroen (v/h Woongoed Zeist)	17.675	25	21	54	111	5	14	28
Subtotaal WSW	**2.419.931**		**2.230.709**	**2.299.453**	**2.542.259**	**557.679**	**574.865**	**635.567**
NRF Revolving fund	1.601	100	291	261	232	291	261	232
NRF Particuliere woningverbetering	1.711	100	447	421	369	447	421	369
NRF Monumentenzorg	10.190	100	4.671	4.312	3.954	4.671	4.312	3.954
NRF Stichting Domplein	900	100	726	695	665	726	695	665
NRF Stichting Domplein	230	100	203	195	188	203	195	188

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Netto geborgd bedrag 31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Subtotaal diversen REO / volkshuisvesting en monumenten	**14.632**		**6.338**	**5.884**	**5.408**	**6.338**	**5.884**	**5.408**
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	381	100	137	130	122	137	130	122
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	318	100	114	108	102	114	108	102
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	104	100	38	35	33	38	35	33
Stichting Wijkgezondheidscentrum Lunetten	816	100	310	294	277	310	294	277
UW Holding BV (UW-bedrijven)	2.500	100	1.000	833	667	1.000	833	667
UW Holding BV (UW-bedrijven)	9.100	100	6.370	5.915	5.460	6.370	5.915	5.460
Stichting YOUKÉ Sterke Jeugd	1.134	100	454	397	340	454	397	340
Stichting de Bibliotheek Utrecht	1.750	100	1.400	1.313	1.225	1.400	1.313	1.225
Subtotaal (gezondheids)zorginstellingen	**16.103**		**9.823**	**9.025**	**8.226**	**9.823**	**9.025**	**8.226**
Utrechtse Kano Club	38	100	14	12	0	14	12	0
LTC Vleuten de Meern	180	100	36	24	12	36	24	12
LTC Vleuten de Meern	250	100	96	86	76	96	86	76
Utrechtse Rugby Club	250	50	160	151	143	80	76	72
De Meern Voetbalvereniging	100	100	51	46	41	51	46	41
Zuilense tennisvereniging	75	50	35	24	16	18	12	8

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Netto geborgd bedrag 31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Inline hockeyvereniging Utrecht Disaster	28	50	8	2	0	4	1	0
ULTC Iduna	280	50	224	205	187	112	103	94
ULTC Iduna	300	50	210	180	150	105	90	75
Stichting Exploitatie Sportaccommodaties Utrecht Leidsche Rijn (Desto)	225	100	90	81	0	90	81	0
MHC Fletiomare	200	100	48	36	10	48	36	10
Stichting Exploitatie Sportaccommodaties Utrecht Leidsche Rijn (Desto)	100	100	80	76	0	80	76	0
MHC Fletiomare	175	100	99	92	81	99	92	81
Stichting Rijnvliet / PVDV (herfinanciering 2015)	830	63	636	609	581	401	384	366
Stichting Rijnvliet / PVDV (herfinanciering 2015)	440	63	235	205	176	148	129	111
KV Fiducia	80	50	48	42	37	24	21	19
Stichting Spovo / Sporting '70	425	50	287	266	244	144	133	122
Stichting Huisvesting SV Kampong	750	100	603	573	543	603	573	543
Stichting De Driewerf	650	62	439	395	329	272	245	204
MHC Fletiomare	125	50	81	69	51	41	34	26
TV At Risk	360	50	291	267	244	146	134	122
HC Rijnvliet	170	50	126	109	92	63	55	46
UTV Kromme Rijn	117	50	93	85	78	47	43	39
UTV Kromme Rijn	76	50	53	46	38	27	23	19
BPU/Voornruiters	210	50	168	154	140	84	77	70
Stichting Tafeltennis Promotie	115	50	100	92	84	50	46	42

x € 1.000

Borgstelling verleend voor (naam instelling)	Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening	Percentage van de lening waarvoor borgstelling geldt	Netto geborgd bedrag 31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Voetbalvereniging DVSU	220	50	156	144	132	78	72	66
De Meern voetbalvereniging	200	100	88	80	72	88	80	71
HC Rijnvliet	300	50	0	300	280	0	150	140
Subtotaal Sport	**7.269**		**4.555**	**4.451**	**3.837**	**3.049**	**2.934**	**2.475**
Totaal Borgstellingen	**2.457.935**		**2.251.425**	**2.318.813**	**2.559.730**	**576.889**	**592.708**	**651.676**
WAARVAN:								
Indirecte borgstelling (achtervang WSW)			2.230.709	2.299.453	2.542.259	557.679	574.865	635.567
Directe borgstellingen			20.716	19.360	17.471	19.210	17.843	16.109

Toelichting bij de staat van borgstellingen

- Bij de borgstellingen die lopen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is een risicopercentage opgenomen van 25%. Dit percentage heeft betrekking op het potentiële achtervangrisico dat de gemeente maximaal loopt. Vanwege de rond het WSW geldende zekerheidsstructuur is de kans dat de gemeente daadwerkelijk op haar achtervang wordt aangesproken beperkt. Een dergelijke aanspraak zou overigens tijdelijk zijn en in de vorm van een renteloze lening aan het WSW. Om die reden is dit risico in het gemeentebrede risicomodel gewaardeerd op 5%.
- De gemeente vervult ook een achtervangfunctie bij de borgstellingen in het kader van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) die tot en met 2010 door het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) zijn afgegeven aan woningeigenaren in de gemeente Utrecht (vanaf 2011 staat alleen het Rijk borg). Het WEW is slechts in staat om informatie te verschaffen over de waarde van de oorspronkelijk gewaarborgde schulden, maar niet over de daarvan nog openstaande restschulden en ook niet over de door de betrokken woningeigenaren opgebouwde kapitaaldekking (dit verlaagt het risico op een mogelijke restschuld). Van de vele kredietverstrekkers ontvangt de gemeente fragmentarisch informatie. Evenals bij WSW wordt ook ten aanzien van het WEW het risico in het gemeentebrede risicomodel gewaardeerd op 5%.
- Bij sommige borgstellingen wordt het risico gedeeld met andere partijen, zoals de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). In dat geval staat de gemeente slechts naar rato borg. Dergelijke gevallen zijn in de staat zichtbaar indien het netto geborgde bedrag lager is dan de omvang van de betreffende lening.
- In de staat zijn alle waarden zoveel mogelijk bijgewerkt aan de hand van informatie zoals uitgevraagd bij de betrokken partijen en/of zoals ontvangen van de betrokken geldgevers. Op grond hiervan kan in sommige gevallen de stand per jaareinde afwijken van die zoals weergegeven in het jaarverslag 2023 en in de programmabegrotingen 2024 en 2025.
- De direct geborgde leningen worden meestal lineair afgelost en soms annuïtair. Aflossingsvrije leningen worden niet geborgd.
- In 2024 zijn er geen nieuwe borgstelling verleend.

Gemeente Utrecht is gedurende 2024 niet door banken aangesproken om verplichtingen uit afgegeven borgstellingen na te komen. Dit betekent dat de gemeente uit hoofde daarvan geen betalingen heeft verricht.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.
In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 12 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1,5% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op 39,2 miljoen euro. De grondslag voor deze verantwoording is de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen 16,3 miljoen euro bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van 39,2 miljoen euro. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van 2,9 miljoen euro acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

		Totaal 2024	Totaal 2023
Begrotingscriterium			
1a	Overschrijding van de lasten op programmaniveau	7.895	42.736
1b	Overschrijding van de investeringskredieten	860	3.139
2	Ongeautoriseerde reservemutaties	614	0
3	Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten die niet tijdig aan de raad zijn gemeld of onvoldoende zijn toegelicht in de jaarrekening	0	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		**9.369**	**45.875**
	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid	-2.863	-35.189
Resterend saldo onrechtmatigheden		**6.506**	**10.686**
Voorwaardencriterium			
	Inkoop en aanbesteding	6.783	4.826
	Erfpacht	5	0
	Werk en inkomen	135	158

	Totaal 2024	Totaal 2023
Vergunningen, Toezicht en Handhaving	4	5
Totaal onrechtmatig voorwaardencriterium	**6.927**	**4.989**
Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium		
Fraudevorderingen	0	614
Totaal Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium	**0**	**614**
Totaal van onrechtmatigheden	**16.296**	**51.478**

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie zij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole is de begrotingsrechtmatigheid een toetsingscriterium. De toetsing vindt plaats op programmaniveau en beoordeeld wordt of budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. De grondslag voor deze beoordeling is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024 en de beoordelingscriteria die zijn opgenomen in de Verordening financieel beleid en beheer van de gemeente (Verordening).

De verordening stelt dat voor afwijkingen ten opzichte van de begroting geldt:

- Een overschrijding op de lasten wordt als acceptabel aangemerkt als tegenover de overschrijding een bate is verantwoord, als er sprake is van een open-einderegeling of als de overschrijding is gerapporteerd aan de raad.
- Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten zijn rechtmatig als deze tijdig aan de raad zijn gemeld of voldoende zijn toegelicht in de jaarrekening van het begrotingsjaar.
- Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid en niet eerder bij de raad gemeld hadden kunnen worden, dienen opgenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording als de verantwoordingsgrens wordt overschreden, maar hoeven niet te worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Indien overschrijdingen op de lasten niet voldoen aan de voorwaarde uit de verordening zijn deze als niet acceptabel geclassificeerd.

De conclusie is dat:

- Van het totaal van de overschrijding op de lasten (7,9 miljoen euro) is een bedrag van 5 miljoen euro als niet acceptabel aangemerkt en overschrijdt de rapporteringsgrens. Op basis daarvan dient dit te worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

x € 1.000

Baten Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil	Recht-matig	Onrecht-matig
Betrouwbare overheid	14.741	13.499	-1.241	-1.241	
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	168.327	209.276	40.949	40.949	
Klimaatvriendelijke stad	7.063	6.532	-531	-531	
Duurzame bereikbaarheid	82.289	84.882	2.593	2.593	
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.207	146.201	-5.005	-5.005	
Veilige stad	7.234	6.780	-455	-455	
Passende ondersteuning en opvang	5.064	4.684	-380	-380	
Werk,toekomstbestendige economie en best	175.278	178.731	3.453	3.453	
Kansrijk opgroeien	38.979	41.292	2.312	2.312	
Levendige en gezonde stad	97.674	92.474	-5.199	-5.199	

Algemene Middelen en Overhead	1.227.110	1.249.655	22.544	22.544
Totaal baten	**1.974.966**	**2.034.006**	**59.040**	**59.040**

x €1.000

Lasten Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil	Recht-matig	Onrecht-matig	Accep-tabel	Niet accep-tabel
Betrouwbare overheid	66.758	66.202	556	556			
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	322.600	285.035	37.565	37.565			
Klimaatvriendelijke stad	18.439	17.907	531	531			
Duurzame bereikbaarheid	71.483	68.813	2.670	2.670			
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	249.817	254.849	-5.032		-5.032		-5.032
Veilige stad	74.670	73.367	1.303	1.303			
Passende ondersteuning en opvang	251.747	242.507	9.240	9.240			
Werk,toekomstbestendige economie en best	325.938	328.513	-2.575		-2.575	-2.575	
Kansrijk opgroeien	286.631	286.918	-288		-288	-288	
Levendige en gezonde stad	283.715	281.234	2.481	2.481			
Algemene Middelen en Overhead	275.189	263.834	11.355	11.355			
Totaal lasten	**2.226.986**	**2.169.179**	**57.807**	**65.701**	**-7.895**	**-2.863**	**-5.032**

Programma's

Betrouwbare overheid

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Betrouwbare overheid	14.741	13.499	-1.241
Lasten	Betrouwbare overheid	66.758	66.202	556

Toelichting

De baten en de lasten zijn lager dan begroot, dit wordt veroorzaakt door de SPUK Regeling Kansrijke Wijk Overvecht (periode 2023-2025), waarbij een deel van het budget in latere jaren zal worden besteed. Deze onderschrijding van de baten en de lasten wordt beperkt doordat de werkelijke aantallen reisdocumenten en naturalisaties hoger zijn dan begroot, waarmee ook de lasten toenemen door extra Rijksafdrachten en extra personeelsinzet/inhuur om deze aantallen te verwerken. Daarnaast heeft er een storting plaatsgevonden in de Voorziening Wethouderspensioenen, conform de berekening van de actuaris.

Conclusie

De onderschrijding van de baten en de lasten is voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen
Neem als voorbeeld voor de toelichting en conclusie de Jaarstukken 2023
In bijgevoegd document een toelichting op de uit te voeren analyse Rechtmatigheidsverantwoording Begrotingsrechtmatigheid uitwerking.docx

Vergeet niet indien er sprake is van een onacceptabele onrechtmatig dit in te voeren in het totaal overzicht onder Begrotingsrechtmatigheid.

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	168.327	209.276	40.949
Lasten	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	322.600	285.035	37.565

Toelichting
De hogere baten en lasten worden verklaard door vrijval van de robuuste posten op grond van de herstructurering van de grondexploitatie Leidsche Rijn (hogere lasten), waartoe besloten is in het Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2024, en door uit het afsluiten van deelcomplexen in de grondexploitatie Stationsgebied (hogere baten en hogere lasten), zoals opgenomen in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2024. Het gaat hier om balansboekingen die via de exploitatie dienen te lopen. Daarnaast zijn de baten hoger in verband met de resultaatneming op de afgesloten grondexploitatie Leidsche Rijn en de (tussentijdse) winstneming op de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en de binnenstedelijke grondexploitaties. In overeenstemming met het besluit bij de Tweede bestuursrapportage 2021 (Raadsbesluit) is dit resultaat ten gunste van de reserve grondexploitaties gebracht.

Daarnaast zijn de baten en de lasten lager door een financieel technische correctie van de bijdrage aan de mobiliteitshub XL en vanwege afwijkingen in de kasritmes in de grondexploitaties. Daarnaast vanwege vertraging in een aantal tijdelijk-wonen projecten, waardoor voor de Specifieke Uitkering realisatie tijdelijke-woningbouw minder middelen zijn besteed dan begroot.

Conclusie
De onderschrijding van de baten en de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Klimaatvriendelijke stad

Neem als voorbeeld voor de toelichting en conclusie de Jaarstukken 2023
In bijgevoegd document een toelichting op de uit te voeren analyse Rechtmatigheidsverantwoording Begrotingsrechtmatigheid uitwerking.docx

Vergeet niet indien er sprake is van een onacceptabele onrechtmatig dit in te voeren in het totaal overzicht onder Begrotingsrechtmatigheid.

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Klimaatvriendelijke stad	7.063	6.532	-531
Lasten	Klimaatvriendelijke stad	18.439	17.907	531

Toelichting

De onderschrijding op baten en lasten wordt met name veroorzaakt door de lagere inzet vanuit de SPUK Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma. Er zijn minder middelen besteed doordat er onder de regeling versneld verbeteren isolatie sociale huurwoningen (EFG labels) aanvragen zijn afgewezen. De regeling bleek te complex ingericht en hierdoor onvoldoende toepasbaar op een aantal aanvragen.

Conclusie

De onderschrijding van de baten en de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Duurzame bereikbaarheid
Neem als voorbeeld voor de toelichting en conclusie de Jaarstukken 2023
In bijgevoegd document een toelichting op de uit te voeren analyse Rechtmatigheidsverantwoording Begrotingsrechtmatigheid uitwerking.docx

Vergeet niet indien er sprake is van een onacceptabele onrechtmatig dit in te voeren in het totaal overzicht onder Begrotingsrechtmatigheid.

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Duurzame bereikbaarheid	82.289	84.882	2.593
Lasten	Duurzame bereikbaarheid	71.483	68.813	2.670

Toelichting
De baten zijn hoger dan begroot door een toename van de gemiddelde parkeerduur in openbare garages en op P+R locaties. Daarnaast zijn er meer naheffingen opgelegd bij straatparkeren door een daling van de betalingsbereidheid. Hiertegenover staat een verlaging van de baten door een daling van de gemiddelde parkeerduur.
De lasten zijn lager dan begroot door lagere kapitaallasten onder andere als gevolg van een latere oplevering van een aantal projecten en het later inzetten van personeel op de 5de scanauto.

Conclusie
De overschrijding van de baten en de onderschrijding van de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed
Neem als voorbeeld voor de toelichting en conclusie de Jaarstukken 2023
In bijgevoegd document een toelichting op de uit te voeren analyse Rechtmatigheidsverantwoording Begrotingsrechtmatigheid uitwerking.docx

Vergeet niet indien er sprake is van een onacceptabele onrechtmatig dit in te voeren in het totaal overzicht onder Begrotingsrechtmatigheid.

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.207	146.201	-5.005
Lasten	Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	249.817	254.849	-5.032

Toelichting
De onderschrijding van de baten wordt veroorzaakt door het doorschuiven van subsidieprojecten Bodem en Nationale Aanpak Laadinfra naar 2025. Hiertegenover staan lagere lasten.

De overschrijding op de lasten wordt veroorzaakt door stedelijk beheer infrastructuur als gevolg van extra inzetten op het dagelijks en groot onderhoud van wegen, achterstanden bij vervangingen van speelplekken (leidt tot meer dagelijks onderhoud) en noodzakelijk onderhoud Stadsbaantunnel. Dit is deels gemeld in de Tweede bestuursrapportage 2024. Daarnaast zijn de lasten hoger als gevolg een eenmalige afschrijving op de panden, conform BBV-regelgeving.

Conclusie
De onderschrijding van de baten is voldoende en tijdig toegelicht. De overschrijding van de lasten wordt als niet acceptabel aangemerkt.

Veilige stad

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Veilige stad	7.234	6.780	-455
Lasten	Veilige stad	74.670	73.367	1.303

Toelichting

De baten zijn lager doordat er minder vergunningen zijn aangevraagd en de subsidiebijdragen lager uitvallen in verband met een latere start en nog niet ingevulde vacatures. Hiertegen over staan lagere lasten. Daarnaast zijn de lasten lager door minder personele inzet op toezicht en handhaving in de openbare ruimte en toezicht en handhaving van bijzondere wetten als gevolg van niet ingevulde vacatureruimte.

Conclusie

De onderschrijding van de baten en de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Passende ondersteuning en opvang

Neem als voorbeeld voor de toelichting en conclusie de Jaarstukken 2023
In bijgevoegd document een toelichting op de uit te voeren analyse Rechtmatigheidsverantwoording Begrotingsrechtmatigheid uitwerking.docx

Vergeet niet indien er sprake is van een onacceptabele onrechtmatig dit in te voeren in het totaal overzicht onder Begrotingsrechtmatigheid.

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Passende ondersteuning en opvang	5.064	4.684	-380
Lasten	Passende ondersteuning en opvang	251.747	242.507	9.240

Toelichting

De baten zijn lager dan begroot doordat de ontvangen SPUK Landelijk Centrum Seksueel Geweld (LCSG) wegens de verantwoordingseisen nog niet in de baten mag worden verwerkt. De lasten zijn lager dan begroot door minder inzet van regionale middelen voor Living lab Eerst een thuis en aanpak dakloosheid, de inzet in verschillende jaren is afhankelijk van de oplevering van de woonprojecten. Daarnaast zijn de lasten lager door een terugvordering van de onderbesteding bij diverse aanbieders uit voorgaande jaren. En over 2024, minder inzet op Hulp bij het huishouden en doordat de extra reguliere opvangplekken worden gerealiseerd in 2025. Dit als gevolg van het niet eenvoudig kunnen vinden van een geschikte locatie. De lasten voor het LSCG kunnen wegens de verantwoordingseisen nog niet in de lasten worden verantwoord.

Conclusie

De onderschrijding van de baten en de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Neem als voorbeeld voor de toelichting en conclusie de Jaarstukken 2023
In bijgevoegd document een toelichting op de uit te voeren analyse Rechtmatigheidsverantwoording Begrotingsrechtmatigheid uitwerking.docx

Vergeet niet indien er sprake is van een onacceptabele onrechtmatig dit in te voeren in het totaal overzicht onder Begrotingsrechtmatigheid.

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Werk,toekomstbestendige economie en best	175.278	178.731	3.453
Lasten	Werk,toekomstbestendige economie en best	325.938	328.513	-2.575

Toelichting

De baten zijn hoger dan begroot doordat meer subsidies zijn ontvangen uit het Europees Sociaal Fonds. Hiertegenover staan hoger lasten.
Daarnaast zijn de lasten voor diverse minima-regelingen hoger dan begroot. Dit betreft onder meer de studietoeslag, de U-pas, de bijzondere bijstand en de individuele inkomenstoeslag. Dit zijn open-einde regelingen. De toerekening van de uitvoeringskosten is eveneens hoger dan begroot. Deze hogere lasten worden in belangrijke mate gedekt door een rijksbijdrage voor bijzondere bijstand en vroegsignalering en de inzet van de reserve Armoedebestrijding en schuldhulpverlening. De overschrijding op de lasten wordt beperkt doordat de lasten op de bijstandsverstrekking lager zijn dan begroot. Dit geldt ook voor de regionale inzet voor het Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid en de Utrechtse Werktafel. De besteding van deze middelen vindt regionaal plaats en loopt veelal over de jaargrenzen heen.

Conclusie

De overschrijding van de baten is voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een onrechtmatigheid. De overschrijding van de lasten bestaat voor een deel uit een hogere last waar hogere baten tegenover staan. Daarnaast wordt de overschrijding in belangrijke mate verklaard door het open einde karakter van minimaregelingen en gedekt door rijksbudget en een onttrekking uit de systeemreserve. De overschrijding wordt als acceptabel aangemerkt.

Kansrijk opgroeien

Neem als voorbeeld voor de toelichting en conclusie de Jaarstukken 2023
In bijgevoegd document een toelichting op de uit te voeren analyse Rechtmatigheidsverantwoording Begrotingsrechtmatigheid uitwerking.docx

Vergeet niet indien er sprake is van een onacceptabele onrechtmatig dit in te voeren in het totaal overzicht onder Begrotingsrechtmatigheid.

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Kansrijk opgroeien	38.979	41.292	2.312
Lasten	Kansrijk opgroeien	286.631	286.918	-288

Toelichting

De baten zijn hoger dan begroot doordat de gemeente een SPUK heeft ontvangen ter compensatie van de toeslagenaffaire en een hogere bijdrage dan begroot voor de randvoorwaardelijke functies jeugdhulp en woonplaatsbeginsel. Hier staan niet begrote lasten tegenover. Deze overschrijding wordt beperkt doordat er minder baten gerealiseerd zijn voor onderwijsachterstandsbeleid. Hierover staan lagere lasten dan begroot. Daarnaast zijn de lasten hoger dan begroot door de groei in volume en toename van de verblijfskosten. Dit is onderdeel van de open-einde regeling. Deze overschrijding wordt beperkt doordat er minder lasten gerealiseerd zijn bij de proeftuin.

Conclusie

De overschrijding van de baten is voldoende en tijdig toegelicht. Tegenover de overschrijding van de baten staan lasten, daarnaast voldoet een deel van de overschrijding aan de open-einde regeling. Dit wordt als acceptabel aangemerkt.

Levendige en gezonde stad

Neem als voorbeeld voor de toelichting en conclusie de Jaarstukken 2023
In bijgevoegd document een toelichting op de uit te voeren analyse Rechtmatigheidsverantwoording Begrotingsrechtmatigheid uitwerking.docx

Vergeet niet indien er sprake is van een onacceptabele onrechtmatig dit in te voeren in het totaal overzicht onder Begrotingsrechtmatigheid.

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Levendige en gezonde stad	97.674	92.474	-5.199
Lasten	Levendige en gezonde stad	283.715	281.234	2.481

Toelichting

De baten zijn lager dan begroot doordat een deel van de ontvangen middelen voor de opvang van Oekraïners niet is besteed. Hiertegenover staan lagere lasten. Daarnaast zijn de huuropbrengsten lager door leegstand en de afwijking van de begrote indexatie ten opzichte van de doorberekende indexatie aan de huurders.
De onderschrijding van de lasten wordt verder veroorzaakt door het niet volledig besteden van de middelen vanuit het faciliteitenbesluit, EU-(arbeids)migranten, asiel en huisvesting en een onderbesteding van de kapitaallasten als gevolg van vertraging van investeringsprojecten. Hiertegenover staan hogere uitgaven met betrekking tot Plan Einstein, Landelijke Vreemdelingen Voorziening en Integratie, hogere onderhoudslasten vastgoedpanden en een aanvullende dotatie aan de onderhoudsvoorziening.

Conclusie

De onderschrijding van de baten en de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Algemene middelen en overhead
Neem als voorbeeld voor de toelichting en conclusie de Jaarstukken 2023
In bijgevoegd document een toelichting op de uit te voeren analyse Rechtmatigheidsverantwoording Begrotingsrechtmatigheid uitwerking.docx

Vergeet niet indien er sprake is van een onacceptabele onrechtmatig dit in te voeren in het totaal overzicht onder Begrotingsrechtmatigheid.

x € 1.000

Baten/ Lasten	Programma	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Baten	Algemene Middelen en Overhead	1.227.110	1.249.655	22.544
Lasten	Algemene Middelen en Overhead	275.189	263.834	11.355

Toelichting
De overschrijding op de baten wordt veroorzaakt door de effecten van de september- en decembercirculaires, daarnaast is de opbrengst onroerendzaakbelasting hoger dan begroot. Dit als gevolg van waardeontwikkeling en ontvangsten uit voorgaande jaren. De rentebaten zijn hoger dan begroot, hiertegen over staan hogere rentelasten.
De onderschrijding op de lasten wordt veroorzaakt door de vertraging van een aantal ICT-projecten: Informatie op orde, Versterken Common Ground, de vervanging van het zaaksysteem en de cloudtransitie. Daarnaast zorgt de afwijking van het bestedingspatroon van het vervangen van het ERP-systeem SAP4U en het bij de VJN alloceren van de rentevergoeding binnen de algemene reserve voor de onderschrijding.

Conclusie
De overschrijding op de baten en de onderschrijding op de lasten zijn voldoende en tijdig toegelicht. Er is geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid

Kredieten

Bij af te sluiten kredieten maken wij onderscheid tussen afgesloten projecten en lopende projecten. Onderstaand lichten wij dit toe in twee tabellen. In tabel I staan de (deels) afgesloten kredieten met een overschrijding van meer dan 10% of meer dan 0,1 miljoen euro.
In tabel II staan de lopende kredieten met een overschrijding van meer dan 10% of 0,1 miljoen euro en in tabel III de onderschrijding voor lopende kredieten groter dan 5 miljoen euro die in 2025 volgens planning aflopen met een onderbesteding van 50% of meer.

Indien blijkt dat een krediet moet worden bijgesteld zal dit plaatsvinden bij de Eerste of Tweede bestuursrapportage. De begrotingsrechtmatigheid op kredieten en toelichtingen zijn aangeleverd bij de investeringsstaten.
Tabel I Afgesloten Kredieten

x € 1.000

Nr	Programma	Projectnaam	Krediet-Autorisatie (Geheim)	Onrechtmatig	Acceptabel	Niet acceptabel
1	Duurzame bereikbaarheid	Proof of concept	***	-59	0	-59

2	Duurzame bereikbaarheid	Bewegwijzering	***	-327	0	-327
3	Levendige en gezonde stad (Sportvoorzieningen)	Kleedgebouw sportpark Vechtzoom	***	-253	0	-253
	Totaal		**2.598**	**-639**	**0**	**-639**

Toelichting

1. Proof of concept

Het project Proof of Concept is afgesloten in 2024 met een overbesteding van 0,059 miljoen euro.

2. Bewegwijzering

Autobewegwijzering heeft veel last gehad van inflatie als gevolg van de oorlog in Oekraïne. De prijzen voor materiaal (o.a. aluminium voor de bordjes) zijn erg gestegen. Daarnaast zijn ook de uren voor de Nationale bewegwijzeringsdienst flink gestegen. Het project wordt afgesloten met een overbesteding van 0,327 miljoen euro.

3. Kleedgebouw sportpark Vechtzoom

Een tegenvallende aanbesteding heeft tot hogere projectkosten geleid.

Tabel II lopende Kredieten overschrijding

x € 1.000

Nr	Programma	Projectnaam	Krediet Autorisatie (geheim)	Onrecht-matig	Acceptabel	Niet acceptabel
1	Aantrekkelijke groene leefomgeving	Beeldende kunst	***	-160	0	-160
2	Levendige en gezonde stad	Julianaparklaan	***	-61	0	-61
	Totaal		*******	**-221**	**0**	**-221**

Toelichting

1. **Beeldende kunst**

De overschrijding is veroorzaakt door het inlopen van achterstallige vervangingsinvesteringen bijzonder objecten en reconstructie van een bestaand kunstwerk.

2. **Julianaparklaan**

De overschrijding is veroorzaak door onvoorziene kosten aan het einde van het jaar.

Tabel III Lopende kredieten onderschrijding

x € 1.000

Nr	Programma	Projectnaam	Krediet Autorisatie (geheim)	Onderschrijding	Rechtmatig
1	Levendige en gezonde stad	St. Ludgerusstraat	***	5.670	5.670
	Totaal		*******	**5.670**	**5.670**

Toelichting

1. St Ludgerusstraat
Het project wordt conform planning in 2025 opgeleverd.

Stortingen en onttrekkingen reserves

In de jaarrekening dienen de toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves te worden verwerkt overeenkomstig het bedrag dat via de begrotings (wijzigingen) door de Raad is goedgekeurd voor de betreffende bestemmingsreserve. Mutaties in de reserves die niet door een, voor 31 december van het verslagjaar, genomen raadsbesluit zijn gedekt, zijn in strijd met de Gemeentewet. Deze worden, voor zover zij ook niet het getrouwe beeld van de hoogte van de reserves raken, in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en toegelicht.

Bestemmingsreserve Implementatie en uitvoering hervormingen:
Vanuit de reserve heeft er een niet begrote onttrekking plaatsgevonden van 0,614 miljoen euro om de gerealiseerde implementatiekosten van 2024 mee te dekken.

Herleiding EMU-saldo uit balans

x € 1.000

	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024	Relevante mutatie (toename) voor EMU-saldo	Berekening EMU-saldo
ACTIVA				
Vaste activa				
• (im) Materiële vaste activa	1.937.250	2.060.331	123.081	
• Financiële vaste activa:				
o Kapitaalverstrekkingen	13.180	13.180		
o Leningen	28.988	33.855		
o Uitzettingen > 1 jaar	207	207		
Totaal Vaste Activa	**1.979.625**	**2.107.573**		
Vlottende activa				
• Voorraden	114.161	108.192	-5.969	
• Uitzettingen <1 jaar	157.019	161.091		
• Liquide middelen	5.073	2.699		
• Overlopende activa	87.070	116.864		
Totaal Vlottende Activa	**363.323**	**388.846**		
Totaal Activa	**2.342.948**	**2.496.419**	**117.112**	**Toename relevante activa (A)**

PASSIVA				
Vaste passiva				
Eigen vermogen	759.373	624.201	-135.172	
Voorzieningen	73.257	111.490	38.233	
Vaste schuld	1.035.490	1.061.453		
Totaal Vaste Passiva	**1.868.120**	**1.797.144**		
Vlottende passiva				
Vlottende schuld	59.189	199.516		
Overlopende passiva	415.639	499.759		
Totaal Vlottende Passiva	**474.828**	**699.275**		
Totaal Passiva	**2.342.948**	**2.496.419**	**-96.939 relevante passiva (B)**	**Toename**
EMU-saldo			**-214.051**	**(B)-(A)**

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de oorzaken waardoor het banksaldo gedurende het boekjaar veranderd is. Deze saldomutatie wordt gespecificeerd in drie soorten kasstromen, te weten:

- kasstromen uit operationele activiteiten
- kasstromen uit investeringsactiviteiten en
- kasstromen uit financieringsactiviteiten.

Het overzicht is samengesteld op basis van de indirecte methode.

x € 1.000

Omschrijving		**Uitkomst 2024**
KASSTROMEN UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN:		
Exploitatieresultaat voor bestemming		-135.174
Aanpassing voor:		
• Afschrijvingen en afwaarderingen	62.601	
• Mutatie voorzieningen	38.233	
• Mutatie vaste schulden (exclusief leningen OG)	963	
Totaal aanpassingen		101.797
Voorraden en onderhanden werk		5.969
Mutatie in werkkapitaal		
• Kortlopende uitzettingen (excl. liquide middelen)	-11.072	
• Kortlopende schulden (excl. kortlopende leningen en bank)	-11.673	
• Overlopende activa	-29.793	
• Overlopende passiva	84.122	
Totaal mutatie werkkapitaal		31.584
Kasstroom uit operationele activiteiten		**4.176**

KASSTROMEN UIT INVERSTERINGSACTIVITEITEN:		
Investeringen/desinvesteringen		
• Investeringsuitgaven en desinvesteringen	-204.138	
• Bijdragen derden	18.456	
Totaal investeringen/desinvesteringen		-185.682
Mutatie leningen UG en uitzettingen		
• Verstrekking van geldleningen (UG)	-8.848	
• Ontvangen aflossingen op geldleningen UG	3.981	
Totaal mutatie leningen UG en uitzettingen		-4.867
Mutatie kapitaalverstrekkingen		0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		**-190.549**
KASSTROMEN UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN:		
Mutatie middelen ’s Rijks Schatkist		7.000
Mutatie kortlopende geldleningen		152.000
Opgenomen/aangetrokken langlopende geldleningen (OG)		100.000
Betaalde aflossingen op geldleningen OG		-75.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		**184.000**
Mutatie geldmiddelen	**afname**	**2.374**
CONTROLE:		
Saldo liquide middelen per 31 december 2023		5.073
Saldo liquide middelen per 31 december 2024		2.699
Mutatie geldmiddelen	**afname**	**2.374**

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A17	**Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit** Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A17/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A17/02*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A17/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A17/04*		
				€ 4.361.235	€ 8.109.169	Nee	Naar verwachting loopt het project nog door tm 2026.		
JenV	A20	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026** Gemeenten		Beschikkingskenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/01*	Naam taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A20/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per taak/project Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A20/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per taak/project Incl. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A20/05*	
			1	4338757	Signalering	Ja	€ 58.697	€ 131.055	
			2	4338757	Duiding&Expertise	Ja	€ 14.625	€ 57.748	
			3	4338757	Coordinatie	Ja	€ 14.213	€ 28.587	
			4	4338757	Project 1-generieke preventie	Ja	€ 127.913	€ 257.284	
			5	4338757	Project 2-generieke preventie	Ja	€ 75.139	€ 151.134	
			6	4338757	Project 3-generieke preventie	Ja	€ 129.937	€ 243.341	
			7	4338757	Project 4-generieke preventie	Ja	€ 47.375	€ 95.290	
			18						
				Kopie Beschikingskenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/06*	Kopie Naam taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/07*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 09 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/08*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20/11*
			1	4338757	Signalering	Ja	Schuif 3322 euro naar project 3 DOCK ivm over- onderbesteding	Ja	Ja
			2	4338757	Duiding&Expertise	Ja	Schuif 9063 euro naar project 3 DOCK ivm over- onderbesteding	Ja	Ja
			3	4338757	Coordinatie	Nee		Ja	Ja
			4	4338757	Project 1-generieke preventie	Nee		Ja	Ja
			5	4338757	Project 2-generieke preventie	Nee		Ja	Ja
			6	4338757	Project 3-generieke preventie	Ja	Schuif 12.385 euro van Signalering /Duiding	Ja	Ja
			7	4338757	Project 4-generieke preventie	Nee		Ja	Ja

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	**A33**	**Bekostigingsregeling Landelijke Vreemdelingen Voorziening 2024** Gemeenten	Landelijke Vreemdelingen Voorziening uitgevoerd (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: A33/01*					
			Ja					
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			208	624	Ja	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€2.930.513	€ 6.028.958	€328.908	€495.340	€95.265	€183.294
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€93.840	€571.500	€742.352	€2.185.040	€384.176	€1.130.896
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
					€0	€ 0	€4.575.054	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C10	**Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening** Gemeente en Provincies	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C10/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) vanaf verantwoordingsjaar 2020 tot einde looptijd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C10/02*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C10/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C10/04*	Toelichting op niet-afgeronde projecten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C10/05*	
		1	€ 409.251	€ 529.101	Ja	Ja		
		5						
BZK	C62	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 3.447	Nee				
BZK	C92	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 330.000	€ 0	9	1.044	310	
BZK	C125	**Inrichten overheidsbrede loketten**	Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C125/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C125/02*				
			Inrichten overheidsbrede loketten	€ 194.595				
BZK	C126	**Verbetering digitale dienstverlening**	Registratienummer project *Aard controle n.v.t.* Indicator: C126/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* Indicator: C126/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* Indicator: C126/03	Cofinanciering (jaar T) ten laste van eigen middelen *Aard controle R* Indicator: C126/04	Cumulatieve cofinanciering (jaar T) ten laste van eigen middelen *Aard controle n.v.t.* Indicator: C126/05	Project afgerond in jaar T (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C126/06
		1	IDO240650G	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		2	IDO240617K	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R*

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: D8/01	*Indicator: D8/02*	*Indicator: D8/03*	*Indicator: D8/04*	*Indicator: D8/05*	*Indicator: D8/06*
			€ 8.050.521	€ 3.264.301	€ 879	€ 0	€ 9.232.660	€ 12.532.784
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						
		2						
		100						
OCW	**D10**	**Volwasseneneducatie** Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling) *Aard controle R* *Indicator: D10/01*	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW] *Aard controle R* *Indicator: D10/02*	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D10/03*	Besteding (jaar T) van educatie *Aard controle R* *Indicator: D10/04*	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij lagere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/05*	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij hogere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/06*
			€ 4.117.821	€ 589.915	€ 4.707.736	€ 3.989.137	€ 718.599	€ 0
			Onderbesteding jaar T Automatisch berekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D10/07*					
			€ 0					
OCW	**D12**	**Regionale meld- en coördinatiefunctie** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12/01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12/03*			
			€ 2.105.500	€ 197.315	Nee			
OCW	**D12A**	**Regionaal programma voortijdig schoolverlaten** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12A/01*	Besteding aan contactschool (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/02*	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12A/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/05*	
			€ 1.214.943	€ 0	€ 1.214.943	€ 404.687	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**		Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*			
				€ 1.432.269	€ 0	€ 59.745			
				Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*		
				€ 0	€ 2.568.002	€ 1.075.988	Nee		
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*		
			1						
			2						
			10						
OCW	**D19**	**Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden**		Correctie besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D19/01*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/03*			
				€ 0	€ 100.931	Ja			
OCW	**D21**	**Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur**		Naam instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/01*	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/05*	
			1	L.A.E. Vlaar h/o Leonie Vlaar Slow	€ 0	€ 52.920	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			2	STICHTING BRANDSTOF	€ 0	€ 57.100	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			3	Stichting De Nijverheid	€ 0	€ 27.751	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			4	Stichting De Vechtclub	€ 0	€ 49.308	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			5	Stichting Free-DOM	€ 0	€ 45.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			6	Stichting Kunstbende regio Utrecht	€ 0	€ 37.500	Nee	Eindverantwoording in 2026	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			7	Stichting Landhuis Oud Amelisweerd	€ 0	€ 21.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			8	Stichting Operamakers	€ 0	€ 47.001	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			9	Stichting Studio Figur	€ 0	€ 24.500	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			10	Unchain the Tigers B.V.	€ 0	€ 29.252	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			11	Zuilens fanfare orkest	€ 0	€ 4.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			12	Stichting De Vechtclub	€ 12.946	€ 12.946	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			13	Stichting Free-DOM	€ 45.000	€ 45.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			14	L. Haagsma h/o Lotte Haagsma	€ 1.632	€ 1.632	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			15	Stichting De Vechtclub	€ 40.465	€ 40.465	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			16	Stichting VUUUR	€ 50.000	€ 50.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			17	Stichting de Helling Utrecht	€ 50.000	€ 50.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			18	Gemeente Utrecht	€ 5.088	€ 5.088	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			19	Stichting VUUUR	€ 50.000	€ 50.000	Nee	Eindverantwoording in 2026	
			55						
OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**		Beschikkingsnummer/referentienummer *Aard controle n.v.t Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025. *Aard controle n.v.t Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t Indicator: D23/06*
			1	Sb230211	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 124.000	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0
			2	Sb230212	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 123.000	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0
			3	Sb230213	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 125.000	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0
			4	Sb230215	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 105.000	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0
			5	Sb230211	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0	€ 95.200	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0
			6	Sb230212	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0	€ 95.400	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0
			7	Sb230213	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0	€ 94.200	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0
			8	Sb230215	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0	€ 114.200	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 0
			100						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07*					
			1	Nee					
			2	Nee					
			3	Nee					
			4	Nee					
			5	Nee					
			6	Nee					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			7	Nee					
			8	Nee					
			100						
IenW	E3	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*
			1	BSV/23/00378	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	BSV/24/00107	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	BSV/24/00208	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			100						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
			1	*BSV/23/00378*	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			2	*BSV/24/00107*	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			3	*BSV/24/00208*	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			100						
IenW	E20	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*		
				€ 0	€ 709.734	€ 354.867	Nee		
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
			1	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Ja	30	Zambesi uitgevoerd en verantwoord voor 2023		
			2	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Ja	9	J. Waggenaar (7) en Cortez (2) uitgevoerd en verantwoord voor 2023		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			3	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Ja	12	J. Wagenaar (3), Zambesi (1), Topaas (4), Bartok (2), Zandweg (2) uitgevoerd en verantwoord voor 2023		
			4	112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen | aantal in st	Ja	1	Schoolzone uitgevoerd en verantwoord voor 2023		
			5	118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Ja	2	Neckard/Theemsdreef en Zambesidreef uitgevoerd en verantwoord voor 2023		
			6	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Ja	120	Laan van Minsweerd uitgevoerd en verantwoord voor 2023		
			7	111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Ja	1	Zambesi uitgevoerd en verantwoord voor 2023		
			8	115 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom | aantal in st	Ja	1	Moldaudreef Gedeeltelijk uitgevoerd voor 2023		
			9	110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone | aantal in st	Nee	2	Attlee te laat uitgevoerd		
			10	101 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden | aantal in meters	Nee	0	ASW niet uitgevoerd		
			11	138 Het volwaardig afwaarderen en veilig inrichten van 100 km/uur wegen naar 80 km/uur wegen | aantal in meters	Nee	0	Taagdreef uitvoering en verantwoording in 2026		
			50						
IenW	**E21**	**Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra** Gemeenten en GR'en		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/03*	Cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E21/04*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/05*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/06*
			1	IENW/BSK-2022/298934	€ 0	€ 41.322	€ 41.618	€ 41.618	Ja
			2						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/07*	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/08*	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/09*			
			1	IENW/BSK-2022/298934	Ja				
			2						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E27B	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*	
			1	UT19.OV01	€ 6.661	€ 0			
			100						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*	
			1	UT19.OV01	€ 548.257	€ 0			
			100						
IenW	E42	**Griftpark**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E42/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E42/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E42/03*	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E42/04*		
				€ 772.652	€ 2.392.330	Ja	Ja		
IenW	E44	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E44/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/03*	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering *Aard controle R* *Indicator: E44/04*	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/06*
			1	IENW-BSK-2021-220800	€ 175.565	€ 461.924	€ 0	€ 0	Nee
			2	IENW-BSK-2022-220292	€ 0	€ 541.242	€ 0	€ 0	Nee
			3	IENW-BSK-2023-243036	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			15						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/09*			
			1	IENW-BSK-2021-220800	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	Nee			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			2	IENW-BSK-2022-220292	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	Nee			
			3	IENW-BSK-2023-243036	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	Nee			
			15						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/10*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/11*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/12*	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/13*		
			1	IENW-BSK-2021-220800	Ja				
			2	IENW-BSK-2022-220292	Nee				
			3	IENW-BSK-2023-243036	Nee				
			15						
IenW	**E53**	**Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord**		Beschikkingsnummer / en projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E53/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/03*	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/04*	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/05*	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/06*
			1	SPUKSLA-23-03500156	€ 0	€ 0	01-02-2021	31-12-2025	Nee
			2	SPUKSLA-23-03591082	€ 0	€ 0	01-02-2021	31-12-2024	Nee
			3	SPUKSLA-24-03724977	€ 0	€ 0	01-04-2021	31-12-2025	Nee
			4	SPUKSLA-21-01245524	€ 37.435	€ 210.050	01-02-2021	31-12-2025	Nee
			5	SPUKSLA-21-01245537	€ 16.513	€ 37.276	01-02-2021	31-12-2024	Nee
			6	SPUKSLA-21-01246689	€ 0	€ 0	01-04-2021	31-12-2025	Nee
			7	SPUKSLA-21-01275356	€ 0	€ 15.236	01-04-2021	31-12-2023	Ja
			8	SPUKSLA-22-03314023	€ 1.226	€ 11.000	01-11-2022	31-12-2025	Nee
			9	SPUKSLA-23-03447159	€ 6.419	€ 33.600	01-01-2023	31-12-2024	Ja
			10	SPUKSLA-23-03458109	€ 0	€ 0	01-06-2023	01-06-2025	Nee
			11	SPUKSLA-24-03724614	€ 0	€ 0	01-08-2024	31-12-2025	Nee
			12	SPUKSLA-24-03725889	€ 0	€ 0	01-01-2024	01-07-2025	Nee
			13	SPUKSLA-23-03500156	€ 0	€ 0	01-01-2023	31-12-2025	Nee
			14	SPUKSLA-23-03591082	€ 0	€ 0	01-09-2023	31-12-2025	Nee
			15	SPUKSLA-24-03724977	€ 0	€ 0	1-3-2024	30-06-2025	Nee
				Kopie beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/07*	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/09*			
			1	SPUKSLA-23-03500156	2024	Nee			
			2	SPUKSLA-23-03591082	2023	Nee			
			3	SPUKSLA-24-03724977	2024	Nee			
			4	SPUKSLA-21-01245524	2022	Nee			
			5	SPUKSLA-21-01245537	2022	Nee			
			6	SPUKSLA-21-01246689	2022	Nee			
			7	SPUKSLA-21-01275356	2022	Ja			
			8	SPUKSLA-22-03314023	2022	Nee			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			9	SPUKSLA-23-03447159	2023	Ja			
			10	SPUKSLA-23-03458109	2023	Nee			
			11	SPUKSLA-24-03724614	2024	Nee			
			12	SPUKSLA-24-03725889	2024	Nee			
			13	SPUKSLA-23-03500156	2024	Nee			
			14	SPUKSLA-23-03591082	nog niet	Nee			
			15	SPUKSLA-24-03724977	nog niet	Nee			
IenW	**E58**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E58/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/04*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E58/05*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/06*
			1	1. Instandhouding en voortzetting van het project Nazorg Griftpark	€ 330.074	€ 871.595	Ja	€ 0	Nee
			2	2. Pilot Teerpompen	€ 158.249	€ 335.500	Ja	€ 0	Nee
			3	3. Bodemkwaliteitsopgave Grip op PFAS	€ 33.315	€ 85.243	Ja	€ 0	Nee
			4	4. Aanpak diffuus verspreid lood kinderspeelplaatsen	€ 71.272	€ 77.177	Ja	€ 0	Nee
			5	5. Voorkomen van maatschappelijke stagnatie door diffuus verspreid lood in de gemeente Utrecht	€ 8.308	€ 24.475	Ja	€ 0	Nee
			6	6. Onderzoek naar niet-genormeerde stoffen in grond en grondwater in de Gemeente Utrecht	€ 64.194	€ 78.281	Ja	€ 0	Nee
			10						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/07*					
				Nee					
IenW	**E83**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E83/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/03*	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E83/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/05*	
			1	1. UH034400323 Jutphaseweg bron verwijdering	€ 78.422	Ja	€ 0	€ 93.062	
			2	2. UH034400358 Atoomweg 12 / Reactorweg monitoring verspreiding	€ 202.164	Ja	€ 0	€ 265.241	
			3	3. UH034406373 Noteboomlaan 1 en 5 VOCl bron	€ 11.137	Ja	€ 0	€ 19.028	
			4	4. UH034400206 Amsterdamsestraatweg onderzoek naar verspreiding en risico's 2e wvp	€ 26.187	Ja	€ 0	€ 41.790	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			5	5. UH034400304 Weerdsingel OZ 4t - 44 monitoring humane risico's	€ 20.426	Ja	€ 0	€ 21.868	
			6	6. UH034403664 Monitoring netwerk Vervanging en beheer fysiek netwerk Upgrade naar Omgevingsplan U¡tbreiding en optimalisatie netwerk Technische opgaven Historische perforaties scheidende laag	€ 1.154.728	Ja	€ 0	€ 2.027.002	
			7	7. UH034400298 Goedestraat /Bekkerstaat (Bikkershof) Monitoring drijflaag*	€ 12.769	Ja	€ 0	€ 24.774	
			8	8. UH034404337 Fortlaan 28 - 82 sanering humane r¡sico's*	€ 1.364	Ja	€ 0	€ 7.662	
			9	9. UH034400098 Rijndijk / Koningsweg stort*	€ 18.578	Ja	€ 0	€ 71.833	
			10	10. UH034400038 Park Hoge Weide	€ 3.764	Ja	€ 0	€ 4.862	
			11	11. UH034400286 Eykmanlaan 20 Instandhouding systeem en monitoring nazorg	€ 11.549	Ja	€ 0	€ 32.370	
			12	12. Voorkomen van maatschappelijke stagnatie door diffuus verspreid lood in de gemeente Utrecht (zie E58)	-	Ja	€ 0	-	
			13	13. Aanpak diffuus lood in particuliere tuinen in oude wijken in Utrecht Oost	€ 15.152	Ja	€ 0	€ 19.814	
			14	14. Aanpak diffuus verspreid lood kinderspeelplaatsen in de gemeente Utrecht (zie E58)	-	Ja	€ 0	-	
			15	15. UHO344O3664 GGB Utrecht	€ 63.833	Ja	€ 0	€ 134.759	
			16	16. UHO344OOOO1 Nedereindse plas	€ 469.983	Ja	€ 0	€ 1.245.484	
			17	17. Nazorg Griftpark	€ 1.161	Ja	€ 0	€ 1.161	
			18	18. Projectmanagement en communicatie	€ 25.700	Ja	€ 0	€ 39.915	
			25						
				Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t. Indicator: E83/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan. *Aard controle n.v.t. Indicator: E83/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t. Indicator: E83/08*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: E83/09*		
			1	1. UH034400323 Jutphaseweg bron verwijdering	Ja		Nee		
			2	2. UH034400358 Atoomweg 12 / Reactorweg monitoring verspreiding	Ja		Nee		
			3	3. UH034406373 Noteboomlaan 1 en 5 VOCl bron	Ja		Nee		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			4	4. UH034400206 Amsterdamsestraatweg onderzoek naar verspreiding en risico's 2e wvp	Ja		Nee		
			5	5. UH034400304 Weerdsingel OZ 4t - 44 monitoring humane risico's	Ja		Nee		
			6	6. UH034403664 Monitoring netwerk Vervanging en beheer fysiek netwerk Upgrade naar Omgevingsplan U¡tbreiding en optimalisatie netwerk Technische opgaven Historische perforaties scheidende laag	Ja		Nee		
			7	7. UH034400298 Goedestraat /Bekkerstaat (Bikkershof) Monitoring drijflaag*	Ja		Nee		
			8	8. UH034404337 Fortlaan 28 - 82 sanering humane r¡sico's*	Ja		Nee		
			9	9. UH034400098 Rijndijk / Koningsweg stort*	Ja		Nee		
			10	10. UH034400038 Park Hoge Weide	Ja		Nee		
			11	11. UH034400286 Eykmanlaan 20 Instandhouding systeem en monitoring nazorg	Ja		Nee		
			12	12. Voorkomen van maatschappelijke stagnatie door diffuus verspreid lood in de gemeente Utrecht (zie E58)	Ja		Nee		
			13	13. Aanpak diffuus lood in particuliere tuinen in oude wijken in Utrecht Oost	Ja		Nee		
			14	14. Aanpak diffuus verspreid lood kinderspeelplaatsen in de gemeente Utrecht (zie E58)	Ja		Nee		
			15	15. UHO344O3664 GGB Utrecht	Ja		Nee		
			16	16. UHO344OOOO1 Nedereindse plas	Ja		Nee		
			17	17. Nazorg Griftpark	Ja		Nee		
			18	18. Projectmanagement en communicatie	Ja		Nee		
			25						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/10* Nee					
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.*		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Indicator: E84/01	*Indicator: E84/02*	*Indicator: E84/03*	*Indicator: E84/04*		
				€ 54.506	€ 180.393	€ 90.196	Nee		
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
			1	301 Aanleg van openbare verlichting|aantal in Meters	Nee	0			
			2	313 Aanbrengen attentieverhogende markeringen (met ribbels) indien een paaltje moet blijven staan|aantal in Stuks	Ja	1	Carnegiedreef in 2024 uitgevoerd en verantwoord		
			3	317 Vervangen verharding fietspad|aantal in Meters	Ja	1	Kögllaan in 2023 uitgevoerd en verantwoord		
			4	321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)|aantal in Meters	Nee	0			
			5	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h|aantal in Stuks	Ja	1	Jazzboulevard in 2022 uitgevoerd en verantwoord		
			6	331 Drempel|aantal in Stuks	Ja	3	Koeweitdreef in 2024 uitgevoerd en verantwoord. Amerikalaan en Elbedreef in 2023 uitgevoerd en verantwoord		
			7	340 Saneren van langsparkeren of parkeerstroken langs de rijbaan|aantal in Stuks	Nee	0			
			8	344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h|aantal in meters	Nee	0			
			9	348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt|aantal in Stuks	Ja	1	Winthont in 2024 uitgevoerd en verantwoord		
			10	349 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt|aantal in Stuks	Nee	0			
			11	318 Verbreden van fietspaden|aantal in Meters	Nee	0			
			12	320 Fietsoversteek over zijweg door middel van een uitritconstructie|aantal in Stuks	Ja	1	Carnegiedreef in 2024 uitgevoerd en verantwoord		
			13	341 Links afslaan verbieden door aanleg doorgetrokken middengeleider|aantal in Stuks	Nee	0			
			50						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E94	**Incidentele specifieke uitkering (water)bodemsanering 2022**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E94/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/03*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) *Zo nee, geef bij 05 verplicht de reden aan* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/04*	Toelichting *Verplicht als bij 04 'Nee' is ingevuld* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/05*	Project afgerond in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/06*
			1	Incidentele specifieke uitkering (water)bodemsanering 2023, Living Lab PFAS Münsterlaan te Utrecht 2023	€ 4.269	€ 4.269	Ja		Nee
			3						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E94/07*					
				Nee					
IenW	E97	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E97/02*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/03*	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E97/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/05*	
			1	Gansstraat Cindu-terrein AA034400247	€ 13.415	Ja	€ 0	€ 13.415	
			2	Verlengde Hoogravenseweg 63 – vml. BEFU terrein AA034403366	€ 0	Ja	€ 0	€ 650.786	
			3	Ggb Gebiedsplan Omgevingswet proof AA034403656	€ 83.832	Ja	€ 0	€ 110.811	
			4	UH034400001 Nedereindse Plas Procesbegeleidings-kosten bodem doorontwikkeling NEP 2023 en 2024 (2025 doorontwikkeling gerealiseerd)	€ 97.523	Ja	€ 0	€ 220.239	
			5	Monitoring 4 pilots Bestparc - meerwerk fase 2	€ 0	Ja	€ 0	€ 0	
			6	Modellering en ontwerp nazorg Griftpark - fase 3	€ 0	Ja	€ 0	€ 0	
			25						
				Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/08*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/09*		
			1	Gansstraat Cindu-terrein AA034400247	Ja		Nee		
			2	Verlengde Hoogravenseweg 63 – vml. BEFU terrein AA034403366	Ja		Ja		
			3	Ggb Gebiedsplan Omgevingswet proof AA034403656	Ja		Nee		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			4	UH034400001 Nedereindse Plas Procesbegeleidings-kosten bodem doorontwikkeling NEP 2023 en 2024 (2025 doorontwikkeling gerealiseerd)	Ja		Nee		
			5	Monitoring 4 pilots Bestparc - meerwerk fase 2	Ja		Nee		
			6	Modellering en ontwerp nazorg Griftpark - fase 3	Ja		Nee		
			25						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97/10*					
				Nee					
IenW	**E104**	**Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/01*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E104/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E104/03*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/04*	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/05*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/06*
			1	*IENW/BSK-2023/352609*	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
			2	*IENW/BSK-2024/310307 (voorheen IENW/BSK-2023/352625*		€ 0	€ 0	538	359
			4						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/07*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/08*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/10*		
			1	IENW/BSK-2023/352609	0	0	Nee		
			2	IENW/BSK-2024/310307 (voorheen IENW/BSK-2023/352625	0	0	Nee		
			4						
				Naam infrastructurele voorziening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/11*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E104/12*	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening *Aard controle R* *Indicator: E104/13*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/14*	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/15*	
			1	*Mobiliteitshub Papendorp incl. inpassing*	€ -	€ -	€ -	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			2	*"Oostwest fietsverbindingen Kanaleneiland: 1. Van Heuven Goedhartlaan, 2. Vasco da Gamalaan, 3. Fietsontsluiting tussen het midden van Kanaleneiland, Transwijk en de Merwedekanaalzone via Afrikalaan en Lanslaan"*	€ -	€ -	€ -	Nee	
			3	*Fietsverbinding Papendorp met Leidsche Rijn Centrum*	€ -	€ -	€ -	Nee	
			4	*Gebouwde fietsvoorziening Jaarbeurspleingebouw*	€ -	€ -	€ -	Nee	
			5	*Dynamisch verkeersmanagement in Utrecht zuidwest om de verkeersstromen in de wijken Kanaleneiland, Transwijk, Merwede en Welgelegen te beheersen.*	€ -	€ -	€ -	Nee	
			6	*Aanleg fietstunnel onder spoor Spijkerstraat/Boorstraat naar Wisselspoor/2e Daalsedijk*	€ -	€ -	€ -	Nee	
			7	*Aanleg fietstunnel onder spoor Spijkerstraat/Boorstraat naar Wisselspoor/2e Daalsedijk*	€ -	€ -	€ -	Nee	
			40						
IenW	**E106**	**Regionale Aanpak Laadinfrastructuur**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E106/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106/02*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E106/04*		
				€ 1.949.751	€ 2.644.051	€ 0	Nee		
IenW	**E111**	**Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E111/02*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/04*		
			1	SPUK-SEB24-03693369	€ 0	€ 0	Nee		
			2	SPUK-SEB24-03728553	€ 120.525	€ 120.525	Ja		
			3	SPUK-SEB24-03729645	€ 0	€ 0	Nee		
			4	SPUK-SEB24-03729698	€ 0	€ 0	Nee		
			5	SPUK-SEB24-03729709	€ 0	€ 0	Nee		
			15						
IenW	**E113**	**Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030**		Besteding (jaar T) binnen werkvoorraad *Aard controle R* *Indicator: E113/01*	Is er sprake van Sisa tussen medeoverheden (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/02*	Correctie (Jaar T-1) werkvoorraad ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: E113/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) binnen werkvoorraad *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E113/05*	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			€ 0	Nee	€ 0	€ 0	Nee	
IenW	**E115**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E115/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E115/03*			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 173.278.930	€ 3.162.014	€ 3.565.546	€ 91.436	€ 214.853	€ 1.203
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 941.954	€ 27.800	€ 0	€ 4.180.534	€ 0	€ 37.802
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				€ 124.771	€ 181.652	€ 103.570	€ 0	€ 0	€ 0
				BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
				€ 0	€ 34.695	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 24.217	€ 0	€ 0	€ 167.424	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 13.020	€ 0	€ 0	€ 51.545	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 48.743	€ 0	€ 0	€ 49.067	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 16.869	€ 0	€ 0	€ 1.808	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 13.279	€ 0	€ 0	€ 1.200	€ 0
			6	Totaal	€ 116.128	€ 0	€ 0	€ 271.044	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/11*	*Aard controle R* *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*	*Aard controle R* *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
					Gemeente	Gemeente	Gemeente		
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/16*	*Aard controle R* *Indicator: G4/17*	*Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	*Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 4.510	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6	Totaal	€ 4.510	€ 0	€ 0		
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
				€ 4.236.945	€ 0	Ja			
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			€ 2.929	€ 0	Ja			
SZW	G13	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 452.197	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H1	**Ministeriële regeling heroïnebehandeling** Gemeenten	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) **Afspraak** *Aard controle D1* *Indicator: H1/01*	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) **Realisatie** *Aard controle D1* *Indicator: H1/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H1/03*			
			45	42	€ 1.179.873			
VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 5.773.892	€ 3.579.000				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Dienstverlening door derden** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	1.1 Nieuwbouw	€ 673.337	€ 673.337	€ 0	€ 0	
		2	1.3 Onderhoud	€ 1.183.457	€ 0	€ 0	€ 1.183.457	
		3	2.1 Aankoop	€ 173.255	€ 0	€ 173.255	€ 0	
		4	2.2 Dienstverlening	€ 743.567	€ 0	€ 0	€ 743.567	
		5	2.3 Beheer en exploitatie	€ 805.384	€ 0	€ 0	€ 805.384	
		100						
VWS	H10	**Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020**	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/01*	Opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/02*	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H10/03*	Toelichting (indien bij indicatoren 01, 02 en 03 Nee is ingevuld is toelichting verplicht) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/04*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H10/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/06*
			Ja	Nee	Nee	Conform bepalingen SPUK vindt oplevering plannen in 2025 plaats	€ 0	€ 21.356

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H10/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/08*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4) *Aard controle R* *Indicator: H10/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/10*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d) *Aard controle R* *Indicator: H10/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e) *Aard controle R* *Indicator: H10/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/14*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f) *Aard controle R* *Indicator: H10/15*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/16*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/17*	
			€ 0	€ 1.059.641	€ 0	€ 3.651.555	Nee	
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/02*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 94.935	€ 624.204	Ja			
VWS	**H14**	**SPUK expertisecentra jeugdhulp (Instandhouding en Doorontwikkeling)**	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H14/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2022 *Aard controle R* *Indicator: H14/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14/03*	Optionele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14/04*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14/05*	
			€ 0	€ 5.468.173	Ja		Nee	
VWS	**H20**	**Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021**	Betreft naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/01*	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/02*	Opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/03*	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H20/04*	Toelichting (indien bij indicatoren 02, 03 en 04 Nee is ingevuld is toelichting verplicht) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/05*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd art. 5 in lid 2) *Aard controle R* *Indicator: H20/06*
		1 Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	Ja	Ja	Ja		€ 0	
		2 Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
						Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/08*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle R* *Indicator: H20/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/10*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H20/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/12*
					1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 113.820	€ 0	€ 84.630	€ 0	€ 15.000
					2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
						Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/13*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d) *Aard controle R* *Indicator: H20/14*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (art. 4 lid 2 sub d) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/15*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e) *Aard controle R* *Indicator: H20/16*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/17*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f) *Aard controle R* *Indicator: H20/18*
					1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 0	€ 0	€ 1.117.653	€ 3.535.973	€ 0
					2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
						Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/19*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/20*	Activiteit Ombouw separeerruimten gerealiseerd (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/21*	Activiteit Ontwikkeling relationele beveiliging als de instelling niet meer beschikt over een separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/22*	Besteding realisatie activiteit ombouw separeerruimten in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle R* *Indicator: H20/23*	Cumulatie besteding (t/m jaar T) ombouw separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/24*
					1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
					2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	Ja	Nee	€ 0	€ 709.256
						Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/25*	Besteding realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle R* *Indicator: H20/26*	Cumulatie besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/27*	Optionele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/28*		
					1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
					2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	€ 0	€ 0			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger						
			Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Eindverantwoording (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/29*					
			Nee					
VWS	**H26**	**Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp**	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/01*	Gedurende jaar T zijn de activiteiten verricht in het kader van de randvoorwaardelijke functie waarvoor de uitkering is ontvangen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/02*	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H26/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2024 *Aard controle R* *Indicator: H26/04*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/05*	Optionele toelichting (verplicht in te vullen indien indicator 2 met "nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/06*
		1	*1044507*	*Ja*	€ 1.821.224	€ 4.025.562	Nee	
		2	*1044500*	*Ja*	€ 127.101	€ 246.377	Nee	
		3						
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H26/07*					
		1	Ja					
		2	Ja					
		3						
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 216.277	€ 257.800	€ 423.894	Ja	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 1.480.648	€ 1.480.648	€ 2.910.013	Ja	Ja
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 332.734	€ 378.643	€ 651.135	Ja	N.v.t.
		4	Kansrijke Start	€ 266.186	€ 319.139	€ 509.873	Ja	N.v.t.
		5	Mentale Gezondheid	€ 83.183	€ 105.515	€ 196.599	Ja	N.v.t.
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 291.142	€ 358.055	€ 566.502	Ja	N.v.t.
		7	Valpreventie	€ 790.241	€ 911.481	€ 1.566.719	Ja	N.v.t.
		8	Leefomgeving	€ 166.367	€ 181.780	€ 314.366	Ja	N.v.t.
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 41.592	€ 47.537	€ 81.275	Ja	N.v.t.
		10	Versterken sociale basis	€ 598.920	€ 661.578	€ 953.120	Ja	N.v.t.
		11	Mantelzorg	€ 166.367	€ 166.901	€ 275.310	Ja	Nee
		12	Eén tegen eenzaamheid	€ 166.367	€ 173.329	€ 308.747	Ja	Ja
		13	Welzijn op recept	€ 158.048	€ 158.048	€ 245.886	Ja	Ja
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 41.592	€ 39.926	€ 79.852	Ja	N.v.t.
		15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 121.448	€ 139.222	€ 254.430	Ja	N.v.t.
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H30/07*					
			Nee					
VWS	**H31**	**Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen**	Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/01*	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H31/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/05*	
			SPUKNEAS230061	€ 0	€ 33.838	Ja		
VWS	**H34**	**Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2023**	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H34/01*	Gedurende (jaar T) zijn de activiteiten verricht i.h.k.v. van de specialistische functie waarvoor de uitkering is ontvangen (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H34/02*	Besteding activiteiten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H34/03*	Correctie besteding realisatie activiteiten (jaar T-1) vanaf Sisa T+1 *Aard controle R* *Indicator: H34/04*	Definitieve besteding realisatie project *Aard controle R* *Indicator: H34/05*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H34/06*
		1	*1045479*	Ja	€ 0	€ 953.114	€ 953.114	Ja
		4						
VWS	**H35**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/01*	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/02*	Is meegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/03*	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H35/04*	Correcties besteding (T-1) inclusief uitvoering door medeoverheden *vanaf SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: H35/05*	Eindverantwoording (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/06*
		1	*1356159-1045502*	Ja	Ja	€ 2.261.338	€ 0	Nee
		2	*IZA2023nr032*	Ja	Ja	€ 0	€ 0	Ja
VWS	**H37**	**Regeling specifieke uitkering niet beoogde kosten jeugdzorg vanwege verblijf in gemeente**	Gedurende het Jaar T-1 en T-2 zijn activiteiten t.a.v. niet beoogde jeugdzorgkosten verricht waar de uitkering voor is ontvangen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H37/01*	Besteding (jaar T-2) *Aard controle R* *Indicator: H37/02*	Besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: H37/03*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H37/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H37/05*	
			Ja	€ 722.127	€ 2.928.683	Ja	*n.v.t.*	
VWS	**H39**	**Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2024**	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/01*	Experiment gerealiseerd (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/02*	Heeft u meegewerkt aan de verplichte monitoring van de resultaten door middel van een door de Minister vastgesteld format? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle D1* *Indicator: H39/03*	Toelichting (Verplicht indien bij H39/02 of H39/03 "Nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/04*		
		1	*1045820*	Ja	Ja			
		5						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Kopie Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/05*	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H39/06*	Eigen bijdrage en bijdragen derden (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H39/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – Inclusief uitvoering door medeoverheden vanaf SiSa 2025 *Aard controle R* *Indicator: H39/08*		
			1	1045820	€ 89.867	€ 20.000	€ 89.867		
			5						
				Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/09*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H39/10*				
				Ja	Ja				
VWS	**H41**	**Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2024-2028**		Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H41/01*	Gedurende (jaar T) zijn de activiteiten verricht i.h.k.v. van de specialistische functie waarvoor de uitkering is ontvangen (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H41/02*	Besteding activiteiten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H41/03*	Correctie besteding realisatie activiteiten (jaar T-1) vanaf Sisa T+1 *Aard controle R* *Indicator: H41/04*	Definitieve besteding realisatie project *Aard controle R* *Indicator: H41/05*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H41/06*
			1	*1046222*	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			4						
VWS	**H43**	**Regeling specifieke uitkering frictiekosten gesloten jeugdhulp** Gemeenten		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H43/01*	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H43/02*	Correcties besteding (jaar T-1) - i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Vanaf SiSa 2025* *Aard controle R* *Indicator: H43/03*	Indien aanvullende middelen aangevraagd: is plan uitgevoerd conform indiening? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H43/04*	Toelichting (Verplicht indien bij H43/04 "Nee" is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H43/05*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H43/06*
			1	1046257	€ 41.657	€ 0	Ja	nvt	Nee
			5						
VRO	**J9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 6** Gemeenten		Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/02*	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J9/03*	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/04*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/05*	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/06*
			1	2021-0000090063	Ja	Ja	179	179	179
			2	2024-0000031947 Galgenwaard	Ja	Nee	0	0	0
			3	2024-0000031947 Zuilense Vecht	Ja	Nee	0	0	0
			4	2024-0000031947 Beurskwartier	Ja	Nee	0	0	0
			5	2020-0000079179	Nee	Nee	0	0	0
			20						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/07*	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/08*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/10*	Opbrengsten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/11*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/12*
			1	2021-0000090063	Ja	€ 996.554	€ 3.063.594	€ 0	€ 0
			2	2024-0000031947 Galgenwaard	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	2024-0000031947 Zuilense Vecht	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	2024-0000031947 Beurskwartier	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	2020-0000079179	Nee	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			20						
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/13*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/14*	Toelichting afwijking(en) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/15*	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/16*		
			1	2021-0000090063	Ja		Nee		
			2	2024-0000031947 Galgenwaard	Ja		Nee		
			3	2024-0000031947 Zuilense Vecht	Ja		Nee		
			4	2024-0000031947 Beurskwartier	Ja		Nee		
			5	2020-0000079179	Ja	De planning start bouw is in overeenstemming met BZK verschoven naar uiterlijk 31-12-2025.	Nee		
			20						
VRO	**J32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten		Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: J32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/06*
			1	SUVIS21-00785391 / MFA Weide Wereld	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			2	SUVIS21-00871731 / Christelijk Gymnasium Utrecht	€ 0	€ 197.757	Ja		Ja
			3	SUVIS21-2-02955631/ Nieuw Welgelegen (Gregorius college)	€ 3.082.167	€ 3.849.979	Ja		Nee
			100						
				Kopie Beschikkingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J32/07*	*Aard controle D2* *Indicator: J32/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/09*			
		1	SUVIS21-00785391 / MFA Weide Wereld	N.v.t.	Werkzaamheden project nog niet afgerond			
		2	SUVIS21-00871731 / Christelijk Gymnasium Utrecht	Ja				
		3	SUVIS21-2-02955631/ Nieuw Welgelegen (Gregorius college)	N.v.t.	Werkzaamheden nog niet afgerond			
		100						
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			6.125	€ 813.219	€ 1.779.972	198	€ 169.173	€ 232.610
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			90	€ 28.730	€ 756.843			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			9.833	12.601	89	640	54.585	873
VRO	**J56**	**Regeling huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: J56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/05*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/06*

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			1	*RHA2021-02275547*	*Tijdelijke woonruimte Utrecht Zuid*	€ 330.100	€ 330.100	435	435
			10						
				Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/07*	Opbrengsten jaar T *Aard controle R* *Indicator: J56/08*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J56/09*	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: J56/10*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/11*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/12*
			1	*Tijdelijke woonruimte Utrecht Zuid*	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
			10						
				Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/14*	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J56/15*			
			1	*Tijdelijke woonruimte Utrecht Zuid*	Nee	Ja			
			10						
VRO	**J75**	**Regiodeals 3e tranche**		Betreft pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75/01*	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J75/02*	Cofinanciering per pijler (jaar T) Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J75/03*	Totale besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J75/04*	Totale cofinanciering per pijler (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J75/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75/06*
			1	Overvecht (gem. Utrecht)	€ 1.999.641	€ 2.439.722	€ 6.821.275	€ 10.578.137	
			2	Batau (gem. Nieuwegein)	€ 0	€ 0	€ 3.010.109	€ 1.505.054	
			3	Vollenhove (gem. Zeist)	€ 0	€ 0	€ 1.442.042	€ 1.692.321	
			6						
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75/07*	Totale uitvoeringskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75/08*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J75/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75/10*		
				Nee	€ 951.240	€ 1.314.406	Nee		
VRO	**J85**	**Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen** Gemeenten		Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J85/01*	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J85/02*	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen *Aard controle n.v.t* *Indicator: J85/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J85/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: J85/05*	
			1	Befu-terrein	135	40	€ 1.620.000	€ 0	
			2	Pagelaan	280	84	€ 1.000.000	€ 0	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			20						
				Kopie projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J85/06*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J85/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J85/08*			
			1	*Befu-terrein*	Nee	Nee			
			2	*Pagelaan*	Nee	Nee			
			20						
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
			1	*LAI23-03493050*	€ 418.054	283	19	n.v.t.	€ 131.610
			2	*LAI24-03747525*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			100						
				Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
			1	€ 72.227	€ 214.217	Nee			
			2	€ 0	€ 0	Nee			
			100						
VRO	**J95**	**Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J95/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/02*	Activiteiten verricht conform aanvraag (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/03*	Eventuele toelichting - verplicht als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/05*	
				€ 66.540	€ 66.540	Ja		Nee	
VRO	**J100**	**Regeling kansrijke wijk**		Naam stedelijk focusgebied *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J100/01*	Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J100/02*	Besteding (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: J100/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J100/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J100/05*	
			1	Overvecht	Organisatie uitvoeringsprogramma	€ 446.039	€ 446.039	Nee	
			2	Overvecht	Integraliteit hoofdthema's	€ 214.399	€ 214.399	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			3	Overvecht	Armoede en schulden	€ 293.000	€ 293.000	Nee	
			4	Overvecht	Veerkracht en weerbaarheid	€ 255.000	€ 255.000	Nee	
			5	Overvecht	Re-integratie	€ 93.694	€ 93.694	Nee	
			6	Overvecht	Ontwikkeling jonge kind	€ 175.596	€ 175.596	Nee	
			7	Overvecht	Gezonde leefomgeving	€ 117.297	€ 117.297	Nee	
			16						
VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls		Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/01*	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/02*	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/03*	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/04*	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/05*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J105/06*
			1	*2023-0000096222*	743	Nee	0	Nee	€ 0
			20						
				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/09*	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/11*	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J105/12*
			1	*2023-0000096222*	€ 0	Ja	Voor 5 projecten zijn 1 of 2 kwartalen vertraging. Ze zijn allemaal gemeld aan het Rijk. 1 project ligt op schema. 2 projecten hebben meer vertraging; ook hier is contact over met het Rijk. Dit heeft geen verdere gevolgen voor de subsidie.	670	Ja
			20						
				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/14*				
			1	*2023-0000096222*	Nee				
			20						
VRO	J106	Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/01*	Totale besteding (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/02*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/03*			
				2023-0000100036	€ 0	€ 0			
				Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/04*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/05*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/06*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle D1* *Indicator: J106/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/08*	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				1.317	502	477	60	Nee	
				Naam gebiedsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J106/09*	Besteding (jaar T) per gebiedsmaatregel *Aard controle R* *Indicator: J106/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per gebiedsmaatregel *Aard controle n.v.t* *Indicator: J106/11*	Gebiedsmaatregel afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J106/12*		
			1	*Verplaatsen van bedrijven in Zuidwest*	€ 0	€ 0	Nee		
			2	*Investeringen voor de kwaliteit van de leefomgeving in Zuidwest*	€ 0	€ 0	Nee		
			3	*Realiseren damwanden en waterberging Rijnhuizen*	€ 0	€ 0	Nee		
			20						
VRO	**J109**	**Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting**		Plan/projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/01*	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/02*	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/03*	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/04*	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: J109/05*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: J109/06*
			1	*Herstructureringen van woningen en leefomgeving in Overvecht in Utrecht*	0	0	0	€ 0	€ 0
			20						
				Kopie plan/projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/07*	Cofinanciering (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J109/08*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J109/11*	
			1	*Herstructureringen van woningen en leefomgeving in Overvecht in Utrecht*	€ 0	€ 0	Nee	Nee	
			20						
VRO	**J112**	**Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in acht NOVEX-gebieden**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J112/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J112/02*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J112/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J112/04*		
				€ 134.931	€ 234.751	Nee	Nee		
VRO	**J119**	**Archeologisch onderzoek Rijnenburg**		Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J119/01*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J119/02*				
				€ 100.000	Ja				
VRO	**J209**	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**		Beschikkingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J209/01*	*Aard controle n.v.t* *Indicator: J209/02*	*Aard controle R* *Indicator: J209/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/04*	*Aard controle D2* *Indicator: J209/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/06*
		1	*RHA2022-03305551*	*Wetering Zuid*	€ 0	€ 0	€ 0	0
		2	*RHA2023-03500526*	*Pagelaan*	€ 0	€ 0	€ 0	0
		3	*RHA2023-03500533*	*Munsterlaan*	€ 0	€ 0	€ 0	0
		4	*RHA2023-03500544*	*Heijcopperkade (De Heem)*	€ 0	€ 0	€ 0	0
		5	*RHA2024-03751622*	*Kwekerij Fase IV*	€ 0	€ 0	€ 0	0
		10						
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R.* *Indicator: J209/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/11*	
		1	*Wetering Zuid*	0	Nee	Nee	Nee	
		2	*Pagelaan*	0	Nee	Nee	Nee	
		3	*Munsterlaan*	0	Ja	Nee	Nee	
		4	*Heijcopperkade (De Heem)*	0	Ja	Nee	Nee	
		5	*Kwekerij Fase IV*	0	Ja	Nee	Nee	
		10						
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 3.700.684	€ 47.735	€ 1.562.857	€ 8.697.775	€ 22.411	€ 122.520
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
AenM	**M9**	**Lokale aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M9/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M9/02*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M9/03*			
			€ 0	Nee	Een beschikking ontbreekt, al diverse malen actie richting het ministerie van J&V ; 13-2-2025 beschikking is ontvangen.			
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle R *Indicator: M16/01*	*Aard controle R* *Indicator: M16/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	*Aard controle R* *Indicator: M16/04*	*Aard controle R* *Indicator: M16/05*	*Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 27.120.173	€ 0	€ 0	€ 454.675	€ 376.768	€ 1.786.402
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 627.440	€ 0	€ 30.365.458	€ 94.120.172	
AenM	**M24**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M24/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M24/02*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M24/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M24/04*		
			€ 159.729	€ 159.729	Ja			

Taakvelden

De taakveldoverzichten zijn een wettelijke verplichting om op te nemen in de Jaarstukken.
Onderstaand taakveldoverzicht is op basis van de programma-indeling van de gemeente Utrecht.

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
Betrouwbare overheid							
T01	Bestuur	1.579	18.389	-16.810	0	465	-16.345
T02	Burgerzaken	10.170	16.737	-6.567	0	19	-6.548
T04	Overhead	107	11.148	-11.041	0	0	-11.041
T54	Musea	0	3.587	-3.587	0	0	-3.587
T57	Openb. groen & recreatie	0	354	-354	0	0	-354
T61	Samenkr.& burgerparticip.	1.644	15.988	-14.344	211	211	-14.344
Totaal Betrouwbare overheid		13.499	66.202	-52.702	211	695	-52.218
Ontwikkelen en wonen voor iedereen							
T03	Beheer over. geb.&gronden	1.048	1.048	0	0	0	0
T08	Overige baten en lasten	0	-9.139	9.139	0	0	9.139
T21	Verkeer en vervoer	0	-2.189	2.189	0	0	2.189
T22	Parkeren	0	-257	257	0	0	257
T25	Openbaar vervoer	0	-129	129	0	0	129
T31	Economische ontwikkeling	0	-901	901	0	0	901
T32	Fysieke bedrijfsinfrastr.	2.229	-3.191	5.420	0	0	5.420
T55	Cultureel erfgoed	0	-515	515	0	0	515
T57	Openb. groen & recreatie	0	-644	644	0	0	644

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T74	Milieubeheer	0	-1.802	1.802	0	0	1.802
T81	Ruimtelijke ordening	871	9.571	-8.699	0	1.620	-7.079
T82	Grondexpl. niet bedr.ter.	171.914	223.017	-51.103	80.394	149.379	17.881
T83	Wonen en bouwen	33.213	70.166	-36.953	13.060	18.087	-31.926
Totaal Ontwikkelen en wonen voor iedereen		209.276	285.035	-75.760	93.454	169.086	-128
Klimaatvriendelijke stad							
T74	Milieubeheer	6.532	17.907	-11.375	0	675	-10.700
Totaal Klimaatvriendelijke stad		6.532	17.907	-11.375	0	675	-10.700
Duurzame bereikbaarheid							
T063	Parkeerbelasting	65.128	15.171	49.958	827	733	49.863
T08	Overige baten en lasten	0	-2.874	2.874	0	0	2.874
T21	Verkeer en vervoer	1.697	24.056	-22.359	16.428	11.898	-26.889
T22	Parkeren	15.709	24.284	-8.575	5.309	37.534	23.650
T25	Openbaar vervoer	1.115	2.940	-1.825	4.781	5.017	-1.588
T74	Milieubeheer	1.232	5.236	-4.004	0	1.207	-2.797
Totaal Duurzame bereikbaarheid		84.882	68.813	16.068	27.345	56.389	45.113
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed							
T12	Openb. orde en veiligheid	200	2.488	-2.288	0	0	-2.288
T21	Verkeer en vervoer	15.873	87.951	-72.078	0	0	-72.078
T23	Recreatieve havens	391	1.498	-1.108	0	0	-1.108

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T24	Econom. havens&waterwegen	878	436	442	0	146	588
T33	Bedrijvenlok.&bedrijfsrg.	757	890	-132	0	0	-132
T55	Cultureel erfgoed	570	5.654	-5.085	0	268	-4.816
T57	Openb. groen & recreatie	846	39.670	-38.824	192	1.200	-37.816
T72	Riolering	48.961	38.542	10.419	224	659	10.853
T73	Afval	69.352	55.213	14.139	748	2.806	16.197
T74	Milieubeheer	7.049	18.815	-11.767	965	881	-11.851
T75	Begraafpl. & crematoria	1.318	2.821	-1.503	0	0	-1.503
T81	Ruimtelijke ordening	6	870	-863	680	495	-1.048
Totaal Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed		146.201	254.849	-108.647	2.809	6.455	-105.002
Veilige stad							
T11	Crisisbeheers.& Brandweer	0	34.925	-34.925	0	0	-34.925
T12	Openb. orde en veiligheid	6.780	38.442	-31.663	0	254	-31.409
Totaal Veilige stad		6.780	73.367	-66.588	0	254	-66.334
Passende ondersteuning en opvang							
T61	Samenkr.& burgerparticip.	0	6.058	-6.058	0	0	-6.058
T62	Wijkteams	27	32.012	-31.985	0	0	-31.985
T66	Maatwerkvoorziening.(WMO)	0	10.040	-10.040	0	0	-10.040
T671A	Hulp bij het huishouden	1.938	22.400	-20.462	0	0	-20.462
T671B	Begeleiding (WMO)	0	22.780	-22.780	0	0	-22.780

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T671C	Dagbesteding (WMO)	631	5.494	-4.863	0	0	-4.863
T671D	Overige maatwerkarrangeme	1	15.606	-15.606	0	0	-15.606
T681A	Beschermd wonen (WMO)	1.525	83.358	-81.834	5.007	358	-86.483
T681B	Maatschappelijke- en vrou	562	44.758	-44.196	3.694	0	-47.890
Totaal Passende ondersteuning en opvang		4.684	242.507	-237.823	8.701	358	-246.166
Werk,toekomstbestendige economie en best							
T064	Belastingen overig	164	147	17	0	0	17
T31	Economische ontwikkeling	422	24.005	-23.583	1.200	0	-24.783
T34	Economische promotie	0	3.641	-3.641	2.800	0	-6.441
T63	Inkomensregelingen	174.618	239.691	-65.073	0	2.492	-62.581
T64	Begeleide participatie	53	23.153	-23.100	0	796	-22.304
T65	Arbeidsparticipatie	3.176	35.416	-32.240	0	1.837	-30.403
T671	Maatwerkdienstverl. 18+	0	784	-784	0	0	-784
T74	Milieubeheer	298	1.675	-1.377	0	38	-1.339
Totaal Werk,toekomstbestendige economie en best		178.731	328.513	-149.781	4.000	5.163	-148.618
Kansrijk opgroeien							
T42	Onderwijshuisvesting	4.825	59.791	-54.966	3.100	55.003	-3.063
T43	Onderwijsbel.&leerlingzk.	16.783	48.070	-31.287	700	1.155	-30.832
T56	Media	330	17.338	-17.008	0	0	-17.008
T61	Samenkr.& burgerparticip.	0	6.406	-6.406	0	0	-6.406

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T62	Wijkteams	5.268	32.979	-27.710	0	0	-27.710
T672A	Jeugdhulp begeleiding	10.156	91.853	-81.696	0	62	-81.634
T673C	Jeugdhulp met verblijf ov	2.724	13.483	-10.759	0	0	-10.759
T674B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-	0	2.470	-2.470	0	0	-2.470
T682A	Jeugdbescherming	1.204	14.471	-13.267	0	0	-13.267
T71	Volksgezondheid	0	57	-57	0	0	-57
Totaal Kansrijk opgroeien		41.292	286.918	-245.627	3.800	56.220	-193.206
Levendige en gezonde stad							
T42	Onderwijshuisvesting	1.008	950	58	0	0	58
T43	Onderwijsbel.&leerlingzk.	3.897	6.835	-2.937	0	0	-2.937
T51	Sportbeleid en activering	1.788	9.337	-7.549	0	51	-7.498
T52	Sportaccommodaties	15.707	42.850	-27.143	16.500	33.988	-9.655
T53	Cultuurprs.,-prod.&-part.	501	61.237	-60.736	1.400	1.381	-60.755
T54	Musea	0	1.590	-1.590	0	0	-1.590
T56	Media	0	770	-770	0	48	-722
T61	Samenkr.& burgerparticip.	36.894	84.637	-47.744	1.261	3.590	-45.415
T71	Volksgezondheid	6.095	39.298	-33.203	376	953	-32.626
T83	Wonen en bouwen	26.584	33.730	-7.146	4.508	67.697	56.043
Totaal Levendige en gezonde stad		92.474	281.234	-188.760	24.046	107.708	-105.098

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
Algemene Middelen en Overhead							
T04	Overhead	7.518	259.031	-251.513	14.962	7.493	-258.982
T05	Treasury	9.495	696	8.800	0	0	8.800
T061	OZB woningen	63.918	6.263	57.655	0	0	57.655
T062	OZB niet - woningen	124.584	1.089	123.495	0	0	123.495
T064	Belastingen overig	1.711	351	1.360	0	0	1.360
T07	Alg. uitkering &gem.fonds	1.035.453	0	1.035.453	4.085	0	1.031.368
T08	Overige baten en lasten	281	-3.938	4.218	262.944	203.648	-55.078
T09	Vennootschapsbelasting	0	353	-353	0	0	-353
T34	Economische promotie	6.696	-11	6.707	0	0	6.707
Totaal Algemene Middelen en Overhead		1.249.655	263.834	985.821	281.991	211.141	914.971
Totaal		**2.034.006**	**2.169.179**	**-135.174**	**446.356**	**614.143**	**32.614**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.
Onderstaand taakveldoverzicht is op basis van de indeling in Besluit Begroting en Verantwoording Provincie en Gemeenten.

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
0	**Bestuur en ondersteuning**						
T01	Bestuur	1.579	18.389	-16.810	0	465	-16.345
T02	Burgerzaken	10.170	16.737	-6.567	0	19	-6.548

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T03	Beheer over. geb.&gronden	1.048	1.048	0	0	0	0
T04	Overhead	7.625	270.179	-262.554	14.962	7.493	-270.023
T05	Treasury	9.495	696	8.800	0	0	8.800
T061	OZB woningen	63.918	6.263	57.655	0	0	57.655
T062	OZB niet - woningen	124.584	1.089	123.495	0	0	123.495
T063	Parkeerbelasting	65.128	15.171	49.958	827	733	49.863
T064	Belastingen overig	1.875	498	1.377	0	0	1.377
T07	Alg. uitkering &gem.fonds	1.035.453	0	1.035.453	4.085	0	1.031.368
T08	Overige baten en lasten	281	-15.951	16.231	262.944	203.648	-43.065
T09	Vennootschapsbelasting	0	353	-353	0	0	-353
1	**Veiligheid**						
T11	Crisisbeheers.& Brandweer	0	34.925	-34.925	0	0	-34.925
T12	Openb. orde en veiligheid	6.979	40.930	-33.951	0	254	-33.698
2	**Verkeer, vervoer en waterstaat**						
T21	Verkeer en vervoer	17.570	109.819	-92.249	16.428	11.898	-96.779
T22	Parkeren	15.709	24.027	-8.318	5.309	37.534	23.907
T23	Recreatieve havens	391	1.498	-1.108	0	0	-1.108
T24	Econom. havens&waterwegen	878	436	442	0	146	588
T25	Openbaar vervoer	1.115	2.811	-1.696	4.781	5.017	-1.459
3	**Economie**						
T31	Economische ontwikkeling	422	23.104	-22.682	1.200	0	-23.882

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T32	Fysieke bedrijfsinfrastr.	2.229	-3.191	5.420	0	0	5.420
T33	Bedrijvenlok.&bedrijfsrg.	757	890	-132	0	0	-132
T34	Economische promotie	6.696	3.631	3.065	2.800	0	265
4	**Onderwijs**						
T42	Onderwijshuisvesting	5.833	60.741	-54.908	3.100	55.003	-3.004
T43	Onderwijsbel.&leerlingzk.	20.681	54.905	-34.224	700	1.155	-33.769
5	**Sport, cultuur en recreatie**						
T51	Sportbeleid en activering	1.788	9.337	-7.549	0	51	-7.498
T52	Sportaccommodaties	15.707	42.850	-27.143	16.500	33.988	-9.655
T53	Cultuurprs.,-prod.&-part.	501	61.237	-60.736	1.400	1.381	-60.755
T54	Musea	0	5.177	-5.177	0	0	-5.177
T55	Cultureel erfgoed	570	5.139	-4.570	0	268	-4.301
T56	Media	330	18.108	-17.778	0	48	-17.730
T57	Openb. groen & recreatie	846	39.380	-38.534	192	1.200	-37.526
6	**Sociaal domein**						
T61	Samenkr.& burgerparticip.	38.537	113.089	-74.552	1.472	3.801	-72.223
T62	Wijkteams	5.296	64.991	-59.695	0	0	-59.695
T63	Inkomensregelingen	174.618	239.691	-65.073	0	2.492	-62.581
T64	Begeleide participatie	53	23.153	-23.100	0	796	-22.304
T65	Arbeidsparticipatie	3.176	35.416	-32.240	0	1.837	-30.403
T66	Maatwerkvoorziening.(WMO)	0	10.040	-10.040	0	0	-10.040

x € 1.000

Taakveld		Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
T671	Maatwerkdienstverl. 18+	0	784	-784	0	0	-784
T671A	Hulp bij het huishouden	1.938	22.400	-20.462	0	0	-20.462
T671B	Begeleiding (WMO)	0	22.780	-22.780	0	0	-22.780
T671C	Dagbesteding (WMO)	631	5.494	-4.863	0	0	-4.863
T671D	Overige maatwerkarrangeme	1	15.606	-15.606	0	0	-15.606
T672A	Jeugdhulp begeleiding	10.156	91.853	-81.696	0	62	-81.634
T673C	Jeugdhulp met verblijf ov	2.724	13.483	-10.759	0	0	-10.759
T674B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-	0	2.470	-2.470	0	0	-2.470
T681A	Beschermd wonen (WMO)	1.525	83.358	-81.834	5.007	358	-86.483
T681B	Maatschappelijke- en vrou	562	44.758	-44.196	3.694	0	-47.890
T682A	Jeugdbescherming	1.204	14.471	-13.267	0	0	-13.267
7	**Volksgezondheid en milieu**						
T71	Volksgezondheid	6.095	39.355	-33.260	376	953	-32.684
T72	Riolering	48.961	38.542	10.419	224	659	10.853
T73	Afval	69.352	55.213	14.139	748	2.806	16.197
T74	Milieubeheer	15.111	41.832	-26.721	965	2.801	-24.885
T75	Begraafpl. & crematoria	1.318	2.821	-1.503	0	0	-1.503
8	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**						
T81	Ruimtelijke ordening	878	10.440	-9.563	680	2.115	-8.127
T82	Grondexpl. niet bedr.ter.	171.914	223.017	-51.103	80.394	149.379	17.881
T83	Wonen en bouwen	59.797	103.896	-44.099	17.568	85.784	24.117

x € 1.000

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Totaal
Totaal	**2.034.006**	**2.169.179**	**-135.174**	**446.356**	**614.143**	**32.614**

Bijlagen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Volgt nog

Externe subsidieprogramma's

Voor het realiseren van onze ambities op Europees niveau werkten wij samen met andere (overheids-) organisaties op de thema's van Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen. Met organisaties in en buiten de stad werkten we samen aan Europese aanvragen, onder andere met de Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, Wageningen Universiteit, TNO en andere lokale organisaties. Bij de aanvragen betrokken we belangrijke stakeholders in de stad om onze gezamenlijke strategische ambities te versterken. Wij richtten ons voor het realiseren van onze opgaven actief tot andere overheden, de provincie, het Rijk en Europa. Op die manier haalden wij, naast extra financiële middelen, ook kennis en ervaring naar de stad. Ook droegen de samenwerkingsnetwerken bij aan het profileren van Utrecht op (inter)nationaal niveau.

Europese Subsidieverwerving

Wij willen optimaal gebruik maken van Europese subsidiemogelijkheden ter ondersteuning van onze strategische ambities. De Europese regelingen kennen een eigen systematiek en vragen specifieke kennis en aandacht. Om subsidiemogelijkheden optimaal te benutten is kennis van de verschillende Europese regelingen en de verbinding aan relevante Utrechtse projecten noodzakelijk. Voor Europese subsidies is internationale samenwerking meestal ook een voorwaarde. Het hebben van een goed internationaal netwerk is van groot belang om zelf de nodige partners te vinden, maar ook om door anderen gevraagd te worden voor deelname aan subsidieprojecten. Wij kijken doorlopend vanuit de opgaven naar Europese subsidiekansen waarbij wij Europese subsidiemogelijkheden en de Utrechtse opgaven met elkaar verbinden. Innovatieve oplossingen en investeringen voor onze opgaven kunnen als pilotproject onderdeel zijn van Europese subsidieaanvragen. Verder zijn Europese subsidiemogelijkheden vaak gericht op integrale vraagstukken, die meerdere opgaven en onderwerpen raken. Zo stimuleren Europese subsidies de innovatiekracht van de opgaven en een integrale aanpak.

Europese subsidies

In de Europese begrotingsperiode 2021-2027 is de Green Deal een belangrijk overkoepelend thema waar de Europese Commissie haar financiële middelen op in zet. Slimme groei (kennis, innovatie en onderwijs), duurzame groei (zuiniger omgaan met hulpbronnen) en groei voor iedereen (arbeidsparticipatie, onderwijs en armoedebeleid) blijven belangrijke thema's. Samenwerking tussen partijen, bijvoorbeeld tussen overheid, bedrijfsleven, kennisinstellingen en/of maatschappelijke organisaties, is ook in de periode 2021-2027 belangrijk om succesvol te zijn met Europese subsidies. Dit sluit ook aan bij onze visie op de (regie) rol van de gemeente. We spelen hierop in door versterkt in te zetten op samenwerking met bijvoorbeeld kennis- en onderwijsinstellingen, culturele instellingen en andere stakeholders in de stad.
Het afgelopen jaar werkten wij aan veertien ingediende subsidieaanvragen bij de Europese Commissie. Zes aanvragen zijn goedgekeurd. Voor drie aanvragen is de definitieve uitslag nog niet bekend. Er is grote concurrentie op het Europese speelveld, in sommige programma's is de slaagkans circa 10%. Met de nu goedgekeurde aanvragen waar wij aan deelnemen is dit voor 2024 al ruim 40%, en dit kan nog oplopen als er meer van de in behandeling zijnde aanvragen worden goedgekeurd. Naast aanvragen die in 2024 zijn ingediend zijn er ook aanvragen in voorbereiding die in 2025 ingediend zullen worden.

Nieuwe projecten in 2024			
Europees programma	**Titel**	**Stand van Zaken**	**Subsidiebedrag voor Utrecht x € 1.000.000**
Interreg NWE	E2-CUTIES	Toegekend	0,71
EIT Urban Mobility	Transforming Car Parking Spaces: A Pop-Up Public Space Project	Toegekend	0,08
URBACT ITN	Plan Einstein Academy	Toegekend	0,12
European Urban Initiative	Blue4Greeen	Toegekend	0,15
Interreg Europe	Magnet	Toegekend	0,21
Interreg NSR	CEO	Toegekend	0,23
Totaal goedgekeurde projecten 2024			**1,50**

Afgewezen of in behandeling zijnde aanvragen 2024			
Europees programma	**Titel**	**Stand van zaken**	**Subsidiebedrag voor Utrecht x € 1.000.000**
Mayors Challenge Bloomberg	Paths of Perspective, eerste fase	In behandeling	0,05
European Urban Initiative	Ced for the future	In behandeling	2,06
EIT Urban Mobility	Cool Utrecht	In behandeling	0,05
Totaal in behandeling 2024			**2,16**
Horizon Europe	Access4All	Afgewezen	0,90
Horizon Europe	Built4Grid	Afgewezen	0,11
Horizon Europe	Scale-Up	Afgewezen	0,25
Horizon Europe	U-neap	Afgewezen	0,5

ESF Action Grant	Cities for Hope	Reserve	0,38
Totaal afgewezen 2024-2025			**2,14**

Lopende projecten	Naam	Looptijd	Bedrag x € 1.000.000
AMIF	Vesta	2023 – 2026	1,203
AMIF	U-Match	2023 – 2026	1,138
Interreg NWE	T4R	2023 – 2027	0,69
Interreg NWE	Preuse	2023 – 2027	0,297
CERV	Rightcities	2023 – 2025	0,190
Climate KIC	Cohere	2023 – 2025	0,045
URBACT	Weldi	2023 – 2025	0,13
Horizon Europe	NetZeroCities	2023 – 2026	0,175
Horizon Europe	CodeZero	2023 – 2026	0,054
Horizon2020-SCC-01-2017	IRIS	2017 – 2025	5,4
Horizon 2020	HUB-IN	2020 – 2024	0,7
Horizon2020	DIT4TraM	2021 - 2024	0,1
Horizon 2020	Scale-V2G	2022 - 2025	1,6
GreenDeal Call	ARV	2022 - 2026	4,1
Horizon Europe	Urban-Releaf	2023 - 2026	0,278
Interreg NSR	SHARE North-Squared	2023 - 2026	0,385
JUST	Visa Roc	2022 - 2024	0,05
Horizon Europe	Cultivate	2023 - 2026	0,562
Horizon Europe	REALLOCATE	2023 - 2027	0,455
Horizon Europe	NEB-STAR	2022 - 2025	0,17
Horizon Europe	Emeralds	2023 - 2027 (AP)	0
Horizon Europe (MSCA)	SUNSET	2023 - 2027 (AP)	0
Totaal lopende projecten			**17,72**

Totaal lopende en goedgekeurde projecten	**19,22**

Kansen voor West

'Kansen voor West' is het samenwerkingsprogramma van G4 en P4 (de G4 steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht en de P4 provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland), waarmee we aanspraak maken op subsidiemiddelen uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) voor landsdeel West-Nederland. In totaal zijn er in 2024 26 aanvragen ingediend. Hiervan zijn 16 aanvragen toegekend, en zijn 2 aanvragen nog in behandeling. De overige aanvragen zijn afgewezen. Daarnaast zijn we gestart met voucherregelingen, hiervan zijn er 7 aangevraagd en 5 toegekend. Nog 2 aanvragen zijn in behandeling.

Resultaat Kansen voor West 2024 1)	**Aantal**	**Status**	**Bijdrage x € 1.000.000**
Kansen voor West 3 projecten	16	Toegekend	18,121
Kansen voor West 3 vouchers	5	Toegekend	0,086
TOTAAL VERLEEND			**18,207**
Kansen voor West 3 projecten	2	In behandeling	0,75
Kansen voor West 3 vouchers	2	In behandeling	0,067

1) De betreffende projecten zijn opgenomen in de tabellen hierna

Kansen voor West III - Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) 2021-2027

In 2022 is het KVW3 programma voor de periode 2021-2027 van start gegaan. Met dit programma komt ruim 34 miljoen Euro beschikbaar voor de stad en regio Utrecht, waarvan 6,4 miljoen voor een nieuw stedelijk programma en 6,4 miljoen als indicatief aandeel in het regionale programmadeel. De middelen worden ingezet voor:

- Innovatie
- klimaat (o.a. Energietransitie, circulair)
- duurzame stedelijke ontwikkeling.

Wij ontvangen rechtstreekse EFRO-middelen die wij zelf aan projecten toekennen. Een stedelijk uitvoeringsplan is hiervoor richtinggevend. Daarnaast hebben we een indicatief aandeel in het regionale EFRO-budget (gelabelde middelen). Deze middelen zijn geoormerkt voor inzet in de stad Utrecht en worden ingezet in lijn met de regionale economische agenda. Stad en provincie beslissen samen over inzet van deze middelen.

Eind 2024 staan er in totaal 5 openstellingen open, zijn er 4 openstellingen reeds gesloten (volledig budget is ingezet) en gaat het restant van het KvW budget in 2025 open. Er zijn in totaal 11 nieuwe projectenaanvragen goedgekeurd en zijn er nog 7 aanvragen in behandeling.

Tabel: overzicht beschikbare Kansen voor West III middelen 2021-2027 (stad en regio totaal)
Bedragen x € 1.000.000, Peildatum: 31 december 2024

	Gem. Utrecht (recht-streekse middelen)	Gem. Utrecht (gelabelde middelen)	Provincie Utrecht	Rijks-Cofi	Totaal	Be-schikt	In aan-vraag	Restant budget
EFRO								
Prio 1 Innovatie		4,535	11,366	3,809	19,711	16,33	0,389	2,992
Prio 2 klimaat regio		1,943	4,871	1,632	8,447	7,0	0	1,447
Prio 2 klimaat GTI	2,092				2,092	2,0	0	0,092
Prio 5	4,386				4,386	1,417	0,361	2,608
Totaal EFRO	**6,478**	**6,478**	**16,237**	**5,441**	**34,636**	**26,747**	**0,75**	**7,139**

Resultaten KvW3 2024	Programma-prioriteit	Looptijd	Kansen voor West Bijdrage x € 1.000.000	Status
Startup Innovatie Fonds	1	2024-2027	3,6	Toegekend
	1	2024-2027	2.5	Toegekend
Participatiefonds	1	2024-2027	2,5	Toegekend
Toeleiding naar Kapitaal 2024-2026	1	2024-2027	0,9	Toegekend
Traiectum Talent Hub (FC Utrecht)	1	2024-2027	0,77	Toegekend
A+++++ Energieneutrale	2	2024-2027	1,5	Toegekend
Ontwikkeling duurzaam veldmanagement	2	2024-2027	0,6	Toegekend
VirtuEnergy pilots	2	2024-2027	0,446	Toegekend
United Energy	2	2024-2027	1,312	Toegekend
IQ-SoHuWo	2	2024-2027	0,232	Toegekend
stadssysteem voor hoofwaardig hergebruik	2	2024-2027	1,239	Toegekend
Upcyclen Utrecht	2	2024-2027	1,309	Toegekend
Groene Hoogten: Innovatie in Circulaire Appartementenbouw	2	2024-2027	1,035	Toegekend
Collectieve Kracht - merwedelab	1	2024-2027	0,465	Toegekend

Healthcare Innovation Hub	1	2024-2027	0,692	Toegekend
Mobiliteit Merwede	5	2024-2027	1,0	Toegekend
Duurzame VVEs	5	2024-2027	0.513	Toegekend
Totaal Toegekend projecten			**18,121**	
Mixed Reality Dwarslaesie Infomatiemodule	1	2024-2025	0,04	Toegekend
iCap Fotobiomodulatie apparaat	1	2024-2025	0,032	Toegekend
BalanceBelt FDA	1	2024-2025	0,006	Toegekend
Verbeteren therapietrouw tijdens medisch onderzoek Vedea VR therapie voor amblyopie (lui oog).	1	2024-2025	0,006	Toegekend
Onderzoek spraakgestuurde rapportage Sint Pieters en Bloklands Gasthuis	1	2024-2025	0,003	Toegekend
Totaal Toegekend vouchers			**0,869**	
Immunitas	1	2024-2027	0,389	Aanvraag
Gezonde voedsellunches in Utrechtse wijken	5	2024-2027	0,361	Aanvraag
Implement CARTBox-Suite platform (i-CBS)	1	2024-2025	0,04	Aanvraag
ALS Social Learn	1	2024-2025	0,027	Aanvraag
Totaal In behandeling			**0,817**	

Bijlage kostendekkendheid Tarieven en Leges

Belastingen

In dit onderdeel wordt per type belastingsoort een toelichting gegeven over het behaalde resultaat.

Onroerende-zaakbelastingen

Algemeen

Alle eigenaren van woningen en alle eigenaren en gebruikers van niet-woningen betalen onroerende-zaakbelasting. De grondslag van de belasting is de waarde van een woning of niet-woning. Deze waarde wordt elk jaar opnieuw vastgesteld.

Toelichting

Onroerende-zaakbelasting woningen

In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van 59,6 miljoen euro aan onroerende-zaakbelasting woningen. Uiteindelijk is hiervan 63,9 miljoen euro gerealiseerd, wat neerkomt op een voordeel van 4,3 miljoen euro. Dit verschil is te verklaren door een te voorzichtige inschatting van opbrengsten uit oude jaren, die hoger uitvielen dan vooraf verwacht.

Onroerende-zaakbelastingen niet-woningen

In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van 118,7 miljoen euro aan onroerende-zaakbelasting niet-woningen (eigenaren van niet-woningen en de gebruikersbelasting). Uiteindelijk is hiervan 124,6 miljoen euro gerealiseerd, wat neerkomt op een voordeel van 5,9 miljoen euro. Dit verschil is te verklaren door onder andere een hogere oplegbaarheid bij de gebruikers (minder leegstand) en te voorzichtige ramingen bij waardering van objecten in aanbouw.

Kwijtscheldingen

In de begroting is 0,01 miljoen euro begroot aan kwijtscheldingen. In de werkelijkheid is er voor 0,03 miljoen euro kwijtgescholden, wat neerkomt op een verschil van 0,02 miljoen euro. Dit is grotendeels te verklaren doordat er meer kwijtscheldingen zijn verleend in oudere jaren. Voor het behaalde resultaat verwijzen wij naar de tabel Tarievenoverzicht en opbrengsten.

Rioolheffing

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	33.875	37.014	38.615	39.072	-457	38.932
Toegerekende kosten	5.621	4.308	4.307	4.307	0	5.870
Kwijtschelding	17	0	0	10	-10	0
Overhead	1.415	1.519	1.519	1.474	45	1.705
BTW	4.005	4.318	4.318	4.054	264	4.680
Totale kosten	**44.933**	**48.759**	**48.759**	**48.917**	**-158**	**51.190**
Baten heffing	46.583	48.759	48.759	48.737	-22	51.190
Onttrekking reserve	0	0	0	180	180	0
Storting reserve	-1.650	0	0	0	0	0
Totale opbrengsten	**44.933**	**48.759**	**48.759**	**48.917**	**158**	**51.190**
Kostendekkendheid	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**		**100%**

Toelichting

Kosten

Hogere lasten doordat er meer onderhoud aan onze assets is uitgevoerd naar aanleiding van inspecties. Daarnaast waren er hogere personeelslasten als gevolg van inhuur. De BTW lasten vallen lager uit in de realisatie, vanwege minder uitvoering van vervangingsprojecten. Het verschil tussen de realisatie en begroting is gestort in de reserve Egalisatiefonds rioleringen.

Opbrengsten

Geen significante verschillen.

Afvalstoffenheffing

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	38.271	41.959	41.379	41.865	-486	44.661
Toegerekende kosten	6.484	6.848	7.405	7.405	0	6.939
Kwijtschelding	5.418	5.064	5.873	5.592	281	5.942
Overhead	4.103	4.844	4.844	5.058	-214	5.815
BTW	4.870	4.930	4.930	4.930	0	5.354
Totale kosten	**59.146**	**63.645**	**64.431**	**64.850**	**-421**	**68.711**
Baten heffing	55.004	60.537	60.027	59.152	-875	65.546
Onttrekking reserve	1.058	0	1.510	2.058	548	0
Opbrengst afval	3.084	3.108	2.893	3.641	748	3.165
Totale opbrengsten	**59.146**	**63.645**	**64.430**	**64.850**	**421**	**68.711**
Kostendekkendheid	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**		**100%**

Toelichting

Kosten taakveld

De kosten van het taakveld nemen toe door:

- meer verwerkingskosten als gevolg van toename aantallen tonnages grof vuil;
- meer onderhoudskosten containers en inhuurkosten transportmiddelen als gevolg van achterstanden in het onderhoud en latere uitlevering nieuwe voertuigen;
- meer kosten inhuur van personeel door hoog ziekteverzuim.

Daarnaast zijn de kapitaallasten lager als gevolg van het uitstellen van investeringen op voertuigen en plaatsen van ondergrondse containers.

Baten heffing

Gedurende het jaar was voorzien dat de begrote aantallen huishoudens (162.275) niet realistisch is. In het jaarverslag 2023 is aangegeven dat het aantal uitkomt op 158.177 huishoudens. Dat was voor dat jaar 2.098 huishoudens lager dan begroot. Deze trend zet zich in het jaar 2024 door. Het aantal huishoudens kent een groeiontwikkeling van 0,9% in het jaar 2024. Terwijl de verwachtte groei 2,6% was.

Opbrengst afval

De opbrengst afval stijgt ten opzichte van de begroting door een gunstige ontwikkeling van de marktprijzen voor glas, papier, oud ijzer en metalen. In de begroting is rekening gehouden met het voorstel van de gemeenschappelijke regeling Afval Verwijdering Utrecht (hierna: AVU). Deze prijzen zijn conservatief vastgesteld. Verder zijn de inkomsten vanuit de Stichting Verpact (voorheen Stichting Nedvang) 0,350 miljoen euro hoger uitgevallen dan begroot.

Hondenbelasting

Algemeen
De houder van een hond betaalt hondenbelasting. Het houden van blindengeleidehonden en andere honden met een specifieke functie is vrijgesteld van de belasting. De belasting geldt per hond.

Toelichting
In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van 0,95 miljoen euro aan hondenbelasting. Uiteindelijk is hiervan 0,94 miljoen euro gerealiseerd, wat neerkomt op een nadeel van 0,01 miljoen euro. Dit verschil is te verklaren door een te ruime inschatting van opbrengsten uit oude jaren, die lager uitvielen dan vooraf verwacht. Daarnaast werd in de begroting 0,05 miljoen euro begroot aan kwijtscheldingen. In de werkelijkheid is er voor 0,08 miljoen euro kwijtgescholden, wat neerkomt op een verschil van 0,03 miljoen euro. Dit is grotendeels te verklaren doordat er meer kwijtscheldingen zijn verleend in 2024. Voor het behaalde resultaat verwijzen wij naar de tabel Tarievenoverzicht en opbrengsten.

Precariobelasting

Algemeen
Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen op, onder of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Het gaat bijvoorbeeld om uithangborden en terrassen, maar ook voor bouwterreinen op gemeentegrond wordt in het kader van inname openbare grond precario geheven.

Toelichting
In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van 0,82 miljoen euro aan precariobelasting. Uiteindelijk is hiervan 0,77 miljoen euro gerealiseerd, wat neerkomt op een nadeel van 0,05 miljoen euro. Het verschil is te verklaren door een toename in oude jaren van verminderingen en oninbare bedragen. Voor het behaalde resultaat verwijzen wij naar de tabel Tarievenoverzicht en opbrengsten.

Toeristenbelasting

Algemeen
Personen van buiten de stad die in Utrecht overnachten in een hotel, B&B of een andere betaalde gelegenheid betalen toeristenbelasting. De belasting is een vast percentage van de overnachtingsprijs en wordt door de logies biedende ondernemer ingehouden en aan de gemeente afgedragen.

Ontwikkelingen
De toeristenbelasting is tussen 2023 en 2024 verhoogd met 1%. Het komt daarmee uit op een vast percentage van 7% van de overnachtingsprijs. Het tarief is in 2025 verder verhoogd tot 8,5%.

Toelichting
In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van 6,1 miljoen euro aan toeristenbelasting. Uiteindelijk is er 6,7 miljoen euro gerealiseerd, wat neerkomt op een voordeel van 0,6 miljoen euro. Het verschil is te verklaren door een te voorzichtige raming. Voor het behaalde resultaat verwijzen wij naar de tabel Tarievenoverzicht en opbrengsten.

Parkeerbelasting

Algemeen

Parkeerbelastingen vormen een regulerende belasting. De belasting verbindt een prijs aan het parkeren in de stad op plaatsen waar de parkeerdruk hoog is. Op die manier wordt het parkeergedrag beïnvloed. Bewoners en bedrijven binnen het betaald parkeergebied kunnen in aanmerking komen voor een vergunning. Bezoekers van bewoners in het betaald parkeergebied kunnen tegen een gereduceerd tarief parkeren, als er bewonerskorting voor bezoek is gekocht. Voor deze korting geldt een maximum van 70 uur per kwartaal. Er zijn aparte vergunningen voor personen die om maatschappelijke redenen vaak parkeren in de stad, zoals mantelzorgers en kraamhulpen.

Toelichting

In 2024 hebben we minder inkomsten gerealiseerd dan begroot. Bij de tweede bestuursrapportage zijn de parkeerinkomsten al incidenteel verlaagd. Deze prognose was te positief ingeschat. Met name de inkomsten kort parkeren blijven achter. Voor het behaalde resultaat verwijzen wij naar de tabel Tarievenoverzicht en opbrengsten.

Bedrijveninvesteringszone

Algemeen

Utrecht kent één Bedrijveninvesteringszone (BIZ). Deze BIZ is gevestigd op de Woonboulevard. De aldaar gevestigde ondernemers betalen een belasting, waarvan de opbrengst door de gemeente weer wordt doorgestort aan een door deze ondernemers opgerichte vereniging die daarmee investeringen pleegt in het openbare gebied.

Toelichting

Het resultaat conform begroting 2024.

Retributries

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven over het behaalde resultaat bij de retributies.

Betrouwbare overheid

Huwelijken en partnerschap

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale Begroting 2025
Kosten taakveld	695	707	696	676	20	750
Overhead	172	181	181	178	3	186
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**867**	**887**	**877**	**854**	**23**	**936**
Totale baten	**639**	**653**	**653**	**693**	**40**	**710**
Kostendekkendheid	**74%**	**74%**	**74%**	**81%**		**76%**

Algemeen

De leges voor huwelijk en partnerschap bestaan uit onder andere een eenvoudig huwelijk, flits- en baliehuwelijk en een reguliere huwelijk. De tarieven verschillen afhankelijk van het gekozen tijdstip en de locatie.

Toelichting op het resultaat

We hebben in Utrecht verschillende varianten voor huwelijken en partnerschappen (onder andere gratis huwelijk, eenvoudig huwelijk, flits/baliehuwelijk, reguliere huwelijk). De tarieven verschillen afhankelijk van gekozen tijdstip en plaats. De kosten van deze dienstverlening bestaan uit personele inzet (tijd) van de interne- en externe medewerkers en de locatie waar het huwelijk voltrokken wordt. Daarnaast zijn er ook andere kosten zoals huisvestingskosten, automatiseringskosten, materialen en overhead die worden toegerekend. De lichte stijging komt doordat de tarieven van de eenvoudige huwelijken zijn verhoogd conform besluitvorming in de voorjaarsnota 2024. Daarin is opgenomen dat het streven is om te komen tot een maximale kostendekkendheid.

Uittreksels en afschriften

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	677	515	866	845	21	540
Overhead	148	106	176	166	10	112
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**825**	**621**	**1.042**	**1.011**	**31**	**652**
Totale baten	**825**	**616**	**1.035**	**1.006**	**-29**	**641**
Kostendekkendheid	**100%**	**99%**	**99%**	**99%**		**98%**

Algemeen

We hebben verschillende tarieven voor deze dienstverlening. Een deel van deze tarieven kunnen we zelf vaststellen (uittreksel BRP) en sommige worden door het Rijk voorgeschreven (Verklaring Omtrent het Gedrag). De leges zijn opgebouwd uit de kosten die de gemeente moet maken voor deze dienstverlening, zoals lonen, inhuur, overhead en materiële kosten. Uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten.

Toelichting op het resultaat

Door mindere aantallen dan begroot zijn zowel de baten als lasten evenredig gedaald, waardoor dit geen effect heeft op de kostendekkendheid.

Reisdocumenten

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale Begroting 2025
Kosten taakveld	2.154	3.916	3.888	4.818	-930	4.100
Overhead	230	415	383	480	-97	423
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**2.384**	**4.331**	**4.271**	**5.298**	**-1.027**	**4.523**
Totale baten	**2.395**	**4.253**	**4.253**	**5.287**	**1.034**	**4.457**
Kostendekkendheid	**100%**	**98%**	**100%**	**100%**		**99%**

Algemeen

De leges reisdocumenten bestaan uit de leges voor onder meer het afgeven van reisdocumenten. Voor deze tarieven geldt een door het Rijk vastgesteld maximumtarief. Het uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten.

Toelichting op resultaat

Utrecht hanteert voor de reisdocumenten de maximaal toegestane tarieven. Hoewel we de begroting voor 2024 reeds hadden aangepast naar aanleiding van de 10- jarige geldigheidsduur van de reisdocumenten, hebben we toch meer aantallen gerealiseerd dan begroot. Deze groei kan te maken hebben met een inhaalvraag die nog voortvloeit uit de coronaperiode. Deze groei heeft geen effect op de kostendekkendheid, omdat hogere aantallen zowel voor meer baten als voor meer lasten zorgen.

Rijbewijzen

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale Begroting 2025
Kosten taakveld	974	1.045	1.050	1.056	-6	1.105
Overhead	150	172	172	167	5	175
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**1.124**	**1.217**	**1.222**	**1.223**	**-1**	**1.280**
Totale baten	**1.110**	**1.209**	**1.209**	**1.203**	**-6**	**1.268**
Kostendekkendheid	**99%**	**99%**	**99%**	**98%**		**99%**

Algemeen

De leges rijbewijzen bestaan uit de leges voor onder meer het afgeven van rijbewijzen. Voor deze tarieven geldt een door het Rijk vastgesteld maximumtarief. Uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten.

Toelichting op het resultaat

Voor deze tarieven geldt een door het Rijk vastgesteld maximumtarief. Uitgangspunt is dat de totale kosten worden gedekt uit de totale legesopbrengsten. We zien iets lagere aantallen rijbewijzen dan begroot, mede door de mogelijkheid van digitale aanvragen (DAR) rechtstreeks bij het RDW. Dit heeft geen majeure afwijking voor de kostendekkendheid.

Duurzame bereikbaarheid

Leges Bereikbaarheid

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale Begroting 2025
Kosten taakveld	718	582	582	1.058	-476	723
Overhead	260	164	164	345	-181	246
BTW	56	57	57	93	-36	67
Totale lasten	**1.034**	**803**	**803**	**1.496**	**-693**	**1.036**
Totale baten	**268**	**299**	**299**	**265**	**-34**	**291**
Kostendekkendheid	**26%**	**37%**	**37%**	**18%**		**28%**

Algemeen

De leges voor duurzame bereikbaarheid bestaan uit de leges voor het in behandeling nemen van aanvragen gehandicaptenparkeerfaciliteiten (Europese gehandicaptenparkeerkaart, parkeerplaats bij het woon-, werk- of studieadres), milieuzones en aanvragen taxivergunning.

Toelichting op het resultaat

De totale kostendekkendheid van het programma Duurzame bereikbaarheid wordt sterk beïnvloed door de lage kostendekkendheid van de leges gehandicaptenparkeerfaciliteiten (15%). De lasten worden voor deze doelgroep zo beperkt mogelijk gehouden. De kosten vallen in 2024 hoger uit dan begroot doordat de kosten voor medische keuringen sterk zijn gestegen.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

Vergunningen Openbare Ruimte

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale Begroting 2025
Kosten taakveld	1.638	1.615	1.615	1.867	-252	1.957
Overhead	417	644	644	648	-4	448
BTW	30	43	43	38	5	33
Totale lasten	**2.085**	**2.301**	**2.301**	**2.553**	**-251**	**2.438**
Totale baten	**1.878**	**2.369**	**2.369**	**2.001**	**-368**	**2.459**
Kostendekkendheid	**90%**	**103%**	**103%**	**78%**		**101%**

Algemeen

Het gaat om vergunningen voor onder meer het leggen van kabels en leidingen, standplaatsen, verkeersontheffingen en inname openbare grond.

Toelichting op het resultaat

Het aantal vergunningsaanvragen is lager dan begroot bij kabels en leidingen.

Evenementen

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	480	774	774	546	228	845
Overhead	243	385	385	283	102	416
BTW	14	22	22	16	6	24
Totale lasten	**738**	**1.181**	**1.181**	**845**	**336**	**1.285**
Totale baten	**601**	**641**	**466**	**495**	**-29**	**650**
Kostendekkendheid	**82%**	**54%**	**39%**	**59%**		**51%**

Algemeen

De leges voor evenementen bestaan uit onder andere het in behandeling nemen van aanvragen voor een vergunning voor binnen- en buitenevenementen, aanvragen tap-ontheffing en uit de leges voor het uitvoeren van geluidsmetingen.

Toelichting op het resultaat

Behalve bij de kleine evenementen liggen de gerealiseerde aantallen onder de begrote bedragen. De grootste onderschrijding zien wij bij de middelgrote en grote evenementen. Bij de tweede bestuursrapportage 2024 werden de baten met € 175.000 naar beneden bijgesteld.

Begraafplaatsrechten

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	1.363	1.371	1.371	1.254	117	1.424
Overhead	114	112	112	112	0	118
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**1.477**	**1.483**	**1.483**	**1.366**	**117**	**1.542**
Totale baten	**1.470**	**1.366**	**1.366**	**1.266**	**-100**	**1.455**
Kostendekkendheid	**100%**	**92%**	**92%**	**93%**		**94%**

Algemeen

De leges voor begraafplaatsrechten bestaan uit onder andere het afnemen van begraafplaatsrechten, het beheer en het onderhoud daarvan.

Toelichting op het resultaat

Niet alle kosten die voor het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen worden gemaakt, mogen op grond van wet- en regelgeving aan de tarieven begraafplaatsen worden toegerekend. Het totaal van de inkomsten van de begraafplaatsrechten in 2024 dekt 93% van de toerekenbare kosten. Zowel de baten als de toerekenbare lasten zijn in 2024 iets lager dan begroot. Dit komt omdat er minder begravingen zijn geweest dan verwacht.

Brug-, schut- en havengelden

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	1.562	1.174	1.221	1.498	-277	1.176
Overhead	355	430	386	386	0	425
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**1.917**	**1.604**	**1.607**	**1.884**	**-277**	**1.601**
Totale baten	**1.193**	**781**	**794**	**739**	**-55**	**1.073**
Kostendekkendheid	**62%**	**49%**	**49%**	**39%**		**67%**

Algemeen

De leges voor brug- schut- en havengelden bestaan uit de leges waarbij een recht wordt geheven voor het buiten diensturen openen van bruggen, voor het gebruik van de sluis en voor het gebruik van de haven (zijnde alle wateren binnen de gemeente), die in beheer of onderhoud zijn bij de gemeente.

Toelichting op het resultaat

De opbrengsten vanuit de publieke taak zijn minder dan begroot door het wegvallen van een klant beroepsvaart. Daarentegen zijn de inkomsten vanuit de brug-en sluizen zijn iets hoger dan begroot.
Op het onderdeel kosten zijn de volgende resultaten behaald:

- meer personeelskosten vanwege meer beleidstechnische aspecten ten aanzien vergunningen voor onbepaalde tijd welke volgende de regelgeving terug gebracht moeten worden naar vergunningen voor bepaald tijd;
- kosten voor het project "Stadswatervisie" waar havens een onderdeel in vormt. Deze kosten waren gedeeltelijk begroot.

Marktgelden

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	817	598	727	890	-163	712
Overhead	257	250	241	241	0	272
BTW	25	0	0	0	0	0
Totale lasten	**1.099**	**848**	**968**	**1.131**	**-163**	**984**
Totale baten	**679**	**767**	**746**	**757**	**12**	**807**
Kostendekkendheid	**62%**	**90%**	**77%**	**67%**		**82%**

Algemeen

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats op de in de Marktverordening Utrecht 2017 aangewezen markten en marktdagen en voor het door de gemeente verlenen van diensten verband houdende met de wachtlijst voor een standplaats op de wijk- en warenmarkten. Het marktgeld wordt geheven van degene aan wie de vergunning tot het innemen van een standplaats op de markt is verleend dan wel degene die het verzoek om inschrijving of verlenging op de wachtlijst heeft gedaan. Het tarief voor het innemen van een standplaats is afhankelijk van de locatie in de stad waar de markt plaats vindt, de grootte van de ingenomen standplaats en het al dan niet tijdelijk zijn van de standplaats.

Toelichting op het resultaat

De kostendekkendheid op de publieke taken komt uit op 67% ten opzichte van de begroting 77%. De verlaging van de kostendekkendheid wordt met name veroorzaakt door de kostenstijging. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- toename van de personeelskosten door de inzet van een extra beleidsmedewerker. Door meer beleidstechnische zaken zoals de vergunningen problematiek is uitbreiding nodig geacht;
- meer kosten voor de huur en het onderhoud van toiletwagens. Tevens nemen de beveiligingskosten ook toe als gevolg van meer toezicht en handhaving.

Veilige stad

Inleiding
Retributies ('verplichte betalingen') zijn leges, gelden of rechten. Het aanvragen van een paspoort of een rijbewijs of een vergunning om een dakkapel te bouwen en het sluiten van een huwelijk zijn voorbeelden van dienstverlening die aan individuele burgers wordt verleend. Met retributies kan de gemeente (een deel van) de kosten die gemaakt worden met de dienstverlening verhalen op de burger die om de dienstverlening vraagt.

De legesverordening is de meest algemene verordening. De leges voor de aanvraag van een omgevingsvergunning is ondergebracht in een aparte verordening. De Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging zijn per 1 januari 2024 ingegaan. Met de brug- schut- en havengelden en de marktgelden vraagt de gemeente een vergoeding voor de kosten van het bedienen van de bruggen en schutten, het gebruik van de havens en het mogelijk maken van de markten in de stad. De rechten begraafplaatsen zien op de kosten die de gemeentelijke begraafplaatsen oproepen.

De Gemeentewet vereist dat de begrote opbrengsten van de retributies de begrote kosten niet overstijgen. Deze opbrengstlimiet geldt voor de verordening als geheel. Dat houdt in dat binnen een verordening sommige tarieven meer dan honderd procent mogen zijn, terwijl andere minder dan honderd procent kostendekkend zijn.

In dit onderdeel vindt u in één overzicht de behaalde resultaten van de legesplichtige activiteiten vallend onder een programma. De nadere toelichting vindt u terug in de bijlage Kostendekkendheid Tarieven en Leges

Exploitatievergunning

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	41	17	17	26	-9	36
Overhead	23	8	8	14	-6	17
BTW	1	0	0	0	0	1
Totale lasten	**65**	**25**	**25**	**40**	**-15**	**54**
Totale baten	**4**	**2**	**2**	**4**	**2**	**3**
Kostendekkendheid	**6%**	**7%**	**7%**	**10%**		**6%**

Algemeen
Hieronder vallen vergunningaanvragen die via een aanwijzingsbesluit onder de vergunningplicht vallen in het kader van ondermijning.

Toelichting op het resultaat
Om de kosten voor ondernemers zo laag mogelijk te houden is gekozen dit tarief niet kostendekkend te maken. De realisatie in 2024 is conform begroting.

Vergunning voetbalwedstrijden

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	15	22	22	23	-1	23
Overhead	5	11	11	12	-1	12
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**20**	**33**	**33**	**35**	**-2**	**35**
Totale baten	**12**	**16**	**16**	**17**	**1**	**35**
Kostendekkendheid	**62%**	**47%**	**47%**	**50%**		**100%**

Algemeen

Het gaat om leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning voor het (doen) houden van een betaald voetbalwedstrijd.

Toelichting op het resultaat

Voor 19 wedstrijden zijn leges in rekening gebracht voor een totaalbedrag van € 17.413. Er werd in de begroting rekening gehouden met opbrengsten voor 17 wedstrijden (totaal € 15.580). De werkelijke kosten voor het verstrekken van deze leges bedroegen 34.700. De kostendekkendheid is met 50% iets hoger dan begroot. Vanaf 2025 hanteren we in de begroting een kostendekkend tarief.

Horeca

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	797	753	753	713	40	881
Overhead	419	348	348	378	-30	375
BTW	25	22	22	23	-1	25
Totale lasten	**1.242**	**1.123**	**1.123**	**1.114**	**9**	**1.281**
Totale baten	**690**	**855**	**855**	**593**	**262**	**930**
Kostendekkendheid	**56%**	**76%**	**76%**	**53%**		**73%**

Algemeen

De leges voor horeca bestaan uit leges voor het in behandeling nemen van vergunningaanvragen (in het kader van de Alcoholwet, Verordening horeca gemeente Utrecht, een combinatie van beide, met of zonder terras), aanvragen wijziging inrichting en aanvragen wijziging leidinggevende.

Toelichting op het resultaat

De opbrengsten zijn lager dan begroot, omdat in 2024 minder vergunningaanvragen zijn ingediend.

Gokken

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	3	9	9	18	-9	2
Overhead	1	4	4	10	-6	1
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**4**	**13**	**13**	**28**	**-15**	**3**
Totale baten	**15**	**18**	**18**	**11**	**7**	**3**
Kostendekkendheid	**423%**	**138%**	**138%**	**38%**		**100%**

Algemeen

De leges voor gokken bestaan uit onder andere de aanwezigheid van speelautomaten, speelautomatenhallen, loterij, bingo en rad van avontuur.

Toelichting op het resultaat

De aanwezigheidsvergunningen voor speelautomatenhallen en speelautomaten worden voor drie jaar vergund. Afhankelijk van het aantal aanvragen fluctueren de kosten en opbrengsten.

Sekswerk

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	1	6	6	0	6	1
Overhead	0	3	3	0	3	0
BTW	0	0	0	0	0	0
Totale lasten	**1**	**9**	**9**	**0**	**9**	**1**
Totale baten	**5**	**9**	**9**	**0**	**9**	**1**
Kostendekkendheid	**462%**	**100%**	**100%**	**0%**		**100%**

Algemeen

De leges voor sekswerk bestaan uit onder andere het verkrijgen of wijzigen van een vergunning van een seksinrichting of escortbedrijf.

Toelichting op het resultaat

In 2024 zijn er geen vergunningen voor sekswerk verleend.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Woonruimtezaken

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	326	432	432	328	104	368
Overhead	130	164	164	145	19	150
BTW	12	14	14	12	2	11
Totale lasten	**468**	**609**	**609**	**485**	**125**	**529**
Totale baten	**493**	**534**	**534**	**663**	**-129**	**521**
Kostendekkendheid	**105%**	**88%**	**88%**	**137%**		**98%**

Algemeen

Het gaat hier om leges voor onttrekking, samenvoeging, omzetting en woning vorming, splitsing, opkoopbescherming en verklaring bestemming en gebruik.

Toelichting op het resultaat

De leges woonruimtezaken zijn hoger dan begroot door een hogere aantallen vergunningen van splitsingen en opkoopbescherming.

Leges Omgevingsvergunningen

x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Nominale begroting 2024	Actuele begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil actueel/ realisatie	Nominale begroting 2025
Kosten taakveld	12.461	13.307	13.307	13.403	-96	15.212
Overhead	4.619	4.343	4.343	5.546	-1.203	4.969
BTW	637	677	677	729	-52	970
Totale lasten	**17.716**	**18.327**	**18.327**	**19.678**	**-1.351**	**21.151**
Totale baten	**20.728**	**18.301**	**18.301**	**17.488**	**813**	**21.050**
Kostendekkendheid	**117%**	**100%**	**100%**	**89%**		**100%**

Algemeen

In 2024 zijn de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. Dit heeft gevolgen voor de bouwprojecten die onder de Wkb worden uitgevoerd. Het principe van legesheffing verandert niet. Voor een deel van de bouwactiviteiten is de bouwtechnische toets overgedragen van de gemeente Utrecht naar private kwaliteitsborgers. In de nieuwe verordening is daarom onderscheid gemaakt tussen een technische en een planologische (ruimtelijke deel) vergunning.

Toelichting op het resultaat

In 2024 zijn er minder aanvragen voor grote bouwvergunningen ingediend. Dit is voornamelijk het gevolg van de onzekerheden die verband houden met de netcongestie. De invoering van de Omgevingswet en een nieuw systeem hebben ertoe geleid dat de behandeling van een vergunningaanvraag meer tijd in beslag nam en resulteerde in hogere kosten. Daar tegenover staan lagere materiële lasten. De kosten voor overhead zijn toegenomen door de hogere ureninzet bij dit

product. De kosten van de overhead nemen niet toe, wel neemt het gedeelte van de kosten overhead dat wordt toegerekend aan de leges toe.

Verplichte BBV indicatoren

Om een eenduidig beeld te vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling te kunnen vergelijken zijn er een aantal wettelijke verplichte indicatoren bij de programma's opgenomen.

De Regeling beleidsindicatoren bepaalt dat indien er voor een beleidsindicator geen cijfers beschikbaar zijn, dit moet worden aangegeven door het opnemen van de afkorting 'g.n.b.' (gegevens niet beschikbaar).

Betrouwbare overheid

Dit programma heeft geen van toepassing zijnde verplichte BBV-indicatoren.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€	COELO	783	907	1.009	1.034
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	COELO	833	957	1.061	1.146
Gemiddelde WOZ-waade	x €1.000	CBS	357	392	458	450*
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	16,4	18,2	10,6	9,5*

*= voorlopig

De indicator 'Nieuw gebouwde woningen' over 2024 is handmatig berekend. De statistieken hiervoor zijn eind januari gepubliceerd en het cijfer is nog niet bekend/bevestigd door Waarstaatjegemeente.nl.

Klimaatvriendelijke stad

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	7,2	10,1	*g.n.b.*	*g.n.b.*
Omvang restafval	kg per inwoner	CBS	202	201	192	*g.n.b.*

N.B. de indicator 'Omvang restafval' is per programmabegroting 2025 overgegaan naar het programma 'Aantrekkelijke, groene leefomgeving en Erfgoed'.

Duurzame bereikbaarheid

Dit programma heeft geen van toepassing zijnde verplichte BBV-indicatoren.

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

Dit programma heeft geen van toepassing zijnde verplichte BBV-indicatoren.

Veilige stad

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	CBS - geregistreerde diefstallen	1,9	1,8	1,4*	1,1*
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	CBS - geregistreerde criminaliteit	4,6	4,9	4,6*	4,9*
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	CBS - geregistreerde criminaliteit	7,3	7,1	7,6*	7,4*
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	CBS - geregistreerde diefstallen	3,4	4,5	4,1*	3,1*
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	Stichting Halt	6	6	6	7

*= voorlopig

Passende ondersteuning en opvang

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Cliënten met maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo	560	540	540	490

De volgende indicatoren zijn in afwijking van de begroting 2024 niet meer opgenomen in dit programma:

'Achterstand onder jeugd - Kinderen in een uitkeringsgezin'

'Jongeren met een delict voor de rechter'

'Jongeren met jeugdbescherming'

'Jongeren met jeugdhulp'

'Jongeren met jeugdreclassering'

Bovenstaande indicatoren waren in de begroting van 2024 opgenomen onder dit programma. Op basis van de taakveldcodes, zoals vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten, is het echter logischer de indicatoren op te nemen in het programma Kansrijk opgroeien.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Functiemenging	Verhouding tussen aantal banen en woningen	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	64,6	65	65,7	*g.n.b.*
Vestiging (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners	LISA	185,1	195,1	206,8	*g.n.b*
Banen	Aantal banen per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	1.017,5	1.058,3	1.090,5	*g.n.b.*
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking	CBS - Arbeidsdeelname	74,8	77,2	77,3	*g.n.b.*
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners (15-64 jaar)	CBS - Re-integratie	163,5	179,8	*143,8*	*g.n,b,*
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS - Re-integratie	562	459,8	432,1	426,1
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS - Jeugdmonitor	1	1	2	*g.n.b.*

De indicator 'Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren' is in afwijking van de begroting 2024 opgenomen onder dit programma. In de programmabegroting 2024 is deze indicator namelijk opgenomen onder het programma Kansrijk opgroeien.

De volgende indicatoren zijn verplaatst naar het programma Kansrijk opgroeien:

'Absoluut verzuim'

'Relatief verzuim'

Kansrijk opgroeien

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	1	1	2	*g.n.b.*
Achterstand onder jeugd - Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	7	7	7	*g.n.b.*
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO / Ingrado	1,9	2,3	2,2	*g.n.b.*
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	1	1	1	*g.n.b.*
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,8	0,8	0,8	0,7*
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	16,6	15	15	11,7
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,4	0,3	0,3	0,2*
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO / Ingrado	1,9	1,6	2,4	*g.n.b.*
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO / Ingrado	22	27	31	*g.n.b.*

*=voorlopig

De volgende indicatoren zijn in afwijking van de begroting 2024 opgenomen in dit programma:

'Achterstand onder jeugd - Kinderen in een uitkeringsgezin'

'Jongeren met een delict voor de rechter'

'Jongeren met jeugdbescherming'

'Jongeren met jeugdhulp'

'Jongeren met jeugdreclassering'

In de begroting van 2024 zijn de bovenstaande indicatoren opgenomen onder het programma Passende ondersteuning en opvang. Op basis van de taakveldcodes, zoals vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten, is het echter logischer de indicatoren op te nemen in het programma Kansrijk opgroeien.

Ook de indicatoren de volgende indicatoren zijn om dezelfde reden in afwijking van de begroting opgenomen in dit programma:

'Absoluut verzuim'

'Relatief verzuim'

Deze indicatoren zijn in de begroting 2024 opgenomen onder het programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid.

De indicator 'Achterstand onder jeugd' was eerder opgenomen in dit programma, maar is óók om diezelfde reden verplaatst naar het programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid.

Levendige en gezonde stad

Indicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
Demografische druk	%	CBS	48,2	48,2	47,7	47,2
Niet-sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	*g.n.b.*	33,5	*g.n.b.*	*g.n.b.*

Algemene middelen en overhead

Indicator	Eenheid	Bron	2024
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	14,87
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	14,94
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€1.770
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	15,2%
Overhead	% van de totale lasten	Eigen begroting	11,9%

Subsidies

Subsidiestaat Betrouwbare overheid

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: De gemeenteraad en het college van B&W vormen samen een betrouwbaar bestuur van de stad				
Ondersteunen raadgevend referendum	Subsidiëren van tegenstanders, voorstanders en subsidieaanvragers met een neutrale houding ter ondersteuning van het publieke debat voor campagneactiviteiten of de meningsvorming nadat een definitief verzoek tot het houden van een raadgevend referend	36	0	36
Doelstelling 1: De gemeenteraad en het college van B&W vormen samen een betrouwbaar bestuur van de stad				
Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	189	257	-68
Totaal doelstelling 1		225	257	-32
Doelstelling 2: De Utrechtse belangen zijn goed vertegenwoordigd in de regio, nationaal en internationaal				
ROM Regio Utrecht BV	Convenantbijdrage aan ROM Regio Utrecht BV	174	621	-447
Totaal doelstelling 2		174	621	-447
Doelstelling 3: Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk en/of stad				
Initiatievenfonds	Het Initiatievenfonds is er voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.	3.279	3.026	253
Doelstelling 3: Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk en/of stad				
Initiatievenfonds jaarwisseling	Ondersteunen initiatieven rond de jaarwisseling van bewoners en vrijwilligersorganisaties in ontwikkelen van activiteiten of uitvoeren van ideeën om de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers te vergroten	275	83	192

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 3: Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk en/of stad				
Samen voor Overvecht (Algemeen)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	1.128	297	831
Totaal doelstelling 3		4.682	3.406	1.276
Totaal Betrouwbare overheid		**5.081**	**4.284**	**797**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezonde groei met kwaliteit en in balans				
Lesgeven in een grootstedelijke context	Lesgeven in een grootstedelijke context	400	313	87
Doelstelling 1: Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezonde groei met kwaliteit en in balans				
Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79	135	-56
Totaal doelstelling 1		479	448	31
Doelstelling 3: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging, informatiepunt studentenhuisvesting	72	31	41
Doelstelling 3: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende				
Investeringsimpuls meerwaardeafdracht	Investeringsimpuls meerwaardeafdracht	7.459	10.201	-2.742
Doelstelling 3: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende				
Startbouwimpuls	Rijksbijdrage voor subsidie voor de start bouw	19.236	7.309	11.927
Doelstelling 3: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende				
Toevoegen Woonruimte	Fonds Toevoegen Woonruimte voor uitbreiding woonvoorraad bestaande bouw	300	0	300
Doelstelling 3: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekende				
Verhuispremie Doorstroming van groot naar Beter	Nadere regel subsidie Doorstroming van Groot naar Beter en Seniorenwoningen Gemeente Utrecht (per 2 september 2024)	250	108	142
Totaal doelstelling 3		27.317	17.649	9.668
Totaal Ontwikkelen en wonen voor iedereen		**27.796**	**18.097**	**9.699**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Klimaatvriendelijke stad

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	Woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders	1.900	0	1.900
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Duurzaamheidsleningen	Regeling voor duurzaamheidsleningen voor grondgebonden woningen	6.000	2.740	3.260
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	0	0	0
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Energieadvies en Trajectbegeleiding	Energieadvies en Trajectbegeleiding voor grondgebonden woningen.	102	74	28
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	30	5	25
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Energieverbruik	Bijdrage voor energiebesparende maatregelen van kleine VvE's	125	110	15
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Maatschappelijk Vastgoed	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	165	86	79
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	480	0	480

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Samen Verduurzamen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75	15	60
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Stimuleringslening kleine VvE's	Stimuleringslening kleine VvE's	2.000	413	1.587
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Subsidie samen verduurzamen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere woningen	900	0	900
Doelstelling 1: Energieverbruik gebouwde omgeving 2050				
Verduurzamingsmaatregelen MKB-ondernemingen	energievouchers verduurzamingsmaatregelen voor MKB-ondernemingen	0	0	0
Totaal doelstelling 1		11.777	3.443	8.334
Totaal Klimaatvriendelijke stad		**11.777**	**3.443**	**8.334**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Duurzame bereikbaarheid

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Toename van het aandeel duurzame, gezonde en ruimte-efficiënte vervoersmiddelen				
Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	50	0	50
Totaal doelstelling 1		50	0	50
Totaal Duurzame bereikbaarheid		**50**	**0**	**50**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: De openbare ruimte is gezond, aantrekkelijk, robuust en toekomstbestendig voor iedereen				
Aantrekkelijke uitstraling gevels	Bevordering ruimtelijk kwaliteit van de Amsterdamsestraatweg in het kader van het gebiedsgerichte programma voor deze straat.	120	0	120
Doelstelling 1: De openbare ruimte is gezond, aantrekkelijk, robuust en toekomstbestendig voor iedereen				
Herstel kelders wervengebied	Herstel kelders wervengebied	1.800	1.770	30
Totaal doelstelling 1		1.920	1.770	150
Doelstelling 2: Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen				
Groene daken	Voorkomen wateroverlast	700	188	512
Doelstelling 2: Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Watervriendelijk Maatschappelijk vastgoed [kopie]	Wateroverlast en schade door droogte voorkomen	300	129	171
Totaal doelstelling 2		1.000	317	683
Doelstelling 3: Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren				
Dierenweides	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	49	43	6
Doelstelling 3: Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren				
Utrecht groen en duurzaam	Bijdrage aan Stichting Utrecht Natuurlijk ter ondersteuning van aantrekkelijke, laagdrempelige locaties, talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur, milieu en groen in de stad Utrecht	4.639	4.150	489
Totaal doelstelling 3		4.688	4.193	495
Doelstelling 5: Behouden, beheren en benutten van erfgoed als cultuurhistorische dragen van het karakter van Utrecht				
Exploitatie Domunder	Ondersteuning exploitatie Domunder	40	40	0
Doelstelling 5: Behouden, beheren en benutten van erfgoed als cultuurhistorische dragen van het karakter van Utrecht				
Publieksbereik Erfgoed	Ondersteuning activiteit Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	65	75	-10
Totaal doelstelling 5		105	115	-10
Doelstelling 6: Utrecht werkt aan het verbeteren van lucht- en geluidkwaliteit en een gezonde, veilige leefomgeving en ondergrond				
Terugdringen van emissies door houtstook	Terugdringen van emissies door houtstook	189	97	92
Totaal doelstelling 6		189	97	92
Totaal Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed		**7.902**	**6.492**	**1.410**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Veilige stad

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Aanpakken en voorkomen van criminaliteit				
Buurtteams jeugd en gezin (veiligheid) subsidietender Jeugd	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	1.476	1.572	-96
Doelstelling 1: Aanpakken en voorkomen van criminaliteit				
Jongerenwerk en veiligheid	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief	4.403	4.403	0
Doelstelling 1: Aanpakken en voorkomen van criminaliteit				
Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	1.637	988	649
Doelstelling 1: Aanpakken en voorkomen van criminaliteit				
Politie Keurmerk Veilig Wonen	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	78	46	32
Totaal doelstelling 1		7.594	7.009	585
Doelstelling 2: Tegengaan en voorkomen van (ernstige) overlast door personen en groepen				
Samen voor Overvecht: Veiligheid	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	200	165	35
Totaal doelstelling 2		200	165	35
Doelstelling 3: Adequaat optreden				
Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	232	232	0

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Totaal doelstelling 3		232	232	0
Totaal Veilige stad		**8.026**	**7.406**	**620**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Passende ondersteuning en opvang

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				
Advies	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	2.360	2.434	-74
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				
Buurtteams Sociaal	Doorontwikkeling en uitvoering van de buurtteams en het leveren van hoogwaardige sociale basiszorg. In co-creatie met de gemeente Utrecht leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een nieuw en eenvoudiger stelsel van zorg en ondersteuning	23.152	23.152	0
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				
Groepsgewijze activiteiten	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	323	323	0
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van informatie op breed sociaal domein	747	747	0
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				
Onafhankelijke cliëntondersteuning	Faciliteren en organiseren van onafhankelijke cliëntondersteuning	457	457	0
Doelstelling 1: Utrechters kunnen met hun hulpvraag terecht voor laagdrempelige basiszorg				
Ondersteuning schuldhulpverlening vanuit Informele zorg	Ondersteuning om inwoners op een toegankelijke en laagdrempelige wijze te leren omgaan met geld, schulden en administratie	1.149	1.149	0
Totaal doelstelling 1		28.188	28.262	-74
Doelstelling 2: Utrechters krijgen passende aanvullende zorg en ondersteuning passend bij hun (zorg)vraag zodat zij mee kunnen doen				
Buurtbemiddeling/ Aanpak Extreme Woonoverlast	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	887	887	0
Doelstelling 2: Utrechters krijgen passende aanvullende zorg en ondersteuning passend bij hun (zorg)vraag zodat zij mee kunnen doen				
FIOM	Aanbieden van gespecialiseerd maatschappelijk werk met betrekking tot zwangerschap, adoptie, seksueel geweld en hulp aan tienerouders	317	317	0
Doelstelling 2: Utrechters krijgen passende aanvullende zorg en ondersteuning passend bij hun (zorg)vraag zodat zij mee kunnen doen				
Sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke	6.634	6.782	-148
Totaal doelstelling 2		7.838	7.986	-148

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 3: Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs) begeleiding gericht op herstel en activering, thuis of in een woonvoorziening				
Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang	2.124	2.149	-25
Doelstelling 3: Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs) begeleiding gericht op herstel en activering, thuis of in een woonvoorziening				
Veilig thuis 18+	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	6.014	6.014	0
Doelstelling 3: Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs) begeleiding gericht op herstel en activering, thuis of in een woonvoorziening				
Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikadres, bij familie of via de informele netwerken.	2.040	2.030	10
Totaal doelstelling 3		10.178	10.193	-15
Totaal Passende ondersteuning en opvang		**46.204**	**46.441**	**-237**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
BIZ Woonboulevard	BIZ subsidie (Bedrijf Investering Zone)	145	145	0
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	subsidie voor programma's, activiteiten en evenementen met nadruk op groeiondernemers (deel B)	120	120	0
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	meerjarige subsidie voor activiteiten van incubators en frontoffice/ecosysteemmanagement (deel A)	380	380	0
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
Evenementenfonds	Evenementenfonds	300	300	0
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad	12.393	14.782	-2.389
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
Stimuleren van arbeidsmarkttransities	Stimuleren van arbeidsmarkttransities	200	200	0
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				
Subsidieplafond kwetsbare winkelgebieden	Ondersteuning verplaatsingen van kleinschalige ondernemers met retailfuncties	90	91	-1
Doelstelling 1: Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Utrecht Science Park (USP)	Subsidie voor de ontwikkelinging van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50	50	0
Totaal doelstelling 1		13.678	16.068	-2.390
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Actieagenda Utrechters schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	300	83	217
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Huisvesting voedselbanken	Door het wekelijks verstrekken van voedsel aan de meest kwetsbare inwoners en/of hun huisdieren, kunnen kwetsbare inwoners rondkomen en meedoen	150	130	20
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Inkomens en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	Ondernemen preventief voorzien van passende dienstverlening om de toekomstigbestendigheid van de onderneming te borgen	775	745	30
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Levensgebeurtenissen	Ondersteuning met vrijwillige inzet ten behoeve van schuldhulpverlening	150	426	-276
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Loonkostensubsidie	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen	4.800	4.181	619
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Omscholing naar toekomstgericht werk	Omscholing naar toekomstgericht werk	0	1	0
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Plusbonus	Eenmalige subsidie voor een werkgever als de werkgever een bijstandsgerechtigde die parttime werkt, een nieuw contract aanbiedt met een urenuitbreiding	50	0	50
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Samen voor Overvecht (Werk en ondernemerschap)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	250	812	-562
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Werkgeverscheque	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	200	15	185
Doelstelling 2: Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en zijn schulden(zorg) vrij				
Wet Sociale werkvoorziening	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	18.245	18.245	0
Totaal doelstelling 2		24.920	24.638	283
Totaal Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning		**38.598**	**40.706**	**-2.107**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Kansrijk opgroeien

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden	18.019	18.019	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Cultuureducatie (onderwijs)	Kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school. De scholen stimuleren om planmatig hun onderwijs cultuureducatie vorm te geven.	2.059	2.270	-211
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23	104	103	1
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Kinderopvang plus	Kinderopvang plus	1.000	1.000	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
NPOnderwijs	Nationaal Programma Onderwijs	1.608	1.608	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	Verlaging werkdruk leraren	402	403	-1
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	571	584	-13

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Onderwijs ondersteuning talentontwikkeling	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.	40	37	3
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht	1.399	916	483
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
OPDC Utrecht (voorheen School)	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of na	702	686	16
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Overgang PO naar VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	277	204	73
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Schoolmaatschappelijk werk PO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1.503	1.532	-29
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Schoolmaatschappelijk werk VO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1.014	1.033	-19
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Taalschool: taalonderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren	635	634	1
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.591	1.666	-75
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Talentontwikkeling voortgezet onderwijs	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	1.331	1.294	37
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Transitieregeling Voorschoolse educatie	Het subsidieplafond voor de transitieregeling voorschoolse educatie	0	0	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Uitvoering Voorschoolse Educatie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	12.800	12.091	709
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Uitvoering Voorschoolse Educatie plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van voorschoolse educatie plus	0	0	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Utrecht Leert!	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.000	1.076	-76
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Verbindingsgroepen	Verbindingsgroepen	220	220	0
Verbindingsgroepen	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	220	220	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Verkeersexamen in de wijken	Resultaat Verkeersveiligheid PO groep 7/8 afsluiten met theoretisch en praktisch examen	0	0	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Versterken van taal	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vr	3.911	4.465	-554
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Versterken van taal: Brede school Academie (BSA)	De subsidie is tijdelijk beschikbaar voor 2021 en 2022 met als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlin	137	137	0
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
VSV Regionaal	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	880	885	-5
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	333	334	-1
Doelstelling 1: Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving				
Waardering voor Vakmanschap	Waardering voor Vakmanschap	175	175	0
Totaal doelstelling 1		51.931	51.592	339
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				
Ambulant jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	4.485	4.482	3
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				
De Stem van Utrecht	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	106	48	58
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				
Jeugdhulp meedoen (subsidietender Sport	Meedoen kinderen met een beperking/ondersteuningsvraag	62	61	1
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				
Jongeren, relaties en seksualiteit	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving.	464	469	-5
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				
Kinder- en jongerenwerk MO	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	600	384	216
Doelstelling 3: Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maats. prestaties	299	299	0
Totaal doelstelling 3		6.016	5.743	273
Doelstelling 4: De buurtteams jeugd en gezin ondersteunen jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zodat zij gezond en veilig kunnen opgroeien				
Buurtteams jeugd en gezin (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	27.244	29.712	-2.468
Doelstelling 4: De buurtteams jeugd en gezin ondersteunen jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zodat zij gezond en veilig kunnen opgroeien				
Jeugdhulp	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	386	386	0
Doelstelling 4: De buurtteams jeugd en gezin ondersteunen jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zodat zij gezond en veilig kunnen opgroeien				
Samen voor Overvecht (Ondersteuning op maat)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	1.500	1.486	14
Totaal doelstelling 4		29.130	31.584	-2.454
Doelstelling 5: Aanbieders van specialistische jeugdhulp bieden specialistische zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, zodat jeugdigen gezond, veilig en zoveel mogelijk in een gezin kunnen opgroeien				
Basiszorg daklozen Regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	3.546	4.419	-873
Doelstelling 5: Aanbieders van specialistische jeugdhulp bieden specialistische zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, zodat jeugdigen gezond, veilig en zoveel mogelijk in een gezin kunnen opgroeien				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Versneld Vernieuwen & Kansrijke start	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van Corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	2.200	2.926	-726
Totaal doelstelling 5		5.746	7.345	-1.599
Doelstelling 6: Jeugdbescherming ondersteunt gezinnen als veilig opgroeien en ontwikkelen van jeugdigen wordt bedreigd en vrijwillige hulpverlening niet toereikend is				
Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Uitvoering van Veilig Thuis voor 18- (jeugd) en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	13.576	13.102	474
Totaal doelstelling 6		13.576	13.102	474
Totaal Kansrijk opgroeien		**106.399**	**109.366**	**-2.967**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidiestaat Levendige en gezonde stad

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 1: Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooien voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders				
Ondersteuning van nieuwkomers: activiteiten Plan Einstein, de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), maatschappelijke begeleiding van statushouders en ondersteuning van voormalig alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV).	Reguliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers)	12.000	12.331	-331
Totaal doelstelling 1		12.000	12.331	-331

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Beheerde speeltuinen	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden	2.562	2.730	-168
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Belangenbehartiging en Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.467	1.535	-68
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	636	636	0
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	1.914	2.004	-90
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	882	973	-91
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren	830	894	-64
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
NT2 voor volwassenen	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	192	194	-2

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Scoutingsactiviteiten	Scoutingsactiviteiten	254	254	0
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Sociaal makelaarschap	Sociaal makelaars zetten in op het versterken van sociale netwerken in de wijk, zodat deze krachtiger worden en waarmee ook de veerkracht van bewoners in de wijk vergroot wordt.	8.803	8.814	-11
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen	205	32	173
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Taal en digitale vaardigheden (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	0	65	0
Doelstelling 2: Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar				
Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren, ondersteunen en organiseren van informele zorg inclusief mantelzorgondersteuning	5.468	5.563	-95
Totaal doelstelling 2		23.213	23.694	-416
Doelstelling 3: Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen				
achternaamswijziging slavernijverleden	Deze Nadere Regel verstrekt een vergoeding voor het aanvragen van achternaamswijziging voor nazaten van tot slaag gemaakte personen.	3	0	0
Doelstelling 3: Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	68	67	1
Doelstelling 3: Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen				
Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	Activiteiten op het gebied van preventie en voorlichting, met de nadruk op discriminatie op de arbeidsmarkt en in de horeca, uitgevoerd door Artikel 1 Midden-Nederland	479	584	-105
Doelstelling 3: Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen				
Slavernijverleden zichtbaar maken	Met deze Nadere regel subsidieert de gemeente Utrecht activiteiten in de stad die bijdragen aan het vergroten van de kennis en het bewustzijn over het slavernijverleden en de doorwerking daarvan.	65	59	6
Doelstelling 3: Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen				
Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit	257	257	0
Totaal doelstelling 3		872	967	-98
Doelstelling 4: Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke buurtvoorzieningen				
Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	78	48	30
Doelstelling 4: Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke buurtvoorzieningen				
Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	1.051	1.046	5
Totaal doelstelling 4		1.129	1.094	35
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Challenge aangepast sportaanbod sportakkoord	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	53	86	-33

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Challenge buurtsportcoach sportakkoord	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	74	141	-67
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Challenge samenwerking sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	130	119	11
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Challenge sportaanbieders sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	62	92	-30
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Grootschalige schoolsportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	107	43	64
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Grootschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	209	208	1
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Grotere sportdeelname van kinderen	Grotere sportdeelname van kinderen	122	110	12
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Kleinschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	66	56	10
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Sport, bewegen en verenigingsondersteuning	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders en grotere sportdeelname	4.183	4.163	20
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Sport, bewegen en verenigingsondersteuning (topsport)	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalentenen vestiging talentcentra	267	329	-62
Doelstelling 5: Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving				
Talentenprogramma's sport	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	54	48	6
Totaal doelstelling 5		5.327	5.395	-68
Doelstelling 6: Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen				
Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	406	367	39
Doelstelling 6: Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen				
Tuinen en parken	Volkstuinen	189	0	0
Totaal doelstelling 6		595	367	39
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Gezond Leren op School	Schoolbesturen PO kunnen voor scholen met een schoolweging hoger dan 30 en voor speciaal onderwijs een subsidie aanvragen voor een gezond aanbod van gezonde lunch, beweegactiviteiten, ouderbetrokkenheid en voedseleducatie. Doelstelling is een gezonde	700	755	-55
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Gezonde leefstijl (subsidietender Sport)	Stimuleren gezonde leefstijl door sporten	151	157	-6
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Samen voor Overvecht (Gezonde wijk)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen	250	398	-148
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Sekswerk	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de sekswerkers door outreachend werken en het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit het sekswerk	1.409	1.383	26
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Toeleiding naar (bemoei)zorg	Toeleiding naar (bemoei)zorg	189	170	19
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Verslavingspreventie	Het verzorgen van voorlichting aan jongeren, hun peers, ouders en intermediairs. Bijvoorbeeld in de vorm van voorlichting op scholen, adviesgesprekken, interventies, drugstestservice, online informatieverstrekking, netwerkvorming	1.755	1.756	-1
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
Verslavingszorg	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuithulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	1.840	1.786	54
Verslavingszorg	Veldwerk voor volwassenen en spuitomruil	0	0	0
Verslavingszorg	Heroïnebehandeling voor mensen met een therapieresistente opiaatverslaving	0	0	0

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 7: In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012				
WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie ten behoeve van een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in Utrecht	140	65	75
Totaal doelstelling 7		6.434	6.470	-36
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Cultuurnota 2021-2024	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	42.053	42.032	21
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Impulssubsidie Cultuur	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	211	153	58
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen	De realisatie van nieuwe culturele broedplaatsen en nieuwe werkruimtes in bestaande culturele broedplaatsen in de gemeente Utrecht	300	158	142
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Investeringsbijdrage Muziekstudio's	De realisatie van muziekstudio’s in de gemeente Utrecht, die tegen een betaalbaar tarief kunnen worden gehuurd door muzikanten en/of geluidskunstenaars en/of producers	646	189	457
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Productie en programmering	Bijdragen aan de initiatief- en realisatiefase van de nieuw culturele beodplaatsen verspreid over de regio Utrecht	0	0	0

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	4.187	4.099	88
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Projectsubsidies cultuur (ronde 1)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	221	182	39
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Projectsubsidies cultuur (ronde 2)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	221	215	6
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Projectsubsidies cultuur (ronde 3)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	221	149	72
Doelstelling 8: Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen				
Projectsubsidies cultuur (ronde 4)	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	220	274	-54
Totaal doelstelling 8		48.280	47.451	829
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Amateurkunsteducatie	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	1.116	971	145
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Basissubsidie Amateurkunst	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	410	379	31
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Combinatiefunctionarissen	Het aanstellen van cultuurcoaches die een brede doelgroep laten kennismaken met kunst en cultuur.	278	259	19
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Cultuurnota 2021-2024 participatie	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	3.274	3.250	24
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Cultuurparticipatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1.016	1.025	-9
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Cultuurprogramma jongeren Leidsche Rijn - Vleuten de Meern	Het stimuleren van actieve cultuurparticipatie door jongeren in Leidsche Rijn en Vleuten de Meern	150	117	33
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Impuls Jongerencultuur	Het ondersteunen van initiatieven voor en door jongeren waarmee zij zich creatief kunnen ontwikkelen.	300	140	160
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Mediaplatform	Beheren en uitvoeren van een stedelijk journalistiek mediaplatform	50	82	-32
Doelstelling 9: Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad				
Nachtcultuur stimulering	Het stimuleren van activiteiten en initiatieven die de Utrechtse nachtcultuur een impuls geven, passend bij de ambities uit de Utrechtse Nachtvisie 2030 & Beleidsnota Nachtcultuur, en waarin drie subsidies worden onderscheiden:	80	0	0

x € 1.000

Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Totaal doelstelling 9		6.674	6.223	371
Totaal Levendig en gezonde stad		**104.524**	**103.992**	**325**

Zie voor het totaaloverzicht alle subsidies per programma de bijlage subsidies.

Subsidieverantwoording per doelstelling en ontvanger

Betrouwbare overheid

x € 1.000

Betrouwbare overheid	**€**	**4.284**
Initiatievenfonds	**€**	**3.109**
"Huurdersvereniging Kersenboomgaard"	€	7
B.V. tot Exploitatie van de Utrechtsche Studentensocieteit	€	5
Bewonersvereniging De Componist	€	2
Bewonersvereniging EsCaFi	€	1
Bewonersvereniging Hart voor Leidsche Rijn	€	1
Bewonersvereniging Het Kleine Wijk	€	1
Bewonersvereniging Nijenrode	€	1
Biljartvereniging "Ons Genoegen"	€	0
Buitenplaats de Sluis	€	2
Buurtvereniging Hoogelanden	€	1
Buurtvereniging Margriet	€	3
Collegium Studiosorum Veritas	€	1
Coöperatie De Stadsjutters U.A.	€	3
Coöperatie DOKAcademie 030 UA	€	23
Coöperatie Oog voor Warmte U.A.	€	5
De Buurtkerk	€	9
De Cultureel Mandaeers Club in Utrecht	€	1
Diaconie Protestantse Gemeente te Utrecht	€	8
Football Club Utrecht B.V.	€	21
Fruitbomenvereniging "De Bongerd"	€	1
Gemengde Zangvereniging "Stem Des Volks" Utrecht	€	10
Grachtensmart	€	1
Het Hof van Cartesius Coöperatie U.A.	€	15
Historische Vereniging Vleuten, De Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn	€	13
Hoor de Haar	€	1
Huurdersbelangenvereniging Joke Smitplein	€	4
IJsclub Siberia	€	35
Islamitische Stichting Nederland (Hollanda Diyanet Vakfi) Eyup Sultan Utrecht	€	7
JCI Domstad	€	1
Jeugd Stichting "Tamount" voor Cultuur en Integratie	€	7
Katholiek Vrouwennetwerk "Zij-Actief" afdeling De Meern	€	1
Katholieke Bond van en voor Ouderen, Afdeling Leidsche Rijn	€	5
Kopersvereniging Zwarte Woud	€	1
LUNA Movement	€	4

		x € 1.000
Betrouwbare overheid	**€**	**4.284**
Lunetten WilWel	€	11
Malsch Technovaluation	€	20
Marokkaanse Ouderraad Kanaleneiland (Mork)	€	7
My Motion	€	7
Nederlandse Gereformeerde Kerk Utrecht - RijnWaarde	€	13
Noble Goods Co.	€	14
Ondernemersvereniging "#ASW030"	€	14
Ondernemersvereniging Biltstraat	€	3
Ondernemersvereniging Puur Oost	€	19
Ondernemersvereniging Winkelcentrum Lunetten	€	17
Oranje- en Wijkvereniging Oog in Al	€	6
Oranje Stichting "Wilhelmina"	€	22
Oranjevereniging "De Meern"	€	14
Oudervereniging Montessorischool Arcade	€	4
Parochie Licht van Christus	€	5
Parochie St. Martinus	€	6
Particulier	€	753
PM Wammes	€	3
Productiehuis 5GRADENOOST	€	2
Project O B.V.	€	28
Protestantse Stichting Vrienden van de Domkerk	€	14
Puck Communicatie	€	12
SOIA B.V.	€	5
Sportvereniging Faja Lobi KDS (Krachtig Door Samenwerking)	€	6
Sportvereniging Vechtzoom	€	1
Stadsjochies B.V.	€	15
Sticht Gooise Wandelsport Bond	€	2
Stichting "The India Foundation"	€	7
Stichting (Un)commissioned	€	8
Stichting 4 en 5 mei Leidsche Rijn	€	18
Stichting 4 mei Comité Utrecht	€	18
Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht	€	3
Stichting Beheer Molenpark Utrecht	€	14
Stichting Beheergroep Klopvaart-Noord	€	2
Stichting Beheergroep Schimmelplein	€	17
Stichting Bevrijdingsfestival Utrecht	€	35
Stichting Bewoners Overleg Lunetten	€	5
Stichting Bewonersplatform Overvecht	€	3
Stichting Binnenstadskrant	€	20

x € 1.000

Betrouwbare overheid	**€**	**4.284**
Stichting Body Mind Soul Lifestyle	€	5
Stichting Boerderij De Hoef	€	10
Stichting Buddy to Buddy Utrecht	€	1
Stichting Burezina	€	3
Stichting Buurtfonds Rivierenwijk-Dichterswijk	€	5
Stichting Buurtkrant De Noordwester	€	13
Stichting Buurtsport	€	11
Stichting Buurttuin De Zandloper	€	0
Stichting Buurttuin Johanniterveld	€	3
Stichting Casa Latina	€	5
Stichting Centrummanagement Utrecht	€	45
Stichting Comité 30 juni/ 1 juli Utrecht	€	35
Stichting Comité Julianapark	€	18
Stichting Cultuur Utrecht West (SCUW)	€	9
Stichting Curtains-Up	€	1
Stichting de Bühne	€	5
Stichting De Buitenkamer	€	20
Stichting De Dame	€	35
Stichting De Klanksteen	€	16
Stichting de Kracht van Zuilen	€	30
Stichting De Nieuwe Jutter	€	10
Stichting De Sterremolen	€	21
Stichting de Utrechtse Uitdaging	€	4
Stichting De Vechtclub	€	11
Stichting De Voedseltuin Overvecht	€	28
Stichting De Votulastkrant	€	6
Stichting de Watergeus	€	5
Stichting De Wilg	€	1
Stichting de Zorgzusters	€	10
Stichting de Zuidwester	€	18
Stichting De Zwermrepubliek	€	8
Stichting Dharma	€	6
Stichting Dierenweide Abstede	€	5
Stichting Dierenweide De Kraal	€	6
Stichting Dierenweide De Meern	€	0
Stichting Dierenweide Julianapark	€	4
Stichting DOMunder	€	4
Stichting Durf te Dromen	€	5

x € 1.000

Betrouwbare overheid	€	4.284
Stichting Duurzame Innovaties	€	18
Stichting Echt Overvecht	€	12
Stichting Ecologisch Groen Utrecht West	€	1
Stichting Exodus Nederland	€	3
Stichting Gastheerschap en Cultuur Museumkwartier Utrecht	€	4
Stichting Gouden Dagen	€	18
Stichting Griftpark	€	23
Stichting Groen moet je Doen!	€	2
Stichting Hallo! Lunetten	€	18
Stichting Het Lachende Paard	€	2
Stichting het Utrechts Geveltekenfonds	€	2
Stichting het Utrechts Platform voor Levensbeschouwing en Religie	€	5
Stichting Het Wevehuis	€	1
Stichting Hogeschool Utrecht	€	6
Stichting Hope Givers Foundation	€	9
Stichting IBB Festival	€	10
Stichting Kerst in het Julianapark	€	7
Stichting Kindervakantie3daagse	€	2
Stichting Kindervakantieweek De Meern	€	9
Stichting Klapstoelconcerten	€	4
Stichting Koninginne Kinderen	€	5
Stichting Krachtwijken	€	11
Stichting Kunst- en CultuurKanaal30	€	8
Stichting LimoenZ	€	3
Stichting Lombok Anders	€	14
Stichting M&K	€	9
Stichting Maatschappelijk Vastgoed Overvecht	€	9
Stichting Magneet	€	19
Stichting Maximaal Gezond Centrum	€	9
Stichting Mijn wijk, jouw wijk	€	8
Stichting Milieucentrum Utrecht (MCU)	€	17
Stichting Milieugroep Zuilen	€	6
Stichting Milli Görüs Utrecht	€	4
Stichting Mo'Move	€	35
Stichting Move - verzamel je kracht!	€	0
Stichting Nederlands Volksbuurtmuseum	€	3
Stichting Nepal Development Academy	€	1
Stichting Nieuw Rotsoord	€	14
Stichting On The Move Sportvrienden	€	42

		x € 1.000
Betrouwbare overheid	**€**	**4.284**
Stichting Ondernemersloket Nieuw Overvecht	€	34
Stichting Ontmoetingshuis Lunetten	€	1
Stichting Oog voor Utrecht	€	4
Stichting Open Tuinendag Utrecht	€	3
Stichting Oubamoulla	€	1
Stichting Project 030	€	30
Stichting Queer Culture Foundation	€	35
Stichting Ruimte voor de Buurt Rivierenwijkzuid	€	17
Stichting Ruprecht-Orgel Tuindorpkerk Utrecht	€	3
Stichting Sahayta	€	4
Stichting Samen Zuilen	€	30
Stichting Schakelraad	€	2
Stichting Secu	€	8
Stichting Serve the City Utrecht	€	2
Stichting Sharing Arts Society	€	40
Stichting Sint Maarten Utrecht	€	10
Stichting Snorhaar	€	35
Stichting Speelotheek Hoograven.	€	12
Stichting Stad van Vrede	€	14
Stichting Stadsklooster Utrecht	€	35
Stichting Stadswijngaard Utrecht	€	4
Stichting Straatnieuws Utrecht	€	25
Stichting Straatplezier Oudwijk-Noord	€	1
Stichting Strafrechtswinkel Utrecht	€	1
Stichting 't Belhameltje	€	10
Stichting Talent And Dreams	€	1
Stichting TrösT	€	13
Stichting U in de Wijk Producties	€	19
Stichting UQCF	€	25
Stichting Utrecht Canal Pride	€	28
Stichting Vakantieontspanning Vleuten Haarzuilens	€	5
Stichting Vecht en IJssel	€	0
Stichting Verkeerstuin Utrecht	€	20
Stichting Verzamelkunst	€	42
Stichting Vlinderhof	€	18
Stichting Voorbereiding Herbouw Schip Domkerk 2013	€	18
Stichting Voorveldse Polder	€	2
Stichting Vrienden van de Joodse Gemeenschap Utrecht	€	20
Stichting Vrienden van Flora's Hof	€	0

x € 1.000

Betrouwbare overheid	**€**	**4.284**
Stichting Vrienden van het Máximapark	€	25
Stichting Waterwinmarkt	€	13
Stichting Wereldlichtjesdag Leidsche Rijn|Utrecht	€	3
Stichting Werftheater Activiteiten	€	2
Stichting Werken voor Elkaar	€	5
Stichting Wijkkrant Aanzet	€	13
Stichting Wijkkrant Tuindorp-Oost	€	2
Stichting Wijkkrant Wittevrouwen	€	4
Stichting WIL in je buurt (WIL)	€	7
Stichting Wishingwellwest	€	1
Stichting Wolken Theater	€	1
Stichting Zorgwacht	€	1
Stichting Zuidbus	€	5
Stichting Zuilen en Vecht	€	3
T.T.V. Fletio	€	1
Trapop	€	8
Turkse Ondernemers Vereniging Utrecht	€	7
Utrechtsche Vrouwelijke Studenten Vereeniging/ Nieuwe Vereniging van Vrouwelijke Studenten te Utrecht	€	2
Vechtclub B.V.	€	17
Veiligheidsregio Utrecht	€	9
Vereniging Bewoners Binnenstad Utrecht	€	2
Vereniging Kouwerplantsoen	€	2
Vereniging Landschapsbeheer Vleuten-De Meern	€	18
Vereniging Parana	€	0
Vereniging Tuindorps Belang	€	5
Vereniging van amateurtuinders "Tuinenpark Ons Buiten"	€	6
Vereniging van Eigenaars van de Smaaktuin en het parkeerterrein, gelegen tussen de Flevolanderstraat, de Lippizanerstraat en de Livarstraat te Utrecht	€	1
Vereniging van Eigenaars van het gebouw Oldambt/Fivelingo te Utrecht	€	1
Vereniging van Surinaamse Ouderen "Moria"	€	6
Werkgroep Pandhof Sinte Marie	€	2
Wijk- en Oranjevereniging "Hoogravens Belang"	€	20
Wijkcoöperatie Griftstroom U.A.	€	20
Wijkcoöperatie Kanaleneiland U.A.	€	5
Wijkcoöperatie Lunetten U.A.	€	39
Wijkcoöperatie Oost voor Elkaar U.A.	€	10
Wijkplatform Noordoost Utrecht	€	2
Wijkplatform Overvecht	€	10

		x € 1.000
Betrouwbare overheid	**€**	**4.284**
Winkeliersvereniging NOVA	€	48
Winkeliersvereniging Smaragdplein	€	44
Woongemeenschap Overhoop	€	3
Woongroep Terwijde	€	2
Xander Lenders artist & actors	€	3
ROM Regio Utrecht BV	**€**	**621**
ROM Regio Utrecht B.V.	€	621
Samen voor Overvecht-Algemeen	**€**	**297**
Stichting Lokalis	€	255
Stichting Ondernemersloket Nieuw Overvecht	€	-
Stichting Power by Peers	€	42
Volksfeesten	**€**	**257**
Carnavals Federatie Utrecht	€	4
Stichting 4 mei Comité Utrecht	€	23
Stichting Bevrijdingsfestival Utrecht	€	80
Stichting Sint Maarten Utrecht	€	5
Stichting Stadsontspanning Utrecht	€	80
Utrechts Oranje Comite	€	65

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

		x € 1.000
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	**€**	**18.097**
Doelgroepen	**€**	**31**
Stichting Portaal	€	20
Voor Iedereen Die In Utrecht Studeert studentenunie	€	11
Investeringsimpuls meerwaardeafdracht	**€**	**3.353**
Stichting Bo-Ex '91	€	637
Stichting Portaal	€	2.716
Overig	€	6.848
Lesgeven in een grootstedelijke context	**€**	**313**
Stichting Hogeschool Utrecht	€	141
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	57
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	€	34
Stichting Protestants Christelijk Hoger Beroepsonderwijs Utrecht	€	50
Universiteit Utrecht	€	31
Ruimtelijke plannen	**€**	**135**
Stichting Aorta	€	112
Stichting Rietveldprijs	€	23
Startbouwimpuls	**€**	**7.309**

		x € 1.000
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	**€**	**18.097**
JV SVV Ontwikkeling B.V.	€	525
Stichting Woonin	€	4.734
Synchroon B.V.	€	700
WIMA Bloei C.V.	€	1.350
Verhuispremie Doorstroming van Groot naar Beter en Doorstroming	**€**	**108**
Particulier	€	108

Klimaatvriendelijke stad

		x € 1.000
Klimaatvriendelijke stad	**€**	**6.712**
Energieadvies aan huis en trajectbegeleiding	**€**	**74**
Particulier	€	74
Energiebesparing klein MKB	**€**	**8**
Badhuis B.V.	€	3
Covers Couture B.V.	€	3
Italia v.o.f.	€	-
iYoga Utrecht	€	0
Restaurant Heimat B.V.	€	3
Voetbalvereniging De Meern	€	0
Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	**€**	**5**
Dionysos Office Investments B.V.	€	5
Maatschappelijk Vastgoed	**€**	**86**
Hope Church Utrecht	€	11
Parochie Heilige Gerardus Majella	€	11
Sportvereniging Eminent Boys	€	11
Stichting MOTION facilities	€	47
Stichting Speelruimte Noordse Park	€	6
Samen Verduurzamen	**€**	**15**
Particulier	€	9
Vereniging voor Middenstandshuisvesting "Elck Wat Wils"	€	6
Stimuleringslening kleine VvE's	**€**	**413**
Vereniging van Eigenaars Aardbeistraat 39 tot en met 47 (oneven nummers) te Utrecht	€	69
Vereniging van Eigenaars Edisonstraat 32, 34, 36 en 38 te Utrecht	€	38
Vereniging van Eigenaars Gansstraat 22 en 22 bis te Utrecht	€	12
Vereniging van Eigenaars Gebouw Bisschopsplein 7 en Sint Ludgerusstraat 373 en 375 te Utrecht	€	75
Vereniging van Eigenaars Kloosterlaan 55 tot en met 63 (oneven nummers) te Utrecht	€	69

		x € 1.000
Klimaatvriendelijke stad	**€**	**6.712**
Vereniging van Eigenaars Twijnstraat 21, 21A, 21D, 21E, 21F, 21G, 21H en 23 te Utrecht	€	150
Subsidie woning of kleine vve isoleren	**€**	**110**
Particulier	€	110

Duurzame bereikbaarheid

Geen subsidie verleend in 2024

Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed

		x € 1.000
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	**€**	**6.492**
Dierenweides	**€**	**43**
Stichting Dierenweide De Meern	€	4
Stichting Dierenweide Haarzuilens	€	7
Stichting Dierenweide Julianapark	€	20
Stichting Dierenweide Vleuten	€	7
Stichting Park Oog in Al	€	6
Erfgoed	**€**	**75**
Historische Vereniging Oud-Utrecht	€	5
Historische Vereniging Vleuten, De Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn	€	5
Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht	€	28
Stichting DOMunder	€	5
Stichting Kerken Kijken Utrecht	€	30
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	2
Exploitatie Domunder	**€**	**40**
Stichting DOMunder	€	40
Groene daken	**€**	**188**
Amateur Tuinders Vereniging "Stadion"	€	1
Groendakcoach B.V.	€	10
Het Hof van Cartesius Coöperatie U.A.	€	4
Particulier	€	156
Topgroen B.V.	€	11
Vereniging van Eigenaars ´Nieuw Welgelegen´	€	4
Zabouza Groep B.V.	€	2
Herstel kelders wervengebied	**€**	**1.770**
CBRE B.V.	€	4
Danscentrum Cornelissen B.V.	€	4
Doopsgezinde Gemeente Utrecht	€	20
Holding Charlie Chiu B.V.	€	64
INEXS Projectmanagement	€	4

Aantrekkelijke en groene leefomgeving	€	6.492
Invictus Ontwikkeling & Beheer B.V.	€	10
J.S. Property B.V.	€	4
Oudewater Vastgoed	€	13
Parochie St. Martinus	€	12
Particulier	€	1.168
Parzijde B.V.	€	7
Stichting Het Utrechts Monumentenfonds	€	7
Stichting Huisvesting van de Nieuwe Afdeling Utrecht der Societas Studiosorum Reformatorum	€	8
Stichting Studenten Huisvesting	€	161
Stichting Veritas Eigen Huis	€	149
Vereniging van Eigenaars Kromme Nieuwegracht 10 in Utrecht	€	121
Vereniging van Eigenaren van het Gebouw Lijnmarkt I	€	5
Vintage Vastgoed IV B.V.	€	9
Terugdringen van emissies door houtstook	**€**	**97**
Particulier	€	97
Utrecht groen en duurzaam	**€**	**4.150**
Stichting Utrecht Natuurlijk	€	4.150
Watervriendelijk Maatschappelijk vastgoed	**€**	**129**
De Vrije School Utrecht Coöperatief U.A.	€	50
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	74
Stichting Speelruimte Noordse Park	€	5

Veilige stad

		x € 1.000
Veilige stad		**7.406**
Buurtteams jeugd en gezin veiligheid subsidietender Jeugd	**€**	**1.572**
Stichting Lokalis	€	1.572
Hulpverlening bij ongevallen en rampen	**€**	**232**
Het Nederlandse Rode Kruis	€	71
Stichting Slachtofferhulp Nederland	€	135
Utrechtse Vrijwillige Brigade Tot het Redden van Drenkelingen	€	27
Jongerenwerk en veiligheid	**€**	**4.403**
Stichting DOCK	€	147
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	4.246
Stichting Sport Utrecht	€	10
Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	**€**	**988**
Stichting Halt	€	148
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	-

		x € 1.000
Veilige stad		**7.406**
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	€	840
Politie Keurmerk Veilig Wonen	**€**	**46**
Particulier	€	46
Samen voor Overvecht-Veiligheid	**€**	**165**
Bourdif Gym	€	20
Stichting Lokalis	€	144

Passende ondersteuning en opvang

		x € 1.000
Passende ondersteuning en opvang	**€**	**46.441**
Advies	**€**	**2.434**
Stichting U Centraal	€	2.434
Buurtbemiddeling en aanpak extreme woonoverlast	**€**	**887**
Stichting U Centraal	€	887
Buurtteams Sociaal	**€**	**23.152**
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	€	23.152
FIOM	**€**	**317**
Stichting Specifieke Jeugd Projecten	€	317
Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	**€**	**2.149**
Stichting Exodus Nederland	€	385
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€	1.764
Groepsgewijze activiteiten	**€**	**323**
Stichting U Centraal	€	323
Informatievoorziening (subsidietender IAC)	**€**	**747**
Stichting U Centraal	€	747
Onafhankelijke clientondersteuning	**€**	**457**
Stichting Steun- en Informatiepunt GGz Midden Westelijk Utrecht	€	182
Stichting U Centraal	€	274
Vereniging Rechtswinkel Utrecht	€	1
Ondersteuning schuldhulpverlening vanuit Informele zorg	**€**	**1.149**
Stichting U Centraal	€	1.149
Sociale prestatie en dagondersteuning	**€**	**6.782**
Buurtwerkkamer Coöperatie U.A.	€	261
Herstel op Poten	€	29
Moestuin Maarschalkerweerd zorg en ondersteuning B.V.	€	26
Stichting "Zuilen/Ondiep GEZond"	€	64
Stichting Abrona	€	100
Stichting Al Amal	€	244

		x € 1.000
Passende ondersteuning en opvang	**€**	**46.441**
Stichting Attifa	€	163
Stichting Baantraject Care & Preventie	€	47
Stichting Bartholomeus Gasthuis	€	1
Stichting BlauwLicht	€	36
Stichting De Rijnhoven	€	64
Stichting De Tussenvoorziening	€	629
Stichting De Wilg	€	1.135
Stichting Divers Werkt	€	34
Stichting Herstelwerk	€	199
Stichting Impulzz	€	80
Stichting Interakt Contour Groep	€	369
Stichting Karma Zorg	€	99
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€	366
Stichting Lister	€	85
Stichting Nieuw Rotsoord	€	68
Stichting Odensehuis Andante	€	149
Stichting Oog voor Utrecht	€	67
Stichting Power by Peers	€	90
Stichting Sociaal Cultureel Cafe Multatuli	€	92
Stichting Steun- en Informatiepunt GGz Midden Westelijk Utrecht	€	63
Stichting Stut Theater	€	72
Stichting Utrecht Natuurlijk	€	154
Stichting Vecht en IJssel	€	50
Stichting WIJ 3.0	€	1.787
Stichting Zorgtrecht	€	160
Veilig thuis 18+	**€**	**6.014**
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	€	6.014
Voorkomen huiselijk geweld	**€**	**2.030**
Stichting Arkin	€	29
Stichting Kwadraad	€	11
Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld	€	1.277
Stichting Mendoo	€	4
Stichting Offlimits	€	19
Stichting Timon	€	15
Stichting Wegloophuis Utrecht	€	267
Universitair Medisch Centrum Utrecht	€	407

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

		x € 1.000
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	**€**	**41.322**
Actieagenda Utrechters Schuldenvrij	**€**	**83**
Stichting Big Friends Utrecht	€	13
Stichting Leergeld Utrecht	€	71
BIZ Woonboulevard	**€**	**145**
Vereniging BIZ Woonboulevard	€	145
Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	**€**	**120**
Starters4Communities B.V.	€	40
Stichting Innofest	€	40
Stichting nlgroeit	€	40
Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	**€**	**380**
ROM Regio Utrecht B.V.	€	73
Stichting Dutch Game Garden	€	177
UtrechtInc C.V.	€	130
Evenementenfonds	**€**	**300**
Klup B.V.	€	40
SportworX Nederland B.V.	€	50
Stichting Burezina	€	60
Stichting de Bühne	€	8
Stichting Intergalactic Environmentalists	€	14
Stichting Life Goals Nederland	€	60
Stichting Sint Maarten Utrecht	€	25
Stichting Voices for Women	€	44
Financiële ondersteuning bieden aan partijen die bijdragen aan vitale winkelgebieden	**€**	**91**
PM Wammes	€	20
Shopping Centre LRC B.V.	€	13
Stichting On The Move Sportvrienden	€	20
Versshop 't Kaasvat	€	18
Winkeliersvereniging Smaragdplein	€	20
Huisvesting voedselbanken	**€**	**130**
Stichting Dierenvoedselbank Utrecht	€	36
Stichting Voedselbank Utrecht	€	94
Levensgebeurtenissen	**€**	**426**
Stichting Don Bosco Spirit	€	38
Stichting Sport Utrecht	€	70
Stichting U Centraal	€	208
Stichting Zimihc	€	110
Omscholing naar toekomstgericht werk	**€**	**1**
Particulier	€	1

		x € 1.000
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	**€**	**41.322**
Ondernemersfonds Utrecht	**€**	**14.782**
Stichting Ondernemersfonds Utrecht	€	14.782
Samen voor Overvecht-Werk en ondernemerschap	**€**	**812**
Bourdif Gym	€	1
DOK 030 B.V.	€	32
Stichting 030 Office	€	200
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	€	222
Stichting Handjehelpen	€	22
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	137
Stichting Krachtwijken	€	30
Stichting Ondernemersloket Nieuw Overvecht	€	40
Stichting Power by Peers	€	80
Stichting WIJ 3.0	€	41
Strategische WijkAanpak B.V.	€	9
Stimuleren arbeidsmarkttransities	**€**	**200**
Stichting Technologieraad Regio Utrecht	€	67
Stichting Utrecht Tech Community	€	67
Stichting UtrechtZorg	€	67
Stimulering inkomen- & bestaanszekerheid	**€**	**745**
Caching B.V.	€	9
Certa Advocaten B.V.	€	14
DDK B.V.	€	1
Energiepartners B.V.	€	1
Flavourites Portal B.V.	€	33
Friedeberg Consultancy B.V.	€	2
GO Technologies B.V.	€	45
IMK Academy B.V.	€	7
IMK Intermediair B.V.	€	10
iPractice B.V.	€	14
Itude ICT Connaisseurs B.V.	€	82
Kade 28 B.V.	€	3
Lockefeer Interim & Advies	€	3
Maatschap Okkerse + Schop Advocaten	€	7
Over Rood	€	123
Solvid Ondernemen B.V.	€	25
Stevelink Bedrijfsadvies	€	13
Stichting Cultuur+Ondernemen	€	195
Stichting Nederland Geldzorgenvrij	€	5
Stichting Power by Peers	€	42

		x € 1.000
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	**€**	**41.322**
Stichting Qredits Microfinanciering Nederland	€	109
The Bookie B.V.	€	5
Utrecht Science Park (USP)	**€**	**50**
Stichting Utrecht Science Park	€	50
Werkgeverscheque	**€**	**15**
Balans Automatisering	€	5
Diversas	€	2
STIMULANS B.V.	€	3
WG Service Zuid B.V.	€	5

Kansrijk opgroeien

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Ambulant jongerenwerk	**€**	**4.482**
De Jonge Ontdekker B.V.	€	83
gro-up Kinderopvang B.V.	€	125
Partou B.V.	€	47
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	3.779
Stichting Kind & Co Ludens	€	95
Vriendjes voor Altijd B.V.	€	354
Basiszorg daklozen regio Utrecht	**€**	**4.419**
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	€	3.171
Stichting De Tussenvoorziening	€	1.249
Bibliotheek Utrecht	**€**	**18.019**
stichting de Bibliotheek Utrecht	€	18.019
Buurtteams jeugd en gezin	**€**	**28.781**
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	€	342
Stichting Lokalis	€	28.439
Combinatiefuncties brede school voortgezet onderwijs	**€**	**1.294**
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	€	615
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	679
Cultuureducatie onderwijs	**€**	**2.270**
de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs	€	32
De Vrije School Utrecht Coöperatief U.A.	€	21
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	€	263
EDUCATIS	€	3
Katholieke Scholenstichting Utrecht (K.S.U.)	€	225

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Schoolvereniging Agatha Snellen	€	7
Stichting Al Amana Scholen	€	22
Stichting Cultuur & School Utrecht	€	602
Stichting DKP Onderwijsgroep	€	13
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	€	2
Stichting LEV Scholengroep West-Nederland (LEV-WN)	€	6
Stichting Monton	€	13
Stichting Nederlands Instituut voor Katholieke Kerkmuziek	€	3
Stichting Noor	€	10
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	€	15
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	308
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	€	299
Stichting Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderwijs (SOZKO)	€	23
Stichting Professor Fritz Redlschool	€	2
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	269
Stichting R.K. Basisscholen Vleuten, De Meern, Haarzuilens	€	102
Stichting voor Freinetonderwijs in Utrecht	€	7
Stichting Yuverta	€	15
UTRECHTSE SCHOOLVERENIGING	€	7
De Stem van Utrecht	**€**	**48**
Stichting Don Bosco Spirit	€	48
Internationale Schakel Klassen ISK-taal onderwijs voor nieuwkomers VO van 12 tm 18 jaar	**€**	**103**
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	€	103
Jeugdhulp	**€**	**386**
Stichting Specifieke Jeugd Projecten	€	386
Jeugdhulp meedoen subsidietender Sport	**€**	**61**
Stichting Sport Utrecht	€	61
Jongeren, relaties en seksualiteit	**€**	**469**
Stichting Specifieke Jeugd Projecten	€	469
Kinder- en jongerenwerk MO	**€**	**384**
Nationale Jeugdraad (NJR)	€	84
Stichting Cultuur 19	€	35
Stichting De Vrijstaat	€	12
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	220
Stichting Sport Utrecht	€	33
Kinderopvang plus	**€**	**1.000**
Vriendjes voor Altijd B.V.	€	1.000
NPOnderwijs	**€**	**1.608**

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Stichting Cultuur & School Utrecht	€	302
Stichting DOCK	€	35
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	165
Stichting Kind & Co Ludens	€	567
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	214
Stichting Specifieke Jeugd Projecten	€	300
Stichting Taal doet meer	€	25
Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	**€**	**403**
De Vrije School Utrecht Coöperatief U.A.	€	16
Katholieke Scholenstichting Utrecht (K.S.U.)	€	67
Schoolvereniging Agatha Snellen	€	5
Stichting Al Amana Scholen	€	16
Stichting LEV Scholengroep West-Nederland (LEV-WN)	€	2
Stichting Monton	€	10
Stichting Nederlands Instituut voor Katholieke Kerkmuziek	€	5
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	105
Stichting Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderwijs (SOZKO)	€	16
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	118
Stichting R.K. Basisscholen Vleuten, De Meern, Haarzuilens	€	37
UTRECHTSE SCHOOLVERENIGING	€	5
Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	€	584
Stichting Kind & Co Ludens	€	-
Stichting Power by Peers	€	69
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	29
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht Primair Onderwijs	€	486
Onderwijs ondersteuning talentontwikkeling	**€**	**37**
Stichting Move - verzamel je kracht!	€	37
Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	**€**	**916**
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	€	310
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	€	5
Stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur Utrecht	€	100
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	21
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	€	54
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	376
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht Primair Onderwijs	€	50
OPDC Utrecht	**€**	**686**
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO	€	686
Overgang PO naar VO	**€**	**204**

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO	€	204
Samen voor Overvecht-Ondersteuning op maat	**€**	**1.486**
DOK 030 B.V.	€	14
Pozitive	€	141
Reina Buisman	€	24
Stichting Al Amal	€	168
Stichting Big Friends Utrecht	€	75
Stichting Buurtmaaltijden	€	25
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	€	-
stichting de Bibliotheek Utrecht	€	50
Stichting DOCK	€	157
Stichting Durf te Dromen	€	75
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	148
Stichting Lokalis	€	252
Stichting Maatschappelijk Vastgoed Overvecht	€	21
Stichting Move - verzamel je kracht!	€	27
Stichting New Dutch Connections	€	30
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	40
Stichting Operamakers	€	10
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	20
Stichting Taal doet meer	€	134
Stichting TEC Utrecht	€	55
Stichting Voedselbank Utrecht	€	20
Schoolmaatschappelijk werk PO	**€**	**1.532**
Stichting Lokalis	€	1.532
Schoolmaatschappelijk werk VO	**€**	**1.033**
Stichting Lokalis	€	1.033
Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	**€**	**299**
Stichting Al Amal	€	118
Stichting De Wilg	€	181
Taal onderwijs voor nieuwkomers van 4 tm 12 jaar	**€**	**634**
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	634
Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	**€**	**1.666**
Stichting Jeugdeducatiefonds	€	64
Stichting Leergaloos	€	25
Stichting Move - verzamel je kracht!	€	18
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	890
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	€	541
Stichting Petje af Utrecht	€	25

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Stichting Yuverta	€	103
Uitvoering Voorschoolse Educatie	**€**	**12.091**
BLOS Kinderopvang B.V.	€	544
gro-up Kinderopvang B.V.	€	1.439
Stichting Kind & Co Ludens	€	9.937
Stichting Taal doet meer	€	171
Utrecht Leert!	**€**	**1.076**
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	€	154
Stichting Grafisch Lyceum Utrecht	€	23
Stichting Interconfessioneel Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie regio Utrecht	€	70
Stichting Nimeto	€	22
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	€	604
STICHTING ROC MIDDEN NEDERLAND	€	204
Veilig thuis Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	**€**	**13.102**
Stichting Lokalis	€	600
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	€	12.502
Verbindingsgroepen	**€**	**220**
Stichting Kind & Co Ludens	€	220
Versneld vernieuwen	**€**	**2.926**
Bewonersvereniging De Klop	€	54
Bureau LWPC B.V.	€	156
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	€	66
DOK 030 B.V.	€	60
Geluks B.V.	€	364
MIX-2000 B.V.	€	20
Oefening Bart Kunst	€	23
Parnassia Groep B.V.	€	71
Stichting BlauwLicht	€	53
Stichting Buurtsport	€	16
Stichting Centrum voor Levensvragen Midden-Nederland	€	16
Stichting Cultuur 19	€	34
Stichting Danspaleis	€	44
stichting de Bibliotheek Utrecht	€	420
Stichting De Weg van de Held	€	44
Stichting DOCK	€	239
Stichting Handjehelpen	€	19
Stichting Interconfessioneel Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie regio Utrecht	€	93
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	50

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Stichting Lokalis	€	382
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	161
Stichting Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderwijs (SOZKO)	€	63
Stichting Parenting Across Borders	€	18
Stichting Specifieke Jeugd Projecten	€	106
Stichting Taal doet meer	€	222
Stichting U Centraal	€	114
Stichting Youth for Christ Nederland	€	20
Versterken van taal	**€**	**4.465**
Katholieke Scholenstichting Utrecht (K.S.U.)	€	926
Stichting Al Amana Scholen	€	220
stichting de Bibliotheek Utrecht	€	130
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	€	27
Stichting Jongerentheater Link	€	29
Stichting Leergeld Utrecht	€	145
Stichting Leren voor de Toekomst	€	35
Stichting MuziekRoute	€	50
Stichting Noor	€	115
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	1.178
Stichting Operamakers	€	30
Stichting Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderwijs (SOZKO)	€	119
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	1.287
Stichting Taal doet meer	€	66
Stichting Zimihc	€	111
Versterken van taal: Brede school Academie (BSA)	**€**	**137**
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	€	60
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	77
VSV Regionaal	**€**	**885**
Gemeente Nieuwegein	€	76
Gemeente Woerden	€	64
Gemeente Zeist	€	65
Stichting Interconfessioneel Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie regio Utrecht	€	178
Stichting Nimeto	€	36
STICHTING ROC MIDDEN NEDERLAND	€	462
Stichting Vakinstelling SVO	€	4
VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	**€**	**334**
Jinc	€	119
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO	€	215

		x € 1.000
Kansrijk opgroeien	**€**	**109.366**
Waardering voor Vakmanschap	**€**	**175**
STICHTING ROC MIDDEN NEDERLAND	€	175

Levendige en gezonde stad

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	**€**	**48**
Stichting DOCK	€	43
Stichting Pijlerraad	€	3
Stichting Schakelraad	€	3
Amateurkunsteducatie	**€**	**971**
Stichting Danscentrum Utrecht	€	70
Stichting DC1 II High	€	105
Stichting De Dirigentenwerkplaats Utrecht	€	25
Stichting Kunstkasteel Zuilen	€	68
Stichting Muziek Voor Ieder Kind	€	61
Stichting Muziq	€	19
Stichting Sesar Jeugdtheatergroep	€	38
Stichting Theaterschool Utrecht	€	318
Stichting Utrechtse Muziekschool	€	240
Stichting Vocal Arts Academy	€	27
Asielzoekers ongedocumenteerden en vluchtelingen	**€**	**12.331**
Het Nederlandse Rode Kruis	€	50
Marcelliens Good Company	€	72
Stichting "Elim"	€	52
Stichting Agnes van Leeuwenberch	€	374
Stichting Barka	€	188
Stichting Buddy to Buddy Utrecht	€	60
Stichting Buurtmaaltijden	€	29
Stichting Collective Nouns	€	412
Stichting De Buitenkamer	€	49
Stichting De Tussenvoorziening	€	1.938
Stichting DOCK	€	172
Stichting eet mee!	€	43
Stichting Het Wilde Westen	€	181
Stichting Hogeschool Utrecht	€	67
Stichting Internationale Vredesbrigades Nederland	€	90
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€	706
Stichting New Dutch Connections	€	225

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht	€	991
Stichting Seguro	€	361
Stichting Serve the City Utrecht	€	40
Stichting Social Impact Factory	€	80
Stichting Stad van Vrede	€	56
Stichting STIL Utrecht	€	855
Stichting Stut Theater	€	62
Stichting Swimpact	€	16
Stichting U on Board	€	36
Stichting Ubuntuhuis	€	55
Stichting Villa Vrede	€	75
Stichting VluchtelingenWerk Nederland	€	3.419
Stichting VluchtelingKansen	€	218
Stichting Volksuniversiteit Utrecht	€	160
Stichting Welkom in Utrecht	€	1.061
Studio A.R.T.	€	140
Basissubsidie Amateurkunst	**€**	**379**
"VERENIGING HET UTRECHTS JAZZ ORKEST"	€	3
A-Capella-Koor "Close Focus"	€	3
Ad Hoc Orkest	€	3
A-Do-Re	€	2
Bianca Pakt Uit	€	3
Big Band Utrecht	€	3
Bird Pack	€	3
Bon Ton	€	3
Cantate Zus & Zo	€	3
Cantatori Del Duomo	€	3
Coqu	€	3
De Fanfare	€	0
De Steegzangers	€	3
Decibelle	€	3
DomTiDom	€	3
DynamiQ Voices	€	3
Estrivo	€	3
Folkloristische Dansgroep "Dospovo"	€	0
Furore	€	3
Gemengd koor Nootabene	€	3
Gemengde Zangvereniging "Stem Des Volks" Utrecht	€	3
Gospelkoor Rejoice	€	3

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Hartkoor Utrecht	€	3
Het Zolderkoor	€	3
Jazzalike Bigband	€	3
Kamerkoor 4 Bij 4	€	3
Kamerkoor Amor Vincit	€	3
Kamerkoor Lamusa	€	2
Kamerkoor Sforzato	€	3
Kamerkoor Sjanton	€	3
Kamerorkest Trajectum	€	3
Koninklijke Oratorium Vereniging Utrecht	€	3
Koor Windkracht 8	€	2
Leeuwenhart	€	3
Legendary Music Stichting	€	3
Leidsche Rijn Koor	€	3
Muziekvereniging "De Bazuin"	€	3
Par Ti Tuur	€	3
Pica Bella	€	2
Popkoor Koffer	€	2
Popkoor Utrecht	€	6
Popkoor Zuilen	€	3
Quasi Niënte	€	3
Saudade	€	3
Schola Davidica Utrecht	€	3
Smartlappenkoor Hopeloos	€	3
smartlappentheaterkoor "Nooit Meer Eenzaam"	€	3
Soulkoor The Brand New Bags	€	3
Stadhuiskoor Utrecht	€	2
Stichting Amuze	€	3
Stichting Braziliaans Koor Zumba!	€	2
Stichting Cantaremos	€	3
Stichting Cantiago	€	2
Stichting Collegium Musicum Traiectum	€	2
Stichting Concerto Cherise	€	3
Stichting Domstad Jeugdorkest	€	9
Stichting Eerste Steen	€	3
Stichting Ensemble Illustre	€	3
Stichting HADES	€	3
Stichting Iedereen muziek	€	3
Stichting Kamerkoor NEXT	€	3

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Klein Operakoor Wilhelminapark	€	3
Stichting Koor Kwaya	€	3
Stichting Koördinerend Orgaan Studentenmuziekgezelschappen Utrecht	€	27
Stichting Kunstorkest	€	3
Stichting Musical Theater Lab	€	3
Stichting Orkest van Utrecht	€	3
Stichting Oversized	€	3
Stichting Pigasos	€	3
Stichting Pionier Utrecht	€	2
Stichting Podium projecten	€	6
Stichting Projectkoor La Rosa	€	2
Stichting Schakelraad	€	2
Stichting Springtide	€	3
Stichting The Bees	€	3
Stichting Theatergroep Roerend Goed	€	3
Stichting Toneelgroep De Python	€	3
Stichting UICF	€	3
Stichting Utrechts Operakoor	€	3
Stichting Utrechtse Muziekacademie	€	3
Stichting Vinger in Je Oor	€	3
Stichting vocaal ensemble Pangaea	€	3
Stichting Young Jazz Society Utrecht	€	3
Stichting Zest	€	3
Stichting Zingen is Leuk Toch	€	3
Studance	€	2
Studenten Toneelvereniging STUK	€	2
Studio Voices	€	3
't Verzetje	€	3
The Lipsticks	€	2
Theatergroep SNEU	€	3
Theatergroep Zonder Helden	€	3
Toonkunstkoor Utrecht	€	3
Trajecti Voces	€	3
Uteregs Koor "Laat maar waaien"	€	2
Utrecht Vocals	€	3
Utrechts Vocaal Ensemble	€	3
Utrechtse Christelijke Muziekvereniging De Bazuin	€	9
Venus Vocaal Ensemble Utrechtse Studenten	€	3
Verenigd Utrechts Symfonie Orkest	€	3

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Vereniging Intra Mintra	€	3
Vereniging Kamerkoor Decamerone	€	3
Vereniging Koor Espressivo	€	3
Vereniging OCTO+	€	3
Vereniging OTIA	€	1
Vereniging Paleiskoor	€	3
Vereniging Songs & Strings Band	€	3
Vereniging van Amateur Beeldende Kunstenaars "Artivaria"	€	4
Vereniging Waar het asfalt ophoudt	€	3
Vocal group AURORA	€	3
Vocal Group Utrecht	€	2
VOISZ Vocal Projects	€	1
Volksdansgroep Tarantella	€	1
Vrouwenkoor Malaika	€	3
Wereldmuziekkoor Sophie's Voice	€	2
Wijkorkest de Noord-Ooster	€	3
Wim Egz Ensemble	€	3
Zangria	€	3
Zangschool Utrecht	€	6
Zangvereniging Het Sterrenkoor	€	3
Zhena Koor	€	3
Zoroaster	€	3
Zwingin	€	3
Basisvoorzieningen	**€**	**367**
Ladyfit	€	63
Sports & Businesscampus "De Vechtsebanen" Exploitatie B.V.	€	241
Stichting Circus Diedom	€	30
Stichting Skatepark Utrecht	€	33
Beheerde speeltuinen	**€**	**2.730**
Stichting Buurttuin De Zandloper	€	139
Stichting Cultuurmakers Collectief	€	154
Stichting De Speelboom	€	92
Stichting de Watergeus	€	154
Stichting DOCK	€	999
Stichting Natuurspeeltuin De Hoef	€	139
Stichting Speelruimte Noordse Park	€	139
Stichting Sportspeeltuin Abstede	€	141
Stichting Union Breed	€	278
Stichting Utrecht Natuurlijk	€	320

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Wijkspeeltuin De Boog	€	95
Vereniging Dwarsverband	€	80
Belangenbehartiging en informatievoorziening	**€**	**1.535**
PACT Utrecht	€	10
Protestantse Theologische Universiteit (PThU)	€	40
Stichting De Omslag	€	140
Stichting De Vrijstaat	€	11
Stichting De Wilg	€	55
Stichting Droomboot	€	7
Stichting GOUD	€	287
Stichting Herstelwerk	€	45
Stichting Le Guess Who?	€	16
Stichting Natuurspeeltuin De Hoef	€	1
Stichting Nederlands Film Festival	€	35
Stichting PK	€	157
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	30
Stichting Spring	€	8
Stichting Stedelijk Overleg Lichamelijk Gehandicapten Utrecht	€	350
Stichting TivoliVredenburg	€	20
Stichting U op leeftijd	€	264
Stichting Zimihc	€	29
Subcultures	€	19
Tafeltennisvereniging Sport Vereniging Eendracht	€	13
Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**€**	**636**
Stichting Al Amal	€	288
Stichting Buurtpastoraat Utrecht	€	100
Stichting Migrant Organisation for West Africans' Developement	€	11
Stichting Steun- en Informatiepunt GGz Midden Westelijk Utrecht	€	237
Brugfunctie (diversiteit) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**€**	**67**
Stichting Colored Qollective	€	54
Stichting Migrant Organisation for West Africans' Developement	€	14
Challenge aangepast sportaanbod sportakkoord	**€**	**86**
Bart Schaafsma B.V.	€	4
Beatz DanceStudio	€	4
Christelijke Omni Vereniging Door Edel Spel Tot Ontwikkeling (D.E.S.T.O.)	€	2
Culturele Sportstichting	€	4
Harttrimgroep Militair Hospitaal "Dr. A. Mathijsen"	€	2
Hellas Utrecht	€	2
Mixed Hockey Club Fletiomare	€	3

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Schaats en Inline-skate Vereniging Zeist	€	1
Scorpions Wheelchair Rugby Club Utrecht	€	4
Spel-Ontspanning-Beweging'87	€	3
Sportcentrum Verbon	€	4
Sportclub Antilope	€	4
Sportvereniging "Door Vriendschap Sterk Utrecht"	€	4
Sportvereniging Kampong Hockey	€	7
Stichting "Lucht door Water"	€	3
Stichting De Hoogstraat Revalidatie	€	10
Stichting Eye-opener Foundation	€	4
Stichting Fighting 4 Power	€	4
Tafeltennisvereniging Sport Vereniging Eendracht	€	1
Utrechtse Sportstichting Samen Verder	€	4
Utrechtse Sportvereniging "Hercules"	€	4
Utrechtse Wieler Vereniging "Het Stadion"	€	4
Vereniging voor aangepast zwemmen "Mobie Duck"	€	4
Voor Bewegen	€	4
Zwemvereniging Utrecht	€	3
Challenge buurtsportcoach sportakkoord	**€**	**141**
Stichting De Tussenvoorziening	€	19
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€	20
Stichting On The Move Sportvrienden	€	102
Challenge samenwerking sportakkoord	**€**	**119**
FitYard	€	1
Stichting AxionContinu Groep	€	4
Stichting Buddy to Buddy Utrecht	€	5
Stichting Sport Utrecht	€	35
Stichting Swimpact	€	11
Utrechtse Sportvereniging "Hercules"	€	13
Utrechtse Zwemclub-Star-Combinatie (U.Z.S.C.)	€	25
Voetbalvereniging De Meern	€	25
Challenge sportaanbieders sportakkoord	**€**	**92**
"Studenten Badminton Helios" (SB Helios)	€	1
"Utrechtse Studenten Zwem- en Waterpolofederatie" Het Zinkstuk	€	1
Acrobatiekvereniging Op de Kop	€	1
Algemene Utrechtse Studenten Roeivereniging " Orca"	€	1
American Footballclub Utrecht Dominators	€	1
Arktika	€	1
Badmintonclub Castellum	€	1

	x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€ 104.897**
Badmintonclub Iduna	€ 1
Badmintonvereniging D.V.S. (dr. De Visserschool)	€ 1
Basketballvereniging Utrecht Bull's	€ 1
Beatz DanceStudio	€ 1
BootcampUtrecht.nl B.V.	€ 1
Break4U	€ 1
City Bootcamp B.V.	€ 1
Culturele Sportstichting	€ 1
de Lopers van Lunetten	€ 1
Dom City Roller Derby	€ 1
Erik Verlaan Sport B.V.	€ 1
Gym & Move Leidsche Rijn	€ 1
Gymnastiekvereniging "Sport Vereent"	€ 2
Gymnastiekvereniging Attila-Utrecht.	€ 1
Honk- & Softbalvereniging UVV	€ 1
IJsclub Siberia	€ 1
Ilse Rietdijk	€ 1
Katholieke Sportvereniging P.V.C.	€ 1
Ki-Aikidovereniging Utrecht	€ 1
Krav Maga Leidsche Rijn	€ 1
L.T.C. Vechtlust	€ 1
Leupensports	€ 1
Max Potential	€ 1
MG Management & Training	€ 1
Mixed Hockey Club Fletiomare	€ 1
Model Vlieg Club Midden Nederland	€ 1
My Motion	€ 1
Noble Goods Co.	€ 1
Omnivereniging Zwaluwen Utrecht 1911	€ 1
Onderwatersportvereniging Lake Diving	€ 1
P.V.C.V.	€ 1
Plezierig Vermaak Door Vriendschap (P.V.D.V.)	€ 1
Rugbyende Utrechtse Studenten	€ 1
Sanshinkai Aikido Utrecht	€ 1
Schaakvereniging De Rode Loper	€ 2
Schaats en Inline-skate Vereniging Zeist	€ 1
Skate Days B.V.	€ 1
Sportclub Antilope	€ 1
Sportvereniging "Rivierwijkers"	€ 1

	x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€ 104.897**
Sportvereniging "Sporting '70"	€ 1
Sportvereniging Eminent Boys	€ 1
Sportvereniging Kampong Hockey	€ 1
Sportvereniging Kampong Tennis	€ 1
Sportvereniging Vechtzoom	€ 1
Stichting Body Mind Soul Lifestyle	€ 1
Stichting Circus Diedom	€ 1
Stichting De Hoogstraat Revalidatie	€ 1
Stichting Dijckzigt	€ 1
Stichting IJshockeyclub Utrecht IJ.C.U.	€ 1
Stichting Japanse en Koreaanse Krijgskunsten	€ 2
Stichting Klarita-Fit	€ 1
Stichting LABC Triathlon	€ 1
Stichting On The Move Sportvrienden	€ 1
Stichting Regionaal Trainingscentrum Midden en Regionale Waterpolo School Midden	€ 1
Stichting Schaatsacademie Utrecht	€ 1
Stichting Senior Academy, Programma Dames, RAMO	€ 1
Stichting Skatepark Utrecht	€ 1
Stichting Sportbroeders	€ 1
Stichting Studenten Faciliteiten	€ 1
Stichting ter bevordering van de Utrechtse schaaksport	€ 1
Stichting Top Judo Utrecht	€ 1
Stichting Utrecht Climbing	€ 1
Studance	€ 1
Studententurnvereniging U-turn	€ 1
T.C. Domstad	€ 1
TC de Uithof	€ 1
Tennisvereniging PVC	€ 1
Tennisvereniging ULTC-Iduna	€ 1
Tsuru-do Shudo Kan	€ 1
Turn4u	€ 1
Unchain the Tigers B.V.	€ 1
Urban Circus	€ 1
Utrechtse Christelijke Sportclub "Eenheid Doet Overwinnen" (E.D.O.)	€ 1
Utrechtse Gymnastiek- en Turnvereniging DOO/K&V	€ 1
Utrechtse Rugby Club	€ 1
Utrechtse Sportvereniging "Hercules"	€ 2
Utrechtse Sportvereniging Elinkwijk	€ 2

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Utrechtse Studenten Schaatsvereniging "Softijs"	€	1
Utrechtse Studenten Survival Vereniging Simius Hircus	€	2
Utrechtse Studenten Voetbalvereniging Odysseus 1991	€	1
Utrechtse Studenten Wielervereniging "De Domrenner"	€	2
Utrechtse Studentenkorfbalvereniging Haal een Bal Beweeg en Schiet (USKV Hebbes)	€	1
Utrechtse Tafeltennisclub	€	1
Utrechtse Vrijwillige Brigade Tot het Redden van Drenkelingen	€	1
Vereniging Bridgeclub Wilhelminapark	€	1
Vereniging van Schoonrijders sport en cultuur	€	1
Vereniging voor aangepast zwemmen "Mobie Duck"	€	1
Voetbal Vereniging Utrecht- Ardahanspor	€	1
Voetbalvereniging Jaffa	€	1
Volleybal Vereniging Utrecht	€	1
Volleybalvereniging Van Slag	€	2
World Innchifighting Academy	€	1
Zuilense Tennis Club	€	1
Zwaard & Steen	€	1
Zwemvereniging Utrecht	€	1
Combinatiefunctionarissen	**€**	**259**
Stichting BAK, basis voor actuele kunst	€	13
Stichting BOKS Jongerencultuurhuis	€	64
Stichting Cultuur 19	€	38
Stichting De Vrijstaat	€	45
Stichting Het Filiaal theatermakers	€	16
Stichting Het Wilde Westen	€	32
Stichting NUT (Nieuw Utrechts Toneel)	€	19
Stichting Zimihc	€	32
Cultuurnota 2021-2024	**€**	**42.032**
Stichting BAK, basis voor actuele kunst	€	620
Stichting CaféTheaterFestival	€	115
Stichting Camerata Trajectina	€	30
Stichting Casco	€	118
Stichting Centraal Museum	€	9.138
Stichting Creative Coding Utrecht	€	35
Stichting Cultuur 19	€	662
Stichting De Dansers	€	131
Stichting De Helling Utrecht	€	417
Stichting de Nederlandse Bachvereniging	€	66

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Deplaatsmaker	€	58
Stichting DOX	€	325
Stichting Dutch Harp Festival	€	47
Stichting eenvijfvijf	€	106
Stichting EKKO	€	567
Stichting EX	€	38
Stichting Filmtheater 't Hoogt	€	438
Stichting Fotodok	€	177
Stichting Gaudeamus Muziekweek	€	330
Stichting Het Filiaal theatermakers	€	524
Stichting Het Huis	€	440
Stichting Het Literatuurhuis	€	360
Stichting Holland Baroque	€	77
Stichting Holland Opera	€	89
Stichting Illusionary Rockaz Company	€	100
Stichting IMPAKT	€	236
Stichting Internationaal Kamermuziekfestival Utrecht	€	77
Stichting Kaboom Animation Festival	€	89
Stichting Le Guess Who?	€	331
STICHTING MUSEUM STERRENWACHT SONNENBORGH	€	156
Stichting Museum van Zuilen	€	65
Stichting Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement	€	1.089
Stichting Nederlands Film Festival	€	577
Stichting Nederlands Kamerkoor	€	220
Stichting Nederlands Volksbuurtmuseum	€	196
Stichting NUT (Nieuw Utrechts Toneel)	€	228
Stichting Organisatie Oude Muziek	€	507
Stichting Pluk de Nacht	€	21
Stichting Residenties	€	80
Stichting Room with a view	€	165
Stichting SETUP	€	76
Stichting Shifft	€	100
Stichting Spring	€	524
Stichting Stadsschouwburg Utrecht	€	7.875
Stichting Storm	€	337
Stichting Stuim	€	118
Stichting Stut Theater	€	390
Stichting Theater Kikker	€	1.839
Stichting Theater Utrecht	€	649

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Theatergroep Aluin	€	223
Stichting TivoliVredenburg	€	10.531
Stichting Utrecht Verdicht!	€	14
Stichting Utrechtse Klokkenspel Vrienden	€	18
Stichting Werftheater Activiteiten	€	8
Stichting What You See Festival	€	112
Stichting Zaterdagmiddagmuziek Domkerk	€	17
Vereniging Genootschap Kunstliefde	€	154
Cultuurnota 2021-2024 Participatie	**€**	**3.250**
Harmonie Orkest Vleuten	€	58
Stichting BOKS Jongerencultuurhuis	€	625
Stichting CPRT	€	154
Stichting De Vrijstaat	€	350
Stichting Het Wilde Westen	€	265
Stichting New Dutch Connections	€	123
Stichting Ruis	€	145
Stichting Zimihc	€	1.494
Zuilens Fanfare Corps	€	37
Cultuurparticipatie	**€**	**1.025**
Omroep Utrecht Stichting	€	604
Stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur Utrecht	€	99
Stichting Journallab	€	-
Stichting Kunst- en CultuurKanaal30	€	33
Stichting Sharing Arts Society	€	10
Stichting TivoliVredenburg	€	279
Cultuurprogramma jongeren Leidsche Rijn - Vleuten de Meern	**€**	**117**
Stichting BOKS Jongerencultuurhuis	€	50
Stichting Cultuur 19	€	50
Stichting De Vrijstaat	€	17
Gezond Leren op School	**€**	**755**
Katholieke Scholenstichting Utrecht (K.S.U.)	€	320
Stichting DKP Onderwijsgroep	€	7
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	€	55
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	€	146
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	€	226
Gezonde leefstijl-subsidietender Sport	**€**	**157**
Stichting LunchMaatjes	€	3
Stichting Sport Utrecht	€	154
Grootschalige schoolsportevenementen	**€**	**43**

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
DUO Cursussen B.V.	€	25
Hellas Utrecht	€	18
Grootschalige sportevenementen	**€**	**208**
Atletiek Vereniging Phoenix	€	22
Central Events B.V.	€	30
Golazo Utrecht B.V.	€	30
Honk- & Softbalvereniging UVV	€	30
Nederlandse Basketball Bond	€	24
SportworX International B.V.	€	30
Stichting UtrechTrent	€	30
Utrechtse Krachtsport Vereniging "De Halter", (U.K.V. "De Halter")	€	13
Grotere sportdeelname van kinderen	**€**	**119**
Stichting Sport Utrecht	€	119
Impuls jongerencultuur	**€**	**140**
Stichting De Helling Utrecht	€	50
Stichting De Vechtclub	€	40
Stichting VUUUR	€	50
Impulssubsidies Cultuur	**€**	**153**
10x	€	3
Anne Boeschoten	€	2
Anne Catharina	€	3
Aron Goossens	€	3
Bas van de Ven	€	3
Coco van der Wiel	€	3
E.V.A.	€	3
Evelina Argyrou Pianist	€	3
Gier·O·Scope	€	3
Heleen van der Donck	€	3
Hester Kirkels	€	3
Iason Voliotis	€	3
Janine Caalders | Beeldende kunst	€	3
Jobu Theatre	€	3
Jos Mauro	€	3
Leonie Marlyze	€	3
Libra's Care	€	1
Lieneke Grollé	€	3
Lovely Lad	€	3
Lydia Kordonia	€	1
Maarten Dekker	€	3

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Melodrama	€	3
Michelle Vossen	€	3
Myrte Legerstee	€	3
Mystha Mandersloot	€	3
Nahuel Cano	€	3
P.H. Schleidt	€	3
Particulier	€	35
PLAY Community Stichting	€	2
Romy Saloua	€	3
Rosina L.	€	2
Roxy van Bemmel	€	3
Seine	€	3
Speakerfreaker Sound & Video	€	3
Stichting Dutch modular Fest	€	3
Stichting Geek Collectief	€	2
Stichting Hapklaar	€	3
Stichting Klaterklanken	€	3
Stichting Punt Nu	€	3
Stichting Snorhaar	€	3
Stichting Spelbrekers	€	3
Stichting Suspirium	€	3
Studio Paul Boereboom	€	3
Suntjens Media	€	3
Teuntje Post	€	3
Thomas du Gardijn Producties	€	3
Tobias van der Valk	€	2
Tom de Ronde	€	3
V.O.F. Sjors & Elene	€	3
Veboli	€	3
Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen	**€**	**158**
Stichting Uranus Cultuurlab 3	€	102
Studio Bonte	€	56
Investeringsbijdrage muziekstudio's	**€**	**189**
Mass Audio	€	30
Stichting Deplaatsmaker	€	148
Stichting NUtrecht	€	1
Whistle Whistle Music	€	12
Kleinschalige sportevenementen	**€**	**68**
"SPORTVERENIGING VELOX-SVVU-CELERITUDO VSC"	€	2

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
165Beats B.V.	€	5
Atletiek Vereniging Phoenix	€	5
Casca Dura Capoeira Company	€	1
Exventure	€	5
FLGZ. B.V.	€	5
Golazo Athletics B.V.	€	1
Golazo Utrecht B.V.	€	5
Koninklijke Nederlandsche Studenten Roeibond	€	4
Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging	€	1
Roundnet Nederland	€	1
Stichting Freestyle Voetbal Nederland	€	5
Stichting Kindertriathlon Leidsche Rijn	€	2
Stichting Leer Zelf Online	€	4
STICHTING LEIDSCHERIJNSPORTIEF	€	5
Stichting Singel Swim Utrecht	€	5
Stichting Studenten Faciliteiten	€	2
Stichting Triathlon Utrecht	€	6
Stichting Utrecht Survivalrun	€	1
Stichting Wielerplatform Utrecht	€	5
Trecho	€	1
U-Track	€	1
Utrechtse Vereniging voor Onderwaterhockey	€	1
Laaggeletterdheid - taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**€**	**2.004**
"Stichting Prago" (Praktisch Gericht Onderwijs)	€	172
Geluks B.V.	€	71
stichting de Bibliotheek Utrecht	€	201
Stichting Gilde Utrecht	€	94
Stichting Gouden Dagen	€	41
Stichting Taal doet meer	€	620
Stichting WIJ 3.0	€	805
Maatschappelijke dienstijd Utrecht	**€**	**324**
Starters4Communities B.V.	€	294
Stichting On The Move Sportvrienden	€	30
Mediaplatform	**€**	**82**
Stichting Journallab	€	82
Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	**€**	**584**
Stichting Art.1 Midden Nederland	€	584
Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	**€**	**973**

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting U Centraal	€	973
Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	**€**	**894**
Stichting Vrijwilligerscentrale Utrecht	€	894
NT2 voor volwassenen	**€**	**194**
Stichting Volksuniversiteit Utrecht	€	194
Productie en programmering	**€**	**4.099**
De Fanfare	€	3
Harmonie Orkest Vleuten	€	14
Muziekvereniging "De Bazuin"	€	7
PACT Utrecht	€	10
Stichting BOKS Jongerencultuurhuis	€	24
Stichting Catching Cultures Orchestra	€	59
Stichting Centraal Museum	€	80
Stichting Club Lam	€	55
Stichting CPRT	€	25
Stichting De Helling Utrecht	€	165
Stichting De Nijverheid	€	59
Stichting Deplaatsmaker	€	524
Stichting Domstad Jeugdorkest	€	17
Stichting EKKO	€	34
Stichting Free-DOM	€	59
Stichting iona&rineke	€	59
Stichting Ism & Heit	€	59
Stichting Kloof	€	32
Stichting Leegstand Oplossers Utrecht	€	9
Stichting Mooie Woorden Utrecht	€	59
Stichting Muziekhuis Utrecht	€	39
Stichting Nederlands Film Festival	€	7
Stichting Operamakers	€	55
Stichting Pynarello	€	59
Stichting Sharing Arts Society	€	20
Stichting Sounds Like Touch	€	46
Stichting Studio Figur	€	59
Stichting Theater Kikker	€	11
Stichting Theaterhuis de Berenkuil	€	96
Stichting TivoliVredenburg	€	2.178
Stichting Uncloud	€	48
Stichting Uranus Cultuurlab 3	€	-
Stichting Utrechts Requiem	€	59

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting VUUUR	€	50
Stichting Werftheater Activiteiten	€	-
Studio Bonte	€	-
Teatro B.V.	€	18
Uteregs Koor "Laat maar waaien"	€	1
Projectregeling ronde 1	**€**	**182**
Les maîtres musicaux	€	20
Noble Goods Co.	€	20
Stichting Bevordering Utrechtse Improvisatie	€	20
Stichting Culture Connection	€	15
Stichting Jeugdtheater Utrecht	€	20
Stichting Jongerentheater Link	€	9
Stichting LaLa Foundation	€	12
STICHTING MUSA	€	3
Stichting Mystiek Mediterrane Muziek	€	8
Stichting Nederlandse Breaking League	€	15
Stichting New Music NOW	€	20
Stichting Resonance	€	20
Projectregeling ronde 2	**€**	**215**
Christine Breur	€	3
Collegium Majorum Utrecht	€	3
Derk Over	€	9
Jeborr	€	15
Les maîtres musicaux	€	20
Liam Kilt McCall	€	17
Robin Nimanong	€	7
Stichting BUITENSTAANDER	€	10
Stichting Catharina Nu	€	18
Stichting De Rode Eenhoorn	€	20
Stichting een van de jongens	€	20
Stichting Jonge Klei	€	17
Stichting Opslag voor Cacao	€	20
Stichting Sociaal Cultureel Cafe Multatuli	€	18
Stichting Stadsklooster Utrecht	€	20
Projectregeling ronde 3	**€**	**149**
Anna van der Kruis	€	9
Dekoor	€	20
Flinck Film B.V.	€	5
Hangplek voor Ouderen	€	2

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Acacialand	€	19
Stichting ArtTrace	€	15
Stichting Concerto Cherise	€	1
Stichting Das Spectrum	€	13
Stichting De Sterremolen	€	3
Stichting Kunstpubliek	€	7
Stichting Onder het Buro	€	5
Stichting Passe Partout	€	6
Stichting TG Tiefschnee	€	12
Stichting Wild Gebroed Producties	€	20
Studio Paul Boereboom	€	12
Projectregeling ronde 4	**€**	**274**
De Fanfare	€	2
Marjolein Koster	€	20
Stichting Birds of Paradise	€	20
Stichting Captain Hoek	€	18
Stichting Catharina Nu	€	20
Stichting Dabke Night	€	3
Stichting Domein voor Kunstkritiek	€	9
Stichting Holland Opera	€	20
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	€	19
Stichting Merely Players	€	12
Stichting Mimeplatform Nederland	€	20
Stichting Nederlands Studenten Jazz Orkest	€	3
Stichting New Music NOW	€	20
Stichting Non Creators Company	€	10
Stichting Pocket Knife Army	€	20
Stichting Postland	€	10
Stichting Studio Vacuüm	€	8
Stichting Truus van Lier	€	10
Stichting vocaal ensemble Pangaea	€	7
Stichting Water Music	€	4
Stichting WYF	€	15
Toonkunstkoor Utrecht	€	5
Samen voor Overvecht-Gezonde wijk	**€**	**398**
S.V. Overvecht DE Dreef.	€	38
Stichting DOCK	€	157
Stichting Overvecht Gezond!	€	49
Stichting Power by Peers	€	87

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting Sport Utrecht	€	66
Scoutingactiviteiten	**€**	**254**
Stichting Scouting Utrecht	€	254
Sekswerk	**€**	**1.383**
Stichting De Tussenvoorziening	€	1.383
Slavernijverleden zichtbaar maken	**€**	**59**
Miriam Frantzen	€	10
Particulier	€	20
Stichting Afro Vibes	€	9
Stichting Federatie Asha	€	10
Stichting Heilzame Verwerking Slavernijverleden voor 'wit' en 'zwart'	€	10
Sociaal makelaarschap	**€**	**8.814**
Stichting DOCK	€	8.814
Sport bewegen en verenigingsondersteuning	**€**	**4.163**
Stichting Samen voor Ouderen met een Migratieachtergrond in Nederland	€	-
Stichting Sport Utrecht	€	4.163
Sport bewegen en verenigingsondersteuning - topsport	**€**	**329**
Stichting Facilitair Bedrijf SV Kampong	€	30
Stichting Sport Utrecht	€	299
Stimuleren vrijwilligerswerk	**€**	**32**
Stichting de Utrechtse Uitdaging	€	32
Taal en digitale vaardigheden (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**€**	**65**
Stichting Taal doet meer	€	65
Talentenprogramma Sport	**€**	**48**
Stichting KNSB Talent Team Midden-Oost	€	10
Stichting LABC Triathlon	€	10
Stichting Regionaal Trainingscentrum Midden en Regionale Waterpolo School Midden	€	10
Stichting Top Judo Utrecht	€	8
Volleybal Vereniging Utrecht	€	10
Toeleiding naar (bemoei)zorg	**€**	**170**
Stichting Altrecht	€	170
Verslavingspreventie	**€**	**1.756**
Stichting Arkin	€	1.555
Stichting Chris en Voorkom!	€	1
Stichting Krachtwijken	€	200
Verslavingszorg	**€**	**1.786**
Stichting Arkin	€	1.786
Versterken Sociale Basis	**€**	**404**
Stichting Bartholomeus Gasthuis	€	26

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting DOCK	€	175
Stichting Jongerenwerk Utrecht	€	78
Stichting PK	€	-
Stichting U Centraal	€	125
Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	**€**	**257**
COC Midden-Nederland	€	60
Particulier	€	17
Reflex Training	€	7
Stichting Colored Qollective	€	5
Stichting Comité 30 juni/ 1 juli Utrecht	€	37
Stichting New Dutch Connections	€	50
Stichting NNID, Nederlandse organisatie voor seksediversiteit	€	8
Stichting UQCF	€	30
Stichting Utrecht Canal Pride	€	12
Stichting Utrecht in Dialoog	€	27
Turkse Ondernemers Vereniging Utrecht	€	5
Welzijn op recept	**€**	**155**
Stichting DOCK	€	60
Stichting Sport Utrecht	€	95
Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**€**	**1.467**
Bewonersvereniging De Klop	€	70
Stichting "De Boeg"	€	10
Stichting Burezina	€	58
Stichting Buurthuis Stella Maris	€	33
Stichting Culturele en Ontspanningsvereniging Utrechtse Woningbouwvereniging Utrecht	€	4
Stichting De Nieuwe Jutter	€	76
Stichting Het Wevehuis	€	14
Stichting Jongerencentrum Utrecht	€	44
Stichting Nieuw Rotsoord	€	681
Stichting Podium Oost	€	98
Stichting Sociaal Cultureel Centrum De Meern	€	130
Stichting Speeltuin Pijlsweerd	€	6
Stichting Speeltuin voorheen de Pan	€	30
Stichting Speelvoorziening De Torteltuin	€	39
Stichting Vrienden van De Roef	€	6
Stichting Welzijn Saffier	€	5
Vereniging Dwarsverband	€	158
Zuilen samen sterk	€	7

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
WMO collectieve GGZ preventie	**€**	**65**
Indigo Midden-Nederland B.V.	€	65
Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**€**	**5.563**
HUMANITAS, Nederlandse vereniging voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw	€	507
Stichting "Weekje Weg"	€	24
Stichting Al Amal	€	398
Stichting Alzheimer Nederland	€	10
Stichting Big Friends Utrecht	€	95
Stichting Buurt Mobiel	€	94
Stichting Buurtblinkers	€	18
Stichting BuurtBuik	€	25
Stichting Buurtmaaltijden	€	36
Stichting Centrum voor Levensvragen Midden-Nederland	€	42
Stichting De Buurt	€	24
Stichting De Emigratie Generatie	€	12
Stichting de Kracht van Zuilen	€	45
Stichting De Voedseltuin Overvecht	€	34
Stichting Divers Werkt	€	8
Stichting eet mee!	€	33
Stichting Handjehelpen	€	859
Stichting Hospice Utrecht	€	97
Stichting IMC Weekendschool	€	35
Stichting Interakt Contour Groep	€	34
Stichting Kamers met Aandacht	€	72
Stichting Leergeld Utrecht	€	145
Stichting Leren voor de Toekomst	€	22
Stichting Lister	€	45
Stichting Mama Vita	€	4
Stichting Mo'Move	€	38
Stichting NL Cares	€	35
Stichting Ontmoetingshuis Lunetten	€	7
Stichting Oog voor Utrecht	€	50
Stichting Opa's en Oma's Passen Op Een Huisdier	€	15
Stichting Oud Geleerd Jong Gedaan	€	11
Stichting Podium Oost	€	16
Stichting Power by Peers	€	25
Stichting Present Utrecht	€	152
Stichting Samen voor Ouderen met een Migratieachtergrond in Nederland	€	61

		x € 1.000
Levendige en gezonde stad	**€**	**104.897**
Stichting SeniorenStudent	€	45
Stichting Serve the City Utrecht	€	89
Stichting Sharing Arts Society	€	19
Stichting Sociaal Cultureel Centrum De Meern	€	23
Stichting Spaarkracht	€	50
Stichting Speel-O-Theek Tuf-Tuf	€	14
Stichting Sport Utrecht	€	68
Stichting Steun- en Informatiepunt GGz Midden Westelijk Utrecht	€	47
Stichting Thuisgekookt	€	139
Stichting TrösT	€	5
Stichting TussenThuis	€	20
Stichting U Centraal	€	1.200
Stichting Utrecht Op Orde	€	70
Stichting VanHarte	€	24
Stichting Verkeerstuin Utrecht	€	20
Stichting Vier Het Leven	€	5
Stichting Villa Pinedo	€	19
Stichting Voedselbank Utrecht	€	61
Stichting Welzijn Saffier	€	15
Stichting Wijkwijzer Noordoost	€	47
Stichting WIL in je buurt (WIL)	€	26
Stichting Wishingwellwest	€	198
Stichting Youth for Christ Nederland	€	77
Stichting Zelfhelp Nederland, tevens handelend onder de naam Buitenveldertwerkgroepen	€	5
Utrechtse Sportvereniging "Hercules"	€	14
Wijkcoöperatie Kanaleneiland U.A.	€	56
Wijkcoöperatie Lunetten U.A.	€	9
Wijkcoöperatie Oost voor Elkaar U.A.	€	70

Algemene middelen en overhead
Geen subsidies op subsidiestaat

Subsidieverantwoording per ontvanger

Inleiding
De subsidieverantwoording per ontvanger wordt op alfabetische volgorde weergegeven.

A

x € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
10x	3
165Beats B.V.	5
A-Capella-Koor "Close Focus"	3
Acrobatiekvereniging Op de Kop	1
Ad Hoc Orkest	3
A-Do-Re	2
Algemene Utrechtse Studenten Roeivereniging " Orca"	1
A-Mac B.V.	5
Amateur Tuinders Vereniging "Stadion"	1
American Footballclub Utrecht Dominators	1
Arktika	1
Asito B.V.	3
ASR Nederland N.V.	33
Atletiek Vereniging Phoenix	29

B

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
B.V. tot Exploitatie van de Utrechtsche Studentensocieteit	5
Badhuis B.V.	3
Badmintonclub Castellum	1
Badmintonclub Iduna	1
Badmintonvereniging D.V.S. (dr. De Visserschool)	1
Balans Automatisering	5
Bart Schaafsma B.V.	4
Basketballvereniging Utrecht Bull's	1
Beatz DanceStudio	4
Bewonersvereniging De Componist	2
Bewonersvereniging De Klop	124
Bewonersvereniging EsCaFi	1

Bewonersvereniging Hart voor Leidsche Rijn	1
Bewonersvereniging Het Kleine Wijk	1
Bewonersvereniging Nijenrode	1
Bianca Pakt Uit	3
Big Band Utrecht	3
BikeFlip B.V.	18
Biljartvereniging "Ons Genoegen"	1
Bird Pack	3
BLOS Kinderopvang B.V.	544
Bon Ton	3
BootcampUtrecht.nl B.V.	1
Bourdif Gym	20
Break4U	1
Buitenplaats de Sluis	2
Bureau LWPC B.V.	156
Buurtvereniging Hoogelanden	1
Buurtvereniging Margriet	3
Buurtwerkkamer Coöperatie U.A.	261

C

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Caching B.V.	9
Cantate Zus & Zo	3
Cantatori Del Duomo	3
Carnavals Federatie Utrecht	4
Casca Dura Capoeira Company	1
CBRE B.V.	4
Central Events B.V.	40
Certa Advocaten B.V.	14
Christelijke Omni Vereniging Door Edel Spel Tot Ontwikkeling (D.E.S.T.O.)	2
City Bootcamp B.V.	1
COC Midden-Nederland	60
Collegium Majorum Utrecht	3
Collegium Studiosorum Veritas	1
Coöperatie De Stadsjutters U.A.	3
Coöperatie DOKAcademie 030 UA	23
Coöperatie Oog voor Warmte U.A.	5
Coöperatieve Agrarische Bedrijfsverzorging AB Midden Nederland U.A.	3
Coqu	3

Covers Couture B.V.	3
Culturele Sportstichting	4
Cycloon Mens en Ontwikkeling B.V.	2

D

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Danscentrum Cornelissen B.V.	4
DDK B.V.	1
De Buurtkerk	9
De Fanfare	5
De Jonge Ontdekker B.V.	83
de Lopers van Lunetten	1
de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs	32
De Steegzangers	3
De Vrije School Utrecht Coöperatief U.A.	87
De Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel voortgezet onderwijs (rk/pc) voor Utrecht en omstreken	1.471
Decibelle	3
Dekoor	20
Diaconie Protestantse Gemeente te Utrecht	8
Dionysos Office Investments B.V.	5
Diversas	2
DOK 030 B.V.	106
Dom City Roller Derby	1
DomTiDom	3
Doopsgezinde Gemeente Utrecht	20
DUO Cursussen B.V.	25
Duurzaamheidsleningen	6.000
DynamiQ Voices	3

E

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
E.V.A.	3
EDUCATIS	3
Eenmanszaak	173
Elevation Events B.V.	10
Energiepartners B.V.	1
Erik Verlaan Sport B.V.	1

Estrivo	3
Evelina Argyrou Pianist	3
Exventure	5

F

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Fairy Tails VOF	2
Flavourites Portal B.V.	33
FLGZ. B.V.	5
Flinck Film B.V.	5
Folkloristische Dansgroep "Dospovo"	1
Football Club Utrecht B.V.	21
Friedeberg Consultancy B.V.	2
Fruitbomenvereniging "De Bongerd"	1
Furore	3

G

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Geluks B.V.	435
Gemeente Nieuwegein	76
Gemeente Woerden	64
Gemeente Zeist	65
Gemengd koor Nootabene	3
Gemengde Zangvereniging "Stem Des Volks" Utrecht	13
Gier·O·Scope	3
GO Technologies B.V.	45
Golazo Athletics B.V.	1
Golazo Utrecht B.V.	35
Gospelkoor Rejoice	3
Grachtensmart	1
GreenFox Social Return B.V.	1
GreentoGrow B.V.	33
Groendakcoach B.V.	10
gro-up Kinderopvang B.V.	1.564
Gym & Move Leidsche Rijn	1
Gymnastiekvereniging "Sport Vereent"	2
Gymnastiekvereniging Attila-Utrecht.	1

H

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Hangplek voor Ouderen	2
Harmonie Orkest Vleuten	71
Hartkoor Utrecht	3
Harttrimgroep Militair Hospitaal "Dr. A. Mathijsen"	2
Heleen van der Donck	3
Hellas Utrecht	20
Herstel op Poten	29
Het Hof van Cartesius Coöperatie U.A.	19
Het Nederlandse Rode Kruis	121
Het Zolderkoor	3
Historische Vereniging Oud-Utrecht	5
Historische Vereniging Vleuten, De Meern, Haarzuilens en Leidsche Rijn	18
Holding Charlie Chiu B.V.	64
Honk- & Softbalvereniging UVV	31
Hoor de Haar	1
Hope Church Utrecht	11
Hotel-Café-Restaurant De Biltsche Hoek Exploitatie B.V.	4
HUMANITAS, Nederlandse vereniging voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw	507
Huurdersbelangenvereniging Joke Smitplein	4
Huurdersvereniging Kersenboomgaard	7

I

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
IJsclub Siberia	36
IMK Academy B.V.	7
IMK Intermediair B.V.	10
Indigo Midden-Nederland B.V.	65
INEXS Projectmanagement	4
Invictus Ontwikkeling & Beheer B.V.	10
iPractice B.V.	14
Islamitische Stichting Nederland (Hollanda Diyanet Vakfi) Eyup Sultan Utrecht	7
Itude ICT Connaisseurs B.V.	82

iYoga Utrecht	1

J

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
J.S. Property B.V.	4
Jazzalike Bigband	3
JCI Domstad	1
Jeborr	15
Jeugd Stichting "Tamount" voor Cultuur en Integratie	7
Jinc	119
Jobu Theatre	3
JV SVV Ontwikkeling B.V.	525

K

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Kade 28 B.V.	3
Kamerkoor 4 Bij 4	3
Kamerkoor Amor Vincit	3
Kamerkoor Lamusa	2
Kamerkoor Sforzato	3
Kamerkoor Sjanton	3
Kamerorkest Trajectum	3
Katholiek Vrouwennetwerk "Zij-Actief" afdeling De Meern	1
Katholieke Bond van en voor Ouderen, Afdeling Leidsche Rijn	5
Katholieke Scholenstichting Utrecht (K.S.U.)	1.538
Katholieke Sportvereniging P.V.C.	1
Ki-Aikidovereniging Utrecht	1
Klup B.V.	40
Koninklijke Nederlandsche Studenten Roeibond	4
Koninklijke Oratorium Vereniging Utrecht	3
Koor Windkracht 8	2
Kopersvereniging Zwarte Woud	1
Krav Maga Leidsche Rijn	1

L

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
L.T.C. Vechtlust	1
Ladyfit	63
Leeuwenhart	3
Legendary Music Stichting	3
Leidsche Rijn Koor	3
Les maîtres musicaux	40
Leupensports	1
Libra's Care	1
Lockefeer Interim & Advies	3
Loonkostensubsidies	4.181
Lovely Lad	3
LUNA Movement	4
Lunetten WilWel	11

M

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Maatschap Okkerse + Schop Advocaten	7
MAC & ICT Services B.V.	1
Malsch Technovaluation	20
Marcelliens Good Company	72
Marokkaanse Ouderraad Kanaleneiland (Mork)	7
Mass Audio	30
Max Potential	1
Melodrama	3
MG Management & Training	1
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	2
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	9
MIX-2000 B.V.	20
Mixed Hockey Club Fletiomare	4
Model Vlieg Club Midden Nederland	1
Moestuin Maarschalkerweerd zorg en ondersteuning B.V.	26
Motel Breukelen B.V.	2
Museumkwartier B.V.	1

Muziekvereniging "De Bazuin"	10
My Motion	8

N

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Nederlandse Basketball Bond	24
Nederlandse Gereformeerde Kerk Utrecht - RijnWaarde	13
Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging	1
Noble Goods Co.	34

O

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Oefening Bart Kunst	23
Omniteq B.V.	1
Omnivereniging Zwaluwen Utrecht 1911	1
Omroep Utrecht Stichting	604
Ondernemersvereniging "#ASW030"	14
Ondernemersvereniging Biltstraat	3
Ondernemersvereniging Puur Oost	19
Ondernemersvereniging Winkelcentrum Lunetten	17
Onderwatersportvereniging Lake Diving	1
Oranje- en Wijkvereniging Oog in Al	6
Oranje Stichting "Wilhelmina"	22
Oranjevereniging "De Meern"	14
Oudervereniging Montessorischool Arcade	4
Oudewater Vastgoed	13
Over Rood	123

P

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
P.H. Schleidt	3
P.V.C.V.	1
PACT Utrecht	20
Par Ti Tuur	3

Parnassia Groep B.V.	71
Parochie Heilige Gerardus Majella	11
Parochie Licht van Christus	5
Parochie St. Martinus	18
Particulier	2.596
Partou B.V.	47
Parzijde B.V.	7
Pica Bella	2
PLAY Community Stichting	2
Plezierig Vermaak Door Vriendschap (P.V.D.V.)	1
Popkoor Koffer	2
Popkoor Utrecht	6
Popkoor Zuilen	3
Pozitive	141
Productiehuis 5GRADENOOST	2
Project O B.V.	28
Protestantse Stichting Vrienden van de Domkerk	14
Protestantse Theologische Universiteit (PThU)	40
Puck Communicatie	12

Q

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Quasi Niënte	3

R

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Randstad RiseSmart B.V.	4
Reflex Training	7
Restaurant Heimat B.V.	3
ROM Regio Utrecht B.V.	694
Rosina L.	2
Roundnet Nederland	1
Rugbyende Utrechtse Studenten	1

S

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
S.V. Overvecht DE Dreef.	38

Sanshinkai Aikido Utrecht	1
Saudade	3
Schaakvereniging De Rode Loper	2
Schaats en Inline-skate Vereniging Zeist	2
Schola Davidica Utrecht	3
Schoolvereniging Agatha Snellen	12
Scorpions Wheelchair Rugby Club Utrecht	4
Seine	3
Shopping Centre LRC B.V.	13
Skate Days B.V.	1
Smartlappenkoor Hopeloos	3
smartlappentheaterkoor "Nooit Meer Eenzaam"	3
Smeerboel B.V.	10
Social Capital Den Haag B.V.	5
Sociale Verzekeringsbank	8
Soenda B.V.	10
Soenda Indoor B.V.	8
SOIA B.V.	8
Solvid Ondernemen B.V.	25
Soulkoor The Brand New Bags	3
Speakerfreaker Sound & Video	3
Spel-Ontspanning-Beweging’87	3
Sportcentrum Verbon	4
Sportclub Antilope	4
Sports & Businesscampus "De Vechtsebanen" Exploitatie B.V.	241
Sportvereniging "Door Vriendschap Sterk Utrecht"	4
Sportvereniging "Rivierwijkers"	1
Sportvereniging "Sporting '70"	1
Sportvereniging Eminent Boys	12
Sportvereniging Faja Lobi KDS (Krachtig Door Samenwerking)	6
Sportvereniging Kampong Hockey	8
Sportvereniging Kampong Tennis	1
Sportvereniging Vechtzoom	1
SPORTVERENIGING VELOX-SVVU-CELERITUDO VSC	2
SportworX International B.V.	40
SportworX Nederland B.V.	50
Stadhuiskoor Utrecht	2
Stadsjochies B.V.	15
Starters4Communities B.V.	334

Stedin Groep Personeels B.V.	2
Stevelink Bedrijfsadvies	13
Sticht Gooise Wandelsport Bond	2
Stichting "De Boeg"	10
Stichting "Elim"	52
Stichting "Lucht door Water"	3
Stichting "The India Foundation"	7
Stichting "Weekje Weg"	24
Stichting "Zuilen/Ondiep GEZond"	64
Stichting (Un)commissioned	8
Stichting 030 Office	200
Stichting 4 en 5 mei Leidsche Rijn	18
Stichting 4 mei Comité Utrecht	41
Stichting Abrona	100
Stichting Acacialand	19
Stichting Afro Vibes	9
Stichting Agnes van Leeuwenberch	374
Stichting Al Amal	1.216
Stichting Al Amana Scholen	257
Stichting Altrecht	170
Stichting Alzheimer Nederland	10
Stichting Amuze	3
Stichting Aorta	112
Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht	31
Stichting Arkin	3.371
Stichting Art.1 Midden Nederland	584
Stichting ArtTrace	15
Stichting Attifa	163
Stichting AxionContinu Groep	4
Stichting Baantraject Care & Preventie	47
Stichting BAK, basis voor actuele kunst	633
Stichting Barka	188
Stichting Bartholomeus Gasthuis	26
Stichting Beheer Molenpark Utrecht	14
Stichting Beheergroep Klopvaart-Noord	2
Stichting Beheergroep Schimmelplein	17
Stichting Bevordering Utrechtse Improvisatie	20
Stichting Bevrijdingsfestival Utrecht	125
Stichting Bewoners Overleg Lunetten	5

Stichting Bewonersplatform Overvecht	3
Stichting Big Friends Utrecht	183
Stichting Binnenstadskrant	20
Stichting Birds of Paradise	20
Stichting BlauwLicht	89
Stichting Body Mind Soul Lifestyle	6
Stichting Boerderij De Hoef	10
Stichting Bo-Ex '91	637
Stichting BOKS Jongerencultuurhuis	764
Stichting Braziliaans Koor Zumba!	2
Stichting Buddy to Buddy Utrecht	67
Stichting BUITENSTAANDER	10
Stichting Burezina	121
Stichting Buurt Mobiel	94
Stichting Buurtblinkers	18
Stichting BuurtBuik	25
Stichting Buurtfonds Rivierenwijk-Dichterswijk	5
Stichting Buurthuis Stella Maris	33
Stichting Buurtkrant De Noordwester	13
Stichting Buurtmaaltijden	90
Stichting Buurtpastoraat Utrecht	100
Stichting Buurtsport	27
Stichting Buurtteamorganisatie Sociaal Utrecht	26.887
Stichting Buurttuin De Zandloper	140
Stichting Buurttuin Johanniterveld	3
Stichting CaféTheaterFestival	115
Stichting Camerata Trajectina	30
Stichting Cantaremos	3
Stichting Cantiago	2
Stichting Captain Hoek	18
Stichting Casa Latina	5
Stichting Casco	118
Stichting Catching Cultures Orchestra	59
Stichting Catharina Nu	38
Stichting Centraal Museum	9.218
Stichting Centrum voor Levensvragen Midden-Nederland	58
Stichting Centrummanagement Utrecht	45
Stichting Chris en Voorkom!	1
Stichting Circus Diedom	31

Stichting Club Lam	55
Stichting Collective Nouns	412
Stichting Collegium Musicum Traiectum	2
Stichting Colored Qollective	59
Stichting Comité 30 juni/ 1 juli Utrecht	72
Stichting Comité Julianapark	18
Stichting Concerto Cherise	4
Stichting CPRT	179
Stichting Creative Coding Utrecht	35
Stichting Culture Connection	15
Stichting Culturele en Ontspanningsvereniging Utrechtse Woningbouwvereniging Utrecht	4
Stichting Cultuur & School Utrecht	904
Stichting Cultuur 19	819
Stichting Cultuur Utrecht West (SCUW)	9
Stichting Cultuur+Ondernemen	195
Stichting Cultuurmakers Collectief	154
Stichting Curtains-Up	1
Stichting Dabke Night	3
Stichting Danscentrum Utrecht	70
Stichting Danspaleis	44
Stichting Das Spectrum	13
Stichting DC1 II High	105
stichting de Bibliotheek Utrecht	18.820
Stichting de Bühne	13
Stichting De Buitenkamer	69
Stichting De Buurt	24
Stichting De Dame	35
Stichting De Dansers	131
Stichting De Dirigentenwerkplaats Utrecht	25
Stichting De Emigratie Generatie	12
Stichting De Helling Utrecht	632
Stichting De Hoogstraat Revalidatie	10
Stichting De Klanksteen	16
Stichting de Kracht van Zuilen	75
Stichting de Nederlandse Bachvereniging	66
Stichting De Nieuwe Jutter	86
Stichting De Nijverheid	59
Stichting De Omslag	140
Stichting De Rijnhoven	64

Stichting De Rode Eenhoorn	20
Stichting De Speelboom	92
Stichting De Sterremolen	24
Stichting De Tussenvoorziening	5.294
Stichting de Utrechtse Uitdaging	36
Stichting De Vechtclub	51
Stichting De Voedseltuin Overvecht	62
Stichting De Votulastkrant	6
Stichting De Vrijstaat	436
Stichting de Watergeus	159
Stichting De Weg van de Held	44
Stichting De Wilg	1.371
Stichting de Zorgzusters	10
Stichting de Zuidwester	18
Stichting De Zwermrepubliek	8
Stichting Deplaatsmaker	730
Stichting Dharma	6
Stichting Dierenvoedselbank Utrecht	36
Stichting Dierenweide Abstede	5
Stichting Dierenweide De Kraal	6
Stichting Dierenweide De Meern	5
Stichting Dierenweide Haarzuilens	7
Stichting Dierenweide Julianapark	24
Stichting Dierenweide Vleuten	7
Stichting Dijckzigt	1
Stichting Divers Werkt	42
Stichting DKP Onderwijsgroep	20
Stichting DOCK	10.997
Stichting Domein voor Kunstkritiek	9
Stichting Domstad Jeugdorkest	26
Stichting DOMunder	49
Stichting Don Bosco Spirit	86
Stichting DOX	325
Stichting Droomboot	7
Stichting Durf te Dromen	80
Stichting Dutch Game Garden	177
Stichting Dutch Harp Festival	47
Stichting Dutch modular Fest	3
Stichting Duurzame Innovaties	18

Stichting Echt Overvecht	12
Stichting Ecologisch Groen Utrecht West	1
Stichting een van de jongens	20
Stichting eenvijfvijf	106
Stichting Eerste Steen	3
Stichting eet mee!	75
Stichting EKKO	601
Stichting Ensemble Illustre	3
Stichting EX	38
Stichting Exodus Nederland	389
Stichting Eye-opener Foundation	4
Stichting Facilitair Bedrijf SV Kampong	30
Stichting Federatie Asha	10
Stichting Fighting 4 Power	4
Stichting Filmtheater 't Hoogt	438
Stichting Fotodok	177
Stichting Free-DOM	59
Stichting Freestyle Voetbal Nederland	5
Stichting Gastheerschap en Cultuur Museumkwartier Utrecht	4
Stichting Gaudeamus Muziekweek	330
Stichting Geek Collectief	2
Stichting Gilde Utrecht	94
Stichting GOUD	287
Stichting Gouden Dagen	59
Stichting Grafisch Lyceum Utrecht	23
Stichting Griftpark	23
Stichting Groen moet je Doen!	2
Stichting HADES	3
Stichting Hallo! Lunetten	18
Stichting Halt	148
Stichting Handjehelpen	900
Stichting Hapklaar	3
Stichting Heilzame Verwerking Slavernijverleden voor 'wit' en 'zwart'	10
Stichting Herstelwerk	244
Stichting Het Filiaal theatermakers	540
Stichting Het Huis	440
Stichting Het Lachende Paard	2
Stichting Het Literatuurhuis	360
Stichting het Utrechts Geveltekenfonds	2

Stichting Het Utrechts Monumentenfonds	7
Stichting het Utrechts Platform voor Levensbeschouwing en Religie	5
Stichting Het Wevehuis	14
Stichting Het Wilde Westen	478
Stichting Hindoe Onderwijs Nederland	89
Stichting Hogeschool Utrecht	214
Stichting Holland Baroque	77
Stichting Holland Opera	109
Stichting Hope Givers Foundation	9
Stichting Hospice Utrecht	97
Stichting Huisvesting van de Nieuwe Afdeling Utrecht der Societas Studiosorum Reformatorum	8
Stichting IBB Festival	10
Stichting Iedereen muziek	3
Stichting IJshockeyclub Utrecht IJ.C.U.	1
Stichting Illusionary Rockaz Company	100
Stichting IMC Weekendschool	35
Stichting IMPAKT	236
Stichting Impulzz	80
Stichting Innofest	40
Stichting Interakt Contour Groep	404
Stichting Interconfessioneel Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie regio Utrecht	341
Stichting Intergalactic Environmentalists	14
Stichting Internationaal Kamermuziekfestival Utrecht	77
Stichting Internationale Vredesbrigades Nederland	90
Stichting iona&rineke	59
Stichting Ism & Heit	59
Stichting Japanse en Koreaanse Krijgskunsten	2
Stichting Jeugdeducatiefonds	64
Stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur Utrecht	199
Stichting Jeugdtheater Utrecht	20
Stichting Jonge Klei	17
Stichting Jongerencentrum Utrecht	44
Stichting Jongerentheater Link	38
Stichting Jongerenwerk Utrecht	8.822
Stichting Journallab	82
Stichting Kaboom Animation Festival	89
Stichting Kamerkoor NEXT	3
Stichting Kamers met Aandacht	72
Stichting Karma Zorg	99

Stichting Kerken Kijken Utrecht	30
Stichting Kerst in het Julianapark	7
Stichting Kind & Co Ludens	10.823
Stichting Kindertriathlon Leidsche Rijn	2
Stichting Kindervakantie3daagse	2
Stichting Kindervakantieweek De Meern	9
Stichting Klapstoelconcerten	4
Stichting Klarita-Fit	1
Stichting Klaterklanken	3
Stichting Klein Operakoor Wilhelminapark	3
Stichting Kloof	32
Stichting KNSB Talent Team Midden-Oost	10
Stichting Koninginne Kinderen	5
Stichting Koor Kwaya	3
Stichting Koördinerend Orgaan Studentenmuziekgezelschappen Utrecht	27
Stichting Krachtwijken	241
Stichting Kringloop Winkel Rataplan	11
Stichting Kunst- en CultuurKanaal30	41
Stichting Kunstkasteel Zuilen	68
Stichting Kunstorkest	3
Stichting Kunstpubliek	7
Stichting Kwadraad	11
Stichting LABC Triathlon	11
Stichting LaLa Foundation	12
Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld	1.277
Stichting Le Guess Who?	346
Stichting Leegstand Oplossers Utrecht	9
Stichting Leer Zelf Online	4
Stichting Leergaloos	25
Stichting Leergeld Utrecht	360
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	2.875
STICHTING LEIDSCHERIJNSPORTIEF	5
Stichting Leren voor de Toekomst	57
Stichting LEV Scholengroep West-Nederland (LEV-WN)	9
Stichting Life Goals Nederland	60
Stichting LimoenZ	3
Stichting Lister	130
Stichting Lokalis	35.140
Stichting Lombok Anders	14

Stichting LunchMaatjes	3
Stichting M&K	9
Stichting Maatschappelijk Vastgoed Overvecht	30
Stichting Magneet	19
Stichting Mama Vita	4
Stichting Maximaal Gezond Centrum	9
Stichting Mendoo	4
Stichting Merely Players	12
Stichting Migrant Organisation for West Africans' Developement	25
Stichting Mijn wijk, jouw wijk	8
Stichting Milieucentrum Utrecht (MCU)	17
Stichting Milieugroep Zuilen	6
Stichting Milli Görüs Utrecht	4
Stichting Mimeplatform Nederland	20
Stichting Mobile Arts	10
Stichting Mo'Move	73
Stichting Monton	24
Stichting Mooie Woorden Utrecht	59
Stichting MOTION facilities	47
Stichting Move - verzamel je kracht!	83
STICHTING MUSA	3
STICHTING MUSEUM STERRENWACHT SONNENBORGH	156
Stichting Museum van Zuilen	65
Stichting Musical Theater Lab	3
Stichting Muziek Voor Ieder Kind	61
Stichting Muziekhuis Utrecht	39
Stichting MuziekRoute	50
Stichting Muziq	19
Stichting Mystiek Mediterrane Muziek	8
Stichting Nationaal Museum van Speelklok tot Pierement	1.089
Stichting Natuurspeeltuin De Hoef	140
Stichting Nederland Geldzorgenvrij	5
Stichting Nederlands Film Festival	623
Stichting Nederlands Instituut voor Katholieke Kerkmuziek	8
Stichting Nederlands Kamerkoor	220
Stichting Nederlands Studenten Jazz Orkest	3
Stichting Nederlands Volksbuurtmuseum	199
Stichting Nederlandse Breaking League	15
Stichting Nepal Development Academy	1

Stichting New Dutch Connections	428
Stichting New Music NOW	40
Stichting Nieuw Rotsoord	342
Stichting Nimeto	58
Stichting NL Cares	35
Stichting nlgroeit	40
Stichting NNID, Nederlandse organisatie voor seksediversiteit	8
Stichting Non Creators Company	10
Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht	991
Stichting Noor	125
Stichting NUT (Nieuw Utrechts Toneel)	249
Stichting Odensehuis Andante	149
Stichting Offlimits	19
Stichting On The Move Sportvrienden	195
Stichting Onder het Buro	5
Stichting Ondernemersfonds Utrecht	14.782
Stichting Ondernemersloket Nieuw Overvecht	74
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	15
Stichting Ontmoetingshuis Lunetten	8
Stichting Oog voor Utrecht	120
Stichting Opa's en Oma's Passen Op Een Huisdier	15
Stichting Open Tuinendag Utrecht	3
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Utrecht	3.799
Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Utrecht en Omstreken	1.634
Stichting Operamakers	95
Stichting Opslag voor Cacao	20
Stichting Organisatie Oude Muziek	507
Stichting Orkest van Utrecht	3
Stichting Oubamoulla	1
Stichting Oud Geleerd Jong Gedaan	11
Stichting Oversized	3
Stichting Overvecht Gezond!	49
Stichting Overvecht Zuid voor het Katholiek Onderwijs (SOZKO)	220
Stichting PANN50	5
Stichting Parenting Across Borders	18
Stichting Park Oog in Al	6
Stichting Passe Partout	6
Stichting Petje af Utrecht	25
Stichting Pigasos	3

Stichting Pijlerraad	3
Stichting Pionier Utrecht	2
Stichting PK	157
Stichting Pluk de Nacht	21
Stichting Pluryn	341
Stichting Pocket Knife Army	20
Stichting Podium Oost	113
Stichting Podium projecten	6
Stichting Portaal	2.736
Stichting Postland	10
Stichting Power by Peers	436
Stichting Prago (Praktisch Gericht Onderwijs)	172
Stichting Present Utrecht	152
Stichting Professor Fritz Redlschool	2
Stichting Project 030	30
Stichting Projectkoor La Rosa	2
Stichting Protestants Christelijk Hoger Beroepsonderwijs Utrecht	50
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	3.151
Stichting Punt Nu	3
Stichting Pynarello	59
Stichting Qredits Microfinanciering Nederland	109
Stichting Queer Culture Foundation	35
Stichting R.K. Basisscholen Vleuten, De Meern, Haarzuilens	139
Stichting Regionaal Trainingscentrum Midden en Regionale Waterpolo School Midden	11
Stichting Residenties	80
Stichting Resonance	20
Stichting Rietveldprijs	23
STICHTING ROC MIDDEN NEDERLAND	841
Stichting Room with a view	165
Stichting Ruimte voor de Buurt Rivierenwijkzuid	17
Stichting Ruis	145
Stichting Ruprecht-Orgel Tuindorpkerk Utrecht	3
Stichting Sahayta	4
Stichting Samen Veilig Midden-Nederland	19.356
Stichting Samen voor Ouderen met een Migratieachtergrond in Nederland	61
Stichting Samen Zuilen	30
Stichting Schaatsacademie Utrecht	1
Stichting Schakelraad	7
Stichting Scouting Utrecht	254

Stichting Secu	8
Stichting Seguro	361
Stichting Senior Academy, Programma Dames, RAMO	1
Stichting SeniorenStudent	45
Stichting Serve the City Utrecht	131
Stichting Sesar Jeugdtheatergroep	38
Stichting SETUP	76
Stichting Sharing Arts Society	172
Stichting Shifft	100
Stichting Singel Swim Utrecht	5
Stichting Sint Maarten Utrecht	40
Stichting Skatepark Utrecht	34
Stichting Slachtofferhulp Nederland	135
Stichting Snorhaar	38
Stichting Sociaal Cultureel Cafe Multatuli	110
Stichting Sociaal Cultureel Centrum De Meern	153
Stichting Social Impact Factory	80
Stichting Sounds Like Touch	46
Stichting Spaarkracht	50
Stichting Specifieke Jeugd Projecten	1.579
Stichting Speelotheek Hoograven.	12
Stichting Speel-O-Theek Tuf-Tuf	14
Stichting Speelruimte Noordse Park	150
Stichting Speeltuin Pijlsweerd	6
Stichting Speeltuin voorheen de Pan	30
Stichting Speelvoorziening De Torteltuin	39
Stichting Spelbrekers	3
Stichting Sport Utrecht	5.173
Stichting Sportbroeders	1
Stichting Sportspeeltuin Abstede	141
Stichting Spring	536
Stichting Springtide	3
Stichting Stad van Vrede	70
Stichting Stadsklooster Utrecht	55
Stichting Stadsontspanning Utrecht	90
Stichting Stadsschouwburg Utrecht	7.875
Stichting Stadswijngaard Utrecht	4
Stichting Stedelijk Overleg Lichamelijk Gehandicapten Utrecht	350
Stichting Steun- en Informatiepunt GGz Midden Westelijk Utrecht	530

Stichting STIL Utrecht	855
Stichting Storm	337
Stichting Straatnieuws Utrecht	25
Stichting Straatplezier Oudwijk-Noord	1
Stichting Strafrechtswinkel Utrecht	1
Stichting Studenten Faciliteiten	3
Stichting Studenten Huisvesting	161
Stichting Studio Figur	59
Stichting Studio Vacuüm	8
Stichting Stuim	118
Stichting Stut Theater	525
Stichting Suspirium	3
Stichting Swimpact	27
Stichting 't Belhameltje	10
Stichting Taal doet meer	1.302
Stichting Talent And Dreams	1
Stichting TEC Utrecht	55
Stichting Technologieraad Regio Utrecht	67
Stichting ter bevordering van de Utrechtse schaaksport	1
Stichting TG Tiefschnee	12
Stichting The Bees	3
Stichting The Sew Crew Foundation	2
Stichting Theater Kikker	1.850
Stichting Theater Utrecht	649
Stichting Theatergroep Aluin	223
Stichting Theatergroep Roerend Goed	3
Stichting Theaterhuis de Berenkuil	96
Stichting Theaterschool Utrecht	318
Stichting Thuisgekookt	139
Stichting Timon	15
Stichting TivoliVredenburg	13.008
Stichting Toneelgroep De Python	3
Stichting Top Judo Utrecht	8
Stichting Triathlon Utrecht	6
Stichting TrösT	18
Stichting Truus van Lier	10
Stichting TussenThuis	20
Stichting U Centraal	8.433
Stichting U in de Wijk Producties	19

Stichting U on Board	36
Stichting U op leeftijd	264
Stichting Ubuntuhuis	55
Stichting UICF	3
Stichting Uncloud	48
Stichting Union Breed	278
Stichting UQCF	55
Stichting Uranus Cultuurlab 3	102
Stichting Utrecht Canal Pride	39
Stichting Utrecht Climbing	1
Stichting Utrecht in Dialoog	27
Stichting Utrecht Natuurlijk	4.624
Stichting Utrecht Op Orde	70
Stichting Utrecht Science Park	50
Stichting Utrecht Survivalrun	1
Stichting Utrecht Tech Community	67
Stichting Utrecht Verdicht!	14
Stichting UtrechTrent	30
Stichting Utrechts Operakoor	3
Stichting Utrechts Requiem	59
Stichting Utrechtse Klokkenspel Vrienden	18
Stichting Utrechtse Muziekacademie	3
Stichting Utrechtse Muziekschool	240
Stichting UtrechtZorg	67
Stichting Vakantieontspanning Vleuten Haarzuilens	5
Stichting Vakinstelling SVO	4
Stichting VanHarte	24
Stichting Vecht en IJssel	51
Stichting Veritas Eigen Huis	149
Stichting Verkeerstuin Utrecht	40
Stichting Verzamelkunst	42
Stichting Vier Het Leven	5
Stichting Villa Pinedo	19
Stichting Villa Vrede	75
Stichting Vinger in Je Oor	3
Stichting Vlinderhof	18
Stichting VluchtelingenWerk Nederland	3.419
Stichting VluchtelingKansen	218
Stichting vocaal ensemble Pangaea	10

Stichting Vocal Arts Academy	27
Stichting Voedselbank Utrecht	175
Stichting Voices for Women	44
Stichting Volksuniversiteit Utrecht	354
Stichting voor Freinetonderwijs in Utrecht	7
Stichting Voorbereiding Herbouw Schip Domkerk 2013	18
Stichting Voorveldse Polder	2
Stichting Vrienden van de Joodse Gemeenschap Utrecht	20
Stichting Vrienden van De Roef	6
Stichting Vrienden van Flora's Hof	1
Stichting Vrienden van het Máximapark	25
Stichting Vrijwilligerscentrale Utrecht	894
Stichting VU	5
Stichting VUUUR	100
Stichting Water Music	4
Stichting Waterwinmarkt	13
Stichting Wegloophuis Utrecht	267
Stichting Welkom in Utrecht	1.061
Stichting Welzijn Saffier	19
Stichting Wereldlichtjesdag Leidsche Rijn|Utrecht	3
Stichting Werftheater Activiteiten	10
Stichting Werken voor Elkaar	5
Stichting What You See Festival	112
Stichting Wielerplatform Utrecht	5
Stichting WIJ 3.0	2.634
Stichting Wijkkrant Aanzet	13
Stichting Wijkkrant Tuindorp-Oost	2
Stichting Wijkkrant Wittevrouwen	4
Stichting Wijkspeeltuin De Boog	95
Stichting Wijkwijzer Noordoost	47
Stichting WIL in je buurt (WIL)	33
Stichting Wild Gebroed Producties	20
Stichting Wishingwellwest	199
Stichting Wolken Theater	1
Stichting Woonin	4.734
Stichting WYF	15
Stichting Young Jazz Society Utrecht	3
Stichting Youth for Christ Nederland	97
Stichting Yuverta	118

Stichting Zaterdagmiddagmuziek Domkerk	17
Stichting Zelfhelp Nederland, tevens handelend onder de naam Buitenveldertwerkgroepen	5
Stichting Zest	3
Stichting Zimihc	1.776
Stichting Zingen is Leuk Toch	3
Stichting Zorgtrecht	160
Stichting Zorgwacht	1
Stichting Zuidbus	5
Stichting Zuilen en Vecht	3
STIMULANS B.V.	3
Strategische WijkAanpak B.V.	9
Studance	3
Studenten Badminton Helios (SB Helios)	1
Studenten Toneelvereniging STUK	2
Studententurnvereniging U-turn	1
Studio A.R.T.	140
Studio Bonte	56
Studio Paul Boereboom	15
Studio Voices	3
Subcultures	19
Suntjens Media	3
Synchroon B.V.	700

T

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
't Verzetje	3
T.C. Domstad	1
T.T.V. Fletio	1
Tafeltennisvereniging Sport Vereniging Eendracht	14
Tangelo Software B.V.	3
TC de Uithof	1
Teamwerk Participatiediensten B.V.	6
Teatro B.V.	18
Tennisvereniging PVC	1
Tennisvereniging ULTC-Iduna	1
The Bookie B.V.	5
The Lipsticks	2
Theatergroep SNEU	3

Theatergroep Zonder Helden	3
Thomas du Gardijn Producties	3
Tobias van der Valk	2
Tom de Ronde	3
Toonkunstkoor Utrecht	8
Topgroen B.V.	11
Trajecti Voces	3
Trapop	8
Trecho	1
Tribus B.V.	1
Tsuru-do Shudo Kan	1
Turkse Ondernemers Vereniging Utrecht	12
Turn4u	1

U

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen	3
Unchain the Tigers B.V.	1
Universitair Medisch Centrum Utrecht	407
Universiteit Utrecht	37
Urban Circus	1
U-Stal Holding B.V.	16
USW B.V.	208
Uteregs Koor "Laat maar waaien"	3
U-Track	1
Utrecht Vocals	3
UtrechtInc C.V.	130
Utrechts Oranje Comite	65
Utrechts Vocaal Ensemble	3
Utrechtsche Vrouwelijke Studenten Vereeniging/ Nieuwe Vereniging van Vrouwelijke Studenten te Utrecht	2
Utrechtse Christelijke Muziekvereniging De Bazuin	9
Utrechtse Christelijke Sportclub "Eenheid Doet Overwinnen" (E.D.O.)	1
Utrechtse Gymnastiek- en Turnvereniging DOO/K&V	1
Utrechtse Krachtsport Vereniging "De Halter", (U.K.V. "De Halter")	13
Utrechtse Rugby Club	1
UTRECHTSE SCHOOLVERENIGING	12

Utrechtse Sportstichting Samen Verder	4
Utrechtse Sportvereniging "Hercules"	32
Utrechtse Sportvereniging Elinkwijk	2
Utrechtse Studenten Schaatsvereniging "Softijs"	1
Utrechtse Studenten Survival Vereniging Simius Hircus	2
Utrechtse Studenten Voetbalvereniging Odysseus 1991	1
Utrechtse Studenten Wielervereniging "De Domrenner"	2
Utrechtse Studenten Zwem- en Waterpolofederatie Het Zinkstuk	1
Utrechtse Studentenkorfbalvereniging Haal een Bal Beweeg en Schiet (USKV Hebbes)	1
Utrechtse Tafeltennisclub	1
Utrechtse Vereniging voor Onderwaterhockey	1
Utrechtse Vrijwillige Brigade Tot het Redden van Drenkelingen	28
Utrechtse Wieler Vereniging "Het Stadion"	4
Utrechtse Zwemclub-Star-Combinatie (U.Z.S.C.)	25
UW Holding B.V.	18.245

V

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
V.O.F. Sjors & Elene	3
Van Leeuwen Catering op Maat B.V.	3
Veboli	3
Vechtclub B.V.	17
Veiligheidsregio Utrecht	13
Venus Vocaal Ensemble Utrechtse Studenten	3
Verenigd Utrechts Symfonie Orkest	3
Vereniging B.I.T.O.N.	1
Vereniging Bewoners Binnenstad Utrecht	2
Vereniging BIZ Woonboulevard	145
Vereniging Bridgeclub Wilhelminapark	1
Vereniging Dwarsverband	238
Vereniging Genootschap Kunstliefde	154
VERENIGING HET UTRECHTS JAZZ ORKEST	3
Vereniging Intra Mintra	3
Vereniging Kamerkoor Decamerone	3
Vereniging Koor Espressivo	3
Vereniging Kouwerplantsoen	2
Vereniging Landschapsbeheer Vleuten-De Meern	18
Vereniging OCTO+	3
Vereniging OTIA	1

Vereniging Paleiskoor	3
Vereniging Parana	1
Vereniging Rechtswinkel Utrecht	1
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht Primair Onderwijs	536
Vereniging Samenwerkingsverband Utrecht/Stichtse Vecht VO	1.105
Vereniging Songs & Strings Band	3
Vereniging Tuindorps Belang	5
Vereniging van Amateur Beeldende Kunstenaars "Artivaria"	4
Vereniging van amateurtuinders "Tuinenpark Ons Buiten"	6
Vereniging van Eigenaars ´Nieuw Welgelegen´	4
Vereniging van Eigenaars Aardbeistraat 39 tot en met 47 (oneven nummers) te Utrecht	69
Vereniging van Eigenaars Edisonstraat 32, 34, 36 en 38 te Utrecht	38
Vereniging van Eigenaars Gansstraat 22 en 22 bis te Utrecht	12
Vereniging van Eigenaars Gebouw Bisschopsplein 7 en Sint Ludgerusstraat 373 en 375 te Utrecht	75
Vereniging van Eigenaars Kloosterlaan 55 tot en met 63 (oneven nummers) te Utrecht	69
Vereniging van Eigenaars Kromme Nieuwegracht 10 in Utrecht	121
Vereniging van Eigenaars Twijnstraat 21, 21A, 21D, 21E, 21F, 21G, 21H en 23 te Utrecht	150
Vereniging van Eigenaars van de Smaaktuin en het parkeerterrein, gelegen tussen de Flevolanderstraat, de Lippizanerstraat en de Livarstraat te Utrecht	1
Vereniging van Eigenaars van het gebouw Oldambt/Fivelingo te Utrecht	1
Vereniging van Eigenaren van het Gebouw Lijnmarkt I	5
Vereniging van Schoonrijders sport en cultuur	1
Vereniging van Surinaamse Ouderen "Moria"	6
Vereniging voor aangepast zwemmen "Mobie Duck"	4
Vereniging voor Middenstandshuisvesting "Elck Wat Wils"	6
Vereniging Waar het asfalt ophoudt	3
Vermaat Leisure B.V.	4
Vermaat Winkels/Restaurants Holding B.V.	4
Versshop 't Kaasvat	18
Vintage Vastgoed IV B.V.	9
Vocal group AURORA	3
Vocal Group Utrecht	2
Voetbal Vereniging Utrecht- Ardahanspor	1
Voetbalvereniging De Meern	26
Voetbalvereniging Jaffa	1
VOISZ Vocal Projects	1
Volksdansgroep Tarantella	1
Volleybal Vereniging Utrecht	11
Volleybalvereniging Van Slag	2

Voor Bewegen	4
Voor Iedereen Die In Utrecht Studeert studentenunie	11
Vriendjes voor Altijd B.V.	1.354
Vrouwenkoor Malaika	3

W

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Wereldmuziekkoor Sophie's Voice	2
Werkgroep Pandhof Sinte Marie	2
WG Service Zuid B.V.	5
Whistle Whistle Music	12
Wijk- en Oranjevereniging "Hoogravens Belang"	20
Wijkcoöperatie Griftstroom U.A.	20
Wijkcoöperatie Kanaleneiland U.A.	61
Wijkcoöperatie Lunetten U.A.	48
Wijkcoöperatie Oost voor Elkaar U.A.	80
Wijkorkest de Noord-Ooster	3
Wijkplatform Noordoost Utrecht	2
Wijkplatform Overvecht	10
Wim Egz Ensemble	3
WIMA Bloei C.V.	1.350
Winkeliersvereniging NOVA	48
Winkeliersvereniging Smaragdplein	64
Woongemeenschap Overhoop	3
Woongroep Terwijde	2
World Innchifighting Academy	1

X

Y

Z

X € 1.000

Naam organisatie	Verleende subsidie
Zabouza Groep B.V.	2
Zangria	3
Zangschool Utrecht	6
Zangvereniging Het Sterrenkoor	3
Zhena Koor	3
Zorgmeesters B.V.	4

Zoroaster	3
Zuilen samen sterk	7
Zuilens Fanfare Corps	37
Zuilense Tennis Club	1
Zwaard & Steen	1
Zwemvereniging Utrecht	4
Zwingin	3

Voortgang uitvoering raadsbesluiten

Voortgang uitvoering Rekenkameronderzoeken

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
Vergroening, van droom naar daad	**1**	Samenhang aan te brengen in de gestelde doelen voor openbaar groen. Stel als Ruimte en Stadsbedrijven gezamenlijk de prioriteiten vast voor ontwikkeling, beheer en onderhoud.	In 2024 hebben we het Plan van Aanpak geschreven. Zie Raadsbrief Plan van Aanpak van 13 november 2024
	2	Een concrete vertaling te maken van de prioriteiten naar indicatoren en activiteiten op operationeel niveau, zodat voor alle medewerkers en uitvoerders duidelijk is wat zij moeten doen om de doelen te bereiken.	In 2024 hebben we het Plan van Aanpak geschreven. Zie Raadsbrief Plan van Aanpak van 13 november 2024
	3	Te zorgen voor een nulmeting en monitoring van het areaal en de kwaliteit(en) van het openbaar groen die aansluit bij de doelen en de voortgang inzichtelijk maakt.	In 2024 hebben we het Plan van Aanpak geschreven. Zie Raadsbrief Plan van Aanpak van 13 november 2024
	4	In de planvorming en uitvoering van de stedelijke opgaven stevig te sturen op de ontwikkeling, het beheer en onderhoud van het openbaar groen.	In 2024 hebben we het Plan van Aanpak geschreven. Zie Raadsbrief Plan van Aanpak van 13 november 2024
	5	Nauwkeurig in kaart te brengen hoeveel geld en personeel er voor ontwikkeling, beheer en onderhoud van de groenopgave (tot 2040) nodig is, hoe deze kosten zullen worden gedekt en op welke wijze de personele	In 2024 hebben we het Plan van Aanpak geschreven. Zie Raadsbrief Plan van Aanpak van 13 november 2024

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		bezetting zal worden georganiseerd.	
	6	Te zorgen voor evenwicht tussen de doelen en de beschikbare middelen.	In 2024 hebben we het Plan van Aanpak geschreven. Zie Raadsbrief Plan van Aanpak van 13 november 2024
	7	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Gereed Q4 2024
Over lastig handhaven	**1**	Zorg voor een systematiek waarin het perspectief van melders en inwoners op handhaving consequent en zichtbaar wordt gebruikt om de handhavingspraktijk te verbeteren. En neem altijd contact op met melders die een telefoonnummer achterlaten, leg uit wat met een melding wordt gedaan en hoe onderliggende problematiek wordt aangepakt.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Rekenkamerrapport 'over lastig handhaven'
	2	Maak in het jaarlijkse Handhavingsprogramma voor de gemeenteraad inzichtelijk op basis van welke overwegingen wordt geprioriteerd, wat dat betekent voor de uitvoering van handhavingstaken ten behoeve van verschillende opgaven, hoeveel uren daaraan worden besteed en hoeveel dat kost.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Rekenkamerrapport 'over lastig handhaven'
	3	Ontwikkel een systematiek waarbij periodiek – bijvoorbeeld aan het begin van een collegeperiode – tenminste op programmaniveau tussen opdrachtgevers en VTH THOR afstemming plaatsvindt over de bijdrage van handhaving aan verschillende opgaven om tot een prioritering voor de inzet van handhavingscapaciteit te komen.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Rekenkamerrapport 'over lastig handhaven'
	4	Koppel budgetten voor toezicht en handhaving aan veranderingen in de buitenwereld, zoals de	Zie Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Rekenkamerrapport 'over lastig handhaven'

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		ontwikkeling van de stad en het aantal meldingen.	
	5	Ontwikkel en gebruik per handhavingsproduct indicatoren die helpen om beter zicht te krijgen op de toegevoegde waarde van handhaving. Dat kan zijn het (opnieuw) gebruiken van cijfers uit de Utrecht Monitor, het actiever en vaker bevragen van melders of het gebruik maken van de instrumenten Inwonersenquête en Bewonerspanel. Informeer de gemeenteraad ook daarover jaarlijks in het Handhavingsverslag.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Rekenkamerrapport 'over lastig handhaven'
Drempels om te stemmen	**1**	Zorg dat op de korte termijn meer panden permanent toegankelijk zijn. Zorg daarbij voor een aanbod met voldoende spreiding over de stad. Bied inwoners zekerheid over de toegankelijkheid van locaties door hen daar op een heldere en feitelijk correcte manier over te informeren.	Wordt volgens plan van aanpak uitgevoerd. Zie raadsbrief plan van aanpak n.a.v. rekenkamerrapport drempels om te stemmen
	2	Blijf op de langere termijn streven naar 100% toegankelijke stembureaus. Begin bij de panden in gemeentelijk bezit en voer daar zoveel mogelijk permanente toegankelijkheidsmaatregelen door. Zo kan het aantal permanent toegankelijke locaties die op de korte termijn zijn gerealiseerd worden uitgebreid. Motiveer vervolgens hoe het doorvoeren van permanente maatregelen bij gebouwen van anderen (in overleg met de eigenaar) bekostigd kan worden. Richt die maatregelen op het verhelpen van de vaakst voorkomende knelpunten bij toegankelijkheid, zoals te hoge	Wordt volgens plan van aanpak uitgevoerd.

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		drempels en te zware en/of te smalle deuren.	
	3	Krijg op de verkiezingsdag meer grip op het juist doorvoeren van (tijdelijke) toegankelijkheidsmaatregelen door de logistiek partner en het doorlopen van de checklist toegankelijkheid door de stembureauleden. Organiseer daarvoor een gemeentelijke controle waarbij steekproefsgewijs een deel van de stembureaus op toegankelijkheid wordt getoetst aan de hand van de criteria van de rijksoverheid. Op die manier kan naderhand op een meer accurate wijze over de mate van toegankelijkheid aan de gemeenteraad worden gerapporteerd.	Deels gerealiseerd en wordt verder volgens plan van aanpak uitgevoerd.
Het gaat niet goed	**1**	Uit te werken hoe de gemeente gaat sturen op het bereiken van de doelen door de partijen en netwerken, om daarmee meer Utrechters met mentale problemen te bereiken.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak rekenkameronderzoek mentale gezondheid.
	2	Het onderwerp mentale gezondheid integraal op te pakken. En te zorgen voor samenhang tussen de netwerken en aansluiting tussen de preventieve zorg en de eerstelijnszorg, voor betere onderlinge verwijzingen. Zo kunnen wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg worden ontlast.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak rekenkameronderzoek mentale gezondheid.
	3	Het beleid voor mentale gezondheid een concreet doel te geven en het doel en het budget ervoor beter op elkaar af te stemmen. En alleen de interventies te subsidiëren die bij dat doel aansluiten en goed onderbouwd zijn, om de	Zie Raadsbrief Plan van aanpak rekenkameronderzoek mentale gezondheid.

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		doeltreffendheid en doelmatigheid te vergroten.	
	4	In het nieuwe beleid afspraken te maken over evaluatie en monitoring zodat duidelijker wordt wat het beleid oplevert en indien nodig bijgestuurd kan worden.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak rekenkameronderzoek mentale gezondheid.
	5	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Zie Raadsbrief Plan van aanpak rekenkameronderzoek mentale gezondheid.
Pleisters plakken	**1**	Met scenario's de mogelijke ontwikkeling van de armoedeproblematiek in beeld te brengen en (financieel) houdbare beleidsopties voor de armoedeaanpak te formuleren aan de hand van keuzes tussen het verdiepen van de aanpak voor de huidige doelgroep en / of het verbreden van de aanpak naar de nieuwe, bredere doelgroep.	De aanbevelingen zijn meegenomen in de door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid.
	2	Het bereik van de armoederegelingen bij de beoogde doelgroep te vergroten door de bekendheid te vergroten, aanvraagprocessen te versimpelen en het aanbod minder versnipperd te maken.	De aanbevelingen zijn meegenomen in de door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid.
	3	Verdere maatregelen te nemen om het gebruik en de effecten van de armoederegelingen te verbeteren.	De aanbevelingen zijn meegenomen in de door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid.
	4	Ervoor te zorgen dat binnen de gemeentelijke organisatie weer structureel tussen de organisatieonderdelen wordt samengewerkt aan de uitvoering van de nieuwe armoedeaanpak, zodat de problemen van inwoners in samenhang met elkaar worden aangepakt.	De aanbevelingen zijn meegenomen in de door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid.
	5	Het subsidiekader en de -verantwoording voor armoedebestrijding te verbeteren en daarmee beter af te wegen	De aanbevelingen zijn meegenomen in de door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid.

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		welke subsidies het meeste opbrengen. En meer te sturen op de verbinding tussen samenwerkingspartners in het netwerk.	
	6	De raad middels de beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid te informeren over de wijze waarop de aanbevelingen van de Rekenkamer in het rapport Pleisters plakken worden uitgevoerd.	De aanbevelingen zijn meegenomen in de door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid.
Middenhuur: meer grip op groei	**1**	Gemeentelijke doelen voor middenhuur specifiek, meetbaar en navolgbaar te formuleren.	In de Ontwerp Beleidsnota Wonen in Utrecht is: • het middenhuurbeleid aangepast rekeninghoudend met de Wet betaalbare huur; • is een specifieke stadsbrede doelstelling opgenomen voor middenhuur (25%) en betaalbare koop (10%) • Ook op gebiedsniveau zijn er doelstellingen voor verschillende segmenten opgenomen, er is echter geen doelstelling op wijkniveau voor wat betreft de verdeling middenhuur en betaalbare koop.
	2	Gemeentelijke doelen voor middenhuur een meetbare en navolgbare uitwerking te geven op wijkniveau en in concrete projecten.	Het pijlenschema uit de Woonvisie is aangepast.
	3	Een systematiek te hanteren die ook zicht biedt op het aantal middenhuurwoningen dat daadwerkelijk is gerealiseerd en om daarover te rapporteren aan de gemeenteraad.	De raad is in november 2024 geïnformeerd over de aanpassingen in het Utrechts Plan Proces.
	4	Een duidelijke structuur aan te brengen in de manier waarop in woningbouwprojecten op doelrealisatie wordt gestuurd.	In het MPR is zijn geen aanvullende gegevens opgenomen over gerealiseerde woningen per segment.
	5	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze	Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Rekenkameronderzoek Middenhuur Meer grip op groei

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		waarop deze aanbevelingen worden uitgevoer	
Horen, zien en samen door	**1**	Voorafgaand aan een participatietraject aan inwoners, raadsleden en andere belanghebbenden duidelijk te maken hoe het traject eruitziet, waar het inhoudelijk om gaat, welke beïnvloedingsruimte deelnemers hebben en op welke manier hun inbreng van invloed kan zijn op de uiteindelijke besluitvorming.	In 2024 is een kompas voor zeggenschap en leidende principes voor houding en gedrag ontwikkeld en door de raad vastgesteld in de beleidsnota Samen stad maken, Geen Utrecht zonder U. Op basis daarvan is een nieuw format voor een samenwerkingsplan opgesteld waarin telkens voorafgaand aan een traject de vraag, de betrokken Utrechters en de eerste stap beschreven wordt.
	2	Per project te analyseren welke doelgroepen betrokken moeten worden en een doelgroepgerichte aanpak te hanteren om meer verschillende Utrechters te bereiken.	In het samenwerkingsplan wordt telkens voorafgaand aan een traject gevraagd om de verschillende betrokken Utrechters te analyseren en aan te geven hoe wordt omgegaan met het leidende principe over inclusie en diversiteit.
	3	Een transparante werkwijze te hanteren zodat deelnemers aan participatietrajecten zich gezien en gehoord voelen.	In het samenwerkingsplan wordt telkens voorafgaand aan een traject de vraag, de betrokken Utrechters en de eerste stap beschreven. Dit samenwerkingsplan is voor iedereen openbaar beschikbaar.
	4	Tussentijds en achteraf duidelijk aan inwoners en raadsleden terug te koppelen wat er met de inbreng van belanghebbenden is gedaan. En daarbij ook beargumenteerd uit te leggen waarom de inbreng wel of niet tot wijzigingen in het eindproduct heeft geleid.	Op basis van het kompas voor zeggenschap en leidende principes voor houding en gedrag is ook een nieuw format voor een samenwerkingsverslag ontwikkeld waarin transparant wordt teruggekoppeld wat er met de inbreng van belanghebbenden is gedaan en waarom.
	5	De inspanningen en resultaten van participatietrajecten vanuit verschillende perspectieven in beeld te brengen, zodat hiervan geleerd kan worden bij andere trajecten.	In het samenwerkingsverslag wordt gevraagd wat er geleerd kan worden van deze samenwerking. Dat is onderdeel van de monitor Samen stad maken die eens per 2 jaar verschijnt zoals opgenomen in de beleidsnota.
	6	De doelen, rollen en taken in het actieprogramma Samen stad maken: participatie in samenspraak met de gemeenteraad concreter te maken, zodat deze beter	In de beleidsnota Samen stad maken, Geen Utrecht zonder U zijn doelen opgenomen. Op basis hiervan zijn rollen en taken binnen de gemeentelijke organisatie verder uitgewerkt (benoemd als een van de

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		toepasbaar zijn bij de gemeentelijke inzet bij participatietrajecten.	concrete vervolgstappen in de beleidsnota). Daarnaast heeft het team van Samen stad maken meegedaan in de adviescommissie participatie van de raad om de rollen van de raad concreter te maken.
	7	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Het plan van aanpak voor de uitvoering van de raadsbesluiten naar aanleiding van het rekenkamerrapport 'Horen, zien en samen door' is aan de raad gestuurd met de Raadsbrief Plan van aanpak herijking Samen stad maken. Het kaderstellend beleid voor Samen stad maken, Geen Utrecht zonder U is vastgesteld door de raad op 27 juni 2024.
Onbegonnen werk - een onderzoek naar de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed in Utrecht	**1**	De financiële en organisatorische haalbaarheid van de verduurzamingsopgave te onderzoeken en de lessen die hieruit zijn te leren te gebruiken voor een herijking van deze opgave en de doelen die de gemeente daaraan verbindt.	In 2024 hebben we met de CO2-reductiemethode de opgave herijkt, zie Raadsbrief Uitkomst pilot CO2-reductiemethode verduurzamen maatschappelijk vastgoed Utrecht
	2	Expliciet te maken welke stappen gezet moeten worden om de doelen wel te kunnen realiseren. En daarbij onderbouwd aan te geven in hoeverre de gemeentelijke organisatie in het algemeen en de VGU in het bijzonder voldoende zijn toegerust om deze stappen te zetten.	Heeft een plek gekregen in de Beleidsnota Vastgoed, die eind 2024 is verzonden aan de raad en 2025 wordt vastgesteld
	3	Inzichtelijk te maken hoe groot de onrendabele top is en te laten zien in hoeverre extra geld kan bijdragen aan de oplossing van het probleem van de onrendabele toppen en aan het realiseren van de gestelde doelen.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
	4	Te zorgen voor een deugdelijke en werkende manier om zicht te houden op de voortgang en realisatie van de verduurzamingsopgave.	Krijgt een plek in het uitvoeringsprogramma, wordt in 2025 opgesteld en door het college vastgesteld
	5	De raad tijdig en op inzichtelijke wijze te informeren over de	Krijgt een plek in het uitvoeringsprogramma, wordt in 2025

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		voortgang en realisatie van de verduurzamingsopgave.	opgesteld en door het college vastgesteld
	6	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
De balans opmaken	**1**	Een samenhangend overzicht op te stellen van de gemeentelijke inzet.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
	2	Concrete en voor de gemeenteraad controleerbare doelen op te stellen die aansluiten bij de inzet voor de opgave en op de andere bestuurlijke niveaus.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
	3	Meer inzicht te bieden in de besteding van tijd en geld aan de opgave.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
	4	Te evalueren of genomen maatregelen en ingezette instrumenten effectief zijn, ook om onderbouwde keuzes te maken voor de toekomst.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
	5	Het gebruik van informatie over de economische ontwikkelingen te structureren en vast te stellen op welke manier die informatie gebruikt wordt bij beleidskeuzes, monitoring, evaluatie en verantwoording.	Een aantal economische dashboards is uitgebreid, afgestemd op de doelstellingen van de Actieagenda Utrechtse Economie 2023 - 2026. In de beleidsnota's Arbeidsmarkt en Werklocaties, die in 2025 worden aangeboden aan de raad, wordt informatie over economische ontwikkeling verbonden aan (KPI's bij) de monitoring van de beleidsnota's.
	6	De verbinding binnen en buiten de opgave te verbeteren zodat binnen de gemeentelijke organisatie maar ook bij ondernemers en samenwerkingspartners bekend is waaraan in de opgave wordt gewerkt, wat de inzet oplevert en hoe daaraan kan worden bijgedragen. Dit ook te gebruiken om de gemeenteraad meer inzicht te geven in de ontwikkelingen en er een helder	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		economisch profiel mee te ontwikkelen.	
	7	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Gereed gemeld in de Jaarstukken 2023
Grip op energietransitie	**1**	Te zorgen voor een samenhangende visie en goede onderbouwing van de 50 à 60 projecten in het Uitvoeringsprogramma Energietransitie.	Wordt gereed gemeld in voortgangsrapportage Energie van de stad Q2 2025
	2	Meer aandacht te besteden aan monitoring en evaluatie, zodat de doeltreffendheid van de projecten beter inzichtelijk kan worden gemaakt.	Gereed gemeld in Jaarstukken 2023
	3	De doelen en prestatie-indicatoren van de projecten helder, eenduidig en toetsbaar (SMART) te formuleren.	Gereed gemeld in Jaarstukken 2023
	4	Ervoor te zorgen dat projectplannen alle benodigde onderdelen bevatten en het gemeentelijk format voor een projectplan toe te passen, of een onderbouwde keuze te maken om ervan af te wijken.	Gereed gemeld in Jaarstukken 2023
	5	Vast te stellen hoe invulling wordt gegeven aan participatie van burgers in de projecten van het Uitvoeringsprogramma Energietransitie en op structurele wijze feedback van burgers te verzamelen.	Gereed gemeld in Jaarstukken 2023
	6	De informatie uit monitoring en evaluatie te benutten voor het bijstellen van de projecten in het uitvoeringsprogramma.	Gereed gemeld in Jaarstukken 2023
	7	Als gemeente richting burgers duidelijk te maken wat de gemeente kan betekenen voor bewonersinitiatieven die zich richten op de energietransitie.	Gereed gemeld in Jaarstukken 2023
	8	In samenspraak met de raad/woordvoerders energie vast te stellen hoe de	Is afgerond na het versturen van het plan van aanpak op 8 maart 2022.

Titel rapport	Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken
		informatievoorziening van het Uitvoeringsprogramma Energietransitie eruit moet (komen te) zien.	
	9	De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.	Is afgerond na het versturen van het plan van aanpak op 8 maart 2022.

Voortgang opvolging Raadstoets

Programma Veilige Stad

M312 Overnemen aanbevelingen raadstoets Veilige Stad Utrecht
Raadsbrief Collegereactie Raadstoets Veiligheid

Nr	Aanbevelingen	Opvolging
1	Geef in de inleiding van het programma naast de ambitie ook een beknopt samenvattend beeld weer van hetgeen er is bereikt. Neem hierbij ook expliciet een oordeel op over het wel of niet behalen van de doelstelling.	Zie Raadsbrief Collegereactie Raadstoets Veiligheid
2	Neem op onderdelen (bijvoorbeeld maatregelen digitale veiligheid) nog meer nadrukkelijk verwijzingen op naar documenten waarin deze worden uiteengezet en verantwoord (bijvoorbeeld door hyperlinks).	idem
3	Vergroot de integraliteit van de diverse programma's in de jaarstukken die raken aan of van invloed zijn op Veiligheid.	idem
4	Pas een dergelijke werkwijze (als bedoeld onder 2), inclusief het opnemen van infographics, waar nog niet het geval en indien haalbaar en relevant, ook toe in andere hoofdstukken van de jaarstukken.	idem
5	Zoek in de nieuwe situatie met drie doelstellingen (begroting 2024 e.v.) naar een betere balans in de toe te passen indicatoren om een gedegen uitspraak te kunnen doen over de mate van doelrealisatie.	idem
6	Voeg in jaarstukken trendinformatie toe, bijvoorbeeld door met links te verwijzen naar beschikbare trendanalyses in achterliggende stukken (bijvoorbeeld Veiligheidsmonitor).	idem
7	Benadruk in de jaarstukken dat een sterke wijkgerichte aanpak door het hebben van oren en ogen in de wijk het fundament biedt voor het Utrechtse Veiligheidsbeleid.	idem
8	Maak verplichte onderdelen in de programma's (risico's, subsidies, verbonden partijen beleidsrijker, bijvoorbeeld door afwijkingen op subsidies toe te lichten of risico's rondom verbonden partijen te benoemen.	idem

Programma Samenleven en Sport

M326 Overnemen aanbeveling raadstoets Samenleven & Sport Utrecht
Raadsbrief Collegereactie raadstoets Samenleven en Sport 2024

Nr	Bevindingen / Aanbevelingen	Opvolging
1	**Inzicht in bereiken doelstellingen en effect indicatoren** Overweeg om in lijn met de adviezen van de commissie Controle & Financiën in de beleids- en verantwoordingscyclus meer aandacht te besteden aan de relatie tussen de activiteiten die uitgevoerd zijn en het effect daarvan op de realisatie van de doelstelling, zowel in de toelichtende tekst als via indicatoren. Bij indicatoren kan het inzicht in bereiken doelstellingen toenemen door naast het rapporteren wat gedaan is (activiteiten/inzet/input) meer te sturen op prestaties (bereik/output) en het effect op de doelstelling (outcome).	Zie Raadsbrief Collegereactie Raadstoets Samenleven en Sport
2	**Meer aandacht voor behandeling 1e en 2e bestuursrapportage in de raad** Gelet op de grote mutaties tussen de nominale en actuele begroting adviseren wij de gemeenteraad om in de vergadercyclus meer aandacht te besteden aan de behandeling van de 1e en 2e berap zodat wijzigingen in budgetten meer bewust en expliciet door de raad worden geautoriseerd. Richting het college vereist dit ook dat in de 1e en 2e berap de mutaties in de begroting op een goede wijze zijn onderbouwd.	idem
3	**Inzicht in mutaties reserves** Geef per programma inzicht gegeven in toevoegingen en onttrekkingen t.a.v. reserves en maak inzichtelijk op welke reserves en op welke doelstelling dit betrekking heeft.	idem
4	**Inwonersênquete** Investeer in de aantrekkelijkheid en het belang van de inwonersenquête om de teruglopende respons om te buigen. Onderzoek daarbij ook de mogelijkheid van verbreding van middelen en alternatieven om metingen naar effecten te onderbouwen.	idem
5	**Evenwicht ambities en afhankelijkheid vrijwilligers** Geef in de beleids- en verantwoordingscyclus meer aandacht aan het kwetsbare evenwicht tussen enerzijds gemeentelijke ambities en anderzijds de afhankelijkheid van vrijwilligers en mantelzorgers hierbij. Werk met scenario's als inzet vrijwilligers te ambitieus is, er een mismatch is en/of de draagkracht overschreden wordt.	idem
6	**Inzicht in voldoende buurtvoorzieningen en diversiteit doelgroepen** Geef in de jaarrekening meer inzicht of er sprake is van voldoende buurtvoorzieningen (conform de 3	idem

Nr	Bevindingen / Aanbevelingen	Opvolging
	genoemde criteria op basis van 10 minuten stad, aantal m2 per wijk en bezetting) en de mate van diversiteit in doelgroepen.	
7	**Inzicht in voortgang investering buurtvoorzieningen en sportvoorzieningen** Geef in de 1e en 2e berap en in de jaarrekening, gelet op de gestegen bouwkosten, budgettaire problemen, netcongestie en personele krapte meer inzicht in de voortgang van investeringsprojecten en het effect daarvan op de realisatie van investeringskredieten en kapitaallasten.	idem
8	**Attentiepunten voor nieuwe sportnota** Besteed in de nieuwe sportnota specifiek aandacht aan: 1. Verder onderzoek naar verschillen in sportdeelname bij verschillende opleidingsniveaus en gericht beleid hierop inzetten. 2. Beleid formuleren op de neerwaartse tendens van aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijn. 3. De inzet van de solidariteitspotjes. 4. Een stijging van het bereik van doelgroep met de U-pas en andere fondsen.	idem
9	**Heldere doelstellingen en passende maatregelen knelpunten zwembaden** Formuleer in samenwerking met de zwembaden en verenigingen heldere doelstellingen en passende maatregelen om personeelstekort, ziekteverzuim, wachtlijsten terug te dringen en bezoekersaantallen weer terug te brengen op het niveau voor corona.	idem
10	**Heldere doelstelling en maatregelen ruimtetekort veldsport** Formuleer in samenwerking met verenigingen heldere doelstellingen en passende maatregelen om te zoeken naar oplossingen rondom ruimtetekort bij de veldsporten, het niet toereikende budgettaire kader rondom sportvoorzieningen en het efficiënt gebruik van accommodaties.	idem

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving
Accres	Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Op basis van de normeringssystematiek is deze gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven; stijgen de rijksuitgaven, dan stijgt ook het Gemeentefonds, en andersom.
Actuele begroting	De laatst door de gemeenteraad vastgestelde begroting. Dit betreft de nominale begroting plus alle door de gemeenteraad vastgestelde begrotingswijzigingen.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. Deze wordt geacht de waardevermindering van het actief tot uitdrukking te brengen. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de rekening van lasten en baten.
Algemene dekkingsreserves	Reserves waarvan de renteopbrengst wordt aangewend als algemeen dekkingsmiddel.
Algemene reserves	Alle reserves niet zijnde bestemmingsreserves. Tot de algemene reserves worden gerekend de algemene reserve in enge zin, de algemene dekkingsreserves, de reserve grondexploitaties en de dienstbedrijfsreserves.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds door het Rijk aan alle gemeenten op basis van algemene verdeelmaatstaven, vastgelegd in de Financiële verhoudingswet, met het karakter van algemene middelen.
Balans	Overzicht van activa en passiva (bezittingen en schulden) van een organisatie op een bepaald moment.
Baten	De aanduiding volgens de comptabiliteitsvoorschriften voor de opbrengsten/inkomsten van de gemeente.
Baten-lastenstelsel	In dit stelsel worden uitgaven en inkomsten toegerekend aan het tijdvak waarin het verbruik van goederen en diensten plaatsvindt en de baten ontstaan. Dit maakt het mogelijk om de integrale kosten en opbrengsten af te leiden uit de administratie en leidt daarmee tot een doelmatiger beheer.
Begrotingswijziging	Een aanpassing van de ramingen tijdens het begrotingsjaar; een dergelijk besluit wordt door de gemeenteraad genomen.
Bestuursrapportage	De eerste bestuursrapportage is onderdeel van de voorjaarsnota. De tweede bestuursrapportage wordt gelijktijdig met de programmabegroting uitgebracht. Hierin wordt tussentijdse verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en worden nieuwe ontwikkelingen gesignaleerd. Op basis van deze informatie kan tussentijds worden bijgestuurd en vindt bijstelling plaats van de lopende begroting.
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestedingsrichting heeft gegeven.
BTW-Compensatiefonds	Sinds 2003 geldt voor de gemeenten een BTW-regime. Het BTW-compensatiefonds is ingesteld om de verschillen tussen de verlaging van de programmabegroting en die van het

Begrip	Omschrijving
	Gemeentefonds te egaliseren, opdat de invoering van het BTW-regime budgettair neutraal verloopt.
Budgettair neutraal	Een beleidswijziging die de uitkomst van de programmabegroting per saldo niet beïnvloedt.
Besluit Begroten en verantwoorden (BBV)	Wettelijke voorschriften voor de inrichting van de programmabegroting en –jaarstukken.
Controleverklaring	Schriftelijke mededeling van de accountant waarin deze een oordeel geeft over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de (financiële) verantwoording.
Creditrating	Een creditrating is een oordeel over de kredietwaardigheid van bedrijven, financiële instellingen of overheden. De rating wordt uitgedrukt op een schaal van AAA (top kredietwaardig) naar D (faillissement). Deze oordelen worden afgegeven door internationaal erkende ratingbureaus als Standard en Poor's (S&P) en Moody'
Decentralisatie	Het overdragen van meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden naar lagere overheden. Concreet kan dit leiden tot overheveling van taken (en de daartoe benodigde middelen) van de centrale overheid naar andere overheden.
Dekkingspercentage	Bepaalde gemeentelijke lasten kunnen aan de burger worden doorberekend (bijvoorbeeld de kosten van de riolering en afvalinzameling); de mate waarin dit gebeurt wordt tot uitdrukking gebracht door het dekkingspercentage. Bij een volledige doorberekening is sprake van een dekkingspercentage van 100%.
Doelmatigheid (efficiency)	De mate waarin een maximale hoeveelheid prestaties wordt geleverd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt bij een gelijkblijvende hoeveelheid middelen. Onderzoek naar doelmatigheid richt zich vooral op verbetering van bedrijfsvoering.
Egalisatievoorzieningen	Voorzieningen die samenhangen met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten.
Eigen vermogen	Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen op de balans bestaat uit de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat.
Financiering	De wijze waarop de gemeente in de behoefte aan geld (kort) en kapitaal (lang) voorziet: het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geleend. Daardoor kunnen tijdelijk overschotten of tekorten ontstaan. Op de geld- en kapitaalmarkt wordt dit glad gestreken.
Garantie	Zekerheidstelling door de gemeente ten behoeve van derden die een lening aantrekken. Bij derden valt te denken aan sportverenigingen of welzijnsinstellingen. Ingeval van wanbetaling zal de gemeente de resterende schuld dienen af te lossen.
Gemeentefonds	Landelijk fonds onder beheer van het ministerie van Binnenlandse Zaken, waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen

Begrip	Omschrijving
	gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn, voor zover daar geen wettelijke verplichtingen tegenover staan, vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerend.
Interbestuurlijk Toezicht	Komt voort uit de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt) en heeft als doel om de horizontale verantwoording, van gemeentelijke medebewindstaken, tussen de gemeenteraad en het college van B en W te versterken en de verticale toezichtdruk door de Provincie en het Rijk te verminderen.
Integratie-uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijke aard ter overbrugging van gefaseerde overheveling van specifieke rijksuitkeringen.
Investering	De aanschaf of de productie van een kapitaalgoed.
Jaarrekening	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. De jaarrekening geeft een analyse van de afwijkingen tussen de begrote en gerealiseerde lasten en baten. Tevens wordt in de jaarrekening de stand van de gemeentelijke vermogenspositie opgemaakt.
Jaarverslag	Eén van de twee onderdelen van de jaarstukken. Het jaarverslag bevat de meer beleidsmatige onderdelen, zoals de programma- en paragraaf verantwoording
Kapitaalgoed	Duurzaam productiemiddel, dat nodig is om de aan de burgers te leveren diensten en goederen, te produceren. Daarbij gaat het om een productiemiddel dat meerdere jaren meegaat en veelal veel waarde heeft.
Kapitaallasten	Deze bestaan uit de componenten afschrijving en rente. Het zijn de exploitatiekosten van vaste activa. Deze volgen de levensduur. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Vanwege jaarlijkse afschrijving daalt de boekwaarde en nemen de rentekosten af.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het financieringstekort hoger dan de kasgeldlimiet dan moet dat via lang geld worden gefinancierd.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een programma in beeld brengt.
(kortlopende leningen)	Middelen die worden aangetrokken op de geldmarkt in de vorm van kortlopende leningen (looptijd korter dan een jaar).
(langlopende leningen)	Middelen die worden aangetrokken op de kapitaalmarkt in de vorm van langlopende leningen (looptijd langer dan een jaar).
Leges	Heffing op een publiekrechtelijke grondslag voor een gemeentelijk goed of een gemeentelijke dienst (bijvoorbeeld leges paspoorten, leges bouwvergunningen). Het totaal van de gemeentelijke leges mag niet meer dan kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Door een tijdig inzicht daarin wordt voorkomen dat dure ad-hoc maatregelen moeten worden genomen.

Begrip	Omschrijving
Nationale Hypotheekgarantie (NHG)	De Nationale Hypotheek Garantie (NHG) is een garantie op hypotheken tot 245.000 euro. Met de NHG leent u veilig. Is bij verkoop van uw woning de opbrengst onvoldoende om uw hypotheek af te lossen? Dan neemt de NHG de restschuld van u over. Ook krijgt u korting op uw hypotheekrente.
Nominale begroting	De raming van lasten en baten die is opgenomen in het boekwerk van de programmabegroting. Behandeling en vaststelling vinden plaats tijdens de begrotingsbehandeling in november.
Nominale compensatie	De compensatie van loon- en prijsontwikkelingen.
Normeringssystematiek	Ook wel bekend als 'samen de trap of, samen de trap af'. Volgens deze systematiek is de hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds gekoppeld aan de omvang van de (netto gecorrigeerde) rijksuitgaven. Als de relevante rijksuitgaven stijgen, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds toe; dalen de rijksuitgaven, dan neemt de omvang van het Gemeentefonds af.
Omslagrente	De rekenrente die de Centrale Treasury gebruikt voor het berekenen van de rentelasten over de gedane investeringen. Deze rente is onderdeel van de kapitaallasten en wordt doorberekend aan de diensten.
Payer Swap	Een swap is een financieel product waarbij renteverplichtingen worden geruild ter bescherming tegen renterisico's. Indien daarbij een variabele renteverplichting wordt geruild voor een te betalen vaste rente is sprake van een payer swap. Met een payer swap dekt men zich in tegen een rentestijging.
Precariobelasting	Recht voor het gebruik van openbare grond of water. Het recht kan worden geheven van degene die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water heeft of van degene voor wie dit gebeurt.
Programmabegroting	Het overzicht van de verwachte lasten en baten, opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De programmabegroting is opgebouwd uit de beleidsbegroting en de financiële begroting, die op hoofdlijnen inzicht geven in het voorgestane beleid en de daarmee samenhangende financiële middelen voor het komend jaar en de daarop volgende drie jaren. De programmabegroting wordt door de gemeenteraad vastgesteld.
Overzicht van lasten en baten	Overzicht van de in een bepaald jaar gerealiseerde lasten en baten. De programmabegroting is opgebouwd uit het jaarverslag en de jaarrekening. De programmaverantwoording dient ter verantwoording van het uitvoeren van de programmabegroting.
Reserve grondexploitatie	Het weerstandsvermogen dat dient als buffer voor de risico's die worden gelopen bij grondexploitaties.
Reserves	Dit betreft in beginsel vrij aanwendbare middelen. Daarom behoren ze tot het eigen vermogen. De reserves worden onderscheiden in algemene reserves en bestemmingsreserves.
Risicomodel	Overzicht van risico's zoals bekend bij het aanbieden van de programmabegroting en de jaarstukken.

Begrip	Omschrijving
Risicovoorzieningen	Voorzieningen die betrekking hebben op gekwantificeerde risico's, niet zijnde de risico's over de apparaatskosten (deze laatste worden gedekt door de algemene reserve en/of bedrijfsreserves).
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Structureel	Jaarlijks terugkerend. Structurele kosten dienen door structurele opbrengsten te worden gedekt.
Subsidie	Overdracht van de gemeente aan derden, zowel particuliere instellingen als natuurlijke personen.
Technische wijziging	Een wijziging van de begroting die ofwel beleidsarm is of een administratieve verwerking van een al genomen besluit.
Treasury	Dit betreft het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens bevat het treasurystatuut regels over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie over de treasury.
Verantwoording	Zie programmaverantwoording.
Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen	Project dat tot doel heeft de verantwoordings- en controle-informatie van de gemeente aan het Rijk te stroomlijnen en te vereenvoudigen/verminderen. Per specifieke uitkering is geen aparte controleverklaring meer vereist. Volstaan kan worden met de jaarrekening, met daarbij gevoegd een bijlage met een aantal gegevens per specifieke uitkering.
Verplichting	Contractuele overeenkomst tot het betalen van een vast bedrag aan een bekende partij.
Verplicht deel reserve	Middelen worden als verplicht aangemerkt indien sprake is van een juridisch afdwingbare verplichting richting derden. Een dergelijke verplichting bestaat wanneer er met derden afspraken zijn gemaakt over de besteding van middelen in een juridisch bindende wijze zoals een contract, opdracht of schriftelijke bevestiging. Het bestaan van concrete plannen of een bestemming van (een deel van) de middelen ter dekking van bijvoorbeeld onderdelen van het coalitieakkoord, zijn niet aangemerkt als juridische verplichting zolang er geen afspraken met derden zijn vastgelegd.
Voorziening	Verplichting met een voorwaardelijk karakter. Deze wordt op de balans gerekend tot het vreemd vermogen. Ze wordt getroffen voor toekomstige uitgaven, waarvan de oorzaak zich al heeft voorgedaan. Een voorziening moet dekkend zijn voor de achterliggende voorwaardelijke verplichting. Voorzieningen worden onderscheiden in risico- en egalisatievoorzieningen.
Weerstandsvermogen	Maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de

Begrip	Omschrijving
	benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen).

Utrecht.nl

Analyse reserves:

Aanleiding

Tijdens de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën van 22 oktober 2024 is toegezegd (ID848) dat er een vervolg komt op de analyse van de reserves. Toegezegd is om te kijken naar de onderbouwing van percentages op basis waarvan de reserves gevuld worden. Daarnaast is op 22 oktober 2024 ook toegezegd om per reserve aan te geven wanneer en bij welk raadsvoorstel de raad hier een besluit over heeft genomen.

Om invulling te geven aan deze toezegging is bij de jaarrekening op het onderdeel toelichting op de reserves (indien mogelijk) het instellingsbesluit van de reserve toegevoegd. In het instellingsbesluit wordt informatie aangegeven als o.a. het doel van de reserve, de soort reserve (bijvoorbeeld risicoreserve), wat de verwachte looptijd is en hoe het financiële verloop is.
Dit vervolg bestaat eruit dat voor elke reserve een nadere toelichting wordt gegeven op het doel van de reserve en de wijze waarop dotaties en onttrekkingen worden bepaald. De bestaande toelichtingen in de begroting en jaarrekening zijn voor raadsleden moeilijk te volgen. De toelichtingen op mutaties in bestemmingsreserves zijn vaak sterk financieel-technisch zijn geformuleerd zonder daarbij in te gaan op de achtergrond van de mutaties en de oorzaak van afwijkingen ten opzichte van de begroting. Nut en noodzaak van deze mutaties zijn daarmee voor de gemeenteraad vaak niet helder en niet goed navolgbaar. De Rekenkamer heeft dit eerder ook al geconstateerd.

De nota reserves, door de raad vastgesteld oktober 2019, geeft aan wanneer een reserve in te stellen (het niveau waarop de reserve wordt ingesteld, de gewenste informatie daarbij, eenduidige bestemming), randvoorwaarden rond reserves (het aantal, boven- en ondergrens, de looptijd), het proces van toevoegingen en onttrekkingen (rentetoerekening, niet bestede middelen) en de jaarlijkse beoordeling van de reserves (opheffing, verlengen looptijd).
De nota reserves geeft nadere richtlijnen op de volgende onderdelen:

A. De hoogte van de reserve; bij het instellen van een bestemmingsreserve de maximale omvang van de reserve wordt bepaald.
B. De actualiteit van de doelstelling, oftewel de grondslag
C. De looptijd van de reserve is op het eind;
D. De desbetreffende reserve 4 jaar niet gemuteerd is;

Samenvatting beoordeling reserves;

Bij de jaarrekening 2024 is de jaarlijkse beoordeling van de reserves uitgevoerd en zijn meegenomen in de besluitvorming Jaarstukken 2024 en VJN 2025. Dit zijn de belangrijkste conclusies:

A. **Onderstaande reserves overschrijden dit jaar de maximale hoogte**:

1. Reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn: de maximale hoogte te verhogen van 2,5 miljoen euro naar 5,4 miljoen euro
   Reden akkoord te gaan met de ophoging: Door de raad is voor de reserve Gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn een bovengrens (de maximale hoogte) ingesteld van 2,5 miljoen euro. Om de reserve in lijn te brengen met de geraamde gebruikersinvesteringen voor de culturele voorziening in Leidsche Rijn is een verhoging van de bovengrens nodig naar 5,4 miljoen euro. Volgens de huidige planning wordt de culturele voorziening in 2028 opgeleverd, de verwachting is dat dan ook (het grootste deel van) de reserve wordt aangesproken.

2. Reserve ICT Investeringsprogramma: de maximale hoogte eenmalig voor één jaar te verhogen van 10 miljoen euro naar 13,7 miljoen euro

Reden om tijdelijk op te hogen: Door de raad is voor de egalisatiereserve ICT Investeringsprogramma een bovengrens ingesteld van 10 miljoen euro. Door uiteenlopende redenen heeft er een verschuiving in de uitgaven van het ICT-budget plaatsgevonden van 2024 naar 2025. Door de hogere storting van dit resterend budget in 2024 overschrijdt de reserve incidenteel de bovengrens. De storting in de reserve maakt het mogelijk dat de verschoven activiteiten alsnog kunnen plaatsvinden.

3. Egalisatiereserve bouwleges: de maximale hoogte eenmalig te verhogen van 2,3 miljoen euro naar 4,872 miljoen euro.
   Reden om op te hogen: Door de raad is voor de Egalisatiereserve bouwleges een bovengrens ingesteld van 2,3 miljoen euro. Het saldo van de Egalisatiereserve bouwleges bedraagt per 31 december 2024 4,872 miljoen euro. Vooralsnog is dit toegevoegd, maar dit bedrag wordt meegenomen bij de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2025.

B. Actualiteit doelstelling

Onderzocht is of de doelstelling actueel is en indien dit niet het geval is kan de reserve komen te vervallen. Hier is sprake van bij de Reserve Energiemaatregelen Utrechtse Scholen.
De onderbouwing is als volgt: in de afgelopen 10 jaar is er veel veranderd. De bijdragen die scholen zouden afdragen aan de gemeente voor extra duurzaamheidsinvesteringen zijn komen te vervallen vanaf het bouwbesluit BENG. Vanaf toen werd de gemeente zelf verantwoordelijk voor deze kosten. En was er dus ook geen risico meer dat scholen niet konden betalen.

C. Einde looptijd

Hiervan is geen sprake.

D. Geen mutatie de afgelopen 4 jaar

De desbetreffende reserve is 4 jaar niet gemuteerd is en kan komen te vervallen. Indien gedurende 4 jaar een bestemmingsreserve niet is gemuteerd (dat wil zeggen een toevoeging of onttrekking gedurende die periode) dan wordt de reserve opgeheven en valt de reserve vrij in het resultaat. Volgens de nota Reserves, vastgesteld door de raad in 2019, wordt de reserve na afloop van het vierde jaar automatisch opgeheven, tenzij de raad opnieuw besluit om de reserve langer aan te houden. In afwijking van deze nota wordt hier voorgesteld om deze reserves niet bij de jaarrekening op te heffen, maar bij de voorjaarsnota 2025. De reden hiervoor is dat op dat moment een brede integrale afweging plaatsvindt. Dit in tegenstelling tot de jaarrekening waar met name voornamelijk wordt gereflecteerd naar 2024 en de activiteiten en risico's die gekoppeld zijn aan 2024.

De volgende reserves zijn de afgelopen 4 jaar niet gemuteerd:

1. Revolverend fonds woningrenovatie
2. Reserve energiemaatregelen Utrechtse scholen
3. Reserve geactiveerde investeringen vastgoed (onderdeel vaste activa reserve):
4. Reserve revolverend fonds jongeren schulden
5. Reserve onderhoud en kapitaallasten BSO

Uitwerking Analyse reserves 2024

Bij de jaarrekening 2024 is de jaarlijkse beoordeling van de reserves uitgevoerd en vormt input voor deze analyse. De huidige reserves zijn naast de nadere richtlijnen uit de nota reserve gelegd om deze te beoordelen. De beoordeling wordt uitgevoerd op de volgende onderdelen:

A. De hoogte van de reserve
B. De actualiteit van de doelstelling, oftewel de grondslag
C. De looptijd van de reserve is op het eind;
D. De desbetreffende reserve is 4 jaar niet gemuteerd

In de onderstaande tabel wordt per reserve via een stoplicht aangegeven wat de uitkomst is van de analyse op de onderdelen A, B, C en D en of deze aanleiding geeft om de raad een reserve te heroverwegen. De kleuren zijn als volgt:

Groen : Geen bijzonderheden te melden, voldoet aan de nota reserves
Geel : Wijkt af van de nota reserves, vraagt heroverweging aan de raad
Rood : Wijkt af van de nota reserves, meenemen integrale afweging VJN

Vervolgproces:

- Indien de analyse een geel of rood stoplicht laat zien, vraagt dit een expliciet besluit van de raad en dat is terug te vinden in het raadsvoorstel Jaarstukken.

Hieronder worden de reserves toegelicht. Voor elke reserve wordt een nadere toelichting gegeven op het doel van de reserve en de wijze waarop dotaties en onttrekkingen worden bepaald, inclusief de datum van het raadsbesluit.

1. Betrouwbare overheid

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Reserve Verkiezingen	1.037	-928	109	0	0	109
Totaal Betrouwbare overheid	**1.037**	**-928**	**109**	**0**	**0**	**109**

Betrouwbare overheid

Reserve Verkiezingen
(huidige stand 0,1 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000

Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-1-1992
Waarom is de reserve ingesteld	Doel waarvoor deze reserve is ingesteld: Egalisatie voor de kosten die met verkiezingen samenhangen én het opvangen van (een deel van) de kosten van een ongeplande verkiezing Het faciliteren en organiseren van verkiezingen is een structurele taak van Publiekszaken waar jaarlijks in de exploitatiebegroting een structureel budget beschikbaar voor is. In een jaar waarin er geen verkiezingen zijn, wordt dit budget gestort in de reserve. In een verkiezingsjaar gebruiken we de reserve ter dekking van de uitgaven die we niet uit het structurele budget gedekt kunnen worden. Met ingang van 2026 vervalt het doel van beheersmaatregel voor een ongeplande verkiezing.
Toelichting op het verloop	Sinds 2020 wordt de structurele bijdrage van 0.06 miljoen euro voor de waterschapsverkiezing in de reserve gestort om te onttrekken in het jaar dat deze verkiezing plaatsvindt (2027). Vervolgens wordt bij de jaarstukken 2024 voorgesteld om het positieve resultaat van 0,2 miljoen euro- vanwege lagere lasten voor de Europees parlementsverkiezing- te storten in de egalisatiereserve om te onttrekken bij verkiezingen met hogere lasten zoals de gemeenteraad of de 2e kamer verkiezing. In 2025 is er geen verkiezing en wordt een groot deel van het structurele budget in de reserve gestort Vanaf 2026 wordt er 0,250 miljoen euro van het structurele budget voor een verkiezing ingeleverd. Dit wordt opgevangen door deze egalisatiereserve.

2. Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Europese subsidies	1.562	0	1.562	0	109	1.452
Taakstelling inkoop LR	5.752	0	5.752	0	719	5.033
Ondersteunen Handhaven	407	0	407	0	204	204
Revolverend fonds woningrenovatie	381	0	381	0	0	381
Grondexploitatie	174.225	0	174.225	38.540	149.412	63.354
Investeringsimpuls RSU	19.931	3.929	23.860	9.788	7.355	26.293
Egalisatiereserve bouwleges	4.872	0	4.872	0	0	4.872
Woonfonds	799	0	799	0	0	799
Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten	18.778	4.115	22.893	0	8.750	14.143
Stimuleren Wooncoöperaties en col. woonv	0	0	0	2.980	0	2.980

Totaal Ontwikkelen en wonen voor iedereen	**226.707**	**8.044**	**234.751**	**51.308**	**166.549**	**119.511**

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Europese subsidies (huidige hoogte 1,452mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.184.866
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2006
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Europese subsidies fungeert als risicoreservering voor de subsidies die wij van Europa ontvangen. Aan de uitvoering en beheer van Europese projecten en structuurfondsenprogramma's zijn strikte voorwaarden en eisen verbonden. Deze brengen financiële risico's met zich mee voor de gemeente. Het gaat om risico's zoals lagere subsidievaststelling dan was begroot, hogere uitvoeringskosten die bij aangaan van de verplichting niet waren te voorzien, en het financiële risico dat ontstaat uit overcommittering bij het structuurfondsprogramma 'Kansen voor West'. Hierbij wordt overcommittering ingezet omdat de praktijk uitwijst dat veel projecten uiteindelijk minder subsidie toegekend kunnen krijgen dan begroot. Overcommittering draagt bij aan een optimale inzet van het beschikbare budget, maar levert tevens een risico op. Bij de begroting 2025 is besloten om deze reserve voor de risicoreservering op te heffen. Het restant is voor technische bijstand voor 'Kansen voor West' (gemeente Rotterdam).
Toelichting op het verloop	De onttrekking in 2024 is ter dekking voor programma bijdrage aan 'Kansen voor West III' (0,109 miljoen euro).

Taakstelling inkoop LR (hoogte reserve 5,033 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	21.536.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	27-6-2013
Waarom is de reserve ingesteld	In 2013 zijn de benodigde middelen voor de aan Leidsche Rijn opgelegde taakstelling in een bestemmingsreserve gestort.
Toelichting op het verloop	In 2024 is conform de planning over deze reserve beschikt ten gunste van de algemene gemeentebrede middelen (0,719 miljoen).

Ondersteunen Handhaven

(huidige hoogte 0,204 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-4-2018
Waarom is de reserve ingesteld	In de raadsbrief van 5 april 2018 (kenmerkt 5234988) is de raad geïnformeerd over het revolverend principe in het kader van het handhavingsprogramma 2018. Daarbij is aangegeven dat Woonfraude kan leiden tot dwangsommen en boetes. Maar ook Handhaving in het kader van de horeca, kansspelen en seksinrichtingen, (ver)bouwen en slopen kan ook leiden tot dwangsommen en boetes. Deze geïnde dwangsommen en boetes worden via de begroting direct weer ingezet voor verdere handhavingsactiviteiten.
Toelichting op het verloop	In 2024 is 0,204 miljoen euro onttrokken voor de inzet van 2 BOA's binnenstad conform amendement 107 van 9 november 2023 bij de programmabegroting 2024.

Revolverend fonds woningrenovatie

(huidige hoogte 0,381 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Ingesteld bij de Verantwoording 2006. Er is geen einddatum vanwege revolverend karakter. Het fonds is in het leven geroepen voor het verstrekken van zachte leningen aan eigenaren/bewoners die deelnemen aan gemeentelijke renovatieprojecten. De uitvoering van deze regeling loopt via de SVN (Stichting Volkshuisvesting Nederland). De reserve is gelijk aan de omvang van de uitstaande leningen en is ter dekking van het risico en van de rentekosten. Door aflossing is de omvang van de uitstaande leningen verlaagd. Wij stellen daarom voor om deze reserve vrij te laten vallen en dit te verwerken bij de Voorjaarsnota 2025.

Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Grondexploitatie

(huidige hoogte 63,354 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ten behoeve van het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en ten behoeve van het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Sinds 2021 zijn ook de robuuste posten uit de grondexploitatie Leidsche Rijn in deze reserve opgenomen. De ontwikkeling van de reserve grondexploitaties wordt in het MPR toegelicht.

Toelichting op het verloop

Bij de Tweede bestuursrapportage 2021 heeft de raad besloten om de resultaten op afgesloten en lopende grondexploitaties alsmede kosten waarvoor binnen de reserve grondexploitatie bedragen zijn gereserveerd nog in het lopende jaar te verrekenen met de reserve grondexploitatie ('systeembesluit'). In 2024 is 38,540 miljoen euro gestort in de reserve. Dit bedrag bestaat uit:
- 3,535 miljoen euro voor de realisatie van het Lombokplein en de doorvaarbare Leidse Rijn (besluitvorming Voorjaarsnota 2017/2018 en Programmabegroting 2021)
- 1,877 miljoen euro aan ontvangen rente op het bedrag dat in de reserve grondexploitatie is gestort in verband met de robuuste posten in de grondexploitatie Leidsche Rijn
- 1,100 miljoen euro voor de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone deelgebied 5 (besluitvorming Voorjaarsnota 2017)
- 32,028 miljoen euro op basis van het hierboven genoemde systeembesluit:
- 49,355 miljoen euro resultaatneming op de oude afgesloten grondexploitatie Leidsche Rijn
- 21,948 miljoen euro tussentijdse winstneming op de nieuw geopende grondexploitatie Leidsche Rijn (18,228 miljoen euro) en Merwedekanaalzone Deelgebied 4: Defensieterrein (3,720 miljoen euro)
- 1,780 miljoen euro in verband met de onttrekking aan de voorziening negatieve grondexploitaties om de risicovoorziening op het, voor het Meerjaren Perspectief Ruimte, benodigde niveau te brengen
- 0,427 miljoen euro resultaat op de beschikbare middelen betaalbaar wonen voor Zuilense Vecht. De betreffende uitgaven verschuiven naar volgend jaar
- 0,278 miljoen euro resultaat op diverse afgesloten projecten
- 0,094 miljoen euro resultaat voorraadfunctie
- 41,854 miljoen euro negatief betreft een bijdrage vanuit de grondexploitatie Leidsche Rijn, Merwedekanaalzone Deelgebied 4 Defensieterrein en Lombokplein ten behoeve van de HUB XL aan de reserve ten bate van de vaste activa.

In 2024 is 149,412 miljoen euro onttrokken uit de reserve. Dit bedrag bestaat uit:
- 31,540 miljoen euro vrijval in verband het openen van de grondexploitatie Lombokplein ten gunste van de voorziening negatieve grondexploitaties
- 2,220 miljoen euro vrijval in verband met besluitvorming uit de Voorjaarsnota 2021
- 2,126 miljoen euro in verband met de jaarlijkse afdracht aan de algemene middelen
- 1,877 miljoen euro ter dekking van de toegerekende rente over de robuuste posten Leidsche Rijn in het onderhanden werk
- 1,700 miljoen euro vrijval betaalbaar wonen middelen ten gunste van het Sportpark Zuilense Vecht (besluitvorming vastgesteld financieel kader van het project Zuilense Vecht)
- 0,832 miljoen euro ter dekking van gebiedsmanagement (0,752 miljoen euro) en promotie en acquisitie (0,080 miljoen euro)
- 109,117 miljoen euro op basis van het hierboven genoemde systeembesluit:
-107,894 miljoen euro i.v.m. de vrijval van de robuuste posten Leidsche Rijn. Bij de actualisatie van de grondexploitatie Leidsche Rijn zijn de robuuste posten volledig onderbouwd en vrijgevallen.
- 0,646 miljoen euro resultaat op strategische en anticiperende verwervingen
- 0,364 miljoen euro in verband met de dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied om de voorziening met het geprognosticeerde eindsaldo van de geactualiseerde grondexploitatie te laten corresponderen
- 0,215 miljoen euro jaarlijkse inkooptaakstelling op grondexploitaties
- 0,002 miljoen euro negatief resultaat op overige onderdelen

Investeringsimpuls RSU (Huidige hoogte 26,293 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	28.028
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2016
Waarom is de reserve ingesteld	In het verlengde van de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU, 2016) is een investeringsstrategie voor gezonde verstedelijking opgesteld. De programmering van de middelen in de reserve Investeringsimpuls RSU vindt plaats volgens het bestedingskader. Het bestedingskader is vastgesteld bij het MPSO 2017 en een aangepast bestedingskader bij de besluitvorming van MPR 2021 en een aangepast bestedingskader bij de besluitvorming van MPR 2021. Ontwikkeling van de reserve Investeringsimpuls RSU wordt jaarlijks toegelicht bij de actualisatie van het MPR.
Toelichting op het verloop	In 2024 is het saldo aan toevoegingen 9,788 miljoen euro. Dit heeft betrekking op middelen als gevolg van de groei van de stad (1,539 miljoen euro), besluitvorming programmabegroting 2024 (4,929 miljoen euro) en besluitvorming voorjaarsnota 2024 (3,320 miljoen euro). Volgens de bijbehorende planning is in 2024 een bedrag van 7,355 miljoen euro aan lasten begroot en conform BBV regelgeving onttrokken aan de reserve Investeringsimpuls RSU.

Egalisatiereserve bouwleges (huidige hoogte 4,872 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.300.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	15-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Egalisatiereserve om de jaarlijkse schommelingen in de legesopbrengsten omgevingsvergunningen op te vangen en voor de inzet van personeel voor werkzaamheden na inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) die niet meer onder de leges vallen.
Toelichting op het verloop	In 2024 is er geen onttrekking begroot en gerealiseerd.

Woonfonds (huidige hoogte 0,799)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	19-3-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Het woonfonds wordt ingezet voor bijzondere doelgroepen en initiatieven die extra woonvoorzieningen vragen en niet in het reguliere pakket zijn opgenomen. Daarnaast dient de reserve als risicoreserve voor enkele leningen. De stortingen aan dit fonds geschieden door de afwikkeling van oude volkshuisvestingsregelingen, rentevergoedingen, saldi Nationaal Restauratiefonds (NRF) en leges.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten (huidige hoogte 14,143 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-5-2033
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Het realiseren van meer betaalbare woningen in het sociale en middenhuursegment en het op gang houden van woningbouwprojecten. Bij het Meerjaren Perspectief Ruimte wordt jaarlijks een vertrouwelijke bijlage ‘Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (opbrengsten Conversieregeling Erfpacht 2017)’ opgenomen met geïnventariseerde projecten als richtinggevend kader voor het nog te bestemmen bedrag in de reserve. De daadwerkelijke bestemming wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd, bijvoorbeeld bij voorstellen over de financiële kaders van projecten. Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad motie 291: Toekomstige inzet reserve betaalbaar wonen aangenomen over de toekomstige inzet van de reserve betaalbaar wonen. Bij besluitvorming over de toekomstige inzet van de reserve zullen wij rekening houden met deze motie.
Toelichting op het verloop	In 2024 is 8,750 miljoen euro onttrokken. Daarvan heeft 5,450 miljoen betrekking op de dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitaties ter dekking van het geprognosticeerd tekort voor de realisatie van het Lombokplein. Verder is 3,300 miljoen euro onttrokken voor investeringen in de openbare ruimte die nodig zijn om woningbouwprojecten op gang te houden. De reserve wordt gevoed uit de opbrengsten van Conversieregeling Erfpachten 2017, conform motie 191/2017.

Stimuleren Wooncoöperaties en col. Woonv (huidige hoogte 2,980mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	7-11-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Door de raad is 3,0 miljoen euro beschikbaar gesteld om wooncoöperaties en andere collectieve woonvormen mogelijk te maken. Bij de Tweede bestuursrapportage 2024 is besloten om het merendeel van dit budget (2,98 miljoen euro) te storten in de nieuw ingestelde bestemmingsreserve “Stimuleren Wooncoöperaties en collectieve woonvormen” (Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2024). Doel van deze reserve is procesondersteuning van wooncoöperaties en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) en het financieel haalbaar maken van deze initiatieven.
Toelichting op het verloop	In 2024 is 2,98 miljoen euro gedoteerd aan deze reserve (conform Raadsbesluit Tweede bestuursrapportage 2024). Deze middelen kunnen de komende jaren worden ingezet om wooncoöperaties en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) te faciliteren en te ondersteunen, conform het Uitvoeringsprogramma wooncoöperaties 2024-2028.

3. Klimaatvriendelijke stad

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen	185	0	185	0	0	185
Utrechtse Energie	1.668	0	1.668	0	675	993
Leningen Utrechtse Energie	4.007	0	4.007	0	0	4.007
Utrechtse energie aardgasvrije wijken	8.740	0	8.740	0	0	8.740
Totaal Klimaatvriendelijke stad	**14.600**	**0**	**14.600**	**0**	**675**	**13.925**

Klimaatvriendelijke stad

Reserve Energiemaatregelen Utr. Scholen

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	

C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de berekening van de verwachte voordelen als gevolg van energiemaatregelen aan Utrechtse scholen in het kader van Utrechtse Energie is uitgegaan van bepaalde parameters (bijvoorbeeld verwachte toename van energiekosten). Met de schoolbesturen zijn overeenkomsten gesloten waarin hun aandeel in de investering is vastgelegd op basis van de verwachte besparingen. Als nadien zal blijken dat de verwachte besparing onvoldoende is behaald als gevolg van afwijkingen in de contractueel vastgelegde parameters, dan zijn wij als gemeente gehouden de schoolbesturen daarvoor financieel te compenseren.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Utrechtse Energie (huidige hoogte 0,993 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	5-7-2012
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve is ingesteld om de schommelingen in de uitgaven van de Energietransitie op te kunnen vangen waaronder cofinancieringsverplichtingen op verduurzamingsprojecten.
Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,675 miljoen euro onttrokken uit de reserve voor de bekostiging van de energie opgave waaronder duurzaamheidsmaatregelen.

Leningen Utrechtse Energie (huidige hoogte 4,007 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	1-1-2038
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	50.500.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	16-9-2014

Waarom is de reserve ingesteld	Vanuit de beschikbaar gestelde budgetten voor Utrechtse Energie is een renteloze lening van vijftien jaar verstrekt aan het Energiefonds. De bestemmingsreserve is voor de afdekking van het risico en een deel van de rentelasten.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Utrechtse energie aardgasvrije wijken (huidige hoogte 8,740 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	1-1-2036
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	8.740.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2019
Waarom is de reserve ingesteld	Utrecht wil zo snel mogelijk klimaatneutraal zijn. Dat doet de gemeente door te kiezen voor een warmtevoorziening, die duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar is. Om geen oude gasleidingen meer te hoeven vervangen wordt er in Overvecht Noord gewerkt met duurzame alternatieven. De bestemmingsreserve is gevormd om op termijn grootschalige initiatieven te kunnen bekostigen. De reserve is gevoed vanuit de Rijksmiddelen voor de proeftuinen aardgasvrije wijken en gevoed vanuit gemeentelijke middelen vanuit het voormalig investeringspakket investeren met maatschappelijk rendement. Zie hierbij het Instellingsbesluit van de reserve Utrechtse energie aardgasvrije wijken.
Toelichting op het verloop	Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

4. Duurzame bereikbaarheid

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Parkeerexploitatie	8.702	0	8.702	6.136	2.943	11.895
Meerjarige investeringen bereikbaarheid	37.809	0	37.809	12.674	5.532	44.951
Totaal Duurzame bereikbaarheid	**46.511**	**0**	**46.511**	**18.810**	**8.475**	**56.846**

Duurzame bereikbaarheid

Parkeerexploitatie (huidige hoogte 11,895mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-1-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Het doel van de egalisatiereserve parkeerexploitatie is om schommelingen in bepaalde baten of lasten tussen de jaren te egaliseren. Dit kunnen verwachte en onverwachte schommelingen zijn. De reserve heeft een plafond van maximaal 15% van de parkeerbaten. Begrote onttrekkingen in een jaar zullen alleen in werkelijkheid plaatsvinden wanneer dit nodig is voor een sluitende begroting.
Toelichting op het verloop	Er is 6.136 miljoen euro toegevoegd aan de reserve en 2.943 miljoen euro onttrokken aan de reserve. Per saldo is er een bedrag van 3.193 miljoen euro positief gemuteerd in de reserve.

Meerjarige investeringen bereikbaarheid
(huidige hoogte 44,951 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2040
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	151.446.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-2007
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Meerjarige investeringen Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit (reserve MIB) wordt ingezet voor de uitvoering van de meerjarige investeringsplannen uit het programma Bereikbaarheid. De fasering van de begrote uitgaven van projecten in het MPB hoeven niet gelijk te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. De verschillen worden verrekend met de reserve. Door vertraging of versnelling van projecten gedurende het jaar ontstaan er afwijkingen van het kasritme van de projecten. Deze fluctuaties worden met deze reserve opgevangen.
Toelichting op het verloop	De toevoeging van de reserves van 12,674 miljoen euro bestaat uit een toevoeging van Openbaar Vervoer (1,095 miljoen euro) en Auto (11,579 miljoen euro). De onttrekking van 5,532 miljoen euro is ter dekking van de meerjarige investeringen bij bereikbaarheid. Dit zijn bijdragen aan projecten Fiets (2,847 miljoen euro), Verkeersveiligheid (0,632 miljoen euro), Anders Reizen (0,870 miljoen euro) en Goederenvervoer (0,337 miljoen euro). Daarnaast is het product Luchtkwaliteit uit het programma Duurzame Bereikbaarheid gehaald (0,846 miljoen euro).

5. Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024

	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Grondbank	647	0	647	0	0	647
Meerjaren Groen programma	100	0	100	680	0	780
Egalisatiefonds rioleringen	5.625	0	5.625	224	659	5.191
Ophaaldienst	3.702	0	3.702	748	2.920	1.529
Essentaksterfte 1002	1.732	0	1.732	192	1.200	724
Domplein 13	80	0	80	0	40	40
Archeologisch opgravingen	970	0	970	0	228	742
Utrechts restauratiefonds (URF)	3.279	0	3.279	0	0	3.279
Risicoreserve Bodem	1.634	0	1.634	78	0	1.712
Nedereindseplas	6.592	0	6.592	0	35	6.557
Reserve Aanpak Luchtmaatregelen	0	0	0	846	0	846
Totaal Aantrekkelijke en groene leefomgeving	**24.361**	**0**	**24.361**	**2.768**	**5.082**	**22.047**

Aantrekkelijke en groene leefomgeving

Grondbank
(huidige hoogte 0,647 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.500.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	16-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De Grondbank voert een kostendekkende exploitatie (link instellingsbesluit). Met deze reserve worden de kosten gedekt die binnen de exploitatie niet kunnen worden opgevangen, zoals het risico van ernstig vervuilde grond of zwaardere milieueisen. Maar ook kosten zoals: voorraad en verwerkingskosten van de grond, ontmantelingskosten van depots, herstel- en onderhoudskosten voor depot(s), ontwikkelingskosten reststoffenbank en bomenbank, kosten voor digitalisering, aanbesteden van de aannemer en kosten voor de tijdelijke opslag voor PFAS-houdende grond.
Toelichting op het verloop	In 2024 hebben geen dotaties of onttrekkingen plaatsgevonden.

Meerjaren Groen programma

(huidige hoogte 0,780 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	7-6-2039

Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-1-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen de doelstelling Extra Groen wordt voor het Meerjaren Groen Programma en voor Spelen, Sporten en Bewegen gewerkt met een jaar budget, terwijl het hierbij gaat om investeringsprojecten waarvan de uitvoering meerjarig is. De fasering van de begrote uitgaven van deze projecten hoeven niet gelijk te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. Hierdoor kunnen binnen de jaarschijf verschillen ontstaan (waarbij de besteding van de budgetten wel al is verplicht). Met deze reserve kunnen de verschillen tussen jaarlijkse budgetten en uitgaven worden opvangen. Raadsbesluit Resultaatbestemming 2018 Raadbesluit Tweede Bestuursrapportage 2024
Toelichting op het verloop	In 2024 is er 0,680 miljoen euro gestort in de reserve vanwege lagere bestedingen op diverse projecten binnen Spelen, Sporten en Bewegen.

Egalisatiefonds rioleringen (huidige hoogte 5,191 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	15.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-3-1988
Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de rioolheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van het lopende jaar besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	De reserve is lager geworden met name door meer onderhoud en meer inspecties.

Ophaaldienst (huidige hoogte 1,529 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-3-1988

Waarom is de reserve ingesteld	Deze egalisatiereserve is gevormd om al te grote schommelingen in de tarieven voor de afvalstoffenheffing op te vangen. Bij de tariefvaststelling voor het komende jaar wordt bij de voorjaarsnota van het lopende jaar besloten om eventueel bedragen aan de reserve te onttrekken. Verder wordt bij de Verantwoording van jaar t besloten om, indien nodig, eventuele overschotten te storten in de reserve en eventuele tekorten te onttrekken aan de reserve.
Toelichting op het verloop	In het jaar 2024 is 0,748 miljoen euro toegevoegd aan de reserve als gevolg van hogere baten uit de afvalstromen. Daarnaast is 2,920 miljoen euro miljoen onttrokken uit de reserve als gevolg van onder andere lagere opbrengsten afvalstoffenheffing vanwege achterblijven groei aantallen huishoudens en hogere kosten kwijtscheldingen veroorzaakt door een hoger toekenningspercentage op kwijtscheldingsverzoeken.

Essentaksterfte 1002 (huidige hoogte 0,742 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2017 is de ernst van de Essentaksterfte en de gevolgen van deze ziekte inzichtelijk gemaakt. Gezien de onzekerheid over het verloop van de ziekte is toen besloten een bedrag van 5,0 miljoen euro beschikbaar te stellen en te storten in een reserve. Daarmee zijn wij naar verwachting in staat gedurende vijf jaren de noodzakelijke maatregelen uit te voeren en de gevolgen van het daadwerkelijke verloop van de ziekte in de praktijk te monitoren. Monitoring vindt jaarlijks plaats in augustus. Op basis van de daaruit voortvloeiende beheersmaatregelen wordt in het najaar opdracht verstrekt ten laste van het niet-verplichte deel van de reserve. De Raad wordt op de hoogte gehouden door middel van voortgangsrapportages.
Toelichting op het verloop	De onttrekking vindt plaats op basis van de werkelijk gemaakte kosten. De mutatie van -1,008 miljoen euro is ter dekking van de in 2024 gemaakte kosten voor maatregelen ter bestrijding van de essentaksterfte.

Domplein 13 (huidige hoogte 0,04mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	40.000
Datum Raadsbesluit	1-9-2016

Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve wordt ingezet ter dekking van de subsidiëring aan Stichting Domplein. Onder voorwaarden wordt aan de stichting een subsidie van in totaal 0,4 miljoen euro verstrekt over een periode van tien jaar, van 2016 tot en met 2026.
Toelichting op het verloop	Jaarlijkse onttrekking van 0,04 miljoen euro ter dekking van de subsidie aan de Stichting Domplein.

Archeologisch opgravingen (huidige hoogte 0,742)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-1998
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve heeft twee doelen. Een deel is bestemd als egalisatiereserve van baten en lasten van de interne archeologische opdrachten. Daarnaast wordt een deel van deze reserve ingezet ten behoeve van het ontwikkelen van het cultuurcentrum Hoge Woerd, vooral ter dekking van een deel van de kapitaalslasten.
Toelichting op het verloop	De jaarlijkse fluctuaties in de archeologische opdrachten worden geëgaliseerd met de reserve Archeologische Vergunningen. In 2024 is een onttrekking van 0,228 miljoen euro aan de reserve gedaan.

Utrechts restauratiefonds (URF) (Huidige hoogte 3,279 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-6-2007
Waarom is de reserve ingesteld	Uit het Utrechts Restauratiefonds worden laagrentende leningen verstrekt ter ondersteuning van particuliere eigenaren. Het Restauratiefonds richt zich op de restauratie van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden en op werkzaamheden voor energiebesparing in deze panden. De reserve is ingesteld ter dekking van het risico van de verstrekte leningen en de dekking van de rentekosten. In 2020 is het risicopercentage dat wordt gehanteerd verlaagd naar 75%.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Risicoreserve Bodem

(huidige hoogte 1,712 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	

C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2043
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	29-6-2017
Waarom is de reserve ingesteld	Binnen het Gebiedsplan bodem worden kosten gemaakt voor de monitoring van grondwaterverontreiniging, waarvoor budget is binnen de bodembegroting, en het treffen van maatregelen (zoals tegenbemalingen) ingeval de doelstellingen van het Gebiedsplan in gevaar zijn of dreigen te komen. Ook derden kunnen deelnemen aan het Gebiedsplan van de gemeente door middel van een bijdrageregeling. Saneringsverplichtingen van derden worden met de bijdrage overgedragen aan de gemeente. Ook de risico's worden overgedragen aan de gemeente; door deze bijdragen te reserveren kunnen de risico's worden gedekt. Raadsbesluit Eerste Bestuursrapportage 2017
Toelichting op het verloop	De baten van de bijdrageregeling waren in 2024 0,078 miljoen euro. Deze baten zijn conform de afspraak in de reserve gestort.

Nedereindseplas
(huidige hoogte 6,557 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2031
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	7.305.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Het beschikbaar houden van middelen verkregen uit het aanvullend bodemconvenant 2018 voor de sanering en monitoringsverplichting van de Nedereindseplas en voor mogelijke terugbetaling aan het Rijk. Raadsbesluit Tweede Bestuursrapportage 2020
Toelichting op het verloop	Conform begroting is een bedrag van 0,035 miljoen euro onttrokken aan de reserve voor extra nazorgwerkzaamheden.

Reserve Aanpak
Luchtmaatregelen
(huidige hoogte 0,846 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2044
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.000.000
Minimum bedrag	100.000

Datum Raadsbesluit	9-11-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Doel van deze reserve is om schommelingen in de uitgaven op de maatregelen van het luchtmaatregelenpakket en elektrisch vervoer op te kunnen vangen. Raadsbesluit Programmabegroting 2024
Toelichting op het verloop	Er is een bedrag van 0,846 miljoen euro onttrokken aan de reserve Meerjarige investeringen bereikbaarheid en hetzelfde bedrag is gedoteerd aan de reserve Aanpak Luchtmaatregelen.

6. Veilige stad

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Projecten cameratoezicht	143	0	143	0	0	143
Totaal Veilige stad	**143**	**0**	**143**	**0**	**0**	**143**

Veilige stad

Projecten cameratoezicht
(huidige hoogte 0,143 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Projectenreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	20-6-2003
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is bestemd voor projecten op het gebied van cameratoezicht. In verband met werkzaamheden in het Stationsgebied en omgeving zijn kabels en camera's tijdelijk verplaatst en zullen, als de werkzaamheden zijn afgerond, weer worden teruggeplaatst. Daarnaast wordt deze reserve aangewend voor de verplaatsing van flex-camera's op overige locaties in Utrecht.
Toelichting op het verloop	In 2024 is geen onttrekking nodig geweest, omdat er incidentele baten waren in verband met de terugvordering van BTW over voorgaande jaren.

7. Passende ondersteuning en opvang

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e

Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang	2.250	-2.250	0	0	0	0
Totaal Passende ondersteuning en opvang	**2.250**	**-2.250**	**0**	**0**	**0**	**0**

Passende ondersteuning en opvang

Transformatie en decentralisatie Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang
(huidige hoogte 0 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	8.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	9-7-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve heeft als doel om de transformatie en decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de hele U16 regio mogelijk te maken.
Toelichting op het verloop	Bij de resultaatbestemming 2023 is de laatste onttrekking aan de reserve gedaan. De reserve kan daarmee vervallen.

8. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU)	3.400	-100	3.300	2.800	0	6.100
Toeristische stadspromotie	226	0	226	0	0	226
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht	2.000	0	2.000	0	0	2.000
Werk en inkomen	796	0	796	0	796	0
Revolverend Fonds Jongeren schulden	79	0	79	0	0	79
Armoedebestrijding & schuldhulpverlening	4.829	0	4.829	0	2.492	2.337
Werken naar werk	0	0	0	1.200	0	1.200
Totaal Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning	**11.330**	**-100**	**11.230**	**4.000**	**3.288**	**11.942**

Werk, toekomstbestendige economie en ondersteuning

Ontwikkelmaatschappij Utr (OMU) (huidige hoogte 6,1 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	8-7-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Om de groei van banen gelijk op te laten lopen met de groei van de stad is het nodig de komende jaren 70.000 arbeidsplaatsen te realiseren. Dit vraagt wat van het huidige aanbod aan werklocaties. In de programmabegroting 2021 is onder Maatregelen Corona ‘Werken, opleiden en begeleiden’ opgenomen dat we extra gerichte investering doen in de ROM en dat we bijdragen aan een herstructureringsfonds voor werklocaties van de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU). Met deze maatregel nemen we proactief positie op werklocaties waar herontwikkeling voor de lange termijn kansen biedt voor de Utrechtse werkgelegenheid. Inzet van deze middelen zijn grotendeels revolverend. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico (voor maximaal 50%).
Toelichting op het verloop	In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn jaarlijks middelen toegekend aan de OMU. Deze middelen voor 2024 zijn toegevoegd aan het reserve.

Toeristische stadspromotie (huidige hoogte 0,226 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	525.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-1-2008
Waarom is de reserve ingesteld	In 2003 is de bestemmingsreserve toeristenbelasting ingesteld voor onbepaalde tijd. De reserve is gekoppeld aan de inkomsten toeristenbelasting met als doel een buffer op te bouwen voor tegenvallende inkomsten toeristenbelasting, waarbij een maximum is bepaald op 15% van de geraamde omzet. Daarnaast wordt deze reserve, bij voldoende omvang, ingezet om inhoud te kunnen geven aan de activiteiten van Utrecht Marketing en de ambities van het college.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht (huidige hoogte 2 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	

C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	29-5-2025
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	De gemeente Utrecht is in 2020 medeoprichter van de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM) Regio Utrecht BV. Eén van de pijlers van de ROM is het ROM-participatiefonds. Doel van dit revolverende fonds is het aanjagen en ondersteunen van het innovatieve MKB bij het realiseren van hun groei en ontwikkeling. Hiermee wordt de ondernemersbasis in de regio versterkt en een aantrekkelijk economisch en vestigingsklimaat geschapen. De initiële fondsomvang is 22 miljoen euro, het aandeel van de gemeente Utrecht is 3 miljoen euro. Doel van deze reserve is afdekking van dit risico en neutraliseren van de interne rente die wordt gerekend over de financieel vaste activa Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Werk en inkomen (huidige hoogte 0)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	27-6-2013
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de resultaatbestemming 2012 is deze reserve gevormd. De reserve komt voor het eerst voor in de Programmabegroting 2013. Oorspronkelijk was de reserve deels bedoeld als een soort van egalisatiereserve. Met overschotten op het inkomensdeel Participatiewet werd de reserve gevuld, zodat tekorten op het inkomensdeel aan de reserve kunnen konden worden onttrokken. Omdat het bij de bijstand om grote bedragen gaat, kon op deze manier al grote schommelingen worden voorkomen. Daarnaast is de reserve bestemd voor kosten voortvloeiende uit de reorganisatie 2011-2013. Bij de Voorjaarsnota 2017 is het doel van de reserve uitgebreid met aanvullende kosten contributie Wigo4it en uitvoeringskosten Professional Portal Innovatie (PPI). Inmiddels wordt de reserve alleen hiervoor gebruikt. Bij de vorming van de reserve is geen maximum/minimum vastgesteld.
Toelichting op het verloop	Het restant van de reserve is in 2024 benut voor de aanvullende subsidie voor UW ter dekking van het tekort op de sociale werkvoorziening. De reserve kan worden opgeheven.

Revolverend Fonds Jongeren schulden

A	Hoogte reserve	

B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

(huidige hoogte 0,079 mln)

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	2-8-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	30-6-2016
Waarom is de reserve ingesteld	Bij de Voorjaarsnota 2016 is amendement 28 ‘fonds met jongeren met problematische schulden’ aangenomen. Het instellingsbesluit is hier te vinden. De opgekochte schulden van de jongeren wordt zoveel mogelijk omgezet in een zachte lening, waardoor het fonds een revolverend karakter krijgt. Met raadsbesluit 11748 is op 23 januari 2020 besloten het fonds anders in te zetten. Jaarlijks zal een bedrag onttrokken worden en ingezet worden ten behoeve van de intensieve begeleiding van jongeren, voor het eerst in 2020.
Toelichting op het verloop	In 2024 zijn er geen mutaties geweest. De reserve is niet meer nodig en wordt opgeheven bij de Voorjaarsnota 2025.

Armoedebestrijding & schuldhulpverlening (huidige hoogte 2,337 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-7-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	7.500.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	6-7-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Vanwege de koopkrachtcrisis en het toenemende gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening is deze reserve bij de Eerste Bestuursrapportage 2023 voor een periode van vier jaar gevormd. De reserve heeft als doel eventuele incidentele ruimte voor armoedebeleid en schuldhulpverlening, zoals incidentele rijksbijdragen, beschikbaar te houden voor inzet op armoederegelingen en schuldhulpverlenening en het opvangen van overschrijdingen. Het bestedingsplan is op voorhand niet precies bekend. Dit is afhankelijk van de behoefte en hangt bijvoorbeeld af van de ontwikkeling van het gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening. Deze reserve is bij de Tweede bestuursrapportage 2023 als systeemreserve aangemerkt (9 november 2023).
Toelichting op het verloop	Jaarresultaten op de onderdelen Minimabeleid en Schulddienstverlening van de doelstelling Inkomenszekerheid worden t.l.v. de reserve gebracht. In 2024 is dit een tekort, dit wordt met de reserve verrekend. Ook in 2025 is de inzet van de reserve nodig voor het opvangen van overschrijdingen.

Werken naar werk (huidige hoogte 1,2 mln)

A	Hoogte reserve	

B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	1.200.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Middelen die bijdragen aan het stimuleren van omscholing naar een beroep in een kansrijke sector (ICT, zorg, bouw & techniek, onderwijs of circulariteit).
Toelichting op het verloop	Mutatie betreft de toegekende middelen uit de Voorjaarsnota die is toegevoegd aan de reserve.

9. Kansrijk opgroeien

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Huisvestingsprogramma	6.601	5.047	11.648	3.100	0	14.748
Piekopvang onderwijs LR	158	0	158	0	0	158
Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting	10.664	0	10.664	0	0	10.664
Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO)	1.980	0	1.980	0	0	1.980
Totaal Kansrijk opgroeien	**19.403**	**5.047**	**24.450**	**3.100**	**0**	**27.550**

Kansrijk opgroeien

Huisvestingsprogramma
(huidige hoogte 14,748 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2007

Waarom is de reserve ingesteld	Voor de uitvoering van de huisvestingsprogramma's onderwijs van eerdere jaren. In het huisvestingsprogramma zitten zowel investeringen als exploitatielasten. Onderbestedingen op de exploitatielasten ten opzichte van de afgegeven beschikkingen van het huisvestingsprogramma worden gestort in de reserve om komende jaren beschikbaar te houden. Immers, de betreffende school heeft ook in latere jaren nog recht op de afgegeven beschikking. Vice versa worden overbestedingen gedekt uit de reserve.
Toelichting op het verloop	Bij de bestedings- en dekkingsvoorstellen 2023 is er 5,047 miljoen euro gestort in de reserve Huisvestingsprogramma vanwege onderbesteding op het huisvestingsprogramma van 2023 en voorgaande jaren. Daarnaast is er in 2024 3,1 miljoen euro gestort in de reserve, conform de tweede bestuursrapportage 2024.

Piekopvang onderwijs LR (huidige hoogte 14,748 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De reservering wordt ingezet voor de Piekopvang in Leidsche Rijn. Bij het ontstaan van deze nieuwe wijk ontstaat er een piek in het aantal leerlingen die gehuisvest moeten worden. Deze piek ligt hoger dan de lange termijn behoefte voor onderwijshuisvesting omdat nieuwbouwwijken een eigen demografische ontwikkeling hebben. Bij de Herijking Referentiekader LR zijn bedragen beschikbaar gekomen voor inrichting, huur en exploitatie van extra leslokalen ten behoeve van deze piekopvang. De bedragen betreffen vergoedingen voor een langere periode en worden tot aan besteding opgenomen in de reserve piekopvang LR.
Toelichting op het verloop	In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting (huidige hoogte 10,664 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Onderhoudsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2005
Waarom is de reserve ingesteld	De uitvoering van het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting. De middelen worden ingezet om onderhoud te plegen, waarmee wordt voldaan aan de wettelijke norm bouwbesluit panden tijdelijke huisvesting.
Toelichting op het verloop	Geen mutaties in 2024. De kosten voor onderhoud in 2024 zijn gedekt waardoor onttrekking uit deze reserve niet noodzakelijk was.

Onderhoud en kapitaallasten Buitenschoolse opvang (BSO) (huidige hoogte 1,980 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-7-2006
Waarom is de reserve ingesteld	De reservering is bestemd voor het onderhoud en de kapitaallasten van de gedane investeringen BSO. Op diverse plekken in de stad wordt BSO gerealiseerd in schoolgebouwen. Het schoolbestuur ontvangt een huurbedrag van de BSO instelling, en draagt deze af aan de gemeente ter compensatie van de kosten die de gemeente heeft. Enerzijds gaat dit om een onderhoudsvergoeding. Deze bijdrage zal gereserveerd worden voor het onderhoud dat in de toekomst aan het betreffende lokaal uitgevoerd zal moeten worden. Anderzijds kan het gaan om een vergoeding ter compensatie van investeringen die de gemeente mogelijk doet voordat de BSO haar intrek neemt. Er worden marktconforme huren gevraagd. Uitgangspunt is dat de gemeente binnen de looptijd van het huurcontract met de BSO haar lasten van de investering terugverdient. Er ontstaat dan een verschil in huurontvangst en werkelijke kapitaallast. Dit verschil wordt in de reserve opgenomen en dient ter dekking van de gemeentelijke kapitaallasten van de betreffende investering na afloop van of bij voortijdige beëindiging van het huurcontract.
Toelichting op het verloop	Er zijn in 2024 geen mutaties. De onttrekkingen zullen gaan plaatsvinden zodra het huurcontract beëindigd wordt en de kapitaallasten niet meer gedekt kunnen worden door de huur.

10. Levendige en gezonde stad

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R	2.500	0	2.500	0	0	2.500
Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	309	0	309	0	0	309
Utrechtse Cultuurlening	100	0	100	0	0	100
Fonds Broedplaatsen	505	0	505	0	0	505
Stadskantoor	7.326	-781	6.545	1.752	0	8.297
Energieneutraal Kernvastgoed	2.420	0	2.420	0	120	2.300
Vastgoedbeheer	2.738	0	2.738	0	1.366	1.372

Leegstand Utrechts Vastgoed	1.314	0	1.314	1.700	1.212	1.802
Calamiteiten Utrechts Vastgoed	619	0	619	315	583	351
Toegankelijk Vastgoed	3.715	-68	3.647	0	282	3.365
Vervanging zwembaden	8.400	0	8.400	11.500	0	19.900
Tarieven sportaccomodaties	0	0	0	5.000	0	5.000
Reserve inburgering	0	0	0	1.061	0	1.061
Totaal Levendig en gezonde stad	**29.946**	**-849**	**29.097**	**21.328**	**3.563**	**46.862**

Levendig en gezonde stad

Gebruikersinvst Cultr voorzng Leidsche R
(huidige hoogte 2,5 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.500.000
Minimum bedrag	2.500.000
Datum Raadsbesluit	1-9-2022
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld ter dekking van de gebruikersinvesteringen van de culturele voorziening Leidsche Rijn. Een deel van de investeringen in de culturele voorziening in Leidsche Rijn valt in verantwoordelijkheid bij de gebruikers en zal niet worden geactiveerd als gemeentelijk vastgoed. De investeringen die in verantwoordelijkheid vallen bij de gebruikers stichting Raum en De Plaatsmaker zullen voor een groot deel worden gedekt vanuit deze reserve.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone
(huidige hoogte 0,309 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2027
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	309.000
Minimum bedrag	309.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de incidentele dekking van de exploitatiesubsidie voor het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone. De reserve zal naar verwachting worden ingezet in het 1e jaar dat het wijkcultuurhuis zijn deuren opent.

Toelichting op het verloop	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de incidentele dekking van de exploitatiesubsidie voor het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone. De verwachting is dat het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone begin 2029 wordt opgeleverd waarna ook de reserve zal worden benut.

Utrechtse Cultuurlening (huidige hoogte 0,1 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	200.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	15-5-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,100 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van de Utrechtse Cultuurlening dat onder beheer is geplaatst van Cultuur & ondernemen (raadsbesluit 14.010565).
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Fonds Broedplaatsen (huidige hoogte 0,505 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	700.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-4-2014
Waarom is de reserve ingesteld	Wij hebben 0,505 miljoen euro gereserveerd om het financieel risico af te dekken van het borgstellingsfonds Creatieve Broedplaatsen dat onder beheer is geplaatst van de Triodos bank (raadsbesluit 14.002504).
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

Stadskantoor (huidige hoogte 8,297 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	Bij de kredietaanvraag voor de aankoop van het Stadskantoor is afgesproken om een voorziening op te bouwen ter dekking van onderhoudskosten. Om aan de BBV regelgeving te voldoen wordt deze voorziening omgezet in de reserve Stadskantoor. De reserve wordt in de eerste jaren gebruikt voor het onderhoud. Aan het einde van de looptijd loopt de reserve op ten behoeve van het op prijspeil krijgen van kapitaallastenbudget voor vervangingsinvestering. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	De jaarlijkse toevoeging aan de reserve Stadskantoor bestaat uit prijscompensatie van 1,5% over de kapitaallasten van zowel gebouw, grond als gebruikersinvesteringen van het Stadskantoor. In 2024 is er 1,752 miljoen euro toegevoegd aan de reserve.

Energieneutraal Kernvastgoed (huidige hoogte 2,3 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2019
Waarom is de reserve ingesteld	De bestemmingsreserve ten behoeve van ‘volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040’ dient om toekomstige besparingen en nog niet bestede middelen voor de onrendabele top te reserveren voor toekomstige projecten. Hiermee blijft de raad budgetrecht houden over de middelen volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040 en zijn deze middelen geoormerkt voor CO2 reductie bij het Utrechtse kernvastgoed. Het is van belang dat de bestemming van de middelen ongewijzigd blijft, omdat zonder deze middelen de onrendabele top van investeringen en onrendabele kapitaalslasten niet gedekt kunnen worden. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2019.
Toelichting op het verloop	In 2024 is er 0,120 miljoen euro onttrokken uit de reserve conform de tweede bestuursrapportage 2024, voor verduurzamingswerkzaamheden die onderdeel zijn van het investeringsproject in Podium Oost/Oudwijkerdwarsstraat.

Vastgoedbeheer (huidige hoogte 1,372mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	4.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	9-7-2019

Waarom is de reserve ingesteld	De reserve dient om het jaarlijkse resultaat op de vastgoedportefeuille te egaliseren. De exploitatie per perceel is over de levensduur sluitend, maar er blijven faseringsverschillen per jaar. Vooral bij nieuw gebouwde accommodaties is er in het begin een tekort doordat de jaarlijkse huurstijging pas na een aantal jaren groot genoeg is om de (gelijk blijvende) kapitaallasten te dekken.
Toelichting op het verloop	In 2024 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van 1,366 miljoen euro, ter dekking van het verschil tussen begrote huur en werkelijke huur conform de huurcontracten. Door een verschil in gehanteerde index tussen gemeentesystematiek en indexvoorwaarden in vastgoedcontracten lopen begrote en werkelijke huur uiteen.

Leegstand Utrechts Vastgoed (huidige hoogte 1,802mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020
Waarom is de reserve ingesteld	Een vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met leegstand. Een zekere mate van leegstand is noodzakelijk om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken. Binnen de huurberekening wordt een percentage van gemiddeld 3,85% aangehouden om de leegstandskosten af te dekken. Deze bedragen worden echter niet gereserveerd en landen daarmee in het begrote positieve saldo van het programma Utrechts Vastgoed. We hebben in werkelijkheid echter wel te maken met leegstand en de afgelopen jaren zien we daarom nadelen bij de verantwoording op het programma Utrechts Vastgoed. Door de reservering te begroten en aan het eind van het jaar de aan leegstand gerelateerde kosten hierop af te boeken zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 1,700 miljoen euro gestort in de reserve Leegstand Utrechts Vastgoed. Daarnaast is in 2024 het nadeel op de huuropbrengsten als gevolg van leegstand ad 1,212 miljoen euro onttrokken aan de reserve.

Calamiteiten Utrechts Vastgoed (huidige hoogte 0,351mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Risicoreserve
Looptijd t/m	31-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	3-12-2020

Waarom is de reserve ingesteld	In de kostprijsdekkende huurberekening zit een opslag van 0,70% om kosten die voortkomen uit calamiteiten mee te kunnen dekken. Deze bedragen worden echter niet gereserveerd en landen daarmee in het begrote positief saldo van programma Utrechts Vastgoed. Door de reservering voor calamiteiten te begroten en aan het eind van het jaar de aan calamiteiten gerelateerde kosten hierop af te boeken zal de begroting beter aansluiten op de werkelijke kosten. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Programmabegroting 2021.
Toelichting op het verloop	Jaarlijks wordt vanuit de huuropbrengsten 0,315 miljoen euro gestort in de reserve Calamiteiten Utrechts Vastgoed. In 2024 is er 0,583 miljoen onttrokken ter dekking van kosten die zijn gemaakt als gevolg van calamiteiten bij verschillende panden.

Toegankelijk Vastgoed (huidige hoogte 3,365 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Uitvoering geven aan motie 199 ‘Maak werk van UST’, die bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 unaniem is aanvaard. De bestemmingsreserve dient om de beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor de uitvoering van de motie. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Tweede bestuursrapportage 2021.
Toelichting op het verloop	In 2024 is er 0,282 miljoen euro onttrokken ter dekking van gerealiseerde kosten in 2024 voor het toegankelijk maken van gemeentelijk vastgoed.

Vervanging zwembaden (huidige hoogte 19,9 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2025
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Het programma Samenleven en Sport beschikt over een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten. Door nu het overschot te reserveren kan dit toekomstige knelpunt worden beperkt.

Toelichting op het verloop	Voor 2024 is dit budget niet volledig benut. Daarom is er 11,5 miljoen euro toegevoegd aan de reserve, conform de eerste bestuursrapportage 2024. Hierdoor wordt het knelpunt dat op de lange termijn wordt voorzien bij de vervanging van de zwembaden Den Hommel en De Kwakel beperkt.

Tarieven sportaccomodaties (huidige hoogte 5 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Om fricties bij de structurele verhoging van de tarieven op te kunnen vangen. De instelling van de reserve is opgenomen in het raadsbesluit van de Voorjaarsnota 2024.
Toelichting op het verloop	De reserve is ingesteld, verder geen mutaties.

Reserve inburgering (huidige hoogte 1,061mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-1-2028
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	1.100.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Het instellen van een bestemmingsreserve inburgering is nodig om de kosten voor de vertraagde instroom de aankomende jaren op te kunnen vangen en inburgeraars te begeleiden conform de aanpak zoals beschreven in de Nota van uitgangspunten inburgering. VJN 2024 en 1e bestuursrapportage
Toelichting op het verloop	De toevoeging aan de bestemmingsreserve inburgering is gedaan om de kosten voor de vertraagde instroom de aankomende jaren op te kunnen vangen en te voorkomen dat de huidige innovatieve aanpak voortijdig moet worden afgeschaald.

11. Algemene middelen en overhead

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Budgetstructuur Leidsche Rijn	811	-55	756	0	500	256

Decentralisatie Sociaal Domein	795	0	795	0	412	383
Reserve Overheadvierkant	128	0	128	0	0	128
ICT Investeringsprogramma	9.780	0	9.780	7.462	3.545	13.696
Groei in Balans	704	0	704	5.231	199	5.736
Reserve Gemeentefonds	2.529	0	2.529	4.085	2.529	4.085
Implementatie en uitvoering hervorming	0	0	0	2.500	614	1.886
Personeelskosten bezuinigingen	0	0	0	5.000	0	5.000
Totaal Algemene middelen en overhead	**14.747**	**-55**	**14.692**	**24.278**	**7.799**	**31.170**

Algemene middelen en overhead

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Budgetstructuur Leidsche Rijn (huidige hoogte 0,256 mln)

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	31-12-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-9-1997
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld in 1997 en is bestemd voor het opvangen van frictiekosten bij de realisatie van voorzieningen in Leidsche Rijn. Dit betreft vooral de kosten van tijdelijke voorzieningen, eerste inrichting van scholen en het verevenen van tijdelijke tekorten op de stelpost Budgetstructuur Leidsche Rijn. Bij de start van de ontwikkeling van Leidsche Rijn is ervoor gekozen de voorzieningen te realiseren vóórdat de bewoners zich vestigen. De gedachte hierachter was dat het stadsdeel van meet af aan kon functioneren op een vergelijkbaar niveau als de bestaande stad. In het referentiekader Leidsche Rijn is in verband hiermee een frictiesysteem opgenomen. Doordat de voorzieningen eerder zijn gerealiseerd ontstaan negatieve frictiekosten. Naast eigenaarslasten van onderwijs-, sport-, en welzijnsvoorzieningen bestaat een belangrijk deel van de frictie uit onderhoudskosten van gedane investeringen in de weg- en waterbouw en het groen van Leidsche Rijn. De frictie loop terug naarmate Leidsche Rijn dichter bij de geplande einddatum van 2030 komt. Op basis van actuele prognoses zal deze reserve toereikend zijn om de voorziene frictiekosten in Leidsche Rijn voor de komende jaren op te vangen.
Toelichting op het verloop	Na-ijlende frictiekosten 2023 Leidsche Rijn van 0,055 miljoen euro zijn conform beslispunt 43 Resultaatbestemming 2023 ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht. Een neerwaartse bijstelling van de toekomstige benodigde middelen die gedekt worden uit de reserve frictiekosten Leidsche Rijn geeft aanleiding tot een gedeeltelijke vrijval van de reserve frictiekosten Leidsche Rijn. In 2024 betreft dit effect 0,500 miljoen euro.

Decentralisatie Sociaal Domein (huidige hoogte 0,383 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2020
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	6.705.000
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-7-2014
Waarom is de reserve ingesteld	De reserve Decentralisaties sociaal domein is in 2014 ingesteld. Aanvankelijk diende hij ter financiële dekking van de risico's voor de in- en uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Bij de Voorjaarsnota 2016 is de benodigde omvang vastgesteld op 18 miljoen euro; 13 miljoen euro ter afdekking van de berekende risico’s en 5 miljoen euro voor innovatie. Bij voorjaarsnota 2017 zijn de risico's volgens de principes van risicomanagement gewaardeerd en gedekt via de algemene risicoreserve. Daardoor kon van de gereserveerde middelen 13 miljoen euro uit de reserve Decentralisatie Sociaal Domein vrij vallen. De resterende 5,120 miljoen euro bleef gereserveerd voor innovatie.
Toelichting op het verloop	Conform het besluit in de tweede bestuursrapportage 2023 is er 0,412 miljoen euro onttrokken aan de reserve om de extra kosten voor statushouders te dekken.

Reserve Overheadvierkant (huidige hoogte 0,128 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	11-11-2026
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	11-11-2021
Waarom is de reserve ingesteld	Link instellingsbesluit: programmabegroting 2022, beslispunt 7 Om de schommelingen per jaar in de bijdragen uit het overheadvierkant op te vangen heeft de raad bij de vaststelling van de Programmabegroting 2022 op 11 november 2021 besloten om een nieuwe reserve in te stellen. Op die manier kunnen de pieken en dalen geëgaliseerd worden. Bij het instellen van de reserve is voorgesteld om de dotatie/onttrekking bij de eerstvolgende programmabegroting te verwerken. Om een betere inschatting te kunnen maken heeft de raad bij de Voorjaarsnota 2022 besloten in het vervolg de tussentijdse P&C documenten eveneens te benutten.
Toelichting op het verloop	Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in 2024.

ICT Investeringsprogramma (huidige hoogte 13,695 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	

D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	31-12-2029
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	1-6-2006
Waarom is de reserve ingesteld	link instellingsbesluit: Bestuursrapportage 2006, beslispunt 18 Bij de Verantwoording 2013 is besloten om de voordelen op het structurele budget van het ICT-Investeringsprogramma in te zetten ter dekking van incidentele nadelen en om eventuele restanten voortaan te storten in de reserve ICT Investeringen. Het doel en de reikwijdte van de reserve is hiermee verbreed naar het volledige budget van het ICT Investeringsprogramma. Mutaties zijn afhankelijk van de gerealiseerde projecten en zullen bij de jaarlijkse verantwoording via een dekkings- of bestedingsvoorstel voorgelegd worden.
Toelichting op het verloop	Conform de doelstelling en de werking van de reserve ICT Investeringsprogramma is er voor 7,462 miljoen euro gestort en 3,545 miljoen euro onttrokken. Door landelijke ontwikkelingen omtrent Common Ground heeft er een vertraging plaats gevonden. Tevens heeft om uiteenlopende redenen er binnen onderdelen van de grote IT-programma's Informatie op orde en de Cloudtransitie een verschuiving plaats gevonden van 2024 naar 2025. De afronding van het programma Continuïteit Zaakgericht werken werd eind 2024 verwacht, maar wordt nu het 1e half jaar 2025. De afronding van de vervanging van de telefoniecentrale vindt in 1e kwartaal 2025 plaats in plaats van eind 2024. De storting in de reserve maakt het mogelijk de verschoven activiteiten alsnog uit te voeren. De reserve ICT Investeringsprogramma kent een plafond van 10 miljoen euro. Met de reservemutaties 2024 komt de reserve per einde 2024 echter uit op 13,7 miljoen euro. In het raadsvoorstel bij de jaarstukken 2024 wordt expliciet het besluit voorgelegd om incidenteel dit plafond te overschrijden.

Groei in Balans
(huidige hoogte 5,736 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	1-7-2030
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	10.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	10-11-2022
Waarom is de reserve ingesteld	Deze reserve is ingesteld om de geoormerkte uitgaven en inkomsten van het investeringspakket Groei in Balans te egaliseren en daarmee deze middelen te reserveren voor het pakket aan maatregelen voor de groei van de stad.

Toelichting op het verloop	De storting van 5,231 miljoen euro betreft de kasschuif van 2,005 miljoen uit de Programmabegroting 2023 (bijlage Meerjarenbeeld Groei in Balans), schommelingen in de parkeerexploitatie (3,023 miljoen euro) en de egalisatie van uitgaven voor sportinvesteringen (0,203 miljoen euro), beiden opgenomen op pagina 11 van het Meerjarenperspectief Ruimte 2024). De onttrekking van 0,199 miljoen euro betreft de verrekening van het tekort uit het Meerjarenperspectief Ruimte 2023 (tabel 2.7).

Reserve Gemeentefonds (huidige hoogte 4,085 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Egalisatiereserve
Looptijd t/m	1-12-2050
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	9-11-2023
Waarom is de reserve ingesteld	Het reserveren van middelen vanuit de circulaires van het Rijk over het gemeentefonds (instellingsbesluit). Aangezien de circulaires op verschillende momenten in het jaar verschijnen, kunnen de bijbehorende acties/middelen vaak niet gerealiseerd worden in het lopende jaar. Via deze reserve kunnen verkregen bedragen van het Rijk voor specifieke onderwerpen (corresponderende posten) beschikbaar worden gehouden door ook aan het einde van het jaar toevoegingen aan de reserve te doen in afwijking van de begroting. Onttrekkingen worden geraamd bij de bestuursrapportages ten behoeve van de specifieke onderwerpen (corresponderende posten).
Toelichting op het verloop	Onttrekking Reserve Gemeentefonds 2024: In 2024 is een totaal van 2,529 miljoen euro onttrokken aan de Reserve Gemeentefonds. Dit betreffen corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire 2023 die zijn overgeheveld naar 2024 omdat de bijbehorende taken in 2024 worden uitgevoerd. Storting Reserve Gemeentefonds 2024: In 2024 is een totaal van 4,085 miljoen euro gestort in het Gemeentefonds. Dit betreffen corresponderende posten uit de september- en decembercirculaire 2024 die worden overgeheveld naar 2025 omdat de bijbehorende taken in 2025 worden uitgevoerd. In 2025 zullen deze weer worden onttrokken aan de reserve.

Implementatie en uitvoering hervorming (huidige hoogte 1,886 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	n.v.t.
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	2.500.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024

Waarom is de reserve ingesteld	Link instellingsbesluit: voorjaarsnota 2024, beslispunt 2a Om de hervormingsbezuinigingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise (zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen.
Toelichting op het verloop	Het betreft een nieuwe reserve waarvoor 2,5 miljoen euro is gestort. Vervolgens is er 0,614 miljoen euro onttrokken om de gerealiseerde implementatiekosten van 2024 mee te dekken. Om hervormingsbezuinigingen mogelijk te maken zullen we moeten investeren aan de voorkant. Dit gaat om kosten voor het programmateam, inhuur van specifieke expertise(zoals benchmarking en onderzoeken) en eventueel implementatiekosten van de maatregelen. Hiervoor is in 2024 een reserve gevormd. In 2024 is 2,5 miljoen euro gereserveerd voor de verwachte implementatiekosten gerelateerd aan de hervormingsbezuinigingen.

Personeelskosten bezuinigingen
(huidige hoogte 5 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Bestemmingsreserve
Looptijd t/m	n.v.t.
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	5.000.000
Minimum bedrag	100.000
Datum Raadsbesluit	11-7-2024
Waarom is de reserve ingesteld	Link instellingsbesluit: voorjaarsnota 2024, beslispunt 2a Frictiekosten die naar verwachting ontstaan door de concrete bezuinigingen en de hervormingsbezuinigingen.
Toelichting op het verloop	Naar verwachting ontstaan er door de concrete bezuinigingsmaatregelen en de hervormingsbezuinigingen frictiekosten. In 2024 wordt hiervoor 5 miljoen euro gereserveerd.

12. Algemene Reserves

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Algemene Reserve	57.664	0	57.664	30.460	8.297	79.827
Algemene dekkingsreserve	52.552	-26.448	26.104	237.574	207.375	56.303
Totaal Algemene reserve	**110.216**	**-26.448**	**83.768**	**268.034**	**215.672**	**136.130**

Algemene reserve

Algemene Reserve
(huidige hoogte 79,827 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	999.999.999
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1900
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene reserve maakt deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit en is de uiterste buffer voor het opvangen van de financiële gevolgen van optredende risico's. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de geactualiseerde risicoberekening. Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in programmabegroting en jaarstukken.
Toelichting op het verloop	De toevoeging in 2024 van 30,460 miljoen euro behelst diverse toevoegingen vanuit de voorjaarsnota 2024 (28,563 miljoen euro). De vervallen toevoeging aan de Algemene reserve is per abuis verwerkt als onttrekking aan deze reserve. De onttrekking in 2024 van 8,297 miljoen euro betreft een onttrekking in 2024 van 6,400 miljoen euro vanwege het verlagen van de weerstandscapaciteit en de per abuis verwerkte onttrekking.

Algemene dekkingsreserve (huidige hoogte 56,303 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

Aard van de reserve	Algemene reserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Nee
Maximum bedrag	999.999.999
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1997
Waarom is de reserve ingesteld	De algemene dekkingsreserve wordt gebruikt voor gemeente brede reserveringen van incidentele baten zolang deze nog geen bestemming hebben gekregen. Daarnaast wordt de algemene dekkingsreserve gebruikt voor egalisatie tussen de jaren van de meerjarenraming. Jaarlijks wordt het rekeningresultaat in de algemene dekkingsreserve gestort, waarna het als ‘nog te besteden resultaat’ opnieuw beschikbaar komt bij de eerstvolgende voorjaarsnota.

Toelichting op het verloop	De financiële effecten van de B&D voorstellen bestaan uit: Stortingen in de algemene dekkingsreserve vanwege doorschuiven van budgetten van in totaal 12,473 miljoen euro en de onttrekking van het negatief resultaat 2023 na B&D voorstellen van in totaal -38,921 miljoen euro. Per saldo een onttrekking van -26,448 miljoen euro. De toevoeging in 2024 van 237,574 miljoen behelst diverse toevoegingen vanuit de besluitvorming van de Voorjaarsnota 2024 (192,924 miljoen euro), diverse toevoegingen vanuit de 2e bestuur rapportage 2024 (21,897 miljoen euro) en diverse toevoegingen vanuit eerdere besluitvorming (22,753 miljoen euro) De onttrekking in 2024 van 207,375 miljoen behelst diverse onttrekkingen vanuit de besluitvorming van de Voorjaarsnota 2024 (96,649 miljoen euro), diverse onttrekkingen vanuit de 2e bestuur rapportage 2024 (17,092 miljoen euro), een onttrekking vanwege doorschuiven van budgetten uit de B&D voorstellen (12,473 miljoen euro) en diverse onttrekkingen vanuit eerdere besluitvorming (81,161 miljoen euro)

13. Vaste Activa

x € 1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	B&D voorstellen 2023	Saldo 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Stand 31-12-2024
	a	b	c=a+b	d	e	f=c+d-e
Vaste Activareserve	275.540	120	275.660	52.730	203.037	125.353
Totaal Vaste activa	**275.540**	**120**	**275.660**	**52.730**	**203.037**	**125.353**

Vaste activa

Vaste Activareserve
(huidige hoogte 125,353 mln)

A	Hoogte reserve	
B	Actualiteit reserve	
C	Looptijd reserve	
D	Mutatie 4 jaar reserve	

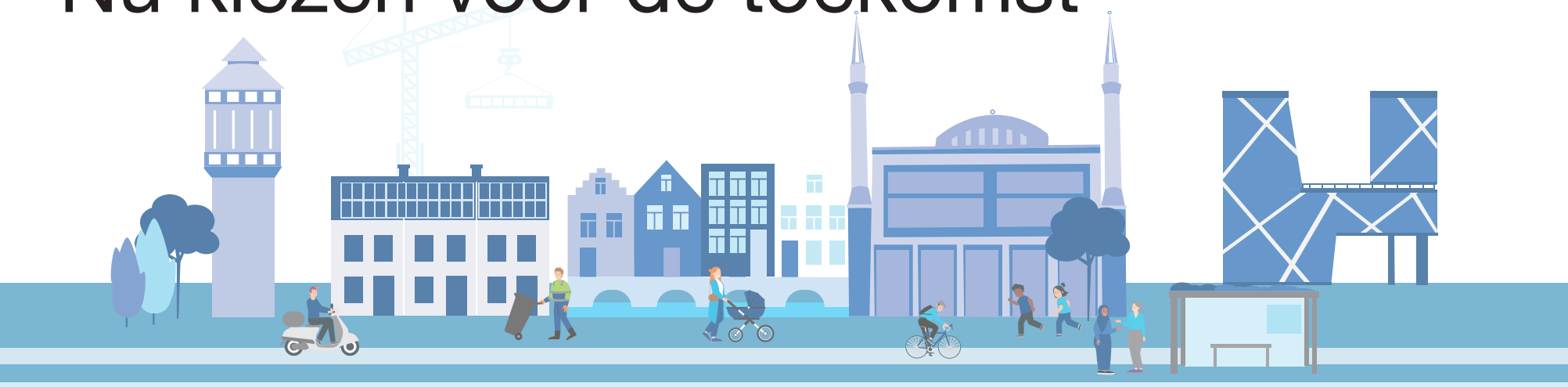
Deze reserve wordt een deel van de vaste activareserve niet gebruikt en alleen dit deel wordt opgeheven.

Aard van de reserve	Kapitaallastenreserve
Looptijd t/m	31-12-2999
Rentetoerekening	Ja
Maximum bedrag	Niet van toepassing
Minimum bedrag	Niet van toepassing
Datum Raadsbesluit	1-1-1999

Waarom is de reserve ingesteld	Als een actief wordt gefinancierd met een incidentele interne bijdrage, wordt deze bijdrage in de vaste activareserve gestort. Instelling van een activareserve of toevoegingen daaraan vinden plaats op basis van een raadsbesluit bij de vaststelling of een wijziging van de begroting. Aan de reserve wordt vervolgens jaarlijks onttrokken om de bijbehorende afschrijvingslast te dekken. Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijving. De rentevergoeding op deze reserve wordt ingezet om de rentelast te dekken.
Toelichting op het verloop	Vanuit deze reserve worden jaarlijks de bijbehorende kapitaallasten betaald.

Verantwoording 2024

Nu kiezen voor de toekomst

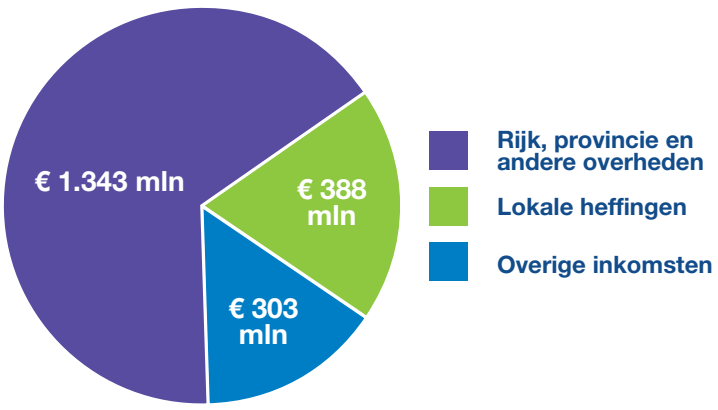

Met de jaarstukken leggen we verantwoording af over de resultaten en de financiën in 2024

Centraal staan daarbij de vragen: wat hebben we bereikt, wat hebben we gedaan en wat heeft dit gekost? In 2024 hadden we een sluitende begroting. Dit jaar wordt afgesloten met een overschot van € 32,6 miljoen (inclusief wijzigingen in de reserves).

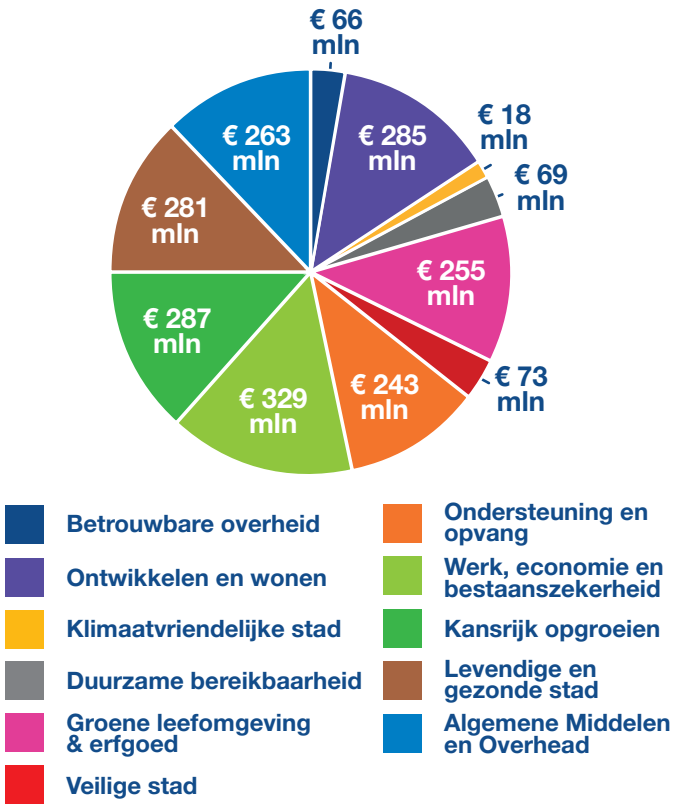
Inkomsten: € 2,034 miljard

Waar is het geld vandaan gekomen?

Uitgaven: € 2,169 miljard

Waar heeft de gemeente het geld aan uitgegeven?

20 keer wat hebben we in 2024 bereikt

Hieronder staat een klein deel van wat we deden met het geld uit de begroting. Het aanmoedigen van kansengelijkheid, de aanpak van woningnood, het tegengaan van de klimaatcrisis en zorgen voor een leefbare en levendige stad. Natuurlijk heeft de gemeente Utrecht dit samen met inwoners en ondernemers gedaan.

Kansengelijkheid

- We gaven ook in 2024 gerichte hulp aan Utrechters bij het vinden van werk.
- We werkten samen met de stad om gezondheidsverschillen tussen inwoners in Utrecht te verkleinen.
- We vinden het belangrijk dat je in Utrecht kunt demonstreren. Demonstreren is een mensenrecht en geldt voor iedereen. We zagen het aantal demonstraties in Utrecht stijgen van 380 per jaar in 2023 naar 522 per jaar in 2024.
- We openden het gezinshuis in Vleuten waar kinderen veilig op kunnen groeien.
- We pakten overlast aan met een gerichte aanpak op het voorkomen van overlast door personen en groepen.
- We zorgden ook in 2024 voor een menswaardige opvang en begeleiding van vluchtelingen, EU-arbeidsmigranten en statushouders. Zo hebben we nieuwe opvangplekken gevonden op de Europalaan en Vlampijpstraat.

Aanpakken woningnood

- We voerden de vergunningsplicht in voor betaalbare nieuwbouwkoopwoningen. Daardoor blijven nieuwe koopwoningen betaalbaar voor starters en middeninkomens.
- We hebben 2048 nieuwbouwwoningen kunnen opleveren. De komende jaren stijgt dit aantal verder.
- We bouwden ook in 2024 in balans. Dat betekent dat we naast woningen ook zorgen voor voorzieningen, voor groen en voor ov.

Tegengaan klimaatcrisis

- We maakten een aanpak voor een vol stroomnet. Zodat er op het volle elektriciteitsnetwerk voldoende ruimte komt voor het aansluiten van onder andere nieuwe woningen en scholen.
- We openden een zogenaamde Energy hub in Lage Weide. Daar wordt lokaal duurzame energie opgewekt om daar ook weer lokaal te gebruiken.
- We presenteerden concrete plannen om Utrecht in 2050 volledig afvalvrij te maken en materialen vaker en beter te hergebruiken.
- We hebben de zero emissiezones voorbereid: omdat de meest vieze auto's niet meer in de stad mogen komen, wordt de lucht in Utrecht nog gezonder.
- We kochten een locatie voor tijdelijke opslag van herbruikbare materialen uit de openbare ruimte. We ontvingen € 1,1 miljoen aan EU-subsidie voor twee plekken waar Utrechters materialen zoals meubels en hout kunnen hergebruiken.

Levendige en leefbare stad

- We hebben de succesvolle restauratie van de Domtoren afgerond. De nieuwe opening was een spectaculair moment voor Utrecht.
- We zorgden voor meer groen in straten en op pleinen en we deelden 6000 bomen uit aan Utrechters.
- We laten meer mensen sporten door het opleveren van 2 nieuwe sporthallen in 2024 en door te zorgen voor meer plekken om te sporten en te spelen op straat.
- We werken aan minder afval in Utrecht. In 2024 was de hoeveelheid restafval per inwoner weer lager dan in 2023.
- We zorgen dat het makkelijker wordt om een evenement in Utrecht te organiseren en minder overlast voor inwoners door het opstellen van zogenaamde locatieprofielen waarin staat wat er wel en niet mag op een bepaalde plek. Dat is handig voor de organisator en geeft meer rust voor bewoners.
- Met de uitvoering van het Programma Wervengebied zijn ook in 2024 werven en kelders hersteld en behouden voor de toekomst.

Subsidiemonitor 2024

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl/
subsidiehulp

Inhoud

Inleiding 3

Samenvatting 4

Hoofdstuk 1: Aantal aangevraagde subsidies 5

Hoofdstuk 2: Aantal niet toegekende subsidies 6

Hoofdstuk 3: Aantal toegekende subsidies 8

3.1 Aantal toegekende subsidies per subsidieregeling 8

3.2 Aantal verleende subsidies per organisatieonderdeel 9

3.3 Bedrag van de verleende subsidies 11

3.4 Nadere regels subsidie en verleende subsidies per regeling 12

Hoofdstuk 4: Subsidieaanvragers 13

4.1 Bewoners 13

4.2 Organisaties 14

Hoofdstuk 5: Afhandeltermijnen van subsidies 15

5.1 Afhandeltermijn van aanvragen 15

5.2 Afhandeltermijn van eindrapportages 16

Hoofdstuk 6: Klantonderzoek 18

6.1 Klantonderzoek naar het aanvraagproces 18

6.2 Klantonderzoek naar het verleningsproces en het genomen besluit 18

Bijlage 20

Verleende subsidies in 2022, 2023 en 2024 per organisatieonderdeel en subsidieregeling 20

Inleiding

Voor u ligt de 6e subsidiemonitor. In deze subsidiemonitor leest u hoeveel subsidieaanvragen het subsidiebureau in 2024 heeft ontvangen, hoeveel van deze aanvragen er wel en niet zijn toegekend en voor welke subsidieregelingen. Verder leest u hoeveel bewoners en organisaties subsidie hebben aangevraagd en hoe lang het heeft geduurd om de subsidieaanvragen en eindrapportages af te handelen. De monitor sluit af met de uitkomsten van het klantonderzoek.

De gegevens van 2024 vergelijken we waar mogelijk met de gegevens uit 2022 en 2023. Daarmee is het mogelijk om de ontwikkeling in de afgelopen jaren te zien. In de subsidiemonitor gaan we niet uitgebreid in op de financiële verdeling van de subsidies. In de jaarrekening 2024, die gelijk met deze monitor naar de gemeenteraad gaat, staan alle financiële cijfers van de toegekende subsidies in 2024.

De subsidiemonitor geeft een beeld van de omvang en uitvoering van het subsidieproces. De subsidiemonitor gaat niet in op de doelmatigheid van de subsidies. Een subsidie is een instrument om een bepaald beleidsdoel te bereiken en is onderdeel van de evaluatie van dat beleid.

De gegevens voor de subsidiemonitor komen uit EasyFunders, het geautomatiseerde systeem dat het subsidiebureau gebruikt voor de afhandeling van de subsidieaanvragen. Een klein deel van de subsidieaanvragen handelt het subsidiebureau niet af. Deze aanvragen zijn niet meegenomen in de subsidiemonitor.

Het afhandelproces staat nooit stil. Voor de monitor zijn we uitgegaan van de stand van zaken op 3 maart 2025. Verder is de datum waarop de aanvraag is ontvangen, de datum die bepaalt in welk jaar de subsidie meetelt. Een aanvraag die op 31 december 2024 is ontvangen, telt mee in 2024, hoewel de afhandeling pas in 2025 kan plaatsvinden.

Na de turbulente coronajaren, stijgende energieprijzen en de gevolgen van de oorlog in Oekraïne, zien we in 2024 een stabilisering van het aantal subsidieaanvragen.

Samenvatting

In 2024 heeft het subsidiebureau 4.489 subsidie-aanvragen ontvangen. Van deze aanvragen zijn 3.409 aanvragen toegekend en 981 niet toegekend. 99 aanvragen zijn nog in behandeling. In 2024 zijn er ongeveer 40 nieuwe of gewijzigde subsidieregelingen bijgekomen. Het totaal aantal aanvragen in 2024 is met ongeveer 10% gestegen ten opzichte van 2023. Deze stijging is vooral te danken aan de aanvragen voor de nieuwe cultuurnota periode 2025-2028 en aan de subsidie voor Ondernemer Centraal.

Bewoners en organisaties vroegen het vaakst subsidie aan voor het Initiatievenfonds, voor Ondernemer Centraal en voor het aanleggen van een groen dak. Daarnaast werd ook de nieuwe subsidieregeling Woning isoleren vaak aangevraagd.

In 2024 vroegen 2.926 bewoners dan wel organisaties één of meer subsidies aan. Daarvan ontvingen 1.320 bewoners en 1.092 organisaties een toekenning voor één of meer subsidies.

De afhandeltermijn van de subsidieaanvragen is gedaald. De afhandeltermijn van zowel de eenmalige subsidies als de jaarsubsidies is gedaald. Hetzelfde geldt voor de afhandeltermijn van de aangevraagde bedragen. De afhandeltermijn van de eindrapportages is eveneens gedaald.

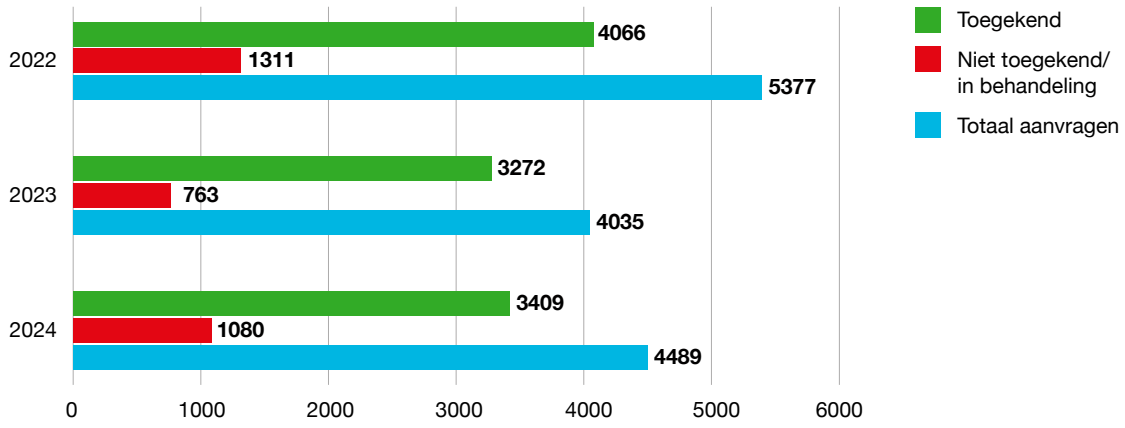
Het klanttevredenheidsonderzoek heeft alleen in de eerste helft van 2024 plaatsgevonden. In de tweede helft van 2024 is een nieuwe opzet gemaakt voor het klanttevredenheidsonderzoek.

Hoofdstuk 1
Aantal aangevraagde subsidies

In 2024 zijn er door bewoners en organisaties 4.489 subsidies aangevraagd. Dat is een toename van het aantal aanvragen met ongeveer 11% als we dat vergelijken met het aantal aanvragen in 2023 (4.035).

Van de 4.489 subsidieaanvragen zijn er 3.409 toegekend en 981 zijn er niet toegekend. Daarnaast zijn nog 99 aanvragen uit 2024 in behandeling. In de onderstaande grafiek staat hoeveel aanvragen er in 2022, 2023 en 2024 zijn aangevraagd, toegekend en niet toegekend. Het betreft hier de stand van zaken op 3 maart 2025.

Figuur 1 | Aantal aangevraagde subsidies per jaar

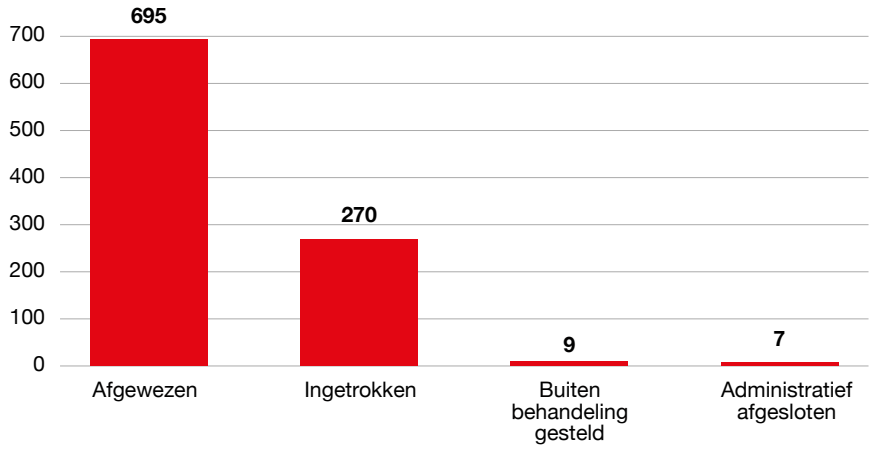
De toename van het aantal aanvragen ligt voor een deel aan de toename van de aanvragen voor de ondersteuning van ondernemers (Ondernemer Centraal). Daarnaast kwamen er veel aanvragen voor de nieuwe cultuurnotaperiode 2025-2029 en voor de nieuwe regeling voor het nemen van isolatiemaatregelen aan de woning.

Vrijwel alle aanvragen zijn vastgelegd in het subsidiesysteem EasyFunders (EF) en worden afgehandeld door het subsidiebureau. In 2024 is EF geschikt gemaakt voor de afhandeling van de aanvragen loonkostensubsidie. Maar vanwege privacyoverwegingen wordt deze regeling niet door het subsidiebureau, maar door de afdeling Werk en inkomen afgehandeld. De aanvragen loonkostensubsidie 2024 zijn nog niet meegenomen in deze subsidiemonitor.

Hoofdstuk 2
Aantal niet toegekende subsidies

In 2024 leidde 22% van alle subsidieaanvragen niet tot een positief subsidiebesluit (In 2023 was dit 19%). Een deel van de aanvragen wordt afgewezen. Soms trekt de aanvrager zijn of haar aanvraag in. Om dit proces te verbeteren en ervoor te zorgen dat aanvragen soepeler verlopen, worden de digitale aanvraagformulieren steeds beter ingericht in EasyFunders. Door de juiste vragen te stellen tijdens de aanvraagprocedure wordt snel duidelijk of subsidie voor betreffende regeling aangevraagd kan worden. In 2023 is een begin gemaakt met het strakker inregelen van de aanvragen.

Figuur 2 | Reden waarom een aanvraag uit 2024 niet is toegekend

Er zijn meerdere redenen om een aanvraag af te wijzen. Bijvoorbeeld omdat het budget voor een regeling op is, omdat de aanvraag inhoudelijk niet voldoet of omdat de aanvraag te laat is ingediend. Sommige regelingen hebben meer afwijzingen, dan andere. Hieronder een overzicht van de 5 subsidieregelingen met relatief de meeste afwijzingen.

Figuur 3 | Meest afgewezen aanvragen per subsidieregeling in 2024

Subsidieregeling	Afgewezen	Verleend	% Afgewezen
Regeling Inclusie en Diversiteit	54	12	82%
Projectsubsidie Cultuur	168	64	72%
Impulssubsidies Cultuur	90	82	52%
Woning isoleren	45	144	24%
Initiatievenfonds wijken	45	802	5%

Voor de regeling Inclusie en diversiteit zijn relatief de meeste aanvragen afgewezen. Er werd veel meer subsidie gevraagd dan er budget beschikbaar was. Alleen de aanvragen met het hoogste aantal punten (inhoudelijk de beste aanvragen) konden verleend worden.

Het aantal afwijzingen voor de project- en impulssubsidie cultuur is een combinatie van een tekort aan budget en aanvragen die inhoudelijk onvoldoende zijn.

Bij de regeling Woning isoleren gaat het vooral om inhoudelijke afwijzingen. Een aanvraag heeft bijvoorbeeld betrekking op de kosten voor woningverbetering en niet voor woningisolatie.

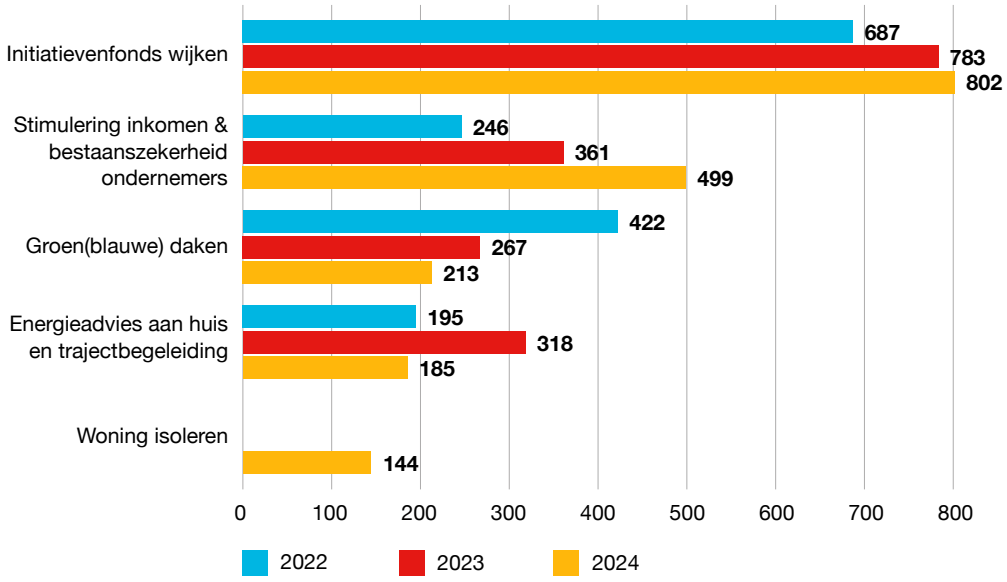
Hoofdstuk 3
Aantal toegekende subsidies

Van de 4.489 in 2024 aangevraagde subsidies zijn er 3.409 verleend. Dat is ongeveer 76% van het aantal aanvragen. Dat percentage is vergelijkbaar met andere jaren. De bewoner of organisatie heeft subsidie ontvangen voor een activiteit die gedaan wordt of al gedaan is.

3.1 Aantal toegekende subsidies per subsidieregeling

Net als in eerdere jaren ontvingen bewoners en organisaties in 2024 het vaakst subsidie voor het Initiatievenfonds Wijken. Bij deze regeling kunnen de wijkbureaus de aanvrager helpen een aanvraag te doen. Hieronder een grafiek van de 5 subsidieregelingen waarvoor de meeste aanvragen zijn toegekend in de afgelopen 3 jaar:

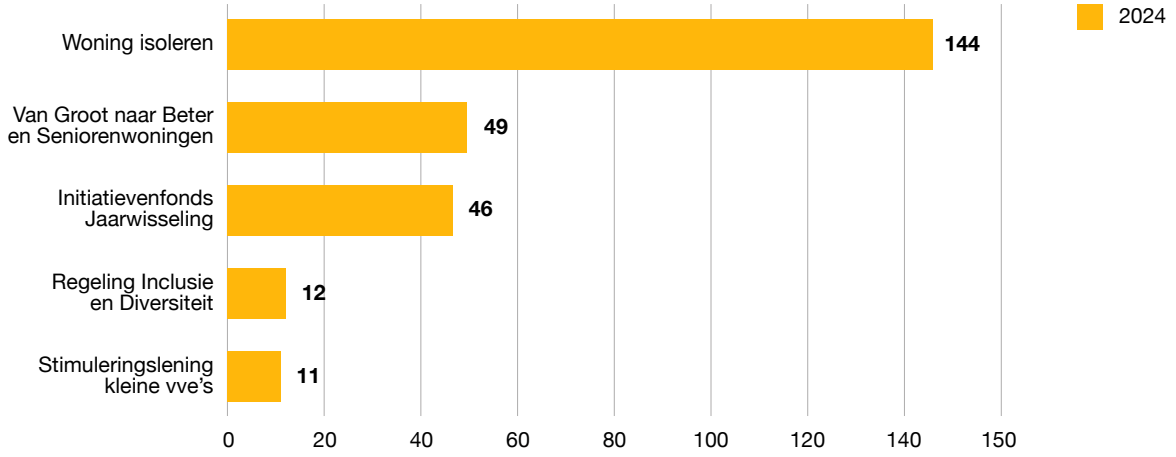
Figuur 4 | Meest toegekende aanvragen per subsidieregeling in 2022, 2023 en 2024

Verder zien we in 2024 opnieuw een stijging van het aantal subsidies voor Ondernemer Centraal. Ondernemers uit het MKB krijgen advies en hulp bij het leiden van hun bedrijf. Het aantal subsidies voor de aanleg van een groen dak en voor een energieadvies aan huis is in 2024 gedaald vergeleken met 2023, maar is nog steeds hoog.

In 2024 zijn er 10 nieuwe subsidieregelingen gekomen. Voor de volgende 5 regelingen zijn de meeste aanvragen toegekend.

Figuur 5 | Top-5 nieuwe subsidieregelingen in 2024 met de meeste toegekende aanvragen

3.2 Aantal verleende subsidies per organisatieonderdeel

De 3.409 toegekende subsidies vallen onder de verantwoordelijkheid van meerdere organisatie-onderdelen. In 2024 waren er 9 organisatieonderdelen betrokken bij één of meer subsidieregelingen. De 3.409 verleende subsidies vielen onder de volgende organisatieonderdelen:

Figuur 6 | Verleende subsidies per organisatieonderdeel in 2022, 2023 en 2024

Organisatieonderdeel	Verleend 2022	Verleend 2023	Verleend 2024
Wijken	777	878	937
Werk en Inkomen	305	455	581
Maatschappelijke Ontwikkeling	695	683	576
Ontwikkelorganisatie Ruimte	1.088	631	572
Culturele zaken	513	252	419
Stadsbedrijven – Beheer Openbare Ruimte	426	271	216
Veiligheid	152	91	100
Volksgezondheid	22	6	4
Bestuurs- en Concernstaf	14	5	4
Vastgoedorganisatie Utrecht	1	-	-
Project Management Bureau	73	-	-
Totaal verleend	**4.066**	**3.272**	**3.409**

De grootste verschillen zien we bij Culturele zaken (+ 167) en Werk en Inkomen (+ 126). Bij Culturele zaken gaat het om de nieuwe aanvragen voor de Cultuurnota periode 2025 – 2028 en voor de aanvragen Combinatiefuncties cultuur 2025-2026. De stijging bij Werk en Inkomen komt door de toename van het aantal aanvragen voor de Ondernemer Centraal. De grootste daling ligt bij Maatschappelijke ontwikkeling (- 107). Het gaat hier vooral om de tegemoetkoming energiekosten maatschappelijke organisaties en de subsidie voor de tegemoetkoming particuliere opvang Oekraïense vluchtelingen die in 2024 niet meer aangevraagd konden worden.

Bij Wijken is het aantal aanvragen licht gestegen. Behalve het Initiatievenfonds valt ook de regeling Samen voor Overvecht en de regeling Initiatievenfonds Jaarwisseling onder Wijken. In het onderstaande overzicht staat hoeveel subsidies Initiatievenfonds er zijn verleend per wijkbureau.

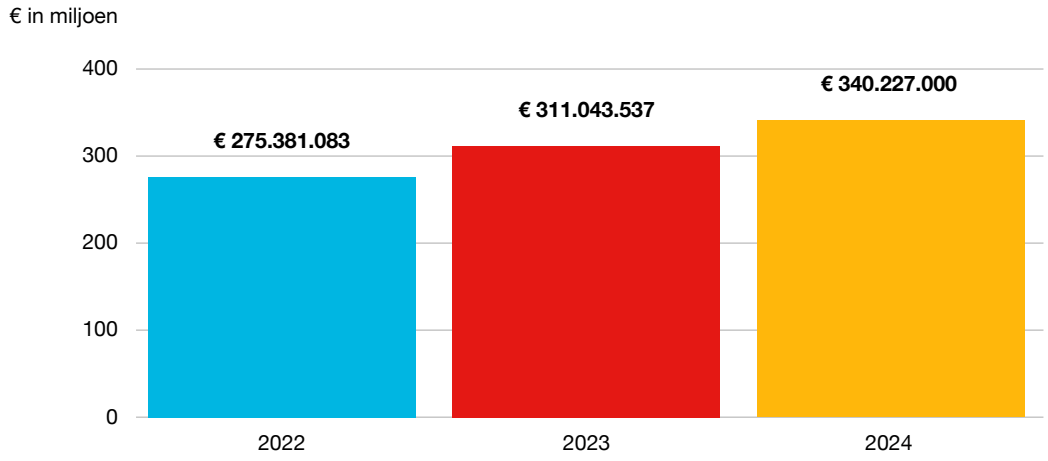
Figuur 7 | Verleende subsidies Initiatievenfonds per wijkbureau in 2022, 2023 en 2024

Wijkbureau	Verleend 2022	Verleend 2023	Verleend 2024
Binnenstad	28	23	30
Leidscherijn	75	91	90
Noordoost	110	110	115
Noordwest	81	89	90
Oost	50	49	59
Overvecht	49	64	64
Vleuten - De Meern	82	80	68
West	77	98	92
Zuid	69	93	93
Zuidwest	66	86	101
Totaal verleend	**687**	**783**	**802**

3.3 Bedrag van de verleende subsidies

In 2024 werd er voor een bedrag van ruim € 340 miljoen subsidie verleend. Dit is het bedrag dat is opgenomen in de jaarrekening 2024 van de gemeente Utrecht en bevat ook subsidies die niet via het subsidiebureau zijn verleend (zoals onder andere de loonkostensubsidie). In onderstaande grafiek staat welke bedragen er de afgelopen jaren zijn verleend.

Figuur 8 | Bedrag van de verleende subsidies in 2022, 2023 en 2024

In 2024 zijn de uitgaven aan subsidies met iets meer dan 9% gestegen in vergelijking met 2023. Voor een deel komt dit door de indexatie van de jaarsubsidies.

In 2024 is in de begroting en jaarrekening van de gemeente Utrecht de programma indeling aangepast. Daardoor is het niet mogelijk om de verdeling per programma van 2022 en 2023 te vergelijken met die van 2024. De subsidiebijdrage van 2024 is verdeeld onder de volgende programma's:

Figuur 9 | Toegekende subsidies per programma volgens de jaarrekening 2024

Programma	Toegekende subsidie
Kansrijk opgroeien	€ 109.366.000
Levendige en gezonde stad	€ 103.992.000
Passende ondersteuning en opvang	€ 46.441.000
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	€ 40.706.000
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	€ 18.097.000
Veilige stad	€ 7.406.000
Aantrekkelijke en groene leefomgeving	€ 6.492.000
Betrouwbare overheid	€ 4.284.000
Klimaatvriendelijke stad	€ 3.443.000
Duurzame bereikbaarheid	-
Totaal	**€ 340.227.000**

3.4 Nadere regels subsidie en verleende subsidies per regeling

In 2024 zijn er ongeveer 40 nadere regels subsidie goedgekeurd door het college. Het gaat hier om zowel nieuwe als gewijzigde regelingen. Dat zijn er 10 minder dan in 2023.

De nadere regels worden in het subsidiesysteem EF vertaald naar een subsidieregeling waarvoor bewoners of organisaties een aanvraag kunnen indienen. Op de website van het subsidiebureau (www.utrecht.nl/subsidie) staat welke subsidieregelingen er beschikbaar zijn, aan welke voorwaarden een aanvraag moet voldoen en welke documenten men mee moet sturen met de aanvraag.
In de bijlage staat een overzicht vermeld van het aantal verleende subsidies per organisatieonderdeel en subsidieregeling in 2022, 2023 en 2024.

Hoofdstuk 4
Subsidieaanvragers

Zowel bewoners als organisaties kunnen subsidie aanvragen en ontvangen. In 2024 is er door 1.644 bewoners en door 1.282 organisaties subsidie aangevraagd.

Van de 1.644 bewoners hebben er 1.320 één of meer subsidies ontvangen.
Van de 1.282 organisaties hebben er 1.092 één of meer subsidies ontvangen.

4.1 Bewoners

1.320 bewoners deden in 2024 één of meer aanvragen die zijn toegekend. De meeste bewoners ontvingen één subsidie. Bij het Initiatievenfonds zijn er ongeveer 60 bewoners die voor meerdere aanvragen en activiteiten een subsidie kregen.

In 2024 waren er 2 nieuwe regelingen waarvoor bewoners subsidie konden aanvragen. Het ging om het isoleren van de eigen woning waarbij de maximale subsidie € 1.500 was en voor het verhuizen van een (te) grote huurwoning in Utrecht naar een passende huurwoning in de woningmarktregio Utrecht. Voor deze regeling was de bijdrage maximaal € 3.000 (en € 5.000 voor U-pas houders). Van beide regelingen is veel gebruik gemaakt. Voor de verhuisregeling “Van Groot naar Beter” is het budget inmiddels op en de subsidie kan niet meer worden aangevraagd.

In onderstaande tabel staat per regeling, hoeveel aanvragers in 2024 een subsidie hebben gekregen en voor hoeveel aanvragen. Daarnaast staat de gemiddelde bijdrage per aanvraag in 2024 en 2023.

Figuur 10. Aantal bewoners dat subsidie kreeg in 2024 en het gemiddelde bedrag per toegekende aanvraag in 2024 en 2023

Regelingnaam	Unieke aanvragers in 2024	Unieke aanvragen in 2024	Gemiddeld aangevraagd bedrag in 2024	*Gemiddeld aangevraagd bedrag in 2023*
Initiatievenfonds wijken	473	555	€ 1.165	*€ 1.061*
Groen(blauwe) daken	209	210	€ 672	*€ 716*
Energieadvies aan huis en trajectbegeleiding	184	185	€ 374	*€ 308*
Woning isoleren	140	144	€ 1.007	
Politiekeurmerk Veilig Wonen	94	94	€ 560	*€ 543*
Stimulering beperking emissies houtstook	59	60	€ 1.501	*€ 1.490*
Van Groot naar Beter en Seniorenwoningen	49	49	€ 4.061	
Overig*	112	115	€ 11.212	*€ 8.783*
Totaal	**1.320**	**1.412**	**niet berekend**	***niet berekend***

** Overig heeft een hoger gemiddeld bedrag in 2024 en 2023 door de subsidiebedragen voor herstel werfkelders*

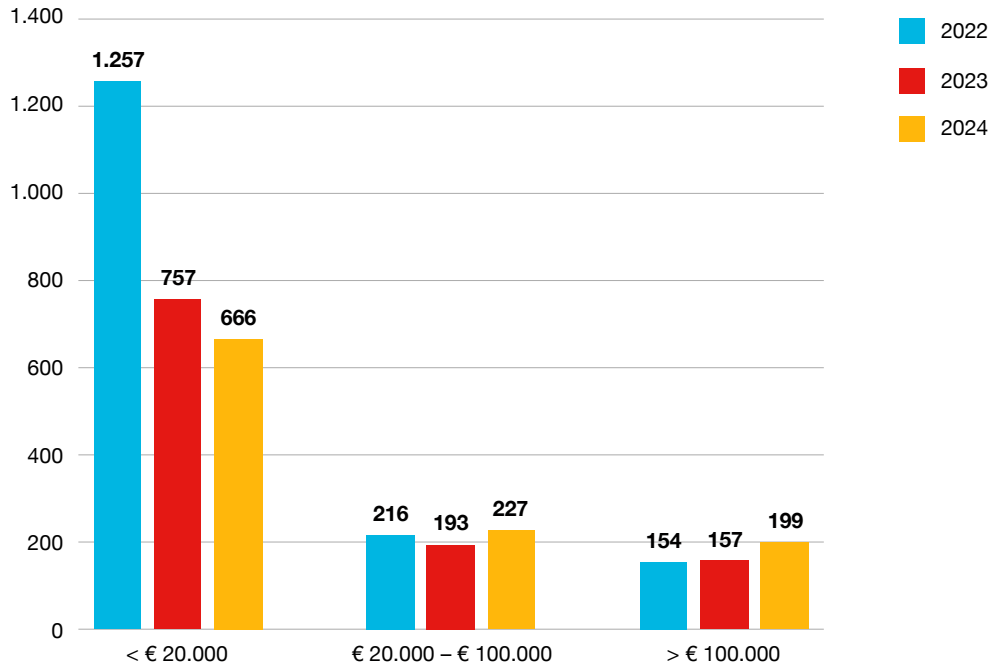
Het gemiddelde bedrag per aanvraag is toegenomen in 2024, alleen bij de regeling voor de aanleg van een groen dak is de bijdrage afgenomen. De oorzaak hiervan kan zijn dat er per aanvraag minder m2 groen dak wordt aangelegd.

4.2 Organisaties

1.092 organisaties deden in 2024 één of meer aanvragen die zijn toegekend. Dat is gelijk met 2023 toen 1.091 organisaties één of meer aanvragen toegekend kregen. Bij organisaties komt het vaker voor dat zij subsidie ontvangen voor verschillende activiteiten en subsidieregelingen. Net als in 2023 ontvangt ongeveer 25% van de organisaties meer dan één subsidie. Alles bij elkaar hebben de organisaties 1.997 aanvragen gedaan (in 2023 waren dat 1.887 aanvragen). Deze stijging komt met name door de toename van het aantal subsidies aan de organisaties die de ondernemers ondersteunen en helpen met de bedrijfsvoering (Ondernemer Centraal). De 20 organisaties hebben voor bijna 500 ondernemers subsidie gekregen (in 2023 ging het om 360 aanvragen).

Er zijn grote verschillen in de hoogte van de subsidies die de organisaties ontvingen. Van de 1.092 organisaties ontvingen 666 organisaties een subsidie van € 20.000 of lager en 426 organisaties ontvingen een subsidie van meer dan € 20.000. In onderstaande grafiek staat hoeveel organisaties in 2022, 2023 en 2024 een subsidie ontvingen en hoe hoog de subsidie was.

Figuur 11 | Aantal organisaties dat in 2022, 2023 en 2024 subsidie toegekend kreeg per subsidieklasse

De stijging van het aantal toegekende subsidies boven de € 100.000 ligt vooral aan de aanvragen Cultuurnota periode 2025-2028 die in 2024 afgehandeld zijn.

Hoofdstuk 5
Afhandeltermijnen van subsidies

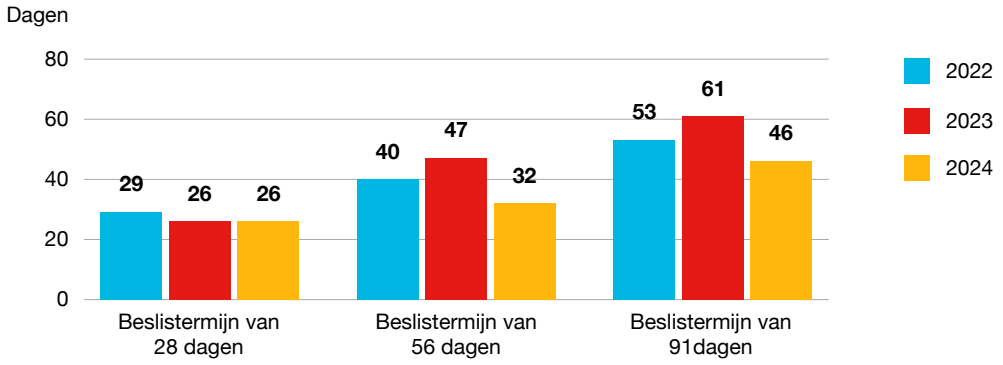
5.1 Afhandeltermijn van aanvragen

In de Algemene Subsidieverordening (ASV) en de nadere regels is vastgelegd binnen welke termijn het college een besluit moet nemen over een subsidieaanvraag (= de beslistermijn). De aanvrager ontvangt het besluit niet meer via de post maar in zijn digitale subsidieportaal. Alleen als een aanvrager niet over een e-mailadres beschikt, wordt het besluit nog via de post verstuurd.

In de ASV staat dat het college binnen 13 weken een beslissing neemt over de volledige aanvraag. In nadere regels kan een kortere (of langere) beslistermijn worden opgenomen. Voor eenvoudige aanvragen waarbij de inhoudelijke toets snel kan gebeuren (soms alleen door het subsidiebureau) geldt een beslistermijn van 28 dagen (4 weken). Aanvragen waarvoor een inhoudelijke beoordeling nodig is of waarbij aanvragen met elkaar vergeleken moeten worden, hebben een langere beslistermijn van 91 dagen (13 weken).

In onderstaande grafiek staat wat de gemiddelde behandeltijd voor aanvragen is geweest in 2022, 2023 en 2024. Daarbij is een uitsplitsing gemaakt naar de beslistermijnen van 28, 56 en 91 dagen.

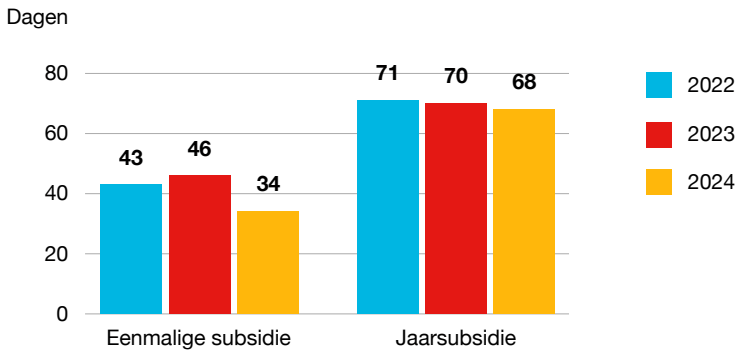
Figuur 12 | Gemiddeld aantal dagen behandeltijd van aanvragen in 2022, 2023 en 2024 per beslistermijn

Vergeleken met 2023 is de afhandeling van de aanvragen gelijk gebleven of sneller gegaan.
In deze grafiek zijn de afgehandelde aanvragen voor de meerjarige regelingen van cultuur niet meegenomen. Deze regelingen hadden een langere doorlooptijd. Bijvoorbeeld de aanvragen voor de cultuurnotaperiode 2025-2028 moesten uiterlijk 31 januari 2024 ingediend zijn. Door het lange besluitvormingsproces zijn de aanvragen pas eind 2024 verleend. Voor deze regeling was de beslistermijn 335 dagen.

Behalve de vergelijking met de standaard beslistermijnen is het ook interessant om te kijken of er verschil zit in de behandeltijd voor het soort subsidies of de hoogte van de subsidies. In deze vergelijking zijn de behandeltermijnen voor de meerjarige cultuuraanvragen niet meegenomen omdat deze behandeltermijn de vergelijking met voorgaande jaren teveel beïnvloed.

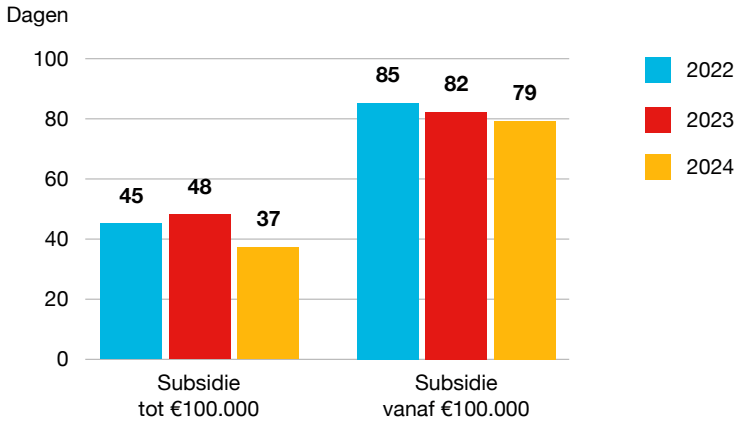
Figuur 13 | Figuur 13 Gemiddeld aantal dagen behandeltijd van eenmalige subsidie aanvragen en jaarsubsidies in 2022, 2023 en 2024

De afhandeling van zowel de eenmalige subsidies als de jaarsubsidies is in 2024 sneller gegaan dan in de voorgaande jaren.

Als we kijken naar de hoogte van het subsidiebedrag, dan is in 2024 de afhandeling van subsidies tot € 100.000 sneller gegaan dan in 2023. Ook de afhandeling van de subsidies boven de € 100.000 is sneller gegaan dan in 2023. Deze afhandeltermijn is net als in 2023 met 3 dagen afgenomen.

Figuur 14 | Gemiddeld aantal dagen behandeltijd van aanvragen onder en boven € 100.000 in 2022, 2023 en 2024

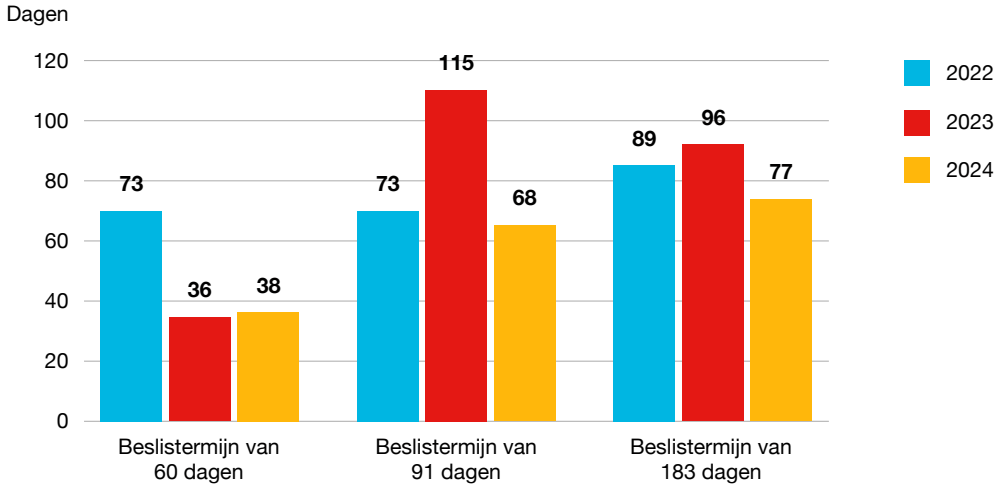

5.2 Afhandeltermijn van eindrapportages

Naast de behandelingstermijn van de aanvragen is er ook gekeken naar de termijn waarop in 2024 de eindrapportages over de ontvangen subsidies zijn afgehandeld. Het gaat hier dan om eindrapportages van subsidies die in eerdere jaren zijn toegekend. In 2024 heeft het subsidiebureau 1.849 eindrapportages afgehandeld. Dit proces wordt ook wel vaststellen van de subsidie genoemd.

De algemene beslistermijn voor de beoordeling van de eindrapportages en vaststelling van de subsidie is 183 dagen (6 maanden). In nadere regels wordt niet vaak afgeweken van de algemene beslistermijn uit de ASV. Voor het Initiatievenfonds Wijken wordt een beslistermijn van 60 dagen aangehouden (2 maanden). Voor de regeling Groene daken en Beperking emissies door houtstook is de beslistermijn 91 dagen (3 maanden).
De gemiddelde behandeltijd van de eindrapportages laat in 2024 een positief effect zien. De afhandeling van de meeste eindrapportages is aanzienlijk gedaald. Alleen de afhandeling van de aanvragen voor het Initiatievenfonds Wijken is met 2 dagen toegenomen.

Figuur 15 | Gemiddeld aantal dagen behandeltijd van eindrapportages in 2022, 2023 en 2024 per beslistermijn

Hoofdstuk 6
Klantonderzoek

In 2024 is besloten om het klantonderzoek zoals in 2022 en 2023 is uitgevoerd per 1 juli te stoppen. De reden hiervoor is dat de respons uit eerdere jaren voldoende informatie heeft opgeleverd over de tevredenheid met de subsidieprocessen en dat de lopende onderzoeken weinig nieuwe informatie opleveren.

Het eerdere idee om het onderzoek anders te definiëren en niet doorlopend te laten zijn, hebben we in 2024 uitgewerkt. In de tweede helft van 2024 is een enquête opgesteld voor de regeling Groenblauwe daken. Dit klantonderzoek is per 1 januari 2025 beschikbaar voor de aanvragers van een groenblauw dak.

De hier gepresenteerde gegevens zijn dus alleen gebaseerd op het 1e halfjaar van 2024.

6.1 Klantonderzoek naar het aanvraagproces

Er zijn 26 enquêtes ingevuld. Ongeveer 75% van de enquêtes is ingevuld door een organisatie en 25% door een bewoner.

De meeste deelnemers aan het klantonderzoek hebben de enquête ingevuld nadat ze een subsidie voor Kunst en cultuur hebben aangevraagd.
Uit de gegeven antwoorden blijkt het volgende:

- De leesbaarheid van de website is goed;
- Men is tevreden over het subsidieportaal;
- De uitleg van de voorwaarden op de website is duidelijk.

Nog te verbeteren:

- Verschillen tussen de tekst op de website en de exacte tekst in de Nadere Regel subsidie
- Vraagstelling (bijvoorbeeld personele bezetting in fte of in personen)

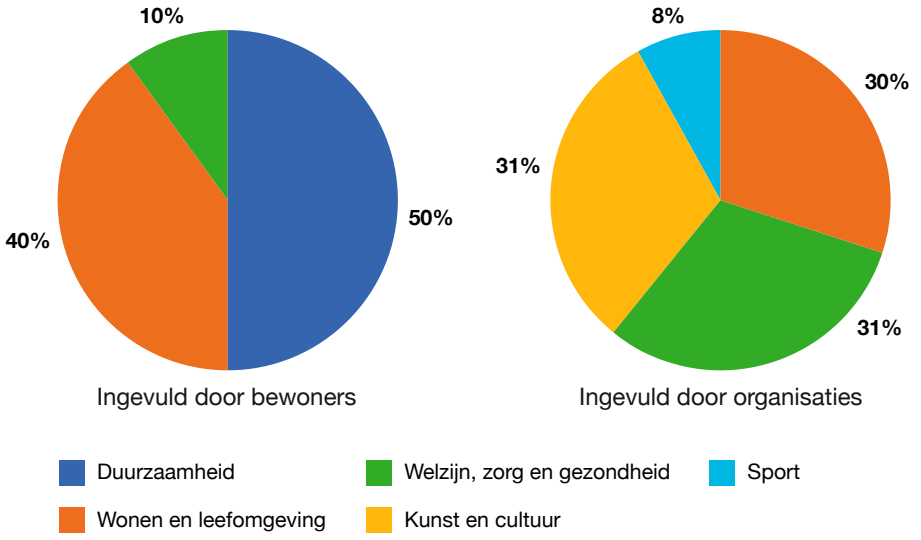
6.2 Klantonderzoek naar het verleningsproces en het genomen besluit

Er zijn 21 enquêtes ingevuld. Ongeveer 55% van deze enquêtes is ingevuld door een bewoner en 45% door een organisatie. Ongeveer 70% van de respondenten is tevreden over de duidelijkheid van het subsidiebesluit (dat is de brief met daarin de beslissing over de subsidieaanvraag) en over de volledigheid van de informatie in het besluit.

60% van degenen die de enquête hebben ingevuld krijgen een subsidie van minder dan € 5.000. 40% van de enquêtes is ingevuld door aanvragers die een (gedeeltelijke) afwijzing hebben ontvangen en 60% van de enquêtes is ingevuld door aanvragers die het volledige aangevraagde bedrag verleend hebben gekregen.

In onderstaand overzicht staat welke subsidie is aangevraagd door de bewoners en organisaties die de enquête hebben ingevuld.

Figuur 16 | Percentage ingevulde enquetes verleningsfase door bewoners en organisaties

Bijlage

Verleende subsidies in 2022, 2023 en 2024 per organisatieonderdeel en subsidieregeling

Organisatie onderdeel	Regelingnaam (groepen)	2022	2023	2024
Bestuurs- en Concernstaf	Volksfeesten	6	5	4
	Utrecht4GlobalGoals	8		
Totaal Bestuurs- en Concernstaf		**14**	**5**	**4**
Culturele zaken	Basissubsidie amateurkunst	130	123	121
	Impulssubsidies Cultuur	126	44	82
	Cultuurnota 2025-2028 / Cultuurnota 2021-2024	9	7	75
	Projectsubsidie Cultuur	69	52	64
	Eenm. subsidie cultuur Ontwikkeling en knelpunten	8	13	22
	Cultuurnota 2025-2026 / Cultuurnota 2023-2024	13		13
	Amateurkunsteducatie 2025-2028			9
	Investeringsbijdrage Muziekstudio's	6	9	8
	Combinatiefuncties cultuur 2025-2026 / 2023 - 2024	8		8
	Culturele broedplaatsen gemeente Utrecht			4
	Impuls jongerencultuur gemeente Utrecht			4
	Jongerencultuurhuis LR/Vleuten-De Meern 2025-2028			3
	Huisvesting culturele sector Berlijnplein	1	1	2
	Culturele broedplaatsen stedelijke regio Utrecht			2
	Stedelijke beheer cultureel vastgoed 2025-2028			1
	Stedelijke mediaplatform			1
	Lesgeld instrumentaal muziekonderwijs	7	3	
	Ontwikkelsubsidie Cultuur	82		
	Noodsteun cultuur- en erfgoedinstellingen	32		
	Programmeringsbudget Cultuur	10		
	Huurkorting broedplaatsen	6		
	Cultuurprogramma jongeren Leidsche Rijn en VdM	3		
	Coronamaatregelen culturele evenementen	2		
	Jongerencultuurhuis Overvecht 2019-2024	1		
Totaal Culturele zaken		**513**	**252**	**419**
Maatschappelijke Ontwikkeling	Challenge/support sportaanbieder	69	90	117
	Vrijwillige inzet voor elkaar	98	107	87
	Onderwijs	68	69	68
	Begeleiden, opvang en ondersteuning asielzoekers	45	44	42

Organisatie onderdeel	Regelingnaam (groepen)	2022	2023	2024
	Sportevenement	26	32	41
	Sociale prestatie en dagondersteuning	32	33	34
	Challenge/support aangepast sporten	26	29	32
	Algemene subsidieaanvraag MO	5	9	15
	Toegankelijkheid van ondernemingen en organisaties	11	12	14
	Beheerde speeltuinen	13	13	13
	De stem van Utrecht	7	11	12
	Regeling Inclusie en Diversiteit			12
	Voorlichting discriminatie	2	5	10
	Passende Kinderopvang 2024–2029	4	8	7
	Slavernijverleden zichtbaar maken	11	7	6
	Lesgeven in grootstedelijke context	8	6	6
	Zomerprogramma Utrecht	4	6	6
	Sport, bewegen en verenigingsondersteuning	4	5	6
	Challenge/support samenwerking sportakkoord	9	6	5
	Driehoeksoverleggen buurtcentra	6	7	4
	GIA	2	3	4
	Veilig thuis, Jeugdbescherming, Jeugdreclassering	6	8	3
	Informatie advies en clientondersteuning(tender)	4	5	3
	Clientondersteuning	4	3	3
	Maatschappelijke opvang	3	3	3
	Basiszorg daklozen regio Utrecht	1	3	3
	Exploitatiesubsidie sportaccommodatie	2	2	3
	Bibliotheek Utrecht	2	1	3
	Preventie jongeren liefde-relaties-seksualiteit	1		2
	Omscholing Toekomstgericht Werk	106	13	1
	Kinder- en jongerenwerk	6	4	1
	Mantelzorgondersteuning	1	2	1
	Buurtteams jeugd en gezin	2	1	1
	Scoutingactiviteiten	2	1	1
	Stimulering vrijwilligerswerk	2	1	1
	Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	1	1	1
	Basisvoorziening Vrijwilligersondersteuning	1	1	1
	Jeugdhulp	1	1	1
	Jongerenwerk (subsidietender)	1	1	1
	Jongerenwerk en veiligheid	1	1	1
	Maatschappelijke diensttijd Utrecht	1	1	1

Organisatie onderdeel	Regelingnaam (groepen)	2022	2023	2024
	Tegemoetkoming energiekosten maatschappelijke organisaties		61	
	Compensatie part opvang Oekraïense vluchtelingen		30	
	Herstel en veerkracht voor de Utrechtse jeugd	20	21	
	Buurtteams sociaal	1	4	
	Challenge/support buurtsportcoach sportakkoord		4	
	Sociaal makelaar (subsidietender)	2	2	
	Talentontwikkeling Sport		2	
	BSO+	3	1	
	Melding discriminatie	2	1	
	Achternaamswijziging slavernijverleden	1	1	
	Sterk Utrechts MBO		1	
	Sportclubs duurzaam uit de crisis	48		
	Stimuleren begeleiding stages en leerbanen MBO	16		
	Subsidie noodsteun Covid 19 aan sportclubs	3		
	Onderhoud volkstuinen	1		
Totaal Maatschappelijke Ontwikkeling		**695**	**683**	**576**
Ontwikkelorganisatie Ruimte	Energieadvies aan huis en trajectbegeleiding	195	318	185
	Woning isoleren			144
	Stimulering beperking emissies houtstook	58	96	60
	Van Groot naar Beter en Seniorenwoningen			49
	Opstellen herstelplan kelders wervengebied		28	39
	Verduurzaming evenementen		17	15
	Stimuleringslening kleine vve's			11
	Uitvoeren herstelplan kelders wervengebied		5	9
	Algemene aanvraag Ruimte en Economie	1	1	8
	Energievoucher mkb 2024-2026			6
	Startbouwimpuls			6
	Evenementenfonds		13	5
	Dierenweides	7	5	5
	Subsidie vitale winkelgebieden	6	4	5
	Energiemaatregelen maatschappelijk vastgoed	4	3	5
	Erfgoed	8	1	5
	Investeringsimpuls meerwaardeafdracht	2		5
	Samen verduurzamen (collectieve initiatieven)	1	3	4
	Ondernemersfonds Utrecht	2	2	2
	Vergoeding energie besparen klein-MKB		112	1
	Ruimtelijke plannen	2	2	1

Organisatie onderdeel	Regelingnaam (groepen)	2022	2023	2024
	Bijdrage aan EBU	1	1	1
	Ecosysteem voor starters en groeiers (eenmalig)	5		1
	Huurdersparticipatie	4	4	
	Efficiënt en duurzaam Goederenvervoer		4	
	Energieloket verduurzaming vastgoed Utrecht	5	3	
	Stimuleren arbeidsmarkttransities	3	3	
	Duurzaam monumentenadvies	12	2	
	Aanpak versneld verbeteren sociale huurwoningen		2	
	Tegemoetkoming energiekosten MKB	281	1	
	Natuur- en milieucommunicatie	1	1	
	Controle Coronatoegangsbewijs (CTB)	314		
	Tegemoetkoming OZB voor kwetsbare ondernemers	70		
	Ondernemersinitiatieven Utrecht 900 jaar	66		
	Sloop van vervuilende voertuigen	29		
	Morgen mooier maken	5		
	Ecosysteem voor starters en groeiers (meerjarig)	2		
	Ruimtelijke strategie: Ruimte voor Initiatief	2		
	Zonneboiler	2		
Totaal Ontwikkelorganisatie Ruimte		**1088**	**631**	**572**
Project Management Bureau	Utrecht 900 jaar	73		
Totaal Project Management Bureau		**73**		
Stadsbedrijven - Beheer Openbare Ruimte (BOR)	Groen(blauwe) daken	422	267	213
	Watervriendelijk Maatschappelijk Vastgoed	2	2	2
	Onderhoud monumentale bomen	2	2	1
Totaal Stadsbedrijven - Beheer Openbare Ruimte (BOR)		**426**	**271**	**216**
Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU)	Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS)	1		
Totaal Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU)		**1**		
Veiligheid	Politiekeurmerk Veilig Wonen	148	86	94
	Hulpverlening bij ongevallen en rampen	3	2	4
	Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	1	3	2
Totaal Veiligheid		**152**	**91**	**100**
Volksgezondheid	Verslavingspreventie (2025 t/m 2026)	3	2	1
	Verslavingszorg gemeente Utrecht	1	1	1
	WMO collectieve GGZ preventie		2	1
	Toeleiding naar (bemoei)zorg	2		1
	Uitstapprogramma's voor sekswerkers (DUUP+)		1	

Organisatie onderdeel	Regelingnaam (groepen)	2022	2023	2024
	Gezonde leefstijl	15		
	Stedelijke prostitutiehulp- en dienstverlening	1		
Totaal Volksgezondheid		**22**	**6**	**4**
Werk en Inkomen	Stimulering inkomen & bestaanszekerheid ondernemers	246	361	499
	Jobcoaching en werkbegeleiding	15	72	79
	Actieagenda Schuldenvrij	5	8	2
	Werkgeverscheque	34	11	1
	Huisvesting voedselbanken		1	
	Innovatieregeling Utrechtse Werktafel	2	2	
	Plusbonus	3		
Totaal Werk en Inkomen		**305**	**455**	**581**
Wijken	Initiatievenfonds wijken	689	783	802
	Initiatievenfonds stad	66	68	68
	Initiatievenfonds Jaarwisseling			46
	Samen voor Overvecht	22	27	21
Totaal Wijken		**777**	**878**	**937**
EINDTOTAAL		**4.066**	**3.272**	**3.409**

2025-003.DDK

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	4690
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	4.b
Titel	Raadsvoorstel Resultaatbestemming 2024
Behandelend ambtenaar	Simcha Anker / Miranda de Nooijer
Telefoon	06 48 50 95 52 / 06 29 08 88 46
E-mail	simcha.anker@utrecht.nl / miranda.de.nooijer@utrecht.nl
Datum collegebesluit	13 mei 2025
Thema	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Raadsadviseur (lijst)	Jelmer Lok/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	**5 juni 2025**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Resultaatbestemming 2024

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Simcha Anker
Kenmerk	30268390
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Resultaatbestemming 2024 vast te stellen, waarin de voorstellen voor budgetoverhevelingen naar 2024 voor een bedrag van 19,8 miljoen euro worden vastgesteld en ten laste worden gebracht van de Algemene dekkingsreserve.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
Met de Resultaatbestemming 2024 wordt voorgesteld welke middelen uit het jaarresultaat 2024 worden overgeheveld naar 2025.

Context
Aanleiding
Het resultaat van de Jaarstukken 2024 laat een positief saldo zien van 32,6 miljoen euro. Daarnaast worden voorstellen gedaan om een aantal resterende incidentele budgetten uit 2024 over te hevelen naar 2025 met als doel de beoogde activiteiten of projecten af te kunnen ronden of alsnog te kunnen realiseren. Daarmee wordt het positieve resultaat over 2024 met 19,8 miljoen euro verlaagd. Het resultaat na bestemming van 12,6 miljoen euro wordt meegenomen bij de integrale afweging in de Voorjaarsnota 2025.

Het voorstel voor resultaat bestemming bestaat uit:
- Resterende incidentele budgetten (op basis van specifieke besluitvorming door de raad)
- Stortingen in reserves conform het vastgestelde doel van de reserve

Onttrekkingen aan reserves conform het doel van de reserve
De voorstellen zijn in de bijlage voorzien van een beslispunt en onderbouwing, ter verbetering van het inzicht in de gemaakte keuzes.

Juridische context
De gemeenteraad heeft op grond van artikel 189 van de Gemeentewet de bevoegdheid om financiële middelen beschikbaar te stellen, het zogenaamde budgetrecht.

Beslistermijn
De Resultaatbestemming 2024 dient direct na de besluitvorming over de Jaarstukken 2024 en voorafgaand aan de Voorjaarsnota 2025 vastgesteld te worden. De Jaarstukken 2024 dienen voor 15 juli 2025 bij de provincie Utrecht te worden aangeleverd.

Beoogd effect
Door het vaststellen van de resultaatbestemming, worden budgetten doorgeschoven om alsnog uitvoering te geven aan voorgenomen beleid. Dit saldo en het resultaat van de Jaarstukken 2024 worden ten laste gebracht van de Algemene dekkingsreserve.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
Besluitvorming heeft plaatsgevonden in de planning en control cyclus 2024, bestaande uit de Begroting 2024, wijzigingen op de vastgestelde begroting en de Jaarstukken 2024.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Resultaatbestemming 2024 vast te stellen, waarin de voorstellen voor budgetoverhevelingen naar 2024 voor een bedrag van 19,8 miljoen euro worden vastgesteld en ten laste worden gebracht van de Algemene dekkingsreserve
Argumenten	
1.1	Resterende incidentele budgetten uit de Jaarstukken 2024 blijven hiermee beschikbaar voor het realiseren van de beoogde activiteiten of projecten.
	De Utrechtse spelregels voor resultaatbestemming gaan over: - *Resterende budgetten* Budgetten voor incidentele programma's of projecten kennen niet altijd een voorspelbaar kostenverloop. Indien een project- of programmadoelstelling nog niet is gerealiseerd en er resteert nog budget dan wordt deze via de resultaatbestemming doorgeschoven naar het volgende begrotingsjaar. - *Stortingen in reserves conform het doel van de reserve*.

	Reserves worden gevormd om te sparen voor een specifiek doel, om bepaalde kosten/opbrengsten over de jaren heen te egaliseren of om eenmalige bijdragen ten behoeve van investeringen die afgeschreven dienen te worden meerjarig beschikbaar te houden (vaste activa reserves) - *Onttrekkingen aan reserves conform het doel van de reserve*. Er wordt onttrokken aan een reserve als er uitgaven zijn gedaan in de exploitatie waar geen exploitatiebudget voor is maar waar wel een bestemmingsreserve/ egalisatiereserve voor is. Het saldo dat na de resultaatbestemming resteert valt vrij in het gemeentebreed nog te bestemmen resultaat. Dit saldo wordt betrokken bij de integrale afweging van beleidskeuzes
1.2	Een resultaat van de jaarrekening komt ten laste of ten gunste van de Algemene dekkingsreserve.
	Het resultaat van de jaarstukken wordt overeenkomstig de boekhoudprincipes verwerkt ten laste of ten gunste van het eigen vermogen.

Financiën
De voorstellen voor resultaatbestemming worden gedekt uit het jaarrekeningresultaat. Het resterende bedrag (jaarrekeningresultaat minus de bestedings-en dekkingsvoorstellen) bedraagt 12,4 miljoen euro en wordt betrokken bij de integrale afweging voor de Voorjaarsnota 2024.

Vervolg
Door de besluitvorming worden de bestedings- en dekkingsvoorstellen verwerkt in de Begroting 2025.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)
‘Gemeente aan zet’ is van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie
Er is geen specifieke communicatie voorzien.

(Niet)Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van de gemeentelijke rekening (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Resultaatbestemming 2024

Bijlagen informatief
-

Overzicht voorstellen Resultaatbestemming 2025

Nr.	Onderwerp	Omschrijving	Soort	Bedrag
1	Budget waterschappen	Toevoeging reserve	In de begroting van het product verkiezingen zit een structurele bijdrage van de waterschappen van 0,062 miljoen euro voor de waterschapsverkiezingen die één keer per 4 jaar wordt gehouden. Dit saldo storten we 3 jaar in de egalisatiereserve en onttrekken we in het jaar van de verkiezing (2027).	62.000
2	Verkiezingen	Toevoeging reserve	Het positieve resultaat van 2024 wordt veroorzaakt door lagere personele kosten, omdat de formatie van het kernteam niet het hele jaar volledig gevuld was en de kosten van de Europees parlement verkiezing lager waren dan de standaard begroting voor een verkiezing. Wij stellen voor om dit positieve resultaat van 0,2 miljoen euro, conform de spelregels, in de egalisatiereserve te storten om te onttrekken bij een andere verkiezingen.	202.000
3	POK-middelen (versterken 2e lijns klachtbehandeling)	Overheveling	De POK-middelen voor een Robuuste Rechtsbescherming (waar de Ombudsman uit gedekt wordt) zijn toegekend tot en met 2027. Om te kunnen beoordelen of en hoe de toekenning van de middelen na 2027 kan worden voortgezet is door de fondsbeheerders als voorwaarde gesteld dat uiterlijk in 2027 een evaluatie van de inzet van de middelen is afgerond. Dit kan leiden tot het stopzetten van het budget, een herziening of een aanpassing in de verdeling. Hiermee zijn deze middelen dus incidenteel tot en met 2027 en niet structureel.	128.000

4	Storting RBW	Toevoeging reserve	De onttrokken middelen uit de reserve betaalbaar wonen, die bestemd waren voor investeringen in de openbare ruimte ten behoeve van specifieke woningbouwprojecten, zijn niet geheel aangewend. Om de middelen te behouden voor deze specifieke woningbouwprojecten wordt voorgesteld om de overgebleven middelen terug te storten in de reserve.	800.000
5	Storting RRO	Toevoeging reserve	De werkelijke lasten voor de Reserve Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten zijn lager dan begroot. Het verschil wordt verrekend met de bestemmingsreserve.	1.567.000
6	Wet Goed Verhuurderschap	Overheveling	Voor de implementatie en uitvoering van de Wet Goed Verhuurderschap zijn er incidenteel gelden via de meicirculaire 2023 toegekend. Per 1 juli 2024 is de wet uitgebreid met de Wet betaalbare huur waarmee de gemeente wettelijk verplichte bevoegdheden heeft gekregen om te handhaven op een te hoge huurprijs. Bij de besluitvorming van de Wet betaalbare huur is de startdatum van de handhaving uitgesteld naar 1 januari 2025. Hierdoor verschuiven werkzaamheden voor implementatie van de nieuwe regels naar 2025.	100.000

7	Bestuurlijke opdracht programmateam sociale huisvesting trede 4 vastgoed	Overheveling	Het programma realisatie sociale huisvesting is in april 2024 door de raad vastgesteld. Het uitvoeren van de daarin opgenomen acties, die meer binnen het bestaande (versnellen ervan) lagen, zijn meteen in uitvoering genomen. De acties hadden effect, maar brachten minder soelaas voor het structureel oplossen van het probleem. Daarom is ook door bestuurders verzocht (oktober 2025) verder te kijken, zoals naar het oprichten van een nieuwe woonentiteit. De concrete, verkennende offerte uitvraag is in november-december ontwikkeld, waardoor opdrachtverlening en uitvoering niet meer in 2024 mogelijk was. Dit budget betreft een budget voor de uitvoering van een bestuurlijke opdracht door VGU in trede 4 (vastgoed) van het programmateam sociale huisvesting. Deze bestuurlijke opdracht gaat in 2025 lopen.	50.000

8	Implementatie Omgevingswet Meicirculaire 2024	Overheveling	De Omgevingswet (Ow) is op 1 januari 2024 van kracht gegaan. Voor de invoering en implementatie van deze wet ontvangt de gemeente Utrecht al een aantal jaren incidentele middelen van het Rijk. Het betreft een doeluitkering voor de implementatie van Omgevingswet. Er zijn door gemeente Utrecht extra werkzaamheden te verrichten voor bijvoorbeeld de doorontwikkeling van de omgevingsvisie (voor 2027), de opgave om het tijdelijk omgevingsplan om te zetten naar het definitieve omgevingsplan (voor 2032) en het toetsen en verstrekken van de omgevingsvergunningen onder de nieuwe wet. In de meicirculaire 2024 voor de Omgevingswet is 0,968 miljoen euro door het rijk aan gemeente Utrecht.	968.000
9	Opbrengsten conversieregeling erfpacht 2017	Toevoeging reserve	Conform motie 2017/191 'Betaalbaar wonen' worden de opbrengsten van de Conversieregeling Erfpachten 2017 bestemd voor projecten die bijdragen aan betaalbaar wonen.	3.103.465

10	Toevoeging incidenteel btw-voordeel over voorgaande jaren aan reserve cameratoezicht	Toevoeging reserve	Op basis van het coalitieakkoord is het aantal flexibele camera's uitgebreid met 10. Hiervoor is echter geen dekking meegegeven. We zien nu dat de kosten voor het huren en verplaatsen van deze camera's niet binnen het huidige budget passen. De kosten voor het uitkijken van de camera's zijn ook veel hoger dan begroot. In 2024 is er wel een incidenteel voordeel van 0,308 miljoen euro, omdat de BTW over oude jaren nog kon worden teruggevraagd. We stellen voor om dit voordeel in de reserve te storten, zodat het beschikbaar blijft voor cameratoezicht. Na afronding van de aanbesteding in 2025, komen we met een voorstel voor de besteding van de reserve voor de komende jaren.	308.000
11	Regionale middelen aanpak dakloosheid	Overheveling	De gemeente Utrecht ontvangt als centrumgemeente middelen voor de regionale aanpak van dakloosheid. Met de regio zijn over deze middelen afspraken gemaakt over de meerjarige inzet. Deze kunnen niet worden nagekomen als de middelen niet worden toegekend.	1.472.000
12	Regionale middelen Living lab eerst een thuis	Overheveling	Utrecht heeft als centrumgemeente incidenteel middelen ontvangen voor de aanpak van dakloosheid. De middelen worden meerjarig ingezet. Het jaar van inzet hangt mede samen met de oplevering van woonprojecten. Inmiddels zijn alle middelen bestemd en toegekend aan aanbieders.	869.000

13	Middelen Beschermd wonen	Overheveling	De gemeente Utrecht ontvangt als centrumgemeente middelen voor de uitvoering van Beschermd wonen. Jaarlijks wordt er voor de middelen een werkbegroting opgesteld met de regio. Met de regio is afgesproken dat overschotten ten opzichte van deze begroting beschikbaar blijven voor inzet ten behoeve van de werkbegroting in het volgend jaar.	2.483.000
14	Arbeidsmarktregio Utrecht Midden	Overheveling	Dit is opgebouwd uit restant budget actieplan jeugdwerkloosheid (1.253.000) en het budget voor de Utrechtse Werktafel (521.000). Activiteiten worden vanaf 2025 uitgevoerd onder 1 vlag, nl de arbeidsmarktregio Utrecht Midden. Dit betreft budgetten die Utrecht als centrumgemeente voor de regio ontvangt.	1.774.000
15	Overhevelen investeringsbudget twee stedelijke Upcyclecentra	Overheveling	Ten behoeve van het succesvol afronden van de twee Upcyclecentra project is het noodzakelijk het overgebleven budget mee te nemen naar 2025. De werkelijke bouw van de eerste start begin 2025.	366.263

16	Aanpak inclusieve stagemarkt	Overheveling	Als gevolg van onder andere een lagere vaststelling van de subsidie mbo-uitvoeringsplan 2019-2023 (doordat door Corona de door de mbo's gemaakte kosten lager uitvielen dan gepland) en de meegevallen kosten voor offertes in het huidige mbo-uitvoeringsplan 2023-2026 is sprake van een onderbesteding. Omdat de aanpak inclusieve stagemarkt ook als onderdeel van het huidige mbo-uitvoeringsplan 2023-2026 nog doorloopt en enkele activiteiten uit de plannen 2019-2023 op dat onderwerp nog niet waren uitgevoerd als gepland (doordat de start van het 'uitvoeringsplan inclusieve stagemarkt' destijds was vertraagd en kosten van de projectleider zijn opgevangen binnen bestaande formatie i.p.v. op projectbudget) stellen we voor om het daaraan gekoppelde bedrag van het incidentele budget over te hevelen naar 2025.	90.000
17	Jongeren ontmoetingsplekken	Overheveling	In de gemeenteraadvergadering van 11 juli 2024, met kenmerk 12308782, werd incidenteel budget van 0,226 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het realiseren van een visie op jongerenontmoetingsplekken. In 2024 is echter slechts 0,005 miljoen euro van het budget gebruikt voor de uitvoering van een Quick Scan. Het resterende bedrag moet worden overgeheveld naar 2025, zodat de daadwerkelijke bouw van de jongerenontmoetingsplekken kan plaats vinden.	221.000

18	Gezond ouder worden	Overheveling	Het uitvoeringsprogramma ouderen wordt (naar verwachting) in maart 2025 door het college vastgesteld. Dat is iets later dan oorspronkelijk voorzien. Enkele activiteiten in het uitvoeringsprogramma, zoals “Het project Brief 60 jaar, regelen maar! (=werktitel)” was in 2024 nog niet klaar om te worden uitgevoerd en gaan we nu in 2025 uitvoeren (conform Uitvoeringsplan ouderen).	80.000
19	Leefstijl interventie	Overheveling	Het zwaartepunt van de activiteiten wordt in 2025 verwacht en de bestedingen van de incidentele coalitiemiddelen zijn niet gelijkelijk verdeeld over de coalitiejaren. Daar komt bij dat in 2024 incidentele rijksmiddelen (SPUK GALA en SPUK Lokale Preventie akkoorden) eerst aangewend zijn, voordat eigen coalitiemiddelen zijn gebruikt.	200.000
20	Schoollunches	Overheveling	Het eerste kwartaal van 2024 was voor een deel nodig voor planvorming (UVP GGUJ) - vastgesteld door college in maart 2024. De concrete uitvoering is daarmee pas later in het jaar gestart. Daarnaast is het subsidieplafond Gezond leren op school vastgesteld exclusief indexering van de middelen. Daarmee hebben we een lager bedrag aan subsidies kunnen verstrekken dan aan middelen beschikbaar was.	115.000
21	Project Modernisering Sekswerkbeleid	Overheveling	Het budget is voor de realisatie van de ambities van het college omtrent de modernisering van ons sekswerkbeleid, als beschreven in de raadsbrief d.d. 2 juni 2023.	180.000

22	Mentale Gezondheid	Overheveling	Uitvoeringsprogramma (UvP) is vertraagd door latere vaststellen nota Gezondheid 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen' (zomer 2024). Daardoor is UvP Mentale gezondheid nog niet vastgesteld (voorzien Q1 2025). Dat betekent dat wij in 2024 nog niet alle middelen hebben kunnen inzetten conform UvP Mentale gezondheid. Vanwege karakter SPUK GALA en IZA (maar ook NPO gelden - nadere regel herstel en veerkracht) zijn afgelopen jaren veel projecten vanuit die dekkingsbronnen gefinancierd. Mentale gezondheid heeft veel raakvlakken met andere thema's. We willen daar een goede koppeling mee maken zodat er duurzame borging komt ook na afloop coalitiemiddelen, maar veel van die UvP's worden ook pas Q1 2025 vastgesteld.	145.000
23	Bruidschat Attleeplantsoen	Overheveling	In 2023 is er voor de school aan het Attleeplantsoen 39 een bruidsschat ontvangen voor het onderhoud van in totaal € 149.200. De bruidsschat is een afkoop van de vertrekkende school voor onderhoud. De school heeft de wettelijke verplichting om dit onderhoud uit te voeren. Van de bruidsschat is in 2023 en 2024 niets besteed, omdat vanwege efficiency overwegingen het onderhoud wordt meegenomen door de aannemers bij de renovatie van het pand. Deze renovatie start in 2025. Voorgesteld wordt om het restant over te hevelen naar 2025 voor de onderhoudskosten die nodig zijn om de betreffende pand qua onderhoud op niveau te brengen.	149.200

24	Ontrekking reserve Stadskantoor	Onttrekking reserve	De reserve stadskantoor is opgesteld ter dekking van het eigenaars- en gebruikersonderhoud van het stadskantoor. In 2024 is er voor 0,2,241 miljoen euro aan eigenaarsonderhoud uitgevoerd. Voorgesteld wordt om deze kosten te onttrekken uit de reserve Stadskantoor, conform het doel van deze reserve.	-2.241.312
25	Creatieve huisvesting	Overheveling	Als onderdeel van het coalitieakkoord is bij de VJN 2022 besloten om in de periode 2022-2026 in totaal 2,0 miljoen euro beschikbaar te stellen voor een instrumentarium voor betaalbare creatieve huisvesting. Het resterende budget van 2023 bedraagt 0,36 miljoen euro. Mede doordat de uitvoering van projecten vaak samenvalt met gemeentebrede gebiedsontwikkelingen en bezuinigingsopgaven, is het budget t/m 2024 niet volledig besteed. Daarnaast is er een onderbesteding op de nadere regel culturele broedplaatsen, die is in december 2023 voor het culturele veld opengesteld. Broedplaatsorganisaties kunnen via deze regel subsidie aanvragen voor het afdekken van de onrendabele top bij investeringen. In december 2024 heeft het college B&W het Uitvoeringsprogramma Huisvesting Culturele en Creatieve Sector 2025 – 2028 vastgesteld en gedeeld met de gemeenteraad. In dat uitvoeringsprogramma geven we verdere uitvoering aan de opdracht uit het coalitieakkoord om een instrumentarium te ontwikkelen voor betaalbare huisvesting voor de creatieve sector met een aantal concrete projecten. Inmiddels is duidelijk dat de geplande projecten geen onderdeel uitmaken van de bezuinigingen waarmee we o.a. kunnen inzetten op het realiseren van circa 2.500 m2 betaalbare creatieve werkruimte bij het Attleeplantsoen, 2.000 m2 betaalbare creatieve werkruimte in parkeergarage Paardenveld en 1200 à 2400 m2 in het gebied ‘Tussen de Rails’ en in de bovenstedelijke culturele voorziening Overvecht Centrum. De verwachting is dat o.a. met de uitvoering van deze projecten het budget volledig benut zal zijn.	358.000

26	Culturele stedelijke regiovorming	Overheveling	Dit betreft het resterende budget voor het project 'proeftuin Culturele stedelijke regiovorming'. Met de proeftuin Culturele Stedelijke Regio Utrecht halen synergie en schaalvoordeel uit samenwerking met provincie en gemeenten op het gebied van aanbod van werkruimte voor creatieve makers. Voor de uitvoering van de proeftuin stedelijke regio heeft het Rijk 0,3 miljoen euro beschikbaar gesteld in 2019. Deze bijdrage van Het Rijk is door de Provincie Utrecht, de gemeente Amersfoort en de Gemeente Utrecht gematcht met 0,2 miljoen euro (per overheid 0,067 miljoen euro). Inmiddels is de proeftuin afgerond. Met de resterende middelen willen de provincie, Amersfoort en Utrecht in 2025 de opbrengsten van de proeftuin verduurzamen in de regio. Dit doen we door het aanstellen van een regionale broedplaatsmakelaar en het continueren van de subsidie Culturele Broedplaats Stedelijke Regio Utrecht.	130.000

27	Nachtcultuur	Overheveling	Vanuit het coalitieakkoord is er vanaf 2024 ruim 0,1 miljoen euro beschikbaar voor nachtcultuur. Met bezuinigingen is besloten dit budget per 2027 stop te zetten. Één van de ambities uit de vastgesteld Nachtvisie (2022) is het opzetten van een subsidieregeling voor nachtcultuur, breed aan te vragen door makers en organisaties van nachtcultuur in de stad. Omdat de regeling pas laat in 2024 openging (december), is het budget uit 2024 niet geheel besteed. De regeling loopt t/m 31 december 2026. Zeker nu het budget voor nachtcultuur daarna stopt, is het belangrijk dat we de beschikbare middelen tot die tijd goed besteden, en deze subsidieregeling is een toegankelijke en laagdrempelige manier om de nachtsector van Utrecht breed te ondersteunen.	90.000
28	Gebuikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn	Toevoeging reserve	Bij de Voorjaarsnota 2015 is besloten om structureel 3,7 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de Culturele voorziening in Leidsche Rijn vanaf 2017. De onderbesteding 2024 bedraagt 0,35 miljoen euro. We stellen voor om 0,33 miljoen euro van dit resterende budget te doteren in de reserve gebruikersinvesteringen culturele voorziening Leidsche Rijn om de verwachte kosten voor de gebruikersinvesteringen van de exploitanten stichting Raum en DePlaatsmaker te kunnen financieren.	330.000

29	Fonds Stadsverfraaiing - Gedenken De Oost	Overheveling	In het collegevoorstel is besloten tot een onderzoek naar hoe het slavernij- en koloniale verleden in de Oost op een passende manier erkend en herdacht kan worden. Dit initiatief komt voort uit een verzoek van de Indische diaspora en richt zich op de vraag hoe Utrecht deze geschiedenis zichtbaar kan maken. Het doel is om een inclusieve en betekenisvolle invulling te vinden die recht doet aan de diverse verhalen en perspectieven. De resultaten van het onderzoek worden voor de zomer van 2025 verwacht. Op basis daarvan wordt besloten hoe Utrecht het beste invulling kan geven aan de erkenning en herdenking, zoals bijvoorbeeld een monument, educatieve programma's of andere initiatieven.	150.000
30	DUS-middelen ter dekking van organisatie ontwikkelprogramma	Overheveling	Het programma De Utrechtse standaard (DUS) loopt door in een organisatie ontwikkelprogramma. Evenals DUS is de inhoud van het programma in lijn met eerdere visitatierapporten, accountsverslagen en mede in het licht van een bestuurlijke opdracht. Het programma stond in 2024 in het teken van opstart, inrichting en plan van aanpak. In 2025 gaat het programma verder met de volgende fase, gericht op implementatie en realisatie. Incidentele middelen die vrijvallen vanuit het DUS-programma worden hiervoor ingezet om kosten te dekken.	930.000

31	Organisatieontwikkeling Ruimte (inclusief ruimte innovatieve aanpak)	Overheveling	Voor de organisatieontwikkeling Ruimte zijn er in 2024 en 2025 middelen vrijgemaakt. Via de pijlers sturing, structuur en leiderschap wordt er invulling gegeven aan de organisatieontwikkeling. De nieuwe structuur is geïmplementeerd, maar de transitie is nog niet afgerond. Voor deze afronding zijn de resterende middelen uit 2024 nodig.	786.944
32	Programma ''Optimale Basis 2024-2025	Overheveling	Er is goede voortgang geboekt in 2024. Tegelijkertijd is er door o.a. onderbezetting ook minder voortgang geboekt en is er geld over (0,230 miljoen euro). Gevolg is in 2025 meer is te realiseren dan bij de VJN 2024 verwacht. Het in 2025 beschikbare geld is daartoe niet toereikend. Speerpunten in 2025 zijn: management beter in positie te stellen om te sturen, verbeteren samenwerking met en dienstverlening aan het management, procesmanagement, verdere doorontwikkeling van het team, ontwikkelen dashboards en verbeteren kwaliteit van de administratie.	195.000
33	UBA-maatregel Serviceplen	Overheveling	In het najaar 2024 is binnen de eigen begroting eenmalig 0,1 miljoen euro beschikbaar gesteld om een voorinvestering te doen om efficiencyslag bij het Serviceplein te realiseren. Een deel is in 2024 gerealiseerd, het resterende deel is nodig in 2025.	78.000

34	Onttrekking Onderhoudsreserve VGU-F&H	Onttrekking reserve	Er zijn in 2024 onderhoudskosten gemaakt voor de meldkamer Stadskantoor. Conform de bestemming van de onderhoudsreserve wordt dit bedrag onttrokken aan de reserve ter dekking van de kosten.	-70.000
35	Programma SAP S4Hana	Overheveling	Via de 2e Bestuursrapportage 2024 is er € 6,7 miljoen euro voor het SAP 4Hana project beschikbaar geworden. Echter niet alle kosten zijn gerealiseerd en deze lopen nog door in 2025.	912.105
36	Programma Versterking Financiële Functie	Overheveling	Voor 2024 is incidenteel vanuit de VJN 0,2 miljoen euro toegekend voor de Versterking van de Financiële Functie. Een deel is in 2024 gerealiseerd, het resterende deel is nodig in 2025.	138.000
37	Taakapplicatie Juridische Zaken	Overheveling	Voor 2024 is vanuit de begroting van de bedrijfsvoering incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor een taakapplicatie Juridische Zaken. Het project loopt nog door in 2025.	200.000
38	Handhavingsdossier Binnenstad JZ	Overheveling	Bij de VJN 2024 is 0,654 miljoen euro toegekend voor het Handhavingsdossier JZ. En bij de 2e bestuursrapportage is er extra budget toegekend als majeure bijstelling 0,5 miljoen euro. Dit dossier is een complex dossier Een aantal juridische procedures zijn vertraagd. De kosten hiervan worden verwacht in 2025.	88.000
39	Overheadvierkant	Onttrekking reserve	Om de schommelingen binnen het overheadvierkant op te vangen wordt er een onttrekking gedaan conform begroting.	-128.000

40	PPMO-implementatie vertraagd	Overheveling	In 2024 heeft de gemeente (middels Europese Aanbesteding) software ingekocht ten behoeve van portfolio- en projectmanagement. Deze aanbesteding is gezamenlijk uitgezet door Werk & Inkomen, Stadsbedrijven, Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed. Dezelfde organisatieonderdelen houden zich onder leiderschap van (systeemeigenaar) PMB bezig met de implementatie van deze software. Het project is vertraagd. Hierdoor zijn niet alle gereserveerde middelen (van het incidentele budget) ingezet. Ten behoeve van het succesvol afronden van dit project is het noodzakelijk het overgebleven budget mee te nemen naar 2025. Er wordt door Fysiek domein ook een knelpunt voor de VJN ingediend. Bij dat knelpunt wordt rekening gehouden met dit B&D voorstel, het gaat dus niet dubbel.	350.000
41	Productiviteitsnorm 2025	Overheveling	Er is in 2024 een bedrag gereserveerd voor de kosten die samenhangen met de verruiming van verlofregelingen CAO. De verruiming is nog niet verwerkt in de productiviteitsnorm. Dit betekent dat er ook in 2025 extra kosten zullen worden gemaakt.	1.029.851

42	Implementatie Omgevingswet restant Decembercirculaire 2023	Overheveling	De Omgevingswet (Ow) is op 1 januari 2024 van kracht gegaan. Voor de invoering en implementatie van deze wet ontvangt de gemeente Utrecht al een aantal jaren incidentele middelen van het Rijk. Het betreft een doeluitkering voor de implementatie van Omgevingswet. Er zijn door gemeente Utrecht extra werkzaamheden te verrichten voor bijvoorbeeld de doorontwikkeling van de omgevingsvisie (voor 2027), de opgave om het tijdelijk omgevingsplan om te zetten naar het definitieve omgevingsplan (voor 2032) en het toetsen en verstrekken van de omgevingsvergunningen onder de nieuwe wet. Voorgesteld wordt om 0,877 miljoen over te hevelen naar 2025 om deze werkzaamheden te bekostigen.	877.500

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	4649
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	4.c
Titel	Duurzaamheidsverslag en Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024
Behandelend ambtenaar	Maaswinkel, Priscilla
Telefoon	06-14215457
E-mail	p.maaswinkel@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Oosters
Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer
Raadsadviseur (lijst)	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	5 juni 2025

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Klundert	**Datum**	15 mei 2025
E-mail	i.van.de.klundert@utrecht.nl	**Kenmerk**	30225601/20250325/PM
Type brief	Aanbiedingsbrief	**Onderwerp**	Duurzaamheidsverslag, Voortgangsrapportage Energie, Bomenbalans en Meerjaren Groenprogramma 2024
Bijlage(n)	4	**Beleidsveld**	Milieu en Emissieloos Vervoer

Geachte leden van de raad,

Hierbij sturen we u het Duurzaamheidsverslag en Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024 toe inclusief bijbehorende bijlagen:

- Bomenbalans 2024
- Rapportage Meerjaren Groenprogramma voortgangsrapportage 2024

Op uw verzoek (overgenomen motie 2014/M81) maken we jaarlijks deze rapportages om u meer gedetailleerd te informeren over de resultaten van de maatregelen die we nemen om de klimaatcrisis tegen te gaan, minder afhankelijk te zijn van anderen voor onze energievoorziening en een gezond stedelijk leven te bevorderen. De verslagen zijn bedoeld als verdiepende informatie naast de informatie in de jaarstukken.

Bij de voorjaarsnota 2024 heeft u *Motie 320 Maak Duurzaamheidsverslag onderdeel van P&C cyclus* aangenomen. Dit betekent dat we vanaf dit jaar het Duurzaamheidsverslag onverkort bij de verantwoording aan de P&C-cyclus is toegevoegd en daarmee de motie is afgedaan. De opzet van het Duurzaamheidsverslag en de Voortgangsrapportage Energie in de stad zijn ongewijzigd.

In deze brief gaan we achtereenvolgens in op de volgende onderdelen:

1. Een korte toelichting op het Duurzaamheidsverslag en Bomenbalans 2024 inclusief Meerjaren Groenprogramma
2. Een korte toelichting op de Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024

Duurzaamheidsverslag en Bomenbalans 2024

We willen onze bewoners een fijne en gezonde leefomgeving bieden. Een groene en klimaatbestendige leefomgeving die uitnodigt tot sporten, spelen en bewegen. We voelen ons verantwoordelijk om te helpen de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen en werken aan een natuurinclusieve stad. Om de klimaat- en biodiversiteitcrisis te bestrijden en onafhankelijker te worden van anderen voor onze energievoorziening werken we aan maatregelen in de stad. Dit doen we onder andere door de stad aantrekkelijk te maken om te gaan fietsen en wandelen en schoon vervoer te stimuleren. We stimuleren een circulaire economie die bijdraagt aan de klimaatdoelen. En we werken aan de transitie naar een duurzaam energievoorziening om minder afhankelijk te zijn voor onze energievoorziening van anderen. In het Duurzaamheidsverslag maken we aan de hand van 91 indicatoren de balans op voor de Utrechtse leefomgeving.

Klimaatadaptatie en groene leefomgeving

De gevolgen van klimaatverandering in de stad zien we ook in het Duurzaamheidsverslag 2024. We zien minder meldingen van grondwater -en wateroverlast in de stad dan in 2023 (hoofdstuk3). Maar ook 2024 was een nat jaar waardoor het aantal meldingen relatief hoog was (29 grondwateroverlastmeldingen en 1.187 meldingen van water op straat). We werken gestaag door om de stad klimaatbestendiger te maken door bij alle ingrepen zoveel mogelijk regenwater vast te houden. In 2024 is 10,6 ha afgekoppeld, waarvan 2,5 ha is vergroend. Hiervan betrof 0,6 ha groene daken die met onze subsidie zijn aangelegd. Nieuw is dit jaar dat we gegevens over de zwemwaterkwaliteit in Utrecht in het Duurzaamheidsverslag hebben opgenomen (hoofdstuk 3). Dit geeft invulling aan onze over de waterkwaliteit en zwemwater zoals die in de Visie Water en Riolering en Beleidsnota Stadswater zijn vastgelegd. De indicatoren over klimaatadaptatie, zoals groene plekken, het percentage groenbedekking en schaduw op loop-en fietsroutes, werken we dit jaar verder uit (raadsbrief Verzamelbrief Klimaatadaptatie, 10 april 2025).

Tijdens de behandeling van de Jaarstukken over 2024 is toegezegd om bij de Jaarstukken over 2024 met een beter inzicht te komen over het aantal geplante bomen. In het Duurzaamheidsverslag is dit verwerkt in hoofdstuk 4 en de Bomenbalans. Er is in 2024 99 m^2 groen en water per huishouden, een daling van 1 m^2 per huishouden.

We beheren ongeveer 135.000 park-, laan- en straatbomen en daarnaast 190 hectare bos- en bosplantsoen in Utrecht (peildatum 6 maart 2025). Ten opzichte van vorig jaar is het aantal park- en straatbomen stadsbreed gestegen met ongeveer 1.100 stuks. In de gemeente wordt op dit moment een nieuw beheersysteem voor het groen geïmplementeerd. Hierdoor zijn de data van de bomenbalans niet geheel bijgewerkt. We verwachten volgend jaar de achterstand in het beheersysteem te hebben bijgewerkt.

Circulaire economie

Over de circulaire economie rapporteren we dit jaar volgens de vastgestelde prioriteiten uit de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030. De prioriteit circulair opdrachtgeven en inkopen vindt u in hoofdstuk 14. In 2024 werd 55% van de inkoopopdrachten circulair aanbesteed. Dit is het hoogste percentage dat we ooit gemeten hebben. De overige circulaire prioriteiten zijn in hoofdstuk 12 te vinden te weten circulaire bedrijvigheid en circulair ondernemerschap, circulaire gebiedsontwikkeling en circulair bouwen en circulaire materiaal- en reststromen. De indicatoren genoemd in de beleidsnota Circulair zullen in 2025 verder worden uitgewerkt. Indien de indicatoren voldoende uitontwikkeld zijn en een nulmeting is uitgevoerd, krijgen deze indicatoren een plek in een volgend Duurzaamheidsverslag.

In de Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Auditrapport 213a onderzoek 'Afval hebben we toegezegd bij de Verantwoording 2024 u te nformeren over de aanpassingen die we in de inwonersenquête doorvoeren om meer inzicht te verkrijgen in de tevredenheid van bewoners over de afvalinzameling. Bij de behandeling van de verantwoording 2023 en in het Auditrapport 213a onderzoek 'Afval' hebben we geconstateerd dat de indicator 'Gemiddeld rapportcijfer voor inzameling van afval' niet goed past op onze programmadoelstelling. We realiseren ons dat de waardering voor de afvalinzameling beïnvloed kan worden door veel (externe) omstandigheden waar we geen concreet zicht op hebben. In het najaar maken we daarom gebruik van het bewonerspanel om verdiepende vragen te stellen over de waardering en een compleet beeld van de waardering van onze dienstverlening te verkrijgen. Voor de verdieping stellen we aanvullende vragen over onder andere:

- zaken die de waardering bepalen, zoals onze inzamelwijze, inzamelfrequenties, de netheid van de openbare ruimte en de containers en de beschikbaarheid van de containers.
- het gemak om afval te scheiden
- communicatie- en informatievoorziening
- het gebruik van de afvalscheidingsstations en op welke wijze inwoners van grofvuil afkomen.

Het bewonerspanel geeft een goede indruk, maar is niet een hele goede afspiegeling van alle inwoners van Utrecht: het is niet representatief. Daarom zoeken we ook een mogelijkheid om de inwonersenquête uit te breiden met een verdiepende vraag, wat wel representatief is. Het is daarvoor zaak dat de vragenlijst niet langer wordt. Als dit lukt, zal het bewonerspanel en de enquête ongeveer tegelijkertijd plaatsvinden.

Duurzaamheid vervoer
In het hoofdstuk duurzaamheid vervoer (8) zien we dat het aandeel fiets voor verplaatsingen in de stad stabiel blijft met 44% (ten opzichte van 2022: 43,6 %) evenals het aandeel lopen; 33% (in 2022 was 33,8%). Het aandeel lopen blijft nog altijd flink hoger dan voor de coronamaatregelen. In 2024 waren er 1.000 elektrische deelfietsen, evenveel als in 2023. Dit is het maximale aantal elektrische deelfietsen volgens het voertuigplafond in de gemeentelijke regelgeving. Het aantal deelauto's nam in 2024 voor het eerst af naar 826. Dit is een landelijke trend. Deelauto-aanbieders richten zich steeds meer op het efficiënter gebruik van hun vloot. In Utrecht zijn er 221 deelauto's per 100.000 inwoners. Daarmee staat Utrecht op de tweede plaats van Nederland. Veel meer informatie over mobiliteit is straks ook te vinden in de mobiliteitsmonitor die voor de zomer aan u wordt toegestuurd. Het aantal laadpunten in stad blijft toenemen. Ten opzichte van 2023 is het aantal publieke laadpunten met 14% gestegen.

Biodiversiteit en dierenwelzijn
In het Duurzaamheidsverslag zijn wederom de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ringslang opgenomen, zoals we jaarlijks doen (hoofdstuk 5). Alle trends die we zien zijn redelijk stabiel met uitzondering van de gierzwaluwen waar we een daling zien. De exacte oorzaak hiervan is onduidelijk. Er zijn geen signalen van vrijwilligers dat er daadwerkelijk minder bezette nesten zijn. We moeten volgend jaar kijken of de daling eenmalig is. Daarnaast zijn er dit jaar enkele nieuwe soorten toegevoegd waarover we niet elk jaar rapporteren (raadsbrief 5 oktober 2021): de paddenstoel, eekhoorn, das, rugstreeppad, konijn, otter en weidebeekjuffer (hoofdstuk 5). In het Lunettenpark werd een nieuwe paddenstoelensoort ontdekt, en langs de grachten werden maatregelen genomen om vleermuizen een geschikte leefomgeving te bieden.

Ook in het hoofdstuk Dierenwelzijn (hoofdstuk 7) zien we geen ingrijpende veranderingen. Wel is er een lichte daling te zien in het aantal honden en katten dat in 2024 is afgestaan ten opzichte van 2023. Het aantal opgevangen wilde vogels is toegenomen. Dit kan mogelijk te maken hebben met veranderingen in leefomstandigheden of weersinvloeden, maar hier is nog geen concrete verklaring voor. Verder blijft de Dierenambulance een cruciale rol spelen, met ruim 16.000 ontvangen vragen, een aantal dat vergelijkbaar is met voorgaande jaren. Deze cijfers laten zien dat het bewustzijn rondom dierenwelzijn hoog blijft en dat inwoners alert blijven op dieren in nood.

In 2024 vonden vijf evenementen met dieren plaats, waaronder Sinterklaasintochten en Elfia. De gemeente wil hierover in gesprek gaan om het welzijn van de dieren te verbeteren.

Voortgangsrapportage Meerjaren Groenprogramma 2024
In 2024 zette Utrecht grote stappen in de vergroening van de stad. Het programma Groene Schaalsprong versnelt en versterkt de vergroening van Utrecht. Er werd gewerkt aan monitoring, beleidsinstrumenten en samenwerking met stedelijke partijen en inwoners, mede naar aanleiding van het Rekenkamerrapport "Vergroening, van droom naar daad".

Internationale aandacht was er tijdens het Future Green City World Congress, waar 1.500 deelnemers uit 60 landen kennis uitwisselden over duurzame stedelijke ontwikkeling. Daarnaast tekende Utrecht het Berlin Urban Nature Pact en ondertekende als eerste Nederlandse gemeente het manifest Stop Ecocide om strengere milieuwetgeving te steunen.

In verschillende wijken, waaronder Rivierenwijk, Noordwest en West, werden straten vergroend in samenspraak met bewoners. Groene pop-up-elementen zoals fietsvlonders en zitplekken werden als volwaardig project ingevoerd om het gesprek over een andere inrichting van de openbare ruimte op gang te brengen. In Overvecht werd het Groene Lint uitgebreid met meer biodivers groen, speelplekken en ontmoetingsruimtes. Daarnaast zijn de groen-blauwe verbindingen verder uitgebreid, onder andere met de ontwikkeling van Oeverpark Stadseiland en het Demkapark.

Er werden duizenden zaailingen en fruitbomen uitgedeeld, en op het Jaarbeursplein werd met het Bomenbal Utrecht getoond hoe een groene stad eruit kan zien. Daarnaast werden twaalf schoolpleinen klimaatbestendig gemaakt met extra bomen en struiken. De website Visdeurbel trok wereldwijd 2,7 miljoen bezoekers, en met het AI-project Luistervink konden bewoners live vogelgeluiden herkennen in vier Utrechtse parken.

Gezonde leefomgeving
Voor het beeld van de luchtkwaliteit (hoofdstuk 9) hebben we gebruik gemaakt van de cijfers over 2023, omdat de cijfers over 2024 op het moment van schrijven nog niet beschikbaar zijn. We zien een gestaag dalende trend bij de luchtkwaliteitsconcentraties. Helaas is de uitstoot van fijnstof nog niet onder de waarden die de WHO adviseert, daarom hebben we aanvullende maatregelen voorgesteld aan de gemeenteraad.

In 2024 zijn er 498 meldingen over houtrook ontvangen. Dit is een stijging ten opzichte van 2023 (301). Vanaf 1 januari 2025 mag er in Utrecht buiten géén vuur op hout gestookt worden. In 2024 ontvingen we 91 meldingen over het buiten stoken van vuur. Het aantal meldingen van geluidsoverlast is licht toegenomen; van 1.453 meldingen in 2023 naar 1.529 meldingen in 2024. In 2024 zijn we het aantal meldingen over evenementen apart gaan registreren: in totaal zijn er 479 meldingen binnengekomen.

Het aantal meldingen over geluidsoverlast door Schiphol nam in 2024 toe van 3.530 naar 4.420 meldingen (hoofdstuk 10). Ook het aantal melders van overlast nam toe naar 240 (in 2023: 185). Het aantal bodemwarmtewisselaars groeit licht in 2024 met 17. Van het totaal aantal systemen dat is geregistreerd (1.196) is 58% gevuld met (zout) water. Deze systemen geven bij een eventuele lekkage minder kans op bodemvervuiling (hoofdstuk 13).

Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024
Wij werken aan een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem van en voor iedereen om zo minder afhankelijk te worden van anderen voor onze energievoorziening. Dit doen we door zoveel mogelijk verschillende duurzame bronnen te benutten, inwoners en ondernemers te helpen met energie besparen en de infrastructuur klaar te maken voor duurzame energie. Zo blijft Utrecht een fijne en gezonde stad, nu en in de toekomst.

In 2023 is de CO_2-uitstoot in de stad verder gedaald met 8% ten opzichte van 2022. Dit komt met name doordat de landelijke elektriciteitsmix verder is vergroend door onder andere meer zon en wind op zee. Ten opzichte van 2015 daalde de CO_2-uitstoot met 31%. Het totale energiegebruik daalde in de periode 2015-2023 met 12%. Het aantal zonnepanelen tussen 2022 en 2023 is met ruim een kwart (26%) gegroeid. Het totaal aantal zonnepanelen staat gelijk aan het stroomverbruik van ongeveer 88.000 huishoudens.

In deze voortgangsrapportage zijn de resultaten van de activiteiten die we doen om energiearmoede tegen te gaan opgenomen. Het gaat bijvoorbeeld om het aantal energieboxen dat is uitgereikt (in 2024 bijna 5.800) of het aantal koelkastvouchers dat is verzilverd (660). Voor bedrijven en maatschappelijke organisaties zijn er respectievelijk 59 en 5 energiescans uitgevoerd. We zijn in oktober 2024 ook gestart met een subsidieregeling voor energievouchers voor (maatschappelijke) organisaties. Daar zijn er 2024 zeven aanvragen voor binnengekomen. We verwachten voor 2025 een stijging op basis van alle energiescans die eind 2024 zijn uitgevoerd. In het tweede kwartaal van 2025 starten we communicatiecampagne om bedrijven en organisaties te attenderen op de regeling.

Vanaf nu nemen we de resultaten uit de zonnemonitor onverkort op in de voortgangsrapportage. In 2024 heeft 38% van de daken een zonnepaneleninstallatie. Doordat dit jaar een andere methode is gebruikt en de techniek is verbeterd om het aantal zonnepanelen op daken inzichtelijk te maken, zijn de cijfers over 2024 niet met voorgaande jaren te vergelijken. We zien wel dat door netcongestie de groei van grote installaties niet toeneemt. We zien dat de cijfers van zon op dak bij bedrijven (16%) en bedrijventerreinen (22%) achterblijven bij andere doelgroepen (meer dan 30% van de daken zon op dak). Eind dit jaar sturen we u meer informatie over het uitvoeringsprogramma Zon op dak en netoplossingen toe.

We verwachten u met deze rapportages voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen

1. Duurzaamheidsverslag 2024
2. Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024
3. Bomenbalans
4. Voortgangsrapportage Meerjaren Groenprogramma 2024

DUURZAAMHEIDSVERSLAG 2024

Colofon

Uitgave
Onderzoek & Advies
Gemeente Utrecht: 14030
onderzoek@utrecht.nl

In opdracht van
Ontwikkelorganisatie Ruimte
Gemeente Utrecht

Internet
www.utrecht.nl/onderzoek

Rapportage
Anniek Vermeer
Daphne Bollen
Judith Naaktgeboren
Jan-Berno van Lochem

Foto voorkant
Bron: Saxifraga.nl, fotograaf: Luc Hoogestein

Informatie:
Jan-Berno van Lochem
030-286 1350

Inhoud

0. Inleiding
1. Klimaat en energie
2. Voedsel
3. Klimaatadaptatie
4. Groene leefomgeving
5. Natuur - de Utrechtse 30
6. Groene leefomgeving - exoten
7. Dierenwelzijn
8. Duurzaamheid vervoer
9. Duurzame leefomgeving: Luchtkwaliteit
10. Duurzame leefomgeving: Geluidhinder
11. Gezonde openbare ruimte: Licht
12. Utrecht Circulair
13. Duurzame leefomgeving: Bodem
14. Eigen organisatie

Inleiding

Duurzame en gezonde stad

Onze bewoners willen we een fijne en gezonde leefomgeving bieden. We willen dat onze kinderen opgroeien in een leefbare stad, met schone lucht en bodem, minder afval en lagere geluidniveaus. In een groene en klimaatbestendige leefomgeving met een openbare ruimte die uitnodigt tot sporten, spelen en bewegen is dan essentieel. Ook voelen we ons verantwoordelijk om te helpen de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen nu u de biodiversiteitscrisis heeft uitgeroepen. We werken daarom aan een natuurinclusieve stad. Het beleven van natuur in de stad heeft positieve effecten op de gezondheid en helpt om onze jongste generaties die zorg later over te nemen. Dit alles gaat niet vanzelf. We nemen daarom nemen maatregelen in de stad, op al deze terreinen. Zo realiseren we een gezonde, leefbare, en duurzame stad.

Om de klimaatcrisis te bestrijden en minder afhankelijk te zijn van anderen in onze energievoorziening, werken we aan maatregelen in de stad. Dit doen we onder andere door de stad aantrekkelijk te maken om te gaan fietsen en wandelen en schoon vervoer te stimuleren. We stimuleren een circulaire economie die bijdraagt aan de klimaatdoelen. Aan de energietransitie willen we een maximale bijdrage leveren door 1) zoveel mogelijk energie duurzaam op te wekken met zonnepanelen, windmolens en energie uit de bodem 2) energie te besparen bij bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties en 3) buurt voor buurt over te stappen op duurzame warmte en 4) het elektriciteitsnet te versterken. Zo blijft Utrecht een prettige en gezonde stad voor iedereen, nu en in de toekomst.

Reikwijdte
Dit verslag geeft een overzicht van de staat van duurzaamheid binnen de Utrechtse gemeentegrenzen en in de gemeentelijke organisatie. Daar waar mogelijk en zinvol wordt aandacht besteed aan:

- de (voortgang op de) beleidsdoelstellingen op de verschillende thema's;
- de resultaten van geïmplementeerd beleid (met andere woorden: wat hebben we als gemeente voor de stad gedaan?);
- de inspanningen binnen de eigen gemeentelijke organisatie;
- de prestaties van Utrecht in vergelijking met Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en landelijk.

Dit duurzaamheidsverslag beperkt zich primair tot de fysieke leefomgeving inclusief het klimaat. Het duurzaamheidsverslag is geen (financiële) verantwoordingsrapportage, hoewel de indicatoren uit deze rapportages ook in dit verslag aan de orde komen. In de programmabegroting en -verantwoording zijn de kosten en inzet van de diverse thema’s terug te vinden.

Indicatoren
Dit is de elfde keer dat het duurzaamheidsverslag verschijnt. Het maakt aan de hand van 91 indicatoren de balans op voor de Utrechtse leefomgeving in de stad. Om de vergelijking mogelijk te maken is in dit duurzaamheidsverslag zoveel mogelijk aangesloten bij het Duurzaamheidsverslag van 2023. Niet voor alle relevante onderwerpen zijn jaarlijks nieuwe cijfers voorhanden. We nemen deze gegevens wel steeds op in het verslag, zodat het beeld compleet blijft.

Afstemming rapportages
De gegevens uit het Duurzaamheidsverslag zijn afgestemd met de voortgangsrapportage Energie van de stad en de gegevens in de programmabegroting. De Global Goals zijn internationaal vastgestelde brede duurzaamheidsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's). De Global Goals worden vermeld bij indicatoren waar deze relevant zijn.

1. Klimaat en energie

Inleiding

Opgave energietransitie

Om de klimaatcrisis te bestrijden en minder afhankelijk te zijn van anderen in onze energievoorziening, werken we aan maatregelen in de stad. Daaraan werken we onder andere aan door fietsen en wandelen te stimuleren en stimuleren we een circulaire economie in de stad. We werken aan een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem voor iedereen. Dit doen we door zoveel mogelijk verschillende duurzame bronnen te benutten, inwoners en ondernemers te helpen met energie besparen en de infrastructuur klaar te maken voor duurzame energie.

We werken op dit moment toe naar de grote stappen die we gaan zetten in de energietransitie. Pas als gebouweigenaren op grote schaal overstappen van aardgas naar duurzame warmte, alle geschikte gebieden voor energie opwek zijn ontwikkeld en iedereen structureel energie bespaart, zal de CO_2-uitstoot in de stad flink verminderen. Tegelijkertijd merken we dat wereldwijd en nationaal de klimaatafspraken onder druk komen te staan. Dit maakt dat we meer inspanningen moeten doen om vooruit te blijven gaan met de verduurzaming van de stad.

We werken aan de uitvoering van de energietransitie via volgende programma's:

- Programma energie besparen in de gebouwde omgeving en de uitvoeringsprogramma's besparen wonen en bedrijven & maatschappelijke organisaties
- Beleidsnota Opwekgebieden schone energie in Utrecht
- Regionale Energiestrategie 1.0
- Transitievisie Warmte deel I en II
- Uitvoeringsprogramma verduurzaming bedrijventerreinen
- Uitvoeringsprogramma zon op dak en netoplossingen
- En het uitvoeringsprogramma elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie

Voor energie besparen is er in 2024 gewerkt aan de uitvoering van de lokale isolatieaanpak. Voor bewoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen is er een pakket maatregelen beschikbaar van informatie, advies, begeleiding en financiën beschikbaar om hen te helpen maatregelen te nemen. We richten ons daarbij op verschillende doelgroepen zoals lage inkomens, Verenigingen van Eigenaren (VvE's), huurders, specifieke branches zoals zorg en sport en het midden- en kleinbedrijf. Op bedrijventerreinen werken we samen met bedrijven aan de mogelijkheden om zowel energie te besparen als slimme oplossingen te zoeken voor netcongestie.

In 2024 is de Beleidsnota opwekgebieden schone energie door de gemeenteraad vastgesteld, waarbij een aantal focusgebieden en zoekgebieden voor opwek van zon op land en wind zijn aangewezen. We gaan in 2025 aan de slag in deze focusgebieden, waaronder Lage Weide. Voor Windpark Rijnenburg is de vergunning in 2024 verleend.

In 2024 is de grootste warmtepomp van Nederland op het terrein van de rioolwaterzuivering in Utrecht in gebruik genomen. Daarmee kan de warmte van het gezuiverde afvalwater door warmtebedrijf Eneco worden ingezet als duurzame warmtebron voor het bestaande warmtenet. Met water uit het Merwedekanaal gaan we in de toekomst circa 6000 nieuwe woningen verwarmen in de wijk Merwede. Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden hebben daar in 2024 vergunningen voor verleend.

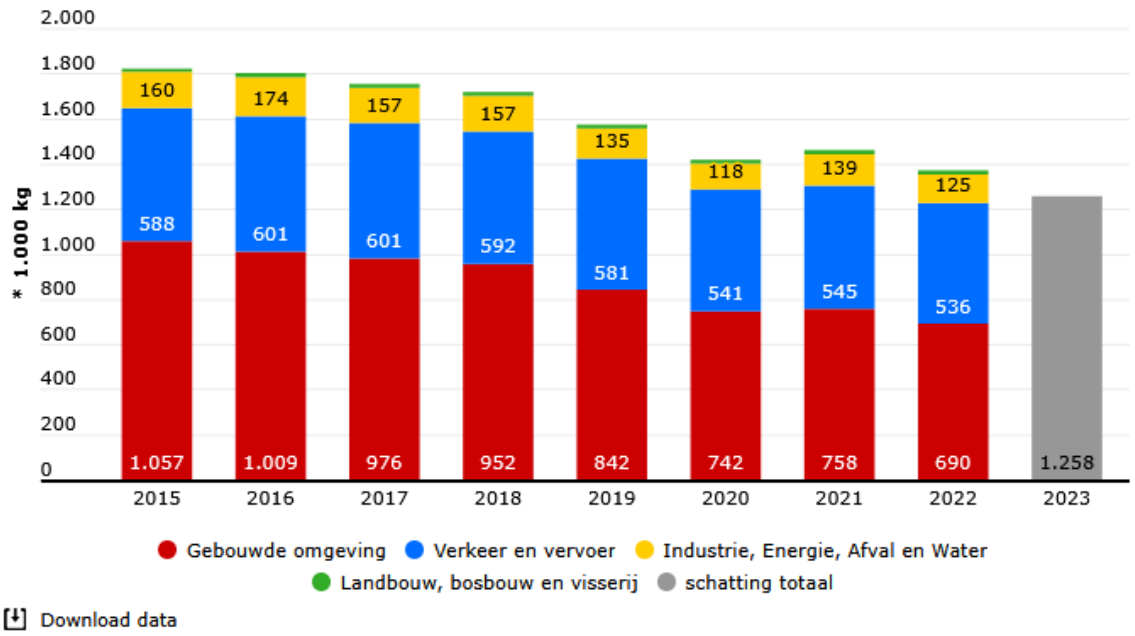
Doordat de benodigde wet- en regelgeving vanuit het Rijk op zich laat wachten, is er onzekerheid bij het warmtebedrijf Eneco om te investeren in het uitbreiden van het bestaande warmtenet. We maken daarom een pas op de plaats bij het aardgasvrij maken van buurten waar het huidige warmtenet ligt. We zetten in die buurten nu volop in op energie besparen richting aardgas-ready en onderzoeken samen met een aantal buurtwarmte-initiatieven de mogelijkheden voor nieuwe collectieve warmtevoorzieningen.

In 2024 zijn we volop aan de slag gegaan met het nemen van maatregelen tegen netcongestie. We werkten aan het uitbreiden van de hoog- en middenspanningsstations en hebben het proces voor de inpassing van de trafohuisjes in 2024 gestart.

In dit hoofdstuk is een aantal stedelijke effecten van de energietransitie opgenomen. In de Voortgangsrapportage Energie in de stad zijn meer gedetailleerde resultaten ook over de activiteiten die zijn uitgevoerd opgenomen.

1.1 CO_2 uitstoot

Figuur 1.1.1 CO_2 uitstoot (footprint)

Bron: Klimaatmonitor (februari 2025) voor 2015-2022.
Voor 2023 zijn de cijfers voor verkeer en vervoer en voor overige broeikasgassen nog niet bekend en gelijk gehouden aan 2022. Daarnaast is het zakelijk verbruik van gas geschat en zijn de uitsplitsingen nog niet beschikbaar.

In 2023 is de CO_2-uitstoot in de stad verder gedaald. Dit komt doordat met name doordat de landelijke elektriciteitsmix verder is vergroend door onder andere meer zon en wind op zee. Ook is het energieverbruik in de stad gedaald.

De CO_2-uitstoot in de gemeente Utrecht bedraagt in 2023 circa 1,3 miljoen ton CO_2*. Tussen 2022 en 2023 daalde de CO_2 uitstoot met 8%. In de periode van 2015-2023 daalde de CO_2-uitstoot in totaal met 31%. De CO_2-uitstoot per inwoner daalde in de periode 2015-2022 harder (-38%) dan de totale uitstoot (-31%), omdat in dezelfde periode het aantal inwoners groeide (10%). Een belangrijke factor in deze daling is de afname van de landelijke CO_2-uitstootfactor voor elektriciteit met 58% als gevolg van de vergroening van de opgewekte elektriciteit. Dit maakt dat de stedelijke CO_2-uitstoot ten gevolge van het elektriciteitsgebruik daalt. De uitstootfactor van warmte was iets minder gunstig dan het jaar ervoor. Deze kan per jaar wisselen bijvoorbeeld doordat de hulpwarmtecentrales meer als back-up moeten worden ingeschakeld.

** Betreft directe CO_2 uitstoot van gas en brandstoffen (via vervoerskilometers over de weg, inclusief autosnelwegen) en indirect als het om elektriciteit en stadswarmte levering gaat. Ook is de uitstoot van overige broeikasgassen, die omgerekend zijn naar CO_2 equivalenten, in beeld gebracht.*

Figuur 1.1.2 emissies per sector, 2022

Download data

Bron:Klimaatmonitor (februari 2025), bewerking: gemeente Utrecht.
Uitstoot CO2 en overige broeikasgassen volgens verbruiksmethode

De emissies van de gebouwde omgeving maken de helft uit van alle emissies. Dit betreft woningen en gebouwen van bedrijven en organisaties die onder de dienstensector vallen. En hiervan de emissies die horen bij het elektriciteitsverbruik, het gasverbruik en de warmtenetten. Verkeer en vervoer maakt 39% uit. Het gaat om het verkeer dat op de Utrechtse wegen rijdt. De uitstoot van de Industrie in Utrecht is 9%.

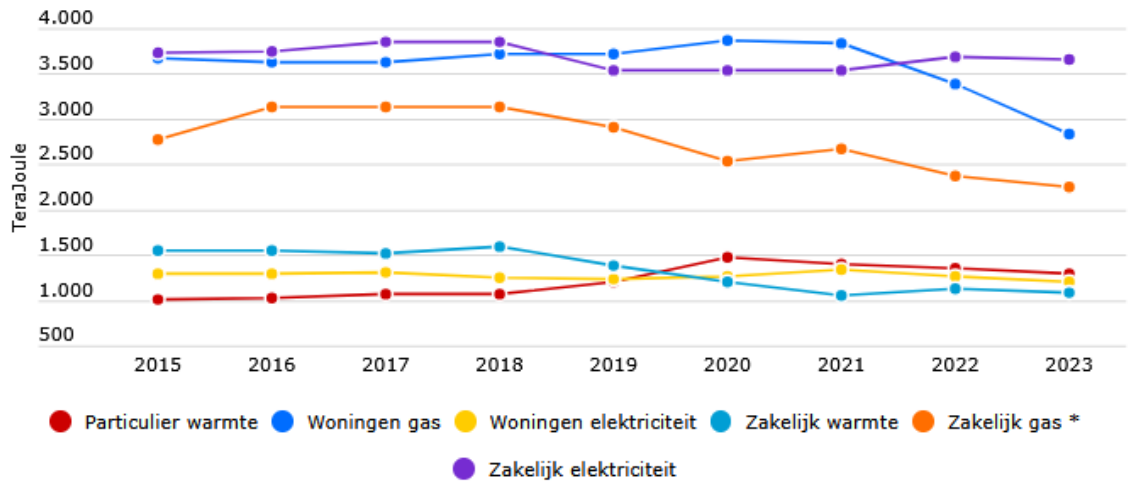
Figuur 1.1.3 onderverdeling van emissies per sector

50%		39%		9%		1%
Gebouwde omgeving		Mobiliteit		Industrie		Landbouw
Woningen	25%	Utrechtse wegen	15%	Industrie	5%	
Commerciële dienstverlening	14%	Snelwegen	18%	Energievoorziening	1%	
Publieke dienstverlening	11%	Mobiele werktuigen	5%	Bouw, water en afvalbeheer	3%	
		Binnenvaart	2%			

In deze tabel zien we dat het verbruik van woningen voor een kwart van alle emissies zorgt. En binnen Mobiliteit zijn de snelwegen de grootste uitstoter van emissies.

1.2 Energiegebruik

Figuur 1.2.1 energiegebruik

Download data

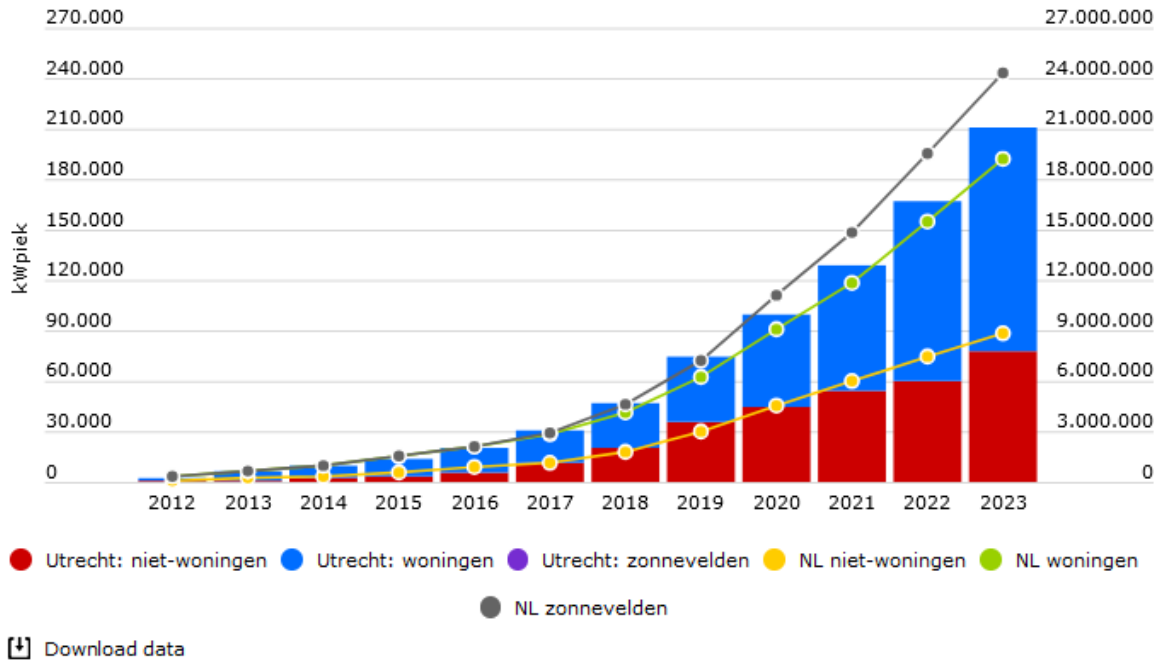
Bron: Klimaatmonitor. * voorlopig cijfer
De cijfers van vorige jaren zijn ook geactualiseerd.

Het totale energiegebruik daalde in de periode 2015-2023 met 12%, waarvan 7% punt tussen 2022 en 2023. De grootste daling tussen 2022 en 2023 zien we bij het gasgebruik van woningen (-554 TJ) en bij de voorlopige cijfers van zakelijk gas (-125 TJ). Ook het particuliere elektriciteitsgebruik (-62 TJ) en het warmtegebruik nam af (-68 TJ). Een belangrijke oorzaak hiervan waren de hoge prijzen die aangepast gedrag (thermostaat lager) én energiebesparende maatregelen hebben gestimuleerd. Het gas- en warmtegebruik is gecorrigeerd voor graaddagen, wat betekent dat de stijging van het warmtegebruik niet kan worden verklaard door verschillen in warme en koude winters. Ook het zakelijk elektriciteit (-40 TJ) en zakelijk warmte (-40 TJ) dalen.

Het “Programma energie besparen gebouwde omgeving” heeft als doel dat er 35% energiebesparing is in de gebouwde omgeving in 2050 ten opzichte van 2020. In 2023 is er 11,3% besparing gerealiseerd ten opzichte van 2020.

1.3 Zonnestroom vermogen

Figuur 1.3.1 zonnestroom vermogen - cumulatief - in Utrecht (de vlakken - linker as) en Nederland (de lijnen - rechter as)

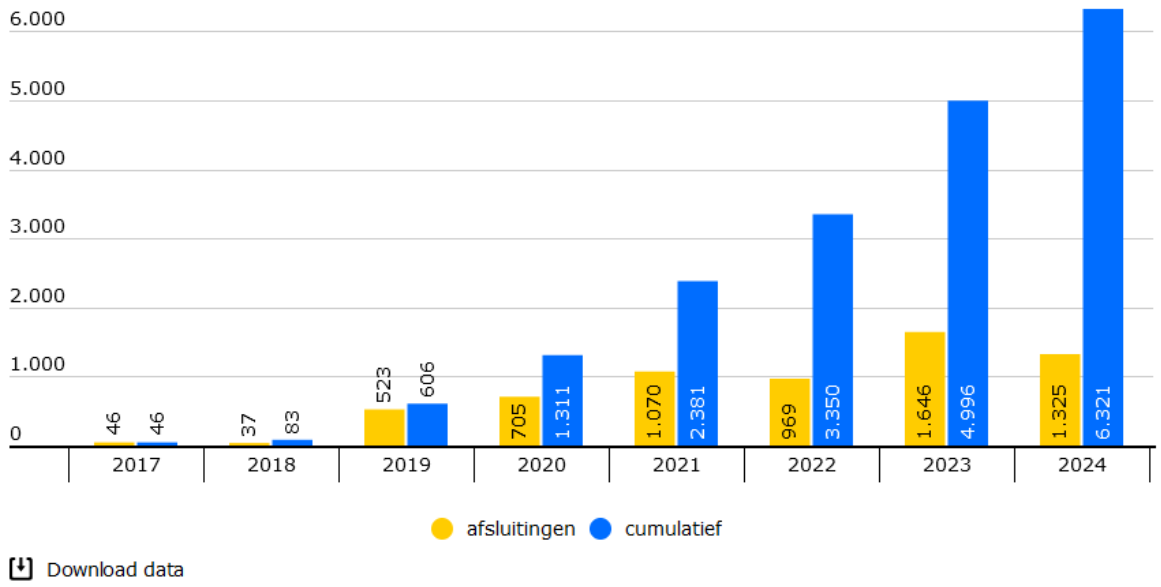
Bron: Klimaatmonitor RWS, de cijfers van vorige jaren zijn ook geactualiseerd.
Linker as is voor de vlakken van Utrecht, de rechter as is voor de lijnen van Nederland. De opbrengst van de Utrechtse zonnevelden is nog niet zichtbaar in de grafiek.

Het zonnestroomvermogen van opgestelde panelen groeide in 2023 ten opzichte van 2022 met ruim een kwart (26%) en bereikte een omvang van 211 kWpiek. De groei was de vorige twee jaren ook ongeveer een kwart. De elektriciteitsproductie van deze panelen is gelijk aan het stroomverbruik van zo'n 88.000* Utrechtse woningen. Het groeitempo is door de jaren heen vergelijkbaar met het gemiddelde in Nederland zonder zonnevelden. In 2023 is het eerste zonneveld in Utrecht opgeleverd: Meijewetering. Zodra deze het hele jaar in bedrijf is geweest komt de productie van dit zonneveld terug in de statistieken.

** Het gemiddeld elektriciteitsverbruik van een Utrechtse woning is 2.120 kWh per jaar. Dit is substantieel onder het landelijk gemiddelde van 2.500 kWh per jaar. De aanname is dat gemiddelde elektriciteitsproductie per zonnepaneel 888 kWh/kWpiek/jaar is (875 tot 2020, 900 erna).*

1.4. Aantal bestaande woningen afgesloten van aardgas

Figuur 1.4.1 het aantal bestaande woningen afgesloten van aardgas - per jaar én cumulatief

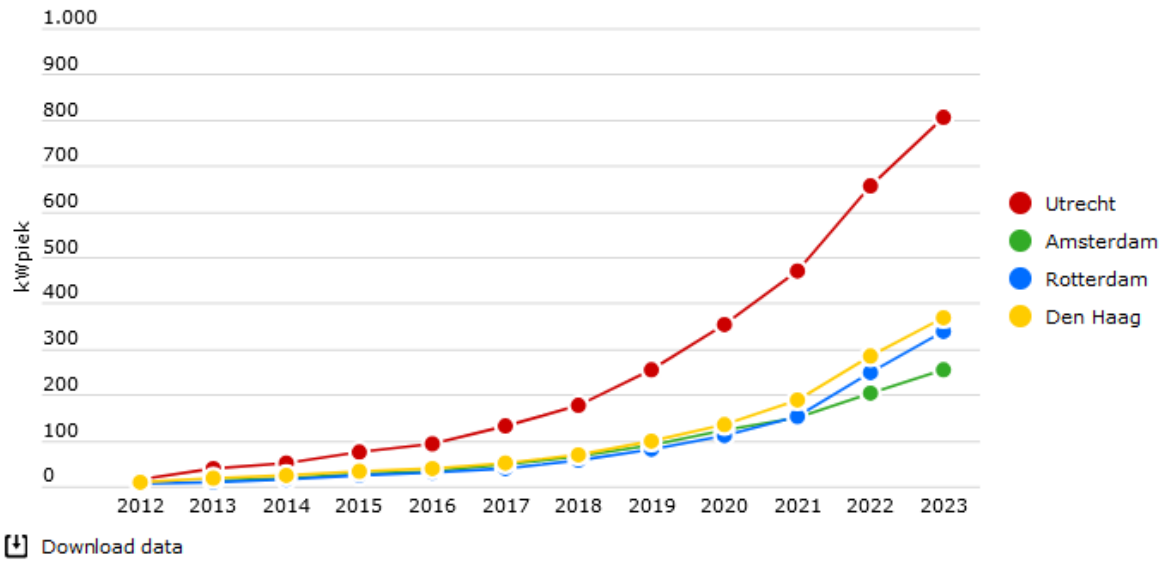

Bron: Centrale aansluitingen register - via Stedin

In bovenstaande grafiek zijn data uit het landelijke centrale aansluitingen register opgenomen. Het zijn woningen waar de gasaansluiting verwijderd is én er nog wel een elektriciteitsaansluiting is. Dit zijn huiseigenaren die waarschijnlijk zijn overgestapt op elektrisch koken en/of verwarmen in de woning. De grote aantallen van woningen die van het aardgas afgaan zijn pas te verwachten als de plannen voor het aardgasvrij maken van buurten in uitvoering kunnen gaan.

1.5 Zonnestroomvermogen per woning

Figuur 1.5.1 het geregistreerde vermogen zonnestroom per woning

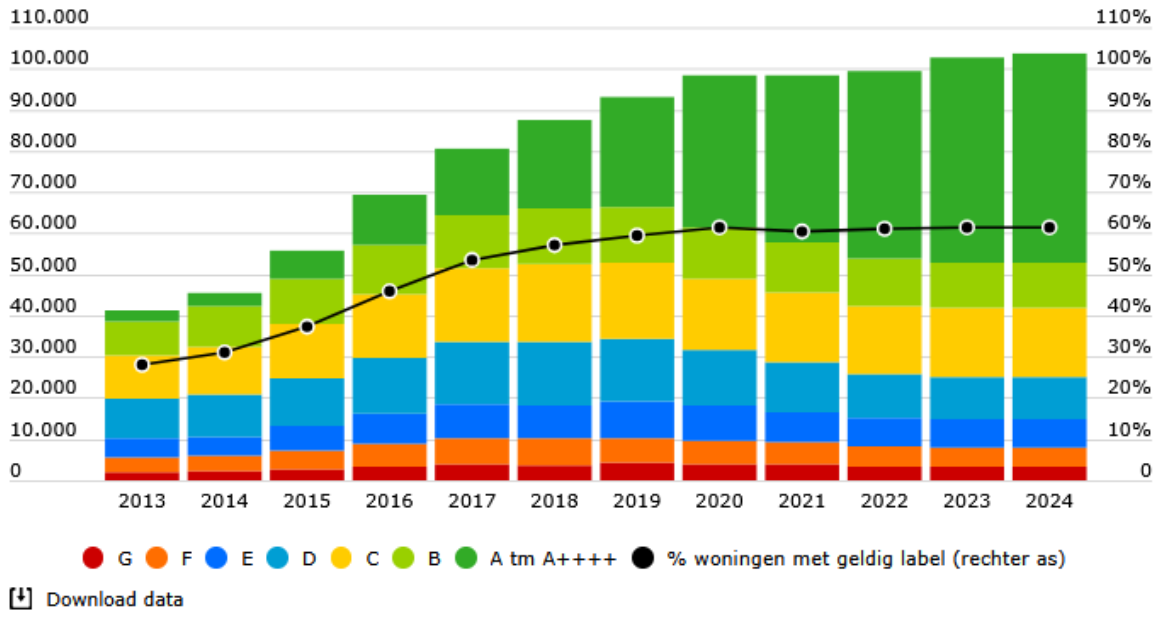

Bron: Klimaatmonitor

Het geregistreerde vermogen zonnestroom per woning bereikte in 2023 in Utrecht een omvang van 804 kWpiek per woning. Dit is een factor 2 tot 3 hoger dan in de drie andere grote steden. In de groep van 23 zeer sterk stedelijke gemeenten staat Utrecht op de 8e plaats van het gemiddelde aantal zonnepanelen per woning.

1.6 Woningen: energielabels

Figuur 1.6.1 het aantal woningen per label

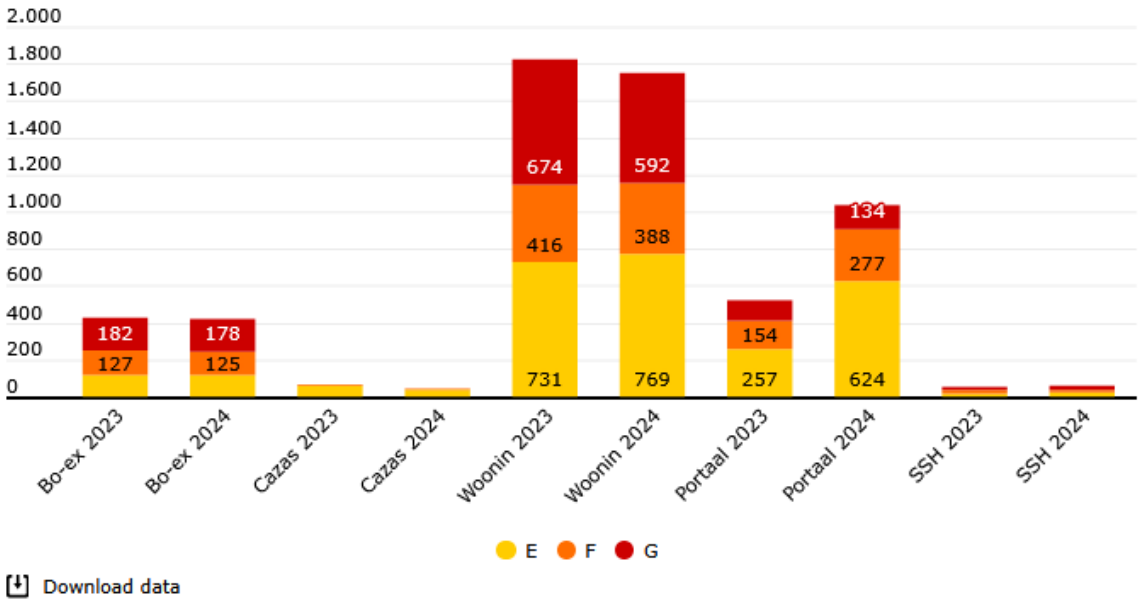
Bron: Klimaatmonitor

Einde 2024 zijn 103.765 woningen in Utrecht voorzien van een geregistreerd label, Relatief even veel woningen als in 2023: 62%. Het is niet waarschijnlijk dat de geregistreerde woningen representatief zijn voor alle woningen in Utrecht.
Na tien jaar vervalt een geregistreerd label en is het niet meer geldig. Vanaf 1-1-2021 is het duurder geworden om een label aan te vragen. Wel is een label bij verkoop van de woning verplicht. De groei van de labels zit voor meer dan 80% in de groep woningen met een label A - A++++, dus waarschijnlijk de nieuwbouwwoningen.

Een van de doelstellingen binnen de Global Sustainable Development Goals is adequate, veilige en betaalbare woningen voor iedereen. Woningen met een energielabel E, F en G verdienen extra aandacht voor verbetering. Het gaat om 14% van het aantal geregistreerde woningen in de stad.

1.7. Woningcorporatie woningen: E,F en G labels

Figuur 1.7.1 het aantal woningen met label E, F of G

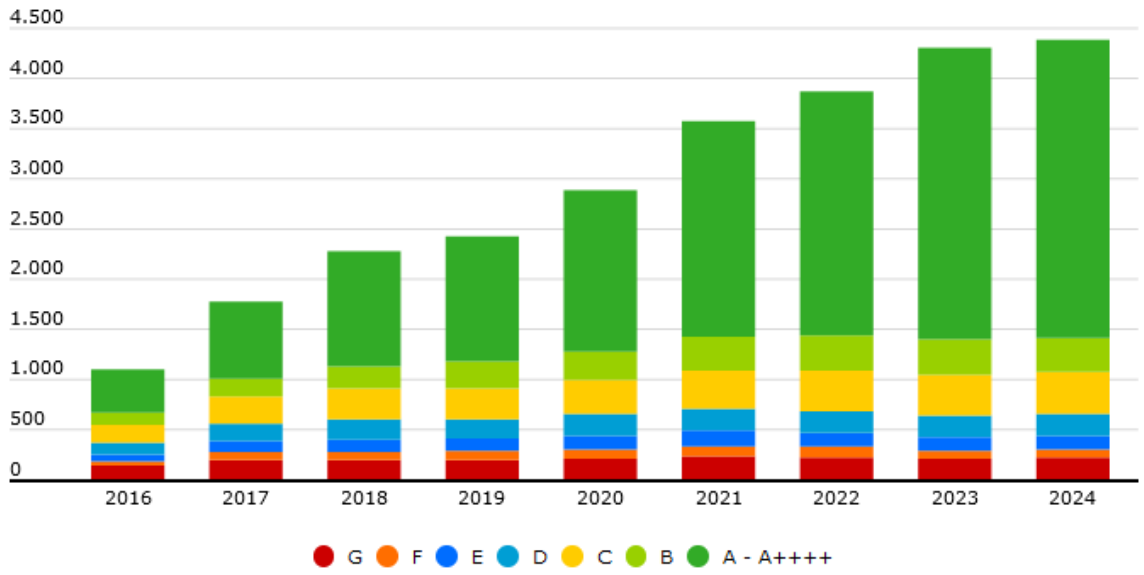

Bron: eigen opgave woningcorporaties

De corporaties leggen zich in de huidige fase van de energietransitie vooral toe op isoleren (en dus niet op het aardgasvrij maken van hun bezit). En dan met name op het wegwerken van de EFG-labels. Het streven is om dat uiterlijk in 2028 voor elkaar te hebben. Ze hebben daar hun planning op ingericht. De stijging bij Portaal heeft te maken met de veranderende systematiek voor het vaststellen van labels.

1.8 Utiliteitsgebouwen: energielabels

Figuur 1.8.1 het aantal utiliteiten per label, voor zover bekend

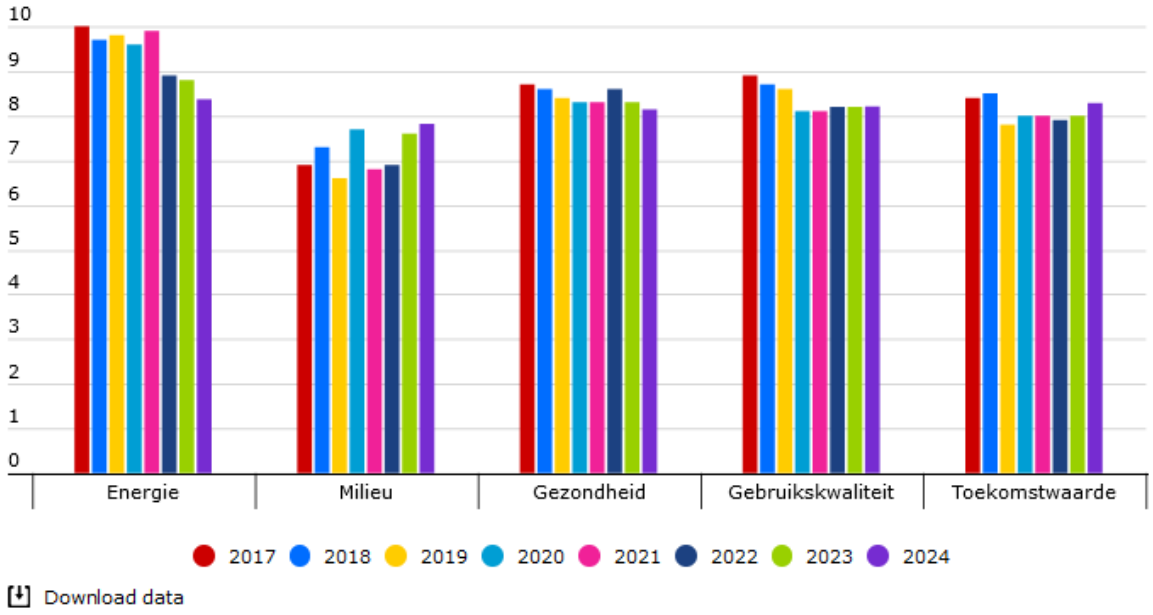

Bron: Klimaatmonitor

Bij oplevering, verkoop of verhuur van utiliteitsgebouwen, zoals kantoren, scholen, horeca, sporthallen en ziekenhuizen is sinds 2009 een energielabel verplicht. Eind 2024 hadden 4.375 utiliteitsgebouwen in Utrecht een geregistreerd energielabel, 75 meer dan het jaar ervoor. Die toename zit voor 70% in het aantal utiliteitsgebouwen met energielabel A. Het is niet waarschijnlijk dat deze labels representatief zijn voor alle utiliteitsgebouwen in Utrecht, omdat het totaal aantal gebouwen veel groter is. Als meer utiliteitsgebouwen een energielabel krijgen, zal de gemiddelde waarde representatiever zijn. Vanaf 2023 moeten kantoren van meer dan 100 m^2 minimaal energielabel C hebben. Kantoren met een slechter energielabel (D t/m G) mogen dan niet meer worden gebruikt. Eind 2024 voldeden alle kantoren die minimaal energielabel C moesten hebben daaraan.

1.9 Duurzame nieuwbouw (G.P.R.)

Figuur 1.9.1 score van vergunningen nieuwbouwwoningen op de gemeentelijke prestatie richtlijn

Bron: gemeente Utrecht

Via de GPR (Gemeentelijke Prestatie Richtlijn) wordt de duurzaamheidsscore van projecten bepaald. In 2024 was - van de projecten met een GPR score - het gemiddelde een 8,2 op een schaal van 10. Dat is even hoog als in 2023. De GPR bestaat uit vijf onderdelen die onderling tegen elkaar worden afgewogen tot een gemiddelde. Duurzaamheid wordt vanuit de gemeente zo integraal mogelijk benaderd. Daardoor kan het zo zijn dat bij projecten iets minder aandacht is voor het thema energie ten gunste van andere thema's zoals groene daken, verblijfskwaliteit, etc. Bij aanbestedingen van woningbouwprojecten werden punten toegekend aan het plan met de hoogste GPR-score. In 2021 is dit systeem verlaten en sindsdien richten we ons wat betreft duurzaamheid meer op innovatieve thema's zoals circulair bouwen of natuurinclusief bouwen. Circulair bouwen meten we met de indicator MPG (zie hoofdstuk circulair) en met de indicator Herkomst Materialen uit Het Nieuwe Normaal.

2. Voedsel

2.1 Inleiding

Voedsel op de stedelijke agenda

In Utrecht vinden we dat iedereen een eerlijke kans moet krijgen op een gezonde en duurzame voedselomgeving. Daarom werken we o.a. samen met een groot aantal partijen (o.a. andere gemeenten, de ministeries van VWS, BZK en LVVN en het Voedingscentrum), in de City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving (2021-2027). Het doel van deze City Deal is om de versnelling te realiseren naar een gezond en duurzaam voedselsysteem. Waar de bevolking in 2030 meer plantaardig voedsel eet. De doelen richten zich op:

1. Ontwikkelen en implementeren van instrumenten om de voedselomgeving gezonder en duurzamer in te richten;
2. Gezonde en toekomstbestendige voedselcultuur en -routines creëren;
3. Vergroten van het aandeel lokaal voedsel in het dagelijks menu.

In Utrecht richten we ons vooral op het eerste spoor. We ontwikkelen samen met de City Deal een juridisch instrumentarium zodat gemeenten kunnen sturen in het voedselaanbod. Dit doen we door voedselscores te meten in de stad. Hiermee kunnen we de mate van (on)gezond aanbod in een bepaald gebied vaststellen.

Daarnaast hebben we aandacht voor de gezonde gebiedsontwikkeling in Cartesius. Hier komen verschillende voorzieningen waar eten verkocht wordt (bijvoorbeeld een foodhallsupermarkt en horecagelegenheden). Door gezondheid direct bij de ruimtelijke ontwikkelingen mee te nemen kunnen we sturen op een gezonde voedselomgeving in deze ontwikkelingen. De ervaringen in Utrecht en andere steden zijn relevant voor nieuwe wetgeving waarmee aanbieders van ongezond voedsel geweerd kunnen worden, bijvoorbeeld in de directe omgeving van scholen.

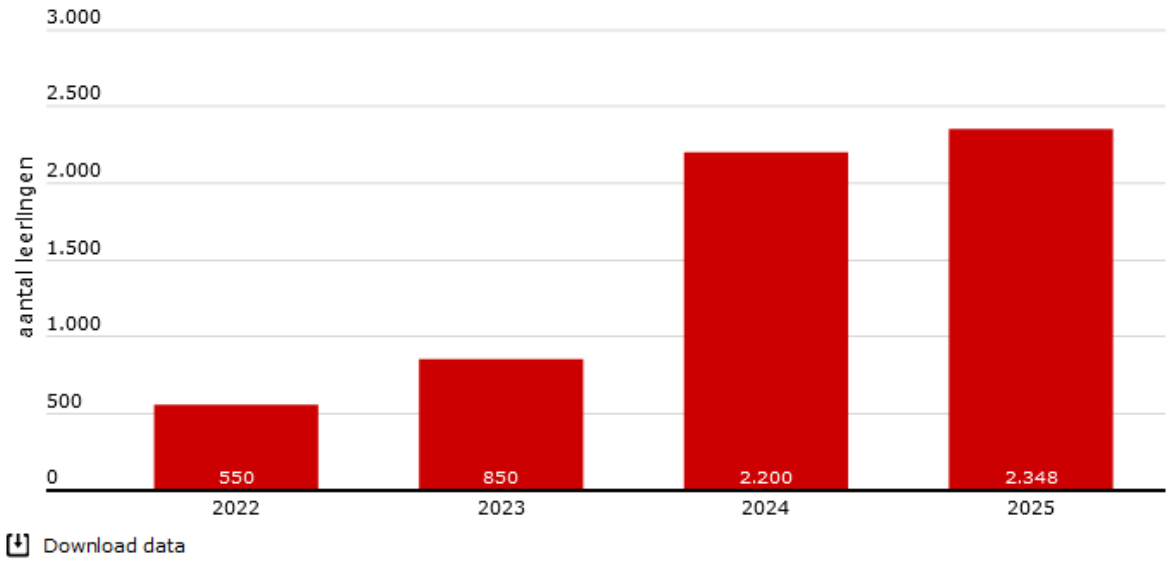
De gemeente ondersteunt het initiatief voor de ontwikkeling van de eetbare wijk Rijnvliet met een voedselbos. Samen met bewoners is groen aangeplant dat bewoners kunnen eten en verwerken tot producten. Met het Europese project Cultivate leren we samen met andere Europese steden hoe we voedseldeelinitiatieven in de stad kunnen versterken. Het doel is het stimuleren van meer eetbaar groen in alle wijken.

Foto 2.1.1 voedselbos Rijnvliet Fotograaf: Iris Wijnwaarde

2.2 Gezond Gewicht op School & tegengaan van voedselverspilling

Figuur 2.2.1 aantal Utrechtse kinderen dat een gezonde schoollunch ontvangt via gemeentelijke middelen

Bron: gemeente Utrecht

Scholen zijn belangrijke plekken om verschil te kunnen maken in de levensstijl en het voedingspatroon van kinderen. Daarom biedt de gemeente kinderen gezonde schoollunches aan op scholen (zowel speciale als reguliere primair onderwijsscholen) waar kinderen zitten die dat het hardst nodig hebben. In 2022 werd dit aan ongeveer 500 kinderen aangeboden. Op sommige scholen in combinatie met voedseleducatie. Het ging in 2023 om ongeveer 850 kinderen op zes scholen (binnen het programma Gezond Gewicht op School). In 2024 is dit aantal verder gestegen naar ongeveer 2.200 kinderen op 10 scholen. De aantallen voor 2025 zijn al bekend omdat de subsidie om in 2025 aan de slag te gaan eind 2024 is toegekend aan scholen.

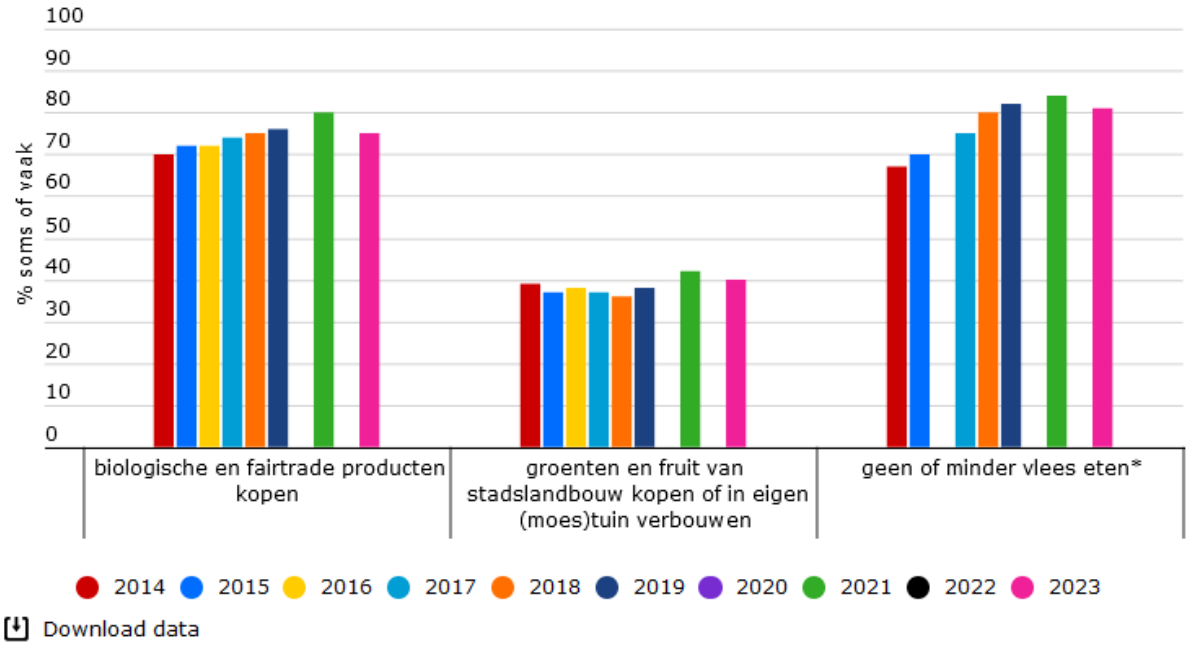
In 2025 stijgt het aantal leerlingen nog verder: dit jaar krijgen 2.348 leerlingen (t.o.v. 2.200 leerlingen in 2024) een schoollunch via gemeentelijke middelen. Alle 12 participerende scholen zetten naast een gezonde schoollunch in op meer bewegen gedurende de dag, voedseleducatie en ouderbetrokkenheid. Scholen maken ook gebruik van andere financiële bronnen zoals het landelijke programma Schoolmaaltijden en private partijen. Door het combineren van deze middelen ontvangen nog meer leerlingen in 2025 een gezonde schoollunch.

Voedselverspilling

In de Visie Utrecht Circulair 2050 en de beleidsnota Utrecht Circulair 2030 is voedsel benoemd als belangrijke sector. Als streefbeeld wordt geschetst dat voedselproductie in 2050 biodiversiteit versterkt en behoudt, waarbij voedsel kortere afstanden aflegt met minder tussenschakels, met duurzame en gezonde voedselproducten en intensieve samenwerking tussen boeren, inwoners, voedselverwerkers, supermarkten en horecagelegenheden als resultaat. Om de ambities voor een circulaire stad te realiseren werken we aan het tegengaan van voedselverspilling en het stimuleren van hergebruik van voedselreststromen. Hiervoor werken we onder andere samen met de Provincie Utrecht en lokale ondernemers. In de SDG-agenda (Sustainable Development Goals) wordt in SDG 2 toegewerkt naar een halvering van de voedselverspilling in 2030 ten opzichte van 2015. Dat sluit ook aan bij de Nederlandse ambitie om in 2030 voedselverspilling ten minste te halveren (ten opzichte van 2020). In 2024 heeft de gemeente Utrecht het Convenant Lokale en Duurzame Voedselketens ondertekend. Samen met de cateraar van de gemeente Utrecht en met regionale partners wordt er gewerkt aan de doelstellingen hiervan. Daarnaast is er meegedacht met ondernemers die voedselverspilling tegengaan. Hierbij zijn ook de mogelijkheden voor synergie op het voedselvraagstuk binnen de gemeente Utrecht onderzocht zodat ondernemers in de toekomst beter geholpen kunnen worden. Denk aan Utrechtse ondernemers zoals VoedselSurplus, MaGieCreations, Buurtbuik, restaurant The Green House, Greendish, Funghi Factory en de Clique die werken aan het hergebruik van voedselrestanten en verwerking van reststromen tot nieuwe producten. Daarnaast zijn er diverse Utrechtse ondernemers aangesloten bij het initiatief Too Good To Go dat voedsel dat niet meer verkocht kan worden, aanbiedt tegen een lage prijs.

2.3 Biologisch, fairtrade en stadslandbouw

Figuur 2.3.1 percentage Utrechters dat soms of vaak milieu probeert te sparen door:

Download data

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht * In 2016 is deze vraag niet in de Inwonersenquête opgenomen. In 2020 en 2022 is geen Inwonersenquête gehouden.

75% van de Utrechters koopt wel eens fairtrade of biologische producten om milieu en energie te sparen. In 2021 was dit 80% en in 2019 76%. Vier op de tien inwoners kopen wel eens groente of fruit van stadslandbouw of verbouwen dit in eigen (moes)tuin om deze reden. In 2021 was dit aandeel 42% en in 2019 38%. Ruim acht op de tien (81%) Utrechters geven aan dat zij geen of minder vlees eten om milieu en energie te sparen. In 2021 was dit 84% en in 2019 82%. In 2014 ging het nog om 67% van de Utrechters. We kijken in 2025 of de trend wat betreft het minder of geen vlees eten doorzet.

3. Klimaatadaptatie

3.1 Water en riolering

We streven ernaar het water- en rioleringssysteem in Utrecht gezond, robuust en toekomstbestendig te houden. Daarbij willen we dat iedereen hiervan profiteert en hieraan bijdraagt. Het actuele beleid is vastgelegd in de Visie Water en Riolering Utrecht en de Visie Klimaatadaptatie Utrecht, die op 3 februari 2022 zijn vastgesteld door de Utrechtse gemeenteraad.

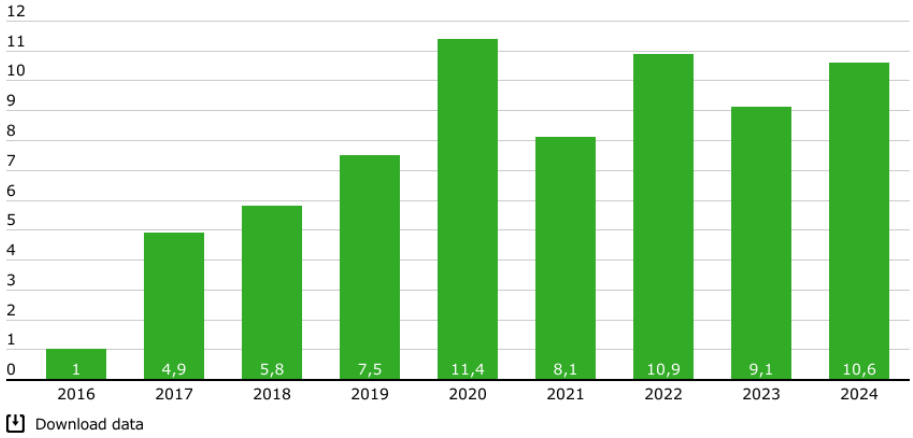
Het opwarmende klimaat stelt ons voor twee belangrijke opgaven. Enerzijds willen we het verder opwarmen van het klimaat zoveel mogelijk voorkomen. Dit doen we door de kringlopen voor water, materiaal en energie zoveel mogelijk te sluiten. Anderzijds moeten we ons water- en rioleringssysteem aanpassen aan het opwarmende klimaat, met vaker extreem weer zoals hevige neerslag en langdurige droogte. Dit doen we in een snelgroeiende stad, wat vraagt dat we zoveel mogelijk functies combineren en de beschikbare ruimte zo goed mogelijk benutten. En omdat de toekomst nog onzeker is, moeten onze systemen flexibel zijn om ze aan te kunnen passen aan de eisen en wensen van morgen.

De doelen die we voor het water- en rioleringssysteem willen realiseren zijn:

- Een openbare ruimte die zo hemelwaterbestendig is ingericht dat onze wegen begaanbaar blijven en we geen schade in panden hebben, tot aan een bui met een kans van voorkomen van eenmaal per honderd jaar (buien t/m 80mm per uur).
- We houden minimaal 90% en bij voorkeur 100% van onze jaarlijkse neerslag vast op de plek waar deze gevallen is. Hiermee verminderen we de gevolgen van langdurige droogte. Hiervoor hanteren we de voorkeursvolgorde vasthouden en nuttig gebruiken, infiltreren op maaiveld, ondergronds infiltreren, verwerken in het oppervlaktewater en afvoeren naar de rioolwaterzuivering.
- Ons water- en rioleringssysteem is circulair door vuile en schone waterstromen volledig te ontvlechten en kringlopen te sluiten. Deze maatregel leent zich goed om te combineren met de ambitie om minimaal 90% van de jaarlijkse neerslag te verwerken daar waar die valt.

3.2 Afgekoppelde oppervlakte

Figuur 3.2.1 Aantal hectare afgekoppelde oppervlakte

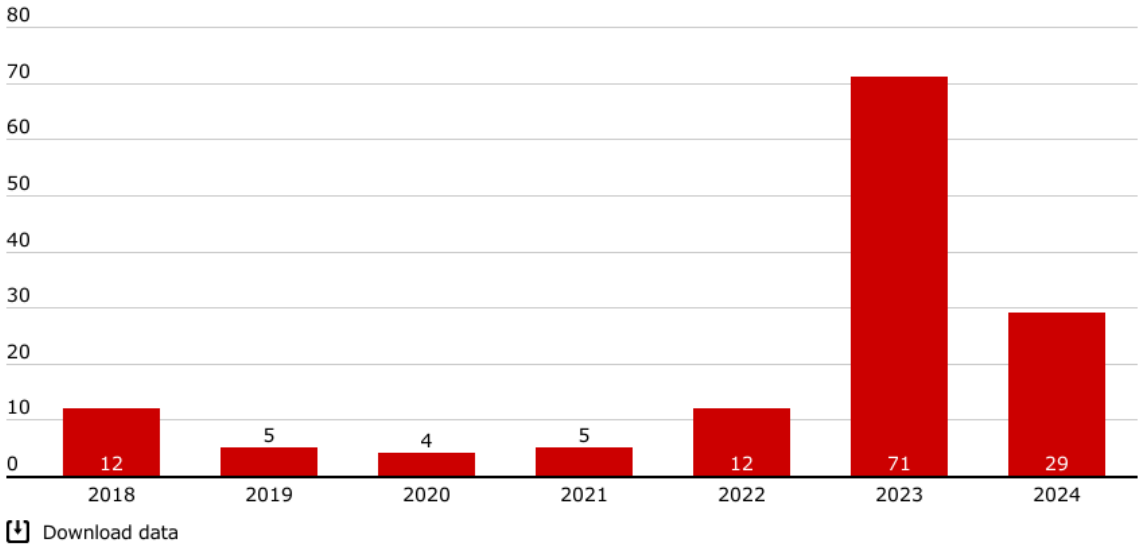
Bron: gemeente Utrecht

Bij rioolvervangingen en herinrichtingen koppelen we zoveel mogelijk hemelwater los dat eerder naar de rioolwaterzuivering ging. We gebruiken dit hemelwater en later het infiltreren in de bodem d (afkoppelen). Dit jaar is 10,6 hectare afgekoppeld. Hiervan is 8,1 hectare openbare ruimte. De andere 2,5 hectare is particulier terrein. Het afkoppelen is gerealiseerd tijdens rioolvervangingsprojecten, maar ook via de bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten, acties vanuit Waterproof030 (tegeltaxi, geveltuinenburendagen, de subsidieregeling groenblauwe daken en de subsidieregeling watervriendelijk maatschappelijk vastgoed) en de bouwplantoetsing. Van deze 10,6 hectare is minstens 2,5 hectare vergroend, waarvan 0,6 hectare dakoppervlak door particulieren met ondersteuning van de subsidieregeling groenblauwe daken. Om ervoor zorgen dat ons water- en rioleringssysteem goed blijft functioneren vervangen we riolering wanneer het niet meer in goede staat is. Hierbij scheiden we afvalwater en hemelwater (afkoppelen) en richten we de openbare ruimte klimaatbestendiger en groener in. Doordat we de afgelopen jaren minder riool hebben vervangen dan beoogd koppelen we ook minder oppervlak af dan beoogd. Daarnaast is er minder gebruik gemaakt van de subsidieregeling groenblauwe daken dan beoogd, met als gevolg minder afgekoppeld oppervlak binnen de subsidieregeling. Zie onderwerp 24 Groene daken voor een toelichting op de resultaten daarvan.

Met onze bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten hebben we een bijdrage geleverd aan 14 projecten, waaronder de vergroening van Het Groene Lint Overvecht en het Drakenplein in Rivierenwijk. Met de subsidieregeling watervriendelijk maatschappelijk vastgoed zijn er vier schoolpleinen vergroend, waarbij in totaal 0,4 ha is afgekoppeld. We zijn 10e geworden in de categorie van grote gemeenten tijdens het NK tegelwippen. In 2024 hebben we maar liefst 193.249 tegels vervangen door planten, bloemen en bomen. Dat is een halve tegel per inwoner minder. Om in de top 5 te eindigen moeten we dit verhogen naar minimaal 1 tegel per inwoner. Tijdens de geveltuinenburendagen zijn maar liefst 612 geveltuinen aangelegd en zijn er 38.116 tegels (30x30cm) opgehaald met de tegeltaxi. De tegels die tijdens de geveltuinenburendagen worden opgehaald door de tegeltaxi, worden door de aannemer zo veel mogelijk hergebruikt. Bij voorkeur opnieuw in straatwerk en anders als funderingsmateriaal. Zodra de gemeente haar eigen grondstoffendepot in gebruik heeft, wordende tegels uit de openbare ruimte daar opgeslagen voor hergebruik.

3.3 Grondwateroverlast

Figuur 3.3.1 Aantal meldingen als gevolg van te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte

Bron: Bewonersmeldingensysteem gemeente Utrecht

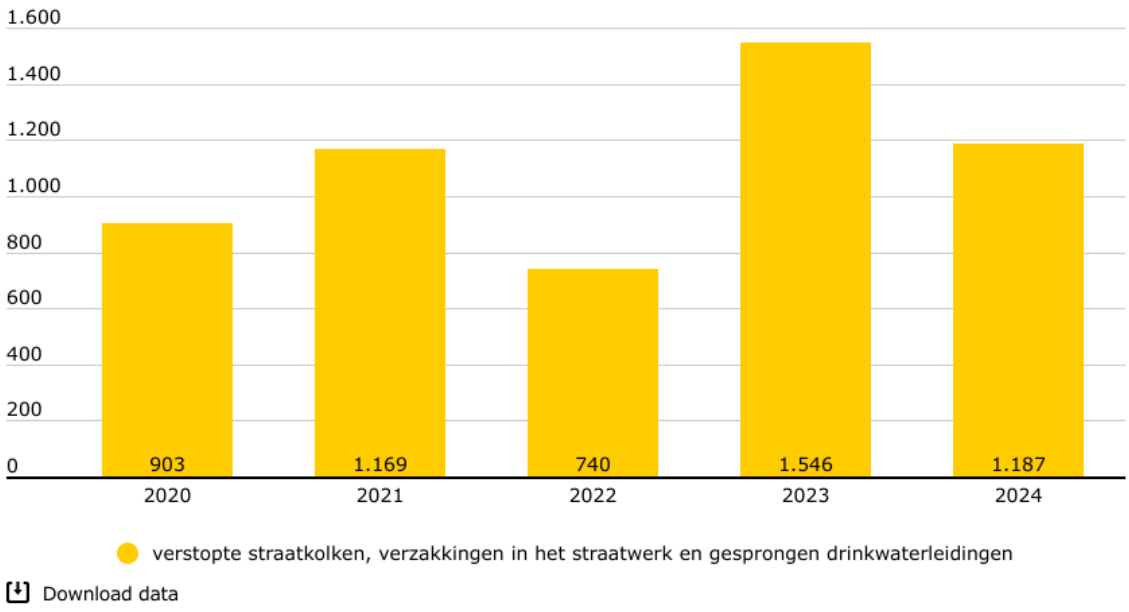
Door de aanhoudende extreem natte periode in de eerste maanden van dit jaar waren de grondwaterstanden bijzonder hoog, met een piek in januari. De grote hoeveelheid neerslag is terug te zien in het aantal grondwateroverlast meldingen, waarvan het overgrote deel binnenkwam in de periode januari tot maart. We ontvingen totaal 54 meldingen over grondwateroverlast, waarvan 29 meldingen werden veroorzaakt door het onvoldoende functioneren van de ontwatering in de openbare ruimte op het moment van de melding. Dit is met name het geval in Hoograven en aan de Cremerstraat. Bij de overige 25 meldingen was de oorzaak onvoldoende ontwatering van particulier terrein, waarvoor de particuliere eigenaar zelf verantwoordelijk is. Locaties van grondwateroverlastmeldingen waar we ten tijde van de melding aan het ontwateringscriterium voldeden waren verspreid over de hele stad. Het grootste deel van alle meldingen (43 meldingen) betrof water in de kruipruimte. In andere gevallen betrof het bouwkundige gebreken zoals een kelder of souterrain die niet waterdicht was.

Op overlastlocaties in de Cremerstraat en Majellaparkbuurt is het beheer en onderhoud van het drainagesysteem geïntensiveerd en wordt het onderzoek naar de oorzaak van de grondwateroverlast voortgezet. Omdat de klimaatscenario's van het KNMI aangeven dat de winters natter worden nemen we dit thema als speerpunt voor de komende jaren en evalueren we ons grondwaterbeleid in 2025.

Voor zover bekend is er geen droogteschade aan panden ontstaan, maar het is ook geen droog jaar geweest.

3.4 Hemelwateroverlast

Figuur 3.4.1 Aantal meldingen over hinder en wateroverlast in de openbare ruimte

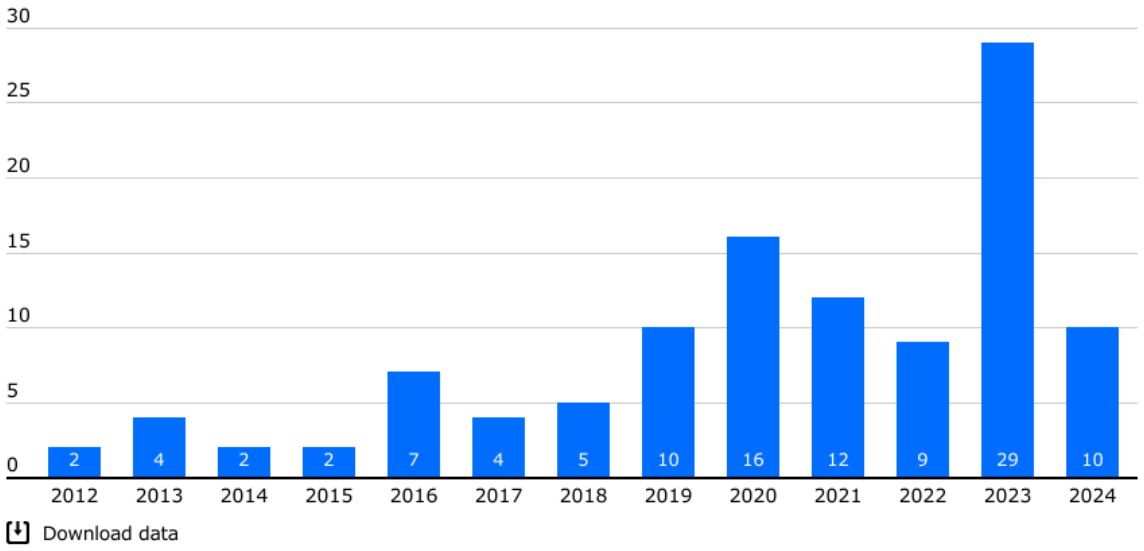

Bron: Bewonersmeldingensysteem aangevuld met directe meldingen bij de aannemer

We ontvingen 2656 meldingen over het gemeentelijke water- en rioleringssysteem. Daarvan gingen 1187 meldingen over hinder en wateroverlast in de openbare ruimte door verstopte straatkolken, door een kapotte drinkwaterleiding of verzakkingen in de weg. Bij 443 meldingen werd op locatie geen probleem aangetroffen, doordat het water al was weggelopen of wanneer hetzelfde probleem meerdere malen gemeld is. De overige 1469 betroffen informatieverzoeken, nagezakte verharding, verstoppingen van perceelaansluitingen, ontbrekende putdeksels, etc. We ontvingen dit jaar 14 meldingen van wateroverlast in panden, waarvan nul door hemelwater afkomstig uit de openbare ruimte of uit de riolering omdat het harder regende dan het rioolstelsel aankon. Twee keer werd er geen probleem aangetroffen of was het probleem al verdwenen bij aankomst van onze aannemer. In de overige gevallen was de wateroverlast het gevolg van inpandige problemen zoals lekkage en verstoppingen van inpandige leidingen. Er is voor zo ver bekend geen sprake geweest van gevaarlijke situaties of stremming van de weg door extreme neerslag.

3.5 Waterkwaliteit

Figuur 3.5.1 urgente waterkwaliteitsproblemen

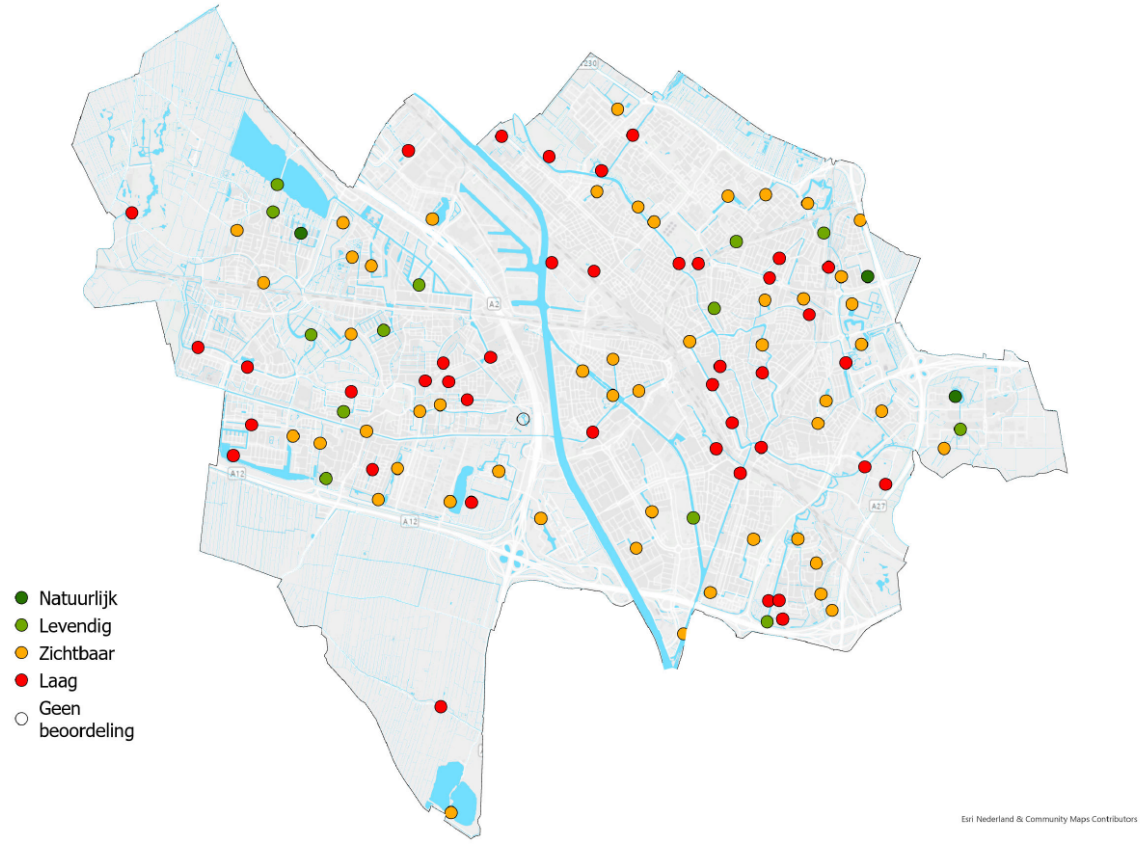
Bron: Bewonersmeldingensysteem gemeente Utrecht

Met het waterschap streven we naar minimaal een oppervlaktewaterkwaliteit, waarbij we urgente waterkwaliteitsproblemen zoals overmatig kroos, blauwalg, vissterfte, stank en botulisme voorkomen. We rapporteren de problemen die zo urgent zijn dat er direct maatregelen genomen moeten worden, door het waterschap of door ons. In 2024 waren dat er 10, waarvan tweemaal blauwalg, 6 locaties waar dode vissen zijn verwijderd (drie of meer), eenmaal olie op het water en eenmaal overmatig kroos.

De eerste helft van de zomer was nat en relatief koud, de 2e helft droog en zonnig. Deze sterke wisseling in weer heeft voor meldingen gezorgd. Bij warm weer en daardoor een hogere watertemperatuur wordt de kans op aanwezigheid van blauwalg vergroot. Ook kan er in droge periodes minder doorstroming plaatsvinden waardoor de kans op bloei van algen en kroos toeneemt. Door het warmer wordende klimaat neemt de kans op de aanwezigheid van blauwalg en overmatig kroos ook in de toekomst toe.

3.6 Ecologische waterkwaliteit

Figuur 3.6.1 kaart conceptresultaten Ecoscan 2024

Bron: Regionaal Netwerk Water & Klimaat, werkgroep stedelijk water.

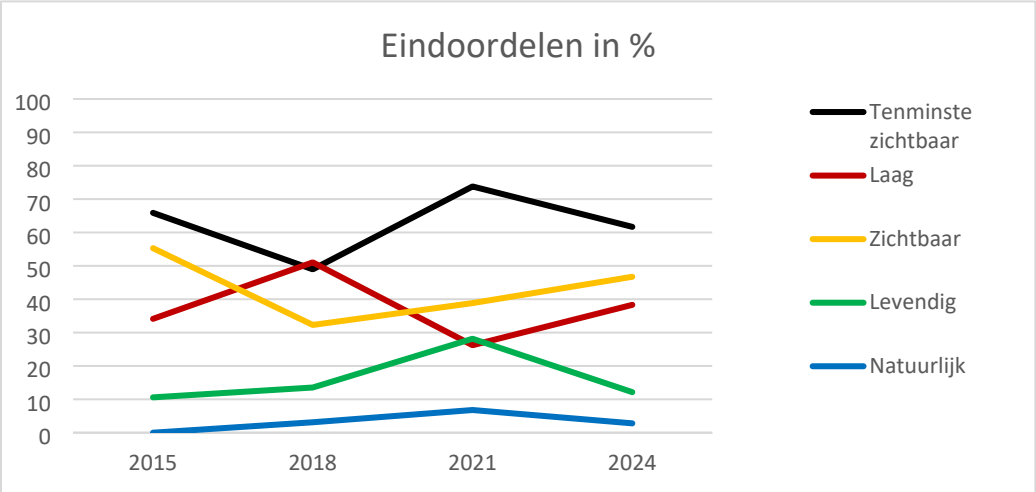
De Ecoscan brengt de ecologische waterkwaliteit op ruim honderd locaties in de gemeente Utrecht in beeld. De metingen vinden driejaarlijks plaats op initiatief van gemeente en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (hierna HDSR). Beide partijen maken ook onderdeel uit van een regionaal netwerk op het gebied van water en klimaatadaptatie.

Tijdens een Ecoscan onderzoekt een ecoloog: de plantengroei in het water en op de oever, de hoeveelheid zwerfvuil, de helderheid van het water en de bedekking van het wateroppervlak met algen en/of kroos. Het eindresultaat is een beoordeling die ‘laag’, ‘zichtbaar’, ‘levendig’ of ‘natuurlijk’ is. De Ecoscan is leidend voor de maatregelen die we samen met HDSR uitvoeren in het kader van het Programma Gezond Water. In 2024 is de Ecoscan voor de vierde maal uitgevoerd en de conceptresultaten zijn weergegeven in Figuur 3.6.1.

Bij de Ecoscan meten we niet de zwemwaterkwaliteit, die meten we alleen bij 11 locaties waarvan we weten dat er veel mensen zwemmen. De Ecoscan-resultaten van 2024 betreffen nog conceptresultaten en naar verwachting volgen er nog kleine wijzigingen. Voor de Ecoscan zijn in 2024 107 locaties bezocht, waarvan 103 gelijk aan 2021. De locaties zijn samen representatief voor al het oppervlaktewater in de gemeente. Daarmee geeft de Ecoscan een beeld van de ecologische waterkwaliteit van het oppervlaktewater in de gemeente voor het betreffende moment dat de Ecoscan is uitgevoerd.

Figuur 3.6.2 geeft de ontwikkeling van de Ecoscans over de periode 2015-2024. Hieruit blijkt dat het percentage van de meetpunten dat tenminste zichtbaar scoort over deze periode varieert tussen de 50 en 75%. De reden dat de scores kunnen fluctueren is dat de ecologische waterkwaliteit van het oppervlaktewater mede afhankelijk is van jaarlijks fluctuerende factoren. Zo kan het ene jaar bijvoorbeeld sprake zijn van een relatief koud jaar, terwijl bij de volgende Ecoscan er sprake is van een relatief warme droge periode. Dit heeft onder andere weer effect op de plantengroei en plantendiversiteit en daarmee ook op het eindbeeld. Desalniettemin is de ecoscan wel bruikbaar om langjarige trends in de waterkwaliteit in beeld te brengen. Het gemiddelde eindbeeld in 2024 is iets lager dan in 2021, maar hoger dan 2018. Evenals bij de vorige Ecoscans zijn de beperkte waterplantenbedekking en de beperkte plantendiversiteit een belangrijk belemmerend criterium, daarnaast was het doorzicht iets lager ten opzichte van 2021. Verder hebben veel wateren in Utrecht steile oevers en daardoor een minder goed ontwikkelde oevervegetatie. De komende periode volgt een nadere duiding van de Ecoscan-resultaten. In 2025 zijn we ook met HDSR vanuit het Programma Gezond Water gestart met de uitvoering van maatregelen om de ecologische waterkwaliteit te verbeteren. Uitvoering van dit Programma is voorzien in de periode 2025-2028.

Figuur 3.6.2 Vergelijking eindoordeel Ecoscans periode 2015-2024

Figuur 3.6.2: Vergelijking eindoordeel Ecoscans 2015-2024, de resultaten uit 2024 betreffen nog conceptresultaten en naar verwachting volgen er nog kleine wijzigen.

3.7 Zwemwaterkwaliteit

Figuur 3.7.1 bacteriologische waterkwaliteit van de niet-officiële zwemlocaties

Bacteriologische waterkwaliteit van de niet-officiële zwemlocaties

Locatie	2024
De Munt	Goed
Oud Amelisweerd	Slecht
Musicalkade	Goed
Plas Veldhuizen	Uitstekend
Vikingrijn	Uitstekend
Veilinghavenkade	Aanvaardbaar
Steiger Ariënslaan	Uitstekend
Werkspoorhavenkade	Goed
Ruigenhoek	Goed
Neerlandiakade	Goed
Vecht	Slecht

Gemeente Utrecht

Figuur locaties waar de bacteriologische waterkwaliteit wordt gemeten

Utrecht kent drie officiële zwemlocaties, de Haarrijnseplas, plas Strijkviertel en de Voorveldsepolder. De zwemwaterkwaliteit op de officiële zwemlocaties wordt gemeten door het waterschap en door de provincie gepubliceerd op de website zwemwater.nl.

In de stad wordt echter ook volop gezwommen op niet-officiële zwemlocaties. Wij zijn als gemeente de locatiehouder en meten om die reden tijdens het zwemseizoen eens in de twee weken de zwemwaterkwaliteit. Het aantal locaties waar we meten is momenteel groter dan de locaties die we hebben onderzocht op de haalbaarheid van officieel zwemwater (Munt, Veilinghaven, Amelisweerd, Ruigenhoek en Werkspoorhaven). Dit komt omdat we voor de haalbaarheid van officieel zwemwater

conform de zwemwaterrichtlijn alleen de locaties hebben onderzocht waar sprake is van een structureel groot aantal zwemmers. We meten momenteel op wat meer locaties om alvast een beeld te hebben van de waterkwaliteit als het aantal zwemmers mocht toenemen.

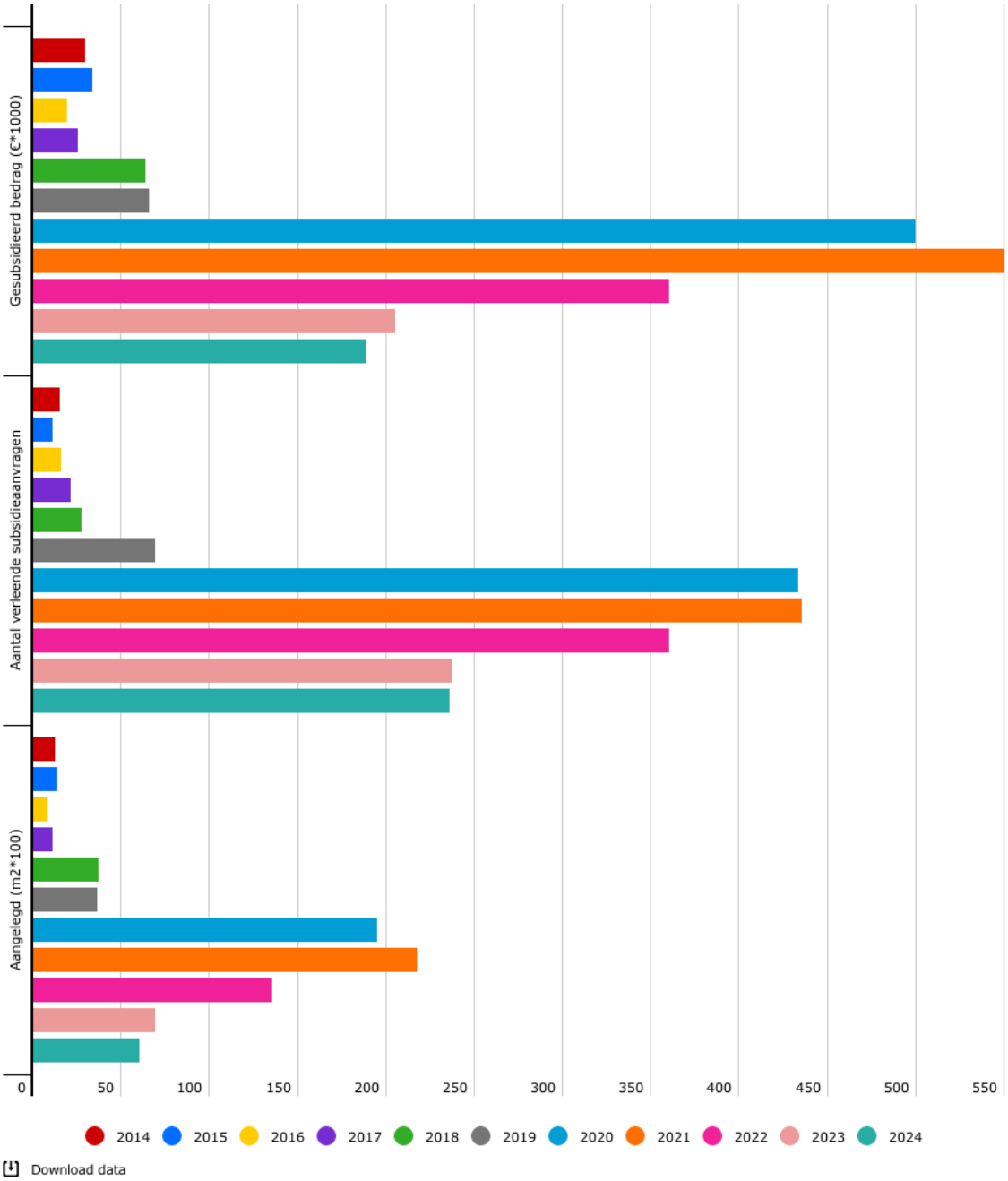
Voor de indeling van de zwemwaterkwaliteit hanteren we net als bij officieel zwemwater de methode uit de Europese Zwemwaterrichtlijn. De waterkwaliteit wordt bepaald op basis van de aanwezigheid van de bacteriën Escherichia coli (E. coli) en Intestinale enterococcen. Op basis van tweewekelijkse bacteriologische metingen over een periode van vier opeenvolgende zwemseizoenen wordt een kwaliteitsklasse toegekend: uitstekend, goed, aanvaardbaar en slecht. Omdat er nog niet op elke locatie vier jaar gemeten wordt, is de bacteriologische waterkwaliteit maar op 11 van de 13 niet-officiële zwemplekken bekend.

Op basis van de metingen scoren drie locaties, Plas Veldhuizen, Vikingrijn en de Steiger Ariënslaan, uitstekend. Bij vijf locaties is de kwaliteitsklasse goed op een locatie aanvaardbaar en op twee locaties slecht.

Een belangrijke bron van een bacteriologische slechte waterkwaliteit zijn uitwerpselen van mensen, honden en watervogels. Uitwerpselen van mensen kunnen in het water komen via de rioolwaterzuivering of via riooloverstorten. Bij hevige neerslag zuivert de rioolwaterzuivering minder goed en loopt het rioolstelsel over via de riooloverstorten. Dit effect is terug te zien bij de Kromme Rijn in Amelisweerd en de Vecht, watergangen waar beiden rioolwaterzuiveringen op lozen. De slechte zwemwaterkwaliteit wil niet zeggen dat deze altijd slecht is, maar wel dat bij hevige neerslag regelmatig de norm wordt overschreden. Het advies is dan ook altijd om kort na hevige neerslag niet te zwemmen in water waar rioolwaterzuiveringen of riooloverstorten op lozen, ook als uit onderstaand overzicht blijkt dat de kwaliteit goed of uitstekend is. Bij hevige neerslag zien we ook dat via afspoeling vanaf de oever uitwerpselen van honden en andere dieren in het water terecht kunnen komen.

3.8 Groene daken

Figuur 3.8.1 groene daken

Bron: gemeente Utrecht

De druk op openbare ruimte in stedelijk gebied is groot. Met groene daken is het op beperkte oppervlakte mogelijk de leefbaarheid te vergroten. Groene daken leveren op de onderstaande manieren een positieve bijdrage aan de omgeving:

- vermindering en vertraging van hemelwaterafvoer;

- reductie van de hittestress;
- kwaliteitsverhoging van de leefomgeving door vergroening;
- Biodiversiteit

Sinds 2009 heeft de gemeente Utrecht een subsidie om de aanleg van groene daken te stimuleren. De subsidieregeling groene daken is op 1 juli 2024 overgegaan in de subsidieregeling groenblauwe daken waarover de Raad per brief is geïnformeerd. De subsidie groenblauwe daken geldt voor de aanleg van groene daken op bestaande gebouwen, woningen, woonboten, maatschappelijke vastgoed, schuren en bijgebouwen. In 2024 zijn er 236 subsidieaanvragen voor een groen dak positief beoordeeld. Van de 236 subsidie aanvragen waren er 94 een verzamelaanvraag. Verzamelaanvragen zijn aanvragen met 2 of meer adressen in één subsidieaanvraag. Met de subsidie zijn er in 2024 350 gebouwen voorzien van één of meerdere groene daken (bijvoorbeeld de schuur en de aanbouw). In totaal is er meer dan één voetbalveld (6.031 m2) aan groene daken aangelegd met de subsidie. Het totale aantal aanvragen is vergelijkbaar met 2023. We zien wel dat het aantal aanvragen na de aanpassing van de subsidieregeling is toegenomen. Momenteel werken we aan een verbreding van de subsidieregeling zodat er meer groenblauwe maatregelen genomen kunnen worden met deze subsidie, op het hele perceel.

De aanvragen in 2024 betroffen vooral extensieve (sedum) – en biodiverse (kruiden en bloemen) groene daken. Er waren minder aanvragen voor intensieve groene daken. Dit zijn daken die worden ingericht als een volwaardige daktuin die bestaat uit planten, grassen, stuiken en eventueel bomen. Er is in 2024 voor 4940 vierkante meter aan extensieve groene daken, 1080 vierkante meter aan biodiverse groene daken en 11 vierkante meter aan intensief groen dak gerealiseerd. Op al deze daken kon gemiddeld 32 liter water per m^2 worden vastgehouden.

4. Groene leefomgeving

4.1 Inleiding

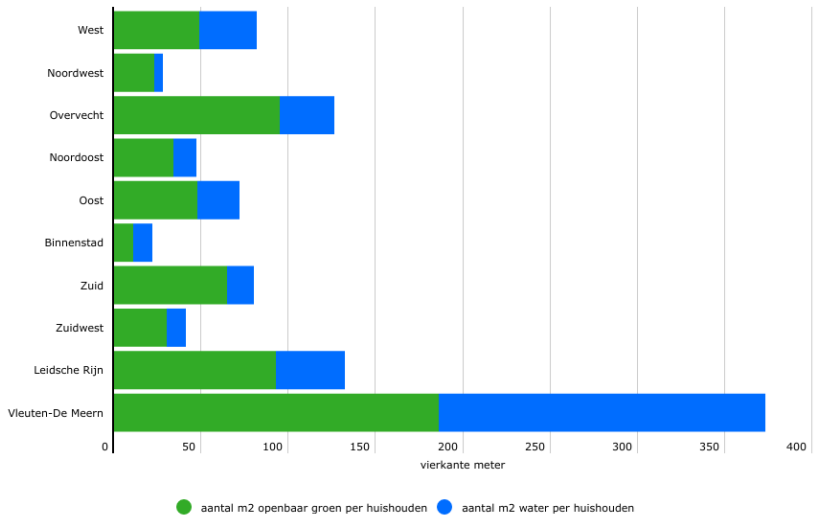
Een groene en klimaatbestendige leefomgeving, met een openbare ruimte die uitnodigt tot sporten, spelen en bewegen, is essentieel voor een gezond stedelijk leven in Utrecht. De gemeente neemt zelf het voortouw in de noodzakelijke vergroening van de openbare ruimte en monitort de voortgang hiervan. Tegelijkertijd heeft de gemeente minder invloed op de keuzes die bewoners en eigenaren maken voor hun tuinen, terreinen, gebouwen en daken, zoals het gebruik van tegels, verharding, bomen of groen. De beschikbare informatie hierover is beperkt en niet altijd openbaar toegankelijk. Daarom zet de gemeente in op bewustwording door bewoners en eigenaren te informeren, het verwijderen van verharding te vergemakkelijken en subsidies voor groene daken aan te bieden. Waar mogelijk werken gemeente en bewoners samen aan initiatieven.

Om een betere balans te creëren tussen stedelijke verdichting en groene ruimtes, zet de gemeente in op een ‘Schaalsprong Groen’. Dit houdt in: meer groen in buurten, extra parken en groenblauwe verbindingen, versterking van de groene structuren vanuit het buitengebied en uitbreiding van het groen rondom de stad. Buurten en wijken verschillen in hun stedenbouwkundige opzet, met variërende groottes van tuinen, mate van verharding en bebouwing, en verschillen in de hoeveelheid openbaar en privaat groen. De focus van vergroening en klimaatadaptatie ligt vooral op groenarme buurten en wijken die kampen met hittestress en gezondheidsachterstanden. We maken werk met werk bij het vergroenen van de openbare ruimte om zo efficiënt mogelijk met de gemeentelijke middelen om te gaan.

Op langere termijn zal deze vergroening de verdeling van de openbare ruimte per wijk (figuur 4.2) beïnvloeden en moet een toename van het totale groene oppervlak en het bomenbestand zichtbaar worden. Door samen te werken met particuliere eigenaren kan de gemeente een aanzienlijke bijdrage leveren aan een groene en biodiverse leefomgeving, waarin kwalitatief hoogwaardig groen altijd binnen handbereik is.

4.2 Openbare ruimte per wijk 2024

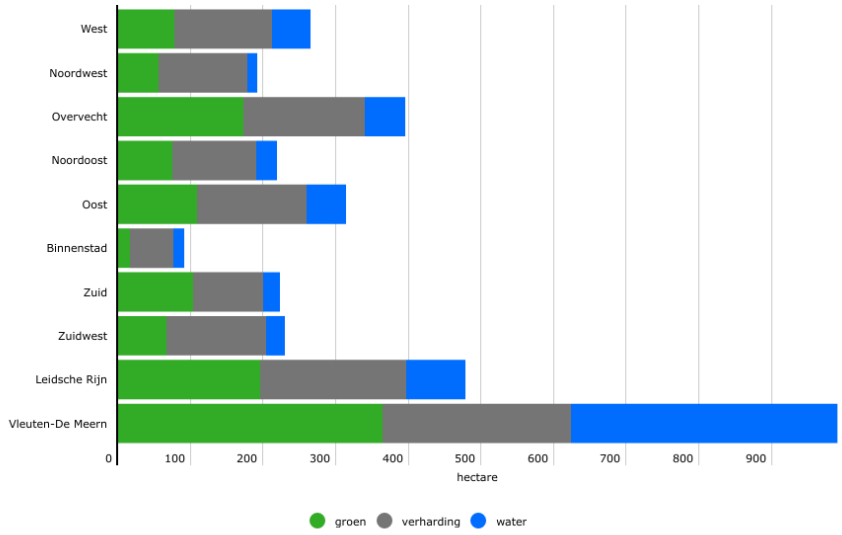
Aantal m2 openbaar groen en water per huishouden per wijk

Download data

Bron: gemeente Utrecht

Verdeling openbare ruimte per wijk

Download data

De totale oppervlakte van het grondgebied van Utrecht binnen de gemeentegrenzen is ruim 9.900 hectare. Hiervan is 3.394 hectare openbare ruimte (exclusief landgoederen) in gemeentelijk beheer; 43% verharding (1.445 hectare); 36% groen* (1.234 hectare) en 21% water (715 hectare). In dit overzicht is ook het water dat niet in beheer is van de gemeente meegenomen, met uitzondering van het Amsterdam-Rijnkanaal.

In 2024 zijn circa 1.025 nieuwe park- en straatbomen toegevoegd aan het gemeentelijk beheersysteem. Dit betreft bomen die zijn geplant op plekken waar geen bomen stonden. Daarnaast is er 3,7 hectare nieuw openbaar groen opgenomen in het gemeentelijk beheersysteem in 2024. Deze

manier van rapporteren betekent dat het kan zijn dat de nieuwe bomen en m2 groen al eerder zijn aangeplant, bijvoorbeeld in 2022 of 2023, maar pas in 2024 aan het beheersysteem zijn toegevoegd

Van het openbaar groen in gemeentelijk beheer (exclusief landgoederen) is 47 % natuurlijk beheerd groen**.

> **Groen op de landgoederen**
> Het groen dat we beheren op de landgoederen beslaat een oppervlakte van 97 hectare. Hiervan ligt 17 hectare op het grondgebied van Utrecht. Het grootste deel 80 hectare ligt op het grondgebied van de gemeente Bunnik, terwijl de gemeente Utrecht eigenaar is van de landgoederen.

Ten opzichte van vorig jaar is het areaal openbaar groen in gemeentelijk beheer (exclusief de landgoederen) met 4 hectare afgenomen van 1238 naar 1234 hectare. Een belangrijke oorzaak is dat in 2024 het areaal hagen is omgezet van vierkante meters (oppervlakte) naar strekkende meters (lengte) in het beheersysteem. Zonder deze wijziging zou het areaal openbaar groen met 2 hectare zijn toegenomen (1240 hectare). Het aantal hectare groen in gemeentelijk beheer in de wijk varieert sterk tussen de verschillende Utrechtse wijken. De binnenstad, met de dichte bebouwing, heeft het minste groen (16 hectare) en Vleuten de Meern met 364 hectare het meest.

Areaal openbare ruimte verandert voortdurend in omvang en samenstelling
Het areaal openbare ruimte varieert door de tijd in omvang en in samenstelling (verharding, groen, water). Soms blijft een deel van het areaal openbare ruimte onveranderd; wanneer een bedrijfspand wordt gesloopt en vervangen wordt door een appartementencomplex. Ook kan het voorkomen dat de openbare ruimte toeneemt doordat de gemeente eigenaar wordt van een terrein dat bijvoorbeeld in eigendom was van Rijkswaterstaat. Daarnaast kan de omvang van de openbare ruimte toenemen wanneer een weiland aan de rand van de stad wordt ontwikkeld tot een nieuwe woonwijk. Ook binnen het areaal openbare ruimte treden veranderingen op: zo kan een brede stoep worden versmald waardoor er ruimte ontstaat voor nieuw groen. Anderzijds kan er groen verloren gaan door het verbreden van een fietspad.

Het openbaar groen in gemeentelijk beheer gerelateerd aan het aantal huishoudens, is de Binnenstad de minst groene wijk van Utrecht met 11 m^2 openbaar groen per huishouden. Vleuten-De Meern is de meest groene wijk met 186 m^2 groen per huishouden. Het gemiddelde in Utrecht is 63 m^2 groen per huishouden. Dit is een lichte daling (één m^2 groen /huishouden) ten opzichte van 2023.

Het totale oppervlak aan water binnen de gemeentegrens van Utrecht is, exclusief het Amsterdam-Rijnkanaal, 715 hectare. In Utrecht is gemiddeld 36 m^2 water per huishouden. In Vleuten-De Meern hebben huishoudens de meeste vierkante meters water tot hun beschikking (187 m^2). In de wijken Noordwest (5 m^2), Binnenstad (10 m^2) en Zuidwest (11 m^2) is dit het minste.

Het totaal van openbaar groen en water per huishouden is in 2024, 99 m^2 per huishouden. Het aantal huishoudens in Utrecht is toegenomen (861 huishoudens). Dit is een afname van 1 m^2 ten opzichte van 2023. De trend in de afgelopen jaren is: 107 m^2 (2019), 106 m^2 (2020 en 2021), 103 m^2 in 2022 en 100 m^2 in 2023.

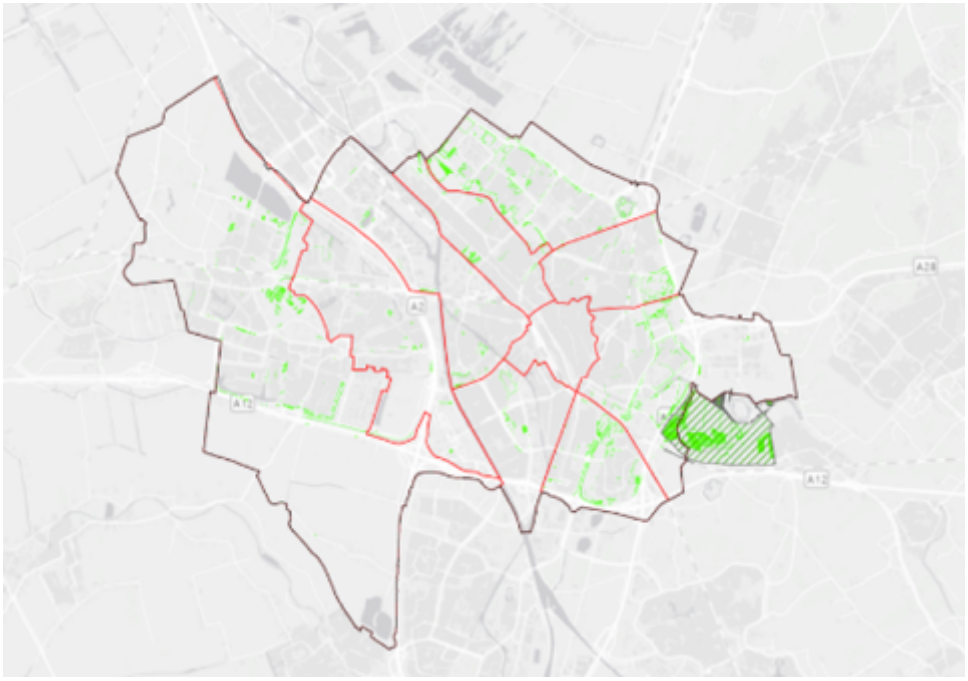
** Het gaat om openbaar groen in beheer bij de gemeente. Particuliere tuinen en landbouwgrond zijn hier dus niet in opgenomen. Ook groen dat in beheer is van scholen, sportverenigingen, recreatieschap, Rijkswaterstaat, NS, waterschappen, volkstuinen, etcetera zijn hier niet in opgenomen.*

*** Het gaat om openbaar groen met hoge natuurwaarden zoals hooilanden, ruigten, stinzeplanten, gras met stinzenbollen en bosplantsoenen.*

**** Er zit altijd een zekere vertraging tussen de aanplant, de overdracht naar de beheerorganisatie en de uiteindelijke registratie in het beheersysteem. We kunnen pas rapporteren over nieuw groen en nieuwe bomen, in beheer bij de gemeente, als deze zijn verwerkt in het systeem. Voor monitoringsdata sluiten we zoveel mogelijk aan bij de bestaande datasystemen van de gemeente.*

4.3 Bos en bomen

Figuur 4.3.1 hectare bos en bosplantsoenen in beheer van de gemeente Utrecht

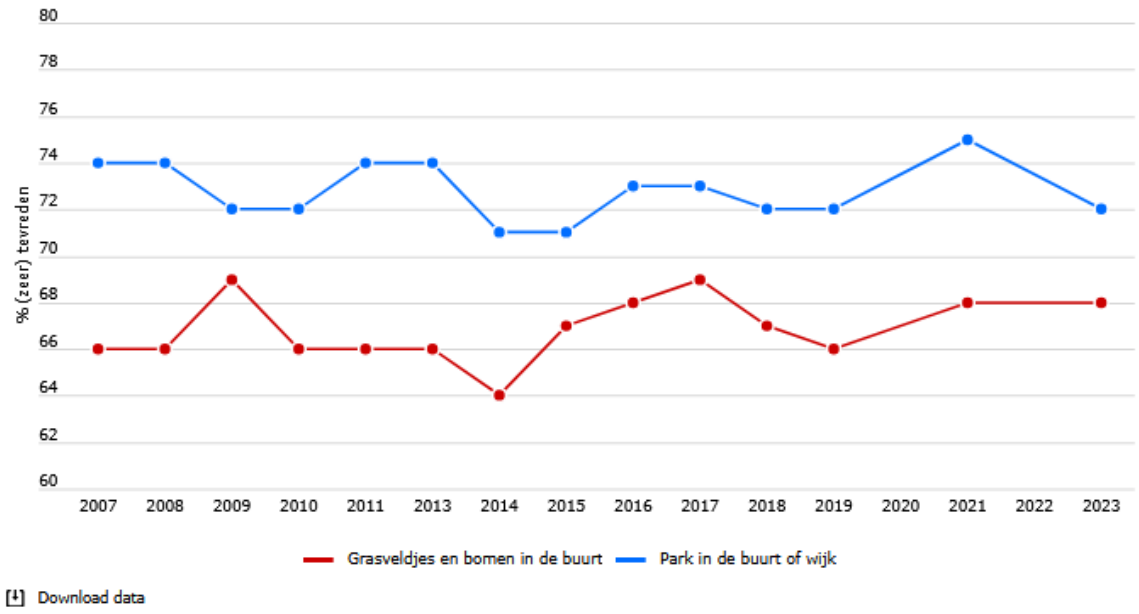

De gemeente Utrecht beheert circa 190 hectare bos en bosplantsoen. De landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen zijn gearceerd weergegeven. De landgoederen zijn van de gemeente Utrecht maar liggen deels op het grond gebied van de gemeente Bunnik.

In 2024 is de gemeente Utrecht verantwoordelijk voor het onderhoud van circa 135.000 gemeentelijke park-, laan- en straatbomen. Dit is een toename van circa 1.000 bomen ten opzichte van 2023. Daarnaast beheert de gemeente ruim 190 hectare bos en bosplantsoen. Hiervan is bijna 65 hectare bos op de landgoederen waarvan een groot deel, bijna 54 hectare bos buiten de gemeentegrens ligt op het grondgebied van de gemeente Bunnik; (zie ook toelichting bij: 21. Openbare ruimte per wijk)

Naast de park- en straatbomen heeft de gemeente bos en bosplantsoen in beheer. Op deze locaties worden alleen de grotere bomen geregistreerd vooral met oog op de boomveiligheid. Jonge bomen en bomen die verder van de paden af staan worden dus niet geregistreerd. Er zijn daar dus nog veel meer bomen en daarom tellen we daar de oppervlakte van bos en bosplantsoen en geen individuele bomen. Er zit tijd tussen het aanplanten van een boom en het opnemen van de boom in het groenbeheersysteem. Dat geldt ook voor een gekapte boom. Als bijlage bij dit rapport vindt u een gedetailleerd verslag van de ontwikkeling van het gemeentelijk bomenbestand per subwijk. Op deze online kaart Bomenbelans 2024 zijn alle park- en straatbomen (inclusief laanbomen op de landgoederen) te zien die door ons worden beheerd. Ook worden de bos en bosplantsoenen op deze kaart getoond.

4.4 Tevredenheid groen

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht, in 2020, 2022 en 2024 is er geen enquête geweest

Figuur 4.4.1 Tevredenheid groen en parken (weergave tussen 60% en 80%)

In 2023 is 72% van de Utrechters (zeer) tevreden over het park in de wijk of de buurt. In 2021* was dit 75% wat aangeeft dat de waardering voor het groen in de stad relatief stabiel is. In Vleuten-De Meern (84%) en Oost (84%) zijn inwoners hier het meest tevreden over. Zuidwest heeft het laagste aandeel (58%) tevreden bewoners. In alle wijken is het aandeel (zeer) tevreden bewoners hoger dan in Zuidwest. De tevredenheid over parken schommelt vanaf 2007 tussen de 71% en 74%. Daarnaast is ongeveer twee derde (68%) van de Utrechters (zeer) tevreden over het groen (zoals grasveldjes en bomen) in de buurt. In 2021* was dit ook 68%. Vanaf 2007 schommelt het aandeel (zeer) tevreden Utrechters tussen de 64% en 69%. In Vleuten-De Meern (79%) Overvecht (78%), Zuid (77%), en Oost (77%) zijn bewoners in 2023 het meest tevreden over het groen in hun buurt. In Zuidwest (53%), Binnenstad (56%) en Noordwest (58%) is dit aandeel het laagst. In deze wijken is het aandeel ook gedaald ten opzichte van 2021.

** Er zijn geen gegevens over 2020, 2022 en 2024 omdat de enquête tweejaarlijks is.*

5. Natuur – de Utrechtse 30

5.1 Inleiding

Indicatoren Utrechtse biodiversiteit ‘Utrechtse 30’

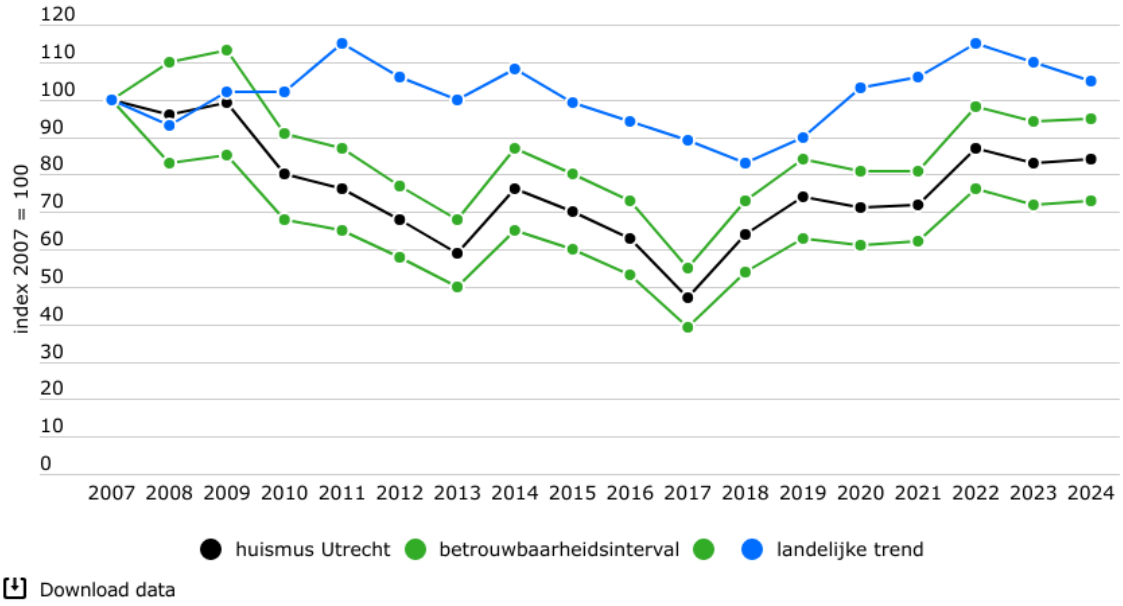
De gemeente volgt de Utrechtse biodiversiteit aan de hand van 30 soorten (raadsbrief 5 oktober 2021). Het zijn soorten waarvan de trend deels de effecten van onze beheerinspanningen en ruimtelijke strategie op biodiversiteit zichtbaar maakt en die gezamenlijk het brede spectrum van biotopen (bos, water, grasland, steen etc.) omvatten. De huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis zijn de soorten waar wij voorgaande jaren ook over rapporteerden. De extra soorten voor 2024 zijn de paddenstoel, eekhoorn, das, rugstreeppad, konijn, otter en weidebeekjuffer

Niet alle 30 soorten komen jaarlijks terug in het duurzaamheidsverslag vanwege de tijdinspanning die dit kost en de kosten die ermee gemoeid zijn.

.

5.2 Huismus

Figuur 5.2.1 trend huismus in Utrecht en landelijk sinds 2007

Bron: Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon & CBS, www.sovon.nl en de stadsvogelvrijwilligers

De huismus is een vogelsoort die hoort bij de stad. De vogel heeft struiken nodig voor het vinden van voedsel en het verstoppen voor roofdieren. Het verstenen van tuinen en het verdwijnen van groene plekken is een reden voor afname van het aantal huismussen. De huismus maakt zijn nest onder dakpannen of in kieren en gaten in gebouwen. Deze nestplekken kunnen verdwijnen met renovaties of isolatie-werkzaamheden.

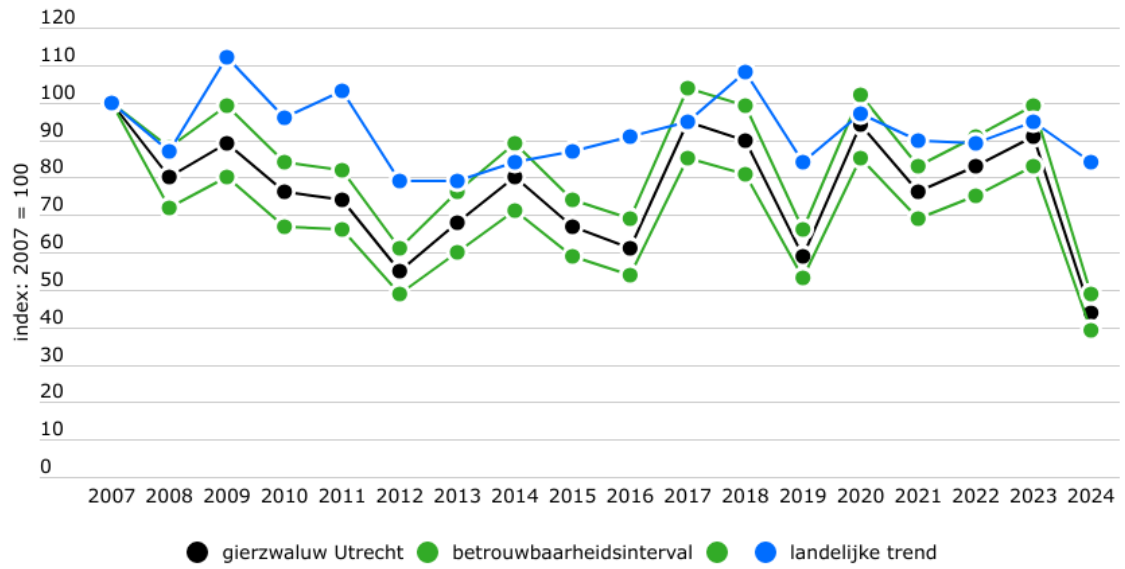
Vrijwilligers tellen voor het Meetnet Urbane Soorten (MUS) alle stadsvogels. De huismus vertoont een matige afname ten opzichte van 2007. Dit komt overeen met de landelijke trend. Ogenschijnlijk is er vanaf 2017 weer een stijgende lijn te zien. Mogelijk duidt dit op een herstel van de populatie. De komende jaren moet blijken of dat een lange termijn trend is.

Bron: Saxifraga.nl, fotograaf: Luc Hoogestein

5.3 Gierzwaluw

Figuur 5.3.1 trend gierzwaluw in Utrecht en landelijk sinds 2007

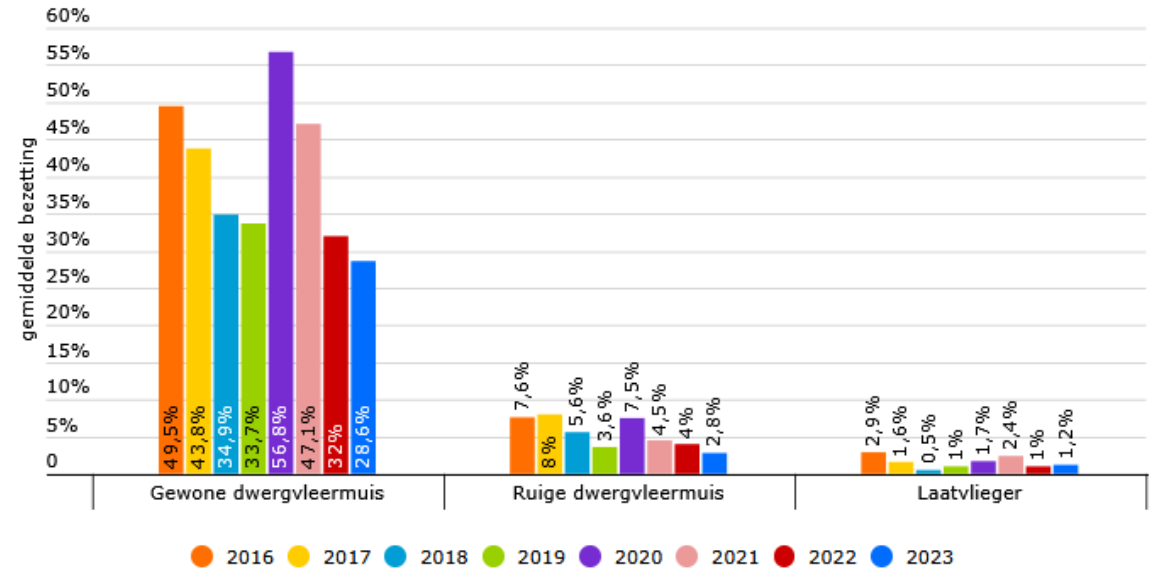
Bron: Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon & CBS, www.sovon.nl en de stadsvogelvrijwilligers

De gierzwaluw is voor zijn voortbestaan afhankelijk van nestplekken in gebouwen. Deze vogel brengt zijn hele leven door in de lucht. Alleen voor het broeden verlaat deze vogel het luchtruim. Gierzwaluwen zijn redelijk trouw aan de nestplekken waar zij voorgaande jaren hebben gebroed.

De trend voor de gierzwaluw in Utrecht is een matige afname volgens Sovon. De landelijke trend is ook een matige afname. De oorzaak van de uitschieter naar beneden van 2024 in niet bekend. Het kan een waarnemerseffect zijn. Bijvoorbeeld dat er minder tellingen zijn gedaan of door minder ervaren vrijwilligers. De komende jaren moet duidelijk maken of we echt met een daling van de populatie te maken hebben of dat dit een meetkundige afwijking is. Er zijn geen signalen gekomen van de vrijwilligers dat er minder bezette nesten zijn.

5.4 Gewone dwergvleermuis

Figuur 5.4.1 gemiddelde bezetting van vleermuissoorten in de onderzochte VleerMUS-routes

Download data

Bron: zoogdiervereniging

De gewone dwergvleermuis is een vleermuis die overal voorkomt in Nederland en ook het vaakst gezien wordt in Utrecht. Overwinteren doen ze in winterslaap in de Inktpot en enkele andere hoge gebouwen in de stad. Als ze hun jongen grootbrengen vinden we de zogenaamde kraamgroepen vooral in de buurt van grote parken en wateren waar veel voedsel (insecten) aanwezig is. Sloop, verbouwings- en isolatiemaatregelen kunnen ervoor zorgen dat het aantal verblijfplaatsen in de stad afneemt.

Om de voor- of achteruitgang van stadsvleermuizen te volgen is het meetnet VleerMUS in 2016 opgestart. De routes van dit meetnet zijn in 2023 voor het achtste jaar gefietst. Ook in 2023 is het gelukt om het maximum aantal routes voor het meetnet te fietsen.

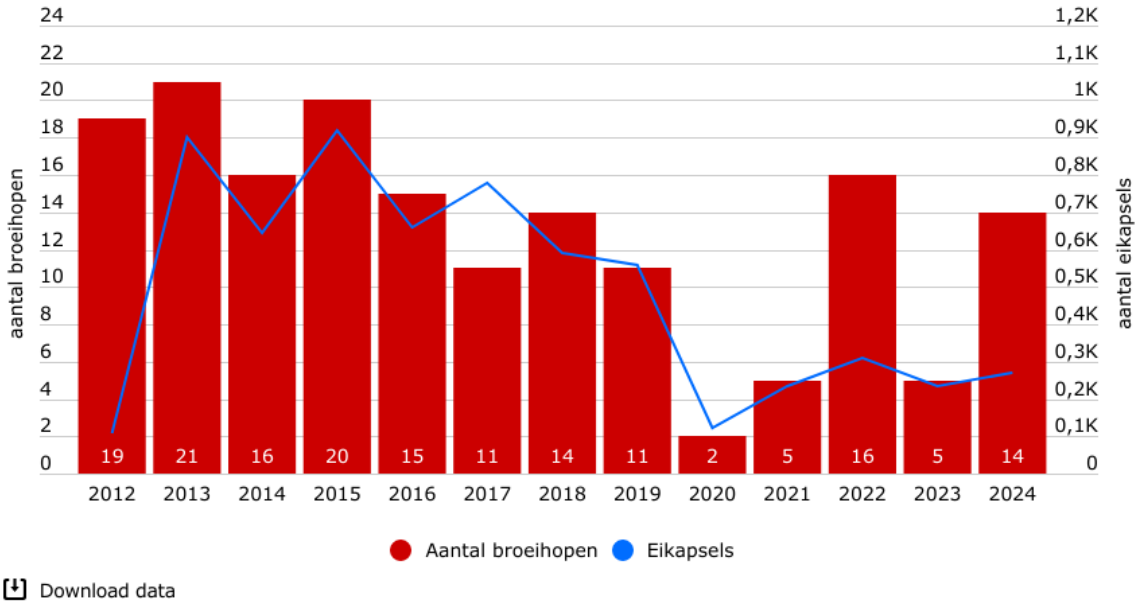
Toch is deze reeks resultaten te kort om er een statistische analyse van te maken.

Bron: Pexels.com, fotograaf Maximilian Ruther

5.5 Ringslangen

Figuur 5.5.1 trend ringslang

Bron: gemeente Utrecht

Dit is een overzicht van het aantal aangelegde ringslangbroeihopen (bij sommigen worden de eikapsels wel geteld en bij sommigen niet) en het aantal eikapsels per broeihoop. Het aantal eikapsels per broeihoop is de afgelopen 4 jaar redelijk stabiel gebleven. In 2024 zijn in 8 van de 14 broeihopen de eikapsels geteld. De ringslang is een kenmerkende soort van waterrijke gebieden, natuurlijke parken en landgoederen aan de oost- en noordkant van de stad. De ringslang leeft van amfibieën en vissen. In zijn leefomgeving is het dan ook belangrijk dat er kleine wateren en natuurlijke oeverbegroeiingen aanwezig zijn. Zeker zo belangrijk is de aanwezigheid van locaties waar de ringslang kan overwinteren en zijn eieren kan afzetten. De dieren overwinteren in (dieren)holen, onder boomstammen, in taluds en andere droog gelegen, vorstvrije locaties.

De ringslang zet haar eieren af op locaties met (natuurlijke) broei: mesthopen, composthopen en rottend organisch afval. Dergelijke locaties zijn kwetsbaar: ze worden door mensen gebruikt en wanneer niet bekend is dat er ringslangen in voortplanten kunnen de eieren worden verstoord of vernield. Om de voortplanting van ringslangen beter te beschermen, te stimuleren en bovendien goed te kunnen monitoren worden in Utrecht broeihopen aangelegd en het aantal eikapsels jaarlijks geteld. De ringslang komt in de gemeente Utrecht voor in de oost- en noordrand van de stad. Ten westen van het Amsterdam Rijnkanaal zijn geen populaties bekend.
Voor de opbouw van de broeihopen is de gemeente afhankelijk van vrijwilligers. Daarom wisselt het aantal opgebouwde broeihopen per jaar.
De broeihopen die goed gebruikt worden door de ringslangen liggen op plekken waar de omstandigheden al lange tijd stabiel zijn; waar er weinig verstoring is door mensen, honden of andere recreatie; waar weinig predatiedruk is door bijvoorbeeld ratten en waar de broeihopen al lange tijd op dezelfde plek worden opgebouwd.

Fotograaf: Floris Brekelmans

5.8 Rugstreeppad

De rugstreeppad is een amfibieënsoort die vooral voorkomt in pioniermilieus. Ze legt in het voorjaar eieren in ondiep snel opwarmend water met weinig vegetatie. In Utrecht is de soort al langere tijd bekend uit de omgeving van de Haarrijnse Plas en de golfbaan Haarzuilens. Daarnaast is de soort bekend uit de omgeving van de Nedereindse Plas. In 2024 ook waarnemingen uit deze twee gebieden bekend. De verspreiding van de soort is stabiel.

5.9 Weidebeekjuffer

De weidebeekjuffer is een libellensoort die schoon stromend water nodig heeft. In Utrecht komt de soort voor langs de Kromme rijn, de stadswateren in de binnen stad en de vecht. De soort vertoont zwerfgedrag en wordt daarom ook op andere plekken in de stad gevonden. De verspreiding van de soort is stabiel.

Bron: Saxifraga.nl, fotograaf: Tim Termaat

5.10 Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos. Daarnaast ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Ze komen ook in bebouwd gebied voor als er voldoende voedsel beschikbaar is. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos met naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar. In Utrecht leven ze in oudere parken, volkstuinen en begraafplaatsen. Vooral in het oosten van Utrecht, waar ze leven op de grens van een groot verspreidingsgebied van Amelisweerd en de Utrechtse Heuvelrug. Ook leven eekhoorns in de bossen van Landgoed Oud-Zuilen en Haarzuilens. De populatie is het best in beeld te brengen door in de winter naar nesten te zoeken. Er zijn geen exacte aantallen bekend; naar schatting leven er 20-50 eekhoorns in Utrecht.

5.11 Konijn

Het konijn leeft voornamelijk op de hogere gelegen zandgronden in de stad. Dat zijn bijvoorbeeld taluds van snelwegen en spoorwegen, forten, opgespoten terreinen en industrieterreinen. Daar maakt het konijn burchten in dichte struikvegetaties. Belangrijk is dat rond de burchten grazige vegetaties aanwezig zijn. Aanwezigheid van konijnen kan makkelijk worden vastgesteld aan de hand van de ronde keutels en kort begraasd gras. Het konijn verliest leefgebied als gevolg van woningbouw (o.a. Merwedekanaalzone, Leeuwensteyn, Haarrijn) en verdichting van de stad.

5.12 Das

Fotograaf: Arthur Hoffmann

De das leeft in Utrecht in het buitengebied langs de noord- en oostzijde van de stad. Binnen de gemeentegrens is momenteel één permanent bewoonde burcht bekend in het talud van de A27. Daarnaast liggen in het door ons beheerde gebied Amelisweerd – Rijnauwen drie bewoonde burchten. Andere burchten zijn onder meer bekend uit de omgeving van Fort Ruigenhoek, de Hoogekampse Plas en Fort Vechten. Momenteel leven ongeveer 20-25 dieren in de noordelijke en oostelijke stadsrand.

5.13 Paddenstoel

In 2024 is een aantal parken en andere “groene elementen” onderzocht op het voorkomen van paddenstoelen. Paddenstoelen kunnen in belangrijke mate bijdragen aan de biodiversiteit van een locatie, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan (vooral het juiste beheer). De parken die mycologisch gezien hoog scoorden waren het Julianapark, het Wilhelminapark, de Maliebaan en het eikenlaantje bij het Vechtzoompark. Deze plekken hebben vooral waarde vanwege de ectomycorrhiza vormende paddenstoelen op rivierklei. Daarnaast zijn twee terreinen van belang door het voorkomen van zeldzame schraalgraslandpaddenstoelen: de Helweide (Amelisweerd) en de Zilveren Schaats.

Ook zijn op vijf locaties in de berm geplaatste boomstammen onderzocht in als groeiplaats voor aan hout verterende paddenstoelen. Dit blijkt een interessante groeiplaats te zijn. Er werd zelfs een nieuwe paddenstoelensoort voor Nederland ontdekt: de gouden gaatjeszwam.

Fotograaf: Peter-Jan Keizer

5.14 Otter

De otter is nog niet in Utrecht waargenomen. Hij wordt wel steeds vaker waargenomen in de omgeving.

5.15 Natuur inclusief bouwen

Voor natuurinclusief bouwen is de gemeente verplicht om te monitoren. Dit is een taak die voortvloeit uit het Omgevingsprogramma van de Provincie, specifiek het soortenmanagementplan (SMP) waarvoor de provincie een gebiedsontheffing heeft verleend aan de gemeente (zie het omgevingsprogramma Faunabeleid en monitoring). Om hieraan te voldoen monitoren we de gebouw bewonende soorten: gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis. En we houden bij waar nieuwe verblijfplaatsen worden gerealiseerd. Daarvoor schaft de gemeente in 2025 een SMP-registratiesysteem aan. Hierin kunnen alle nieuw aangelegde verblijfplaatsen bijgehouden en gemonitord worden.

6. Groene leefomgeving: Invasieve exoten

6 Invasieve exoten

Invasieve exoten kunnen zowel planten als dieren zijn en zowel op het land als in het water voorkomen. Exoten komen van nature niet in Nederland voor en daarom noemen we deze soorten exoot (uitheems). Voorbeelden van invasieve exoten zijn de Aziatische duizendknoop, de Reuzenberenklauw en de Amerikaanse Rivierkreeft. Uitheemse soorten kunnen door verspreiding en vestiging in Nederland de inheemse soorten overwoekeren en daarmee de biodiversiteit aantasten.

Het is niet te voorkomen dat invasieve exoten zich binnen onze gemeentegrens vestigen. Wel is het zeer onwenselijk dat ze schade aanrichten aan de biodiversiteit en onze ecosystemen. Vroegtijdig en actief ingrijpen is daarom noodzakelijk om verspreiding en eventuele schade te voorkomen en te beperken. De bestrijding van invasieve plantexoten is een vast onderdeel van de reguliere werkzaamheden in groen- en wateronderhoud van de gemeente Utrecht. De bestrijding van invasieve exoten in het water is een verantwoordelijkheid van waterschappen en gemeente afhankelijk van de beheersituatie. Ook de provincie Utrecht zet zich in om de verspreiding en vestiging van nieuwe invasieve exoten tegen te gaan.

We bestrijden een aantal invasieve exoten:

- De Japanse duizendknoop, Sachalinse duizendknoop en Boheemse duizendknoop bestrijden we, omdat deze soorten extreem invasief zijn. De Aziatische duizendknopen verspreiden zich met name door menselijk handelen. Locaties waar Aziatische duizendknopen voorkomen worden van april tot en met september, afhankelijk van de groeilocatie, een aantal keer gemaaid om deze planten uit te putten.
- De Reuzenberenklauw bestrijden we, omdat deze gezondheidsklachten voor mensen kan opleveren. Daarnaast is de Reuzenberenklauw opgenomen in de Europese verordening ‘Invasieve Uitheemse soorten’. Dit betekent dat we de soort actief moeten bestrijden. De Reuzenberenklauw verspreidt zich door verwaaiend zaad. We maaien de Reuzenberenklauw daarom tweemaal per jaar, als deze in bloei komt. Hierdoor voorkomen we zaadvorming en verdere verspreiding. We gebruiken sinds 1992 geen chemische bestrijdingsmiddelen meer in de openbare ruimte van de gemeente Utrecht.

De groeilocaties van invasieve exoten zijn vastgelegd op kaarten. Deze kaarten werken we gedurende het groeiseizoen bij, waarbij we eventuele nieuwe locaties toevoegen. In 2024 hebben we een belangrijke inhaalslag gemaakt om de locaties van invasieve soorten beter in kaart te brengen. Dit heeft geleid tot een toename van het aantal geregistreerde groeilocaties. Het aantal locaties waar de Reuzenberenklauw voorkomt is gestegen naar 167. Dit is een stijging ten opzichte van de 145 locaties in 2023. Ook het aantal locaties van de Aziatische duizendknoop is toegenomen naar 275, in vergelijking met 135 locaties in 2023. Hoewel het aantal locaties door de nieuwe manier van registreren is gestegen, zien we tegelijkertijd een afname in het aantal vierkante meters waar deze soorten voorkomen. Met deze nieuwe werkwijze en de actualisatie van onze gegevens kunnen we gericht blijven werken aan het beperken van de impact van invasieve exoten binnen onze gemeente. Wat betreft de bestrijding van invasieve exoten in het oppervlaktewater werkt de gemeente intensief samen met het waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (hierna HDSR). Dit doen we onder andere vanuit het Programma Gezond Water. Met dit programma voeren we tot en met 2028 in de hele stad verschillende maatregelen uit om de waterkwaliteit te verbeteren. Onderdeel hiervan zijn ook maatregelen voor bestrijding van de invasieve exoten. Op de volgende locaties is bestrijding van invasieve exoten in het water uitgevoerd:

- In Leidsche Rijn, Vleuten de Meern, de Minstroom is op meerdere plaatsen de invasieve exoot Ongelijkbladig Vederkruid aanwezig. Deze woekerende waterplant is niet alleen een bedreiging voor de biodiversiteit in het water, maar kan ook nadelig zijn voor de aan- en afvoer van water. In 2023 is door HDSR en de gemeente Utrecht samen een pilot in de Eschersingel uitgevoerd. In deze pilot zijn na de baggerwerkzaamheden inheemse soorten uitgezet en een aangepast maairegime is toegepast. In 2024 zijn de kleinere watergangen extra gemaaid, te weten drie keer in plaats van twee keer per jaar.
- De Waterwaaier (Cabomba) is een andere invasieve exoot die eerder is aangetroffen in het oppervlaktewater in de Minstroom en bij de Zilveren schaats. HDSR monitort het voorkomen en zorgde voor de verwijdering van de Waterwaaier in 2022. Bij het verwijderen heeft HDSR ervoor gezorgd dat er geen plantenresten achterbleven, omdat die anders weer kunnen gaan uitgroeien. Vooralsnog is er geen nieuwe groei ontdekt en daarmee lijkt deze bestrijding succesvol geweest.
- Een andere invasieve dier-exoot die voor veel overlast zorgt is de Amerikaanse Rivierkreeft. Deze zoetwaterkreeft kan het ecologisch evenwicht in het water verstoren doordat de kreeft waterplanten opeet en de grond omwoelt. Gevolg hiervan is een troebel water zonder begroeiing. Naar een effectieve bestrijding doen HDSR en de provincie onderzoek. De gemeente Utrecht volgt het onderzoek van deze partijen. Tot op heden is er landelijk geen effectieve bestrijding van deze rivierkreeften voor handen.

Figuur - Japanse duizendknoop, Fallopia japonica, Saxifraga-Peter Meininger

7. Dierenwelzijn

7.1 Inleiding

Uitgangspunten dierenwelzijnsbeleid
Het dierenwelzijnsbeleid is in 2019 vastgelegd in de nota Dierenwelzijn.
Voor het dierenwelzijnsbeleid zijn er twee uitgangspunten:

- We continueren de inzet van maatregelen aan het begin van de keten bij bouwen, wonen, openbare ruimte en infrastructuur.
- De focus van het dierenwelzijnsbeleid van de gemeente ligt op datgene waar de gemeente controle of invloed op heeft. Daar waar de gemeente geen maatregelen kan nemen of beïnvloedingsmogelijkheden heeft, maar wel zaken wil veranderen of verschil denkt te kunnen maken, gaan we in gesprek.

Gevonden hulpbehoevende dieren
Gemeenten hebben de wettelijke taak om gevonden hulpbehoevende gehouden dieren op te vangen. Utrecht kiest ervoor om opvang en vervoer van alle hulpbehoevende dieren uit de gemeente Utrecht - zowel wilde als gehouden dieren – structureel te regelen met een organisatie die reeds een sterke rol heeft in deze activiteit. Momenteel heeft de gemeente een contract met de Dierenbescherming. Naast het organiseren van vervoer en opvang, geeft de Dierenbescherming ook advies bij specifieke dierenwelzijnsvragen vanuit de gemeente. Op 1 augustus 2024 liep de overeenkomst af. We zijn een nieuw contract aangegaan voor de komende 4 jaar tot en met 31 december 2028 met de Dierenbescherming en ketenpartners. Dit contract zorgt voor de continuïteit van vervoer en opvang van gevonden dieren.

De Dierenbescherming werkt samen met:

- Stichts Asyl voor Dieren voor opvang van honden en katten;
- Dierenambulance Utrecht voor het vervoer van dieren en waar mogelijk advies en hulp bij gevonden dieren;
- Vogelopvang Utrecht voor de opvang van wilde vogels;
- Dierenbeschermingscentrum Amersfoort voor de opvang van tamme konijnen en knaagdieren.
- Stichting Snorhaar voor de opvang van wilde zoogdieren

Wilde dieren
De gemeente heeft de bevoegdheid om de jacht in te zetten uitsluitend om de balans in de faunapopulatie te herstellen (teveel dieren die anders uithongeren of andere soorten verdrijven), bij zieke of gewonde dieren en/of wanneer dieren een gevaar voor mensen vormen (bijv. voor de volksgezondheid). We beschouwen de jacht als laatste redmiddel. In 2024 was afschot niet nodig en is er geen jacht uitgevoerd. Wel is er gestart met de opleiding van één van onze boswachters tot jager. Deze opleiding wordt naar verwachting half 2025 afgerond, waarna deze boswachter indien nodig zelf dieren kan afschieten.
De gemeente heeft de mogelijkheid om visrecht uit te geven. Sportvisserij heeft bij het vangen nadelige invloed op het welzijn van de vissen. Daarom wil de gemeente Utrecht het aantal viswateren in de stad niet verder uitbreiden. In 2024 hebben we geen gesprekken over dierenwelzijn gevoerd met de AUHV.

Kinderboerderijen en dierenweides

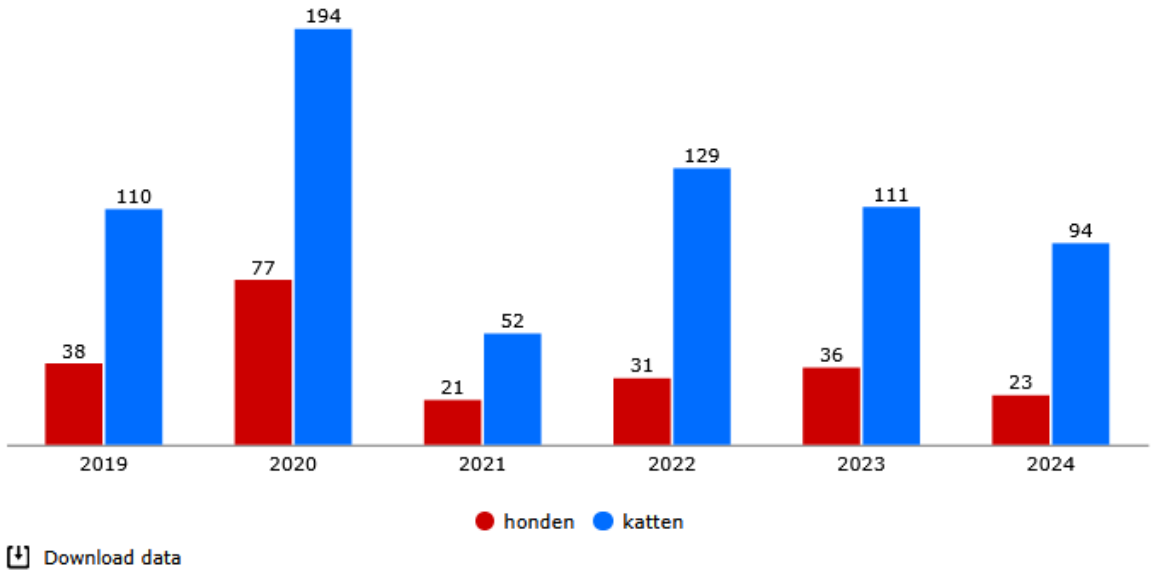
In steedes en dierenweides kunnen kinderen en volwassenen kennismaken met dieren. In Utrecht wordt deze taak ingevuld door de stichting Utrecht Natuurlijk. Deze stichting krijgt de ruimte om dieren selectief te fokken om daarmee de educatiedoeleinden van de steedes te kunnen waarmaken. In de Nadere regel subsidie dierenweides gemeente Utrecht staan dierenwelzijnseisen waar de subsidieontvanger zich aan moet houden. Onder andere dat bij het houden van dieren op dierenweides het dierenwelzijn centraal staat; dat de dieren passende/dagelijkse verzorging en huisvesting krijgen én dat de dieren dagelijks gecontroleerd worden op afwijkende gezondheid en er tijdig een dierenarts ingeschakeld wordt. In het jaarverslag staan de activiteiten van Utrecht Natuurlijk. Zodra het jaarverslag van 2024 beschikbaar is, staat het op deze website.
Verder is de gemeente in 2024 in gesprek gegaan met vergunningaanvragers voor evenementen waarbij dieren werden ingezet. Dit jaar zijn er 5 evenementen met dieren geweest. Dit is er 1 meer dan vorig jaar. Op drie Sinterklaasintochten zijn paarden ingezet. Daarnaast zijn bij het jaarlijks terugkerende Elfia op Haarzuilens (paarden) en het Diergeneeskunde Outdoor Event (paarden, honden, schapen, fretten, ezels en koeien) dieren ingezet. Het DOE besteed zoals elk jaar veel aandacht aan dierenwelzijn. Zoals altijd spreken we de organisatoren van evenementen zoals Elfia van tevoren om aandacht te vragen voor het welzijn van de paarden.

Links naar de meest recente jaarverslagen

- Dierenasyl. Het jaarverslag van de Stichting Stichts Asyl betreft alleen een financieel verslag: https://www.dierenasielutrecht.nl/ANBI
- Dierenbescherming. Het jaarverslag is die van de landelijke vereniging Dierenbescherming: www.dierenbescherming.nl/wat-wij-doen/over-ons/publicaties/jaarverslagen
- Vogelopvang. www.vogelopvangutrecht.nl/anbi/
- Dierenambulance. www.dierenambulanceutrecht.nl
- Stichting Snorhaar: het jaarverslag wordt vanaf 2025 toegevoegd

7.2 Opvang honden en katten

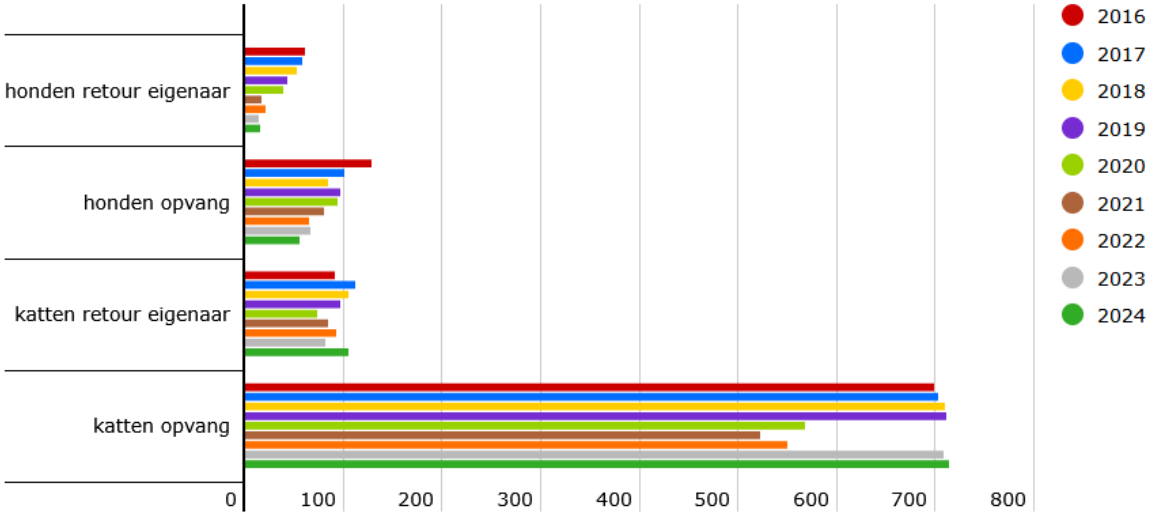
Figuur 7.2.1 honden en katten waarvan afstand is gedaan

Bron: Dierenasiel Utrecht en Dierenbeschermingscentrum Amersfoort

Naast zwerfhonden en -katten komen er ook honden en katten binnen waarvan door de eigenaren afstand is gedaan. In 2024 is van 23 honden afstand gedaan door de eigenaar (29% van het totaal aantal binnengekomen honden) en van 94 katten (12% van het totaal aantal binnengekomen katten). Dit is een daling ten opzichte van vorig jaar (111 katten en 36 honden). Het aantal zwerfhonden daalt al jaren, maar het aantal zwerfkatten is weer aan het stijgen sinds corona. Begin 2025 hebben we samen met de G4 steden een lobbybrief gestuurd naar het ministerie van LNV. Hierin vragen we onder andere aandacht voor de chipplicht voor katten. Als mensen afstand doen van hun dieren betalen ze afstandskosten aan het Dierenasiel. Ook in 2024 hebben we gecommuniceerd over de bewuste aanschaf van honden en katten. We doen dit via de Dierenbescherming en ook via het keurmerk voor winkels.

Figuur 7.2.2 opvang honden en katten

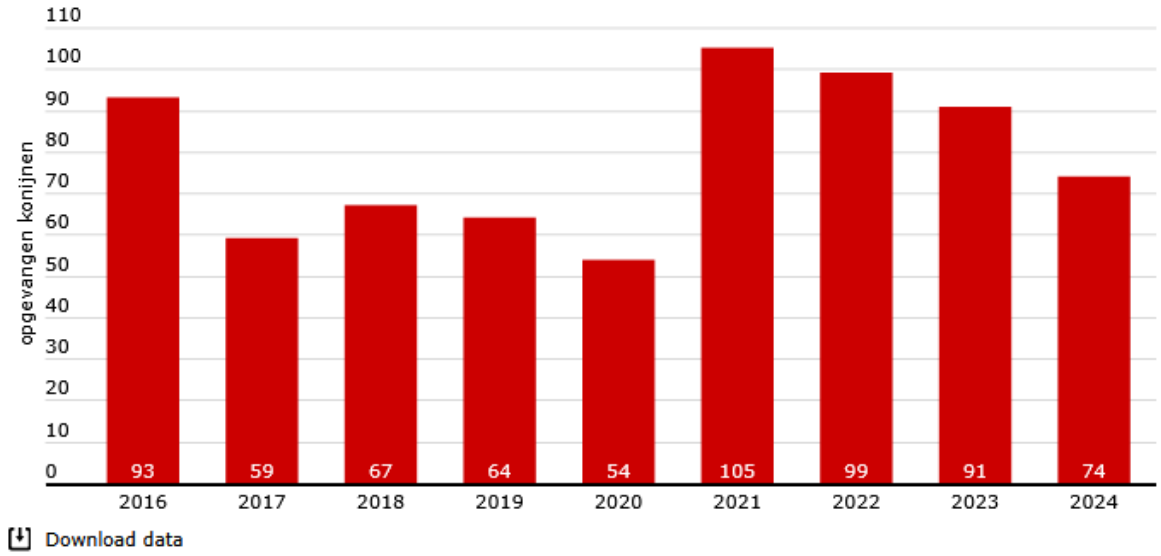

Download data

Bron: Dierenasiel Utrecht en Dierenbeschermingscentrum Amersfoort

7.3 Opvang konijnen

Figuur 7.3.1 het aantal opgevangen konijnen

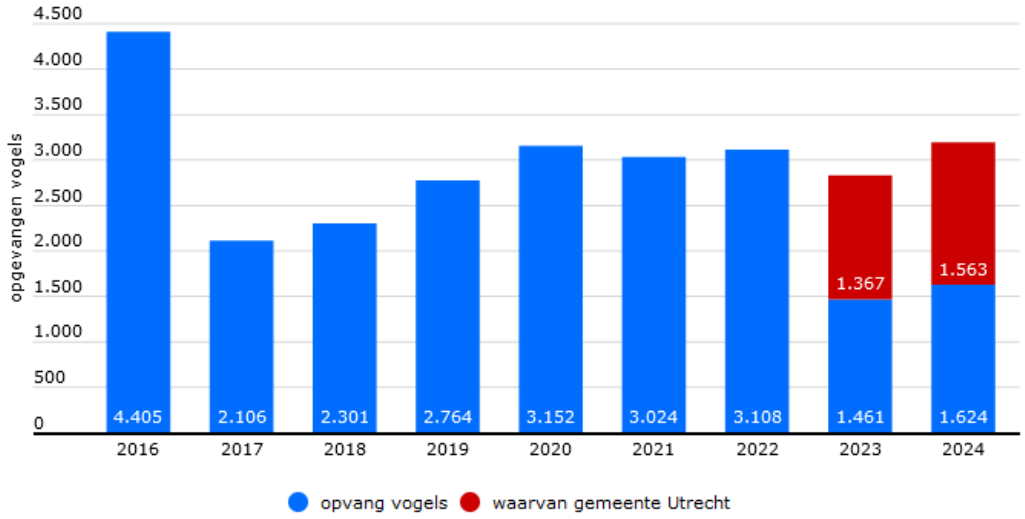

Bron: Dierenbeschermingscentrum Amersfoort

Van de 74 opgevangen konijnen waren er 37 (50%) waarvan door de eigenaren afstand is gedaan. Daarnaast zijn er nog 9 andere knaagdieren opgevangen, 4 (44%) hiervan waren afstandsdieren. Van de konijnen zijn er 2 terug naar de oorspronkelijke eigenaar gegaan, van de andere knaagdieren geen.

7.4 Vogelopvang

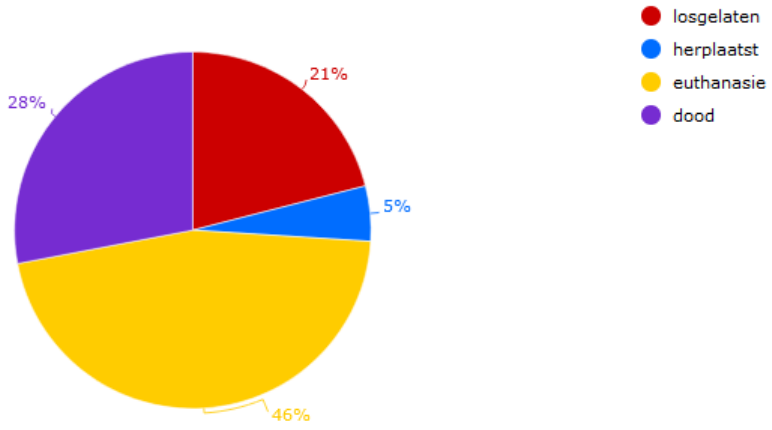
Figuur 7.4.1 het aantal opgevangen wilde vogels in de provincie en de gemeente Utrecht

Download data

Bron: vogelopvang Utrecht

Figuur 7.4.2 de bestemming van opgevangen vogels

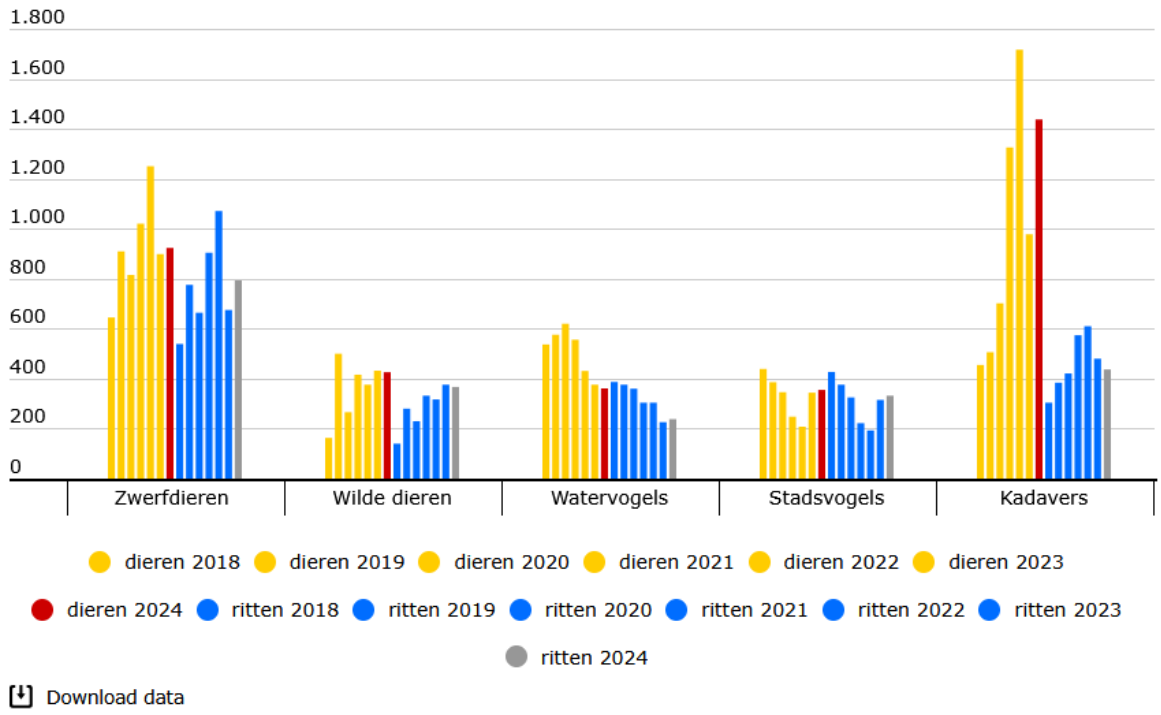
Download data

Bron: Vogelopvang

De opgevangen wilde vogels, totaal 3187, bestonden voor 43% uit duiven,8% eenden en ganzen, 6% merels en 41% overige vogels. Vanaf vorig jaar rapporteren we welk aandeel van de opgevangen vogels uit de gemeente Utrecht komen en welk deel uit andere gemeentes in Nederland. In 2024 kwam net iets minder dan de helft uit de gemeente Utrecht. De gemeentes waar na Utrecht de meeste dieren vandaan kwamen, waren: Houten, Utrechtse Heuvelrug, Nieuwegein, Zeist en De Bilt. De gemeenten IJsselstein, Nieuwegein en Houten dragen bij aan de kosten. Wanneer vogels zodanig ziek en gewond zijn, dat de dierenarts verwacht dat ze niet meer beter kunnen worden, worden deze geëuthanaseerd.

7.5 Dierenambulance

Figuur 7.5.1 het aantal ritten en opgevangen dieren door de Dierenambulance

Bron: Dierenambulance

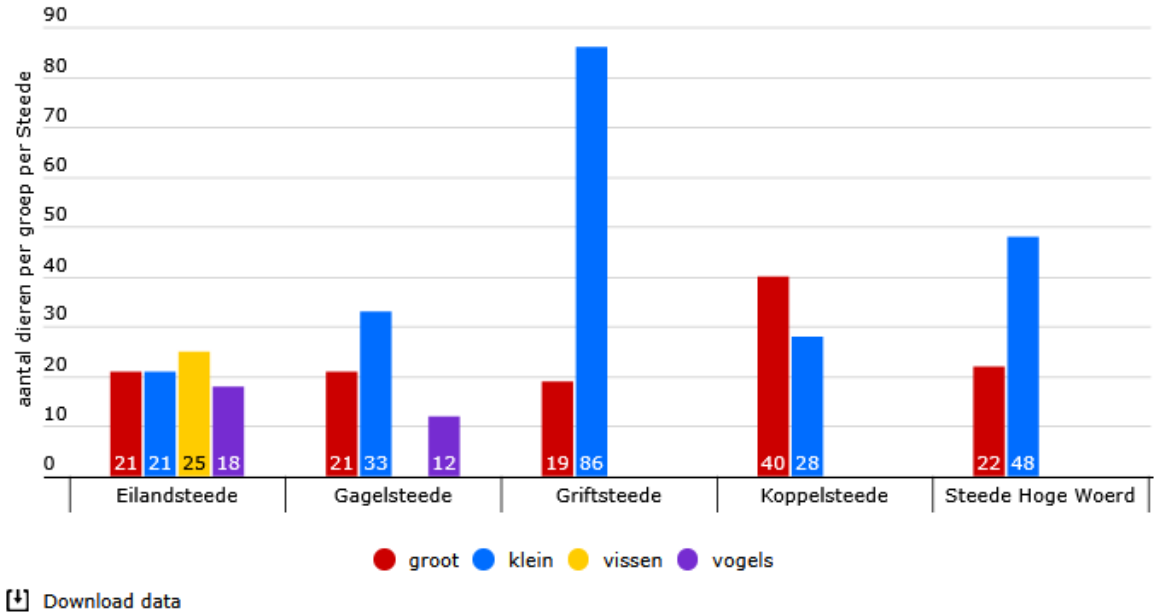
De Dierenambulance Utrecht (DAU) verzorgt het vervoer en de verzorging (eerste hulp) aan hulpbehoevende of zwerfdieren, gewonde en zieke dieren. De activiteiten van DAU zijn:

- EHBO verlenen aan gewonde/zieke dieren;
- vervoer van gewonde/zieke dieren naar een dierenarts;
- vervoer van wilde dieren naar bevoegde opvangcentra voor herstel;
- vervoer zwerfdieren naar het asiel;
- vangacties (ver)wilde(rde) katten;
- zorg voor overleden huisdier
- informeren/doorverwijzen publiek naar juiste instantie(s).

Daarnaast kunnen particulieren een beroep doen op DAU. De dierenambulance kan een ziek dier tegen vergoeding vervoeren naar de medische hulp. De Dierenambulance vervult een belangrijke rol in het voorlichten van inwoners. In 2024 hebben zij 16.771 telefonische hulp- en adviesvragen beantwoord, ongeveer even veel als vorig jaar. Zoals elk jaar zijn duiven en meeuwen de grootste groep vogels die zijn opgevangen.

7.6 Dieren in steedes

Figuur 7.6.1 aantal dieren per Steede

Bron: Stichting Utrecht Natuurlijk
Kleine dieren zijn: cavia's, eenden , ganzen, gerbils, katten, kippen, konijnen, tamme ratten, degoes en sprinkhanen.
Grote dieren zijn: ezels, geiten, koeien, pony's, schapen en varkens.

In totaal zijn er 394 dieren (378 in 2023) op de steedes aanwezig. Op de Griftsteede zijn er veel sprinkhanen bij gekomen, waardoor het aantal kleine dieren is uitgebreid. De andere dieren zijn vrijwel hetzelfde aantal gebleven.
Alle kinderboerderijen van Utrecht Natuurlijk voldoen aan het keurmerk kinderboerderijen zoals dat wordt gehanteerd door de Vereniging Stads- en Kinderboerderijen Nederland (VSKBN). Ook voldoen ze aan de richtlijnen voor gezelschapshuisdieren, die worden omschreven in de huisdierbijsluiters van het Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren. Daarnaast geven ze educatieve activiteiten, lessen en onderwijsondersteuning voor scholen op het gebied van o.a. dierenwelzijn zoals beschreven in de Nadere regel subsidie natuur- en milieucommunicatie en -educatie 2024 – 2029 gemeente Utrecht.

8. Duurzaamheid vervoer

8.1 Inleiding

Jouw straat en onze stad gezond, aantrekkelijk en bereikbaar voor iedereen

Door onder andere de omgeving en de voorzieningen is Utrecht een aantrekkelijke plek om te wonen, werken en verblijven. We willen graag dat iedereen gezond en prettig kan wonen en werken in de groeiende stad. De duurzaamste kilometer is een niet gereden kilometer. Thuiswerken is gewoner geworden. We werken toe naar een tienminutenstad met voorzieningen op korte afstand van waar mensen wonen. Minder ver reizen betekent dat we makkelijker lopend of fietsend naar onze bestemming kunnen. En omdat voorzieningen lopend of met de fiets makkelijker bereikbaar zijn, bewegen we meer.

Voorrang aan schone manieren van vervoer die weinig ruimte innemen

Is verplaatsen wel nodig dan geven we in Utrecht voorrang aan schone manieren van vervoer die weinig ruimte innemen: lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelvervoer. We maken de openbare ruimte aantrekkelijker door te zorgen voor minder parkeerplekken op straat en door de wegen anders in te richten. We bieden parkeerplekken voor de auto aan de rand van de stad en parkeerplekken voor de fiets in de fietsenstallingen in de stad. De ruimte die ontstaat kunnen we gebruiken voor groen en lopen, fietsen, verblijven en spelen. Ook zorgen duurzame vervoermiddelen voor minder geluidsoverlast, minder uitstoot, minder drukte en voor minder ongelukken. Soms is het gebruiken van een eigen auto niet te vermijden, daarvoor stimuleren we elektrisch vervoer.

De inzet op actieve en schone vormen van mobiliteit is succesvol. Het aantal personenauto's per 1.000 inwoners neemt af. De fiets is de meest gebruikte vervoerwijze voor verplaatsingen binnen Utrecht (44%), gevolgd door lopen (33%). Waar we als stad naartoe willen groeien is goed zichtbaar na de herinrichting gericht op de fiets en voetganger van de Westelijke Stadsboulevard, de Ooster- en Westerkade en de ontwikkeling van de doorfietsroutes. We bieden als gemeente steeds meer aanbieders de mogelijkheid deelmobiliteit te plaatsen. Bijvoorbeeld bij een van onze deelhubs. De komende jaren zetten we deze ontwikkelingen door aan de hand van ons Mobiliteitsplan 2040.

Schoon en slim goederenvervoer

In Utrecht hebben we al vele jaren een milieuzone. Voor bestel- en vrachtauto's geldt in ditzelfde gebied sinds 1 januari 2025 de zero-emissiezone. Nieuwe bestel- en vrachtauto's mogen deze alleen in als ze geen schadelijke stoffen uitstoten. Daarnaast werken we aan efficiënt goederenvervoer, door slimme toegang en bundeling, om zo het aantal gereden kilometers in de stad te verminderen. Ook stimuleren we vervoer van goederen over het water en per vrachtfiets. Zo worden bouwprojecten in de binnenstad vaak beleverd met elektrische duwboten en gaat de bevoorrading van de horeca aan de Oudegracht met de elektrische 'bierboot'.

Laadpunten en netcongestie

De regionale netbeheerder Stedin en de nationale netbeheerder Tennet hebben in het najaar van 2022 gezegd dat er sprake is van netcongestie voor heel Utrecht voor grootverbruiksaansluitingen voor elektriciteit tot 2029. Dit betekent dat het verkrijgen van nieuwe zwaardere aansluitingen en/of het

verzwaren van bestaande aansluitingen tot die tijd niet of zeer beperkt mogelijk is. Voor snelladers voor elektrische auto's zijn we afhankelijk van dergelijke zware aansluitingen. Het verschil tussen snelladen ten opzichte van langzaam laden is dat het vermogen bij snelladen direct nodig is: de klant staat immers te wachten op een volle batterij. Hierdoor zijn er weinig tot geen mogelijkheden om de laadsessie door te schuiven naar een moment waarop voldoende capaciteit beschikbaar is. Sinds 2022 zijn de vooruitzichten voor het net verder verslechterd, waardoor de mogelijkheden voor het aansluiten van reguliere laadpalen ook op termijn mogelijk beperkt worden. Dat zet de gewenste overgang naar emissieloos vervoer erg onder druk.

Toch biedt slim gebruik van laadinfrastructuur ook kansen voor het oplossen van netcongestie. Zo starten we samen met Stedin en de exploitanten van de gewone laadpalen netbewust laden. Een laadsessie wordt dan doorgeschoven naar de nacht wanneer er voldoende ruimte op het net is. Ook werken we aan bi-directioneel laden, waarbij deelauto's ook stroom terug kunnen leveren en daarmee het net op de juiste momenten kunnen ondersteunen bij stroomtekort.

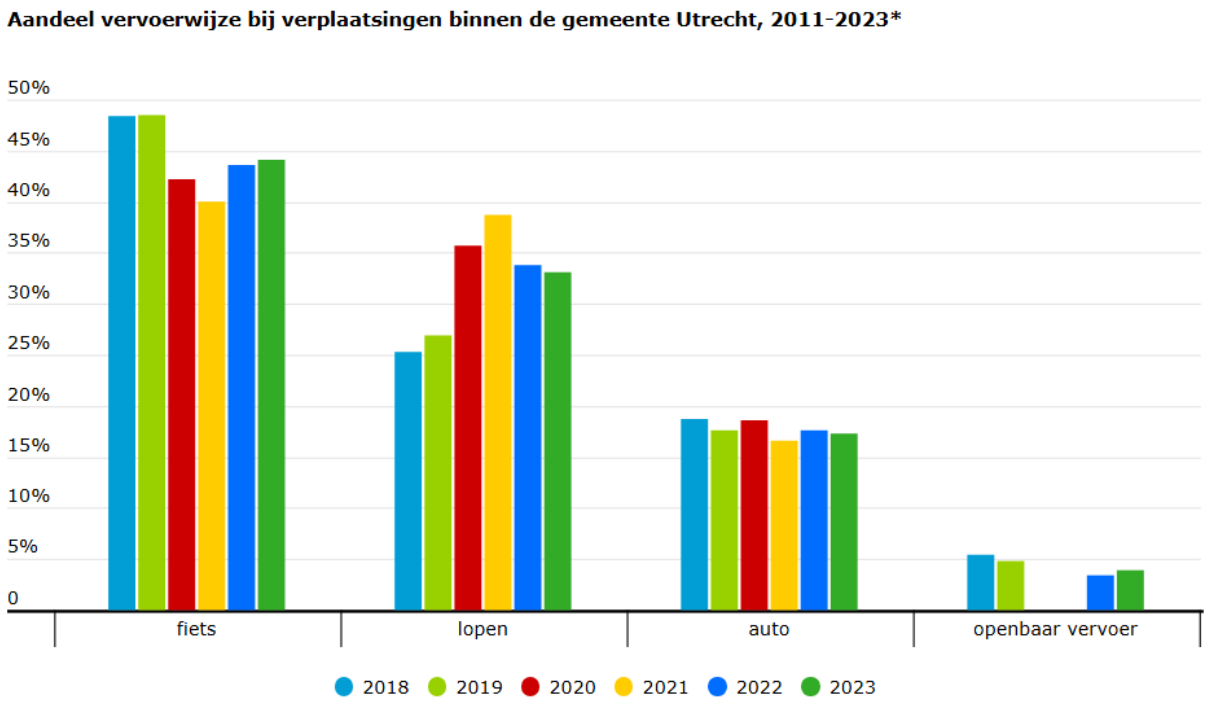
Schone manieren van openbaar vervoer

De provincie Utrecht heeft besloten dat het openbaar vervoer in de provincie uiterlijk in 2028 volledig emissievrij rijdt. Gemeenten, provincie en vervoerders werken samen aan het realiseren van deze ambitie. Op dit moment rijden stadslijnen 1, 2, 3, 7, en 8 in Utrecht met elektrisch materieel. De sneltrams rijden op groene stroom. In de stadsregio rijden in totaal 69 elektrische bussen. De bussen worden op de remise opgeladen en waar nodig onderweg bijgeladen. De gemeente zorgt dat de benodigde laadvoorzieningen in de openbare ruimte op een goede manier ingepast worden. De provincie Utrecht heeft in de nieuwe OV-concessie uitgevraagd dat de gehele vloot uit zero emissie bussen bestaat. Vervoerders zetten zich in om uiterlijk in 2028 volledig met zero emissie bussen te rijden. Ook hier is het verkrijgen van voldoende netcapaciteit om de bussen op te laden een uitdaging. Eind 2025 start deze concessie.

Jaarlijks verschijnt in juni de Monitor Mobiliteitsplan waarin we meer cijfers en ontwikkelingen in de mobiliteit laten zien. In de meest recente Monitor Mobiliteitsplan 2024 staan de cijfers tot en met 2023.

8.2 Vervoerswijze bij verplaatsingen binnen de gemeente Utrecht

Figuur 8.2.1 aandeel per vervoerswijze bij verplaatsingen binnen de gemeente Utrecht

Bron: ODiN. CBS iov gemeente Utrecht

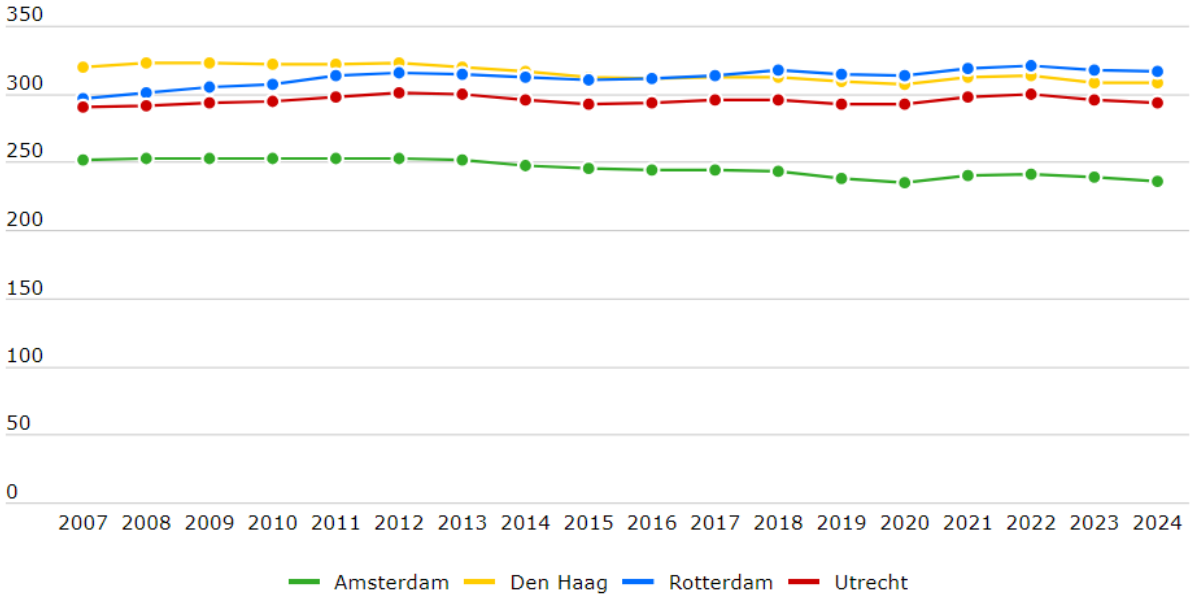
De fiets is de meest gebruikte vervoerwijze (44%) voor verplaatsingen binnen Utrecht. Het aandeel lopen is met 33% ook relatief groot. Vergeleken met 2018 en 2019 is in 2020 en 2021- de coronajaren - een verschuiving te zien van fiets en openbaar vervoer, naar lopen. De coronamaatregelen hebben hier waarschijnlijk aan bijgedragen.

In 2023 zien we dat het aandeel fiets weer wat toeneemt en het aandeel lopen juist wat daalt. Dit neemt niet weg dat het aandeel lopen nog altijd flink hoger is dan voor corona en het aandeel fiets duidelijk lager. En, ondanks de groei van de stad, daalt het aandeel verplaatsingen met de auto licht (van 18% in 2022 naar 17% in 2023). Het aandeel verplaatsingen met het openbaar vervoer is in 2023 4%. Dat is een lichte toename ten opzichte van 2022 (3%), maar het blijft nog onder het niveau van voor corona (gemiddeld 5%). Cijfers van 2024 zijn nog niet beschikbaar.

De cijfers over openbaar vervoer in 2020 en 2021 zijn niet betrouwbaar vanwege te weinig waarnemingen. Ook waren er in 2020 en 2021 geen cijfers over het aandeel overige vervoerswijzen.

8.3 Personenauto's per 1.000 inwoners

Figuur 8.3.1 personenauto's per 1.000 inwoners in de G4, 2007-2023

Download data

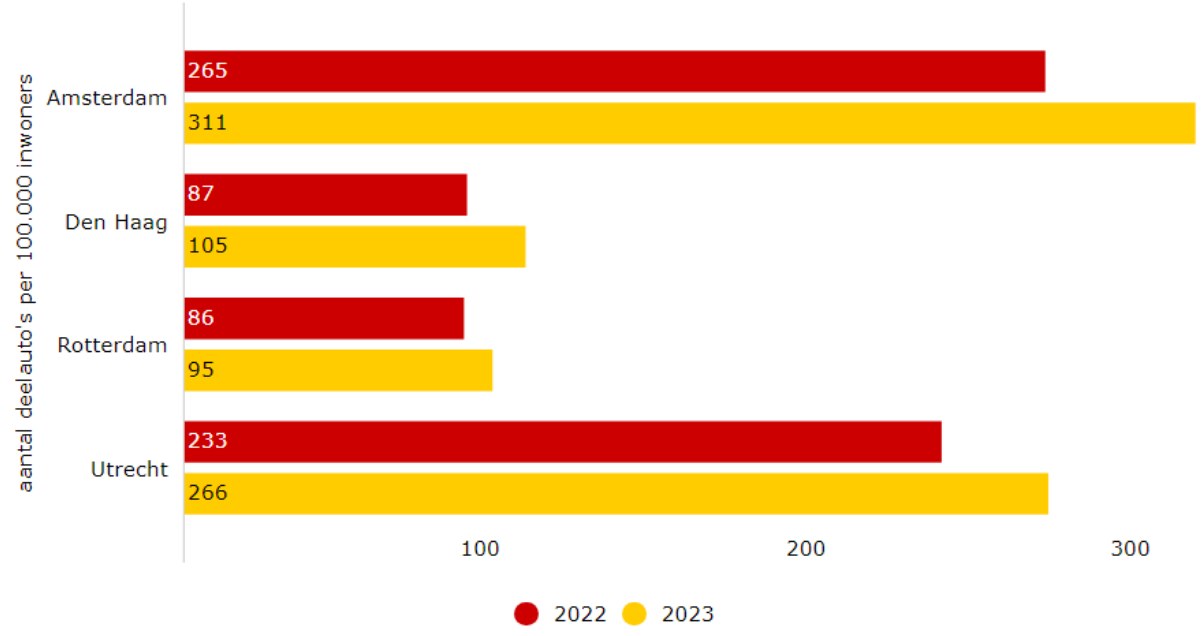
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Het aantal in Utrecht geregistreerde personenauto’s van particulieren per 1.000 inwoners was op 1 januari 2024 293. Ten opzichte van het jaar ervoor is dat een afname van 0,7%. In totaal was het aantal in de gemeente Utrecht geregistreerde particuliere personenauto's op 1 januari 2024 109.513. Dat aantal is ten opzichte van 2023 met 0,8% toegenomen. Het aantal inwoners van Utrecht is sterker toegenomen dan het totaal aantal geregistreerde auto’s. Personenauto's op naam van rechtspersonen (bedrijven) zijn buiten beschouwing gelaten om vertekening van de cijfers door grote verhuur- en leasebedrijven te voorkomen.

Van de G4-steden is ook in Amsterdam en Rotterdam het aantal personenauto’s van particulieren per 1.000 inwoners afgenomen (Amsterdam -1,3% en Rotterdam -0,3%). In Den Haag bleef het aantal gelijk. In Rotterdam (316) en in Den Haag (308) zijn er meer particuliere personenauto's per 1.000 inwoners geregistreerd dan in Utrecht (293). In Amsterdam is dat aantal juist lager (236). Het aantal personenauto’s in Utrecht ligt onder het Nederlands gemiddelde (443 in 2024, 440 in 2023).

8.4 Deelmobiliteit vier grootste steden

Figuur 8.4.1 aantal deelauto's per 100.000 inwoners*, 2022-2023

Download data

Bron: CROW, Advier

In 2024 waren er in Utrecht 221 deelauto's per 100.000 inwoners. Dit zijn door marktpartijen aangeboden deelauto's. Hiermee staat Utrecht op de tweede plek van Nederland, na Amsterdam. Het aantal nam voor het eerst af en was 17% lager dan in 2023 toen er 266 deelauto's per 100.000 inwoners waren. Ook in Amsterdam (-8%), Rotterdam (-7%) en Den Haag (-13%) nam het aantal deelauto's per 100.000 inwoners in 2024 af. Dit is een landelijke trend: deelauto-aanbieders richten zich steeds meer op het efficiënter gebruik van hun vloot. Ze zoeken de balans tussen voldoende auto's om te zorgen dat mensen niet misgrijpen, maar geen overschot aan deelauto's die weinig gebruikt worden.

Het absolute aantal door marktpartijen aangeboden deelauto's in Utrecht is afgenomen naar 826. In 2023 waren het er 977 en in 2022 844.

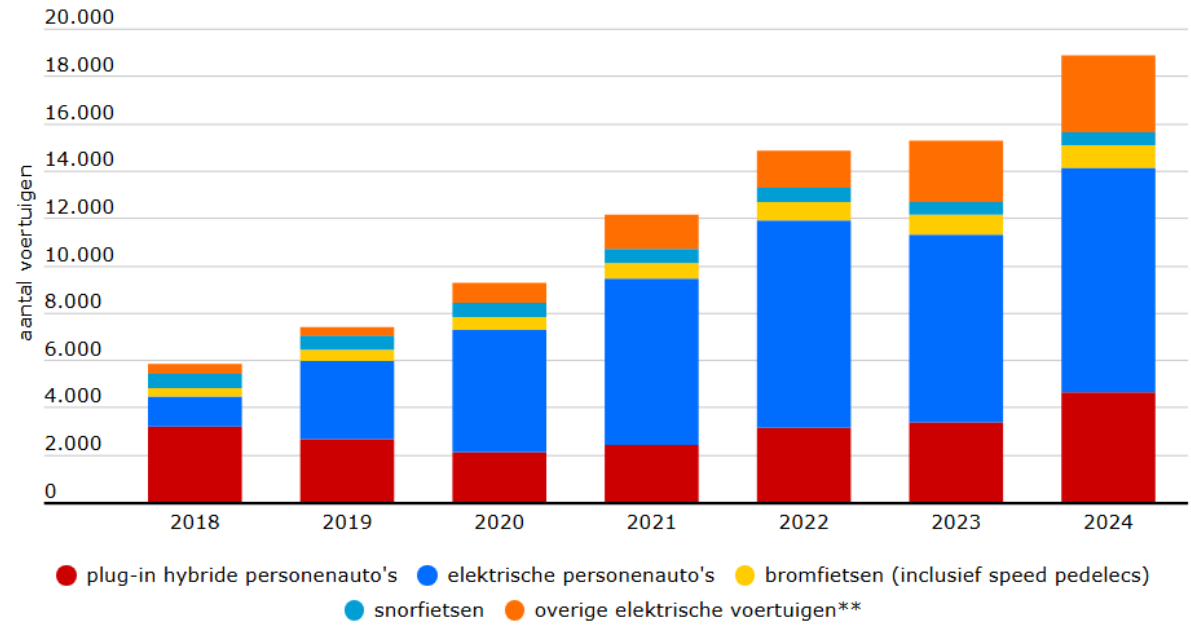
Het aantal elektrische deelfietsen is in 2024 gelijk gebleven. Net als in 2023 waren er 1.000 elektrische deelfietsen, het maximaal toegestane aantal volgens het voertuigplafond in de gemeentelijke regelgeving.
We realiseerden vier nieuwe buurt- en wijkhubs in 2024. Hiermee waren er eind 2024 in totaal 20 buurt- en wijkhubs (zie hier een kaart met alle buurt- en wijkhubs). Deelbakfietsen worden sinds eind 2024 niet meer aangeboden vanwege de aanvraag van het faillissement van de deelbakfietsaanbieder Cargoroo in december 2024. We zijn een onderzoek gestart naar een duurzaam alternatief voor het Cargoroo aanbod. We streven ernaar om spoedig een alternatief voor de deelbakfiets op straat te hebben.

** Door een nieuwe meetmethode zijn de cijfers over 2022 niet vergelijkbaar met eerdere jaren. Particuliere (peer-to-peer) deelauto's met fysieke sleuteloverdracht zitten niet meer in het onderzoek. Particuliere 'keyless' deelauto's (die te openen zijn via een app) zijn nog wel deel van het onderzoek.*

Verder maken zakelijke deelauto's niet langer deel uit van het onderzoek, omdat de auto's niet algemeen publiekelijk beschikbaar zijn. Utrecht heeft een relatief groot aantal peer-to-peer-deelauto's.

8.5 Elektrische motorvoertuigen

Figuur 857.1 aantal elektrische motorvoertuigen* in Utrecht naar soort, 2018-2024

Download data

Bron: Rijksdienst voor Ondernemend (RVO) Nederland (via Klimaatmonitor)
* Het betreft elektrische voertuigen die in Utrecht geregistreerd staan. Decembercijfers
** Overige elektrische voertuigen zijn elektrische bedrijfsauto's, bussen, motorfietsen en vierwielige light voertuigen (quadricycle en microcar)

In december 2024 staan in Utrecht 18.834 elektrische motorvoertuigen geregistreerd. Belangrijk daarbij te noemen is dat een onbekend deel van de leaseauto's waarin Utrechters rijden, geregistreerd staat in een andere gemeente. In 2024 is het geregistreerd aantal elektrische motorvoertuigen in Utrecht met ruim 3.500 toegenomen (15.275 in december 2023). De toename zit vooral in de elektrische personenauto’s (+1.587) en plug-in hybride personenauto’s (+1.239). Landelijk en in andere grote steden is er op dit gebied een vergelijkbare ontwikkeling te zien.

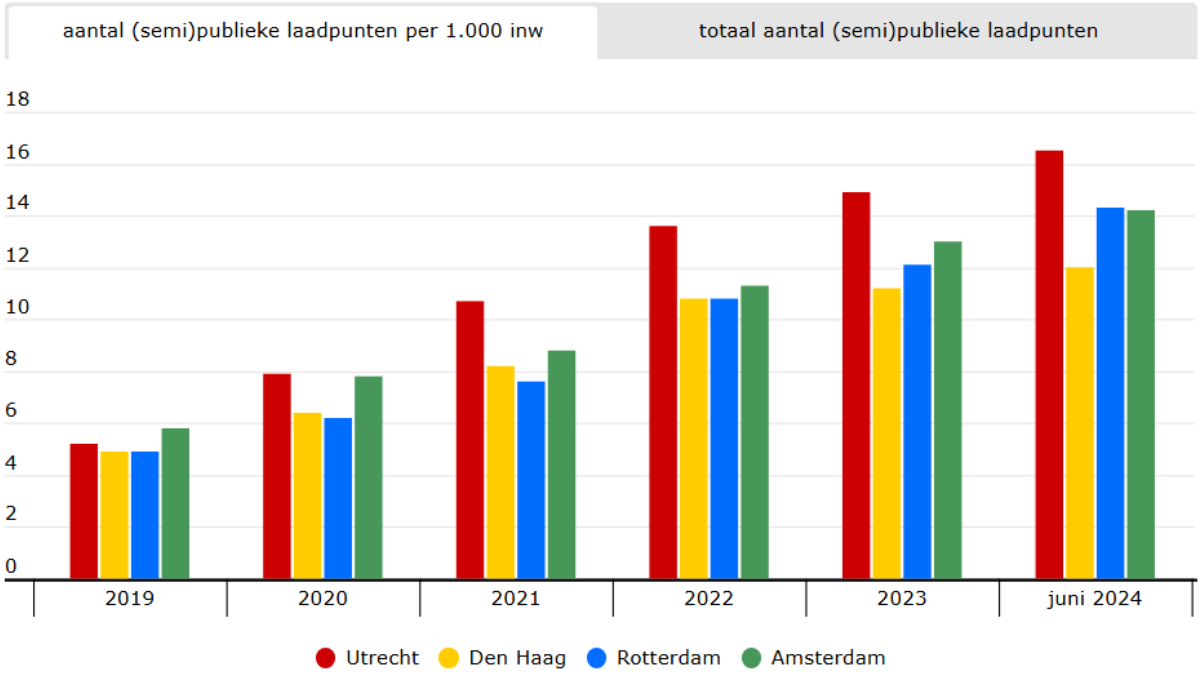
In december 2024 bestaat 50% van de elektrische voertuigen uit elektrische personenauto's. Van de elektrische motorvoertuigen zoals in figuur 8.7.1 gepresenteerd, groeide het aantal elektrische personenauto's sinds december 2013 het sterkst. Het zijn er nu ruim 73 keer zoveel als in 2013. In 2023 was er een dip in het aantal elektrische personenauto’s te zien, maar in december 2024 nam het aantal weer toe ten opzichte van 2023 én 2022 (respectievelijk +20% en +8%). De dip van 2023 is te verklaren door het vertrek uit Utrecht van een leasemaatschappij of een ander bedrijf met veel elektrische auto’s in bezit.

Het aantal plug-in-hybride personenauto’s (met zowel een elektro- als een verbrandingsmotor) nam tussen 2016 en 2020 af. Sinds 2021 neemt dit aantal weer toe. In 2023 gaat het om 3.373 plug-in-hybride personenauto’s en in 2024 zijn het er 4.612 (+37%).

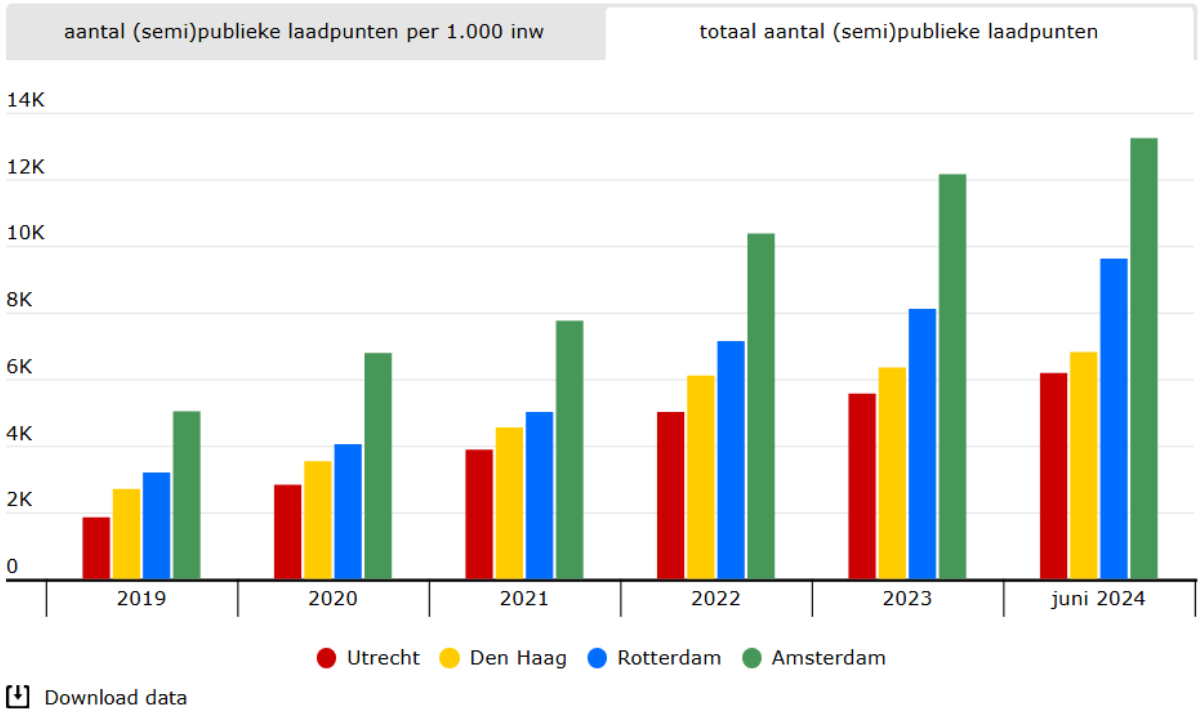
Alle geregistreerde elektrische motorvoertuigen laten een toename in aantallen zien, behalve de snorfietsen. Het aantal snorfietsen daalde met 5% van 550 in 2023, naar 523 in 2024. De helmplicht kan hierin een rol hebben gespeeld.

8.6 Laadpunten elektrisch vervoer

Figuur 8.6.1 aantal (semi) publieke laadpunten in de G4

Peildatum: decembercijfer van betreffende jaar, alleen 2024 gebruikt junicijfer. Bron: Klimaatmonitor, gemeente Utrecht

Peildatum: decembercijfer van betreffende jaar, alleen 2024 gebruikt junicijfer. Bron: Klimaatmonitor, gemeente Utrecht

De gemeente is verantwoordelijk voor de publieke laadpunten in de openbare ruimte. Het afgelopen jaar kwamen er 526 publieke laadpunten bij. In december 2024 waren in Utrecht 4.222 publieke laadpunten (2023: 3.696). Dat is een groei van 14%. De gemeente plaatst een nieuwe openbare laadpaal (met twee laadpunten) zodra die nodig is. Dat wordt bepaald op basis van hoe vaak de bestaande laadpalen gebruikt worden. De beschikbaarheid van laadpalen is over heel de stad op voldoende niveau.

Het aantal semipublieke laadpunten groeide in het eerste halfjaar van 2024 met 19% tot 2.228. Dit zijn laadpunten op publiekstoegankelijk laadpalen in parkeergarages en bij bedrijven.

Het totaal van publieke en semipublieke oplaadpunten in Utrecht is qua aantal lager dan in de rest van de G4, maar relatief het hoogst. In de gemeente Utrecht zijn er 16,5 laadpunten per 1.000 inwoners. Voor de andere steden is dit als volgt: Amsterdam (14,2), Rotterdam (14,3) en Den Haag (12,0) (peildatum juni 2024).

Door netcongestie kan er de komende jaren vertraging ontstaan in de plaatsing van laadpalen. Door de laadpalen netbewust te laten laden wordt de belasting van de laadpunten op het elektriciteitsnet zo veel mogelijk beperkt.

9. Duurzame leefomgeving: luchtkwaliteit

9.1 Inleiding

De gemeente Utrecht wil voor haar bewoners en bezoekers een schone stad met gezonde lucht (‘Gezond Stedelijk Leven'). Om de luchtkwaliteit te bepalen kijken we naar stikstofoxiden (NO_X), fijnstof (PM_{10}), naar de fijnere fractie daarvan ($PM_{2,5}$) en naar roet (EC, elementair koolstof). De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) adviseert om, voor de gezondheid van de mensen, de hoeveelheid luchtverontreiniging in de buitenlucht beneden bepaalde waarden te brengen. Deze advieswaarden uit 2005, welke in 2021 zijn aangescherpt, zijn strenger dan de wettelijke Europese grenswaarden waaraan Nederland moet voldoen. Met maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren, willen we deze WHO-advieswaarden_2021 bereiken.

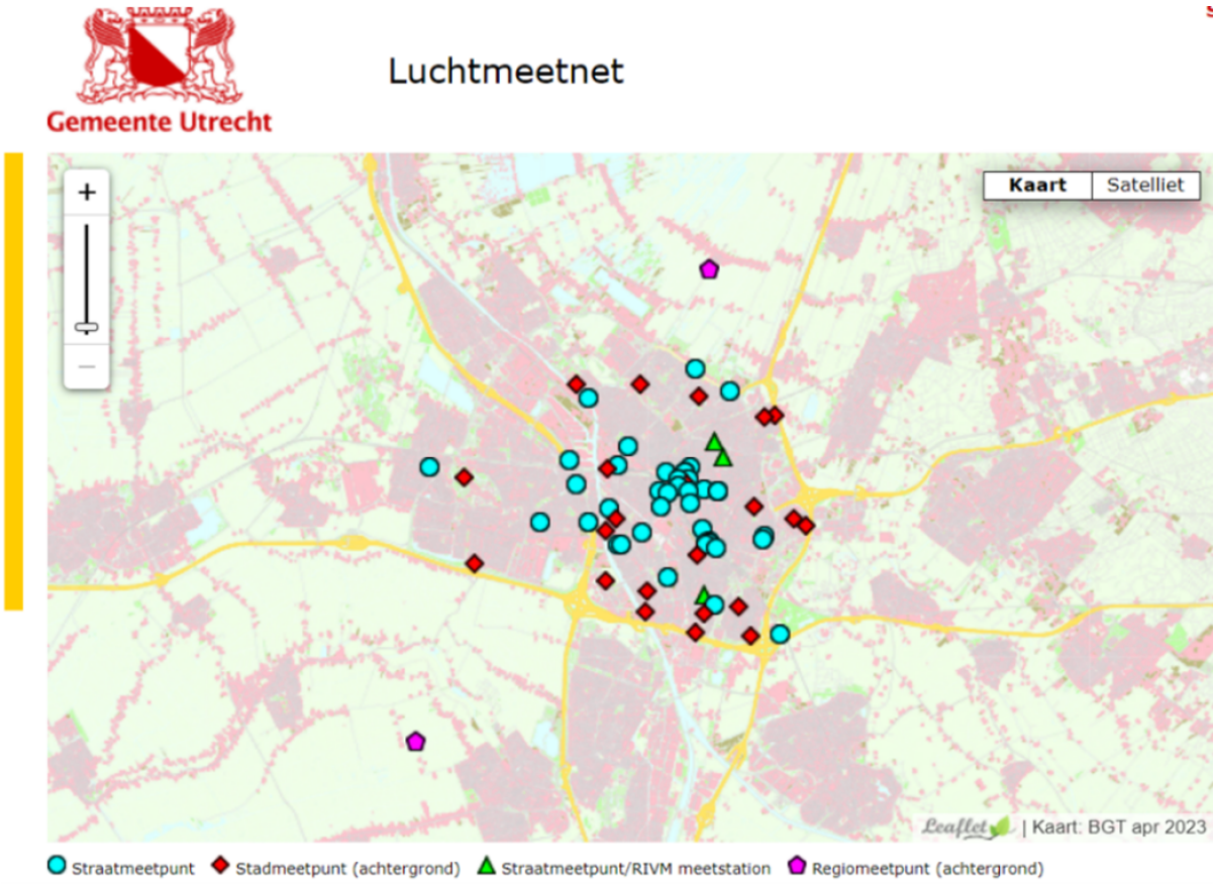
Hoe goed de luchtkwaliteit is beoordelen we aan de hand van de hoeveelheid fijnstof en stikstofdioxide. Jaarlijks verschijnt in december een *landelijke* Monitoringsrapportage met een bespreking van de luchtkwaliteit in het daaraan voorafgaande jaar. De definitieve gegevens over 2024, inclusief die van Utrecht, komen eind 2025 beschikbaar. Dit duurzaamheidsverslag beschrijft daarom de luchtkwaliteit in 2023. Dit zijn de meest recente cijfers die beschikbaar zijn. In de *gemeentelijke* Monitoringsrapportage brengen we jaarlijks in beeld hoe de luchtkwaliteit ervoor stond in het afgelopen jaar en geven we een verwachting van de luchtkwaliteit voor het jaar 2030. Daarbij vergelijken we steeds de (berekende en gemeten) concentraties met de WHO-advieswaarden. We gebruiken daarbij de metingen van het Utrechts luchtmeetnet (zie afbeelding hieronder).

Het grootste deel (zo’n 60-90%) van de luchtverontreiniging in Utrecht komt van buiten de stad, en daarom zijn regionale, landelijke en internationale maatregelen nodig. Maar tegelijkertijd ‘produceert’ en ‘exporteert’ Utrecht ook luchtverontreiniging. Het schoner en gezonder maken van de lucht is daarom een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Met lokale maatregelen kunnen we zelf de uitstoot verminderen die binnen onze gemeentegrenzen ontstaat. Zo is wegverkeer in Utrecht (en op snelwegen rond Utrecht) verantwoordelijk voor een groot deel van de plaatselijke uitstoot van luchtverontreinigende stoffen. Het verminderen van deze uitstoot (met bijvoorbeeld milieu en zero-emissie zones) is daarom belangrijk in ons luchtbeleid “Utrecht kiest voor gezonde lucht”, maar we kijken ook naar andere vervuilende bronnen, zoals mobiele (bouw)werktuigen, houtstook en binnenvaart. Zo zijn we aangesloten bij het convenant Schoon en Emissieloos bouwen, waarmee we toewerken naar zero-emissie bouwplaatsen in 2030, en is in 2024 actief gecommuniceerd over het stookverbod van hout in de buitenruimte, dat per 1 januari 2025 ingaat. Maatregelen zoals uit het Plan Laadinfrastructuur Utrecht 2030, het ‘Uitvoeringsprogramma Goederenvervoer 2023-2026’ en ‘Utrecht fietst!’ dragen (op termijn) ook bij aan een betere luchtkwaliteit. Deze maatregelen zijn vooral gericht op schoner én minder verkeer.

De gemeente Utrecht is (mede)ondertekenaar van het Schone Lucht Akkoord (SLA, een landelijk bestuursakkoord tussen Rijksoverheid, provincies en gemeenten). De deelnemers aan het SLA willen samen in 2030 (vergeleken met 2016) minimaal 50% gezondheidswinst behalen door binnenlandse,

luchtverontreinigende bronnen schoner te maken. Ook is in het SLA afgesproken toe te werken naar de WHO-advieswaarden_2005 voor stikstofdioxide en fijn stof in 2030. In 2024 gingen we door met het uitvoeren van maatregelen van ons uitvoeringsprogramma Utrecht kiest voor Gezonde Lucht. Dit programma is onze bijdrage aan het SLA. We werkten ook verder aan de nieuwe beleidsnota "Gezonde lucht voor iedereen". Daarin hebben we de onder andere de ambitie vastgelegd om de WHO-advieswaarden_2021 na te streven. Inmiddels is begin 2025 deze nieuwe beleidsnota door de gemeenteraad vastgesteld.

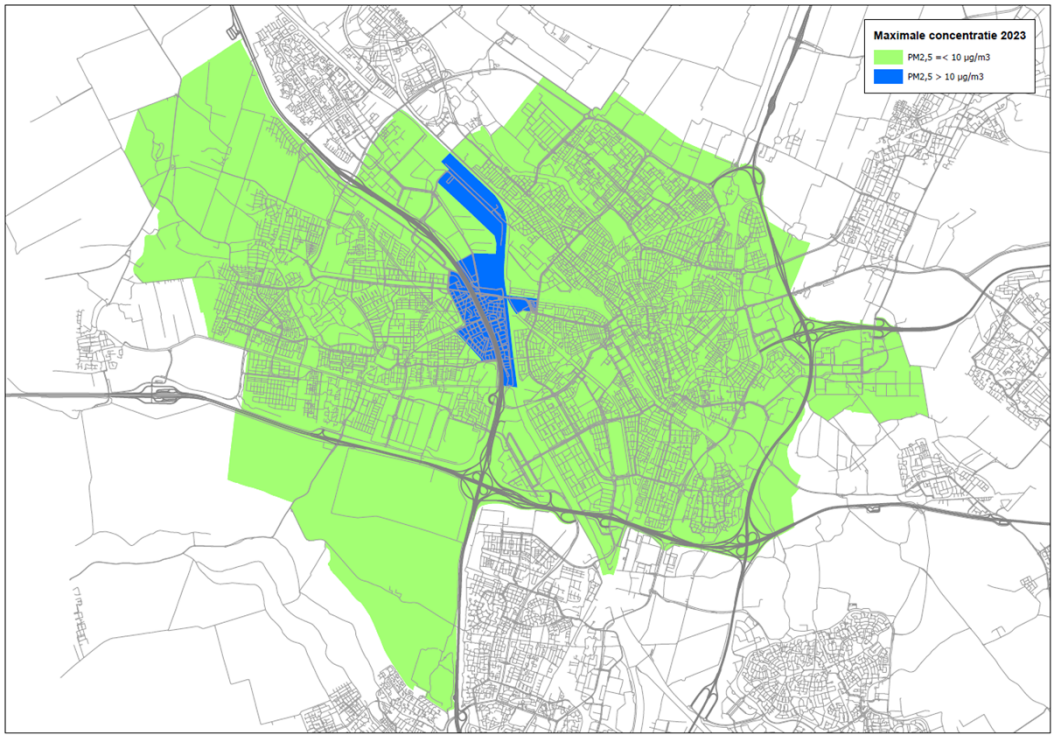
Alle gemeentelijke, regionale en (inter)nationale luchtkwaliteitsmaatregelen droegen eraan bij dat Utrecht in 2023 opnieuw aan de Europese grenswaarden voldeed. Aan de jaargemiddelde grenswaarden voor fijnstof (zowel PM_{10} als $PM_{2,5}$) voldeed Utrecht overal ruim, maar daarmee kunnen we nog niet spreken van een goede, gezonde buitenlucht voor alle inwoners. Nog steeds worden veel inwoners blootgesteld aan concentraties stikstofdioxide en fijnstof boven de gezondheidskundige advieswaarden van de WHO. Meer informatie over de gemeten en berekende Utrechtse luchtkwaliteit vindt u op de webpagina over luchtkwaliteit.

http://www.utrechtmilieu.nl/meetnet/

9.2 Fijnstof - overschrijding WHO-advieswaarden

Figuur 9.2.1 overschrijding van de WHO-advieswaarden voor zeer fijn stof

Overschrijdingen van de WHO-advieswaarden voor $PM_{2,5}$.

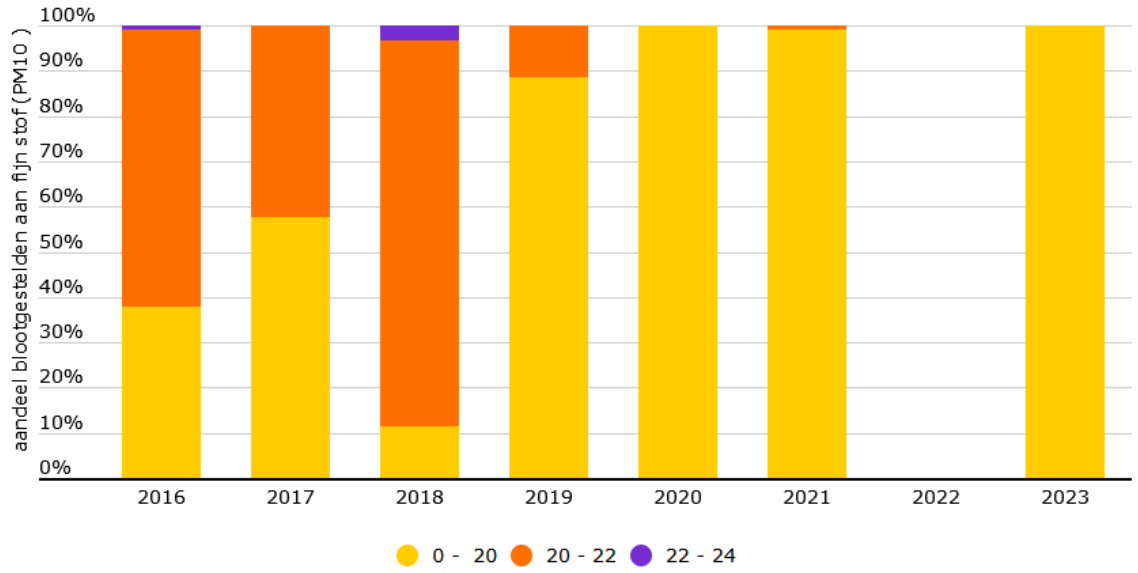
In blauw concentraties hoger dan de WHO-advieswaarde_2005 (> 10 µg/m³ jaargemiddeld) In groen lager dan de WHO-advieswaarde_2005, maar overschrijding van de WHO-advieswaarde_2021 (<10 µg/m³ > 5 µg/m³). Concentraties onder de WHO-advieswaarde_2021 worden nog nergens in Utrecht bereikt.

Fijnstof is een verzameling van verontreinigende stoffen in de lucht die slecht zijn voor de gezondheid. De hoogte van de concentraties in de buitenlucht geeft een indruk van de luchtkwaliteit en de effecten op de gezondheid. Op de lange termijn dalen de gemeten jaargemiddelde concentraties voor fijnstof in Nederland. Jaarlijkse verschillen in weersomstandigheden kunnen grote invloed hebben. Die algemene, dalende trend is ook te zien op Utrechtse meetlocaties van het Landelijk Luchtmeetnet. De concentraties voldoen al sinds 2017 aan de wettelijke grenswaarden*, maar de jaargemiddelde fijnstofconcentraties (PM_{10} en $PM_{2,5}$) zijn in 2023 overal in Utrecht nog hoger dan de gezondheidskundige advieswaarden** van de WHO-advieswaarden_2021 die de gemeente Utrecht wil bereiken.

* Wettelijke grenswaarden (normen) voor de maximaal toegestane jaargemiddelde concentratie (40 µg/m³ voor PM_{10} en 25 µg/m³ voor $PM_{2,5}$) c.q. het maximaal aantal dagen per jaar dat het PM_{10} daggemiddelde boven de 50 µg/m³ mag liggen.
** De aangescherpte WHO-advieswaarden_2021 bedragen maximaal 15 µg/m³ voor PM_{10} en maximaal 5 µg/m³ voor $PM_{2,5}$ (jaargemiddeld). Er is geen WHO- advieswaarde voor roet.

9.3 Fijnstof: blootstelling

Figuur 9.3.1 aandeel inwoners dat blootgesteld is aan diverse concentraties fijnstof

Download data

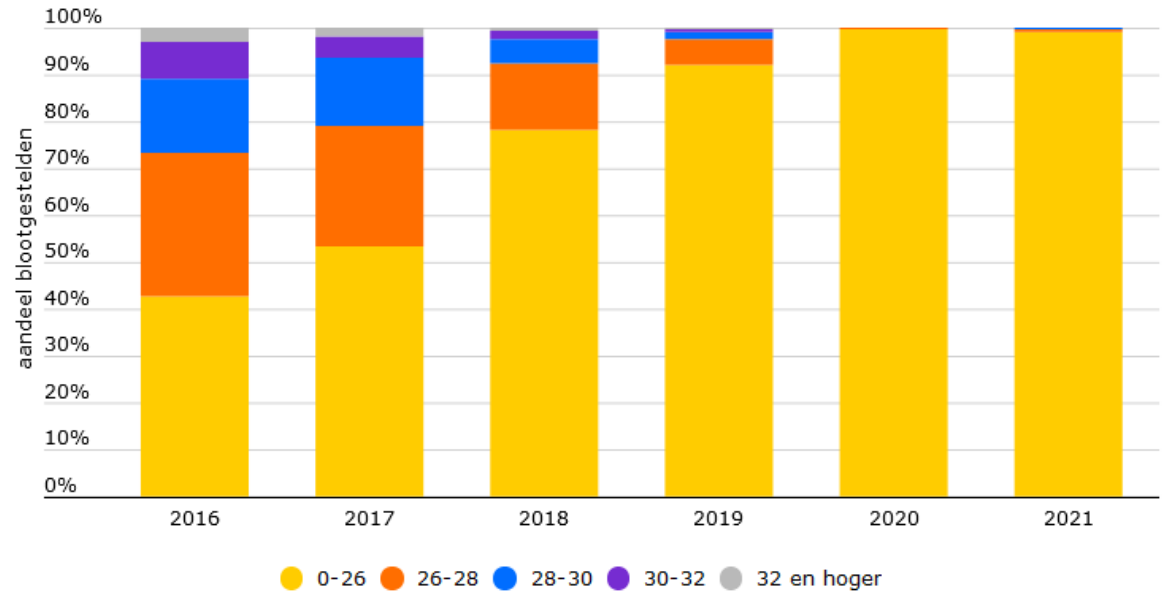
Bron: gemeente Utrecht/RIVM. Voor 2022 zijn geen blootstellingsdata bekend.
Voor 2023 weten we dat alle concentraties onder de 20 lagen en dus 100% van de inwoners in de eerste groep.

Opvallend is dat de concentraties fijnstof in 2023 veel lager waren dan in voorgaande jaren. Dit komt voor een groot deel door de grote hoeveelheid regen en de hogere windsnelheid in 2023: fijnstof slaat daardoor snel neer of verspreid zich snel, waardoor de concentratie per m^3 minder hoog wordt.
De berekende fijnstofconcentraties (PM_{10}) liggen tussen de 14,7 en 18,6 µg/m^3 (gemiddeld 16,5 µg/m^3), die van de fijnere fractie van fijnstof ($PM_{2,5}$) tussen de 7,8 en 10,5 µg/m^3 (gemiddeld 9,0 µg/m^3).

We hebben over de jaren 2022 en 2023 geen blootstellingsgegevens ontvangen van het RIVM. Aan de hand van de concentratiekaarten valt af te leiden dat de blootstelling aan fijnstof (PM_{10}) in 2023 voor alle inwoners onder de WHO-advieswaarde_2005 voor fijnstof blijft. In een klein deel van de stad krijgen inwoners nog steeds te maken met blootstelling aan concentraties hoger dan de WHO-advieswaarde_2005 voor zeer fijn stof. Op een enkele locatie na wordt in 2023 nog nergens in de stad aan de WHO-advieswaarden_2021 voor PM_{10} voldaan. Aan de waarde voor $PM_{2,5}$ wordt nog nergens voldaan.

9.4 Stikstofdioxide (NO_2): blootstelling

Figuur 9.4.1 aandeel inwoners dat blootgesteld is aan diverse concentraties stikstofdioxide

Download data

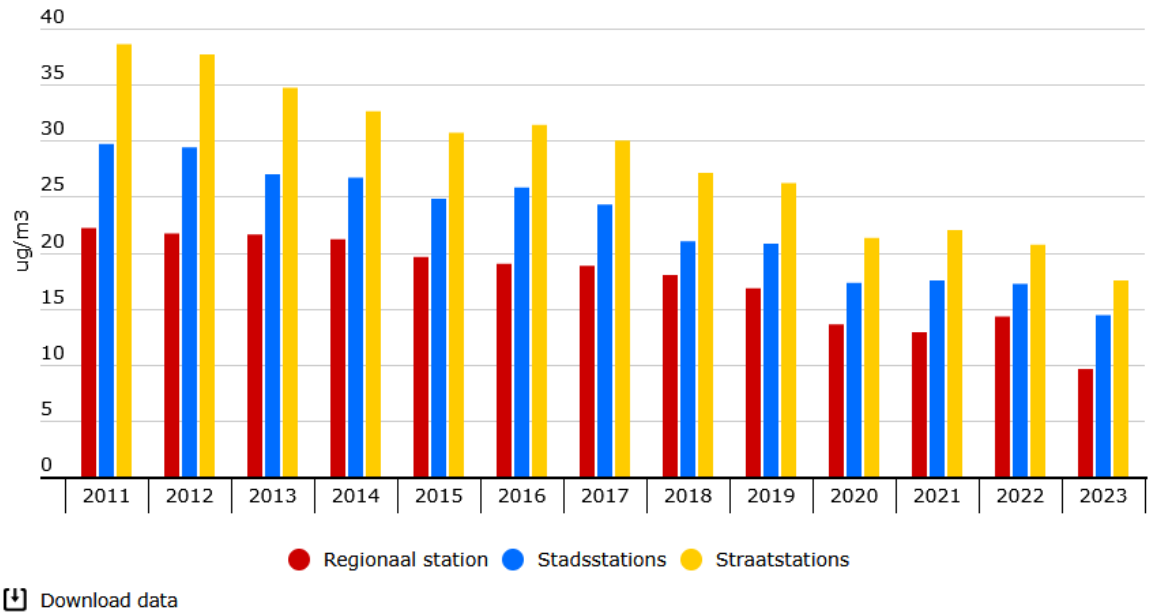
Bron: gemeente Utrecht/RIVM. De berekeningen voor 2022 zijn nog niet door het RIVM gemaakt.

De hoeveelheid stikstofdioxide in de lucht geeft belangrijke informatie over de blootstelling aan luchtverontreiniging door het verkeer (dat wil zeggen, aan een mengsel van stoffen, waaronder stikstofdioxide). De Gezondheidsraad (2018) stelt dat het beter voor de (volks)gezondheid is wanneer de blootstelling aan stikstofdioxide tot ver onder de WHO- advieswaarde_2005 komt te liggen*.
Vanaf 2022 heeft het RIVM geen nieuwe cijfers gepresenteerd. Wel hebben we inzicht in de (berekende) jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide (NO_2) langs wegen: de daling van de jaargemiddelde concentratie voor stikstofdioxide in Utrecht (en elders in Nederland) zet door. Tijdens de coronapandemie was er zelfs een sterke daling zichtbaar. Opvallend is dat de concentratie stikstofdioxide in 2023 weer veel lager was dan in 2022. Dit komt voor een groot deel door de grote hoeveelheid regen en de hogere windsnelheid in 2023. De jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide (NO_2) langs wegen in 2023, waren met waarden tussen 10,8-31,1 µg/m³ (gemiddeld 28,6 µg/m³) daardoor lager dan in de voorgaande jaren.
Het aantal mensen dat wordt blootgesteld aan lucht met hogere concentraties stikstofdioxide is de afgelopen jaren gedaald. De jaargemiddelde concentraties liggen in 2023 niettemin nog (ver) af van de aangescherpte WHO-advieswaarde (10 µg/m3).

* De EU-grenswaarde bedraagt momenteel 40 µg/m³ en kwam tot september 2021 overeen met de WHO-advieswaarde_2005. Toen is de WHO-advieswaarde aangescherpt tot maximaal 10 µg/m³ voor NO_2. Inmiddels is de EU-grenswaarde naar 20µg/m³ aangescherpt waaraan per 2030 moet worden voldaan.

9.5 NO_2 concentraties meetnet

Figuur 9.5.1 concentraties NO2 van het luchtmeetnet

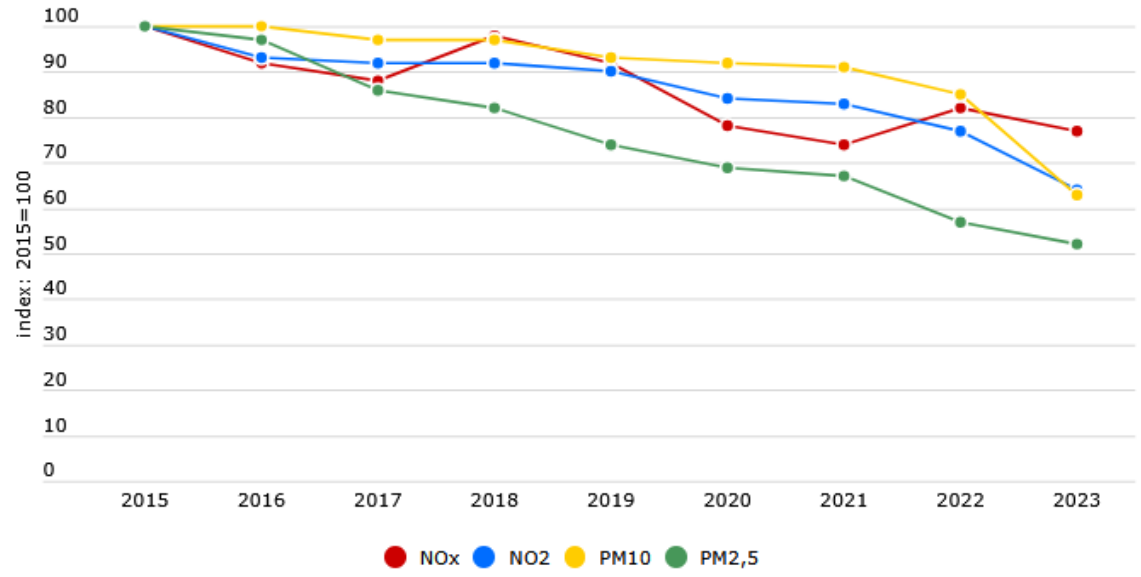

Bron: GGD Amsterdam/Buro Blauw/gemeente Utrecht

Sinds 2011 heeft Utrecht een uitgebreid meetnet, waarbij op meer dan zestig locaties in de stad metingen van de stikstofdioxideconcentraties plaatsvinden (zie afbeelding in inleiding). In de jaren voorafgaand aan de coronapandemie zien we in Utrecht over het algemeen telkens iets lagere jaargemiddelde meetwaarden. Dit zien we landelijk ook gebeuren, en komt vooral doordat er minder vervuilend wegverkeer reed. Het jaargemiddelde lag tijdens de coronapandemie nog lager dan we op grond van de normale ontwikkeling zouden verwachten. In 2022 leek de concentratie te stabiliseren. Op de regiomeetlocaties ligt de concentratie nu in 2023 lager dan ooit gemeten. Het effect hiervan zien we ook terug in de stadsachtergrond en straatlocaties. Dit komt voor een groot deel door de grote hoeveelheid regen en de hogere windsnelheid in 2023 en natuurlijk ook door onze eigen maatregelen.

9.6 Verkeersemissies

Figuur 9.6.1 verkeersemissies

Download data

Bron: gemeente Utrecht

De emissieberekening voor het wegverkeer maakt onder andere gebruik van schalingsfactoren - die bijvoorbeeld het effect van de Utrechtse milieuzone laten zien - en emissiefactoren, per stof en per voertuigcategorie. Deze factoren, die jaarlijks worden vastgesteld door TNO en PBL, kunnen daarbij van jaar tot jaar sterk variëren.

Om de ontwikkeling van de luchtkwaliteit te laten zien kijken we niet alleen naar de gemeten en berekende concentraties, maar ook naar de (berekende) uitstoot van luchtverontreinigende stoffen door het verkeer op Utrechtse (hoofd)wegen van het gemeentelijk wegennet. Zo krijgen we een indruk van deze uitstoot, los van de weersomstandigheden in dat jaar die óók de uiteindelijke concentraties bepalen. Dit geeft een globaal beeld van het effect van luchtkwaliteitsmaatregelen die gericht zijn op het wegverkeer. De grafiek toont de verkeersuitstoot voor stikstofoxiden (NO_x en NO_2) en fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) vergeleken met het jaar 2015 (index 2015=100). Na 2015 neemt de hoeveelheid verkeer jaarlijks toe. Een duidelijke uitzondering hierop vormen de coronajaren 2020 en 2021. Toch daalde telkens de verkeersuitstoot van (bijna) alle bovengenoemde stoffen. Dit komt doordat er in verhouding steeds meer nieuwe, minder vervuilende voertuigen in Utrecht rijden. Dit komt deels vanwege de ‘verschoning’ van het (Nederlandse) wagenpark en deels door lokale maatregelen, zoals het instellen en aanscherpen van de milieuzone.

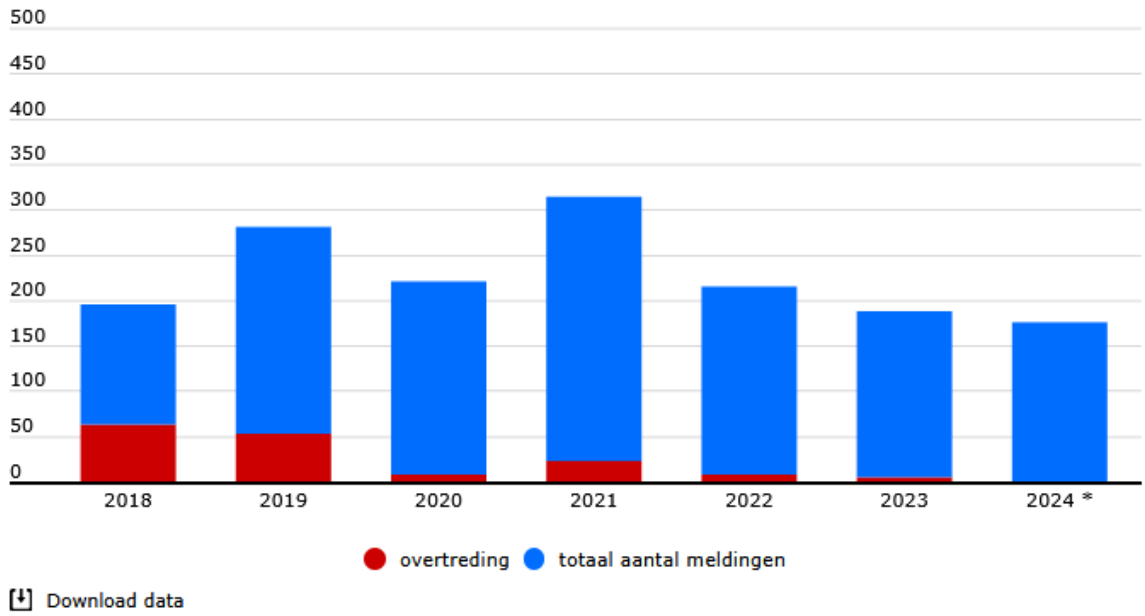
De grootste daling over de jaren treedt op voor $PM_{2,5}$ (en roet), met name door het verplichten van roetfilters. De scherpe daling van PM_{10} het afgelopen jaar is niet verklaard, er zijn meerdere oorzaken mogelijk, zoals wijzigingen in samenstelling wagenpark, of emissiekentallen.

Er wordt steeds meer uitstootvrij (elektrisch) gereden in Nederland en dus ook in Utrecht. Bij volledig uitstootvrij verkeer vindt geen uitstoot meer plaats uit de uitlaat door verbrandingsprocessen. Wel komt er nog fijn stof vrij door slijtage van banden, wegdek, remmen en opwervelend stof. Naast meer

uitstootvrij verkeer draagt minder gemotoriseerd verkeer bij aan een emissieloos einddoel. Het heeft ook tal van andere voordelen, zoals vrijkomende ruimte en minder geluidsoverlast.

9.7 Bewonersmeldingen geuroverlast en houtrook

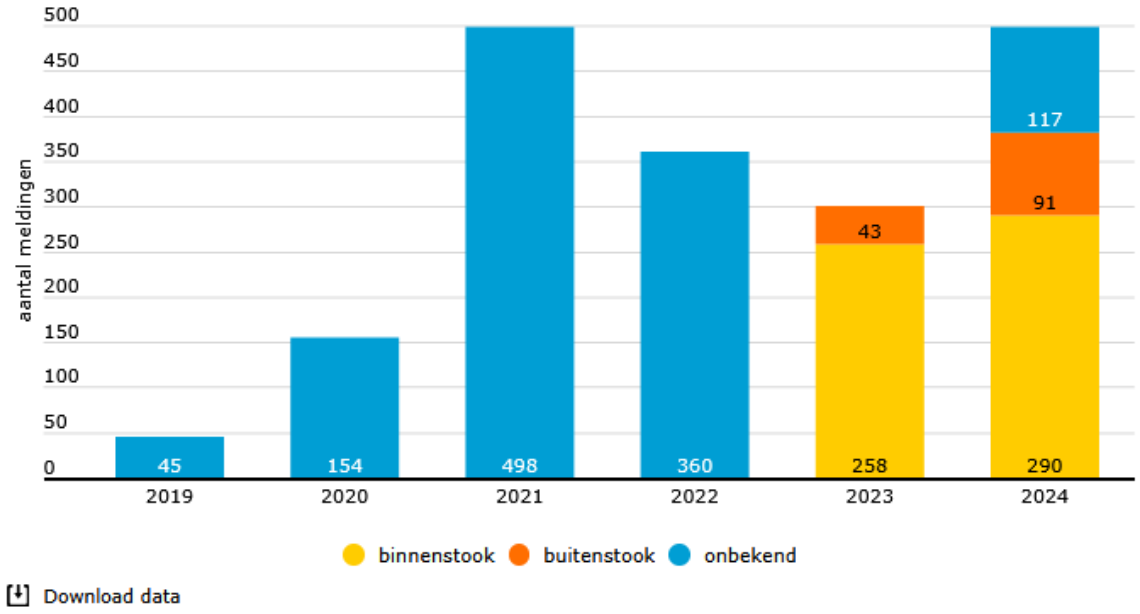
Figuur 9.7.1 aantal meldingen geuroverlast

Bron: gemeente Utrecht
* het aantal overtredingen is niet bekend

In 2024 zijn er 175 meldingen over geuroverlast binnen gekomen, een lichte daling in vergelijking met vorige jaren. Onder de noemer geuroverlast komen meldingen binnen over het bereiden van voedingsmiddelen door restaurants, snackbars, etc. Meldingen over houtrook komen sinds 2024 in een aparte categorie terecht.

Figuur 9.7.2 aantal bewonersmeldingen houtrook

Download data

Bron: gemeente Utrecht

In 2024 hebben we via de gemeente en via de stookwijzer in totaal 498 meldingen over houtrook ontvangen. Dit is een stijging ten opzichte van 2023 (301), maar even veel als in 2021. Vanaf 1 januari 2025 is het verboden om buiten hout te stoken. In 2024 is daar via de eigen kanalen en via de media-aandacht besteed. Mogelijk is deze vergrote aandacht voor houtstook aanleiding geweest voor de toename in meldingen.

De meeste meldingen die binnenkomen over houtrook gaan over houtkachels en open haarden in woningen. Bewoners die meldingen doen krijgen altijd een reactie van de gemeente, met een flyer over houtrook en tips om in gesprek te gaan met buren die stoken. Soms maken bewoners gebruik van de mogelijkheid om telefonisch contact op te nemen en te overleggen over hun specifieke situatie. Het aantal meldingen per jaar kan schommelen, omdat de overlast samenhangt met het weer. In de tweede helft van 2024 ontvingen we meer meldingen dan in de eerste helft. Meldingen over houtstook komen sinds 2024 als aparte categorie binnen.

Over het stoken buiten hebben we in 2024 totaal 91 meldingen ontvangen waarvan 76 over vuurkorven of open vuren en 15 over barbecues.

10. Duurzame leefomgeving: geluidhinder

10.1 Inleiding

De kwaliteit van een woon- en leefomgeving wordt mede bepaald door geluid. Hoe geluid ervaren wordt, verschilt per persoon. Wat de ene persoon als aangenaam ervaart, kan iemand anders als hinderlijk ervaren. In een stad als Utrecht is altijd sprake van een zekere mate aan omgevingsgeluid. Overmatige hinder van geluid en trillingen kan echter ziek maken. Mensen kunnen last hebben van geluid of trillingen en daardoor bijvoorbeeld slechter slapen. Trillingen kunnen bewoners een gevoel van onbehagen geven. Dat willen we verbeteren of - nog beter - voorkomen. Naast het meetbare aantal decibel bepalen ook andere zaken of geluid en trillingen hinderlijk zijn of niet. De plek, het tijdstip en de situatie bepalen ook de beleving. Gezond stedelijk leven betekent dat we onze inwoners een fijne en gezonde woonomgeving willen bieden. En dat onze kinderen opgroeien in een leefbare stad, levendig maar zonder té veel lawaai of trillingen. Onze missie is: “Wij staan en gaan voor het verbeteren van geluidskwaliteit en voorkomen van trillinghinder. Wij richten ons hiermee op een gezonde en leefbare bestaande en nieuwe stad.”

Er zijn wettelijke normen, bijvoorbeeld voor de hoeveelheid geluid bij nieuwe ontwikkelingen en voor geluid van bedrijven. Daarnaast zijn lokale ambities ten aanzien van het geluidniveau in de Beleidsnota Geluid en Trillingen, het actieplan Geluid en de nota Volksgezondheid vastgelegd.

Utrecht maakt ongeveer elke vijf jaar een actieplan Geluid. In 2019 is een actieplan opgesteld waarin knelpunten zijn gelokaliseerd en maatregelen zijn voorgesteld. Deze maatregelen bestaan voornamelijk uit het verlagen van de maximumsnelheid (invoeren 30 km/u-gebieden) en het toepassen van een geluidreducerend asfalt. In 2024 hebben we gewerkt aan een nieuw Actieplan geluid, dit verwachten we in de loop van 2025 af te ronden.

In 2024 is geluidsreducerend asfalt aangebracht op de volgende wegen:

Robert Kochplein:	6.300 m^2
Ghandiplein:	9.800 m^2

10.2 Geluidskaart Utrecht 2021

Figuur 10.2.1 Geluidskaart van Utrecht 2021

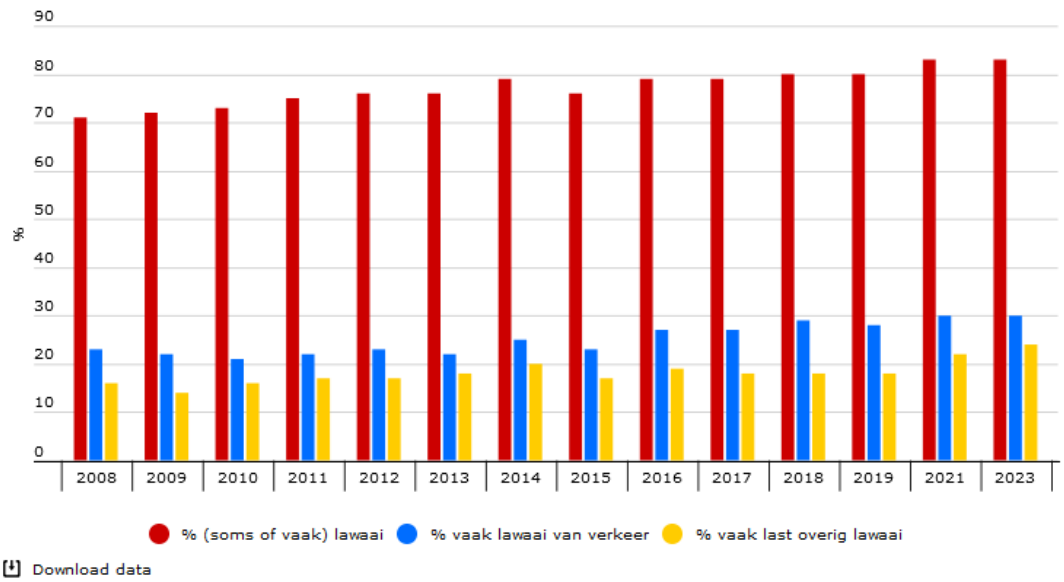

Bron: http://utrechtmilieu.nl/geluidskaarten/

In 2022 heeft de gemeente Utrecht het geluid in de stad (als gevolg van industrie, weg- en railverkeer) in kaart gebracht. De gekleurde contouren laten zien waar geluidniveaus boven de 55 dB zijn. De niet-gekleurde gebieden laten zien waar het stiller is dan 55 dB. 55 dB is de wettelijke waarde waarboven geluid in kaart moet worden gebracht (volgens de Europese Richtlijn Omgevingslawaai). De geluidkaart laat zien dat vooral (snelrijdend) verkeer zorgt voor de hoge geluidniveaus. Ongeveer 55% van de Utrechters woont op een locatie waar meer dan 55 dB aan geluid van wegverkeer heerst. Circa 3% woont langs een spoorlijn met dergelijke hoge geluidniveaus. De hoogste geluidniveaus worden gemeten bij de drukke stadswegen en de snelwegen. Elke vijf jaar wordt een nieuwe geluidkaart gemaakt. De volgende geluidkaart (over het jaar 2026) verschijnt in 2027.

10.3 Geluidhinder: algemene beleving

Figuur 10.3.1 Geluidhinder: algemene beleving

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht. In 2020 en 2022 is geen inwonersenquête gehouden

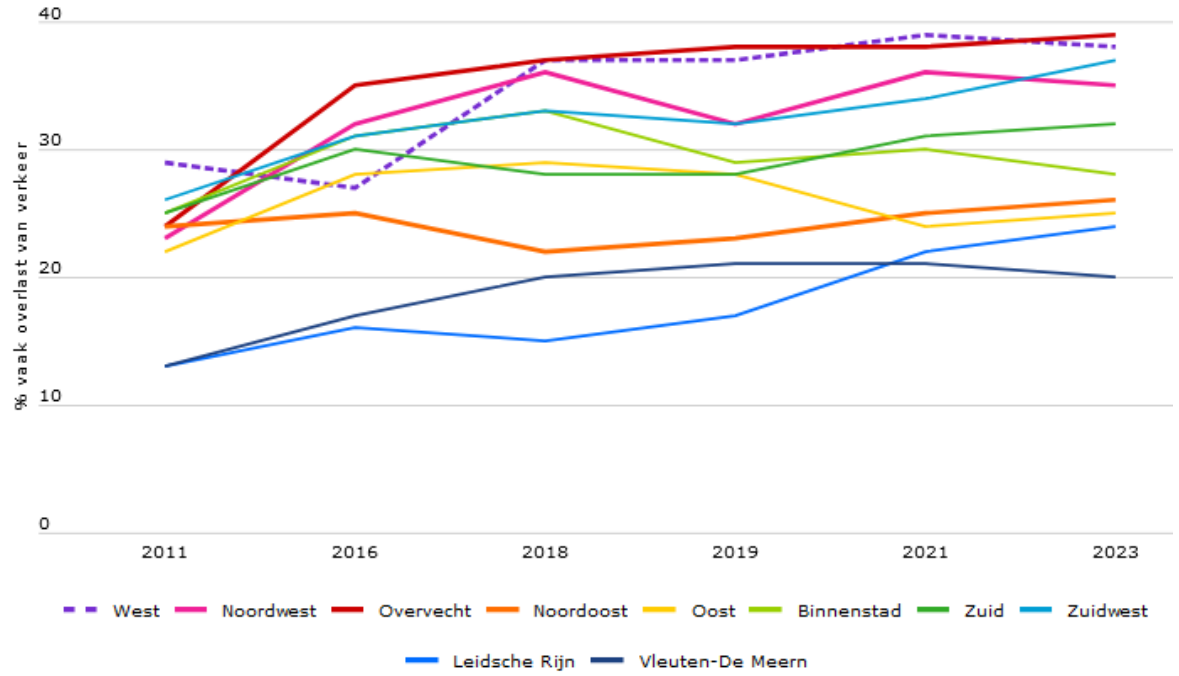
Uit de Inwonersenquête blijkt dat 83% van de Utrechters in 2023 wel eens (soms of vaak) geluidoverlast ervaart. Dit aandeel is gelijk met 2021. De 5 jaren daarvoor is het aandeel gestegen. In 2016 en 2017 was het 79% en in 2018 en 2019* 80%.

In 2023 heeft 30% van de Utrechters vaak last van verkeerslawaai (2021: 30%, 2019: 28% en 2018: 29%). Daarnaast heeft 24% van de Utrechters vaak last van ander lawaai. Dit is een stijging ten opzichte van 2021* (22%).

** Er zijn geen gegevens over 2020, 2022 en 2024 omdat de inwonersenquête vanaf dan tweejaarlijks is.*

10.4 Geluidhinder: wegverkeer per wijk

Figuur 10.4.1 Geluidhinder: wegverkeer

Download data

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht. In 2020 en 2022 is geen inwonersenquête gehouden

Bewoners van Overvecht geven in 2023 het vaakst aan dat zij last hebben van verkeerslawaai (39%). In 2021* was dit West (39%). Inwoners van Vleuten-De Meern hebben hier het minst vaak (20%) last van. In 2021* was dit ook Vleuten-De Meern (20%).

In vergelijking met 2021 is de ervaren overlast in West, Noordwest, Binnenstad en Vleuten-De Meern afgenomen. In de overige wijken is de ervaren overlast toegenomen: Overvecht, Noordoost, Oost, Zuid, Zuidwest en Leidsche Rijn.

** Er zijn geen gegevens over 2020, 2022 en 2024 omdat de enquête vanaf dan tweejaarlijks is.*

10.5 Woningsaneringen vanwege geluid

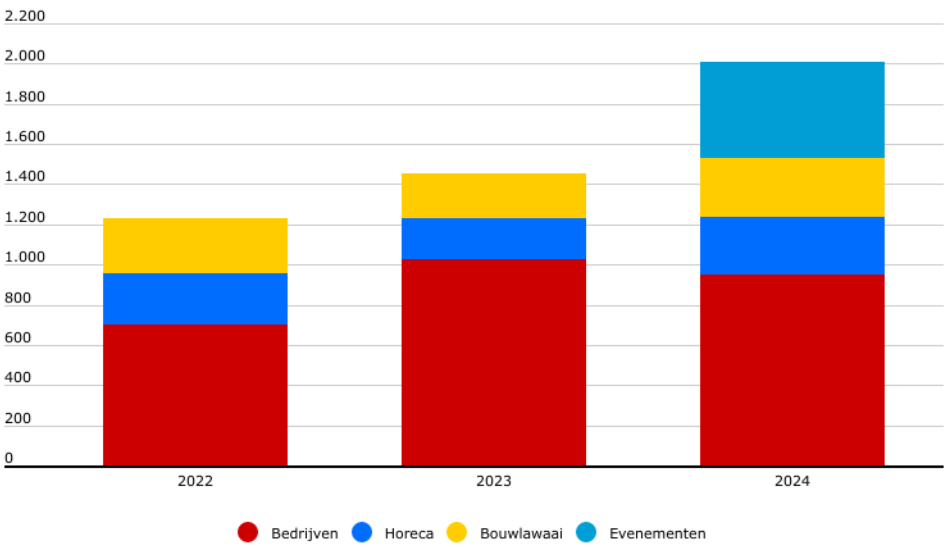
In Utrecht zijn alle prioritaire woningen met een geluidsbelasting door wegverkeer boven de 70 dB in het verleden gesaneerd, dat wil zeggen, van extra gevelisolatie voorzien. Daarmee bleef nog een voorraad saneringsgevallen over in een categorie die tot 10 dB lager lag.

De saneringsregeling voor verkeerslawaai is met de komst van de Omgevingswet drastisch versoberd: de drempelwaarde voor verplichte sanering is op 70 dB gelegd. Hierdoor komen er nog maar nauwelijks woningen in aanmerking voor sanering. Utrecht heeft daarop tijdig geanticipeerd door voor de hele voorraad saneringswoningen vanuit de Wet geluidhinder nog tijdig subsidie aan te vragen bij het rijk. Dit betreft circa 5.000 woningen. De komende jaren wordt deze sanering uitgevoerd onder de oude regels.

In 2024 zijn van het Rijk voorschotsubsidies voor de uitvoering van de lopende saneringsprojecten binnengekomen. Er zijn 174 woningen bezocht en onderzocht bij de Balijelaan en de 't Goylaan. We brengen in kaart welke maatregelen per woning nodig zijn. Of woningen van geluidsisolerende maatregelen worden voorzien, is afhankelijk van de bestaande isolatie van de woning. Wanneer een woning al voldoende isolatie heeft, hoeven geen maatregelen meer worden getroffen. Vervolgens worden deze onderzoeken gecontroleerd door het Ministerie waarna zal gaan blijken welke woningen een aanbod zullen krijgen voor aanvullende isolatie. De lopende projecten gaan vervolgens naar de aanbestedings- en uitvoeringsfase.

10.6 Meldingen geluidsoverlast bedrijven

Figuur 10.6.1 Meldingen geluidsoverlast bedrijven

Bron: gemeente Utrecht

Toelichting figuur: vanwege de overgang naar een nieuw systeem in 2024 is er in de registratie van meldingen geen uitsplitsing zoals voorheen te maken. Voorgaande twee jaren werd er uitgesplitst naar 'overtreding', 'geen overtreding', 'afhandeling onbekend/ niet afgesloten' en 'behandeling niet bij gemeente'. Dit jaar rapporteren we alleen op categorie (bedrijven, horeca, bouwlawaai en evenementen).

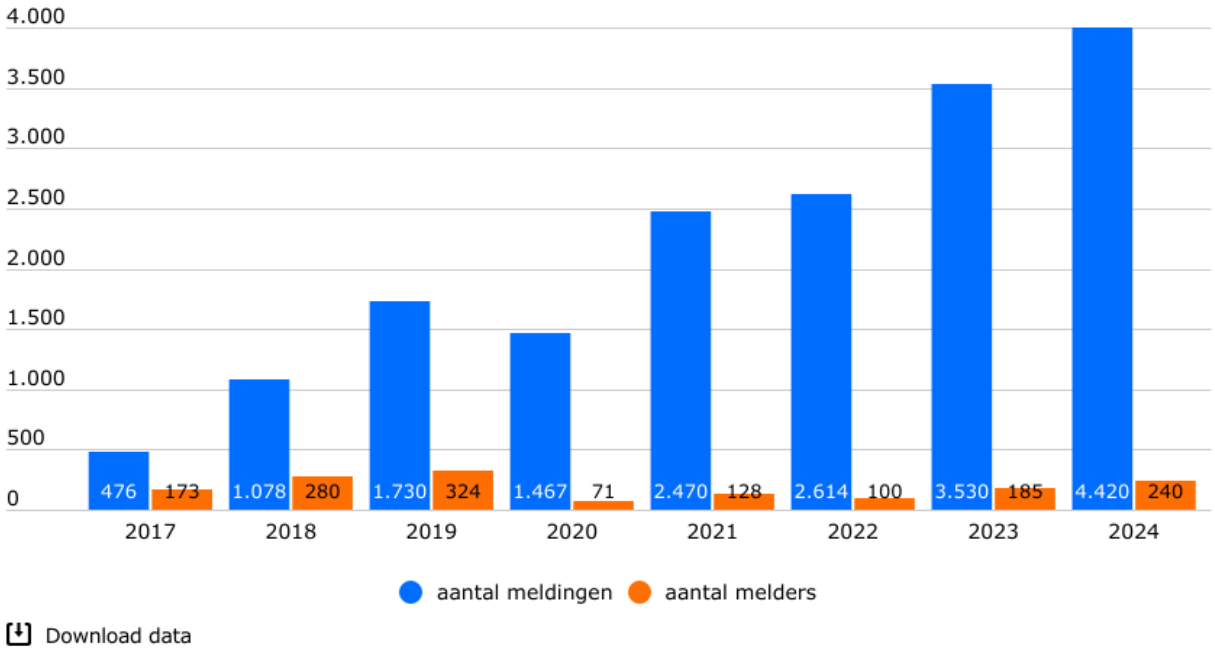
In 2024 zijn er 951 meldingen gedaan over geluidoverlast door bedrijven. Het aantal meldingen over geluidsoverlast door bedrijven laat de afgelopen jaren schommelingen zien en varieert tussen de 700 en 1.100. Hier is geen eenduidige verklaring voor, wel is bekend dat de weersomstandigheden invloed hebben. Een deel van de meldingen gaat over religieuze uitingen, zoals gebedsoproepen en het luiden van kerkklokken; echter, deze zijn uitgezonderd van regelgeving. Ook gaan veel meldingen over muziekoverlast van horeca. Andere meldingen die we geregeld zien betreffen bijvoorbeeld ventilatie- of koelingsapparatuur en alarmgeluid.

Daarnaast zijn er in 2024 479 meldingen gedaan over versterkt geluid bij evenementen. Deze meldingen werden voorheen niet gespecificeerd bijgehouden, waardoor het lijkt alsof er een grote toename in aantal meldingen is.

Voor alle meldingen geldt dat toezichthouders controleren op de regels en geluidsnormen door metingen uit te voeren. Bij overtredingen treden we op. Soms ervaren bewoners hinder, terwijl een bedrijf of evenementorganisator zich wel aan de regels houdt. Alle meldingen komen in het systeem en kunnen samen aanleiding geven om het beleid te evalueren. Bij veel meldingen over één specifiek evenement kunnen bijvoorbeeld bij een volgende editie ervan vooraf verbeterde afspraken helpen om overlast zo veel mogelijk te voorkomen.

10.7 Overlast Schiphol

Figuur 10.7.1 Meldingen geluidsoverlast Schiphol

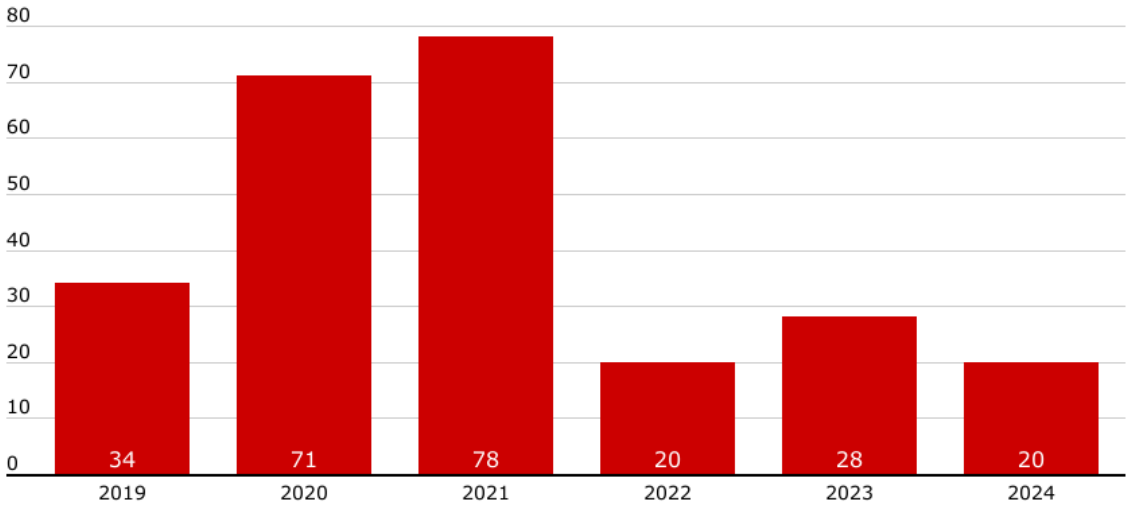
Bron: BAS (bewoners aanspreekpunt Schiphol)

Door mensen in de gemeente Utrecht zijn in 2024 4.420 meldingen gedaan over geluidoverlast door vliegverkeer van en naar Schiphol. Deze meldingen zijn gedaan door 240 verschillende melders. Net als vorig jaar is zowel het aantal meldingen als melders toegenomen. In 2023 werden er 3.530 meldingen gedaan door 185 verschillende melders. Het aantal meldingen per persoon in 2024 is met afgerond 18 bijna gelijk aan 2023 (afgerond 19 meldingen per persoon).

Er is een stijging in het aantal meldingen zichtbaar vanaf 2021. In 2020 en, in mindere mate, in 2021 zijn substantieel minder vliegtuigbewegingen van en naar Schiphol uitgevoerd vanwege de COVID-19 reismaatregelen.

10.8 Trillingen

Figuur 10.8.1 Meldingen overlast door trillingen

Bron: gemeente Utrecht

In 2024 werden 20 meldingen van overlast door trillingen gedaan bij de gemeente Utrecht. Dit is een afname ten opzichte van 2023, toen er 28 meldingen gedaan zijn. Het aantal in 2024 is gelijk aan het aantal meldingen van 2022. Meldingen van trillingen gaan voornamelijk over heiwerkzaamheden bij de nieuwbouw van woningen. Ook kunnen zwaar verkeer, sportscholen en nabij gebouwen geplaatste apparatuur trillingen veroorzaken. Meldingen door trillingen worden door de gemeente getoetst aan wet- en regelgeving.

In 2024 heeft ProRail 3 klachten ontvangen over trillingshinder van treinen. Twee meldingen kwamen van bewoners naast het spoor richting het Spoorwegmuseum. De andere melding kwam uit de omgeving van het Centraal Station.

11. Gezonde openbare ruimte: Licht

11.1 Inleiding

Duurzame verlichting

Belang van duurzaamheid
Duurzaamheid is een belangrijk thema bij de aanleg en het beheer van de openbare verlichting. Het streven is om de openbare ruimte zo efficiënt mogelijk te verlichten door zo min mogelijk energie te verbruiken, zonder hierbij in te leveren op de functie van de verlichting ten aanzien van de veiligheid. Het duurzaam verlichten van de stad begint bij de inkoop van energie, dit is 100% groene stroom van Nederlandse herkomst. Daarnaast is het materiaalgebruik van de lichtmasten en armaturen een belangrijk duurzaamheidsaspect. Waar mogelijk worden bestaande lantaarnpalen en armaturen hergebruikt. Als dit niet mogelijk is dan wordt er bij de aanleg van nieuwe lichtmasten altijd gekozen voor herbruikbare, recyclebare of lage CO_2-footprint materialen.

LED verlichting als standaard
Sinds 2017 is energiezuinige LED verlichting de standaard bij de aanleg van nieuwe lantaarnpalen. Daarnaast bouwen we sinds 2021 versneld de bestaande armaturen om, zodat deze ook voorzien zijn van LED lampen. Hierdoor verdwijnen uiteindelijk alle conventionele, minder energiezuinige lichtbronnen. Deze nieuw geplaatste lampen worden altijd op een zo laag mogelijk niveau ingesteld en we dimmen de verlichting wanneer dat kan. Een nieuw schakelsysteem maakt het mogelijk om per locatie bepaalde energiezuinige dimregimes toe te passen. In 2023 hebben we met dit systeem een optimalisatie doorgevoerd in het moment van in- en uitschakelen. De verlichting wordt niet meer op een vast moment in- of uitgeschakeld maar er wordt geschakeld gebaseerd op het lichtniveau buiten. Gemiddeld genomen gaat de verlichting hierdoor in de avond iets later aan en in de ochtend wat eerder uit. In 2024 is deze optimalisatie doorgevoerd in alle schakelkasten.

Ook op andere vlakken wordt er gewerkt aan energiezuinig beheer van de openbare verlichting, zo branden de lampen ‘s avonds op 100% en ‘s nachts op 50%[1]. Al deze maatregelen hebben in 2024 geleid tot een totale besparing van 677.329kWh. Dat is 9% minder ten opzichte van het totale verbruik in 2023. Net als voorgaande jaren heeft in 2024 de sier- en aanstraal verlichting van objecten zoals watertorens en bruggen uitgestaan. Dit heeft geleid tot een besparing die vergelijkbaar is met het energieverbruik van 8 huishoudens.

Voorkomen van lichthinder
We nemen maatregelen om lichthinder voor mens en dier zo veel mogelijk te voorkomen. Zo plaatsen we enkel armaturen die voldoen aan de richtlijn Lichthinder van de NSVV. Dat betekent dat het licht van de lantaarnpaal niet naar boven uitstraalt. De maximale kleurtemperatuur is 3000 Kelvin, dat is warm wit licht. Voorheen werden er bomen aangelicht door grondspots. Dit kan hinderlijk zijn voor dieren, daarom doen we dit sinds enkele jaren niet meer. Vleermuizen kunnen ook hinder ondervinden van verlichting. Daarom zorgen we ervoor dat de verlichting langs routes waarvan we weten dat er veel vleermuizen foerageren amberkleurig is. Hier hebben vleermuizen minder last van. Daarnaast voorkomen we zo veel mogelijk dat lichtmasten die langs watergangen staan het wateroppervlak aanlichten. Dat doen we door asymmetrische armaturen te plaatsen, waardoor de verlichting richting het water wordt afgeschermd. Met al deze maatregelen dragen we bij aan het duurzaam en diervriendelijk verlichten van de stad. Hierbij staat energiebesparing, circulair materiaalgebruik en het voorkomen van lichthinder voor mens en dier centraal.

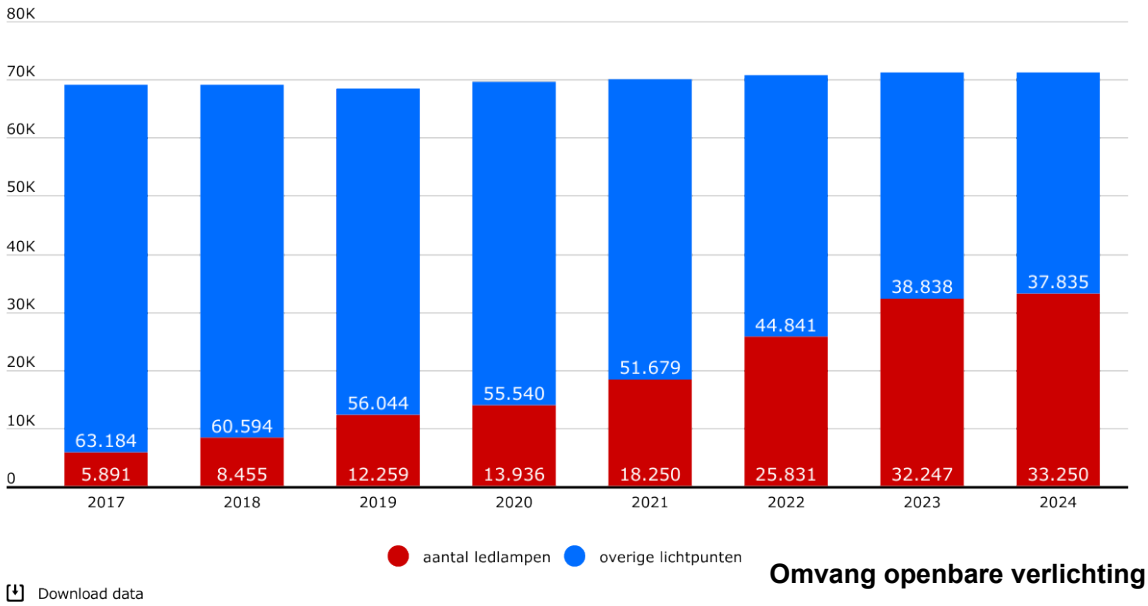
Dynamische verlichting

Toepassing van dynamische verlichting
Op een aantal plaatsen in de stad is er dynamische verlichting toegepast. Een concreet voorbeeld is het plaatsen van dynamische verlichting rondom stadion Galgenwaard. Hierdoor is het lichtniveau te regelen ten behoeve van de sociale veiligheid bij voetbalwedstrijden. De beveiligingsmedewerkers van het stadion kunnen wanneer dit nodig wordt geacht zelf de openbare verlichting feller aanzetten.

[1] In de binnenstad wordt van 00:00 tot 07:00 het licht gedimd naar 50%, in de andere gebieden is dit van 23:00 tot 07:00.

11.2 Licht: lampen

Figuur 11.2.1 Aantal ledlampen en overige lichtpunten

In 2024 staan er in Utrecht 71.085 lampen, waarvan 33.250 ledlampen. Dit betekent dat 47% van het areaal bestaat uit ledlampen, waarvan er 1.000 zijn bijgekomen in 2024. In het afgelopen jaar is er relatief weinig verlichting omgebouwd naar led. Dat komt doordat tijdens de aanbestedingsprocedure één leverancier protesteerde tegen de opzet van de aanbesteding. Deze is daardoor tijdelijk gestaakt en is er vertraging opgelopen. Inmiddels loopt de aanbesteding weer, als alles goed verloopt is de complete verledding in de loop van 2026 gereed.
Het vleermuisvriendelijke amberkleurige licht wordt toegepast op 1.145 plekken.

Overlast van verlichting

Overlastmeldingen over lichthinder in 2024 gaan vaak over het inschijnen van licht en licht dat op de verkeerde plek valt. Dit wordt verholpen door middel van afschermingen of het helderheidsniveau van de verlichting aan te passen.

Er kwamen ook 56 meldingen over lichthinder door bedrijven binnen, bijvoorbeeld over felle reclame, het onnodig laten branden van lampen ‘s nachts of lichtvervuiling. Een deel hiervan betreft meldingen van lichthinder bij Galgenwaard. Na optreden van de omgevingsdienst verminderde de overlast, maar recent kwamen nieuwe meldingen binnen. We zetten hier toezicht op in. We zijn aan de slag met een onderzoek naar de klachten van de assimilatieverlichting van Galgenwaard. Landelijk worden er scherpere eisen aan de grasmat gesteld waardoor er andere verlichtingstechnieken voor het gras moeten worden ingezet. Meer informatie over het vervolg komt in 2025.

12. Utrecht Circulair

12.1 Inleiding

Een schets van de resultaten in 2024

In 2024 is het Actieprogramma Utrecht Circulair 2020-2023 afgerond. Resultaten en geleerde lessen zijn begin april 2024 met de raad gedeeld: Raadsbrief Afronding Actieprogramma Utrecht Circulair 2020-2023 Utrecht en meegenomen in de Visie Utrecht Circulair 2050 en in de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030, die beide in 2024 werden vastgesteld door de raad.

In dit hoofdstuk worden resultaten van drie van de vier prioriteiten beschreven: circulaire bedrijvigheid en circulair ondernemerschap (12.2), circulaire gebiedsontwikkeling en circulair bouwen (12.4) en circulaire materiaal- en reststromen (12.5). De resultaten van de vierde prioriteit uit visie en beleidsnota, circulair opdrachtgeven en inkopen, komen aan de orde in hoofdstuk 14.11 Eigen organisatie.

12.2 Circulaire bedrijvigheid en circulair ondernemerschap

We voerden de volgende acties uit om meer ruimte te maken voor circulaire bedrijvigheid:

- De uitgangspuntennotitie Beleidsnota (deel)omgevingsvisie Lage Weide is opgesteld en vastgesteld door de raad. Vervolgens startten we met uitvoering van deze beleidsnota. Hiervoor organiseerden we een participatietraject met ondernemers op Lage Weide.
- In 2024 kocht de gemeente Utrecht grond voor een gemeentelijk grondstoffendepot op Lage Weide (zie 12.5).
- Voor Circulair Bedrijvenpark Strijkviertel werkten we aan het bestemmingsplan, de problematiek van netcongestie en aan de gronduitgiftestrategie.
- Op het Werkspoorkwartier vond de planontwikkeling voor het upcyclecentrum plaats (zie 12.5).
- Als onderdeel van de ReUse Alliance en UP om hergebruik, reparatie en upcyclen te stimuleren startten we een samenwerking met onder meer Buurman Utrecht, Meublowski en het MBO om een opleiding tot meubelreparateur te ontwikkelen. De eerste lichting studenten start naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025.

Om Utrecht zo aantrekkelijk mogelijk te maken voor circulaire bedrijvigheid en circulair ondernemerschap gingen we verder met het stimuleren van circulaire bedrijvigheid door:

- Het openstellen van de regeling innovatievoucher circulaire economie voor de ontwikkeling en/of toepassing van innovatie bij midden- en kleinbedrijven. Deze draagt bij aan de overgang naar een circulaire economie bij het MKB in de provincie Utrecht.
- In samenwerking met de provincie Utrecht onderzoek te laten doen naar opschaling van circulair ondernemerschap in de regio. Hieruit komt de oprichting van ondernemersvereniging Circulair Utrecht voort.
- Voorbereiding van de Circulaire Innovatietop regio Utrecht in samenwerking met VNO-NCW en regionale partners. Dit biedt een podium aan innovatieve, circulaire bedrijven in verschillende categorieën (startups, ketensamenwerking, changemakers).

- Partner te worden van DigiC, het regionale netwerk en programma ter versterking van innovatie in de circulaire bouweconomie. Samenwerking is verkend met onder andere gebiedsontwikkelingen Tussen de Rails en circulair bedrijvenpark Strijkviertel. Ook het project De Groene Hoogte, gericht op circulaire houtopbouwappartementen, is gestart.

Green Deal Lage Weide

Met verschillende overheden en marktpartijen ondertekenden we de Green Deal Lage Weide, met als doel het bedrijventerrein te verduurzamen. We werken samen aan de thema's energietransitie, duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie en circulaire economie. De gemeente Utrecht coördineert het thema circulaire economie. In 2024 lag de focus op verkenning van inzameling, opslag en hergebruik van reststromen van ondernemers, onder meer voor hout.

De Groene Loper

Vanuit de Groene Loper hielpen we in 2024 veertien Utrechtse ondernemers met circulaire vragen. Daarnaast maakten we afspraken met Ondernemer Centraal over inpassing van circulaire vraagstukken in hun dienstverlening. We merken op dat circulair steeds beter wordt meegenomen in de reguliere processen van de gemeente en partners en er minder vragen bij dit loket binnenkwamen. Daardoor is een apart loket zoals de Groene Loper niet meer nodig. We maakten kennis met circulaire ondernemers die werken met reststromen en actief willen worden in Utrecht. Voorbeelden zijn: Oscar Circulair, Boxo en GoDroppie. Deze verbinden we aan het netwerk van upcycle partners in Utrecht.

12.3 Circulair opdrachtgeven en inkopen

Circulair opdrachtgeven en inkopen

De behaalde resultaten van circulair opdrachtgeven en inkopen door de gemeente Utrecht staan in het hoofdstuk eigen organisatie.

12.4 Circulaire gebiedsontwikkeling en circulair bouwen

Biobased bouwen

In 2024 zetten we verder in op doorontwikkeling van biobased bouwen:

- Biobased bouwen is onderdeel van de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030. Utrecht zet in op de samenwerking met de regio en de organisatie Building Balance om in de stad en regio de verbinding tussen landbouw en bouw te leggen met als doel biobased bouwen op te schalen.
- In de Utrechtse tenders zetten we actief in op biobased bouwen door dit in de tenderpunten op te nemen. Dat gebeurt onder meer via het convenant toekomstbestendig bouwen.

Circulaire openbare ruimte
Sinds oktober 2023 loopt een intern opleidingsprogramma om te leren werken met de Milieu Kosten Indicator (MKI) bij het ontwerpen en aanbesteden van openbare ruimte-projecten. De milieukosten geven de milieu-impact van de materialen en werkzaamheden voor een project aan. Dit opleidingsprogramma omvat een basistraining voor een brede doelgroep, een aantal verdiepende workshops voor meer specifieke functiegroepen en coaching op de werkvloer. Inmiddels volgden 220 collega's de training MKI. De MKI is ook een belangrijke indicator binnen Het Nieuwe Normaal (HNN).

MKI Voorbeeldproject

Het programma Wervengebied heeft als doel om het erfgoed in de binnenstad veilig te stellen voor de veranderende wereld. In dit programma wordt een circulaire aanpak gehanteerd die zich richt op herstel en hergebruik van constructies en materialen. Deze aanpak levert verlaging op van 64% aan MKI ten opzichte van een reguliere aanpak met nieuwe materialen.
De ontwerpen voor veilige kluismuren en -kelders worden telkens verbeterd door gebruik van de MKI. Zo heeft het gebruik van stalen buispalen veel invloed op de MKI. Als verbetering worden er nu tweedehands buispalen toegepast die aan de kwaliteitseisen voldoen. Toepassing van tweedehands buispalen op een stuk van de Kromme Nieuwegracht levert een besparing op van 79% MKI en 52% aan broeikasgassen op. Voor deze inspanning geeft de rijksoverheid een subsidie van € 44.000 die ten bate van het project komt.

Circulaire grondstoffencorridor
De Circulaire Grondstoffencorridor Utrecht is met Europese subsidie (EFRO) als stedelijk-, innovatieprogramma opgezet om hergebruik van bouwmaterialen in Utrecht te vergroten. Het is een unieke samenwerking tussen marktpartijen in de bouw (aannemers, sloop-/demontagebedrijven, hubs en bewerkers, architecten), een woningcorporatie, kennisinstellingen en de gemeente Utrecht. In netwerkbijeenkomsten en werkgroepen is gewerkt aan tools en aanbevelingen om obstakels voor hergebruik in de praktijk te verkleinen. Gelijktijdig wordt in een zevental pilots praktijkervaring opgedaan met hergebruik van bouwmaterialen. Deze ervaringen gebruiken we om hergebruik en de veranderende samenwerking tussen partijen die daarvoor nodig is op te schalen.

Gebiedsontwikkeling en projecten

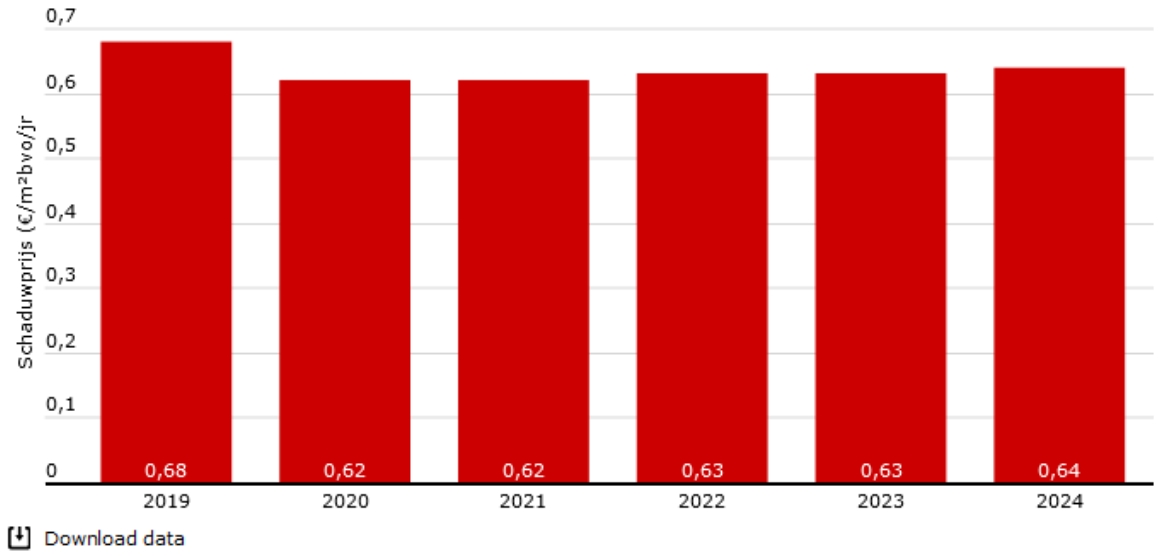
Binnen gebiedsontwikkeling en projecten zetten we in de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030 in op circulair bouwen binnen onze tenders en maatschappelijk vastgoed. Binnen tenders behaalden we al goede circulaire resultaten, zoals het Horecapaviljoen aan de Haarrijnseplas, met een hoog percentage biobased materialen.

Convenant Toekomstbestendig Bouwen en Het Nieuwe Normaal

In onze gebiedsontwikkeling werken we met indicatoren uit het convenant Toekomstbestendig Bouwen. In tenders, die de gemeente uitzet, zijn criteria rondom duurzaamheid opgenomen. Partijen die meer duurzaam bouwen (niveau goud) ontvangen meer punten en maken daarmee kans op gunning van de tender. Het convenant wordt doorontwikkeld, waarbij wij als gemeente nauw

betrokken zijn. In 2024 is versie 2.0 van het convenant gepubliceerd, waarin onder andere Het Nieuwe Normaal is geïntegreerd. Het Nieuwe Normaal is een raamwerk waarmee we circulair bouwen meten via de daarin gestelde indicatoren. In 2024 is deze doorontwikkeld tot een nieuwe versie, gepubliceerd in december 2024.

Figuur 12.4.1 MPG-waarden vergunningen nieuwbouwwoningen

Bron: gemeente Utrecht

De Milieuprestatie Gebouwen (MPG), in dit geval voor de nieuwbouw van woningen, geeft aan welke milieu-impact een gebouw heeft. Hoe lager de MPG-waarde, des te beter voor het milieu. Hiermee vormt het een indicator voor de mate van circulair bouwen. De gemiddelde MPG-waarde in 2024 is 0,64 en daarmee iets slechter dan die van 2023. Als gemeente mogen wij geen strengere eisen stellen aan de MPG dan landelijk is vastgelegd in het bouwbesluit. Hierdoor hebben we bij veel projecten geen invloed op de uitkomst.

12.5 Circulaire materiaal- en reststromen

Upcyclecentra

We ontvingen als gemeente ruim 1,1 miljoen euro Europese subsidie voor de ontwikkeling van twee Upcyclecentra en het sluiten van de circulaire stadshoutketen. Er is een aannemer geselecteerd voor de bouw van het eerste circulaire Upcyclecentrum bij het Hof van Cartesius. Stichting UP is opgericht en gestart met het betrekken van bewoners voor hergebruik van restmaterialen. Er zijn verschillende verbeteringen doorgevoerd op het afvalscheidingsstation Tractieweg voor de inzameling van herbruikbare materialen. Zie voor meer info de Raadsbrief Update Upcyclecentra Utrecht Utrecht - iBabs Publieksportaal.

Project PREUSE

Begin 2024 is er een start gemaakt met de ontwikkeling van een circulair grondstoffendepot. Op het aangekochte perceel op Lage Weide slaan we materialen uit de openbare ruimte op voor hergebruik. Vanuit het project PREUSE krijgt gemeente Utrecht subsidie voor deze ontwikkeling, waarbij er wordt samengewerkt om kennis uit te wisselen met verschillende steden in onder andere Frankrijk, België en

Luxemburg, die met vergelijkbare projecten bezig zijn. In 2024 zijn hiervoor diverse kennissessies georganiseerd.

12.6 Van afval naar grondstof

De inwoners van Utrecht produceerden in 2024 gemiddeld 361 kg afval per persoon, waarvan 165 kg aan grondstoffen gescheiden ingezameld werd, oftewel 46% van het afval.

- Het Nieuwe Inzamelen wordt nog ingevoerd waar herinrichting plaatsvindt. Het gaat dan om de laatste stukjes waar dit een passend inzamelsysteem voor is. Bij Het Nieuwe Inzamelen maken inwoners gebruik van ondergrondse containers om het restafval weg te gooien, en halen we gft en oud papier zo veel als mogelijk met kliko's aan huis op.
- We hebben voorbereidingen gedaan voor het uitbreiden van het inzamelsysteem voor groente-, fruit-, en etensresten plus tuinafval (GFE+T).
- We hebben onderzoeken gedaan mogelijkheden voor inzameling in de binnenstad.
- We hebben de regels voor ongewenst reclamedrukwerk, de ja-ja sticker oftewel het opt-in systeem, aangescherpt.

GFE+T
Een groot deel van ons ongescheiden restafval bestaat nog uit groente-, fruit-, en etensresten. Samen met het tuinafval is dit samen het GFE+T. Om dit meer te scheiden gaan we het inzamelsysteem uitbreiden. Voordat een nieuw inzamelsysteem geïntroduceerd kan worden, zijn veel voorbereidingen nodig:

- Voor de hoogbouw met voldoende openbare ruimte breiden we het inzamelsysteem uit door hier containers te gaan plaatsen. We hebben we de volgende voorbereidingen getroffen:
    - Het opstellen van plaatsingsrichtlijnen, zodat we op geschikte plekken containers kunnen plaatsen en inwoners hier inspraak op hebben.
    - Het aanpassen van het concept ontwerp voor het inzamelmiddel naar een Utrechts model.
    - Het voorbereiden van de aanbesteding voor de aanschaf van de containers ten behoeve van de pilot.
- Voor de dichte bebouwing met weinig ruimte in de openbare ruimte werken we in een innovatie traject samen met de gemeente Rotterdam en de leverancier Sidcon aan de ontwikkeling voor een nieuw inzamelmiddel. We zijn de onderzoeksfase gestart, waarbij we één onderzoeksrichting nader onderzoeken. Dit concept bestaat uit een ondergronds inzamelmiddel dat met een vacuümtechniek leeggezogen kan worden.

Om inwoners te laten zien wat we met het ingezamelde GFE+T doen, hebben we meegedaan aan de landelijke compostactie. Inwoners konden een gratis zak compost ophalen.

Binnenstad
De Binnenstad biedt veel logistieke uitdagingen. We hebben onderzoeken uitgevoerd op welke wijze we de inzameling daar kunnen aanpassen om beter aan te sluiten bij onze ambities om meer afval te scheiden, maar om ook te voldoen aan de emissievrije zone. De onderzoeken zijn onderdeel van het geheel van de aanpak Binnenstad, waarbij meerdere oplossingen nodig zijn voor de inzameling. U wordt hier via een raadsbrief verder over geïnformeerd.

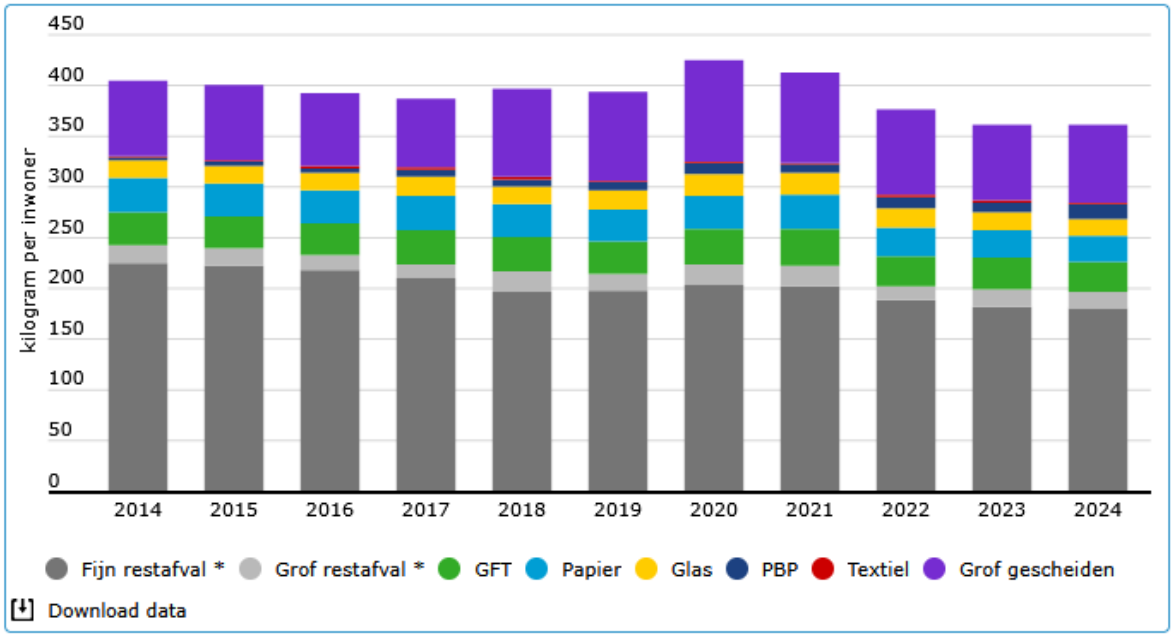
Opt-in: de Ja-Ja sticker
Met het opt-in systeem voorkomen we dat inwoners ongewenst ongeadresseerde post ontvangen. Met het vernieuwen van de afvalstoffenverordening, is het opt-in systeem verder aangescherpt. We voorkomen dat reclamebladen met minimale redactionele inhoud als huis-aan-huisblad verspreid kunnen worden. Het is verspreiders ook niet meer toegestaan om post te versturen die geadresseerd is 'aan de inwoners van'.

Ons Schone Stadsie

Met ‘Ons Schone Stadsie’ zetten we ons in voor een schone en duurzame stad. Met campagnes geven we aandacht aan verschillende onderwerpen die te maken hebben met afval en afval in de openbare ruimte.

- Goed gescheiden grondstoffen kunnen we recyclen. De website Welk afval in welke bak | gemeente Utrecht is geheel vernieuwd. Inwoners kunnen nu nog makkelijker vinden wat in welke bak moet. Met digitale posters en filmpjes op social meda laten we zien hoe de verschillende afvalstoffen weggegooid moeten worden.
- Regels rond ondergrondse containers: Helaas zien we nog veel afval dat niet juist aangeboden wordt. Bij een aantal ondergrondse containers hebben we op een ludieke manier inwoners aangespoord geen afval naast de containers te plaatsen.
- Grofvuil: Met een online campagne en stickers op de vuilniswagens hebben we de verschillende mogelijkheden onder de aandacht gebracht om grof vuil aan te bieden, zoals gratis op afspraak aan huis, of het gratis lenen van de bakfiets of aanhanger.
- Campagne tweedehands met de feestdagen
  We hebben rondom de feestdagen een campagne gevoerd door inwoners te inspireren om ook eens voor tweedehands spullen te kiezen, zoals cadeaus of kleding. De campagne bestond uit posters in de openbare ruimte en social media. Vervolgens hebben we een inpakactie georganiseerd bij een tweedehandswinkel. Voor het inpakken werden oude campagnematerialen van de gemeente gebruikt.

Figuur 12.6.1 afvalproductie per inwoner

Bron: gemeente Utrecht
*: na nascheiden

Afvalproductie per inwoner
In 2024 hebben inwoners 361 kg afval weggegooid. Dit is gescheiden en ongescheiden afval. Dit is evenveel als in 2023, maar het afvalscheidingspercentage is wel gestegen van 45% naar 46%. Dat betekent dat van de totale hoeveelheid ingezameld afval meer afval gescheiden wordt weggegooid en er voor verbranding meer grondstoffen zoals plastic uit het afval gehaald worden. Er is minder fijn

restafval weggegooid en er werd meer plastic, blik en pak nagescheiden. Toch was de nascheiding nog niet optimaal, omdat de verwerker AVR nog niet alles zelf heeft kunnen nascheiden door de nasleep van de brand in 2023. Ze hebben een deel van het afval laten nascheiden door andere verwerkers. De grondstofstromen gft, papier, glas en textiel zijn minder gescheiden ingezameld. Een groot deel van ons ongescheiden restafval bestaat nog uit groente-, fruit-, etensresten en tuinafval (GFE+T). Dit willen we meer gaan scheiden, zodat we het restafval verder kunnen verminderen. In 2024 hebben we daarom voorbereidingen getroffen om het inzamelsysteem uit te breiden.

Figuur 12.6.2 ontwikkeling in afval per inwoner 2022 - 2024

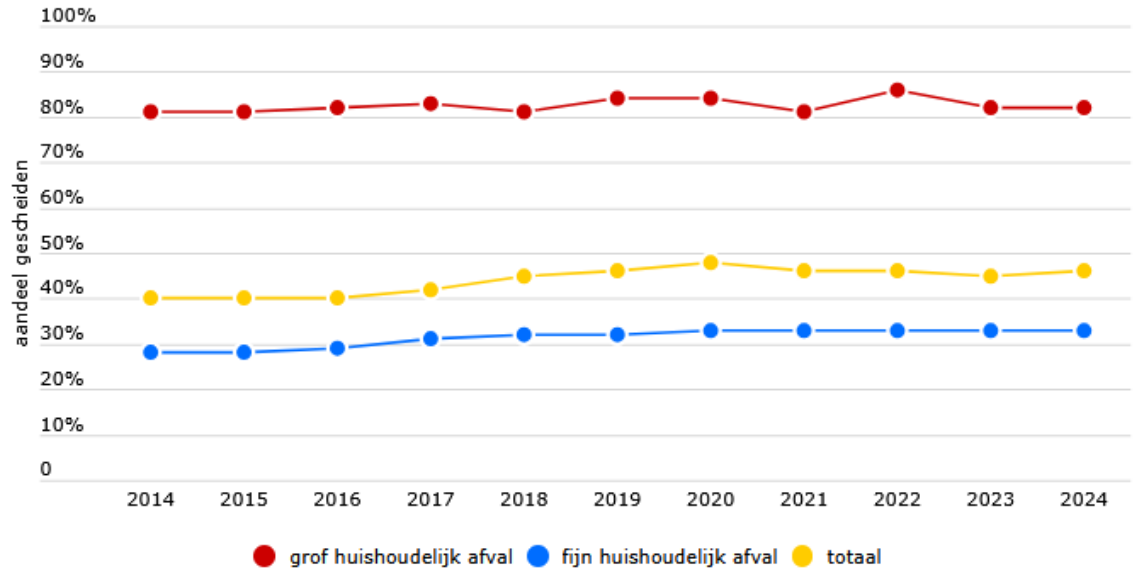
Afvalsoort (na nascheiding)	2024	2023	2022
Kg/inw/jaar			
Fijn restafval	179,3	181,5	187,2
Fijn gescheiden	88,3	87,7	91,1
Grof restafval	16,5	17	13,6
Grof gescheiden	76,5	75	83,3
Totaal afval	360,5	361,3	375,2
Scheidingspercentage na nascheiding	46%	45%	46%
Bezoekers afvalscheidingsstations	550.432	545.947	583.609
Aantal bezoeken per inwoner	1,47	1,48	1,61

Download data

Bron: gemeente Utrecht

Grof restafval halen we op afspraak aan huis op, op de afvalscheidingsstations en als ‘bijplaatsingen’ uit de openbare ruimte. Dit afval wordt vooraf niet gescheiden en voeren we af als grof restafval. Het wordt door de afvalverwerker nagescheiden. De cijfers geven de resultaten weer na nascheiden.

Figuur 12.6.3 percentage afvalscheiding na nascheiding

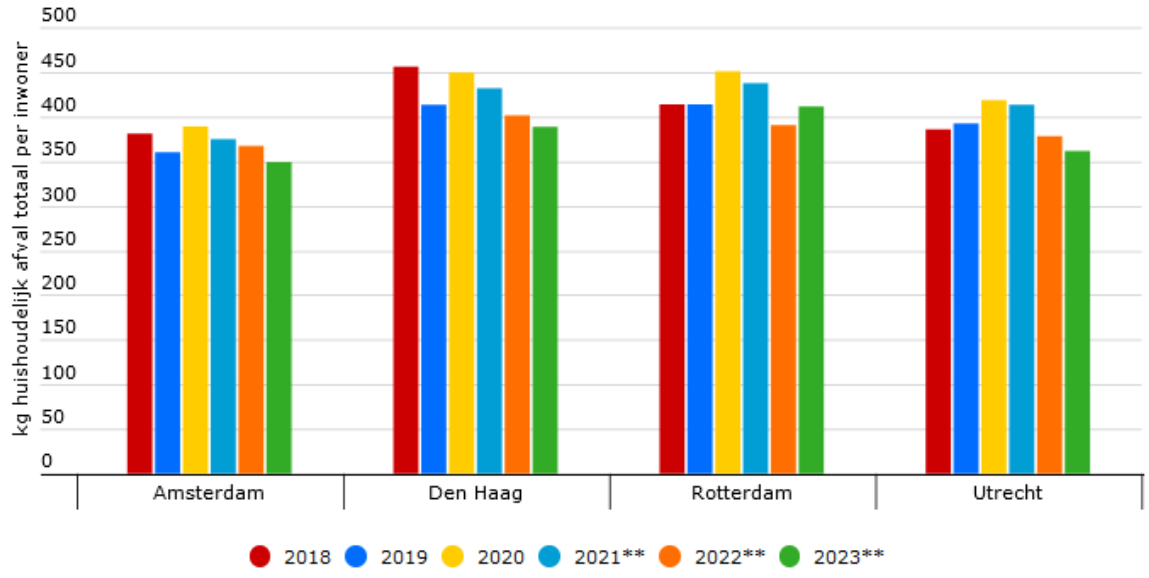
Download data

Bron: gemeente Utrecht.

Van al het ingezamelde huishoudelijk afval wordt 46% gescheiden. Dit is inclusief de resultaten door de nascheiding van het grof afval en het Plastic, Blik en Pak afval uit het fijne restafval. Met de kliko's en ondergrondse containers voor grondstoffen wordt 28% van het fijn huishoudelijk afval gescheiden, met nascheiding stijgt het scheidingspercentage naar 33%. Op de afvalscheidingsstations wordt 69% van het afval gescheiden aangeboden, met nascheiding stijgt het scheidingspercentage naar 82%.

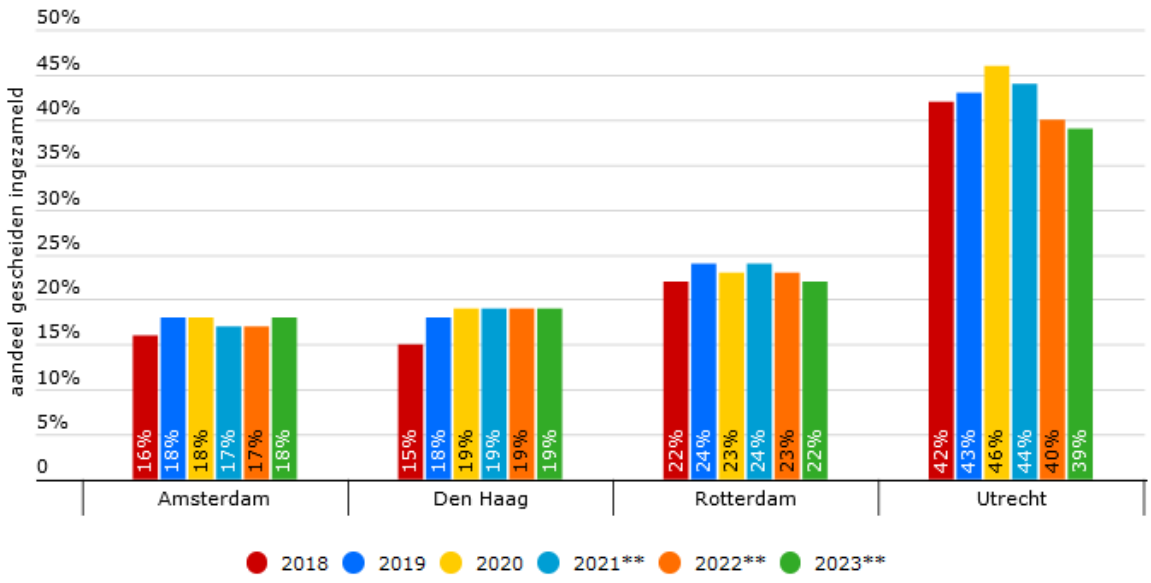
De afvalproductie van de vier grootste gemeenten van Nederland

G4 vergelijking

Download data

Bron: CBS, bewerkt door gemeente Utrecht, inclusief grof restafval,
**: voorlopige cijfers. Het CBS heeft nog geen gegevens over 2024 per gemeente.

Download data

Bron: CBS, bewerkt door gemeente Utrecht, inclusief grof restafval, **: voorlopige cijfers.

Van de vier grootste gemeenten heeft Amsterdam de laagste afvalproductie per inwoner gevolgd door Utrecht. Het aandeel gescheiden inzameling ligt in Utrecht hoger dan in de andere 3 grote steden: Utrecht 39%, Den Haag 19%, Amsterdam 18%, Rotterdam 22%. Het betreft de bronscheiding van het totale huishoudelijke afval. Het huishoudelijke restafval wordt met nascheiding nog verder gescheiden. Deze vergelijking betreft (voorlopige) cijfers tot en met 2023. De CBS cijfers wijken iets af van de gemeentelijke cijfers omdat de CBS cijfers niet zijn gecorrigeerd voor bedrijfsafval dat in de route van huishoudelijk afval is opgehaald.

13. Duurzame leefomgeving: bodem

Bodem en ondergrond

In Utrecht werken we aan een gezonde leefomgeving. Een gezond, robuust bodem en watersysteem en duurzaam gebruik van de ondergrond zijn randvoorwaarden voor een gezonde leefomgeving. Langs de vier B's van beschermen, beter maken, beheren en benutten, werken we aan de duurzame balans tussen het gebruik van de ondergrond en de bescherming van bodemkwaliteiten. Het werken volgens deze principes past bij de denkwijze van de Omgevingswet. Waar het bodembeleid tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet voornamelijk gericht was op saneren van verontreinigingen, is dit beleid nu gericht op bodemkwaliteitszorg met als doel een duurzaam gebruik van de bodem.

13.1 Beschermen van bodemkwaliteit

Het beschermen van bodemkwaliteit is belangrijk voor onze gezondheid, voor het bodemleven en om duurzaam gebruik van bodem en ondergrond nu en in de toekomst mogelijk te houden. In 2024 is met het opstellen van de concept Beleidsnota Ondergrond gewerkt aan een verdere invulling van het beleid om specifieke bodemkwaliteiten beter te beschermen. De concept Beleidsnota Ondergrond wordt in 2025 aan de Raad voorgelegd.

13.2 Beter maken van bodemkwaliteit

Door allerlei (bedrijfs-)activiteiten in de stad is de kwaliteit van de bodem en het grondwater op verschillende plaatsen aangetast. De afgelopen decennia heeft de gemeente de meest spoedeisende bodemverontreinigingslocaties gesaneerd. We monitoren de meest risicovolle locaties voor verspreiding en bedreiging van kwetsbare objecten zoals drinkwaterwinning, zodat we kunnen ingrijpen als dat nodig blijkt te zijn. De saneringslocaties Griftpark en Nedereindse Plas zitten in een fase waarin we de omvangrijke verontreinigingen beheersen en controleren. Wetenschappelijk onderzoek naar de afbraakpotentie van de micro-organismen in de grond van het Griftpark moet bijdragen aan verdere afbouw van de nazorg. En ook voor de Nedereindse Plas geldt de saneringsfase is afgerond en we de nazorg optimaliseren. In 2024 zijn door de gemeente onderzoeks- en saneringswerkzaamheden opgestart naar onder andere een PFAS-verontreiniging bij de brandweerkazerne aan de Sartreweg en verontreinigingen in de vaste bodem van de moestuinen aan de Groenewoudsedijk. Naast de gemeente voeren ook grondeigenaren en initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen in de stad bodemsaneringen uit.

Specifiek voor het verbeteren van de grondwaterkwaliteit heeft de gemeente in 2016 het Gebiedsplan Gebiedsgericht Grondwaterbeheer vastgesteld. De activiteiten van chemische wasserijen en metaalverwerkende bedrijven in het verleden hebben geleid tot omvangrijke diepere grondwaterverontreinigingen, die ook nu nog in het grondwater aanwezig zijn. Het gebiedsplan uit 2016 geeft ons instrumenten om maatregelen te nemen om het nog schone grondwater in de gemeente te beschermen en de grondwaterkwaliteit van het verontreinigde gebied te controleren en te verbeteren. Sinds 2022 wordt gewerkt aan een actualisatie van dit gebiedsplan, een omvangrijk en complex proces. In 2024 zijn hiervoor onder andere onderzoeken uitgevoerd, een diepe boring geplaatst en een stakeholdersessie gehouden. Gebleken is dat de biowasmachine niet werkt, zoals oorspronkelijk gedacht en er meer verontreiniging wordt verwacht onder het centrumdeel van de stad. Zie voor meer informatie de Raadsbrief Voortgang Gebiedsplan Gebiedsgericht Grondwaterbeheer.

13.3 Beheren van bodemkwaliteit en ondergrond

Het beheren van de bodemkwaliteit en de ondergrond is noodzakelijk voor een gezonde, duurzame leefomgeving. De chemische bodemkwaliteit beheren we onder andere door het ‘stand still’ principe te hanteren voor het toepassen van grond. Dit houdt in dat op een specifieke locatie alleen grond met een gelijke of betere chemische kwaliteit mag worden toegepast dan al aanwezig. De verontreinigingen in het grondwater worden beheerd door maatregelen die actieve verspreiding voorkomen en door een verbod op het doorboren van de scheidende laag tussen het vieze en het schone grondwater.

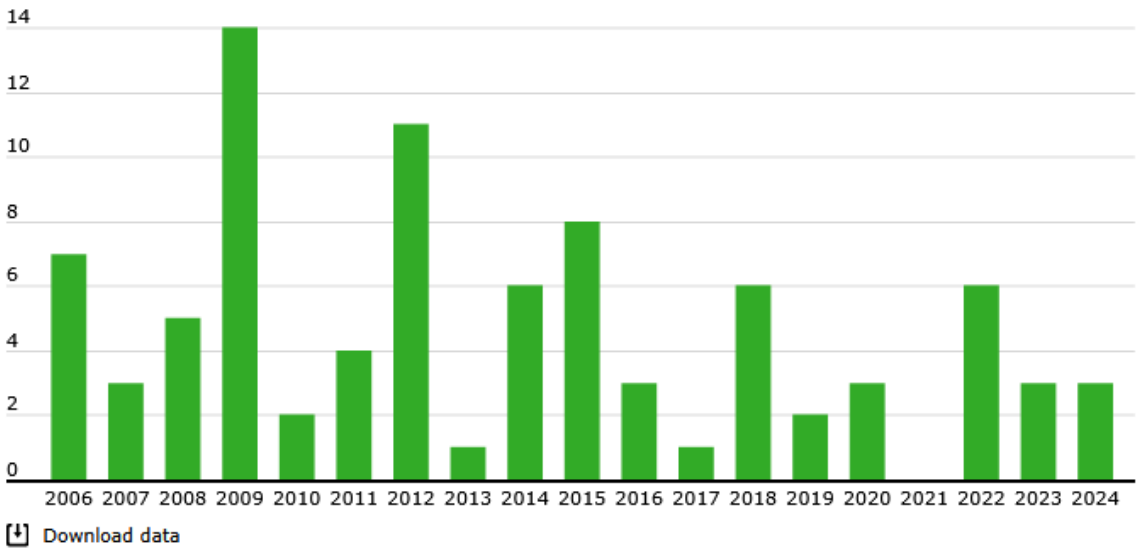
Een ander aspect van bodembeheer is het weten waar wat in de bodem en ondergrond aanwezig is en welke functies de bodem op een specifieke locatie kan uitvoeren. In 2024 is meer inzicht in onze bodem en ondergrond verkregen door onder andere het opleveren van een kaart met onontplofte oorlogsresten en de verdere bouw van het 3D-model van de ondergrond. Beide instrumenten helpen ons om afwegingen te maken waar in de ondergrond we welke functies duurzaam willen ontwikkelen/toestaan en waar niet.

Daarnaast beheren we ons bodeminformatiesysteem en vullen we dat aan met nieuwe informatie. In 2024 hebben we 5.107 onderzoeksrapporten verstrekt aan private en commerciële partijen, veelal in verband met woningtransacties en bouwactiviteiten. Dit is 27% minder dan in 2023.

13.4 Benutten van bodemkwaliteiten en ondergrond

Bodemkwaliteiten en de ruimte onder het maaiveld zetten we in een duurzame en leefbare stad. Echter het benutten van ruimte onder het maaiveld leidt soms tot verlies van kwaliteit. In de concept Beleidsnota Ondergrond zijn ambities geformuleerd die bijdragen aan een balans tussen benutten en beschermen van de bodem. De concept Beleidsnota Ondergrond wordt in 2025 aan de Raad voorgelegd.

Figuur 13.4.1 aantal nieuw aangelegde open bodemenergiesystemen in Utrecht

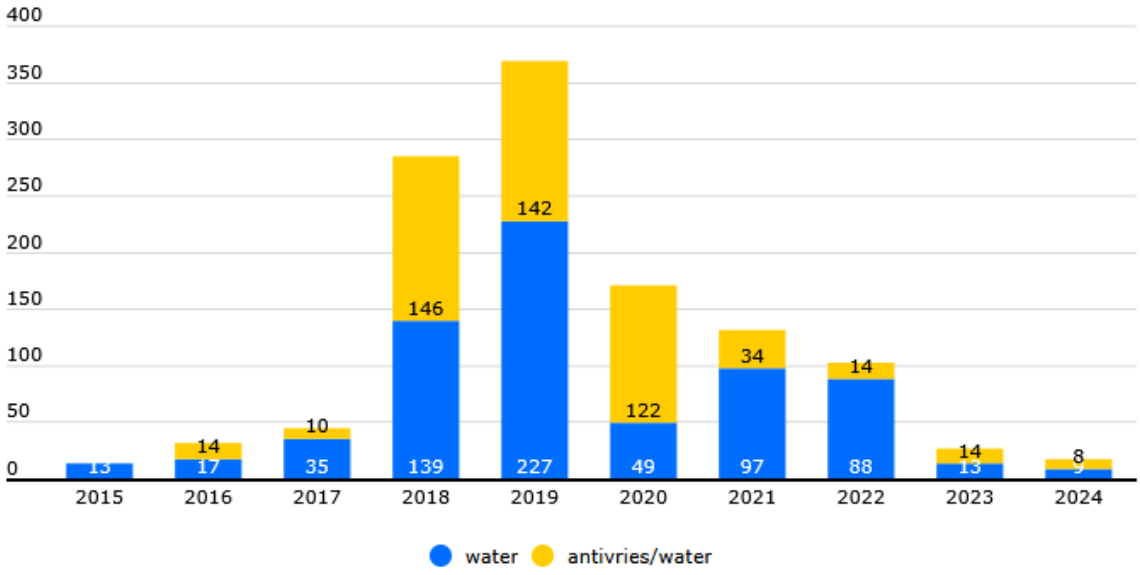

Bron: gemeente Utrecht

Belangrijke vorm van benutting van een van de bodemkwaliteiten in de stad is de opslag van warmte en koude via bodemenergiesystemen. Opslag van warmte en koude vindt in Utrecht via zowel

gesloten als open bodemenergiesystemen plaats. In 2024 waren in totaal 94 vergunning voor open bodemenergiesystemen afgegeven, het aantal vergunde open systemen is met 3 gegroeid sinds 2023.

Figuur 13.4.2 aantal nieuw aangelegde bodemwarmtewisselaars naar circulatievloeistof

Download data

Bron: gemeente Utrecht

Het aantal bodemwarmtewisselaars (gesloten bodemenergiesystemen) is in 2024 licht gegroeid met 17, in totaal zijn nu 1.196 systemen geregistreerd. Het totaal aantal bodemlussen is in 2024 gegroeid naar 4.444, hiervan is 42% gevuld met een mengsel van water en antivries en 58% met (zout) water. De met water gevulde bodemlussen geven bij eventuele lekkage minder kans op bodemvervuiling. In totaal was in 2024 ongeveer 590 km bodemlus in de Utrechtse bodem aanwezig.

14. Eigen organisatie

14.1 Inleiding

In dit duurzaamheidsverslag hebben we de informatie over de eigen gemeentelijke organisatie in het hierna volgende deel bij elkaar gebracht. Het betreft achtereenvolgens:

Energie

- Energietransitie gemeentelijk maatschappelijk vastgoed
- Energiegebruik eigen organisatie
- Garanties van oorsprong
- Energiebehoefte gemeentelijke kantoren
- Zonne-energie en zonne-warmte op het eigen vastgoed
- Directe CO_2 uitstoot gemeentelijk vastgoed

Mobiliteit

- Vervoerswijze werknemers
- Aandeel elektrisch gemeentelijk wagenpark

Inkoop en afval

- Maatschappelijk verantwoord inkopen
- Circulaire inkoop en grondstoffen
- Afval stadskantoor
- Catering

14.2 Energietransitie gemeentelijk maatschappelijk vastgoed

In 2024 is gewerkt aan een nieuw beleidskader voor duurzaamheidsinvesteringen in het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed: de CO2-reductiemethode. Een nieuw kader was noodzakelijk nadat het vorige beleidskader, de Versnellingsopgave Energieneutraal Kernvastgoed, in 2023 is stopgezet naar aanleiding van een kritisch rekenkameronderzoek over de voortgang hiervan. De Versnellingsopgave leverde enkel een financiële bijdrage wanneer een gebouw volledig energieneutraal werd opgeleverd. In de praktijk bleek de stap naar energieneutraal echter niet altijd haalbaar, waardoor voor duurzaamheid geoormerkte middelen gedeeltelijk onbenut bleven. De CO_2-reductiemethode stelt daarom iedere bespaarde ton CO_2 centraal, waardoor wij ons vastgoed stapsgewijs verduurzamen binnen de huidige beperkingen als gevolg van netcongestie en de financiële situatie van de gemeente.

De CO_2-reductiemethode houdt rekening met toekomstige maatschappelijke kosten die ontstaan door elke ton CO_2 die wij als samenleving nu uitstoten. Te denken valt aan kosten voor een dijkverhoging, adaptatiemaatregelen en schade aan gebouwen, economie en infrastructuur door toenemende weersextremen. Onderzoekers van het Duitse Ministerie van Milieu hebben berekend dat 1 ton CO_2-uitstoot in de toekomst € 875,- aan maatschappelijke kosten veroorzaakt. Met de CO_2-reductiemethode constateren we dat het maatschappelijk rendabel is om te investeren in duurzaamheidsmaatregelen waarvan de huidige kosten voor het reduceren van CO_2-uitstoot lager of maximaal gelijk zijn aan dit bedrag. De CO2- reductiemethode fungeert daarmee als afwegingskader om maatschappelijk rendabele duurzaamheidsmaatregelen te identificeren.

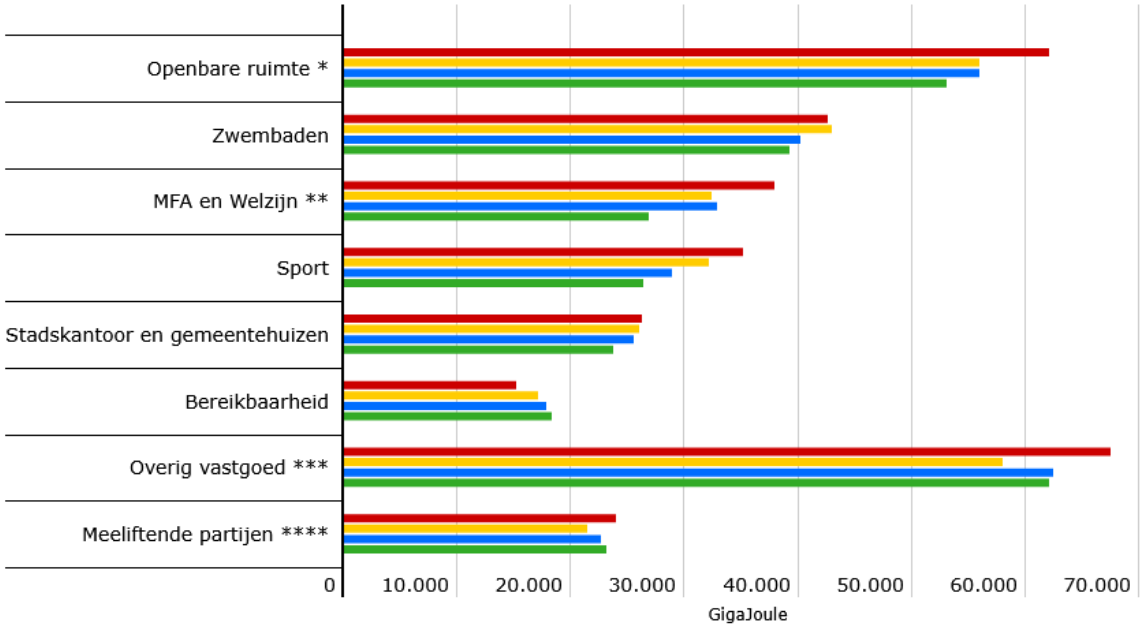
De CO_2-reductiemethode is in 2024 in pilotvorm getest op vier gebouwen en vastgesteld door het college (Raadsbrief Uitkomst pilot CO2-reductiemethode). Met de overgebleven middelen van de Versnellingsopgave voeren we op korte termijn de maatschappelijk rendabele duurzaamheidsmaatregelen uit die tijdens de pilot zijn geïdentificeerd.

In 2024 zijn de volgende duurzaamheidsresultaten behaald:

- Onderwijslocatie Sportcampus in Leidsche Rijn is energieneutraal opgeleverd.
- Het monumentale gebouw Directievilla Cereoolfabriek is aardgasvrij gemaakt en maximaal geïsoleerd.
- Tijdelijke sporthal Tempo op sportpark Loevenhoutsedijk is bijna energieneutraal opgeleverd.
- Een nieuw hockeyveld op sportpark Nieuwe Welgelegen is watervrij waarmee sproeiwater wordt bespaard.
- Daarnaast is gewerkt aan de planvoorbereiding voor renovatie en verduurzaming van verschillende gebouwen.

14.3 Energiegebruik eigen organisatie

Figuur 14.3.1 energiegebruik hele gemeentelijke organisatie

Download data

Bron: gemeente Utrecht
* Openbare ruimte: o.a. openbare verlichting, gemalen, verkeersregelinstallaties, parkeerautomaten
** MFA: Multi Functionele Accommodaties
*** Overig vastgoed: o.a. overige gebouwen in beheer gemeente, tijdelijke onderwijsgebouwen
**** Meeliftende partijen: Centraal Museum, Stadsschouwburg, Utrecht Natuurlijk, Veiligheidsregio Utrecht

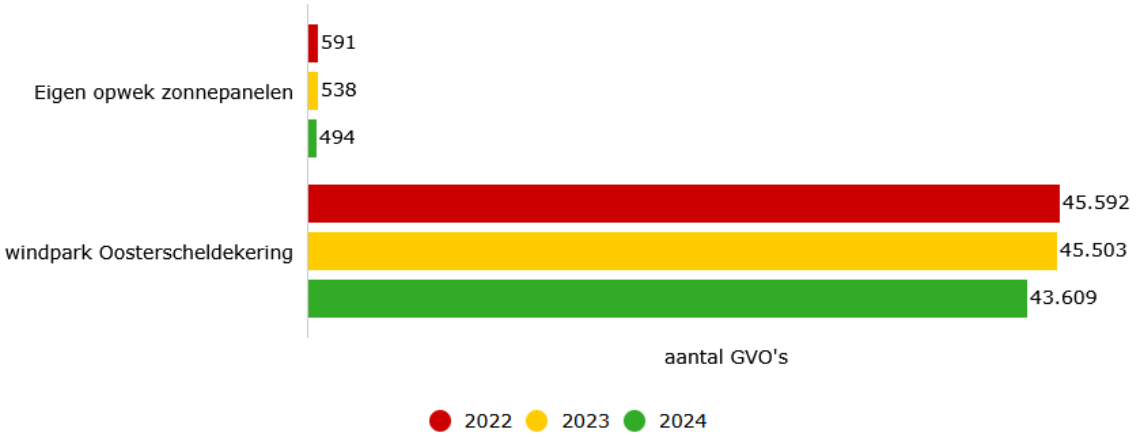
In 2024 betrof het totale energiegebruik van de gemeentelijke organisatie 272.407 GJ. Dit is de energie nodig om bijvoorbeeld:

- De gemeentelijke accommodaties en gebouwen te verwarmen en te verlichten;
- De riolering te laten functioneren;
- De openbare ruimte te verlichten;
- Het verkeer te managen.

Het energiegebruik in 2024 is licht afgenomen ten opzichte van 2023. Verduurzaming van gebouwen en installaties in de openbare ruimte zorgen voor een lager energiegebruik. Het energiegebruik bij bereikbaarheid stijgt door het toenemende elektriciteitsverbruik in parkeergarages. Dit wordt veroorzaakt door het elektrisch laden. Weersinvloeden zijn beperkt, de gemiddelde temperatuur in 2024 was nagenoeg gelijk aan 2023.

14.4 Garanties van oorsprong

Figuur 14.4.1 garanties van oorsprong van de gebruikte elektriciteit

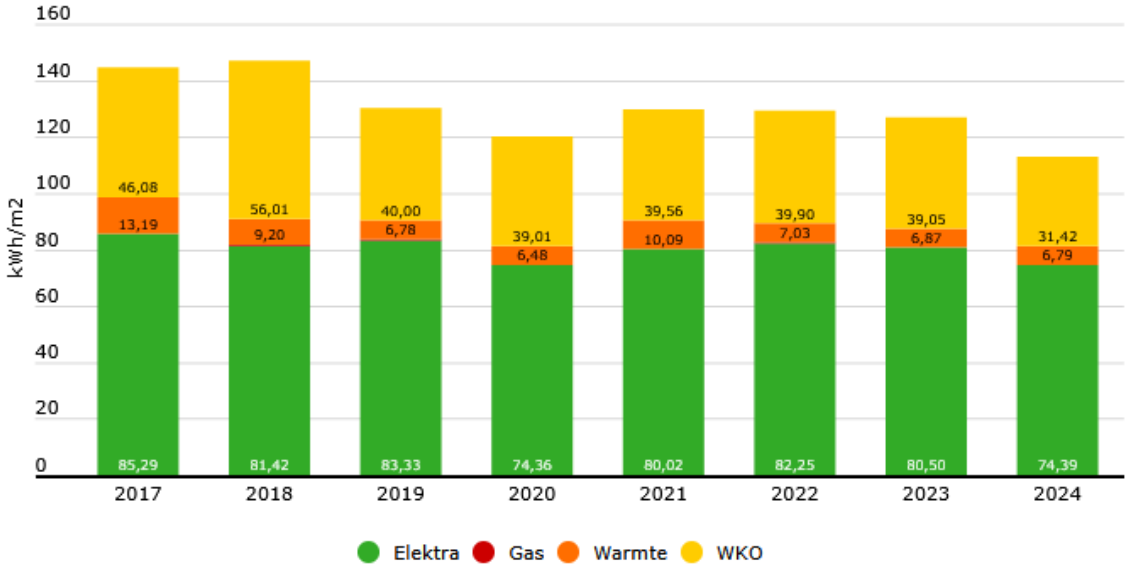

Download data

Bron: Greenchoice / gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht heeft een energiecontract met Greenchoice voor de levering van duurzame elektriciteit. Alle elektriciteit die niet zelf wordt opgewekt met zonnepanelen op de gemeentelijke daken wordt door Greenchoice geleverd vanuit nieuw gerealiseerde windpark Oosterscheldekering. Daarmee levert de gemeente een bijdrage aan de ontwikkeling van additionele windenergie. In 2024 heeft Greenchoice 44.102.794 kWh geleverd aan de gemeente. Op 62 gemeentelijke daken liggen zonnepanelen waarmee in 2024 ongeveer 3,3 miljoen kWh is opgewekt, 7,5% van de gemeentelijke stroombehoefte werd dus met zonne-energie opgewekt. Wanneer een gebouw meer zonne-energie opwekt dan dat het zelf gebruikt ontstaat er een Garantie van Oorsprong (GVO). Met deze GVO`s verduurzamen we een deel van ons elektriciteitsgebruik.

14.5 Energiebehoefte gemeentelijke kantoren

Download data

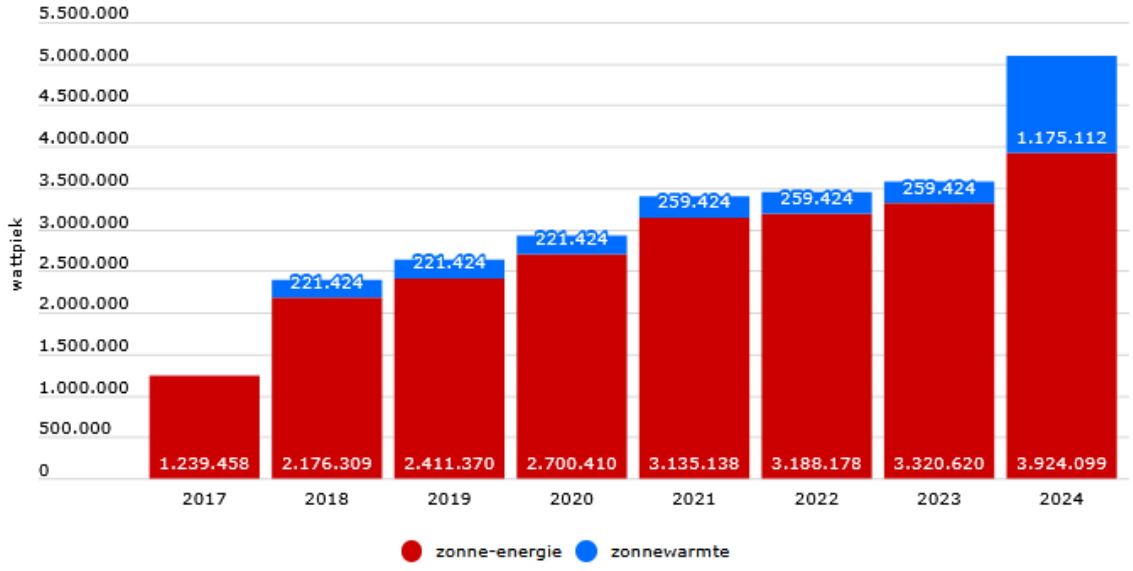
Bron: eigen berekeningen gemeente Utrecht. Het gasverbruik is rond 0,2 kWh/m2 en is niet zichtbaar in de grafiek.

Door middel van de BENG-indicatoren (Bijna Energieneutrale Gebouwen) kunnen we beter in beeld brengen hoe de energiebehoefte van gemeentelijke kantoren is opgebouwd. Gemiddeld genomen over de volgende gemeentelijke kantoren: stadhuis Utrecht, wijkservicecentrum Vleuten-De Meern en het stadskantoor is het gebruik in 2024 113 kWh. Dit is 11% minder dan in 2023. Vooral de WKO-installatie van het stadskantoor heeft minder warmte en koude verbruikt. Dat kunnen we deels verklaren doordat etages afgesloten zijn in verband met verbouwingen en de temperatuur naar beneden is bijgesteld.

14.6 Zonne-energie en zonne-warmte op het eigen vastgoed

Figuur 14.6.1 geïnstalleerde zonne-energie en zonnewarmte op eigen vastgoed

Er is in totaal 3.924.099 wattpiek aan elektrisch vermogen geïnstalleerd. Daarnaast zijn er

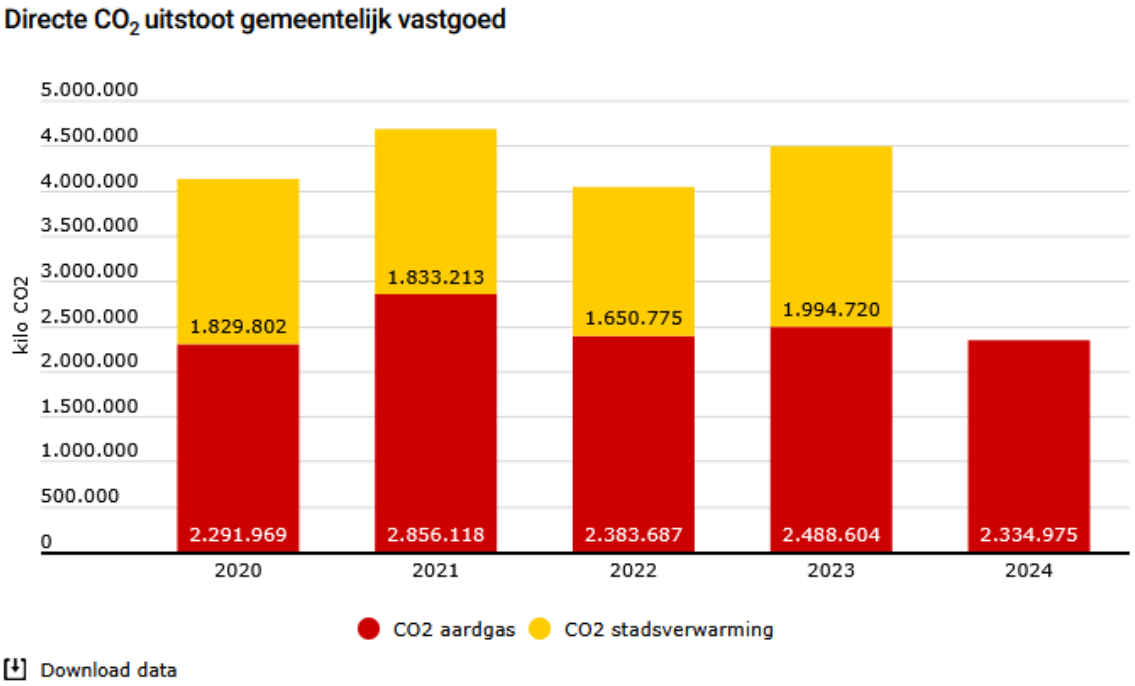
Download data

Bron: gemeente Utrecht

zonnepanelen die naast elektrisch vermogen ook thermisch vermogen (warmte) kunnen opwekken. Er is in totaal 1.175.112 wattpiek aan thermisch vermogen geïnstalleerd. In 2024 is de Sportcampus Leidsche Rijn aardgasvrij en energieneutraal gemaakt door 700 zonnepanelen en door waterbuffers, die gevoed worden door 300 zonnecollectoren. Dit verklaart de volledige stijging van zonnewarmte en bijna de helft van de zonne-energie stijging.

14.7 Directe CO_2 uitstoot gemeentelijk vastgoed

Figuur 14.7.1 directe CO2 uitstoot gemeentelijk vastgoed

Bron: verbruik: gemeente Utrecht.
Emissiefactor aardgas: klimaatmonitor; stadsverwarming: warmte-etiket Eneco, die voor 2024 is nog niet beschikbaar.

De CO_2 uitstoot van het gemeentelijk vastgoed heeft drie bronnen:

1. Elektriciteit: jaarverbruik 2024 betrof 44.102.794 kWh
2. Aardgas: jaarverbruik 2024 betrof 1.312.521 m3
3. Stadsverwarming: jaarverbruik 2024 betrof 72.101 GJ

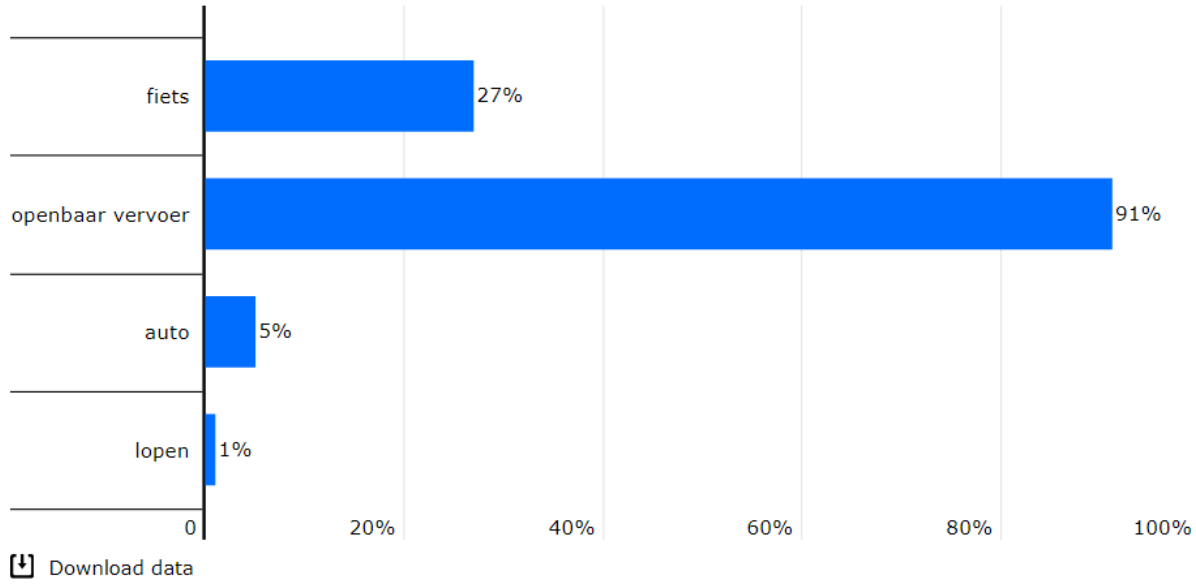
1. Het elektriciteitsgebruik is volledig duurzaam en afkomstig uit Nederlandse windparken. De CO_2 uitstoot hiervan bedraagt dus 0 Kg.
2. De CO_2 uitstoot behorend bij een kuub gas bedraagt in 2024: 1,779 Kg. De totale CO_2 uitstoot van het gasgebruik bedraagt dus 2.334.975 Kg. Vanaf 2021 compenseert de gemeente haar volledige gasgebruik middels CO_2 reductiecertificaten van het type Gold Standard. De CO_2 wordt gecompenseerd door een windpark in Turkije.
3. De CO_2 verbonden aan de stadsverwarming wordt bepaald via een standaardmethodiek volgens een door het Rijk vastgesteld model, het zogenoemde warmte-etiket. Hierin wordt de duurzaamheid van de benodigde energie benoemd en de CO_2 emissiefactor van de stadswarmte. Het warmte-etiket over 2024 is nog niet beschikbaar.

14.8 Vervoerswijze medewerkers

Sinds april 2023 heeft de gemeente Utrecht een nieuwe reiskostenregeling voor haar medewerkers. Medewerkers hebben in deze regeling de keuze tussen twee varianten: ‘Groen Flexibel’ en 'Budget Vrij’. Groen Flexibel is financieel de meest aantrekkelijke variant voor medewerkers die kiezen voor reizen met OV, fiets en lopen. Medewerkers krijgen in principe geen autovergoeding. Een autovergoeding is alleen mogelijk bij uitzondering als er bijvoorbeeld sprake is van een medische beperking. Medewerkers van de gemeente Utrecht worden gestimuleerd om voor woon-werkverkeer gebruik te maken van het openbaar vervoer, de fiets of lopen.

Bij Groen Flexibel krijgen medewerkers het OV 100% vergoed (NS-Business Card) of krijgen een km-vergoeding voor fietsen of lopen van 19 cent/km. Bij Groen Flexibel kan de medewerker een thuiswerkvergoeding aanvragen voor de dagen waarop de medewerker thuiswerkt.

Figuur 14.8.1 vervoerswijze woon-werkverkeer medewerkers gemeente Utrecht met reiskostenvariant Groen Flexibel, 2024

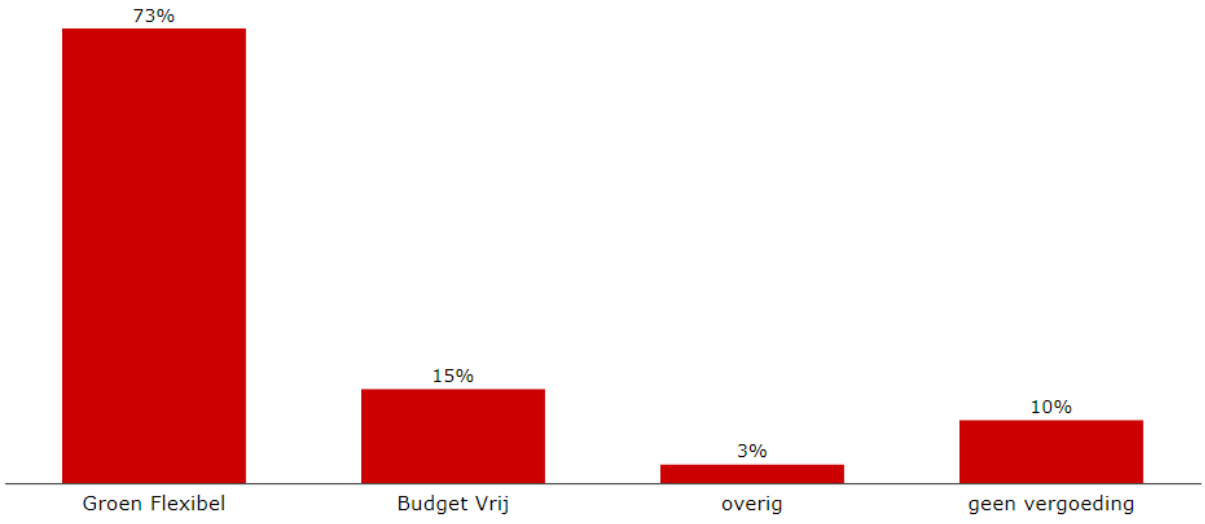
Stand op 31 december 2024. Bron: gemeente Utrecht

73% van de medewerkers koos in 2024 voor Groen Flexibel. 91% van deze medewerkers heeft binnen het kalenderjaar voor het woon-werkverkeer gebruik gemaakt van het openbaar vervoer, 27% heeft één of meerdere dagen gekozen voor fietsen, 5% voor de auto en 1% voor lopen. NB: Omdat een werknemer binnen een kalenderjaar voor meerdere soorten ‘vervoer’ een vergoeding kan hebben ontvangen (bijvoorbeeld sommige dagen met het OV en andere dagen met de fiets), telt het totaal op tot boven de 100%.

Naast Groen Flexibel kunnen medewerkers kiezen voor Budget Vrij. Bij Budget Vrij hebben medewerkers maandelijks een vast budget voor reizen en thuiswerken. Dit budget wordt vastgesteld op basis van een vaste km-vergoeding van 8 cent per km, maximaal 30km enkele reis en het gemiddeld aantal reisdagen van de werknemer. De medewerker maakt bij deze reiskostenregeling zelf de keuze voor zijn/haar vervoermiddel.

15% van de medewerkers heeft in 2024 gekozen voor Budget Vrij. Van deze medewerkers weten we niet met welk vervoermiddel de medewerker tussen woon en werk reist. Net zoals vorig jaar heeft 10% van de medewerkers geen reiskostenvergoeding ontvangen. Dit kan onder andere komen door een zeer beperkte woon-werkafstand en/of door regelmatig thuiswerken. Ook langdurig zieke medewerkers krijgen (tijdelijk) geen vergoeding.

Figuur 14.8.2 gekozen reiskostenregelingen medewerkers gemeente Utrecht, 2024

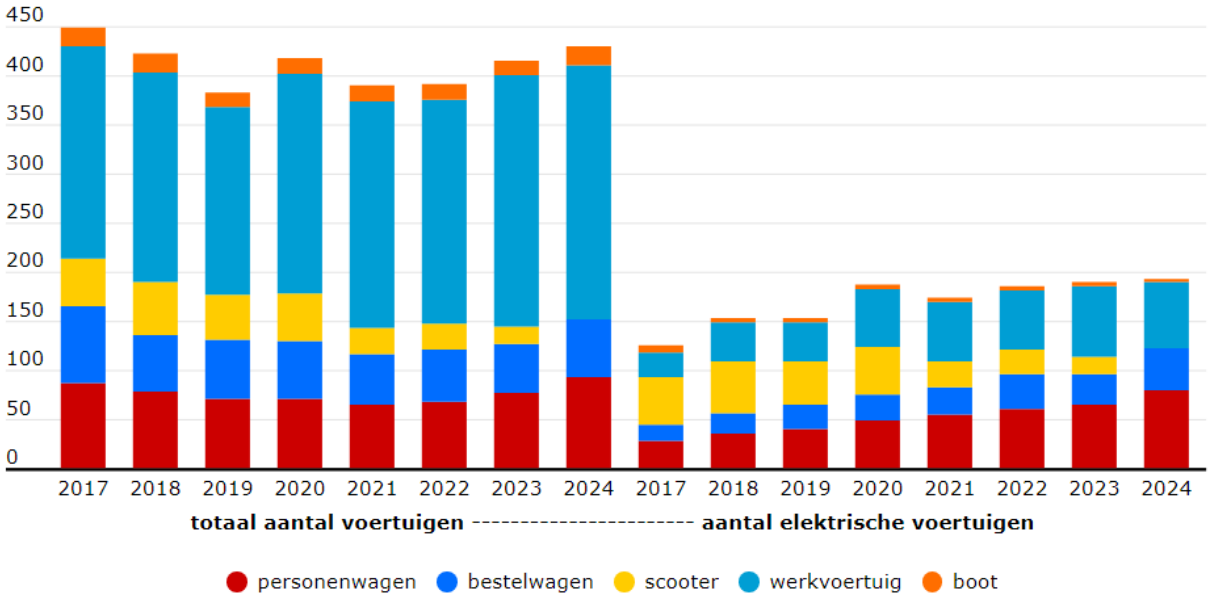

Download data

Bron: Gemeente Utrecht

14.9 Aandeel elektrisch gemeentelijk wagenpark

Figuur 14.9.1 aandeel elektrische voertuigen in het gemeentelijk wagenpark

Download data

Peildatum is de stand op 31-12 van het jaar. Bron: gemeente Utrecht

De gemeente Utrecht probeert haar gemotoriseerde wagenpark bij vervanging zoveel mogelijk om te zetten naar emissievrije voertuigen. We streven ernaar 95% emissievrij te zijn met het eigen gemeentelijke wagenpark in 2030. Als tussendoel is in 2025 het gebruikte materieel in de zero-emissiezone emissievrij beschikbaar, met uitzondering van enkele zware voertuigen (raadsbrief 23 december 2023).

Het gemeentelijk wagenpark bestaat in 2024 uit 429 gemotoriseerde voertuigen. De afgelopen drie jaar neemt het aandeel emissievrije voertuigen licht af: van 47% in 2022, naar 45% in 2024. Het aantal elektrische voertuigen nam toe, maar het totaal aantal voertuigen (inclusief niet-elektrische voertuigen) nam sterker toe. Zo zijn er het afgelopen jaar 17 nieuwe kraantrechtervoertuigen op diesel geleverd en zijn er geen scooters meer in het wagenpark. De scooters die we bezaten waren emissievrij, dus het wegvallen daarvan drukt het aandeel emissievrije voertuigen. Tot slot is het aandeel emissievrije boten de afgelopen drie jaar afgenomen, van 25% naar 16%.

Sinds 2021 neemt het aantal elektrische voertuigen toe, het aandeel binnen het eigen wagenpark fluctueert. De gemeente Utrecht vervangt momenteel personenauto's voor elektrische voertuigen. In 2024 is 87% van de personenauto's elektrisch (2023: 84% en 2022: 90%). Waar het aandeel emissievrije bestelwagens weer toeneemt (van 62% in 2023 naar 70% in 2024), neemt het aandeel emissievrije werkvoertuigen juist wat af (29% in 2023 naar 26% in 2024).

Tot slot bezit de gemeente 26 voertuigen die op CNG groengas rijden. Van de 383 fietsen in gemeentelijk bezit, zijn 166 fietsen (43%) elektrisch aangedreven. Het aandeel elektrische fietsen neemt, ondanks een dip in 2022, sinds 2020 gestaag toe.

14.10 Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen

Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen

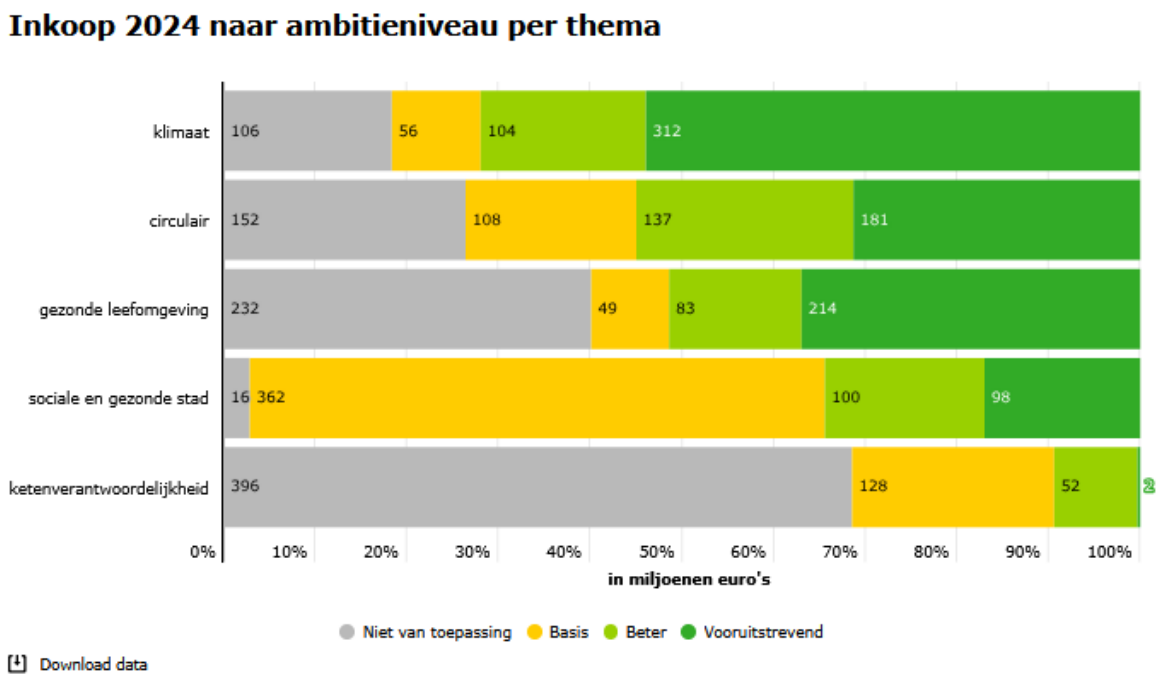
De gemeente koopt maatschappelijk verantwoord in. Dit betekent dat de gemeente als opdrachtgever ook stuurt op het realiseren van doelstellingen op vijf Utrechtse beleidsthema's: klimaat, circulaire economie, gezonde leefomgeving, sociale & gezonde stad en ketenverantwoordelijkheid. De gemeente Utrecht wil de denk- en innovatiekracht van de markt hierbij gebruiken.

In 2023 heeft de gemeente het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) 2022 – 2025 ondertekend. Vervolgens heeft de gemeente een Uitvoeringsprogramma MVOI opgesteld, dat in maart 2024 door het college is vastgesteld.

Volgens een onderzoek van vereniging Bouwend Nederland staat de Gemeente Utrecht in 2024 in de top 10 van gemeenten die duurzaam aanbesteden.

Resultaten in 2024

Figuur 14.10.1 inkoop 2024 naar ambitieniveau

Bron: gemeente Utrecht.
Niet van toepassing: Bijvoorbeeld het aanbesteden van diensten: hier kunnen we niet altijd ambities op circulair en gezonde leefomgeving in uitvragen
Basis: uitsluiten van niet duurzame producten, diensten of werken.
Beter: aanmoedigen van duurzamere producten, diensten of werken met significante winst op dit thema
Vooruitstrevend: zoveel mogelijk beperken van negatieve effecten en/of het leveren van een positieve bijdrage op dit thema. Zeer ambitieuze eisen en gunningscriterium tenminste weegfactor 20%.

De gemeente Utrecht stuurt al enkele jaren op circulaire en duurzame inkopen. Sinds 2024 meten we op bovenstaande vijf thema's afzonderlijk. Daarvoor werd het totaal gemeten én circulair al wel

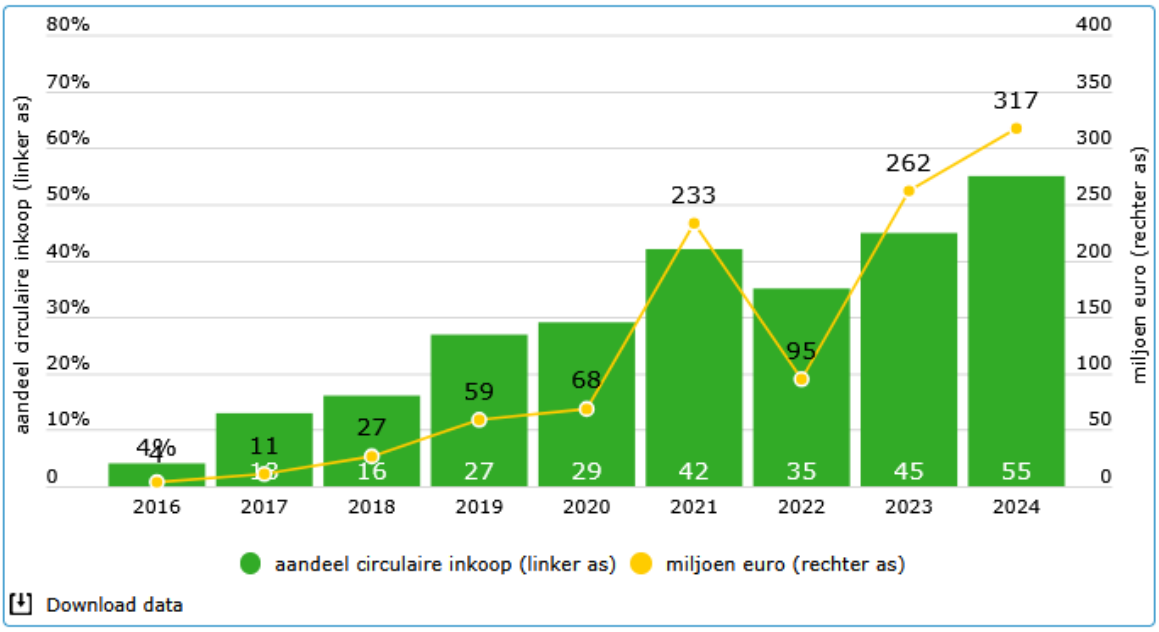
specifiek. In dit verslag rapporteren we over de resultaten van inkoopopdrachten met een minimale waarde van € 100.000. Het totaalbedrag waarover we in 2024 rapporteren is € 578 miljoen.

Circulair inkopen en de impact van gemeentelijke inkopen op klimaat en gezonde leefomgeving

Voor circulair inkopen zetten we inkoopinstrumenten in om productie en (her)gebruik van circulaire producten en diensten te stimuleren en daarmee de circulaire economie vooruit te helpen. De gemeente ziet een aanbesteding als circulair als aan minimaal drie van de onderstaande vijf punten aandacht is besteed bij de inkoopopdracht:

1. Benutten van beschikbare materialen en producten;
2. Gebruiken van hernieuwbare grondstoffen;
3. Minimaliseren van de milieu impact tijdens de levenscycli;
4. Creëren van voorwaarden voor een langere levenscyclus;
5. Creëren van voorwaarden voor gebruik in toekomstige levenscycli.

Figuur 14.11.1 circulaire inkopen

Bron: gemeente Utrecht

In 2024 werd in 55% van de inkoopopdrachten circulair aanbesteed. Dit is het hoogste percentage sinds we dit meten (2014). Wat het maatschappelijke effect is van deze aanbestedingen op de vermindering van primair grondstoffenverbruik willen we steeds meer inzichtelijk maken. In 2023 zijn we begonnen om dit effect meetbaar te maken voor een aantal projecten in de openbare ruimte. We doen dit door middel van levenscyclus-analyse en het monitoren van milieu-effecten.

Uit een onderzoek van CE Delft in 2023 bleek dat het inkoopsegment ‘Grond-, Weg- en Waterbouw’ verantwoordelijk is voor de grootste klimaatimpact en ook het grootste aandeel grondstoffenuitputting van alles wat de gemeente Utrecht inkoopt. Dit betekent dat we met onze projecten in de openbare

ruimte, zoals de aanleg of herinrichting van straten, een verschil kunnen maken. Daarom zijn we gestart met een opleidingsprogramma om te leren ontwerpen en aanbesteden met de milieukostenindicator (MKI). Door de MKI van materialen en projecten te laten meewegen bij de keuzes die we in onze projecten maken, willen we onze beleidsdoelen op het gebied van onder andere klimaat en circulariteit halen. Hoe lager de MKI van een project, hoe beter voor milieu en klimaat. Een belangrijke manier om tot een lagere MKI te komen, is meer gebruik te maken van vrijkomende materialen.

De gemeente Utrecht heeft het convenant Schoon en emissieloos bouwen ondertekend. Er is een werkgroep emissieloos inkopen opgericht die een set basiseisen en gunningscriteria heeft ontwikkeld in 2024. Hiermee kunnen we de markt gericht en marktconform op een standaard wijze uitdagen om ambities te verzilveren op emissieloos materieel en transport om de doelstelling in 2030 na te streven.

Voorbeelden van maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen

Herinrichting Bernadottelaan en een aantal omliggende straten.
We vernieuwen de Bernadottelaan, de Nansenlaan, de De Gasperilaan, de Bevinlaan en delen van de Rooseveltlaan, de Marshalllaan en de Trumanlaan. Daarbij voegen we ongeveer 6.500 m^2 groen en 200 bomen toe. Ook vervangen we het riool en vernieuwen de verharding van de straten, stoepen en parkeervakken. Dit project is in 2024 aanbesteed. De uitvoering start in 2025. De gemeente liet een materiaalscan uitvoeren om te bepalen welke materialen in het plangebied aanwezig waren: hoeveel, van welke kwaliteit en waar ze geschikt voor waren. Daarna ontwierpen we de nieuwe situatie met als doel zoveel mogelijk van deze materialen opnieuw te gebruiken. We hebben genoeg stoeptegels om alle stoepen opnieuw aan te leggen en hergebruiken goede stoepranden. De betonstraatstenen van de oude rijbanen gebruiken we voor de nieuwe parkeervakken. De grond die nodig is om de buurt te vergroenen, kwam vrij bij een ander project: de aanleg van een sportveld met wateropslag. Deze ontwerpkeuzes en maatregelen leiden tot:

- een reductie van de CO_2 uitstoot van 42%; dat is een reductie van 766 ton CO_2 Dat komt overeen met ruim 500 jaar elektriciteitsverbruik door een gemiddeld Nederlands huishouden.
- 85% minder primair materiaalgebruik; dat is een reductie van 31.892 ton primair materiaal
- een verlaging van de milieueffecten (MKI) met 49% ten opzichte van een reguliere werkwijze.

Bouw van kindcentrum en sporthal Cartesius
Aan de Locomotiefstraat in de nieuwe Utrechtse wijk Cartesius komt een nieuw kindcentrum en een sporthal. Het gebouw is in 2026 klaar. Het gebouw wordt modulair en demontabel ontworpen, zodat het eenvoudig aangepast kan worden. Op de R-ladder is dit een voorbeeld van R1, Rethink (de eerste trede: product slimmer gebruiken en maken). Installaties, binnenwanden en gevelpanelen moeten eenvoudig uit elkaar gehaald kunnen worden zonder kwaliteitsverlies, waardoor ze opnieuw gebruikt kunnen worden. Bij de bouw worden materialen met een lage milieubelasting gebruikt. Minimaal 50% van de toegepaste materialen moet hergebruikt, herbruikbaar of biobased zijn. Daarnaast wordt er zoveel mogelijk gebruikgemaakt van secundaire bouwmaterialen uit regionale bronnen. Het gebouw is minimaal energieneutraal, met een sterke voorkeur voor energiepositief na de netcongestieperiode. Dit betekent dat het meer energie opwekt dan het verbruikt.

Westelijke stadsboulevard
De wegen tussen het 24 Oktoberplein en de Marnixbrug richten we in als stadsboulevard. We veranderen de drukke verkeersweg in een veilige weg met groen en bomen. In 2024 is de uitvoering

van de deelgebieden 4 en 5 aanbesteed. Bij de aanbesteding van deelgebied 4, een deel van de Vleutenseweg nabij de kruising met de Spinozaweg, heeft de gemeente ingezet op een zo laag mogelijke MKI en zo veel mogelijk emissieloos materieel voor de uitvoering. Om dit te bereiken heeft de aannemer een alternatief asfaltmengsel aangeboden met een lagere milieubelasting.
Bij de aanbesteding van deelgebied 5 hebben we een CO_2 reductie gerealiseerd van 36 ton. Dat is 25% minder CO_2 -uitstoot dan bij een reguliere werkwijze. Het aandeel primair materiaalgebruik daalt met 12% (323 ton) en de totale milieueffecten (MKI) dalen met 20%.

Opnieuw inrichten Maliebaan
We werken aan de aanpak van de Maliebaan en de kruising Maliebaan-Burgemeester Reigerstraat en Nachtegaalstraat. We willen onder andere de fietsroute en openbare ruimte voor voetgangers verbeteren. Voor de middenbaan van de Maliebaan berekenden we van verschillende ontwerpvarianten de MKI-waarde. Daardoor konden we kiezen voor een ontwerp met materialen met een veel lagere impact op klimaat en milieu. We reduceren de CO_2 uitstoot daarmee met 112 ton. Dat is een reductie van 96% ten opzichte van een reguliere werkwijze. Het aandeel primair materiaalgebruik in de middenbaan daalt met 85% (2.090 ton) en de milieueffecten (MKI) dalen met 97%.

Opnieuw inrichten Lange Jufferstraat en omgeving
We vervangen het riool in de Lange Jufferstraat, Keizerstraat en de Korte Jufferstraat. Dit is het eerste rioolproject in Utrecht waarbij uitsluitend elektrische machines worden ingezet, ook voor de aan- en afvoer van de materialen. Hierdoor wordt de uitstoot van schadelijke stoffen, zoals stikstof, vermeden en is er sprake van minder geluidsoverlast. Er wordt een apart riool voor regenwater aangelegd dat het regenwater opvangt en afvoert naar open water. Dit vermindert de belasting op het hoofdriool en voorkomt wateroverlast bij hevige regenval. De herinrichting van de openbare ruimte het toevoegen van groen en het verwijderen van zes parkeerplekken om meer ruimte te creëren voor voetgangers en fietsers. Deze maatregelen tonen aan dat het project niet alleen gericht is op functionele verbeteringen, maar ook op het bevorderen van duurzaamheid en circulariteit in de stedelijke omgeving, waarvoor we ook bij vele andere projecten kiezen.

Hardware: laptops en telefoons
De meeste negatieve milieu-impact van hardware zit in de winning van grondstoffen en de productie. Bij de aanbesteding van end-user hardware ligt de nadruk op de gebruikersfase en verwerking aan het einde van de levensduur.

Om onze apparaten een langere levensduur te geven, wordt de apparatuur op de werkplek gerepareerd. De hardware wordt door een lokale, sociale ondernemer verwerkt: We hebben een due diligence aanpak als eis meegenomen in de uitvraag om invulling te geven aan ketenverantwoordelijkheid ten behoeve van het voorkomen van sociale en ecologische misstanden.

Ontmanteling datacenters
Ook wordt sinds eind 2024 door de gemeente Utrecht afgeschreven IT producten uit twee data centers verwerkt bij een sociale IT dienstverlener. Onze apparatuur is opnieuw in gebruik genomen of circulair ontmanteld. De grondstoffen die zijn geoogst tijdens dit proces worden hoogwaardig verwerkt als materiaalstroom of product voor nieuw gebruik.

- 21% van de aangeleverde apparatuur is opnieuw in gebruik genomen; de rest van de apparatuur is circulair ontmanteld
- Met deze 21% is 434.069 kg CO_2 bespaard, wat anders verbruikt zou zijn om nieuwe IT-apparatuur te maken
- Er is bijna 2.600 kg aan grondstoffen teruggewonnen tijdens het recycle proces zoals goud, aluminium en koper

- Uit onze apparatuur is 2.359 kg hoogwaardige kunststoffen geoogst, die opnieuw gebruikt zijn voor de vervaardiging van bijvoorbeeld meubels, laptopstandaards en vazen.

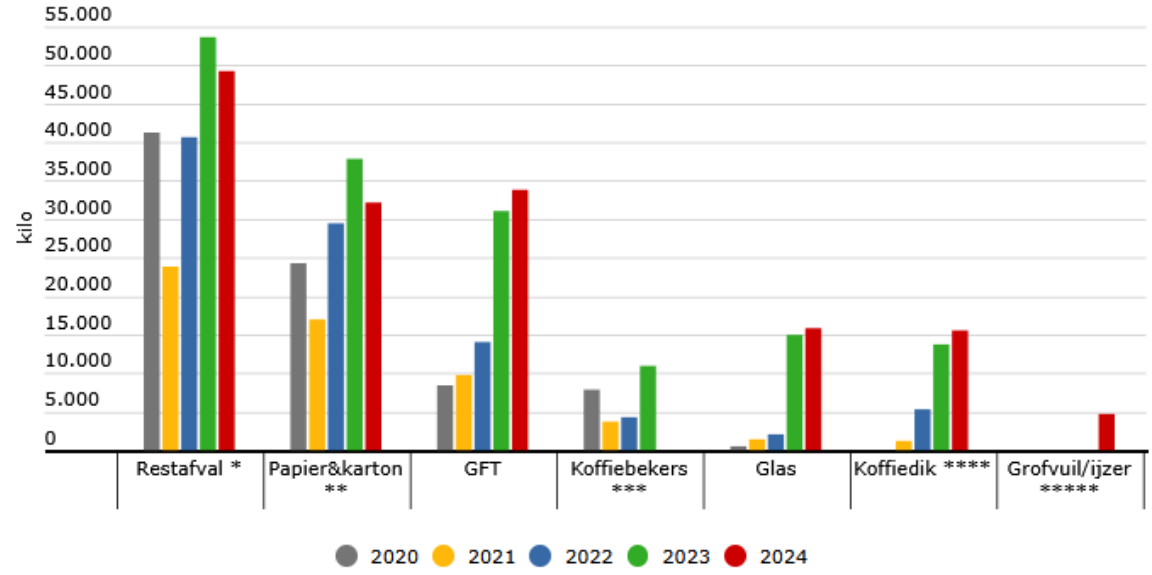
Biologisch groen

Voor aanbestedingen in de inkoopcategorie ‘groen’ streven we naar een zo hoog mogelijk percentage biologisch groen, passend bij het beschikbare aanbod. In juli is door de raad de motie M318 Help de bij met uitsluitend biologisch geteelde bollen en zaden Utrecht aangenomen. Vanaf die tijd kopen we alleen nog maar biologische geteelde bloembollen en zaden in. In totaal zijn er over het gehele jaar 228.000 stuks bloembollen ingekocht waarvan 202.490 stuks biologisch geteeld. (88,8%).

In de zomer van 2024 zijn we gestart met een Dynamisch Aankoop Systeem Beplanting en gunnen we op basis van prijs en teeltmethode, waarbij biologisch en Planetproof gekweekte beplanting een gunningsvoordeel geniet ten opzichte van regulier gekweekte beplanting. Van alle geleverde beplanting over geheel 2024 is 54,3% biologisch en Planetproof geteeld. We verwachten dat het percentage biologisch en Planetproof geteeld plantmateriaal de komende jaren hoger wordt door deze nieuwe manier van inkopen.

14.12 Afval stadskantoor

Figuur 14.12.1 afval stadskantoor

Download data

Bron: UW Schoonmaak en cateraar gemeente
* inclusief 'plastic, blik en pakken' dat wordt nagescheiden
** Papier & karton is in 2022 en de eerste drie kwartalen van 2023 inclusief dat van Central Park (het buurgebouw waarmee vanwege de beperkte ruimte de papierpers wordt gedeeld), het aandeel daarvan is onbekend.
*** Koffiebekers worden sinds 2024 niet meer opgehaald
**** Inclusief snij- en etensresten.
***** Van vorige jaren zijn geen cijfers beschikbaar, was minimaal

De totale hoeveelheid afval was in 2024 151.351 kg. Dit is een daling ten opzichte van 2023. De gemeente is in 2022 gestopt met het gescheiden inzamelen van plastic, blik en pakken. Dit wordt valt nu onder restafval en wordt na gescheiden. Ook is er sinds 2024 de mogelijkheid om plastic flesjes en blikjes apart in te leveren voor een goed doel (Personeelsfonds Utrecht) hier wordt volop gebruikt van gemaakt.
De hoeveelheid papier en karton is gedaald omdat wij deze afvalstroom in 2023 ook hebben verwerkt voor het naastgelegen kantoorpand Central Park. Sinds het laatste kwartaal van 2023 zorgt Central Park zelf voor afvoer van papier en karton.
Vanaf 1 januari 2024 zijn alle wegwerpbekers bij de drankautomaten verdwenen, hiervoor zijn herbruikbare bekers geïntroduceerd, er is dus geen afval meer van de plastic bekertjes.
Grofvuil komt uit de verbouwingen die gaande zijn in het stadskantoor.

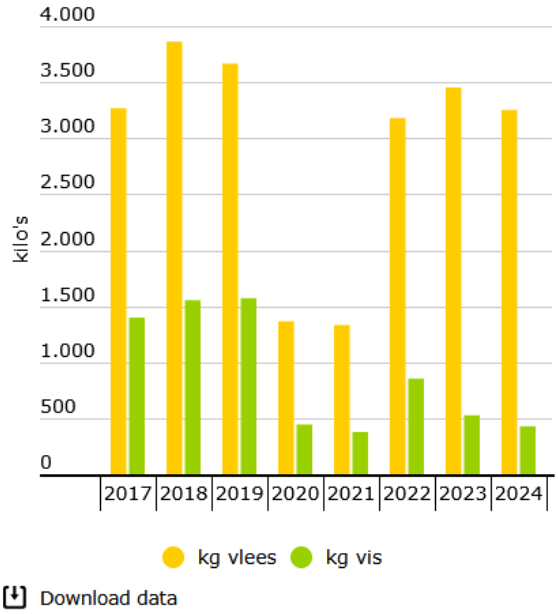
Koffiedik en snij- en etensresten

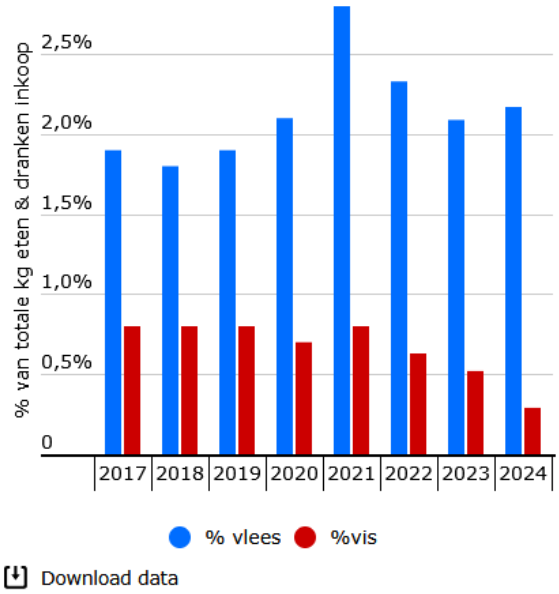
De Clique verzamelt nog steeds in opdracht van onze cateraar al het koffiedik (koffiebar 6e etage en koffiebar 11e etage) en snij- en etensresten (centrale keuken) in. Vanaf augustus 2022 haalt De Clique ook het koffiedik apart op van alle warme drankenautomaten.

De afvalstroom koffiedik is dit jaar gestegen, tot 15.551 kg in 2024. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2023.

14.13 Catering

Figuur 14.13.1 vlees en vis

Bron: cateraars gemeente Utrecht

In 2024 is de cateraar gestart met ”Broodje Utrecht”, dit broodje is volledig biologisch, lokaal en biodiversiteit vriendelijk. De verkoop van dit nieuwe product loopt heel goed. De cateraar heeft de (mono) verpakkingsmaterialen verder gereduceerd en is overgegaan op 10 liter verpakking melk via de “melkkoe”. In 2024 heeft de cateraar hun leveranciers zoveel mogelijk gebundeld zodat er minder (vracht) aanvoer is.
In 2024 was er in de inkoopcijfers een daling te zien is in het totale aandeel vlees(waren) / gevogelte / wild en vis, dit geldt ook voor het aantal kilo’s. Over het algemeen zien we dat medewerkers positief zijn over het aanbod en gestimuleerd worden om een plantaardige keuze te maken. Wel vinden medewerkers het belangrijk om ook de keuze voor vlees / vis te kunnen maken.

Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024

Colofon

Uitgave

Opgave Energietransitie

Gemeente Utrecht: 14030

onderzoek@utrecht.nl

Internet

www.utrecht.nl/onderzoek

Foto voorkant

Renzo Gerritsen

Inhoudsopgave

1. Het energieveld in beweging

2.1 Effect in de stad
2.2 Besparen - prestaties - woningen
2.3 Besparen - prestaties - bedrijven
2.4 Besparen - prestaties - eigen vastgoed
2.5 Besparen - prestaties – nieuwbouw

2.6 Verduurzaming energiebronnen – warmte

2.7 Verduurzaming energiebronnen – elektriciteit

2.8 Verduurzaming eigen vastgoed

2.9 Aardgasvrij maken van gebouwen

3. Projectenportfolio

1. Het energieveld in beweging

Inleiding

Om de Klimaatcrisis te bestrijden en om zoveel mogelijk onafhankelijk te worden voor onze energiebronnen van anderen, werken we aan maatregelen in de stad. Vanuit de energietransitie willen we een maximale bijdrage leveren door 1) zoveel mogelijk energie duurzaam op te wekken met zonnepanelen, windmolens en energie uit de bodem 2) energie te besparen bij bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties en 3) buurt voor buurt over te stappen op duurzame warmte en 4) het elektriciteitsnet te versterken. Zo blijft Utrecht een prettige en gezonde stad voor iedereen, nu en in de toekomst.

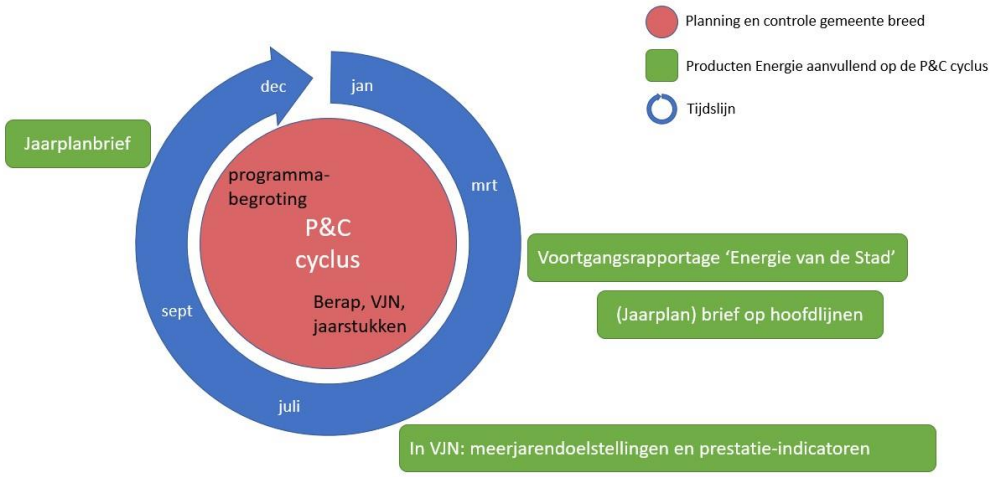
Voortgangsrapportage is onderdeel beleidscyclus

Het doel van de voortgangsrapportage is om, naast de jaarstukken, meer informatie te geven over de voortgang, resultaten en leerervaringen van het energiebeleid in de stad. Dit is verdiepende informatie waarvoor in de jaarstukken geen ruimte is. De jaarstukken hebben als doel om financiële verantwoording af te leggen in relatie tot de vastgestelde beleidsdoelstellingen van het programma Klimaatvriendelijke stad. De Voortgangsrapportage heeft als doel om meer inhoudelijke verdieping aan te brengen over dit programma Klimaatvriendelijke stad. Naast deze verdiepende rapportage over energie, krijgt de gemeenteraad voor de Voorjaarsnota (voorjaar) en na de programmabegroting in het najaar via een brief extra informatie over het programma Klimaatvriendelijke stad. Daarin is een verdere onderverdeling gemaakt naar activiteiten voor de energietransitie die op het niveau van de Voorjaarsnota en programmabegroting niet wordt gemaakt.

Deze extra informatiestroom vanuit energietransitie is het resultaat van twee moties en het invullen van de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek Grip op energietransitie. In 2024 zijn twee moties aangenomen die de producten van energie (voortgangsrapportage en jaarplanbrief) verder verankeren in de beleidscyclus. Motie 307 ‘Geef inzicht over Energie & Klimaat’ vraagt om de jaarlijkse programmering van het programma Klimaatvriendelijke stad gelijk te trekken met de behandeling van de Voorjaarnota en in het Meerjarenprogramma Ruimte (MPR) een investeringsparagraaf voor energie op te nemen. En motie 320 ‘Maak duurzaamheidsverslag onderdeel van de P&C-cyclus', in de huidige versie, onderdeel van de P&C cyclus vraagt om de Voortgangsrapportage mee te laten lopen met de jaarstukken over 2024. In onderstaand plaatje hebben we aangegeven hoe we invulling geven aan deze twee moties.

In het rekenkameronderzoek ‘Grip op de energietransitie’ staan een aantal aanbevelingen waaronder het verduidelijken van de samenhang tussen deze Voortgangsrapportage, de jaarplanbrief en de begrotingscyclus. Met deze Voortgangsrapportage, een jaarplanbrief op hoofdlijnen bij de Voorjaarsnota en een jaarplanbrief met de begrote middelen voor een volgend jaar zijn deze aanbevelingen nu ingevuld.

Plaatje jaarcyclus

In deze voortgangsrapportage is op drie onderdelen gerapporteerd:

1.Trends en ontwikkelingen in de energietransitie

2.Feitelijke resultaten op zowel outcome als output indicatoren

3.De voortgang van het projectenportfolio energie met daarbij de geleerde lessen

Trends en ontwikkelingen in 2024

Voortgang landelijke wet- en regelgeving

In 2024 zijn twee belangrijke wetten voor de energietransitie vastgesteld: de Energiewet en de Wet gemeentelijke Instrumenten warmtetransitie (Wgiw). Beide wetten treden naar verwachting op 1 januari 2026 in werking. Vanuit onze regierol krijgen we met onderdelen van de Energiewet te maken die het toepassen van bijvoorbeeld slimme oplossingen voor netcongestie makkelijker moeten maken. De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie regelt de gemeentelijke bevoegdheid om in een Omgevingsplan bestaande gebieden aan te wijzen om over te gaan op een duurzame warmtevoorziening. Het wetsvoorstel collectieve warmte (Wcw) bespreekt de Tweede Kamer in 2025. Met deze wet krijgen gemeenten de bevoegdheid om warmtekavels aan te wijzen voor een collectief warmtesysteem en wordt een publiek meerderheidsaandeel in het warmtebedrijf georganiseerd. Aanvullende landelijke regelgeving onder andere om de overstap betaalbaar te maken voor onze inwoners en bedrijven, is aangekondigd en blijven we aandachtig volgen. Het is noodzakelijk om ons in te blijven zetten op het landelijke niveau om de benodigde randvoorwaarden voor een betaalbare en haalbare energietransitie te realiseren. Doordat de benodigde wet- en regelgeving vanuit het Rijk op zich laat wachten, is er onzekerheid bij het warmtebedrijf Eneco om te investeren in het uitbreiden

van het bestaande warmtenet. We maken daarom een pas op de plaats bij het aardgasvrij maken van buurten waar het huidige warmtenet ligt (raadsbrief 28 oktober 2024).

Gasprijzen wisselen: belangrijk om aan de slag te blijven met energie besparen

Eind 2024 stegen de gasprijzen weer na een langere periode waarin de prijzen redelijk stabiel bleven (Dutch TTF natural gas futures). We moeten er rekening mee blijven houden dat de gasprijzen onvoorspelbaarder zijn dan een aantal jaren geleden. Ook de ondersteuning vanuit het Rijk voor onze kwetsbaarste bewoners was er deze winter niet, zoals in de vorm van een Tijdelijk noodfonds energie. Recent is bekend geworden dat dit fonds er nu alsnog komt. Het is belangrijk om de meer structurele energiebesparing in woningen te blijven stimuleren. Er is een breed pakket van ondersteunende maatregelen voor huurders en woningeigenaren beschikbaar ook specifiek gericht op de doelgroep lage inkomens. Ook voor het Midden- en Kleinbedrijf is er ondersteuning om energie te besparen. Voor meer informatie daarover zie hoofdstuk 2.2 Besparen - prestaties - woningen. We houden de ontwikkelingen met de gasprijzen in de gaten en kijken of we gedurende 2025 moeten bijschakelen.

Netcongestie

In 2024 zijn de problemen met het elektriciteitsnet niet afgenomen. TenneT en Stedin kondigden in oktober 2022 netcongestie af voor onze provincie. Dit betekent dat er geen grote aansluitingen meer mogelijk zijn voor levering (door zonnevelden en windmolens) en afname (door supermarkten, grootschalige horeca, kantoren en fabrieken) van elektriciteit. We zien dan ook dat de realisatie van zonnepanelen op grote daken niet groeit in 2024 en een stijging van het aantal bedrijven op de wachtlijst voor een aansluiting. In 2024 zijn we volop aan de slag gegaan met het nemen van de benodigde maatregelen tegen netcongestie. We werkten aan het uitbreiden van de hoog- en middenspanningsstations en hebben het proces voor de inpassing van de trafohuisjes om de netverzwaring in de buurten mogelijk te maken in 2024 gestart. Ook voerden we gesprekken met de regio om door het nemen van maatregelen te voorkomen dat er netcongestie op het niveau van de kleinverbruikers ontstaat. In hoofdstuk 2.2 Verduurzaming energiebronnen - elektriciteit % Hernieuwbare elektriciteit is meer te lezen over de maatregelen die we in stad nemen om het elektriciteitsnetwerk uit te breiden (raadsbrief Voortgang uitvoeringsprogramma elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie)

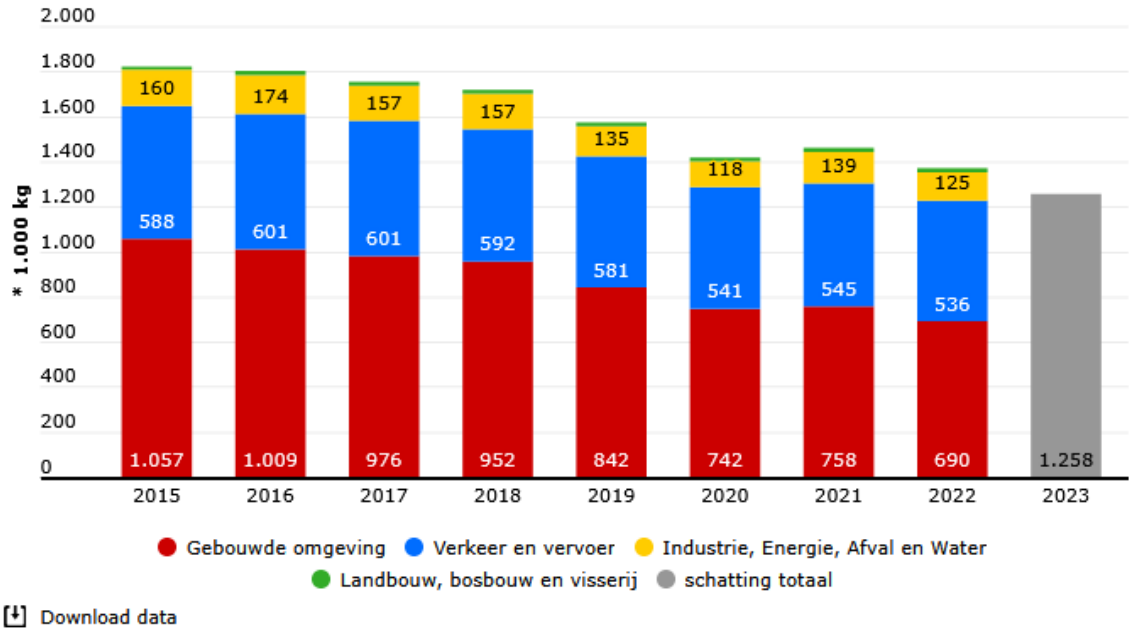
Tot slot

'We zien veel positieve trends en ontwikkelingen in deze rapportage. Tegelijkertijd merken we dat de wereld om ons heen verandert en dat we meer inspanningen moeten doen om vooruit te blijven gaan met de verduurzaming van de stad. Zeker nu we wereldwijd en nationaal de klimaatafspraken onder druk komen te staan. Het onderstreept de ambitie om gebruik te maken van alle mogelijkheden voor duurzame energieproductie binnen onze gemeentegrenzen. De wisselende context dwingt ons ook de prioriteiten scherp te kiezen en in deze fase heeft de uitvoering van de eigen duurzame energieproductie de voorrang. Op die manier zorgen we ervoor dat we eigen duurzame energieproductie hebben, maar ook dat we onafhankelijker zijn van het buitenland.

Deze nieuwe ontwikkelingen vragen een ondogmatische en praktische houding. Wegkijken hoort daar niet bij. Er gaan in deze tijd soms stemmen om de duurzame ambities maar los te laten. Dat is kortzichtig, omdat dat betekent dat we volledig afhankelijk worden van instabiele krachten en de leefbaarheid van volgende generaties opgeven. Wel vragen de huidige ontwikkelingen om creativiteit en samenwerking. Ondernemers, inwoners, coöperaties, bouwers, maatschappelijke organisaties en doeners; we hebben ze allemaal nodig. Dit najaar informeren wij uw raad over hoe we onze agenda in deze nieuwe context uitvoeren en ontvangt u ook de voortgang over de klimaatvisie.

2.1 Effect in de stad

CO_2 uitstoot (footprint)

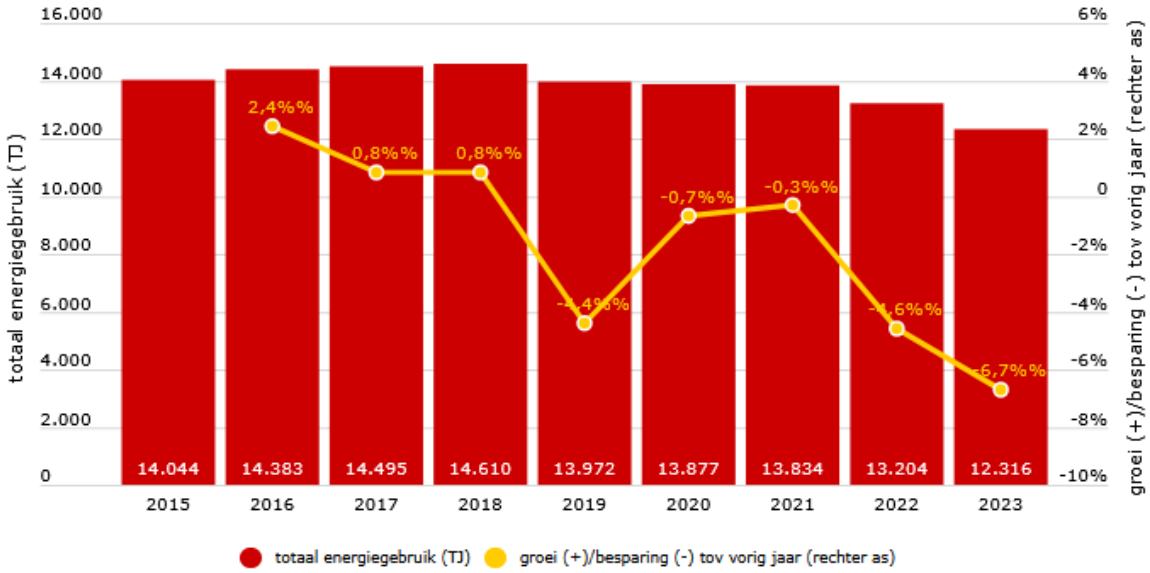
Bron: Klimaatmonitor (februari 2025) voor 2015-2022.
Voor 2023 zijn de cijfers voor verkeer en vervoer en voor overige broeikasgassen nog niet bekend en gelijk gehouden aan 2022. Daarnaast is het zakelijk verbruik van gas geschat en zijn de uitsplitsingen nog niet beschikbaar.

In 2023 is de CO2-uitstoot in de stad verder gedaald. Dit komt doordat met name doordat de landelijke elektriciteitsmix verder is vergroend door onder andere meer zon en wind op zee. Ook is het energieverbruik in de stad is gedaald.

De CO_2-uitstoot in de gemeente Utrecht bedraagt in 2023 circa 1,3 miljoen ton CO_2*. Tussen 2022 en 2023 daalde de CO_2 uitstoot met 8%. In de periode van 2015-2023 daalde de CO_2-uitstoot in totaal met 31%. De CO_2-uitstoot per inwoner daalde in de periode 2015-2022 harder (-38%) dan de totale uitstoot (-31%), omdat in dezelfde periode het aantal inwoners groeide (10%). Een belangrijke factor in deze daling is de afname van de landelijke CO_2-uitstootfactor voor elektriciteit met 58% als gevolg van de vergroening van de opgewekte elektriciteit. Dit maakt dat de stedelijke CO_2-uitstoot ten gevolge van het elektriciteitsgebruik daalt. De uitstootfactor van warmte was iets minder gunstig dan het jaar ervoor. Deze kan per jaar wisselen, bijvoorbeeld doordat de hulpcentrales meer als backup moesten worden ingeschakeld.

** Betreft directe CO_2 uitstoot van gas en brandstoffen (via vervoerskilometers over de weg, inclusief autosnelwegen) en indirect als het om elektriciteit en stadswarmte levering gaat. Ook is de uitstoot van overige broeikasgassen, die omgerekend zijn naar CO_2 equivalenten, in beeld gebracht.*

Energiegebruik totaal

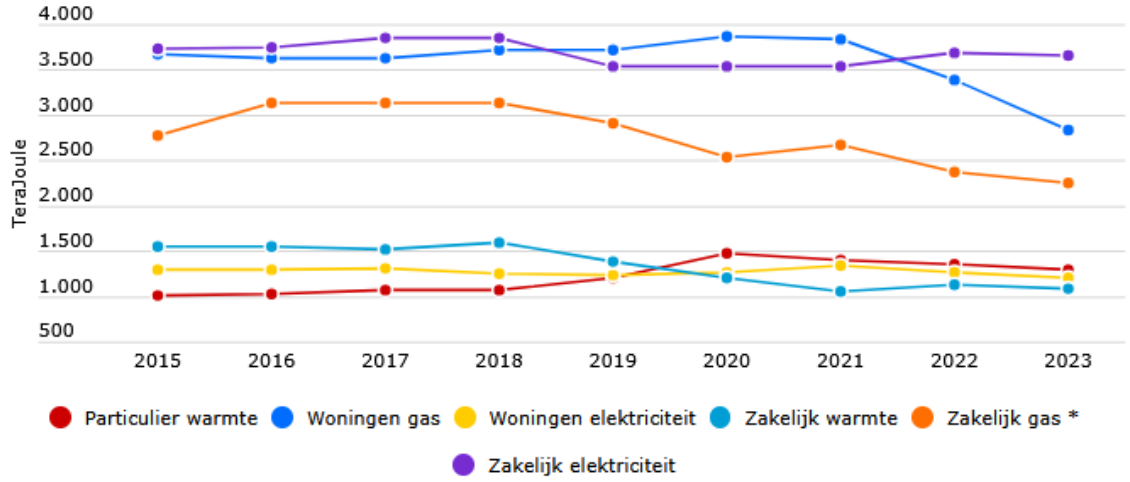

Download data

Bron: eigen berekeningen gemeente Utrecht, obv Klimaatmonitor (gas en elektriciteit) en Eneco (warmte).
De cijfers van vorige jaren zijn ook geactualiseerd.

Energiegebruik afzonderlijk

Het totale energieverbruik daalde met 12% van 2015 tot 2023, waarvan 7% in het laatste jaar (2022-

Download data

Bron: Klimaatmonitor. * voorlopig cijfer
De cijfers van vorige jaren zijn ook geactualiseerd.

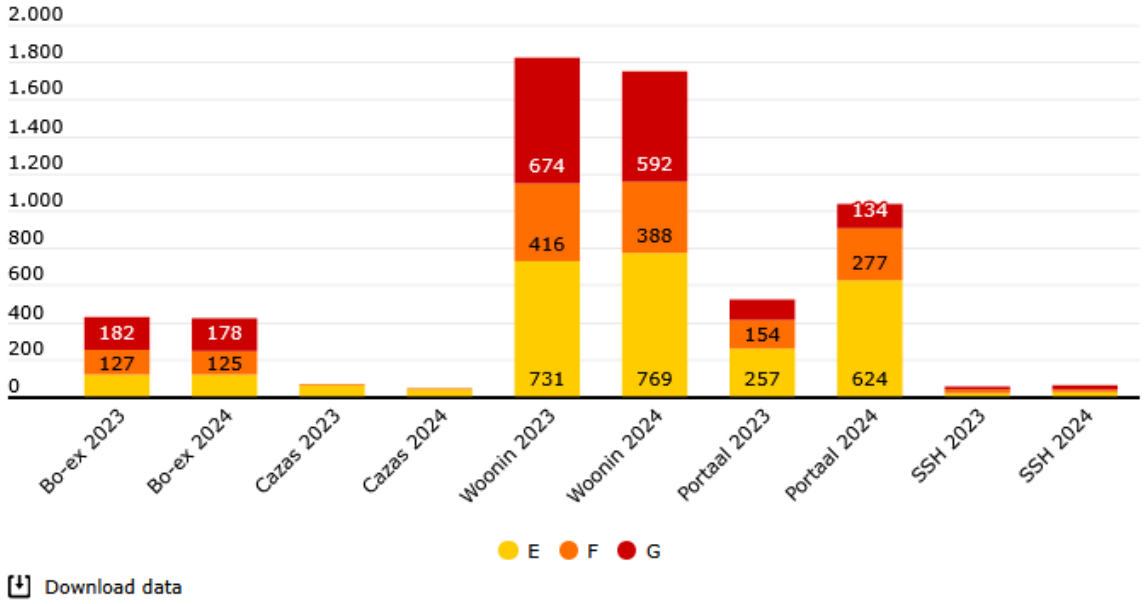
2023). De grootste daling tussen 2022 en 2023 zien we bij het gasgebruik van van woningen (-554 TJ) en de voorlopige cijfers voor zakelijk gas (-125 TJ). Daarnaast namen ook andere vormen van energieverbruik af:

- Particulier elektriciteitsgebruik: -62 TJ
- Warmtegebruik: - 68 TJ
- Zakelijk elektriciteitsgebruik: -40 TJ
- Zakelijk warmtegebruik: -40 TJ

De belangrijkste oorzaken van deze daling waren de gestegen energieprijzen, die leidden tot veranderd energiegedrag (zoals een lagere thermostaatinstelling) en de implementatie van energiebesparende maatregelen.

Het gas- en warmtegebruik is gecorrigeerd voor graaddagen, wat betekent dat de waargenomen daling niet verklaard kan worden door verschillen in winterse temperaturen.

2.2 Besparen - prestaties - woningen

Download data

Bron: eigen opgave woningcorporaties

Woningcorporatie woningen: E, F en G labels

De corporaties leggen zich in de huidige fase van de energietransitie vooral toe op isoleren (en dus niet op het aardgasvrij maken van hun bezit). En dan met name op het wegwerken van de EFG-labels. Het streven is om dat uiterlijk in 2028 voor elkaar te hebben. Ze hebben daar hun planning op ingericht. De stijging bij Portaal heeft te maken met de veranderende systematiek voor het vaststellen van labels.

Subsidieregeling corporaties

Woningbouwcorporaties konden gebruik maken van een subsidieregeling van ons om versneld één of meer energiemaatregelen te nemen bij onderhoud of vooruitlopend voor renovatie. Het gaat dan om sociale huurwoningen met energielabel E, F en G. En om maatregelen als isolatieglas en spouwmuurisolatie. Deze subsidieregeling is voor 204 woningen gebruikt. Deze regeling bleek te ingewikkeld in het aanvraagproces. We werken nu aan een nieuwe regeling, die een bijdrage biedt aan hun opgave.

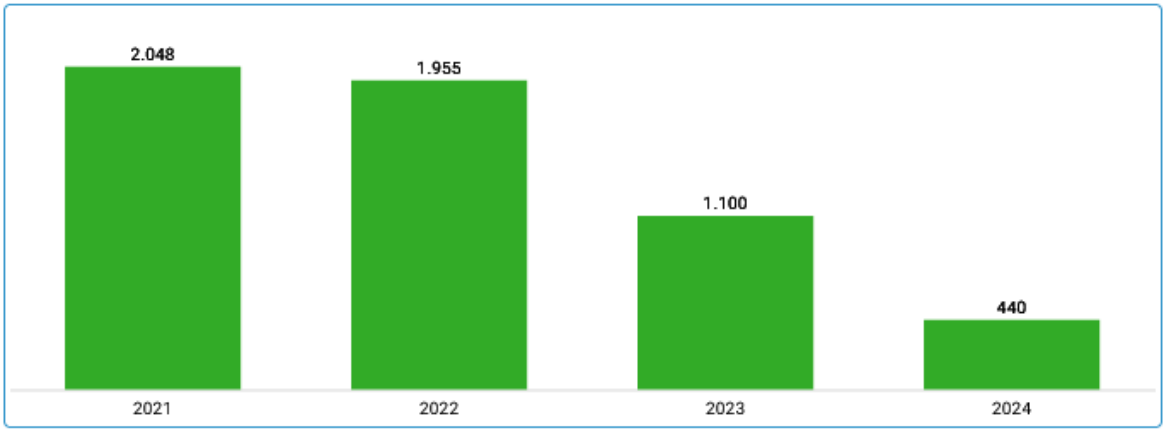
Naar verwachting is deze regeling dit voorjaar actief. En de looptijd is in principe tot eind 2027.

Jouwhuisslimmer avonden

Sinds 2023 zijn de jouwhuisslimmer bijeenkomsten stadsbreed gericht op specifieke doelgroepen. In 2024 zijn vier themagerichte avonden gehouden: voor monumenteigenaren, grotere particuliere verhuurders, woonbooteigenaren en voor de wijk Noordwest. Tevens zijn er een aantal avonden georganiseerd, gekoppeld aan bijeenkomsten in het kader van de buurtaanpak; de daarbij behorende cijfers zijn hier niet meegenomen. In 2025 zullen er wederom avonden worden georganiseerd voor

speciale doelgroepen. Daarnaast zullen we opnieuw de buurten ingaan. De naam wijzigt naar Energieavond.

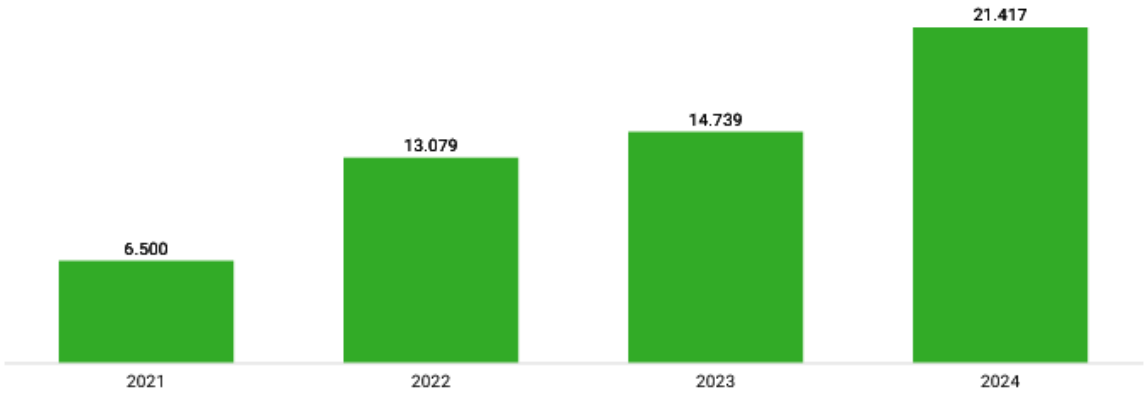
Aantal bezoekers in de wijk en kijkers online, 2021-2024

Bron: gemeente Utrecht

Jouwhuisslimmer.nl bezoek

Aantal unieke bezoeken website JHS.nl

Bron: gemeente Utrecht

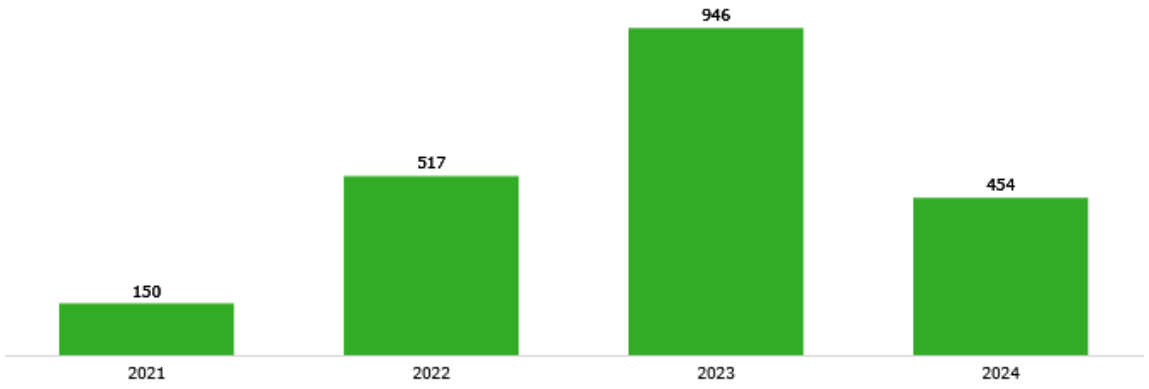
Het bezoek aan het energieloket www.jouwhuisslimmer.nl vertoont een stevige groei. Steeds meer bewoners weten ons energieloket te vinden, mede met dank aan een doorlopende communicatiecampagne en de inzet van social media. Ook krijgen we veel bezoekers op onze actiepagina voor de inkoopacties bij het Regionaal Energieloket (REL) en bij het vve loket voor vve-vragen en acties. In 2025 krijgt het energieloket een nieuwe website en naam. Hiermee hopen we bewoners nog beter te bedienen.

Jouwhuisslimmer huis

Het Jouwhuisslimmerhuis is eind 2024 gesloten en terug overgedragen aan Portaal. De locatie in Overvecht was niet centraal genoeg om het stadsbreed in te zetten als voorbeeldwoning. Om de

kennis en informatie beschikbaar te houden, is er
een filmpje van de woning gemaakt dat via digitale kanalen beschikbaar wordt gedeeld. Alle voor de woning ontwikkelde informatie blijft beschikbaar. Daarnaast onderzoeken we of we bewoners op een andere manier, bv via een pop-up, een duurzame woning kunnen laten ervaren.

Aantal bezoekers JHS huis

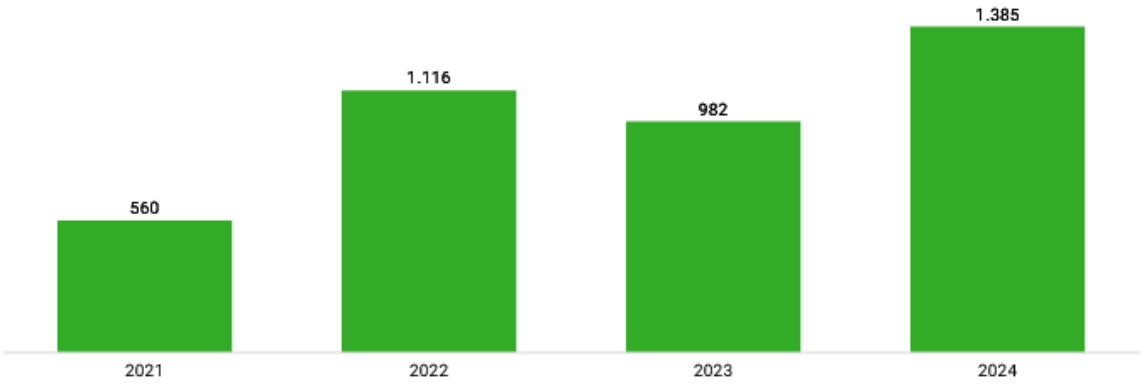

Bron: gemeente Utrecht

VvE loket

Het VvE-loket is beschikbaar op de Utrechtse website en is ook telefonisch en per mail te benaderen. Het aantal bezoeken aan het VvE-loket in 2024 is hoger dan in 2023. Dit is te verklaren is doordat er in 2024 is gestart met een proactieve buurtaanpak gericht op het isoleren van kleine VvE's.

Bezoekers VvE loket

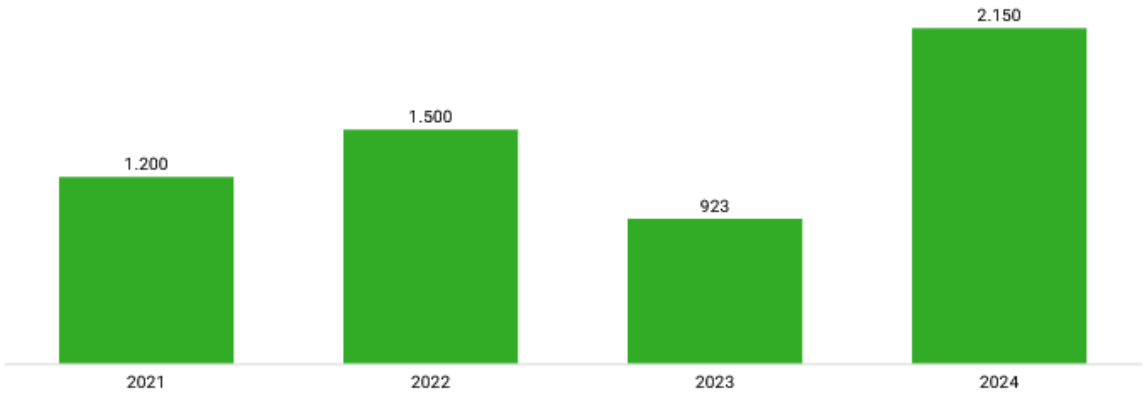
Bron: gemeente Utrecht

Klimaatkermis

De KlimaatKermis is een evenement dat zich door Utrecht verplaatst en aansluit bij bestaande evenementen, met als doel om inwoners te informeren over de mogelijkheden om hun huis en tuin te verduurzamen. De kermis wil inspireren, informeren en activeren. In 2024 is er gekozen om de thema's van de KlimaatKermis te verrijken om zo een bredere doelgroep in de stad aan te spreken. De thema's zijn nu 'wonen/ energiebesparing, groen, eten & drinken, spullen'. In 2024 vonden er acht edities van de KlimaatKermis plaats, waarvan drie stedelijk en vijf wijkgericht, gekoppeld aan de volgende evenementen:

Bevrijdingsfestival	zondag 5 mei 2024	park Transwijk
UITweek	maandag 12 augustus 2024	park Lepelenburg
Burenfeest	zaterdag 24 augustus 2024	De Speelboom (speeltuin)
ZON festival	zondag 15 september 2024	Zimihc theater Zuilen/Vorstelijk Complex
Bomenbal	woensdag 25 september 2024	Jaarbeursplein
Sint Maarten Vuur Overvecht	zaterdag 2 november 2024	parkeerplaats Gloriantdreef
Sint Maarten Vuur Hoograven	zondag 3 november 2024	Tolsteeg
Nationale Klimaatweek	zaterdag 16 november 2024	Stadhuis

Aantal gesprekken Klimaatkermis, 2021-2024

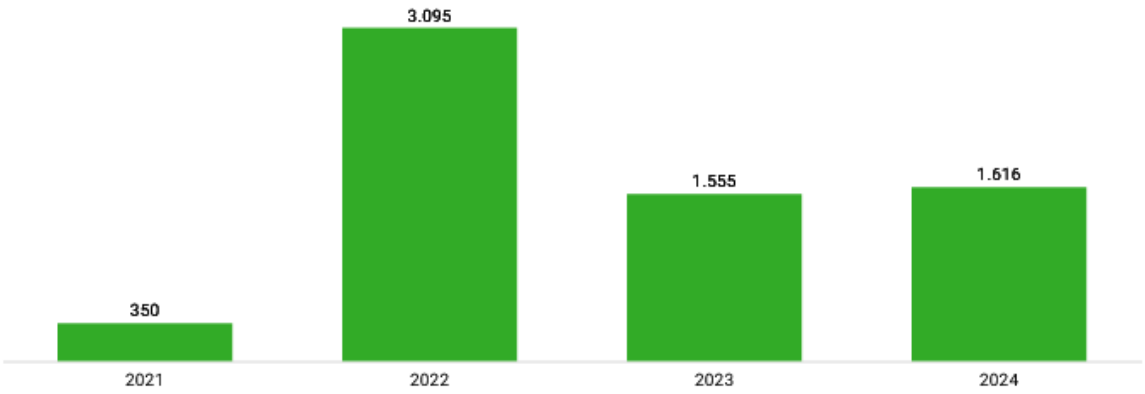

Bron: gemeente Utrecht

Energieambassadeurs

Een laagdrempelige manier van bewoners informeren gaat via energieambassadeurs. Zij helpen woningeigenaren met het verduurzamen van hun woning door bijeenkomsten, webinars, workshops en andere informatieactiviteiten. En waar gevraagd gaan ze ook op huisbezoek.
Vanaf 2025 zetten we in op verbreding van het netwerk voor en door bewoners. Naast Energie-U zijn er ook andere netwerkpartijen (zoals Buurkracht, LSA, EnergieSamen en diverse buurtinitiatieven) en bewoners actief in Utrecht. We zoeken de samenwerking en werken toe naar een stadsdekkend netwerk.

Aantal gesprekken energieambassadeurs, 2021-2024

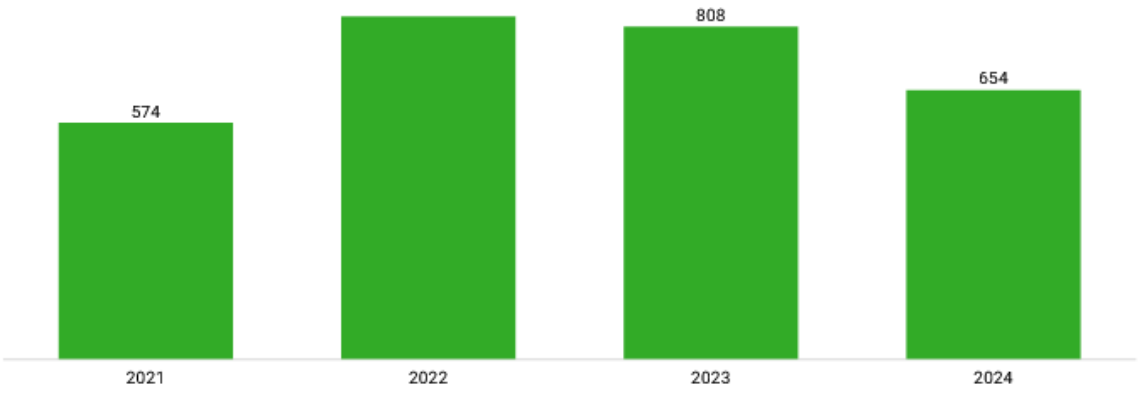

Bron: Energie-U

Energieadviseurs

Een woningeigenaar (incl. een mini-VvE en een kleine particuliere verhuurder) kan via de gemeente een energieadvies aan huis aanvragen, zo nodig aangevuld met trajectbegeleiding voor de uitvoering van maatregelen. Als tegemoetkoming in de kosten bieden wij hiervoor subsidie aan: mits de bewoner op basis van het advies één of meerdere energiemaatregelen uitvoert. Het aantal adviesaanvragen is stabiel ten opzichte van de periode voor de energiecrisis (2021). In 2024 hebben we als pilot ca. 100 energieadviezen, zonder noodzakelijke subsidieaanvraag, gekoppeld aan de stadsbrede collectieve inkoopactie voor isolatiemaatregelen. Hier is volop gebruik van gemaakt.

Aantal energieadviezen, 2021-2024

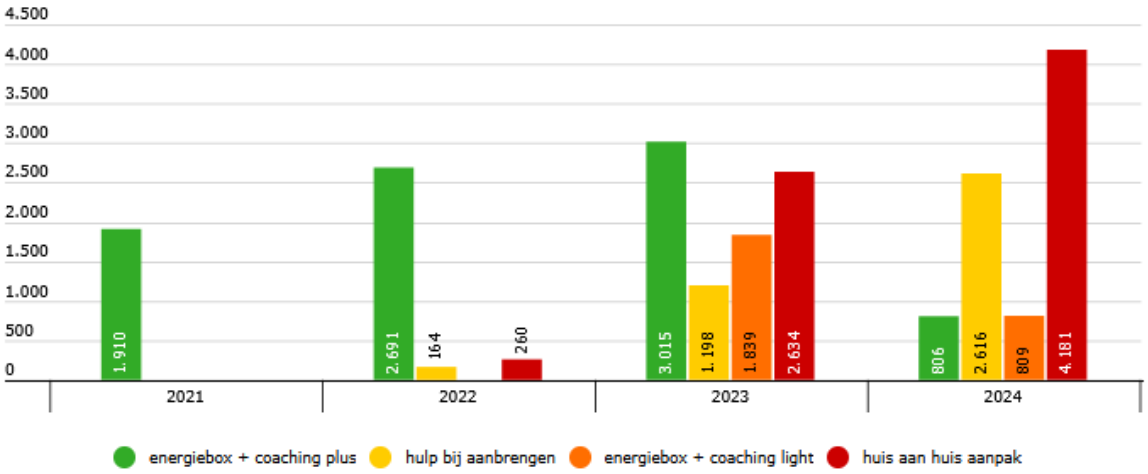
Bron: gemeente Utrecht, inclusief trajectbegeleiding en VVE's

Energieboxen

Energiebesparing voor kwetsbare huishoudens (energiearmoede) wordt gerealiseerd door middel van de energiebox met kleine energiebesparende maatregelen, inclusief een energiecoachingsgesprek en zo nodig klushulp bij het aanbrengen (installatie). Hiermee kan direct energie (en dus ook geld) worden bespaard. Dit instrument en bijhorende methodiek is de afgelopen jaren doorontwikkeld en geïntensiveerd in omvang vanwege de energiecrisis.

Om de moeilijker bereikbare bewoners te helpen, is afgelopen periode met name ingezet op een huis aan huis-aanpak in samenwerking met woningcorporaties. Iedere maand werden er energiebox-actiedagen georganiseerd, waarbij energiecoaches langs de deuren gingen. Daarnaast zijn de groepsbijeenkomsten verder ontwikkeld, vaak in samenwerking met informele -en cultuurgebonden wijknetwerken, zodat ook hier maatwerk verleend kon worden. De verschuiving van individuele aanmeldingen naar de proactieve huis-aan-huis aanpak en ondersteuning bij aanbrengen installatie is terug te zien in de cijfers. Er zijn er 15 gegeven.

Energieboxen met coaching, 2021-2024

Bron: gemeente Utrecht

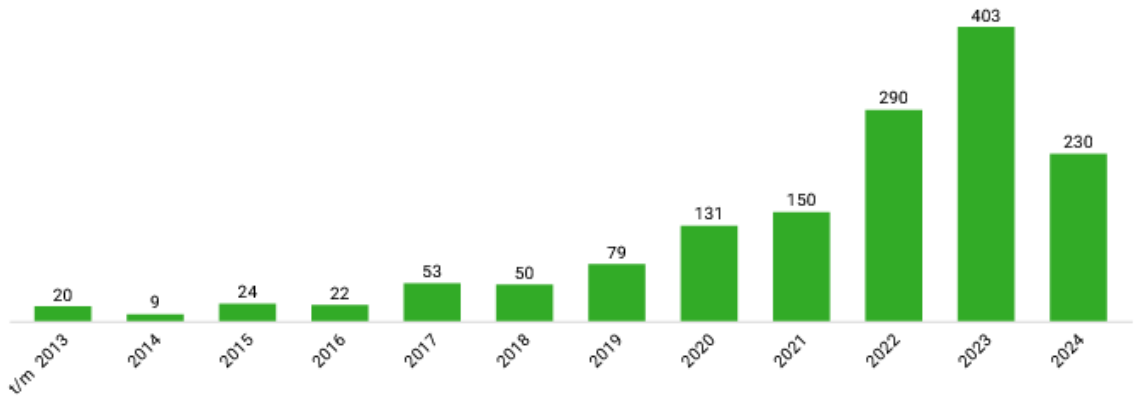
Duurzaamheids-en stimuleringsregelingen

De gemeente biedt een duurzaamheidslening met lage rente (1,7%) aan voor woningeigenaren van eengezinswoningen. Met deze lening kunnen energiebesparende maatregelen aan de woning worden gefinancierd. Met name voor de doelgroep zonder eigen middelen en zonder de mogelijkheid om een bouwdepot aan te spreken of eenvoudig de hypotheek open te breken is deze regeling interessant. De verstrekking van de duurzaamheidslening verloopt via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn). Het aantal leningen heeft met 230 aanvragen in 2024 nog steeds een stijgende lijn t.o.v. de jaren voor de energiecrisis. (100 aanvragen in 2021). Tijdens de energiecrisis (2022 en 2023) werden er meer leningen aangevraagd (resp. 290 en 403), omdat meer bewoners toen, gedreven door de hoge energieprijzen, maatregelen troffen. Verder biedt het Warmtefonds van het Rijk sinds eind 2022 ook de Energiebespaarlening aan. Eigenaar-bewoners met een verzamelinkomen onder de 60.000 euro betalen 0% rente voor deze lening. Deze doelgroep valt daarmee af voor de duurzaamheidlening. Het gemiddelde leenbedrag is ca. 10.000 euro per aanvraag. De verwachting is dat het aantal aanvragen in 2025 gelijk blijft.

Sinds eind februari 2024 bieden we ook kleine VvE's (t/m 7 appartementen) de mogelijkheid van een lening aan: de stimuleringslening. Er zijn in 2024 11 leningen aangevraagd en 5 toegekend voor een totaalbedrag van € 262.600,- (gemiddeld € 13.800 per appartement). De overige 6 waren nog in behandeling. De meeste aanvragen in 2024 komen uit de pilot isolatieaanpak kleine VvE's, één aanvraag kwam van buiten de pilot. We verwachten in 2025 meer aanvragen omdat de lening ook actief wordt gepromoot in onze actieve aanpak kleine VvE's die we dit jaar gaan starten.

Dit financieringsinstrument is aanvullend op de financiële regelingen van het Rijk via het Warmtefonds. Mogelijk stopt het Warmtefonds eind 2025.

Aantal duurzaamheidsleningen, t/m 2024

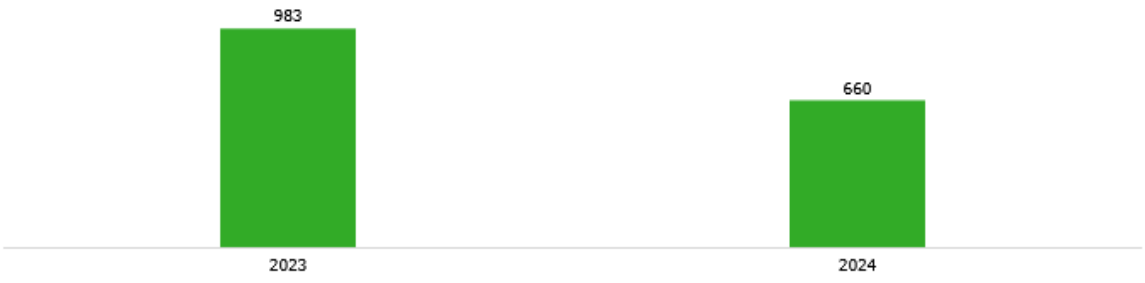

Bron: gemeente Utrecht

Witgoedregeling

In februari van 2023 is de gemeente gestart met een witgoedregeling voor Utrechtse huishoudens met een U-pas. Het doel van de witgoedregeling is om zoveel mogelijk kwetsbare huishoudens te voorzien van een energiezuinige koelkast. De actie was in 2023 tijdelijk stilgezet door het faillissement van de BCC (partner). Inmiddels is er een nieuwe partij en is de regeling weer actief i.s.m. de Mediamarkt. Bewoners kunnen nu ook op 2 locaties terecht voor het verzilveren van de U-pas voucher (The Wall en Hoog Catharijne). Dit verhoogt de bereikbaarheid voor bewoners om deel te nemen aan deze regeling. Naast reguliere communicatie is er eind 2024 extra communicatie inzet geweest naar alle U-pas houders die nog geen gebruik hadden gemaakt van de voucher. In totaal is voor 1000 pashouders een voucher beschikbaar. U-pas houders die nog geen gebruik hebben gemaakt van de regeling hebben hier geen behoefte aan of hebben meer tijd nodig om tot uitvoering over te gaan. De actie is in ieder geval verlengd t/m juni 2025.

Witgoedregeling

Regeling is in februari 2023 gestart. Bron: gemeente Utrecht

Inkoopacties

We organiseren periodiek collectieve inkoopacties, hiervoor werken we samen met het Regionaal Energie Loket (REL). Dat doen we stadsbreed en voor diverse doelgroepen. We ontzorgen alle eigenaar-bewoners bij het kopen en realiseren van energiemaatregelen. Tevens bieden we op basis van SPUK-middelen van het Rijk gratis isolatiemaatregelen voor lage inkomens (Energietoeslag/U-Pas) en geven we korting aan eigenaar-bewoners met een slecht geïsoleerde woning met een WOZ-waarde onder het gemiddelde.

Jaarlijks evalueren we hoe we de acties verder kunnen verbeteren. Zo blijkt uit evaluatie in 2024 dat meer focus op maatregelen tot een beter resultaat leidt. In 2025 organiseren we een stadsbrede actie zon (voorjaar) en isolatie (najaar). Tevens organiseren we een actie speciaal voor monumenten, gekoppeld aan de Open monumentendag september. Verder starten we in lijn met de gratis isolatieacties voor de lage inkomensgroep met eengezinswoningen een dergelijke actie voor de lage inkomensgroep in een kleine VvE.

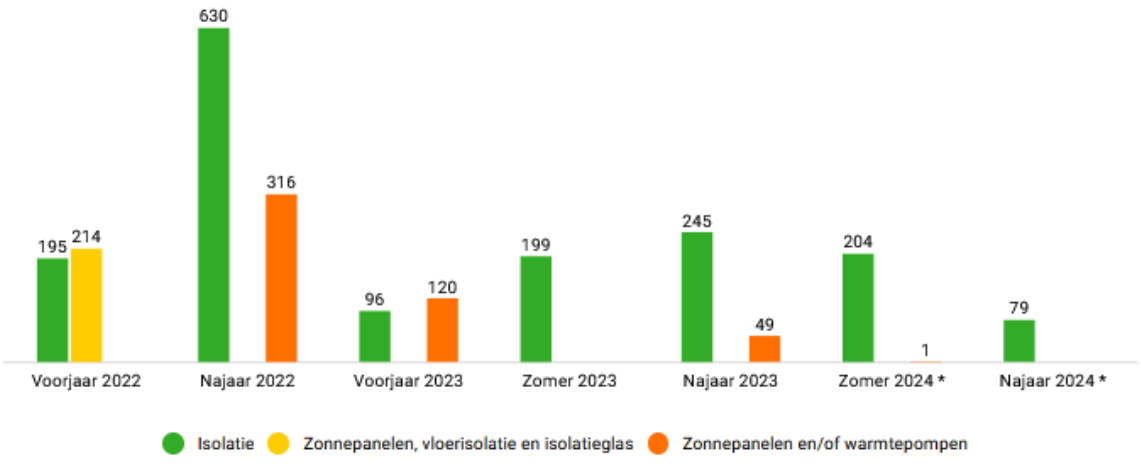
Uit evaluatie blijkt ook dat een groep bewoners liever zelf aan de slag wil. Daarvoor hebben we een aparte subsidieregeling ontwikkelt. Daardoor kunnen eigenaar-bewoners met een slecht geïsoleerde woning met een lage WOZ-waarde, ook zelf korting (buiten de inkoopactie om) in de vorm van subsidie aanvragen.

Individuele isolatiesubsidie

We hebben sinds mei 2024 een individuele isolatiesubsidie voor eigenaar-bewoners van een eengezinswoning of kleine VvE met een slecht geïsoleerde lage WOZ-woning (<488.000 euro peiljaar 2022). In 2024 is er 109 keer gebruik gemaakt van deze regeling. Vanaf maart 2025 kunnen ook bewoners uit grote VvE's gebruik maken van deze regeling, mits het om een individuele maatregel gaat die niet onder de VvE valt. Voor collectieve maatregelen binnen grote VvE's wordt een aparte regeling opgezet.

Steeds meer bewoners weten deze subsidieregeling te vinden en dit is dan ook een mooie aanvulling op de reeds bestaande regelingen en acties.

Inkoopacties, 2022-2024

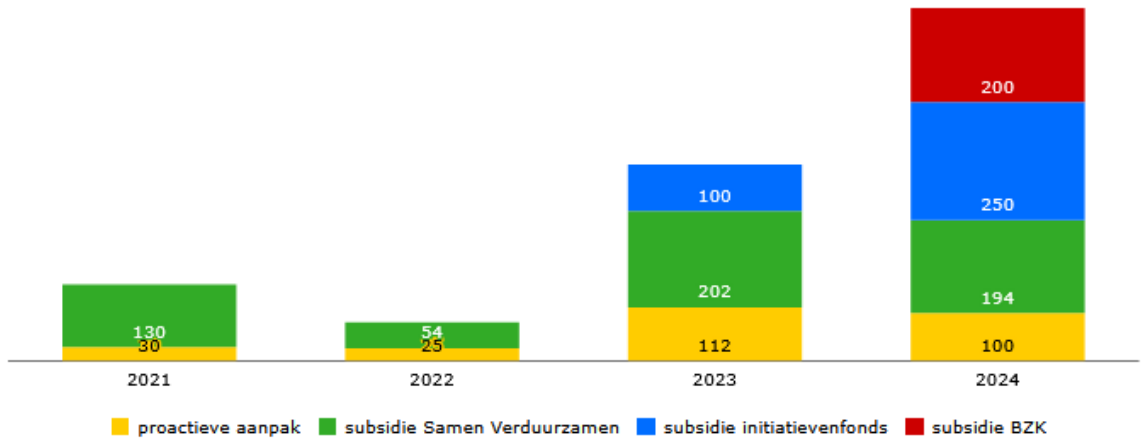
* de resultaten van deze acties lopen nog door, dus zullen nog hoger worden. Bron: gemeente Utrecht

Samen verduurzamen

We stimuleren bewonersgroepen en -initiatieven met Samen Verduurzamen acties om op natuurlijke momenten (o.a. verbouwing, renovatie, gespikkeld bezit, buurtaanpak aardgasvrij) samen aan de slag te gaan. We doen dat enerzijds met proactieve acties, waarbij we kansen in buurten signaleren en een begeleider koppelen aan een groep eigenaar-bewoners in die buurten. Anderzijds door actieve bewonersgroepen te wijzen op de subsidieregeling Samen Verduurzamen, waar ze voor ondersteuning en advies middelen kunnen aanvragen. Ook wijzen we actieve bewonersgroepen op andere interessante regelingen (initiatievenfonds gemeente en provinciale regeling).

De proactieve aanpak begint steeds beter te lopen. We werken momenteel aan versterking van het netwerk in de stad. Dit doen we in samenwerking met de netwerkpartijen uit de landelijke participatiecoalitie (o.a. Buurkracht, NMU, Energie-U, LSA), zie hebben subsidie van BZK daarvoor ontvangen. Ook betrekken we bewonersinitiatieven en actieve bewoners (o.a. energieambassadeurs) hierbij. We verwachten dat dit in 2025 tot een stijging van het aantal proactieve acties gaat leiden. In aanvulling op de proactieve acties overwegen we om de subsidieregeling Samen Verduurzamen laagdrempeliger te maken.

Samen verduurzamen, 2021-2024

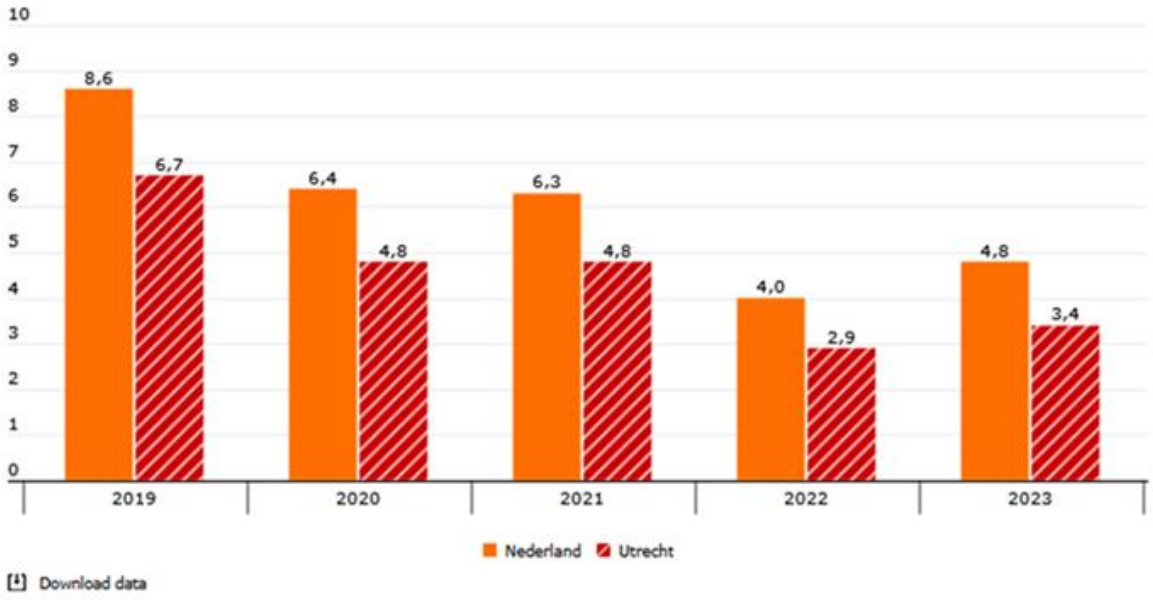

Bron: gemeente Utrecht.

Energiespreekuur

Het energiespreekuur is tijdens de energiecrisis ontwikkelt en wordt uitgevoerd door bevlogen energie vrijwilligers van U-Centraal. Bewoners kunnen op een laagdrempelige manier vragen stellen over de energierekening en verschillende energiecontracten. Ook geeft het energiespreekuur inzicht in energieverbruik, tips om te besparen en informatie over diverse regelingen die er zijn rondom energiekosten (Energiebox - bijzondere bijstand energiekosten – Warmtefonds). Het energiespreekuur is iedere dinsdagochtend op de locatie van de Geldzaak (Steenweg 20) of indien nodig wordt een huisbezoek afgelegd. In 2024 is er 90 keer gebruik gemaakt van het spreekuur.

Percentage huishoudens met energiearmoede

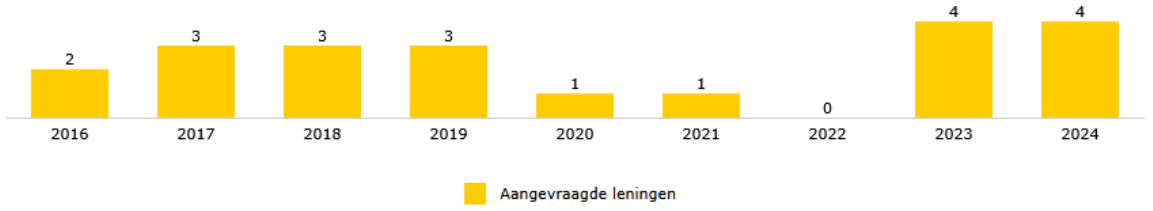

Bron: CBS en TNO

Definitie energiearmoede: Laag inkomen met óf hoge energierekening óf huis met lage energiekwaliteit

Landelijke energiearmoede kaart is ontwikkeld door CBS en TNO. In deze grafiek is de definitie van energiearmoede weergegeven met 'betaalbaarheid en huiskwaliteit'.
-Laag inkomen en slechte huiskwaliteit of Laag inkomen en hoge energierekening
Utrecht laat t.o.v. Nederland een lager aantal huishoudens met energiearmoede zien. Het aantal is licht gestegen ten opzichte van 2022 omdat bewoners in 2022 mogelijk bewuster omgingen met energie besparen vanwege de hoge energieprijzen, energiebesparende maatregelen namen en omdat er extra geld beschikbaar was voor huishoudens met een laag inkomen in de vorm van een energietoeslag en het noodfonds energie. In 2023 was er geen energietoeslag beschikbaar.

Monumenten

Bron: gemeente Utrecht

Het aantal verstrekte leningen was in 2024 vier. Het aantal verbouwingen/ aanpassingen waarbij energiebesparing een rol speelt is aanzienlijk groter, maar daar hebben we geen goede cijfers van

omdat veel van de werkzaamheden vergunningsvrij zijn, dat geldt voor isolerende beglazing (in de bestaande ramen/ sponningen) en onder voorwaarden zijn zonnepanelen in veel gevallen ook vergunningsvrij gemaakt. Daarnaast zijn er meerdere leningsvormen waaronder duurzaamheidsleningen en hypotheken waar gebruikt van kan worden gemaakt.

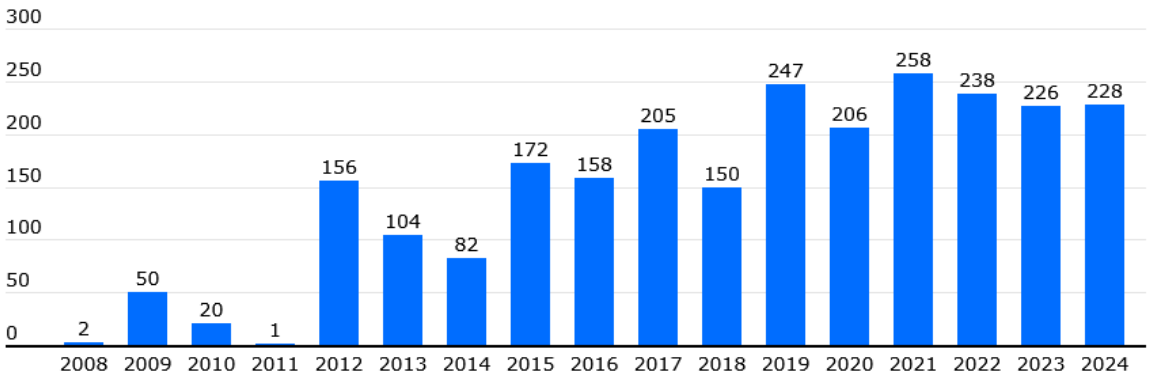
2.3 Besparen - prestaties – bedrijven

Aantal energiecontroles

In 2024 zijn 228 energiecontroles uitgevoerd bij bedrijven en maatschappelijke organisaties, wat het totale aantal controles op 2.431 brengt. Tijdens handhavingsbezoeken wordt gecontroleerd of zij alle wettelijk verplichte energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd kleiner dan vijf jaar hebben getroffen. In de praktijk betreft het vaak maatregelen op het gebied van warmteterugwinning, doelmatig beheer en onderhoud, monitoren van het energiegebruik, en het beperken van warmteverlies bij onder andere ventielen, afsluiters en leidingen. Sinds dit jaar wordt er ook gecontroleerd op het gebruik van warmtepompen. Alle bedrijven in gemeente Utrecht die vallen onder de energiebesparingsplicht worden minimaal om de 4 jaar bezocht voor een energiecontrole.

Naast deze controles verstrekken we in het kader van stimulerend toezicht informatie over een aardgasvrije en energiezuinige stad, en de verschillende hulpmiddelen waar bedrijven gebruik van kunnen maken, bijvoorbeeld als zij verder willen gaan dan het wettelijk minimum. Bedrijven worden dan doorverwezen naar het Energieloket van de gemeente voor verdere ondersteuning.

Aantal energiecontroles per jaar, 2008-2024

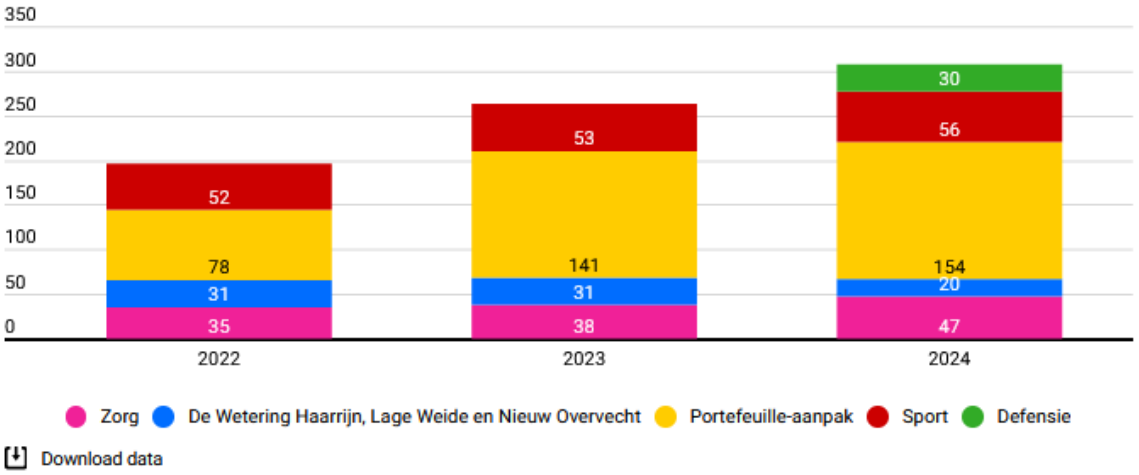

Download data

Bron: gemeente Utrecht

Bedrijven in stimuleringsaanpak energiebesparing

De gemeente Utrecht past al jarenlang een combinatie van stimulering en handhaving toe om bedrijven en maatschappelijke organisaties aan te moedigen hun uitstoot te verminderen. De grafiek toont cijfers van deelnemers in de verschillende stimuleringstrajecten. De landelijke portefeuille-aanpak is in 2023 van start gegaan. Bedrijven of instellingen kunnen door te rapporteren over Key Performance Indicators (KPI's) meer flexibiliteit en minder administratie verwachten. Dat is vooral handig als bedrijven of instellingen met twee of meer omgevingsdiensten te maken hebben. Stimuleringsaanpak, 2022-2024.

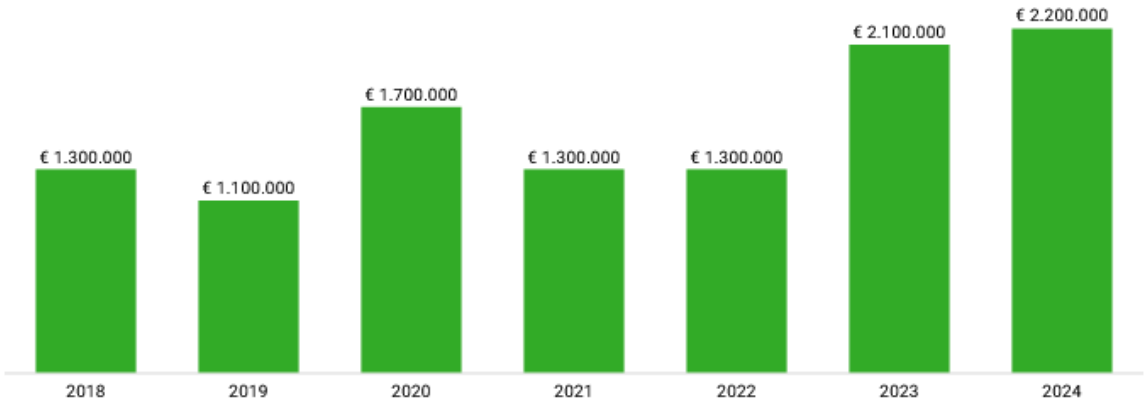

Bron: gemeente Utrecht

Energiefonds

Per eind december 2024 is het uitstaand saldo 2,2 miljoen euro, 3,3 % hoger dan eind 2023. In 2024 is de uitzet van nieuwe financieringen wat vertraagd ten opzichte van 2023, toen we een sterke stijging zagen. Landelijke ontwikkelingen zoals een onzeker politiek klimaat, lagere energieprijzen, hogere rente en netcongestie problematiek hebben bijgedragen aan een lagere investeringsbereidheid bij ondernemers. Deze trend wordt ook door andere regionale energiefondsen ervaren. Daarnaast is het Energiefonds Utrecht wellicht minder goed zichtbaar geweest in de markt door een wisseling van fondsmanagement. De uitgezette financieringen in 2024 zijn voornamelijk gebruikt voor energiebesparing, waaronder de verduurzaming van een kerk. Daarnaast is een energielening (< 50.000 euro) verstrekt voor elektrische laad infrastructuur.

Uitstaand saldo energiefonds, 2018-2024

Bron: gemeente Utrecht

Energieloket

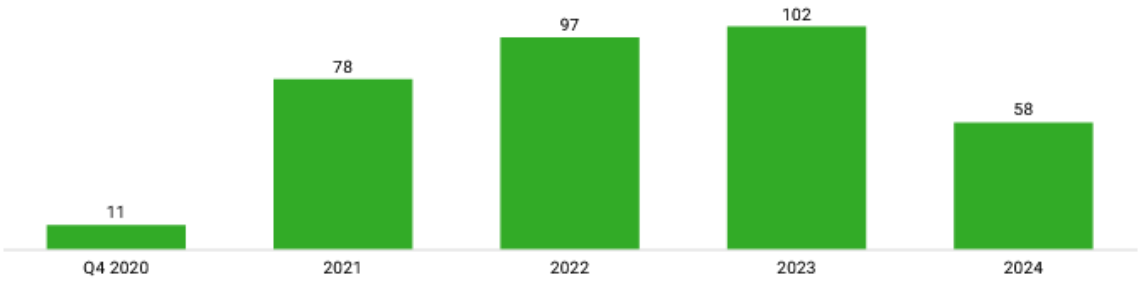
Het aantal vragen bij het Energieloket was in 2024 met 58 lager dan voorgaande jaren. Het Energieloket heeft het afgelopen jaar gewerkt aan de inrichting van een nieuw aanbod, afgestemd op de behoeften van ondernemers. Door de ontwikkeling van dit aanbod is het Energieloket het

afgelopen jaar, minder zichtbaar geweest voor ondernemers. In 2025 verwachten we met dit nieuwe aanbod een flinke toename in het aantal vragen en contacten.

We verwachten hiermee ook een toename in het aantal aanvragen van de Energieloket subsidie. In 2024 is er 1 subsidieaanvraag van € 5.000,- behandeld en goedgekeurd. Vanaf oktober 2024 zijn er 70 gratis energiescans beschikbaar gesteld voor MKB-ondernemers en 5 voor maatschappelijke organisaties. In 2024 zijn er 59 energiescans bij het MKB en 5 bij maatschappelijke organisaties uitgevoerd. De maatregelen die in deze korte periode naar aanleiding van de energiescans zijn uitgevoerd, leveren nu al een jaarlijkse CO_2 besparing van 30 ton op. Deze energiescans zijn een vast onderdeel van het aanbod van het Energieloket.

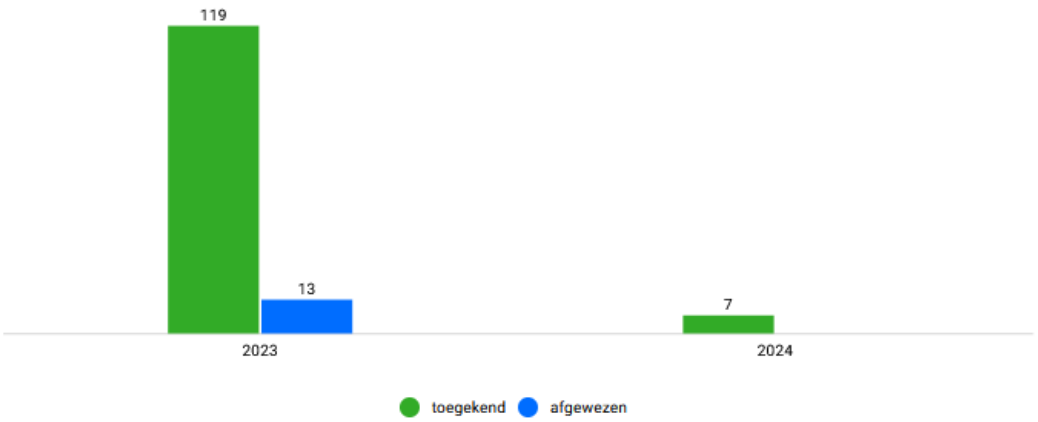
Een ander nieuw onderdeel in het aanbod van de Energiescans is de MKB-subsidieregeling voor de uitvoer van maatregelen. Deze regeling is gestart eind 2024 en is een vernieuwde en verruimde versie dan de regeling van 2024, die liep van april tot november 2023. In de laatste paar maanden van 2024 is er door 7 ondernemingen een aanvraag gedaan voor 9 verschillende maatregelen. Al deze subsidieaanvragen zijn verleend. Deze subsidie loopt door in 2025, daarmee verwachten we een flinke toename in het aantal aanvragen.

Energieloket: aantal vragen, 2020-2024

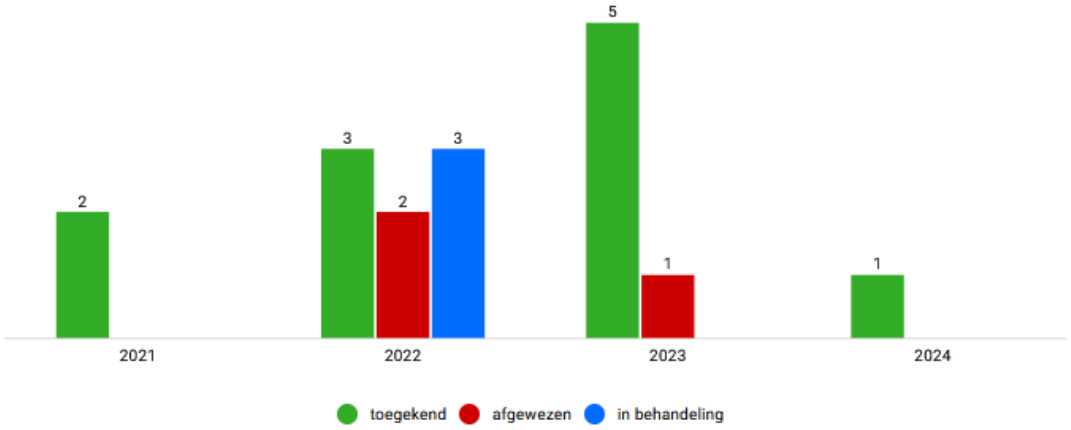
Bron: gemeente Utrecht

MKB vouchers voor besparen, 2024

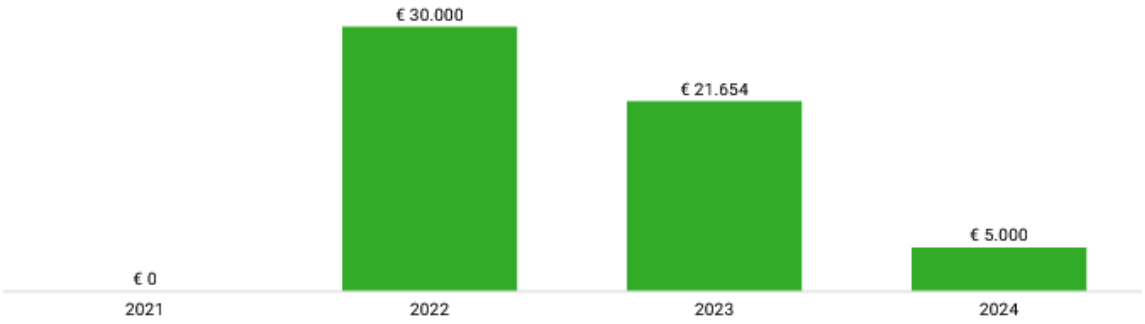
Bron: gemeente Utrecht

Subsidie aanvragen Energieloket, 2021-2024

Subsidie, advies voor het verduurzamen van bedrijven en maatschappelijke organisaties. Bron: gemeente Utrecht

Subsidie toegekend Energieloket, 2021-2024

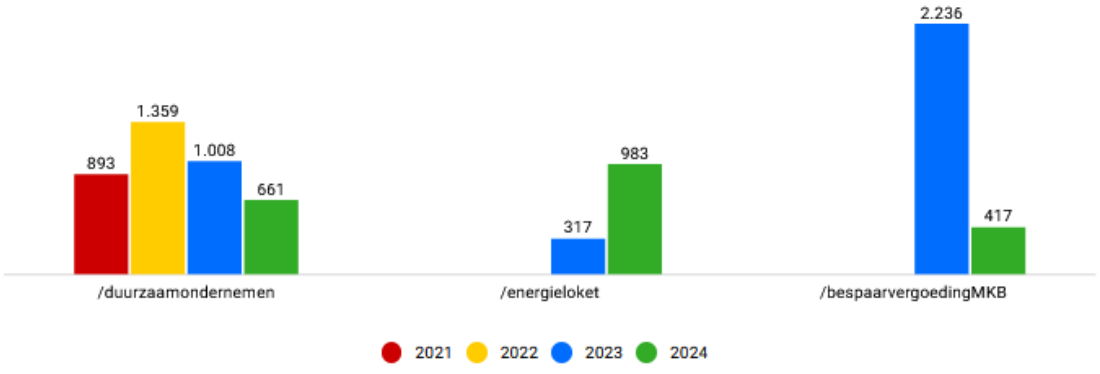

Subsidie, advies voor het verduurzamen van bedrijven en maatschappelijke organisaties. Bron: gemeente Utrecht.

Website bezoek

Hieronder de websitestatistieken van duurzaam ondernemen, energieloket en de subsidie voor energiebesparende maatregelen mkb. Dat zijn de drie sites die ook terugkwamen in de vorige editie van de Voortgangsrapportage. Met een kanttekening bij de laatste website (subsidie energiebesparing mkb). Dit is een nieuwe site, met een andere URL dan de vorige ‘energievouchers’, maar wel ongeveer zelfde strekking. De subsidie pagina van 2023 liep alleen in 2023 en de subsidie van 2024 loopt door in 2025 en is ook pas in het laatste kwartaal van 2024 gestart. We verwachten de meeste bezoeken in 2025.

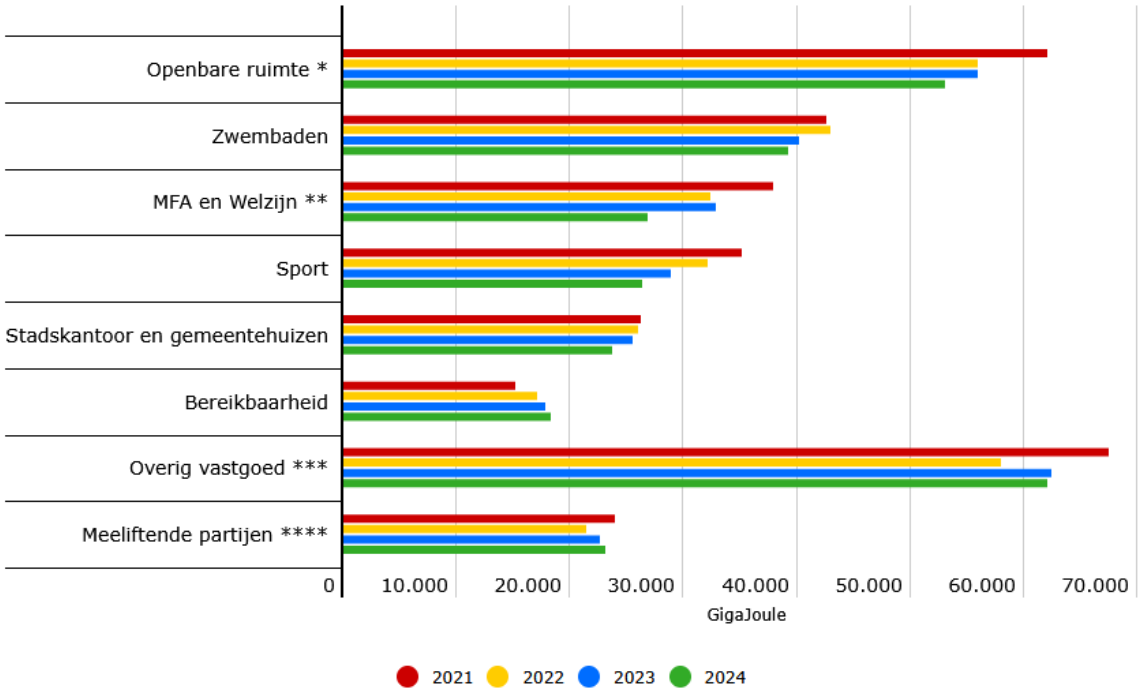
Websitebezoek, 2021-2024

Communicatie in 2023 is gericht op (nieuwe) webpagina’s: energieloket en bespaarvergoeding mkb. Bron: gemeente Utrecht

2.4 Besparen - prestaties - eigen vastgoed

Energiegebruik gemeentelijke gebouwen

Bron: gemeente Utrecht
* Openbare ruimte: o.a. openbare verlichting, gemalen, verkeersregelinstallaties, parkeerautomaten
** MFA: Multi Functionele Accommodaties
*** Overig vastgoed: o.a. overige gebouwen in beheer gemeente, tijdelijke onderwijsgebouwen
**** Meeliftende partijen: Centraal Museum, Stadsschouwburg, Utrecht Natuurlijk, Veiligheidsregio Utrecht

In 2024 betrof het totale energiegebruik van de gemeentelijke organisatie 272.407 GJ. Dit is de energie nodig om bijvoorbeeld:

- De gemeentelijke accommodaties en gebouwen te verwarmen en te verlichten;
- De riolering te laten functioneren;
- De openbare ruimte te verlichten;
- Het verkeer te managen.

Het energiegebruik in 2024 is licht afgenomen ten opzichte van 2023. Verduurzaming van gebouwen en installaties in de openbare ruimte zorgen voor een lager energiegebruik. Weersinvloeden zijn beperkt, de gemiddelde temperatuur in 2024 was nagenoeg gelijk aan 2023.

2.5 Besparen - prestaties – nieuwbouw

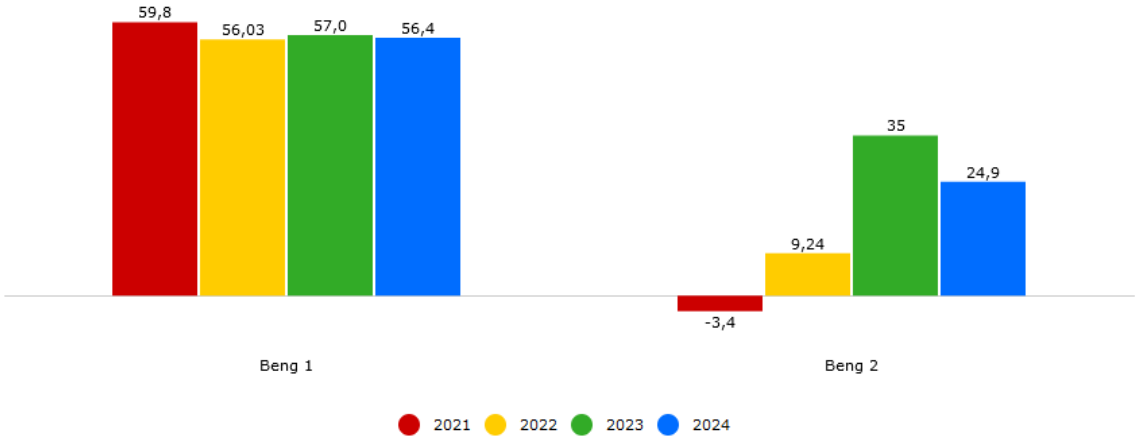
Energieprestatie nieuwbouwwoningen

Sinds 1 januari 2021 wordt BENG gebruikt als wettelijke indicator voor de energieprestatie van gebouwen. In 2024 zijn omgevingsvergunningen verstrekt voor in totaal 2761 nieuwbouwwoningen met BENG berekeningen. Voor al deze woningen geldt dat ze voldoen aan de wettelijke BENG-eisen:

- BENG 1 (energiebehoefte): afhankelijk van het woningtype en de vorm
- BENG 2 (primair fossiel energiegebruik): 30 kWh/m².jr voor grondgebonden woningen en 50 kWh/m².jr voor appartementen
- BENG 3 (aandeel hernieuwbare energie): 50% voor grondgebonden woningen en 40% voor appartementen.

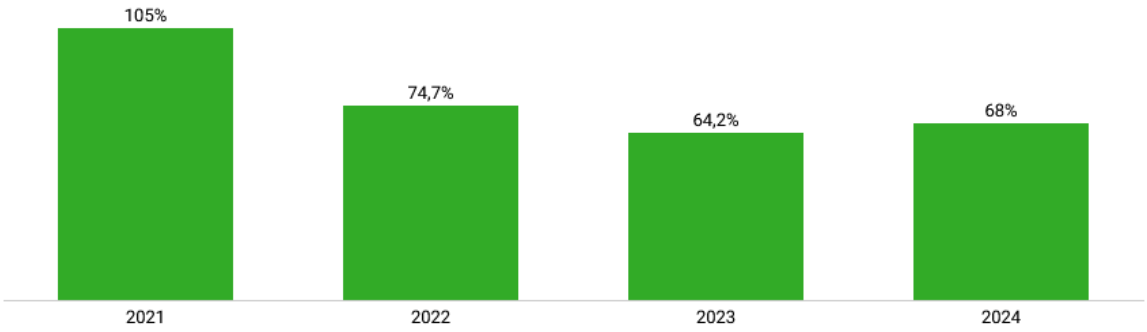
De BENG-prestatie is afhankelijk van het type woning en ook van de mate waarin de gemeente in positie is om bovenwettelijke eisen op een privaatrechtelijke manier af te dwingen. 93% van de in 2024 verstrekte vergunningen betrof het appartementen, die minder makkelijk te verduurzamen zijn. Voor appartementen gelden ruimere normen. Bovendien is 88% van de vergunde woningen zonder gronduitgifte in de markt gezet. Zonder gronduitgifte heeft de gemeente geen juridische instrumenten om bovenwettelijke energieprestaties af te dwingen.
We weten niet of de dalende lijn in de energieprestatie alleen door deze twee factoren te verklaren is. Er is ook een relatie met de bereidheid van ontwikkelaars om bovenwettelijke energieprestaties te leveren. Over het algemeen gaat dat ten koste van de investeringskosten en daar wordt door ontwikkelende partijen de laatste jaren steeds kritischer naar gekeken.

Energieprestatie nieuwbouwwoningen Beng 1 en Beng 2 (in kW/m².jr), 2021-2024

Bron: eigen berekeningen gemeente Utrecht obv vergunningen

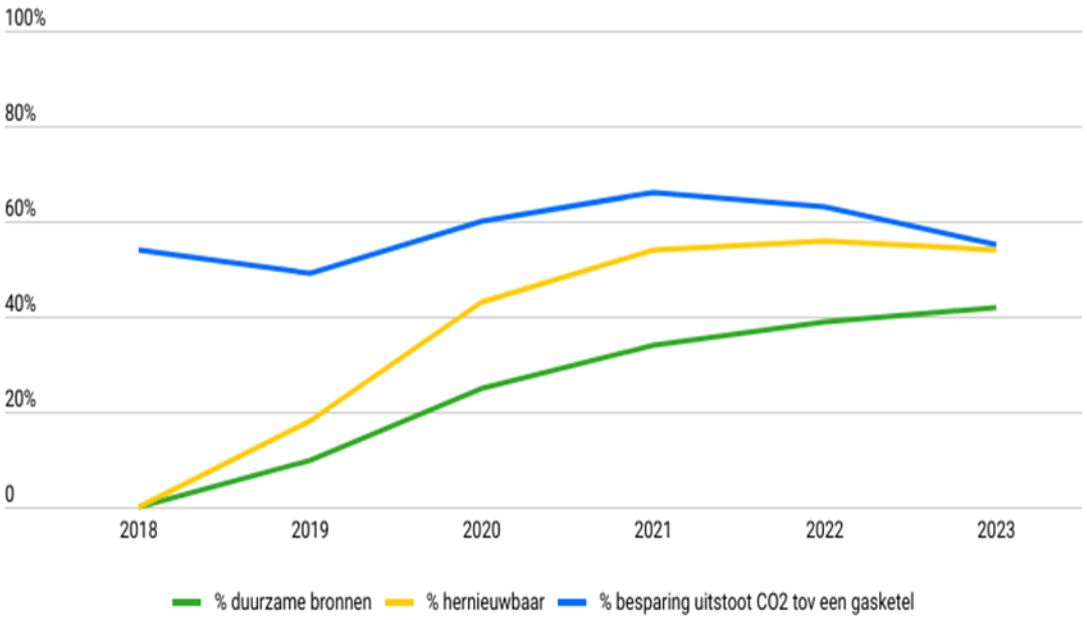
Energieprestatie nieuwbouwwoningen Beng 3, 2021-2024

Bron: eigen berekeningen gemeente Utrecht obv vergunningen

2.6 Verduurzaming energiebronnen - warmte

% duurzaamheidsindicatoren warmtenet Eneco

Bron: warmte-etiketten Eneco, die van 2024 is nog niet beschikbaar

https://infogram.com/1pkrym3np71jmmb97133egpn2gc5z6lzr3?live

Het stadsverwarmingsnet van Eneco bedient ongeveer 30% van de gebouwaansluitingen in Utrecht. Voor dit net is het plan om in 2035 100% duurzaam te leveren. Deze drie percentages in de grafiek geven aan hoever er is gevorderd in dit streven. Dit ligt op schema volgens deze cijfers. De drie lijnen in de grafiek zijn afkomstig van het warmte-etiket van Eneco:

- Groen: Het percentage duurzame bronnen geeft aan hoeveel energie wordt geleverd uit de duurzame bronnen ten opzichte van het totaal. Bij aanvang van 2023 was er nog maar 1 duurzame bron op het warmtenet, namelijk de BWI. Eind 2023 waren de eerste buffers en de warmtepomp bij de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) afgerond. Deze zullen naar verwachting een merkbare verbetering van de cijfers laten zien over het jaar 2024, maar dat is nog niet zichtbaar in deze cijfers.
- Geel: Het aandeel hernieuwbare energie geeft aan hoeveel hernieuwbare energie we gebruiken ten opzichte van het totaal aan energie-input. Aandeel hernieuwbaar gaat dus over de energie-input en aandeel duurzame bronnen gaat over de energie-output. Aandeel hernieuwbaar volgt uit de Europese rekenregels die ook in de warmtewet staan.
- Blauw: Het percentage CO_2 besparing geeft aan hoe efficiënt het totale warmtenet omgaat met energie, met name door het gebruik van duurzame bronnen, een verminderde inzet van piekketels en een betere benutting (uitkoeling) bij de gebruikers.

Het stadsverwarmingsnet wordt gevoed door de aftapwarmte (restwarmte) van elektriciteitscentrale en de biowarmte-installatie (BWI). De BWI kan, wanneer deze het hele jaar door volledig kan draaien, ongeveer 1.600.000 GJ aan warmte leveren. Het percentage van deze duurzame bronnen in het Utrecht-Nieuwegein-net is hangt af van verschillende onderdelen:

1. De hoeveelheid onderhoud die nodig was in dat jaar (in 2021 was er nog veel opstartonderhoud geweest, omdat het eerste volledige jaar was). De totale energievraag van het hele Utrecht-Nieuwegein-net (ongeveer 3.800.000 GJ in 2023).
   Het percentage van de tijd dat de BWI maximaal kan worden benut. Dit percentage is lager als er in de zomer minder warmtevraag is dan de BWI kan leveren, en als er minder opslagmogelijkheden in het net zijn.

Naast dit stadsverwarmingsnet is er ook een net op het Utrecht Science park en een WKO net in Leidsche Rijn centrum. Tevens komen er in de nieuwbouw nieuwe netten bij op basis van WKO en een andere duurzame bronnen.
Ongeveer 60% van de gebouwen in Utrecht heeft nog een gasaansluiting.

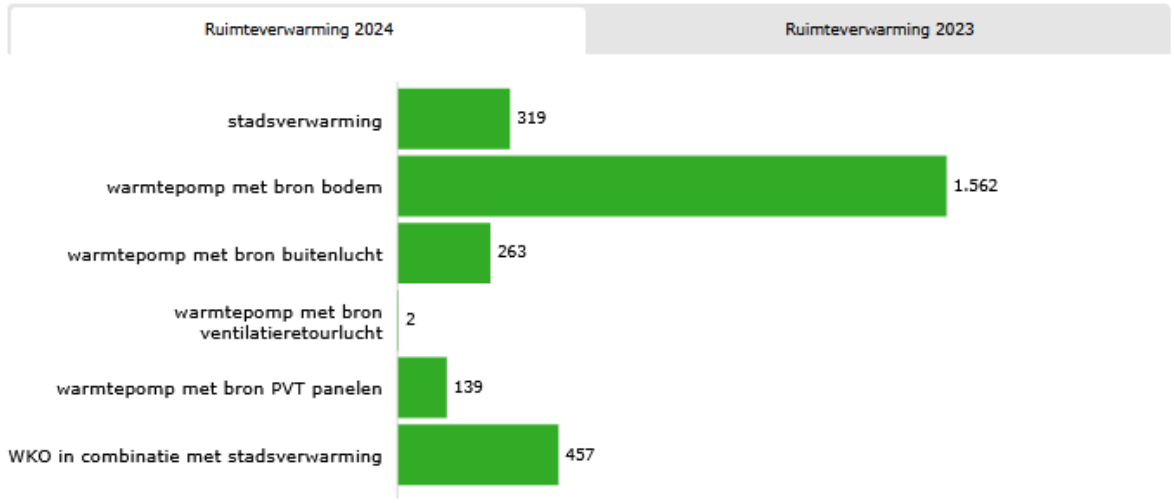
Warmtevoorziening nieuwbouwwoningen

In onderstaande grafiek is te zien dat van de 2.742 in 2024 vergunde nieuwbouwwoningen:

- 72% wordt verwarmd met een warmtepomp – met diverse bronnen
- 28% wordt verwarmd met stadsverwarming, al dan niet in combinatie met Warmte Koude Opslag (WKO)).

Warmtepompen, gecombineerd met bodemenergie zijn zowel qua duurzaamheid als qua netbelasting de beste manier van ruimteverwarming. Toepassing van stadsverwarming zonder WKO is de minst gewenste warmtevoorziening. Temeer omdat dat de enige vorm van warmtevoorziening is, waarmee niet gekoeld kan worden.

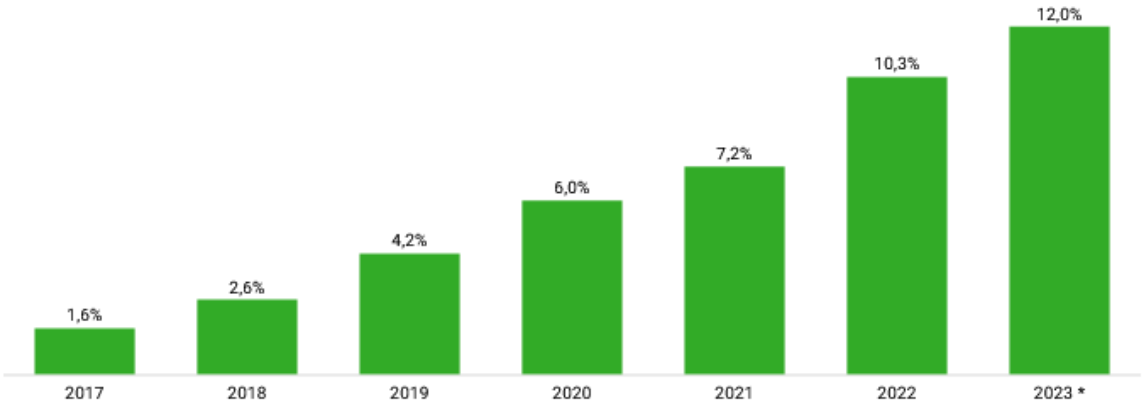
Warmtevoorzieningen nieuwbouwwoningen, 2024

Bron: eigen berekeningen gemeente Utrecht obv vergunningen

2.7 Verduurzaming energiebronnen – elektriciteit

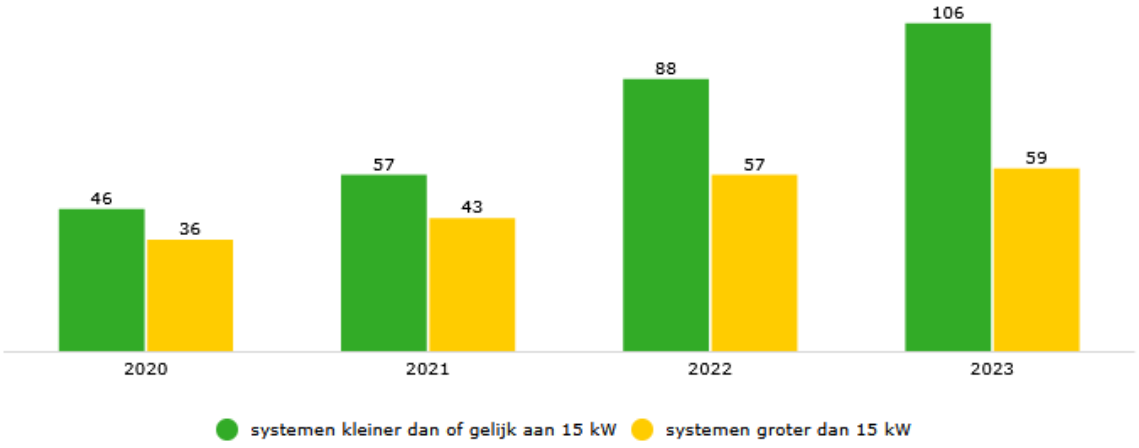
% Hernieuwbare elektriciteit

Bron: Klimaatmonitor tot en met 2022. Voor 2023* is een inschatting gemaakt op basis van de Klimaatmonitor

Tot en met 2023 zijn zon op dak en zonnepark Meijewetering de enige hernieuwbare bronnen voor elektriciteit in de gemeente. In 2022 werd 10,3% van alle stroom op hernieuwbare wijze opgewekt Voor 2023 is een inschatting gemaakt op basis van de bekende hoeveelheid hernieuwbare energie van zonnestroom gedeeld door het totaal elektriciteitsverbruik. Hierdoor komt het percentage uit op 12,0%.

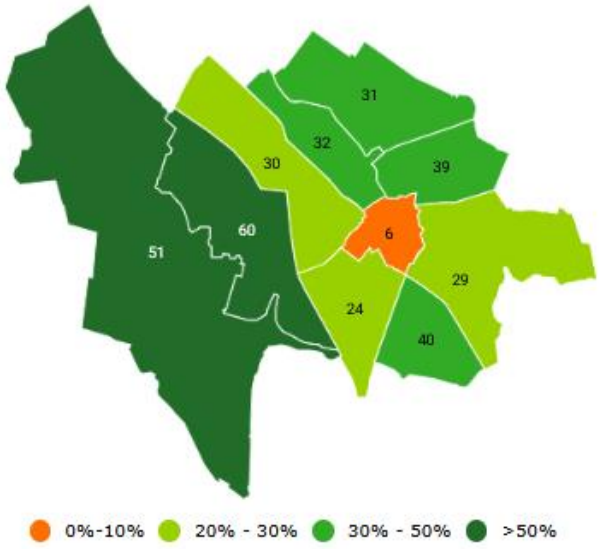
Opgewekte zonnestroom

De groei van kleine zonne-energiesystemen (20%) met minder dan ongeveer 45 panelen was kleiner dan in 2022, maar vergelijkbaar met de groei in 2021. In 2023 is de groei van grote systemen voor zonne-energie (op bedrijfsdaken) gestagneerd als gevolg van netcongestie. In april 2025 worden de data over 2024 bekend en we verwachten voor dat jaar ook een stagnatie voor grote systemen. Na 2023 is een groei van 16% per jaar nodig om het RES-bod van 168 GWh in 2030 te realiseren.

Daken met zonnepanelen

Aandeel daken met zonnepanelen per wijk

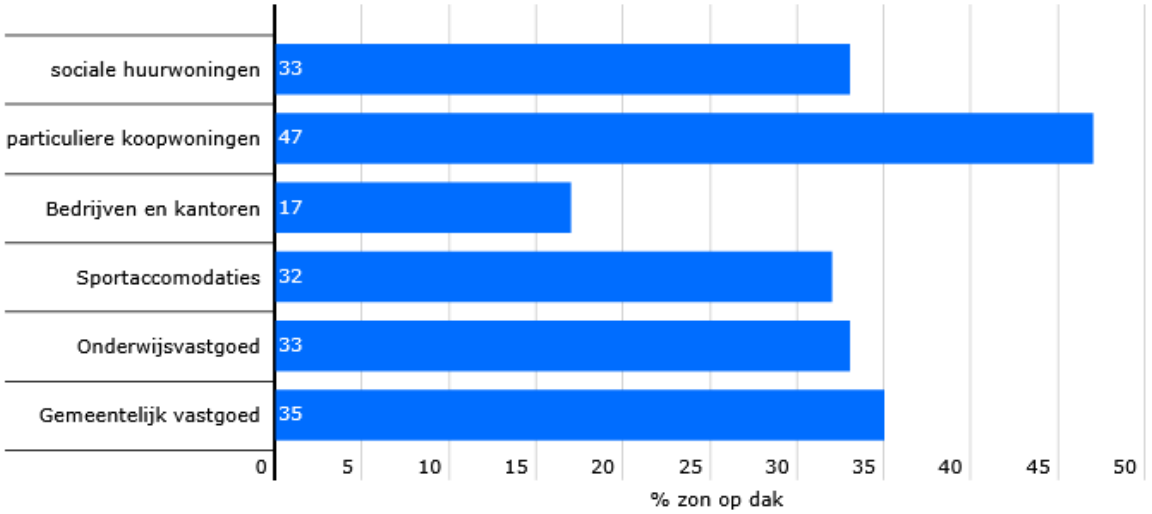
Download data

Bron: gemeente Utrecht

Er is op basis van luchtfoto's van mei – juli 2024 bepaald dat er op 38% van alle daken zonnepanelen lagen. Doordat een andere methode is gebruikt en de techniek is verbeterd, zijn de cijfers niet met voorgaande jaren te vergelijken. In Leidsche Rijn en Vleuten-de Meern hebben relatief de meeste gebouwen een zonnepaneel. De historische gebouwen in de binnenstad blijven achter op het gemiddelde.

Aandeel daken met zonnepanelen van diverse groepen

Op 47% van de koopwoningen liggen zonnepanelen, bij sociale huurwoningen is dat 33%. Bij bedrijven op grote bedrijventerreinen liggen op 22% van de daken zonnepanelen, op overige bedrijven is dat bij 16% het geval. Bij alle bedrijven samen is het 17%.

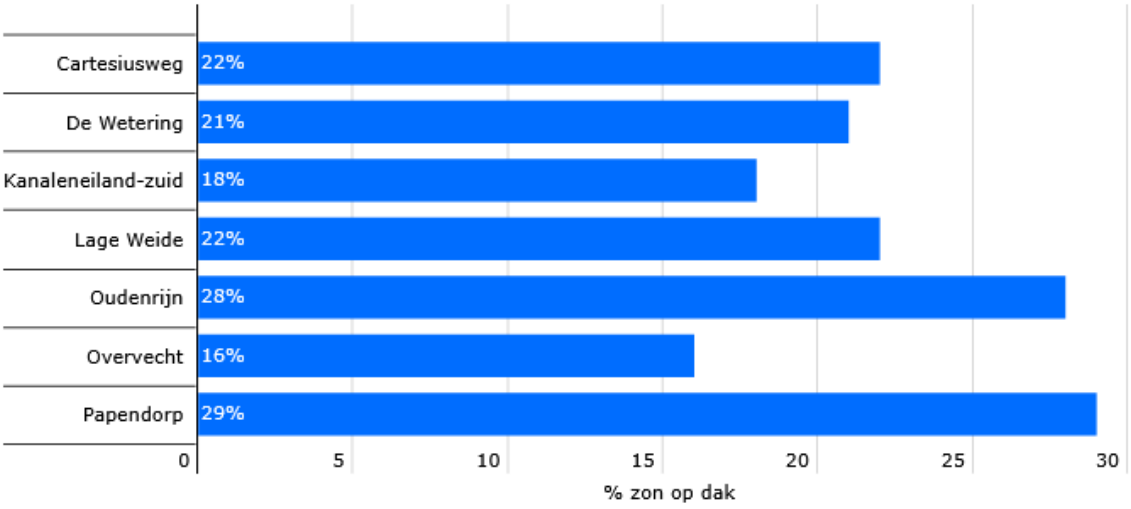
Download data

Bron: gemeente Utrecht

Aandeel daken met zonnepanelen van bedrijventerreinen

In Lage Weide ligt op 22% van de daken een zonnepaneel. De oppervlakte hiervan maakt meer dan twee derde uit van alle zonnepanelen op bedrijventerreinen. Papendorp (29%) en Oudenrijn (28%) hebben het hoogste percentage daken met zonnepanelen.

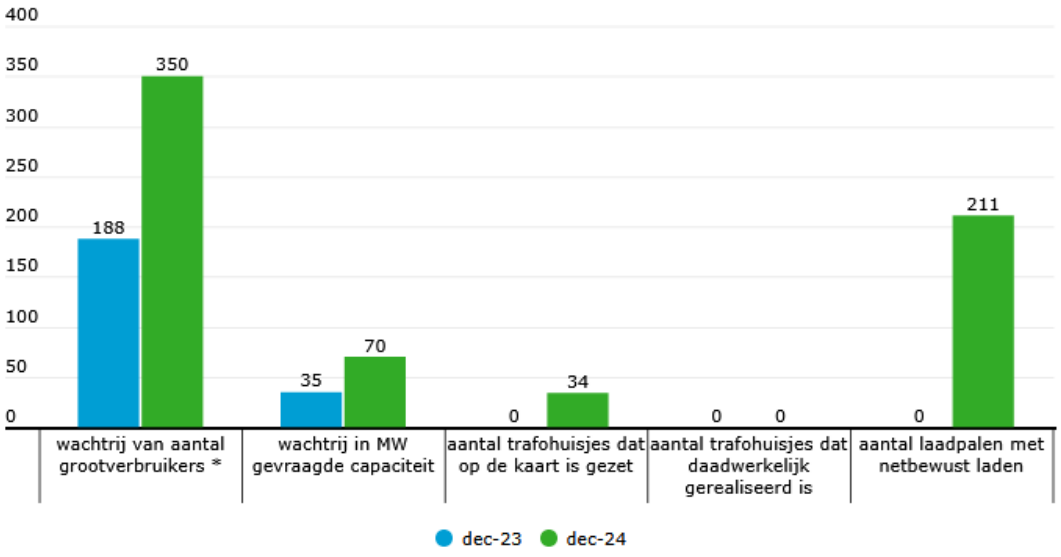
Netcongestie

Download data

Bron: gemeente Utrecht

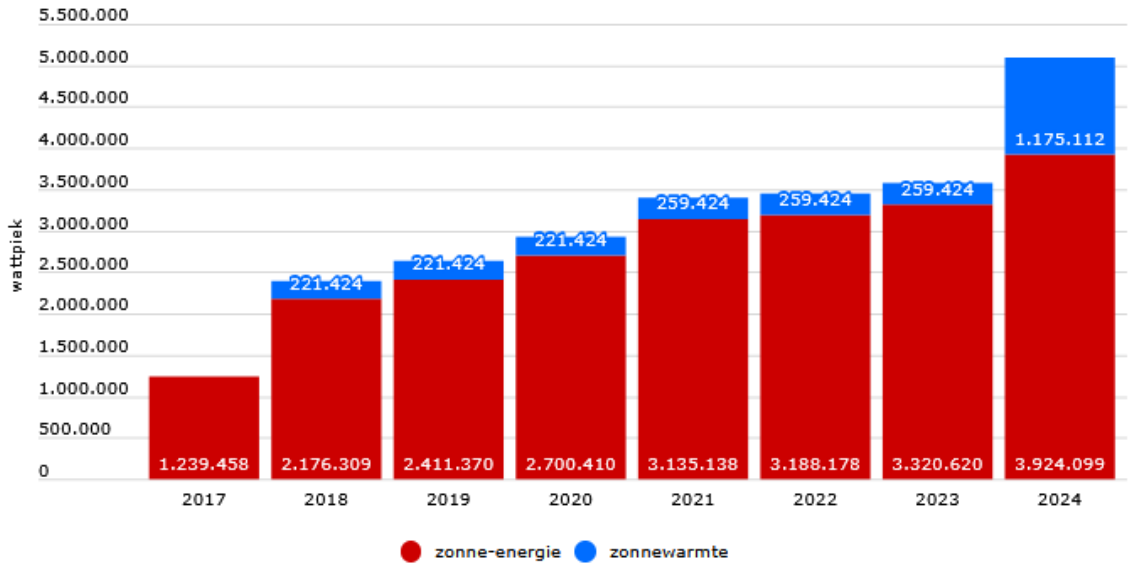
Er is een proces ingericht voor de inpassing van de traforuimtes. Deze is vastgelegd in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Stedin. We hebben samen met Stedin aan een locatiekaart gewerkt voor de buurten. Voor twee van de vijf buurten zijn de locaties vastgesteld. In 1 buurt zijn recent de uitvoeringswerkzaamheden gestart.
Eind 2024 zijn alle publieke laadpalen technisch in staat om hun stroomafgifte af te stemmen op de netbelasting. In 2024 is netbewust laden voor het eerst grootschalig toegepast op 210 laadpalen waarbij een gemiddelde piekreductie van 20% tot 25% is behaald.

Bron: Stedin, gemeente Utrecht
* Voor de drie Stedin-stations Ouderijn, Utrecht Lage Weide en Utrecht Merwedekanaal met verzorgingsgebied gemeente Utrecht

2.8 Verduurzaming eigen vastgoed

Geïnstalleerde zonne-energie

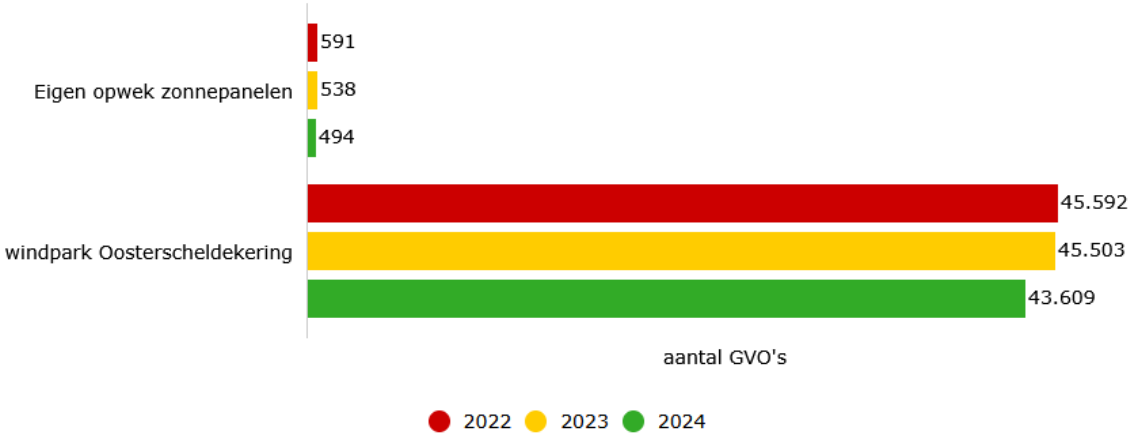

Download data

Bron: gemeente Utrecht

Er is in totaal 3.924.099 wattpiek aan elektrisch vermogen geïnstalleerd. Daarnaast zijn er zonnepanelen die naast elektrisch vermogen ook thermisch vermogen (warmte) kunnen opwekken. Er is in totaal 1.175.112 wattpiek aan thermisch vermogen geïnstalleerd. In 2024 is de Sportcampus Leidsche Rijn aardgasvrij en energieneutraal gemaakt door 700 zonnepanelen en door waterbuffers, die gevoed worden door 300 zonnecollectoren. Dit verklaart de volledige stijging van zonnewarmte en bijna de helft van de zonne-energie stijging.

Herkomst ingekochte elektriciteit

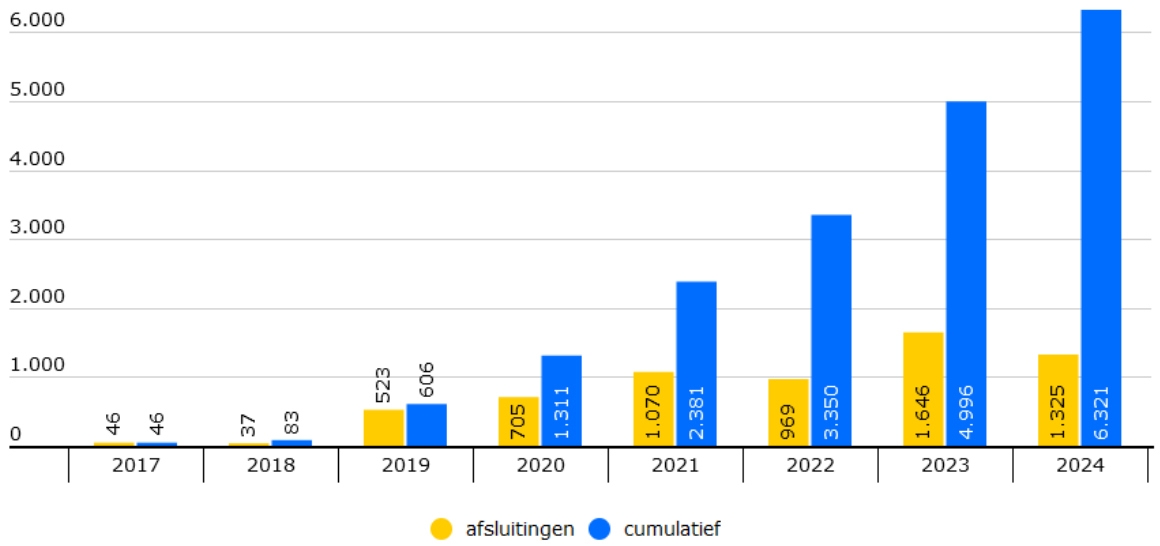

Download data

Bron: Greenchoice / gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht heeft een energiecontract met Greenchoice voor de levering van duurzame elektriciteit. Alle elektriciteit die niet zelf wordt opgewekt met zonnepanelen op de gemeentelijke daken wordt door Greenchoice geleverd vanuit nieuw gerealiseerde windpark Oosterscheldekering, waarmee de gemeente een bijdrage leverde aan de ontwikkeling van additionele windenergie. In 2024 heeft Greenchoice 44.102.794 kWh geleverd aan de gemeente. Op 62 gemeentelijke daken liggen zonnepanelen waarmee in 2024 ongeveer 3,3 miljoen kWh is opgewekt, 7,5% van de gemeentelijke stroombehoefte werd dus met zonne-energie opgewekt. Wanneer een gebouw meer zonne-energie opwekt dan dat het zelf gebruikt ontstaat er een Garantie van Oorsprong (GVO). Met deze GVO`s verduurzamen we een deel van ons elektriciteitsgebruik.

2.9 Aardgasvrij maken van gebouwen

Download data

Bron: Centrale aansluitingen register - via Stedin

Aantal bestaande woningen afgesloten van aardgas

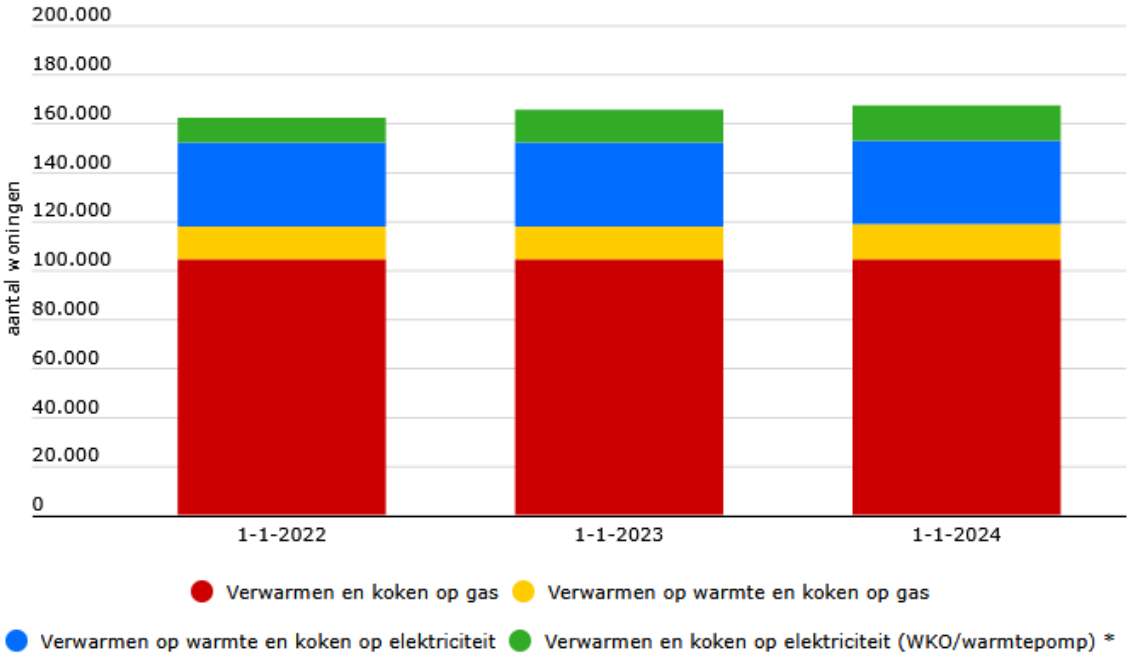
In bovenstaande grafiek zijn data uit het landelijke centrale aansluitingen register opgenomen. Het zijn woningen waar de gasaansluiting verwijderd is én er nog wel een elektriciteitsaansluiting is.

Hiermee is een eerste begin gemaakt met de transitie. De versnelling verwachten we pas nadat de eerste uitvoeringsplannen voor aardgasvrije wijken worden gerealiseerd. In de Transitievisie warmte I en II staat de doelstelling opgenomen dat het aantal gebouwen afgesloten van het aardgasnet in 2035 40.000 is.

Warmte- en kookaansluitingen woningen

Aan het begin van 2024 zijn er ruim 104.000 woningen met een aansluiting op aardgas voor verwarming. Daarnaast zijn er bijna 15.000 woningen die gas alleen gebruiken om te koken. Vanaf 2018 is het verplicht nieuwbouwwoningen op een duurzaam alternatief voor gas aan te sluiten. In totaal zijn er nu ruim 48.000 woningen zonder gasaansluiting. Utrecht heeft met Nieuwegein en Almere een van de hoogste percentages woningen zonder gasaansluiting (29%) van Nederland. In heel Nederland is het aandeel woningen zonder een gasaansluiting begin 2022 ongeveer 10%. Tot en met einde 2024 zijn er in Utrecht ruim 6.000 bestaande woningen en gebouwen op particulier initiatief van het aardgas afgesloten.

Als het 'Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie' in werking treedt, krijgt de gemeente de beschikking over de aansluitgegevens van de netbeheerders en warmtebedrijven. Tot dan toe zijn deze aantallen een zo goed mogelijke benadering op basis van de bij ons beschikbare gegevens.

Bron: eigen berekeningen op basis van datasets van Stedin, Eneco, BAG, VNG-DEGO (EAN)
* dit is het aantal woningen dat geen gasaansluiting heeft én geen warmtenetaansluiting
Als het 'Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie' in werking treedt, krijgt de gemeente de beschikking over de aansluitgegevens van de netbeheerders en warmtebedrijven. Tot dan toe zijn alle aantallen een zo goed mogelijke benadering op basis van de bij ons beschikbare gegevens.

3. Het projectenportfolio van de energietransitie

Energiebesparing door het isoleren van woningen

In de periode 2015-2023 is het energiegebruik in de stad met 12% gedaald, waarvan 7% tussen 2022 en 2023. Mede vanwege de gestegen energieprijzen was er in de winter van 2022/2023 een toename in de vraag naar isolatie. Dit was onder meer terug te zien in een verdubbeling van het aantal afgenomen adviezen, aangevraagde leningen en bewoners die gebruik maakten van de inkoopacties. In de loop van 2023 daalden de prijzen. Ondanks de gedaalde energieprijzen zien we dat er nog steeds veel interesse is voor de ondersteuning die we bieden (informatie, advies, acties, subsidies en financiering): Het aantal bewoners dat gebruik maakt van ons aanbod ligt voor sommige instrumenten op het niveau van voor de energiecrisis en voor een aantal instrumenten zelfs een stuk hoger. Met het programma ‘energie besparen in de gebouwde omgeving’ komen we steeds steviger in de uitvoering en vinden bewoners ons steeds beter, mede dankzij gerichte campagnes en inkoopacties.

Leerervaringen

- We zien dat met name dankzij campagneberichten (social media), googleadvertenties en actief gepromote inkoopacties, er een grote en groeiende groep bewoners naar ons energieloket komt. Veel meer, ook in verhouding, dan bijvoorbeeld bij omliggende gemeenten (die van hetzelfde loket gebruik maken). De kunst is om deze bezoekende bewoners ook toe te leiden naar onze instrumenten, of ze te inspireren zelf aan de slag te gaan. Dat lukt ons steeds beter: de website is eenvoudiger en directiever ingericht. De ervaringen die we hebben

opgedaan en nog steeds opdoen nemen we mee in de ontwikkeling van het nieuwe energieloket in 2025. Daarbij mikken we op een simpele en overzichtelijke site en sluiten zo doordacht mogelijk aan op de diversiteit aan bezoekers, met een toon en een boodschap die aanspreekt. Elke doelgroep is anders en maatwerk is nodig

- We vervullen voor inwoners een onafhankelijke gidsfunctie, omdat zij door de bomen vaak het bos niet meer zien. Het is niet eenvoudig dit goed te doen en onder de aandacht te brengen, maar het lukt steeds beter. Dat doen we door feedback van bewoners te vragen in onze contacten (via het panel, loket, bijeenkomsten, etc.) en waar nodig blijven we ook ons ondersteuningsaanbod onder de aandacht brengen. Dit doen we steeds meer door proactief contact te leggen met bewoners. Daarmee kunnen we gerichter ons aanbod kenbaar maken en resultaat boeken.

Toelichting op de voortgang

De meeste projecten lopen volgens verwachting en planning. De projecten energieloket (jouwhuisslimmer.nl) en energiebox (incl. coaching, huis-aan-huis aanpak en installatie) scoren zeer hoog (bijna 5800 boxen en ruim 20.000 bezoeker op loket).

Alleen de collectieve inkoopacties (waarmee bewoners zich kunnen inschrijven voor verduurzamingsmaatregelen, waarop ze vervolgens een offerte van een uitvoerder ontvangen) scoorden wat minder hoog dan verwacht, maar ten opzichte van dergelijke acties in andere gemeenten wel gemiddeld tot bovengemiddeld. Door een meer proactieve aanpak in 2025, waarbij we meer de buurten in gaan en met initiatieven gaan samenwerken, verwachten we de conversie verder te verhogen. Overigens scoren acties speciaal voor lage inkomensgroepen (energiearmoede) wel heel hoog.
Elektrisch koken gaat wat minder snel dan eerder gehoopt. Dat komt omdat we in overleg met corporaties hebben besloten dat adressen alleen van kookgas afgaan bij mutatie, vanwege de hoge kosten die een complexgewijze aanpak vraagt.

Woningen - besparen	
Plan van aanpak particuliere verhuurders (ism BMO)	
JHS bijeenkomsten	
Intensivering aanpak VvE o.a VvE loket - Energiearmoede	
Collectieve inkoop: acties (grondgebonden koopwoningen)	
Energienetwerkers	
Samen isoleren	
Aanpak witgoed - Energiearmoede	
Zon op dak - energiearmoede	
Elektrisch koken stadsbreed	

Legenda	**Stand van zaken**
Verloopt conform prognose	
Enkele risico's	
Risico's doen zich voor of dreigen zich voor te doen	

Verduurzamen Bedrijven en maatschappelijke organisaties

In 2024 hebben wij ons aanbod aan de (maatschappelijke) ondernemers in de stad uitgebreid en toegankelijker gemaakt. We hebben een klantreis met informatie – advies - financiële hulp in de vorm van subsidie – Energiefonds voor leningen voor de investering. Sinds september 2024 zijn er 70 energiescans beschikbaar gesteld voor de ondernemers in de wijken, waarvan ruim 60 energiescans zijn uitgevoerd bij het MKB en maatschappelijk organisaties. De maatregelen die in deze korte periode naar aanleiding van de energiescans zijn uitgevoerd, leveren nu al een jaarlijkse CO2 besparing van 30 ton op, waarmee we een goede bijdrage leveren aan de besparingsdoelstelling van het programma besparen.

Sinds begin oktober 2024 is een MKB-subsidieregeling opengesteld met gemeentelijke middelen. In 2024 hebben 7 ondernemers een aanvraag gedaan voor in totaal 9 maatregelen. Deze regeling loopt door in 2025, dan verwachten we de meeste aanvragen. De ondernemers hebben dan de tijd gehad om naar aanleiding van de adviezen uit de energiescans ook de geadviseerde verduurzamingsmaatregelen toe te passen met de hulp van de subsidieregeling. Deze combinatie van advies via de energiescan en subsidie op de uitvoering van maatregelen wordt erg goed ontvangen door ondernemers. Er is een brede communicatiecampagne ingezet en we attenderen ondernemers actief op deze subsidieregeling.

Ook voor maatschappelijke organisaties hebben we in 2024 de gratis energiescans aan ons stimuleringsaanbod toegevoegd. Daarnaast hebben dit jaar veel maatschappelijke organisaties gebruik gemaakt van onze subsidieregeling voor isolatie. In totaal is er voor € 85.500,- aan subsidie aangevraagd. Verder zijn we naast de brancheaanpak voor zorginstellingen en sportverenigingen gestart met een brancheaanpak voor scholen.

Leerervaringen

- Energieloket en subsidies: We hebben ons gericht om op alle stappen van de klantreis van de (maatschappelijk) ondernemers ondersteuning te kunnen bieden. Met de doorgevoerde maatregelen bieden we nu beter maatwerk richting onze doelgroep. Door de ontwikkeling van deze nieuwe aanpak is het Energieloket minder zichtbaar geweest in vooral de eerste helft van 2024. Daardoor hebben we gemerkt dat het totale aantal vragen dat is binnengekomen bij het energieloket is gedaald. Daarentegen zien we wel dat er meer echt inhoudelijke verduurzamingsvraagstukken van ondernemers bij het Energieloket terecht kwamen, waar we als adviseurs goed van meerwaarde hebben kunnen zijn. In 2025 zetten we in op een communicatiecampagne om het energieloket dichter bij de (maatschappelijk) ondernemers te brengen en weer een stijging in het totaal aantal vragen te realiseren.
- In het kader van netcongestie hebben we onderzoek gedaan naar slimme netoplossingen voor ondernemers in de vorm van 4 pilots. In de uitvoering van deze onderzoeken liepen we tegen verschillende uitdagingen aan, zoals de technische complexiteit en capaciteitsuitdagingen bij de adviesbureaus. Hierdoor heeft het pilottraject langer geduurd dan vooraf ingeschat. We verwachten nu medio 2025 de opgedane kennis breed te kunnen delen met ondernemers.

Toelichting op de voortgang

- Na vaststelling van het uitvoeringsprogramma verduurzaming bedrijventerreinen in maart 2024 zijn we verdergegaan met de ondersteuning van de initiatieven op de bedrijventerreinen. Dit doen we samen met het (georganiseerde) bedrijfsleven, de Provincie en plaatselijke stakeholders als parkmanagementorganisaties. Naast de samenwerking in de Green Deal Lage Weide en het ondersteunen van koplopersgroepen met lokale partijen, zijn we bezig om de uitvoering van de SpUk regelingen Ontzorgingsprogramma MKB (O-MKB) en Programma

Verduurzamen Bedrijventerreinen (PVB) vorm te geven. Deze worden via de provincie uitgegeven. Hiermee krijgen we extra capaciteit voor het aanjagen van verduurzaming op bedrijventerreinen beschikbaar en extra budget voor verduurzamingsadvies.

- In het kader van netcongestie oplossingen is in september 2024 de energiehub op bedrijventerrein Lage Weide officieel van start gegaan.
- Uitvoering programma zon op dak en netoplossingen: Ondanks netcongestie is het aantal zonnepanelen op daken in de gemeente Utrecht gegroeid, vooral op de kleine daken (woningen). Op de grotere bedrijfsdaken is de impact van netcongestie groter en vlakt de groei af. Daarnaast wordt de salderingsregeling per 2027 afgeschaft. In 2025 herijken we daarom het programma zon op dak en nemen we alle recente ontwikkelingen mee om tot een goede stimuleringsaanpak te komen.

Gebouwen verduurzamen	
Bedrijven en maatschappelijke organisaties	
Uitvoeringsprogramma verduurzaming alle bedrijventerreinen	
ontwikkeling E-hubs op bedrijventerreinen	
Energieloket	
USP (WKO Cambridgelaan)	
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed - brede aanpak - beleid	
Programma zon op dak (grote daken/ bedrijven)	
Aanpak MKB in woonwijken	
Uitzetten 1 miljoen aan leningen Energiefonds	

Duurzame opwek

Utrecht is onderdeel van de regio RES U16. Samen met onze buurgemeenten willen we in 2030 circa 1,8 terawattuur (TWh) schone elektriciteit opwekken. Utrecht streeft naar een bijdrage van 523 GWh. Hiervan is in 2024 ca 60 GWh gerealiseerd door grootschalige zon op dak, 0,5 GWh door zonnepark Meijewetering en 0,5 GWh voor zonnepark Overvecht (bij de rioolwaterzuivering).

Leerervaringen

De afgelopen jaren hebben we gemerkt dat marktpartijen moeite hebben om zonnevelden te ontwikkelen, zeker als de projecten klein en/of ingewikkeld zijn. Daarom hebben we ervoor gekozen om zelf de zonne-eilanden op de Nedereindse Plas te ontwikkelen tot en met de vergunningverlening en overwegen we dat ook voor andere projecten in de focusgebieden. Zo hebben de initiatiefnemers voor Ockhuizen moeite om de business case rond te krijgen. We investeren zelf in onderzoek naar mogelijkheden om de business case te verbeteren en de rol die wij als gemeente daarbij moeten innemen.

Toelichting op de voortgang

In 2024 zijn het omgevingsplan en omgevingsvergunning voor windpark Rijnenburg en Reijerscop (90 GWh) en de omgevingsvergunning voor zonnepark Ockhuizen (38 GWh) vastgesteld. Ook is de Beleidsnota Opwekgebieden voor schone energie in Utrecht door de gemeenteraad vastgesteld. In deze nota zijn focusgebieden en zoekgebieden aangewezen voor windenergie, zonne-energie en geothermie. In de focusgebieden voor zonne-elanden op de Nedereindse Plas en geothermie hebben we een actieve rol gepakt in de projectontwikkeling.

In 2024 heeft de provincie het planMER voor windlocaties in de provincie Utrecht afgerond. Hieruit is duidelijk geworden dat windenergieprojecten in de Hollandse Waterlinies, niet kansrijk zijn. Een

Heritage Impact Assessment heeft dat bevestigd. Ook zonnevelden op USP zijn niet kansrijk, omdat ze in de Hollandse Waterlinies liggen. Voor windenergie op Lage Weide is een projectstart in voorbereiding.

Solar carports lijken financieel niet haalbaar. In 2025 wordt hierover definitief een conclusie getrokken in relatie tot de beschikbare middelen.

Duurzame opwek	
Herijking Regionale energiestrategie (RES)	
OER- traject: Energie opwek langs A12	
OER-traject: Energie opwek langs A27	
Windmolens Rijnenburg en Reijerscop	
Windmolens en zonnevelden Utrecht Science Park	
Zonneveld Nedereindse Plas	
Zonneveld Geluidswal A12	
Zonneveld Haarrijnseplas	
Gebiedsontwikkeling Ockhuizen	
Geothermie	
Solar carports	

Energie-infrastructuur

In 2023 is gestart met de herijking van de Transitievisie Warmte en in 2024 hebben we de hele data-analyse kunnen afronden. Onder de omgevingswet en de aankomende wetgeving (Wet Gemeentelijk instrumenten Warmtetransitie) is de nieuwe naam voor het beleidsdocument Warmteprogramma. Met nieuwe inzichten en veranderende omstandigheden en ook de noodzaak voor duidelijkheid en voortgang was er voldoende reden om deze update te starten en in 2025 de beleidsdocumenten af te ronden.

Met de nieuwe inzichten werd ook duidelijk dat er behoefte is om het warmteprogramma breder te maken dan door de WGIW voorgeschreven en ook op bodemenergie en nieuwbouw helderheid te geven. Ook heeft het veranderende speelveld geleid tot een behoefte aan kaders die door de raad worden vastgelegd. Daarom bestaat het traject uit een beleidsnota warmte, die de eerdere transitievisie warmte en visie op de warmtevoorziening vervangt, en een uitvoeringsprogramma (Warmteprogramma).

Belangrijk onderdeel van het warmteprogramma is de bronnenstrategie. De potentie van de bronnen is al eerder in kaart gebracht met een focus op bestaande bouw en mogelijkheden voor collectieve warmte. De nieuwbouw moet aardgasvrij worden opgeleverd en ook in de nieuwbouw wordt vaak gekeken naar collectieve (lage temperatuur) warmtevoorziening. In de bronnenstrategie kijken we dan ook naar alle bronnen die nodig zijn om de hele stad zonder aardgas te verwarmen. De gemeentelijke bronnenstrategie wordt als bijlage bij de beleidsnota warmte opgeleverd.
In 2024 is veel aandacht geweest voor Elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie. De aanpak om zowel blijvend netbewuster met de stad om te gaan als de aanpak om met de acute tekorten op het stroomnet om te gaan is in 2023 vastgesteld en daar wordt uitvoering aan gegeven. Ook op verschillende deelgebieden wordt beleid uitgewerkt zoals de tijdelijke stroomgeneratoren.

Leerervaringen

- Voor zowel de warmtetransitie als de elektriciteitsinfrastructuur zijn externe ontwikkelingen zeer bepalend voor de snelheid die we kunnen maken in het verduurzamen en aanpassen van de energie-infrastructuur aan de toekomst. Het is belangrijk om steeds mee te bewegen met de nieuwe werkelijkheid.
- Voor Utrecht is het belangrijk om het eindbeeld van de verduurzaming van de energietransitie scherp te houden en stappen te zetten die daarnaartoe bewegen. Onzekerheid over huidige wetgeving of toenemende netcongestie zijn daarmee soms vertragend maar veranderen onze ambities niet.
- Netcongestie is snel opgekomen als probleem in Utrecht en helaas ook het heftigst in Utrecht. Dit maakt dat we ook vooroplopen in het bedenken van oplossingen voor bijvoorbeeld nieuwbouw (groepscontract Merwede, regels netbewust bouwen), koppelen van de warmtetransitie en netcongestie (netbewuste afweging van warmteoplossingen), bevoegd gezag naar provincie voor snellere besluitvorming in de regio.
- Voor de realisatie van aquathermie zijn meerdere stakeholders betrokken en ook vergunningverlening door andere overheden. Dit maakt dat veel belangen moeten worden afgewogen en onderlinge afspraken nodig zijn.

Toelichting op de voortgang

De eerste vergunning voor aquathermie bij de nieuwbouw in de Merwedekanaalzone heeft veel vertraging opgelopen door onzekerheid bij de waterschappen en Rijkswaterstaat over de effecten op de ecologie. Inmiddels zijn deze voldoende geadresseerd en komt de vergunning. Dit is wel een aandachtspunt voor het vervolg van aquathermie. Voor het warmteprogramma (voorheen transitievisie warmte) zijn we aan de slag om de scope te bepalen, rekening houdend met de bronnen, de ruimtelijke impact, de milieu impact, de relatie met nieuwbouw en het klimaat.

Netcongestie blijft zich helaas ontwikkelen als een steeds groter probleem en de dreiging dat het probleem zich verergert naar kleinverbruikers blijft bestaan. In 2024 is veel bereikt in de bewustwording van de impact van netcongestie op de stad en het zoeken naar mogelijke oplossingsrichtingen. Een concrete samenwerking met Stedin, TenneT en de provincie is in de vorm van een Energieboard tot stand gekomen. De gemeente is bij netcongestie afhankelijk van de samenwerking met partners zoals Stedin, provincie, regiogemeenten en TenneT. Om toch beter voor te bereiden op alle mogelijke crisissituaties is een crisismanager aangesteld per 1 januari 2025.

Energie-infrastructuur	
Aanpak netcongestie/programma elektriciteit/uitbreiding infra/Netbewuste stad/crisis netcongestie	
Bronnenstrategie	
Beleidsnota warmte en Warmteprogramma	
Bodemenergie	

Buurtaanpak aardgasvrij

Overvecht-Noord

In april is de samenwerking tussen de gemeente en Eneco voor wat betreft het aardgasvrij maken van Overvecht-Noord beëindigd. In de raadsvergadering van 25 april 2024 zijn twee moties aangenomen naar aanleiding van de beëindiging van de samenwerking. Eén motie betreft een verzoek aan de Rekenkamer om onderzoek te verrichten naar het project Overvecht-Noord aardgasvrij. Dat

onderzoek loopt nu en komt naar verwachting in het voorjaar 2025 naar buiten. De tweede motie richt zich op het in beeld brengen van alle beschikbare warmteoplossingen in Overvecht-Noord. Samen met de klankbordgroep Overvecht-Noord en een onderzoeksbureau is gewerkt aan een overzicht van alle beschikbare warmteoplossingen. Voor de zomer 2025 wordt hierover gerapporteerd aan de raad. Een projectevaluatie door Berenschot over het aardgasvrij maken van Overvecht Noord is in januari 2025 aan de raad verzonden.

Andere buurten
In vier buurten (Rivierenwijk/Dichterswijk, Wilhelminapark/Oudwijk, Sterrenwijk, en Kanaleneiland-Zuid) zijn onderzoeken naar alternatieven voor aardgas uitgevoerd. De resultaten gebruiken we bij de handelingsperspectieven voor energiebesparing en voor de actualisatie van de beleidsnota warmte (voorheen TVW). In de buurten Oog in Al en Wittevrouwen zijn we al verder in het proces, bewoners zijn betrokken bij het onderzoek naar de mogelijkheden voor buurtwarmtenetten in deze buurten i.s.m. een publiek warmtebedrijf. In de buurten Oud-Hoograven, Ondiep e.o. en Overvecht-Zuid starten we geen onderzoeken naar alternatieven voor aardgas, en is de focus vanaf nu besparen en isoleren. In de binnenstad, blijven we ‘maatwerk’ houden. Hier gaan we in het wervengebied met Eneco verder in gesprek. In de rest van de binnenstad zetten we in op ruimtereserveringen bij werkzaamheden. Daarnaast is ook hier focus op energiebesparing.

Leerervaringen

- De belangrijkste leerervaringen zijn opgenomen in de projectevaluatie van Berenschot over het aardgasvrij maken van Overvecht Noord. In 2025 gaan we aan de slag om deze aanbevelingen te implementeren in de buurtaanpak.
- We moeten kaders hebben over wanneer we buurtinitiatieven verder ondersteunen en wanneer de ondersteuning is afgerond. In de beleidsnota Warmte (medio 2025) komen we hierop terug. We gaan dit daarna in samenspraak met de bij ons bekende buurtinitiatieven in het Warmteprogramma verder uitwerken.
- Binnen de buurtaanpak is sprake van grote dynamiek als gevolg van wijzigende wetgeving: de Wet Gemeentelijke instrumenten Warmtetransitie (Wgiw) treedt naar verwachting 1 januari 2026 in werking. Over de Wcw moet de de Tweede Kamer nog een besluit gaan nemen. Zolang er geen duidelijkheid is over de Wcw, blijven partijen onzekerheid over de toekomst en zullen private warmtebedrijven investeringsbeslissingen uitstellen. Daarom kijken we binnen de energietransitie naar een pragmatischer aanpak van de planning met onder andere veel focus op het besparen.
- Het afgelopen jaar zijn weer stappen gezet in de samenwerking met buurtinitiatieven. Op deze manier leren we om steeds met een maatwerk-aanpak aan te sluiten op de energie- en warmteambities die een initiatief voor hun buurt heeft. Zo zijn goeie samenwerkingen tot stand gekomen met bijvoorbeeld Warm Lunetten en Oog voor Warmte.

Toelichting op de voortgang

- Beginnen fase 1 en fase 2 buurtaanpak aardgasvrij in 12 clusters binnenstad en bedrijventerreinen: We zijn in 2023 gestart in 4 clusters met het samenstellen van een buurtprofiel en een start-/informatiemoment. Het is gebleken dat de voorbereiding van zo'n startmoment langer duurt dan verwacht. De opzet en de opbrengst van de startmomenten is geëvalueerd en uitkomsten daarvan worden meegenomen naar de komende clusters.
- Notitie toegankelijk speelveld buurtinitiatieven: het speelveld van warmte en hoe daarin ieders rol ingevuld mag en kan worden, was in 2024 (en is nog steeds) erg in ontwikkeling; dit komt onder andere door aanstaande warmtewetgeving en het opzetten van een publiek warmtebedrijf. Ook landelijk is er veel in ontwikkeling over de rol van buurtinitiatieven. In deze veranderende omgeving is het niet gelukt om te komen tot eenduidige afspraken over een

toegankelijk speelveld voor deze initiatieven. We zijn hierover wel in 2024 in gesprek geweest met deze buurtinitiatieven, o.a. in twee bijeenkomsten van de community of practice.

Buurtaanpak Aardgasvrij	
Afronden onderzoeken in 4 buurten (Rivierenwijk/Dichterswijk, Wilhelminapark/Oudwijk, Sterrenwijk, en Kanaleneiland-Zuid)	
Aanpak uitbreiden warmtenetten (o.a Binnenstad)	
Overvecht-Noord	
Buurtaanpakken Publiek Warmtebedrijf (Oog in Al, Lunetten, Wittevrouwen e.o.)	

Publiek eigendom

In 2024 hebben we vastgesteld dat het nodig is om deel te nemen in een publiek warmtebedrijf dat ook in Utrecht warmtenetten realiseert. In de raadsbrief van 28 november 2024 hebben we hiervoor drie eigendomsvarianten geschetst en aangekondigd dat we in 2025 een voorstel aan de raad voorleggen. Vooruitlopend op een publiek warmtebedrijf zijn we binnen de gemeentelijke organisatie ontwikkelende activiteiten gestart met als doel om de kans op slagen te vergroten van projecten die nodig zin voor de Utrechtse energietransitie. De eerste projecten waarvoor we dit gedaan hebben zijn geothermie en de zonneveldeilanden op de Nedereindse Plas. In nieuwbouwprojecten hebben we de eerste ervaringen opgedaan over hoe om te gaan met netcongestie en netbewust bouwen. Voor Merwede is een groepscontract afgesloten met Stedin en is een Europese subsidie aangevraagd voor de maatregelen die nodig zijn voor een netbewuster energiesysteem. Voor Papendorp/Groenewoud zijn we de procedure voor concessieverlening gestart, waarin netbewustheid al ingebouwd is.

Leerervaringen

- In de concessies voor Merwede en Beursnet hebben we nog beter geleerd wat het betekent om warmtenetten te ontwikkelen, nu ook in combinatie met netbewust bouwen. We weten dat we moeten sturen op optimale benutting van seizoensopslag van energie (met name warmte-koudeopslag).
- In de projecten geothermie en Nedereindse Plas hebben we geleerd dat het niet per sé moeilijk is om een project te ontwerpen, maar wel om, samen met meerdere partners te komen tot een goede verdeling van taken en verantwoordelijkheden, waarbij ook de wensen van de omgeving worden meegenomen. Ontwikkelen van projecten in Utrecht is en blijft complex.
- Alle opwekprojecten hebben het moeilijk. De businesscase is niet meer zo voorspelbaar (goed) als 3 jaar geleden en netcongestie vergroot de onzekerheid van een haalbaar project. Marktpartijen zijn zelf niet goed in staat om de risico's voor de business case goed te beheersen. Voor al niet in de Utrechtse projecten die aan de kleine kant zijn voor een goede business case, hoge inpassingseisen gelden en de netcongestieknelpunten relatief groot zijn.

Toelichting op de voortgang

- Het onderzoek naar de mogelijkheden voor een publiek warmtebedrijf verloopt voorspoedig en we willen de raad in Q2 2025 een voorstel voorleggen voor de keuze van één van de drie eigendomsvarianten.
- De realisatie van zonnevelden in Utrecht stagneert en daarom gaan we voor al deze projecten na om het nodig is om meer ontwikkelend in te stappen. In sommige gevallen zijn wij beter in staat om knelpunten weg te nemen en risico's te beheersen dan dat marktpartijen dat zijn. Deze rolinvulling bevalt ons en onze samenwerkingspartners bij de geothermie en de Nedereindse Plas goed.
- De concessie voor Merwede loopt goed. De Concessie voor Beursnet verloopt moeizaam, vanwege uitvoerbaarheidsproblemen. In de raadsbrief van 7 maart 2025 bent u geïnformeerd

over enkele voorgenomen bijstellingen in de concessieovereenkomst. Door netcongestie ontstaat er steeds meer bewustzijn bij ontwikkelaars dat ze netbewuste energiesystemen moeten realiseren. Deze netbewuste systemen zijn ook gunstig voor de CO_2-uitstoot.

Publiek eigendom	
Onderzoek naar opzetten publiek warmtebedrijf	
Onderzoek naar opzetten publiek ontwikkelbedrijf	
Warmte in nieuwbouw en bestaande WKO-netten	

Participatie

We werken proactief aan het inzetten van het beleid Samen stad maken en omgevingsmanagement bij beleid en uitvoering van projecten die invloed hebben op de werk- en leefwereld van inwoners, ondernemers en organisaties. In 2024 voerden we 38 participatie trajecten uit waarbij inwoners, organisaties en bedrijven werden betrokken bij de energietransitie en die de samenwerking in de stad met betrekking tot de energietransitie bevorderden. We monitoren onze inzet hiervoor met een zelf ontwikkelde tool. Met de leerervaringen passen we nieuwe participatieprojecten aan.

Leerervaringen

- Voor een goede afspiegeling van de stad bij de deelnemers aan trajecten voor participatie en samenwerken met de stad is doorlopende inzet nodig. We gingen hiervoor in 2024 meer de straat op, deden brede enquêtes en brachten die meer direct onder de aandacht door huis-aan-huis langs te gaan in buurten waar de online deelname laag was.
- Voor bedrijven en maatschappelijke organisaties gingen we meer het werkveld in en voerden we één op één gesprekken. Op basis van de uitkomsten zijn de instrumenten voor ondernemers beter ingericht.

Als er niet direct sprake is van een participatietraject met een kop en een staart dan zetten we structureel omgevingsmanagement in om de omgeving te betrekken bij het beleid en de uitvoering daarvan als het gaat om projecten die direct invloed hebben op de leefomgeving van Utrechters, zoals samen verduurzamen met inwoners en duurzame bronnen. We zien dat een direct contactpersoon die zichtbaar is in de wijk bewonersinitiatieven helpt om de weg te vinden in de gemeente.

Toelichting op de voortgang

- Het Klimaatpanel heeft in 2024 de volgende thema's besproken:
  Hittestress, netcongestie, publieke warmtenetten en de klimaatvisie. Deelnemers van het jongerenpanel Young Minds nemen deel aan het Klimaatpanel. Ook gaan we na elke bijeenkomst ook de straat op om de uitkomsten van het Klimaatpanel breed te toetsen.
  Met de input van het Klimaatpanel wordt de communicatie richting inwoners verbeterd. Zo geven we nu meer informatie over afkoelpunten in de stad als er hittestress is.
  In onze evaluatie geven deelnemers aan na de bijeenkomsten aan de slag te gaan met concrete informatie over bijvoorbeeld netcongestie en gaan ze bewuster om met wanneer ze energie gebruiken. De kennis die ze hebben opgedaan delen ze ook binnen hun sociale kring. Deelnemers geven aan dat ze na deelname beter op de hoogte zijn van wat de gemeente doet. Ze deelnemers waarderen de bijeenkomsten van het Klimaatpanel met een gemiddeld cijfer 7,8.
- Samenwerken in de stad doen we structureel in onder andere in het Energie Netwerk Utrecht (ENU). Met de partners in het ENU onderzoeken we langs drie lijnen wat er nodig is voor de verduurzaming van de stad; hoe we slim kunnen samenwerken, kennis kunnen delen en

innoveren, en hoe we de bewustwording over de opgave in de stad kunnen vergroten. Tot slot bekijken we hoe we kunnen zorgen voor voldoende arbeids- en stageplekken.

- In de Community of Practice (COP) met buurtinitiatieven warmte komt aan bod wat er speelt bij de initiatieven en wat er nodig is aan kennis en andere ondersteuning om tot een goede rolinvulling te komen. Dit is meegenomen in de raadsbrief Speelveld warmtetransitie en voorbereidingen publiek warmtebedrijf.

Participatie	
Klimaatpanel	
Monitoring participatie	
Loket bewonersinitiatieven energie (met startpagina op utrecht.nl	
Ondersteunen buurtinitiatieven warmte (community of practice buurtinitiatieven)	
Energie netwerk Utrecht (voormalig stadsakkoord)	

Bijlage Bomenbalans park- en straatbomen en areaal bos en bosplantsoen 2024

Bij bespreking van het initiatiefvoorstel herplantplicht is afgesproken dat jaarlijks informatie over bomen verstrekt wordt uit het gemeentelijk groenbeheersysteem. De bomenbalans rapporteert op subwijk niveau en geeft inzicht in de jaarlijkse kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkeling rond gemeentelijke park- en straatbomen én het areaal bos en bosplantsoen. We rapporteren hierover via een digitale kaart (zie kopje Bomenbalans op kaart)

We rapporteren over de bomen gebiedsgewijs en wel op subwijkniveau. We doen dat omdat individuele bomen niet in 'realtime' worden ingevoerd in het groenbeheersysteem; ze worden meestal groepsgewijs (per project) verwerkt. Er zijn dus verschillende 'snelheden' waarmee individuele bomen in het groenbeheersysteem worden opgenomen (bij aanplant) dan wel weer verwijderd (kap) worden. Door op subwijk niveau een bomenbalans te maken worden deze snelheden gemiddeld.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2024

We beheren ongeveer 135.000 park-, laan- en straatbomen en daarnaast 190 hectare bos- en bosplantsoen in Utrecht (peildatum 6 maart 2025). Ten opzichte van vorig jaar is het aantal park- en straatbomen stadsbreed gestegen met ongeveer 1.100 stuks (134.000, Duurzaamheidsverslag 2023). In de gemeente wordt op dit moment een nieuw beheersysteem geïmplementeerd. Hierdoor is de data nog niet geheel bij.

Bomenbalans op kaart

Bomenbalans 2024 op kaart. Op deze online kaart zijn alle park- en straatbomen (exclusief laanbomen op de landgoederen) te zien die door ons worden beheerd. Ook worden de bos en bosplantsoenen op deze kaart getoond.

Als er op een subwijk wordt geklikt, opent er een apart schermpje waarin cijfers worden getoond met het totaal aantal bomen in een subwijk en ook het aantal inheemse en drachtbomen (*) maar ook de percentages van het totaal en oppervlaktecijfers van bosplantsoenen.
Ook kan er op iedere boom en bosplantsoen worden geklikt voor aanvullende informatie over het object. Op deze kaart is ook een balans per subwijk te

zien met het voorgaande jaar (2023). Op subwijk niveau wordt dan het verschil in het aantal park- en straatbomen en het areaal bosplantsoen tussen beide jaren getoond.
Linksboven in het scherm kan er worden gezocht op adres of boomnummer.

Wat is het groenbeheersysteem?
Binnen het gemeentelijke groenbeheersysteem worden gegevens bijgehouden ten behoeve van het beheer van alle gemeentelijke park- en straatbomen en het areaal bosplantsoen. Ook worden deze gegevens (ieder kwartaal update) gebruikt voor de bomenkaart op Utrecht.nl.
Er zit enige tijd tussen het aanplanten van een boom en het opnemen van de boom in het groenbeheersysteem. Dat geldt ook voor een gekapte boom; het kan enige tijd duren voordat de gekapte boom uit het groenbeheersysteem is verwijderd. Ook kan het zijn dat een boom die bijvoorbeeld in 2022 is geplant pas in 2024 wordt opgenomen in het groenbeheersysteem. Kortom er zit enige 'vertraging' in het proces. Dit komt mede door het uitvoeringsproces. Zo wordt bijvoorbeeld het planten van individuele bomen uitgevoerd door de eigen dienst (de wijkploegen). Het planten van bomen op nieuwbouwlocaties en boomprojecten wordt daarentegen uitgevoerd door aannemers. Bij met name de grotere projecten worden de data van de aangeplante bomen pas bij de overdacht aan de gemeente eerst verzameld en dan in een slag ingevoerd in het groenbeheersysteem.

(*)
Toelichting op boomsoorten en drachtbomen: Utrecht telt bijna 670 verschillende boomsoorten en cultivars. In 2020 waren dit er nog 580. Vooral bij projecten en in bepaalde delen van de stad worden boomsoorten toegepast die nieuw zijn voor de stad. De criteria voor inheems en drachtsoorten komen uit het Stadsbomenvademecum, deel 4. Daarnaast tellen wij ook mee voor inheemse bomen: alle cultivars van die inheemse soorten en ook kruisingen van twee inheemse soorten.

Ruimte voor groen

Meerjaren Groenprogramma

Voortgangsrapportage 2024

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl/
groenbeleid

Colofon

Uitgave
groen@utrecht.nl

In opdracht van
Opgave Groene Leefomgeving

Internet
www.utrecht.nl/groenbeleid

Rapportage
Meerjaren Groenprogramma Voortgangsrapportage 2024

Informatie
Hester Blijleven

Grafische realisatie
OntwerpStudioRuimte

Versiedatum
24 maart 2025 - concept

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Groen in 2024 5

Groene Schaalsprong 5

Beleidsdoorwerking 5

Vergroenen straten 8

Groene / Blauwe verbindingen 13

Nieuwe parkgebieden 14

Groene scheggen die stad en landschap verbinden 15

Groen om de stad 16

Inleiding

Utrecht zet zich volop in voor vergroening om een klimaatbestendige en leefbare stad te ontwikkelen. De noodzaak wordt alleen maar groter, gezien de gevolgen van klimaatveranderingen die we steeds meer ervaren. Onder andere door de grote vraag naar woonruimte met bijbehorende voorzieningen en mobiliteit, ontstaat er druk op de beschikbare ruimte en financiële middelen. Daardoor ontwikkelen we op dit moment groen en grijs nog niet in gelijke stappen. Echter, door samen te werken met inwoners en ondernemers, het aantrekken van extra financiering en het benutten van kansen, zetten we erop in om onze stad te ontwikkelen tot een ruimte waarin mensen en dieren kunnen genieten van een gezonde leefomgeving!

In deze voortgangsrapportage presenteren we een overzicht van de belangrijkste projecten die binnen het Meerjaren Groen Programma in 2024 zijn uitgevoerd om Utrecht te vergroenen. De keuze tussen groene ruimtes en bijvoorbeeld parkeergelegenheid blijft een uitdaging in de openbare ruimte. Want een groenere straat, betekent vaak minder plek om voor de deur te parkeren. Per wijk verschilt de betrokkenheid van bewoners bij dit onderwerp en hun wensen en behoeften. We slaagden erin om verschillende straten, pleinen en parken groener en aangenamer te maken in de stad. Ook zijn er belangrijke stappen gezet om tot ontwikkeling van het Oeverpark Rondje Stadseiland en Natuurgebied Zuilen te komen. De bewustwordingscampagne Luistervink is een groot succes en we ontdekten een nieuwe paddenstoelensoort in het kader van de campagne ‘Dood Hout Leeft’.

We hebben dit alles mede kunnen doen doordat we weer gebruik konden maken van co-financiering vanuit het Rijk, provincie en waterschappen, evenals financiering via het coalitieakkoord.

Groen in 2024

Groene Schaalsprong

De Groene Schaalsprong is een ambitieus programma om de groene opgave van Utrecht te versnellen, te verbreden en te verankeren. Om Utrecht toekomstbestendig te houden, moet er voldoende ruimte zijn voor vergroening, waterberging en andere openbare functies. Het is een veranderopgave en dat vergt tijd.

In 2024 werkten we aan instrumentarium, monitoring, lobby en samenwerking intern en met externe (stedelijke) partijen en inwoners. Het Rekenkamerrapport gaf daar een extra politieke dimensie aan. Rekenkamer Utrecht deed onderzoek (Vergroening, van droom naar daad) naar de effectiviteit van het openbaar groenbeleid. In november stuurden we het plan van aanpak om de aanbevelingen uit dit onderzoek in te voeren naar de raad. De Groene Schaalsprong geeft mede uitvoering aan de daarin verwoorde aanbevelingen.

Beleidsdoorwerking

Future Green City World Congress

Meer dan 400 internationale experts en ruim 1500 deelnemers uit meer dan 60 landen brachten in september 2024 een bezoek aan Utrecht voor het Future Green City World Congress. Het congres werd georganiseerd door Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland en Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners in samenwerking met de gemeente Utrecht en was een platform voor innovatie, kennisuitwisseling en samenwerking op het gebied van duurzame stedelijke ontwikkeling.

► Future Green City World Congress

Groene Verantwoordingsdag Utrecht

Op 31 mei 2024 vond de Groene Verantwoordingsdag Utrecht plaats, een initiatief van verschillende raadsleden. Raadsleden, wethouders en ruim 50 duurzame, Utrechtse initiatiefnemers gingen in gesprek over onderwerpen, zoals biodiversiteit, duurzaam bouwen en energie & klimaat.

► Groene Verantwoordingsdag Utrecht

Berlin Urban Nature Pact

Met het tekenen van het Berlin Urban Nature Pact verenigen we ons steviger met andere koploper steden op het gebied van vergroening en behoud van biodiversiteit. Ook oefenen we met een sterkere (inter)nationale positie meer invloed uit op de invulling van de natuurherstelverordening door het Rijk en Europese Commissie.

Ondertekening manifest Stop Ecocide

Op 6 maart 2024 ondertekende wethouder Linda Voortman namens de gemeente Utrecht als eerste Nederlandse gemeente het manifest Stop Ecocide. Dat pleit voor betere wetgeving om het plegen van ecocide strafbaar te stellen. Utrecht uit hiermee haar zorgen voor het milieu, klimaat en de biodiversiteit.

► Ondertekening manifest Stop Ecocide

BuurtNatuur030

BuurtNatuur030 is een digitale verzamelplek en ontmoetingsplaats voor groene doeners en iedereen die het groen in Utrecht een warm hart toedraagt. In 2024 was vier keer een live sleutelbijeenkomst met andere vrijwilligersgroepen om het platform en de kennis breder en sterker te maken. Ook werden er inspiratiefilmpjes gemaakt en gedeeld en nam het aantal abonnees op de nieuwsbrief met ongeveer 200 personen toe. In 2024 had dit netwerk voor groene buurtinitiatieven ongeveer 850 deelnemers en 20 buurtinitiatieven.

Vergroenen straten

Vergroening Rivierenwijk, Noordwest en West

De wijken Noordwest, West en Rivierenwijk hebben een tekort aan groen. De plekken die we aanpakken, volgen de bewonerswensen en ideeën uit de buurt. Het afgelopen jaar vergroenden we het Drakenplein, de Spieghelstraat, Laan van Chartroise, Stephensonstraat en de Minister Talmastraat. In alle groenprojecten promoten we actief de aanleg van geveltuinen. Zo ontwikkelen we extra groen op plaatsen waar dit anders misschien niet mogelijk is. Door inzet op zelfbeheer kunnen we beplanting realiseren die afwijkt van de standaard en daardoor soms meer waarde toevoegt in biodiversiteit en beeldkwaliteit. Zelfbeheer verbindt buurtbewoners en draagt bij aan de sociale cohesie van de wijk door met elkaar aan de slag te gaan.

Daarnaast stelden we een kansenkaart voor groene wandelroutes op en is de pilot van groene pop-up-elementen, zoals fietsvlonders en groene zitplekken, uitgebreid en als volwaardig project ingericht. Deze tijdelijke elementen kunnen aangevraagd worden door bewoners of in projecten worden toegepast om bewoners te laten ervaren wat meer groen, ontmoeten en/of fietsparkeren in de straat oplevert en wat het effect is van het opheffen van 1 parkeerplek. Het doel is met name om met bewoners in gesprek te gaan over een andere inrichting van de openbare ruimte.

► Drakenplein voor en na vergroening

Groene Lint Overvecht

Het project Groene Lint begon in 2018 om Park de Gagel en Park de Watertoren te verbinden via een groen lint en zo meer beweging, ontmoeting en biodiversiteit te stimuleren. Grootschalige verkeersaanpassingen bleken nodig om een daadwerkelijk groen lint te kunnen realiseren, waardoor het plan is gesplitst in korte- en lange termijn realisatie. De lange termijn is opgenomen in de Omgevingsvisie Overvecht. De korte-termijnmaatregelen zijn in 2024 afgerond. Langs de Zamenhofdreef, Carnegiedreef en zes hoven is de openbare ruimte verbeterd met meer en biodiverser groen en speel- en ontmoetingsplekken. Dit gebeurde met participatie van bewoners.

Verbeteren werkproces

We zien dat het erg kosten- en arbeidsintensief blijft om in straten met weinig ruimte boven en onder de grond, genoeg ruimte te vinden voor meer en waardevol groen. We blijven werken aan verbetering van het werkproces om zo sneller en goedkoper te werken zonder in te leveren op de afgesproken kwaliteit. Dit traject startten we in 2024. In 2025 zetten we dit voort. Naast de uitvoering van projecten begonnen we met de voorbereiding van nieuwe projecten die in 2025 worden uitgevoerd. Hierin experimenteren we met verkortte werkprocessen en samenwerkingsvormen met de buurt. Een van de voorbeelden is de Buurtpuzzel in Rivierenwijk. Het hele planproces voor deze vijf straten doorliepen we in 2024. De aanleg start in 2025.

Bomen

Samen met Meer Bomen Nu organiseerden we weer verschillende oogst- en uitdeeldagen van zaailingen, waarbij er ongeveer 5.000 zijn uitgedeeld. Zaailingen zijn opkomende boompjes die we oogsten, omdat ze anders niet volwassen kunnen worden omdat ze bijvoorbeeld worden afgemaaid of doodgaan vanwege lichtgebrek. Daarnaast deelden we ook 1.500 fruitbomen uit aan bewoners.

► Opening Oogstseizoen Meer bomen Nu

Een half jaar lang stonden er ruim 60 bomen in bakken op het Jaarbeursplein, het Bomenbal Utrecht. Een initiatief van de Green Business Club Utrecht Centraal in samenwerking met de gemeente Utrecht, lokale ondernemers en organisaties. Gebruikers van het Jaarbeursplein werden geïnspireerd hoe een groenere omgeving eruit kan zien. Veel mensen genoten van de bomen door er te lunchen of relaxen op één van de bankjes. Na het Bomenbal kregen de bomen een andere plek in en rond het stationsgebied en omliggende buurten.

Twaalf Utrechtse schoolpleinen zijn beter bestand tegen hitte en regen en op een natuurlijkere manier bespeelbaar door extra bomen en struiken. Deze plantten we samen met de kinderen. Een initiatief van de gemeente Utrecht, Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, Stichting Utrecht Natuurlijk en Meer Bomen Nu.

► Groenere schoolpleinen

Omzetten parkeerplekken naar groen

De gemeentelijke webpagina – In uw straat iets doen met fiets of groen – ging live in 2023. Een aantal initiatieven kwamen binnen, vier aanvragen pakten we op voor uitwerking en uitvoering. Ook hier zien we knelpunten in de beschikbare ruimte voor vergroenen door de veelheid aan functies in de openbare ruimte. Het werkproces voor dit initiatief namen we op in verbetering van werkprocessen voor kleine, groene ingrepen.

Stadsnatuur Groene Web

We initiëren diverse projecten om knelpunten in de stedelijke groenstructuur op te heffen en kansen voor natuur in de stad te vergroten. Deze kleinschalige projecten richten zich op behoud en verbetering van de biodiversiteit en worden vaak uitgevoerd in samenwerking met bewoners. Hierdoor ontstaat een netwerk (Groen Web) van groene locaties en verbindingen, waardoor planten en dieren in de stad hun leefgebied kunnen verbinden en vergroten. Daarnaast is een belangrijk onderdeel van het Groene Web de monitoring van soorten, om zo bij te houden hoe het met de biodiversiteit en de ecologie gaat.

In 2024 trok de website van de visdeurbel weer meer bezoekers uit binnen- en buitenland. In totaal 2,7 miljoen unieke bezoekers. Over heel de wereld vertelden we in nieuwsitems over de visdeurbel. Daardoor maakten veel mensen kennis met vismigratie en de wonderlijke onderwaterwereld van Nederland.

We lanceerden Luistervink, een AI-gestuurd systeem dat live laat zien welke vogels zingen in vier Utrechtse parken. Dit maakt stadsnatuur toegankelijker voor bewoners. Ter promotie organiseerden we in het Griftpark het ‘Open Nederlands Kampioenschap Vogelgeluiden Imiteren’.

► Links: Barry de vis voor de visdeurbel

► Rechts: Open Nederlands Kampioenschap Vogelgeluiden Imiteren voor de Luistervink

We sloten met stichting Struikroven, Utrecht Natuurlijk, en de Utrechtse woningcorporaties (Bo-Ex, Portaal, SSH), het innovatieve en duurzame Roverspact. Hiermee maken we ‘struikroven’ een integraal onderdeel van sloop-, nieuwbouw- en renovatieprojecten in Utrecht, waar groen verloren dreigt te gaan.

In het Lunettenpark is een voor Nederland nieuwe paddenstoelensoort ontdekt: de *Auriporia aurulenta*. De gemeente Utrecht en Utrecht Natuurlijk startten het project ‘Dood hout leeft’. Paddenstoelenexperts onderzochten daarom in de stad liggende boomstammen, wat leidde tot deze zeldzame vondst.

We zijn in de Nieuwe Gracht, Oude Gracht en Singel bezig met verbetering van de biodiversiteit in en rond het water. We verwachten dat er daardoor meer vleermuizen naar de grachten komen, en dan is er ook een (winter)verblijfplaats nodig. Deze is er nu in een werfkelder aan de Kromme Nieuwe Gracht.

► Links: Ondertekening Roverspact

► Rechts: nieuwe paddenstoelensoort *Auriporia aurulent*

Soortenmanagementplan

Sinds april 2024 mogen we volgens het soortenmanagementplan (SMP) werken bij verbouwingen, zonder apart ecologisch onderzoek per gebouw. Dit bespaart tijd, kosten en vergunningenprocedures. We werken met een ecoloog en plaatsen nestvoorzieningen voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen. We ontwikkelen een systeem, zodat alle gebouweigenaren in Utrecht hiervan gebruik kunnen maken. Woningcorporaties en particulieren met grondgebonden woningen werken al volgens het SMP. Vanaf november 2024 kunnen ook de eerste 45 Verenigingen van Eigenaren (VvE) aansluiten.

Groene / Blauwe verbindingen

Oeverpark Rondje Stadseiland

Met het Oeverpark Rondje Stadseiland maken we een bijzonder park voor de stad. Het nieuwe park is nodig om als stad op een gezonde manier te kunnen groeien. In hett ‘Uitvoeringsprogramma Oeverpark Rondje Stadseiland 2024-2026’ presenteerden we dit jaar hoe we de verschillende parkdelen stap voor stap ontwikkelen. In de bijbehorende raadsbrief Uitvoeringsprogramma Oeverpark Rondje Stadseiland geven we een beeld van de voortgang en schetsen we enkele dilemma’s in de uitvoering.

► College op werkbezoek bij Rondje Stadseiland

Demkapark
Het Demkapark willen we tot stand brengen in de bocht van het Amsterdam Rijnkanaal aan de Amsterdamsestraatweg. We onderzochten de aanwezige bodemverontreiniging en hoe we het terrein kunnen inrichten vooruitlopend op de werkzaamheden van Rijkswaterstaat aan de bocht van het kanaal.

Fortlaan 28-32 aan de Vecht
De groene herontwikkeling van Fortlaan 28-32 speelt, als uitbreiding van het Niftarlakepark, een belangrijke rol in toekomstige verbindingen langs de Vecht en is uitgebreid met Fortlaan 42. Het ontwerp is aangepast om drie recreatieve groenstructuren in de toekomst te kunnen verbinden. De omgevingsvergunning is onherroepelijk geworden, de saneringsaanpak is uitgewerkt, financiering verworven, maar er is bezwaar tegen het onttrekken van parkeerplekken en een WOO-verzoek ingediend. De omgeving kijkt uit naar het recreatieveld en de natuurvriendelijke oever, met een geplande start in 2025.

Nieuwe parkgebieden

Tuinen van Moreelse
De Tuinen van Moreelse is de projectnaam voor het gebied tussen Hoog Catharijne, het spoor, en de Catharijnesingel. Samen met bewoners, bedrijven en organisaties werken we aan een prettigere woon- en werkomgeving met meer groen, en levendigheid. De Laan van Puntenburg is het eerste stuk van het plan dat inmiddels is aangepakt door groen en bomen te realiseren.

► Laan van Puntenburg voor en na vergroening

IPvE Singelpark Noord

We droegen bij aan een Integrale Programma van Eisen (IPvE) en uitvoeringsplan voor de vergroening van het Singelpark Noord. De kern van dit uitvoeringsplan is een inrichtingsontwerp voor de stukken van de noordelijke singel/wandelroute van de Catharijnesingel die nog niet zijn/worden ontwikkeld.

Groene scheggen die stad en landschap verbinden

Natuurgebied Zuilen

Natuurgebied Zuilen gaat zorgen voor meer natuur en openbaar groen in de stad, zodat Utrecht een fijne en gezonde plek blijft voor het groeiend aantal inwoners. De gemeenteraad stemde met een ruime meerderheid in met het startdocument ‘Natuurgebied Zuilen’, waarin de nadruk op natuurontwikkeling én -beleving ligt. Nu de plannen zijn goedgekeurd, werken we deze samen met de omgeving verder uit.

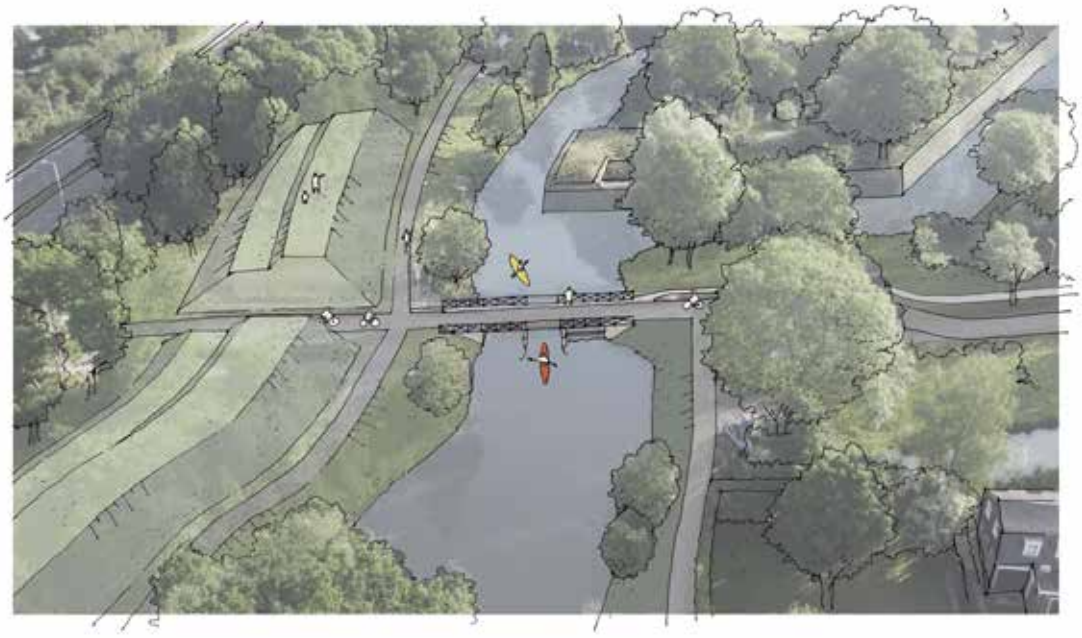
► Kaart toekomstbeeld Natuurgebied Zuilen

Lunettenpark

Bij Lunettenpark stond 2024 in het teken van de voorbereiding en gesprekken met direct belanghebbenden van de drie verschillende deelgebieden van Lunettenpark deel 2. Voor deel 1 is gestart met de werkzaamheden aan de Damsluisbrug en de traverse (aarden wal), de werkzaamheden aan het wandelpad en natuurvriendelijke oever zijn voorbereid. In 2024 is een perceel aan de Rijndijk aangekocht. Hiermee breiden we het Lunettenpark uit.

► Schets van brug Lunettenpark

Groen om de stad

Stichtse Groen Landen (SGL) en Staatsbosbeheer stelden een gezamenlijke Toekomstvisie op voor de ontwikkeling van recreatiegebieden tot 2040, onder andere gebaseerd op gebiedspaspoorten voor zes clusters.

Voor het Groen Groeit mee (GGM) voorbeeldgebied de Kromme Rijn Linie Landschap (KRLL) is in 2024 een ontwikkelperspectief met uitvoeringsagenda opgeleverd.

In het GGM voorbeeldgebied Hollandsche IJssel-regio werken we aan een integraal perspectief met brede samenwerking, gericht op waterbeheer, energie, mobiliteit, recreatie en natuur.

De gebiedssamenwerking Noorderpark is zomer 2024 gestart als mogelijk nieuw voorbeeldgebied, met inventarisatie van lopende en nieuwe projecten en een uitvoeringsagenda in ontwikkeling.

De nieuwe beheerovereenkomst Recreatie om de Stad 2024-2027 zorgt voor doorlopende financiering van een aantal natuurrecreatiegebieden.

Een subsidie voor de Transitie Landelijk Gebied is toegekend aan Utrecht voor procesmanagement in voorbeeldgebieden.

Het toekomstbeeld voor het Nedereindse Park is ontwikkeld en vastgesteld door recreatieschap SGL en de gemeente Utrecht. Zo worden recreatie, natuurbeheer, sport en ruimtelijke ontwikkeling tot 2040 verder vormgegeven.

► Impressie Nedereindse Park

► Luchtfoto Nedereindse Park

Gemeente Utrecht

Bezoekadres: Stadsplateau 1, 3533 JE Utrecht
Postadres: Postbus 8406, 3503 RK Utrecht
Telefoon: 030 - 286 00 00

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

Accountantsverslag 2024

Gemeente Utrecht, 16 mei 2025

MAKING AN IMPACT THAT MATTERS since 1845

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Onderwerp
Accountantsverslag 2024

Datum
16 mei 2025

Ons kenmerk
2505445BB9/WK

Behandeld door
drs. R.M.J. van Vugt RA
088 288 1108
RvanVugt@deloitte.nl

B. Leeuwenkamp MSc RA
088 288 3560
Bleeuwenkamp@deloitte.nl

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2024 van de gemeente Utrecht. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2024 van de gemeente Utrecht.

De jaarrekening 2024 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht. Wij hebben bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring voor het getrouwe beeld verstrekt.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging gedateerd d.d. 30 september 2024 en met ons auditplan van 19 november 2024.

Wij hebben dit accountantsverslag ambtelijk besproken met uw portefeuillehouder financiën, concerndirectie en met de betrokken medewerkers. Graag lichten wij dit rapport ook toe aan de Adviescommissie Controle en Financiën tijdens de vergadering d.d. 5 juni 2025.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. R.M.J. van Vugt RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel van toepassing. Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Inhoudsopgave

Kernboodschap jaarrekeningcontrole 4

- Kernboodschap jaarrekeningcontrole 5
- Speerpunten Adviescommissie Controle en Financiën 6

Bestuurlijke samenvatting 8

- Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Bevindingen jaarrekening 13

- De financiële positie van uw gemeente 14
- Belangrijkste bevindingen uit onze controle 21

Interne beheersing 30

- Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing 31

Bijlagen 33

- Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen 34
- Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle 35
- Bijlage A3 – Tekortkomingen in de toelichtingen 36
- Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024 37
- Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging 43

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Kernboodschap jaarrekeningcontrole

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Kernboodschap jaarrekeningcontrole

De basis voor onze controle is het auditplan 2024 dat met de Adviescommissie Controle en Financiën is besproken. In dit accountantsverslag geven wij u inzicht in de belangrijkste bevindingen bij de controle jaarrekening en de (ontwikkeling van de) interne beheersing van de gemeente Utrecht. Wij hebben tijdens onze jaarrekeningcontrole de rekeningsaldi en transactiestromen samenhangend met de balans en het overzicht van baten en lasten gecontroleerd. In deze kernboodschap koppelen wij ons overstijgende beeld terug van deze controle en geven wij beknopt een managementsamenvatting voor de gemeente Utrecht. In het hoofdstuk 'Bevindingen jaarrekeningcontrole 2024' hebben wij onze bevindingen meer in detail toegelicht, evenals onze adviezen voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie gedurende 2025.

Onderwerp	Boodschap
Overall beeld jaarrekeningcontrole 2024: *Weer een prettig jaarrekeningproces op basis van een goede onderlinge samenwerking.* *Aandachtspunt blijft toezien op het spanningsveld tussen centrale en decentrale organisatie én capaciteit versus ambitie.* *<u>Beperk</u> het verder interen op de reserves*	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2024 van de gemeente Utrecht uitgevoerd en hebben bij de jaarrekening een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Graag spreken wij onze waardering uit voor de inzet en betrokkenheid van uw centraal coördinerende functie in het verantwoordings- en controleproces. Wij hebben kunnen voortborduren op de gemaakte afspraken en ervaringen uit voorgaande controles. Het opstel- en controleproces is hierdoor prettig verlopen. Als waarborg en signaleringsfunctie in dit proces houden wij wekelijks gezamenlijk met Utrecht een regieoverleg. Daaruit volgen belangrijke aandachtspunten om de ambtelijke organisatie Utrecht verder te versterken. Deze aandachtspunten liggen in lijn met onze rapportering in de managementletter. Wij constateren bij onze jaarrekeningcontrole net als vorig jaar onder meer: • Een hoog aantal afsluitende en nagekomen boekingen na de eerste concept jaarrekening. • interne controle en verantwoording van omvangrijke onderwerpen kan worden verbeterd, zoals de verantwoording over specifieke uitkeringen (SiSa, 74 regelingen). In reactie geeft uw ambtelijke organisatie aan dat de migratie naar SAP S/4Hana een van de oorzaken is van het hoog aantal afsluitende en nagekomen boekingen na de eerste concept jaarrekening. Wij concluderen op basis hiervan dat de decentrale organisatieonderdelen niet altijd (tijdig) de juiste brondocumentatie beschikbaar hebben die nodig is om een balanspost (en de weerslag daarvan op de baten en lasten) op een adequate wijze te kunnen onderbouwen. Deze constatering sluit aan bij onze constatering die wij met u gedeeld hebben in onze managementletter 2024. Onze signalering dat de organisatieonderdelen op basis van hun integrale verantwoordelijkheid op dit moment te weinig expliciet en zichtbaar de (eind)verantwoordelijkheid (kunnen) nemen voor hun (aan) deel in het samen- en controleproces van de jaarrekening blijft hierbij relevant. Op onderdelen is hierin de sturing en informatievoorziening van decentraal naar centraal ontoereikend gebleken om centraal te kunnen monitoren en tijdig beslissingen te nemen. In onze voorgaande rapportages hebben wij dit uitgebreid onder de aandacht gebracht. Wij willen zodoende nogmaals onderschrijven dat de versterking van de financiële functie, centrale kaderstelling, sturing en monitoring en warme verzakelijking van de cultuur essentieel zijn voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering. Het doet ons dan ook goed dat de eerste stappen hieromtrent gevolgd worden door de organisatie. Dit blijkt o.a. uit het door het college vastgestelde verbeterprogramma voor de gemeentebrede financiële functie. waarbij wordt ingezet op (1) verbeteringen intern binnen de afdeling financiën en het onderlinge samenspel tussen de clusters en (2) het gemeentebrede samenspel met de organisatieonderdelen en concerncontrol. Hierbij zien wij echter nog wel aandachtspunten ten aanzien van de uitvoering. Immers komen ook deze werkzaamheden "erbij", terwijl de balans tussen benodigde en beschikbare capaciteit moeilijk is. Dit vraagt derhalve ook strakke sturing, monitoring en prioritering. Daarnaast signaleren wij dat uw beschikbare capaciteit en ambities verder uit balans raken (zie bijvoorbeeld de ambities ten aanzien van: grondexploitatie, uw investeringsagenda en toenemende (aanvragen van) specifieke uitkeringen). Voor de gehele gemeente (raad, college en ambtelijke organisatie) geldt daarbij dat het belangrijk is om keuzes te durven maken. Met andere woorden: stel prioriteiten, parkeer onderwerpen, breng volgorde aan bij de onderwerpen. Ook dit helpt om de (stapeling aan) opgaven dichter bij de realistische uitvoeringskracht te brengen. Over 2024 is het eigen vermogen met € 135 miljoen afgenomen, zijnde het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Er wordt dus ingeteerd op het eigen vermogen. Dat is incidenteel niet bezwaarlijk, maar op de lange termijn niet houdbaar. Zo zijn de reserves de afgelopen 3 jaar met circa € 207 miljoen afgenomen en is de solvabiliteit met 13 procentpunt gedaald naar 25% ten opzichte van vorig jaar. En ter indicatie was de solvabiliteit in 2021, 41%. Volgens uw meerjarenbegroting 2025-2028 nemen de reserves in 2025 en 2026 verder af met respectievelijk € 26 miljoen en € 16 miljoen. Wij adviseren u om het verder interen op de reserves te beperken.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Speerpunten Adviescommissie Controle en Financiën

Inzicht in financiële positie en budgetrecht van de gemeenteraad

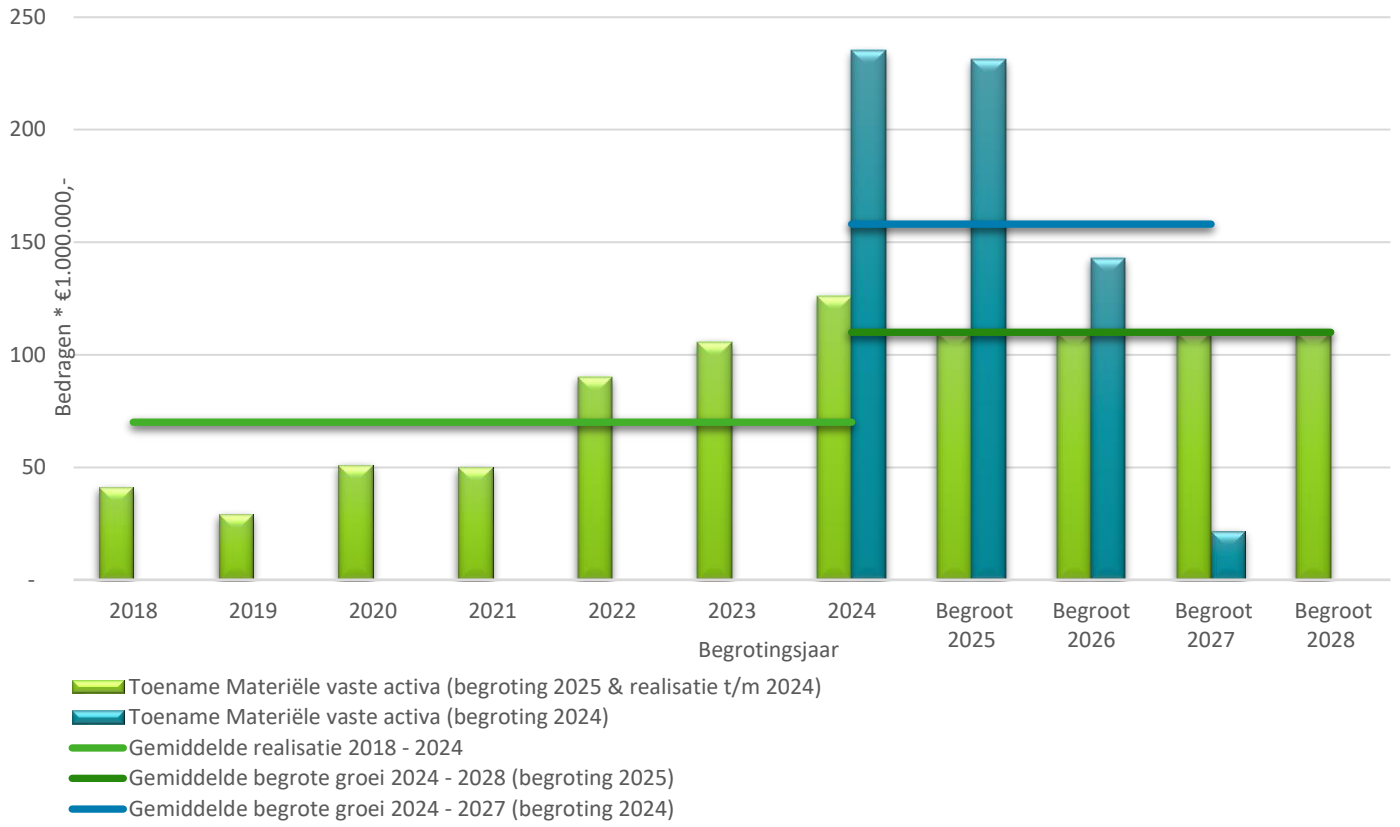
Wij informeren u in dit accountantsverslag over de financiële positie en de voorspellende waarde van de begroting.

Grip op investeringen: realisatiekracht, terugdringen van planningsoptimisme en voortgang op dit thema.

Wij hebben u in onze managementletter 2024 van d.d. 25 februari 2025 geïnformeerd over dit speerpunt.

In het hiernaast opgenomen figuur hebben wij een update opgenomen van de gedane investeringen ten opzichte van de (primaire) begroting. Wij zien dat de gemeente ten opzichte van voorgaande jaren hogere investeringen weet te realiseren maar vragen nog steeds aandacht voor de uitdagingen bij de uitvoering van uw geplande investeringsagenda. Dit mede gezien de toch forse “step-up” die de gemeente maakt in investeringsvolume ten opzichte van het gemiddelde investeringsvolume over de afgelopen jaren.

Belangrijk hierin is dat u verdere stappen zet om de te link leggen c.q. een integrale afstemming te maken tussen de investeringsplannen van de verschillende organisatieonderdelen op het gebied van middelen en capaciteit.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen jaarrekeningcontrole

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid

- Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld van de jaarrekening, inclusief de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording van het college.
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 26,15 miljoen respectievelijk € 78,45 miljoen.
- Wij hebben naar aanleiding van onze controle van de WNT geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd die de materialiteitsgrens conform het controleprotocol WNT te boven gaan.

Rechtmatigheid

- De gehanteerde verantwoordings- en rapportagegrens bedraagt € 39,2 miljoen respectievelijk € 0,5 miljoen.
- Het college van B&W heeft in haar rechtmatigheidsverantwoording fouten gerapporteerd lager dan de verantwoordingsgrens. Het totaal van onrechtmatigheden bedraagt € 16,3 miljoen. Onderdeel hiervan betreffen overschrijding van lasten (op programmaniveau) en investeringskredieten voor een bedrag van € 9,4 miljoen. Uw college merkt hiervan € 2,9 miljoen als acceptabel aan.
- Wij hebben de conclusies van het college in ons getrouwheidsoordeel betrokken waaruit geen materiële tekortkomingen zijn gebleken.
- In de paragraaf bedrijfsvoering zijn de bevindingen groter dan de rapporteringstolerantie toegelicht door het college.
- Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd ten aanzien van de SiSa-bijlage die als bijlage bij de jaarstukken is opgenomen. In Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024 is de voorgeschreven tabel met fouten en onzekerheden opgenomen.

Welke verbeteringen zien wij?

In lijn met onze kernboodschap zien wij de volgende verbeteringen:

- Verdere verbetering van onze samenwerking, waarbij wij in staat zijn om samen tijdig (potentiële) knelpunten te signaleren en hierop te anticiperen. De onderlinge communicatie is open en transparant over zowel onderwerpen die kwalitatief op orde zijn als de onderwerpen met aandachtspunten waarop wij de juiste focus te leggen.
- De voorspellende waarde van de begroting en het capaciteitsvraagstuk is bij het college goed onder de aandacht. Het college neemt hiertoe initiatieven die de komende jaren effect moeten sorteren in het realistisch begroten met aandacht voor de uitvoeringskracht van uw organisatie.
- Uw organisatie heeft geïnvesteerd in de algemene IT-beheersmaatregelen en heeft de migratie naar SAP S/4Hana succesvol doorlopen.
- Er is een herstructurering doorgevoerd om de administratieve beheersing van de (voormalig) grondexploitatie Leidsche Rijn te vereenvoudigen.
- Specifieke uitkeringen (SiSa): Dit jaar is het gebruik van uniforme formats in de aanlevering van dossiers verder toegenomen. Ook merken wij op dat dit jaar verder is geïnvesteerd in de coördinatie, waarbij organisatieonderdelen worden betrokken in aanloop naar de SiSa-controle.

Welke aandachtspunten zien wij?

In lijn met onze kernboodschap onderkennen wij de volgende belangrijke aandachtspunten:

- Informatievoorziening van decentraal naar centraal is op onderdelen ontoereikend om centraal te kunnen monitoren en te kunnen sturen. Dit betreft een breed thema en wij hebben dit de afgelopen jaren geconstateerd bij bijvoorbeeld onderbouwingen voor de jaarrekening, verantwoording over specifieke uitkeringen, maar ook risicomanagement en juridische geschillen.
- Specifieke uitkeringen (SiSa): Wij constateren dat het verantwoordingsproces omtrent de SiSa-bijlage nog niet optimaal is verlopen. In 2024 zien wij een redelijk gelijk aantal SiSa-regelingen (74 regelingen) als in 2023. Door de verschillende organisatieonderdelen is een deel van de verantwoordingsdossiers niet tijdig, juist en volledig aangeleverd bij de medewerkers die centraal coördineren en verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitscontrole op deze dossiers. Hierdoor is het niet in alle gevallen gelukt om voorafgaand aan onze controle uw (kwaliteitscontrole-)werkzaamheden af te ronden. De aansluiting van de overlopende post bij de SiSa-regelingen is niet consistent zichtbaar in de verantwoordingsdossiers, wat essentieel is voor een nauwkeurig overzicht van de nog te besteden rijksmiddelen. De overlopende post betreft gelden die zijn ontvangen in 2024 (of eerder), maar waarvoor de bestedingen nog niet volledig hebben plaatsgevonden. Wij adviseren om dit tijdig inzichtelijk te maken en waar mogelijk een duidelijke koppeling met het SiSa-regeling nummer in de balans op te nemen. Wij benadrukken dan ook het belang dat de organisatieonderdelen gedurende het jaar al starten met de verantwoordingsdossiers conform de gestandaardiseerde (centrale) werkinstructie. Uw medewerkers die dit centraal coördineren hebben daarnaast voorgesteld om hun werkzaamheden uit te breiden met een controle op de transitoria in de jaarrekening die samenhangen met de SiSa-verantwoording.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Financiële positie

- De reservepositie ultimo 2024 is afgenomen ten opzichte van 2023.
- De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2024 bedraagt € 89,3 miljoen (2023: € 71,8 miljoen). Deze weerstandscapaciteit is nagenoeg gelijk aan de door de gemeente Utrecht onderkende en aanwezige risico's van € 86,7 miljoen (2023: € 61,6 miljoen). Het weerstandsvermogen is toereikend om de risico's op te kunnen vangen en kwalificeert uw college als 'gezond'. De afgelopen jaren teert u in op uw reservepositie en daarmee op de beschikbare weerstandscapaciteit. Wij adviseren u om dit te beperken.
- Uw jaarrekening toont wat betreft de baten en lasten een verschil tussen de begroting en realisatie, en kent dit jaar een rekeningresultaat 2024 ad € 32,6 miljoen (2023: nadelig € 17 miljoen). Ten opzichte van het begroot resultaat van nihil .Wij verwijzen naar de 'Toelichting baten en lasten' in de jaarrekening voor een nadere toelichting bij de verschillen tussen begroting en realisatie.

Realiteitsgehalte begroting

- U erkent dat budgetten, capaciteit en taken in samenhang moeten worden overwogen om een realistische begroting te krijgen. Ons advies blijft om aandacht te hebben voor de balans tussen ambitie en capaciteit. In de jaarrekening 2024 is dit specifiek zichtbaar in de afwijkingen tussen investeringsbegroting en realisatie. Om de afwijkingen tussen begroting en realisatie verder in balans te brengen adviseren wij de sturende, monitorende en normerende rol van het concern en de directieraad te versterken en daarnaast de centrale interne (financiële) controlefunctie, welke aan de hand van duidelijke rollen en verantwoordelijkheden de robuustheid van het budget- en kredietbeheersingsproces moet borgen, te versterken.
- Ten opzichte van de actuele begroting 2024 liggen baten en lasten (exclusief mutaties reserves) op totaalniveau hoger, respectievelijk 101,3 miljoen hogere baten dan begroot en 92,4 miljoen hogere lasten dan begroot. Bij zowel de baten en lasten per programma zien wij een duidelijke verschuiving tussen programma's. Het grootste gedeelte van deze verschillen ziet toe op de hogere realisatie van baten en lasten op het programma "ontwikkelen en wonen voor iedereen" (83,3 mln meer baten dan begroot en 112,6 miljoen meer lasten dan begroot). Deze verschillen hangen samen met de administratieve verwerking van de herstructurering van de Grondexploitatie Leidsche Rijn. Voor een nadere uiteenzetting verwijzen wij naar de Toelichting baten en lasten in de jaarrekening.

Kwaliteit verslaggeving

Bij de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat uw jaarstukken 2024 voldoen aan de vereisten uit het BBV. Wij hebben bij onze werkzaamheden de jaarstukken integraal doorgenomen en hebben daarbij – naast de verenigbaarheid van jaarverslag en jaarrekening – vanuit het belang en begrip van de gebruikers van de jaarstukken vooral gelet op de toegankelijkheid en begrijpelijkheid van de daarin opgenomen toelichtingen en analyses.

Tijdens de controle hebben wij het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingsvraagstukken geëvalueerd. Hierbij valt te denken aan het proces om tot schattingen te komen, zoals bij de grondexploitatie en de voorzieningen. Bij processen waarbij wij dat nodig achtten, hebben wij specialisten betrokken. Dit betrof de post Voorraden onderhanden werk (grondexploitatie) en de controle van de WNT in verband met wijziging van topfunctionaris (griffier) in het boekjaar.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Interne beheersing

- Op basis van de interim-controle 2024 hebben wij tekortkomingen geïdentificeerd in de interne-beheersingsmaatregelen voor de financiële verslaggeving. Onze belangrijkste bevindingen zijn met u (gemeenteraad) gedeeld, en zijn besproken in de Adviescommissie Controle & Financiën middels onze defintieve managementletter 2024 van 25 februari 2025. In het voorliggende accountantsverslag vindt u onze bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole.

Sociaal domein

- In 2024 is de controle soepel verlopen. De verantwoorde bestedingen vanuit de zorgaanbieders zijn getrouw verantwoord.
- Jaarlijks wordt het definitieve vierkantbudget voor zorgaanbieders bepaald in het opvolgend boekjaar en vastgelegd in een ondertekende overeenkomst. Op basis hiervan bestaat onzekerheid over de omvang van financiële verplichtingen ten aanzien van deze aanbieders in de jaarrekening. Om deze onzekerheid te verminderen heeft uw gemeente gedurende 2024 een wijziging doorgevoerd in het proces rondom het aansturen en monitoren van gecontracteerde zorgaanbieders. Uw gemeente is overgestapt van kwartaal- naar tertaalgesprekken. De organisatie erkent dat de tertaalgesprekken zowel kwantitatief als kwalitatief in positieve mate bijdragen aan de monitoring en bijsturing van de taakgerichte uitvoeringsvariant. Gedurende de jaarrekeningcontrole merken wij op dat het aantal bijstellingen op de vierkantbudgetten is afgenomen ten opzichte van voorgaand jaar. Ondanks dat staan de budgetten niet ‘vast’ en kunnen deze onderhevig zijn aan bijstellingen. Voor de jaarrekeningcontrole hebben wij daarom de getekende overeenkomsten van het definitieve vierkantbudget verkregen van uw belangrijkste zorgaanbieders.
- Binnen het zorgdomein (WMO en Jeugd) is een landelijke ontwikkeling zichtbaar waarbij de lasten de afgelopen jaren fors zijn toegenomen. Waar dit in eerste instantie hoofdzakelijk kwam door een toenemende zorgvraag zien we in 2024 dat er met name sprake is van een toenemende zorgzwaarte met betrekking tot de jeugdzorg. Dit betekent dat cliënten vaak een zwaardere en daarmee duurdere vorm van zorg behoeven. Deze zelfde ontwikkeling is zichtbaar voor de gemeente Utrecht en heeft financiële consequenties. Uw gemeente monitort kosten en zorgtrajecten (w.o. unieke cliënten, gemiddelde wachttijd, gemiddelde behandeltijd) aan de hand van dashboards en betrekt dit in de tertaalgesprekken met zorgaanbieders.
- Complicerende factor bij het inschatten van de ontwikkeling van zorgkosten in de komende jaren is de verwachte ontwikkeling van de tarieven van zorgaanbieders. Zorgaanbieders hebben op dit moment te maken met sterk oplopende kosten als gevolg van loonstijgingen en oplopende huisvestingslasten. Dit leidt ertoe dat financiële posities van zorginstellingen in toenemende mate onder druk komen te staan wat naar verwachting een prijsopdrijvend effect heeft op de tarieven. Dit is een breed maatschappelijk probleem waarbij het voor gemeenten slechts beperkt mogelijk is hierin keuzes te maken.
- Om adequaat in te spelen op bovengenoemde ontwikkelingen, is uw gemeente voornemens om met ingang van 2027 de zorg binnen het WMO-domein onder te brengen bij één zorgaanbieder. Hiermee streeft uw gemeente naar het vereenvoudigen en versnellen van aanbieden van ondersteuning en hulp, doordat buurtteams, huisartsen en andere zorgverleners meer samenwerken. Hierdoor borgt de gemeente de toekomstbestendigheid van de zorg en kunnen de beschikbare middelen effectiever worden benut.

Grondexploitatie

Voor de grondexploitatie hebben wij het proces, de dossiervorming en de onderbouwingen beoordeeld waarop het management de geactualiseerde schattingen heeft gebaseerd. Wij hebben onder andere een analyse gemaakt van de realisatie in en de geactualiseerde schattingen ultimo 2024 versus de schattingen in de jaarrekening 2023 (‘backtesting’). Ook hebben wij de door de gemeente toegepaste parameters voor onder andere de toerekening van kosten- en opbrengstenstijgingen gecontroleerd, waarbij wij door ons ingeschakelde specialisten betrokken hebben bij het beoordelen ervan.

Tevens hebben wij detailwerkzaamheden verricht op belangrijke schattingsonderdelen in de voor de accountantscontrole relevante grondexploitatie-begrotingen, waarbij aandacht besteed is aan de aannemelijkheid van de gedane veronderstellingen en aan de juiste toepassing van het Besluit Begroting en Verantwoording hierin. Wij hebben als onderdeel van deze werkzaamheden specialisten ingeschakeld voor het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen betreffende de grondexploitaties Leidsche Rijn A2-Zone Leidsche Rijn uitvoeringsprogramma, Merwede OPG en Busstalling, Beurskwartier en Lombokplein.

Op grond van de door ons verrichtte werkzaamheden concluderen wij dat de uitgangspunten die in de grondexploitaties, en dus in de jaarrekening 2024, zijn verwerkt, door ons zijn getoetst als aannemelijk kunnen worden aangemerkt. Uitzondering hierop zijn echter enkele kostenstelposten, ter grootte van 5,5 miljoen, in de kostenramingen van de grondexploitatie Beurskwartier. Deze stelposten kunnen door ons op dit moment onvoldoende getoetst worden. Dit is eveneens door u beschreven in de toelichting op de balans in de jaarrekening 2024. Wij nemen deze onzekerheid mee in ons oordeel bij de jaarrekening 2024.

De belangrijke thema’s die in 2024 gespeeld hebben wij de controle van de waardering van de grondexploitaties, zoals de herstructurering van de grondexploitatie Leidsche Rijn en de impact hiervan op het verwachte resultaat van de grondexploitaties, hebben wij verder uitgewerkt in het onderdeel “Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)”.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

IT-omgeving	• Wij hebben geen significante tekortkomingen gesignaleerd in de automatiseringsomgeving. • Wij beperken ons dit boekjaar tot de minimaal noodzakelijke IT-werkzaamheden wat betreft de opzet en het bestaan van de interne beheersing(s-maatregelen), en dus niet op de werking, monitoring en/of eventuele continue verbetering. Net als in voorgaande jaren hanteren wij tijdens onze controle op voorhand een aanpak waarbij wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden buiten de IT-omgeving plannen, om in te spelen op de onderkende risico's. • Een belangrijk aandachtspunt betrof de implementatie van SAP S/4Hana per 1 januari 2025. Wij hebben op uw verzoek IT-audit werkzaamheden uitgevoerd in kader van de SAP S/4Hana migratie waaronder de datamigratie, teststrategie en de go-live strategie. De uitkomsten van de algehele toetsing zullen wij in onze rapportage over boekjaar 2025 met u delen. • De Gemeente Utrecht heeft aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van cyberbeveiliging, met verbeteringen in training, beleid en technische infrastructuur, maar staat voor belangrijke uitdagingen, zoals de implementatie van de NIS2-richtlijn.
Overig	• Zie de bijlagen A bij dit accountantsverslag waaruit blijkt welke (niet)-gecorrigeerde bevindingen, onzekerheden en tekortkomingen in de toelichtingen wij hebben geconstateerd. • In bijlage C is onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging te vinden.
Frauderisicoanalyse	Via onderzoeken en audits besteedt uw gemeente aandacht aan de onderwerpen 'fraude' en 'integriteit'. In de paragraaf bedrijfsvoering is als onderdeel van 'weerbare organisatie' een overzicht opgenomen van integriteitsmeldingen en acties. U merkt het onderwerp 'fraude' aan als belangrijk thema in uw jaarplan Concernaudit (2024-2025 en 2025-2026). Op basis van de benodigde competenties en capaciteiten is het eigenaarschap van de frauderisicoanalyse belegd bij Concernaudit. Aan onze aanbevelingen uit de managementletters over de afgelopen jaren wordt in uw jaarplan uitgebreid aandacht besteed. Wij constateren dat u zichtbaar een kwaliteitsimpuls heeft gegeven aan uw (proces van) frauderisicoanalyse en de verdere inbedding hiervan in de organisatie. U heeft hierbij expliciet rekening gehouden met onze adviespunten uit voorgaande jaren. Op basis van uw actuele frauderisicoanalyse adviseren wij u om: • De frauderisico's en beschreven interne beheersmaatregelen te betrekken in uw verbijzonderde interne controles (VIC plannen en VIC's) om bestaan en werking van beheersmaatregelen te kunnen toetsen. • Aandacht te besteden aan financiële verslaggevingsrisico's, waaronder (fraude)mogelijkheden ten aanzien van resultaatsturing.

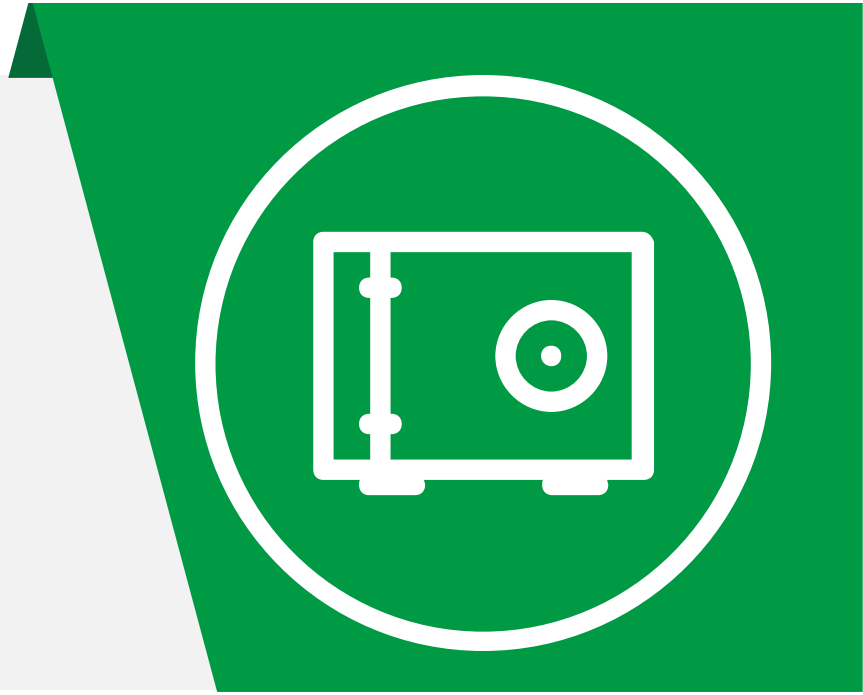
© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Bevindingen jaarrekening

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is afgenomen

Het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming.

Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten over het boekjaar 2024 bedraagt € 135 miljoen nadelig. Per saldo is tussentijds € 168 miljoen aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2024 circa € 33 miljoen positief bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het overzicht hiernaast hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2024 circa 25% van het balanstotaal (ultimo 2023: 32% van het balanstotaal) en is daarmee afgenomen ten opzichte van 2023.

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemming. Deze tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de onttrekkingen aan en stortingen in reserves gedurende het boekjaar. Deze mutaties in reserves vinden plaats op basis van door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de eerdere politieke besluitvorming.

Wat het voorgaande concreet betekent voor uw gemeente hebben wij in het overzicht hiernaast weergegeven.

Eigen vermogen (x € 1 miljoen)	2024	2023	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	759	831	**852**	**822**	**662**
Tussentijdse resultaatbestemming	168	-/- 54	-/- 56	-/- 25	-/- 40
Gerealiseerd resultaat	33	-/- 17	35	55	200
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	**-/-135**	**-/-72**	**-/- 21**	**30**	**160**
Eigen vermogen per 31 december	624	759	**831**	**852**	**822**

Exploitatieresultaat (x € 1 miljoen)	
Totale baten	2.034
Totale lasten	-/- 2.169
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	-/- 135
Af: stortingen in reserves	-/- 446
Bij: onttrekkingen aan reserves	614
Saldo mutaties reserves	168
Gerealiseerd resultaat	**33**

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

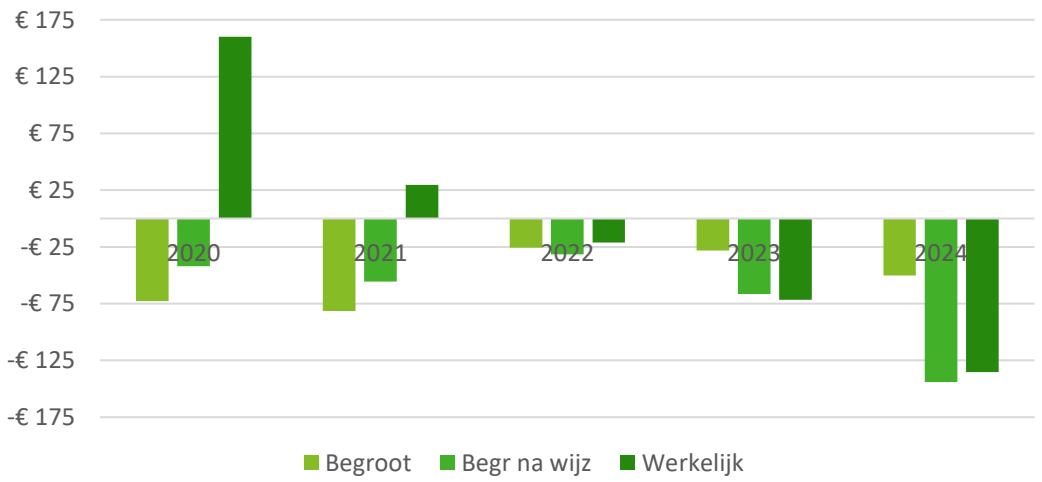
De financiële positie van de gemeente

Het overzicht van baten en lasten over het boekjaar 2024 laat een nadelig gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 135 miljoen zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van € 144 miljoen (begroting na wijziging).

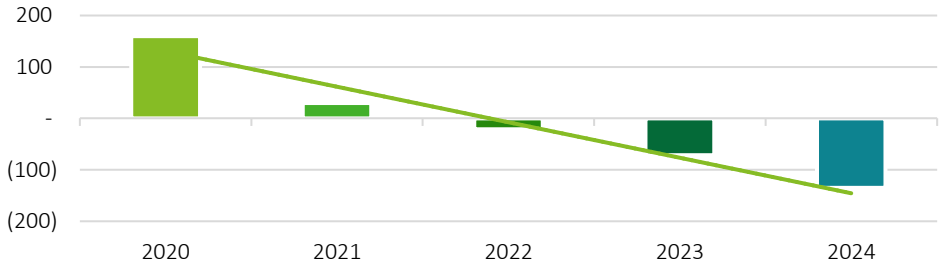
De jaarrekening 2024 sluit – na verwerking van de mutaties in reserves – met een voordelig gerealiseerd resultaat van circa € 33 miljoen.

In de programmaverantwoording geeft het college per programma op hoofdlijnen een verklaring voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. In de rechtmatigheidsverantwoording heeft het college een overzicht opgenomen van overschrijdingen van de lasten op programmaniveau. Daarbij heeft het college onderscheid gemaakt tussen overschrijdingen die zij aanmerkt als acceptabel en niet acceptabel. In de paragraaf bedrijfsvoering geeft het college een nadere toelichting op de niet acceptabele begrotingsafwijkingen boven de vastgestelde rapportagegrens van € 500.000.

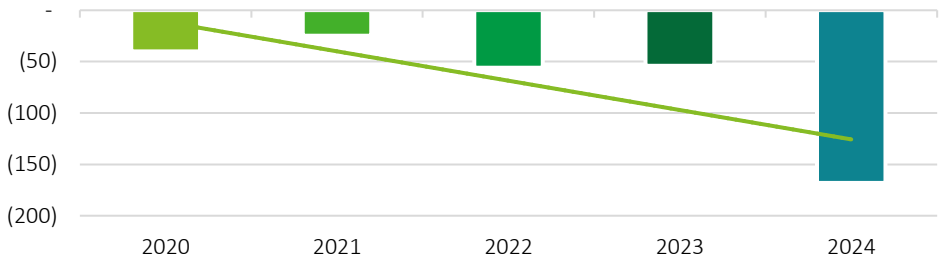
Totaalsaldo van baten en lasten (in € 1 miljoen)

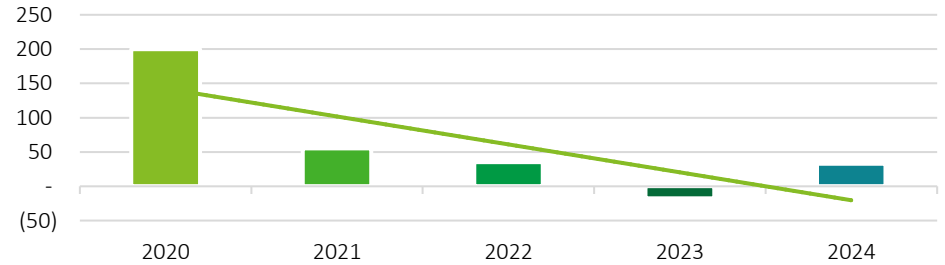
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten (x € 1 miljoen)

Mutaties in reserves (x € 1 miljoen)

Gerealiseerd resultaat (x € 1 miljoen)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Als sprake is van een forse schuld en veel eigen vermogen (totaal van algemene en bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatiequote

De grondexploitatiequote geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten van de gemeente. In de regel geldt: hoe hoger de grondexploitatiequote, hoe groter het risico dat de gemeente loopt.

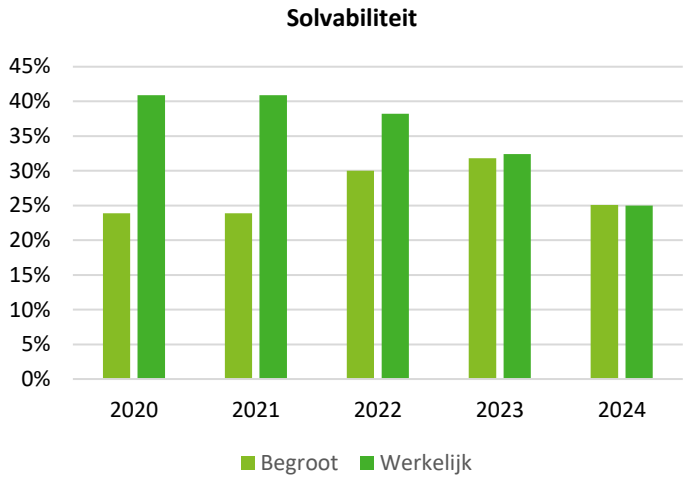
Netto schuldquote

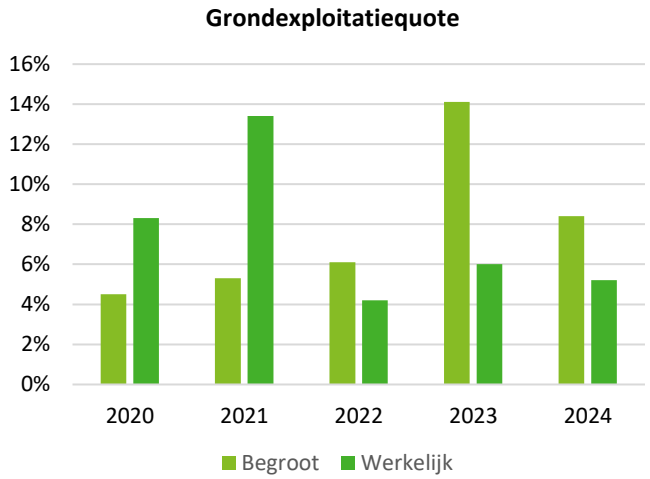
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de 'druk' van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

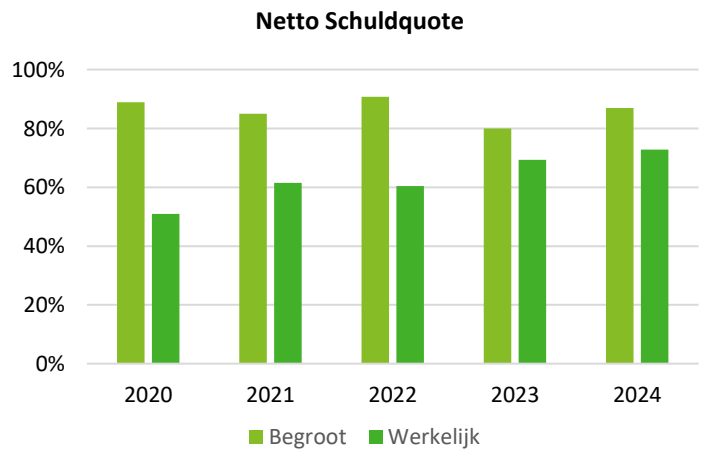
Structurele exploitatieruimte

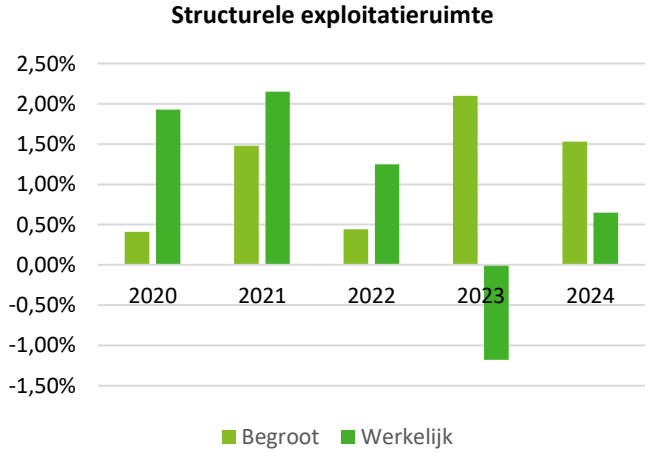
Voor de beoordeling van de financiële positie is ook van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken.

Kengetallen voor gemeente Utrecht (begroot en werkelijk over de periode 2020-2024)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

Voorspellende waarde van uw begroting

De jaarrekening 2024 sluit met een positief gerealiseerd resultaat van circa € 33 miljoen. De begroting is voor uw gemeente een belangrijk sturingsinstrument. Het is een kaderstellend document waarmee de gemeenteraad financiële en beleidsmatige kaders vaststelt waarbinnen het college haar beleid en doelen kan realiseren.

De voorspellende waarde wordt daarnaast vergroot door de mutaties aan systeemreserves die in tegenstelling tot voorgaande jaren nu in de jaarstukken verwerkt zijn in plaats bij de resultaatbestemming.

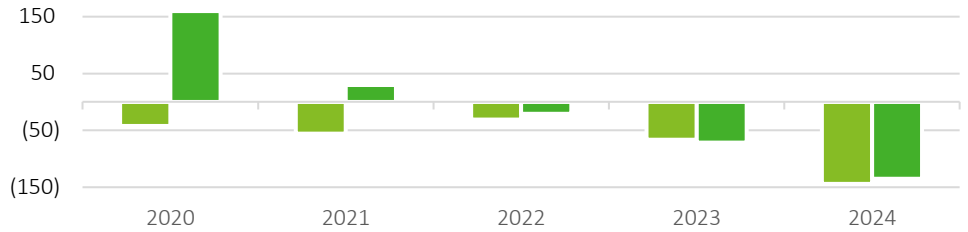
U heeft als gemeenteraad de focus gelegd op het realiseren van de gestelde doelen. De realisatie hiervan is echter niet altijd in balans met de beschikbare capaciteit en mogelijkheden. In de jaarrekening 2024 is dit specifiek zichtbaar in de afwijkingen tussen investeringsbegroting en realisatie. De investeringsbegroting is meer gebaseerd op uw politiek-bestuurlijke ambities dan op wat uw gemeente daadwerkelijk met de beschikbare middelen en capaciteit kan realiseren. Wij verwijzen naar onze managementletter 2024 voor onze adviezen ten aanzien van de investeringsbegroting.

In mindere mate bestaan (naast incidentele lasten) ook afwijkingen ten aanzien van geplande uitgaven, onder meer door het niet tijdig centraal signaleren van wijzigingen in de realisatie. Dit is mede het gevolg van de wisselwerking in de informatievoorziening van decentraal naar centraal die op onderdelen ontoereikend is om centraal te kunnen monitoren en tijdig beslissingen te nemen. Om concrete stappen te zetten bij deze constatering adviseren wij het volgende:

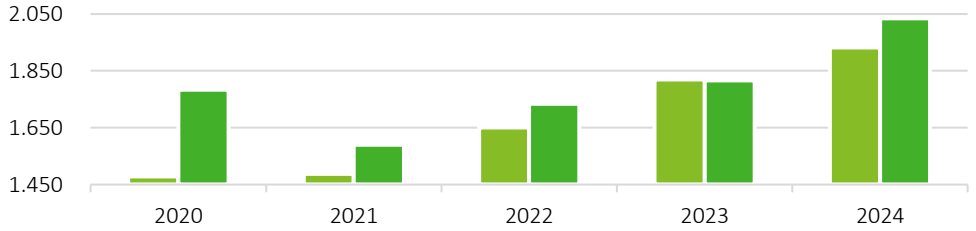
- Versterk de sturende, monitorende en normerende rol van het concern en de directieraad.
- Versterk de centrale interne (financiële) controlefunctie, welke aan de hand van duidelijke rollen en verantwoordelijkheden de robuustheid van het budget- en kredietbeheersingsproces moet borgen.

Wij zien deze stappen als van essentieel belang om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening te verhogen en de gemeenteraad in staat te stellen adequate keuzes te maken. Wij zijn op dit aspect in onze management letter 2024 verder ingegaan.

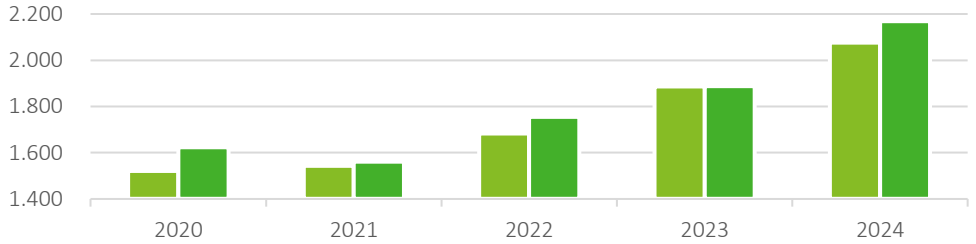
Saldo baten en lasten | Begroting vs realisatie
(x € 1 miljoen)

Baten | Begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

Lasten | Begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

Het weerstandsvermogen ligt in lijn met vorig boekjaar

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de door de gemeente geschatte risico's. Beiden zijn gemuteerd in 2024; de ratio weerstandsvermogen ligt in lijn met vorig boekjaar.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 89,3 miljoen (2023: € 71,8 miljoen). De beschikbare weerstandscapaciteit is net als de benodigde weerstandscapaciteit toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar.

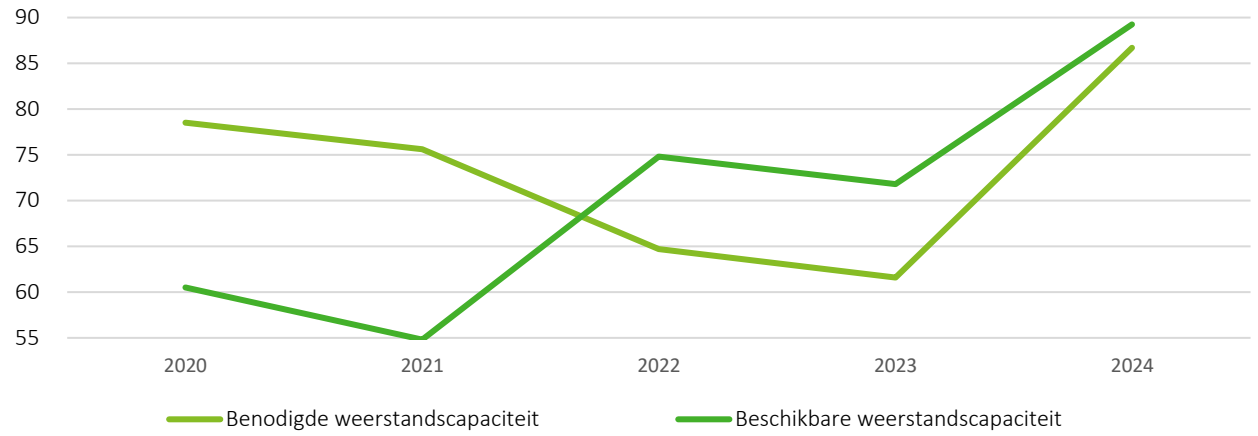
Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van risico's – die in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag is opgenomen – geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een schatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet, om daarmee de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij geeft het college een doorlopend inzicht in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en is vermeld welke risico's zijn vervallen en/of nieuw zijn geïdentificeerd. Ook is een inhoudelijke toelichting gegeven op nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de belangrijkste risico's.

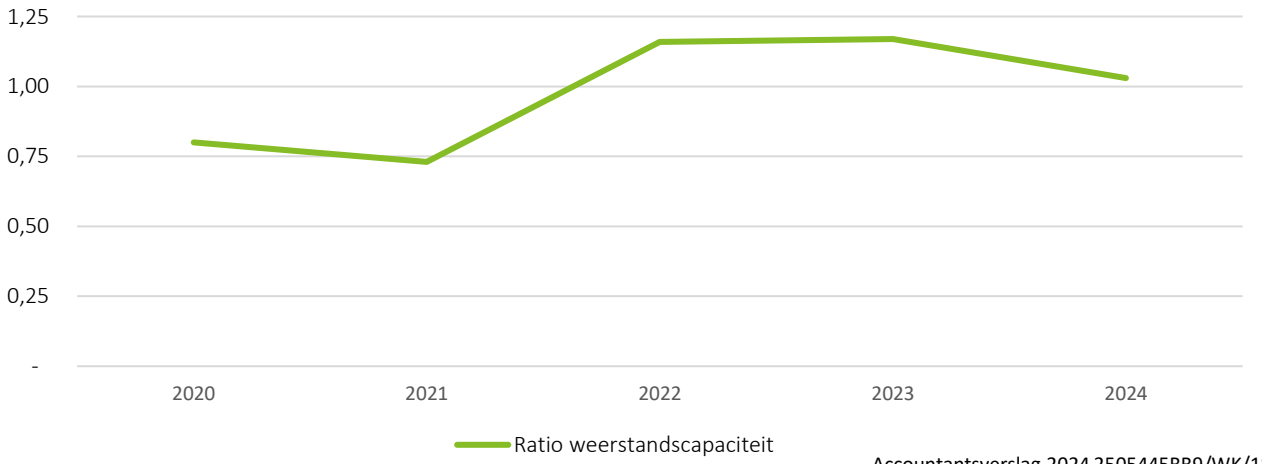
Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 86,7 miljoen (2023: € 61,6 miljoen). Ten opzichte van 2023 is hiermee sprake van een toename.

Uw weerstandscapaciteit van € 89,3 miljoen is nagenoeg gelijk aan de berekende risico's van € 86,7 miljoen. Dit heeft het college inhoudelijk nader toegelicht in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag.

Weerstandscapaciteit
(x € 1 miljoen)

Ratio weerstandscapaciteit

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf 2023 nemen gemeenten de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Aan de hand hiervan legt het college verantwoording af over het rechtmatig handelen (o.b.v. het normenkader) in het boekjaar.

Verantwoordings- en rapportagegrens

De gemeenteraad heeft de verantwoordings- en rapporteringsgrens vastgesteld. De verantwoordingsgrens heeft het college gehanteerd bij het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording en de uiteindelijke conclusie daaromtrent. Fouten en onduidelijkheden die de verantwoordingsgrens niet overschrijden, zorgen voor een positieve uiting van het college waaruit blijkt dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rapporteringsgrens bepaalt de diepgang van de toelichting van het college in de paragraaf bedrijfsvoering.

Uit de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens. Het totaal van onrechtmatigheden bedraagt € 16,3 miljoen, waarvan uw college € 2,9 miljoen van de onrechtmatigheden als acceptabel aanmerkt. Op basis hiervan resteert € 13,4 miljoen aan onrechtmatigheden dat uw college kwalificeert als niet acceptabel.

Normenkader

Het college heeft het van toepassing zijnde normenkader in kaart gebracht. Dit normenkader is door de gemeenteraad vastgesteld in haar vergadering d.d. 12 december 2024.

Wij hebben vastgesteld dat dit normenkader leidend is geweest voor het college om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording en de toelichtingen in de paragraaf bedrijfsvoering. Onderstaand gaan wij verder in op de verschillende onderdelen van de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten, lasten en balansmutaties, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). Uitgangspunt hiervoor is het niveau waarop de raad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting.

Wij hebben vastgesteld dat het college specifieke werkzaamheden heeft uitgevoerd ten aanzien van het begrotingscriterium, zijnde controle op programmaoverschrijdingen waaronder een nulproef en controle op kredietoverschrijdingen.

De gemeenteraad en het college hebben afspraken gemaakt in welke situatie lastenoverschrijdingen onrechtmatig maar acceptabel zijn (lastenoverschrijdingen zijn en blijven onrechtmatig, maar zijn onder voorwaarden acceptabel, wat betekent dat het college deze niet hoeft toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering). Hieruit blijkt het volgende:

Kredietoverschrijdingen

€ 860.000

Begrotingsrechtmatigheid

€ 7.895.000, waarvan € 5.032.000 als niet acceptabel is aangemerkt

Ongeautoriseerde reservemutaties

€ 614.000

De ongeautoriseerde reservemutaties, zoals hierboven benoemd, hebben eveneens een impact op het getrouwe beeld van de jaarrekening. In dat kader hebben wij deze eveneens mee in ons oordeel.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld aan de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen c.q. voorwaarden zijn afkomstig uit de relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader, en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Gemeenten stellen via de financiële verordening en/of onderliggende nota's kaders vast die van invloed zijn op verslaggeving. Het gaat hier om de invulling van de ruimte die het BBV geeft voor eigen gemeentelijke kaders. Denk hierbij aan grenzen voor het activeren van investeringen, afschrijvingstermijnen, omgang met reserves en voorzieningen en dergelijke. Deze vallen onder het getrouwe beeld en vallen per definitie onder de reikwijdte van de reguliere accountantscontrole. Ook voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij kan worden gedacht aan het niet naleven van voorwaarden met betrekking tot recht, hoogte, duur, termijnen, normbedragen, doelgroep en grondslag bij bijvoorbeeld bijstandsverlening, maatschappelijke ondersteuning, inkomensoverdrachten en het opleggen van belastingen dat tot gevolg heeft dat de bijhorende lasten of opbrengsten onjuist of onvolledig zijn. Het niet naleven van deze voorwaarden heeft direct invloed op het getrouwe beeld van deze posten in de jaarrekening.

Het onderwerp 'aanbestedingen' dat niet onder het getrouwheidsoordeel van de accountant valt, hebben wij op de volgende pagina nader toegelicht inclusief de wijze waarop het college dit onderwerp in haar werkzaamheden heeft betrokken.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Rechtmatigheidsverantwoording

Aanbestedingen

Uw gemeente voert in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording en specifiek de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels jaarlijks een uitgebreide ‘spendanalyse’ uit, die in samenspraak met ons tot stand komt.

Wij constateren dit jaar een stijging in de omvang van onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Uit de controle blijkt een fout van € 6,8 miljoen, terwijl over 2023 nog sprake was van een fout van € 4,8 miljoen. De toename is veroorzaakt door aanvullende diepgaandere controletechnieken door uw afdeling Concernaudit. Zij hebben in vergelijking met voorgaand boekjaar een nieuwe data-analyse methodiek (“textscraping”) toegevoegd om geconstateerde onrechtmatigheidsfouten bij een specifiek type inkoopdossiers nader te onderzoeken. Hierdoor kon Concernaudit gerichter te werk gaan in het selecteren van “risicovolle” dossiers. De onrechtmatigheid welke geconstateerd is met het toepassen van deze data-analyse bedraagt € 4,9 miljoen. Gecorrigeerd voor deze onrechtmatigheden is er sprake van een afname van circa € 2,9 miljoen in vergelijking met vorig boekjaar.

Dit is het gevolg van toegenomen aandacht voor en naleving van de Europese aanbestedingswetgeving binnen de gehele gemeente en de afname van het aantal onrechtmatigheden voortkomend uit voorgaande jaren. In uw paragraaf bedrijfsvoering heeft uw college de rechtmatigheidsfouten toegelicht en maatregelen beschreven ter voorkoming van soortgelijke bevindingen in de toekomst. Doorlopende bestellingen binnen enkele contracten blijven gedurende de contractperiode tot onrechtmatigheden leiden.

Uw gemeente heeft in de afgelopen jaren diverse maatregelen getroffen om de naleving van de interne en Europese aanbestedingsregels beter te borgen. In de praktijk kan echter, als gevolg van de complexe materie en de hoeveelheid bij dit proces betrokken personen, gemakkelijk een verkeerde aanbestedingsprocedure worden gekozen.

De rechtmatige naleving van de aanbestedingsregels staat hoog op uw agenda. De afgelopen jaren heeft u acties ingezet om de interne beheersing te versterken met aandacht voor:

- Inkoopbesturing en structuur.
- De nieuwe maatschappelijke aanpak en contractmanagement.
- Inkoop HRM.
- Workflowmanagement en sturingsinformatie.

Als gevolg van geconstateerde fouten en ontwikkeling van preventieve maatregelen blijft de repressieve controle door de afdeling Concernaudit van belang. Daarbij moet worden nagegaan of een opdracht niet via een verkeerde procedure ‘in de markt’ is gezet.

Wij constateren dat de Europese aanbestedingsafwijkingen veelal voortkomen uit het overschrijden van de contracttermijn en/of doelwaarde. Ons adviespunt blijft daarmee van kracht. Wij adviseren u om maatregelen te implementeren ten aanzien van de primaire registratie van de contracten en de looptijden, waaronder verlengingsopties, zodat tijdig kan worden gesignaleerd dat opdrachten opnieuw moeten worden aanbesteed. Ook vragen wij uw aandacht voor een toereikende inschatting van de opdrachtraming bij inkoop en aanbesteding.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Sociaal domein

Actualiteiten

Binnen het zorgdomein (WMO en Jeugd) is een landelijke ontwikkeling zichtbaar waarbij de lasten de afgelopen jaren fors zijn toegenomen. Waar dit in eerste instantie hoofdzakelijk kwam door een toenemende zorgvraag zien we in 2024 dat er met name sprake is van een toenemende zorgzwaarte met betrekking tot de jeugdzorg. Dit betekent dat cliënten vaak een zwaardere en daarmee duurdere vorm van zorg behoeven.

Deze zelfde ontwikkeling is zichtbaar voor de gemeente Utrecht en heeft financiële consequenties. Uw gemeente monitort kosten en zorgtrajecten (w.o. trajectduur) aan de hand van dashboards en betrekt dit in de kwartaalgesprekken met zorgaanbieders.

Complicerende factor bij het inschatten van de ontwikkeling van zorgkosten in de komende jaren is de verwachte ontwikkeling van de tarieven van zorgaanbieders. Zorgaanbieders hebben op dit moment te maken met sterk oplopende kosten als gevolg van loonstijgingen en oplopende huisvestingslasten. Dit leidt ertoe dat financiële posities van zorginstellingen in toenemende mate onder druk komen te staan wat naar verwachting een prijsopdrijvend effect heeft op de tarieven.

Daarnaast doet er zich een aanhoudend probleem voor: zorginstellingen hebben moeite om aan deze stijgende vraag te voldoen. Capaciteitsbeperkingen en een gebrek aan personeel belemmeren het vermogen van de gemeente om adequate zorg in te kopen, ondanks de beschikbare financiële middelen. Dit resulteert in een kloof tussen wat de gemeente wenst te bieden en wat feitelijk haalbaar is. Dit speelt in zowel WMO als Jeugdzorg. In toenemende mate zal daardoor niet de zorgvraag bepalend zijn in de omvang van de zorguitgaven maar ook het aanbod. Dit is een breed maatschappelijk probleem waarbij het voor gemeenten slechts beperkt mogelijk is hierin keuzes te maken.

Het is in belang van de gemeente essentieel om tot efficiënte en effectieve oplossingen komen die de financiële druk verminderen en tegemoetkomen aan de zorgnoodzaak. De situatie vereist een geïntegreerde aanpak waarbij financiële duurzaamheid en kwalitatieve zorgverlening centraal staan.

Om adequaat in te spelen op bovengenoemde ontwikkelingen, is uw gemeente voornemens om met ingang van 2027 de zorg binnen het WMO-domein onder te brengen bij één zorgaanbieder. Hiermee streeft uw gemeente naar het vereenvoudigen en versnellen van aanbieden van ondersteuning en hulp, doordat buurtteams, huisartsen en andere zorgverleners meer samenwerken. Hierdoor borgt de gemeente de toekomstbestendigheid van de zorg en kunnen de beschikbare middelen effectiever worden benut.

Bijstelling vierkantbudget

Jaarlijks verkrijgt u inzicht in het definitieve vierkantbudget aan de hand van periodieke gesprekken met zorgaanbieders in het opvolgende boekjaar. De overeenstemming over het definitieve vierkantbudget krijgt zijn weerslag in een wederzijds ondertekend document, waarin de financiële afspraken over het boekjaar definitief zijn vastgelegd. Als gevolg van de timing van deze ondertekening in april of mei van het opvolgende boekjaar, maakt de overeenkomst betreffende het definitieve vierkantbudget géén deel uit van uw onderbouwing bij de jaarrekening. Dit heeft invloed op de doorlooptijd van uw verantwoordingsproces en van ons controleproces. In de jaarrekening verantwoordt u immers een schuldpositie die gebaseerd is op een voorlopige inschatting.

In onze managementletters van de afgelopen jaren adviseerden wij uw college om het proces van het komen tot een definitieve afrekening met uw zorgaanbieders te vervroegen, zodat in de jaarrekening geen onzekerheid bestaat over de afrekening met deze zorgaanbieders en/of over de schuldpositie in de jaarrekening. Wij constateren bij de jaarrekeningcontrole 2024 ten aanzien van aantal van uw zorgaanbieders op basis van de overeenkomst over het definitieve vierkantbudget een afwijking van € 2,8 miljoen ten opzichte van de verwachte positie zoals opgenomen in de jaarrekening 2023. Dit heeft geleid tot een lagere verplichting bij Jeugd voor circa € 1 miljoen en een hogere verplichting bij Wmo in de jaarrekening 2023 van circa € 1,2 miljoen.

Met ingang van 2024 bent u overgestapt van kwartaalgesprekken naar tertaalgesprekken om de benoemde onzekerheid te verminderen en de periodieke monitoring en bijsturing te verbeteren.

Uw organisatie erkent dat de tertaalgesprekken bijdragen aan een betere monitoringscyclus, zowel kwalitatief en kwantitatief.

Wij constateren bij de jaarrekeningcontrole 2024 een afname, zowel in aantallen als in euro's, van de bijstellingen van de vierkantbudgetten ten opzichte van de jaarrekeningcontrole 2023. Als gevolg van de eerder benoemde verschillen verkrijgen wij, als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2024, vóór afgifte van onze controleverklaring de wederzijds getekende overeenkomsten over het definitieve vierkantbudget 2024 van uw belangrijkste zorgaanbieders.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Herstel wervengebied

Complexiteit in herstel wervengebied

In uw monumentale centrum vindt op dit moment, en de aankomende jaren, een omvangrijke renovatie plaats van particuliere en gemeentelijke werfkelders. Het wervengebied is ongeveer 900 jaar oud en behoeft (grootschalige) renovatie en herstel. Het herstel van het wervengebied ziet u als integraal onderdeel van uw publieke taak. De gemeente is namelijk verantwoordelijk voor de veiligheid in het gebied en heeft tegelijkertijd profijt van de monumentale en toeristische waarde van het wervengebied.

Door onder andere een Commissie van Wijzen Wervengebied (CvWW) en andere deskundigen is een integrale aanpak vormgegeven met als doel dat het voorkómen van schade een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de gemeente én de eigenaren. Ook hierbij heeft de gemeente een bijzondere taak: de gemeente heeft de eindverantwoordelijkheid (met de daarbij horende regierol) voor het schadeherstel en het latere behoud.

Als gevolg van de eindverantwoordelijke rol, heeft de gemeente een zorgplicht naar de verschillende (particuliere) keldereigenaren om het cultureel erfgoed te herstellen. Dit is vorm gegeven door middel van een subsidieregeling voor keldereigenaren. Keldereigenaren kunnen onder de subsidieregeling ‘Nadere regel pilotfase subsidie kelders wervengebied gemeente Utrecht 2025’ een aanvraag indienen voor een (gedeeltelijke) subsidiëring van de gemaakte kosten voor het herstel van de desbetreffende werfkelder. Per subsidieaanvraag vindt vervolgens een beoordeling plaats.

Analoog aan het complexe karakter van het herstel van het wervenbied, is de financiële- en verslaggeving technische uitwerking eveneens complex van aard. Het verstrekken van een investeringssubsidie aan (particuliere) keldereigenaren vertoont namelijk kenmerken van een immaterieel vast actief, te weten ‘Bijdragen aan activa in eigendom van derden’ (art. 61 BBV). In specifieke gevallen is namelijk sprake van (i) een investering door een derde, (ii) draagt deze investering bij aan de publieke taak, (iii) heeft de derde zicht verplicht tot investeringen in verband met het borgen van de veiligheid en kan de bijdrage teruggevorderd worden op grond van de onderliggende subsidieregeling.

In het geval een subsidie wordt verstrekt aan een particulier dan wel een rechtspersoon die niet activeert en afschrijft (het kasstelsel), kan conform artikel 64 lid 6 BBV geen gemeentelijke afschrijvingsduur toegekend worden aangezien de derde partij de verrichte investering niet activeert. In dit geval moet de verstrekte investeringssubsidie direct ten laste van de gemeentelijke exploitatie worden verwerkt.

Aangezien de te verrichten investeringen (door zowel gemeente als particuliere keldereigenaar) in meer of mindere mate verweven is met de maatschappelijke ruimte van de gemeente, in casu dienen de werfkelders dan als fundering voor de bovenliggende straten en trottoirs, kan in bepaalde gevallen ook sprake zijn van een investering door de gemeente. De investering heeft namelijk betrekking op een bestaand actief (i), zorgt voor een significante kwaliteitsverbetering (ii) en levensduurverlengend (iii). In deze situatie kan de verstrekte investeringssubsidie geclassificeerd worden als een investering met maatschappelijk nut in de openbare ruimte en stelselmatig worden afgeschreven.

Gezien de verwevenheid van de verstrekte investeringssubsidies met de openbare ruimte, de rechtsvormen van de subsidieontvangers en verschillende verwerkingswijzen, is het van belang om per verstrekte subsidie een afweging te maken wat de bijpassende verwerkingswijze is. Van uw organisatie hebben wij begrepen dat de totale subsidieregeling een bedrag van circa € 125 miljoen behelst tot en met 2035.

Verwerkingswijze 2024

Per 31-12-2024 is een bedrag van circa € 2,4 miljoen aan subsidies verstrekt voor het herstel van (particuliere) werfkelders. Van uw organisatie hebben we begrepen dat de onderliggende herstel- en renovatiewerkzaamheden per balansdatum nog onderhanden zijn en dat de subsidies nog niet zijn vastgesteld. Hierdoor voldoen de verstrekte subsidies nog niet aan uw activeringscriteria uit de Nota Waava en zijn deze per balansdatum verantwoord als ‘Vooruitbetaald bedrag’ onder de overlopende activa.

Verwerkingswijze 2025 en verder

Naar verwachting zullen medio 2025 de eerste subsidies vastgesteld gaan worden.

Gezien de verwachte omvang van de subsidieregeling en de wisselende verwerkingswijze per verstrekte subsidie, achten wij het van belang dat u gedurende 2025 een stroomschema opstelt om per verstrekte subsidie de bijbehorende verwerkingswijze kunt bepalen. Hiermee creëert u eenvoud in de financiële- en verslaggeving technische uitwerking van deze complexe herstelwerkzaamheden.

Wij gaan graag met uw organisatie in overleg om de verslaggevingstechnische aspecten uit te diepen en tot een gedegen stroomschema te komen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

De voorraad onderhanden werk

De balanspost met de belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreft de voorraad onderhanden werk, waaronder de bouwgronden in exploitatie (grondexploitatie). Deze balanspost is door het saldo ultimo 2024 ad € 107,7 miljoen relevant voor de accountantscontrole, maar ook door de schattingen die een rol spelen bij het ramen van de in 2025 e.v. nog te realiseren lasten ad € 775 miljoen en baten ad € 895 miljoen. De nog te realiseren baten en lasten vormen samen met de boekwaarde de basis voor de waardering in de jaarrekening, oftewel het verwachte resultaat bij afsluiting van de projecten. Dit leidt tot een voorziening indien het college verwacht dat het project verlieslatend is en tot (tussentijdse) winstneming bij een verwachte winst. Voor de waardering van grondexploitatie dient de gemeente per individueel project te bepalen of de gemeente de boekwaarde plus de in de toekomst nog te realiseren kosten en opbrengsten, naar beste schatting, terugverdient. Ultimo 2024 gaat het om 13 individuele projecten.

De gemeente Utrecht schat ultimo 2024 in dat de totale omvang van de niet terug te verdienen kosten op de gehele grondexploitatie circa € 104,7 miljoen bedraagt (2023: € 108,7 miljoen). Hiervoor is een voorziening getroffen. Deze voorziening is voor een bedrag van € 66,5 miljoen in mindering gebracht op de bouwgronden in exploitatie. Het resterende deel van deze verliesvoorzienig is aan de passivazijde van de balans gepresenteerd. Dit is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording.

Het controleproces van de waardering van de voorraad onderhanden werk

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot vijf P's:

- Planning: is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt. Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- Programmering: in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse gemaakt van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavels, appartementen, etc.) in de projecten, in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- Prijs: de verkoopprijzen van woningen, en dus van grond, hebben langere tijd onder druk gestaan. Deze situatie is omgeslagen in een grote vraag naar woningen en grond, waardoor de grondprijs zich in een hoog tempo in positieve zin ontwikkelt. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke grondprijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de positieve marktontwikkelingen?
- Plankosten: door de toenemende vraag naar woningen en dus naar bouwcapaciteit is sprake van een toenemende stijging van de bouwkosten. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke prijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de hierbij horende prijsontwikkelingen?
- Parameters: zijn de parameters voor kosten en opbrengstenstijgingen opportuun, beredeneerd vanuit de huidige situatie en de best mogelijke inschatting van de toekomstige ontwikkeling van de grondprijzen en de plankosten?

De 5 P's vormen de basis voor de actualisatie van de grondexploitaties zoals opgenomen in uw paragraaf 'Grondbeleid'.

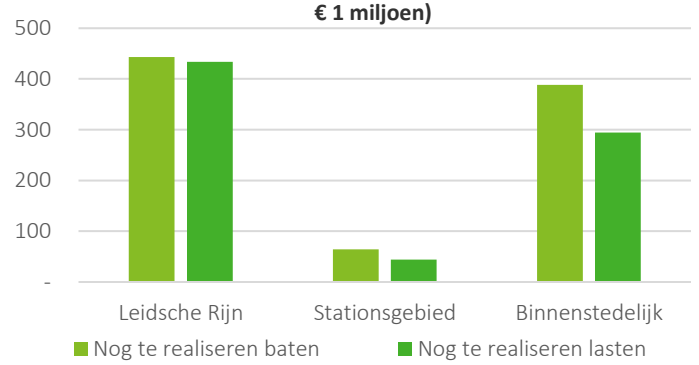
Analyse grondexploitaties

Uit nevenstaande figuren blijkt dat de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie in 2024 fors is afgenomen. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn de herstructurering van Leidsche Rijn en afboeking van de boekwaarde van Stationsgebied. Hiermee is het saldo van de boekwaarde per 31 december 2024 verlaagd.

Totale boekwaarde bouwgronden in exploitatie (x € 1 miljoen)

Overzicht nog te realiseren baten en lasten per project (x € 1 miljoen)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Bij onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen voor het actualiseren van de grondexploitaties – vooral de uitgangspunten voor planning (fasering), programmering en prijsbeleid, maar ook de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en de gehanteerde rekenrente (rente-omslagmethode), hebben wij het volgende in overweging genomen:

- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, onderling afhankelijk en intern consistent zijn, en of de veronderstellingen redelijk lijken wanneer ze collectief of in samenhang met andere veronderstellingen worden beschouwd.
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op passende wijze weerspiegelen, met andere woorden: is er consistentie met de algemene economische omgeving en de economische omstandigheden in/bij de gemeente?
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen (besluiten) van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (met andere woorden: is historische informatie representatief voor toekomstige situaties?).

De grondexploitaties zijn door het college voor de jaarrekening 2024 opnieuw doorgerekend (geactualiseerd) en waar nodig zijn de verwachtingen bijgesteld, waarmee tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd, en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening noodzakelijk is.

Tussentijdse winstneming

In juli 2019 heeft de commissie BBV de notitie ‘Grondbeleid in begroting en jaarstukken’ gepubliceerd. Hierin is opgenomen dat gemeente voor tussentijdse winstneming de ‘Percentage Of Completion methode’ (POC-methode) moeten toepassen. Hierbij geldt dat gemeenten, indien aan een aantal voorwaarden is voldaan, tussentijds winst moeten nemen.

Voor het toepassen van de POC-methode is het van belang dat uw gemeente het resultaat betrouwbaar kan schatten. Ook moet er sprake zijn van verkochte grond en gerealiseerde kosten.

Op grond van de POC-methode heeft uw gemeente in het boekjaar 2024 voor € 21,9 miljoen aan tussentijdse winst genomen op de grondexploitatie (2023: € 6,6 miljoen). De winstneming ziet toe op Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma (€ 18,2 miljoen) en Binnenstedelijke grondexploitaties (€ 3,7 miljoen).

Belangrijkste bevindingen inzake waardering grondexploitaties

Als onderdeel van de controle van de waardering van de bouwgronden in exploitatie voeren wij een risicoanalyse uit ter bepaling van het risicoprofiel van de individuele grondexploitaties en de hierdoor bestaande kans op een materiële fout in de waardering ervan. Hierbij betrekken wij de huidige boekwaarde, het geprognosticeerde resultaat, en de aard en omvang van de nog te realiseren baten en lasten (liggen hier bijvoorbeeld al contracten of overeenkomsten aan ten grondslag of niet).

Naast de hiervoor genoemde elementen spelen bij de risicoclassificatie van de individuele projecten ook de aard van het project, de programmering en de doorlooptijd een belangrijke rol.

Zo zorgt binnenstedelijke herstructurering normaliter voor een grotere complexiteit, doordat de gemeente de bestaande ruimte herontwikkelt en dit type projecten hierdoor (financieel gezien) gevoeliger is voor risico’s dan volledig nieuw uit te leggen locaties. Een langere doorlooptijd van de projecten zorgt voor een hoger risicoprofiel, doordat de schatting van kosten en opbrengsten van de projecten subjectiever is naarmate de doorlooptijd toeneemt.

Op grond van onze risicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat de grondexploitaties Leidsche Rijn A2-zone, Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma, Beurskwartier, Merwede OPG en Busstalling, stationsgebied en Lombokplein de belangrijkste projecten binnen uw gemeente zijn, waarbij wij de Leidsche Rijn grondexploitaties voor onze controle op deelcomplexniveau hebben geanalyseerd en – waar wij dat noodzakelijk achten op grond van onze professionele oordeelsvorming – geselecteerd voor nadere controle. Van deze (deel)projecten hebben wij de aannemelijkheid van de nog te realiseren kosten en opbrengsten getoetst en is tevens de getroffen verliesvoorziening of de verantwoorde (tussentijdse) winstneming gecontroleerd.

Gezien de verhoogde complexiteit van bepaalde onderdelen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone, Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma, Beurskwartier, Merwede OPG en Busstalling, stationsgebied en Lombokplein, hebben wij eveneens specialisten ingeschakeld bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving.

Naast de hierboven benoemde projecten, die wij geselecteerd hebben voor een diepgaande inhoudelijke controle, hebben wij op grond van onze risicoanalyse ook aandacht besteed aan de getrouwheid van de tussentijdse winstneming van het project Merwedekanaalzone deelgebied 4: Defensieterrein.

De uitgangspunten die in de grondexploitaties en dus in de jaarrekening 2024 zijn verwerkt, zijn door ons getoetst en als aannemelijk aangemerkt

Wij hebben op grond van de door ons verrichte werkzaamheden inzake de waardering van de grondexploitaties vastgesteld dat uw gemeente:

- Beschikt over actuele ramingen van de nog te realiseren baten en lasten;
- Beschikt over een deugdelijke onderbouwing van de gehanteerde uitgangspunten in de grondexploitaties;
- Op specifieke onderdelen externe deskundigheid heeft ingeschakeld ter onderbouwing van de geraamde grondprijzen en grondopbrengsten;
- Een niet onaannemelijk niveau heeft bepaald van de nog te maken plan- en civiele kosten.

Verder merken wij volledigheidshalve op dat wij voor de waardering van de grondexploitatie per 31 december 2024 de per die datum vastgestelde projectkaders en genomen besluiten betrokken hebben bij de controle van de waardering. Er is geen rekening gehouden met de effecten van eventuele toekomstige, nog vast te stellen, ambities van uw gemeente.

Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitaties een betrouwbaar beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Belangrijke bevindingen

Wij gaan hieronder in op een aantal belangrijke thema's die in 2024 gespeeld hebben wij de controle van de waardering van de grondexploitaties:

Herstructurering grondexploitatie Leidsche Rijn

Tot het boekjaar 2024 bestond de grondexploitatie Leidsche Rijn uit een totaal van 48 deelgrondexploitaties. Allen (semi) individuele deelprojecten die waren opgericht voor een deel ontwikkeling in het Leidsche Rijn gebied. Door de jaren heen zijn veel van deze deelprojecten afgerond. Administratief waren deze echter nog onderdeel van de algehele gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn (ook al was het project al lang en breed gereed). Tijdens de raadsvergadering van 7 november 2024 heeft u (gemeenteraad) ingestemd met het administratief vereenvoudigen van de Leidsche Rijn gebiedsontwikkeling en het "afsluiten" van deelprojecten die reeds afgerond zijn. Hiermee zijn de nog actieve deelprojecten onderverdeeld in twee "nieuwe" grondexploitatieprojecten die beide zelfstandig worden verantwoord zijnde:

- Leidsche Rijn A2-Zone
- Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma

De toerekening van de individuele deelprojecten aan bovenstaande grondexploitatieprojecten heeft plaatsgevonden op basis van de criteria:

- Geografische samenhang
- Resterende looptijd
- Logische toerekening van nog te realiseren werkzaamheden

De onderverdeling van de verschillende deelcomplexen aan de grondexploitatiecomplexen is door ons beoordeeld en passend bevonden.

Om de reeds afgeronde deelcomplexen administratief af te wikkelen (resterende boekwaarde tot nihil terugbrengen) heeft een additionele winstneming plaatsgevonden van 49,4 miljoen. Deze winstneming is, conform het systeembesluit van uw gemeenteraad, toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

Robuuste posten Leidsche Rijn & mobiliteitshub XL

In 2020 heeft de gemeente Utrecht nagedacht over het verhelpen van de onzekerheden die in de deelplan overstijgende kostenprognoses zitten van Leidsche Rijn. Om de onzekerheid in de controle weg te nemen heeft de gemeente Utrecht destijds besloten om de deelplan overstijgende 'robuuste' ramingen, die ten grondslag liggen aan de waardering van het project, in de jaarrekening tijdelijk uit de raming van de grondexploitatie te halen. De verslaggeving technische correctie die als gevolg hiervan destijds gemaakt is bedroeg circa € 143,6 miljoen. Dit is berekend middels de 'percentage of completion (POC-) methode'.

In 2024 is, mede als gevolg van de hiervoor beschreven herstructurering, gebleken dat voormalige robuuste postenraming in voldoende onderbouwd is dat deze terug kan vloeien in de (inmiddels nieuwe) grondexploitaties Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en Leidsche Rijn A2-zone. Hiermee komen de robuuste posten niet meer voor in de jaarcijfers 2024.

De bijdrage aan de mobiliteitshub XL – onderdeel van de robuuste posten – is in de jaarstukken verantwoord als resultaatbestemming. Dit is conform BBV-regelgeving. Conform het systeembesluit reserves is de bijdrage onttrokken aan de reserve grondexploitaties en gestort in de vaste activareserve, onderdeel realisatie mobiliteitshub XL.

Macro economische ontwikkelingen en de impact hiervan op het verwachte resultaat van de grondexploitaties

De afgelopen jaren hebben in het teken gestaan van de steeds oplopende inflatie en de beteugeling daarvan door de Europese Centrale Bank (ECB). Voor het komende jaar lijkt een normalisatie plaats te vinden op het gebied van de kostenstijgingen en daarmee samenhangend potentieel renteverlagingen - wat het lenen van geld voor het aankopen van vastgoed goedkoper maakt - door de ECB.

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Utrecht met deze ontwikkelingen rekening heeft gehouden bij de actualisatie van haar grondexploitatieberekeningen.

Voor de toekomstige kosten en opbrengstenstijgingen heeft de gemeente Utrecht de parameters (korte termijn, middellange termijn en lange termijn) aan de hand van een uitvoerige analyse van marktrapportages bepaald. Op grond van de door ons verrichte controlewerkzaamheden op de totstandkoming van de parameters en de aannemelijkheid hiervan, concluderen dat de parameters inzake de kosten- en opbrengstenstijging voor de grondexploitaties evenwichtig bepaald zijn.

Wij blijven, net als in voorgaande jaren, het belang dat de gemeente Utrecht de opbrengsten en kostenramingen alsmede de indexen kritisch blijft volgen en zo goed mogelijk in lijn blijft brengen met de markt(verwachtingen). Verder merken wij overigens op dat de organisatie, in overeenstemming met ons advies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2023, een (interne) richtlijn heeft opgesteld en doorgevoerd omtrent het toepassen van onvoorzien percentages binnen detailramingen van de Utrechtse grondexploitaties. Dit zien wij als een positieve ontwikkeling.

Kwaliteit dossiervorming

Wij constateren, net als in voorgaande jaren, dat de gemeente Utrecht een grote ontwikkelambitie heeft, die veel vraagt van het fysieke domein.

Los van het uitvoeren van de grondexploitatie-plannen dienen ook de administratie en de dossiervorming van de plannen van een goed niveau te zijn om deze ambitie (financieel) beheersbaar te kunnen uitvoeren.

De afgelopen jaren heeft uw organisatie een kwaliteitsimpuls gegeven aan de dossieropbouw die voor ons benodigd is om onze controlewerkzaamheden op een effectieve en efficiënte wijze aan te vangen. Bij de jaarrekeningcontrole 2024 hebben wij vastgesteld dat de positieve lijn die de afgelopen jaren is ingezet, is doorgezet.

Het controleproces en het proces van de actualisatie van de grondexploitatieberekeningen zijn goed doorlopen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Overige kosten Beurskwartier

Het grondexploitatieproject Beurskwartier is een grootstedelijk ontwikkelingsproject gelegen tussen het stationsgebied en de huidige jaarbeurs. Door het grootstedelijk karakter van deze grondexploitatie en de complexiteit dit met zich meebrengt, heeft de gemeente verschillende stelposten opgenomen in haar kostenramingen op het gebied van geluidsmaatregelen, planschadevergoedingen en tijdelijk beheer. Deze stelposten, ter grootte van € 5,5 miljoen, kunnen door ons (net als vorig jaar) op dit moment onvoldoende getoetst worden. Dit wordt veroorzaakt doordat de uitgangspunten van deze mogelijke ingrepen (waarvoor de stelposten opgenomen zijn) nog niet verder definieerbaar zijn als gevolg van de fase waar de grondexploitatie zich op dit moment in bevindt.

Wel acht de gemeente deze kosten benodigd voor de uiteindelijke realisatie van het totale plangebied van de grondexploitatie Beurskwartier. Dit is eveneens door de organisatie toegelicht op pagina 450 van de jaarrekening.

Gezien de onzekerheid omtrent de omvang van de eerder benoemde stelposten hebben wij een bedrag van € 5,5 miljoen aangemerkt als onzeker.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Fraude, integriteit, en naleving wet- en regelgeving

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Bij onze controle vragen wij u jaarlijks inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten door fraude of het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van de inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, en de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad. Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

Wij hebben voorgaande jaren geadviseerd over uw interne frauderisicoanalyse, met als belangrijkste aandachtspunten: de frequentie van de interne frauderisicoanalyse en centrale beheersing en monitoring van risico's

U merkt het onderwerp 'fraude' aan als belangrijk thema in uw jaarplan Concernaudit (2024-2025 en 2025-2026). Op basis van de benodigde competenties en capaciteiten is het eigenaarschap van de frauderisicoanalyse belegd bij Concernaudit. Aan onze aanbevelingen uit de managementletters over de afgelopen wordt in uw jaarplan uitgebreid aandacht besteed. Dit vinden wij een positieve ontwikkeling. De (actualisatie van de) frauderisicoanalyse is inmiddels afgerond en vastgesteld door de directieraad en het college. Wij hebben gesproken met de hierbij betrokken functionarissen en hebben kennisgenomen van:

- Jaarplan Concernaudit 2024-25 en 2025-26.
- Uw actuele interne frauderisicoanalyse.
- Thema-audits (zoals het vorig jaar afgeronde onderzoek inzake het proces van paspoortverstrekking en actuele audit Registratie van Niet-Ingezetenen (RNI) bij Publiekszaken (december 2024))
- De inhoud van frauderisicosessies en een risico-inschattingsrapportage van een van de organisatieonderdelen.

Op deze manier wilt u borgen dat u vanuit verschillende invalshoeken een compleet en actueel beeld verkrijgt van frauderisico's en getroffen interne beheersmaatregelen om deze vervolgens centraal te kunnen monitoren. Dit stelt u in staat om restrisico's te identificeren en vervolgens al dan niet actie te ondernemen ten aanzien van de restrisico's.

Wij constateren dat u zichtbaar een kwaliteitsimpuls heeft gegeven aan uw (proces van) frauderisicoanalyse en de verdere inbedding hiervan in de organisatie. U heeft hierbij expliciet rekening gehouden met onze adviespunten uit voorgaande jaren. Ten aanzien van de door u geïdentificeerde frauderisico's heeft u vastgesteld welke interne beheersmaatregelen zijn opgezet. Op basis van uw actuele frauderisicoanalyse adviseren wij u om:

- De frauderisico's en beschreven interne beheersmaatregelen te betrekken in uw verbijzonderde interne controles (VIC plannen en VIC's) om bestaan en werking van beheersmaatregelen te kunnen toetsen.
- Aandacht te besteden aan financiële verslaggevingsrisico's, waaronder (fraude)mogelijkheden ten aanzien van resultaatsturing.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen voor de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Fraude en integriteit

Jaarlijks verkrijgen wij inzicht in de integriteitsmeldingen, die wij vervolgens doorspreken met uw coördinator integriteit. Een overzicht van integriteitsmeldingen en acties hieromtrent is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel 'weerbare organisatie'.

Concernaudit heeft in haar jaarplan 2025-2026 een audit naar de effectiviteit en efficiëntie van de inrichting en naleving van het Onderzoeksprotocol Integriteitsschendingen en misstanden opgenomen.

Onze conclusie is dat uw gemeente op een adequate wijze opvolging geeft aan geïdentificeerde integriteitskwesties en dat zij hierover tijdig met ons in contact treedt.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Interne beheersing

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Managementletter 2024, toegespitst op de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2024 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle was primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze controle op de getrouwheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Voor de bevindingen van de interim-controle verwijzen wij naar onze managementletter 2024 gedateerd d.d. 25 februari 2025.

In de managementletter hebben wij een aantal aandachtspunten voor het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2024 benoemd. Als onderdeel van onze werkzaamheden voor de jaarrekening zijn wij nagegaan of deze aandachtspunten voldoende zijn opgevolgd. Voor zover de opvolging en/of onze controle ervan hiertoe aanleiding geven, hebben wij onze bevindingen in dit accountantsverslag bij het betreffende onderwerp verwerkt.

Uw organisatie geeft aan dat ten aanzien van de controle op de volledigheid van de erfpachtopbrengsten er in 2024 veel voorbereidende stappen zijn gezet. Team Contractbeheer, Erfpacht en Snippergroen (CES) heeft een plan van aanpak opgesteld voor de periodieke controle van de erfpachtopbrengsten. Op basis hiervan zullen zij jaarlijkse steekproeven in de planning van Team CES opnemen. In 2025 heeft zij steekproeven uitgevoerd.

Evaluatie opstel- en controleproces

Medio 2024 hebben wij met de ambtelijke organisatie het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2023 geëvalueerd. Hierbij hebben wij samen met verschillende disciplines binnen de gemeente (FIJ, Ruimte en SISA) het controleproces geëvalueerd.

Wij hebben kunnen voortborduren op de gemaakte afspraken tijdens deze evaluatie en de ervaringen uit voorgaande controles. Het opstel- en controleproces is hierdoor prettig verlopen.

Als waarborg en signaleringsfunctie in dit proces houden wij wekelijks gezamenlijk met Utrecht een regieoverleg. Daaruit volgen belangrijke aandachtspunten om de organisatie Utrecht verder te versterken. Specifiek benoemen wij hierin de volgende aandachtspunten.

Het hoge aantal P14 boekingen na opstellen van de initiële jaarrekening

De organisatie stelt, conform afspraak, haar eerste concept jaarrekening op na het afsluiten van de administratieve periode 13.

Bij het afsluiten van deze periode zouden alle financiële mutaties en transacties over het boekjaar 2024 verwerkt moeten zijn met uitzondering van de boekingen voor actualisatie van de grondexploitaties (waarover separate afspraken zijn gemaakt). Na het sluiten van deze periode zijn door de verschillende organisatieonderdelen nog 63 mutaties aangeleverd voor administratieve verwerking in het boekjaar 2024. Dit hoge aantal kan duiden op tekortkomingen in het proces van jaarafsluiting en toont een toename ten opzichte van voorgaande jaren (2023: 44 boekingen en 2022: 30 boekingen).
Een belangrijke oorzaak hiervoor betreft de toename van het aantal SiSa-regelingen. Daarnaast is naar onze mening sprake van een aantal andere (potentiële) oorzaken. Eén mogelijke oorzaak is het al jaren op rij toenemende aantal taken en activiteiten, waarbij de beschikbare personele formatie door de krapte op de arbeidsmarkt niet gelijkmatig en gelijktijdig kan meegroeien. De toename van het aantal taken en activiteiten in combinatie met een krapte in de personele formatie leidt tot een hogere werkdruk wat de kans op fouten vergroot.

In reactie geeft uw ambtelijke organisatie aan dat de migratie naar SAP S/4Hana een van de oorzaken is van het hoog aantal afsluitende en nagekomen boekingen na de eerste concept jaarrekening.

Ook is de mobiliteit (instroom en uitstroom) van de ambtelijke organisatie toegenomen en wisselen ambtenaren vaker van functie of project wat kan leiden tot kennisachterstand en inefficiëncy. Een tweede oorzaak is dat dit het risico in de hand werkt dat er bij de verschillende medewerkers en organisatieonderdelen onduidelijkheid is over taken, rollen en verantwoordelijkheden (is voldoende duidelijk beschreven en belegd wie waarvoor verantwoordelijk is in het proces?).

In dit kader benoemen wij nogmaals onze adviezen voor het verder versterken van de gemeentebrede financiële functie zoals eerder in dit verslag alsmede in onze managementletter 2024 benoemd.

Migratie SAP S/4Hana

Tot slot speelde ook de migratie naar SAP S/4Hana in dezelfde periode. Deze samenloop van werkzaamheden voor de jaarafsluiting alsmede de migratie hebben tot vertraging in het opstelproces kunnen leiden.

Wel merken wij op dat de gemeente sinds voorgaand jaar verschillende procesverbeteringen heeft doorgevoerd zoals eveneens beschreven in onze managementletter 2024 en 2023 om de kwaliteit van de memoriaalboekingen (waarmee de P14 boekingen gemaakt worden) te verbeteren. De resultaten hiervan zijn zichtbaar geweest bij het jaarrekeningtraject.

Echter merken wij op dat de gemeente nog de laatste stap moet zetten om tot een efficiënt proces voor de jaarafsluiting te komen. Wij onderschrijven zodoende nogmaals het belang van de ontwikkelingen op het gebied van de memoriaalboekingen en de tijdige initiatie van dergelijke afsluitende boekingen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Planning en verantwoording SiSa-bijlage

Het Rijk kiest er in toenemende mate voor om nieuwe en specifieke opgaven voor gemeenten te bekostigen via een specifieke uitkering. Daarnaast zet gemeente Utrecht in op het aanvragen van extra middelen voor specifieke Utrechtse opgaven. Dit leidt ertoe dat er over steeds meer specifieke uitkeringen verantwoord moet worden. Voor 2024 zijn dit 74 SiSa-regelingen. Wij hebben geconstateerd (mede als gevolg van de hierboven beschreven aspecten) dat het verantwoordingsproces omtrent de SiSa-bijlage nog niet optimaal verloopt.

Door de verschillende organisatieonderdelen is een deel van de verantwoordingsdossiers niet tijdig, juist en volledig aangeleverd bij de medewerkers die centraal coördineren en verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitscontrole op deze dossiers. Hierdoor is het niet in alle gevallen gelukt om voorafgaand aan onze controle uw (kwaliteitscontrole-) werkzaamheden af te ronden. Dit heeft eveneens impact gehad op de tijdig afronden van onze werkzaamheden.

Daarnaast constateren wij dat de aansluiting van de overlopende post, die behoort bij deze SiSa-regelingen, niet consistent zichtbaar is in de verantwoordingsdossiers. Voor een groot aantal SiSa-regelingen is er sprake van een overlopende post, aangezien de gelden in 2024 (of eerder) zijn ontvangen, terwijl de bestedingen nog niet volledig hebben plaatsgevonden. Wij zien dat de aanlevering vanuit de verschillende organisatieonderdelen niet altijd adequaat aansluit op deze overlopende post. Dit is cruciaal voor het verkrijgen van een juist en volledig overzicht van de nog te besteden rijksmiddelen. Wij adviseren u om dit vroegtijdig inzichtelijk te maken en, waar mogelijk, in de balans een duidelijke koppeling zichtbaar te hebben met het nummer van de SiSa-regeling.

Ten opzichte van 2023 is er wel verbetering zichtbaar in het proces, zo zien wij dat er meer SiSa-dossiers gereed zijn bij de start van de controle en zien wij dat u eveneens een vooruitgang is geboekt met het aansluiten van de overlopende post per 31 december 2024. Wij zien meer samenwerking tussen de verschillende organisatieonderdelen en de SiSa-coördinatoren. Echter er is nog ruimte voor verbetering in de tijdigheid en volledigheid van de aanlevering van de verantwoordingsdossiers, zoals eerder genoemd.

Tevens is er sprake geweest van overmacht in de bezetting en is het team wat later in het traject op volledige sterkte gekomen. Sinds december 2024 en januari 2025 zijn er twee nieuwe teamleden aan het SiSa-coördinatieteam zijn toegevoegd.

Wij benadrukken dan ook het belang dat de organisatieonderdelen gedurende het jaar al starten met de verantwoordingsdossiers conform de gestandaardiseerde (centrale) werkinstructie. Daarbij is het van belang dat de aansluiting met de nog te besteden middelen, welke op de balans staan, hierin meegenomen worden.

In 2025 zullen wij bij de interim-controle de SiSa prominenter terug laten komen, waardoor het 'SiSa-traject' al eerder in het jaar kan worden geïnitieerd.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving inclusief Cyber Security behoeft verdere aandacht

Jaarlijks geven wij u een update van de opvolging van de bevindingen uit de IT-audits van voorgaande jaren, waarbij wij op basis van gesprekken met de betrokken functionarissen de voortgang op de bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid van de algemene IT-beheersmaatregelen onderzoeken. Deze werkzaamheden zijn geïntegreerd in onze jaarrekeningcontrole.

U heeft ons afgelopen jaar, in verband met de implementatie van SAP4HANA, gevraagd om door middel van een quickscan de opvolging te evalueren van de geconstateerde observaties met betrekking tot de IT-audit over voorgaande jaren. Wij hebben hierbij vastgesteld dat de bevindingen gedeeltelijk waren opgelost. In verband met de go-live van S/4H in 2025 hebben wij in 2024 geen verder werkzaamheden uitgevoerd op de ECC omgevingen omdat de Gemeente al haar aandacht op de nieuwe omgeving richt.

Net als in voorgaande jaren hebben wij bij onze controle een controleaanpak gehanteerd waarbij wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden buiten de IT-omgeving plannen, om in te spelen op de onderkende risico's. Wij hebben als onderdeel van de audit over 2024 werkzaamheden uitgevoerd rondom verschillende onderwerpen gerelateerd aan de implementatie van S/4H, waaronder de datamigratie, teststrategie en de go-live strategie.

Tevens hebben onze IT auditors een zogenoemde pre-implementation review uitgevoerd, waarbij op voorhand is meegekeken bij de migratie naar SAP4HANA. Hierbij is een nauwe samenwerking geweest tussen Deloitte, de Gemeente en haar implementatiepartner McCoy. Tijdens het traject zijn meerdere aanbevelingen gedaan welke iteratief zijn teruggekoppeld aan McCoy. Voor de go-live beslissing hebben wij ten aanzien van de migratie opgemerkt dat een formele goedkeuring leek te ontbreken. McCoy en de gemeente hebben extra stukken aangeleverd waaruit een gegronde basis en goedkeuring voor go-live te herleiden is.

Ondanks dat wij niet steunen op de IT-omgeving zijn wij tijdens de jaarrekeningcontrole in staat geweest data-analyse in te zetten als onderdeel van onze controleaanpak. Tevens voeren wij data-analyses uit tijdens onze controle op de journaalboekingen en specifiek: de memoriaalboekingen. Met behulp van data-analyse is door ons een diepgaande en risicogerichte analyse uitgevoerd van deze in opzet meer risicovolle boekingen.

Zo hebben wij de met gegevensgerichte werkzaamheden te onderzoeken populatie aan journaalboekingen sterk kunnen reduceren. Dit illustreert het belang en de toegevoegde waarde van een betrouwbare IT-omgeving als basis voor het inzetten van data-analyse

Cyber Security

Ten aanzien van Cyber Security stellen wij vast dat er voortgang is gemaakt, maar dat er ook nog belangrijke uitdagingen zijn. Ten opzichte van vorig jaar zijn er verbeteringen zichtbaar in training, informatiebeveiligingsbeleid, aanpak van bewustwording en het uitvoeren van crisisoefeningen. Daarnaast is de technische infrastructuur van de Gemeente Utrecht versterkt, zoals blijkt uit het rekenkameronderzoek. Ook heeft de gemeente Utrecht budget vrijgemaakt om de bewustwording binnen de organisatie te vergroten.

De Gemeente Utrecht heeft besloten af te zien van ISO 27001-certificering, wat leidt tot een gebrek aan formele evaluatie van naleving en mogelijke kwetsbaarheden. Binnen het NIS2 zorgplicht traject analyseert de gemeente voor de kritische processen en gerelateerde systemen in hoeverre de BIO 2.0 al wordt gevolgd en welke aanvullende maatregelen nodig zijn.

De Gemeente Utrecht staat voor grote bezuinigingsopgaven, maar het is enorm belangrijk om voldoende budget te reserveren voor informatiebeveiliging. Het afbreukrisico is te groot, door de grote hoeveelheden gevoelige data die de gemeente beheert en de cruciale rol die de gemeente speelt in inkomensvoorzieningen, zoals uitkeringen. Zo ook de noodzakelijke aandacht voor de implementatie van de NIS2-richtlijn. In Nederland wordt de NIS2-richtlijn geïmplementeerd via de Cyberbeveiligingswet, waaraan de Gemeente Utrecht verplicht is te voldoen. Het niet naleven van deze wet kan aanzienlijke gevolgen hebben, waaronder financiële schade door mogelijke boetes, het opleggen van extra maatregelen door de toezichthouder en reputatieschade. Bovendien kan niet-naleving leiden tot kwetsbaarheden voor cyberaanvallen en een inadequate bescherming van systemen en gegevens, met op zijn beurt extra financiële-, operationele- en/of reputatieschade tot gevolg. Het is cruciaal dat de urgentie binnen de gehele organisatie wordt erkend om passende en effectieve maatregelen te nemen. De Cyberbeveiligingswet zal naar verwachting rond het derde kwartaal van 2025 van kracht zijn.

Wij adviseren Utrecht om op al deze onderdelen de eventuele hiaten in kaart te brengen en, ook op bestuurlijk niveau, waar nodig actie te nemen om (aanvullende) maatregelen te implementeren/realiseren. Hierbij willen wij benadrukken dat het kunnen aantonen van de werking hiervan van groot belang is. Daarnaast adviseren we de gemeente om voldoende aandacht te schenken aan de periodieke beveiligingstesten en –oefeningen, de integratie van het SIEM/SOC en het in kaart brengen van risico's bij leveranciers.

Voor onze bevindingen en detailaanbevelingen op het gebied van Cyber Security verwijzen wij naar onze afzonderlijke rapportage.

Verder dienen wij op te merken dat concernaudit in Q2 2024 een audit omtrent Cyberweerbaarheid uitgevoerd heeft. Naar aanleiding van de audit zijn de deelname cijfers van de e-learning Gegevensbescherming aanzienlijk gestegen en heeft het CIO Office een bewustwordingscampagne omtrent cyberdreigingen gelanceerd.

Concernaudit heeft in haar jaarplan 2025-2026 een readiness-assessment omtrent NIS2-richtlijn/Cyberbeveiligingswet opgenomen. Dit zien wij als een positief punt.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Bijlagen

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie van € 0,5 miljoen.

Aard van de fouten	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	**N.v.t.**
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode:	
• Nagekomen belastingopbrengsten BghU	€ 1.021.000
• Onjuiste toerekening kosten 2025	€ 587.000
• Ongeautoriseerde reservemutatie	€ 614.000
• Onvolledige voorziening wethouderspensioenen	€ 2.818.000
• Besteding SiSa H20 ten onrechte genomen in jaarrekening 2024	€ 1.495.000
Totaal getrouwheidsfouten	**€ 6.535.000**

- Wij ontvangen van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin het college het bovenstaande bevestigt. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

A2 - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de onzekerheden groter dan de rapporteringstolerantie van € 0,5 miljoen.

Aard van de onzekerheden	Getrouwheid
• Grondexploitatie Beurskwartier: onzekerheid stelposten	€ 5.500.000
Totaal onzekerheden in de controle getrouwheid	**€ 5.500.000**

- Wij ontvangen van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin het college het bovenstaande bevestigt. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere onzekerheden.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. De tabel hierna bevat een weergave van díe onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
• Abusievelijk is het verloop gedurende het boekjaar van SiSa J95 niet opgenomen onder de vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen – Rijk, maar opgenomen onder de overige vooruitontvangen bedragen	Toelichting op de balans	€ 550.000
• Abusievelijk is het verloop gedurende het boekjaar van SiSa H30 onvolledig gepresenteerd onder de vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen – Rijk, zowel de ontvangen bedragen als het vrijgevallen bedrag	Toelichting op de balans	€ 2.000.000
• Abusievelijk is het verloop gedurende het boekjaar van SiSa K28 onvolledig gepresenteerd onder de vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen – Rijk, zowel de ontvangen bedragen als het vrijgevallen bedrag	Toelichting op de balans	€ 1.900.000

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening 2023 en onze conclusies ten aanzien van de rechtmatigheid van de SiSa-bijlage 2024.

- Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring): goedkeurend
- Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
A17	Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
A20	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
A33	Bekostigingsregeling Landelijke Vreemdelingen Voorziening 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C10	Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C125	Inrichten overheidsbrede loketten	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C126	Verbetering digitale dienstverlening	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D10	Volwasseneneducatie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E106	Regionale Aanpak Laadinfrastructuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E111	Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E113	Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra 2020 – 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E42	Griftpark	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E58	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E83	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E94	Incidentele specifieke uitkering (water) bodemsanering 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
E97	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G10	Wet inburgering_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 2_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H10	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H14	SPUK expertisecentra jeugdhulp (Instandhouding en Doorontwikkeling)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H20	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H26	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H34	Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2023	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H35	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H37	Regeling specifieke uitkering niet beoogde kosten jeugdzorg vanwege verblijf in gemeente	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H39	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H41	Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2024-2028	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H43	Regeling specifieke uitkering frictiekosten gesloten jeugdhulp	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J100	Regeling kansrijke wijk	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J106	Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J112	Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in acht NOVEX-gebieden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J119	Archeologisch onderzoek Rijnenburg	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J75	Regiodeals 3e tranche	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J95	Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
M24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
M9	Lokale aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Totaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Utrecht in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings-maatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico’s ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhanke-lijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde ‘onafhankelijkheids-evaluatie’), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een gemeenteraad, raadscommissie of Adviescommissie Controle en Financiën, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Utrecht te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Utrecht

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoor-delijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL’’ of ‘’Deloitte Global’’), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de “Deloitte-organisatie”). DTTL en haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichten of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteiten zijn aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belastingadvies- en juridische diensten, en diensten op het gebied van consulting, financial advisory, en risk advisory aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op haar meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 415.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte-organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.

© 2025. Neem voor informatie contact op met Deloitte Nederland.

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
3072 AP Rotterdam
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de gemeenteraad van de gemeente Utrecht

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeente Utrecht te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van de gemeente Utrecht op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten over 2024.
- De balans per 31 december 2024.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door de gemeenteraad op 12 december 2024 met zaaknummer: 12869638 en het Controleprotocol WNT 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Utrecht zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 26,1 miljoen. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 500.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Voor het frauderisicomanagement heeft u strategieën en acties benoemd die inmiddels (deels) in werking zijn gezet. Een belangrijke stap is de jaarlijkse analyse van het college van burgemeester en wethouders waarbij het college van burgemeester en wethouders vanuit meerdere invalshoeken de belangrijkste frauderisico’s onderkent. Op basis daarvan worden intern afspraken gemaakt voor het vervolg.

Hierbij gaat het onder andere om:

- Jaarplan Concernaudit 2024-25.
- Uw actuele interne frauderisicoanalyse 2024.
- Themaworkshops.
- Thema-audits (zoals het afgeronde onderzoek inzake het proces van paspoortverstrekking).
- Het toetsen van beheersmaatregelen in fraudegevoelige processen.

In ons accountantsverslag hebben wij nader geadviseerd over uw interne frauderisicoanalyse met als belangrijkste aandachtspunten:

- De frauderisico’s en beschreven interne beheersmaatregelen te betrekken in uw verbijzonderde interne controles (VIC plannen en VIC’s) om bestaan en werking van beheersmaatregelen te kunnen toetsen.
- Aandacht te besteden aan financiële verslaggevingsrisico’s, waaronder (fraude)mogelijkheden ten aanzien van resultaatsturing.

Deloitte.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie.

Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

- Op basis van de hiervoor beschreven werkzaamheden en rekening houdend met de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole van € 26,1 miljoen, hebben wij het in de Nederlandse controlestandaarden veronderstelde frauderisico geïdentificeerd inzake de mogelijkheid van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management.

- Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van dit frauderisico waren gericht op een evaluatie van de opzet en implementatie van de relevante interne beheersingsmaatregelen om het risico te beperken.

- Wij hebben aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het toetsen van journaalboekingen, de onderbouwing van eventuele significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering, het beoordelen van schattingen bij vooral de waardering van de grondexploitatie op tendenties (inclusief een retrospectieve beoordeling van significante schattingen uit het voorgaande boekjaar), en de onderbouwing van de tijdens het opstellen van de jaarrekening aangebrachte aanpassingen.

- Ten aanzien van de veronderstelling op basis van COS 240.27 dat er bij de opbrengstverantwoording frauderisico's bestaan, hebben wij geconcludeerd dat deze veronderstelling niet van toepassing is in het kader van de jaarrekeningcontrole 2024 van de gemeente Utrecht.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controleaanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de gemeente door kennis te nemen van het normenkader 2024, het lezen van notulen en de jaarstukken 2024.

Voor zover materieel voor de gerelateerde financiële overzichten, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, de wet- en regelgeving overwogen die is opgenomen in het normenkader als wet- en regelgeving met een directe invloed op de financiële overzichten.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de financiële overzichten.

Deloitte.

Daarnaast is de gemeente onderworpen aan overige wet- en regelgeving waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken.

Gezien de aard van de activiteiten van de gemeente en de complexiteit van bijvoorbeeld de Europese aanbestedingsrichtlijnen bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van de wet- en regelgeving die geen direct effect heeft op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van de gemeente dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van een activiteit, of het naleven van regelgeving betreffende het milieu); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten. Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten, zijn beperkt tot (i) het management en het college van burgemeester en wethouders, en, in voorkomend geval, de gemeenteraad vragen of de gemeente dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens) van niet-naleving van wet- en regelgeving.

Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Onze verantwoordelijkheden, en de verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad met betrekking tot de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie en de afweging of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder, zijn beschreven in het hoofdstuk 'Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening'.

Het college van burgemeester en wethouders heeft de jaarrekening opgesteld onder de veronderstelling dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. In de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag heeft het college van burgemeester en wethouders ter zake verantwoording afgelegd met het opnemen van een toelichting op de door haar geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's, en een evaluatie van het cumulatieve risico ten opzichte van de hiervoor beschikbare weerstandscapaciteit. Wij hebben deze beoordeling door het college van burgemeester en wethouders geëvalueerd.

Hiertoe hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben risico-inschattingswerkzaamheden verricht, waarbij wij hebben overwogen of sprake is van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.

- Wij hebben om inlichtingen verzocht bij het college van burgemeester en wethouders, management (waaronder de gemeentesecretaris, wethouder financiën, concerncontroller en medewerkers F&I) en de adviescommissie Controle & Financiën of zij gebeurtenissen of omstandigheden hebben geïdentificeerd, die afzonderlijk of collectief, gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om haar continuïteit te handhaven.

- Wij hebben geëvalueerd of de beoordeling door het college van burgemeester en wethouders alle relevante informatie bevat, waarvan wij naar aanleiding van de controle kennis hebben verkregen.

- Wij hebben op basis van de jaarrekening 2024 en de begroting 2025 de ontwikkeling beoordeeld van de voor de gemeente relevante en in het BBV voorgeschreven kengetallen, zijnde de kengetallen voor de netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Op basis van deze werkzaamheden is onze conclusie dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder**.**

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

- Het hoofdstuk 'Algemeen' en 'Hoofdlijn'.

- De bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

- Alle informatie bevat die op grond van het BBV voor het jaarverslag is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Deloitte.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.

- Het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Deloitte.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader (hierna: het normenkader), en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen, en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude en fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door de gemeenteraad op 12 december 2024, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Deloitte.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 16 mei 2025

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.M.J. van Vugt RA

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
3072 AP Rotterdam
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

VERTROUWELIJK
Aan de gemeenteraad
van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Datum	Behandeld door	Ons kenmerk
16 mei 2025	B. Leeuwenkamp MSc RA 088 288 3560	25051AAB46/DD

Onderwerp
Controleverklaring jaarrekening 2024

Geachte raad,

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van de jaarrekening 2024, voorzien van onze controleverklaring d.d. 16 mei 2025.

Wij hebben één exemplaar van de controleverklaring voorzien van een (digitale) handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw eigen archief. Het (eventueel) bijgevoegde andere exemplaar van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder (digitale) handtekening. Wij verzoeken u bij openbaarmaking van de controleverklaring gebruik te maken van het exemplaar van de controleverklaring dat **niet** is voorzien van een (digitale) handtekening. Dit conform het advies van de beroepsorganisatie NBA ter vermijding van fraude met handtekeningen van accountants.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat de bijgevoegde controleverklaring zonder digitale handtekening wordt opgenomen in de jaarstukken. Deze jaarstukken dienen te worden uitgebracht overeenkomstig het aan ons voorgelegde definitieve concept (c.q. de laatste drukproef, rekening houdend met de aangegeven wijzigingen), waarvan een gewaarmerkt exemplaar is bijgevoegd. Overigens wijzen wij u erop dat onze hiervoor genoemde toestemming vervalt in de situatie dat de jaarrekening niet ongewijzigd door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

Indien u deze jaarstukken inclusief controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken inclusief controleverklaring in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat
(“u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening”).

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot het moment van de vergadering van de gemeenteraad omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog vóór deze vergadering moet worden doorgevoerd. Uiteraard vervalt in die situatie onze hiervoor genoemde toestemming.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel van toepassing. Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

16 mei 2025
25051AAB46/DD

Over onze overige bevindingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening brengen wij u separaat verslag uit.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. R.M.J. van Vugt RA

Bijlagen:
- Controleverklaring(en) 2024
- Gewaarmerkte jaarrekening 2024

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	M. de Nooijer, B. Siebelink	**Datum**	20 mei 2025
E-mail	miranda.de.nooijer@utrecht.nl	**Kenmerk**	30268390
Type brief	Reactiebrief	**Onderwerp**	Collegereactie Accountantsverslag 2024
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Financiën

Geachte leden van de raad,

De gemeente Utrecht heeft van de accountant het accountantsverslag (bijgevoegd) over de controle van de Jaarstukken 2024 ontvangen. De accountant heeft ons dit jaar wederom een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld over zowel de baten en lasten, als de balans per einde van het jaar. Tevens is in de jaarrekening, paragraaf Bedrijfsvoering, de rechtmatigheidsverantwoording van college opgenomen.

We zijn verheugd te kunnen melden dat -conform de eisen vanuit de Kadernota rechtmatigheid 2024 - de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in beginsel rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor door de raad gestelde verantwoordingsgrens. De jaarstukken zijn in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In het accountantsverslag wordt de verklaring toegelicht en geeft de accountant inzicht in de belangrijkste bevindingen bij de controle van de Jaarstukken 2024 en de (ontwikkeling van de) interne beheersing van de gemeente Utrecht.

We zijn tevreden met de uitkomst van de accountantscontrole en daarmee het positieve accountantsoordeel. Tegelijkertijd onderschrijven we ook de oproep van de accountant voor blijvende aandacht voor een aantal belangrijke aanbevelingen. Middels deze brief reageren we op de belangrijkste bevindingen.

Hoofdlijn
Op hoofdlijnen zien we dat onze realisatiekracht en het realiteitsgehalte van onze begroting toenemen. De begroting en de realisatie komen dichter bij elkaar en het gerealiseerde investeringsvolume in het afgelopen jaar is hoger dan in de jaren daarvoor. Onze reserves nemen zoals verwacht af en daardoor komt onze financiële positie verder onder druk. De incidentele afname van de reserves was begroot en een gepaste oplossing, verder interen op reserves met substantiële uitnamen is niet houdbaar voor de lange termijn. Om onze positie op peil te houden, werken we aan hervormingen en bezuinigingen maar ook aan het versterken van centrale sturing en grip op investeringen.

Verbeteringen en aandachtspunten

Financiële positie

De accountant constateert dat de vermogenspositie van de gemeente is afgenomen. Daarnaast geeft de accountant de ontwikkeling van de kengetallen voor de gemeente Utrecht meerjarig weer. We erkennen het geconstateerde feit dat de financiële positie achteruitgaat en zien hierin een weerspiegeling van ons beleid om in onzekere tijden financieel scherper aan de wind te varen en te blijven investeren in de stad. De teruggang in de financiering door het Rijk is sneller gegaan dan we met goed afgewogen bezuinigingen kunnen compenseren. Daarom is in de afgelopen jaren incidenteel extra geld uit de reserves gehaald om de tekorten incidenteel op te kunnen vangen en om ondertussen structurele bezuinigingen en hervormingen uit te werken. We hebben de reserves benut om het financiële tekort in 2024 en 2025 op te lossen. Ook in de Coronaperiode is extra geïnvesteerd in de stad. Er wordt dus ingeteerd op het eigen vermogen. Dat is incidenteel niet bezwaarlijk, maar op de lange termijn niet houdbaar.

Bij de Voorjaarsnota 2024 en de Begroting 2025 hebben we daarom ook geconstateerd dat het noodzakelijk is om een aantal hervormingen en bezuinigingen door te voeren om ook in de toekomst nog financieel gezond te blijven. Daarnaast is ook het programma Grip op Investeringen opgezet, waarbinnen ook voor de investeringsportefeuille wordt gewerkt aan een strategie die bijdraagt aan gemeentefinanciën die op lange termijn houdbaar zijn.

Realistisch begroten

Het programma Grip op Investeringen is ook een antwoord op het verder vergroten van het realiteitsgehalte van de begroting. Ten aanzien van de exploitatiebegroting laat de analyse van de accountant zien dat de voorspellende waarde van de begroting steeds groter wordt en het financieel resultaat een beperkt percentage van de totale begroting vormt. Ten aanzien van de investeringsbegroting is er een aantal maatregelen genomen ten aanzien van het planningsoptimisme, maar moet er nog verdere verbetering van het realiteitsgehalte plaatsvinden. In de raadsbrief van 5 november 2024 hebben we u geïnformeerd over de stappen die we nemen binnen het programma Grip op Investeringen om hier de verder benodigde verbeterslagen te maken.

Centrale sturing

De accountant onderschrijft nogmaals dat de versterking van de financiële functie, centrale kaderstelling, sturing en monitoring en warme verzakelijking van de cultuur essentieel zijn voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering.
De meest recente update over de voortgang van het programma is met u gedeeld in de raadsbrief ‘Voortgang Verbeterprogramma Versterken Financiële Functie’ van 18 maart 2025.

De accountant signaleert bij het verbeterprogramma het aandachtspunt dat deze werkzaamheden ‘erbij’ komen, terwijl de balans tussen benodigde en beschikbare capaciteit versus politiek-bestuurlijke ambities al onder druk staat. Deze conclusie onderkennen we. Dit vraagt daarom ook strakke sturing, monitoring en prioritering.
We vinden het echter ook belangrijk dat de beoogde verbeteringen worden doorgevoerd met behulp van onze eigen mensen en willen de verbeteringen zoveel mogelijk 'als onderdeel van het werk' doorvoeren. Elk half jaar evalueren we de resultaten en stellen we de prioriteiten voor het komende half jaar. Verantwoording aan uw raad vindt plaats via de paragraaf bedrijfsvoering in de begroting en in de jaarstukken. Mocht een aanvullende tijdelijke uitbreiding van de capaciteit toch noodzakelijk zijn, dan zullen we u hier tijdig over informeren.
Voor de gehele gemeente (raad, college en ambtelijke organisatie) geldt daarbij dat het belangrijk is om keuzes te durven maken. Met andere woorden: stel prioriteiten, parkeer onderwerpen, breng volgorde aan bij de onderwerpen.

Tot slot doet de accountant een aantal aanbevelingen op het gebied van SiSa, fraudeanalyse en herstel wervengebied, welke deels al zijn opgepakt en verder opgevolgd zullen worden.

We vertrouwen er op u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

Accountantsverslag 2024

Gemeente Utrecht, 16 mei 2025

MAKING AN IMPACT THAT MATTERS since 1845

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
www.deloitte.nl

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE UTRECHT

Onderwerp
Accountantsverslag 2024

Datum
16 mei 2025

Ons kenmerk
2505445BB9/WK

Behandeld door
drs. R.M.J. van Vugt RA
088 288 1108
RvanVugt@deloitte.nl

B. Leeuwenkamp MSc RA
088 288 3560
Bleeuwenkamp@deloitte.nl

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2024 van de gemeente Utrecht. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2024 van de gemeente Utrecht.

De jaarrekening 2024 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht. Wij hebben bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring voor het getrouwe beeld verstrekt.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging gedateerd d.d. 30 september 2024 en met ons auditplan van 19 november 2024.

Wij hebben dit accountantsverslag ambtelijk besproken met uw portefeuillehouder financiën, concerndirectie en met de betrokken medewerkers. Graag lichten wij dit rapport ook toe aan de Adviescommissie Controle en Financiën tijdens de vergadering d.d. 5 juni 2025.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. R.M.J. van Vugt RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel van toepassing. Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Inhoudsopgave

Kernboodschap jaarrekeningcontrole 4

- Kernboodschap jaarrekeningcontrole 5
- Speerpunten Adviescommissie Controle en Financiën 6

Bestuurlijke samenvatting 8

- Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Bevindingen jaarrekening 13

- De financiële positie van uw gemeente 14
- Belangrijkste bevindingen uit onze controle 21

Interne beheersing 30

- Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing 31

Bijlagen 33

- Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen 34
- Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle 35
- Bijlage A3 – Tekortkomingen in de toelichtingen 36
- Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024 37
- Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging 43

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Kernboodschap jaarrekeningcontrole

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Kernboodschap jaarrekeningcontrole

De basis voor onze controle is het auditplan 2024 dat met de Adviescommissie Controle en Financiën is besproken. In dit accountantsverslag geven wij u inzicht in de belangrijkste bevindingen bij de controle jaarrekening en de (ontwikkeling van de) interne beheersing van de gemeente Utrecht. Wij hebben tijdens onze jaarrekeningcontrole de rekeningsaldi en transactiestromen samenhangend met de balans en het overzicht van baten en lasten gecontroleerd. In deze kernboodschap koppelen wij ons overstijgende beeld terug van deze controle en geven wij beknopt een managementsamenvatting voor de gemeente Utrecht. In het hoofdstuk 'Bevindingen jaarrekeningcontrole 2024' hebben wij onze bevindingen meer in detail toegelicht, evenals onze adviezen voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie gedurende 2025.

Onderwerp	Boodschap
Overall beeld jaarrekeningcontrole 2024: *Weer een prettig jaarrekeningproces op basis van een goede onderlinge samenwerking.* *Aandachtspunt blijft toezien op het spanningsveld tussen centrale en decentrale organisatie én capaciteit versus ambitie.* *<u>Beperk</u> het verder interen op de reserves*	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2024 van de gemeente Utrecht uitgevoerd en hebben bij de jaarrekening een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Graag spreken wij onze waardering uit voor de inzet en betrokkenheid van uw centraal coördinerende functie in het verantwoordings- en controleproces. Wij hebben kunnen voortborduren op de gemaakte afspraken en ervaringen uit voorgaande controles. Het opstel- en controleproces is hierdoor prettig verlopen. Als waarborg en signaleringsfunctie in dit proces houden wij wekelijks gezamenlijk met Utrecht een regieoverleg. Daaruit volgen belangrijke aandachtspunten om de ambtelijke organisatie Utrecht verder te versterken. Deze aandachtspunten liggen in lijn met onze rapportering in de managementletter. Wij constateren bij onze jaarrekeningcontrole net als vorig jaar onder meer: • Een hoog aantal afsluitende en nagekomen boekingen na de eerste concept jaarrekening. • interne controle en verantwoording van omvangrijke onderwerpen kan worden verbeterd, zoals de verantwoording over specifieke uitkeringen (SiSa, 74 regelingen). In reactie geeft uw ambtelijke organisatie aan dat de migratie naar SAP S/4Hana een van de oorzaken is van het hoog aantal afsluitende en nagekomen boekingen na de eerste concept jaarrekening. Wij concluderen op basis hiervan dat de decentrale organisatieonderdelen niet altijd (tijdig) de juiste brondocumentatie beschikbaar hebben die nodig is om een balanspost (en de weerslag daarvan op de baten en lasten) op een adequate wijze te kunnen onderbouwen. Deze constatering sluit aan bij onze constatering die wij met u gedeeld hebben in onze managementletter 2024. Onze signalering dat de organisatieonderdelen op basis van hun integrale verantwoordelijkheid op dit moment te weinig expliciet en zichtbaar de (eind)verantwoordelijkheid (kunnen) nemen voor hun (aan) deel in het samen- en controleproces van de jaarrekening blijft hierbij relevant. Op onderdelen is hierin de sturing en informatievoorziening van decentraal naar centraal ontoereikend gebleken om centraal te kunnen monitoren en tijdig beslissingen te nemen. In onze voorgaande rapportages hebben wij dit uitgebreid onder de aandacht gebracht. Wij willen zodoende nogmaals onderschrijven dat de versterking van de financiële functie, centrale kaderstelling, sturing en monitoring en warme verzakelijking van de cultuur essentieel zijn voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering. Het doet ons dan ook goed dat de eerste stappen hieromtrent gevolgd worden door de organisatie. Dit blijkt o.a. uit het door het college vastgestelde verbeterprogramma voor de gemeentebrede financiële functie. waarbij wordt ingezet op (1) verbeteringen intern binnen de afdeling financiën en het onderlinge samenspel tussen de clusters en (2) het gemeentebrede samenspel met de organisatieonderdelen en concerncontrol. Hierbij zien wij echter nog wel aandachtspunten ten aanzien van de uitvoering. Immers komen ook deze werkzaamheden "erbij", terwijl de balans tussen benodigde en beschikbare capaciteit moeilijk is. Dit vraagt derhalve ook strakke sturing, monitoring en prioritering. Daarnaast signaleren wij dat uw beschikbare capaciteit en ambities verder uit balans raken (zie bijvoorbeeld de ambities ten aanzien van: grondexploitatie, uw investeringsagenda en toenemende (aanvragen van) specifieke uitkeringen). Voor de gehele gemeente (raad, college en ambtelijke organisatie) geldt daarbij dat het belangrijk is om keuzes te durven maken. Met andere woorden: stel prioriteiten, parkeer onderwerpen, breng volgorde aan bij de onderwerpen. Ook dit helpt om de (stapeling aan) opgaven dichter bij de realistische uitvoeringskracht te brengen. Over 2024 is het eigen vermogen met € 135 miljoen afgenomen, zijnde het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Er wordt dus ingeteerd op het eigen vermogen. Dat is incidenteel niet bezwaarlijk, maar op de lange termijn niet houdbaar. Zo zijn de reserves de afgelopen 3 jaar met circa € 207 miljoen afgenomen en is de solvabiliteit met 13 procentpunt gedaald naar 25% ten opzichte van vorig jaar. En ter indicatie was de solvabiliteit in 2021, 41%. Volgens uw meerjarenbegroting 2025-2028 nemen de reserves in 2025 en 2026 verder af met respectievelijk € 26 miljoen en € 16 miljoen. Wij adviseren u om het verder interen op de reserves te beperken.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Speerpunten Adviescommissie Controle en Financiën

Inzicht in financiële positie en budgetrecht van de gemeenteraad

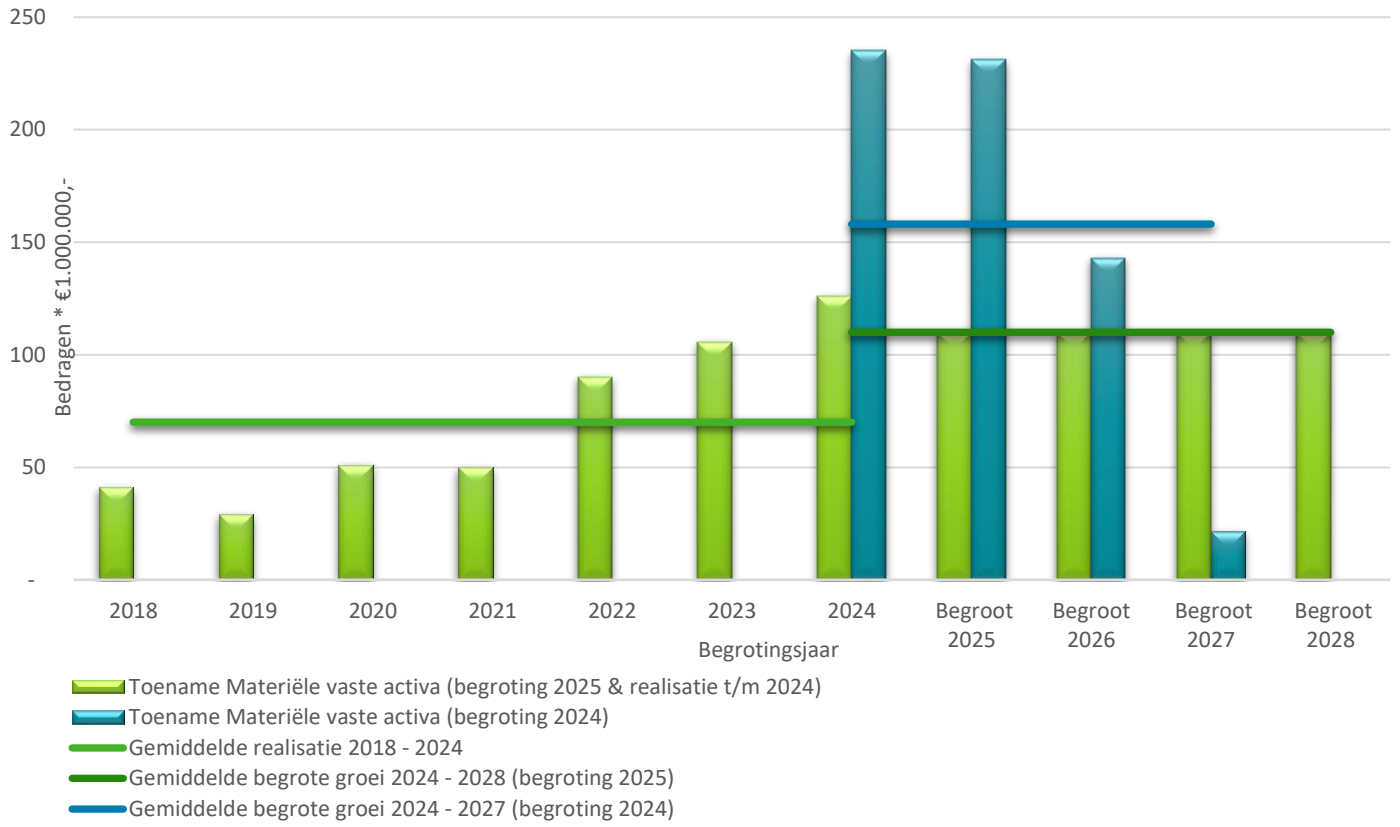
Wij informeren u in dit accountantsverslag over de financiële positie en de voorspellende waarde van de begroting.

Grip op investeringen: realisatiekracht, terugdringen van planningsoptimisme en voortgang op dit thema.

Wij hebben u in onze managementletter 2024 van d.d. 25 februari 2025 geïnformeerd over dit speerpunt.

In het hiernaast opgenomen figuur hebben wij een update opgenomen van de gedane investeringen ten opzichte van de (primaire) begroting. Wij zien dat de gemeente ten opzichte van voorgaande jaren hogere investeringen weet te realiseren maar vragen nog steeds aandacht voor de uitdagingen bij de uitvoering van uw geplande investeringsagenda. Dit mede gezien de toch forse “step-up” die de gemeente maakt in investeringsvolume ten opzichte van het gemiddelde investeringsvolume over de afgelopen jaren.

Belangrijk hierin is dat u verdere stappen zet om de te link leggen c.q. een integrale afstemming te maken tussen de investeringsplannen van de verschillende organisatieonderdelen op het gebied van middelen en capaciteit.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijk relevante bevindingen en aanbevelingen jaarrekeningcontrole

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid

- Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld van de jaarrekening, inclusief de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording van het college.
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 26,15 miljoen respectievelijk € 78,45 miljoen.
- Wij hebben naar aanleiding van onze controle van de WNT geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd die de materialiteitsgrens conform het controleprotocol WNT te boven gaan.

Rechtmatigheid

- De gehanteerde verantwoordings- en rapportagegrens bedraagt € 39,2 miljoen respectievelijk € 0,5 miljoen.
- Het college van B&W heeft in haar rechtmatigheidsverantwoording fouten gerapporteerd lager dan de verantwoordingsgrens. Het totaal van onrechtmatigheden bedraagt € 16,3 miljoen. Onderdeel hiervan betreffen overschrijding van lasten (op programmaniveau) en investeringskredieten voor een bedrag van € 9,4 miljoen. Uw college merkt hiervan € 2,9 miljoen als acceptabel aan.
- Wij hebben de conclusies van het college in ons getrouwheidsoordeel betrokken waaruit geen materiële tekortkomingen zijn gebleken.
- In de paragraaf bedrijfsvoering zijn de bevindingen groter dan de rapporteringstolerantie toegelicht door het college.
- Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd ten aanzien van de SiSa-bijlage die als bijlage bij de jaarstukken is opgenomen. In Bijlage B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024 is de voorgeschreven tabel met fouten en onzekerheden opgenomen.

Welke verbeteringen zien wij?

In lijn met onze kernboodschap zien wij de volgende verbeteringen:

- Verdere verbetering van onze samenwerking, waarbij wij in staat zijn om samen tijdig (potentiële) knelpunten te signaleren en hierop te anticiperen. De onderlinge communicatie is open en transparant over zowel onderwerpen die kwalitatief op orde zijn als de onderwerpen met aandachtspunten waarop wij de juiste focus te leggen.
- De voorspellende waarde van de begroting en het capaciteitsvraagstuk is bij het college goed onder de aandacht. Het college neemt hiertoe initiatieven die de komende jaren effect moeten sorteren in het realistisch begroten met aandacht voor de uitvoeringskracht van uw organisatie.
- Uw organisatie heeft geïnvesteerd in de algemene IT-beheersmaatregelen en heeft de migratie naar SAP S/4Hana succesvol doorlopen.
- Er is een herstructurering doorgevoerd om de administratieve beheersing van de (voormalig) grondexploitatie Leidsche Rijn te vereenvoudigen.
- Specifieke uitkeringen (SiSa): Dit jaar is het gebruik van uniforme formats in de aanlevering van dossiers verder toegenomen. Ook merken wij op dat dit jaar verder is geïnvesteerd in de coördinatie, waarbij organisatieonderdelen worden betrokken in aanloop naar de SiSa-controle.

Welke aandachtspunten zien wij?

In lijn met onze kernboodschap onderkennen wij de volgende belangrijke aandachtspunten:

- Informatievoorziening van decentraal naar centraal is op onderdelen ontoereikend om centraal te kunnen monitoren en te kunnen sturen. Dit betreft een breed thema en wij hebben dit de afgelopen jaren geconstateerd bij bijvoorbeeld onderbouwingen voor de jaarrekening, verantwoording over specifieke uitkeringen, maar ook risicomanagement en juridische geschillen.
- Specifieke uitkeringen (SiSa): Wij constateren dat het verantwoordingsproces omtrent de SiSa-bijlage nog niet optimaal is verlopen. In 2024 zien wij een redelijk gelijk aantal SiSa-regelingen (74 regelingen) als in 2023. Door de verschillende organisatieonderdelen is een deel van de verantwoordingsdossiers niet tijdig, juist en volledig aangeleverd bij de medewerkers die centraal coördineren en verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitscontrole op deze dossiers. Hierdoor is het niet in alle gevallen gelukt om voorafgaand aan onze controle uw (kwaliteitscontrole-)werkzaamheden af te ronden. De aansluiting van de overlopende post bij de SiSa-regelingen is niet consistent zichtbaar in de verantwoordingsdossiers, wat essentieel is voor een nauwkeurig overzicht van de nog te besteden rijksmiddelen. De overlopende post betreft gelden die zijn ontvangen in 2024 (of eerder), maar waarvoor de bestedingen nog niet volledig hebben plaatsgevonden. Wij adviseren om dit tijdig inzichtelijk te maken en waar mogelijk een duidelijke koppeling met het SiSa-regeling nummer in de balans op te nemen. Wij benadrukken dan ook het belang dat de organisatieonderdelen gedurende het jaar al starten met de verantwoordingsdossiers conform de gestandaardiseerde (centrale) werkinstructie. Uw medewerkers die dit centraal coördineren hebben daarnaast voorgesteld om hun werkzaamheden uit te breiden met een controle op de transitoria in de jaarrekening die samenhangen met de SiSa-verantwoording.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Financiële positie

- De reservepositie ultimo 2024 is afgenomen ten opzichte van 2023.
- De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2024 bedraagt € 89,3 miljoen (2023: € 71,8 miljoen). Deze weerstandscapaciteit is nagenoeg gelijk aan de door de gemeente Utrecht onderkende en aanwezige risico's van € 86,7 miljoen (2023: € 61,6 miljoen). Het weerstandsvermogen is toereikend om de risico's op te kunnen vangen en kwalificeert uw college als 'gezond'. De afgelopen jaren teert u in op uw reservepositie en daarmee op de beschikbare weerstandscapaciteit. Wij adviseren u om dit te beperken.
- Uw jaarrekening toont wat betreft de baten en lasten een verschil tussen de begroting en realisatie, en kent dit jaar een rekeningresultaat 2024 ad € 32,6 miljoen (2023: nadelig € 17 miljoen). Ten opzichte van het begroot resultaat van nihil .Wij verwijzen naar de 'Toelichting baten en lasten' in de jaarrekening voor een nadere toelichting bij de verschillen tussen begroting en realisatie.

Realiteitsgehalte begroting

- U erkent dat budgetten, capaciteit en taken in samenhang moeten worden overwogen om een realistische begroting te krijgen. Ons advies blijft om aandacht te hebben voor de balans tussen ambitie en capaciteit. In de jaarrekening 2024 is dit specifiek zichtbaar in de afwijkingen tussen investeringsbegroting en realisatie. Om de afwijkingen tussen begroting en realisatie verder in balans te brengen adviseren wij de sturende, monitorende en normerende rol van het concern en de directieraad te versterken en daarnaast de centrale interne (financiële) controlefunctie, welke aan de hand van duidelijke rollen en verantwoordelijkheden de robuustheid van het budget- en kredietbeheersingsproces moet borgen, te versterken.
- Ten opzichte van de actuele begroting 2024 liggen baten en lasten (exclusief mutaties reserves) op totaalniveau hoger, respectievelijk 101,3 miljoen hogere baten dan begroot en 92,4 miljoen hogere lasten dan begroot. Bij zowel de baten en lasten per programma zien wij een duidelijke verschuiving tussen programma's. Het grootste gedeelte van deze verschillen ziet toe op de hogere realisatie van baten en lasten op het programma "ontwikkelen en wonen voor iedereen" (83,3 mln meer baten dan begroot en 112,6 miljoen meer lasten dan begroot). Deze verschillen hangen samen met de administratieve verwerking van de herstructurering van de Grondexploitatie Leidsche Rijn. Voor een nadere uiteenzetting verwijzen wij naar de Toelichting baten en lasten in de jaarrekening.

Kwaliteit verslaggeving

Bij de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat uw jaarstukken 2024 voldoen aan de vereisten uit het BBV. Wij hebben bij onze werkzaamheden de jaarstukken integraal doorgenomen en hebben daarbij – naast de verenigbaarheid van jaarverslag en jaarrekening – vanuit het belang en begrip van de gebruikers van de jaarstukken vooral gelet op de toegankelijkheid en begrijpelijkheid van de daarin opgenomen toelichtingen en analyses.

Tijdens de controle hebben wij het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingsvraagstukken geëvalueerd. Hierbij valt te denken aan het proces om tot schattingen te komen, zoals bij de grondexploitatie en de voorzieningen. Bij processen waarbij wij dat nodig achtten, hebben wij specialisten betrokken. Dit betrof de post Voorraden onderhanden werk (grondexploitatie) en de controle van de WNT in verband met wijziging van topfunctionaris (griffier) in het boekjaar.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Interne beheersing

- Op basis van de interim-controle 2024 hebben wij tekortkomingen geïdentificeerd in de interne-beheersingsmaatregelen voor de financiële verslaggeving. Onze belangrijkste bevindingen zijn met u (gemeenteraad) gedeeld, en zijn besproken in de Adviescommissie Controle & Financiën middels onze defintieve managementletter 2024 van 25 februari 2025. In het voorliggende accountantsverslag vindt u onze bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole.

Sociaal domein

- In 2024 is de controle soepel verlopen. De verantwoorde bestedingen vanuit de zorgaanbieders zijn getrouw verantwoord.
- Jaarlijks wordt het definitieve vierkantbudget voor zorgaanbieders bepaald in het opvolgend boekjaar en vastgelegd in een ondertekende overeenkomst. Op basis hiervan bestaat onzekerheid over de omvang van financiële verplichtingen ten aanzien van deze aanbieders in de jaarrekening. Om deze onzekerheid te verminderen heeft uw gemeente gedurende 2024 een wijziging doorgevoerd in het proces rondom het aansturen en monitoren van gecontracteerde zorgaanbieders. Uw gemeente is overgestapt van kwartaal- naar tertaalgesprekken. De organisatie erkent dat de tertaalgesprekken zowel kwantitatief als kwalitatief in positieve mate bijdragen aan de monitoring en bijsturing van de taakgerichte uitvoeringsvariant. Gedurende de jaarrekeningcontrole merken wij op dat het aantal bijstellingen op de vierkantbudgetten is afgenomen ten opzichte van voorgaand jaar. Ondanks dat staan de budgetten niet ‘vast’ en kunnen deze onderhevig zijn aan bijstellingen. Voor de jaarrekeningcontrole hebben wij daarom de getekende overeenkomsten van het definitieve vierkantbudget verkregen van uw belangrijkste zorgaanbieders.
- Binnen het zorgdomein (WMO en Jeugd) is een landelijke ontwikkeling zichtbaar waarbij de lasten de afgelopen jaren fors zijn toegenomen. Waar dit in eerste instantie hoofdzakelijk kwam door een toenemende zorgvraag zien we in 2024 dat er met name sprake is van een toenemende zorgzwaarte met betrekking tot de jeugdzorg. Dit betekent dat cliënten vaak een zwaardere en daarmee duurdere vorm van zorg behoeven. Deze zelfde ontwikkeling is zichtbaar voor de gemeente Utrecht en heeft financiële consequenties. Uw gemeente monitort kosten en zorgtrajecten (w.o. unieke cliënten, gemiddelde wachttijd, gemiddelde behandeltijd) aan de hand van dashboards en betrekt dit in de tertaalgesprekken met zorgaanbieders.
- Complicerende factor bij het inschatten van de ontwikkeling van zorgkosten in de komende jaren is de verwachte ontwikkeling van de tarieven van zorgaanbieders. Zorgaanbieders hebben op dit moment te maken met sterk oplopende kosten als gevolg van loonstijgingen en oplopende huisvestingslasten. Dit leidt ertoe dat financiële posities van zorginstellingen in toenemende mate onder druk komen te staan wat naar verwachting een prijsopdrijvend effect heeft op de tarieven. Dit is een breed maatschappelijk probleem waarbij het voor gemeenten slechts beperkt mogelijk is hierin keuzes te maken.
- Om adequaat in te spelen op bovengenoemde ontwikkelingen, is uw gemeente voornemens om met ingang van 2027 de zorg binnen het WMO-domein onder te brengen bij één zorgaanbieder. Hiermee streeft uw gemeente naar het vereenvoudigen en versnellen van aanbieden van ondersteuning en hulp, doordat buurtteams, huisartsen en andere zorgverleners meer samenwerken. Hierdoor borgt de gemeente de toekomstbestendigheid van de zorg en kunnen de beschikbare middelen effectiever worden benut.

Grondexploitatie

Voor de grondexploitatie hebben wij het proces, de dossiervorming en de onderbouwingen beoordeeld waarop het management de geactualiseerde schattingen heeft gebaseerd. Wij hebben onder andere een analyse gemaakt van de realisatie in en de geactualiseerde schattingen ultimo 2024 versus de schattingen in de jaarrekening 2023 (‘backtesting’). Ook hebben wij de door de gemeente toegepaste parameters voor onder andere de toerekening van kosten- en opbrengstenstijgingen gecontroleerd, waarbij wij door ons ingeschakelde specialisten betrokken hebben bij het beoordelen ervan.

Tevens hebben wij detailwerkzaamheden verricht op belangrijke schattingsonderdelen in de voor de accountantscontrole relevante grondexploitatie-begrotingen, waarbij aandacht besteed is aan de aannemelijkheid van de gedane veronderstellingen en aan de juiste toepassing van het Besluit Begroting en Verantwoording hierin. Wij hebben als onderdeel van deze werkzaamheden specialisten ingeschakeld voor het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen betreffende de grondexploitaties Leidsche Rijn A2-Zone Leidsche Rijn uitvoeringsprogramma, Merwede OPG en Busstalling, Beurskwartier en Lombokplein.

Op grond van de door ons verrichtte werkzaamheden concluderen wij dat de uitgangspunten die in de grondexploitaties, en dus in de jaarrekening 2024, zijn verwerkt, door ons zijn getoetst als aannemelijk kunnen worden aangemerkt. Uitzondering hierop zijn echter enkele kostenstelposten, ter grootte van 5,5 miljoen, in de kostenramingen van de grondexploitatie Beurskwartier. Deze stelposten kunnen door ons op dit moment onvoldoende getoetst worden. Dit is eveneens door u beschreven in de toelichting op de balans in de jaarrekening 2024. Wij nemen deze onzekerheid mee in ons oordeel bij de jaarrekening 2024.

De belangrijke thema’s die in 2024 gespeeld hebben wij de controle van de waardering van de grondexploitaties, zoals de herstructurering van de grondexploitatie Leidsche Rijn en de impact hiervan op het verwachte resultaat van de grondexploitaties, hebben wij verder uitgewerkt in het onderdeel “Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)”.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

IT-omgeving	• Wij hebben geen significante tekortkomingen gesignaleerd in de automatiseringsomgeving. • Wij beperken ons dit boekjaar tot de minimaal noodzakelijke IT-werkzaamheden wat betreft de opzet en het bestaan van de interne beheersing(s-maatregelen), en dus niet op de werking, monitoring en/of eventuele continue verbetering. Net als in voorgaande jaren hanteren wij tijdens onze controle op voorhand een aanpak waarbij wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden buiten de IT-omgeving plannen, om in te spelen op de onderkende risico's. • Een belangrijk aandachtspunt betrof de implementatie van SAP S/4Hana per 1 januari 2025. Wij hebben op uw verzoek IT-audit werkzaamheden uitgevoerd in kader van de SAP S/4Hana migratie waaronder de datamigratie, teststrategie en de go-live strategie. De uitkomsten van de algehele toetsing zullen wij in onze rapportage over boekjaar 2025 met u delen. • De Gemeente Utrecht heeft aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van cyberbeveiliging, met verbeteringen in training, beleid en technische infrastructuur, maar staat voor belangrijke uitdagingen, zoals de implementatie van de NIS2-richtlijn.
Overig	• Zie de bijlagen A bij dit accountantsverslag waaruit blijkt welke (niet)-gecorrigeerde bevindingen, onzekerheden en tekortkomingen in de toelichtingen wij hebben geconstateerd. • In bijlage C is onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging te vinden.
Frauderisicoanalyse	Via onderzoeken en audits besteedt uw gemeente aandacht aan de onderwerpen 'fraude' en 'integriteit'. In de paragraaf bedrijfsvoering is als onderdeel van 'weerbare organisatie' een overzicht opgenomen van integriteitsmeldingen en acties. U merkt het onderwerp 'fraude' aan als belangrijk thema in uw jaarplan Concernaudit (2024-2025 en 2025-2026). Op basis van de benodigde competenties en capaciteiten is het eigenaarschap van de frauderisicoanalyse belegd bij Concernaudit. Aan onze aanbevelingen uit de managementletters over de afgelopen jaren wordt in uw jaarplan uitgebreid aandacht besteed. Wij constateren dat u zichtbaar een kwaliteitsimpuls heeft gegeven aan uw (proces van) frauderisicoanalyse en de verdere inbedding hiervan in de organisatie. U heeft hierbij expliciet rekening gehouden met onze adviespunten uit voorgaande jaren. Op basis van uw actuele frauderisicoanalyse adviseren wij u om: • De frauderisico's en beschreven interne beheersmaatregelen te betrekken in uw verbijzonderde interne controles (VIC plannen en VIC's) om bestaan en werking van beheersmaatregelen te kunnen toetsen. • Aandacht te besteden aan financiële verslaggevingsrisico's, waaronder (fraude)mogelijkheden ten aanzien van resultaatsturing.

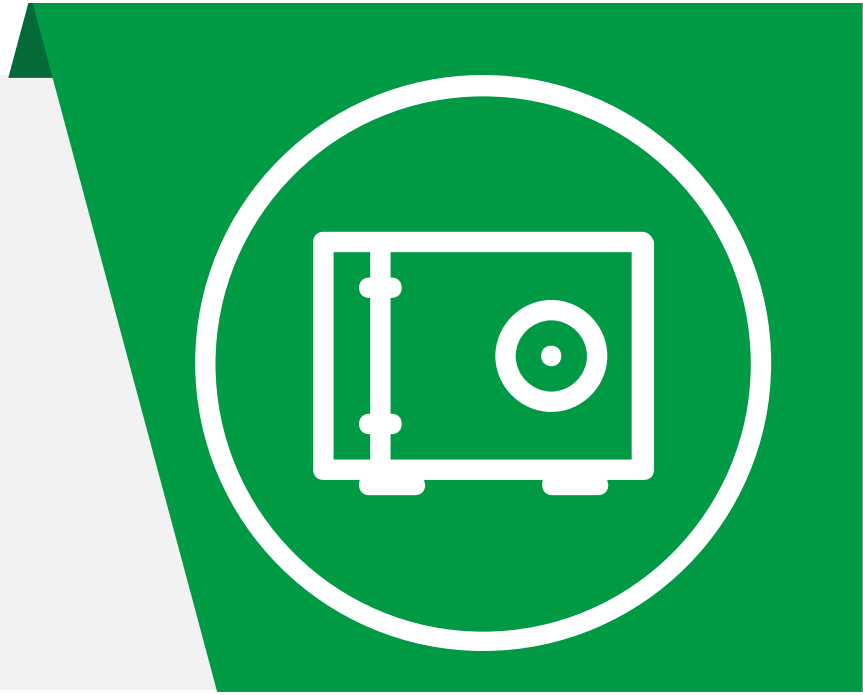
© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Bevindingen jaarrekening

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is afgenomen

Het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming.

Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten over het boekjaar 2024 bedraagt € 135 miljoen nadelig. Per saldo is tussentijds € 168 miljoen aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2024 circa € 33 miljoen positief bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het overzicht hiernaast hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2024 circa 25% van het balanstotaal (ultimo 2023: 32% van het balanstotaal) en is daarmee afgenomen ten opzichte van 2023.

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemming. Deze tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de onttrekkingen aan en stortingen in reserves gedurende het boekjaar. Deze mutaties in reserves vinden plaats op basis van door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de eerdere politieke besluitvorming.

Wat het voorgaande concreet betekent voor uw gemeente hebben wij in het overzicht hiernaast weergegeven.

Eigen vermogen (x € 1 miljoen)	2024	2023	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	759	831	**852**	**822**	**662**
Tussentijdse resultaatbestemming	168	-/- 54	-/- 56	-/- 25	-/- 40
Gerealiseerd resultaat	33	-/- 17	35	55	200
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	**-/-135**	**-/-72**	**-/- 21**	**30**	**160**
Eigen vermogen per 31 december	624	759	**831**	**852**	**822**

Exploitatieresultaat (x € 1 miljoen)	
Totale baten	2.034
Totale lasten	-/- 2.169
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten	-/- 135
Af: stortingen in reserves	-/- 446
Bij: onttrekkingen aan reserves	614
Saldo mutaties reserves	168
Gerealiseerd resultaat	**33**

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

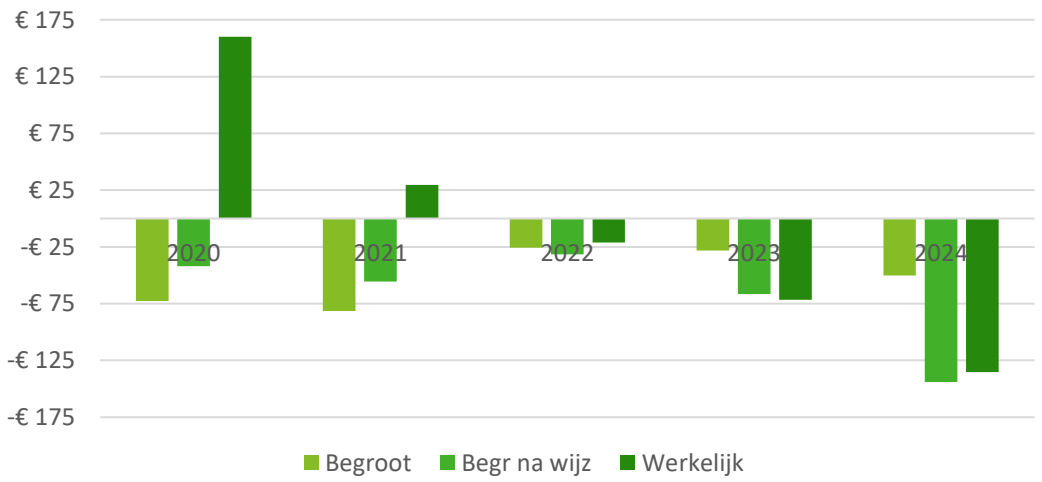
De financiële positie van de gemeente

Het overzicht van baten en lasten over het boekjaar 2024 laat een nadelig gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 135 miljoen zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van € 144 miljoen (begroting na wijziging).

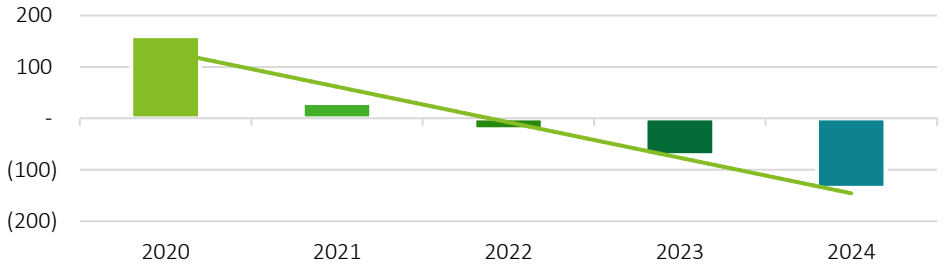
De jaarrekening 2024 sluit – na verwerking van de mutaties in reserves – met een voordelig gerealiseerd resultaat van circa € 33 miljoen.

In de programmaverantwoording geeft het college per programma op hoofdlijnen een verklaring voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. In de rechtmatigheidsverantwoording heeft het college een overzicht opgenomen van overschrijdingen van de lasten op programmaniveau. Daarbij heeft het college onderscheid gemaakt tussen overschrijdingen die zij aanmerkt als acceptabel en niet acceptabel. In de paragraaf bedrijfsvoering geeft het college een nadere toelichting op de niet acceptabele begrotingsafwijkingen boven de vastgestelde rapportagegrens van € 500.000.

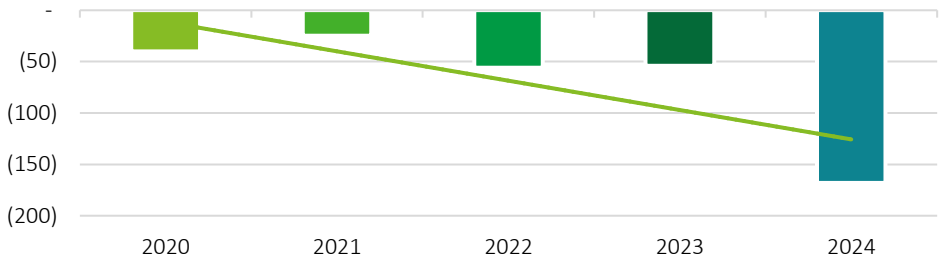
Totaalsaldo van baten en lasten (in € 1 miljoen)

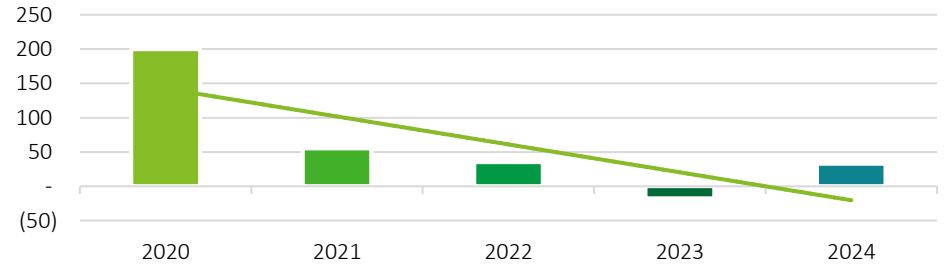
Gerealiseerd totaalsaldo baten en lasten (x € 1 miljoen)

Mutaties in reserves (x € 1 miljoen)

Gerealiseerd resultaat (x € 1 miljoen)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Als sprake is van een forse schuld en veel eigen vermogen (totaal van algemene en bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatiequote

De grondexploitatiequote geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten van de gemeente. In de regel geldt: hoe hoger de grondexploitatiequote, hoe groter het risico dat de gemeente loopt.

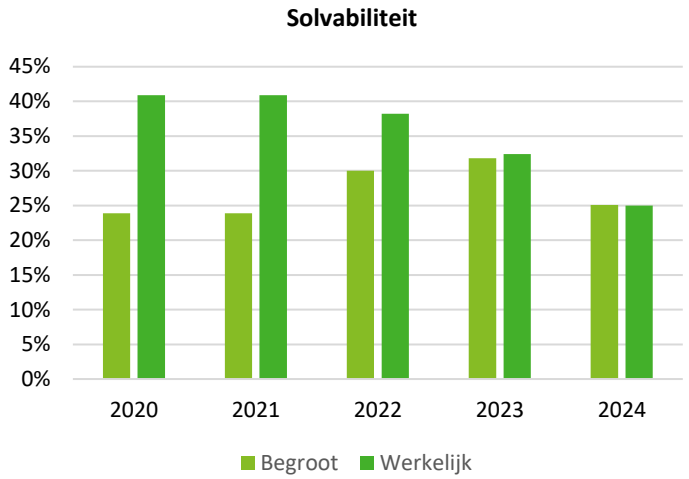
Netto schuldquote

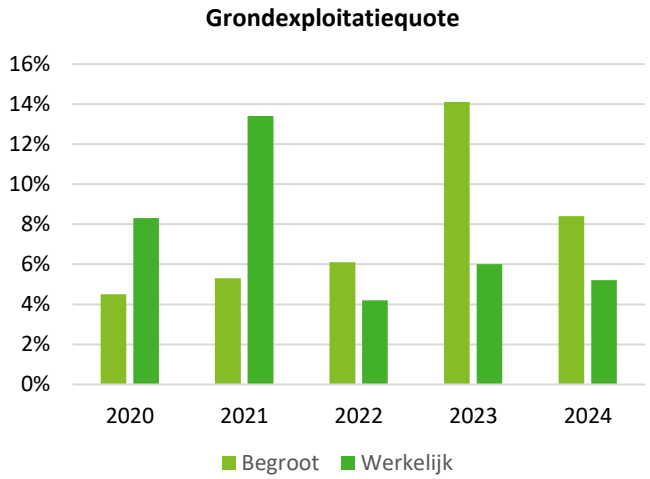
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de 'druk' van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

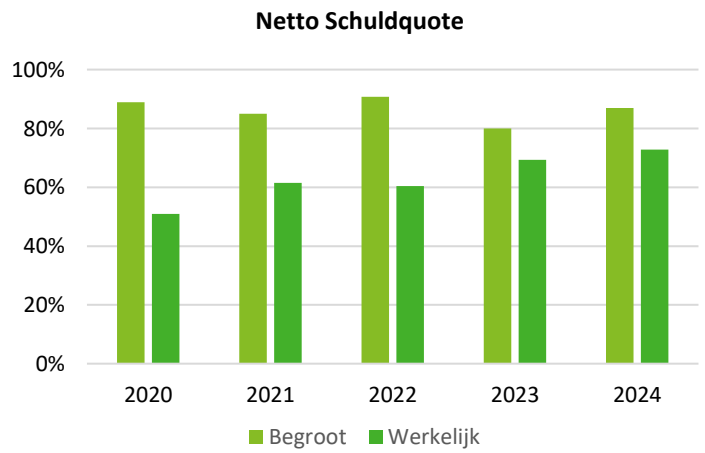
Structurele exploitatieruimte

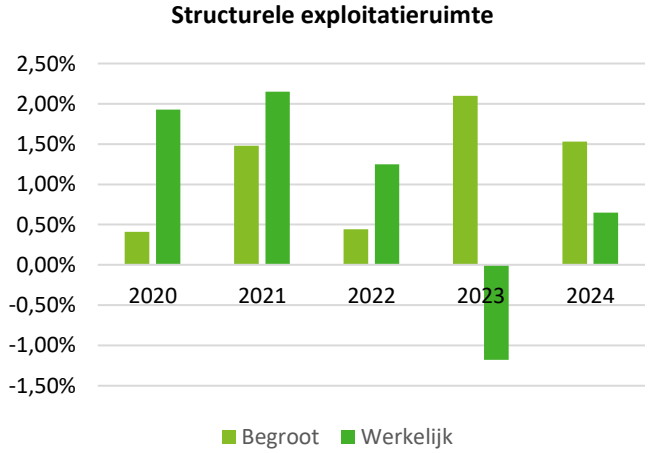
Voor de beoordeling van de financiële positie is ook van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van leningen) te dekken.

Kengetallen voor gemeente Utrecht (begroot en werkelijk over de periode 2020-2024)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

Voorspellende waarde van uw begroting

De jaarrekening 2024 sluit met een positief gerealiseerd resultaat van circa € 33 miljoen. De begroting is voor uw gemeente een belangrijk sturingsinstrument. Het is een kaderstellend document waarmee de gemeenteraad financiële en beleidsmatige kaders vaststelt waarbinnen het college haar beleid en doelen kan realiseren.

De voorspellende waarde wordt daarnaast vergroot door de mutaties aan systeemreserves die in tegenstelling tot voorgaande jaren nu in de jaarstukken verwerkt zijn in plaats bij de resultaatbestemming.

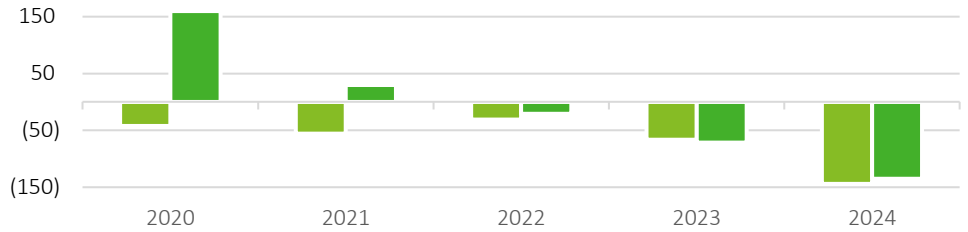
U heeft als gemeenteraad de focus gelegd op het realiseren van de gestelde doelen. De realisatie hiervan is echter niet altijd in balans met de beschikbare capaciteit en mogelijkheden. In de jaarrekening 2024 is dit specifiek zichtbaar in de afwijkingen tussen investeringsbegroting en realisatie. De investeringsbegroting is meer gebaseerd op uw politiek-bestuurlijke ambities dan op wat uw gemeente daadwerkelijk met de beschikbare middelen en capaciteit kan realiseren. Wij verwijzen naar onze managementletter 2024 voor onze adviezen ten aanzien van de investeringsbegroting.

In mindere mate bestaan (naast incidentele lasten) ook afwijkingen ten aanzien van geplande uitgaven, onder meer door het niet tijdig centraal signaleren van wijzigingen in de realisatie. Dit is mede het gevolg van de wisselwerking in de informatievoorziening van decentraal naar centraal die op onderdelen ontoereikend is om centraal te kunnen monitoren en tijdig beslissingen te nemen. Om concrete stappen te zetten bij deze constatering adviseren wij het volgende:

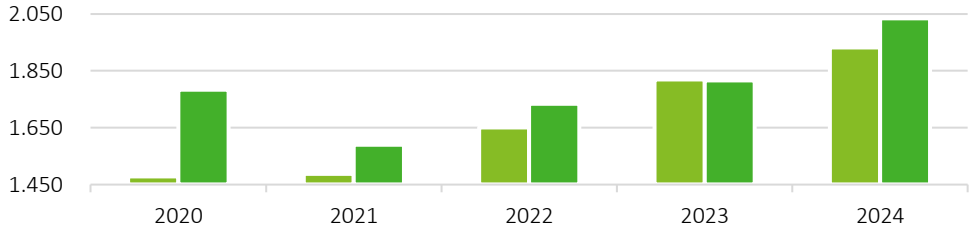
- Versterk de sturende, monitorende en normerende rol van het concern en de directieraad.
- Versterk de centrale interne (financiële) controlefunctie, welke aan de hand van duidelijke rollen en verantwoordelijkheden de robuustheid van het budget- en kredietbeheersingsproces moet borgen.

Wij zien deze stappen als van essentieel belang om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening te verhogen en de gemeenteraad in staat te stellen adequate keuzes te maken. Wij zijn op dit aspect in onze management letter 2024 verder ingegaan.

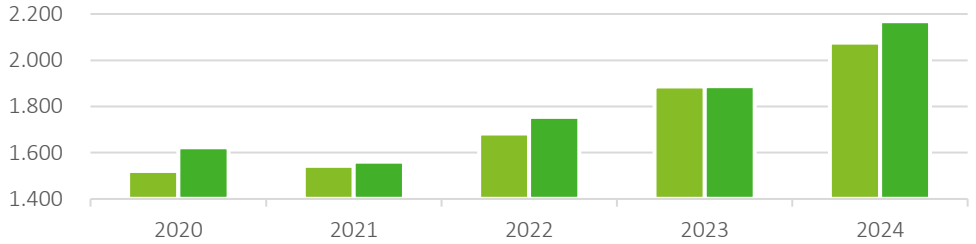
Saldo baten en lasten | Begroting vs realisatie
(x € 1 miljoen)

Baten | Begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

Lasten | Begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

De financiële positie van de gemeente

Het weerstandsvermogen ligt in lijn met vorig boekjaar

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de door de gemeente geschatte risico's. Beiden zijn gemuteerd in 2024; de ratio weerstandsvermogen ligt in lijn met vorig boekjaar.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 89,3 miljoen (2023: € 71,8 miljoen). De beschikbare weerstandscapaciteit is net als de benodigde weerstandscapaciteit toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar.

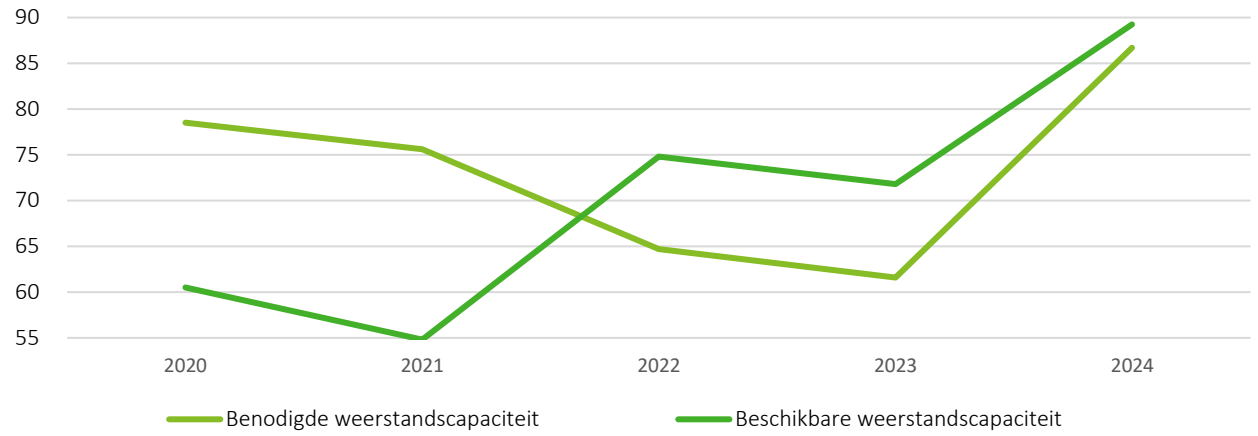
Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van risico's – die in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag is opgenomen – geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een schatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet, om daarmee de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij geeft het college een doorlopend inzicht in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en is vermeld welke risico's zijn vervallen en/of nieuw zijn geïdentificeerd. Ook is een inhoudelijke toelichting gegeven op nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de belangrijkste risico's.

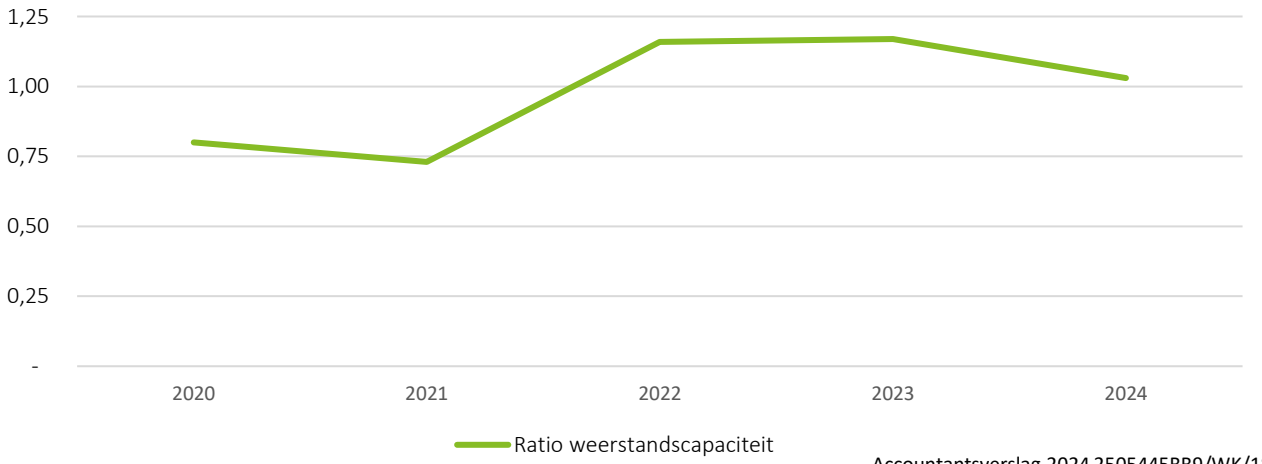
Uw gemeente heeft op basis van deze risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 86,7 miljoen (2023: € 61,6 miljoen). Ten opzichte van 2023 is hiermee sprake van een toename.

Uw weerstandscapaciteit van € 89,3 miljoen is nagenoeg gelijk aan de berekende risico's van € 86,7 miljoen. Dit heeft het college inhoudelijk nader toegelicht in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag.

Weerstandscapaciteit
(x € 1 miljoen)

Ratio weerstandscapaciteit

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf 2023 nemen gemeenten de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Aan de hand hiervan legt het college verantwoording af over het rechtmatig handelen (o.b.v. het normenkader) in het boekjaar.

Verantwoordings- en rapportagegrens

De gemeenteraad heeft de verantwoordings- en rapporteringsgrens vastgesteld. De verantwoordingsgrens heeft het college gehanteerd bij het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording en de uiteindelijke conclusie daaromtrent. Fouten en onduidelijkheden die de verantwoordingsgrens niet overschrijden, zorgen voor een positieve uiting van het college waaruit blijkt dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rapporteringsgrens bepaalt de diepgang van de toelichting van het college in de paragraaf bedrijfsvoering.

Uit de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens. Het totaal van onrechtmatigheden bedraagt € 16,3 miljoen, waarvan uw college € 2,9 miljoen van de onrechtmatigheden als acceptabel aanmerkt. Op basis hiervan resteert € 13,4 miljoen aan onrechtmatigheden dat uw college kwalificeert als niet acceptabel.

Normenkader

Het college heeft het van toepassing zijnde normenkader in kaart gebracht. Dit normenkader is door de gemeenteraad vastgesteld in haar vergadering d.d. 12 december 2024.

Wij hebben vastgesteld dat dit normenkader leidend is geweest voor het college om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording en de toelichtingen in de paragraaf bedrijfsvoering. Onderstaand gaan wij verder in op de verschillende onderdelen van de rechtmatigheidsverantwoording.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten, lasten en balansmutaties, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). Uitgangspunt hiervoor is het niveau waarop de raad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting.

Wij hebben vastgesteld dat het college specifieke werkzaamheden heeft uitgevoerd ten aanzien van het begrotingscriterium, zijnde controle op programmaoverschrijdingen waaronder een nulproef en controle op kredietoverschrijdingen.

De gemeenteraad en het college hebben afspraken gemaakt in welke situatie lastenoverschrijdingen onrechtmatig maar acceptabel zijn (lastenoverschrijdingen zijn en blijven onrechtmatig, maar zijn onder voorwaarden acceptabel, wat betekent dat het college deze niet hoeft toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering). Hieruit blijkt het volgende:

Kredietoverschrijdingen

€ 860.000

Begrotingsrechtmatigheid

€ 7.895.000, waarvan € 5.032.000 als niet acceptabel is aangemerkt

Ongeautoriseerde reservemutaties

€ 614.000

De ongeautoriseerde reservemutaties, zoals hierboven benoemd, hebben eveneens een impact op het getrouwe beeld van de jaarrekening. In dat kader hebben wij deze eveneens mee in ons oordeel.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld aan de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen c.q. voorwaarden zijn afkomstig uit de relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader, en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Gemeenten stellen via de financiële verordening en/of onderliggende nota's kaders vast die van invloed zijn op verslaggeving. Het gaat hier om de invulling van de ruimte die het BBV geeft voor eigen gemeentelijke kaders. Denk hierbij aan grenzen voor het activeren van investeringen, afschrijvingstermijnen, omgang met reserves en voorzieningen en dergelijke. Deze vallen onder het getrouwe beeld en vallen per definitie onder de reikwijdte van de reguliere accountantscontrole. Ook voorwaarden die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij kan worden gedacht aan het niet naleven van voorwaarden met betrekking tot recht, hoogte, duur, termijnen, normbedragen, doelgroep en grondslag bij bijvoorbeeld bijstandsverlening, maatschappelijke ondersteuning, inkomensoverdrachten en het opleggen van belastingen dat tot gevolg heeft dat de bijhorende lasten of opbrengsten onjuist of onvolledig zijn. Het niet naleven van deze voorwaarden heeft direct invloed op het getrouwe beeld van deze posten in de jaarrekening.

Het onderwerp 'aanbestedingen' dat niet onder het getrouwheidsoordeel van de accountant valt, hebben wij op de volgende pagina nader toegelicht inclusief de wijze waarop het college dit onderwerp in haar werkzaamheden heeft betrokken.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Rechtmatigheidsverantwoording

Aanbestedingen

Uw gemeente voert in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording en specifiek de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels jaarlijks een uitgebreide ‘spendanalyse’ uit, die in samenspraak met ons tot stand komt.

Wij constateren dit jaar een stijging in de omvang van onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Uit de controle blijkt een fout van € 6,8 miljoen, terwijl over 2023 nog sprake was van een fout van € 4,8 miljoen. De toename is veroorzaakt door aanvullende diepgaandere controletechnieken door uw afdeling Concernaudit. Zij hebben in vergelijking met voorgaand boekjaar een nieuwe data-analyse methodiek (“textscraping”) toegevoegd om geconstateerde onrechtmatigheidsfouten bij een specifiek type inkoopdossiers nader te onderzoeken. Hierdoor kon Concernaudit gerichter te werk gaan in het selecteren van “risicovolle” dossiers. De onrechtmatigheid welke geconstateerd is met het toepassen van deze data-analyse bedraagt € 4,9 miljoen. Gecorrigeerd voor deze onrechtmatigheden is er sprake van een afname van circa € 2,9 miljoen in vergelijking met vorig boekjaar.

Dit is het gevolg van toegenomen aandacht voor en naleving van de Europese aanbestedingswetgeving binnen de gehele gemeente en de afname van het aantal onrechtmatigheden voortkomend uit voorgaande jaren. In uw paragraaf bedrijfsvoering heeft uw college de rechtmatigheidsfouten toegelicht en maatregelen beschreven ter voorkoming van soortgelijke bevindingen in de toekomst. Doorlopende bestellingen binnen enkele contracten blijven gedurende de contractperiode tot onrechtmatigheden leiden.

Uw gemeente heeft in de afgelopen jaren diverse maatregelen getroffen om de naleving van de interne en Europese aanbestedingsregels beter te borgen. In de praktijk kan echter, als gevolg van de complexe materie en de hoeveelheid bij dit proces betrokken personen, gemakkelijk een verkeerde aanbestedingsprocedure worden gekozen.

De rechtmatige naleving van de aanbestedingsregels staat hoog op uw agenda. De afgelopen jaren heeft u acties ingezet om de interne beheersing te versterken met aandacht voor:

- Inkoopbesturing en structuur.
- De nieuwe maatschappelijke aanpak en contractmanagement.
- Inkoop HRM.
- Workflowmanagement en sturingsinformatie.

Als gevolg van geconstateerde fouten en ontwikkeling van preventieve maatregelen blijft de repressieve controle door de afdeling Concernaudit van belang. Daarbij moet worden nagegaan of een opdracht niet via een verkeerde procedure ‘in de markt’ is gezet.

Wij constateren dat de Europese aanbestedingsafwijkingen veelal voortkomen uit het overschrijden van de contracttermijn en/of doelwaarde. Ons adviespunt blijft daarmee van kracht. Wij adviseren u om maatregelen te implementeren ten aanzien van de primaire registratie van de contracten en de looptijden, waaronder verlengingsopties, zodat tijdig kan worden gesignaleerd dat opdrachten opnieuw moeten worden aanbesteed. Ook vragen wij uw aandacht voor een toereikende inschatting van de opdrachtraming bij inkoop en aanbesteding.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Sociaal domein

Actualiteiten

Binnen het zorgdomein (WMO en Jeugd) is een landelijke ontwikkeling zichtbaar waarbij de lasten de afgelopen jaren fors zijn toegenomen. Waar dit in eerste instantie hoofdzakelijk kwam door een toenemende zorgvraag zien we in 2024 dat er met name sprake is van een toenemende zorgzwaarte met betrekking tot de jeugdzorg. Dit betekent dat cliënten vaak een zwaardere en daarmee duurdere vorm van zorg behoeven.

Deze zelfde ontwikkeling is zichtbaar voor de gemeente Utrecht en heeft financiële consequenties. Uw gemeente monitort kosten en zorgtrajecten (w.o. trajectduur) aan de hand van dashboards en betrekt dit in de kwartaalgesprekken met zorgaanbieders.

Complicerende factor bij het inschatten van de ontwikkeling van zorgkosten in de komende jaren is de verwachte ontwikkeling van de tarieven van zorgaanbieders. Zorgaanbieders hebben op dit moment te maken met sterk oplopende kosten als gevolg van loonstijgingen en oplopende huisvestingslasten. Dit leidt ertoe dat financiële posities van zorginstellingen in toenemende mate onder druk komen te staan wat naar verwachting een prijsopdrijvend effect heeft op de tarieven.

Daarnaast doet er zich een aanhoudend probleem voor: zorginstellingen hebben moeite om aan deze stijgende vraag te voldoen. Capaciteitsbeperkingen en een gebrek aan personeel belemmeren het vermogen van de gemeente om adequate zorg in te kopen, ondanks de beschikbare financiële middelen. Dit resulteert in een kloof tussen wat de gemeente wenst te bieden en wat feitelijk haalbaar is. Dit speelt in zowel WMO als Jeugdzorg. In toenemende mate zal daardoor niet de zorgvraag bepalend zijn in de omvang van de zorguitgaven maar ook het aanbod. Dit is een breed maatschappelijk probleem waarbij het voor gemeenten slechts beperkt mogelijk is hierin keuzes te maken.

Het is in belang van de gemeente essentieel om tot efficiënte en effectieve oplossingen komen die de financiële druk verminderen en tegemoetkomen aan de zorgnoodzaak. De situatie vereist een geïntegreerde aanpak waarbij financiële duurzaamheid en kwalitatieve zorgverlening centraal staan.

Om adequaat in te spelen op bovengenoemde ontwikkelingen, is uw gemeente voornemens om met ingang van 2027 de zorg binnen het WMO-domein onder te brengen bij één zorgaanbieder. Hiermee streeft uw gemeente naar het vereenvoudigen en versnellen van aanbieden van ondersteuning en hulp, doordat buurtteams, huisartsen en andere zorgverleners meer samenwerken. Hierdoor borgt de gemeente de toekomstbestendigheid van de zorg en kunnen de beschikbare middelen effectiever worden benut.

Bijstelling vierkantbudget

Jaarlijks verkrijgt u inzicht in het definitieve vierkantbudget aan de hand van periodieke gesprekken met zorgaanbieders in het opvolgende boekjaar. De overeenstemming over het definitieve vierkantbudget krijgt zijn weerslag in een wederzijds ondertekend document, waarin de financiële afspraken over het boekjaar definitief zijn vastgelegd. Als gevolg van de timing van deze ondertekening in april of mei van het opvolgende boekjaar, maakt de overeenkomst betreffende het definitieve vierkantbudget géén deel uit van uw onderbouwing bij de jaarrekening. Dit heeft invloed op de doorlooptijd van uw verantwoordingsproces en van ons controleproces. In de jaarrekening verantwoordt u immers een schuldpositie die gebaseerd is op een voorlopige inschatting.

In onze managementletters van de afgelopen jaren adviseerden wij uw college om het proces van het komen tot een definitieve afrekening met uw zorgaanbieders te vervroegen, zodat in de jaarrekening geen onzekerheid bestaat over de afrekening met deze zorgaanbieders en/of over de schuldpositie in de jaarrekening. Wij constateren bij de jaarrekeningcontrole 2024 ten aanzien van aantal van uw zorgaanbieders op basis van de overeenkomst over het definitieve vierkantbudget een afwijking van € 2,8 miljoen ten opzichte van de verwachte positie zoals opgenomen in de jaarrekening 2023. Dit heeft geleid tot een lagere verplichting bij Jeugd voor circa € 1 miljoen en een hogere verplichting bij Wmo in de jaarrekening 2023 van circa € 1,2 miljoen.

Met ingang van 2024 bent u overgestapt van kwartaalgesprekken naar tertaalgesprekken om de benoemde onzekerheid te verminderen en de periodieke monitoring en bijsturing te verbeteren.

Uw organisatie erkent dat de tertaalgesprekken bijdragen aan een betere monitoringscyclus, zowel kwalitatief en kwantitatief.

Wij constateren bij de jaarrekeningcontrole 2024 een afname, zowel in aantallen als in euro's, van de bijstellingen van de vierkantbudgetten ten opzichte van de jaarrekeningcontrole 2023. Als gevolg van de eerder benoemde verschillen verkrijgen wij, als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2024, vóór afgifte van onze controleverklaring de wederzijds getekende overeenkomsten over het definitieve vierkantbudget 2024 van uw belangrijkste zorgaanbieders.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Herstel wervengebied

Complexiteit in herstel wervengebied

In uw monumentale centrum vindt op dit moment, en de aankomende jaren, een omvangrijke renovatie plaats van particuliere en gemeentelijke werfkelders. Het wervengebied is ongeveer 900 jaar oud en behoeft (grootschalige) renovatie en herstel. Het herstel van het wervengebied ziet u als integraal onderdeel van uw publieke taak. De gemeente is namelijk verantwoordelijk voor de veiligheid in het gebied en heeft tegelijkertijd profijt van de monumentale en toeristische waarde van het wervengebied.

Door onder andere een Commissie van Wijzen Wervengebied (CvWW) en andere deskundigen is een integrale aanpak vormgegeven met als doel dat het voorkómen van schade een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de gemeente én de eigenaren. Ook hierbij heeft de gemeente een bijzondere taak: de gemeente heeft de eindverantwoordelijkheid (met de daarbij horende regierol) voor het schadeherstel en het latere behoud.

Als gevolg van de eindverantwoordelijke rol, heeft de gemeente een zorgplicht naar de verschillende (particuliere) keldereigenaren om het cultureel erfgoed te herstellen. Dit is vorm gegeven door middel van een subsidieregeling voor keldereigenaren. Keldereigenaren kunnen onder de subsidieregeling ‘Nadere regel pilotfase subsidie kelders wervengebied gemeente Utrecht 2025’ een aanvraag indienen voor een (gedeeltelijke) subsidiëring van de gemaakte kosten voor het herstel van de desbetreffende werfkelder. Per subsidieaanvraag vindt vervolgens een beoordeling plaats.

Analoog aan het complexe karakter van het herstel van het wervenbied, is de financiële- en verslaggeving technische uitwerking eveneens complex van aard. Het verstrekken van een investeringssubsidie aan (particuliere) keldereigenaren vertoont namelijk kenmerken van een immaterieel vast actief, te weten ‘Bijdragen aan activa in eigendom van derden’ (art. 61 BBV). In specifieke gevallen is namelijk sprake van (i) een investering door een derde, (ii) draagt deze investering bij aan de publieke taak, (iii) heeft de derde zicht verplicht tot investeringen in verband met het borgen van de veiligheid en kan de bijdrage teruggevorderd worden op grond van de onderliggende subsidieregeling.

In het geval een subsidie wordt verstrekt aan een particulier dan wel een rechtspersoon die niet activeert en afschrijft (het kasstelsel), kan conform artikel 64 lid 6 BBV geen gemeentelijke afschrijvingsduur toegekend worden aangezien de derde partij de verrichte investering niet activeert. In dit geval moet de verstrekte investeringssubsidie direct ten laste van de gemeentelijke exploitatie worden verwerkt.

Aangezien de te verrichten investeringen (door zowel gemeente als particuliere keldereigenaar) in meer of mindere mate verweven is met de maatschappelijke ruimte van de gemeente, in casu dienen de werfkelders dan als fundering voor de bovenliggende straten en trottoirs, kan in bepaalde gevallen ook sprake zijn van een investering door de gemeente. De investering heeft namelijk betrekking op een bestaand actief (i), zorgt voor een significante kwaliteitsverbetering (ii) en levensduurverlengend (iii). In deze situatie kan de verstrekte investeringssubsidie geclassificeerd worden als een investering met maatschappelijk nut in de openbare ruimte en stelselmatig worden afgeschreven.

Gezien de verwevenheid van de verstrekte investeringssubsidies met de openbare ruimte, de rechtsvormen van de subsidieontvangers en verschillende verwerkingswijzen, is het van belang om per verstrekte subsidie een afweging te maken wat de bijpassende verwerkingswijze is. Van uw organisatie hebben wij begrepen dat de totale subsidieregeling een bedrag van circa € 125 miljoen behelst tot en met 2035.

Verwerkingswijze 2024

Per 31-12-2024 is een bedrag van circa € 2,4 miljoen aan subsidies verstrekt voor het herstel van (particuliere) werfkelders. Van uw organisatie hebben we begrepen dat de onderliggende herstel- en renovatiewerkzaamheden per balansdatum nog onderhanden zijn en dat de subsidies nog niet zijn vastgesteld. Hierdoor voldoen de verstrekte subsidies nog niet aan uw activeringscriteria uit de Nota Waava en zijn deze per balansdatum verantwoord als ‘Vooruitbetaald bedrag’ onder de overlopende activa.

Verwerkingswijze 2025 en verder

Naar verwachting zullen medio 2025 de eerste subsidies vastgesteld gaan worden.

Gezien de verwachte omvang van de subsidieregeling en de wisselende verwerkingswijze per verstrekte subsidie, achten wij het van belang dat u gedurende 2025 een stroomschema opstelt om per verstrekte subsidie de bijbehorende verwerkingswijze kunt bepalen. Hiermee creëert u eenvoud in de financiële- en verslaggeving technische uitwerking van deze complexe herstelwerkzaamheden.

Wij gaan graag met uw organisatie in overleg om de verslaggevingstechnische aspecten uit te diepen en tot een gedegen stroomschema te komen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

De voorraad onderhanden werk

De balanspost met de belangrijkste schattingen in de jaarrekening betreft de voorraad onderhanden werk, waaronder de bouwgronden in exploitatie (grondexploitatie). Deze balanspost is door het saldo ultimo 2024 ad € 107,7 miljoen relevant voor de accountantscontrole, maar ook door de schattingen die een rol spelen bij het ramen van de in 2025 e.v. nog te realiseren lasten ad € 775 miljoen en baten ad € 895 miljoen. De nog te realiseren baten en lasten vormen samen met de boekwaarde de basis voor de waardering in de jaarrekening, oftewel het verwachte resultaat bij afsluiting van de projecten. Dit leidt tot een voorziening indien het college verwacht dat het project verlieslatend is en tot (tussentijdse) winstneming bij een verwachte winst. Voor de waardering van grondexploitatie dient de gemeente per individueel project te bepalen of de gemeente de boekwaarde plus de in de toekomst nog te realiseren kosten en opbrengsten, naar beste schatting, terugverdient. Ultimo 2024 gaat het om 13 individuele projecten.

De gemeente Utrecht schat ultimo 2024 in dat de totale omvang van de niet terug te verdienen kosten op de gehele grondexploitatie circa € 104,7 miljoen bedraagt (2023: € 108,7 miljoen). Hiervoor is een voorziening getroffen. Deze voorziening is voor een bedrag van € 66,5 miljoen in mindering gebracht op de bouwgronden in exploitatie. Het resterende deel van deze verliesvoorzienig is aan de passivazijde van de balans gepresenteerd. Dit is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording.

Het controleproces van de waardering van de voorraad onderhanden werk

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot vijf P's:

- Planning: is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt. Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- Programmering: in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse gemaakt van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavels, appartementen, etc.) in de projecten, in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- Prijs: de verkoopprijzen van woningen, en dus van grond, hebben langere tijd onder druk gestaan. Deze situatie is omgeslagen in een grote vraag naar woningen en grond, waardoor de grondprijs zich in een hoog tempo in positieve zin ontwikkelt. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke grondprijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de positieve marktontwikkelingen?
- Plankosten: door de toenemende vraag naar woningen en dus naar bouwcapaciteit is sprake van een toenemende stijging van de bouwkosten. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd en welke prijzen bovenwaarts moeten worden bijgesteld als gevolg van de grotere vraag en de hierbij horende prijsontwikkelingen?
- Parameters: zijn de parameters voor kosten en opbrengstenstijgingen opportuun, beredeneerd vanuit de huidige situatie en de best mogelijke inschatting van de toekomstige ontwikkeling van de grondprijzen en de plankosten?

De 5 P's vormen de basis voor de actualisatie van de grondexploitaties zoals opgenomen in uw paragraaf 'Grondbeleid'.

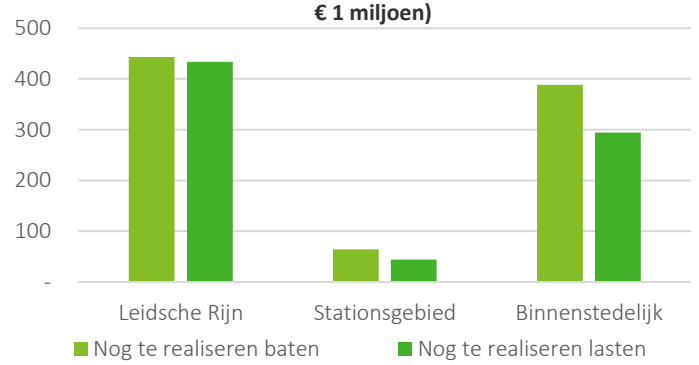
Analyse grondexploitaties

Uit nevenstaande figuren blijkt dat de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie in 2024 fors is afgenomen. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn de herstructurering van Leidsche Rijn en afboeking van de boekwaarde van Stationsgebied. Hiermee is het saldo van de boekwaarde per 31 december 2024 verlaagd.

Totale boekwaarde bouwgronden in exploitatie (x € 1 miljoen)

Overzicht nog te realiseren baten en lasten per project (x € 1 miljoen)

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Bij onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen voor het actualiseren van de grondexploitaties – vooral de uitgangspunten voor planning (fasering), programmering en prijsbeleid, maar ook de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en de gehanteerde rekenrente (rente-omslagmethode), hebben wij het volgende in overweging genomen:

- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, onderling afhankelijk en intern consistent zijn, en of de veronderstellingen redelijk lijken wanneer ze collectief of in samenhang met andere veronderstellingen worden beschouwd.
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op passende wijze weerspiegelen, met andere woorden: is er consistentie met de algemene economische omgeving en de economische omstandigheden in/bij de gemeente?
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen (besluiten) van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (met andere woorden: is historische informatie representatief voor toekomstige situaties?).

De grondexploitaties zijn door het college voor de jaarrekening 2024 opnieuw doorgerekend (geactualiseerd) en waar nodig zijn de verwachtingen bijgesteld, waarmee tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd, en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening noodzakelijk is.

Tussentijdse winstneming

In juli 2019 heeft de commissie BBV de notitie ‘Grondbeleid in begroting en jaarstukken’ gepubliceerd. Hierin is opgenomen dat gemeente voor tussentijdse winstneming de ‘Percentage Of Completion methode’ (POC-methode) moeten toepassen. Hierbij geldt dat gemeenten, indien aan een aantal voorwaarden is voldaan, tussentijds winst moeten nemen.

Voor het toepassen van de POC-methode is het van belang dat uw gemeente het resultaat betrouwbaar kan schatten. Ook moet er sprake zijn van verkochte grond en gerealiseerde kosten.

Op grond van de POC-methode heeft uw gemeente in het boekjaar 2024 voor € 21,9 miljoen aan tussentijdse winst genomen op de grondexploitatie (2023: € 6,6 miljoen). De winstneming ziet toe op Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma (€ 18,2 miljoen) en Binnenstedelijke grondexploitaties (€ 3,7 miljoen).

Belangrijkste bevindingen inzake waardering grondexploitaties

Als onderdeel van de controle van de waardering van de bouwgronden in exploitatie voeren wij een risicoanalyse uit ter bepaling van het risicoprofiel van de individuele grondexploitaties en de hierdoor bestaande kans op een materiële fout in de waardering ervan. Hierbij betrekken wij de huidige boekwaarde, het geprognosticeerde resultaat, en de aard en omvang van de nog te realiseren baten en lasten (liggen hier bijvoorbeeld al contracten of overeenkomsten aan ten grondslag of niet).

Naast de hiervoor genoemde elementen spelen bij de risicoclassificatie van de individuele projecten ook de aard van het project, de programmering en de doorlooptijd een belangrijke rol.

Zo zorgt binnenstedelijke herstructurering normaliter voor een grotere complexiteit, doordat de gemeente de bestaande ruimte herontwikkelt en dit type projecten hierdoor (financieel gezien) gevoeliger is voor risico’s dan volledig nieuw uit te leggen locaties. Een langere doorlooptijd van de projecten zorgt voor een hoger risicoprofiel, doordat de schatting van kosten en opbrengsten van de projecten subjectiever is naarmate de doorlooptijd toeneemt.

Op grond van onze risicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat de grondexploitaties Leidsche Rijn A2-zone, Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma, Beurskwartier, Merwede OPG en Busstalling, stationsgebied en Lombokplein de belangrijkste projecten binnen uw gemeente zijn, waarbij wij de Leidsche Rijn grondexploitaties voor onze controle op deelcomplexniveau hebben geanalyseerd en – waar wij dat noodzakelijk achten op grond van onze professionele oordeelsvorming – geselecteerd voor nadere controle. Van deze (deel)projecten hebben wij de aannemelijkheid van de nog te realiseren kosten en opbrengsten getoetst en is tevens de getroffen verliesvoorziening of de verantwoorde (tussentijdse) winstneming gecontroleerd.

Gezien de verhoogde complexiteit van bepaalde onderdelen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone, Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma, Beurskwartier, Merwede OPG en Busstalling, stationsgebied en Lombokplein, hebben wij eveneens specialisten ingeschakeld bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving.

Naast de hierboven benoemde projecten, die wij geselecteerd hebben voor een diepgaande inhoudelijke controle, hebben wij op grond van onze risicoanalyse ook aandacht besteed aan de getrouwheid van de tussentijdse winstneming van het project Merwedekanaalzone deelgebied 4: Defensieterrein.

De uitgangspunten die in de grondexploitaties en dus in de jaarrekening 2024 zijn verwerkt, zijn door ons getoetst en als aannemelijk aangemerkt

Wij hebben op grond van de door ons verrichte werkzaamheden inzake de waardering van de grondexploitaties vastgesteld dat uw gemeente:

- Beschikt over actuele ramingen van de nog te realiseren baten en lasten;
- Beschikt over een deugdelijke onderbouwing van de gehanteerde uitgangspunten in de grondexploitaties;
- Op specifieke onderdelen externe deskundigheid heeft ingeschakeld ter onderbouwing van de geraamde grondprijzen en grondopbrengsten;
- Een niet onaannemelijk niveau heeft bepaald van de nog te maken plan- en civiele kosten.

Verder merken wij volledigheidshalve op dat wij voor de waardering van de grondexploitatie per 31 december 2024 de per die datum vastgestelde projectkaders en genomen besluiten betrokken hebben bij de controle van de waardering. Er is geen rekening gehouden met de effecten van eventuele toekomstige, nog vast te stellen, ambities van uw gemeente.

Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitaties een betrouwbaar beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Belangrijke bevindingen

Wij gaan hieronder in op een aantal belangrijke thema's die in 2024 gespeeld hebben wij de controle van de waardering van de grondexploitaties:

Herstructurering grondexploitatie Leidsche Rijn

Tot het boekjaar 2024 bestond de grondexploitatie Leidsche Rijn uit een totaal van 48 deelgrondexploitaties. Allen (semi) individuele deelprojecten die waren opgericht voor een deel ontwikkeling in het Leidsche Rijn gebied. Door de jaren heen zijn veel van deze deelprojecten afgerond. Administratief waren deze echter nog onderdeel van de algehele gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn (ook al was het project al lang en breed gereed). Tijdens de raadsvergadering van 7 november 2024 heeft u (gemeenteraad) ingestemd met het administratief vereenvoudigen van de Leidsche Rijn gebiedsontwikkeling en het "afsluiten" van deelprojecten die reeds afgerond zijn. Hiermee zijn de nog actieve deelprojecten onderverdeeld in twee "nieuwe" grondexploitatieprojecten die beide zelfstandig worden verantwoord zijnde:

- Leidsche Rijn A2-Zone
- Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma

De toerekening van de individuele deelprojecten aan bovenstaande grondexploitatieprojecten heeft plaatsgevonden op basis van de criteria:

- Geografische samenhang
- Resterende looptijd
- Logische toerekening van nog te realiseren werkzaamheden

De onderverdeling van de verschillende deelcomplexen aan de grondexploitatiecomplexen is door ons beoordeeld en passend bevonden.

Om de reeds afgeronde deelcomplexen administratief af te wikkelen (resterende boekwaarde tot nihil terugbrengen) heeft een additionele winstneming plaatsgevonden van 49,4 miljoen. Deze winstneming is, conform het systeembesluit van uw gemeenteraad, toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

Robuuste posten Leidsche Rijn & mobiliteitshub XL

In 2020 heeft de gemeente Utrecht nagedacht over het verhelpen van de onzekerheden die in de deelplan overstijgende kostenprognoses zitten van Leidsche Rijn. Om de onzekerheid in de controle weg te nemen heeft de gemeente Utrecht destijds besloten om de deelplan overstijgende 'robuuste' ramingen, die ten grondslag liggen aan de waardering van het project, in de jaarrekening tijdelijk uit de raming van de grondexploitatie te halen. De verslaggeving technische correctie die als gevolg hiervan destijds gemaakt is bedroeg circa € 143,6 miljoen. Dit is berekend middels de 'percentage of completion (POC-) methode'.

In 2024 is, mede als gevolg van de hiervoor beschreven herstructurering, gebleken dat voormalige robuuste postenraming in voldoende onderbouwd is dat deze terug kan vloeien in de (inmiddels nieuwe) grondexploitaties Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en Leidsche Rijn A2-zone. Hiermee komen de robuuste posten niet meer voor in de jaarcijfers 2024.

De bijdrage aan de mobiliteitshub XL – onderdeel van de robuuste posten – is in de jaarstukken verantwoord als resultaatbestemming. Dit is conform BBV-regelgeving. Conform het systeembesluit reserves is de bijdrage onttrokken aan de reserve grondexploitaties en gestort in de vaste activareserve, onderdeel realisatie mobiliteitshub XL.

Macro economische ontwikkelingen en de impact hiervan op het verwachte resultaat van de grondexploitaties

De afgelopen jaren hebben in het teken gestaan van de steeds oplopende inflatie en de beteugeling daarvan door de Europese Centrale Bank (ECB). Voor het komende jaar lijkt een normalisatie plaats te vinden op het gebied van de kostenstijgingen en daarmee samenhangend potentieel renteverlagingen - wat het lenen van geld voor het aankopen van vastgoed goedkoper maakt - door de ECB.

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Utrecht met deze ontwikkelingen rekening heeft gehouden bij de actualisatie van haar grondexploitatieberekeningen.

Voor de toekomstige kosten en opbrengstenstijgingen heeft de gemeente Utrecht de parameters (korte termijn, middellange termijn en lange termijn) aan de hand van een uitvoerige analyse van marktrapportages bepaald. Op grond van de door ons verrichte controlewerkzaamheden op de totstandkoming van de parameters en de aannemelijkheid hiervan, concluderen dat de parameters inzake de kosten- en opbrengstenstijging voor de grondexploitaties evenwichtig bepaald zijn.

Wij blijven, net als in voorgaande jaren, het belang dat de gemeente Utrecht de opbrengsten en kostenramingen alsmede de indexen kritisch blijft volgen en zo goed mogelijk in lijn blijft brengen met de markt(verwachtingen). Verder merken wij overigens op dat de organisatie, in overeenstemming met ons advies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2023, een (interne) richtlijn heeft opgesteld en doorgevoerd omtrent het toepassen van onvoorzien percentages binnen detailramingen van de Utrechtse grondexploitaties. Dit zien wij als een positieve ontwikkeling.

Kwaliteit dossiervorming

Wij constateren, net als in voorgaande jaren, dat de gemeente Utrecht een grote ontwikkelambitie heeft, die veel vraagt van het fysieke domein.

Los van het uitvoeren van de grondexploitatie-plannen dienen ook de administratie en de dossiervorming van de plannen van een goed niveau te zijn om deze ambitie (financieel) beheersbaar te kunnen uitvoeren.

De afgelopen jaren heeft uw organisatie een kwaliteitsimpuls gegeven aan de dossieropbouw die voor ons benodigd is om onze controlewerkzaamheden op een effectieve en efficiënte wijze aan te vangen. Bij de jaarrekeningcontrole 2024 hebben wij vastgesteld dat de positieve lijn die de afgelopen jaren is ingezet, is doorgezet.

Het controleproces en het proces van de actualisatie van de grondexploitatieberekeningen zijn goed doorlopen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Voorraad onderhanden werk (grondexploitatie)

Overige kosten Beurskwartier

Het grondexploitatieproject Beurskwartier is een grootstedelijk ontwikkelingsproject gelegen tussen het stationsgebied en de huidige jaarbeurs. Door het grootstedelijk karakter van deze grondexploitatie en de complexiteit dit met zich meebrengt, heeft de gemeente verschillende stelposten opgenomen in haar kostenramingen op het gebied van geluidsmaatregelen, planschadevergoedingen en tijdelijk beheer. Deze stelposten, ter grootte van € 5,5 miljoen, kunnen door ons (net als vorig jaar) op dit moment onvoldoende getoetst worden. Dit wordt veroorzaakt doordat de uitgangspunten van deze mogelijke ingrepen (waarvoor de stelposten opgenomen zijn) nog niet verder definieerbaar zijn als gevolg van de fase waar de grondexploitatie zich op dit moment in bevindt.

Wel acht de gemeente deze kosten benodigd voor de uiteindelijke realisatie van het totale plangebied van de grondexploitatie Beurskwartier. Dit is eveneens door de organisatie toegelicht op pagina 450 van de jaarrekening.

Gezien de onzekerheid omtrent de omvang van de eerder benoemde stelposten hebben wij een bedrag van € 5,5 miljoen aangemerkt als onzeker.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Fraude, integriteit, en naleving wet- en regelgeving

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Bij onze controle vragen wij u jaarlijks inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten door fraude of het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van de inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, en de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad. Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

Wij hebben voorgaande jaren geadviseerd over uw interne frauderisicoanalyse, met als belangrijkste aandachtspunten: de frequentie van de interne frauderisicoanalyse en centrale beheersing en monitoring van risico's

U merkt het onderwerp 'fraude' aan als belangrijk thema in uw jaarplan Concernaudit (2024-2025 en 2025-2026). Op basis van de benodigde competenties en capaciteiten is het eigenaarschap van de frauderisicoanalyse belegd bij Concernaudit. Aan onze aanbevelingen uit de managementletters over de afgelopen wordt in uw jaarplan uitgebreid aandacht besteed. Dit vinden wij een positieve ontwikkeling. De (actualisatie van de) frauderisicoanalyse is inmiddels afgerond en vastgesteld door de directieraad en het college. Wij hebben gesproken met de hierbij betrokken functionarissen en hebben kennisgenomen van:

- Jaarplan Concernaudit 2024-25 en 2025-26.
- Uw actuele interne frauderisicoanalyse.
- Thema-audits (zoals het vorig jaar afgeronde onderzoek inzake het proces van paspoortverstrekking en actuele audit Registratie van Niet-Ingezetenen (RNI) bij Publiekszaken (december 2024))
- De inhoud van frauderisicosessies en een risico-inschattingsrapportage van een van de organisatieonderdelen.

Op deze manier wilt u borgen dat u vanuit verschillende invalshoeken een compleet en actueel beeld verkrijgt van frauderisico's en getroffen interne beheersmaatregelen om deze vervolgens centraal te kunnen monitoren. Dit stelt u in staat om restrisico's te identificeren en vervolgens al dan niet actie te ondernemen ten aanzien van de restrisico's.

Wij constateren dat u zichtbaar een kwaliteitsimpuls heeft gegeven aan uw (proces van) frauderisicoanalyse en de verdere inbedding hiervan in de organisatie. U heeft hierbij expliciet rekening gehouden met onze adviespunten uit voorgaande jaren. Ten aanzien van de door u geïdentificeerde frauderisico's heeft u vastgesteld welke interne beheersmaatregelen zijn opgezet. Op basis van uw actuele frauderisicoanalyse adviseren wij u om:

- De frauderisico's en beschreven interne beheersmaatregelen te betrekken in uw verbijzonderde interne controles (VIC plannen en VIC's) om bestaan en werking van beheersmaatregelen te kunnen toetsen.
- Aandacht te besteden aan financiële verslaggevingsrisico's, waaronder (fraude)mogelijkheden ten aanzien van resultaatsturing.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen voor de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Fraude en integriteit

Jaarlijks verkrijgen wij inzicht in de integriteitsmeldingen, die wij vervolgens doorspreken met uw coördinator integriteit. Een overzicht van integriteitsmeldingen en acties hieromtrent is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel 'weerbare organisatie'.

Concernaudit heeft in haar jaarplan 2025-2026 een audit naar de effectiviteit en efficiëntie van de inrichting en naleving van het Onderzoeksprotocol Integriteitsschendingen en misstanden opgenomen.

Onze conclusie is dat uw gemeente op een adequate wijze opvolging geeft aan geïdentificeerde integriteitskwesties en dat zij hierover tijdig met ons in contact treedt.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Interne beheersing

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Managementletter 2024, toegespitst op de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2024 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle was primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze controle op de getrouwheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Voor de bevindingen van de interim-controle verwijzen wij naar onze managementletter 2024 gedateerd d.d. 25 februari 2025.

In de managementletter hebben wij een aantal aandachtspunten voor het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2024 benoemd. Als onderdeel van onze werkzaamheden voor de jaarrekening zijn wij nagegaan of deze aandachtspunten voldoende zijn opgevolgd. Voor zover de opvolging en/of onze controle ervan hiertoe aanleiding geven, hebben wij onze bevindingen in dit accountantsverslag bij het betreffende onderwerp verwerkt.

Uw organisatie geeft aan dat ten aanzien van de controle op de volledigheid van de erfpachtopbrengsten er in 2024 veel voorbereidende stappen zijn gezet. Team Contractbeheer, Erfpacht en Snippergroen (CES) heeft een plan van aanpak opgesteld voor de periodieke controle van de erfpachtopbrengsten. Op basis hiervan zullen zij jaarlijkse steekproeven in de planning van Team CES opnemen. In 2025 heeft zij steekproeven uitgevoerd.

Evaluatie opstel- en controleproces

Medio 2024 hebben wij met de ambtelijke organisatie het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2023 geëvalueerd. Hierbij hebben wij samen met verschillende disciplines binnen de gemeente (FIJ, Ruimte en SISA) het controleproces geëvalueerd.

Wij hebben kunnen voortborduren op de gemaakte afspraken tijdens deze evaluatie en de ervaringen uit voorgaande controles. Het opstel- en controleproces is hierdoor prettig verlopen.

Als waarborg en signaleringsfunctie in dit proces houden wij wekelijks gezamenlijk met Utrecht een regieoverleg. Daaruit volgen belangrijke aandachtspunten om de organisatie Utrecht verder te versterken. Specifiek benoemen wij hierin de volgende aandachtspunten.

Het hoge aantal P14 boekingen na opstellen van de initiële jaarrekening

De organisatie stelt, conform afspraak, haar eerste concept jaarrekening op na het afsluiten van de administratieve periode 13.

Bij het afsluiten van deze periode zouden alle financiële mutaties en transacties over het boekjaar 2024 verwerkt moeten zijn met uitzondering van de boekingen voor actualisatie van de grondexploitaties (waarover separate afspraken zijn gemaakt). Na het sluiten van deze periode zijn door de verschillende organisatieonderdelen nog 63 mutaties aangeleverd voor administratieve verwerking in het boekjaar 2024. Dit hoge aantal kan duiden op tekortkomingen in het proces van jaarafsluiting en toont een toename ten opzichte van voorgaande jaren (2023: 44 boekingen en 2022: 30 boekingen).
Een belangrijke oorzaak hiervoor betreft de toename van het aantal SiSa-regelingen. Daarnaast is naar onze mening sprake van een aantal andere (potentiële) oorzaken. Eén mogelijke oorzaak is het al jaren op rij toenemende aantal taken en activiteiten, waarbij de beschikbare personele formatie door de krapte op de arbeidsmarkt niet gelijkmatig en gelijktijdig kan meegroeien. De toename van het aantal taken en activiteiten in combinatie met een krapte in de personele formatie leidt tot een hogere werkdruk wat de kans op fouten vergroot.

In reactie geeft uw ambtelijke organisatie aan dat de migratie naar SAP S/4Hana een van de oorzaken is van het hoog aantal afsluitende en nagekomen boekingen na de eerste concept jaarrekening.

Ook is de mobiliteit (instroom en uitstroom) van de ambtelijke organisatie toegenomen en wisselen ambtenaren vaker van functie of project wat kan leiden tot kennisachterstand en inefficiëncy. Een tweede oorzaak is dat dit het risico in de hand werkt dat er bij de verschillende medewerkers en organisatieonderdelen onduidelijkheid is over taken, rollen en verantwoordelijkheden (is voldoende duidelijk beschreven en belegd wie waarvoor verantwoordelijk is in het proces?).

In dit kader benoemen wij nogmaals onze adviezen voor het verder versterken van de gemeentebrede financiële functie zoals eerder in dit verslag alsmede in onze managementletter 2024 benoemd.

Migratie SAP S/4Hana

Tot slot speelde ook de migratie naar SAP S/4Hana in dezelfde periode. Deze samenloop van werkzaamheden voor de jaarafsluiting alsmede de migratie hebben tot vertraging in het opstelproces kunnen leiden.

Wel merken wij op dat de gemeente sinds voorgaand jaar verschillende procesverbeteringen heeft doorgevoerd zoals eveneens beschreven in onze managementletter 2024 en 2023 om de kwaliteit van de memoriaalboekingen (waarmee de P14 boekingen gemaakt worden) te verbeteren. De resultaten hiervan zijn zichtbaar geweest bij het jaarrekeningtraject.

Echter merken wij op dat de gemeente nog de laatste stap moet zetten om tot een efficiënt proces voor de jaarafsluiting te komen. Wij onderschrijven zodoende nogmaals het belang van de ontwikkelingen op het gebied van de memoriaalboekingen en de tijdige initiatie van dergelijke afsluitende boekingen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Planning en verantwoording SiSa-bijlage

Het Rijk kiest er in toenemende mate voor om nieuwe en specifieke opgaven voor gemeenten te bekostigen via een specifieke uitkering. Daarnaast zet gemeente Utrecht in op het aanvragen van extra middelen voor specifieke Utrechtse opgaven. Dit leidt ertoe dat er over steeds meer specifieke uitkeringen verantwoord moet worden. Voor 2024 zijn dit 74 SiSa-regelingen. Wij hebben geconstateerd (mede als gevolg van de hierboven beschreven aspecten) dat het verantwoordingsproces omtrent de SiSa-bijlage nog niet optimaal verloopt.

Door de verschillende organisatieonderdelen is een deel van de verantwoordingsdossiers niet tijdig, juist en volledig aangeleverd bij de medewerkers die centraal coördineren en verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitscontrole op deze dossiers. Hierdoor is het niet in alle gevallen gelukt om voorafgaand aan onze controle uw (kwaliteitscontrole-) werkzaamheden af te ronden. Dit heeft eveneens impact gehad op de tijdig afronden van onze werkzaamheden.

Daarnaast constateren wij dat de aansluiting van de overlopende post, die behoort bij deze SiSa-regelingen, niet consistent zichtbaar is in de verantwoordingsdossiers. Voor een groot aantal SiSa-regelingen is er sprake van een overlopende post, aangezien de gelden in 2024 (of eerder) zijn ontvangen, terwijl de bestedingen nog niet volledig hebben plaatsgevonden. Wij zien dat de aanlevering vanuit de verschillende organisatieonderdelen niet altijd adequaat aansluit op deze overlopende post. Dit is cruciaal voor het verkrijgen van een juist en volledig overzicht van de nog te besteden rijksmiddelen. Wij adviseren u om dit vroegtijdig inzichtelijk te maken en, waar mogelijk, in de balans een duidelijke koppeling zichtbaar te hebben met het nummer van de SiSa-regeling.

Ten opzichte van 2023 is er wel verbetering zichtbaar in het proces, zo zien wij dat er meer SiSa-dossiers gereed zijn bij de start van de controle en zien wij dat u eveneens een vooruitgang is geboekt met het aansluiten van de overlopende post per 31 december 2024. Wij zien meer samenwerking tussen de verschillende organisatieonderdelen en de SiSa-coördinatoren. Echter er is nog ruimte voor verbetering in de tijdigheid en volledigheid van de aanlevering van de verantwoordingsdossiers, zoals eerder genoemd.

Tevens is er sprake geweest van overmacht in de bezetting en is het team wat later in het traject op volledige sterkte gekomen. Sinds december 2024 en januari 2025 zijn er twee nieuwe teamleden aan het SiSa-coördinatieteam zijn toegevoegd.

Wij benadrukken dan ook het belang dat de organisatieonderdelen gedurende het jaar al starten met de verantwoordingsdossiers conform de gestandaardiseerde (centrale) werkinstructie. Daarbij is het van belang dat de aansluiting met de nog te besteden middelen, welke op de balans staan, hierin meegenomen worden.

In 2025 zullen wij bij de interim-controle de SiSa prominenter terug laten komen, waardoor het 'SiSa-traject' al eerder in het jaar kan worden geïnitieerd.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing vanuit de controle van het boekjaar 2024

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving inclusief Cyber Security behoeft verdere aandacht

Jaarlijks geven wij u een update van de opvolging van de bevindingen uit de IT-audits van voorgaande jaren, waarbij wij op basis van gesprekken met de betrokken functionarissen de voortgang op de bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid van de algemene IT-beheersmaatregelen onderzoeken. Deze werkzaamheden zijn geïntegreerd in onze jaarrekeningcontrole.

U heeft ons afgelopen jaar, in verband met de implementatie van SAP4HANA, gevraagd om door middel van een quickscan de opvolging te evalueren van de geconstateerde observaties met betrekking tot de IT-audit over voorgaande jaren. Wij hebben hierbij vastgesteld dat de bevindingen gedeeltelijk waren opgelost. In verband met de go-live van S/4H in 2025 hebben wij in 2024 geen verder werkzaamheden uitgevoerd op de ECC omgevingen omdat de Gemeente al haar aandacht op de nieuwe omgeving richt.

Net als in voorgaande jaren hebben wij bij onze controle een controleaanpak gehanteerd waarbij wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden buiten de IT-omgeving plannen, om in te spelen op de onderkende risico's. Wij hebben als onderdeel van de audit over 2024 werkzaamheden uitgevoerd rondom verschillende onderwerpen gerelateerd aan de implementatie van S/4H, waaronder de datamigratie, teststrategie en de go-live strategie.

Tevens hebben onze IT auditors een zogenoemde pre-implementation review uitgevoerd, waarbij op voorhand is meegekeken bij de migratie naar SAP4HANA. Hierbij is een nauwe samenwerking geweest tussen Deloitte, de Gemeente en haar implementatiepartner McCoy. Tijdens het traject zijn meerdere aanbevelingen gedaan welke iteratief zijn teruggekoppeld aan McCoy. Voor de go-live beslissing hebben wij ten aanzien van de migratie opgemerkt dat een formele goedkeuring leek te ontbreken. McCoy en de gemeente hebben extra stukken aangeleverd waaruit een gegronde basis en goedkeuring voor go-live te herleiden is.

Ondanks dat wij niet steunen op de IT-omgeving zijn wij tijdens de jaarrekeningcontrole in staat geweest data-analyse in te zetten als onderdeel van onze controleaanpak. Tevens voeren wij data-analyses uit tijdens onze controle op de journaalboekingen en specifiek: de memoriaalboekingen. Met behulp van data-analyse is door ons een diepgaande en risicogerichte analyse uitgevoerd van deze in opzet meer risicovolle boekingen.

Zo hebben wij de met gegevensgerichte werkzaamheden te onderzoeken populatie aan journaalboekingen sterk kunnen reduceren. Dit illustreert het belang en de toegevoegde waarde van een betrouwbare IT-omgeving als basis voor het inzetten van data-analyse

Cyber Security

Ten aanzien van Cyber Security stellen wij vast dat er voortgang is gemaakt, maar dat er ook nog belangrijke uitdagingen zijn. Ten opzichte van vorig jaar zijn er verbeteringen zichtbaar in training, informatiebeveiligingsbeleid, aanpak van bewustwording en het uitvoeren van crisisoefeningen. Daarnaast is de technische infrastructuur van de Gemeente Utrecht versterkt, zoals blijkt uit het rekenkameronderzoek. Ook heeft de gemeente Utrecht budget vrijgemaakt om de bewustwording binnen de organisatie te vergroten.

De Gemeente Utrecht heeft besloten af te zien van ISO 27001-certificering, wat leidt tot een gebrek aan formele evaluatie van naleving en mogelijke kwetsbaarheden. Binnen het NIS2 zorgplicht traject analyseert de gemeente voor de kritische processen en gerelateerde systemen in hoeverre de BIO 2.0 al wordt gevolgd en welke aanvullende maatregelen nodig zijn.

De Gemeente Utrecht staat voor grote bezuinigingsopgaven, maar het is enorm belangrijk om voldoende budget te reserveren voor informatiebeveiliging. Het afbreukrisico is te groot, door de grote hoeveelheden gevoelige data die de gemeente beheert en de cruciale rol die de gemeente speelt in inkomensvoorzieningen, zoals uitkeringen. Zo ook de noodzakelijke aandacht voor de implementatie van de NIS2-richtlijn. In Nederland wordt de NIS2-richtlijn geïmplementeerd via de Cyberbeveiligingswet, waaraan de Gemeente Utrecht verplicht is te voldoen. Het niet naleven van deze wet kan aanzienlijke gevolgen hebben, waaronder financiële schade door mogelijke boetes, het opleggen van extra maatregelen door de toezichthouder en reputatieschade. Bovendien kan niet-naleving leiden tot kwetsbaarheden voor cyberaanvallen en een inadequate bescherming van systemen en gegevens, met op zijn beurt extra financiële-, operationele- en/of reputatieschade tot gevolg. Het is cruciaal dat de urgentie binnen de gehele organisatie wordt erkend om passende en effectieve maatregelen te nemen. De Cyberbeveiligingswet zal naar verwachting rond het derde kwartaal van 2025 van kracht zijn.

Wij adviseren Utrecht om op al deze onderdelen de eventuele hiaten in kaart te brengen en, ook op bestuurlijk niveau, waar nodig actie te nemen om (aanvullende) maatregelen te implementeren/realiseren. Hierbij willen wij benadrukken dat het kunnen aantonen van de werking hiervan van groot belang is. Daarnaast adviseren we de gemeente om voldoende aandacht te schenken aan de periodieke beveiligingstesten en –oefeningen, de integratie van het SIEM/SOC en het in kaart brengen van risico's bij leveranciers.

Voor onze bevindingen en detailaanbevelingen op het gebied van Cyber Security verwijzen wij naar onze afzonderlijke rapportage.

Verder dienen wij op te merken dat concernaudit in Q2 2024 een audit omtrent Cyberweerbaarheid uitgevoerd heeft. Naar aanleiding van de audit zijn de deelname cijfers van de e-learning Gegevensbescherming aanzienlijk gestegen en heeft het CIO Office een bewustwordingscampagne omtrent cyberdreigingen gelanceerd.

Concernaudit heeft in haar jaarplan 2025-2026 een readiness-assessment omtrent NIS2-richtlijn/Cyberbeveiligingswet opgenomen. Dit zien wij als een positief punt.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Bijlagen

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie van € 0,5 miljoen.

Aard van de fouten	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	**N.v.t.**
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode:	
• Nagekomen belastingopbrengsten BghU	€ 1.021.000
• Onjuiste toerekening kosten 2025	€ 587.000
• Ongeautoriseerde reservemutatie	€ 614.000
• Onvolledige voorziening wethouderspensioenen	€ 2.818.000
• Besteding SiSa H20 ten onrechte genomen in jaarrekening 2024	€ 1.495.000
Totaal getrouwheidsfouten	**€ 6.535.000**

- Wij ontvangen van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin het college het bovenstaande bevestigt. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

A2 - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de onzekerheden groter dan de rapporteringstolerantie van € 0,5 miljoen.

Aard van de onzekerheden	Getrouwheid
• Grondexploitatie Beurskwartier: onzekerheid stelposten	€ 5.500.000
Totaal onzekerheden in de controle getrouwheid	**€ 5.500.000**

- Wij ontvangen van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening, waarin het college het bovenstaande bevestigt. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere onzekerheden.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. De tabel hierna bevat een weergave van díe onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
• Abusievelijk is het verloop gedurende het boekjaar van SiSa J95 niet opgenomen onder de vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen – Rijk, maar opgenomen onder de overige vooruitontvangen bedragen	Toelichting op de balans	€ 550.000
• Abusievelijk is het verloop gedurende het boekjaar van SiSa H30 onvolledig gepresenteerd onder de vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen – Rijk, zowel de ontvangen bedragen als het vrijgevallen bedrag	Toelichting op de balans	€ 2.000.000
• Abusievelijk is het verloop gedurende het boekjaar van SiSa K28 onvolledig gepresenteerd onder de vooruitontvangen bedragen van overheidslichamen – Rijk, zowel de ontvangen bedragen als het vrijgevallen bedrag	Toelichting op de balans	€ 1.900.000

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening 2023 en onze conclusies ten aanzien van de rechtmatigheid van de SiSa-bijlage 2024.

- Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring): goedkeurend
- Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
A17	Regeling specifieke uitkering voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
A20	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
A33	Bekostigingsregeling Landelijke Vreemdelingen Voorziening 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C10	Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C125	Inrichten overheidsbrede loketten	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C126	Verbetering digitale dienstverlening	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D10	Volwasseneneducatie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E106	Regionale Aanpak Laadinfrastructuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E111	Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E113	Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra 2020 – 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E42	Griftpark	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E58	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E83	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
E94	Incidentele specifieke uitkering (water) bodemsanering 2022	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
E97	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G10	Wet inburgering_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 2_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H10	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H14	SPUK expertisecentra jeugdhulp (Instandhouding en Doorontwikkeling)	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H20	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H26	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H34	Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2023	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H35	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H37	Regeling specifieke uitkering niet beoogde kosten jeugdzorg vanwege verblijf in gemeente	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H39	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H41	Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2024-2028	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
H43	Regeling specifieke uitkering frictiekosten gesloten jeugdhulp	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J100	Regeling kansrijke wijk	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J106	Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J112	Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in acht NOVEX-gebieden	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J119	Archeologisch onderzoek Rijnenburg	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J75	Regiodeals 3e tranche	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
J95	Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Subtotaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

B - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2023

Code	SiSa-regeling	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal – zie vorige pagina			**€ 0**	
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
M24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
M9	Lokale aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen	n.v.t.	€ 0	n.v.t.
Totaal			**€ 0**	

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Utrecht in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings-maatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico’s ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhanke-lijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde ‘onafhankelijkheids-evaluatie’), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een gemeenteraad, raadscommissie of Adviescommissie Controle en Financiën, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij de gemeente Utrecht te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Utrecht

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoor-delijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

© 2025. Deloitte Nederland.

Digitally signed by Rein-Aart Van Vugt on 16 May 2025

Deloitte.

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL’’ of ‘’Deloitte Global’’), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de “Deloitte-organisatie”). DTTL en haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichten of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteiten zijn aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belastingadvies- en juridische diensten, en diensten op het gebied van consulting, financial advisory, en risk advisory aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op haar meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 415.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte-organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.

© 2025. Neem voor informatie contact op met Deloitte Nederland.

Deloitte.

Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht

Toelichting concept accountantsverslag 2024

Adviescommissie 5 juni 2025

Kernpunten

Getrouwheid

- Op 16 mei 2025 hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording van het college
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt afgerond € 26,15 miljoen respectievelijk € 78,45 miljoen

Rechtmatigheid

- Het college heeft in haar rechtmatigheidsverantwoording geen fouten gerapporteerd groter dan de verantwoordingsgrens
- De gehanteerde verantwoordings- en rapportagegrens bedraagt afgerond € 39,2 miljoen respectievelijk € 0,5 miljoen. Vrijwel geen aanbestedingsfouten: dat is een knappe prestatie

Fouten/onzekerheden

- Stelpost in grondexploitatie Beurskwartier van € 5,5 miljoen (= onzekerheid)
- Vijftal foute verantwoordingen (baten te hoog, lasten te laag) in totaal € 6,5 miljoen (beïnvloeding resultaat € 0,9 miljoen)

Kernpunten

Complimenten:

- Goed proces, zeker in het licht van een nieuw financieel pakket.
- Prettige, open en pro-actieve samenwerking met de gemeente
- Rechtmatigheidsverantwoording: verantwoordingsgrens € 39,2 miljoen
  Rechtmatigheidsfouten: € 16,3 miljoen
  - begrotingsrechtmatigheid € 9,5 miljoen (acceptabel € 2,9 miljoen)
  - aanbestedingsfouten € 6,8 miljoen

- Herstructurering Leidsche Rijn en Centrumgebied, vereenvoudiging en stelposten (robuuste posten) onderbouwd en opgelost
- Aandacht voor het versterken van de financiële functie
- Monitoring en bijsturing taakgerichte uitvoering Jeugd en Wmo versterkt
- Verdere verbetering Fraude Risico-analyse en jaarplan concernaudit
- Dossiers Sisa-regelingen beter aangeleverd dan voorgaand jaar

Kernpunten

Aandachtspunten:

- Resultaat proces versterking van de financiële functie, centrale kaderstelling, sturing en monitoring en warme verzakelijking van de cultuur zijn essentieel voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering en moeten in 2025 de eerste resultaten laten zien.
- Informatievoorziening van decentraal naar centraal is op onderdelen ontoereikend om centraal te kunnen monitoren en te kunnen sturen. Dit betreft een breed thema en wij hebben dit de afgelopen jaren geconstateerd bij bijvoorbeeld onderbouwingen voor de jaarrekening, verantwoording over specifieke uitkeringen, maar ook risicomanagement en juridische geschillen
- Inzicht in investeringen, besluitvorming en aansluiting tussen investeringsagenda en rente- en afschrijvingslasten (ook investeringen in MPR).
- Spanningsveld beschikbare capaciteit en ambities (zie bijvoorbeeld de ambities ten aanzien van: grondexploitatie, investeringsagenda, specifieke uitkeringen (€ 322 miljoen). Met andere woorden: stel prioriteiten, parkeer onderwerpen, breng volgorde aan bij de onderwerpen.
- Veel afsluitende en nagekomen boekingen (P14: 63 boekingen) en de interne controle op de 74 Sisa-regelingen
- Financiële verwerking investeringen Wervengebied: per 31 december 2024: € 2,4 miljoen
- ICT: compliance NIS-2 eisen

Niveau investeringen

Investeringen materiële vaste activa:

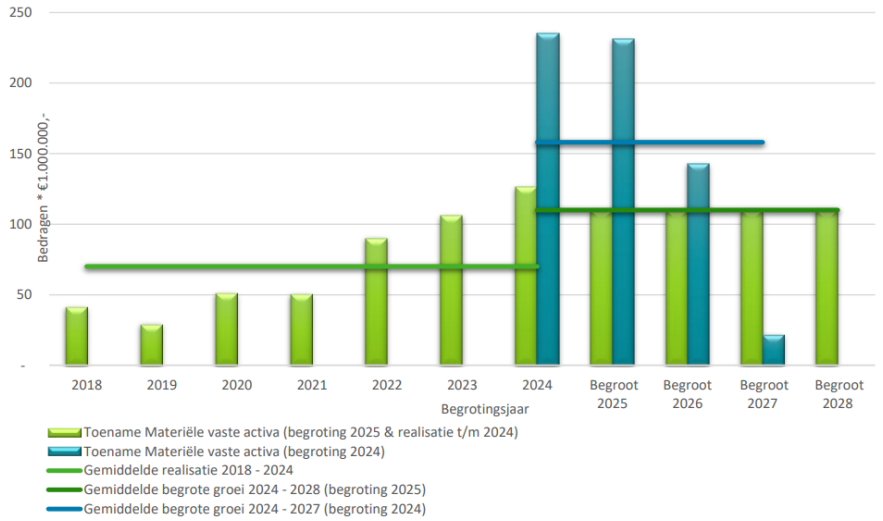
Fors toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren, stijgende lijn vanaf 2022

Bruto: € 206 miljoen, netto € 126 miljoen.

Jaarschijf 2025 volgens begrotting 2025

Toename schuld lager dan begroot

- Lagere afname reserves dan begroot
- Hoge vooruitontvangen gelden voor specifieke uitkeringen van het Rijk

Financieel beeld

Financieel resultaat:

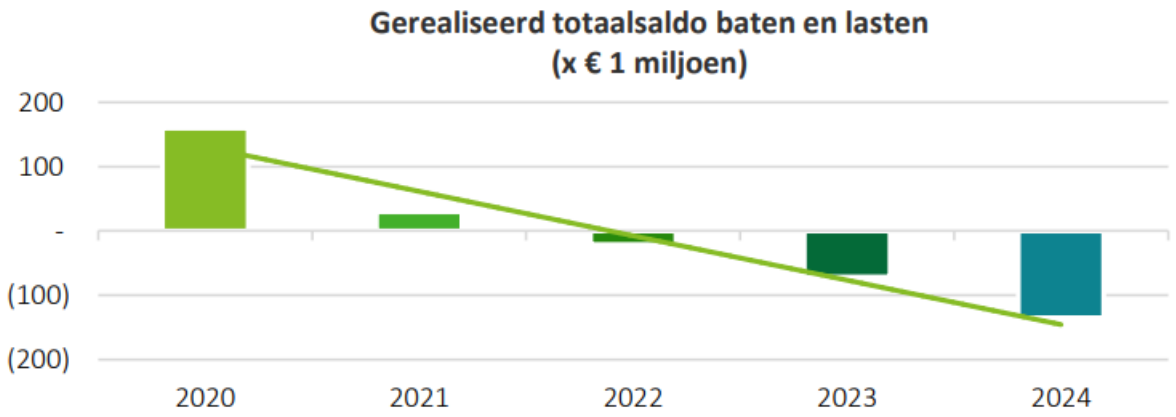
1)
Vanaf 2022 worden de begrote nadelige saldi van lasten en baten ook grotendeels gerealiseerd, In tegenstelling tot de jaren daarvoor. Vanaf 2022 worden de reserves dan ook daadwerkelijk ingezet. De reserves zijn de afgelopen 3 jaar met circa € 207 miljoen afgenomen (waarvan € 145 miljoen robuuste posten) en is de solvabiliteit met 13 procentpunt gedaald naar 25% ten opzichte van vorig jaar. En ter indicatie was de solvabiliteit in 2019, 34%. Volgens uw meerjarenbegroting 2025-2028 nemen de reserves in 2025 en 2026 verder af met respectievelijk € 26 miljoen en € 16 miljoen. Wij adviseren u om het verder interen op de reserves te beperken.

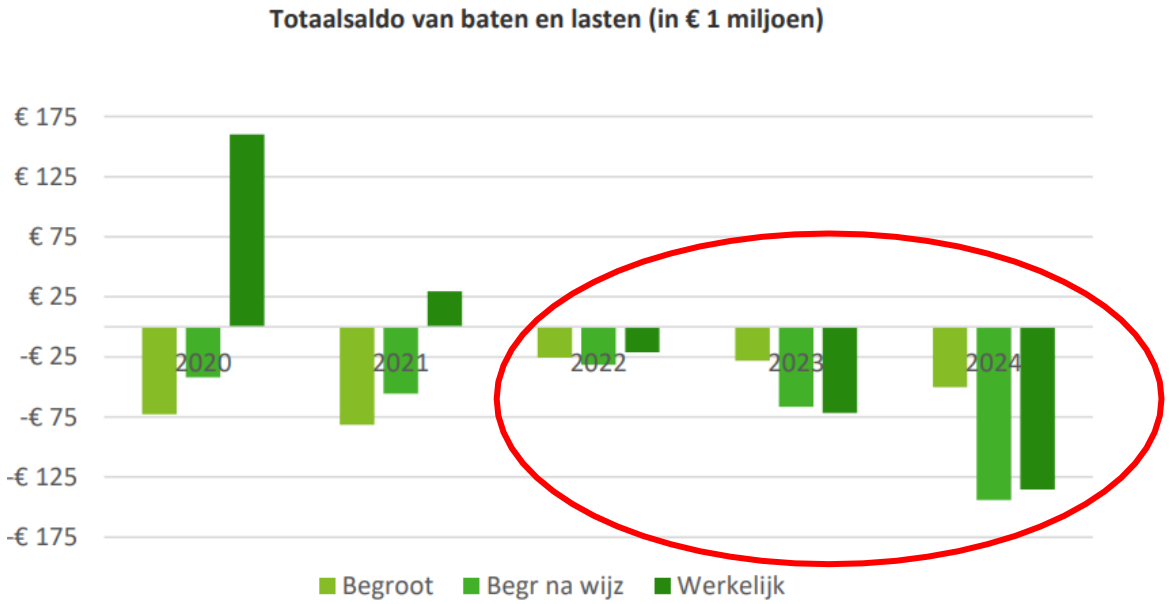
2)
Het gepresenteerde resultaat (na stortingen in en onttrekkingen aan reserves) is € 32 miljoen voordelig (begroot € 0).
Dit wordt voor € 24 miljoen veroorzaakt door hogere Algemene middelen

3)
Met de bijgestelde begroting was het nadelige saldo van baten en lasten € 252 miljoen.
Het werkelijk nadelige saldo van lasten en baten is € 135 miljoen (= afname reserves). Dat is € 117 miljoen minder nadelig.
De lasten en baten zijn bij vrijwel alle programma's dicht bij de begrote lasten en baten van de bijgestelde begroting.
De grote voordelige afwijkingen betreffen: ontwikkelen en wonen voor iederen € 79 miljoen en Algemene middelen € 34 miljoen.

4)
In de nominale begroting was het nadelige saldo van baten en lasten € 50 miljoen.
Het werkelijk nadelige saldo van lasten en baten is € 135 miljoen (= afname reserves). Dat is € 85 miljoen nadeliger.
Dit betreft: ontwikkelen en wonen voor iedereen € 64 miljoen (= herstructurering Leidsche Rijn, Lombokplein en tussentijdse winstneming)

Financieel beeld

Deloitte.

Gemeente Utrecht

Ontwikkeling BBV kengetallen gemeente Utrecht

Kengetal		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Landelijk gemiddeld	Landelijk gemiddeld 200.000+	Norm Goed	Norm Onvol-doende
Netto Schuldquote	Begroot	66%	77%	89%	89%	85%	91%	80%	87%	82%	94%	96%	105%				
1	Werkelijk	65%	68%	62%	55%	61%	60%	69%	73%					39%	54%	< 90%	> 130%
Solvabiliteit	Begroot	32%	27%	25%	24%	24%	30%	32%	25%	22%	20%	20%	19%				
2	Werkelijk	34%	34%	35%	41%	41%	38%	32%	25%					39%	42%	> 50%	< 20%
Structurele exploitatie-ruimte	Begroot	- 0,6%	- 0,6%	0,1%	0,4%	1,5%	0,4%	2,1%	1,5%	1,0%	1,1%	- 0,1%	- 0,1%				
3	Werkelijk	-0,5%	-0,5%	-0,7%	1,9%	2,2%	1,3%	- 1,2%	0,65%					5%	4%	> 0%	< 0%
Grond-exploitatie	Begroot	6,0%	9,9%	5,2%	4,5%	5,3%	6,1%	14,1%	4,5%	9,9%	6,2%	5,5%	6,9%				
4	Werkelijk	5,5%	5,2%	4,6%	8,3%	13,4%	4,2%	6,3%	5,3%					3,8%	4,2%	< 20%	> 35%
Belasting-capaciteit	Begroot	97%	96%	100%	105%	107%	109%	110%	118%	131%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.				
5	Werkelijk	97%	95%	104%	107%	108%	109%	105%	120%					102%	97%	< 95%	> 105%
Risico's		€ 69,8	€ 69,3	€ 64,5	€ 78,5	€ 75,6	€ 64,7	€ 69,8	€ 86,7	€ 78,0							
Weerstands-Capaciteit		€ 68,1	€ 81,0	€ 67,7	€ 60,5	€ 54,8	€ 74,8	€ 71,8	€ 89,3	€ 89,7							
Norm		1,04	1,17	1,05	0,77	0,72	1,16	1,03	1,03	1,15							

Deloitte.

Gemeente Utrecht

Ontwikkeling reserves

* € 1.000	2023	Begroot 2024 (begroting 2025)	Werkelijk 2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve	92.797	132.163	168.745	95.182	85.676	86.815	89.209
Bestemmingsreserves	666.576	464.076	455.456	475.047	468.899	477.681	486.908
Totaal eigen vermogen	759.373	596.239	624.201	570.229	554.575	564.496	576.117
Wijziging eigen vermogen	-/- 71.599	-/- 163.134	-/- 135.172	-/- 26.010	-/- 15.654	+ 9.921	+ 11.621
Balanstotaal	2.342.948	2.533.819	2.496.419	2.624.094	2.750.022	2.855.974	2.998.628
Wijziging balanstotaal	+ 167.457	+ 190.871	+ 153.471	+ 90.275	+ 125.928	+ 105.952	+ 142.654
Risicoprofiel	69.800	60.700	78.000	78.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteit	32%	24%	25%	22%	20%	20%	19%

Deloitte.

Gemeente Utrecht

Ontwikkeling reserves

Algemene reserves:

Toegenomen met	€ 25,914 miljoen

Bestemmingsreserves:

Afgenomen met	€ 211,117 miljoen
Dit betreft met name:	
Reserve grondexploitates	€ 110,8 miljoen (sheet hierna)
Reserve vaste active	€ 150,2 miljoen
Reserve vervanging zwembaden	+ € 11 miljoen
Reserve meerjarige investeringen	+ € 7,1 miljoen
Reserve personeelskosten bezuinigingen	+ € 5 miljoen
Reserve groei in balans	+ € 5 miljoen
Reserve tarieven sportaccommodaties	+ € 5 miljoen

Ontwikkeling reserves

Reserve grondexploitaties:

Afname in totaal € 110,8 miljoen

Storting grootste posten:

Winstneming herstructering Leidsche Rijn	€ 49,4 miljoen
Winstneming Leidsche Rijn (nieuw)	€ 18,2 miljoen
Winstneming Binnenstedelijk	€ 3,7 miljoen

Onttrekking grootste posten:

Robuuste posten:	€ 107,9 miljoen
Lombokplein:	€ 31,5 miljoen
Reservering Hub-XL :	€ 41,9 miljoen

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	4687
Vertrouwelijk	Ja
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	5.a
Titel	Raadsvoorstel Voorjaarsnota en bestuursrapportage 2025
Behandelend ambtenaar	
Telefoon	
E-mail	
Datum collegebesluit	
Thema	
Portefeuillehouder	
Beleidsveld	
Raadsadviseur (lijst)	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	**5 juni 2025**
Gemeenteraad	5 juni 2025

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Voorjaarsnota 2025 en Eerste bestuursrapportage 2025

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Thomas van Tiel en Jurjen Bakker
Kenmerk	30252302
Vergaderdatum Raad	10 juli 2025
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Ja, een of meer bijlage(n)

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Voorjaarsnota 2025 vast te stellen overeenkomstig het voorliggende ontwerp, waarin de volgende onderdelen:
   a. Het financiële vertrekpunt, zoals opgenomen in paragraaf 2.1 (met daarin financiële mutatieoverzichten);
   b. Knelpunten en bijsturingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3;
   c. Wijziging in de groeikadersystematiek, zoals toegelicht in paragraaf 3.3;
   d. Toevoeging van de bijdragen die de gemeente ontvangt uit de door het Rijk aangekondigde ‘Realisatiestimulans woningbouw’ aan de reserve Grondexploitaties, zoals opgenomen paragraaf 3.3;
   e. De financiële strategie inclusief de kasschuif, zoals opgenomen in hoofdstuk 4 (met daarin financiële mutatieoverzichten);
   f. Vrijval van reserves, zoals opgenomen in paragraaf 4.1;
   g. Hervormingen en bezuinigingen, zoals opgenomen in paragraaf 4.2;
   h. Inschattingen inkomsten Rijk, zoals opgenomen in paragraaf 4.3.

2. De Eerste bestuursrapportage 2025 vast te stellen waarmee de Programmabegroting 2025 wordt gewijzigd voor:
   a. De bijstellingsvoorstellen voor de baten en lasten van de verschillende programma's inclusief de bijbehorende reservemutaties zoals toegelicht in hoofdstuk 7;
   b. De bijstellingsvoorstellen voor de investeringsprojecten zoals toegelicht in hoofdstuk 7.7. De investeringskredieten worden verhoogd met 41,9 miljoen euro exclusief de vertrouwelijke kredieten voor 12,974 miljoen euro, zoals toegelicht in de bijlage ‘GEHEIM Investeringsprojecten Ontwikkelen en Wonen’;
   c. De aanpassing van de begroting met de corresponderende posten, zoals toegelicht in hoofdstuk 9.

3. Voor de locatie voor de uitvoering van de Koudweerregeling een afschrijvingstermijn van 5 jaar te hanteren.

4. De ‘Eerste technische wijziging 2025 Raad’ vast te stellen, waarmee technische mutaties en de administratieve verwerking van besluiten van de gemeenteraad worden opgenomen in de Programmabegroting 2025 en de meerjarenraming.

5. Hiermee de Voorjaarsnota 2025 en Eerste bestuursrapportage 2025 vast te stellen en te verwerken in de Programmabegroting 2026 en verder.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Geheimhouding

Het college heeft tijdelijke geheimhouding opgelegd op de bijlage ‘GEHEIM Investeringsprojecten Ontwikkelen en wonen voor iedereen’ op grond van artikel 87 van de Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b en i van de Wet open overheid totdat aanbestedingen zijn uitgevoerd en de onderhandelingen zijn afgerond. De bijlagen bevat financiële informatie voor de gemeentelijke inzet en de strategie per project. Deze informatie kunnen marktpartijen gebruiken bij aanbestedingen en onderhandelingen met de gemeente. Het is van belang dat marktpartijen geen inzage krijgen in onze financiële mogelijkheden, de inzet per project en strategische doelen die de gemeente daarmee wil bereiken. Daarom mag deze informatie niet openbaar worden.

Samenvatting

De Programmabegroting 2025 liet een sluitend financieel beeld zien. Recente ontwikkelingen zoals loon- en prijsontwikkelingen en compensatie daarvoor via het gemeentefonds maar ook andere onvermijdelijke ontwikkelingen die om bijsturing vragen, veranderen het beeld. Het financiële vertrekpunt van de Voorjaarsnota 2025 vraagt om keuzes om het structureel tekort op te lossen. De financiële strategie die we hebben uitgewerkt om tot een sluitend financieel beeld te komen, bestaat uit onderstaande onderdelen:

- Financieel-technisch beleid
- Hervormingen en bezuinigingen
- Inschattingen inkomsten Rijk

Hiermee is de begroting weer structureel sluitend.

Met de Eerste bestuursrapportage 2025 informeert het college de raad over het effect van actuele ontwikkelingen op de uitvoering van de Programmabegroting 2025 van de gemeente Utrecht, zowel beleidsmatig als financieel. In deze bestuursrapportage wordt specifiek ingegaan op:

- De ontwikkelingen na de programmabegroting
- De voortgang op de uitvoering van het coalitieakkoord

Context

Aanleiding

Onderdeel van de Utrechtse begrotingscyclus zijn de voorjaarsnota en de bestuursrapportages. In de voorjaarsnota wordt meerjarig vooruitgekeken en worden de ontwikkelingen geschetst, indien nodig wordt beleid aangepast of geïntensiveerd en wordt het financiële beeld geactualiseerd. De voorstellen in de Voorjaarsnota 2025 zijn de basis voor het opstellen van de Programmabegroting 2026.

Tegelijk met de Voorjaarsnota 2025 wordt u ook de Eerste bestuursrapportage 2025 over de eerste drie maanden van dit begrotingsjaar voorgelegd. In deze bestuursrapportage rapporteert het college over de uitvoering voor het jaar 2025 van de programma's en investeringsprojecten, over grote ontwikkelingen die de uitvoering mogelijk beïnvloeden en worden voorstellen gedaan om de begroting budgetneutraal bij te stellen.

Juridische context

De gemeenteraad heeft het budgetrecht, dit wil zeggen de bevoegdheid om financiële middelen toe te wijzen aan de verschillende gemeentelijke taken en ervoor te zorgen er geen financieel tekort is. Dit is opgenomen in artikel 189 en verder van de Gemeentewet.
Conform de Financiële Verordening van de gemeente Utrecht biedt het college aan de raad in het lopende jaar twee bestuursrapportages aan en ieder jaar vóór 1 juni een voorjaarsnota die de basis vormt voor de programmabegroting van het volgende jaar (jaar t+1).
Het instellen van reserves en het toevoegen en onttrekken van bedragen aan de reserves is een raadsbevoegdheid, dit overeenkomstig de nota Reserves.

Beslistermijn

Conform artikel 2 Beleidscyclus lid 2 van de Financiële Verordening stelt de raad de Voorjaarsnota 2025 en Eerste bestuursrapportage 2025 uiterlijk op 14 juli 2025 vast, net als de jaarstukken en het MPR.

Beoogd effect

De Voorjaarsnota 2025 geeft inzicht in de actuele financiële ontwikkelingen, zowel beleidsmatig als financieel, op basis waarvan de integrale afweging kan plaatsvinden van middelen en beleidsmaatregelen. De voorjaarsnota biedt een basis voor een reële en sluitende Programmabegroting 2026.
Met het vaststellen van de mutaties uit de Eerste bestuursrapportage 2025 wordt de Programmabegroting 2025 aangepast aan de actuele ontwikkeling en worden de uitgaven van het college voor deze ontwikkelingen rechtmatig.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

Programmabegroting 2025; Gemeenteraad 7 november 2024

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico’s

Beslispunt	
1	De Voorjaarsnota 2025 vast te stellen overeenkomstig het voorliggende ontwerp, waarin de volgende onderdelen: a. Het financiële vertrekpunt, zoals opgenomen in paragraaf 2.1 (met daarin financiële mutatieoverzichten); b. Knelpunten en bijsturingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3; c. Wijziging in de groeikadersystematiek, zoals toegelicht in paragraaf 3.3; d. Toevoeging van de bijdragen die de gemeente ontvangt uit de door het Rijk aangekondigde ‘Realisatiestimulans woningbouw’ aan de reserve Grondexploitaties, zoals opgenomen paragraaf 3.3; e. De financiële strategie inclusief de kasschuif, zoals opgenomen in hoofdstuk 4 (met daarin financiële mutatieoverzichten); f. Vrijval van reserves, zoals opgenomen in paragraaf 4.1; g. Hervormingen en bezuinigingen, zoals opgenomen in paragraaf 4.2; h. Inschattingen inkomsten Rijk, zoals opgenomen in paragraaf 4.3.
Argumenten	
1.1	Er zijn onvermijdelijke ontwikkelingen binnen en buiten Utrecht die het financieel beeld van de gemeente beïnvloeden
	Sinds de vaststelling van de Programmabegroting 2025 hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die het financiële beeld beïnvloeden. Deze zijn onvermijdelijk, zoals actualisatie van de inkomsten van het Rijk, inkomsten voor groei van de stad, stijgende prijzen en knelpunten. Op basis van deze ontwikkelingen wordt de financiële vertrekpositie bepaald, het financiële vertrekpunt van deze voorjaarsnota.
1.2	De inhoudelijke ontwikkelingen die aandacht en bijsturing vragen zijn onvermijdelijk, onuitstelbaar en onoplosbaar of zijn noodzakelijk
	De gemeentelijke begroting staat voortdurend onder spanning door ontwikkelingen die onvermijdelijk op ons afkomen, zoals de consequenties van wettelijke verplichtingen. Als de kostenstijging niet langer kunnen worden uitgesteld en ook niet kunnen worden opgevangen binnen de programma’s of door bijsturen van beleid dan moeten ze worden geaccepteerd en moet de begroting hiermee worden aangepast. Zo blijft de begroting reëel sluitend. Knelpunten voldoen aan drie criteria: ze zijn onvermijdbaar (de activiteit is een wettelijke taak of verplichting), onuitstelbaar (de activiteit moet starten in 2025/2026) en onoplosbaar (niet binnen bestaande doelstelling- of programmabudgetten op te vangen). Een aantal bijsturingen is niet volledig onvermijdelijk, onuitstelbaar en onoplosbaar, maar heeft een dusdanige urgentie dat deze wel opgevolgd dienen te worden.
1.3	Het meerjarenbeeld voldoet aan de uitgangspunten van het financiële beleid
	Een meerjarenbegroting moet voldoen aan financiële randvoorwaarden. Ook onze toezichthouder, de provincie Utrecht, ziet daarop toe. Van belang is een begroting met een structureel evenwicht. Met de bijsturingen in deze voorjaarsnota is de begroting weer sluitend en structureel in evenwicht.
Kanttekeningen/Risico’s	
1.1	Bij het opstellen van de voorjaarsnota is uitgegaan van het voorlopige resultaat van de Jaarstukken 2024 en Bestedings- en dekkingsvoorstellen
	De controle van de accountant is nog niet afgerond en kunnen nog tot correcties leiden, waardoor het uiteindelijke rekeningresultaat kan wijzigen. De bestedings- en dekkingsvoorstellen worden gelijktijdig met de Jaarstukken 2024 ter

	besluitvorming aan uw raad voorgelegd. Bij afwijkende besluitvorming wijzigt ook het beschikbare bedrag uit het jaar 2024 voor integrale afweging.
1.2	Het later of niet geheel realiseren van de financieel begrote bedragen voor maatregelen leidt direct tot een tekort en noodzaak voor aanvullende maatregelen
	Het vertrekpunt van de Voorjaarsnota 2025 laat een structureel tekort zien. In deze voorjaarsnota worden de nodige voorstellen gedaan, zodat de begroting weer sluitend is. De voorgestelde maatregelen uit de financiële strategie (financieel-technisch beleid, bezuinigingen, inschattingen inkomsten Rijk en aanvullende taakstellingen) moeten tijdig en geheel gerealiseerd worden om de begroting sluitend te houden. Het later of niet geheel realiseren van de begrote bedragen leidt direct tot een tekort en noodzaak voor aanvullende maatregelen.
Beslispunt	
2	De Eerste bestuursrapportage 2025 vast te stellen waarmee de Programmabegroting 2025 wordt gewijzigd voor: a. De bijstellingsvoorstellen voor de baten en lasten van de verschillende programma's inclusief de bijbehorende reservemutaties zoals toegelicht in hoofdstuk 7; b. De bijstellingsvoorstellen voor de investeringsprojecten zoals toegelicht in hoofdstuk 7.7. De investeringskredieten worden verhoogd met 41,9 miljoen euro exclusief de vertrouwelijke kredieten voor 12,974 miljoen euro, zoals toegelicht in de bijlage ‘GEHEIM Investeringsprojecten Ontwikkelen en Wonen’; c. De aanpassing van de begroting met de corresponderende posten, zoals toegelicht in hoofdstuk 9.
Argumenten	
2.1	Door de bijstellingsvoorstellen en corresponderende posten te verwerken in de Programmabegroting 2025 wordt deze geactualiseerd
	Met het aanpassen van de begroting aan de actuele verwachtingen voorkomen we ongewenste afwijkingen bij de Jaarstukken 2025. De bijstellingsvoorstellen zijn budgetneutraal. Tegenover de corresponderende posten staan verkregen bedragen van het Rijk voor specifieke onderwerpen. Dekking voor de bijstellingsvoorstellen van investeringsprojecten vindt plaats binnen de programmabudgetten.
Beslispunt	
3	Voor de locatie voor de uitvoering van de Koudweerregeling een afschrijvingstermijn van 5 jaar te hanteren.
Argumenten	
3.1	De aangepaste afschrijvingstermijn komt overeen met de looptijd van de overeenkomst
	In (het erratum op) de Tweede bestuursrapportage 2024 is besloten tot het verstrekken van een krediet voor een locatie voor de uitvoering van de Koudweerregeling. Gezien de aard van de investeringen is de gebruikelijke afschrijvingstermijn 10 jaar. Omdat er voor dit pand een huurovereenkomst is afgesloten voor 5 jaar, wordt in bijlage 2 bij de Eerste bestuursrapportage voorgesteld om hiervoor een afwijkende afschrijvingstermijn te hanteren van 5 jaar. De kosten passen binnen de beschikbare middelen in het programma Gezonde en levendige stad.
Beslispunt	

4	De ‘Eerste technische wijziging 2025 Raad’ vast te stellen, waarmee technische mutaties en de administratieve verwerking van besluiten van de gemeenteraad worden opgenomen in de Programmabegroting 2025 en de meerjarenraming.
Argumenten	
4.1	Met dit besluit wordt de Programmabegroting 2025 en de meerjarenraming geactualiseerd
	De begrotingswijziging is opgebouwd uit technische mutaties zonder beleidsgevolgen (techniek) en waar nodig de administratieve verwerking van eerdere besluiten. De wijzigingen zijn opgenomen in de bijlage ‘Eerste technische wijzigingen 2025 Raad’.
Beslispunt	
5	Hiermee de Voorjaarsnota 2025 en Eerste bestuursrapportage 2025 vast te stellen en te verwerken in de Programmabegroting 2026 en verder.
Argumenten	
5.1	De Voorjaarsnota 2025 is de basis voor de Programmabegroting 2026
	In de zomer van 2025 wordt de Programmabegroting 2026 opgesteld die in het najaar van 2025 aan de raad wordt voorgelegd. Om de bestuurlijke wensen uit te kunnen werken in de begroting is vaststelling van de uitgangspunten, zoals opgenomen in de voorjaarsnota en eerste bestuursrapportage, nodig.
5.2	In het kader van begrotingsrechtmatigheid is het conform de BBV verplicht om van afwijkingen die tijdig bekend en gemeld te verwerken in de begroting
	Overschrijdingen die tijdig bekend zijn maar niet worden verwerkt in een begrotingswijziging zijn onrechtmatig. Door het vaststellen van deze bestuursrapportage worden de verwachte afwijkingen onderdeel van de begroting. Daarmee zijn deze uitgaven van het college rechtmatig
5.3	Directe verwerking in de begroting is de gebruikelijke werkwijze
	De Adviescommissie Controle & Financiën heeft geadviseerd raadsbesluiten waar nodig direct te vertalen in de begroting en deze niet meer in een aparte begrotingswijziging door de raad te laten bekrachtigen. Vanaf 2022 voeren wij dit advies uit voor de producten van de begrotingscyclus.

Financiën

De Programmabegroting 2025 liet een sluitend financieel beeld zien. Recente ontwikkelingen zoals loon- en prijsontwikkelingen en compensatie daarvoor via het gemeentefonds maar ook andere onvermijdelijke ontwikkelingen die om bijsturing vragen, veranderen het beeld. Het financiële vertrekpunt van de Voorjaarsnota 2025 vraagt om keuzes om het structureel tekort op te lossen. De financiële strategie die we hebben uitgewerkt om tot een sluitend financieel beeld te komen, bestaat uit onderstaande onderdelen:

1. Financieel-technisch beleid
2. Hervormingen en bezuinigingen
3. Inschattingen inkomsten Rijk
4. Kasschuif

Hiermee is de begroting weer structureel sluitend.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Programmabegroting 2025	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Autonome ontwikkelingen	12.675	-5.196	-7.883	-8.227	-7.024	-7.660

Groeikader - baten	0	2.514	2.731	2.279	2.184	2.184
Groeikader - lasten	-704	-2.661	-4.951	-8.376	-8.376	-8.376
Knelpunten	-18.152	-30.089	-23.594	-18.857	-14.740	-12.240
Bijsturingen	-13.133	-3.250	-3.300	-2.250	-1.850	-1.850
Startsaldo Voorjaarsnota 2025	**-19.314**	**-38.682**	**-36.997**	**-35.431**	**-29.806**	**-27.942**
1. Financieel-technisch beleid	5.836	0	0	0	0	0
2. Hervormingen en bezuinigingen	858	3.168	6.629	8.822	9.062	8.820
3. Inschattingen inkomsten Rijk	25.094	31.501	30.952	19.186	19.122	19.122
4. Kasschuif	-12.474	4.013	-584	7.423	1.622	0
Financiële strategie	**19.314**	**38.682**	**36.997**	**35.431**	**29.806**	**27.942**
Eindsaldo Voorjaarsnota 2025	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Vervolg
Na de Eerste bestuursrapportage 2025 volgt in het najaar de Tweede bestuursrapportage 2025 en komend voorjaar de Jaarstukken 2025. De jaarstukken zijn het laatste verantwoordingsmoment over de Programmabegroting 2025. Na de Voorjaarsnota 2025 volgt in het najaar de Programmabegroting 2026. Vervolgens volgen in 2026 in het voorjaar de Eerste bestuursrapportage 2026, in het najaar de Tweede bestuursrapportage 2026 en in voorjaar van 2027 de Jaarstukken 2026.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)
Er heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel, met uitzondering van op een aantal hervormingen, zie paragraaf 4.2 onderdeel “Peilen” in de Voorjaarsnota 2025. De voorjaarsnota is een richtinggevend document. Participatie is (mogelijk) relevant op het moment dat er uitwerking plaatsvindt van de gemaakte keuzes. De eerste bestuursrapportage betreft een aanpassing van de programmabegroting op basis van onvermijdelijke ontwikkelingen. Hieruit volgen geen beleidsrelevante keuzes waarvoor participatie nodig is.

Communicatie
Communicatie verloopt via verschillende lijnen. We publiceren een bewonerssamenvatting van de voorjaarsnota in DUIC. De tekst van die bewonerssamenvatting publiceren we ook als webpagina op Utrecht.nl, met daarbij hyperlinks naar aanvullende informatie en documenten. Via de social-mediakanalen verspreiden we de highlights van de voorjaarsnota en linken die naar de informatie op Utrecht.nl. De lokale media nodigen we uit bij de presentatie van de voorjaarsnota en we plaatsen een nieuwsbericht (persbericht) op Utrecht.nl. We informeren inwoners en partners in de stad die te maken krijgen met de (bezuinigings)maatregelen uit de voorjaarsnota.

(Niet)Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Voorjaarsnota 2025 en Eerste Bestuursrapportage 2025
- Eerste technische wijziging 2025 Raad

Bijlagen informatief
- Subsidiestaat 2025
- Subsidiestaat 2026
- GEHEIM Investeringsprojecten Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Voorjaarsnota en Eerste bestuursrapportage 2025

Gemeente Utrecht

Inhoudsopgave

Voorwoord 4

Deel 1 | Voorjaarsnota 2025 5

1. Grote uitdagingen, stevige maatregelen 6

1.1 Een andere wereld 6

1.2 Financiële ontwikkelingen 8

1.3 Uitdagingen in meerdere opgaven 10

2. Financieel vertrekpunt en toelichting 13

2.1 Inleiding 13

2.2 Toelichting op het startsaldo 13

2.3 Knelpunten en bijsturingen 16

2.4 Niet-ingepaste onderwerpen 24

3. Inhoudelijke ontwikkelingen die aandacht en bijsturing vragen 26

3.1 Hervormingen sociaal domein 26

3.2 Asiel en integratie 27

3.3 Investeringen in de groei van de stad 29

3.4 Netcongestie 36

4. Financiële strategie 38

4.1 Financieel-technisch beleid 38

4.2 Hervormingen en bezuinigingen 39

4.3 Inschattingen inkomsten Rijk 43

Bijlagen

Bijlage 1 | Hervormingen en bezuinigingen: totaallijst 47

Bijlage 2 | Hervormingen en bezuinigingen: per maatregel toegelicht 49

Bijlage 3 | Hervormingen en bezuinigingen: afgevallen maatregelen 61

Bijlage 4 | Eerste monitor hervormingen en bezuinigingen (voortgang t/m 2024) 67

Deel 2 | Eerste bestuursrapportage 2025 70

5. Inleiding 71

6. Majeure ontwikkelingen en bijstellingen 72

6.1 Majeure ontwikkelingen/ bijstellingen 72

6.2 Overige ontwikkelingen 72

7. Budgettair neutrale bijstellingen 73

7.1 Onttrekkingen en stortingen in (Bestemmings)reserves 73

7.2 Verhogen baten en lasten 74

7.3 Verlagen baten en lasten 77

7.4 Verschuiven gelden binnen een programma 78

7.5 Verschuiven gelden naar ander programma 79

7.6 Overhevelen via algemene dekkingsreserve 79

7.7 Bijstellingen investeringskredieten 80

8. Voortgang uitvoering coalitieakkoord 87

8.1 Mijlpalen in Q3 en Q4 2024 87

8.2 Wijzigingen in de planning 89

9. Corresponderende posten 91

10. Instellen reserves 95

Bijlagen

Bijlage 1 | Planning uitvoering coalitieakkoord 97

Bijlage 2 | Aanpassing afschrijvingstermijn 99

Bijlage 3 | Budgetneutrale bijstellingen 100

Bijlage 4 | Geheime bijlage 117

Voorwoord

Raadsvoorstel kenmerk: 30252302
Utrecht, 15 mei 2025

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2025 van de gemeente Utrecht, inclusief de Eerste bestuursrapportage 2025. De voorjaarsnota maken we jaarlijks ter voorbereiding op de programmabegroting voor het komende jaar. Met de voorjaarsnota actualiseren we het financiële beeld en leggen we waar nodig nieuwe keuzes voor.

De secretaris,
Michiel J. Ruis

De burgemeester,
Sharon A.M. Dijksma

Deel 1 | Voorjaarsnota 2025

1. Grote uitdagingen, stevige maatregelen

1.1 Een andere wereld

Een dag voor het sluiten van het coalitieakkoord, op 1 mei 2022, werden de allerlaatste coronamaatregelen afgeschaft. We konden weer naar het café en naar het museum. En nog belangrijker: we konden weer *normaal* bij en met elkaar zijn. Natuurlijk waren de meest ingrijpende maatregelen toen al enige tijd afgeschaft, maar nu was het echt: de wereld was weer open.

Hoe anders ziet de wereld er vandaag uit. Instabiel, meer gesloten en in zichzelf gekeerd dan in de voorbije decennia. Het is oorlog op ons continent en ook de oorlog in Gaza raakt onze stad. In eerste instantie de inwoners van Utrecht met familie en vrienden in oorlogs- en conflictsituaties. En de vele mensen die naar Utrecht komen om zich hier veilig te weten. Maar ook onze onderlinge verbondenheid wordt geraakt: waar we eens schouder-aan-schouder stonden voor Oekraïne zorgen andere conflicten en oorlogen er nu voor dat mensen tegenover elkaar komen te staan. Zachte waarden zijn in de verdrukking. Overal in de wereld. Ook in Utrecht.

Maatschappelijke en financiële ontwikkelingen
Dit is de laatste voorjaarsnota van dit college. We begonnen voortvarend, optimistisch en scherp aan wind zeilend: dit college wil investeren in de toekomst. Het einde van de coronaperiode en een zeer ambitieus coalitieakkoord gaven ook voldoende redenen voor optimisme. Het was Utrecht, in tegenstelling tot veel andere gemeenten, bovendien ook lang gelukt om de groeiende kosten van onder meer de zorg en de bezuinigingen van het Rijk het hoofd te bieden. Vanaf de Voorjaarsnota 2023 keerde de wal het schip en had ook Utrecht te maken met een stijgend tekort op de begroting.

Nieuwe ontwikkelingen en ook keuzes van het Rijk betekenden de afgelopen jaren nieuwe (financiële) uitdagingen voor inwoners en voor de gemeente. Denk aan de energiecrisis en netcongestie. En aan de onzekerheid over de kabinetsmaatregelen op het gebied van onder meer Jeugd, Asiel en Opvang en de Landelijke Vreemdelingen Voorziening. Feit is helaas ook, dat voor sommigen inwoners en ondernemers de coronacrisis nog lang, zelfs tot vandaag, door (heeft) (ge)werkt. En natuurlijk de dreiging van het ravijnjaar.

Drie bewogen jaren
In onze laatste voorjaarsnota kijken we dus terug op drie bewogen jaren en dat zien we ook terug in de financiële getallen. We hebben, inclusief het coalitieakkoord, structureel voor ruim 90 miljoen euro extra geïnvesteerd in de stad. Dat is bijvoorbeeld gegaan naar het tegengaan van ongelijkheid, bestrijden van de woningnood en maatregelen om te klimaatcrisis in de stad aan te pakken. In deze voorjaarsnota stellen we onder meer voor om te investeren in de LVV en in een gecoördineerde aanpak EU-arbeidsmigranten. Ook hebben we de afgelopen drie jaar voor ruim 80 miljoen euro aan structurele knelpunten opgelost, bijvoorbeeld voor de Jeugdzorg, om een aantrekkelijkere werkgever te worden voor BOA’s en om het programma Wervengebied goed uit te kunnen voeren.

Daarnaast zijn we geconfronteerd met 125 miljoen euro aan prijsstijgingen. Dit kwam onder andere door hoge inflatie, stijgende energiekosten en de gemeentelijke CAO. Om dit alles te kunnen dekken, hebben we ongeveer 80 miljoen euro aan concrete en structurele bezuinigingen en hervormingen doorgevoerd, waarbij we altijd oog hebben gehouden voor de gevolgen in de stad. We hebben onder andere zeer kritisch gekeken naar onze eigen gemeentelijke organisatie en naar de stapeling van ambities en de groei van de organisatie. Ook hebben we zo'n 20 procent van onze reserves aangesproken.

Dat was helaas niet voldoende. Daarom hebben we onze inkomsten met zo'n 50 miljoen euro structureel moeten verhogen. De keuze in de Voorjaarsnota 2024 om de lasten van inwoners en bezoekers te verzwaren, hebben we niet licht genomen. Dit hebben we gedaan volgens het principe van de zwaarste lasten voor de sterkste schouders.

Naast deze grote maatregelen, zijn we de afgelopen jaren fors blijven werken aan Utrecht. Jaarlijks besteden we 2 miljard euro om Utrecht duurzaam en leefbaar te ontwikkelen. Bovendien zetten we ook in financieel lastige tijden altijd een stap extra op thema's waarvan wij zelf willen bepalen wat de humanitaire ondergrens is, zoals bij de opvang van vluchtelingen. Kansengelijkheid, betaalbaar wonen en duurzaamheid zijn en blijven onze prioriteiten en worden altijd zoveel mogelijk ontzien.

Onzekerheid over structurele inkomsten Rijk
Ook deze Voorjaarsnota 2025 vraagt om stevige maatregelen om financieel gezond te blijven en om te kunnen blijven investeren in Utrecht en haar inwoners. In ons laatste jaar als stadsbestuur willen we de stad natuurlijk zo goed en stabiel mogelijk achterlaten voor inwoners en ondernemers. Daarom zorgen we voor een evenwichtig huishoudboekje voor de nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college. Het creëren en bewaken van die financiële stabiliteit is een opgave op zichzelf, gelet op de onzekerheid die het Rijk creëert en de huidige ontwikkelingen in de wereld. Maar het is wel een opgave waarvoor we gesteld staan. We hebben, met de VNG en vele andere partijen, hard gelobbyd voor een demping van het ravijn in het gemeentefonds. We zijn voorzichtig optimistisch over het feit dat het kabinet zorgen van gemeenten serieus neemt, waardoor er nu meer geld voor gemeenten beschikbaar komt om jeugdzorguitgaven deels te dekken en om de terugval in het gemeentefonds deels te dempen. Maar hoewel de voorjaarsnota van het Rijk de meest urgente financiële problemen voor gemeenten de komende jaren verzacht, zijn zeker niet alle problemen opgelost. Het is helaas realiteit dat het financiële beeld voor alle gemeenten de komende jaren niet rooskleurig is, vooral als gevolg van het afvlakken van het gemeentefonds. Er blijft daardoor een gat in de gemeentefinanciën. Hier leggen we ons niet bij neer en we blijven ons onvermoeibaar inzetten voor een structurele oplossing door het Rijk.

Koersvast: vasthouden aan prioriteiten en uitgangspunten
Zolang deze structurele oplossing uitblijft, zullen gemeenten, gemeenteraden en inwoners hun verantwoordelijkheid moeten pakken. Wij zullen als gemeente onze ambities bij moeten stellen en dat geldt dus ook voor de verwachtingen die inwoners en ondernemers van de gemeente hebben; we kunnen als gemeente in deze financieel lastige tijden niet meer alles op dezelfde manier blijven doen.

De financiële tegenwind laat onverlet dat de belangrijkste prioriteiten en uitgangspunten nog steeds actueel zijn. We zijn daarom ook trots op de inzet van de afgelopen jaren: het coalitieakkoord is nagenoeg in uitvoering. Zoals we vanaf het begin hebben beloofd, voeren we steeds een duurzaam financieel beleid. Dat betekent dus ook dat we zorgen dat de volgende gemeenteraad niet met een achterstand begint. De stad groeit in balans, we blijven investeren in bijvoorbeeld groen en maatschappelijke voorzieningen. We investeren ongelijk voor gelijke kansen en we zijn er altijd voor diegenen die dit het hardste nodig hebben. We hebben bovendien extra aandacht voor het tegengaan van polarisatie in onze stad. Voor de vrijheid van meningsuiting en voor de vrijheid om van mening te verschillen.

Nu de gemeente een stap terug moet doen, vragen we aan de stad, aan inwoners en ondernemers, om een stap vooruit te doen. Utrechters zijn veelal creatief en initiatiefrijk en hebben een groot verantwoordelijkheidsgevoel. Samen vormen we een gemeenschap van gemeente, inwoners, ondernemers en partners die verantwoordelijkheid willen en durven nemen om de uitdagingen het hoofd te bieden.

Maar misschien wel het belangrijkste principe is dat we altijd besturen in de geest van Sint Maarten, de beschermheilige van onze gemeenschap en de voorvechter van zachte waarden: barmhartig, rechtvaardig, gelijkwaardig.

1.2 Financiële ontwikkelingen

In deze Voorjaarsnota 2025 laten we zien hoe de financiële situatie van de gemeente is veranderd sinds de Programmabegroting 2025. We brengen in kaart welke (autonome) ontwikkelingen de financiële situatie hebben beïnvloed. Een belangrijk onderdeel van deze Voorjaarsnota 2025 is de uitwerking van de eerder aankondigde hervormingsbezuinigingen. In deze voorjaarsnota staan ook de knelpunten die weggenomen moeten worden omdat ze onvermijdelijk, onoplosbaar en onuitstelbaar zijn.

Financieel beeld Voorjaarsnota 2025
In de Programmabegroting 2025 hebben we een sluitend financieel beeld gepresenteerd. Door autonome en onvermijdelijke ontwikkelingen hebben we op dit moment een structureel tekort van 27,9 miljoen euro. Dit zijn ontwikkelingen zoals de september- en decembercirculaire 2024, loon- en prijsontwikkelingen, het achterblijven van de verwachte gemeentefondsuitkering voor de groei van de stad en het uitblijven van passende compensatie van het Rijk voor inburgering. Daarnaast gaat het ook om het brandveilig houden van onze gebouwen, de groei van de vraag naar en de kosten van jeugdhulp, de gevolgen van netcongestie en het opvangen van prijsstijgingen in contracten voor het beheer van onze stad. Hoofdstuk 2 geeft het financiële vertrekpunt van deze voorjaarsnota gedetailleerd weer.

Financiële strategie
Om op korte en op langere termijn het tekort op te lossen, is een financiële strategie uitgewerkt. Daarbij is het uitgangspunt dat Utrecht financieel stabiel beleid voert en dus een sluitende begroting presenteert, ook om te kunnen blijven investeren in de stad. De financiële strategie bestaat uit de volgende onderdelen:

- Financieel-technisch beleid
- Hervormingen en bezuinigingen
- Inschattingen inkomsten Rijk en overig

Financieel-technisch beleid
Met dit onderdeel kijken we naar mogelijkheden van financieel-technische aard, zoals de inzet van het eigen vermogen (reserves) om met name het tekort voor de korte termijn op te lossen. Ook is inbegrepen de inzet van de beschikbare weerstandscapaciteit boven de norm van 1,0 voor het weerstandsvermogen conform motie 415.

Hervormingen en bezuinigingen
In de Voorjaarsnota 2024 was het tekort op de gemeentelijke begroting opgelopen tot 76 miljoen euro. Er is daarom een aantal stevige maatregelen genomen om dat tekort op te lossen, waaronder 25 miljoen euro hervormingsbezuinigingen. Bij de invulling van deze hervormingsbezuinigingen hebben we vooral kritisch naar de gemeente en de gemeentelijke organisatie gekeken: wat kan minder en wat kan beter? De hervormingsbezuinigingen hebben de volgende uitgangspunten: zo min mogelijk impact op de stad, de uitvoering zoveel mogelijk ontzien, prioriteren van beleid en werk, de vitale organisatie bewaken en hervormen vóór bezuinigen.

Als gevolg van de financiële situatie is het nodig om bovenop de 25 miljoen euro aan hervormingsbezuinigingen ook 8,8 miljoen euro extra bezuinigingsmaatregelen te nemen. Deze voorstellen voldoen in mindere mate aan de eerdergenoemde uitgangspunten. De lasten voor inwoners worden, naast de reguliere indexatie, niet verhoogd.
In deze Voorjaarsnota 2025 staan alle hervormingsbezuinigingsvoorstellen en extra bezuinigingen. Deze tellen op tot een structureel bedrag van 33,8 miljoen euro in 2029 (waarvan 25 miljoen euro reeds is verwerkt in de Programmabegroting 2025) en zullen vanaf 2026 in werking treden.

Inschattingen inkomsten Rijk
In deze voorjaarsnota worden aanvullende middelen vanuit het Rijk geraamd voor jeugd, inburgering en de landelijke vreemdelingenvoorziening. De aanvullende middelen voor jeugd zijn gebaseerd op de extra middelen die het Rijk aankondigt bij zijn voorjaarsnota. In diezelfde voorjaarsnota worden extra rijksmiddelen beschikbaar gesteld voor de demping van de terugval van het gemeentefonds in 2026 (‘het ravijn'). Ook hiermee is rekening gehouden in deze voorjaarsnota.

Tabel 1: Overzicht financieel beeld en financiële strategie

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Programmabegroting 2025	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Autonome ontwikkelingen	12.675	-5.196	-7.883	-8.227	-7.024	-7.660
Groeikader - baten	0	2.514	2.731	2.279	2.184	2.184
Groeikader - lasten	-704	-2.661	-4.951	-8.376	-8.376	-8.376
Knelpunten	-18.152	-30.089	-23.594	-18.857	-14.740	-12.240
Bijsturingen	-13.133	-3.250	-3.300	-2.250	-1.850	-1.850
Startsaldo Voorjaarsnota 2025	**-19.314**	**-38.682**	**-36.997**	**-35.431**	**-29.806**	**-27.942**
1. Financieel-technisch beleid	5.836	0	0	0	0	0
2. Hervormingen en bezuinigingen	858	3.168	6.629	8.822	9.062	8.820
3. Inschattingen inkomsten Rijk	25.094	31.501	30.952	19.186	19.122	19.122
4. Kasschuif	-12.474	4.013	-584	7.423	1.622	0
Financiële strategie	**19.314**	**38.682**	**36.997**	**35.431**	**29.806**	**27.942**
Eindsaldo Voorjaarsnota 2025	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Financiële positie
Utrecht is een gemeente met een grote investeringsambitie zodat we kunnen groeien in balans. De omvang van het investeringspakket heeft gevolgen voor de financiële kengetallen van de gemeente. Bij de Programmabegroting 2025 werd dit wederom zichtbaar omdat de signaalwaarde voor de solvabiliteit in zicht kwam. Om deze reden wordt vooruitlopend op de Programmabegroting 2026 nu al gekeken naar de impact van de keuzes op de ontwikkeling van de solvabiliteit en de netto-schuldquote in de komende jaren. Met het programma Grip op Investeringen maken we een zo adequaat mogelijke inschatting van de daadwerkelijke investeringsuitgaven in de komende jaren. In paragraaf 3.3 gaan wij hier nader op in. Bij de Programmabegroting 2026 zullen de financiële kengetallen en het weerstandsvermogen zoals gebruikelijk opnieuw geactualiseerd worden.

1.3 Uitdagingen in meerdere opgaven

In deze Voorjaarsnota 2025 staat een aantal grote opgaven die om bijsturing vragen en daarom om financiële en inhoudelijke keuzes. Financiën en inhoud voor deze opgaven in de Voorjaarsnota 2025 worden uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 3.

Hervormingen sociaal domein

Wij hebben de afgelopen jaren een stevige basis gelegd voor een Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen. Utrecht is een stad waarin het met veel mensen goed gaat. Er zijn ook mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben en die mensen kunnen op ons rekenen.

De afgelopen jaren zijn we geconfronteerd met de stijgende kosten van de zorg, een stijgende vraag naar zorg en met een personeelstekort, vooral in het kader van de Wmo en voor onze jeugd. Om te zorgen dat de zorg beschikbaar en betaalbaar blijft, is in 2023 besloten tot hervormingen in het sociaal domein. De afgelopen tijd hebben we voortgebouwd op de maatregelen die zijn ingezet in 2024. In een brief die u parallel aan deze voorjaarsnota wordt aangeboden informeren we u over de laatste stand van zaken met betrekking tot de hervormingen sociaal domein. Als gevolg van de genomen maatregelen verwachten we de bezuinigingstaakstelling voor het zorg- en ondersteuningsaanbod voor volwassenen te halen. Bij de zorg en ondersteuning van jeugdigen verwachten we een structureel tekort, ondanks onze hervormingen. Dit komt vooral doordat de duur en intensiteit van trajecten in de jeugdzorg stevig blijven stijgen.

Als gevolg van het kabinetsbeleid zijn er nog veel financiële onzekerheden. We gaan ervan uit dat het Rijk zijn financiële verplichtingen nakomt, zodat wij nu en in de toekomst jeugdzorg kunnen blijven bieden. Meer over de hervormingen sociaal domein leest u in hoofdstuk 3.1.

Asiel en integratie

De plannen en het beleid van dit kabinet op het gebied van asiel en integratie staan op onderdelen haaks op het Utrechtse beleid. Met de huidige plannen dreigt het kabinet zelfs door de humanitaire ondergrens te gaan en daarmee de universele rechten van de mens te schenden. Dat is voor Utrecht als mensenrechtenstad niet acceptabel.
Utrecht loopt dus niet weg van haar verantwoordelijkheid voor vluchtelingen, statushouders en EU-arbeidsmigranten. We blijven consequent barmhartig, humanitair en solidair beleid voeren. In een brief van 20 maart 2025 hebben we de gemeenteraad geïnformeerd over de impact van het huidige kabinetsbeleid op asiel en migratie voor Utrecht en hoe we daarmee omgaan.

Ook in deze Voorjaarsnota 2025 laten we zien, dat we alles doen wat we kunnen binnen de afnemende financiële mogelijkheden. Dit betekent concreet dat we ons hard blijven maken voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), Asiel & Integratie en Inburgering.

Utrecht neemt altijd haar verantwoordelijkheid en daarom blijven we het kabinet er stevig op aanspreken als het voor zijn verantwoordelijkheid weg blijft lopen. Het Rijk moet als stelselverantwoordelijke zorgen voor een reële compensatie voor de opvang, begeleiding en inburgering van vluchtelingen en statushouders. Gemeenten voelen zich hierin gesteund door veel politieke partijen. Meer over de maatregelen op het gebied asiel en migratie in deze Voorjaarsnota 2025 leest u in hoofdstuk 3.2.

Groei in balans

Utrecht is de afgelopen jaren hard gegroeid, vooral als gevolg van autonome ontwikkelingen: in Utrecht worden meer kinderen geboren, dan dat er Utrechters overlijden. Deze som is in Utrecht veel groter dan in andere gemeenten. Dit maakt dat we samen hard werken om te zorgen voor voldoende

betaalbare woningen. Met ons nieuwe volkshuisvestingsbeleid 2025 – 2030 willen we meer mensen de kans geven op betaalbare woonruimte. Ook willen we dat meer mensen gaan wonen in een woning die bij hun situatie past.

Dit college kiest vanaf het begin voor het principe Groeien in Balans. Dit betekent concreet dat de groei van het aantal woningen en arbeidsplaatsen gepaard gaat met de groei van groen, duurzame mobiliteit en energie en maatschappelijke voorzieningen. De afgelopen jaren hebben we veel ambities waar kunnen maken: we willen dat Utrecht een leefbare, betaalbare, duurzame en gezonde stad is en blijft, met oog voor de bestaande inwoners en met een verwelkomende houding richting nieuwe Utrechters. Zoals ook uit deze Voorjaarsnota 2025 blijkt: helaas staan onze ambities inmiddels onder druk, onder meer vanwege een tekort aan middelen, mensen en materialen en vanwege netcongestie.

Groei en groeien in balans zijn ook de komende jaren belangrijke vraagstukken die alle Utrechters raken: inwoners en ondernemers, de politiek en het stadsbestuur. Dit college houdt vast aan groei in balans en daarom doen we in deze Voorjaarsnota 2025 een aantal concrete bijsturingsvoorstellen. Meer hierover leest u in hoofdstuk 3.3.

Netcongestie
In Utrecht werken we vol ambitie aan schone energie. Dat doen we door energie duurzaam op te wekken, door middel van de inzet van elektrisch vervoer, door gebouwen te verduurzamen, door te werken aan alternatieven voor aardgas en door het versterken van het elektriciteitsnet. Op dit moment hebben we te maken met een steeds grootschaliger uitdaging: er is te weinig capaciteit op het hoogspanningsnet in Nederland. Ook in Utrecht nadert de belasting van het elektriciteitsnet een kritische grens. Er is tekort aan capaciteit voor stroomtransport op piekmomenten. Ook is er al een wachtlijst voor stroomaansluitingen voor grootverbruikers en dreigt er een wachtlijst voor kleinverbruikers. Zonder snelle aanvullende maatregelen komen veel ontwikkelingen tot stilstand, zoals de bouw van woningen en voorzieningen, de vestiging van bedrijven en van verduurzaming. Ook neemt het risico op stroomuitval aanzienlijk toe. Dit alles heeft grote impact op het woon- en werkklimaat, de werkgelegenheid en de leefbaarheid in Utrecht. Daarnaast heeft netcongestie hele grote financiële consequenties voor de gemeente.

In deze Voorjaarsnota 2025 stellen we daarom een pakket aan maatregelen voor. Alle maatregelen die we nemen in het kader van netcongestie helpen ons ook om beter voorbereid te zijn op mogelijke gevolgen van hybride oorlogsvoering op onze stroomvoorziening. De geopolitieke situatie vraagt daarnaast naar verwachting meer dan dat. We verkennen dan ook op korte termijn maatregelen om de weerbaarheid van de stad te versterken en maatschappelijke ontwrichting te voorkomen. Lees meer over de knelpunten die door netcongestie optreden in hoofdstuk 2.3 en over netcongestiemaatregelen in hoofdstuk 3.4.

Tot slot
Sinds de start van dit college ziet de wereld er totaal anders uit. Daarbij zijn ook financieel zware jaren voor Utrecht, voor inwoners en voor de organisatie. We hebben er desondanks voor gekozen om consequent stabiel financieel beleid te blijven voeren, zodat we kunnen blijven investeren in de stad. Als gevolg hiervan hebben we het grootste deel van het coalitieakkoord uitgevoerd en daar kunnen we ook het komende jaar mee doorgaan.

Ondanks alle maatschappelijk-, (geo)-politieke en financiële ontwikkelingen is het gelukt om ons nooit af te laten leiden van dat waar het echt om gaat: de inwoners en ondernemers van Utrecht. Voor hen werken we samen met alle collega's van de gemeente iedere dag aan een leefbare, betaalbare, duurzame en gezonde stad.

Ook in deze Voorjaarsnota 2025 nemen we verantwoordelijkheid en maken we lastige keuzes om de financiële huishouding van de gemeente netjes achter te laten. En dit doen we zoals Utrecht van ons mag verwachten: realistisch en optimistisch naar de toekomst.

2. Financieel vertrekpunt en toelichting

2.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk is het vertrekpunt van deze voorjaarsnota, een structureel tekort van 27,9 miljoen euro, al kort aangeduid. Onderstaande tabel geeft nogmaals dit financiële vertrekpunt weer. In de volgende paragrafen geven we een specificatie en toelichting op het startsaldo van deze voorjaarsnota, waaronder de autonome ontwikkelingen, het groeikader en de knelpunten. In hoofdstuk 4 lichten we vervolgens onze oplossingsrichtingen toe, waarmee we voor 2026 een sluitend saldo realiseren en voor de periode daarna een structureel sluitende begroting.

Tabel 2: financiële vertrekpunt

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Programmabegroting 2025	0	0	0	0	0	0
Autonome ontwikkelingen	12.675	-5.196	-7.883	-8.227	-7.024	-7.660
Groeikader - baten	0	2.514	2.731	2.279	2.184	2.184
Groeikader - lasten	-704	-2.661	-4.951	-8.376	-8.376	-8.376
Knelpunten	-18.152	-30.089	-23.594	-18.857	-14.740	-12.240
Bijsturingen	-13.133	-3.250	-3.300	-2.250	-1.850	-1.850
Startsaldo Voorjaarsnota 2025	**-19.314**	**-38.682**	**-36.997**	**-35.431**	**-29.806**	**-27.942**

2.2 Toelichting op het startsaldo

Onderstaande tabel geeft het financiële vertrekpunt van deze voorjaarsnota meer gedetailleerd weer. Het vertrekpunt is de Programmabegroting 2025. Daarna volgen de autonome ontwikkelingen, het groeikader, de knelpunten en de bijsturingen. Deze onderdelen worden onder de tabel verder toegelicht.

Tabel 3: opbouw startsaldo

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Programmabegroting 2025 - Eindsaldo	0	0	0	0	0	0
Actualiseren inkomsten						
Gemeentefonds actualiseren circulaires	-8.007	-12.773	-11.380	-12.651	-12.362	-12.362
Gemeentefonds herijking laatste tranche			-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Doorwerking groeikader in gemeentefonds 2025	-5.414	-7.369	-7.369	-7.369	-7.369	-7.369
OZB woningen	1.276	1.276	1.276	1.276	1.276	1.276
OZB niet-woningen	2.760	2.760	2.760	2.760	2.760	2.760
OZB niet-woningen, obv trendanalyse	3.900	3.900	3.900	3.900	3.900	3.900
Toeristenbelasting	600	850	850	850	850	850
Toeristenbelasting, obv trendanalyse	443	995	1.474	2.142	2.861	3.635

Overige autonome ontwikkelingen						
Resultaat 2024	32.614	0	0	0	0	0
Besteding & Dekkingsvoorstellen	-19.873	0	0	0	0	0
Indexatie begroting 2026 incl. dekking gemeentefonds en OZB	4.376	5.165	3.606	3.865	4.060	4.060
Nota Beheer openbare ruimte	0	0	0	0	0	-950
Uitvoeringsprogramma Werken aan de werf	0	0	0	0	0	-460
Subtotaal autonome ontwikkelingen	***12.675***	***-5.196***	***-7.883***	***-8.227***	***-7.024***	***-7.660***

Groeikader 2026 (nieuwe stijl)						
Referentiekader: inkomsten OZB	0	765	765	765	765	765
Referentiekader: bijstelling budget wettelijke taken	0	-723	-723	-723	-723	-723
Investeringsbudget: bijstelling investeringsbudget groei	-704	-1.938	-1.938	-1.938	-1.938	-1.938
Bijstelling investeringsbudget vanaf 2027			-2.290	-5.715	-5.715	-5.715
Investeringskader: groei gemeentefonds	0	1.749	1.966	1.514	1.419	1.419
Subtotaal groeikader 2026	***-704***	***-147***	***-2.220***	***-6.097***	***-6.192***	***-6.192***

Knelpunten en bijsturingen						
Knelpunten	-18.152	-30.089	-23.594	-18.857	-14.740	-12.240
Bijsturingen	-13.133	-3.250	-3.300	-2.250	-1.850	-1.850
Startsaldo Voorjaarsnota 2024	**-19.314**	**-38.682**	**-36.997**	**-35.431**	**-29.806**	**-27.942**

Eindsaldo begroting 2025

Het eindsaldo van de vastgestelde Programmabegroting 2025 is voor alle jaren 0, rekening houdend met ingeboekte taakstellingen (hervormingen sociaal domein en hervormingsbezuinigingen).

Gemeentefonds: circulaires

Het financiële effect van de september- en decembercirculaire 2024 is meegenomen in het financiële beeld. Het nadelige effect wordt veroorzaakt door een lagere uitkeringsfactor en actualisatie van de WOZ-waarden. De ontvangen prijscompensatie en 50% van de volumegroei worden gereserveerd voor (toekomstige) compensatie van de begroting voor het effect van inflatie (zie: indexeringen).

Herijking Gemeentefonds (laatste tranche 2022)

In 2022 is de verdeling van het gemeentefonds over gemeenten gewijzigd. Het financiële effect per gemeente is toen gemaximeerd. Inmiddels is al 13,5 miljoen euro aan nadelig herverdeeleffect voor Utrecht verwerkt (structureel). Eveneens in 2022 zijn aanvullende onderzoeken gestart naar onder andere grootstedelijke kosten en de centrumfunctie Sociaal domein om het nieuwe model beter passend te laten zijn bij de ontwikkeling van de kosten van gemeenten. In de Voorjaarsnota 2024 is melding gemaakt van een risico van een extra nadeel voor Utrecht van 3 miljoen euro vanaf 2027 als de oorspronkelijke herverdeling wordt voortgezet. In deze voorjaarsnota is dit nadeel verwerkt.

Doorwerking oude groeikader in gemeentefonds

Actualisatie van het gemeentefonds op basis van de verwachte groei in 2025 leidt tot een nadelig effect, onder andere door een lagere groei van het aantal inwoners en woningen dan verwacht. De groei voor het jaar 2026 wordt betrokken bij het groeikader nieuwe stijl. Zie paragraaf 3.3 voor een

integrale toelichting op het groeikader voor zowel het onderdeel autonome ontwikkelingen (doorwerking oude groeikader in het gemeentefonds) als het onderdeel als gevolg van de voorgestelde nieuwe systematiek.

OZB en Toeristenbelasting
Het voordeel op de OZB wordt voor een derde deel veroorzaakt door de toename van het aantal woningen en voor tweederde deel door een hogere toename van het aantal niet-woningen (kantoren, winkels etc.) dan volgens de prognose die is gebruikt voor het begroten van de OZB-inkomsten.
Uit een trendanalyse blijkt dat de BghU over de afgelopen jaren te voorzichtige ramingen afgeeft over nog te ontvangen OZB-inkomsten uit oude jaren. Deze hebben daarmee ook invloed op inkomsten in de daaropvolgende jaren. Het verschil tussen de voorzichtige ramingen en de realisatie in de afgelopen jaren gebruiken we voor de actueel verwachte OZB-inkomsten voor 2025 en verder.
In het belastingjaar 2024 is een voordeel behaald op toeristenbelasting. Dit voordeel is structureel en werkt daarmee autonoom door naar de volgende jaren in het financieel beeld. De raming voor de toeristenbelasting wordt in de begroting bijgesteld op basis van gerealiseerde resultaten.
Uit een trendanalyse blijkt dat het aantal overnachtingen de afgelopen jaren toeneemt. Deze opwaartse trend nemen we mee vanaf de begroting voor 2025 en verder, waarbij we kiezen voor een toename van 6%, waarbij de toename van hotelkamers en verkochte kamernachten in balans is.

Resultaat 2024
Het voorlopige resultaat over 2024 is, zoals gebruikelijk, betrokken bij de integrale afweging van de voorjaarsnota. Dit resultaat bestaat uit het voorlopige saldo van de jaarrekening (32,6 miljoen euro) verminderd met de voorstellen voor resultaatbestemming (19,9 miljoen euro). Het definitieve resultaat van de jaarrekening is later bekend, als de accountant de controle over 2024 geheel heeft afgerond. De voorstellen voor resultaatbestemming worden in een apart voorstel voorgelegd aan de raad voor besluitvorming.

Indexeringen
De begroting wordt gecompenseerd voor de verwachte effecten van prijsstijgingen (inflatie) van het jaar 2026. Vanaf de Voorjaarsnota 2024 is een gewijzigde systematiek ingevoerd en vindt indexatie plaats op basis van de indexatiepercentages van het gemeentefonds, zodat de indexatie van de uitgaven aansluit op de indexatie van de inkomsten. Omdat in 2026 de indexering van het gemeentefonds wijzigt, als gevolg van een overgangsregeling naar de nieuwe Bbp-systematiek, is het indexcijfer toegepast dat voor 2024 werd gebruikt: IMOC (index materiële overheidsconsumptie).
Omdat tijdens het opstellen van de doorrekeningen nog geen nieuwe cao-afspraken waren gemaakt met de vakbonden voor 2026, hebben we hiervoor een inschatting gemaakt op basis van de verwachte inflatie voor huishoudens (consumentenprijsindex, CPI). Inmiddels zijn de nieuwe cao-afspraken bekend en de effecten daarvan betrekken we bij de opstelling van de Programmabegroting 2026.
De indexatie wordt bepaald op de CPB ramingen van september zowel voor de inschatting van het jaar 2026 als voor de nacalculatie van 2025. Wij hebben de onderstaande percentages gehanteerd:

In schema:

Jaar	Omschrijving	Indexatie	Toelichting
2025	Nacalculatie loonkosten	PM	Nieuwe cao was nog niet bekend
2026	Loonkosten	3,2%	Inschatting o.b.v. CPI, nieuwe cao was nog niet bekend
2025	Nacalculatie materiële kosten	0,7%	IMOC
2026	Materiële kosten	2,7%	IMOC

2026	Subsidiebudget/verbonden partijen	4,1%	70% loonvoet sector overheid en 30% IMOC
2026	Belastingen en heffingen	4,1%	70% loonvoet sector overheid en 30% IMOC

Nota Beheer openbare ruimte en het Uitvoeringsprogramma Werk aan de werf
In het vastgestelde beleid voor beheer openbare ruimte en Werk aan de werf gaan we uit van een jaarlijkse stijging van lasten (1,41 miljoen euro, waarvan 0,95 miljoen euro voor beheer openbare ruimte en 0,46 miljoen euro aan kapitaallasten voor Werk aan de werf). Deze stijgende lijn is meegenomen in het financiële beeld door een verhoging van het structurele budget na 2029.

Rente
Ten opzichte van de eerdere aannames is er voor de rente geen aanleiding om de ramingen aan te passen. We blijven de renteontwikkelingen kritisch volgen, ook in relatie tot de kapitaallasten en het planningsoptimisme daarbinnen. Zo nodig actualiseren we de renteberekeningen bij de Programmabegroting 2026.

2.3 Knelpunten en bijsturingen

Op een aantal financiële ontwikkelingen hebben wij geen invloed. Deze onvermijdelijke kosten noemen we knelpunten. Dit zijn ontwikkelingen die voldoen aan drie criteria:

- Onvermijdbaar: de activiteit is een wettelijke taak of verplichting;
- Onoplosbaar: binnen doelstelling of programma;
- Onuitstelbaar: de activiteit moet starten in 2025/2026.

We hebben 25 knelpunten verwerkt, voor een totaalbedrag van structureel 12,2 miljoen euro.
De financiële effecten van deze knelpunten zijn onderdeel van het financiële startsaldo van deze voorjaarsnota, dat in de financiële strategie van dekking wordt voorzien.

Algemeen beeld van de knelpunten:

- Relatie met eerdere bezuinigingsmaatregelen: indexering, aanbesteding groen, jeugdzorg (deels);
- Ontoereikende of wegvallen bekostiging: Jeugd, Inburgering, opvang, begeleiding en activering ongedocumenteerde mensen, JGZ-zorg nieuwkomers;
- Lagere inkomsten: reclame-inkomsten, exploitatie zwembaden, leges vergunningen (netcongestie);
- Claims verbonden partijen (ondanks dat deze zijn ontzien bij bezuinigingen): Utrechts sociaal ontwikkelbedrijf, VRU, RUD;
- ICT-investeringen: aanpassing op grond van regelgeving;
- Een aantal knelpunten is (meerjarig) incidenteel, bijvoorbeeld tekort Utrechts sociaal ontwikkelbedrijf (het structurele beeld is nog onzeker);
- Een aantal knelpunten is incidenteel omdat er mogelijkheid tot bijsturen is, door het nemen van maatregelen (verbonden partijen, leges) of het nader uitwerken van scenario's voor handelingsperspectief (exploitatie zwembaden, aanpak essentaksterfte);
- Onzekerheid m.b.t. het structurele karakter van het knelpunt, omdat dit wordt beïnvloed door ontwikkelingen die voor een deel buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen (energiekosten, netcongestie).

Tabel 4: knelpunten

Nr.	*Bedragen x € 1.000*	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
1	Lagere productiviteitsnorm vanwege hoger verlof (cao) Publiekszaken	0					
2	Lagere productiviteitsnorm vanwege hoger verlof (cao) Volksgezondheid	0					
3	Verlaging reclame-inkomsten	500	500	500	500	500	500
4	Tekort Utrechts sociaal ontwikkelbedrijf 2025 en 2026	500	600				
5	Borging brandveiligheid Gebouwen	2.000	4.000	3.000	2.500	2.500	
6	Gewijzigde systematiek indexering Vastgoedorganisatie	513	513	513	513	513	513
7	Jeugd	3.089	6.136	5.124	4.252	4.252	4.252
8	Kadernota VRU 2026		1.200				
9	Licentiekosten toekomstig CAD-systeem	739	739	739	739	739	739
10	Resultaat nieuwe aanbesteding groenwerkzaamheden	724	724	724	724	724	724
11	Aanpak essentaksterfte	417					
12	Exploitatie van de zwembaden		1.469				
13	Indexering Stadsbedrijven	3.118	3.118	3.118	3.118	3.118	3.118
14	Japanse duizendknoop verwijderen begraafplaatsen	523					
15	Uitvoering taken door RUD	510	310				
16	Inburgering	2.078	3.216	3.216			
17	Opvang, begeleiding en activering ongedocumenteerde mensen			1.300	1.300	1.300	1.300
18	Compensatie energie - stijging energielasten vanaf 2026		4.000	4.000	4.000		
19	Meevaller project staatsloosheid	-60	-60				
20	Gevolgen Netcongestie voor legesinkomsten	2.000	2.000				
21	Begroting VNG-bijdrage ophogen	290	290	290	290	290	290
22	Digitalisering Erfgoed		419	266	117		
23	Faciliteren demonstraties en preparatie op openbare ordeverstoringen	488					
24	JGZ-zorg aan nieuwkomers, niet zijnde Oekraïners of COA-kinderen	442					
25	Inrichten huidige zorgorganisatie naar zorgwetgeving en kwaliteitseisen	281	915	804	804	804	804
	Totaal	**18.152**	**30.089**	**23.594**	**18.857**	**14.740**	**12.240**

Daarnaast stellen we voor structureel 1,9 miljoen euro te bestemmen voor bijsturingen, die wij in aanvulling op de knelpunten als noodzakelijk beoordelen.

Tabel 5: bijsturingen

Nr.	*Bedragen x € 1.000*	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
26	Werven: aanpassing methodiek						
27	Aanpak voor verhogen vaccinatiegraad						
28	Asiel en opvang: LVV		200	1.500	1.500	1.500	1.500
29	Netcongestie	2.000	1.800				
30	Binnensport capaciteit		250	250	250	250	250

31	Jaarwisseling	500	500				
32	Asiel en opvang: EU-arbeidsmigranten	150	400	400	400		
33	ROM		100	100	100	100	100
34	Leegstand en opkoopregeling			1.050			
35	Parkeren	5.000					
36	Gebiedsontwikkeling: groei in balans	5.483					
	Totaal	**13.133**	**3.250**	**3.300**	**2.250**	**1.850**	**1.850**

Toelichting knelpunten en bijsturingen

Knelpunten:

1 en 2 Productiviteitsnorm organisatiebreed (cao)
In de cao is er een lager aantal productieve uren beschikbaar dan voorheen, wat met name uitvoerende organisatieonderdelen zoals Volksgezondheid en Publiekszaken raakt, omdat die beperkte prioriteringsmogelijkheden hebben voor de inzet van personeel. Het (structurele) effect en de consequenties daarvan worden nader uitgewerkt. Bij de Resultaatbestemming 2024 wordt voorgesteld het restant van een in de Voorjaarsnota 2024 toegekend incidenteel budget voor de lagere productiviteitsnorm in 2024 (in totaal 1,1 miljoen euro) beschikbaar te houden om de inzet in 2025 te continueren en nu nog niet vooruit te lopen op een nader uit te werken systematiek voor de toekomst.

3. Verlaging reclame-inkomsten
Dit structurele knelpunt is bij de Tweede Bestuursrapportage 2024 gemeld. Verwerking heeft incidenteel voor 2024 plaatsgevonden. De inkomsten zijn beperkt beïnvloedbaar, de lopende contracten kunnen niet worden verhoogd en voor nieuwe (aanvullende) contracten zijn geen of slechts beperkte mogelijkheden. Het tekort is onvermijdelijk niet elders binnen het programmabudget op te vangen.

4. Tekort Utrechts sociaal ontwikkelbedrijf UW 2025 en 2026
In 2023 en 2024 was sprake van forse tekorten bij het Utrechtse sociaal ontwikkelbedrijf UW. De gemeente heeft deze tekorten met aanvullende subsidies voor de uitvoering van de wet sociale werkvoorziening (Wsw) afgedekt. UW voert in 2025 het herstelplan van de Galan Groep uit. Daarnaast werken we samen met de Galan Groep en UW toekomstscenario's uit. Ondanks deze inspanningen worden zeker voor 2025 en 2026 nog tekorten verwacht. Dit wordt o.a. verklaard door de voortschrijdende uitstroom uit de Wsw die financieel nadelig is.

5. Borging brandveiligheid gebouwen
Om de brandveiligheid van de gemeentelijke gebouwen te laten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, worden binnen het onderhoud t/m 2028 brandscans uitgevoerd. De resultaten van deze scans op brandveiligheid leiden tot aanvullende werkzaamheden/maatregelen in gebouwen om de brandveiligheid te borgen en te voldoen aan wet- en regelgeving. Dit voorkomt dat panden moeten worden gesloten. Er is een aanvullende dotatie aan de onderhoudsreserve nodig om deze kosten af te dekken, totdat de inhaalslag is afgerond.

6. Gewijzigde systematiek indexeren Vastgoedorganisatie Utrecht
Bij de Voorjaarnota 2024 is besloten tot een andere manier van indexeren, waarbij de indexering is gemaximeerd op de prijscompensatie in het gemeentefonds. Een neveneffect van de andere manier van indexeren is dat de Vastgoedorganisatie een hoger indexeringspercentage zou moeten toepassen

op de huuropbrengsten dan is afgesproken in de huurcontracten. Dit is echter niet toegestaan. Hierdoor ontstaat een financieel knelpunt. Bij de Voorjaarsnota 2024 was het niet meer mogelijk om dit financiële neveneffect mee te nemen als knelpunt.

7. Jeugd
In de Voorjaarsnota 2023 is besloten tot hervormingen in het sociaal domein om de zorg en ondersteuning beschikbaar te houden voor de inwoners die dit nodig hebben. We constateren nu echter dat de financiële kaders voor Jeugd te krap zijn, zoals in heel Nederland het geval is. De vraag naar jeugdhulp blijft groeien (met name in intensiteit en duur), en de middelen zijn structureel niet voldoende om op een passende manier aan de vraag te voldoen. Niet bijsturen op de financiële taakstelling leidt tot het niet voldoen aan onze zorgplicht met juridische en ethische consequenties of het ondermijnen van de preventieve aanpak waardoor de kosten in de aanvullende zorg verder kunnen stijgen. Zie ook hoofdstuk 3.1.

8. Kadernota VRU
Bij de zienswijze op de Kadernota 2026 is geconstateerd dat de mutaties in de kadernota conform afspraak zijn en dat er geen geld voor nieuw beleid gevraagd wordt. Op basis van de kadernota van de VRU gaat onze bijdrage omhoog. Bijsturing voor het jaar 2026 is gezien de besluitvorming over de kadernota niet mogelijk. Voor de jaren 2027 en verder wordt een risico genomen om voor te sorteren op het verlagen van de kosten door de verbonden partij. Dit sluit aan op onze inzet om de verbonden partijen ook een besparing te laten realiseren als onderdeel van de hervormingsbezuinigingen. De VRU heeft hier nog geen invulling aan gegeven.

9. Licentiekosten toekomstig CAD-systeem
Er is op dit moment geen goed systeem waarin CAD-bestanden (technische tekeningen) opgeslagen en beheerd kunnen worden. Dit systeem is nodig om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving omtrent informatiebeheer.

10. Resultaat nieuwe aanbesteding groenwerkzaamheden
De aanbestedingen van de groencontracten leiden tot structureel hogere contractwaarden. De gemeentebrede indexering op basis van een gehanteerde GWW-index van 2% biedt hiervoor onvoldoende dekking.

11. Aanpak essentaksterfte
In 2017 door de raad toegekende geld voor de uitvoering van het vastgestelde Plan van aanpak essentaksterfte is bijna volledig benut. Essentaksterfte is niet verdwenen. De maatregelen kunnen niet vanuit de reguliere begroting voor boomonderhoud worden gedekt. De incidentele middelen voor het monitoren van en behoud van de essen zijn uitgeput. Om behoud van de bomen te realiseren zijn extra middelen noodzakelijk. In elk geval voor een jaar om zo de tussenliggende periode te gebruiken voor onderzoek naar alternatieve scenario’s en/of aanpassen van het beleidskader.

12. Exploitatie van de zwembaden
Er is een tekort in financiële middelen om de programmering van de zwembaden op een verantwoorde manier te kunnen blijven draaien. Het knelpunt geldt voor 2026 en bestaat uit lagere inkomsten (van het Rijk), minder ruimte binnen andere budgetten en een tekort op de personeelsbegroting. Op de langere termijn is het mogelijk om maatregelen te nemen om te komen tot een sluitende exploitatie. Dit vraagt om aanpassing van huidige beleidskaders en/of tariefstelling. In de periode naar 2026 kunnen alternatieve scenario’s en bijsturingsmaatregelen worden uitgewerkt om tot een afgewogen keuze te komen. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met het effect van de renovatie van de zwembaden (bijvoorbeeld lagere energiekosten als gevolg van duurzaamheidsmaatregelen).

13. Indexering Stadsbedrijven
Bij de Voorjaarsnota 2024 is de keuze gemaakt om op een andere manier te indexeren. Dat bracht een risico met zich mee, dat de taakstellende budgetten voor specifieke contracten ontoereikend zijn. Voor de uitvoering van specifieke beheeractiviteiten, zoals groenonderhoud is dat het geval. Met de noodzakelijke extra middelen worden onveilige situaties, het niet volledig kunnen uitvoeren van de wettelijke taken, een teruglopend kwaliteitsbeeld en achterstallig onderhoud voorkomen.

14. Japanse duizendknoop verwijderen van begraafplaatsen
Op begraafplaats Kovelswade is in het depot grondopslag Japanse duizendknoop geconstateerd. Het is de wettelijke taak van de gemeente verspreiding van deze plant te voorkomen en de plant structureel en definitief te vernietigen, waar deze opkomt. De gemeente overtreedt de Omgevingsverordening, als de aangetroffen planten niet worden verwijderd.

15. Uitvoering taken door RUD
De gemeente is wettelijk verplicht om bepaalde vergunning-, toezicht en handhavingstaken uit te laten voeren door de RUD. Het pakket met verplicht over te dragen taken naar de omgevingsdienst is uitgebreid per 1 januari 2025 (Omgevingswet). Tegelijk zijn bestaande door de RUD uitgevoerde taken per 1 januari 2024 een beetje veranderd als gevolg van de komst van de omgevingswet. De RUD rekent een hogere prijs voor de uitvoering van deze taken, met name veroorzaakt door overhead en dit betekent in 2026 extra lasten voor onze gemeente. Deze meerkosten kunnen niet worden opgevangen binnen de begroting van de opgave Gezond Leefklimaat. Voor de jaren 2027 en verder wordt een risico genomen door voor te sorteren op het verlagen van de kosten door de verbonden partij. Dit sluit aan op onze inzet om de verbonden partijen ook een besparing te laten realiseren als onderdeel van de hervormingsbezuinigingen.

16. Inburgering
Het Rijk komt bestuurlijke afspraken over passende bekostiging van de Wet inburgering 2021 niet na. Hierover hebben wij met Amsterdam, Rotterdam en Den Haag een brandbrief gestuurd aan de verantwoordelijke bewindspersonen. Het uitvoeringsbudget voor 2025 en 2026 is gebaseerd op de verwachte instroom in 2022. In werkelijkheid is de instroom voor zowel statushouders als gezinsmigranten op dit moment twee keer zo groot. Hier komt bij dat de middelen voor begeleiding naar werk of participatie voor statushouders via de Participatiewet ook ontoereikend zijn. Voor 2025 en 2026 is er hiermee sprake van een knelpunt. Vanwege de grote risico's door onzekerheid vanuit het Rijk trekken we dit uitvoeringsbudget door naar 2027.

17. Opvang, begeleiding en activering ongedocumenteerde mensen
Het knelpunt betreft het bewaken van de humanitaire ondergrens voor ongedocumenteerde mensen in Utrecht vanaf 2026. Het knelpunt is het gevolg van een tekort dat is ontstaan door de beëindiging van de Landelijke Vreemdelingen Voorziening per 31 december 2024 en heeft als gevolg dat er vanaf 2025 geen Rijksbijdrage aan de LVV-steden beschikbaar zal zijn. Er is een wettelijke verplichting voor een minimale opvang, dit is bevestigd in gerechtelijke uitspraken. De extra middelen zijn nodig om te voorkomen dat deelnemers in zo'n situatie terechtkomen dat hun grondrechten volgens Europese mensenrechtenverdragen en de Europese Terugkeerrichtlijn geschonden worden.

18. Compensatie energie - stijging energielasten vanaf 2026
Hoewel de termijnmarkt voor energie de aflopen jaren enigszins genormaliseerd is, zijn de energieprijzen nog steeds aanzienlijk hoger dan voor de inval in Oekraïne en de explosie aan de Nordstreampijplijn. Naast de termijnmarkt zijn er echter nog andere factoren die een blijvend

prijsverhogend effect hebben, met name netcongestie en onbalanskosten (vanwege de sterke toename van zon- en windenergie).
De stijgende prijzen voor energie zijn in de afgelopen periode opgevangen uit de tijdelijke compensatiemiddelen in de Voorjaarsnota 2023. We schatten in dat de prijzen niet structureel hoog blijven en nemen daarom een risico om de begroting t/m 2028 te verhogen en niet voor de periode daarna.

19. Meevaller project staatsloosheid
Door de afronding van het project Statenloosheid vallen de restende bedragen voor het project vrij.

20. *Gevolgen Netcongestie voor legesinkomsten*
Netwerkbeheerders kunnen op korte en middellange termijn niet voldoen aan de capaciteitsvraag en dus worden op dit moment geen grote projecten aangesloten op het elektriciteitsnet. Aanvragers voor grote bouwplannen stellen daarom de beslissing om een aanvraag in te dienen uit. Eind 2022 is in de Provincie Utrecht een wachtlijst ingesteld voor nieuwe grootverbruik-aansluitingen op het elektriciteitsnet. Dat heeft in het laatste kwartaal van 2024 geleid tot minder inkomsten bij de gemeente. Doordat grotere plannen niet langer aangesloten worden, worden er minder aanvragen voor een omgevingsvergunning ingediend voor grotere bouwplannen. Dit heeft vanwege de kruisbestuiving (de grote aanvragen bekostigen de werkelijke kosten van de behandeling van de vele kleine aanvragen) een direct effect op de bekostiging van de kleine aanvragen. De verwachting is dat de trend van 2024 doorzet. Die kwam pas eind 2024 in beeld doordat de eerder ingediende aanvragen allemaal al over een aansluiting beschikten voordat aanvragen bij ons ingediend werden. Het effect van de beslissing in 2022 werd daardoor pas eind 2024 zichtbaar.
De wachtlijst voor netcongestie resulteert in lagere vergunningsaanvragen en daarmee inkomsten uit vergunningen. Deze ontwikkeling is op de kortere termijn niet beïnvloedbaar. Voor de lange termijn is onzeker voor welke periode de netcongestie beperkingen geeft voor de Utrechtse grootverbruikers. Vooralsnog verlagen we de legesinkomsten voor 2 jaar.

21. Begroting VNG-bijdrage ophogen
Dit betreft de verhoging van de bijdrage aan het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU). Dit is besloten tijdens de algemene ledenvergadering van de VNG op 26 juni 2024.

22. Digitalisering Erfgoed
We zijn sinds 2021 bezig met een monsteroperatie: het digitaliseren, ontsluiten en archiveren van 300 meter strekkende archief en vijf miljoen digitale bestanden. Deze Utrechtse erfgoeddata zijn het resultaat van meer dan 50 jaar onderzoek naar de archeologie, gebouwde monumenten en ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Dit materiaal vormt de basis voor uitvoering van de wettelijke taken in het kader van de monumentenzorg. Het dient ook als onderbouwing van publiekrechtelijke beperkingen ten aanzien van gebouwde monumenten en archeologische terreinen. Zeker met de nieuwe Omgevingswet moet dit materiaal kenbaar en toegankelijk zijn voor initiatiefnemers. Inmiddels zijn de meeste onderdelen conform planning en budget uitgevoerd dan wel ver gevorderd.
Al in 2021 zijn enkele risico's benoemd, zoals de verwerkingssnelheid van het papieren archief en vervanging van software en de afrondende module van implementatie van de kaartviewer-annex-documentenbibliotheek. Voor het afronden van dit project zijn daarom tot en met 2028 aanvullende middelen nodig.

23. Faciliteren demonstraties en preparatie op openbare ordeverstoringen
Het aantal demonstraties is het afgelopen jaar gestegen van 388 naar 522. De verwachting is dat het aantal demonstraties ook de komende jaren zal toenemen. Demonstreren is een grondrecht dat bescherming verdient. Het faciliteren van demonstraties is een wettelijke taak van de burgemeester.

Extra capaciteit en budget voor materiële kosten in 2025 is noodzakelijk om aan de vereisten van de invulling van onze wettelijke taak te kunnen blijven voldoen en adequaat te kunnen optreden bij mogelijke verstoringen van de openbare orde en crises.

24. JGZ-zorg aan nieuwkomers
We krijgen onvoldoende geld voor Jeugdgezondheidszorg (JGZ) voor nieuwkomers, zowel voor kinderen die in Utrecht als in een van de regiogemeenten wonen.
De instroom op de Ithaka-school (VO-school waar nieuwkomers tussen 12 en 18 jaar heen gaan) is naar verwachting in 2025 ongeveer gelijk aan 2024. Landelijk is afgesproken dat de zorg van de Jeugdgezondheidzorg wordt geboden door de JGZ in de gemeente waar de kinderen op school zitten en wij volgen deze lijn.
We krijgen geld voor kinderen die van Oekraïense afkomst zijn, dan wel woonachtig zijn op een COA of een AMV (kleinschalige woonvoorziening). Voor de andere groep nieuwkomers krijgen we alleen bekostiging voor Utrechtse kinderen. Ruim de helft van de kinderen op de Ithaka-school komt niet uit Utrecht. Daarnaast is het tarief voor Utrechtse nieuwkomerskinderen te laag om deze groep de benodigde zorg te bieden.
Wij hebben inmiddels opties onderzocht voor andere dekkingsbronnen, namelijk of de andere gemeenten in de regio of de GGDrU kunnen bijdragen. Ook zij ontvangen een te laag bedrag om de zorg van de JGZ aan de groep nieuwkomers te bekostigen. Het bedrag dat we van de gemeenten moeten terugvorderen staat niet in verhouding tot de inspanningen, omdat het tarief dat zij ontvangen ook te laag is. Voor 2025 worden we geconfronteerd met extra lasten, maar we zetten verder in op dekking vanuit regiogemeenten en op mogelijkheden om de kosten meer in lijn te brengen met de vergoedingen op basis van het wettelijk minimum.

25. Inrichten huidige zorgorganisatie naar zorgwetgeving en kwaliteitseisen
De organisatorische en juridische randvoorwaarden voor de primaire zorgprocessen vanuit de gemeente (jeugdgezondheidszorg en sociaal medische zorg aan kwetsbare volwassenen) zijn onvoldoende ingericht om (blijvend) aan zorgwetgeving en zorgkwaliteitseisen te voldoen. Dit is opgenomen als beleidsrisico in de Programmabegroting 2025. De stapeling van veranderingen in de zorgwetgeving en kwaliteitseisen in de afgelopen jaren, geven nu het besef en de noodzaak om deze uitvoeringsorganisaties als zorgentiteit te versterken.

Bijsturingen

26. Werven: aanpassing methodiek
Bij het vaststellen van het programmaplan Werk aan de Werf in 2021 is aangegeven dat de jaarlijkse kosten voor herstel in de eerste jaren hoger zijn dan in de latere jaren van de looptijd van het programma. Dit komt doordat voor de veiligheid en het behoud van het erfgoed deze eerste jaren zowel de wal- en kluismuren als de kelders worden hersteld (de muren zijn over 10 jaar klaar) en omdat er gestart is met de slechtste muren en kelders met de meeste schade en daarmee ook de hoogste herstelkosten. Herstel van de schades is nu nodig voor behoud van het erfgoed en om onveilige situaties te voorkomen. In totaal blijft het programma binnen de financiële kaders.
In het Raadsvoorstel Regeling Risicovolle Projecten wordt u voorgesteld hoe wij de kosten en beschikbare middelen per jaar in evenwicht brengen. In het te actualiseren uitvoeringsprogramma 2025-2028 zullen we een en ander verder uitwerken.

27. Aanpak voor verhogen vaccinatiegraad
De vaccinatiegraad in Utrecht daalt (zie raadsbrief november 2024). We zien dat de verschillen tussen wijken toenemen. In Overvecht en Kanaleneiland ligt de vaccinatiegraad onder zuigelingen rond de 70%. Dit is veel lager dan de grens van 90% voor groepsimmuniteit. Ook zien we grote verschillen

naar land van herkomst, met name Marokkaanse en ook Turkse kinderen worden minder vaak gevaccineerd. Zij hebben hiermee grotere risico's op het oplopen van ernstige infectieziekten. Dit vraagt extra inzet en dus extra financiële middelen. Er loopt een actieve lobby richting het Rijk. Er is door de Tweede Kamer een amendement aangenomen voor extra middelen voor de G4 en voor 2025 verwachten we extra middelen via het gemeentefonds (decentralisatie uitkering). Voor 2026 en 2027 is dit onzeker, zetten we onze lobby voort, en gaan uit van een budgettair neutraal scenario.

28. Asiel en opvang: LVV
We stellen voor de voorziening voor opvang van ongedocumenteerden in sobere vorm voort te zetten, zie paragraaf 3.2. De vorm waar we voor kiezen gaat verder dan de absolute ondergrens, zoals beschreven in knelpunt 17. Deze extra middelen zorgen ervoor dat we een realistischer aantal mensen op sobere manier kunnen opvangen en die bovendien ook (iets) meer perspectief kunnen bieden.

29. Netcongestie
Vanwege de hoge mate van onzekerheid over de verdere ontwikkeling van netcongestie en het verwachte rijksbeleid om dit landelijke probleem aan te pakken, zetten we in deze voorjaarsnota een eerste stap voor de komende twee jaar. Deze bestaat in het kort uit het beschikbaar hebben van voldoende opwekgeneratoren voor zowel nieuwbouw als renovatie, het faciliteren van de realisatie van extra trafostations, de inrichting van een doorbraakteam om onorthodoxe veranderingen mogelijk te maken en het organiseren van een crisisteam ter voorbereiding op stroomuitval. Zie verder hoofdstuk 3.4.

30. Binnensportcapaciteit
We hebben te maken hebben met onvoldoende binnensportcapaciteit en het niet halen van het vastgestelde kengetal voor binnensport (1 sporthal op 15.000 inwoners). Door de groei van de stad komen we in 2030 een sporthal tekort en in 2040 vijf sporthallen. Een deel van de binnensportverenigingen kan nu al weinig of geen nieuwe leden meer aannemen, er zijn wachtlijsten en gewenste groei van de sport wordt beperkt. We zetten in op het verruimen van de capaciteit voor binnensport.

31. Jaarwisseling
Om recht te doen aan de uitkomst van het burgerberaad en in relatie tot het verwachte landelijke vuurwerkverbod, willen wij een vervolg geven aan de feestelijke jaarwisseling. Tradities veranderen kost tijd. Het voorstel is om de feestelijke jaarwisseling voor de komende twee jaren voort te zetten in een sobere variant. De nieuwe coalitie kan daarna opnieuw een keuze maken. We stellen hiervoor twee jaar 500.000 euro beschikbaar (2024: 1,3 miljoen euro) en zetten in op meer samenwerking met partners in de stad.

32. Asiel en opvang: EU-arbeidsmigranten
In lijn met het coalitieakkoord stellen we een coördinator aan voor de (preventieve) aanpak voor EU-(arbeids)migranten met een werkbudget. Zie ook paragraaf 3.2.

33. ROM
De (regionale) aandeelhouders van de ROM werken gezamenlijk toe naar een financieel stabiele ROM met een revolverend fondskapitaal. Dit om te kunnen blijven investeren in innovatieve startups en scale-ups in de regio, die bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. Deze afspraak is gemaakt bij oprichting van de ROM. Omdat het fonds nog niet revolverend is, wat gezien de korte looptijd ook niet de verwachting was, dreigt het fondskapitaal leeg te raken, waardoor geen

investeringen meer mogelijk zijn. Een aanvullende fondsstorting is noodzakelijk en gaat gepaard met rentelasten.

34. Leegstand en opkoopregeling
Op basis van de Leegstandswet is de Leegstandsverordening ingevoerd in oktober 2023, in de overtuiging dat dit bestaande woningen beter benut wat helpt om de druk op de bestaande woningvoorraad te verlichten. In de context van de huidige (schaarste op de) woningmarkt zien we dit als onmisbaar. Beleid en handhaving op leegstand is een onherroepelijk gevolg van de vastgestelde Leegstandsverordening. Dit betreft eigen Utrechts beleid, waarvan de incidenteel toegekende middelen uit het coalitieakkoord aflopen.
De gemeente Utrecht heeft op basis van de Wet opkoopbescherming de regeling voor opkoopbescherming ingevoerd in maart 2022. Door de opkoopbescherming worden woningen beschermd tegen het opkopen door ondernemingen of particulieren die dergelijke woningen willen omzetten in huurwoningen. Doel van de opkoopbescherming is de kansen voor met name starters en mensen met een middeninkomen op een koopwoning in Utrecht te vergroten.

35. Duurzame oplossing parkeren
Vanwege het belang om in het parkeerdossier de basis op orde te brengen, stellen wij voor incidenteel 1,5 miljoen euro vrij te maken, om op korte termijn de benodigde acties en maatregelen in gang te zetten, waaronder het functioneel krijgen van het parkeermanagementsysteem. En we reserveren incidenteel 3,5 miljoen euro om risico's in de parkeerexploitatie af te dekken. Zie voor meer toelichting paragraaf 3.3.1.

36. Gebiedsontwikkeling: groei in balans
In het MPR hebben we scherpe keuzes gemaakt om de uitvoerbaarheid te bewaken en om het financiële beeld sluitend te maken. Na een dip in de woningbouwproductie zien we een herstel in het aantal woningen dat in aanbouw wordt genomen. Tegelijkertijd zien we verschillende risico's urgenter worden, zoals netcongestie, de betaalbaarheid van maatschappelijke voorzieningen en businesscases die onder druk staan. Bovendien besluit u in deze voorjaarsnota over een nieuwe bestendige bekostigingssystematiek voor investeringen in nieuwe woningen, buurten en voorzieningen. Vanwege de urgente opgaven die verband houden met gebiedsontwikkeling en de transitie naar een nieuwe bekostigingssystematiek voegen we incidenteel circa 5,5 miljoen euro toe aan de reserve grondexploitaties. Zie voor meer toelichting paragraaf 3.3.

2.4 Niet-ingepaste onderwerpen

Sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2024 in juli 2024 is een aantal beleidsnota's en andere voorstellen door de raad vastgesteld of een motie aangenomen, waarin aan de raad is toegezegd om nadere benodigde middelen te betrekken bij de integrale afweging in de Voorjaarsnota 2025. Gelet op de financiële ontwikkelingen zijn alleen de noodzakelijke knelpunten en bijsturingen ingepast. De volgende wensen vanuit de raad zijn niet meegenomen in het financieel beeld:

- Ontzie plan Einstein (motie 360): "Terugdraaien bezuinigingen Plan Einstein en Samen stad maken", draagt op om de bezuiniging op Plan Einstein en Samen de stad maken zoveel als mogelijk terug te draaien en daarvoor dekking te zoeken binnen de concessievergoeding voor laadpalen vanaf 2028 of binnen hetzelfde programma. Op dit moment wordt de financiële dekking niet haalbaar geacht;
- Maatschappelijk en betaalbaar leegstandsbeheer (motie 125): "Leegstandsbeheer goed borgen" hieraan wordt uitvoering gegeven met uitzondering van het waar mogelijk bruikleen te gebruiken gedurende 6 tot 24 maanden;

- Wijkgerichte invoering verhuurvergunning (motie 48): “Een verhuurverordening met invoering van de verhuurvergunning te onderbouwen”, deze niet gelijk stadsbreed in te voeren en bij de invoering kostendekkende leges te hanteren. Hieraan wordt uitvoering gegeven, maar het is niet mogelijk een actieve handhavingsstrategie toe te passen;
- Beleidsnota Stadswater (vastgesteld 14 november 2024): wij zien voor de nog ongedekte kosten van uitvoering, toezicht en handhaving geen dekkingsmogelijkheden in de Voorjaarsnota 2025;
- Beleidsnota Utrecht circulair 2030 (vastgesteld 12 december 2024): voor de ongedekte kosten van activiteiten (structureel 1,4 miljoen euro vanaf 2025) zal de komende jaren nog dekking gevonden moeten worden. Pas wanneer dekking is gevonden, kunnen we de activiteiten ervoor starten of opschalen. Op dit moment zien we hiervoor geen mogelijkheden.

3. Inhoudelijke ontwikkelingen die aandacht en bijsturing vragen

We hebben de afgelopen jaren met name ingezet op de uitvoering van de belangrijkste ambities uit het coalitieakkoord: kansengelijkheid, oplossingen voor de woningnood en het tegengaan van de klimaatcrisis. Deze opgaven zijn onverminderd van belang en blijven leidraad voor onze voorstellen in ons laatste jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen 2026.
Tegelijkertijd zorgen politieke keuzes door het Rijk, maatschappelijke ontwikkelingen én de verslechtering van de financiële uitgangspositie voor een aantal urgente vraagstukken in het sociaal domein en de ruimtelijke investeringen. Daarom leggen wij onderstaande bijsturingen voor.

3.1 Hervormingen sociaal domein

In de Voorjaarsnota 2023 beschreven we de toenemende druk op het sociaal domein als gevolg van afnemende financiële middelen, arbeidsmarktkrapte in de zorg en gebrek aan zowel ruimte voor passende voorzieningen als woningen voor aandachtsgroepen. Destijds werd een structureel tekort van 21 miljoen euro vanaf 2026 voorzien, waarvan 16,1 miljoen euro als taakstelling werd gekoppeld aan hervormingen in het sociaal domein. Vorig jaar lichtten we toe dat we op schema zaten om de taakstelling te halen, met een onzekerheid op het gebied van jeugdzorg. In december 2024 hebben we u een nadere stand van zaken gestuurd. In de brief die parallel aan deze voorjaarsnota aan uw raad wordt verzonden, schetsen we de actuele stand van zaken en gaan we uitgebreid in op de hervormingen sociaal domein. Hieronder worden de belangrijkste financiële ontwikkelingen uitgelicht.

Zorg en ondersteuning volwassenen
We verwachten de bezuinigingstaakstelling voor het zorg- en ondersteuningsaanbod voor volwassenen te halen. Dat doen we door voort te bouwen op voortzetting van de maatregelen die zijn ingezet in 2024, het uitrollen en opschalen van de hervormingen die zijn uitgewerkt en verdere versterking van het opdrachtgeverschap. Een belangrijke stap is de inkoop aanvullende zorg Wmo, waarmee we per 2027 de Wmo-begeleiding eenvoudig en wijkgericht gaan organiseren, met één aanbieder. Omdat de afschaffing van het abonnementstarief Wmo is vertraagd, kent het Rijk in 2025 incidentele compensatie toe aan gemeenten.

In onze verwachtingen zit nog wel een aantal onzekerheden. Zo is onzeker hoe de bekostiging vanuit het Rijk zich ontwikkelt, hoe de autonome groei eruitziet, hoeveel besparing we kunnen realiseren met de inkoop aanvullende zorg Wmo en wat de effecten van de hervormingen precies zullen zijn. In de begroting is een inschatting gemaakt van de compensatiemiddelen Wmo vergrijzing voor de komende jaren. Aangezien het prognoses zijn, kunnen de daadwerkelijke middelen daarvan afwijken. Daarom blijft het van belang daarop alert te zijn en waar nodig bij te sturen.

Zorg en ondersteuning jeugdigen
Bij de zorg en ondersteuning voor jeugdigen voorzien we een structureel tekort (zie paragraaf 2.3, Knelpunten) dat optreedt ondanks onze hervormingen en de verwachtingen dat het Rijk de financiële en inhoudelijke adviezen van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd opvolgt. De vraag naar jeugdhulp blijft groeien, met name in intensiteit en duur, met oplopende wachttijden en wachtlijsten tot gevolg. We zien dat de financiële kaders structureel te krap zijn, wat wordt bevestigd door de Deskundigencommissie.

Hoewel de voorjaarsnota van het Rijk voor 2026 en 2027 de grootste financiële druk voor gemeenten de eerstkomende jaren wegneemt, zijn zeker niet alle problemen opgelost en resteert er een gat in de

duurzame bekostiging van de jeugdzorg. We gaan ervan uit dat het Rijk zijn financiële en inhoudelijke verplichtingen ook langjarig nakomt, zodat de druk van het tekort op jeugd op onze middelen vermindert. In het hoofdstuk Financiële strategie (paragraaf 4.3) gaan we hier nader op in.

Transitiereserve
In de Programmabegroting 2025 heeft u besloten om een transitiereserve voor de hervormingen in te stellen, met een maximum van 4 miljoen euro. Bij het instellen van de reserve is deze met 2 miljoen euro gevoed. Momenteel worden de voorstellen voor voeding en inzet van de transitiereserve uitgewerkt. Zie voor nadere toelichting de brief over de hervormingen in het sociaal domein, die u parallel aan de voorjaarsnota wordt gestuurd. Bij de tweede bestuursrapportage zullen we de voorstellen aan uw raad voorleggen.

3.2 Asiel en integratie

Op het gebied van asiel en integratie staat het rijksbeleid op gespannen voet met het Utrechtse beleid, en op onderdelen ook met de uitgangspunten van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het kabinet heeft een ingrijpend asielprogramma, dat stevige gevolgen heeft voor de opgaven op het gebied van opvang van ongedocumenteerde mensen, EU-(arbeids)migranten en asielzoekers en op het gebied van inburgering. Omdat veel voornemens van het kabinet niet zijn omgezet in wet- en regelgeving is het onzeker wat de precieze gevolgen van het rijksprogramma zijn.

Hieronder treft u per deelopgave de actuele ontwikkelingen en indien nodig ons voorstel tot bijsturing.

LVV
Per 1 januari 2025 heeft het Rijk de financiering van de Landelijke Vreemdelingenvoorziening (LVV) stopgezet. We vangen in de LVV 245 ongedocumenteerde mensen op en leiden hen naar perspectief. Met het stopzetten van deze voorziening verwachten we dat deze mensen op straat belanden. Dat is voor ons geen optie omdat dit grote gevolgen heeft voor zowel deze mensen als voor de veiligheid in de stad. Ook schatten we in dat de kosten van een toename van de onveiligheid en te laat behandelen van zieke mensen hoger zijn dan de kosten van de opvang.

In afwachting van de huidige juridische procedures, stellen we nu voor om naast de absolute ondergrens (knelpunt 17) ook een bedrag van 0,2 miljoen euro in 2026 en 1,5 miljoen euro structureel vanaf 2027 beschikbaar te stellen. Met deze middelen kunnen we de huidige voorziening in afgeslankte vorm voortzetten.

Opvang asielzoekers
De budgetten van het Rijk voor asiel en migratie worden vanaf 2027 sterk versoberd, met grote gevolgen voor het COA. Het is een risico dat het COA nieuwe of tijdelijke voorzieningen in Utrecht - op dit moment zes, waarvan twee specifiek voor alleenstaande minderjarigen - niet meer kan bekostigen. Daarnaast komen onze lokale beleidsuitgangspunten voor een kwalitatieve, duurzame en kleinschalige opvang, mede op basis van het Plan Einstein concept, onderdruk. We blijven inzetten op een opvang inclusief Plan Einstein. Dit is conform kaders van de raad en past bij Utrecht mensenrechtenstad.

De taakstelling voor huisvesting van statushouders is onverminderd hoog, maar de uitvoering ervan wordt bemoeilijkt door het landelijke verbod op urgentie voor deze doelgroep bij woningtoewijzing. Vanuit de Voorjaarsnota 2023 en het Rijk (via het Faciliteitenbesluit) zijn er middelen beschikbaar voor de extra inzet die dit vraagt.

Afschaffen van de Spreidingswet betekent dat de wettelijke taken van gemeenten om asiellocaties te vinden en beschikbaar te stellen vervallen. Dat geldt ook voor de bijbehorende budgetten. Dat heeft tot gevolg dat we de ambtelijke inzet voor de zoektocht naar nieuwe locaties niet meer kunnen dekken.

Inburgering
Het Rijk komt bestuurlijke afspraken over passende financiering van de Wet inburgering 2021 niet na. Hierover hebben wij met Amsterdam, Rotterdam en Den Haag een brandbrief gestuurd aan de verantwoordelijke bewindspersonen. Het uitvoeringsbudget voor 2025 en 2026 is gebaseerd op de verwachte instroom in 2022. In werkelijkheid is de instroom voor zowel statushouders als gezinsmigranten op dit moment twee keer zo groot. Hier komt bij dat de middelen voor begeleiding naar werk of participatie voor statushouders via de Participatiewet ook ontoereikend zijn.
Voor 2025 en 2026 is er hiermee sprake van een knelpunt (16). Vanwege de grote risico's door onzekerheid vanuit het Rijk trekken we dit uitvoeringsbudget door naar 2027.

Het Rijk voert dit jaar een bekostigingsonderzoek uit naar de kosten voor de uitvoering van de Wet Inburgering 2021. We verwachten dat het Rijk op basis daarvan in 2026 een besluit neemt over structurele bekostiging: ofwel door aanpassing van de middelen of door het aanpassen van de wettelijke taken. Tegelijkertijd nemen we maatregelen om de kosten van onze dienstverlening te verminderen met 0,6 miljoen euro. Tijdige en passende ondersteuning blijft hierbij het uitgangspunt. Hierbij kijken we naar de duur en intensiteit van de begeleiding, meer differentiatie in de dienstverlening afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte én naar wat collectief kan.

(Dakloze) EU – (arbeids)migranten
Onze inzet is erop gericht een kleine, zeer kwetsbare, groep dakloze EU-arbeidsmigranten op te vangen vanuit het borgen van de humanitaire ondergrens op basis van internationale mensenrechten. Hiervoor zijn pilotmiddelen vanuit het Rijk tot en met eind 2025 beschikbaar en heeft uw raad in de Voorjaarsnota 2024 een aanvullend budget beschikbaar gesteld. Zeer recent hebben we vernomen dat het Rijk de middelen hiervoor voortzet, maar onzeker is of we als stad Utrecht extra middelen zullen ontvangen. De invulling door het Rijk wordt later bekend gemaakt.

In 2024 heeft het Rijk de *checklist gelijke behandeling EU-burgers* gepubliceerd. Deze checklist maakt vanuit Europees recht duidelijk, dat een groep EU-arbeidsmigranten onder specifieke voorwaarden recht heeft op de Wmo en daarbinnen een beroep kan doen op de maatschappelijke opvang. Het kabinet ziet dit niet als een taakverzwaring en biedt gemeenten geen compensatie. Voor ons betekent dit dat er onder meer 40 extra opvangplekken nodig zijn voor deze groep. In 2025 kunnen wij dit opvangen binnen de begroting. Doordat wij de checklist nader uitwerken dit jaar hebben we in de Voorjaarsnotabrief 2026 een beter zicht op eventuele knelpunten. In de tussentijd zetten wij onze lobby richting het Rijk voort.

Als uitwerking van het coalitieakkoord werken we aan de uitwerking van een gecoördineerde (preventieve) aanpak voor EU-(arbeids)migranten. Dit is in lijn met motie 416. We stellen voor een coördinator aan te stellen die verantwoordelijk is voor de afstemming tussen de organisatieonderdelen, voor extra inzet (onderzoek, beleidsontwikkeling, opzetten van aanvullende uitvoering / regelingen) en de integrale communicatie naar Raad en College. Bij aanvullende regelingen kan gedacht worden aan vergunningen, handhaving voor woonoplossingen, specifieke mentale hulpverlening en vroegsignalering. We stellen voor hiervoor 150.000 euro beschikbaar te stellen voor 2025 en 400.000 euro voor 2026-2028.

3.3 Investeringen in de groei van de stad

Utrecht is een snelgroeiende stad. Aan het begin van deze eeuw had Utrecht 250.000 inwoners. Inmiddels zijn dat er 375.000. We verwachten dat Utrecht in 2029 het aantal van 400.000 passeert. En ook in het volgende decennium voorzien we verdere groei. De afgelopen jaren stonden in het teken van groei in balans zodat de voorzieningen en dienstverlening meegroeien met het aantal inwoners. Die ambitie staat inmiddels onder druk vanwege een beperkte haalbaarheid van de uitvoering (door gebrek aan mensen en materialen, netcongestie, complexiteit en stapeling van ambities) en vanwege het feit dat we over minder geld beschikken dan eerder voorzien, met name vanwege bezuinigingen en aanpassing van de gemeentefondssystematiek door het Rijk. Hierdoor is de bekostiging vanuit het groeikader niet meer houdbaar**.** Ook de begrote parkeerinkomsten staan onder druk.

Voor nu doen we er alles aan om ervoor te zorgen dat de geplande gebiedsontwikkelingen door blijven gaan, zoals met de Utrechtse Aanpak, oplossingen voor netcongestie en een lobby op de cofinanciering van grote (gebieds)ontwikkelingen. In deze voorjaarsnota stellen we een aantal bijsturingen voor. Die hebben betrekking op achtereenvolgens het groeikader en de parkeerinkomsten, het Meerjarenprogramma Ruimte inclusief de bekostiging van de Merwedelijn en onze aanpak om meer grip te krijgen op de investeringen, in lijn met de motie grip op investeringen. Deze onderwerpen worden hieronder nader toegelicht.

3.3.1 Groeikader en parkeerinkomsten

De ambitie om Utrecht in balans te laten groeien werd de afgelopen jaren voor een belangrijk deel bekostigd uit ons groeikader. Uitgangspunt bij dat groeikader was dat we inkomsten door toename van het aantal inwoners en woningen bestemden voor het opvangen van de gevolgen van de groei van de stad. De verwachte baten door toename van de algemene uitkering en OZB-inkomsten als gevolg van de verwachte groei op basis van de Utrechtse bevolkingsprognose werden jaarlijks bij de voorjaarsnota beschikbaar gesteld voor lasten die samenhangen met deze groei van de stad.

Bij de Voorjaarsnota 2024 constateerden we al dat de manier van ramen geleidelijk steeds meer beslag is gaan leggen op de begrotingsruimte die de gemeente uit het gemeentefonds ontvangt. Daarom is voor de Programmabegroting 2025 een behoedzamere raming gehanteerd. Nu blijkt dat de huidige systematiek van het groeikader inderdaad niet langer houdbaar is.

Het groeikader heeft ons in de afgelopen jaren van snelle groei geholpen om de basiskwaliteit van de stad in stand te houden. Zo groeiden de uitgaven voor bijvoorbeeld beheer en onderhoud van de openbare ruimte en voor de bijzondere bijstand mee met het aantal inwoners. Het investeringspakket groeien in balans met onder andere extra groen en sportvoorzieningen, was mede mogelijk dankzij het investeringsdeel van het groeikader. We zetten daarom het groeikader in aangepaste vorm door. In deze paragraaf leggen we uit waarom het oude groeikader niet langer houdbaar is, welke aanpassingen noodzakelijk zijn en welke effecten dat heeft.

Parkeren op orde

Een andere belangrijke dekkingsbron voor de investeringen ten behoeve van groei in balans zijn de inkomsten uit de parkeerexploitatie. De Jaarstukken 2024 laten een hogere opbrengst van de parkeerexploitatie zien dan begroot, bestaande uit een tegenvaller bij het straatparkeren en een veel hogere meevaller op het parkeren in gemeentelijke garages. Dit voordeel is zoals gebruikelijk toegevoegd aan de reserve parkeren. In 2025 lijken de tegenvallende opbrengsten van het straatparkeren zich voort te zetten. Het beeld is zowel aan de uitgaven- als aan de inkomstenkant nog niet stabiel, mede doordat het parkeersysteem nog niet optimaal werkt. Wij werken aan verbetering van de ramingsfunctie en nemen de bredere parkeeropgave verder onder de loep, zoals toegelicht in

de Raadsbrief Stand van zaken uitvoering Parkeren. In samenhang daarmee zetten wij erop in het verdienpotentieel van de gemeentelijke parkeergarages te verbeteren. Mogelijkheden daartoe zijn onder andere het verbeteren van de bezettingsgraad, uitbreiding van het aantal parkeerproducten, meervoudig gebruik en aanpassing van de tarieven in relatie tot de straattarieven.
Vanwege het belang om in het parkeerdossier de basis op orde te brengen, zetten wij op korte termijn de benodigde acties en maatregelen in gang. Wij stellen voor hiervoor incidenteel 1,5 miljoen euro vrij te maken en toe te voegen aan de reserve parkeerexploitatie. Hiermee willen wij op korte termijn de basisfunctionaliteiten en 'bezoeker betaalt' in het parkeermanagementsysteem functioneel maken en intensief werken aan parkeerbeleid dat duurzaam en uitvoerbaar is. Voor de langere termijn blijft de parkeerexploitatie risicovol en daarom stellen we voor de reserve parkeerexploitatie aan te vullen met 3,5 miljoen euro.

Techniek van het groeikadermechanisme
De groei van de stad brengt met zich mee dat de gemeente voor steeds meer Utrechters diensten verleent en voorzieningen aanbiedt. Om dienstverlening op peil te houden is het nodig dat exploitatiebudgetten meebewegen met het aantal inwoners. Voor de ontwikkeling van nieuwe woningen, buurten en voorzieningen is investeringsbudget nodig. Tegelijkertijd levert de groei van de stad extra inkomsten op, uit het gemeentefonds en uit de OZB.

Verwerking van de kosten van de groei naar de begroting gebeurt volgens het uitgangspunt "groei voor groei". Inkomsten als gevolg van de groei van de stad worden bestemd voor uitgaven vanwege de groei van de stad. Dit uitgangspunt passen we niet alleen toe bij inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling (denk aan grondexploitaties, kostenverhaal en erfpacht), maar ook in het groeikader. Het groeikader is het financiële mechanisme voor raming van inkomsten uit OZB die voortkomen uit groei van de stad, en van extra inkomsten uit de algemene uitkering uit het gemeentefonds, voor zover deze voortkomen uit groei. Ook biedt dit mechanisme een raamwerk voor verdeling van budget over groei-gerelateerde uitgaven (hogere dienstverleningskosten en investeringsuitgaven vanwege het groeiende aantal inwoners) en overige gemeentelijke activiteiten. Op deze manier hebben we de groei financieel ingekaderd om te investeren in groei in balans en om het kwaliteitsniveau van de gemeentelijke dienstverlening op niveau te houden.

De laatste jaren zien we dat de uitkering uit het gemeentefonds fors achterblijft bij de groei van de stad. Dit heeft verscheidene redenen. Naast de algemene afname van het gemeentefonds is een van die redenen dat het gemeentefonds sinds 2024 is gekoppeld aan de Bbp-ontwikkeling. Die wijkt af van de landelijke inwonersontwikkeling. Wanneer het gemeentefonds in omvang toeneemt door de koppeling aan het Bbp, wordt deze toename verdeeld over alle gemeenten in Nederland, niet alleen over gemeenten met een groeiende bevolking. Voor Utrecht is dat relatief ongunstig.
"Bevolkingsgroei", waarop Utrecht goed scoort, is slechts een van de 49 maatstaven in de verdeling van het gemeentefonds. Andere verdeelmaatstaven werken voor Utrecht minder goed uit. Per saldo betekent dit dat de algemene uitkering achterblijft bij de groei van de stad, en dat herijking nodig is van het groeikader-mechanisme. Voortzetting van de huidige systematiek in de gewijzigde omstandigheden rondom het gemeentefonds zou ertoe leiden dat we in 2040 ongeveer een kwart van onze inkomsten inzetten voor het groeikader. Dit brengt de ontwikkeling van de gemeentelijke begroting uit balans.

Wijzigingen in groeikadersystematiek
Voor een mechanisme dat ook financieel toekomstbestendig is, stellen we de volgende aanpassingen voor:

A. Begrenzing van het referentiekader groei
- Taken die autonoom met de ontwikkelingen van de stad groeien, laten we nog steeds budgettair mee-ademen met de groei van stad. Zo voorkomen we uitholling van het kwaliteitsniveau van de dienstverlening.
- Nieuw is dat we de dekking voor het referentiekader we vanaf 2027 koppelen aan een deel (50%) van het accres voor reële groei in het gemeentefonds. Dit betekent dat we de middelen die beschikbaar worden gesteld voor het referentiekader jaarlijks maximeren. Hiermee sluiten we aan bij de nieuwe berekeningssystematiek van het Rijk met betrekking tot het gemeentefonds. De autonome groei van de OZB blijft beschikbaar voor het groeikader.
- We herijken de budgetaanpassing via het referentiekader, zodat het beroep op deze autonome ontwikkelingen in lijn is met de dekking die hiervoor gemiddeld over de jaren verwacht wordt (uiterlijk Voorjaarsnota 2026).

B. Bekostiging van groei-investeringen
- De omvang van het budget voor investeringen die verband houden met de groei van de stad, koppelen we los van het groeikader. Dat betekent dat de groei-investeringen een zelfstandig onderdeel worden van de integrale afweging bij de voorjaarsnota.
- In aanloop naar de volgende raadsperiode werken we een bestendige bekostigingssystematiek uit voor investeringen in nieuwe woningen, buurten en voorzieningen. Deze kan vanaf 2027 en daarna worden toegepast bij de integrale afweging.
- De tot en met 2028 geprogrammeerde groei-investeringen blijven in stand.
- De bijdragen die de gemeente ontvangt uit de door de rijksoverheid aangekondigde ‘Realisatiestimulans woningbouw’ reserveren we binnen de reserve Grondexploitaties tot de raad over de bestendige bekostigingssystematiek heeft besloten.
- Ook voegen we een bedrag van 5,483 miljoen euro toe aan de reserve Grondexploitaties ten behoeve van de transitie naar de nieuwe bestendige bekostigingssystematiek en de urgente opgaven verbonden aan gebiedsontwikkeling.

Impact wijzigingen systematiek groeikader op Voorjaarsnota 2025

Tabel 6: Referentiekader groei

Tabel: Referentiekader groei

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Volumeaccres Gemeentefonds	0	0	0	0	0	0
Groeikader OZB	0	765	765	765	765	765
Subtotaal baten groei	***0***	***765***	***765***	***765***	***765***	***765***

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Referentiekader Voorjaarsnota 2025	1.251	-723	-723	-723	-723	-723
Subtotaal lasten groei	***1.251***	***-723***	***-723***	***-723***	***-723***	***-723***
Totaal referentiekader groei	***1.251***	***42***	***42***	***42***	***42***	***42***

Toelichting tabel:

- Volumeaccres Gemeentefonds: De geprognotiseerde volumegroei van het gemeentefonds (op Bbp gebaseerd volumeaccres) is tot en met 2028 reeds verwerkt in het meerjarenbeeld bij de Voorjaarsnota 2023 en 2024. Vanaf 2029 wordt het volumeaccres gemeentefonds gereserveerd als inkomsten voor het groeikader nieuwe stijl.
- De berekende autonome groei OZB wordt in 2026 ingezet als dekking van het referentiekader.
- Het referentiekader omvat de kosten voor uitvoering van taken die meebewegen met groei (en krimp) van de stad. Voor de begrotingsprogramma's waarvan de omvang meebeweegt met het aantal inwoners betekent dit een aanpassing van de budgetten.
- In de berekening van het groeikader gemeentefonds bij de Voorjaarsnota 2024 is uitgegaan van een groei van het aantal inwoners van 7.325 voor 2025. Hierbij werd rekening gehouden met een geprognotiseerd aantal inwoners per 1-1-2025 van 377.938. De werkelijke stand per 1-1-2025, is met 376.735 inwoners 1.203 lager dan geprognotiseerd. Door deze bijstelling van de aantallen is het noodzakelijk het referentiekader groei 2025 aan te passen. Immers de verwachting is dat we de bij de Voorjaarsnota 2024 geprognotiseerde baten uit het gemeentefonds niet realiseren. Het budget voor het referentiekader wordt daarom voor 2025 eveneens neerwaarts bijgesteld met 1,251 miljoen euro.

Tabel 7: Verdeling referentiekader groei

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Aantrekkelijke groene leefomgeving en erfgoed	-488	516	516	516	516	516
Betrouwbare overheid	-52	52	52	52	52	52
Duurzame bereikbaarheid	-2	2	2	2	2	2
Kansrijk opgroeien	-234	-205	-205	-205	-205	-205
Levendige en gezonde stad	-49	-178	-178	-178	-178	-178
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-33	33	33	33	33	33
Passende ondersteuning en opvang	-281	405	405	405	405	405
Veilige stad	-10	-3	-3	-3	-3	-3
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	-101	101	101	101	101	101
Totaal	**-1.251**	**723**	**723**	**723**	**723**	**723**

A. Investeringsagenda

De inzet van de middelen voor de investeringsagenda Groei worden toegelicht in het Meerjarenprogramma Ruimte (MPR). Bij het raadsbesluit over de RSU 2040 is bepaald dat het meerjarenbeeld van het investeringsdeel van het groeikader wordt betrokken bij afwegingen over de jaarlijkse investeringsopgave. Zoals hiervoor toegelicht stellen wij voor om het volume van het investeringskader los te koppelen van de ontwikkeling van het gemeentefonds. Daarmee ontstaat in principe vanaf 2025 een dekkingstekort in de geprogrammeerde groei-investeringen tot en met 2028. Het is niet mogelijk de programmering op korte termijn aan te passen. Niet alleen omdat dit ten koste zou gaan van groei in balans, maar ook omdat de programmering deel uitmaakt van lopende gebiedsontwikkelingen, zoals in de Merwedekanaalzone. Daarom blijft de dekking van deze investeringen in stand en wordt het financiële nadeel daarvan verwerkt in het financiële beeld, deels gedekt vanuit de verwachte toename van het gemeentefonds vanaf 2026. Voor de begrotingsjaren

vanaf 2027 zal een nieuwe bestendige bekostigingssystematiek uitgewerkt worden voor investeringen in nieuwe woningen, buurten en voorzieningen.

Tabel 8: Investeringen

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029**	Structureel
Investeringsagenda 2025*	-704			-	-	-
Investeringsagenda 2026 -2028	-	-1.938	-4.228	-7.653	-7.653	-7.653
Actualisatie Gemeentefonds 2026	-	*1.749*	*1.966*	*1.514*	*1.419*	*1.419*
Totaal investeringen t.l.v. financieel beeld	**-704**	**-189**	**-2.262**	**-6.139**	**-6.234**	**-6.234**

*Neerwaartse bijstelling i.v.m. aanpassing in groei bevolkingsaantallen Utrecht voor 2025.

** Geen verhoging i.v.m. nieuwe jaarschijf 2029.

3.3.2 Meerjarenprogramma Ruimte (MPR)

In het MPR komen de verschillende ruimtelijke opgaven samen. Per opgave geven we in het MPR aan wat onze ambities en doelstellingen zijn, hoe ver we daarmee zijn en wat onze concrete plannen zijn voor de komende jaren. Zo worden in de opgaven duurzame mobiliteit en groen een aantal knelpunten in de uitvoering van projecten opgelost en nieuwe projecten ingepast. Naast de in de vorige paragraaf beschreven ontwikkelingen van het investeringsdeel van het groeikader en de parkeerinkomsten zijn relevant:

- Inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling
- Verlaging structurele middelen voor investeringsprojecten Duurzame mobiliteit

Het investeringsdeel van het groeikader is nu met name de dekkingsbron voor nieuwe investeringen in maatschappelijke voorzieningen. De laatste jaren zijn er geen nieuwe financiële middelen beschikbaar gesteld voor het investeringsdeel, terwijl de kosten van het bestaande programma voor maatschappelijke voorzieningen toenamen. Dit betekent dat we om de geprogrammeerde maatschappelijke voorzieningen in stand te houden, voorstellen het budget “investeringen randvoorwaardelijk voor woningbouw op de korte termijn” in te zetten. Zoals eerder beschreven, wordt gewerkt aan een nieuwe robuuste systematiek om de uitgaven verbonden aan de groei van de stad (inclusief bijbehorende noodzakelijke investeringen zoals die in de OV-schaalsprong en maatschappelijke voorzieningen) te kunnen betalen.

Wij houden nog geen rekening met extra inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling die nu ingezet kunnen worden voor ruimtelijke investeringen. Wel wordt door de rijksoverheid gewerkt aan de zogeheten realisatiestimulans woningbouw: met de realisatiestimulans ontvangen gemeenten straks een vast bedrag per betaalbare woning op het moment dat de woningen gerealiseerd zijn. De bijdragen die de gemeente hieruit ontvangt, reserveren we binnen de reserve Grondexploitaties tot de raad over de bestendige bekostigingssystematiek heeft besloten.

Vanuit het traject van de hervormingsbezuinigingen is bezuinigd op de investeringsmiddelen voor Duurzame mobiliteit. In dit MPR 2025 bedraagt de structurele bezuiniging jaarlijks 1,76 miljoen euro.

Merwedelijn

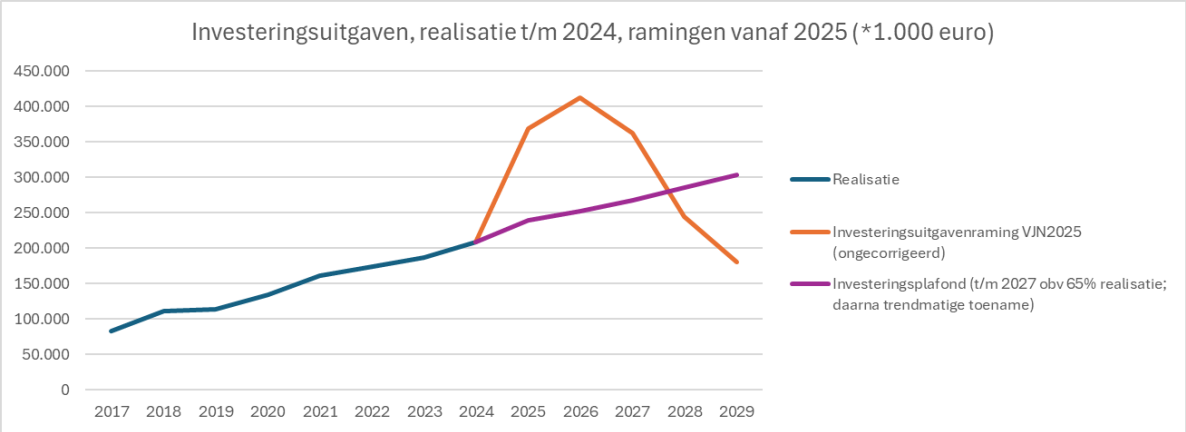
Groot-Merwede en Rijnenburg vormen samen de grootste woningbouwlocatie van Nederland met 75.000 nieuwe woningen. De aanleg van de Merwedelijn is nodig om deze woningbouw te kunnen realiseren. Bij het BO-MIRT in het najaar 2025 worden naar verwachting afspraken gemaakt over een voorkeurs-alternatief voor de Merwedelijn t/m Nieuwegein (onderdeel MIRT-verkenning ov en wonen). Daarvoor is méér budget nodig dan de 1,2 miljard euro die tot nu toe is toegezegd door de rijksoverheid, provincie en gemeenten. Daarvoor doen we een beroep op het Rijk, maar gaan we ook

zelf op zoek naar een verhoging van de gemeentelijke cofinanciering voor de Merwedelijn met 100 miljoen euro (raadsbrief van 12 november 2024), bovenop de eerder toegezegde 200 miljoen euro. Voor onze bijdrage aan de Merwedelijn kunnen we 10 miljoen euro per jaar beschikbaar stellen binnen het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (onderdeel van het MPR). Daarmee kunnen we de eerder toegezegde 200 miljoen euro bekostigen plus een gedeelte van de verhoging met 100 miljoen euro. Welk gedeelte van de 100 miljoen euro hiermee kan worden gedekt, kan nog niet worden bepaald. Dat is afhankelijk van externe factoren (zoals renteontwikkeling) en van afspraken over aanleg, toekomstig eigendom en financieringsconstructies, die nog moeten worden uitgewerkt. Per saldo is er nog geen volledig zekere dekking in beeld voor deze extra 100 miljoen euro. We nemen dit mee bij de uitwerking van een bestendige bekostigingssystematiek voor de groei van de stad.

3.3.3 Grip op investeringen

Utrecht is een gemeente met een grote investeringsambitie. We investeren veel in voorzieningen voor een groeiend aantal inwoners (denk aan onderwijshuisvesting, sport, cultuur, mobiliteitsinfrastructuur en groen). We doen in toenemende mate vervangingsinvesteringen, met name in de naoorlogse uitbreidingswijken. En we staan voor nieuwe investeringsopgaven, zoals klimaatadaptatie, energietransitie en de ov-schaalsprong. De gemeentelijke investeringsprogrammering is opgesteld met een scherp oog voor betaalbaarheid en dekking, onder andere uit de parkeerexploitatie (zie ook paragraaf 3.3.1). We nemen alleen investeringen op in onze meerjaren-investeringsprogramma's als daarvoor voldoende budget beschikbaar is in de meerjarenbegroting, zoals voor rente en afschrijving van de investeringen. Daarmee komen we uit op een investeringsuitgavenraming van gemiddeld 380 miljoen euro per jaar in de periode 2025-2027 en daarna circa 200 miljoen euro per jaar. In de periode 2025-2029 heeft de actuele totale investeringsprogrammering een omvang van circa 1,6 miljard euro. Deze bedragen zijn niet gecorrigeerd voor beperkingen in uitvoerbaarheid.

De omvang van het investeringspakket is zo groot dat dit merkbare gevolgen heeft voor financiële kengetallen van de gemeente. Voor een goede raming van financiële kengetallen is een inschatting nodig van de daadwerkelijke investeringsuitgaven in de komende jaren. Dit vergt een inschatting van de uitvoerbaarheid van investeringen. In de ervaringscijfers zien we dat de gerealiseerde investeringsuitgaven van jaar op jaar gestaag toenemen. In de periode 2017-2024 nam het volume jaarlijks met gemiddeld 18 miljoen euro toe. We gaan ervan uit dat we deze lijn kunnen voorzetten. Deze stijging gebruiken we als uitgangspunt voor de berekening van financiële kengetallen. In vergelijking met de investeringsuitgavenraming voor 2025-2027 komt dit overeen met een realisatiepercentage van 65%. Dit komt overeen met het realisatiepercentage over 2024. In onderstaande grafiek is de realisatie tot en met 2024 weergegeven en vanaf 2025 de ongecorrigeerde actuele totale investeringsvolumes voor de komende jaren en de gecorrigeerde investeringsvolumes die in lijn zijn met de realistische verwachtingen.

Bij grote investeringsportefeuilles is een lagere gemiddelde realisatie dan 100% een bekend fenomeen. Dat geldt ook voor Utrecht. Een realisatiepercentage lager dan 100% wil zeggen dat de gemiddelde doorlooptijd van investeringen langer is dan in de programmering is opgenomen. Aan die langere doorlooptijden liggen veel verschillende redenen ten grondslag. Ze kunnen bijvoorbeeld ontstaan door externe factoren (capaciteitstekorten in de bouwsector), juridische procedures, scope-wijzigingen en beperkt beschikbare capaciteit in de eigen organisatie. Verder kan ook netcongestie leiden tot langere doorlooptijd. Van tevoren is niet goed in te schatten bij welke investeringsprojecten de langere doorlooptijden precies gaan optreden en in hoeverre dat veroorzaakt zal zijn door externe of interne factoren. De correctie voor langere doorlooptijden (passend bij een verwacht realisatiepercentage lager dan 100%) is niet direct reden om minder projecten te programmeren. De programmering van investeringsprojecten baseren we op inhoudelijke doelstellingen zoals vastgelegd in visiedocumenten en beleidsnota's en op de beschikbaarheid van budget in de betreffende begrotingsprogramma's. Pas gedurende het begrotingsjaar blijkt bij welke projecten vertraging optreedt.

Met de realistische verwachtingen voor daadwerkelijke investeringsuitgaven beweegt de solvabiliteitsratio de komende jaren richting de signaalwaarde van 20% (zie onderstaande tabel). De netto schuldquote ligt weliswaar nog niet in de buurt van de grenswaarde voor de meest risicovolle categorie (meer dan 130%), maar de schuldquote neemt in de komende jaren wel fors toe. Daarmee kan financierbaarheid van de investeringsopgave in de volgende raadsperiode een knellende factor gaan worden.

Tabel 9: Prognose solvabiliteitsratio en netto schuldenquote

	2025	2026	2027	2028	2029
Solvabiliteit	23,5%	21,5%	21,4%	20,5%	19,8%
Netto schuldquote	79,2%	92,1%	94,5%	104,3%	106,3%

Toepassing van realistische uitgangspunten voor ontwikkeling van investeringsuitgaven heeft ook gevolgen voor lasten in de programmabegroting. In sommige gevallen leidt vertraging van investeringsprojecten tot een besparing van de kapitaallasten. Vertraging kan ook leiden tot hogere kosten voor beheer en onderhoud of tot andere bijkomende kosten, zoals kosten voor het gebruik van noodlokalen bij vertraging van de bouw van een extra school. Bij de Voorjaarsnota 2024 is al een verlaging van de kapitaallasten ingeboekt in het kader van reëel ramen. Besparingen op kapitaallasten door grip op investeringen en in samenhang daarmee vermindering van planningsoptimisme zijn in deze voorjaarsnota meegenomen in de hervormingsbezuinigingen, oplopend naar 4,1 miljoen euro structureel (zie bijlage 2 - Hervormingen en bezuinigingen: per maatregel toegelicht; Thema 2: Scherper prioriteren in beleid en werk; 11. Algemene middelen en overhead).

Met bovenstaande inschattingen zetten we een stap in de richting van een hard investeringsplafond, om college en raad in staat te stellen om ook in de volgende raadsperiode scherp te sturen op duurzaam gezonde gemeentefinanciën. Implementatie van een hard investeringsplafond betekent dat de gemeentelijke investeringsprogrammering bestuurlijk wordt ingekaderd. Die kaders worden bepaald op basis van economische criteria als betaalbaarheid, financierbaarheid en uitvoerbaarheid en inhoudelijke criteria (gewenste ontwikkeling van onze stad). Binnen die kaders zal integraal moeten worden afgewogen welke (typen) investeringen de hoogste prioriteit verdienen.

3.4 Netcongestie

De belasting van het elektriciteitsnet in Utrecht nadert een kritische grens. Er is tekort aan capaciteit voor stroomtransport op piekmomenten. Daardoor is er al een wachtlijst voor stroomaansluitingen voor grootverbruikers en dreigt er een wachtlijst voor kleinverbruikers. Zonder onmiddellijke aanvullende maatregelen komen veel ontwikkelingen tot stilstand. En daarmee de ontwikkeling van woningen en voorzieningen, de vestiging van bedrijven, verduurzaming. Ook neemt het risico op frequente stroomuitval aanzienlijk toe.

Dit alles kan grote impact hebben op het woon- en werkklimaat, de werkgelegenheid en de leefbaarheid in Utrecht. Daarnaast heeft de dreigende stilstand grote financiële consequenties voor de gemeente. Om verdere netcongestie en verlies aan inkomsten te voorkomen, ontwikkelingen mogelijk te maken en voorbereidingen te treffen voor geval van stroomuitval stellen we een pakket van maatregelen voor. Die maatregelen kosten geld, maar voorkomen hogere kosten of lagere inkomsten. Vanwege de hoge mate van onzekerheid over de verdere ontwikkeling van netcongestie en het verwachte rijksbeleid om dit landelijke probleem aan te pakken, zetten we in deze voorjaarsnota een eerste stap voor de komende twee jaar, waarbij wel structurele verplichtingen worden aangegaan terwijl de financiële dekking incidenteel van aard is. Dit betekent dat er een overwogen risico wordt genomen, dat deels verwerkt is in het weerstandsvermogen. Hieronder worden de voorgestelde maatregelen toegelicht.

- Fysieke maatregelen: maatregelen die nodig zijn om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken en de stroomvraag in de piek op te vangen. Bijvoorbeeld oplossingen die nodig zijn voor de nieuwbouw of renovatie van gemeentelijk vastgoed, voor gebiedsontwikkelingen en de inpassing van elektriciteitshuisjes. De kosten ramen we op 3,1 miljoen euro in 2025 en 4,1 miljoen euro in 2026,
- Doorbraakteam: noodzakelijke onorthodoxe veranderingen mogelijk maken, het organiseren van doorbraakdossiers en escaleren als noodzakelijke maatregelen stagneren. De kosten, vooral onderzoek en personeel, ramen we op 1,5 miljoen euro in 2025 en 1,8 miljoen euro in 2026.
- Voorbereiding op stroomuitval: voorbereiding van de gemeentelijke crisisorganisatie op frequente, langdurige en grootschalige uitval van stroom die kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting. De kosten hiervoor ramen we op 1 miljoen euro in 2025 en 0,8 miljoen euro in 2026.

Een deel van deze kosten wordt gedekt door het inzetten van middelen die in de vorige voorjaarsnota beschikbaar zijn gesteld. Daarnaast is er binnen het programma Klimaatvriendelijke stad incidenteel 1 miljoen euro vrijgemaakt. Ook hevelen we middelen over vanuit het project Overvecht Noord Aardgasvrij. Door een andere aanpak van dit project, wordt het projectbudget van 8,5 miljoen euro voorlopig niet ingezet, waarvan 3,7 miljoen euro aan middelen van de gemeente zelf. Aanvullend maken we voor 2025 en 2026 incidenteel dekking vrij voor respectievelijk 2 en 1,8 miljoen euro. Vanaf 2026 nemen we een risico op, uitgaande van compensatie van de fysieke maatregelen door projectontwikkelaars of Rijk en compensatie van de personele kosten van het doorbraakteam door het Rijk. Onderdeel van dit risico zijn de verplichtingen die we na besluitvorming aangaan voor de fysieke maatregelen voor het gemeentelijke vastgoed. Deze leiden tot structurele (kapitaal) lasten, die na 2026 verder toenemen tot een bedrag van circa 1,6 miljoen euro in 2028.

Onderstaande twee tabellen zetten respectievelijk de kosten van de voorgestelde maatregelen en voorgestelde dekking op een rij.

Tabel 10 kosten van de voorgestelde maatregelen

Bedragen x € 1.000	2025	2026
Kosten van de maatregelen		
Fysieke maatregelen	3.100	4.100
Doorbraakteam	1.500	1.800
Voorbereiding op stroomuitval	1.000	800
Totaal kosten	**5.600**	**6.700**

Tabel 11 voorgestelde dekking

Bedragen x € 1.000	2025	2026
Dekking		
Middelen uit Voorjaarsnota 2024	-750	-750
Budget programma Klimaatvriendelijke stad / Energie	-1.000	
Vrijval warmtenet Overvecht Noord	-1.850	-1.850
Totaal dekking	**-3.600**	**-2.600**
Risico nemen op compensatie door Rijk en of projectontwikkelaars	0	-2.300
Resterende tekort (bijsturing)	**2.000**	**1.800**

4. Financiële strategie

Het financiële vertrekpunt van de voorjaarsnota vraagt om keuzes om het structureel tekort op te lossen. De financiële strategie die we hebben uitgewerkt om weer tot een sluitend financieel beeld te komen, bestaat uit onderstaande onderdelen:

1. Financieel-technisch beleid
2. Hervormingen en bezuinigingen
3. Inschattingen inkomsten Rijk
4. Kasschuif

Tabel 12: Financiële strategie

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Startsaldo Voorjaarsnota 2025	**-19.314**	**-38.682**	**-36.997**	**-35.431**	**-29.806**	**-27.942**
1. Financieel-technisch beleid	5.836	0	0	0	0	0
2. Hervormingen en bezuinigingen	858	3.168	6.629	8.822	9.062	8.820
3. Inschattingen inkomsten Rijk	25.094	31.501	30.952	19.186	19.122	19.122
4. Kasschuif	-12.474	4.013	-584	7.423	1.622	0
Financiële strategie	**19.314**	**38.682**	**36.997**	**35.431**	**29.806**	**27.942**
Eindsaldo Voorjaarsnota 2025	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Het verwachte overschot in 2025 wordt niet direct besteed voor wensen van dit college, maar gebruikt om de meerjarenbegroting op orde te brengen voor de volgende raadsperiode. Dit gebeurt door middel van de zogenaamde kasschuif. De kasschuif verrekent overschotten en tekorten in de afzonderlijke jaren en werkt neutraal over de jaren. Daarom lichten wij de kasschuif hieronder niet verder toe.

4.1 Financieel-technisch beleid

In het financieel-technische beleid kijken we naar financieel technische mogelijkheden, zoals inzet van het eigen vermogen (reserves), om met name het tekort voor de korte termijn op te lossen. Onderstaande tabel geeft een specificatie van de verschillende onderdelen.

Tabel 13: Financieel-technisch beleid

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Beschikbare ruimte weerstandsvermogen	2.600	0	0	0	0	0
Vrijval reserves (4 jaar geen mutatie)	204	0	0	0	0	0
Reserve bouwleges > maximum: vrijval surplus	2.572	0	0	0	0	0
Overige vrijval reserves	460	0	0	0	0	0
Totaal Financieel-technisch beleid	**5.836**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

4.1.1 Beschikbare ruimte weerstandsvermogen

Uit de actualisatie van het weerstandsvermogen voor de jaarrekening 2024 blijkt de beschikbare weerstandscapaciteit 2,6 miljoen euro boven de benodigde weerstandscapaciteit te liggen. Uitgaande van de norm van minimaal 1,0 is er ruimte om de beschikbare weerstandscapaciteit te verlagen. Voorgesteld wordt om het surplus in te zetten voor incidentele dekking van de opgaven in de stad. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de wens van de raad (motie 415).

4.1.2 Vrijval reserves

Op basis van de nota reserves vallen middelen uit bestemmingsreserves automatisch vrij als een bestemmingsreserve gedurende vier opeenvolgende jaren niet is gebruikt. Om deze reden kunnen de volgende reserves vrijvallen: reserve energiemaatregelen Utrechtse Scholen (185.000 euro) en de reserve geactiveerde investeringen vastgoed (19.000 euro). Daarnaast valt een bedrag van 2,572 miljoen euro vrij uit de egalisatiereserve bouwleges, aangezien deze boven het gestelde maximum uitkomt. Tot slot is de bestemming komen te vervallen van het revolverende fonds woningrenovatie en van het revolverende fonds jongerenschulden, waardoor een bedrag van in totaal 460.000 euro vrijvalt.

4.2 Hervormingen en bezuinigingen

In de Voorjaarsnota 2024 is besloten hervormingsbezuinigingen uit te werken met een ingroeipad van 20 miljoen euro in 2026 tot en met tenminste 25 miljoen euro structureel vanaf 2029. Bij de hervormingsbezuinigingen gaat het om bezuinigingen die tijd kosten om door te voeren en hervormingen van de gemeentelijke organisatie: wat kan minder en beter?
Van dit pakket aan hervormingsbezuinigingen van in totaal circa 25 miljoen euro kan worden gesteld dat het grotendeels voldoet aan de gekozen uitgangspunten die we hebben toegelicht in de raadsbrief over de hervormingsbezuinigingen:

- Zo min mogelijk impact op de stad
- Uitvoering zoveel mogelijk ontzien
- Prioriteren van werk
- Vitale organisatie bewaken
- Hervormen vóór bezuinigen

Naast de hervormingsbezuinigingen wordt nog eens 8,8 miljoen euro aan aanvullende bezuinigingsmaatregelen voorgesteld. Dit betreffen echte bezuinigingen waar de stad ook wat van gaat merken en die ook de uitvoering raken, zoals het sluiten van het klantcontactcentrum op woensdag- en vrijdagmiddag en het verminderen van het toekomstig budget Anders Reizen. Deze voorstellen doorkruisen grotendeels de uitgangspunten, maar vinden wij toch noodzakelijk om de financiën op orde te krijgen.
Onderstaande tabel laat zien hoe deze twee pakketten op totaalniveau optellen.

Tabel 14: hervormingen en bezuinigingen

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Hervormingen	505	14.333	21.470	24.492	25.492	24.992
Aanvullende bezuinigingen	353	8.836	8.159	8.330	8.570	8.828
Subtotaal	*858*	*23.168*	*29.629*	*32.822*	*34.062*	*33.820*
AF: Verwerkt in begroting 2025		-20.000	-23.000	-24.000	-25.000	-25.000
Totaal extra VJN 2025	**858**	**3.168**	**6.629**	**8.822**	**9.062**	**8.820**

Deze twee pakketten zijn verdeeld over de afgesproken hoofdrichtingen en thema's. In de Programmabegroting 2025 hebben we u een tussenstand gegeven. We hebben daarbij kansrijke hervormingsthema's genoemd met een financiële bandbreedte, die in onderstaande tabel zijn weergegeven. Daarin is aangegeven welke voorstellen per thema worden gedaan. Daarbij moet worden opgemerkt dat er overlap tussen de thema's is. Sommige voorstellen gaan bijvoorbeeld zowel over efficiëntie als over prioriteren van beleid en werk.

Tabel 15: totaal hervormings- en bezuinigingsvoorstellen per thema

Totaal voorstellen (x € 1.000)	Begroting 2025	Netto besparing hervormingen (structureel)	Netto-besparing aanvullende bezuinigingen (structureel)
Hoofdrichting 1 - Aanpassen ambtelijke organisatie	**9.600 - 14.400**	**22.870**	**4.280**
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken		8.829	
Thema 1b: Verlagen kwaliteit interne dienstverlening		2.458	
Thema 2: Scherper prioriteren van beleid en werk		8.092	4.280
Thema 3: Centraliseren van o.a. bedrijfsvoeringsfuncties		2.111	
Thema 4: Organiseren gemeentelijke dienstverlening en wijkgericht werken		1.380	
Hoofdrichting 2 - Minder ambitie en kwaliteit	**400 - 600**	**52**	**336**
Thema 5: Versoberen vastgoed van onszelf en maatschappelijke partners		52	103
Thema 6: Verlagen bijdragen aan verbonden partijen en subsidies			233
Hoofdrichting 3 - Verdienvermogen benutten	**2.800 - 4.200**	**2.071**	**4.212**
Thema 7: Verdienvermogen benutten		2.071	4.212
PM	**7.200 - 10.800**		
Totaal	**20.000 - 30.000**	**24.992**	**8.828**

Thema 1: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken

De gemeentelijke organisatie is de afgelopen jaren in omvang toegenomen om de groei van de stad en de groei van de gemeentelijke taken te kunnen faciliteren. Bij de hervormingsbezuinigingen zetten we in op een andere manier van werken en slimmer organiseren. Daarmee willen we een organisatie blijven die betrouwbaar, open, wendbaar en scherp is. Dat doen wij door processen te standaardiseren en te vereenvoudigen. Maar ook door, waar dat kan, scherpe keuzes te maken over de inzet van capaciteit, efficiënter te werken en taken te herverdelen. Daarnaast versoberen we de interne dienstverlening die de bedrijfsvoering levert aan de organisatie. Dit zal tot gevolg hebben dat onze overhead, die nu al in vergelijking met andere gemeenten relatief klein is, nog kleiner wordt. Dit is tevens ook de ondergrens voor een vitale organisatie. Hierop meer bezuinigen dan nu wordt gedaan vinden we daarom onverantwoord. Structureel wordt voorgesteld 11,3 miljoen euro aan efficiëntie- en interne dienstverleningsvoorstellen door te voeren. Daarnaast blijven we natuurlijk continu aandacht houden voor efficiënt en zakelijk werken en het verder beperken van de groei van de organisatie, verlagen van inhuur en het verminderen van het doen van externe onderzoeken.

Thema 2: Scherper prioriteren in beleid en werk

We hebben duidelijke keuzes gemaakt wat prioriteit heeft en wat getemporiseerd of gestopt moet worden. We kijken daarbij ook kritisch naar bestaande en nieuwe werkzaamheden en beleid. Daarmee willen we 12,3 miljoen euro besparen. Daarbij focussen we onze keuzes waar kan op

effectiviteit. Het prioriteren van werk vraagt ook iets van ons en van uw raad nu en in de toekomst: iets erbij is iets eraf. Prioriteren van beleid en werk raakt ook de uitvoering en soms de dienstverlening aan de stad. Als we ruimer in ons financiële jasje hadden gezeten hadden we de stad uiteraard willen ontzien, maar we hebben nu naast een aantal hervormingen ook een aantal aanvullende bezuinigingen moeten opvoeren onder dit thema.

Thema 3: Centraliseren van o.a. bedrijfsvoeringsfuncties

We willen bedrijfsvoeringsfuncties centraliseren om daarmee niet alleen 2 miljoen euro te besparen maar ook beter te kunnen sturen op prioriteiten en gebruik te kunnen maken van schaalvoordelen en zo tevens de kwaliteit van de interne dienstverlening te kunnen verhogen. Het betreft hier in beginsel de functies IPM, Business Control en onderzoek.

Thema 4: Organiseren gemeentelijke dienstverlening en wijkgericht werken

Voor wat betreft “werkzaamheden overlaten aan de stad” staat hieronder een aparte tekst opgenomen. Daarnaast stellen we een bezuiniging voor door het differentiëren van de dienstverlening van wijkbureaus en slim ruimtegebruik van panden in de stad.

Thema 5: Versoberen van vastgoed van onszelf en maatschappelijke partners

We hebben een klein aantal voorstellen om vastgoed te versoberen. We stellen voor het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone uit te stellen en te versoberen. En bij maatschappelijke vastgoedprojecten zullen we alleen aanvullende ambities meenemen als vóór de start van een project duidelijk is dat er extra geld voor ambities beschikbaar is. Hiermee voorkomen we dat er onnodig capaciteit wordt ingezet.

Thema 6: Verlagen bijdragen aan verbonden partijen en subsidies

Naast onze eigen organisatie hebben we onderzocht of het mogelijk en haalbaar is om de verbonden partijen efficiënter te organiseren en zo de bijdrage van de gemeente te verlagen. Op dit moment is het niet gelukt overeenstemming binnen de regio of samenwerkingsverbanden te vinden op het korten van de verbonden partijen. Veelal omdat er ook al rijkskortingen neerdalen in deze organisaties (voor GGD en VRU). Wel is afgesproken met de regiopartners het overleg over verlaging van de bijdragen te blijven voeren of kostenstijgingen af te wenden.

Bij de Voorjaarsnota 2024 is al een forse korting gedaan op diverse subsidies. Omdat we de stad zo veel mogelijk willen ontzien hebben we nauwelijks voorstellen om te bezuinigen op subsidies. Dit betreffen ‘aanvullende bezuinigingen’.

Thema 7: Verdienvermogen benutten

In de Voorjaarsnota 2024 hebben we afgesproken in het kader van de hervormingsbezuinigingen ook aandacht te besteden aan opbrengstverhogingen. We hebben hierbij niet gekeken naar directe lastenverzwaring voor inwoners, maar stellen wel bezuinigingen (of eigenlijk inkomstenverhogingen) voor ten aanzien van: a) private financiering van de cultuursector, b) de expertise uitbreiden om externe subsidies aan te trekken c) commerciële verhuur van ons eigen vastgoed en d) de inkomsten verpakkingsafvalheffing (SUP) uit de egalisatiereserve afvalstoffenheffing. Ook gaan we het budget aantrekkelijke stad en toeristenbelasting ontkoppelen waardoor er meer ruimte ontstaat in de begroting.

Impact organisatie
Na een aanzienlijke krimp van de organisatie door bezuinigingen in de periode 2010 t/m 2015 is de omvang van de organisatie afgelopen jaren bewust toegenomen om de groei van de stad en de groei van de (verplichte) gemeentelijke taken te kunnen faciliteren. Deze groei vlakt af. Ondanks de groei zitten we op dit moment met 14,6 fte per 1.000 inwoners onder het gemiddelde van de G4-gemeenten van 18,6 fte per 1.000 inwoners. Het verwachte gevolg van de hervormingsbezuinigingen is dat de organisatie op een aantal plekken weer zal krimpen. Qua formatiereductie op concernniveau gaat het structureel om ongeveer 140 fte vanaf 2029. We willen de personele bezuinigingen zoveel mogelijk opvangen door het verminderen van externe inhuur, in combinatie met natuurlijk verloop (o.a. pensionering) en het niet voorzetten van tijdelijke contracten. Naar verwachting gaat dit om 80 fte van de 140 fte.

Omdat we een organisatie zijn in een groeiende stad en met een toenemend aantal taken, hebben we op dit moment ook overal in de organisatie mensen nodig. Daarbij hebben we te maken met moeilijk vervulbare vacatures als gevolg van een krappe arbeidsmarkt. In het eerste kwartaal van 2025 ging het om ongeveer 250 vacatures, waarvan ongeveer de helft schaars. Dit betekent dat er hoe dan ook extra moeite nodig is om geschikte kandidaten te vinden die reageren. In april stonden ruim 150 vacatures nog steeds open.

We kunnen niet voorkomen dat er consequenties zijn voor medewerkers met een vast contract. Voor hen volgt een zorgvuldig herplaatsingsproces, waarin we ons inspannen om medewerkers van werk naar werk te begeleiden, in afstemming met de medezeggenschap. Daarbij zetten we ons in om zo veel mogelijk medewerkers binnen de gemeente te herplaatsen naar plekken waar medewerkers nodig zijn. Onze huidige inschatting is dat de bezuinigingen circa 60 fte met een vast contract gaan raken. We hebben een reserve ingesteld voor het opvangen van de personele frictiekosten, onder meer bedoeld om boventallige mensen van werk naar werk te begeleiden en eventuele loonkosten in die periode te betalen. De verwachting is dat deze reserve voldoende is om de personele frictiekosten van de bezuinigingen Voorjaarsnota 2024 en de hervormingsbezuinigingen (Voorjaarnota 2025) op te vangen.

Werkzaamheden overlaten aan de stad
Zoals aangekondigd in de Voorjaarsnota 2024 hebben we onderzocht of het overlaten van werkzaamheden aan inwoners en ondernemers kan leiden tot een bezuiniging, naast dat inwoners daarmee meer verantwoordelijkheid krijgen over hun eigen leven en omgeving. We hebben veel gesprekken gevoerd in de stad, met o.a. vrijwilligersorganisaties, bewonersinitiatieven, maatschappelijke organisaties en ondernemers, zoals in motie 196/2024 ‘Gebruik de kracht van de samenleving’ wordt gevraagd. Telkens is de vraag gesteld welke taken, werkzaamheden of inkoop van de gemeente goedkoper zou kunnen worden uitgevoerd als de stad het overneemt of anders invult en wat dat vervolgens vraagt van de gemeente.

De conclusie uit die gesprekken is dat het niet werkt als de gemeente aan deze partijen vraagt om een bezuiniging te realiseren of taken over te nemen, maar dat er wel kansen liggen in een andere manier van samenwerken tussen gemeente, markt en inwoners. Utrechters (inwoners en maatschappelijke en commerciële organisaties) geven aan dat zij meer willen en kunnen doen, maar dat dat ook andere samenwerkingsvormen en een andere rol van de gemeente vraagt. Het beleid van Samen stad maken, Geen Utrecht zonder U, geeft daar met de leidende principes voor houding en gedrag en met het kompas voor zeggenschap al de richting voor en stuurt op meer eigenaarschap voor Utrechters. Naast de samenwerkingsvormen waarin de gemeente eigenaar blijft, willen we extra inzetten op de vormen waar de Utrechter eigenaar is (overheidsparticipatie) of waar er gezamenlijk eigenaarschap mogelijk is (samen aan zet). Uit de gesprekken komt naar voren dat dit voor de gemeente betekent

dat we vooral richting geven en ruimte bieden met kaders op hoofdlijnen en dat we meer durven los te laten, ondernemerschap stimuleren, sturen op een gelijkwaardig speelveld en inzetten op mensgerichte duurzame relaties.

Op dit moment levert dat geen bezuinigingsvoorstel op. Maar als wij als gemeente in sommige gevallen een stap terug doen en inwoners en organisaties meer ruimte geven, kan dit mogelijk wel leiden tot minder proceskosten voor de gemeente en meer subsidies en bijdragen van derden in de toekomst. De komende periode willen we inzetten op meer samenwerking met fondsen en bedrijven (o.a. voor matchfunding en social return), en onderzoeken we kansen voor meer eigenaarschap voor Utrechters in concrete projecten, zoals “Samen voor Overvecht” en ”Windmolens Lage weide”.

Peilen
Bij bezuinigingsvoorstellen die de dienstverlening aan de stad raken hebben we het Utrechtse Kompas voor zeggenschap gehanteerd om Utrechters te betrekken. Naast bovenstaand onderzoek hebben we daarom voor het opstellen van een aantal voorstellen gepeild bij partners in de stad. Dit is gebeurd voor het voorstel voor slimmer en efficiënter ruimtegebruik van gemeentelijk vastgoed en commerciële verhuur. Een aantal ideeën voor besparingen bij veiligheid hebben we voorgelegd aan OM en Politie.

In bijlage 1 staan alle maatregelen uitgesplitst voor wat betreft hervormingsbezuinigingen en aanvullende bezuinigingen.
In bijlage 2 staan de maatregelen toegelicht en zijn ze uitgesplitst naar begrotingsprogramma.
In bijlage 3 staan de afgevallen maatregelen.
In bijlage 4 staat de eerste monitor van de bezuinigingen over het jaar 2024, waarover we u in de raadsbrief hebben geïnformeerd. In 2024 was een beperkt aantal bezuinigingsmaatregelen en opbrengstverhogingen van kracht, waardoor de omvang van deze monitor beperkt is. De volgende monitor zal een grotere omvang hebben in aansluiting op de raadsbrief.

4.3 Inschattingen inkomsten Rijk

De afgelopen periode stond in het teken van grote onzekerheid over de inkomsten uit het gemeentefonds. De meest omvangrijke onzekerheid is het herstel van de korting op het gemeentefonds vanaf 2026 (landelijk 2,3 miljard euro), het zogenoemde ravijn. We willen een reële compensatie voor de uitvoering van onze gemeentelijke (medebewinds-) taken. Voor nieuwe taken als de Omgevingswet, voor de huidige taken zoals inburgering, de landelijke vreemdelingenvoorziening, de vervanging van oude infrastructuur, uitvoering van de Jeugdwet en voor het realiseren van de opgaven voor woningbouw, netcongestie en klimaat. In deze voorjaarsnota wordt een aantal inschattingen gemaakt van aanvullende middelen van het Rijk (tabel 16). Hieronder lichten we de gemaakte inschattingen nader toe.

Tabel 16: Inschattingen inkomsten Rijk

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
1. Inschatting inkomsten Jeugd	20.516	16.885	15.936	7.686	7.722	7.722
2. Demping terugval Gemeentefonds	0	8.900	9.300	9.000	8.900	8.900
3. Specifieke uitkering woonplaatsbeginsel jeugd	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
4. Landelijke Vreemdelingen Voorziening	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300
5. Aanvullende rijksmiddelen inburgering	2.078	3.216	3.216	-	-	-
Totaal inschattingen inkomsten Rijk	**25.094**	**31.501**	**30.952**	**19.186**	**19.122**	**19.122**

Bij de inschatting van de inkomsten van het Rijk is rekening gehouden met de in de recent verschenen Voorjaarsnota 2025 van het Rijk aangekondigde extra middelen voor Jeugd en de demping van de terugval van het gemeentefonds. Voor deze inschattingen in tabel 16 is daarmee niet zozeer de vraag of er aanvullende middelen komen, maar wat het precieze bedrag zal zijn. De vertaling van deze extra middelen in de meicirculaire wordt verwerkt in de Programmabegroting 2026.

1. Inschatting inkomsten Jeugd
Toereikende compensatie voor de medebewindstaken voor de jeugdzorg is lange tijd onderwerp van overleg met het Rijk. Een commissie van Wijzen heeft in 2021 naar aanleiding van een gerechtelijke uitspraak richting gegeven aan de oplossing van problematiek: extra middelen en het uitvoeren van een hervormingsagenda. De gezamenlijk met het Rijk opgestelde hervormingsagenda jeugd is in 2023 vastgesteld, met een inspanningsverplichting voor Rijk en gemeenten om de kosten van de jeugdzorg te beperken.

Begin 2025 heeft de deskundigencommissie Van Ark een rapport opgesteld over de ontwikkeling van de kosten voor jeugdzorg, de hervormingsagenda en met adviezen over verbetering van het stelsel. Onderdeel van deze adviezen is een financiële compensatie voor gemeenten vanaf 2023 voor de groei van het zorggebruik en een automatische indexatie van de budgetten op basis van de in de zorg gebruikelijke OVA/PPC (in plaats van het Bbp-prijs). Dit rapport was onderwerp van gesprek bij het Overhedenoverleg. Hierbij is nauw opgetrokken met de G4 en de VNG. In de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk zijn aanvullende middelen aangekondigd. Dit betreft:

- Het structureel doortrekken van de compensatie van 50% van het over 2024 vastgestelde landelijke tekort (circa 7,7 miljoen euro structureel vanaf 2025).
- Een verzachting van de besparingen die op basis van de reeks van de Commissie van Wijzen, als onderdeel van de bestuurlijke afspraken over de Hervormingsagenda Jeugd, waren ingeboekt voor 2026 en 2027 van 9,2 respectievelijk 8,3 miljoen euro. Deze verzachting stopt per 2028. Het kabinet gaat ervan uit dat de maatregelen uit de Hervormingsagenda dan het beoogde effect hebben. Die aanname wijkt af van de Commissie Van Ark, die stelt dat per 2028 vooralsnog een PM taakstelling moet worden opgenomen tot het moment dat deze beter is onderbouwd. Hierin hebben Rijk en gemeenten een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

In de voorjaarsnota van het Rijk is nog geen sprake van compensatie met terugwerkende kracht van de (helft van de) tekorten over 2023 en 2024. Het kabinet heeft toegezegd aan de VNG om de komende maanden naar ruimte te zoeken om gemeenten alsnog daarvoor te compenseren. In deze voorjaarsnota hebben wij een inschatting gemaakt van een nabetaling hiervoor van circa 12,8 miljoen euro in 2025.

Per saldo komen er tot en met 2027 aanvullende middelen beschikbaar voor gemeenten, waarmee een aanzienlijk deel van het rapport van de Commissie Van Ark financieel wordt opgevolgd, en voor de korte termijn recht wordt gedaan aan het principe dat medebewindstaken worden vergoed. Hoe het Rijk de komende tijd uitvoering geeft aan de inhoudelijke aanbevelingen van de Commissie van Ark wordt niet duidelijk in de voorjaarsnota. Daarmee lopen gemeenten het risico dat de compensatie op de korte termijn de lasten dekt, maar investeringen in grondoorzaken op de lange termijn uitblijven. Daarmee wordt het structurele probleem van de almaar groeiende vraag naar jeugdzorg (nog) niet opgelost. Het in voorliggende voorjaarsnota opgevoerde knelpunt jeugd (7) is gebaseerd op de verwachting dat het Rijk van kaft tot kaft uitvoering geeft aan het rapport van de commissie van Ark (dus inclusief minder vrijblijvende aanpak van grondoorzaken). We gaan ervan uit dat het Rijk de gemaakte afspraken nakomt; als dit niet het geval is dan ontstaat er een nieuwe situatie. Hier past ook bij dat de VNG de Staat in gebreke zal stellen als niet aan de wettelijke verplichting op basis van de

Gemeentewet wordt voldaan om gemeenten te compenseren voor de uitgaven die zijn gedaan voor de jeugdzorg in de jaren 2023 en 2024.

2. Demping terugval gemeentefonds
Het Rijk heeft in de voorjaarsnota een compensatie (circa 9 miljoen euro structureel vanaf 2026) aangekondigd voor de effecten van de introductie van de invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek. Dit betreft slechts een gedeeltelijke compensatie, maar het is een stap in de goede richting.

3. Risico-inschatting SPUK woonplaatsbeginsel
Jeugdzorg wordt niet altijd geleverd door de gemeente waar een jeugdige staat ingeschreven. De gemeente waar de jeugdige staat ingeschreven is wel verantwoordelijk voor deze zorg en bijbehorende kosten. Ook Utrecht levert zorg aan jeugdigen die niet in Utrecht wonen. Met de specifieke uitkering woonplaatsbeginsel wordt de gemeente Utrecht voor deze kosten gecompenseerd. De afgelopen drie jaar hebben wij hiervoor middelen ontvangen van circa 2 miljoen euro per jaar. Wij verwachten dat we ook in de komende jaren middelen zullen ontvangen en daarom nemen we een voorschot op de nog te ontvangen compensatie uit deze regeling.

4. Landelijke vreemdelingen voorziening en 5. Inburgering
Wij gaan er vanuit dat het Rijk zich houdt aan de beginselen van goed bestuur en de afspraken uit de financiële verhoudingswet. In onze risico-inschatting gaan wij er vanuit dat het Rijk de gemeenten compenseert voor de uitvoering van de medebewindstaak voor de opvang van ongedocumenteerden en inburgering.

Bijlagen

Bijlage 1 | Hervormingen en bezuinigingen: totaallijst

Tabel 17: totaallijst hervormingen en bezuinigingen

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Struct.	Hervorming/ bezuiniging
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken	**-731**	**5.244**	**8.215**	**8.515**	**8.829**	**8.829**	Hervorming
Thema 1b: Verlagen kwaliteit interne dienstverlening	**0**	**1.665**	**2.458**	**2.458**	**2.458**	**2.458**	Hervorming
Thema 2: Scherper prioriteren van beleid en werk	**2.453**	**10.322**	**11.872**	**12.372**	**12.872**	**12.372**	
Afschaffen verhuisadviseur, afschaffen huurdersparticipatie	0	84	84	84	84	84	Bezuiniging
Afschalen arbeidsmarktaanpak energietransitie	0	93	93	93	93	93	Bezuiniging
Afschalen budget evaluatie taxibeleid	0	31	31	31	31	31	Bezuiniging
Afschalen circulaire bedrijvigheid en ondernemerschap	0	47	47	47	47	47	Bezuiniging
Basisniveau contractbeheer Grondzaken, Investeren & Exploiteren	0	53	53	53	53	53	Hervorming
Bedrijven worden niet meer gestimuleerd om meer te doen dan wettelijk verplicht voor energietransitie	120	124	124	124	124	124	Bezuiniging
Beëindigen programmakosten touringcars	0	41	41	41	41	41	Hervorming
Beleid Energietransitie	0	562	562	562	562	562	Bezuiniging
Beleidscapaciteit verminderen VTH	113	117	117	117	117	117	Hervorming
Beperken regie op de ondergrond	50	103	103	103	103	103	Hervorming
Bezuiniging gezondheidsadvies en –beleid, gezondheidsonderzoek en efficiency	0	490	518	518	518	518	Hervorming
Bezuiniging innovatie Fiets	0	26	26	26	26	26	Hervorming
Geen advisering meer voor bodemenergie t.b.v. warmtetransitie	0	106	154	154	154	154	Bezuiniging
Herprioriteren, schrappen én gefaseerd uitvoeren van beleidsambities Werk & Inkomen	0	220	220	220	220	220	Hervorming
Herprioritering strategische capaciteit	0	139	139	139	139	139	Hervorming
Inzet niet-focusgebieden stopzetten Energie	0	52	52	52	52	52	Bezuiniging
Korten op investeringsbudget Publieksdienstverlening	0	51	51	51	51	51	Hervorming
Middelen MPB (Meerjarenprogramma bereikbaarheid) structureel met 1 miljoen verlagen	0	1.029	1.029	1.029	1.029	1.029	Hervorming
Minder investeren in fietsbewegwijzering (temporiseren)	0	0	257	257	257	0	Bezuiniging
Minder inzet op beleidsadvisering mobiliteit	0	0	191	191	191	191	Hervorming
Minder speelruimte-scans Gezond Gedrag in de Openbare Ruimte (GGiOR)	0	12	12	12	12	12	Hervorming
Niet verhogen bijdragen multimodaal verkeersmanagement	0	267	267	267	267	267	Bezuiniging
Planningsoptimisme / onder-uitputting gemeentebreed (investeringen en lopende budgetten)	2.170	2.768	3.568	4.068	4.568	4.068	Hervorming
Prioriteren planvorming gebiedsontwikkeling	0	1.064	1.064	1.064	1.064	1.064	Bezuiniging
Registratie Niet Ingezeten kostendekkend uitvoeren	0	89	89	89	89	89	Hervorming
Sluiten KCC (Klant contact center) op woensdag- en vrijdagmiddag	0	479	545	545	545	545	Bezuiniging
Stoppen herbestemmingsprofiel religieus erfgoed	0	35	35	35	35	35	Bezuiniging
Stoppen met projectspecifieke beoordeling van verkeersplannen voor kleine projecten met weinig verkeershinder	0	103	103	103	103	103	Bezuiniging
Stoppen strategische onderzoeksadvisering publiek domein	0	118	118	118	118	118	Hervorming
Sturing in balans: van ontwikkel- naar realisatiekracht Maatschappelijke Ontwikkeling	0	585	700	700	700	700	Hervorming
Taken Data op Orde bij energietransitie	0	103	103	103	103	103	Hervorming
Temporiseren voorbereiding Dom-tot-dam inclusief Demkabrug (Brug over Amsterdam-Rijnkanaal)	0	213	257	257	257	0	Bezuiniging
Verlagen re-integratiebudget	0	515	515	515	515	515	Hervorming
Verminderen toekomstig budget Anders Reizen - programma mobiliteitsmanagement	0	0	0	0	0	514	Bezuiniging

Verminderen uitvoeringscapaciteit Utrecht zijn we Samen 2.0	0	131	131	131	131	131	Bezuiniging
Versoberen interne en externe dienstverlening primair proces Erfgoed	0	120	120	120	120	120	Bezuiniging
Weesfietsen	0	331	331	331	331	331	Bezuiniging
Verminderen kennis- en collectiebeheer	0	24	24	24	24	24	Bezuiniging
Thema 3: Centraliseren van o.a. bedrijfsvoeringsfuncties	**-1.025**	**-539**	**452**	**2.111**	**2.111**	**2.111**	Hervorming
Thema 4: Organiseren gemeentelijke dienstverlening en wijkgericht werken	**0**	**572**	**1.247**	**1.247**	**1.380**	**1.380**	
Differentiëren dienstverlening wijkbureaus	0	309	309	309	309	309	Hervorming
Slim ruimtegebruik van panden in de stad (onderdeel van dienstverleningsconcept)	0	263	938	938	1.071	1.071	Hervorming
Thema 5: Versoberen vastgoed van onszelf en maatschappelijke partners	**0**	**257**	**206**	**154**	**154**	**154**	
Betaalbaarheid maatschappelijke voorzieningen	0	52	52	52	52	52	Hervorming
Versoberen wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	0	205	154	103	103	103	Bezuiniging
Thema 6: Verlagen bijdragen aan verbonden partijen en subsidies	**85**	**1.433**	**233**	**233**	**233**	**233**	
Hervormen ecosysteem start- & scale-ups en incubators	35	103	103	103	103	103	Bezuiniging
Stoppen subsidie aan Stichting USP (Utrecht Science Park)	50	51	51	51	51	51	Bezuiniging
Verlagen bijdragen aan subsidie politiekeurmerk Veilig Wonen	0	79	79	79	79	79	Bezuiniging
Veiligheidsregio Utrecht: overschot 2024 inzetten ter dekking van knelpunt VRU	0	1.200	0	0	0	0	Bezuiniging
Thema 7: Verdienvermogen benutten	**76**	**4.214**	**4.946**	**5.732**	**6.025**	**6.283**	
Commerciële verhuur	-10	470	970	1.470	1.500	1.500	Hervorming
Expertise inzetten voor subsidies VGU en Stadsbedrijven	-100	70	93	116	139	139	Hervorming
Plankosten Merwedelijn dekken uit spaarbedragen OV-schaalsprong	0	257	257	257	257	257	Hervorming
Private financiering Culturele zaken	38	85	136	175	175	175	Hervorming
Verpakkingsafvalheffing	0	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	Bezuiniging
Ontkoppeling budget aantrekkelijke stad en toeristenbelasting	148	332	491	714	954	1.212	Bezuiniging
Eindtotaal	**858**	**23.168**	**29.629**	**32.822**	**34.062**	**33.820**	

Bijlage 2 | Hervormingen en bezuinigingen: per maatregel toegelicht

Thema 1: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken

Tabel 18: totaal maatregelen efficiency per begrotingsprogramma

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 1a: Efficiënter, zakelijker en klantgerichter werken	**-731**	**5.244**	**8.215**	**8.515**	**8.829**	**8.829**
01. Betrouwbare overheid	-100	497	550	550	550	550
02. Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-	385	385	385	385	385
03. Klimaatvriendelijke stad	-	31	31	31	31	31
05. Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	-188	-22	903	1.080	1.080	1.080
06. Veilige stad	-	230	363	363	364	364
08. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	-	1.139	1.139	1.139	1.139	1.139
10. Levendige en gezonde stad	-	-	-	-	313	313
11. Algemene middelen en overhead	-228	2.642	3.655	3.778	3.778	3.778
Meerdere programma's	-215	342	1.189	1.189	1.189	1.189
Thema 1b: Verlagen kwaliteit interne dienstverlening	**-**	**1.665**	**2.458**	**2.458**	**2.458**	**2.458**
06. Veilige stad	-	69	69	69	69	69
11. Algemene middelen en overhead	-	1.414	2.207	2.207	2.207	2.207
Meerdere programma's	-	181	181	181	181	181
Totaal	**-731**	**6.909**	**10.673**	**10.973**	**11.286**	**11.286**

We gaan efficiënter werken door processen te standaardiseren en te vereenvoudigen. Maar ook door, waar dat kan, scherpe keuzes te maken over de inzet van capaciteit en herverdelen van taken. Voorbeelden zijn:

- (Klant)processen optimaliseren, bijvoorbeeld bij burgerzaken door verdere digitalisering van huwelijken, automatisering van het postarchief en het vereenvoudigen van de correctieverzoeken in de Basisregistratie Personen (BRP).
- Op enkele plekken is op management bezuinigd (daar waar de span of control niet te groot is)
- Externe inhuur vervangen daar waar mogelijk door vast personeel
- Verminderen en standaardiseren van brieven over subsidies
- Efficiënter werken in de keten van ruimtelijke regionale lobby door focus te leggen op een beperkt aantal prioritaire regionale dossiers en generieke regionale activiteiten af te schalen

Daarnaast versoberen we de interne dienstverlening die de bedrijfsvoering levert aan de organisatie. Voorstellen die hiermee gemoeid zijn:

- Op diverse plekken verminderen van directiesecretarissen of managementondersteuning
- Risicogerichte prioritering van de juridische toetsing
- Verlagen van het cateringaanbod binnen de gemeente
- Prioritering van communicatie inzet
- Stoppen met exposities op het stadskantoor en stadhuis
- Als gemeente van ‘voorloper’ naar ‘volger’ op enkele ontwikkelingen, zoals common ground (de structurele hervorming van de gemeentelijke informatievoorziening in VNG-verband)

Bij een aantal procesoptimalisaties willen we gebruik maken van automatisering. We maken daarbij onder andere gebruik van businesscases om te bepalen of de investering zichzelf terugverdient en

leidt tot een netto besparing. Bij een aantal voorstellen is dit al ingeboekt (zie bijvoorbeeld het voorstel voor verlagen formatie burgerzaken). Voor de meeste voorstellen vraagt de uitwerking meer tijd, waardoor deze voorstellen geen onderdeel uitmaken van de hervormingsbezuinigingen. Indien blijkt dat de automatisering alsnog leidt tot een besparing, dan zal het nieuwe college deze aan u voorleggen.
We gaan in totaliteit van alle voorstellen, ook door centralisatie van de overhead, meer bezuinigen op de overhead dan de geldende overhead-systematiek (34,6%) voorschrijft omdat ook de overhead efficiënter en soberder zou kunnen. Dit zal tot gevolg hebben dat onze overhead, die nu al in vergelijking met andere gemeenten relatief klein is, nog kleiner wordt.

Structureel wordt voorgesteld 11,3 miljoen euro aan efficiëntievoorstellen door te voeren. Deze maken onderdeel uit van diverse begrotingsprogramma's. Deze zijn niet in detail uitgesplitst, omdat deze maatregelen een ambtelijke bevoegdheid zijn.

Thema 2: Scherper prioriteren in beleid en werk

01. Betrouwbare overheid

Tabel 19 Scherper prioriteren in beleid en werk, programma Betrouwbare overheid

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
01. Betrouwbare overheid	**-**	**619**	**685**	**685**	**685**	**685**
Korten op investeringsbudget Publieksdienstverlening	-	51	51	51	51	51
Registratie Niet Ingezeten kostendekkend uitvoeren	-	89	89	89	89	89
Sluiten KCC (Klant contact center) op woensdag- en vrijdagmiddag	-	479	545	545	545	545

Korten op investeringsbudget Publieksdienstverlening: Dit investeringsbudget is bedoeld om generieke dienstverlening door te ontwikkelen. We blijven investeren in de randvoorwaarden die nodig zijn om de organisatie beter te laten leren van inwonerssignalen, maar we zullen door de korting wel temporiseren in het ontsluiten van nieuwe bronnen (in- en extern) om de pallet aan inwonerssignalen te verrijken. Daardoor vertraagt de realisatie van de gehele ambitie van de visie op dienstverlening 2022-2032.

Registratie Niet Ingezeten kostendekkend uitvoeren: Voor de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI) krijgen we een vergoeding. We gaan deze taak voortaan uitvoeren voor het bedrag dat we ervoor ontvangen, d.w.z. met inzet van 2 fte. Hierdoor komen er minder afspraak mogelijkheden. Inwoners die in aanmerking komen voor een inschrijving in de RNI, zoals arbeidsmigranten, kunnen ook uitwijken naar andere RNI-loketten in Nederland.

Sluiten KCC (Klant contact center) op woensdag- en vrijdagmiddag: We sluiten het Klantcontactcentrum (KCC) op de dagdelen waarop er minder contact wordt opgenomen: woensdag- en vrijdagmiddag na 13 uur. Dit is dan tevens een oplossing voor het capaciteitsvraagstuk op deze (mid)dagen. Het contract met onze externe partner voor opvang van spoedmeldingen buiten bereikbaarheidstijden zal worden aangepast, zodat deze dan wel bereikbaar is, zoals nu ook buiten kantoortijden.

02. Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Tabel 20 Scherper prioriteren in beleid en werk, programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
02. Ontwikkelen en wonen voor iedereen	**233**	**1.580**	**1.580**	**1.580**	**1.580**	**1.580**
Afschaffen verhuisadviseur, afschaffen huurdersparticipatie	-	84	84	84	84	84
Basisniveau contractbeheer Grondzaken, Investeren & Exploiteren	-	53	53	53	53	53
Bedrijven worden niet meer gestimuleerd om meer te doen dan wettelijk verplicht voor energietransitie	120	124	124	124	124	124
Beleidscapaciteit verminderen VTH	113	117	117	117	117	117
Herprioritering strategische capaciteit	-	139	139	139	139	139
Prioriteren planvorming gebiedsontwikkeling	-	1.064	1.064	1.064	1.064	1.064

We doen er alles aan om bestaande en geplande gebiedsontwikkelingen door te laten gaan (o.a. door oplossingen voor maatschappelijke voorzieningen binnen MPR en investeringen in netcongestie). Tegelijkertijd zijn we helaas genoodzaakt om structureel te bezuinigen op:

Afschaffen verhuisadviseur, afschaffen huurdersparticipatie: Vanuit de vigerende Woonvisie (Utrecht beter in balans) uit 2019 en het Uitvoeringsplan Thuis voor Ouderen (geen wettelijke taak) worden verhuisadviseurs ingezet ter bevordering van de doorstroming op de woningmarkt. Het voorstel is te stoppen met deze inzet. De Wet op het ‘overleg huurders verhuurder' verplicht verhuurders om huurders duidelijk te informeren over het beleid en beheer van hun woningen. Met dit voorstel stoppen we de bovenwettelijke inzet en beperken we ons tot de wettelijke verplichting die we hierin als gemeente hebben (i.e. woningcorporaties en commerciële verhuurders met ten minste 25 woningen). De verhuisadviseur en de huurdersparticipatie zijn ook als instrument opgenomen in de nieuwe beleidsnota wonen. Zij vallen echter in het ongedekte gedeelte van de nota en kunnen dus alleen opnieuw worden ingezet als er dekking komt.

Basisniveau contractbeheer Grondzaken, Investeren & Exploiteren: Het contractbeheer op bovenwettelijke (privaatrechtelijke) afspraken binnen gebiedsontwikkelingsprojecten brengen we terug naar een basisniveau. Dit richt zich inhoudelijk op: de zelfbewoningsplicht, de Utrechtse regulering van huurprijsniveaus exclusief specifieke afspraken m.b.t. studentenhuisvesting, en enkele project specifieke afspraken over deelmobiliteit.

Bedrijven worden niet meer gestimuleerd om meer te doen dan wettelijk verplicht voor energietransitie: Het stimulerend toezicht was ondergebracht bij VTH. Per 1 januari zijn de handhavingstaken overgedragen aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht. Zij doen vooralsnog geen stimulerend toezicht. Het bedrag dat wij jaarlijks reserveerden, 75.000 euro is te weinig om stimulerend toezicht bij VTH goed uit te voeren. Daarom is er besloten om geen vacature open te zetten en te stoppen met stimuleren toezicht.

Beleidscapaciteit VTH verminderen: Minder beleid maken op toezicht en handhaving voor de bebouwde omgeving. De consequentie is dat er een scherpere keuze gemaakt moet worden wat we wel en niet oppakken of eventueel later in de tijd oppakken. Dit kan bijvoorbeeld gaan om het handhavingsbeleid ten aan zien van de opkoopbescherming.

Herprioritering strategische capaciteit bij ruimte: We stoppen met de deelname aan de stuurgroep en het kernteam van de data en kennishub gezond stedelijk leven. Dit betreft een samenwerking met de betrokken partners (provincie, HU, RIVM, UU, en enkele private partijen). We blijven wel lid en daarmee op de hoogte van de ontwikkelingen. Daarnaast verminderen we de inzet in Gebiedsallianties en rijk-regio samenwerking. De alliantie Groot Merwede Rijnenburg zullen we met de hoogste prioriteit wel blijven bemensen.

Prioriteren planvorming gebiedsontwikkeling: Concreet gaat het om het verlagen van kosten voor het opstellen van ontwikkelstrategieën, gebiedsgerichte (omgevings-) visies, en onderzoeken. Daarnaast gaat het om het verlagen van structurele personeelslasten van de gebiedsorganisatie.

We prioriteren continu zodat binnen het budget zoveel mogelijk gebiedsontwikkelingen mogelijk blijven.

03. Klimaatvriendelijke stad

Tabel 21 Scherper prioriteren in beleid en werk, programma Klimaatvriendelijke stad

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
03. Klimaatvriendelijke stad	**-**	**717**	**717**	**717**	**717**	**717**
Beleid Energietransitie	-	562	562	562	562	562
Inzet niet-focusgebieden stopzetten Energie	-	52	52	52	52	52
Taken Data op Orde bij energietransitie	-	103	103	103	103	103

Beleid energietransitie: We stellen voor om de bezuinigingen als volgt in te vullen:

1. We stoppen met het klimaatpanel (van vier naar twee keer per jaar en alleen over energie-onderwerpen), trekker arbeidsmarkt en energie en stimulerend toezicht bij bedrijven
2. Coalitieambities die zijn behaald, of die door externe belemmeringen niet op korte tijd te realiseren zijn schroeven we terug in capaciteit: bijvoorbeeld het onderzoek en ontwikkeling van Solar carports.
3. Efficiënt en zakelijker werken waaronder de bovenlokale ambities op een aantal taken uit het Klimaatakkoord schroeven we terug.

Inzet niet-focusgebieden stopzetten Energie: In de nota opwekgebieden schone energie is onderscheid gemaakt tussen focusgebieden (gebieden waar in principe geen technische belemmeringen zijn om met zon en/of wind aan de slag te gaan) en zoekgebieden. In de zoekgebieden zijn vooral belemmeringen op het gebied van erfgoed geconstateerd en daarmee is het onzeker of het lukt om hier zon en/of wind te gaan ontwikkelen. De politieke ambitie was om hier alsnog inzet op te plegen, maar met deze bezuiniging gaan we hier dus mee stoppen.

Taken Data op Orde bij energietransitie: Efficiënter inzetten van de capaciteit om de data rondom de energietransitie op orde te krijgen. Hiervoor zullen we meer aansluiten bij de landelijke standaarden die in ontwikkeling zijn.

Eventuele structurele toekenning en ophoging van de uitkering voor decentrale overheden om de capaciteit voor het uitvoeren van klimaat- en energiebeleid (CDOKE) en/of extra aan te vragen planfinanciering kunnen bovenstaande bezuinigingen eventueel deels dempen.

04. Duurzame bereikbaarheid

Tabel 22 Scherper prioriteren in beleid en werk, programma Duurzame bereikbaarheid

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
04. Duurzame bereikbaarheid	**-**	**2.040**	**2.533**	**2.533**	**2.532**	**2.532**
Afschalen budget evaluatie taxibeleid	-	31	31	31	31	31
Beëindigen programmakosten touringcars	-	41	41	41	41	41
Bezuiniging innovatie Fiets	-	26	26	26	26	26
Middelen MPB (Meerjarenprogramma bereikbaarheid) structureel met 1 miljoen verlagen	-	1.029	1.029	1.029	1.029	1.029
Minder investeren in fietsbewegwijzering (temporiseren)	-	-	257	257	257	-
Minder inzet op beleidsadvisering mobiliteit	-	-	191	191	191	191
Niet verhogen bijdragen multimodaal verkeersmanagement	-	267	267	267	267	267

Stoppen met projectspecifieke beoordeling van verkeersplannen voor kleine projecten met weinig verkeershinder	-	103	103	103	103	103
Temporiseren voorbereiding Dom-tot-dam inclusief Demkabrug (Brug over Amsterdam-Rijnkanaal)	-	213	257	257	257	-
Verminderen toekomstig budget Anders Reizen - programma mobiliteitsmanagement	-	-	-	-	-	514
Weesfietsen	-	331	331	331	331	331

Afschalen budget evaluatie taxibeleid: Afschalen van het taxibudget betreft het beperken (minimaal uitvoeren) van de toegezegde onderzoeken en maatregelen. De onderzoeken en maatregelen betreffen: a) Verbetering van de toetredingseisen b) Versterking van handhaving c) Verbetering van communicatie aan reizigers d) Onderzoek naar de gevolgen van de toename van ritten door platformbedrijven e) Aanpassing van de huidige taxiverordening.

Beëindigen programmakosten touringcars: Betreft structureel budget voor planontwikkeling en uitvoering van parkeerplekken voor touringcars rond de binnenstad. Inmiddels zijn de plekken gerealiseerd en betreft de inzet een beperkt aantal uren voor de nazorg.

Bezuiniging innovatie Fiets: De afgelopen jaren zijn verschillende proefprojecten uitgevoerd. Deze hebben geen doorbraken opgeleverd. Fietsers laten zich maar moeilijk sturen. Toch gaan we op kleine schaal door met innovatie. We stellen een bezuiniging voor omdat het met iets minder geld kan.

Middelen MPB (Meerjarenprogramma bereikbaarheid) structureel met 1 miljoen euro verlagen: Er liggen in deze VJN verschillende bezuinigingen voor op mobiliteitsinvesteringen. Vanwege de voorwaardelijkheid voor woningbouwopgave achten we het onwenselijk om daar op korte termijn nog meer op te bezuinigen. Er is wel ruimte om de middellange termijn te bezuinigen. We passen een kasschuif toe voor wat betreft de gereserveerde middelen voor de NRU (jaarlijks 1 miljoen euro), omdat op dit moment onzeker is of de investeringen op korte termijn noodzakelijk zijn. Mocht onze inzet toch resulteren in eerdere realisatie dan zal hier alsnog incidenteel geld voor vrij worden gemaakt. Hiertoe nemen we een risico op in het weerstandsvermogen.

Minder investeren in fietsbewegwijzering (temporiseren): Voor 2027-2029 geen extra budget programmeren voor investeringen in fietsbewegwijzering om deze te updaten. Deze maatregel is incidenteel en loopt tot en met 2029.

Minder inzet op beleidsadvisering mobiliteit: Minder inzet op beleidsadvisering mobiliteit (kaders, verkenningen, onderzoeken) t.b.v. investeringen. Op korte termijn gaat het daarbij om bijvoorbeeld: stoppen met uitwerken van stedelijke kaders voor het mobiliteitssysteem. Geen bijdrage leveren aan stedelijke kaders voor ruimtelijke ontwikkeling zowel stadsbreed, als voor gebiedsontwikkeling. Geen nieuwe verkenningen opstarten naar netwerkvraagstukken en stedelijke projecten (vergelijkbaar met NRU, MIRT-verkenning).

Niet verhogen bijdrage multimodaal verkeersmanagement: De regionale samenwerking richt zich op incidentmanagement en het instellen van regelscenario's voor verkeersmanagement bij evenementen, grote drukte of calamiteiten op de regionaal belangrijke wegen (voor Utrecht bijvoorbeeld de waterlinieweg & NRU). Het niet verhogen van de bijdrage – die in de Programmabegroting 2025 zit - betekent het bijstellen van de gewenste ambitie en terug te gaan naar het scenario basis op orde. Dit zou bijvoorbeeld kunnen resulteren in het minder goed beheren van de regiodesk tijdens minder drukke tijdstippen. Mocht er dan een calamiteit zijn, dan zal er minder snel gehandeld kunnen worden om deze af te handelen.

Stoppen met project specifieke beoordeling van verkeersplannen voor kleine projecten met weinig verkeershinder: Voor kleinere projecten met minder verkeershinder gaan we alleen de generieke voorwaarden voor tijdelijke verkeersmaatregelen van toepassing verklaren en geen projectspecifiek maatwerk leveren.

Temporiseren voorbereiding Dom-tot-dam inclusief Demkabrug (Brug over Amsterdam-Rijnkanaal): We verlagen de budgetten tot een niveau waarop je alleen de voorbereidingen voor bepaalde delen van de Dom-tot-Dam fietsroute kan dekken. De voorbereiding van de gehele Dom-

tot-Dam route stond gepland voor de periode 2025-2031. Dit leidt tot uitstel van realisatie: van 2035 naar 2043 (m.u.v. de Boorstraattunnel, die kan doorgaan conform planning). Deze maatregel is incidenteel en loopt tot en met 2029.

Verminderen toekomstig budget Anders Reizen: In het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB) 2024 is besloten om investeringsruimte uit het MPB alvast te reserveren voor toekomstige investeringen voor mobiliteitsmanagement (stimuleren en sturen op vraag en gedrag binnen mobiliteit) vanaf 2030. Hier is structureel 1 miljoen euro beschikbaar voor gemaakt. Dit bedrag wordt dus vanaf 2030 gehalveerd. Er is voldoende tijd om komende jaren te prioriteren binnen dit budget. Deze maatregel gaat in vanaf 2030.

Weesfietsen: De gemeente houdt in elke wijk 2 keer per jaar een weesfietsenactie. Bij de eerste actie controleren we alle fietsen in een wijk, bij de tweede actie worden alleen de fietsen gecontroleerd op hotspot-locaties in de wijk. Deze tweede actie, op hotspot-locaties, gaan we door de bezuinigingsmaatregel niet meer uitvoeren.

05. Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Tabel 23 Scherper prioriteren in beleid en werk, programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
05. Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	**50**	**399**	**448**	**448**	**448**	**448**
Beperken regie op de ondergrond	50	103	103	103	103	103
Geen advisering meer voor bodemenergie t.b.v. warmtetransitie	-	106	154	154	154	154
Minder speelruimte-scans Gezond Gedrag in de Openbare Ruimte (GGiOR)	-	12	12	12	12	12
Stoppen herbestemmingsprofiel religieus erfgoed	-	35	35	35	35	35
Verminderen kennis- en collectiebeheer	-	24	24	24	24	24
Versoberen interne en externe dienstverlening primair proces Erfgoed	-	120	120	120	120	120

Beperken regie op de ondergrond: Met dit voorstel wordt de uitvoering van de beleidsnota Ondergrond beperkter uitgevoerd. Er is geen budget meer voor het ontwikkelen van oplossingen om knelpunten in de ondergrond te regisseren:

- niet meer los van projecten stimuleren van initiatiefnemers om in de ondergrond voor toekomstbestendige oplossingen te kiezen (bv verticaal ordenen)
- niet meer (mede)financieren van pilots in de ondergrond om meervoudig ruimtegebruik te stimuleren
- geen specifieke doorontwikkelingen binnen het 3D model om beter regie te kunnen voeren.

Geen advisering meer voor bodemenergie t.b.v. warmtetransitie: Geen extra advisering inhuren/onderzoeken doen over bodemenergie voor warmtetransitie. Bodemenergie gaat mee in de beleidsnota warmte van energie. Hier zou een uitvoeringsprogramma aan worden gekoppeld vanuit team Bodem en Ondergrond in 2025. Hier kan nu geen invulling meer aan worden gegeven.

Minder speelruimte-scans Gezond Gedrag in de Openbare Ruimte (GGiOR): Speelruimtescans geven handvatten om het speelaanbod in de buurt te beoordelen. Voor de laatste 2 wijken wordt in 2025 een speelruimtescan gemaakt. Met deze bezuiniging wordt voor elke wijk 1x per 10 jaar een herhaling van de scan gemaakt in plaats van 1x per 5 jaar.

Stoppen herbestemmingsprofiel religieus erfgoed: Uw gemeenteraad heeft in 2019 een structureel budget gekoppeld aan de uitvoering van de Utrechtse visie religieus erfgoed. Dit budget is onder meer voor de ondersteuning van eigenaren van religieuze gebouwen bij herbestemming. Met deze bezuiniging wordt dit in de toekomst overgelaten aan de betreffende organisaties/eigenaren zelf.

Verminderen kennis- en collectiebeheer erfgoed: Het minder onder de aandacht brengen van erfgoed. Dit betekent: minder communicatie over erfgoed en verminderde bewustwording en betrokkenheid van inwoners bij het erfgoed in de leefomgeving.

Versoberen interne en externe dienstverlening primair proces Erfgoed: Stoppen met advisering aan in-en externe partijen op ruimtelijke ontwikkelingen die erfgoed betreffen. Dit betekent bijvoorbeeld minder dienstverlening aan initiatiefnemers, mogelijk meer afwijzen van vergunningaanvragen omdat er geen vooroverleg is geweest en lagere kwaliteit van projecten en ontwikkelingen in relatie tot cultureel erfgoed en omgevingskwaliteit.

06. Veilige stad

Tabel 24 Scherper prioriteren in beleid en werk, programma Aantrekkelijke, veilige stad

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
06. Veilige stad	**-**	**131**	**131**	**131**	**131**	**131**
Verminderen uitvoeringscapaciteit Utrecht zijn we Samen 2.0	-	131	131	131	131	131

Verminderen uitvoeringscapaciteit Utrecht zijn we Samen 2.0: Temporiseren beleid en uitvoering op tegengaan schadelijke polarisatie, radicalisering en extremisme en minder snel kunnen inspelen op actualiteiten (zoals omstreden sprekers, problematische instellingen, complexe persoonsgerichte aanpak). Bezuiniging opgevoerd aangezien minder inzet nodig is ten aanzien van problematisch gedrag (nav verandering situatie Al Fitrah).

08. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Tabel 25 Scherper prioriteren in beleid en werk, programma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
08. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	**-**	**875**	**875**	**875**	**875**	**875**
Afschalen arbeidsmarktaanpak energietransitie	-	93	93	93	93	93
Afschalen circulaire bedrijvigheid en ondernemerschap	-	47	47	47	47	47
Herprioriteren, schrappen én gefaseerd uitvoeren van beleidsambities Werk & Inkomen	-	220	220	220	220	220
Verlagen re-integratiebudget	-	515	515	515	515	515

Afschalen arbeidsmarktaanpak energietransitie: Stoppen met specifieke arbeidsmarktaanpak van de energietransitie. De afschaling raakt met name een platform dat werkgevers in de energietransitie kunnen gebruiken om nieuwe medewerkers te werven. De activiteiten die onder deze arbeidsmarktaanpak vallen, kunnen vanaf 2026 in afgeschaalde vorm worden ondergebracht bij de bestaande marktgroep Bouw en Techniek.

Afschalen circulaire bedrijvigheid en ondernemerschap: We kunnen daarmee minder doen om circulair ondernemerschap, circulaire arbeidsmarkt en ruimte voor circulaire bedrijvigheid te stimuleren en faciliteren. Ook zal er minder samenwerking tussen gemeente en bedrijven mogelijk zijn.

Herprioriteren, schrappen én gefaseerd uitvoeren van beleidsambities Werk & Inkomen: We gaan beleidsambities herprioriteren, passend bij het uitgangspunt van de uitvoering van dit thema: minder beleid, meer focus op uitvoering. We maken daarin de keuzes inzichtelijk. Een eerste prioritering is vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma van W&I. In de praktijk zal geen enkele doelgroep een grote impact ervaren.

Verlagen re-integratiebudget: Gezien recent toegevoegd budget voor beschut werk dat nog niet volledig wordt besteed en incidentele onderbestedingen de afgelopen jaren, is een besparing

mogelijk zonder al te veel impact op de doorstroom en uitstroom van bijstandsgerechtigden naar werk. De verlaging vergt in de toekomst een scherpere afweging en prioritering van de inkoop van dienstverlening en inzet van eigen personeel.

10. Levendige en gezonde stad

Tabel 26 Scherper prioriteren in beleid en werk, programma Levendige en gezonde stad

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
10. Levendige en gezonde stad	**-**	**490**	**518**	**518**	**518**	**518**
Bezuiniging gezondheidsadvies en –beleid, gezondheidsonderzoek en efficiency	-	490	518	518	518	518

Bezuiniging gezondheidsadvies en –beleid, gezondheidsonderzoek en efficiëntie: Verminderde strategische en tactische inzet op ‘Health in all policies’ door een bezuiniging op strategische en tactische rollen. Bij deze rollen gaat het om het – op basis van data, kennis en onderzoek – richten van werken aan gezondheid, inclusief advisering van andere afdelingen binnen de gemeente in hun werk aan gezond stedelijk leven.

11. Algemene middelen en overhead

Tabel 27 Scherper prioriteren in beleid en werk, programma Algemene middelen en overhead

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
11. Algemene middelen en overhead	**-**	**118**	**118**	**118**	**118**	**118**
Stoppen strategische onderzoeksadvisering publiek domein	-	118	118	118	118	118

Stoppen strategische onderzoeksadvisering publiek domein: Afbouwen van onderzoeksadvisering op diverse thema's (participatie, vertrouwen, maatschappelijke sensitiviteit, publieksdienstverlening, inwonerssignalen, communicatie) vanuit de basisdienstverlening voor O&A. Onderzoek op deze thema’s kan tegen betaling wel doorgaan, zoals dat ook bij andere opdrachten gebeurd.

Meerdere programma's

Tabel 28 Scherper prioriteren in beleid en werk, voorstellen die vallen onder meerdere begrotingsprogramma’s

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Meerdere programma's	**2.170**	**3.352**	**4.268**	**4.768**	**5.268**	**4.768**
Planningsoptimisme / onder-uitputting gemeentebreed (investeringen en lopende budgetten)	2.170	2.768	3.568	4.068	4.568	4.068
Sturing in balans: van ontwikkel- naar realisatiekracht Maatschappelijke Ontwikkeling	-	585	700	700	700	700

Planningsoptimisme investeringen: De investeringen die in de begroting zijn opgenomen hebben optimisme in zich: zoals geconstateerd in de jaarstukken van de afgelopen jaren is oplevering van de investering meestal later dan gepland. Dit betekent dat er ten onrechte reserveringen worden gedaan voor middelen (kapitaallasten) die nog niet nodig zijn. In paragraaf 3.3 wordt nader ingegaan op de wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven in het licht van het programma Grip op investeringen. Bij de Voorjaarsnota 2024 is al een verlaging van de kapitaallasten ingeboekt in het kader van reëel ramen. In het kader van de hervormingsbezuinigingen wordt een aanvullende besparing op de kapitaallasten vanaf 2025 voorgesteld. We zijn hierbij uitgegaan van een maximale variant met een hoog risico. Daarbij houden we rekening met een piek die afvlakt omdat vertraagde investeringen op een later moment wel tot kapitaallasten leiden.

Sturing in balans: van ontwikkel- naar realisatiekracht Maatschappelijke Ontwikkeling: De Hervormingen sociaal domein hebben veel inzet gevraagd op planvorming (strategie en beleid). De

komende jaren verschuiven we onze focus verder naar de realisatie van de vastgestelde plannen. Dus ook meer naar de uitvoering van het beleid: de implementatie en realisatie komen centraal te staan in ons werk. Dit leidt tot een besparing in de formatie. Dit raakt de begrotingsprogramma's Passende ondersteuning en opvang, Kansrijk opgroeien en Levendige en gezonde stad.

Thema 3: Centraliseren van o.a. bedrijfsvoeringsfuncties

Tabel 29 Centraliseren van o.a. bedrijfsvoeringsfuncties

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
Thema 3: Centraliseren van o.a. bedrijfsvoeringsfuncties	**-1.025**	**-539**	**452**	**2.111**	**2.111**	**2.111**
11. Algemene middelen en overhead	-1.000	-531	363	1.982	1.982	1.982
Meerdere programma's	-25	-8	89	129	129	129

We willen bedrijfsvoeringsfuncties centraliseren om daarmee niet alleen te besparen maar ook beter te kunnen sturen op prioriteiten en gebruik te kunnen maken van schaalvoordelen en zo tevens de kwaliteit van de interne dienstverlening te kunnen verhogen. Het betreft hier in beginsel de functies IPM, Business Control en onderzoek.

Thema 4: Organiseren gemeentelijke dienstverlening en wijkgericht werken

Tabel 30 Organiseren gemeentelijke dienstverlening en wijkgericht werken

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
01. Betrouwbare overheid	**-**	**309**	**309**	**309**	**309**	**309**
Differentiëren dienstverlening wijkbureaus	-	309	309	309	309	309
09. Kansrijk opgroeien	**-**	**-**	**228**	**228**	**228**	**228**
Slim ruimtegebruik van panden in de stad (onderdeel van dienstverleningsconcept)	-	-	228	228	228	228
10. Levendige en gezonde stad	**-**	**263**	**710**	**710**	**843**	**843**
Slim ruimtegebruik van panden in de stad (onderdeel van dienstverleningsconcept)	-	263	710	710	843	843
Eindtotaal	**-**	**572**	**1.247**	**1.247**	**1.380**	**1.380**

Differentiëren dienstverlening wijkbureaus: We bezuinigen op de dienstverlening in de wijkbureaus.
We kiezen voor differentiatie van onze inzet op drie kerntaken per wijk: a) aanspreekpunt voor Utrechters, b) helpen bij realiseren van ideeën en initiatieven en c) verbinden van buurtkennis met beleid, strategie en uitvoering- op basis van een inhoudelijk afwegingskader. Dit sluit aan bij de uitgangspunten van Ongelijk investeren voor gelijke kansen. In sterke buurten doen we een stap terug en zijn we niet meer actief op alle kerntaken. Dit maatwerk biedt kansen om in specifieke andere buurten meer impact te maken. We groeien zo toe naar een minimum-, een basis- en een plusniveau van onze dienstverlening.

Slim ruimtegebruik van panden in de stad: Met dit voorstel geven we uitvoering aan de ambitie uit het coalitieakkoord, de 'Ruimtelijke strategie Utrecht 2024' en het koersdocument 'Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen' tot meer efficiënt en meervoudig ruimtegebruik in de verdichtende stad. Dit doen we door Vastgoedorganisatie Utrecht / stadsbedrijven, gecontracteerde en gesubsidieerde partners (zorg, welzijn, onderwijs en sport) en onderwijsinstellingen en sportverenigingen (een taakstellende) opdracht te geven gezamenlijk op bestaande en nieuwe ruimten te zoeken naar een zo effectief en efficiënt mogelijk inzet van beschikbaar gestelde ruimten. Huurders reageren positief op het mogelijk maken en stimuleren van meervoudig ruimtegebruik. Ze zien kansen en hebben ideeën die nog nader uitgewerkt moeten worden of om een andere aanpak vragen. Aandachtspunten die zij meegeven zijn bijvoorbeeld de regeldruk bij aanvraag onderhuur, de

investeringen die nodig kunnen zijn om onderhuur mogelijk te maken en het bij elkaar brengen van vraag en aanbod. Met de uitkomsten van de peiling gaan we de komende maanden aan de slag.

Thema 5: Versoberen van vastgoed van onszelf en maatschappelijke partners

Tabel 31 Versoberen van vastgoed van onszelf en maatschappelijke partners

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
10. Levendige en gezonde stad	**-**	**257**	**206**	**154**	**154**	**154**
Betaalbaarheid maatschappelijke voorzieningen	-	52	52	52	52	52
Versoberen wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	-	205	154	103	103	103

Betaalbaarheid maatschappelijke voorzieningen: Bij maatschappelijk vastgoedprojecten zullen we alleen aanvullende ambities meenemen als vóór de start van een project duidelijk is dat er extra geld voor ambities beschikbaar is. Hiermee voorkomen we dat er onnodige capaciteit wordt ingezet om extra ambities in een project mee te nemen.

Versoberen wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone: De bouw van de wijk loopt vertraging op, waardoor de oplevering van het wijkcultuurhuis opschuift naar eind 2028. Aangezien de oplevering al eerder gepland stond, levert dit een incidentele vrijval op in de jaren 2026 en 2027 van 350.000 euro. Daarnaast boeken we een structurele versoberingstaakstelling in van 100.000 euro. Hier zal rekening mee moeten worden gehouden in de ontwerpfase van het wijkcultuurhuis. Te denken valt bijvoorbeeld aan een versoberde losse inrichting en theatertechniek. De uitwerking hiervan zal in afstemming met Kanaal030 zijn die reeds is aangewezen als beoogd exploitant.

Thema 6: Verlagen bijdragen aan verbonden partijen en subsidies

Tabel 32 Verlagen bijdragen aan verbonden partijen en subsidies

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
06. Veilige stad	**-**	**1.279**	**79**	**79**	**79**	**79**
Veiligheidsregio Utrecht: overschot 2024 inzetten ter dekking van knelpunt VRU	-	1.200	-	-	-	-
Verlagen bijdragen aan subsidie politiekeurmerk Veilig Wonen	-	79	79	79	79	79
08. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	**85**	**154**	**154**	**154**	**154**	**154**
Hervormen ecosysteem start- & scale-ups en incubators	35	103	103	103	103	103
Stoppen subsidie aan Stichting USP (Utrecht Science Park)	50	51	51	51	51	51
Eindtotaal	**85**	**1.433**	**233**	**233**	**233**	**233**

06. Veilige stad

Veiligheidsregio Utrecht: In paragraaf 2.4 is melding gemaakt van een knelpunt met betrekking tot de VRU op basis van de kadernota voor het jaar 2026 van 1,2 miljoen euro. De verwachting is dat dit incidenteel kan worden opgevangen met het aandeel van de gemeente Utrecht in het positieve jaarrekeningresultaat van de VRU over 2024. Voor de jaren daarna wordt ingezet op bijsturing op de begroting van de VRU.

Verlagen bijdragen aan subsidie politiekeurmerk Veilig Wonen: Deze subsidieregeling is bedoeld om eigenaren van woningen en appartementen voorzieningen aan te laten brengen aan

hun woning om de kans op inbraak te reduceren. Laatste jaren zijn woninginbraakcijfers gedaald (2019: 925; 2023: 512) en worden nieuwe woningen altijd opgeleverd met gecertificeerd hang- en sluitwerk.

08. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Hervormen ecosysteem start- & scale-ups en incubators: Mede i.v.m. het stoppen van de Dutch Game Garden (DGG) richten we de ondersteuning van startups en scale-ups doelmatiger in. Dit kan binnen de bestaande subsidie, mede door het wegvallen van de subsidie aan DGG. Zo ontstaat ruimte om een deel van het subsidiebudget op te voeren als hervormingsbezuiniging.

Stoppen subsidie aan Stichting USP (Utrecht Science Park): Hiermee wordt USP gelijk getrokken met andere belangrijke werklocaties de stad, die ook geen subsidie krijgen. De bijdrage van de gemeente betrof tot nu toe 5% van de begroting.

Thema 7: Verdienvermogen benutten

Tabel 33 Verdienvermogen benutten

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel
04. Duurzame bereikbaarheid	**-**	**257**	**257**	**257**	**257**	**257**
Plankosten Merwedelijn dekken uit spaarbedragen OV-schaalsprong	-	257	257	257	257	257
05. Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	**-**	**3.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**
Verpakkingsafvalheffing	-	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
08. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	**148**	**332**	**491**	**714**	**954**	**1.212**
Ontkoppeling budget aantrekkelijke stad en toeristenbelasting	148	332	491	714	954	1.212
10. Levendige en gezonde stad	**28**	**555**	**1.106**	**1.645**	**1.675**	**1.675**
Commerciële verhuur	-10	470	970	1.470	1.500	1.500
Private financiering Culturele zaken	38	85	136	175	175	175
Meerdere programma's	**-100**	**70**	**93**	**116**	**139**	**139**
Expertise inzetten voor subsidies VGU en Stadsbedrijven	-100	70	93	116	139	139
Eindtotaal	**76**	**4.214**	**4.946**	**5.732**	**6.025**	**6.283**

04. Duurzame bereikbaarheid

Plankosten Merwedelijn dekken uit spaarbedragen OV-schaalsprong: Het voorstel is om de plankosten MIRT-verkenning te bekostigen uit spaarbedrag OV-schaalsprong (geprogrammeerd investeringsbudget bereikbaarheid) i.p.v. het jaarlijkse beleidsbudget.

05. Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Verpakkingsafvalheffing: De regelgeving voor de bijdrage van de verpakkingsindustrie in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor onder andere zwerfafval, is nog niet volledig afgerond. De wet is ingegaan per 2023 maar de nadere invulling is nog in consultatie. De exacte hoogte van het toe te kennen bedrag is nog niet definitief en het is niet duidelijk of er mogelijk aanvullende voorwaarden worden gesteld aan de besteding van de middelen. Er was echter voldoende zekerheid over de regeling om de bedragen in de Programmabegroting 2025 mee te nemen. De inkomsten zijn in de Programmabegroting 2025 ondergebracht in de egalisatiereserve

afvalstoffenheffing. Dit sluit aan op de doelstelling van deze SUP-heffing (Single Use Plastic): zorgdragen voor het verminderen van zwerfafval in de openbare ruimte. De inkomsten komen vanuit de verpakkingsindustrie, die in de internetconsultatie aandringen op een striktere koppeling tussen de SUP-middelen en de besteding daarvan in de regeling vast wil laten leggen. De kosten die wij voor het schoonhouden van de openbare ruimte maken, worden nu deels toegerekend aan het tarief afvalstoffenheffing (38%) en rioolheffing (28,6%). De 33,4% resterende kosten komen ten laste van de algemene middelen. Dit rechtvaardigt onze keuze om de structurele baten uit de verpakkingsafvalheffing in deze voorjaarsnota, als de invulling van de hervormingen en bezuinigingen, vanaf 2026 in te zetten voor de algemene middelen.

08. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Ontkoppeling budget aantrekkelijke stad en toeristenbelasting: Het gemeentelijke budget voor een aantrekkelijke stad voor bezoekers en evenementen koppelen we niet langer aan de opbrengst van de toeristenbelasting. Voorheen kwam van de opbrengst van de toeristenbelasting de helft tot 5% van de overnachtingsprijs ten gunste van uitgaven voor een aantrekkelijke stad voor bezoekers en evenementen. Het in de Programmabegroting 2025 opgenomen bedrag dat ten laste van de toeristenbelasting beschikbaar is gesteld voor een aantrekkelijke stad wordt een vast bedrag dat jaarlijks op reguliere wijze wordt geïndexeerd.

10. Levendige en gezonde stad

Commerciële verhuur: We werken mogelijkheden uit om een deel van ons vastgoed, bijvoorbeeld wanneer dit geen maatschappelijke invulling heeft, te verhuren aan commerciële partijen. Dit om de opbrengsten van ons vastgoed te verhogen. Hierbij wordt o.a. gekeken naar beschikbaar vastgoed, lopende contracten, gebiedsvisies en pandverkenningen. Hiervoor is een peiling uitgezet onder 280 huurders. Huurders reageren positief op het mogelijk maken en stimuleren van meervoudig ruimtegebruik en commerciële verhuur. Ze zien kansen en hebben ideeën die nog nader uitgewerkt moeten worden of om een andere aanpak vragen. Met de uitkomsten van de peiling gaan we de komende maanden aan de slag. Daarbij maken we gebruik van de ervaringen die we hebben met de combinatie van maatschappelijke en commerciële verhuur, zoals bij Magazijn De Zon.

Private financiering Culturele zaken: Dit voorstel is een lopend initiatief om externe financiering te organiseren voor culturele activiteiten. Hierover is op 1 oktober raadsbrief ‘Verkenning publiek-private samenwerking in de cultuursector’ (Kenmerk: 12730610) verstuurd.

Meerdere programma’s

Expertise inzetten voor subsidies VGU en Stadsbedrijven: In dit voorstel onderzoeken we het aantrekken van capaciteit om meer gestructureerd na te gaan of we maximaal gebruik maken van subsidiemogelijkheden. Het achterliggende idee is dat er op provinciaal, nationaal en Europees niveau subsidiemogelijkheden bestaan die de gemeente onvoldoende benut. Bij de uitwerking van dit voorstel wordt ook gekeken naar de verplichtingen die horen bij een dergelijke aanvraag, zoals administratieve verplichtingen.

Bijlage 3 | Hervormingen en bezuinigingen: afgevallen maatregelen

Er is in de organisatie een brede uitvraag gedaan naar bezuinigingsmaatregelen. Hierdoor zijn ook maatregelen op tafel gekomen die (deels) niet worden voorgesteld. Hieronder staat een totaaltabel en daaronder een toelichting op de maatregelen die zijn afgevallen. In het proces afgelopen maanden zijn ook diverse ideeën gepasseerd die zijn vervangen of bleken nodig voor het afdekken van andere knelpunten (bv verhogen inkomsten parkeren of leges erfgoed). Die zijn niet in de tabel opgenomen.

Tabel 34 afgevallen maatregelen

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Structureel	Toelichting
01. Betrouwbare overheid	**0**	**777**	**877**	**877**	**877**	**877**	
Bezuinigen formatie bij burgerzaken	0	182	182	182	182	182	Extra t.o.v. voorstel bijlage 2
Differentiëren dienstverlening wijkbureaus	0	500	600	600	600	600	Extra t.o.v. voorstel bijlage 2
Initiatievenfonds	0	95	95	95	95	95	
Voorstel griffie						PM	
02. Ontwikkelen en wonen voor iedereen	**0**	**136**	**136**	**136**	**136**	**136**	
Afschaffen beroepenvoorrang in de huisvestingsverordening	0	136	136	136	136	136	
05. Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed	**62**	**1.036**	**1.236**	**1.536**	**1.736**	**1.736**	
Focus plekken grootste hittestress (investeringen)	0	200	200	200	200	200	
Focus plekken grootste hittestress (verminderen andere beleidsinzet)	0	130	130	130	130	130	
Kwaliteit openbare ruimte	0	500	700	1.000	1.200	1.200	
Opheffen subsidieregeling publieksbereik Erfgoed	0	82	82	82	82	82	
Openbare Ruimte, Klimaat en Groen (ORKG) Minder adviseren m.b.t. duurzaamheid	62	124	124	124	124	124	
06. Veilige stad	**0**	**1.063**	**1.276**	**1.276**	**1.276**	**1.276**	
Aanpak hoogrisico personen beleid en uitvoering / Veiligheid en Zorg	0	114	227	227	227	227	
Halveren flexteam	0	398	398	398	398	398	
Projectmanager Grenzen Stellen Perspectief Bieden ondermijning/vastgoed	0	40	40	40	40	40	
Wijkveiligheid	0	100	199	199	199	199	
Middelen Oude Zandpad	0	275	275	275	275	275	
Adviseur bestuurlijke zaken / strategische advisering	0	137	137	137	137	137	
08. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	**0**	**1.494**	**1.862**	**1.862**	**1.862**	**1.862**	
Stoppen met verantwoording via actieagenda Utrechtse economie	0	37	37	37	37	37	
Stoppen met beleidsadvies werklocaties U10	0	0	23	23	23	23	
Meer focus op de ontwikkelrichting in economisch beleid	0	92	92	92	92	92	
Stoppen met coördinatie stimuleren Impact ondernemen	0	85	110	110	110	110	
Reductie fte uitvoering W&I	0	1.280	1.600	1.600	1.600	1.600	
09. Kansrijk opgroeien	**0**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	
Bovenwettelijke eisen aan schoolpleinen schrappen	0	300	300	300	300	300	
10. Levendige en gezonde stad	**0**	**2.716**	**2.766**	**2.766**	**1.466**	**1.466**	
Bezuiniging JGZ	0	398	448	448	448	448	
Bezuiniging zorg kwetsbare volwassenen	0	968	968	968	968	968	
Verkoop vastgoed	0	1.300	1.300	1.300	0	0	

Verbonden partijen GGDrU	0	50	50	50	50	50
11. Algemene middelen en overhead	**-200**	**767**	**1.018**	**1.093**	**1.093**	**1.093**

01. Betrouwbare overheid

Bezuinigen formatie bij burgerzaken: Er is wel bezuinigd door efficiëntiemaatregelen toe te passen. Er is niet gekozen voor de extra bezuiniging die leidt tot reductie van openstelling van balies bij burgerzaken. De wachttijden voor bewoners aan de balies zouden hierdoor oplopen en dat is niet wenselijk.

Differentiëren dienstverlening wijkbureaus: Er is gekeken naar het sterk verminderen van onze dienstverlening in de wijk, waaronder het sluiten van wijkbureaus met bijbehorende inloopmogelijkheden. Hiervoor is niet gekozen in verband met te grote impact voor de stad. Met de bezuiniging die resteert differentiëren we onze dienstverlening per wijk, maar blijven inloopmogelijkheden in alle wijken voor inwoners mogelijk. Dat organiseren we nabij bewoners, passend bij de buurt en op plekken waar bewoners van nature al komen.

Initiatievenfonds: Er zou bij een besparing opnieuw minder geld gaan naar het Initiatievenfonds, boven op de bezuiniging uit de Voorjaarsnota 2024. Hiervoor is niet gekozen in verband met een te grote impact voor de stad**.**

Voorstel griffie: Dit is aan de Raad.

02. Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Afschaffen beroepenvoorrang in de huisvestingsverordening: Het doel van de voorrang is om vitale beroepsgroepen (politie, zorg, onderwijs, kinderopvang en vrijwillige brandweer) in de stad te houden of te krijgen. Zonder voorrang is de wachttijd voor hen even lang als de wachttijd voor andere woningzoekenden. Dit voorstel wordt niet voorgesteld te bezuinigen in verband met te grote impact voor de stad

05. Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Opheffen subsidieregeling publieksbereik Erfgoed: De regeling vormt de financiële basis voor de organisatie van Open Monumentendag in Utrecht en de openstelling van Utrechtse binnenstad kerken door Kerken Kijken Utrecht. Zonder deze subsidie kunnen deze activiteiten niet meer plaatsvinden. De regeling ondersteunt ook activiteitenprogramma's van de historische verenigingen Oud-Utrecht en Vleuten-De Meern zoals de Nacht van de Utrechtse Geschiedenis. Ook Stichting Ondergronds Domplein (DOMunder) wil vanaf 2026 aanspraak maken op deze subsidieregeling voor de organisatie van een educatief activiteitenprogramma.

Focus plekken grootste hittestress (verminderen andere beleidsinzet): De maatregel zou betekenen dat de inzet op regionale samenwerking afneemt. En dat er minder beleidsontwikkeling is voor de vergroening en de recreatie in wijken waar dat minder hard nodig is. Ook zou dit betekenen dat we niet meer zouden inzetten op nieuwe locaties voor sanitaire voorzieningen zolang daar geen investeringsbudget voor is. Hiervoor kiezen we niet omdat dit een te grote impact heeft op de toekomstige leefbaarheid van de stad.

Focus plekken grootste hittestress (investeringen): De maatregel betreft besparen op investeringen in de vergroening van openbare ruimte, in wijken met een hogere SES en minder hittestress, zoals Hoograven, het energielandschap Rijnenburg en Lunetten (park). Hiervoor kiezen we niet omdat dit een te grote impact heeft op de toekomstige leefbaarheid van de stad.

Minder adviseren m.b.t. duurzaamheid: Er was een voorstel ingediend om te besparen op duurzame advisering door de afdeling Openbare Ruimte, Klimaat en Groen. Hierbij zou werk worden herverdeeld over 5 collega's. Hiervoor is niet gekozen, om de werkdruk niet te hoog op te laten lopen en voldoende capaciteit te houden voor duurzaamheid.

Kwaliteit openbare ruimte: De maatregel betekent verminderen van het onderhoud in de openbare ruimte door terugbrengen van het dagelijks onderhoud. Hiervoor is een alternatief voorstel doorgevoerd binnen deze portefeuille, namelijk door de baten die zijn ontstaan door de verpakkingsafvalheffing in te zetten voor het financiële beeld van deze voorjaarsnota.

06. Veilige stad

We hebben onderstaande voorstellen voorgelegd aan de politie en het OM. Zij hebben aangeven dat het stoppen van deze gemeentelijke inzet ongewenste impact heeft op de veiligheid in de stad. Meest belangrijk vanuit perspectief van de politie is dat (preventieve) maatregelen, gericht op het voorkomen van afglijden naar de criminaliteit (doorbreken criminele carrières) en het voorkomen van de toename van overlast/criminaliteit in de wijk, behouden blijven. Van die maatregelen heeft de stad op termijn profijt. Daarmee komen we (uiteindelijk) beter aan de voorkant van de problematiek. Dit is een van de belangrijkste redenen dat onderstaande voorstellen niet zijn doorgevoerd.

Aanpak hoog risico personen beleid en uitvoering / Veiligheid en Zorg: Minder snel kunnen inspelen op actualiteiten zoals situaties met hoog-risicopersonen, personen met onbegrepen gedrag en hoge veiligheidsrisico's. Verder minder groepsscans en minder individuele persoonsgerichte aanpakken (zoals PGA-voetbal en hotspotlocaties (bijv. Bollendak, Lucasbolwerk, OPG-terrein).

Adviseur bestuurlijke zaken/strategische advisering: Dit is de functie strategisch adviseur waarin de functie van Adviseur Bestuurlijke Zaken is vervlochten. Dit betekent verminderde (flexibele en breed inzetbare) capaciteit voor coördinatie, advisering en bestuurlijke ondersteuning op strategische vraagstukken op veiligheidsgebied (zowel landelijk, regionaal, in G4-verband en in driehoeksoverleg). Dit leidt ook tot minder snel kunnen inspelen op actualiteiten, minder inzet op brede dossiers (qua thematiek en scope, zoals weerbaarheid, politiecapaciteit, gegevens- en informatiedeling, regie en innovatie (zoals AI)), minder lobby, minder extern geld(werving).

Halveren flexteam: Het flexteam Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte wordt nu ingezet bij maatschappelijke onrust of incidenten in Utrecht. Voorbeelden hiervan zijn de overlast bij Bollendak, Lucasbolwerk, Lepelenburg, Maximapark en inzet bij incidenten. Bij het voorstel om dit team te halveren zou er uiteraard minder flexibele inzet bij maatschappelijke onrust beschikbaar zijn.

Middelen Oude Zandpad: Indien hierop wordt bezuinigd is er geen budget meer voor handhaving proeftuinen voor nieuwe sekswerk locaties. Indien het aantal locaties voor sekswerk niet wordt uitgebreid is het resterende bedrag voldoende om de inspecties uit te voeren voor de huidige locaties, inclusief proeftuin. Indien het aantal locaties in de komende jaren wel wordt uitgebreid dan zouden er geen middelen beschikbaar zijn om toezicht te houden.

Projectmanager Grenzen Stellen Perspectief Bieden ondermijning/vastgoed: Denk daarbij bijv. aan verminderde capaciteit voor projecten op het thema ondermijning/ vastgoed: zoals crimineel gebruik van panden (witwaspraktijken, stashplek voor drugs, illegale werkzaamheden (denk aan uitbuiting)).

Wijkveiligheid: Verminderen van uitvoerende capaciteit in de wijken op het gebied van openbare orde en veiligheid. Denk hierbij aan aanpak van (hotspots van) overlast, vormen/beheren van netwerken in de wijken, afhandeling van ernstige incidenten/crises).

08. Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Op onderstaande voorstellen wordt niet voorgesteld te bezuinigen in verband met te grote impact voor de stad:

Meer focus op de ontwikkelrichting in economisch beleid: Door heroverweging kan het zwaartepunt van de afdeling economie meer komen te liggen bij de ontwikkelrichtingen van duurzame, toekomstbestendige economie met maatschappelijke meerwaarde. In specifieke casussen zal Economie niet altijd een advies kunnen geven. Afhankelijk waar de korting valt, kan dit gaan om individuele gebiedscasussen in (toezicht en handhaving bij) horeca, hotels, of evenementen.

Stoppen met beleidsadvies werklocaties U10: Minder inzet op regionale samenwerking op werklocaties in U10. Concreet betekent dit dat de gemeente Utrecht stopt met de financiering van de personeelslasten voor een gezamenlijke beleidsmedewerker van U10. Als hierop toch zou worden bezuinigd zou dit tot gevolg kunnen hebben dat er minder begrip is voor gemeentelijke ruimtelijk-economische keuzes bij regiopartners waardoor besluitvormingsprocessen langer duren. En de gemeente toont zich richting U10 een minder betrouwbare partner door niet meer een deel van de kosten van een gezamenlijke medewerker op zich te nemen.

Stoppen met coördinatie stimuleren “Impact ondernemen”: Opheffen centrale plek waar ondernemers met hun vragen terecht kunnen. We beperken ons daarmee tot gerichte acties/projecten vanuit afdeling Economie voor deze doelgroep. Concreet zou dit betekenen: geen campagnes om impact ondernemers onder de aandacht te brengen, geen bijeenkomsten waarin impact first en impact second ondernemers bij elkaar komen en van elkaar leren om stappen te maken richting een toekomstbestendige economie en geen coördinatie op het ondersteunen van deze doelgroep vanuit verschillende gemeentelijke afdelingen. Dit raakt uiteindelijk kwetsbare inwoners in het aantal leer-werkplekken voor mensen met afstand tot arbeidsmarkt, daarom is ervoor gekozen deze niet door te voeren.

Stoppen met verantwoording via actieagenda Utrechtse economie: Stoppen met de jaarlijkse voortgangsrapportage op de Actieagenda. De sturing en verantwoording gaat via de bestaande stromen zoals de Programmabegroting verlopen. Deze afspraken zijn gemaakt met de raad, om op doelmatiger en beter gebundelde wijze verantwoording af te leggen over programma Werken voor Iedereen/EZ. Dit was één van de aanbevelingen in het Rekenkamer-rapport. Er wordt n.a.v. nieuw beleid vanaf 2027 verwacht dat de verantwoording verder verbeterd wordt; dat kan als ‘oud voor nieuw’, dus verantwoorden via actieagenda voor beleidsbreed sturen en verantwoorden.

Werk & Inkomen: reductie fte uitvoering: Het grootste efficiëntievoorstel dat was aangeleverd is de verlaging van de formatie van Werk en Inkomen met 18 fte, waarvan 7,5 fte zou worden ingevuld door verzuimreductie. Het reduceren van het personeelsbestand leidt tot het herinrichten van teams c.q. werkzaamheden. Deze zijn niet doorgevoerd, omdat deze maatregelen te veel risico veroorzaken voor

de dienstverlening aan kwetsbare inwoners in de stad. Werk en Inkomen blijft onverkort werken aan de reductie van verzuim, passend bij de gemeentebrede ambitie.

09. Kansrijk opgroeien

Bovenwettelijke eisen aan schoolpleinen schrappen: We kiezen er niet voor om bovenwettelijke eisen aan schoolpleinen te schrappen. Hier is niet voor gekozen omdat dit een te grote impact heeft op de stad. Er is ook breder gekeken naar mogelijkheden voor sober(der) bouwen. De conclusie is dat het meest bespaard kan worden uit reëel ramen. Bij de Voorjaarsnota 2024 zijn hier al forse bedragen voor ingeleverd. Een jaarlijkse actualisatie hierin kan mogelijk leiden tot verdere bijstellingen. Die worden onderdeel van het voorstel planningsoptimisme. Wel is een voorstel dat bij maatschappelijk vastgoedprojecten we alleen aanvullende ambities meenemen als vóór de start van een project duidelijk is dat er extra geld voor ambities beschikbaar is.

10. Levendige en gezonde stad

Bezuiniging zorg kwetsbare volwassenen: de overweging was om twee grote programma's geheel weg te bezuinigen, namelijk SOA/PREP en Sekswerk. Wij achten de gevolgen voor de stad hiervan te groot. Wel is een besparing doorgevoerd op strategische en tactische capaciteit gericht op doorwerking van gezondheidsvraagstukken in breder gemeentelijk beleid. Dat kan zonder grote gevolgen voor de stad. Zie daarvoor de uitwerking in bijlage 2.

Bezuiniging Jeugdgezondheidszorg: Het voorstel dat hierover op tafel lag gaat om een bezuiniging op de uitvoering van jeugdgezondheidszorg in de stad, via bijvoorbeeld preventieve programma's of de collectieve aanpak. Dit gaat in tegen onze visie om juist te investeren in de jeugd en aan de 'voorkant' om kosten later en/of elders (bijvoorbeeld bij scholen of huisartsen) te voorkomen.

Verkoop vastgoed: Door verkoop van vastgoed dat nu en in de toekomst niet (meer) bijdraagt aan gemeentelijke beleidsdoelstellingen kunnen éénmalige opbrengsten door verkoop worden gerealiseerd. Door motie 315 is al een groot deel van onze verkoopbare panden geïnventariseerd. Er is niet voor gekozen nog meer vastgoed te verkopen. Dit levert sowieso alleen maar incidenteel geld op en beperkt de toekomstige mogelijkheden voor de gemeente om hier alsnog gebruik van te maken. Bij eventuele leegstand zal wel worden gekeken naar mogelijkheden voor maatschappelijke of commerciële verhuur.

Verbonden partijen GGDrU: De maatregel: Lagere afdracht aan GGDrU is niet voorgelegd om door te voeren omdat er vanuit het Rijk al fors wordt gekort en verdere korting onverantwoord is.

11. Algemene middelen en overhead

Er zijn verschillende uitgewerkte hervormingsbezuinigingsmaatregelen op bedrijfsvoering afgevallen of vervangen. Van deze voorstellen is het risico te groot dat de ondergrens van een vitale organisatie wordt geraakt. Of dat bij bepaalde voorstellen op korte termijn minimale besparingen worden gerealiseerd die door de hierdoor gecreëerde inefficiëntie op langere termijn juist tot kostenverhoging leiden. Voorbeelden hiervan zijn:

- Innovatieprojecten en onderzoeksadvisering met betrekking tot gemeentelijke artificial intelligence toepassingen. Hiervoor is niet gekozen, omdat juist het blijven investeren in deze kennisontwikkeling in de toekomst ook kan bijdragen aan verdere besparingen.
- Prioriteren op het realiseren van compliance op wettelijke kaders Archiefwet en AVG, omdat we dan niet meer compliant zijn.
- Besparingen op financiën en juridische zaken zijn beperkt doorgevoerd, omdat bij financiën een forse opgave ligt t.a.v. basis op orde en voor juridische zaken zijn op andere plekken in de organisatie al bezuinigingen doorgevoerd. De juridische functie zou anders door het ijs zakken.
- Het sluiten van het stadskantoor vanaf de 6e etage op vrijdagen levert relatief gezien een beperkte bezuiniging op. Het effect op de spreiding van werk(druk) is daarentegen groot en niet wenselijk.

Bijlage 4 | Eerste monitor hervormingen en bezuinigingen (voortgang t/m 2024)

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2024 hebben we uw raad toegezegd om een monitor in te richten waarmee de voortgang van drie trajecten wordt gevolgd:

1. Hervormingen sociaal domein
2. Bezuinigingen uit de Voorjaarsnota 2024
3. Hervormingsbezuinigingen

In de programmabegroting 2025 hebben we dit concreet gemaakt, waarbij is aangegeven dat de insteek van de monitor primair financieel is: beoogd en gerealiseerd bezuinigingsbedrag. De voortgang wordt gevisualiseerd met een stoplichtrapportage. Bij afwijkingen zal naast de financiën, ook tijd en kwaliteit/inhoud worden toegelicht: wat de oorzaak is van de afwijking, de gevolgen (inhoudelijke effecten) en getroffen maatregelen. Daarmee komen we tegemoet aan motie 98/2025 over de visualisatie van voortgang en samenhang van de hervormingen sociaal domein.

De monitor is een tijdelijke aanvulling op de begrotingscyclus om een integraal overzicht van de voortgang van alle bezuinigingen in de eerste twee jaar na besluitvorming te hebben. De monitor voegen we twee keer per jaar bij als bijlage bij de Jaarrekening en Tweede Bestuursrapportage. Deze eerste monitor voegen we eenmalig toe aan de Voorjaarsnota 2025/ Eerste Bestuursrapportage. Hierin kijken we terug op het jaar 2024. Daarom zal dit een beperkte monitor zijn met uitsluitend de bezuinigingsmaatregelen die betrekking hebben op het jaar 2024. In de volgende rapportages neemt de omvang van het maatregelenpakket toe. Daardoor kan de presentatievorm aangepast worden omwille van een overzichtelijke weergave.

Naast de bovengenoemde drie trajecten willen we ook de voortgang van de gerelateerde maatregelen opnemen in de monitor, namelijk de bijbehorende reserves hervormingsbezuinigingen en personele frictiekosten en de lastenverzwaringen uit de Voorjaarsnota 2024 bij de toeristenbelasting, de onroerende zaakbelasting en bruggen- en havengelden. Deze maatregelen gaan in vanaf 2025 en zijn derhalve niet opgenomen in deze eerste monitor. Verder hanteren we voor de hervormingsbezuinigingen het abstractieniveau dat ook in de Voorjaarsnota wordt gebruikt, zodat alle maatregelen herkenbaar en herleidbaar zijn naar de besluitvorming in de gemeenteraad.
De voortgang op de bedrijfsvoeringsmaatregelen wordt alleen met de concerndirectie gedeeld, omdat hier niet expliciet over is besloten in de Voorjaarsnota en deze maatregelen vallen binnen het domein van de directie.

We hanteren onderstaande stoplichtenmodel voor de monitor. Daar waar sprake is van een afwijking wordt deze per maatregel toegelicht.

Kleur	Betekenis
	Afwijking minder dan 5%
	Afwijking tussen de 5 en 10%
	Afwijking groter dan 10%

1.1 Hervormingen sociaal domein

Bedragen x €		Begroting 2024	Realisatie 2024
Programma	**Passende ondersteuning en opvang of Kansrijk opgroeien**		
Doelstelling	*- Versterken veerkracht* *- Buurtteams* *- Specialistische jeugdhulp* *- Jeugdbescherming*		
Maatregel	Taakstelling Jeugdwet	3.125.000	2.771.000

Bedragen x €		Begroting 2024	Realisatie 2024
Programma	**Passende ondersteuning en opvang**		
Doelstelling	*Passende aanvullende zorg*		

Maatregel	Taakstelling Wmo	2.000.000	2.000.000

Bedragen x €		Begroting 2024	Realisatie 2024
Programma	**Kansrijk Opgroeien**		
Doelstelling	*Leerlingenvervoer*		
Maatregel	Taakstelling Leerlingenvervoer	545.000	545.000

1.2 Bezuinigingen uit de Voorjaarsnota 2024

Bedragen x €		Begroting 2024	Realisatie 2024
Programma	**Aantrekkelijke en groene leefomgeving & erfgoed**		
Doelstelling	*Leefomgeving en ondergrond*		
Maatregel	Geen structurele middelen beschikbaar houden voor Bodem	500.000	500.000
	Minder beleid opstellen voor lood en bodembiodiversiteit	30.000	30.000
	Minder beleids- en onderzoekscapaciteit Gezond Leefklimaat	172.000	172.000

Bedragen x €		Begroting 2024	Realisatie 2024
Programma	**Duurzame bereikbaarheid**		
Doelstelling	*Duurzame vervoersmiddelen*		
Maatregel	Temporiseren mobiliteitsbeleid	545.000	174.000

Toelichting:
In de Voorjaarsnota 2024 is besloten om het mobiliteitsbeleid te temporiseren. Houdt in het temporiseren van het opstellen, actualiseren en uitwerken van mobiliteitsbeleid, zoals de spooragenda, ov-netwerkperspectief, het wiel met spaken en ontsluiting van nieuwe woningbouwlocaties. We zorgen dat de basis op orde is en besparen op de uitvoeringskosten. Hoewel deze taakstelling in 2024 effect sorteert, is deze niet volledig gerealiseerd. Hierdoor is er een tekort van 371.000 euro. In 2025 benoemen we aanvullende maatregelen, de verwachting is dat we de taakstelling in 2025 daarmee realiseren.

Er is getemporiseerd door de capaciteit op de opgavebrede programmasturing te verminderen. Daarnaast zijn we selectiever geweest ten aanzien van integraal adviseren op het raakvlak van duurzame mobiliteit, gebiedsontwikkeling en andere organisatieonderdelen. Dit doen we door zo veel mogelijk ‘in één keer goed’ te adviseren. Niet gerealiseerd is het stoppen van de inzet van de coördinator die zorgdraagt voor voorbereiding inhoudelijke en advisering bestuurlijke afstemming van mobiliteitsdossiers binnen de G4. Voortschrijdend inzicht heeft ertoe geleid deze maatregel te schrappen. Mede vanwege een complexe organisatiesituatie is het minder adviseren over raakvlak Thema Duurzame Mobiliteit en Gebiedsontwikkeling en minder inzet op project-overstijgende advisering OV maar deels gerealiseerd.

Daarnaast hebben we in 2024 ontwikkelingen in gang gezet die nog niet tot substantiële bezuinigingen leiden, maar wel effect sorteren in 2025. Zo gaan we de kosten die samenhangen met het actualiseren van het verkeermodel niet meer afzonderlijk bekostigen, maar verrekenen met de projecten waarvoor het verkeersmodel wordt ingezet. Dit resulteert in betere bewustwording van de (hogere) kosten en (omdat investeringsbudget van projecten gelijk blijft) minder frequente toepassing van verkeersmodel. Het resultaat hiervan is, tezamen met de resultaten van de aanvullende maatregelen, zijn naar verwachting voldoende om het in 2025 te besparen bezuinigingsbedrag (719.000 euro) te realiseren.

Bedragen x €		Begroting 2024	Realisatie 2024
Programma	**Levendige en gezonde stad**		
Doelstelling	*Volksgezondheid*		
Maatregel	Stoppen inzet op (vecht)scheidingen	100.000	100.000

Toelichting:
Geen bijzonderheden voor 2024. Voor 2025 en 2026 is de bezuiniging teruggedraaid middels amendement A127.

Bedragen x €		Begroting 2024	Realisatie 2024
Programma	**Ontwikkelen en wonen voor iedereen**		
Doelstelling	*Stedelijke omgeving*		
Maatregel	Meerwaardeafdrachten na Stop de verkoop	1.000.000	1.000.000

Bedragen x €		Begroting 2024	Realisatie 2024
Programma	**Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid**		
Doelstelling	*Werken en re-integreren*		
Maatregel	Invulling basisbanen via ontwikkelbanen UW	300.000	300.000
	Schrappen 1000 banen	80.000	80.000

1.3 Reserves behorend bij bezuinigingen

Reserve	Oorspronkelijke omvang	Beschikbaar per 31-12-2024
Implementatie hervormingsbezuinigingen: (= organisatiekosten, voorbereidingskosten bezuinigingsvoorstellen, onderzoeken, communicatie)	2,5 miljoen euro	1,9 miljoen euro
Frictiekosten (= personele frictiekosten in ambtelijke organisatie door bezuinigingen)	5 miljoen euro	5 miljoen euro

Deel 2 | Eerste bestuursrapportage 2025

5. Inleiding

De begrotingscyclus stelt de raad in staat om invulling te geven aan de kaderstellende en controlerende taak. Met deze Eerste bestuursrapportage 2025 informeren wij u over actuele ontwikkelingen en de verwachte afwijkingen in de (financiële) uitvoering van de beleidsvoornemens ten opzichte van de actuele Programmabegroting 2025.

Samenvattend financieel beeld Eerste bestuursrapportage 2025
In deze Eerste bestuursrapportage wordt het effect vertaald van actuele ontwikkelingen die betrekking hebben op het bijstellen van de Programmabegroting 2025 en financieel neutraal zijn. Het grootste deel van de actuele ontwikkelingen zijn onderdeel van de Voorjaarsnota 2025, hierin zijn de knelpunten, de bijstelling van de ambities en de meerjarige doorkijk opgenomen. Voor deze rapportage voorzien we geen majeure ontwikkelingen. Dit betekent dat de Eerste bestuursrapportage geen financieel resultaat heeft.

Hoofdlijn ontwikkelingen
Majeure ontwikkelingen en majeure bijstellingen (H6)
Onderscheid wordt gemaakt tussen majeure ontwikkelingen en majeure bijstellingen. In de Eerste bestuursrapportage 2025 voorzien we geen majeure ontwikkeling of majeure bijstelling.

Overige Ontwikkelingen
Over 2024 is een toename geconstateerd in de onrechtmatigheid bij inhuur. Deze geconstateerde onrechtmatigheden zijn een gevolg van een onjuiste tekst. Deze tekst is inmiddels hersteld maar we verwachten dat het aantal te constateren onrechtmatigheden gedurende 2025 nog blijft toenemen totdat alle ‘oude’ inhuurovereenkomsten zijn uitgefaseerd. Deze onrechtmatigheden hebben geen financiële of capacitaire gevolgen voor de organisatie.

Budgetneutrale bijstellingen (H7)
In het licht van ‘beter begroten’ vinden er bijstellingsvoorstellen plaats zodat de begroting beter aansluit bij de actuele prognose. Naar verwachting leidt dit tot een kleiner verschil tussen de begroting en de jaarrekening. Ook heeft dit een positief gevolg voor de begrotingsrechtmatigheid. Een groot deel van de voorstellen heeft betrekking op het verhogen van zowel de baten als de lasten vanwege specifieke uitkeringen (SPUKS) vanuit het Rijk (43 miljoen euro voor 2025). Passend bij de doelstellingen van de reserves wordt 0,4 miljoen euro extra onttrokken en 2,4 miljoen euro extra gestort in bestemmingsreserves voor 2025. Ook wordt voor 1,9 miljoen euro aan budgetten doorgeschoven naar volgende jaren. Ten slotte worden de investeringskredieten opgehoogd met een totaal van 41,9 miljoen euro (exclusief de geheime bijlage).

Voortgang coalitieakkoord (H8.1/H8.2)
In de tweede helft van 2024 zijn meerdere mijlpalen behaald in de uitvoering van het coalitieakkoord. Daarnaast hebben zich wijzigingen in de planning voorgedaan, dit door uiteenlopende redenen. In een aantal gevallen is uw raad daar al apart over geïnformeerd.

Corresponderende posten (H9)
In deze bestuursrapportage zijn de geclaimde corresponderende posten voor het jaar 2025 opgenomen en de posten die in 2024 niet meer konden worden besteed.

6. Majeure ontwikkelingen en bijstellingen

Majeure ontwikkelingen en bijstellingen
Financiële ontwikkelingen worden opgenomen in de bestuursrapportage als ze voldoen aan onderstaande criteria. Deze leiden niet automatisch tot een begrotingswijziging en zijn niet budgetneutraal.
- financiële afwijkingen van meer dan 10% van de lasten/baten per programma
- en/of een afwijking groter dan 500.000 euro ten opzichte van de begrote lasten of baten per programma
- en/of een afwijking groter dan 100.000 euro per doelstelling
- óf het voldoet niet aan bovenstaande spelregels, maar is politiek-bestuurlijk relevant (bijvoorbeeld beleidswijzigingen).

Onderscheid wordt gemaakt tussen majeure bijstellingen en majeure ontwikkelingen.

6.1 Majeure ontwikkelingen/ bijstellingen

Majeure ontwikkelingen zijn afwijkingen waar de verwachting van is dat bijsturing nog mogelijk is, hetzij binnen de programmabudgetten, hetzij met eventuele voordelen of nog onvoldoende zeker zijn, maar relevant zijn om te melden.

In de Eerste bestuursrapportage 2025 voorzien we geen majeure ontwikkeling of majeure bijstelling.

6.2 Overige ontwikkelingen

Rechtmatigheidsverantwoording
Over 2024 is een toename geconstateerd in de onrechtmatigheid bij inhuur. Deze geconstateerde onrechtmatigheden zijn een gevolg van een onjuiste tekst in de gehanteerde standaard-inhuurovereenkomst bij een verlenging van de inhuur. Hierdoor is het maximaal aantal uren in de overeenkomst bij veel inhuurverlengingen niet aangepast. De tekst in de standaard-inhuurovereenkomst is inmiddels hersteld. Wel wordt verwacht dat het aantal te constateren onrechtmatigheden gedurende 2025 nog blijft toenemen totdat alle ‘oude’ inhuurovereenkomsten zijn uitgefaseerd. Deze onrechtmatigheden hebben geen financiële of capacitaire gevolgen voor de organisatie.

7. Budgettair neutrale bijstellingen

In dit hoofdstuk worden bijstellingsvoorstellen gedaan die budgetneutraal zijn en geen financiële impact hebben op de vastgestelde Programmabegroting 2025. Dit betreft mutaties door het:

1. Onttrekken en storten in reserves, passend bij de doelstelling van deze reserves
2. Verhogen van baten en lasten door toegekende subsidies, specifieke uitkeringen, etc.
3. Verlagen van baten en lasten
4. Overhevelen gelden binnen een programma
5. Overhevelen gelden naar een ander programma
6. Verschuiven over de jaren heen door overhevelen via de Algemene dekkingsreserve
7. Bijstellingen investeringskredieten

In de onderstaande paragrafen worden deze mutaties per soort geaggregeerd weergegeven en kort toegelicht. De toelichting per bijstellingsvoorstel is opgenomen in bijlage 3 Budgettair neutrale bijstellingen bij deze Eerste bestuursrapportage 2025.

7.1 Onttrekkingen en stortingen in (Bestemmings)reserves

In de Eerste bestuursrapportage 2025 stellen we voor:

- In 2025 0,4 miljoen euro extra te onttrekken uit (bestemmings)reserves en 2,372 miljoen euro extra te storten in (bestemmings)reserves.
- In 2026 0,133 miljoen euro extra te onttrekken uit (bestemmings)reserves, 2,5 miljoen euro extra te storten in (bestemmings)reserves en 2,713 miljoen euro structureel te storten in (bestemmings)reserves.
- In 2027 0,133 miljoen euro extra te onttrekken uit (bestemmings)reserves.
- In 2028 2,5 miljoen euro extra te onttrekken uit (bestemmings)reserves.

De extra onttrekkingen en stortingen leiden tot bijstelling van de programmabudgetten en zijn daardoor budgetneutraal. De grootste mutaties worden per programma toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving per programma	2025	2026	2027	2028
Klimaatvriendelijke stad				
Onttrekking reserve Utrechtse Energie	0	133	133	0
Storting reserve Utrechtse Energie	-160	0	0	0
Storting reserve Utrechtse Energie ten behoeve van cofinanciering	-1.090	0	0	0
Storting risicoreserve leningen Utrechtse Energie	-40	0	0	0
Totaal programma	**-1.290**	**133**	**133**	**0**
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid				
Onttrekking reserve Werken naar Werk	400	0	0	0
Totaal programma	**400**	**0**	**0**	**0**
Levendige en gezonde stad				
Gebruikersinvesteringen Culturele voorziening Leidsche Rijn	0	-2.500	0	2.500
Totaal programma	**0**	**-2.500**	**0**	**2.500**

Algemene Middelen en Overhead				
Structurele storting reserve Leidsche Rijn	-1.082	-2.713	-2.713	-2.713
Totaal programma	**-1.082**	**-2.713**	**-2.713**	**-2.713**
Totaal Saldo	**-1.972**	**-5.081**	**-2.580**	**-213**

Klimaatvriendelijke stad

Storting reserve Utrechtse Energie ten behoeve van cofinanciering

Ten behoeve van de cofinancieringsverplichtingen met betrekking tot Volkshuisvestingsfonds, E2 cuties en Chill wordt 1,090 miljoen euro in de reserve gestort.

Levendige gezonde stad

Gebruikersinvesteringen Culturele voorziening Leidsche Rijn

Bij de Tweede bestuursrapportage 2022 is besloten om vanuit het aanloopbudget voor de culturele voorziening Leidsche Rijn een reserve van 2,5 miljoen euro te vormen om een deel van de kosten voor de gebruikersinvesteringen af te dekken. Vanwege de herziene planning (oplevering medio 2028) wordt de onttrekking van 2,5 miljoen euro uit de reserve verschoven van 2026 naar 2028.

Algemene Middelen en Overhead

Verwerken structurele mutaties reserve LR

De meerjarenmutaties die afgewikkeld worden via de reserve Budgetstructuur Leidsche Rijn stonden nog geparkeerd op de stelpost Leidsche Rijn. Voor een beter inzicht in het toekomstig verloop van de reserve wordt dit nu direct afgewikkeld via de reserve. Daarom wordt in 2025 incidenteel 1,082 miljoen euro in de reserve gestort en vanaf 2026 structureel 2,713 miljoen euro.

7.2 Verhogen baten en lasten

In totaal stellen we voor in de Eerste bestuursrapportage 2025 de baten en lasten incidenteel te verhogen met 45,982 miljoen euro in 2025 en structureel te verhogen met 0,442 miljoen euro vanaf 2025 en 5 miljoen euro vanaf 2026. De bijstellingsvoorstellen hebben veelal betrekking op extra inkomsten vanuit subsidies, specifieke uitkeringen (SPUK) en actualisatie van begrotingen. Voor deze extra inkomsten verhogen we ook de bijbehorende lasten voor de activiteiten die plaatsvinden voor deze uitkeringen. De grootste mutaties worden per programma toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Programma	Baten / lasten	I/S	2025	2026	2027	2028
Betrouwbare overheid						
	Baten	I	-2.000	0	0	0
	Lasten	I	1.900	0	0	0
Klimaatvriendelijke stad						
	Baten	I	-8.518	-1.645	-1.060	0
	Baten	S	0	-5.000	-5.000	-5.000
	Lasten	I	8.518	1.645	1.060	0
	Lasten	S	0	5.000	5.000	5.000
Duurzame bereikbaarheid						
	Baten	I	-603	0	0	0
	Lasten	I	603	0	0	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed						
	Baten	I	-85	-85	0	0
	Lasten	I	85	85	0	0

Veilige stad						
	Baten	I	-1.648	-537	0	0
	Baten	S	-28	-28	-28	-28
	Lasten	I	1.648	537	0	0
	Lasten	S	28	28	28	28
Passende ondersteuning en opvang						
	Baten	I	-2.292	-2.292	0	0
	Lasten	I	2.292	2.292	0	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid						
	Baten	S	-30	-30	-30	-30
	Lasten	S	30	30	30	30
Levendige en gezonde stad						
	Baten	I	-30.727	0	0	0
	Baten	S	-384	-384	-384	-384
	Lasten	I	30.701	0	0	0
	Lasten	S	384	384	384	384
Algemene Middelen en Overhead						
	Baten	I	-109	0	0	0
	Lasten	I	235	0	0	0
Totaal Saldo			**0**	**0**	**0**	**0**

Betrouwbare overheid

Reisdocumenten 2025

Door de verandering van de geldigheidsduur van paspoorten en ID-kaarten van vijf naar tien jaar, voorziet de gemeente Utrecht voor de jaren 2024 en 2025 op basis van de meest actuele prognose een hogere stijging dan begroot. Met deze mutatie worden de baten en lasten incidenteel verhoogd met 1 miljoen euro in 2025. Jaarlijks zal de ontwikkeling worden gemonitord.

Naturalisatie 2025

Het aantal naturalisatieaanvragen is de afgelopen jaren toegenomen. Ook voor 2025 wordt een hogere stijging voorzien dan begroot. Met deze mutatie worden de baten en lasten incidenteel verhoogd met 1 miljoen euro in 2025. Omdat niet voorspelbaar is hoe deze trend (en de asielinstroom) zich de komende jaren blijft ontwikkelen, wordt de begroting hier voorlopig jaarlijks op aangepast.

Klimaatvriendelijke stad

SPUK’s

In 2025 ontvangt de gemeente Utrecht van het Rijk voor meerder onderdelen van het programma Klimaatvriendelijke stad diverse specifieke uitkeringen. Dit betreft:

- SPUK Tijdelijke regeling capaciteit
  Deze middelen worden met name ingezet voor personele kosten. Met deze mutatie worden de baten en lasten voor 2025 incidenteel met 2,3 miljoen euro verhoogd en vanaf 2026 structureel met 5 miljoen euro verhoogd. Dit is conform het verwachte uitgavenpatroon.
- SPUK Volkshuisvesting
  Deze middelen worden ingezet ten behoeve van verduurzamen Vereniging van Eigenaars en grondgebonden woningen, onder andere door de subsidie woningisolatie specifieke adressen Overvecht. Met deze mutatie worden de baten en lasten voor 2025 incidenteel met 2,5 miljoen euro verhoogd.

- SPUK Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma
  Deze middelen worden onder andere ingezet ten behoeve van aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen. Met deze mutatie worden de baten en lasten incidenteel verhoogd met 2,090 miljoen euro voor 2025, 1,645 miljoen euro voor 2026 en 1,060 miljoen euro voor 2027. Dit is conform het verwachte uitgavenpatroon.
- SPUK Lokale aanpak isolatie
  Deze middelen worden onder andere ingezet ten behoeve van de uitgaande subsidie samen verduurzamen, woning isoleren en de subsidie bij collectieve inkoopactie. Met deze mutatie worden de baten en lasten voor 2025 incidenteel met 1 miljoen euro verhoogd.

EU Subsidies voor 2025
Voor 2025 ontvangt de gemeente Utrecht voor meerdere onderdelen van het programma Klimaatvriendelijke stad diverse Europese subsidies. Dit betreft onder andere:

- EU Subsidies E2 Cuties
  Deze middelen worden onder andere ingezet om lokale energiegemeenschappen te ondersteunen. Met deze mutatie worden de baten en lasten voor 2025 incidenteel met 0,230 miljoen euro verhoogd.
- EU Subsidies Net Zero Cities
  Deze middelen worden ingezet voor het project Net Zero Cities, waarbij wordt toegewerkt naar klimaatneutraliteit. Met deze mutatie worden de baten en lasten voor 2025 incidenteel met 0,080 miljoen euro verhoogd.
- EU Subsidies SCALE
  Deze middelen worden ingezet voor het project SCALE, waarbij wordt ingezet op de uitbreiding van de laadinfrastructuur en hernieuwbare energie. Met deze mutatie worden de baten en lasten voor 2025 incidenteel met 0,050 miljoen euro verhoogd.
- Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
  Deze middelen worden ingezet ten behoeve van verduurzaming kwetsbare Verenigingen van Eigenaars. Met deze mutatie worden de baten en lasten voor 2025 incidenteel met 0,150 miljoen euro verhoogd.

Veilige stad
SPUK Versterkingsgelden 2025
Voor de periode 2025-2026 ontvangt de gemeente Utrecht van het Rijk een specifieke uitkering Versterkingsgelden. Met deze mutatie worden de lasten en baten incidenteel met 0,587 miljoen euro (2025) en 0,537 miljoen euro (2026) verhoogd.

SPUK RIO-IPTA
Voor de periode 2022-2024 ontvangt de gemeente Utrecht vanuit het Rijk een specifieke uitkering voor Re-Integratie Officier (RIO) en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA). Dit project heeft vertragingen opgelopen als gevolg van het geleidelijk invullen van de vacatures. Hierdoor zijn niet alle middelen uitgegeven in de afgesproken periode. De huidige regeling is verlengd tot 1 oktober 2025. Met deze mutatie worden de lasten en baten incidenteel met 0,551 miljoen euro verhoogd.

SPUK Overlastgevende Criminele Vreemdelingen
Voor de periode 2024-2025 ontvangt de gemeente Utrecht een specifieke uitkering voor overlastgevende criminele vreemdelingen. Met deze mutatie worden de lasten en baten incidenteel met 0,510 miljoen euro verhoogd.

Passende ondersteuning en opvang

SPUK Integraal Zorg Akkoord 2025

Voor de periode 2025-2026 ontvangt de gemeente Utrecht van het Rijk een specifieke uitkering IZA. Met deze mutatie worden de lasten en baten in 2025 en 2026 incidenteel met 2,291 miljoen euro verhoogd.

Levendige en gezonde stad

SPUK Oekraïne 2025

Voor 2025 ontvangt de gemeente Utrecht van het Rijk een specifieke uitkering voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Met deze mutatie worden de lasten en baten incidenteel met 30,887 miljoen euro verhoogd.

Verwerking Kapitaallasten

In de Jaarstukken 2024 zijn diverse investeringen gereed gemeld. Met deze mutatie worden de bijbehorende kapitaallasten in de begroting verwerkt. De lasten en baten worden structureel met 1,035 miljoen euro verhoogd.

7.3 Verlagen baten en lasten

In totaal stellen we voor in de Eerste bestuursrapportage baten en lasten incidenteel te verlagen met 2,232 miljoen euro en structureel te verlagen met 0,501 miljoen euro. De bijstellingsvoorstellen hebben veelal betrekking op actualisatie van specifieke uitkeringen (SPUK's). De grootste mutaties worden per programma toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Programma	Baten / lasten	I/S	2025	2026	2027	2028
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
	Baten	I	2.182	0	0	0
	Lasten	I	-2.182	0	0	0
Aantrekkelijke, groene leefomgeving & erfgoed						
	Baten	I	50	0	0	0
	Lasten	I	-50	0	0	0
Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid						
	Baten	S	365	365	365	365
	Lasten	S	-15	-15	-15	-15
Levendige en gezonde stad						
	Baten	S	66	66	66	66
	Lasten	S	-66	-66	-66	-66
Algemene Middelen en Overhead						
	Baten	S	70	70	70	70
	Lasten	S	-420	-420	-420	-420
Totaal Saldo			**0**	**0**	**0**	**0**

Ontwikkelen en wonen voor Iedereen

Actualisatie baten en lasten Regelingen huisvesting aandachtsgroepen Wonen

De gemeente heeft vanuit het Rijk de ‘Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen (RHA-regeling)’ ontvangen. Omdat gebruik wordt gemaakt van de gunstigere 'Stimuleringsregeling Flex- en transformatiewoningen' wordt geen aanspraak gedaan op de regeling RHA. Dit leidt tot een verlaging van de baten en de lasten van 2,182 miljoen euro in 2025.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Verlaging bijdrage vernieuwingsbudget

Sinds 2022 wordt voor de subsidie Europees Sociaal Fonds (ESF) structureel 0,350 miljoen euro per jaar aan baten en lasten begroot. Doordat de ESF-subsidie voortaan veel lager uitvalt, wordt deze alleen nog maar regionaal besteed. Daarmee is er geen ruimte meer om de subsidie in te zetten voor vernieuwing binnen het programma. Zowel de baten als de lasten worden daarom structureel met 0,350 miljoen euro verlaagd.

7.4 Verschuiven gelden binnen een programma

Verschuivingen binnen een programma worden alleen opgenomen als er sprake is van een clusteroverschrijdende mutatie binnen de programma's:
- Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid
- Kansrijk opgroeien
- Levendige en gezonde stad

Dit volgens het aangenomen amendement A42 Financieel sturen op huidige programma's.

Bedragen x € 1.000

Programma	Baten / lasten	2025	2026	2027	2028
Kansrijk opgroeien					
Jeugd	Lasten	-178	-178	-178	-178
Onderwijs	Lasten	178	178	178	178
Levendige en gezonde stad					
Samenleven en Sport	Lasten	185	-78	-78	-78
Cultuur	Lasten		263	263	263
Volksgezondheid	Lasten	-185	-185	-185	-185
Totaal Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**

Kostendekkend toerekenen inzet subsidiebureau

Als gevolg van kostendekkendheid naar regelingen was een verlaging van 0,263 miljoen euro doorbelast aan het programma Cultuur. Deze doorbelasting blijkt op basis van een actuele berekening te hoog geraamd. Daarom wordt deze doorbelasting teruggedraaid. De definitieve verdeling naar de verschillende programma's zal onderdeel uitmaken van de bijsturingsvoorstellen in de Tweede bestuursrapportage 2025.

Verschuiving budget Koudweer-regeling

Om te realiseren dat de financiële verantwoordingsstructuur van de Koudweer-regeling (KWR) aansluit bij de organisatorische en bestuurlijke verantwoordelijkheden, wordt het begrotingsbedrag van 0,185 miljoen euro voor de KWR overgeheveld van de doelstelling Volksgezondheid naar de doelstelling Nieuwkomers.

Correctie groeikader

Met deze mutatie wordt 0,178 miljoen euro voor het groeikader overgeheveld naar de juiste doelstelling binnen het programma Kansrijk Opgroeien.

7.5 Verschuiven gelden naar ander programma

Voorgesteld wordt in de Eerste bestuursrapportage per saldo 5,844 miljoen euro structureel over te hevelen naar een ander programma. De wijzigingen hebben betrekking op de uitvoering van taken en projecten die programma overstijgend plaats vinden. De grootste wijzigingen worden per programma toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Programma	Baten / lasten	I/S	2025	2026	2027	2028
Ontwikkelen en wonen voor iedereen						
	Lasten	S	-201	-201	-201	-201
Aantrekkelijke. groene leefomgeving & erfgoed						
	Lasten	I	30	83	178	75
	Lasten	S	233	233	233	233
Passende ondersteuning en opvang						
	Lasten	S	-5.611	-5.611	-5.611	-5.611
Levendige en gezonde stad						
	Lasten	I	-30	-83	-178	-75
	Lasten	S	5.611	5.611	5.611	5.611
Algemene Middelen en Overhead						
	Lasten	S	-32	-32	-32	-32
Totaal Saldo			**0**	**0**	**0**	**0**

Passende ondersteuning en opvang

De activiteiten van Stichting U Centraal vallen onder het programma Levendige en gezonde stad, doelstelling ‘Meedoen en voor elkaar zorgen’. De structurele lasten (4,611 miljoen) worden overgeheveld zodat de begroting de uitvoering van de activiteiten volgt.

De KoudWeerRegeling (KWR) wordt per 1-1-2025 uitgevoerd vanuit de doelstelling nieuwkomers. Daarom worden deze structurele lasten (1 miljoen) gecorrigeerd naar Levendige en gezonde stad.

7.6 Overhevelen via algemene dekkingsreserve

Passend bij het verwachte uitgavenpatroon worden specifieke budgetten over de jaren heen bijgesteld, dit passend bij het uitgavenritme van specifieke projecten. In deze bestuursrapportage wordt voorgesteld per saldo 0,999 miljoen euro uit het jaar 2025 en 0,896 miljoen euro uit het jaar 2026 over te hevelen. Deze overhevelingen vinden plaats via de Algemene dekkingsreserve en hebben geen effect op het financieel beeld.

Bedragen x € 1.000

Programma	I/S	2025	2026	2027	2028
Ontwikkelen en wonen voor iedereen					
	I	-383	-56	135	154
Passende ondersteuning en opvang					
	I	-616	616	0	0
Levendige en gezonde stad					
	I	0	-840	0	840
Totaal Saldo		**-999**	**-280**	**135**	**994**

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Herverdeling Wet betaalbare huur

Bij de septembercirculaire 2024 heeft de gemeente Utrecht middelen gekregen om uitvoering te geven aan de Wet betaalbare huur. Het Rijk heeft voor de eerste jaren meer middelen toegekend voor de implementatie van de wet. Er zijn echter geen hoge implementatiekosten. Wel wordt er een geleidelijke toename in meldingen verwacht. Daarom worden de incidentele middelen van 2024 tot en met 2026 overgeheveld naar de periode 2027 - 2030. Dit zorgt ervoor dat meerjarig, met een constante bezetting, uitvoering kan worden gegeven aan de Wet betaalbare huur en deze middelen voor dit doel worden ingezet.

Passende ondersteuning en opvang

Overhevelen SPDO naar 2026

De besparingsmaatregelen voor de herinrichting van sociale prestatie en dagondersteuning (SPDO) worden meegenomen in de herinrichting van de sociale basis. Met het uitstellen van de herinrichting van de sociale basis naar 2027 worden ook de taakstellingen op SPDO met een jaar uitgesteld. Hiervoor wordt 0,616 miljoen euro overgeheveld naar 2026.

Levendige en gezonde stad

Verhuizing depot

Bij de programmabegroting 2021 is de dekking voor de ontwikkeling en de exploitatie van het nieuwe depot geregeld waarin onder andere de gemeentelijke collecties van het Centraal Museum en Erfgoed worden ondergebracht. De verwachting is dat eind 2027 het nieuwe depot wordt opgeleverd. Om de begroting op een lijn te stellen met de planning, wordt 0,84 miljoen euro budget uit 2026 overgeheveld naar 2028. Dit hangt samen met de verschuiving van het budget voor de verhuizing dat volgens eerdere planning was begroot in 2026.

7.7 Bijstellingen investeringskredieten

Bij de Programmabegroting wordt in het jaar dat een investering start, in één keer autorisatie aangevraagd voor het investeringskrediet. Deze paragraaf bevat de wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de geautoriseerde kredieten voor zowel vervanging- als uitbreidingsinvesteringen A. De bijstellingen zijn budgetneutraal, de gevolgen voor de kapitaallasten zijn gedekt binnen het betreffende programma en hebben geen resultaateffect.

Definities

Vervangingsinvesteringen**:**

Deze investeringen houden de bestaande functionaliteit of kwaliteit van de kapitaalgoederen op peil. Hierbij valt te denken aan renovatie en restauratie, herbouw en levensduur verlengend groot onderhoud.

Uitbreidingsinvesteringen categorie A:

Aankoop of vervaardiging van een nieuw kapitaalgoed dat een toevoeging betekent aan het volume en/of de kwaliteit van de bestaande kapitaalgoederen.

Uitbreidingsinvesteringen categorie B**:**

Uitbreidingsinvesteringen waarover wij uw gemeenteraad nog verder willen informeren via een raadsvoordracht alvorens wij met het project van start gaan. Het gaat hierbij om zeer grote, politiek gevoelige of risicovolle projecten. De benodigde middelen worden niet geautoriseerd bij deze bestuursrapportage.

7.7.1 Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Een uitbreidingsinvestering A is opgenomen in de geheime bijlage 'GEHEIM Investeringsprojecten Ontwikkelen en wonen voor iedereen' voor dit programma.

7.7.2 Duurzame bereikbaarheid

Mobiliteit

Bedragen x € 1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmelding bij Jaarstukken 2024	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2025
Doelstelling Duurzaam vervoer	106.477	0	12.715	119.192
Doelstelling Verkeersveiligheid	18.117	0	7.527	25.644
Totaal	**124.594**	**0**	**20.242**	**144.836**

Bedragen x € 1.000

Doelstelling Duurzaam vervoer	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmelding bij Jaarstukken 2024	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2025
Fietsmaatregelen om de Noord	***	0	2.000	***
Investeringsbudget schaalsprong Fiets	***	0	20	***
Herinrichting Maliebaan	***	0	300	***
Waterliniebrug	***	0	2.900	***
Doorfietsroute Amersfoort	***	0	351	***
Koningsweg	***	0	700	***
Doorsteek Papendorp	***	0	-800	***
Europaplein	***	0	800	***
Verbeteren fietsnetwerk Lage Weide	***	0	-750	***
Bestemming Catharijnesingel	***	0	400	***
Westelijke Stadsboulevard	***	0	1.400	***
Doorfietsroute Noordelijke singelring (Weerdsingel)	***	0	150	***
Kruising Blauwkapelseweg (BKW)	***	0	200	***
Europalaan Noord	***	0	150	***
Busplein LRC	***	0	274	***
OV-inframaatregelen nav vervoersplan	***	0	53	***
OV-inframaatregelen (doorstroming)	***	0	267	***
Toegankelijke Bushaltes (2025 e.v.)	***	0	500	***
Ledig Erf-Bleekstraat-Vondellaan (Zuidpoort)	***	0	3.800	***
Fietsenstallingen (voorheen Fietsenstallingen binnenstad)	***	0	6.960	***
Knoopstalling	***	0	-2.160	***
Fietsenstalling Jaarbeursplein	***	0	-4.800	***
Totaal	**106.477**	**0**	**12.715**	**119.192**

Bedragen x € 1.000

Doelstelling Verkeersveiligheid	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmelding bij Jaarstukken 2024	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2025
Donaudreef	***	0	800	***
Niels Bohrweg	***	0	1.627	***
Amsterdamse Straatweg	***	0	4.600	***
Kanaalstraat - Damstraat	***	0	500	***
Totaal	**18.117**	**0**	**7.527**	**25.644**

*** detailbedragen worden niet weergegeven

Doelstelling Duurzaam vervoer

Fietsroute om de Noord

In het MPR 2024 is het budget voor Fietsmaatregelen om de Noord verhoogd met 2 miljoen euro. Het bijbehorende krediet was tot op heden nog niet geautoriseerd.

Investeringsbudget schaalsprong Fiets

De gemeente Amersfoort heeft in 2024 een bijdrage gedaan van 0,02 miljoen euro aan de pilot ontheffing speedpedelecs. Dit project valt onder de schaalsprong fiets, het bedrag wordt daarom aan het krediet schaalsprong fiets toegevoegd.

Maliebaan

Voor het project Herinrichting Maliebaan heeft de Provincie Utrecht in 2024 een subsidie verleend van 0,3 miljoen euro voor het verbeteren van comfort en het netwerk voor fietsers op de Maliebaan. Het subsidiebedrag wordt toegevoegd aan het krediet.

Waterliniebrug

Als onderdeel van het project Fietsroute Lunetten-Galgewaard heeft de Provincie Utrecht in 2024 een subsidie verleend van 2,9 miljoen euro voor onder meer het verbreden van het viaduct over de Waterlinieweg. Het subsidiebedrag wordt toegevoegd aan het krediet.

Doorfietsroute Amersfoort

De provincie Utrecht heeft in 2024 een aanvullende subsidie verleend van 0,276 miljoen euro om de indexatie van de kosten op te vangen. Daarnaast is er bij de Tweede bestuursrapportage 2022 een bijdrage van 0,075 miljoen euro vanuit het Groenstructuurplan overgeboekt naar het programma fiets en voetganger. Deze bijdrage was tot op heden nog niet toegevoegd aan het krediet. Beide bedragen worden toegevoegd aan het krediet.

Koningsweg

De provincie Utrecht heeft in 2024 een subsidie verleend van 0,7 miljoen euro voor de realisatie van de herinrichting van de Koningsweg. Het subsidiebedrag wordt toegevoegd aan het krediet.

Doorsteek Papendorp en Europaplein

In de MPR 2025 is 0,8 miljoen euro van het krediet Doorsteek Papendorp hergeprogrammeerd voor de verkenning herinrichting Europaplein.

Verbeteren fietsnetwerk Lage Weide
In het MPR 2023 is 1,5 miljoen euro geprogrammeerd ter verbetering van het fietsnetwerk Lage Weide. Hiervan wordt 0,75 miljoen euro ingezet voor het project Niels Bohrweg onder het programma verkeersveiligheid. De resterende 0,75 miljoen euro wordt ingezet ter verbetering van de Rutherford- en Isotopenweg.

Bestemming Catharijnesingel
In het MPR 2025 is een knelpunt opgevoerd van 0,4 miljoen euro voor extra planuren en het beheer van camera's.

Westelijke Stadsboulevard
In het MPR 2025 is een knelpunt opgevoerd van 1,4 miljoen euro voor onvoorziene realisatiekosten, onder meer inflatie, materiaalkosten en stijging uurtarief.

Doorfietsroute Noordelijke singelring (Weerdsingel)
In het MPR 2025 is een knelpunt opgevoerd van 0,15 miljoen euro als gevolg van onvoorziene planvoorbereidingskosten en -realisatiekosten.

Kruising Blauwkapelseweg (BKW)
In het MPR 2025 is een knelpunt opgevoerd van 0,2 miljoen euro voor onvoorziene planvoorbereidingskosten.

Europalaan Noord
Voor het project Europalaan Noord heeft de Provincie Utrecht in 2024 een subsidie verleend van 0,15 miljoen euro. Het subsidiebedrag wordt toegevoegd aan het krediet.

Busplein LRC
Voor het project Busplein LRC heeft de Provincie Utrecht in 2024 een subsidie verleend van 0,274 miljoen euro. Het subsidiebedrag wordt toegevoegd aan het krediet.

OV-inframaatregelen nav vervoersplan
Voor het project OV-Inframatregelen nav vervoersplan heeft de Provincie Utrecht in 2018 een subsidie verleend van 0,053 miljoen euro. Het subsidiebedrag wordt toegevoegd aan het krediet.

OV-inframaatregelen (doorstroming)
Voor het project OV-Inframatregelen (doorstroming) heeft de Provincie Utrecht in 2024 een subsidie verleend van 0,267 miljoen euro. Het subsidiebedrag wordt toegevoegd aan het krediet.

Toegankelijke Bushaltes
Voor het project Toegankelijke Bushaltes verleent de Provincie Utrecht in 2025 een subsidie van 0,5 miljoen euro. Het subsidiebedrag wordt toegevoegd aan het krediet.

Ledig Erf-Bleekstraat-Vondellaan (Zuidpoort)
Voor Ledig Erf-Bleekstraat-Vondellaan (Zuidpoort) is een knelpunt opgegeven in het MPR 2025 van 3,80 miljoen euro.

Fietsenstallingen (voorheen fietsenstallingen binnenstad)
Het krediet Jaarbeurspleinstalling van 4,8 miljoen euro wordt her-geprogrammeerd voor de realisatie van de fietsenstallingen Domplein en Station Vaartsche Rijn. Daarnaast wordt dit krediet gecombineerd met de kredieten voor Knoopstalling (2,16 miljoen euro) en Fietsenstallingen binnenstad (4,8 miljoen euro) tot één krediet fietsenstallingen.

Doelstelling Verkeersveiligheid
Donaudreef
Voor het project Donaudreef heeft de Provincie Utrecht in 2024 een subsidie verleend van 0,4 miljoen euro. Het subsidiebedrag wordt toegevoegd aan het krediet.
Daarnaast is voor het project Donaudreef een knelpunt opgegeven in het MPR 2025 van 0,4 miljoen euro.

Niels Bohrweg
Voor het project Niels Bohrweg heeft de Provincie Utrecht in 2024 een subsidie verleend van 0,054 miljoen euro. Het subsidiebedrag wordt toegevoegd aan het krediet.
Daarnaast heeft het rijk voor het project Niels Bohrweg in 2024 een subsidie verleend van 0,123 miljoen euro. Dit subsidiebedrag wordt ook toegevoegd aan het krediet.
Verder is voor het project Niels Bohrweg in 2024 een bedrag geprogrammeerd van 0,75 miljoen euro bij het programma fiets. Dit bedrag wordt toegevoegd aan het krediet bij Verkeersveiligheid.
Tot slot is voor het project Niels Bohrweg een knelpunt opgegeven in het MPR 2025 van 0,7 miljoen euro.

Amsterdamse straatweg
Voor het project Amsterdamsestraatweg is een knelpunt opgegeven in het MPR 2025 van 4,6 miljoen euro.

Kanaalstraat - Damstraat
Voor het project Kanaalstraat - Damstraat is een knelpunt opgegeven in het MPR 2025 van 0,5 miljoen euro.

7.7.3 Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

Beheer openbare ruimte – Routine-investeringen

Bedragen x € 1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmelding bij Jaarstukken 2024	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2025
Stadsbedrijven W&S Bedrijfsmiddelen 2024	4.385	-	-175	4.210
Stadsbedrijven W&S (Pers)containers / big belly's 2024	70	-	-70	-
Totaal	**4.455**	**-**	**-245**	**4.210**

Uitbreidingsinvesteringen A

Bedragen x € 1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmelding bij Jaarstukken 2024	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2025
Verbouw tractieweg 30-32 (Aanpassing vanwege ARBO en Veiligheidseisen)	0	0	400	400
Accu kluizen (gevolg risico-inventarisatie wijkposten)	0	0	250	250
Totaal	**-**	**-**	**650**	**650**

Routine investeringen

Stadsbedrijven W&S Bedrijfsmiddelen 2024

De opgenomen kredietbedragen (uitsluitend voertuigen) zijn aangepast aan de actuele investeringsbedragen.

Stadsbedrijven W&S (Pers)containers/ big belly's 2024

Deze actualisatie betreft een technische mutatie. Routine-investeringen worden sinds kort opgenomen in de programmabegroting en de twee bestuursrapportages. Daarmee komt dit krediet te vervallen.

Uitbereidingsinvesteringen A

Verbouw tractieweg

Dit investeringskrediet is benodigd voor de verbouw van Tractieweg 30-32. Hier zijn op korte termijn aanpassingen noodzakelijk vanwege de afkeuring van het gebouw en noodzakelijke huisvesting (van team Centrum-West). Dit nieuwe krediet wordt gedekt uit bestaande middelen binnen de posten: Dagelijks onderhoud Schoon, Dagelijks onderhoud Verhardingen en Dagelijks onderhoud Openbare Ruimte Groen en Recreatie.

Accu kluizen

Dit investeringskrediet is benodigd voor de aanschaf van accu kluizen. Een risico-inventarisatie m.b.t. veilige werkplekken heeft geresulteerd in de noodzaak tot het aanschaffen van accukluizen. Dit nieuwe krediet wordt gedekt vanuit bestaande middelen binnen de posten: Dagelijks onderhoud Schoon, Dagelijks onderhoud Verhardingen en Dagelijks onderhoud Openbare Ruimte Groen en Recreatie.

7.7.4 Levendige en gezonde stad

Totaal investeringen

Bedragen x € 1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmelding bij Jaarstukken 2024	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2025
Vastgoed	313.281	-17.552	26.854	322.583
Toegankelijke sportvoorzieningen	174.620	-6.565	-5.608	162.447
Totaal	**487.901**	**-24.117**	**21.246**	**485.030**

Vervangingsinvesteringen

Bedragen x € 1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmelding bij Jaarstukken 2024	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2025
Vastgoed	198.299	-17.552	8.603	189.350
Toegankelijke sportvoorzieningen	73.041	-6.062	1.385	68.364
Totaal	**271.340**	**-23.614**	**9.988**	**257.714**

Uitbereidingsinvesteringen A

Bedragen x € 1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmelding bij Jaarstukken 2024	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2025
Vastgoed	114.982	-	18.251	133.233
Toegankelijke sportvoorzieningen	101.579	-503	-6.993	94.083
Totaal	**216.561**	**-503**	**11.258**	**227.316**

Uitbereidingsinvesteringen B

Bedragen x € 1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmelding bij Jaarstukken 2024	Voorgestelde wijzigingen 1e berap 2025	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2025
Toegankelijke sportvoorzieningen	6.331	-	-6.331	-
Totaal	**6.331**	**-**	**-6.331**	**-**

Toelichting

In de actuele autorisaties voor de doelstellingen Vastgoed en Toegankelijke sportvoorzieningen zijn de gereed meldingen verwerkt naar aanleiding van de jaarstukken 2024 en worden kredieten bijgesteld op basis van de Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025. Voor een inhoudelijke toelichting op de bijstelling van de kredieten wordt verwezen naar de Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025 en de bijbehorende geheime bijlagen.

8. Voortgang uitvoering coalitieakkoord

8.1 Mijlpalen in Q3 en Q4 2024

Op 1 juni 2022 verscheen het coalitieakkoord ‘Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat’. In bijlage 1 is een actueel overzicht opgenomen van de planning van de uitvoering van het coalitieakkoord. Dit betreft een planning op hoofdlijnen en is geen uitputtend overzicht. De mijlpalen die behaald zijn in Q3 en Q4 2024 worden onderstaand weergegeven.

Onderdeel	Oorspronkelijke planning
Contact maakt de stad	
Raadsbrief Initiatievenfonds	Jaarlijks
1. We maken ons hard voor kansengelijkheid	
1.1 Wijk- en buurtaanpak	
Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Buurt- en Wijkgericht	Jaarlijks
Raadsbrief Voortgang Samen Overvecht	Jaarlijks
1.8 Jeugd	
Beleidsnota Jeugd	Q3 2024
2. We pakken de woningnood aan	
2.1 Volkshuisvesting en wonen	
Uitwerking Financieringsconstructies wooncoöperaties & Fonds betaalbare koop (onderdeel van Uitvoeringsprogramma coöperatief wonen) Het Uitvoeringsprogramma Wooncoöperaties 2024-2028 is vastgesteld. Daarin is een financieringsconstructie voor wooncoöperaties uitgewerkt. Die financieringsconstructie is in de plaats gekomen voor het fonds betaalbare koop zoals is aangegeven in de Raadsbrief Betaalbaar wonen en inzet fonds betaalbare koop	Q4 2024
2.2 Gebiedsontwikkeling	
Beleidsnota Grondbeleid 2024 Gemeente Utrecht	Q3 2024
3. We gaan de klimaatcrisis tegen	
3.1 Energie en klimaat	
Klimaatvisie (incl. zoekgebieden duurzame energie) Zoekgebieden vastgesteld in de Beleidsnota opwekgebieden voor schone energie.	Q4 2024
3.2 Groene en klimaatbestendige leefomgeving	
Beleidsnota Stadswater	Q4 2024
Startdocument Natuurgebied Zuilen	Q4 2024
3.3 Milieu en circulariteit	
Beleidsnota Utrecht Circulair	Q4 2024
4. We werken aan een levendige een leefbare stad	
4.1 Lokale economie	
ROM Jaarplan en Jaarverslag	Jaarlijks

Evaluatie Regionaal Economische Agenda In 2024 is de Regionale Economische Agenda ((REA) samen met de regionale stakeholders geëvalueerd. Hieruit is gebleken dat de inhoud van de REA nog grotendeels overeind staat.	2025
4.2 Digitale stad	
Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid	Q4 2024
4.3 Cultuur en erfgoed	
Uitvoering Cultuurnota 2025-2028 In Q3 en Q4 van 2024 zijn alle afwijzings- en verleningsbeschikkingen voor de cultuurnotaperiode 2025-2028 de deur uit gegaan. Hiermee is het collegebesluit van juni 2024 bekrachtigd. De beoordeling en besluitvorming over de tweejarige subsidie 2025-2026 heeft ook plaatsgevonden. De raad is daar met de Raadsbrief Subsidieverdeling tweejarige regeling 2025-2026 Cultuurnota over geïnformeerd.	2025-2026
Uitvoeringsplan n.a.v. Nachtvisie Met de Raadsbrief Nadere Regel Nachtcultuur is de Raad geïnformeerd over de uitvoering van de Nachtvisie.	2024-2026
Uitvoeringsprogramma Huisvesting culturele en creatieve sector	2024-2026
4.4 Sport, spelen en bewegen	
Realiseren diverse nieuwe openbare sport- en beweegvoorzieningen, toevoeging sportvelden en capaciteit i.r.t. ruimtelijke ontwikkeling Realisatie vindt doorlopend en gefaseerd plaats. In 2024 zijn diverse nieuwe plekken opgeleverd en bestaande plekken hebben een impuls gekregen door renovatie.	2024-2029
4.5 Vastgoed	
Raadsbrief Verduurzamingsagenda gemeentelijk Vastgoed	Q4 2024

8.2 Wijzigingen in de planning

In deze paragraaf worden belangrijke wijzigingen in de planning van de uitvoering van het Coalitieakkoord sinds de Tweede bestuursrapportage 2024 toegelicht.

1. We maken ons hard voor Kansengelijkheid

1.9 vluchtelingen, asiel en integratie

Onderzoek lotingssystematiek overgang PO-VO	Was: 2023-2025	Wordt: Vervalt

Het onderzoek is in Q3 2023 afgerond. Vervolgens is dit onderzoek ingehaald door de veranderende systematiek van aanmelden in één week. Er is daarmee geen andere keuze dan meerdere opties opgeven.

1.10 vluchtelingen, asiel en integratie

Landelijke afspraken structurele Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV)	Was: NB	Wordt: Vervalt

Het Rijk is per 2025 gestopt met financiering van de LVV-pilot en heeft het convenant opgezegd

2. We pakken de woningnood aan

2.2 Gebiedsontwikkeling

Aanpak gebiedsontwikkeling Lunetten Koningsweg	Was: Q4 2024	Wordt: Q2 2025

De Scenariostudie is afgerond maar de besluitvorming vindt plaats in Q2 2025.

2.3 Bereikbaarheid

Uitvoeringsplan Klimaat neutrale mobiliteit	Was: Q4 2024	Wordt: Q4 2025

Het uitvoeringsplan loopt vertraging op omdat de klimaatvisie nog niet is vastgesteld. In de loop van 2025 wordt de definitieve planning bekend.

3. We gaan de klimaatcrisis tegen

3.1 Energie en klimaat

Plan van aanpak onderzoek Energieontwikkelbedrijf	Was: Q3 2024	Wordt: Q2 2025

De Raad wordt in Q2 2025 geïnformeerd over het Plan van aanpak onderzoek energie ontwikkelbedrijf. Dit heeft vertraging opgelopen door de samenhang met de in Q4 2024 vastgestelde beleidsnota Opwek gebieden van schone energie 2024-2030'.

Uitvoeringsplan Overvecht-Noord Aardgasvrij	Was: Q4 2025	Wordt: PM

In april 2024 is de samenwerking tussen de gemeente Utrecht en Eneco voor wat betreft het aardgasvrij maken van Overvecht-Noord beëindigd. Over de vervolgstappen in Overvecht-Noord wordt de raad in de eerste helft van 2025 verder geïnformeerd.

Klimaatvisie (incl. zoekgebieden duurzame energie)	Was: Q4 2024	Wordt: PM

De zoekgebieden zijn vastgesteld in de beleidsnota 'Opwek gebieden voor schone energie 2024-2030'. De klimaatvisie heeft een eigen tijdspad. Bij het duurzaamheidsverslag wordt de Raad geïnformeerd over de actuele planning.

3.2 Groen en klimaatbestendige leefomgeving

Omgevingsplanregels klimaat adaptatie en water (samenhang met invoering Omgevingswet)	Was: Q1 2025	Wordt: Q4 2025

Het opstellen van de omgevingsplanregels klimaatadaptatie in samenhang met de invoering van de Omgevingswet vraagt meer afstemming dan voorzien. Het streven is deze regels in Q4 2025 aan de raad aan te bieden.

3.3 Milieu en circulariteit

Uitvoeringsprogramma emissieloos vervoer (incl. Transitieplan tankstations) — Was: NB — Wordt: Q2 2025

Het uitvoeringsprogramma emissieloos vervoer wordt in Q2 2025 voorgelegd ter besluitvorming. Het uitvoeringsprogramma transitie tankstations is inmiddels vastgesteld.

4. We werken aan een levendige en leefbare stad

4.1. Lokale economie

Actualisatie Hotelbeleid — Was: Q2 2025 — Wordt: Q3 2025

Op basis van de uitkomsten uit evaluatie en onderzoek is besloten om niet het beleid aan te passen, maar om beleidsregels voor nieuwe hotelontwikkeling op te stellen en de beleidsregels short-stay te actualiseren. Het huidige beleid is nog passend, maar er is behoefte aan beleidsregels. Deze beleidsregels worden in Q3 2025 met de Raad gedeeld.

5. Uitvoering

5.1. Publieke dienstverlening

Voortgangsbrief dienstverlening — Was: Jaarlijks — Wordt: Q2 2025

De afstemming over de veranderde inhoud heeft meer tijd gekost. Daarom wordt de voortgangsbrief dienstverlening van 2024 in Q2 2025 aangeboden.

9. Corresponderende posten

In de september- en decembercirculaire 2024 zijn extra middelen voor nieuwe taken of uitnamen voor vervallen taken opgenomen, de corresponderende posten. In deze bestuursrapportage zijn de geclaimde corresponderende posten voor het jaar 2025 opgenomen en de posten die in 2024 niet meer konden worden besteed. Deze zijn bij de jaarrekening 2024 gestort in de reserve gemeentefonds en worden in 2025 onttrokken. De noodzakelijkheid van het doorvertalen van de corresponderende posten naar de inhoudelijke programma's is getoetst bij de organisatieonderdelen. Alle corresponderende posten zijn nodig voor de beoogde doelstellingen en worden hiervoor ingezet. Onderstaand het overzicht van de geclaimde corresponderende posten:

Bedragen x € 1.000

Corresponderende posten	2024	2025
Taakmutaties		
Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI)		143
Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang		45
Subtotaal:	**0**	**188**
IU/DU/SU		
Actieplan Wapens en Jongeren	83	
Alleenverdienersproblematiek 2023 – 2024	852	
Faciliteitenbesluit opvangcentra	211	
Landelijke aanpak adreskwaliteit	164	
Maatschappelijke opvang en OGGz		216
Meerkosten Oekraïne Sociaal Domein	432	
Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid	50	
Natuur bij Energieprojecten	462	
Openbare bibliotheken		1.104
Register extra veiligheidsrisico's	10	
Spreidingswet	195	
Toekomstbestendig maken energiebeleid	371	371
Vangnetconstructie energietoelage	622	
Vrouwenopvang		5
Wet betaalbare huur	356	510
Work in Nederland	277	7
Subtotaal:	**4.085**	**2.206**
3 D's in het sociaal domein		
Beschermd Wonen		560
Participatie		214
Subtotaal:	**0**	**774**
Mutatie algemene uitkering	**4.085**	**3.168**
Doorvertaling naar programma's	4.085	3.168
Saldo Corresponderende posten	**0**	**0**

Onderstaand een samenvatting van het totaal van de corresponderende posten per programma:

Bedragen x € 1.000

	Programma	2024	2025
1	Betrouwbare Overheid	997	371
2	Ontwikkelen en wonen voor iedereen	356	510
6	Veilige Stad	143	-
7	Passende ondersteuning en opvang	-	781
8	Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid	1.751	357
9	Kansrijk opgroeien		1.104
10	Levendige en gezonde stad	838	45
	Totaal	**4.085**	**3.168**

Hieronder volgt een toelichting op de corresponderende posten per programma:

Betrouwbare overheid

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit

De wetswijziging van de basisregistratie personen (Wbrp) leidt tot meerwerk bij de aanpak adreskwaliteit (LAA) bij gemeenten. Voor dit meerwerk en kwaliteitsbevorderende maatregelen heeft het ministerie van BZK incidenteel geld beschikbaar gesteld. Dit geld wordt besteed aan de inhuur van capaciteit.

Toekomstbestendig maken energiebeleid

In de septembercirculaire 2024 heeft het Rijk middelen vrijgemaakt om de extra taken van de gemeente op het gebied van het toekomstbestendig maken energiebeleid te bekostigen. Het U10 programma Regionale Energietransitie (RES) geeft hier uitvoering aan.

Natuur bij energieprojecten

Dit budget is door het Rijk toegewezen aan de Regionale Energie Strategieën (RES)-regio's om energieprojecten in de regio de faciliteren en daarbij de lokale natuur te versterken.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Wet betaalbare huur

Vanaf 1 juli 2024 is de Wet betaalbare huur ingevoerd. Om te kunnen handhaven op deze wet zijn vanuit het rijk middelen beschikbaar gesteld. Dit betreft voornamelijk meldingen van inwoners van Utrecht waarop gereageerd moet worden.

Veilige stad

Actieplan Wapens en Jongeren

Vanuit de landelijke werkgroep is budget ter beschikking gesteld om samen met onderwijsinstellingen in het primair onderwijs extra activiteiten te ontplooien om scholen te ondersteunen bij het maken van (preventief) beleid om het dragen en gebruiken van (steek)wapens te voorkomen.

Register Externe Veiligheidsrisico's

Alle gemeenten moeten de juiste data aanleveren in het Register Externe Veiligheid dat door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt beheerd. Hiervoor heeft de gemeente Utrecht een eenmalige bijdrage ontvangen.

Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV)
Deze middelen zijn bestemd voor het programma Samen voor Overvecht. Hierbij is een integrale aanpak van belang: vanuit onderwijs, arbeidsmarkt, wonen, veiligheid en gezondheid.

Passende ondersteuning en opvang

Maatschappelijke opvang en OGGz
Dit betreft centrumgemeente middelen voor maatschappelijke opvang in de hele Utrechtse regio (16 gemeenten), bedoeld voor de ondersteuning en opvang aan mensen die dakloos zijn. Door een actualisatie van de gegevens van de verdeelmaatstaven is het aandeel voor Utrecht iets hoger geworden.

Vrouwenopvang
Dit betreft een correctie op de middelen die de gemeente ontvangt voor vrouwenopvang.

Beschermd Wonen
Op de regionale middelen voor Beschermd Wonen is een volume indexatie toegepast om te compenseren voor de groei van de vraag.

Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

Alleenverdienersproblematiek 2023 – 2024
In 2023 zijn middelen uit de Reserve Armoede onttrokken en ingezet om financiële ondersteuning te bieden aan huishoudens die on het bestaansminimum kwamen als gevolg van de alleenverdienersproblematiek. Via deze uitkering compenseert het Rijk gemeenten voor de te maken kosten. Ook in toekomstige jaren kunnen uitkeringsgerechtigden nog aanspraak op de uitkering van 2023 – 2024.

Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI)
Met ingang van 2025 ontvangt de gemeente Utrecht extra middelen om de gestegen kosten voor de uitvoering van de SMI-regeling op te vangen.

Vangnetconstructie energietoelage
Dit betreft een herijking van het budget voor de energietoeslag. Conform coalitieakkoord worden rijksmiddelen die beschikbaar komen ook daadwerkelijk ingezet voor armoedebeleid. Eventuele restanten op rijksbudgetten worden in de reserve Armoedebestrijding en schuldhulpverlening gestort.

Participatie (IU)
Uitvoerders van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en Beschut Werk (met name UW) ontvangen voor de dienstverbanden van de doelgroep het lage inkomensvoordeel (LIV). Vanaf 2025 wordt het LIV afgeschaft. Gemeenten worden hier via het gemeentefonds voor gecompenseerd. Deze compensatie komt ten goede aan de uitvoerders van de WSW en Beschut Werk.

Work in Nederland
De gemeente Utrecht heeft de opdracht en het daarbij behorende budget van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om de slechte positie van arbeidsmigranten in Nederland te verbeteren middels het inrichten van (mobiele) informatiepunten en andere zaken die daaraan ondersteunend zijn.

Kansrijk opgroeien

Openbare bibliotheken

Het doel van deze DU is gemeenten in staat te stellen zich voor te bereiden op de komende wettelijke zorgplicht door het versterken van het lokale bibliotheekaanbod. De rijksbijdragen die de gemeente Utrecht in 2025 en 2026 wordt toegekend als subsidie aan de stichting bibliotheek Utrecht.

Levendige en gezonde stad

Faciliteitenbesluit opvangcentra

Dit betreft aanvullende middelen voor het faciliteitenbesluit in 2024. Deze worden ingezet en besteed aan vluchtelingenpartners in de eerste helft van 2025.

Spreidingswet

De middelen worden ingezet en besteed aan vluchtelingenpartners.

Meerkosten Oekraïne sociaal domein

Dit betreft compensatie voor gehuisveste Oekraïners, deze kosten zijn onderdeel van de reguliere zorginkoop. De middelen worden ingezet en besteed aan zorgkosten bij externe partners in het sociaal domein.

Toezicht handhaving kwaliteitseisen kinderopvang

In de voorjaarsnota 2024 zijn middelen vrijgemaakt voor incidentele meerkosten voor toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de kinderopvang. De inspectie moet hiertoe extra inzet plegen voor implementatie, toezicht en handhaving op de aangepaste kwaliteitseisen.

10. Instellen reserves

Door het instellen van een reserve worden middelen gereserveerd voor het beleidsdoel waar de Raad het voor heeft bestemd. Voor het wijzigen van de bestemming van deze middelen is een raadsbesluit nodig. Er zitten geen wettelijke restricties aan reserves, behalve dat ze niet negatief mogen zijn.

In de Eerste bestuursrapportage 2025 worden geen nieuwe reserves ingesteld.

Bijlagen

Bijlage 1 | Planning uitvoering coalitieakkoord

We geven in de Eerste bestuursrapportage 2025 op hoofdlijnen inzicht in de planning voor het uitvoeren van het coalitieakkoord voor de periode tot 2027, voor zover die planning nu bekend is. We beschrijven globaal de belangrijkste mijlpalen en in welk jaar en kwartaal we verwachten deze mijlpalen aan de Raad aan te bieden. We hanteren daarvoor de indeling van het coalitieakkoord, voor herkenbaarheid en aansluitend op de vraag vanuit de Raad.

Dit overzicht is niet uitputtend en geen opsomming van alles wat we doen. Het bevat alleen de grootste zaken die volgen uit de ambities die in het coalitieakkoord expliciet beschreven zijn en de ontwikkelingen per beleidsterrein. Ook is dit een vervolg op het overzicht in de Tweede bestuursrapportage 2024. De mijlpalen die reeds zijn behaald in Q3 en Q4 2024 maken geen onderdeel meer uit van dit overzicht.

Onderdeel		Huidige planning	Oorspronkelijke planning
Contact maakt de stad			
Raadsbrief Samen stad maken over o.a. 0-meting en ervaringen kompas voor zeggenschap		Q1 2025	Q4 2023
Eerste evaluatie beleidsnota Samen stad maken		Q1 2026	Geen
Raadsbrief initiatievenfonds		Jaarlijks	Jaarlijks
1. We maken ons hard voor kansengelijkheid			
1.1 Wijk- en buurtaanpak	Raadsbrief voortgang uitvoering wijk- en buurtaanpak 2024	Jaarlijks	Jaarlijks vanaf 2025
	Voortgang Samen voor Overvecht	Jaarlijks	Jaarlijks
1.3 Arbeidsmarkt	Nieuwe subsidieregeling Werk naar Werk (opvolger fonds Mismatch)	Q2 2025	2023
1.8 Jeugd	Raadsbrief Uitgangspuntennotitie jongerenwerk (start nieuwe termijn in 2027)	2025	2025
2. We pakken de woningnood aan			
2.1 Volkshuisvesting en wonen	Integrale Woonzorgvisie (wordt onderdeel van de beleidsnota wonen)	Q1 2025	2024
	Update Actieplan Middenhuur n.a.v. landelijk beleidskader middenhuur (wordt onderdeel van de beleidsnota wonen)	Q1 2025	2024
	Volkshuisvestingsprogramma (product n.a.v. wet Regie op Volkshuisvesting) (wordt onderdeel van de beleidsnota wonen)	Q1 2025	2025
2.2 Gebiedsontwikkeling	Aanpak gebiedsontwikkeling Lunetten-Koningsweg	Q2 2025	Q4 2023
	Stedenbouwvisie	Q1 2025	2024
	Monitoring versnelling UPP en aanbevelingen verkenner voor samenwerking markt-gemeente	2025	2025
2.3 Bereikbaarheid	Uitvoering klimaatneutrale mobiliteit	Q4 2025	Q4 2023
	Plan van aanpak voetgangersnetwerk	Q1 2025	2023
	Besluit over de eerste onderdelen van het ov-wiel met sparen (MIRT-verkenning ov en wonen	Q4 2025	2024

Onderdeel		Huidige planning	Oorspronkelijke planning
3. We gaan de klimaatcrisis tegen			
3.1 Energie en klimaat	Plan van aanpak onderzoek Energieontwikkelbedrijf	Q2 2025	Q3 2023
	Uitvoeringsplan Overvecht-Noord aardgasvrij	PM	Q4 2023
	Verdere uitvoering bestrijden energiearmoede	Jaarlijks	2023
	Klimaatvisie	PM	2024
3.2 Groen en klimaatbestendige leefomgeving	Omgevingsplanregels klimaatadaptatie en water (samenhang met invoering Omgevingswet)	Q4 2025	2023
	Visie en beleidsnota Ondergrond	Q2 2025	2024
3.3 Milieu en circulariteit	Actualisatie Beleidsnota Luchtkwaliteit	Q1 2025	Q2 2023
	Uitvoeringsprogramma emissieloos vervoer (incl. Transitieplan tankstations)	Q2 2025	Q2 2023
4. We werken aan een levendige en leefbare stad			
4.1 Lokale economie	Rapportages ROM (jaarplan & jaarverslag)	Jaarlijks	Jaarlijks
	Actualisatie hotelbeleid	Q3 2025	2024
	Grootschalige evenementenlocaties	Q1 2025	2025
4.3 Cultuur en erfgoed	Uitvoeringsnota cultuurparticipatie: uitvoering	2024-2026	2024-2026
4.4 Sport, spelen en bewegen	Realiseren diverse nieuwe openbare sport- en beweegvoorzieningen, toevoeging sportvelden en capaciteit i.r.t. ruimtelijke ontwikkelingen	2024-2029	2024-2026
	Oplevering zwembad Leidsche Rijn - Maximapark (planvoorbereiding start in 2023)	2028-2029	2026
4.5 Vastgoed	Raadsvoorstel Beleidsnota Vastgoed	Q1 2025	Q2 2023
	Uitvoeringsprogramma vastgoed	Jaarlijks vanaf 2025	Jaarlijks
5. Uitvoering			
5.1 Publieksdienstverlening	Voortgangsbrief dienstverlening	Jaarlijks	Jaarlijks

Bijlage 2 | Aanpassing afschrijvingstermijn

KoudWeerRegeling

In (het erratum op) de Tweede bestuursrapportage 2024 is besloten tot het verstrekken van een krediet voor een locatie voor de uitvoering van de Koudweerregeling. Gezien de aard van de investeringen is de gebruikelijke afschrijvingstermijn 10 jaar. Omdat er voor dit pand een huurovereenkomst is afgesloten voor 5 jaar, stellen wij voor om hiervoor een afwijkende afschrijvingstermijn te hanteren van 5 jaar. De kosten passen binnen de beschikbare middelen in het programma Gezonde en levendige stad.

Onttrekking en storting in (Bestemmings)reserves

Mutatie 27880 - Gebruikersinvesteringen Culturele voorziening Leidsche Rijn

Bij de Tweede bestuursrapportage 2022 is besloten om vanuit het aanloopbudget voor de culturele voorziening Leidsche Rijn een reserve van 2,5 miljoen euro te vormen om een deel van de kosten voor de gebruikersinvesteringen af te dekken. De planning is dat de culturele voorziening medio 2028 wordt opgeleverd. De verschuiving van de onttrekking van het budget voor de gebruikersinvesteringen uit de reserve van 2026 naar 2028 ligt hiermee in lijn.

Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	**Baten**	Incidenteel	2026	2.500.000
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	**Lasten**	Incidenteel	2026	-2.500.000
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	**Lasten**	Incidenteel	2028	2.500.000
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	**Baten**	Incidenteel	2028	-2.500.000

Mutatie 27905 - Storting risicoreserve leningen Utrechtse Energie

In 2024 is 2 miljoen euro gestort voor de duurzaamheidslening. 0,2% hiervan moet worden gestort in de risicoreserve Utrechtse Energie. Dit betekent dat er 40.000 euro moet worden gestort in de reserve.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	40.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	-40.000

Mutatie 27906 - Storting reserve Utrechtse Energie

De plankosten Rijnenburg zijn in 2024 gemaakt, terwijl in 2025 de baten worden ontvangen. De kosten lopen uit voor de baten, waardoor de baten in 2025 in de reserve worden gestort.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	160.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2025	-160.000

Mutatie 27907 **- Storting reserve Utrechtse Energie ten behoeve van cofinanciering**

Ten behoeve van cofinancieringsverplichtingen met betrekking tot Volkshuisvestingsfonds, E2 cuties en Chill worden middelen in de reserve gestort.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	1.090.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	-1.090.000

Mutatie 27908 **- Onttrekking reserve Utrechtse Energie**

Ten behoeve van cofinancieringsverplichtingen worden middelen uit de reserve onttrokken op basis van het verwachte uitgavenpatroon.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2026	132.500
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2026	-132.500
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2027	132.500
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2027	-132.500

Mutatie 27958 **- Onttrekking reserve Werken naar Werk**

In de Voorjaarsnota 2024 zijn middelen toegekend aan de reserve Werken naar Werk. Deze middelen worden ingezet voor het Regionaal Talentfonds. De eerste onttrekking is om in 2025 een bijdrage te leveren aan het Regionaal Talentfonds.

Werk, toekomstbestendige economie en best	Werkgelegenheid voor Iedereen	**Lasten**	Incidenteel	2025	400.000
Werk, toekomstbestendige economie en best	Werkgelegenheid voor Iedereen	**Baten**	Incidenteel	2025	-400.000

Verhogen baten en lasten

Mutatie 27895 - SPUK Lokale Aanpak Isolatie

In 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht de specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie. Deze middelen worden onder andere ingezet ten behoeve van de uitgaande subsidie samen verduurzamen, woning isoleren en subsidie bij collectieve inkoopactie. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten incidenteel met 1 miljoen euro, conform het verwachte uitgavenpatroon in 2025.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	1.000.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2025	-1.000.000

Mutatie 27896 - SPUK Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma

Voor de jaren 2025, 2026 en 2027 ontvangt de Gemeente Utrecht de specifieke uitkering Energiearmoede en Nationaal Isolatieprogramma. Deze middelen worden onder andere ingezet ten behoeve van aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten incidenteel in 2025 tot en met 2027, conform het verwachte uitgavenpatroon in die jaren.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	2.090.500
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2025	-2.090.500
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2026	1.644.526
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2026	-1.644.526
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2027	1.059.527
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2027	-1.059.527

Mutatie 27897 - SPUK Volkshuisvestingsfonds

Voor 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht de specifieke uitkering Volkshuisvestingsfonds. Deze middelen worden ingezet ten behoeve van verduurzamen Vereniging van Eigenaars en grondgebonden woningen, onder andere door de subsidie woningisolatie specifieke adressen Overvecht. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten incidenteel met 2,5 miljoen euro, conform het verwachte uitgavenpatroon in 2025

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	2.500.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2025	-2.500.000

Mutatie 27898 **- Provinciale subsidie voucher isolatiemaatregelen**

Voor 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht middelen vanuit de provincie voor de voucher isolatiemaatregelen. Deze middelen worden ingezet ten behoeve van vouchers die besteed kunnen worden bij externe leveranciers voor het inkopen van isolatiemaatregelen. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten incidenteel met 55.000 euro, conform het verwachte uitgavenpatroon in 2025.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	55.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2025	-55.000

Mutatie 27900 **- Subsidie Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling**

Voor 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht middelen uit Europa vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Deze middelen worden ingezet ten behoeve van verduurzaming kwetsbare Vereniging van Eigenaars. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten incidenteel met 150.000 euro, conform het verwachte uitgavenpatroon in 2025.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	150.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2025	-150.000

Mutatie 27901 **- EU Subsidie SCALE**

Voor 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht Europese middelen voor het project SCALE, waarbij wordt ingezet op de uitbreiding van de laadinfrastructuur en hernieuwbare energie. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten incidenteel met 50.000 euro, conform het verwachte uitgavenpatroon in 2025.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	50.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2025	-50.000

Mutatie 27902 **- EU Subsidie Net zero cities**

Voor 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht Europese middelen voor het project Net zero cities, waarbij wordt toewerkt naar klimaatneutraliteit. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten incidenteel met 80.000 euro, conform het verwachte uitgavenpatroon in 2025.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	80.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2025	-80.000

Mutatie 27903 - EU Subsidie E2 cuties

Voor 2025 ontvangt de Gemeente Utrecht Europese middelen voor het project E2 cuties. Deze middelen worden onder andere ingezet om lokale energiegemeenschappen te ondersteunen. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten incidenteel met 230.000 euro, conform het verwachte uitgavenpatroon in 2025.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	230.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2025	-230.000

Mutatie 27904 - SPUK Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid

De Gemeente Utrecht ontvangt structureel de specifieke uitkering Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid. Deze middelen worden met name ingezet voor personele kosten. Met deze mutatie verhogen we de baten en lasten in 2025 incidenteel met 2,3 miljoen euro en vanaf 2026 structureel met 5 miljoen, conform het verwachte uitgavenpatroon.

Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Incidenteel	2025	2.362.256
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Incidenteel	2025	-2.362.256
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Lasten**	Structureel vanaf	2026	5.000.000
Klimaatvriendelijke stad	Energietransitie	**Baten**	Structureel vanaf	2026	-5.000.000

Mutatie 27911 - Overhevelen International Welcome Center

Het budget voor het International Welcome Center staat nog op deelprogramma Vestigingsklimaat en wordt middels deze journaal overgeheveld naar deelprogramma Investeringsklimaat.

Werk, toekomstbestendige economie en best	Vestigingsklimaat	**Baten**	Structureel vanaf	2025	297.250
Werk, toekomstbestendige economie en best	Vestigingsklimaat	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-447.250
Werk, toekomstbestendige economie en best	Investeringsklimaat	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	477.000
Werk, toekomstbestendige economie en best	Investeringsklimaat	**Baten**	Structureel vanaf	2025	-327.000

Mutatie 27916 - Verwerking kapitaallasten

Bij de Jaarstukken 2024 hebben we investeringen gereed gemeld. Met deze boeking verwerken we de bijbehorende kapitaallasten in de begroting.

Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	**Lasten**	Incidenteel	2025	1.034.571
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-700.916
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	**Baten**	Structureel vanaf	2025	-333.655
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	**Lasten**	Incidenteel	2026	1.034.571
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	**Lasten**	Incidenteel	2027	1.034.571
Levendige en gezonde stad	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	**Lasten**	Structureel vanaf	2028	1.034.571

Mutatie 27924 - SPUK Integraal Zorg Akkoord 2025-2026

De SPUK IZA is ontvangen voor 2025 en 2026, vanuit deze SPUK worden in beide jaren diverse projecten uitgevoerd waardoor ook het gehele bedrag in beide jaren wordt ingezet.

Passende ondersteuning en opvang	Buurtteamorganisatie Sociaal	**Lasten**	Incidenteel	2025	2.291.765
Passende ondersteuning en opvang	Buurtteamorganisatie Sociaal	**Baten**	Incidenteel	2025	-2.291.765
Passende ondersteuning en opvang	Buurtteamorganisatie Sociaal	**Lasten**	Incidenteel	2026	2.291.765
Passende ondersteuning en opvang	Buurtteamorganisatie Sociaal	**Baten**	Incidenteel	2026	-2.291.765

Mutatie 27926 - SPUK Oekraïne 2025

De SPUK voor de opvang van Oekraïners is niet begroot terwijl er al wel een SPUK vanuit het Rijk is ontvangen, hiermee wordt deze SPUK op de juiste wijze in de begroting opgenomen.

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	**Lasten**	Incidenteel	2025	30.726.784
Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	**Baten**	Incidenteel	2025	-30.726.784

Mutatie 27927 - Utrecht Schone Stad actieplan

In 2022 is de zwerfafvalvergoeding gestopt. Per 2023 is hier een gedeeltelijke vervanging voor in de plaats gekomen in de vorm van de prullenbakkenvergoeding. Hiermee wordt voor een belangrijk deel het Actieplan Utrecht Schone Stad gefinancierd. Deze begrotingswijziging betreft een actualisatie van de bijdrage voor 2025 en 2026. De vergoeding zal per 2026 opnieuw worden vastgesteld voor de daaropvolgende periode.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Dagelijks Onderhoud	**Lasten**	Incidenteel	2025	85.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Dagelijks Onderhoud	**Baten**	Incidenteel	2025	-85.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Dagelijks Onderhoud	**Lasten**	Incidenteel	2026	85.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Dagelijks Onderhoud	**Baten**	Incidenteel	2026	-85.000

Mutatie 27928 - Sporthal Tempo

In september is een tijdelijke hal aan de Loevenhoutsedijk geopend, genaamd Sporthal Tempo. De sporthal wordt verhuurd aan verenigingen en scholen voor een maatschappelijk tarief (baten). De nieuwe sporthal heeft ook kosten zoals elektra, onderhoud etc. Per saldo moeten voor deze tijdelijke sporthal de baten en lasten voor de exploitatie gelijk zijn.

Levendige en gezonde stad	Binnen accommodaties SB	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	50.000
Levendige en gezonde stad	Binnen accommodaties SB	**Baten**	Structureel vanaf	2025	-50.000

Mutatie 27963 - Subsidie Overlast gevende Criminele Vreemdelingen

Voor de periode 2024-2025 ontvangt de gemeente Utrecht een specifieke uitkering (SPUK) voor overlast gevende criminele vreemdelingen. Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten incidenteel met 0,510 miljoen euro.

Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Lasten**	Incidenteel	2025	510.000
Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Baten**	Incidenteel	2025	-510.000

Mutatie 27967 - Subsidie RIO-IPTA

Voor de periode 2022-2024 ontvangt de gemeente Utrecht een specifieke uitkering (SPUK) voor Re-Integratie Officier (RIO) en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA). Het project heeft vertragingen opgelopen als gevolg van geleidelijk invullen van de vacatures en hierdoor zijn niet alle middelen uitgegeven in de afgesproken periode. De huidige regeling wordt verlengd tot 1 oktober 2025. Vanaf 1 oktober 2025 komt er een nieuwe subsidieaanvraag. Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten incidenteel met 0,551 miljoen euro.

Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Lasten**	Incidenteel	2025	551.000
Veilige stad	Veiligheid en zorg	**Baten**	Incidenteel	2025	-551.000

Mutatie 28228 - Subsidie Versterkingsgelden 2025-2026

Voor de periode 2025-2026 ontvangt de gemeente Utrecht een specifieke uitkering (SPUK) Versterkingsgelden. Met deze mutatie verhogen we de lasten en baten incidenteel met 0,587 miljoen euro (2025) en 0,537 miljoen euro (2026).

Veilige stad	Optreden bij verstoringen OO en crises	**Lasten**	Incidenteel	2025	587.000
Veilige stad	Optreden bij verstoringen OO en crises	**Baten**	Incidenteel	2025	-587.000
Veilige stad	Optreden bij verstoringen OO en crises	**Lasten**	Incidenteel	2026	537.000
Veilige stad	Optreden bij verstoringen OO en crises	**Baten**	Incidenteel	2026	-537.000

Mutatie 29703 - Vergunning voetbalwedstrijden

Met ingang van 2025 zijn de vergunningen voor voetbalwedstrijden kostendekkend geworden. Met deze mutatie verhogen wij de leges structureel met 0,028 miljoen euro.

Veilige stad	Optreden bij verstoringen OO en crises	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	28.000
Veilige stad	Optreden bij verstoringen OO en crises	**Baten**	Structureel vanaf	2025	-28.000

Mutatie 29706 - Bijdrage SIVMO

Voor het samenwerkingsverband Samenwerking en Innovatie in Verkeersmodellen door Overheden (SIVMO) wordt vanuit de provincie, gemeentes en diverse andere organisaties een jaarlijkse bijdrage betaald. De gemeente Utrecht is penvoerder voor dit samenwerkingsverband en voert de administratie. Door deze begrotingswijziging worden incidenteel de baten en lasten opgehoogd met € 450.000.

Duurzame bereikbaarheid	Verkeers-, vervoer- en parkeerbeleid	**Lasten**	Incidenteel	2025	450.000
Duurzame bereikbaarheid	Verkeers-, vervoer- en parkeerbeleid	**Baten**	Incidenteel	2025	-450.000

Mutatie 29708 - Naturalisatie 2025

We zien nu een paar jaar achter elkaar een toename in naturalisatieaanvragen (instroom van 7/8 jaar geleden uit onder ander Syrië die zich laten naturaliseren). Ook voor 2025 verwachten we een hogere stijging dan begroot in onze nominale begroting. Met deze bijstelling actualiseren we de begroting door zowel de baten als de lasten incidenteel te verhogen met 1 miljoen euro. Omdat het niet duidelijk is hoe deze trend (en asielinstroom) zich de komende jaren blijft ontwikkelen passen we de begroting voorlopig ieder jaar incidenteel aan.

Betrouwbare overheid	Burgerzaken	**Lasten**	Incidenteel	2025	900.000
Betrouwbare overheid	Burgerzaken	**Baten**	Incidenteel	2025	-1.000.000
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Incidenteel	2025	100.000

Mutatie 29727 - afwikkeling Box 2025 mutaties Incidenteel

Met het BOX proces kijken wij primair naar de capacitaire behoefte om onze taken voor het komende begrotingsjaar te kunnen realiseren. Daarnaast zijn er vaak wensen om (ondersteunende) processen te verbeteren/te optimaliseren waarbij formatieschuiving plaatsvindt of er wordt gezocht naar dekking voor extra formatie. We wegen de behoefte aan formatie binnen de verwachte beschikbare financiële middelen. Dat is het uitgangspunt (het kader). De beschikbare middelen worden middels het Marap proces met MT gedeeld en vastgesteld.

Levendige en gezonde stad	Utrecht stad waar inwoners gezond&veerk	**Lasten**	Incidenteel	2025	-25.804
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Incidenteel	2025	134.766
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Baten**	Incidenteel	2025	-108.962

Mutatie 29742 - Reisdocumenten 2025

Door de verandering van de geldigheidsduur van paspoorten en ID-kaarten van vijf naar tien jaar, lopen de aantallen vanaf 2024 weer op. Ook voor 2025 verwachten we een hogere stijging dan begroot op basis de meest actuele prognose. We passen de begroting neutraal daarop aan. We blijven dit elk jaar monitoren en passen de begroting bij nieuwe ontwikkelingen aan.

Betrouwbare overheid	Burgerzaken	**Lasten**	Incidenteel	2025	1.000.000
Betrouwbare overheid	Burgerzaken	**Baten**	Incidenteel	2025	-1.000.000

Mutatie 29789 - Spuk NOVEX Utrecht Amersfoort

In 2024 is de specifieke uitkering voor het opstellen van een ontwikkelperspectief voor NOVEX Utrecht-Amersfoort ontvangen. Deze uitkering is in 2024 niet volledig ingezet. Met deze begrotingswijziging wordt het restant beschikbaar gemaakt in 2025, zowel de baten als lasten worden met € 153.000 opgehoogd.

Duurzame bereikbaarheid	Programmamanagement	**Lasten**	Incidenteel	2025	153.369
Duurzame bereikbaarheid	Programmamanagement	**Baten**	Incidenteel	2025	-153.369

Verlagen baten en lasten

Mutatie 27910 - Actualisatie werkbegroting Economie

Actualisatie werkbegroting Economie 2025 door middel van correctie kostenplaats en kostensoorten.

Werk, toekomstbestendige economie en best	Vestigingsklimaat	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-609.566
Werk, toekomstbestendige economie en best	Vestigingsklimaat	**Baten**	Structureel vanaf	2025	14.966
Werk, toekomstbestendige economie en best	Investeringsklimaat	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	594.600

Mutatie 27918 - Sportcampus

In het verleden was de Sportcampus aangesloten op de stadsverwarming. Vastgoed exploitatie betaalde voor het gebruik hiervan en belaste deze kosten door aan de daadwerkelijke gebruikers. Bij de nieuwe installatie zit Vastgoed exploitatie hier niet meer tussen, zodat zowel lasten als baten naar beneden bijgesteld dienen te worden.

Levendige en gezonde stad	Binnen accommodaties SB	**Baten**	Structureel vanaf	2025	66.000
Levendige en gezonde stad	Binnen accommodaties SB	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-66.000

Mutatie 27951 - Actualisatie baten en lasten Regelingen huisvesting aandachtsgroepen Wonen

De gemeente heeft vanuit de ‘Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen (RHA-regeling)’ gelden ontvangen (2,182 miljoen euro). Omdat we gebruik maken van de voor ons gunstiger 'Stimuleringsregeling Flex- en transformatiewoningen' doen we geen aanspraak op de regeling RHA. Wij stellen daarom voor om de corresponderende baten en lasten te verlagen.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	**Baten**	Incidenteel	2025	2.182.000
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Wonen	**Lasten**	Incidenteel	2025	-2.182.000

Mutatie 27953 - Actualiseren begroting archeologisch onderzoek derden

In de begroting van Erfgoed zijn zowel baten als lasten opgenomen voor archeologisch onderzoek voor derden. Deze baten en lasten worden met deze actualisatie uit de begroting gehaald omdat er dit jaar geen projecten voor derden uitgevoerd zullen worden.

Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beh. en gebr. Mon. en Cultuurhist. waard	**Baten**	Incidenteel	2025	50.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beh. en gebr. Mon. en Cultuurhist. waard	**Lasten**	Incidenteel	2025	-50.000

Mutatie 29704 - Verlaging bijdrage vernieuwingsbudget

Sinds 2022 wordt voor de subsidie Europees Sociaal Fonds (ESF) structureel 0,350 miljoen euro per jaar aan baten en lasten begroot. Doordat de ESF-subsidie voortaan veel lager uitvalt, wordt deze alleen nog maar regionaal besteed. Daarmee is er geen ruimte meer om de subsidie in te zetten voor vernieuwing binnen het programma. Zowel de baten als de lasten worden daarom structureel weer met 0,350 miljoen euro verlaagd.

Werk, toekomstbestendige economie en best	Re-integratie	**Baten**	Structureel vanaf	2025	350.000
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-350.000

Mutatie 29728 - afwikkeling Box 2025 Mutaties

Met het BOX proces kijken wij primair naar de capacitaire behoefte om onze taken voor het komende begrotingsjaar te kunnen realiseren. Daarnaast zijn er vaak wensen om (ondersteunende) processen te verbeteren/te optimaliseren waarbij formatieverschuiving plaatsvindt of er wordt gezocht naar dekking voor extra formatie. Wij wegen de behoefte aan formatie binnen de verwachte beschikbare financiële middelen. Dat is het uitgangspunt (het kader). De beschikbare middelen worden middels het Marap proces met MT gedeeld en vastgesteld.

Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-70.482
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Baten**	Structureel vanaf	2025	70.482

Verschuiving binnen een programma

Mutatie 27881 - Kostendekkend toerekenen inzet subsidiebureau

Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten om de kosten voor het subsidiebureau kostendekkend toe te rekenen aan regelingen/ programma's vanaf 2026. Als gevolg van dit besluit is de begroting van het subsidiebureau met 0,514 euro miljoen verlaagd. In het kader van de toerekening aan programma's is hiervan al 0,263 miljoen euro doorbelast aan het programma Cultuur op basis van een voorlopige berekening. Deze (eerste) doorbelasting blijkt nu aan de hand van een actuele berekening te hoog te zijn geraamd. We stellen daarom voor om deze doorbelasting terug te draaien. De definitieve verdeling van de 0,514 miljoen euro naar de verschillende programma's wordt in het 1e halve jaar van 2025 bepaald en zal onderdeel uitmaken van de bijsturingsvoorstellen in de Tweede bestuursrapportage 2025.

Levendige en gezonde stad	Participatie Cultuur	**Lasten**	Incidenteel	2026	263.000
Levendige en gezonde stad	Accommodaties MO (MO)	**Lasten**	Structureel vanaf	2026	-263.000
Levendige en gezonde stad	Participatie Cultuur	**Lasten**	Incidenteel	2027	263.000
Levendige en gezonde stad	Participatie Cultuur	**Lasten**	Incidenteel	2028	263.000
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	**Lasten**	Structureel vanaf	2029	162.000
Levendige en gezonde stad	Participatie Cultuur	**Lasten**	Structureel vanaf	2029	101.000

Mutatie 27893 - Mutatie VJN 2024 groeikader

De correctie van de mutatie in de VJN 2024 van het groeikader naar de juiste doelstelling binnen het programma Kansrijk Opgroeien.

Kansrijk opgroeien	Specialistische zorg voor jeugd	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-709.309
Kansrijk opgroeien	SAVE	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	155.487
Kansrijk opgroeien	Leerlingenvervoer	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	85.033
Kansrijk opgroeien	Jongerenwerk	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	60.040
Kansrijk opgroeien	Gelijke kansen	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	93.156
Kansrijk opgroeien	Buurtteams Jeugd en Gezin	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	315.593

Mutatie 29725 - Verschuiving budget koudweerregeling (KWR)

Om te realiseren dat de financiële verantwoordingsstructuur van de Koudweerregeling (KWR) aansluit bij de organisatorische en bestuurlijke verantwoordelijkheden, hevelen wij het begrotingsbedrag voor KWR dat bij doelstelling Volksgezondheid staat over naar doelstelling Nieuwkomers binnen het programma Levendige en gezonde stad.

Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	185.000
Levendige en gezonde stad	Utrecht stad waar inwoners gezond&veerk	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-185.000

Verschuiving naar een ander programma

Mutatie 27864 - Actualisatie werkbegroting 26032

De Toeslag Onregelmatige Dienst kosten werden in voorgaande jaren met een handmatige berekening in de begroting opgenomen. Door onderstaande correctie zal de Toeslag Onregelmatige Dienst vanaf 2025 via de kostenverdeling verdeeld worden.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Bouw- en woningtoezicht	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	9.338
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Behandeling Vergunn. aavr. Openb Ruimte	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-9.338

Mutatie 27866 - Overheveling budget Regionale Uitvoeringsdienst

Een deel van het structurele budget Regionale Uitvoeringsdienst dat bij het programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen gealloceerd is, wordt overgeheveld naar het programma Aantrekk. groene leefomgeving & Erfgoed daar vinden de uitgaven plaats.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Vergunningen	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-58.968
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Bouw- en woningtoezicht	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-151.632
Algemene Middelen en Overhead	Overhead Decentraal	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-31.947
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Bodem en ondergrond	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	242.547

Mutatie 27889 - Aanloopkosten depot Erfgoed

Bij de Programmabegroting 2021 is de dekking voor de ontwikkeling en de exploitatie van het nieuwe depot geregeld waarin onder andere de gemeentelijke collecties van het Centraal Museum en Erfgoed worden ondergebracht. In aanloop naar de oplevering van het nieuwe depot verwacht de afdeling Erfgoed extra kosten te moeten maken. Dit betreffen onder o.a. extra kosten voor reinigingen, omdozing en opslag van de huidige erfgoedcollectie. Met deze begrotingswijziging wordt het budget voor deze verwachte kosten ondergebracht bij de afdeling Erfgoed.

Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	**Lasten**	Incidenteel	2025	-30.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beh. en gebr. Mon. en Cultuurhist. waard	**Lasten**	Incidenteel	2025	30.000
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	**Lasten**	Incidenteel	2026	-82.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beh. en gebr. Mon. en Cultuurhist. waard	**Lasten**	Incidenteel	2026	82.500
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	**Lasten**	Incidenteel	2027	-177.500
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beh. en gebr. Mon. en Cultuurhist. waard	**Lasten**	Incidenteel	2027	177.500
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	**Lasten**	Incidenteel	2028	-75.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Beh. en gebr. Mon. en Cultuurhist. waard	**Lasten**	Incidenteel	2028	75.000

Mutatie 27922 - Overhevelen KoudWeerRegeling (KWR)

De KoudWeerRegeling (KWR) wordt per 1-1-2025 uitgevoerd vanuit de doelstelling nieuwkomers onder het programma Levendige en gezonde stad en hierdoor wordt dit budget overgeheveld vanuit Passende zorg en ondersteuning doelstelling 24 uurs opvang.

Passende ondersteuning en opvang	Daklozenopvang	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-1.000.000
Levendige en gezonde stad	Vreemdelingen	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	1.000.000

Mutatie 27923 - Overheveling U Centraal naar Mee doen en voor elkaar zorgen

De activiteiten van Stichting U Centraal vallen onder de doelstelling Meedoen en voor elkaar zorgen, het budget was begroot op doelstelling Laagdrempelige basiszorg. Met deze mutatie wordt het budget overgeheveld van het programma Passende ondersteuning naar Levendige en gezonde stad zodat de begroting de uitvoering van de activiteiten volgt.

Passende ondersteuning en opvang	Informatie, Advies & Onafhankelijke Clië	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	-4.611.405
Levendige en gezonde stad	Informele ondersteuning, vrijwilligerswerk	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	4.611.405

Overhevelen via de algemene dekkingsreserve

Mutatie 27878 - Verhuizing depot

Bij de programmabegroting 2021 is de dekking voor de ontwikkeling en de exploitatie van het nieuwe depot geregeld waarin onder andere de gemeentelijke collecties van het Centraal Museum en Erfgoed worden ondergebracht. De verwachting is dat eind 2027 het nieuwe depot wordt opgeleverd. Om de begroting op één lijn te stellen met de planning is het voorstel om 0,84 miljoen euro budget uit 2026 over te hevelen naar het jaar 2028. Deze verschuiving hangt samen met de verschuiving van het budget voor de verhuizing dat conform eerdere planning was begroot in 2026.

Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	**Lasten**	Incidenteel	2026	-840.000
Levendige en gezonde stad	Productie en Programmering	**Lasten**	Incidenteel	2028	840.000

Mutatie 27931 - Herverd. Wet betaalbare huur

Bij de septembercirculaire 2024 heeft de gemeente Utrecht middelen gekregen om uitvoering te geven aan de Wet betaalbare huur. Het Rijk heeft voor de eerste jaren meer middelen toegekend voor de implementatie van de wet. Er zijn geen hoge implementatiekosten, waardoor het verzoek is om de incidentele middelen van 2024 tot en met 2026 over te hevelen naar de jaren 2027 tot en met 2030 om meerjarig een constante bezetting en inzet te hebben. Hieronder is opgenomen wat initieel per jaar is toegekend, wat de wenselijke verdeling is van de middelen en welk bedrag wordt overgeheveld.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Bouw- en woningtoezicht	**Lasten**	Incidenteel	2025	-382.941
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Bouw- en woningtoezicht	**Lasten**	Incidenteel	2026	-55.676
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Bouw- en woningtoezicht	**Lasten**	Incidenteel	2027	135.324
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Bouw- en woningtoezicht	**Lasten**	Incidenteel	2028	154.090
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Bouw- en woningtoezicht	**Lasten**	Incidenteel	2029	77.948

Mutatie 27932 - Overhevelen SPDO naar 2026

De concrete besparingsmaatregelen voor de herinrichting van sociale prestatie en dagondersteuning voor een bedrag van 616.000 euro was gepland om mee te nemen in de herinrichting van de sociale basis per 2026, de herinrichting van de sociale basis is echter uitgesteld tot 2027. We willen de taakstelling op sociale prestatie en dagondersteuning met 1 jaar uitstellen om te voorkomen dat er overhaaste of verkeerde keuzes gemaakt worden. In 2025 verwachten we incidenteel ruimte te hebben waarmee dit opgevangen kan worden.

Passende ondersteuning en opvang	Sociale prestatie en dagondersteuning	**Lasten**	Incidenteel	2025	-616.000
Passende ondersteuning en opvang	Sociale prestatie en dagondersteuning	**Lasten**	Incidenteel	2026	616.000

Bijlage 4 | Geheime bijlage

GEHEIM Investeringsprojecten Ontwikkelen en wonen voor iedereen

Voorjaarsnota 2025

Grote uitdagingen, stevige maatregelen

Eind vorig jaar presenteerden we de Begroting 2025. In de begroting staat hoe Utrecht ruim € 2 miljard uitgeeft in 2025. In de Voorjaarsnota 2025 staat hoe het nu gaat met de inkomsten en uitgaven van de gemeente. Ook voor de komende jaren.

Huishoudboekje op orde

De afgelopen jaren heeft het Rijk stevig bezuinigd op alle gemeenten. Daarom hebben alle gemeenten en dus ook Utrecht de afgelopen jaren tekorten op de begroting. Om dit op te lossen, heeft ook Utrecht de laatste jaren grote maatregelen moeten nemen. Ook voor inwoners en ondernemers. Daarbij gold wel dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. In april 2025 werd bekend dat het Rijk iets minder gaat bezuinigen op gemeenten. Dat is goed nieuws, maar dat is nog niet voldoende. We zullen daarom maatregelen moeten blijven nemen om te zorgen voor onze jeugd, voor vluchtelingen en voor open zwembaden. Ook blijven we investeren in de prioriteiten van de stad: in kansengelijkheid, betaalbaar wonen, duurzaamheid, leefbaarheid en levendigheid. Dit doen we zonder dat we de lasten voor inwoners en ondernemers moeten verhogen.

Wijzigingen in de begroting

Jeugdzorg en Wmo
Toen de zorg voor jeugd en ouderen in 2015 de verantwoordelijkheid werd van gemeenten heeft het Rijk hierop flink bezuinigd. Daarna nam de vraag naar jeugdzorg en Wmo-ondersteuning ook nog eens toe, waardoor de kosten voor gemeenten enorm stegen. Ondanks dat is Utrecht altijd de zorg blijven geven aan mensen die dit nodig hebben. Daarom namen we de afgelopen jaren maatregelen. Voor de Wmo hebben we nu voldoende geld. Voor jeugdzorg nog lang niet. We praten hierover met het kabinet, maar we blijven wel de zorg bieden die nodig is.

Asiel en integratie
In de hele wereld vluchten mensen voor oorlog, honger of geweld, omdat ze worden onderdrukt of omdat ze niet zichzelf mogen zijn. In Utrecht vangen we vluchtelingen op en geven we statushouders begeleiding. Dit blijven we doen, ook al krijgen we daarvoor niet voldoende geld. Dit hoort bij Utrecht, stad van Sint Maarten (beschermheilige van Utrecht).

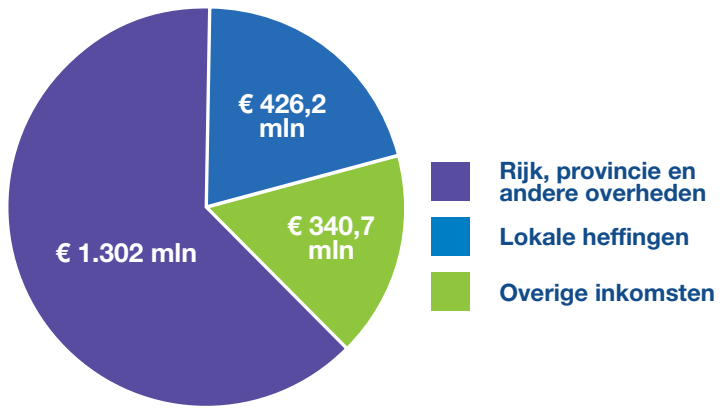
Groeien in Balans
Er wonen steeds meer mensen in onze stad. Utrecht is natuurlijk ook een geweldige stad om te wonen en te werken. Daarom zorgen we voor huizen en banen. En voor scholen, winkels, bomen en speelplekken. Dit noemen wij Groeien in Balans. Als je een huis bouwt, horen daar ook voorzieningen bij. Utrecht krijgt hiervoor geld van het Rijk. Hoe meer we groeiden, des te meer geld we kregen. Maar dat is veranderd. We krijgen nu veel minder geld. Toch blijft Utrecht investeren in Groeien in Balans.

Een vol stroomnet
Er staat letterlijk een file op ons elektriciteitsnet. Dit betekent dat we steeds moeilijker nieuwe stopcontacten aan kunnen leggen. Dit betekent ook dat we steeds lastiger nieuwe woningen en scholen kunnen bouwen. En laadpalen voor auto's kunnen neerzetten. We nemen daarom maatregelen om de file op te lossen. Het volle stroomnet is wel een landelijk probleem. We zijn dus ook afhankelijk van maatregelen door anderen.

Utrechters verbinden
Het is oorlog in Europa en ook op andere plekken in de wereld zijn er gewelddadige conflicten. Dit merken we ook in Utrecht. Inwoners komen vaker tegenover elkaar te staan. Terwijl, ondanks onze verschillen: we kijken allemaal naar dezelfde Dom. De gemeente Utrecht heeft daarom extra aandacht voor het verbinden van mensen in de stad.

Inkomsten: € 2,1 miljard

Waar komt het geld vandaan?

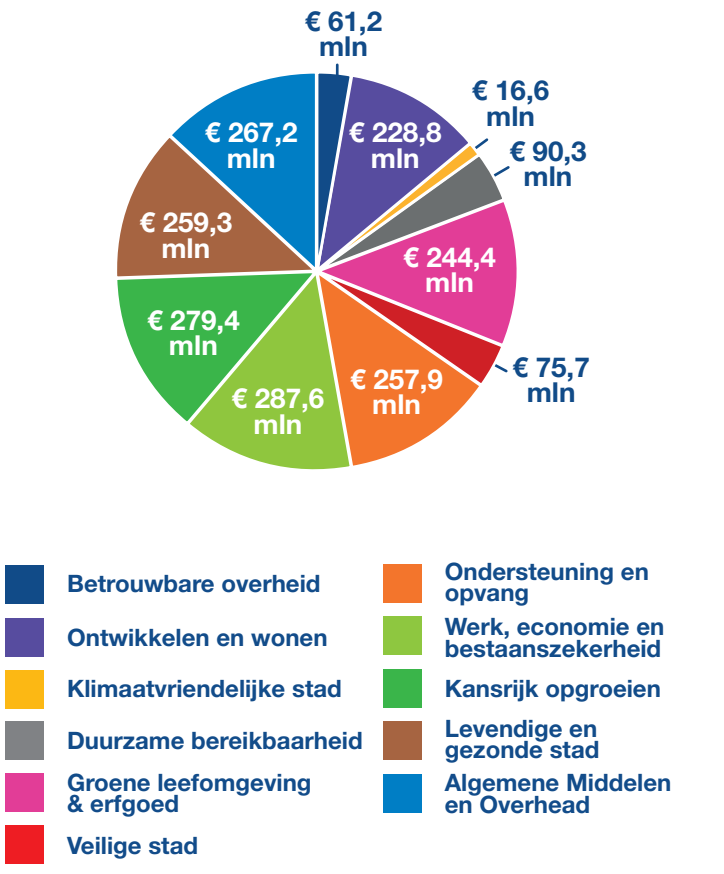

Uitgaven: € 2,1 miljard

Waar geeft de gemeente het geld aan uit?

Dit is een overzicht van de inkomsten en uitgaven van onze gemeente zoals deze zijn opgenomen in de begroting 2025.

De aanpassingen uit deze voorjaarsnota worden verwerkt in de begroting 2026. Deze wordt na de zomer gepubliceerd.

Gemeente Utrecht

utrecht.nl
/voorjaarsnota

Bijlage Eerste technische wijzigingen 2025 Raad

1. Technische wijzigingen

Eerste technische wijziging 2025 Raad

De technische wijzigingen bevatten technische aanpassingen van de begroting, het verwerken van raadsbesluiten en de verwerking van besluiten over de cyclusproducten. De aanpassingen zijn budgettair neutraal. Volgens de indeling van de Programmabegroting 2025 worden per programma de mutaties weergegeven voor de jaren 2025 tot en met 2028, met een uitsplitsing in lasten, baten, onttrekkingen aan en stortingen in de reserves.

Technische wijzigingen

In de volgende paragrafen zijn de mutaties kort toegelicht en worden de bijbehorende regels met de verschuiving van begrotingsbedragen getoond. Per regel wordt het bedrag vermeld met erbij aangegeven het programma en of het lasten dan wel baten betreft. Ook staat er vermeld of de verschuiving incidenteel of structureel is en voor welk jaar of welke jaren deze geldt. Als de regel een verhoging van de lasten of baten betreft begint deze regel met ‘Stijging’. En indien de regel een verlaging van de lasten of baten betreft begint deze met ‘Daling’. Hetzelfde geldt voor onttrekkingen aan en stortingen in de reserve. De mutaties kleiner dan 0,1 miljoen euro worden gecumuleerd weergegeven, maar niet toegelicht.

1.1 Ontwikkelen en wonen voor iedereen

x €1.000

	2025				2026				2027				2028			
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting
Mutatie 27876									-218							
Mutatie 29705		270				270				270				270		
Totaal		**270**				**270**			**-218**	**270**				**270**		

Mutatie 27876: deccirc2022_corr jnp 26102_jaarschijf 2027_dubbel geboekt

De toegekende middelen vanuit de december circulaire 2022 Wet goed Verhuurderschap zijn bij de derde begrotingswijziging 2023 nogmaals toegekend, met deze journaalpost wordt dit gecorrigeerd.

Mutatie 29705: Herstel structurele verwerking majeure bijstellingen 2024

Per abuis zijn de majeure bijstelling Lagere reclameopbrengsten, lagere opbrengst boetes en dwangsommen bouw- en woningtoezicht, Lagere opbrengsten evenementenvergunningen bij de Tweede bestuursrapportage 2024 structureel verwerkt. Met deze mutatie wordt dat hersteld.

1.2 Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed

x €1.000

	2025				2026				2027				2028			
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting
Mutatie 29705		675				675				675				675		
Totaal		**675**				**675**				**675**				**675**		

Mutatie 29705: Zie Ontwikkelen en wonen voor iedereen.

1.3 Algemene middelen en overhead

x €1.000

	2025				2026				2027				2028			
Algemene Middelen en Overhead	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting	Lasten	Baten	Onttrek-king	Storting
Mutatie 27876										-218						
Mutatie 29705	945				945				945				945			
Totaal	**945**				**945**				**945**	**-218**			**945**			

Mutatie 27876: Zie Ontwikkelen en wonen voor iedereen.
Mutatie 29705: Zie Ontwikkelen en wonen voor iedereen.

Bijlage Eerste technische wijzigingen 2025 Raad

Mutatie 27876 - deccirc2022_corr jnp 26102_jaarschijf 2027_dubbel geboekt

De toegekende middelen vanuit de decembercirculaire 2022 Wet goed Verhuurderschap zijn bij de derde begrotingswijziging 2023 nogmaals toegekend, met deze journaalpost wordt dit gecorrigeerd.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Bouw- en woningtoezicht	**Lasten**	Incidenteel	2027	-218.000
Algemene Middelen en Overhead	Gemeentefondsuitkering	**Baten**	Incidenteel	2027	218.000

Mutatie 29705 - Herstel structurele verwerking majeure bijstellingen 2024

Per abuis zijn de majeure bijstelling Lagere reclameopbrengsten, lagere opbrengst boetes en dwangsommen bouw- en woningtoezicht, Lagere opbrengsten evenementenvergunningen bij de Tweede bestuursrapportage 2024 structureel verwerkt. Met deze mutatie wordt dat hersteld.

Ontwikkelen en wonen voor iedereen	Bouw- en woningtoezicht	**Baten**	Structureel vanaf	2025	-270.000
Algemene Middelen en Overhead	Stelposten	**Lasten**	Structureel vanaf	2025	945.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Expl. Verhuur Openb. Grond en Reclame vz	**Baten**	Structureel vanaf	2025	-500.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	Behandeling Vergunning aanvraag Openbare Ruimte	**Baten**	Structureel vanaf	2025	-175.000

2. Begrotingscijfers in tabellen

Tabel 1 Mutaties bestuursrapportage

x €1.000

Programma	Maj. Bijstellingen	Budg. Neutr. Bijstellingen	Technische Bijstellingen	Techniek Verplicht	Corresponderende posten	Kosten-toerekening	Totaal resultaat
Betrouwbare overheid	0	2.000	0	0	0	0	2.000
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	0	-2.182	270	0	0	0	-1.912
Klimaatvriendelijke stad	0	8.678	0	0	0	0	8.678
Duurzame bereikbaarheid	0	603	0	0	0	0	603
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	0	35	675	0	0	0	4.291
Veilige stad	0	1.676	0	0	0	0	1.676
Passende ondersteuning en opvang	0	2.292	0	0	0	0	2.292
Werk, toekomstbestendige economie en best	0	-335	0	0	0	0	-335
Levendige en gezonde stad	0	31.044	0	0	0	0	31.044
Algemene Middelen en Overhead	0	38	0	0	3.168	0	3.206
Totaal Baten	**0**	**43.850**	**945**	**0**	**3.168**	**0**	**51.544**
Betrouwbare overheid	0	-1.900	0	0	-1.418	526	-2.792
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	0	2.766	0	0	-866	-759	1.141
Klimaatvriendelijke stad	0	-7.388	0	0	0	0	-7.388
Duurzame bereikbaarheid	0	-603	0	0	0	0	-603
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	0	-298	0	0	-10	7	-3.634

Veilige stad	0	-1.676	0	0	-83	0	-1.759
Passende ondersteuning en opvang	0	3.936	0	0	-781	0	3.155
Werk, toekomstbestendige economie en best	0	-415	0	0	-2.108	15	-2.508
Kansrijk opgroeien	0	0	0	0	-1.104	87	-1.017
Levendige en gezonde stad	0	-36.600	0	0	-838	0	-37.438
Algemene Middelen en Overhead	0	1.300	-945	0	-45	124	185
Totaal Lasten	**0**	**-40.878**	**-945**	**0**	**-7.253**	**0**	**-52.658**
Totaal saldo baten en lasten	**0**	**2.971**	**0**	**0**	**-4.085**	**0**	**-1.114**
Mutaties reserves							
Betrouwbare overheid	0	0	0	0	1.047	0	1.047
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	0	0	0	0	356	0	356
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	0	0	0	0	10	0	10
Veilige stad	0	0	0	0	83	0	83
Werk, toekomstbestendige economie en best	0	400	0	0	1.751	0	2.151
Levendige en gezonde stad	0	0	0	0	838	0	838
Totaal Onttrekking reserves	0	400	0	0	4.085	0	4.485
Klimaatvriendelijke stad	0	-1.290	0	0	0	0	-1.290
Algemene Middelen en Overhead	0	-2.081	0	0	0	0	-2.081
Totaal Storting reserves	0	-3.371	0	0	0	0	-3.371
Totaal Reserves	**0**	**-2.971**	**0**	**0**	**4.085**	**0**	**1.114**
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 2 Actuele begroting

x €1.000

	Nominale begroting 2025	3e Begrotingswijziging 2024	1e bestuursrapportage 2025	2e bestuursrapportage 2025	Actuele begroting 2025
Betrouwbare overheid	9.396	0	2.000		13.758
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	219.108	497	-1.912		219.868
Klimaatvriendelijke stad	6.346	0	8.678		15.024
Duurzame bereikbaarheid	110.552	27	603		111.181
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	151.933	-15	4.291		154.924
Veilige stad	5.832	-49	1.676		7.456
Passende ondersteuning en opvang	5.041	0	2.292		5.801
Werk, toekomstbestendige economie en best	156.433	11.663	-335		176.008
Kansrijk opgroeien	20.211	0	0		19.522
Levendige en gezonde stad	66.036	-3.758	31.044		92.380
Algemene Middelen en Overhead	1.291.535	5.935	3.206		1.295.797
Totaal Baten	**2.042.423**	**14.299**	**51.544**		**2.111.720**
Betrouwbare overheid	-61.151	879	-2.792		-69.106
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-228.807	2.704	1.141		-224.793
Klimaatvriendelijke stad	-16.623	0	-7.388		-24.011
Duurzame bereikbaarheid	-90.318	32	-603		-94.307
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	-244.427	-279	-3.634		-250.969
Veilige stad	-75.716	-619	-1.759		-76.503
Passende ondersteuning en opvang	-257.871	12	3.155		-261.564
Werk, toekomstbestendige economie en best	-287.616	-11.543	-2.508		-316.310
Kansrijk opgroeien	-279.379	2.211	-1.017		-278.135
Levendige en gezonde stad	-259.322	8.220	-37.438		-283.094
Algemene Middelen en Overhead	-267.203	-7.110	185		-268.334

Totaal Lasten	**-2.068.432**	**-5.494**	**-52.658**	**-2.147.126**
Saldo van baten en lasten	**-26.009**	**8.806**	**-1.114**	**-35.406**
Betrouwbare overheid	0	0	1.047	1.047
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	18.264	0	356	18.720
Klimaatvriendelijke stad	100	0	0	100
Duurzame bereikbaarheid	7.715	-1.029	0	9.829
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	1.328	-3	10	1.335
Veilige stad	204	0	83	287
Passende ondersteuning en opvang	0	0	0	8.701
Werk, toekomstbestendige economie en best	0	0	2.151	2.151
Kansrijk opgroeien	2.667	-2.667	0	700
Levendige en gezonde stad	9.161	-5.099	838	2.443
Algemene Middelen en Overhead	79.569	0	0	89.462
Totaal onttrekking reserves	**119.008**	**-8.797**	**4.485**	**134.775**
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-13.161	0	0	-13.161
Klimaatvriendelijke stad	0	0	-1.290	-1.290
Duurzame bereikbaarheid	-23.731	0	0	-23.731
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	-7.141	0	0	-7.141
Levendige en gezonde stad	-4.007	0	0	-4.507
Algemene Middelen en Overhead	-44.959	-8	-2.081	-49.538
Totaal stortingen reserves	**-92.999**	**-8**	**-3.371**	**-99.368**
Totaal mutaties reserves	**26.009**	**-8.806**	**1.114**	**35.406**
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 3 Mutaties meerjaren

x €1.000

Meerjarenraming	Mutaties 2026	Mutaties 2027	Mutaties 2028
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	270	270	270
Klimaatvriendelijke stad	6.645	6.060	5.000
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	4.341	4.256	4.256
Veilige stad	565	28	28
Passende ondersteuning en opvang	2.292	0	0
Werk, toekomstbestendige economie en best	-335	-335	-335
Levendige en gezonde stad	318	318	318
Algemene Middelen en Overhead	2.705	1.204	1.375
Totaal Baten	**16.800**	**11.800**	**10.911**
Betrouwbare overheid	526	526	526
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	-19.019	-18.926	-19.116
Klimaatvriendelijke stad	-6.777	-6.192	-5.000
Duurzame bereikbaarheid	-11.308	-11.315	-11.315
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	-8.164	-8.175	-8.073
Veilige stad	-9.733	-9.202	-9.202
Passende ondersteuning en opvang	1.687	4.584	4.584
Werk, toekomstbestendige economie en best	-218	-220	-220
Kansrijk opgroeien	-1.017	87	87
Levendige en gezonde stad	-2.507	-5.752	-9.194
Algemene Middelen en Overhead	45.089	45.229	45.229
Totaal Lasten	**-11.439**	**-9.354**	**-11.692**
Saldo van Baten en Lasten	**5.361**	**2.446**	**-781**
Klimaatvriendelijke stad	133	133	0
Levendige en gezonde stad	-2.500	0	2.500
Algemene Middelen en Overhead	616	135	994
Onttrekking reserves	**-1.752**	**268**	**3.494**
Algemene Middelen en Overhead	-3.609	-2.713	-2.713
Storting reserves	**-3.609**	**-2.713**	**-2.713**
Saldo na mutaties reserves	**0**	**0**	**0**

Tabel 4 Actuele programmaraming

x €1.000

	Baten	Lasten	Saldo van baten en lasten	Bijdrage algemene middelen	Totaalsaldo van baten en lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Resultaat
Betrouwbare overheid	13.758	69.106	-55.348	54.301	-1.047	0	1.047	0
Ontwikkelen en wonen voor iedereen	219.868	224.793	-4.924	-635	-5.559	13.161	18.720	0
Klimaatvriendelijke stad	15.024	24.011	-8.986	10.176	1.190	1.290	100	0
Duurzame bereikbaarheid	111.181	94.307	16.874	-2.972	13.901	23.731	9.829	0
Aantrekk. groene leefomgeving & erfgoed	154.924	250.969	-96.045	101.852	5.806	7.141	1.335	0
Veilige stad	7.456	76.503	-69.047	68.760	-287	0	287	0
Passende ondersteuning en opvang	5.801	261.564	-255.764	247.063	-8.701	0	8.701	0
Werk, toekomstbestendige economie en best	176.008	316.310	-140.302	138.151	-2.151	0	2.151	0
Kansrijk opgroeien	19.522	278.135	-258.613	257.913	-700	0	700	0
Levendige en gezonde stad	92.380	283.094	-190.713	192.777	2.064	4.507	2.443	0
Algemene Middelen en Overhead	1.295.797	268.334	1.027.463	-1.067.387	-39.923	49.538	89.462	0
Totaal	**2.111.720**	**2.147.126**	**-35.406**	**0**	**-35.406**	**99.368**	**134.775**	**0**

Lasten en baten, toevoegingen en onttrekkingen zijn opgenomen als positieve getallen.
In de saldokolommen betekent een positief getal (+) een voordeel en een negatief getal (-) een nadeel.

Subsidiestaat gemeente Utrecht 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, Gelet op artikel 156 lid 1 Gemeentewet en artikel 3 lid 1 Algemene Subsidieverordening (ASV) gemeente Utrecht;

Overwegende dat het wenselijk is om één overzicht te hebben van de actuele subsidieplafonds van alle subsidieregelingen van de gemeente Utrecht;

Besluiten vast te stellen de subsidiestaat gemeente Utrecht 2025.

Hoofdstuk 1 Betrouwbare overheid

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**
1.1	Initiatievenfonds	**Nadere Regel Initiatievenfonds gemeente Utrecht**	Het Initiatievenfonds is er voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.	3.386
1.2	Volksfeesten	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	230
1.3	Ondersteunen raadgevend referendum	**Nadere regel subsidie Raadgevend referendum gemeente Utrecht**	Subsidiëren van tegenstanders, voorstanders en subsidieaanvragers met een neutrale houding ter ondersteuning van het publieke debat voor campagneactiviteiten of de meningsvorming nadat een definitief verzoek tot het houden van een raadgevend referendum is toegelaten.	3 x 12

1.4	Samen voor Overvecht	**Nadere regels subsidie Samen voor Overvecht**	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	4.192

Hoofdstuk 2 Ontwikkelen en wonen voor iedereen

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**
2.1	Doelgroepen	**Nadere regel subsidie huurdersparticipatie**	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging	50
2.2	Lesgeven in een grootstedelijke context	**Nadere regel subsidie Lesgeven in een grootstedelijke context gemeente Utrecht**	Lesgeven in een grootstedelijke context	400
2.3	Ruimtelijke plannen	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79

Hoofdstuk 3 Klimaatvriendelijke stad

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**

3.1	Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	**Nadere regel aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen**	woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders	1.900
3.2	Duurzaamheidsleningen	**Nadere regel Duurzaamheidsleningen gemeente Utrecht**	Regeling voor duurzaamheidsleningen voor grondgebonden woningen	2.826
3.3	Energieadvies en trajecbegeleiding	**Nadere regels subsidie Energieadvies aan huis en Trajectbegeleiding**	Energieadvies en Trajectbegeleiding voor grondgebonden woningen	102
3.4	Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	**Nadere regel subsidie Energieloket – verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed gemeente Utrecht**	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	30
3.5	Maatschappelijk Vastgoed	**Beleidsregel Maatschappelijk vastgoed Utrechtse Energie!**	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	80
3.6	Samen Verduurzamen	**Nadere regel Subsidie collectieve aanpak energiemaatregelen**	Het stimuleren van collectieve initiatieven voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75
3.7	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	**Nadere regel extra subsidie Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's**	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	250
3.8	Subsidie bij collectieve inkoopactie	**Nadere regel subsidie isolatie bij collectieve inkoop gemeente Utrecht**	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor	900

			energiemaatregelen bij particuliere woningen	
3.9	Verduurzamingsmaatregelen MKB-ondernemingen	**Nadere regel subsidie energievouchers verduurzamingsmaatregelen voor MKB-ondernemingen in de gemeente Utrecht 2024-2026**	energievouchers verduurzamingsmaatregelen voor MKB-ondernemingen	150
3.10	Subsidie woning isoleren	**Nadere regel subsidie woning isoleren gemeente Utrecht**	Het stimuleren van eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	500
3.11	Isolatie en onderhoud eengezinswoningen Overvecht	**Nadere regel subsidie woningisolatie specifieke adressen Overvecht gemeente Utrecht**	Tegemoetkoming aan eigenaar-bewoners voor het nemen van energiebesparende en onderhoudsmaatregelen aan grondgebonden slechte woningen van specifieke adressen in Overvecht.	784
3.12	Stimuleringslening kleine VVE's	**Stimuleringslening kleine VVE's**	**Stimuleringslening kleine VVE's**	1.850
3.13a	Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Overvecht, Noordwest, Zuid en Zuidwest	**Nadere regel subsidie woning isoleren gemeente grote vve Utrecht**	Het stimuleren van slecht geïsoleerde met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	1.800
3.13b	Subsidie woning isoleren grote vve in de wijken Oost, Noordoost, Binnenstad, Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern	**Nadere regel subsidie woning isoleren gemeente grote vve Utrecht**	Het stimuleren van slecht geïsoleerde grote vve's met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	1.000

Hoofdstuk 4 Duurzame Bereikbaarheid

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000

Hoofdstuk 5 Aantrekkelijke en groene leefomgeving en erfgoed

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
5.1	Utrecht groen en duurzaam	**Nadere regel subsidie natuur- en milieucommunicatie en -educatie 2024 – 2029 gemeente Utrecht**	Bijdrage Natuur- en Milieueducatie ter ondersteuning van aantrekkelijke , laagdrempelige locaties , talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur , milieu en groen in de stad Utrecht.	4.639
5.2	Dierenweides	**Nadere regel subsidie dierenweides gemeente Utrecht**	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	49
5.3	Exploitatie Domunder	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Ondersteuning exploitatie Domunder	40
5.4	Groenblauwe daken	**Nadere regel Subsidie groenblauwe daken**	Wateroverlast voorkomen	700
5.5	Herstel kelders wervengebied	**Nadere regel pilotfase subsidie kelders wervengebied gemeente Utrecht 2025**	Herstel kelders wervengebied a.voor subsidies voor de kosten voor onderhoud, herstel en het waterwerend maken van een kelder in het kader het uitvoeren van een herstelplan, waarbij	a. 7.800

			ingrijpende maatregelen nodig zijn b. voor subsidies voor de kosten voor onderhoud, herstel en het waterwerend maken van een kelder in het kader het uitvoeren van een herstelplan, waarbij geen ingrijpende maatregelen nodig zijn, zoals genoemd onder artikel 13 lid 2 sub a c. voor subsidies voor het opstellen van een herstelplan en uitvoeren van onderzoeken behoeve van het herstelplan:	b. 200 c. geen subsidieplafond
5.6	Publieksbereik Erfgoed	**Nadere regel subsidie publieksbereik erfgoed gemeente Utrecht**	Ondersteuning activiteit Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	86
5.7	Terugdringen van emissies door houtstook	**Nadere regel subsidie verwijderen houtkachel of open haard gemeente Utrecht**	Terugdringen van emissies door houtstook	95 (totaalplafond t/m 31 december 2025 of zodra het subsidieplafond bereikt is)
5.8	Groenblauw maatschappelijk vastgoed	**Nadere regel Groenblauw maatschappelijk vastgoed gemeente Utrecht**	Wateroverlast en schade door droogte voorkomen via groenblauwe maatregelen	300
5.9	Aantrekkelijke uitstraling gevels	**Nadere regel subsidie gevelreclame Amsterdamsestraatweg**	Bevordering ruimtelijk kwaliteit van de Amsterdamsestraatweg in het kader van het gebiedsgerichte programma voor deze straat.	120

5.10	Financiële ondersteuning voor restauratie, energiebesparende maatregelen en om fysieke toegankelijkheid te verbeteren van monumenten.	**Nadere regel subsidie financiering restauratie en energiemaatregelen voor monumenten uit het Utrechts Restauratiefonds**	De regeling biedt eigenaren van monumenten de mogelijkheid om voordelig te lenen voor de genoemde maatregelen bij het Nationaal Restauratiefonds.	2.100

Hoofdstuk 6 Veilige stad

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**
6.1	Hulpverlening bij ongevallen en rampen	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	242
6.2	Jongerenwerk en veiligheid	**Beleidsregel Jongerenwerk 2020-2026**	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief.	4.191
6.3	Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	2.018
6.4	Politie Keurmerk Veilig Wonen	**Nadere regel subsidie Politiekeurmerk Veilig Wonen voor eigenaren gemeente Utrecht**	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	81

6.5	Vervallen	Vervallen	Vervallen	

Hoofdstuk 7 Passende ondersteuning en opvang

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**
7.1	Advies	**Beleidsregel Informatievoorziening, Advies en Onafhankelijke cliëntondersteuning gemeente Utrecht 2019-2024**	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	54
7.2	Buurtbemiddeling/ aanpak extreme woonoverlast	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	913

7.3	Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	**beleidsregel Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen gemeente Utrecht**	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang.	1.973
7.4	Groepsgewijze activiteiten	**Beleidsregel Informatievoorziening, Advies en Onafhankelijke cliëntondersteuning gemeente Utrecht 2019-2024**	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	333
7.5	Sociale prestatie en dagondersteuning	**Nadere regel subsidie sociale prestatie en dagondersteuning**	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	6.900
7.6	Veilig thuis 18+	**Nadere regel subsidie Veilig Thuis, (preventieve) jeugdbescherming en jeugdreclassering (subsidieregeling VT-JB-JR Utrecht 2018)**	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	6.366

7.7	Voorkomen huiselijk geweld	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikaders, bij familie of via de informele netwerken. In alle gevallen is sprake van (groeps) begeleiding en/of (ambulante) hulpverlening al dan niet door de vrouwenopvang zelf.	2.100

Hoofdstuk 8 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**
8.1	Actieagenda Utrechters Schuldenvrij	**Nadere regel subsidie Actieagenda Utrechters Schuldenvrij**	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	150
8.2	BIZ Woonboulevard	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	BIZ subsidie (Bedrijfs Investerings Zone)	145
8.3	Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	**Nadere regel subsidie versterken Utrechtse ecosysteem voor startups en scale-ups 2023-2026 gemeente Utrecht**	Subsidie voor programma's, activiteiten en evenementen met nadruk op groeiondernemers (deel B)	120

8.4	Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	**Nadere regel subsidie versterken Utrechtse ecosysteem voor startups en scale-ups 2023-2026 gemeente Utrecht**	Meerjarige subsidie voor activiteiten van incubators en frontoffice/ecosysteemmanagement (deel A)	380
8.5	Huisvesting voedselbanken	**Nadere regel subsidie huisvesting voedselbanken gemeente Utrecht**	Huisvesting voedselbanken	150
8.6	Loonkostensubsidie (*2)	**Nadere regel forfaitaire loonkostensubsidie gemeente Utrecht**	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen.	6.000
8.7	Ondernemersfonds Utrecht	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad.	12.393
8.8	Vervallen	Vervallen	Vervallen	
8.9	Utrecht Science Park (USP)	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Subsidie voor de ontwikkelinging van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50

8.10	Werkgeverscheque	**Nadere regel Werkgeverscheque gemeente Utrecht**	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	200
8.11	Wet Sociale werkvoorziening (*3)	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	15.639
8.12	Inkomens- en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	**Nadere regel subsidie stimulering inkomens- en bestaanszekerheid ondernemers gemeente Utrecht**	Kwetsbare ondernemers in een zo vroeg mogelijk stadium toereikende ondersteuning bieden, die financieel gezien voor het college de meest voordelige keuze is, om weer (financieel) zelfredzaam te worden.	330
8.13	Deelname sport en cultuur	Nadere regel subsidie deelname sport en cultuur gemeente Utrecht	Stimuleren van sport- en cultuurdeelname door minderjarige kinderen	300
8.14	Evenementenfonds	**Algemene SubsidieVerordening (ASV) (nadere regel/beleidsregel volgt)**	Subsidie voor Ondersteuning stadsfeesten en herdenkingen locatiebeleid evenementen	300
8.15	ROM Regio Utrecht BV	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Convenantbijdrage aan ROM Regio Utrecht BV	174
8.16	Jobcoaching	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Werkgevers kunnen subsidie ontvangen voor de begeleiding van een medewerker met een afstand tot de arbeidsmarkt door een jobcoach en/of werkbegeleider.	300

Hoofdstuk 9 Kansrijk opgroeien

	Subsidiedoelstelling	Subsidieregeling	Omschrijving	Budget x € 1.000
9.1	Ambulant jongerenwerk	**Beleidsregel Jongerenwerk 2020-2026**	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	4.588
9.2	Basiszorg daklozen regio Utrecht	**Nadere regel subsidie basiszorg daklozen regio Utrecht**	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	4.314
9.3	Bibliotheek Utrecht	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden.	17.098
9.4	Cultuureducatie (onderwijs)	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Kinderen in het primair- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school.	2.119
9.5	De Stem van Utrecht	**Beleidsregel 'De stem van Utrechters' door cliëntraden, adviescommissies en belangenorganisaties**	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	109
9.6	Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23. Dit door middel van de voorziening de ISK waar nieuwkomers (leerlingen in het VO) de Nederlandse taal leren zodat zij na onderwijs te hebben ontvangen op het ISK kunnen uitstromen naar het reguliere onderwijs op het niveau naar vermogen.	107

9.7	Jeugdhulp	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	397
9.8	Jongeren, relaties en seksualiteit	**Nadere regel subsidie Preventie en begeleiding aan jongeren op het gebied van liefde, relaties en seksualiteit gemeente Utrecht**	Jongeren, relaties en seksualiteit	483
9.9	Kinder- en jongerenwerk MO	**Beleidsregel Jongerenwerk 2020-2026**	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	327
9.10	Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Verlaging werkdruk leraren	414
9.11	Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	588
9.12	Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	**Beleidsregel Utrechtse onderwijsimpuls voor kwaliteit en excellentie**	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht.	1.149

9.13	OPDC Utrecht	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of naar de arbeidsmarkt.	722
9.14	Overgang PO naar VO	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Het realiseren van de beoogde effecten conform de Beleidsregel Onderwijs Utrecht, Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	256
9.15	Vervallen	Vervallen	Vervallen	Vervallen
9.16	Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	**Nadere regel subsidie sociale prestatie en dagondersteuning**	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	310

9.17	Taalschool: taal onderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren zodat zij na ca. 1½ jaar Taalschool bij uitstroom naar het reguliere onderwijs Nederlands spreken, lezen en schrijven – passend bij het vastgestelde uitstroomniveau.	640
9.18	Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.661
9.19	Talentontwikkeling voortgezet onderwijs	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	1.369
9.20	Uitvoering Voorschoolse Educatie	**Nadere regel subsidie Passende Kinderopvang gemeente Utrecht**	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	12.802
9.21	Utrecht Leert!	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.000

9.22	Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	**Nadere regel subsidie Veilig Thuis, (preventieve) jeugdbescherming en jeugdreclassering (subsidieregeling VT-JB-JR Utrecht 2018)**	Uitvoering van Veilig Thuis en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	14.684
9.23	Verbindingsgroepen	**Nadere regel subsidie Passende Kinderopvang gemeente Utrecht**	Verbindingsgroepen	300
9.24	Versneld Vernieuwen & Kansrijke start (*4)	**Nadere regel subsidie Herstel en veerkracht Utrechtse Jeugd**	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	1.100
9.25	Versterken van taal	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vroegschool, Schakelen gr. 3, 4, Leertijduitbreiding (LTU), Brede School Academie (BSA), Zomerschool/taalstimulering in de vakantie perioden en taalactiviteiten.	3.800

9.26	Honours trajectum Utrecht HTU	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	De subsidie heeft als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlingen	31
9.27	VSV Regionaal	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	880
9.28	VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	335
9.29	Waardering voor Vakmanschap	**Nadere regel subsidie Waardering voor vakmanschap gemeente Utrecht**	Waardering voor Vakmanschap	180
9.30	Kinderopvang plus	**Nadere regel subsidie Passende Kinderopvang gemeente Utrecht**	Kinderopvang plus	1.000

9.31	Groenblauwe schoolpleinen basisscholen in gebieden met een lage SES score	**Nadere regel Groenblauwe schoolpleinen gemeente Utrecht**	Het stimuleren van de aanleg van groene, gezonde, uitdagende en klimaatbestendige schoolpleinen	315
9.32	Groenblauwe schoolpleinen basisscholen	**Nadere regel Groenblauwe schoolpleinen gemeente Utrecht**	Het stimuleren van de aanleg van groene, gezonde, uitdagende en klimaatbestendige schoolpleinen	435
9.33	Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving	**Nadere regel subsidie tijdelijke investering voor- en vroegschoolse educatie gemeente Utrecht**	Een tijdelijke investering van drie jaar om de startpositie van kinderen te verbeteren die risico lopen op achterstand in (taal) ontwikkeling door extra inzet op voor- en vroegschoolse educatie *a.* Het stimuleren van deelname aan de voorschool *b.* Het stimuleren van deelname aan de vroegschool c. Het bieden van passende ondersteuning d. Stimuleren van (voor)lezen tot 2,5 jaar e. Stimuleren van (voor)lezen in de voorschool en thuis 2,5-4 jaar f. het bevorderen van professionalisering en kennisdeling tussen de voorschool en de basisschool	a. 500 b. 300 c. 1.505 d. 60 e. 185 f. 50
9.34	Taal en digitale vaardigheden (jeugd) - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar**	Het verbeteren van het taalniveau	68
9.35	Solidariteitsfonds	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	In plaats van de vrijwillige ouderbijdrage	75

9.36	Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA)	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om jaarlijks te overleggen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over het bevorderen van integratie, het voorkomen van segregatie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de inschrijving en toelating.	633
9.37	Vrij leesuur	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Stimuleren van vrij lezen in op de baissschool	30

Hoofdstuk 10 Levendige en gezonde stad

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**
10.1	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	**Beleidsregel subsidie Driehoeksoverleggen buurtcentra gemeente Utrecht**	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	80
10.2	Amateurkunsteducatie	**Nadere regel Subsidie amateurkunsteducatie gemeente Utrecht 2025-2028**	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	915
10.3	Asielzoekers, ongedocumenteerden en vluchtelingen	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Ondersteuning van nieuwkomers: activiteiten Plan Einstein, de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), maatschappelijke begeleiding van statushouders en ondersteuning van voormalig alleenstaande	13.000

			minderjarige vreemdelingen (AMV)	
10.4	Basisvoorzieningen	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	418
10.5	Beheerde speeltuinen	**Beleidsregel Beheerde speeltuinen gemeente Utrecht**	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden.	2.838
10.6	Belangenbehartiging en informatievoorziening	**Beleidsregel 'De stem van Utrechters' door cliëntraden, adviescommissies en belangenorganisaties Nadere regel Subsidie voor de toegankelijkheid van ondernemingen en organisaties gemeente Utrecht**	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.605
10.7	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar**	Brugfunctie: het tijdelijk ondersteunen en zo nodig verbinden van inwoners met een kwetsbare situatie aan partijen in de basisinfrastructuur of in de (aanvullende) zorg.	654
10.8	Brugfunctie Diversiteit - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar**	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	70

10.9	Support aangepaste sportaanbod	**Beleidsregel Sportakkoord Utrecht**	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	101
10.10	Buurtsportcoach	**Beleidsregel Sportakkoord Utrecht**	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	76
10.11	Support samenwerking	**Beleidsregel Sportakkoord Utrecht**	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	137
10.12	Support sportaanbieders	**Beleidsregel Sportakkoord Utrecht**	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen.	105
10.13	Combinatiefunctionarissen	**Nadere regel stimuleringssubsidie combinatiefuncties cultuur 2025-2026**	Het aanstellen van cultuurcoaches die een brede doelgroep laten kennismaken met kunst en cultuur.	278
10.14	Cultuurnota 4-jarige regeling	**Nadere regel tweejarige subsidie 2025-2026 in het kader van de Cultuurnota 2025-2028 Kleur Bekennen**	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	47.294
10.15	Cultuurnota 4-jarige regeling Participatie	**Nadere regel tweejarige subsidie 2025-2026 in het kader van de Cultuurnota 2025-2028 Kleur Bekennen**	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	3.926

10.16	Cultuurparticipatie	**Nadere regel tweejarige subsidie 2025-2026 in het kader van de Cultuurnota 2025-2028 Kleur Bekennen**	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1.121
10.17	Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn/Vleuten-de Meern	**Nadere regel subsidie jongerencultuurhuis Leidsche Rijn/Vleuten-De Meern 2025-2028**	Het stimuleren van actieve cultuurparticipatie door jongeren in Leidsche Rijn en Vleuten de Meern	288
10.18	Gezond Leren op School	**Nadere regel onderwijs**	Schoolbesturen PO kunnen voor scholen met een schoolweging hoger dan 30 en voor scholen speciaal onderwijs een subsidie aanvragen voor een gezond aanbod van gezonde lunch, beweegactiviteiten, ouderbetrokkenheid en voedseleducatie. Doelstelling is een gezonde leefstijl te bevorderen, honger tegen te gaan en gezond gewicht te bevorderen.	887
10.19	Grootschalige schoolsportevenementen	**Nadere regel subsidie sportevenementen gemeente Utrecht**	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	110
10.20	Grootschalige sportevenementen	**Nadere regel subsidie sportevenementen gemeente Utrecht**	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	215
10.21	Kleinschalige sportevenementen	**Nadere regel subsidie sportevenementen gemeente Utrecht**	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	73

10.22	Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar**	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	2.408
10.23	Uitvoering wga-taken en aanvullende preventieve activiteiten	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Registreren en opvolgen discriminatie meldingen; Activiteiten gericht op het voorkomen en tegengaan van discriminatie; Beide uitgevoerd door discriminatie.nl provincie Utrecht	601
10.24	Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	**Nadere regel subsidie mantelzorgondersteuning**	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	907
10.25	Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	**Nadere regel subsidie basisvoorziening vrijwilligersondersteuning**	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren.	920
10.26	NT2 voor volwassenen	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	161
10.27	Productie en programmering	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	800
10.28	Culturele broedplaatsen stedelijke regio	**Nadere regel subsidie Culturele Broedplaatsen stedelijke regio Utrecht**	Bijdragen aan de initiatief- en realisatiefase van de nieuw culturele	115

			broedplaatsen verspreid over de regio Utrecht	
10.29	Basissubsidie Amateurkunst	**Nadere regel basissubsidies amateurkunst gemeente Utrecht**	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	420
10.30a	Sekswerk	**Nadere regel subsidie Stedelijke hulp- en dienstverlening en begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten**	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de sekswerkers door outreachend werken; het ondersteunen en begeleiden van sekswerkers bij het verlaten van de branche; de inzet van een vertrouwenspersoon.	925
10.30b	Sekswerk	**Nadere regel subsidie uitstapprogramma's sekswerkers (DUUP) gemeente Utrecht**	Regionale begeleidingstrajecten (Utrecht, Eemland, Gooi- en Vechtstreek) om de branche te verlaten (DUUP)	583
10.31	Stimuleren vrijwilligerswerk	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te	211

			participeren en vrijwilligerswerk te doen.	
10.32	Taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar**	Het verbeteren van het taalniveau	103
10.33	Talentenprogramma's sport	**Nadere regel subsidie Talentontwikkeling sport gemeente Utrecht**	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	56
10.34	Toeleiding naar (bemoei)zorg	**Nadere regel Toeleiding naar (bemoei)zorg**	Toeleiding naar (bemoei)zorg	195
10.35	Tuinen en parken	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Volkstuinen	194
10.36a	Activiteiten Verslavingspreventie basis	**Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht**	Verslavingspreventie basis	1.204
10.36b	Activiteiten Verslavingspreventie ongelijk investeren	**Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht**	Verslavingspreventie ongelijk investeren	162
10.36c	Verslavingspreventie Preventie KOPP/KOV	**Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht**	Verslavingspreventie Preventie KOPP/KOV	237

10.37	Verslavingszorg	**Nadere regel subsidie Verslavingszorg**	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuithulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	2.150
10.38	Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	264
10.39	Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar**	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	1.070
10.40	WMO collectieve GGZ preventie	**Uitvoeringsovereenkomst Indigo Midden-Nederland en gemeente Utrecht**	Subsidie t.b.v. een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente Utrecht	72
10.41	Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar**	Het ondersteunen van inwoners in een kwetsbare situatie waardoor zij zelfredzamer worden of beter kunnen meedoen.	6.938
10.42	Mediaplatform	**Nadere regel subsidie stedelijk mediaplatform**	Beheren en uitvoeren van een stedelijk journalistiek mediaplatform	42

10.43	Maatschappelijke en creatieve huisvesting Berlijnplein	**Nadere regel tender subsidie en overeenkomsten voor huisvesting van maatschappelijke, creatieve en innovatieve bedrijvigheid Berlijnplein**	Realiseren van werkruimte voor maatschappelijke, creatieve en innovatieve bedrijven en organisaties	40
10.44	Impulssubsidies Cultuur	**Nadere regel Impulssubsidies Cultuur gemeente Utrecht**	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	217
10.45	Projectsubsidies cultuur (ronde 1)	**Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht**	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	222
10.46	Projectsubsidies cultuur (ronde 2)	**Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht**	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	222
10.47	Projectsubsidies cultuur (ronde 3)	**Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht**	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	222
10.48	Projectsubsidies cultuur (ronde 4)	**Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht**	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	222

10.49	Cultuurnota 2-jarige regeling	**Nadere regel Cultuurnota 2025-2026 'Kunst kleurt de stad'**	Het stimuleren van startende culturele projecten.	749
10.50	Inclusie en Diversiteit	**Nadere regel subsidie Inclusie en Diversiteit**	Ondersteuning van activiteiten die bijdragen aan Inclusie en Diversiteit	500
10.51	Stedelijk beheer cultureel vastgoed	**Nadere regel subsidie stedelijke beheerinstelling cultureel vastgoed 2025-2028**	Het leveren van een financiële bijdrage aan kostendekkende exploitatie van een beheerorganisatie die de stedelijke beheerfunctie in de stad utrecht realiseert.	447
10.52	Impuls Jongerencultuur	**Nadere regel subsidie Impuls Jongerencultuur**	Het ondersteunen van initiatieven voor en door jongeren waarmee zij zich creatief kunnen ontwikkelen.	322
10.53	Nachtcultuur stimulering	**Nadere regel subsidie Nachtcultuur**	Het stimuleren van activiteiten en initiatieven die de Utrechtse nachtcultuur een impuls geven, passend bij de ambities uit de Utrechtse Nachtvisie 2030 & Beleidsnota Nachtcultuur, en waarin drie subsidies worden onderscheiden: Ontwikkeling en professionalisering nachtcultuur Impuls voor activiteiten nachtcultuur Stimulans voor samenwerking	70

10.54	Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen	**Nadere regel subsidie investeringsbijdrage culturele broedplaatsen gemeente Utrecht**	De realisatie van nieuwe culturele broedplaatsen en nieuwe werkruimtes in bestaande culturele broedplaatsen in de gemeente Utrecht	434
10.55	Scoutingsactiviteiten	**Beleidsregel Scoutingactiviteiten**	Scoutingsactiviteiten	262
10.56	Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen	**Nadere regel subsidie professionalisering organisaties met cultuurhistorische waarde**	Organisaties met cultuurhistorische waarde die geen meerjarige cultuursubsidie van de gemeente meer ontvangen te ondersteunen bij professionalisering en/of het verkennen van andere mogelijkheden voor (structurele) financiering	

Hoofdstuk 11 Slotbepalingen

Artikel 11.1 Citeertitel

Dit besluit kan worden aangehaald als Subsidiestaat 2025 gemeente Utrecht.

Artikel 11.2 Intrekking

De Subsidiestaat 2025, zoals vastgesteld op 14 mei 2025 (gemeenteblad 2024, 220794) , wordt ingetrokken.

Artikel 11.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking de dag na bekendmaking in het gemeenteblad.

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, in de vergadering van DATUM.

De burgemeester

Sharon A.M. Dijksma

De secretaris,

Michiel J. Ruis

Toelichting

De subsidiestaat is onderdeel van de programmabegroting en vermeldt per programma welke subsidiedoelstellingen er zijn. Voor iedere subsidiedoelstelling is een maximaal bedrag beschikbaar (= het subsidieplafond) gesteld door burgemeester en wethouders.

Bij iedere subsidiedoelstelling staat aangegeven welke subsidieregeling er onder valt en voor welke regeling u een aanvraag kunt doen.

De vermelde bedragen zijn geen garantie dat deze bedragen nog daadwerkelijk beschikbaar zijn, en/of dat er nog subsidie kan worden aangevraagd. Voor de actuele subsidieregelingen en budgetten kunt u kijken op de website van de gemeente utrecht www.utrecht.nl/subsidie of contact opnemen met het subsidiebureau van de gemeente Utrecht: subsidie@utrecht.nl

De aanvraagtermijnen per subsidieregeling zijn te vinden in de betreffende subsidieregelingen op www.overheid.nl.

(*1) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een convenant uitsluitend bestemd voor de ROM.

(*2) Het subsidieplafond is beperkt beschikbaar voor nieuwe aanvragen. Uit subsidies die in voorgaande jaren zijn verleend vloeien doorlopende verplichtingen voort waarvan de omvang afhankelijk is van externe factoren. Deze verplichtingen komen ten laste van het subsidieplafond voor 2024. Het plafond kan worden bijgesteld op basis van de ervaringen in het voorgaande jaar en nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen.

(*3) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een aanwijzingsbesluit uitsluitend bestemd voor UW bedrijven.

(*4) Op de beschikbare subsidiebedragen onder deze regelingen worden de verleende subsidiebedragen uit het jaar 2024 in mindering gebracht.

(*5) Op alle subsidieplafonds rust een begrotingsvoorbehoud.

Subsidiestaat gemeente Utrecht 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, Gelet op artikel 156 lid 1 Gemeentewet en artikel 3 lid 1 Algemene Subsidieverordening (ASV) gemeente Utrecht;

Overwegende dat het wenselijk is om één overzicht te hebben van de actuele subsidieplafonds van alle subsidieregelingen van de gemeente Utrecht;

Besluiten vast te stellen de subsidiestaat gemeente Utrecht 2026.

Hoofdstuk 1 Betrouwbare overheid

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**
1.1	Initiatievenfonds	**Nadere Regel Initiatievenfonds gemeente Utrecht**	Het Initiatievenfonds is er voor grote en kleine initiatieven, inwoners en organisaties, jong en oud. Alle Utrechters met een goed idee voor hun straat, buurt, wijk of de stad kunnen een aanvraag doen.	3.386
1.2	Volksfeesten	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	230
1.3	Ondersteunen raadgevend referendum	**Nadere regel subsidie Raadgevend referendum gemeente Utrecht**	Subsidiëren van tegenstanders, voorstanders en subsidieaanvragers met een neutrale houding ter ondersteuning van het publieke debat voor campagneactiviteiten of de meningsvorming nadat een definitief verzoek tot het houden van een raadgevend referendum is toegelaten.	3 x 12

1.4	Samen voor Overvecht	**Nadere regels subsidie Samen voor Overvecht**	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	1.128

Hoofdstuk 2 Ontwikkelen en wonen voor iedereen

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**
2.1	Doelgroepen	**Nadere regel subsidie huurdersparticipatie**	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging	50
2.2	Lesgeven in een grootstedelijke context	**Nadere regel subsidie Lesgeven in een grootstedelijke context gemeente Utrecht**	Lesgeven in een grootstedelijke context	400
2.3	Ruimtelijke plannen	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79

Hoofdstuk 3 Klimaatvriendelijke stad

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**

3.1	Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	**Nadere regel aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen**	woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders	1.900
3.2	Duurzaamheidsleningen	**Nadere regel Duurzaamheidsleningen gemeente Utrecht**	Regeling voor duurzaamheidsleningen voor grondgebonden woningen	2.826
3.3	Energieadvies en trajecbegeleiding	**Nadere regels subsidie Energieadvies aan huis en Trajectbegeleiding**	Energieadvies en Trajectbegeleiding voor grondgebonden woningen	102
3.4	Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	**Nadere regel subsidie Energieloket – verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed gemeente Utrecht**	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	30
3.5	Maatschappelijk Vastgoed	**Beleidsregel Maatschappelijk vastgoed Utrechtse Energie!**	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	80
3.6	Samen Verduurzamen	**Nadere regel Subsidie collectieve aanpak energiemaatregelen**	Het stimuleren van collectieve initiatieven voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75
3.7	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	**Nadere regel extra subsidie Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's**	Pilot Isolatieaanpak kleine VVE's	250
3.8	Subsidie bij collectieve inkoopactie	**Nadere regel subsidie isolatie bij collectieve inkoop gemeente Utrecht**	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor	900

			energiemaatregelen bij particuliere woningen	
3.9	Verduurzamingsmaatregelen MKB-ondernemingen	**Nadere regel subsidie energievouchers verduurzamingsmaatregelen voor MKB-ondernemingen in de gemeente Utrecht 2024-2026**	energievouchers verduurzamingsmaatregelen voor MKB-ondernemingen	150
3.10	Subsidie woning isoleren	**Nadere regel subsidie woning isoleren gemeente Utrecht**	Het stimuleren van eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen met een lage WOZ-waarde om hun woning te isoleren.	n.t.b
3.11	Isolatie en onderhoud eengezinswoningen Overvecht	**Nadere regel subsidie woningisolatie specifieke adressen Overvecht gemeente Utrecht**	Tegemoetkoming aan eigenaar-bewoners voor het nemen van energiebesparende en onderhoudsmaatregelen aan grondgebonden slechte woningen van specifieke adressen in Overvecht.	784
3.12	Stimuleringslening kleine VVE's	**Nadere regel Stimuleringslening kleine vve's gemeente Utrecht**	Stimuleringslening kleine VVE's	1.850

Hoofdstuk 4 Duurzame Bereikbaarheid

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**

Hoofdstuk 5 Aantrekkelijke en groene leefomgeving en erfgoed

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**

5.1	Utrecht groen en duurzaam	**Nadere regel subsidie natuur- en milieucommunicatie en -educatie 2024 – 2029 gemeente Utrecht**	Bijdrage Natuur- en Milieueducatie ter ondersteuning van aantrekkelijke , laagdrempelige locaties , talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur , milieu en groen in de stad Utrecht.	4.639
5.2	Dierenweides	**Nadere regel subsidie dierenweides gemeente Utrecht**	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	49
5.3	Exploitatie Domunder	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Ondersteuning exploitatie Domunder	40
5.4	Groenblauwe daken	**Nadere regel Subsidie groenblauwe daken**	Wateroverlast voorkomen	700
5.5	Publieksbereik Erfgoed	**Nadere regel subsidie publieksbereik erfgoed gemeente Utrecht**	Ondersteuning activiteit Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	86
5.6	Groenblauw maatschappelijk vastgoed	**Nadere regel Groenblauw maatschappelijk vastgoed gemeente Utrecht**	Wateroverlast en schade door droogte voorkomen via groenblauwe maatregelen	300
5.7	Aantrekkelijke uitstraling gevels	**Nadere regel subsidie gevelreclame Amsterdamsestraatweg**	Bevordering ruimtelijk kwaliteit van de Amsterdamsestraatweg in het kader van het gebiedsgerichte programma voor deze straat.	120
5.8	Financiële ondersteuning voor restauratie, energiebesparende maatregelen en om fysieke toegankelijkheid	**Nadere regel subsidie financiering restauratie en energiemaatregelen voor**	De regeling biedt eigenaren van monumenten de mogelijkheid om voordelig te lenen voor de	1.250

	te verbeteren van monumenten.	**monumenten uit het Utrechts Restauratiefonds**	genoemde maatregelen bij het Nationaal Restauratiefonds.	

Hoofdstuk 6 Veilige stad

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**
6.1	Hulpverlening bij ongevallen en rampen	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	242
6.2	Jongerenwerk en veiligheid	**Beleidsregel Jongerenwerk 2020-2026**	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief.	4.191
6.3	Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	340
6.4	Politie Keurmerk Veilig Wonen	**Nadere regel subsidie Politiekeurmerk Veilig Wonen voor eigenaren gemeente Utrecht**	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	81

Hoofdstuk 7 Passende ondersteuning en opvang

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**

7.1	Buurtbemiddeling/ aanpak extreme woonoverlast	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	939
7.2	Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	**beleidsregel Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen gemeente Utrecht**	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang.	1.814
7.3	Sociale prestatie en dagondersteuning	**Nadere regel subsidie sociale prestatie en dagondersteuning**	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	6.900
7.4	Veilig thuis 18+	**Nadere regel subsidie Veilig Thuis, (preventieve) jeugdbescherming en jeugdreclassering (subsidieregeling VT-JB-JR Utrecht 2018)**	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	6.366

7.5	Voorkomen huiselijk geweld	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikaders, bij familie of via de informele netwerken. In alle gevallen is sprake van (groeps) begeleiding en/of (ambulante) hulpverlening al dan niet door de vrouwenopvang zelf.	2.100

Hoofdstuk 8 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**
8.1	Actieagenda Utrechters Schuldenvrij	**Nadere regel subsidie Actieagenda Utrechters Schuldenvrij**	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	150
8.2	BIZ Woonboulevard	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	BIZ subsidie (Bedrijfs Investerings Zone)	145
8.3	Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	**Nadere regel subsidie versterken Utrechtse ecosysteem voor startups en scale-ups 2023-2026 gemeente Utrecht**	Subsidie voor programma's, activiteiten en evenementen met nadruk op groeiondernemers (deel B)	120

8.4	Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	**Nadere regel subsidie versterken Utrechtse ecosysteem voor startups en scale-ups 2023-2026 gemeente Utrecht**	Meerjarige subsidie voor activiteiten van incubators en frontoffice/ecosysteemmanagement (deel A)	380
8.5	Huisvesting voedselbanken	**Nadere regel subsidie huisvesting voedselbanken gemeente Utrecht**	Huisvesting voedselbanken	150
8.6	Loonkostensubsidie (*2)	**Nadere regel forfaitaire loonkostensubsidie gemeente Utrecht**	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen.	6.000
8.7	Ondernemersfonds Utrecht	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad.	12.393
8.8	Utrecht Science Park (USP)	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Subsidie voor de ontwikkelinging van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50
8.9	Werkgeverscheque	**Nadere regel Werkgeverscheque gemeente Utrecht**	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	200
8.10	Wet Sociale werkvoorziening (*3)	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	15.779
8.11	Inkomens- en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	**Nadere regel subsidie stimulering inkomens- en bestaanszekerheid**	Kwetsbare ondernemers in een zo vroeg mogelijk stadium toereikende ondersteuning bieden, die financieel gezien voor het college de meest	330

		ondernemers gemeente Utrecht	voordelige keuze is, om weer (financieel) zelfredzaam te worden.	
8.12	Evenementenfonds	Nadere regel Evenementenfonds gemeente Utrecht	Subsidie voor Ondersteuning stadsfeesten en herdenkingen locatiebeleid evenementen	150
8.13	Deelname sport en cultuur	Nadere regel subsidie deelname sport en cultuur gemeente Utrecht	Stimuleren van sport- en cultuurdeelname door minderjarige kinderen	300
8.14	Jobcoaching	Nadere regel Jobcoaching	Werkgevers kunnen subsidie ontvangen voor de begeleiding van een medewerker met een afstand tot de arbeidsmarkt door een jobcoach en/of werkbegeleider. NB: deze regel betreft specifiek de verstrekte subsidie aan werkgevers voor jobcoaching of werkbegeleiding die zij zelf regelen. Jobcoaching in natura valt niet onder deze subsidie.	300
8.15	ROM Regio Utrecht BV	Algemene SubsidieVerordening (ASV)	Convenantbijdrage aan ROM Regio Utrecht BV	174

Hoofdstuk 9 Kansrijk opgroeien

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**
9.1	Ambulant jongerenwerk	**Beleidsregel Jongerenwerk 2020-2026**	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	4.588
9.2	Basiszorg daklozen regio Utrecht	**Nadere regel subsidie basiszorg daklozen regio Utrecht**	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	3.446

9.3	Bibliotheek Utrecht	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden.	17.098
9.4	Cultuureducatie (onderwijs)	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Kinderen in het primair- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school.	2.119
9.5	De Stem van Utrecht	**Beleidsregel 'De stem van Utrechters' door cliëntraden, adviescommissies en belangenorganisaties**	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	109
9.6	Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23. Dit door middel van de voorziening de ISK waar nieuwkomers (leerlingen in het VO) de Nederlandse taal leren zodat zij na onderwijs te hebben ontvangen op het ISK kunnen uitstromen naar het reguliere onderwijs op het niveau naar vermogen.	107
9.7	Jeugdhulp	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	397

9.8	Jongeren, relaties en seksualiteit	**Nadere regel subsidie Preventie en begeleiding aan jongeren op het gebied van liefde, relaties en seksualiteit gemeente Utrecht**	Jongeren, relaties en seksualiteit	474
9.9	Kinder- en jongerenwerk MO	**Beleidsregel Jongerenwerk 2020-2026**	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	588
9.10	Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Verlaging werkdruk leraren	414
9.11	Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	588
9.12	Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	**Beleidsregel Utrechtse onderwijsimpuls voor kwaliteit en excellentie**	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht.	1.149
9.13	OPDC Utrecht	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of naar de arbeidsmarkt.	722

9.14	Overgang PO naar VO	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Het realiseren van de beoogde effecten conform de Beleidsregel Onderwijs Utrecht, Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	285
9.15	Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	**Nadere regel subsidie sociale prestatie en dagondersteuning**	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	310
9.16	Taalschool: taal onderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren zodat zij na ca. 1½ jaar Taalschool bij uitstroom naar het reguliere onderwijs Nederlands spreken, lezen en schrijven – passend bij het vastgestelde uitstroomniveau.	640
9.17	Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.661
9.18	Talentontwikkeling voortgezet onderwijs	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	1.369

9.19	Uitvoering Voorschoolse Educatie	**Nadere regel subsidie Passende Kinderopvang gemeente Utrecht**	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	12.802
9.20	Utrecht Leert!	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.000
9.21	Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	**Nadere regel subsidie Veilig Thuis, (preventieve) jeugdbescherming en jeugdreclassering (subsidieregeling VT-JB-JR Utrecht 2018)**	Uitvoering van Veilig Thuis en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	14.684
9.22	Verbindingsgroepen	**Nadere regel subsidie Passende Kinderopvang gemeente Utrecht**	Verbindingsgroepen	300
9.23	Versterken van taal	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vroegschool, Schakelen gr. 3, 4, Leertijduitbreiding (LTU), Brede School Academie (BSA), Zomerschool/taalstimulering in de vakantie perioden en taalactiviteiten.	3.966

9.24	Honours trajectum Utrecht HTU	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	De subsidie heeft als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlingen	31
9.25	VSV Regionaal	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	880
9.26	VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	343
9.27	Waardering voor Vakmanschap	**Nadere regel subsidie Waardering voor vakmanschap gemeente Utrecht**	Waardering voor Vakmanschap	180
9.28	Kinderopvang plus	**Nadere regel subsidie Passende Kinderopvang gemeente Utrecht**	Kinderopvang plus	1.000

9.29	Groenblauwe schoolpleinen basisscholen in gebieden met een lage SES score	**Nadere regel Groenblauwe schoolpleinen gemeente Utrecht**	Het stimuleren van de aanleg van groene, gezonde, uitdagende en klimaatbestendige schoolpleinen	315
9.30	Groenblauwe schoolpleinen basisscholen	**Nadere regel Groenblauwe schoolpleinen gemeente Utrecht**	Het stimuleren van de aanleg van groene, gezonde, uitdagende en klimaatbestendige schoolpleinen	435
9.31	Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA)	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	"Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om jaarlijks te overleggen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over het bevorderen van integratie, het voorkomen van segregatie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de inschrijving en toelating. "	385
9.32	Vrij leesuur	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Stimuleren van vrij lezen in op de baissschool	30
9.33	Solidariteitsfonds	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	In plaats van de vrijwillige ouderbijdrage	75

Hoofdstuk 10 Levendige en gezonde stad

	Subsidiedoelstelling	**Subsidieregeling**	**Omschrijving**	**Budget x € 1.000**
10.1	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	**Beleidsregel subsidie Driehoeksoverleggen buurtcentra gemeente Utrecht**	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	80

10.2	Amateurkunsteducatie	**Nadere regel subsidie Amateurkunsteducatie 2025-2028 Gemeente Utrecht**	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	915
10.3	Asielzoekers, ongedocumenteerden en vluchtelingen	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Ondersteuning van nieuwkomers: activiteiten Plan Einstein, de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV), maatschappelijke begeleiding van statushouders en ondersteuning van voormalig alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV)	13.000
10.4	Basissubsidie Amateurkunst	**Nadere regel basissubsidies amateurkunst gemeente Utrecht**	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	420
10.5	Basisvoorzieningen	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	418
10.6	Beheerde speeltuinen	**Beleidsregel Beheerde speeltuinen gemeente Utrecht**	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden.	2.840

10.7	Belangenbehartiging en informatievoorziening	**Beleidsregel 'De stem van Utrechters' door cliëntraden, adviescommissies en belangenorganisaties Nadere regel Subsidie voor de toegankelijkheid van ondernemingen en organisaties gemeente Utrecht**	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.431
10.8	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar**	Brugfunctie: het tijdelijk ondersteunen en zo nodig verbinden van inwoners met een kwetsbare situatie aan partijen in de basisinfrastructuur of in de (aanvullende) zorg.	654
10.9	Support aangepaste sportaanbod	**Nadere regel subsidie Sportakkoord II gemeente Utrecht**	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	101
10.10	Buurtsportcoach	**Nadere regel subsidie Sportakkoord II gemeente Utrecht**	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	76
10.11	Support samenwerking	**Nadere regel subsidie Sportakkoord II gemeente Utrecht**	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	77
10.12	Support sportaanbieders	**Nadere regel subsidie Sportakkoord II gemeente Utrecht**	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen.	105

10.13	Combinatiefunctionarissen	**Nadere regel subsidie combinatiefuncties cultuur 2025-2026**	Het aanstellen van cultuurcoaches die een brede doelgroep laten kennismaken met kunst en cultuur.	278
10.14	Cultuurnota 4-jarige regeling	**Nadere regel Cultuurnota 2025-2028 'Kunst kleurt de stad'**	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	46.834
10.15	Cultuurnota 4-jarige regeling participatie	**Nadere regel Cultuurnota 2025-2028 'Kunst kleurt de stad'**	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	3.926
10.16	Cultuurparticipatie	**Nadere regel Cultuurnota 2025-2028 'Kunst kleurt de stad'**	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1.121
10.17	Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn/Vleuten-de Meern	**Nadere regel subsidie jongerencultuurhuis Leidsche Rijn/Vleuten-de Meern 2025-2028 gemeente Utrecht**	De ontwikkeling van 3 jongerencultuurhuizen in Leidsche Rijn, Vleuten en De Meern	322
10.18	Gezond Leren op School	**Nadere regel onderwijs**	Schoolbesturen PO kunnen voor scholen met een schoolweging hoger dan 30 en voor scholen speciaal onderwijs een subsidie aanvragen voor een gezond aanbod van gezonde lunch, beweegactiviteiten, ouderbetrokkenheid en voedseleducatie. Doelstelling is een gezonde leefstijl te bevorderen, honger tegen te gaan en gezond gewicht te bevorderen.	787

10.19	Grootschalige schoolsportevenementen	**Nadere regel subsidie sportevenementen gemeente Utrecht**	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	110
10.20	Grootschalige sportevenementen	**Nadere regel subsidie sportevenementen gemeente Utrecht**	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	215
10.21	Kleinschalige sportevenementen	**Nadere regel subsidie sportevenementen gemeente Utrecht**	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	73
10.22	Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar**	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	2.306
10.23	Uitvoering wga-taken en aanvullende preventieve activiteiten	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Registreren en opvolgen discriminatie meldingen; Activiteiten gericht op het voorkomen en tegengaan van discriminatie; Beide uitgevoerd door discriminatie.nl provincie Utrecht	601
10.24	Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	**Nadere regel subsidie mantelzorgondersteuning**	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	907
10.25	Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	**Nadere regel subsidie basisvoorziening vrijwilligersondersteuning**	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren.	920
10.26	NT2 voor volwassenen	**Nadere regel subsidie onderwijs gemeente Utrecht**	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de	198

			Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	
10.27	Productie en programmering	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	800
10.28a	Sekswerk: Stedelijke hulp- en dienstverlening en begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten	**Nadere regel subsidie Stedelijke hulp- en dienstverlening aan sekswerkers en begeleidingstrajecten gericht op het verlaten van de branche voor sekswerkers gemeente Utrecht**	Stedelijke hulp- en dienstverlening en (stedelijke) begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten	925
10.28b	Sekswerk: Regionale begeleidingstrajecten voor sekswerkers om de branche te verlaten (DUUP)	**2e Rectificatie Nadere regel subsidie Regionale begeleidingstrajecten voor sekswerkers gericht op het verlaten van de branche (DUUP) gemeente Utrecht**	Regionale begeleidingstrajecten voor sekswerkers gericht op het verlaten van de branche (DUUP) gemeente Utrecht	583
10.29	Scoutingsactiviteiten	**Beleidsregel Scoutingactiviteiten**	Scoutingsactiviteiten	262
10.30	Investeringsbijdrage culturele broedplaatsen	**Nadere regel subsidie investeringsbijdrage culturele broedplaatsen gemeente Utrecht**	De realisatie van nieuwe culturele broedplaatsen en nieuwe werkruimtes in bestaande culturele broedplaatsen in de gemeente Utrecht	300
10.31	Stimuleren vrijwilligerswerk	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers	211

			en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen.	
10.32	Taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar**	Het verbeteren van het taalniveau	103
10.33	Talentenprogramma's sport	**Nadere regel subsidie Talentontwikkeling sport gemeente Utrecht**	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	56
10.34	Toeleiding naar (bemoei)zorg	**Nadere regel Toeleiding naar (bemoei)zorg**	Toeleiding naar (bemoei)zorg	195
10.35	Tuinen en parken	**Algemene SubsidieVerordening (ASV)**	Volkstuinen	194
10.36a	Verslavingspreventie basis	**Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht 2025 t/m 2026**	Het bieden van informatie over de gezondheidseffecten van middelengebruik (nicotine, alcohol, drugs) en gokken. De activiteiten richten zich op jongeren, jongvolwassenen, risicogroepen, de sociale omgeving (w.o. ouders) en intermediairs. De inzet bevordert bewustwording, motivering en gedragsverandering.	1.204
10.36b	Verslavingspreventie Ongelijk investeren	**Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht 2025 t/m 2026**	Verslavingspreventie Ongelijk investeren	162

10.36c	Preventie KOPP/KOV-kinderen	**Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht 2025 t/m 2026**	Preventie KOPP/KOV-kinderen	237
10.37	Verslavingszorg	**Nadere regel subsidie Verslavingszorg gemeente Utrecht**	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuithulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	2.150
10.38	Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar**	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	1.070
10.39	WMO collectieve GGZ preventie	**Uitvoeringsovereenkomst Indigo Midden-Nederland en gemeente Utrecht**	Subsidie t.b.v. een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente Utrecht	72
10.40	Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	**Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar**	Het ondersteunen van inwoners in een kwetsbare situatie waardoor zij zelfredzamer worden of beter kunnen meedoen.	6.086
10.41	Mediaplatform	**Nadere regel subsidie stedelijk mediaplatform**	Beheren en uitvoeren van een stedelijk journalistiek mediaplatform	42

10.42	Maatschappelijke en creatieve huisvesting Berlijnplein	**Nadere regel tender subsidie en overeenkomsten voor huisvesting van maatschappelijke, creatieve en innovatieve bedrijvigheid Berlijnplein**	Maatschappelijke en creatieve huisvesting Berlijnplein	40
10.43	Impulssubsidies cultuur	**Nadere regel Impulssubsidies Cultuur gemeente Utrecht**	Het stimuleren van nieuwe, talentvolle makers en initiatieven die het culturele aanbod aanvullen	222
10.44	Projectsubsidies cultuur (ronde 1)	**Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht**	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	222
10.45	Projectsubsidies cultuur (ronde 2)	**Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht**	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	222
10.46	Projectsubsidies cultuur (ronde 3)	**Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht**	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	222
10.47	Projectsubsidies cultuur (ronde 4)	**Nadere regel Projectsubsidies Cultuur gemeente Utrecht**	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners	222

			en/of de Utrechtse culturele sector.	
10.48	Cultuurnota 2-jarige regeling	**Nadere regel Cultuurnota 2025-2026 'Kunst kleurt de stad'**	Het stimuleren van startende culturele projecten.	749
10.49	Inclusie en Diversiteit	**Nadere regel subsidie Inclusie en Diversiteit**	Ondersteuning van activiteiten die bijdragen aan Inclusie en Diversiteit	500
10.50	Stedelijk beheer cultureel vastgoed	**Nadere regel subsidie stedelijke beheer cultureel vastgoed gemeente Utrecht 2025-2028**	Het beheren en verhuren van culturele werkruimtes en voorzieningen	447
10.51	Nachtcultuur	**Nadere regel subsidie Nachtcultuur**	Nachtcultuur stimuleren	70
10.52	Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen	**Nadere regel subsidie professionalisering organisaties met cultuurhistorische waarde**	Organisaties met cultuurhistorische waarde die geen meerjarige cultuursubsidie van de gemeente meer ontvangen te ondersteunen bij professionalisering en/of het verkennen van andere mogelijkheden voor (structurele) financiering	50

Hoofdstuk 11 Slotbepalingen

Artikel 11.1 Citeertitel

Dit besluit kan worden aangehaald als Subsidiestaat 2026 gemeente Utrecht.

Artikel 11.2 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking de dag na bekendmaking in het gemeenteblad.

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, in de vergadering van DATUM.

De burgemeester

Sharon A.M. Dijksma

De secretaris,

Michiel J. Ruis

Toelichting

De subsidiestaat is onderdeel van de programmabegroting en vermeldt per programma welke subsidiedoelstellingen er zijn. Voor iedere subsidiedoelstelling is een maximaal bedrag beschikbaar (= het subsidieplafond) gesteld door burgemeester en wethouders.

Bij iedere subsidiedoelstelling staat aangegeven welke subsidieregeling er onder valt en voor welke regeling u een aanvraag kunt doen.

De vermelde bedragen zijn geen garantie dat deze bedragen nog daadwerkelijk beschikbaar zijn, en/of dat er nog subsidie kan worden aangevraagd. Voor de actuele subsidieregelingen en budgetten kunt u kijken op de website van de gemeente utrecht www.utrecht.nl/subsidie of contact opnemen met het subsidiebureau van de gemeente Utrecht: subsidie@utrecht.nl

De aanvraagtermijnen per subsidieregeling zijn te vinden in de betreffende subsidieregelingen op www.overheid.nl.

(*1) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een convenant uitsluitend bestemd voor de ROM.

(*2) Het subsidieplafond is beperkt beschikbaar voor nieuwe aanvragen. Uit subsidies die in voorgaande jaren zijn verleend vloeien doorlopende verplichtingen voort waarvan de omvang afhankelijk is van externe factoren. Deze verplichtingen komen ten laste van het subsidieplafond voor 2025. Het plafond kan worden bijgesteld op basis van de ervaringen in het voorgaande jaar en nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen.

(*3) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een aanwijzingsbesluit uitsluitend bestemd voor UW bedrijven.

(*4) Op de beschikbare subsidiebedragen onder deze regelingen worden de verleende subsidiebedragen uit het jaar 2025 in mindering gebracht.

(*5) Op alle subsidieplafonds rust een begrotingsvoorbehoud.

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	4678
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	5.b
Titel	Raadsvoorstel Meerjaren Perspectief Ruimte 2025
Behandelend ambtenaar	Mathijs Lammers
Telefoon	0638113549
E-mail	mathijs.lammers@utrecht.nl
Datum collegebesluit	13 mei 2025
Thema	Ruimtelijke ordening
Portefeuillehouder	Wethouder Eerenberg
Beleidsveld	Ruimtelijke Ordening
Raadsadviseur (lijst)	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	5 juni 2025
Adviescommissie Controle en Financiën	**5 juni 2025**

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Meerjarenperspectief Ruimte 2025

Beleidsveld	Ruimtelijke Ordening
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	Mathijs Lammers
Kenmerk	30253043
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Ja, een of meer bijlage(n)

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025 vast te stellen, waarin opgenomen:
   a) De voortgang van de ambities uit de RSU en financiële ontwikkelingen die relevant zijn voor uitvoering van de ambities.
   b) Het actuele beeld van de programmering van de ruimtelijke investeringen in Duurzame mobiliteit. Waaronder het oplossen van knelpunten op de lopende investeringen, bestemmen van budget voor de ov-schaalsprong en het inpassen van aanvullende noodzakelijke investeringen.
   c) De opgeloste knelpunten in de lopende programmering van Maatschappelijke voorzieningen, door middelen over te hevelen van het begrotingsprogramma Duurzame bereikbaarheid naar het begrotingsprogramma Levendige en gezonde stad.
   d) Het actueel beeld van de programmering van de ruimtelijke investeringen Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten, waaronder het invullen van de investeringsruimte uit het coalitieakkoord voor integrale projecten in de openbare ruimte.
   e) Het actueel beeld van de programmering van de ruimtelijke investeringen Groen en Sporten Spelen en Bewegen in de Openbare Ruimte.

2. De 5e tranche Utrechtse Aanpak op gang houden woningbouw vast te stellen met daarin gerichte maatregelen om (een aantal) beleidseisen los te laten, waarmee we op korte termijn voortgang kunnen houden in woningbouwprojecten. Waarin de volgende maatregelen uit de ‘projectenlijst Utrechtse Aanpak 5e tranche maatregelen op gang houden woningbouw’ zijn opgenomen:
   a) In de reserve betaalbaar wonen middelen te bestemmen voor het project Burgemeester Verderlaan 17-19.
   b) Maatregelen voor het project ‘Archimedeskwartier’
   c) Maatregelen voor het project ‘Hojel I’
   d) Maatregelen voor het project ‘Hoogbouwkavel’
   e) Maatregelen voor het project ‘Pieter Baancentrum’
   f) Maatregelen voor het project ‘Winkelcentrum Nova’
   g) Maatregelen voor het project ‘Marco Pololaan’
   h) Maatregelen voor het project Fast Track’

3. De voorstellen voor de jaarlijkse bijstelling van de Parkeerbegroting vast te stellen, waarmee wordt verwerkt: lagere baten kortparkeren, hogere naheffingen, hogere baten parkeergarages en overige kleinere mutaties.

4. De actualisatie van de gemeentelijke grondexploitaties (programmering, geprognosticeerd financieel resultaat en bijbehorend risicoprofiel) in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025 vast te stellen.

5. Akkoord te gaan met overschrijding van de 10-jaarstermijn op de grondexploitaties Leidsche Rijn A2-zone en BEFU en vast te stellen dat:
   a) de looptijd van de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone per eind 2039 eindigt
   b) de looptijd van de grondexploitatie BEFU eind 2036 eindigt.

6. De mutaties in het MPR te verwerken in de eerste begrotingswijziging 2025.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Geheimhouding

Burgemeester en wethouders hebben tijdelijke geheimhouding opgelegd op de bijlage “Programmering Meerjaren Perspectief Ruimte”, de bijlage “Gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht” en op de gemarkeerde teksten in de bijlage “Projectenlijst 5e tranche maatregelen op gang houden woningbouw” op grond van artikel 87 Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 b en i van de Wet open overheid totdat de projecten gerealiseerd zijn en/of de grondexploitaties zijn gesloten.

Samenvatting
Het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) is het uitvoeringsprogramma van de Ruimtelijke Strategie Utrecht. In het MPR rapporteren we in hoeverre we op koers liggen met de uitvoering en planontwikkeling van de thematische en gebiedsgerichte opgaven in relatie tot de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU) en geven we aan wat het investeringsprogramma voor de komende vier jaar is. Daarnaast actualiseren we de grondexploitaties in het MPR. Ook doen we bij het MPR voorstellen in het kader van de 5e tranche van de Utrechtse Aanpak om de woningbouw op gang te houden.

Context
De Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 is de koers voor de ruimtelijke ontwikkeling van de stad in de komende twee decennia. Hoe we hier uitvoering aan geven staat in het MPR.

In het MPR geven we aan waar we onze middelen voor de ruimtelijke investeringen in de komende jaren op inzetten en hoe we uitvoering geven aan de koers. Het MPR wordt gelijktijdig met de integrale afweging van de VJN ter besluitvorming vastgelegd door de raad. Dit MPR is opgesteld in een context van bezuinigingen, die context wordt beschreven in de Voorjaarsnota 2025.

Binnen de thematische en gebiedsgerichte opgaven geven we in het MPR aan waar we op dit moment staan in relatie tot de ambitie uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht. Op basis hiervan doen we bijsturings- en investeringsvoorstellen.

Bij het MPR leggen we de 5e tranche Utrechtse Aanpak voor het in gang houden van de woningmarkt voor. Waarbij we met gerichte maatregelen door (een aantal) beleidseisen los te laten op korte termijn voortgang kunnen houden in woningbouwprojecten.

Juridische context
- Op grond van artikel 189 Gemeentewet is de Gemeenteraad bevoegd om de (meerjaren)begroting en (voorbereidings)kredieten vast te stellen.
- Op grond van artikel 2 en artikel 7 van de Verordening Financieel beleid en beheer Utrecht biedt het college het Meerjarenperspectief Ruimte uiterlijk voor 1 juni aan de raad aan. In het Meerjarenperspectief Ruimte wordt de geactualiseerde stand gegeven van alle grondexploitatieprojecten. De raad is bevoegd de bijgestelde begroting voor de grondexploitatie te autoriseren. Dit vindt voor het lopend jaar plaats bij de vaststelling van de 1e begrotingswijziging en voor de meerjarenraming bij de Programmabegroting. Tevens wordt het actuele kasritme van de investeringen ruimtelijke ontwikkelingsprojecten en bereikbaarheid vastgesteld in de 1e begrotingswijziging en in de meerjarenraming bij de Programmabegroting.

Beslistermijn
De beslistermijn van het MPR 2025 valt samen met de beslistermijn van de Voorjaarsnota 2025.

Beoogd effect
Met de voorstellen voor investering en bijsturing dragen we bij aan het realiseren van de ambities van de RSU.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- MPR 2024
- Motie 382 Kom in Actie bij Actief Grondbeleid
- Motie 464 Evaluatie Mandaatgebruik
- Motie 307 Geef inzicht over Energie en Klimaat

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico’s

Beslispunt	

1	Het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025 vast te stellen, waarin opgenomen: a) De voortgang van de ambities uit de RSU en financiële ontwikkelingen die relevant zijn voor uitvoering van de ambities. b) Het actuele beeld van de programmering van de ruimtelijke investeringen in Duurzame mobiliteit. Waaronder het oplossen van knelpunten op de lopende investeringen, bestemmen van budget voor de ov-schaalsprong en het inpassen van aanvullende noodzakelijke investeringen. c) De opgeloste knelpunten in de lopende programmering van Maatschappelijke voorzieningen, door middelen over te hevelen van het begrotingsprogramma Duurzame bereikbaarheid naar het begrotingsprogramma Levendige en gezonde stad. d) Het actueel beeld van de programmering van de ruimtelijke investeringen Ruimtelijke Ontwikkelingsprojecten, waaronder het invullen van de investeringsruimte uit het coalitieakkoord voor integrale projecten in de openbare ruimte. e) Het actueel beeld van de programmering van de ruimtelijke investeringen van Groen en Sporten Spelen en Bewegen in de Openbare Ruimte.
Argumenten	
1.1	<u>De programmeringen zijn geactualiseerd op basis van de voortgang, het kasritme en de geprognosticeerde financiële eindstand.</u>
	Elk project van de programmering van Duurzame mobiliteit, ruimtelijke ontwikkelingsprojecten, Groen, Sporten, Spelen en Bewegen en Maatschappelijke voorzieningen is geactualiseerd op basis van de voortgang, het kasritme en de geprognosticeerde financiële eindstand.
1.2	<u>Hiermee kunnen knelpunten op lopende mobiliteitsprojecten worden opgelost.</u>
	Door diverse oorzaken (zoals langere doorlooptijden, scope wijzigingen of meerwerk) ontstaan budgettaire knelpunten op lopende projecten. Binnen het meerjarenprogramma bereikbaarheid worden knelpunten opgelost voor onderstaande projecten: • Amsterdamsestraatweg (ASW) • Westelijke Stadsboulevard (WSB) • Niels Bohrweg • Kanaalstraat – Damstraat • Bestemming Catharijnesingel • Weerdsingel Oostzijde • Donaudreef • Ledig Erf – Bleekstraat – Vondellaan (Zuidpoort) • P+R Westraven fietsenstalling • Kruising Blauwkapelseweg (BKW)
1.3	<u>Hiermee kan een aantal gewenste mobiliteitsprojecten doorgang vinden of verder worden ontwikkeld.</u>
	Met het inpassen van de aanvullende noodzakelijke investeringen kan planontwikkeling doorgang vinden. We programmeren onderstaande projecten omdat ze een uitwerking zijn van reeds vastgesteld beleid, reeds in voorbereiding zijn of omdat zicht op dekking noodzakelijk is om verdere afspraken met andere partijen te maken. Met het inpassen kunnen de projecten doorgang vinden of verder worden ontwikkeld. Het gaat om onderstaande projecten: • Fietsparkeren vooroorlogse buurten • Fietsparkeren stations • Aanpak voetganger

	• Ontwikkelend beheer BOR (verhardingen, riolering en VRI) • Doorfietsroute Utrecht-Houten (Gansstraat) • Boorstraat fiets- en voetgangersverbinding • Dom tot Damroute voorbereidingsfase • Nicolaas Beetsstraat voorbereidingsfase • UPGV 2027-2030 + ketenregie Intelligente toegang • Onderzoeksagenda mobiliteit • Actieagenda Publieke Mobiliteit • Programma Vervoersongelijkheid • Fietsdeals 2026 – 2029 • Noodzakelijke investeringen Verkeersveiligheid
1.4	Hiermee wordt van het totale OV-schaalsprongbudget jaarlijks 10 miljoen bestemd voor de Merwedelijn
	Met dit budget verwachten wij in ieder geval onze toezegging uit het BO-MIRT 2022 te kunnen nakomen om vanuit de gemeente 200 miljoen euro bij te dragen aan de aanleg van de Merwedelijn.
1.6	We lossen knelpunten op de lopende programmering van maatschappelijke voorzieningen op om te voorkomen dat we lopende projecten moeten stoppen.
	Door middelen (0,669 miljoen euro) over te hevelen van begrotingsprogramma Duurzame bereikbaarheid naar begrotingsprogramma Levendige en gezonde stad lossen we knelpunten op in de lopende programmering van maatschappelijke voorzieningen voor welzijn, cultuur en sport.
1.7	Hiermee kan een aantal projecten in de openbare ruimte worden gerealiseerd.
	Bij het coalitieakkoord zijn middelen bestemd voor de integrale aanpak van de openbare ruimte. Deze worden ingezet voor de volgende projecten. • Overvecht (Neckardreef Noord) • Kanaleneiland (Van Heuven Goedhartlaan/ Kanaleneiland Zuid Midden) • Janskerkhof • Hoograven (Diamantweg – Smaragdplein / Aquamarijnlaan – Robijnlaan)
Kantekening	
1.1	Programmering betreft deels planvorming voor enkele projecten waarvoor uitvoeringsbudget nog komende jaren moet worden geprogrammeerd.
	Door nu budget in te passen voor betreffende projecten kunnen deze verder met planvorming. Risico is dat (een deel van) deze projecten niet kunnen worden gerealiseerd als er onvoldoende financiële ruimte blijkt te zijn voor realisatie.
Beslispunt	
2	De 5e tranche Utrechtse Aanpak op gang houden woningbouw vast te stellen met daarin gerichte maatregelen om (een aantal) beleidseisen los te laten, waarmee we op korte termijn voortgang kunnen houden in woningbouwprojecten. Het gaat om de volgende maatregelen uit de ‘projectenlijst Utrechtse Aanpak 5e tranche maatregelen op gang houden woningbouw’: a) In de reserve betaalbaar wonen middelen te bestemmen voor het project Burgemeester Verderlaan 17-19. b) Maatregelen voor het project ‘Archimedeskwartier’ c) Maatregelen voor het project ‘Hojel I’ d) Maatregelen voor het project ‘Hoogbouwkavel’ e) Maatregelen voor het project ‘Pieter Baancentrum’ f) Maatregelen voor het project ‘Winkelcentrum Nova’ g) Maatregelen voor het project ‘Marco Pololaan’ h) Maatregelen voor het project ‘Fast Track’
Argumenten	

2.1	Door middel van de maatregelen houden we projecten op gang die zonder maatregelen zouden vertragen.
	De maatregelen dragen bij aan de haalbaarheid van de projecten. Hierdoor kunnen initiatiefnemers verder investeren in de vervolgstappen van de projecten. Zonder de maatregelen is er geen zicht op haalbare projecten.
2.2	Projectgerichte en specifieke maatregelen zorgen voor maatwerk per project, waardoor we eisen niet generiek los hoeven te laten.
	Door projectgerichte en specifieke maatregelen kijken we per project wat de beste oplossing is op basis van wederkerigheid, transparantie en open boeken. Hierdoor hoeven we geen beleidseisen, in algemene zin, los te laten. Wanneer beleidseisen in algemene zin worden losgelaten ontstaat het risico dat we voor projecten meer eisen loslaten dan nodig is en dit kan ten koste gaan van betaalbaarheid en kwaliteit van woningen. We wijzigen alleen beleidseisen op basis van een integrale afweging, met oog voor kwaliteit in het gebied en balans in de stad als geheel.
Beslispunt	
3	De voorstellen voor de jaarlijkse bijstelling van de Parkeerbegroting vast te stellen, waarmee wordt verwerkt: lagere baten straatparkeren, hogere naheffingen, hogere baten parkeergarages (mede als gevolg van maatregelen ten behoeve van een hogere bezetting), hogere personele lasten en overige kleinere mutaties.
Argumenten	
3.1	De meerjarenraming van parkeren is hiermee geactualiseerd.
	De meerjarenraming van parkeren wordt jaarlijks in het MPR geactualiseerd om deze in lijn te brengen met de reële prognose van lasten, baten, toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve.
Beslispunt	
4	De actualisatie van de gemeentelijke grondexploitaties (programmering, geprognosticeerd financieel resultaat en bijbehorend risicoprofiel) in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2025 vast te stellen.
Argumenten	
4.1	In het kader van de begrotingscyclus wordt de actualisatie van de grondexploitaties jaarlijks vastgesteld.
	Per 1 januari 2025 zijn alle grondexploitaties (en in lijn daarmee de voorziening negatieve grondexploitaties) geactualiseerd. De actuele resultaten zijn verantwoord in de Jaarstukken 2024. In het Meerjarenperspectief Ruimte zijn de geactualiseerde grondexploitaties 2025 opgenomen en wordt het actueel resultaat per grondexploitatie toegelicht. De grondexploitaties zijn geactualiseerd conform de richtlijnen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van december 2023.
4.2	Het resultaat van de gemeentelijke grondexploitaties is na actualisatie per saldo verbeterd. Tegelijkertijd is het risicoprofiel toegenomen.
	De actualisatie van de grondexploitaties per 1 januari 2025 toont op hoofdlijnen voor de gemeentelijke grondexploitaties een verbeterd positief resultaat. Dit resultaat is met name het gevolg van de reeds begrote en ontvangen rijkssubsidies in project Beurskwartier en Zuilense Vecht, in combinatie met een verbeterd resultaat in de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone als gevolg van technische aanpassingen voortvloeiend uit het afsluiten van de grondexploitatie Leidsche Rijn.

	Verder wordt het saldo van de grondexploitaties na actualisatie verklaard door de financieel technische verwerking van de volgende in 2024 genomen raadsbesluiten: - het openen van de grondexploitatie Lombokplein (besluit MPR 2024) - het afsluiten van deelcomplexen Stationsgebied (besluit MPR 2024) - het afsluiten van de grondexploitatie Leidsche Rijn en het openen van de grondexploitaties Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en Leidsche Rijn A2-zone (2e bestuursrapportage 2024). Tegenover het per saldo verbeterde resultaat van de grondexploitaties staat een toenemend risicoprofiel voornamelijk als gevolg van netcongestie. De benodigde reservering voor het opvangen van de risico's grondexploitatie in de reserve grondexploitatie is ten opzichte van vorig jaar toegenomen met 4,6 miljoen euro. Het meerjarig verloop van de reserve grondexploitaties laat gebaseerd op actuele resultaten van alle grondexploitaties en op de actueel benodigde risicoreserveringen een lichte verbetering zien van 2,65 miljoen euro.
Beslispunt	
5	Akkoord te gaan met overschrijding van de 10-jaarstermijn op de grondexploitaties Leidsche Rijn A2-zone en BEFU en vast te stellen dat: a) de looptijd van de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone per eind 2039 eindigt b) de looptijd van de grondexploitatie BEFU eind 2036 eindigt.
Argumenten	
5.1	<u>In de notitie Grondbeleid van de Commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opgenomen dat de looptijd van een grondexploitatiecomplex in beginsel maximaal 10 jaar bedraagt en dat met een raadsbesluit hiervan gemotiveerd kan worden afgeweken.</u>
	Om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken, is het uitgangspunt dat de looptijd van een grondexploitatiecomplex in beginsel maximaal 10 jaar bedraagt. Deze 10 jaar dient te worden gehanteerd als richttermijn, die voortschrijdend moet worden bezien en waarvan alleen gemotiveerd kan worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord in de begroting en de jaarstukken. De motivatie moet tevens zijn voorzien van risicobeperkende beheersmaatregelen die de gemeente heeft genomen om de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met de langere looptijd te mitigeren. Een looptijd van meer dan 10 jaar voor de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone is nodig vanwege de substantiële omvang en onderlinge samenhang van de opgave en het hanteren van een meerjarig marktconform afzettempo voor het nog te realiseren woningbouwprogramma en programma werkgelegenheid na 1 januari 2035. Een looptijd van meer dan 10 jaar voor de grondexploitatie BEFU is nodig om een tijdelijke woonfunctie mogelijk te maken en daarna het terrein te ontwikkelen naar permanente woningbouw.
5.2	<u>De gemeente heeft risico-beperkende maatregelen genomen voor de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone.</u>
	De genomen risico-beperkende maatregelen zijn: - Na het 10e jaar, nu 1 januari 2035, worden de inkomsten conform de aanbeveling van de commissie BBV niet geïndexeerd. - Een gedeelte van het nog te realiseren kantoorprogramma is financieel op nihil gesteld. - Het behoedzaam opnemen van het uitgiftetempo bij nog uit te geven woningbouw- en commercieel programma (alleen bedrijventerrein) is een

	risico-beperkende maatregel. De substantiële resterende omvang van de opgave Leidsche Rijn maakt mede dat de 10 jaar wordt overschreden.
5.3	De gemeente heeft risicobeperkende maatregelen genomen voor de grondexploitatie BEFU.
	Om de risico's van de langere looptijd voor de grondexploitatie te beheersen, wordt rekening gehouden met de volgende uitgangspunten: - Bij het ramen van de opbrengsten van de tijdelijke en definitieve invulling is ten aanzien van de te realiseren volumes behoudend gerekend, wat ruimte biedt voor planoptimalisatie. - Buiten de 10 jaarstermijn, nu 1 januari 2035, worden de opbrengsten conform de notitie van de commissie BBV, niet geïndexeerd. - Na het tijdelijk gebruik bestaat de mogelijkheid om het plan voor de definitieve invulling te actualiseren en ten behoeve van het financiële resultaat bij te sturen.
Beslispunt	
6	De mutaties in het MPR te verwerken in de eerste begrotingswijziging 2025.
Argumenten	
6.1	De begroting sluit hierdoor weer aan op de geactualiseerde kasritmes van de projecten.
	De uitvoeringsplanning binnen de meerjarenprogramma's is geactualiseerd. Daardoor zijn de verwachte verrekeningen met de reserve gewijzigd. Deze worden door middel van een begrotingswijziging verwerkt.

Financiën
De bijstellingen in het MPR 2025 leggen we aan u voor in het voorstel eerste begrotingswijzing 2025 dat gelijktijdig met de behandeling van de Voorjaarsnota en het MPR in uw raad voorligt.

Vervolg
De wijzigingen in het MPR worden verwerkt in de Programmabegroting 2026.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)
'''*Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.*''

Communicatie
Het MPR wordt op de website van de gemeente gepubliceerd.

(Niet)Referendabel
Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 1:2 lid 2 onder e Verordening tot raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming:
- Meerjaren Perspectief Ruimte 2025
- Deels GEHEIM 5e tranche maatregelen op gang houden woningbouw
- GEHEIM Gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht

Bijlagen informatief:

- GEHEIM Programmering Meerjaren Perspectief Ruimte
- Projectenlijst woningbouwprojecten 100+
- Overzicht Middenhuur en sociale huur projecten

Gemeente Utrecht

Meerjaren Perspectief Ruimte 2025

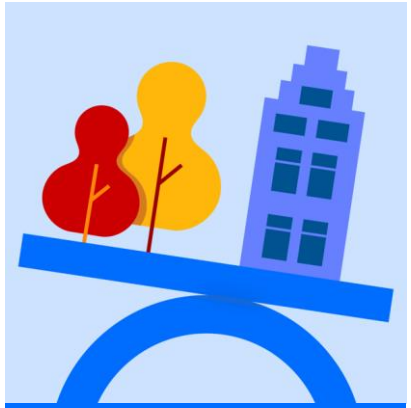
Inhoudsopgave

1. Inleiding

We beschrijven de doelen van het MPR en geven aan wat de relatie is tussen het MPR en de P&C-cyclus.

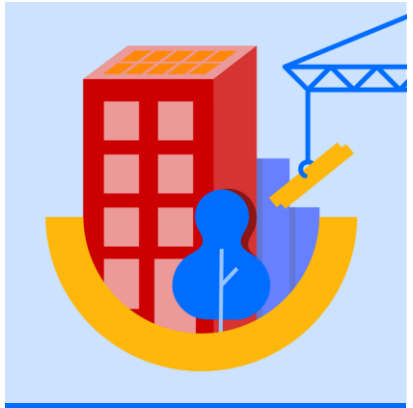
>

2. Ruimtelijke koers

In de ruimtelijke koers geven we aan hoe we ervoor staan en welke keuzes we maken.

>

3. Thematische ruimtelijke opgaven

Per thema kijken we naar de opgave tot 2040, geven we de actuele ontwikkelingen weer en geven we inzicht in de ruimtelijke programmering.

>

4. Ruimtelijke ontwikkelingen per gebied

Per gebied kijken we naar de opgave tot 2040, geven we de actuele ontwikkelingen weer en geven we inzicht in de gebiedsontwikkelingen en de ruimtelijke investeringen per gebied.

>

5. Grondexploitaties

We rapporteren over de actualisatie van grondexploitaties.

>

Inleiding

Inleiding

De Doelen van het MPR

Utrecht heeft haar ruimtelijke koers t/m 2040 vastgelegd in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU2040) en de oplegger bij de RSU. Het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) is het monitoring en uitvoeringsprogramma van de RSU. In het MPR laten we jaarlijks de voortgang van de uitvoering van de ambities uit de RSU2040 zien. Ook geven we weer op welke wijze wij de komende jaren onze ambities willen realiseren en met welke beschikbare middelen wij dit doen.

In het MPR komen de verschillende ruimtelijke opgaven samen. Per opgave geven we aan wat onze ambities en doelstellingen zijn, hoe ver we daarmee zijn en wat onze concrete plannen voor de komende jaren zijn. Ook biedt het MPR inzicht in relevante financiële ontwikkelingen. Zo laten we zien hoeveel geld ingezet kan worden voor het bereiken van onze ruimtelijke doelstellingen en ambities. Daartoe bieden we actueel inzicht in de ontwikkeling van het groeikader, de parkeerinkomsten, de inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling en geven we inzicht in de bijbehorende reserves en voorzieningen.

Uitgangspunten bij de RSU

In de oplegger bij de RSU zijn *“Groei in balans”* en *“Kwaliteit en leefbaarheid van de stad leidend in de ontwikkeling van de bestaande en groeiende stad”* opgenomen als extra uitgangspunten in de RSU2040. Bij de groei van de stad gaat het niet alleen om de groei van het aantal woningen en arbeidsplaatsen. Het gaat ook om noodzakelijke groei van bijvoorbeeld groen, duurzame mobiliteit en maatschappelijke voorzieningen. In de oplegger is, in lijn met het coalitieakkoord, het tegengaan van ongelijkheid in de stad als uitgangspunt opgenomen. Daarbij hanteren we als leidend principe ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’. Dat houdt in dat we bij de programmering van projecten ook kijken voor wie en waar dit het hardste nodig is. Kansenongelijkheid is in de ene wijk een groter probleem dan in de andere. We weten ook dat ruimtelijke condities en ontwerpkeuzes voor de openbare ruimte en de gebouwde omgeving invloed hebben op gezondheid, mogelijkheden om te ontmoeten, te sporten en te spelen, en op goede bereikbaarheid en toegankelijkheid.

Integraal programmeren

Met ruimtelijke investeringen bereiken we uiteenlopende ambities. Door ruimtelijke investeringen in samenhang met alle programmeringen in de openbare ruimte integraal af te wegen, proberen we onze ambities zo goed mogelijk te realiseren. 'In samenhang' betekent gezamenlijk programmeren met de verschillende thematische opgaven Groen, Duurzame mobiliteit, Maatschappelijke Voorzieningen, Gebiedsontwikkelingen, Water en Riolering en Beheer Openbare Ruimte en waar mogelijk werk met werk maken. Vanuit een integrale aanpak koppelen we indien mogelijk groot onderhoud en vervangingsinvesteringen voor o.a. riolering en verharding vanuit beheer aan mobiliteitsingrepen, verbeteringen van de kwaliteit van de openbare ruimte, gebiedsontwikkelingen en/of toevoegingen van groen onder het motto “in één keer goed”.

Relatie MPR en de P&C-cyclus

De Voorjaarsnota maken we jaarlijks ter voorbereiding van de Programmabegroting. Met de Voorjaarsnota actualiseren we het financiële beeld en leggen we op basis van integrale afweging waar nodig wijzigingen van financiële kaders ter besluitvorming voor. Besluitvorming in de begrotingscyclus (Voorjaarsnota, Programmabegroting, bestuur rapportages) over de ruimtelijke opgaven vindt plaats op basis van het MPR. Het MPR wordt gelijktijdig met de Voorjaarsnota aan de raad voorgelegd. Het MPR is het uitvoeringsprogramma voor Duurzame mobiliteit, Groen, Sporten spelen en bewegen in de openbare ruimte en de Reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. In het hoofdstuk Grondexploitaties lichten wij de in de jaarstukken 2024 verantwoorde actuele resultaten per grondexploitatie, de actuele risico- en scenarioanalyses en de doorwerking daarvan op de reserve Grondexploitatie toe.

MPR als instrument voor Stedelijke Sturing ruimtelijk domein

Ieder jaar maken wij in het MPR de balans op waar wij staan ten opzichte van onze koers. We bouwen aan een gezonde stad voor al onze bewoners nu en in de toekomst. Tegelijkertijd kunnen we niet op elke plek en op elk moment alle ambities realiseren. Door de ontwikkelingen vanuit de gebieden, de verschillende thema’s en monitoring te combineren, kunnen we beter onderbouwd toekomstige investeringen programmeren en keuzes maken. Juist nu, nu het knelt door de marktomstandigheden, de uitdagende financiële tijden en netcongestie.

De confrontatie tussen ruimtevraag en -aanbod maakt het mogelijk om weloverwogen, scherp en transparant keuzes te maken. Daarom organiseren we gemeentebrede stadsateliers waarbij we alle disciplines (ruimtelijk, maatschappelijk en de keten van beleid, uitvoering en beheer) bij elkaar brengen voor het maken van afwegingen, keuzes en het bij elkaar brengen van planningen (integraal programmeren). We leggen hierbij verbindingen met het Meerjaren Investeringsprogramma van Stadsbedrijven en Maatschappelijke Ontwikkeling. Zo krijgen we steeds beter overzicht en grip op het geheel van de ontwikkeling van de stad en kunnen wij beter (bij)sturen op groei in balans en op ongelijk investeren voor gelijke kansen.

Leeswijzer

Het MPR is opgedeeld in vier onderdelen:

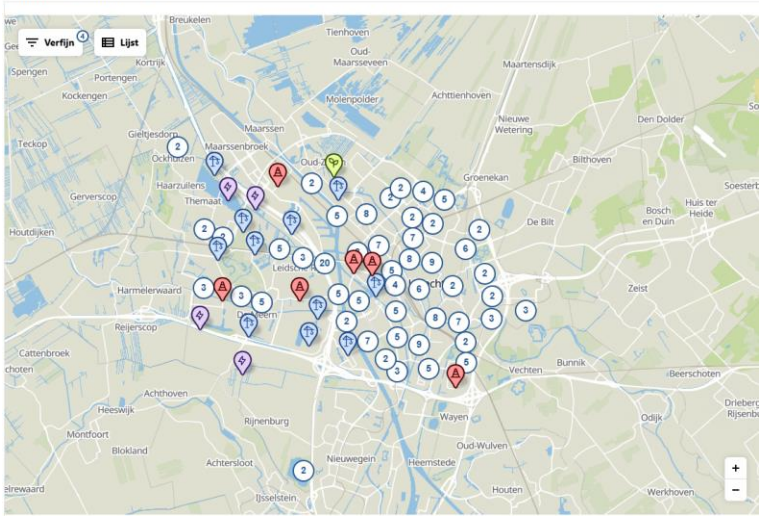
- De Ruimtelijke koers
- Thematische ruimtelijke opgaven
- Ruimtelijke ontwikkelingen per gebied
- Grondexploitaties

We gaan eerst in op de hoofdlijn van de ruimtelijke koers en de keuzes die we maken. Daarna gaan we per thematische- en gebiedsopgave in op de stand van zaken van de opgaven in relatie tot de doelen uit de RSU en op de programmering van de ruimtelijke investeringen. In hoofdstuk 5 gaan we in op de stand van zaken van de grondexploitaties.

Projecten op de kaart

In het MPR hebben we per gebied de ruimtelijke investeringen uit het MPR op de kaart weergegeven. Daarnaast zijn via de gemeentelijke website alle bouwprojecten op de kaart weergegeven.

Bouwprojecten op de kaart

Overzicht Bijlagen MPR

- Projectenlijst woningbouwprojecten 100+
- Overzicht Sociale huurprojecten en Middenhuurprojecten
- 5e tranche maatregelen op gang houden woningbouw
- Programmering Meerjaren Perspectief Ruimte (geheime bijlage)
- Gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht (geheime bijlage)

Ruimtelijke koers

Hoofdlijn Ruimtelijke koers

Onzekere tijden

We staan in Nederland voor grote opgaven op het gebied van verstedelijking, energie, wonen, leefomgeving, economische transities en klimaat. Macro-economische ontwikkelingen zijn onlosmakelijk verbonden met de (on)mogelijkheden die wij als stad hebben om koers te houden. Ook hebben de geopolitieke ontwikkelingen impact op nationaal-, regionaal- en lokaal niveau. Zo zien we sinds de oorlog in Oekraïne wereldwijd kostenstijgingen en onzekerheid in de financiële markten. Meer recent zorgen invoerheffingen, opgelegd door de Verenigde Staten, voor veel onrust in de financiële markten. Dit heeft effect op bijvoorbeeld rentestanden en inflatieontwikkelingen. Op nationaal niveau zien wij een toename van onzekerheid in stabiele, meerjarige financieringsbronnen zoals het gemeentefonds.

De hoofddoelen wonen, klimaat en kansengelijkheid uit het coalitieakkoord blijven onverminderd van belang in dit MPR. We zien dat de druk op de woningmarkt continu hoog blijft. Met name voor kwetsbare doelgroepen is dit probleem urgent; er zijn onvoldoende woningen beschikbaar. Het tegengaan van kansenongelijkheid in onze stad is belangrijk om de groeiende kloof in de maatschappij te dichten. En tot slot zijn de inzet op klimaat en de noodzaak om ons voor te bereiden op klimaatverandering essentieel voor een gezonde groei van onze stad.

Ondanks de onzekere tijden laten we ons niet afleiden van datgene waar het echt om gaat: de huidige en toekomstige inwoners en ondernemers van Utrecht. Voor hen werken we samen met alle collega's iedere dag aan een leefbare, betaalbare, duurzame en gezonde stad.

Woningmarkt trekt aan

We hebben de afgelopen jaren een dip in de woningbouw gezien door de veranderde marktomstandigheden. Mede door de Utrechtse Aanpak, waarmee we maatregelen hebben genomen om de woningbouw op gang te houden, zien we in de komende jaren een herstel in het aantal woningen dat we in aanbouw kunnen nemen. Tegelijkertijd zien we ook verschillende risico's urgenter worden, zoals netcongestie, en staan business cases nog steeds onder druk. Ook zet de aangekondigde maatregel van het Rijk om de sociale huren te bevriezen het investeringsvermogen van corporaties onder druk waardoor er mogelijk minder woningen gerealiseerd kunnen worden door woningcorporaties.

Groei in balans

In het MPR staan ruimtelijke investeringen centraal. Met ons investeringsprogramma dragen we bij aan "groei in balans", inclusief de collegeprioriteiten voor klimaat, wonen en kansengelijkheid. De basis voor het ruimtelijke investeringsprogramma is de RSU2040. Deze laat zien op welke wijze we verschillende ambities voor ontwikkeling van de stad met elkaar combineren. De "Utrechtse barcode" staat daarin centraal. Deze toont aan dat een groeiende stad niet alleen behoefte heeft aan meer woningen, maar ook aan extra werkplekken, groen, maatschappelijke voorzieningen, mobiliteitsmaatregelen en energie-infrastructuur. Groei in balans staat gezien de onzekere tijden en schaarste onder druk, en toch doen we er alles aan dit zoveel mogelijk te bereiken. Daarnaast werken we aan een nieuwe bestendige bekostigingssystematiek voor de groei van de stad.

Schaarste

De schaarste neemt op allerlei vlakken toe. Of het nu gaat om de beschikbaarheid van financiële middelen, de uitvoeringskracht van de gemeentelijke organisatie en de markt, of om de fysiek beschikbare ruimte. Het is en blijft een uitdaging om de benoemde ambities in de RSU2040 te realiseren. Steeds vaker doen we concessies of maken we pijnlijke keuzes. Denk aan projecten waarbij concessies op verduurzaming noodzakelijk zijn, of het minder bedienen van bepaalde doelgroepen omdat het financieel niet kan. In de context waarin de RSU2040 is opgesteld waren de marktomstandigheden veel gunstiger. Het is al complex om alle ambities te realiseren en in te passen in gunstige omstandigheden, laat staan in de huidige situatie.

De financiële situatie van de gemeente is verder verslechterd ten opzichte van vorig jaar. Daarom is ook dit jaar geprioriteerd in de investeringsprogrammering. Per opgave en gebied kunnen de accenten verschillen, maar op hoofdlijnen zijn de volgende uitgangspunten doorslaggevend in de weging en prioritering van de projecten:

- Voldoen aan een wettelijke taak van de gemeente
- Groei in balans
- Ongelijk investeren voor gelijke kansen
- 'Werk-met-werk' maken
- Financieel technische urgentie (zoals cofinanciering of een eenmalige kans)

Net als vorig jaar zijn er bezuinigingen doorgevoerd op het MPR, dit keer in het kader van de Hervormingsbezuinigingen. Dit heeft geleid tot bezuinigingen op een aantal projecten van Duurzame mobiliteit.

Hoofdlijn Ruimtelijke koers

Werkwijze programmering

In het MPR kijken we vier jaar vooruit en we voegen jaarlijks een nieuwe jaarschijf (nu 2029) toe aan de programmeringen van Duurzame mobiliteit, Groen, en Sport, spelen en bewegen in de openbare ruimte. Daarnaast dekken we een deel van de investeringen vanuit gelden van derden (met name subsidies). Met dit beschikbare meerjarige investeringsbudget programmeren we projecten over de jaarschijven. Hierbij maken we onderscheid tussen knelpunten en aanvullende noodzakelijke investeringen. Knelpunten zijn extra kosten op lopende projecten die niet kunnen worden opgevangen binnen het bestaande projectenbudget. Een knelpunt niet programmeren, betekent dat we een project niet kunnen voortzetten. Aanvullende noodzakelijke investeringen zijn investeringen waarvan we het noodzakelijk vinden dat deze plaatsvinden.

De geprogrammeerde investeringen in maatschappelijke voorzieningen komen met name voort uit het investeringspakket Groei in Balans, onderdeel van het coalitieakkoord 2022-2026. Nieuwe investeringen in Sport, Cultuur en Welzijn dienen volgens de huidige systematiek hoofdzakelijk te worden bekostigd vanuit het investeringsdeel van het groeikader. De laatste jaren zijn echter geen middelen beschikbaar gesteld voor nieuwe investeringen vanuit dit deel van het groeikader, noch zijn er extra middelen beschikbaar om knelpunten in de lopende programmering op te lossen. Daarom stellen we in dit MPR 2025 voor knelpunten op de lopende projecten van maatschappelijke voorzieningen op te lossen door middelen vanuit het fysieke domein te verschuiven naar het sociaal domein.

Voor de Reserve Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten geldt dat de middelen bij het coalitieakkoord 2022-2026 beschikbaar zijn gesteld. Dit MPR is het laatste restantbudget van 3 miljoen euro geprogrammeerd.

Netcongestie

In Utrecht werken we vol ambitie aan schone energie. Dat doen we door energie duurzaam op te wekken, door middel van de inzet van elektrisch vervoer, door gebouwen te verduurzamen, door te werken aan alternatieven voor aardgas en door het versterken van het elektriciteitsnet. De belasting van het elektriciteitsnet in Utrecht nadert een kritische grens. Er is tekort aan capaciteit voor stroomtransport op piekmomenten. Daardoor is er al een wachtlijst voor stroomaansluitingen voor grootverbruikers en dreigt er een wachtlijst voor kleinverbruikers. Zonder snelle aanvullende maatregelen komen veel ontwikkelingen tot stilstand, zoals de bouw van woningen en voorzieningen, de vestiging van bedrijven en de verduurzamingsopgave. Ook neemt het risico op stroomuitval aanzienlijk toe. Dit alles kan grote impact hebben op het woon- en werkklimaat, de werkgelegenheid en de leefbaarheid in Utrecht. Daarnaast heeft de dreigende stilstand grote financiële consequenties voor de gemeente. Om verdere netcongestie en verlies aan inkomsten te voorkomen, ontwikkelingen mogelijk te maken en voorbereidingen te treffen voor geval van stroomuitval, stellen we in de Voorjaarsnota 2025 een pakket van maatregelen voor.

Ontwikkelingen in het budget voor ruimtelijke investeringen

Belangrijkste ontwikkelingen dekkingsbronnen
De ruimtelijke investeringen betalen we vanuit verschillende dekkingsbronnen:

- Het investeringsdeel van het groeikader
- De parkeerinkomsten
- Inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling
- Middelen voor projecten van Duurzame mobiliteit, Groen en Sport, spelen en bewegen in de openbare ruimte

Op hoofdlijnen zijn de belangrijkste ontwikkelingen:

- Investeringsdeel van het groeikader: hiermee betalen we ruimtelijke investeringen van alle opgaven. De laatste twee jaren zijn er geen nieuwe financiële middelen beschikbaar gesteld in het investeringsdeel. Dit betekent dat er vanuit deze bron geen extra budget beschikbaar is voor nieuwe investeringen in bijvoorbeeld maatschappelijke voorzieningen of voor het oplossen van knelpunten in de bestaande programmering van maatschappelijke voorzieningen. We werken aan een nieuwe bestendige bekostigingssystematiek om de uitgaven verbonden aan de groei van de stad (inclusief bijbehorende noodzakelijke investeringen zoals die in de ov-schaalsprong en maatschappelijke voorzieningen) te kunnen betalen. Deze systematiek ligt ter besluitvorming voor bij de Voorjaarsnota 2026.
- Parkeerinkomsten. Op basis van nieuwe ramingen, is het beeld minder rooskleurig dan vorig jaar. Op basis van realisatiecijfers 2024 verwachten we vóór dotaties en onttrekkingen een tegenvaller in 2025 van 3,58 miljoen euro. De bijgestelde raming voor latere jaren laat zien dat de risico's en onzekerheden zijn toegenomen. Daarom brengen we in kaart welke bijsturing dit jaar mogelijk is. Er is geen geld beschikbaar voor extra ruimtelijke investeringen. Wel wordt incidenteel 5 miljoen euro gestort in de parkeerreserve ten behoeve van het verbeteren van het parkeerbeleid en het parkeermanagementsysteem en om risico's in de parkeerexploitatie af te dekken.
- Dit MPR houden we geen rekening met extra inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling die nu ingezet kunnen worden voor ruimtelijke investeringen. Wel wordt door de rijksoverheid gewerkt aan de zogeheten realisatiestimulans woningbouw: met de realisatiestimulans ontvangen gemeenten straks een vast bedrag per betaalbare woning op het moment dat de woningen gerealiseerd zijn. Wij stellen voor dat we de bijdragen die we hieruit ontvangen, reserveren binnen de reserve Grondexploitaties tot de raad over de bestendige bekostigingssystematiek heeft besloten.
- De middelen voor projecten van Duurzame mobiliteit, Groen en Sport, spelen en bewegen in de openbare ruimte worden ingezet voor de programmering van ruimtelijke investeringen in deze domeinen. Ieder jaar wordt een nieuwe jaarschijf toegevoegd aan deze investeringsprogrammeringen. De middelen in de nieuwe jaarschijf zijn noodzakelijk om eerder geprogrammeerde projecten voort te zetten, knelpunten op te lossen en/of nieuwe noodzakelijke investeringen te doen. Voor Groen is dit MPR 2025 een extra bedrag van ruim 9 miljoen euro geprogrammeerd, waarvan 1,5 miljoen euro aan ontvangen bijdragen/subsidies. Bij Duurzame mobiliteit worden verschillende knelpunten opgelost voor een bedrag van ruim 13 miljoen euro en aanvullende noodzakelijke investeringen gedaan voor een bedrag van 24,8 miljoen euro. Van deze bedragen wordt 9,74 miljoen euro gedekt vanuit nieuw ontvangen subsidies. Tegelijkertijd stellen we vanwege de hervormingsbezuinigingen voor te bezuinigen op de investeringsmiddelen van Duurzame mobiliteit: de extra structurele bijdrage aan het gemeentebrede financiële beeld bedraagt jaarlijks 1,76 miljoen euro vanaf 2027 en 1,47 miljoen euro in 2026.

We hebben scherpe keuzes gemaakt om de uitvoerbaarheid te bewaken en om het financiële beeld sluitend te maken. We zien een herstel in het aantal woningen dat we in aanbouw nemen. Tegelijkertijd zien we verschillende risico's urgenter worden zoals netcongestie, de betaalbaarheid van maatschappelijke voorzieningen en businesscases die onder druk staan. Vanwege de urgente opgaven verbonden aan gebiedsontwikkeling en de transitie naar een nieuwe bestendige bekostigingssystematiek voor de groei van de stad voegen we vanuit de algemene middelen in 2025 incidenteel 5,483 miljoen euro toe aan de reserve Grondexploitaties. Dit bedrag reserveren we voor het tegengaan van deze risico's.

Verrekening met reserve Groei in balans
Deze reserve is ingesteld om de geoormerkte uitgaven en inkomsten van het investeringspakket Groei in Balans te egaliseren en daarmee deze middelen te reserveren voor het pakket aan maatregelen voor de groei van de stad. Incidentele overschotten en tekorten in de periode 2025-2029 verrekenen we met de reserve Groei in balans. De actualisatie van de geprogrammeerde investeringen in maatschappelijke voorzieningen heeft gevolgen voor de reserve: in de jaren 2025 tot en met 2028 worden er per saldo middelen toegevoegd vanwege wijzigingen in kasritmes. Deze houden we beschikbaar om in te kunnen zetten bij de invoering van een nieuwe bestendige bekostigingssystematiek voor de groei van de stad.

	2025	2026	2027	2028	2029
Programmering Maatschappelijke Ontwikkeling	-218	-472	-926	-154	0
Toevoeging aan reserve	218	472	926	154	0

Barcode als instrument voor ruimtelijke planning

De Utrechtse Barcode

De Barcode is ontwikkeld als een stedelijke hulpmiddel om te sturen op groei in balans, door de ruimteclaim van verschillende functies in beeld te brengen. De stad groeit, en dit vraagt voldoende voorzieningen, groen en andere benodigde functies. Zoals in de RSU2040 beschreven kiezen we hierbij voor groei door binnenstedelijke verdichting. Juist door binnenstedelijk te verdichten, dragen we bij aan groei in balans, door waar nodig de bestaande stad te versterken en efficiënter gebruik te maken van bestaande functies.

Afwegingen in ruimtelijke plannen

We proberen zoveel mogelijk van onze ambities te realiseren bij het ontwikkelen van onze stad. De ambities zijn hoog en de beschikbare middelen, capaciteit en ruimte beperkt. Daarom moeten we voortdurend afwegingen maken, zowel binnen projecten, tussen gebieden als op stedelijk niveau. Niet alle ambities kunnen een plek krijgen. Daarom kijken we naar wat er nodig is op een plek, welke voorzieningen er al aanwezig zijn en welke tekorten er zijn. Zo moeten onze gebiedsontwikkelingen en ruimtelijke investeringen leiden tot een fijne stad waarin mensen prettig kunnen wonen, werken en verblijven.

Hoe staan we er nu voor?

Op alle onderdelen van de barcode zijn er ambities die we niet waarmaken. Zo trekt de woningbouw aan, maar hebben we nog steeds een tekort aan woningen voor doelgroepen. Op het gebied van maatschappelijke voorzieningen kunnen we onze ambities op dit moment niet realiseren door een gebrek aan middelen en aan fysieke ruimte. Met name voor sportvoorzieningen zien we daardoor een oplopend tekort. Daarnaast zien we dat met de stijging van prijzen het moeilijker is om functies te realiseren of te behouden. Bijvoorbeeld als het gaat om eerstelijnszorg (zoals een huisarts of fysiotherapeut) of werkgelegenheid in de wijk. Ook voor groen lukt het op dit moment onvoldoende om het aandeel groen mee te laten groeien met het aantal woningen in de stad. Daarnaast hebben we bij verschillende opgaven te maken met overlappende ruimteclaims, bijvoorbeeld als het gaat om grootschalige energieopwekking, natuur en groen, sport en erfgoed. Ondanks dat het bij veel opgaven niet lukt om al onze ambities te halen, voegen we kwaliteit toe aan de stad. Bijvoorbeeld in de gebiedsontwikkelingen en door de openbare ruimte projecten integraal aan te pakken en meer groen toe te voegen.

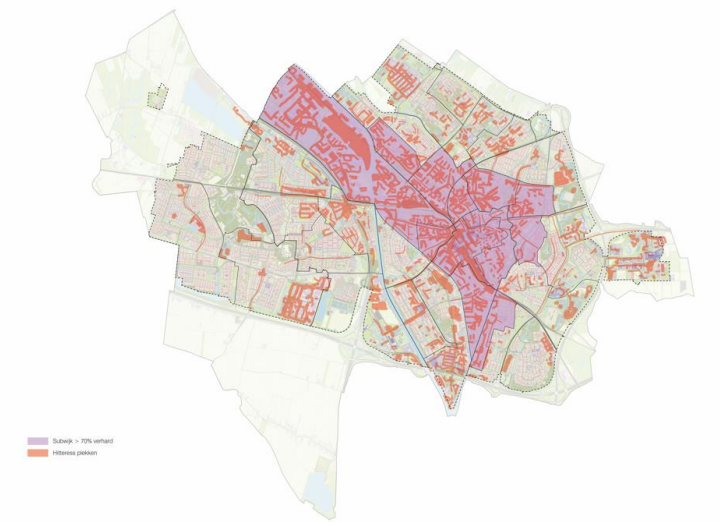
We zetten ons in om functies in de stad te behouden en te realiseren die essentieel zijn voor de bewoners en die bijdragen aan het principe van de 10-minutenstad. We hebben in 2023 een barcode nulmeting uitgevoerd om te zien hoe de stad er voor staat. We monitoren dit kwalitatief en kwantitatief en zullen de barcode over een aantal jaar herhalen. Per thema werken we aan het bereiken van vastgestelde ambities en doelstellingen. In het MPR laten we per opgave de stand van zaken zien.

Uitgangspunten voor ruimtelijke investeringen

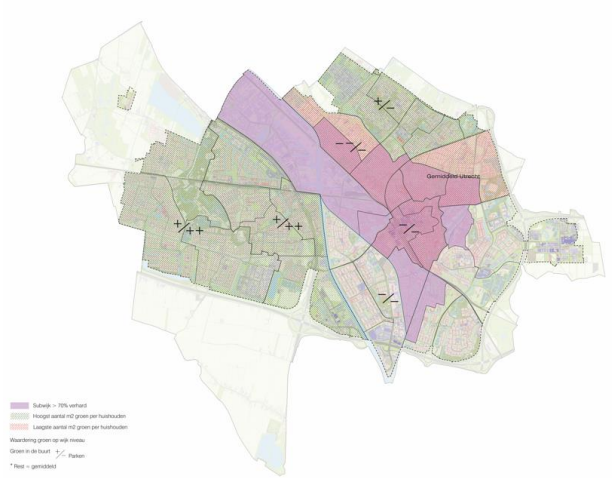
Om te beoordelen welke investering we waar doen maken we gebruik van data. Zo gebruiken we kaartmateriaal om te zien hoe een gebied er voor staat. We gebruiken data over de ruimtelijke situatie in de stad, bijvoorbeeld om groenarme buurten te identificeren. Daarnaast kijken we naar informatie over waar kansenongelijkheid zich concentreert in de stad, zodat we kunnen sturen op ongelijk investeren voor gelijke kansen. Op basis hiervan voeren we het gesprek over de ruimtelijke planning en bekijken we wat er nodig is op welke plek.

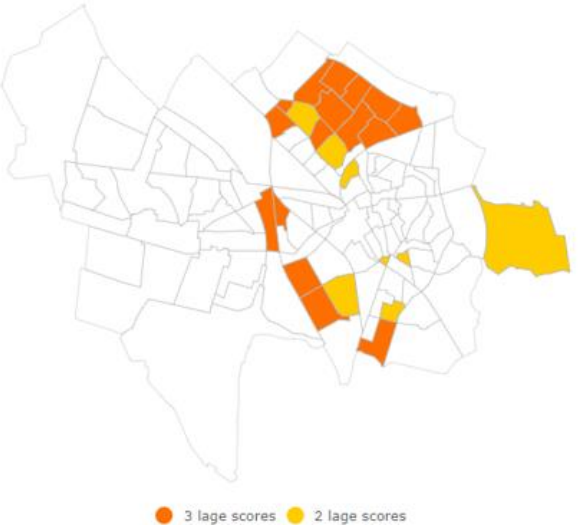
Figuur: verharding en hittestress
Verharding en hittestress op de kaart. Paars: gebieden met meer dan 70% verharding, rode zones hittestress.

Figuur: Verharding, m2 groen per huishouden en tevredenheid
Verharding, m2 groen per huishouden en waardering van groen op wijkniveau (+/-).
Paars: gebieden met meer dan 70% verharding,
Groen: gebieden met hoogst m2 groen per huishouden,
Rood: gebieden met laagst aantal m2 groen per huishouden.

Figuur: Ongelijk investeren voor gelijke kansen
Utrechtse buurten met een lage score op sociaal-economische status, leefbarometer en stapelingsanalyse.
Oranje: 3 lage scores uit geraadpleegde bronnen*
Geel: 2 lage scores uit geraadpleegde bronnen*

* sociaal-economische status, leefbarometer en stapelingsanalyse zie website

Thematische ruimtelijke opgaven

Wonen

Werken

Maatschappelijke voorzieningen

Duurzame mobiliteit

Openbare Ruimte, Klimaat en Groen

Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten

Integrale aanpak openbare ruimte

Energie

Thematische ruimtelijke opgaven

Wonen

Ambitie van de opgave

De vraag naar woningen in Utrecht blijft onverminderd hoog. De Utrechtse woningmarkt is steeds moeilijker bereikbaar voor veel woningzoekenden. Ook zien we dat mensen die nog wel een woning kunnen kopen of huren, eerder genoegen nemen met een woning die niet aansluit bij hun woonwensen. Met name mensen met een kleine portemonnee, kwetsbare groepen, spoedzoekers en starters komen steeds moeilijker aan een woning.
Wij willen deze opgave aanpakken door te groeien in balans. Het doel daarbij is een betaalbare woning voor iedereen die in Utrecht wil (blijven) wonen. We willen dat mensen die een woning zoeken een passende woning kunnen vinden, zowel qua prijs, kwaliteit als grootte. Eén van de doelen van de RSU is om de woningbouw te faciliteren om te voorzien in de woningbehoefte. Gezien de behoefte aan woningen nu en in de toekomst, willen we de Utrechtse woningvoorraad in de periode tot 2040 met ongeveer 60.000 woningen laten toenemen. Hierbij streven we naar een woningvoorraad in 2040 die bestaat uit 35% sociale huur, 25% middencategorie (middenhuur en goedkope en betaalbare koop) en 40% vrije sector (huur en koop). Om deze streefpercentages in 2040 te halen, zetten we in op de realisatie van 40% sociale huurwoningen, 35% woningen uit het middensegment en 25% vrije sector woningen.

Actuele planontwikkelingen

Vanaf 2020 hebben we gemiddeld 2.800 woningen per jaar toegevoegd. Dit ligt onder de ambitie van 3.000 woningen per jaar om aan de woningbehoefte te voldoen. Het afgelopen jaar zijn 2.048 woningen toegevoegd. De komende jaren verwachten we dat de start bouw aantrekt en dat we gemiddeld meer dan 3.000 woningen per jaar realiseren (zie startbouw productie p19).

Zoals reeds in de Tweede bestuursrapportage gemeld, blijft het aantal opleveringen achter. De terugval is het gevolg van veranderde marktomstandigheden in de afgelopen jaren. De oorzaken van deze veranderende marktomstandigheden zijn de gestegen rentetarieven, de toenemende bouwkosten, gebrek aan arbeidskrachten, wet- en regelgeving ten aanzien van het middenhuursegment en stikstofruimte. Daarnaast zien we dat besluitvormingsprocessen in combinatie met de complexiteit van de integrale opgaven bij een aantal projecten meer tijd en aandacht vergen. Hierdoor staat de financiële haalbaarheid van projecten blijvend onder druk. Met de Utrechtse Aanpak zorgen we ervoor dat bepaalde projecten die stilvallen of vertragen toch doorgang kunnen vinden (zie Utrechtse Aanpak op de volgende pagina).

Ook zien we dat netcongestie een steeds groter risico vormt in gebiedsontwikkelingen. Het is nog onbekend of er een wachtlijst komt voor kleinverbruik aansluitingen. Momenteel kunnen projecten waar alleen woningbouw plaatsvindt nog doorgaan. De vooruitzichten rond netcongestie zijn onzeker. De bouwproductie kan stagneren als woningen niet meer kunnen worden aangesloten op het net. Als gevolg van netcongestie en veranderende marktomstandigheden hebben we al een aantal jaar verminderde bouwaanvragen. Dit resulteert in minder realisaties.

Op koers?

Om de ambities uit de RSU2040 en Woonvisie waar te maken, moet -conform het coalitieakkoord- extra worden ingezet op het sociale huursegment en het middensegment. Met de huidige verdeling in de plannen (zie pagina 18) redden we de beoogde verdeling (naar segmentatie zoals in de RSU vastgelegd) niet.

De druk om een sociale huurwoning toegewezen te krijgen neemt toe. Dit komt doordat het aantal actief woningzoekenden harder toeneemt dan het aantal beschikbare woningen. Ook het aantal te huisvesten kwetsbare groepen neemt toe. De sociale huurvoorraad in bezit van corporaties groeit in aantal, maar blijft procentueel ten opzichte van de totale voorraad gelijk. Het aantal en aandeel sociale huurwoningen van particulieren neemt af. Tegelijkertijd constateren we dat de corporaties onvoldoende leencapaciteit richting 2030 hebben om het gewenste aantal woningen te realiseren zoals vastgelegd in de Woondeal. De aangekondigde maatregel van het Rijk om de huren te bevriezen, maakt dit probleem extra urgent. Door de huurbevriezing komt het investeringsvermogen van woningcorporaties verder onder druk te staan. Dit heeft mogelijk gevolgen voor het aantal sociale huurwoningen dat woningcorporaties kunnen realiseren, waardoor we minder aandachtsgroepen kunnen huisvesten. Ook het verduurzamen van woningen loopt mogelijk vertraging op.

In het middensegment zien we dat als gevolg van prijsstijgingen het aandeel betaalbare koop afneemt. De nieuwbouwproductie van middenhuurwoningen en betaalbare koop kan de vraag niet bijbenen. Dit betekent dat doelgroepen die afhankelijk zijn van dit segment, het steeds lastiger krijgen in de stad. Als dit doorgaat, leidt dit tot een onevenwichtige samenstelling van de samenleving in de stad. Hier ligt een belangrijke opgave voor gemeente, corporaties en marktpartijen.

Wonen

Maatregelen om woningmarkt op gang te houden

Met oog op de urgente vraag aan woningen op de (zeer) korte termijn, is komende jaren extra aandacht en inzet nodig voor het op tempo houden van de bouwproductie. Hiervoor zetten we in op vijf treden:

1. Permanente woningbouw
2. Samenwerking in de regio
3. Optimaliseren van de bestaande voorraad
4. Inzet van eigen vastgoed / aankoop van vastgoed
5. Tijdelijke woningbouw

In het MPR rapporteren we over trede 1 Permanente woningbouw en trede 5 Tijdelijke woningbouw. De uitvoering van deze twee treden vindt plaats op basis van onderstaande punten:

- Continu aandacht en plegen van interventies om de planvorming, besluitvorming en uitvoering van de woningbouwprojecten (in samenhang met andere opgaven) te optimaliseren, opdat vertragingen worden voorkomen en versnellingen worden gerealiseerd middels de Utrechtse Aanpak. Dit alles om de woningbouw op gang te houden
- Inzetten op het realiseren van tijdelijke woonruimte (zie raadsbrief Aanpak realisatie van huisvestingsmogelijkheden in het sociaal segment)

Utrechtse Aanpak om woningbouw op gang te houden

Om de Utrechtse woningmarkt op gang te houden, hebben we in het MPR 2023 de Utrechtse aanpak geïntroduceerd met als doel om permanente woningbouwprojecten die stilliggen of vertragen toch doorgang te laten vinden. Deze maatregelen zijn aanvullend aan maatregelen van het Rijk en de provincie die met de startbouwimpuls (SBI) en woningbouwimpuls (WBI) subsidieregelingen in het leven hebben geroepen om woningbouwontwikkelingen vlot te trekken.

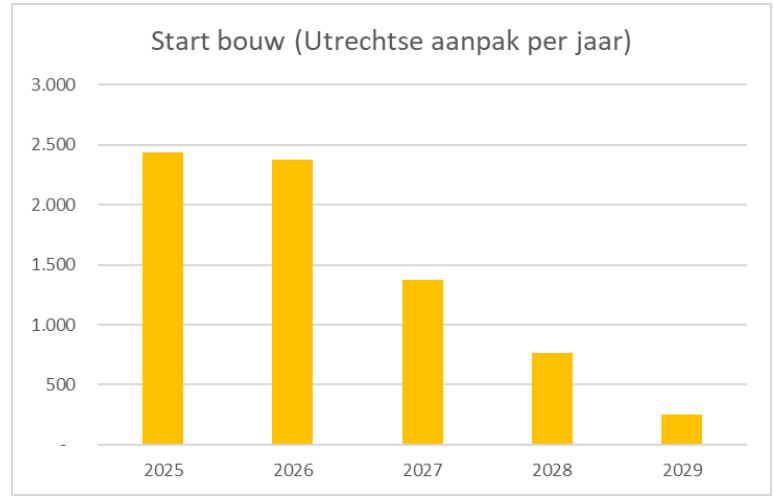
Met de Utrechtse aanpak nemen we specifieke maatregelen om een aantal projecten die binnen afzienbare termijn starten met bouwen, vlot te trekken. De Utrechtse aanpak gaat uit van versnelling van woningbouw door:

- Maatwerk
- Projectspecifieke maatregelen (wijziging ambities, beleid, programmatisch of financieel)
- Op korte termijn starten met bouwen
- Transparant (open boeken)
- Op basis van wederkerigheid
- Gericht op betaalbare woningbouw

Dit doen we in verschillende tranches. Bij het MPR 2023 hebben we de eerste tranche aan de raad voorgelegd en in 2024 hebben we de tweede, derde en vierde tranche ter besluitvorming voorgelegd. In dit MPR leggen we de vijfde tranche aan de Raad voor (zie bijlage 5e tranche maatregelen op gang houden woningbouw).

Met de Utrechtse aanpak laten we ambities gewogen los. We zorgen hierbij voor een afgewogen pakket. Dit vergt altijd een stedelijke- en project specifieke afweging tussen het op gang houden van projecten en bovenwettelijke eisen zo veel mogelijk in stand houden.

Onderstaand treft u een prognose van de start bouw van de projecten uit de vier tranches van de Utrechtse aanpak. De projecten uit 2028 en 2029 betreffen vooral de laatste fasen van Merwede. Niet alle bouwblokken kunnen gelijktijdig in aanbouw worden genomen. De bouw verloopt in verschillende fases.

Wonen

Met de Utrechtse aanpak nemen we maatregelen op het gebied van woonprogramma (segmentering/typologie, oppervlakte, prijs), energie (stadswarmte) en stedenbouw (volume) om projecten financieel haalbaar te maken. Over de gehele aanpak is de segmentering van de wooncategorieën slechts beperkt gewijzigd. Dit komt doordat bij een aantal projecten het betaalbare programma significant is vergroot door financiële bijdragen. Onderstaande tabel toont de segmentering voor- en na de Utrechtse aanpak. De 61 sociale huurwoningen in Smakkelaarspark waren geen onderdeel van Utrechtse aanpak en zitten daarom niet in onderstaande tabel. Dit zou leiden tot een verhoging van het aandeel sociaal in plaats van een kleine verlaging.

	Sociaal	Midden	Vrije sector	Totaal
Voor	3.147	1.875	2.333	7.354
Na	3.110	1.964	2.291	7.365
Verschil	**-37**	**90**	**-42**	**11**

5e tranche Utrechtse Aanpak

Met dit MPR bieden we een vijfde tranche maatregelen op gang houden woningbouw aan. Er blijft noodzaak om de woningbouw te stimuleren. Ondanks een aantrekkende markt voor bestaande koopwoningen staat de haalbaarheid van nieuwbouwontwikkelingen onder druk door de combinatie van hoge bouwkosten, rente en complexiteit bij verdichting van de stad. De vijfde tranche bestaat uit de volgende projecten, waarbij per project een projectbeschrijving met de maatregelen zijn opgenomen in de bijlage '5e tranche maatregelen op gang houden woningbouw':

- Archimedeskwartier
- Burgemeester Verderlaan 17-19
- Hojel I
- Hoogbouwkavel
- Pieter Baancentrum
- Winkelcentrum nova
- Marco Pololaan
- Fast Track (Papendorp Valck)

Overige subsidies

De Startbouwimpuls regeling (SBI) van het Rijk heeft ook bijgedragen aan het continueren van de woningbouwproductie. Dit heeft geresulteerd in de geplande startbouw in 2024 en 2025 van ca. 1.856 woningen. Inmiddels zijn zes van de acht projecten in aanbouw en wordt verwacht dat later in 2025 de laatste projecten in aanbouw gaan. In 2024 heeft het Rijk een Woningbouwimpuls-subsidie van € 22,1 miljoen toegekend voor de projecten Beurskwartier, Zuilense Vecht en Galgenwaard. Voor de Kwekerij Fase IV is een Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen (RHA)-subsidie van 3 miljoen euro ontvangen en de provincie verstrekt een subsidie van circa 1,5 euro miljoen voor de Ivoordreef.

Inzetten op het realiseren van tijdelijke woonruimte

Ons doel is om in totaal circa 1.500 tijdelijke woningen in de periode 2024-2027 te realiseren, binnen de gestelde financiële kaders, in samenwerking met corporaties en voor het merendeel in nieuwbouwkwaliteit. Dit aantal kunnen we alleen behalen als alles meezit. De realisatie blijkt door verschillende factoren weerbarstiger dan voorzien. Desondanks hebben we in 2024 315 woningen (Pagelaan en Befu) opgeleverd en zorgen we voor de randvoorwaarden voor oplevering van 162 woningen in 2026 (Wetering-Zuid) en 450 woningen in 2027 (“tussen de rails” in Lunetten). Verder wordt nog gewerkt aan haalbare businesscases van zo’n 400 extra woningen in 2026 en 2027.

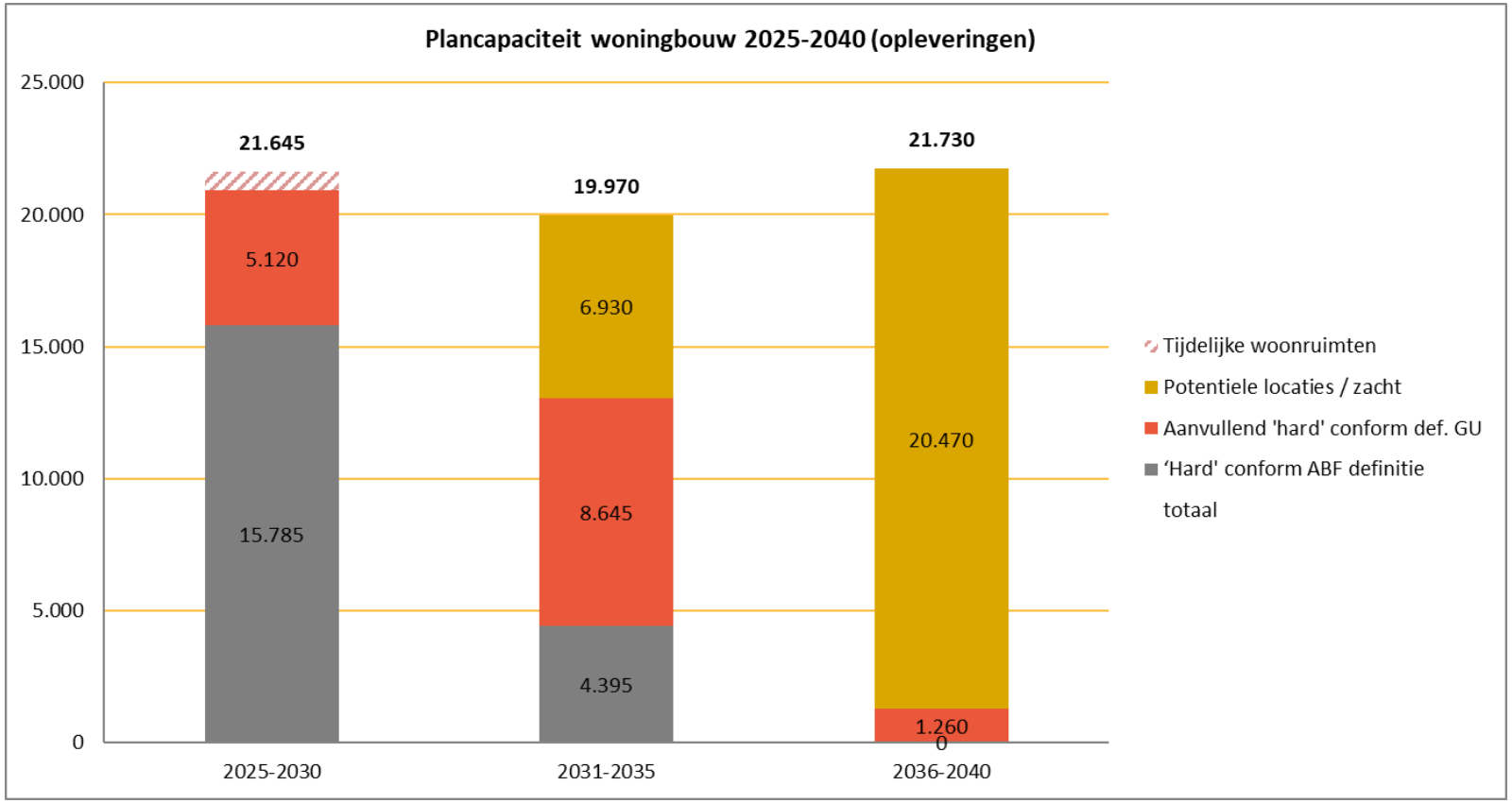

Wonen: planvoorraad

De actuele plancapaciteit woningbouw 2025 - 2040 is circa 60.000. Naarmate projecten verder in de tijd liggen, neemt de onzekerheid toe. Om de plancapaciteit op middellange- en lange termijn op orde te houden, is het zaak om de ‘zachte’ plannen te concretiseren. Jaarlijks brengen we in het MPR drie categorieën plancapaciteit in beeld:

1. Harde plancapaciteit. 20.000 woningen vallen onder de door het Rijk (ABF Research) gehanteerde strikte definitie van harde plancapaciteit (minimaal vastgesteld of onherroepelijk planologisch juridisch kader). Dit aantal is nagenoeg gelijk aan het aantal woningen in de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling (peildatum juli 2024).

2. Aanvullende harde plancapaciteit. De gemeente hanteert een ruimere definitie van harde plancapaciteit[1]. Deze gemeentelijke definitie resulteert in een ‘harde’ plancapaciteit van 35.000 woningen. Ook dit aantal is nagenoeg gelijk aan het aantal woningen in de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling. Onder deze categorie vallen ook projecten die zich in een vroeg planstadium bevinden en waarbij we de intentie hebben uitgesproken om mee te werken of (bij eigen initiatief) te realiseren. Daadwerkelijke realisatie is echter afhankelijk van vele voorwaarden op het gebied van mobiliteit, overeenkomsten met ontwikkelende partijen, grondeigenaren, etc.

[1]De gemeente Utrecht hanteert een ruimere definitie en definieert projecten die aan een van onderstaande criteria voldoen als harde plancapaciteit:

- Intentiedocument/startdocument bestuurlijk vastgesteld door college;
- onderdeel gemeentelijke grondexploitaties;

Wonen: planvoorraad

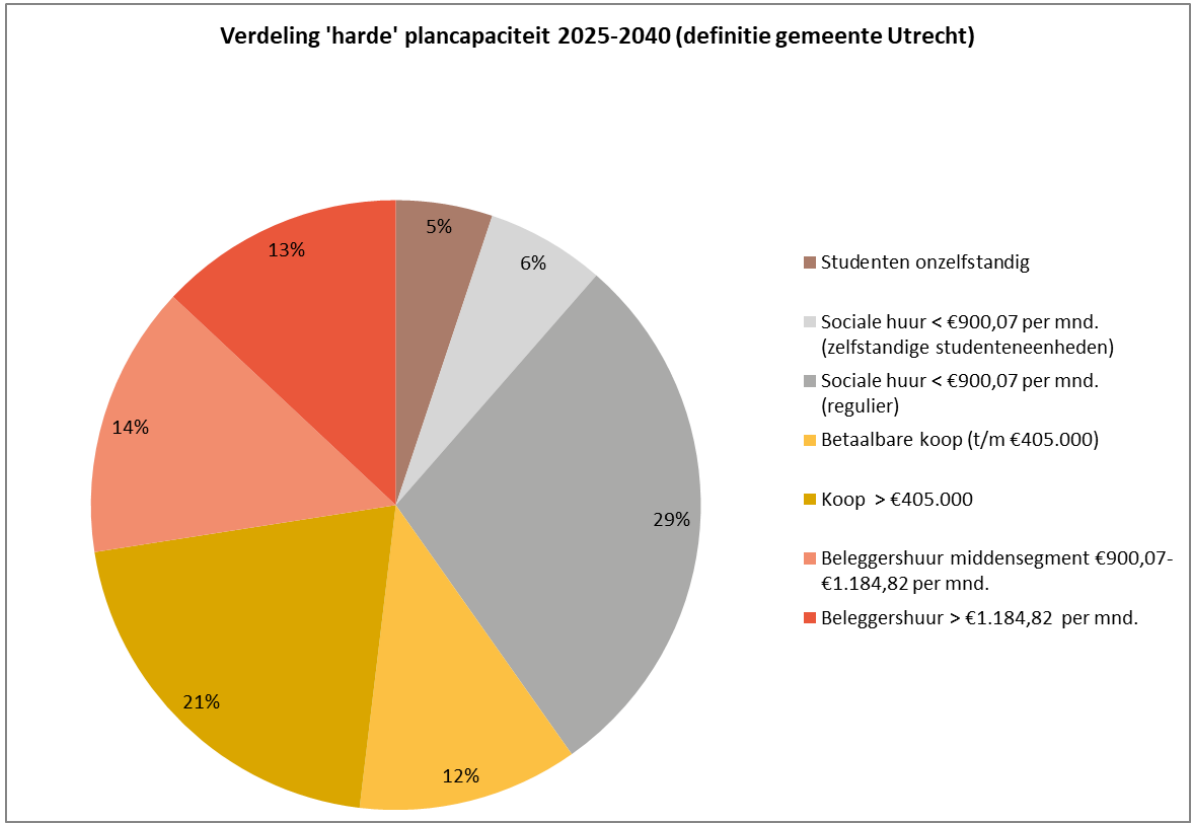
3. Zachte plancapaciteit. Aanvullend onderscheiden we nog een zachte potentiële plancapaciteit van ongeveer 25.000 - 30.000 woningen. Dit aantal is eveneens nagenoeg gelijk aan de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling 2024.

Sinds medio 2021 is aanvullend het doel om in totaal circa 1.500 tijdelijke woningen in de periode 2024-2027 te realiseren.

Verdeling plancapaciteit

Door bij te sturen op de verdeling van de wooncategorieën in projecten proberen wij onze ambitie bij de verdeling van de woningvoorraad in 2040 te realiseren. De verdeling in het figuur hiernaast laat zien dat de harde plancapaciteit voor 34% bestaat uit zelfstandige sociale huurwoningen waarvan 6% zelfstandige studenteneenheden en 28% reguliere sociale huurwoningen. Op dit moment is het aandeel onzelfstandige studenteneenheden 5% van de harde plancapaciteit. Deze percentages zijn gelijk aan het MPR 2024 en de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling (peildatum 1 juli 2024). Hierbij moet worden opgemerkt dat onzelfstandige eenheden in de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) -en daarmee in de woningvoorraad- niet worden geregistreerd.

Van de totale plancapaciteit valt 26% in het middensegment (koop en huur). Dit valt uiteen in 14% middenhuur en 12% betaalbare koop. In de Woonvisie wordt gestreefd naar een woningvoorraad in 2040 in het middensegment van 25%. Doordat woningen duurder worden, verschuiven betaalbare koopwoningen steeds meer naar de vrije sector. Het gevolg is dat er in het middensegment steeds meer woningen verschuiven naar het dure segment. Om in 2040 de gewenste samenstelling van de woningvoorraad te bereiken, is extra inspanning nodig. Daarom is in het Coalitieakkoord 2022-2026 opgenomen dat bij nieuwe projecten een prijsklasseverdeling van 40% sociale huurwoningen en 35% uit de midden-categorie (huur en koop) wordt gehanteerd.

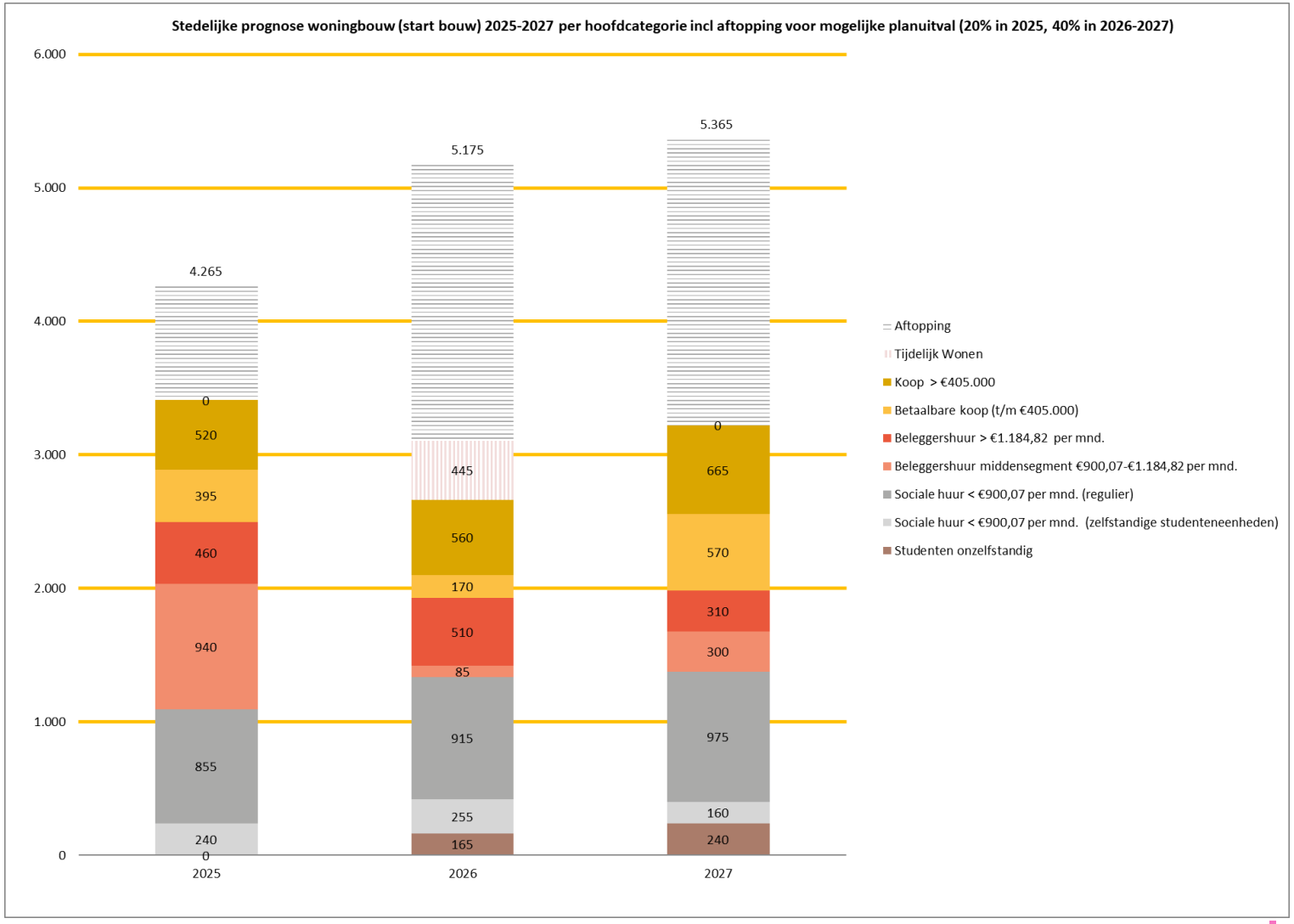

Wonen: planvoorraad

Start- bouw productie

Met het MPR en de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling wordt twee keer paar jaar een prognose start bouw voor de korte termijn (3 jaar) gepresenteerd. Daarbij is per project de stand van zaken beoordeeld en vertaald in de planning. Op basis van ervaringscijfers en een analyse per jaarschijf is een aftoppingspercentage voor mogelijke planuitval en vertraging bepaald van 20% voor 2025 en van 40% voor 2026 en 2027. Er zijn veel factoren die invloed hebben op de planning van woningbouwontwikkelingen. Daarom is het vanuit behoedzaamheid wenselijk om een bandbreedte te hanteren. We stellen uiteraard als doel dat de uiteindelijke realisatie van het aantal woningen aan de bovenkant van bandbreedte ligt. De omvang en verdeling van de plancapaciteit zijn dynamisch en worden jaarlijks bijgesteld op basis van de actuele projectinformatie.

In 2024 zijn 1.620 woningen in aanbouw genomen. Dit ligt onder onze voorgenomen doelstelling. Op dit moment, rekening houdend met planuitval, verwachten we ongeveer 3.400 woningen in 2025 in aanbouw te nemen. Zonder rekening te houden met planuitval kunnen ruim 4.200 woningen in aanbouw worden genomen. We zien dat de komende jaren de verwachte start bouw van het aantal woningen hoger is dan de afgelopen jaren. Onder andere in de Merwedekanaalzone deelgebied 5 worden in de komende jaren veel woningen gerealiseerd. In 2025 worden de eerste bouwblokken in dit gebied in aanbouw genomen.

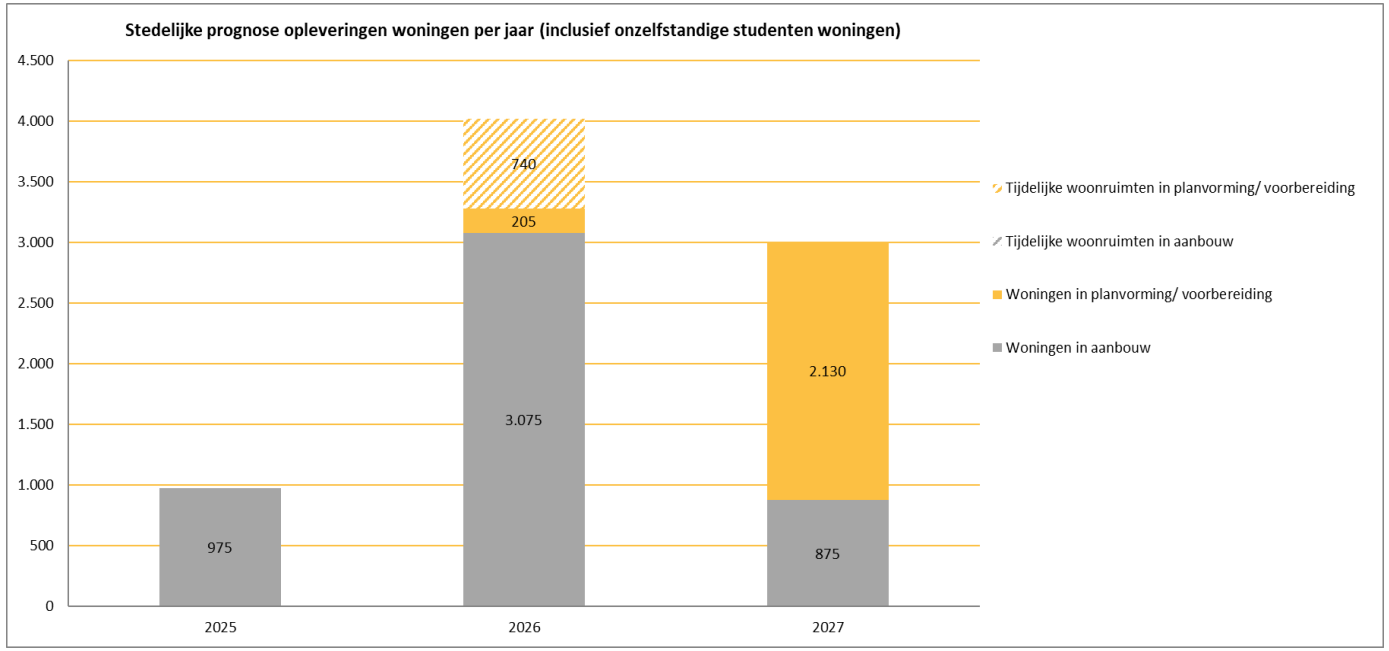

Wonen: planvoorraad

Opleveringen

We zien we het aantal opleveringen dit jaar afnemen tot 1.000 woningen. Dit komt omdat er de afgelopen jaren door de lastigere marktomstandigheden verschillende projecten zijn vertraagd. Circa 3 jaar geleden zagen we een sterke terugval in de start bouw door de veranderde marktomstandigheden. Voor 2026 is de verwachting dat meer woningen worden opgeleverd. Een aantal grotere projecten is geprognotiseerd voor oplevering in 2026, waaronder High Five op het Utrecht Science Park en woningen in verschillende deelfasen van zowel Leidsche Rijn Centrum als Wisselspoor.

Het aantal opleveringen is een inschatting op basis van start bouw datum en bouwtijd. De bouwtijd kan uitlopen of juist sneller gaan dan verwacht. In onze inschatting rekenen we onzelfstandige studentenwoningen mee als aparte woningen. De inschatting kan dus afwijken van het uiteindelijke gerealiseerde aantal woningen.

Wonen

Woningbouw ontwikkeling in de afgelopen 5 jaar

Onderstaand overzicht laat voor verschillende indicatoren het verloop door de jaren heen zien. Het aantal verleende bouwvergunningen geeft een indicatie van het aantal woningen dat in de nabije toekomst in aanbouw wordt genomen. Het aantal in aanbouw genomen woningen is een indicator voor wanneer woningen worden opgeleverd. Het aantal opgeleverde woningen bestaat uit nieuwbouw en overige toevoegingen zoals transformatie en splitsing. De uiteindelijke toename van de woningvoorraad is het aantal opgeleverde woningen minus de afname door sloop en overige onttrekkingen door bijvoorbeeld samenvoegingen.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Verleende bouwvergunningen*	3.342	3.311	1.202	2.531	3.932	2.472
Woning in aanbouw genomen**	3.020	3.587	2.900	1.032	3.870	1.620
Opgeleverde woningen*	3.086	3.411	3.020	3.337	2.156	2.048
Toename woningvoorraad*/***	2.833	2.993	2.780	2.949	1.724	1.589

*Bron: CBS
**Bron: MPR
*** Sloop, samenvoeging, verbouw en transformatie gebruiksfunctie, overig.

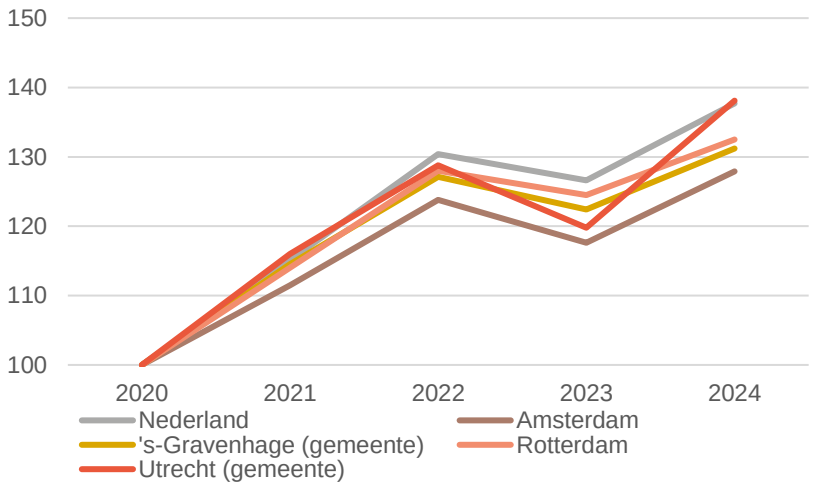
Trends & marktontwikkelingen

Tot de oorlog in Oekraïne hadden we te maken met oververhitting op de woningmarkt en snel stijgende prijzen. Vanwege de gestegen rente en inflatie zien we vanaf 2022 een kentering op de woningmarkt, met dalende prijzen tot gevolg. Vanaf 2023 zien we een snel herstel op woningmarkt en liggen de prijzen inmiddels weer boven het niveau van 2022. De betaalbaarheid van koopwoningen is hierdoor verder afgenomen, ook door de gestegen rente. In aanvulling op het beperkte aanbod in de sociale sector en de midden huur sector, is hierdoor het vinden van een geschikte woning in Utrecht extra moeilijk.

Waar in 2023 het prijsniveau van bestaande koopwoningen in Utrecht harder daalde dan andere grote gemeenten en het Nederlands gemiddelde, is in 2024 de toename in Utrecht juist het sterkst. In 2024 was de gemiddelde transactieprijs voor een bestaande woning in Utrecht €519.924. Ter vergelijking: het landelijk gemiddelde bedroeg vorig jaar €450.985. De gemiddelde prijs per m2 voor een bestaande woning in Utrecht bedraagt €5.569. Dit betekent dat het huishoudensinkomen ongeveer €108.000 moet bedragen om de gemiddelde Utrechtse transactieprijs te kunnen financieren. Voor nieuwbouw ligt de gemiddelde verkoopprijs en daarmee ook de gemiddelde prijs per m2 hoger.

Prijsindex bestaande koopwoningen

Actualisatie reserve Betaalbaar wonen

Toelichting op de reserve Betaalbaar wonen

Bij de Voorjaarsnota 2023 is besloten om het bestedingsdoel voor deze reserve te verbreden van betaalbaar wonen naar betaalbaar wonen en het op gang houden van woningbouwprojecten.

De reserve wordt gevoed met de opbrengsten uit de Conversieregeling Erfpacht 2017. Motie 191/2017 draagt het college op om de opbrengst uit deze conversieregeling jaarlijks te oormerken voor het toevoegen van meer betaalbare woningen. Daarnaast is in de Voorjaarsnota 2021 een extra toevoeging van 7 miljoen euro aan de reserve gedaan, uit de opbrengst van de ontwikkeling van deelgebied Haarrijn in de grondexploitatie Leidsche Rijn.

In de reserve is 14,091 miljoen euro reeds bestemd. In dit MPR stellen wij voor om 3,155 miljoen euro te bestemmen voor het project Burgemeester Verderlaan 17-19 (maatregel Utrechtse aanpak, 5e tranche).

In voorgaande jaren voegden we een groslijst met projecten toe die mogelijk aanspraak maakten op de middelen. Omdat er beperkte vrije ruimte in de reserve aanwezig is en het voorstel is dit te bestemmen voor het project Burgemeester Verderlaan 17-19, is de groslijst met potentiële projecten niet meer bijgevoegd.

Reserve betaalbaar wonen	
Saldo begin 2025	14.143
Toevoeging 2025	3.903
Onttrekking 2025 (maatregelen continuering woningbouw)	800
Subtotaal	**17.246**
Reeds bestemd	
Overvecht Centrum (cofinanciering WBI)	4.010
Maatregelen Utrechtse aanpak (3e tranche):	
- Hindersteinlocatie	2.300
- Hart van de Meern	1.500
- Leidsche Rijn Centrum Oost (G15b)	361
Transformatie en aankoop vastgoed (kantoren en woningen)	4.500
Volkshuisvestingsfonds Overvecht (cofinanciering)	420
Kop Amsterdamsestraatweg - Oude Daalstraat	1.000
Totaal reeds bestemd	**14.091**
Voorstel MPR 2025 te bestemmen:	
Maatregelen Utrechtse aanpak (5e tranche): project Burgemeester Verderlaan 17-19	3.155
Nog te bestemmen	**0**

Toelichting op de voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties

Op basis van de Stedelijke afspraken 2020-2022 met woningcorporaties en huurdersorganisaties is in die periode 2/3e deel van de meerwaardeafdracht bij bestemmingswijziging van sociale huurwoningen gestort in de voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties. Op basis van voorstellen van de woningcorporaties zijn bestedingsvoorstellen (verduurzamingsprojecten) vastgesteld voor dit deel van de afgedragen meerwaarde. Ook voor de nog beschikbare afgedragen meerwaarde tot en met 2020 zijn concrete bestedingsvoorstellen vastgesteld.

In het coalitieakkoord 2022-2026 is een stop op de verkoop van sociale huurwoningen opgenomen. Daarmee zijn de stortingen in de voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties vervallen.

Voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties	
Saldo begin 2025	8.207
Reeds bestemd	8.207
Nog te bestemmen	**-**

Werken

Ambitie van de opgave

Utrecht wil een toekomstbestendige economie met een goed en fijnmazig voorzieningenniveau en voldoende werkgelegenheid op alle niveaus (werk voor iedereen). De ambitie in de RSU2040 is om te groeien in balans. Dat betekent een groei van 70.000 arbeidsplaatsen in 2040 ten opzichte van 2021. Onder andere werklocaties en bedrijfshuisvesting in de stad moeten hierin meegroeien. De opgave van 70.000 extra banen is opgedeeld in vijf segmenten: kantoren, bedrijventerreinen, detailhandel, wetenschap (m.n. het Utrecht Science Park (USP)) en werken in de wijken.

De doorvertaling van de werkopgave uit de RSU2040 is in 2024 nader uitgewerkt in de Ontwerp Beleidsnota Werklocaties. We maken daarin onderscheid in kantoren, bedrijventerreinen, winkelgebieden (RSU: detailhandel), innovatielocaties (RSU: wetenschap) en wijkeconomie (RSU: werken in de wijken). De nota heeft tot eind april ter inzage voorgelegen. De drie hoofddoelstellingen zijn voldoende ruimte voor werk, voldoende diversiteit in de ruimte voor werk en toekomstbestendige ruimte voor werk. Dit geldt over de volle breedte van werklocaties.

De opgave heeft daarnaast de ambitie om de groeiende mismatch op de arbeidsmarkt tegen te gaan door het stimuleren van kwalitatieve banen en werklocaties. De krapte op de arbeidsmarkt is een risico voor zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve economische ambities. Dit vraagt om het maken van keuzes over welke bedrijvigheid we wel en niet in onze stad willen.

Actuele ontwikkelingen

In 2024 nam het aantal in Utrecht geregistreerde banen toe met 4,4%, ofwel 14.000 (bron: Provinciaal Arbeidsplaatsen Register). We zien dat de groei van het aantal banen vooral plaatsvindt in de zorg en kantoorhoudende sectoren zoals zakelijke- en financiële dienstverlening en (semi-)overheid, in het topsegment kantoren in de stad; en veel minder op de typische bedrijventerreinsectoren zoals bouw, maakindustrie, etc. Het groeien in balans gaat dus niet vanzelf en staat onder druk.

De krapte op zowel de kantorenmarkt als de bedrijfsruimtemarkt is groot. Voor ondernemers, bedrijven en organisaties is het steeds moeilijker om in de wijken, op bedrijventerreinen en op kantoorlocaties een goede (en betaalbare) plek te vinden om zich te vestigen of uit te breiden. Bovendien zetten netcongestie, stijgende prijzen en de druk op de ruimte voor werken steeds meer een rem op de groei. Dit zorgt ervoor dat met name de ambitie om diverse werkgelegenheid (werk voor iedereen) te bieden, onder druk staat. Op termijn kan het ook betekenen dat de functies die een stad nodig heeft om goed te kunnen functioneren, onvoldoende een plek kunnen krijgen. Denk aan ruimte voor stadslogistiek, installateurs, circulaire verwerking van reststoffen, loodgieters en aannemers. Nu al zien we dat nieuwe werkgevers die gewenst zijn (gezond, duurzaam, sociaal, innoverend, verzorgend) naar elders moeten uitwijken. Daarmee neemt de diversiteit van het werken in Utrecht af. We worden als stad daarmee kwetsbaarder, minder inclusief en bieden geen werk meer voor iedereen.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben invloed op alle segmenten. Per segment zien we nog de volgende aandachtspunten:

- Kantoren: de leegstand van kantoren ligt onder frictieniveau. Dit drijft de prijzen op. Het onderste segment kantoren, erg belangrijk voor maatschappelijke instellingen, start- en scale-ups en creatieven die we als stad graag rijk zijn, staat sterk onder druk van de woningbouwopgave. Tegelijkertijd staan er aan de randen van Lage Weide en Oudenrijn kantoren die nauwelijks meer marktconform zijn en die we graag transformeren naar bedrijfsruimte.
- Bedrijventerreinen: ook op bedrijventerreinen ligt de leegstand onder frictieniveau. Daardoor is er te weinig schuifruimte, waardoor ondernemers niet kunnen (door)groeien of verhuizen en de markt op slot zit. Beter benutten van bestaande terreinen is van belang. Daarnaast blijft behoefte bestaan aan nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen. Met een eerste aankoop hebben we een stap gezet richting verdichting op Lage Weide. Maar deze processen zijn erg ingewikkeld, en om grote stappen te zetten richting verdichting is meer nodig. Andere terreinen staan juist weer onder druk van de woningbouwopgave, zoals Stadseiland-Zuid. Of door de grote vraag uit de logistieke markt, dat een prijsopdrijvend effect heeft waardoor MKB'ers in de knel komen.
- Winkelgebieden: binnen de detailhandel is een groot verschil tussen de ontwikkelingen van non-food en food: zo is het aantal (fysieke) kleding- en schoenenwinkels (non-food) de afgelopen jaren fors teruggelopen. Supermarkten en speciaalzaken (food) doen het daarentegen onverminderd goed, hoewel daar de stijgende kosten voor onder andere personeel de marges verder onder druk zetten. Vrijkomende panden worden vaak ingevuld met andere functies, zoals horeca of andere publieksgerichte voorzieningen. Dit geeft winkelstraten een andere uitstraling en beleving. De groei van het aantal inwoners van de stad zorgt voor meer vraag naar retail.

Werken

- Innovatielocaties: (vastgoed-)ontwikkelingen in en rond het USP laten een grote vraag naar ruimte zien. De activiteiten van de bedrijven en kennisinstellingen zijn cruciaal om onze economische ambities op gebied van Heart of Health te behalen. Specifiek op het USP zijn aanvullende, grootschalige maatregelen (vooral bereikbaarheidsmaatregelen) nodig om de groei te faciliteren. Dit jaar zijn er naar verwachting twee grote ontwikkelingen op het USP op het gebied van werkgelegenheid: oplevering van Plus Ultra (een multi-tennant gebouw met labruimtes en kantoren) en oplevering van de huisvesting van het RIVM.
- Wijkeconomie: in verschillende wijken zien we dat de ruimte voor werken afneemt, doordat locaties worden getransformeerd naar woningen. Ook groeit het voorzieningenaanbod, belangrijk voor zowel werk als de leefbaarheid, te beperkt mee met het aantal woningen/inwoners.

Programmering

De beschikbaarheid en betaalbaarheid van voldoende en goede bedrijfsruimtes en kantoren is een belangrijk thema voor de komende jaren. Met de Ontwerp Beleidsnota Werklocaties 2035 scherpen we ons beleid hierop aan. De komende jaren investeren we (verder) in:

- Kantoren: de vraag naar kantoren is onverminderd hoog. Naast de aandacht voor betaalbaarheid en beschikbaarheid van kantoren in het lagere segment, werken we mee aan het toevoegen van kantoren op de knooppunten Stationsgebied en Leidsche Rijn.
- Bedrijventerreinen:
    - Ontwikkeling circulair bedrijfspark Strijkviertel: efficiënt en meerlaags, met een hoge dichtheid en focus op MKB-werkgelegenheid. De vaststelling van het Omgevingsplan door de gemeenteraad is gepland voor Q2 2025.
    - Lage Weide: verdichting (strategische en anticiperende verwervingen) met cofinanciering van OntwikkelingsMaatschappij Utrecht (OMU), verduurzaming en verbeteren kwaliteit. Investeringen in de ontsluiting van het terrein zijn cruciaal voor verdere doorontwikkeling en verdichting. Verschillende maatregelen en ambities werken we uit in de Beleidsnota Lage Weide, die we in 2025 opstellen.
    - Inzetten op verdichting op andere werklocaties, in samenwerking met de OMU, zoals Werkspoorkwartier, Oudenrijn, Overvecht.
    - Onderzoek provincie Utrecht voor een nieuw regionaal bedrijventerrein, waardoor de druk op de Utrechtse markt enigszins afneemt.
    - Goed benutten van de ruimte op bedrijventerreinen door de fysieke- en milieuruimte zo goed mogelijk te benutten door bedrijven die dat echt nodig hebben.
- Winkelgebieden: verwachting is dat de hoeveelheid vierkante meters retail dankzij de bevolkingsgroei redelijk stabiel blijft. Nieuwe ontwikkelingen vinden plaats bij de grote gebiedsontwikkelingen, zoals de MWKZ.
- Innovatielocaties: het benutten van de ontwikkelruimte op het USP en de omliggende gebieden. Regionaal werken we aan een samenhangend programma voor innovatielocaties. We willen de ruimtevraag van innovatieve bedrijven actiever faciliteren en komen tot een aanvullend netwerk van innovatielocaties in de regio.
- Wijkeconomie: we starten in het kader van de regiodeal in Overvecht met een traject om meer en passende ruimte voor werk in de wijk toe te voegen.

Maatschappelijke voorzieningen

Ambitie van de Opgave

Groei in balans en Ongelijk investeren voor gelijke kansen

De groei van de stad dient samen te gaan met een toename in de maatschappelijke voorzieningen, vanwege hun belang voor de ontwikkeling, beleving, ontmoeting en ondersteuning van alle inwoners. Het gaat om scholen, sportaccommodaties, buurtcentra, culturele voorzieningen en speelruimte. Uitgangspunt is om kwaliteit en leefbaarheid centraal te laten staan bij de verdere ontwikkeling van de stad: we willen groeien in balans. Voor een gezonde groei van de stad groeien de voorzieningen mee met de bevolking. Dit doen we onder andere door vooral te investeren in buurten en inwoners die dat het hardste nodig hebben (ongelijk investeren voor gelijke kansen). Hiervoor is gekeken naar de scheidslijnenmonitor van de gemeentelijke afdeling Onderzoek en Statistiek.

Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen

Onze ambities staan beschreven in de RSU2040, het Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen en de thematische huisvestingsnota's. Dit leidt tot een programmering op hoofdlijnen voor de langere termijn en meer concrete programmering voor de eerstkomende jaren. De herijking van het koersdocument volgt in 2025. Netcongestie zorgt ervoor dat nieuwe voorzieningen voorlopig geen grootverbruik aansluiting kunnen krijgen. We werken samen met het Rijk, de regio en netbeheerders aan oplossingen voor netcongestie.

Beleidsnota's, uitvoeringsprogramma's en rapportages

Per opgave in het maatschappelijk domein zijn ambities en doelstellingen vastgesteld. Voor Cultuur is de Kadernota Cultuurparticipatie 2022-2030 en het Uitvoeringsprogramma Huisvesting Culturele en Creatieve Sector 2025-2028 leidend: hierin zijn de kwantitatieve kaders vanuit de RSU2040 onderstreept en inhoudelijk verder aangescherpt. Ook is de Nachtvisie 2030 vastgesteld.

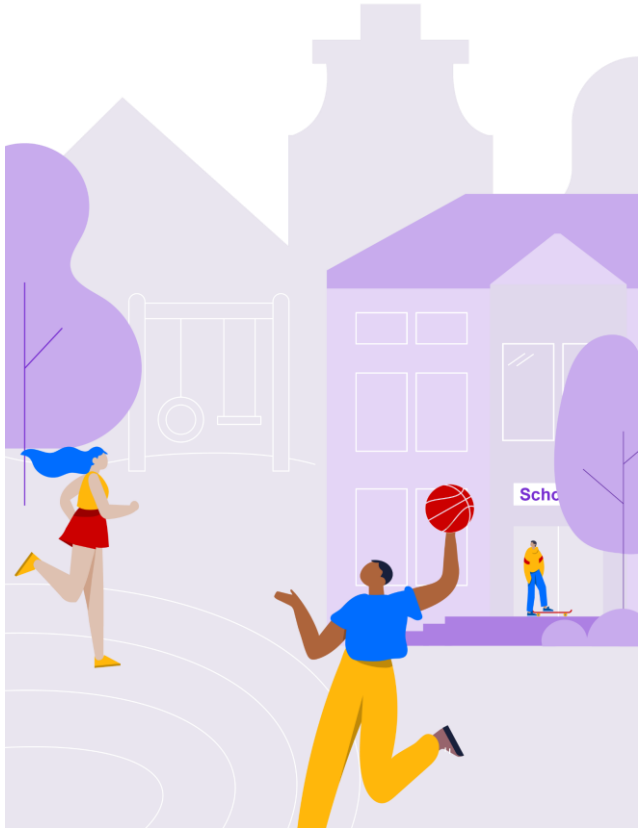
Op 27 maart 2025 heeft de gemeenteraad de nieuwe Beleidsnota Onderwijshuisvesting vastgesteld. In dezelfde periode heeft B&W het Uitvoeringsprogramma Onderwijshuisvesting 2026-2041 vastgesteld. Beleidsnota en uitvoeringsprogramma vormen samen het IHP (Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorziening). Besluitvorming over investeringen in onderwijshuisvesting loopt hierin mee.

De Beleidsnota Sport en Bewegen 2025-2032 is begin 2025 vastgesteld door de raad. Hoe we de ambities en doelstellingen uit de nota bereiken, werken we in afstemming met de stad uit in vier uitvoeringsprogramma's.

Welzijn werkt vanuit de kadernota Meerjarig perspectief buurtcentra in buurten en wijken voor de periode 2022–2032.

Maatschappelijke voorzieningen blijven achter

Met het huidige groeitempo en de schaarse middelen voor nieuwe investeringen lukt het niet om het voorzieningenniveau evenredig te laten meegroeien met het aantal inwoners, zoals beoogd is in de RSU. Daarvoor is onvoldoende geld en ruimte beschikbaar. Investeringen die nu niet worden gedaan, kunnen in sommige gevallen niet meer worden ingehaald. Bijvoorbeeld als het gaat om de bouw van sporthallen in plaats van gymzalen; als de gymzalen eenmaal zijn gerealiseerd kan er later niet alsnog een sporthal worden ingepast.

Maatschappelijke voorzieningen

Actuele ontwikkelingen

We werken door aan het uitvoeren van het investeringspakket Groei in balans, onderdeel van het coalitieakkoord 2022-2026. De laatste jaren zijn er geen extra financiële middelen beschikbaar in het MPR voor nieuwe investeringen in maatschappelijke voorzieningen. Dit MPR 2025 stellen wij voor knelpunten in de lopende programmering van maatschappelijke voorzieningen op te lossen door herbestemming van het budget voor “Investeringen randvoorwaardelijk voor woningbouw op korte termijn”: dit budget wordt in 2029 en in latere jaren structureel ingezet ter dekking van de structurele tekorten in diezelfde jaren. Hiermee worden middelen verschoven van begrotingsprogramma Duurzame bereikbaarheid naar begrotingsprogramma Levendige en gezonde stad. We werken aan een nieuwe bestendige bekostigingssystematiek om de uitgaven verbonden aan de groei van de stad (inclusief maatschappelijke voorzieningen) te kunnen betalen. Een herziening van de investeringsstrategie is noodzakelijk om groeien in balans mogelijk te maken voor de maatschappelijke voorzieningen.

In het maatschappelijk vastgoed is een aantal ontwikkelingen van belang: gestegen bouwkosten en de toekomstige exploitatiekosten maatschappelijk vastgoed. De bouwkostenramingen van het te realiseren maatschappelijk vastgoed staan onder druk door de sterke stijgingen de laatste jaren. Het gevolg is dat de kostprijs omhoog gaat en in de structurele exploitatie hogere verhuurprijzen nodig zijn. Dit bemoeilijkt het vinden van maatschappelijke huurders. Vanwege de gestegen kosten moeten beheersmaatregelen worden getroffen om binnen de budgettaire kaders te blijven. Dit wordt voor een deel van de maatschappelijke voorzieningen uitgewerkt, bijvoorbeeld in de vorm van versobering (zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit). Door de financiële krapte constateren we dat we steeds verder achterlopen bij het bereiken van onze vastgestelde ambitie.

Sport

We gaan door met de lopende projecten van sport, zodat meer Utrechters blijvend sporten en bewegen. Daarom investeren we in sportvelden, sporthallen en een zwembad. In het vorige meerjarenperspectief meldden we nog dat de uitbreiding van de meeste sportvoorzieningen in de pas loopt met de groei van de stad, behalve de sportvelden. Inmiddels zien we dat naast de sportvelden ook de binnensport en zwembaden onvoldoende meegroeien. We constateren dat we achterlopen op onze vastgestelde ambities en doelstellingen:

- In 2030 is er een tekort van1 sporthal en dit loopt op naar een tekort van 5,5 sporthallen in 2040.
- We verwachten in 2040 een tekort van 8 hockeyvelden, 7 voetbalvelden (op zaterdag), 2 rugbyvelden en 62 tennisbanen.
- Het zwembad Maximapark staat gepland in 2029.

Cultuur

Conform de Barcode streeft de gemeente Utrecht naar 25 culturele wijkvoorzieningen in 10 wijken (15.625 m²) voor 2040. Daarnaast willen we tegen die tijd zowel een grotere als een kleinere stedelijke culturele voorziening toevoegen aan de stad. Vanwege schaarse middelen hebben we er eerder voor gekozen om de realisatie van wijkcultuurhuizen en stedelijke voorzieningen te temporiseren. Projecten zonder vastgestelde locatie schuiven door. Tegelijkertijd werken we ook de komende periode aan de realisatie van vier nieuwe culturele wijkvoorzieningen.

Voor de realisatie van 80.000 m² extra werkruimte voor de culturele en creatieve sector is in de RSU2040 reeds 30.000 m² geprogrammeerd, waaronder in het Werkspoorkwartier, Nieuw-Overvecht , Beurskwartier en de Merwedekanaalzone – dit vertalen we naar concrete projecten. In de programmatische verkenning van Rijnenburg is aanvullend 7.000 tot 14.000 m² opgenomen. Voor de resterende 45.000 m² zoeken we naar geschikte locaties. Door veranderde marktomstandigheden en het stoppen van locaties hebben we in de afgelopen periode circa 5.000 m² gerealiseerd. Daarmee blijven we achter op onze ambitie, maar de ontwikkeling van nieuwe locaties loopt door. Zo voegen we de komende tijd nieuwe locaties toe, bijvoorbeeld op bedrijventerreinen (Zonnebaan), in tijdelijke panden (zoals Parkeergarage Paardenveld en het Attleeplantsoen) en nieuwe gebiedsontwikkelingen zoals Tussen de Rails.

Welzijn

Tot 2030 zijn buurtcentra, buurtkamers en jongerenhuiskamers geprogrammeerd. Tussen 2030 en 2040 zijn er op basis van de actuele bevolkingsprognose stadsbreed nog zes buurtcentra inclusief jongerenhuiskamer nodig. De locaties zijn nog niet bepaald. We onderzoeken de komende jaren de behoefte aan overige welzijnsaccommodaties (beheerde speeltuinen, scouting en volkstuinen). De welzijnsaccommodaties groeien mee volgens de in beleid vastgestelde normen per type wijk.

Maatschappelijke voorzieningen

Onderwijshuisvesting
Onderwijshuisvesting inclusief programmering komt aan bod in het IHP. Omdat onderwijshuisvesting een wettelijke taak van de gemeente is met vastgestelde normen met betrekking tot capaciteit voor huisvesting, groeit het aantal schoolgebouwen automatisch mee bij de ontwikkeling van nieuwe wijken. We hebben te maken met een strak financieel kader waardoor we middelen hebben voor kwalitatief goede gebouwen, maar niet automatisch voor aanvullende beleidsdoelen zoals inclusief onderwijs en klimaatadaptief- en circulair bouwen. Ook knelt het financieel bij het bouwen van nieuwe scholen in nieuwe wijken waar wordt verdicht binnen de bestaande stad, zoals de Merwedekanaalzone en het Beurskwartier. De betaalbaarheid van kinderopvangruimte bij schoolgebouwen is hierbij een vraagstuk. Momenteel wordt onderzocht hoe hiermee om te gaan.

Programmering

Sport

- De realisatie van het zwembad Maximapark staat gepland in 2029.
- De voorbereidingen voor de sporthallen Cartesiusdriehoek (in gebruik name 2027), Merwedekanaalzone (2028) en de binnensportvoorziening in Vleuten (2027) en sporthal Overvecht (2029) lopen.
- We zetten in de komende twee jaar nog twee natuurgrasvelden om in kunstgras (de Dreef en Voordorp).
- Uitbreiding/inpassing sportvelden: Nieuw Welgelegen (twee sportvelden 2027) en Rijnvliet (rugbyveld 2025), hockeyveld Rijnvliet (2025/2026 variantenstudie Strijkviertel).

Onderwijshuisvesting

In lijn met het Meerjarenplan Onderwijshuisvesting 2016 – 2025 gaan wij de komende jaren een aanzienlijke uitbreiding realiseren van het primair- en voortgezet onderwijs.

- Er komen lagere scholen bij in de buurten Haarrijn, Leeuwesteyn en Groenewoud (Leidsche Rijn), Merwedekanaalzone, Cartesiusdriehoek en het Beurskwartier.
- Het voortgezet onderwijs breidt uit in Merwedekanaalzone, Leidsche Rijn, Overvecht en Vleuten-De Meern en in het Utrecht Science Park/Rijnsweerd.

Welzijn

- We realiseren een nieuw buurtcentrum en jongerenhuiskamer in de Merwedekanaalzone en twee kleinere buurtcentra in Overvecht. Voor Overvecht betrekken we dit bij de Programmatische uitgangspunten doorontwikkeling maatschappelijk vastgoed Overvecht.
- Bij de ontwikkeling van de Kruisvaartkade (Zuidwest) en het Lombokplein/Beurskwartier zijn buurtkamers voorzien. De middelen voor deze uitbreiding zijn nog niet beschikbaar.

Cultuur

Wijk- en jongerencultuurhuizen:

- Wijkcultuurhuis Merwede
- Jongerencultuurhuis Berlijnplein (onderdeel Cultuurcluster, Leidsche Rijn)
- Jongerencultuurhuis De Tol (Vleuten-De Meern)
- Wijkcultuurhuis De Musketon (Lunetten – haalbaarheidsonderzoek loopt)
- Zoekgebieden voor nieuwe initiatieven: USP/Rijnsweerd, Papendorp/Groenewoud, Noordwest, Centrum, Oost, Beurskwartier, Overvecht en Rijnenburg
- Herontwikkeling bestaande voorzieningen (geen MPR-dekking nodig)
- Kanaleneiland: nieuwbouw jongerencultuurhuis BOKS (gereed in 2026)
- Overvecht: zoektocht naar toekomstbestendige locatie (Rhonedreef 40)

Stedelijke culturele voorzieningen:

- Cultuurcluster Berlijnplein: 9.200 m² voor dans, theater, beeldende kunst, mode, design, amateurkunst en werkruimte (oplevering medio 2028)
- Overvecht Centrum: ontwikkeling bovenstedelijke voorziening binnen het Masterplan; concept en financiering worden nader uitgewerkt

Werkruimte culturele en creatieve sector:

- Ca. 2.000 m² Attleeplantsoen 39, tijdelijk beschikbaar
- Ca. 2.250 m² op een etage van parkeergarage Paardenveld, tijdelijk beschikbaar
- 1.200–2.400 m² via uitgifte in Tussen de Rails voor een broedplaats (15 jaar)

Maatschappelijke voorzieningen

Knelpunten in de investeringsprogrammering

Dit MPR 2025 stellen we voor om knelpunten in de lopende programmering van de maatschappelijke voorzieningen op te lossen door herbestemming van budget (zie ook pagina 30). Vorig jaar kon de prijsindexering niet doorgevoerd worden als gevolg van bezuinigingen. Voorzieningen in de VJN 2024 zijn dus gebaseerd op prijspeil 2022. De bouwprijzen zijn verder doorgestegen. Inmiddels zijn de bedragen geactualiseerd naar prijspeil 2024. Daarnaast is de interne rekenrente gestegen van 1,5% naar 2%. Beide factoren leiden ertoe dat de opgenomen jaarlasten van de maatschappelijke voorzieningen niet meer afdoende zijn. Een overzicht van de knelpunten volgt hieronder.

Buurtcentrum Merwedekanaalzone

In de Samenwerkingsovereenkomst Merwedekanaalzone is exact vastgelegd in welk blokken de maatschappelijke voorzieningen terecht komen en wie beoogd eigenaar is (meestal de gemeente). De meeste maatschappelijke voorzieningen zoals het Buurtcentrum zijn onderdeel van bouwblokken die door marktpartijen worden gerealiseerd. Het buurtcentrum is opgenomen in blok 9. Gezien de omvang van MWKZ met circa 10.000 nieuwe woningen is het buurtcentrum één van de noodzakelijke basisvoorzieningen. Het actualiseren van de kostenraming naar prijspeil 2024 zorgt ervoor dat de beschikbare middelen niet voldoende zijn voor de aankoop, afbouw en exploitatie. Er is structureel 86.000 euro extra nodig vanaf 2027.

Gezondheidscentrum Merwedekanaalzone

Het gezondheidscentrum is opgenomen in blok 8. Gezien de omvang van MWKZ met circa 10.000 nieuwe woningen is het gezondheidscentrum één van de noodzakelijke basisvoorzieningen. Met de ontwikkelaar van dit blok wordt al lange tijd gesproken over het ontwerp van centrum. Inmiddels bestaat er overeenstemming over het Definitief Ontwerp. De kostprijs dekkende huur ligt naar verwachting hoger dan de huur die eerstelijns zorg partijen kunnen betalen vanuit de zorgvergoeding. Er is structureel 42.000 euro nodig.

Buurtcentra Overvecht

Buurtcentra Overvecht is gesplitst in twee onderdelen (alleen het totaal is opgenomen in het overzicht); buurtcentrum Burezina in Overvecht Zuid en een buurtcentrum in Overvecht Noord (locatie nog nader te bepalen, mogelijk bij de locatie nieuwe sporthal Overvecht. In de VJN 2024 zijn middelen opgenomen voor buurtcentra Overvecht. Het actualiseren van de kostenraming naar prijspeil 2024 zorgt ervoor dat de beschikbare middelen niet voldoende zijn voor de aankoop, afbouw en exploitatie. Er is structureel 40.000 euro extra nodig vanaf 2026.

Wijkcultuurhuis Lunetten

Lunetten heeft in vergelijking met de rest van de stad weinig culturele voorzieningen. Daarom is de realisatie van dit wijkcultuurhuis één van onze prioriteiten. In de huidige financiële situatie zal door de hoge kostprijs dekkende huur de exploitatie van het wijkcultuurhuis in de Musketon zwaar onder druk komen te staan, waardoor reguliere culturele programmering zoals uitgevoerd in andere wijkcultuurhuizen niet haalbaar is. Zonder budget voor losse inventaris en inbouw zal de oplevering van het gebouw vertraging oplopen of niet volledig functioneel zijn. Het niet oplossen van deze knelpunten zal leiden tot een structurele verarming van het culturele en sociale leven in Lunetten, een wijk die juist behoefte heeft aan laagdrempelige voorzieningen om verbinding te stimuleren. Hiermee voldoen we minder aan het principe ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’. De kostprijs dekkende huur zal structureel met €110.000 naar beneden moeten worden gebracht om exploitatie vergelijkbaar te houden met andere wijkcultuurhuizen. Met een verwachte oplevering in 2026 is er geen budget beschikbaar voor de losse inventaris en een inbouwpakket (deel demarcatie gebruiker). Hiervoor ramen we momenteel €300.000 (€300 x 1.000 m²). Per saldo leidt dit tot een knelpunt van €410.000 in 2026 en €110.000 vanaf 2027.

Maatschappelijke voorzieningen

Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone
Het structurele tekort voor dit wijkcultuurhuis wordt voorlopig geraamd op €50.000. Dit tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door ophoging van de interne rekenrente van 1,5% naar 2%. Het niet oplossen van het tekort betekent dat de sociale- en culturele infrastructuur in dit cruciale gebied niet op het gewenste niveau kan worden gebracht, met gevolgen voor het welzijn van de bewoners en de sociale cohesie. Zonder deze voorziening ontstaat een mismatch tussen de vraag naar- en het aanbod van sociale en culturele activiteiten, en voldoen we minder aan het principe ‘groei in balans’.

Hieronder volgt een totaaloverzicht van de knelpunten in de lopende programmering van Welzijn en Cultuur (bedragen *€1.000).

Thema	Project	Gebied	2025	2026	2027	2028	2029	struc
Welzijn	Buurtcentrum MWKZ	Zuidwest	0	-260	86	86	86	86
Welzijn	Gezondheidscentrum MWKZ	Zuidwest						42
Welzijn	Buurtcentrum Overvecht	Overvecht	-238	40	40	40	40	40
Cultuur	Wijkcultuurhuis Lunetten	NOOZ	0	410	110	110	110	110
Cultuur	Wijkcultuurhuis MWKZ	Zuidwest	0				50	50
	Totaal cultuur en welzijn		**-238**	**190**	**236**	**236**	**286**	**328**

Sport
In het MPR is programmering van de uitbreiding van sport- en beweeg accommodaties opgenomen. Hiernaast volgt de actualisatie van het investeringsprogramma ten opzichte van het MPR 2024. Het gaat om veranderingen in planning, kosten en kasritmes (bedragen *€1.000).

Thema	Project	Gebied	2025	2026	2027	2028	2029	struc
Sport	Kapitaallasten voor afgeronde projecten	Stadsbreed	354	354	354	354	354	354
Sport	Nieuw Welgelegen, inpassingskosten twee sportvelden	Zuidwest	0	1.608	2.300	25	363	363
Sport	Nieuw Welgelegen (aanleg voetbalveld met kleedvoorziening)	Zuidwest			153	153	153	153
Sport	Nieuw Welgelegen (aanleg hockeyveld met kleedvoorziening)	Zuidwest			121	121	121	121
Sport	Rijnvliet, inpassingskosten	LR-VdM	1.037	11	11	11	11	11
Sport	Rijnvliet (rugbyveld)	LR-VdM	113	113	113	113	113	113
Sport	Cartesiusdriehoek, sporthal (combi met onderwijs, incl grondkosten)	West Noordwest	0	0	810	810	810	810
Sport	MWKZ, sporthal (combi met onderwijs, incl grondkosten)	Zuidwest				770	770	770
Sport	MWKZ. sporthal voorbereidingskrediet	Zuidwest	18	18	18			
Sport	Overvecht , sporthal (combi met onderwijs, incl grondkosten)	Overvecht					735	735
Sport	Overvecht , sporthal voorbereidingskrediet	Overvecht	10	10	10	10		
Sport	Voetbalveld, omzetting natuurgras naar kunstgras De Dreef	Overvecht		107	107	107	107	107
Sport	Voetbalveld, omzetting natuurgras naar kunstgras Hercules	NOOZ			107	107	107	107
Sport	Zwembad Maximapark (extra zwembad)	LR-VdM					1.535	1.535
Sport	Zwembad Maximapark voorbereidingskrediet	LR-VdM	26	26	26	26		
Sport	Hockeyveld ntb locatie/voorkeur Maarschalkerweerd (ex. inpassingskosten)	NOOZ				121	121	121
	Subtotaal		**1.558**	**2.247**	**4.130**	**2.728**	**5.300**	**5.300**
	MPR 2024		**1.538**	**2.909**	**5.292**	**3.118**	**4.916**	**4.916**
	Totaal Sport		**20**	**-662**	**-1.162**	**-390**	**384**	**384**

Maatschappelijke voorzieningen

Dekking voor knelpunten
In de jaren 2025-2028 is er sprake van meevallers vanwege actualisaties van de planningen: enkele projecten schuiven naar achter in de tijd. Deze bedragen worden toegevoegd aan de reserve Groei in balans en houden we beschikbaar om in te kunnen zetten bij de invoering van een nieuwe bestendige bekostigingssystematiek voor de groei van de stad.

In 2029 en latere jaren zijn er structurele tegenvallers. In het coalitieakkoord is een jaarlijks budget van 669.000 euro opgenomen voor “investeringen randvoorwaardelijk voor woningbouw op korte termijn”. Dit budget zetten wij in 2029 en latere jaren in voor het oplossen van knelpunten in investeringen die een gevolg zijn van woningbouw op korte termijn: investeringen in buurtcentra en sportvoorzieningen. Met deze budgetoverheveling van het begrotingsprogramma Duurzame bereikbaarheid naar begrotingsprogramma Levendige en gezonde stad bevorderen wij het integraal werken aan onze opgaven.

Maatschappelijke Ontwikkeling onderzoekt op welke wijze het resterend knelpunt in de bestaande programmering (structureel 43.000 euro vanaf 2030) kan worden opgelost.

Thema	2025	2026	2027	2028	2029	struc
Cultuur en Welzijn	-238	190	236	236	286	328
Sport	20	-662	-1162	-390	384	384
Totaal mee- en tegenvallers	-218	-472	-926	-154	670	712
Inzet budget investeringen randvoorwaardelijk voor woningbouw op korte termijn					-669	-669

Binnensportcapaciteit
De noodzakelijke investering in extra binnensportcapaciteit is als bijsturing opgenomen in de VJN 2025 voor een bedrag van structureel 250.000 euro per jaar vanaf 2026.

Thema	Project	2026	2027	2028	2029	struc
Sport	Binnensportcapaciteit	250	250	250	250	250
Dekking	Financieel beeld VJN	-250	-250	-250	-250	-250

Duurzame mobiliteit

Ambitie van de opgave

We houden de bereikbaarheid en verkeersveiligheid zo goed mogelijk op peil. Om gezond stedelijk leven en de groei van de stad mogelijk te maken, zetten we in op de transitie naar ruimte-efficiënte en duurzame mobiliteit (lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit). We streven naar een stad waarin mobiliteit en bereikbaarheid voor iedereen op orde is. We werken hierbij vanuit de kaders van de RSU2040 en het Mobiliteitsplan 2040.

Actuele ontwikkelingen

Verdere verlaging MPB-investeringsbudget

In het hoofdstuk *Ruimtelijke koers* van dit MPR is te lezen dat de Hervormingsbezuinigingen leiden tot een structurele verlaging van het investeringsbudget. Voor mobiliteit gaat het om 1,76 miljoen euro per jaar vanaf 2027 (80% hiervan vanaf 2026). Samen met de eerdere bezuiniging van structureel 3 miljoen euro per jaar vanaf 2026, betekent dit dat er tot en met 2040 in totaal 71 miljoen euro minder beschikbaar is voor investeringen in mobiliteit. Dit heeft als gevolg dat we moeten temporiseren en scherpe keuzes moeten maken. Voor bereikbaarheid betekent dit dat we focussen op de schaalsprong fiets en op het verbeteren van het voetgangersnetwerk. Daarbij geldt het uitgangspunt dat we de bezuinigingsopgave invullen door niet te bezuinigen op de schaalsprong ov, randvoorwaardelijke investeringen voor woningbouw of verkeersveiligheid.

De bezuinigingsopgave van structureel 1,76 miljoen euro per jaar zorgt er concreet voor dat we op korte termijn (vanaf 2026) een aantal projecten niet programmeren: Fietsbewegwijzering (vanaf 2027) en Multimodaal Verkeersmanagement. Daarnaast passen we de programmering aan voor de volgende projecten: NRU, Mobiliteitsmanagement (vanaf 2030) en Dom tot Dam route (inclusief Demkabrug). Ook op de middellange termijn (vanaf 2030) kunnen we minder investeringen programmeren.

Zoals ook in de Voorjaarsnota opgenomen: specifiek voor de NRU passen we een kasschuif toe voor wat betreft de gereserveerde middelen voor de NRU (jaarlijks 1 miljoen euro), omdat op dit moment onzeker is of de investeringen op korte termijn noodzakelijk zijn. Mocht onze inzet toch resulteren in eerdere realisatie dan zal hier alsnog incidenteel geld voor vrij worden gemaakt. Hiertoe nemen we een risico op in het weerstandsvermogen.

Als uitgangspunt hanteren we de richtlijn van sobere mobiliteitsherinrichtingen met een meer natuurlijke manier voor realisatie van groen in projecten met meer hergebruik van materialen, zoals klinkers. Ook proberen we werkzaamheden maximaal te combineren met beheer en onderhoud, wat leidt tot minimale verkeershinder en minimale kosten in relatie tot onze doelstellingen.

Transitie naar ruimte-efficiënte en duurzame mobiliteit

Om de transitie naar ruimte-efficiënte en duurzame mobiliteit zo goed mogelijk te realiseren en de bereikbaarheid en verkeersveiligheid met de beschikbare middelen zo goed mogelijk op orde te houden, gaan we door met investeren in de schaalsprong fiets en het verbeteren van het voetgangersnetwerk. Het investeringsbudget loopt terug, dus zullen we een minder grote transitie naar duurzame en ruimte-efficiënte mobiliteit realiseren.

De bereikbaarheid in de stad staat onder druk doordat de netwerken voor auto, fiets en ov aan de grenzen van hun capaciteit zitten. Deze druk neemt ook toe door een groeiend aantal inwoners en werknemers. We zetten de beschikbare middelen zo in dat we de groei van de stad met nieuwe woningen en banen zo goed mogelijk faciliteren.

Relevante links met andere monitoringsinstrumenten

Voor de laatste cijfers over de transitie naar ruimte-efficiënte en duurzame mobiliteit verwijzen we naar de Monitor Mobiliteitsplan, die we naar verwachting in Q2 2025 actualiseren. De voortgang van alle geprogrammeerde projecten is te vinden in de Voortgangrapportages VGR voorjaar 2024 en VGR najaar 2024.

Programmering

Voor een volledige programmering van de investeringen in mobiliteit verwijzen we naar de geheime bijlage met de projecten van het MPR. In deze bijlage geven we ook aan bij welke projecten wordt samengewerkt met Beheer Openbare Ruimte (BOR).

Toelichting op financiën en programmering MPB 2025

We actualiseren jaarlijks het meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB). Projecten lopen meerjarig en leggen beslag op de middelen in de komende jaren. Bij de actualisatie van het MPB worden de verwachte uitgaven van de projecten over de komende jaren bijgesteld (kasritme). Daarnaast bepalen we welke financiële ruimte er beschikbaar is als gevolg van afgesloten projecten bij de jaarverantwoording, bijdragen van derden en indexeringsmiddelen. In deze paragraaf lichten we toe welke middelen beschikbaar zijn voor herprogrammering, hoe deze worden ingezet en wat de actualisatie betekent voor het financiële beeld van het programma Duurzame bereikbaarheid.

Toelichting financiële methodiek

Jaarlijks voegen we een bedrag vanuit de gemeentelijke middelen toe aan het Meerjarig Investeringsprogramma Bereikbaarheid (MIB). Daarnaast dekken we een deel van de investeringen vanuit gelden van derden (met name subsidies). Met dit beschikbare meerjarige investeringsbudget programmeren we projecten over de jaarschijven.

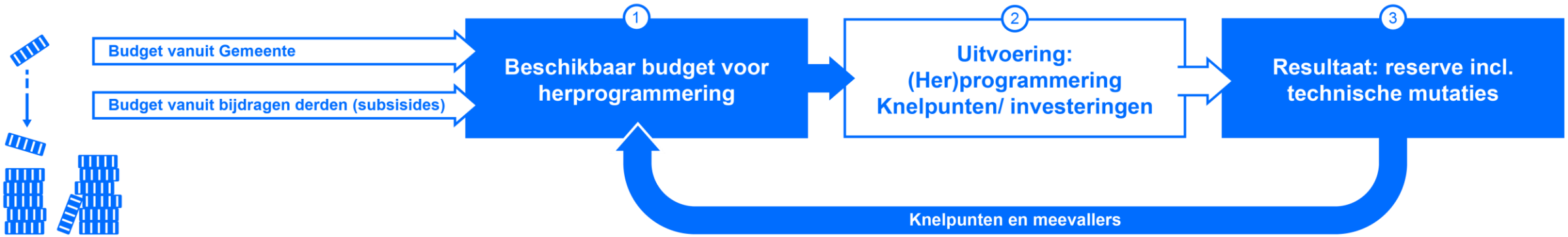
Deze jaarschijven nemen we op in de begroting. Bij programmering maken we onderscheid tussen knelpunten en aanvullende noodzakelijke investeringen. Knelpunten zijn extra kosten op lopende projecten die niet kunnen worden opgevangen binnen het bestaande projectenbudget. Een knelpunt niet programmeren, betekent dat we een project niet kunnen voortzetten. Aanvullende noodzakelijke investeringen zijn investeringen waarvan we het noodzakelijk vinden dat deze plaatsvinden.

Binnen het MIB is een reserve ingesteld waardoor de fasering van uitgaven in een jaar niet gelijk hoeft te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. De verschillen worden verrekend met de reserve. Deze reserve mag niet onder nul uitkomen.

Daarmee wijkt deze financiële systematiek voor het investeringsprogramma bereikbaarheid af van de reguliere systematiek van jaarlijks in de begroting terugkerende budgetten en bestedingen. De financiële voordelen uit afgesloten projecten worden ingezet binnen het programma waarmee, onder andere, tegenvallers op lopende projecten kunnen worden opgevangen. Jaarlijks worden de uitvoeringsplanning en de verwachte bijbehorende uitgaven van projecten over de komende jaren bepaald en eventueel bijgesteld (kasritme). Naast de resultaten op afgesloten projecten bepaalt deze geactualiseerde uitvoeringsplanning de ruimte in de reserve.

Planningsoptimisme

Bij het bepalen van de te verwachte uitgaven in een jaar houden we rekening met een planningsoptimisme van 20%. De verwachte totale uitgaven van alle projecten in een jaar verlagen we met 20%. Dit doen we omdat nooit alle uitgaven van alle projecten conform planning verlopen. Middelen blijven beschikbaar voor het project (waarvoor ook krediet is vrij gevraagd) en schuiven daarom in de planning door naar een volgend jaar. Tevens is het belangrijk dat we projecten pas opnemen in de uitvoeringsplanning als we deze daadwerkelijk kunnen starten, in verband met krapte op de arbeidsmarkt.

Voor- en nadelen op afgesloten en lopende projecten
Bij de Verantwoording 2024 sluiten we dit jaar acht projecten af. Dit leidt per saldo tot een aanvulling van de reserve van 0,35 miljoen euro. De lijst van projecten inclusief toelichting is te vinden in de Jaarstukken onder Paragrafen; Af te sluiten investeringsprojecten; Bereikbaarheid.

We hebben daarnaast drie aanvullende wijzigingen op lopende projecten. In 2024 hebben we structureel middelen geprogrammeerd voor taxibeleid (0,25 miljoen euro). Hiervan is uiteindelijk 0,09 miljoen euro benodigd geweest. Het verschil (0,16 miljoen euro) valt vrij ten behoeve van de toekomstige programmering. Dit geldt ook voor de middelen die zijn geprogrammeerd voor Verkeersveiligheid (structureel 0,49 miljoen) in het MPB 2024. Deze waren per abuis dubbel begroot. Dit corrigeren we in dit MPB. Voor het project Europalaan-Noord verlagen we incidenteel het budget met 0,6 miljoen euro door meevallers in kosten.

Tot slot is in 2024 het Uitvoeringsprogramma GoedopWeg 2020-2024 afgerond met een positief resultaat en zijn de prognoses voor de komende jaren bijgesteld. Deze middelen (2,15 miljoen euro) vallen vrij ten gunste van de vrije programmeringsruimte.

Onderstaande tabel toont het totaaloverzicht van voor- en nadelen op afgesloten en lopende projecten:

Projecten (Bedragen x € 1.000,-)	**Bedrag**
Saldo 8 projecten afgesloten in Verantwoording 2024	350
Taxibeleid (structureel)	160
Verkeersveiligheid (structureel)	490
Europalaan-Noord	600
Uitvoeringsprogramma GoedopWeg 2020-2024	2.150
Totaal voor- en nadelen op afgesloten en lopende projecten	3.750

Inzet budget loon- en prijscompensatie
De jaarlijks toegekende middelen voor loon- en prijscompensatie 2025 bedragen 0,57 miljoen euro structureel. We gebruiken deze middelen om knelpunten op bestaande projecten op te lossen. Bij een volgende fase van een project (bijvoorbeeld van schetsontwerp naar voorlopig ontwerp) beoordelen we of ophoging van het budget noodzakelijk is in verband met prijsstijgingen of om andere redenen. Het uitgangspunt is dat investeringsbudgetten taakstellend zijn, maar voor lang lopende projecten kan bijvoorbeeld gelden dat sterk gestegen prijzen niet kunnen worden opgevangen binnen het oorspronkelijke budget en de (risico)reserveringen die hiervoor zijn geraamd.

De jaarlijks toegekende middelen voor loon- en prijscompensatie zorgen voor een structurele ophoging van het investeringsbudget bereikbaarheid. Door het totale investeringsbudget te indexeren, voorkomen we dat we steeds minder kunnen doen voor hetzelfde budget.

Ruimte in de reserve voor knelpunten
In de reserve (meerjarige investeringen bereikbaarheid) houden wij ruimte om knelpunten op lopende projecten op te kunnen vangen. We streven er naar om een buffer van circa 10% van het jaarlijkse gemeentelijke budget aan te houden. Wanneer dit niet toereikend is om knelpunten gedurende het jaar op te lossen, sturen we bij door middel van versoberen, prioriteren, uitstellen (of stopzetten) van lopende projecten. Bij een volgende integrale afweging maken we dan opnieuw een prioritering tussen knelpunten en noodzakelijke aanvullende investeringen.

Subsidies: technische mutaties
Deze technische mutaties betreffen subsidies die nog niet in de begroting zijn verwerkt. Hiermee verhogen we de projectbudgetten, waar we in de bestuursrapportages het krediet voor vrij vragen. We hebben in totaal 9,74 miljoen euro aan nieuwe subsidies ontvangen t.o.v. MPR 2024. Hiervan komt 3,13 miljoen euro van het Rijk, 2,76 miljoen euro van de provincie Utrecht en 3,85 miljoen euro van overige partijen (o.a. UNED en EU).

Projecten (Bedragen x € 1.000,-)	**Bedrag**
Investeringsbudget schaalsprong Fiets	20
Herinrichting Maliebaan subsidie	300
Fietsroute Lunetten - Galgenwaard	2.900
Doorfietsroute Amersfoort	351
Looproutes Tolsteegplantsoen/Briljantlaan	69
Koningsweg	700
Subsidie Woningbouwimpuls/Versnelling woningbouw voor DVM Zuidwest	2.575
CDOKE mobiliteit (Anders Reizen)	502
Spuk Stadshaltes	50
Europalaan Noord	150
ov-inframaatregelen (ov-doorstroming)	267
Toegankelijkheid bushaltes	500
Busstation LRC	274
ov-inframaatregelen nav vervoersplan	53
Aanpak verkeersveiligheid projectenbudget	405
Niels Bohrweg	177
Donaudreef	400
Reallocate	47
Totaal technische mutaties (subsidies)	9.740

Knelpunten op lopende projecten

Projectbudgetten zijn kaderstellend. Op basis van een (globale) verkenning wordt het projectbudget bepaald. Bijstelling van het budget kan gaandeweg nodig zijn, bijvoorbeeld omdat een project langer loopt dan vooraf gepland of vanwege prijsstijgingen. Daarnaast kunnen extra noodzakelijke onderzoeken of scopewijzigingen (o.a. als gevolg van participatie/consultatie) leiden tot hogere kosten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ingepaste knelpunten. Deze knelpunten zijn weergegeven exclusief rente, in het geval dat dekking van het knelpunt loopt via kapitaallasten. Dit is van toepassing voor de projecten Amsterdamsestraatweg (ASW), Westelijke Stadsboulevard (WSB) en Kanaalstraat – Damstraat.

Knelpunten (Bedragen x € 1.000,-)	**Bedrag**
1. Amsterdamsestraatweg (ASW)	4.600
2. Westelijke Stadsboulevard (WSB)	1.400
3. Niels Bohrweg	775
4. Kanaalstraat – Damstraat	500
5. Bestemming Catharijnesingel	400
6. Weerdsingel Oostzijde	150
7. Donaudreef	400
8. Ledig Erf – Bleekstraat – Vondellaan (Zuidpoort)	3.800
9. P+R Westraven fietsenstalling	800
10. Kruising Blauwkapelseweg (BKW)	200
Totaal knelpunten	**13.025**

Voor alle projecten (uitgezonderd P+R Westraven fietsenstalling en Kruising Blauwkapelseweg) geldt dat deze te maken hebben met gestegen uurtarieven en materiaalkosten wat leidt tot kostenverhogingen. Deze kostenverhogingen zijn onderdeel van het knelpunt. Daarnaast zijn er project specifieke oorzaken die leiden tot kostenstijgingen, welke we hieronder per project kort omschrijven.

1. Amsterdamsestraatweg (ASW)
In de realisatiefase van dit project zijn extra kosten gemaakt die bestaan uit meerwerk en onvoorziene kosten, waaronder een extra risicoreservering en nadeelcompensatie voor ondernemers.

2. Westelijke Stadsboulevard (WSB)
Dit project bevindt zich in de realisatiefase, waarbij meerwerk is opgetreden: geluidsmaatregelen (verplichte nieuwe meetmethode en duurdere materiaalkosten), extra kosten Dynamisch VerkeersManagement (DVM) systeem, ‘zwevende’ bushalte, naar voren halen rechtsaffer en extra kosten voor bomen in deelgebieden 4 en 5.

3. Niels Bohrweg
Op basis van de actuele raming (ontwerpfase) is er een tekort. Enerzijds door hogere plankosten als gevolg van een in 2023 uitgevoerde integrale variantenstudie met een langer dan geplande doorlooptijd. Anderzijds door hogere plan- en realisatiekosten om eind 2024 via snelle maatregelen een eerste verbetering te realiseren voor een verkeersveiligere inrichting.

De voorkeursvariant die uit de variantenstudie is gekomen betreft een sobere herinrichting, zonder bijvoorbeeld invulling voor extra groen. Het ontwerp gaat uit van herinrichting op een beperkte set van maatregelen (vooral vrij liggend fietspad realiseren) waarmee we de verkeersveiligheid verbeteren. Ook richten we ons alleen op verhardingswerkzaamheden. Een bijdrage van BOR en subsidies van provincie en Rijk zijn onderdeel van het huidige beschikbare budget. Zie ook Raadsbrief Niels Bohrweg.

4. Kanaalstraat – Damstraat
In de realisatiefase van dit project is meerwerk ontstaan zoals benoemd in Raadsbrief Kanaalstraat en zijn onvoorziene kosten ontstaan als gevolg van een langere doorlooptijd en een hoger uitgevallen aanbestedingsresultaat.

5. Bestemming Catharijnesingel
De extra kosten bestaan uit extra plankosten door langere doorlooptijden in verband met bezwaren(procedure), extra werkzaamheden voor het WOO verzoek en extra kosten voor de camerahandhaving, zie ook Raadsbrief Bestemming Catharijnesingel.

6. Weerdsingel Oostzijde
Een langere doorlooptijd van dit project leidt tot meer plankosten dan initieel geraamd.

7. Donaudreef
Op basis van de actuele raming (voorbereiding realisatiefase) is er een tekort ontstaan door gestegen engineering kosten, langere doorlooptijden en problemen in de ondergrond (kabels en leidingen).

8. Ledig Erf – Bleekstraat – Vondellaan (Zuidpoort)
Na het raadsbesluit Ruimtelijke Toekomstvisie Zuidpoortstudie en akkoord start 1e fase in januari 2024, zijn alle Zuidpoortprojecten voor de eerste fase ten behoeve van de start van de afzonderlijke projecten opnieuw geraamd. Uit deze raming blijkt dat er onvoldoende budget is om een aantal projecten op het ambitieniveau te realiseren zoals in de Zuidpoortstudie beschreven en akkoord is bevonden door de raad.

9. P+R Westraven fietsenstalling

In de samenwerkingsovereenkomst (SOK) rondom Merwedekanaalzone is afgesproken dat de gemeente Parkeren op Afstand realiseert in P+R Westraven. We breiden P+R Westraven daarom in 2025 uit met een bewaakte fietsenstalling, waarvoor een eenmalige investering van 0,8 miljoen euro noodzakelijk is. Hierdoor kunnen we in 2027 de eerste bewoners van Merwede verwelkomen die gebruik maken van het product Parkeren op Afstand, waarbij de auto wordt geparkeerd op deze P+R.

10. Kruising Blauwkapelseweg (BKW)

We voorzien extra kosten in de definitiefase van het project. Deze extra kosten zijn het gevolg van een langere voorbereidingstijd dan eerder werd voorzien. Met het programmeren van deze middelen borgen we dat we onderhoudswerkzaamheden (het vervangen van het wegdek en de brug) combineren met herinrichtingen (aanpassing van de kruising) en voorkomen we dat de integrale weerwaarde komt te vervallen.

Ingepaste aanvullende noodzakelijke investeringen in het MPB voor de periode 2025 – 2029

Naast knelpunten passen we ook aanvullende noodzakelijke investeringen in. We programmeren deze nu omdat ze een uitwerking zijn van vastgesteld beleid, reeds in voorbereiding zijn of omdat zicht op dekking noodzakelijk is om verdere afspraken met andere partijen te maken. We passen onderstaande aanvullende investeringen in voor de periode 2025-2029, als de investering hierbuiten valt doen we een reservering. Voor het project Boorstraat fiets- en voetgangersverbinding is de investering exclusief rente weergegeven omdat dekking van deze investering loopt via kapitaallasten (structureel vanaf 2030).

Aanvullende noodzakelijke investeringen (Bedragen x € 1.000,-)	**Bedrag**
1. Fietsparkeren vooroorlogse buurten	900
2. Fietsparkeren stations	750
3. Aanpak voetganger	2.900
4. Ontwikkelend beheer BOR (verhardingen, riolering en VRI)	2.300
5. Doorfietsroute Utrecht-Houten (Gansstraat)	1.250
6. Boorstraat fiets- en voetgangersverbinding	8.840
7. Dom tot Damroute voorbereidingsfase	1.293
8. Nicolaas Beetsstraat voorbereidingsfase	2.250
9. UPGV 2027-2030 + ketenregie Intelligente toegang	1.800
10. Onderzoeksagenda mobiliteit	325
11. Actieagenda Publieke Mobiliteit	150
12. Programma Vervoersongelijkheid	400
13. Fietsdeals 2026 – 2029	875
14. Noodzakelijke investeringen Verkeersveiligheid	766
Totaal aanvullende noodzakelijke investeringen	**24.799**

1. Fietsparkeren vooroorlogse buurten
In het coalitieakkoord 2022 - 2026 is de ambitie opgenomen om de tekorten aan fietsparkeerplekken in vooroorlogse buurten te verminderen. Het Uitvoeringsprogramma hiervoor loopt nu. Met deze aanvullende investering voor 2026-2029 kunnen we dit programma in vier jaar afronden. Zie ook Raadsbrief Fietsparkeren vooroorlogse buurten

2. Fietsparkeren stations
Met deze investering kunnen wij bijna 500 extra fietsparkeerplekken realiseren op de stations Vleuten en Lunetten en geven we uitvoering aan studies die reeds zijn toegezegd (zie ook Raadsbrief Uitbreiding fietsparkeren) voor het toevoegen van fietsparkeerplekken bij de stations Overvecht , Zuilen en Leidsche Rijn. Hierbij werken we samen met onze cofinancier ProRail en zijn we in gesprek met provincie Utrecht over cofinanciering.

3. Aanpak voetganger
In het coalitieakkoord 2022 - 2026 staat dat we ruimte maken voor de voetganger door groene ommetjes en door een hoofdwandelnetwerk te ontwikkelen dat belangrijke voorzieningen toegankelijk en veilig bereikbaar maakt. In de zomer 2025 geven we de Beleidsnota voetganger vrij voor inspraak. Met dit budget starten we de uitvoering van het beleid uit deze nota. Het gaat om kleinschalige investeringen voor de voetganger (zoals obstakels, groene ommetjes, knelpunten in netwerk en toegankelijkheid ov-haltes). Tegelijkertijd maken we een Ontwerpwijzer en een wijkuitwerking van het gewenste voetgangersnetwerk. Het inschrijven op/benutten van (co-) financiering van derden (EU-programma's en provinciale subsidies) is onderdeel van de aanpak. Waar mogelijk maken we combinaties met beheer- en onderhoud (werk-met-werk). Met deze aanpak geven we uitvoering aan o.a. Motie M364 en Motie M301.

4. Ontwikkelend beheer BOR (verhardingen, riolering en VRI)
Met dit budget kunnen we onze beleidsdoelen integreren met de geplande onderhoudsprojecten uit het MJIP (van BOR).
Met beperkte extra middelen zorgen we ervoor dat we straten, die toch worden aangepakt, een kwaliteitsimpuls geven. Daarmee is dit werk-met-werk-budget een beheersmaatregel om de gevolgen van de bezuinigingen te verminderen. Het budget wordt verdeeld in 0,08 miljoen euro per jaar voor VRI en 0,50 miljoen euro per jaar voor verhardingen en riolering. We hebben een concrete lijst met projecten vanuit het MJIP (BOR) voor de komende vier jaar waar zich koppelkansen voordoen.

5. Doorfietsroute Utrecht-Houten (Gansstraat)
Doorfietsroute Utrecht-Houten is nieuw opgenomen in het provinciale Bereikbaarheidsprogramma, waardoor tot 65% aan cofinanciering mogelijk is. Met de aanleg maken we van de Gansstraat een fietsstraat, aansluitend op fietsstraat Koningsweg (in huidige programmering opgenomen). Hiermee ontstaat een doorgaande, herkenbare, verkeersveilige en comfortabele fietsroute vanuit Houten en Bunnik naar de binnenstad.

6. Boorstraat fiets- en voetgangersverbinding
Het project Boorstraat is een systeemsprong voor de infrastructuur in de stad. Het voegt een verkeersveilige verbinding toe voor voetgangers en fietsers tussen de wijken Pijlsweerd en Daalsebuurt en stimuleert een gezonde manier van verplaatsen. Het is een onmisbare schakel voor het toekomstig fietsnetwerk van de stad. Daarnaast ontsluit de verbinding het Wisselspoorgebied en Cartesiusdriehoek, die een belangrijke bijdrage leveren aan de woningbouwopgave van de stad. Voor de totale benodigde investering van ongeveer 40 miljoen euro (raming 2023) hebben de gemeente, het Rijk en de NS 23 miljoen euro gereserveerd (waarvan 7 miljoen euro voor rekening van de gemeente, zie ook Raadsbrief Boorstraat). Voor de resterende benodigde 17 miljoen euro heeft de provincie cofinanciering van 8 miljoen euro toegezegd. Het restant, zijnde 8,84 miljoen euro, is onderdeel van de investering in dit MPR. Dekking voor de totale investering van 40 miljoen euro is noodzakelijk om dit jaar het overdrachtsdossier naar ProRail te kunnen afronden, zie ook TunnelAlliantie | ProRail.

7. Dom tot Damroute voorbereidingsfase
We werken aan een fietsroute die Utrecht (vanaf de Dom) met Amsterdam (tot aan de Dam) verbindt. Deze investering bestaat uit twee onderdelen van deze route, waarvoor we de planvoorbereiding starten. Het eerste onderdeel is het tracé centrum naar de Boorstraat en het tweede onderdeel het tracé langs het Wisselspoor (Boorstraat–St Josephlaan). Beide onderdelen zijn cruciaal voor zowel het functioneren van de Boorstraattunnel (zie 6) als voor de ontsluiting van Wisselspoor en Cartesiusdriehoek. Met de voorbereiding van deze twee deelprojecten kunnen we bepalen welk investeringsbudget nodig is, alvorens we een dekkingsvoorstel kunnen doen voor de uitvoering na 2029. We zetten voor de gehele Dom-tot-Dam route in op cofinanciering van het Rijk en de provincie Utrecht.

8**. Nicolaas Beetsstraat fiets- en voetgangersverbinding voorbereidingsfase**
Het project Nicolaas Beetsstraat is een systeemsprong voor het fiets- en voetgangersnetwerk in de stad. Het voegt een verkeersveilige verbinding toe voor voetgangers en fietsers voor het kruisen van de spoorbarrière in het centrum. Tussen de Van Sijpesteijntunnel en de Bleekstraat is er over een lengte van 1.700m geen goede verbinding onder de sporen door (terwijl een maaswijdte voor fietsers van 500m wenselijk is). We verwachten de eerste haalbaarheidsstudie in Q2 2025 af te ronden. Daarna loopt de voorbereidingsfase door met een studie naar o.a. de technische haalbaarheid (bouwmethode), het opstellen van een Integraal Programma van Eisen, het Functioneel Ontwerp voor de openbare ruimte en het opstellen van het overdrachtsdossier naar ProRail. We zetten voor de realisatie van dit project in op cofinanciering van het Rijk en de provincie Utrecht.

9. Uitvoeringsprogramma Goederenvervoer (UPGV) 2027-2030 + ketenregie Intelligente toegang
Het huidige UPGV loopt t/m 2026. Hiervoor is een uitvoeringsbudget van 0,85 miljoen euro per jaar beschikbaar. We willen de ingezette transitie naar duurzame en efficiënte stadslogistiek voortzetten en daarvoor is vanaf 2027 aanvullend budget nodig. Het programma bestaat uit een aantal actielijnen zoals modal shift (uitbreiding van goederenververoer over water en met kleine elektrische voertuigen), intelligente toegang (in autoluwe gebieden als Merwede en Beurskwartier), doorontwikkelen van het toegangsbeleid voor de binnenstad, slim sturen van logistiek met data, het zekerstellen van de benodigde plekken voor logistieke hubs/bundeling en faciliteren van efficiënte bouwlogistiek naar de vele bouwprojecten in de stad (zie ook Raadsbrief Voortgang UPGV 2023-2026). Gekoppeld aan, en voortkomend uit het UPGV, is budget benodigd om ketenregie te voeren op plekken waar we met intelligente toegang werken. Op deze plekken, zoals bijvoorbeeld bestemming Catherijnesingel, Domplein en toekomstige wijken Merwede en Beurskwartier, moeten we na invoering van de maatregel de verkeersituatie blijven monitoren en op basis daarvan handhaving en beheer aansturen. Deze werkzaamheden zijn nu onvoldoende geborgd binnen de organisatie.

10. Onderzoeksagenda mobiliteit
De onderzoeksagenda bevat onderzoeksvragen (inclusief prioritering hiervan) die voort zijn gekomen uit de Monitor Mobiliteitsplan. Doel is om meer begrip te krijgen van de werking van ons beleid, om zodoende gerichter te kunnen sturen op onze doelen. Het dient als hulpmiddel om te prioriteren in de werkzaamheden van het Mobiliteitsonderzoek, iets wat in tijden van bezuinigingen extra relevant is omdat we scherpe keuzes moeten maken in waar we ons investeringsbudget op inzetten. De onderzoeksagenda draagt bij aan het leveren van beslisinformatie voor dit soort keuzes.

11. Actieagenda Publieke Mobiliteit
Het Rijk en de provincie Utrecht zijn dit jaar gestart met een uitvoeringsprogramma en regio Utrecht (Midden-Nederland) is aangewezen als koploper op het gebied van publieke mobiliteit. Ambitie is om naar een meer collectief mobiliteitssysteem te ontwikkelen dat voorziet in de deur tot deur verplaatsing voor reizigers. Bestaande uit alle collectieve vervoersmodaliteiten: openbaar vervoer, flexbussen, (deel)taxi, (e-)deelfiets, et cetera.

We willen als gemeente invulling geven aan deze koploperspositie door het opzetten van een actieprogramma met specifieke projecten waarbij we inzetten op cofinanciering van het Rijk en de provincie Utrecht en samenwerking met het Sociale Domein. We zetten hiermee de eerste stappen voor de ontwikkeling van een meer toegankelijk publiek systeem, vooruitlopend op een uiteindelijke nieuwe ov-concessie van de provincie (2035). Het budget wordt gebruikt om het actieprogramma op te zetten in de periode 2026-2028.

12. Prioritaire maatregelen binnen Programma Vervoersongelijkheid
Het Uitvoeringsprogramma vervoersongelijkheid is in mei 2023 tot stand gekomen. We geven hiermee invulling aan ongelijk investeren voor gelijke kansen en willen de drempels verlagen voor groepen inwoners die ongelijkheid ervaren ten aanzien van vervoer.

Voor de periode 2026-2029 willen we uitvoering geven aan vier prioritaire maatregelen. Allereerst een subsidie aan de vrijwillige vervoersdienst Buurtmobiel. Daarnaast een subsidie aan Al Amal om actief in te zetten op het meer zelfstandig laten reizen van ouderen met een niet-westerse migratieachtergrond in het ov. Verder willen we twee onderzoeken starten. Een onderzoek naar een Informatiepunt ov (in eigen taal) en een onderzoek naar hoe we fietsen met zijwielen en omgebouwde fietsen kunnen borgen in de Wmo. Hierbij werken we samen met het Sociale Domein.

13. Fietsdeals 2026 – 2029
In het coalitieakkoord 2022 - 2026 is opgenomen dat we fietsdeals (het aanbieden van een fiets voor 30 euro inclusief een jaar onderhoud voor U-pashouders) voortzetten zolang er vraag is. De vraag naar fietsdeals is groot en blijft dat ook naar verwachting. Het afgelopen jaar is er een extra uitreikpunt voor fietsdeals bijgekomen waardoor meer mensen gebruik maken van de fietsdeal. We hebben recent een Europese aanbesteding afgerond, waarbij we meerjarig een samenwerking zijn aangegaan. De huidige budgetten zijn toereikend tot eind 2025. Deze aanvullende investering borgt dekking t/m 2029.

14. Noodzakelijke investeringen Verkeersveiligheid
Bijna alle dodelijke ongevallen in de afgelopen jaren betreffen fietsers en voetgangers die een 50 km/u (of 70 km/u) weg overstaken. Wij willen daarom fiets- en voetgangersoversteken verkeersveiliger maken. Door middel van dataonderzoek hebben wij oversteken in beeld gebracht en zijn deze geprioriteerd, waarbij is gekeken naar mogelijke verbetermaatregelen voor de verkeersveiligheid. Het resultaat is circa 70 oversteken die niet goed zijn ingericht. Op een aantal van deze locaties lopen al projecten gericht op het verbeteren van de verkeersveiligheid. De investering in dit MPB richt zich op de 7 meest onveilige oversteken die we verkeersveiliger willen maken. We zetten hierbij in op cofinanciering van het Rijk en de provincie Utrecht.

Daarnaast is dekking nodig om in 2025 en 2026 nieuwe verkeersveiligheidsprojecten te kunnen initiëren voor dodelijke/zware verkeersongevallen waarbij uit analyse blijkt dat de weginrichting onvoldoende verkeersveilig is. Helaas kennen we in 2025 al een voorbeeld van deze noodzakelijke investering. Op vrijdagnacht 31 januari heeft een dodelijk verkeersongeluk plaatsgevonden op de Draaiweg. Als gevolg hiervan starten we een onderzoek gericht op de mogelijkheden om de verkeersveiligheid en de verkeerscirculatie in het gebied van de Draaiweg en omgeving te verbeteren. De kosten voor dit onderzoek zijn niet geprogrammeerd en kunnen niet gedekt worden vanuit het Actieplan Verkeersveiligheid. Vanuit deze investeringsaanvraag zal een deel worden ingezet als dekking voor dit onderzoek en voor de, naar verwachting, te treffen verbetermaatregelen o.b.v. de aanbevelingen uit het onderzoek.

Tot slot willen wij een deel van de investeringsaanvraag inzetten voor camerahandhaving voor snor- en bromfietsers. Deze moeten in Utrecht sinds juli 2021 in grote delen van de stad op de rijbaan rijden. Vanuit verkeersveiligheid monitoren wij de naleving van dit beleid en nemen wij acties op de naleving hiervan. Uit recente metingen in 2024 blijkt dat de naleving van deze regel nog onvoldoende is: 55% van de snorfietsers rijdt op het fietspad, op plekken waar rijden op de rijbaan verplicht is. Er zijn vaste plekken waar snorfietsers doorsteken of op fietspaden blijven rijden. Op deze locaties verwachten wij dat camera handhaving bijdraagt aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. Deze aanvraag heeft betrekking op aanvullend budget voor 2026 om de huidige camera in stand te houden en om een extra camera toe te voegen. Zie ook Raadsbrief Voortgang programma VV najaar 2024 .

Programmering waarover eerder is besloten / wijziging van inzet geprogrammeerde middelen

Ov-schaalsprong

We sparen voor de ov-schaalsprong. Budgetten hiervoor willen we in de komende jaren gebruiken voor ov-investeringen zoals de gemeentelijke bijdrage aan de realisatie van de Merwedelijn, andere toekomstige investeringen in andere ov-verbindingen en verbeteringen in ov-netwerk op korte- en middellange termijn.

Binnen het totale ov-schaalsprongbudget bestemmen wij vanaf 2025 jaarlijks 10 miljoen euro voor de Merwedelijn. De realisatie van de Merwedelijn is noodzakelijk voor woningbouw in Groot-Merwede en Rijnenburg. Deze gebieden vormen samen de grootste woningbouwlocatie van Nederland met 75.000 nieuwe woningen. Met het budget voor de Merwedelijn verwachten wij in ieder geval onze toezegging uit het BO-MIRT 2022 te kunnen nakomen om vanuit de gemeente 200 miljoen euro bij te dragen aan de realisatie van de Merwedelijn.

Bij het BO-MIRT in het najaar 2025 worden naar verwachting afspraken gemaakt over een voorkeurs-alternatief voor de Merwedelijn t/m Nieuwegein (onderdeel MIRT-verkenning ov en wonen). Daarvoor is méér budget nodig dan de 1,2 miljard euro die tot nu toe is toegezegd door de rijksoverheid, provincie en gemeenten. Zoals wij uw raad hebben gemeld in Raadsbrief voortgang verdiepingsfase MIRT-verkenning streven wij naar verhoging van de rijksbijdrage voor aanleg van de Merwedelijn, bovenop de bijdragen die zijn toegezegd in het BO-MIRT 2022. Om daartoe te komen zal ook verhoging nodig zijn van de gemeentelijke bijdrage aan de Merwedelijn, boven op de 200 miljoen euro die de gemeente eerder heeft toegezegd. Daartoe gaan we ook zelf op zoek naar een verhoging van de gemeentelijke cofinanciering voor de Merwedelijn met 100 miljoen euro.

Met het budget van 10 miljoen euro per jaar kunnen we de eerder toegezegde 200 miljoen bekostigen plus een gedeelte van de verhoging met 100 miljoen euro. Het budget van 10 miljoen euro per jaar wordt gedekt vanuit de MIB-reserve (deel ov-schaalsprong).

Dit budget gebruiken wij voor de dekking van de niet-activeerbare voorbereidingskosten en als reservering (spaarpot) voor toekomstige investeringslasten. Deze reservering labelen we apart binnen de reserve voor meerjarige investeringen bereikbaarheid (MIB-reserve, zie pagina 40). Deze reserve zal daardoor in de komende jaren toenemen. Vanaf start bouw van de Merwedelijn zullen de middelen in de reserve worden ingezet. Ook niet-activeerbare voorbereidingskosten kunnen met de reserve worden verrekend.

Na de opleveringsdatum leidt de (gemeentelijke bijdrage aan de) investering in de Merwedelijn tot kapitaallasten voor de gemeente. Daarvoor is na oplevering jaarlijks dekking nodig in de begroting. Hiervoor zetten wij het jaarlijkse budget van 10 miljoen euro in.

De precieze hoogte van de kapitaallasten na oplevering is afhankelijk van vele factoren, die nu nog niet allemaal bekend zijn. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de compensatie voor bouwkostenstijgingen tijdens de aanleg, om de afschrijvingstermijn en afschrijvingsmethode die van toepassing gaan zijn en om de vraag wie de infrastructuur in bezit krijgt (gemeente of provincie). Over deze factoren worden komend jaar afspraken gemaakt met de andere belanghebbende partijen. Ook de ontwikkeling van het rentepeil is een belangrijke factor in de kostenontwikkeling.

Per saldo is er nog geen volledig zekere dekking in beeld voor de kapitaallasten die voortvloeien uit de mogelijke verhoging van onze bijdrage met 100 miljoen euro. We nemen dit mee bij de uitwerking van een bestendige bekostigingssystematiek voor de groei van de stad.

Ov-schaalsprong voor korte- en middellange termijn

Het koesteren en versterken van het ov-netwerk op de korte en middellange termijn is een noodzakelijk onderdeel van de ov-schaalsprong. Om dit te bereiken zijn investeringen nodig in het verbeteren van belangrijke ov-verbindingen, het verbeteren van de kwaliteit van haltes, hubs en knooppunten en het aanbieden van specifieke gemeentelijke ov-producten.

In samenwerking met de provincie Utrecht (de ov-alliantie) hebben we hiervoor een ontwikkelagenda opgesteld. Van het totale ov-schaalsprongbudget bestemmen we hiervoor in totaal 16,9 miljoen euro t/m 2035 als gemeentelijk deel. Dit bedrag is inclusief 0,3 miljoen euro per jaar aan programmakosten.

Budget Doorsteek Papendorp deels inzetten voor verkenning Europaplein

We herprogrammeren 0,8 miljoen euro voor verkenning herinrichting Europaplein uit het budget voor de Doorsteek Papendorp (3,7 miljoen euro). De herinrichting van het Europaplein dient hetzelfde doel als de vanuit de studie Zuidwest voorgenomen doorsteek in Papendorp: de ontsluiting van de Merwedekanaalzone (MWKZ) richting de A12 verbeteren. De herinrichting van het Europaplein vinden wij urgenter dan de doorsteek Papendorp. We zien dat het Europaplein in 2030 tegen zijn maximale belasting aanloopt, ook gezien de (gestarte) bouw van woningen in de Merwedekanaalzone. We starten in 2025 met de verkenning en zullen in Q4 2025 met een raadsbrief komen met een uitgebreidere update over het Europaplein.

Herprogrammeren nieuwe fietsenstallingen

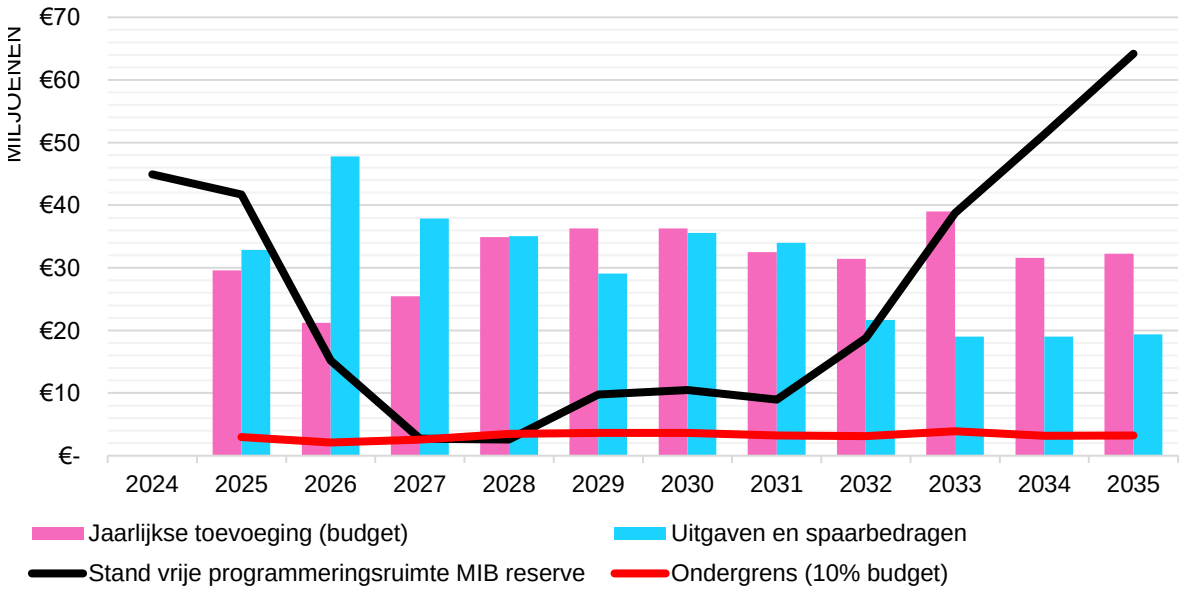
We herprogrammeren 4,8 miljoen euro voor Fietsenstallingen uit het budget van Jaarbeurspleingebouwstalling (4,8 miljoen euro) dat vrijvalt vanwege het tegenvallend aantal fietsparkeerplekken dat in het gebouw gerealiseerd kan worden (ongeveer 1.600 fietsparkeerplekken t.o.v. doelstelling maximaal 2.200 plekken). We hebben dit budget en de budgetten van P1/P4 Hoog Catharijne (4,5 miljoen euro) en uitbreiding van de bestaande Knoopstalling (2,16 miljoen euro) samengevoegd tot één budget ("Fietsenstallingen") van 11,46 miljoen euro om de voorbereiding en realisatie van verschillende stallingen mogelijk te maken. Het gaat hierbij om de planvorming voor de bouw van een extra binnenstadsstalling, de toevoeging van stallingen in garages P1 en P4 Hoog Catharijne en de uitbreidingen van de Vaartsche Rijnstalling (zie Raadsbrief Uitbreiding fietsparkeren Station Vaartsche Rijn) en de Knoopstalling.

Verloop van de reserve Bereikbaarheid (financieel beeld komende 10 jaar)

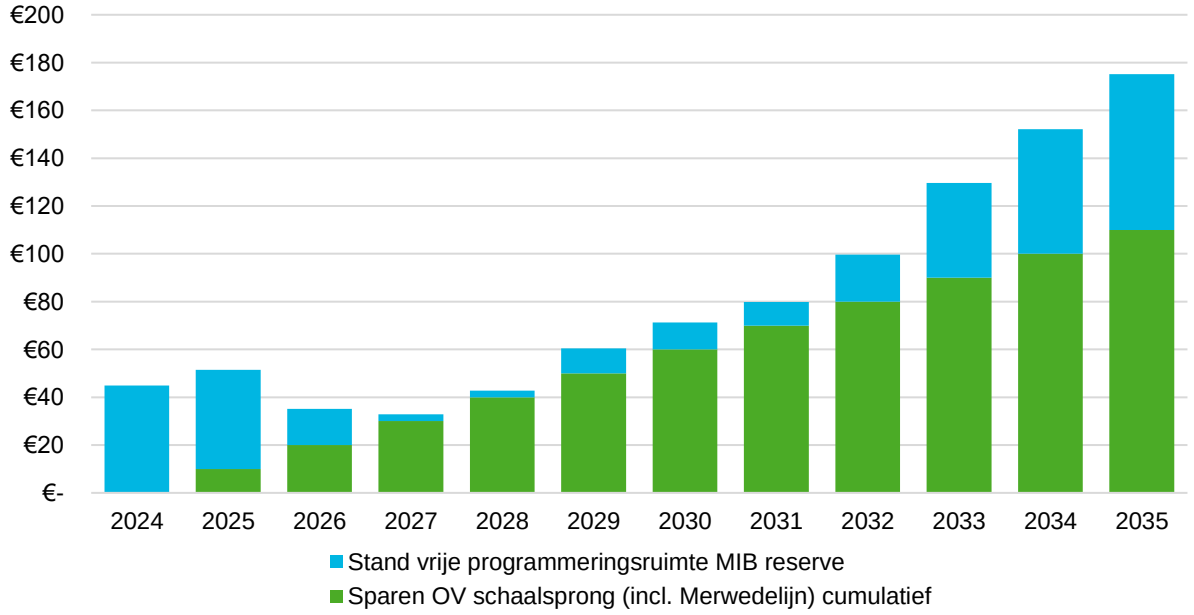
Onderstaande grafieken laten het verloop zien van de reserve Meerjarige Investeringen Bereikbaarheid (reserve MIB) voor de komende 10 jaar. Hierin zijn verwerkt:

- De knelpunten, aanvullende noodzakelijke investeringen en wijziging van inzet geprogrammeerde middelen zoals genoemd op voorgaande pagina's, evenals de structurele verlaging van het investeringsbudget bereikbaarheid (1,76 miljoen) als gevolg van de bezuinigingsopgave. Dit resulteert in een laagste stand van de reserve in 2028 van 2,58 miljoen euro. Deze resterende stand en het verloop naar de toekomst betreft ruimte voor toekomstige knelpunten en aanvullende noodzakelijke investeringen die nu nog niet zijn geprogrammeerd.
- De kasschuif met betrekking tot de parkeerinkomsten conform begroting 2024 (in de jaarlijkse toegevoegde budgetten). De inkomsten uit betaald parkeren gaan in de toekomst toenemen. Voor de eerste jaren dekken we een deel van de investeringen in het kader van groei in balans uit de middelen schaalsprong ov en in de toekomst wordt deze voorfinanciering weer teruggestort.
- Financieel technische wijziging waardoor individuele projectbudgetten niet meer worden belast met een tariefopslag voor overhead. Door het verlagen van zowel het investeringsbudget als de individuele projectenbudgetten, betreft dit per saldo een budget neutrale wijziging in het MPB.
- In het MPB 2024 hebben we aangegeven dat de voorfinanciering van de aanloopverliezen van de Mobiliteitshub XL zijn verwerkt in de geraamde onttrekkingen. Met de besluitvorming over deze hub in december 2024 is dit niet meer van toepassing en zetten wij 2,9 miljoen euro in ten behoeve van de Mobiliteitshub XL. De voorbereidingen voor de realisatie zijn inmiddels gestart, zie ook Raadsvoorstel Kredietaanvraag Mobiliteitshub XL.

Verloop vrije programmeringsruimte

Verloop reserve MIB

Actualisatie Parkeerbegroting

In dit hoofdstuk benoemen we de belangrijkste ontwikkelingen ten aanzien van fiets- en autoparkeren. We rapporteren over het opheffen van parkeerplekken. Tevens actualiseren we de begroting en lichten we de mutaties toe.

Parkeerinkomsten autoparkeren

Voor de parkeerinkomsten vanaf 2025 is de raming bijgesteld. Dit gebeurt jaarlijks waarbij we de actuele realisatiecijfers gebruiken om de raming te verbeteren. Hierbij houden we rekening met de ontwikkelingen betreft het stadsbreed invoeren van betaald parkeren (in 2024 onder andere lagere opbrengsten straatparkeren, hogere naheffingen en hogere opbrengsten garageparkeren), het jaarlijks opheffen van parkeerplaatsen en de ambities voor fietsparkeren.

Er zijn verschillende oorzaken voor de lagere parkeeropbrengsten. Bij Toelichting mutaties parkeerbegroting op pagina 42 gaan we hier nader op in.

In 2025, 2026 en 2027 dekken we het verwachte tekort uit de egalisatiereserve parkeren. Met het incidentele resultaat van 2024 heeft de reserve een omvang van bijna 15% van de parkeerbaten waardoor dit mogelijk is.

Onzekerheid in ramingen

Voor 2025 en verder stellen we de inkomsten uit de parkeerexploitatie nog niet structureel neerwaarts bij. We willen eerst beter onderzoeken welke ontwikkelingen structureel van aard zijn. Daarnaast kijken we naar bijsturingsmogelijkheden. Eén van de mogelijke bijsturingen is het verhogen van de inkomsten van de parkeergarages, onder meer door het verhogen van de bezetting.

Meerjarenraming parkeerbegroting Bedragen x €1.000	Realisatie 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029
Baten						
Uitvoeren maatregelen autoparkeren	-79.299	-88.660	-93.434	-96.981	-99.303	-103.121
Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	-1.539	-1.477	-1.477	-1.477	-1.477	-1.477
Totaal Baten	-80.838	-90.137	-94.911	-98.458	-100.780	-104.598
Lasten						
Uitvoeren maatregelen autoparkeren	27.465	33.907	35.903	36.889	37.838	39.509
Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	11.990	13.494	12.503	12.973	12.915	12.716
Totaal Lasten	39.455	47.401	48.406	49.862	50.753	52.225
Saldo baten en lasten	**-41.382**	**-42.736**	**-46.505**	**-48.596**	**-50.027**	**-52.373**
Mutatie reserves		-286	69	190	-83	-284
Toevoeging reserves		238	353	474	201	0
Onttrekking reserves		-524	-284	-284	-284	-284
Saldo na mutatie reserves		**-43.022**	**-46.436**	**-48.406**	**-50.110**	**-52.657**

Voor de nieuwe raming geldt dat de realisatiecijfers in de komende jaren kunnen afwijken van de raming. Het financiële effect kan zowel hoger als lager uitpakken. De parkeerinkomsten kunnen niet met 100% zekerheid worden voorspeld; er zijn verschillende factoren zoals het parkeergedrag in gebieden waar betaald parkeren wordt ingevoerd en de algemene economische situatie.

Overige ontwikkelingen autoparkeren

- De MobiliteitshubXL zal de parkeerbehoefte van diverse gebiedsontwikkelingen faciliteren, waaronder het Parkeren op Afstand voor bewoners van Jaarbeurskwartier en Merwedekanaalzone. In december 2024 heeft de gemeenteraad hiervoor het voorbereidingskrediet goedgekeurd. De voorbereidingen voor de realisatie zijn inmiddels gestart, zie ook Raadsvoorstel Kredietaanvraag Mobiliteitshub XL.
- P+R Westraven zal worden omgevormd naar een ringhub zodat de voorziening ook geschikt wordt voor bewoners die hun auto op afstand parkeren. In 2025 wordt de P+R voorzien van een bewaakte fietsenstalling als eerste stap in de ontwikkeling van het product Parkeren op Afstand voor de inwoners van de Merwedekanaalzone.
- In het derde kwartaal 2024 zijn de resultaten van de proef Parkeren op Afstand voor bewoners van Rivierenwijk bekend geworden. De pilot heeft geleid tot verdieping van inzichten zoals potentiële doelgroepen, prijssensitiviteit, kwaliteitseisen van de voorzieningen en behoeftes van de gebruikers, Deze resultaten nemen we mee in de verdere ontwikkeling van het Parkeren op Afstand-product.
- In 2024 kwam de parkeergarage Springweg voor vier jaar in beheer. De exploitatielasten verrekenen we in de komende jaren met de inkomsten uit deze locatie. Het saldo wordt gereserveerd voor de toekomstige sloopkosten.
- In 2025 komt de parkeergarage Paardenveld in gemeentelijk beheer. In Q2 2025 wordt een besluit aan de raad voorgelegd over de invulling van deze parkeergarage. Vanuit het parkeerdeel zullen inkomsten gegenereerd worden. Deze inkomsten vloeien rechtstreeks naar de exploitatie van de business case van de parkeergarage Paardenveld.
- Er wordt in 2025 gewerkt aan het Parkeer-Route-Informatie-Systeem (PRIS): het parkeerverwijssysteem naar de garages in de binnenstad. Zie ook Toelichting mutaties parkeerbegroting.
- We werken in 2025 aan de verbetering van de parkeerapp en het vergunningensysteem. Beide systemen zijn belangrijk voor de kwaliteit en de continuïteit van het parkeerproduct.

Ontwikkelingen fietsparkeren

- Naast de vertraging die de realisatie van de fietsenstalling in de Stadstuin Leidsche Rijn Centrum opliep (gemeld in MPR 2024), lopen nu ook de realisatie van de stallingen Berlijnplein en P1/P4 Hoog Catharijne vertraging op, waardoor we de gereserveerde exploitatiebudgetten in 2025 niet daarvoor benutten.
- In 2024 startten we met het actiever plaatsen van fietsenrekken in enkele vooroorlogse buurten vanuit het bestaande budget voor fietsenrekken. In Rivierenwijk zien we groot enthousiasme onder bewoners. In 2025 zijn we gestart met de wijken Buiten-Wittevrouwen, Wittevrouwen en Dichterswijk. Om deze aanpak door te zetten programmeren we van 2026 t/m 2029 hiervoor vanuit het MPB-investeringsbudget, zodat we de komende jaren dit project kunnen afronden.
- De Jaarbeursstalling op Utrecht Centraal sloot dit najaar. De extra kosten die we maakten voor een tijdelijke stalling op het plein zelf, dekten we uit het budget voor plaatsing van fietsenrekken in de stad.
- De oplevering van het fietsdepot aan de Vlampijpstraat is vertraagd.

Toelichting mutaties parkeerbegroting

Ten aanzien van de mutaties van de parkeerbegroting zien we per saldo lagere baten dan we bij het MPR 2024 hebben begroot. Zie de toelichting bij de tabel van de verschillende mutaties. Vanwege het belang om in het parkeerdossier de basis op orde te brengen, zetten we op korte termijn de benodigde acties en maatregelen in gang. We monitoren in 2025 de inkomsten versus de begroting. Op basis van de ervaringscijfers 2025 stellen we in 2026 de begroting bij. De in 2025, 2026 en 2027 verwachte tekorten dekken we vanuit de egalisatiereserve.

Autoparkeren

- Lagere baten straatparkeren
  - Met het besluit tot invoeren betaald parkeren in de hele stad zijn de opbrengsten meerjarig verwerkt in de begroting. In het MPR 2024 hebben we de baten meerjarig verhoogd omdat we zagen dat er in 2023 meer werd geparkeerd dan verwacht. Achteraf was deze bijstelling te optimistisch. We zien nu ten opzichte van de bijgestelde begroting een verwachte lagere meeropbrengst straatparkeren. We zien in 2024 bij het straatparkeren een kortere parkeerduur in het A1-gebied en een verschuiving naar het B1-gebied. Daarnaast zien we een daling van betalingsbereidheid. We weten nog niet wat het structurele effect is van beide ontwikkelingen. De verschuiving van straatparkeren naar garageparkeren is een gewenst beleidsmatig effect.

Mutaties parkeerbegroting Bedragen x €1.000	2025	2026	2027	2028	2029	Incidenteel of structureel
Autoparkeren	**-4.010**	**-708**	**-300**	**0**	**669**	
Lagere baten straatparkeren	-4.766	-2.683	-2.683	-2.683	-2.683	S
Hogere naheffingen	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	S
Hogere baten parkeergarages	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	S
Maatregelen verhogen bezetting parkeergarages		400	700	1.000	1.000	S
Extra uitvoeringskosten tegemoetkoming lage inkomens (W&I)	-50					I
Inzet budget t.b.v. realisatie maatschappelijke voorzieningen					669	S
Baten Springweg garage (bijstelling)	500					I
Vergunningensysteem en parkeerapp	-980					I
Hogere personele lasten	-425	-425	-317	-317	-317	S
PRIS Systeem	-540					I
Vrijval van kapitaallasten | Berlijnpleingarage	251					I
Fietsparkeren	**430**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Fietsenstalling Stadstuin		200				I
Rekken plaatsen in Centrum		-200				I
Vrijval van exploitatiebudget P1/P4 fietsenstallingen	500					I
Vrijval van exploitatiebudget LR Centrum	460					I
Vrijval van middelen voor fietsdepot	430					I
Hogere personele lasten	-90					I
Stadsbreed fietsenrekken plaatsen in o.a. Centrum + maatregelen wayfinding stallingen	-250					I
Out of pocket kosten VGU voor P1/P4	-500					I
Tijdelijke maatregelen Vaartsche Rijnstalling	-120					I
Saldo excl. reservering saldo Springweg garage	**-3.580**	**-708**	**-300**	**0**	**669**	
Saldo Springweg garage doteren reserve parkeren	-500					
Saldo na reservering saldo Springweg garage	**-4.080**	**-708**	**-300**	**0**	**669***	

** Dit budget (0,669 miljoen euro) wordt ingezet voor de realisatie van maatschappelijke voorzieningen, zie ook hoofdstuk Maatschappelijke voorzieningen paragraaf Dekking voor knelpunten.*

- Hogere baten naheffingen
  De daling van de betalingsbereidheid zorgt voor meer fiscale naheffingen (voor straatparkeren) wat naar verwachting resulteert in 1 miljoen euro hogere naheffingsopbrengsten.

- Hogere baten garageparkeren
  Bij de parkeergarages verwachten we structurele hogere opbrengsten; dit is merendeels te verklaren door de langere parkeerduur van bewoners en/of bezoekers en de verschuiving van straatparkeren naar parkeergarages. Dit effect speelt voornamelijk in de A1/A2-gebieden, waar een groot aanbod van gemeentelijke en private parkeergarages bestaat. Naast deze extra baten van 1 miljoen euro, realiseren we de reeds ingeboekte hogere opbrengsten garageparkeren vanuit de voorjaarsnota 2024 van 1,25 miljoen euro (deels door hogere tarieven en deels door meer opbrengsten omdat er vaker geparkeerd wordt).

- Maatregelen verhogen bezetting parkeergarages
  De gedeeltelijke leegstand in eigen parkeergarages en het ontbreken van promotie in het verleden voor het gebruik hiervan, biedt ruimte om de bezettingsgraad van de parkeergarages te verhogen. Dit leidt naar verwachting tot hogere opbrengsten. Om dit te bewerkstelligen wordt het team van de uitvoeringsorganisatie uitgebreid met 1 fte. Het saldo, na aftrek van kosten voor extra personeel, is respectievelijk 0,4, 0,7, 1,0 en 1,0 miljoen euro voor de jaren 2026, 2027, 2028 en 2029.

- Extra uitvoeringskosten tegemoetkoming lage inkomens (W&I)
  Voor inwoners met een laag inkomen kan betaald parkeren een te hoge kostenpost zijn. Conform het coalitieakkoord compenseren we inwoners met lage inkomens voor de toenemende parkeerkosten. In 2025 is eenmalig extra 0,05 miljoen euro aan uitvoeringskosten nodig.

- Inzet budget t.b.v. realisatie maatschappelijke voorzieningen
  Wij stellen voor het budget voor investeringen randvoorwaardelijk voor woningbouw op korte termijn (zie pagina 30) vanaf 2029 over te hevelen vanuit het begrotingsprogramma Duurzame bereikbaarheid naar begrotingsprogramma Levendige en gezonde stad voor de realisatie van maatschappelijke voorzieningen.

- Bijstelling baten Springweggarage
  De Springweggarage valt per september 2024 onder beheer van de Gemeente Utrecht voor een periode van vier jaar. De opbrengsten hiervan reserveren we voor de toekomstige kosten sloopkosten van de Springweggarage.

- Hogere lasten parkeerapp en vergunningen
  Het traject met betrekking tot het nieuwe vergunningensysteem loopt al enige tijd. Het nieuwe systeem is cruciaal om onze toekomstige inkomsten vanuit het straatparkeren veilig te stellen en de dienstverlening te garanderen. Het huidige systeem kan niet lang meer in de lucht worden gehouden. De incidentele lasten worden geraamd op circa 1 miljoen euro voor 2025. Deze lasten hebben onder andere betrekking op inhuurkosten (projectleider, technische projectleider en teamleden) en de ontwikkeling van de parkeerapp waarmee de bezoekers van bewoners voordeliger kunnen parkeren.

- Hogere personele lasten
  In verband met het invoeren van betaald parkeren is structureel 1 extra FTE beleidsmedewerker nodig (0,164 miljoen euro) en structureel 1,5 FTE nodig voor de uitvoering van invoeren betaald parkeren (0,153 miljoen euro). Daarnaast is er sprake van 0,108 miljoen hogere personele lasten in 2025 en 2026.

- PRIS-systeem
  Het Parkeer-Route-Informatie-Systeem (PRIS) is verouderd en functioneert door sterk verouderde techniek niet meer naar verwachting. Het systeem is in 2025 aan het einde van de levensduur. Het is daarom van belang om het systeem te vernieuwen zodat bezoekers naar de juiste parkeergarages rijden. Om het PRIS te laten functioneren, is het noodzakelijk dat er in 2025 een aanbesteding voor de instandhouding plaatsvindt. Hiervoor is eenmalig 0,54 miljoen euro nodig in 2025 voor onder andere personele lasten en kapitaallasten.

- Vrijval van kapitaallasten Berlijnpleingarage
  De oplevering van de Berlijnpleingarage is met één jaar vertraagd. Hierdoor gaan de kapitaallasten lopen vanaf 2026 en vallen de kapitaallasten in 2025 vrij.

Fietsparkeren

- Vrijval van middelen voor fietsdepot
  Vanwege de vertraging in de oplevering van het fietsdepot aan de Vlampijpstraat gaan de kapitaallasten naar verwachting lopen in 2026 en vallen de kapitaallasten in 2025 vrij.

- Vrijval van exploitatiebudget P1/P4 fietsenstallingen, Leidsche Rijn Centrum en fietsenstalling Stadstuin
  De latere oplevering van de nieuwe fietsenstallingen in P1/P4 Hoog Catharijne, Leidsche Rijn Centrum (Berlijnplein en de Stadstuin) leidt tot incidenteel lagere exploitatielasten in 2025 en 2026. Het beschikbaar budget (P1/P4 0,5 miljoen euro, Leidsche Rijn Centrum 0,46 miljoen euro en Stadstuin 0,2 miljoen euro) valt met de latere oplevering vrij. De vrijgevallen middelen worden ingezet voor:
  - het wegwerken van tekorten aan fietsparkeerplekken in de stad (fietsenrekken en parkeervakken);
  - het dekken van hogere personele lasten bij fietsparkeren;
  - het toevoegen van extra fietsenrekken in de binnenstad;
  - het nemen van tijdelijke maatregelen fietsparkeren in de openbare ruimte rond station Vaartsche Rijn;
  - het nemen van extra maatregelen rond fietsparkeren op en rond het Jaarbeursplein en de bestaande binnenstadsstallingen;
  - het toevoegen van extra rekken in 2026 in vooroorlogse wijken;
  - het dekken van out-of-pocket-kosten van VGU voor de ontwikkeling van P1/P4 in 2026.

Ontwikkeling van de parkeerreserve en onderhoudsvoorziening

Parkeerreserve

De parkeerreserve egaliseert schommelingen in parkeerbaten en -lasten tussen de jaren. De reserve heeft een plafond van maximaal 15% van de parkeerbaten. Door de dotatie van het positieve resultaat in 2024 heeft de reserve op dit moment een omvang van circa 14,3% t.o.v. de begrote parkeerbaten. Het saldo van baten en lasten van de Springweggarage wordt gereserveerd voor de toekomstige sloopkosten (naar verwachting in 2028). We maken in de voorjaarsnota 2025 incidenteel 1,5 miljoen euro vrij en storten deze in de egalisatiereserve parkeerexploitatie. Hiermee willen wij op korte termijn de basisfunctionaliteiten en ‘bezoeker betaalt’ in het parkeermanagementsysteem functioneel maken en intensief werken aan parkeerbeleid dat duurzaam en uitvoerbaar is. Daarnaast maken wij incidenteel 3,5 miljoen euro vrij en storten deze in de reserve om risico’s in de parkeerexploitatie af te dekken. Voor 2025, 2026 en 2027 dekken we het verwachte tekort uit de egalisatiereserve parkeerexploitatie.

Verloopoverzicht parkeerreserve Bedragen x €1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Stand per 1 januari	**11.895**	**13.029**	**12.390**	**12.280**	**12.197**
Stortingen					
Saldo Springweggarage	738	353	474	201	0
Storting in de reserve (VJN2025)	5.000				
Onttrekkingen					
Aanloopverlies parkeergarage Croeselaan	-524	-284	-284	-284	-284
Tekort parkeerbegroting	-4.080	-708	-300	0	0
Stand per 31 december	**13.029**	**12.390**	**12.280**	**12.197**	**11.913**

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening is ingesteld om de schommelingen van het meerjarig groot onderhoud aan parkeergarages, transferia en stallingsvoorzieningen op te kunnen vangen. Bij het parkeervastgoed zien we een trend van stijgende kosten en oplopende onderhoudskosten. Hoge inflatie en strenge wet- en regelgeving ten aanzien van veiligheid en duurzaamheid spelen hierbij een grote rol. We gaan dit vraagstuk verkennen.

Verloopoverzicht onderhoudsvoorziening Bedragen x €1.000	2025	2026	2027	2028	2029
Stand per 1 januari	**1.788**	**1.563**	**316**	**0**	**0**
Onttrekkingen					
Mutatie voorziening (MJOP)	-225	-1.247	-316	0	0
Stand per 31 december	**1.563**	**316**	**0**	**0**	**0**

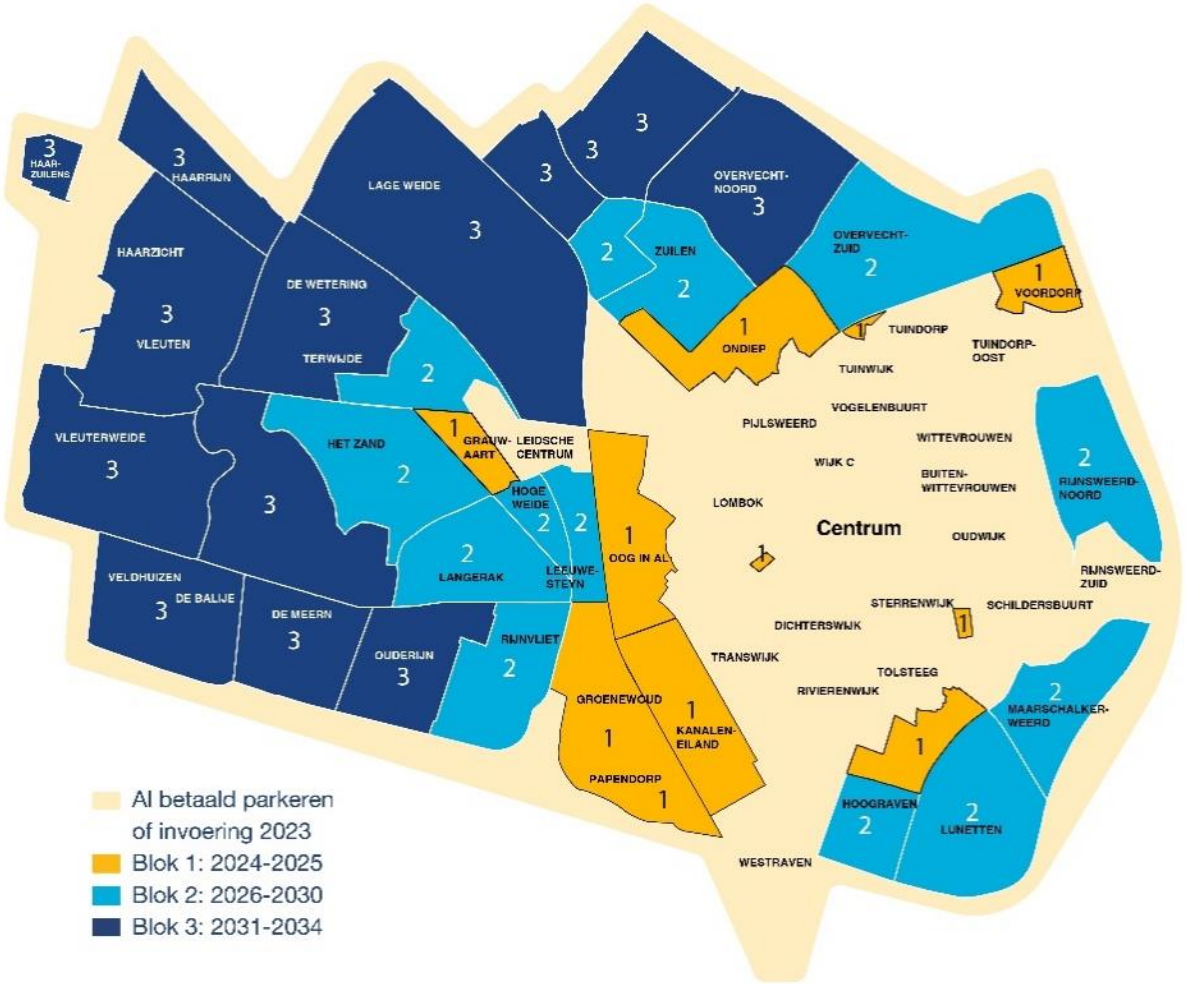
Actueel beeld stadsbreed invoeren betaald parkeren

Voortgang invoering stadsbreed betaald parkeren

De implementatie van het invoeren van betaald parkeren in de hele stad loopt (raadsbesluit april 2024). We voeren de komende jaren buurt voor buurt betaald parkeren in. Het duurt tot 2034 om in de hele stad het betaald parkeren in te voeren. De stad is ingedeeld in drie prioriteitsblokken die in het raadsbesluit zijn vastgelegd (zie afbeelding). De volgorde binnen de prioriteitsblokken wordt bepaald aan de hand van het afwegingskader. Naast parkeerdruk, meldingen en bouwontwikkelingen, is voor blok 2 bereikbaarheid als criterium toegevoegd. Voorafgaand aan de start van ieder blok leggen we een voorstel voor de prioritering van gebieden binnen dat blok voor aan de gemeenteraad. Het college actualiseert deze planning ieder jaar. We stellen in 2025 een uitvoeringsprogramma vast voor het invoeren van betaald parkeren tot en met 2028. Per 1 mei 2025 hebben we conform planning betaald parkeren ingevoerd voor de gebieden Kanaleneiland Zuid, Oog in Al, Bloemenbuurt/Mariëndaal en Zuilen (Elinkwijk en Schaepmanplein).

Tegemoetkoming lage inkomens

Betaald parkeren in de hele stad komt de leefbaarheid en bereikbaarheid van Utrecht nu en in de toekomst ten goede. Voor inwoners met een laag inkomen, kost deze verandering een aanzienlijk deel van hun inkomen. Conform het coalitieakkoord compenseren we inwoners met lage inkomens voor de toenemende parkeerkosten. Binnen de parkeerbegroting is daarvoor structureel 0,7 miljoen euro gereserveerd.

Opheffen parkeerplaatsen

We hebben de ambitie om jaarlijks 0,5 tot 1% van de bestaande parkeerplaatsen op straat om te vormen naar ruimte voor lopen, fietsen, deelmobiliteit, verblijven en vergroening (zie raadsbrief). Dit is inclusief de toegevoegde parkeerplaatsen uit bijvoorbeeld gebiedsontwikkelingen.

In de meerjarenraming uitbreiden betaald parkeren hebben we rekening gehouden met de hieraan verbonden inkomstenderving. De effecten zijn vanaf 2024 verwerkt in de parkeerbegroting. Voor de inrichting van de vrijgekomen ruimte is geen dekking beschikbaar in de parkeerbegroting. Daarvoor zetten we andere budgetten in, zoals het budget voor schaalsprong groen en het initiatievenfonds.

In de binnenstad hebben we de ambitie om jaarlijks 50 parkeerplaatsen op te heffen. Hieronder staat de doorkijk voor de planning voor 2025 en 2026:

2025: Janskerkhof 35; Park Paardenveld 15
2026: Janskerkhof 34; Oudegracht Noord 11; Flexibel 5 parkeerplekken

Jaarlijks herzien we de verdeling als dat nodig is.

Er worden jaarlijks parkeerdrukmetingen uitgevoerd. Dit gebeurt niet in één keer voor de hele stad maar gefaseerd. Aan de hand van de resultaten van de parkeerdrukmetingen weten we in welke gebieden de parkeerdruk laag of hoog is. In gebieden met een lage parkeerdruk kunnen we vervolgens kijken naar een betere invulling van de openbare ruimte. In gebieden met een hoge parkeerdruk kijken we naar ruimtelijke ontwikkelingen en het plannen van de invoering van betaald parkeren (als dat nog niet is ingevoerd).
We melden op de website als we zien dat de parkeerdruk laag is in een bepaald gebied. Bewoners kunnen een melding doen over de parkeerdruk, dit nemen we mee in de planning om de parkeerdruk te meten (als we dat niet recent hebben gedaan).

Opheffen parkeerplaatsen	2025	2026	2027	2028
Totaal aantal parkeerplaatsen in Utrecht	**149.060**	**147.952**	**146.869**	**145.834**
Reductie t.o.v. voorafgaand jaar				
reductie in zone A1	50	50	50	50
reductie in zone A1 (Moreelse tuinen)	10	20	20	
reductie in zone A2	59	31	59	85
reductie in zone B1	165	165	95	194
reductie gratis parkeerplaatsen	824	817	811	805
Totaal op te heffen parkeerplaatsen	**1.108**	**1.083**	**1.035**	**1.134**
Beschikbare middelen	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
MPR 2022 (binnenstad)	175	175	175	175
Coalitieakkoord 2022-2026	738	1.108	1.476	1.843
Totaal (bedragen x € 1.000)	**913**	**1.283**	**1.651**	**2.018**

Openbare Ruimte, Klimaat en Groen

Ambitie van de opgave

Het kader voor de beleidsdoorwerking en de programmering is de RSU 2040. Hierin zijn de hoofdlijnen van beleid (Groenstructuurplan, Visie Klimaatadaptatie en Bomenbeleid, Spelen in je eigen buurt) geïntegreerd. Het programma levert bijdragen aan het realiseren van het eindbeeld van de RSU: 'Groei in Balans' en '10-minutenstad'. Onderliggende doelen zijn het voorkomen van hittestress, het ontwikkelen van een natuur inclusieve stad, een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen en sporten, voldoende groen voor 100.000 nieuwe bewoners, binnen loop- en fietsafstand van elke woning. Binnen het programma Openbare Ruimte, Klimaat en Groen werken we daarnaast aan het thema circulair met de prioriteiten uit de beleidsnota Utrecht Circulair 2030. We richten ons onder andere op circulair bouwen in gebiedsontwikkeling, openbare ruimte en maatschappelijk vastgoed.

Stand van zaken en actuele ontwikkelingen

Klimaat, groen en bomen

De opgave voor klimaat, groen en bomen is verdeeld naar vijf schaalniveaus en financieel doorgerekend. De fasering hiervan in korte, middellange en lange termijn is gekoppeld aan de fasering van de woningbouw op basis van het principe Groei in balans. De uitbreiding van de woningvoorraad verloopt sneller dan de ontwikkeling van groen. Onze strategie is om het tempo van vergroening te verhogen om de gestelde ambities te behalen. De verruiming van het budget vanaf 2022 resulteert in een eerste verhoging van het tempo, zowel voor de uitbreiding van groen als voor extra bomen. Een verdere verhoging van het tempo is mogelijk met het extra budget dat in 2026 beschikbaar komt, maar is nog niet voldoende om in balans te kunnen groeien. De kanttekening hierbij is dat het tempo onder druk komt te staan: steeds meer opgaven vragen extra ruimte op straat, zowel boven- (bv transformatorhuisjes) als ondergronds (warmteleidingen). Naast fysieke knelpunten, leidt dit tot meer benodigde afstemming met interne én externe partners. Zo loopt de vergroening van de Amerhof (rivierenwijk) vertraging op omdat het lastig is om kosteneffectief een goede invulling te geven aan klimaat- en kunstdoelstellingen. Daarnaast vragen de principes van Samen Stad Maken tot meer gemeentelijke inspanning om belangen en wensen van bewoners mee te nemen en af te wegen. In de uitvoering zijn vaker vergaande en duurdere maatregelen nodig om toch groen en bomen in te passen in de schaars beschikbare ruimte, zoals ook bij het pilotproject de Buurtpuzzel in Rivierenwijk is gebleken. De resultaten en effecten van het programma worden jaarlijks gerapporteerd in de Verantwoording, in het Duurzaamheidsverslag en in de Bomenbalans.

Sporten, spelen en bewegen

De visie Spelen in je eigen buurt (2022) is uitgewerkt in wijkspeelruimtescans. De programmering voor sporten, spelen en bewegen is hierop gebaseerd. Het budget om de huidige bekende urgenties uit de scans op te lossen en te voldoen aan de speelnormen, loopt tot 2035. Het gebrek aan openbare ruimte beperkt in sommige gevallen het realiseren van de doelen. De openbare ruimte is in gebieden met een lage Sociaal Economische Status extra belangrijk voor de bewoners om in te sporten, spelen en bewegen, vergeleken met buurten waar bewoners makkelijker naar (betaalde) sportvoorzieningen kunnen of een eigen tuin hebben. Prioriteit hebben dan ook de speelbuurten die onvoldoende zijn en in wijken liggen met een lage SES. In 2025 wordt gestart met de scan voor sporten in de openbare ruimte.

Toelichting op Programmering

Klimaat, Groen en bomen

De programmering vindt plaats op 5 schaalniveaus:

- Groene straten incl. bomen: we werken aan integrale projecten (zoals riolerings-en mobiliteitsprojecten) waarin vergroening wordt meegenomen, zoals in Kanaleneiland en de Bernadottelaan. We werken ook aan het vergroenen van straten in Rivierenwijk, Noordwest, West en Overvecht. In 2025 leggen we de buurtpuzzels in Rivierenwijk verder aan, vergroenen we de C. van Maasdijkstraat en twee pleinen in Ondiep (noordwest). Ook worden op initiatief van bewoners meerdere parkeerplaatsen omgevormd tot straattuin. Ook starten we met de voorbereidingen voor de vergroening aan de Tichelaarslaan/Nijenoord. Verder worden initiatieven opgepakt die zijn binnengekomen via de online pagina voor vergroeningsaanvragen. We werken aan een kaart met kansen en urgente plekken voor bomen en brengen een aantal overkoepelende dilemma's in beeld. Daarmee werken we komende jaren toe naar het doel van één boom per nieuw huishouden.
- Groenblauwe Routes: we zetten in op het Icoonproject Rondje Stadseiland. In 2026 vullen we het uitvoeringsprogramma aan, we hebben daarom voor uitvoering in 2028 en 2029 extra budget toegevoegd.

- Parkgebieden: het gebied Laan van Puntenburg is gerealiseerd als onderdeel van het icoonproject Tuinen van Moreelse. Om stappen te zetten op het gebied van parken en de groenarme binnenstad dragen we bij aan de realisatie van diverse projecten binnen het Singelpark Noord.
- Scheggen: we verwachten in 2027 te kunnen starten met uitvoering van het icoonproject Natuurgebied Zuilen. Hiervoor is budget beschikbaar gesteld via het coalitieakkoord.
- Groen rondom de stad: samen met partners in de regio is een uitvoeringsprogramma opgezet en vastgesteld via een Samenwerkingsovereenkomst. De komende vier jaar gaan we aan de slag in de (voorbeeld)gebieden rondom het Icoonproject Kromme Rijn Linie Landschap.

Voor de jaarsnedes 2028 en 2029 zijn projecten geprogrammeerd met de volgende prioriteiten: ligging in een groenarme buurt (ook vanwege hittestress), ligging in een buurt met slechte gezondheid én lage SES, icoon voor één van de vijf schaalniveaus (waarbij sprake is van: activering van partners in de stad/ geschikt voor buurtaanpak/ combi-aanpak met andere opgaven). Voor de jaarsnedes 2026-2027 geldt ook nog het criterium of het project al vergevorderd is, of al in uitvoering is, en/of er al financiële verplichtingen zijn aangegaan.

Sporten, spelen en bewegen
Dit jaar is voor het eerst een overzicht opgenomen in het MPR van de investeringen van het programma Sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte (per jaar per wijk).

Toelichting op uitvoeringsprogramma
Het college is beslissingsbevoegd over de invulling van het MeerjarenGroenProgramma (MGP) en het programma van Sporten, Spelen en Bewegen (SSB), binnen de hiervoor gestelde kaders van de raad. De programmering wordt jaarlijks bijgesteld. Deze overzichten zijn te zien op de volgende pagina.

Meerjarengroenprogramma
De eerste tabel op de volgende pagina geeft het beschikbare budget weer. Deze bestaat naast de gemeentelijke middelen uit toegekende subsidies en bijdragen van andere ruimtelijke opgaven (werk met werk). In de tweede tabel is de programmering van de middelen op de schaalniveaus van de Groene Schaalsprong opgenomen. Daaronder ligt de programmering van de specifieke projecten. In de praktijk blijkt dat projecten vertragen, en is het werk aan groen(projecten) weers- en seizoen afhankelijk. Door over te programmeren, anticiperen we hierop en borgen we de voortgang in het groenprogramma. Wij monitoren gedurende het jaar het budget en de uitgaven zodat wij kunnen bijsturen. Een aantal groenprojecten in Rivierenwijk en Noordwest is uitgesteld vanwege de beperkte gemeentelijke middelen. In Noordwest betreft dit de groene stoepen aan de Burgemeester van Tuyllkade en het Boerhaaveplein. Voor Rivierenwijk gaat het om de vergroening van de hele Amstelstraat en 3 bewonersinitiatieven die doorgezet moeten worden naar 2026. Het gaat om de Merwedestraat, Dinkelstraat en Mijdrechtstraat.

Daarnaast zien we voorlopig af van verdere voorbereidingen van het Demkapunt. De plannen voor een klein park in het Demkapunt worden door saneringskosten en beperkt budget uitgesteld totdat we de gehele Demkabocht gaan aanpakken. Dit gaan we doen als Rijkswaterstaat klaar is met de werkzaamheden aan het kanaal en de kade: een planning is nog niet bekend. De bodemverontreiniging in de Demkapunt zorgt bij het huidige gebruik van de locatie niet voor risico's voor mens en milieu en er is geen noodzaak om op korte termijn te saneren.

Uitvoeringsprogramma Sporten, Spelen en bewegen
In deze tabel ziet u de uitgaven per wijk in de komende vijf jaar en het totaal aan investeringen per jaar. In de laatste kolom ziet u het beschikbare budget.

Actualisatie MeerjarenGroenprogramma (MGP)

Budget Meerjarengroenprogramma - projecten	2025 – 2029	2025	2026	2027	2028	2029
Meerjarengroenprogramma	33.158	3.678	6.548	7.831	7.353	7.547
Subsidies en bijdragen	4.541	865	576	100	1.500	1.500
Totaal	37.699	4.543	7.124	7.931	9.054	9.047

Geprogrammeerd budget per schaalniveau	2025 – 2029	2025	2026	2027	2028	2029
Groene straten, incl. bomen	17.651	2.841	2.250	3.535	4.425	4.600
Groenblauwe routes	13.391	1.345	3.696	2.550	2.600	3.200
Parkgebieden	1.492	282	260	350	350	250
Groene Scheggen	2.210	300	430	500	440	540
Groen rondom de stad	3.253	508	988	569	569	619
over/onderprogrammering	- 298	- 733	- 500	427	670	- 162
Totaal	**37.699**	**4.543**	**7.124**	**7.931**	**9.054**	**9.047**

Actualisatie uitvoeringsprogramma Sporten, spelen en bewegen

Bedragen X 1.000

Geprogrammeerd budget per wijk per jaar	Binnenstad	Leidsche Rijn	Noordoost	Noordwest	Oost	Overvecht	Vleuten de Meern	West	Zuid	Zuidwest	over/onderprogrammering	Geprogram-meerd per jaar	Budget per jaar
2025	400	35	315	373	180	757	35	325	80	225	255	2.980	2.980
2026	10	200	40	530	0	850	150	105	415	35	17	2.352	2.352
2027	120	200	0	275	0	805	150	80	0	225	-22	1.833	1.833
2028	0	200	0	300	0	690	150	0	80	450	-146	1.724	1.724
2029	140	200	0	120	0	440	150	0	0	240	434	1.724	1.724
Totaal per wijk	**670**	**835**	**355**	**1.598**	**180**	**3.542**	**635**	**510**	**575**	**1.175**	**538**	**10.613**	**10.613**

Bedragen X 1.000

Integrale aanpak openbare ruimte

Integrale aanpak openbare ruime

Met ruimtelijke investeringen bereiken we uiteenlopende ambities. Door ruimtelijke investeringen in samenhang met alle programmeringen in de openbare ruimte integraal af te wegen, proberen we onze ambities zo goed mogelijk te realiseren. Vanuit een integrale aanpak koppelen we indien mogelijk groot onderhoud en vervangingsinvesteringen zoals opgenomen in het Meerjaren Investeringsprogramma Beheer Openbare Ruimte (MJIP) voor o.a. riolering en verharding aan mobiliteitsingrepen, verbeteringen van de kwaliteit van de openbare ruimte, gebiedsontwikkelingen en/of toevoegingen van groen onder het motto “in één keer goed”.

Actuele ontwikkelingen

Nieuw onderzoek naar de kwaliteit van het rioolstelsel van Utrecht laat zien dat de riolering in betere staat is dan verwacht en daardoor langer mee kan gaan. Hierdoor hoeft het riool minder vaak vervangen te worden. We hebben echter nog niet van alle riolering in de stad een actueel beeld, zodat het nog niet mogelijk is om nu al definitief te besluiten voortaan uit te gaan van een langere levensduur dan de huidige 70 jaar. We voeren daarom de komende jaren extra inspecties uit om een compleet beeld te krijgen. Om te voorkomen dat we tot die tijd onnodig onze vervangingsinspanning opvoeren zoals gepland in de Visie Water en Riolering, houden we de programmering van de rioolvervangingen de komende jaren constant op 8 km per jaar. We verwachten bij de herziening van de Visie Water en Riolering in 2027 een definitief besluit te kunnen nemen over aanpassing van de levensduur. Meer informatie over deze nieuwe inzichten is te vinden in het Programma Water en Riolering 2026-2030.

Doordat de rioolvervangingsprojecten de komende jaren niet verder toenemen, zijn er minder koppelkansen om integrale projecten uit te voeren. Ook zal de uitvoering van ambities die gekoppeld zijn aan de rioolvervanging zoals de realisatie van klimaatadaptieve maatregelen vertraging oplopen ten opzichte van de ambities in de Visie Klimaatadaptatie of de Visie Water en Riolering. Bij de herziening van beide visies in 2026-2027 nemen we dit mee.

De temporisering van de rioolvervangingsprojecten heeft ook gevolgen voor de levensduur van de wegverharding. We zetten er op in om alleen bij rioolvervanging de wegfundering gelijktijdig te vervangen. Dit blijft tevens het ideale moment om een volledige herinrichting van de openbare ruimte uit te voeren. In de tussenliggende periode zal wel vaker groot onderhoud aan de wegverharding nodig zijn. Dit betekent het herstraten van klinkers of het aanbrengen van een nieuwe toplaag bij asfaltwegen. Hierbij blijft de inrichting van de weg in principe gelijk.

We liggen op koers met het wegwerken van het achterstallig onderhoud in de openbare ruimte vanuit beheer. Ook in 2024 is weer bijna 1/10 deel van het in de Nota Beheer Openbare Ruimte vastgestelde achterstallig onderhoud weggewerkt.

Samenwerking in programmering

In de samenwerking tussen de ontwikkel- en beheerorganisatie hebben we in de afgelopen jaren forse stappen gezet richting een integrale en stedelijke programmering. Bijvoorbeeld via vroegtijdige en betere afstemming van de programmering van het MPR en het MJIP, om zo vanuit een gebiedsbenadering tot integrale projecten te komen. Voorbeelden hiervan zijn de integrale projecten die onderdeel zijn van de gebiedsaanpak Kanaleneiland en Overvecht : Bernadottelaan, Afrikalaan en de Vasco da Gamalaan.

Deze intensievere samenwerking zorgt ook voor een grotere afhankelijkheid tussen deze programmeringen en de realisatie van integrale projecten. Bezuinigingen in één van deze programma’s of het wijzigen van de levensduur hebben gevolgen voor de integrale aanpak. Zo kan het zijn dat door het wegvallen van financiering vanuit het MPR, geplande gezamenlijke integrale projecten naar achter worden geschoven of doorgaan als multidisciplinaire beheerprojecten vanwege de noodzaak vanuit beheer om een vervanging of groot onderhoud tijdig uit te voeren om aan onze zorgplicht te voldoen.

Integrale aanpak openbare ruimte

Toelichting op programmering

Voor de programmering gaan we zoveel mogelijk uit van een integrale en buurtgerichte aanpak. De volgorde wordt in eerste instantie bepaald door de noodzaak tot vervanging of aanpassing vanuit veiligheid of functionaliteit. Bij gelijke noodzaak geven we vanuit het leidende principe van ongelijk investeren voor gelijke kansen de voorkeur aan het aanpakken van de openbare ruimte in de gebieden met een lage SES-score. In praktijk betekent dit dat we de komende jaren vooral inzetten op het vervangen en opknappen van de openbare ruimte in de wijken Overvecht , Kanaleneiland, Hoograven en Zuilen. Zoals aangegeven doen we dit bij voorkeur buurtgewijs. Er kunnen echter altijd redenen zijn dat we ook in andere wijken aan de slag gaan. Bijvoorbeeld vanwege aansluiting bij gebiedsontwikkelingen of mobiliteitsaanpassingen.

Om inzicht te geven wanneer er sprake is van een integrale aanpak, is in de geheime bijlage MPR aangegeven of Beheer Openbare Ruimte en de Ontwikkel Organisatie Ruimte integraal met elkaar samenwerken. Een volledig overzicht van deze beheerprojecten is ook te vinden in het MJIP 2026-2035, dat gelijktijdig aan het MPR aan de raad wordt aangeboden.

Onder andere vanuit het MJIP, Groen, Mobiliteit en reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (voorheen reserve investeringsimpuls RSU) doen we bestedingsvoorstellen die bijdragen aan de integrale aanpak van de openbare ruimte. Op de volgende pagina is de actualisatie van de reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten weergegeven.

Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten

Toelichting op de reserve
De reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (voorheen reserve investeringsimpuls RSU) is bestemd voor – vastgestelde – projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn deze projecten onderdeel van het investeringspakket Groei in Balans.

Reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten	
Saldo begin 2025	23.796
Resultaatbestemming 2024	1.567
Toevoeging 2025	8.793
Saldo (excl. resultaatbestemming meerwaarde afdracht woningcorporaties 2023)	**34.156**
Resultaatbestemming meerwaarde afdracht woningcorporaties 2023	**2.497**
Saldo (incl. resultaatbestemming meerwaarde afdracht woningcorporaties 2023)	**36.653**

Actualisatie ruimtelijke ontwikkelingsprojecten
Het saldo in de reserve is volledig bestemd. De bijlage ‘Programmering Meerjarenperspectief Ruimte’ geeft een actueel beeld van de voortgang van alle projecten en de begrote kosten. Op basis van de actuele stand is er financiële ruimte voor het ophogen van de knelpuntenvoorziening met 0,903 miljoen euro. Met deze voorziening kunnen wij onvoorziene tegenvallers (zoals prijsstijging) in de projecten opvangen. Ook hebben wij de risicovoorziening kostenverhaal aangevuld met 0,309 miljoen euro. Hiermee dekken wij het risico af van het niet kunnen verhalen van plankosten. Tevens stellen wij voor om de financiële ruimte vanaf 2026 in te zetten ter dekking van de begrote inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling die wij niet gaan realiseren (0,25 miljoen euro in 2026 en 0,5 miljoen euro structureel vanaf 2027). De restantbudgetten “MWKZ 5 achter Startblok” en “Verdichtingsopgave Merwedekanaalzone” voegen wij samen tot één budget voor het uitvoeren van werkzaamheden aan het voorterrein van MAX.

Fietsmaatregelen gekoppeld aan gebiedsontwikkelingen
Vanaf 2021 zijn middelen beschikbaar voor fietsmaatregelen die zijn gekoppeld aan gebiedsontwikkelingen. De eerste vier jaren hebben wij daarvan in totaal 2 miljoen euro bestemd voor fietsmaatregelen en verbindingen ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Merwedekanaalzone. Vanaf 2025 zijn deze middelen voor een totaal van 3,6 miljoen euro bestemd voor de fietsverbinding Papendorp – 24 oktoberplein.

Aankoopbudget ten behoeve van groen en sport
In de Voorjaarsnota 2021 is 3 miljoen euro beschikbaar gesteld om aangekochte grond om te kunnen zetten naar de bestemming groen of sport. Met dit bedrag kan de waardedaling van de grond en de inrichting worden bekostigd.

Het beschikbare budget hebben wij als volgt bestemd:
- 0,075 miljoen euro beschikbaar voor de aankoop en herinrichting van drie percelen aan de Offerhausweg.
- 1,5 miljoen euro voor de ontwikkeling van Ockhuizen. Voor dit bedrag kopen wij percelen voor de ecologische en recreatieve corridor in het noorden en de landschappelijke zone ten zuiden van het zonneveld en wijzigen de bestemming van deze percelen.
- 0,3 miljoen euro ter compensatie van de aantasting van groen en verlies van biodiversiteit in het plangebied Tussen de Rails. Hiervoor hebben wij de aankoop gepland van een perceel in de directe omgeving van 1,8 hectare groot.
- 1,125 miljoen euro voor o.a. de uitbreiding van het sportpak Nieuw Welgelegen.

Voorstel nieuwe projecten
In het coalitieakkoord is incidenteel 3 miljoen beschikbaar gesteld voor integrale projecten in openbare ruimte. We zetten de middelen in om een extra kwaliteitsimpuls te realiseren bovenop de reeds geprogrammeerde investeringen van de beheeropgave voor één op één vervanging. Voor de inzet van deze middelen hebben we gekeken naar waar extra investeringen het hardst nodig zijn. Hierbij hebben we gekeken naar hoe projecten bijdragen aan de opgave groei in balans en ongelijk investeren voor gelijke kansen. Daarnaast hebben we gekeken naar financieel technische urgentie van projecten, waarbij het bijvoorbeeld gaat om een eenmalige kans of cofinanciering. De volgende bedragen zijn beschikbaar gesteld voor onderstaande projecten:

- 1,5 miljoen euro bijdrage integrale aanpak straten Overvecht (Neckardreef Noord)
- 0,75 miljoen euro bijdrage integrale aanpak straten Kanaleneiland (Van Heuven Goedhartlaan/ Kanaleneiland Zuid Midden)
- 0,375 miljoen euro bijdrage herinrichting Janskerkhof
- 0,375 miljoen euro bijdrage integrale aanpak straten Hoograven (Diamantweg – Smaragdplein / Aquamarijnlaan – Robijnlaan)

De middelen moeten leiden tot kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte. Voor de projecten Overvecht , Kanaleneiland en Hoograven gaat het met name om kwaliteitsverbetering door onder andere vergroening van de openbare ruimte bij projecten waar we aan de slag gaan met de vervanging van riolering en/of verharding. Bij Janskerkhof nemen we een aantal verkeersveiligheidsmaatregelen als onderdeel van vervangingsinvesteringen in de riolering en verharding.

Energie

Ambitie van de opgave

Onze ambitie is dat energieverbruik in de gebouwde omgeving in 2050 met 35% is afgenomen t.o.v. 2020, alle mogelijkheden voor duurzame energieproductie zijn benut en energie-infrastructuur is aangepast op duurzame bronnen. In de voortgangsrapportage Energie van de stad en de hoofdlijnenbrief in het voorjaar en de jaarplanbrief geven we de stand van zaken weer van opgave Energie.

Actuele ontwikkelingen

De benodigde wet- en regelgeving voor het versnellen van de energietransitie ontbreken, het huidige tempo van de wetsbehandelingen (wetsvoorstel collectieve warmte, Wcw en wetsvoorstel gemeentelijke instrumenten warmtetransitie, Wgiw) en de ontbrekende financiële kaders voor betaalbare warmtenetten, zorgen ervoor dat we een pas op de plaats maken met de opschaling van de Buurtaanpak aardgasvrij. We zorgen ervoor dat we, zodra de condities op orde zijn, kunnen opschalen op basis van de activiteiten die we voortzetten, zoals de lopende buurtinitiatieven. En we zetten extra in op energie besparen.

Netcongestie remt de groei van Utrecht en de overstap naar duurzame energiebronnen. Nieuwe woningen, verduurzaming en bedrijven lopen vast bij stroomtekort. De gemeente werkt aan het tegengaan van de netcongestieproblematiek. Daarnaast vraagt de gemeente regie en versnelling van netbeheerders en het Rijk om ontwikkelingen mogelijk te maken. We werken aan verschillende sporen, zoals het bouwen van een netbewuste stad en uitbreiding van de elektriciteitsinfrastructuur (inpassing hoog, midden- en trafostations).

Programmering

In de beleidsnota opwekgebieden duurzame energie zijn een aantal focus- en zoekgebieden voor zon, wind en geothermie opgenomen. In de focusgebieden gaan we actief als gemeente aan de slag om de opgave energie in te passen. Voor windpark Rijnenburg, zon in Ockhuizen en Haarrijnseplas zijn de omgevingsvergunningen verleend en wordt gewerkt aan de realisatie van zon en wind.

Financiën

Bij de Voorjaarsnota 2024 is motie 307 "Geef inzicht over Energie & Klimaat“ aangenomen. De komende jaren verwachten we geen grote gemeentelijke ruimtelijke investeringen te doen voor de Energietransitie. De investeringen die we doen zijn nu gedekt uit rijksmiddelen en veelal hebben wij een faciliterende rol bij energie-ontwikkelingen. Mocht blijken dat er in de toekomst gemeentelijke investeringsmiddelen noodzakelijk zijn, dan nemen we dit op in het MPR. We zullen gelijktijdig met de Voorjaarsnota een brief met de programmering energietransitie versturen (conform motie 307).

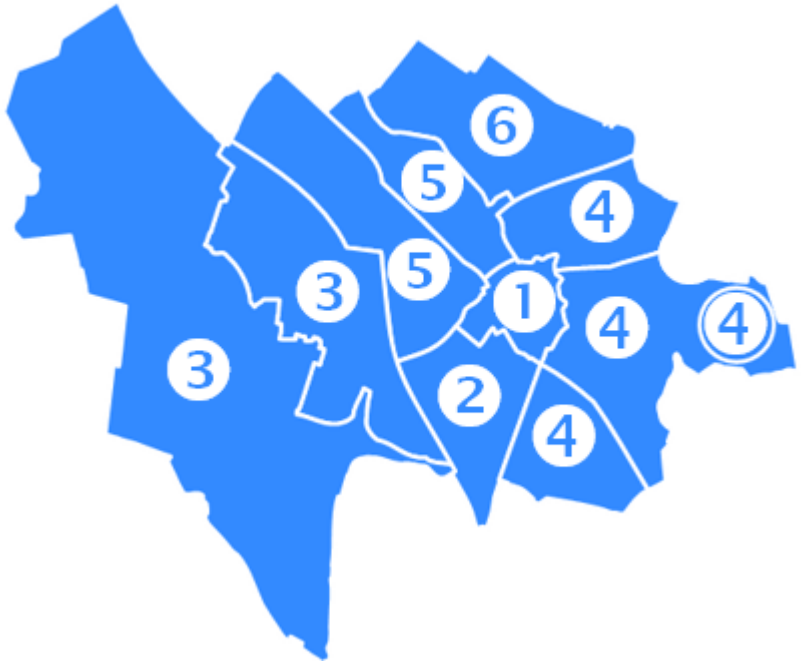
Ruimtelijke ontwikkelingen per gebied

Ontwikkelingen per gebied

In de gebieden komen de ambities van de thema's samen in de verschillende projecten. Per gebied laten we zien welke ontwikkelingen er plaats vinden. We onderscheiden hierbij 6 verschillende gebieden. Per gebied laten we zien wat de stand zaken is en hoe we op koers liggen met het realiseren van onze ambities voor de thema's wonen, werken, maatschappelijke voorzieningen, duurzame mobiliteit, openbare ruimte, klimaat en groen, energie en beheer openbare ruimte. In dit hoofdstuk onderscheiden we zes gebieden, die hiernaast worden genoemd

Per gebied maken we inzichtelijk welke ontwikkelingen er plaats vinden en wat de stand van zaken is. In de bijlage 100+ lijst geven we aan wat stand van zaken is van de woningbouw met meer dan 100 woningen en rapporteren we over de reden van eventuele vertragingen in projecten.

Op 14 november 2024 heeft de raad besloten het college te mandateren voor het nemen van de mer-beoordelingsbeslissing (raadsbesluit). Daarbij heeft de raad via een motie het college opgedragen om de raad jaarlijks in het MPR een evaluatieverslag te sturen waarin wordt gerapporteerd over het gebruik van de gemandateerde bevoegdheden met daarbij een overzicht van de genomen besluiten, inclusief een toelichting op eventuele knelpunten of afwijkingen van het vastgestelde beleid. In 2024 zijn er geen mer-beoordelingsbeslissingen genomen op basis van de gemandateerde bevoegdheid.

1. Centrum
2. Zuidwest inclusief Merwedekanaalzone
3. Leidsche Rijn, Vleuten-De Meern en Rijnenburg
4. Noordoost, Oost en Zuid en Utrecht Science Park
5. West en Noordwest
6. Overvecht

Ontwikkelingen per gebied

Centrum

Stand van zaken van het gebied in relatie tot de ambities

- Het centrum is het economisch en culturele knooppunt van Utrecht. Zowel lokaal, regionaal, nationaal en in toenemende mate ook internationaal. Maar het is ook de huiskamer van de bewoners van de stad. De opgave is om het centrum een samenhangend geheel te laten vormen van historische binnenstad, stationsgebied, het te ontwikkelen Beurskwartier (inclusief Jaarbeurs) en het Lombokplein.

- De ambitie van de opgave Centrum is om ruimte te bieden aan diverse doelgroepen en functies. We stellen ontmoeten en verblijven in de openbare ruimte centraal; dit vraagt om hoogwaardige verblijfsplekken. De komende jaren ligt er in dit gebied ook een forse woningbouwopgave, vooral in het Beurskwartier.

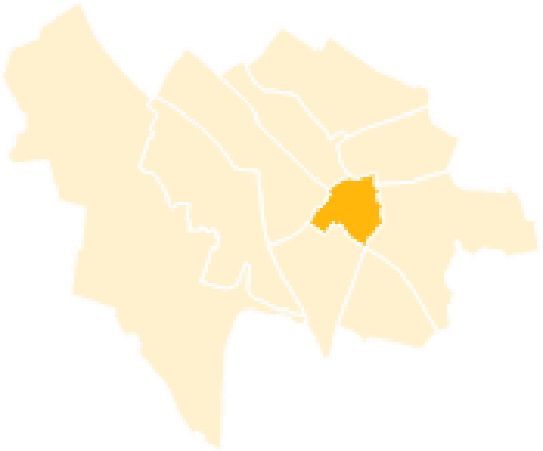
- Belangrijke aandachtspunten zijn het behoud van diversiteit in het woonaanbod en het aanbod aan groen en voorzieningen dat hierin moet meegroeien. Daarnaast ligt er de opgave voor het toevoegen van veel arbeidsplaatsen, zoals opgenomen in de RSU2040, waarbij de focus in en rond het Stationsgebied ligt op kantoren.

- Door de groei neemt het gebruik van de binnenstad verder toe. Met de centrumontwikkeling proberen we het centrum te vergroten. De historische binnenstad van Utrecht blijft de plek waar nu nog alles samenkomt: wonen, werken, winkelen, studeren en uitgaan. Vooral het gebruik en beheer van de openbare ruimte vraagt om extra aandacht (fietsparkeren, afvalinzameling, verminderen autoparkeren, obstakels wegnemen, vergroenen), met als doel meer rust en ruimte voor met name voetgangers.

- Komende jaren wordt het centrum vooral verder ontwikkeld aan de westkant van het spoor (o.m. Jaarbeurspleingebouw Oopen, de Knoop, Rabo/Matserterrein, Kruisvaartkade, Beurskwartier, Jaarbeurs, Lombokplein). In de historische binnenstad vinden meer lokale interventies plaats (Wolvenplein, Museumhotel, herontwikkeling parkeergarages Springweg en Paardenveld etc.).

- Voor de binnenstad is de Omgevingsvisie Binnenstad de leidraad voor de ambitie en deze voeren we stapsgewijs uit. Ook voor Lombokplein zijn Omgevingsvisie, Integraal programma van eisen/ functioneel ontwerp (IPVE/FO), voorlopig ontwerp (VO) en bestemmingsplan vastgesteld. Voor Beurskwartier zijn de omgevingsvisie, het bestemmingsplan en het Stedenbouwkundig Plan vastgesteld. Voor het Jaarbeursterrein werken we aan een Omgevingsvisie. Met name bij de grote ontwikkeling van Beurskwartier, maar ook bij Lombokplein heeft de gemeente een sturende rol en kan de gemeente de ambities uit het coalitieakkoord vormgeven. Bij een aantal andere ontwikkelingen blijven we afhankelijk van externe partijen, het meest zichtbaar bij de ontwikkeling van Jaarbeurs.

Liggen we op koers met het behalen van de ambities?

Wonen

Van plannen naar realisatie

Mede dankzij besluitvorming bij de Raad van State, komen steeds meer projecten in het Centrum tot versnelling. Waar we tot voor kort nog over ‘plannen’ spraken, is inmiddels Wonderwoods opgeleverd, Smakkelaarspark met de bouw gestart, en start de eerste tender van Beurskwartier in Q1 2025. Verder zijn het SPvE van het Matserterrein en Ondaatje en het IDOC van Hojel 1 vastgesteld.
Daarnaast zien we een gestage stroom van particuliere initiatieven die tot ontwikkeling komen, zowel in het Stationsgebied als in de historische binnenstad. In het Stationsgebied, Beurskwartier en Lombokplein zijn nog bijna 5.000 woningen in planontwikkeling.
In de huidige marktomstandigheden blijft het uitdagend om in nieuwe plannen voldoende sociale en middeldure woningen te programmeren. Dit vraagt om een continue kritische blik op zowel de financiële eisen van de initiatiefnemers als de kwalitatieve eisen van de gemeente.

Werken

Het Stationsgebied is een nationale magneet voor talent, werkgevers en investeerders.

De opdracht voor de stad is om de aantrekkingskracht zo goed mogelijk te benutten. Niet met een monotoon zakelijke opzet, maar juist met een levendige diverse mix van werkers, bewoners, bezoekers en reizigers. De magneetwerking is niet compleet zonder cultuur, voorzieningen, innovatie, creatieve broedplaatsen en aantrekkelijke (groene) buitenruimte. Het kantorenprogramma is divers van aard met ook betaalbare ruimte voor startups, culturele, creatieve en impactondernemers, waarin ook innovatie kan plaatsvinden.

De economische uitgangspunten voor kantoorontwikkeling in het Stationsgebied zijn:

- Voldoende tempo bij uitbreiding kantorenprogramma is noodzakelijk omdat de vraag structureel hoger blijft dan het aanbod op deze locatie.
- Renovatie en verduurzaming verouderde kantoorruimte is noodzakelijk omdat werkgevers op een toplocatie ook hoge eisen stellen aan het gebouw.
- Bij nieuwbouw streeft de stad naar 10% diversiteit en kleinschalige betaalbare werkruimte.
- Stimuleren broedplaatsen voor creatieven, startups, impactondernemers en innovatiehubs.
- Door toevoegen van kantoren en woningen is het belangrijk dat het voorzieningenniveau op peil blijft, en daarmee dus meegroeit met het overige programma. Hier kan het nabijgelegen Beurskwartier ook een rol in spelen.

Belangrijkste deelprojecten omvang (netto toename):

- Rabobank herontwikkeling en uitbreiding netto 39.000m2
- Knoop 2 en 3 nieuwbouw 52.000m2
- Beurskwartier nieuwbouw 50.000m2
- Hoog Catharijne diverse renovaties en uitbreidingen met netto 10.000m2
- Hojel 1 herontwikkeling en uitbreiding netto 25.000m2
- Hojel 2 herontwikkeling en uitbreiding netto 7.000m2
- Jaarbeurspleingebouw nieuwbouw 44.000m2
- Amrath hotel nieuwbouw 16.000m2

Maatschappelijke voorzieningen

In het centrum zijn veel stedelijke voorzieningen die de gehele stad bedienen.

De uitdagingen zitten in het waarborgen van de betaalbaarheid, met name van eerstelijnszorg en op passende voorzieningen voor een diversiteit aan doelgroepen. Tegelijkertijd werken we aan de verspreiding van stedelijke voorzieningen naar de westkant van het centrum, de Zuidpoort, Hoog Catharijne en naar de randen van de stad voor een betere balans en verlichting van de binnenstad.
In de grote ontwikkelingen zijn maatschappelijke voorzieningen opgenomen zoals een basisschool met kinderopvang, gymzaal, supermarkt, creatieve werkruimtes, leisure-functies en gezondheidscentrum in Beurskwartier 1 en een broedplaats voor sport, leisure en cultuur aan het Paardenveld. Het Literatuurmuseum en het Kinderboekenmuseum vestigen zich in de binnenstad en in het Beurskwartier komt een digitale kunst plek in Wonderwoods. In toenemende mate zien we dat grote eigenaren in de plint ook maatschappelijke functies willen faciliteren. We hebben af moeten zien van een gesubsidieerde culturele voorziening in het Jaarbeurspleingebouw vanwege ontbrekende financiële dekking. Wel heeft de geselecteerde ontwikkelaar conform de tender in de plint van het gebouw een grootstedelijk sociaal programma opgenomen, met sport, cultuur en nachthoreca voor een bruisend Jaarbeursplein. Voor de geprogrammeerde buurthuiskamer en ateliers aan het Lombokplein is nog geen financiële dekking.

Liggen we op koers met het behalen van de ambities?

Openbare Ruimte, Klimaat en Groen

In het hele Centrumgebied zijn we aan de slag met het vergroenen en klimaatbestendig maken van de openbare ruimte. In het Beursgebied werken we aan circulaire tenders.

Vergroenen is een belangrijke ambitie in de groenarme openbare ruimte van het centrum. We voegen extra groen toe, zoals op het Lombokplein (circa 12.000 m2), Beurskwartier (twee parken) en park Paardenveld (investeringspakket Groei in Balans). Ook de ontwikkeling van het Smakkelaarsveld, Wolvenplein en het planten van bomen op de Neude leiden tot vergroening. Daarnaast wordt het Janskerkhof aangepakt.

Tuinen van Moreelse fase 1 is klaar, fase 2 is in ontwikkeling. We zijn aan de slag met het vergroenen van het centrumwinkelgebied en het doortrekken van singelpark aan de noordwestzijde van de binnenstad.

In de genoemde plannen hebben we aandacht voor robuuste ecologische verbindingen. We besteden aandacht aan de oevers, onderwaternatuur en waterkwaliteit van de grachten. De Leidse Rijn krijgt een natuurvriendelijke oever. Desondanks vraagt een groen, ecologisch waardevol en hittebestendig centrum om blijvende aandacht.

Circulair bouwen is een belangrijk thema in het Beurskwartier. In de tenders sturen we o.a. op CO2-impact van bouwmateriaal. Bij de aanpak van de werven Kromme Nieuwegracht wordt circulair restaureren in de praktijk gebracht. Een volledig circulair centrumgebied in 2030 is echter nog een enorme uitdaging.

Duurzame Mobiliteit

We verbeteren de bereikbaarheid van het centrum door in te zetten op fietsparkeerplekken en door verbindingen in het fietsnetwerk te verbeteren.

Er loopt een haalbaarheidsstudie voor een nieuwe verbinding onder het spoor (Nicolaas Beetsstraattunnel, naar verwachting 2025 afgerond).

We heffen parkeerplaatsen op maaiveld op, zoals op de Oudegracht.

Verder komt een uitbreiding van capaciteit fietsparkeren stationsgebied vanaf 2026 en 2027. Voor de lange termijn (na 2028) staan de Dubbele Knoopstalling en Jaarbeurspleingebouwstalling gepland.

In 2025 wordt de bestemming Catharijnesingel geëffectueerd, waardoor onnodig doorgaand autoverkeer over de Catharijnesingel niet meer mogelijk is. De eerste werkzaamheden voor de herinrichting van het Lombokplein zijn gestart door de verlegging van de stadsverwarming door Eneco. In 2025 wordt in bouwteamverband met de aannemer het Definitief en Uitvoeringsontwerp gemaakt, zodat de herinrichting in 2026 kan starten. Ook werken we aan het realiseren van trappen aan de Moreelsebrug naar de treinperrons.

In de Binnenstad doen we onderzoek naar de mogelijkheden om vervoer over water te stimuleren door het realiseren van aanlegplaatsen (zgn. Stadshaltes).

Energie

Beursgebied is een belangrijke pilot voor bodemwarmte.

Netcongestie zorgt voor risico's in projecten.

Het stationsgebied maakt hoofdzakelijk gebruik van WKO-bronnen (warmte-koude opslag). We hebben een concessie verleend aan Eneco om voor het Beursgebied (is groter dan Beurskwartier) collectief Warmte en Koude te leveren. Hierbij is essentieel dat de bronnen in het tweede watervoerend pakket aangelegd mogen worden. Hiervoor is een praktijkonderzoek gestart dat moet aantonen dat WKO-bronnen in het 2e watervoerende pakket veilig en verantwoord kunnen worden draaien. Eneco voert momenteel met verschillende ontwikkelaars gesprekken over de aansluiting op Beursnet.

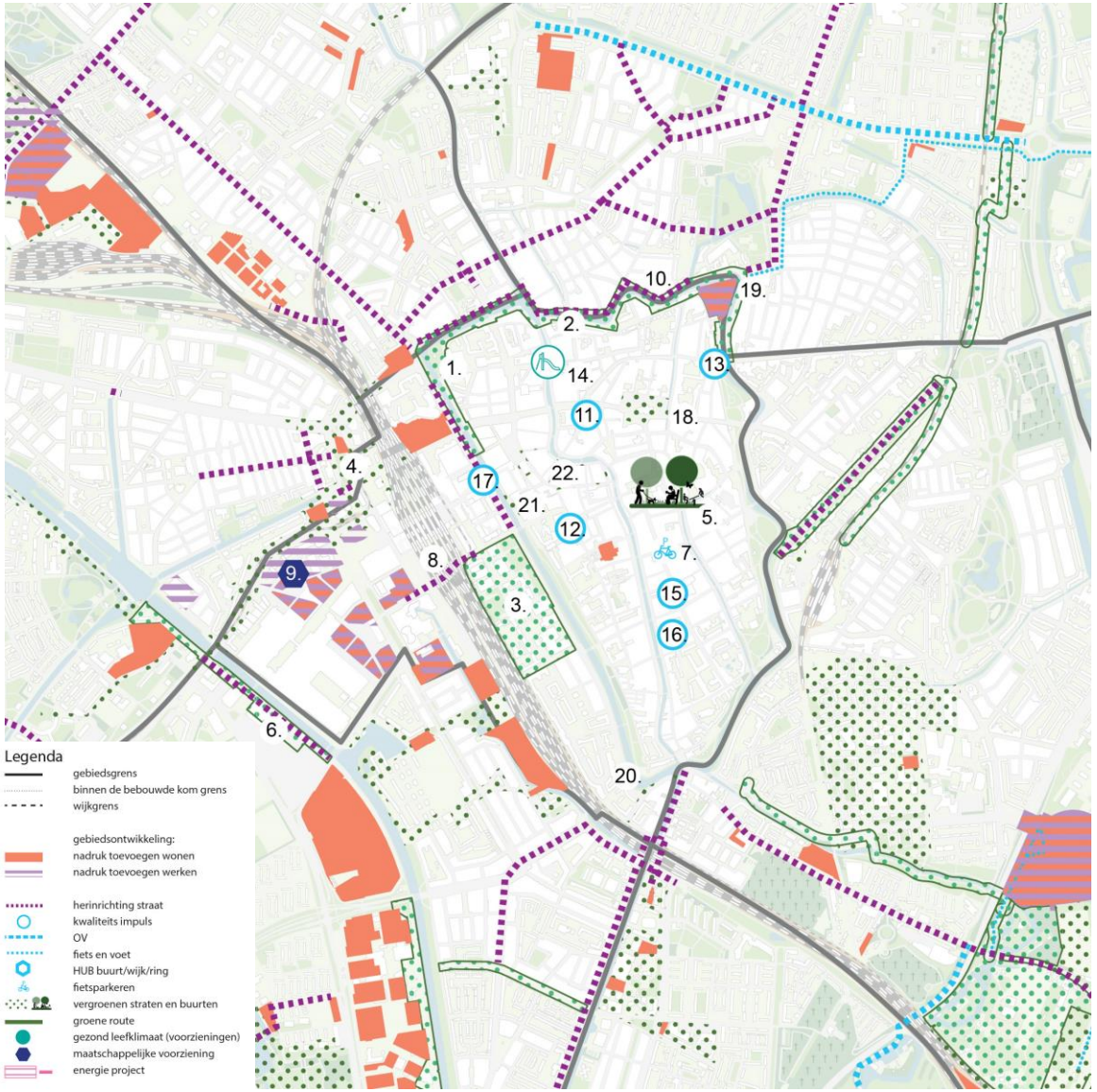
Voor de binnenstad is maatwerk nodig. We programmeren samen met beheer, ontwikkeling, energietransitie & autovrij maken om te komen tot een integrale aanpak per straat of buurt. Dit is een langere termijn kwestie.

Netcongestie vormt een groot risico voor ontwikkelingen in het gebied (zie hoofdstuk 2). Projecten kunnen vertraging oplopen als gevolg van netcongestie.

Centrum: overzichtskaart ruimtelijke investeringen

1. Herinrichting Park Paardenveld
2. Singelpark Noord
3. Tuinen van Moreelse
4. Lombokplein (herinrichting Westplein, Leidse Rijn en Graadt van Roggenweg) en fietsonderdoorgang Lombokplein
5. Vergroenen binnenstad
6. Rondje Stadseiland, deelgebied 3, Jaarbeurs
7. Fietsparkeervoorzieningen Centrum (diverse locaties)
8. Moreelsebrug
9. Onderwijshuisvesting Beurskwartier/Lombokplein
10. Doorfietsroute Noordelijke Singelring
11. Verbetering verblijfskwaliteit Neude
12. Verbeteren fietsparkeren Mariaplaats
13. Herinrichting kop Lucasbolwerk/Wittevrouwenstraat
14. Aanleg/ onderzoek speelvoorzieningen diverse locaties
15. Binnenstad Autoluw / opheffen parkeren (diverse locaties)
16. Definitieve markering entrees voetgangersgebied (diverse locaties)
17. Bestemming Catharijnesingel
18. Groot onderhoud & herinrichting Janskerkhof
19. Brug Wolvenplein
20. Herinrichting Ledig Erf, - Catharijnesingel Zuidoost - Bleekstraat
21. Vergroening Rijnkade
22. Verbeteren kwaliteit openbare ruimte centrumwinkelgebied

Een interactief overzicht van de ruimtelijke projecten is te bekijken via de website.

- Gemeentelijke investeringen uit het MPR voor Groen, Mobiliteit, Maatschappelijke voorzieningen en sporten, spelen en bewegen zijn op de kaart hiernaast weergegeven met nummers.
- Gebiedsontwikkelingen zijn op de kaart hiernaast weergeven met vlakken en oranje (wonen) en paars (werken) gearceerd.

Ontwikkelingen per gebied

Zuidwest inclusief Merwedekanaalzone

Stand van zaken van het gebied in relatie tot de ambities

De wijk Zuidwest bestaat uit de buurten Merwedekanaalzone, Kanaleneiland, Transwijk, Rivierenwijk, Dichterswijk en het bedrijvengebied Woonboulevard en Westraven.

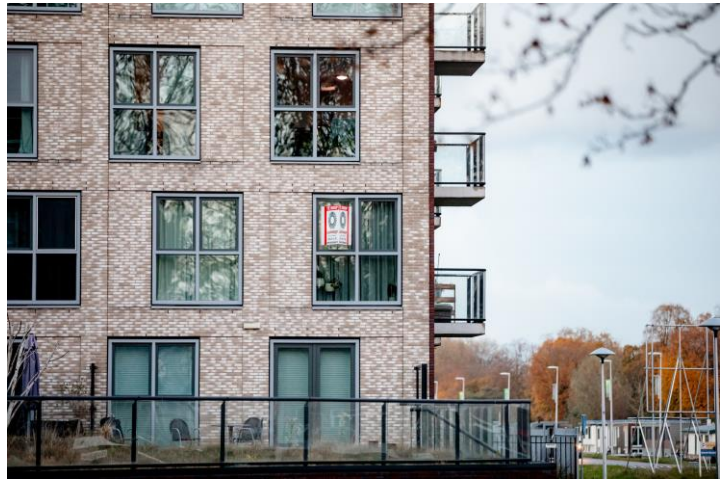
Merwedekanaalzone

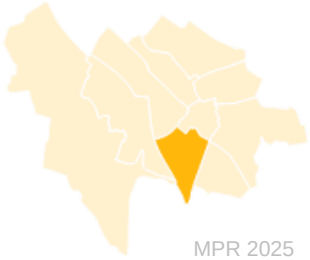
De Merwedekanaalzone (deelgebieden 4, 5 en 6) is aangewezen als één van de belangrijke verdichtingslocaties om de groei van de stad binnenstedelijk op te vangen. Merwedekanaalzone wordt een unieke wijk. Het wordt een hoogstedelijke wijk met de hoogste dichtheid waarin Utrecht tot nu toe heeft gebouwd, maar waar leefbaarheid voorop staat. Hier worden ongeveer 10.000 woningen gebouwd met bijbehorende werkgelegenheid en voorzieningen, zoals scholen, (kleine) bedrijven, winkels, horeca en een gezondheidscentrum. Daarbij hoort een hoogwaardige openbare ruimte met veel groen en mogelijkheden voor ontmoeting. Het bouwen in hoge dichtheden kan alleen met een innovatieve mobiliteitsstrategie. Met andere mobiliteitsconcepten willen we verkeersoverlast in Zuidwest voorkomen en de verkeersveiligheid verbeteren. We willen meer ruimte maken voor de fietser en voetganger. De oost-west verbindingen van Kanaleneiland richting Merwedekanaalzone en Rivierenwijk - mede gericht op het samenbrengen van de verschillende wijken - zijn hier een belangrijk onderdeel in. De ambities voor de Merwedekanaalzone zijn vastgelegd in de Omgevingsvisie Merwedekanaalzone deel 2 (oktober 2021). Op het bestemmingsplan voor deelgebied 5 waren diverse beroepen ingediend bij de Raad van State (RVS). Op 11 december 2024 heeft de RVS einduitspraak gedaan waarmee het bestemmingsplan onherroepelijk is. Tegelijkertijd zijn de eerste omgevingsvergunningen aangevraagd en toegekend. In maart 2025 is de bouw van de eerste woningen gestart. In het kader van netcongestie hebben wij dit jaar een groepscontract getekend zodat de eerste fase van Merwede voorzien is van energie.

Deelgebied 6 is onder te verdelen in een oostelijk en westelijk deel. De herontwikkeling van het westelijk deel (fase 2) wordt pas op een latere termijn voorzien. Daarvoor is o.a. meer duidelijkheid nodig over hoe het tracé van de Merwedelijn wordt ingepast, waar de haltes komen en hoe wordt omgegaan met de ontsluiting van de A12. In 2022 is een voorkeursrecht gevestigd op percelen in het oostelijk deel van deelgebied 6. Bij vaststelling van de Omgevingsvisie heeft de raad gevraagd eerst een Nota van Uitgangspunten (NvU) voor te leggen, voordat er een Omgevingsplan wordt opgesteld. De NvU is op 6 juni 2024 door de gemeenteraad vastgesteld, inclusief de opdracht om te zoeken naar optimalisaties om tot een financieel beter haalbaar plan te komen. Om het gevestigde voorkeursrecht te behouden moet uiterlijk 15 september 2025 een omgevingsplan zijn vastgesteld. Het ontwerp omgevingsplan ligt ter inzage vanaf 7 maart 2025. Het omgevingsplan gaat uit van open normen. Deze open normen worden o.a. uitgewerkt in beleidsregels, waaronder ook een beeldkwaliteitsplan. Het op te stellen omgevingsplan zonder tijdvak kent het uitgangspunt van organische gebiedsontwikkeling.

Rivierenwijk en Dichterswijk

Met de vaststelling van de Omgevingsvisie MWKZ deel II zijn ook de Buurtagenda voor de Dichterswijk en de Buurtaanpak voor de Rivierenwijk en Transwijk vastgesteld. Hier vloeien verschillende opgaves in de openbare ruimte uit voort. In Rivierenwijk en Dichterswijk staan we voor de opgave om te vergroenen en rekening te houden met toekomstige veranderingen in de verkeerscirculatie. Door de ontwikkelingen in de Merwedekanaalzone én de Zuidpoort staan we voor de opgave op korte termijn het Balijeplein, de Rijnlaan en de Waalstraat aan te passen op veranderende verkeersstromen door de wijk.

Ontwikkelingen per gebied

Kanaleneiland en Transwijk
In lijn met de vastgestelde Omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk willen we in deze wijken 1.500 - 2.000 woningen en andere functies toevoegen, met meer variatie in grootte, type en prijs waarbij we het aandeel sociaal gelijk willen houden. Een forse opgave is de aanpak van de grotendeels verouderde openbare ruimte. In Kanaleneiland en Transwijk is het doel om ca. 7 hectare groen toe te voegen, bestaand groen zoals Park Transwijk te verbeteren, groen beter op elkaar aan te sluiten en de openbare ruimte klimaatbestendig te maken. Daarnaast is het een belangrijke opgave te voorzien in voldoende sportfaciliteiten. We staan voor de opgave om de verkeersstructuur veiliger te maken, de auto een minder dominante rol te geven en juist meer ruimte te creëren voor de fietser en voetganger. De opgave van de openbare ruimte pakken we integraal aan, waarbij de vervanging van o.a. riolering en verharding onderdeel van de projecten is.

Stadseiland Zuid (A12-zone)
De ambitie uit de RSU2040 voor Stadseiland Zuid (voorheen de A12-zone) is het ontwikkelen van een nieuw (hoog) stedelijk woon – werkmilieu. De ontwikkeling maakt onderdeel uit van Groot Merwede. De economische potentie van het gebied moet optimaal benut worden als werklocatie voor kleinschalige tot middelgrote bedrijvigheid die goed mengbaar is met andere stedelijke functies. De mogelijke ontwikkeling van Stadseiland Zuid en de daarbij behorende ambitie, is afhankelijk van welke keuzes er worden gemaakt in de MIRT-verkenning en het MIRT-onderzoek. De MIRT-verkenning ov en Wonen kijkt in een breder perspectief naar de stad en is met name gericht op mobiliteitsmaatregelen. In de verkenning wordt over een voorkeursvariant besloten die gaat over het aanleggen van een Merwedelijn. Ook loopt er een MIRT-onderzoek ontwikkeling A12-zone i.s.m. Rijnenburg. Voor de MIRT-verkenning wordt in het najaar 2025 verwacht over een voorkeursvariant te besluiten.

Om goed te kunnen sturen op de ontwikkeling van Stadseiland Zuid wordt gewerkt aan een Programmatische Verkenning (PV). De verwachting is deze voor de zomer in concept op te leveren, zodat het document gebruikt kan worden voor kwalitatieve input voor het MIRT-traject.

Uitvoeringsprogramma
Met het uitvoeringsprogramma Zuidwest houden we grip op de vele ruimtelijke opgaven in Zuidwest, pakken we opgaves integraal op waar mogelijk en houden we sturing op de uitvoering van onze omgevingsvisies.

Liggen we op koers met het behalen van de ambities?

Wonen

In Zuidwest wordt op meerdere plekken gebouwd, zoals in Merwedekanaalzone (MWKZ) deelgebied 4 en 5, en in diverse projecten. Ook zijn veel projecten in voorbereiding. In Kanaleneiland en Transwijk voegen we tussen 1500-2000 woningen toe bij o.a. ontwikkelingen aan de Lomanlaan 103-105, Marco Pololaan 111-117, Livingstonelaan 609 en Krachtstation.

Om in de MWKZ door te kunnen groeien naar 10.000 woningen zijn passende mobiliteitsmaatregelen noodzakelijk. De kansen voor het toevoegen van woningbouw op de lange termijn in Stadseiland Zuid onderzoeken we in het U Ned MIRT-onderzoek A12 inclusief Rijnenburg. Ook spelen externe factoren een rol, zoals bouwkosten, inflatie, rente, netcongestie en het behalen van de ambities van de gemeente. Dit kan leiden tot vertraging/ stagnatie in projecten.

De afgelopen jaren is er een aantal rijkssubsidies ontvangen/toegekend voor projecten in Groot Merwede/Zuidwest. Het gaat om de Woningbouwimpuls Merwede fase 1 (2020), Startbouwimpuls voor Merwede en Lomanlaan 103-105 (2023), Versnellingsafspraken en Gebiedsbudget (BOL/MIRT 2022 en 2023). Aan de subsidies zijn door het rijk specifieke voorwaarden verbonden. Zo zijn de Versnellingsafspraken en het Gebiedsbudget gekoppeld aan afspraken over start bouw van woningen t/m 2030.

Werken

Aandachtspunt in Zuidwest is de groei van het aantal woningen en de stagnatie in groei van bedrijvigheid. Een ander aspect is het blijven faciliteren van lokale bedrijvigheid in de wijk en het inpassen van broedplaatsen en creatieve bedrijvigheid. De betaalbaarheid van maatschappelijke voorzieningen staat onder druk.

In deelgebied 5 (MWKZ) realiseren we ca 100.000 m² aan voorzieningen (waaronder kantoorruimte, horeca, leisure en maatschappelijke voorzieningen zoals scholen, cultuurhuis, sporthal en gezondheidscentrum). In zowel dit deelgebied als deelgebied 6 en de Woonboulevard zitten diverse scale-ups en broedplaatsen.

Maatschappelijke voorzieningen

Zuidwest is de wijk met de grootste woningtoename tot en met 2040. Tegelijkertijd ligt er al druk op het huidige voorzieningenaanbod. Zo is er vraag naar meer sport- en cultuurvoorzieningen en is er met name in Kanaleneiland behoefte aan meer kinderopvang. Ook staat het gezondheidscentrum in Kanaleneiland Noord onder druk. Op de Marco Pololaan 111-117 wordt een nieuw gezondheidscentrum van c.a. 2.000 m2 gerealiseerd. De ambitie is om het sportpark Nieuw Welgelegen uit te breiden. De concept variantenstudie laat zien dat het mogelijk is om 2 hockey- en 2 voetbalvelden toe te voegen, maar dit gaat gepaard met hoge inpassings- en verwervingskosten. Met externe middelen en door andere projecten door te schuiven kunnen we de komende jaren twee van deze velden realiseren. Ook wordt de VO-school Unic uitgebreid. In de Merwedekanaalzone staan twee basisscholen en een middelbare school inclusief een sporthal gepland.

Daarnaast komt er een wijkcultuurhuis en wordt er plaats geboden aan culturele broedplaatsen. In Kanaleneiland wordt de voormalige Rafaelschool aan het Attleeplantsoen 39 verbouwd tot een broedplaats van ca 2.000 m2 voor culturele en creatieve makers. De hogere woningbouwambitie voor deelgebied 6 vraagt om een extra basisschool. Daarnaast wordt er in de eerste fase rekening gehouden met een kinderdagverblijf (400 m2 bvo), buitenschoolse opvang (150 m2 bvo), een gezondheidscentrum (2.000 m2 bvo) en een buurtcentrum (750 m2 bvo).

In het maatschappelijk vastgoed hebben we te maken met gestegen bouwkosten en gestegen kosten de toekomstige exploitatie maatschappelijk vastgoed. Om tijdige bijsturing mogelijk te maken, zijn in het proces expliciete momenten opgenomen waarop we evalueren of we nog op koers zitten om binnen de gestelde kaders te kunnen realiseren. Op deze manier hebben we grip op de inhoudelijke afweging en kosten.

Liggen we op koers met het behalen van de ambities?

Openbare Ruimte, Klimaat en Groen

In Kanaleneiland en Transwijk is vergroening en klimaatadaptatie onderdeel van de integrale aanpak van de openbare ruimte. In Kanaleneiland is de voorbereiding en realisatie van de integrale projecten Bernadottelaan e.o. (toevoeging 6.000 m2 groen), Vasco da Gama e.o (toevoeging 6.500 m2 groen) en Afrikalaan e.o. (toevoeging groen nog onbekend) opgestart, met als doel in 2030 klaar te zijn. In het voorjaar van 2025 starten we de laatste twee projecten in Kanaleneiland op. Zetten we de toevoegingen van m2 groen met dezelfde aantallen door als in de lopende projecten, dan verwachten we onze ambitie om 7 ha groen toe te voegen te behalen. In deze integrale projecten wordt ook uitvoering gegeven aan ambities op gebied van bijvoorbeeld verkeersveiligheid en de vervangingsopgave van de riolering en verharding. De invoering van betaald parkeren biedt mogelijk kansen om meer te vergroenen. Voor de lange termijn is de verbinding van het groen binnen Groot Merwede op stedelijk niveau belangrijk.

Daarnaast werken aan een integrale kwaliteitsslag van Park Transwijk en werken we in verschillende projecten aan de vergroening van de Rivierenwijk (bijvoorbeeld het Drakenplein), de Dichterswijk (bijvoorbeeld het Ringpark) en Rondje Stadseiland.

Voor de vergroening van Kanaleneiland Zuid, de aanpak van Park Transwijk en verbetering van het Marco Poloplantsoen is rijkssubsidie beschikbaar gekomen. Desondanks zijn er voor de ambitieuze (vergroenings)opgave in de openbare ruimte in Kanaleneiland en Transwijk onvoldoende financiële middelen beschikbaar.

Duurzame Mobiliteit

In Zuidwest krijgt de mobiliteitstransitie vorm bij de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone.
Met de heringerichte Europalaan Noord is de basis voor de Hov verbinding voor Merwede gelegd. In Merwede start eind 2025 de bouw van de eerste bezoekersfietsenstallingen en mobiliteitshubs (inclusief logistieke hubs). Door het Mobiliteitsbedrijf Merwede worden voorbereidingen getroffen voor het contracteren van een PMS-leverancier en logistieke dienstverleners die de pakketwanden en servicewinkels zullen exploiteren.

Daarnaast worden twee nieuwe bruggen over het Merwedekanaal en de herinrichting van de straten waar deze op aansluiten in de Rivierenwijk, Transwijk en Kanaleneiland voorbereid en zijn deels in realisatie. Voor goederenvervoer naar de Merwedekanaalzone komen intelligente toegangen en slimme laad- en losplekken (vanaf 2025). Tevens wordt de fietsinfrastructuur uitgebreid met een nieuwe fietsbrug bij de Meernbrug Papendorp-Centrum (in voorbereiding).

De herinrichting van de Jutfaseweg is op dit moment in volle gang, de herinrichting van de Socrateslaan start in 2025 en van de Europalaan Zuid in 2026. Door de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone en de Zuidpoort is de voorbereiding van de herinrichting van het Balijeplein, de Rijnlaan Noord en de Waalstraat Oost opgestart. Dit jaar verwachten we met het rijk en provincie een besluit te kunnen nemen over de aanleg van de Merwedelijn en andere elementen uit de MIRT-verkenning ov en Wonen. Voor de MIRT-verkenning is het streven in het najaar een besluit te nemen over het voorkeursalternatief (VKA). Voor het MIRT-onderzoek is het doel structurerende keuzes te maken.

Energie

In de verschillende integrale projecten (en programmering daarvan) wordt de verbinding gelegd met de opgave aardgasvrij.
De uitvoering van deze integrale projecten loopt voor op de energietransitie. Hiermee ontstaan uitdagingen op het gebied van afstemming van planningen, het nemen van besluiten in projecten in het licht van onzekerheden bij de energietransitie en de dekking van voorbereidende kosten voor een toekomstige aanleg van een warmtenet. Ook de plaatsing van (vooralsnog 66) extra transformatorhuisjes in Zuidwest en warmteoverdrachtsstations vraagt (openbare) ruimte en een goede afstemming met de projecten. Risico is dat de transformatorhuisjes en warmteoverdrachtstations niet tijdig kunnen worden meegenomen in de projecten en ná herinrichting alsnog moeten worden ingepast.

In Merwede wordt gebruik gemaakt van een grootschalig bodemenergiesysteem (gebieds-WKO i.c.m. aquathermie uit het kanaal) waarmee de nieuwe woningen en voorzieningen (aardgasvrij) worden voorzien van warmte (en koude). De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energie infrastructuur wordt in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar. In Papendorp wordt een nieuw transformatorstation ontwikkeld dat ook voor Zuidwest gebruikt gaat worden.

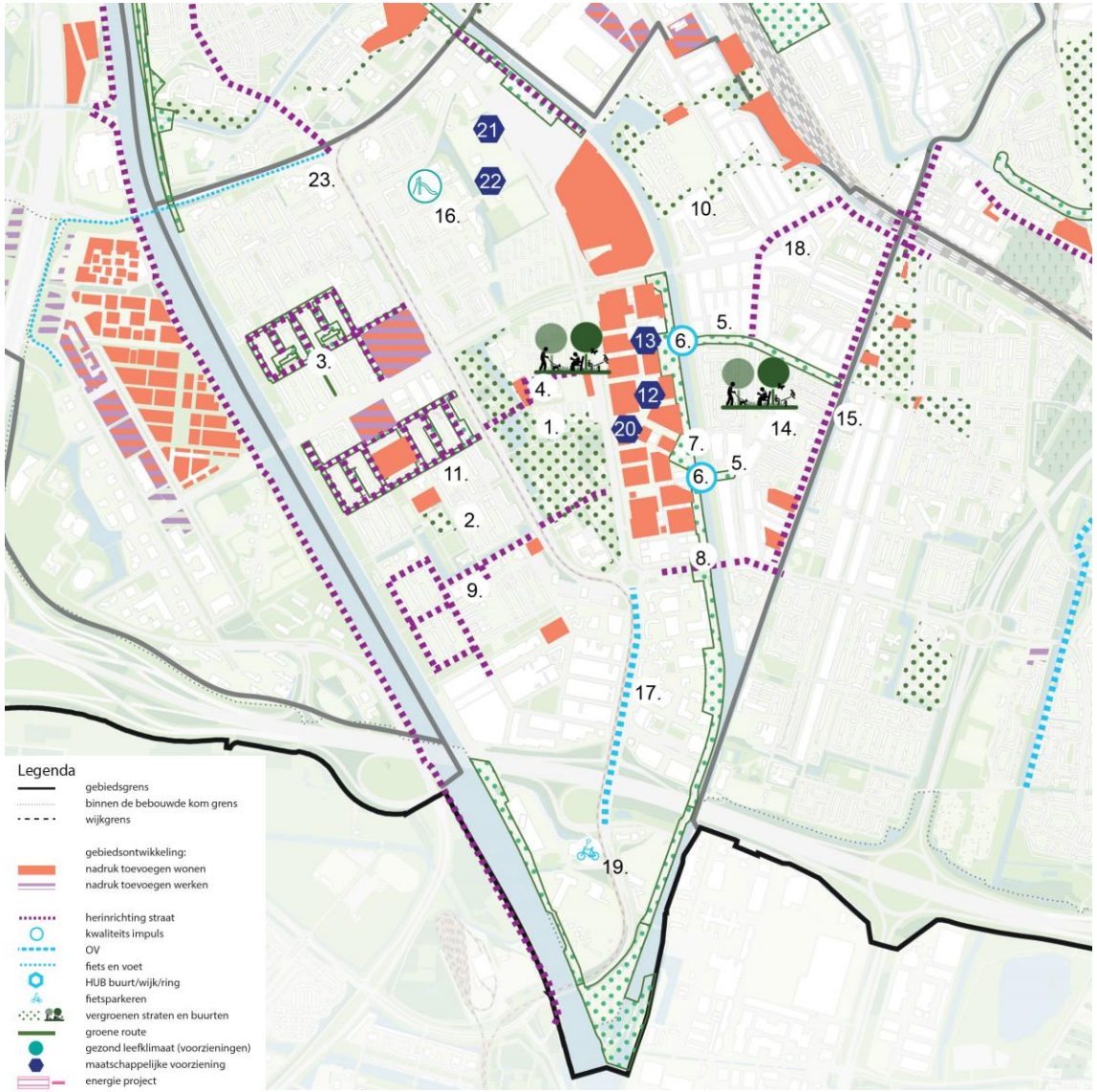
Liggen we op koers met het behalen van de ambities?

Netcongestie is – net zoals voor de gehele gemeente – een probleem voor Zuidwest. Stedin heeft begin dit jaar afgekondigd dat tot circa 2034 sprake is van netcongestie. Dit heeft vooralsnog als effect dat nieuwe grootverbruikaansluitingen (alles meer dan 3x80A) worden voorzien van een fysieke aansluiting, maar voor het afnemen van elektriciteit (transportvermogen) op een wachtlijst komen. In Merwede zijn er gemengde bouwblokken; woningen in combinatie met laadpalen/parkeergarage, commerciële voorzieningen, scholen en een collectieve WKO. Voor de woningen heeft netcongestie (vooralsnog) geen effect. Voor bovengenoemde voorzieningen wel. De gemengde bouwblokken leiden er echter toe dat, zonder de garantie dat stroom kan worden geleverd, de bouw niet start. Maar Merwede heeft hierin een bijzondere positie. Merwede is een provinciaal pilotproject voor netcongestie. Daarnaast wordt het door de Ministeries van EZK en BZK beschouwd als landelijke testlocatie. Inmiddels is een oplossing gevonden, die ons in staat stelt om ook de grootverbruikaansluitingen van vermogen te voorzien. Vereiste is dat het totale piekvermogen van de wijk niet boven een netgrens van 5,2 MW (gelijk aan de vermogensvraag bij 4.250 individuele all-electric woningen) uitkomt. Dit is in een zogenaamd Groepscontract vastgelegd, dat in november 2024 is ondertekend door Stedin en de WKO BV Merwede (namens de toekomstige grootverbruikers in de wijk).

Momenteel wordt toegewerkt naar de oprichting van een energiecoöperatie die het groepscontract namens de grootverbruikers overneemt, en waar zij lid van kunnen worden. Deze entiteit wordt belast met het handhaven van de netgrens en het waar nodig bijsturen om daarbinnen te blijven. De technische maatregelen die daartoe nodig zijn, zoals de inzet van warm tapwaterbuffers, slimme sturingssystemen en een buurtbatterij worden momenteel nader uitgewerkt.

Zuidwest inclusief Merwedekanaalzone: overzichtskaart ruimtelijke investeringen MPR

1. Park Transwijk: integrale kwaliteitsimpuls
2. Marco Poloplantsoen (openbare ruimte)
3. Herinrichting Bernadottelaan e.o.
4. Fietsroutes Park Transwijk: Koeriersterlaan en Lomanlaan/Lanslaan
5. Herinrichting Waalstraat, Zijldiepstraat en Merwedeplantsoen (incl 1e fase vergroening Rivierenwijk)
6. Voet-/fietsbrug Waalstraat en Zeildiepstraat
7. Merwedepark / Icoon Rondje Stadseiland
8. Herinrichting Socrateslaan en verbeteren op- en afritten Socratesbrug
9. Herinrichting Vasco da Gamalaan e.o
10. Ringpark Dichterswijk
11. Herinrichting Afrikalaan e.o.
12. Realisatie buurtcentrum Merwedekanaalzone
13. Realisatie wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone
14. Vergroenen straten en buurten Rivierenwijk
15. Herinrichting Jutfaseweg
16. Verbeteren speelruimte (diverse locaties)
17. Hov-baan MWKZ Europalaan Zuid ("no regret-afspraken UNed")
18. Herinrichting Balijeplein/Balijelaan, Vondellaan, Rijnlaan Noord en Waalstraat Oost
19. P&R Westraven
20. Onderwijshuisvesting Merwedekanaalzone en Sporthal Merwedekanaalzone
21. Omzetting gras naar kunstgras Nieuw Welgelegen / aanleg veld en kleedvoorziening
22. Willibrord/St-Gregorius College (incl. 3e gymzaal)
23. Fietsverbinding vanaf/naar HUB XL Papendorp

Een interactief overzicht van de ruimtelijke projecten is te bekijken via de website.

- Gemeentelijke investeringen uit het MPR voor Groen, Mobiliteit, Maatschappelijke voorzieningen en sporten, spelen en bewegen zijn op de kaart hiernaast weergegeven met nummers.
- Gebiedsontwikkelingen zijn op de kaart hiernaast weergeven met vlakken en oranje (wonen) en paars (werken) gearceerd.

Ontwikkelingen per gebied

Leidsche Rijn, Vleuten-De Meern en Rijnenburg

Stand van zaken van het gebied in relatie tot de ambities

Ambitie voor dit gebied

Het Masterplan Leidsche Rijn loopt tot circa 2040. Het is Utrechts grootste gebiedsontwikkeling met circa 40.000 woningen, 80.000 - 85.000 banen en een compleet voorzieningenaanbod, openbare ruimte en infrastructuur. De gehele gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn wordt beheerst binnen twee grondexploitaties: Uitvoeringsprogramma en A2-zone. In Leidsche Rijn, Vleuten-De Meern en Rijnenburg blijven we de komende jaren volop werken aan de ontwikkeling van de stad. Het is een volwaardig stadsdeel met gemengde centra die zijn gelegen nabij openbaar vervoer. Het gebied biedt de mogelijkheid fors aan de stedelijke ambities bij te dragen, waaronder het toevoegen van veel aanbod op de Utrechtse woningmarkt zoals betaalbare en duurzame (huur- en koop) woningen, het realiseren van diverse commerciële en maatschappelijke voorzieningen en het creëren van meer werkgelegenheid. Daarnaast is er veel ruimte voor groen, natuur en recreatie wat zorgt voor een aangenaam verblijfs- en woonklimaat. De strategische opgaven concentreren zich rond de stedelijke knooppunten in Leidsche Rijn Centrum en omgeving Papendorp. Papendorp (inclusief Groenewoud) transformeert naar een gemengd gebied door het toevoegen van 3650 woningen en verschillende voorzieningen en wordt een belangrijke knoop in Utrecht Zuidwest, zowel bij het Taatsenplein als bij de afrit A2/Marinus van Tyrusviaduct. Dat is de locatie waar we verschillende mobiliteitsaspecten gaan koppelen in een duurzame Mobiliteitshub XL.

Leidsche Rijn

De komende jaren concentreren de werkzaamheden zich rond de deelgebieden Haarrijn, De Wetering Zuid, Leidsche Rijn Centrum, Leeuwesteyn, Papendorp, Groenewoud, Hooggelegen, Strijkviertel en Rijnvliet. Al deze gebieden liggen langs de rijksweg A2. Leidsche Rijn Centrum ontwikkelt zich tot een compact gemengd stedelijk gebied en vormt een levendig centrum voor de wijk. De culturele voorziening aan het Berlijnplein is een belangrijk project. In het 4e kwadrant LRC (zuidelijk deel Lage Weide) zien we kansen het ov knooppunt Station Utrecht Leidsche Rijn verder te benutten. Leeuwesteyn nadert zijn voltooiing en de verbinding met Oog in Al is een feit. In Papendorp gaan we wonen en werken combineren zodat een gemengde wijk ontstaat en gaan we verschillende mobiliteitsaspecten koppelen in een duurzame Mobiliteitshub XL. In Strijkviertel werken we aan een nieuw circulair bedrijvenpark, dat het toonbeeld wordt van een circulaire bedrijvenlocatie.

Vleuten - De Meern

In de laatste grotere woningbouwlocatie in het gebied, Haarrijn, zijn de eerste tenders gehouden voor de ontwikkeling van nieuwe woningen. Dit gebied wordt komend jaar bouwrijp gemaakt. De KSU heeft zich teruggetrokken voor de basisschoolontwikkeling, er wordt gezocht naar een nieuwe school. In de rest van het gebied is de komende jaren op kleinere schaal ruimte voor woningbouw, voorzieningen en openbare ruimte (her)inrichtingsprojecten. Zo wordt gewerkt aan de projecten Kloosterweide, Hindersteinlocatie en Hart van de Meern. In het Máximapark wordt nog een aantal inrichtingsprojecten afgerond, zoals in de Japanse tuin. Verder bereiden we ons tot 2040 voor op de energietransitie en faciliteren we deze. Ook heeft Vleuten - De Meern zoekgebieden en ruimte voor diverse vormen van duurzame energieopwekking, zoals de Nedereindseplas, de Haarrijnseplas en Ockhuizen. In de RSU2040 is voor het gebied rond Haarzuilens een forse groenopgave van stedelijk belang benoemd; de ontwikkeling van 100 hectare groen rondom de stad. Met het project gebiedsontwikkeling Ockhuizen zetten we hierin belangrijke stappen.

Rijnenburg

In de Oplegger RSU2040 is door de raad richting gegeven aan de ontwikkeling van Rijnenburg. Omdat Rijnenburg een langjarige ontwikkeling is, die naar verwachting start in 2035, is het mogelijk om in de tussentijd andere gebieden in de stad te ontwikkelen.
In het najaar van 2024 is de Programmatische Verkenning opgeleverd, als tussenstap op weg naar de Uitgangspuntennotitie (verwacht: 2026). In 2024 is met rijk-regio partners en consortium van grondeigenaren het Akkoord van Rijnenburg getekend en met het consortium van grondeigenaren een Intentieovereenkomst. In 2025 werken we verder aan de Uitgangspuntennotitie en aan een raadsvoorstel voor leidende principes voor de ontwikkeling van Rijnenburg. Ook informeren we eind 2025 de raad over mogelijke ontwikkel- en grondstrategieën. Voor het Windpark Rijnenburg en Reijerscop is in 2024 het bestemmingsplan vastgesteld. Voor het hoogspanningsstation van TenneT werken we toe naar een voorkeurslocatie en verkennen we tracés voor de verkabeling. Met het Nedereindsepark werken we aan de recreatieve doorontwikkeling van de stad om zowel aan huidige als aan toekomstige bewoners voldoende groen, sport en recreatiemogelijkheden te bieden.

Liggen we op koers met het behalen van de ambities?

Wonen

Op korte termijn zien we voldoende plancapaciteit, de (middel)lange termijn is echter nog onzeker.
Komende jaren (van 2025 tot 2036) worden er in Leidsche Rijn, Vleuten - De Meern nog circa 7500 woningen gebouwd, waarvan een groot deel in het sociale- en midden(huur)segment. Daarnaast is er nog zachte plancapaciteit waar nu nog geen planning voor is.

Werken

Het toevoegen van werkgelegenheid in de wijken blijft belangrijk, want op basis van de lopende plannen zien we dat het aantal werkfuncties niet voldoende toeneemt om de ambities uit de RSU2040 te halen.
In Strijkviertel werken we aan een nieuw circulair bedrijvenpark en het toonbeeld wordt van een circulaire bedrijvenlocatie. Het bedrijvenpark biedt ruimte voor ongeveer 1900 arbeidsplaatsen gericht op MKB. In Papendorp gaan we wonen en werken combineren. In de Wetering en Haarrijn reserveren we alle bedrijfskavels (met uitzondering van de tijdelijke woningbouw, die na 15 jaar weer verdwijnt) voor het toevoegen van werkgelegenheid.

Maatschappelijke voorzieningen

De realisatie van geplande sportvoorzieningen en andere maatschappelijke voorzieningen is onzeker, terwijl de opgave in de RSU voor dit gebied groot is.
In Leidsche Rijn Centrum is de culturele voorziening aan het Berlijnplein een belangrijk project. Op de Hindersteinlocatie is een nieuwe middelbare school gepland. Daarnaast wordt de haalbaarheid van een jongerencultuurhuis onderzocht op de locatie Hindersteinlaan / De Tol en realiseren we een jongerencultuurhuis op het Berlijnplein. Het zwembad in de Noordpunt van het Máximapark staat gepland in 2029. Bij sportpark Rijnvliet worden de plannen verder uitgewerkt voor een extra sportveld.

Openbare Ruimte, Klimaat en Groen

Behoud en versterking van het aanwezige groen zijn belangrijke aandachtspunten voor een aantrekkelijk leefklimaat in de wijken.
De wijken LR-VdM zijn relatief groen, wat bijdraagt aan ambities op het gebied van waterinfiltratie en het tegengaan van hittestress. In de RSU 2040 is voor het buitengebied omgeving Haarzuilens een forse groenopgave van stedelijk belang benoemd; de ontwikkeling van 100 hectare groen rondom de stad. Met het project gebiedsontwikkeling Ockhuizen zetten we hierin belangrijke stappen. Met het Nedereindsepark werken we aan de recreatieve doorontwikkeling van de stad om zowel aan huidige als aan toekomstige bewoners voldoende groen en recreatiemogelijkheden te bieden. Maar ook met kleinere ingrepen, zoals aanpak van de buitenruimte bij Azotod in De Meern, verbeteren we het groen en voegen we ruimte voor recreatie en sport in de wijken toe. Tegelijk zijn er ook delen met achterstand in onderhoud van de openbare ruimte.

Duurzame Mobiliteit

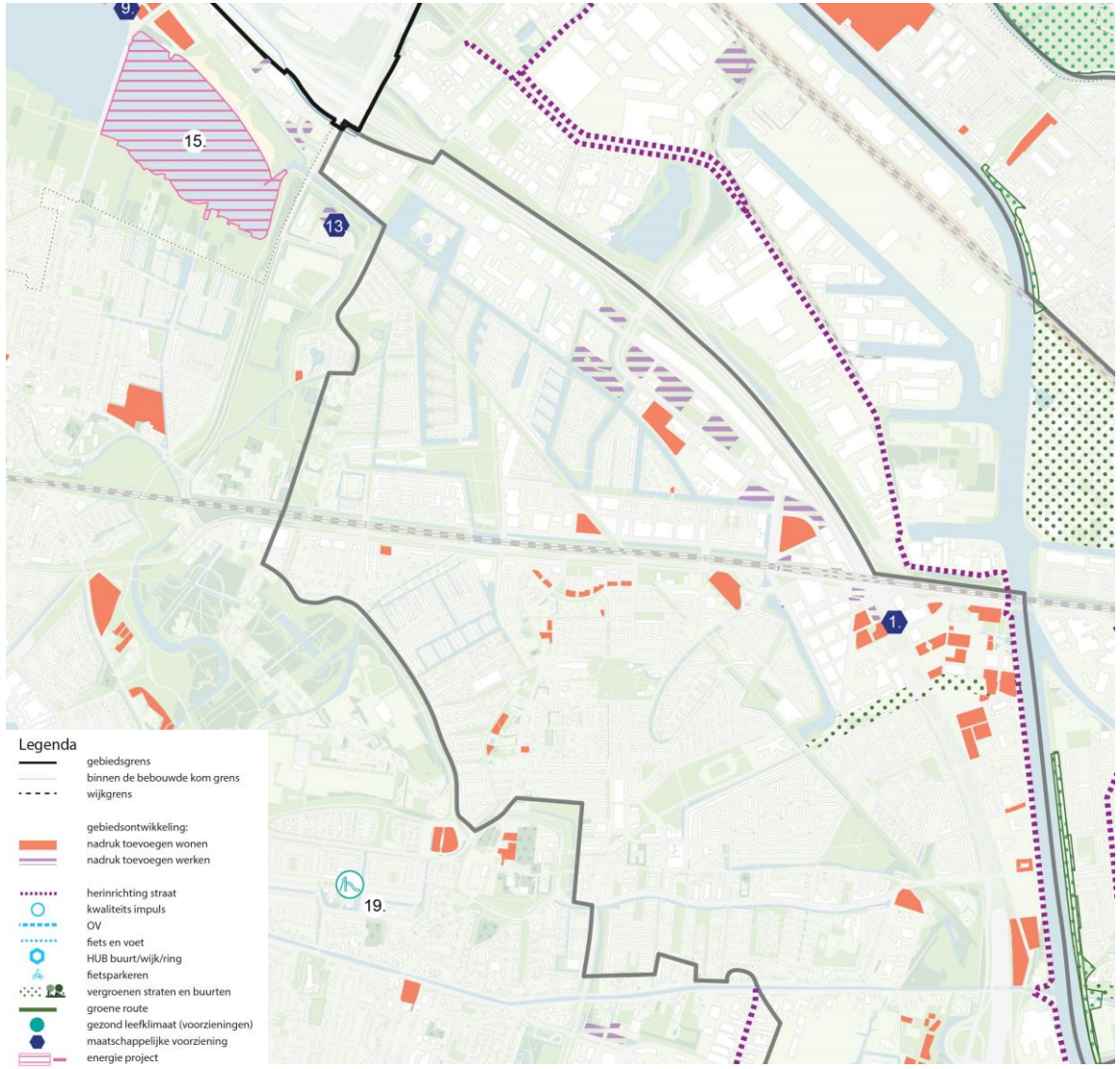
Verbeteren van de bereikbaarheid door mobiliteitsaspecten te koppelen, ov knooppunten en wandel- en fietsroutes beter te benutten.
In Papendorp gaan we verschillende mobiliteitsaspecten (auto, ov, fiets, deelmobiliteit) koppelen in een duurzame Mobiliteitshub XL. In het 4e kwadrant LRC (zuidelijk deel Lage Weide) zien we kansen het ov knooppunt Station Utrecht Leidsche Rijn verder te benutten. Bij (her)ontwikkelingen is er veel aandacht voor aantrekkelijke wandel- en fietsroutes. Het doorgaand autoverkeer wordt zoveel mogelijk geweerd.

Energie

In dit gebied wordt volop ingezet op de opwek van duurzame energie en faciliteren we tevens een aantal netstations om de netcongestie het hoofd te kunnen bieden
Het risico is dat de voorzieningen niet tegelijkertijd kunnen meegroeien met de woningbouw door het (tijdelijk) uitblijven van een grootverbruiksaansluiting. Vleuten - De Meern heeft zoekgebieden en ruimte voor diverse vormen van duurzame energieopwekking. Voor het Windpark Rijnenburg en Reijerscop is het bestemmingsplan vastgesteld. Bij de Nedereindseplas, de Haarrijnse plas en Ockhuizen wordt gewerkt aan het mogelijk maken van zonnevelden. In Rijnenburg breidt Stedin haar netstation uit en ook TenneT gaat een nieuw hoogspanningsstation bouwen. In het gebied zijn ook enkele locaties in beeld voor tijdelijke maatregelen in verband met de netcongestie, o.a. in Strijkviertel.

Leidsche Rijn, Vleuten-De Meern en Rijnenburg: overzichtskaart ruimtelijke investeringen MPR 1

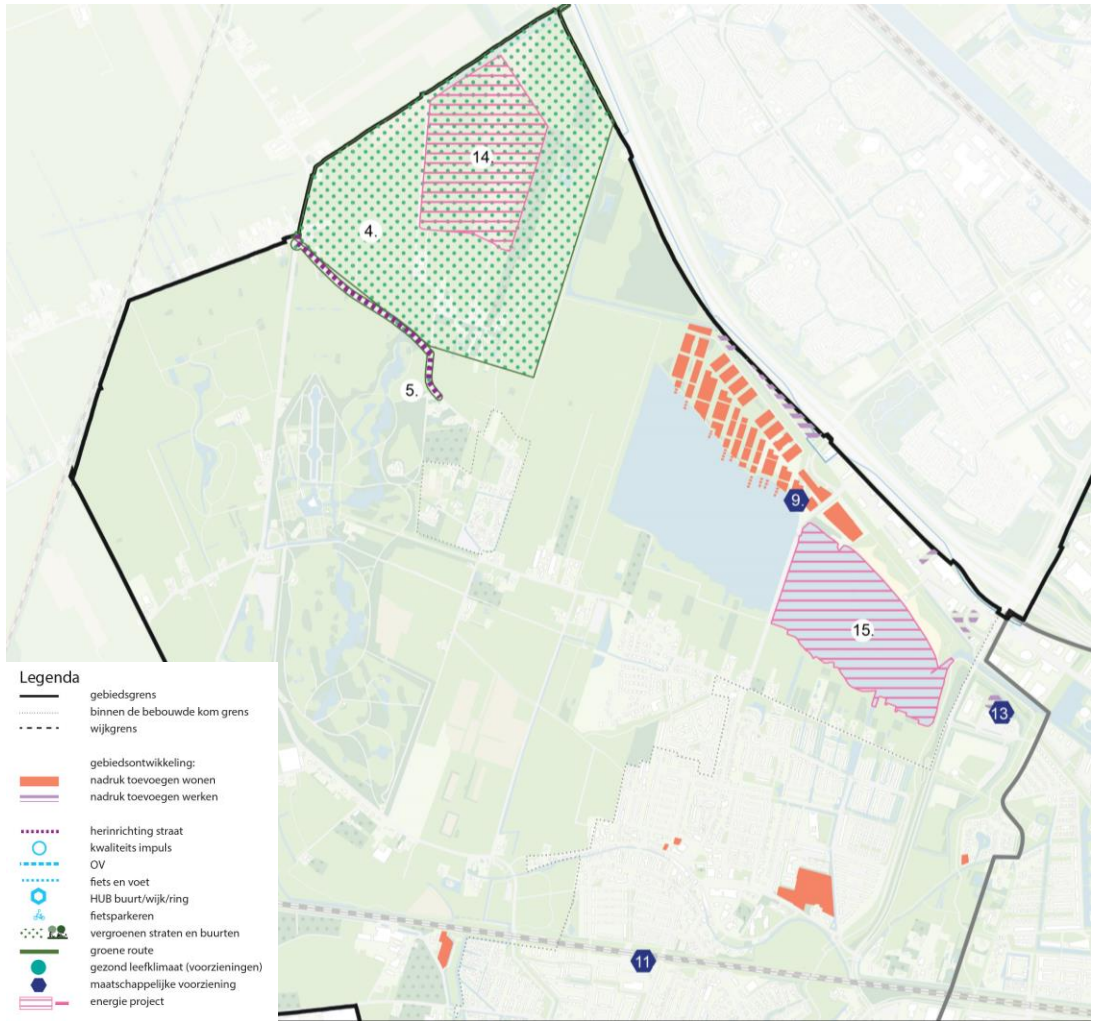
1. Cultuurcluster Leidsche Rijn (locatie Berlijnplein)
2. Jongerencultuurhuis Vleuten De Meern (zoekgebied)
3. Wijkcultuurhuis Groenewoud
4. Ockhuizen (groen en recreatie)
5. Fiets- en wandelpad Ockhuizerweg/ Polderweg
6. Nedereindse Park (groen)
7. Bijdrage aan route Hollandse IJsselbos (groen)
8. Mobiliteitshub XL Papendorp
9. Onderwijshuisvesting Haarrijn
10. Onderwijshuisvesting Groenewoud
11. Onderwijshuisvesting Limuscollege (voorheen College Vleuten de Meern)
12. Sportveld Rijnvliet / Strijkviertel (uitbreiding sport)
13. Extra zwembad Maximapark
14. Gebiedsontwikkeling Ockhuizen (met Energie, natuur en recreatie)
15. Zonneveld Haarrijnseplas
16. Nedereindse Plas
17. Duurzame opwek Geluidswallen A12
18. Gebiedsproces energielandschap Rijnenburg en Reijerscop
19. Aanleg/ onderzoek speelvoorzieningen diverse locaties

Zie vervolg op de volgende bladzijde

Een interactief overzicht van de ruimtelijke projecten is te bekijken via de website.

- Gemeentelijke investeringen uit het MPR voor Groen, Mobiliteit, Maatschappelijke voorzieningen en sporten, spelen en bewegen zijn op de kaart hiernaast weergegeven met nummers.
- Gebiedsontwikkelingen zijn op de kaart hiernaast weergeven met vlakken en oranje (wonen) en paars (werken) gearceerd.

Leidsche Rijn, Vleuten-De Meern en Rijnenburg: overzichtskaart ruimtelijke investeringen MPR 2

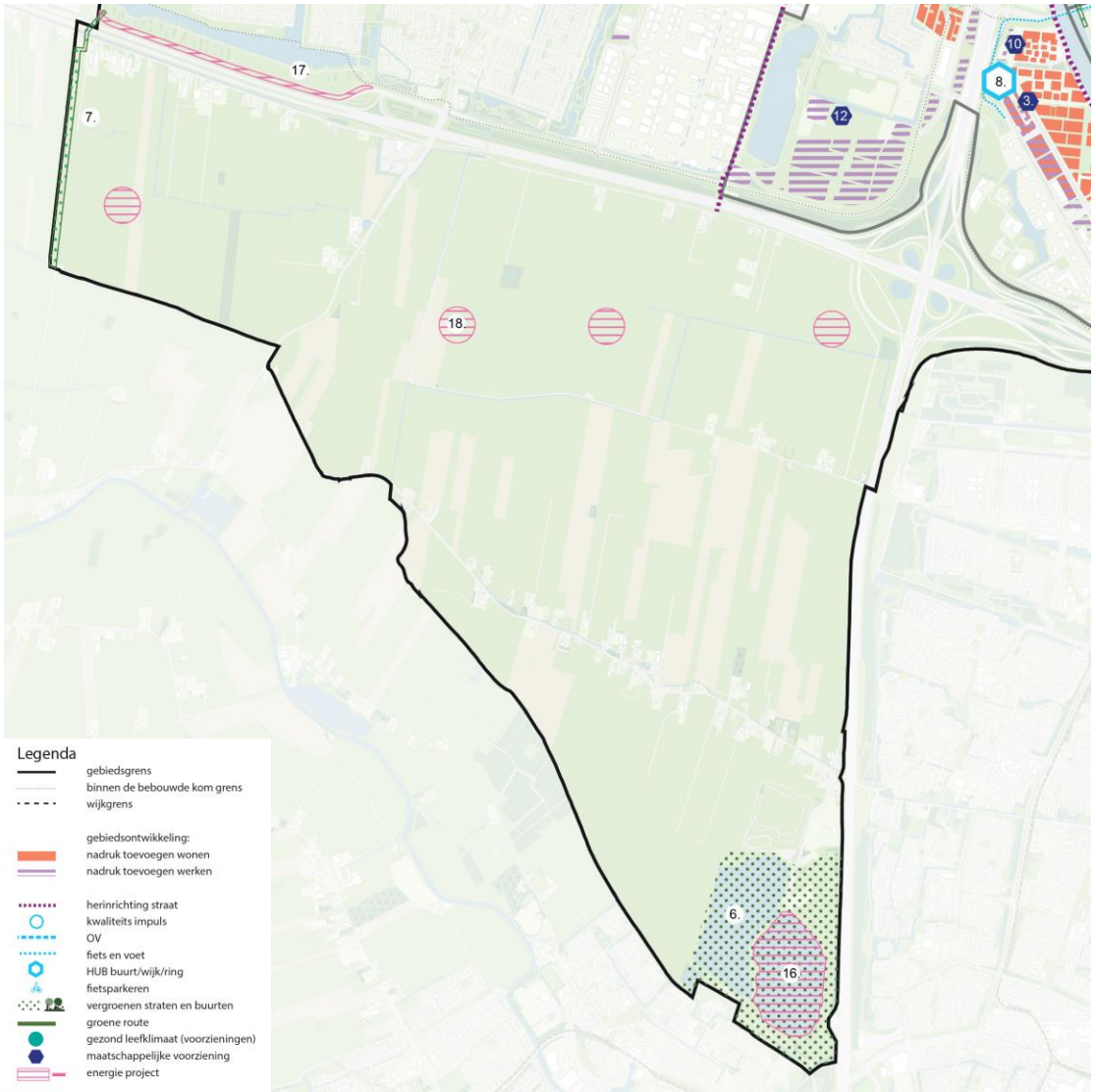
1. Cultuurcluster Leidsche Rijn (locatie Berlijnplein)
2. Jongerencultuurhuis Vleuten De Meern (zoekgebied)
3. Wijkcultuurhuis Groenewoud
4. Ockhuizen (groen en recreatie)
5. Fiets- en wandelpad Ockhuizerweg/ Polderweg
6. Nedereindse Park (groen)
7. Bijdrage aan route Hollandse IJsselbos (groen)
8. Mobiliteitshub XL Papendorp
9. Onderwijshuisvesting Haarrijn
10. Onderwijshuisvesting Groenewoud
11. Onderwijshuisvesting Limuscollege (voorheen College Vleuten de Meern)
12. Sportveld Rijnvliet / Strijkviertel (uitbreiding sport)
13. Extra zwembad Maximapark
14. Gebiedsontwikkeling Ockhuizen (met Energie, natuur en recreatie)
15. Zonneveld Haarrijnseplas
16. Nedereindse Plas
17. Duurzame opwek Geluidswallen A12
18. Gebiedsproces energielandschap Rijnenburg en Reijerscop
19. Aanleg/ onderzoek speelvoorzieningen diverse locaties

Zie vervolg op de volgende bladzijde

Een interactief overzicht van de ruimtelijke projecten is te bekijken via de website.

- Gemeentelijke investeringen uit het MPR voor Groen, Mobiliteit, Maatschappelijke voorzieningen en sporten, spelen en bewegen zijn op de kaart hiernaast weergegeven met nummers.
- Gebiedsontwikkelingen zijn op de kaart hiernaast weergeven met vlakken en oranje (wonen) en paars (werken) gearceerd.

Leidsche Rijn, Vleuten-De Meern en Rijnenburg: overzichtskaart ruimtelijke investeringen MPR 3

1. Cultuurcluster Leidsche Rijn (locatie Berlijnplein)
2. Jongerencultuurhuis Vleuten De Meern (zoekgebied)
3. Wijkcultuurhuis Groenewoud
4. Ockhuizen (groen en recreatie)
5. Fiets- en wandelpad Ockhuizerweg/ Polderweg
6. Nedereindse Park (groen)
7. Bijdrage aan route Hollandse IJsselbos (groen)
8. Mobiliteitshub XL Papendorp
9. Onderwijshuisvesting Haarrijn
10. Onderwijshuisvesting Groenewoud
11. Onderwijshuisvesting Limuscollege (voorheen College Vleuten de Meern)
12. Sportveld Rijnvliet / Strijkviertel (uitbreiding sport)
13. Extra zwembad Maximapark
14. Gebiedsontwikkeling Ockhuizen (met Energie, natuur en recreatie)
15. Zonneveld Haarrijnseplas
16. Nedereindse Plas
17. Duurzame opwek Geluidswallen A12
18. Gebiedsproces energielandschap Rijnenburg en Reijerscop
19. Aanleg/ onderzoek speelvoorzieningen diverse locaties

Een interactief overzicht van de ruimtelijke projecten is te bekijken via de website.

- Gemeentelijke investeringen uit het MPR voor Groen, Mobiliteit, Maatschappelijke voorzieningen en sporten, spelen en bewegen zijn op de kaart hiernaast weergegeven met nummers.
- Gebiedsontwikkelingen zijn op de kaart hiernaast weergeven met vlakken en oranje (wonen) en paars (werken) gearceerd.

Ontwikkelingen per gebied

Noordoost, Oost, Zuid en Utrecht Science Park

Stand van zaken van het gebied in relatie tot de ambities

De opgave voor de gebiedsopgave Noordoost, Oost en Zuid en Utrecht Science Park is het toevoegen en versterken van aantrekkelijke, gemengde en toekomstbestendige woon-, werk- en leefgebieden. Hierbij hebben we aandacht voor een hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte en het creëren van aantrekkelijke routes binnen de stad en naar het omliggende landschap (o.a. de Hollandse Waterlinies), waarbij ontmoeten, bewegen en gezonde mobiliteit ons uitgangspunt is. We doen dit op basis van de RSU2040 waarbij de ambities voor het gebied Oost onze uitgangspunten zijn. Het gaat daarbij om de hele oostkant van de stad, niet enkel de wijk Oost. Voor sommige gebieden hebben we omgevingsvisies uitgewerkt, dit geldt voor het Utrecht Science Park (Omgevingsvisie Utrecht Science Park 2024 uit 2022), Lunetten (omgevingsvisie Lunetten (uit 2020) en Maarschalkerweerd in het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd (2020).

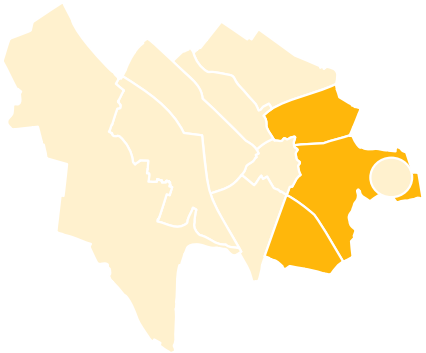
Voor de lange termijn richten we ons op de ontwikkeling van stedelijk knooppunt Lunetten-Koningsweg, waar een deel van de ambities uit de RSU zijn plek moet gaan vinden. Als eerste stap in deze ontwikkeling werken we op korte termijn aan de realisatie van tijdelijke woningen en voorzieningen.

De bereikbaarheid van de oostkant van de stad blijft een doorlopend aandachtpunt. Op alle schaalniveaus zijn mobiliteitsmaatregelen nodig om het (auto)verkeersnetwerk niet vast te laten lopen en nieuw programma te kunnen blijven toevoegen.

Het realiseren van een betaalbaar woonprogramma binnen ontwikkelingen blijft uitdagend vanwege de financiële haalbaarheid. De Utrechtse Aanpak en subsidies dragen bij om projecten door te laten gaan. Ook het realiseren van (betaalbaar) werkprogramma staat voortdurend onder druk.

Utrecht Oost grenst direct aan het UNESCO werelderfgoed Hollandse Waterlinies. In veel van de projecten die wij uitvoeren moet rekening worden gehouden met het behouden en versterken van de universele waarden van het werelderfgoed. Dat vormt een spanning met onze ontwikkelopgaves. Dit vraagt om (on)mogelijkheden van ontwikkelingen in dit gebied vanuit een integraal perspectief.

Toelichting op programmering in het gebied (relatie leggen met kaart met programmering

Wonen

Op korte termijn zien we voldoende plancapaciteit, alhoewel de stadsbrede uitdagingen zoals hoge bouwkosten en netcongestie wel impact kunnen hebben.
De komende 5 jaar (2025 – 2029) verwachten wij te starten met de bouw van circa 4.500 woningen. Daarmee werken we toe naar de RSU ambitie om aan de Oostkant van Utrecht 11.650 woningen toe te voegen. Dit gebeurt in gebiedsontwikkelingen als Galgenwaard (ca 1100 woningen) en Archimedeskwartier, maar ook bij projecten in bestaande buurten zoals Briljantlaan 11–15 en Nolenslaan 1–31.
We blijven werken aan een divers (woon)programma, wat ook blijkt uit de projecten die in 2024 zijn opgeleverd. Vorig jaar zijn onder andere 470 tijdelijke huurwoningen opgeleverd in de wijk Zuid (Pagelaan, Befu-terrein en 't Goylaan 1–7). Ook zijn er 206 studio's en kamers voor studenten opgeleverd bij De Kwekerij fase 3 en 62 huurappartementen aan de Willem Dreeslaan 55 (sociaal en middensegment). Daarnaast is gestart met de sloop van 150 woningen van het project Nieuw Buurland waar de komende jaren 260 sociale- en middenhuurwoningen worden teruggebouwd.

Werken

Het werkprogramma moet vooral terecht komen in grote ontwikkelingen en op kleiner schaalniveau in de wijken.
Vanzelfsprekend is er het nodige economisch programma voorzien op het Utrecht Science Park. Zo nadert de nieuwbouw van het RIVM dit jaar haar voltooiing, en ook het sciencegebouw de Plus Ultra Utrecht (op kavel 32) zal in de loop van 2025 in gebruik worden genomen. In de komende jaren zullen er nieuwe sciencegebouwen worden toegevoegd op het Science Park. Het planproces voor een nieuw omgevingsplan USP start in 2025 in samenwerking met de UU en zal naar verwachting in het najaar van 2026 leiden tot een SPvE en een IPvE die aan de raad worden voorgelegd.

De ambitie is om Galgenwaard en omgeving te ontwikkelen tot een stedelijke knoop met een gemengd stedelijk gebied met wonen, werken en voorzieningen en de openbare ruimte aantrekkelijker te maken. Bij de programmering heeft hierbij een verschuiving van werken naar wonen plaatsgevonden. Het aantal toe te voegen woningen is verhoogd van 500-1000 naar ca 1100 woningen. Voor het programma werken/voorzieningen is de ambitie om 25% uit te breiden ten opzichte van het programma dat gesloopt wordt. Concreet komt dit neer op een toevoeging van circa 5000m2. Het NvU/SpvE zal eind 2025 aan de gemeenteraad worden voorgelegd

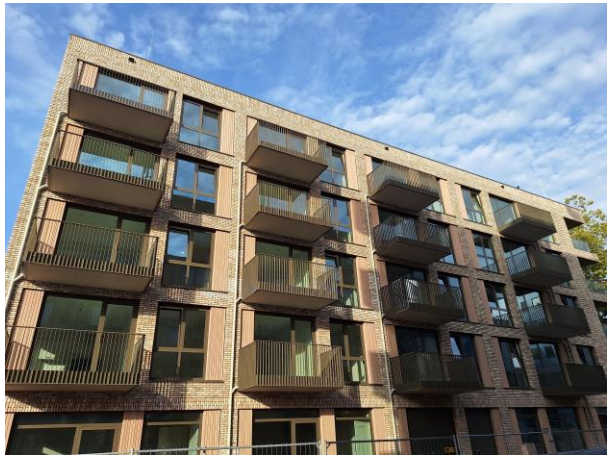
Ook bij Archimedeskwartier kan ruim 5000m2 aan werkfuncties worden toegevoegd. Op kleinere schaal blijven we ruimte bieden aan werkgelegenheid door het toevoegen van niet-woonfuncties bij ontwikkelingen als Van Galenstraat, Briljantlaan 11 en Pieter Baan Centrum.

Maatschappelijke voorzieningen

De behoefte en realisatie van maatschappelijke voorzieningen aan deze kant van de stad is divers.
Qua onderwijsvoorzieningen wordt medio 2025 het nieuwe schoolgebouw van de Ariane de Ranitz opgeleverd. We werken nu aan de herinrichting van de openbare ruimte. Op USP wordt dit jaar gestart van de bouw van de International School Utrecht.
Ook onderzoeken we op Utrecht Science Park samen met de UU en Stichting USP hoe we voorzieningen kunnen toevoegen die positief bijdragen aan de leefbaarheid.

De restauratie van de Vier Lunetten is afgerond. De komende jaren wordt de toegankelijkheid en het gebruik van de forteilanden verbeterd, als onderdeel van de ontwikkeling van het Lunettenpark.
Het blijft ingewikkeld om ruimte en financiële dekkingsbronnen te vinden voor nieuwe sportlocaties. De variantenstudie voor Maarschalkerweerd Noord wordt binnenkort vrijgegeven voor reacties. Omdat de benodigde middelen voor inpassing niet beschikbaar zijn, stellen we de uitbreiding van velden en de omzetting van natuur- in kunstgras in Maarschalkerweerd Noord uit.

In veel ontwikkelingen realiseren we een gemengd programma, met ook een aandeel maatschappelijk. Bijvoorbeeld de realisatie van een culturele broedplaats en maatschappelijke functies in het voormalig Pieter Baan Centrum. Onderdeel van de tijdelijke ontwikkeling Tussen de Rails is het realiseren van een werk- en cultuurcluster. Ook bij de ontwikkeling van Galgenwaard wordt rekening gehouden met maatschappelijke vierkante meters. Eind 2024 heeft de raad de SPvE's vastgesteld voor de Kögllaan 26 en de Manegelaan. We willen woningen bouwen aan de Kögllaan 26 en de scouting verhuist naar de Voorveldse Polder. In het SPvE voor de Kögllaan is ruimte opgenomen voor een maatschappelijke of commerciële ruimte.

Toelichting op programmering in het gebied (relatie leggen met kaart met programmering

Openbare Ruimte, Klimaat en Groen

We hebben een grote ambitie om groen te realiseren aan de oostkant van de stad en het buitengebied.
Bij iedere ontwikkeling streven we naar het toevoegen van extra kwantitatief en kwalitatief groen. Door integraal en in samenhang met andere opgaves te werken en werk met werk mogelijk te maken, verzilveren we efficiencyvoordelen en groenkansen. Zoals de herinrichting bij de mbo-school Nimeto, waar dit samengaat met rioolvervanging. In Rotsoord loopt de vergroening van de openbare ruimte door. Ook zetten we in op het verbeteren van de openbare ruimte van Hoograven Noord als onderdeel van de vervanging van de riolering. Daarnaast werken we door aan de realisatie van het nieuwe Lunettenpark. Ook versterken we de groene-blauwe structuren -zoals langs de Kromme Rijn- door het benutten van kansen bij de herontwikkelingen bij het Pieter Baan Centrum en de Mytylschool.
Op Utrecht Science Park verdichten we in balans en daarom wordt ook geïnvesteerd in de openbare ruimte en zo het groen-blauwe raamwerk versterkt. De inzet van deze ingrepen is om de kwaliteit van het groen te verbeteren en de beleefbaarheid, onder meer door ruimte te creëren voor ontmoeting en recreatie.
We zijn met de provincie, het waterschap HdSR en de gemeenten Zeist, Bunnik, Houten en Nieuwegein een regionale samenwerking gestart om te komen tot extra groen in het buitengebied tussen USP, Zeist, Odijk, Houten en Nieuwegein. We werken aan een ontwikkelperspectief en uitvoeringsprogramma voor nieuwe natuur (groene contour), meer recreatiemogelijkheden (gebieden en paden), nieuwe groen-blauwe verbindingen voor mens en dier, opgave voor waterberging en water vasthouden en transitie van de landbouw. Een (klein) deel van de voorzieningen komt op ons grondgebied, en een deel in en rondom de landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen.

Duurzame Mobiliteit

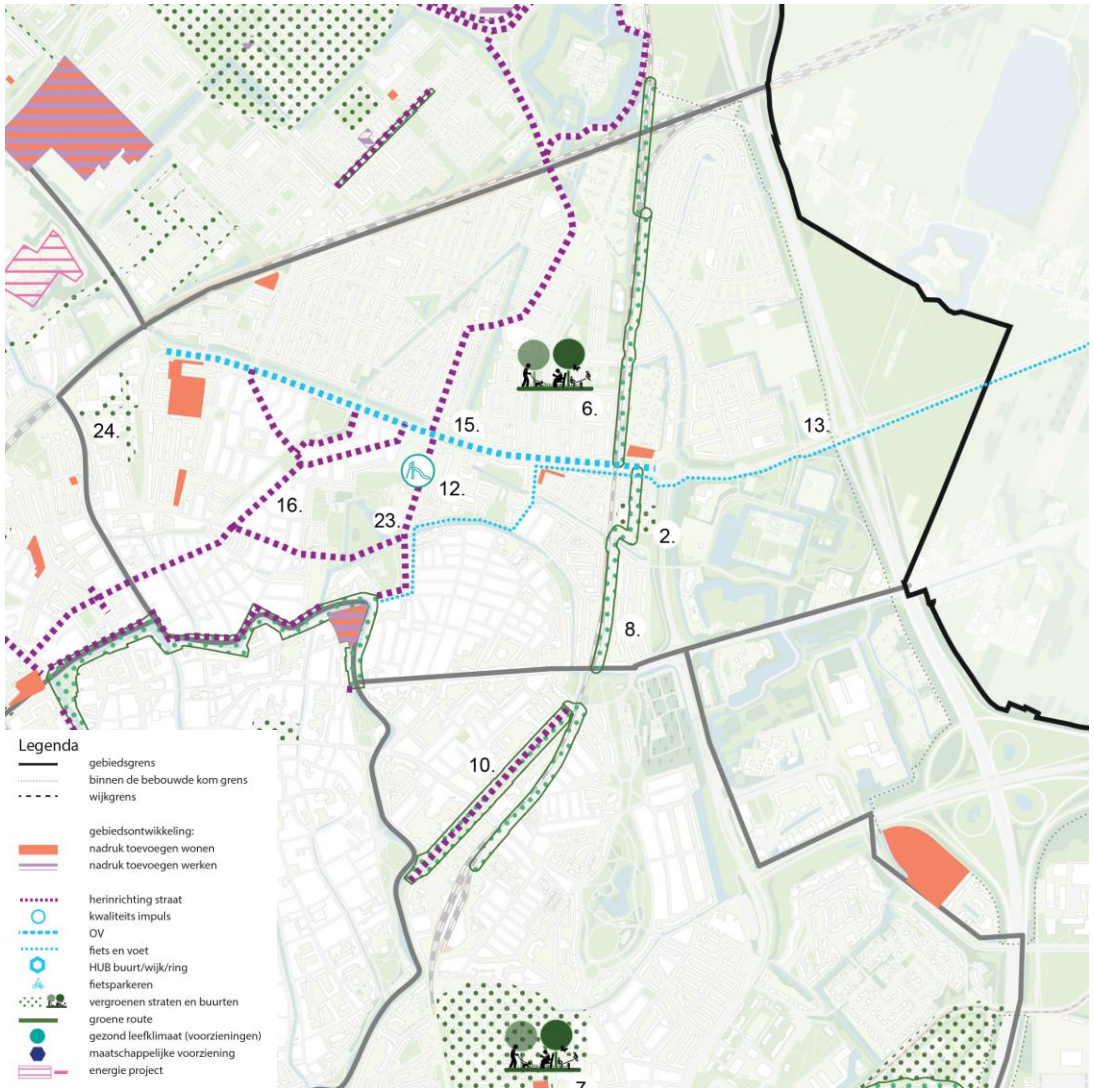
Om te zorgen dat Utrecht Oost kan blijven groeien, blijven ingrepen in het mobiliteitssysteem nodig.
Voor de (middel)lange termijn zijn namelijk grote en complexe ingrepen nodig in het mobiliteitsnetwerk om de ambities uit de RSU te halen. We doen verschillende onderzoeken zoals MIRT OV en Wonen en in het kader van U Ned (o.a. no-regret maatregelen), waarmee we de benodigde mobiliteitsmaatregelen onderzoeken.
Daarnaast vormt het Mobiliteitsplan de basis voor de ingrepen in het gebied. We werken bijvoorbeeld aan het project Herinrichting Koningsweg waarvoor recent een IPvE is vastgesteld. Hier wordt een belangrijke verbinding in Utrecht Oost aantrekkelijker gemaakt voor de fiets. Ook ligt er een initiatief vanuit het UMCU voor herontwikkeling van het entreegebied aan de noordzijde van het UMCU complex. Hierin wordt gekeken naar het realiseren van een parkeergarage en daarmee het afvangen van verkeersbewegingen op het USP.

Energie

Voordorpse Veld (Noordoost) is in de RSU benoemd als zoekgebied voor het opwekken van zonne- en windenergie. Voordorpse Veld is ook zoekgebied voor natuur, recreatie en sport. Daarnaast is het gebied onderdeel van de UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies. In 2024 is in opdracht van de gemeente Utrecht een integrale Heritage Impact Assessment (HIA) uitgevoerd. De HIA geeft aan in welke mate de beoordeelde scenario's risico geven op het aantasten van, of juist kansen bieden voor versterking van de kernkwaliteiten van het Werelderfgoed in dit gebied. De conclusies zijn te vinden in deze raadsbrief. De provincies Utrecht, Gelderland, Noord-Holland en Noord-Brabant zijn gestart met een ruimtelijk perspectief over de kansen en kaders van het waterliniegebied voor de urgente ruimtelijke opgaven. We hebben besloten om pas na de afronding van het ruimtelijk perspectief een eventueel (plan)proces in het Voordorpse Veld te starten, omdat het ruimtelijk perspectief bepalend zal zijn in hoeverre het opwekken van zonne- en windenergie mogelijk is binnen het zoekgebied Voordorpse Veld.

Noordoost, Oost, Zuid en Utrecht Science Park: overzichtskaart ruimtelijke investeringen MPR 1

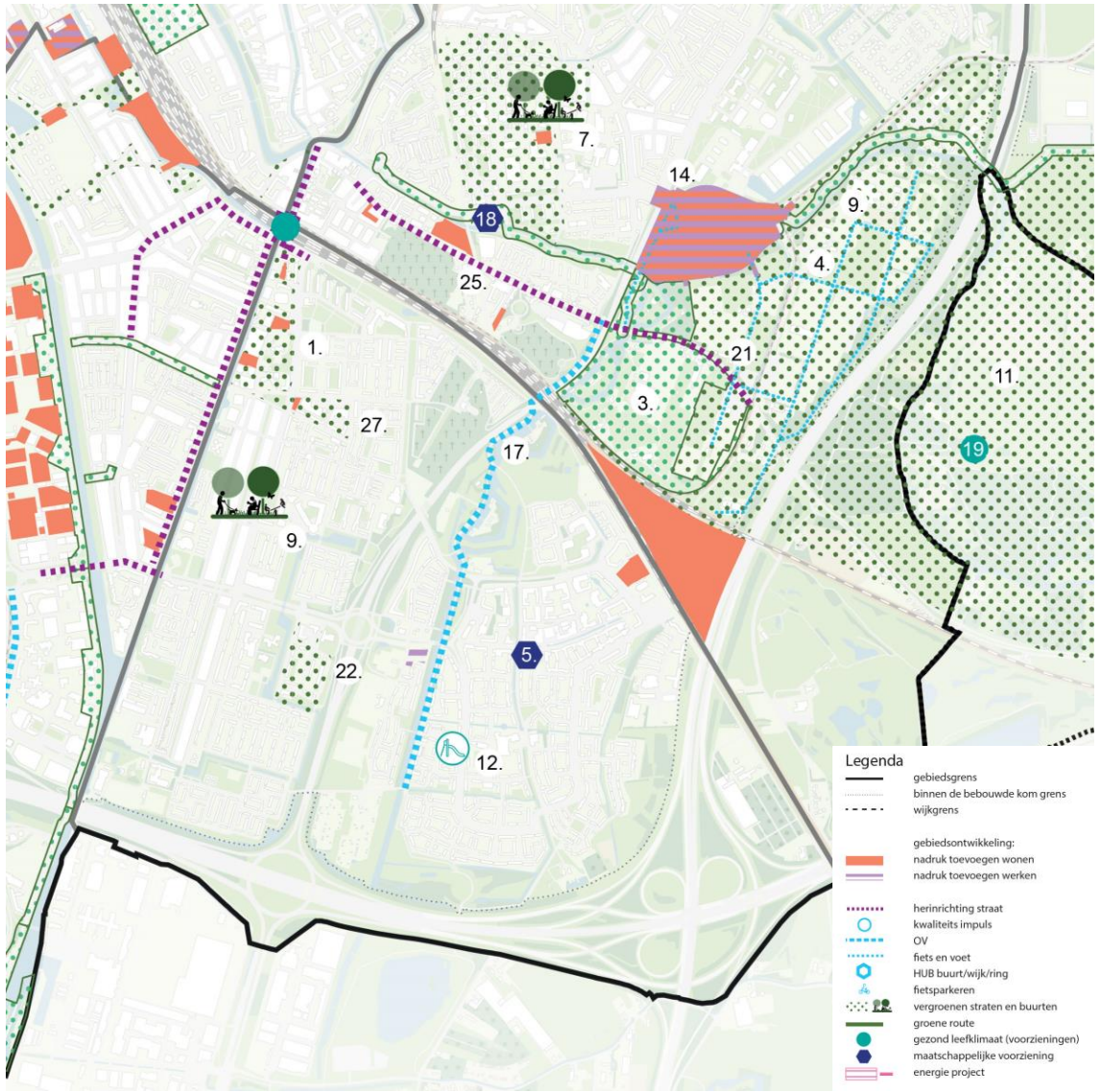
1. Openbare Ruimte Rotsoord
2. Openbare Ruimte Nimeto
3. Lunettenpark
4. Maarschalkerweerd Noord
5. Wijkcultuurhuis - Lunetten (De Musketon)
6. Vergroenen van straten en buurten Noordoost
7. Vergroenen van straten en buurten Rubenskwartier
8. Oosterspoorbaan- Noordoost (groenblauwe route)
9. Groenblauwe route Kromme Rijnpark, omgeving Mytylschool
10. Herinrichting Malieblad en Maliebaan
11. Icoonproject Kromme Rijn Linie Landschap
12. Aanleg/ onderzoek speelvoorzieningen diverse locaties
13. Doorfietsroute Utrecht – Amersfoort
14. OV-doorstroming Herculesplein
15. OV-verbinding Overvecht -USP, Kardinaal de Jongweg
16. Herinrichting Tuinwijkroute
17. Fietsmaatregelen om de Zuid / Waterliniebrug / Waterlinieweg
18. Uitbreiding Krommerijncollege
19. Nieuwe toiletvoorziening in Amelisweerd
20. Nieuwe toiletvoorziening bij Station Vaartsche Rijn
21. Herinrichting Koningsweg
22. Oudegeinlaan en omgeving opnieuw inrichten openbare ruimte
23. Blauwkapelseweg – kapelbrug en kruising Alexander Numankade
24. Herinrichting openbare ruimte Lauwerecht Noord
25. Doorfietsroute Utrecht-Houten (Gansstraat)
26. International school Utrecht
27. Herinrichting straten Hoograven Noord

Zie vervolg op de volgende bladzijde

Een interactief overzicht van de ruimtelijke projecten is te bekijken via de website.

- Gemeentelijke investeringen uit het MPR voor Groen, Mobiliteit, Maatschappelijke voorzieningen en sporten, spelen en bewegen zijn op de kaart hiernaast weergegeven met nummers.
- Gebiedsontwikkelingen zijn op de kaart hiernaast weergeven met vlakken en oranje (wonen) en paars (werken) gearceerd.

Noordoost, Oost, Zuid en Utrecht Science Park: overzichtskaart ruimtelijke investeringen MPR 2

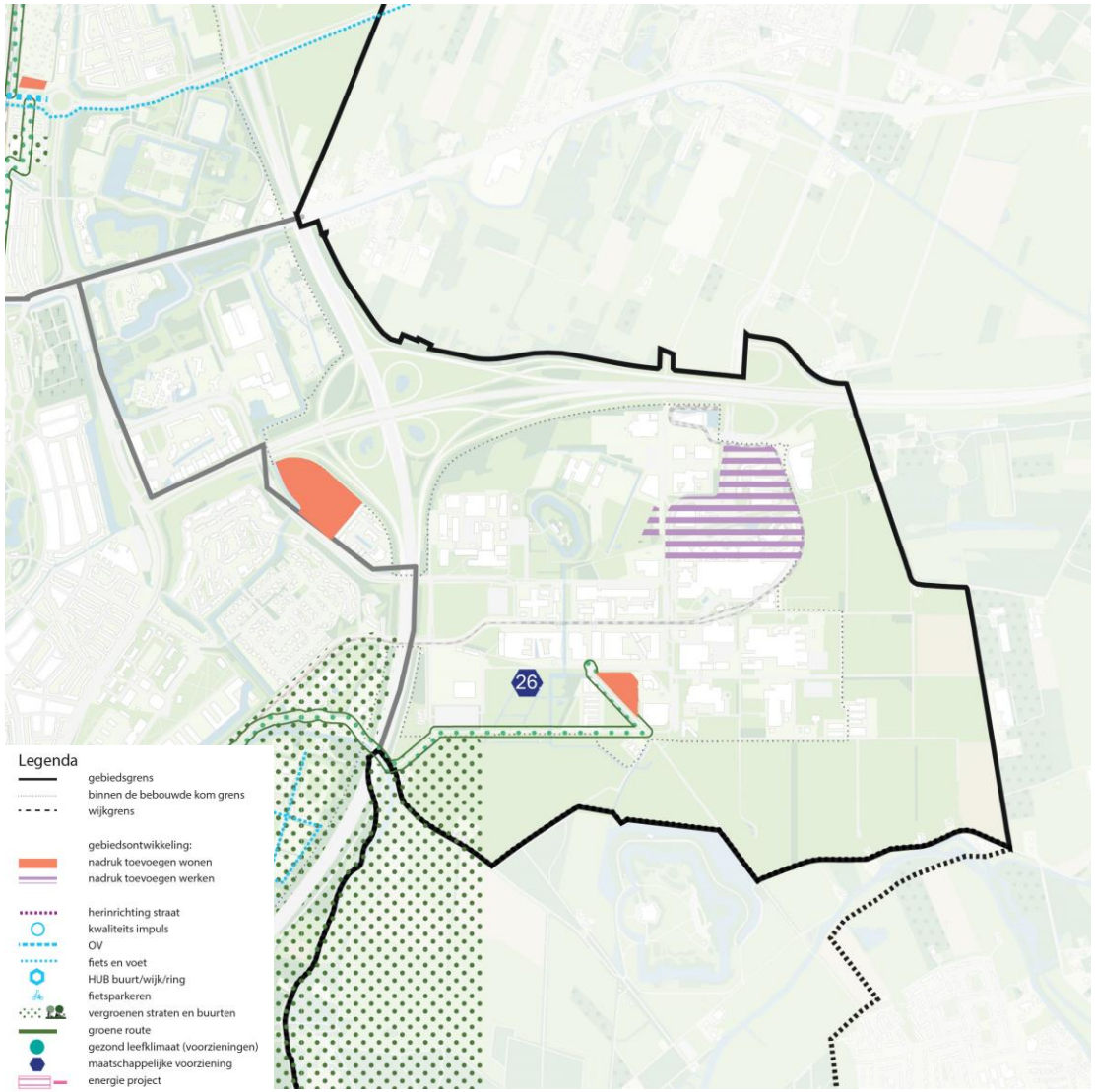
1. Openbare Ruimte Rotsoord
2. Openbare Ruimte Nimeto
3. Lunettenpark
4. Maarschalkerweerd Noord
5. Wijkcultuurhuis - Lunetten (De Musketon)
6. Vergroenen van straten en buurten Noordoost
7. Vergroenen van straten en buurten Rubenskwartier
8. Oosterspoorbaan- Noordoost (groenblauwe route)
9. Groenblauwe route Kromme Rijnpark, omgeving Mytylschool
10. Herinrichting Malieblad en Maliebaan
11. Icoonproject Kromme Rijn Linie Landschap
12. Aanleg/ onderzoek speelvoorzieningen diverse locaties
13. Doorfietsroute Utrecht – Amersfoort
14. OV-doorstroming Herculesplein
15. OV-verbinding Overvecht -USP, Kardinaal de Jongweg
16. Herinrichting Tuinwijkroute
17. Fietsmaatregelen om de Zuid / Waterliniebrug / Waterlinieweg
18. Uitbreiding Krommerijncollege
19. Nieuwe toiletvoorziening in Amelisweerd
20. Nieuwe toiletvoorziening bij Station Vaartsche Rijn
21. Herinrichting Koningsweg
22. Oudegeinlaan en omgeving opnieuw inrichten openbare ruimte
23. Blauwkapelseweg – kapelbrug en kruising Alexander Numankade
24. Herinrichting openbare ruimte Lauwerecht Noord
25. Doorfietsroute Utrecht-Houten (Gansstraat)
26. International school Utrecht
27. Herinrichting straten Hoograven Noord

Zie vervolg op de volgende bladzijde

Een interactief overzicht van de ruimtelijke projecten is te bekijken via de website.

- Gemeentelijke investeringen uit het MPR voor Groen, Mobiliteit, Maatschappelijke voorzieningen en sporten, spelen en bewegen zijn op de kaart hiernaast weergegeven met nummers.
- Gebiedsontwikkelingen zijn op de kaart hiernaast weergeven met vlakken en oranje (wonen) en paars (werken) gearceerd.

Noordoost, Oost, Zuid en Utrecht Science Park: overzichtskaart ruimtelijke investeringen MPR 3

1. Openbare Ruimte Rotsoord
2. Openbare Ruimte Nimeto
3. Lunettenpark
4. Maarschalkerweerd Noord
5. Wijkcultuurhuis - Lunetten (De Musketon)
6. Vergroenen van straten en buurten Noordoost
7. Vergroenen van straten en buurten Rubenskwartier
8. Oosterspoorbaan- Noordoost (groenblauwe route)
9. Groenblauwe route Kromme Rijnpark, omgeving Mytylschool
10. Herinrichting Malieblad en Maliebaan
11. Icoonproject Kromme Rijn Linie Landschap
12. Aanleg/ onderzoek speelvoorzieningen diverse locaties
13. Doorfietsroute Utrecht – Amersfoort
14. OV-doorstroming Herculesplein
15. OV-verbinding Overvecht -USP, Kardinaal de Jongweg
16. Herinrichting Tuinwijkroute
17. Fietsmaatregelen om de Zuid / Waterliniebrug / Waterlinieweg
18. Uitbreiding Krommerijncollege
19. Nieuwe toiletvoorziening in Amelisweerd
20. Nieuwe toiletvoorziening bij Station Vaartsche Rijn
21. Herinrichting Koningsweg
22. Oudegeinlaan en omgeving opnieuw inrichten openbare ruimte
23. Blauwkapelseweg – kapelbrug en kruising Alexander Numankade
24. Herinrichting openbare ruimte Lauwerecht Noord
25. Doorfietsroute Utrecht-Houten (Gansstraat)
26. International school Utrecht
27. Herinrichting straten Hoograven Noord

Een interactief overzicht van de ruimtelijke projecten is te bekijken via de website.

- Gemeentelijke investeringen uit het MPR voor Groen, Mobiliteit, Maatschappelijke voorzieningen en sporten, spelen en bewegen zijn op de kaart hiernaast weergegeven met nummers.
- Gebiedsontwikkelingen zijn op de kaart hiernaast weergeven met vlakken en oranje (wonen) en paars (werken) gearceerd.

Gebiedsontwikkeling

West en Noordwest

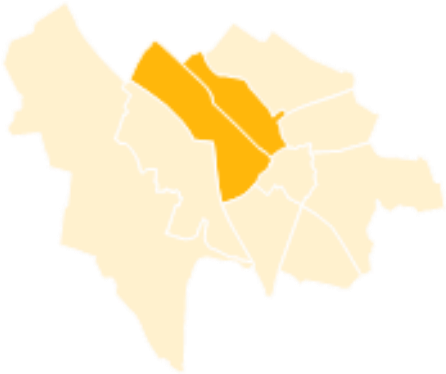
Stand van zaken van het gebied in relatie tot de ambities

Ambities en aandachtspunten voor West en Noordwest
Het gebied West en Noordwest heeft een uiteenlopend karakter van wijken. Zo zijn er de bedrijventerreinen Lage Weide en Werkspoorkwartier, maar ook veel woonwijken met verschillende type demografie en kenmerken. Het accent voor het gebied verschuift in de opgaven die er nu liggen van wonen naar werken.

Met de realisatie van Cartesiusdriehoek en Wisselspoor komt een einde aan de beschikbaarheid van grotere woningbouwlocaties in het gebied. Slechts enkele locaties, zoals Zuilense Vecht en Welgelegen, bieden nog kansen voor grotere woningbouwontwikkelingen. Daarnaast zijn er nog verschillende locaties waar gewerkt wordt aan kleinere woningbouwprojecten. Daarnaast lopen er onderzoeken met de woningcorporaties om in beeld te krijgen welke investeringspotenties zij zien. Dit willen we waar mogelijk koppelen aan het versterken van onder andere de sociale structuren en leefbaarheid in de wijken.

Ook is het de ambitie om het aantal arbeidsplekken te vergroten. Deze werkopgave komt voornamelijk tot stand in Werkspoorkwartier en Lage Weide, naast het gericht inzetten op het behoud van werken-in-de-wijk. Twee erg verschillende werklocaties met ieder zijn eigen ontwikkeldynamiek. Voor beide geldt een verdichtingsopgave, maar binnen een verschillend profiel. Een ander aandachtspunt voor het gebied is het toevoegen van meer groen. Al jaren is Noordwest één van de groenarmste wijken van Utrecht, hier ligt dan ook de opgave om de openbare ruimte te vergroenen en klimaatbestendig te maken. Dit geldt ook voor bovenbeschreven werkgebieden. We realiseren hoogwaardige openbare ruimtes en proberen als meekoppelkans op verschillende locaties verder te vergroenen. Ook het op peil houden van het aantal maatschappelijke voorzieningen ten opzichte van de groei van de wijken is een aandachtspunt. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen proberen we dan ook maatschappelijke voorzieningen toe te voegen.

Liggen we op koers met het behalen van de ambities?

Wonen

Met de ontwikkelingen Cartesiusdriehoek en Wisselspoor (beiden in uitvoering) voegen we in de aankomende jaren een groot aantal woningen toe. Omdat grote bouwlocaties niet meer voorhanden zijn, zien we vooral kansen in de transformatie van kleinere locaties en verdichting (zoals Zwanenvechtlaan, Thomas à Kempisplantsoen en Van Heukelomlaan en diverse projecten in de wijk Welgelegen). In Welgelegen noord en zuid tezamen gaat het om ca 1000 nieuwe woningen in Ravellaan Noord, Ravellaan 96, Fransz Listplantsoen en Strawinskylaan. De projecten Ravellaan Noord en Ravellaan 96 kennen een grote politieke urgentie en verdienen daarmee extra aandacht. Bij het toevoegen van nieuwe plannen is bereikbaarheid en terughoudendheid met sloop/ nieuwbouw van sociale woningbouw een aandachtspunt.

Werken

Werkspoorkwartier is een bijzondere binnenstedelijke werklocatie waar we, naast het toevoegen van arbeidsplaatsen, werken aan een verbreding van het profiel met cultuur, creatieve makers, horeca, onderwijs, circulariteit en recreatie. Belangrijk hierin is de betaalbaarheid van ruimtes die nodig zijn om vrij te kunnen ondernemen, innoveren en experimenteren, zoals broedplaatsen. De basis voor het profiel van het Werkspoorkwartier is gelegd in de Omgevingsvisie Werkspoorkwartier (2021). Daarnaast werken we aan professionalisering van de ondernemersvereniging, stapsgewijze herinrichting van de openbare ruimte en herontwikkeling van de omgeving Station Zuilen. Dit doen we door een visie station Zuilen op te stellen.
Voor Lage Weide maakten de ondernemers zelf al een visie. Deze gebruiken wij als input voor de lange termijn koers voor Lage Weide, waarvoor in juni 2024 de Uitgangspuntennotitie is vastgesteld. Dit jaar werken we de toekomstvisie voor het gebied verder uit. Ook voor Lage Weide streven we naar verdichting en creëren van extra werkgelegenheid, met specifieke aandacht voor de circulaire economie, stadsgebonden bedrijvigheid en de toekomstbestendigheid van banen voor praktisch geschoolden. Door de congestie op de wegen biedt Lage Weide momenteel beperkte uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven. In Lage Weide willen we de werkgelegenheid vergroten door intensiever ruimtegebruik in combinatie met nieuwe mobiliteitsoplossingen; meer ruimte voor ov, fiets en voetganger. Daarbij willen we ook ruimte behouden voor zwaardere en grootschaligere bedrijfstakken met een hoge milieucontour en extensiever ruimtegebruik, die niet terecht kunnen elders in de stad en nodig zijn voor de eisen van de circulaire economie. We leggen de focus op bedrijven met meerwaarde voor de stad. Om het bedrijventerrein aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden, werken we in Lage Weide aan verschillende mobiliteits- en vergroeningsopgaven.
Voor het intensiveren van Lage Weide zijn extra mobiliteitsinvesteringen randvoorwaardelijk. Hierbij is de inspanning voornamelijk gericht op de modal shift van auto naar fiets en ov en goederenvervoer per water en spoor.

Maatschappelijke voorzieningen

De opgave ligt in de bestaande stad in het behoud (en versterken) van maatschappelijke bestemmingen en de balans daarin gezien de vele binnenstedelijke herontwikkelingen. Hierbij is ook de afstemming met naastgelegen ontwikkelingen van belang (bijv relatie tussen stationsgebied en Welgelegen). Daarnaast zijn betaalbare werk- en ontmoetingsplekken verdwenen. Onderzocht wordt of er extra maatschappelijke ruimte gerealiseerd kan worden bij herontwikkelingen en inzet van eigen vastgoed. Voor de Cartesiusdriehoek zijn er innovatieve ideeën op het gebied van preventieve gezondheidszorg. Ook komt er een kindcentrum en een sporthal. Samen met Stichtse Vecht werken we aan het optimaliseren van de sportvelden en een publiek toegankelijk park in Zuilense Vecht. In Welgelegen onderzoeken we woningbouw en de behoefte daarbij aan nieuwe voorzieningen. In Zuilen en Lombok werken we aan een integrale gebiedsontwikkeling met de woningcorporaties om daarmee ook de sociale behoeften in de wijk op één lijn te hebben voor het behoud en versterken van bij bewoners passende voorzieningen. In het Werkspoorkwartier leggen we de nadruk op het behoud van betaalbare ruimte voor broedplaatsen en creatieve en circulaire bedrijvigheid. Ambities die nog niet geprogrammeerd zijn of door bezuinigingen zijn uitgesteld zijn een buurthuis voor Geuzenwijk, een jongerenplek, sport- en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte zijn schaars en vergroeningsopgave, Amsterdamsestraatweg visie rond Julianapark richting het noorden (uitgesteld) en open zwemwater bij de Werkspoorkathedraalhaven.

Liggen we op koers met het behalen van de ambities?

Openbare Ruimte, Klimaat en Groen

Een groot deel van dit gebied, met name Noordwest maar ook delen van West, is relatief stenig en vraagt om vergroening. Op dit moment liggen we met de lopende plannen nog onvoldoende op koers om onze groenambities te realiseren. Wel voeren we in het kader van de groene ommetjes diverse vergroeningsprojecten uit in Noordwest en zijn we in gesprek met bewoners over het uitbreiden van groene ommetjes. Ook zijn de eerste stappen gezet voor het versterken van de groen-blauwe ader rondom de Vecht; aan de Fortlaan voegen we groen toe om zo het Nifterlakeplantsoen met de Vecht te verbinden en dieper de wijk in te brengen.
Ook voegen we veel groen toe in de ontwikkeling van Cartesiusdriehoek, circa 30% groen. Daarnaast voegen we groen toe in Zuilense Vecht en werken we aan de stapsgewijze ontwikkeling van de parkzones langs het Amsterdam-Rijnkanaal en het Merwedekanaal (Rondje Stadseiland). Ook in Welgelegen wordt er ca 1 ha extra groen toegevoegd in het rioolvervangingsproject en is in de uitwerking van visie Welgelegen behouden en versterken van groen als randvoorwaarde opgenomen voor nieuwe ontwikkelingen in de wijk. Verder werken we ook aan het vergroenen van de stenige bedrijventerreinen Lage Weide en Werkspoorkwartier, om zo een aantrekkelijkere en gezondere werkomgeving te realiseren. De Kanaalstraat is opnieuw ingericht en aan de Damstraat wordt gewerkt.

Duurzame Mobiliteit

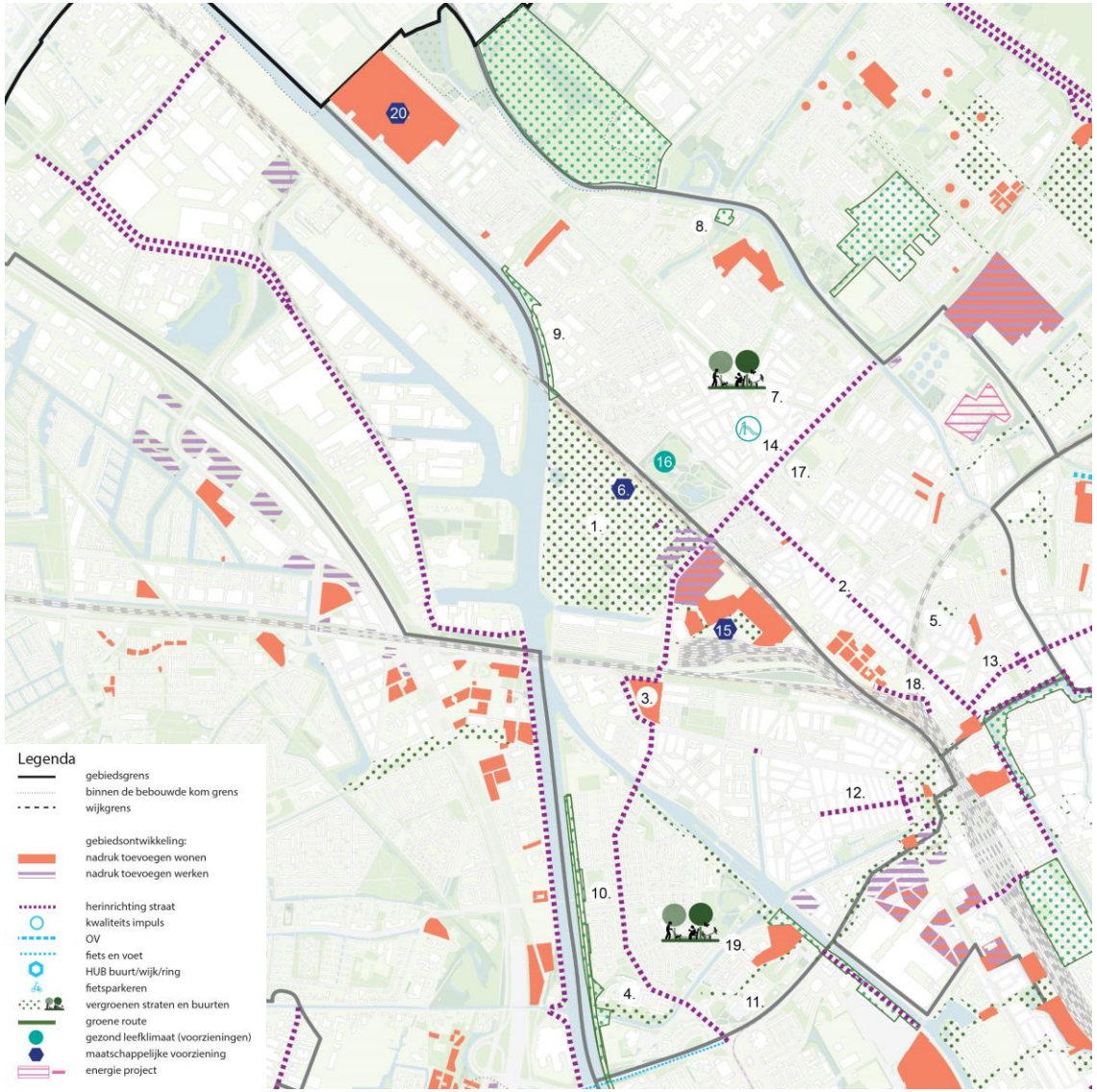
Ook in dit gebied werken we in 2025 aan het verbeteren van de voetganger en fietsverbindingen. Zo werken we aan betere fietsverbindingen in het gebied door projecten als Dom tot Damroute en doorfietsroute Lage Weide- Houten, fietsroute om de Noord en fietrsroute Weersingel Oostzijde. We werken aan een uitbreiding van de capaciteit voor het fietsparkeren op station Zuilen. Daarnaast nemen we verkeersveiligheidsmaatregelen op Lage Weide voor alle weggebruikers. Ook onderzoeken we de mogelijkheden voor een pontje van Werkspoorkwartier naar Lage Weide, om zo de bereikbaarheid te vergroten. In Lage Weide werken we aan nieuwe oplossingen voor het truckparkeren. Tot slot werken we de komende jaren aan de herinrichting van de Amsterdamsestraatweg en is gestart met de uitvoering van een deel van de Westelijke Stadsboulevard rondom de Majellaknoop / Thomas à Kempisplantsoen.

Energie

Voor de energietransitie zijn doelen geformuleerd die voor de hele stad gelden en in de gebieden worden uitgewerkt. Lage Weide is aangewezen als zoekgebied voor windenergie en geothermie. De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energieinfrastructuur worden in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar en hebben impact op de bestaande energiecentrales op Werkspoorkwartier en Lage Weide. Ook de oplossingsrichtingen voor de netcongestie landen deels in Lage Weide. Bij de uitwerking van de Transitievisie Warmte concretiseerden we de volgorde van de wijkgerichte aanpak naar aardgasvrij; Elinkwijk, Oog in Al en Ondiep zitten in blok 1 (uiterlijk gereed in 2034).
Netcongestie vormt een groot risico voor ontwikkelingen in het gebied. Projecten kunnen vertraging oplopen als gevolg van netcongestie.

West en Noordwest: overzichtskaart ruimtelijke investeringen MPR

1. Openbare ruimte Werkspoorkwartier
2. Herinrichting Amsterdamsestraatweg
3. Openbare ruimte Thomas à Kempisplantsoen
4. Openbare ruimte Welgelegen en Den Hommel
5. Speelplaats De Kameleon
6. Uitbouw muzikale oefenstudio's
7. Vergroenen Noordwest / Groene ommetjes
8. Fortlaan (groenblauwe route)
9. Demkapark (groenblauwe route)
10. Groenblauwe route Amsterdam-Rijnkanaal J. Wagenaarkade
11. Bijdrage Ravellaan (groenblauwe route)
12. Herinrichting Kanaalstraat-Damstraat
13. Fietsmaatregelen om de Noord
14. Aanleg/ onderzoek speelvoorzieningen diverse locaties
15. Onderwijshuisvesting Cartesiusdriehoek – school en gymzaal SPOU / Sporthal Cartesiusdriehoek
16. Nieuwe toiletvoorziening Julianapark
17. Westelijke Stadsboulevard
18. Boorstraattunnel
19. Vergroenen West / Groene ommetjes
20. Sportpark Zuilense Vecht

Een interactief overzicht van de ruimtelijke projecten is te bekijken via de website.

- Gemeentelijke investeringen uit het MPR voor Groen, Mobiliteit, Maatschappelijke voorzieningen en sporten, spelen en bewegen zijn op de kaart hiernaast weergegeven met nummers.
- Gebiedsontwikkelingen zijn op de kaart hiernaast weergeven met vlakken en oranje (wonen) en paars (werken) gearceerd.

Gebiedsontwikkeling

Overvecht

Stand van zaken van het gebied in relatie tot de ambities

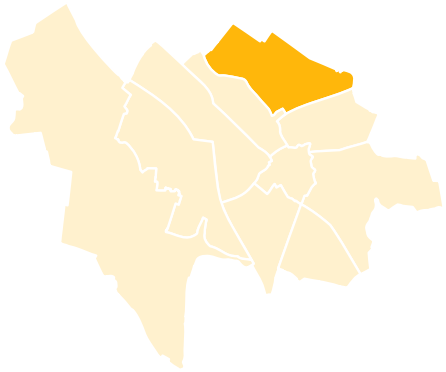
Samen voor Overvecht
Met de ruimtelijke opgave voor Overvecht dragen we bij aan de vijf ambities uit de wijkaanpak Samen voor Overvecht en verbeteren we de wijk stap voor stap. De ambitie ‘Plezierig wonen in een meer gemengde wijk’ staat bij de ruimtelijke aanpak centraal; meer woningaanbod voor verschillende mensen en een schone, groene, gezonde en veilige woonomgeving. Uitgangspunt is om Overvecht door te ontwikkelen tot een met de stad verbonden wijk voor iedereen. Met behoud van de identiteit en kwaliteit van het groene karakter, een ruim aanbod van diverse woningtypologieën en een centrum met een eigen profiel dat ruimte biedt aan stedelijke voorzieningen.

Omgevingsvisie Overvecht
Met de vaststelling van de beleidsnota Omgevingsvisie Overvecht is een belangrijke stap gezet. In de visie laten we zien hoe de opgaven uit de RSU voor Overvecht vertaald worden. Zo geven we bijvoorbeeld invulling aan de manier waarop er circa 5000 woningen aan de wijk kunnen worden toegevoegd en aan de extra ruimte voor werkgelegenheid (3000 arbeidsplekken). Dit doen we door te kiezen voor verdichting rondom de centrale as, een duidelijk mobiliteitsconcept en door het toevoegen van groen en voorzieningen. We behouden wat goed is en laten zien waar we de wijk kunnen veranderen en versterken.

De beleidsnota geeft heldere kaders en benoemt belangrijke waarden. Dat gaat helpen om op projectniveau keuzes te maken. Dat gebeurt stap voor stap en de beleidsnota geeft ons daarbij de richting. Voor de uitvoering is de gemeente altijd afhankelijk van de medewerking van eigenaren en bewoners.

De ambities voor Overvecht 2040 zijn:

- Overvecht beschikt over verschillende soorten huizen en draagt bij aan de groei van de stad. Zo kunnen mensen uit Overvecht makkelijker een passende woning vinden en van een kleine naar een grote woning of van een grote woning naar een kleine woning verhuizen. Hierdoor is er ruimte voor andere mensen die een woning zoeken.
- Overvecht heeft ruimte voor (nieuwe) bedrijven en het is aantrekkelijk voor ondernemers om zich hier te vestigen. Zo kunnen Overvechters werken en ondernemen in de wijk.
- Overvecht is de groenste wijk van Utrecht. Het klimaat verandert, en Overvecht verandert mee. De wijk bereidt zich voor op warmere droge zomers en plotselinge stortbuien.
- Overvechters voelen zich gezonder en veiliger. De omgeving biedt voldoende ruimte om te sporten, spelen en bewegen.
- Overvecht blijft een prettige en inclusieve wijk voor iedereen, met extra aandacht voor voorzieningen, ouderen, kinderen en zorgbehoevenden. De culturele diversiteit van Overvecht blijft een kracht.
- Overvecht is een belangrijk onderdeel van Utrecht, door goede verbindingen voor mens en dier wordt Overvecht beter verbonden met de omliggende gebieden.
- Overvecht is een verkeersveilige wijk waar je prettig kan lopen, fietsen en spelen.
- Overvecht wordt op een duurzame manier verwarmd. Waar mogelijk wordt er circulair gebouwd. Wegen, pleintjes, groen en parken worden zoveel mogelijk ingericht en onderhouden door gebruik te maken van circulaire materialen.

Liggen we op koers met het behalen van de ambities?

Wonen

Op korte termijn zien we voldoende plancapaciteit, de (middel)lange termijn is echter nog onzeker. De woningbouwopgave in het gebied is meer onder druk komen staan. Projecten vertragen en business cases komen lastiger rond. Dit ligt zowel aan een aantal externe factoren, zoals gestegen bouwkosten, procesgang bij de Raad van State en de gevolgen van netcongestie. Daarnaast maken bovenwettelijke beleidseisen van de gemeente het moeilijker om tot een sluitende business case te komen. In het MPR zit een aantal grote en middelgrote projecten, zoals Masterplan Overvecht Centrum (2.500 woningen), Ivoordreef (307 woningen) en Indusdreef (circa 350 woningen). Met de lopende projecten wordt de woningvoorraad, in lijn met de doelen uit de Omgevingsvisie, gemengder. Aandachtspunt is dat voor verdere verdichting het verbeteren van de (kwaliteit van de) openbare ruimte & groen en mobiliteitsmaatregelen belangrijke randvoorwaarden zijn.

Werken

Met de lopende projecten liggen we – gezien de gewenst groei - nog niet op schema, maar zien we wel veel potentie. In de Omgevingsvisie Overvecht geven we ruimte voor de toevoeging van meer arbeidsplaatsen, waaronder het intensiveren van bestaande bedrijventerreinen zoals Nieuw Overvecht . We hebben vastgelegd dat hier geen ruimte komt voor woningen. Binnen de Masterplan Overvecht Centrum komt op termijn ruimte voor nieuwe werkgelegenheid. Daarnaast zien we de knoop van Station Overvecht als plek voor meer werkgelegenheid. Aanvullend kijken we samen met de woningcorporaties naar meer spreiding van werkruimtes door de wijk.

Maatschappelijke voorzieningen

Maatschappelijke voorzieningen groeien mee, het zoeken naar geschikte en passende ruimte en de financiën blijft een uitdaging. De opgave is om de maatschappelijke voorzieningen mee te laten groeien met de groei van de wijk. Omdat in Overvecht van oudsher functies als wonen en werken gescheiden zijn, zoeken we naar functiemenging in de verschillende woonbuurten en in Overvecht Centrum. Eind 2024 is de Indusdreef aangewezen als voorkeurslocatie voor de bouw van een nieuwe VO-school (voor 1.000 leerlingen), sporthal en woningen. Aan de Santa Cruzdreef 30 wordt het huidige schoolgebouw herontwikkeld tot integraal kindcentrum voor leerlingen met een TOS (taalontwikkelingsstoornis). Verder werken we aan de ontwikkeling van de zes gemeentelijke panden in Overvecht die toe zijn aan herontwikkeling, met behoud van maatschappelijke voorzieningen, vaak in combinatie met wonen (bijvoorbeeld buurtcentrum Burezina, een geïntegreerd gezondheidscentrum en ruimte voor het buurtteam en wonen met zorg voor jongeren.

In de Omgevingsvisie Overvecht wordt aandacht besteed aan de toevoeging van culturele broedplaatsen, een nieuw cultureel centrum en sport- en speelvoorzieningen. Hier zijn nu nog geen middelen voor beschikbaar. De sportdeelname in Overvecht is laag, terwijl sport en beweging essentieel is voor de gezondheid. Daarom kiezen we ervoor de ruimte voor veldsport mee te laten groeien met de groei van de wijk. We kijken hoe we het gebruik van de bestaande sportaccommodaties kunnen optimaliseren en welke mogelijkheden er zijn om sport- en beweegfuncties toe te voegen aan het nieuwe sportcluster bij de Vechtse Banen en het bedrijventerrein (door bijvoorbeeld velden anders in te delen en te kijken naar dubbelgebruik). Voor de langere termijn zoeken we ruimte voor de inpassing van een sportcomplex met 3 à 4 velden, waarbij het Noorderpark is aangewezen als eerste zoeklocatie.

Liggen we op koers met het behalen van de ambities?

Openbare Ruimte, Klimaat en Groen

De openbare ruimte in Overvecht is stenig, anoniem en verouderd en vraagt om een kwaliteitsverbetering. Daarbij is er een enorme groenopgave.

Herinrichting buurten

De openbare ruimte in heel Overvecht vraagt de komende 20 jaar om een grootschalige integrale aanpak. Stadsbedrijven investeert in de vervanging van de riolering en wegverharding in de hele wijk. Om met deze vervangingsopgave de openbare ruimte meteen in één keer goed aan te leggen en daarmee de ambities op het gebied van energie, klimaat, groen en mobiliteit te behalen zijn aanvullende middelen nodig. Met een integrale aanpak van de openbare ruimte kunnen we bijdragen aan de leefbaarheid, verkeersveiligheid, klimaatadaptatie, vergroening, energietransitie, mobiliteitstransitie en verdichting. De eerste integrale herinrichtingsprojecten (Taagdreef en Amazonekwartier) zijn in voorbereiding en we starten nu met de derde buurt: Neckardreef-Noord. Toereikend budget voor het realiseren van alle ambities en de herinrichting van volgende buurten en extra projecten ontbreken vooralsnog.

Groen

Met de omgevingsvisie wordt er naast de toename van 57 ha groen stevig ingezet op kwalitatieve verbetering van het groen. We voegen meer groen toe in de wijk en in het buitengebied maken we meer ecologisch en recreatief waardevol groen. We realiseren ongeveer 23,5 hectare nieuw buurt- en wijkgroen, in de parken en in de groenblauwe routes. Dit is afhankelijk van ambitieuze keuzes op het gebied van mobiliteit, parkeren en bouwen. In de Vechtscheg en in het groen om de stad willen we ongeveer 36 ha meer recreatief en ecologisch waardevol groen maken (Noorderpark en Natuurgebied Zuilen). Ook voor de realisatie van deze groen opgaven zijn aanvullende middelen vereist.

Duurzame Mobiliteit

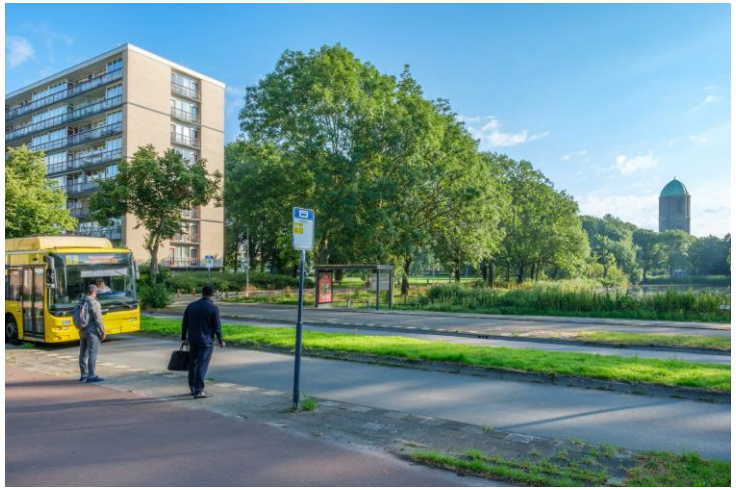
We werken aan de mobiliteitstransitie voor een veilig en verbonden Overvecht . We geven in Utrecht voorrang aan gezonde en schone manieren van verplaatsen. Ook in Overvecht zetten we in op de mobiliteitstransitie met een verschuiving van auto naar lopen, fietsen en ov. Vooral ook om meer ruimte te maken voor spelen en verblijven. Verkeershinder, geluid en uitstoot proberen we zoveel mogelijk te beperken. We werken met herinrichtingen en de invoer van meer 30km/u en erven (15 km/u) aan verkeersveilige, aantrekkelijke, groene en sociaal veilige straten en fietspaden. We werken vanuit de omgevingsvisie aan verschillende maatregelen/ projecten die bijdragen aan de mobiliteitstransitie:

- Herinrichting van de buurten (Taagdreef, Amazonekwartier, Neckardreef-Noord, Donaudreef)
- Centrale as grotendeels autovrij
- Minder autoverkeer door de buurten
- Sterker fiets- en wandelnetwerk binnen en buiten de wijk, stimuleren van beweging (oa. Gageldijk)
- Opschaling van het openbaar vervoer: sneller én lokaler

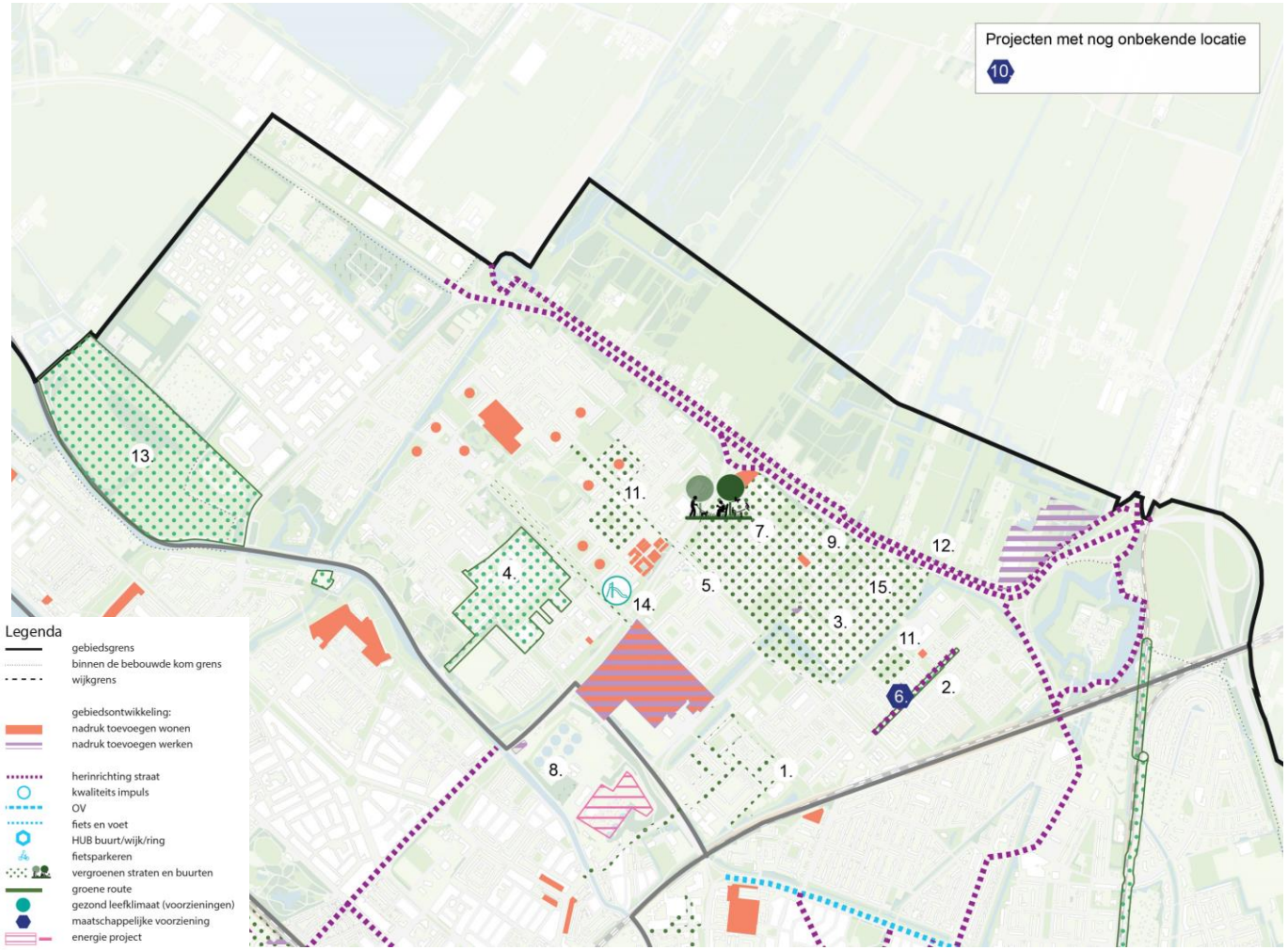
De planvorming met betrekking tot de NRU is onzeker. In 2024-2025 is/wordt onderhoud en enkele verbetermaatregelen uitgevoerd. We blijven in overleg met de Provincie en het Rijk over noodzakelijke investeringen in de NRU.

Energie

Het particulier bezit in Overvecht wordt verduurzaamd met behulp van bijdrages uit het Volkshuisvestingsfonds. Met een bijdrage van het Volkshuisvestingsfonds kunnen we aan de slag met onder andere de renovatie en verduurzaming van VvE's en de renovatie en verduurzaming van particuliere eengezinswoningen.
In het Noorderpark is een zoekgebied voor windenergie aangegeven. Dat vraagt om een integrale afweging tussen alle opgaven in dit gebied.

Overvecht : overzichtskaart ruimtelijke investeringen MPR

1. Openbare ruimte Camera Obscura/ Taagdreef / OR Taagdreef e.o.
2. Herinrichting Donaudreef
3. Openbare ruimte Watertoren / Aanvulling speel-sportaanbod in Park de Watertoren
4. Integraal project Overvecht Amazonekwartier / Kunstgrasveld Mayadreef & Valpariasodreef / drie speelplekken
5. Groene Lint
6. Buurtcentrum Overvecht
7. Vergroenen straten en buurten Overvecht
8. Vechtroute Zandpad natuurversterking
9. Integrale aanpak NRU
10. Onderwijshuisvesting College Overvecht met drie gymzalen
11. Groene Voet, aanpak openbare ruimte bij gerenoveerde corporatieflats
12. Fietsstraat Gageldijk
13. Natuurgebied Zuilen
14. Aanleg/ onderzoek speelvoorzieningen diverse locaties
15. Integrale aanpak openbare ruimte Neckardreef Noord

Een interactief overzicht van de ruimtelijke projecten is te bekijken via de website.

- Gemeentelijke investeringen uit het MPR voor Groen, Mobiliteit, Maatschappelijke voorzieningen en sporten, spelen en bewegen zijn op de kaart hiernaast weergegeven met nummers.
- Gebiedsontwikkelingen zijn op de kaart hiernaast weergeven met vlakken en oranje (wonen) en paars (werken) gearceerd.

Grondexploitaties

Lopende grondexploitaties

Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma

Leidsche Rijn A2 zone

Stationsgebied

Beurskwartier

Lombokplein

Merwedekanaalzone: Grondexploitatie

Merwedekanaalzone: Faciliterend grondbeleid

Zuilense Vecht

Oudenrijn West

Hart van de Meern

Kern/ Centrumplan Vleuten

BEFU

Isotopenweg

Grondexploitaties

Actueel financieel beeld grondexploitaties op hoofdlijnen

Samenvatting

De actualisatie van de grondexploitaties per 1 januari 2025 toont op hoofdlijnen voor de gemeentelijke grondexploitaties een verbeterd positief resultaat. Dit resultaat is per saldo met name het gevolg van reeds begrote en ontvangen rijkssubsidies in project Beurskwartier en Zuilense Vecht, in combinatie met een verbeterd resultaat in de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone als gevolg van technische aanpassingen voortvloeiend uit het afsluiten van de grondexploitatie Leidsche Rijn. Daar tegenover staat een toenemend risicoprofiel voornamelijk als gevolg van netcongestie.

In de Peilstok grondexploitaties Stedelijke Ontwikkeling per peildatum 1 juli 2024 verwachtten wij dat het geprognosticeerd resultaat grondexploitaties zich per saldo nagenoeg budgettair neutraal zou ontwikkelen en dat met name het risicoprofiel van grondexploitaties zou toenemen als gevolg van marktontwikkelingen en risico op uitgiftevertraging vanwege netcongestie. Op basis van de actualisatie van het risicoprofiel per peildatum 1-1-2025 is het risicoprofiel van de grondexploitaties toegenomen (zie paragraaf Risicomanagement grondexploitaties). Deze problematiek doet zich met name voor in grondexploitatie projecten waar we nog moeten starten met het te realiseren programma, dan wel waar nog geen contractvorming heeft plaatsgevonden. De benodigde reservering voor het opvangen van de risico's grondexploitaties in de reserve grondexploitatie is ten opzichte van vorig jaar toegenomen met 4,6 miljoen euro.

De reserve grondexploitaties heeft een licht positief meerjarig beeld van 2,66 miljoen euro in jaarsnede 2029. Dit beeld is een realistische weergave van de huidige situatie en een lichte verbetering ten opzichte van het beeld in het MPR 2024. De stand en het meerjarig verloop van de reserve grondexploitaties zijn gebaseerd op actuele resultaten van alle grondexploitaties en op actueel benodigde risicoreserveringen.

Grondexploitaties Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en A2-zone

Bij de 2e Bestuursrapportage 2024 (Peilstok Stedelijke Ontwikkeling) heeft de raad besloten de grondexploitatie Leidsche Rijn per 31-12-2024 af te sluiten en twee nieuwe grondexploitaties te openen: Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en Leidsche Rijn A2-zone. Vanaf dit MPR presenteren wij deze projecten als onderdeel van de gemeentelijke grondexploitaties. Het geprognosticeerde resultaat van de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma verbetert na actualisatie per 1-1-2025. Dit resultaat is met name het gevolg van stijgende rentebaten. Het geprognosticeerde resultaat van de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone verbetert ook na actualisatie. Dit is met name het gevolg van technische aanpassingen voortvloeiend uit het afsluiten van de grondexploitatie Leidsche Rijn. Per saldo resulteert de afsluiting van de grondexploitatie en het openen van twee nieuwe grondexploitaties in een licht positief resultaat.

Grondexploitatie Stationsgebied

Bij het MPR 2024 is besloten dat een aantal delen van de grondexploitatie wordt afgesloten. In 2024 zijn deze delen afgesloten en in deze actualisatie is dit verwerkt. Het geprognosticeerd resultaat van de grondexploitatie Stationsgebied blijft na actualisatie per 1-1-2025 negatief. Ten opzichte van de negatieve waarde op 1-1-2024 laat de grondexploitatie Stationsgebied –gecorrigeerd voor de deelafsluitingen- een licht negatieve mutatie zien. Voor het negatieve resultaat van de grondexploitatie is een voorziening getroffen. De voorziening is op eindwaarde (saldo aan het einde van de looptijd van het project). Door de licht negatieve mutatie is de voorziening licht opgehoogd.

Merwedekanaalzone

Het geprognosticeerd resultaat (voor winstneming) van de grondexploitatie Merwedekanaalzone deelgebied 4 verbetert en deelgebied 5 blijft gelijk. Bij deelgebied 4 wordt een winst genomen op basis van de door het BBV voorgeschreven POC-methode. De resultaten Merwedekanaalzone worden per saldo conform raadsbesluit verwerkt in het Financieel Kader Merwedekanaalzone. Dit financieel kader blijft sluitend, maar de afgelopen jaren zijn de risico's -en daarmee de kans op een niet meer sluitend financieel kader- aanzienlijk toegenomen.

Overige gemeentelijke grondexploitaties

De overige gemeentelijke grondexploitaties laten na actualisatie per 1-1-2025 per saldo een licht positief resultaat zien. In dit resultaat zijn de ontvangen Woningbouw impuls subsidies (WBI) van het rijk verwerkt.

Begrotingscyclus

In de 2e Bestuursrapportage 2024 rapporteerden wij in de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling per peildatum 1 juli 2024 over de ontwikkelingen van de grondexploitaties. Per peildatum 1 januari 2025 hebben wij alle grondexploitaties geactualiseerd. Deze actuele geprognosticeerde resultaten zijn verantwoord in de Jaarstukken 2024, in het programma Ontwikkelen en Wonen voor iedereen en in de paragraaf Grondbeleid. In dit hoofdstuk van het Meerjarenperspectief Ruimte 2025 en in de geheime bijlage (gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht) worden de actuele geprognosticeerde resultaten per grondexploitatie, de actuele risico- en scenarioanalyses en de doorwerking daarvan op het verloop van de reserve grondexploitaties toegelicht.

Actualisatie van de grondexploitaties

De Gemeente Utrecht heeft een actieve rol in de gebiedsontwikkelingen in de stad en geeft dit vorm door zowel zelf grondexploitaties te voeren als een faciliterende rol aan te nemen bij private ontwikkelingen. Het voeren van grondexploitaties geeft ons de mogelijkheid om actief sturing te geven aan het realiseren van de beleidsambities op het gebied van stedelijke ontwikkeling zoals benoemd in voorgaande hoofdstukken.

In hoofdstuk 2 Ruimtelijke koers van dit MPR 2025 wordt al beschreven dat een aantal cruciale ontwikkelingen op ons afkomt. Zo zien we dat woningbouw onder druk blijft staan vanwege verdere stijging van de bouwkosten en volatiele veranderingen in de kapitaalmarkt zoals stijgende inflatie en rente. Ook neemt de onzekerheid rondom netcongestie toe. Deze ontwikkelingen hebben invloed op de fasering van de programmering en raming van kosten en opbrengsten in de grondexploitaties. De aanpak voor het beheersen van deze risico's is tweeledig. In de eerste plaats wordt de financiële stand van de grondexploitaties geactualiseerd van 1-1-2024 naar 1-1-2025. Daarnaast wordt er voor elke grondexploitatie een specifieke risicoanalyse uitgevoerd.

Deze paragraaf geeft inzicht in de financiële stand van zaken van deze grondexploitaties en hoe wij omgaan met de bijbehorende risico’s. Daarbij geven we inzicht in het te voeren grond- en grondprijsbeleid, de parameters en methodieken die zijn gehanteerd bij de actualisatie naar 1-1-2025 en eventuele tussentijdse winstnemingen.

Afgewogen Actief Grondbeleid

De kaders rond het te voeren gemeentelijke grondbeleid zijn in 2024 door de gemeenteraad vastgelegd in de nieuwe Beleidsnota Grondbeleid 2024. De beleidsnota schrijft voor dat de gemeente overstapt naar Afgewogen Actief Grondbeleid. Tezamen met het vaststellen van de beleidsnota heeft de raad de Motie M382 Kom in Actie bij Actief grondbeleid aangenomen. Deze motie verzoekt de gemeente om bij de Voorjaarsnota 2025 met een uitwerking voor een financiële strategie te komen waarin de capaciteit en middelen voor de uitvoering van actief grondbeleid worden geconcretiseerd. En hierover voortaan periodiek bij de P&C momenten te monitoren, rapporteren en waar nodig te evalueren. Bij de Voorjaarsnota 2025 worden geen gemeentelijke middelen bestemd voor de uitvoering van afgewogen actief grondbeleid, maar blijft de financiële strategie om maximaal in te zetten op het verkrijgen van rijksmiddelen.

In het MPR rapporteren en monitoren wij jaarlijks over de voortgang van de gemeentelijke grondexploitaties. In de jaarstukken geven wij bovendien inzicht in de inzet van ons grondbeleidinstrumentarium, zoals het vestigen van Voorkeursrechten en welke strategische en anticiperende verwervingen wij hebben gedaan.

Leidsche Rijn: afsluiten grondexploitatie en openen twee opvolgende grondexploitaties

In het Raadsbesluit van november 2024 inzake de Peilstok 2024 is de voormalige grondexploitatie Leidsche Rijn per 31-12-2024 afgesloten en zijn twee opvolgende grondexploitaties geopend. Het gaat hierbij om een financieel-technische herstructurering.

Deze herstructurering heeft plaatsgevonden omdat de werkzaamheden in een groot aantal deelcomplexen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn vrijwel zijn afgerond. Vanuit praktische overwegingen was het wenselijk om de volledige grondexploitatie Leidsche Rijn per 31-12-2024 af te sluiten en gelijktijdig twee grondexploitaties te openen waar het restant van de nog te realiseren gebiedsopgave is ondergebracht.

Daarnaast was er -zoals bij het MPR 2024 reeds aangekondigd- aanleiding om de voormalige grondexploitatie Leidsche Rijn op een nieuwe manier vorm te geven. Dit kwam voort uit de wijziging die in 2023 is gepubliceerd door de commissie BBV in de wettelijke richtlijnen met betrekking tot grondexploitaties die een looptijd kennen langer dan 10 jaar. In deze richtlijnen staat dat vanaf 2025 voor langlopende grondexploitaties (>10 jaar) geen tussentijdse winsten meer mogen worden genomen.

De grondexploitatie Leidsche Rijn “Uitvoeringsprogramma” is geopend per 31-12-2024. Deze grondexploitatie kent een looptijd tot 10 jaar. De volgende deelcomplexen vallen onder deze grondexploitatie: Het Zand, Rijnvliet, Leeuwesteyn, Haarrijn, Maximapark, Hooggelegen en Resterend Woningbouw. Op deze grondexploitatie is conform BBV-regelgeving tussentijdse winst genomen.

De grondexploitatie Leidsche Rijn “A2-zone” is geopend per 31-12-2024. Deze grondexploitatie kent een resterende looptijd langer dan 10 jaar. De volgende deelcomplexen vallen onder deze grondexploitatie: Leidsche Rijn Centrum, Papendorp en Strijkviertel. Daarnaast is het nieuwe deelcomplex Vierde Kwadrant Fase 1 geopend en toegevoegd. Ook dit deelcomplex kent een looptijd langer dan 10 jaar. Ten laste van deze grondexploitatie mogen geen tussentijdse winsten worden genomen.

Vennootschapsbelasting positie grondexploitatieprojecten Gemeente
Per 1 januari 2016 is de belastingplicht voor vennootschapsbelasting ingevoerd voor ondernemingen van overheden. In het coalitieakkoord van 2022 is met betrekking tot het grondbeleid besloten om binnen gebiedsontwikkelingen een stevigere rol te pakken om onze maatschappelijke doelen te kunnen realiseren. In tegenstelling tot voorgaande jaren worden actief grondbeleid en strategische grondposities ingezet waar dit een toegevoegde waarde heeft, mits de risicobeheersing is gewaarborgd. Het openen van nieuwe grondexploitaties is een vorm van actief grondbeleid. De afgelopen jaren zijn er nieuwe grondexploitaties geopend: tezamen met de lopende grondexploitaties zijn deze fiscaal verlieslatend. Daarmee is aan een eerste vereiste van ondernemerschap, namelijk winstgevendheid, niet voldaan. Bij de actualisatie van de grondexploitaties wordt dan ook geen rekening gehouden met de druk van vennootschapsbelasting op de grondexploitaties.

Sociale grondprijzen
Net als vorig jaar hebben we ervoor gekozen de gehanteerde sociale grondprijzen binnen de grondexploitaties op dezelfde wijze toe te passen conform de gemeentelijke grondprijzenbrief (2025). De sociale grondprijzen uit deze grondprijzenbrief worden geïndexeerd naar het niveau prijspeil 1-1-2025. Deze indexatie is gebaseerd op de combinatie index van het CPI en de BdB en komt uit op 3,42%.

Middenhuur woningen
In Utrecht hanteren wij voor middenhuur woningen een marktconforme grondprijs conform de residuele grondprijsmethodiek. Nieuwe landelijke regelgeving voor middenhuur is in 2024 vastgesteld. Utrecht werkt aan een nieuwe beleidsnota Wonen waarin de landelijke regelgeving wordt vertaald naar Utrechts beleid. Tot het moment van vaststellen van de nieuwe Beleidsnota Wonen, hanteren wij binnen projecten residuele grondwaardes gebaseerd op de kaders van ons Actieplan Middenhuur, tenzij aanleiding is om hiervan af te wijken. Dan hanteren wij residuele grondwaardes gebaseerd op landelijke regelgeving voor middenhuur. Bij de actualisatie van de grondexploitaties heeft dit niet geleid tot bijstellingen van prognoses.

Tussentijdse winstneming

De richtlijnen van het BBV schrijven voor dat winsten over grondexploitaties genomen moeten worden naar rato van de voortgang van de gebiedsontwikkeling. Om de mate van voortgang te berekenen, wordt de POC-methode (percentage of completion) gebruikt. De formule is als volgt:

$$POC = \frac{\text{gerealiseerde uitgaven}}{\text{begrote uitgaven}} \times \frac{\text{gerealiseerde opbrengsten}}{\text{begrote opbrengsten}}$$

In het geval dat 80% van de kosten in een gebiedsontwikkeling zijn gerealiseerd en 50% procent van de kavels zijn uitgegeven, dan is deze gebiedsontwikkeling volgens de POC-methode voor 40% compleet. Dit betekent dat 40% van de winstverwachting op de eindwaarde als tussentijdse winst genomen moet worden.

Parameters 2025	2024	2025	Looptijd
Rente	1,74%	2,00%	gehele looptijd
Disconteringsvoet	1,74%	2,00%	gehele looptijd
Opbrengstenstijging vrije sector	1%	2%	2% (2025-2034)
Opbrengstenstijging middenhuur	0%, 1%	0%, 1%	0% (2025), 1% (2026-2034)
Opbrengstenstijging sociaal	0,5%, 1%	3,42%, 2%	3,42% (2024), 2% (2025-2034)
m.u.v. bedrijfskavels	0%	0%	gehele looptijd
m.u.v. kantoren	0%	0%	gehele looptijd
m.u.v. detailhandel en horeca	0%	0%	gehele looptijd
Kostenstijging	3%, 2%	1%, 2%, 2,5%	1% (2024), 2% (2025), daarna 2,5% gehele looptijd
m.u.v. verwervingskosten	n.v.t.	n.v.t.	Project specifiek bepalen

Parameters voor indexatie vanaf 1-1-2025

Voor een grondexploitatie is de bepaling van parameters voor indexatie essentieel om de berekeningen in de tijd uit te kunnen zetten. Zo liggen de prijzen van bijvoorbeeld bouwmaterialen in de toekomst waarschijnlijk hoger dan nu. Met behulp van indexcijfers kunnen deze prijzen bij benadering ingeschat worden. Op basis van de vastgestelde kaders 2025 zijn de volgende parameters vastgesteld:

Rentepercentage

Het rentepercentage wordt berekend zoals voorgeschreven door het BBV. Het BBV stelt dat het rentepercentage moet worden gebaseerd op de daadwerkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen. Dit betekent dat er twee mogelijke scenario's zijn. Ten eerste kan er sprake zijn van projectfinanciering. In dat geval is er een lening afgesloten voor een specifieke grondexploitatie. In deze situatie moet er dan met het rentepercentage voor die betreffende lening worden gerekend. Ten tweede, als er geen sprake is van projectfinanciering, dan dient het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente te worden gehanteerd. Dit rentepercentage is voor 2025 berekend op 2,00%.

Disconteringsvoet

De disconteringsvoet is het rekenpercentage dat gebruikt wordt om de contante waarde van toekomstige kasstromen te berekenen. De gehanteerde disconteringsvoet is gelijk aan het berekende rentepercentage. De disconteringsvoet is daarom 2,00%.

Opbrengstenstijging

De opbrengsten binnen een grondexploitatie worden bepaald door de gehanteerde grondprijs. De hoogte van deze grondprijs wordt voornamelijk residueel bepaald. Dit houdt in dat het verschil wordt berekend tussen enerzijds de marktwaarde en anderzijds de bouwkosten en bijkomende kosten. Door de toepassing van deze residuele grondwaardemethodiek worden zowel de mutaties in de vastgoedmarkt als de mutaties in de bouwkosten meegenomen. In de afgelopen jaren hebben we een (lichte) stijging gezien van deze residuele grondwaarde omdat de prijzen van vastgoed harder stegen dan de bouwkosten. Gedurende 2024 is dit positieve effect verder toegenomen. Mede vanwege de stabiliserende (hypotheek-)rente, alsmede toegenomen leencapaciteit voor potentiële kopers door gestegen lonen, zijn de prijzen van vastgoed harder gestegen dan was voorzien. Hiertegenover staat een afvlakking van de stijging van de bouwkosten. Gezien deze ontwikkelingen is de parameter voor opbrengstenstijging voor 2025 bepaald op 2% voor vrije sector woningen. We verwachten dat dit percentage voor de resterende looptijd realistisch zal zijn, gezien de staat van de huidige krappe woningmarkt. De business case van het segment van middenhuur staat echter nog steeds onder druk. Dit jaar verwachten wij daarom geen opbrengstenstijging te kunnen realiseren. Door verwachte aanpassingen in onze beleidsambities, die meer in lijn komen met rijksbeleid, denken we de komende jaren 1% opbrengstenstijging te kunnen realiseren.

Conform BBV mogen grondprijzen maximaal tot 10 jaar in de toekomst geïndexeerd worden in de grondexploitatie. Na 2034 staat de opbrengstenstijging daarom op 0%.

Kostenstijging

De kosten voor met name het bouw- en woonrijp maken, zijn het afgelopen jaar verder gestegen. De stijging is minder groot ten opzichte van 2023. Zoals op de vorige pagina in de tabel is terug te zien, is een prijspeilcorrectie van 1% doorgevoerd van 1-1-2024 naar 1-1-2025. Ten opzichte van vorig jaar is dit een verbetering. Op basis van ervaringscijfers binnen de Gemeente Utrecht en het raadplegen van extern advies wordt deze kostenindex voor 2025 ingeschat op 2% en voor de resterende looptijd verder verhoogd tot 2,5%. Dit als gevolg van teruglopende concurrentie bij aanbestedingen en de gevolgen van aanstaande verscherpte milieuregels voor aannemers.

Financieel verloop gemeentelijke grondexploitaties over 2024

Onderstaande tabel geeft het financiële verloop van de gemeentelijke grondexploitaties over 2024 weer. De mutaties zijn een verschil tussen het geprognosticeerd resultaat op 1 januari 2024 en het nieuwe geprognosticeerd resultaat op 1 januari 2025. Deze mutaties zijn een optelsom van mee- en tegenvallers binnen de grondexploitaties. De projecttabbladen die hierna volgen, gaan verder in op de mutaties per project. Bij een beoordeling van de actieve grondexploitaties per eind 2024, op basis van de door het BBV voorgeschreven POC-methode, is er bij enkele grondexploitaties sprake van verplichte tussentijdse winstneming. De winstnemingen zijn uitsluitend gedaan bij grondexploitaties met een positief saldo. De tabel geeft inzicht in deze bedragen, waarbij de bijdrages aan de Mobility Hub XL zijn gepresenteerd als integraal onderdeel van de grondexploitaties (voor de projecten waar dit van toepassing is). De geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties worden verrekend met de reserve grondexploitaties en de voorziening negatieve grondexploitaties, waarover in paragraaf ‘Reserve grondexploitaties en voorziening negatieve grondexploitaties’ wordt gerapporteerd.
In de paragraaf ‘Risicomanagement Grondexploitaties’ wordt inzicht gegeven in de risico- en scenarioanalyses van de gemeentelijke grondexploitaties. De resultaten van deze paragraaf worden eveneens als input gebruikt voor de paragraaf ‘Reserve grondexploitaties en voorziening negatieve grondexploitaties’.

Af te sluiten en te openen grondexploitaties

In 2024 is de grondexploitatie Leidsche Rijn per 31-12-2024 afgesloten en zijn twee opvolgende grondexploitaties geopend: Leidsche Rijn “Uitvoeringsprogramma” en Leidsche Rijn “A2-zone”.
In 2024 zijn enkele deelcomplexen van de grondexploitatie Stationsgebied afgesloten.
In 2024 is de grondexploitatie Lombokplein geopend.
De financiële gevolgen zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Grondexploitatie (miljoen euro op Netto Contante Waarde)	Saldo MPR 2024	Geopende grondexploitaties	Mutatie lopende grondexploitaties	Winstneming over 2024	Saldo MPR 2025
Gemeente grondexploitaties (incl. Leidsche Rijn (2x) en Lombokplein)	4,2	-21,8	+16,5	20,4	-21,5
Stationsgebied	-88,5	-	+40,5	-	-48,0
Leidsche Rijn (afgesloten grondexploitatie)	14,2	-	-3,1	11,1	0,0

Projectnaam: Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma

Doelstelling, inhoud en opgave

In Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern blijven we de komende jaren volop werken aan de ontwikkeling van de stad. Het wordt steeds meer een volwaardig stadsdeel met gemengde centra die zijn gelegen nabij openbaar vervoer. Het gebied biedt de mogelijkheid fors aan de stedelijke ambities bij te dragen, waaronder het toevoegen van veel aanbod op de Utrechtse woningmarkt zoals betaalbare en duurzame (huur-)woningen, het realiseren van diverse commerciële- en maatschappelijke voorzieningen en het creëren van meer werkgelegenheid. De in de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma opgenomen deelexploitaties dragen bij aan deze opgave. In deze deelexploitaties zit vooral woningbouwprogramma dat de komende tien jaren zal worden gerealiseerd.

Deelexploitaties en deelgebiedoverstijgende exploitaties

De grondexploitatie bestaat uit deelexploitaties voor de gebieden, zoals Haarrijn en Rijnvliet. Daarnaast is er een aantal gebiedsoverstijgende deelexploitaties. In de deelexploitaties zijn de kosten en opbrengsten opgenomen die te maken hebben met de ontwikkeling van een specifiek deelgebied. De deelgebiedoverstijgende exploitaties bevatten kostenposten die nodig zijn om de gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn volledig te kunnen realiseren. Het gaat om generieke kostenposten zoals verwervingen en deelgebied overstijgende infrastructuur.

Actueel geprognosticeerd resultaat

De grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma komt na actualisatie per 1-1-2025 uit op een positieve waarde van 25,8 miljoen euro op netto contante waarde exclusief winstneming. Ten opzichte van de waarde op 1-1-2024 bij het Raadsbesluit Peilstok 2024 van 25,3 miljoen euro op netto contante waarde laat de grondexploitatie Leidsche Rijn een verbetering zien van 0,5 miljoen euro. De tussentijdse winstneming per 31-12-2024, verplicht voorgeschreven door het BBV, bedraagt 18,2 miljoen euro.

Toelichting mutaties

De totale opbrengsten stijgen ten opzichte van het Peilstok 2024 vanwege hogere opbrengsten in Rijnvliet en Leeuwesteyn bij de uitgifte van woningbouw. De totale kosten stijgen vanwege deelgebied projectspecifieke wijzigingen en wijzigingen bij de plankosten. Per saldo nemen de opbrengsten iets meer toe dan de kosten.

Scenarioanalyse, risico's en beheersing

Vanwege de omvang en de looptijd van de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma kan het eindresultaat nog aanzienlijk veranderen. Stijgende bouwkosten vanwege marktomstandigheden en duurzaamheidsambities zetten druk op de grondprijzen. Deze ontwikkelingen hebben vooral effect op de nog grotendeels op te starten deelgebieden zoals Haarrijn. Om deze risico's te beheersen wordt voorafgaand aan uitgifte onderzoek gedaan naar de te verwachten grondprijs in relatie tot de in de grondexploitatie begrote grondwaarde. Dan kan tijdig bijgestuurd worden.

Relatie met de Geheime Bijlage

Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Projectnaam: Leidsche Rijn A2-zone

Doelstelling, inhoud en opgave
In Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern blijven we de komende jaren volop werken aan de ontwikkeling van de stad. Het wordt steeds meer een volwaardig stadsdeel met gemengde centra die zijn gelegen nabij openbaar vervoer. Het gebied biedt de mogelijkheid fors aan de stedelijke ambities bij te dragen, waaronder het toevoegen van veel aanbod op de Utrechtse woningmarkt zoals betaalbare en duurzame (huur-)woningen, het realiseren van diverse commerciële en maatschappelijke voorzieningen en het creëren van meer werkgelegenheid. De strategische opgaven concentreren zich rond de stedelijke knooppunten Leidsche Rijn Centrum en omgeving Papendorp. Papendorp transformeert naar een gemengd gebied en vormt een belangrijke knoop in Utrecht Zuidwest, zowel bij het Taatsenplein als bij de afrit A2/Marinus van Tyrusviaduct. Dat is de locatie waar we de kans zien om verschillende mobiliteitsaspecten te koppelen in een duurzame Mobility Hub XL. De bijdrage aan de Mobility Hub XL is vanuit Leidsche Rijn aan deze grondexploitatie gekoppeld. Deze deelgebieden worden tot 2039 ontwikkeld.

Deelexploitaties en deelgebiedoverstijgende exploitaties
De grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone bestaat uit deelexploitaties voor deelgebieden, zoals Strijkviertel, Leidsche Rijn Centrum inclusief het 4e Kwadrant en Papendorp. Daarnaast is er een aantal gebiedsoverstijgende exploitaties. In de deelexploitaties zijn de kosten en opbrengsten opgenomen die te maken hebben met de ontwikkeling van een specifiek deelgebied. De deelgebiedoverstijgende exploitaties bevatten kostenposten die nodig zijn om gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn volledig te kunnen realiseren. Het gaat om generieke kostenposten zoals verwerving en deelgebied overstijgende infrastructuur.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone komt na actualisatie per 1-1-2025 uit op een negatieve netto contante waarde van 3,0 miljoen euro. Ten opzichte van de peilstok 2024 (per saldo negatieve netto contante waarde van 13,4 miljoen euro) laat deze grondexploitatie een verbetering zien van 10,4 miljoen euro. Vanwege een resterende looptijd van meer dan tien jaren zijn mogelijke tussentijdse winstnemingen niet aan de orde.

Toelichting mutaties
Ten opzichte van de Peilstok 2024 is het saldo met name verbeterd vanwege technische wijzigingen zoals rentewijziging en toerekening boekwaarde van de afgesloten deelcomplexen. Bij de actieve deelcomplexen zijn er geen noemenswaardige wijzigingen in de kosten. De opbrengsten zijn gestegen vanwege onder andere de hogere minimale grondprijs voor bedrijven (Strijkviertel). Daartegenover zijn de grondprijzen voor kantoren in Leidsche Rijn Centrum en Papendorp naar beneden bijgesteld vanwege stagnerende uitgifte.

Scenarioanalyse, risico’s en beheersing
Vanwege de omvang en de looptijd van de grondexploitatie Leidsche Rijn A2-zone kan het eindresultaat nog aanzienlijk veranderen. Stijgende bouwkosten vanwege marktomstandigheden en duurzaamheidsambities zetten druk op de grondprijzen. Deze ontwikkelingen hebben vooral effect op de nog grotendeels op te starten deelgebieden zoals Papendorp en Strijkviertel. Om deze risico's te beheersen, wordt voorafgaand aan uitgifte onderzoek gedaan naar de te verwachten grondprijs in relatie tot de in de grondexploitatie begrote grondwaarde. Dan kan tijdig worden bijgestuurd.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Projectnaam: Stationsgebied

Doelstelling, inhoud en opgave
Deze grondexploitatie ziet op Fase 1 van het Stationsgebied. Dit is het gebied rondom de ov-terminal, grofweg tussen de Croeselaan aan de westzijde en Vredenburg aan de oostzijde. Kenmerkende (deel)projecten binnen de grondexploitatie waar nog werkzaamheden plaatsvinden, betreffen onder andere de Laan van Puntenburg, het Smakkelaarsveld, Kop Amsterdamsestraatweg, het Jaarbeursplein (incl. Jaarsbeurspleingebouw), van Sijpesteijnkade en –tunnel en de trappen aan de Moreelsebrug.

Deelafsluitingen grondexploitatie Stationsgebied
Bij het MPR 2024 is besloten dat een aantal delen van de grondexploitatie wordt afgesloten. In 2024 zijn deze delen afgesloten en in deze actualisatie is het verwerkt. De volgende delen zijn bij de actualisatie 2025 afgesloten:

- Infra Smakkelaarsveld
- Catharijnesingel Noord, Midden en Zuid
- Vredenburg
- Vreeburgplein
- Vredenburgknoop
- Entreegebouw
- Hov (Hoogwaardig openbaar vervoer) Sijpesteijn en Hov West
- Mineurslaan Noord
- ov-terminal inclusief Stationsplein West en inpassing UHL (Uithoflijn)
- Tijdelijke tramhalte en doorkoppelen tram
- Croeselaan (inclusief Kruisvaart)
- WTC (World Trade Center)
- Vastgoed Cranenborg
- Biowasmachine
- Tijdelijk fietsparkeren
- Verwerving

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Stationsgebied komt na actualisatie per 1-1-2025 uit op een negatieve netto contante waarde van 47,96 miljoen euro. Ten opzichte van de negatieve netto contante waarde op 1-1-2024 van 88,48 miljoen euro laat de grondexploitatie Stationsgebied een positieve mutatie zien van 40,5 miljoen euro. De afsluitingen zorgen voor een positieve mutatie van 42,1 miljoen euro. Gecorrigeerd voor de afsluitingen verslechtert de grondexploitatie Stationsgebied met circa 1,5 miljoen euro.
Voor het negatieve resultaat van de grondexploitatie is een voorziening getroffen, deze is op eindwaarde en niet op contante waarde. De afsluitingen zijn ten laste van deze voorziening gebracht. Na actualisatie van de grondexploitatie wordt de resterende verliesvoorziening met 0,4 miljoen euro opgehoogd door een storting vanuit de reserve grondexploitatie.

Toelichting mutaties

- De grondexploitatie is met een jaar verlengd, omdat de werkzaamheden aan de westzijde van het station niet binnen de oorspronkelijke looptijd van de grondexploitatie zijn afgerond. Dit brengt circa 1,1 miljoen euro aan hogere plankosten met zich mee.
- De kosten voor het bouw- en woonrijp maken en bijbehorende VAT-kosten in het gebied zijn per saldo nagenoeg gelijk gebleven.
- Reservering voor excessieve kosten met betrekking tot kabels en leidingen is verlaagd met 0,1 miljoen euro, omdat een groot deel van de werkzaamheden is afgerond.
- Overige mutaties zijn het gevolg van indexatie en prijspeilverschuivingen.

Scenarioanalyse, risico's en beheersing
De omvang van het benodigde weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's van het project Stationsgebied blijft ongewijzigd op 12,3 miljoen euro. De vastgoedopbrengsten vormen de belangrijkste factor die van invloed is op het resultaat van de grondexploitatie. De volgende projecten op grond van de gemeente zijn nog niet volledig gecontracteerd. Het is nog niet zeker of de verwachte grondopbrengsten geheel worden gerealiseerd.

- Jaarbeurspleingebouw (kantoren/commerciële voorzieningen). Het overgrote deel van het project betreft kantoorvolume. De aanbestedingsprocedure is doorlopen en er is een Bilaterale Ontwikkel overeenkomst (BOO) gesloten. Met de ontwikkelaar zijn wij in gesprek over de voorwaarden om te komen tot een uitgifteovereenkomst.
- Kop ASW/Oude Daalstraat (woningen).
- Stationsplein (Event Space). In 2019 is besloten een 'proefperiode' aan te gaan tot 2022, waarna de vastgoedeigenaar het evenementenplein in gebruik heeft genomen. De afspraak is dat na de proefperiode het recht op de Event Space definitief uitgegeven wordt aan de vastgoedeigenaar. De proefperiode is verlengd. Een eventuele definitieve uitgifte is nog onderwerp van gesprek.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Projectnaam: Beurskwartier

Doelstelling, inhoud en opgave
Beurskwartier wordt een hoogstedelijke wijk met tenminste 2500 woningen en een gemengd programma aan werken en voorzieningen. De openbare ruimte is hoogwaardig en richt zich op fietsers en voetgangers. Er komen geen parkeerplaatsen voor bewoners en bezoekers in het gebied. Wel is er plek voor elektrische deelmobiliteit. De grondexploitatie is geopend bij het vaststellen van het bestemmingsplan Beurskwartier 1 door de raad op 25 november 2021. Dit (globale) bestemmingsplan is verder uitgewerkt tot een Stedenbouwkundig Plan, vastgesteld door de raad op 22 juni 2023.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Beurskwartier komt na actualisatie per 1-1-2025 uit op een netto contante waarde van 0,1 miljoen euro. Ten opzichte van de negatieve netto contante waarde op 1-1-2024 van 4,2 miljoen euro laat de grondexploitatie Beurskwartier een verbetering zien van 4,3 miljoen euro. Dit resultaat is het gevolg van de reeds begrote en ontvangen rijkssubsidie (Woningbouwimpuls). De bijdrage aan de Mobility Hub XL is gepresenteerd als integraal onderdeel van de grondexploitatie.

Toelichting mutaties
De verbetering van het saldo komt vrijwel geheel voor het conto van het verwerken van de vorig jaar toegekende Woningbouwimpuls. Het saldo is nu licht positief, ondanks dat de kosten dit jaar per saldo gestegen zijn, onder andere vanwege de verlenging met een jaar en de daarmee gepaard gaande extra plankosten en de verwachte extra kosten voor het oplossen van de geluidsoverlast en logistieke problematiek rondom de Beursstraat-Zuid. Er zijn ook wat meevallers ten aanzien van de kosten, met name op de gebieden van verwerving en archeologie, maar die zijn beperkter in omvang dan de eerder genoemde tegenvallers.

WBI-subsidie
Bij de actualisatie per 1-1-2025 is de in april 2024 toegekende Woningbouwimpuls (WBI) verwerkt in de grondexploitatie. Dit is de belangrijkste reden dat het saldo van de grondexploitatie weer positief is.

Scenarioanalyse, risico's en beheersing
Voor het project Beurskwartier is een uitgebreide risicoanalyse opgesteld. Tot de belangrijkste risico's behoren onder meer het niet (tijdig) beschikbaar zijn voor WKO van het tweede watervoerend pakket en de algehele complexiteit van het project. Ook netcongestie kan belemmerend werken op de voortgang van het project.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Projectnaam: Lombokplein

Doelstelling, inhoud en opgave
Het project Lombokplein betreft het herstructureren van het Westplein en de Graadt van Roggenweg. Het draagt bij aan het vergroten van het centrum aan de westzijde van het station, het verbinden van Lombok aan de omliggende buurten, het stationsgebied en binnenstad en het vergroenen van het gebied. De Leidse Rijn wordt hersteld en bevaarbaar gemaakt.

Met de besluitvorming over het Programma van Eisen en Functioneel Ontwerp Lombokplein (25 maart 2021) en over het Bestemmingsplan Lombokplein (2 februari 2023) is het kader voor het project vastgelegd. De grondexploitatie Lombokplein is geopend op 11 juli 2024.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Lombokplein komt na actualisatie per 1-1-2025 uit op een negatieve netto contante waarde van 33,6 miljoen euro.
Ten opzichte van de negatieve netto contante waarde op 1-1-2024 van 34,3 miljoen euro laat de grondexploitatie Lombokplein een verbetering zien van 0,7 miljoen euro. Voor het negatieve resultaat van de grondexploitatie is een voorziening getroffen. De voorziening is op eindwaarde (saldo aan het einde van de looptijd van het project). De bijdrage aan de Mobility Hub XL is gepresenteerd als integraal onderdeel van grondexploitatie.

Toelichting mutaties
De verbetering van het saldo wordt veroorzaakt doordat er afgelopen jaar een onderbesteding op de plankosten is geweest. Deze meevaller is voldoende om de lagere opbrengstenraming (als gevolg van aanpassingen in de grondprijzenbrief) te compenseren.

Investeringskrediet Graadt van Roggenweg
Bij het besluit tot het openen van de grondexploitatie Lombokplein is tegelijkertijd ook het investeringskrediet Graadt van Roggenweg geautoriseerd. Deze twee onderdelen vormen samen de gehele gebiedsontwikkeling Lombokplein.

Scenarioanalyse, risico's en beheersing
Voor het project Lombokplein is een uitgebreide risicoanalyse opgesteld. Tot de belangrijkste risico's behoren onder meer het niet volledig kunnen realiseren van het geprognosticeerde programma en mogelijke kostenoverschrijdingen t.a.v. de herinrichting van de openbare ruimte. Het betreft hier immers een complex en ingrijpend project. Op dit moment wordt het ontwerp en proces samen met de aannemer vormgegeven in een bouwteamconstructie, waarbij continu wordt gemonitord of nog sprake is van een haalbaar project.
Ook kan netcongestie belemmerend werken op de voortgang van het project.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Projectnaam: Deelgebied 4 Defensieterrein en Deelgebied 5 Merwede: OPG en Busstalling (Merwedekanaalzone)

Doelstelling, inhoud en opgave
De gemeente is eigenaar van het Defensieterrein in deelgebied 4 van de Merwedekanaalzone. Voor het Defensieterrein is in 2014 een grondexploitatie geopend door de gemeenteraad. Op 10 maart 2022 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan ‘Merwedekanaalzone deelgebied 4, Defensieterrein, 1e herziening’ vastgesteld. Hiermee wordt het mogelijk om, bovenop de 600 reeds vastgestelde woningen, nog eens 350 extra woningen te realiseren. Dit betreft 100 sociale huurwoningen en 250 betaalbare woningen in het middensegment (huur en koop). Dit bestemmingsplan is inmiddels onherroepelijk.

In deelgebied 5 is de gemeente eigenaar van het OPG-terrein en de Busstalling. Bij de vaststelling van het Stedenbouwkundig Plan Merwede door de gemeenteraad op 7 oktober 2021 is tevens de grondexploitatie Merwede: OPG en Busstalling geopend. Deelgebied 5 Merwede wordt in twee fasen ontwikkeld. In de eerste fase worden 4.250 woningen ontwikkeld, waarvan ca. 140 door de gemeente. In de tweede fase volgen de resterende 1.750 woningen door de gemeente. Voor de ontwikkeling van fase 2 is met name een succesvolle mobiliteitsstrategie van belang. Op basis van verkeersberekeningen is de verwachting dat er voldoende perspectief is om ook fase 2 van Merwede binnen tien jaar te kunnen ontwikkelen. Het bestemmingsplan voor fase 1 is sinds eind 2024 onherroepelijk. Begin maart 2025 is gestart met de bouw van het eerste blok.

De grondexploitaties maken onderdeel uit van het financieel kader Merwedekanaalzone (MWKZ), welke ook bij genoemde besluitvorming is vastgesteld. Hierin zijn de (vastgestelde en toekomstige) geldstromen van de deelgebieden 4, 5 en 6 van de Merwedekanaalzone in samenhang beschreven, waaronder ook voor de bovenwijkse voorzieningen en openbare ruimte. Actualisatie van de grondexploitaties heeft effect op het financieel kader MWKZ.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Defensieterrein komt na actualisatie op 1-1-2025 uit op een positieve netto contante waarde. Ten opzichte van de positieve netto contante waarde op 1-1-2024 laat de grondexploitatie (voor winstneming) een verbetering zien van circa 1,2 miljoen euro. Ten laste van deze grondexploitatie zijn, zoals voorgeschreven door het BBV, tot en met 2024 tussentijdse winstnemingen genomen. De bijdrage aan de Mobility Hub XL is gepresenteerd als integraal onderdeel van de grondexploitatie.

De grondexploitatie Merwede OPG en Busstalling komt na actualisatie op 1-1-2025 uit op een positieve netto contante waarde. Ten opzichte van de positieve netto contante waarde op 1-1-2024 blijft het saldo nagenoeg gelijk.

Na actualisatie van de verschillende geldstromen is het financieel kader nog steeds sluitend (zie scenario-analyse, risico’s en beheersing en Geheime Bijlage). De risico’s en daarmee de kans op een niet meer sluitend financieel kader zijn de laatste jaren aanzienlijk gestegen.

Toelichting mutaties
De afwijkingen bij deelgebied 4 worden voornamelijk veroorzaakt door het wegvallen van een kostenpost voor niet-gesprongen explosieven. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat er geen risico meer is. Daarnaast is een winstneming gedaan en verwerkt in het resultaat. Bij deelgebied 5 blijft het saldo op netto contante waarde gelijk, maar er zijn wel mutaties geweest bij zowel de kosten en opbrengsten. De wijzigingen bij de kosten worden voornamelijk veroorzaakt door de bijstelling van kosten voor het mobiliteitsconcept, tijdelijk beheer en sanering. De voornaamste mutaties bij de opbrengsten hebben betrekking op de ontvangst van een subsidie en de parameter opbrengstenstijging.

Scenarioanalyse, risico’s en beheersing
Bij deelgebied 4 is de ontwikkelaar de woonblokken aan het bouwen. Dit zou kunnen vertragen, waardoor oplevering van de woningen langer duurt. Dit wordt beheerst door het periodieke overleg tussen de gemeente en de ontwikkelaar.
Deelgebied 5 kent als grootste risico het niet kunnen ontwikkelen van fase 2. De berekening is geactualiseerd en laat een verslechtering zien als gevolg van de hiervoor genoemde oorzaken. Het risico is vooralsnog afgedekt door de beschikbare financiële ruimte zoals besloten bij de programmabegroting 2021 en aanvullende middelen binnen het financieel kader MWKZ, waaronder de winstnemingen deelgebied 4. De voortgang van Merwede fase 1 wordt ook gerapporteerd in het kader van de Regeling Risicovolle Projecten (RRP).

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht waarin de actualisatie van de grondexploitaties en het financieel kader MWKZ nader worden geduid.

Projectnaam: Faciliterende projecten Merwedekanaalzone en ruimtelijke ontwikkelingsprojecten

Doelstelling, inhoud en opgave
Naast actief grondbeleid (de grondexploitaties) is in de Merwedekanaalzone sprake van faciliterend grondbeleid. Dit betreft diverse private initiatieven in het gebied en eveneens de bepalingen en afspraken in (de door addendum gewijzigde) Samenwerkingsovereenkomst (SOK) deelgebied 5 Merwede over het verplichte kostenverhaal van de gemeente.

Actuele stand faciliterend grondbeleid
Voor de woningbouwprojecten Wilhelminawerf in deelgebied 4 en de Eendrachtlaan 10 in deelgebied 6 zijn anterieure overeenkomsten gesloten met ontwikkelaars. De Wilhelminawerf is afgerond en de Eendrachtlaan 10 is eind 2024 opgeleverd.

Voor deelgebied 5 zijn in de (door addendum gewijzigde) SOK uitgewerkte bepalingen en verplichtingen over het verplichte kostenverhaal opgenomen. Hierin zijn bijvoorbeeld afspraken gemaakt over de bijdrage aan bovenwijkse voorzieningen en het bouw- en woonrijp maken. Dit zijn taken waar de gemeente verantwoordelijk voor is en waarvoor de gemeente een bijdrage ontvangt van de grondeigenaren. Het deel van de te verrekenen kosten dat betrekking heeft op de gemeentelijke grondpositie is ingebracht in de vastgestelde grondexploitatie Merwede OPG en Busstalling. Over de betaalmomenten van deze bijdragen zijn afspraken vastgelegd in de SOK en addendum III (doorbouwen aan Merwede) die zijn gekoppeld aan het onherroepelijke bestemmingsplan en start bouw (dit was oorspronkelijk de onherroepelijke omgevingsvergunning). Het collegebesluit over addendum III was op 31-10-2023. In het kader van de 2e en 4e tranche Utrechtse Aanpak is voorgesteld om een aantal beleidsmatige wijzigingen door te voeren.

Het bestemmingsplan is sinds 10 juni 2022 in werking. Dit betekent dat omgevingsvergunningen kunnen worden aangevraagd en verleend. Eind 2023/begin 2024 zijn er door twee ontwikkelaars in totaal drie omgevingsvergunningen aangevraagd voor in totaal vier blokken. Het bestemmingsplan heeft een ruime tijd bij de Raad van State gelegen. Sinds 11 december 2024 is het bestemmingsplan onherroepelijk. Op 3 maart 2025 is de bouw van het eerste blok (blok 12) gestart. Ook voor de twee bruggen over het kanaal en blok 13 zijn de vergunningen verleend. Daarnaast is voor blok 4 een omgevingsvergunning aangevraagd en wordt op korte termijn voor nog twee bouwblokken een aanvraag omgevingsvergunning verwacht.

Voor deelgebied 6 heeft de gemeenteraad in 2021 een conserverend bestemmingsplan vastgesteld. Daarnaast is op 15-09-2022 een Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) gevestigd op een deel van de gronden in dit deelgebied (fase 1). Hiermee is de weg ingezet om de transformatie, zoals beoogd in de Omgevingsvisie Merwedekanaalzone, vorm te geven en te komen tot een omgevingsplan waarin dit juridisch-planologisch wordt geborgd.

Hiertoe heeft de raad bij vaststelling van het voorkeursrecht een voorbereidingskrediet vastgesteld om te komen tot een Nota van Uitgangspunten als opmaat naar het omgevingsplan. De Nota van Uitgangspunten is op 6 juni 2024 vastgesteld met een aantal moties en een amendement om te komen tot een optimalisatie voor een financieel beter haalbare ontwikkeling. Dit proces is in het najaar van 2024 voltooid. De raad heeft op 12 december 2024 door middel van een motie een voorkeursscenario aangenomen dat het uitgangspunt is voor het omgevingsplan. Dit omgevingsplan is voor inzage vrijgegeven door het college begin maart 2025. Om het voorkeursrecht te behouden, moet het omgevingsplan uiterlijk 15 september 2025 zijn vastgesteld door de gemeenteraad. De planning is om het omgevingsplan in juli ter besluitvorming aan de raad voor te leggen. Op het moment dat er een reëel perspectief is op een haalbaar plan op gebiedsniveau zullen wij een grondexploitatie ter vaststelling aan de raad voorleggen voor de gemeentelijke grondposities in het gebied, waarbij wij zullen voorstellen om deze na vaststelling deel uit te laten malen van het financieel kader Merwedekanaalzone.

Actuele stand ruimtelijke ontwikkelingsprojecten
De afgelopen Voorjaarsnota's zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de Merwedekanaalzone. Deze maken onderdeel uit van de reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (voorheen Investeringsimpuls RSU). De nog beschikbare budgetten zijn te vinden in de geheime programmeringsbijlage ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. Het betreft onder andere middelen voor onverhaalbare plankosten, Rondje Stadseiland in deelgebied 6, plankosten voor de vergroening van de omgeving en middelen voor de verdichtingsopgave.

Projectnaam: Zuilense Vecht

Doelstelling, inhoud en opgave
De gemeenten Stichtse Vecht en Utrecht willen het gebied Zuilense Vecht gezamenlijk verbeteren. Door een open, groene verbinding te maken in samenhang met de omliggende buurten wordt een nieuwe groenstructuur gecreëerd. Deze draagt bij aan de groeiende behoefte aan sporten, bewegen en recreëren, ook buiten verenigingsverband om. Daarnaast draagt het plan bij aan de ontmoetingsfunctie. De niet optimaal functionerende sportparken die nu monofunctioneel worden gebruikt, worden compacter, toekomstbestendig en multifunctioneel ingericht. De woningen die worden toegevoegd, zorgen voor de verbinding tussen de bestaande wijken Zuilen en Op Buuren en dragen bij aan een sluitende business case. Het positieve resultaat van de grondexploitatie is bestemd voor de aanleg van het sportlandschap. Begin 2025 wordt de tender voor de rijwoningen aan het park opgestart en medio 2025 op de markt gezet. De nieuwe sportkantine van Elinkwijk is in februari opgeleverd. Na de verhuizing van Elinkwijk worden de oude opstallen gesloopt en kan de grond bouwrijp worden gemaakt voor de aanleg van de woningbouw en het sportpark.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Zuilense Vecht komt na actualisatie op 1-1-2025 uit op een positieve netto contante waarde van 2,3 miljoen euro. Ten opzichte van de positieve netto contante waarde op 1-1-2024 van 1,9 miljoen euro laat de grondexploitatie Zuilense Vecht een verbetering zien. Het saldo is daarmee voldoende om de bijdrage aan de aanleg van het sportlandschap volledig te dekken.

Toelichting mutaties
Dit jaar hebben enkele mutaties plaatsgevonden. Per saldo zijn de mutaties positief.

De grootste verbetering komt door de toekenning van de WBI-subsidie. De subsidie is opgenomen in de grondexploitatie. Met het toekennen van de WBI-subsidie is vorig jaar afgesproken dat de omzetting van middenhuur naar middenkoop wordt teruggedraaid. Onder middenhuurwoningen zit een lagere grondprijs, dus dat heeft een negatief effect op de grondexploitatie. Naast deze verslechtering zijn ook de kosten voor water compenserende maatregelen opgehoogd, aan de hand van een nieuwe raming. Ook zijn de kosten voor het ondergrondsparkeren naar boven bijgesteld. Dit drukt de grondopbrengsten, waardoor de grondexploitatie ook verslechtert.

Scenarioanalyse, risico’s en beheersing
Er zijn geen projectspecifieke risico's te melden.
Dit project gaat wel mee in de generieke scenarioanalyse.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Projectnaam: Oudenrijn West

Doelstelling, inhoud en opgave
Het project Oudenrijn West betreft de ontwikkeling van bedrijventerrein Oudenrijn West, dat inmiddels vrijwel volledig bouwrijp en grotendeels ook woonrijp is gemaakt. Het totale plangebied is circa 47 hectare groot waarvan 28 hectare uitgeefbaar. Nog twee kavels moeten worden uitgegeven waarvan één in 2023 in optie is genomen. De actuele verwachting is dat deze grondexploitatie per 31-12-2030 kan worden afgesloten.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie komt na actualisatie per 1-1-2025 uit op een saldo van circa nihil op netto contante waarde. Ten opzichte van het netto contante saldo per 1-1-2024 heeft zich nauwelijks een wijziging voorgedaan.

Toelichting mutaties
Er hebben zich geen mutaties in het saldo voorgedaan.

Scenarioanalyse, risico's en beheersing
Er is beperkt sprake van projectspecifieke risico's. Voor dit project is tevens een generieke scenarioanalyse uitgevoerd.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Projectnaam: Hart van de Meern

Doelstelling, inhoud en opgave
Het Hart van de Meern bestaat uit vier kwadranten die gefaseerd worden ontwikkeld. De eerste drie kwadranten zijn volledig gereed. Voor het Zuidoostkwadrant wordt een woningbouwontwikkeling voorzien op de locatie ten zuidoosten van de Meerndijk en de Rijksstraatweg. Momenteel staan hier panden aan de Meerndijk en ligt er een parkeerplaats. Er wordt gewerkt aan een vernieuwd plan voor dit kwadrant, dat naar verwachting in het vierde kwartaal van 2025 ter besluitvormig wordt voorgelegd.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Hart van de Meern komt na actualisatie op 1-1-2025 uit op een negatieve netto contante waarde van 0,8 miljoen euro. Ten opzichte van de negatieve netto contante waarde op 01-01-2024 van 0,8 miljoen euro kent de grondexploitatie Hart van de Meern geen groot verschil. Er is geen sprake van tussentijdse winstneming.

Toelichting mutaties
De totale lasten en opbrengsten blijven na actualisatie vrijwel gelijk.

Scenarioanalyse, risico's en beheersing
Voor het project wordt rekening gehouden met verwervingskosten. De aankoopkosten betreffen een risico. Bij te hoge kosten kan worden overwogen deze percelen in te passen. Voor de Zuidoostkwadrant wordt gewerkt aan een update van het SPvE, waardoor op verschillende aspecten wijzigingen (zowel positief als negatief) kunnen optreden.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Projectnaam: Kern / Centrumplan Vleuten

Doelstelling, inhoud en opgave
Dit project betreft het inpassen en toevoegen van een gezondheidscentrum en enkele woningen die de centrumfunctie versterken. Verder is het openbaar gebied bij het Wijkservicecentrum heringericht zodat het beter aansluit bij het dorpse karakter van Vleuten. Er worden de komende jaren nog enkele kavels voor woningbouw uitgegeven. De verwachting is dat deze grondexploitatie per 1-1-2029 kan worden afgesloten.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie komt na actualisatie op 1-1-2025 uit op een negatieve netto contante waarde van 8,6 miljoen euro. Ten opzichte van de negatieve netto contante waarde op 1-1-2024 is dit nauwelijks gewijzigd.

Toelichting mutaties
De grondwaarden van de twee nog uit te geven kavels zijn aangepast vanwege de huidige marktomstandigheden. Ook is de looptijd verlengd zodat de begeleiding van de bouwgroep goed plaats kan vinden.

Scenarioanalyse, risico’s en beheersing
Er zijn geen projectspecifieke risico's te melden.
Dit project gaat wel mee in de generieke scenarioanalyse.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Projectnaam: BEFU

Doelstelling, inhoud en opgave
Op het terrein van de voormalige betonmortelfabriek Utrecht (BEFU) in Hoograven worden circa 135 flexwoningen gerealiseerd, die hier tien jaar blijven staan. Inmiddels is de bouw van deze woningen gereed. De woningen zijn eind 2024 opgeleverd en verhuurd. Vanwege geluidsbeperking door de A12 is ontwikkeling van permanente woningbouw nu (nog) niet mogelijk. We verwachten dat over tien jaar permanente woningbouw wel gerealiseerd kan worden, omdat dan geluidsschermen zijn gerealiseerd langs de A12 (relatie met tracébesluit A27). Er kunnen dan 76 woningen worden gerealiseerd.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie BEFU komt na actualisatie op 1-1-2025 uit op een negatieve netto contante waarde van 1,99 miljoen euro. Ten opzichte van de negatieve netto contante waarde op 01-01-2024 van 2,07 miljoen euro laat de grondexploitatie BEFU een verbetering zien van 0,08 miljoen euro.

Toelichting mutaties
De wijziging in het saldo wordt veroorzaakt door het aanpassen van de parameters rente en inflatie. Per saldo is er een kleine verbetering.

Scenarioanalyse, risico’s en beheersing
Vanwege de vertrouwelijkheid zijn de projectspecifieke risico's opgenomen in de 'geheime bijlage' (onder nadere financiële toelichting).

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Projectnaam: Isotopenweg

Doelstelling, inhoud en opgave
De grondexploitatie Isotopenweg betreft een ontwikkeling van een kavel op het bedrijventerrein Lage Weide. In 2024 is het SPvE vastgesteld om op de locatie een Museumdepot en een vrachtwagenparkeerplaats te realiseren. Dit SPvE is inhoudelijk en financieel verwerkt bij dit MPR2025.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Isotopenweg komt na actualisatie op 1-1-2025 uit op een netto contante waarde van 0,0 miljoen euro. Ten opzichte van de netto contante waarde op 1-1-2024 van 0,0 miljoen euro blijft de grondexploitatie Isotopenweg een neutraal resultaat behouden.

Toelichting mutaties
Ten opzichte van de grondexploitatie die begin 2024 bij het vastgestelde SPvE zat, is de einddatum van de grondexploitatie nu met twee jaar opgeschoven naar 31-12-2028. Dit komt omdat uitgebreidere planuitwerking is vereist vanwege netcongestie en nader onderzoek naar de doelgroepen van de beoogde vrachtwagenparkeerplaats.

Scenarioanalyse, risico’s en beheersing
Er zijn geen projectspecifieke risico's te melden.
Dit project gaat wel mee in de generieke scenarioanalyse.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Risicomanagement Grondexploitaties

Risicomanagement

Conform de door de raad vastgestelde nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen, worden de risicoanalyses voor de gemeentelijke grondexploitaties twee keer per jaar geactualiseerd (bij de Jaarstukken en bij de Programmabegroting). Voor het opvangen van de risico's van de gemeentelijke grondexploitaties is op basis van het actuele financiële beeld geen gemeentebreed weerstandsvermogen nodig. Deze risico's kunnen worden opgevangen binnen de reserve grondexploitaties. Vanaf dit MPR zijn de risico's van de twee nieuwe grondexploitaties Leidsche Rijn ondergebracht bij de gemeentelijke grondexploitaties. De grondexploitaties volgen hiermee dezelfde methodiek voor het inschatten van het risicoprofiel.
Het benodigde weerstandsvermogen voor het opvangen van de risico's van de grondexploitatie Stationsgebied is onderdeel van het gemeentebrede weerstandsvermogen. De omvang van het benodigde weerstandsvermogen voor het opvangen van de risico's van de grondexploitatie Stationsgebied blijft ongewijzigd.

Dekking voor de risico's binnen Merwedekanaalzone zijn afgedekt door de beschikbare financiële ruimte zoals besloten bij de programmabegroting 2021 en aanvullende middelen binnen het financieel kader Merwedekanaalzone (MWKZ). Het financiële kader MWKZ wordt nader toegelicht in de geheime bijlages.

Wij hebben de risico- en scenario analyses voor de gemeentelijke grondexploitaties geactualiseerd. Zoals eerder aangegeven en voorzien bij de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling 2024, zijn de onzekerheden in de markt toegenomen, voornamelijk als gevolg van de problematiek rondom netcongestie. In verband met dit risico is een ophoging van de risicoreservering binnen de reserve grondexploitaties nodig. De benodigde reservering in de reserve grondexploitatie was vorig jaar 24,9 miljoen euro en is nu toegenomen tot 29,5 miljoen euro.
Voor het opvangen van de risico's van Merwedekanaalzone en Stationsgebied gelden conform raadsbesluitvorming specifieke risicoafslagen. Ook deze zijn geactualiseerd.

De belangrijkste scenario's, inclusief de belangrijkste project specifieke risico's ultimo 2024, worden hieronder kort beschreven. Effecten van bestuurlijke besluitvorming zijn hierin niet opgenomen. Voor alle scenario's geldt dat het *mogelijke* ontwikkelingen zijn. De huidige maatschappelijke ontwikkelingen maken dat de toekomstige effecten moeilijker zijn in te schatten, zowel aan de opbrengsten- als kostenkant. Er is echter vooralsnog geen directe aanleiding dat de scenario's zich voordoen in beschreven hoedanigheid, omdat bij de meest recente actualisatie voorgedane effecten deels al zijn verwerkt. Toch is de waarschijnlijkheid dat deze scenario's zich kunnen voordoen toegenomen ten opzichte van vorig jaar.

Grondexploitatie (Euro)	Scenario-analyse 2024	Scenario-analyse 2025
Gemeentelijke grondexploitaties (incl. Leidsche Rijn)	24,9 miljoen	29,5 miljoen
Stationsgebied	12,3 miljoen	12,3 miljoen
Merwedekanaalzone	Financieel kader	Financieel kader

Risicomanagement: de belangrijkste scenario's

Scenario 1: Fasering 4 jaar on hold (2025-2028) als gevolg van netcongestie

- Toelichting: de opbrengsten van de gemeentelijke grondexploitaties vertragen vanaf 2025 met vier jaar. Vanaf 2029 wordt de woningbouwproductie hervat.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 3 (50%).

Scenario 2: Uitblijven opbrengstenstijging

- Toelichting: de opbrengsten in de gemeentelijke grondexploitaties stijgen niet: opbrengstenindex is 0% voor een periode van tien jaar.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (25%).

Scenario 3: renteverhoging van 2,00 % naar 2,5%

- Toelichting: de rekenrente van de gemeente Utrecht (nu 2,00%) stijgt vanaf 2025 tot einde looptijd naar 2,5%.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 4 (25%).

Scenario 4: hogere kostenstijging van 3% in plaats van 2,5%

- Toelichting: de kostenstijging is de komende jaren niet 2,5% maar 3%.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (25%).

Generieke risico's	Ongewogen risico	Weging	Gewogen risico
Scenario 1	-23.760.000	50%	-11.880.000
Scenario 2	-25.840.000	25%	-6.460.000
Scenario 3	-145.000	25%	-36.000
Scenario 4	-12.420.000	25%	-3.100.000
Subtotaal			-21.480.000
Projectspecifieke risico's			
Grondprijsrisico			-3.015.000
Stagnatie			-3.485.000
Kostenoverschrijdingen			-1.570.000
Subtotaal			-8.070.000
Totaal			-29.550.000

Reserve grondexploitaties en voorziening negatieve grondexploitaties

Toelichting op de reserve
De reserve grondexploitaties is bestemd voor het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en voor het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Sinds 2021 was ook de tussentijdse winstneming over de robuuste posten uit de grondexploitatie Leidsche Rijn in deze reserve opgenomen. Bij de actualisatie van de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en Leidsche Rijn A2-zone zijn de robuuste posten volledig onderbouwd en opgenomen in de ramingen. De robuuste ramingen zijn daarmee verlaagd van 107,9 miljoen euro naar 0 euro.

Verloop reserve grondexploitaties
Op basis van de actuele resultaten van de grondexploitaties en de actuele benodigde risicoreserveringen zijn de stand en het meerjarig verloop van de reserve grondexploitaties bepaald.
De tussentijdse winstneming bedraagt 18,2 miljoen euro op de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma en 3,7 miljoen euro op de overige gemeentelijke grondexploitaties. Daarnaast is bij het afsluiten van de oude grondexploitatie Leidsche Rijn een resultaat genomen van 49,4 miljoen euro. De winstnemingen en resultaatneming zijn in 2024 in de reserve gestort en daarmee opgenomen in het beginsaldo per 1 januari 2025. De reserve grondexploitaties heeft een positief meerjarig beeld van 2,657 miljoen euro in jaarsnede 2029. Dit beeld is een realistische weergave van de huidige situatie.

Vanuit diverse grondexploitaties worden in lijn met het raadsbesluit Mobiliteitshub XL bijdragen gedaan voor de dekking van de kosten van de Mobiliteitshub XL. Deze bijdrage worden grotendeels tijdens de realisatie van de Mobiliteitshub XL in de vaste activa reserve gestort. Indien aan de orde zullen wij voor de laatste tranche vanuit de grondexploitatie Beurskwartier in de periode 2028 tot 2033 binnen de reserve grondexploitaties een kasschuif toepassen. Een concreet voorstel leggen wij te zijner tijd voor op basis van de voortgang (actuele kasstroom) van de Mobiliteitshub XL.

Reserve grondexploitaties
De geprognosticeerde resultaten op de gemeentelijke grondexploitaties en tussentijdse winstnemingen op de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma worden als storting meegenomen in het meerjaren verloop van de reserve grondexploitaties en zijn onderdeel van het huidig saldo.
De tussentijdse winstnemingen worden berekend op basis van de POC-methode (Percentage of Completion) en op eindwaarde.

reserve grondexploitaties	2025	2026	2027	2028	2029
Beginsaldo per 1 januari	63.353	72.467	74.627	73.913	71.437
Stortingen	12.840	5.559	2.685	2.724	6.001
Onttrekkingen	3.726	3.399	3.399	5.199	4.099
Saldo na stortingen en onttrekkingen	72.467	74.627	73.913	71.437	73.339
Reserveringen	33.646	33.446	33.246	32.796	33.446
Risico reserveringen	35.936	37.236	37.236	37.236	37.236
Ruimte reserve grondexploitaties	2.885	3.945	3.431	1.406	2.657

Verloop voorziening negatieve grondexploitaties
Het vormen van de voorziening vindt onderbouwing in artikel 44, lid 1a van het BBV, waarin staat: *"Voorzieningen worden gevormd wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten".* Bij vaststelling door de raad van een grondexploitatie met een negatief saldo of bij een mutatie bij de jaarlijkse actualisatie wordt de voorziening aangepast. Bij het afsluiten van een grondexploitatie met een negatief saldo vindt verrekening met de voorziening plaats. De aanpassingen van de voorziening ten gevolge van planvaststelling, planwijziging of afsluiting worden uit de reserve grondexploitaties gedekt.

Voorziening negatieve grondexploitaties	MPR 2024	Mutatie 2024	MPR 2025
Negatieve Grondexploitaties	17.185	37.610	54.795
Stationsgebied	91.587	-41.686	49.901

Negatieve Grondexploitaties
In 2024 heeft de raad de negatieve grondexploitaties Lombokplein en Leidsche Rijn A2 Zone geopend. Vanwege het openen van de negatieve grondexploitaties neemt de voorziening toe met 43,454 miljoen euro. Op grond van de actualisatie van de grondexploitatieprojecten, is per 31 december 2024 een voorziening van 54,795 miljoen euro nodig. Om de voorziening op dit niveau te brengen, is 5,844 miljoen euro onttrokken en toegevoegd aan de reserve grondexploitaties.

Stationsgebied
Bij het MPR 2024 is besloten een aantal delen van de grondexploitatie Stationsgebied af te sluiten en te verrekenen met de voorziening Stationsgebied. Door deze afsluiting neemt de voorziening af met 42,050 miljoen euro.

De actualisatie van de grondexploitatie Stationsgebied heeft geleid tot een storting van 0,364 miljoen euro in de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied. Dit bedrag is onttrokken aan de reserve grondexploitaties.

Voorziening negatieve grondexploitaties
Tegenover de grondexploitaties met een negatief saldo staat de voorziening negatieve grondexploitaties. Het (negatieve) resultaat van de grondexploitaties en de stand van de voorziening worden beide berekend op eindwaarde waardoor er meerjarig sprake is van een sluitend financieel beeld. Bij vaststelling door de raad van een grondexploitatie met een negatief saldo, of bij een mutatie bij de jaarlijkse actualisatie, wordt de voorziening met hetzelfde bedrag aangepast. Positieve en negatieve tussentijdse mutaties worden verrekend met de reserve grondexploitaties. Bij het afsluiten van een grondexploitatie met een negatief saldo, vindt verrekening met de voorziening plaats.

Toevoeging reserve grondexploitaties

- Op basis van de POC-methode worden de toekomstige winstnemingen uit de grondexploitatie Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma in de reserve gestort.
- Positieve eindsaldi van de gemeentelijke grondexploitaties worden in de reserve gestort.
- In 2025 wordt bij het afsluiten van een anticiperende verwerving een resultaat verwacht.
- In 2024 heeft de raad besloten om 0,4 miljoen euro beschikbaar te stellen uit het budget Betaalbaar Wonen voor het plan Leidsche Rijn centrum Oost (G15b).
- In de Voorjaarsnota 2025 wordt in 2025 5,483 miljoen euro toegevoegd aan de reserve vanuit de algemene middelen.
- In de Voorjaarsnota's 2017 en 2018 en in de Programmabegroting 2021 zijn meerjarige tranches bestemd voor de gebiedsopgave Lombokplein en doorvaarbare Leidsche Rijn. In de Voorjaarsnota 2024 zijn deze tranches naar beneden bijgesteld.

Onttrekking reserve grondexploitaties

- De bijdrage aan de algemene middelen betreft taakstellingen (verlaging van plankosten, efficiencymaatregelen en een inkooptaakstelling) vanuit besluiten uit het verleden.
- De bijdrage aan de producten van Ruimte is bestemd voor bestemmingsplankosten in het kader van grondexploitaties (0,3 miljoen euro), voor de inzet van ruimtelijk regisseurs bij voorstellen voor locatieontwikkelingen (0,4 miljoen euro) en voor promotie en acquisities (0,1 miljoen euro).
- De gereserveerde gelden voor de Heycopbrug binnen de grondexploitatie Merwedekanaalzone DG 4 worden geïnvesteerd in het verbeteren van de mobiliteit in Dichterswijk (amendement A129 2021).
- In 2021 heeft de raad besloten om 1,7 miljoen euro beschikbaar te stellen uit het budget Betaalbaar Wonen voor het plan Zuilense Vecht. De resterende middelen (0,4 miljoen euro) worden in 2025 onttrokken.

Toevoeging	2025	2026	2027	2028	2029
Winstafdracht grondexploitatie Leidsche Rijn	2.823	1.809	2.285	1.174	1.918
Eindsaldo gemeentelijke grondexploitaties					2.533
Resultaat anticiperende verwerving	423				
Leidsche Rijn Centrum Oost betaalbaar wonen	361				
Storting in de reserve (VJN 2025)	5.483				
Tranches voorjaarsnota's + programmabegroting	3.750	3.750	400	1.550	1.550
Totaal	**12.840**	**5.559**	**2.685**	**2.724**	**6.001**

Onttrekking	2025	2026	2027	2028	2029
Bijdrage algemene middelen	2.367	2.367	2.367	2.367	2.367
Bijdrage producten Ruimte	832	832	832	832	832
Mobiliteit in Dichterswijk	100	200	200	2000	900
Betaalbaar wonen Zuilense Vecht	427				
Totaal	**3.726**	**3.399**	**3.399**	**5.199**	**4.099**

Reserveringen reserve grondexploitaties

Reserveringen	2025	2026	2027	2028	2029
Strategische verwervingen	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Anticiperende verwervingen	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Pre Grondexploitaties	2.983	2.983	2.983	2.983	2.983
Plankosten voorbereidingsfase faciliterend grondbeleid	4.751	4.751	4.751	4.751	4.751
Merwedekanaalzone OPG en Busstalling VJN 2016 en 2017	7.843	7.843	7.843	7.843	7.843
Saldo Merwedekanaalzone DG4 en 5 behouden voor ontwikkeling Merwedekanaalzone	5.469	5.469	5.469	5.469	5.469
Mobiliteit in Dichterswijk	3.300	3.100	2.900	900	0
Investeringsruimte Lombokplein	0	0	0	1.550	3.100
Centrum Overvecht WBI	3.300	3.300	3.300	3.300	3.300
Toekomstige grondexploitaties met een negatief saldo	0	0	0	0	0
Realisatie stimulans woningbouw	0	0	0	0	0
Totaal	**33.646**	**33.446**	**33.246**	**32.796**	**33.446**

Toelichting op de reserveringen

- Voor het afdekken van risico's op het strategisch aangekochte vastgoed is een reservering opgenomen. Conform beleid wordt dit vastgoed eens per vier jaar geherwaardeerd.
- Voor het opvangen van risico's op anticiperende verwervingen is een reservering opgenomen. Hiermee kunnen wij ook aankopen doen waarmee wij ambities uit de RSU 2040 realiseren. Het gaat dan om locaties waar grondpositie cruciaal is voor het realiseren van de gewenste ruimtelijke opgave (waaronder dubbel ruimtegebruik).
- Met de investeringsruimte voor pre-grondexploitaties kunnen wij voorstellen doen voor het oppakken en doelmatig invullen van een gebiedsontwikkeling. Hierbij kan worden gedacht aan het beschikbaar stellen van voorbereidingskredieten of aanvullende gewenste investeringen ten laste van gebiedsontwikkelingen waar een batig saldo op wordt verwacht die niet onder het BBV vallen, maar wel de doelmatigheid van de ontwikkeling vergroten en bijdragen aan het realiseren van de (ruimtelijke) ambities in de RSU. De investeringsruimte is beschikbaar gesteld voor voorbereidingskredieten voor de gebiedsontwikkelingen Overvecht Centrum (1,7 miljoen euro), Galgenwaard (1,0 miljoen euro) en Merwedekanaalzone deelgebied 6 (0,2 miljoen euro). Deze voorbereidingskosten worden op basis van BBV regelgeving verantwoord onder de immateriële vaste activa. Tot het moment van openen van de grondexploitatie geldt de investeringsruimte als achtervang. Na het openen van de grondexploitatie wordt het voorbereidingskrediet ten laste van de grondexploitatie gebracht en is de investeringsruimte pregrondexploitaties opnieuw beschikbaar.

- Om het risico van het niet kunnen verhalen van de plankosten (faciliterend grondbeleid) in de in de RSU 2040 genoemde ontwikkelgebieden, is een reservering opgenomen in de reserve grondexploitaties. Bij veel van de in de RSU 2040 genoemde gebieden is aan de voorkant niet duidelijk of we een overeenkomst kunnen sluiten, omdat er sprake is van een tekort en er aanvullende middelen (subsidies) nodig zijn. De plankosten worden zo veel mogelijk verhaald op de initiatiefnemers en/of ingebracht in nog te openen grondexploitaties. Totdat daar duidelijkheid over is, geldt de reservering als achtervang. De reservering is beschikbaar gesteld voor:
    - planvorming van de gebiedsontwikkeling Rijnenburg (2,0 miljoen euro)
    - afronding van het Masterplan Overvecht Centrum (1,4 miljoen euro)
    - planvorming van de herontwikkeling van P&R Overvecht (0,35 miljoen euro)
    - het opstellen van een omgevingsplan voor de ontwikkeling van Merwedekanaalzone deelgebied 6 (0,3 miljoen euro)
    - herontwikkeling van de Indusdreef (0,25 miljoen euro)
    - ontwikkeling van het plangebied Ravellaan Noord (0,2 miljoen euro)
    - planvorming voor (gedeeltelijke) herbestemming van parkeergarage Paardenveld (0,2 miljoen euro)
    - herontwikkeling van de Strosteeg (0,2 miljoen euro).
- Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2021 is besloten om middelen te reserveren voor de dekking van het risicoprofiel voor de ontwikkelpositie in fase 2 van de grondexploitatie OPG en Busstalling (resterende 1.750 woningen). Als fase 2 niet kan worden gerealiseerd, laat de grondexploitatie een negatief saldo zien. Met de beschikbare financiële ruimte voor het risicoprofiel voor fase 2 lossen we dit op. Per jaar zal gekeken worden in welke mate dekking nodig is voor het risicoprofiel. Indien het risicoprofiel afneemt, kunnen we conform het besluit de financiële ruimte inzetten voor dekking van de gemeentelijke (publieke) bijdrage aan de bovenwijkse investeringen van fase 1 (maximaal 4.250 woningen). Wanneer fase 2 doorgaat is de risicoreservering niet nodig. De middelen kunnen we dan inzetten voor de gedeeltelijke (publieke) dekking van de bij deze fase horende bovenwijkse voorzieningen. Deze bovenwijkse voorzieningen worden immers slechts gedeeltelijk gedekt door de gebiedsontwikkeling Merwede.
- Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2021 is het besluit genomen om de positieve resultaten (inclusief tussentijdse winstnemingen) op de grondexploitaties in deelgebied 4 en 5 van de Merwedekanaalzone te behouden voor het gebied. Deze middelen zijn nodig om de noodzakelijke bovenwijkse investeringen van gemeentelijke (publieke) dekking te kunnen voorzien.
- De gereserveerde gelden voor de Heycopbrug binnen de grondexploitatie Merwedekanaalzone DG 4 worden geïnvesteerd in het verbeteren van de mobiliteit in Dichterswijk (amendement A129 2021).
- In de Voorjaarsnota's 2017 en 2018 en de Programmabegroting 2021 zijn meerjarige tranches bestemd voor de dekking van de ontwikkelopgave Lombokplein en doorvaarbare Leidsche Rijn. Deze financiële investeringsruimte Lombokplein bestemmen wij vanaf 2028 voor de dekking van de kapitaallasten plandeel Graadt van Roggenweg.
- Als gevolg van de woningbouwontwikkeling in Overvecht Centrum zijn de kosten voor de herinrichting van het huidige parkeerterrein in 2022 uit de grondexploitatie van de NPD strook gehaald. Conform het MPR 2022 reserveren wij dit bedrag voor de ontwikkeling van Overvecht Centrum als cofinanciering voor de toegekende rijksbijdrage uit de Woningbouwimpuls.
- Bij de vaststelling van de beleidsnota Grondbeleid 2024 is de kanttekening geplaatst dat voor toekomstige te openen grondexploitaties financiële ruimte nodig is om geprognosticeerde tekorten te kunnen dekken, dan wel voor de benodigde cofinanciering in relatie tot rijkssubsidies. Op dit moment is deze financiële ruimte niet beschikbaar in de begroting. De keuze om hiervoor financiële middelen te bestemmen, kunnen wij jaarlijks in de Voorjaarsnota aan u voorleggen bij de integrale afweging. Vervolgens besluit de raad over de inzet van deze middelen voor specifieke grondexploitaties.
- Gekoppeld aan het voorstel over de uitwerking van de bestendige bekostigingssystematiek voor de groei van de stad die nodig is met het oog op besluitvorming over toekomstige investeringen, stellen wij bij de Voorjaarsnota 2025 voor de bijdrage die de gemeente ontvangt uit de door de rijksoverheid aangekondigde 'Realisatiestimulans woningbouw" te reserveren binnen de reserve grondexploitaties.

Risicoreserveringen

Risicoreserveringen	2025	2026	2027	2028	2029
Risicoanalyse grondexploitaties	29.553	29.553	29.553	29.553	29.553
Risicoreservering Graadt van Roggenweg	0	1.300	1.300	1.300	1.300
Risico planschade actualiserende bestemmingsplannen	900	900	900	900	900
Risico's gekoppeld aan gebiedsontwikkelingen	5.483	5.483	5.483	5.483	5.483
Totaal	**35.936**	**37.236**	**37.236**	**37.236**	**37.236**

Toelichting op de risicoreserveringen in de reserve

- Risicoanalyse grondexploitaties: het totale risicoprofiel voor de grondexploitaties is ingeschat op 29,553 miljoen euro. Hiervoor is een reservering opgenomen. Voor de toelichting hierop: zie paragraaf risicomanagement grondexploitaties.
- Risicoreservering Graadt van Roggenweg: deze reservering is opgenomen voor de projectspecifieke risico's van de gebiedsontwikkeling Lombokplein die betrekking hebben op het plandeel investeringskrediet Graadt van Roggenweg.
- Bij het in procedure brengen van bestemmingsplannen is het niet mogelijk om eventuele planschadeclaims te dekken uit de business case van het betreffende gebied, aangezien er nog geen sprake is van een gebiedsontwikkeling. Bij de Voorjaarsnota 2021 is voor het opvangen van deze specifieke risico's 0,9 miljoen euro gereserveerd.
- In de Voorjaarsnota 2025 (zie ook p. 9 van het MPR 2025) stellen wij voor om 5,483 miljoen euro incidenteel te storten in de reserve grondexploitaties voor o.a. het opvangen van risico's gekoppeld aan gebiedsontwikkelingen, zoals netcongestie, de betaalbaarheid van voorzieningen en businesscases die onder druk staan.

Gemeente Utrecht

Meerjaren Perspectief Ruimte 2025

5e tranche maatregelen op gang houden woningbouw

Projectnaam: Burgemeester Verderlaan 17-19		
Gebied	**Status**	**Voorgesteld programma**
Leidsche Rijn	planvorming	65 sociale huurwoningen en 4.300 m² bvo maatschappelijk programma (deels subsidierelatie)

Probleem

De financiële haalbaarheid is een probleem. Het pand is van de gemeente en in het verleden aangekocht als strategische verwerving. De gemeente wil hier graag 65 sociale huurwoningen op een plint met 4.300m2 maatschappelijk programma realiseren middels sloop/nieuwbouw van het bestaande gebouw van circa 4.800 m² bvo. Met de grondopbrengsten uit dit wenselijke programma is echter de administratieve boekwaarde ca € 3,5 mln niet te dekken. Het project vertoont daardoor een tekort van ca € 3,1 mln.

Voorgestelde maatregel/aanpassingen voor haalbaarheid

1. Financiële bijdrage van € 3,155 miljoen uit de middelen betaalbaar wonen

Alternatief kan een duurder programma gerealiseerd worden met meer vrije sector en daarmee hogere grondopbrengsten, maar dan levert de locatie bijna geen bijdrage aan de sociale voorraad en de huisvesting van aandachtsgroepen. Daarnaast vervallen dan de maatschappelijke (jeugdzorg)functies die we willen behouden zoals Buurtteam Sociaal, KOOS, Altrecht, Lister en Lokalis.

Het voorgestelde programma is de uitkomst van een analyse van drie scenario's, waarvan dit programma gezien de samenstelling van de omgeving als het meest wenselijk gezien wordt door de toevoeging van sociale huurwoningen en het behoud van maatschappelijk programma. Een kleinere financiële bijdrage is alleen mogelijk door duurdere woningen toe te voegen in het woonprogramma. Gezien de mix in de wijk mis je dan een van de weinige kansen om de wijk beter in balans te brengen. Ook is het maatschappelijke programma moeilijker te behouden in een alternatief scenario.

Afhankelijkheden/risico's

De risico's op dit project zijn beperkt. Afnemer van het programma is immers al bekend (nader te bepalen corporatie) en het gebouw is reeds van de gemeente.

In de middelen betaalbaar wonen is ongeveer het benodigde bedrag beschikbaar. In verband met de vroege fase in het ontwikkelproces en de onzekerheid over de uitgangspunten wordt het restant van de reserve gereserveerd voor dit project. Wanneer de middelen niet beschikbaar worden gesteld kan het voorgestelde programma niet nader onderzocht worden omdat er dan een te groot financieel tekort is.

Tijdsperiode

- Huurperiode is recent verlengd tot eind 2027. Dus vanaf begin 2028 is het pand leeg van verhuur;
- Sloop en bouwrijp maken kan dan begin 2028 plaatsvinden;
- Start bouw kan dan starten rond medio 2028.

.

Projectnaam Herontwikkeling voormalig Pieter Baan Centrum		
Gebied	**Status**	**Voorgesteld programma**
NOOZ	SPVE Vastgesteld (2021)	11.300m2 wonen 25% sociale huur, specifiek voor bijzondere en kwetsbare doelgroepen, 15% sociale huur regulier, 25% middenhuur, 35% vrije sector. Culturele broedplaatsen: minimaal 3.000 m2; waarvan - min. 1500 m2 broedplaats met betaalbare werkruimte voor kunstenaars en kleine bedrijven, - min. 500 m2 bvo voor meerdere collectieve presentatieruimtes Maatschappelijke functies: minimaal 500m2 Horeca: maximaal 500m2 Totaal maximaal toegestaan bovengronds volume 19.125m2

Probleem

Financiële haalbaarheid.

Eigenaar/Ontwikkelaar (Loostad) heeft inzage gegeven in de businesscase, die vervolgens door de gemeente kritisch is beoordeeld. De conclusie is dat de huidige businesscase, gebaseerd op de uitgangspunten uit het SPVE van 2021 en het hoge aankoopbedrag, een negatief resultaat laat zien. Door op meerdere punten af te wijken van het SPVE en geen winst op dit project na te streven, verbetert de businesscase. Met de kennis van nu verwacht Loostad dat kosten en baten in elke fase in balans gebracht kunnen worden waardoor de ontwikkeling voortvarend kan worden gecontinueerd. Zij zijn bereid om de gefaseerde voortgang in de ontwikkeling ook contractueel te borgen middels afspraken hierover in de anterieure overeenkomst.

Voorgestelde maatregel/aanpassingen voor haalbaarheid

De broedplaats blijft in het voorstel volledig (en conform het SPvE) behouden. Dit is negatief voor de business case, maar belangrijk voor het project. Stedenbouwkundig is het mogelijk om meer bouwhoogte en volume toe te staan en een aangepaste inpassing van de parkeervoorziening (van verdiept naar half verdiept) verbetert de ruimtelijke verbinding binnen het project. Met enkel deze stedenbouwkundige ingrepen blijft het gat te groot. De grootste voorgestelde wijziging betreft de omzetting van het middenhuurprogramma (was 30%) naar sociale huur (+5%) en betaalbare koop (+25%). Hiermee komt er 40% sociaal in het project, maar daalt het middensegment van 30% naar 25%. De stedenbouwkundige en programmatische voorstellen zijn door Loostad in een ontwerp en business case uitgewerkt en stedenbouwkundig en financieel door ons beoordeeld en acceptabel bevonden. Een groot deel van de uitgangspunten uit het SPvE blijven behouden en met de voorgestelde wijzigingen neemt het aantal woningen in het project toe.

1. **Aanpassingen in het programma (geen middenhuur)**

- Sociale huur: verhoging van 35% naar 40% (waarvan conform het SPvE 25% voor bijzondere en kwetsbare groepen)

- Middenhuur (was 30%): omgezet naar betaalbare koop (25%) (max. €405.000,- VON prijspeil 2025)
- Vrije sector koop: Ongewijzigd (35%)

Het totale woonprogramma omvat op dit moment (schetsplan fase) 132 eenheden.

2. **Maximaal toegestane programma verhogen**

In onderstaande tabel de voorgestelde aanpassing t.o.v. het SPVE.

	SPVE	Voorstel
Maximaal programma (totaal bovengronds programma*)	15.500m2	19.125m2
Nieuwbouw (wonen)	6.500m2	6.950m2
Woonfunctie (totaal programma)	10.000m2**	11.300m2*

* inclusief aandeel bovengronds parkeren
**marge + of – 5% zoals beschreven in het SPVE)

Uitgangspunten broedplaatsen blijven gelijk. (3.000m2, maximale huurprijzen en servicekosten en exploitatietermijn (15 jaar) conform afspraken SPVE)

3. Aanpassingen van de bouwhoogtes

SPVE	Voorstel
Bouwhoogte: 22 meter (6 bouwlagen)	23 meter (7 bouwlagen)
Hoogteaccent: 32 meter (10 bouwlagen)	35 meter (11 bouwlagen)
Jaren 70 gebouw 18m (4,5 bouwlagen)	19m (5,5 bouwlagen)

De footprint van het hoogste gebouwgedeelte blijft maximaal 400m2 bvo.

4. **Ontsluiting parkeergarage**

- De ontsluiting van de stallingsgarage wordt verplaatst en krijgt een eigen toegang aan de oostzijde. (zoeklocatie was in het SPVE aan de zuidzijde van het gebouw aan de Gansstraat)
- Zorgvuldige landschappelijke inpassing wordt gerealiseerd.
- De bovenste verdieping van de parkeergarage wordt afwijkend van het SPvE boven maaiveld (half verhoogd) gerealiseerd. Dit wordt stedenbouwkundig / landschappelijk overtuigend ingepast

Afhankelijkheden/risico's

Financiële situatie en mogelijke sluiting

- Vanwege de financiële situatie is ongewijzigd doorgaan met de huidige Ipok en het daaraan gekoppelde SPvE volgens Loostad niet mogelijk. Loostad heeft de mogelijkheid om de locatie te verkopen.

- De tijdelijke exploitatie van de PBC-locatie leidt tot oplopende verliezen, waardoor Loostad aangeeft gedwongen te zijn "de deuren van het Pieter Baan Centrum te moeten sluiten" als er geen afwijkingen van het SPVE mogelijk zijn.

Tijdsperiode

- Beoogde start bouw Q2 2028.

Projectnaam: Hojel 1

Gebied	Status	Voorgesteld programma
Binnenstad	Bestemming/vergunning	- Maximaal 105.000 m² bvo aan bovengrondse bebouwing, waarbij de bebouwing zowel uit bestaande bebouwing, als uit (ver-) nieuwbouw bestaat. De maximale bruto vloeroppervlakte van 105.000 m² is exclusief de oppervlakte van de bestaande parkeergarage. Vooralsnog geldt onderstaande verdeling: - Kantoor: ca. 73.000 m² bvo, waarvan grofweg de helft renovatie en de andere helft nieuwbouw - Wonen: ca. 32.000 m² bvo, verdeeld over 170 sociale huurwoningen (40%), 106 betaalbare koopwoningen (25%) en 148 vrijesectorkoopwoningen (35%). - Plintfunctie: ca. 1.500-2.000 m² bvo, waarvan tenminste 300 m² maatschappelijk.

Probleem

- Financiële haalbaarheid, met name op het woonprogramma.
- Partijen hebben inzage gegeven in de businesscase en de gemeente heeft deze kritisch beoordeeld. Conclusie van gemeente en Athora is dat de huidige businesscase van de woningen een negatief resultaat laat zien.

Voorgestelde maatregel/aanpassingen voor haalbaarheid

1. Sociale huurwoningen realiseren met een gemiddelde oppervlakte van minimaal 45 vierkante meter gbo;
2. Huur- en koopwoningen in het middeldure segment realiseren met een gemiddelde oppervlakte van minimaal 50 vierkante meter gbo;
3. Het woningbouwprogramma zo inrichten dat minimaal 25% van de huur- en/ of koopwoningen in het middeldure segment valt, waarmee de verdeling van het woningbouwprogramma wordt verdeeld als 40% sociale huur, 25% middensegment (betaalbare koop en/of middenhuur) en 35% vrije sector (vrije sector huur en/of dure koop).
4. Middensegment mag volledig in betaalbare koop (met betaalbaarheidsgrens € 405.000 in 2025) met mogelijkheid voor de ontwikkelaar tot omzetten in middeldure huurwoningen tot het moment van indienen van de aanvraag voor de omgevingsvergunning
5. Voor wat betreft de maximale huur- en koopprijzen van woningen in het middeldure segment aan te sluiten bij [redacted] Voorts geldt als uitgangspunt een exploitatieperiode van 20 jaar voor middenhuur.
6. Initiatiefnemer betaalt een exploitatiebijdrage (conform de tarieven voor het stationsgebied) voor kantoren en commerciële voorzieningen, maar niet voor het woongedeelte.

Afhankelijkheden/risico's

- De uitvoering van de door de gemeente zeer gewenste woningbouwontwikkeling in bouwdeel D (en wellicht C) kan pas over enkele jaren van start, gezien de lopende huurcontracten voor de huidige kantoren op die plek. Bij zeer ongunstige ontwikkeling van de marktomstandigheden kan de uitvoering van dit plandeel onder druk komen te staan. In de uitgangspuntenbrief t.a.v. de AOVK wordt dit als volgt verwoord:

"Fase 1 en fase 2 zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en leiden tot een integrale gebiedsontwikkeling. Nadat Initiatiefnemer is gestart met de realisatie van bouwdelen A en B zal Initiatiefnemer ook (op het eerst beschikbare moment) de realisatie van bouwdelen C en D ter hand moeten nemen, tenzij er sprake is van een onvoorziene omstandigheid. Hiervan is (pas) sprake op het moment dat de marktomstandigheden aantoonbaar zodanig zijn veranderd dat de financiële haalbaarheid drastisch is verslechterd."
Tijdsperiode
• Beoogde start bouw van bouwdelen A en B is voorzien in Q1 2027, de start van de (her)ontwikkeling van bouwdelen C en D (met daarin de woningbouw) wordt op zijn vroegst verwacht in 2028.

Projectnaam: Archimedeskwartier		
Gebied	**Status**	**Voorgesteld programma**
USP/Rijnsweerd	Definitiefase – opstellen NvU	Circa 1.500 woningen, 2.000m2 full service supermarkt en 700m2 gezondheidscentrum.

Probleem

1. Financiële haalbaarheid.
2. Partijen hebben inzage gegeven in de businesscase en de gemeente heeft deze kritisch beoordeeld. Conclusie is dat de huidige businesscase van de middenhuur woningen een negatief resultaat laat zien. Door voor de middenhuurwoningen te kiezen voor [redacted] verbetert de businesscase met ca. EUR [redacted]. en wordt de gehele gebiedsontwikkeling financieel haalbaar.

Voorgestelde maatregel/aanpassingen voor haalbaarheid

1. Voor de circa 600 onzelfstandige studenteneenheden in het plan uitgaan van een minimale maat van 12m2 (ipv 14 m2 conform huidige beleid)
2. Voor de middenhuur uitgaan van [redacted]
3. Ontwikkeling gaat uit van een minimale maat van 40 m2 voor het middensegment (conform zone B).

Voor alle drie de maatregelen geldt dat er op dit moment een afwijking is van het huidige woonbeleid. Echter wanneer het nieuwe woonbeleid dat aan de gemeenteraad ter besluitvorming is aangeboden wordt aangenomen in de huidige vorm, is er géén sprake meer van een afwijking.

Afhankelijkheden/risico's

1. Voor de gebiedsontwikkeling Archimedeskwartier moet nog een NvU worden opgesteld (streven eind dit jaar een NvU aan de raad voor te leggen). En daarnaast moet deze nog vertaald worden in een wijziging van het omgevingsplan in combinatie met meerdere omgevingsvergunningen.
2. De ontwikkelaar heeft voor deze fase reeds onderzoek gedaan naar netbewust bouwen. Maar daarmee is er nog géén garantie gezien de voortdurende ontwikkeling rondom netcongestie dat straks de 1.500 woningen & voorzieningen aangesloten kunnen worden.
3. Door middel van onderzoeken naar lucht en geluid is voor deze fase aangetoond dat de gebiedsontwikkeling onafhankelijk kan worden gerealiseerd van de situatie rondom geluid en lucht. Neemt niet weg dat er een relatie ligt tussen óf en hoe het knooppunt Rijnsweerd er in de toekomst gaat uitzien en de maatregelen die in het kader van het TB dan wel ARU genomen worden.

Tijdsperiode

- Beoogde start bouw 2028

Projectnaam: Winkelcentrum Nova		
Gebied	**Status**	**Voorgesteld programma**
Kanaleneiland, Zuidwest	Definitiefase, Programmatische Uitgangspunten (PUp) gereed	425-450 woningen waarvan, • 30% sociaal; • 30% middenhuur; • 40% vrije sector huur. 2.000 m2 bvo gezondheidscentrum; Vernieuwing gevels en aanpak buitenruimte Churchilllaan en Beneluxlaan.

Probleem

- Financiële haalbaarheid.
- In de nieuwbouw is een gezondheidscentrum opgenomen van 2.000 m2 bvo als vervanging van het bestaande gezondheidscentrum Kanaleneiland van 1.200 m2 in het winkelcentrum waarvan het huurcontract per juni 2026 is opgezegd door de eigenaar van het winkelcentrum. De business case van het gezondheidscentrum heeft niet de ruimte om de kostprijsdekkende huur voor nieuwbouw betalen maar maximaal 200 euro per m2 v.v.o. voor een afgebouwd gezondheidscentrum.
- Partijen hebben inzage gegeven in de businesscase en de gemeente heeft deze kritisch beoordeeld. Conclusie is dat de huidige businesscase van de ontwikkeling een negatief resultaat laat zien.

Voorgestelde maatregel/aanpassingen voor haalbaarheid

Het voortraject met de initiatiefnemer heeft geresulteerd in concept Programmatische Uitganspunten (PUp) met daarin een o.a. een nieuw betaalbaar gezondheidscentrum en een woonprogramma met een verdeling van 20% sociaal, 40% middenhuur (en 40% vrije sector huur. als middenhuur woning (conform Bij dit scenario komt de economische meerwaarde ca miljoen euro hoger uit

Voorgestelde scenario

Naar aanleiding van een intensief traject is het aandeel sociaal verhoogd tot 30% van het woonprogramma met daarnaast 30% middenhuur (conform en 40% vrije sector. Initiatiefnemer is bereid de betaalbare woningen met voorrang te verhuren aan inwoners uit de wijk en inwoners met vitale beroepen. Het nieuwe grotere gezondheidscentrum van 2.000 m2 b.v.o. draagt bij aan het opbouwen van sociale interactie en een diversiteit aan diensten om een gezonde en veerkrachtige gemeenschap te realiseren op Kanaleneiland.

1. Het woningbouwprogramma zo inrichten dat 30% van de woningen in het sociale huursegment valt, 30% middenhuur en 40% vrije sector huur.
3. Voor wat betreft de maximale huurprijzen van woningen in het middenhuursegment in plaats van Actieplan middenhuur
4. De betaalbare woningen (sociaal en middenhuur) worden gerealiseerd met een gemiddeld gebruikersoppervlakte van m2.
5. Een investeringsbijdrage van euro ten behoeve van een afgebouwd en betaalbaar gezondheidscentrum in mindering te brengen op de verschuldigde economische meerwaarde waardoor deze lager uitkomt.

6. Om het Utrechts Planproces Gebiedsontwikkeling (UPG) te volgen in lijn met het raadsbesluit op 14 november 2024 met als doel om zo snel als mogelijk het nieuwe gezondheidscentrum te kunnen realiseren.

Afhankelijkheden/risico's

- Het huurcontract van het bestaande gezondheidscentrum Kanaleneiland is per juni 2026 opgezegd. Als de ontwikkeling geen doorgang vindt, staat het gezondheidscentrum dan op straat.
- Het project maakt onderdeel uit van meerdere nieuwbouwontwikkelingen die bij het Rijk zijn ingediend voor subsidie en vervolgens door het Rijk zijn toegezegd. Het is voor de toekenning van deze middelen van belang dat dit bouwplan uiteindelijk ook wordt gerealiseerd. Voor dit project zijn geen directe subsidie bijdragen beschikbaar. Om de middelen definitief binnen te halen is de bouw van 25.500 woningen in Groot Merwede (Utrecht en Nieuwegein) noodzakelijk. Het aantal woningen in dit project telt mee in het totaal aantal woningen.

Tijdsperiode

- Beoogde start bouw 2027

Bijlagen

- Sfeerbeelden en impressies nieuwbouw winkelcentrum NOVA.

Hoogbouwkavel (MARK)

Gebied	Status	Voorgesteld programma
Leidsche Rijn Centrum	Structuurontwerp binnen vigerend bestemmingsplan en door de raad vastgesteld ontwikkelkader	1.014 woningen - 253 sociale huur (25%) - 254 middenhuur (25 %) - 400 vrije sector huur/ koop - 107 levensloopbestendig - circa 3.000 m2 voorzieningen in de plint en bovenste verdieping van de hoogte toren - 48 zware zorg eenheden

Probleem

Het gaat om een omvangrijk plan met circa 1.015 woningen en 3.000 m² bvo voorzieningen. Het is een zeer complex project, bestaande uit drie torens (A, B en C) vier laagbouwblokken (La, Lb, Lc en blok 3). In blok 3 zal ook zware zorg worden gerealiseerd. Twee torens (B en C) zijn hoger dan 100 meter. Hoe hoger het gebouw, hoe hoger de bouwkosten per m². Voor gebouwen boven de 70 meter gelden bovendien andere, strengere veiligheidseisen, waardoor de bouwkosten nog verder stijgen.

De complexiteit van dit project zit in de volgende punten:

- Bouwhoogte: hoger dan 100 meter, met een hoogste punt van circa 135 meter.
- Betaalbaar programma: 25% sociale huur en 25% middenhuur met Actieplan Middenhuur
- Stevige geluidbelasting: het project ligt naast snelweg A2, het spoor Utrecht-Den Haag en de hoofdontsluiting Terwijdesingel.
- Complexiteit brandveiligheid en externe veiligheid: onder andere het groepsrisico speelt hierbij een rol.
- Netcongestie: problemen met betrekking tot de capaciteit van het elektriciteitsnet.
- Schaarse ruimte: beperkte mogelijkheden voor bouwlogistiek en bouwveiligheidszones.
- Financieel risico: de lange doorlooptijd van het project brengt extra financiële onzekerheden met zich mee in relatie tot bouwkosten.
- Hoge duurzaamheidsambities

- Een doorrekening van de business case laat zien dat het huidige project financieel niet haalbaar is waardoor verder investeren door de ontwikkelaar en beleggers onverantwoord is.
- Partijen hebben inzage gegeven in de businesscase en de gemeente heeft deze kritisch beoordeeld. Conclusie is dat de huidige businesscase van het project een negatief resultaat laat zien.

.

Voorgestelde maatregel/aanpassingen voor haalbaarheid

1. Af te wijken van het Actieplan Middenhuur Utrecht, dat is meegegeven tijdens de selectieprocedure van dit project en in plaats daarvan [redacted]
2. Op verzoek van de gemeente is het hele programma sociale huur en de bouw van de hoogste toren en parkeergarage opgenomen in de eerste bouwfase van het project.

Afhankelijkheden/risico's

- De ontwikkelcombinatie heeft de afgelopen tijd gesprekken gevoerd met het BPD Woningfonds van de Rabobank. Met dit fonds heeft ontwikkelaar KEES B.V. een principeafspraak gemaakt voor de afname van het middenhuur programma en het vrije sector huurprogramma (het betreft hier circa 700 woningen). Het BPD Woningfonds zal alleen de woningen afnemen als er gebruik kan worden gemaakt van de Wet betaalbare huur voor dit project. Voor het sociale huur programma is BPD bezig met het sluiten van een Letter Of Intent (LOI) met woningcorporatie Cazas Wonen.
- Het project beschikt over een zeer efficiënt energiesysteem met WKO en stadsverwarming. Hierdoor is de energievraag van het project vrij laag. Daarnaast maakt het project onderdeel uit van de pilot netcongestie. Daarmee is er echter nog géén garantie op een aansluiting gezien de voortdurende ontwikkelingen rondom netcongestie.

Tijdsperiode

Beoogde start bouw 2e kwartaal 2027 (indiening vergunning 3e kwartaal 2026). Ontwikkelaar zal zich maximaal inzetten voor indiening omgevingsvergunning in 2026 om de beoogde planning naar start bouw te halen. Door de complexiteit van het project is een kortere tijdsperiode niet haalbaar.

Projectnaam: Marco Pololaan 111-117

Gebied	**Status**	**Voorgesteld programma**
Kanaleneiland, Zuidwest	Bestemmingsplan vastgesteld, vergunningsaanvraag in voorbereiding	Ca 240 woningen waarvan, • 22% sociale huur (afname door woningcorporatie); [redacted]78% middenhuur (70% [redacted] Gezondheidscentrum van 2.000 m2 bvo.

Probleem

- Financiële haalbaarheid.
- Partijen hebben inzage gegeven in de businesscase en de gemeente heeft deze kritisch beoordeeld. Conclusie is dat de huidige businesscase van de ontwikkeling een negatief resultaat laat zien.

Voorgestelde maatregel/aanpassingen voor haalbaarheid

De sociale huur en 19 middenhuur woningen worden door een woningcorporatie afgenomen. In verband met de financiële haalbaarheid heeft de initiatiefnemer eerder voorgesteld de overige middenhuur om te zetten naar betaalbare koop in lijn met de kanttekening in het raadsvoorstel voor vaststelling van het bestemmingsplan (december 2023) en hierbij de 45% vrije sector te handhaven.
Er is nu echter een belegger die de overige middenhuur (25%) en het deel (45%) vrije sector uit het oorspronkelijke programma wil afnemen en omzetten naar middenhuur maar dan [redacted]

[redacted] Hiermee wordt het programma 100% betaalbaar (sociaal en middenhuur).

- Voor wat betreft de maximale huurprijzen van circa 168 woningen in het middenhuursegment [redacted] Voorts geldt als uitgangspunt een exploitatieperiode van 20 jaren voor middenhuur.
- Het bevriezen van de huren van sociale huurwoningen zet investeringen door woningcorporaties onder druk. Dit kan invloed hebben op de zekerheid over afname van het sociale programma door een woningcorporatie. We zetten in op afname door een corporatie van de STUW. Enkel wanneer geen van de STUW leden bereid is het sociale woonprogramma af te nemen wordt toegestaan de sociale huurwoningen te verkopen aan de belegger die de middenhuurwoningen in het project afneemt.

Afhankelijkheden/risico's

- Als gevolg van het niet vinden van een belegger is het project vertraagd. Verdere vertraging resulteert erin dat naast de woningen het nieuwe gezondheidscentrum later wordt gerealiseerd en daarmee de tijdelijke huisvesting op deze locatie aan de Marco Pololaan 111-117 moet worden gehandhaafd.
- Het project maakt onderdeel uit van meerdere nieuwbouwontwikkelingen die bij het Rijk zijn ingediend voor subsidie en vervolgens door het Rijk zijn toegezegd. Het is voor de toekenning van deze middelen van belang dat dit bouwplan uiteindelijk ook wordt gerealiseerd. Voor dit project zijn geen directe subsidie bijdragen beschikbaar. Om de middelen definitief binnen te halen is de bouw van 25.500 woningen in Groot Merwede (Utrecht en Nieuwegein) noodzakelijk. Het aantal woningen in dit project telt mee in het totaal aantal woningen.

Tijdsperiode

Beoogde start bouw begin 2026

Fast Track

Gebied	Status	Huidig programma
Stedelijk (start in [redacted]	Experiment	• Focus op versnelling sociale huisvesting • 1e project: [redacted] • [redacted] sociale huurwoningen • [redacted] middenhuurwoningen • Samenwerking met Woonin

Probleem

1. Er zijn veel mensen in Utrecht op zoek naar een woning
2. De doorlooptijd van projecten is ondanks veel inzet van betrokken partijen soms te lang
3. Ontwikkelen is een complex proces waarin keuzes in ontwikkelingen voor lange tijd in de stad zichtbaar blijven en een effect hebben op de bewoners, gebruikers en omgeving.

Voorgestelde maatregel/aanpassingen voor haalbaarheid

Met gebiedsontwikkeling maken we de stad van de toekomst en creëren we gebieden voor iedereen. Daarin wegen we alle belangen en komen we tot projecten die passen in de omgeving en zorgen we voor een goede volgorde in ontwikkeling om zo nieuwe buurten te realiseren waar mensen graag willen wonen. We nemen de buurt mee in deze ontwikkelingen.

We stellen voor om:

- Met één project te experimenteren om vernieuwend samen te werken met als inzet om versneld tot realisatie van sociale huisvesting te komen

Om tot de selectie van dit project en mogelijke toekomstige projecten te komen hebben we de contouren van een aanpak opgesteld:

- Een project te selecteren op een locatie waar een ontwikkeling afzonderlijk van het dure segment mogelijk is zodat een corporatie het hele project kan ontwikkelen
- In eerste instantie te werken met een locatie in bezit van de gemeente
- Eerst een project te selecteren en zoeken daar een corporatie bij die een echt Utrechts, hoog kwalitatief project toe wil voegen en versneld wil realiseren
- Als gemeente ambtelijk en bestuurlijk in te zetten op een snelle doorlooptijd van het ontwikkelproces. Consequentie is dat er geen ruimte is voor extra scenario's of varianten. We werken gezamenlijk een goed plan uit en gaan daar de procedures mee doorlopen.
- Te zoeken naar de meest efficiënte vorm van participatie parallel aan de uitontwikkeling
- Het project uit de Fast Track met voorrang te behandelen, bij staven, collegebehandeling en raadsbehandeling
- Bij de woningcorporatie krijgt het project ook voorrang en wanneer er obstakels zijn in het ontwikkelproces wordt er snel geëscaleerd om tot oplossingen te komen

Om de aanpak een goede start te geven en te kunnen experimenteren zonder grote risico's hebben we een project geselecteerd dat al binnen het bestemmingsplan valt en waar we met name de samenwerking, besluitvorming en andere processen kunnen testen. Dit voorstel in de Utrechtse aanpak dient als officieel startsein voor het experiment. Na evaluatie wordt bepaald of de fast track omgezet kan worden in een aanpak die we vaker kunnen toepassen.

[redacted]
In [redacted] gaan we starten met het [redacted] woningen gerealiseerd kunnen worden. In deze ontwikkeling kan de fasering zo vormgegeven worden dat we kunnen beginnen met een project waarin we gaan samenwerken met woningcorporatie Woonin aan het intitiatiefplan [redacted] In dit plan komen circa [redacted] sociale huurwoningen en [redacted] middenhuurwoningen. Door samenwerking met Woonin kunnen we nog [redacted] is al beginnen met het uitwerken van een ontwerp voor de locatie. Dit levert mogelijk significante tijdswinst op door [redacted] Ook is het voor de corporatie meer kostenefficiënt om het ontwerpproces voor het gehele project in eigen hand te hebben met de gemeente. Naast de ontwikkeling [redacted] zullen bouwblokken komen met een mix van huur en koop in de segmenten sociaal, midden en vrij. Met dit eerste project wordt niet afgeweken van het bestemmingsplan. We willen bij dit project met Woonin experimenteren hoe we de samenwerking kunnen optimaliseren om versneld tot realisatie te komen.

Vervolg
Tijdens en na dit eerste project willen we de aanpak evalueren om te leren van de voor- en nadelen van deze gerichte vorm van versnelling van een woningbouwproject.

Afhankelijkheden/risico's

- De aanpak kan tegen vastgestelde processen in gaan
- Het resultaat kan in termen van snelheid en effect tegenvallen, de planning kan niet volledig vooraf bepaald worden.
- Specifiek voor [redacted] netcongestie een risico is en er nog onderzoeken uitgevoerd moeten worden.

Tijdsperiode

- Selectie 1e project in 2025 [redacted]
- Evaluatie over voortgang in Q1 2026 en mogelijk selectie 2e project.

Bijlage voortgang woningbouwprojecten 100+ MPR 2025

In de voortgang woningbouwprojecten 100+ lijst houden we de voortgang van de woningbouwprojecten met meer dan 100 woningen bij. In algemene zin zien we dat de marktomstandigheden en de netcongestie een risico vormen op vertraging in projecten.

Bijlage MPR 2025 Voortgang woningbouwprojecten 100+					Peilstok 2022	MPR 2023	Peilstok 2023		MPR 2024		Peilstok 2024		MPR 2025		
					peildatum 1-7-2022	peildatum 1-2-2023	peildatum 1-7-2023		peildatum 1-2-2024		peildatum 1-7-2024		peildatum 1-2-2025		
Gebied	**Projectnaam**	**Ontwikkelaar**	**Fase**	**Aantal woningen**	**start bouw**	**start bouw**	**start bouw**	**oplevering**	**start bouw**	**oplevering**	**start bouw**	**oplevering**	**start bouw**	**oplevering**	**Toelichting van de vertraging**
Centrum	Kruisvaartkade	MRP/Danube	Voorbereiding	565	2023	2023	2024	2027	2025	2028/2029	2025	2028/2029	2025	2030	De ontwikkelaar heeft zijn uitvoeringsplanning verder in detail uitgewerkt, nu duidelijk is dat ze kunnen starten met de bouw. Hieruit blijkt dat de gefaseerde bouw van de 6 blokken iets langer duurt dan oorspronkelijk gepland.
Centrum, stationsgebied	Beurskwartier 1	Gemeente	Ontwerp	2.500	2024	2024	2025	2032	2027	2034	2027	2034	2027	2034	
Centrum, stationsgebied	Amrath Galaxy Tower (hotel + woningen)	Amrâth	Uitvoering	317	2018	2018	2018	nb	2018	nb	2018	nb	2018	nb	De bouw ligt al geruime tijd stil vanwege een geëscaleerd financieel-juridisch conflict tussen opdrachtgever De Lelie Vastgoed (DLV) en bouwer Ballast Nedam (BN).
Centrum, stationsgebied	Lombokplein	Gemeente	Ontwerp	360	2024	2024	2024	2031	2025	2031	2025	2031	2028	Vanaf 2031	Het project start in 2025 met de herstructurering van de openbare ruimte. De start bouw van de woningbouw kan pas plaatsvinden als de weg is verlegd. De data die in de voorgaande jaren is opgenomen was de start van het project en niet van de woningbouw. De geplande start van de woningbouw is 2028.
Centrum, stationsgebied	Smakkelaarspark	Lingotto	Uitvoering	167	2020	2020	2020	2026	2020	2027	2020	2027	2024	2028	In 2024 is gestart met de bouw van woningen. De aanleg van de tram overkluizing is in 2020 gestart. Door marktomstandigheden heeft dit project vertraging opgelopen.
Centrum, stationsgebied	Jaarbeursterrein		Initiatief	1000									2031	2040	
Centrum, stationsgebied	Hojel I CD Graadt van Roggenweg	Athora	Definitie	645									2030	2033	
Centrum, stationsgebied	Rabo/Matserterrerien	Rabobank	Ontwerp	130	2026	2026	2027	2028	2026	2028	2026	2028	2027	2028	Start bouw is vertraagd, er is meer tijd nodig vanwege afstemming tussen Matserterrein en Ondaatje. De oplevering staat nog wel op eind 2028 gepland.
Leidsche Rijn	Groenewoud	Loostad	Definitie	1.500	2025	2025	2025	2035	2025	2035	2025	2035	2026	2036	Project vertraagd vanwege beroepsprocedure tegen bestemmingsplan Groenewoud.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Noord Hoogbouwkavel	BPD, Stadswaarde, Koopmans Bouwgroep (TBI) en J.P. van Eesteren (TBI)	Ontwerp	1.015	2024	2024	2025	2031	2026	2031	2026	2031	2027	2032	Start bouw met een jaar vertraagd in verband met haalbaar krijgen van businesscase en in verband met complexe bouwplanuitwerking (optimalisaties in casco gebouw, in beeld brengen van consequenties netcongestie, gesprekken met beleggers/ corporaties, zoeken naar optimale woningplattegronden irt geluidruimte spoor, e.d.)
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok G11 + G12	Wonam, Mitros	Uitvoering	264	2023	2024	2024	2027	2024	2027	2024	2027	2024	2027	
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok F12	Heijmans	Uitvoering	163	2022	2023	2024	2027	2025	2028	2025	2028	2025	2028	
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok I5	SBB	Voorbereiding	144	2023	2024	2024	2026	2025	2027	2025	2027	2025	2027	
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok: G13, F11a en G15a	Vorm	Uitvoering	139	2023	2023	2023	2026	2023	2026	2023	2026	In aanbouw		
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost, bouwblok E9	Cazas	Uitvoering	247	2023	2023	2023	2026	2023	2026	2023	2026	In aanbouw		
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok D4	ASR / Vesteda	Voorbereiding	187	2022	2024	2024	2027	2025	2028	2025	2028	2027	2029	Er loopt een bezwaarprocedure tegen de vergunning.

Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok E4	ASR / Vesteda	Voorbereiding	184	2022	2024	2024	2027	2025	2028	2025	2028	2027	2029	Er loopt een bezwaarprocedure tegen de vergunning.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok E5	Dura Vermeer / Bo-ex	Uitvoering	152	2023	2023	2023	2026	2023	2026	2023	2026	In aanbouw		
Leidsche Rijn	Terwijde bouwveld E, winkelcentrum (locatie huidige tijdelijke school)	Bo-Ex, Habion	Ontwerp	160	2023	2024	2024	2026	2024	2026	2025	2027	2027	2028	Vertraging door wisseling van corporatie en aanpassing van ontwerp, deel van de procedure moet opnieuw +aannemersselectie
Leidsche Rijn	Papendorp	ntb	Ontwerp	2.000	2025	2026	2026	2036	2025	2035	2027	2037	2027	2037	
Merwedekanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Ontwerp	4.250	2023	2023	2024	2031	2024	2031	2024	2031	2025	2031	Eind 2024 is het bestemmingsplan (na vertraging in de procedure bij de Raad van State) onherroepelijk geworden en is er een oplossing voor netcongestie gevonden door ondertekening van een zogenaamd groepscontact. Begin maart jl. is gestart met de bouw van het eerste bouwblok.
Merwedekanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 2	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Ontwerp	1.750	n.v.t.	2028	2028	2033	2028	2033	2028	2033	2029	2033	Eind 2024 is het bestemmingsplan (na vertraging in de procedure bij de Raad van State) onherroepelijk geworden en is er een oplossing voor netcongestie gevonden door ondertekening van een zogenaamd groepscontact. Begin maart jl. is gestart met de bouw van het eerste bouwblok.
Merwedekanaalzone	Merwedekanaalzone deelgebied 4: voormalig Defensieterrein	BPD / Woonin	Uitvoering	950	2020	2020	2020	2028	2020	2029	2020	2029	2020	2029	
Noordoost	Kögllaan 26/Manegelaan	Explorius Vastgoedontwikkeling i.s.m. Woonin en SGW.nl	Ontwerp	193	2024	2024	2024	2026	2025	2026	2025	2027	2025	2028	Vertraging in de bouwplanontwikkeling van de initiatiefnemers vanwege gestegen bouwkosten. In 2025 de procedure voor het wijzigen van het omgevingsplan en de omgevingsvergunningen doorlopen. Na verlening van de omgevingsvergunning kan de bouw van de te verplaatsen scouting nog dit jaar starten. Na verplaatsing van de scouting kan de woningbouw aan de Kögllaan 26 in 2026 van start gaan.
Noordoost	Nieuw Buurland (Lauwerecht : complex 2 en 4)	Woonin	Uitvoering	285	2023	2024	2024	2026	2024	2026	2025	2026	2025	2027	De startdatum is in verband met voorbereidende werkzaamheden in de ondergrond (bouwrijp maken) naar medio 2025 verplaatst. Hierdoor is de verwachting dat niet in 2026 maar 2027 de werkzaamheden gereed zijn.
Noordwest	2e Daalsedijk Wisselspoor, deelgebied 2-4	Synchroon	Uitvoering	1.021	2023	2023	2023	2030	2023	2030	2023	2030	2023	2030	
Noordwest	Omloop/Laan van Chartroise	Woonin	Uitvoering	285	2022	2022	2022	2025	2022	2025	2022	2026	2022	2026	
Noordwest	Sportpark Zuilense Vecht	Gemeente Utrecht	Ontwerp	300	2024	2025	2025	2028	2026	2029	2026	2029	2027	2029	Het intrekken van het warmteplan (raadsbesluit) heeft voor vertraging in de planvorming gezorgd. Hierdoor konden o.a. de afspraken met Woonin voor de één op één uitgifte van het sociale- en middenhuurprogramma niet afgerond worden.
Noordwest	Van Heukelomlaan	Woonin	Definitie	190	2025	2025	2025	2027	2025	2027	2025	2027	2025	2027	
Noordwest	Zwanenvechtlaan	Woonin	Ontwerp	400	n.v.t.	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	2028	2030	
Oost	De Kwekerij (KPN Campus) 4 (ontwerp)	SSH/Jebber	Ontwerp	400	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2026	2028	2027	2029	2027	2029	
Oost	Gebiedsontwikkeling Galgenwaard	Galgenwaard Onroerend Goed B.V., Herculestoren C.V. en gemeente Utrecht	Definitie	500-1.000	2025	2025	2025	2030	2026	2031	2026	2031	2027	2033	Vertraging door de complexiteit van de ontwikkeling. In 2025 wordt het SPvE iafgemaakt. Separaat wordt ook gewerkt aan het IPvE-FO voor de buitenruimte.
Oost	Herontwikkeling Pieter Baan Centrum	Loostad	Ontwerp	118	2024	2024	2024	2025	2026	2027	2026	2028	2027	2029	Vertraging in de planuitwerking, planning hierop aangepast. Project is binnen het VolkerWessels concern van eigenaar is gewisseld. Loostad wil vanwege de financiële haalbaarheid aanpassingen in het ontwerp doorvoeren. Doelstelling van Loostad is om binnenkort met een aangepast voorstel komen om herontwikkeling alsnog mogelijk te maken.
Overvecht	Ivoordreef	Bo-Ex, Amvest en ERA Contour	Definitie	307	2023	2023	2024	2026	2025	2027	2025	2027	2025	2027	

Overvecht	Einsteindreef 101-139	City Pads	Definitie	197									2026	2028	
Overvecht	Gebiedsontwikkeling Centrum Overvecht	Gemeente Utrecht i.s.m. marktpartijen	Definitie	2.000	2027	2027	2028	2036	2028	2036	2028	2036	2029	2039	Het besluitvormingsproces heeft meer tijd in beslag genomen dan verwacht, gezien de complexiteit van de planvorming met alle eigenaren en stakeholders.
Overvecht	De Mix Utrecht: Camera Obscuradreef	BPD / Woonin	Uitvoering	179	2023	2023	2023	2024	2023	Begin 2025	2023	Begin 2025	2023	2025	
USP/Rijnsweerd	Archimedeslaan 16	KWP	Definitie	1.539	n.t.b.	2025	2026	2030	2026	2030	2026	2030	2028	2031	Afhankelijkheid van het tracé besluit (en ARU). Het Intentiedocument (2015) is in Q1 2025 herijkt.
USP/Rijnsweerd	High Five	SSH	Uitvoering	921	2023	2023	2023	2026	2023	2026	2023	2026	2023	2026	
Vleuten-De Meern	Haarrijn	ntb	Ontwerp	683	2023	2024	2024	2030	2024	2030	2025	2031	2026	2032	Planvoorbereiding inclusief uitwerking en contractvorming, detaillering en constructieve doorrekeningen van (grotendeels) houten woningen kost meer tijd dan traditioneel bouwen.
Vleuten-De Meern	Kloosterweide - Hindersteinlaan	Kloosterweide B.V.	Definitie	176	2023	2024	2025/2026	2030	2025/ 2026	2030	2026	2030	2027	2031	Het opstellen de bouwenvelop is vertraagd vanwege: 1. de discussie over het bouwen in de groenstructuur. Inmiddels is met de raad een richting voor de uitwerking van de bouwenvelop bepaald, 2. Extra afstemming nodig met exploitant van woonzorgcentrum van Spes Nostra (het voormalige kloostergebouw) over uitgangspunten bouwenvelop.
West	Cartesiusdriehoek, fase 2-6	MRP / Ballast Nedam	Voorbereiding/ontwerp	2.550	2023	2023	2023	2029	2023	2030	2023	2031	2023	2031	
West	Thomas a Kempisplantsoen	Mitros/Portaal	Ontwerp	349	2024	2024	2025	2026	2025	2027	2025	2027	2025	2027	
West	Ravellaan Noord	De Waal	Definitie	400	2024	2025	2025	2028	2026	2029	2026	2029	2027	2029	Op dit moment lopen gesprekken tussen de initiatiefnemer en de gemeente over een haalbaar en betaalbaar plan. Parallel daaraan zitten we in een proces van de prijsvaststelling als onderdeel van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten. Dit draagt bij aan de vetraging. Er wordt toegewerkt naar een SPvE danwel uitoefening van de WVG.
Zuid	Brennerbaan 106	Portaal	Definitie	200	2025	2025	2025	2028	2026	2028	2026	2028	2027	2029	De initiatiefnemer heeft naar aanleiding van de door de gemeente voorgelegde uitgangspunten en ambities een aantal maanden de tijd genomen om te berekenen of er tot een haalbaar en betaalbaar plan gekomen kan worden voor de ontwikkeling van Brennerbaan 106.
Zuid	Briljantlaan 11 - 15	VORM Ontwikkeling bv en DVP Planontwikkeling bv	Definitie	155							2030	2032	2027	2029	Door de toepassing van de Utrechtse Aanpak (4e tranche) en versnelling vanuit de ontwikkelaar is de verwachting dat er eerder gestart kan worden.
Zuidwest	Livingstonelaan 609	Slokker Vastgoed BV en Synchroon	Ontwerp	569	2024	2024	2024	2026	2025	2027	2025	2027	2025	2027	
Zuidwest	Krachtstation en wisselstrook herontwikkeling	Krachtstation Beheer B.V.	Definitie	522	2024	2025	2025	2029	2025	2029	2026	2029	2026	2029	
Zuidwest	Reitdiepstraat	Bo-Ex	Ontwerp	157	2023	2024	2024	2026	2025	2027	2025	2027	2025	2027	
Zuidwest	Veilingstraat 10	Ten Brinke Vastgoedontwikkeling	Ontwerp	105	2023	2024	2024	2026	2025	2027	2025	2027	2025	2027	
Zuidwest	Marco Pololaan 111-117	MPL Real Estate b.v.	Ontwerp	240	2023	2024	2024	2026	2024	2026	2025	2027	2025	2027	
Zuidwest	Lomanlaan 103-105 'De Zusters'	Bo-Ex, Dura Vermeer en MPL Real Estate	Uitvoering	215	2023	2023	2023	2025	2024	2026	2024	2026	2024	2026	
Zuidwest	Beneluxlaan 901	Huys te Voorn	Uitvoering	200	2023	2023	2023	2025	2023	2025	2023	2025	2023	2025	
Zuidwest	J.C. Maylaan	Woonin	Definitie	ntb	n.v.t.	n.v.t.	2026	2028	2027	2029	2027	2029	2027	2029	

Zuidwest	Winkelcentrum Nova	Urban Interest	Definitie	ntb	n.v.t.	n.v.t.	2026	2028	2027	2029	2027	2029	2027	2029	

Beroepsprocedures

In de raadsbrief stand van zaken beroepszaken van 28 januari 2025 vindt u een overzicht van de bestemmingsplannen waartegen een beroepszaak loopt. U ontvangt het overzicht 2 keer per jaar. Onderstaand een overzicht van de plannen uit de 100+ lijst waartegen een beroepsprocedure loopt.

Tegen de volgende bestemmingsplannen uit de 100+ lijst loopt een beroepsprocedure:

1. Beurskwartier, 1, vastgesteld op 18 november 2021.
2. Papendorp, vastgesteld op 25 april 2024.
3. Groenewoud, vastgesteld op 25 april 2024.
4. Chw bestemmingsplan Veilingstraat, vastgesteld op 23 januari 2025.

Bijlage lijst projecten sociale huur en middenhuur projecten 2025

Lijst sociale huur projecten 2025

wijk	Projectnaam	Ontwikkelaar	Studenten zelfstandig	Studenten onzelfstandig	Sociale huur appartementen	Sociale huur eengezinswoningen	Totaal nieuwe productie sociale huur	Geplande start bouw	Gehele oplevering gereed
Binnenstad	Kruisvaartkade (S5)	MRP/Danube			119		119	2027	2029
Binnenstad	Strosteeg 18-36	Ered BV / Woonin			12		12	2025	2026
Binnenstad	Strosteeg (parkeergarage)	ntb			16		16	2029	2031
Binnenstad	Wolvenplein	AM en Levenslang			12		12	2026	2028
Leidsche Rijn	Grauwaart, Boerderij den Hoet	Allin Real Estate			24		24	2026	2028
Leidsche Rijn	Grauwaart: Dirck Hoetweg 5	Allin Real Estate			10		10	2028	2030
Leidsche Rijn	Groenewoud	Loostad	44		341	62	447	2026	2036
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Noord bouwblok Hoogbouwkavel	BPD, Koopmans Bouwgroep (TBI) en J.P. van Eesteren (TBI), Stadswaarde			253		253	2027	2031
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok G15b	ntb			0	20	20	2027	2029
Leidsche Rijn	Papendorp				800		800	2026	2036
Leidsche Rijn	Rijnvliet Oost, bouwveld sociaal 3.4	Bo-ex			0	42	42	2025	2026
Leidsche Rijn	Rijnvliet Oost, sociale woningbouw bouwveld 3.5	Bo-ex			0	15	15	2025	2026
Leidsche Rijn	Terwijde bouwveld E	Bo-Ex			160		160	2026	2028
Merwedekanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1	Gemeente, ontwikkelaars en eigenaren	300		964		1.264	2025	2029
Merwedekanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 2	Gemeente, ontwikkelaars en eigenaren			522		522	2029	2032
Noordoost	Christiaan Krammlaan 2 - 10	Stimer B.V.			24		24	2025	2026
Noordoost	Kögllaan 26 en Manegelaan	Explorius Vastgoedontwikkeling i.s.m. Woonin en SGW.nl		132	47		179	2025	2027
Noordoost	Nieuw Buurland (Lauwerecht : complex 2 en 4)	Woonin			192	13	205	2025	2026
Noordoost	Nolenslaan 1 - 31	Portaal			50		50	2026	2027
Noordoost	Van Galenstraat/Van Ginnekenlaan/Huizingalaan	Kerckebosch Beleggingsmaatschappij B.V.			40		40	2026	2028
Noordwest	2e Daalsedijk Wisselspoor, deelgebied 2-4 deelgebied 2 en 3	NS (ontwikkelaar nog niet bekend)			89		89	2027	2029
Noordwest	Sportpark Zuilense Vecht	Gemeente Utrecht			105		105	2027	2029
Noordwest	Van Heukelomlaan / Berlagestraat	Woonin			141		141	2025	2027
Noordwest	Zwanenvechtlaan	Woonin			300		300	2028	2030
Oost	Galgenwaard	Galgenwaard Onroerend Goed B.V., Herculestoren C.V. en gemeente Utrecht			500		500	2027	2031
Oost	Herontwikkeling Pieter Baan Centrum	Loostad			42		42	2026	2028
Overvecht	Einsteindreef 101-139	City Pads			107		107	2026	2028
Overvecht	Gebiedsontwikkeling Overvecht Centrum	Gemeente i.s.m. marktpartijen			170		170	2029	2039
Overvecht	Ivoordreef app	Bo-ex			159		159	2025	2027
Stationsgebied	Beurskwartier	Gemeente	72		848		920	2027	2034

Stationsgebied	Hojel I CD Graadt van Roggenweg	Athora			258		258	2030	2033
Stationsgebied	Lombokplein	Gemeente		40	120		160	2028	2031
Stationsgebied	Ondaatje (voorheen De Foreest)	Gemeente			57		57	2026	2027
Stationsgebied	Rabobank/Matserterrein	Rabobank			46		46	2027	2028
USP/Rijnsweerd	Archimedeskwartier	KWP	0	600	344		944	2028	2031
Leidsche Rijn	Burgemeester Verderlaan	ntb			50		50	2028	2031
Vleuten de Meern	Europaweg 2 en 4/Oskam	Synchroon			40		40	2027	2029
Vleuten de Meern	Haarrijn	Cazas Wonen			0	128	128	2026	2028
Vleuten de Meern	Hindersteinlocatie	Gemeente			70		70	2027	2029
Vleuten de Meern	t Hoog 1	Huys te Voorn Vastgoed BV			24		24	2027	2028
Vleuten de Meern	Kloosterweide - fase 1 (Woningbouw Kloosterweide B.V.)	Kloosterweide B.V.			64		64	2027	2029
West	Cartesiusdriehoek	MRP / Ballast Nedam / Portaal/ Woonin			660		660	2024	2031
West	Omgeving Station Zuilen	Gemeente Utrecht en Woonin			58		58	2028	2029
West	Ravellaan Noord	De Waal			140		140	2028	2030
West	Thomas a Kempisplantsoen	Portaal en Woonin			278		278	2025	2027
Zuid	Brennerbaan 106	Portaal/AM			220		220	2027	2029
Zuid	Kop van Smaragd	Midned			16		16	2027	2029
Zuidwest	Europalaan 33 - 45	Jongerius invest / AVM vastgoed			35		35	2025	2027
Zuidwest	Krachtstation en wisselstrook herontwikkeling	Krachtstation Beheer B.V.	225		15		240	2026	2029
Zuidwest	Marco Pololaan 111 - 117	MPL Real Estate B.V.			53		53	2025	2027
Zuidwest	Reitdiepstraat	Bo-Ex			119	35	154	2025	2027
Zuidwest	Veilingstraat 10	Ten Brinke Vastgoedontwikkeling			105		105	2025	2027

Lijst middenhuur projecten MPR 2025

wijk	Projectnaam	Ontwikkelaar	Middenhuur (appartementen	Middenhuur (eengezinswoningen	Totaal nieuwe productie	Geplande start bouw	Gehele oplevering gereed
Leidsche Rijn	Groenewoud	Loostad	173	78	251	2026	2036
Noordwest	Omloop/Laan van Chartroise bouwblok 2b	Woonin		12	12	2025	2026
Vleuten de Meern	Haarrijn bouwveld 7.2, 7.4 en 7.6	ntb		88	88	2027	2029
Binnenstad	Kruisvaartkade	MRP/Danube	75		75	2025	2030
Binnenstad	Strosteeg (parkeergarage)	ntb	14		14	2029	2031
Binnenstad	Wolvenplein	AM en Levenslang	6		6	2026	2028
Leidsche Rijn	Grauwaart: Dirck Hoetweg 5	Allin Real Estate	25		25	2028	2030
Leidsche Rijn	Leeuwesteyn bouwveld 16 (de Wiel)	ntb	66		66	2030	2032
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Noord bouwblok V, X : Hoogbouwkavel	BPD, Koopmans Bouwgroep (TBI) en J.P. van Eesteren (TBI), Stadswaarde	254		254	2027	2031
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok I5	SBB	122		122	2025	2027
Leidsche Rijn	Papendorp		420		420	2026	2036

Merwedekanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1	Gemeente, ontwikkelaars en eigenaren	666		666	2025	2030
Merwedekanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 2	Gemeente, ontwikkelaars en eigenaren	270		270	2029	2032
Merwedekanaalzone	Merwedekanaalzone deelgebied 4: voormalig Defensieterrein fase 4, Toren 1	BPD	100		100	2025	2027
Noordoost	Kögllaan 26 en Manegelaan	Explorius Vastgoedontwikkeling i.s.m. Woonin en SGW.nl	14		14	2025	2027
Noordoost	Nieuw Buurland (Lauwerecht : complex 2 en 4)	Woonin	75		75	2025	2026
Noordoost	Nolenslaan 1 - 31	Portaal	20		20	2026	2027
Noordoost	Van Galenstraat/Van Ginnekenlaan/Huizingalaan	Kerckebosch Beleggingsmaatschappij B.V.	31		31	2026	2028
Noordwest	Minister Talmastraat 20-22	Looye Vastgoed en VABO	25		25	2025	2026
Noordwest	Sportpark Zuilense Vecht	Gemeente Utrecht	76		76	2027	2029
Noordwest	Van Heukelomlaan / Berlagestraat	Woonin	48		48	2025	2027
Noordwest	Zwanenvechtlaan	Woonin	100		100	2028	2030
Oost	Herontwikkeling Pieter Baan Centrum	Loostad	35		35	2026	2028
Overvecht	Einsteindreef 101-139	City Pads	35		35	2026	2028
Overvecht	Gebiedsontwikkeling Overvecht Centrum	Gemeente i.s.m. marktpartijen	232		232	2029	2039
Overvecht	Ivoordreef	Bo-ex	74		74	2025	2027
Stationsgebied	Beurskwartier	Gemeente	261		261	2027	2034
Stationsgebied	Hojel I CD Graadt van Roggenweg	Athora	162		162	2030	2033
Stationsgebied	Knoop 2 en 3 (voorheen De Generaal (Westflank-Zuid))	RVB	70		70	2029	2031
Stationsgebied	Lombokplein	Gemeente	130		130	2028	2031
Stationsgebied	Ondaatje (voorheen De Foreest)	Gemeente	3		3	2026	2027
Stationsgebied	Rabobank/Matserterrein	Rabobank	37		37	2027	2028
USP/Rijnsweerd	Archimedeskwartier	KWP	92		92	2028	2031
Vleuten de Meern	Europaweg 2 en 4/Oskam	Synchroon	35		35	2027	2029
Vleuten de Meern	Haarrijn	VABO - Looye	12		12	2026	2027
Vleuten de Meern	Kloosterweide - fase 1 (Woningbouw Kloosterweide B.V.)	Kloosterweide B.V.	88		88	2027	2029
West	Ravellaan Noord	De Waal	100		100	2028	2030
West	Thomas a Kempisplantsoen	Portaal en Woonin	71		71	2025	2027
Zuid	Briljantlaan 11-15	VORM Ontwikkeling bv en DVP Planontwikkeling bv	75		75	2027	2029
Zuid	Helling 12-14	Coltavast BV	22		22	2025	2027
Zuidwest	Marco Pololaan 111 - 117	MPL Real Estate B.V.	79		79	2025	2027

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	4621
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	5.c
Titel	Raadsbrief Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025
Behandelend ambtenaar	Niek Tijhuis
Telefoon	030 - 28 60342
E-mail	n.tijhuis@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder De Vries
Beleidsveld	Vastgoed
Raadsadviseur (lijst)	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	**5 juni 2025**
Gemeenteraad	5 juni 2025

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Niek Tijhuis	**Datum**	13 mei 2025
Doorkiesnummer	0302860342	**Kenmerk**	30176151
E-mail	n.tijhuis@utrecht.nl	**Onderwerp**	Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025
Bijlage(n)	5	**Beleidsveld**	Vastgoed

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u de Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025 aan.

In de afgelopen jaren was deze rapportage een onderdeel van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV). De projecten in de Nota Kapitaalgoederen betreffen investeringsprojecten nieuwbouw en grootschalige vernieuwing/ renovatie. De Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025 geeft inzicht in de stand van zaken van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het maatschappelijk vastgoed van de gemeente.

Vorig jaar hebben we aangegeven dat we ervoor hadden gekozen om de investeringsplanning uit de Nota Kapitaalgoederen 2019-2023 nog éénmaal te actualiseren zodat we bij de Voorjaarsnota een actualisatie aan konden bieden van de investeringsprojecten vastgoed. Doordat vaststelling van de beleidsnota vastgoed en het uitvoeringsprogramma wat naar achteren is opgeschoven en we naadloos willen meelopen met de Voorjaarsnota hebben we ervoor gekozen om voor de laatste keer de investeringsplanning uit de Nota Kapitaalgoederen 2019-2023 te actualiseren.

Geheimhouding
We hebben op de bijlagen ‘IHP 2025 Vastgoed en Toegankelijke sportvoorzieningen’ permanente geheimhouding opgelegd op grond van artikel 87 Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 b en i van de Woo. Openbaarmaking kan de economisch en financiële belangen van de gemeente schaden doordat derden inzicht krijgen in de geplande investeringsbedragen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Voortgangsrapportage
Nota Kapitaalgoederen 2025

Colofon

Vastgoedorganisatie Utrecht
Gemeente Utrecht

Stadskantoor Utrecht
Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht

Postbus 16200
3500 CE Utrecht

Telefoonnummer: 14 030

www.utrecht.nl

Kenmerk 30176151

Inhoud

Inleiding 3
Doelstelling Vastgoed 4
Overzicht investeringen 4
Cultuur 4
Erfgoed 6
Gemeentelijke huisvesting 8
Openbare orde en Veiligheid 8
Wonen 9
MFA's 9
Welzijn 11
Zorg 13
Divers 13
Doelstelling Mobiliteitsgedrag 14
Inleiding 14
Auto 14
Fiets 15
Doelstelling Toegankelijke Sportvoorzieningen 17
Overzicht investeringen 17
Buitensportaccomodaties 17
Binnensportaccomodaties 19
Zwembaden 20

Inleiding

Het was onze bedoeling om in 2024 de laatste voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen op te stellen. Doordat de beleidsnota vastgoed iets vertraagd is, schuift ook het uitvoeringsprogramma wat naar achteren waardoor deze niet mee kan lopen met de voorjaarsnota.

Daarom actualiseren we dit jaar in dit document nog eenmaal de investeringsplanning uit de Nota Kapitaalgoederen 2020-2023, inclusief de cijfers en de tekstuele toelichting op de projecten. De projecten in de Voortgangsrapportage Nota Kapitaalgoederen 2025 zijn de investeringsprojecten nieuwbouw en grootschalige vernieuwing/ renovatie en zijn opgenomen in het overzicht als het project concreet richting uitvoering gaat. De onderwijsgebouwen exclusief de MFA's maken geen deel uit van deze voortgangsrapportage.

Hiermee komen wij tot het volgende totaaloverzicht:

x € 1.000

Doelstelling	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmeldingen Jaarstukken 2024	Wijzigingen 1e berap 2025	Autorisaties t/m 2025	Start in: 2026	2027	2028	2029
Vastgoed	319.612	-17.552	20.523	322.583	-	35.124	2.827	4.461
Mobiliteitsgedrag	-	-	-	-	-	-	-	-
Toegankelijke Sportvoorzieningen	174.620	-6.565	-5.608	162.447	2.844	4.223	-	-
Totaal	**494.232**	**-24.117**	**14.915**	**485.030**	**2.844**	**39.347**	**2.827**	**4.461**

Figuur1: Overzicht geplande investeringen

Dit overzicht geeft het totaal van alle investeringen per programma. De kolom 'Totaal geautoriseerde uitgaven' geeft de actuele stand weer op basis van de programmabegroting 2025, gecorrigeerd voor de gereed meldingen bij de Jaarstukken 2024 en de wijzigingen die bij de eerste bestuursrapportage 2025 worden voorgesteld.

In bovengenoemde figuur zijn de bedragen van de vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen gecombineerd. Hieronder volgt per programma een nader overzicht en toelichting van de lopende investeringen. De geplande vervangings- en uitbreidingsinvesteringen met een start in de periode 2026-2028 staan in de geheime bijlage.

Voor een overzicht van de onderliggende projecten en een toelichting op de voorgestelde wijzigingen verwijzen wij naar genoemde geheime bijlage. Voor deze bijlage is autorisatie nodig.

Jaarlijks indexeren we alle budgetten van de gemeente, waarbij we onderscheid maken in lonen en materiële kosten. Vanaf 2025 wordt een andere manier van indexeren gehanteerd, waarbij de indexering is gemaximeerd op de prijscompensatie in het gemeentefonds. Hierdoor zijn de budgetten in 2025 geïndexeerd met 2%. Op dit moment is nog niet bekend wat de prijscompensatie over 2026 gaat worden.

Afwijkingen brengen we op de rapportagemomenten van ~~volgens de financiële spelregels~~ de planning-en-controlcyclus in beeld ~~bij een volgende Voorjaarsnota~~.

Doelstelling Vastgoed

In dit onderdeel geven we een korte toelichting over de voortgang bij investeringsprojecten die wij hebben benoemd in de Nota Kapitaalgoederen 2020-2023.

Overzicht investeringen

x € 1.000

	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmeldingen Jaarstukken 2024	Wijzigingen 1e berap 2025	Autorisaties t/m 2025	Start in: 2026	2027	2028	2029
Vervangingsinvesteringen	198.300	-17.552	8.603	189.351	-	35.124	2.827	4.461
Uitbreidingsinvesteringen	114.981	-	18.251	133.232	-	-	-	-
Uitbreidingsinvesteringen B*	6.331	-	-6.331	-	-	-	-	-
Totaal	**319.612**	**-17.552**	**20.523**	**322.583**	**-**	**35.124**	**2.827**	**4.461**

x € 1.000

	LOPENDE VERVANGINGSINVESTERINGEN				LOPENDE UITBREIDINGSINVESTERINGEN			
	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmeldingen Jaarstukken 2024	Wijzigingen 1e berap 2025	Totaal geautoriseerde uitgaven	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereed-meldingen Jaarstukken 2024	Wijzigingen 1e berap 2025	Totaal geautoriseerde uitgaven
Uitgaven per portefeuille								
Cultuur	18.755	-	4.745	23.500	103.737	-	4.390	108.127
Erfgoed	58.150	-	73	58.223	-	-	-	-
Gemeentelijke huisvesting	3.494	-	-	3.494	934	-	-	934
MFA's	56.952	-14.952	782	42.782	-	-	-	-
Welzijn	29.424	-2.600	3.003	29.827	10.310	-	1.200	11.510
Zorg	920	-	-	920	-	-	12.661	12.661
Overig/Overig beleid	30.605	-	-	30.605	-	-	-	-
Subtotaal uitgaven	198.300	-17.552	8.603	189.351	114.981	-	18.251	133.232
Dekking incl. subsidies								
Reeds geactiveerd				15.565				-
Kapitaallasten budget				81.173				1.450
Huurverhoging				42.996				78.231
Groei van de stad				2.240				14.598
Duurzaamheid onrendabel				4.648				18
Duurzaamheid rendabel				10.250				26
Vaste activa reserve				18.558				38.909
Bijdragen derden (extern)				13.921				-
Stedenbouwkundige eisen				-				-
Subtotaal dekking				189.351				133.232
SALDO				**-**				**-**

Figuur 2: Overzicht lopende vervangings- en uitbreidingsinvesteringen doelstelling Vastgoed.
In het startjaar wordt autorisatie gevraagd voor de totale verwachte uitgaven van de investeringen. Uitgangspunt bij bovenstaande tabel is de geautoriseerde uitgaven t/m de programmabegroting 2025. De investeringen die gereed gemeld zijn bij de jaarstukken 2024 en de wijzigingsvoorstellen van de eerste bestuursrapportage 2025 zijn separaat weergegeven. Er vindt één verschuiving plaats van uitbreidingsinvesteringen categorie B naar uitbreidingsinvestering categorie A binnen de portefeuille Zorg.

Hieronder geven we per portefeuille een toelichting op de voortgang van de investeringsprojecten.

Cultuur

Pauwstraat 13 A

Dit pand is ten behoeve van het gebruik door onderhuurder BAK als kunstencentrum met daarbij behorende kantoren verbouwd. Hierbij is onder andere de expositieruimte verbeterd. Aanvullend op deze verbouwing zouden enkele werkzaamheden, zoals onder andere het vervangen van kozijnen, later worden uitgevoerd. De laatste verbouwwerkzaamheden worden in 2025 afgerond. Het project is duurder uitgevallen door onder andere uitloop en onvoorziene werkzaamheden.

Tivoli Vredenburg – Hallo Plein

Bij dit gebouw is onder andere met een DUMAVA subsidie de gevel verduurzaamd en de entree aan het Vredenburgplein op de hoek van de Vlaamse en Hollandse Toren van TivoliVredenburg aangepast en geopend naar de stad. Deze werkzaamheden zijn uitgelopen, dit heeft geleid tot een hogere investering. Op 8 februari 2025 heeft de feestelijke opening van het project “Hallo Plein” plaatsgevonden en hiermee is dit project afgerond.

Isotopenweg Depot Centraal Museum

Sinds 2017 wordt gewerkt aan het ontwerp voor het realiseren van een nieuw Depot voor het opslaan en beheren van de kunst- en erfgoedcollecties van verschillende partijen, zijnde Centraal Museum, Provincie Utrecht, Universiteit Utrecht en de Gemeente Utrecht. In december 2020 heeft de gemeenteraad steun gegeven aan de inhoudelijke en financiële kaders van de ontwikkeling van een nieuw centraal depot aan de Isotopenweg. Inmiddels maakt het Universiteitsmuseum ook deel uit van de voorbereiding. We werken nauw met alle gebruikers samen aan de voorbereiding. Het Stedenbouwkundig Programma van Eisen is vastgesteld, het technisch ontwerp afgerond en de aanvraag voor de omgevingsvergunning ingediend. Daarnaast is ook de aanbesteding gestart. We hebben extra krediet moeten aanvragen voor aanvullende advies en investeringskosten in verband met langere doorlooptijd vanwege het zoeken naar een oplossing voor de netcongestie en als gevolg daarvan het aanpassen van het ontwerp. De verwachte oplevering van het depot is begin 2028.

Vlampijpstraat 50 – DePlaatsmaker

We willen het gebouw grootschalig renoveren en daarbij tegelijk verduurzamen. Afgelopen jaar hebben we onderzoeken naar de staat van bouwdeel B van het gebouw uitgevoerd. Hieruit bleek dat de staat van het te renoveren bouwdeel slechter is dan verwacht. In de raadsbrief van 20 november 2024 hebben wij u geïnformeerd dat renovatie nog steeds technisch mogelijk is, duurzaam is, en ook op het gebied van financiën en planning de beste optie is ten opzichte van nieuwbouw. We kunnen voor de renovatie de goedgekeurde DUMAVA subsidie voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed gebruiken. In de eerste helft van 2025 wordt de aanbesteding voor het ontwerpteam gedaan. Parallel aan de verbouwing zal een nieuwe huurdersselectie plaatsvinden. We verwachten het gebouw begin 2027 weer in gebruik te nemen als mooie inspirerende culturele broedplaats.

Domplein 4-5

In het Domplein 4-5 willen we een aantal ingrepen doen om de functionaliteit van het gebouw op korte termijn te verbeteren, waardoor onder andere amateurkunsteducatiepartijen hier voor de lange termijn hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. Het doel is om van het gebouw aan het Domplein 4-5 een plek voor én van de stad, waar cultuur en erfgoed samen komen, te maken. Hiervoor werken we aan een Uitgangspuntennotitie uitgewerkt.

Culturele voorziening Merwedekanaalzone

In de nieuw te ontwikkelen stadswijk Merwede is een wijkcultuurhuis gepland voor 2028. Vanuit de gebiedsontwikkeling is het van belang dat hier maatschappelijke en culturele voorzieningen hun plek krijgen waartussen synergie ontstaat.

Hof van Monaco 1A De Vrijstaat Zomerhuis

Het zomerhuis is een rijksmonument en onderdeel van een ensemble met o.a. een boerderij die inmiddels gerenoveerd is voor de huisvesting van de Vrijstaat. Het Zomerhuis ligt in de cultuuras van het Berlijnplein. Oorspronkelijk wilden we het gebouw eind 2022 renoveren. We hadden een huurder gevonden die voldeed aan de gewenste conceptuele invulling. Deze heeft uiteindelijk geen subsidie ontvangen en is daardoor afgehaakt. Als eigenaar hebben wij hier een onderhoudsverplichting en de huidige staat van het gebouw vraagt om een investering, onafhankelijk van het type gebruik.

In het tweede kwartaal van 2025 publiceren we een huurdersselectie voor het vinden van een nieuwe culturele huurder.

Berlijnplein Leidsche Rijn Centrum

Samen met een groot aantal Berlijnpleinpartners ontwikkelen we de kavel aan het Berlijnplein stapsgewijs tot een plek met een divers cultureel programma voor een breed publiek rond het thema 'De toekomst van de stad'. Uitgangspunt hierbij is: vorm volgt ambitie. Het creatieve karakter van deze plek is nu al terug te zien in de tijdelijke bebouwing van de kavel. Door zoveel mogelijk (bouw)producten en grondstoffen te hergebruiken heven we invulling aan het overkoepelende thema 'De toekomst van de stad'. Deze circulaire ambities gelden zeker voor het ontwerp van de permanente bebouwing. In juni 2019 heeft de raad een besluit genomen over het Ontwikkelkader Berlijnplein 'De toekomst van de stad' en leidende principes vastgesteld voor het Cultuurcluster, en in mei 2021 over het investeringskrediet. Het cultuurcluster Berlijnplein is onderdeel van Regeling Risicovolle Projecten (RRP) waarvan de raad twee keer per jaar een voortgangsrapportage ontvangt.

Waterstraat 27 – 29

Dit gebouw huisvest het Volksbuurtenmuseum. In het gebouw zijn werkzaamheden ten behoeve van groot onderhoud gepland, daarnaast zijn er verduurzamingsambities en gebruikerswensen. De voorbereidingen voor de werkzaamheden zijn gestart. Voor dit project is een DUMAVA subsidie toegekend.

Attleeplantsoen

In de voormalige Rafaëlschool aan het Attleeplantsoen in Kanaleneiland hebben we onderzocht of het gebouw geschikt kan worden gemaakt voor een culturele broedplaats. Uit deze studie bleek dat dat mogelijk was. Voor de herontwikkeling van het Attleeplantsoen tot tijdelijke culturele broedplaats is inmiddels een investeringskrediet toegekend. In 2025/ 2026 gaan we het gebouw renoveren en geschikt maken, zodat in 2026 de deuren van het gebouw open kunnen. Hierover is uw raad in de raadsbrief van 24 juni 2024 geïnformeerd.

Rhônedreef 40

BOKS jongerencultuurhuis Overvecht is momenteel tijdelijk gehuisvest aan Scharlakendreef 3. Er is een nieuwe locatie gevonden voor een jongerencultuurhuis aan de Rhônedreef 40. Momenteel ronden we een haalbaarheidsonderzoek voor renoveren af. Sloop/ nieuwbouw voor deze doelgroep eventueel in combinatie met een culturele broedplaats bleek niet realistisch. In 2025 werken we de plannen voor renovatie verder uit.

Verduurzaming van culturele gebouwen

Voor de gebouwen Biltstraat 166 (Stichting De Berenkuil), Bouwstraat 55 (Zimihc), Hoefijzerstraat 10 (Theater Utrecht), Agnietenstraat 1-3 (Centraal Museum) en Bemuurde Weerd W.Z. 3 (Ekko) onderzoeken we in 2025 of het technisch en financieel haalbaar is om deze gebouwen te verduurzamen.

Erfgoed

Restauratie de Vier Lunetten

In 2024 hebben we de restauratiewerkzaamheden aan de bekledingsmuren en de verschillende flankkazematten aan de Vier Lunetten afgerond. In de raadsbrief van 15 oktober 2024 is de raad hierover geïnformeerd. De werkzaamheden gericht op het toekomstige gebruik (zoals het aanbrengen van installaties) ronden we in 2025 af.

Herbestemming forteilanden Vier Lunetten
In het Ontwikkelperspectief Maarschalkerweerd hebben de Vier Lunetten, onderdeel van het Unesco werelderfgoed Hollandse Waterlinies, een belangrijke plek. Doel is om ze beter zichtbaar en toegankelijk te maken en het gebruik aan te laten sluiten bij de doelstellingen van het gebied. Het zichtbaar maken van erfgoedwaarden van de forten hebben we uitgevoerd als onderdeel van de restauratiewerkzaamheden aan de Vier Lunetten en met Hollandse-Waterliniessubsidie van de Provincie Utrecht. Met herbestemmingssubsidie van het Rijk is in 2024 de verhuurtender voorbereid. In 2025 vindt de huurdersselectie plaats voor de nieuwe invulling van de objecten op Lunet I, Lunet II en Lunet III.

Magazijn de Zon
Vanaf januari 2025 zijn we gestart met de uitvoering van de verbouwingswerkzaamheden. Naar verwachting opent het Literatuurmuseum/Kinderboekenmuseum haar deuren in 2028.

Oude Liesbosweg 52 (Lunet IV)
Aan de Oude Liesbosweg 52 huurt Zomo dagbesteding grond en een gebouw van de gemeente. In 2024 is het sterk verouderde gebouw gesloopt en een nieuw, duurzaam gebouw teruggebouwd. Renovatie van het oude gebouw woog niet op tegen de kosten. De oplevering van het nieuwe gebouw heeft in het eerste kwartaal van 2025 plaatsgevonden.

Fort aan de Klop 1e Polderweg
De verduurzaming van Fort aan de Klop is in maart 2025 afgerond. Oplevering door de aannemer is gedaan. De formele overdracht naar de opdrachtgever heeft nog niet plaatsgevonden. De verwachting is dat het Fort eind 2025 van het gas af gaat.

Restauratie Domtoren
Op 9 november 2024 is de oplevering van het restauratieproject feestelijk gevierd.

Julianaparklaan 1000 – Antje Drijverpaviljoen
De verbouwing om het pand te verbeteren, het aanbrengen van een klimaatinstallatie, is in 2024 afgerond. Deze werkzaamheden zijn duurder uitgevallen dan begroot.

Utrecht Natuurlijk
Er zijn in het coalitieakkoord middelen vrijgemaakt voor de steedes van Utrecht Natuurlijk. Dit is daarna bijgesteld in de programmabegroting. Voor het goed onderhouden van de steedes zijn de meerjarenonderhoudsplannen opgesteld. In 2025 leggen we de nieuwe afspraken vast in nieuwe huurcontracten met de steedes en stadstuinen.

Molen Rijn en Zon
In 2025 voeren we de renovatie van de stelling van de molen uit. Ook kijken we naar een andere manier van eigendomsorganisatie waarmee ruimte ontstaat voor nieuwe ontwikkelingen, waardoor de molen meer erfgoedbeleving krijgt (een draaiende, toegankelijke molen) en zodoende ook meer betekenis voor de buurt en de stad. Naast overdracht aan een stichting onderzoeken we ook andere vormen van eigenaarschap.

Servetstraat 7
Dit monumentale gebouw, gelegen direct tegen de Domtoren aan, wordt op dit moment tijdelijk verhuurd. In 2025 onderzoeken we of een exploitatie mogelijk is met een permanente invulling die bijdraagt aan gemeentelijke beleidsdoelen.

Verduurzaming van gebouwen in de erfgoedportefeuille
Voor de gebouwen op Rhijnauwselaan 7-14, onderzoeken we in 2025 of het technisch en financieel haalbaar is om de gebouwen te verduurzamen.

Gemeentelijke huisvesting

Het vastgoed in deze portefeuille zetten we in om de eigen gemeentelijke organisatie te huisvesten. Het gaat onder andere om het stadskantoor, het stadhuis, de wijkbureaus en de Centra voor Jeugd en Gezin.

Stadsplateau 1- Stadskantoor
Voor het stadskantoor worden onderhouds- en verduurzamingswerkzaamheden voor zover mogelijk gezamenlijk uitgevoerd met de beleidslijn Werken 3.0.

Dorpsplein 001
Het gebouw wordt momenteel heringericht en verduurzaamd. Oplevering is naar verwachting in de eerste helft van 2025.

Mostperenlaan 2 - De Stits
De gebiedspost De Stits maken we aardgasvrij en gaan we verder verduurzamen. Oplevering is naar verwachting in de eerste helft van 2025.

Maansteenweg 1
Op begraafplaats Tolsteeg willen we een nieuwe duurzame opslagloods en schaftlocatie realiseren. Het eerdere budget bleek niet meer toereikend. We kijken naar mogelijkheden om toch de gewenste nieuwbouw te realiseren. Er zijn tijdens de omgevingsvergunningprocedure bezwaren geuit vanuit de omgeving. Momenteel onderzoeken we hoe het ontwerp kan worden aangepast op basis van die inspraak. Daarna hervatten we weer de vergunningsprocedure. Realisatie van de uitvoering staat nu gepland voor begin/medio 2026.

Ventilatie Koningsweg
Het gebouw op locatie Kovelswade voldoet niet aan de Ventilatie eisen van het Bouwbesluit 2012. Daarom passen we het ventilatiesystemen aan zodat het voldoet aan de normen van het Bouwbesluit en de ARBO-eisen van de gemeente. Naar verwachting leveren we dit project in het vierde kwartaal van 2025 op.

F.C. Donderstraat 1
De verhuurder heeft ventilatiemaatregelen in voorbereiding. Medio 2025 zijn de werkzaamheden afgerond.

Openbare orde en Veiligheid

Belcampostraat 10 - VRU
Op deze locatie gaan we het gebouw verduurzamen door te investeren in een duurzaam warmteopslag systeem. Het definitief ontwerp is vastgesteld en naar verwachting starten we medio 2025 met de uitvoering. In 2026 staat de oplevering gepland.

Wonen

Haalbaarheidsstudies naar wonen

De vraag naar betaalbare huisvesting in Utrecht is onder alle woningzoekenden al jaren hoog: zowel onder reguliere woningzoekenden (starters, gezinnen, doorstromers, studenten, etc.) als onder kwetsbare en bijzondere doelgroepen (bijvoorbeeld personen die uitstromen uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen, statushouders, etc.). Ondanks alle inspanningen, de duurzaam hoge bouwproductie en de schaalsprong die de stad maakt, neemt de druk de komend jaren steeds verder toe. Daarom wordt onder andere de inzet van eigen vastgoed en/of de potentie van het aankopen van vastgoed komend jaar verder onderzocht, samen met onze partners.

MFA's

In onderstaand overzicht geven we aan welke projecten binnen de portefeuille MFA's worden opgepakt. Het gebruik van multifunctionele gebouwen vraagt in veel gevallen om extra en verder uitgewerkte afspraken rondom de organisatie van het beheer en de exploitatie van het gebouw. Daarom zullen bij deze projecten de investeringen samen oplopen met nieuwe afspraken over het beheer en de organisatie van het gebouw.

MFA Weide Wereld

In mei 2023 zijn we gestart met de uitvoering van de renovatie van Weide Wereld. Het eerste deel van de renovatie is uitgevoerd waarmee het buurtcentrum inmiddels gebruik maakt van de nieuwe huisvesting. Vanwege uitdagingen in het installatie-ontwerp vertraagt het tweede deel van de renovatie. Er is gewerkt aan een aangepast installatieontwerp. Verder hebben we te maken met een onvoorziene tegenvaller. De reden is de brandwerendheid van het pand. Hiervoor is extra krediet aangevraagd. Oplevering vindt uiterlijk in de zomer van 2026 plaats.

MFA Sportcampus

In 2023 is het sportgedeelte verbouwd en zijn de grote warmtebuffers aangebracht in het aangrenzende terrein. Het buitenterrein is opnieuw aangelegd en voorzien van slimme buitenverlichting. Beheer en organisatietraject is afgerond. Er zijn nog enkele hardnekkige storingen en werktuigbouwkundige aspecten die verder ingeregeld moeten worden.

MFA Cultuurcampus

In 2021 is het binnenklimaat van de school verbeterd en afgerond. In 2023/24 is het beheerplan gemaakt. Dit leggen we binnenkort vast in de huurovereenkomsten.

Alle werkzaamheden vanuit het project in gebouw zijn afgerond. De bibliotheek is ook bijna klaar met haar eigen verbouwingsproject. In overleg met de bibliotheek is een beperkt budget beschikbaar gesteld voor vloerherstelwerkzaamheden. Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd.

MFA Musketon

De bijna 40-jarige Musketon gaan we de komende jaren renoveren. Zowel technisch als functioneel pakken we het gebouw aan zodat we het weer vele jaren kunnen gebruiken.

Het haalbaarheidsonderzoek is afgerond. Hiervoor hebben gesprekken plaatsgevonden met de huidige en nieuwe potentiële huurders. Bij de renovatie zal de verduurzaming beperkt zijn in verband met beperkingen, onder andere door netcongestie. Vanwege de samenloop van de Gemeentelijke monumentenstatus en wens om te verduurzamen heeft dit haalbaarheidsonderzoek geruime tijd in beslag genomen. In 2025 maken we een doorstart met het project en werken we aan de realisatie van de plannen. Inmiddels hebben het Buurtcentrum, Buurtteam, de Bibliotheek Lunetten en ook Cultuur, in

de vorm van een Wijkcultuurhuis, laten weten interesse te hebben om in de Musketon te blijven of zich er te gaan vestigen.

MFA Hart van Noord

Gezien het gebruik en de leeftijd van het gebouw gaan we het deels renoveren en verduurzamen. Om het gebouw langjarig in te kunnen blijven zetten, gaan we het ook functioneel aanpassen. In 2024 is besloten dat de drie huidige scholen gaan fuseren tot één samenwerkingsschool. Daarnaast wordt Hart van Noord gebruikt door de Taalschool, Sport, Kinderopvang en Welzijn (buurtcentrum). Aanpassing aan de huisvesting wordt onderdeel van de renovatie en verduurzaming. Hierbij komt ruimte vrij in het gebouw, voor een extra huurder, gebruiker. In 2025 werken we aan de voorbereiding en haalbaarheid van het project. Aanpassingen aan het beheer en onderhoud nemen we mee in de vormgeving en uitvoering van het project.

MFA Nieuw Welgelegen

Het St-Gregorius College is in de zomer 2024 verhuisd naar Nieuw Welgelegen en heet nu Descart. Omdat de school een eigen ingang heeft gekregen en fysiek is gescheiden vormt de dekking van het beheer en onderhoud van de gezamenlijke ruimtes in de entree een financiële uitdaging. Hiervoor stellen we met gebruikers, huurders een nieuw beheerplan op.
De afgelopen jaren is het deel waar Descart is gehuisvest verduurzaamd en gerenoveerd. In de komende jaren zal worden gewerkt naar verduurzaming van het overige deel van Nieuw Welgelegen.

Los van het project is recent een aantal gevelplaten aan het gebouw gedeeltelijk los komen te zitten. Dit zorgde niet voor een onveilige situatie maar gaf wel aanleiding tot vervolgonderzoek. Na afronding van het onderzoek is geconcludeerd dat onderhoudstechnisch alle platen opnieuw bevestigd moeten worden. Om deze onderhoudswerkzaamheden uit te voeren staat het gehele gebouw momenteel in de steigers.

MFA Laan van Puntenburg

Grootschalige renovatie en verduurzaming vormen een uitdaging bij dit monumentale gebouw. Na het vertrek van de basisschool in de zomer van 2024 is gezocht naar een nieuwe bestemming. Deze is gevonden in tijdelijke huisvesting van een school, waarmee de invulling de komende jaren is voorzien. Renovatie en verduurzaming komen weer in beeld als de tijdelijke huisvesting ten einde komt.

MFA Vorstelijk Complex

De huurder van het Vorstelijk Complex heeft een verzoek ingediend om een verdiepingsvloer toe te voegen, een eigen ingang te realiseren en de foyer uit te breiden. Door de COVID-19 pandemie is dit project geheel stil komen te liggen. In 2023 is onderzocht of deze wens nog steeds bestaat en daar is positief op geantwoord. We zijn met de huurder theater ZIMIHC in overleg om de wensen verder vorm te geven, vast te leggen in een intentieovereenkomst en te starten met een project. Het ontwerp voor de aanpassing is gereed. De huurder heeft tot op heden nog geen besluit genomen over de doorgang van het project

St. Pietersberg 12A en 40A

St. Pietersberg 12A en 40A zijn onderdeel van een vereniging van eigenaren (VvE). Binnenkort is er een natuurlijk moment om te renoveren, moderniseren en waar mogelijk te verduurzamen. Omdat deze adressen onderdeel zijn van een VvE, betekent dit dat wij in overleg met de mede-eigenaren tot uitvoering moeten komen. Vanwege einde levensduur moeten diverse onderdelen aangepakt worden. We kijken of we een deel kunnen oppakken bij het regulier onderhoud. Overige werkzaamheden willen we projectmatig uitvoeren.

Gloriantdreef 1

De Bibliotheek Overvecht is gehuisvest in het gebouw aan de Gloriantdreef. Vanwege de leeftijd van het gebouw is er op korte termijn een natuurlijk moment om naast de benodigde renovatie/ modernisatie een verduurzamingsslag toe te passen. Het gebouw is onderdeel van een vereniging van eigenaren (VvE) wat betekent dat wij in overleg met de mede-eigenaren tot hetzelfde ambitieniveau moeten komen. In de praktijk blijkt het lastig om gezamenlijk tot een geschikt moment te komen voor uitvoering van de werkzaamheden.

Er zijn werkzaamheden uitgevoerd binnen ons eigen appartementsrecht. En ook de bibliotheek heeft een aantal zaken opgepakt. De laatste werkzaamheden dienen nog projectmatig opgepakt te worden. Met de capaciteit die we hebben, krijgt dit echter te weinig prioriteit.

Kortland 21

Kinderopvang Hotoldebotol is gehuisvest in het gebouw aan Kortland 21. Naast de kinderopvang is de OBS Kees Valkenstein gevestigd. Het gebouw is inmiddels ouder dan 20 jaar, waarmee er een natuurlijk moment ontstaat om naast de benodigde renovatie en modernisatie een verduurzamingsslag toe te passen. Het gebouw is onderdeel van een vereniging van eigenaren, dit betekent dat wij in overleg met de mede-eigenaren tot hetzelfde ambitieniveau moeten komen. Met de capaciteit die we hebben, krijgt dit echter te weinig prioriteit.

Oranjelaan 12 en 14

In dit gebouw zijn de Bibliotheek en de stichting kunstzinnige vorming (Welzijn) gevestigd. Installatietechnisch zijn veel onderdelen aan het einde van hun levensduur. Dit valt niet onder het reguliere onderhoud en gaan we projectmatig aanpakken.

Stroyenborghdreef 12

Ook in dit gebouw zijn installatietechnisch veel onderdelen aan het einde van hun levensduur. Dit valt niet onder het reguliere onderhoud en gaan we eveneens projectmatig aanpakken.

Welzijn

Jagerskade 4

Hierin zit het Buurthuis Stella Maris. Op verzoek van de huurder onderzoeken we wat de mogelijkheden zijn om de 1ste verdieping te verbeteren. De huurder wil heel graag deze verdieping beter inzetten voor welzijnsactiviteiten.

Cartesiusweg 11

In dit gebouw is Buurtcentrum Oase gevestigd. Door de herontwikkeling van station Zuilen kijken we of we het buurtcentrum Oase kunnen verplaatsen.

Keerkringplein 40

Buurtcentrum Sterrenzicht is naast Podium-Oost het tweede buurtcentrum in de wijk Oost en richt zich sterk op de bewoners en jongeren in de wijken Abstede, Sterrenwijk en Watervogelenbuurt. Beide buurtcentra zijn door de programmaring en ligging aanvullend aan elkaar. De gevel van het buurtcentrum Sterrenzicht maken we meer uitnodigend en transparanter. Dit geldt ook voor de entrees van het buurtcentrum en de jongerenhuiskamer. Tegelijk maken we voor dit buurtcentrum ook een verduurzamingsslag naar een energieneutraal gebouw. Het definitief ontwerp is in 2024 afgerond en de buurt is geconsulteerd. De aanbesteding voor de aannemer is gestart en wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2025 afgerond. Uitvoering start medio 2025. Oplevering is dan voorzien medio 2026.

St.-Ludgerusstraat 251
We gaan het Buurtcentrum Zuilen volledig nieuw (om)bouwen tot een energieneutraal buurtcentrum. Naast het buurtcentrum gaan we ook het Buurtteam en een buitenschoolse opvang huisvesten. In 2024 is gestart met de sloop en vervolgens de bouw. Volgens de huidige planning leveren we het vernieuwde buurtcentrum eind 2025 op. Hiermee beschikt Zuilen over een nieuw volwaardig en energieneutraal buurtcentrum.

Samuel van Houtenstraat 1
Het Buurtcentrum De Leeuw aan de Samuel van Houtenstraat gaan we renoveren en verduurzamen tot een bijna energieneutraal gebouw. In 2024 is het ontwerpteam (bestaande uit de architect en technische adviseurs) aanbesteed en is gestart met het uitwerken van het definitief ontwerp. Het definitief ontwerp ronden we in 2025 af waarna we de aanbesteding van een aannemer starten. Naar verwachting starten we medio 2026 met de werkzaamheden en vindt medio 2027 de oplevering plaats.

Peltlaan 172
In dit gebouw, gelegen in Kanaleneiland zijn Stichting JOU en het jongerencultuurhuis BOKS gehuisvest. Het gebouw is gedateerd en sterk verouderd. We gaan daarom het gebouw slopen en vervangende nieuwbouw realiseren. De nieuwe voorziening wordt bijna energieneutraal gebouwd. De wijk waarin het gebouw Peltlaan 172 ligt wordt de komende jaren gerevitaliseerd. Dit gaat bijvoorbeeld over de aanleg van de groenstructuur ‘Rondje Stadseiland’ en herinrichting van de openbare ruimte aangrenzend aan de Peltlaan. De verschillende plannen zijn naast elkaar gelegd, en er is een schetsontwerp opgesteld voor de locatie en de nieuwbouw van het gebouw. In 2025 ronden we het ontwerp voor het nieuwe gebouw af. Door een stijging van de bouwkosten moeten we extra krediet aanvragen. De oplevering verwachten we eind 2026.

Gambiadreef 100, naast buurtcentrum de Boog
De jongerenhuiskamer is nu gehuisvest in verouderde portocabins. De portocabins gaan we vervangen door een nieuw permanent gebouw. Dit gebouw maken we bijna energieneutraal. Er is een massastudie gemaakt voor de nieuwe jongerenhuiskamer. De voorkeur is om de jongerenhuiskamer fysiek te verbinden aan het bestaande buurtcentrum De Boog zodat ruimte onderling gebruikt kan worden. Begin 2025 zijn de voorbereidingen voor de aanbesteding van een architect gestart. In 2025 ronden we het ontwerptraject af. We verwachten de oplevering van de nieuwe jongerenhuiskamer in 2027, afhankelijk van de te doorlopen ruimtelijke procedures.

Schoolstraat 11 Buurtcentrum De Schakel
Voor dit buurtcentrum onderzoeken we in 2025 of het technisch en financieel haalbaar is om het gebouw te verduurzamen. Netcongestie kan mogelijk belemmerend werken.

Buurtkamers Kruisvaartkade en Lombokplein
De ontwikkeling van deze locatie bevindt zich nog steeds in de opstartfase. Pas als er voldoende budget is, kunnen we deze ontwikkeling daadwerkelijk realiseren.

Buurtcentrum Merwedekanaalzone en Lombokplein
De realisatie van het nieuwe buurtcentrum en jongerenhuiskamer in blok 9 in de Merwedekanaalzone verwachten we op zijn vroegst eind 2027 afhankelijk van de planning van en de fasering van de oplevering door de ontwikkelaar. Het buurtcentrum en jongerenhuiskamer Merwedekanaalzone komen in een gecombineerd bouwblok met woningen. In de directe omgeving van blok 9 komen diverse andere maatschappelijke functies, zoals een gezondheidscentrum in blok 8, zodat extra meerwaarde voor de buurtbewoners ontstaat.

Buurtcentrum Burezina

Buurtcentrum Burezina gelegen aan de Jeanne D'Arcdreef is een van de zes locaties in de vastgestelde visie 'Doorontwikkeling Maatschappelijk Vastgoed Overvecht'. Op deze locatie is de vervangende nieuwbouw voor buurtcentrum Burezina voorzien. Dit in een gewenste mogelijke combinatie met een ondernemershuis. Het haalbaarheidsonderzoek voor deze gecombineerde voorziening is medio 2024 gestart. In 2025 wordt duidelijk of deze combinatie haalbaar is. Afhankelijk van de uitkomst kan een definitief programma en een eerste planning worden opgesteld.

Zorg

Vogelvlinderweg 54-58

Op deze locatie is een gezondheidscentrum gehuisvest waaronder een Centrum voor Jeugd en Gezin. Het Centrum voor Jeugd en Gezin heeft al lange tijd last van lekkages. Het project om deze lekkages te verhelpen is gestart en ronden we in 2025 af. Er is een onderzoek uitgevoerd om het klimaat en indeling van het gebouw te verbeteren en de maatregelen zijn inmiddels uitgevoerd.

Maatschappelijke opvang Merwedekanaalzone

De realisatie van de maatschappelijke opvang WIJ 3.0 (gecombineerd in een bouwblok met woningen) in de Merwedekanaalzone staat gepland voor medio 2028, afhankelijk van voortgang realisatie en fasering van de oplevering door de projectontwikkelaar. Het ontwerp is afgerond, de bouwvergunning is eind 2024 door de projectontwikkelaar aangevraagd en afspraken over de koopprijs zijn gemaakt. Volgens huidige planning zal de bouw starten in 2025.

Gezondheidscentrum en kinderdagverblijf (Welzijn) Merwedekanaalzone

Zowel het Gezondheidscentrum als het kinderdagverblijf worden in blok 8 gerealiseerd (gecombineerd bouwblok met woningen). De verwachte oplevering van dit hele blok staat gepland vanaf medio 2028 en kan doorlopen in 2029. Planning is afhankelijk van de voortgang realisatie en fasering van de oplevering door de projectontwikkelaar. De ontwerpfase voor blok 8 is lopende. Voor dit bouwblok geldt dat de financiële haalbaarheid in relatie tot de gestegen bouwkosten punt van aandacht blijft.

Divers

Ondiep zuidzijde 6

Er is een pandverkenning opgesteld. We gaan kijken of daar vanuit Cultuur een invulling aan het gebouw gegeven kan worden.

Park Oog en Al 1A

De renovatie aan het pand, welke oorspronkelijk in 2023 zou starten maar vertraagd was door omstandigheden bij de aannemer, is in 2024 afgerond. Het pand is opgeleverd aan huurder.

Doelstelling Mobiliteitsgedrag

Inleiding

In deze voortgangsrapportage vragen we geen autorisatie voor de kredieten die vallen onder de doelstelling Mobiliteitsgedrag. Deze autorisatie loopt namelijk via het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR).

We werken aan de volgende investeringsprojecten:

Auto

Mobiliteitshub XL

Dit is een mobiliteitsvoorziening in Papendorp Noord om onder andere parkeren op afstand te faciliteren voor Papendorp Noord, Groenewoud, Beurskwartier en Merwede Kanaalzone. De Mobiliteitshub XL heeft als scope: ca 2.000 autoparkeerplaatsen, ca 1.700 fietsparkeerplaatsen, E-Laden, een sportschool en een fietsreparatiewinkel met gereedschapsuitleen. 12 december 2024 heeft uw raad de kredietaanvraag voor de realisatie behandeld. In 2025 bereiden we de aanbesteding voor het Definitief Ontwerp, de realisatie en het onderhoud voor en voeren we deze uit. In de voorbereiding pakken we ook de wens van de raad voor een verdere vergroening van het ontwerp op. Na de aanbesteding starten we naar verwachting medio 2026 met de realisatie.

Inbeheername Springweg parkeergarage

De erfpachtovereenkomst van de parkeergarage Springweg verliep per 15 mei 2022. In overeenstemming met erfpachter Klépierre hebben we de parkeergarage hierna nog voor een periode van twee jaar geëxploiteerd. In 2023 zijn we begonnen met de voorbereidingen voor een soepele overname. Zo waren er nog enkele aanpassingen nodig, waaronder aan de parkeerapparatuur en verlichting. Op 2 september 2024 is de parkeergarage officieel overgedragen en in eigen beheer in exploitatie genomen. Ondertussen is na deze overname de eigen huisstijl toegepast, het gebouw geverfd en opgeschoond, hebben we nieuwe apparatuur en verlichting geplaatst en zijn de eerste abonnementen uitgedeeld. Daarnaast zijn ook de voorbereidingen voor het realiseren van de gewenste buurtstalling met 150 stallingplaatsen en een pop-up stalling van 300 plaatsen per 27 januari 2025 officieel van start gegaan.

Parkeervoorzieningen Merwedekanaalzone deelgebied 5

In 2024 is er voortgang geboekt om de start van de bouw, ondanks de ongunstige economische omstandigheden en de netcongestie, haalbaar te krijgen in Merwede. Inmiddels zijn de eerste omgevingsvergunningaanvragen onherroepelijk. In totaal realiseren we conform de laatste ontwerpen verdeeld over vier parkeervoorzieningen 1.181 parkeerplekken in fase 1 van Merwede. Om daadwerkelijk te kunnen starten met de bouw is het nodig voorafgaand koopovereenkomsten te sluiten voor de garages. We verwachten dat deze begin 2025 worden getekend.

Verbetermaatregelen P+R Berlijnplein

Parkeergebouw Berlijnplein is begin 2021 opgeleverd. Sinds de oplevering zijn er terugkerende problemen met wateroverlast in het gebouw. De gebreken hebben effect op de levensduur en de exploitatie van het gebouw. In 2023 zijn er onderzoeken uitgevoerd in samenwerking met de architect en aannemer om de oorzaak te achterhalen. De definitieve resultaten zijn begin 2024 bekend gemaakt. De meest ingrijpende verbetermaatregel is het op afschot brengen van de parkeerlagen. Er is eind 2024 gestart met de voorbereiding van de aanbesteding. De uitvoering start in 2025 en loopt door in 2025. Het resultaat is dat de structurele problemen daarmee verholpen zijn.

P+R Westraven

Om de huidige P+R Westraven ook geschikt te maken voor gebruik door bewoners van de gebiedsontwikkeling Merwede Kanaalzone zijn aanpassingen aan het gebouw nodig. Hierbij moet gedacht worden aan de realisatie van een bewaakte fietsenstalling, extra laadpalen en een upgrade van de beheerdersruimte. In 2025 werken we het ontwerp uit. Als er voldoende budget voor is, kunnen we in de tweede helft van 2025 de werkzaamheden aanbesteden en in 2026 realiseren.

Fiets

Vlampijpstraat 87-89

Dit is de beoogde toekomst bestendige locatie voor het fietsdepot. Momenteel is op deze locatie het museumdepot gevestigd, dat in 2028 naar een nieuwe locatie verhuist. Deze verhuizing is vertraagd vanwege netcongestie. Hiervoor is nu een oplossing gevonden.
Het nieuwe fietsdepot kunnen we op deze locatie toekomstbestendig wat betreft capaciteit en eigendom realiseren. Ook is de locatie beter bereikbaar per OV. Naast de functie van het fietsdepot verkennen we of de locatie ook ruimte kan bieden aan plekken voor creatieve werkers en 'upcycle' functies. Hiermee maken we het gebouw multifunctioneler en aantrekkelijker voor de omgeving.

In 2024 is een variantenstudie uitgevoerd en in 2025 gaan we enkele varianten verder uitwerken.
De huur van het gebouw, waar momenteel het fietsdepot gevestigd is, wordt verlengd met opties om zeker tot 2030 verzekerd te zijn huisvesting.

P1-P4

Dit zijn de locaties binnen het winkelcentrum Hoog Catharijne waarvoor wordt verkend of bestaande autoparkeergarages kunnen worden getransformeerd naar fietsparkeren. Hiermee wordt een verplichting van Klépierre (eigenaar winkelcentrum HC) ingevuld. Wij gaan mogelijk de stalling in exploitatie nemen en investeren daarbij in aanvullende kwaliteit, openingstijden en bemensing. Het ontwerp en de kostenraming wordt momenteel in opdracht van Klépierre uitgewerkt. In 2025 dient de onderhandeling met Klépierre over kostenverdeling van realisatie en exploitatiekosten én overeenstemming over rollen en verantwoordelijkheden te worden afgerond. Dit resulteert in een go/no go beslissing voor betrokkenheid van gemeente in deze voorziening.

OVT-stalling Jaarbeurspleingebouw OOPEN

De ontwikkeling van het Jaarbeurspleingebouw is april 2023 gegund aan de ontwikkelaar Edge. Het gebouw heeft de naam OOPEN gekregen. In dit gebouw is op een deel van de begane grond en in de kelder op -1 een OVT-fietsenstalling voorzien (Openbaar Vervoers Terminal). De uitwerking van de ontwerpfase is in september 2023 gestart, de afronding voor deze fase staat voor 2026 gepland. Beoogde startbouw per 2027 met een oplevering in 2029.

Vaartsche Rijn Uitbreiding fietsenstalling

Wij hebben in samenwerking met ProRail een alternatievenstudie uitgevoerd voor uitbreiding van de fietsparkeercapaciteit bij station Vaartsche Rijn. Het voorkeursalternatief is het in 2 fases uitbreiden van de capaciteit van de bestaande stalling aan de Oosterkade door gebruik te maken van een deel van de ruimte van de autoparkeergarage die grenst aan de bestaande stalling.
Het beoogd resultaat is een functionele, overzichtelijke, hoogwaardige, openbare fietsenstalling met ruimte voor een beheerder en de daarbij behorende ruimtes. Het ontwerp dient wendbaar te zijn ten aanzien van alternatieve beheerconcepten, zoals bijvoorbeeld bike lanes. In de huidige situatie zijn er 722 fietsparkeerplekken. Dit wordt met 540 plekken uitgebreid. In totaal krijgt de stalling dus 1262 fietsplekken, waarbij we ook rekening houden met buitenmodelfietsen. De reguliere fietsen staan in

etagerekken. De entree bevindt zich net als in de huidige situatie aan de Baden-Powellweg. De entree wordt opgeschoven zodat hij beter past in de nieuwe indeling. Dit gaat ten koste van één speedgate van de parkeergarage. De openbare ruimte rond zowel de fietsentree, als de auto entree wordt aangepakt. In 2025 stellen we samen met ProRail het definitief ontwerp op.

Doelstelling Toegankelijke Sportvoorzieningen

Overzicht investeringen

x € 1.000

	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmeldingen Jaarstukken 2024	Wijzigingen 1e berap 2025	Autorisaties t/m 2025	Start in: 2026	2027	2028	2029
Vervangingsinvesteringen	73.041	-6.062	1.385	68.364	1.147	4.223	-	-
Uitbreidingsinvesteringen	101.579	-503	-6.993	94.083	1.697	-	-	-
Uitbreidingsinvesteringen B*	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**174.620**	**-6.565**	**-5.608**	**162.447**	**2.844**	**4.223**	**-**	**-**

x € 1.000

	LOPENDE VERVANGINGSINVESTERINGEN				LOPENDE UITBREIDINGSINVESTERINGEN			
	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereedmeldingen Jaarstukken 2024	Wijzigingen 1e berap 2025	Totaal geautoriseerde uitgaven	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2025	Gereed-meldingen Jaarstukken 2024	Wijzigingen 1e berap 2025	Totaal geautoriseerde uitgaven
Uitgaven per categorie								
Binnensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	48.283	-3.173	2.868	47.978	49.065	-	86	49.151
Buitensportaccommodaties (gebouwen en installaties)	9.992	-1.230	1.217	9.980	4.135	-	-	4.135
Buitensportaccommodaties (velden/sportconstructies)	13.366	-600	-2.651	10.115	19.629	-503	-7.350	11.776
Volkstuinen (gebouwen)	50	-	-50	-	-	-	-	-
Zwembaden (gebouwen en installaties)	1.349	-1.059	0	291	28.749	-	271	29.020
Subtotaal uitgaven	73.041	-6.062	1.385	68.364	101.579	-503	-6.993	94.083
Dekking incl. subsidies								
Reeds geactiveerd				-				-
Kapitaallasten budget				49.718				72.878
Huurverhoging				2.005				-
Groei van de stad				1.056				6.463
Duurzaamheid onrendabel				182				-
Duurzaamheid rendabel				2.211				-
Vaste activa reserve				2.269				895
Bijdragen derden (extern)				10.922				13.847
Stedenbouwkundige eisen				-				-
Subtotaal dekking				68.364				94.083
SALDO				**-**				**-**

Figuur 3: Overzicht lopende vervangings- en uitbreidingsinvesteringen doelstelling Toegankelijke Sportvoorzieningen.
In het startjaar wordt autorisatie gevraagd voor de totale verwachte uitgaven van de investeringen. Uitgangspunt bij bovenstaande tabel is de geautoriseerde uitgaven t/m de programmabegroting 2025. De investeringen die gereed gemeld zijn bij de jaarstukken 2024 en de wijzigingsvoorstellen van de eerste bestuursrapportage 2025 zijn separaat weergegeven.

Hieronder geven we een nadere toelichting op de voortgang van de projecten.

Buitensportaccomodaties

Burgemeester Norbruislaan 680 (Sportpark Zuilen)

Het nieuwe natuurgras hoofdveld wordt in 2025 opgeleverd. Ook het nieuwe clubhuis van USV Elinkwijk wordt in 2025 opgeleverd (de bouw vindt plaats onder opdrachtgeverschap van Elinkwijk zelf). Rond het nieuwe clubgebouw en tussen de sportvelden wordt het terrein bouw- en woonrijp gemaakt en wordt een nieuwe toegangsroute aangelegd. Verder worden voorbereidingen getroffen om een natuurgrasveld te vervangen door kunstgras en het nieuw aan te leggen sportieve lint.

Koningsweg 137 - 139 (Sportpark Koningsweg)

Op sportpark Koningsweg wordt het kleedkamergebouw duurzaam herbouwd. Ook vindt een herinrichting op een deel van het sportpark plaats zodat een 7 bij 7 kunstgras voetbalveld en een nieuwe beheerdersruimte gerealiseerd kan worden. Het haalbaarheidsonderzoek is in 2024 afgerond

en de voorbereiding voor de aanbesteding van de architect voor de ontwerpfase is inmiddels gestart en wordt in 2025 uitgewerkt. In de ontwerpfase houden we rekening met de aanleg van het wandelpad over het sportpark dat onderdeel is van het project Lunettenpark. Het gehele project leveren we volgens huidige planning eind 2027 op. Wel hebben we extra krediet aangevraagd naar aanleiding van een nadere uitwerking van het plan.

Rijnvliet 3-5 (Sportpark Rijnvliet)
In overleg met de Rugby vereniging wordt onderzocht of uitbreiding met één rugbyveld mogelijk is op het bestaande rugby terrein door herschikking van de bestaande velden. De uitwerking van dit project is gestart, realisatie van het rugbyveld vindt plaats in 2026.

Voor de aanleg van het vijfde hockeyveld zijn gesprekken gestart met de tennisvereniging over de mogelijkheid tot verwerving van een deel van de parkeerplaatsen in combinatie met de maatschappelijke kavel. Een inpassingsstudie is bijna afgerond. Als het mogelijk is kunnen we vervolgens een extra rugbyveld ten zuiden van het sportpark inpassen.

Er is een project opgestart voor de realisatie van extra kleedkamers voor de hockeyvelden. De vereniging werkt hierbij samen met de accommodatiecommissie om een combinatie te ontwerpen met het clubgebouw. Realisatie is voorzien in 2026.

Arienslaan 2 (sportpark de Berekuil)
Op dit sportpark wordt gewerkt aan de vervangende nieuwbouw van het kleedkamergebouw in combinatie met de realisatie van een 7 tegen 7 kunstgras wedstrijdveld. In 2024 is gestart met de ontwerpfase van de kleedkamers en het daaraan gekoppelde ontwerp voor de herinrichting van het sportpark. Volgens huidige planning leveren we de kleedkamers en het 7 bij 7 kunstgrasveld in 2026 op. Vanwege gestegen bouwkosten is extra budget nodig.

Manitobadreef 8 (sportpark Overvecht)
Het initiatief voor de renovatie en verduurzaming van twee kleedkamergebouwen naar een minimaal BENG gebouw is in 2024 opgestart. Een verzwaring voor de elektra aansluiting is begin 2025 toegekend. In 2025 wordt de projectdefinitie nader uitgewerkt. Naar verwachting wordt het project in 2027 opgeleverd.

De verhuizing van de URV van dit sportpark naar Manitobadreef 4 zetten we voort. De businesscase van de scenario's daarvoor ronden we begin 2025. Het voorkeurscenario wordt, na goedkeuring raad, uitgevoerd.

Manitobadreef 4
Zoals hierboven genoemd neemt de URV intrede op dit sportpark. De businesscase met een kantinegebouw, parkeerplaats, veld en overige werkzaamheden voeren we, na goedkeuring raad, uit.

Verlengde Hoogravenseweg 2 (sportpark Hoograven)
We onderzoeken of we de renovatie van de kleedgebouwen kunnen inbrengen in de mogelijke herontwikkeling.

Loevenhoutsedijk 2-6 (sportpark Loevenhoutsedijk).
In 2024 is gestart met de voorbereiding voor de realisatie van twee extra korfbalvelden. Uitbreiding van korfbal capaciteit is nodig vanuit de groei van de stad. Volgens huidige planning zal uitvoering starten in 2026.

Uitbreiding buitensportcapaciteit groei van de stad
Voor sportparken Rijnvliet, Nieuw Welgelegen en Maarschalkerweerd Noord stellen we diverse varianten op voor het inpassen van extra buitensportvelden die nodig zijn vanuit de groei van de stad.
Op sportpark Nieuw Welgelegen is in 2024 een zandveld hockeyveld omgezet naar een dry hockeyveld. Ook zijn in 2024 de voorbereidingen gestart voor het omzetten van een natuurgrasveld naar kunstgrasveld voetbalveld op zowel sportpark Nieuw Welgelegen als sportpark Vryheit. Beide omzettingen leveren we in 2025 op.

Diverse renovaties van sportveldconstructies
Op basis van de actuele sportveldconditie staan er meerder sportveldconstructies op de planning. De jaarplanning wordt een half jaar voor renovatie definitief vastgesteld en met betrokken sportvereniging gecommuniceerd voor uitvoering. In 2024 is het retoppen van atletiekbaan Overvecht afgerond. Teven is op sportpark Voordorp een toplaag van een kunstgrasveld vervangen.

Binnensportaccomodaties

Burgemeester Norbruislaan 680 (sporthal Zuilen)
In 2023 is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor het huisvesten van MBO Utrecht Sportacademie in sporthal Zuilen. In 2024 is de inpandige verbouwing verder voorbereid. De verbouw en oplevering vindt plaats in 2025.

Parkzichtlaan 203 (sporthal de Paperclip)
Groot investeringsonderhoud in combinatie met verduurzaming is in uitvoering en wordt in 2025 afgerond.

Zwarte Woud 201 (Sporthal Lunetten)
Voor het project vervangende nieuwbouw van de bestaande sporthal hebben we in 2024 het haalbaarheidsonderzoek afgerond. De voortgang van het project is mede afhankelijk van de oplossing voor de beperking van netcongestie.

Verlengde Hoogravenseweg 203 (Sporthal Hoograven)
De vervangende nieuwbouw sporthal Hoograven is afhankelijk van de Herontwikkeling van de Romal locatie en de directe omgeving. De herontwikkeling van deze locatie gaan we in 2025 nog nader onderzoeken.

Sint Willibrordusstraat 45 (gymzaal)
Renovatie en verduurzamen van gymzaal (onderwijs financiering). De haalbaarheidsstudie is in 2024 afgerond om zo mogelijk gelijktijdig met de naastgelegen school en buurthuis te renoveren om de overlast voor de buurt en de gebruikers te beperken. Oplevering staat gepland voor het derde kwartaal van 2025.

Sporthal Merwedekanaalzone
Het schetsontwerp voor de gezamenlijke ontwikkeling van de sporthal en de VO school is in 2024 afgerond. In 2025 wordt het ontwerpteam aanbesteed en maken we een start met het voorlopig ontwerp.

Sporthal Cartesiusdriehoek
In 2023 is het definitief ontwerp afgerond. De voorbereiding voor de aanbesteding is eind 2023 tijdelijk stopgezet als gevolg van de beperkingen van netcongestie. Op dit moment is er nog geen

definitieve oplossing voorhanden. Zodra deze er is, starten we de voorbereiding voor de aanbesteding opnieuw op.

~~**Sporthal initiatief Vleuten de Meern**~~~~;~~
~~Bij de nieuw te bouwen VO-school aan de Hindersteinlaan komen drie gymzalen waarmee de mogelijkheid ontstaat een sporthal te realiseren. In de VJN 2024 zijn de investeringsmiddelen als gevolg van de bezuinigingen geschrapt. Door recente ontwikkelingen en nieuwe inzichten (mogelijke verlies van Oudenrijnhal en forse kostenefficiënte) hebben we alsnog de investeringsmiddelen voor deze sporthal kunnen opvoeren voor de VJN2025. De drie gymzalen worden, bij akkoord van de raad, weer vervangen door een sporthal.~~

Sporthal initiatief Overvecht
In 2024 is het IDOC/IPOK en SPvE opgesteld voor de kavel. Deze ontwikkeling gaat gepaard met een VO-locatie en mogelijk met een welzijnsfunctie. Eveneens in 2024 is de Rosendael locatie in Overvecht vastgesteld als definitieve locatie voor de sporthal en VO school. In 2025 starten we met de planuitwerking voor deze locatie.

Sportzaal Fletiomare- Albert Schweitzerlaan 10 B
Voor deze sportzaal onderzoeken we in 2025 of het technisch en financieel haalbaar is om het gebouw te verduurzamen.

Loevenhoutsedijk 4 (Tijdelijke sporthal sportpark Loevenhoutsedijk)
De tijdelijk sporthal is medio 2024 opgeleverd en bij het begin van seizoen 2024/2025 officieel geopend.

Zwembaden

Componistenlaan (zwembad Maximapark)
Voor de uitbreidingsinvestering is gestart met de projectdefinitiefase. We stellen het Programma van Eisen (PvE) op, waarbij we tevens scenario's uitwerken worden voor een technische oplossing van het netcongestieprobleem. Omdat de benodigde energieaansluiting de komende jaren niet beschikbaar zal zijn, is tijdelijk op gas blijven ook één van de scenario's. Na afronding van het PvE, keuze voor de technische oplossing en goedkeuring van de financiële middelen, starten we de ontwerpfase. We hebben een nieuwe raming uitgewerkt van de stichtingskosten. Door de gestegen bouwkosten vragen we extra geld aan.

Zwembad Fletiomare
Plaatsing PV-panelen op het dak van zwembad Fletiomare staat gepland voor 2025. We voeren een haalbaarheidsstudie uit naar het plaatsen van solar-carports op de parkeerplaats van het zwembad.

Zwembad Krommerijn
Plaatsing PV-panelen op het dak van zwembad Krommerijn hebben we gepland voor 2025.

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	4664
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	5.d
Titel	Raadsbrief Programma Water en Riolering Utrecht 2026-2030
Behandelend ambtenaar	Margot Leicher
Telefoon	0642239440
E-mail	margot.leicher@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Thema	Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Openbare ruimte
Raadsadviseur (lijst)	Marjolein Friele/Cie Mobiliteit, Groen en Openbare Ruimte

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	**5 juni 2025**
Gemeenteraad	5 juni 2025

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Margot Leicher	**Datum**	13 mei 2025
E-mail	margot.leicher@utrecht.nl	**Kenmerk**	30252773
Type brief	Aanbiedingsbrief	**Onderwerp**	Programma Water en Riolering 2026-2030
Bijlage(n)	Programma Water en Riolering 2026-2030	**Beleidsveld**	Openbare ruimte

Geachte leden van de raad,

De ontwikkelingen op het gebied van water en riolering staan niet stil. Klimaatverandering zorgt ervoor dat we enerzijds meer water moeten vasthouden voor periodes van droogte en anderzijds moeten zorgen voor meer waterberging om wateroverlast door extreme neerslag te voorkomen. Ook vraagt klimaatverandering een extra inspanning om onze waterkwaliteitsdoelen te halen en te zorgen dat we in de toekomst nog voldoende drinkwater hebben. Verder breidt de stad uit en neemt het aantal inwoners, en daarmee de hoeveelheid afvalwater, toe en zetten we ons in om van afvalwater weer grondstoffen te kunnen maken die we kunnen hergebruiken. Dit alles vraagt dat we ons water- en rioleringssysteem steeds moeten aanpassen.

Voor de kostendekking betalen we een aparte belasting, de rioolheffing. We zijn verheugd u te kunnen meedelen dat ondanks alle voorziene maatregelen, we verwachten bij de Programmabegroting 2026 te kunnen voorstellen dat de rioolheffing in 2026 behoudens grote onvoorziene ontwikkelingen omlaag kan. Hiervoor zijn twee belangrijke oorzaken. De eerste is positief. Uit nieuw onderzoek blijkt onze riolering over het algemeen in een dusdanig goede staat dat deze langer mee lijkt te kunnen, dan dat we tot nu toe voorzagen. Dit is financieel en vanuit duurzaamheid grote winst. De tweede reden stemt ons minder tevreden, maar noopt ons wel tot ingrijpen. We zien namelijk dat het ons vanwege allerlei oorzaken gemeente breed niet lukt om elk jaar net zoveel investeringen te realiseren als we programmeren. Dit geldt ook voor onze openbare ruimte projecten waar de rioolvervangingen onderdeel van zijn. We hebben besloten hier vanaf 2026 rekening mee te houden in de begroting van het Programma Water en Riolering en hebben daarom in de begroting een veel lager investeringsbedrag opgenomen dan dat we aan projecten hebben geprogrammeerd. Hiermee geven we invulling aan uw wens om bij de Voorjaarsnota 2025 aandacht te besteden aan planningsoptimisme. Deze wens is geformuleerd in de motie grip op investeringen (M409 Grip op investeringen). We gaan hier verderop in deze brief nader op in. Hiermee geven we tevens invulling aan de toezegging in de commissie MGOR van 4-7-2024 dat we voor de Voorjaarsnota 2025 in beeld brengen of het verlengen van de levensduur van riolering leidt tot besparingen en welke consequenties dit heeft.

Het overzicht van alle activiteiten die wij de komende jaren ondernemen en de bijbehorende kosten vindt u in het bijgevoegde Uitvoeringsprogramma Water en Riolering (PWR) 2026-2030. In deze brief lichten we de belangrijkste ontwikkelingen toe.

Langere levensduur riolering

De kwaliteit van onze riolering blijkt op basis van uitgebreid onderzoek op basis van actuele inspecties naar te accepteren risico's en schadebeelden beter dan verwacht. Hierdoor kunnen we het riool langer laten liggen dan de 70 jaar waar we in de Visie Water en Riolering nu vanuit gaan. Dit is vanuit duurzaamheid en vanuit financieel oogpunt goed nieuws. Het beeld is gebaseerd op actuele inspecties van ca. 30% van onze riolering. Voordat we met een definitief voorstel voor een nieuwe levensduur voor de riolering komen, voeren we de komende jaren extra inspecties uit in gebieden waar we nog geen actuele inspecties hebben. De beschikbare gegevens geven ons echter al zoveel vertrouwen dat we vanaf nu onze vervangingsinspanning baseren op een gemiddelde levensduur van de riolering van 100 jaar. Met deze levensduur is het voorlopig niet nodig de rioolvervangingsinspanning verder op te voeren naar 18 km per jaar in 2035, zoals we voorzagen in de Visie Water en Riolering. In plaats daarvan houden we de vervangingsinspanning op 8 km per jaar. Positief gevolg is dat de rioolheffing vanwege de gelijkblijvende vervangingsinspanning de komende jaren niet verder omhoog hoeft. Zodra de uitkomsten van de extra inspecties bekend zijn doen we u bij de herziening van de Visie Water en Riolering een definitief voorstel voor een nieuwe levensduur en de daarbij behorende vervangingsinspanning.

Gevolgen langere levensduur voor vernieuwing openbare ruimte, klimaatadaptatie etc.

Het gunstige nieuws van de langere levensduur van de riolering heeft echter ook een nadeel. Omdat we de rioolvervangingsinspanning voorlopig niet verder laten stijgen maar gelijk houden op 8 km per jaar, gaan we de komende jaren op minder plekken aan de slag dan in de Visie Water en Riolering voorzien. Als we de lijn van 8 km per jaar doorzetten tot 2050 vervangen we t/m 2050 nog maar de helft van de riolering ten opzichte van wat we destijds in de Visie hebben voorzien. Daarmee halveert ook het af te koppelen en ontharden oppervlak. Dit heeft gevolgen voor de strategie in Visie Water en Riolering en Visie Klimaatadaptatie waarbij de rioolvervanging de motor is om de openbare ruimte te vernieuwen en gelijktijdig klimaatbestendiger, groener en meer circulair en natuurinclusief te maken. Komend jaar brengen we de consequenties goed in beeld en onderzoeken we met welke aanpak we de stad onverminderd klimaatbestendiger kunnen maken. Vervolgens leggen we u bij de herziening van de Visie Water en Riolering, Visie Klimaatadaptatie en Nota Beheer Openbare Ruimte een nieuwe strategie ter besluitvorming voor. Vooruitlopend verkennen we binnen de huidige kaders van de Visie of we op een andere manier meer klimaatadaptatiemaatregelen kunnen nemen en financieren om het vasthouden en scheiden van regenwater extra te stimuleren. Mogelijk moeten we in specifieke gebieden sneller aan de slag om oppervlak los te koppelen, te ontharden en te vergroenen om zo versneld meer regenwater vast te houden en het groeiende afvalwater aanbod naar de zuivering en de riooloverstorten terug te dringen. Hierbij kijken we naar wat we extra kunnen doen en financieren vanuit de rioolheffing bij rioolvervangingen, bij niet rioleringsprojecten in de openbare ruimte en bij maatregelen die andere eigenaren in de stad nemen. We zien mogelijkheden om vanuit de rioolheffing meer te gaan bijdragen het vervangen van niet-functionele verharding door bomen en ander groen, waarmee we meteen meer regenwater vasthouden. We hebben vooruitlopend op de uitkomsten voor 2026 hiervoor een bedrag van € 1 miljoen gereserveerd. Voor 2027 en verder hebben we nog geen reservering opgenomen. Die laten we afhangen van de uitkomsten.

Rekening houden met planningsoptimisme

We zien dat de uitvoering van integrale vernieuwingsprojecten van de openbare ruimte, waar een deel van onze rioolvervanging onderdeel van is, achterblijft op de programmering. De afgelopen jaren hebben we maar ongeveer 60% van de geprogrammeerde kilometers riool vervangen.
Bij de integrale uitvoering van projecten in de openbare ruimte komen veel gemeentelijke ambities samen. Dit vraagt afstemming over wat kan binnen de beschikbare ruimte, binnen het beschikbare budget en met de beschikbare personele capaciteit. Hierdoor hebben projecten meer voorbereidingstijd nodig. De langere voorbereidingstijd en beperkte personele capaciteit zorgt voor veel personele wisselingen, wat nog weer extra tot vertraging leidt. We gingen bij het opstellen van de Visie Water en Riolering uit van een gemiddelde doorlooptijd van een integraal project van 4-5 jaar, waardoor het effect van de verhoogde programmering in 2024-2025 in de vervangingscijfers zichtbaar zou worden. De praktijk leert dat door allerlei factoren de doorlooptijd van integrale vernieuwingsprojecten momenteel 6-10 jaar bedraagt. Zie voor meer informatie het Meerjareninvesteringsprogramma Beheer Openbare Ruimte (MJIP) wat u net als het Programma Water en Riolering gelijktijdig bij de Voorjaarsnota wordt aangeboden.

Het achterblijven van de riolering is momenteel nog geen probleem omdat, zoals eerder aangegeven, onze riolering veel langer mee gaat dan voorzien. Wel wordt dit op de langere termijn een probleem als het ons niet lukt om de realisatie omhoog te krijgen. We zijn dan ook meerdere verbeteringsprojecten binnen de gemeente gestart om het gehele traject van programmering tot en met realisatie van openbare ruimte te versnellen. Denk aan het vergroten van de voorbereidingscapaciteit van de organisatie, het al op stedelijk en gebiedsniveau maken van integrale afwegingen in plaats van op projectniveau, het verder vooruit programmeren, het integraal programmeren op gebiedsniveau, het stedelijk implementeren van een projectsturingssysteem en het slimmer inzetten van de capaciteit van de markt. We verwachten echter dat het nog wel enkele jaren gaat duren voordat de vervangingscijfers stijgen tot de doelstelling van 8 kilometer per jaar.

Het budget dat we voor onze investeringen begroten, storten we jaarlijks in een aparte investeringsvoorziening. Omdat de vervangingsdoelstelling de afgelopen jaren is gestegen maar realisatie achterbleef, nam de hoogte van onze voorziening de laatste jaren toe (stand voorziening eind 2024: €32,2 miljoen). Om te voorkomen dat de voorziening verder blijft oplopen nemen we vanaf 2026 40% minder budget voor de vervangingsinvesteringen riolering op in de begroting, oftewel voor maar 4,8 km in plaats van 8 km. Hierbij gaan we ervan uit dat we conform de afgelopen jaren in elk geval 60% van de geprogrammeerde 8 kilometer zullen realiseren. Alles wat we meer realiseren dekken we uit de voorziening. Als de voorziening te snel gaat dalen stellen we het percentage voor het planningsoptimisme in een volgend Programma bij. Hiermee geven we invulling aan uw motie grip op investeringen (M409 Grip op investeringen).

Tariefontwikkeling

We verwachten bij daadwerkelijke vaststelling van de rioolheffingstarieven in de Verordening Rioolheffing bij de Programmabegroting 2026 voor te kunnen stellen het eigenarentarief en het gemiddelde grootgebruikerstarief te verlagen met 2,7%. De correctie voor planningsoptimisme zorgt ervoor dat de kosten van 2025 naar 2026 €0,8 miljoen afnemen, ofwel 1,6% omlaag gaan, ondanks alle maatregelen, inflatiecorrectie en groei van het areaal. Daarnaast verwachten we dat het aantal rioolheffing betalende eigenaren van 2025 naar 2026 met circa 2.800 stijgt, waardoor onze inkomsten met ongeveer € 0,7 miljoen toenemen. Tezamen betekent dit dat het tarief 2,7% omlaag kan. Aangezien de rioolheffing maximaal 100% kostendekkend mag zijn is het nodig de tarieven naar

beneden bij te stellen. Ondanks dat we relatief veel kosten toerekenen aan de rioolheffing komt hiermee het tarief meer in lijn met andere grote gemeenten.

De verwachte kostenontwikkeling voor de periode 2027-2030 hangt af van diverse ontwikkelingen. Zolang de jaarlijkse vervangingsdoelstelling en de correctie voor planningsoptimisme voor de periode 2027-2030 constant blijven ten opzichte van 2026 voorzien we geen of een zeer beperkte kostenstijging exclusief inflatiecorrectie. Mochten extra investeringen nodig zijn om versneld regenwater te scheiden van afvalwater en vast te houden dan is een sterkere tariefstijging nodig. De belangrijkste keuzes werken we uit richting de gemeenteraadsverkiezingen 2026 en het voorbereidende overdrachtsdossier.

Vervolg
Bij de Programmabegroting leggen wij u een nieuwe Verordening rioolheffing met daarin de nieuwe tarieven ter besluitvorming voor. Bij de Voorjaarsnota van 2026 ontvangt u van ons wederom een geactualiseerde versie van het Uitvoeringsprogramma Water en Riolering.

Verder starten we met het herzien van de Visie Water en Riolering (volgens de Utrechtse standaard dan Beleidsnota Water en Riolering), waarin we de nieuwe levensduur en daaruit voortkomende vervangingsstrategie verankeren evenals een eventuele nieuwe grondslag voor de riool- en waterzorgheffing. Ook leggen we in de nieuwe beleidsnota vast of en zo ja welke maatregelen we willen nemen om onze klimaatadaptie en overige water- een maatschappelijke opgaven te realiseren nu we het riool minder snel vervangen. Dit doen we bij voorkeur in combinatie of in nauwe afstemming met het herzien van de Nota Beheer Openbare Ruimte en de Visie Klimaatadaptatie. Over de noodzaak voor het herzien van de Visie hebben we u in 2024 reeds met de brief Programma Water en Riolering 2025-2029 geïnformeerd. We verwachten u in 2027 de nieuwe Beleidsnota Water en Riolering ter besluitvorming te kunnen voorleggen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Programma Water en Riolering Utrecht 2026-2030

Zicht op de Rijnkade vanaf de Marga Klompébrug aan de Catherijnesingel

6 mei 2025
Kenmerk: 30252773

Gemeente Utrecht

Colofon

In opdracht van

Stadsbedrijven-BOR-groep Water, Riolering en Gemalen

Internet

Visie water en riolering | Gemeente Utrecht – Omgevingsvisie

Fotografie

Thomas Duiker

Inhoud

Samenvatting 4

1 Inleiding 7

1.1 Aanleiding 7

1.2 Ambitie 8

1.3 Leidende principes 8

1.4 Proces 9

1.5 Leeswijzer 9

2 Afvalwater 11

2.1 Belangrijkste ontwikkelingen 11

2.2 Financiën 16

3 Hemelwater 18

3.1 Belangrijkste ontwikkelingen 18

3.2 Financiën 22

4 Grondwateroverlast 23

4.1 Belangrijkste ontwikkelingen 23

4.2 Financiën 24

5 Oppervlaktewater 25

5.1 Belangrijkste ontwikkelingen 25

5.2 Financiën 27

6 Middelen 29

6.1 Personeel 29

6.2 Kostenontwikkeling 2026-2030 30

6.3 Ontwikkeling rioolheffing 31

6.4 Overige ontwikkelingen 32

Bijlage I Investeringsplanning riolering t/m 2030 34

Bijlage II Overzicht vaststelling investeringen 36

Samenvatting

De gemeente heeft vanuit de wet een aantal zorgplichten en daarmee taken op het gebied van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Het jaarlijkse Programma Water en Riolering (PWR) is het uitvoeringsprogramma van de Visie Water en Riolering en beschrijft de voorgenomen activiteiten waarmee we invulling geven aan deze zorgplichten. Ook beschrijft het Programma de activiteiten die wij uitvoeren om het oppervlaktewater dat bij de gemeente in onderhoud is gezond te houden. Tot slot beschrijft het Programma de gevolgen van al deze activiteiten voor de ontwikkeling van de gemeentelijke rioolheffing voor de perceeleigenaren met een aansluiting op de openbare riolering en de grootverbruikers.

Het Programma komt voort uit de Visie Water en Riolering Utrecht, waarin het gemeentelijke beleidskader voor de invulling van deze zorgplichten en onze oppervlaktewater kwaliteitsdoelstellingen is vastgelegd. We streven hierbij naar een gezond, robuust en toekomstbestendig water- en rioleringssysteem in Utrecht voor iedereen. Het Programma wordt jaarlijks bij de Voorjaarsnota geactualiseerd en kijkt daarbij steeds vijf jaar vooruit. Vaststelling van het Programma is met ingang van de Omgevingswet per 1 januari 2024 een bevoegdheid van het college. Het Programma wordt ter informatie aangeboden aan de raad. De geraamde kosten en kostendekkende tarieven in het PWR zijn richtinggevend. De rioolheffing wordt jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld bij de Programmabegroting.

De kwaliteit van onze riolering blijkt op basis van uitgebreid onderzoek naar te accepteren risico's en schadebeelden op basis van inspecties beter dan verwacht. Hierdoor lijkt de technische levensduur langer dan de 70 jaar waar we in de Visie Water en Riolering nu vanuit gaan. Dit beeld is gebaseerd op actuele inspecties van ca. 30% van onze riolering. Voordat we met een definitief voorstel voor een nieuwe levensduur voor de riolering komen, voeren we de komende jaren extra inspecties uit in gebieden waar we nog niet voldoende schadebeelden hebben. De beschikbare gegevens geven ons echter al zoveel vertrouwen dat we vooruitlopend onze vervangingsinspanning gaan baseren op een gemiddelde levensduur van de riolering van 100 jaar. Met deze levensduur is het voorlopig niet nodig de rioolvervangingsinspanning verder op te voeren, zoals we voorzagen in de Visie Water en Riolering, waarin we een groei van de vervangingsinspanning voor riolering naar 18 km per jaar in 2035 voorstelden. In plaats daarvan houden we de vervangingsinspanning de komende jaren op 8 km per jaar.

Het verlengen van de levensduur heeft echter ook nadelen. Als we de lijn van 8 km rioolvervanging per jaar doorzetten tot 2050 vervangen we nog maar de helft van de riolering ten opzichte van de oude vervangingsstrategie. Als gevolg hiervan halveert bij ongewijzigd beleid ook het af te koppelen en ontharden oppervlak ten opzichte van wat we in de Visie Water en Riolering hebben voorzien. Dat betekent dat we minder snel klimaatbestendig worden en dat we de afvoer van regenwater naar de rioolwaterzuivering minder snel terugdringen. We werken de komende jaren de gevolgen voor onze ambities uit en op basis daarvan stellen we onze strategie bij voor de Visie Water en Riolering en de

Visie Klimaatadaptatie. Ook maken we nieuwe bindende afspraken met waterschap HDSR over de ontwikkeling van de afvoer naar de zuiveringen in de vorm van een nieuw afvalwaterakkoord.

Als eerste stap verkennen we bij drie type projecten wat er voor nodig is om binnen deze projecten nog meer regenwater vast te houden en te ontkoppelen:

1. Bij rioolvervangingsprojecten onderzoeken waar we mogelijk meer particulier terrein (de voorzijde van aangrenzende woningen) af kunnen koppelen én in de openbare ruimte meer niet-functionele verharding kunnen vervangen door bomen en ander groen.
2. We verkennen of we onze bijdrageregeling aan overige openbare ruimteprojecten voor het vasthouden van regenwater effectiever kunnen inzetten en kunnen verruimen.
3. In onze aanpak van particulier terrein onderzoeken we of we de subsidieregeling groenblauwe daken kunnen verbreden voor het gehele particulier terrein.

We zien dat de uitvoering van integrale vernieuwingsprojecten, waar een deel van onze rioolvervanging onderdeel van is, achterblijft op de programmering. De afgelopen jaren hebben we maar ongeveer 60% van de geprogrammeerde kilometers riool vervangen. Daarom passen we, in lijn met het nieuwe gemeentelijke beleid met ingang van 2026 een correctie voor planningsoptimisme toe op het budget van de vervangingsinvesteringen riolering. Het budget dat we voor onze investeringen begroten storten we jaarlijks in een aparte investeringsvoorziening. Omdat de vervangingsdoelstelling de afgelopen jaren is gestegen maar de realisatie achterblijft, neemt de hoogte van onze voorziening de laatste jaren toe (stand voorziening eind 2024: €32,2 miljoen). Om te voorkomen dat de voorziening verder blijft oplopen hebben we 40% minder budget voor de vervangingsinvesteringen riolering opgenomen in de begroting, oftewel voor maar 4,8 km in plaats van 8 km. Hierbij gaan we ervan uit dat we conform de afgelopen jaren in elk geval 60% van de geprogrammeerde kilometers zullen realiseren. Alles wat we meer realiseren dekken we uit de voorziening. Als de voorziening te snel gaat dalen stellen we het percentage voor het planningsoptimisme bij de jaarlijkse actualisatie van het PWR bij.

We zijn helaas genoodzaakt in de meerjarenraming de gemiddelde eenheidsprijs voor de vervangingsinvesteringen riolering van €2.000,- naar €2.400,- per strekkende meter riolering te verhogen. Deze stijging is het gevolg van hogere engineeringkosten vanwege toenemende complexiteit en afstemming binnen projecten, een post voor risicoreservering en nader te bepalen bouwkosten en inflatiecorrectie voor 2025 en 2026. De posten risicoreservering en nader te bepalen bouwkosten werden voorheen niet in de eenheidsprijs meegenomen, maar blijken nodig om o.a. kosten voor archeologie en verkeersmaatregelen te dekken. We corrigeren voor twee jaar op inflatie omdat de eenheidsprijs vorig jaar niet is geïndexeerd, maar we nu zien dat dit alsnog nodig is.

Ongeveer 60% van de grond in de gemeente is niet in handen van de gemeente, maar van bewoners, instellingen en bedrijven. Om hen te stimuleren zo veel mogelijk hemelwater te scheiden van afvalwater en te verwerken op eigen terrein breiden we de activiteiten van het Programma Waterproof030 uit. We intensiveren onder andere onze communicatiecampagne, halen meer tegels op, organiseren extra geveltuinenburendagen en verbeteren de samenwerking met de belangrijkste stakeholders zoals woningbouwcorporaties. We verwachten hiermee ook een impuls te geven aan het gebruik van de

vernieuwde subsidies groenblauwe daken, groenblauw maatschappelijk vastgoed en groenblauwe schoolpleinen.

Samen met het waterschap Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) werken we aan het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater. In 2024 hebben we met HDSR een samenwerkingsovereenkomst voor het Programma Gezond Water getekend. Het doel van het Programma is de waterkwaliteit in de gemeente Utrecht zodanig te verbeteren dat hiermee de vastgestelde waterkwaliteitsdoelen voor de zogenaamde ‘overige wateren’ uit het beleid van het waterschap en de gemeente worden behaald. Hiervoor hebben we in 2024 het uitvoeringsplan Gezond Water opgesteld, waarmee we tot en met 2028 meer dan 100 maatregelen uitvoeren. De totale financiële omvang van het Programma Gezond Water is geraamd op €14 miljoen, waarvan beide partijen de helft betalen. De dekking van €7 miljoen is opgenomen in de begroting in de periode 2025-2028.

De totale verwachte kostenontwikkeling van 2025 naar 2026 bedraagt inclusief inflatiecorrectie voor 2025 en 2026 een daling van €0,8 miljoen ofwel een daling van 1,6%. Exclusief inflatiecorrectie bedraagt de kostendaling 5,5%. De kostendaling wordt met name veroorzaakt door de correctie voor planningsoptimisme vanaf 2026. Als gevolg hiervan kan het gemiddelde tarief van de rioolheffing in 2026 met 2,7% omlaag ten opzichte van 2025. Doordat het aantal rioolaansluitingen van 2025 naar 2026 naar verwachting met circa 2.800 stijgt, is de tariefdaling hoger dan de kostendaling. De verwachte kostenontwikkeling voor de periode 2027-2030 hangt af van de jaarlijkse correctie voor planningsoptimisme. Zolang de vervangingsinspanning en de correctie voor planningsoptimisme voor de periode 2026-2030 gelijk blijven voorzien we een beperkte kostenstijging excl. inflatiecorrectie. Hoe dit in de toekomst in de praktijk uitpakt hangt af van de realisatie van rioolvervangingsprojecten de komende jaren en de daarmee gemoeide correctie voor planningsoptimisme in de begroting.

Bij vaststelling van het Programma Water en Riolering 2024-2028 heeft de raad besloten voortaan een maximumbedrag van € 4 miljoen in de egalisatiereserve riolering aan te houden en jaarlijks bij de Voorjaarsnota voor te stellen hoe het bedrag boven het maximumbedrag wordt ingezet. Inzet van de egalisatiereserve riolering is dit keer niet meegenomen in de uitwerking van het Programma. De voorziene stand van de egalisatiereserve bedraagt met ingang van 2026 €3,7 miljoen en ligt daarmee onder het maximumbedrag van €4 miljoen. We schatten in dat een egalisatiereserve van € 3,7 miljoen nog voldoende is om twee opeenvolgende jaren aan tegenvallende uitgaven en inkomsten op te vangen. Daarom is het niet nodig de reserve aan te vullen tot het maximumbedrag.

1 Inleiding

Het Programma Water en Riolering Utrecht 2026-2030 beschrijft welke activiteiten gepland staan in de periode 2026-2030 om invulling te geven aan de gemeentelijke zorgplichten en het beleid zoals verwoord in de Visie Water en Riolering Utrecht. Ook geeft het programma aan welke budgetten hiervoor nodig zijn en wat de verwachte gevolgen zijn voor de ontwikkeling van de rioolheffing.

1.1 Aanleiding

De gemeente heeft vanuit de wet[1] een aantal specifieke zorgplichten en daarmee taken op het gebied van stedelijk waterbeheer namelijk, de inzameling en het transport van afvalwater, de doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater en het beperken van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand. Voorliggend Programma Water en Riolering (PWR) Utrecht bevat de voorgenomen activiteiten voor de periode 2026-2030 om invulling te geven aan deze zorgplichten. Ook beschrijft het PWR de activiteiten die wij uitvoeren om het oppervlaktewater dat bij de gemeente in onderhoud is gezond te houden. Tot slot beschrijven we in het PWR welke budgetten hiervoor nodig zijn en wat de verwachte gevolgen zijn van al deze activiteiten voor de ontwikkeling van de rioolheffing.

Het Programma Water en Riolering is het uitvoeringsprogramma van de Visie Water en Riolering Utrecht, waarin het gemeentelijke beleidskader voor deze zorgplichten en onze oppervlaktewaterkwaliteitsdoelstellingen is vastgelegd. Conform de systematiek van de Omgevingswet bevat dit programma de maatregelen en middelen om uitvoering te geven aan dit beleid. De visie is als thematisch beleid onderdeel van de gemeentelijke omgevingsvisie Utrecht. Voorheen vormden de visie en het PWR samen het wettelijk verplichtte Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP), dat gold voor de invoering van de Omgevingswet sinds 1 januari 2024.

Gemeenten blijven onder de Omgevingswet wél verplicht hun zorgplichten op het gebied van stedelijk waterbeheer te vervullen en de financiën te verantwoorden. Het PWR geeft voor de komende vijf jaar inzicht in de besteding van de gelden uit de rioolheffing en de verwachte ontwikkeling van de rioolheffing. De jaarlijkse Programmabegroting geeft alleen inzicht in de totale inkomsten uit de rioolheffing en de kosten die daaruit gedekt worden voor het betreffende jaar. De verdeling van het budget is niet inzichtelijk. Ook is het lastig zicht te krijgen op de verwachte meerjarige kostenontwikkeling en de gevolgen daarvan voor de rioolheffing. Het PWR geeft deze informatie wel en voorziet daarmee in een behoefte, zeker nu de rioolvervangingsinvesteringen steeds bepalender worden voor de mogelijkheden om de openbare ruimte te vernieuwen en te verduurzamen.

[1] De gemeentelijke zorgplichten op het gebied van stedelijk waterbeheer zijn verankerd in Artikel 2.16 lid 1 van de Omgevingswet.

1.2 Ambitie

Het is onze ambitie om het water- en rioleringssysteem in Utrecht gezond, robuust en toekomstbestendig te houden voor iedereen én de natuur. Dit betekent dat we streven naar:

- De basis op orde, door het borgen van een robuust water- en rioleringssysteem.
- Het realiseren van een toekomstbestendige stad via een klimaatbestendig en circulair water- en rioleringssysteem.
- Het realiseren van een gezonde leefomgeving, door het realiseren van een gezond water- en rioleringssysteem voor zowel mens, plant als dier.

Daarbij willen we dat iedereen (bewoners, bedrijven, gebruikers) hiervan profiteert en aan bijdraagt.

Voor de verdere uitwerking van onze ambitie en de bijbehorende beleidskeuzes verwijzen we naar de Visie Water en Riolering Utrecht.

1.3 Leidende principes

Voor dit programma hanteren we de leidende principes uit de Visie Water en Riolering, de Visie Klimaatadaptatie en de Nota Beheer Openbare Ruimte. Dit betekent dat we bij ingrepen in de openbare ruimte de volgende principes hanteren:

- We houden stromen apart, ofwel we ontvlechten het afval- en hemelwatersysteem waar het kan.
- We vergroten de sponswerking van de stad door hemelwater te verwerken waar het valt. Dit doen we bij voorkeur via het principe “Groen tenzij”, ofwel inzet op bovengrondse verwerking van hemelwater door zo min mogelijk verharding en zo veel mogelijk groene maatregelen. We volgen hierbij de voorkeursvolgorde voor de verwerking van hemelwater.
- We benutten alle ruimte. We streven ernaar zoveel mogelijk functies te combineren om de beschikbare ruimte zo goed mogelijk te benutten. Denk hierbij aan het combineren van groen, isolatie en waterberging op een groen dak, waterinfiltratie en parkeerplekken via waterpasserende verharding, waterinfiltratie en groen via wadi’s, waterberging, natuur en recreatie via de aanleg van vijvers en andere waterpartijen.
- We respecteren het natuurlijke systeem en zorgen conform de doelstelling van de Kaderrichtlijn Water ervoor dat bij ingrepen het natuurlijke systeem niet verslechtert en bij voorkeur verbetert.

Om de door ons gewenste situatie te bereiken hanteren we de volgende leidende principes voor de realisatie;

- We geven als gemeente het goede voorbeeld, ofwel we beginnen met de openbare ruimte.
- We gebruiken zoveel mogelijk de natuurlijke momenten van nieuwbouw, grootschalige renovatie, herinrichting en vervanging om de gewenste systeemwijzigingen door te voeren.
- We gebruiken het moment van rioolvervanging zoveel mogelijk om de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten en via werk met werk maken andere maatschappelijke ambities te realiseren (integraal tenzij; principe van ontwikkelend beheer).

- We stimuleren bestaande bouw en openbare ruimte door voorlichting, facilitering en subsidiering om de gewenste transities te realiseren. Verplichting is alleen aan de orde bij nieuwbouw en ingrijpende verbouwingen.

1.4 Proces

Het PWR wordt jaarlijks geactualiseerd bij de Voorjaarsnota en kijkt daarbij steeds vijf jaar vooruit. Het PWR wordt opgesteld door de groep Water, Riolering en Gemalen, afdeling Beheer Openbare Ruimte van organisatieonderdeel Stadsbedrijven. Voor het bepalen van de investeringsprojecten wordt nauw samengewerkt en afgestemd met de andere belangrijke gemeentelijke programma's die invloed hebben op de openbare ruimte, zoals het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) en het Meerjaren Investeringsprogramma voor het beheer van de openbare ruimte (MJIP). Daar waar het gaat om het beïnvloeden van de andere eigenaren in Utrecht werken we vooral samen met de programma's klimaatadaptatie, energie, circulair en groen. Daarnaast wordt bij diverse activiteiten uit het programma samengewerkt of afgestemd met de zuiveringsbeheerder (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden) en de waterkwaliteits- en kwantiteitsbeheerders (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Rijkswaterstaat).

Vaststelling van het Programma Water en Riolering is met ingang van de Omgevingswet per 1 januari 2024 een bevoegdheid van het college. Het PWR wordt gelijktijdig met de Voorjaarsnota ter informatie aan de gemeenteraad aangeboden. In de jaarlijkse Verantwoording en het Duurzaamheidsverslag blikken we terug op het afgelopen jaar. De geraamde kosten en kostendekkende tarieven in het PWR zijn richtinggevend. De hoogte van de rioolheffing wordt jaarlijks in de Verordening Rioolheffing gemeente Utrecht vastgelegd, welke gelijktijdig met de Programmabegroting door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

Conform de gemeentelijke Participatie- en inspraak Verordening 2019 is de Visie Water en Riolering ter inzage gelegd, waarbij tevens voldaan is aan de procedure voor vaststelling Omgevingsvisie onder de Omgevingswet (3.4 Awb). Omdat het Programma Water en Riolering het uitvoeringsprogramma is van de Visie Water en Riolering en geen grote eigen beleidskeuzes bevat wordt het Programma niet ter inzage gelegd.

1.5 Leeswijzer

Het PWR is evenals de visie thematisch ingedeeld volgens de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater. In de hoofdstukken 2 t/m 5 worden achtereenvolgens de belangrijkste activiteiten en daarvoor benodigde middelen op afvalwater, hemelwater, grondwateroverlast en oppervlaktewater beschreven. Per thema wordt ingegaan op de activiteiten dagelijks onderhoud, groot onderhoud, investeringen en beleid & onderzoek. Daar waar deze onderdelen meerdere thema's betreffen zijn ze beschreven bij het thema waar de activiteit de meeste aansluiting heeft. Hoofdstuk 6 gaat in op de benodigde middelen (personeel en financieel) en de

gevolgen voor het rioolheffingstarief. De bijlage bevat een overzicht van de geplande rioleringsinvesteringen en de renovatieplanning gemalen.

2 Afvalwater

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om afvalwater in te zamelen en te transporteren naar de zuivering. Onder afvalwater verstaan we huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen voor de komende vijf jaar en de financiële gevolgen daarvan.

2.1 Belangrijkste ontwikkelingen

De basis op orde

We blijven ons beleid voortzetten om het beheer en onderhoud van onze riolen en rioolgemalen te verbeteren via kwaliteitsgestuurd beheer en het gebruik van data. Hiertoe hebben we in 2020 het Water- en rioleringsinformatiesysteem (WRIS) in gebruik genomen en sindsdien doorontwikkeld. Hiermee kunnen we het beheer en onderhoud baseren op alle beschikbare data en daarmee ons assetmanagement beter vormgeven. Momenteel stellen we voor alle assets nieuwe beheerplannen op die de basis vormen voor het onderhoudswerk wat moet worden uitgevoerd. Het beheerplan afvalwater is gereed sinds 2024. Het nieuwe beheerplan hemelwater ronden we naar verwachting in 2025 af. Ook reinigen en inspecteren we ons rioolstelsel meer als onderdeel van de invoering van kwaliteitsgestuurd beheer.

Er wordt gewerkt aan de implementatie van een nieuwe applicatie voor het monitoren en besturen van onze gemalen op afstand. Een onderdeel van deze applicatie is een onderhoudsmanagement systeem waar onze aannemers het preventief en correctief onderhoud in kunnen registreren. We verwachtten dat dit systeem medio 2025 operationeel is. Tegelijkertijd vervangen we de modems, zodat de gemalen kunnen blijven communiceren als het 2G en 3G netwerk wordt uitgeschakeld.

Voor verdere professionalisering zijn we gestart met het invoeren van een kwaliteitsmanagementsysteem. Met het introduceren van kwaliteitsmanagement zetten we in op continu proces verbeteringen en maximale transparantie. Ook investeren we samen met onze aannemers in data- en systeemanalyse, zodat we nog meer inzicht krijgen in het functioneren van het systeem, de oorzaak van storingen en het effect van onderhoudsmaatregelen. Het in gebruik nemen van het vernieuwde rioleringsmeetnet, om beter inzicht te krijgen in het functioneren van het rioolstelsel in de gemeente Utrecht, is vertraagd en wordt naar verwachting in 2026 in gebruik genomen in plaats van in 2025.

Inspelen op de groei van de stad

Naar verwachting groeit de stad in de periode 2020-2040 met ongeveer 60.000 woningen, dat is gemiddeld circa 3.000 woningen per jaar[2]. De groei van de stad betekent dat het aanbod aan huishoudelijk afvalwater vanaf 2020 tot 2040 met circa 30% toeneemt, wat voornamelijk moet worden getransporteerd door het bestaande rioleringssysteem. Hoewel we in de Visie Water en Riolering hebben besloten om deze groei zoveel mogelijk op te vangen door hemelwater los te koppelen en lokaal te verwerken, moeten we bij elk groot onderhoud en vervanging de afweging maken in hoeverre we rekening moeten houden met toekomstige toename van afvalwater. Dit is met name bij groot onderhoud aan de grote rioolgemalen van belang, omdat er een grotere pompcapaciteit nodig kan zijn om in de toekomst veel meer afvalwater te verpompen. Gevolg kan zijn dat we in plaats van renoveren een gemaal beter volledig kunnen vervangen, om meer capaciteit te creëren en de toename in het aanbod in afvalwater op te vangen.

Twee van de 18 hoofdgemalen zijn toe aan renovatie. Momenteel worden deze voorbereid. Volgens planning is de renovatie van gemaal Kanaalweg, waarbij we rekening houden met de groei van de stad en het aanbod van afvalwater, uiterlijk in 2026 gereed. Het gemaal op de Rio Brancodreef is naar verwachting in 2027 gereed. Voor de overige hoofdgemalen is t/m 2027 onderzocht welke ingrepen er nodig zijn. Deze zijn opgenomen in de programmering tot en met 2028. Voor de jaren daarna moet opnieuw gekeken worden welke maatregelen er nodig zijn.

Verder zetten we de aanpak voort om tien midi gemalen aan de Oudegracht te renoveren en toekomstbestendig te maken. In 2022 zijn we begonnen met het renoveren van de minigemalen, leidingwerk en besturingskasten. Ook deze aanpak zetten we voort. De verwachting is dat in 2029 alle 443 minigemalen aan de gewenste kwaliteit voldoen, zodat ons afvalwater op efficiënte wijze naar de zuivering wordt verpompt. Een overzicht van de programmering t/m 2029 is opgenomen op kaart in bijlage 1.

In 2024 zijn we gestart met het opstellen van het Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW), de vervanger van het Basis Rioleringsplan (BRP) Het SSW geeft een overzicht van alle watersystemen die de gemeente Utrecht beheert, inclusief de bijbehorende assets. Het biedt inzicht in het hydraulisch en milieutechnisch functioneren van deze water- en rioleringssystemen en laat zien waar de kwetsbaarheden zitten. Daarnaast worden de hydraulische effecten van zowel de verwachte demografische ontwikkeling (groei van de stad) als extreme neerslag op het bestaande systeem inzichtelijk gemaakt. Op basis van dit inzicht besluiten we welke verbeteringsmaatregelen aan het water- en rioleringssysteem we de komende jaren moeten nemen. Deze informatie draagt bij aan het realiseren van een stad met een toekomstbestendig, robuust en veerkrachtig watersysteem. Het SSW wordt naar verwachting eind 2025 opgeleverd.

Bij vaststelling van de Visie Water en Riolering is besloten om de groei van het afvalwateraanbod op de zuiveringen zoveel mogelijk te compenseren door vermindering van het aanbod aan hemelwater. In het SSW onderzoeken we hoeveel we minimaal moeten afkoppelen om de groei in het afvalwateraanbod op

[2] Het gemiddelde van 3.000 nieuwe woningen per jaar is de afgelopen jaren (2023 en 2024) niet is gehaald. We hebben de prognose voor de periode 2026-2030 daarom iets naar beneden bijgesteld. Tegelijkertijd is de verwachting dat productie van woningen vanaf of na 2026 weer wat toeneemt (MPR, 2024).

te vangen. Mocht door de groei van het afvalwater tot aan de volgende renovatie van de zuivering toch uitbreiding van de zuiveringscapaciteit nodig zijn, dan bekijken we samen met HDSR of we afvalwater tijdelijk elders of via tijdelijke verwerkingscapaciteitsuitbreiding kunnen opvangen. Specifiek voor de zuivering in Utrecht geldt dat het bij de volgende noodzakelijke renovatie van de zuivering onze intentie is de zuivering te verplaatsen naar een locatie die niet grenst aan woongebied. We zijn hiervoor samen met HDSR een locatieonderzoek gestart. Tot die tijd doen we geen investeringen in ons rioleringssysteem die volledige verplaatsing onmogelijk maken.

Gemiddelde levensduur riolering

We gaan zorgvuldig om met het beheer van onze assets in de openbare ruimte en monitoren daarom constant in welke staat ze verkeren. De kwaliteit van onze riolering blijkt op basis van uitgebreid onderzoek naar te accepteren risico's en schadebeelden op basis van inspecties beter dan verwacht. Hierdoor lijkt de technische levensduur langer dan de 70 jaar waar we in de Visie Water en Riolering nu vanuit gaan. Dit is vanuit duurzaamheid en vanuit financieel oogpunt goed nieuws. Dit beeld is gebaseerd op actuele inspecties van ca. 30% van onze riolering. Deze inspecties geven ons ook een betere inschatting van de urgente rioolvervangingen die moeten plaatsvinden. Hierdoor kunnen we gerichter preventief vervangen voordat het riool bezwijkt en er een onveilige situatie ontstaat. Voordat we met een definitief voorstel voor een nieuwe levensduur voor de riolering komen, voeren we de komende jaren extra inspecties uit in gebieden waar we nog onvoldoende schadebeelden hebben. De beschikbare gegevens geven ons echter al zoveel vertrouwen dat we vooruitlopend onze vervangingsinspanning gaan baseren op een gemiddelde levensduur van de riolering van 100 jaar.

Om te voorkomen dat we vooruitlopend op het definitief vaststellen van een nieuwe gemiddelde levensduur de komende jaren onnodig onze vervangingsinspanning opvoeren, hanteren we in het Programma Water en Riolering 2026-2030 voorlopig een gemiddelde levensduur van de riolering van 100 jaar. Met deze levensduur is het de komende jaren niet nodig de rioolvervangingsinspanning verder op te voeren. We houden daarom de vervangingsinspanning de komende jaren op 8 km per jaar. Dit in afwijking van de Visie Water en Riolering, waarin een groei van de vervangingsinspanning voor riolering naar 18 km per jaar in 2035 was voorzien. In het nieuwe PWR is gepland om totaal 40 km te vervangen in een periode van 5 jaar, dit is 13 km minder dan beoogd op basis van de vervangingsstrategie uit de Visie Water en Riolering.

De nieuwe vervangingsdoelstelling is weergegeven in tabel 2.1.

Tabel 2.1 Geprogrammeerde lengte te vervangen riolering periode 2026-2030

	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
Geprogrammeerde lengte te vervangen riolering (km)	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	40,0

Vervangingsstrategie

Het borgen van de veiligheid en functionaliteit heeft in de prioritering altijd voorrang. Bij hoge urgentie worden deze vervangings- of onderhoudsprojecten solo of alleen in combinatie met wegverharding opgepakt, omdat een bredere integrale aanpak te veel tijd kost waardoor de veiligheid en/of functionaliteit in het geding komt. Onveilige situaties worden te allen tijde met prioriteit aangepakt en

verholpen. Als vervanging vanwege veiligheid of functionaliteit minder urgent is, prioriteren we op basis van het principe “ongelijk investeren voor gelijke kansen”. Dit betekent dat gebieden met een lage SES-score prioriteit krijgen boven andere gebieden. Concreet betekent dit dat de focus voor het programmeren van rioolvervangingen inclusief wegverhardingen de komende jaren hoofdzakelijk in Kanaleneiland, Overvecht, Hoograven en Zuilen ligt.

We hebben in de Visie Water en Riolering de strategie gekozen rioolvervanging te zien als een kans om het rioleringssysteem toekomstbestendiger te maken en tegelijkertijd een bijdrage te leveren aan andere maatschappelijke opgaven, zoals klimaatbestendigheid, circulariteit en het groener en meer natuurinclusief maken van de openbare ruimte. Omdat we de rioolvervangingsinspanning voorlopig niet verder laten stijgen, gaan we de komende jaren op minder plekken aan de slag dan in de visie voorzien. Als we de lijn van 8 km per jaar doorzetten tot 2050 vervangen we t/m 2050 nog maar de helft van de riolering (200 in plaats van 400 km) en daarmee halveert ook het af te koppelen en te ontharden oppervlak ten opzichte van wat we destijds in de Visie hebben voorzien. Dit betekent dat we minder hemelwater vasthouden en afkoppelen van de zuivering, we de stad minder snel klimaatbestendig maken en het langer duurt voor ons watersysteem circulair is. We onderzoeken onder andere binnen het SSW wat nodig is om het effect van de lagere rioolvervangingsinspanning zoveel mogelijk te compenseren.

Voor de vertaling van het vervangingsprogramma in concrete projecten stemmen we vanuit het principe van ontwikkelend beheer uitgebreid af met de programma’s stedelijke ontwikkeling, mobiliteit, groen en beheer openbare ruimte. Een overzicht van al onze investeringsprojecten is opgenomen op de kaart en in de tabel in bijlage I. Ook zijn de rioolvervangingsplanning en mechanische rioolvervangingsplanning digitaal te raadplegen en presenteren we onze investeringsprojecten in het Meerjaren Investeringsprogramma voor het beheer van de openbare ruimte (MJIP) 2026-2035. Zie bijlage II voor de investeringstabel overeenkomstig met de Programmabegroting.

Planningsoptimisme

We zien dat de uitvoering van integrale vernieuwingsprojecten, waar een deel van onze rioolvervanging onderdeel van is, achterblijft op de programmering. De afgelopen jaren hebben we maar ongeveer 60% van de geprogrammeerde kilometers riool vervangen. We hebben in de Visie Water en Riolering voor de uitdagende strategie gekozen om rioolvervanging enerzijds als onderdeel van integrale vernieuwingsprojecten uit te voeren en anderzijds het tempo van de vervangingen jaarlijks op te voeren. We gingen destijds uit van een gemiddelde doorlooptijd van een integraal project van 4-5 jaar, waardoor het effect van de verhoogde programmering in 2024-2025 in de vervangingscijfers zichtbaar zou worden. De praktijk leert dat door allerlei factoren de doorlooptijd van integrale vernieuwingsprojecten momenteel 6-10 jaar bedraagt, waardoor het nog enkele jaren gaat duren voordat de vervangingscijfers stijgen tot de doelstelling van 8 kilometer per jaar.

We zijn meerdere verbeteringsprojecten binnen de gemeente gestart om het gehele traject van programmering tot en met realisatie van openbare ruimte te versnellen.

Omdat we zien dat de realisatie van rioolvervangingsprojecten achterblijft op de programmering, passen we in lijn met het nieuwe gemeentelijke beleid met ingang van 2026 een correctie voor planningsoptimisme toe op het budget van de vervangingsinvesteringen riolering. Het budget dat we voor onze investeringen begroten, storten we jaarlijks in een aparte investeringsvoorziening. Omdat de vervangingsdoelstelling de afgelopen jaren is gestegen maar de realisatie achterblijft, neemt de hoogte van onze voorziening de laatste jaren toe (stand voorziening eind 2024: €32.2 miljoen). Om te voorkomen dat de voorziening verder blijft oplopen hebben we 40% minder budget voor de vervangingsinvesteringen riolering opgenomen in de begroting, oftewel voor maar 4,8 km in plaats van 8 km. Hierbij gaan we ervan uit dat we conform de afgelopen jaren in elk geval 60% van de geprogrammeerde kilometers zullen realiseren. Alles wat we meer realiseren dekken we uit de voorziening. Als de voorziening te snel gaat dalen stellen we het percentage voor het planningsoptimisme bij.

Aanpassing eenheidsprijs rioolvervanging

Daarnaast zijn we helaas genoodzaakt in de meerjarenraming de gemiddelde eenheidsprijs voor de vervangingsinvesteringen riolering van €2.000,- naar €2.400,- per strekkende meter riolering te verhogen. Deze stijging is het gevolg van 5% hogere engineeringkosten (30% i.p.v. 25%) vanwege de integrale uitvoering, een post van 10% voor risicoreservering en nader te bepalen bouwkosten samen en inflatiecorrectie voor 2025 en 2026. De posten risicoreservering en nader te bepalen bouwkosten werden voorheen niet in de eenheidsprijs meegenomen, maar blijken nodig om o.a. kosten voor archeologie en verkeersmaatregelen te dekken. We corrigeren voor twee jaar op inflatie omdat de eenheidsprijs vorig jaar niet is geïndexeerd, maar we nu zien dat dit alsnog nodig is. Het geprogrammeerde budget voor de rioolvervangingen is weergegeven in tabel 2.2.

Inspelen op maatschappelijke opgaven

Zowel in ons dagelijks beheer en onderhoud als het groot onderhoud en de investeringen blijven we waar mogelijk inspelen op maatschappelijke opgaven als klimaatadaptatie, de energietransitie, de circulaire opgave en de vergroeningsopgave. De belangrijkste activiteiten die we hiervoor ondernemen zijn:

- We volgen het gemeentelijke energie- en inkoopbeleid t.a.v. de energievoorziening voor ons wagenpark en onze rioolgemalen.
- We streven naar het volledig ontvlechten van de afvalwater- en hemelwaterstroom bij de vervanging van onze rioolbuizen bij herinrichtingsprojecten (zie hoofdstuk 3 over hemelwater).
- We streven ernaar om op termijn alleen nog maar huishoudelijk afvalwater (of afvalwater wat qua samenstelling hiermee vergelijkbaar is) via het riool naar de zuivering af te voeren. Hemelwater houden we zoveel mogelijk vast op de plek waar het valt én gebruiken we daar nuttig. Hiermee sluiten we zowel de afvalwater als hemelwaterkringloop. Dit doen we vooral door zoveel mogelijk niet functionele verharding te vervangen door groen (zie hoofdstuk 3).
- We volgen het gemeentelijke inkoopbeleid op het gebied van circulariteit en biodiversiteit en sluiten hiervoor aan bij het traject Maatschappelijk Verantwoord Inkopen.
- Om een duurzamer (meer circulair en fossielarm) water- en rioleringssysteem te realiseren bepalen we onze huidige milieu impact en brengen we maatregelen in kaart om deze te verlagen. Ook

verkennen we bij rioolvervanging welke objecten we kunnen hergebruiken en voeren onze aannemers werkzaamheden steeds vaker (gedeeltelijk) emissieloos uit. We streven ernaar in 2025, uiterlijk 2026, een nieuw afwegingskader te hebben voor het materiaalgebruik van onder andere rioolbuizen en kolken. Circulariteit is hierbij een belangrijk criterium.

- In 2024 zijn we gestart met het amfibievriendelijk maken van nieuwe kolken. Deze standaard nemen we in de eerstvolgende actualisatie op in het Handboek Openbare Ruimte (HOR) waardoor nieuwe kolken standaard amfibievriendelijk worden uitgevoerd. Daarnaast treffen we in bestaande kolken maatregelen op locaties waar amfibieën voorkomen (zie onderstaande foto's). Om deze locaties in beeld te brengen en de best beschikbare oplossingen toe te passen zonder de water afvoerende functie van kolken te verminderen werken we nauw samen met de paddengroep in Utrecht (vrijwilligers).

Figuur 1.1 Bestaande kolken in Lunetten worden amfibievriendelijk gemaakt met hoekprofielen (Bron: Willemsen Infra BV)

2.2 Financiën

De begroting voor het thema afvalwater is opgenomen in tabel 2.2.

Tabel 2.2 Kosten thema afvalwater 2026-2030 (bedragen in miljoenen euro's, prijspeil 2026 met uitzondering van 2025)

Afvalwater

Activiteit	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Dagelijks onderhoud afvalwater	7,2	8,2	8,3	8,4	8,6	8,7
Vervangingsinvesteringen riolering	16,4	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
Vervangingsinvesteringen gemalen	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Totaal	**25,1**	**21,2**	**21,3**	**21,4**	**21,6**	**21,7**

De stijging van 2025 naar 2026 in de post dagelijks onderhoud wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door inflatiecorrectie, areaalmutatie en meer reiniging & inspectie van onze riolen. Hoewel de eenheidsprijs voor rioolvervanging is verhoogd, is de post vervangingsinvesteringen riolering in 2026 fors lager ten opzichte van 2025 doordat we de rioolvervangingsinspanning niet verder laten groeien en we voor deze post een correctie van 40% voor planningsoptimisme doorvoeren. Dit geldt ook voor de jaren 2027-2030.

3 Hemelwater

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor de inzameling en verwerking van overtollig hemelwater. Hiertoe richten we ons zowel op het voorkomen van wateroverlast bij hevige neerslag als het vasthouden van hemelwater waar het valt om schade door droogte te voorkomen. In dit hoofdstuk gaan we hier nader op in.

3.1 Belangrijkste ontwikkelingen

Voorkomen wateroverlast

De uitgevoerde klimaatstresstest wateroverlast toont aan dat de openbare ruimte en het onderliggende hemelwatersysteem nog niet overal voldoen aan de doelstellingen voor wateroverlast zoals geformuleerd in de Visie Water en Riolering en de Visie Klimaatadaptatie. In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (2018) is de afspraak gemaakt dat alle gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk 6-jaarlijks een DPRA-stresstest uitvoeren. De tweede DPRA-cyclus start in 2025 en volgt op de nieuwe KNMI-klimaatscenario's van 2023 en op de uitvoering van de bovenregionale stresstesten (uitgevoerd onder regie van het Rijk en de provincies) voor wateroverlast. Als onderdeel van het SSW is het rioolmodel geactualiseerd en verbeterd. Zodra dit is afgerond actualiseren we de stresstest wateroverlast en nemen we de aangewezen prioriteitsgebieden in de Visie Klimaatadaptatie opnieuw onder de loep. Door onvoldoende validatiegegevens is het lastig om te bepalen of de modelmatig aangetoonde kwetsbaarheid ook in praktijk ervaren wordt en de modellering dus representatief is. Indien we aanvullend op modelresultaten zien dat een prioriteitsgebied in de praktijk kwetsbaar is, onderzoeken we of doelmatige maatregelen mogelijk zijn om het risico op wateroverlast sterk te verminderen. Zo lossen we bijvoorbeeld met de herinrichting van de Amsterdamsestraatweg in 2025 een wateroverlastknelpunt op door de aanleg van een hemelwaterriool en een ondergrondse hemelwaterberging.

Daarnaast beoordelen we bij elke rioolvervanging en andere ingrepen in de openbare ruimte of de kans op wateroverlast niet toeneemt en kijken we of we door een andere inrichting of het verminderen van verharding de kans op wateroverlast kunnen verkleinen en tegelijkertijd het regenwater kunnen vasthouden. Sinds 2021 nemen onze wateradviseurs actief deel aan alle gebiedsteams namens de groep water en riolering. Dit doen we om ervoor te zorgen dat er bij gebiedsontwikkelingen o.a. voldoende ruimte wordt vrijgemaakt om wateroverlast door zware buien te voorkomen. We sluiten hierbij aan op het nationale uitgangspunt, water- en bodemsturend gebiedsgericht werken.

Om de doelstellingen uit de Visie Water en Riolering en de Visie Klimaatadaptatie bij nieuwbouw te verplichten werken we bindende omgevingsplanregels uit. We streven ernaar deze in 2025, uiterlijk 2026, in het gemeentelijk omgevingsplan op te nemen.

Hemelwater vasthouden waar het valt

Conform de doelstellingen in de Visie Water en Riolering en de Visie Klimaatadaptatie zetten we in op het vasthouden van minimaal 90% van de jaarlijkse neerslag op de plaats waar het valt. Dit doen we door zoveel mogelijk hemelwater te laten infiltreren in de bodem, in plaats van af te voeren via het riool. Hiermee ontlasten we het bestaande rioleringssysteem, en verminderen we de hoeveelheid rioolwater uit het gemengde riool dat overstort in ons oppervlaktewater, wat goed is voor de waterkwaliteit. Hiermee creëren we ook meer ruimte in de riolering en op de zuivering voor het opvangen van de toename in het aanbod van afvalwater, ten gevolge van de groei van de stad. Ook voorkomen we dat er relatief schoon water naar de zuivering wordt afgevoerd. Daarnaast vergroten we de sponswerking van de bodem door meer water vast te houden waar het valt, en voorkomen we schade tijdens drogere periodes.

Gebiedsplannen

In de openbare ruimte willen we het vasthouden van minimaal 90% van de jaarlijkse neerslag op de plaats waar het valt bereiken door bij alle rioolvervangingen het volledig ontvlechten van het afvalwater- en hemelwatersysteem als uitgangspunt te nemen. We werken gebiedsplannen uit waarin we in beeld brengen hoe het toekomstige rioleringssysteem er in elk gebied idealiter uit komt te zien. Hierbij onderzoeken we waar we 90% van de jaarlijkse neerslag kunnen vasthouden waar het valt zonder grondwateroverlast te verergeren of te veroorzaken, nu en in de toekomst. Ook beoordelen we of het rioleringssysteem voldoende robuust en klimaatbestendig is in de nieuwe situatie en of het toekomstige afvalwateraanbod van de verwachte groei van de stad past op locatie. We stemmen deze plannen af met de waterschappen. Het gebiedsplan Overvecht is gereed. Momenteel werken we aan gebiedsplannen voor Zuidwest, Hoograven en Lage Weide. Door rioolvervanging waar mogelijk integraal en buurtgewijs te doen kunnen we gelijk de openbare ruimte hemelwaterbestendig inrichten.

Particulier terrein

60% van het grondgebied binnen de gemeente Utrecht is in eigendom van derden. De opgave om in 2050 de stad klimaatadaptief te hebben ingericht, geldt ook hier. We verwachten daarom dat particulieren, bedrijven en maatschappelijke organisaties e.d. een bijdrage leveren aan het vasthouden en verwerken van hemelwater. Zoals in de Visie Water en Riolering beschreven is verplichting alleen aan de orde bij nieuwbouw en vervanging van gebouwen. We stellen omgevingsplanregels op om bij nieuwbouw en grootschalige renovatie voortaan niet alleen te kunnen verplichten dat de inzameling van afval- en hemelwater wordt gescheiden, maar ook dat het hemelwater wordt afgevoerd via de voorkeursvolgorde[3], waarbij minimaal 90% van de neerslag wordt vastgehouden en nuttig wordt gebruikt op het perceel of binnen de planlocatie.

Bij bestaande gebouwen stimuleren we particulieren door voorlichting, facilitering en subsidiering om het hemelwater voortaan lokaal op eigen terrein te verwerken. We geven subsidie voor de aanleg van groenblauwe daken via de subsidieregeling groenblauwe daken, die in 2024 is vastgesteld ter vervanging van de oude subsidieregeling groene daken. Voor het ontharden, vergroenen en het

[3] Zoals in de Visie Water en Riolering beschreven verwerken we het hemelwater dat we loskoppelen via de voorkeursvolgorde: 1) vasthouden op daken en in regentonnen en nuttig gebruiken, 2) op maaiveld infiltreren, 3) ondergronds infiltreren, 4) afvoeren naar oppervlaktewater en 5) afvoeren naar de rioolwaterzuivering.

vasthouden van hemelwater op percelen van maatschappelijke voorzieningen is er de subsidieregeling groenblauw maatschappelijk vastgoed (voorheen subsidieregeling watervriendelijk maatschappelijk vastgoed). Daarnaast is in 2025 de nieuwe subsidieregeling groenblauwe schoolpleinen vastgesteld. Schoolpleinen kwamen voorheen al in aanmerking voor de subsidieregeling watervriendelijk maatschappelijk vastgoed, maar deze regeling bleek niet door alle scholen te worden gevonden. De nieuwe subsidieregeling groenblauwe schoolpleinen wordt uit de huidige financiële middelen voor de subsidieregelingen gedekt.

Daarnaast geven we voorlichting en faciliteren we klimaatadaptief handelen met ons bewustwordingsprogramma Waterproof030 (o.a. onze eigen invulling van operatie Steenbreek). Eén van de doelen van Waterproof030 is eigenaren bereiken, bewustwording realiseren, handelingsperspectief bieden en faciliteren in het watervriendelijk inrichten van de directe omgeving met als doel het hemelwater nuttig te gebruiken en te verwerken op de plek waar het valt. Hierbij richten we ons op gebouwen, bedrijventerreinen, tuinen en openbare ruimte. Daarnaast willen we op plekken waar afvalwater en hemelwater nog via dezelfde leiding worden ingezameld het regenwater apart gaan inzamelen, het zogenaamde afkoppelen.

Als we dit laatste alleen doen bij rioolvervanging dan duurt het nog tot wel 100 jaar voordat we alle percelen hebben afgekoppeld. Een intensivering van het programma Waterproof030 is nodig om de overige percelen af te koppelen en eigenaren voorzieningen te (laten) treffen. Dit doen we door o.a. de tegeltaxi en de geveltuinburendag uit te bereiden, meer aandacht aan het NK-tegelwippen te besteden en de communicatie rond de subsidieregelingen voor groenblauwe daken, groenblauw maatschappelijk vastgoed en groenblauwe schoolpleinen te intensiveren. Hiervoor hebben we in de begroting vanaf 2025 structureel meer budget opgenomen voor Waterproof030. We werken momenteel een aanpak uit voor het afkoppelen van particulier terrein, waarmee we bij rioolvervangingsprojecten waar mogelijk de regenpijp van de voorzijde van aansluitende woningen afkoppelen.

Extra inzet op het vasthouden en afkoppelen van regenwater
Zoals in hoofdstuk 2 beschreven gaan we in de komende jaren minder kilometers riool vervangen dan in de Visie Water en Riolering is voorzien omdat de kwaliteit van de reeds geïnspecteerde riolering beter blijkt te zijn dan verwacht en hierdoor langer meegaat. Hierbij moeten we in acht nemen dat we pas zo'n 30% van ons rioolareaal hebben kunnen inspecteren. Als we de lijn van 8 km rioolvervanging per jaar doorzetten tot 2050 vervangen we nog maar de helft van de riolering ten opzichte van de oude vervangingsstrategie. Als gevolg hiervan halveert bij ongewijzigd beleid ook het af te koppelen en ontharden oppervlak ten opzichte van wat we in de Visie Water en Riolering hebben voorzien. Dat betekent dat we minder snel klimaatbestendig worden en dat we de afvoer van regenwater naar de rioolwaterzuivering minder snel terugdringen. We werken de komende jaren de gevolgen voor onze ambities uit en op basis daarvan stellen we in overleg met het waterschap onze strategie en ambities bij voor de Visie Water en Riolering en Klimaatadaptatie Ook maken we nieuwe bindende afspraken met waterschap HDSR over de ontwikkeling van de afvoer naar de zuiveringen in de vorm van een nieuw afvalwaterakkoord.

Als eerste stap verkennen we bij drie type lopende projecten wat er voor nodig is om binnen deze projecten nog meer regenwater vast te houden en te ontkoppelen:

1. Bij rioolvervangingsprojecten onderzoeken waar we mogelijk meer particulier terrein (de voorzijde van aangrenzende woningen) af kunnen koppelen én in de openbare ruimte meer niet-functionele verharding kunnen vervangen door bomen en ander groen. Op basis van analyse van 8 lopende integrale projecten ontharden en vergroenen we nu per 100 meter rioolvervanging 340 m2. Daarnaast voegen we per 100 meter rioolvervanging gemiddeld 6 bomen toe. We zien dat het beschikbare budget in sommige projecten een belemmering is om meer te ontharden en te vergroenen. Om die reden nemen we in 2026 hiervoor wel eenmalig €1 miljoen op in de begroting (opgenomen onder de kostenpost reservering extra inspanning vasthouden hemelwater). Omdat een deel van de projecten die in 2026 in uitvoering gaan al voldoende budget heeft en omdat de verhoging van de eenheidsprijs voor rioolvervanging ook al een deel van de tekorten in de integrale projecten zal wegnemen, verwachten we dat €1 miljoen voldoende is. Op basis van de ervaringen in 2026 kunnen we de voorwaarden en gevolgen van deze financiering beter in beeld brengen en meenemen in keuzes met betrekking tot de kaders voor deze mogelijke financiering voor de lange termijn.
2. We verkennen of we onze bijdrageregeling aan overige openbare ruimteprojecten voor het vasthouden van regenwater effectiever kunnen inzetten en kunnen verruimen. Voor de huidige bijdrageregeling is momenteel €1 miljoen beschikbaar. Dit bedrag wordt nog niet volledig benut, daarom vinden we het niet nodig om hier voor 2026 al extra geld te reserveren. We streven ernaar om in 2025 nog een nieuwe regeling te laten vaststellen.
3. In onze aanpak van particulier terrein onderzoeken we of we de subsidieregeling groenblauwe daken kunnen verbreden voor het gehele particulier terrein. Hierin kijken we ook naar het stimuleren van ontharden/het planten van bomen en ander groen mee. Bij vaststelling van de nieuwe subsidieregeling groenblauwe daken in 2024 hebben we besloten om de regeling, na verder onderzoek, te verbreden door meer groen/blauwe maatregelen hierin mee te nemen en te kijken naar het gehele particuliere terrein. In 2025 werken we een voorstel voor deze verbreding uit. Inzet is om de verbreding van de regeling te realiseren binnen het bestaande budget voor de huidige groenblauwe subsidies.

Doelstelling afkoppelen

We streven ernaar via de inzet van Waterproof030, de bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten en de subsidieregelingen jaarlijks 5 ha te kunnen afkoppelen, bij voorkeur via vergroening. Daarnaast streven we ernaar om per meter rioolvervanging minimaal 12,5 m^2 (voorheen 10 m^2) verharding af te koppelen. Op basis van 8 km rioolvervanging per jaar is het streven dan 10 ha verhard oppervlak per jaar af te koppelen. Zolang we de 8 km per jaar nog niet realiseren zullen we de doelstelling nog niet halen, zoals ook de afgelopen jaren geval was. Voor het afkoppelen via sloop-nieuwbouw hebben we geen concrete doelstelling opgenomen, omdat momenteel het inzicht en de data ontbreekt om hiervoor een goede inschatting te maken. Dit leidt tot de jaarlijkse afkoppeldoelstelling zoals weergegeven in tabel 3.1.

Tabel 3.2 Doelstelling af te koppelen oppervlak 2026-2030

	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
Via rioolvervangingen (ha)	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	**50,0**
Via bijdrageregeling en subsidieregelingen (ha)	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	**25,0**
Totaal (ha)	**15,0**	**15,0**	**15,0**	**15,0**	**15,0**	**75,0**

3.2 Financiën

De begroting voor het thema hemelwater is opgenomen in tabel 3.2.

Tabel 3.2 Kosten thema hemelwater 2026-2030 (bedragen in miljoenen euro's, prijspeil 2026 met uitzondering van 2025)

Hemelwater

Activiteit	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Waterproof030	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8
Groenblauw subsidies (daken, maatschappelijk vastgoed en schoolpleinen)	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Bijdrageregeling niet rioleringsprojecten openbare ruimte	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Bijdrage terugbrengen Leidsche Rijn	1,0	0	0	0	0	0
Reservering extra inspanning vasthouden hemelwater	0	1,0	0	0	0	0
Totaal	**3,5**	**3,6**	**2,7**	**2,7**	**2,7**	**2,7**

De kosten voor het dagelijks onderhoud van de hemelwatervoorzieningen zijn dermate beperkt dat ze niet apart zijn toegedeeld. Ze zijn onderdeel van de begroting voor dagelijks onderhoud bij het thema Afvalwater. De kosten voor de genoemde onderzoeken worden gedekt uit het budget voor beleid & onderzoek. Voor intensivering van het Programma Waterproof030 hebben we vanaf 2025 structureel meer budget opgenomen in onze begroting. De kostenpost groenblauwe subsidies houden we gelijk, omdat we verwachten dat de €0,9 miljoen voldoende is om aan de vraag naar de subsidie te voldoen. Het subsidieplafond voor de subsidie groenblauwe daken en groenblauw maatschappelijk vastgoed blijft gelijk aan eerdere jaren, namelijk €0,7 miljoen voor groenblauwe daken en €0,3 miljoen voor maatschappelijk vastgoed. Het subsidieplafond voor de nieuwe subsidieregeling groenblauwe schoolpleinen is €0,45 miljoen. Op de kostenpost reservering extra inspanning vasthouden hemelwater is in 2026 eenmalig €1 miljoen begroot om bij rioolvervanging extra particulier terrein af te koppelen en in de openbare ruimte meer niet-functionele verharding te vervangen door groen.

4 Grondwateroverlast

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om structurele grondwateroverlast te voorkomen. Onder structurele grondwateroverlast verstaan we zowel grondwateroverlast door te hoge als door te lage grondwaterstanden. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste activiteiten voor de komende 5 jaar.

4.1 Belangrijkste ontwikkelingen

Grondwateroverlast door te hoge grondwaterstanden

Het optreden van grondwateroverlast wordt sterk bepaald door het weer. De grondwaterstanden komen het hoogst in winters met veel neerslag, zoals in de eerste maanden van 2024 evenals januari en het najaar van 2023. Volgens het KNMI was de periode 2 juni 2023 tot en met 31 mei 2024 de natste periode van 365 dagen ooit gemeten. Als gevolg van de vele neerslag ontvingen we in 2024 54 meldingen over grondwateroverlast. Het grootste deel van de meldingen betrof water in de kruipruimte door hevige neerslag begin januari. Een klein deel van de meldingen betrof bouwkundige gebreken in de vorm van kelders of souterrains die onvoldoende waterdicht zijn. Van de 54 meldingen was bij 29 meldingen het functioneren van de ontwatering in de openbare ruimte onvoldoende ten tijde van de melding. Het aantal meldingen waarbij de grondwateroverlast veroorzaakt wordt door te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte lag de afgelopen drie jaar een stuk hoger dan de jaren ervoor. Op de overlastlocatie Cremerstraat intensiveren we het beheer en onderhoud van het drainagesysteem en zetten we het onderzoek naar de overlast voort. Omdat de klimaatscenario's van het KNMI aangeven dat de winters natter worden is dit thema een speerpunt voor de komende jaren en evalueren we ons grondwaterbeleid in aanloop naar de herziening van de visie. We zullen als onderdeel van het Systeemoverzicht Stedelijk Water onderzoek doen en in kaart brengen of er eventuele investeringsmaatregelen genomen moeten worden.

De invoering van de Omgevingswet maakt het mogelijk om de criteria voor grondwateroverlast ook vast te leggen in omgevingsplanregels. We gaan na of het zinnig is ten behoeve van nieuwbouwontwikkelingen om regels vast te leggen die ervoor zorgen dat bij nieuwbouw zodanig gebouwd en bouwrijp gemaakt wordt dat de kans op grondwateroverlast in de toekomst minimaal wordt. Bij het uitwerken van de gebiedsplannen kijken naar de effecten van extra infiltratie op de grondwaterstand, ook houden we rekening met de gevolgen van klimaatverandering op de grondwaterstand.

Grondwateroverlast door te lage grondwaterstanden

Grondwateronderlast ofwel schade en overlast door te lage grondwaterstanden is in Utrecht tot op heden geen groot probleem. De droge zomers van 2018 en 2022 hebben duidelijk gemaakt dat vooral het groen schade kan oplopen als de grondwaterstanden te ver uitzakken en de toplaag van de bodem

uitdroogt. Daarnaast zijn bij de gemeente de afgelopen jaren een handvol meldingen binnen gekomen over scheurvorming in panden als gevolg van de extreme droogte.

Via het beleid om hemelwater vast te houden waar het gevallen is en het afkoppelen en ontharden door bijvoorbeeld de aanleg van infiltratieriolen en wadi's stimuleren we de sponswerking van de stad. Hiermee bouwen we meer buffer op voor droge periodes. Het uitgebreide grondwatermeetnet helpt ons om dit te kunnen onderzoeken. We onderzoeken in de gebiedsplannen waar en hoe we in Utrecht hemelwater het beste kunnen infiltreren zo dat het vasthouden van hemelwater niet tot grondwateroverlast leidt. Waar nodig voor uitwerking van deze vraag in de gebiedsplannen breiden we het grondwatermeetnet verder uit.

Omgaan met functies die invloed hebben op de grondwaterstand

Functies die invloed hebben op de grondwaterstand zijn bemalingen, warmte koude opslag (wko) systemen, infiltratievoorzieningen en ondergrondse bouwwerken. Het beleid ten aanzien van de gevolgen van bemalingen en wko ligt bij respectievelijk de waterschappen en de provincie. De provincie is de vergunningverlenende instantie voor de wko systemen, de waterschappen voor bemalingen. Dit maakt het ingewikkeld om invulling te geven aan onze zorgplicht om structurele grondwateroverlast te voorkomen.

We werken daarom actief mee aan de beleidsnota Ondergrond, waarin beleid wordt opgenomen waarbij de belangen van alle functies in de ondergrond ten opzichte van elkaar worden gewogen. Met name het belang van infiltratie van hemelwater en het tijdelijk kunnen bemalen om riolering te kunnen vervangen versus het functioneren van ondiep geplaatste wko systemen zijn hierbij van groot belang.

4.2 Financiën

Voor het thema grondwateroverlast zijn de kosten voor dagelijks onderhoud en investeringen dermate beperkt dat ze niet apart worden toegedeeld. Ze zijn onderdeel van de begroting voor dagelijks onderhoud en investeringen bij het thema Afvalwater. Naar aanleiding van alle grondwateroverlastmeldingen in 2023 en 2024 brengen we de knelpunten in beeld en onderzoeken we of en waar investeringen gewenst zijn. Indien nodig nemen we hier bij de volgende actualisatie van het PWR in de toekomst investeringsbudget voor op. De kosten voor de genoemde onderzoeken worden gedekt uit het budget voor beheer en onderzoek.

5 Oppervlaktewater

De gemeente heeft circa 250 km aan watergangen en 42 km aan duikers in onderhoud. We ondernemen een aantal activiteiten om de toestand van deze watergangen op orde te houden, te weten dagelijks beheer en onderhoud, groot onderhoud (baggeren), vervanging en verbetering van duikers en het verbeteren van de waterkwaliteit. In dit hoofdstuk gaan we hier nader op in.

5.1 Belangrijkste ontwikkelingen

Dagelijks onderhoud, maaien en schonen

Het maaionderhoud is in 2020 opnieuw voor meerdere jaren aanbesteed. Dit contract loopt tot en met 2026 door. Financieel is er alleen sprake van een inflatiecorrectie. Het gemeentelijke maaibeleid richt zich op het in stand houden en verbeteren van de biodiversiteit en het meer betrekken van de bewoners bij het maaibeleid. Deze ambitie geldt ook voor de oevers van watergangen en de watergangen zelf. Met name bij rietoevers zien we dat de wensen van bewoners en gebruikers sterk kunnen verschillen en om maatwerk vragen. Vooralsnog kunnen we hierop inspelen binnen de financiële kaders. Op de langere termijn willen we nog steeds samen met HDSR komen tot één aannemer in een wijk voor het maaionderhoud van alle watergangen. Dit verhoogt de kwaliteit en uniformiteit van het onderhoud, vermindert de overlast voor bewoners en zorgt naar verwachting voor lagere kosten.

Groot onderhoud: baggeren

De gemeente Utrecht is verantwoordelijk voor het onderhoud (baggeren) van ongeveer 250 kilometer aan watergangen. Deze watergangen worden in de regel iedere acht jaar gebaggerd met jaarlijks gemiddeld 31.000 m^3 aan bagger. De meerjaren baggerplanning voorziet in de planning tot en met 2031. Het verwerken van bagger is steeds duurder door de strengere regelgeving en het beperkte aantal verwerkingslocaties, waardoor de eenheidsprijs voor het baggeren van een kubieke meter slib in 2023 is verhoogd. Dit bedrag lijkt nu nog toereikend, daarom hebben we voor 2026 alleen een inflatiecorrectie toegepast.

Waar mogelijk verwerken we bagger zo veel mogelijk ter plaatse. Lokaal verwerken van de baggerspecie kan alleen als deze niet vervuild is en het gebied geschikt is voor het ontvangen van bagger, waardoor we geen langdurige negatieve effecten verwachten. Het lokaal verwerken van bagger in plaats van de bagger afvoeren is de meest kostenefficiënte oplossing met zo min mogelijk koolstofdioxide (CO^2) uitstoot. Voor het afvoeren van bagger zijn veel zware verkeersbewegingen nodig en dat zorgt voor een hogere CO^2 uitstoot en de nodige overlast in een wijk.

De gemeente Utrecht heeft de ambitie een circulaire stad te zijn in 2050. Daarom onderzoeken we hoe we bagger zo circulair mogelijk kunnen verwerken. Momenteel verwerken we bagger ongeveer als volgt:

1) Verwerken op de kant waar mogelijk (dus zoveel mogelijk op zijn plek houden): circa 20%;

2) Verwerken binnen een straal van 10 km (waar mogelijk in de buurt): circa 34%;
3) Afvoeren naar een verantwoorde afzetlocatie en gebruiken om te verondiepen: circa 34%;
4) Afvoeren naar Wilnis voor hergebruik als klasse industriegrond: circa 10%;
5) Afvoeren naar baggerdepot Slufter: circa 2%.

Duikervervanging

We brengen de toestand van de duikers in beeld door extra inspectie. Als vervolgstap werken we daarna een duikervervangingsprogramma uit waarin we vervanging vanuit technisch en hydraulisch oogpunt prioriteren. We proberen hier conform het principe van ontwikkelend beheer bij vervanging zoveel mogelijk aan te sluiten op andere initiatieven en die te versterken. Bij duikervervanging proberen we het oppervlaktewatersysteem meteen robuuster en natuurvriendelijker te maken en de waterkwaliteit te verbeteren, door bijvoorbeeld duikers te vergroten of zelfs te vervangen door een brug. Budget voor duikervervanging is onderdeel van de oppervlaktewaterinvesteringen.

Verbeteren oppervlaktewaterkwaliteit

Samen met het waterschap Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) werken we aan het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater. In 2024 hebben we met HDSR een samenwerkingsovereenkomst voor het Programma Gezond Water getekend. Hiervoor hebben we in 2024 het Uitvoeringsplan Gezond Water opgesteld, waarmee we tot en met 2028 meer dan 100 maatregelen uitvoeren om de ecologische waterkwaliteit van het ‘overig water’ te verbeteren. Het overig water bestaat uit de kleinere wateren in de stad, zoals sloten, vijvers en grachten en beslaat meer dan 90% van het Utrechtse oppervlaktewater. Ecologisch gezien bieden deze wateren de meeste potentie om de waterkwaliteit en de leefomgeving voor waterplanten en -dieren te verbeteren.

Uit het onderzoek in 2023 van Waardeburg Ecology bleek dat het ontbreken van voldoende en gevarieerde waterplanten in onze watergangen het grootste knelpunt is in het bereiken van een goede waterkwaliteit. Om dit te veranderen voeren we onder andere inrichtingsmaatregelen, beheer- en onderhoudsmaatregelen en watersysteemmaatregelen uit. Zo verbeteren we onder meer de groeiplaatsen voor waterplanten door het aanbrengen van meer onderwaterstructuur en flauwere taluds onder en boven water. Meer onderwaterstructuur zorgt ook voor meer schuilmogelijkheden voor onder andere vissen en vestigingsplekken voor onderwaterdieren en -planten.

Het doel van het Uitvoeringsplan Gezond Water is de ecologische waterkwaliteit in de gemeente Utrecht zodanig te verbeteren dat we hiermee de vastgestelde waterkwaliteitsdoelen voor ‘overig water’ behalen. Dit is conform het beleid van HDSR (Waterbeheerprogramma) en de gemeente Utrecht (Visie Water en Riolering) en op deze wijze voldoen we aan de inspanningsverplichting zoals opgenomen in het Programma Water en Bodem van de Provincie Utrecht. Zoals vastgelegd in de Visie Water en Riolering, streven we ernaar dat het water in de stad tenminste voldoet aan het streefbeeld zichtbaar, wat inhoudt dat minimaal 10% van de kade/oever natuurlijk is ingericht. Bij kansrijke locaties willen we dat de watergang voldoet aan het streefbeeld levendig, waarbij minimaal 25% natuurlijk is ingericht.

De totale financiële omvang van het Programma Gezond Water is geraamd op € 14 miljoen, waarvan beide partijen de helft betalen. De dekking van 7 miljoen is opgenomen in de begroting in de periode

2025-2028 (zie tabel 5.1). In overleg met het waterschap is besloten dit bedrag niet te indexeren.

Tabel 5.1 Kosten programma Gezond Water 2025-2028 (bedragen in miljoenen euro's, prijspeil 2023)

	2025	2026	2027	2028	Totaal
Gemeente Utrecht	1,25	2,25	2,25	1,25	**7**
Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden	1,25	2,25	2,25	1,25	**7**
Totaal	**2,5**	**4,5**	**4,5**	**2,5**	**14**

Voor het toetsen van de ecologische waterkwaliteit van het 'overig water' gebruiken we voor sinds 2015 de Ecoscan-methode. Hiermee toetsen we eenmaal per drie jaar of we het gewenste streefbeeld, minimaal zichtbaar, hebben bereikt. De Ecoscan-meting betreft een beoordeling op kroos, doorzicht, waterplanten en zwerfvuil. In 2019 hebben we de metingen samen met HDSR uitgebreid met een participatief burgermeetnet (schoon water experiment). Bewoners meten hierbij de kwaliteit van het water. We rapporteren op de Ecoscan-resultaten in het jaarlijkse duurzaamheidsverslag. In 2024 zijn de nieuwe Ecoscan-metingen uitgevoerd. Daarnaast blijven we op deze locaties de oppervlaktewatertemperatuur meten om meer inzicht te krijgen in de mate en snelheid van opwarming van het oppervlaktewater als gevolg hete periodes. Hiermee krijgen we meer inzicht welke wateren gevoelig zijn voor opwarming als gevolg van klimaatverandering.

5.2 Financiën

De begroting voor het thema oppervlaktewater is opgenomen in tabel 5.2.

Tabel 5.2 Kosten thema oppervlaktewater 2026-2030 (bedragen in miljoenen euro's, prijspeil 2025)

Oppervlaktewater

Activiteit	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Dagelijks onderhoud oppervlaktewater (maaien en schonen)	0,9	1,4	1,4	1,4	1,1	1,1
Groot onderhoud (baggeren)	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Vervangings- en verbeteringsinvesteringen oppervlaktewater	1,5	2,4	2,7	1,9	1,5	1,5
Totaal	**4**	**5,5**	**5,8**	**5**	**4,3**	**4,3**

De kosten voor het dagelijks onderhoud nemen toe doordat een deel van de kosten van het Programma Gezond Water vanaf 2026 onder de exploitatie valt, in plaats van de investeringen. Ook neemt ons onderhoudsareaal toe door de aanleg van natuurvriendelijke oevers, drijvende eilanden, het aanplanten van water- en oeverplanten en het plaatsen van wilgenteenbollen en kokosrollen waar waterplanten op kunnen groeien. De investeringskosten vallen lager uit dan vorig jaar voorzien, nu een deel van de kosten voor Gezond Water per 2026 onder het dagelijks onderhoud valt. De overige investeringskosten in de begroting zijn t.b.v. duikervervanging. Op de kosten voor groot onderhoud is voor 2026 een inflatiecorrectie toegepast.

De financiering van de maatregelen uit het programma Gezond Water zijn uitgewerkt in het

Uitvoeringsplan Gezond Water, dat we jaarlijks actualiseren. De gemeente zal het jaarlijkse uitvoeringsplan als onderbouwing nemen bij de actualisatie van het PWR.

6 Middelen

De uitvoering van het Programma Water en Riolering is afhankelijk van de beschikbare middelen. De belangrijkste zijn ons personeel en de benodigde en beschikbare financiële middelen. Dit hoofdstuk gaat hier nader op in.

6.1 Personeel

De komende jaren voorzien we een beperkte stijging van de personeelsformatie van de groep Water, Riolering en Gemalen. De extra formatie wordt ingezet voor het initiëren, voorbereiden en aansturen van alle rioolvervangingen en het borgen van de inbreng vanuit water en riolering in gebiedsontwikkelingen als Rijnenburg en Merwedekanaalzone. De activiteiten richting particulieren zoals omschreven in het programma Waterproof030 zijn van belang om ook op particulier terrein te zorgen voor hergebruik en opvangen van regenwater. Naast het reguliere beheer en onderhoud moet het water- en rioleringssysteem gezond, robuust en toekomstbestendig worden ingericht zodat we kunnen inspelen op de klimaatveranderingen en de groei van de stad. De groei van de stad leidt tot een uitbreiding van het te beheren en onderhouden areaal. De verbreding van het taakgebied vraagt om extra beleidscapaciteit, bijvoorbeeld met betrekking tot drinkwaterverbruik, de kwaliteit van het zwemwater en regie op de ondergrond t.b.v. onder andere de warmtetransitie opgave.

De extra personeelskosten zijn onderdeel van de post ‘personeelskosten en overhead' (zie tabel 6.1). De personeelskosten voor de uitvoering van de investeringsprojecten (voorbereiding, directie voering en toezicht) zijn niet apart zichtbaar in de begroting. Deze kosten zijn onderdeel van de investeringskosten.

Ook voor het vakgebied Water & Riolering geldt dat het lastig is om geschikte mensen te vinden vanwege de krapte op de (arbeids)markt. Momenteel hebben we al diverse vacatures die moeizaam in te vullen zijn. Het vinden van voldoende en geschikt personeel is dan ook een belangrijke voorwaarde om invulling te kunnen geven aan alle ambities uit de Visie Water en Riolering. Het streven is om in 2026 48 fulltime formatieplaatsen (fte) bij de groep Water, Riolering en Gemalen, bij voorkeur via vaste formatie in te vullen, en in 2027 door te groeien tot 50 fte.

Gedurende de doorontwikkeling van de afdeling Beheer Openbare Ruimte (BOR) is de formatie gegroeid om voldoende grip te krijgen op onze assets. Vanwege openstaande vacatures is destijds BOR breed besloten om maar 90% van de personeelskosten te begroten. Inmiddels is de formatie van de groep Water, Riolering en Gemalen nagenoeg op orde. Gevolg is dat we in 2024 een tekort hadden op de begroting van onze personele lasten. Ook voor 2025 verwachten we een tekort. In overleg met de andere BOR-groepen gaan we vanaf 2026 weer 100% van de personele lasten WRG in de begroting opnemen.

6.2 Kostenontwikkeling 2026-2030

De verwachte kostenontwikkeling in de periode 2026-2030 is weergegeven in tabel 6.1. Ter vergelijking is ook het jaar 2025 toegevoegd.

Tabel 6.1 Verwachte kostenontwikkeling in de periode 2026-2030. Bedragen x € 1 miljoen in prijspeil 2026, met uitzondering van 2025.

Activiteit	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Dagelijks onderhoud afvalwater (inl. hemelwater en grondwateroverlast)	7,2	8,2	8,3	8,4	8,6	8,7
Dagelijks onderhoud oppervlaktewater	0,9	1,4	1,4	1,4	1,1	1,1
Personeelskosten en overhead	7,5	8,7	9,0	9,0	9,0	9,0
Waterproof030	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8
Groenblauw subsidies (daken, maatschappelijk vastgoed en scholen)	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Groot onderhoud (baggeren)	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Vervangingsinvesteringen riolering	16,4	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
Vervangingsinvesteringen mechanische riolering	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Vervangingsinvesteringen oppervlaktewater	1,5	2,4	2,7	1,9	1,5	1,5
Bijdrageregeling overige openbare ruimte projecten	1	1	1	1	1	1
Bijdrage terugbrengen Leidsche Rijn	1	0	0	0	0	0
Reservering extra inspanning vasthouden regenwater	0	1	0	0	0	0
Beleid & onderzoek	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Compensabele BTW	4,4	4,3	4,3	4,3	4,2	4,2
Bijdrage overhead gemeente	1,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Bijdrage straatreiniging	4,9	5,1	5,1	5,2	5,3	5,4
Totaal	**51,2**	**50,4**	**50,2**	**49,6**	**49,1**	**49,3**

Voor de vervangingsinvesteringen riolering gaan we voor 2026-2030 uit van 8 km rioolvervanging per jaar, is de eenheidsprijs verhoogd en hebben we vanaf 2026 40% minder aan budget opgenomen om te corrigeren voor planningsoptimisme (zie nadere toelichting blz. 14). In 2026 nemen we eenmalig €1 miljoen extra dekking voor klimaatadaptatiemaatregelen op in de begroting om het afkoppelen én het vasthouden van hemelwater op de plek waar het valt extra te stimuleren. Deze bijdrage is opgenomen onder de nieuwe post reservering extra inspanning vasthouden hemelwater (tabel 6.1). De overige kostenstijging exclusief inflatiecorrectie zit hoofdzakelijk op de posten oppervlaktewater (zowel dagelijks onderhoud als investeringen) als gevolg van het Programma Gezond Water, dagelijks onderhoud afvalwater, Waterproof030 en personeelskosten en overhead. Omdat er nog geen centrale inflatiecijfers bekend zijn hebben we voorlopig een eigen inschatting van inflatiecorrectie voor het jaar 2026 doorgevoerd (4,8% GWW en 3,1% loonkosten). Daarnaast hebben we een correctie op de inflatiecijfers van 2025 meegenomen in de begroting van 2026.

Door alle kostenontwikkelingen, en met name de correctie voor planningsoptimisme in de begroting, verwachten we van 2025 naar 2026 een kostendaling van €0,8 miljoen ofwel -1,6%. Exclusief inflatiecorrectie bedraagt de kostendaling zelfs -5,5%.

De verwachte kostenontwikkeling voor de periode 2027-2030 hangt af van de jaarlijkse correctie voor planningsoptimisme. Zolang de jaarlijkse vervangingsdoelstelling en de correctie voor planningsoptimisme voor de periode 2026-2030 gelijk blijven, voorzien we een beperkte tot geen kostenstijging (excl. inflatiecorrectie) vanaf 2027. Hoe dit in de toekomst in de praktijk uitpakt hangt af van de realisatie van rioolvervangingsprojecten de komende jaren en de daarmee gemoeide correctie voor planningsoptimisme in de begroting. Daarnaast is de ontwikkeling afhankelijk van de uitkomsten van de verkenning naar noodzakelijke extra klimaatadaptatiemaatregelen om de doelstellingen te realiseren. Indien nodig zullen we hierop bijsturen bij een volgende actualisatie van het Programma en/of bij herziening van de Visie Water en Riolering.

6.3 Ontwikkeling rioolheffing

Ontwikkeling eigenaren en grootverbruik

De rioolheffing is in Utrecht opgebouwd uit een heffing voor eigenaren en een heffing voor gebruikers. De eigenarenheffing betreft een vast bedrag per jaar per aangesloten perceel (in 2025 € 254,13). De gebruikersheffing betreft een bedrag per kubieke meter water en wordt aanvullend op de eigenarenheffing gestaffeld opgelegd aan grootverbruikers die jaarlijks meer dan 250 m3 afvalwater op de riolering lozen (in 2025 gemiddeld € 1,86 per m3).

De huidige toedeling van de kosten tussen eigenaren- en grootverbruikersheffing is gebaseerd op de jaarlijkse verdeling in hoeveelheid afgevoerd afvalwater door eigenaren en grootverbruikers. Daarbij worden alleen de kostenposten waarbij de kosten daadwerkelijk afhankelijk zijn van de hoeveelheid afgevoerd afvalwater naar rato toegerekend aan de grootverbruikersheffing. Dit zijn de posten dagelijks onderhoud, vervangingsinvesteringen riolering en de BTW. Kosten die geen relatie hebben met de hoeveelheid afvalwater, zoals de posten beleid & onderzoek, personeelskosten, bijdrage straatreiniging en bijdrage bedrijfsvoering gemeente worden volledig toegerekend aan de eigenarenheffing. De verdeelsleutel wordt jaarlijks aangepast op basis van het aantal inwoners, het gemiddelde jaarlijkse drinkwaterverbruik per inwoner en het verwachte grootverbruik. De verwachte ontwikkeling van het aantal aangesloten eigenaren en het verwachte grootverbruik is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 6.2 Verwachte ontwikkeling lozingen in de periode 2026-2030

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Aansluitingen	178.800	181.200	183.900	186.700	189.500	192.500
Lozing bewoners (m³)	16.680.000	16.750.000	17.010.000	17.260.000	17.520.000	17.790.000
Lozing grootverbruik (m³)	3.100.000	3.100.000	3.100.000	3.100.000	3.100.000	3.100.000
Lozing totaal (m³)	**19.780.000**	**19.850.000**	**20.110.000**	**20.360.000**	**20.620.000**	**20.890.000**

De groei van het aantal aansluitingen is naar beneden bijgesteld op basis van de laatst beschikbare woningbouwplanning. Voor 2026-2029 zijn we uitgegaan van 2.767 extra aansluitingen per jaar op basis van de woningbouwplanning. Vanaf 2030 hebben we deze weer constant gehouden op 3.000 extra aansluitingen per jaar op basis van de langjarige bouwprognoses. De omvang van het grootverbruik is constant gehouden op 3,1 miljoen m³ per jaar.

Indicatie ontwikkeling eigenaren en gebruikersheffing

Bij volledige dekking van de kosten in tabel 6.1 en bij toepassing van de huidige verdeelsleutel tussen klein- en grootverbruik ontwikkelen de eigenaren- en gebruikersheffing zich conform tabel 6.3.

Tabel 6.3 Indicatie ontwikkeling eigenaren- en grootverbruikerstarief in de periode 2026-2030 (2027 en verder zijn exclusief inflatiecorrectie)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Eigenarentarief	€ 254,13	€ 247,27	€ 245,47	€ 239,91	€ 233,91	€ 231,70
Verschil t.o.v. vorig jaar (in %)	3,4%	-2,7%	-0,7%	-2,3%	-2,5%	-0,9%
Grootverbruikstarief	€ 1,86	€ 1,81	€ 1,61	€ 1,56	€ 1,50	€ 1,49
Verschil t.o.v. vorig jaar (in %)	3,4%	-2,7%	-11,1%	-3,2%	-3,5%	-0,8%

Uit de tabel blijkt dat het lastig is om met de huidige systematiek van toedeling de tarieven van het grootverbruikerstarief en eigenarentarief met dezelfde percentages te laten stijgen. Dit lukt in de praktijk alleen door elk jaar verschillen op te vangen via de egalisatiereserve. Dit leidt voor 2026 voor beide tarieven tot een voorgestelde tariefdaling van 2,7% (incl. inflatiecorrectie). De verwachte tariefontwikkeling voor de periode 2027-2030 hangt af van de jaarlijkse correctie voor planningsoptimisme. Doordat de jaarlijkse vervangingsdoelstelling en de correctie voor planningsoptimisme voor de periode 2026-2030 gelijk zijn gehouden en het aantal aansluitingen jaarlijks toeneemt door de groei van de stad wordt er vooralsnog jaarlijks een tariefdaling (excl. inflatiecorrectie) voorzien.

Conform besluit in de Visie Water & Riolering hebben we samen met de BghU onderzoek gedaan naar een nieuwe systematiek voor de kostentoerekening van de rioolheffing die robuuster en toekomstbestendiger is dan het huidige systeem, en meer recht doet aan het principe van ‘de vervuiler betaalt’. Op basis van dit onderzoek werken we momenteel een voorstel voor een nieuwe grondslag uit, zodat een eventuele nieuwe grondslag in 2027 ingevoerd kan worden.

6.4 Overige ontwikkelingen

Egalisatiereserve riolering

Bij vaststelling van het Programma Water en Riolering 2024-2028 heeft de raad besloten voortaan een maximumbedrag van € 4 miljoen in de egalisatiereserve riolering aan te houden en jaarlijks bij de Voorjaarsnota voor te stellen hoe het bedrag boven het maximumbedrag wordt ingezet.

De voorziene stand van de egalisatiereserve bedraagt met ingang van 2026 €3,7 miljoen en ligt daarmee onder het maximumbedrag van €4 miljoen. De stand van de egalisatiereserve was op 31 december 2024 €5,2 miljoen. Bij vaststelling van de VJN2024 is besloten dat er totaal nog €1,45 miljoen uit de reserve onttrokken wordt (€1,25 miljoen in 2025 en €0,2 miljoen in 2026; beslispunten 2.c.iii en 2.c.vii). Wij schatten in dat de resterende 3,7 miljoen in de egalisatiereserve nog voldoende is om twee opeenvolgende jaren aan tegenvallende uitgaven en inkomsten op te vangen. Daarom maken we nu geen geld vrij om de reserve aan te vullen tot het maximumbedrag.

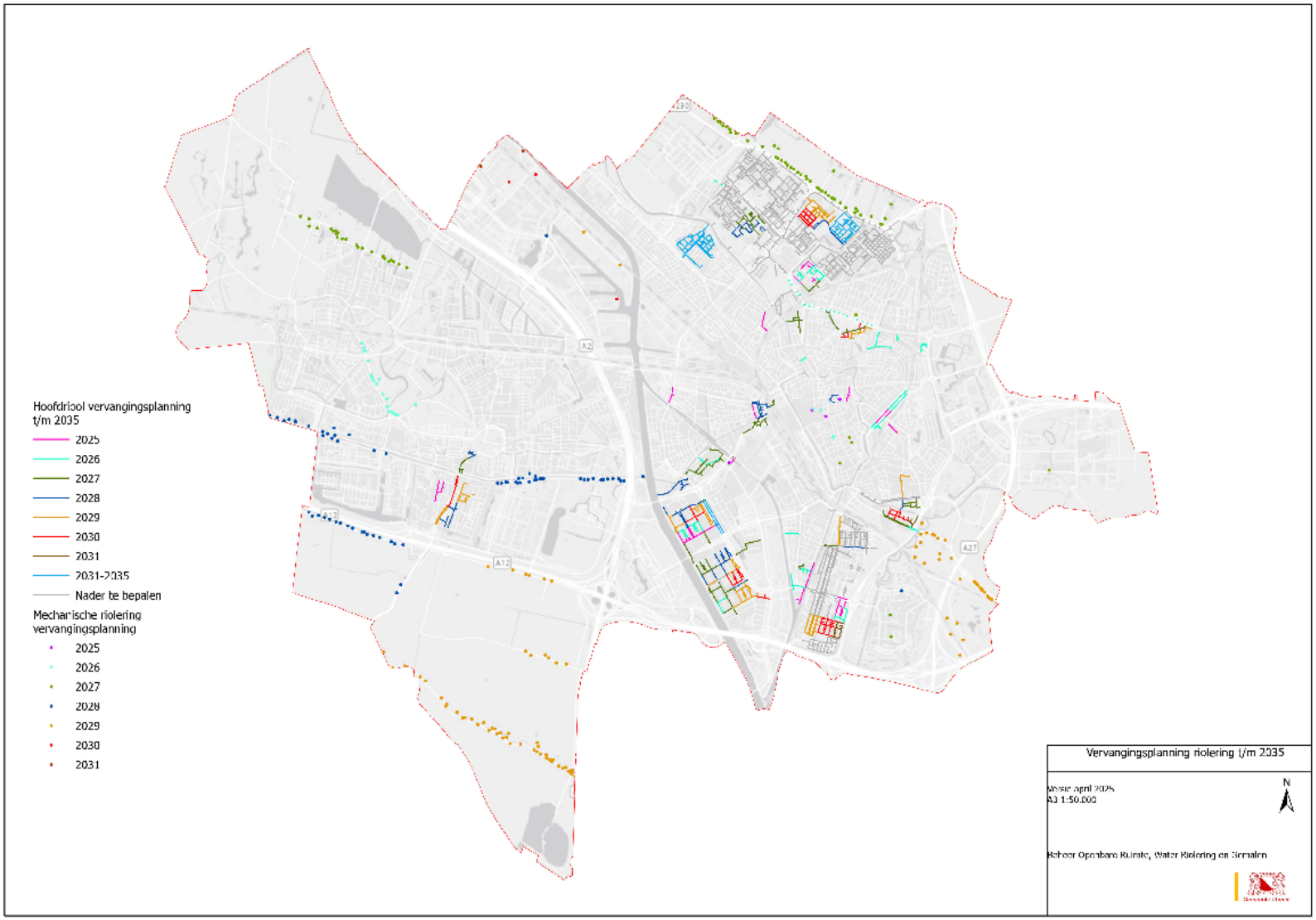
Voorziening GRP investeringen

Het budget dat we voor onze investeringen begroten, storten we jaarlijks in een aparte investeringsvoorziening. Sinds vaststelling van de Visie Water & Riolering in 2022 nam onze rioolvervangingsdoelstelling jaarlijks toe. In de praktijk zien we dat de realisatie hierop achterblijft. De afgelopen jaren hebben we ca 60% van onze investeringen gerealiseerd. Als gevolg neemt de hoogte van onze voorziening de laatste jaren toe (stand voorziening eind 2024: €32,2 miljoen). Om te voorkomen dat de voorziening alsmaar verder blijft oplopen houden we vanaf 2026 in de begroting rekening met planningsoptimisme. Daarom hebben we 40% minder aan budget voor de vervangingsinvesteringen riolering opgenomen, oftewel voor maar 4,8 km in plaats van 8 km. Voor nu is voor de periode 2026-2030 uitgegaan van een correctie van 40%. We stellen het percentage voor planningsoptimisme bij zodra we zien dat we meer realiseren.

Bijlage I Investeringsplanning riolering t/m 2030

Tabel I.1 Overzicht van alle investeringsprojecten.

Gebied	Wijk	Aantal km te vervangen riolering in totaal	Waarvan 2026 t/m 2030	Start planvorming	Start uitvoering
Lombokplein	West	2,3	2,3	2017	2026
Welgelegen	West	2,8	2,8	2020	2026
Amazonekwartier	Overvecht	2,8	2,8	2020	2027
Taagdreef e.o.	Overvecht	2,1	1,6	2017	2025
Neckardreef noord	Overvecht	4,9	4,9	2025	2028
Tuinwijkroute	Noordoost	1,9	1,9	2023	2027
Lauwerecht noord	Noordoost	0,7	0,7	2022	2027
Overige projecten Noordoost	Noordoost	1,6	1,6	2022	2026
Breitnerlaan e.o.	Oost	0,9	0,9	2024	2027
Koningsweg	Oost	1,3	1,3	2023	2025
Maliebaan / Snellenlaan	Oost	1,7	1,2	2019	2025
Overige projecten Oost	Oost	1,5	1,5	2024	2029
Janskerkhof	Binnenstad	0,3	0,3	2024	2028
Oudegeinlaan e.o.	Zuid	1,3	0,5	2020	2025
Hoograven zuid-midden	Zuid	4,9	4,1	2023	2027
Aanpak Zuidpoort en raakvlak	Zuid	1,6	1,6	2023	2027
Afrikalaan e.o.	Zuidwest	2,4	2,4	2023	2027
Bernadottelaan e.o	Zuidwest	2,6	1,3	2019	2025
Van Heuven Goedartlaan e.o.	Zuidwest	3,7	3,7	2023	2028
Vasco da Gamalaan e.o.	Zuidwest	2,1	2,1	2021	2026
Kanaleneiland Zuid-midden	Zuidwest	4,2	4,2	2024	2028
Overige projecten Zuidwest	Zuidwest	1,7	1,7	2023	2026
Castellumlaan e.o.	Vleuten - De Meern	0,7	0,7	2022	2027
Meerndijk e.o.	Vleuten - De Meern	1,4	1,4	2027	2029
Mereveldlaan e.o.	Vleuten - De Meern	1,9	1,9	2026	2028
Totaal		**53,3**	**49,4**		

Figuur I.1: kaart met de investeringsplanning riolering t/m 2035.

Bijlage II Overzicht vaststelling investeringen

Bij de Programmabegroting wordt de investeringsstaat voor het programma ‘aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed’ geautoriseerd en vastgesteld door de raad. Hieronder valt de begrotingsdoelstelling ‘Water en rioleringssysteem’, waaronder enkel het PWR valt. Om beter aan te sluiten bij de programmabegroting is voor deze begrotingsdoelstelling de verwachte financiële vertaling van de programmering (investeringen) op dezelfde manier weergegeven in onderstaande tabel. Deze verwachte programmering kan nog wijzigen in de periode tussen de Voorjaarsnota en vaststelling van de begroting 2026.

Tabel II.1 verwachte investeringen in PWR in 2026	**Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed**									
x 1.000 euro										
Begrotingsdoelstelling	Geautoriseerd t/m Begroting 2025	Af te sluiten investeringen Jaarstukken 2024	Bijstelling bestaande investeringen in Begroting 2026*	Verwacht te autoriseren in Begroting 2026 - Nieuwe investeringen	Realisatie t/m 2024	Verwacht te autoriseren in Begroting				
						2026	2027	2028	2029	2030 e.v.
Water- en Rioleringssysteem	66.927	0	0	17.433	13.121	17.433	16.685	15.953	15.520	15.520

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	4686
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	5.e
Titel	Raadsbrief Meerjaren Investeringsprogramma beheer openbare ruimte (MJIP) 2026-2035
Behandelend ambtenaar	Armand Dekker (030 2863698), Pim Buijs (0648156981)
Telefoon	
E-mail	
Datum collegebesluit	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Openbare ruimte
Raadsadviseur (lijst)	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Adviescommissie Controle en Financiën	**5 juni 2025**
Gemeenteraad	5 juni 2025

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Armand Dekker, Pim Buijs	**Datum**	15 mei 2025
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	30274199
E-mail	armand.dekker@utrecht.nl, pim.buijs@utrecht.nl	**Onderwerp**	Meerjaren investeringsprogramma beheer openbare ruimte 2026-2035
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Openbare Ruimte

Geachte leden van de raad,

Hierbij informeren we u over het Meerjaren Investeringsprogramma voor het beheer van de openbare ruimte (MJIP) 2026-2035. Dit programma is een actualisatie van het MJIP 2024-2029. Middels het MJIP houden we de openbare ruimte op het gewenste kwaliteitsniveau, werken we het achterstallig onderhoud weg en geven we vorm aan een integrale aanpak van de openbare ruimte.

Met het informeren geven we invulling aan onze toezegging bij het vaststellen van de Nota Beheer Openbare Ruimte (Nota BOR) ‘De basis in beeld en ontwikkelend beheer als toekomstperspectief’ op 18 februari 2021, om jaarlijks bij de Voorjaarsnota een geactualiseerde versie van het MJIP aan te bieden. Het MJIP is een uitvoeringsinstrument van de Nota BOR, waarmee we uitwerking geven aan de filosofie van ‘ontwikkelend beheer’. Dit is de vijfde versie van het MJIP. De belangrijkste ontwikkeling ten opzichte van de vorige versie van het MJIP, is dat we nieuwe inzichten in de kwaliteit van ons rioleringsstelsel verwerkt hebben in de programmering van het MJIP. Deze nieuwe inzichten in de kwaliteit van ons rioleringsstelsel, in combinatie met nieuwe inzichten uit de herijkingsprogramma’s bruggen en kademuren (raadsbrief volgt begin Q2 2025), geven aan dat we steeds beter weten wat er moet gebeuren om de openbare ruimte op het gewenste kwaliteitsniveau te houden. Dit zorgt ervoor dat we scherpere keuzes kunnen maken in het beheren van de openbare ruimte. Het verankeren van deze keuzes, gebaseerd op deze nieuwe inzichten, vraagt om herijking van de Nota Beheer Openbare Ruimte en de visie Water en Riolering.

Om beter aan te sluiten bij de programmabegroting is voor de begrotingsdoelstellingen “Beheer Openbare Ruimte” en “Water en rioleringssysteem" de financiële vertaling van de programmering op dezelfde manier weergegeven. Verder is er in het MJIP rekening gehouden met planningsoptimisme in de kredietaanvragen van de vervangingsinvesteringen uit het MJIP. Beide aanpassingen zijn in lijn met de motie M409 grip op investeringen (raadsbehandeling Programmabegroting 2024). Verder is de leesbaarheid van het MJIP verbeterd ten opzichte van vorig jaar.

Bij de Voorjaarsnota van 2026 ontvangt u van ons wederom een geactualiseerde versie van het MJIP.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Meerjaren Investeringsprogramma voor het beheer van de openbare ruimte (MJIP) 2026-2035

1. Inleiding

Voor u ligt het Meerjaren Investeringsprogramma voor het beheer van de openbare ruimte (MJIP) 2026-2035. Dit programma is een actualisatie van het MJIP 2025-2034, de eerste versie van het MJIP waarbij we tien jaar vooruitkeken in de programmering van onze projecten. Ook dit jaar kijken we tien jaar vooruit, waarbij we de laatste jaarschijven hebben aangescherpt ten opzichte van vorig jaar. Nieuwe inzichten in de kwaliteit van het rioolstelsel hebben bijvoorbeeld geleid tot aanpassingen in het MJIP in de latere jaarschijven (toegelicht op pagina 4).

Het MJIP is het uitvoeringsprogramma van de investeringen uit de Nota Beheer Openbare Ruimte (BOR) en Visie water en riolering, waarmee we uitwerking geven aan de filosofie van ‘ontwikkelend beheer’: bij de realisatie van de beheeropgave kijken we hoe we uitvoering kunnen geven aan andere gemeentebrede opgaven zoals circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit. Dit betekent bijvoorbeeld dat bij de vervanging van een asfaltweg wordt verkend of er middelen zijn om het asfalt te vervangen door hergebruikte klinkers en daarbij verkeersveiligheidsmaatregelen of vergroening meegenomen kan worden. Het MJIP biedt inzicht in het meerjarenprogramma voor het groot onderhoud en de vervangingsinvesteringen die we in de komende tien jaar willen uitvoeren. Met dit programma houden we de openbare ruimte op het gewenste kwaliteitsniveau, werken we het achterstallig onderhoud weg en bieden we een basis voor een integrale aanpak van de openbare ruimte.

Het MJIP wordt ‘gevoed’ vanuit drie programma’s uit het fysiek domein; de projecten groot onderhoud en vervanging die in het MJIP zijn opgenomen komen voort uit zowel de Nota Beheer Openbare Ruimte als het uitvoeringsprogramma van de Visie Water en Riolering (Programma Water en Riolering 2026-2030 (PWR)). Daarnaast leggen we in het MJIP de inhoudelijke verbinding met projecten uit het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR). Deze integrale projecten in de openbare ruimte komen dan ook terug in het MJIP.

Het Meerjaren Investeringsprogramma wordt vastgesteld door het college als meelopend stuk bij de Voorjaarsnota 2025. Hiermee geven we de raad inzicht in de geprogrammeerde projecten, de ontwikkeling van het programma en in de benodigde middelen. Bij de Programmabegroting 2026 wordt de investeringsstaat van de voor 2026 geprogrammeerde projecten geautoriseerd en vastgesteld door de raad. Het programma in de daaropvolgende jaarschijven gebruiken we om in gesprek te gaan met meewerkende partijen over koppelkansen. Dit kan leiden tot aanpassingen in het programma om deze kansen te kunnen benutten.

Disclaimer: het MJIP wordt als meelopend stuk aangeboden bij de Voorjaarsnota 2025 samen met alle andere meelopende stukken, waaronder het MPR. Aangezien er een nauwe samenwerking is tussen het MJIP en het MPR zullen financiële keuzes binnen het MPR ook gevolgen hebben voor de programmering van het MJIP. Zo kan het zijn dat door het wegvallen van financiering vanuit het MPR, geplande integrale projecten naar achter worden geschoven of doorgaan als multidisciplinaire beheerprojecten. Vanwege de nauwe samenwerking tussen het MJIP en het MPR kan er na besluitvorming bij de voorjaarsnota snel gehandeld worden om eventuele nieuwe inzichten snel te verwerken in de programmering van het MJIP. Naast financiële dekking speelt beschikbare uitvoeringscapaciteit in de uitvoering een belangrijke rol in de realisatie van het MJIP. Volledige en tijdige realisatie van het MJIP kan pas worden bewerkstelligd als er genoeg uitvoeringscapaciteit beschikbaar is. Dit wordt verder toegelicht in hoofdstuk 4: middelen.

2. Totstandkoming MJIP

Het Meerjaren Investeringsprogramma voor het beheer van de openbare ruimte (MJIP) 2026-2035 geeft inzicht in de groot onderhouds- en vervangingsprojecten die we de komende tien jaar willen uitvoeren in de stad. Het programmeren gebeurt onder de verantwoordelijkheid van het college en geeft uitwerking aan de kaders uit de Nota Beheer Openbare Ruimte, de Visie Water en Riolering en het in de programmabegroting vastgelegde programma.

Om tot het MJIP te komen hanteren we de volgende lijn:

1. **Veiligheid en functionaliteit:** de programmering vindt in eerste instantie plaats op basis van veiligheid en functionaliteit. We gebruiken informatie over de levensduur van het areaal en inspectiegegevens om te bepalen of en welke werkzaamheden noodzakelijk zijn om de openbare ruimte en de onderliggende infrastructuur zoals de riolering heel en functioneel te houden. Recent onderzoek heeft bijvoorbeeld geleid tot nieuwe inzichten over de kwaliteit en levensduur van ons rioolstelsel, wat impact heeft op de frequentie van vervangings- en onderhoudswerkzaamheden. Dit wordt verder toegelicht op pagina 4. Onveilige situaties worden altijd direct aangepakt en de benodigde werkzaamheden zo snel mogelijk uitgevoerd om calamiteiten te voorkomen.
2. **Kwaliteitsniveaus beheer openbare ruimte:** De raad heeft met de Nota Beheer Openbare ruimte (2021) de kwaliteitsniveaus voor het beheer van de openbare ruimte vastgesteld, die invulling geven aan de ambities uit de Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte (2016). De kaders voor de kwaliteit van de riolering en oppervlaktewater zijn vastgelegd in de Visie Water en Riolering. Indien we op basis van areaal en inspectiegegevens constateren dat areaal binnen 10 jaar niet meer voldoet aan het vastgestelde kwaliteitsniveau, dan programmeren we de werkzaamheden die nodig zijn om het kwaliteitsniveau te halen. Hiermee geven we invulling aan onze gemeentelijke zorgplicht.
3. **Achterstallig onderhoud:** achterstallig onderhoud van objecten in de openbare ruimte krijgt zoveel mogelijk prioriteit in de programmering, rekening houdend met de lopende projecten en mogelijke koppelkansen. Onderhoud wordt aangemerkt als achterstallig wanneer het niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden. Hierdoor voldoet de asset niet (meer) aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Dit kan leiden tot een grotere kans op schade en/of onveilige situaties. Zoals eerder aangegeven, worden onveilige situaties te allen tijde direct aangepakt en verholpen.
4. **Specifieke ambities op het gebied van water en riolering:** de Kaderrichtlijn Water schrijft ons specifieke ambities voor op het gebied van de waterkwaliteit, waar we samen met de waterschappen aan werken. Vanuit de Visie Klimaatadaptatie liggen er ambities om wateroverlast bij extreme buien en schade door droogte te voorkomen. Om hier invulling aan te geven is het streven om elke rioolvervanging en de daarbij behorende ingreep in de openbare ruimte klimaatadaptief uit te voeren. Deze ambities zijn verwerkt in het programma Water en Riolering en daarmee ook in het MJIP.
5. **Integrale afweging:** de programmering van de projecten groot onderhoud en vervanging wordt afgestemd met andere organisatieonderdelen en externe partners, om zoveel mogelijk werkzaamheden integraal en bij voorkeur gebiedsgericht uit te voeren. Daarbij wordt gekeken of opgaven en werkzaamheden en de bijbehorende budgetten te combineren zijn. Hierbij wordt rekening gehouden met de ambitie uit het coalitieakkoord om in te zetten op kwaliteit en leefbaarheid van de bestaande en nieuwe stad. De principes ‘groei in balans’ en ‘ongelijk investeren in gelijke kansen’ zijn leidend bij de prioritering van werkzaamheden die een gelijke urgentie hebben vanuit veiligheid en functionaliteit. De projecten die integraal worden aangepakt, zijn weergegeven in het MJIP en het MPR. Deze integrale afweging is gevisualiseerd en nader toegelicht op pagina 4

Nadat in de programmering is bepaald welke projecten er nodig zijn om de openbare ruimte op het vastgestelde kwaliteitsniveau te houden, worden de projecten voor uitvoering geprioriteerd. Deze prioritering wordt gedaan door de projecten te scoren op de criteria waarmee de programmering tot stand komt: wettelijke plicht, achterstalligheid en veiligheid, gemeentelijk beleid en wensen en ambities. Veiligheid en wettelijke plicht wegen het zwaarst mee in de scoringssystematiek. Projecten met de hoogste prioriteit worden als eerste uitgevoerd. Dit zorgt dat de beperkte uitvoeringscapaciteit als eerste gaat naar de belangrijkste werkzaamheden.

Categorieën projecten

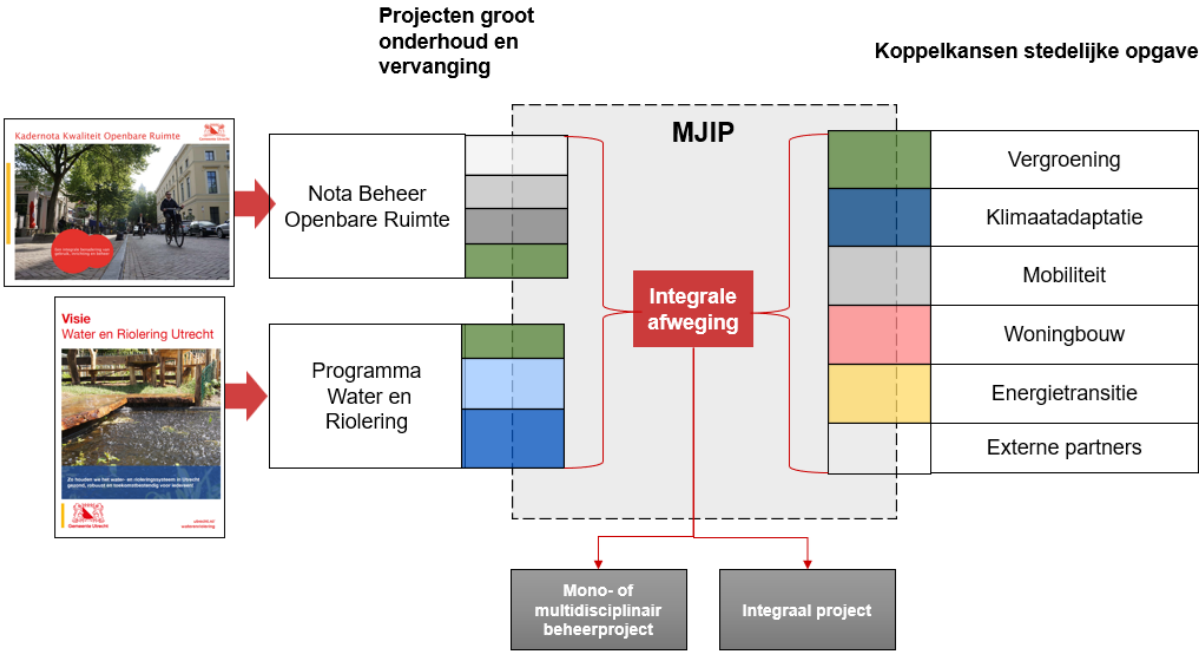
In het MJIP onderscheiden we drie categorieën groot onderhouds- en vervangingsprojecten voor het beheer van de openbare ruimte: integrale projecten, multidisciplinaire beheerprojecten en monodisciplinaire beheerprojecten. Bij alle drie de categorieën kijken we hoe we breder ambities van de gemeente kunnen realiseren binnen de kaders van de projecten. Denk hierbij aan koppelkansen op het vlak van een gezonde leefomgeving, een toegankelijke openbare ruimte, een diervriendelijke openbare ruimte en in het gebruik van duurzame materialen.

Categorie	Beschrijving	Financiering
Integraal	Projecten waarbij de groot onderhouds- en/of vervangingsopgave wordt gekoppeld aan werkzaamheden voor gemeentebrede opgaven zoals mobiliteit, woningbouw of energietransitie. Dit soort projecten betreffen vaak een complete herinrichting van de openbare ruimte. Bij rioolvervangingen is het uitgangspunt om dit zoveel mogelijk integraal uit te voeren.	Nota BOR, PWR en MPR
Multidisciplinair	Projecten waarbij beheerwerkzaamheden op het vlak van water en riolering, wegverharding, infrastructuur en groen worden gecombineerd in één project. Bij dit soort projecten blijft het inrichtingsprofiel gelijk. Vanuit ontwikkelend beheer wordt er wel gekeken naar maatregelen ten behoeve van de gemeentebrede opgaven die binnen het bestaande profiel passen. Bijvoorbeeld maatregelen voor verkeersveiligheid of verharding omvormen naar groen.	Nota BOR en PWR
Monodisciplinair	Projecten waarbij werkzaamheden gericht zijn op het groot onderhoud of vervanging van een object(soort), zoals een brug, speelplaats of een rij lantaarnpalen in een straat. Bij deze werkzaamheden is het vaak doelmatiger om de werkzaamheden te beperken tot een objectsoort vanwege de omvang van het project en de zeer beperkte koppelkansen. In deze categorie van projecten gaat het ook om jaarlijks terugkerende projecten zoals versnelde verledding, baggeren en het onderhoud van landgoederen en bosplantsoenen. Ook hierbij wordt vanuit ontwikkelend beheer gekeken naar kleine aanpassingen of ingrepen die bijdragen aan andere gemeentebrede opgaven.	Nota BOR of PWR

Tabel 1: type beheerprojecten

Integrale afweging projecten in de openbare ruimte

Voor een integrale afweging van projecten in de openbare ruimte, zoals op pagina 2 beschreven in stap 5, is het noodzakelijk dat de verschillende programmeringen bij elkaar komen. Hierdoor kan je afwegen welke projecten gezamenlijk uitgevoerd kunnen worden in de vorm van een integraal project. Zo geven we invulling aan de ambitie in het coalitieakkoord om ingrepen in de openbare ruimte 'in een keer goed' te doen via de integrale aanpak van werkzaamheden. Dit wordt niet alleen gedaan waar mogelijk met het MPR, maar ook met projecten van partners in de stad. Deze samenhang van programmeringen en gemeentebrede opgaven is geïllustreerd in figuur 1. Het illustreert hoe bij de totstandkoming van projecten in het MJIP invulling wordt gegeven aan de filosofie van ontwikkelend beheer. Vanuit dezelfde gedachte worden ambities op het gebied van circulariteit en duurzaamheid in lijn met gemeentelijk beleid mede gerealiseerd via de uitvoering van projecten in het MJIP.

Figuur 1: Schematische weergave samenhang programmeringen met gemeentebrede opgaven

Zoals figuur 1 weergeeft, spreken we van een integraal project als de werkzaamheden van meerdere gemeentebrede opgaven uit de RSU in een project opgepakt kunnen worden en hier ook voldoende uitvoeringscapaciteit en financiële middelen voor zijn. Dit betekent dat financiële keuzes voor één of meerdere opgaves in de openbare ruimte effect hebben op de integrale aanpak van de openbare ruimte. Zoals ook weergegeven in de disclaimer op pagina 1, kan het zijn dat door het wegvallen van financiering vanuit het MPR geplande integrale projecten naar achter worden geschoven. Vanwege veiligheids- of functionaliteitsredenen kan het ook zijn dat deze projecten doorgaan als multidisciplinaire beheerprojecten.

Invloed van nieuwe inzichten kwaliteit riolering op het MJIP

We gaan zorgvuldig om met het beheer van onze objecten in de openbare ruimte en blijven daarom constant monitoren in welke staat ze verkeren. Recent onderzoek naar de kwaliteit van het rioolstelsel van Utrecht laat zien dat de riolering in betere staat is dan verwacht. Het onderzoek is gebaseerd op een nadere analyse van rioolinspecties van 1/3e deel van ons areaal. Op basis van deze inspecties is een inschatting gemaakt van de snelheid waarmee het rioolstelsel verouderd, daaraan verbonden wanneer het vervangen zou moeten worden en wat daarvan afgeleid de gemiddelde levensduur van de riolering zou moeten zijn. Deze technische levensduur is naar verwachting tussen de 80 en 120 jaar in plaats van 70 jaar zoals vastgelegd in de Visie Water en Riolering. De daadwerkelijke levensduur is afhankelijk van de lokale functie en bijbehorende veiligheidsrisico's.

Er is nog niet met volledige zekerheid te zeggen wat de precieze technische levensduur van het gehele rioolstelsel in heel Utrecht is. Wat uit dit onderzoek duidelijk naar voren komt, is dat de kwaliteit van onze riolering beter is dan verwacht en daardoor langer mee kan gaan. Hierdoor hoeft het riool minder vaak vervangen te worden. Daarom is besloten om voorlopig een levensduur van 100 jaar te hanteren voor de riolering, om te voorkomen dat kwalitatief goede delen van het riool onnodig vervangen worden. Dit verlaagt het tempo waarmee we het riool in Utrecht vervangen. Meer informatie hierover is te vinden in het Programma Water en Riolering 2026-2030. We voeren de komende jaren extra inspecties en onderzoek uit om de levensduur nader te onderbouwen.

Gevolgen levensduur riolering voor onderhouds- en vervangingswerkzaamheden wegverharding
De verlaging van het vervangingstempo van de riolering heeft ook effect op onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van wegverharding. Bij het vervangen van het riool wordt werk met werk gemaakt, waarbij logischerwijs ook de wegverharding wordt vervangen. Minder frequente rioolvervanging betekent dus ook minder frequente vervanging van de wegverharding. Om de kwaliteit van wegen in Utrecht te waarborgen is het vanuit technisch perspectief nodig om langer groot of levensduurverlengend onderhoud uit te voeren aan de wegverharding.

Gevolgen voor het MJIP en realisatie gemeentelijke ambities
De rioleringsvervangingsprojecten op korte termijn waarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden, blijven plaatsvinden zoals besloten. Voor de lange termijn hebben de nieuwe inzichten effect op het MJIP. Door de langere levensduur zullen er minder vaak vervangingswerkzaamheden van het riool plaatsvinden, waardoor de daaraan gekoppelde vervanging van de wegverharding ook minder vaak zal plaatsvinden. Om de kwaliteit van wegverharding te waarborgen zullen er frequenter onderhoudswerkzaamheden plaatsvinden. Doordat er vanuit riolering minder frequent vervangingsprojecten plaats zullen vinden, zijn er minder koppelkansen om integrale projecten te vormen. Ook zal de uitvoering van ambities die gekoppeld zijn aan de rioolvervanging zoals de realisatie van klimaatadaptieve maatregelen of het omvormen van asfalt naar elementverharding vertraging oplopen ten opzichte van de ambities in de Visie Klimaatadaptatie of de Visie Circulair.

Verankering nieuwe inzichten
Deze nieuwe inzichten in de kwaliteit van ons rioolstelsel, in combinatie met de inzichten uit het herijkingsprogramma's bruggen en kademuren (raadsbrief volgt begin Q2 2025), geven aan dat we steeds beter inzicht krijgen in de staat van de openbare ruimte en wat er moet gebeuren om deze op het gewenste kwaliteitsniveau te houden. Deze nieuwe inzichten zorgen ervoor dat we scherpere keuzes kunnen maken in het beheren van de openbare ruimte. Het verankeren van deze keuzes, gebaseerd op deze nieuwe inzichten, vraagt om een herijking van de Nota Beheer Openbare Ruimte en de visie Water en Riolering.

3. Ontwikkelagenda

Het MJIP is een instrument dat we elk jaar verder doorontwikkelen. In onderstaande ontwikkelagenda beschrijven we waar we met het MJIP de komende jaren naar toe willen ontwikkelen en welke progressie er al is geboekt.

Aanscherping programmeringsproces
In het MJIP jaar kijken we 10 jaar vooruit. De eerste vier jaarschijven geven een meer concrete planning dan de jaarschijven erna, omdat er meer informatie beschikbaar is en daardoor projecten beter te plannen zijn. De latere jaarschijven geven een indicatieve planning voor het beter afstemmen met de andere gemeentebrede opgaven en programma's. Door tot 2035 in beeld te brengen welke projecten we op welk moment willen uitvoeren kunnen we onze groot onderhoud en vervangingsprojecten ook aan andere gemeentebrede opgaven en programma's in de stad koppelen.

Ook dit jaar blijven wij ons focussen op het aanscherpen van de latere jaarschijven, rekening houdend met de nieuwe inzichten zoals over de kwaliteit en levensduur van ons rioolstelsel (zie pagina 3). Dit doen we door in de programmering verder vooruit te kijken om zo eerder koppelkansen te signaleren. De komende jaren willen we in het MJIP scherper onderscheid maken in de toekomstig geplande projecten (de programmering) en de reeds lopende projecten. Hier willen we meer inzicht geven in de lopende, afgeronde en nog op te starten projecten.

Verder is dit jaar een nieuwe koppelkans toegevoegd aan het MJIP: ondergrondse afvalcontainers. Groot onderhoud- en vervangingswerkzaamheden zijn ingrijpende activiteiten in de openbare ruimte, daarom biedt het mogelijkheden om deze werkzaamheden te koppelen aan het (ver)plaatsen van ondergrondse afvalcontainers. Zo dragen we verder bij aan de ‘in-een-keer-goed’ aanpak in de openbare ruimte. In de overzichten van de integrale en multidisciplinaire projecten (op pagina 13 t/m 18) is dit bij de realisatie van de koppelkansen meegenomen.

Van integrale projecten naar integraal en stedelijk programmeren
Integraal en stedelijk programmeren is een benadering waarbij vanuit een stedelijke perspectief gekeken wordt welke opgaven in welk gebied gerealiseerd kunnen worden, wat vervolgens wordt uitgewerkt in een gebiedsgerichte programmering met integrale projecten. Zo kan beter gestuurd worden op de impact in een gebied. Vanuit dit oogpunt is het belangrijk dat de doorontwikkeling van het MJIP aansluit bij dit gedachtengoed.

Vorig jaar is er een ambtelijke verkenning gestart om in beeld te brengen hoe integraal en stedelijk programmeren op termijn vormgegeven kan worden inclusief hiervoor benodigde randvoorwaarden. De eerste fase hiervan is afgerond, waarbij inzichtelijk is gemaakt hoe een integraal en stedelijk programmeerproces er idealiter uitziet. Momenteel wordt gewerkt aan de tweede fase van de verkenning, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt wat nodig is om dit proces in de gemeentelijke organisatie te implementeren. Bij deze verkenning wordt kennis benut uit de City Deal Openbare Ruimte en het daaruit voortgekomen samenwerkingsverband Platform Integraal Samenwerken in de Openbare Ruimte (ISOR). In dit samenwerkingsverband bundelt Utrecht de krachten met andere gemeenten, ministeries en kennisinstellingen om een integrale aanpak van de openbare ruimte mogelijk te maken.

In de samenwerking tussen de ontwikkel- en beheerorganisatie hebben we in de afgelopen jaren forse stappen gezet richting een integrale en stedelijke programmering. Bijvoorbeeld via vroegtijdige en betere afstemming van de programmering van het MPR en het MJIP, om zo vanuit een gebiedsbenadering tot integrale projecten te komen. Voorbeelden hiervan zijn de integrale projecten die onderdeel zijn van de gebiedsaanpak Kanaleneiland en Overvecht: Bernadottelaan, Afrikalaan en de Vasco da Gamalaan.

Gezamenlijk projectsturingssysteem
Een van de randvoorwaarden voor het implementeren van integrale stedelijke programmering is het goed kunnen monitoren van en sturen op projecten. Mede vanuit het fysieke domein wordt daarom gewerkt aan de implementatie van een gezamenlijk projectsturingssysteem. Hierdoor worden projecten in een systeem gemonitord vanaf initiatief (programmering) tot en met de uitvoering. Hiermee is het makkelijker om op basis van data de voortgang te bewaken en waar nodig bij te sturen. De implementatie van onder andere dit systeem zal ook helpen om een andere ontwikkelambitie van het MJIP te realiseren de komende jaren: een interactieve kaart die visualiseert welke projecten nu plaatsvinden in de stad en waar projecten gepland zijn.

4. Middelen

De uitvoering van het MJIP en met name de integrale aanpak van de openbare ruimte is sterk afhankelijk van de beschikbare middelen. In dit hoofdstuk staan we stil bij de belangrijkste middelen: uitvoeringscapaciteit en financiën

Uitvoeringscapaciteit

In de Nota Beheer Openbare Ruimte en in de Visie Water en Riolering staat dat de toenemende onderhouds- en vervangingsopgave, samen met de ambitie om vanuit het beheer van de openbare ruimte bij te dragen aan de gemeentebrede opgaven van Utrecht, investeringen in de beheerorganisatie vereist. In de afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in zowel de strategische als de uitvoerende capaciteit. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het instrumentarium om ontwikkelend beheer mogelijk te maken, zoals het projectsturingssysteem (zie hoofdstuk 3). Deze investeringen zijn nodig om de openbare ruimte goed te kunnen beheren. Om onderhouds- en vervangingswerkzaamheden uit te kunnen voeren zoals gepland, is het ook belangrijk dat er voldoende kennis en uitvoeringscapaciteit beschikbaar is bij het ingenieursbureau van de gemeente, Stadsingenieurs. Ook hiervoor zijn investeringen nodig om de gemeentelijke ambities in de openbare ruimte te realiseren.

Ontwikkelingen in uitvoeringscapaciteit

Stadsingenieurs heeft naast ingenieursdiensten een belangrijke rol in het controleren van de kwaliteit van de uitvoering van projecten en daarbij van de openbare ruimte. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in de uitvoeringscapaciteit van Stadsingenieurs. De groei in uitvoeringscapaciteit in de vorm van declarabele uren is weergegeven in tabel 2. De tabel geeft weer dat er meer uitvoeringscapaciteit wordt ingezet op alle type projecten in de openbare ruimte (beheerprojecten, ontwikkelprojecten en het programma wervengebied). De beschikbare capaciteit wordt verdeeld over beheerprojecten, ontwikkelprojecten en het programma wervengebied. De procentuele verdeling is in de rechterkolom van tabel 2 weergegeven voor 2024. In deze capaciteitsverdeling is geen onderscheid weergegeven conform de indeling van de beheerprojecten zoals toegelicht op pagina 3.

Soort project	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**Verdeling 2024 in percentage**
Beheerprojecten	44.670	52.707	46.441	56.735	63.625	86.039	35%
Programma wervengebied	12.827	15.427	33.611	31.156	49.586	50.464	21%
Ontwikkelprojecten	67.625	67.219	69.479	82.931	88.528	99.134	41%
Overige projecten	6.267	5.547	2.898	4.738	5.934	6.737	3%
Totaal	**131.390**	**140.900**	**152.429**	**175.560**	**207.672**	**242.374**	**100%**

Tabel 2: ontwikkeling en verdeling declarabele uren stadsingenieurs

Hoewel de uitvoeringscapaciteit de laatste jaren is toegenomen, leidt dit niet tot een evenredige stijging in het aantal projecten dat wordt gerealiseerd. Een van de oorzaken is dat projecten een bepaalde looptijd hebben, waardoor een stijging in uitvoeringscapaciteit vertraagd terug te zien is in de afronding van projecten. Eén van de belangrijkste oorzaken hiervan is het feit dat de uitvoering van veel gemeentelijke ambities samenkomen in projecten in de openbare ruimte. Door deze stapeling van ambities, in combinatie met de wens uit het coalitieakkoord om werkzaamheden in de openbare ruimte ‘in een keer goed’ te doen, hebben projecten meer voorbereidingstijd nodig. Deze toename in voorbereidingstijd bestaat uit meer planvorming, participatie, afstemming en risicobeheersing. Dit leidt ertoe dat het langer duurt om projecten tot uitvoering te brengen en vragen ze meer capaciteit De stapeling van ambities, in combinatie met het uitgangspunt ‘in een keer goed’, heeft dus gevolgen

voor de uitvoeringscapaciteit die nodig is. Ondanks de toename in uitvoeringscapaciteit van Stadsingenieurs is de huidige beschikbare capaciteit voor projecten in de openbare ruimte onvoldoende om alle geprogrammeerde projecten uit te voeren en daarbij de vastgestelde ambities te realiseren.

Stappen naar voldoende uitvoeringscapaciteit
De volgende maatregelen worden genomen om de beschikbare uitvoeringscapaciteit in lijn proberen te brengen met de benodigde uitvoeringscapaciteit:

- Het vervullen van openstaande vacatures: door openstaande vacatures te vervullen, zorgen we voor meer beschikbare uitvoeringscapaciteit met de juiste kennisachtergrond. Vanwege de krapte in de arbeidsmarkt, vooral voor technische functies, blijft het vervullen van vacatures een uitdaging. Specifieke recruitmentinzet op deze doelgroep kan helpen om meer vacatures te vervullen. Lastig te vervullen vacatures en de behoefte aan meer uitvoeringscapaciteit noodzaakt om in sommige gevallen over te gaan tot inhuur om belangrijke werkzaamheden uit te kunnen voeren. De mate van inhuur is ingeperkt door het inhuurplafond, de beperking die dit oplegt leidt in sommige gevallen tot de vertraging van werkzaamheden door gebrek aan voldoende capaciteit of de juiste kennis;
- Effectiever inzetten van uitvoeringscapaciteit: door scherper vooraf te prioriteren in de programmering van het MJIP wordt bepaald welke werkzaamheden het meest noodzakelijk zijn. Zo kunnen we ook scherper bepalen waar de beperkte uitvoeringscapaciteit het meest effectief ingezet kan worden;
- Efficiënter inzetten van uitvoeringscapaciteit met behulp van ondersteunende middelen: door middel van de implementatie van ondersteunende middelen zoals het gezamenlijke projectsturingssysteem (zie hoofdstuk 3) kunnen we beter sturen op projecten en de bijbehorende uitvoeringscapaciteit. Door dit soort middelen kunnen we beter datagedreven werken en zo uitvoeringscapaciteit efficiënter inzetten;
- Het slim inzetten van marktcapaciteit: bij gebrek aan interne uitvoeringscapaciteit of noodzaak voor specifieke kennis die we niet in huis hebben schakelen we de markt in. Hiervoor hebben we een marktbenaderingsstrategie opgesteld. De marktbenaderingsstrategie is een kader dat beschrijft hoe de gemeente samen wil werken met de markt om haar doelstellingen te bereiken. Met behulp van dit kader wordt op een eenduidige manier ingenieurscapaciteit ingekocht voor de uitvoering van projecten in de openbare ruimte. Stadsingenieurs speelt hierbij een belangrijke rol en controleert de kwaliteit van ingekochte ingenieursdiensten.

Deze maatregelen hebben invloed op de beschikbare uitvoeringscapaciteit. Hoewel er wordt gewerkt aan het vergroten van de capaciteit van het gemeentelijke ingenieursbureau, is snellere groei van de capaciteit niet wenselijk gezien het absorptievermogen van de organisatie. Een snellere groei leidt tot kwaliteitsverlies en een toename van verloop. Zoals eerder in dit hoofdstuk aangegeven, hebben de vastgestelde ambities invloed op de benodigde hoeveelheid uitvoeringscapaciteit. Scherpere keuzes maken tussen ambities op beleidsniveau zorgt voor minder ambitiestapeling in de openbare ruimte en dus minder benodigde uitvoeringscapaciteit per project.

Financiën
Voor de projecten groot onderhoud en vervanging is vanuit de financiële kaders van de Nota Beheer Openbare Ruimte en de Visie Water en Riolering voor 2026 circa €62 miljoen beschikbaar. Dit zijn de bedragen voor de beheeropgave, exclusief personele lasten. Door de nieuwe inzichten in de levensduur van de riolering en het toepassen van planningsoptimisme op de vervangingsprojecten van de riolering lopen de beschikbare middelen minder hard op dan in het vorige MJIP. Dit zijn de bedragen voor de beheeropgave, exclusief personele lasten.

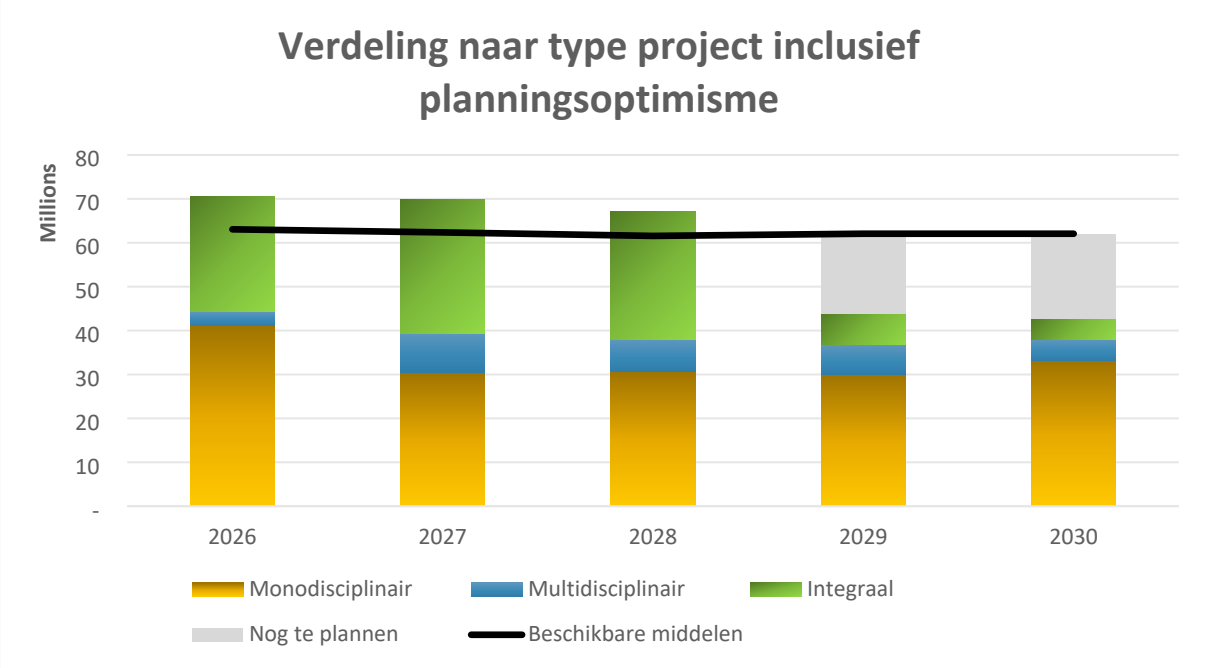
Het financiële kader is hierdoor lager dan in het MJIP 2025-2034. Zoals uitgebreid toegelicht op pagina 4 en 5 hebben nieuwe inzichten in de kwaliteit van het rioolstelsel ertoe geleid dat we een langere levensduur voor de riolering hanteren en dus minder frequent rioleringsvervangingswerkzaamheden uitvoeren. Dit betekent dat er minder middelen in de voorziening voor deze werkzaamheden hoeft worden gestort. Dit gecombineerd met de achterlopende vervangingen in de afgelopen jaren waardoor de voorziening oploopt, heeft geleid tot de keuze in het PWR 2026-2030 voor een lagere storting. Deze lagere storting leidt dus tot lagere financiële kaders dan in het MJIP 2025-2034.

Financiële verdeling type projecten

Figuur 2 toont de verdeling van de programmering in het MJIP per type project en geeft daarmee een beeld van de ontwikkeling van de programmering. De eerste jaarschijven in de programmering zijn scherper dan de latere jaarschijven. Elk jaar worden stappen gezet om de latere jaarschijven verder aan te scherpen, waarbij we proberen enige mate van flexibiliteit in de planning te behouden om mee te bewegen met ontwikkelingen in de stad. Bijvoorbeeld door projecten in de planning te verschuiven of te combineren met andere projecten tot een integraal project. Het financieel kader is hier met een zwarte lijn overheen gelegd. In de eerste jaren is er sprake van een overprogrammering, zodat ingespeeld kan worden op externe omstandigheden waardoor projecten worden doorgeschoven. Bijvoorbeeld in het geval van lastige weersomstandigheden, problemen met levering van materialen of beperkingen in (markt)capaciteit. De geprogrammeerde werkzaamheden worden geprioriteerd zoals aangegeven op pagina 3, middels deze prioritering wordt bepaald werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de beschikbare financiële kaders en de beschikbare uitvoeringscapaciteit. De programmering laat zien welke werkzaamheden op de planning staan, om zo ook in te kunnen spelen op koppelkansen en externe ontwikkelingen.

Het aandeel monodisciplinaire beheerprojecten neemt iets af in de komende jaren, terwijl het aandeel multidisciplinaire en integrale projecten juist toeneemt. Het aandeel multidisciplinaire projecten neemt toe door toenemende beheerurgentie, in combinatie met financiële keuzes die zijn gemaakt in het MPR. Doordat er bij de Utrechtse Bezuinigingsalternatieven is gekozen om budgetten in het MPR te korten, is financiering voor een deel van de integrale projecten weggevallen. Deze financiële afhankelijkheid is verder toegelicht op pagina 4.

Figuur 2: Verdeling programmering MJIP naar type project

Planningsoptimisme

Er is sprake van planningsoptimisme in de investeringsbegroting, als ervan uit wordt gegaan dat investeringen eerder gerealiseerd kunnen worden dan in werkelijkheid het geval is. Dit leidt jaarlijks tot onderbesteding op kapitaallasten en investeringsbandbreedtes. In de afgelopen jaren is gebleken dat voor de programmering van het MJIP jaarlijks circa 30% minder gerealiseerd wordt dan vooraf geprogrammeerd. Hier wordt rekening mee gehouden door, in lijn met het realisatiepercentage, een correctie van 30% planningsoptimisme toe te passen bij de kredieten die worden aangevraagd voor vervangingsinvesteringen uit het MJIP. Met het verwerken van planningsoptimisme in het MJIP wordt eveneens invulling gegeven aan de wens van de raad om bij de voorjaarsnota 2025 aandacht te besteden aan planningsoptimisme. Deze wens is geformuleerd in de motie grip op investeringen (M409 Grip op investeringen).

Vaststelling financiële middelen

Bij de Programmabegroting wordt de investeringsstaat voor het programma “aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed” geautoriseerd en vastgesteld door de raad. Hieronder vallen de begrotingsdoelstellingen “Beheer Openbare Ruimte” en “Water en rioleringssysteem[1]”. Deze begrotingsdoelstellingen worden gevoed door de Meerjaren Investeringsprogramma’s zoals beschreven in hoofdstuk 2. Om beter aan te sluiten bij de programmabegroting is voor deze begrotingsdoelstellingen de verwachte financiële vertaling van de programmering op dezelfde manier weergegeven in onderstaande tabel 3. Deze verwachte programmering kan nog wijzigen in de periode tussen de Voorjaarsnota en vaststelling van de begroting 2026.

[1] Programma Water en Riolering kent een eigen methodiek voor groot onderhoud en vervangingsinvesteringen die wordt betrokken bij de Voorjaarsnota/1e Berap 2025.

Tabel verwachte investeringen in MJIP 2025	Programma Aantrekkelijke, groene leefomgeving en erfgoed									
x 1.000 euro										
Begrotings-doelstelling	Geautoriseerd t/m Begroting 2025	Af te sluiten investeringen Jaarstukken 2024	Bijstelling bestaande investeringen in Begroting 2026*	Verwacht te autoriseren in Begroting 2026 - Nieuwe investeringen	Realisatie t/m 2024	Jaarlijkse raming o.b.v. het te autoriseren bedrag				
						2026	2027	2028	2029	2030 e.v.
Beheer Openbare Ruimte	164.754	0	0	59.311	61.124	28.670	20.503	14.587	4.732	41.674
Water- en Rioleringssysteem	66.927	0	0	17.433	13.121	21.763	24.621	23.297	1.557	pm

Tabel 3: Overzicht vaststelling financiële middelen.
** bijstelling van bestaande reservering wordt reeds bij de 1e bestuursrapportage 2025 uitgevoerd.*

De verdere gevolgen van financiële keuzes bij de voorjaarsnota worden meegenomen bij de daadwerkelijke kredietaanvragen bij de Programmabegroting 2025 en in de aanbieding van het MJIP bij de Voorjaarsnota 2026.

Marktontwikkelingen
Ontwikkelingen op de markt hebben financiële gevolgen voor de uitvoering van het MJIP.
Zo zijn de lonen voor personeel in de infrastructuur- en bouwsector de afgelopen jaren flink gestegen. Hierdoor kan je minder personeel inzetten met dezelfde hoeveelheid geld, en dus minder uitvoeren voor hetzelfde bedrag. Ook stijgt de prijs van bepaalde materialen als gevolg van mondiale ontwikkelingen.

Naast ontwikkelingen op de markt hebben de eisen die wij stellen aan onze opdrachtnemers ook invloed op de prijs van projecten. Denk hierbij aan eisen zoals het inzetten van emissieloos materieel en maatregelen rondom bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en communicatie. Deze eisen zijn in lijn met gemeentelijk beleid, de gevolgen hiervan zijn dat de kosten van een project of contract toenemen. Het kan ook zijn dat er vertraging wordt opgelopen omdat er maar een beperkte groep aan opdrachtnemers is die aan onze eisen kan voldoen en de inschrijvingen voor aanbestedingen beperkt zijn. Daar tegenover staan ook marktontwikkelingen die een positief effect hebben, zoals ontwikkelingen in datagedreven werken en technische oplossingen.

In onze reguliere begrotingssystematiek houden we rekening met onvoorziene omstandigheden. Per project werken we al met de systematiek van risicobeheersing, om binnen het project tijdig te kunnen bijsturen. Het is nu nog mogelijk de extra kosten als gevolg van prijsstijgingen op te vangen binnen de compensatie voor loon en prijsstijgingen en het financieel kader van de Nota BOR, omdat de volledige versnelling van de beheeropgave nog niet is gerealiseerd. Op lange termijn, als de versnelling volledig wordt gerealiseerd, kan de toename van groot onderhoud en vervanging niet meer financieel gedekt worden vanwege deze prijsstijgingen omdat het beschikbare budget niet evenredig meestijgt met de prijsstijgingen in de markt. Dit betekent dat er op de lange termijn extra middelen noodzakelijk zijn om te blijven voldoen aan onze zorgplicht.

MJIP 2026-2035 Integrale projecten

In onderstaande lijst zijn de projecten opgenomen waarbij gemeentebrede maatschappelijke opgaven integraal worden meegekoppeld met groot onderhouds- of vervangingsopgaven in een bepaald gebied. Het gaat om projecten op een grotere schaal, waarbij de openbare ruimte integraal wordt vernieuwd. In deze lijst tonen we de koppelkansen die in combinatie met een beheeropgave worden gerealiseerd of waar dit nog in onderzoek is. Hierbij kijken we naar koppelkansen t.a.v. klimaatadaptatie, vergroening, mobiliteit, woningbouw, energietransitie en ondergrondse afvalcontainers. Tevens wordt per project aangegeven of er een bijdrage wordt geleverd aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud. In veel gevallen is er voor deze projecten al een project webpagina beschikbaar, voor meer informatie over die projecten kunt u klikken op de link in de projectnaam. Om een betere weergave van de projecten over de stad te geven is in figuur 3 op pagina 19 het aantal integrale projecten samen met het aantal multidisciplinaire beheerprojecten per wijk weergegeven op de kaart van Utrecht.

Project	Groot onderhoud en vervangingswerkzaamheden	Realisatie koppelkansen stedelijke opgaven	Wijk	Bijdrage wegwerken achterstallig onderhoud	2026 en/of lopend	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035 e.v.
Julianaparklaan e.o.	Reconstructie verharding.	Uitbreiding warmtenet.	West	x	x									
Kanaalstraat/Damstraat	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, herinrichting verharding Kanaalstraat, vervangen van bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	West		x									
Lombokplein	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen kademuur, onderhoud tunnel, vervangen openbare verlichting.	Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, energietransitie, klimaatadaptie, ondergrondse afvalcontainers.	West	x		x	x	x						
Makassarstraat	Vervangen speeltoestellen en ondergrond.	Sport spelen en bewegen.	West		x									
Rutherfordweg	Reconstructie verharding.	Mobiliteit.	West	x			x							
Welgelegen en den Hommel	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen openbare verlichting, vervangen van bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	West	x	x	x	x							
Westelijke Stadsboulevard	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, vervangen verkeersregelinstallatie, reconstructie verharding, vervangen openbare verlichting.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	West		x									
Amsterdamsestraatweg	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, vervangen verkeersregelinstallatie, vervangen openbare verlichting, reconstructie verharding.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Noordwest	x	x									
Noordwest samen groener maken	Vervangen van bomen, groeiplaatsverbetering bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.	Noordwest		x	x								
Speelplaats De Kameleon herinrichten	Vervangen speeltoestellen en ondergrond.	Sport spelen en bewegen.	Noordwest		x									
Vergroenen Boerhaavelaan	Vervangen van bomen, groeiplaatsverbetering bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.	Noordwest		x									
Amazonekwartier	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen & saneren van bomen, vervangen kabels openbare verlichting, renoveren speeltoestellen en ondergrond.	Mobiliteit, vergroenen, energietransitie, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Overvecht	x	x	x	x							
Camera Obscuradreeef	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering.	Woningbouw, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Overvecht		x									
Donaudreef e.o.	Reconstructie verharding.	Mobiliteit, ondergrondse afvalcontainers.	Overvecht	x	x									
Gageldijk	Reconstructie verharding.	Mobiliteit.	Overvecht		x									
Ivoordreef e.o.	Reconstructie verharding.	Mobiliteit, woningbouw, ondergrondse afvalcontainers.	Overvecht	x	x									

Natuurgebied Zuilen	Aanleggen en verbeteren oppervlakte water.	Klimaatadaptatie.	Overvecht			x								
Neckardreef Noord	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.	Overvecht	x		x	x	x						
Overvecht woningbouw	Reconstructie verharding bij woningbouwprojecten.	Woningbouw, mobiliteit, vergroenen.	Overvecht	x	x									
Scharlakendreef	Vervangen speeltoestellen en ondergrond.	Sport spelen en bewegen.	Overvecht		x									
Taagdreef e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervanging en relinen riolering, vervangen openbare verlichting, reconstructie verharding, vervangen van bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Overvecht	x	x	x								
Watertoren: opnieuw ontwikkelen	Vervangen openbare verlichting.	Woningbouw, vergroenen.	Overvecht		x									
Adelaarstraat: Fietsroute om de Noord	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, deklaagvervanging verharding, vervangen openbare verlichting, vervangen verkeersregelinstallatie.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Noordoost	x	x									
Blauwkapelseweg & Kapelbrug	Reconstructie verharding en het vervangen van de brug.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.	Noordoost	x	x									
Busverbinding Overvecht - USP	Deklaagvervanging verharding, vervangen kolken.	Mobiliteit, klimaatadaptatie.	Noordoost	x	x									
Doorfietsroute Utrecht - Amersfoort	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, vervangen openbare verlichting.	Mobiliteit, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Noordoost		x									
Nieuw-Buurland	Vervangen openbare verlichting.	Ondergrondse afvalcontainers.	Noordoost		x									
Nimeto	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Vergroenen, klimaatadaptie, ondergrondse afvalcontainers.	Noordoost	x	x									
Tuinwijkroute	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen openbare verlichting, groeiplaatsverbetering bomen.	Vergroenen, klimaatadapatie, mobiliteit.	Noordoost	x	x	x	x							
Aanpak Ledig Erf e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, herstel kademuur, groot onderhoud fietspaden, groeiplaatsverbetering en vervangen bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Oost	x	x	x	x	x						
Archimedeslaan	Deklaagvervanging verharding, onderhoud fietspaden.	Mobiliteit.	Oost	x	x									
Cambridgelaan	Verleggen persleiding.	Onderwijs.	Oost		x									
Koningsweg	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen openbare verlichting, groeiplaats verbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Oost		x	x								
Maliebaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, herinrichting verharding, vervangen openbare verlichting, vervangen verkeersregelinstallatie.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Oost	x	x	x								
Terugbrengen historische Damsluisbrug	Oppervlakte water verbeteren.	Klimaatadaptatie.	Oost		x									
Janskerkhof	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen bomen, groeiplaats verbetering bomen.	Vergroenen, klimaatadapatie, ondergrondse afvalcontainers.	Binnenstad	x	x	x	x							
Moreelsepark	Vervangen verharding.	Vergroenen, klimaatadapatie, ondergrondse afvalcontainers.	Binnenstad	x		x	x							
Wervengebied	Groot onderhoud rioolkoffer, vervangen grachtenriolering, reconstructie verharding, snoei en standplaatsverbetering bomen.	Mobiliteit, vergroenen, energietransitie, klimaatadaptie.	Binnenstad		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Wolvenplein	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Vergroenen, klimaatadapatie, ondergrondse afvalcontainers.	Binnenstad			x	x	x	x					
Linschotensingel	Vervangen riolering, vervangen verkeerlichten.	Vergroenen, klimaatadapatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuid		x									
Oudegeinlaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, verledden en vervangen kabels openbare verlichting, groeiplaatsverbetering bomen.	Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuid	x	x									
Rotsoord e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuid	x	x									
Afrikalaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, deklaagvervanging verharding, vervangen bomen en groeiplaatsverbetering.	Vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest	x	x	x	x							
Bernadottelaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervanging openbare verlichting, vervangen verkeersregelinstallatie, vervangen bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest	x	x	x								
Geinplantsoen	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering.	Vergroenen, klimaatadaptatie.	Zuidwest		x	x								
Jutfaseweg: opnieuw inrichten	Afkoppelen hemelwater, relinen riolering, deklaagvervanging verharding, vervangen openbare verlichting, vervangen verkeersregelinstallatie.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest		x									
Kanaleneiland Zuid-Midden	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, deklaagvervanging verharding, vervangen bomen en groeiplaatsverbetering.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest		x	x	x	x	x	x				
Lanslaan/Lomanlaan	Afkoppelen hemelwater, relinen riolering, deklaagvervanging verharding.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest		x	x								
Merwedekanaalzone	Afkoppelen hemelwater, reconstructie verharding.	Woningbouw, mobiliteit, vergroenen, energietransitie, klimaatadaptie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest	x		x	x	x						
Reitdiepstraat	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, vervangen van bomen.	Woningbouw, vergroenen, klimaatadaptie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest		x									
Rijnlaan noord	Deklaagvervanging verharding, vervangen bomen en groeiplaatsverbetering.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest		x	x								
Rivierenwijk samen groener maken	Vervangen en onderhoud kunstwerk, vervangen kabels openbare verlichting, vervangen bomen en groeiplaatsverbetering.	Vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest	x	x									
Socrateslaan: nieuwe inrichting	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, vervangen verkeersregelinstallatie en groeiplaatsverbetering bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.	Zuidwest		x									
Sportplek Eysingalaan	Vervangen sporttoestellen en ondergrond.	Sport spelen en bewegen.	Zuidwest		x									
van Heuven Goedhartlaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding en groeiplaatsverbetering bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest	x	x	x	x	x	x					

Vasco da Gamalaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen duikers en groeiplaatsverbetering bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest	x	x	x	x	x						
Waalstraat	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen en groeiplaatsverbetering bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest		x									
Doorfietsroute Utrecht Lage Weide-Houten	Groot onderhoud en vervangen bruggen.	Mobiliteit.	Leidsche Rijn		x									
Doorfietsroute Utrecht-IJsselstein	Deklaagvervanging verharding.	Mobiliteit.	Leidsche Rijn		x									
Langerakbaan	Deklaagvervanging verharding, vervangen bomen, groeiplaatsverbetering, vervangen kabels en armaturen verkeersregelinstallatie.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Leidsche Rijn		x									
Brug Maximapark	Waterkwaliteit oppervlakte water verbeteren.	Vergroenen, klimaatadaptatie.	Vleuten - de Meern		x									
Merveldlaanbrug	Vervangen brug.	Mobiliteit.	Vleuten - de Meern		x									
Odenveltlaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Vleuten - de Meern	x	x	x	x							

MJIP 2026-2035 multidisciplinaire beheerprojecten

In onderstaande lijst zijn de projecten opgenomen waar we beheerwerkzaamheden op het gebied van water en riolering, infrastructuur en/of groen samenbrengen in één project. In deze multidisciplinaire beheerprojecten nemen we in ieder geval klimaatadaptieve maatregelen en passen we vanuit vergroening zoveel mogelijk het principe groen tenzij toe die binnen het bestaande profiel uitgevoerd kunnen worden. Het combineren van werkzaamheden vanuit verschillende beheerdisciplines levert direct voordeel op vanuit kosteneffectiviteit en beperkt in de uitvoering de overlast voor bewoners. Verder doen we in veel gevallen in de projectvoorbereidingsfase van de multidisciplinaire beheerprojecten nader onderzoek naar bredere koppelkansen. Zo kan zo'n project op termijn nog uitgroeien tot een integraal project.

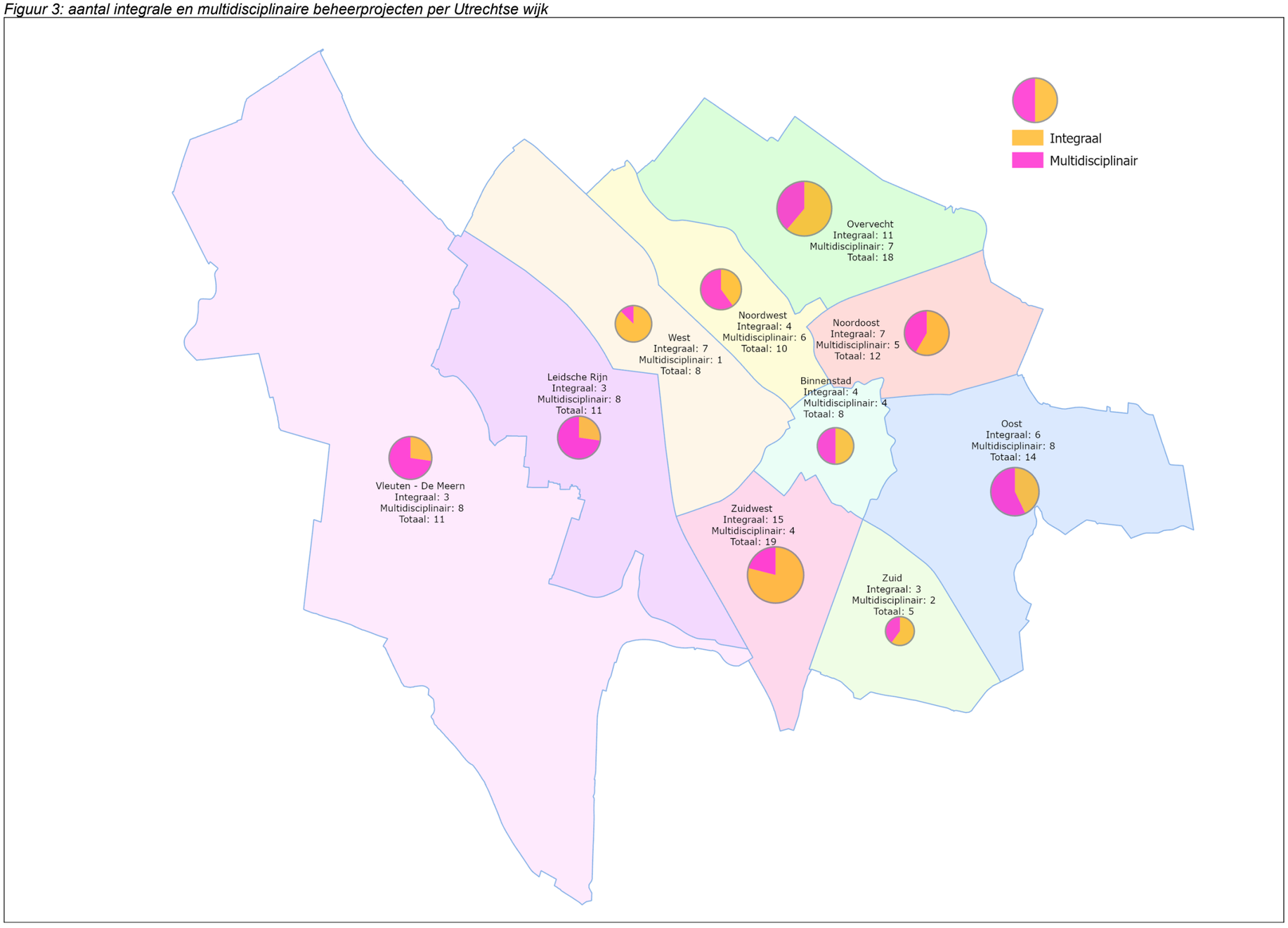
In deze lijst tonen we welke werkzaamheden zijn samengebracht in één project en welke koppelkansen worden gerealiseerd. Dit gaat om de meekoppelkansen vanuit woningbouw, mobiliteit, energietransitie en ondergrondse afvalcontainers. Tevens wordt per project aangegeven of er een bijdrage wordt geleverd aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud. Om een betere weergave van de projecten over de stad te geven is in figuur 3 op pagina 19 het aantal multidisciplinaire beheerprojecten samen met het aantal integrale projecten per wijk weergegeven op de kaart van Utrecht.

Project	Groot onderhoud en vervangingswerkzaamheden	Realisatie Koppelkansen stedelijke opgaven	Wijk	Bijdrage wegwerken achterstallig onderhoud	2026 en/of lopend	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035 e.v.
Schimmelplein	Vervanging kunstwerk, snoei & groeiplaatsverbetering.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	West		x									
Ahornstraat e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Noordwest	x	x	x								
Amsterdamsestraatweg (ten noorden van de Marnixlaan)	Deklaag vervangen verharding, vervangen verkeersregelinstallatie.	Mobiliteit, ondergrondse afvalcontainers.	Noordwest	x	x									
Laan van Chartroise	Deklaag vervangen verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Mobiliteit, klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Noordwest		x									
Prins Bernhardplein	Deklaag vervangen verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Noordwest		x									
Van der Marckstraat	Revitalisering kunstwerk, snoei & groeiplaatsverbetering.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Noordwest	x	x									
Vliegermonument	Revitalisering kunstwerk, snoei & groeiplaatsverbetering.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Noordwest		x									
Acapulcodreef	Deklaag vervangen verharding, extra groen, vervangen bomen, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Overvecht			x								
Brailledreef	Deklaag vervangen verharding, vervangen kabels en armaturen verkeerslichten.	Mobiliteit.	Overvecht		x									
Klopdijk	Deklaag vervangen verharding, vervangen beschoeiing.		Overvecht		x									
Makkink/Detroitdreef	Revitalisering kunstwerk, snoei & groeiplaatsverbetering.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Overvecht	x	x									
Moezeldreef /Rubicondreef	vervangen riolering, deklaag vervangen verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Overvecht											x
NRU: korte termijn maatregelen	Reconstructie verharding, vervangen openbare verlichting en kabels, vervangen verkeersregelinstallatie, saneren en vervangen bomen.		Overvecht	x	x									
Ossewagendreef	Deklaag vervangen verharding, extra groen, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Overvecht			x								
De Blieckstraat/Hekmeijerstraat	Deklaag vervangen verharding, extra groen, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Noordoost		x									

Gerard Noodtstraat	Deklaag vervangen verharding, vervangen bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Noordoost		x									
Huizingalaan	Vervangen beschoeiing, waterkwaliteit oppervlakte water verbeteren.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Noordoost		x									
Lauwerecht Noord	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, deklaag verharding en openbare verlichting.	Vergroenen, klimaatadaptie.	Noordoost	x	x	x								
Tuinwijkroute omgeving	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Noordoost			x	x	x	x					
Breitnerlaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Oost		x	x	x							
Burg. Fockema Andrealaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Oost	x	x	x	x							
Euclideslaan	Revitalisering kunstwerk, snoei & groeiplaatsverbetering.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Oost	x	x									
Gabriël Metsustraat	Reconstructie verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Oost			x								
Homeruslaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Oost	x	x	x								
Jan van Scorelstraat	Deklaag vervangen verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Mobiliteit, Klimaatadaptatie, vergroenen.	Oost		x									
Lodewijk Napoleonplantsoen	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Oost				x	x	x	x				
Wolter Heukelslaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Oost		x									
Feest der Muzen/Lucasbolwerk	Revitalisering kunstwerk, vervangen installaties.		Binnenstad		x									
Fentener van Vlissingenkade	Reconstructie verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Binnenstad		x									
Arthur van Schendelstraat/Herman Gorterstraat	Reconstructie verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Binnenstad		x	x								
Lange Jufferstraat	Relinen riolering, vervangen kabels openbare verlichting, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Binnenstad		x									
Diamantweg/Aquamarijnlaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, extra groen, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Zuid						x					
Rioolvervanging Hoograven	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Zuid	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
24 Oktoberplein/Weg der Verenigde Naties	Deklaag vervangen verharding, groot onderhoud viaduct.		Zuidwest		x	x								
Croeselaan	Deklaag vervangen verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Zuidwest		x									
Giessenplein	Vervangen speeltoestellen en ondergrond, vervangen bomen, groeiplaatsverbetering bomen.	Sport spelen en bewegen	Zuidwest		x									

Rijnlaan Zuid	Reconstructie verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Zuidwest		x	x	x								
Fietspad Orteliuslaan	Reconstructie verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Leidsche Rijn			x									
Monarchvlinderlaan	Vlonder vervangen voor verharding.		Leidsche Rijn		x										
Parkzichtlaan	Reconstructie verharding, groeiplaatsverbetering bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Leidsche Rijn		x										
Terwijdesingel	Deklaag vervanging verharding en vervangen verkeersregelinstallatie.	Mobiliteit.	Leidsche Rijn		x										
Zeelandschap	Renovatie kunstwerk, snoei & groeiplaatsverbetering, vervangen bomen.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Leidsche Rijn		x										
Bijleveldweg	Reconstructie verharding, beschoeiing vervangen voor verharding.		Vleuten – De Meern	x	x										
Buurt Hinderstein	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen en groeiplaatsverbetering bomen.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.	Vleuten – De Meern							x	x	x	x	x	
Castellumlaan	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding, vervangen en groeiplaatsverbetering bomen	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie, ondergrondse afvalcontainers.	Vleuten - de Meern		x	x	x								
de Gaag e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, verbeteren oppervlakte water, reconstructie verharding.	Mobiliteit, vergroenen, klimaatadaptatie.	Vleuten - de Meern		x										
Haarrijnserading	Groot onderhoud viaduct en vervangen verkeersregelinstallatie.		Vleuten – De Meern		x	x	x								
Meerndijk e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen.	Vleuten – de Meern	x		x	x	x	x						
Mereveldlaan e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Vleuten - de Meern		x	x	x	x							
Nijevelt e.o.	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering, reconstructie verharding.	Klimaatadaptatie, vergroenen, ondergrondse afvalcontainers.	Vleuten – de Meern	x	x										

Figuur 3: aantal integrale en multidisciplinaire beheerprojecten per Utrechtse wijk

MJIP 2026-2035 monodisciplinaire beheerprojecten

In onderstaande tabel is het aantal projecten weergegeven waarbij de werkzaamheden zich beperken tot het groot onderhoud aan of de vervanging van één object(soort), zoals een brug, een speelplaats of een rij lantaarnpalen in een straat. Bij veel van deze werkzaamheden is het logisch en noodzakelijk om ze vanuit één beheerdiscipline uit te voeren. Bijvoorbeeld omdat het vanwege veiligheidsoverwegingen nodig is, of omdat het vanwege de omvang van het werk doelmatiger in de uitvoering is en de koppelkansen gering zijn. Bij de uitvoering van monodisciplinaire beheerprojecten is de voorbereidingstijd korter, omdat het werk minder complex is en minder participatie vraagt. In deze categorie gaat het ook om jaarlijks terugkerende projecten als o.a. versnelde verledding, onderhoud landgoederen, onderhoud bosplantsoenen en baggeren.

Bij monodisciplinaire beheerprojecten wordt in de voorbereiding onderzocht in hoeverre het mogelijk is om invulling te geven aan ontwikkelend beheer. Voor zowel oppervlaktewater als riolering (behalve bij het relinen van riolering) wordt altijd zoveel mogelijk klimaatadaptief gewerkt zoals beschreven in het Programma Water en Riolering 2026-2030. Hetzelfde geldt voor de beschoeiing van civiele constructies en voor bomen en groen die vanuit de aard van de werkzaamheden al zoveel mogelijk bijdragen aan de opgaven klimaatadaptie en vergroenen van de stad.

In onderstaande tabel zijn per planjaar het aantal unieke monodisciplinaire beheerprojecten opgenomen, terugkerende projecten zijn alleen meegeteld in het eerste planjaar om dubbeltellingen te voorkomen. Ook voor deze projecten is aangegeven of er een bijdrage wordt geleverd aan het wegwerken van het achterstallig onderhoud (AO).

Objectsoort	Werkzaamheden	2026 en/of lopend		2027		2028		2029		2030		2031		2032		2033		2034		2035		Totaal	*Totaal*
		Aantal	*AO*	Aantal	*AO*	Aantal	*AO*	Aantal	*AO*	Aantal	*AO*	Aantal	*AO*	Aantal	*AO*	Aantal	*AO*	Aantal	*AO*	Aantal	*AO*	Aantal	*AO*
Baggeren	Baggeren van de watergangen	**3**																				**3**	
Beeldende Kunst	Het restaureren en de reconstructie van kunstwerken	**12**	***7***			**1**	***1***															**13**	***8***
Bomen en Groen	Snoei & standplaatsverbetering bomen, vervangen & saneren van bomen, onderhoud bosplantsoenen & landgoederen	**36**	***6***	**1**																		**37**	***6***
Civiele constructies	Het restaureren en de reconstructie van civiele constructies	**58**	***2***	**2**				**1**								**1**						**62**	***2***
Mechanische Riolering	Renovatie rioolgemalen en drukriolering	**13**		**1**																		**14**	
Openbare verlichting	Vervangen van armaturen, voedingskasten, kabels en versnelde verledding	**13**		**1**		**2**																**16**	
Oppervlaktewater	Vervanging of vergroten duikers, vervangen duikers door brug	**9**						**1**														**10**	
Riolering	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering en relinen van riolering	**13**																				**13**	
Speelobjecten	Vervangen speeltoestellen en vervangen ondergrond	**45**		**1**		**1**		**1**		**1**		**1**		**1**		**1**		**1**		**1**		**54**	
Verharding	Deklaag vervangingen, reconstructie wegen, element vervangingen	**81**	***23***	**14**	***1***	**11**	***1***	**17**		**50**		**2**		**4**								**179**	***25***
VRI	Vervangen verkeersregelinstallaties en kabels	**60**	***1***					**14**		**14**		**14**		**15**		**14**		**12**				**143**	***1***
Eindtotaal		**342**	***39***	**20**	**1**	**15**	**2**	**34**	**0**	**65**	**0**	**17**	**0**	**20**	**0**	**16**	**0**	**13**	**0**	**1**	**0**	**544**	**42**

Adviescommissie Controle en Financiën

Dossiernummer	4601
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	5 juni 2025
Agendapunt	5.f
Titel	Raadsbrief Grondprijzenbrief 2025
Behandelend ambtenaar	Bieshaar, Paulien
Telefoon	06 - 18 59 74 38
E-mail	p.bieshaar@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Voortman
Beleidsveld	Grondzaken
Raadsadviseur (lijst)	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	5 juni 2025
Adviescommissie Controle en Financiën	**5 juni 2025**

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	P. Bieshaar	**Datum**	6 mei 2025
E-mail	p.bieshaar@utrecht.nl	**Kenmerk**	30226578
Type brief	Aanbiedingsbrief	**Onderwerp**	Grondprijzenbrief 2025
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Grondzaken

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u ter informatie de Grondprijzenbrief 2025 aan. De grondprijzen die de gemeente hanteert bij uitgifte van gronden in erfpacht worden jaarlijks geactualiseerd aan de hand van de economische ontwikkelingen en ontwikkelingen op de vastgoedmarkt (zowel landelijk als regionaal) en biedt particulieren en bedrijven per functie inzicht in de door de gemeente Utrecht gehanteerde (bandbreedtes in) grondprijzen.

Relatie met Beleidsnota Grondbeleid 2024 Gemeente Utrecht en aanstaande Beleidsnota Wonen in Utrecht
De Beleidsnota Grondbeleid 2024 Gemeente Utrecht legt de hoofdlijnen van het door de gemeente Utrecht gevoerde grondbeleid vast en hierin worden onder meer het uitgiftebeleid en de methoden om tot een grondprijsbepaling te komen nader toegelicht. De Beleidsnota Grondbeleid schept de voorwaarden voor de jaarlijks vast te stellen Grondprijzenbrief. In de Grondprijzenbrief 2025 worden geen beleidsmatige keuzes ten aanzien van het te voeren grondbeleid gemaakt. Wel worden er keuzes gemaakt in het te voeren prijsbeleid ten aanzien van de onderdelen sociale woningbouw en bijzondere doeleinden. Voor het overige worden de bewegingen in de markt gevolgd.

Verder is op 25 maart de beleidsnota Wonen in Utrecht aangeboden aan uw raad voor besluitvorming. Vooruitlopend op de vaststelling van deze nota zijn er een aantal aanpassingen gedaan in de Grondprijzenbrief. Zo zijn er nieuwe grondprijscategorieën toegevoegd in aanloop naar het nieuwe woonbeleid, zoals de categorie jongerenwoning en middenhuur conform het rijksbeleid. Na vaststelling van de beleidsnota door uw raad kan vervolgens direct uitvoering worden gegeven aan de categorieën jongerenwoning en middenhuur conform het rijksbeleid.

Prijsbeleid met betrekking tot sociale woningbouw
Bij de grondprijzen voor sociale woningbouw zijn wij uitgegaan van een beperkte stijging, namelijk 3,42%.
De betaalbaarheid van sociale huurwoningen staat – mede door de sterk gestegen bouwkosten –

onder druk. Normaal gesproken stijgen de grondprijzen voor sociale woningbouw met het gemiddelde van de consumenten-prijs-index (CPI) van het CBS en de BDB-index woningbouw nieuwbouw. Sinds 2022 is er – vanwege betaalbaarheidsredenen - gekozen om niet aan te sluiten bij de reguliere CPI/BdB-index, maar bij de huurprijsstijging van de toeslaggrenzen. Laatstgenoemde stijging pakte in de jaren 2022, 2023 en 2024 namelijk lager uit dan de stijging van de reguliere CPI/BdB-index. Dit jaar zou het aansluiten bij de huurprijsstijging van de toeslaggrenzen leiden tot een stijging van 5,00%. Omdat de gecombineerde CPI/BdB-index lager uitkomt, is ervoor gekozen om weer hierbij aan te sluiten, d.w.z. een stijging met 3,42% i.p.v. een stijging van 5,00%. Zo matigen we de stijging van de grondprijzen voor sociale huurwoningen en sturen we op betaalbaarheid van dit type woningen.

Grondprijzen voor studentenwoningen zijn verhoogd met dezelfde index als bij sociale huurwoningen.
Twee jaar geleden had SSH voor ogen dat er bij studenten behoefte zou zijn voor de categorie onzelfstandige studentenwoning, waarbij het gebruik van toilet en wasgelegenheid is gedeeld met meerdere studenten. De gemeente heeft daarom voor die categorie studentenwoningen een aparte grondprijscategorie in het leven geroepen. SSH is van dat standpunt teruggekomen en daarom is in overleg met SSH besloten om binnen de hoofdcategorie studentenwoningen terug te gaan naar twee subcategorieën, te weten (i) de vorig jaar geïntroduceerde onzelfstandige studentenwoning met een eigen toilet en wasgelegenheid, welke wordt gerealiseerd door of in opdracht van een toegelaten instelling die voldoet aan het Actieplan Studentenhuisvesting (grondprijs in 2025 is minimaal € 5.175,- per eenheid) en (ii) de zelfstandige studentenwoning (grondprijs in 2025 is minimaal € 7.750, -- per eenheid). De locatie en het type studentenwoning (onzelfstandig of zelfstandig) bepalen mede de residuele grondwaarde.

Prijsbeleid met betrekking tot maatschappelijke voorzieningen
Bij de grondprijs voor bijzondere doeleinden (maatschappelijke voorzieningen) zijn wij eveneens uitgegaan van een beperkte stijging, namelijk 3,42%.
Ook voor de bestemming “bijzondere doeleinden” wordt de grondwaarde niet residueel bepaald, maar gelden vaste (normatieve) grondwaarden. Bij de aanpassing van de vaste grondprijs met de bestemming “bijzondere doeleinden” is weer aangesloten bij het gemiddelde van de consumenten-prijs-index (CPI) van het CBS en de BDB-index woningbouw nieuwbouw. Omdat het hier gaat over maatschappelijk vastgoed (althans bestemmingen zonder winstoogmerk) wordt voorgesteld uit te gaan van de beperkte stijging die ook is toegepast bij de categorie sociale huur, namelijk 3,42%.

Overige uitgangspunten Grondprijzenbrief
Als hoofdregel worden op basis van de Beleidsnota Grondbeleid 2024 Gemeente Utrecht in de Grondprijzenbrief marktconforme prijzen gehanteerd. Deze prijzen worden veelal residueel (als restwaarde van het verschil tussen beleggingswaarde enerzijds en bouwkosten en bijkomende kosten anderzijds) bepaald. Dat is anders bij de bestemming “sociale huurwoningen” deze prijzen worden genormeerd (vaste grondprijzen).

De grondprijzen voor vrije sector koop- en huurwoningen zijn in de meergezinscategorie licht gestegen als gevolg van oplopende VON-prijzen.

Per 1 juli 2024 is de Wet betaalbare huur van kracht. Dat betekent dat de middenhuur d.m.v. het WWS-puntensysteem landelijk gereguleerd wordt. In de concept beleidsnota Wonen wordt voorgesteld om het huidige actieplan middenhuur te laten vervallen. In het in de beleidsnota voorgestelde nieuwe middenhuurbeleid wordt aangesloten bij het Rijksbeleid voor wat betreft de

huurprijzen en wordt een koppeling tussen huurprijzen en de woonoppervlakte (gbo) van de woning losgelaten. Wel is het voorstel om aanvullende eisen te stellen, onder meer ten aanzien van de (minimale) grootte van de woningen. De WWS-puntentelling is in dit verband leidend. Voor Utrecht betekent dit onder andere dat hogere huurprijzen mogelijk zijn bij kleinere woningen, hetgeen leidt tot hogere residuele grondprijzen. De minimale grondwaarde voor meergezinswoningen bedraagt daardoor € 33.900,-- en voor eengezinswoningen geldt een minimum grondwaarde van € 75.000,--

De minimale grondprijzen c.q. bandbreedtes van de grondprijzen van het commercieel vastgoed zijn grotendeels gehandhaafd op de niveaus van 2024. Voor de grondprijzen van kantoor is er een aparte categorie voor locaties die buiten de grondexploitatie gebieden vallen.

De vaste grondprijs voor snippergroen is geïndexeerd met de CPI-index (Alle Huishoudens), aangepast voor inflatie.

M381 Passende grondprijzen voor wooncoöperaties
Bij de raadsbehandeling van de Beleidsnota Grondbeleid is motie M381 Passende grondprijzen voor wooncoöperaties aangenomen. Deze motie draagt op om bij gronduitgifte in erfpacht aan een wooncoöperatie een lager canonpercentage te hanteren en af te wijken van het standpunt dat de canon in één keer moet worden afgekocht. We moeten hiervoor de Algemene Voorwaarden uitgifte in erfpacht 1989 (AV1989) aanpassen. Op dit moment wordt dit verder uitgewerkt en we streven ernaar om medio 2026 met een voorstel komen voor de wijziging van de AV1989.

Tot slot
Voor meer informatie over de grondprijzen die in 2025 worden gehanteerd verwijzen wij u graag naar de bijlage: Grondprijzenbrief 2025.

Om de transparantie van het gemeentelijk handelen te bevorderen en om meer duidelijkheid te bieden aan de afnemers van de grond, particulieren en bedrijven, publiceren wij de Grondprijzenbrief 2025 op de gemeentelijke website.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Grondprijzen 2025

Functie	*Prijzen (per eenheid)*
Wonen, huur	
Wonen, sociale huur	vaste grondprijs, afhankelijk van woonoppervlak en huurcategorie, zie tabel hiernaast

			Eengezins-woning	Meergezinswoningen: kale huurprijs per m² woonoppervlakte (gbo), per maand			
Huurcategorie/ huur per maand	Woon-laag	Hoogte-factor		< € 10,29	€ 10,29 - € 12,58	€ 12,58 - € 14,85	> € 14,85
SH2	1	1	€ 24.522	€ 21.231	€ 22.293	€ 23.407	€ 24.522
SH2	2	0,9		€ 19.108	€ 20.063	€ 21.066	€ 22.070
SH2	3	0,8		€ 16.985	€ 17.834	€ 18.726	€ 19.617
SH2	4	0,75		€ 15.923	€ 16.719	€ 17.555	€ 18.391
SH2	5	0,725		€ 15.392	€ 16.162	€ 16.970	€ 17.778
SH2	6	0,7		€ 14.862	€ 15.605	€ 16.385	€ 17.165
SH2	7	0,675		€ 14.331	€ 15.047	€ 15.800	€ 16.552
SH2	8	0,65		€ 13.800	€ 14.490	€ 15.215	€ 15.939
SH2	9	0,625		€ 13.269	€ 13.933	€ 14.629	€ 15.326
SH2	10	0,6		€ 12.739	€ 13.376	€ 14.044	€ 14.713
SH2	11	0,55		€ 11.677	€ 12.261	€ 12.874	€ 13.487
SH2	12 of meer	0,5		€ 10.616	€ 11.146	€ 11.704	€ 12.261
SH3	1	1	€ 36.138	€ 31.288	€ 32.852	€ 34.495	€ 36.138
SH3	2	0,9		€ 28.159	€ 29.567	€ 31.046	€ 32.524
SH3	3	0,8		€ 25.030	€ 26.282	€ 27.596	€ 28.910
SH3	4	0,75		€ 23.466	€ 24.639	€ 25.871	€ 27.103
SH3	5	0,725		€ 22.684	€ 23.818	€ 25.009	€ 26.200
SH3	6	0,7		€ 21.902	€ 22.997	€ 24.147	€ 25.296
SH3	7	0,675		€ 21.119	€ 22.175	€ 23.284	€ 24.393
SH3	8	0,65		€ 20.337	€ 21.354	€ 22.422	€ 23.490
SH3	9	0,625		€ 19.555	€ 20.533	€ 21.559	€ 22.586
SH3	10	0,6		€ 18.773	€ 19.711	€ 20.697	€ 21.683
SH3	11	0,55		€ 17.208	€ 18.069	€ 18.972	€ 19.876
SH3	12 of meer	0,5		€ 15.644	€ 16.426	€ 17.248	€ 18.069
Huurliberalisatiegrens 2024:		€ 879,66		2e aftoppingsgrens 2024			€ 697,07
DAEB huurgrens 2025:		€ 900,07		2e aftoppingsgrens 2025			€ 731,93
Stijging DAEB huurgrens		2,32%		stijging aftoppingsgrens			5,00%
				Combi CPI/ BdB-index			3,42%

Wonen, studenten-/ jongerenwoningen		
Onzelfstandige eenheid	residueel, met minimum van EUR 5.175,-- per eenheid	Huur conform puntenstelsel onzelfstandige woningen
Zelfstandige eenheid	residueel, met minimum van EUR 7.750,-- per eenheid	Huur conform puntenstelsel zelfstandige woningen
Wonen, middenhuur (op basis van Actieplan Middenhuur)		
Wonen, middenhuur (meergezinswoning)	residueel, met minimum van EUR 17.500,-- per woning	Huurprijs tussen EUR 900,07 en EUR 1.214,12 per maand
Wonen, middenhuur (eengezinswoning)	residueel, met minimum van EUR 83.800,-- per woning	Huurprijs tussen EUR 900,07 en EUR 1.214,12 per maand
Wonen, middenhuur (conform rijksbeleid)		
Wonen, middenhuur (meergezinswoning)	residueel, met een minimum van EUR 33.900,-- per woning	Huurprijs tussen EUR 900,07 en EUR 1.184,82 per maand
Wonen, middenhuur (eengezinswoning)	residueel, met een minimum van EUR 75.000,-- per woning	Huurprijs tussen EUR 900,07 en EUR 1.184,82 per maand
Wonen, vrije sector huur		
Wonen, vrije sector huur (meergezinswoning)	residueel, met minimum van EUR 45.000,-- per woning	Huurprijs vanaf EUR 1.214,12 per maand
Wonen, vrije sector huur- (eengezinswoning)	residueel, met minimum van EUR 90.000,-- per woning	Huurprijs vanaf EUR 1.214,12 per maand
Wonen, koop		
Wonen, vrije sector koop (meergezinswoning)	residueel, met minimum van EUR 50.000,-- per woning	
Wonen, vrije sector koop (eengezinswoning)	residueel, met minimum van EUR 105.000,-- per woning	

Wonen, particulier opdrachtgeverschap		
Wonen, particulier opdrachtgeverschap, rijwoning	residueel, met minimum van EUR 105.000,-- per woning/kavel	
Wonen, particulier opdrachtgeverschap, t-o-1- kapwoning	residueel, met minimum van EUR 165.000,-- per woning/kavel	
Wonen, particulier opdrachtgeverschap, vrijstaande woning	residueel, met minimum van EUR 220.000,-- per woning/ kavel	
Wonen, standplaatsen		
standplaats, huur	EUR 33.105,-- (grondprijs sociale huur EGW (SH2) * 1,35)	
Wonen, waterkavel		
waterkavel	residueel, met minimum van EUR 40.000,--	
Kantoren		
Kantoren (grondexploitatiegebieden)	taxatie, met bandbreedte van EUR 500,-- tot EUR 1.500,-- per m2 bvo	In incidentele gevallen kan de grondprijs voor kantoren hoger uitvallen dan bovenkant band.
Kantoren (overige locaties)	taxatie, vanaf EUR 250,-- per m2 bvo	
Bedrijven		
Bedrijven, regulier	taxatie, met minimum van EUR 235,-- per m2 bvo/ m2 grondoppervlak	
Bedrijven, logistiek vastgoed	taxatie, met minimum van EUR 280,-- per m2 bvo/ m2 grondoppervlak	
Detailhandel		
Detailhandel, stadsdeelcentrum	taxatie, met minimum van EUR 700,-- per m2 bvo	
Detailhandel, stadscentrum	taxatie, met minimum van EUR 1.100,-- per m2 bvo	
Detailhandel, buurt-/wijkwinkelcentrum	taxatie, met minimum van EUR 235,-- per m2 bvo	
Detailhandel, Perifere locatie/ GDV / PDV	taxatie, met minimum van EUR 235,-- per m2 bvo	
Horeca, leisure, short Stay, hotel		
Horeca, leisure, short Stay, hotel	taxatie, met minimum van EUR 235,-- per m2 bvo	
Parkeren		
Parkeren, regulier	taxatie, meestal inbegrepen bij taxatie hoofdfunctie (bijvoorbeeld wonen, kantoren)	Indien de residuele waardeberekening van het parkeerdeel negatief is, wordt de grondprijs voor dit deel op nul vastgesteld.
Parkeren, transferia	EUR 233,93 per m2 bvo	
Maatschappelijke functies		
Maatschappelijke functies (zonder winstoogmerk) bebouwd	vaste grondprijs, EUR 233,93 per m2 bvo/ m2 grondoppervlak	
Maatschappelijke functies (zonder winstoogmerk) onbebouwd	vaste grondprijs, EUR 55,92 per m2 grondoppervlak	
Kinderdagverblijf	taxatie, met bandbreedte van EUR 235,-- tot EUR 500,-- per m2 bvo	
Fysiotherapiepraktijk	taxatie, met bandbreedte van EUR 235,-- tot EUR 350,-- per m2 bvo	
Tandarts/ apotheek	taxatie, met minimum van EUR 450,-- per m2 bvo	
Snippergroen		
restpercelen groen (in beginsel tot 50 m2)	EUR 183,25 per m2 grondoppervlak, tenzij taxatie anders uitwijst	Als minimum geldt het bedrag aan normkosten.
Normkosten		
Door gemeente gemaakte minimale kosten bij uitgifte perceel	EUR 4.136,--	
Nutsvoorzieningen		
Nutsvoorzieningen algemeen	EUR 233,93 per m2 grondoppervlak	Als minimum geldt het bedrag aan normkosten.
WKO in gemeentegrond	retributie op basis van EUR 233,92 per te belasten m2 grondoppervlak	Als minimum geldt het bedrag aan normkosten.
Windmolens, zonnevelden	retributie op basis van taxatie	Retributie is afhankelijkj van de op te wekken capaciteit.
Zendmasten		
Zendmasten en zendapparatuur	EUR 9.875,-- per mast per jaar	Bij elke extra netwerkaanbieder die medegebruik maakt van de zendmast, geldt een extra retributie van 50% van het genoemde bedrag per mast per jaar. Retributie kan eenmaal per 5 jaar worden herzien.
Omzetten van erfpachtrechten naar vol eigendom		
Reguliere omzetting	EUR 950,-- per woning/ appartementsrecht (en per complex)	
Omzetting in combinatie met voorafgaande conversie	EUR 850,-- per woning/ appartementsrecht (en per complex)	
Reserverings-/ optievergoeding		
Vergoeding voor exclusiviteitsrecht op de grond	minimum van 5% per jaar over de grondwaarde	
Vergoeding voor exclusiviteitsrecht op vrije kavel (particulier)	vast bedrag van EUR 3.500,-- (inclusief BTW)	
Waarborgsom		
waarborgsom nakoning verplichtingen uit overeenkomst	10% van de grondwaarde	
waarborgsom bij particuliere ontwikkeling van openbaar gebied	EUR 125,-- per m², exclusief BTW (EUR 25,-- per m² exclusief BTW voor het bouwrijp maken en EUR 100,-- per m² exclusief BTW voor het woonrijp maken)	
Boeterente bij vertraging		

Zakelijke transacties	wettelijke rente voor handelstransacties, met een minimum van 8% van de afkoopsom	
Transacties met particulieren (vrije kavels)	5% op jaarbasis, gerekend over de afkoopsom/grondwaarde	
Indexering grondprijs (bij afsluiten uitgifteovereenkomst)		
vast percentage	tussen 1% t/m 3%	vanaf de prijspeildatum van de grondprijs
in specifieke gevallen	BDB-index, eengezinswoningen nieuwbouw, en/of CPI (alle huishoudens)	vanaf het moment van taxatie/ prijspeilmoment van de overeenkomst
Aktetekening		
Uitgifte van grond (met opstal) aan particulieren	EUR 100,--	
Uitgifte van grond aan ontwikkelaars en/of (nuts-)bedrijven	EUR 600,--	
Tijdelijke functies		
	Grond voor tijdelijke functies (bijvoorbeeld flex-woningen) wordt doorgaans verhuurd op basis van een eventueel huurafhankelijk recht van opstal (HARVO) of in erfpacht uitgegeven tegen betaling van een jaarlijkse canon. De huurprijs/ canon wordt bepaald op basis van een percentage van de grondwaarde voor een betreffende functie. Voor 2025 bedraagt dit percentage 5%.	

Alle prijzen exclusief btw (tenzij anders vermeld) en prijspeil 1-1-2025

Algemene opmerkingen:

a) De grondprijs wordt berekend over de m2 grondoppervlakte of m2 bruto vloeroppervlakte, indien floor space index >1
b) De categorie “bijzondere doeleinden” omvat gronduitgiften die maatschappelijke functies zonder winstoogmerk dienen en welke commercieel geen bestaansrecht hebben.
Voor niet-commercieel geëxploiteerde (grootschalige) buitensportaccommodaties zonder winstoogmerk (bijvoorbeeld voetbalvelden en tennisvelden), scoutinggroepen, maar ook speeltuinen en kinderboerderijen wordt bij de hoogte van de grondprijs “bijzondere doeleinden” een onderscheid gemaakt tussen bebouwd terrein en onbebouwd terrein. Bij bebouwd terrein betreft het grond met daarop een bouwwerk.
c) Hoofdregel is dat marktconforme prijzen worden gehanteerd die residueel tot stand komen. Kort gezegd wordt voor alle functies, behoudens een aantal specifieke functies, uitgegaan van een marktconforme grondprijs. Dat wil zeggen dat bij de betreffende functie en voor de betreffende locatie onder de gegeven marktomstandigheden wordt uitgegaan van de maximaal haalbare, veelal residueel bepaalde, grondprijs. Voor “sociale huurwoningen” en “bijzondere doeleinden” gelden in beginsel vaste, jaarlijks te indexeren, grondprijzen. Daarnaast wordt voor alle vastgoedsegmenten een minimale grondwaarde bepaald. Het gebruik van de grond is niet gratis. De gemeente hanteert per definitie geen negatieve grondwaarde.
d) Met normkosten wordt gedoeld op de behandelingskosten die de gemeente moet maken voor ondermeer het vestigen van opstalrechten, erfdienstbaarheden en andere zakelijke rechten.
e) Bij studenten c.q. jongerenwoningen gaat het om onzelfstandige dan wel zelfstandige woningen die volgens een campus- en of jongerencontract worden verhuurd.
f) Betaalbare koopwoningen vallen onder de categorie vrije sector koopwoningen.

Jaarplan Adviescommissie Controle en Financiën 2025 (Maart)

Datum en tijdstip 2025	Onderwerpen
Uitgangspunten	– *In beginsel 8 x 1,5 overleg, waar nodig in aanwezigheid van ambtelijke organisatie, rekenkamer en accountant.* – *De cursief gedrukte onderwerpen zijn aanvullende onderwerpen (naast de reguliere cyclus).* – *Onderwerpen voor de adviescommissie (kunnen) zijn: jaarstukken, voorjaarsnota, programmabegroting, financiële verordeningen en beleidsnota's, art. 213a-onderzoeken, alle overige onderwerpen waarvan de adviescommissie van oordeel is dat deze een (sterke) financiële component bevatten.* – *Het Jaarplan wordt elke vergadering indien nodig geactualiseerd.* – *We vergaderen in 2024 van 09.00-10.30 (uitloop tot 10.45) in de burgemeesterskamer.*
Onderwerpen veeglijst	- Onderzoek rekenkamer onderbesteding - Budgetrecht raad - Financiële Verordening (Q2 --> raadswissel) ~~- Achtergrond onderzoek reserves (Q1) --> toezegging --> bij jaarstukken 2024~~ - Nota verbonden partijen - Nota risicomanagement Q4 2025 (nog een keer langs adviescie in Q3) - Controlstatuut Q4 2025 - Grip op investeringen: o Opdrachtbrief college o Bij de Voorjaarsnota 2025 (of zoveel eerder als lukt) de (centrale) sturing op de investeringsvolumes en kapitaallasten te verbeteren en hierbij ook aandacht te besteden aan het planningsoptimisme en realistisch begroten (wat is reëel ramen?). o Groeikader o MPR o Investeringsplafond o Nota Waava (uitgesteld i.v.m. circulariteit)
Onderwerpen raadswissel	- Evaluatie P&C cyclus (najaar 2025) - Berenschot beïnvloedbaarheid - Financiële positie - Raadstoets evaluatie - Inkopen/subsidies
Do. 16 januari	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Sturen en Verantwoorden (tijd: 15-30 minuten) – Raadsvoorstel Gunning Accountant – Evaluatie Regeling risicovolle projecten – Nota WAAVA (technische sessie) --> of februari – Afsluiting (5 minuten)
Do. 13 februari	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Voortgang grip op investeringen (tijd: 30 minuten) – Verbeterplan Financiën (update)

Datum en tijdstip 2025	Onderwerpen
	– Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)
Do. 20 maart	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Jaarverslag Rekenkamer – Stapeling ambities en capaciteit afdeling Financiën – hoe kunnen we prioriteren. --> naar april – Voortgang accountantscontrole (15 minuten) – Nota weerstandsvermorgen/risicomanagement – Monitoring bezuinigingen (sociaal domein en hervormingen) – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)
Do. 17 april	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Jaarplan concernaudit (10 minuten) – Invulling Technische bijeenkomst Jaarstukken/VJN (15 minuten) – Kengetallen/weerstandsvermogen – Voortgang accountantscontrole (15 minuten) – ~~Update raadstoets (tijd: 15 minuten)~~ – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)

Do 5 juni (18.00-19.30)	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)**
	– Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten)
	– Jaarverslag Concernaudit (tijd: 5 minuten) --> naar 5 juni
	– Jaarstukken
	  – (concept) Accountantsrapport van bevindingen, incl. accountantsverklaring over de Jaarstukken
	  – Concept Reactie van het college op het accountantsrapport
	– Voorjaarsnota
	– Berap incl. resultaatsbestemming en MPUV en MPR
	– (eventueel) Advies aan commissie VBF n.a.v. Voorjaarsnota/Berap/JS
	– Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten)
	– Afsluiting (5 minuten)

Do. 25 september	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) --> kennismaken nieuwe directeur F&I. – Plan van Aanpak accountantscontrole ('jaarplan') en opdrachtbevestiging jaarrekening (tijd: 15 minuten). – Update verbeterplan financiën (tijd: 15 minuten) – Update Sturen en Verantwoorden & evaluatie (tijd: 30 minuten) – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)
Do. 6 november	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten)

Datum en tijdstip 2025	Onderwerpen
	– Programmabegroting + 2e Berap (tijd: 30 minuten) --> denk aan financiële indicatoren en de bandbreedtes (adviescie 17-4) – Advies aan commissie VBF over Programmabegroting (na wissel, tijd 15 minuten). – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (tijd: 5 minuten)
Do. 11 december	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Concept Boardletter van de accountant en reactie college – Voortgang controle – Normenkader – 3e Technische Begrotingswijziging/eindejaarswijziging – Halfjaarverslag Concernaudit: toelichting en gelegenheid tot het stellen van vragen – Voortgang Sturen en Verantwoorden – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (tijd: 5 minuten)

Inbreng bij debat Jaarstukken vanuit adviescommissie

Voorzitter.

Donderdag 31 mei heeft de adviescommissie C&F de jaarstukken besproken in aanwezigheid van de accountant. Allereerst dank aan alle mensen die aan dit intensieve proces hebben bijgedragen. Vanuit de adviescommissie benadrukken wij het belang van de controlerende rol van de raad bij de jaarstukken en we zijn daarom verheugd dat ons eerdere voorstel om ook de jaarstukken in de reguliere commissies te bespreken, is opgevolgd door het dagelijks bestuur. Zo ontstaat ook meer aandacht voor de uitgevoerde raadstoetsen op het programma Veiligheid en Samenleven en Sport. Wij danken ook de raadsrapporteurs voor hun inzet.

De belangrijkste aandachtspunten vanuit de adviescommissie C&F:

1. De leesbaarheid. Complimenten voor de vernieuwde opzet van de Jaarstukken en de inzet op de rechtmatigheidsverantwoording, welke dit jaar voor het eerst door het college is opgesteld. Vanzelfsprekend de vraag: Wat kan er nu volgens de accountant nog verbeterd worden?

2. De financiële positie, de voorspellende waarde van de begroting en het beheer van capaciteit. De voorspellende waarde van de begroting en capaciteitsvraagstuk heeft voldoende aandacht van het college, schrijft de accountant. Een uitvoeringstoets kan bij besluitvorming als hulpmiddel dienen waarbij de vraag wordt gesteld of ambities en plannen uitvoerbaar zijn met de beschikbare capaciteit. Hoe kijkt de wethouder naar het advies van een uitvoeringstoets, die ons kan helpen in zowel besluitvorming als verantwoording?

3. Het aantal reserves. De gemeente Utrecht heeft circa 58 bestemmingsreserves en dat is hoog. De accountant adviseert een jaarlijks toets te doen op nut en noodzaak van deze reserves. *Gaat de wethouder dit advies opvolgen?*

4. De Resultaatbestemming. Voor het eerst sinds lange tijd is het resultaat over het boekjaar negatief. Dit wordt met name veroorzaakt door een fout in de begroting. In de voorgestelde resultaatbestemming wordt een bedrag van 21 mln. overgeheveld naar het jaar 2024. Hoe kijkt de wethouder hiernaar in relatie met het tekort over het jaar 2023?

5. Het Verbeterplan. De adviescommissie wenst betrokken te zijn bij het verbeterplan van FIJ dat wordt opgesteld n.a.v. de fout in de begroting. Dit onderwerp staat geagendeerd op onze eerstvolgende heidag. Hoe wordt de raad hierover geïnformeerd en kan de wethouder alvast iets vertellen over de vorderingen van dit verbeterplan?

Tot slot nog twee vragen aan de accountant:

- Vraag 1: N.a.v. motie 409 “grip op investeringen” bij de programmabegroting 2024 spreekt de adviescommissie geregeld over dit thema en dit zal ook een thema zijn richting de begroting en het MPR 2025. Hierbij is het budgetrecht van de raad een aandachtspunt. Hoe kijkt de accountant naar het budgetrecht van de raad? Is de raad voldoende in positie?

- Vraag 2: De informatieuitwisseling tussen centraal en decentraal blijkt ontoereikend. Hoe komt dit, wat zijn de risico’s en hoe kan dit volgens de accountant worden opgelost?